цією, котра представляє тепер образъ повр анархіи. На се вôдповѣдає „Новое Время“, що якъ разъ республика заявляє сими подѣями жизненну силу, бо видно, що не боить ся бати за радикальне вылѣченье сеи раны. Россія не буде пôдпирати змаганьѣякихъ монархістôвъ, котрî готовî теперь стьлѣйше пôдкести голову. Вправдѣ можна би побоюватись, що теперь анархія и нігілізмъ крѣплять ся у Франціи, але сему лиху не зарадила бы и монархія.

Десь нѣ сѣло нѣ пало, ѣхавъ цѣсарь Вільгельмъ въ середу въ полудне несподѣвано до Штрасбурґа и зааля̀мувавъ залогу войскову того мѣста. Войско збѣгло ся на площу т. зв. Поліґонъ, цѣсарь зробивъ переглядъ и о 5-тôй годинѣ вернувъ на чолѣ войска до мѣста. За той часъ пôвѣшуванс декуды по домахъ хоругви. Почерявши у намѣстника вôдъѣхавъ цѣсарь на дворець зелѣзничій, де переночувавъ у вагôв. Рано вôдъѣхавъ до Карльсруге, де такôж має бути переглядъ войска.

Въ комісіи войсковôй нѣецкого парляменту при нарадахъ надъ проектомъ нового закона войскового забравъ перший слово канцлеръ гр. Капріві и для потивованя проекту давъ поглядъ на ситуацію політичну въ Европѣ. Сю промову подано въ окремôй статьи.

Въ гостину до Берлина ыбирає ся царевичь зъ великою дружиною. Приѣздъ наслѣдника россійского престола назначеный на 21 н. ст. сѣчня, а гостина пôдовжить ся щ найменше десять днѣвъ. Рôжо-жь важне се, що царевичь не заѣде, як звычайно, до будынку россійскои амбасады лишь до замку королѣвского, куды его спеціяльно запросив цѣсарь Вільгельмъ. Въ тôмъ ѣмъ добачають, що мѣжь обома дворами наст дружнî вôдносины, але годѣ заключати того, щобъ політичнî вôдносины поправи ся. Навѣть не принесе та гостина нѣякихъ успѣхôвъ що-до россійско-нѣмецкихъ перегов̀ôвъ торговельныхъ, котрî не покôнчать певно ще й за кôлька мѣсяцѣвъ.

Въ пруссôмъ соймѣ орушено справу науки языка польского въ Познанщинѣ. Посолъ о. Язджевскій алував ся, що робить ся велика кривда Полямъ що-до науки рôдного языка. На се забравъ голосъ міністеръ просвѣты д-ръ Боссе, станувъ въ оборонѣ розпоряджень правительства. Я придержую ся — говоривъ міністеръ — розпоряженя міністра гр. Зедліца що-до приватной науки языка польского, хочь въ тôмъ взглядѣ роблять ся великî надужыя. Польска аґітація розширилась и скрѣпилась; Поляки стараютъ ся звабити до науки сего языка такожь дѣтей, котрыхъ рôдна мова нѣмецка. Нѣяке пруске правительство не могло бы спокôйно придивлятись такимъ заганямъ польонізаційнымъ. Вôнъ же-жь сам бачивъ въ часѣ своеи подорожи по Познанщинѣ, що польскî дѣти розумѣють по нѣмеки и связъ науки. Що-до науки религіи по польс Богамъ, дѣ рôдичи и бабенки, не розумѣють по нѣмецки, министерь Полякамъ деякî утѣпки.

Новый кабинетъ Французскій зложеный и Карно списавъ декреты номінацийнî. Вправдѣ хибу кабінетовî одного члена, именно міністра маринарки, ад на разѣ Рібо перенявъ самъ управу того мѣстерства. Адміралъ Жерве, кромý предъданого теку, не принявъ ви, такисамо ще не знати, чи адміралъ Ріенів прийме ви. Вкôнци секретарь державный Жаме уступивъ зô свôго уряду, бо не годить ся на мѣркована політику Рібота. Взагалѣ кабінетъ въ новôмъ складѣ маѣ знамя умѣркованя и радикалы на разѣ дуже скоснтернованî, до зъ кабінету ступили Фрейсіне и Любе.

Въ парлямантѣ не складавъ Рібо нѣякого заявленя, нêмѣсть радикальный посолъ Ибаръ поставивъ внесенье на розвязанье парляменту и заінтерпелювавъ що-до речинця новыхъ выборôвъ. Правительство заявилось противъ внесеня Ибарда и бôльшостію 50 голосôвъ ухвалено перейти до порядку дневного.

Въ Англіи наближаєсь хвиля, коли Гладстонъ буде мусѣвъ выдержати остатню пробу, поставивши на порядокъ дневный нарадъ парляменту свôй гоме-рульôвый биль. Чи найвôнъ бôльшôсть для свого биля, та чи взагалѣ та бôльшôсть 40 голосôвъ, яка заявилась Гладстономъ при упадку кабінету Сельсбері'го, буде й теперь ще спôльно поступати? Зъ розныхъ сторôнъ напирають на Гладстона домагають ся концесій. И такъ Парнеліт кажуть, що за гоме-рульомъ лишь тодѣ будуть голосувати, коли поставить ся рôвночасо біль на помилуванье всѣхъ політичныхъ, язнѣвъ ирляндскихъ, отже и динамітадôвъ; радикалъ Лябушеръ домагає ся реформы закону голосованя, именно переведеня засади: кождый чоловѣкъ одинъ голосъ; робôтничî посли зъ своимъ проводиремъ Кеіръ Гардимъ долагають ся реформъ въ дусѣ соціялістичнôмъ. А треба знати, що всѣ тî сторонництва складають ся на бôльшôсть для Гладстона тожь дуже легко може наступити упадокъ сего „великого чоловѣка“.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація нашои газеты** засилає до Впов. читателѣвъ двѣ просьбы: першу, щобы чимъ скорше выровнували залеглости и надсылали нову передплату, бо треба уладитись зъ накладомъ, — а другу, щобы передплатники зволили подавати точно свою адресу, а при евентуальнôй змѣнѣ давну и нову адресу, бо неразъ треба на выглядане адресы стратити много дорогого часу.

— **Товариство „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** розсилає сими днями запрошеня на вечерки въ танцяи, котрî устроює въ своихъ комнатахъ (при ул. Вôрменьскôй ч. 2. I. пов.) въ днях 21 н. ст. сѣчня, 31 н. ст. сѣчня и 11 н. ст. лютого с. р. — Вступъ на салю лишь за оказаньемъ запрошеня. Білетôвъ по цѣнѣ 50 кр. вôдъ особы дôстати можна въ товариствѣ „Руска Бесѣда“ кожого дня вôдъ 7—8 год. вечеромъ. — Для мужчинъ строî балевый. Панѣ просить ся о строѣ нарôдний або вовняний. — Початокъ о год. 8 вечеромъ. — Всѣ, що брали участь въ вечеркахъ „Рускои Бесѣды“ минувшого року, приймуть безперечно повысшу вѣстку зъ радостію и вдоволеньем. Въ памяти ихъ певно ще не погасли хрѣ и спомины перебутыхъ забавъ, тожь теперь якъразъ нагода въ практицѣ ихъ вôдсвѣжити. А треба знати, що теперѣшный льокаль „Рускои Бесѣды“ майже вдвое бôльшій вôдъ давного; головна саля може помѣстити выгôдно 50 паръ въ танци, тожь теперь повинна постаратись львôвска и замѣсцева публика руска, щобы въ тыхъ комнатахъ не було де й шпильки кинути. Мы надѣемось, що такъ буде.

— **Дальший выклады для женщинъ** вôдбудуть ся въ недѣлю дня 15 н. ст. сѣчня о 3-ôй годинѣ по полудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Выкладати буде зъ гігіены д-ръ Хоминъ.

— **Зъ нагоды Нового Року и именинъ Впреосв. митрополита Сильвестра** явились представителѣ народныхъ товариствъ рускихъ вчера, въ пятницю, въ палатѣ митрополичôй, щобы зложити желаня Впов. достойникови. Але що Впреосв митрополитъ не есть присутнымъ у Львовѣ, то лишь вписано свои имена въ книзѣ адресовôй.

— **Анкета конкурсова** для преміованя рускихъ творôвъ драматичныхъ — признала першу нагороду драмѣ „Катря Чайкôвна“ (авторка Надежда Матѣевъ Кабалчичь), другу нагороду драмѣ „Мужичка“ (авторъ Константинъ Ильичь Писанецкій), третю нагороду драмѣ „Украдене щастье“ (авторъ Иванъ Франко).

— **Выдавництва ґазетъ для народу: „Батькôвщина“ и „Читальня“** входять въ житье и запрошують до предплаты всѣхъ, котрымъ добро народу руского лежить на серци. Показове число „Батькôвщины“ розсылаесь зъ нинѣшнымъ числомъ, а про выдавництво „Читальнѣ“ помѣщена оповѣстка. Зъ оповѣстокъ обохъ ґазетъ можна пересвѣдчити ся, що головна ихъ цѣль добро народу руского, тожь и загалъ Русинôвъ повиненъ ихъ пôдперти матеріяльно и морально.

— **Вправы хоральнй „Львôвского Бояна“** перерванй зъ причины змѣны льокалю и святъ, розпôчнуть ся на ново въ четверъ, дня 19 н. ст. сѣчня о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ при ул. Вôрменьскôй ч. 2 I. пов. (напротивъ Народнои Торговлѣ). — *В. Ш.*

— **Про именованя крилошанъ** доносить Wiener Ztg.: Кустосъ греко-кат. капітулы катедральнои въ Станиславовѣ о. Ив. Литвиновичь именованый деканомъ капітулы, а соборный крилошанинъ тои-жь капітулы Сим. Ткачунякъ кустосомъ капітулы. — Віцеректоръ греко-кат. семинаріи у Львовѣ о. Сев. Тороньскій и професоръ теольоґіи пасторальнои въ греко-кат. семинаріи въ Перемышли о. Ив. Гробельскій именованй соборными крилошанами капітулы станиславôвскои. — Почетный крилошанинъ и ректоръ греко-кат. семинаріи у Львовѣ о. Александеръ Барчиньскій именованый соборнымъ крилошаниномъ греко-кат. львôвскои капітулы митрополичои.

— **Руско-народный театръ** переѣхавъ дня 10 н. ст. сѣчня зъ Колохынѣ до Долины, де дасть слѣдуючй представленя: Въ суботу дня 14 н. ст. сѣчня „Свояки“ комедія Балуцкого, въ недѣлю дня 15 н. ст. сѣчня два представленя: о годинѣ 3-ôй по полудни „Наталка Полтавка“ Ив. Котляревского и вечеромъ о годинѣ 8-ôй „Баронъ циганьскій“ оперетка Стравса. Дня 18 н. ст. сѣчня въ середу: „Выхованець“ комедія М. Янчука: въ четверъ дня 19 н. ст. сѣчня „Мікадо“ комічна оперета Суллівана, въ суботу дня 21 н. ст. сѣчня „Честь“ драма Сѣдермана, а въ недѣлю дня 22 н. ст. сѣчня зновъ два представленя: о 3-ôй зъ полудня (по зниженôй цѣнѣ): „Чорноморцѣ“, а о 8-ôй годинѣ: „Надъ берегомъ пропасти“, комічна оперетка зъ музикою Рота.

— **Зъ Долины пишуть намъ**: Прибувъ тутъ до насъ нашъ театръ и давъ до нинѣшного дня (13 н. ст. сѣчня) два представленя: „Запорожець за Дунаємъ“ и „Ґаспароне“, котрî выпали зъ огляду артистичного дуже добре, однако публики на обохъ представленяхъ було дуже мало. Прикро одбивало, що на обохъ представленяхъ не було анѣ одного нашого священика, лишь частина мѣсцевои интеліґенціи и мѣщане. Винна тутъ може й нова адміністрація, котра не повѣдомила вчасности завчасу о побутѣ театру, але треба ви справдати, що ще не обôзнана зъ ходомъ рѣчей. Театръ дасть у насъ ще кôлька представленъ и маємо надѣю, що наша интеліґенція буде хотити на представленя свого народного театру трохи пильнѣйше якъ дотеперь.

— **Про „Днѣстеръ,“ товариство взаимныхъ обезпечень у Львовѣ**, сю одиноку фінансову руску институцію, о котрôй мы въ послѣднôмъ числѣ нашои ґазеты згадали, що розвôй мимо непатріотичныхъ контръаґітацій однои части рускои интеліґенціи вповни забезпеченый, мусимо теперь ще се примѣтити, що дякуючи неутомымымъ заходамъ и трудамъ дирекціи, орґанізація всхôдноі Галичины майже уже окôнчена, а теперь при помочи буковиньскихъ патріотôвъ приступлено до орґанізаціи Буковины. Установлено у всѣхъ важнѣйшихъ мѣсцевостяхъ Галичины около 200 аґентôвъ-Русинôвъ, людей свѣдомыхъ цѣлей товариства и рекрутуючихъ ся зъ всѣхъ верствъ нашои суспôльности. Суть межи ними адвокаты и нотарѣ священики, учителѣ, начальники и секретарѣ громадскй, селяне, однымъ словомъ кожда верства нашои суспôльности найде межи аґентами свого репрезентанта. Еще бôльше число, якъ аґентôвъ, установлено делеґатôвъ, людей на виднѣйшихъ становищахъ, котрî суть мужами довѣрія товариства и сповняють задачу контрольныхъ орґанôвъ на провінціи. Вôдъ 15 вересня 1892 до теперь зôбрано уже около два мілioны обезпеченого капіталу, на котрый зложили ся церкви, приходскй будынки, школы и селяньскй загороды. Потѣшаючою появою а заразомъ порукою солідности веденя интересôвъ зô стороны дирекціи єсть тая обставина, що фондъ основный, зложеный членами-основателями „Днѣстра“ въ 50.000 зр., въ цѣлости депонованый въ краевôмъ, а выдатки адміністраційнй и персоналу бюрового, складаючого ся зъ осôбъ, покрываесь зъ бѣжучихъ вплывôвъ, зверхъ того творять ся всѣ статутами назначен фонды. Якъ видимо, товариство „Днѣстеръ“ розвиває ся прекрасно безъ голосныхъ реклямъ и фанфаронскихъ, хочь дирекція зъ своеи стороны не перестає одушевляти тыхъ, котрî до сеи институціи вôдносять ся зъ апатією, якъ такожь не кликувати тыхъ, котрî — закидаючи безпôдставно „Днѣстрови“ партійность, вôдтягають ся зъ участію въ тôмъ для нихъ такъ спасительномъ товариствѣ. Передъ нами лежать дотычнй обѣжникй „Днѣстра“. До першихъ вôдзываесь дирекція, що „народну институцію морально пôддержати треба уже сама народна честь“, а до другихъ говорить дословно: „Мы пôдъ поважнымъ окликомъ народного добробыту пôдняли въ першôмъ рядѣ боротьбу зъ страшнымъ ворогомъ людского майна, именно зъ грôзнымъ елементомъ, якимъ есть огонь, котрый рôкъ-рôчно пожирає сотки тысячѣвъ людского добра безъ огляду и выбору партій, и приводить заможныхъ передъ тымъ господарѣвъ до жебрачои торбы. Якъ той грôзный елементъ въ своѣмъ нищеню не знає нѣякихъ партій и поглощає все покотомъ, — такъ само и мы въ нашôй зъ нимъ боротьбѣ не знаємо нѣякихъ партій, але кличемо до всѣхъ, въ чиихъ жилахъ руска кровь плыне, а въ грудяхъ руске серце бье, — въ загалѣ до всѣхъ вѣрныхъ сынôвъ Руси, — щобы скупившись разомъ спôльными силами старались запобѣчи маєтковымъ руинамъ свого народу!“

— **На фондъ памятника Т. Шевченка** надôслали дальше свои працѣ П. Т. Товаришки: 1) Ольга Чубата зъ Солукова: подушку зъ червоного сукна зъ выгафтоваными волôчкою цвѣтами и пташкомъ. — 2) Елисавета Хромовска зъ Глинокъ: киптарь зъ чорного сукна, вышиваный шовками и пôдшитый бѣлыми крôликами. — 3) Ганна Форись зъ Волѣ гологôрскои: два золоти ременьскй. — 4) Емилія Окуневска зъ Яворова коло Косова: бѣлый рушникъ, вышиваный заполôчю въ орнаменты и слова: „Обнiміте брати мої найменшого брата, нехай мати усьміхнеться зацланана мати“. — 5) Антонина Пачовска зъ Русятичъ: волôчковый канарокъ на лямпу и волôчкову пôдставку пôдъ лямпу. — 6) Маня Ильницка зъ Ясѣнки масьовои: настôльникъ гафтованый на конґресовôй канвѣ. — 7) Галя Ильницка зъ Ясѣнки малои: двѣ вставки гачкованй до пошевокъ. — 8) Володимира Илевичь зъ Волковець: серветку на малый столикъ, вышиваный заполôчю на канвѣ конґресовôй; чотири мисочки на штоны до префе ранса, вышиванй на паперовôй канвѣ; сливный кошичокъ зъ паперовои канвы вышиваный; закладку до книжки, вышивану шовкомъ на паперовôй канвѣ; вовняный народный поясъ и два ґерданы. — 9) Єлена Зима зъ Коломыи: декораційну палету зъ дерева, мальовану зъ братки олѣйными красками и тацку мальовану на терракотѣ емалйовыми красками. — 10) Михайлина Кульчицка зъ Коломыѣ: фартушокъ, вышиваный заполôчю на канвѣ конґресовôй и переволѣканый стяжками. — 11) Антонина Кульчицка въ Коломыѣ: сашетку на хустинки зъ кремового и синього атласу, гафтовану шовкомъ въ цвѣты. — 12) Адольфъ баронъ Бруницкій властитель Любѣня великого: вазу, мальовану на металю поливанôмъ, и прикрашену въ богатй орнаментовй золоченя въ стариннôмъ стилю. — 13) Пôдгôрска Русинка, почта Старе мѣсто: болгарку гачковану зъ чорныхъ и срѣбныхъ нитокъ и хустинку на шию такои самои роботы. — 14) Емилія Струминьска зъ Сквярявы: двѣ рамки, вышиванй на ґранатовôмъ плюшу червонымъ шовкомъ. — 15) Марія Рогозиньска зъ Тернополя: бронзовый суконный кошичокъ на щѣтки, прикрашеный гафтомъ въ цвѣты зъ бѣлого оксамиту и шовку. — 16) О. Иванъ Билиньскій зъ Баворова: мужеску шапочку зъ чорного сукна, гафтовану шовками въ цвѣты. — 17) Т. Бачиньска зъ Косова: гуцульскій фартушокъ зъ червонои вовны, перетыканый срѣбными нитками. — 18) Олена Савчакôвна зô Львова: сашетку плюшеву на хустки гафтовану шовкомъ. Всѣхъ фантôвъ єсть до теперь **452**. — *Ирика Герасимовичъвна* въ Яновѣ коло Львова.

— **„Галицкая Русь“** заповѣла въ своѣмъ послѣднôмъ числѣ, що перестає выходити. Про выдавництво якои новои ґазеты на мѣсце „Галицкои Руси“ нема нѣякои згадки.

— **Холєра.** Въ Новосѣлцѣ, въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, прибуло трое дѣтей недужихъ на холєру и двѣ старшй особы; зъ тыхъ двое дѣтей померло. Впрочôмъ нема анѣ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, анѣ гусятиньскôмъ новыхъ случаѣвъ холеры.

— **Зъ Борщѣвщины пишуть намъ**: До Залуча, де 22 н. ст. грудня появилась холера, не допускає кордонъ жандармеріи священика зъ Нивры (куды Залуче належить), щобы недужимъ на холєру въ Залучи удѣлявъ св. тайны покаянія. Такожь не дозваляють на похороны зъ священикомъ и не повѣдомляють его хто и коли на холєру померъ. Переписка пароха зô староствомъ въ Борщевѣ не принесла въ тôй справѣ нѣякого успѣху.

— **Три рады громадскй** розвязало краєве правительство буковиньске за недбалу адміністрацію. Суть то рады: въ Дорна Кандрені, въ Вашкôвцяхъ надъ Серетомъ и у Выжници.

— **Про справу арештованя редактора „Науки“ Козарищука у Вѣдни** и про слѣдство въ сѣй справѣ пише черновецка Gazeta Polska: Заряджене черновецкимъ краєвымъ судомъ карнымъ слѣдство противъ редактора рускои „Науки“ у Вѣдни, Козарищука, дальше противъ редактора выдаванои у Вѣдни „Русскои Правды“, Григорія Купчанка, а такожь противъ кôлькохъ селянъ зъ Буковины, — будить що-разъ бôльшій интересъ въ кругахъ політичныхъ, бо о скôлько можна вносити зъ величезного матеріялу, якій обнято слѣдствомъ, прибирає справа обширнй и дуже поважнй розмѣры. Арештованый Козарищукъ перебуває въ арештѣ слѣдчôмъ вѣденьского краєвого суду карного, а въ черновецкôмъ арештѣ слѣдчôмъ сидять два селяне рускй зъ Буковины, а то Илія Мелюкъ и иншій, котрого назвища не знаємо. Сконфіскованй при ревізіи у Козарищука и Купчанка важнй паперы и документы прибули зъ Вѣдня до тутешнього суду, а есть се матеріялъ великій, бо займає

кôл
вог
цѣ
до
пер
ся ск
що су
справѣ..
раторъ
урядовôм
гончій лис
комъ, котрый
Петербурзѣ, куды
— Заявленье. Дирек
обезпечень „Днѣстеръ“
агентомъ на округъ Жур
повѣдомити Вп. ос. Духовных
ковній, ч. Рады шк. мѣсцевй и
я готовъ служити въ справахъ
дого часу и удѣлити охотно вся.
Зъ высокимъ поважаньемъ *Иванъ*
агентъ „Днѣстра“ въ Любши.
— Звертаємо увагу на аноисъ Дому
Кіцъ и Штоф̀ъ у Львовѣ.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Юлія зъ Хлѣбкевичѣвъ Грушкевичева, вдо по священику, упокоила ся дня 8 н. ст. сѣч въ Опацѣ, повѣта дрогобицкого, переживши 78 ѣтъ. Вѣчна ѣй память!

О. Иванъ Заревичь, бувшій ц. к. капеля войсковый, а теперь гр. к. парохъ Кнѣгиничь, ека ната ходорôвского, упокоивъ ся тамже по тяжкой недуаѣ дня 10 н. ст. сѣчня с. р. въ 55 рощ жи тя и 26 священьства. — Похоронъ вôдбувъ ся въ четверъ 12 н. ст. при участи численно зôбраного кондеканальног духовеньства. — Вѣчна покôйному память!

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 14 сѣчня. успѣхъ або дальшій хôдъ переговорôвъ пра ства зъ сторонництвами нема нѣкихъ в.

Парижъ 14 сѣчня. Сл о противъ бувшого міністра Бегота покôн и вôдбудесь небавомъ окрема розправа. Амбасадоръ россійскій Моренгаймъ буде м Амбасакликаный, бо такожь скомпромітовать вôдправѣ панамскôй. — Всѣ републи ій въ сторонництва заявили Ріботови, що при ский ся до успѣшного здавлени клеветъ, звѣ ныхъ противъ Карнота.

Берлинъ 14 сѣчня. Говорять, що наслѣдникъ престола россійского заручить ся зъ геской княгинею Аліцією.

Мадритъ 14 сѣчня. Шесть кораблѣвъ стоить готовыхъ, щобы выступити противъ Марока.

Надôслане.

Величезнй страты

терплять тî властителѣ льосôвъ и паперôвъ льосованыхъ въ наслѣдокъ недогляненя чи паперы выльосованй. При листахъ заставныхъ и облігаціяхъ можна въ такій спосôбъ стратити цѣлый маєтокъ, бо купоны выльосованыхъ паперôвъ не вôдкидають ся въ касахъ, лише выплачують ся на кошты капіталу.

Тî страти можна омынути присылаючи точный списъ нумерôвъ до

Дому банкового и конторы вымѣны

Кіца и Штоффа

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

де его докладно перегляне ся цѣлкомъ **безплатно**.

Мы удѣляємо такожь дуже радо устно або письменно всякихъ информацій входячихъ въ банковй справы и поручаємо себе до найточнѣйшого купна и продажѣ всѣхъ вартостныхъ паперôвъ и грошей.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростична закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣе анѣ не псуесь а ще маѣ и таку прикмету, що не дае ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайґа, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“. ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

БУКОВИНА

часопись для руского народу

выходить вже девятый рôкъ у великôмъ форматѣ

що тыждня въ пятницю.

Обовязкомъ кождого Русина пôдтримати сю одиноку політичну часопись руску на Буковинѣ, котра

Щиро, честно, смѣло и вôдважко

остоюе вже девятый рôкъ права

Буковиньскои Руси

ПЕРЕДПЛАТА на цѣлый рôкъ 5 зр.
„ „ пôвъ року 2 зр. 50
„ „ чверть року 1 зр

Редакція и Адміністрація въ Ч ул. Петровича ч. 2

...ПАТЫ

...н. ст. сѣчня два ... части лучшихъ на... ...ьвовѣ нодъ назвою:

...НЯ

...сторонъ 16, носля слѣ...рамы:

...рави.
...ь котру
...и оповѣ...
...о житя, якъ
...шои буваль...

IV. Статьѣ змѣсту економічного, т. є статьѣ о земледѣльствѣ огородництвѣ, садовництвѣ, пчольництвѣ, годовли худобы и т. п., якъ такожь и о спородненыхъ галузяхъ господарки нашихъ хлѣборобовъ

V. Справы торговельнѣ, промысловѣ, фінансовѣ и асекураційнѣ въ рамкахъ водповѣдныхъ для нашого народу.

VI. Політичный короткій переглядъ важнѣйшихъ справъ, котрѣ дотыкають головно політично-народного житя нашого народу.

VII. Новинки.

...звѣдки о важ...
...хъ Руси-Украины
...особливымъ увзгляд...
...ичныхъ фактовъ, водъ
...до галицкои, буковинь...
...орскои Руси. — Такожь
...ки зъ наукъ природныхъ.

Передплата на часопись „ЧИТАЛЬНЯ“ выносить на рокъ на ½ року 1 зр. 50 кр. на ¼ року 75 кр. для **членовъ** ...ариства „Просвѣта“ **и передплатниковъ** „Батьковщины“: ...ь 2 зр., на ½ року 1 зр., на ¼ року 50 кр.

...вѣдомѣ цѣлкомъ тои высокои задачѣ, яку маємо сповнити, ...ваючи на себе выдавництво часописи „ЧИТАЛЬНЯ“, про... ...прихильниковъ народнои просвѣты словомъ ...ъмъ нодджержати нашъ змагання тымъ больше, що ...приступаючи до выдавництва „ЧИТАЛЬНѢ“ сповняємо ...патріотичный довгъ взглядомъ нашого народу.

Выдавець: **Іос. Ярембецкій.** Одв. редакторъ: **Ив. Бачиньскій.**

Адресъ Редакціи и Адміністраціи: Львовъ, улиця Театральна, ч. 8, II. поверхъ, куда просимо посылати водповѣдній статьѣ — передплату.

Футро мужеске до подор... ...зъ ковнѣромъ ж... ...жимъ и **стрѣльба** лянкаст... — на продажь. — Ул. Жул... ...ского ч. 3, дверѣ 4 поверхъ. 4520

БРИТВЫ

знаменитій англійскій ...езъ Солин...ґенъ (нодъ запор... ...ю за доброту и зъ правомъ вымѣны если бы не надавали ся до волоса) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·— и 4·—, поручае

Петро Хшонстовскій

торговля зелѣзомъ у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры) 4513

Предприємство высылкове

(Versandt-Geschäft)

у вѣдни

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКИЙ

Вѣдень I., Giselastrasse Nr. I.

поручае и доставляе всякій артикулы, входячій въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовій господарскій, рольничій, броварняній, горальняній и промысловій. **Приборы церковнѣ. Плахты** непромакаючій до прикрываня збожа, машинъ рольничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадае, высылае водворотною почтою або зелѣзницею **за послѣплатою а числить цѣну фабричну.**

Информацій и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляе радо и водворотно. Прошу зажадати цѣнникъ илюстрованый, а высылаесь даромъ и оплатно. Замовленя приймаесь такожь и по руски. 4330 (45—?)

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВѢ

засноване на нодставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністрства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 2251,

розпочало свою дѣяльность дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ“, опертый на засадѣ взаимности свихъ членовъ, обезпечае всяке майно движиме и недвижиме противъ шкодъ огневхъ подъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшій преміи.

Всякій шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разѣ 5.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенѣ з першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можность обезпечувати якъ найбольшій сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимыхъ обезпечень въ Кракові, — „Днѣстеръ“ принимае обезпеченя нажитье у всѣхъможливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякій поясненя подають Агенты, уставленѣ у всѣхъ мѣстахъ и большихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ улиця Театральна число ...

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВАЛЮТЫ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

...урсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% **листы ипотечнѣ**
5% **листы ипотечнѣ преміованѣ**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційнѣ**

а всѣ тѣ папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае водъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ папиры цѣнній, такожь запавшій купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцевѣ лишь за водчисленьемъ справдешныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОШАВѢ

(Горрау) австр. Шлескъ,

основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя en gros и en détail. 4494 5—15

Взорцѣ и цѣнники даромъ и оплатно.

Нѣмкиня-педагогістка

котра знае також початки науки языковъ французкого и англійскихъ системъ зъ найлѣпшихъ ...ского та гры на фортепянѣ, гля...фабрикъ заграничныхъ и краѣдае мѣсця до выхованя дѣтей абохъ водъ 26 до 65 зр. на сплад... до товариства старшой женщинѣ...у ратахъ мѣсячныхъ — по... Близшій вѣдомость подъ адресою учае Людвикъ **Гардолиньскій,** **Е. М. заведенье педагогічне** площа Галицка ч. 14. Цѣнники **п-ы Матильды Червинки въ Зо...** 4519 на жаданье высылаю. (1—10)
4521 **лочевѣ.** (1—...

Машины до шитя

Ново отворены СКЛАДЪ матеріяловъ аптичныхъ ЛЕШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

поручае по найдешевшихъ цѣнахъ матеріялы аптичнѣ, средства скрѣпляючій, Cognac, маляґу, вина лѣчничій, средства універсальнѣ, артикулы гумовѣ, хірургічнѣ и автосептичнѣ, перфумерію францускую и англійскую.

Дуже дешево. 4517 5—12

Начинье столовѣ свѣтовои славы.

Маю честь донести Всечестному Духовенъству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церк...мъ и Высокоповажанѣй ... *дня 29 ...вотня 1892 водкрывъ ...* **Перемыслѣ** *при улици Францісканьскій* **ч. 14** *напротивъ аптики пана Шварцанбдъ моєю фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руку

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товаровъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестовъ на...робныхъ, вѣнцівъ штучныхъ и металеныхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ.

Видюсь що моя довголѣтна практика, щирстно фахове знанье предмету буде менѣ помочнымъ и дасть менѣ можность правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякій жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

З поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 17—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

ПОДЯКА.

Уважаю моимъ обовязкомъ зложити публично сердечну подяку товариству обезпечень на житье

„NEW-YORK“

взглядно его генеральной дирекціи для Австріи у Вѣдни., I., Graben 8 за **надзвычайно точне и скоре** зліквідованье полісы ч. 328.650 зъ даты Новый-Йоркъ 22 серпня 1889 на житье п.

Зденка гр. Коловратъ-Краковскій-Лібштайнскій,

ц. к. подкомороого, члена австрійскои палаты панбвъ и властителя доменъ въ Райхенавъ н. К.

НА ЗР. А. В. 100.000 СЛОВАМИ: СТО ТЫСЯЧЬ ЗР. А. В.

за котрѣ складаю прилюдну подяку.

Прага, 3 сѣчня 1893.

Д-ръ Иванъ Баєръ

АДВОКАТЪ,

заступникъ правный опѣки малолѣтныхъ наслѣдниковъ гр. Зденка Коловратъ-Краковскій-Лібштайнского.

4522 1—0

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого газдовства есть КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА

зъ смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чисто або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну** каву. — **Незровнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надае ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати подроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна достати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 3—52

Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черлянъского. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 2 Львôвъ, Понедѣлокъ 4 (16) с[ѣ]чня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ п[о]неруски свят[ъ]) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літера[т]урна [ч]ість „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ [в]ыходи[т] въ вôвторокъ, и въ вôсторокъ и пятницю [з] перемѣ[ною] разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у [Ад]міністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне [б]юро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. [Ш]олля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; Haasenstein & Vogler, Schalek, Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Com.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платить ся у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатаній вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надісланé“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплати

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацяты рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ Бібліотек[а] найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ цѣ 1893 выходити буде „Дѣло“ що-я и цôд тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австр[ії]:

на цѣлый рôкъ . . .	1 р.	— кр
на пôвъ року . . .	„	— „
на чверть року . . .	„	50 „
на мѣсяць . . .	„	50 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	1 р.	— кр
на пôвъ року . . .	„	— „
на чверть року . . .	„	— „
на мѣсяць . . .	„	35 „

За границями Австр[ії]:

на цѣлый рôкъ . . .	2 зр.	— кр
на пôвъ року . . .	1 „	— „
на чверть року . . .	„	— „

Выдавництво „Дѣла“.

Вôдозва

Земляки!

Витаємо Васъ зъ Новым [р]окомъ пирымъ серцемъ и желаємо Вам: [щ]астя, здоровя на многі лѣта! Най минувшій старий рокомъ: злидні, журба и недо[л]я — а зъ Новымъ Рокомъ на[с] воскресне для насъ всѣхъ лучша и красша доля. Най Бог зародить нашій ниви, най помножить наш добутокъ, най благословить дѣти нашій, вну[ки] и правнуки, щобы здорово ховали ся, [на]пожитокъ и славу Руси выростали! Най пôзнать правду, най полюбять свою хату, рôдню и свою землю, най горячимъ серцемъ покохають свою вôтчину, — бо лишь тамъ гараздъ и сила, де любовь щира до своєи рôднои мат[ер]-вôтчины. Того вамъ желаємо зъ щирого брат[ер]ого серця а щасти прибуде!

Земляки! Вы чули, що у Львовѣ завязавъ ся комітетъ до збираня складокъ на будову руского народного театру. Вже перша звѣстка про збиранье жертвъ на будову руского народного театру, найшла вôдгомôнъ межи нашимъ народомъ, бо почали вплывати датки хочь дрôбній, але рѣснѣ на той народный жертвенникъ. Теперь зъ Новымъ Рокомъ шлемо до Васъ Дорогій Братя нашь покликъ о жертвы на нашь рускій народный театръ та надѣємо ся, що вôдъ теперь они посыплють ся густѣйше и обыльнѣйше. Невеликій датки, хочь бы и найменшій, але густій и вôдъ цѣлого народу руского — принесуть велику суму. При всякôй нагодѣ: на весѣляхъ, хрестинахъ и поминкахъ, при колядѣ и забавцѣ — не забувайте кинути лепты на здвигненье святынѣ рôдного театру. Та кобы нашь покликъ найшовъ вôдгомôнъ у кождôмъ, хочь бы найдальшôмъ закутку: де жие руске серце, то по часѣ призбиравъ бы ся значный фондъ на честь нашого руского народу!

Най горяча любовь щирого патріотизму загрѣвае рускій серця на се благородне и велике дѣло!

Зôбранй датки на рускій народный театръ у Львовѣ, просимо присылати на руки нашого скарбника Вп. Теофиля Бережницкого, ц. к. совѣтника высшого суду краєвого у Львовѣ (ул. Театральна Ч. 8 II. п.).

За Комітетъ будовы руского народного театру у Львовѣ.

Василь Ильницкій, голова. *Д-ръ Кость Левицкій*, секретарь.

У Львовѣ, дня 16 н. ст. сѣчня 1893.

Переговоры трохъ бôльшихъ сторонництвъ рады державнои зъ гр. Таффимъ ведуть ся безперестанно, одн[ак] ось доси не видко ще дѣйстныхъ плодôвъ зъ тои роботы, що значить, що гр. Таффому не повелось доси позыскати для „новои програмы“ тревалои бôльшости. Вже завтра починають ся засѣданя новои сесіи парляментарнои, а на порядку дневнôмъ стоять розправы надъ дальшими рубриками буджету державного. Поставленье буджету на порядку дневнôмъ велить намъ догадуватись що для буджету гр. Таффому удалось на разѣ позыскати яку-таку бôльшôсть. Гр. Таффе зумѣвъ, видко, постаратись о се, щобъ машина державна не станула. Прінципы політики внутрѣшнои на будуче полишено поки-що на боцѣ. Тѣ прінципы лежать головно въ пытаню, чи правительство центральне склонить ся бôльше въ сторону консерватизму, чи пустить ся на быстру воду лібералізму нѣмецко-жидôвского, куды въ найновѣйшихъ часахъ поплыла внутрѣшна політика Угорщины. О тѣ прінципы розходить ся головно и, здаєсь, на тôмъ поли вывязались найбôльшій суперечности межи клюбомъ Гогенварта а нѣмецкою лѣвицею.

До минувшого вторника — такъ говорить взагалѣ праса австрійска — переговоры ишли досыть гладко. Вôдъ вторника барометръ упавъ значно, а то по причинѣ, що консервативный клюбъ гр. Гогенварта не хотѣвъ пристати на се, щобъ зъ новои програмы усунути цѣлковито пытаня національно-політичнои натуры. Клюбъ Гогенварта мусѣвъ впрочôмъ зъ конечности застеречись противъ такои евентуальности, бо инакше було бы захитане его истнованье яко конґльомерату сторонництвъ и фракцій, котрі лишь длятого зôбрались въ сей клюбъ, щобъ сполучеными силами на поли національнôмъ доказати того, чого не въ силѣ були вдѣяти роздроблено.

Обставина, що въ переговорахъ зъ сторонництвами окрôмъ гр. Таффого беруть участь такожь деякі міністры, именно гр. Шенборнъ яко міністеръ справедливости и п. Гавчь яко міністеръ просвѣты и вѣроисповѣдань, кажуть догадуватись, що переговорюючі стороны порушили вже подрôбні справы, именно зъ поля церковного, выховання шкôльного, выховання національного и языка урядового. Се характеристичне и дивне. Правительство хоче зъ арены рады державнои за всяку цѣну усунути пытаня національні, релігійні и політичні, а само не було въ силѣ поминути тѣ пытаня въ довѣрочныхъ переговорахъ. Вже зъ того самого показуєсь дуже наглядно, що цѣла теперѣшна акція правительства есть на скрôзь штучною, неприрôдною и невôдповѣдною для дѣйстныхъ вôдносинъ Долитавщины, въ котрôй згаданй пытаня суть чейже есенціональными и про те не дадуть ся нѣколи поминути. Несправедливôсть акціи лежить знов въ тôмъ, що до переговорôвъ не втягнено анѣ клюбу рускаго, анѣ молодо-ческого, анѣ другихъ фракцій поменшихъ. Можна вправдѣ легковажити поменшій интересы фракцій и ихъ неоправданй аспіраціи, але чи годилось поминути интересы двохъ народôвъ: рускаго и ческого? Чи думае гр. Таффе, що Русины и Чехи стерплять, щобъ надъ ихъ правами правительство центральне перейшло до порядку дневного? Справа ческа есть вправдѣ політичнои натуры и домагаєсь есенціональнои змѣны конституціи. Але справа руска есть на скрôзь національна и єи можна було легко втягнути въ новый рахунокъ и комбінацію. Гр. Таффе може бути певный того, що Русины не дадуть ся анѣ знеґувати, анѣ не стерпять того, щобъ безъ нихъ о нихъ рѣшано, и то ще на основѣ инструкцій, якій подадуть правительству Поляки устами кола польского. Наколи гр. Таффе передъ двома роками, наученый довголѣтнымъ досвѣдомъ, пересвѣдчивъ ся, що о Русинахъ въ Австріи забути не можна въ интересѣ самои-жь державы и длятого зъ конституційными заступниками народу рускаго велѣвъ навязати переговоры, то дивно видаєсь, длячого въ теперѣшну акцію не втягнено послôвъ рускаго клюбу? Гр. Таффе чейже знае дуже добре, що народъ рускій въ правахъ національныхъ есть найбôльше покривдженый зъ всѣхъ народôвъ австрійскихъ и що вôдъ часу, якъ продано Русинôвъ на ласку сусѣдôвъ розвôй ихъ спинювано всякими можливыми средствами. А може хоче гр. Таффе попхати Русинôвъ до крайнои опозиціи? Но, тогдѣ вôдвѣчальность за наслѣдки упаде на него самого и тогдѣ най не жадае, щобъ послы рускій придержуваличе выжидаючои політики.

Справозданье зъ засѣданя анкеты конкурсовои

скликаной выдѣломъ краєвымъ для оцѣненя и преміованя рускихъ творôвъ драматичныхъ.

Въ суботу о год. 11-ôй передъ полуднемъ вôдбулось засѣданье анкеты, скликаной выдѣломъ краєвымъ для оцѣненя рускихъ творôвъ драматичныхъ, надісланыхъ на конкурсъ, розписаный выдѣломъ краєвымъ по мысли рѣшеня соймового.

Анкетѣ проводивъ членъ выдѣлу краєвого Хамєцъ. Зъ членôвъ анкеты прибули на засѣданье: гр. Стан. Бадені, проф. д-ръ Омелянъ Огоновскій, проф. Барвѣньскій, проф. Коцовскій, адвокатъ д-ръ Евгеній Олесницкій зъ Стрыя, членъ выдѣлу краєвого д-ръ Савчакъ, кандидатъ адвокатуры Николай Шухевичь и Платонъ Костецкій.

Коли анкета зôбралась, внѣсъ д-ръ Савчакъ, щобы выбрати референта, котрый представивъ бы анкетѣ змѣстъ творôвъ и поставивъ внесеня що-до оцѣненя и преміованя тыхъ-же. Анкета выбрала референтомъ одноголосно адвоката д-ра Олесницкого, котрый въ довшôй основнôй промовѣ давъ поглядъ на всѣ творы надісланй на конкурсы. Зъ справозданя его подаємо отсій даты: Всѣхъ творôвъ надô-

---

Зъ-вôдки?

Написавъ **Всеволодъ Соловъ**.

Я выйшовъ изъ дому зъ тяжкою головою, зъ чутьемъ томлючои журливои туги, котрои нѣякъ не можна було збутись. Хотѣлось менѣ лише розрухатись, ити куды будь, оттакъ безъ цѣли — абы лише нѣхто не заставъ мене, абы нѣхто не змусивъ мене говорити й мыслити.

Мене обдавъ вохкій петербурскій жовтневый вечеръ, увесь насыченый густою имлою й мѣйскими сопухами. Свѣтильнѣ свѣтили ся смутно; нѣхотинцѣ брели по розрѣзаному снѣгу; повозы гнали ся розкидуючи на[к]руги болото; рôзні голосы й тоны зливали ся въ одностайный гамôръ а весь той дивъ выдавъ ся менѣ злишнымъ дѣломъ пущеного въ рухъ машины.

Я поспѣшавъ разъ-у-разъ наперед, займаючи перехожихъ, и дивно, що не попавъ ся конямъ пôдъ ноги; саме немовь напняла мене невѣдома сила, немовь боявъ ся, що десь тамъ прийду за пôзно.

Зъ кождою хвилею я забував ся щоразъ бôльше и переставъ розрôзняти окруженье. Въ такôмъ станѣ я опинивъ ся на Невскôмъ проспектѣ, на Казаньскôй торговици майже передъ самымъ дишлемъ воза, котрый безъ мала що не займивъ мене; вôдтакъ заблищала передо мною ясно освѣчена будова Гостинного двора. Наступило опять забуте паморока; туга томила мене разъ-у-разъ, [а] дыхати не було чимъ.

Наконець я зупинивъ ся.

— И чого я такъ кваплю ся? та й куды?

Я завважавъ, що середъ того забутя у мене було якесь бажанье, якась цѣль... Я зачавъ нагадувати.

— Ну, гараздъ... я вже пригадавъ собѣ!.. До кого-жь менѣ ити инчого, якъ не до него?..

Именно въ такій сумній злій вечеры, коли все мене дразнило, коли не хотѣвъ нѣкого и нѣчого бачити, я радо заходивъ до него, въ его тихій, затишный кутокъ. Вôнъ завсѣгды бувъ у себе дома и все самъ одинъ. Витавъ мене завсѣгды зъ перомъ у руцѣ, або за книжкою й усмѣхавъ ся до мене своимъ любымъ задумчивымъ усмѣхомъ, — и три-чотыри годины минали незамѣтно середъ оживленои розмовы.

Вôнъ говоривъ радо й говоривъ зъ порывомъ. Знавъ про все, займавъ ся всѣмъ, все передумавъ и замѣтивъ и на все мавъ ясный, быстроумный, вôдмѣтный поглядъ.

До того-жь було менѣ въ него любо та тихо. Людямъ вôнъ не выдававъ ся тымъ, чимъ бувъ; они признавали его заслуги; багато зъ нихъ завидувало ему становища; а проте вôнъ бувъ найнещаслившій чоловѣкъ, зъ якимъ я коли небудь у житю стрѣвъ ся. Одначе передъ тыми другими вмѣвъ добре таити ся зô своимъ безнадѣйнымъ горемъ, такъ що его вважали за безжурного, спокôйного и щасливого чоловѣка.

Але менѣ була звѣстна мрачна тайна, котра давно обгорнула все его житье.

— Гараздъ, зайду до него; та й куды инде менѣ ити? Я скрутивъ на знакому улицю, и швидко опинивъ ся передъ слабо освѣченою брамою кôлькаповерхного дому. Воротаря, старого придурковатого чухонця, а надто лежня, якихъ мало, не було, якъ звычайно. Я хутко выйшовъ на сходы и задзвонивъ.

Дверѣ одчинились въ ту мить; вôнъ одчинивъ ихъ менѣ самъ, неначе ждавъ мене. Я вступивъ у знакомый передпокоикъ, освѣченый стѣнною лямпою.

— Я знавъ, що то вы... Добре, що прийшли! — говоривъ вôнъ, ласкаво усмѣхаючись и подаючи менѣ свою маленьку, зимну руку, котру я сердечно стисъ.

Поклавши плащь на столѣ, я пôйшовъ за нимъ черезъ темный покôй у кабінетъ. Тутъ, якъ завсѣгды, було тепло та любо; на великôмъ, круглôмъ столѣ середъ покою лежали купы книжокъ и горѣли двѣ свѣчки пôдъ накрывою. Вôнъ сѣвъ на своимъ низькôмъ, улюбленôмъ килимку и звычайнымъ рухомъ повѣвъ рукою по высокôмъ незвычайно гарнôмъ чолѣ.

Его очи дивили ся вперто на мене и жéврѣлись якимсь дивнымъ блескомъ, такъ що вôдъ того погляду обняла мене тревога.

Я присѣвъ побôчь него и запытавъ ся:

— Длячого смотрите на мене такъ дивно?

— Давно вже, якъ васъ бачивъ, — саме вôдъ поры мого вôдъѣзду! — вôдповѣвъ вôнъ на те.

Менѣ пригадало ся, що справдѣ мы не бачились вôдъ хвилѣ его выѣзду на село.

Я взявъ ся его розпытувати, якъ жилось ему за ввесь той часъ и чимъ теперь займае ся..

Вôнъ усмѣхавъ ся разъ-у-разъ, а я замѣчавъ у его усмѣшцѣ щось дивного, нѣбы загадочного.

— Живеть ся менѣ дуже добре, — казавъ вôнъ; — я й нѣколи не думавъ, що колись такъ добре жити-му...

— Ну, славити Бога, — вôдказавъ я, але заразъ подумавъ недовѣрчиво:

— Якъ може ему добре житись? Аджежь нѣщо не могло змѣнитись!

— Усе змѣнилось! — закликавъ вôнъ наразъ, немовь вôдгадавъ мою гадку, — усе змѣнилось! Знаєте вы, найщиршій приятелю моєи душѣ (вже зъ малку вôнъ такъ называвъ мене), знаєте вы, що нѣколи нѣчого не було поганого й тяжкого, а лише здало ся такимъ зъ необдуманя. Сегодня розумѣю все й тому-то живу добре... Є все добре, що дѣеть ся; такій ладъ...“

Я дивувавъ ся й не розумѣвъ, слухаючи; нѣколи ажъ до сегодня вôнъ не говоривъ загадками...

Наразъ вôнъ зупинивъ ся и взявъ книжку въ руки.

— Смотрѣть, ось чимъ я теперь займаюсь! — сказавъ, показуючи менѣ книжку.

Я поглянувъ — и побачивъ дивній, незрозумѣлій значки.

— Позвольте... яка то книжка? на якôй мовѣ?

Я вытягъ руку, але вôнъ вôдтягъ до себе книжку и замкнувъ.

— Нѣ, для васъ то ще за скоро! — говоривъ тихо и якось сумно, — вы ще не зрозумѣли-бъ... а я розумѣю все!... Коли-бъ вы могли зрозумѣти одно лише слово, то занехали-бъ усе и вôдôйшли-бъ... але того не можна... То не по ладу.

Я зôрвавъ ся зъ килима, що на нѣмъ бôля него сидѣвъ, и станувъ стовпомъ немовь прикованый до мѣсця. Я почувъ наразъ щось дивовижного, що не дало ся выяснити. У грудяхъ серце неначе перестало битиc[я] и не повѣяло ледовымъ холодом[ъ]

слано 16, зъ тыхъ 3 историчнѣ драмы, 4 драмы побутовѣ и 8 комедій и иншихъ родовъ творовъ драматичныхъ. Зъ тыхъ творовъ припадає на украиньскихъ писателѣвъ 3 (всѣ три драмы побутовѣ) а всѣ прочѣ творы припадають на галицкихъ и буковиньскихъ писателѣвъ. Причиною того розмѣрно слабого обосланя конкурсу єсть именно се, що поважне число творовъ, именно драмъ историчныхъ, послали дотычнѣ авторы на конкурсъ драматичный, розписаный „Просвѣтою“ (за-для розданя Михайловои преміи).

Зъ-помѣжь 16 надосланыхъ творовъ узнала анкета найлѣпшими чотири, а именно побутовѣ драмы: „Мужичка“, „Чабанъ“, „Украдене щастье“ и „Катря Чайковна“ и надъ тыми творами розпочалась довга и основна діскусія, въ котрой кромѣ референта забирали голосъ головно проф. д-ръ Огоновскій, гр. Бадені и проф. Коцовскій. По переведеню діскусіи приступлено до голосованя. Результатъ голосованя бувъ такій, що першу премію (300 зр.) признала анкета драмѣ „Катря Чайковна“, другу въ сумѣ 250 зр. драмѣ „Мужичка“, третю въ сумѣ 200 зр. драмѣ „Украдене щастье“, тую третю зъ застереженьемъ деякихъ малыхъ змѣнъ въ драмѣ въ мысль замѣтокъ высказаныхъ анкетою.

Рѣшеня тѣ запали абсолютною большостію голосовъ. При голосованю надъ другою и третою премією упала кождымъ разомъ значна меншость голосовъ на драму „Чабанъ“, о котрой члены анкеты высказувались зъ признаньемъ. Зъ неменшимъ признаньемъ высказались члены анкеты такожь про историчнѣ драмы „Беата и Гальшка“, „Кочубей и Мазепа“ и „Тымошь та Локсандра“, зъ котрыхъ кожда маѣ богато стойности и котрѣ лише подъ взглядомъ сценічнымъ грѣшать де-що за великою розтяглостію, однакъ на всякій случай по водповѣдномъ справленю могли бы увойти въ репертоаръ рускои сцены. Та се вже буде рѣчь комітету артистичного „Рускои Бесѣды“ — порозумѣтись зъ авторами и выкористати ихъ працѣ для репертоару. Зъ иншихъ штукъ непремійованыхъ годили бы ся деякѣ для своєи гарнои тенденціи до представлень въ театрахъ аматорскихъ по нашихъ читальняхъ (прим. комедіи „Шукавъ щастя“ и „Панъ Корнилій“).

Водтакъ приступлено до отвореня ковертъ, скрываючихъ имена авторовъ премійованыхъ творовъ и водчитано тѣ имена. Показалось, що авторомъ драмы „Катря Чайковна“, премійованои першою премією, єсть Украинка Надежда Матѣевна Кибалчичь, авторомъ драмы „Мужичка“, премійованои другою премією, Украинець Константинъ Ил. Писанецкій (Ванченко), артистъ драматичный, а авторомъ драмы „Украдене щастье“, премійованои третою премією, Иванъ Франко.

На томъ скончилось засѣданье анкеты.

Водозва въ справѣ основаня „Товариства будовы и водновленя церквей“.

Въ житю народовъ, подобно якъ въ житю поодинокого человѣка, мають обставины, середъ якихъ живемо, превелике значѣнье; они становлять о єго лучшой або горшой доли. Въ житю Русиновъ обставины зъ кождымъ днемъ що-разъ горшѣ, зводять насъ до положеня що-разъ сумнѣйшого, доля наша справдѣ — якъ каже покойный Устияновичь — „сирота нѣмая“. У насъ доокола темно, бо лучь яснои провоѣднои иден погасъ; у насъ сумно, а выразомъ того руска пѣснь — водгомонъ туги и жалю; у насъ печально, бо одни сыны Руси заперлись своєи матери, другѣ опустили свои знемощѣлѣ водъ труду руки и передались мертвой ровнодушности; у насъ лячно... голодъ и холодъ женуть нашого селянина зъ водвѣчнои прадѣднои рускои землѣ геть десь въ чужину; словомъ на небосклонѣ нашого народного житя що-день громадять ся новѣ хмары, а зъ нихъ бье въ насъ громъ по громѣ. Що-разъ то новѣ жертвы падуть въ рядахъ борцѣвъ „за церковь и народъ“..

Прибѣжищемъ еще одинокимъ для насъ всѣхъ — то наша церковь. Она то, хочь упослѣджена, згорблена водъ старости и убожества, однакъ послѣдна и одинока твердиня наша! На церковь звернѣмъ нашь омлѣваючій взоръ а ободрять ся нашѣ силы; то певный взоръ, то зорница, передъ котрои свѣтломъ темрява ложи мусить уступити. Тамъ нашь престолъ, а памятаймо передовсѣмъ мы священослужителѣ о томъ, що коли бы не стало того престола, то не стало бы и насъ! Стережѣмъ же до послѣднои каплѣ крови тую духовну крѣпость, бо до того кличе насъ совѣсть, любовь рускаго народа, котрого мы природными вождами, до того кличе насъ исторія, тое зеркало судьбы человѣчои, а вконци голосъ нашого обовязку.

Такъ чорнѣ мысли зродили въ насъ постанову, основати „Товариство для будовы и водновленя церквей“, котрого членами були бы церкви нашого краю, и такъ матернѣ зъ рочною вкладкою що-найменше 2 зр., а дочернѣ 1 зр. рочно. Въ той способъ прийдемо зъ лѣтами до свого гроша, котрымъ посля потребы зможемо запомагати нашѣ убогѣ церкви и тымъ прийдемо въ помочь зъубожѣлому нашому рускому народови. Цѣль великаньска, а перепровадженье єи почиває въ нашихъ власныхъ рукахъ.

Тяжкѣ лѣта економічнѣ, що выкликали страшну въ наслѣдкахъ своихъ еміграцію народу, упадокъ нашои церкви зъ єи великолѣпнымъ обрядомъ, кличуть вопіючимъ голосомъ за конечностію заснованя такого товариства. Не забавляймось посля нашого звычаю въ довгѣ дебаты, розправы на той тематъ; статьями запишемо много паперу, а нѣ крокомъ не поступимо на передъ

Просимо поки-що весь Всч. рускій Клиръ всѣхъ трехъ епархій донести намъ ласкаво карткою кореспонденційною, хто и зъ якимъ числомъ церквей и зъ якою вкладкою рочною хоче приступити до того товариства.

На томъ мѣсци звертаємо ся и до нашои свѣтскои интеліґенціи, такъ жертволюбивои на цѣли народнѣ, зъ просьбою, щобы и она лептою своєю запомогла церковь, котрой завдячує нашь народъ своє дотеперѣшне истнованье. Наше товариство, котрого цѣль ясна, не обвита нѣякою партійностію, кличе до Васъ яко дѣтей рускои церкви: не забувайте про свою матѣрь! А мы смѣло примѣнюємъ тутъ слова, що „хто матѣрь забуває, того Богъ карає“.

Орґаномъ сего товариства буде „Посланникъ“. Въ кождомъ числѣ въ особной рубрицѣ помѣщатись буде не только списъ приступаючихъ членовъ, але будуть тутъ пильно записуватись такожь всѣ справы и вѣдомости, водносячѣ ся до того товариства. Кождому свободно забрати голосъ.

На побольшенье того фонду и красшій та скоршій розвой нашого Товариства приймаємо всякого рода фанты, а при томъ просимо всѣхъ Русиновъ, вѣрныхъ сыновъ церкви, жертвувати на тую цѣль першій грошь новои монеты, якій прийде до рукъ, хто може то золотый, хто срѣбный, хто ніклевый, и найбѣднѣйшій нехай жертвує бронзовый феникъ (повъ крайцаря), але нехай жертвує кождый — кождѣсенькій! Насъ Русиновъ міліоны и такими жертвами стане наше „Товариство будовы и водновленя церквей“ водъ разу на сильной невзрушеной подставѣ. До збираня тыхъ першихъ жертвъ зъ нового гроша и до поясненя вѣрнымъ о цѣляхъ нашого Товариства запрашаємо Всч. Духовеньство всѣхъ епархій.

Бережаны при конци 1892 року.

Члены основателѣ:

І. Джулиньскій зъ Лапшина; І. Мащакъ зъ Потуторъ; Д. Ядлошь зъ Дошницѣ; В. Билецкій зъ Страча; А. Иневичь зъ Ивановки; І. Демянчикъ зъ Яксманичь; Т. Сапрунъ зъ Пѣсковъ; Т. Кордуба зъ Бережанъ; Л. Яримовичь зъ Новосѣлокъ; В. Кальба, сотр. зъ Бережанъ; Д. Дияковскій зъ Кривого; Ю. Стеткевичь, катихитъ зъ Бережанъ; М. Калинець зъ Мечищова; І. Барановскій зъ Вольховця; Е. Король зъ Поручина; Л. Дияковскій, сотр. зъ Бережанъ; Г. Ковчевичь зъ Лѣсникъ; І. Любовичь зъ Острова; К. Селецкій зъ Жужеля; І. Дурбакъ зъ Увся; А. Гукевичь зъ Речичанъ; І. Озаркевичь зъ Болехова; Ю. Дуткевичь зъ Дубя; И. Димушевскій зъ Кийданова; М. Вербицкій зъ Рихвальда; Ю. Рожанковскій зъ Глибокои; І. Джулиньскій зъ Болотнѣ; В. Федоровичь зъ Каплинець; І. Макогоньскій зъ Липицѣ; Г. Словицкій зъ Козлова; Н. Фольварковъ зъ Демнѣ; І. Балтаровичь зъ Ладичина; М. Мрозовскій зъ Кореницѣ; И. Дзеровичь зъ Рогатина; Т. Цегельскій зъ Струсова; К. Федоровичь зъ Войславичь; Н. Боберскій зъ Ваневичь; Д. Рубчакъ зъ Сѣхова; К. Фаціевичь зъ Дулибъ; Л. Бачиньскій зъ Тудорковичь; В. Матюкъ зъ Карова; І. Токарь зъ Вишневчика; Е Клосевичь зъ Присовець; А. Балтаровичь зъ Середця; С. Метелля зъ Краковця; Е. Власевичь зъ Гребенова. (Прислану намъ рочну вкладку 2 зр. на р. 1893 вложили мы на книжочку почтову ч. 13630, на котру и дальшѣ вкладки умѣщати будемо.)

[Помѣщаючи сю водозву, выпечатану въ 1-шомъ числѣ сегорочномъ „Посланника“ годѣ намъ не зробити колька замѣтокъ. Найперше гадка заснованя Товариства для будовы и водновленя церквей справдѣ дуже на часѣ и повинна найти якъ найбольше подпертье водъ загалу Русиновъ, а именно зо стороны всего священьства. Рочно-жь и плянъ поданый у водозвѣ — рочнѣ складки матерныхъ церквей по 2 зр. а дочерныхъ по 1 зр. та добровольнѣ жертвы водъ Русиновъ зъ першихъ новыхъ грошей — дуже водповѣдный. Однакъ годѣв здержатись водъ деякихъ замѣтокъ подъ взглядомъ формальнымъ. Не згадуєсь нѣчого, чи Товариство основуєсь на якихъ статутахъ. Вправдѣ суть подписанѣ подъ водозвою члены основателѣ, а въ новинкахъ „Посланника“ натякуєсь, що контролю надъ зложенымъ грошемъ буде вестись публично все при помочи „Посланника“, однакъ всего того ще за мало для загалу Русиновъ, котрѣ хотѣли бы знати, въ якій способъ буде орудуватись призбираным фондомъ. Взагалѣ для успѣшного розвитку товариства треба подати до загальнои вѣдомости проєктъ статутовъ. Вконци не знати, чи члены основателѣ згодились на се, щобы осередкомъ товариства були на теперь Бережаны, а навѣть, щобы и на познѣйше поминути Львовъ, бо — якъ каже ся — лишь на провінціи можна ще найти людей дѣяльныхъ и енерґічныхъ. На кождый способъ, загалъ Русиновъ, якъ зъ однои стороны мусить заявити признанье о. Джулиньскому за ініціятиву въ цѣломъ дѣлѣ, такъ зъ другои стороны мусить застеречись противъ накидуваня зъ горы якихсь гадокъ и постановъ. Громадно складаєсь грошь, тожь и рѣшеня що-до того гроша повинны западати ухвалою громады — загальныхъ зборовъ. А чей же далеко лекше скликати загальнѣ зборы до Львова анѣжь до Бережанъ, хочь бы тамъ були и найенерґічнѣйшѣ люде. Здаєсь, що члены основателѣ не возьмуть тыхъ замѣтокъ за зле, бо интенція ихъ лишь якъ найуспѣшнѣйшій розвитокъ завязуючого ся Товариства. — *Прим. Ред.*]

Дописи „Дѣла“

Зъ Борщѣвского.

[Що пре нашого селянина до еміґрації?]

Щобы мати бодай яке таке понятье о кривдахъ бѣдныхъ селянъ въ нашихъ сторонахъ, най послужить низше поданый фактъ за примѣръ:

Въ падолистѣ 1891 р. зайшовъ въ село Иванье пусте екзекуторъ податковый зъ Мельницѣ, Посуховскій, щобы грабити людей за непосыланье дѣтей до школы. На выказѣ мавъ той екзекуторъ записаного Микиту Бойка, котрый еще передъ колькома лѣтами зайшовъ зъ Дзвинячки до села Иваня, оженивъ ся и мавъ сына, котрого въ 1891 р. до школы посылати выпадало. Екзекуторъ не знайшовши въ селѣ Микиты Бойка, позаякъ той назадъ до Дзвинячки водойшовъ, зайшовъ до иншого человѣка, Микиты Бойчука, жонатого що йно водъ чотирохъ лѣтъ и маючого всего одну трилѣтну дитину — и забравъ у него послѣдну кожушину вартости що найменче 15 зр. Щобы водпекатись напасти, удавъ ся сейчасъ Микита Бойчукъ до мѣсцевого пароха, котрый заразомъ есть предсѣдателемъ мѣсцевои рады школьнои и доставши посвѣдченье, що вонъ цѣлкомъ не интересованый въ той справѣ, тымъ *больше*, що навѣть не маѣ дѣтей въ школьномъ вѣцѣ, — побѣгъ до канцеляріи громадскои, щобы водобрати кожухъ. Но на жаль, замѣсть воддати бѣдакови кожухъ, екзекуторъ вхопивъ его за обшивку и въ присутности людей вытрутивъ за дверѣ, говорячи: Marsz durniu za drzwi, mnie wszystko jedno Mykita Bojko czy Mykita Bojczuk!

Зразъ другого дня пошшовъ Микита Бойчукъ до Мельницѣ до ц. к. уряду податкового, зложити тымчомъ належитость въ высотѣ 2 зр., щобы лишь кожухъ водобрати та мати въ що въ зимѣ огорнутись. Але дуже зачудувавъ ся, коли замѣсть кожуха, достовъ тринадцять колька крейцаровъ, бо кожухъ вже бувъ зліцитованый за 2 зр. и тринадцять колька крейцаровъ.

Хочь покривдженый вже колька разовъ водносивъ ся до ц. к. староства и до ц. к. окружнои рады школьнои письменно и устно, однакъ помимо того до дня нинѣшного тои справы ще не полагоджено. Сими днями внѣсъ покривдженый просьбу до ц. к. краєвои рады школьнои, бо може хочь та власть схоче вглянути близше въ цѣлу справу и поручити ц. к. староству а взглядно ц. к. окружной радѣ школьной, щобы вынагородити сему невинному бѣдакови бодай якъ такъ нанесену шкоду.

Чи се не достаточный примѣръ вытревалости и терпеливости нашого бѣдного а при томъ роботящого селянина и чи-жь треба намъ ажь такъ далеко глядѣти причинъ еміґрації, якъ се робить д-ръ Вельовейскій, котрый тои гадки, що нашь народъ лишь жде на зазывъ до mord-y и pożog-и.

Е. Иваньскій.

Зъ-подъ Золочева.

[Читальня и крамница въ Скварявѣ.]

Богато ще бракує читальнямъ нашимъ, щобы могли водповѣсти своѣй цѣли. Однакожь сконстатовано, що декотрѣ читальнѣ добре розвивають ся, а декотрѣ сякъ-такъ животѣють. Навпаки суть и такѣ, що дуже мало чути про нихъ, або и зовсѣмъ сплять сномъ блаженныхъ. Правду сказавши, що де найде ся хочь одна особа интеліґентна, що щиро занимає ся справами суспольными, то она такъ зъумѣє повести дѣло, що разъ розпочате дѣло допровадить до чимъ разъ большого розвитку, до правдивого житя. А де таке живе житье вкорѣнить ся, то по часѣ и безъ головного провѣдника оно зможе дальше розвивати ся, або бодай ити ровномѣрною ходою. Але на жаль, такихъ щирыхъ людей на селѣ у насъ мало. На селѣ звычайно двѣ особы интеліґентнѣ: священикъ и учитель. И тѣ двѣ особы по большой части дуже рѣдко згоджують ся зъ своими переквѣдченями, и тогдѣ анѣ одинъ, анѣ другѣй не може нѣчого успѣшного для народу зробити, бо одинъ другому старає ся ставити перепону до доброго дѣла. А ще якъ до руского села дадуть учителя Поляка-шовініста, то тогдѣ бувай здоровъ зъ добрыми замѣрами. Тому тов

ПЕРЕЛІДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выбры въ Райхенберзѣ до рады громадскои зъ другого круга выборчого водбули ся и впали въ хосенъ нѣмецкихъ націоналовъ. Урядовѣ газеты нѣмецкѣ потѣшають ся тымъ, що при теперѣшныхъ выборахъ впало большеголосовъ на ліберальныхъ кандидатовъ анѣжь давнѣйше та що націоналы побѣдили лишьбольшостію кольканацяти голосовъ. На кожды способъ не удало ся правительству зломити Нмцѣвъ націоналовъ и знову Райхенберґъ єде осередкомъ прусофильскихъ демонстрацій

Въ Чаинѣ розгорѣлась на добре борба мѣжь словньскими сторонництвами. Именно т. зв. молодо-Словѣнцѣ остро выступили противъ новоменованого архіепископа д-ра Міссіи, котры взявъ ся поборювати мѣжь духовеньствомъ славянофильскѣ идеѣ. Архіепископъ старав ся выкоренити мѣжь духовеньствомъ переквѣдчье, що кождый словѣньскій священикъ повиненъ бути найперше горячимъ патріотомъ а водтакъ ажь душпастиремъ. Въ той цѣли окликавъ д-ръ Міссія Єзуитовъ, котрѣ устроюють по цѣломъ краю місіи и старають ся вязати священьство въ духовнѣ товариства. Хочь противъ сего напряму выступають щедякѣ священики, то все таки на загальныхъ зборахъ товариства католицко-політичного могъ предсѣдатель о. Клюнъ сконстатувати, що політика молодо-Словѣнцѣвъ водносла якже пораженье.

Въ горскомъ парляментѣ заповѣвъ міністеръ справъ внутрѣшныхъ Гіеронімій, що правительство предложить небавомъ проєктъ реформы выборчои. Проєктъ буде выготовлены въ томъ напрямѣ, що маѣ знизитись ценсъ выборчій и наступить иншій подѣлъ округовъ выборчихъ. Pester Lloyd славословить правительство за сей проєктъ, бо посля него буде можна и не-мадярскимъ народностямъ прийти до голосу, а тымъ самымъ не буде вже причины нарѣкати, мовь бы мадярске правительство стремѣло до вынародовленя не-мадярскихъ народностей. Намъ годѣ повѣрити въ т. интенціи мадярского правительства, а радше думаємо, що мадярске правительство, чуючи ся вже на столько въ силѣ, хоче бодай въ части придавити тѣ голосы розпуки, якѣ подносять ся мѣжь Словаками и Румунами.

——

Оголошено россійскій буджетъ державный на 1893 р. Міністеръ скарбу Вітте предмінує доходы на 1.040,458.385 рублѣвъ, а розходы рово-жь на таку саму суму. Въ подвнаню зъ буджетомъ на 1892 р. збольшено доходы до 150 міліоновъ рублѣвъ, а розходы о 75 міліоновъ. Мѣжь звычайными выдатками всѣй важнѣйшѣ рубрики: довгъ державный 264 міліоновъ, міністерство войны 233 міл., марина 45 міл. руб.; а мѣжь надзвычайными выдатками призначено на будову зелѣзниць и пристаней 62 міл., на змѣны въ узброенню войска 26 міл. рублѣвъ. Мѣжь доходами преліміновано: зъ податку водъ напитковъ 257 міл., въ акцизы водъ цукру 28 міл., зъ цла 134 міл. рублѣвъ. — Експозе міністра скарбу зазначує прикре положенье державы въ наслѣдокъ неврожаю и холеры, однакъ же можна бити поправу и взагалѣ надѣя-

зажмуривъ очи. Здалось менѣ, що вмираю.

Не знаю, якъ довго то тревало. Коли я розплющивъ очи, то зъ грозы хопивъ ся за голову.

— Боже мой! що се?... де я?

Я стоявъ середъ темнои, зовсѣмъ пустои комнаты, только слабо освѣченои водблескомъ свѣтилень зъ улицѣ. Довкола було тихо; не було чути нѣже однѣського звуку анѣ шелесту.

Менѣ пригадалось усе!... Адже-жь я самъ передъ чотирма роками супроводивъ єго мертве тѣло изъ сего мешканя!

Я хотѣвъ крикнути, — та не могъ; чувъ, якъ йорошить ся на головѣ волосье... Вобѣгъ до сальону, — бувъ такъ само порожный а только боля однои стѣны я завважавъ приставлену драбину а побочь цеберъ изъ вапномъ.

Я бѣгъ дальше. Въ темномъ передпокоику я споткнувъ ся на свой плащь, котрый лежавъ киненый на земли; я вхопивъ єго якъ стой и побѣгъ до дверей.

— А що, якъ будуть замкненѣ? — шибнула менѣ жасна гадка по головѣ.

Але дверѣ не були замкненѣ. Я одчинивъ ихъ, и не знаю, якъ збѣгъ зо сходовъ. Воротаря такъ якъ и перше, тамъ не було. Я выбѣгъ на улицю й очунѣвъ середъ темноты, имлы и непогоды.

Ажь теперь я трохи отямивъ ся. Трясучись на цѣломъ тѣлѣ, я вдягнувъ на себе плащь. Але шапки въ мене не було; я лишивъ єи тамъ — де? якъ?

Не знаю.

Переклавъ *Василь Роленко.*

тись ухиленя крізы. Програма ніса така, що не можна зменшати выдатк[и] на подпиранье економічныхъ справъ, дл[я] ще подвышено розходы на будову зелѣз[ниць] и пристаней та для міністерства домен[ь]ства подвышеня податковъ выносять по[над] 5 міліонвъ. Вкѣнци зазначивъ міні[стр] миролюбивость Россіи. *Золото призбир[ане]* а утворенье фонду воєнного. Припа[ло]ла выносять 600 міліонвъ, а зъ того [на] міліонвъ служать на покрытье гроша [ви]тово и на поборенье спекуляцій на за[ло]чныхъ біржахъ, щобы зробити безцѣнни[ки] россійскій ноты и паперы.

——

Якъ можна було надѣя[ти] промова канцлера гр. Капрівіого в[ъ] комісіи ойсковой выкличе коментарѣ въ п[р]. И фактично повъурядовй орґаны нѣмецк[ой] простуть въ многомъ острй уступы промо[ви] зазнаючи, що змѣстъ сеи промовы дост[ой]ся догазетъ лишь пѣсля неточныхъ справ[о]дань подинокихъ членовъ комісіи. Именн[о] спросованя вѣдносять ся до уступовъ пр[ус]нію и француско-россійскій вѣдносины.

Проєктъ нового зак[ону] военского стрѣчає сильну опозицію [в] комісіи. Выходить на се, мовы правительство хотѣло доконче перепер[ти] конъ противъ волѣ парляменту. Рѣвно-жь [ви]кн. Бісмаркъ мавъ зазначити въ своихъ орѣхъ, що годѣ вытолкувати се нерозважне [ст]ренье правительства, бо оно не выйде на[ш]е правительству навѣть тогдѣ, коли бы [пр]оєктъ закона найшовъ бѣльшѣсть.

Въ прускѣмъ сойм[ѣ] прийшла пѣдъ дискусію справа роботничихъ майкѣвъ і послы домагають ся вѣдъ правительства проєктѣвъ закона. Рѣвно-жь предложило правительство проєктъ змѣны закона [ви]рчого; противъ проєкту выступили центр[ъ] и Поляки.

Цѣсарь вернувъ зъ Кас[ѣ]ругe и сейчасъ вѣдбувъ довшу конферен[ц]ію зъ Іапрівимъ.

——

У Франціи всѣ справы кр[у]тяють ще довкола справы панамскон. [Ц]а акція політична звернена въ тѣмъ напр[ям], щобы лишь вылѣзти зъ того болота, а зно[ву], що отѣли бы ловити рыбу въ тѣмъ закит[ѣ], стають ся що разъ бѣльше людей вт[ѣ]ути. Ми вже згадували, що послѣдными час[ы] зверено напасти на самого президента р[е]блики, Карно. Розумѣєсь, що такій напрямъ уведеню цѣлои справы панамскои м[ѣ] бы бъ захитати правительствомъ такъ сильно, що катастрофа була бы неминуча. Для[ч]го треа було якоись акціи зъ противнои стороны. І такъ президенты всѣхъ республиканьскихъ ґрунъ въ сенатѣ явились у президента мін[ѣ]трѣвъ Рібота, щобы высказати свое обуренье [на]-до клеветъ зверженыхъ противъ Карнота. В[ъ] републиканцѣ въ сенатѣ, они заявили, гот[ові] стаути въ оборонѣ особы президента. Клевет[ники] вправдѣ не вымагають заряженя якихсь [над]звычайныхъ средствъ репресійныхъ, бо дось, буде выказати публичнѣй опініи, якій нѣръ тайный мають клеветники.

Хто взявъ пѣвъ міліона панамскихъ грошей за посредництвомъ Ф[е]синета. Отсе пытанье вбилось клиномъ въ шпальты не лишь французскихъ але й заграничныхъ газетъ. Якійсь знатный дипльоматъ заграничн[ий], котрого початкова буква имени М. — загадково вѣдповѣдають на се пытанье. А що въ тій критичный часъ имена ажь трехъ амбасадорѣвъ зачинались вѣдъ М., бо Морен[ьма] россійского), Міністера (нѣмецкого) [і] Менабреы (італійского), то годѣ на здогадъ що сказати. Однакъ теперь майже всѣ газ[ети] годять ся, що се гр. Менабреа умѣвъ такъ обре зарвати фонды панамскій.

——

Якъ звѣстно, розойшлась вѣсть, що россійске правительство загадало вв[е]сти до европейскихъ державъ обѣжну ноту дипльоматичну въ справѣ ревізіи конституціи болгарскои, а заразомъ порозумѣлись зъ французскимъ правительствомъ, якбы то кроки спѣльно въ тій справѣ поробити. Теперь доносять до Pol. Corr. зъ Царгороду, що мабуть россійске правительство не робить сего анѣ не гадає робити такого кроку въ найблизшій будучности. Россія запала лишь Порту, що она гадає про змѣну конституціи. Порта вѣдповѣла, що пѣсля ви[ко]ки ревізія конституціи се внутрѣшна справа Болгаріи. По такомъ поясненю Россія не робила някихъ дальшихъ крокѣвъ дипльоматичныхъ.

——

Въ Чорногорѣ лучились [в]слѣдными часами досыть поважни несупокоѣ. [Ві]дній вѣсти доносять, що тій непокоѣ выйшли вѣдъ поселенцѣвъ герцеґовиньскихъ, а другій до се була революція противъ князя. На кожій способъ въ обохъ вѣстяхъ дещо правды. Герцеґовины утекло досыть людей до Чорногоры, а теперь не мають зъ чого жити, бо правительство чорногорске дає имъ дуже мало запомогу. Мѣжь тыми Герцеґовинцями настали заворушеня, на чолѣ котрыхъ стали деякій знатнѣйшій Чорногорцѣ и повели [ві]томъ напрямѣ, що се можна було уважати за революцію противъ князя.

НОВИНКИ

†

О. КЛИМЕНТІЙ ВАХНЯНИНЪ

ювилатъ, совѣтникъ консисторскій и выслуженый парохъ Сѣнявы, епархіи перемыскои

померъ у Львовѣ дня 14 н. ст. сѣчня на немочь старечу, приѣхавши до сына свого, проф. Наталя Вахнянина.

Покойный, высвятившись въ 1838 р., управлявъ парохіею Сѣнявы ажь до 1891 р., въ кот-

рѣмъ то часѣ спенсіонувавъ ся. Пок. епископъ Яхимовичь поручивъ ему въ 1860-тыхъ рокахъ адміністрацію деканата ярославского, однакожь сего уряду не бувъ въ силѣ о. Климентій плекати довго за-для хвилевои недуги. Покойный належавъ до замѣтнѣйшихъ теольоґовъ, а поступованьемъ своимъ и ввѣчливостію зыскавъ собѣ велике поважанье въ цѣлой окрестности и у своихъ товаришѣвъ по званю. На поли народнѣмъ трудивъ ся постойно, хотя тихенько и зумѣвъ собѣ на захѣдныхъ окраинахъ Руси галицкои придбати повагу и у Полякѣвъ. Зъ подружья зъ Каролиною Сайтѣвною выховавъ вѣнъ чотирохъ сынѣвъ: Клима, поборця податкового въ Висничи на мазурщинѣ; Наталя и Ивана, професорѣвъ ґімназіяльныхъ и Гната, теперѣшного пароха Сѣнавы. Покойный, яко семинаристъ, бувъ товаришемъ Маркіяна Шашкевича и передавъ намъ передъ кѣлькома роками цѣнній характеристичній замѣтки зъ деякихъ хвиль житя нашого поета До послѣднои хвилѣ житя интересувавъ ся дуже справами народными, а навѣть ювилеємъ папскимъ „Обѣйдѣть єго величаво“ — були слова покойника на смертной постели. Перомъ ему земля!

— Въ послѣдной хвили одержали мы сумну вѣсть про смерть о. **Мих. Авдиковского**, пароха Оглядова, куды задля справъ родинныхъ перенѣсъ ся минувшого року зъ Добрянъ, повѣта стрыйского. Яко парохъ Добрянъ належавъ покойный до найдѣяльнѣйшихъ патріотѣвъ. Постойный членъ всѣхъ товариствъ народныхъ, бравъ чинну участь у всѣхъ справахъ, маючихъ на цѣли добро нашого народу. Заходами єго станула красна, мурована церковь въ Добрянахъ, а нарѣдъ тверезый та просвѣщеный вѣдносивъ ся зъ повнымъ довѣріемъ до свого пароха, величаючи єго своимъ батькомъ. Покойный упокоивъ ся въ 43-ѣмъ роцѣ житя и 20 тѣмъ роцѣ священьства. Перомъ ему земля и вѣчная память!

— **Просфора въ товаристве ремѣсникѣвъ „Зоря“ у Львовѣ.** Въ недѣлю въ полудне дня 15 н. ст. сѣчня зобрали ся въ льокали товариства „Зоря“ члены и запрошенй гостѣ, щобы девятый разъ вѣдъ часу заложеня товариства подѣлити ся въ тѣснѣйшѣмъ кружку просфорою. Мѣжь запрошеными гостями бачили мы д-ра Дам. Савчака, д-ра Костя Левицкого, о. Чапельского, проф. Врецьону, д-ра Павенцкого, проф Ярему и инщихъ. Торжество отворивъ о. Чапельскій промовою, въ котрій вказавши на двѣ провѣдній идеѣ: руско-кат. церковь и руску народнѣсть, довкола котрыхъ ґрупують ся нинѣ всѣ щиро-мыслячій Русины, вѣзвавъ присутныхъ до спѣльнои и невтомимои працѣ надъ добромъ и розвоємъ товариства а тымъ самымъ и надъ добромъ народу руского. По промовѣ о. Чапельского засѣли всѣ присутній до приладженои перекуски. Середъ оживленои и веселои розмовы посыпались тоаты, а всѣ майже бесѣдники пѣдносили однодушно бажанье, щобы симпатичне а такъ важне для нашого національного розвою товариство „Зоря“ зъ кождымъ рокомъ крѣпшало, щобы добило ся вже въ найблизшій будучности своеи власнои хаты, та щобы зрѣсши въ силы стало ся пѣдоймою и розсадникомъ національнои самосвѣдомости мѣжь рускимъ мѣщаньствомъ и працюючими верствами въ Галичинѣ. Першій тоастъ пѣднѣсъ голова товариства п. Вас. Нагѣрный въ честь Впреосв. митрополита Сильвестра Сембратовича, добродѣя и опѣкуна товариства. Вѣдтакъ наступили промовы д-ра Савчака, п. Сембратовича, проф. Врецьоны, д-ра Павенцкого, пп. Маркова, Мартинова, Данилюка, Ковальского, Васѣки и ин. Мѣжь тымъ переходила зъ рукъ до рукъ субскрипційна книга на будову дому „Зорѣ“, а присутній записували и складали значнѣйшій квоты на сей фондъ. Весела забава переплѣтана патріотичными промовами та колядами протягнула ся майже до 4-ои годины зъ полудня и всѣ участники розойшли ся вдоволений и зъ надѣевою на лучшу будучнѣсть.

— **„Галичанинъ“** — такъ называє ся нова щоденна часопись, що появила ся зъ днемъ 1 сѣчня, по здержаню выдавництва „Галицкой Руси“. „Галичанина“ пѣдписує яко выдавець и редакторъ п. Михаилъ Клемертовичь, колишній довголѣтный сотрудникъ „Слова“, а теперь „помощникъ“ въ секретарскѣй канцеляріи „Народного Дому“. „Галичанинъ“, обемомъ значно меншій вѣдъ „Галицкои Руси“, выдаесь въ языцѣ давныхъ „Нового Пролома“, „Червоной“ и „Галицкой Руси“ („исковерканою россійщиною“), и на скѣлько вже зъ першого числа можна судити, політична єго тенденція буде та сама, що попередъ згаданыхъ орґанѣвъ.

— **П. Теодоръ Яцѣвъ**, родомъ зъ Волчугъ коло Городка, бувшій ученикъ рускои ґімназіи у Львовѣ, одержавъ на університетѣ краковскѣмъ степень д-ра медицины.

— **Преосв. епископъ д-ръ Юліянъ Пелешь** жертвувавъ зъ нагоды нового року и свята Богоявленя 425 зр. на добродѣйній цѣли. А именно: для института вдовъ и сиротъ по священикахъ епархіи перемыскои 100 зр., для монахинь въ Яворовѣ 70 зр., для бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли 50 зр., для убогихъ мѣста Перемышля 50 зр., для семинаріи учительскои въ Самборѣ 30 зр., для института дяковъ въ Перемышли 20 зр., для товариства „Боянъ“ въ Перемышли 20 зр., для товариства св. Іосифа и Никодима въ Перемышли 10 зр., на рѣзній поменшій запомоги 50 зр. и для убогихъ ученикѣвъ рускои ґімназіи въ Перемышли 25 зр.

— **Испытъ кваліфікаційный для учителѣвъ школъ** народныхъ передъ комісією испытовою въ Станиславовѣ розпочне ся дня 16 н. ст. лютого. Подання треба вносити до 8 н. ст. лютого.

— **Снѣги.** Въ наслѣдокъ заметей снѣговыхъ здержано рухъ поѣздѣвъ на шляху зелѣзницѣ: Рипѣвъ-Ясло и рухъ поѣздѣвъ товаровыхъ на шляху Загѣрье-Струже.

— **Авансы урядниковъ.** Міністеръ торговлѣ зѣзволивъ на перенесенье 45 урядникѣвъ почтъ и телеґрафу зъ X ранґи до IX. Въ той способѣ 45 офіціялѣвъ буде именованыхъ касіерами, контрольорами касовыми и контрольорами почтовыми. Конкурсъ мае бути розписаный найпѣзнѣйше до двохъ тыжднѣвъ.

— **Образокъ зъ православнои Буковины.** До черновецкои „Буковины“ такъ пишуть зъ Чарторыѣ, села въ сторожинецкѣмъ повѣтѣ про тамошного православного священика: „Панъ-отець Сам. Симіоновичь вже черезъ два роки въ церкви не проповѣдуе, въ школѣ не вчить дѣтей нѣчого реліґіи, за те дуже ганьбить своихъ парохіянъ и обходить ся зъ ними дуже грубо. Въ домѣ у панъотця найдено диванъ вартости якихъ 50 зр., котрый вѣнъ забравъ до себе зъ церкви; що другои недѣлѣ церковь замкнена, бо панъ-отця нема дома, а якъ хто умре у нихъ, то мусять просити священикѣвъ зъ другихъ сѣлъ, щобъ тѣло похоронати. Зраженй такимъ поступованьемъ панъ-отця Симіоновича почали вже люде зъ Чарторыѣ ходити до греко-кат. церкви въ Вашкѣвцяхъ и кажуть, що якъ ще зъ 14 днѣвъ потреває у нихъ такій станъ, то всѣ они перейдуть на грекокат. вѣру, бо всѣ ихъ скарги нѣчого не помагають. На письмѣ пѣдписанй Тодѣръ Левицкій, Олекса Савюкъ, Олекса Левицкій и Николай Кикица, господарѣ зъ Чарторыѣ.“ Сей о. Симіоновичь мае бути завзятымъ румунізаторомъ.

— **Увязненье рабіна.** У Вѣдни арештовано дня 12 н. ст. сѣчня рабіна Михаленьского зъ Йорданова. Арештованье наступило на реквізицію властей галицкихъ, котрй засудили Михаленьского на выдаленье зъ границь Австріи.

— **Зъ Ряшева доносять:** Въ ночи на 8 с. м. досвѣта забивъ рушникарь 16 полку гузарѣвъ Освальдъ выстрѣломъ карабіновымъ свою жѣнку, а вѣдтакъ и самъ застрѣливъ ся. Люде догадують ся, що вѣнъ застрѣливъ жѣнку за єи згодою а може и на єи просьбу; бо передъ смертію обоє попращали ся зѣ всѣми приятелями, нѣбы тому, що ихъ мають перенести, породавали навѣть деякій дарунки на памятку, уладили свои интересы маетковй, а передъ самою смертію приготовили собѣ строѣ святочній, котрй по тѣмъ выпадку найдено на крѣслахъ коло трупѣвъ. Чому они позбавили себе житя, не знати. Похоронъ вѣдбувъ ся зъ войсковыми гонорами а надъ спѣльнымъ для обоихъ гробомъ промовивъ по нѣмецки майоръ Неханьскій. Вѣнъ зазначивъ, що Освальдъ служивъ у войску 30 лѣтъ и всѣ єго любили.

— **Старинный монастиръ** Липованѣвъ въ Фонтина Альба на Буковинѣ погорѣвъ дня 12 н. ст. сѣчня майже цѣлковито.

— **Голодъ.** Краковска Nowa Reforma пише: „Кѣлька громадъ домбровского повѣта, якъ Нецеча, Конары, Чижѣвъ и ин. були навѣщенй въ 1892 р. градомъ. Градъ знищивъ навѣть бараболѣ. Нарѣдъ въ тыхъ громадахъ трудолюбивый и ощадный, однако теперь по такѣмъ нещастю голодъ заглядае вже и до богатшихъ хатъ. Громады тй старали ся въ выдѣлѣ краєвѣмъ о запомогу на засѣвы, але нашь бѣдный край запомѣгъ ихъ лише сумою 100 зр., що очевидно не для кѣлькохъ громадъ а для кѣлькохъ господарѣвъ за мало. Въ наслѣдокъ того многй грунты остали не засѣянй. Доси неодинъ радивъ собѣ выпродажею инвентаря, однако и того вже нема. Деякій селяне хотѣли спасати себе продажею кусника землѣ, але нема кому купувати, хочь иншими роками морґъ платять тутъ по 500 зр. Остала ся ще дорога позичокъ, але найблизшій кредитовій институціи не мають на се грошей, а населенье зновъ надто осторожне, щобы вѣддавати себе въ руки лихварѣвъ. Оно волить иримирати голодомъ. Насуває ся пытанье чи банкъ краєвый роззичившій бѣльшій сумы на табулярній добра и на мѣскій реальности, не схотѣвъ бы прийти зъ помочію тѣй меншѣй братіи“. Таке саме, якъ Nowa Reforma пише, далось бы сказати и о многихъ мѣсцевостяхъ всходнои Галичины, де вже вѣдъ осени розпочавъ ся передновокъ.

— **Змѣна власности.** Маетнѣсть Гнилу въ повѣтѣ перемышляньскѣмъ купивъ вѣдъ дотеперѣшного властителя п. Теофіля Коцовского п. Мих. Кіслінґеръ.

— **До илюстраціи вѣдносинъ урядниковъ судовыхъ.** Въ однѣмъ мѣстѣ окружнѣмъ въ Галичинѣ стававъ передъ судомъ жидъ, спѣльникъ торговлѣ сукна, обжалуваный о пѣдкупство. Коли прийшло до зложеня трибуналу, найшовъ президентъ зъ великою бѣдою мѣжь всѣми членами того суду ледве чотирохъ, зъ котрыхъ мѣгъ утворити трибуналъ, бо всѣ иншій, яко довжники тои фірмы, мусѣли бути вылученй.

— **До спадщины по пок. о. Заревичу зъ Кнѣгиничь** не зголосились доси наслѣдники — про се просять повѣдомити насъ п. Едвардъ Вислоцкій и п-нѣ Герміна Добнеръ въ Кнѣгиничахъ.

— **На дѣмъ „Просвѣты“** зѣбравъ о. М. Левицкій зъ Зухорѣча на празнику у о. В. Єзерского 6 зр. 50 кр. вѣдъ присутныхъ гостей, а то зложили: о. Левицкій, о. Єзерскій, мѣсцевый управитель дѣбръ п. Красицкій, мѣсцевый учитель п. Рихвицкій по 1 зр, п. Левицка и п. Продзевичь учителька зъ Полтвы по 50 кр, а решту зложили иншій гостѣ. Грошѣ тй передано черезъ п. Павла Кирчова, щобы при нагодѣ зложивъ въ товариствѣ „Просвѣта“.

— **Въ польскѣмъ товариствѣ природознавцѣмъ им. Коперника у Львовѣ** вѣдбуде ся вѣ второкъ дня 17 н ст. сѣчня о 6-ѣй годинѣ вечеромъ 9-те засѣданье въ сали института хемічного.

— **Властителѣ галицкихъ информаційныхъ бюръ** внесли до намѣстництва петицію о охорону ихъ передъ неуправненою конкуренцією факторѣвъ и посередниковъ. Зъѣздъ тыхъ властителѣвъ информаційныхъ бюръ вѣдбуде ся дня 2 н. ст. лютого у Львовѣ. Зъѣздъ мае уложити статутъ товариства, яке тй властителѣ намѣряють основати.

— **Запивъ ся на смерть.** Жидъ Сруль Гайшрекъ торґуючій рыбами въ Перемышли, выпивъ въ понедѣлокъ дня 9 н. ст. сѣчня въ однѣмъ шинку літръ горѣвки. Въ наслѣдокъ того умеръ ще того самого дня о 11-ѣй годинѣ въ ночи на ударъ серця.

— **Убійство и самоубійство.** Въ Перемышли забивъ дня 11 н. ст. сѣчня Иванъ Васераба жандармъ-дезертиръ зъ Медики свою любку Марію Павлуцку, а вѣдтакъ себе. Васераба, утѣкши зъ Медики замешкавъ въ готели пѣдъ „Дубомъ“ въ Перемышли, звабивъ тамъ Павлуцку о 9-ѣй годинѣ зъ рана и замкнувъ ся зъ нею. Коли вечеромъ жандармерія выслѣдила дезертира затарасувавъ Васераба дверѣ лѣжкомъ, столикомъ и умывальнею, набивъ карабінъ и трема стрѣлами убивъ Павлуцку, а вѣдтакъ себе. Прибувшій на мѣсце убійства лѣкарь сконстатувавъ смерть обоихъ.

— **Зелѣзнича катастрофа.** Дня 13 н. ст. сѣчня выскочивъ поѣздъ зъ шинъ на шляху зелѣзн[ицѣ] Франц-Іосифа при стаціи Ерґенбурґъ. Въ наслѣдокъ сего потерпѣвъ одинъ подорожный тяжкій скалѣченя а пятьохъ легкій. Крѣмъ того покалѣченй легко три кондукторы. Катастрофа наступила зъ тои причины, що въ наслѣдокъ зимна пукъ обручь колеса при однѣмъ ваґонѣ. Колесо вѣдтакъ розлетѣло ся и ваґонъ выскочивъ зъ шинъ, потягаючи за собою ще 5 иншихъ возѣвъ. Всѣ шесть ваґонѣвъ розбитй.

— **Д-ръ Ернестъ Людвіґъ**, ректоръ вѣденьского університету, запрошеный буковиньскимъ протомедикомъ д-ромъ Ключенкомъ, мае приѣхати на Буковину пѣдчасъ великодныхъ святъ, щобы розслѣдити на мѣсци хемічный складъ вѣдъ лѣчничихъ въ Дорнаватрѣ.

— **Анґлійскій президентъ міністрѣвъ**, Ґледстонъ, обходивъ недавно 83 роковины своихъ уродинъ. Оногды скѣнчила жена Ґледстона 81 рѣкъ житя. Отже обоє разомъ числять 164 лѣтъ. Мимо такои старости тѣшить ся Ґледстонъ якъ и єго жена найлѣпшимъ здоровлемъ.

— **Заявленье.** Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ повѣрила менѣ аґенцію на мѣсто Коломыю и округъ коломыйскій. Маю честь повѣдомити о тѣмъ Вп. Духовеньство, ч. комітеты церковній, ч. рады шкѣльній мѣсцевій и ч. громадянъ, що хочу радо служити тѣй першѣй рускѣй институціи асекураційнѣй запрашаючи всѣхъ П. Т. земляковъ рускихъ до якъ найчисленнѣйшого приступленя до того-жь товариства для пѣднесеня добробыту и охороны майна руского народа вѣдъ шкѣдъ елементарныхъ. Въ тыхъ справахъ готовъ я удѣляти интересованымъ всякихъ поясненъ и информацій. Зъ высокимъ поважаньемъ *Т. Мацілиньскій* въ Коломыи, улиця Кернична ч. 147 I. поверхъ.

— **Дробній вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Гнѣдава, въ повѣтѣ бродскѣмъ, 50 зр. на будову церкви. — Въ Ярославѣ перестала выходити часопись тамошна Gazeta Jarosławska. — Въ мѣсцевости лѣчничѣй Плезінґъ померъ сими днями директоръ черновецкои школы аґрономічнои Кароль Бехініе въ 49-ѣмъ роцѣ житя. — Въ суботу выѣзджавъ на инспекцію шляху зелѣзничого Львѣвъ-Пѣдволочиска з Красне Броды директоръ руху п. Альф. Дейма и вернувъ зъ инспекціи въ недѣлю вечеромъ. — Роковины 50-лѣтнои служби въ судейскѣмъ званю обходить дня 18 н. ст. сѣчня президентъ суду краєвого у Львовѣ Іос. Пѣонтковскій. — Намѣстникъ ґр. Бадені повернувъ зъ Вѣдня до Львова.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Вѣдзнаки крилошаньскій одержали оо.: Ив. Кобринъ парохъ Олешичь, Ант. Волощакъ парохъ въ Колодрубахъ и Ил. Левицкій парохъ въ Щавнѣмъ.

Вице-деканами именованй оо.: Володисл. Бѣрецкій парохъ въ Ольшанахъ для деканата нижанкѣвского и Сильв. Копистяньскій для дек. старосѣльского.

Канонічну институцію одержали оо.: Ром. Осьмакъ на Синявку дек. любачѣвского и Ом. Давидовичь на Мисцову дек. дукляньского.

До канонічнои институціи вѣзванй оо.: Ант. Ковальскій на Новосѣлки гостинній дек. комарняньского и Єр. Копистяньскій на Передѣльницю дек. добромильского.

Завѣдательство въ Поляичику дек. балигородского одержавъ о. Лука Мельникъ.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Теодора зъ Паславскихъ **Реваковичева**, жена пароха у Волосянцѣ, упокоила ся дня 9 н. ст. сѣчня въ 69-ѣмъ роцѣ житя. Покойна визначала ся высокими прикметами женщины, матери и патріотки. Вѣчна ѣй память!

О. Михаилъ Фортуна почетный крилошанинъ львѣвскои митрополичои капітулы, деканъ скѣльскій и парохъ въ Хутари, упокоивъ ся въ середу дня 10 н. ст. сѣчня въ 75-ѣмъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ именувавъ офіціяла почтового Сал. Бардаха контрольоромъ касы почтовои у Львовѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Станиславѣвскій Русины-патріоты** зволили ласкаво зложити на мои руки тымчасово (закимъ вѣйде въ житье товариство „Шкѣльна помѣчь“) слѣдуючу складку для убогои шкѣльнои молодежи, особливо жь для школярикѣвъ рускои школы вправъ при семинаріи учительскѣй: ВПр. оо.: архипрезвитеръ В. Фацьевичь 2 зр., крилошанинъ-кустошь И. Литвиновичь 1 зр., крилошанинъ-канцлеръ С. Ткачуникъ 1·20 зр., крилошанинъ-парохъ Т. Шанковскій 1·20 зр., катихитъ М. Семенѣвъ 1 зр., капеланъ К. Куницкій 1·20 зр., катихитъ А. Войтѣховскій 1 зр., катихитъ А. Мардаровичь 50 кр., катихитъ В. Диминьскій 50 кр.; Вп. пп.: д-ръ Ю. Конкольникъ 1 зр., д-ръ А. Жуковскій 1 зр., д-ръ М. Бучиньскій 1 зр., д-ръ И. Мандичевскій 1 зр., адвокат. Бучиньска 2 зр., профес. Недѣльска 1 зр., проф. Недѣльскій 1 зр., директоръ О. Чачковскій 1 зр., д-ръ Яхно 1·20 зр., сов. Комарницкій 1 зр., сов. Луцкій 1 зр., судья К. Воляньскій 1 зр.; судья И. Туркевичь 50 кр.; проф. И. Кокорудзъ 1 зр.; проф. О. Левицкій 1 зр.; проф. Р. Заклиньскій 50 кр.; проф. Навроцка 20 кр.; проф. Кадайска 50 кр.; комісарь Рейнаровичь 50 кр.; адъюнктъ Брыла 1 зр.; нотарь В. Левицкій 1 зр.; нотарь Л. Гузаръ 1 зр.; И. Павликевичь 1 зр.; И. Чапельскій 50 кр.; И. Борисъ 1 зр.; Р. Зарицкій 1 зр.; И. Данкевичь 1 зр.; П. Герко-перець 50 кр.; Т. Сгахевичь 1 зр. Зак[ін]чую справозданье що зроблено зъ сими [гр]ошами, даю, въ имени убо[гои] рускои молодежи подяку Вповажан[ни]мъ Добродѣямъ *Абрисовскій* кат[ехитъ] школы выскои

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 16 сѣчня. Хочь не прийшло до згоды сторонництвъ на спо́льну програ́му, то таки переговоры будуть вести ся дальше, а для розправъ буджетовыхъ запевнена бо́льшо́сть.

Парижь 16 сѣчня. Въ суботу во́дбулись зборы соціялісто́въ, на котрыхъ згоджено ся на спо́льну програ́му: розвязанье парляменту и ревізія конституціи. Ро́вножь домагають ся загальнои амнестіи для засужденыхъ за політичні провины.

Бѣлградъ 16 сѣчня. Лучили ся дальші заколоты мѣжь радикалами а ліберала́ми. Прийшло до бійки, въ котро́й погибло ко́лька осо́бъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. С. Бор. зъ Ком. Одержали. — Вп. Н. Гри. зъ Бер. На 1893 ро́къ зо́стало 50 кр. — Вп. И. Кол. зъ Ход. На I. кварталъ 1893 р. зо́стало 4 зр. — Вп. Д. Мох. зъ Мил. Годять ся. — Вп. И. Гош. зъ Печ. За 1892 р. ще 50 кр. — Вп. И. Конк. зъ Стан. Прийде за 1892 р. ще 50 кр. — Вп. В. Кр. зъ Тяз. Такъ. — Вп. А. Зд. зъ Ск. Заплачено до ко́нця вересня 1892. — Вп. С. Сав. зъ Тер. Годять ся. — Вп. І. Ш. зъ Брат. Ще не выльосовано.

Надо́слане.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичъ
открыло́
адвокатскую канцелярію
въ КОЛОМЫЇ,
на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 1—12

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надає шкірѣ гладкість и знаменито пристає до лиця. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру во́дъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ по́дъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь во́дворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ
по́дъ „**КОПЕРНІКОМЪ**"
ул. Театральна ч. 6 (плящ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райснайки, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ во́дъ „Коперніко́мъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

ВЕЛИЧЕЗНІ СТРАТЫ

терплять тѣ властителѣ льосо́въ и папіро́въ льосованыхъ въ наслѣдокъ недогляденя чи папіры выльосованій. При листахъ заставныхъ и облігаціяхъ можна въ такій спосо́бъ стратити цѣлый ма́етокъ, бо купоны выльосованыхъ папіро́въ не во́дкидають ся въ касахъ, лише выплачують ся на кошты капіталу.

Тѣ страты можна оминути присылаючи точный списъ нумеро́въ до 4524

Дому банкового и конторы вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

де его докладно перегляне ся цѣлкомъ **безплатно.**

Мы удѣляемо такожь дуже радо устно або письменно всякихъ информацій входячихъ въ банкові справы и поручаемо себе до найточнѣйшого купна и продажѣ всѣхъ вартостныхъ папіро́въ и грошей.

Рухъ по́ездо́въ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. ме-шаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарно́въ	—	—	901	—	—	—
„ По́дволочискъ и Бродо́въ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ По́дволочискъ и Бродо́въ (на дворець По́дз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радо́вцѣвъ	1009	—	758	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Во́дходять зо́ Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. ме-шаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарно́въ	—	—	—	—	756	—
„ По́дволочискъ и Бродо́въ (зъ голов. дво́рця)	258	—	941	1026	—	—
„ По́дволочискъ и Бродо́въ (зъ По́дзамча)	316	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радо́вцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый по́бля годинника львовского. Числа по́дчеркненій означають пору 2238 ночну во́дъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

Футро мужеске до подорожи зъ ковнѣромъ медвежимъ и **стрѣльба** лянкастро́вка — на продажь. — Ул. Жуленьского ч. 3, дверѣ 4, поверхъ I. 4520 3-3

Нѣмкиня-педаго́гічка

котра знае такожь початки науки языко́въ французского и англійского та гры на фортепянѣ, глядае мѣсця до выхованя дѣтей або до товариства старшо́й женщинѣ. Близшій вѣдомости по́дъ адресою: **Е. М. заведенье педаго́гічне п-ы Матильды Червинки въ Зо лочевѣ.** 4521 (2—3)

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТ. СТАХЕВИЧА
въ Тернополи
поручае Всечестнѣйшому Духовенъству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКИ ОБРАЗКИ:
безъ молитовъ мала сот 3 кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бо́льша „ 70 „
зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка

МЕДАЛИКИ РУСКІ:
1 тузинъ медалико́въ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКІ:
1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:
тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ
Ставроп. Института по 50 кр. на ро́къ 1893.

КАЛЕНДАРЬ
„Посланника" на ро́къ 1893 по 35 кр.

О численній замовленя упрашае ся! 4493 12—0

60-

рочки мужескі, по цѣнѣ фабричній зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше
Павло Лянгнеръ
передъ тымъ
БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ
у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.
Головный складъ куфро́въ до подорожи. 2537
Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ Безсильно́сть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхо́въ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 14—34 4391

Нові уніформы
для урядніко́въ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстній бо́дъ многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленій,

Ро́вножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформо́въ для урядніко́въ державныхъ и предкладаю мій богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Въ кождо́й руско́й хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка
П. БАШТОВОГО
УКРАИНСТВО
на літературныхъ позвахъ
зъ Московщиною.
[Передрукъ зъ „Дѣла".]
Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

ПОДЯКА.

Наша неводжалона памяти мати й бабка Теодора зъ Паславскихъ Ревакови́ч попращала ся зъ сим свѣтомъ дня 9 н. ст. сѣчня с. 69 ро́мъ роцѣ свого пра́ведного й трудящого житя.

Тымъ страшнѣйій въ сей ударъ для численной родины, бо бувъ несподіваний, а утратили въ Поко́йно́й оставшій свою найлѣпшу жонцѣти найпечаливѣйшу матѣрь, осиротѣлый до́мъ найм дбалу, свѣтлу й до послѣдного хвилѣ незвычайно трудящу́ заздиню. Той тяжкій бо́ль осиротѣлои родины по утратѣ найдорожшого свого члена уладили въ невно́й мѣ ножній и добрі люде, котрі оказали то́й родинѣ своєщир спо́вчутье. Особливо дякуємо сердечно нашому своєвп нов. отцю совѣтникови консисторскому й мѣсто-деканов самбо́рскому Льву Козаневичу зъ Мистковичъ й Єго достой подрузѣ, котрі потрудили ся зъ далекои стороны в часвеликихъ морозо́въ, щобы Поко́йно́й послѣдну прислугу оддати. Дякуємо сердечно тымъ Впов. панъ отцямъ, ко вси безкористно удѣлъ въ похоронахъ Поко́йнои, а то: совѣтникови и мѣстодеканови о. Володимиру Мартинкову зо́кольского, дальше оо.: Стефанови Михайловичу зо́ Сланка, силю Контюху зъ Лавочного, Вол. Галиковскому з Рожки, Климови Роснецкому зъ Яленковатого, котрому осо́бливо дякуємо за его красне зъ серця плывуче надгробне слово — дальше оо.: Остапови Качмарскому зъ Опо́рця, Михайлови Лѣхновскому зъ Хащования. Дальше дякуємо за честь въ похоронахъ Впов. панямъ: Роснецко́й зъ Яленковатого й Лѣхновско́й зъ Хащования, Вп. паньству Заворскъ зъ Опо́рця, п-и Кравзово́й и п. Говдунови зъ Волосянки, п. Мельничукови зъ Яленковатого и честнымъ громадяна села Волосянки, котрі помимо великихъ морозо́въ незвайно численно прибули, щобы во́ддати послѣдну прислугу поко́йно́й.

Волосянка 14 ст. сня 1893. 4527

О. Иванъ Ревакович, парохъ у Волосянцѣ, — именемъ всеи родины.

УЧИТЕЛЬ

о́ганъ рского товариства педаго́гічного, двожденникъ педаго́гічно-науковый, выходить дъ 1 чвня 1889 р. у Львовѣ ул. Во́рменьска 27. Прилата на цѣлый ро́къ 3 зр., на по́вроку 1 60 зр., на чверть року 1 зр.

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарно́й и складно́й оправѣ ніклевой майже цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. 2¾.

Зъ свѣтячимъ в ночи ферблятомъ о60кр. бо́льше.

Такій самый будильникъ календаровый зъ дзво́нкомъ, въ ночи свѣтить, зр. 4¾.

Годинникъ стѣнный, бі годины, около 40 цм. довгій въ політироваными рамами золочыми зр. 3½, зъ накручуваньемъ зр 4½. Въ ночи свѣтяій о 6 кр. бо́льше.

Годинникъ зъ заулею зъ скриночцѣ гарно рѣзьбленій, около ½ метра великі зр. 6.

Годинникъ зъ заулею перепелицею, бье и повтаряе години, около 1 метра висоты р. 18½.

Мужескій ремонтаръ з нового срѣбла зр. 4, подво́йно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтаръ якровый на 15 рубінівъ зъ потро́йною кувертою, дуже мцныймарка „Dauerhaft" зр. 9.

Занорука дволѣтна: Цѣники фабричній даромъ.

E. MAYER Weneruhren Industrie
I. chotturing Nr. 33. 4457 25—?

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна
для церковныхъ параменто́въ
Albert Kostner
Wien 7/2 Nastiftgasse Nr. 7
фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ
поручаєсь Всечестнѣйшому Духовенъству зъ всякими церковными доставами в найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516
Взо́рцѣ на жаданье оплатно.

Новость!

На свята.

ВОДА МАРИАЛКОВСКА

3747

вынаходу
ИВАНА ІГНАТОВИЧА
фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На свята.

Новость!

ПОДЯКА.

Низше по́дписаній, найблизшій знакомій пок. о. Ивана Заревича, пароха въ Кнѣгиничахъ, складаємо подяку всѣмъ тымъ особамъ, що взяли живу участь въ похоронахъ а именно дякуємо оо.: крилошанинови Туркевичеви, деканови Льву Рудницкому и мѣстодеканови Игн. Юхновичеви, Ив. Боднаревi зъ По́ддністрянъ, Єр. Кмицикевичеви зъ Фраги, Т. Ко-альскому зъ Явча, Гр. Воєво́дцѣ зъ Долинянъ, Ив. Дудиньскому зъ Отиневичъ, Кир. Фаціевичеви зъ Дулибъ, Викт. Соколо-кому зъ Новосѣлець, Стан. Бачиньскому зъ Васючина, Ил. Барусевичеви зъ Псаръ и кс. Ляскови, римокат. пароховi зъ По́дкаменя, — котрі помимо лихои погоды взяли чинну участь въ похоронахъ.

Едвардъ Вислоцкій Герміна Добнеръ. 4525

КНИГИ ЦЕРКОВНІ

друки всѣлякого рода
Молитвословы ро́зного выданя
Евангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.
завсѣгды на складѣ утримуе
ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ По́двалье ч. 9.
4471

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши во́дъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячі ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѣ** по 4½% во́дъ **15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Выробы зъ гумы и кавчука 4331 69—?
гигієнічні, хірургічні, до плеканя недужихъ и для положниць. (Спеціяльности паризкій по́дъ дискрецію) высилае за послѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краєвскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый **нажаданье даромъ и оплатно.**

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!
„Нова правопись руска",
брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обо́знатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ шко́льнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. До́стати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

ТОВАРИСТВО
„ШКО́ЛЬНА ПОМО́ЧЬ"
у Львовѣ
до́стало во́дъ Вп. проф. Ом Партицкого въ дарѣ слѣдующій книжки и продае ихъ по такій цѣнѣ:
1) Захаръ Беркутъ, Ив. Фр. 1 30 кр.
2) О выхованю И. Н. 30 кр
3) Марко Вовчокъ. Оповѣданя. 3 томы I—30 кр. II—36 кр. III—32 кр
4) Жѣночa неволя. Ив. Фр. 35 кр.
5) Темній мѣсця въ словѣ о полку Игоря. Ом. Партицкій 1·40 кр
6) Марта Борецка Ил Граб. 32 кр.
7) Надельмаеръ, ап. свободы 10 кр.
8) О розумномъ выхованю 12 кр.
9) Маруся, Григ. Квѣтки 10 кр.
10) Месть верховинця Ник. Устіяновича 35 кр.
11) Зъ ро́жныхъ краѣвъ и народо́въ
12) Денисъ 30 кр
13) Boa constrictor. Ив Франка 35 кр. На добродѣйній цѣля. Григ. Григоріевичъ 30 кр.
14) Література апокрифічна. д-ръ Ом. Калитовскій 35 кр.
15) Повѣсти Ник Устияновича 85 кр.
16) Слово о полку Игоря, Ом. Партицкій 80 кр
17) Скандинавщина въ давно́й Руси 20 кр.

При закупнѣ товаро́въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Иванъ ... вѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пі́ъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 3. Львôвъ, Второкъ 5 (17) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 2-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ понѣдѣлокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну зломъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; [illegible] Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австрiи: **за границею:**
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацяты рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австрiи):

на цѣлый рôкъ . . .	18	зр. —	кр.
на пôвъ року . . .	9	„ —	„
на чверть року . . .	4	„ 50	„
на мѣсяць . . .	1	„ 50	„

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16	зр. —	кр.
на пôвъ року . . .	8	„ —	„
на чверть року . . .	4	„ —	„
на мѣсяць . . .	1	„ 35	„

За границями Австрiи:

на цѣлый рôкъ . . .	24	зр. —	кр.
на пôвъ року . . .	12	„ —	„
на чверть року . . .	6	„ —	„

Выдавництво „Дѣла“.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про ситуацію політичну и про бôльшôсть парляментарну пишуть зъ Вѣдня до Czas-у пôдъ днемъ 16 сѣчня: Нинѣ вôдбуде ся засѣданье рады міністрôвъ, щобы розважити деякй змѣны въ проектованôй тервѣстно програмѣ, на основѣ котрои мала утворитись бôльшôсть парляментарна. Трудности, якй стоять на перепонѣ скорому зложеню бôльшости, выходять выключно зъ клюбу лѣвицѣ. Майже загально пересвѣдченй, що сесія парляменту закôнчить ся спокôйно, хочь заинає ся безъ бôльшости. — Extrapost доносить, що гр. Таффе закинувъ плянъ утвореня станови бôльшости парляментарнои, бо показуе ся неможливе, щобы сполучена лѣвиця спôлично дѣлала зъ клюбомъ Гогенварта. Натомѣсть маѣ утворитись выключно правительственна бôльшôсть, котра маѣ основуватись на тôмъ, що три великй бôльшости не будуть порозумѣвати ся безпосередно зъ собою, лишь вожде зъ-окрема зъ гр. Таффимъ яко президентомъ кабінету.

—

Norddeutsche Allgemeine Zeitung пише: Деякй газеты нѣмецкй и заграничнй, обговорюючи найновѣйшу промову канцлера въ парляментарнôй комісіи войсковôй, заявляють, що нею заповѣджено основну змѣну нѣмецкои політики, именно що-до задачь и цѣли тридержавного союза. Таке пониманье есть хибне, тожь цѣлкомъ неоправдана чи то нагана чи похвала, якъ се тй газеты заключають пôсля свого погляду. Канцлеръ, поясняючи въ своѣй промовѣ можливôсть небезпечности воєнноп для Нѣмеччины, мотивувавъ конечнôсть приспособленя силы войсковои Нѣмеччины до вôйны на два фронты отсимъ, що пôсля союза зъ Австро-Угорщиною нападъ Россіи на сю державу есть заразомъ casus foederis для Нѣмеччины, котра мусить бути готова въ такôмъ случаю на рôвночасну акцію на захôднôй граници. Вказаньемъ на погляды и напрямы, якй теперь суть въ Россіи и Франціи, пояснено, на скôлько можлива така евентуальнôсть. Але канцлеръ нѣ однымъ словомъ не вказавъ, мовь бы пôсля теперѣшнои політики Нѣмеччины була вже необходима вôйна на два фронты, або мовь бы така вôйна була теперь бôльше имовѣрна анѣжь послѣдными роками. Рôвножь не було въ промовѣ найменшои згадки, зъ котрои можна бы заключати, що нѣмецка політика мала бы коли небудь встоювати ся за иншими интересами, анѣжь нѣмецкими. Все, що говорить ся на той тематъ, опираѣсь або на несвѣдомости або на непорозумѣню сказаного.

—

Радикальнй газеты выступили завзято противъ президента републики Карнота. Навѣть у Figar-ѣ заявивъ Маняръ, що опінія публична выжидае уступленя Карнота, бо за его вѣдомостію Рувіе и Фрейсіне уживали панамскихъ грошей для цѣлей правительственныхъ. Новымъ президентомъ ставъ бы un comtee d'épée (чоловѣкъ шпады), котрый бы приступивъ до розвязаня парляменту. Soleil выразно ставить кандидатуру генерала Coccis.

Правительство французке взялось теперь до выдаленя кореспондентôвъ заграничныхъ газетъ, бо якъ показало ся, они розпустили вѣсть про пôдкупство заграничныхъ амбасадорôвъ грôшми панамскими. Мѣжь тыми выдалеными маѣ бути такожь Телеки, кореспондентъ будапештеньского Hirlap-у.

Зъ житя Словѣнцѣвъ

въ Каринтіи.

Въ ческôй газетѣ Politik помѣщено допись зъ Любляны, въ котрôй подано рôчный бі лянсъ зъ дѣяльности Словѣнцѣвъ въ Каринтіи за минувшій рôкъ. Словѣнцѣ — такъ само якъ Русины — борють ся невтомимо и вытревало о національне рôвноуправненье, то-жь не въ однôмъ зъ роботы Словѣнцѣвъ може выйти для насъ Русинôвъ наука и примѣръ. Вправдѣ въ згаданôй дописи представлено на першôмъ мѣсци добутки т. зв. словѣньскои партіи консервативнои, але все таки видно, що для всѣхъ партій словѣньскихъ першимъ окликомъ: добро и розвитокъ народу словѣнского.

Робота Словѣнцѣвъ — каже ся въ дописи — хочь може иде повôльно для деякихъ нетерпеливыхъ, то все таки знати поступъ. На першôмъ мѣсци заслуга газеты Mir, котра для народнои справы пôднесла окликъ: Slovenci, ne udajmo se! — Не менше важна дѣяльнôсть просвѣтного товариства св. Германа, бо въ самôй Каринтіи числить се товариство 4.708 членôвъ а у всѣхъ словѣньскихъ краяхъ 45.000 членôвъ, и се доказъ, якъ численно народъ читае тй выдавництва.

„Католицко-політичне и господарске товариство для каринтскихъ Словѣнцѣвъ“ выдавало минувшого року кôлька популярныхъ брошуръ, выеднало у правительства словѣнского учителя вандрôвного для науки рôльництва и переперло въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, що магістратъ въ Целôвци мусить принимати словѣньскй поданя и вôдповѣдати на нихъ по словѣньски.

Словѣньске товариство школьне св. Кирила и Методія заложило въ Каринтіи 14 філій и числить 2061 членôвъ. Тй філіи устроили минувшого року 20 зборôвъ и вôдчитôвъ, а одна філія выборола у краєвого правительства, що староство у Білеку мусѣло вôдповѣсти по словѣньски на поданье.

При выборахъ до радъ громадскихъ удержали ся Словѣнцѣ помимо великого тероризму на всѣхъ своихъ позиціяхъ, крôмъ въ громадѣ Розенталь, але натомѣсть добули три новй позиціи въ громадахъ, де верховодили Нѣмцѣ.

Урядованье въ словѣньскôмъ языцѣ зробило поступъ, а передъ вели въ тôмъ деякй мѣсцевй рады школьнй, хочь ц. к. власти и уряды опирались сему.

Вôдъ 20 лѣтъ ведуть Словѣнцѣ завзяту борбу о словѣньскй школы народнй. До 1891 р. подали словѣньскй громады, товариства и т. п. до 200 петицій. а то 41 до сойму, 107 до рады державнои, а 55 до властей школьныхъ, крôмъ того 10 рекурсôвъ. Однакъ на жаль, перегомонѣли тй голосы безуспѣшно въ нѣмецкôй пустини.

Для національно-економічного розвитку словѣнскихъ селянъ великои ваги словѣньскй касы задатковй. Всѣ касы розвивають ся гарно и розширяють ся; минувшого року отворено пять новыхъ касъ, а въ Каринтіи есть ихъ загаломъ сѣмнацять.

Консервативно-політичне товариство розширяе свою дѣяльнôсть, а органъ его Domoljub печатае ся на рôкъ 1893 въ 8000 примѣрникахъ.

Сими днями завязало ся нове товариство: Vzajemno podporovno družstvo v Lubljani, котре маѣ подавати помôчь матеріяльну дрôбнымъ торговельникамъ и промысловцямъ, урядникамъ и взагалѣ середному станови. Дѣяльнôсть сего товариства буде рôвнобѣжно дѣлати зъ иншими словѣньскими институціями фінансовыми.

Словѣнцѣ мають въ своѣй борбѣ сильного, бо добре зорганізованого ворога — Нѣмцѣвъ, котрй поставили собѣ окликъ: Deutsch bis zur Adria!

Справы краєвй.

[Реформа приписôвъ въ справѣ опѣки надъ памятками зъ минувшины.]

На внесенье обохъ консерваторскихъ зборôвъ краєвыхъ у Львовѣ и въ Краковѣ постановивъ выдѣлъ краєвый розглянутись близше въ реформѣ истнуючихъ правныхъ постановъ, въ справѣ опѣки надъ старинностями. Въ тôй цѣли скликавъ выдѣлъ краєвый анкету зъ фаховыхъ людей и она ухвалила слѣдуюче:

1. Поручити выданье новелѣ до будôвничихъ законôвъ зъ постановою, що де розходить ся о реставрацію або знищенье будынку, що маѣ вартôсть археольогічну, тамъ мусить власть выслухати впередъ гадки консерватора, котрому противъ децизій власти вôльно вôдкликати ся до высшои власти.

2. Заявити ся за выданьемъ обѣжника до всѣхъ магістратôвъ и зверхностей мѣстъ и мѣсточокъ, въ справѣ охороны движимыхъ старыхъ рѣчей, анальогічно до выданого вже обѣжника въ справѣ громадскихъ архивалiѣвъ.

3. Заявити ся за выготовленьемъ сумаричного спису неподвижныхъ старинностей, котрый мавъ бы бути для властей указкою при оцѣнцѣ, чи якійсь будынокъ есть старинностію, чи нѣ; однакъ се не спиняло бы ихъ рѣшеня.

4. Высказати гадку, що конче потрѣбна реформа законодавства консервативного на ширшу скалю, въ напрямѣ вказанôмъ въ ухвалѣ центральнои комісіи консерваторскои зъ р. 1881.

Опираючись на повысшôй гадцѣ анкеты, выдѣлъ краєвый ухваливъ предложити соймови проєктъ закона, що доповнявъ бы будôвничй законы; для Львова, Кракова, для 29 бôльшихъ мѣстъ законъ выданый въ роцѣ 1882 и для значнѣйшихъ мѣсцевостей, выданый въ роцѣ 1889, а крôмъ того законъ о конкуренціи церковнôй зъ р. 1866.

Ухвала анкеты, въ точцѣ 4 згадана, буде такожь подана до вѣдомости соймови, котрый буде мати нагоду сказати, чи до управильненя справъ консерваторскихъ узнаe ся компетентнымъ на основѣ §. 11. основного закона о репрезентаціи державы зъ р. 1867.

Ухвала анкеты высказана въ точцѣ 3, не входить въ обсягъ выдѣлу краєвого, выконанье ей належить до кругôвъ консерваторскихъ и вже почали ей выконувати тымъ, що кружокъ львôвскій выдавъ списъ давныхъ замкôвъ и крѣпостей на галицкôй Руси.

Въ справѣ охороны движимыхъ старинностей выдавъ выдѣлъ краєвый пôсля думки анкеты обѣжникъ, до всѣхъ мѣстъ и мѣсточокъ зъ выимкомъ мѣста Львова и Кракова.

Въ тôмъ обѣжнику пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що охорона всякихъ памятокъ минувшины, котрй маютъ вартôсть артистичну або памяткову, есть обовязкомъ кождого цивілізованого народу, що шануе память власнои исторіи, есть довгомъ взглядомъ минувшихъ поколѣнь. Обовязокъ сей тымъ бôльшій, що въ нашôмъ краю розмѣрно мало есть памятокъ зô свѣтлои минувшины, а переважна часть ихъ пропала черезъ нещастя публичнй, або, що гôрше, черезъ байдужнôсть загалу.

Въ переконаню, що заданьемъ автономічныхъ властей есть зберегати не лише матеріяльнй, але и моральнй интересы краю, его достоиньства и чести, выдѣлъ краєвый уважае своимъ обовязкомъ по змозѣ взяти въ опѣку всѣ оставшй ще въ краю памятки старинности и въ тôй думцѣ обѣжникомъ зъ р. 1889 поручивъ громадамъ мѣстъ и мѣсточокъ охорону памятокъ археольогічныхъ въ загалѣ, а обѣжникомъ зъ р. 1887 управильнивъ спеціяльно справу охороны памятокъ архівальныхъ. Отже выдѣлъ краєвый пригадавъ повысшй розпорядженя и звернувъ теперь увагу громадъ на инший подвижнй старинности и въ цѣли управильненя ихъ охороны выдавъ слѣдуюче розпорядженье:

1. Громада обовязана переховувати въ мѣсци сухôмъ, склепленôмъ и замкненôмъ всѣ старинй движимости, якъ зброе, оружіе, инсигнiи, образы, меблѣ и инший знаряды, одежу и частины одежѣ, взагалѣ всѣ рѣчи движимй, що походять зъ давныхъ вѣкôвъ ажь до кôнця 18 столѣтя, а мають вартôсть артистичну або памяткову.

2. Опѣку надъ тыми памятками и обовязокъ упорядкованя ихъ и списаня повинна громада поручити особѣ до того способнôй.

3 Списъ тыхъ рѣчей треба мати одинъ въ урядѣ громадскôмъ, а другій треба переслати до выдѣлу краєвого.

4. Вôдъ обовязкôвъ тыхъ може громада увôльнити ся, коли свои движимй старинности зложить яко депозитъ въ народнôмъ музею въ Краковѣ або въ музею Оссолиньскихъ у Львовѣ.

Въ такôмъ случаю громада була бы властителькою зложеныхъ предметôвъ, а выдѣлъ краєвый постаравъ бы ся о упорядкованье ихъ, належный переховокъ и о выданье громадѣ спису.

Про выконанье приписôвъ вычисленыхъ въ точцѣ 1, 2 и 3 выдѣлъ краєвый буде дуже остро дбати чи то при помочи выдѣлôвъ повѣтовыхъ чи власныхъ делегатôвъ пôсля §. 98 зак. гром

Кôнцевый речинець до выконаня того розпорядженя назначивъ выдѣлъ краєвый на день 31 марця с. р.

Громады, котрй хотять зложити свои старинности въ згаданыхъ высше музеяхъ, мають въ тôмъ самôмъ речинци надôслати до выдѣлу краєвого свои деклараціи; а громады, що не мають нѣякихъ памятокъ, повинни о тôмъ повѣдомити выдѣлъ повѣтовый, а той повѣдомить выдѣлъ краєвый.

Сей обѣжникъ пôславъ выдѣлъ краєвый всѣмъ выдѣламъ повѣтовымъ и поручивъ подати его до вѣдомости такожь всѣмъ сельскимъ зверхностямъ громадскимъ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Белзчины.

[Нашй вôдносины.]

Новый рôкъ — нову приносить надѣю на лѣпшу свѣтлѣйшу долю, но не для насъ. Сумнй повитаемо его, бо сумно у насъ въ цѣлôмъ повѣтѣ. На разѣ на порядку дневнôмъ стоить нужда, яка впала на насъ за податки. Власть не стягала податкôвъ въ послѣдныхъ лѣтахъ, ажь схаменулись сего року и стягають, грабля, продають. Навѣть рада повѣтова помагае, бо ухвалила и дала староству ажь 500 зр. на стяганье додаткôвъ повѣтовыхъ. Подумайте-жь, зъ-вôдки то взяти бѣдному селянинови нинѣ сто а часомъ и бôльше золотыхъ на заплаченье податкôвъ? Лѣпше була бы зробила власть, наколи-бъ що-року такъ енергічно забралась до дѣла; не було бы такого лиха нѣ людямъ нѣ власти, для котрои може неконче буде приємно скоро на веснѣ розпôчнесь нова емігрaція, але мабуть вже на таку скалю, що анѣ постерунки жандармскй анѣ вязниця и полоханя старосты не помôжуть. А що до того иде — найлѣпшій доказъ въ тôмъ, що люде спокôйно дають ся грабити, продають худобу, мовлячи: най беруть, най беруть все!

Дай Господи, щобы я ошибавъ ся, но я старый чоловѣкъ, дивлюсь на житье простолюдина бôльше якъ пôвъ вѣку зъ близька, знаю народъ и виджу добре, до чого иде. Бо и якъ-же може ити до лѣпшого, скоро той народъ, нинѣ вже по части письменный, бачить, що въ самй жнива выкинено кільканацять тысячѣвъ на т. зв. ассанацію, зъ котрои нѣякого хôсна не було. Кирниць и здоровои воды по селахъ якъ не було такъ и нема, но за тое кинувъ ся въ осени по всѣхъ селахъ епідемічно тифъ та декуды вôспа. Бо и якъ же маѣ бути инакше, скоро зъ кождымъ днемъ дорожѣе дерево, сей найважнѣйшій предметъ для селянина, а дорожѣе въ наслѣдокъ успѣшного корчованя лѣсôвъ пôдъ опѣкою властей. Народъ протестуе деколи, но заки справу рѣшать выжшй власти, на мѣсци лѣса буде засѣяно уже просо. Се читателю не фантазія моя, се щира правда.

Думаю отже, що кидати клеветы на священикôвъ, денунціювати потайки, се рѣчь легка, але стати на сторожи закона, трактувати всѣхъ рôвно и справедливо, не заниматись приватою, се обовязокъ начальникôвъ властей. Такихъ намъ дайте, а скоро зацвите на нашôй земли лѣпша доля.

Селюхъ.

Зъ Золочѣвщины.

[Школы фундаціи бар. Гірша.]

Недавно було въ галицкихъ часописяхъ справозданье кураторіи про школы бар. Гірша въ Галичинѣ. Зъ новымъ рокомъ школьнымъ 1892, сказано въ справозданю, отворено 9 новыхъ народныхъ школъ, мѣжь ними одну въ Сассовѣ. Я де-не-що розкажу про ту школу.

Збудована она на борзѣ за кôлька мѣсяцѣвъ въ лѣтѣ передъ 1-шимъ вересня. Будыночокъ новый, партеровый, при гостинци, ведучôмъ зъ Золочева до Бродôвъ, представляeсь досыть гарно, а навѣть можна сказати, що причиняeсь до окрасы мѣсточка Сассова. На фронтѣ велика вывѣска зъ написею: Szkoła ludowa fundacyi bar. Hirscha. Ну, але що-жь! Се ново-народжене жидôвске дитятко зазнало вже завчасу гоненя и переслѣдованя вôдъ своихъ старшихъ собратôвъ, а длячого? — длятого, що зъявилось въ польскôмъ строю! Отже сассôвскій рабинъ запротестувавъ противъ того рода дарунку и заказавъ своимъ парохіянамъ посылати дѣтей до тои школы, де пôсля регуляміну мають учителѣ вчити польскои мовы, польского читаня, писаня, рахункôвъ, географіи, исторіи и т. д. А мойсеєвого закона и жидôвскои мовы анѣ чичиркъ! Не помогли просьбы, представленя, конференціи комітету школьного зъ рабиномъ — рабинъ твердый и упертый стоить при своѣмъ указѣ, бо бачить въ тôй школѣ погибель для мойсеєвого вѣроисповѣданя. Наконець удалось щось де-що жидчукôвъ звабити до сеи новои школы, и то зъ верствы найбѣднѣйшои, — въ той способъ, що заразъ справлено сѣромашкамъ яке-таке одѣнье, чоботята, шапочки etc., бо то бачите бѣднота, по улицяхъ свѣтила... И що-жь тамъ учать въ тôй школѣ? Ото всего, лишь не того, що въ хайдерахъ — а краковяки выспѣвують по-пôдъ небеса, — заразъ першого тыждня чути було. Учителѣвъ есть двохъ, нѣмецкй жидки и мешкають въ офіцинахъ. Языкъ выкладовый польскій — руского навѣть на показъ не побачишь, анѣ не почуешь въ тôй школѣ. Комітетовй тои школы заохочують мѣщанъ сассôвскихъ, щобы такожь свои дѣти до тои школы посылали. Але ледви знайдуть охочихъ, — хиба най зголосять ся до славныхъ Тучапянъ! Отсе маете не[illegible]есію гр. Таффого для Полякôвъ — [illegible] завидуемо...

Хащ.

Зъ Подôля.

[Коментарь до выводôвъ п. Вівієна о жертволюбности магнатскôй.]

Передъ кôлькома лѣтами властитель обшару двôрского въ Гниличкахъ (магнатъ кн. Сапѣга) зобовязавъ ся въ даровизнѣ доставляти на опалъ до мѣсцевои школы чотири стосы твердого дерева — и престація сеся вôйшла до акту орґанізаційного школы. Черезъ якійсь часъ дотримувавъ обшаръ двôрскій бодай въ половинѣ сей обовязокъ, але теперь починивъ кроки, щобы цѣлкомъ увôльнити ся зъ сего обовязку — не знати зъ якои причины, чи то боить ся уменшеня фортуны, чи може боить ся просвѣты въ громадѣ Гниличкахъ (зъ котрои мимоходомъ сказати треба, було найбôльше емігрантôвъ до Россіи).

Рôвножь въ сусѣдныхъ Гнилицяхъ великихъ по причинѣ неприхильности обшару двôрского не може прийти до побудованя будынку шкôльного, хотяй громада есть за тымъ.

Сумнѣваюсь, чи ляпалія деякихъ польскихъ дневникôвъ о приѣдноваиню собѣ симпатіи и довѣря у naszego poczciwego ludku, въ сей способôбъ залагодять ся! Подумае дехто, що при помочи екзекуціи можна обшаръ двôрскій змусити до дотриманя обовязку? Се на теперѣшні часы сталось уже неможливе, бо уряды боять ся, щобъ Jaśnie Oświeconego до гнѣву не побудити, бо вылетить кождый такъ, якъ одинъ староста зъ нашихъ сторôнъ.

Сей фактъ не одинокій, бо о десяткахъ подôбныхъ кождый интеліґентный чоловѣкъ може у насъ розповѣсти. Деякі громады а взглядно учителѣ, боячись гнѣву wszechwładnego зрекли ся престаціи на школу, якъ н. пр. громада Плотичъ въ Тернопôльскôмъ. Сусѣдна громада Честилôвъ, маюча енерґічного учителя п. В., таки не убоялась гнѣву п. маршалка и свого права домагалась та выекзекувала належитôсть престаційну — але вôйтъ Боцюрко (взôрцевый чоловѣкъ) зъ уряду безъ причины усуненый, а учитель спенсіонованый.

Такі то у насъ порядки!

НОВИНКИ.

— **Въ комнатахъ тов „Родина“ въ Коломыи** вôдбудуть ся дня 22 н. ст. сѣчня вечерницѣ, на котрі выдѣлъ всѣхъ Вп. членôвъ зъ родинами и всѣхъ Русинôвъ запрашае. Строѣ звычайнй, вовняный. Початокъ о год. 8-ôй вечеромъ. Вступъ вôдъ особы для членôвъ 50 кр. для не-членôвъ 75 кр „Родина“ ма вже свою славу — бо загально тутъ говорить ся — такъ якъ въ „Родинѣ“ нѣгде не бавить ся а послѣдна „Маланка“ такожь зôбрала въ „Родинѣ“ поважне число гостей, котрі забавлялись до самого рана. Для того повинні всѣ спѣшити до „Родины“ познакомитись, забавитись та набрати свѣжого духа до дальшои спôльнои працѣ!

— **Четвертй звычайнй загальнй зборы товариства „Руска Читальня“ въ Золочевѣ** вôдбудуть ся дня 2 н. ст. лютого 1893 о 2-ôй годинѣ по полудни въ льокали товариства зъ слѣдуючою програмою: 1. Вôдчитанье протоколу попередныхъ загальныхъ зборôвъ. 2. Справозданье выдѣлу. 3. Выбôръ нового выдѣлу. 4. Внесеня членôвъ. — Выдѣлъ запрашае Вп. членôвъ до якъ найчисленнѣйшои участи и просить такожь о выровнанье залеглыхъ вкладокъ. — За выдѣлъ: *Рожанковскій*, предсѣдатель; *Чернявскій*, секретарь.

— **„Руска Бесѣда“ въ Станиславовѣ** устроює въ своихъ комнатахъ въ недѣлю дня 22 н. ст. сѣчня перший сихъ мясниць вечерницѣ зъ танцями. Окремыхъ запросинъ не буде розсылатись. Строй візитовый (для пань вовняный). Хто хоче забавити ся весело, приятно й дешево, того сердечно просимо прибути. Вôдъ выдѣлу „Рускои Бесѣды“ въ Станиславовѣ.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ**: Вечерокъ „Маланки“, уряженый Товариствомъ Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ, зґромадивъ до сотки осôбъ въ комнатахъ Рускои Бесѣды. Голова Бесѣды п. Останъ Левицкій попращавъ о пôвночи старый рôкъ а повитавъ новый отсимъ стихомъ:

Минула пôвночь, выбила година,
Старый Рôкъ зъ нами на вѣкъ розпращавъ ся!
Нового Року настала вже днина,
Новый на втѣху заинсталювавъ ся.

Новый все красшій, молодый, румяный,
И такъ ся любо до насъ усмѣхае;
А той старцюга такій бувъ поганый,
Кленомъ на него — такъ старымъ буває.

Я однакъ кажу, не кленѣмъ Старого,
Бо хочь не много добра въ нѣмъ зазнали,
Все-жь мы вôдъ него навчили ся много,
Досвѣдомъ все мы розумнѣйшй стали.

Бо мы пôзнали, що Русинамъ нинѣ
Помочи „съвыше“ нема що чекати,
Що руска кривда то „голосъ въ пустинѣ“,
Що намъ пôдмоги лишь въ собѣ шукати.

Що лѣпше буде, замѣсть ся сварити,
Замѣсть робити зъ кимось тамъ угоду,
Всѣ щиро рускй силы получити
Для одной цѣли: для добра народу.

Тожь зъ Новымъ Рокомъ вже обережнѣйше
Ступаймо дальше, а тогдѣ вже може,
Хочь пôдемъ зъ вôльна, то за те певнѣйше
Станемъ у цѣли — чого намъ дай Боже!

Опôсля выдѣловй Товариства Рускихъ Женщинъ гостили присутныхъ гостей пончомъ. Гры товарискй були ведений охочо продовжались до пôзна и вдоволили вповнѣ всѣхъ зôбраныхъ. Вкôнци п-ѣ Ив. В. выголосила зъ горячимъ чувствомъ прехорошій стихъ „Збудись народе“, котрый одушевивъ и загрѣвъ до патріотизму усѣхъ присутныхъ.

— **Въ честь Впреосв. митрополита** Сильвестра Сембратовича устроили въ суботу дня 14 н. ст. сѣчня питомцѣ рускои духовнои семинаріи вечерокъ. Вечерокъ розпочавъ вступною бесѣдою п. Ступницкій, питомець IV року, почôмъ наступили продукціи хоральнй пôдъ проводомъ п. Яросевича. Пôднести тутъ належить стишокъ уложеный зъ нагоды именинъ Впреосв. митрополита и вôдекламованый авторомъ п. Даниловичемъ. Въ имени митрополита подякувавъ настоятелямъ семинаріи и нитомцямъ за любовь оказану свому архипастиреви Впр. митратъ Сѣнгалевичь. По вечерку зареви Впр. митратъ Сѣнгалевичь. По вечерку зарevи Впр. митратъ Сѣнгалевичь. По вечерку зарevи Впр. митратъ Сѣнгалевичь. По вечерку зарev

Ч. 4. Львôвъ, Четверъ 7 (9) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю а перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Конерška ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатаний вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ рôцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австрії):

на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	9 „	— „
на чверть року . . .	4 „	50 „
на мѣсяць . . .	1 „	50 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	„	— „
на чверть року . . .	„	— „
на мѣсяць . . .	„	35 „

За границями Австрії:

на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	12 „	— „
на чверть року . . .	6 „	— „

Выдавництво „Дѣла“.

У Львовѣ, дня 19 н. ст. сѣчня 1893.

Маємо передъ собою обѣжникъ, выданый Преосв. еп. Юліяномъ Куиловскимъ пôдъ днемъ 20 грудня 1892 до ч. 454. Обѣжникъ сей надписаный: „Пречестный Отче Декане!“, а змѣстомъ своимъ вяже ся до звѣстного обѣжника президіи намѣстництва галицкого, въ котрôмъ ударено на руске духовеньство взагалѣ, докоряючи ему матеріялізмомъ и занедбуваньемъ обовязкôвъ церковныхъ.

Преосв. епископъ станиславôвскій чувъ ся спонуканымъ згаданый обѣжникъ президіи скоментувати. Въ коментарѣ констатуе епископъ Юліянъ ще разъ, що такій обѣжникъ истнувавъ и бувъ адресованый до духовеньства руского всѣхъ трехъ епархій. Ординаріяты львôвскій и перемыскій узнали за вôдповѣдне обѣжникъ сей сховати до актôвъ, бо годѣ було солідаризуватись зъ инсинуаціями его, вымѣренымi противъ духовеньства взагалѣ. То сховання до актôвъ значило стôлько, що властямъ свѣтскимъ вôльно вправдѣ контролювати дѣланье поодинокихъ священикôвъ и про ихъ невôдповѣдне званю поведенье доносити властямъ церковнымъ, але кидатись на духовеньство взагалѣ, зъ котрого чейже бодай одна частина точною есть въ своихъ обовязкахъ и не пôднала пôдъ грубый матеріялізмъ — того не вôльно.

Инакше зрозумѣвъ сей обѣжникъ президіи намѣстництва Преосв. епископъ станиславôвскій. Вôнъ приймивъ его яко добру монету, въ християньскôй покорѣ, и жадае, щобъ духовеньство его епархіи замѣты тамъ починенй „розважило“. Якъ св. Петро вырѣкъ ся хвилево свого Учителя, такъ, думаѣ епископъ станиславôвскій, мôгъ и неодинъ священикъ забути на свои обовязки, гнетеный журбами житейскими. До загалу духовеньства свого Преосв. Юліянъ не звертаѣсь. Противно, есть вôнъ того переcвѣдченя, що суть у насъ ревнй священики. Тымъ вôдперъ бодай въ части звѣстный обѣжникъ президіи намѣстництва и сконстатувавъ, що замѣты того-жь обѣжника противъ всего духовеньства були безосновнй. Вôнъ лишь для-того звертаѣ увагу на сей обѣжникъ, бо одинъ священикъ невôдповѣднымъ поведеньемъ своимъ кидаѣ лихе свѣтло на загалъ духовеньства руского, котре чейже становить одно тѣло. Наколи суть одиницѣ, котрй докоры обѣжника могли бы дôткнути, то еп. Юліянъ бажавъ бы и тй одиницѣ справити на добру дорогу и посѣдати духовныхъ такихъ, котрымъ бы зъ жаднои стороны не можна докорювати матеріялізмомъ або недбалостію въ выконуваню принятыхъ на себе обовязкôвъ.

Зъ симъ уступомъ обѣжника Преосв. епископа станиславôвского можна бы ще згодитись, бо уступъ сей все-таки вôдпираѣ замѣты, починенй зъ звѣстныхъ сферъ всему духовеньству рускому. Але въ посланію епископа Юліяна суть рѣчи, противъ котрыхъ кождый Русинъ мусить запротестувати. Епископъ Юліянъ звертаѣсь, прим. сказавши, противъ того, щобы духовеньство руске закладало читальнѣ, котрй, по гадцѣ епископа станиславôвского, „бôльше шкоды духовнои якъ користи приносять“, а замѣсть любви народовои (?) розбудили у селянина нашого „любовь власну и зарозумѣлôсть“. Сей уступъ пахне дуже ретроградностію. Зъ такимъ поглядомъ не лишь на читальнѣ, але на образованье народа сѣльского взагалѣ мы доси здыбувались лише въ сферахъ шляхотско-паньскихъ, котрй заедно голосили и голосять, що „хлопови лишь до цѣпа и плуга“. Чи епископъ Юліянъ думаѣ, що читальнѣ не [illegible] розсадникôмъ добра? Чи лучше буде, як[illegible] священикъ не буде интересуватись читальнею? [illegible] лучше буде, якъ читальнѣ усунуть ся зъ пôд[illegible]лливу духовеньства рускаго, а попадуть пôдъ [illegible]ливы, примѣромъ, радикалôвъ, о котрыхъ вôн[illegible] кожь згадуе въ посланію своемъ?

Згадуючи про селянъ нашихъ епископ станиславôвскій называе ихъ „тяжкими до працѣ и заробку“. Намъ здаѣсь, що и на тôмъ полѣ еп. Юліянъ пôйшовъ за далеко и высказавъ той судъ не на власнôмъ досвѣдѣ, але наслѣдуючи опінію польскои прасы, котра, спихаючи вину еміґрациі селяньства до Россіи зъ себе, розказуе нинѣ казку о вродженôй лѣни селянина рускаго.

Епископъ Юліянъ радить такожь духовеньству епархіи своей, щобъ оно проповѣдницѣ не уживало до „справъ свѣтскихъ, выборôвъ и т. д.“ Намъ, признаемось, не звѣстно, щобы якій-небудь священикъ рускій до такихъ рѣчей уживавъ проповѣдницѣ. Наколи однакожь интенцією еп. Юліяна було сказати духовеньству рускому, щобъ оно взагалѣ не интересувалось справами свѣтскими, то скажемо ему щиро, що рада его буде безуспѣшною, бо духовеньство наше розумѣе, що оно маѣ такожь повнй права горожанина австрійского и тй права, именно при „выборахъ“ выконувати мусить зъ становиска національного. Мы розумѣемо, що въ интенціяхъ деякихъ сферъ лежить то, щобъ духовеньство руске було апатичне для „справъ свѣтскихъ“. Але чи такій космополітизмъ лучшій вôдъ національного духа? Чи еп. Юліянъ вѣрить, що послы, выбранй безъ вплыву духовеньства рускаго, будуть щирѣйше заступати права церкви нашои и народности рускои?

Еп. Юліянъ станиславôвскій каже дальше, що вступивши на престолъ владичій въ Станиславовѣ заставъ „много недостатковъ“. На той тематъ не будемо спорити, але есть то докôръ попередникови на престолѣ епископскôмъ. Намъ пригадуесь при тôмъ одна фацеція. Инспекторъ школьный заставъ въ однôй клясѣ слабй успѣхи въ наукахъ. Професоръ тои клясы звинявъ ся, що вôнъ, переймаючи сю клясу, заставъ ученикôвъ слабо пôдготовленыхъ. На те дôставъ вôдъ инспектора вôдповѣдь таку: Боюсь, щобы вашь наслѣдникъ въ тôй клясѣ не сказавъ знов, що зъ вашихъ рукъ вôдобравъ ученикôвъ такожь слабо пôдготовленыхъ.

Въ дальшихъ уступахъ посланія радить еп. Юліянъ не жадати надмѣрнои платы за требы епітрахильнй, уживати при богослуженяхъ монстрацій и суплікацій, не уживати стихарôвъ въ цвѣты (!) и т. д. Справы тй суть чисто церковнои натуры и мы нхъ не хочемо тыкати.

Судъ о цѣлôмъ посланію зволять собѣ читателѣ „Дѣла“ самй выробити.

Рада державна.

На першôмъ по святочныхъ феріяхъ засѣданю палаты послôвъ, вô второкъ, 17 н. ст. сѣчня, явилось значне число послôвъ.

Засѣданье отворивъ віцепрезидентъ палаты бар. Хлюмецкій, повѣдомивши, що президентъ д-р Смолька не явить ся въ палатѣ послôвъ через якійсь часъ задля обставинъ родинныхъ и особистыхъ, котрй вымагають его присутности у Львовѣ. [Се заявленье д-ра Смольки дало нагоду нѣмецкимъ газетамъ до пôднесеня на ново вестій, що бувъ бы часъ 83-лѣтному старцеви зложити урядъ президента палаты. Польскй газеты запротестували противъ сихъ голосôвъ а зъ розмовы одного члена редакціи Dziennika Polsk-ого зъ пробуваючимъ у Львовѣ д-ромъ Смолькою выходить, що д-ръ Смолька не гадае складати своей гôдности, що зголосивъ лише свою вôдпустку на чотыри тыждня, та що не принявъ бы именованя на члена палаты панôвъ.]

Вôдтакъ бар. Хлюмецкій, згадавши про надходяче торжество вѣнчання архикняжны Маргареты Софіи, доньки архикнязя Кароля Людвика зъ кн. Альбрехтомъ Віртенберґскимъ, просивъ палату о уповажненье, зложити въ имени палаты желаня. — Палата приняла се оплесками.

По зложеню приреченя нововыбраным пос. д-ромъ Фуссомъ и по згадцѣ посмертнôй для посла д-ра Фухса — вôдчитали секретарі проекты законôвъ, внесенй правительствомъ, що-до змѣны ординаціи выборчои до рады державнои одного округа въ Галичинѣ и що-до будовы галицкихъ зелѣзниць льокальныхъ.

Въ проектѣ закона о будовѣ зедѣзниць льокальныхъ въ Галичинѣ уповажняесь правительство до выбудованя отсихъ шляхôвъ: 1) зъ Копычинець черезъ Теребовлю и Острôвъ до Тернополя; 2) зъ Гадинковець черезъ Борщѣвъ до мѣсцевости Иванье пусте зъ бôчнымъ шляхомъ Тересинъ-Скала; 3) зъ Калинôвщины черезъ Ягольницю до Залѣщикъ.

Тымъ шляхамъ маѣ бути запорученый черезъ ґваранцію державну рôчный дохôдъ чистый, котрый рôвнавъ бы ся: 4% вразъ зъ амортизаціею вôдъ позички першеньства, яка для осягненя потрѣбного капіталу маѣ затягнутись въ нинѣшнôй высотѣ 9,000.000 зр. и въ часѣ 75 лѣтъ маѣ бути амортизована, а та-

Вôдпустка

Бюрова картина Яка Остена.

Панъ офіціялъ Заичекъ дôставъ вôдпустку на цѣлыхъ шѣсть недѣль, яке то щастье!

Подумайте собѣ, що й вы прожили дванацять лѣтъ, якъ вôнъ, день за днемъ въ тôй самôй канцеляріи, за тымъ самымъ бюромъ, надъ тыми-жь фоліантами, що черезъ дванацять лѣтъ вы позырали на одинъ муръ и одну стелю — то чи-жь не витали-бъ вы зъ радощами шѣсть недѣль свободы, воленьки, коли збудете ся всего, коли будете однымъ собою?

Такъ такожь радѣвъ трохи и панъ офіціялъ. Збиравъ ся на вôдпустку вже черезъ чотиры роки, а завсѣгды якось не дôйшло до того: то разъ хтось саме мусѣвъ вôдбути войсковй вправы, то опять дехто занедужавъ. Але панъ Заичекъ не зрѣкъ ся надѣѣ.

— Ну, коли не сего року, такъ на-рôкъ, — потѣшавъ себе, — призбираѣ ся бодай бôльше грошенятъ.

А сего року наконецъ прийшло до того, принѣсъ се слуга „зъ горы“.

Довголѣтній сонъ его разъ таки здѣйстнивъ ся. Вôнъ постановивъ собѣ бувъ заразъ именно, якъ ще практикантомъ вступивъ у службу, що колись самъ не знавъ, за кôлько лѣтъ возьме вôдпустку, щобы розглянутись по свѣтѣ.

Доси мимо кôлькоразовыхъ прогульокъ въ прагекій околицѣ, не знавъ свѣта. Вже тôлько лѣтъ вôнъ передумавъ про свою будучу подорожь, спершу мигтѣло все передъ нимъ наче въ туманѣ, та зъ часомъ ставались черты выразнѣйшй. Альпы, такъ Альпы! Бачити Альпы, бути въ нихъ, спинатись по гôрскихъ верхахъ, вдыхати свѣжій гôрскій воздухъ, дивити ся зъ горы на долины, поперерѣзуванй срѣбляными пружками рѣкъ, засѣянй селами й мѣстами, — стало ся постôйною думкою пана офіціяла. Осмѣливъ ся навѣть въ души входити на Монблянъ.

Вôнъ складавъ грошѣ, купувавъ деяку книжку, въ котрôй описувались Альпы и житье въ нихъ, перечитавъ усе и бувъ у тыхъ рѣчахъ спеціялістомъ.

И наконецъ! Наконецъ стоявъ такъ близько до цѣли. Дôставъ дозвôлъ 25. серпня, а вôдпустка починала ся зъ 1 вересня. Якъ то тыхъ кôлька день въ канцеляріи прожити? Пережывъ у нѣй дванацять довгихъ рокôвъ, тысячѣ днѣвъ, заки выйшло слôвце нарѣканя зъ его усть. А сегодня наскучивъ собѣ тыхъ кôлька день. Опроче не працювавъ уже багато, бувъ у канцеляріи длятого що мусѣвъ бути. Здавалось ему неодвѣтнымъ нишморити въ запорошеныхъ актахъ, ему, котрый черезъ кôлька день мавъ побачити Альпы й выйти на Монблянъ.

Вôнъ пересиджувавъ цѣлыми годинами надъ мапою, рисуючи на папери подрôбный плянъ своей дороги, обчислявъ на мінуты, якъ довго де задержить ся, кôлько де выдасть, абы звидѣти якъ найбôльшій кусень свѣта. Покôнчивши, зачинавъ новый плянъ, зовсѣмъ новый подѣлъ и такъ робивъ що дня. Въ свобôднôмъ часѣ заосмотрювавъ ся въ рѣчи, потрѣбнй до подорожи. Купивъ собѣ тирольскій одягъ, якій бачимо на Дефеґґеровыхъ герояхъ: маринарковый плащь, высокй панчохи до шнурованыхъ у сподѣ кованыхъ чобôтъ, повстяный капелюхъ зъ шерстяною стяжкою й довгу палицю зъ цвяшкомъ.

Въ канцеляріи говоривъ панъ Заичекъ лише про близьку подорожь.

Мапа альпейскихъ краинъ завсѣгды лежала на его бюрку и що хвилѣ вôнъ покликавъ до себе котрого будь зô своихъ товаришѣвъ, щобы пояснити ему подрôбно плянъ своей подорожи. Надоѣло то на послѣдокъ усѣмъ; тôлько найблизшій сусѣдъ пана офіціяла, практикантъ Вавржикъ слухавъ вытревало тыхъ землеписныхъ и подорожныхъ выкладôвъ.

Вавржикъ бувъ „заяць“, якъ кажуть по канцелярски, несмѣлый, тихій хлопець; та й прошу, де взяти ся смѣлости у бѣдного практиканта?

Участь практиканта Вавржика въ выкладахъ пана офіціяла подобала ся сему дуже. Вôнъ догадувавъ ся, що импонуе Вавржикови своими докладными землеписными й подорожными вѣдомостями, а до того за тыми выкладами минавъ часъ такъ швидко. Вôнъ бувъ за те Вавржикови вдячный, частувавъ его папиросками й запрошувавъ на вечѣрный чай и навѣть обѣцявъ, що привезе ему зъ дороги китицю альпейскихъ рожь.

— Не можете собѣ выставити, приятелю, — мовлявъ до него, — якъ мене то тѣшить. Подумайте лишень! Въ Празѣ поснѣдаю гарненько, закурю добру папироску, всяду въ вагонъ другои клясы, задзвонять и мы вже ѣдемо. Будуть пересуватись по-при насъ краины, села, мѣста, поля, луги; пообѣдаю въ Бродѣ, вважайте, при баварскôмъ пивѣ, огляну мѣсто, й опять поѣде ся дальше черезъ Розенгаймъ, Куфштайнъ до Инсбруку, а зъ-вôдти въ Альпы. Въ Альпы, приятелю! Представте собѣ тôлько тй поставы, тыхъ пастухôвъ на верхахъ, тыхъ провôдникôвъ по горахъ и ту суспôльность, яка тамъ зъѣзджаѣ ся. Англійскй льорды, французкй бароны, нѣмецкй професоры, а я буду межи ними. Що на те скажете?

Практикантъ Вавржикъ, покурюючи подану папироску, дививъ ся задумано безъ цѣли. Его лице було сумне.

— Ну, що зъ вами, чоловѣче? — налягавъ на него панъ офіціялъ, — сидите якъ зарѣзаный. Уже вôдъ кôлькохъ днѣвъ бачу васъ такимъ. Що се? Маѣте довги? Чи може любка зневѣрилась вамъ? Признайтесь менѣ!

— Все те не варте нѣчого, — махнувъ рукою Вавржикъ. — Чоловѣкъ учить ся, працюе зъ усѣхъ силъ, а що зъ того маѣ? Даютъ ему триста зр. на те, абы не згинувъ зъ голоду. Менше зъ тымъ, якъ менѣ, але мати...

— Маѣте матѣрь? — запытавъ зô спôвчутьемъ офіціялъ. — Якъ же ѣй веде ся?

— Въ тôмъ то и горе, — вôдказувавъ Вавржикъ, — въ тôмъ то и бѣда. Маѣ тамъ на селѣ хату и кôлька загонôвъ поля. Але, коли хочете знати, моя наука коштувала чималенько грошей, мати попала въ довги, а теперь хоче продати поле за-для нѣкчемныхъ двохъ сотокъ, а я не годенъ ѣй помогти. Звôдки ихъ узяти? Нашому мужикови нѣхто не позичить. Продасть матуся поле, а що зъ нею буде? Я доси не можу ей удержувати, буде мусѣла робити на чужôмъ, мабуть на паньскôмъ ланѣ за двацять крейцарôвъ денно. Она, та добра матуся, старенька вже, немôчна...

И близькій до плачу закрывъ долонями лице й задививъ ся передъ себе.

Панови офіціялови стало сердешне жалко Вавржика, але якъ-же-жь помогти ему? У

кожь 4%-овôй дивідендѣ разомъ зъ амортизаціею вôдъ капіталу акцій першенства означеного що найбôльше на суму 1 міліона зр. Єсли бы рôчный дохôдъ чистый зъ тыхъ шляхôвъ не досягъ высоты запорученои сумы, то проче доповнѣєсь зъ фондôвъ державныхъ. Рôчный дохôдъ чистый обчислено на часъ 75 лѣтъ на квоту 424.706 зр., а на прочй лѣта, доки тревае концесія, на 89.942 зр. Запорука державы удѣляѣсь нôдъ услôвѣмъ, що Галичина зъ фондôвъ краєвыхъ, а такожь интересованй переймуть на себе въ новнôй номінальнôй вартости квоту що найменше одного міліона зр. въ акціяхъ основныхъ товариства акційного, яке маѣ засноватись для тои цѣли.

Новй зелѣзницѣ мусять выбудуватись найдальше до пяти лѣтъ вôдъ дня удѣленя концесіи. Всхôдно-галицкй зелѣзницѣ льокальнй будуть нôдъ зарядомъ державы, при чôмъ установленье тарифы полишаѣ ся управѣ зелѣзниць державныхъ. На тыхъ зелѣзницяхъ буде треба установити значно высшу тарифу, мабуть таку якъ на льокальныхъ зелѣзницяхъ буковиньскихъ.

Пос. Пернерсторферъ предложивъ проѣктъ закона що-до автентичного пояснення §. 2. закона о зборахъ зъ дня 15 падолиста 1867. Въ проѣктѣ кажесь, що не потреба, аб запрошенй на зборы були особисто знанй прошуючому. — Нôдъ взглядомъ формальный передаѣсь сей проѣктъ комісіи, котра мае 14 днѣвъ здати справу, а президія маѣ 7 днѣвъ на порядку дневнôмъ розправъ палатнослôвъ. — Палата ухвалила одноголосно внесенье пос. Пернерсторфера.

Приступлено до дебаты буджетовои а то надъ титуломъ буджету міністерства справъ внѣшныхъ „Публична безпечность“.

Пос. Гессманъ нôднѣс що поліція не рôвномѣрно поводить ся противъ всѣхъ верствъ суспôльности. Особливо поведенье супротивъ роботниковъ и соціялъ-демократôвъ есть за остре и простакуване. Се причиняѣ ся лишь до скрѣпленя соціяльнои демократіи. Вкôнци высказавъ недотяженье урядниковъ поліційныхъ роботою въ бюрѣ.

Пос. гр. Бонд сконстатувавъ, що 61% доходу зъ податкôвъ, якй приписанй на Дальматію, иде на удержанье жандармеріи въ тôмъ краю; одинъ жандармъ припадаѣ на 810 мешканцѣвъ. Жандарма уживаѣсь за політичного агента, разъ противъ автономістôвъ (Італійцѣвъ), мовь бы они симпатизували зъ Італією, разъ противъ Сербôвъ за симпатіи до Россіи, а вкôнци противъ раднкальныхъ Хорватôвъ. Обговорюючи ситуацію політичну, вказувавъ, що идея велико-хорватска есть нарушеньемъ конституціи и длятого въ Дальматіи треба скрѣпити елемент италійскій.

Пос. гр. Коніцъ, зазначивши коротко неясность и непевность теперѣшнои ситуаціи політичнои, вказавъ на противзаконне поведенье ческихъ властей політичныхъ супротивъ роботниковъ.

Заступникъ правительства, совѣтникъ бар. Чапка дававъ поясненя що-до случаѣвъ незаконного поведеня політичныхъ властей, наведеныхъ послами Пернерсторферомъ и Кронаветтером на послѣдньй сесіи. Совѣтникъ Чапка признавъ, що всѣ наведенй случаѣ правдивй и що дотычнй урядники політичнй провинились, а міністерство справъ внутрѣшныхъ выслало имъ „выговоръ“.

Пос. д-ръ Менгеръ полемізувавъ зъ гр. Коніцомъ, а вôдтакъ вказувавъ на потребу зарадженя деякимъ недостачамъ въ орґанізаціи поліціи.

Пос. д-ръ Крамаржь выказувавъ противзаконне поведенье властей супротивъ роботничихъ товариствъ,

Діскусію закôнчила промова пос. Лінбахера, котрый домагавъ ся скорои реформы приписôвъ поліційно-політичныхъ. Рôвножь вказавъ, скôлько селяне тратять и приписôвъ строго а нерозумного выконуванць у худозакона що-до заразы пыска по предложеня бы. Вкôнци домагавъ ся сетвъ поживы. закона що-до фальшованя на безпечнôсть“.

Принято титулъ „пупеляцій, а слѣдуюче засѣданье назначет

Вôдчитано кôлька клюбôвъ скликали

Предсѣдателѣ ихъ клюбôвъ, щобы здадовѣрочнй засѣданя веденыхъ переговорôвъ ти на нихъ справдітичнои.

и стану ситуаціи вôдбуло засѣданье, на ко-

Коло польо буджетъ міністерства скартôмъ обговорювально критиковано безвзглядне бу. Въ діскусіи президента галицкои дирекціи поступованьитовского и вкôнци порѣшено заскарбу п. справѣ слово въ повнôй палатѣ. брати въ

Дописи „Дѣла“

Вôдъ Сянока.

[Де-що про маючу будуватись церковь въ Новосѣлцяхъ Ґньевошь.]

Въ новѣйшихъ часахъ много говорить ся зô стороны сферъ правительственныхъ, а ще бôльше зô стороны суспôльности польскои про матеріялізмъ, индеферентизмъ, недбальство и т. д. рускаго священьства. Длятого хочемо розказати одинъ примѣръ и то sine ira et odio, най читаюча публика и будуща исторія сама осудить, по чиѣй сторонѣ правда.

Хто зъ Вп. публики ѣхавъ зелѣзницею трансверзальною, мусѣвъ переѣзджати стацію Новосѣлцѣ Ґньевошь, село колись чисто-руске, днесь вже на половину зъ Поляками, де moralna karczma була и есть цѣннымъ доходомъ властителя, и де ся корчма выганяѣ людность на жебры и до Америки. Те село становить нинѣ руску парохію повысшого имени числячу до 700 душь рускихъ. Впов. читатель, ѣдучи отже въ напрямѣ на захôдъ, побачить на горѣ по сторонѣ лѣвôй купку высокихъ деревъ, котрй окружили якусь маленьку валячу ся будову. Се руска церковь парохіяльна. А побачивши на тôмъ шляху прекрасну будову костела сусѣднои латиньскои парохіи Заршина, здивуе ся дуже и подумаѣ: тутъ певно вскорѣ будуть другй Тучапы, а до священика певно треба бы приложити звѣстный рескриптъ зънôдъ кавокъ. Але заглянь Вп. читателю до села, зачни розговôръ зъ найменшою дитиною, а переконаѣшь ся, скôлько лиха одинъ чоловѣкъ, коли прийде до власти въ нашôй галилейскôй автономіи, при безсильности орґанôвъ правительственныхъ, може нанести для рускои церкви.

Пôсля инвентаря парохіяльного и традиціи мѣсцевои церковь въ Новосѣлцяхъ збудована р. 1741 зъ деревляного матеріялу, тожь не диво, що вже зачинае валитись. Всѣ парохіяне ухвалили напередъ приватно одноголосно еще въ р. 1881, щобы нову церковь вымурувати, а таку ухвалу зробивъ вôдтакъ и комітетъ парохіяльный. Ухвалу списано, але предсѣдатель комітету а заразомъ патронъ церкви и маршалокъ рады повѣтовои въ Сяноцѣ Феліксъ зъ Олексова Ґньевошь задержавъ ѣи у себе и ще до теперь не выдавъ.

Але помимо задержаня ухвалы комітету, парохіяне взяли ся ревно и добровôльно до зôбраня потрѣбного матеріялу. Парохія, числяча до 700 душь, при тôмъ незасôбна, безъ всякихъ иншихъ сталыхъ фондôвъ и при рôзныхъ потайныхъ перешкодахъ, а лишь добровôльными датками, зробила за лѣта 1881, 1882 и 1883 ось що: въ выбудованôй на сю цѣль цегольни выпалено 120.000 цеголъ, звезено цокловый камѣнь и пѣсокъ, 240 кв. метрôвъ камѣня на фундаменты, 230 метрôвъ вапна, 100 штукъ дерева, 200 тертиць — а сего року выпалено еще 60.000 цеголъ.

П. Феліксъ Ґньевошь, видячи, що парохіяне готовй и самй церковь вымурувати, почавъ отверто перепоны ставляти. И такъ выгадавъ ось що: Нôдъ днемъ 26 сѣчня 1888 до ч. 1187 надôслало староство въ Сяноцѣ до уряду парохіяльного въ Новосѣлцяхъ письмо вôдъ ц. к. консерватора гр. Дѣдушицкого до ч. 265 такого змѣсту: Istnieje w Nowosielcach Gniewosz cerkiew z czasów Wazów, otże pomnik historyczny, длятого просить, щобы староство не допустило бурити тую церковь. П. консерваторъ не видѣвъ церкви и невно лишь нôсля чиѣись просьбы и указки выдавъ таке рѣшенье, — а доказомъ сего, що запрошеный вôдъ мѣсцевого пароха д-ръ Из. Шараневичь, звидѣвши докладно церковь, узнавъ, що церковь зъ часôвъ новѣйшихъ, а тôлько иконостасъ и образы суть вартй, щобы ихъ охоронити передъ затратою.

Єго ц. к. Высокôсть архикнязь Альбрехтъ, будучи въ цѣляхъ войсковыхъ дня 24 мая 1889 коло церкви въ Новосѣлцяхъ и звидѣвши ѣи зъ своими ґенералами, чудувавъ ся, що се дôмъ Божій. Всѣ тй достойники признали, що той дôмъ с. ѣ. церковь негôдный называти ся святинею Божою, що найлѣпше ѣи розббрати, а въ новôй церкви умѣстити прекрасный иконостасъ и образы. Тутъ годить ся згадати, що парохіяне, видячи архикняза, зôбралнсь громадно въ депутацію и предложили ѣму устно всѣ свои жалѣ. Великодушный гôсть зволивъ выслухати жалѣвъ громадянъ, принявъ гостину сѣльску и при нѣй хваливъ людей за ихъ ревнôсть около будовы нового дому Божого, казавъ подати просьбу о знесенье ухвалы щодо старинности та впевнявъ, що о тôмъ буде памятати, а намѣстництво увзгляднить сю просьбу. Вкôнци жертвувавъ 25 зр. на будову новои церкви. Нôдъ той часъ надъѣхавъ п. Феліксъ Ґньевошь и просивъ, щобы Вдост. гôсть вступивъ по дорозѣ и до него, — але мабуть архикнязь, чуючи передъ хвилею жалѣ простого люду, рѣшивъ ся не вступати а поподякувавши черезъ свого адъютанта за запросины, переѣхавъ коло двора, де шляхта зôбралась витати цѣсарского стрыя.

Но вернѣмъ до предмету. По надôсланю письма вôдъ консерватора гр. Дѣдушицкого, предсѣдатель комітету и патронъ церкви п. Феліксъ Ґньевошь зачавъ ся всѣми силами старати, щобы въ єго селѣ взагалѣ не могла станути нова красна руска церковь. Напиравъ на староство, щобы теперь примусити рускихъ парохіянъ до реставрованя старои валячои ся церкви. На день 31 марта 1886 р. зôслало староство комісію технічну на мѣсце для орѣченя, якъ реставровати стару валячу ся церковь фондами парохіянъ яко starożytność historyczną на глумъ рускаго обряду. Комісія, не зважаючи на нагромадженый коло церкви матеріялъ на будову новои церкви, орекла помимо опору пароха и всѣхъ парохіянъ такъ: Dach nad wszystkiemi trzema kopułami wypustkami i okopami należy w całości na nowo pokryć, podsiebitkę od daszków dać nową, pojedyncze nadpsute drzewa ze ścian cerkwi potrzeba nowemi zastąpić. Се значить цѣлу церковь, якъ то у насъ говорить ся, перетрясти!

Парохіяне зъ парохомъ заявили, що не будуть реставровати своими тяжко запрацьоваными грôшми нѣякихъ starożytności, а то по тôй причинѣ, що стара церковь за мала, щобы навѣть шесту часть парохіянъ въ собѣ помѣстити, тожь пять шестыхъ парохіянъ не користае анѣ зъ богослуженя анѣ зъ науки въ церкви; що така цѣлковита реставрація церкви коштувала бы тôлько, що за тую суму при великôмъ одушевленю парохіянъ можна выбудувати нову церковь зъ твердого матеріялу та вкôнци, що реставрація анѣ не побôльшила бы церкви а лишь вôдновила бы на якійсь часъ цѣлкомъ надпсутый матеріялъ. Въ интересѣ всего мѣсцевого населеня и греко-католицкого обряду заявили бажанье, щобы нову церковь зъ твердого матеріялу выбудувати.

Ажь теперь п. Феліксъ Ґньевошь бувъ певный, що до будовы новои церкви не прийде. Теперь тôлько формальне трактованье справы могло довести до якогось хосенного для церкви результату. Щобы сему перешкодити, przewodniczący komitetu Феліксъ Ґньевошь мимо просьбъ и завôзванъ не скликувавъ нѣколи комітету, а по уплывѣ шести лѣтъ хотѣвъ задержати се предсѣдательство ажь до смерти. Вôдъ р. 1886 до 1892 треваѣ борба пароха и парохіянъ, щобы власть высша перепровадила выбôръ новыхъ членôвъ до комітету парохіяльного и за той часъ написано фоліялы просьбъ и жалобъ, щобы звалити starożytność historyczną, але дотеперь все надаремно!

Для примѣру наведемо декотрй даты, якй приходили въ тôй переписцѣ до властей компетентныхъ. Вôдъ уряду парохіяльного въ Новосѣлцяхъ писано: до ц. к. староства въ Сяноцѣ нôдъ днемъ 14 жовтня 1888 ч. 33, 29 жовтня 1888 ч. 36, 12 падолиста 1888 ч. 40, 5 вересня 1890 ч. 33; до намѣстництва 5 вересня 1890, до еп. консисторіи въ Перемышли 20 грудня 1888 чч. 50 и 51, 28 сѣчня 1889 ч. 8, 26 марта 1889 ч. 13; — вôдтакъ въ тôй справѣ урядъ деканальный до еп. консисторіи 26 жовтня 1888 ч. 169, 20 грудня 1888 а еп. консисторія до намѣстництва 29 грудня 1888 ч. 5492; — парохіяне до Єго Выс. архикнязя Альбрехта 9 падолиста 1890; — новый парохіяльный комітетъ 12 мая 1892 ч. 27, 14 мая 1892 ч. 30 — вкôнци подано черезъ адвоката д-ра Костя Левицкого просьбу до Є. Е. намѣстника, и т. д.

Ажь въ р. 1892 уконституовавъ ся новый комітетъ и выбрано предсѣдателемъ пароха, котрый не могучи дôждати звороту вôдъ давного przewodniczącego ухвалы що-до будовы новои церкви, скликавъ засѣданье комітету, а на тôмъ засѣданю членъ комітету и провізоръ церковный внѣсъ: 1) надъ наказаною реставраціею церкви переходить ся до порядку дневного; 2) поробити кроки въ цѣли знесеня орѣченя ц. к. консерватора гр. Дѣдушицкого и рескрипту старостваа; 3) узнаѣ-ся потребу новои мурованои церкви; 4) затверджаѣ ся плянъ и кошторисъ, выготовленый п. Нагôрнымъ и признаѣ ся цѣлкомъ вôдповѣднымъ; 5) ухваляѣ ся просити еп. ординаріятъ о зарядженье пертрактаціи конкуренційнои черезъ староство. Се внесенье принято всѣми голосами противъ голосу п. колятора. Вôдповѣдно до сеи ухвалы переслано всѣ потрѣбнй акты до еп. ординаріяту зъ просьбою о спонуканье староства въ Сяноцѣ до розписаня розправы конкуренційнои. На ургенсы що-до скорѣйшого розписаня розправы конкуренційнои заявило староство, що якъ довго starożytność истнуе, такъ довго розправа конкуренційна не буде розписана!

А теперь пытаѣмо ся безсторонного читателя: чи можна винувати наше священство и нашь русскій народъ о индеферентизмъ, о бракъ высшихъ идей? — и то мимо того, що на кождôмъ кроцѣ стрѣчаѣ такй страшнй перешкоды, а чувства его релігійнй нôдкопують ся на кождôмъ кроцѣ зъ всѣхъ сторôнъ.

Пишемо тыхъ кôлька слôвъ, може они зайдуть до сердець сферъ высшихъ, бо коли навѣть членъ цѣсарскои родины уймаѣсь за справедливою справою церкви въ Новосѣлцяхъ та на просьбу парохіянъ вôдповѣвъ, щобы внесли поданье въ тôмъ взглядѣ до намѣстництва, де ихъ справа буде полагоджена успѣшно и скоро, а они послухавши внесли поданье и теперь цѣлй роки вже ждуть на успѣшне порѣшенье — то чейже для захованя поваги архикняза Альбрехта бута п. Фелікса зъ Олексова Ґньевоша не повинна переважати у компетентныхъ сферъ.

Мы ще разъ звертаѣмо ся до Є. Е. п. намѣстника, щобы вглягнувъ въ справу и рѣшивъ ѣи скоро, бо матеріялъ вôдъ десяти лѣтъ призбираный пусѣсь, и руска парохія въ Новосѣлцяхъ, ѣсли нагромадженый матеріялъ зôгние а стара церковь завалить ся, може остатись дуже легко безъ дому Божого.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ческй и нѣмецкй ґазеты оповѣщують переписку мѣжь предсѣдателемъ клюбу бôльшои посѣлости гр. Букоа а предсѣдателемъ клюбу нѣмецкихъ послôвъ соймовыхъ д-ромъ Шмайкалемъ. Зъ переписки выходить, що комітетъ екзекутивный нѣмецкихъ послôвъ соймовыхъ вôдкинувъ запросины консервативнои шляхты, щобы скликати конференцію мужѣвъ довѣрія зô всѣхъ партій соймовыхъ для нарады и порѣшеня ческои квестіи языковои. Переписка характеристична. Въ письмѣ гр. Букоа згадуѣсь найперше на ухвалу консервативнои шляхты зъ 5 марта 1892 що-до вôдложеня на нôзнѣйше переведеня т. зв. угоды, вôдтакъ вказуѣсь, що бôльшôсть ческого народу треваѣ въ опозиціи супротивъ угоды, а вкôнци предкладаѣ, щобы — зъ огляду на цѣль зазначену въ протоколѣ угодовôмъ — довести до порозумѣня оба народы — и зъ огляду на домаганье ческого народу найперше порѣшити квестію языкову а не придержуватись услôвя въ протоколѣ угодовôмъ що-до найпершого порѣшеня квестіи розмеженя округôвъ — взятись найперше за порѣшенье квестіи языковои и въ сей способъ уможливити въ соймѣ полагодженье прочихъ точокъ угодовыхъ. Вôдповѣдь д-ра Шмейкаля того змѣсту, що Нѣмцѣ безусловно придержують ся порядку, уложеного въ пунктаціяхъ угодовыхъ: найперше перевести квестію розмеженя а вôдтакъ взятись за квестію языкову, що для полагодженя квестіи языка урядового одиноко компетентне законодатство правительственне, а вкôнци що годѣ пристати на предложенье консервативнои шляхты зъ огляду на становище, яке теперь нѣмецка лѣвиця занимаѣ супротивъ правительства.

Въ соймѣ угорскôмъ веде ся дальше дебата буджетова. Упорано ся вже зъ буджетомъ міністерства справъ внутрѣшныхъ и гр. Аппоній высказавъ въ имени партіи національнои вдоволенье зъ заповѣдженыхъ міністромъ Гіеронімомъ реформъ адміністраційныхъ. Надходить черга на буджетъ міністерства просвѣты и вѣроисповѣдань, тожь гр Чаки буде мусѣвъ дати рѣшуче заявленье що-до політично-церковныхъ квестій. Взагалѣ квестія цивільного вѣнчаня прибираѣ дуже прикрый и трудный напрямъ, такъ що деякй ґазеты предсказують уступленье президента міністрôвъ д-ра Векерля. — На президента найвысшого трибуналу обрахункового предложить правительство посла Стефана Раковского, хочь се именованье буде приняте зъ великимъ невдоволеньемъ мѣжь католиками магнатами, бо Раковскій есть великимъ містромъ угорскои льожи массоньскои.

Въ Нѣмеччинѣ зачнуть ся за кôлька днѣвъ торжества на цѣсарскôмъ дворѣ. И такъ 25 н. ст. сѣчня вôдбудесь вѣнчанье сестры цѣсаря, а 27 торжество уродинъ цѣсаря. Якъ звѣстно, заповѣджена гостина россійского наслѣдника престола додасть ще бôльше величавости тымъ торжествамъ.

Въ комісіи войсковôй забираѣ разъ-въразъ слово канцлеръ гр. Капріві и стараѣ ся выбороти для предложень войсковыхъ бôльшôсть голосôвъ. Промовы канцлера суть політичного змѣсту. И такъ на засѣданю въ понедѣлокъ зазначивъ канцлеръ що теперѣшный станъ въ орґанізаціи войсковôй дальше неможливый. Предложеня мають на цѣли умożливити евентуальну офензиву и вôдвернути поле вôйны вôдъ Нѣмеччины. Офензивою буде можна охоронитись вôдъ французкои инвазіи. Рôвно-жь Беннігзенъ зазначивъ, що теперѣшній подѣ у Франціи вказують на можливôсть такои самои небезпечности якъ за часôвъ Булянжера. Не лишь Альзація и Льотарингія выкликують небезпечнôсть вôйны для Франціи, але французкій шовінізмъ, котрый

него самого небагацько тыхъ грошей.

У вечеръ того дня, якъ звычайно переглянувъ панъ офіціялъ клунокъ, уже зовсѣмъ готовый до подорожи. Все було гарно уложене, тôльки замкнути й вôддати на дорогу.

— Такъ, такъ, — говоривъ спокôйно самъ до себе, — поѣдемо, поѣдемо. Оно приємно буде не потребувати дивитись на лисины своихъ товаришѣвъ, не потребувати числити, кôлько мінутъ не достае до шестои. Все-жь те житье стôльки красне. Одначе есть и — але; отъ хочь бы й житье кождого чоловѣка... — и задумавъ ся.

— Примѣромъ, оттой Вавржикъ, бѣдачиско, — нагадавъ панъ офіціялъ, — якй вôнъ маѣ радощѣ? турбуе ся матѣрью. Безмѣрно мабуть любить ѣи, ту свою матусю, стративъ зовсѣмъ голову. Охъ, ненечка!...

Вôнъ зôтхнувъ и нагадавъ свою власну матѣрь такъ само бѣдну, котра останнiй грôшь на него выдала, а котру вôнъ, здобувши становище, взявъ до себе и обходивъ журливо ажь до смерти.

Єго доразу розжалобили тй спомины.

— Яка та Вавржикова мати? Либонь, якъ моя була, така мужичка старовина, згорблена, зъ поморщенымъ обличѣмъ. А вôнъ ѣй, бѣдняга, не може помогти. Якъ радо я помôгъ бы ѣму, але двѣ сотки то грошѣ. Якъ разъ тôлько коштувати буде мене подорожь въ Альпы.

Панъ офіціялъ ходивъ черезъ добру хвилю по кôмнатѣ. Вôнъ разъ-у-разъ бачивъ смутне лице Вавржикове й выображавъ собѣ его матѣрь.

— А що, якъ бы я ѣму тй грошѣ позичивъ? — наваживъ вôнъ напослѣдокъ. — Що тамъ Альпы? Не кождый бувъ тамъ, та й менѣ не конче въ нихъ бути. Опроче-жь мабуть таки колись я на нихъ подивлюсь.

И несподѣвано вôнъ зрадѣвъ тою гадкою.

— Яку радôсть буде мати той Вавржикъ! А его неня! якй будуть щасливй! Вôнъ же-жь менѣ тй грошѣ верне, якъ буде асистентомъ, то добрый хлопець. По пятцѣ що мѣсяця, я опять зложу собѣ на дорогу й таки поѣду. Такъ!

Панъ офіціялъ рѣшивъ ся зовсѣмъ. Поклавъ ся въ лôжко зъ такимъ приємнымъ чутьемъ, якого не зазнавъ доси нѣколи. Въ ночи здавалось ѣму, що бачить небôжку матѣрь, якъ усмѣхаѣ ся до него.

На другій день була недѣля; панъ офіціялъ вставъ раненько, выпивъ каву, котру собѣ самъ зваривъ, и написавъ два листы. Въ першôмъ було ось що:

„Любый Вавржику!

Посылаю вамъ двѣ сотки, щобъ вы помогли своѣй матери въ потребѣ й забезпечили ѣй прожитокъ. Не поѣду нѣгде, хиба пôзнѣйше, за кôлька лѣтъ. Грошѣ сплатите менѣ, якъ будете асистентомъ.

Вашь

Заичекъ.“

Въ другôмъ листѣ повѣдомлявъ начальство, що зрѣкаѣ ся удѣленои вôдпустки, вôдкладаючи той выпочинокъ на пôзнѣйшй лѣта.

Надавъ листы на почту, пôйшовъ на заливъ и купивъ собѣ білетъ на пароходъ до Хухля, де провѣвъ цѣлый день, лежучи на травѣ й покурюючи...

Переклавъ зъ ческого **В. Р—ко.**

не може сего стерпѣти, що Нѣмцѣ побѣдили Французовъ.

——

Въ понедѣлокъ вôдбувъ ся тайный консисторь, на котрôмъ папа именувавъ 14 кардиналôвъ. Кардиналами именований: секретарь пропаґанды Перзіко и пôдсекретарь Мочені, нунціи: Ді Петро въ Мадридѣ, Ґалімберті у Вѣдни, архіепископы: италійскій Маляґоля и Ґуарляно, французскій Томасъ и Менянъ, нѣмецкій Кременцъ и Коппъ, прімасъ Угорщины Васарій, испанскій Форецъ, англійскій Воґанъ и ирляндскій прімасъ Льоґе. Вôдтакъ наступила преконізація митрополитôвъ, мѣжь котрыми есть такожь Теодоръ Конъ, архіепископъ оломуцкій. — Альокуція папы дотыкала лишь справы именованя кардиналôвъ и святкованя папского ювилею епископского. Вкôнци заявивъ папа, що заховавъ на пôзнѣйше именованье двохъ кардиналôвъ, — а якъ кажуть, се маѣ вôдноситись до нѣмецкого Єзуита Штайнгубера, проживаючого въ Римѣ, и одного епископа французского.

——

Послѣдна сензаційна поява въ Парижи — се выдаленье зъ границь Франціи трехъ кореспондентôвъ заграничныхъ ґазетъ: Секеліого, кореспондента Budapesti Hirlap, Альта Corriere di Napoli и бар. Веделля Berliner Localanzeiger. Крôмъ того мають выдалити ще трехъ кореспондентôвъ: италійского, англійского и нѣмецкого. Выдаленье мотивовано тымъ, що згаданй три кореспонденты оклеветали въ своихъ ґазетахъ представителѣвъ чужихъ державъ въ Парижи. Именно се вôдносить ся до вѣсти, хто зъ амбасадорôвъ, котрыхъ прозвище зачинаѣсь вôдъ буквы М., бравъ зъ грошей панамскихъ, чи Моренгаймъ, чи Менабреа, чи Мінстеръ. Угорского кореспондента стрѣтило выдаленье крôмъ за клевету на ґр. Менабреу, ще й за се, що донѣсъ, мовь бы цѣсарь Францъ Іосифъ на двôрскôмъ бали остентаційно поминувъ французского амбасадора Декре. Цѣла вѣсть показала ся неправдивою, а могла выкликати непорозумѣнье. Секеліого передъ выдаленьемъ увязнено и переслухано въ поліційнôй префектурѣ прочимъ же двомъ кореспондентамъ лишь выдано наказъ, выбрати ся до 48 годинъ зъ границь Франціи. — Сю цѣлу подѣю мають порушити въ парляментѣ, бо добачають въ тôмъ нарушенье свободы прасы.

Розправа передъ трибуналомъ и слѣдство комісіи панамскои не подаѣ нѣякихъ сензаційныхъ даныхъ; звôльна зачинають притихати по ґазетахъ напасти противъ поодинокихъ скомпромітованыхъ осôбъ, але натомѣсть зачинаѣ праса острѣйше выступати противъ Карнота. Ґенералъ Соссіе бувъ на авдіенціи у Карнота и запевнивъ его, що вôнъ анѣ не гадаѣ про кандидатуру на президента, лишь вповнѣ преданный Карнотови и републицѣ.

Въ парляментѣ хотѣвъ соціялістъ Лявъ выкликати заколотъ, поставивши интерпеляцію що-до выдаленя пяти россійскихъ пôдданыхъ, Полякôвъ, за мнимй анархістичнй вчинки. Рібо вôдновѣвъ рѣшучо, що Франція не дозволить, щобы чужинцѣ, користаючи зъ гостинности, вели интриги на шкоду чужихъ державъ. Парляментъ принявъ зъ вдоволеньемъ вôдповѣдь Рібота и значною бôльшостію голосôвъ вôдложивъ дебату надъ сею интерпеляцією на одинъ мѣсяць.

Пôдъ взглядомъ фінансовымъ зайшла у Франціи цѣкава подѣя. Банкови французскому не стало нотъ и зачавъ выплачувати золотомъ, а публика не хоче золота принимати лишь домагаѣсь нотъ. А що банкови не вôльно емітувати бôльше нотъ, по-надъ $3^1/_2$ міліярда франкôвъ, и цѣла та скôлькôсть банкнотôвъ есть въ обѣзѣ, то заходить потреба предложити парляментови проѣктъ закона, котрымъ бы дозволено банкови емітувати нотъ ще бодай на пôвъ міліярда франкôвъ. Зъ тои незвычайнои появы фінансовои выходить, що банкъ французскій маѣ незвычайно великй припасы золота (бôльшй анѣжь яка инша держава) и що публика французка маѣ необмежене довѣрье до нотъ сего банку, такъ що не хоче принимати готôвки. Рôвножь волять Французы мѣстити свои капіталы готôвкою въ банкнотахъ анѣжь купувати цѣнній паперы, котрыхъ курсъ мôгъ бы бути дуже непевный за-для ситуаціи внутрѣшнои. Для банку французского выходить зъ того одна некористь, именно що не може дальше закупувати припасôвъ золота, бо до такого закупна потрѣбно нотъ. Зъ того видно, що у Франціи величезнй припасы золота и фінансы дуже добре уреґульованй. Мимо волѣ насуваѣсь порôвнанье: у насъ загальне бажанье, щобы можна було довести до выплатъ готôвкою, а у Франціи не хотять принимати золота, и вже доходять до того, що за паперовый банкнотъ платять высшу вартôсть, анѣжь на яку вôнъ гласить.

——

Въ даньскôмъ фолькетінґ-у интерпельовали міністра справъ заграничныхъ про значѣнье промовы ґр. Капрівіого, де згадано, мовь бы Данія на случай вôйны прилучилась до Россіи и Франціи. Міністеръ заявивъ, що вѣсти ґазетъ о промовѣ канцлера неправдивй, що вôдносинны Данія до Нѣмеччины вповнѣ приязнй, и що Данія при заколотахъ політичныхъ буде завсѣгды занимати неутральне становище. — Вôдповѣдь міністра принято зъ вдоволеньемъ.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне торжество Богоявленія** обходжено у Львовѣ якъ звычайно зъ цѣлою величавостію нашого обряду. По богослуженю вôдправленôмъ въ церкви Успенія Пр. Богородицѣ Виреосв. митрополитомъ въ сослуженю членôвъ греко-кат. митрополичои капітулы, наступило водосвятіе въ ринку. На вчерашнôмъ торжествѣ явились зô стороны властей: намѣстникъ ґр. Бадені, віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои д-ръ Бобжиньскій, віцепрезидентъ краєвои дирекціи скарбу д-ръ Коритовскій, членъ выдѣлу краєвого д-ръ Савчакъ, президентъ мѣста п. Мохнацкій а такожь представителѣ иншихъ властей правительственныхъ и автономічныхъ та члены ґенераліціи. По водосвятію вôдбувъ ся похôдъ довкола ринку, въ котрôмъ взяло участь величезне число вѣрныхъ. Хорошій спѣвъ хору питомцѣвъ причинявъ ся до звелична торжества. Почетну асистенцію войскову становивъ вôддѣлъ баталіону стрѣлцѣвъ зъ музикою 30-го полку пѣхоты. По торжествѣ вôдбувъ ся въ палатѣ митрополичôй обѣдъ для запрошеныхъ гостей.

— **Выдѣлъ „Львôвского Бояна“** пригадуѣ своимъ членамъ що нинѣ розпôчнуть ся на ново вправы хорального спѣву о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ — *В. Ш.*

— **Вôдъ Вп. о. А. Матюка**, декана ярославского, одержуѣмо зъ покликомъ на статью „Справа Тучапска“, умѣщену въ 1-ôмъ числѣ „Дѣла“ с. р., отсе поясненье: „Преосв. еп. Юліянъ перемыскій, належно поінформованый о ходѣ дѣлъ въ Тучапахъ, самъ узнавъ бувъ въ жовтни минувшого року за одвѣтне навѣдатись лично до Тучапъ и зъ власнои ініціятивы вôзвавъ бувъ до себе крил. о. Хотинецкого и мене въ цѣли уложеня програмы для владичого приѣзду до Тучапъ. [Отже не долеґація удавалась до него въ тôмъ дѣлѣ.] Що уже призначеный приѣздъ мусѣвъ потôмъ бути вôдложеный на пôзнѣйше, то въ тôмъ була вже не вина Преосвященого або кого другого, але наставша тогдѣ гроза холеры, за-для котрои можна було увôйти въ неприятный конфліктъ зъ ц. к. властями політичными, котрй бôльшихъ зборôвъ людей не допускали. — *А. Матюкъ*, деканъ ярославскій.“

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 11 н. ст. сѣчня: 1) затвердити выборъ Ив. Керекіярта, директора самбôрскои семинаріи учительскои на заступника предсѣдателя окружнои рады шкôльнои въ Самборѣ; 2) зорґанізувати школу народну въ Раковци, повѣта богородчанского, вôдъ 1 вересня 1893; 3) перемѣнити 2-клясову школу народну въ Купчинцяхъ, повѣта тернопôльского, на триклясову вôдъ 1 вересня 1893; 4) именувати: Ам. Слотоловичѣвну учителькою въ Михалевичахъ, Евг. Тарнавску въ Клицку, Льва Онишкевича учителемъ въ Новосѣлкахъ гостинныхъ, Кар. Стоцкого въ Соколовѣ, о. Володис. Добряньского греко-кат. катихитомъ женьскои школы выдѣловои въ Коломыи, о. Алекс. Русина греко-кат. катихитомъ 4-клясовои школы мужескои въ Коломыи, о. Ив. Плешкевича греко-кат. катихитомъ въ школѣ выдѣловôй мужескôй въ Сокали, Мик. Сатурского учителемъ въ Городку, округа залѣщицкого; 4) дальше именувати заступниками учителѣвъ въ школахъ середныхъ: кс. д-ра Мих. Курися и о. Діон. Дорожиньского въ ґімназіи въ Тернополи, Яцка Тиралу въ ґімназіи св. Анны въ Краковѣ и Фр. Фриза въ III-ôй ґімназіи въ Краковѣ; 6) затвердити въ учительствѣ Иги. Рихлика въ ґімназіи въ Ярослави.

— **Выдѣлъ краєвый** рѣшивъ вчера выслати адресы зъ нагоды вѣнчаня архикняжнои Марґареты Софіи, дочки архикняза Кароля Людвика зъ кн. Віртемберґскимъ, внукомъ архикняза Альбрехта до вôтця судженои анхикняза Кароля Людвика и дѣда судженого архикняза Альбрехта. Адресы тй пôдписали: маршалокъ краєвый и всѣ члены выдѣлу краєвого. Маршалокъ кн. Сапгушко, котрый вчера выѣхавъ до Вѣдня вручить лично обѣ адресы архикняземъ. Згадане вѣнчанье вôдбуде ся дня 24 н. ст. сѣчня с. р.

— **Правничій вôдчитъ** Въ понедѣлокъ дня 23 н. ст. сѣчня вôдбуде ся въ сали маґістрату брôдского популярный вôдчитъ, выголошеный д-ромъ Иваномъ Должицкимъ адвокатомъ краєвымъ въ Бродахъ, о австрійскôмъ цивільнôмъ процесѣ Цѣлею сего вôдчиту буде познакомити народъ зъ судовыми справами и охоронити его передъ шкôдными вплывами покутныхъ писарѣвъ. Треба надѣяти ся, що наша інтеліґенція, признаючи велику вагу такого вôдчиту, заохотить мѣщанъ, якъ не менше доохрестныхъ селянъ, щобы згаданого дня численно зôбрали ся въ сали маґістрату брôдского.

— **Листъ гончій за Ґригоріемъ Купчанкомъ**, замѣщеный въ черновецкôй ґазетѣ урядовôй звучить дословно такъ: „Купчанко Ґригорій, родомъ зъ Бергомету надъ Прутомъ на Буковинѣ, въ послѣдныхъ часахъ мешкаючій у Вѣдни при Адамґассе, числячій около 40 лѣтъ житя, бувъ послѣдными роками выдавцемъ часописи „Русская Правда“ у Вѣдни. Допустивши ся провины забуреня публичного супокою, утѣкъ и перебуваѣ теперь въ Петербурзѣ „по Єкатериненскому каналу“ н-ръ 24, дверѣ 17. Повиненъ бути задержаный.“

— **Испытъ кваліфікаційный** для учителѣвъ шкôлъ народныхъ передъ комісією испытовою въ Перемышли розпôчне ся дня 27 лютого. Поданя треба вносити до 20 н. ст. лютого.

— **Змѣна власности.** Село Стрѣлиска старй купила вôдъ Орскихъ Марія М. Гайвановичева, вдова по судьи повѣтовôмъ. — Маѣтность Сокиринцѣ надъ Збручемъ, въ повѣтѣ гусятинскôмъ, купивъ вôдъ Семигиновскихъ ґр. Аґеноръ Голуховскій за 240.000 зр.

— **Куріозумъ.** Зъ-пôдъ Галича пишуть до Przegląd-a: „Дня 6 н. ст. сѣчня въ Библѣ коло Галича прибула селяньска шляхта до двора зъ колядою. Пп. Макс. Моравскй приготовили имъ въ замѣну несподѣванку гôдну наслѣдуваня, бо представили очамъ селянъ вôдограну своими дѣтьми сцену зъ Pana Tadeusz a „Заручины Зосѣ“, зъ котрыхъ устунъ наданя свободы селянамъ, а на закôнченье польонезъ зô спѣвапками въ одежи польскôй, лишать ся на все въ памяти люду и розбудять ще бôльше искру польщины не лише въ гербовôмъ господари, але и въ хлопѣ. Таке одно зерно зробить бôльше, якъ корець половы соціяльно-демократичнои пропаґанды.“ Тôлько авторъ дописи, а намъ здаѣ ся, що далеко довше „лишилось бы въ памяти люду“ и о много бôльше утѣхи були бы мали хлопы зъ представленя Янкля зъ цимбалками.

— **Страшна пригода** лучила ся дня 11 н. ст. сѣчня на двôрци зелѣзничôмъ въ Клепаровѣ коло Львова. Товаровый поѣздъ, наладованый камѣньемъ въѣхавъ на стоячій на шинахъ ваґонъ, котрый перевернувши ся, ударивъ зъ такою силою въ стѣны двôрця зелѣзничого, що двѣ зъ нихъ цѣлкомъ пробивъ. На щастье не було пôдъ той часъ нѣкого въ комнатахъ, бо инакше було бы не обôйшло ся безъ людскихъ жертвъ. Катастрофа лучила ся о 4 ôй годинѣ зъ полудня и скôнчила ся розбитьемъ дому и скалѣченьемъ одного чи двохъ людей изъ службы зелѣзничои Машиністъ, на котрого паде вся вина, утѣкъ.

— **За для снѣговыхъ заметей** застановлено рухъ поѣздôвъ на шляхахъ зелѣзничихъ Станиславôвъ-Гусятинъ, Тернопôль-Пôдволочиска и на коломыйскихъ зелѣзницяхъ льокальныхъ Перерва потреваѣ 2—3 днѣ.

— **Вѣсть про нападъ гуцулôвъ на поѣздъ**, ѣдучій зъ Кимполюнґа до Айзенавъ, подана нами за черновецкою Gazet-ою Polsk-ою, показала ся неправдивою, якъ о сѣмъ доносить дирекція руху зелѣзниць державныхъ.

— **Подяка.** Именемъ найбѣднѣйшои молодежи шкôльнои маѣмо честь сердечно подякувати прилюдно за дальшй жертвы надôсланй на цѣли товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ“ слѣдуючимъ великодушнымъ П. Т. добродѣямъ: Єго Высокопреосвященьству Митрополит. Сильвестрови за 10 зр; Высокоп. питомцямъ-дякамъ духовнои семинаріи у Львовѣ за 10 зр. 57 кр.; Всеч. о. Ал. Тороньскому, професорови-катихитови у Львовѣ, за 5 штукъ одежѣ для дѣвчатъ; Вп. н. Теоф. Каштанюкови у Львовѣ за 2 зр.; Всч. о. Л. Лукасевичеви, парохови зъ Бѣлобожницѣ за 2 зр.; Всеч. о. Іос. Шуховскому, парохови зъ Братковець, за 2 зр.; Всеч. о. Андр. Качалѣ, парохови зъ Мединѣ, за 1 зр; д-рови Льву Павенцкому, адвокатови у Львовѣ, за 2 зр.; Всеч. о. Зарихтѣ зъ Чижикова за 1 зр.; Всеч. о. Ник. Лепкому, профес. въ Коломыи, за 50 зр.; Вп. п. судьи Льву Герасимовичеви за 1 зр. — За выдѣлъ товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ“ *О. Ив. Редкевичъ*, голова; *Гр. Врецьона*, касієръ.

— **Самоубійства.** Богданъ П., дістарій прокураторіи скарбу, вôдобравъ собѣ вчера житье выстрѣломъ зъ револьверу. Причиною самоубійства була безнадѣйна любовь. — Дня 16 н. ст. сѣчня застрѣливъ ся въ Стрыю въ готели тамошного портіера зелѣзничого Сабата бувшій капітанъ обороны краєвои Ив. Мокфордъ. Въ листѣ полишенôмъ каже самоубійникъ, що стрѣляѣ ся, бо житье ему обридло. — Въ Тридентѣ застрѣливъ ся фельдмаршалъ-поручникъ бар. Алекс. Гіґель, бувшій комендантъ 24 пѣхотнои дівізіи въ Перемышли. Причина самоубійства незвѣстна.

— **На Бурсу св. Михаила въ Коломыи** зложили: Комітетъ Русинôвъ городеньскихъ 50 зр.; адвокатъ коломыйскій д-ръ Т. Дембицкій 25 зр. (а другихъ 25 зр. на коломыйску „Шкôльну Помôчь“) о. Т. Войнаровскій корець гороху. — Складаючи Вп. Давцямъ сердечну подяку, просимо всѣхъ Вп. Патріотôвъ не забувати на бѣдныхъ ученикôвъ, котрй теперь (тымъ бôльше при студени) помочи потребують. — За выдѣлъ Бурсы *Ґригорій Кульчицкій*.

— **Ґенеральна дирекція австрійскихъ зелѣзниць** державныхъ оповѣщуе, що почавши вôдъ 15 н. ст. сѣчня будуть возы товаровй всѣлякого рода на зелѣзницяхъ державныхъ наладовуватись безперервно т. зн. въ кождôмъ часѣ добы.

— **Замерзъ на вартѣ.** На окопахъ въ Градчинѣ, дѣльница Праги, замерзъ въ ночи дня 17 н. ст. сѣчня воякъ стоячій на вартѣ. Морозъ доходявъ тои ночи до 20° Р. Мимо заходôвъ не удало ся привернути его до житя. Власть войскова держить въ тайнѣ назвище нещастного.

— **Маґера правдивый чищеный рыбячій транъ** розсылаѣ ся теперь для оминеня численныхъ пôдроблень лише въ фляшкахъ замкненыхъ зверха законно установленою опаскою, такою яка находить ся при дотычнôмъ анонсѣ въ нашôй часописи. — Отже недужй, котрымъ лѣкарѣ записують транъ Маґерз, зволять всѣ фляшки не маючй такои опаски вôдкидати яко фальсіфікаты.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Глубочокъ, въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, 50 зр. на реставрацію костела. — Доповняючй выборы двохъ членôвъ рады повѣтовои зъ ґрупы бôльшихъ посѣлостей въ Турцѣ вôдбудуть ся дня 21 н. ст. лютого. — Д-ръ Иги. Клечиньскій адвокатъ въ Белзѣ перенѣсъ свою канцелярію до Ходорова.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards 85 kr. bis fl. 3·65 p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl 11·65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.). porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 19 сѣчня. На вчерашнôмъ засѣданю велась діскусія надъ будôвлями водными Многй послы высказували бажаня своихъ краєвъ.

Будапештъ 19 сѣчня. Що-до церковно-політичныхъ квестій мала наступити повна згода въ поглядахъ мѣжь ґр. Аппонимъ а партією ліберальною.

Берлинъ 19 сѣчня. Вôдбулись бурливй зборы робôтникôвъ при участи соціялістичныхъ послôвъ.

Парижъ 19 сѣчня. Въ процесѣ панамскôмъ закôнчилось поступованье доказове и мають промовляти прокураторъ и оборонцѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. В. въ Слоб. ґол. Годять ся. — Вп. Е. Чуб. зъ Сол. Грôшми прислаными заплачено лишь до кôнця 1892 року. — Вп. Я. Кри. въ Гор. Зôстало на 1893 р. 2 зр.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичъ

открылъ

адвокатскую канцелярію въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 1—12

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНôТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лаґôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райспайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репараціи найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ВЕЛИЧЕЗНÔ СТРАТЫ

терплять тй властителѣ льосôвъ и папероôвъ льосованыхъ въ наслѣдокъ недоглянена чи паперы выльосованй. При листахъ заставныхъ и облїґаціяхъ можна въ такій спосôбъ стратити цѣлый маетокъ, бо купоны выльосованыхъ папероôвъ не вôдкидають ся въ касахъ, лише выплачують ся на кошты капітаду.

Тй страты можна омминути присылаючи точный списъ нумерôвъ до 4524

Дому банкового и конторы вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

де его докладно перегляне ся цѣлкомъ **безплатно.**

Мы удѣляемо такожь дуже радо устно або письменно всякихъ информацій входячихъ въ банковй справы и поручаемо сеѣбе до найточнѣйшого купна и продажѣ всѣхъ вартостныхъ папероôвъ и грошей.

Ино чарка

СТАРОИ ЖИТНОИ ГОРѢВКИ

хоронить противъ простуды

БАЛЛАБАНôВКА

выроôвнуе вповни

КОНЯКЪ

літра 90 кр.

поручае торговля

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

у ЛЬВОВѢ 4529 1—3

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
Зъ Кракова	6 01	2 05	9 01	6 48	9 32	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	9 01	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	2 57	9 40	7 21	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	2 45	9 17	6 55	—	—
„ Сучавы	10 09	—	7 56	1 42	7 06	—
„ Кімполюнґа	10 09	—	7 56	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	10 09	—	7 56	—	7 06	—
„ Глибоки	10 09	—	—	—	7 06	—
„ Новоселицѣ	—	—	7 56	—	7 06	—
„ Слободы рунґурскои	10 09	—	—	1 42	7 06	—
„ Гусятина via Галичъ	10 09	—	—	1 42	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9 16	2 35	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9 16	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	1 41	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	9 16	—	1 41	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	4 48
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	8 32

Вôдходять зô Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
До Кракова	10 41	3 07	5 26	11 01	7 56	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	7 56	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. дворця)	2 58	—	9 41	10 26	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	3 10	—	10 02	10 52	—	—
„ Сучавы	6 36	—	9 56	3 22	10 56	—
„ Гусятина via Галичъ	6 36	—	—	3 22	—	—
„ Слободы рунґурскои	6 36	—	9 56	3 22	10 56	—
„ Новоселицѣ	6 36	—	9 56	—	10 56	—
„ Глибоки	6 36	—	9 56	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	6 36	—	9 56	—	10 56	—
„ Кимполюнґа	6 36	—	—	3 22	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	6 16	10 21	7 41	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	10 21	7 41	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	6 16	—	7 41	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	9 31
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	7 56

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означають нору 2238 нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

мая честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою одъ року 1873 истнуючу

РОБОТНЮ МУЖЕСКОЙ ОДЕЖИ

пóсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарóвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Вшов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѣ замовленя выконуються въ найкоротшóмъ часѣ. 2808 24—24

Предприємство высылкове

(Versandt-Geschäft)

У ВѢДНИ

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКИЙ

Вѣдень I., Giselastrasse Nr. I.

поручае и доставляе всякѣ артикулы, входячѣ въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовѣ, господарскѣ, рóльничѣ, броварняны, горальняны и промысловѣ. **Приборы церковнѣ. Плахты** непромакаючѣ до прикрыванья збóжа, машинъ рóльничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадае высылае вóдворотною почтою або зелѣзницею за послѣплатою а числить цѣну фабричну.

Информацiй и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляе радо и вóдворотно. Прошу зажадати цѣнникъ илюстрованый, а высылаесь даромъ и оплатно. Замовленя приймаесь такожь и по руски. 4330 (46—?)

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!

„Нова правопись руска“,

брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обóзнатись зъ оглядóмъ на маючу завестись зъ новымъ рокомъ шкóльнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дóстати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

МАШИНКИ

універсальнѣ до тертя мигдалóвъ, булокъ, цукру и т. п. по зр. 1·70 поручае

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзомъ у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1. (напротивъ катедры). 4513

ДАВНА!

основана въ 1870 року

вылучна

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ

І. ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6.

поручае Впов. Публицѣ

4470 **на пору зимову** 7—7

ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ

хиньскій, россійскій и англійскій.

Замовленя выготовляєсь совѣстно, скоро, оплатно и въ опакованьемъ.

Лишь **тогдѣ правдивый**, если трикратна флящина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтóмъ папери).

Доси не перевысшеный!!!

В. Маагера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вѣдни.

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своеи легкои стравности** поручены такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути **скрѣпленя цѣлого орґанизму, именно грудей и легкихъ, збóльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокóвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку** по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнóмъ Wien III./3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже по всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. антикарéвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцéвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы:

W. MAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 4434 10—18

Ново отворены

СКЛАДЪ

матеріялóвъ аптичныхъ

ЛѢШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

поручае по **найдешевшихъ цѣнахъ** материялы аптичнѣ, средства скрѣпляючѣ, Cognac, маляґу, вина лѣчничѣ, средства универсальнѣ, артикулы гумовѣ, хірургічнѣ и автосептичнѣ, перфумерію французку и англійску. — **Замовленя зъ провінціи потаґаджю вóдзворотно.**

Дуже дешево. 4517 6—12

Начинье столове свѣтовои славы.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Маю честь донести Всечестному Духовеньству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанóй П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 вóдкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францісканьскóй* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца пóдъ моею фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товарóвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестóвъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помóчнымъ и дастъ менѣ можнóсть правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ, найдоброкѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякѣ жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 18—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

КНИГИ ЦЕРКОВНЫЙ

друки всѣлякого рода

Молитвословы рóзного выданя

Євангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утримуе

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пóдвалье ч. 9.

4471

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннóмъ найточнѣйшóмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ премióванѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вóдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсецевѣ паперы цѣнныѣ, такожь запавшѣ купоны за готóвку, безъ нѣякого вóдчисленя, а замѣсецевѣ лишь за вóдчисленьемъ справедшныхъ коштóвъ.

До ефектóвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштóвъ, котрѣ самъ поносить

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарнóй и складнóй оправѣ ніклевóй майже 20 цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. 2¾.

Зъ свѣтячимъ въ ночи ціферблятомъ 60кр. бóльше.

Такій самый будульникъ календаровый зъ дзвóнкомъ, въ ночи свѣтить, зр. 4¾.

Годинникъ стѣнный, бье годины, около 40 цм. довгій зъ політироваными рамами золочеными зр. 3½, зъ накручуваньемъ зр. 4½. Въ ночи свѣтячій о 60 кр. бóльше.

Годинникъ зъ зазулею, въ скриночцѣ гарно рѣзьбленóй, около ½ метра великій зр. 6.

Годинникъ зъ зазулею и перепелицею, бье и повтаряе годины, около 1 метра высоты зр. 18½.

Мужескій ремонтоаръ зъ нового срѣбла зр. 4, подвóйно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтоаръ анкровый на 15 рубінóвъ зъ потрóйною кувертою, дуже мóцный, марка „Dauerhaft“ зр. 9.

Занорука дволѣтна: Цѣнники фабричнѣ даромъ.

E. MAYER, Wieneruhren Industrie

I. Schottenring Nr. 33. 4457 26—?

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВѢ

засноване на пóдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,

розпочало свою дѣяльнóсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ“, опертый на засадѣ взаимности своихъ членóвъ, обезпеча всяке майно движиме и недвижиме противъ шкóдъ огневыхъ пóдъ найприступнѣйшими условіями и почислюе можливо найнизшѣ преміи.

Всякѣ шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОГИ“ можнóсть обезпечувати якъ найбóльшѣ сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „Днѣстеръ“ принимае обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякѣ поясненя подають Аґенты, установленѣ у всѣхъ мѣстахъ и бóльшихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечеснѣйшому Духовеньству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКѢ ОБРАЗКИ:
безъ молитовъ мала сот. 3½ кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бóльша „ 70 „
зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка

МЕДАЛИКИ РУСКѢ:
1 тузинъ медаликóвъ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКѢ:
1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:
тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ
Ставроп. Института по 50 кр. на рóкъ 1893.

КАЛЕНДАРЪ
„Посланника“ на рóкъ 1893 по 35 кр.

О численнѣ замовленя упрашае ся! 4498 13—9

ЗОНЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр радою шкóльною на премію — коштуе въ гарнóмъ переплетѣ 25 кр. Дóстати ю можна въ канцелярiи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропигійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя шкóлы вправъ.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

óдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмóцняе и пóдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмóцняе корѣнцѣ волоса и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змыванья волоса, запобѣгае творити ся парцямъ, óдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на **корѣнцѣ волоса** и на **порóстъ волоса.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одноі фляшки можна добачити порóстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корыстно дѣлае **на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубóвъ.** Надае перлову бѣлóсть, óддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бóль и порохнавѣнье зубóвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львóвска. Приемный, пѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірнóй зóстала публично проклямована и óдзначена. Цѣна фляконы меншого 80 кр., бóльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волоса на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкóдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбóльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и выпѣжнять ся по кóлькоразовóмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкóръ, мягчить шкóру, робить ся непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницъ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2. 3747

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пóдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 5. Львôвъ, Пятница 8 (20) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тымы самымы услôвямы передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австріи):

на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	9 „	— „
на чверть року . . .	4 „	50 „
на мѣсяць . . .	1 „	50 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	8 „	— „
на чверть року . . .	4 „	— „
на мѣсяць . . .	1 „	35 „

За границями Австріи:

на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	12 „	— „
на чверть року . . .	6 „	— „

Выдавництво „Дѣла“.

У Львовѣ дня 20 н. ст. сѣчня 1893.

Пештеньскій Льойдъ, нѣ зъ сего нѣ зъ того, посередъ наймирнѣйшого часу, помѣстивъ въ выданю зъ 14 сѣчня передову статью, въ котрôй переводить доказъ, що на случай вôйны Австріи зъ Россіею наша Галичина та Буковина можуть становити безпечну основу операційну.

Статья та гласить:

„Въ Піємонтѣ, Льомбардіи та Венеціи научили ся мы достаточно, що то значить воювати посередъ людности, намъ на скрôзь ворожои. По-за силою далеконосности арматъ Мантуѣ и Вероны кождый транспортъ живности, кождый поѣздъ зелѣзничій бувъ загроженый и выставленый на небезпечнôсть. Досвѣды тамъ зôбранѝ научили насъ цѣнити основу операційну не лишь пôдъ взглядомъ войсковымъ, але и політичнымъ. Вôдповѣдну до того політику веде и австрійске правительство въ Галичинѣ и на Буковинѣ, именно що до Полякôвъ. Тѝ два краѣ не були завойованѝ и длятого посѣдали завсѣгды (!) автономію. Народъ польскій не дôзнававъ нѣколи гнету и мôгъ свобôдно розвиватись въ житю публичнôмъ. Поляки галицкѝ не лишь були завсѣгды панами въ своѣй хатѣ, але имъ давано навѣть найвысшѝ достоинъства въ урядахъ, при дворѣ и въ арміи. Они сталисъ рѣшаючимъ чинникомъ житя політичного въ Австріи, и яко такѝ пôддержують дуже интересы своѣи державы. Ихъ вѣрнôсть для династіи звѣстна. Они брали участь у всѣхъ вôйнахъ Австріи и боролись зъ великою хоробростію. Они суть про-те добрыми Австрійцями и длятого край ихъ може становити певну и безпечну основу операційну въ вôйнѣ Австріи противъ Россіи.

Припохлѣбивши Полякамъ, Pester Lloyd звертаѣсь до Русинôвъ и каже: Въ Галичинѣ и на Буковинѣ живе ще до 3 міліонôвъ Русинôвъ. Панславістичнôй пропаґандѣ въ послѣдныхъ двайцяти лѣтахъ удалось въ деякихъ повѣтахъ рускихъ зъ сеи и тамтои стороны Карпатъ добути для себе пôдставу до дѣланя. Але процесы, якѝ въ наслѣдокъ того не реведено а при тôмъ довше обсервованье внутрѣшного житя Русинôвъ показали, що деякѝ загадочнѝ проявы не треба зводити на симпатіи Русинôвъ до Россіи, але въ бôльшôй мѣрѣ на невдоволенье Лемкôвъ (!) супротивъ Полякôвъ и Угрôвъ.

Впрочôмъ се звѣстна рѣчь, що сусѣды завсѣгды не люблять ся. Неохоту Русинôвъ треба оцѣнювати яко опозицію партіи політичнои, котрои бажаня ще не сповнилисъ, але о вѣрности котрои для монарха не можна сумнѣватись. Образованѝ и мыслячѝ люде зъ посередъ народу руского знають дуже добре, що ихъ народъ не може нѣчого доброго надѣятись вôдъ Россіи. Пôвазійскій елемент московско-великорускій здавивъ славяньскихъ малорусинôвъ. Сумнѝ дѣѣ Подôля и Украины кажуть догадуватись судьбы, якои можуть надѣятись Русины пôдъ панованьемъ россійскимъ. Релігію католицку и языкъ рускій знищено тамъ зъ ґрунту черезъ православный москвитизмъ. Святѣйшій синодъ петербурскій не знае нѣякои толеранціи релігійнои, а царь есть головою церкви православнои. Та нетолеранція вôдвернула Полякôвъ и Болгаръ вôдъ Россіи, а навѣть межи Русинами выкликала недовѣріе у тыхъ мыслячихъ Русинôвъ, котрымъ залежить на удержаню народности и языка, а котрѝ не хотять потонути въ повени велико-рускôй. Длятого мимо спорôвъ зъ Поляками, галицкихъ Русинôвъ можна уважати за елемент прихильный державѣ и певный на случай вôйны, такъ, що Галичина и Буковина представляють ся добрымъ и безпечнымъ терéномъ операційнымъ въ вôйнѣ зъ Россіею.

Въ дальшихъ уступахъ статьи говорить ся о благодатяхъ, якими правительство въ послѣдныхъ часахъ засыпало Галичину, будуючи дороги зелѣзнѝ у всѣхъ напрямахъ, мосты, касарнѣ и удержуючи по мѣстахъ и мѣсточкахъ галицкихъ значнѝ залоги военнѝ, чимъ бы раде прийти въ помôчь великôй бѣдѣ населеня, котра тутъ ще заѣдно панує. Але не треба забувати, каже Pester Lloyd, що Галичина есть ще завсѣгды пôв-Азією и що тамъ дѣють ся такѝ рѣчи, якѝ выказано и розкрыто въ процесѣ Тищенѣцкого.

Що-жь намъ сказати до выводôвъ Pester-Lloyd-а, котрый, безъ всякихъ важнѣйшихъ причинъ такъ нагло и такъ дуже заинтересувавъ ся справами Полякôвъ и Русинôвъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Про Полякôвъ написавъ вôнъ досыть правды. Поляки въ Галичинѣ сталисъ дѣйстно вôдъ 1867 р. пещеною дитиною правительства долитавского и ихъ форитує кожде правительство надмѣрно зъ видимою цѣлею, щобъ елемент польскій розвинувъ ся и скрѣпивъ ся не лишь самъ въ собѣ, але навѣть на шкоду Русинôвъ галицкихъ. Галичина стала вôдъ чверть вѣку дѣйстнымъ раємъ для Полякôвъ и имъ не достає хиба ще птичого молока. Однакожь що-до Русинôвъ, то Pester Lloyd розминувъ ся дуже зъ правдою. Вôнъ легковажить собѣ за надто невдоволенье „Лемкôвъ“ (!), котрого то невдоволеня причиною есть не хто другій, а выключно саме правительство долитавске и форитованѝ Поляки. Русины були вôдъ 1848 сильною пôдпорою Австріи и спасли еи въ хвили, коли Мадяре и Поляки думали о знищеню сеи державы. За вѣрнôсть ту довелась имъ въ пôзнѣйшихъ лѣтахъ нагорода, про котру лучше не згадувати. Вѣрныхъ „Тирольцѣвъ Всходу“ продано формально за часôвъ Байста, а вôдъ сего часу політика правительства центрального мала выключно на оцѣ лишь интересы Полякôвъ, а розвôй Русинôвъ занедбала цѣлковито. Наколи вôдтакъ у частины интеліґенціи рускои проявились симпатіи до Россіи, то проявъ сей выкликала лишь хибна політика правительства центрального. Проявъ сей обгортавъ зъ разу лишь частину интеліґенціи рускои, нинѣ симпатіи до Россіи проявились вже и въ верствахъ селяньства руского, а доказомъ ихъ есть еміґрація селянъ до Россіи, де тѝ-жь селяне надѣють ся для себе лучшои долѣ. Чи въ такихъ обставинахъ Галичина руска може бути безпечнымъ терéномъ операційнымъ въ евентуальнôй вôйнѣ Австріи зъ Россіею, се питанье най бы Pester Lloyd старавъ ся розобрати основнѣйше. Народъ рускій есть дуже довготерпеливый, але всяка терпеливôсть мае свои границѣ. Правительство, неґуючи потребы руского народу въ Галичинѣ та на Буковинѣ, само жене воду на млынъ россійскихъ аґітацій. И длятого належало бы зъ сеи хибнои дороги чимъ скорше завернути и Русинôвъ галицкихъ трактувати на рôвни зъ Поляками та Румунами. Русины, заселяючи всхôдну Галичину одноцѣльною масою суть лучшою порукою усѣхôвъ военныхъ Австріи противъ Россіи, якъ розкинена на тôй просторони бôльша посѣлôсть польска. Въ 1887 роцѣ, коли зъ незвѣстныхъ причинъ заговорено въ краю нашôмъ голоснѣйше про вôйну зъ Россіею, згадана бôльша посѣлôсть хлопоталась лишь о тôмъ, щобы себе спасти утечею до Кракова або и дальше. Безъ Русинôвъ операціи военнѝ противъ Россіи суть дуже непевнѝ. Мы радѣ що Pester Lloyd мимо всего вѣрить въ нашу льояльнôсть для Австріи, и мы нѣколи не були нельояльными. Але зъ другои стороны годѣ вôдъ насъ жадати, щобъ мы були рôвнодушнѝ на нашъ розвôй національный. Чимъ менше буде правительство дбати о скрѣпленье силъ нашихъ народныхъ, тымъ ширше вôдчиняе оно ворота россійскимъ аґітаціямъ посередъ Русинôвъ власными руками. Такій есть фактичный станъ рѣчи въ Галичинѣ та на Буковинѣ на случай вôйны и надъ тымъ повинни бы серіознѣйше призадуматись стратеґи австрійскѝ.

Рада державна.

На засѣданю, въ середу, палаты послôвъ продовжано дальше дебату буджетову. Нарады велись надъ сими уступами буджету: будова дорôґъ, водни будôвлѣ, служба при державныхъ будôвляхъ.

До голосу pro и contra записало ся много послôвъ, зъ нѣмецкихъ краѣвъ и зъ Чехіи, та высказували свои бажаня льокальнѝ. Бôльше заинтересованье выкликала промова антісеміта д-ра Германа, котрый критикувавъ роботу вѣденьскои комісіи для регуляціи Дунаю.

Слѣдуюче засѣданье вôдбудесь въ пятницю, 20 н. ст. зъ такимъ порядкомъ днев-

Двѣ сестры.

Написавъ *Перъ Андрей.*

I.

Були двѣ сестры. Старша Марта выйшла за-мужъ за чоловѣка, котрый побивавъ еи й заставлявъ до найтяжшои роботы. Марія ще зовсѣмъ молодою прибрала бѣлу шату Кармелітокъ. Вôдъ часу до часу бачилась она зъ сестрою черезъ зарешѣтковане вôкно. Убога жѣнка держучи за руку малого хлопця й оберѣгаючи дѣвчатко, розповѣдала ѣй про свои стражданя.

— Марто, — казала Марія, — жертвуй свои терпѣня Исусови.

И пôсля кождыхъ вôдвѣдинъ Марія, хочь и любила сестру, чула себе ще бôльше щасливою въ своѣй келіи. Она дякувала Христови, що оберѣгъ еи вôдъ негодъ сего свѣта й принявъ межи свои невѣсты.

Коли вôдтакъ усмѣхаючись до Роспятого Марія схиляла головку, обливавъ лице Христове сумный усмѣхъ.

Одного дня вôдвѣдала еи Марта вельми смутна. Чоловѣкъ еи вмеръ и она плакала по нѣмъ гôрко.

— Сестро, — казала Кармелітка, — що Богъ чинить, чинить добре. Моли ся за свого чоловѣка й не плачь.

— Але-жь, ахъ! — вôдповѣла Марта, — я его любила!

Марія старалась еи потѣшити, але въ душѣ не розумѣла, якъ можна любити того, хто насъ робить нещасливыми.

Инчимъ разомъ говорила ѣй Марта:

— Я слабну зъ кождымъ днемъ. Хто опѣкуватись буде моими дѣточками, тогдѣ якъ мене не стане?

— Марто, — одвѣчала ѣй Марія, — Богъ не опустить тыхъ, котрымъ давъ житье.

— Ахъ, — закликала Марта, — зима теперь остра, а сусѣды найшли вчора дитину мертву въ снѣгу.

Она не вôдповѣла нѣчого, але коли вдова вôдôйшла, Марія пытала ся въ себе, длячого Богъ дозволяе, щобы невинни такъ умирали; та гнеть налякала ся, що тымъ ухибила Божôй добротѣ. А все-жь таки думала про себе:

— Якъ бы въ тои дитины бувъ батько, мати або хочь тѣтка, котра бы еи любила, то Богъ не допустивъ бы, абы та дитина вмерла.

Усѣ тѝ думки ослабляли еи побожнôсть, а занепокоеный сповѣдникъ остерѣгавъ еи передъ злымъ духомъ.

Старша сестра вмерла. Маріи сказали, що дѣтей приняли милосердни сусѣды та й що громада на нихъ не забуде.

— Але хто жь ихъ любити-ме? — хотѣла закликати Марія, — хто имъ говорити-ме про матѣрь?

И серце въ нея било ся швидко. Незвѣстне доси чутье будило ся въ нѣй, а коли подруги молились, она бачила въ думцѣ двое сирôтъ и ажь горѣла зъ бажаня поцѣлувати ихъ у великѝ оченятка.

Зъ тои поры здалось ѣй, що муры монастиря, до котрого звязала ся обѣтомъ, еи пригнетають. Унывала зъ туги; безсонниця выглубила еи щоки, высушила руки й надавала обличью видъ мертвого тѣла. Еи неспокôй зростав безустанно й Марія часто попадала въ маячливôсть, похожу на екстазу. Та заки ще могли вôдгадати еи немôчь, вона заснула тихесенько, солодко передъ обличьемъ Христа, котрый нѣжно зглядавъ ся на неи.

Не лежала ще довго въ домовинѣ, якъ еи раменъ дôткнула ся чиясь рука.

То Исусъ похилявъ ся надъ нею, а его вôддыхъ овѣвавъ еи повѣки.

— Маріе, встань! — казавъ вôнъ, — и йди за мною.

— Господи! чи мы въ твоѣмъ раю?

— Нѣякъ. Ты ще не выбула свого часу на земли. Ходи.

— Сейчасъ, Господи! — шептала дѣвчина цѣла трясучись.

Она швидко вдяла ся въ чорне одѣнье, що лежало на степеняхъ марôвъ, и обоє ховзаючись по гладкôй помостинѣ, выйшли зъ монастиря, не збудивши навѣть сестры воротарки, котра спала згорнувши руки й марила про золотѝ ключѣ раю.

Они ступали тихими улицями, поки опинились за мѣстомъ. Падавъ снѣгъ и засыпавъ легкѝ слѣды ихъ крокôвъ. Они ишли дуже скоро, якъ идуть мерцѣ, черезъ рѣки, горы й рôвнины. Наконець дôйшли до великого гóрода й зупинились передъ убогимъ домомъ.

— Иди на гору, — казавъ Христосъ. — Найдешь тамъ новôдчиняни дверѣ й увôйдешь ними въ середину. Але не кажи нѣкому, що я вчинивъ для тебе.

Она обернула ся, але еи божескій провôдникъ зникъ пôсля того сейчасъ. Та она выповнила приказъ Христôвъ, а коли ввôйшла въ свѣтлицю, до котрои дверѣ були вôдчиненѝ, побачила тамъ двѣ постели. На шелестъ еи крокôвъ прокинулись дѣти, а дѣвчатко скрикнуло:

— Ади, матуся вертае ся!

Марія впала на колѣна и зайшла ся голоснымъ риданьемъ.

II.

И почалось для неи нове житье. Бувъ то прокидъ душѣ, що выйшла зъ чистилища. Она перейшла краину смерти якъ дитя, що блудомъ бѣжить зъ вечера по при кладовище, здушуючи на устахъ пѣсоньку. Ѣй казали колись: „Ты умерла для свѣта. Памятай на свою душу, а заслужишь собѣ спасенье“. А сегодня велѣвъ ѣй Христосъ погодити ся зъ житьемъ, дбати не лише про себе, але про житье двохъ дѣтей. Зъ кождымъ днемъ звужало ся довкола неи необхôдный кругъ одвѣчальности и обовязку. Поволи розплылись и поблѣдли въ серци Маріи згадки про монастырь та грôбъ, а лишилось одно вражѣнье подѣ, котру чоловѣкъ затямивъ передъ починомъ нового житя й котрои краски въ памяти не затирають ся.

Она вышивала вôдъ ранку до ночи, щобы выживити сѣмью, и еи почины були повни доброи надѣѣ. „Ходи бавитись!“ кричали дѣти. И она бавилась изъ ними, наче сама була малою дитиною. Доси она звычайно цѣлувала камѣнь або слоновину въ каплици, а теперь чула незвычайный жаръ у серци, коли еи уста прихилялись до дитячого теплого чоленька. Еи руки не могли насытитись свѣжостію ихъ пôдборôдкôвъ и оксамитомъ ихнихъ повѣкъ. Але въ еи душѣ зостало ся щось изъ чернечои вдачѣ, а ясный блескъ еи очей бувъ похожій на усмѣхъ, окрытый заслоною. Она обожала

нымъ: 1. Доповняючій выборы секретаря на мѣсце пос. д-ра Фусса и до комісій. Дальша дебата буджетова, а то покôнченье стату міністерства справъ внутрѣшныхъ а початокъ міністерства оборони краєвои. 3. Законъ о фальшованю поживы.

——

Въ комісіи буджетовôй велись нарады надъ станомъ міністерства просвѣты, именно, надъ позиціею „университеты.“ Що-до потребъ университетôвъ въ Галичинѣ забирали голосъ послы: Пининьскій, Козловскій, Романчукъ и Мадейскій. Домагано ся реконструкціи львôвского будынку университетского, отвореня катедры для педаґоґіи, регуляціи платнѣ професорôвъ и знесеня оплатъ. Пос. Романчукъ жадавъ засадничои постановы, щобы на медичнôмъ факультетѣ, котрый має бути отвореный у Львовѣ, були креованій такожь катедры зъ рускимъ языкомъ викладовымъ.

——

Що-до програмы для бôльшости парляментарнои притихли всякій вѣсти. Програмы спôльнои нема, наступивъ якійсь розъємъ мѣжь правительствомъ и трома сторонництвами, а переговоры будуть вестись дальше. Презесы клюбôвъ тыхъ трехъ сторонництвъ скликали своихъ членôвъ на довѣрочній нарады, а доси — и се надзвычайно чудне — нема въ ґазетахъ вѣстей про тій довѣрочній комунікаты. Видно, що або розъємъ уложеный на такихъ услôвіяхъ, що ажь соромно згадувати, або що самій презесы не знають, на чôмъ стоять, а лишь мовчки згодились на яке-таке перепханье нарадъ буджетовыхъ.

Вѣденьскій дописуватель Czas-у подає таку вѣстку про програму: Правительство уложило програму, котра есть змѣстомъ престольнои промовы при отвореню теперѣшнои сесіи рады державнои и змѣстомъ заявлень, якій зложили три великій сторонництва по престольнôй промовѣ и при розправахъ надъ диспозиційнымъ фондомъ. Програма така — пôсля гадки правительства — може получити тій сторонництва, а головне змаганье програмы, щобы залишено спôрній квестіи політичній а занято ся розвязкою и полагодженьемъ справъ економічныхъ. На конференціяхъ презесôвъ клюбôвъ зъ ґр. Таффимъ, кождый презесъ поробивъ деякій замѣты що-до програмы и предложивъ ще свои жаданя. Міністерство взяло се пôдъ розвагу и мабуть має доповнити програму. Вôдтакъ ся доповнена програма має податись до вѣдомости презесôвъ, котрій предложать ей своимъ сторонництвамъ для розваги, значить ся, приняти або вôдкинути.

Чи въ чисто-рускôй школѣ въ чисторускôмъ селѣ мають обходити ся свята польскій?

[Письмо зъ Старо-мѣского повѣта.]

Въ ч. 269-ôмъ „Дѣла“ зъ мин. року була пôдъ повысшимъ заголовкомъ допись зъ Старо-мѣского повѣта, въ котрôй розказано про наказъ святкованя латиньскихъ святъ въ школѣ въ Мшанци. Теперь подамъ дальшу судьбу цѣлои справы.

Мѣсцева рада шкôльна внесла вôдкликъ до ц. к. краєвои рады шкôльнои. Дня 16 с. м. одержавъ предсѣдатель мѣсцевои рады шкôльнои на сей вôдкликъ таку вôдповѣдь: L. 1744. Do Rady szkolnej miejscowej w Mszańcu. Zawiadamia się niniejszem Radę szkolną miejscową, że Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa nie weszła w ocenienie rekursu tamtejszego z dnia 8 grudnia 1892 l. 6. wniesionego przeciw tutejszem rozporządzeniem z 24. listopada 1892 l. 1499, gdyż Radzie szkolnej miejscowej nie służy prawo rekórsu przeciw zarządzeniom przełożonej władzy jaką dla niej jest tutejsza c. k. Rada szkolna okręgowa, a do wystąpienia z urzędu niema Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa w tej sprawie żadnego powodu, gdyż tutejszy reskrypt z dnia 24 listopada 1892 l. 1499 [зъ наказомъ святкованя рускихъ и латиньскихъ святъ въ школѣ въ Мшанци. — Прим. Ред.] uzasadniony jest §. 10. Regulaminu bez względu na obowiązek nauczycielki. O czem zawiadamia się Radę szkolną miejscową wskutek reskryptu Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 19. grudnia 1892 l. 26895. — Z c. k. Rady szkolnej okręgowej. Staremiasto dnia 4. stycznia 1893. *Bocheński.* [Вôдписано дословно зъ всѣми похибками.]

Такъ отже не найшла мшанецка рада шкôльна мѣсцева справедливости и въ краєвôй радѣ шкôльнôй. Годѣ справу залишити, бо се не розходить ся о одно село, але о всѣ рускій села. Єсли въ Мшанци мають обходити ся латиньскій свята, то вже въ цѣлôй Галичинѣ не найде такого села, де бы пôсля толкованя польскихъ недаґоґôвъ и властей шкôльныхъ не треба було обходити латиньскихъ святъ Чей же суть якійсь основній законы, котрій запорученють свободу вѣроисповѣданя и не змушують обходити чужихъ релиґійныхъ практикъ.

Годилось бы, щобы нашій послы въ радѣ державнôй пôднесли сей фактъ при буджетѣ дотычного міністерства. Рôвножь просить ся выдѣлъ „Народнои Рады“, щобы поучивъ мѣсцеву раду шкôльну въ Мшанци, що дальше робити: чи внести вôдкликъ до міністерства просвѣты, въ якôй формѣ и на чôмъ єго оперти?

Справы краєвій.

[Способы, якъ нищити маєвыхъ хрущѣвъ, яко шкôдни кôвъ у рôльництвѣ.]

Въ краєвôй комісіи рôльничôй при нарадахъ надъ выданьемъ закона про нищенье маєвого хруща и борознякôвъ, пôднесено сумнѣвъ, чи законъ такій доведе до цѣли. Сумнѣвы мотивовано фактомъ, що навѣть у Франціи, де дуже точно выконують ся законы рôльничій й приписы поліціи полевои и де правительство выдає значній сумы, щобы спинити шкоды, якій наносить сей хрущь и єго усѣльниця, не дôйшлось до успѣху, а навѣть не можна було спинити розросту тои язвы. Пôсля пересѣчныхъ обчислень проф. Ґрандо щорôчній страты нанесенй борознякомъ выносять якихъ 300 міліонôвъ франкôвъ.

Въ комісіи зазначено, що ажь тогдѣ можна надѣятись на успѣшну боротьбу зъ тыми насѣкомыми, коли спôзнає ся ихъ природныхъ ворогôвъ зô свѣта орґанізмôвъ низшого розряду, мікроскопійныхъ грибкôвъ и бактерій, и коли спôзнає ся, якъ звернути ихъ противъ тыхъ насѣкомыхъ. Се буде можна мабуть зробити на основѣ досвѣдôвъ природознавцѣвъ французскихъ, котрій вôдъ кôлькохъ рокôвъ займають ся тою справою, и ажь тогдѣ буде можна внести законъ, котрый не лише накаже нищити хруща, але й подасть способы, якъ нищити. Пôсля даныхъ у рôзныхъ часописяхъ французскихъ и нѣмецкихъ выслѣджено зъ усякою певностію, що грибокъ „мускардина“ є ворогомъ маєвого хруща и глистъ земляныхъ, та що при єго помочи можна бы повести боротьбу зъ тымъ насѣкомымъ. У Франціи продукують навѣть два заклады „мускардину“ и доставляють ся товариствамъ та школамъ рôльничимъ для досвѣдôвъ.

Выдѣлъ краєвый за поглядомъ комісіи рôльничои порѣшивъ перевести пробы зъ мускардиною, а вôдтакъ и зъ ґрафітникомъ, мікробомъ, котрого мавъ выкрыти п. Краснальанѣ одного чоловѣка, котрый бы въ тôй справѣ инакше думавъ, нѣжь льордъ Сельсбері. Президентомъ міністрôвъ ставъ Ріазъ-паша, пôсля волѣ Анґлiи.

Дописи „Дѣла“

Зô Станиславова.

[Торжество Богоявленія. — Вдовичо сирôтскій фондъ. — Товариство дяковъ.]

Свято Іордану вôдбуло ся тутъ при сприяючôй погодѣ зъ звычайною торжественностію. Службу Божу и водосвятье вôдправивъ Преосвященный епископъ Ю. Куиловскій при спôвучасти девяти священикôвъ и одного питомця, въ свѣтлыхъ величавыхъ ризахъ при численнôмъ выступленю братствъ: катедрального и зъ прилученого Кнѣгинина. Богослуженю присутній були представителѣ всѣхъ тутешныхъ урядôвъ, бурмістръ, и ц. к. корпусъ офіцирскій. Компанія полку 95-го и музика войскова преводила хрестный хôдъ и дала чотири сальвы. Все проче войско гр. к. обряду, вôльне вôдъ службы, було уставлене по обохъ сторонахъ церкви. Хоръ пôдъ управою Полотнюка причинивъ ся много до пôднесеня торжества. Множество вѣрныхъ, переважно зъ Станиславова, заповнило въ половинѣ площу цѣсаря Франца, на котрôй водосвятье вôдбуває ся. Въ прилученôй мѣсцевости, Кнѣгининѣ вôдбуло ся уже рано на Іорданъ водосвятье на Быстрици, тожь и участь людей зъ-вôдтамъ була менша. Богослуженье скôнчилось о чверть на дванацяту. О другôй годинѣ бувъ даный у Преосв. епископа обѣдъ на 42 накрыть. На обѣдѣ було трехъ штабовыхъ офіцирôвъ, баронъ Ромашканъ, бурмістръ, староста, духовеньство мѣсцеве, руске, латиньске и вôрменьске (19 особъ), начальники властей и высшій урядники. Епископъ тоастувавъ руско-польско-нѣмецкимъ словомъ въ честь папы и цѣсаря, а опôсля въ честь старосты, бар. Ромашкана, судьѣвъ и иншихъ катеґорій своихъ гостей, а такожь въ честь духовеньства всѣхъ трехъ обрядôвъ. Совѣтникъ суду Шанковскій внѣсъ тоастъ въ честь комплетнои капітулы, о. крил. Фаціевичь въ честь директорôвъ шкôлъ середныхъ, а староста и катихитъ латиньскій Домбровскій въ честь епископа.

Що-до вдовичо-сирôтского фонда священикôвъ епархіи станиславôвскои годить ся зазначити два вôдрадній факты. Перше, що обще Рôльниче заведеніе, котре зъ кôнцемъ 1891 р. було винне фондови 22.500 зр., зъ кôнцемъ 1892 р. остало винне лишь 13.500 зр. Друге, що за минувшій рôкъ дôстане кожда вдова и сирота, управнена до запомоги, по 60 зр. Дай Боже, щобы пôдъ доброю управою фонда и при жертволюбности духовеньства запомога звычайна зъ року на рôкъ постôйно зростала.

Рôвножь и товариство взаимнои помочи дякôвъ станиславôвскои епархіи, остаюче пôдъ проводомъ крилошанина пароха о. Теодата Шанковского, розвиває ся добре и успѣло до теперь зôбрати капіталъ 1.240 зр., а се на такъ короткій часъ истнованя зовсѣмъ гарна цифра. Товариство гадає взятись до збудованя дому, де бы могли мати помѣщенье кандидаты дякôвского стану, котрій бы рôвночасно учили ся и ремесла въ тутешнôй промысловôй школѣ. Пожадане, щобы суспôльность руска пôдпомогла се товариство.

НОВИНКИ.

— **Пригадуємо**, що завтра о год. 8-ôй вечеромъ перший вечерницѣ сегорôчній въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ул. Вôрменьска ч. 2. Тій, що не дôстали запросинъ, зволять зголосити ся до господаря „Рускои Бесѣды“.

— **Зъ Долины пишуть намъ:** Въ Долинѣ вôдбуло ся торжество Йордану зъ величавою свѣтлостію. Мѣжь масами народу видѣли мы майже всю интеліґенцію мѣсцеву и артистôвъ нашого руского театру, всôхъ урядникôвъ зъ старостою п. Навроцкимъ, котрый мимо сильного морозу, бувъ присутный цѣлый часъ такъ въ церкви якъ и при водосвятію. Хоръ мѣщанъ продукувавъ ся користно церковнымъ спѣвомъ, змушаючи всѣхъ до признаня для себе. — Вечеромъ вôдбуло ся представленье „Выхованця“. Штуку вôдограно дуже добре, та на жаль передъ дуже нечисленною публикою. Особливо интеліґенція була дуже слабо заступлена, а зъ священикôвъ не було таки нѣкого. Навѣть частій свята, що припадають въ сѣмъ часѣ, не можуть оправдати тои байдужности охрестного священьства до рускои народнои сцены.

— **Огнѣ.** Дня 3 н. ст. сѣчня 1893 згорѣла стодола властителя дôбръ Росохачь, въ повѣтѣ лѣськôмъ Альберта Штірна зô всѣмъ збôжемъ. Шкода выносить до 6000 зр. а була обезпечена на 5.200 зр., — Дня 29 н. ст. грудня погорѣвъ въ Василевѣ, повѣта равского, селянинъ Василь Дмитерко. Огонь спаливъ єму цѣлу загороду, вартости звыжь 1000 зр., котра не була обезпечена. При тôмъ огни згорѣла и шопа Федора Капустяка, але тая була обезпечена хочь на 50 зр. — Дня 7 н. ст. сѣчня погорѣли въ Краковци жиды Ельстеръ, Шандеръ и Кацъ. Шкода выносить 8000 зр. Ельстеръ обезпечивъ ся на 1500 зр., Шандеръ на 1000 зр., а Кацъ на 1750 зр. Огонь выбухъ имовѣрно въ неосторожности. — Въ Сколишевѣ въ Ярославцинѣ погорѣвъ дня 6 н. ст. сѣчня Ґецель Готфрідъ. Шкода 1400 зр. була необезпечена. Причиною огню бувъ лихій комінъ.

— **Холєра.** Въ Будапештѣ занедужало дня 14 н. ст. сѣчня знôвъ двѣ особы на холеру. — Зъ Гамбурґа доносять, що холєра все ще выступає тамъ спорадично. — Въ заведеню для божевôльныхъ въ Гали въ Нѣмеччинѣ выбухла онодгы азійска холєра. Доси було 28 случаєвъ занедужаня а 13 смерти.

— **Заборона йорданьского водосвятія.** Въ наслѣдокъ пануючои спорадичнои холєры въ Борщевщинѣ заборонило староство борщевске торжественно святити воду пôдчасъ Богоявленія въ рѣкахъ Збручи и Днѣстрѣ. Рѣки тій, яко граничній зъ россійскимъ Подôльемъ и Бесарабією, де панує холєра, можуть рознести пошесть и у насъ, якъ то вказує похôдъ холєры въ Борщевщинѣ и Гусятинщинѣ.

— **Осторога.** Староство въ Залѣщикахъ розôслало сими днями до всѣхъ урядôвъ парохіяльныхъ такій циркуляръ: „Звѣстный зъ проворности въ устроюваню льотерій и складокъ аґентъ Махъ, котрый за обманьство, якого допустивъ ся при збираню жертвъ, бувъ вже потяганый до одвѣчальности въ судово-карнôй дорозѣ, починає на ново навязувати зношеня, особливо въ священичихъ кругахъ, и наклоюе душпастирѣвъ основувати комітеты для будовы новыхъ костелôвъ, церковь, охоронокъ, а позыскавши безличною влѣзливостію пôдписы вплывовыхъ осôбъ, розвиває енерґічно акцію завязаныхъ комітетôвъ, експльоатуючи для власныхъ цѣлей розбуджене жертволюбіе суспôльности. Въ виду того остерѣгаю всч. урядъ парохіяльный передъ намовами того проворного експльоататора и передъ допусканьемъ єго до подôбныхъ пôдприемствъ. Ц. к. староста *Ляховичь.*“

— **Торжество Богоявленія** въ львôвскôй православнôй церкви обходжено сего року при участи почетнои компаніи 24-го полку пѣхоты, въ котрôмъ служать православній вояки, и войсковои орхестры. Водосвятія довершили: львôвскій православный парохъ о. Евг. Воробкевичь и православный войсковый канелянъ о. Димитріевичь.

— **Законъ СС. Бенедиктинокъ обр. вôрменьского** стративъ одной ночи обѣ свои настоятельки. Неминуча смерть забрала въ ночи, зъ понедѣлка на второкъ, протоигуменю Каєтану Сарсѣкевичѣвну и игуменю Схоластику Яновичѣвну. Послѣдна зъ нихъ була черезъ пôвъ столѣтія учителькою а взглядно директоркою школы выдѣловои, яку той законъ у Львовѣ удержує и выкохала за той часъ помѣжь иншими и цѣле поколѣнье нашихъ рускихъ женщинъ, що горнулись до тои школы, котра одинока давала и дає рускôй дитинѣ запоруку пошанованя рôдного слова и обряду. Се-жь спонукало такожь велику часть нашого священьства, що помѣщувало и помѣщує въ приватнôмъ конвиктѣ, якій удержує той законъ, своихъ дѣтей, де они особливо пôдъ опѣкою обохъ покôйныхъ дôзнавали материньскои опѣки. Обѣ покôйній були типами правдивыхъ вôрменокъ, що зжившись зъ народомъ рускимъ и его священьствомъ, особливо въ давнѣйшôмъ окрузѣ коломыйскôмъ зумѣли пошанувати и идеалы того народу, черезъ що позыскували собѣ посередъ рускои суспôльности, що стояла зъ ними въ звязи, правдиву симпатію. Тому и правдивый жаль тои суспôльности товаришивъ имъ нинѣ на мѣсце вѣчного спокою. — Честь ихъ памяти! — Земля нехай буде имъ перомъ!

— **Нова зелѣзниця.** „Вѣстникъ розпоряджень міністерства торговлѣ“ доносить о удѣленю консорціи бар. Як. Ромашкана позволеня на пôднятье передвступныхъ технічныхъ робôтъ для выбудованя зелѣзницѣ зъ Шепаровець черезъ Коломыю

квѣтки, що росли на свободѣ. Порывала ся спѣвомъ пташкôвъ, що спѣвали на свободѣ. Свѣтъ бувъ для неи понадою нѣжныхъ несподѣванокъ, а Фавстъ вагувавъ ся такъ довго передъ єи дверми, що навѣть не посмѣвъ переступити черезъ ихъ порôгъ. Сирôтки росли и швидко вже могли заробляти самій на житье. Марія мала вже трицять безъ мала лѣтъ, а ще нѣколи не була така красна. Зъ чернечого житя зосталась ѣй лише скромна старанностъ у строяхъ и туга за споминами таємного, тихого житя. Але все дыхало довкола неи повнотою житя, якась нѣжна заря осьявала єи лиця, лоно хвилювалось а надъ повными бедрами здвигало ся єи погрудье наче понадна амфора. Але — щастье втѣкало вôдъ неи, и хочь обвѣвало запахомъ єи душу, все-жь таки єи не наповнило. Єи сестрѣнки почали оминати рôдну стрѣху. Необхôдна конечностъ працѣ выганяла ихъ и побôльшала годины єи самоты, ихъ поцѣлуѣ щоразъ рѣдшій не натякали ѣй уже на недостачу материньства.

— Якъ бы сій дѣти були мои, — казала она про себе, — я не була бы для нихъ певно бôльшь ласкава, а все-жь любила-бъ ихъ инакше.

И поки те „инакше“ смутило єи, вже туга новои склонности почала займати ся въ єи серци, якъ на провеснѣ фіялки, котрій ждуть абы могли посходити, поки не зслизне снѣгъ изъ землѣ.

Она любила. Любила спершу потайно, укрываючи чутье въ серци й не маючи надѣѣ на любовь. Коли-жь те чутье вылонилось изъ глубины душѣ на свѣтло дневне, то бояла ся, що не найде взаимности й черезъ те страждала. Але те стражданье було солодке й окрасило чаромъ єи лиця. Добряга мущина, на котрого она поглянула, звернувъ свôй зôръ на спаленѣлу дѣвчину. Одного вечера злучились ихъ руки й губы ихъ стрѣтились.

— Хочешь бути моєю дружиною?

— Ахъ, такъ!

И уронила першій сльозы любови, немовь росу свого щастя.

Тои ночи дôткнулась чиясь рука єи раменъ. Не розплющуючи очей она пôзнала, що то Исусъ, и почала дрожати.

— Сестро, — говоривъ Исусъ, — задача твоя сповнена. Часъ, котрый дала тобѣ ще смерть пережити, минувъ и я прихожу по тебе.

— Господи, Исусе! дозволь менѣ жити! Мои дѣти ще такій молодій, маю-жь ихъ покинути?

— Мусишь, моя доню.

— О! Господи Исусе, сестрѣнка моя выходить за мужь, а я рада бути на єи весѣлю.

Христосъ похитавъ головою.

— А щожь изъ твоимъ весѣльемъ, моя доню, ты про него не говоришь?

— Ахъ, Господи! коли-бъ Ты бачивъ, якій вôнъ добрый, а якъ Тебе любить!

— Такъ ты забула, що належишь до мене одного на вѣки?

А голосъ, якимъ вôнъ вымовивъ тій слова, бувъ такій строгій, що Марія вважала себе пропащою. Она встала, зôбрала ся й обоє, якъ перше, пôшли таємною дорогою середъ понурои ночи.

* *

*

Досвѣта почули Кармелітки пôдъ капличею довге рыданье и лоскôтъ помостины, котра запала ся. Они нажахались и пôшли молити ся за легкій упокой душѣ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Єгиптѣ мало що не прийшло до поважного заколоту мѣжь кедивомъ а Анґлією. Кедивъ зложивъ собѣ міністерство зъ такихъ людей, якій єму выдались вôдповѣдными, а тымчасомъ Анґлія не була вдоволена зъ такои самостôйности кедива. Рôвно-жь не могла Анґлія стерпѣти, щобы президентомъ міністрôвъ кабінету єгипетского ставъ Факрі-паша, звѣстный противникъ англійскои окупаціи Єгипту. Въ наслѣдокъ сихъ подій заносилось на конфліктъ, але цѣла кріза закôнчилась въ часѣ однои добы, бо кедивъ Аббасъ II. не чувъ въ собѣ силы, оперти ся Анґліи и поставити на своемъ. Якъ лишь розôйшлась вѣсть про именованье єгипетскихъ міністрôвъ, анґлійскій міністеръ справъ заграничныхъ льордъ Росбері переславъ льордови Кромерови до Єгипту дуже енерґічну ноту, въ котрôй зъ цѣлою рѣшучостію заявивъ, що именоване кедивомъ міністерство не буде узнане анґлійскимъ правительствомъ. Вôдтакъ конферувавъ Росбері зъ амбасадорами Франціи й Россіи Ваддінґтономъ и Сталемъ, а опôсля вôдбула ся нарада міністерска, по котрôй Росбері опять зателеґрафувавъ Кромерови, що анґлійске правительство не узнає новоименованыхъ міністрôвъ въ Єгиптѣ и въ протягу 24 годинъ дожидає ся рѣшеня кедива. Сконстатовано яко рѣчь певну, що анѣ Россія анѣ Франція не выкликали тои аферы, анѣ не дораджували кедивови въ тôмъ дѣлѣ нѣчого. Самъ тôлько кедивъ пôдъ вплывомъ французко-єгипетскихъ ґазетъ, котрій рѣзко выступали противъ анґлійского протекторату, рѣшивъ ся на той крокъ. Рôвно-жь пôддано кедивови гадку, що теперь за Ґледстона якъ разъ догôдна хвиля, заявити свою независимôстъ. Однакъ кедивъ перечисливъ ся, бо показало ся, що кабінетъ Ґледстона що-до Єгипту веде ту саму політику, якъ и давный кабінетъ Сельсберіого, и що въ Анґліи нема анѣ одного чоловѣка, котрый бы въ тôй справѣ инакше думавъ, нѣжь льордъ Сельсбері. Президентомъ міністрôвъ ставъ Ріазъ-паша, пôсля волѣ Анґліи.

и Городенку до Залѣщикъ зъ бôчнымъ шляхомъ до днѣстрового берега напротивъ Устьечка.

— **Нещастна пригода.** У Львовѣ при улици Мицкевича ч. 6 мешкали два братя: 28 лѣтный Фр. Высоцкій, бувшій надстражникъ скарбовый и 25-лѣтный Корнило Высоцкій, асистентъ почтовый. Вô второкъ замѣтили сусѣды, що Высоцкій не выходять зъ дому, хочь уже 2-га година зъ полудня. Хата була замкнена на ключь а въ нѣй тихо. Отже розбили дверѣ и побачили, що оба браты лежали на лôжку неживѣ. Закликали поліцію и лѣкарѣвъ, але тѣ вже не могли привести до житя нещастныхъ братôвъ Тому що хата була замкнена, а на тѣлѣ братôвъ не найдено нѣякихъ слѣдôвъ насильнои смерти, заходить пôдозрѣнье, що оба померли вôдъ загару. Прокураторія державна зарядила обдукцію тѣлъ помершихъ.

— **Вôдъ Щирця** доносять, що въ селѣ Пôдсадки, належачôмъ до парохіи Поршна, стрѣливъ дня 14 н. ст. сѣчня селянинъ Кароль Якимко зъ револьвера до Ивана Шелеста и смертельно ранивъ его въ груди. Причина сеи пригоды була месть. Шелесть живъ „на вѣру“ зъ одною своею насербицею, а другу насербицю Катерину, замужну Якимко, зôгнавъ зъ грунту. Мужъ покривдженои Катерины процесувавъ Шелеста а сей кôлька разôвъ нападавъ на его дôмъ та бивъ такъ Якимка якъ и его жену. Щобы освободити ся вôдъ тыхъ напастей купивъ собѣ Якимко револьверъ и въ сварцѣ пострѣливъ Шелеста.

— **Вôдъ загару** померла оногды вечеромъ 4 тыждневa дитина сторожа Дядоша у Львовѣ при ул. Жовкôвскôй. Родичѣ дитины такожь занедужали, але що не спали то й спасли ся.

— **Новый урядъ почтовый** вôйде въ житье дня 1 н. ст. лютого въ Незнаєвôй, повѣта горлицкого. До сего уряду почтового будуть належати громады: Незнаєва, Чорне, Довге, Ясѣнка, Крива, Липня, Радочинъ, Розстайне, Воловець и обшаръ двôрскій Довге.

— **Епільоґъ справы д-ра Медвея** Прокураторія румуньска выдала процесъ всѣмъ свѣдкамъ, що були при поединку Медвея зъ Бродскимъ, а такожь и урядникамъ, котрѝ були тогдѣ въ службѣ на граници въ Бурдуженахъ, коли оба суперники єи переѣхали. Актъ обжалованя закидае имъ: що перепустили тыхъ панôвъ за границю, що не перешкодили поединкови и що лишили трупа на поли, а соперника пустили на волю. Вступне слѣдство зачало ся въ Ясcахъ, а головна розправа зачне ся въ Ботущанахъ дня 18 н. ст. марта 1893.

— **Выошій куроъ для дѣвчатъ.** Краєва рада шкôльна позволила заложити въ Бродахъ высшій куроъ для дѣвчатъ, що покôнчили 8-му клясу выдѣловыхъ шкôлъ.

— **Морозы.** Майже въ цѣлôй Европѣ настала теперь страшенна студѣнь, а сегорôчна зима ста ла острѣйша якъ була 1890 и 1891 року. Въ Трiестѣ лютила ся послѣднои ночи страшна буря а въ мѣстѣ на улицяхъ було богато нещасливыхъ выпадкôвъ. Навѣть комунікацію на мори треба було перервати. Въ портѣ застановлено всѣ роботы, а всѣ гати покрыли ся ледомъ. — Зъ Франціи доносять, що тамъ настала такожь всюды незвычайна студѣнь и упали такѝ снѣги, що на многихъ зелѣзницяхъ рухъ поѣздôвъ перерваный. — Въ Римѣ настала така студѣнь, якои тамъ ще не памятають. Богато кирниць позамерзало, а въ декотрыхъ домахъ замерзла навѣть вода въ водопроводахъ. — Вкôнци доносять зъ Сараєва, що тамъ настали небувалѝ доси морозы; студѣнь доходить до 35° Цельзія.

— **Самоубійство у вôйску.** Пôдофіциръ артилеріи пôльнои Андрѣй Габанекъ, стоячій въ Журавици коло Перемышля вôдобравъ собѣ оногды житье выстрѣломъ зъ карабіну. Причина самоубійства незвѣстна. — Дня 8 н. ст. сѣчня застрѣливъ ся въ Розвадовѣ въ касарни сторожѣ скарбовои старшій стражникъ Тад. Коритиньскій. Причиною самоубійства були довги и розстрôй нервовый.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ** оповѣщуе, що розпорядженьемъ міністерства торговлѣ зъ дня 8 н. ст. грудня 1892 новѣ приписы що-до межинародного транспорту часописей и постановленя, пôсля котрыхъ будуть ся уряды почтовѝ якъ до теперь такъ и дальше занимати перевозомъ и пренумератою заграничныхъ часописей. Близшихъ информацій въ тôмъ взглядѣ удѣлить на жаданье интересованымъ сторонамъ кождый урядъ почтовый.

— **Зъ Жижкова** въ Чехіи доносять, що 18 воякôвъ рядовыхъ и 2 офіцирôвъ вôдбуваючи въ поли вправы войсковѝ повôдморожували собѣ лица, руки и уха, такъ що мусѣли ихъ вôдставити до ґарнізонового шпиталя.

— **Въ Чернôвцяхъ** отворено, якъ звѣстно, консулятъ румуньскій, котрый дня 13 н. ст. сѣчня розпочавъ свое урядованье. Начальникомъ сего консуляту именовано дотеперѣшного консуля зъ Солуня п. Стаматіеде, канцлеромъ бувшого румуньского посла Ґерґеля, а драґоманомъ румуньского урядника міністеріяльного Ґалліна

— **Адміністраційный трибуналъ** у Вѣдни выдавъ дня 15 н. ст. сѣчня важне рѣшенье въ справахъ податковыхъ. Хаимъ Кацъ, торговець меблями и тапіцеръ въ Тернополи плативъ 8 зр 40 кр податку. Покинувши свою професію, просивъ вôнъ о обниженье податку, але краєва дирекція скарбу рѣшаючи его просьбу, замѣсть обнижити, пôдвысшила ємý податокъ на 31 зр. Кацъ внѣсъ противъ того вымѣру супротивленье до адміністраційного трибуналу, а сей знѣсъ згаданый вымѣръ, мотивуючи се тымъ, що въ мѣстахъ такихъ якъ Тернопôль, стопа податкова въ высотѣ 31 зр не може бути нѣякъ примѣнена.

— **Жертва жидôвскои експльоатації.** Оногды доносили мы про самоубійство подругôвъ Освальдôвъ въ Ряшевѣ. Зъ початку не звѣстна була причина сего факту, бо Освальды були взôрцевыми супругами и тѣшили ся загальною симпатіею и поважаньемъ. Ажь пôзнѣйше выявило ся, що Освальдъ и его жѣнка вôдобрали собѣ житье, щобы увôльнити ся вôдъ жидôвскои експльоатації, грозячои имъ матеріяльною руиною и знеславленьемъ. Про сю справу пишуть до Gazet-ы Przemysk-ои: Жидъ, держачій полкову кантину бувъ дуже скупый и длятого дочки его обкрадали вôтця, щобы ощадити що-небудь на придане. Одна зъ нихъ заощадила такимъ способохъ 400 зр. и вручила тую квоту Освальдовôй до перехованя. По якôмсь часѣ вôдобрала она свôй капіталъ, але рôвночасно довѣдавъ ся о тôмъ кантинарь и почавъ грозити Освальдови жалобою за те, що нѣбы то вôнъ вразъ зъ дочками его обкрадае. При тôмъ зажадавъ жидъ звороту 400 зр. Для святого супокою выплативъ Освальдъ жидови жаданѝ грошѣ, але претенсіи кантинаря и его погрозы не переставали. Щобы не допустити до збезчещеня и матеріяльнои руины рѣшились Освальды покôнчити зъ житьемъ и свое рѣшенье выповнили.

— **Выборы до перемыскои рады повѣтовои** зъ ґурпы громадъ сѣльскихъ выпали для селянъ дуже некористно. На 10 радныхъ выбрано 4 дѣдичѣвъ, а то: кн. Адама Сапѣгу, кн. Любомирского, Володисл. Краиньского и Болесл. Йоча, дальше выбрано кс. Іос. Карпиньского и селянъ: Ник. Олешка, Мих. Крамаржа, Вас. Туркевича, Тому Квасного и Ив. Келтику.

— **Погорѣвша недавно церковь Липованôвъ** на Буковинѣ въ Бѣлокерници була величезнымъ будынкомъ и мала богато цѣнныхъ старинностей. Зъ горѣючого будынку можна було уратувати лише престолъ, все проче згорѣло. Причиною пожару була неосторожнôсть церковного служачого, котрый надто запаливъ въ печи, находячôй ся въ церкви. Въ наслѣдокъ надмѣрного горяча пукъ коминъ, а полумѣнь обгорнувъ дахъ.

— **Жидôвске вѣнчанье въ костелѣ англиканьскôмъ.** Трибуналъ касаційный у Вѣдни рѣшавъ интересну справу. Рѣчь була така. Дня 8 марта 1889 вôдбуло ся въ костелѣ англиканьскôмъ въ Лондонѣ вѣнчанье Юды Вахтля, жида, кравця зô Львова, зъ Міріямъ Ґлікманôвною жидôвкою. Вѣнчавъ англиканьскій парохъ Степпель при свѣдкахъ Давидѣ Когенѣ и кухарцѣ пароха Елізѣ Морісъ. Кôлька днѣвъ по вѣнчаню покинувъ Вахтель свою жѣнку и забравши часть ей одежи повернувъ до Львова, де по трехъ мѣсяцяхъ оженивъ ся зъ Естерою Кляфтенъ пôсля жидôвского обряду. Коли покинена жѣнка довѣдала ся о тôмъ, зажадала розводу вôдъ Юды, але вôнъ не приставъ на се, доказуючи, що зъ нею й не вѣнчавъ ся. Тогдѣ Міріямъ Вахтель-Ґлікманъ внесла до цѣсаря просьбу, просячи вымѣру справедливости. Просьбу вôдступлено львôвскому судови, котрый зарядивъ слѣдство противъ Вахтля о злочинъ двоженьства. На основѣ письма лондоньского епископа, котрый сконстатувавъ, що церковь авгликаньска маe право вѣнчати жидôвъ и иншихъ нехристіянъ, не пытаючи про вѣроисповѣданье, а такожь иншихъ доказôвъ двоженьства, засуджено Вахтля на 8 мѣсяцѣвъ вязницѣ, а трибуналъ касаційный засудъ сей потвердивъ.

— **Нове полученье Австріи въ Россією зелѣзницею.** Въ Кіевѣ вôдбували ся сими днями наряды мѣшанои австрійско-россійскои комісіи въ справѣ полученя зелѣзницѣ россійскои Жмеринка-Новоселиця зъ австрійскою зелѣзницею Чернôвцѣ Новоселиця. Зô стороны Австріи брали участь въ комісіи: совѣтникъ буковиньского правительства Фекете и членъ надзираючои рады буковиньскихъ зелѣзниць льокальныхъ Ціферъ. Нарады покôнчились успѣшно. Въ тôй справѣ рѣшила рада мѣста Черновець поручити свому магістратови постарати ся щобы новоселицка зелѣзниця лучила ся зъ зелѣзницями австрійскими въ Чернôвцяхъ а не въ Жучцѣ, бо въ наслѣдокъ того потерпѣло бы мѣсто значнѝ страты, если бы лишило ся на боцѣ вôдъ полученя зъ Россією.

— **Выгляды для рôльникôвъ на 1893 рôкъ.** Метеорольоґи заповѣдаютъ такій рôкъ: зима, що доси дала ся намъ въ знаки сильными морозами, не дотримае, здае ся, навѣть до лютого въ такôй силѣ якъ теперь. Такъ звычайно дѣе ся, коли зима начинае ся вчасно. Въ нашôмъ столѣтю, т. зн. въ найблизшихъ 7 лѣтахъ будемо мати ще двѣ зимы дуже острѝ. По такôй зимѣ, якъ теперѣшна, буде весна спôзнена и не постôйна, зимна и переплѣтана приморозками на заходѣ, а теплѣйша и трохи перепадиста на всходѣ, пôдъ конець бурлива а въ части горяча. Лѣто буде досыть сухе, одначожь не треба бояти ся такихъ спекъ якъ въ минувшôмъ роцѣ. Ляше середина лѣта буде певно горяча и бурлива, а у всходнôй Европѣ навѣть зô спеками. — Осѣнь буде имовѣрно менше тепла якъ минувшихъ лѣтъ, а познаки зимы выступлять вчаснѣйше; початокъ зимы буде вчасный и острый на пôвнôчнôмъ всходѣ. — Що-до урожаѣвъ, то теперѣшна зима на око не сприяе озиминамъ, але имъ и не шкодить, тымъ бôльше, що осѣннѝ засѣвы вôдбули ся майже всюда въ користныхъ услôвяхъ, а снѣги упали вже на замерзлу землю. Зъ тои причины, если пора цвѣту озиминъ буде сприяти, то озимины — бодай на всходѣ — не заведуть такъ якъ минувшого року, такъ на легкихъ якъ и на пѣсковыхъ грунтахъ заходу. — Якъ пшениця рѣдше заводить нѣжь жито, такъ и урожай яринъ може бути лѣпшій якъ минувшого року; выгляды на збôръ яринъ лѣпшѝ на всходѣ якъ на заходѣ. Теперѣшна зима заповѣдае за те добрѝ зборы ростинъ пашныхъ и сѣна. — Взагалѣ урожай въ Европѣ буде на полудневôмъ всходѣ и пôвнôчнôмъ заходѣ добрый, на заходѣ и пôвночи мѣрный, по части злый; на пôвнôчнôмъ всходѣ, полудни и въ середнôй полосѣ буде рôзный, вôдповѣдно до положенія и культуры а пересѣчно середный.

— **Койцѣ для лыжварѣвъ.** На ховзанцѣ въ Варшавѣ заведено койцѣ для лыжварѣвъ, забезпечаючи цѣлковито не умѣючихъ ховзатись вôдъ падания на ледѣ. Коець складае ся зъ двохъ поручей, злученыхъ поперечнымы дручками, а опираючихъ ся на двохъ копаницяхъ. Початкуючій лыжварь стае въ серединѣ койця, опираe ся руками о поруче и посуваe его въ довôльнôмъ напрямѣ, перебираючи ногами якъ самъ захоче.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Дня 26 н. ст. сѣчня о годинѣ 8-ôй вечеромъ вôдбуде ся въ середнôй церкви въ Тернополи вѣнчанье п. Леонида Лужницкого окôнченого богослова зъ панною Клим. Кузьмôвною дочкою совѣтника суду краєвого Тернополи. — Цѣсарь даруваъ погорѣлцямъ громады Комарôвка, въ повѣтѣ бережаньскôмъ, 200 зр. запомоги. — У Львовѣ померъ вчера Людвикъ Марекъ звѣстный учитель музики. — Бурмістрôмъ мѣста Ряшева выбрано одноголосно п. Льва Шотта.

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

Спирідіонъ Саламонъ, практикантъ ц. к. уряду податкового въ Бѣрчи, сынъ о. Віктора Саламона, пароха въ Вороблику королѣвскôмъ, упокоивъ ся дня 14 н. ст. сѣчня с. р. въ 21-ômъ роцѣ житя. Похоронъ покôйного вôдбувъ ся дня 16 н. ст. с. м. въ Вороблику королѣвскôмъ. Вѣчна ємý память!

Петронеля Реваковичева, сирота по бувшôмъ пароху самбôрскôмъ, упокоила ся въ Самборѣ дня 17 н. ст. сѣчня с. р. Покôйна вôдзначала ся христіяньскими честнотами, жила дуже ощадно, а зôбраный грôшь въ сумѣ 7.000 [сѣмь тысячь] зр. завѣщала на вôдновленье парохіяльнои церкви самбôрскои, установляючи куратором Преосв. владику перемыского д-ра Юліяна Пелеша. Вѣчная покôйнôй память!

Наука, штука и література.

— **„Зорѣ“ н-ръ I-ій** зъ 1 (13) сѣчня мѣстить въ собѣ: початокъ оповѣданя Наталѣ Кобриньскои „Ядзя и Катруся“; дальше поезіи: Як. Щоголева „Лоскотарочка“, Корнила Н. Устіяновича „Минули ся лѣта мои“ и Леонида Глѣбова „Nocturno“; потôмъ иде перша половина оповѣданя Ивана Спôлки „Утопивъ ся“. М. Комарь почавъ подавати „Новѝ поетичнѝ творы С. Руданьского“ а Данило Мордовець написавъ „Супліку до Василя Лукича“, пересылаючи ему въ перекладѣ Цезара Бѣлила свôй утвôръ „Пôдъ небомъ Украины“. Д-ръ Ом. Огоновскій въ своѣй „Исторіи литературы рускои“ веде дальше рѣчь про Василя Чайченка. Молодый писатель Олександеръ Колесса почавъ мѣстити „пробу критичного розбору автобіоґрафічныхъ повѣстей та житьеписи Юрія Коссована [Осипа, Домініка, Игора Гординьского de Федькович], а п. Иванъ Франко въ листахъ до редактора „Зорѣ“ пôдъ заголовкомъ „Наше літературне житье въ 1892 роцѣ“ подавъ на першій разъ поглядъ на літературный рухъ на Украинѣ. Пôдъ конець иде початокъ житьеписи М. Лисенка и всякѝ вѣсти зъ літературы, штуки, бібліоґрафіи и т. д. Илюстрацій мѣстить сей нумеръ три: портретъ Миколы Лисенка [въ 25-лѣтный ювілей его працѣ композиторскои], илюстрацію А. Сластьоны до Епільоґа въ „Гайдамакахъ“ Т. Шевченка и „Видъ Чортомлицкои Сѣчи“ пôсля рисунку С. Василькôвского. — Якъ бачимо, змѣстъ рôзнородный, добôрный и займаючій. — Яко додатокъ выйшовъ 1-ій аркушь „Словаря россійско-украиньского“ М. Уманця и А. Спôлки.

— **„Учителя“ ч. 24** зъ 27. н. ст. грудня 1892 мѣстить: на вступѣ посмертну згадку про бл. п. д-ра Юліяна Целевича; — вôдозву вôдъ редакціи; — початокъ розвѣдки проф. Мих. Пачовского п. з. „Про вплывъ христіяньства на устну словесноcть Русинôвъ“; — кôлька увагъ Вас. Ратальского на тему: „О скôлько исторія оживляе, образуе, загрѣвае, пôдносить и змôцняе прикметы душѣ, та чи вôдповѣдають тôй цѣли читанки шкôльнѝ?“; — продовженье „Короткои исторіи педаґоґіи (про Ивана Баптиста Ґразера, его житье и письма); — новинки, шкôльнѝ вѣсти и вѣсти бібліоґрафічнѝ.

— **„Зеркала“ н-ръ I-шій** зъ 1 (13) сѣчня мѣстить богато статейокъ стихомъ и прозою дотыкаючихъ сучасной ситуаціи. Илюстрація „До нинѣшнои ситуаціи політичнои“ поясняе слова „Дѣла“: „Ґрафъ Таффе *при... заду... мавъ* утворенье сталои бôльшости“. Зъ дрôбнѣйшихъ статейокъ наведемо стишокъ Шершеня п. заг. „Контрасты“:

Панъ Яворскій — презесъ въ „kol-ѣ“
Добре въ нѣмъ ґаздуе, —
За то въ его власнôмъ „siol-ѣ“
Вже жидъ резидуе!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Президентъ міністрôвъ именувавъ комісаря поліціи у Львовѣ Людвика Мильского старшимъ комісаремъ поліціи у Львовѣ. — Дирекція почтъ надала посады почтмайстрôвъ: въ Величцѣ експедиторцѣ Фел. Цельнеръ, въ Перегиньску емерит. капітанови Генр. Маврерови, въ Угновѣ вдовѣ по почтмайстрѣ Пав. Майзнеровôй, а посады експедіентôвъ почтовыхъ: въ Хмелевôй на двôрци начальникови стациі Иги Солецкому, въ Росôльнôй вдовѣ по експедіентѣ почтовôмъ Кар. Фабіяньскôй, въ Ґавловѣ експедиторцѣ Густ. Маркусъ, въ Чорнôй коло Устрикъ експедиторови Игн. Грохольскому, въ Олешовѣ начальникови стациі Ант. Кухарскому, въ Черниховѣ експедиторцѣ Фр. Шнайдеръ, въ Клечи горѣшнôй Фр. Подворскому и въ Бабичахъ Едв. Керникови; вкôнци надала дирекція почтъ посады конюшихъ: въ Калуши Стан. Никоровичеви а въ Залѣщикахъ Сидоніи Шіллеръ женѣ почтмайстра. — Выдѣлъ краевый именувавъ: адъюнкта концептового Леонт. Бронглевича віцесекретаремъ, концепіста Марк. Бялобжеского адъюнктомъ концептовымъ, аплікантa рахункового Едм. Удерского и дістарія рахункового Володисл Завадского практикантами рахунковыми. Вкôнци дістарія рахункового Ант. Билиньского, Володим. Дрвенского и Густ. Найсера аплікантами рахунковыми. — Львôвскій высшій судъ краєвый именувавъ практикантôвъ судовыхъ: Мих. Яценя, Мар. Теод. Онишкевича и Стан. Гофмокля авскультантами судовыми. — Намѣстництво именувало инжиніра Жигмонта Давида въ Золочевѣ комісаремъ надзору кôтлôвъ паровыхъ для брôдского повѣта.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла: офіцияла почтового Ив. Кукву зъ Сянока до Львова, асистента почтового Зен. Похоле зô Львова до Сянока; дальше перенесла почтмайстрôвъ: Фел. Манастирского зъ Борислава до Коленджянъ и Роб. Кульмана зъ Лонцка до Радехова; вкôнци експедіентôвъ почтовыхъ: Марк. Ляцка зъ Соколôвки до Баворова, Вікт. Товарницку зъ Соснова до Янчина, Володисл. Роґальского зъ Баворова на посаду почтмайстра въ Пробôжнôй, Фр. Бучковского зъ Бабиць до Соколôвки коло Ожидова, Ив. Онишка зъ Лучиць на посаду почтмайстра въ Борислави, Ванду Лещиньску зъ Тимбарка до Олпинъ, Мар. Домануcъ зъ Коберина до Гжеґужекъ и Вільг. Ґренцбавера зъ Лупкова на посаду почтмайстра до Милѣвки. — Дирекція почтъ перенесла офіцияла почтового Ив. Краткого зô Стрыя до Львова, Ив. Кукуру зъ Сянока до Львова, асистентôвъ Зен. Пахолє зô Львова до Сянока, Генр. Ґольдштайна зô Щаковы до Львова, Стан. Шляйбера зъ Пôдволочискъ до Чорткова, а офіцияла Едм. Райфа зъ Горлиць до Дембицѣ, поручаючи ему управительство тамошного уряду почтового. — Намѣстникъ перенѣсъ ветеринаря Дим. Марка зъ Кольбушовои до Бялои, а оглядача звѣрятъ Петра Гнатевича зô Щаковы до Кольбушовои.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 19 сѣчня. Въ имени кола польского забере слово д-ръ Вайґель при буджетѣ міністерства скарбу и буде вытыкати многѝ похибки адміністраціи скарбовои въ Галичинѣ.

Прага 20 сѣчня. Въ радѣ мѣскôй вôдбулась дуже остра діскусія въ справѣ памятника для Гуса.

Парижь 20 сѣчня. Французскій амбасадоръ въ Лондонѣ доручивъ правительству анґлійскому ноту, въ котрôй протестуе ся противъ сего, щобы Анґлія мѣшала ся у внутрѣшнѝ справы Єгипту. — Показуе ся, що головнымъ аранжеромъ скандалу панамского бувъ Клємансо.

Фр нкфуртъ 20 сѣчня. Frankf. Ztg. доносить, що Миланъ погодивъ ся зъ Наталіею въ Біаріцъ, а то черезъ посередництво царя.

Римъ 20 сѣчня. Въ державнôмъ банку выкрыто великѝ дефравдаціи, котрѝ нагадують справу панамску.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Дальшѝ жертвы на реставрацію церкви въ Дубецку** надôслали ласкаво по день 8 н. ст. сѣчня с. р. Вп. П. Т. Добродѣѣ: Впрен. крилошане грекокат. капітулы въ Перемышли 15 зр., о. Ив. Балтаровичь парохъ Ладичина 8 зр. 25 кр., о. Андрѣй Габла парохъ въ Коростнѣ 1 зр., о. Ив. Петрасевичь парохъ въ Перегноевѣ 5 зр., Н. Н. зъ Глинянъ 4 зр., о. Андрѣй Балтаровичь зъ Глинянъ 2 зр. 25 кр., зъ віста въ Балучинѣ 6 зр. 10 кр., о. Николай Макухъ зъ Балучина 2 зр., о. Левъ Гриневецкій зъ Быкова 3 зр., о. Гаврі[illegible] Гнатищакъ зъ Чорного 2 зр. 80 кр., о. Теод[illegible] Мельникъ зъ Сгарявы сянôцкои 1 зр., о. А. Лархолякъ зъ Орового 4 зр., о. Павло Новакъ зъ Дворець 2 зр. — На руки Впр. уряду деканального дрогобицкого зложили Всч. оо.: Ромуальдъ Коростеньскій зъ Бориславa 1 зр., Вас. Гошовскій зъ Ролева 1 зр, Ант. Калужняцкій зъ Модрича 2 зр., Ив. Мудракъ зъ Губичь 1 зр., Альойсій Поляньскій зъ Вацовичь 1 зр., Петро Єсипъ зъ Медыничь 1 зр., Е. Вархолякъ зъ Орового 1 зр, Ив. Дашкевичь зъ Тустановичь 1 зр., Ант. Рудавскій зъ Гаѣвъ 1 зр., Генр. Ильницкій зъ Унятичь 50 кр., Е. Горницкій зъ Улична 50 кр., Ив. Сѣлецкій зъ Медвежѣ 50 кр., Петро Габлиньскій зъ Орового 50 кр., Ив. Комарницкій зъ Горуцка 50 кр, Ив. Косакъ еромонахъ зъ Дрогобича 50 кр. Всѣ повысшѝ жертвы разомъ выносять 70 зр. 90 кр., а зъ попередными жертвами 318 зр. 75 кр. Поважна то вправдѣ сума, за котру Вп. жертводавцямъ нехай Богъ стократно нагородить, однако въ порôвнаню до потрѣбнои намъ на упорядженье нашои нужденнои церкви есть малозначна и тому зъ покорою прошу о дальшѝ ласкавѝ жертвы. — *Стефанъ Петрикъ* рускій парохъ въ Дубецку.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Ст. въ Куд. За 1893 ще 14 зр. — **Вп Г. Стеф.** Зôстало на 1893 р. 60 кр. — **Вп. А. Яц. въ Щут.** Одержали. — **Вп. М. Вав. въ Кут.** Прийде за I. кварталъ 1893 р. ще 50 кр. — **Вп. К. Цел. зъ Рож.** За 1892 р. прийде ще 3·50 зр., тожь зъ присланыхъ грошей вписано на 1893 р. лишь 1·50 зр. — **Вп. Я. Янк. въ Щ.** Годять ся. — **Вп. Д. Руб. въ Сѣ.** За 1892 р. ще 50 кр. — **Вп. Ив. Леб. въ Жап.** „Дзвôнокъ“ рôчно 4 зр. адміністрація Львôвъ ул. Пекарска 17. — **Вп. Н. С. въ Янч.** Одержали. — **Вп. А. Сѣм. въ Стоп.** Зôстало на 1893 р. 2 зр. — **Вп. С. Ст. въ Реп.** Годять ся. — **Вп. М. Лев. въ Щир.** Такъ. — **Вп. І. Зоф. въ Бар.** До кôнця цвѣтня 1893 р. — **Вп. М. Ксьон. зъ Кон.** Годимо ся и зôстало на 1893 р. 50 кр.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

20. н. ст. сѣчня 1893.

Львôвъ: Пшениця 7·10 до 7·30, жито 5·80 до 6·—, ячмѣнь 4·50 до 5·50, овесъ 5·10 до 5·50, рѣпакъ 10·50 до 11·—, горохъ 5·40 до 8·40, вика 4·40 до 5·—, льнянка 9·80 до 10·50, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 50·— до 65·—, конюшина бѣла 58 — до 70 —, конюшина шведска 60·— до 70·—, кминъ 18·— до 20·—, анижъ 32·— до 36·—, кукуруза 5·20 до 5·50, хмѣль 65 — до 85.— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 11·— до 12·25 зр.

Краковъ: Пшениця 7·95 до 8·25, жито 6·65 до 6·90, ячмѣнь 5·30 до 5·50, овесъ 5·60 до 5·90, горохъ 7·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·25 до 11·80, льнянка — до —, конюшина червона 55·— до 68·—, конюшина бѣла 65·— до 70 — конюшина шведска — до —.

Ряшôвъ: Пшениця 7·25 до 7·60, жито 6·30 до 6·50, ячмѣнь 5·50 до 6·—, овесъ 5·30 до 6·—, горохъ 6·— до 8·—, вика 5·25 до 6·—, рѣпакъ 11·— до 11·75, льнянка — до —; конюшина червона 60·— до 75·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Чернôвцѣ: Пшениця 7·40 до 7·60, жито 5·70 до 5·80, ячмѣнь 5·30 до 5·50, овесъ 4·60 до 4·70 горохъ 5·05 до 6·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·— до 11·50, льнянка —·— до —·—. конюшина червона 55·— до 68·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Надѣслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ не мѣстить нѣякихъ складниковъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибулькоъ волосныхъ а за-для тогоздержує выпаданье волося и скрѣпляє порбстъ.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарациѣ найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Письмо зъ Тартакова.

Низше пôдписанѣ въ имени цѣлои парохіи почитуємо собѣ за святый обовязокъ зложити прилюдну подяку Всеч. о. Емиліянови Левицкому за Єго працю около хвалы Божои и добра парохіянъ. Въ тыхъ тяжкихъ часахъ о грôшь, не маючи нѣякихъ фондôвъ и тôлько своею запобѣгливостію, мимо пôдойшлого вѣку, занявъ ся передъ кôлькома роками вымурованьемъ дому Божого а въ роцѣ 1892 величавымъ украшеньемъ єго у внутри. За тѣ ревнѣ труды нехай удѣлить Всевышнѣй Єму силъ и здоровля до працѣ около св. церкви и просвѣщеня парохіянъ.

Громада Тартакôвъ мѣсто, село и Тартаковець.

А. Жужома, членъ комітету. — *М. Сохань*, начальникъ громады зъ Тартаковця. — *М. Заблоцкій*, начальникъ громады Тартакова села. — *Іосифъ Мандрикъ*. 4531

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. особ. спѣшный	пот. особ. спѣшный	пот. особ. бôрый	пот. особ. бôрый	пот. особ. бôрый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	706	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзца	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова.	пот. особ. спѣшный	пот. особ. спѣшный	пот. особ. бôрый	пот. особ. бôрый	пот. особ. бôрый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрца)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзца и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненій означають пору 2238 нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

ВЕЛИЧЕЗНѢ СТРАТЫ

терпѣлъ тѣ властителѣ льосôвъ и папербвъ льосованыхъ въ наслѣдокъ недогляденя чи папепы выльосованій. При листахъ заставныхъ и облігаціяхъ можна въ такій спосôбъ стратити цѣлый маетокъ, бо купоны выльосованыхъ папербвъ не вôдкидають ся въ касахъ, лише выплачують ся на кошты капіталу.

Тѣ страты можна оминути присылаючи точный списъ нумерôвъ до 4524

Дому банкового и конторы вымѣны

КЦА и ПІТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

де єго докладно перегляне ся цѣлкомъ **безплатно.**

Мы удѣляємо такожь дуже радо устно або письменно всякихъ информацій входячихъ въ банковѣ справы и поручаємо сéбе до найточнѣйшого купна и продажѣ всѣхъ вартостныхъ папербвъ и грошей.

Для курячихъ папероспы.

Парискій Figaro зъ 26 вересня 1892 мѣстить отсе цѣкаве справозданье, яке зложивъ редакторъ того письма Carel du Ham:

Займаючи ся студіованьемъ квестіи, якій вплывъ маe куреньe тютюну на здоровлье, охотно выхôдкувавъ я нагоду оглянути найзнатнѣйшу фабрику выробу цигаретного паперу.

Се заведенье находить ся въ Гассікуръ, недалеко Мантъ; зъ Парижа можна тамъ прибути поспѣшнымъ поѣздомъ за одну годину.

Фабрику выбудувала фірма **Braunstein Fré. res,** котра якъ звѣстно занимае перше мѣсце въ тôмъ фаху за-для величины своихъ интересôвъ и величезного обсягу свого руху.

Заведенье въ Гассікуръ побудоване пôсля плянôвъ архітекта Роа и занимае поверхнôсть 16 гектарôвъ разомъ зъ помешканями роббтницкими.

Рухъ фабрики остае пôдъ управою директора инжініра Жоржа Ляроше, котрый бувъ такъ привѣтливый, що мене при звиджуваню заведеня самъ опроваджувавъ, и пояснивъ въ найприступнѣйшій спосôбъ всякій, найбôльше скомпліковапій процедуры, якій сырый матеріялъ муснть перейти, заки выйде зъ того папéръ цигаретный такъ дуже тонкій и нѣжный, що зрадуе кождого курця, розумѣючого рѣчь.

Сырый матеріялъ — се выключно нове полотно, тканины зъ коноплѣвъ и льну.

Черезъ всѣякій операціи розпалахуєсь якъ найточнѣйше се полотно, а вôдтакъ пôддаесь вызоленю содовымъ вапномъ у великихъ кôтлахъ.

Опбсля полокаесь вся маса надзвычайно старанно, при чôмъ усуваесь и найменшій слѣдъ якихсь иншихъ матерій, бо вода, уживана до полоканя, такъ довго змѣняесь, ажь остане цѣлкомъ чиста.

Уживана до того вода не бересь, якъ по иншихъ такихъ заведеняхъ, зъ отвертыхъ потокôвъ, ино зъ двохъ величезныхъ кирниць артезійскихъ, выверченыхъ великимъ коштомъ; они дають на годину величезну скôлькôсть, 400.000 літрôвъ, цѣлкомъ чистои воды.

Вôдтакъ ще разъ розтараесь тканины а опбсля роздавлюсь у великихъ прасахъ гидравлічныхъ.

Помимо тыхъ всѣхъ операцій задержуе цѣла маса все ще сéру краску. До недавно уживано ще до выбѣленя пары хльоровои, однакъ у фабрицѣ въ въ Гассікуръ не уживаe ся безусловно хльору, лишь заступлено се електричностію пôсля выгадки п. М. Лермітта. Въ наслѣдокъ такои роботы не може бути нѣ слѣду орґанічнои субстанціи, нѣ хльору або якихъ иншихъ солей въ масѣ.

Коли великими циліндрами розгерто масу ажь до можливои границѣ, переходить маса на великій машины, котрѣ перемѣняють єи на папéръ.

Мотору доставляють чотири махіны паровій осилѣ 600 коней а тѣ махіны въ руху день и нôчь.

Готовый папéръ пересылаесь до великихъ заведень, належачихъ рôвножь до Фірмы Braunstein Frères въ Парижи при бульварѣ Exelmans 63—65, де краесь єго на книжочки, заосмотрюсь въ етикеты и надаесь имъ такій видъ, пôдъ якимъ бачимо его въ торговли.

Готовый товаръ розсылаесь вôдтакъ до складôвъ фабричныхъ, якій фірма Braunstein Frères маe въ Парижи, Вѣдни, Новôмъ Іорку, Яссахъ, Лондонѣ, Петербурзѣ, Москвѣ, Одессѣ и т. п.

Зъ тыхъ філій дôстають товаръ торговцѣ въ кождôмъ краю.

Представивши се величезне заведенье фабричне, мушу познакомити читателя ще зъ етикетами.

Отсе они: Dorobantul для Румунія, Ramses для Англіи и Америки, Lohengrin для Нѣмеччины и Австріи, вкôнци для Россіи, Франціи и Австро-Угорщины **Les dernières Cartouches**, паперцѣ, якій кождый розважный курець уживае зъ найбôльшимъ вдоволеньемъ.

По тôмъ всѣмъ, що я лично бачивъ у фабрицѣ въ Гассікуръ, розумѣю, для чого сей знаменитый выробъ французкій такъ розходить ся по всѣхъ-усюдахъ.

Примѣчу ще, що етикета сеи знаменитои марки Les dernières Cartouches се хромолітографічна репродукція славного образу Невіля.

Зъ того паперу Les dernières Cartouches суть такожь и неклеенѣ тутки.

Складъ головный на Австрію: Вѣдень Schottenring 15, — Львôвъ, у С. ФЕЛЛЄРА ул. Кароля Людвика ч. 39. 4518 3—3

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ **Іардолиньскій,** площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (3—10)

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!

„Нова правопись руска“,

брошурка, зъ котрою кождый повиненъ оббзнатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ школьнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дôстати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

Выробы зъ ґумы и кавчука 4331 70—?

гігієнічнѣ, хірургічнѣ, до плеканя недужихъ и для полбжниць. (Спеціальность парискій пôдъ дискрецією) высилае за посѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краєвскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый **нажаданье даромъ и оплатно.**

КУ-

фры, торбы и всѣлякій прибôры до подорожи

найдешевше въ торговли

товарôвъ модныхъ и бѣля мужескоо, прибôровъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянґнера

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечесньйшому Духовеньству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКІЙ ОБРАЗКИ:

безъ молитговъ мала сот. 35 кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бôльша „ 70 „
зъ молитвами хорошо выконанье по 1 зр. сотка.

МЕДАЛИКИ РУСКІЙ:

1 тузинъ медаликôвъ по 11, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКІЙ:

1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:

тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ

Ставроп. Інститута по 50 кр. на рôкъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ

„Посланника“ на рôкъ 1893 по 35 кр.

О численній замовленя уграшае ся! 4493 14—9

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Пубóику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“

по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Ліярню дзвонôвъ“** въ Калуши, вдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовій дзвоны,** выконую скоро замовленя и приймаю старѣ або ушкоджены дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ груны. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 24—24

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй. Теперь нотуе фабрика Іа по 76, IIа по 70 зр. за 100 кільоґр. loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 29 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стації желѣзничон. 4038

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 106—?

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарнôй и складнôй оправѣ ніклевôй майже 20 цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. 2⅜.

Зъ свѣтячимъ въ ночи ціферблятомъ обокр. бôльше.

Такій самый будильникъ календаровый зъ дзвонкомъ, въ ночи свѣтить, зр. 4⅝.

Годинникъ стѣнный, бье годины, около 40 цм. довгій зъ політироваными рамами золочеными зр. 3½, зъ накручуваньемъ зр 4½. Въ ночи свѣтячій о 60 кр. бôльше.

Годинникъ зъ зазулею, въ скриночцѣ гарно рѣзьбленôй, около ½ метра великій зр. 6.

Годинникъ зъ зазулею и перепелицею, бье и повтаряе годины, около 1 метра высоты зр. 18½.

Мужескій ремонтоаръ зъ нового срѣбла зр. 4, подвôйно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтоаръ анкровый на 15 рубінôвъ зъ потрôйною кувертою, дуже мôцный, марка „Dauerhaft“ зр. 9.

Занорука дволѣтна: Цѣнники фабричнѣ даромъ.

E. MAYER, Wieneruhren Industrie

I. Schottenring Nr. 33. 4457 27—?

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1.60 зр., на чверть року 1 зр.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанѣ

Выробы косметичнѣ, Тоалетнѣ и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілею. Се средство, одержане зъ бдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **веснянки, плямы печѣнковѣ, близни и т. п., надае шкорѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише бдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего бдличного средства бдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и бдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосій змôцнюе и до вытворюваня та порості волося побуджае. Цѣлый фляконъ 3 зр. Пôвъ фляконъ 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНАЖКІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лица, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігієнічнои окрасы лица.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60. 3748

Вода фіялкова. Усуває зъ лица прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкóры, выгладжуе морщинки и долики бсновѣ. Лице бдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне бдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на шкóрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкóру. Ухиляе веснянки и жовто-бурѣ плямы зъ лица. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Суконницѣ ч. 20., и въ Черновцяхъ Ринокъ ч. 2.

Запросины до передплаты

на популярну часопись, котра зъ **днемъ 23 н. ст. сѣчня** два разы въ мѣсяць кождого 8-го и 23 го при участи лучшихъ нашихъ письменныхъ силъ почне выходити у Львовѣ пôдъ назвою:

ЧИТАЛЬНЯ

въ форматѣ великого аркуша въ 4-цѣ, сторôнъ 16, пôсля слѣдуючои програмы:

I. **Письмо святе** зъ вôдповѣднымъ короткимъ поясненьемъ на пôдставѣ науки руско-католицкои церкви.

II. **Часть белетристична** въ котру будуть входити стишки и оповѣданя такъ зъ суспôльного житя, якъ и основаній на тлѣ нашои бувальщины.

III. **Историчнѣ розвѣдки** о важнѣйшихъ подѣяхъ Руси-Украины въ загалѣ, зъ особливымъ увзглядненьемъ историчныхъ фактôвъ, вôдносячихъ ся до галицкои, буковиньскои и угорскои Руси. — Такожь розвѣдки зъ наукъ природныхъ.

IV. **Статьѣ змѣсту економічного,** т. є. статьѣ о земледѣльствѣ огородництвѣ, садôвництвѣ, пчôльництвѣ, годôвли худобы и т. п., якъ такожь и о спорôдненыхъ галузяхъ господарки нашихъ хлѣборобôвъ

V. **Справы торговельнѣ,** промыслôвѣ, фінансовѣ и асекураційнѣ въ рамкахъ вôдповѣдныхъ для нашого народу.

VI. **Політичный** короткій переглядъ важнѣйшихъ справъ, котрѣ дотыкають головно політично-народного житя нашого народу.

VII. **Новинки.**

Передплата на часопись „ЧИТАЛЬНЯ“ выносить на рôкъ 3 зр., на ½ року 1 зр. 50 кр. на ¼ року 75 кр. для **членôвъ** же товариства „Просвѣта“ и **передплатникôвъ** „Батькôвщины“: на рôкъ 2 зр., на ½ року 1 зр., на ¼ року 50 кр.

Свѣдомѣ цѣлкомъ тои высокои задачѣ, яку маємо сповнити, принимаючи на себе выдавництво часописи „ЧИТАЛЬНЯ“, просимо прихильникôвъ народнои просвѣты словомъ и дѣломъ пôддержати нашѣ змаганя тымъ бôльше, що мы, приступаючи до выдавництва „ЧИТАЛЬНѢ“ сповняємо лише патріотичный довгъ взглядомъ нашого народу.

Выдавець: **Іос. Ярембецкій.** Одв. редакторъ: **Ив. Бачиньскій.**

Адресъ Редакціи и Адміністрациі: Львôвъ, улиця Театральна, ч. 8, II. поверхъ, куда просимо посылати вôдповѣднѣ статьѣ и передплату.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папéръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 6 Львôвъ, Субота 9 (21) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и къ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на непередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австріи):

на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	—	кр.
на пôвъ року . . .	9 „	—	„
на чверть року . . .	4 „	50	„
на мѣсяць . . .	1 „	50	„

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	—	кр.
на пôвъ року . . .	8 „	—	„
на чверть року . . .	4 „	—	„
на мѣсяць . . .	1 „	35	„

За границями Австріи:

на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.	—	кр.
на пôвъ року . . .	12 „	—	„
на чверть року . . .	6 „	—	„

Выдавництво „Дѣла“.

У Львовѣ дня 21 н. ст сѣчня 1893.

Въ комісіи буджетовôй рады державнои дня 19 с. м. пôднято на-ново нарады надъ буджетомъ державнымъ, а именно надъ етатомъ міністерства просвѣты. Попередъ всего раджено надъ позицією „университеты“ — при тôй позиции пôднѣсъ посолъ Романчукъ справу рускихъ катедръ на медичнôмъ факультетѣ у Львовѣ.

Посолъ Романчукъ зажадавъ вôдъ міністра просвѣты пріпціпіяльнои постановы, що на маючôмъ вôдкрыти ся въ 1894-ôмъ роцѣ медичнôмъ факультетѣ въ университетѣ львôвскôмъ будуть установленй такожь катедры зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, а при тôмъ додавъ, що вже заразъ при вôдкрытю факультету могли бы заняти рускй катедры способнй Русины, нинѣ професоры въ другихъ університетахъ.

Для міністра просвѣты д-ра Ґавча се жаданье посла Романчука не було новинною, бо такій самъ постулятъ выразило вже попередно наше політичне товариство „Народна Рада“ въ предложенôмъ ёму меморіялѣ.

И яку-жь давъ д-ръ Ґавчь вôдповѣь заступникови рускаго народу въ радѣ державнôй?

Автентичныхъ слôвъ вôдповѣди п. міністра мы доси ще не маємо, але змѣстъ тои вôдповѣди знаходимо въ телеґрамѣ до Gazet-ы Lwowsk-oи. Отже д-ръ Ґавчь мавъ вôдповѣсти послови Романчукови, що въ тôй справѣ треба выждати передо всѣмъ на внесеня властивыхъ властей галицкихъ.

Рѣчь имовѣрна, що міністеръ просвѣты давъ, таку вôдповѣдь, бо й передъ тымъ, коли посолъ Романчукъ звернувъ ся бувъ въ комісіи до д-ра Ґавча въ справѣ именованъ инспекторôвъ окружныхъ, д-ръ Ґавчь здавъ ся на властивй власти галицкй — въ тôмъ выпадку на краєву раду шкôльну, котра выбирає и предкладає кандидатôвъ.

Тôлько-жь теперь, при справѣ катедръ університетскихъ, така вôдповѣдь п. міністра нѣякъ уже не дасть ся оправдати, ба навѣть годѣ ёи зрозумѣти. Пріпціпіяльна постанова, чи на выдѣлѣ медичнôмъ львôвского університету мають бути катедры такожь рускй, — належить не до галицкихъ властей, а міністеръ, вôдкликуючись на власти галицкй, немовь дає зрозумѣти, що заведенье або незаведенье катедръ рускихъ залежить вôдъ галицкихъ Полякôвъ, — вôдъ того, чи они згодять ся на те, чи не згодять ся.

Така вôдповѣдь міністра просвѣты на жаданье посла Романчука мусить огôрчити рускій народъ, котрый мавъ повне право сподѣвати ся инакшои вôдповѣди — а то на пôдставѣ основныхъ законôвъ державныхъ и на пôдставѣ факту, що вже на дотеперѣшныхъ факультетахъ університету львôвского истнують рускй катедры и сей університетъ есть будь-що-будь утраквістичный.

По такôй вôдповѣди п. міністра просвѣты въ комісіи — обовязкомъ есть нашихъ послôвъ зъ рады державнои справу порушити и поставити ясно при дебатѣ буджетовôй въ повнôй палатѣ.

Бѣда и нужда народу.

[Письмо зъ-надъ Збруча.]

Приймѣть до дорогои намъ часописи „Дѣло“ тыхъ кôлька слôвъ нашихъ и подайте до прилюднои вѣдомости бѣду и нужду насъ бѣдныхъ селянъ. А бѣда наша безъ границь.

Сего року у насъ не зародило, люде не мають що ѣсти, а екзекуція за податки переводить ся по селахъ безмилосердно. Мы знаємо, що для державы належить ся дань, але-жь для бѣдныхъ суть параґрафы, що мають хоронити ихъ передъ руиною, — параґрафы зобороняючй забирати послѣдну рѣчь вôдъ бѣдного. А що-жь робить екзекуторъ зô Скалата, що недавно тому зъѣхавъ у нашй села?

Въ селѣ Чернелѣвцѣ надъ Збручемъ екзекуторъ, прибувши до села, казавъ позабирати остатнй кожухй зъ бѣдныхъ селянъ. Коли прийшовъ до Вулькы Басковои, не заставъ нѣкого въ домѣ, -- пôшли були на роботу до двора [за 14 кр. на день]. Хата була замкнена. Екзекуторъ казавъ выймити вôкно, влѣзти до середины и забрати лахи. — Настя Ковалиха, бѣдна старушка, мала одну лише коровицю и стареньку хатину. Отже корову продали за податокъ, а и зъ хатины выганяють ёи, бо боять ся, абы не завалилась. Жаль и роспука брали дивитись, якъ бѣдна вдова Ковалиха зъ дѣтьми и внуками ридала, руки ломила за коровицею та якъ она старшину по рукахъ цѣлувала, абы ёй не забирали ..

Въ Орѣхôвци у Павла Маринюка забрали остатну кожушину, котра служила не лишь ёму, але й жѣнцѣ та дѣтямъ. На другу нôчь казали ёму ити на варту, — а треба знати, що тамъ що ночи стоить на вартѣ 18 людей — бачите, зъ причины еміґрациі.... Отже той Павло Маринюкъ, не маючи вже кожушины, завинувъ ся въ простирало и такъ прийшовъ вôдбути службу. Чудуватись тôй вытревалости бѣдного селянина! Коли панъ заступець старосты спытавъ того Павла Маринюка: „Dlaczegoś chodził do Rosyi?“ — вôнъ покôрненько вôдповѣвъ: „Бôгме, пане, не йшовъ бы-мь; але ѣсти хочу. Та й ще взяли менѣ остатну кожушину. Але то — каже — нѣчо, перетерплю и при тыхъ словахъ пôдскочивъ у-гору, вдаривъ обцасами и почавъ [то було передъ латиньскимъ новымъ рокомъ] вѣнчувати: „Нашй паны най жиють, многа лѣта най мають!“ Добра щира душа! — Костеви Шевцевому въ Орѣхôвци забрали скриню зъ шматьемъ; бѣдаческо навѣть не буде мати въ що перебрати ся.

И такъ зъ-надъ граничныхъ сѣлъ, якъ Чернелѣвка, Качанôвка, Мыслова, Заднишôвка, Орѣховець — позабирали кожухи и возами понавозили до громадскои канцелярии въ Орѣхôвци. Тамъ то лежить купами, а бѣднй селяне заводять, бо не лишь голодують, але й не мають въ що задягнути ся.

Тожь просимо Свѣтле ц. к. староство въ Скалатѣ, щобы вглянуло въ справу и казало звернути бѣднымъ селянамъ одѣжь, абы бодай не мерзли, коли вже не мають що ѣсти.

Та й взагалѣ просимо тыхъ, що мають власть въ рукахъ, нехай звернуть увагу на нужду и бѣду народу. Нужда и бѣда пхає людей до еміґрациі. Нашй священники нѣчо не винній. Они говорять и представляють злй наслѣдки еміґрациі, учать, що мы католицкои вѣры и повинній тримати свою вѣру, не покидати рôднои землицѣ, — але що то поможе, якъ зъ христіянина нужда духъ выпирає, якъ вôнъ голодный и голый...

Ще разъ просимо Васъ, Пане Редакторе, помѣстѣть ласкаво се письмо наше въ любôй намъ часописи „Дѣло“.

Надзбручане.

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ пятницю, засѣданю палаты послôвъ докôнчено дискусію надъ етатомъ міністерства справъ внутрѣшныхъ. По промовѣ пос. Зіса въ справѣ реґуляціи Дунаю принято всѣ позиціи „Будôвлѣ воднй“.

Приступлено до дискусіи надъ етатомъ міністерства обороны краєвои.

Пос. Шлезінґеръ домагавъ ся децентралізаціи доставы для арміи.

На тôмъ закôнчено засѣданье, а пос. Штайнвендеръ интерпелювавъ въ справѣ напору на выборцѣвъ при выборахъ до рады мѣскои въ Ліберци.

Слѣдуюче засѣданье въ понедѣлокъ,

——

Палата панôвъ приняла проектъ закона о промыслѣ будôвляномъ пôсля предложеня комісіи.

——

Въ колѣ польскôмъ вела ся черезъ два днѣ оживлена дискусія' надъ етатомъ міністерства скарбу. Референтомъ тои позиціи въ повнôй палатѣ есть пос. Козловскій, тожь и першій забравъ голосъ въ колѣ, щобы выказати, чого треба домагатись для Галичины. И такъ треба жадати: побôльшеня повѣтовыхъ дирекцій скарбовыхъ о пять а креованя трехъ

Чоловѣкъ изъ гарнымъ вусомъ

Карикатура Сватоплюка Чеха.

Чоловѣкъ изъ гарнымъ вусомъ то зовсѣмъ особенный чоловѣкъ. Пôзнаєте его мѣжь инчими заразъ на першій поглядъ — не по вусѣ, бо той певно нѣ трохи не гарный, але по тôмъ, якъ вôнъ глядить, якихъ добирає рухôвъ, якъ ходить и якъ загаломъ поводить ся въ товариствахъ.

Есть се особенна вôдмѣна породы homo, а вытворюеть ся зô звычайного чоловѣка менше-бôльше ось якъ. Деякій звычайный молодый чоловѣкъ прохожуеть ся въ зовсѣмъ буденному настрою по валахъ. Убранье на нѣмъ нѣ сяке нѣ таке; въ цѣлôй его зверхнôй поставѣ вы не доглянули-бъ нѣчого вôдмѣнного. Вôнъ думає объ тôмъ, якій то сегодня деньокъ погожій, чи пôйти ёму въ вечѣръ въ театръ, чи буде й сегодня въ гостинницы такій поганый добôръ стравъ, якъ учора — однымъ словомъ, усе на нѣмъ и въ нѣмъ зовсѣмъ звычайне. Та нежданo чуе вôнъ за собою слова: „Подивись, сей має гарнй вусы!“ Шепнула се одна зъ двохъ панянокъ, котрй саме перейшли поузъ него, але вôнъ чувъ добре. Вôнъ оглядаеть ся нерадо й бачить профілѣ двохъ веселыхъ дѣвочихъ лицъ, зверненыхъ трохи назадъ и озираючихъ его крадькома. Обѣ головы швидко вôдвертають ся а панны кваплять ся дальше, якъ бы нѣчого й не було. Але молодый чоловѣкъ знає вже нестеменно, що та замѣтка вôдносилась до него.

Зъ тою хвилею починаеть ся цѣкавый процесъ, въ наслѣдокъ котрого нашъ молодый чоловѣкъ вважаеть ся чоловѣкомъ зъ гарнымъ вусомъ. Швидко вôнъ пôсля тои пригоды пôдведе мимохôть руку й плавно пересуне по мягкому хвилястому заростѣ свого лиця. То опять зупинить ся передъ найблизшою склеповою выставою й нѣбы-то зачне оглядати выставленй тамъ новй предметы, а на дѣлѣ стараеть ся побачити на склѣ выставы черты свого лиця. Йде дальше глубоко задуманый, але зъ выразу лиця видко, що думає объ чôмсь любôмъ: забувъ про вечерю, про театръ, про погоду, про все инче: его уява занята тôлькы одною гадкою.

Вôнъ входить въ каварню й стоить черезъ хвильку передъ зеркаломъ. Найперше бачить, що его вусъ лежить якъ слѣдъ и має вôдмѣтный красный вôдтѣнокъ свѣтло-каштановои барвы, але трохи занедбаный — належалось бы присвятити ёму бôльше дбалости. Вôнъ вырôвнуе его й чуе опять, що оно любенько пальцямъ перебѣгати по тыхъ мягкихъ шовковыхъ хвиляхъ.

Вôнъ сѣдає за стôлъ напротивъ зеркала, але чогось розсѣяный. Пôсля кождои хвилѣ вôнъ зглядаеть ся окомъ черезъ газеты въ зеркало. Наконець потонувъ у англійскôй газетѣ, котра подає на двохъ сторонахъ портреты членôвъ парляменту зъ дуже рôзнороднымъ укладомъ вусôвъ.

При вôдходѣ зъ каварнѣ вôнъ вôдкидавъ инчимъ разомъ скромно помôчь прислуги; сегодня давъ на себе вложити весняный плащь зъ направду кавалєрскимъ трепотомъ тѣла и втисъ послугачеви въ руку щедрый могоричь.

Зъ каварнѣ вôнъ заходить до голяря. Нагадавъ собѣ, що вже пора-бъ остригтись.

— Коротко. Та й вусъ такожь поправте трохи; и такъ вôнъ увесь не вартъ багато, та все-жь таки зголити его було бы гидко — додає молодый мужчина лицемѣрно.

— Ахъ, анѣ думати объ тôмъ. Такого вуса було-бъ вѣчно шкода. Вашъ вусъ, пане, въ самôмъ дѣлѣ гарный и мягкій якъ шовкъ.

Хитрый голярь не може пôсля того нѣякъ инакше, якъ поклонитись низенько, але нашъ гордѣй добачуе въ тôмъ потвердженье недавного высказу панны.

— Но-но, — вôдхилюе вôнъ що-правда пôдлесливôсть голяреву зъ веселымъ усмѣхомъ (вôнъ сегодня въ незвычайно добрôмъ гуморѣ), але поважно призадумуеть ся надъ его пытаньемъ, чи уложити вусъ по французки въ острй кôнцѣ.

Напослѣдокъ занехуе те. Вôнъ не бажае собѣ анѣ скорочувати вуса анѣ робити яку небудь инчу важнѣйшу змѣну, тôлькы выровнати й упорядковати, де того треба.

— Е, се вамъ якъ разъ дуже до лица, — захвалюе голярь. — Але здалось бы трохи вусы запекти й вытягнути въ острй кôнцѣ.

— Такъ гадаєте? Ну, най и такъ.

Вôдъ голяря вже выходить готовый рôдъ чоловѣка зъ гарнымъ вусомъ, котрый опять дуже рôзными способами доходить дальше до повнои звершености. Гарнй вусы е всякихъ можливыхъ розмѣрôвъ, якъ до лица, всякихъ барвныхъ вôдтѣнкôвъ, найрôзнороднѣйшои якости й укладу. И ихъ властитель рôзнять ся межи собою въ деякихъ оглядахъ. Та про-те есть у нихъ всѣхъ чимало спôльныхъ або бодай схожихъ прикметъ, зъ котрыхъ можна скласти пересѣчный типъ чоловѣка зъ гарнымъ вусомъ.

Я вже казавъ, що такого чоловѣка можна пôзнати помежи инчими зъ першого погляду по его зверхному выглядѣ й поступкахъ. Вôнъ ходить завсѣгды зъ пôднесеною якъ слѣдъ и якось непорушно застиглою въ данôй поставѣ головою. Очи его на пôвъ прищулений, немовь уважно смотрять на якійсь подальшій предметъ и немовь тымъ впрямленьемъ заманюють и поглядъ другихъ людей за собою.

Чоловѣкъ изъ гарнымъ вусомъ має звычайно рухи вôльнй, вôдмѣренй. Коли-жь махае иногдѣ руками, то й середъ найживѣйшои ґестикуляціи не выходить по-за границю звѣстныхъ высше згаданыхъ рухôвъ. Найзвычайнѣйшимъ его рухомъ есть бодай трошки сѣпнути за кôнчики вусôвъ або погладити сплываючу бороду на перемѣну.

Лице въ такого чоловѣка поважне, на его чолѣ царить пôднесла величавôсть; коли вôдносить ся до кого зъ приязню, то завсѣгды е въ тôмъ якась частина прихильнои здержности. Декотрй зъ нихъ навѣть и зажартують собѣ деколи, але завсѣгды лише до звѣстныхъ заздалегôдь вызначеныхъ границь. Сердечный безмежный смѣхъ можна замѣтити лише въ тыхъ, котрй носять окремый рôдъ выдовженыхъ у кôнцѣ, вôдстаючихъ вусôвъ, котрыхъ перелетне миганье выкликає дуже миле вражѣнье, коли зъ-пôдъ нихъ выглянуть два веселй ряды бѣлыхъ, здоровыхъ зубôвъ.

Велика бôльшôсть людей зъ гарнымъ вусомъ вызначуе ся живымъ змысломъ до порядку й чистоты. Ковнѣрики у нихъ взорцево бѣлй, плащѣ старанно вычищенй, чоботы ясно вылискують, а цѣла одѣжь взагалѣ безъ закиду — они-жь знають, якй обовязки має супротивъ себе чоловѣкъ, котрый есть разъ-уразъ предметомъ загальнои уваги.

Мужчина зъ гарнымъ вусомъ то особа су-

посадъ совѣтниковъ скарбовыхъ для инспекціи повѣтовъ; щобы контрибуенты мали право прямо удавати ся до тыхъ инспекторовъ зъ жалобами; щобы поббльшено число стражниковъ и респіцієнтовъ та щобы утворено кінну сторожу скарбову, и то зъ огляду на новагу державы, еміграцію селянъ и переводженье худобы за границю; щобы поставлено новй стовпы пограничнй на мѣсце давныхъ спорохнавѣлыхъ. Вкінци спротививъ ся стабілізаціи секвестраторовъ, а то зъ огляду на родъ людей, якй идуть на секвестраторовъ. — Пос. Вайгель жалувавъ ся на тягаръ податковый, накладаный на горальнѣ и на промысловцѣвъ въ Галичинѣ. Власти скарбовй хотѣли бы пбдвысшити шрубу податкову до неможливои высоты. Выказуючи передъ повною палатою на тй неправильности, буде мусѣвъ ударити на своихъ. — Пос. Хшановскій спротививъ ся утвореню кінноі сторожѣ скарбовои, — а то зб становища загально польского. Трактатъ вѣденьскій запевнивъ всѣмъ давнымъ областямъ Польщѣ вбльну торговлю, тожь не треба вбдмежати ся вбдъ Царства польского новою сторожею и ставляти новй стовпы пограничнй. — Послы Абрагамовичь и Гневошь жалували ся на строгій наглядъ властей скарбовыхъ надъ горальнями. — Въ оборонѣ галицкои дирекціи скарбовои промовляли послы Щепановскій и Левицкій. Першій зъ тои причины, що теперѣшна дирекція скарбова рбвно справедлива якъ для бѣдаковъ такъ и богачѣвъ; — другій длятого, що не выпадае жалуватись передъ палатою послбвъ на своихъ урядниковъ. Рбвножь домагавъ ся пос. Левицкій, щобы утворено кінну сторожу на способъ войсковый, а именно, щобы ажь два полки такои сторожи розмѣстити на всхбдній граници. — Пос. Пѣнинькій заявивъ ся листовно такожь за кінною сторожею, а то за-для еміграціи селянъ до Россіи. — Вкінци зібравъ презесъ Ярорскій все сказане въ тій дискусіи разомъ заявляючи, що неконче треба наставати на реформу закона податкового, що не треба порушати справы податковыхъ екзекуторовъ, и хочь справа кінноі сторожѣ дуже важна, то она буде полагоджена въ иншій способъ. — Въ палатѣ промовляти буде пос. Вайгель пбсля повысшихъ указокъ.

Тайнй акты россійскои дипльоматіи.

Незабаромъ мае выйти зъ печати, якъ оголосила „Свобода“, книжка, въ котрій подасть ся збіръ россійскои урядовои переписки зъ рокбвъ 1879—1890 дотычно політики россійскои на балканьскбмъ пбвъостровѣ а именно въ Болгаріи. Книга та, котра выкличе безперечно велике вражѣнье въ цѣлій Европѣ, появить ся въ мовахъ россійскій, нѣмецкій, французскій и англіиской. Змѣстъ ей буде замѣтнымъ причинкомъ до исторіи болгарскои а выкаже цѣли россійскои політики и средства до переведеня тыхъ цѣлей. Буде се книжка дуже поучаюча й доказуюча, що въ россійскій дипльоматіи майже кождый человѣкъ чуе ся покликаный вести політику на власну руку. Выявить ся такожь, зъ якими то страшными ворогами мусѣла бороти ся молода Болгарія й кблько часу треба було, щобы тій державѣ зъєднати межи самыми Болгарами прихильниковъ, котрй сегодня стають въ ей оборонѣ.

Зъ-мѣжь помѣщеныхъ у тій книжцѣ актбвъ, оголошуе теперь N. fr. Presse одинъ актъ, именно тайный обѣжникъ директора азійского департамента до начальника дипльоматичноі агентіи и до консулѣвъ въ Болгаріи зъ 5 вересня 1886 ч. 2078. Въ обѣжнику выказуе ся, що невдоволенье, що дѣяльность россійскихъ заступниковъ въ Болгаріи и всходній Румелии була доси безуспѣшна та що консулѣ й агенты ошибочно информували россійске правительство про болгарскй вбдносины и настрбй болгарского народу. Мимо царскихъ обѣтницъ и приязныхъ запевнювань россійского правительства болгарскй революціонеры въ Трновѣ утворили пбдъ начальствомъ президента собранія Стамболова нове правительство и покликали назадъ до краю прогнаного кн. Александра, а хочь одного дня собраніе выразило цареви свою преданность, то заразъ на найблизшбмъ засѣданю вчинило те саме супротивъ кн. Баттенберга.

На основѣ тыхъ подѣй взываe россійске правительство своихъ заступниковъ, вплывати на болгарскихъ патріотовъ въ тбмъ напрямѣ, абы тіи-жь приготовились на нову державну змѣну, яка маe наступити черезъ занмеованье для Болгаріи надзвычайного комісаря, генералъ-майора Кавльбарса, котрый покличе зовсѣмъ новй особы, якй узнать вбдповѣдными, въ складъ правительства.

Тайне посольство генерала барона Кавльбарса маe на цѣли:

1. Вбддалити законныхъ болгарскихъ регентовъ и властниковъ.

2. Утворити нове міністерство зъ особъ щиро вбдданыхъ Россіи, а офіцирамъ надати давнй становища.

4. Знести станъ облоги и вбдложити на необмеженый часъ выборы до великого собранія.

5. Для привернення спокою и порядку въ краю маe нове міністерство просити царске правительство, щобы змбцнило болгарску армію регіментами россійскои кавалеріи и инфантеріи.

6. Дати вбдставку тымъ болгарскимъ офіцирамъ, котрй заявились прихильниками давного кн. Александра.

7. По переведеню тыхъ мѣръ скликати велике собранье, котрому объявить ся волю царя, що прийме титулъ великого князя болгарского. Царскій намѣстникъ буде выбраный зъ-мѣжь Болгаръ.

8. Поручити тревалость конституціи, вбльность и независимость княжества.

9. Повѣдомити населенье, що анѣ кн. Батенберга, анѣ котрый небудь изъ его братовъ пбдъ нѣякимъ позоромъ не можуть вернути до Болгаріи и засѣсти на престолѣ.

Наконець взываe обѣжникъ, щобы представителѣ Россіи въ Болгаріи дали можливу пбдпомогу генералъ-майорови Кавльбарсови и слухали его приказбвъ.

Справы краевй.

[Внесеня выдѣлу краевого въ справѣ утвореня въ Галичинѣ новыхъ судовъ.]

На пбднесенье добробыту въ краю, ожывленье промыслу и торговлѣ незмѣрно вплываe полекша у вымѣрѣ справедливости, а вбдтакъ вбдповѣдне до населеня, догбдне и приступне розложенье судовыхъ округовъ и ихъ осель.

Спонуканый тыми засадами выдѣлъ краевый вбдъ початку свого истнованя слѣдивъ у тбмъ напрямѣ потребы нашого краю и предкладавъ соймови пбсля закона державного зъ 11 червня 1868, богато внесень, щобы спытавъ правительство о гадку и въ справѣ заведеня трибуналовъ першои инстанціи и въ справѣ судовъ повѣтовыхъ въ рбзныхъ мѣсцевостяхъ краю. На тй внесеня соймъ радо годивъ ся.

Богато зъ тыхъ жадань правительство увзгляднило, але декотрыхъ ще дотеперь не полагоджено. Отже выдѣлъ краевый выготовивъ справозданье для сойму и поставивъ тамъ внесенье, щобы соймъ вбзвавъ правительство, щобы для запевненя належного вымѣру справедливости въ краю нашбмъ установило якъ найскорше: трибуналъ першои инстанціи зъ осѣдкомъ въ мѣстѣ Чортковѣ и новй суды повѣтовй: въ Пбдволочискахъ. Жабю, Яворжнѣ, Озерянахъ, Закличинѣ, Отынін, Болтбвцяхъ и Вельополи, постепенно въ згаданбмъ порядку.

Въ цвѣтни 1892 внесла громада и обшаръ двбрскій въ Закопанбмъ просьбу до сойму о утворенье нового суду повѣтового въ Закопанбмъ. Сю просьбу передавъ соймъ выдѣлови краевому до розслѣду.

Выдѣлъ розслѣдивъ сю справу и показало ся, що лише громада Поронинъ въ новоторскбмъ повѣтѣ, узнала потребу утвореня новоторскбмъ повѣтѣ, але зъ оселею въ Поронинѣ, а не въ Закопанбмъ; — иншй-жь громады, що надавали ся до прилученя до будучого округа судового въ Закопанбмъ, заявили, що повѣговй суды, до котрыхъ теперь належать, зовсѣмъ вбдповѣдають ихъ потребѣ и выстають для належного вымѣру справедливости.

Зъ тыхъ причинъ ухваливъ выдѣлъ краевый поставити соймови внесеня, щобы надъ просьбою о утворенье нового суду повѣтового въ Закопанбмъ перейшовъ до порядку дневного.

Громады и обшары двбрскій: Пшеславъ, Подолье, Вылбвъ, Болонье, Келкбвъ, Княжничѣ, Пбдлѣшаны, Рыдзбвъ, Воля мѣлецка, Пятковичѣ и Грибовъ внесли на весняной сесіи мин. року до сойму просьбу о вылученье ихъ зъ округа суду повѣтового въ Радомысли, а придѣленье до округа суду пов. въ Мѣльци.

Головною причиною жадань громадъ, пбдписаныхъ на просьбѣ, есть установа нового уряду податкового въ Радомысли, що урядуе на цѣлый округъ радомыскій, а вбдтакъ вбдмова властей скарбовыхъ у справѣ полишеня ихъ въ приналежности до уряду податкового въ Мѣльци.

Рада пов. въ Мѣльци пбдперла жаданье просячихъ громадъ, але власти судовй зъ огляду на хбдъ справъ въ обохъ судахъ и противне теперѣшнымъ замѣрамъ правительства и краю змаганье до поббльшуваня истнуючихъ округовъ судовыхъ, годять ся лише на прилученье трехъ найблизшихъ до Мѣльця положеныхъ громадъ: Княжинича, Пбдлѣшанъ и Волѣ мѣлецкои.

Выдѣлъ краевый зазначивъ у своѣмъ справозданю до сойму, що взагалѣ беручи обшаръ мѣлецкого староства, зъ огляду на топографічне положенье его и населенье, е потреба утворити въ границяхъ того повѣта третій судъ повѣтовый; при тбмъ дали бы ся усунути иншй недогоды вбдповѣднымъ умѣщеньемъ осѣдковъ судовыхъ властей и податковыхъ.

Однакъ доки сего не буде, выдѣлъ краевый думае, що на теперь добре бы було лише вылучити зъ округа суду повѣтового радомыского и прилучити до округа мѣлецкого суду три мѣсцевости, вказанй высшимъ судомъ краевымъ, а то: Княжничѣ, Пбдлѣшаны и Волю мѣлецку — и таке внесенье ухваливъ выдѣлъ краевый поставити соймови.

Дописи „Дѣла”

Зъ Перемышля.

[Дбаймо про фонды вдовичо-сирбтскій!]

На соборчику деканата перемыского дня 16 н. ст. сѣчня с. р. поставивъ о. Александеръ Гелитовичь внесенье, щобы замѣсть новорбчныхъ розходовъ на білеты ґратуляційнй и иншй некористнй датки, призначити сй грошѣ по примѣру иншихъ товариствъ на вдовы и сироты по священикахъ епархіи перемыскои яко даръ до коренного фонда. Розумѣвсь, внесенье принято и мимо того, що дуже мало було священикбвъ зобраныхъ на соборчику, зложили заразъ 5 зр. 60 кр. А то Вси. оо. А. Гелитовичь 1 зр., И. Двулѣтъ 1 зр., А. Захарясевичь 1 зр., И. Демянчикъ 60 кр., З. Кравичъ 50 кр., И. Маликъ 50 кр., К. Винницкій 50 кр. и К. Хотинецкій 50 кр. Грошѣ доручено Впр. о. предсѣдателю института крил. Подолиньскому.

Есть то гадка по разъ першій предложена въ тбмъ дусѣ въ користь вдовичого фонда и було бы пожадано, щобы кождый деканатъ всѣхъ трехъ епархій наслѣдувавъ примѣръ перемыского деканата, а принѣсъ бы красный даръ кождого нового року до свого вдовичого фонда. Хотяй вправдѣ кождый членъ вплачуе рбчно свбй приписаный датокъ 7 зр., однакъ признати треба, що кождый радо видѣвъ бы, абы вдова ббльше якъ 50 зр. рбчно побирала. Щобы се сповнило ся, залежить вбдъ самого священьства, котрого обовязкомъ було бы: не тбльке залеглости скорѣйше сплачувати, але й кожду нагоду, чи то свята, чи новый рбкъ выкористати, бы яку добровбльну лепту на вдовы узбирати. тымъ бо окажуть, що живо заинтересованй своимъ институтомъ и радй бы, щобы по ихъ смерти жены та дѣти були забезпеченй лучше, нѣжь до теперь.

Передовсѣмъ члены загального зобраня могли бы взяти собѣ за обовязокъ не тбльке на загальнбмъ зобраню брати живу участь и опѣкуватись фондомъ и вдовами, але й черезъ цѣлый рбкъ посѣданя мандату заохочувати и поодинокихъ членовъ института и кожду нагоду мати на оцѣ, щобы ей выкористати въ благо вдовичого фонда, бо тымъ окажуть, що не тбльке суть вбдпоручниками деканальными до одного загального зобраня, але правдивыми заступниками фонда ажь до другого зобраня, если въ своихъ деканатахъ живый интересъ для фонда межи священьствомъ пбддержать.

Ж.

Зъ Теребовельщины.

[Выборы до рады повѣтовои въ Теребовли.]

Дня 16 н. ст. сѣчня с. р. вбдбули ся выборы зъ меншихъ посѣлостей до рады повѣтовои въ Теребовли. Констатуемо на передъ, що не було нѣякои пресіи зб стороны власти політичнои. — Русины ставили лісту селянську: 8 селянъ и 4 священикбвъ, а зъ другои стороны поставлено лісту мѣшану: 3 священикбвъ, 2 властителѣвъ бблыпои посѣлости, одинъ бурмістръ и 6 селянъ. Була ще и третя партія зъ одного села, котра ставила кандидатовъ на перемѣну зъ обохъ лістъ; тота третя партія пошкодила рускій лістѣ. Ліста повѣтова приняла священикбвъ, щобы зъєднати селянъ; впрочбмъ може се и зворотъ до лѣпшого.

По обчисленю голосовъ показало ся, що кандидаты умѣщенй въ обохъ головныхъ лістахъ: о. Залуцкій деканъ, о. Тимусъ, парохъ зъ Гумнискъ, Николай Дичковскій, господарь зъ Заздрости, Баранокъ Матѣй, вбйтъ зъ Кобиловолокъ, Стефанъ Мушиньскій, господарь зъ Лешнева, Василь Ковальчукъ зъ Иванбвки — перейшли майже всѣми голосами. — Зъ лісты польскои выключно перейшли: о. Билиньскій зъ Илавча, Юрій гр. Борковскій зъ Млиниска, Адамъ Мислаковскій, обыватель зъ Могильницѣ, д-ръ Юліянъ Ольпиньскій, бурмістръ Теребовлѣ [котрого Русины не ставили разъ щобы куріи сѣльскои не слабити а по друге, бо знали, що выйде певно зъ мѣстъ], Лука Стахбвъ зъ Плебанбвки — а зъ лісты рускои выключно Романъ Юркбвъ зъ Рарахова.

Такъ отже Русины дбстали 7 своихъ радныхъ. Була бы цѣла ліста руска перейшла, кобы не хрунѣ. Голосуючихъ було 123, картокъ рускихъ вбддано 64, отже була абсолютна бблыпость, тбльке що два агітаторы мазали имена священикбвъ, а писали панбвъ, мовлячи, що попбвъ за много хоче выйти на радныхъ. Одинъ зъ тыхъ агітаторовъ, П. Л. зъ Острбвчика, сынъ священика, Русинъ, котрый забувъ зъ якого дому выйшовъ и забувъ на добродѣйства, якй свѣдчивъ ему нашь деканъ по смерти его вбтця — сей панъ, писарь, замѣсть людей вести на праву дорогу зводить ихъ на свою руку, при выборахъ мазавъ въ рускій листѣ священикбвъ. Ще друга причина упадку нашои лісты: бракъ політичнои працѣ по селахъ, бо кромѣ 4—5 священикбвъ прочй здають ся на ласку Божу; одни благоденствуютъ, а другй мовлять: kommt Zeit kommt Rath и нѣчого не роблять.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальнй Зборы І-ои Філіи руского Товариства педагогічного въ Щирци.

Якъ було оновѣщено въ „Дѣлѣ“, що зборы вбдбудуть ся дня 1 н. ст. сѣчня въ Щирци въ канцеляріи громадскій — такъ и вбдбулись. На зборы прибули зб Львова: голова центрального выдѣлу п. Ол. Барвѣньскій и членъ выдѣлу п. Дмитерко. Зборы розпочали ся точно о годинѣ 2-ій по полудни. Присутныхъ членовъ було до 20, а пбсля прибуло ще до десять.

Збораныхъ повитавъ дотеперѣшный голова п. Кир. Малицкій и предложивъ на голову зборовъ п. Ол. Барвѣньского, а на секретаря п. Аслера зъ Ланбвъ. Присутнй одноголосно згодили ся на се предложенье. П. Барвѣньскій, оббймаючи провбдъ, вбдозвавъ ся до збраныхъ теплыми словами, щобы на такъ запустѣлій нивѣ якъ наше народне шкбльництво не уставали въ тяжкихъ трудахъ, а несли мѣжь нарбдъ просвѣту и добро.

П. Аслеръ вбдчитавъ справозданье зъ дѣяльности выдѣлу філіи за минувшій рбкъ. Выдѣлъ скликувавъ кблька конференцій учитель-

---

спбльна. Вбнъ радо показуеть ся на публичныхъ мѣсцяхъ; ходить залюбки на торжественнй зборы, де немало причиняе ся до удержаня ладу; радо даe ся запрошувати на родинній торжества, де посаджають его на почетне а очамъ усѣхъ легко доступне мѣсце; вчащае въ театръ, де сѣдае въ першбмъ рядѣ партеровыхъ крѣселъ а въ антрактахъ стоить оберненый задомъ до орхестры, розглядаючись по всѣй сали; буваe й на торжественныхъ вечеркахъ и забавахъ, де однакъ не мучить ся надмѣрно танцями анѣ конверзаціею, знаючи, що вже досыть его самои присутности.

Мужчина зъ гарнымъ вусомъ тѣшить ся звычайно загальною пошаною й поважаньемъ. На зборахъ его правильно выбирають головою. Такожь старосты въ краю й бурмістры дуже часто рекрутують ся зъ тои вбдмѣны людей. И при выборахъ цѣнить ся не-рѣдко гарный вусъ ббльше, анѣжь найгарнѣйшій мовы й засады.

Що-жь до політичного пересвѣдченя, то оно въ особинъ тои клясы досыть рбзне. Але й у найдемократичнѣйшого повновуса есть якійсь придыхъ аристократичности; я пересвѣдченый, що вы найдете межи ними дуже мало прихильниковъ повнои рбвноправности всѣхъ людей. Замѣтне те, що въ заграничнбй політицѣ симпатизують однаково зъ россійскимъ мужикомъ и зб старовѣромъ Туркомъ.

Въ любови мужь изъ гарнымъ вусомъ не буваe надто палкій. Вбнъ изъ засады не залюбить ся самъ, але дѣвчина залюблюе ся въ нѣмъ и для него то рѣчь зовсѣмъ природна. Бурливй обниманя, пристрастнй поцѣлуѣ, нежданй выбухи любови не по его вдачѣ; зрадливымъ пальцямъ любки даe на десеръ ледви свое волосье. Найббльше любить, коли дорога дѣвчина глядить на его лице зъ пошаны повнымъ подивомъ.

За те буваe розтратнымъ человѣкомъ и найчастѣйше сидить пбдъ выступцемъ, але за те домагае ся, щобы жѣночка оказувала, якъ гордою и щасливою чуе ся при боцѣ такого мужа. На батька надаe ся дуже добре до тои степени, що не радо займае ся выхованьемъ своихъ дѣтей, поки малй и вытягають свои нерозумнй пустй рученята за усѣмъ, що имъ заманеть ся.

Его змысловй вбдносины упорядкованй. Мужчина зъ гарнымъ вусомъ легко находить всюды протекцію, а деякй посады застерѣгають ся просто для него. Радй ему именно банки, котрй патріярхальнымъ вусомъ свого инкасіера хотять здобути довѣріе въ солідность фірмы, и великородній панове, котрй брамы своихъ палатъ радо приздобляють маестатично огромною бородою пбдъ оздобнымъ дворожнымъ капелюхомъ.

Що особенно замѣтный вусъ може выживити свого властителя, на те даe намъ доказъ уже шановный Вячиславъ Бжезанъ на фігурцѣ того дѣдуся, котрого панъ зъ Розенберка державъ лише на те, абы мбгъ своимъ гостямъ показувати его казочну бороду. Человѣкъ той мавъ вусъ завязаный на гузъ, а коли розвязавъ его й розчесавъ, то сягавъ ему ажь по самй кбстки нбгъ.

Я вычисливъ початки гарного вуса, а належить ся такожь написати про его конець. Приходить именно пора, коли зъ часомъ объявляють ся на нѣмъ рбзнй змѣны, котрй, правда, поеты порбвнують зъ „повѣвомъ доспѣлости“, „срѣбными нитками“, „пбзными цвѣтами“, „пластинками снѣгу“ й инчими поетичными рѣчами, на котрыхъ одначе нѣкому не залежить.

Буваe инодѣ, що тй появы нечайно опять зникають, и що навѣть вусъ набираe ще ббльшои красы анѣжь перше, змѣняе н. пр. черезъ нбчь давнѣйшу темну барву въ найкрасшій золоторусый вбдтѣнокъ, або навпаки блѣду свѣтлбсть на зовсѣмъ чорну краску воронячихъ перъ, — але се вже бувають лише останнй проблески передъ заходомъ его славы. Тутъ доводить ся, що человѣкъ изъ колишнымъ гарнымъ вусомъ зайде однои днины до голяря й червонѣючи трохи зъ якимсь вымушенымъ жартомъ каже збавити свое лице сумнѣвнои приздобы. А коли вже двобарвнй клаптики спадають въ неладѣ на помбстъ, мигнуть певно въ его памяти зъ его минувшости два гожй пустливй профілѣ дѣвочй а въ душѣ почуе шепбтъ: „Подивись, сей маe гарнй вусы!“

Мавъ — пожаль ся Боже, що мавъ! А сегодня вспокоюе ся зрадливою надѣею, що либонь скорше зупинить ся на нѣмъ залюбки женьске око, коли покажеть ся зъ оголенымъ вусомъ...

Але есть роды гарного вуса, котрй глузують собѣ зъ усякихъ навѣтовъ часу, ба доперва ажь въ пбзному вѣцѣ розцвѣтують найббльшою красою. Доля человѣка зъ такимъ вусомъ направду гбдна зависти. Черезъ цѣле житье вбнъ стрѣчавъ подивъ женщинъ, пошану мужчинъ, задоволеныи самъ изъ себе ходивъ по свѣтѣ зъ гордо пбднесеною головою — и ось! коли зима житя обсыпле его снѣлостю та снѣгомъ, вбнъ гладить свбй срѣбный гарный вусъ въ тбй солодкбй свѣдомости, що не надармо посвятивъ его плеканю усѣ днѣ свого житя; вбнъ збираe сегодня щедру нагороду, якъ той честный ратай, котрый може радѣти въ блеску своихъ заслугъ и помагати другимъ своими мудрыми радами; бо кождый такій срѣбновусый панъ, то человѣкъ повный заслугъ, дорогоцѣнного досвѣду й глубокои мудрости.

Переклавъ зъ чеського ***В. Р—ко.***

скихъ, на котрыхъ були вôдчиты и дискусіи, а на одноî конференціи була практична лéкція зô школярами. Найбôльшою перешкодою въ розвою фîлiи єсть се, що фîлія не може вôдбувати своихъ засîдань въ саляхъ школьныхъ.

Надъ справозданьемъ вывязала ся дискусія. Голосъ забирали пп. Дмитерко, Стефановичь, Гавдякъ и Миханцьо.

П. Дмитерко вказавъ на те, що фîлія дещо млаво поступала, хоть и выказано въ справозданю роботу фîлiи, то не видко по-при тôй роботî житя такого, якъ бы фîлія повинна оказати, маючи такъ просторый статутъ. На загальныхъ зборахъ головного Товариства въ Перемышли треба було фîлію боронити, длячого не выслала свого вôдпоручника на зборы.

П. Гавдякъ заперечивъ, мовь бы фîлія млаво поступала въ своихъ чинностяхъ. „Фîлія — казавъ бесîдникъ — скликувала конференціи, держала вôдчиты, словомъ робила. що могла, чого-жь бôльше жадати вôдъ фîлiи?“ — П. Стефановичь нôднîсъ що загальнî зборы головного Товариства вôдбули ся нôдъ конець вакацiй, а въ тôмъ часî не могла фîлія скликати зборôвъ, щобы выбрати вôдпоручника на зборы до Перемышля. — П. Миханцьо потвердивъ замîтъ п. Дмитерка, що фîлія не розвивала ся такъ якъ треба, а головною перешкодою въ тôмъ було що фîлія не може вôдбувати своихъ засîдань въ саляхъ школьныхъ. „Нôдъ липою — мовивъ бесîдникъ — не будемо збирати ся, бо зъ-вôдтамъ бы насъ розбгнали, будынку вôдповîдного нема, въ саляхъ школьныхъ не вôльно, ну и де-жь мы маємо розвивати ся?“

Справозданье касове выказало ще менше успîху. П. Квасникъ касiєръ пояснивъ се тымъ, що вôнъ довшiй часъ бувъ тяжко недужiй и черезъ те не мôгъ товаришамъ пригадати ихъ обовязку. — П. Дмитерко зновъ забравъ голосъ и вказавъ, що зъ котрого боку не глянь на фîлію, такъ зъ кождого видко, що фîлія таки добре храмала. Замîты свои не хоче бесîдникъ нôдносити на шкоду фîлiи, бо справа фîлiи єму дорога и вôнъ за-для неи не троха потерпîвъ, бувши єи основателемъ, однакъ годî таити сего, що кождому ясне а для розвою фîлiи не дуже пожиточне. Члены не сповнили вповнî свого обовязку взглядомъ фîлiи, залягаючи зъ вкладками, а выдîлъ такожь трохи занедбавъ ся въ принуцî. При тôмъ поставивъ п. Дмитерко внесенье, щобы зборы ухвалою звернули ся до присутного тутъ головы товариства п. Ол. Барвîньского зъ просьбою, щобы своимъ вплывомъ постаравъ ся у дотычныхъ властей школьныхъ о призволенье уживати салî школьнî на засîданя конференцiй и загальныхъ зборôвъ фîлiи.

П. Швайковскiй, управитель школы въ Щирци заявивъ, що польскî „кулка“ педагогiчнî мають позволенье уживати саль школьныхъ на свои засîданя, а що фîлія не постарала ся о такiй дозвôлъ у властей школьныхъ, тожь вôнъ не мôгъ позволити, щобы зборы вôдбули ся въ школî. — Голова фîлiи п. Малицкiй заявивъ, що поданье о призволенье салî школьнои на зборы фîлiи внîсъ выдîлъ еще въ жовтни 1892 р. и доси не має вôдповîди. Додавъ при тôмъ, що такъ само має ся справа зъ дозволомъ саль на конференціи; коли выдîлъ фîлiи просивъ власть школьну о салю, то таке позволенье або приходило за пôзно все або и не було нîякои на него вôдповîди.

Зборы ухвалили внесенье п. Дмитерка, а п. Ол. Барвîньскiй обîцявъ въ тôй справî свою интервенцiю.

Приступлено до выбору выдîлу картками. Голосуючихъ 15 членôвъ. Головою выбрано п. Кирила Малицкого, а до выдîлу увôйшли пп.: Стефановичь Николай, Гавдякъ, Квасникъ и Долинка, а на заступникôвъ пп. Домазаръ и Миханцьо.

Наступивъ вôдчитъ п. Малицкого: „Якî суть прикметы доброго учителя?“ — Въ дискусiи забиравъ голосъ п. Дмитерко, котрый нôднîсъ, що вôдчитъ обробленый старанно и дуже добре обдуманый, але треба ще додати, що до прикметъ доброго учителя належить такожь пошанованье своеи національности и національности повîреныхъ єму дîтей, примîрна ощаднôсть и постоянье за свои права.

П. Миханцьо не годивъ ся зъ поглядами п. Дмитерка, що національне выхованье, тамъ де учитель и дîти не суть однои народности, може выкликати непорозумîня. — П. Ол. Барвîньскiй нôдправъ погляды п. Дмитерка и додавъ, що національне выхованье въ теперîшныхъ часахъ єсть конечне, але оно повинно бути честне, учитель повиненъ бути постôйного характеру и не доходити до такъ званыхъ борбiфаксôвъ, анî не повиненъ попадати въ шовiнiзмъ. — Вôдчитъ признано за дуже добрый и п. прелегентови подякувано за трудъ.

Внесень крôмъ одного — щобы члены въ районî фîлiи не вносили своихъ вкладокъ вырость до головного товариства зъ помининьемъ фîлiи — не було бôльше нîякихъ.

П. Ол. Барвîньскiй яко голова замкнувъ зборы дякуючи въ имени головного выдîлу членамъ фîлiи за трудъ и загрîвавъ ихъ до дальшои вытревалои працî щобы ширили цîль, яку покликали собî въ статутî, щобы старали ся приєднати бôльше членôвъ; пригадавъ членамъ заснованье головного Товариства, на якî оно натрафляло перешкоды, якъ не хотîли єго зъ початку узнати, опôсля игнорували єго, але коли вкôнци побачили, що дîяльнôсть єго єсть хосенна — признають, що мы истнуємо и маємо право истнувати, бо се запоручають намъ законы и така воля наймилостивîйше панующого намъ Монарха, тожь въ честь єго кличу: Многая лîта! — Зôбранî тричи повторили сей окликъ и одушевленî розъîхались домôвь.

Участникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Истрiйскî Славяне можуть занотувати новый добутокъ нôдъ взглядомъ національнымъ. Громада Подгрядъ не приняла письма вôдъ староства, написаного по нîмецки. Справа пôйшла до мiнiстерства. Мiнiстерство орекло, що нîмецкiй языкъ не єсть краєвымъ въ Истрiи и для того не має уживатись въ переписцî зъ громадами. Въ наслîдокъ сего рîшеня завôзвано въ газетахъ всî рады громадскî въ Истрiи, щобы вôдкидали письма нîмецкî староствамъ а домагались всякихъ оповîщень въ хорватскôмъ або словîньскôмъ языцî. Зъ Истрiи розбйдесь агiтація того рода такожь и до Горицiи.

Посолъ Набергой складавъ въ Трiестî справозданье посольске. Говорячи про полiтичну ситуацiю, зазначивъ, що признанье ческого права державного выйшло бы въ некористь австрiйскихъ Славянъ. Чехи, дôставши право державне, стали бы окремою державою и творили бы окрему цîлôсть такъ якъ Угорщина, не брали бы участи въ радî державнôй, а черезъ те прочî Славяне втратили бы свою дотеперîшну пôдпору. Вôдтакъ жалувавъ ся, що мîжь полудневыми Славянами нема єдности. Вкôнци заявивъ, що словîньскî послы готовî въ данôмъ случаю перейти въ остру опозицiю противъ правительства. По справозданю вывязалась жива дискусія, а зъ неи выйшло, щобы словîньскî послы острîйше выступали противъ правительства.

На балi мîста Вîдня, якiй вôдбувъ ся сего четверга, явились многî члены цîсарскои родины, а такожь цîсарь, котрый выхôснувавъ сю нагоду, щобы здементувати всякî вîсти про мниме непорозумîнье и невдоволенье що-до особы французского амбасадора Декре. Именно цîсарь розмовлявъ довшiй часъ зъ п. Декре, а вôдтакъ подавши руку женî амбасадора, перейшовъ поручь неи до салî балевои мîжь гостей.

Проєктъ закона о инартiкуляцiи жидôвского вîроисповîдання, якiй небавомъ буде предложеный угорскому парляментови, складає ся зъ трехъ параграфôвъ. Въ першôмъ зазначуєсь жидôвске вîроисповîданье за закономъ признане; въ другôмъ розширяєсь постановы закона зъ 1868 р. що-до переходу зъ одного вîроисповîданя на друге, такожь на жидôвске вîроисповîданье; въ третôмъ поручаєсь выконанье сего закона мiнiстерству. Ся трета постанова въ проєктî закона опираєсь на тôмъ, що правительство хоче оминути всякî формальнî закиды, бо вже при проєктî закона о веденю метрикъ хрещеня властями политичными католицке духовеньство не хотîло голосувати за проєктомъ зъ тои причины, що не було зазначено, кому поручаєсь выконанье закона, отже нîякiй мiнiстеръ не бувъ одвîчальный за сей законъ.

——

Торжества на берлиньскôмъ дворî зачинають ся на другiй тыждень. Приîздъ царевича вже цîлкомъ певный, бо царевичь выîздить зъ Петербурга въ недîлю а єтає въ Берлинî вô второкъ. Натомîсть приîздъ короля даньскôго вже такъ мовь бы вôдкликаный. Причиною тои змîны въ програмî має бути се, що море довкола Данiи замерзло и годî, якъ дôстатись до Берлина. Причина, якъ бачимо, зручно выгадана, хочь въ газетахъ даньскихъ заразомъ появилось застереженье, що не треба того вôдкликаня приîзду лучити зô справою звîстнои промовы канцлера гр. Капрiвiого въ комiсiи войсковôи.

Про проєктъ закона войскового можна теперь вже се сказати, що мабуть нôдъ нîякимъ взглядомъ не перейде въ такôмъ видî, въ якôмъ єго предложило правительство. Представителî вольнодумного сторонництва и центрумъ рîшучо заявили, що не згодять ся на нôдвысшенье презентацiйнои силы войска, а лишь згодять ся на дворôчну службу войскову. Вже й правительство дещо уступило, бо канцлéръ гр. Капрiвi заявивъ, що побôльшенье презенцiйнои силы войсковои не потребує бути ажь на 60.000 воякôвъ, але може бути о 10.000 менше.

——

Нôсля вîстей, якî надходять зъ Бîлграду, борба мîжь лiбералами а радикалами стає що разъ бôльше остра, и то мабуть задля того, що въ лютôмъ вôдбудуть ся выборы до скупштины. Лiбералы обжаловують радикалôвъ о революцiйнî намîры и заговоры, та тымъ мотивують своє безвзглядне поведенье супротивъ радикалôвъ. И дîйстно вже значне число радикальныхъ проводирîвъ сидить нôдъ ключемъ и щоденно надходять дальшî того рода вîсти, а лiберальнî газеты не перечуть сему мабуть за-для того, щобы нагнати страху радикаламъ. И такъ найновîйша вîсть, що звîстный селяньскiй трîбунъ Ранко Тайсичь не давъ ся прихопити, лишь утîкъ до Чорногоры. Если се правда, то мабуть такожь правдива поголоска, що мîжь Сербiею а Чорногорою настала якась политична звязь, именно що-до особы Петра Караджорджевича, звîстного претендента на сербскiй престолъ, а проживаючого теперь въ Цетинiи.

НОВИНКИ.

— **Торжество Богоявленія въ Перемышли** обходжено, якъ звычайно, величаво. Богослуженье вôдправивъ Преосв. епископъ д-ръ Пелешь при участи крилошанъ капiтулы. По богослуженю удавъ ся похôдъ зъ епископомъ, крилошанами и духовеньствомъ зъ множествомъ народа черезъ мîсто на Сянъ для довершеня водосвятiя. До нôднесеня и окрасы торжества причинивъ ся немало такожь и хоръ „Перемыского Бояна“, котрый спîвавъ нôдчасъ цîлого богослуженя. Въ спîвî взяло участь такожь 16 пань, членôвъ „Бояна“.

— **На дохôдъ будовы Дому Народного въ Стрыю** дасть рускiй стрыйскiй кружокъ аматорскiй, завязаный заходомъ и неутомимыми трудами п. Андроника Могильницкого, въ четверъ дня 26 с. м. въ сали готелю крakôвского драматичне представленье. Вôдограний будуть 2 штучки: „Школярь на вандрôвцî“ Анчица зъ музикою Вербицкого, и комедiйка Балуцкого „О Юзю“. Єсть се вôдрадна проява житя товариского межи стрыйскими Русинами, котре хочь не вôдзначаєсь великою жизненностiю а все-таки бодай вегетує, помимо того, що число стрыйскои интелiгенцiи въ послîдныхъ часахъ дуже поменшало. Вже сама цîль представленя заслугує на то, щобы стрыйска и околична публика якъ найчисленнîйше зôбралась на нîмъ и дала доказъ, що будова рôднои хаты їй не байдужна, не кажучи вже про товариску сторону. Тожь можна надîятись що саля готелю крakôвского въ четверь буде биткомъ заповнена.

— **Д-ръ Михайло Дорундякъ** зложивъ вчера у Львовî испытъ адвокатскiй и небавомъ приступить до отвореня канцеляріи.

— **Товариство рускихъ ремîсникôвъ „Зоря“** уряджує въ суботу дня 28 н. ст. сîчня у великôй сали „Народного Дому“ вечерницî зъ танцями при участи музики „Гармонiя“.

— **Холера.** Въ повîтî гусятиньскôмъ нема вже вôдъ кôлькохъ днîвъ анî одного недужого на холеру. — Въ повîтî борщîвскôмъ выгасла холера въ мîсцевостяхъ: Залуче, Вербôвка и Пуклаки ad Слобôдка турилецка. Натомîсть панує ще въ двохъ мîсцевостяхъ, а то: въ Новосîлцî, теперь лишило ся ще четверо недужихъ а девять особъ доси умерло и въ Кудринцяхъ, де занедужало доси шîсть особъ, зъ котрыхъ двî померли, а чотири лîчить ся. — Органъ найвысшои рады санiтарнои, Das oesterreichische Sanitätswesen, оголосивъ нôсля урядовыхъ даныхъ основне представленье выбуху, розширеня и поборення холеры въ Австро Угорщинî въ роцî 1892 зъ картою, котра ясно доказуе, що холера иде въ своîмъ походî майже выключно за бîгомъ рîкъ. До Австрiи вôйшла пошесть на заходî Галичины Вислою а на всходî Збручемъ. Вандрôвка холеры черезъ Угорщину ишла за бîгомъ Дунаю, вôдтакъ Тисы и иншихъ побôчныхъ рîкъ Въ дîйстности выступила пошесть насампередъ у тыхъ особъ, що були занятî роботою на, або при рîкахъ, якъ у рыбакôвъ, личманôвъ, матрозôвъ и корабельныхъ роботникôвъ. Зъ тымъ стоить въ звязи и той фактъ, що найперше занедужали особы, котрî мали до дîла зъ средствами поживы, а то крамарî, кухарки, шинкарî и т. ин. Загальне число занедужань въ австрiйскôй половинî державы выносить 214 особъ зъ котрыхъ померло 125. Зъ того було въ Галичинî 207 занедужань и 119 случаївъ смерти, въ Австрiи долîшноî 4 занедужаня и 3 случаї смерти, въ Сгирiи 2 занедужаня и 2 случаї смерти а въ Чехiи 1 занедужанье и 1 случай смерти. Справозданье нôдносить вôдтакъ велику вагу и доказану успîшнôсть средствъ охоронныхъ та кôнчить надîею, що при евентуальнôмъ появленю холеры зъ весною зумîють нашî власти, о скôлько, можна обмежити грозу небезпечности.

— **Мiнiстеръ судôвництва** именувавъ совîтниками судовыми Жигм. Жминковского въ Коломыи для Львова, Ив. Виханьского зъ Тернополя для Золочева, а д-ръ Едв. Сумперъ перенесеный зъ Сянока до Золочева. Совîтниками судовыми именованî дальше: секретарь рады Вол. Мадейскiй въ Самборî для того-жь суду, судья повîтовый Генр. Каршневичь въ Белзî для Коломыї, секретарь рады въ Тернополи Едв. Мiтоха для Тернополя и судья повîтовый Ант. Левъ Босняцкiй въ Гусятинî для Сянока.

— **На розширенье церки въ Струсовî** — якъ намъ пишуть зъ вôдтамъ — збирають ся фонды добровôльными датками. Сими днями честный Григорiй Иванчукъ, мîщанинъ въ Струсовî, жертвувавъ на ту цîль тысячь зр. в. а. Видко, що ще не перевели ся богатî мîщане, що привязанî до церкви люблять цîлымъ серцемъ свôй обрядъ. Коли за єго примîромъ нôйдуть й другî, то небавомъ возьмемо ся до роботы. Самъ честный Григорiй Иванчукъ признавъ, що має завдячити свôй достатокъ тверезости, яку въ Струсовî заведено вôдъ 20 лîтъ. Если бы єи не було, то нинî и 1000 крейцарôвъ не мôгъ бы бувъ дати. Честь такому добродîєви, котрый умîвъ такъ вôдвдячитись Богу за Єго ласку. Нехай примîръ єго заохотить другихъ, де того потреба, а певно не було бы тучанскои справы. При тôй нагодî подаю до вîдомости, що братство тверезости въ Струсовî числить нинî 1600 членôвъ Парохiя тая має 4 школы, 4 читальнî, 3 склепы христiяньскî, а якъ разъ завтра, въ пятницю отворить ся четвертый склепъ селяньскiй въ Бернадôвцî, прилученôмъ селî до Струсова.

— **До рады повîтовои въ Теребовли** зъ групы громадъ сîльскихъ выбрано: д-ра Юл. Ольпиньского, Ник. Дичковского, Матîя Баранка, гр. Юр. Борковского, Вас. Ковальчука, Ад. Мыслаковского, Стеф. Мушиньского Луку Стахова, о. Ив. Залуцкого, о. Ив. Бîлиньского, о. Андр. Тимуса и Ром. Юркова. [Ширше про тî выборы гл. нинîшна допись.]

— **Село Березовицю малу** въ повîтî Збаражскôмъ купивъ графъ Николай Толстой вôдъ Альфреда Гарапиха за 17 .000 зр. зр. Той новый дîдичь давъ на тамошну церковь 100 зр. и такожь 100 зр. на латиньску каплицю, котру тамъ будувати намîряють.

— **Въ лат. львôвскôй архидiецезiи** фундовано вôдъ 1851 до 1889 року 27 новыхъ латиньскихъ парохiй а 6 експозитуръ. Кромî того побудовано пять або десять разъ тôлько фiлiяльныхъ костелôвъ. Найбôльше будуєсь въ повîтахъ надграничныхъ. Н. пр. въ 3-милевôмъ окрузî Тернополя знаходить ся бôльше якъ 20 костелôвъ побудованыхъ тамъ, де передъ 1851 рокомъ нîякихъ не було. За 2 3 роки буде значно бôльше, бо рîшено будувати въ кôлькохъ чи кôлькапацятьохъ мîсцевостяхъ.

— **Зъ Тернопôльщины пишуть намъ:** Зъ достовîрного жерела довîдуємо ся, що о. крил. Василiй Фортуна, парохъ въ Тернополи, має стати митратомъ. Всî формальности мають бути вже полагоджени, иде ще лишь о то, щобы выказавъ ся вôдповîднымъ удержаньемъ т. є. рôчно 6.000 зр.

— **На будову власного дому для „Зорî“** зложили: Добродîй, котрый не хоче, щобы имя єго було оповîщене (на руки п. Дмитра Ковальского) 100 зр.; Т. Каштанюкъ 2 зр. 30 кр. о. Н. Хоркавый зъ Милошовичь 1 зр. — Вôдъ 20 грудня 1892 субскрибовано а взглядно зложено разомъ 1174 зр. 83 кр. — *В. Нагбрный* голова товариства.

— **Дирекція зелîзниць державныхъ** доносить, що зъ причины снîговыхъ заметей здержано рухъ поîздôвъ на шляху Глибока Бергометъ на два днî. — Рухъ поîздôвъ зелîзничихъ на шляху Станиславôвъ-Гусятинъ и на коломыйскихъ зелîзницяхъ льокальныхъ розпочавъ ся на ново.

— **Товариство фiльольогiчне.** Въ будынку университетскôмъ у Львовî вôдбули ся онодгы першî загальнî зборы товариства фiльольогiчного, котрого статутъ затвердило намîстництво. Зборы отворивъ промовою проф. Цвиклиньскiй, котрый вказавъ яко цîль товариства плеканье и ширенье фiльольогiи клясичнои, увзглядняючи и потребы науки школьнои. По тôй промовî выбрано предсîдателя и выдîлъ. Предсîдателемъ выбрано проф. Цвиклиньского, а заступникомъ єго проф. Кручкевича. До выдîлу вôйшли професоры гiмназiяльнî: Конст. Лучакôвскiй, д-ръ Мих. Єзеницкiй, д-ръ Фр. Майхровичь, Фр. Терликовскiй, Петро Левицкiй и Ив. Шмiдтъ.

— **Дирекція рускои гiмназiи у Львовî** складає подяку отсимъ Вп. Добродîямъ за датки для бîдныхъ ученикôвъ: Володимиру и Ользî Левицкимъ изъ Станиславова за 2 зр., Іос. Онишкевичеви, нотареви зъ Зборова за 10 зр, Незвîстному добродîєви изъ Збаража за 50 зр., Ив. Мозолî за 1 зр., Ив. Зарицкому за 50 кр., о. Іос. Сохоцкому парохови въ Ланахъ за 1 зр, о Пет. Савчиньскому парохови въ Могильници за 5 зр, проф. Вол. Шухевичеви — замîсть высылання новорôчныхъ билетôвъ за 2 зр., о. Ив. Кордасевичеви зъ Радавы за 75 кр., о. І. Яюсови изъ Сгенатина за 95 кр., Впреосв Митрополитови за 10 зр., о. А. Лукашевичеви зъ Бичковець за 2 зр., о. Лук. Сîчиньскому зъ Угрина за 2 зр., Ив. Зарицкому зô Львова за 30 кр.

— **Велика крадîжь.** Дня 17 н. ст. сîчня въ ночи закрали ся якîсь злодîї до мешканя вiцепрезидента крakôвского суду п. Мадеевского и украли замкнену скринку вертгаймôвску, въ котрôй мîстили ся паперы вартостнî на суму 11.500 зр., кôлька книжочокъ касъ ощадности на суму 4.150 зр., дальше готôвкою въ банкнотахъ по 100, 50, 10 и 5 зр. около 2000 зр. Крôмъ того було ще въ скринцî 20 штукъ австрiйскихъ дукатôвъ, кôлька штукъ срîбнои монеты (давныхъ цванцiгерôвъ и талярôвъ) въ вартости около 10 зр.; мîжь ними були 4 штуки нîмецкихъ гульденôвъ, уживаныхъ давнîйше до значеня при вiстî. Вкôнци було въ скринцî 6 срîбныхъ ложочокъ, ще неуживаныхъ, дальше мошонка зъ жовтавои шкóры, складана безъ окутя; мîшочокъ зъ чорнои волочки зъ жовтавымъ вышитьемъ, въ котрôмъ були дукаты и срîбнî грошî. Низька скринка вертгаймôвска вартувала 60 зр. Въ украденôй скринцî було такожь потвердженье фiлiи банку кредитового для торговлî и промыслу у Львовî, на зложеный въ тôмъ банку п. Мадеевскимъ депозитъ. Доси не удало ся крakôвскôй полiцiи попасти на слîдъ злодîївъ.

— **Добра вôдправа.** Господарске товариство въ Сольногородî поручило вандруючому учителеви рôльництва п. Л., щобы устроивъ рядъ поучаючихъ вôдчитôвъ въ фiлiяхъ товариства. Сольногородске староство, нôдозрîваючи учителя о соцiялiстичнî агiтацiи, поручило фiлiямъ товариства, щобы тî назначили кôлькохъ своихъ членôвъ, котрî слîдили бы за поведеньемъ прелегента и доносили о всîмъ политичнôй власти. У вôдповîдь на се переславъ предсîдатель сольногородского господарского товариства, звîстный пос. Лiнбахеръ, таке письмо до староства въ Сольногородî: „Случайно довîдавсь я, що свîтле староство выдало до всîхъ фiлiй господарского товариства розпорядженье зъ вôзваньемъ, щобы на фiлiяльныхъ зборахъ, на котрыхъ вандрôвный учитель Л. буде выголошувати вôдчиты, поставлено довîрочно кôлькохъ членôвъ, для надзору надъ тыми вôдчитами, евентуально щобы тî члены робили доносы до политичнои власти. Вправдî єсть обовязкомъ кождого горожанина явити ся яко свîдокъ на вôзванье властей и члены товариства въ данôмъ случаю выповнять безъ сумнîву сей обовязокъ, однако не належить до обовязкôвъ горожанъ давати себе уживати яко шпîгунôвъ. Вôзванье до того рода чинности обиджує достоинство господарского товариства и въ виду того я яко предсîдатель спонуканый противъ сего рîшучо запротестувати. Свîтла ц. к. власть має право поручити своимъ органамъ надзырати зборы фiлiй нашого товариства, впрочôмъ и предсîдателî фiлiяльныхъ зборôвъ выповнять свôй закономъ приписаный обовязокъ. Але господарске товариство не єсть полiцiйнымъ заведеньемъ. Прошу въ виду того взяти назадъ, або вôдповîдно змодифiкувати те розпорядженье, евентуально-же оповîстити, що господарске товариство не хоче того розпорядженя выповнити.

— **Дрôбнî вîсти.** Дня 31-го н. ст. сîчня вôдбуде ся въ Деревни коло Жовкви вîнчанье окôнченого богослова п. Льва Пясецкого зъ п-ю Зонею Подолиньскою, донькою тамошнього пароха.

Телеграмы „Дîла“

Вîдень 21 сîчня. Переговоры о конверсiи гал. [illegible]довгу индемнiзацiйного покôнчено зъ Unionbank-омъ. Банкъ обнявъ конверсію по курсî 91·50.

Прага 21 сîчня. Въ цîлôмъ краю заряджено складки на памятникъ для Гусса.

Софія 21 сîчня Кн. Фердинандъ выîхавъ зô Софiи до Монахiюмъ, а по дорозî задержить ся два днî у Вîдни. Подорожь князя толкують плянами що-до подружя.

Парижь 21 сîчня. Выслано до Лондона агентôвъ для увязненя Корнила Герця. Агенты увязнили Герца въ однôмъ готели, а що Герцъ недужiй, то на разî обставлено готель вартою.

Амстердамъ 21 сîчня. Прийшло до бiйки мîжь роботниками а полiцiею. Кôлька особъ покалîчено.

Надѣслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Θ. Дудыкевичъ

открыло

адвокатскую канцелярію

въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 3—12

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординуѐ вѻдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 1—4

Средства десінфекційнѝ, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше

Головный складъ въ аптицѣ пѻдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуеєь вѻдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметѻвъ оптичныхъ у Львовѣ

пѻдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)

напротивъ головного одвазу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарації найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пѻдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ВЕЛИЧЕЗНѝ СТРАТЫ

терплять тѝ властителѣ льосѻвъ и папіерѻвъ льосованыхъ въ наслѣдокъ недогляденя чи папиры выльосованѝ. При листахъ заставныхъ и облігаціяхъ можна въ такій способъ стратити цѣлый маєтокъ, бо куноны выльосованыхъ папіерѻвъ не вѻдкидаютъ ся въ касахъ, лише выплачуютъ ся на кошты капіталу.

Тѝ страты можна омынути присылаючи точный списъ нумерѻвъ до 4524

Дому банкового и конторы вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

де его докладно перегляне ся цѣлкомъ **безплатно.**

Мы удѣляемо такожь дуже радо устно або письменно всякихъ информацій входячихъ въ банковѝ справы и поручаемо сѐбе до найточнѣйшого купна и продажѣ всѣхъ вартостныхъ папіерѻвъ и грошей.

Ино чарка

СТАРОИ ЖИТНОИ ГОРѢВКИ

хоронить противъ простуды

БАЛЛАБАНѾВКА

вырѻбнуѐ вповни

КОНЯКЪ

літра 90 кр.

поручае торговля

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

у ЛЬВОВѢ 4529 2—3

Самостѻйный зарядъ дому

и веденье господарства домового або такожь опѣку надъ дѣтьми — може принятѝ сейчасъ честна особа зъ доброго дому. Зголошувати ся до проф. Литиньского Львѻвъ ул. Сапѣги число 17. 4553 1—3

Предприемство высылкове

(Versandt-Geschäft)

у в ѣ д н и

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКИЙ

Вѣдень I., Giselastrasse Nr. I.

поручае и доставляе всякій артикулы, входячій въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовій господарскій, рѻльничій, броварняный, горальняный и промысловый. **Приборы церковнѝ. Плахты** непромакаючій до прикрываня збѻжа, машинъ рѻльничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадае высылае вѻдворотною почтою або зелѣзницею за послѣплатою а числить цѣну фабричну.

Информацій и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляе радо и вѻдворотно. Прошу зажадати цѣнникъ илюстрованый, а высылаюсь даремъ и оплатно. Замовленя приймаюсь такожь и по руски. 4330 (47—?)

БРИ-

гвы швайцарскій и англійскій, ремѣнцѣ и мармерки пензлѣ и всякій приборы до голеня

поручае найдешевше

торговля приборѻвъ до подорожи, бѣля мужескоту, перфумерій и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТѾВЪ ЛЯНҐНЕРѾВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Ученикъ

VIII ои клясы ґімн. глядае лекціи на провінціи до ученикѾвъ вѻдъ клясъ народныхъ до III-тои ґімназіяльнои включно. Адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарнѻй и складнѻй оправѣ ніклевѻй майже 20 цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. 2¾.

Зъ свѣтячимъ въ ночи ціферблятомъ о60кр. бѻльше.

Такій самый будульникъ календаровый зъ дзвѻнкомъ, въ ночи свѣтит., зр. 4¾.

Годинникъ стѣнный, бье годины, около 40 цм. довгій зъ політіровыми рамами золочеными зр. 3½, зъ накручуваньемъ зр. 4½. Въ ночи свѣтячій о 60 кр. бѻльше.

Годинникъ зъ зазулею, въ скриночцѣ гарно рѣзьбленѻй, около ½ метра великій зр. 6.

Годинникъ зъ зазулею и перепелицею, бье и повтаряе годины, около 1 метра высоты зр. 18½.

Мужескій ремонтоаръ зъ нового срѣбла зр. 4, подвѻйно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтоаръ анкровый на 15 рубінѾвъ зъ потрѻйною кувертою, дуже мѻцный, марка „Dauerhaft“ зр. 9.

Занорука дволѣтна: Цѣнники фабричнѝ даромъ.

E. MAYER, Wieneruhren Industrie

I. Schottenring Nr. 33. 4457 28—?

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства недаґо ґічного, двотыжденвникъ недагогічно-науковый, выходитъ вѻдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѻр меньска ч. 27. Предплата на цѣлый рѻкъ 3 зр., на пѻвъ року 1.60 зр., на чверть року 1 зр.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуѐ и продаѐ

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѾмъ найточнѣйшѾмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% **листы ипотечнѝ**
5% **листы ипотечнѝ преміованѝ**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ**

а всѣ тѝ папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вѻдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылъосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ папиры цѣнныѝ, такожь запавшій купоны за готѻвку, безъ нѣякого вѻдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за вѻдчисленьемъ справедшныхъ коштѾвъ.

До ефектѾвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ. за зворотомъ коштѾвъ, котрѝ самъ поносить.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Торрау) австр. Шлескъ,

основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великѻй силѣ кѻльченя en gros и en détail. 4491 6—15

Взѻрцѣ и цѣнники даромъ и оплатно.

Ново отвореный

СКЛАДЪ

матеріялѾвъ аптичныхъ

ЛѢШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

поручае по **найдешевшихъ** цѣнахъ материялы аптичнѝ. средства скрѣпляючѝ, Cognac, маляґу, вина лѣчничѝ, средства універсальнѝ, артикулы ґумовѝ, хірургічнѝ и автосептичнѝ, перфумерію франчускую и англійскую. — Замовленя зъ провінціи полагоджую вѻдворотно.

Дуже дешево. 4517 7—12

Маю честь донести симъ Впов. Т. П. Публицѣ, що я обѻймивъ при улиці **Пекарскѻй ч. 2.**

РЕСТАВРАЦІЮ

въ готели Metropole

котру я вѻдновѣдно до теперѣшныхъ вымогѾвъ устроивъ.

Снѣданя горячій и зимный. **Обѣды** и **вечерѣ** подаютъ ся въ льокали пѻсля спису стравъ; приймаю такожь абонаментъ на цѣлѝ обѣды зъ 3 або 4 стравъ такъ дома якъ и по за домомъ по цѣнахъ приступныхъ.

КОЖДОИ НЕДѢЛѢ ЗНАМЕНИТѝ ФЛЯЧКИ

Въ нивницяхъ моихъ удержую значнѝ припасы **винъ краєвыхъ и заграничныхъ,** а такожь

ПИВО експортове зъ бровару С. Екс. кн. Сапѣги.
пильзненьске зъ бровару акційного товариства.

Здобувши собѣ за довгій лѣта мого перебуваня въ тутешнѾмъ мѣстѣ и въ Бруховичахъ довѣріе Вп. П. Т. Гостей, смѣю числити и теперь на ласкаве пѻдпиранье мого пѻдприемства, поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ

зъ глубокимъ поважаньемъ

ВІЛЬҐЕЛЬМЪ БРАЙФОҐЕЛЬ

реставраторъ.

4532

КНИГИ ЦЕРКОВНѝ

друки всѣлякого рода

Молитвословы рѻзного выданя

Евангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утрпмуе

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пѻдвалье ч. 9.

4471

Начинье столове свѣтовои славы.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Маю честь донести Всечестному Духовенъству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанѝ П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 вѻдкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францісканськѻй* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца пѻдъ моєю фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товарѾвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хипьского срѣбла, хрестѾвъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помѻчнымъ и дастъ менѣ можность правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ, найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякѝ жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 19—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

найлѣпшій перфумы и воды тоалетнѝ

вѻдзначенѝ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Milleſleurs и т. д Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д

Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.

Вода львовска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, вдсвѣжаючого и довгого квалого запаху, до скрапляня одягѾвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ менший 80 кр. бѻльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска вдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менший 95 кр., бѻльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвѻйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѝ до розприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскѝ знаменитѝ Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Сукенницѣ ч. 20; въ ЧернѾвцяхъ: Ринокъ ч. 2. 3747

Sel. Kneipp

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздѻвства КНАЙПА СОЛОДОВА есть КАВА

зѻ **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкѻдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу, здоровѣйшу** и бѻльше **поживну** каву. — **Незрѻвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надае ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати подроблень.** ½ **кіло по 25 кр. — Всюды можна дѻстати.**

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 4—52

При закупнѣ товарѾвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѻдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 7. Львôвъ, Понедѣлокъ 11 (23) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльний вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австріи):

на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	9 „	— „
на чверть року . . .	4 „	50 „
на мѣсяць . . .	1 „	50 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	8 „	— „
на чверть року . . .	4 „	— „
на мѣсяць . . .	1 „	35 „

За границями Австріи:

на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	12 „	— „
на чверть року . . .	6 „	— „

Выдавництво „Дѣла“.

У Львовѣ дня 23 н. ст. сѣчня 1893.

Зъ парляментарного руху у Вѣдни годить ся намъ пôднести нинѣ двѣ справы дотыкаючй близько насъ Русинôвъ.

Перша справа — то нова промова посла Романчука въ комісіи буджетовôй при обговорахъ позиціи „школы середнй“.

Промова посла Романчука складае ся зъ двохъ частей.

Въ першôй части обговоривъ нашъ посолъ важну взагалѣ справу недостатку учителѣвъ до гімназій и предложивъ способы зарады тому лиху. Средства поданй нашимъ посломъ, а именно: а) уможливленье скоршого складаня испытôвъ учительскихъ черезъ вôдповѣднй выклады на университетѣ, б) пôдпиранье кандидатôвъ на учителѣвъ стіпендіями пôдчасъ студій университетскихъ, в) розложенье испыту учительского, г) управильненье справы суплєнôвъ, д) поправа матеріяльного быту и пôднесенье соціяльного становища учителѣвъ — тй средства кождый обôзнаный зô справою мусить узнати вповнѣ удачными, справдѣ способными зарадити що-разъ бôльше грозячому лиху — и кому тôлько важна справа освѣты черезъ школы середнй лежить на серци, мусить вôдчути вдячнôсть для посла Романчука за те, що въ комісіи пôднѣсъ ен, и то такъ удачно, такъ всесторонно.

Въ другôй части своєи промовы посолъ Романчукъ поставивъ до міністра просвѣты три жаданя: а) щобы вже зъ слѣдуючимъ рокомъ шкôльнымъ паралєльнй рускй клясы въ гімназіи перемыскôй перемѣнено на самостôйну гімназію руску, б) щобы въ Перемышли при рускôй гімназіи заведено клясу приготовляючу [яка истнуе при рускôй гімназіи у Львовѣ, а яка єсть конечно потрѣбна при кождôй гімназіи рускôй, бо въ цѣлôй Галичинѣ на провінціи нема анѣ однои мѣскои чотироклясовои школы народнои зъ рускимъ язикомъ выкладовымъ], в) щобы паралєльнй клясы рускй въ гімназіи коломыйскôй перемѣнено въ самостôйну гімназію руску, вже найпôзнѣйше тогдѣ, коли отворить ся четверта кляса.

Жаданя се вповнѣ оправданй. Богомъ а правдою, оно сумно, що тй жаданя мусить нинѣ ставити заступникъ рускаго народу. Не кажемо — прихильнôсть, але сама справедливôсть вымагала, щобы рускй клясы въ гімназіи перемыскôй перемѣнено въ самостôйну гімназію зъ хвилею, якъ увôйшла въ житье четверта або нехай и пята кляса, тымъ бôльше, що жизненнôсть рускои гімназіи перемыскои задокументувало славно число ученикôвъ. А що до гімназіи рускои въ Коломыи — то паралєльки рускй заведено тамъ властиво не знати зъ якои рациі, бо-жь пôсля выразнои ухвалы сойму мала завести ся тамъ вôдъ разу самостôйна гімназія руска..

Друга справа, котра дотыкае нарôдъ рускій, — то вѣдома нашимъ читателямъ недавна дебата въ „колѣ“ польскôмъ въ справѣ еміграціи. Якъ звѣстно, пôднесено тамъ жадати вôдъ правительства, абы вздовжь границѣ Галичины попоставляло и ярко помалювало новй стовпы граничнй [бо старй вже або спорохнавѣли, або вытерла ся краска] и установило кôнну сторожу — „объѣздчикôвъ“ — котра бы стерегла границѣ и лапала селянъ-еміґрантôвъ.

Уже демократичный орґанъ польскій порадивъ панамъ зъ „кола“ польского перечитати собѣ артикулъ 4-ый основного закона державного о загальныхъ правахъ горожанъ державы, ґарантуючій свободу переселюваня [кромѣ обовязаныхъ до службы войсковои], а при тôмъ додавъ вôдъ себе поправку, щобы полки граничарѣвъ заосмотрилисъ въ „блютгунды“ анґлійскй, а тогдѣ така институція причинилась бы ще и до розвою расовыхъ псарень въ краю и прибула бы нова галузь продукціи до оподаткованя... „Справдѣ — кôнчить згаданый орґанъ уже въ тонѣ не саркастичнôмъ — хиба румяницъ выпадае при читаню такихъ концептôвъ посольскихъ въ державѣ констітуційнôй!“

Мы вôдъ себе скажемо, що насъ такй проєкты въ колѣ польскôмъ зовсѣмъ не дивують. Тй деякй панове шляхтичѣ польскй зъ „кола“ не мають серця до рускаго люду, яко чужого имъ народностію и обрядомъ, не хотять вглянути въ єго нужду, не хотять признати, що причиною еміґраціи люду єсть именно нужда, а спихають все на аґітацію, хочь ей нѣгде не дослѣдили, — то й зовсѣмъ натуральна рѣчь, що они, замѣсть жадати вôдъ правительства полекшь для люду и подвигненя єго зъ нужды економічнои, — жадають „граничарѣвъ“, „объѣздчикôвъ“...

„Граничарѣ“ австрійскй вздовжь стовпôвъ чорно-жовтыхъ вплынуть на долю люду, зарадять єго нуждѣ, поправлять вôдносины соціяльнй въ краю, усунуть причину до еміґраціи... O sancta simplicitas!

Справы парляментарнй.

Засѣданя палаты послôвъ будуть продовжатись майже ажь до кôнця марта, а вôдтакъ не збересь палата послôвъ скорше якъ на саму осѣнь.

Въ переговорахъ що-до утвореня бôльшости настала застоя. Послѣдна конференція въ тôй справѣ вôдбулась 12 сѣчня, а вôдъ того часу не повѣдомило правительство участникôвъ конференціи, чи и коли ихъ скличе на якій дальшй нарады. [Про деякй иншй вѣсти въ тôй справѣ гляди: Переглядъ політичный.]

——

Пôдчасъ перервы въ засѣданяхъ повнои палаты вôдбувають ся засѣданя поодинокихъ комісій. Про нарады комісіи буджетовои надъ титуломъ міністерства просвѣты: Школы середнй, подаємо въ окремôй рубрицѣ.

Рôвножь выготовила комісія буджетова своє справозданье що-до етату міністерства. Комісія вносить приняти числа, прелімінованй правительствомъ и крôмъ того отсй резолюціи: 1) Взываєсь правительство розважити, чи не годилось бы, за-для додаткового, въ часѣ першого законного речинця едиктального залишеного зголошеня правъ власности пôсля §. 7 а. закона зъ 23 мая 1883 що-до скорше набутыхъ правъ третихъ осôбъ, дозволити, щобы суды могли на ново зарядити поступованье для справдженя — и евентуально внести вôдповѣдный проєктъ закона. — 2. Взываєсь поновно правительство розважити, чи при розправахъ карныхъ о провины не треба вповнѣ залишити ужитье функціонарѣвъ прокураторіи. — 3. Взываєсь правительство зарядити: а) щобы усунено судовй доручења черезъ слугъ судовыхъ; б) знизити оплату за доручења, установлену теперь на $17\frac{1}{2}$ кр.; в) вôдповѣднымъ зарядженьемъ оминути многократну оплату за доручуванье въ справахъ спадщины и опѣкунчихъ. — 4. Взываєсь правительство, щобы знесло безплатнй посады авскультантôвъ а побôльшило вôдповѣдно адъюта, а выдатокъ на ту цѣль вставило до буджету на 1894 р. — 5. Взываєсь правительство, щобы внесло проєктъ закона, пôсля котрого урядники судовй, що переступили сѣмдесятый рôкъ житя, були перенесенй въ дорозѣ урядовôй въ станъ супочинку зъ цѣлою побираною платнею. — 6. Взываєсь правительство, щобы зарядило вôдбувати періодично повтаряючй ся днѣ урядованя въ мѣсцевостяхъ по-за осѣдкомъ суду повѣтового, именно въ околицяхъ гôрскихъ, де се потрѣбне за-для положеня поодинокихъ мѣсцевостей. — 7. Взываєсь правительство розважити квестію вчисленя душпастирѣвъ заведень карныхъ мѣжь клясы ранґовй ц. к. урядникôвъ, евентуально предложити вôдповѣдный проєктъ закона.

Въ колѣ полькôмъ полагоджено кôлька формальныхъ квестій, мѣжь иншимъ выбрано комісію парляментарну, до котрои вôйшли: Яворскій, Беное, Дав. Абрагамовичь, Ґолуховскій, Мадейскій.

Пос. Вайґель, яко презесъ комісіи промысловои, пос. Ручка, яко презесъ комісіи петиційнои и пос. Ґенцель, яко презесъ комісіи адміністраційнои жалували ся, що члены тыхъ комісій не хотять приходити на засѣданя, тожь найлѣпше буде поставити внесенье въ повнôй палатѣ, щобы розвязано тй комісіи. — При діскусіи ухвалено, не ставляти ще такого внесеня, але вôзвати, щобы бодай польскй члены сихъ комісій являли ся на засѣданя.

Вôдтакъ обговорювано справы зелѣзничй и почтовй. Ґолуховскій жалувавъ ся, що новый президентъ зелѣзниць пôдвысшивъ тарифу для перевозу муки и збôжа о 7 прц. а вôдъ спірітусу о 20 прц. — Козловскій напоминавъ до осторожности передъ маючимъ заключити ся договоромъ торговельнымъ Австріи зъ Румунією, бо соймъ галицкій заявивъ ся противъ такого договору. — Левицкій зазначивъ, що теперь вôдповѣдна пора, щобы усунути языкъ нѣмецкій зъ внутрѣшного урядованя на зелѣзницяхъ и почтахъ. — Иншй бесѣдники домагали ся, щобы признано зниженье цѣнъ ѣзды на зелѣзницяхъ для урядникôвъ магістратôвъ у Львовѣ и Краковѣ, для урядникôвъ ав-

---

Кіѣвске представленье драматичне въ початку XVIII-ого столѣтя.

I.

Весняный день 8-ого мая 1708 року кôнчивъ ся въ Кіѣвѣ.

На горахъ горѣшного мѣста сіяло ще промѣня сонця; надъ Подоломъ, вôдъ гôръ, потягнули ся тѣни. Суятня по улицяхъ, якъ буває передъ нôчью, ставала що-разъ поквапнѣйшою. Невеличкій вôддѣлъ козакôвъ, въ жупанахъ, въ кармазинахъ, ѣхавъ кôнно пôдъ гору. Торговцѣ и мѣщане долѣшного мѣста спрятували свои товары на базарахъ, укладали въ скринѣ або тачки, куцѣ забирали ся зачиняти крамы. Декуда пôдъ вôкнами чути було спѣвъ школярѣвъ — *миркачьвъ*. Годинникъ на магістратѣ выбивъ шесту годину а въ ніши показала ся и сховалась процесія дванацяти апостолôвъ.

На валу, що тягнувъ ся хребтомъ гôръ горѣшного мѣста, перекликали ся розставленй вартовй. На легко-рожевôмъ вечѣрнôмъ небѣ выдавали ся верхи церквей и пушки крѣпости. Стара деревяна церковця на Андрѣевскôмъ горбѣ, що стояла въ лініи валôвъ, блыщала зъ-далека своимъ хрестомъ.

По горячôмъ дни настала тая прохолода маєвого вечера, коли цвѣты сильнѣйше дышуть запахомъ а вôдъ тополь, що лишь недавно одѣлись въ мягке линке листя, вôдъ цвѣтучихъ яблунь и вишень лльесь животворный, упоюючій ароматъ. Улицѣ старого Подола, що тягнули ся скосомъ къ Днѣпрови, були богатй въ сады и огороды. Дбайливй хозяйки поливали передъ вечеромъ огородовй грядки, що починали вже застелятись зеленью, и кльомбы зѣля, де цвили нарцизы и лапастй півоніи.

На майданѣ передъ Братствомъ панувало особливе оживленье. Любима дитина старого Кіѣва — коллеґія, недавно названа академією, справляла того дня щорôчный празникъ. Передъ розъѣздомъ студентôвъ, по скôченыхъ рôчныхъ испытахъ, давало ся театральне представленье, на котре ждали и до котрого готовили ся зъ-давна. Симъ разомъ професоръ піитеки Лаврентій Горка ставивъ у-перше свою штуку.

И бурсаки и доходячй студенты снували ся и товпили ся въ подвôрью академіи. Довгй китайковй и шовковй студентскй киреѣ, кафтаны, застягнутй ажь пôдъ шию на металічнй гузики, змѣшували ся зъ жупанами мѣщанъ и зъ снувавшими посередъ товпы чорными рясами монахôвъ. Тутъ и тамъ видко було стрôйнй фіґуры вусатыхъ академикôвъ. Щира веселôсть на ихъ молодыхъ, здоровыхъ лицяхъ, яркй краски чоботъ и одежѣ, дзвôнкй ихъ голосы додавали житя зборищу. Все вкупѣ представляло видъ оживленый и радôстный.

На небѣ заяснѣла перша зоря, показавъ ся серпъ мѣсяця. Свѣтла заблимали тутъ и тамъ по домахъ Подола. Коло рогачокъ, при чотирохъ поромахъ надъ Днѣпромъ згромадились возы, що ѣхали до мѣста и выѣзджали зъ мѣста. Десь за Днѣпромъ на лугахъ почавъ горѣти яркою поломѣнью розложеный огонь... Наконецъ застановлено переправу Днѣпромъ на цѣлу нôчь... Послѣднй ѣздцѣ въѣхали въ Кіѣвъ, послѣдный воловый вôзъ изъ мѣста потягнувъ ся къ лѣсамъ броварскимъ, — господарь спитъ на возѣ, волы лѣниво тягнуть ся по-при самъ край лѣса по роснстôй травѣ.

До Братства нарôдъ прибувавъ въ повозкахъ и пѣшо. Великій двоповерхій будынокъ зъ каменя, здвигненый Мазепою, бувъ уже освѣтленый. Тамъ „на конґреґаціи“, въ сали торжественныхъ зборôвъ приладжена була сцена, — туда и спѣшивъ нарôдъ. Изъ студентôвъ не всѣ могли дôстати ся въ саму салю, въ тую славну для академіи пору було ихъ такъ богато, звыжь тысячь. На представленье пускали, розумѣесь, тôлько старшихъ. Зъ молодшихъ попали межи щасливыхъ лише тй, що брали участь въ самôй грѣ штуки, де було богато хорôвъ и „воинствъ“. Котрй не дôстались до салѣ, товпились глядячи поки-що на публику въ заповненôй биткомъ сали и зъ-далека вôдчитуючи скусно выписаный величезный афішь зъ оповѣщеньемъ, „що на позоръ христолюбивому роду“ благородными сынами рускими выведена буде сегодня траґедо-комедія „Іосифъ Патріярха“.

Дехто зъ мѣщанъ, зъ рôднѣ студентôвъ и знатныхъ осôбъ, що заповнили салю, були вже на академічныхъ представленяхъ. Але було богато й такихъ, що ще нѣколи чогось такого не бачили, то й звычайно були цѣкавй на отсе представленье. Штучно защеплена, покищо лише школьна забава — театръ не проникъ ще бувъ въ украиньску суспôльнôсть и тôлько-що починавъ пускати корѣня у того народу селянъ и воякôвъ. Великій Могила, намагаючи до европейскои просвѣты, завѣвъ въ заложенôй нимъ школѣ театръ по взôрци нѣмецкихъ университетôвъ и польскихъ школъ. Зъ початку грано навѣть латиньскй и польскй містеріи, поки не появились свои писателѣ и репертуаръ. При кôнци XVII-ого и зъ початкомъ XVIII. столѣтя справа драмы оживила ся. Талантливй пробы Прокоповича звернули на неи увагу. Въ интермедіяхъ стали проблескувати типы щоденного суспôльного житя и загалъ здивувавъ ся, побачивши на сценѣ самого себе, личности єму знакомй, що ихъ чи то любивъ, чи ненавидѣвъ. Очитаный, освѣченый Горка написавъ свою штуку въ тую пору подвигу духа. Крôзь схоластичній формы пробивавъ ся въ нѣй сильно ліризмъ, були пробы рисувати й типы. Строга и высока біблійна драма оживляла ся двома вставлеными фарсами.

II.

Восковй свѣчки рампы, вправленй въ металевй пôдсвѣчники, мелькають вôдъ вѣтреця, що проносивъ ся по сали. Щобы не було духоты, вôдчинено всѣ вôкна и зъ надвору вѣе запахомъ цвѣтучого бозу и яблунь, заносить вôдъ Днѣпра вечѣрною прохолодою.

За кулісами метушня приготованъ, нервна нетерпячка, комічнй сцены. Страшно ухарактеризована „Зависть“ розмовляє зъ „Фараономъ“ въ паперовôй тіярѣ, а неприступный красунъ „Іосифъ“ по-дружньому обнимае краснолицю „жену Пентефрія“, представлювану сего вечера товаришемъ єго, сыномъ полковника зъ Лѣвобережя.

Якъ то буває все и всюда, такъ було и въ академіи тамтого столѣтя, — акторы крôзь щѣлины занавѣсы глядять на салю, на страшну для нихъ многоголову публику. Они бачать въ першôмъ рядѣ, поручь префекта, кіѣвского полковника, вôйта, того полковника зъ Лѣвобережя, що то сынъ єго грає Пентефрієву жѣнку, кôлькохъ сотникôвъ зъ сусѣднои Черниговщины, богато мѣщанъ и густу лаву смѣ-

тономічныхъ, для священикôвъ и учителѣвъ, такъ само якъ для урядникôвъ державныхъ. — Пос. Щепановскій промовлявъ въ оборонѣ президента Билиньского. — Вкôнци зреасумувавъ Яворскій діскусію въ сей способъ: домагати ся нового двôрця зелѣзничого для Львова, утворити дирекціи зелѣзничѝ въ Перемышли и Станиславовѣ, жадати зниженя цѣны ѣзды для урядникôвъ магістратскихъ, квестіи языковои не порушати. — Бесѣдниками въ повнôй палатѣ назначено Козловского и Левицкого.

Середнѝ школы.

Въ комісіи буджетовôй при діскусіи надъ буджетомъ міністерства просвѣты прийшли пôдъ нараду „школы середнѝ“. Діскусія була широка, такъ що не покôнчено ѳи на однôмъ засѣданю въ суботу, але ще вôдложено на второкъ. Промовы поодинокихъ членôвъ въ комісіи буджетовôй були такѝ:

Референтъ д-ръ Беръ, обговорюючи резолюцію дра Енґеля, заявивъ ся рѣшучо противъ выкиненя въ наукового пляну наукы языка грецкого. Въ резолюціи домагаѣсь великого обмеженя клясичноі науки, але годѣ на се пристати, бо вже й теперѣшный плянъ орґанізаційный значно обмежае сю науку. — Все ще дуже велике и непропорціональне число суплѳнтôвъ; именно въ Галичинѣ ѳсть суплѳнтôвъ до 50 прц. въ званю учительскôмъ. Конче треба якось зарадити тôй недостачи.

Згодивъ ся на резолюцію, взываючу правительство, щобы оно якъ найскорше приспѣшило удержавненье комунальныхъ школъ середныхъ. — Вкôнци пôдпиравъ плянъ що-до высыланя учителѣвъ до Италіи и Греціи для клясичныхъ студій; треба полѣпшити дотацію учителѣвъ для новыхъ языкôвъ и такожь дати имъ помôчь до выѣзду для студій.

Пос. д-ръ Кайцль вказавъ на заявленье міністра просвѣты, що фреквенція на фільософічныхъ выдѣлахъ що-разъ бôльше зменшае ся и грозить бракъ учителѣвъ, тожь треба поправити матеріяльне положенье учителѣвъ середныхъ школъ, котрѝ суть найгôрше платными урядниками державными. Кандидатъ дôйде до 25 або 27 року житя, заки може старатись о суплѳнтуру. Вôдтакъ ѳсть 5, 8, 10 або й бôльше лѣтъ суплѳнтомъ, доходить въ 33 або 40-вôмъ роцѣ житя до сталого именованя и вже лишае ся на тôмъ становищи безъ змѣны ажь до кôнця свого житя. Основну платню 1000 зр. треба бы пôдвысшити бодай по бôльшихъ мѣстахъ на 1200 зр., якъ се зроблено у Вѣдни и при державныхъ школахъ промысловыхъ. Реформа матеріяльного положеня учителѣвъ середныхъ школъ мусить рôвномѣрно ити зъ управильненьемъ становища суплѳнтôвъ, котрыхъ треба найперше примѣстити въ XI клясѣ ранґи зъ выглядомъ на авансъ. — Вôдтакъ поставивъ бесѣдникъ пытанье до міністра, якъ вôнъ представляе собѣ in concreto квестію реформы педаґоґічного пôдготовленя учителѣвъ середныхъ школъ. — Вкôнци перейшовъ на спеціяльнѝ жаданя Чехôвъ що-до середныхъ школъ и домагавъ ся отвореня школы середнои въ Шлеску зъ ческимъ языкомъ выкладовымъ.

Пос. д-ръ Черкавскій говоривъ про квестію оплатъ школьныхъ, выказавъ потребу управильненя платнѣ учителѣвъ ґімназіяльныхъ и отвореня катедръ педаґоґіи на університетахъ въ Краковѣ и Львовѣ.

Пос. Шукле похваливъ рескриптъ міністерства зъ 24 мая 1892, въ котрôмъ поручае ся меншій обѣмъ предмету але натомѣсть основнѣйше ѳго поглубленье. Вôдтакъ подавъ деякѝ поправки до того рескрипту, а то щобы науку астрономічноі ґеоґрафіи прилучити до фізики, альґебру зачинати вчити ажь въ четвертôй клясѣ и т. п. Всѣ рескрипты міністерства ажь тогдѣ будуть мати практичну вартôсть, коли пôдготовить ся учителѣвъ вôдповѣдно до нихъ. — Перейшовши до спеціяльныхъ домаганъ Словѣнцѣвъ, жадавъ, щобы словѣньскѝ абітурієнты знали добре языкъ нѣмецкій, щобы директоры ґімназіяльнѝ знали оба языки краёвѝ, словѣньскій и нѣмецкій.

Пос. д-ръ Козловскій похваливъ дотеперѣшнѝ рескрипты міністерства просвѣты, але й зазначивъ, що въ рескриптахъ занадто обговорюѳ ся детайлѣ тожь и входить ся въ заворученый галицкому соймови обсягъ дѣланя щодо середнихъ школъ. Въ рескриптахъ треба подати лишь головный начеркъ пляну, а все проче полишити краёвымъ радамъ шкôльнымъ. Домагавъ ся, щобы звôльнено директорôвъ вôдъ надто великои маніпуляціи канцеляріѝнои, щобы побôльшено стабілізованѝ посады учительскѝ; щобы давано стипендіи на науку языка нѣмецкого и на подорожь до Италіи та Греціи. Пôдвысшена оплата шкôльна схибила свою цѣль: спинити надмѣрну фреквенцію въ школахъ середныхъ — а лишь выкликала невдоволенье въ населеню. Домагавъ ся реформы пляну наукъ въ реальныхъ школахъ, именно що-до науки новыхъ языкôвъ, передо всѣмъ науки языка анґлійского. Міністерство просвѣты повинно предложити плянъ реформы наукъ въ школахъ реальныхъ галицкому соймови.

Пос. д-ръ Штайнвендеръ прилучивъ ся до резолюціи д-ра Енґеля, бо треба зменшити науку клясичныхъ языкôвъ а побôльшити науку новыхъ языкôвъ и тѣлесныѝ вправы.

Пос. Романчукъ вказувавъ, що чимъ разъ бôльше даѣсь вôдчувати бракъ учителѣвъ ґімназіяльныхъ, а сему можна бы зарадити тыми средствами: уможливити скорше складанье испытôвъ учительскихъ черезъ вôдповѣдніи выклады на університетахъ, давати стіпендіи слухателямъ фільософіи, розложити испыты учительскѝ, управильнити квестію суплѳнтôвъ, поправити матеріяльне положенье и пôднести соціяльне становище учителѣвъ школъ середныхъ. Що-до домаганъ Русинôвъ жадавъ: перемѣнити паралельнѝ клясы въ Перемышли на самостôйну ґімназію и отворити тамъ клясу пôдготовляючу; рôвно-жь перемѣнити паралельнѝ клясы въ Коломыи на самостôйну ґімназію, завѣвши бодай на разъ чотири клясы низшои ґімназіи.

Пос. Лупулъ домагавъ ся активованя другои ґімназіи низшои въ Чернôвцяхъ и розширеня румуньскихъ клясъ паралельныхъ въ Сучавѣ. Вкôнци выказувавъ потребу наукъ нѣмецкого языка, котрого высшу місію культурну признае кождый Буковинець. Про жаданя буковиньскихъ Русинôвъ що-до середныхъ школъ не згадавъ нѣхто въ комісіи буджетовôй.

Пос. Пининьскій домагавъ ся побôльшеня фонду на надзвычайнѝ додатки до платнѣ учителѣвъ школъ середныхъ. Сей фондъ выносить теперь лишь 7000 зр.

Пос. Менґеръ полѳмізувавъ зъ домаганями д-ра Кайцля що-до отвореня ческои ґімназіи въ Опавѣ. Истнуючои тамъ теперь приватнои ґімназіи ческои не годить ся удержавнити, бо та ґімназія ѳсть лишь аґітаційнымъ средствомъ.

На тôмъ покôнчились нарады, а на засѣданю вô второкъ забере мабуть слово міністеръ Ґавчь и буде вôдповѣдати на домаганя поодинокихъ бесѣдникôвъ.

Banca Romana.

Можна бы сказати, що настала ера скандалôвъ, въ котрыхъ головну ролю вôдграють марный грôшь и найвысшѝ достойники державнѝ. Скандалъ панамскій въ найбôльшôмъ розгарѣ — а скандалъ нѣмецкій зъ фондомъ вельфійскимъ на разѣ придушено — скандалъ римскій розкрывъ ся передъ Европою. Про сей послѣдный скандалъ хочемо поговорити.

Система емісіи нотъ паперовыхъ въ Италіи цѣлкомъ инша якъ въ прочихъ державахъ. Право емісіи паперового гроша прислугуѳ въ Италіи шести заведенямъ кредитовымъ, зъ котрыхъ чотири: італійскій банкъ національный, римскій банкъ, тосканьскій банкъ національный и тосканьскій банкъ кредитовый суть акційными товариствами, а два: неаполітаньскій банкъ и сицілійскій банкъ суть фінансовыми корпораціями зô сталымъ капіталомъ. Въ 1886 р. выдано приписы що-до емісіи нотъ паперовыхъ: загальна сума емітованыхъ нотъ не смѣѳ перевысшати построѝну скôлькôсть вплаченого капіталу акційного або сталыхъ капіталôвъ и резервовыхъ фондôвъ въ готôвцѣ; въ надзвычайныхъ случаяхъ може дозволити правительство переступити сю границю, але вôдтакъ на се потреба ухвалы парляменту. У всѣхъ банкахъ урядують правительственнѝ комісарѣ, котрѝ наглядають надъ емісіею нотъ, а крôмъ того банки предкладають три разы мѣсячно справозданье правительству про свôй станъ фінансовый.

Коли въ падолистѣ минувшого року предложило правительство парляментови проѳктъ закона, щобы продовжити згаданымъ банкамъ концесію емісіи нотъ на дальшихъ шѣсть лѣтъ, пôднесено зô стороны опозиціи закидъ що господарка въ римскôмъ банку якась лиха. Тогдѣ запевнивъ палату президентъ міністрôвъ Джіолітті и міністеръ торговлѣ Мічелі, що тѝ закиды суть просто злобными клеветами, бо господарка римского банку цѣлкомъ правильна. И не минувъ ще мѣсяць вôдъ того запевненя, якъ наразъ розбійшлась вѣсть, що ґенеральный директоръ банку Танляньо и ѳго секретарь бар. Ляццароні увязненѝ та заряджено противъ нихъ слѣдство о спроневѣренье та фальшованье публичныхъ папѳрôвъ.

Вѣсть вдарила мовь грôмъ, бо треба знати, що оба достойники Танляньо и Ляццароні були въ очехъ Римлянъ уперсоніфіковань емъ сего, що значить богачь-капіталістъ. Нарôдъ не называвъ ихъ по имени, а лишь Il sor Bernard, Il sor Cesare, мовь бы се були якѝ монархи. Всѣ бôльшѝ пôдприѣмства промысловѝ були заснованѝ згадаными директорами, а добродѣйнѝ цѣли находили въ нихъ такихъ людей, що сотками тысячѣвъ приходили въ помôчь.

И за що тыхъ людей увязнено? Президентови міністрôвъ Джіоліттіому стало совѣстно, що опозиція не вдоволилась заявленьемъ зъ міністеріяльныхъ фотелѣвъ про добру господарку въ римскôмъ банку, — тожь зарядивъ доходженье. Доходженье выкрыло, що римскій банкъ выдавъ нотъ на 63 міліонôвъ лірôвъ по-надъ законно дозволену границю, въ книгахъ банковыхъ нема записаныхъ 9 міліонôвъ, цѣлый кредитъ, якій удѣлявъ банкъ, выходивъ въ хосенъ лишь дуже малого числа людей, бо лишь 19 людей, мѣжь котрыми були князѣ бароны, послы, а майже нѣодинъ купець або промысловець.

Отсе скандалъ римскій. Порôвнавши ѳго зъ скандаломъ панамскимъ, де розтрачено понадъ 1.500 міліонôвъ франкôвъ, выдававъ бы ся дрôбницею, — але зважывши лихій станъ взагалѣ італійскихъ фінансôвъ, захитанье довѣря а найбôльше ще й се, що тутъ заанґажоване майже безпосередно правительство, бо оно мало выконувати точну контролю, побачимо, що скандалъ римского банку може мати дуже сумнѝ наслѣдки для Италіи.

Якимъ же способомъ доконано такъ великого обманьства? На разѣ не можна знати и ажь выкаже слѣдство. Але догадують ся, що банкъ мусѣвъ выдавати ноты подвôйно зъ однаковыми числами серій, що ратувавъ ся якійсь часъ фондами въ готôвцѣ и тымъ способомъ укрывавъ свои обманьства, а вкôнци, що рôчнѝ білянсы були фальшиво укладанѝ. Въ послѣднôмъ білянсѣ выказано, що банкъ емітувавъ нотъ на 72·7 міліонôвъ лірôвъ, а тымчасомъ показало ся, що тыхъ нотъ банку ѳсть въ обѣзѣ на 135 міліонôвъ. На кождый способъ директоръ и касіеръ не могли самѝ перевести такого обманьства, лишь мусѣли зробити се за згодою ширшого круга особъ.

По увязненю, заявили Танляньо и Ляццароні, а такожь князь Торльоня, котрый бувъ презесомъ рады завѣдуючои банку, що вôддають свои приватнѝ маѳтки до покрытя шкоды. Рôвножь и иншѝ банки заявили готовôсть прийти зъ своими капіталами въ помôчь римскому банкови та допомочи ѳму до ліквідаціи — але правительство зарезервувало собѣ ту помôчь ажь до хвилѣ, коли слѣдство выкрыѳ всѣ обманьства. Заразомъ загадало правительство вôдобрати право емісіи нотъ всѣмъ прочимъ акційнымъ банкамъ, а основати новѝ банки: Banca d' Italia.

На кождый способъ парлямѳнтъ италійскій, що збере ся на засѣданя сими днями, буде мати приѣмнôсть діскутувати надъ своимъ власныхъ скандаломъ, вправдѣ меншимъ вôдъ панамского, але все таки въ тôмъ самôмъ родѣ, и остро накинутись на правительство за се Panamin. Може бути, що Джіолітті буде мусѣвъ уступити зô своимъ кабінетомъ.

Зъ свѣтового руху жѣночого.

I.

У Вѣдни отворено зъ початкомъ сего року школьного ґімназію жѣночу приватного поки-що характеру. Ѳсть въ нѣй въ першôй клясѣ 30 учениць До принятя треба выказати окôнченый 10-ый рôкъ житя, три клясы школъ людовыхъ, окрôмъ того кандидатки здають испытъ вступный. Оплата школьна выносить 15 зр. мѣсячно. Одинъ вѣденьскій пенсіонатъ даѳ повне удержанье и надзôръ замѣсцевымъ за 50 зр. мѣсячно. Мѣсце зголошень: Wien, Wipplingerstrasse 8, III.

Въ Будапештѣ основано торôкъ ґімназію жѣночу зъ приватнымъ характерôмъ. Цѣлею сеи ґімназіи ѳсть пôдготовленье жѣнокъ до медичного и фільософічного характеру. Часъ науки роздѣленый въ тôй ґімназіи на девять лѣтъ.

Въ Шкоціи допущено въ роцѣ 1892-ômъ жѣнки до університетôвъ. Ще въ роцѣ 1883 основаный приватный жѣночій університетъ въ Глязґовѣ долучено до тамошного публичного університету. Професорôвъ именовано університетскими доцентами и звыжь 300 слухательокъ стали публичными звычайными студентками зъ допущеньемъ до складаня публичныхъ докторатôвъ на свѣтскихъ факультетахъ.

Въ Бруксельскôмъ університетѣ промовано першу женщину на доктора клясичноі фільольоґіи. Ѳсть нею панна Марґ. Ґомбартъ, а вызначилась при испытахъ знаменитымъ знаньемъ грецкого языка.

Три університеты въ Голляндіи, именно въ Лайденѣ, Утрехтѣ и Амстердамѣ, допустили жѣнокъ на всѣ факультеты.

ючихъ ся оживленыхъ товаришѣвъ. Молодый складный „Іосифъ“, зовсѣмъ перебраный и ухарактеризованый, пôдходить до занавѣсы и впиваѣсь очима въ публику. Лице ѳго запалало румянцемъ вдоволеня и чудовѝ суворѝ очи усмѣхнулись. Середъ тѣсныхъ рядôвъ публики сидить, притулившись до матери, молода подôльска красавиця... Вôнъ знае, за-для кого она прибула до Кіѣва на нинѣшный вечеръ.

Самъ авторъ штуки и учитель порядкуѳ за кулісами послѣднѝ приготованя, на-скорѣ переглядае ухарактеризованье множества особъ алеґоричныхъ. Штука пôдготовляла ся старанно, вôдбуто чимало пробъ. На представленье сподѣвали ся самого гетьмана Мазепы, та вôнъ сими днями переѣхавъ черезъ Кіѣвъ зъ Батурина до Бѣлои Церкви, заклопотаный и хмурый. Въ Кіѣвѣ пробувъ лишь кôлька годинъ. Очевидячки бувъ вôнъ теперь дуже занятый справою Кочубея, що вела ся въ Витебску.

Всѣ приготованя вже скôнченѝ, пôдносить ся занавѣса. Невыбаглива декорація домашного малюнку представляѳ фантастичну улицю старинно-єгипетского мѣста.

На сценѣ иде щось нѣбы прольоґъ. Приятель Іосифа, приѣхавши до Єгипту, радуѳсь, розказуючи о ѳго щасливôй доли, и вôдходячи при кôнци довгого монольоґа зô сцены наткнувъ ся на огидну фіґуру „Зависти“, що нежданно вылѣзла зъ-за кулісъ. Тая братоубійча, погана сила, переслѣдуюча бѣдного молодця, проклинае Іосифа и клянесь погубити ѳго. Она кличе о помôчь — и сцена наразъ вкрываѳ ся страховитыми чудовищами, бѣсами и гарпіями. Они грозять Іосифови, обѣцюючи наконець погубити ѳго — „розсѣчи на малѝ части, роспилити пилою смерти, вôддати ѳго на съѣденіѳ звѣрямъ“. „Зависть“ кричить, що убити само тѣло — не досыть, треба убити й душу.

Свѣчки пригашенѝ. На сценѣ, при шипѣню гадюкъ, настаѳ темрява. Наразъ филѣ свѣтла, вôдъ наставленыхъ за снопами свѣчокъ, заливають сцену. Прекрасна поява „Божіѳи защиты“ розгоняѳ пекельне зборище и вѣщаѳ долю Іосифа, що вôнъ, хочь и натерпить ся покуты, кайданъ, вязницѣ и бѣды, але буде посадженый на царскôмъ престолѣ:

Будетъ и въ темницѣ
И въ бѣдѣ велицѣ
Жити;
И вражду сокрушитъ
И смерти разрушитъ
Свѣти:

Вся бо та погибнутъ лютѣ и сила прелестна!

На послѣдныхъ рядкахъ тои пѣснѣ о змѣнливости сего свѣта и о побѣдѣ правды — при послѣднôмъ строѝнôмъ акордѣ мельодіи спускаѳсь занавѣса

Наступае актъ першій — „протазисъ“.

Єгипетска комната зъ малюнками сфінксôвъ, зъ ґіероґліфными написями и зъ кольонами. Жѣнка Пентефрія, въ пурпурнôй, золотомъ обшитôй одежи, „скверным ъ желаніемъ побѣснуѳтся“. Передъ нею схôдцями, выриная нагле „Совѣсть“ въ бѣлôй одежи и хоче онамятати ѳи. Але „Велможа“ не уважае на свою Совѣсть, приказуѳ слугамъ звязати ѳи и вкинути до темницѣ. Діяльоґъ мѣжь вельможною жѣнкою а Совѣстію иде горячо, що-разъ пристрастнѣйше:

Велможа: Кій се срамъ или студъ
Чого сердце желаѳтъ?
Совѣсть: Студъ ѳсть велій.
Велможа: . . . . отнюдъ
Того не познаю.
Совѣсть: Познай, бо глубока
Любовъ глубокъ гнѣвъ творитъ:
[друга жестока
Имаши.
Велможа: Жестокъ ѳсть, но левъ лва не убіѳтъ
И ниже пардъ на парда когда свирѣ
[пѣетъ.
Совѣсть: Но отецъ тя убіѳтъ.
Велможа: Отецъ мя измлада
Воспита во сластехъ, не погубитъ
[мя, чада
Своѳго.
Совѣсть: Мати згубитъ тя.
Велможа: Всякая мати
За своимъ ищадіемъ готова подъяти
Язви. И како схощетъ дщерь свою
[згубити
За ню же готова ѳсть душу поло-
[жити?
Совѣсть: Но желаннаго отнюдъ не познаѣшь.
Велможа: Чому не познаю?
Совѣсть: Жестокъ ѳсть.
Велможа: Жестокому сему,
Любовъ преодолѣетъ!
Совѣсть: Избѣжитъ.
Велможа: Но аще
И за море побѣгнетъ, азъ ѳму, го-
[няще,
Одолѣю!...

Являѳсь „Прелесть“ и хвалить вельможну за те, що она „не послушалась своѳй совѣсти и идетъ улавливать Іосифа“.

Сцена мѣняѳть ся.

„Слонце ясне лучи свои простираѳтъ“. „Дѣлатели“, идучѝ въ далеке поле, дожидають розпорядку вôдъ Іосифа. Вôнъ сходить до нихъ зъ высокого ґанку и порядкуѳ:

— „Красятся вертограды зъ вѣтвями“, на поляхъ стоить ще не зложена въ стоги пшеница. Идѣть и робѣть! „Господинъ дасть всякому мзду достойну“. Ся частина людей пôйде до стадъ. Худшу худобу лишѣть на лугахъ, нехай поправляѳсь, а лучшу сюда приганяйте! Торговѝ кораблѣ и рыбальскѝ човны нехай ѣдуть за своими дѣлами!

Робôтники вôдходять, а Іосифъ молить ся Богу своихъ праотцѣвъ, просячи, щобы напутивъ ѳго и хоронивъ честнымъ и гôднымъ въ чужôй земли, середъ чужихъ людей и чужои вѣры.

Пôдчасъ молитвы являѳсь передъ нимъ „Прелесть“ и пôдлесливостію та обѣцянками хоче прихилити ѳго къ собѣ. Але вôнъ проганяѳ ѳи, плаче надъ своѳю самотностію, надъ тымъ, що не маѳ душѣ, котра бы пôддержала ѳго на правôй дорозѣ.

Кто ми днесь подасть крилѣ, яко голубинѣ,
Да бихъ излетѣлъ скоро отъ снѣди звѣринѣ?!

„Прелесть“ летить оповѣстити „Велможѣ“ о неподатливости Іосифа. Хоръ „малыхъ младенцевъ“ выславляѳ Іосифове мужество и ѳго непохитнôсть, порôвнюючи покусу Іосифа зъ покусою Христа въ пустини.

Въ гарныхъ складахъ голосôвъ закôнчуѳсь хоръ:

Красенъ ѳсть кринъ удольній и сл нце ѳсть красно:
Той бо краситъ вся поля, а то свѣтитъ ясно.
Но душа Іосифа, въ чистотѣ єдина,
Яснѣйша отъ слонца, краснѣйша отъ крина!..

Поволи западае занавѣса, симъ разомъ такъ, що межи нею а рампою полишено на передѣ сцены мѣсця на кôлька сяжнѣвъ. Де-хто зъ поважныхъ особъ встаѳ зъ мѣсць и выходить „розмятись“, а молода публика, утомлена торжественною серіозностію драмы, лишаѳсь глядѣти на веселу интермедію, що вôдограѳсь передъ спущеною занавѣсою на передѣ сцены.

(*Конецъ буде.*)

Туринський університетъ удѣливъ паннѣ Идѣ Терачіні степень доктора математики.

Въ парискôмъ университетѣ есть вписаныхъ по-надъ 250 пань въ сегорôчнôмъ зимовôмъ семестрѣ Зъ того числа есть 103 Россіянокъ, 18 Француженокъ, 6 Англичанокъ, 3 Румунки, 1 Гречинка, 2 Туркинѣ и т. д Тамъ-же осягнула недавно панна Chauin степень доктора правъ. Се перша Француженка осягнула той титулъ.

Въ Карльсруге отворено першу жѣночу академію малярску пôдъ протекторатомъ княгинѣ Бадена. Академія розложена на дванацять спеціяльныхъ вôддѣлôвъ. Рôкъ школьный розпочинаѣсь 1-ого жовтня, але й мимо того кандидатки приймають ся кождого часу. Оплата 300 марокъ рôчно або 45 марокъ мѣсячно.

Въ Дублинѣ въ Ирляндіи осягнула панѣ Анна Паттерсонъ степень и титулъ доктора музики. Сю дуже спосôбну компоністку и писательку именовано теперь управителькою хору дублиньскои катедры.

Въ Бельгіи до антикарскихъ студій допущенй женщины вôдъ року 1880. Доси на бруксельскôмъ университетѣ 18 пань осягнуло степень и титулъ магістра фармаціи и безперечно зъ великимъ вдоволеньемъ выповняють уряды самостôйныхъ антикарѣвъ.

Въ Кіѣвѣ въ тамошнôмъ университетѣ осягнула панѣ Марія Молярова степень магістра фармаціи.

Автобіографія славно-звѣстнои Россіянки Софіи Ковалевскои, померши въ роцѣ 1891, появила ся теперь въ печати. Училась она свого часу яко надзвычайна слухателька въ университетахъ въ Геттінгенѣ и Берлинѣ. Пôзнѣйше за конкурсову роботу зъ области математики одержала головну нагороду вôдъ „Institut de France“ и дôстала катедру професора математики въ штокгольмскôмъ университетѣ. Була она драматичною писателькою, одною зъ основателѣвъ дневника „Новое Время“ и приятелькою славного писателя Федора Достоевского.

„Verein der Schriftstellerinen und Künstlerinen“ у Вѣдни мавъ въ минувшôмъ [семôмъ] роцѣ истнованя уже 16.545 зр. основного капіталу. Въ тôмъ роцѣ прибуло самыхъ новыхъ членôвъ 32 Предсѣдателькою на сей рôкъ есть панна Марія Гегель.

Слободанъ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Кудринець.

[Непошанованье рускихъ святъ. — Холєра.]

Якъ шанують ц. к. власти и уряды рускй свята, маємо новый доказъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ. Въ день Рождества Христового рускаго обряду розносивъ возьный ц. к. суду повѣтового зъ Мѣльницѣ, Поплавскій, помѣжь кудринецкихъ рускихъ парохіянъ судовй кавалки въ асистенціи поліцая громадского, — не зважавъ навѣть на часъ, коли богослуженье въ церквѣ вôдправляло ся. Неодинъ бѣдняга, не маючи готового гроша дома, мусѣвъ занести до жида кожушину послѣдну въ заставъ абы оплатити таксу 7½ кр. Отже и въ таке свято, якъ Рôздво Христове, не може нашъ чоловѣкъ свобôдно помолитись въ церквѣ и вôдотхнути въ крузѣ родиннôмъ!

Другій фактъ: Ц. к. урядъ доставы тютюну въ Ягольници вызначивъ речинець на доставу тютюну въ магазинѣ для кудринецкои громады на день 19-ого сѣчня рано. — Позаякъ зъ Кудринець до Ягольницѣ есть около 10 миль подôльскихъ, то бѣднй продуценты мусять уже 17-ого сѣчня рано выѣзджати зъ Кудринець, щобы доставивши тютюнъ въ своѣмъ часѣ, безъ напасти вôдобрати кôлька зр. отже и празникъ Іорданьскій десь тамъ по дорозѣ мусять обходити та замѣсть свяченои воды кушати Мошковои та Абрамковои парухи.

Цѣкава рѣчь, чи тутъ винно руске духовеньство, если нарôдъ стаѣсь рôвнодушнымъ въ своѣй вѣрѣ, коли ц. к. власти самй непошанують чувствъ релігійныхъ нашого народу. Въ такôмъ разѣ и праця душпастиря, и проповѣди місійнй тратять силу у людей, бо нарôдъ думає собѣ, що таки такъ мусить бути, абы мужикъ свого свята немавъ часу святкувати...

Холера присуваѣсь и до Кудринець. Въ тутешнôмъ присѣлку званôмъ „Кудринецка Зелена“ захорувало четверо людей, зъ котрыхъ одно померло 15 сѣчня с. р. Правда, що ц. к. власть въ тôй справѣ бересь енергічно до дѣла и есть надѣя, що перерве ся пошесть, але треба розвинути бôльшу дѣяльнôсть въ тôмъ напрямѣ, абы тутешній нарôдъ не стыкавъ ся зъ тамтогобôцкимъ народомъ, бо тамъ, якъ зачуваємо, холера таки на добре розгостилась, а людъ по россійскôй сторонѣ промираѣ сильно...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Выдѣлъ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ вôдбувъ дня 15 н. ст. сѣчня с. р. друге засѣданье. Обговорювано обширно справу Института для дѣвчатъ въ Станиславовѣ и постановлено всѣми силами старати ся о якъ найскорше осущенье того-жь. Ухвалено: 1) Умѣстити вôдозву до Рускихъ Женщинъ въ „Дѣлѣ“, щобы численнѣйше вступали въ члены товариства. 2) Просити членôвъ о вырôвнанье вкладокъ за рôкъ 1892 и на 1893 картками кореспонденційными. 3) На побôльшенье фонду на цѣли Института, урядити вечерокъ зъ танцями въ сали „Рускои Бесѣды“. Принято зъ подякою до вѣдомости даръ ч. Ц. К. 1 зр., о. Кас. Куницкого 2 зр. и п. А. Дѣдицкого 1 зр. 5) Принято новыхъ членôвъ Вп. пп.: Ем. Чачковску, Иванну Кукурудзову, Надежду Мардоровичеву, П. Грицишинову, Т. Навроцку и Н. Давидовичеву. 6) Вôдновили вкладку членьску Вп. пп.: О. Кадайска зъ Грушки, Е. Ренецка и Е. М. Кадайска зъ Станиславова, Е. Сабатова зъ Тисьменичанъ, Шмериковска зъ Надвôрнои. — Вôдъ часу загальныхъ зборôвъ вплынуло зъ вкладокъ членьскихъ и добровôльныхъ даткôвъ 25 зр., доходу зъ вечерка „Маланки“ було 7 зр. 83 кр. 7) Выслано передплату на „Зорю“ и на нове выданье творôвъ Шевченка.

——

Читальня „Просвѣты“ закладає ся въ **Микулинцяхъ** коло Тернополя. Загальнй зборы членôвъ въ цѣли зорганізованя товариства вôдбудуть ся дня 29 н. ст. сѣчня о 5-ôй годинѣ вечеромъ въ сали рады громадскои. Програма зборôвъ слѣдуюча: 1) Вôдкрытье зборôвъ, 2) вôдчитанье и поясненье статутôвъ, 3) установленье высоты вкладокъ, 4) вôдбôръ вкладокъ до товариства, 5) выбôръ 5 членôвъ выдѣлу и 2 заступникôвъ, 6) справа заложеня власныхъ касъ: позичковои и ощадности и 7) внесеня членôвъ.

Вôдъ комітету основателѣвъ читальнѣ въ Микулинцяхъ: *Ант. Рыбачекъ. И. Ярема. И. Кишишовскій.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Послѣднй вѣсти про утворенье парляментарнои бôльшости такй: Въ клюбѣ Гогенварта подано довѣрочно членамъ змѣстъ дотеперѣшныхъ конференцій, а Linzer Volksblatt такъ доносить о тыхъ нарадахъ. Програма, уложена для бôльшости се травестія престольнои бесѣды. Консервативный клюбъ задержуе для себе вôльну руку выступити кождого часу зô своими жаданями и буде опирати ся всякимъ змѣнамъ въ хосенъ лібералôвъ. Домаганя консерватистôвъ що-до деякихъ заряджень въ адміністраційнôй дорозѣ будуть розважатись въ часѣ теперѣшного перемиря. Розвязанье парляменту, хочь и якъ було близьке, теперь зновъ вôдложене Справы стоять взагалѣ досыть добре для консерватистôвъ. Мѣсяцѣ марець и цвѣтень належать до соймôвъ. Въ осени прийде передъ палату послôвъ досыть прикра справа, а то обсадженье мѣсця президентуры палаты. — До того комунікату додаѣ N. fr. Presse злобну замѣтку: Не знати, чи правительство згодило ся на се застереженье консерватистôвъ, що они можуть кождои хвилѣ выступити зô своими жаданями, а ся квестія есть якъ-разъ рѣшаюча. Вôдтакъ додаѣ згадана газета ще такй замѣтки: Въ кругахъ посольскихъ говорять загально, що правительство розсуджаѣ на разѣ заявленя, якй поробили проводирѣ трехъ великихъ сторонництвъ що-до предложеноп имъ програмы, и догадують ся, що правительство вже незабаромъ скличе на нараду тыхъ трехъ проводирѣвъ, щобы повѣдомити ихъ, якй заявленя зложили поодиноко тй три проводирѣ и якій поглядъ правительства на тй заявленя. Взагалѣ всѣ тои гадки, що переговоры ще розтягнуть ся на довшій часъ. Гадки що-до того, якъ выпадуть тй переговоры, не конче оптимістичнй. Именно по оголошеню переписки гр. Букоа и Шмейкаля вже и такъ слабй надѣя на утворенье бôльшости ще бôльше зменшили ся.

Обговорюючи станъ середныхъ шкôлъ въ Долитавѣ, уважаѣ Diritto Croato за велику несправедливôсть, що Хорваты и Словѣнцѣ въ Истріи, де они складають двѣ третины населеня, а такожь Словѣнцѣ въ Трієстѣ не мають нѣякои школы середнои зъ выкладовымъ языкомъ хорватскимъ, а взглядно словѣньскимъ. Въ наслѣдокъ того мусить молодѣжь глядати тыхъ заведень по-за границями свого краю, а се противить ся постановамъ основныхъ законôвъ, пôсля котрыхъ кождому повинна бути подана нагода въ своѣмъ краю до образованя въ рôднôй мовѣ. Населенье Долитавы выказуе 60·5% Славянъ и 36·05% Нѣмцѣвъ, а що-до школъ середныхъ, то 59·9% припадаѣ на нѣмецкй а лишь 36·94% на славяньскй. Въ Дальматіи истнуе для 501.307 Хорватôвъ три гімназіи и одна утраквістична школа реальна а противно для 16.000 Италійцѣвъ двѣ италійскй и одна утраквістична школа середна. — А що-жь намъ тріміліоновому народови рускому говорити?

Въ Угорщинѣ ширить праса опозиційна вѣсти про крізу кабінетну, и хочь офіціяльно заперечують сему рѣшучо, то помимо того не устають того рода поголоски. И такъ Pesti Naplo доносить, що міністры: просвѣты гр. Чаки та судôвництва Сілядій мають податись до дімісіи, що цѣсарь не згодивъ ся на церковно-політичну програму Векерля и що президентъ Векерле мусить уступити. Наслѣдникомъ его бувъ бы зновъ гр. Сапарій. Черезъ великй вплывы гр. Сапаріого на дворѣ вѣденьскôмъ удало ся тамъ пересвѣдчити, що упадокъ гр. Сапаріого наступивъ лишь за-для интригъ т. зв. кліки Тисы. Розумѣесь, що тй вѣсти не находять нѣякого потвержденя въ самôй ситуаціи, але все таки можуть значно причинитись до захитаня становища д-ра Векерля.

——

Наслѣдникъ россійского престола именованый президентомъ комітету для будовы сибѣрскои зелѣзницѣ; членами сего комітету именованй міністры: скарбу, справъ внутрѣшныхъ, доменъ и комунікацій, та державный контрольоръ. Комітетъ рѣшаѣ деякй економічнй и технічнй справы зелѣзницѣ.

Комісія для реформы банку державного зачала свои нарады пôдъ проводомъ міністра Віттого. Въ програмѣ сеи реформы помѣщено: полекщѣ и розвитокъ кредиту на цѣли промысловй, улекшенье дісконту векслевого, вôдтакъ постановы що-до емісій листôвъ довжныхъ банку и змѣны въ орґанізаціи адміністраційнôй банку.

Еміръ бохарскій гостить вôдъ кôлькохъ днѣвъ въ Петербурзѣ. Царскій двôръ принявъ еміра зъ великимъ вôдзначеньемъ, а самъ еміръ роздаѣ зъ вдоволеня дарунки на всѣ боки, бо и навѣзъ тыхъ дарункôвъ до Петербурга таку скôлькôсть, що заповнивъ ними три комнаты въ зимовôй палатѣ. Зъ того всего заключають деякй, що еміръ бувъ бы готовъ продати Бохару за пять міліонôвъ и рôчну пенсію 100.000 рублѣвъ. Може бы еміръ и добре зробивъ, бо въ Бохарѣ теперь вже такъ великій вплывъ Россіи, що еміръ похожій радше на россійского губернатора, котрого можна кождои хвилѣ вôдкликати. Россія газдуе въ Бохарѣ по своѣй воли: будуе церкви, закладаѣ телеграфы и зелѣзницю, отворила россійску школу, и певно на тôмъ не перестане. Сынъ еміра, котрый есть въ Петербурзѣ въ корпусѣ пазѣвъ, певно не заставъ бы и не зазнавъ бы зô стороны Россіи такого обережного паньканя якъ его отець а просто мусѣвъ бы слухати царскои волѣ.

До газетъ доносять про статью Journal de St. Petersbourg, зъ котрои можна заключати на становище россійского правительства до послѣдныхъ подѣй въ Єгиптѣ. Згадана газета пише: Зваживши, що Єгипетъ есть краємъ, платячимъ дань, пôдъ сузеренностію султана, чи не дивне, що чужа держава установляе и скидаѣ тамъ міністрôвъ? Кедивъ говоривъ англійскому амбасадорови Кромерови на авдієнціи про якусь періоду окупаціи. Чи послѣдна подѣя не вказуе на змаганье, мовь бы тôй інґеренціи чужои державы вытичено вже якусь ясну мету?

——

Зъ заколоту, якій ставъ у Франціи въ наслѣдокъ скандалôвъ панамскихъ, зачинають пôдносити голову тй елементы, котрымъ якъ то каже ся, вода на ихъ млынъ. И такъ выступили орлеаністы зъ своею програмою. Графъ д' Осонвіль (d' Haussonville), права рука графа Парижа, подавъ ось якій змѣстъ тои програмы: При теперѣшныхъ обставинахъ и при безсильности правительства повинні монархісты обняти провôдъ публичнои опініи и правити нею. Треба бы засновати лігу для публичнои справедливости и соціяльнои обороны, бо теперѣшне правительство цѣлкомъ заняте обороною републики. Організація монархістичнои пропаганды цѣлкомъ пôдготовлена. Треба шукати всякихъ союзôвъ безъ рôзницѣ якъ зъ консервативными такъ и ліберальными елементами. Безпосередно передъ выборами роздадуть ся спеціяльнй инструкціи. А що на разѣ мѣжь консерватистами нема згоды, то не треба говорити выборцямъ про квестію формы правлѣня. Тымчасомъ треба бути готовымъ на борбу и непередвиджень случаѣ, бо мусить наступити страшна кріза. Если бы край, котрому вже все те навѣрилось, забажавъ чогось иншого анѣжь републики, то монархістична партія явить ся въ повнôй готовости до обороны ладу. Неправда мовь бы монархісты зложили заговоръ противъ републики, бо се цѣлкомъ непотрѣбне. Подѣ самй роблять заговоръ для монархістôвъ. А ще и иншй справы появились у Франціи, а то загроженй интересы, котрыми захитали подѣ въ Кармо. Хто мавъ найменшу участь въ промысловыхъ пôдприємствахъ, сей не мôгъ забути того, якъ правительство абдикувало передъ страйкомъ. Скандалы панамскй дають нове оруже соціялістамъ и радикаламъ до рукъ въ борбѣ противъ капіталу. Правительство не робить нѣчого и терпить бунтованье до вôйны домашнои, рабунку и рѣзнѣ. Кождый капіталістъ добачаѣ грôзну небезпечнôсть и бажаѣ якоись охороны.

——

Зъ мѣсцевости купелевои у Франціи, Біярріцъ, де перебуваѣ бувша королева сербска Наталія, наспѣла вѣсть, що Миланъ и Наталія погодили ся. Близшихъ вѣстей про цѣль сего помиреня нема, а знати лишь се, що въ цѣлôй справѣ велику ролю вôдограло посередництво царя. Миланъ мавъ конферувати зъ бар. Моренгаймомъ въ Парижи, вôдтакъ поѣхавъ до Біярріцъ и несподѣвано явивъ ся въ мешканю Наталіи. По пôвъ годины выйшовъ зъ-вôдтамъ Миланъ блѣдый и зворушеный, а телеграмы рознесли по свѣтѣ вѣсть, що прийшло до помиреня. Вѣсть принято въ Бѣлградѣ зъ радостью, бо навѣть илюміновано домы. На разѣ се помиренье не маѣ нѣякого значѣня для політичнои ситуаціи въ Сербіи, бо Миланъ попродавъ регентіи всѣ свои права не лишь королѣвскй, але навѣть батькôвскй до молодого князя Александра, але чи не наступлять ще такй змѣны, що регентія зрече ся своихъ правъ, бо теперѣшнй вôдносины політичнй въ Сербіи неконче принадні и могли ся вже навѣрити.

——

Кн. Фердинандъ выѣхавъ несподѣвано зъ Софіи зъ невеликою дружиною — въ сваты, бо годѣ инакше думати по послѣдныхъ подѣяхъ що-до змѣны конституціи. Цѣль подорожи князя — Монахіюмъ, але у Вѣдни задержить ся зô два днѣ. Куды то вдарить князь зô своимъ сватаньемъ и чи не привезе до Софіи гарбуза, ще не знати.

——

На весѣлье до Зітмарінгенъ выбрали ся такожь деякй міністры румуньскй, а що поступали по дорозѣ до Берлина и Вѣдня, то кажуть, що се маѣ значити, мовь бы Румунія прилучилася до тридержавного союза. Ляговарій мавъ высказатись, що дуже радый зъ того, бо теперь удасть ся ёму полагодити успѣшно справы договорôвъ торговельныхъ.

НОВИНКИ.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** уряджуе дня 2-ого н. ст. лютого вечеръ зъ танцями. Вечеръ сей вôдбуде ся въ сали Замковôй. Вступъ, за оказаньемъ запрошеня, вôдъ особы 1 зр. 50 кр., вôдъ родины [чотири особы] 4 зр. Початокъ о 8-ôй годинѣ вечеромъ. Обовязки почестныхъ господинь нашои забавы зволили приймити Высокоповажанй панѣ: Гладишовска, Гриневецка, Кузьмова, Лучакôвска, Перепелиньска, Тиховска и Чубатова. Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ не жалуе нѣ коштôвъ нѣ заходу, щобы вечеръ сей лишь удавъ ся якъ найлѣпше, щобъ згорнувъ якъ найбôльше гостей и щобъ всѣ они були вповнѣ задоволенй. Постаравъ ся о вправного аранжера, о численный и енергічный комітетъ вечерковый, о знамениту музику, о гарне пристроенье обширнои салѣ до танцю, о дуже забавнй и оригінальнй приборы котіліоновй. Отже спѣшѣть нашй славнй красавички зъ батьками-матерями, спѣшѣть и вы молодцѣ-соколы до столицѣ Подôля, щобъ тй всѣ дива побачити и гарно забавитись! Хто бы ще запрошеня не одержавъ а хотѣвъ въ забавѣ взяти участь, зволить зголоситись до выдѣлу „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи.

— **Руско-народный театръ** выѣзджае зъ Долины дня 25 н. ст. сѣчня и переѣздить до Дрогобича, де розпôчне представленя въ четверъ дня 26 н. ст. сѣчня народною опереткою „Запорожець за Дунаємъ“ при участи п. Кунцевича, бувшого артиста скарбкôвского театру. Представленя будуть вôдбувати ся кождои недѣлѣ, вторника, середы и четверга. Належить надѣяти ся, що доохрестна публика руска прийде зъ помочію нашôй народнôй институціи и численною участію подасть дирекціи театральнôй змогу перебути довшій часъ въ Дрогобиччинѣ.

— **Перший вечерницѣ тов. „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ.** Середъ констеляціи товарискои пануюча въ сю пору планета — се карнавалъ! Карнавалъ, — скôлько значѣнь и вражѣнь въ тôмъ словѣ! Батько родины и властитель кôлькохъ вôдданиць вôдчуваѣ на плечахъ мандрôвку мурашокъ, бо панѣ дому и спôввластителька, засыпаѣ его що разъ новыми позиціями буджетовыми. Ой тй сукнѣ, моды! Що-жь робити, треба и годѣ. Прецѣнь нѣяково держати дочокъ въ сховку, пора въ свѣтъ, пора и замужь... Впрочѣмъ самй вони давно вже снять про балѣ, про таночный виръ, а зъ тымъ... Добре, що хочь надѣя не вмираѣ!.. Хлопцѣ й собѣ добувають фраки; античными средствами приводять ихъ до первѣстнои красы, гонять за тыми, що дають кредитъ и пускають ся у виръ.. Планета огортаѣ всѣхъ, всѣ тонуть въ карнаваловôй горячцѣ... Ну се въ теорії, бо въ практицѣ у насъ на Руси зовсѣмъ инакше. Не видно горячки, не видно и охочихъ поклонниковъ панѣ Терпсіхоры. Планета замало будить довѣря, а се здаѣ ся причина, що на першихъ вечерницяхъ „Рускои Бесѣды“ не богато пар стануло до танцю. Въ тôмъ виноватый такожь и пересудъ нашихъ пань, що вважають чимсь невôднôвѣднымъ являти ся на першихъ верницяхъ.... Але-жь красній панѣ, позвольте, одній вечерницѣ мусять бути першими! Въ кождôмъ однакъ случаю нехай жалують всѣ, хто не бувъ въ суботу на „Бесѣдѣ“. Забава вела ся знаменито до четвертои рано при добôрнôй музицѣ „Гармоніи“. Аранжеры зготовляли цѣкавй несподѣванки — хибувало лишь одного, а то численного товариства панночокъ. — Надѣемо ся, що за те нагородять собѣ панѣ на слѣдуючихъ вечерницяхъ. Бо-жь и варто погуляти въ новыхъ саляхъ „Рускои Бесѣды“. Просторй и гарно декорованй. Отже до побаченя!... Комітетови вечерниць мусимо зробити увагу, щобы на будуче схотѣвъ класти меншій натискъ на балевый стрôй, а приймивъ чисто вечерковый якъ для пань такъ и мужчинъ разомъ. Годѣ намъ выкидати непотрѣбно грошѣ! — *П. К.*

— **Д-ръ Антонъ Горбачевскій** вôдкрывъ канцелярію адвокатску въ Чорткôвѣ въ домѣ панѣ Людвиковои на старôмъ Чорткôвѣ.

— **Загальнй зборы членôвъ філіи общества им. Качковского въ Турцѣ** вôдбули ся дня 29 н. ст. грудня въ сали рады повѣтовои. На зборы явило ся кôлькадесять членôвъ мѣжь ними 21 священикôвъ. Яко комісарь правительственный фунґував п. Альбертъ. Зборы вôдкрывъ промовою предсѣдатель товариства о. Саламонъ. Пôднѣсъ культурне значенье товариства и згадавъ про дѣяльнôсть турчаньскои філіи за 1892 рôкъ. Вôдтакъ выбрано предсѣдателемъ зборôвъ о. Вас. Фидика, а секретарями: о. Володим. Бачиньского и п. Исид. Пасѣчиньскій. Наступило справозданье выдѣлу. О. Саламонъ въ довшôй промовѣ подавъ образъ невôдрадного положеня турчаньскои філіи. За цѣлый рôкъ було всего 5 засѣдань выдѣлу, крамницѣ въ Турцѣ, котру выдѣлъ хотѣвъ отворити, не удало ся заснувати, бо не можна було анѣ купити анѣ вынаймити дому, анѣ такожь купити мѣсце пôдъ будову; намѣреного выдѣломъ вечерка не можна було устроити, бо не було салѣ тай стояла тому на перешкодѣ недостача силъ. Взагалѣ філія турчаньска пôдупала, а то головно зъ причины партійныхъ спорôвъ навѣть мѣжь выдѣловыми та байдужности членôвъ. Грошей вплынуло до касы філіи зъ членьскихъ вкладокъ 147 80 зр.; зъ того вôдослано 132 68 зр. до центрального выдѣлу, а 15·12 зр. умѣщено въ турчаньскôй касѣ повѣтовôй. Крôмъ того маѣ ще філія книжочку галицкои касы щадничои на 143·55 зр. — По сѣмъ справозданю ухвалено выдѣлови удѣлити абсолюторію. До нового выдѣлу увôйшли: о. Щастный Саламонъ яко голова, дальше оо.: Володим. Бачиньскій зъ Лосинця, Ил. Солтикевичъ зъ Ботельки, Сав. Кмицикевичъ зъ Днѣстрика и пп. Исид. Пасѣчиньскій зъ Задѣльска. На заступникôвъ выдѣловыхъ выбрано: Іос. Яворского зъ Турки и Ив. Павлюка, господаря зъ Хащова. — Дальше поручено выдѣлови, щобы поробивъ вôдповѣднй кроки, щобы громады не нищили своихъ лѣсôвъ, ухвалено выслати протестъ до рады державнои противъ заведеня фонетики и рѣшено старати ся о власный дôмъ въ Турцѣ. Найдовше раджено надъ справою фонетики и о. Саламонъ мало що не впавъ въ колізію зъ правительственнымъ комісаремъ за свою бесѣду.

— **Почетне горожаньство** надала рада мѣска въ Кутахъ косôвскому старостѣ п. Сабатови. Въ мѣстѣ пануе зъ тои причины велике зачудованье, бо нѣхто не знае, що спонукало раду мѣску до такои ухвалы. Може примѣръ Косова, де передъ недавнымъ часомъ надала рада мѣска п. Сабатови почетне горожаньство, бо впрочôмъ не причинивъ ся п. староста нѣчимъ до добра Кутъ, хиба що перебуваѣ тутъ пôдчасъ урльопôвъ. Въ цѣлôмъ-же повѣтѣ весь нарôдъ гôрскій стогне въ пазурахъ

лихварѣвъ и всѣлякихъ иншихъ пійвокъ, а нема кому за нимъ уймитись.

— **Выборы до рады мѣста Львова.** Оногды вечеромъ вôдбули ся въ сали ратушенôй нарады передвыборчихъ комітетôвъ т. зв. загального и комітету властителѣвъ реальностей. Оба тй комітеты порозумѣли ся що до спôльнои акціи при выборахъ и ухвалили лісту 100 радныхъ. Мѣжь предкладаными кандидатами на радныхъ умѣщено чотирохъ Русинôвъ а то: сов. Іос. Левицкого, д-ра Дам. Савчака, д-ра Сельского и о. Адольфа Василевского. Минувшого року приймивъ бувъ т. зв. мѣщаньскій комітетъ 7 Русинôвъ на свою лісту.

— **Польска жалоба народна.** На памятку 100-лѣтныхъ роковинъ другого подѣлу Польщѣ рѣшила польска молодѣжь шкôльна и деякй круги польскои интеліґенціи обходити жалобу въ 1893 роцѣ и цѣлый сей рôкъ не давати нѣякихъ балевъ анѣ забавъ зъ танцями. Тымчасомъ бôльша половина польскои суспôльности а то: кущѣ, промысловцѣ, ремѣсники, молодѣжь рукодѣльнича и бôльша половина интеліґенціи рѣшили не обходити нѣякои жалобы. Вôдповѣдно до того настрою суспôльности подѣлила ся и польска праса. Особливо польска праса провінціональна выступае дуже пристрастно за обходженьемъ жалобы, львôвска-жь праса, зъ выимкою Gazet-ы Narodow-oи, що заявила ся противъ жалобы, заховуе ся досыть здержано. Мѣжь тымъ забавы вôдбувають ся у Львовѣ, але кôнчать ся звычайно выбиваньемъ шибъ. И такъ выбито шибы 31 н. ст. грудня въ ночи въ львôвскôмъ касинѣ мѣщаньскôмъ и въ многихъ домахъ приватныхъ, де вôдбували ся забавы зъ музикою. Але найгôрше пôйшло въ товариствѣ Gwiazda. Про сю справу пише львôвскій кореспондентъ до черновецкои Gazet-ы Polsk-oи: „Выдѣлъ товариства заповѣвъ на минувшу суботу першу „редуту“. Однако щобы не выбито шибъ вôдпѣсъ ся выдѣлъ до дирекціи поліціи зъ просьбою о охорону. И дѣйстно будынокъ Gwiazd-ы обставлено поліціянтами а на салю делеґовано 28 аґентôвъ поліціи, перебраныхъ въ краковскй костюмы. Аґенты-краковяки гуляли зъ масками, додаючи охоты забавѣ, коли ненадѣйно о пôвночи вôйшло на салю импонуюче число мужчинъ, перебраныхъ въ чорнй доміна. Кождый мавъ на чорнôй масцѣ зображенье трупячои головы. Появленье тайныхъ постатей зробило велике враженье. Музика утихла и тогдѣ чорнй доміна, уставивши ся по серединѣ салѣ, заспѣвали: Z dymem pożarów... Однако въ тôй самôй хвили напали на нихъ аґенты-краковяки: характеристичнымъ крикомъ: „Гей, хлопцѣ краковяки, не даймо ся тымъ Єзуитамъ!“ Розпочала ся на сали бôйка, въ котрôй публика не брала у ти, ино розступившись по кутахъ, приглядала ся. Чорнй доміна улягли поліціянтамъ. Списано зъ ними заразъ протоколъ и шѣстьохъ арештовано. Були се самй академики“. — Помимо такихъ перепонъ балѣ публичнй заповѣдають ся дальше. И такъ заповѣджено пикникъ старокавалерскій и баль правникôвъ, Сей послѣдный вôдбуде ся въ касинѣ войсковôмъ пôдъ протекторатомъ архикнязя Сальватора.

— **Монс. Винкентій Ванутеллі про Русинôвъ.** Звѣстный римскій священикъ о. Винкентій Ванутеллі пише въ своихъ запискахъ зъ подорожѣ по Россіи: „Пôдчасъ мого перебуваня въ Кіевѣ, при огляданю кіевскихъ святынь, я пôзнавъ проявы реліґійного настрою руского народу. Я прийшовъ до нересвѣдченя, що нереказы и обряды у Русинôвъ о много бôльше будуючй якъ у иншихъ народôвъ и длятого они роблять реліґію бôльше популярною, они чувствительній, але не змысловй, мѣжь тымъ якъ у насъ на заходѣ вôдъ часôвъ клясичныхъ вѣкôвъ XV и XVI они власне такй; въ нихъ много легкости и того, що называе ся реалізмомъ. Кіево-печерска лавра вразила мене множествомъ святыхъ мощей. Я чудувавъ ся крѣпостнымъ стѣнамъ, окружаючимъ лавру и зъ тои причины можу сказати, що въ Россіи всюды видно присутнôсть двохъ силъ: фізичнои и реліґійнои, и що одна пôддержуе другу. При видѣ богомôльцѣвъ, котрыхъ я розпытувавъ при помочи переводчика, подумавъ я собѣ: „якій то народъ, повный вѣры, тй малороссы, якій елементъ лагôдный, супокôйный, первѣстный и простый, а мѣжь тымъ творить вôнъ силу, зъ котрою навѣть добре зорґанізована сила не може зрôвнятись!“

— **Выдѣлъ краковскои рады повѣтовои** розôславъ до зверхностей громадскихъ свого повѣта докладнй поясненя о новыхъ грошахъ зъ илюстраціями, представляючими тй монеты зъ обохъ сторôнъ. Се зарядженье краковского выдѣлу повѣтового дуже на часѣ, бо тымъ способомъ можна поучити селянъ, щобы не дали вызискувати себе несовѣстнымъ обманникамъ, що зъ нагоды змѣны валюты туманять народъ въ рôзныхъ околицяхъ краю.

— **Найлѣпшимъ и найдешевшимъ средствомъ десінфекційнымъ** есть пôсля проф. Ненцкого доготь сосновый. Коли роспустити дототь въ потажи гризучôмъ, або навѣть у водѣ, то вôнъ за кôлька мінутъ убивае холеричнй прутнѣ. Зъ фунта догтю можна мати 10 фунтôвъ такого доброго десінфекційного средства и то за кôлька крейцарôвъ. Для тыхъ, що не хотѣли бы уживати догтю за-для его немилои вонѣ, або щобы не забрудити рѣчей, котрй мають десінфекціонуватись, поручають уживати его складовыхъ частей т. е. фенолю и ґваяколю, котрй знаменито чистять. Нашъ народъ инстинктово уживае вôдъ давна догтю яко средство запобѣгаюче деякимъ недугамъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Львôвскій адвокатъ д-ръ Анзельмъ Люка перенѣсъ свою канцелярію зô Львова до Золочева. — Дня 2 н. ст. лютого вôдбуде ся въ Лôмнѣ вѣнчанье окôнченого богослова Дениса Гичка зъ панною Ант. Яворскою, дочкою тамошного пароха.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 23 сѣчня. Кажуть, що кн. Фердинанъ болгарскій маe заручитись въ Монахіюмъ зъ княгинею Маріею Іммакулятою, старшою донькою бурбоньского князя Альфонса Касерты.

Будапештъ 23 сѣчня. Журналістъ Секелій выдаленый зъ Франціи, заявляе въ Budapesti Hirlap, що пôсля всякихъ признакъ бар. Моренгаймъ дôставъ кôлька сотъ тысячь франкôвъ зъ грошей панамскихъ.

Парижъ 23 сѣчня. Судья слѣдчій выѣхавъ до Лондону, щобы переслухати увязненого Герца. Артонъ мавъ утечи до Румунiи и правительство французке зажадае его выдачѣ.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичъ

открылъ

адвокатскую канцелярію

въ КОЛОМЫЇ.

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 4—12

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣе анѣ не псуесь а ще маe и таку прикмету, що не дае ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдповоротною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плящъ св. Духа)

напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарациі найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. пôспѣшный	пот. пôспѣшный	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова.	пот. пôспѣшный	пот. пôспѣшный	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означають пору 2238 нôчну вôдъ год. 6-oи вечеромъ до год. 6 рано

Ино чарка

СТАРОИ ЖИТНОИ ГОРѢВКИ

хоронить противъ простуды

БАЛЛАБАНôВКА

вырôбнуе вповни

КОНЯКЪ

літра 90 кр.

поручае торговля

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

у ЛЬВОВѢ 4529 3—3

Маю честь донести симъ Впов. Т. П. Публицѣ, що я обôймивъ при улици **Пекарскôй ч. 2.**

РЕСТАВРАЦІЮ

въ готели Metropole

котру я вôдповѣдно до теперѣшныхъ вымогôвъ устроивъ.

Снѣданя горячй и зимнй. **Обѣды и вечерѣ** подають ся въ льокали пôсля спису стравъ; приймаю такожь абонаментъ на цѣлй обѣды зъ 3 або 4 стравъ такъ дома якъ и по за домомъ по цѣнахъ приступныхъ.

КОЖДОИ НЕДѢЛѢ ЗНАМЕНИТЙ ФЛЯЧКИ.

Въ пивницяхъ моихъ удержую значнй припасы **винъ краевыхъ и заграничныхъ,** а такожь

ПИВО експортове зъ бровару Є. Екс. кн. Сапѣги.
пильзненьске зъ бровару акційного товариства.

Здобувши собѣ за довгй лѣта мого перебуваня въ тутешнôмъ мѣстѣ и въ Бруховичахъ довѣріе Вп. П. Т. Гостей, смѣю числити и теперь на ласкаве пôдержанье мого пôдприемства, поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ

зъ глубокимъ поважаньемъ

ВІЛЬГЕЛЬМЪ БРАЙФОҐЕЛЬ

реставраторъ.

4532

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ.

ГОЛОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО

для Галичины и Буковины

въ Львовѣ ул. Коперника ч. 5.

принимаетъ въ секціяхъ I—II убезпеченія на житье, въ секціи IV убезпеченія отъ огню и удѣляетъ пожички ц. к. урядникамъ, убезпеченымъ въ ей секціи II за забезпеченьемъ и на срокъ уморенія ажъ 12 лѣтный.

Фонды резервныи банка „Славія“ выносятъ концемъ года 1891 **злр. 5,479.788 кр. 90 а в.** выказаный же **маєтокъ** банка „Славія“ концемъ г. 1891 **злр. 5,609.463 кр. 32 а. в.**

Въ протягу своей дѣятельности т. е. отъ 15 мая 1869 г. ажъ по 31 декабря 1891 г. **выплатила „Славія“** отшкодованьи и забезпеченыхъ капиталовъ въ загальной суммѣ **злр. 20,012.991 кр. 82 а. в.**

Фондъ емеритальный аентовъ **„Славіи“** выноситъ концемъ г. 1891 **злр. 111.264 кр. 94 а в.**

Зголошенья о удѣленье аенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Славія“ не есть заступована, принимаютъ ся. 3794

МОЛИТВОСЛОВЫ

рôзныхъ выдань:

ерейскй, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшôй цѣнѣ тôлько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧôМЪ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пôдвалье число 9. 4471

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованй и певнй средства косметичнй

ôдзначенй 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волоса и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волоса, запобѣгае творити ся парлямъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито **на корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корыстно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надае перлову бѣлôсть, ôддаля камѣнь и квасы, котрй наводить бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волоса на тренялу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поодиньче. Цѣна 1 зр.

Бѣлй и гарнй руки. Найбôльше червонй и попадалй руки выбѣлить ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуя и шкôръ, мягчить шкôру, робить ю непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницъ ч. 20, и въ ЧЕРНôВЦЯХЪ Рынокъ ч. 2. 3747

Уздôбнена кравчиха

знаючи такожь и шитье бѣля, — глядае занятя въ мѣсци або на провінціи. — М. Ф. вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла“. 4534

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на силату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ **Ґардолиньскій,** площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (4—10)

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечесновѣшому Духовенству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКИ ОБРАЗКИ:
безъ молитовъ мала сот. 3 кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бôльша „ 70 „
зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка

МЕДАЛИКИ РУСКЙ:
1 тузинъ медаликôвъ по 11, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКЙ:
1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:
тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ
Ставроп. Института по 50 кр. на рôкъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ
„Посланника“ на рôкъ 1893 по 35 кр.

О численнй замовленя уграшае ся! 4493 15—0

Выробы зъ ґумы и кавчука 4331 71—?

гиґієнічнй, хірурґічнй, до плеканя недужихъ и для полôжаниць. (Спеціяльности паризкій пôдъ дискрецією) высылае за послѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краевскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый нажаданье даромъ и оплатно.

ДАВНА!
основана въ 1870 року
вылучна
ТОРГОВЛЯ ЧАЮ
I. ВОЛЯ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6.
поручае Впов. Публицѣ
4170 на пору зимову
ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ
хиньскій, россійскій и англійскій.
Замовленя выготовляесь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

Новй уніформы

для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй ôдъ многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй.

Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публицѣ на мои условія сидаты остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!

„Нова правопись руска“,

брошурка зъ которою кождый повиненъ оббзнатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ шкôльнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дôстати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

ТУТКИ циґаретовй зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр,** Замовляючимъ 5000 опакованье и почта франко. Вôдродуючимъ значный опустъ поручае **Антонина Мазуркевичъ у Львовѣ, ул. Галицка ч. 12.**

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“

по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 8 Львôвъ, Второкъ 12 (24) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выноситъ:

На провінціи (въ Австріи):

на цѣлый рôкъ	18 зр.	— кр.
на пôвъ року	9 „	— „
на чверть року	4 „	50 „
на мѣсяць	1 „	50 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	— кр.
на пôвъ року	8 „	— „
на чверть року	4 „	— „
на мѣсяць	1 „	35 „

За границями Австріи:

на цѣлый рôкъ	24 зр.	— кр.
на пôвъ року	12 „	— „
на чверть року	6 „	— „

Выдавництво „Дѣла“.

Письмо зъ Вѣдня.

[Парляментарна ситуація. — Зъ комісій палаты послôвъ. — Рускій клюбъ.

Хочь рада державна цѣлый мѣсяць не була згромаджена, отже и правительство и поодинокй сторонництва мали досыть часу, щобы зъ собою порозумѣти ся, уложити якусь позитивну програму и на ей пôставѣ утворити постôйну бôльшôсть парляментарну, однакожь ситуація парляментарна ще все така сама, яка була передъ Рôздвяными феріями у грудни.

Гр. Таффе предложивъ свою нову чи вôдновлену програму проводирамъ трохъ велькихъ клюбôвъ, кождому окремо, кождый клюбъ поробивъ свои замѣты до сен програмы, а гр. Таффе взявъ тѣ замѣты до себе пôдъ розвагу и тримає вже бôльше якъ пôвтора тыждня та й не говорить дальше зъ клюбами. А тымчасомъ часописи оголошують переписку межи февдальною шляхтою и нѣмецкими ліберадами въ Чехахъ, зъ котрои выходить, що ческа угода вже погребана, а гр. Гогенвартъ заявляє въ своѣмъ клюбѣ, що „коло польске“ приступить тôлько до такои бôльшости, въ котрôй буде знаходити ся цѣлый клюбъ консервативный. Но тôмъ всѣмъ годѣ, щобы теперь могло прийти до порозумѣня великихъ клюбôвъ або до утвореня певнои бôльшости парляментарнои. И дѣйстно тѣ, що мають близшу можнôсть знати намѣры гр. Таффого, запевняють, що вôнъ буде обходити ся на-разѣ безъ бôльшости. До половины марта має парлямент радити надъ буджетомъ, а що жаденъ зъ великихъ клюбôвъ, навѣть и нѣмецка лѣвиця, не хоче робити перепонъ, то ухваленье решты буджету, — о що Таффому именно ходить, — єсть запевнене. Потôмъ парлямент буде вôдроченый, по Великодныхъ святахъ мають радити соймы и спôльнй делеґаціи, и на тôмъ збйде весна и лѣто.

Въ осени збере ся зновъ рада державна за-для ухваленя буджету на рôкъ 1894, а вôдтакъ — Gott helfe weiter. Очевидно при такôй Durchfrettungspolitik найгôрше выйдуть такй справы, якъ реформа податкова и процедура цивільна, обѣ для рускаго народу и для иншихъ народôвъ дуже важнй. Правда, що не такими суть они, именно же реформа податкова, для бôльшости „польского кола“, якъ и взагалѣ для сторонництвъ паньскихъ и буржоазныхъ, и п. Яворскій навѣть выразно сказавъ въ „колѣ“, що не треба уґґуваты реформы податковои.

О розвязаню парляменту гр. Таффе, якъ кажуть, на-теперь не думає,

Зъ комісій парляментарныхъ працює, якъ природно, найбôльше комісія буджетова. О ей нарадахъ знаєте зъ донесеня вѣденьскихъ дневникôвъ. Додамо хиба тôлько, що посолъ Романчукъ при нарадахъ надъ університетами говоривъ не тôлько о рускихъ катедрахъ на медичнôмъ факультетѣ, замѣчаючи, що потрѣбнй силы науковй знайдуть ся легко, и то навѣть такй, котрй вже займають катедры на нашихъ університетахъ, але говоривъ такожь о рускихъ катедрахъ на иншихъ факультетахъ у Львовѣ. Міністеръ Ґавчь вôдповѣвъ, що правительство застановить ся докладно надъ тыми жаданями, але й буде выжидати предложеня компетентнои сторôны въ Галичинѣ.

Що-до иншихъ комісій, то важна для Русинôвъ комісія для реформы выборчои вôдъ довшого часу зовсѣмъ не сходить ся, а комісія промыслова не може зôбрати компленту, такъ що въ палатѣ має поставити ся внесенье, щобы ей розвязати а выбрати меншу комісію зъ 24 членôвъ, замѣсть теперѣшныхъ 36. Розумѣє ся, що тогды, по причинѣ меншого числа ей членôвъ, Русины вже не будуть въ нѣй заступленй.

Зъ рускихъ послôвъ мавъ н. Телишевскій въ повнôй палатѣ промовляти въ діскусіи надъ політичною адміністрацією въ краяхъ коронныхъ и обговорити справу еміґрацін та й иншй для Русинôвъ пекучй справы Голосъ мавъ забезпеченый. Однакожь пôзнѣйше президія палаты въ порозумѣню зъ правительствомъ рѣшила скôнчити засѣданя о одинъ день скорше, 16-ого грудня а не 17-го, якъ первѣстно було намѣрено. Черезъ то всѣ бесѣдники, на сей день призначенй, межи ними и п. Телишевскій, не могли вже прийти до слова, бо дебату замкнено. П. Телишевскій выскаже те, що мавъ сказати, при иншôй вôдповѣдноі нагодѣ

Докôръ „Галичанина“ рускимъ посламъ, чому они при дебатѣ надъ публичнымъ безпеченьствомъ не пôднесли такихъ справъ, якъ еміґрація народу, рескриптъ противъ духовенъства, перехôдъ Тучапянъ на латиньство, нешанованье рускихъ святъ, самоволя екзекуторôвъ, або навѣть статьѣ Czas y Z ob zu ruskiego, свѣдчить тôлько о крайнôмъ незнаню парляментарныхъ формъ. Въ парляментѣ треба все говорити до предмету, а згаданй справы не надають ся до обговореня при діскусіи надъ публичнымъ безпеченьствомъ, и ихъ порушенье спонукало бы тôлько предсѣдателя п. Хлюмецкого, котрый теперь мѣсце д-ра Смольки заступає и пильно держить ся регуляміну, вôдобрати бесѣдникови голосъ.

П. Пôдляшецкій має промовляти при міністерствѣ краєвои обороны, п. Телишевскій при міністерствахъ скарбу и рôльництва, а п. Барвѣньскій при міністерствѣ просвѣты.

Сими днями має рускій клюбъ поставити внесенье, ще передъ рокомъ выготовлене, але черезъ недугу п. Романчука спинене, на побôльшенье числа послôвъ зъ сельскихъ громадъ въ Галичинѣ. Але о тôмъ напишу докладнѣйше на другій разъ.

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ понедѣлокъ, засѣданю палаты послôвъ повѣдомивъ віцепрезідентъ палаты бар. Хлюмецкій, що архикнязь Кароль Людвікъ разомъ зъ женою та обоє нареченй приняли найласкавѣйше ґратуляціи палаты. Арх. Кароль Людвикъ уповажнивъ президію высказати палатѣ подяку въ имени родичѣвъ и нареченыхъ.

Пос. Крумбгольцъ внѣсъ интерпеляцію въ справѣ картелю фабрикантôвъ цукру и жадавъ законнои охороны рôльникôвъ передъ того рода картелями.

Діскусія бужетова зачалась надъ етатомъ міністерства обороны краєвои.

Пос. Грегорецъ выступивъ противъ розпорядженю міністра вôйны, котрымъ усунено языкъ словѣньскій зъ уживаня яко т. зв. языкъ полковый въ 7-мôмъ полку пѣхоты. Мотивъ сего розпорядженя, мовь бы при згаданôмъ полку було лишь 10% воякôвъ народности словѣньскои, єсть неоправданый. Розпорядженье єсть наслѣдкомъ неохоты офіцирôвъ до языка словѣньского. Представивши вôдносины полку, закôнчивъ промову отсимъ заявленьемъ: Най правительство приверне языкъ словѣньскій въ 7-мôмъ полку и най не стає до борбы зъ найбôльшимъ добромъ народôвъ; най буде вôльно Полякамъ, Русинамъ, Хорватамъ, Чехамъ и Словѣнцямъ лишитись тымъ, чимъ суть, с. є. вояками, вѣрными Австріи и цѣсареви, а рôвночасно Славянами, вѣрными своѣй народности, а они якъ були и суть, такъ и будуть вѣрными пôддаными цѣсаря.

Пос. Кронаветеръ домагавъ ся реорґанізаціи жандармеріи, выказувавъ, що мѣжь жандармерією велике невдоволенье за-для злыхъ вôдносинъ авансовыхъ.

Пос. Розеръ домагавъ ся вôдшкодованя для родинъ резервістôвъ и ляндверистôвъ, покликаныхъ до вправъ. Фонды на сю цѣль дадуть ся придбати черезъ пôдвышенье таксы войсковои и полученье міністерства торговлѣ зъ міністерствомъ рôльництва. Вкôнци домагавъ ся установленя прибочнои рады господарскои при роздѣлюваню доставъ для арміи.

Пос. Вашатый жадавъ, щобы вояки поза службою не носили оружія, бо тымъ способомъ зарадить ся бійкамъ мѣжь вояками а цивільными людьми. Годилось бы повѣдомити парляментъ, скôлько однорôчныхъ охотникôвъ не зложило испыту офіцирского за-для недостаточного знаня нѣмецкого языка.

Пос. гр. Коніцъ критикувавъ систему протекційну при испытахъ однорôчныхъ охотникôвъ и домагавъ ся розширеня права однорôчнои служобы на практикантôвъ въ урядахъ податковыхъ.

При кôнци засѣданя интерпелювавъ пос. Вашатый що-до справы увязненя редактора „Науки“ Козаришука.

Слѣдуюче засѣданье въ четверъ.

— —

На засѣданю комісіи зелѣзничон заявивъ пос. д-ръ Русъ въ имени лѣвицѣ, що се сторонництво готове приступити до нарадъ надъ проєктомъ закона що-до будовы льокальныхъ зелѣзниць подôльскихъ пôдъ услôвемъ, що правительство зложить заявленье, коли и пôдъ якими услôвями гадає перевести будову многихъ иншихъ шляхôвъ зелѣзничихъ, пôдъ взглядомъ економічнымъ бодай рôвно важныхъ, якъ тамтй, а для котрыхъ вже удѣлено концесіи, або котрыхъ пляны вже предложенй до порѣшеня. Комісія выбрала референтомъ справы будовы зелѣзницѣ въ долинѣ Ґаіль пос. Штайнвендера, а проєкту закона що-до подôльскихъ зелѣзниць пос. Щепановского.

— —

Що-до переговорôвъ въ справѣ утворення бôльшости доносить Extrapost — якъ каже на основѣ дуже точныхъ информацій: „Зъ якъ найбôльшимъ притискомъ треба пôднести, що не йде о зорґанізованье бôльшости парляментарнои, лишь о уложенье modus vivendi мѣжь правительствомъ а кождымъ зъ трехъ клюбôвъ въ спеціяльнôй цѣли переведеня въ парляментѣ многихъ законôвъ. Сей modus vivendi не буде вязати тыхъ трехъ клюбôвъ, противно имъ буде вôльно зачинати въ парляментѣ самостôйнй акціи політичнй. Однакъ всякй кроки въ тôмъ взглядѣ будуть мати выключно лишь значѣнье рестрикцій та будуть доказомъ, що сторонництва пôдъ взглядомъ політичнымъ заховали собѣ повну свободу акціи. Супротивъ того рода акціи сторонництвъ буде правительство поводитись цѣлкомъ неутрально, бо для него не мають нѣякого значѣня анѣ не можуть стати ся для него небезпечными. Натомѣсть умовлена акція неполітична має розвивати ся безъ перервы“.

Конверсія галицкого довгу индемнізаційного.

Выдѣлъ краєвый уповажнивъ маршалка кн. Сангушка и члена выдѣлу п. Романовича заключити остаточну умову въ справѣ затягненя 4%-ои позички краєвои въ краєвыхъ облігаціяхъ зъ 50-лѣтнымъ речинцемъ амортизаційнымъ въ высотѣ потрѣбноі до повнои амортизаціи остального индемнізаційного довгу галицкого Оба згаданй повномочники выдѣлу краєвого выѣхали до Вѣдня и — якъ донесли телеґрамы — змогли придбати для новои позички курсъ 91 зр. 50 кр. за 100 зр. Выдѣлъ краєвый одержавъ уже отсй близшй вѣсти въ справѣ сеи фінансовои операціи.

Консорція фінансерôвъ зъ Уніонбанкомъ и домами банковыми берлиньскими Мендельзона та Варшавера зобовязались обняти цѣлу позичку по курсѣ 91·5, складаючи на забезпеченье умовы кавцію 1,500.000 зр. Консорція зъобовязала ся ввести новй облігіи позички краєвои за границю: въ Нѣмеччину, Голяндію й Швайцарію и постаратись о нотованье тыхъ паперôвъ на біржахъ: берлиньскôй, ціріхскôй, франкфуртскôй та амстердамскôй. Выйде зъ того ся користь, що галицкй кредитовй вôдносины значно полѣпшать ся.

Курсъ новои позички дуже користный, коли возьме ся на увагу, що Лендербанкъ, котрый старавъ ся такожь перевести ту операцію, предкладавъ обнятье позички по курсѣ 90·87, т. є. о 62½ кр. низшôмъ вôдъ узысканого. Коли зважить ся дальше, що правительство австрійске змогло при конверсіи ренты узыскати курсъ ледви о ½% навѣть низшій, то треба признати, що позичка краєва повелась добре Зыскъ фінансовый на самôмъ курсѣ въ порôвнаню зъ обчисленями выдѣлу краєвого й буджетовои комісіи выноситъ 490.475 зр. и о таку суму може бути зменшена позичка. Станъ довгôвъ краєвыхъ зменшить ся отже майже о ½ міліона, бо коли при капіталѣ ефективнôмъ 26,925.000 зр. по курсѣ 90 за 100 довгъ выносивъ суму 29,916.686 зр., — то при курсѣ 91·5 выноситъ буде лише 29,426.229 зр.

Чи варто, щобы учителѣ школъ народныхъ старали ся о сталй посады?

Вôдъ коли краєва рада шкôльна не позваляє учителямъ сталымъ переносити ся на посады провізоричнй зъ застереженьемъ сталои — що заступало въ приближеню, право особово-клясове для учителѣвъ народныхъ, стôлько для нихъ потрѣбне, такъ пожиточне и такъ справедливо имъ припадаюче, — вôдъ тогды перестали они заходитись до одержаня сталои посады, а не одинъ, що ей давнѣйше дôставъ, чує, якъ ему зъ нею тяжко. Вôдтакъ вôдпадає для учителѣвъ послѣдна одробина авансу, котрого по законамъ шкôльнымъ и такъ не мають. Вôдпадає охота до дальшого образованя фахового, бо не принесе оно сталому учителеви матеріяльного хôсна [а моральный легко вôдпаде, де тисне журба].

Оголошеня на сталй посады не приманюють учителѣвъ — и школы серед року треба замыкати — теперь навѣть въ тых округахъ, котрй давнѣйше не могли помѣстити бôльшои половины кандидатôвъ! По селахъ учать декуди вправній учителѣ, а по бôльшихъ мѣстахъ, а навѣть у Львовѣ, пробують здôбности учителѣ-молодники, а въ браку тыхъ и панѣ-учительки по мужескихъ школахъ. [Фактъ!] Бо старшій, здôбный учитель не дôстане ся до мѣста; вôнъ має сталу посаду, а сталои посады годѣ опустити!

Се правда, що справа зъ застереженями прибôльшує радѣ шкôльноі заходу, — однакъ єсть то найжизненѣйша справа въ обставинахъ службовыхъ учителѣвъ, — и выплатить ся, бо зробить зъ учителѣвъ людей свобôдныхъ, охочихъ, залежныхъ вôдъ власныхъ здôбностей, а не вôдъ якогось кута, до котрого єго судьба занесла, якъ вода стебло або трѣску... Она одарить учителѣвъ посадами, а не посады учителями! Кобы рада шкôльна доглянула въ застережуваню посадъ учителямъ, котрыхъ на другій посады переноситъ, найкрасшій ладъ, замѣсть неладу, не выимокъ, але законъ, котрого кожда чертка сіяє надѣю подвигненя долѣ учителѣвъ народныхъ!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ дописи зъ Вѣдня, помѣщеноі въ Politik, обговорює ся можливôсть уступленя гр. Таффого. Дописуватель наводить поголоски, що гр. Таффе єсть фізично утомленый и що на послѣдноѣмъ бади двôрскôмъ такъ зле выглядавъ, що самъ цѣсарь поручивъ ему, щобы уважавъ на себе. Въ наслѣдокъ тыхъ поголосокъ зачинають вже призадумуватись, хто евентуально перейме політичну спадщину по гр. Таффимъ. Яко кандидатôвъ вычисляють: намѣстника Чехіи гр. Туна, намѣстника Галичины гр. Баденіого, міністра скарбу д-ра Штайнбаха и бар. Хлюмецкого. Дописуватель однакъ додає, що тѣ всѣ поголоски повстали лишь въ наслѣдокъ переговорôвъ о бôльшôсть парляментарну и зо своеи стороны желає гр. Таффому найлѣпшого поводженя якъ пôдъ фізичнымъ такъ и моральнымъ взглядомъ.

— —

Пôсля информацій польскихъ газетъ, має варшавскій ґенералъ-ґубернаторъ Гурко уступити зо свого становища и стати міністромъ вôйны на мѣсце ґен. Ванновского. Варшавскимъ ґенералъ-ґубернаторомъ бувъ бы именованый ґен. Пузиревскій.

— —

Послѣдна вѣсть сензаційна въ Парижи — се арештованье Корнила Герца. Герца арештовано въ мѣсцевости купелевôй Бурнемовтъ, де вôнъ недавно переселивъ ся зъ Лондону. Герцъ лежавъ въ лôжку а позаякъ лѣкарь заявивъ, що недужій не буде въ можности кôлька тыждневъ выходити зъ дому, то поставлено сторожу поліційну въ его мешканю, а при тôмъ забрано всѣ паперы и грошѣ. Не знати ще, чи англійскй суды пристануть на выдачу Герца французкимъ властямъ. Герца обжаловують о злочинъство вымушеня, доконане на банкирѣ Рейнаху. Зъ забраныхъ паперôвъ у Герца мало показати ся, що Рейнахъ бувъ виненъ Герцови два міліоны а крôмъ того Герцъ мавъ доказы въ рукахъ, що Рейнахъ хотѣвъ его отронити.

Комісія панамска переслухує дальше рôзныхъ людей, замѣшаныхъ въ справу панамску.

Цѣкавѝ зо̂знаня бувшого префекта Андрієвичѣ, котрый маѣ якъ найточнѣйшѝ вѣсти про всѣ обманьства и якъ самъ зо̂знавъ, бувъ правнымъ дорадникомъ Герца.

— —

Во̂рменьскій патріархъ католицкій, Азаріянъ выбираѣ ся на торжество ювилейне до Риму и зложитъ въ имени султана папѣ дорогоцѣнный дарунокъ та запевнитъ папу про приязнѝ чувства султана для папы. Ро̂вночасно доручитъ патріярхъ Азаріянъ кардиналамъ Ледоховскому и Моченіому высокѝ во̂дзнаки турецкѝ.

НОВИНКИ.

— **Зъ нинѣшнымъ числомъ „Дѣла“** починаємо въ „Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстей“ друкъ историчнои повѣсти „Мазепа“. Друкъ заповѣдженои повѣсти „Марко проклятый“ мы були спонуканѝ залишити зъ тои причины, що тутъ проѣктуѣ ся повне выданье творо̂въ Олексы Стороженка, въ складъ котрого уво̂йшовъ бы очевидно „Марко Проклятый“ яко одинъ зъ томо̂въ повного выданя.

— **Въ Тернополи говорятъ**, що патры єзуиты, коли во̂ддадуть костелъ властителямъ єго Доминиканамъ, побудуютъ собѣ костелъ и монастирь въ Гаяхъ тернопо̂льскихъ, куда перенесло ся руске мѣщаньство, выперте жидами зъ мѣста. Одна частина тыхъ Гаѣвъ маѣ належати вже до патро̂въ Єзуито̂въ, мавъ записати имъ якійсь мѣщанинъ чи мѣщанка.

— Завтра въ середу (25 сѣчня) во̂дправитъ ся въ церкви Успеньской **богослуженье на упокѝй душѣ пок. Климентія Вахнянина**, на котре родина запрашаѣ другѝвъ, знакомыхъ и побожныхъ христіянъ. Початокъ богослуженя о $8^1/_2$ годинѣ рано.

— **Огнѣ.** У Зворѣ, въ самбо̂рскѝмъ повѣтѣ, згорѣвъ до̂мъ нотаря Каспарка и шопа, въ котрѝй були тогдѣ два конѣ, двѣ коровы, девять ко̂рцѣвъ пшеницѣ и декотрѝ знаряды господарскѝ Соломона Вільфа. Все те згорѣло. Шкоду обчислено на 1000 зр. По̂дозрѣну о по̂дпалъ Хаю Вільфъ увязнено. — Въ Убиню, въ повѣтѣ каменецко̂мъ, згорѣвъ дво̂ръ Сган. Поляновского зъ цѣлымъ урядженьемъ. Шкода бо̂льше якъ 7.000 зр. Огонь взявъ ся зъ того, що въ коминѣ запалилась саджа и коминъ пукъ. — Въ Добрянахъ, въ стрыйско̂мъ повѣтѣ, згорѣвъ до̂мъ бар Ромашкана, замешкалый жидомъ Горовіцомъ. Шкода 600 зр. Огонь выбухъ зъ неосторожности. — Въ Пятничанахъ, въ стрыйскомъ повѣтѣ, згорѣли три стодолы зо̂ збо̂жемъ, вартости 1.8ѕ0 зр. власно̂сть Гната и Михайла Буринко̂въ и Федя Данилишина. И ту повставъ огонь зъ неосторожности. — Въ Жупаню, въ Стрыйщинѣ погорѣвъ жидъ Гальпернъ. Шкода обезпечена выносить 3.410 зр. Причина огню незнана.

— **Доповняючій выбо̂ръ** двохъ члено̂въ рады повѣтовои въ Залѣщикахъ зъ групы мѣстъ и мѣсточокъ розписаный на день 28 н. ст. лютого.

— **Вовки** напали въ ночи зъ дня 18 на 19 н. ст. сѣчня въ охрестности Куликова ко̂лькохъ жидо̂въ везучихъ телята на торгъ. Хотячи ратуватись, кинули жиды вовкамъ телята, але середъ тои метушнѣ выпавъ зъ воза такожь одинъ жидъ. На крикъ жидо̂въ збѣгли ся селяне зъ друками, во̂догнали вовко̂въ и позбирали телята, однако жида уратувати не могли. — Великѝ шкоды роблятъ вовки на Буковинѣ. Въ Качицѣ напали вовки дня 16 н. ст. сѣчня на поли мѣцевого боднаря Янкля Бера и розо̂рвали его на дро̂бнѝ куснѣ. — Въ Сольци въ ночи зъ 15 с. м. впала громада вовко̂въ помѣжь хаты и наробила богато шкоды въ худобѣ. Розо̂рвали трехъ псо̂въ ланцуховыхъ, котрыхъ пущено на вовко̂въ. — Въ Гумора такожь напастували вовки людей. Всюды во̂дбудутъ си ловы на вовко̂въ.

— **Отроѣвъ ся** головками зъ сѣрнико̂въ зъ незнанои причины Панько Ханасъ дня 9 с. м. въ Дубовцяхъ въ тернопо̂льскомъ повѣтѣ. Ханасъ бувъ господаремъ ґрунтовымъ.

— **Порядки громадски въ Калущинѣ.** Во̂дъ Перегиньска доносятъ до „Галичанина“, що минувшого року зарядило староство калуске ліквідацію податко̂въ въ громадѣ Красне на жаданье самыхъ громадянъ. Ліквідація, котру переводивъ адъюнктъ податковый Шиманьскій и секретарь рады повѣтовои Пристальскій, выказала, що тамошный во̂йтъ Микита Белейовичъ затративъ кудись 380 зр. зъ державныхъ податко̂въ и 300 зр. грошей громадскихъ. Громада надѣяла ся, що по тако̂мъ выслѣдѣ ліквідаціи увольнитъ ся во̂дъ свого во̂йта, однако надѣя показалась даремною. Тогдѣ внесли громадяне жалобу до выдѣлу краевого у Львовѣ и до ц. к. прокураторіи державнои въ Станиславовѣ противъ свого начальника. Але й сей крокъ громады оставъ безъ успѣху. Вко̂нци зложили всѣ радни (кро̂мъ одного) свои мандаты, бо гадали, що хочь въ такій спосо̂бъ збудутъ ся во̂йта. Однако и се не помогло, бо Белейовичъ урядуѣ теперь самъ и накладаѣ датки на громаду, збираючи ихъ при помочи жандармо̂въ. На всю тую роботу дивлятъ ся власти цѣлкомъ ро̂внодушно.

— **Выслѣджений злодѣй.** Акъ мы доносили, лучила ся въ Краковѣ у тамошного вiцепрезідента суду, Мадеевского, значна крадѣжь. Онодгы вечеромъ удало ся поліціи во̂днайти злодѣя и двѣ инши о собы по̂дозрѣнѝ о спо̂вучасть. Найдено такожь розбиту касу и значну часть гото̂вки. Въ касѣ була ще бо̂льша половина вартостныхъ папиро̂въ. Завдяки тому выслѣдженю пущено на волю увязненыхъ служачихъ вiцепрезідента, котрыхъ зъ початку по̂дозрѣвано о крадѣжь.

— **Въ справѣ еміґраціи** пише одинъ священикъ зо̂ Збаращины до редакціи Przegląd-у мѣжь инчимъ те, що причинами еміґраціи народу есть такожь невластиве прикладанье законо̂въ публичными властями, котре причиняѣ народови богато журбы и клопоту. Такъ н. пр. во̂дъ ко̂лькохъ мѣсяцѣвъ приходитъ до того священика все хтось зо̂ скаргою, що маѣ платити якусь гривну интабуляційну. До̂йшло до того, що коли въ селѣ С. въ серпни минувшого року повѣсилась одна баба, то люде розказували, що вчинила те доведена до роспуки безнастанными во̂званями платничими, щобы увольнитись уже разъ во̂дъ платы гривны за ратіфікацію катастру, котрого сама не робила.

— **Скажений псы въ Станиславовѣ.** Kurjer Stanisławowski доноситъ: Песъ по̂дозрѣный о скаженину перебѣгавъ дня 14 н. ст. сѣчня улицями мѣста, покусавши на улици Третого Мая воякa, на площи Мицкевича урядника зелѣзничого и малого хлопця. Утѣкъ въ напрямѣ до Опришовець, доси не зловлено єго. — У одного зъ тутешныхъ офіцiро̂въ артилєріи сказивъ ся песъ и покусавъ трехъ артилєристо̂въ. Зроблена дня 17 н. ст. сѣчня ветеринаремъ секція, выказала дѣйстно скаженину. Покалѣченѝ вояки во̂дъѣхали ще того самого дня до Пешту, щобы лѣчитись.

— **Рада мѣста Львова** именувала на довѣрочно̂мъ засѣданю дня 19 н. ст. сѣчня инжінеромъ Паненку, надетатовымъ инжінеромъ Дзюбанюка, адъюнктами будо̂вництва Крижановского и Брунека, а асистентомъ елевомъ Пежаньского.

— **Но̂вый лѣкъ на туберкульозу легкихъ.** Професоръ Більротъ одержавъ сими днями таке донесенье въ справѣ одного вылѣченя туберкульозы легкихъ. Минувшои осени занедужала жена гарбаря Августа Гоффмана въ Фельзенштадтъ-Векельсдорфъ на туберкулы и звернула ся за порадою до д-ра Анзорґе въ Вернерсдорфѣ. Д-ръ Анзорґе сконстатувавъ у недужои туберкулы въ высоко̂й степени, такъ що не вѣщувавъ ѣй довгого житя. И дѣйстно наступивъ у Гоффмановои незвычайный убутокъ силъ, а що всяка надѣя здавала ся даремною то мужъ єи казавъ ѣй робити ингаляціи парою зъ соснового дубу́ и зарядивъ, щобы въ комнатѣ недужои кипѣвъ заедно вываръ того-жь дубу, такъ аби и воздухъ въ комнатѣ бувъ насыченый такою-жь парою. Зъ-во̂дки Гоффманъ прийшовъ на сей спосо̂бъ лѣченя не подано въ письмѣ, лише сказано тамъ, що во̂нъ во̂дъ давна кладе велику вагу на уживанье соснового дубу и уважаѣ єго зъ власного досвѣду за знаменитый лѣкъ на ревматизмъ. Про наслѣдки сего лѣченя доноситъ ся въ письмѣ що слѣдуѣ: Вскорѣ проявивъ ся у недужои незвычайный апетитъ, флєгма значно зменшилась и коли по ко̂лькохъ дняхъ оглянувъ єи д-ръ Анзорґе, сконстатувавъ зъ зачудованьемъ рѣшуче полѣпшенье и ослабленье туберкульозы. Гоффманъ оповѣвъ лѣкареви якого средства уживаѣ, а лѣкарь казавъ ему дальше лѣчити въ той самый спосо̂бъ. По чотирохъ тыжднѣхъ такого лѣченя поправило ся здоровлѣ недужои до тои степени, що можна єи було уважати вже вылѣченою. Рецідивы во̂дъ сего часу не было. Таке саме справозданье по̂слано и д-рови Кохови до Берлина.

— **За перину.** Варвара Кокочка 25-лѣтна дѣвка зъ Подолянокъ коло Праги въ Чехіи удержувала зносины зъ паробкомъ Вячеславомъ Гуначкомъ и зъ тои звязи прийшла на свѣтъ дня 10 н. ст. сѣчня с. р. дитина. Гуначекъ обѣцявъ Варварѣ, що оженитъ ся зъ нею єсли она буде мати въ приданко̂мъ перину и подушки. Отже Кокочка рѣшила роздобути за всяку цѣну жаданѝ рѣчи. Въ то̂й цѣли пойшла до Радоничъ, до своєи знакомои 77-лѣтнои старушки Єлисаветы Фрішовои, впросила ся до неи на но̂чь и въ ночи зарѣзала старушку, а забравши перину и двѣ подушки утѣкла. Однако вже на другій день выслѣдила єи жандармерія и увязнила.

— Въ груднево̂мъ выпуску „Missy-й katolick-ихъ“ читаємо на сторонѣ 324, що **епископы католицкѝ въ Альбаніи** побираютъ во̂дъ австрійского правительства рочно по 450 зр. Говоритъ то епископъ зъ Лешу [Alessio] Францъ Мальчиньскій. Той Мальчиньскій есть рускій священикъ, еміґрантъ зъ Холма, во̂дки выйшовши перебувавъ зъ-першу въ Сокальщинѣ.

— **Дро̂бнѝ вѣсти.** У Львовѣ померъ дня 23 н. ст. сѣчня въ 66 омъ роцѣ житя кн. Людвикъ Никодимъ Понаньскій, шамбелянъ, емерит. староста, совѣтникъ намѣстництва и властитель добръ. — На почтѣ въ Краковѣ пропавъ рекомендованый листъ, въ котромъ находило ся 4200 зр. — Дня 7 н. ст. лютого во̂дбуде ся въ Галичи вѣнчанье п. Теофіля Копистяньского зъ панною Александрою Заячко̂вскою, дочкою тамошного начальника суду повѣтового.

Посмертни — ǂ — оповѣстки.

Кость Трачь, укоѣченый богословъ, упокоивъ ся въ 24-о̂мъ роцѣ житя дня 22 н. ст. сѣчня въ Котузовѣ по коротко̂й а тяжко̂й недузѣ тифа жолудкового. Поко̂йный сердечностію и щиростію а веселого успособленя зъ натуры позыскавъ собѣ симпатію середъ своихъ товарищѣвъ а Русь страгила въ нѣмъ вѣрного и доброго сына, котрый хоть въ вузкихъ рамахъ старавъ ся ѣй вѣрно служити. Перомъ ему земля!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Зарядъ мѣста Тернополя розписуѣ конкурсъ на обсадженье при тамошно̂мъ магістратѣ посадъ: 1) практиканта концептового зъ ро̂чною платнею 600 зр., 2) инспектора поліціи зъ платнею 600 зр., мешканьемъ, додатко̂мъ активальнымъ по 150 зр. ро̂чно и правомъ до побору 3 пятилѣтныхъ додатко̂въ по 50 зр. Подання треба вносити найдальше до 8 н. ст. лютого. — Краева дирекція скарбу розписала конкурсъ на посады поборця и контрольора при урядахъ податковыхъ въ Галичинѣ. Подання треба вносити до чотирохъ тыжднѣвъ во̂дъ часу оголошеня конкурсу. — Почтова дирекція розписала конкурсъ на посаду контрольора почтового въ Коломыи. Подання вносити треба до 22 н. ст. сѣчня. — Дирекція почтъ и телеґрафо̂въ розписуѣ конкурсъ на посады: трехъ комісарѣвъ почтовыхъ IX. ранґи у Львовѣ и двохъ контрольоро̂въ. Подання треба вносити до 24 н. ст. сѣчня.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 24 сѣчня. Король румуньскій вертаючи зъ Зіґмарінґенъ до Букарешту задержавъ ся у Вѣдни.

Берлинъ 24 сѣчня. Ґазеты по̂дносятъ гадку, що европейскѣ державы повинны во̂дкликати своихъ амбасадоро̂въ зъ Парижа за клеветы, киданѝ на нихъ. — Договоръ торговельный Нѣмеччины зъ Румунією заключено.

Петербургъ 24 сѣчня. Намѣстникъ престола выѣхавъ до Берлина.

Лондонъ 24 сѣчня. Европейцѣ въ Каирѣ дуже занепокоѣнѝ поведеньемъ кедива; побоюютъ ся розруxо̂въ и напасти.

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

по̂дъ „**КОПЕРНІКОМЪ**“

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ по̂дъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

ПА-

расолъ у великôмъ выдорѣ. **Кальошѣ** *американьскѝ и россійскѝ. Бѣлье мужеске, выробы трикови бѣлье Бера, и т. п. поручаѣ найдешевше магазинъ товаро̂въ модныхъ, приборо̂въ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*

Павла Лянґнера

передъ тымъ 253

Брато̂въ Лянґнеро̂въ

у Львовѣ улиця Галицка число 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ПОДЯКА.

Не могучи лично зложити подяку, складаємо симъ сердечне спаси-Бо̂гъ всѣмъ Впреп. отцямъ духовнымъ, и питомцямъ ґен. семинаріи духовнои, котрѝ зволили ласкаво и зовсѣмъ безинтересовно взяти участь въ похоронахъ нашого отця, пок. о. Климентія на дни 16 сѣчня у Львовѣ. Дякуємо именно Впреп. оо. крилошанамъ Туркевичеви, Пакищеви, ректо̂р. Войтовичеви и Сев. Тороньскому, во̂дтакъ сов. Алекс. Тороньскому, кат. Стефановичеви, кат. Чапельскому, кат. Гузарови, о. Вол. Петрушевичеви, д рови Дорожиньскому и Юриковы, о. Темницкому и Сохацкому. Най Всевышнѝ сторицею нагородитъ Васъ Впреподобнѝ отцѣ здоровлемъ и всякимъ добромъ за Ваши труды!

Сыны: Климъ Вахнянинъ зъ дѣтьми и внуками; Анатоль, Иванъ и Гнатъ Вахнянины зъ дѣтьми; Петро Плешкевичъ, зять, зъ дѣтьми и внуками; Романъ Пасѣчиньскій, зять; Каролина Терлецка донька зъ дѣтьми.

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже ко̂нчитъ ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бо̂льшои скольксти, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елеґантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

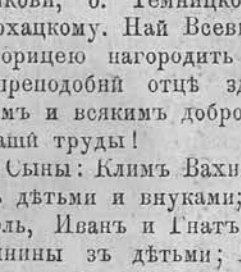

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

по̂дъ назвою 2227

„СІРІУСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхо̂дъ также зъ улицѣ Тихон

по̂ручаѣ лишь найлѣпшѝ роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску** по цѣнахъ гуртовныхъ.

Кава найлѣпша коштуѣ въ мѣсци $^1/_2$ кільо 1 зр., на провінціи $4^3/_4$ кільо зр. 10 кр. 10 франко

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надаѣ шко̂рѣ гладкость и знаменито пристаѣ до лица. — Цѣна пуделка 50 кр Коробка до пудру во̂дъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ по̂дъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жиґмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуѣсь во̂дворотною почтою. 4379

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записо̂въ довгу державного, акцій и облігацій першенства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, $4^3/_4$% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапешть Пятицерквы, Семигородскои, Лупко̂вскои, угор.-захо̂днои, Пріорітеты зелѣзниць: по̂вно̂чно-всхо̂днои та захо̂днои I и II емісіи, — во̂дтакъ папиры опроцентованѝ въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ по̂вно̂чно-всхо̂днои, 6% угор. пріорітеты зел. по̂вн.-всхо̂днои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

До̂мъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймаѣ вже нинѣ зголошеня до конверсіи по̂сля оріґинальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджуютъ ся безъ проволоки. 4536

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручаѣ

найлѣпшѝ перфумы и воды тоалетнѝ

во̂дзначенѝ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признанья,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Ess-Bouquet Millefleurs и т. д Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д

Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.

Вода львовска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, о̂дсвѣжаючого и довго̂ тривалого запаху, до скрапляня одяго̂въ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бо̂льшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска о̂дзначаѣ ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бо̂льшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подво̂йна и вода левандово-аиброва суть загально уживанѝ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскѝ знаменитѝ Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у **Львовѣ** въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Сукенницѣ ч. 20; въ **Черно̂вцяхъ**: Ринокъ ч. 2. 3747

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

У ЛЬВОВѢ

подаѣ до вѣдомости

що сими днями буде переведена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ вальоро̂въ

а) 5% австр. рента паперова (мартева)

на 4 австр. ренту коронову

б) $4^3/_4$% Пріорітеты зел. арх. Рудольфа

5% „ „ „ Форарльберґъ

на 4% Облігацію коронну зел. держ.

в) 5% угор. рента паперова

6% „ пріорітеты въ золотѣ зелѣзницѣ по̂вно̂чно-всхо̂днои

5% „ позичка инвестіційна

5% „ пріорітеты въ золотѣ зел. по̂вно̂чно-всхо̂днои

5% „ пріорітеты въ срѣблѣ зел. по̂вно̂чно-всхо̂днои

5% „ пріорітеты въ срѣблѣ зел. по̂вно̂чно захо̂днои

Акціи зелѣзницѣ Альфельдъ

„ „ Будапешть-Пяти церкви

„ „ Дунай-Драва

„ „ Семигородскои

„ „ Лупко̂вскои

„ „ угор.-захо̂днои

„ „ „ по̂вно̂чно-всхо̂днои

на 4% угорску ренту коронову.

Щобы улекшити конверсію повысшихъ вальоро̂въ, приймаѣ **контора вымѣны ц. к. уприв. гал. акц. Банку ипотечного у Львовѣ вже нинѣ** зголошеня **не числячи за сю чинно̂сть нѣякои провізіи.** 4535 1—3

При закупнѣ товаро̂въ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, по̂дъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 9. Львôвъ, Середа 13 (25) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ щодня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse: F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодинокс число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ що-дня и пôдъ тыми самыми услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека назнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австріи):

на цѣлый рôкъ	18	зр. —	кр.
на пôвъ року	9	„ —	„
на чверть року	4	„ 50	„
на мѣсяць	1	„ 50	„

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16	зр. —	кр.
на пôвъ року	8	„ —	„
на чверть року	4	„ —	„
на мѣсяць	1	„ 35	„

За границями Австріи:

на цѣлый рôкъ	24	зр. —	кр.
на пôвъ року	12	„ —	„
на чверть року	6	„ —	„

Выдавництво „Дѣла“.

У Львовѣ дня 25 н. ст. сѣчня 1893.

У вчерашнôмъ числѣ „Дѣла“ подали мы въ дописи зъ Вѣдня автентичну вôдповѣдь міністра просвѣты, д-ра Гавча, на домаганье пос. Романчука въ комісіи буджетовôй, щобы Русинамъ галицкимъ дано катедры рускй на засновуючôмъ ся факультетѣ медичнôмъ въ університетѣ львôвскôмъ, якъ и щобы взагалѣ, й на другихъ факультетахъ, були постепенно вôдкрываній катедры зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Правительство — якъ выходитъ зъ вôдповѣди — въ засадѣ не противить ся справедливому домаганю руского народу, застановить ся докладно надъ тыми жаданями, але при тôмъ буде выжидати и предложеня компетентнои стороны въ Галичинѣ.

Рускій нарôдъ певно приймивъ зъ вдоволеньемъ вѣсть, що голова клюбу руского въ радѣ державнôй упоминаесь о усуненье довголѣтного покривдженя Русинôвъ въ університетѣ львôвскôмъ, не даючого имъ можности розвивати науку въ своѣмъ языцѣ въ найвысшôй школѣ краєвôй. Русины й не радй толкувати собѣ уємно слôвъ вôдповѣди міністра просвѣты, — нехай бы и пытавъ попередъ компетентну сторону о єи поглядъ въ тôмъ дѣлѣ. Але думаємо, що теперь пора и самымъ Русинамъ пôддержати жаданье посла Романчука въ комісіи буджетовôй и въ тôмъ взглядѣ „Народна Рада“, котра вже попередъ внесла меморіялъ до міністерства просвѣты, повинна, въ порозумѣню зъ послами, обдумати и постановити вôдповѣдній способы.

Край нашъ потребуе ще богато лѣкарскихъ силъ. Гігієнічна сторона краю нашого дуже занедбана. Статистика показуе, що Галичина пôдпадае що року найрôзнороднѣйшимъ пошестямъ и епідеміямъ. Тяжкй недуги панують у насъ кождого року епідемічно и забирають значне число жертвъ такожь за-для недостатку силъ лѣкарскихъ. Вже й соймъ краєвый звернувъ передъ трема роками увагу на тй сумнй вôдносины санітарнй въ краю и ухваливъ законъ о заведеню лѣкарѣвъ окружныхъ. Край чуе потребу помноженя силъ лѣкарскихъ и що року значна часть молодежи записуесь на факультеты медичнй. Польска молодѣжь находить ся пôдъ симъ взглядомъ въ користнѣйшôмъ положеню, маючи для себе факультетъ медичный въ університетѣ краковскôмъ. Руска молодѣжь зъ Галичины всхôднои мусить на студіи медичнй зъ конечности удаватись або до Кракова, або до Вѣдня, и мы бачимо вôдъ давна богато Русинôвъ на факультетахъ медичныхъ въ Краковѣ [до 60 слухателѣвъ] и у Вѣдни. Не кождого стати на средства до образованя далеко вôдъ краю — и мы бачимо, що богато рускихъ студентôвъ медицины мусить пôдчасъ студій брати запомоги на те, щобы по скôнченю затягнути ся у войскову службу лѣкарску, звычайно далеко вôдъ краю, въ чужихъ провінціяхъ. Зъ того и выходить, що наколи-бъ руска молодѣжь мала можнôсть слухати медицины у Львовѣ и то такожь въ языцѣ рускôмъ, выйшло бы се тôлько на користь вôдносинъ санітарныхъ, именно у всхôднôй, рускôй части Галичины.

Се одинъ важный мотивъ.

Другій мотивъ есть політичнои натуры. Поминувши, що сама справедливôсть и оглядъ на державнй законы основнй вымагае, щобы правительство при засновуючôмъ ся факультетѣ медичнôмъ у Львовѣ показало ся супротивъ Русинôвъ льояльнымъ, — вôдкрытье рускихъ катедръ причинилось бы до вдоволеня невдоволеныхъ Русинôвъ галицкихъ и скрѣпило бы звязи мѣжь народомъ рускимъ а державою. Мы неразъ указували вже на вагу народу руского для Австріи, именно, на случай евентуальнои потребы державы нашои. Не годить ся чей-же легковажити и того, що й по-за границями Австріи бачно назирають, якъ живе ся Русинамъ въ тôй, — якъ тамъ каже ся, — нѣмецкôй Австріи и о скôлько елементъ рускій дôбнае тутъ опѣки въ розвою своѣмъ національнôмъ. Въ мѣру, якъ Русины галицкй дôставали бы ширшй услôвя до того розвою, росла-бъ и слава Австріи, а то дѣло не малои ваги. Чимъ бôльше зросте національна сила Русинôвъ австрійскихъ, тымъ менше небезпечною буде ставатись для Австріи и для народôвъ славяньскихъ система звѣстного нездорового „обѣдиненія“, змагаючого до винародовлюваня слабшихъ племенъ славяньскихъ. Наколи розвиватись буде народнôсть руска, то тымъ самымъ и марнѣти будуть змаганя звѣстнои централізаціи и нівельованя. Отже и політичнй моменты промовляють за тымъ, щобы міністерство просвѣты дѣйстно докладно и зрѣло застановилось надъ потребами народу рускаго въ державѣ австрійскôй, закимъ приступить до орґанізаціи факультету медичного въ університетѣ львôвскôмъ.

Противъ введеня рускихъ катедръ, коли Русины сю справу тôлько порушили, выступила дуже злобно Gazeta Narodowa, а другй орґаны прасы польскои загадочно мовчали. Однакожь Поляки не мають найменшои причины то й не повиннй противитись утраквізмови львôвского університету. Хто зъ нихъ бачить скорый розвôй духа руского въ краю нашôмъ, той зрозумѣе, що Русины мусять зъ часомъ дôйти до всѣхъ катедръ університету львôвского. Якъ не теперь, то въ четверъ прийдесь зробити то, що выйде зъ конечности. Справа рôвноправности чи нерôвноправности Русинôвъ въ університетѣ львôвскôмъ була розбирана въ роцѣ 1870-ômъ зъ уґоды внесеня тогдѣшного віцемаршалка Юлія-на Лаврôвского о modus vivendi мѣжь обома народами въ краю. Выдѣлъ краєвый якъ звѣстно зôбравъ тогдѣ анкету для скодіфікованя якоготакого закона о народностяхъ въ Галичинѣ На порядку дневнôмъ нарадъ т. зв. „угодовои“ анкеты стояло тогдѣ и пытанье языкового утраквізму університету львôвского. Зъ- разу деякй зъ-посередъ Полякôвъ члены анкеты [именно въ комісіяхъ] не були прихильно настроєнй для катедръ рускихъ. Противились сему справедливому дѣлу головно — Поляки зъ табору такъ званыхъ „поступовцѣвъ“ котрымъ проводивъ пôдъ той часъ пôзнѣйшій міністеръ Земялковскій. Комісіи и редкладали лише маленькй уступства въ користь Русинôвъ. Годжено ся на деяку катедру на факультетѣ юридичнôмъ, тамъ знов давано якусь суплєнтуру на факультетѣ фільософічнôмъ — взагалѣ предкладано окрушины рôвноправности а не саму рôвноправнôсть. Русины засѣдаючй въ тôй анкетѣ, явились длятого зъ великимъ недовѣріемъ на новнôмъ засѣданю, на котрôмъ пытанье се мало рѣшатись наконечно. Але на тôмъ новнôмъ засѣданю сталась несподѣванка. Членъ анкеты проф. Н. Вахянинъ вйѣсъ, щобы вôдкинути всѣ недостаточнй предложеня поодинокихъ комісій въ тôмъ взглядѣ, а натомѣсть щобы всѣ катедры всѣхъ факультетôвъ узнати утраквістичными. Мотивъ бувъ той, що Русины галицкй радй бы університетъ львôвскій зробити осередкомъ рускаго духового національного житя не лишь Галичины и Буковины але всеи Руси-Украины въ границяхъ етноґрафічныхъ. И всѣ члены анкеты, зôбранои пôдъ проводомъ пок. ґр. Володислава Баденього [вôтця нинѣшного намѣстника] приняли се внесенье однодушно. За внесеньемъ бувъ и пок. д-ръ Кабатъ, знаменитшій сторонникъ табору „Поступовцѣвъ“, а промовляли за нимъ горячо пос. Пашковскій (зъ Кракова), живючій ще писатель Штаркель и другй

Отже гадка — дати языкови рускому въ університетѣ львôвскôмъ повну рôвноправнôсть, не єсть чимсь новымъ, а передъ двацятьма роками сталась була навѣть популярною середъ Полякôвъ. Тымъ популярнѣйшою повинна она бути нинѣ, коли оба народы зрозумѣли, що одинъ другому не уступить, а оба мусять розвиватись поручь себе. Треба тôлько дивитись троха дальше по-за звычайну буденщину...

Словѣнцѣ.

Вѣденьскій кореспондентъ Dziennik-a polsk-ого мавъ розмову зъ словѣньскимъ посломъ до рады державнои д-ромъ Андреємъ Ферянчицемъ, а що порушивъ въ нѣй много квестій, котрй даютъ образъ внутрѣшного и внѣшного житя Словѣнцѣвъ, тожь годить ся подати до вѣдомости такожь и нашихъ читателѣвъ змѣстъ сеи розмовы, тымъ бôльше, що т. зв. квестія полудневыхъ Славянъ, а взглядно Словѣнцѣвъ, зачинае набирати що-разъ бôльшои и ширшои ваги.

Загальне число населеня словѣньского оцѣняе д-ръ Ферянчицъ на 1,300.000. Въ Краинѣ 96% населеня причисляе ся до племени словѣньского, въ Стирiи и Каринтiи половина населеня и то въ громадноôй масѣ, на Побережу бôльшôсть населеня словѣньска, такъ само въ Гориціи и Градисцѣ. Въ Истріи славяньске племя дѣлить ся на двѣ части: хорватску и словѣньску. Крôмъ того есть до 60.000 Словѣнцѣвъ въ полуднево-захôднôй Угорщинѣ, а вкôнци зъ 80.000 въ горѣшнôй Италіи. Навѣть та невеличка громада, що разомъ зъ Венецією дôстала ся до Італіи, почуває ся до одноцѣльности словѣньскои и плекае рôдну мову.

Словѣнцѣ зачали жити своимъ питомымъ

Кіѣвске представленье драматичне зъ початку XVIII-ого столѣтя.

III.

Перша забавна интермедія.

Зъ бôчнои кулісы быстро выкочуесь на сцену вôзъ, а на нѣмъ велика деревяна клѣтка. Въ клѣтцѣ сидить мужикъ, а коло воза, мовь изъ землѣ выросли, вертять ся панъ и жидъ. Купка народу у всякихъ костюмахъ представляе базарный рухъ.

Жидъ зъ люлькою, цибухомъ, зъ тютюномъ у капшуку, въ руцѣ палиця, несе за плечима кобелю зъ старымъ дрантьемъ на продажь — онучки, одну чорну, другу зелену, шматки шкôры, кожуховины и окрайцѣ суконъ усякои краски. Пана въ кунтуши, зъ довгими вусами, товстого, представляе дуже добре крепкій академистъ. Мѣжь жидомъ и паномъ иде торгъ: панъ продае жидови мужика и добиває торгу на сто золотыхъ. Жидъ страхае ся, щобы мужикъ не поломавъ клѣтки и не убивъ его въ ночи, то просить пана, щобы мужика звязати. Наразъ чути тупôтъ. На сцену влѣтае зъ пѣснію Запорожець. Сіяючій яркими красками одежѣ, гучный и бравый, вôнъ однымъ махомъ соломянои булавы розбиває клѣтку, увôльняе мужика, а пана и жида гатить булавою и запрягае обохъ у ярмо.

Появу Запорожця приняла публика одушевлено, а вызвôлъ мужика бурею радôстного крику.

Короткій антрактъ и драма йде дальше.

На сцену выходить „Тайновидецъ“ и оповѣдае про покусу Іосифа жѣнкою Пентефрія. Въ тôмъ оповѣданю рѣзько выявляесь авторъ — монахъ:

. . . . . нѣсть въ мірѣ лести
Большой паче женская. Не можетъ изнести,
Горшаго лукавства весь міръ, яко тое!

На тй слова студенты хитро осмѣхають ся, полковникъ зъ першого ряду злобно пôдморгуе до знакомои мѣщанки.

Заведена жѣнка Пентефрія мучить ся оскорбою и злостью. „Плѣнникъ, вѣчный рабъ, цѣною купленый“ погордивъ любови моеи! О лютѣ мнѣ бѣдной, посмѣянной!“

Одна вôдрада еи — месть, невмолима, жестока:

Судъ приметъ безъ милости, азъ ему устрою!
Изобью ему тѣло, не будетъ въ немъ силы,
Кости ему изочту, расторгну вся жилы!

На сцену являесь „Вѣстникъ“, за нимъ Пентефрій. Бачучи жѣнчинй сльозы, розпытуе у нен о причину. Она въ палкôмъ монольоґу выливае передъ чоловѣкомъ усю свою злôсть на „отрока онаго еврейского“.

— Наругу вчинивъ менѣ той, „ему же въ длани вручилъ еси весь домъ нашъ“.

Зъ жѣночою хитростью она пôдлещуесь чоловѣкови и просить заступитись за оскорблену честь еи.

О свѣте мой солнечный, свѣте круга мірна!
Тебе азъ поставляю свидѣтеля вѣрна.

Монольоґъ Пентефія передъ звязанымъ и закованымъ Іосифомъ дыше гнѣвомъ. Въ монольоґу скусно переведено розвôй того чувства. Пентефрія болить найпаче те, що его обманувъ чоловѣкъ, котрого вôнъ любивъ и чинивъ ему багато добра.

Іосифа вôдводять до темницѣ, а хоръ „Добродѣтелей“ рилае надъ нимъ. Строфы хора переводять дальше паралелю, порôвнюючи темницю Іосифа зъ низходомъ Христа въ адъ.

Звычайный подѣлъ старинои драмы на „епітазісъ“ и „катастазісъ“, вôдповѣдаючій актамъ, проходячи одно за другимъ посуває штуку до наконечнои „катастрофы“.

Сцена показуе двôръ Фараона. Вôнъ, прочуваючи лихо, мучить ся и конче багне при помочи мудрецѣвъ и звѣздарѣвъ выяснити свои загадочній сны. Пôдлесливй сенаторы, раболѣпнй двораки, якъ звычайно буває, запевнюють его, що такій могутный володарь не маe чого журитись та що усе въ найкрасчôмъ ладѣ. „Мудрецы“ плетуть нѣсенѣтницѣ. Царь прогонюе ихъ.

А Іосифъ, закованый, сидить у темници Темна „Вражда“, не вдоволяючись его мукою, розпалюе гнѣвъ Пентефрія, абы молодець доконче поживъ смерти. Уже Іосифа вывели зъ темницѣ на смерть, та въ саму пору гонець вôдъ Фараона здержуе кару смерти.

При хорѣ, що закôнчуе той актъ, вôдбуваесь и танець. „Младенцы аравидстіи, скачуще, въ своемъ ликованію являютъ, яко скорби и печали не только убогихъ и богатихъ, но и царей превисокихъ, во дни и въ нощи, во снѣ и на явѣ, многовидно смущаютъ и мучатъ.“

По танци — друга интермедія.

Симъ разомъ гравъ ся жартъ одного зъ академистôвъ. Самъ професоръ полишивъ укладъ интермедіи студентамъ. Авторомъ першои бувъ Довгалевскій, а другу уложивъ веселый Таньскій. Оба молодй авторы самй й грали въ своихъ сценкахъ.

IV.

На сценѣ зновъ козакъ. Выходить гуляти по свѣту и стрѣчае гарну дѣвчину.

— Добры-день, серце! — промовивъ до неи.

Дѣвчина задумалась и каже матери:

— Козакъ сказавъ до мене: „серце“. Певно-жь хоче сватати, а у мене нѣщо не готово!

Козакъ почувъ се й мовить:

— Гарна дѣвчина, та тôлькы яка-жь дурна!... Ну, нехай же буде такъ: пôйду блукати по свѣту и коли знайду яку дурнѣщу, то верну ся сватати сесю, а якъ не найду, то й не верну ся.

Стрѣчае першу. Дѣвчина за мотузъ тягне корову. „Корова“ [смѣховить обшитый футромъ академистъ] упираесь, не хоче йти.

— Куда ты еи тащишь?

— Та що-жь, — вôдповѣдае дѣвчина, — батько вмеръ та казавъ корову дати на церкву, та я й хочу теперь еи на церкву вытягнути...

— А бодай тебе!... Ты вôзьми: продай корову, а грошѣ до церкви оддай.

житьемъ просвѣтнымъ ажь въ періодѣ Наполеона I, реакція придавила се житье, однакъ не змогла загасити вже розжаренои искры. Політичне житье Словѣнцѣвъ зачинає ся що йно вôдъ еры конституційнои, але Словѣнцѣ забрали ся до працѣ вельми интензивно. И такъ н. пр. мають „Дружство св. Могора“, котре числить теперь 58.000 членôвъ; кождый членъ за одного зр рôчно дôстає шѣсть книжокъ вельякого змѣсту.

На питанье: — Якѣ суть політичнѣ и національнѣ идеалы Словѣнцѣвъ? — вôдповѣвъ д-ръ Ферянчиць: Нашъ нарôдъ не має нѣякои державнои минувшости и длятого цѣла его опора політична мѣстить ся въ конституціи. Передъ двацяти роками весь рухъ політичный змагавъ до полученя всѣхъ словѣньскихъ дѣльниць въ одну цѣлôсть пôдъ назвою Славонія. Нинѣ се змаганье усунене на другій плянъ, а вся робота патріотôвъ звернена на просвѣту люду и на переведенье рôвноправности, яко пôдготовленя до головнои цѣли.

— Чимъ же нарôдъ словѣньскій покривдженый що-до рôвноправности и якѣ его змаганя?

— Покривдженье — казавъ д-ръ Ферянчиць — вôдносить ся до всѣхъ напрямôвъ житя побличного. Въ урядахъ, навѣть въ Краинѣ, языкъ словѣньскій стрѣчають зъ великою неохотою. Впрочôмъ зъ вынмкою Краины, де тѣ вôдносины ще найкористнѣйшѣ, въ урядахъ языкъ словѣньскій есть лишь тамъ уживаный, де адвокаты и нотарѣ напирають въ тôмъ напрямѣ. По-за Краиною усувають словѣньскій языкъ вôдъ уживаня навѣть въ справахъ карныхъ зъ великою шкодою для интересôвъ судôвництва. Въ Истріи, Трієстѣ и Гориціи навѣть въ справахъ карныхъ уживають для словѣньского языка переводчикôвъ. Артикулъ 19-тый основныхъ законôвъ истнує лишь въ теоріи, бо въ практицѣ накладаєсь на урядникôвъ лишь обовязокъ: увзглядняти языкъ словѣньскій по можности. На поданя словѣньскѣ приходить вôдповѣдь часто по нѣмецки, хочь урядникъ знає по словѣньски и лишь пôдъ вплывомъ верховныхъ властей робить инакше. Отсе недодержуванье арт. 19-ого основныхъ законôвъ есть одною зъ найважнѣйшихъ жалѣвъ народу словѣньского.

Що-до шкôлъ народныхъ, то суть школы словѣньскѣ въ Краинѣ и Гориціи, однакъ въ кôлько-клясовыхъ школахъ въ третôй клясѣ зачинає ся наука языка нѣмецкого. Въ Стиріи суть школы мѣшанѣ, въ Каринтіи вже чисто нѣмецкѣ, хочь на папери называють ся утраквістичнѣ. Що-до шкôлъ середныхъ, то нема нѣоднои высшои ґімназіи зъ выкладовымъ языкомъ словѣньскимъ, а деякѣ низшѣ ґімназіи суть утраквістичнѣ. Словѣнцѣ згодились бы на утраквізмъ, але черезъ всѣ клясы, але того не хотять дати. Крôмъ того нема нѣ однои словѣньскои семинаріи учительскои; деякѣ суть утраквістичнѣ, а въ Каринтіи пôднесли Нѣмцѣ великій крикъ за-для того, що именовано Словѣнця учителемъ до словѣньского языка.

Такожь заведеня комунікаційнѣ не увзгляднюють потребъ славяньского населеня, а именно полуднева зелѣзница не хоче по-за Краиною мѣстити написôвъ въ двохъ языкахъ, и черезъ те выглядало бы, що ѣде ся черезъ край нѣмецкій.

Мѣста такъ знѣмченѣ, що, на жаль, навѣть интеліґенція словѣньска уживає радше въ розмовѣ языка нѣмецкого, але мѣщаньство говорить лишь по словѣньски. Впрочôмъ вôдносины по мѣстахъ мѣжь Словѣнцями а Нѣмцями ще не такъ напруженѣ якъ н. пр. въ Чехіи.

— А чи законъ выборчій до сойму и рады державнои не кривдить Словѣнцѣвъ?

— Ще й якъ — вôдповѣвъ д-ръ Ферянчиць. — Въ соймѣ краньскôмъ, при 94% населеня словѣньского, бôльшôсть есть словѣньска и нарады вôдбувають ся въ двохъ языкахъ, а при законахъ краєвыхъ оба тексты суть автентичнѣ. Натомѣсть въ Стиріи, де одна третина населеня говорить по словѣньски, на 56 соймовыхъ послôвъ есть лишь 8 Словѣнцѣвъ, а нарады ведуть ся по нѣмецки; такъ само въ Каринтіи, де Словѣнцѣ мають лишь два мандаты. Цѣлый законъ выборчій звертає ся противъ Словѣнцѣвъ, всѣ соймы мають штучну бôльшôсть за-для системы репрезентацiи кляcовои. Мѣста, торговля и промыслъ суть въ рукахъ нѣмецкихъ, бôльшои посѣлости Словѣнцѣ не мають, лишь селяньство есть основою словѣньского народу. Духовеньство есть такожь патріотичне, а однакъ за-для вплыву епископôвъ въ деякихъ мѣсцевостяхъ выпирає ся языкъ словѣньскій зъ церкви.

— Яке-жь становище занимають Словѣнцѣ супротивъ політичныхъ змагань иншихъ народôвъ австрійскихъ?

— Словѣнцѣ суть правдивыми и вѣрными приятелями всѣхъ народôвъ славяньскихъ, не мають неприязни до нѣякого изъ нихъ, бо така неприязнь не була бы оправдана нѣ минувшостію нѣ теперѣшностію. Найбôльша приязнь вяже насъ зъ Хорватами яко сусѣдами и зъ Чехами для спôльности політичныхъ интересôвъ. Однакъ змаганя одныхъ и другихъ, щобы перевести свои правно-державнѣ идеѣ, не стрѣчають ся у насъ зъ ентузіязмомъ. Бо мы такъ думаємо: Припустѣмъ, що Чехи, взглядно Хорваты, на основѣ правно-державнôй, добудуть національну окремѣшность. Що-жь стане ся зъ Словѣнцями? Тажь при найлѣпшôй воли мусить ослабнути ихъ симпатія для насъ, такъ само якъ се стало ся зъ Словаками въ наслѣдокъ самостôйности Угорщины. Если бы Словѣнцѣ добули для себе повне примѣненье постановъ арт. 19-ого основныхъ законôвъ, тогдѣ державна самостôйность Чехôвъ або Хорватôвъ не була бы для нихъ шкôдна. Въ справѣ автономіи мусять Словѣнцѣ поступати cum grano salis; далеко идуча автономія може принести хосенъ Словѣнцямъ лишь въ Краинѣ, бо въ иншихъ провінціяхъ були бы Словѣнцѣ вôдданѣ на ласку и неласку Нѣмцѣвъ. Що-до тактики політичнои придержуємо ся вѣрно клюбу Гогенварта. Не увзглядняючи вже того, що гр. Гогенвартъ выбраный словѣньскими выборцями, бачимо въ спôвдѣланю зъ не-словѣньскими представителями анальоґічныхъ зъ словѣньскими интересôвъ. Вправдѣ участь въ клюбѣ Гогенварта не приносить словѣньскому народови очевидныхъ користей, але сей клюбъ потрѣбный для зрôвноваженя загонôвъ и переваги лѣвицѣ. Крôмъ того мы пересвѣдченѣ, що самостôйнымъ а опозиційнымъ поведеньемъ мы выставили бы на шкоду все те, що доси добули. Зъ другои стороны не таимо передъ собою, що недостача живои и опозиційнои тактики усыпляє нашь нарôдъ. Жаль намъ, що за-для чисто неґативнои політики представителѣвъ народу ческого майже не можливе спôльне дѣланье зъ ними.

— А що думаєте про теперѣшну ситуацію парляментарну?

— Думаю, що ще найде ся дорога до выходу, хочь въ наслѣдокъ абстиненціи Чехôвъ ситуація вельми трудна. Поляки поступили дуже льояльно, не опускаючи Гогенварта. Програма правительственна вымагає вôдъ Словѣнцѣвъ найбôльшихъ жертвъ, бо жадає застоѣ въ роботѣ національнôй; така застоя значить у насъ цофати ся, а на се не можемо нѣколи пристати.

— Чи вся интеліґенція словѣньска згôдно поступає въ роботѣ и напрямѣ політично-національнôмъ?

— На жаль, нѣ — вôдповѣвъ д-ръ Ферянчичь. — Давнѣйше передъ кôльканацяти роками, було у насъ два сторонництва: старои молодо-Словѣнцѣвъ. Теперь ся назва безпредметова. До недавна мы всѣ ишли спôльно въ національнôй роботѣ, нинѣ настало роздвоѣнье, котре, на щастье, обмежає ся поки-що на Краину. Се вже не старо- и молодо-Словѣнцѣ стають противъ себе, але клерикалы и народовцѣ. Клерикалы не узнають превеликои ваги національныхъ идей и они змагають до „склерикалізованя“ кождого напряму публичного житя. Они дѣлають — якъ всѣ клерикалы взагалѣ — пôсля далеко сягаючихъ плянôвъ и змагають до сполученя въ своихъ рукахъ цѣлои репрезентацiи народу. Закидають народовцямъ вôдкиненье школы конфесійнои, але се неправда. Клерикалы хотять доказувати, мовь бы народовцѣ були масонами, а мабуть, пôсля моеи гадки, нема навѣть нѣ одного Словѣнця, котрый бы знавъ, що се масонізмъ. Вкôнци вымагають они вôдъ народу безусловного послуху для епископôвъ и то не лишь въ справахъ вѣры але и въ політицѣ. Вправдѣ не выповѣдають сего явно, однакъ вычисляють всѣ тѣ напрямы публичного житя, що-до котрыхъ нарôдъ повиненъ слухати епископôвъ, а то: выборы, школы, прасу, супружество, націоналізмъ и т. д. Властивымъ, хочь тайнымъ проводиремъ сего руху есть архіепископъ зъ Любляны, д-ръ Міссія, а найрадикальнѣйшимъ представителемъ сего напряму есть професоръ богословія въ Гориціи, д-ръ Махницъ. — Помимо сего розкладу, представителѣ народу словѣньского въ палатѣ послôвъ задержали доси повну солідарнôсть.

— Яке становище Словѣнцѣвъ супротивъ руху славяньского и внѣшнои політики державы?

— Мы — вôдповѣвъ д-ръ Ферянчиць — щирѣ приятелѣ всѣхъ Славянъ, тожь консеквентно приятелѣ народу россійского, наймогучѣйшого мѣжь Славянами. Ся приязнь не має найменшои політичнои основы, а если — якъ то часто бувало — нашѣ вороги се закидають намъ, то я мушу се назвати гидкою клеветою на завсѣгды льояльный и вѣрный цѣсареви нарôдъ словѣньскій, котрый лишь въ обсягу монархіи австрійскои бачить можность полѣпшеня свого быту національного. Що-до тридержавного союза, то хочь серце не тягне насъ до него, однакъ принимаємо его яко заторуку до удержаня мира.

Се змѣсть сего интервізу зъ д-ромъ Ферянчицемъ, а мы замѣтимо, що лишь змѣнити назву Словѣнцѣвъ на Русинôвъ, а мабуть выйшовъ бы образъ руско-польскихъ вôдносинъ въ Галичинѣ.

Справы парляментарнѣ.

Торжества весѣльнѣ на вѣденьскôмъ дворѣ спинили де-що роботу палаты послôвъ. Найблизше засѣданье палаты послôвъ вôдбуде ся въ четверъ, бо и комісія буджетова спôзнила ся де-що зъ своєю роботою та черезъ второкъ и середу мусить выкôнчити буджетъ міністерства просвѣты.

Комісія промыслова — якъ се зазначивъ нашь дописуватель зъ Вѣдня — не може найти комплету до своихъ нарадъ. На послѣднôмъ засѣданю явилось зъ 36 членôвъ лишь 18, отже до голосованя не могло прийти. Зъ галицкихъ послôвъ явились лишь два: д-ръ Вайґель и Розвадовскій, а не були присутнѣ: Борковскій, Хотковскій, Чайковскій, Левакôвскій, Страшевскій и Охримовичъ. Мабуть перемѣнять складъ сеи комісіи и замѣсть 36 послôвъ буде засѣдати въ нѣй лишь 24 членôвъ.

——

На засѣданю палаты послôвъ въ понедѣлокъ внѣсъ молодо-ческій посолъ д-ръ Ваштый таку интерпеляцію до міністра судôвництва:

„На внесенье ц. к. прокураторіи державнои въ Чернôвцяхъ зъ 13 грудня 1892 зарядивъ судья слѣдчій делеґованои комісіи ц. к суду краєвого для справъ карныхъ въ Чернôвцяхъ вступне доходженье противъ Данила Михайловича Козарищука о злочиньство нарушеня публичного супокою зъ §. 65 бук. а) зак. кар. Данило Козарищукъ мавъ провинитись въ напрямѣ того злочиньства тымъ, — „що обговорювавъ въ періодичнôй, а у Вѣдни выходячôй часописи „Наука“ економічнѣ вôдносины и услôвя истнованя руского населеня сѣльского въ Галичинѣ и Буковинѣ въ способѣ звернены противъ австрійскои управы державнои и нарушаючій ей повагу, а противно выхвалювавъ надмѣрно вôдносины въ Россіи и стараньe россійского правительства о економічнѣ интересы тамошного населеня сѣльского. Крôмъ того старавъ ся Козарищукъ, маючи особистѣ зносины зъ рускимъ селяньствомъ, вплывати на него въ тôмъ напрямѣ и пôдбурювати противъ управы державнои.“

„Крôмъ того заряджено противъ Данила Козарищука звычайну вязницю слѣдчу, а увязненье наступило 21 грудня мин. року. Вôдъ того часу находить ся обжалованый у вязници вѣденьского суду краєвого а ще має наступити переведенье его до вязницѣ при судѣ краєвôмъ въ Чернôвцяхъ, хочь Козарищукъ есть слабосильнымъ старцемъ и нездужає на небезпечну хоробу серця. А що Козарищукъ стало замешкалый у Вѣдни вôдъ двацяти лѣтъ и въ тôй періодѣ часу не ѣздивъ нѣ до Буковины нѣ до Галичины та не мавъ нѣякихъ зносинъ зъ тамошнымъ населеньемъ, — вôдтакъ що згадана часопись „Наука“ печатала ся и выдавала ся у Вѣдни, — то повиненъ выключно лишь вѣденьскій судъ краєвый вести слѣдство въ напрямѣ закиненого ему злочиньства та лишь вѣденьскій судъ присяжныхъ компетентный рѣшати въ тôй справѣ. Однакъ радна палата черновецкого суду краєвого вôдкинула дотычну жалобу, не увзглядняючи нѣ его приналежность нѣ заряджене увязненье слѣдче.

„Однакъ зваживши, що се рѣшенье черновецкои палаты раднои вповнѣ неоправдане зъ огляду на выключаючій всякій сумнѣвъ приписы процедуры карнои, можна побоюватись, що и рѣшенье высшого суду краєвого у Львовѣ (до котрого внесено вôдкликъ противъ ухвалы черновецкои палаты раднои) не буде вôдповѣдати законови, а то тымъ бôльше, що минувшого року зъ нагоды звѣстнои буковиньскои дефравдаціи цловои заявлено сему судови недовѣрье и треба було делеґувати вѣденьскій судъ краєвый; — зваживши, що черезъ згôдну ухвалу высшого суду краєвого у Львовѣ грозить небезпечность очевидного нарушеня не лишь постановы основныхъ законôвъ „що нѣкому не смѣєсь вôдбирати законного судью“, але такожь ясныхъ приписôвъ въ процедурѣ карнôй що-до компетенціи, вôдтакъ, що увязненому, доси ще не караному старцеви грозить велика шкода а ц. к. ґенеральный прокураторъ може пôднести жалобу неважности противъ кождои противзаконнои ухвалы або поведеня судôвъ карныхъ —

позваляють собѣ пôдписанѣ запытати Є. Е. міністра судôвництва:

„Чи вôнъ гадає для охороны закона и для повздержаня тяжкои кривды, яка грозить увязненому, выдати дотычне порученье ц. к. ґенеральному прокураторови — а заразомъ зваживши обставину, що черезъ довгу вязницю слѣдчу вже и такъ слабосильный та дуже грôзный станъ здоровля обжалованого мôгъ бы бути цѣлкомъ зруйнованый а конець его житя прискореный, — постаратись о прискоренье слѣдства?“

Зъ свѣтовôго руху жѣночого.

II.

Товариства „для образованя дѣвчатъ въ Орієнтѣ“ [головно въ Индіяхъ] истнують въ Лондонѣ и въ Берлинѣ. Перше зъ нихъ заложило 350 шкôлъ, до котрыхъ ходить около 20.000 дѣвчатъ. Друге выслало доси до Индій 26 учительокъ. Тѣ школы переймають въ

— Отъ спасибôʼ тобѣ! Оставай ся-жь зо мною, будешь по всякъ часъ радити мене.

Козакъ задумавъ ся: чи може бути дурнѣща? Потôмъ уставъ и каже:

— Нѣ, треба йти ще дальше.

Иде.

Майстры у зимѣ змайстрували вдовѣ вôзъ у хатѣ. Минула й весна, а вдова що не намучить ся, нѣякъ не може вытягнути воза зъ хаты на двôръ.

Козакъ бере, розбирає вôзъ, выносить по кускику зъ хаты а на дворѣ зновъ складає.

— Голубчику козаче! остань ся, научай мене, що и якъ чинити!

Нѣ, — думає собѣ козакъ, — пôйду ще дальше.

Пôйшовъ.

Жѣнка вынесла на двôръ курку и такъ за щось ей бье!

— Що ты робишь?

— А отъ бачишь, курка не дає курчатамъ ссати, то я ей за те бью...

— Яка-жь ты дурна! Вôзьми пшона та дай курчатамъ, то вони самѣ будуть ѣсти!

Козакъ, счудуваный, що такъ велика дурнота жѣноча и такъ ей богато, постановляє собѣ — при гомеричнôмъ реготѣ публики — на ввесь свôй вѣкъ остати ся бурлакомъ.

Живу правду буденныхъ сценъ змѣняє наконечный актъ траґі-комедіи.

До Фараона дôйшовъ слухъ о мудрости Іосифа. Надармо царедворцѣ старають ся вôдхилити Фараона вôдъ дивного молодця, що „не учився нигдѣ, смиренній, простій, бездѣльній, нищій“. Они повторяють улюбленый аґументъ высшихъ станôвъ усѣхъ часôвъ и всѣхъ народôвъ:

. . . . . нѣсть бо тое прилично,
Дабы рабскій постигалъ разумъ, что обычно
Постизаютъ мудрецы...

Але авторъ штуки, сынъ козака зô Стайокъ, устами Фараона глумить ся надъ ихъ хитрыми мудрованцями и вôдслонює утаєный лукавый ихъ еґоизмъ.

— „Убогій и бѣдный“ може посѣдати великѣ духовѣ дары, носити въ собѣ „божественную благодать“, о якôй и не снилось богатымъ и сильнымъ.

Знайшовъ ся и мѣжь сенаторами одинъ, що притакнувъ цареви.

— Слава и богатство — каже — тôлько на перешкодѣ стають мудрости. Они опутують чоловѣка въ сѣти услôвныхъ понять, розвивають еґоизмъ, заслонюють передъ нимъ лице правды. Истинну, непôдхлѣбну правду и мудрôсть „обично имѣютъ убози“..

Золотѣ слова сѣ ледви чи могли бути высказанѣ въ Єґиптѣ, але въ суспôльности, що не знала становыхъ рôзниць, де не було духа кастового, слова тѣ приняла публика зъ великою приятностю.

Чудесне выясненье сну веде Іосифа на вершокъ славы. Грôмкѣ пѣснѣ прославляють его мудрôсть. Его выводять на высокій правительскій тронъ. Середъ того нарôдъ, заповнивши всю сцену, спѣває въ честь его звучный торжественный имнъ.

Публика, утомлена довгимъ представленьемъ и духотою, починає розходити ся. Тепла маєва нôчь дыше пахощами цвѣтôвъ. Днѣпро мовь срѣбна лента блищить ся пôдъ блѣдымъ промѣньемъ мѣсяця. На улицяхъ Подола и на околичныхъ горахъ погасли вечѣрнѣ свѣтла. Зъ вôдкись долѣтають пѣснѣ...

„Іосифъ“ проводить свою красуню на Глибочицю и у-перше шепче ѣй объ тôмъ, якъ вôнъ ей любить.

* * *

Ранокъ другого дня бувъ ясный, на небѣ нѣ хмариночки. Богато академистôвъ розъѣзджало ся до дому. Подвôрье академіи, залите промѣньемъ сонця, представляло оживленый образъ. Товаришѣ передъ вôдъѣздомъ прощали ся мѣжь собою, прощали ся зъ учителями. Тѣ, що покôнчили науку, покидали академію вже на завсѣгды. Выхованцѣ „Аполлоновыхъ житницъ“ — якъ называли академію ей головы — розъѣздились по мѣстахъ и мѣсточкахъ лѣвого и правого берега Днѣпра та по далекихъ степовыхъ хуторахъ. Для неодного зъ нихъ скôнчились лѣта безжурнои молодости а зачиналось житье самостôйне.

У префекта ишла бесѣда про вчорашный вечеръ. Хвалили штуку, хвалили актôрôвъ.

Лѣвоберженый полковникъ, що то приѣхавъ по сына, заспôвъ зô всѣми вôддававъ похвалу академічнôй науцѣ, але потайки, въ практичнôй своѣй головѣ мавъ не ясно ще выроблену гадку, що та наука, котрои учивъ ся и его сынъ, далека вôдъ житя, вôдъ усего его строю, вôдъ его потребъ.

Въ кружку духовныхъ говорили про новѣ вымоги Петра Великого, про неприхильности, якôй пôдпавъ вôдъ якогось часу любимый усѣми Кроковскій. Горка зъ Прокоповичемъ обмѣнювали ся замѣтками про нетривкôсть великихъ почестей. Горка покликувавъ ся на свого любимця Горація зъ его теорією простого и независлого житя. Вôнъ зацитувавъ строфку однои зъ Горацієвыхъ одъ въ своѣмъ перекладѣ, де була бесѣда, якъ доля звертає свои удары на те, що осмѣлюєсь пôднестись на свѣтѣ высче:

Частѣє кедри зиблетъ вѣтръ суровый,
Тяжчає падутъ возвишенни кровы,
Обично біють на холми высоки
Громы жестоки!*)

Прокоповичь слухавъ зъ усмѣшкою, але въ очахъ его що свѣтились розумомъ, можна було читати, якъ мало годить ся вôнъ въ сѣмъ выпадку на поглядъ свого товариша.

Два изъ вчерашныхъ актôрôвъ наближались на добрыхъ коняхъ до перевозу на Днѣпрѣ. Се „Іосифъ“ опускавъ Кіѣвъ, а товаришъ его, сынъ полковника, проводивъ его до Днѣпра.

Лице „Іосифа“ дыхало спокôйнымъ щастьемъ. Вôнъ оповѣдавъ товаришеви, якъ вôнъ розмовивъ ся зъ родичами своеи суджены, якъ она згодилась — въ осени пôшле до нея сватôвъ. Завезе ей въ свôй далекій миргородскій хутôръ, обсадженый вербами. Тамъ заховаєсь вôнъ и вôдъ науки и вôдъ военнои бучѣ.

„Жена Пентефрія“ стиснувъ плечима и заявивъ, що вôнъ такожь розмовивши ся зъ батькомъ, покидає Кіѣвъ и ѣде на Запороже.

(Зъ „Кіевскои Старины“)

B. Г.

---

*) *Horatii Carminum Liber II. carm. X.*

„Saepius ventis agitatur ingens
Pinus, et celsae graviore casu
Decidunt turres, feriuntque summos
Fulgura montes.“

науку дѣти вôдъ 4—6 лѣтъ проданй своими родичами. А заслуга шкôлъ тымъ бôльша, що місіонарамъ яко мужчинамъ пôсля тамошныхъ звычаѣвъ вступъ до жѣночихъ кратами зелѣзными вôдмеженыхъ вôддѣлôвъ єсть збороненый. Дає ся чути великій недостатокъ силъ учительскихъ. Незамужнй учителькы кождого часу можуть зголошуватись до президента берлиньского товариства панѣ von Дерінгъ, жѣнки ґенерала прускои армiи.

Въ Америцѣ въ послѣднôмъ роцѣ основано въ Новôмъ Йорку, Чікаго, Фінляндіи, Бостонѣ, Міннеаполісъ и Санъ-Франціско шпиталѣ для жѣнокъ, котрй стоять выключно въ зарядѣ жѣнокъ-лѣкарѣвъ.

Въ Мексику въ тамошнôмъ університетѣ панна Матильда Монтабо осягнула перша дипльомъ доктора медицины зъ знаменитымъ успѣхомъ и осѣла яко практикуючій лѣкарь въ тôмъ-же мѣстѣ.

Анґлійске правительство выслало до Индій 30 дипльомованыхъ докторокъ медицины. [Въ самôй Великôй Британіи и Ирляндіи выказує статистика до 150 вôльно практикуючихъ лѣкарокъ.]

Въ Хинахъ осѣло доси 65 жѣнокъ — докторôвъ медицины.

Въ Сполученыхъ державахъ пôвнôчной Америки — якъ выказує статистика — було въ роцѣ 1892-ôмъ 6.337 жѣнокъ почтовыми а 37 000 телеґрафічными урядниками.

Въ пôвнôчній Америцѣ рôвно-жь увôйшовъ въ житье законъ зъ 6 мая 1892 р., котрымъ настановлено жѣнокъ урядниками вязничными.

Въ Бруклинѣ въ пôвнôчній Америцѣ допущено жѣнокъ такожь до чиннои поліційнои службы. Минувшого мѣсяця зновъ затверджено чотири въ тôмъ званю.

Перша женщина яко судовый урядникъ одержала недавно посаду панѣ Скаллі въ державѣ Вомінгъ въ пôвнôчній Америцѣ. Тамошнй жѣнки уже вôдъ довшого часу посѣдають право активного выбору до тѣлъ законодавчихъ.

Панѣ Цінтія Вестоверъ зъ Нового Йорку стала именована почетнымъ членомъ парискои академіи за винайденье воза новои конструкціи для транспорту земныхъ мінералôвъ. Рôвно-жь одержала она золотый медаль заслуги и выключный патентъ на фабрикатъ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Городка.

[Въ справѣ дописи зъ Городка въ 283 ч. „Дѣла“.]

Вычитавши въ ч. 283 „Дѣла“ допись зъ Городка, пôдписану „Свôй по званю“, почуваємось до обовязку выяснити Вп. читателямъ „Дѣла“, що тая допись о „poranku Mickiewiczowskim“ була неправдива:

Авторъ дописи каже, що два учителѣ-Русины прибули на сей поранокъ въ кунтушахъ. Выглядає то такъ, яко-бы тй учителѣ явились яко приватнй слухателѣ на сали въ кунтушахъ, щобы приподобатись Полякамъ Horendum! Тымчасомъ жадного „надпрограмового“ появленя двохъ учителѣвъ-Русинôвъ въ кунтушахъ не було, бо число 8-ме черезъ комітетъ уложенои и публично оголошеной програмы було таке: „8 Plones z Pana Tadeusza obraz z żywych osób“. Отже крôмъ 9 иншихъ особъ [переважно учителѣвъ и учительокъ] взяли участь въ тôмъ образѣ и пôдписанй яко члены товариства педаґоґічного, бувши запрошеными черезъ выдѣлъ того-жь товариства. Чи то можна назвати маскарадою або комедією зъ кунтушами, лишаємо пôдъ осудъ читателѣвъ.

Въ образѣ був ще третій Русинъ-учитель перебраный за жида [Jankela], але о тôмъ писатель мовчить, якъ коли-бъ халатъ жидôвскій на плечахъ Русина був кореспондентови лучше до вподобы нѣжь кунтушь.

Що-до инспектуры, то видко, що кореспондентъ не мавъ вѣдомости въ тôй справѣ; може бы засягнувъ выясненя въ Радѣ шкôльнôй, то тамъ знають, хто подавъ ся.

Наконець мусимо высказати своє глубоке переконанье, що жаденъ „Свôй по званю“ т. е. учитель зъ нашого округа не бувъ авторомъ тои дописи.

Стефанъ Скорбогатый, учитель зъ Городка.
— *Володимиръ Кашмарскій*, учитель зъ Черлянъ

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Урядовй орґаны понедѣлковй, инспірованй зъ горы, подають про застою, яка зайшла въ переговорахъ о утворенье бôльшости, важнй вѣсти. Вказуєсь поновно на се, що бажаня, заявленй сторонництвами що-до програмы, мусять бути розсужденй на радѣ міністерскôй а для намѣреныхъ доповнень муснть добутись цѣсарска апробата. Горжества на цѣсарскôмъ дворѣ зъ нагоды вѣнчаня архикнягинѣ Марґареты Софіи причинились до застоѣ въ згаданôй высше роботѣ. Надѣ, якй можна лучити до теперѣшнои ситуаціи, въ нѣчôмъ не захитанй. N. fr. Presse, нотуючи тй вѣсти урядовыхъ орґанôвъ, высказує свои сумнѣвы що-до нихъ. бо рада міністрôвъ, на котрôй обговорювано бажаня сторонництвъ, вôдбула ся передъ осьми днями, а помимо того нѣчого бôльше не чути про саму справу. Застою поясннть лѣпше та обставина, що ґр. Таффе зачавъ переговоры зъ проводирями ческихъ февдалôвъ въ справѣ ческо-нѣмецкои угоды. Ческй февдалы стоять на становищи, заявленôмъ въ письмѣ ґр. Букоа, отже уважають цѣлу угоду вже за неистнуючу. Въ виду того правительство мабуть не хоче вести дальшихъ конференцій, бо не має запевненя, чи квестія угоды не вырыне на найблизшôй сесіи ческого сойму.

——

Змѣны, якй зайшли вôдъ Нового року въ высшихъ урядахъ россійскои адміністрациі державнои, можуть уважатись за програму правительства. Вôдкликанье совѣтника Островского зъ уряду міністра доменъ стоить въ звязи зъ намѣромъ правительства основати міністерство рôльництва. Комісія, установлена зъ нагоды минувшорбчного неврожаю для пôднесеня рôльництва въ Россіи, зновъ зазначила потребу міністерства рôльництва. На мѣсце председателя вôддѣлу для економіи державнои, А. Абазы, прийшовъ державный секретарь департаменту законодатного, Сольскій. Абаза бувъ противникомъ політики охоронного цла, Сольскій симпатизує зъ теоріями Вишнеградского замкненя границѣ. Въ департаментѣ законодатнôмъ ставъ презесомъ Островскій, чоловѣкъ правый и гуманный, але мабуть вôнъ не буде мати вплыву на россійске законодатство, бо рôвночасно именовано членами сего департаменту двохъ завзятыхъ реакціонерôвъ: пензеньского ґубернатора Татищева и чернигôвского ґубернатора Анастазіева. Вкôнци годить ся згадати, про вôдкликанье вилненьского ґенералъ-ґубернатора Коханова а поставленье на єго мѣсце сенатора Оршевского, котрый бувъ урядникомъ въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ за часôвъ ґр. Толстого. Причину усуненя Коханова добачають въ тôмъ, що россійске правительство хотѣло бы мати на урядѣ ґубернатора для пôвнôчно-захôдныхъ провінцій другого Муравєва, а Кохановъ бувъ за слабый до такои задачѣ.

——

Новый французскій міністеръ для справъ заграничныхъ, Девель, зложивъ візиту амбасадорамъ Австро-Угорщины и Нѣмеччины та высказавъ при тôй нагодѣ свôй жаль, що многй ґазеты французскй накинулись зъ клеветами на тридержавный союзъ и втягнули єго въ скандалъ панамскій. Міністеръ Девель звинявъ ся тымъ, що теперѣшнй законы прасовй не дозволяють правительству вмѣшатись въ того рода клеветы; але правительство для зарады сего лиха внесло теперь новелю до закона прасового, пôсля котрои обида чужесторонныхъ суверенôвъ и ихъ представителѣвъ пôдпадає карѣ передъ судомъ поправчои поліціи. — Fremdenblatt пише въ тôй справѣ: Розмова міністра Девель зъ амбасадоромъ австрійскимъ ґр. Гойошемъ може выкличе яснѣйше означенье становища правительства французского супротивъ клеветъ, выгаданыхъ не безъ помочи пôвъурядовыхъ ґазетъ черезъ французку прасу, мовь бы тридержавный союзъ хотѣвъ выискати справу панамску для своихъ цѣлей. Було бы добре, єсли бы французске правительство противъ тыхъ зъ розмысломъ выгаданыхъ поголосокъ выступило отверто и льояльно та въ сей спосôбъ ихъ цѣлкомъ усунуло.

НОВИНКИ.

— **Другй вечерницѣ въ товариствѣ „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** вôдбудуть ся дня 31 с. м. вô второкъ. Хто бы запрошеня не одержавъ, зволить зголосити ся до господаря „Рускои Бесѣды“ що дня вôдъ годины 7 до 8 вечеромъ [на Бесѣдѣ]. Вступъ вôдъ особы 50 кр., для панъ и для мужчинъ строй візитовый [взглядно народный]. Розширеный комітетъ вечерковый докладає всякихъ старань, щобы гостѣ були вповнѣ задоволенй. Вôдъ себе додамо, що вечерокъ заповѣдає ся гарно.

— **Выдѣлъ „Львôвского Бояна“** пригадує своимъ членамъ, що завтра о годинѣ 7 ôй вечеромъ вôдбудуть ся вправы хору мѣшаного та просить ихъ, щобы за-для приготованя до концерту точно и въ комплетѣ явились въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ при ул. Вôрменьскôй ч. 2. — Передъ вправами о годинѣ 6 ôй вôдбуде ся засѣданье выдѣлу — *В. Ш.*

— **Борбу противъ новои правописи шкôльнои**, заведенои міністерствомъ, веде „Русская Рада“ дальше. Выславши вôдъ себе петицію до цѣсаря, теперь розôслала до всѣхъ урядôвъ парохіяльныхъ текстъ літоґрафованои петиціи до цѣсаря, котрои змѣстъ такій, що пôдписуючй солідаризують ся зъ петицією „Русской Рады“. Петиція „Русской Рады“ була зредаґована по нѣмецки, ся-жь друга петиція по россійски [зъ кôлькома похибками противъ россійскои граматики]. Буде се мабуть перше письмо до цѣсаря внесене вôдъ Русинôвъ въ языцѣ не малорускôмъ але въ великорускôмъ и правописію великорускою. Про сю петицію скажемо де що бôльше другимъ разомъ.

— **Конференція радикалôвъ рускихъ** вôдбула ся дня 22 н. ст. сѣчня въ Станиславовѣ. Конференція була скликана зъ причины незгôдности становища занятого коломыйскими а вѣденьскими радикалами въ справѣ звѣстного рескрипту ц. к. намѣстництва. Позаякъ въ тôмъ взглядѣ одна и друга сторона стояла при своємъ, то постановлено, що въ пытаняхъ церковныхъ полишає ся членамъ партіи вôльну руку.

— **Убійства.** Зъ Лятача пишуть: Въ ночи зъ дня 19 на 20 сѣчня убивъ туть Михайло Швайчукъ и товаришѣ Теодора Запоточного, 37-лѣтного зарôбника въ Лятачи. Причина того убійства мала бути така, що Запоточный, оженившись три лѣта тому зъ вдовою мучивъ ся, бивъ, весь зароблены ґрôшь пропивавъ и марнувавъ маетокъ. На то не мôгъ спокôйно дивити ся вернувшій въ осени зъ вôйска сынъ вдовы, Михайло. Зъ молодшимъ своимъ братомъ, 18-лѣтнымъ наробкомъ Федемъ, взывали они свого вôтчима до поправы, а вôнъ замѣсть покаяти ся, покинувъ жѣнку и дôмъ и приходивъ лише вечерами пяный по закуску, бо жѣнка єго занималась рѣзництвомъ. Вечеромъ дня 19 н. ст. сѣчня прийшовъ вôнъ пяный, якъ звычайно, и насваривъ жѣнку. Коли се побачивъ старшій сынъ Михайло, взявъ зъ собою 2 зр., пôйшовъ до коршмы, казавъ собѣ дати оковиты за всѣ грошѣ, запросивъ собѣ пять товаришѣвъ-наробкôвъ, пôдпоивъ ихъ и всѣ они зъ колами въ рукахъ напали на Запоточного. Вôнъ вырвавъ ся якось имъ зъ рукъ и сховавъ ся пôдъ вôзъ въ шопѣ Семена Кравчука, але єго тамъ вôднайшли, ударили три разы коломъ въ голову и на мѣсци убили. — Въ Молодѣевѣ на Буковинѣ напали въ поли якйсь опришки селянина Миколу Тодорова и убили єго. — Чельдникъ шевскій Микола Вовчукъ въ Жучцѣ такожь на Буковинѣ убивъ въ суперечцѣ свою суджену Анну Старчукъ.

— **Чудацке завѣщанье.** Въ Чортковѣ померъ нотарь Адамъ Беньковскій. Въ завѣщаню записавъ вôнъ мѣсту Кракову 100 зр. и приказавъ, щобы суму тую разомъ зъ процентами ужити на рôзнй добродѣйній и просвѣтнй цѣли польскй ажь въ 354 лѣтъ по єго смерти. Зô 100 зр умѣшеныхъ на 4% урослo бы по 354 лѣтахъ бôльше якъ 200 міліонôвъ зр.

— **Самоубійства.** У Вѣдни застрѣливъ ся онодгы редакторъ Armee und Marine Zeitung Карминьскій, звѣстный яко головный свѣдокъ въ голоснôмъ процесѣ о надужитя при асентерунку въ Станиславовѣ. Причина самоубійства ще незвѣстна. — Въ понедѣлокъ дня 23 н. ст. сѣчня о 9-ôй годинѣ вечеромъ намѣрявъ вôдобрати собѣ житье выстрѣломъ зъ револьвева Е. Васюта, жандармъ стаціонованый у Львовѣ. Тяжко раненого вôдставлено до ґарнізонового шпиталя.

— **Въ справѣ „Товариства будовы и вôдновленя церквей“** пише намъ о. Джулиньскій зъ Лапшина: „Товариство буде основане на статутахъ затвердженыхъ властію політичною и за згодою всѣхъ Всесв. Ординаріятôвъ. Теперь розходить ся менѣ о то, щобы якъ найскорше зложити статутъ, котрый уже выготовляє ся и щобы приєднати якъ найбôльше членôвъ, фондôвъ, жертвъ, — словомъ, щобы передъ загальнымъ зборомъ, котре о дальшôй судьбѣ сего товариства рѣшати має и котре для догôдности до Львова небавомъ буде скликане, не явити ся зъ порожными руками а зъ певными вже даными. Тымъ способомъ Товариство скорше увôйде въ житье и вôдъ разу стане на певнôй реальнôй пôставѣ. Всякй замѣтки и рады приймаю зъ подякою и радо ними покористаюсь.

— **Страшна катастрофа.** лучила ся дня 24 н. ст. сѣчня въ копальняхъ угля въ Дуксъ. Въ закопѣ властителя Янсена „Фортшрітъ 2“ наступила експльозія ґазôвъ. Погибло около 80 людей. Доси добуто 20 трупôвъ. Противъ Янсена панує величезне розъяренье такъ, що мусѣвъ зъ мѣста утѣкати.

— **Въ справѣ дирекціи зелѣзничои въ Станиславовѣ** доносятъ, що президентъ зелѣзниць державныхъ д-ръ Билиньскій вôдкинувъ дотычнй предложеня станиславôвскои громады. Въ виду того нема надѣ, щобы згадану дирекцію утворено въ Станиславовѣ сего року.

— **Іосифъ Дзорріля**, звѣстный испаньскій поетъ и писатель драматичный померъ онодгы въ Мадридѣ въ 76-ôмъ роцѣ житя. Дзорріля уродивъ ся въ Валлядолидѣ въ 1817 роцѣ. Яко поетъ выступивъ 1837 року, выдавши томъ своихъ поезій, почôмъ наступило ще выданье 7 дальшихъ томôвъ. Пôзнѣйше опустивъ Дзорріля Испанію, живъ якійсь часъ у Франціи, а вôдтакъ довгй лѣта въ Америцѣ и повернувъ до Испаніи ажь 1876 року. Вôдъ того часу живъ въ Мадридѣ и займавъ ся поезією та літературою драматичною. Покôйный поетъ тѣшивъ ся великими симпатіями своихъ земляковъ.

— **Коровы витязями.** Було се 1808 року, коли стоячій въ Бремѣ залогою голяндскій полкъ пѣхоты, котрого командантомъ бувъ молодый, горячій Французъ, зажадавъ вôдъ мѣскои управы великои площѣ на войсковй вправы. Полковникъ не бувъ вдоволеный вôдступленою на сю цѣль площею, вôнъ жадавъ великого мѣского пасовиска. Тымчасомъ мѣсто збороняло ся вôдступити пасовиска, бо оно було власностію мѣщанъ и войско вправляючись перешкаджало бы доити на пасовиску коровы. Але зелѣзна воля Француза не знала нѣякихъ перепонъ и на приказъ полковника мавъ полкъ другого дня вымашерувати. Бувъ се мрачный жовтневый ранокъ; коли саперы розрубали своими топорами загороду, вôйшовъ полкъ на пасовиско при звуцѣ музики и попередженый полковникомъ на кони Однако якъ часто въ житю непріятель показує ся найскорше тамъ, де єго найменше надѣє ся, такъ стало ся й тутъ. Закрытй густою мракою, стояли коровы зъ Бремы въ звычайнôмъ порядку рядами, ждучи поки ихъ начнуть доити, ажь тутъ наразъ брязкôтъ оружья и незвычайна янчарска музика зворушила цѣле стадо коровъ вразъ зъ быкомъ. Не по могли команда, крикъ и лайка полковника; зъ рыкомъ и пôднесеными хвостами, розбила худоба ряды войскôвъ. Въ дикôй утечи мусѣвъ цѣлый полкъ шукати спасенія передъ рогатымъ непріятелемъ. Коровы вôднесли свѣтлу побѣду и дали молодому полковникови науку, що заки выбере ся мѣсце на войсковй вправы, треба теренъ добре зрекоґноскувати.

— **Зъ вѣденьского факультету правничого.** Друга катедра національнои економіи, котрои обсадженье австрійскому міністерству стôлько клопотôвъ зготовило, вже — и то здаєть ся окончено — заповнена. Сими днями покликано на ню зъ Фрайбурґа въ Баденѣ молодого 35 лѣтного професора д-ра Евгена Филиповича von Philippsberg. Уродженый у Вѣдни походить вôнъ изъ зґерманізованои родины хорватскои. Доперва послѣдными часами сей уже вôдъ року 1884-го незвычайно плôдный писатель, и то головно на поли практичнои науки, звернувъ на себе увагу ученого свѣта черезъ уложенье системы економіи суспôльнои. Катедра теперь обсаджена змѣняла ся въ послѣдныхъ чотирохъ рокахъ три разы. Славный соціялістъ-теоретикъ д-ръ Люйо Брентано попавъ черезъ змѣстъ своихъ выкладôвъ въ конфліктъ зъ нашими властями, длятого радо выбравъ ся на вôзванье до Липскв а зъ-вôдтамъ покликано єго до Монахіюмъ. По нѣмъ прийшивъ Нѣмець д-ръ Мясковскій зъ Вроцлава. Сей дуже двигнувъ катедру, але й выдававъ на удержанье фахового семинаря величезнй сумы. Сильный въ пытаню роботничôмъ, не побувъ у насъ довго а выбравъ ся назадъ до Нѣмеччины. По тôй другôй неудачнôй обсадѣ фаховй правничй часописи радили закинути покликуванье „von Auswärts“ а покликати якого домородного ученого, отъ хочь-бы проф. Сакса зъ Праги або проф. Клайнвехтера зъ Черновець. Та немовь на перекôръ покликано зновъ изъ заграницѣ зъ Штрасбурґа проф. Кнапна, однакожь и сей зрѣкъ ся. Може ажь новый професоръ Филиповичь выдержить довше середъ нашои „свободы научаня“. Першу катедру економіи у вѣденьскôмъ університетѣ займає проф. Кароль Менґеръ. Дальше єсть еще до того фаху два надзвычайнй професоры [д-ръ Зінґеръ и д-ръ Бемъ-Баверкъ] та й три доценты [д-ръ Цукеркандль, д-ръ Шуллернъ и д-ръ Коморжиньскій]. — *Слободанъ.*

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ греко-кат. комітетови парохіяльному въ Долинѣ 100 зр. на будову церкви.

Надôслане.

Ball-Seidenstoffe von **45 kr.** bis fl. 11.65 per Meter — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch Qual. und 2000 versch Farben, Dessins etc.) Porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr Porto nach der Schweiz. 4515 (4)

Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

О. Іосифъ Волошиньскій, греко-кат. парохъ въ Повѣтнѣ, повѣта городецкого, упокоивъ ся въ головнôмъ шпитали у Львовѣ дня 23 н. ст. сѣчня въ 41-ôмъ роцѣ житя а 13-ôмъ священьства. Вѣчна єму память.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Жидачевѣ розписує конкурсъ на посады греко- и римо-католицкого катихита при 4 клясовыхъ школахъ мужескôй и женьскôй въ Журавнѣ зъ платнею 450 зр. рôчно и 10% додаткомъ на мешканье. По-при обовязки катихита не можна сповняти уряду душпастирского. Поданя треба вносити до 1 н. ст. марта.

— **Вôдзначеня.** Старшій учитель въ Теребовли Іос. Френкевичь одержавъ золотый хрестъ заслуги. — Д-ръ Едв. Подлевскій у Львовѣ одержавъ яко презесъ комісіи испытовои для державныхъ испытôвъ правничихъ цѣсарске признанье.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На институтъ руского товариства педаґоґічного пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ** зложили на коляду Вп. пп.: Єго Екс. Митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь 10 зр., Неназавный Добродѣй зъ Збаража 50 зр.; К. Грозикъ надпоручникъ въ Кракова 5 зр., о. Гавр. Боднаръ зъ Свистѣльника 80 кр., проф. Софр. Недѣльскій зъ Станиславова 50 кр., о. Ганицкій зъ Новошина 90 кр., Ив. Коссаръ учитель зъ Русилова 2 зр., о. Конюба зъ Олеши 5 зр., Мих. Спожарскій переплетчикъ зô Львова 2 зр. и о. Юл. Левицкій зъ Белза 32 струцлѣ. Комітетъ института складає симъ всѣмъ пп. Добродѣямъ щуро-руске спаси Бôгъ и просить о память и на дальше.

— **Въ користь Бурсы св. о. Николая въ Перемышли** зволили зложити слѣдуючй Вп. Добродѣѣ жертвы: На весѣлю у о. Ивана Федаша (складка) 15 зр., (черезъ редакцію „Гал. Руси“), о. Колодѣй и Д. Ольшаньскій 4 зр. 97 кр., Иванъ Бѣрецкій 5 зр., деканатъ яслискій 10 зр., деканатъ белзкій 5 зр. 94 кр. а именно: оо. І. Мосевичь 1 зр., М Новосядловскій 1 зр., К. Саикъ 1 зр., К. Сѣлецкій 50 кр., Брунець 50 кр., М. Цѣпановскій 50 кр., І. Черевко 44 кр., В. Чернецкй 50 кр., О. Чеховичь 50 кр., дальше деканатъ балигородскій 4 зр. а именно оо: М. Ладижиньскій 50 кр., В. Гукевичь 50 кр., Ю. Вендзиловичь 50 кр., Венгриновичь 50 кр., І. Титарь 50 кр., М. Щирба 50 кр., В. Устіяновскій 1 зр., деканатъ ярославскій (на рахунокъ вкладки члена основателя) 10 зр., о. Калужняцкій 1 зр. 16 кр., пресвитеры р. 1892, 38 зр. а именно оо. Т. Чеховичь 2 зр., С. Мацюракъ 2 зр., А. Козѣй 2 зр., І. Круликовскій 2 зр., О. Кормошь 2 зр., А. Гумецкій 2 зр., В. Савчакъ 2 зр., И. Федѣвъ 2 зр., А. Козаневичь 2 зр., А. Скобельскій 2 зр., А. Сѣнкевичь 2 зр., М. Дуркотъ 1 зр., И. Брылиньскій 2 зр., И. Матвѣясъ 1 зр., О. Папиъ 1 зр., І. Кузьмакъ 1 зр., Е. Хоминьскій 1 зр., А. Бованко 1 зр., А. Гермакъ 1 зр., крôмъ того складка 7 зр.; деканатъ жовкôвскій 9 зр. 35 кр. а именно оо. А. Коцикъ 50 кр., М. Грушкевичь 50 кр., В. Породко 40 кр., В. Подолиньскій 50 кр., А. Томкевичь 45 кр., оо. Василіяне 1 зр. 45 кр., А. Борисевичь 1 зр., И. Крайчикъ 50 кр., М. Косоноцкій 95 кр., А. Саноцкій 1 зр., А. Тустановскій 50 кр., А Олещукъ 60 кр., А Выханьскій 50 кр., А. Дрималикъ 50 кр.; деканатъ жукотиньскій 23 зр. а то: на вкладку члена основателя решту 20 зр. и вкладку члена дѣйстного 3 зр.; п. Свѣтликова 4 кг. сала, о. И. Борисевичь 1 копу капусты, п. Яремова 4 горн. сыра, Н. Н. зъ Збаража 25 зр. (на желанье не подаєсь имени Вп. Добродѣя; Преосв. д-ръ Юліянъ Пелешь 50 зр. (даръ новорôчный), Хв. Рада мѣста Перемышля 200 зр., Высокій Соймъ взглядно Высокій Выдѣлъ краєвый 350 зр. — За повысшй жертвы складає пôдписаный выдѣлъ щедрымъ Дет. Дателямъ на сѣмъ мѣсци щиросердечну подяку и просить тыхъ же якъ и взагалѣ всѣхъ жертволюбивыхъ Добродѣѣвъ, щобы и на будуще на нашу молоду гуманну институцію не забували и єи по змозѣ якъ и до теперь пôдпомагали! Выдѣлъ Бурсы им. св. о. Николая. — *Л. Шеховичь* председатель. *Д-ръ Теофіль Кормошь* секретарь.

Телеграмы „Дѣла”

Вѣдень 25 сѣчня. Вчера вôдбула ся нарада міністрôвъ въ справѣ утвореня бôльшости парляментарнои.

Берлинъ 25 сѣчня. По промовѣ Бебля въ комісіи войсковôй противъ предложень замкнено ґенеральну діскусію.

Лондонъ 25 сѣчня. Зъ Мальты выслано одинъ полкъ пѣхоты до Єгипту.

Парижъ 24 сѣчня. Temps пише, що европейскй державы повинній порозумѣтись зъ Туреччиною що-до вôдносинъ Анґліи до Єгипту.

Бѣлградъ 25 сѣчня. Всѣ епископы порѣшили знести розвôдъ Милана зъ Наталією.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

25. н. ст. сѣчня 1893.

Львовъ: Пшениця 7·10 до 7·30, жито 5·80 до 6·—, ячмѣнь 4·50 до 5·50, овесъ 5·10 до 5·50, рѣпакъ 10·50 до 11·—, горохъ 5·40 до 6·40, вика 4·40 до 5·—, льнянка 9·80 до 10·50, бобъ —·— до —·—, конюшина червона 50·— до 65·—, конюшина бѣла 58·— до 70·—, конюшина шведска 60·— до 70·—, кминъ 18·— до 20·—, анижъ 32·— до 36·—, кукуруза 5·20 до 5·50, хмѣль 65·— до 85.— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 11·— до 12·25 зр.

Краковъ: Пшениця 7·95 до 8·25, жито 6·65 до 6·90, ячмѣнь 5·30 до 5·50, овесъ 5·60 до 5·90, горохъ 7·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·25 до 11·80, льнянка — до —, конюшина червона 55·— до 68·—, конюшина бѣла 65·— до 70·— конюшина шведска — до —.

Чернівцѣ: Пшениця 7·40 до 7·60, жито 5·70 до 5·80, ячмѣнь 5·30 до 5·50, овесъ 4·60 до 4·70 горохъ 5·05 до 6·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·— до 11·50, льнянка —·— до —·—. конюшина червона 55·— до 68·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Надѣслане.

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записовъ довгу державного, акцій и облігацій першенства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ-Пятицеркви, Семигородскои, Лупковскои, угор.-заходнои, Пріорітеты зелѣзниць: повночно-всходнои та заходнои I и II емісіи, — водтакъ паперы опроцентований въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ повночно-всходнои, 6% угор. пріорітеты зел. повн.-всходнои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Домъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи посля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки.

4536

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичъ

открылъ

адвокатскую канцелярію

въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 5—12

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНОТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкодныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагодно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

подъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа) напротивъ головного одвазу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ подъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ПОДЯКА.

Складаю симъ щиру подяку Вп. П. Я. Зігельбавмови, мѣскому лѣкареви въ Буску, за его совѣстный и успѣшный доглядъ цѣлои моеи родины въ часѣ тяжкои тифусовои недуги — черезъ повнѣ чотири мѣсяцѣ.

Въ Утѣшковѣ 12 (24) сѣчня 1893.

4538 *К. Винтонякъ.*

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. повсп.	пот. повсп.	пот. осо. бовый	пот. осо. бовый	пот. осо. бовый	пот. мѣш.
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворецъ голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворецъ Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнґа	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вѣдходять зѣ Львова.	пот. повсп.	пот. повсп.	пот. осо. бовый	пот. осо. бовый	пот. осо. бовый	пот. мѣш.
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двора)	253	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнґа	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый посля годинника львовского. Числа подчеркненій означають пору 2238 нічну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

БУКОВИНА

часопись для рускаго народу

выходить вже девятый рокъ у великомъ форматѣ

що тыждня въ пятницю.

Обовязкомъ кождого Русина подтримати сю одиноку політичну часопись руску на Буковинѣ, котра

Щиро, честно, смѣло и водважно

остоює вже девятый рокъ права

Буковиньскои Руси

ПЕРЕДПЛАТА на цѣлый рокъ 5 зр.

„ „ повъ року 2 зр. 50 кр.

„ „ чверть року 1 зр. 25 кр.

Редакція и Адміністрація въ Черновцяхъ ул. Петровича ч. 2.

Ученикъ

VIII ои клясы гімн. глядае лекціи на провінціи до учениковъ водъ клясъ народныхъ до III-тои гімназіяльнои включно. Адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

Глядає ся

учителя домового до ученика зъ I-ои гім. клясы. Зголошеня приймае о. Евг. Гузаръ, ул. Длуґоша 17.

4540 1—5

Уздобнена кравчиха

знаючи також и шитье бѣля, — глядае занятя въ мѣсци або на провінціи. — М. Ф. вѣдомость въ адміністраціи „Дѣла“. 4534

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечесньйшому Духовеньству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКИ ОБРАЗКИ:

безъ молитовъ мала сот. 35 кр.

„ „ середна „ 45 „

„ „ больша „ 70 „

зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка

МЕДАЛИКИ РУСКІ:

1 тузинъ медаликовъ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКІ:

1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:

тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ

Ставроп. Института по 50 кр. на рокъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ

„Посланника“ на рокъ 1893 по 35 кр.

О численнѣ замовленя упрашае ся! 4493 16—?

Выробы зъ ґумы и кавчука

4331 72—?

гіґієнічні, хірурґічні, до плеканя недужихъ и для подбжанць. (Спеціяльности парискій подъ дискрецією) высылае за послѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краевскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый **нажаданье даромъ и оплатно.**

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ДЕЛІКАТЕСОВЪ ВИНЪ

звѣрины, дробу и рыбъ лѣпшихъ родовъ

також

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

винъ австрійскихъ, испаньскихъ, французскихъ и шампаньскихъ

влас й пивницѣ

ВИНЪ УГОРСКИХЪ

въ С. А. Уйгелі коло Токаю

поручае торговля

ФРІДРІХА

ШЛЯЙХЕРА

у Львовѣ

рогъ ул. Сикстускои ч. 2.

4539 1—3

Друки метрикальні

и прочі книги для урядовъ парохіяльныхъ

всѣ книги церковні

въ сильномъ переплатѣ

по найнизшихъ цѣнахъ поручае

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Подвалье ч. 9.

4471

ГОТЕЛЬ МЕТРОПОЛЬ

У ЛЬВОВѢ

при улици Паньскій, рогъ Пекарскои ч. 2.

Будованый и устроеный посля найновѣйшои, найдогоднѣйшои и найвеличавѣйшои системы, а то зъ прегарною обставою комнатною, освѣтленьемъ електричнымъ и водопроводами, вразъ зъ реставрацією, кавярнею, складомъ винъ и т. п.

Симъ повѣдомляе ся Вп. П. Т. Публичность, що готель отворены зъ днемъ 21 сѣчня с. р. и можна надѣяти ся, що мѣрною цѣною, практичною, скорою и ретельною послугою зъѣднае собѣ загальне довѣрье.

ИВАНЪ ВАЖНЫЙ

вынаймаючій готель „Метрополь“ и властитель торговлѣ корѣнной та винъ ул. Чарнецкого ч. 2. 4537 1—5

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарной и складной оправѣ ніклевой майже 20 цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. 2¾.

Зъ свѣтячимъ въ ночи ціферблятомъ 60кр. больше.

Такій самый будульникъ календаровый зъ дзвонкомъ, въ ночи свѣтать, зр. 4¾.

Годинникъ стѣнный, бье годины, около 40 цм. довгій зъ політироваными рамами золочеными зр. 3½, зъ накручуваньемъ зр. 4½. Въ ночи свѣтячій о 60 кр. больше.

Годинникъ зъ зазулею, въ скриночцѣ гарно рѣзьбленой, около ½ метра великій зр. 6.

Годинникъ зъ зазулею и перепелицею, бье и повтаряе годины, около 1 метра высоты зр. 18½.

Мужескій ремонтоаръ зъ нового срѣбла зр. 4, подвойно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтоаръ анкровый на 15 рубінівъ зъ потрійною кувертою, дуже мощный, марка „Dauerhaft“ зр. 9.

Занорука дволѣтна: Цѣнники фабричні даромъ.

E. MAYER, Wieneruhren Industrie

I. Schottenring Nr. 33. 4457 29—?

Начинье столове свѣтовои славы.

Торговля рѣчей церковныхъ.

Маю честь донести Всечестному Духовеньству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанои П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 водкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францісканьскій* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца подъ мою фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товаровъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестовъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помочнымъ и дасть менѣ можность правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ, найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякі жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 20—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Торговля рѣчей церковныхъ.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Десять медалевъ заслуги, дипломъ признаня и дипломъ гоноровый

на всесвѣтной выставѣ въ Антверпіи

за незровнанй

Выробы косметичні, Тоалетні и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілею. Се средство, одержане зъ одсвѣжуючихъ субстацій, ухиляе въ короткомъ часѣ веснянки, плямы печѣнковй, близни и т. п., надае шкорѣ свѣжу бѣлость, свѣжость и нѣжность. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кількоразовомъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише одмолоджуе волосье, котре подъ вплывомъ сего одличного средства одзыскуе первѣстну барву, мягкость и одзыскъ. — Цѣна фляконы 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосній взмоцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый фляконъ 3 зр. Повъ фляконы 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лица, надае красну, природну бѣлость и есть неоцѣненымъ средствомъ до гіґієнічнои окрасы лица.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для блъондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., больше зр 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60. 3748

Вода фіялкова. Усуває зъ лица прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкоры, выгладжуе морщинки и долики осповй. Лице одсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне одзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагодно вплывае на нашкоркъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкору. Ухиляе веснянки и жовто-бурй плямы зъ лица. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Суконницѣ ч. 20., и въ Черновцяхъ Ринокъ ч. 2.

Въ кождой рускій хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

И. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла“.]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

Маю честь донести симъ Впов. Т. П. Публицѣ, що я обоймивъ при улици **Пекарскій ч. 2.**

РЕСТАВРАЦІЮ

въ готели Metropole

котру я водповѣдно до теперѣшныхъ вымоговъ устроивъ.

Снѣданя горячій и зимній. **Обѣды** и **вечерѣ** подають ся въ льокали посля спису стравъ; приймаю також абонаментъ на цѣлій обѣды зъ 3 або 4 стравъ такъ дома якъ и по за домомъ по цѣнахъ приступныхъ.

КОЖДОИ НЕДѢЛѢ ЗНАМЕНИТІЙ ФЛЯЧКИ.

Въ нивницяхъ моихъ удержую значній припасы **винъ краєвыхъ и заграничныхъ,** а також

ПИВО експортове зъ бровару Є. Екс. кн. Сапѣги.

пильзненьске зъ бровару акційного товариства.

Здобувши собѣ за довгій лѣта моего перебуваня въ тутешномъ мѣстѣ и въ Бруховичахъ довѣріе Вп. П. Т. Гостей, смѣю числити и теперь на ласкаве подпиранье моего подприемства, поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ

зъ глубокимъ поважаньемъ

ВІЛЬҐЕЛЬМЪ БРАЙФОҐЕЛЬ

реставраторъ.

4532

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 10 Львôвъ, Четверъ 14 (26) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Запросины до передплаты

на 1893 рôкъ.

Зачинаємо чотирнацятый рôкъ выдавництва „Дѣла“ (зъ додаткомъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“) Въ роцѣ 1893. выходити буде „Дѣло“ щô-дня и пôдъ тымы самымы услôвями передплаты.

Передплата „Дѣла“ зъ додаткомъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выносить:

На провінціи (въ Австріи):

на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	9 „	— „
на чверть року . . .	4 „	50 „
на мѣсяць . . .	1 „	50 „

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	8 „	— „
на чверть року . . .	4 „	— „
на мѣсяць . . .	1 „	35 „

За границями Австріи:

на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.	— кр.
на пôвъ року . . .	12 „	— „
на чверть року . . .	6 „	— „

Выдавництво „Дѣла“.

Миланъ и Наталія.

Въ часѣ, коли весь свѣтъ дипльоматичный мавъ звернень очи на Францію и ей справу панамску — зайшла несподѣванка, котра, що правда, не має въ першôй лінiи політичного значѣня, але все таки бодай посередно може такого набрати. Телеґрамы рознесли по свѣтѣ вѣсть, що Миланъ Обреновичь, бувшій король сербскій, помирився ся зъ своєю бувшою женою а теперь Наталією Кечко.

Хоць по-при сю лякопічну вѣстку, навѣть въ кôлькохъ слѣдующихъ дняхъ не наспѣли дальшй поясняючй вѣсти и ще досп не знати, яка цѣль сего помиреня и якъ се помиренье буде выглядати въ практицѣ — все таки годѣ вôдмовити фактови сензаціи. Ще недавно доносили газеты, що Наталія выготовляє до печати брошуру, въ котрôй представить передъ цѣлымъ свѣтомъ Милана такого, якимъ вôнъ есть въ дѣйстности. Се мало бути послѣднымъ выразомъ мести женщины, котрои всѣ чувства були потоптанй ногами. Свѣтъ бачивъ въ Миланѣ и Наталіи персоніфікацію ненависти, яка може зайти мѣжь двома людьми, а до того суиругами.

Коли обѣ стороны выповѣли собѣ борôбу, вже себе не щадили, та не оглядаючись на нѣкого, довели'ей до крайности. И наступили такй сцены, котрй певно не причинились до славы коронованыхъ головъ, а противно мусѣли довести до зложеня коронъ зъ тыхъ головъ. Женщину матѣрь проганяе власть королѣвска зъ краю; она иде въ чужину и забирае зъ собою сына, але при интервенціи поліціи вôдбираютъ ѣй сына — а она взываючи на помôчь всѣ законы Божй и людскй, не може найти для себе права. Ба, що бôльше, — въ наслѣдокъ власти и приказу королѣвского вôдбираютъ сѣй женщинѣ права супруги, бо митрополитъ Теодосій оголошуе розвôдъ Милана и Наталіи. Наталіи вôдобрано всѣ права члена королѣвскои родины и она мусѣла проживати яко приватна особа далеко вôдъ сына и вôтчины.

Не повелось Миланови, коли ставъ вôльнымъ по розводѣ. Въ кôлька мѣсяцѣвъ мусѣвъ абдикувати и выѣхавъ въ чужину, де зачавъ жити широкимъ житьемъ, якъ пристало на ексъ-короля. Зачавъ Миланъ продавати свои права за готôвку: право вôтцѣвства, право сербского горожаньства, и дôйшовъ до того, що лишивъ ся ему лишь титулъ ексъ-короля.

Сербія позбулась двохъ особъ, що не мало нанесли заколоту, тожъ коли Наталія хотѣла осѣсти въ Бѣлградѣ, щобы бути близше сына, сербске правительство мусѣло для святого супокою выдалити ей зъ границь Сербіи жандармами. Наталія не продала свого права материнства, якъ Миланъ, але ѣй вôдобрали се право на силу за-для безпечности держави.

Отсе короткій скіцъ подѣй, по котрыхъ здавало ся, обѣ королѣвскй особы перестали истнувати для ширшого свѣта. Миланъ гулянъ въ Парижи, а Наталія проживала въ Біарріцъ, вôдтинаючи купоны вôдъ своихъ двацять міліонôвъ.

Наразъ наспѣла приватна вѣсть вôдъ одной сербскои дамы зъ Біарріцъ до Бѣлграду, що Миланъ приѣхавъ до Біарріцъ. Вôдтакъ донесено, що Миланъ вôдваживъ ся зайти до палаты, де живе Наталія, бачивъ ся зъ своєю бувшою женою, розмовлявъ зъ нею довшій часъ — и помирився. Такъ отже наступивъ фактъ, що Миланъ мовь каючій ся грѣшникъ перепросивъ Наталію — а она простила ему всякй прогрѣшенія вольныя и невольныя. Про сей фактъ мавъ Миланъ сейчасъ звѣстити сыновп Александрови, а той заславъ телеґрафічно свои желаня до щасливого подарожденя справы и высказавъ свою радôсть зъ сеи цѣлои подѣи. Миланъ не переставъ на самôмъ помиреню, лишь, якъ кажуть, вôдиѣсъ ся до ревентіи и просивъ, щобы выстарала ся о уневажненье розводу. Розумѣесь, що и се стало ся, бо розвôдъ бувъ даный пôдъ напоромъ політичныхъ обставинъ и власти королѣвскои.

Що-жь за причина тои подѣї? Не знати, лишь можна догадуватись, а здогады всѣлякй. Одни хотять добачати лишь політичну причину. Становище династіи Обреновичѣвъ въ Сербіи захитане, а коли зважити ще й моральне пониженье и шкоду, яка выходила для молодого короля сербского за-для поганого стану рѣчей мѣжь его родичами, то и не дивота, що помиренье Милана и Наталіи може лишь выйти въ користь династіи. Доки король Александеръ малолѣтный, власть королѣвска въ рукахъ реґентôвъ и хочь помиренй родичѣ нѣчого не вдѣють, але якъ прийде король до повнолѣтности, тогдѣ родичѣ можуть занятн вызначне становище при его боцѣ. Длятого заходы до помиреня родичѣвъ мали выходити, якъ кажуть, вôдъ царя; инший же бôльше дотепнй лучать зъ помиреньемъ навѣть особу Ґледстона, сего звѣстного приятеля Славянъ, и догадуютъ ся, що се вôнъ въ часѣ свого побуту въ Біарріцъ на купеляхъ сконивъ цѣлу справу. — Другй, що не вѣрять въ можливôсть Милана до участи въ якôй політичнôй акціи, кажуть, що се вôнъ зробивъ на власну руку, бо не маючи выгляду вже бôльше на нѣякй грошѣ, уважавъ вôдповѣднымъ покоритись передъ женою, а радше передъ ей двацяти міліонами. Але се мабуть лишь звѣстна злоба людска такъ понижае славного бувшого короля сербского....

Якъ-же народъ сербскій принявъ сю вѣсть про помиренье королѣвскихъ супругôвъ? Взагалѣ взявши — дуже байдужно, бо мабуть вôнъ забувъ або хоче забути на минувше. На першу вѣсть про помиренье появилось вечеромъ въ деякихъ домахъ освѣтленье. Коли-жь на другій день оповѣщено, що молодый король невысказано радуе ся зъ тои подѣї, треба було такъ зробити, щобы и народъ радувавъ ся зъ своимъ королемъ. То-жь вечеромъ заяснѣла илюмінація, по улицяхъ розложено огнѣ, довкола котрыхъ танцювали охочй до танцю „коло“, найшлись и музики, що напередъ людей ишли передъ королѣвску палату и тамъ выгукували многолѣтства, деякй ексъ-міністры зъ часôвъ правленя Милана прикрасили домы хоругвами. Отъ найшла ся нагода до маніфестаціи, а що се народъ любить, то длячого-жь не зарядити того, тымъ бôльше, що може забуде на хвилю про злощастнй выборы до скупштины, при котрыхъ плыве кровь.

Поодинокй стороннцтва ще не рѣшились, яке становище занятн супротивъ сего факту. Ліберали, теперѣшне сторонництво управляючe, удають, мовь бы они чимъ-небудь причинились до помиреня, зъ котрого самй не знають, чи выйде якій хосенъ для Сербіи; — напредняки вôдносять ся индеферентно — а радикалы побоюють ся, чи не вôдобьесь на нихъ помиренье, бо то они причинились до розводу и прогнаня Наталіи зъ краю, але на случай такои евентуальности радикалы не залишили бы выдвигнути цѣлкомъ явно свôй антідінастичный праноръ.

Тожь если помиренье выйшло зъ власнои ініціятивы Милана, тогдѣ для Сербіи не буде мати оно нѣякого бôльшого значѣня, але если въ помиреню знати руку якого чужого дипльомата, тогдѣ Сербія, а може й Балканъ, вôдчуе ще дальшй наслѣдки сего пôдъ взглядомъ політичнымъ.

Справы парляментарнй.

Про переговоры що-до утвореня бôльшости парляментарнои пише N. fr. Presse: Президентъ міністрôвъ ґр. Таффе пояснивъ вô второкъ проводирямъ лѣвицѣ, за-для чого доси не вôдбувались дальшй конференціи що-до утвореня бôльшости. Причина сеи застоѣ въ тôмъ, що міністерство було доси перешкоджене розважити предложеня, якй поробили сторонництва що до програмы, и подати свои замѣтки. Однакъ ґр Таффе высказавъ надѣю, що тй перешкоды будуть небавомъ ухиленй и конференціи зачнуть ся дальше. И дѣйстно скликано на вчера раду міністрôвъ. Про змѣстъ сеи нарады доси ще нѣчого не звѣстно.

Комісія буджетова веде нарады над буджетомъ міністерства просвѣты.

Міністеръ просвѣты д-ръ Ґавчь заявивъ, що фреквенція ґімназій збôльшила ся теперь о 905 ученикôвъ, а школъ реальныхъ о 3.083 ученикôвъ; порôвнавши зъ 1885/6 р. выходить, що фреквенція въ ґімназіяхъ зменшила ся о 681 ученикôвъ а въ школахъ реальныхъ збôльшила ся о 4.653 ученикôвъ.

Уложенье новыхъ книжокъ школьныхъ пôсля нового пляну школьного веде ся. Правительство гадае перевести ревізію наукового пляну реальныхъ школъ. Правительство обстае при намѣрѣ плеканя науки новыхъ языкôвъ въ середныхъ школахъ, однакъ придержуеся системы вôльного выбору деякихъ предметôвъ. Плянъ науковый для галицкихъ школъ реальныхъ вже затвердженый и вôйде въ житье въ найблизшôмъ роцѣ школьнôмъ, але се ще не есть преюдікатомъ до затвердженя его черезъ соймъ краевый. Дальшого обмеженя науки клясичныхъ языкôвъ не можна допустити; однакъ система тои науки може пôдпасти дальшôй реформѣ.

Справа полѣпшеня платнѣ учителѣвъ школъ середныхъ стоить въ звязи зъ загальнымъ управильненьемъ платнѣ урядникôвъ державныхъ найнизшихъ ранґ и може бути лишь рôвночасно полагоджена.

Вôдтакъ подавъ міністеръ поясненя щодо будовы новыхъ будынкôвъ для школъ середныхъ. Вôдъ 1888 р. удержавнено 19 школъ

„Совпаденіе замѣчательныхъ приключеній“

або

Пригода проф. Ол. Потебнѣ у Львовѣ въ р. 1863.

[Причинокъ до житьеписи пок. харкôвского професора.]

Помершій торôкъ въ листопадѣ славный славістъ, професоръ въ харкôвскôмъ університетѣ, землякъ нашъ Олександеръ Потебня, выѣхавъ бувъ — якъ вѣдомо зъ его житьеписи — въ 1862 роцѣ яко адъюнктъ харкôвского університету [мабуть на коштъ казенный] за границю для студій науковыхъ, побувавъ въ Берлинѣ [тамъ студіювавъ санскритъ], въ Празѣ, бувъ у Вѣдни, а въ половинѣ липця 1863 року загостивъ до Львова, гадкуючи вертати ся зъ-вôдси на Радивилôвъ, Житомиръ, Кіѣвъ до Харкова. Однакожь розвѣдавшись у Львовѣ, що дорога на Радивилôвъ не конче выгôдна [зъ причины польского повстаня], вôнъ постановивъ вертатись назадъ на Прагу и Берлинъ. Такъ бодай поясняло львôвске „Слово“ (н-ръ 57 зъ р. 1863) цѣль приѣзду Потебнѣ до Львова.*)

Цôдчасъ побуту у Львовѣ познакомивъ ся Потебня зъ Русинами, старшими и молодшими, заходивъ на „Руску Бесѣду“ въ Народнôмъ Домѣ, бувъ въ редакціи „Слова“, а разъ зайшли два Русины до него до готелю Анґлійского и пробули тамъ пôвъ годины. [Одныхъ зъ тыхъ бувъ д-ръ Антоневичъ.]

„Львôвъ не кождому здорôвъ“ — каже приповѣдка, — а найпаче приѣжому зъ Россіи. Львôвска поліція знана вже зъ того, що дуже пильно назирае за приѣжими пôддаными россійскими, отже звернула око и на Потебню. Вôнъ уже збиравъ ся выѣздити зô Львова, ажь тутъ дôстае вôзванье на поліцію. Тамъ почали брати его на допыты: чого вôнъ приѣхавъ? зъ-вôдки? на якъ довго? чи вмѣе говорити по польски? — и т. д., а по допытахъ заявили ему безъ мотивôвъ, коротко, абы якъ найскорше выѣздивъ до Россіи просто на Радивилôвъ. Потебня представивъ, що за-для ворохобнѣ ему тота дорога показалась недогôдною, а радъ бы вертатись на Прагу и Берлинъ. Поліція пристала на те, але пôдъ услôвемъ, щобы въ Празѣ не задержувавъ ся. Потебня того-жь таки дня, здаеть ся 21 н. ст. липця, выѣхавъ зô Львова.

Цѣла ся приключка не була бы ще нѣчимъ надзвычайнымъ — и „Слово“ тои справы навѣть не порушило, замовчало. Але — якъ то звычайно въ такихъ выпадкахъ буває — не замовчали Поляки. Якійсь ворогъ, дописувателъ зô Львова, розмазавъ въ негôдный спôсôбъ сю приключку у вѣденьскôй Presse, а за нимъ польскй газеты Goniec и Narodowa. Попередъ всего приѣздъ Потебнѣ до Львова взяли въ связь зъ „рôвночаснымъ“ приѣздомъ якогось маркґрафа Паулуція, бувшого чиновника россійскои поліціи. „П. Potrebia [Потебня] — писали они, — уживаный до довѣреныхъ місій, зносивъ ся зъ многими особами свѣтскими и духовными, належачими до т. зв. святоюрцѣвъ, а тй въ великôмъ числѣ вандрували до его кватиры въ готели Анґлійскôмъ. Въ рускôмъ же музею народнôмъ и въ касинѣ рускôмъ принимано его зъ великими гонорами. П. адъюнктъ університету бувъ бы безсумнѣвно зôбравъ у Львовѣ щедрй матеріялы для своихъ ученыхъ дослѣдôвъ, если-бъ ц. к. поліція не дала ему була нагле категоричного порученя, щобы сейчасъ рушавъ въ дальшу дорогу до Харкова. Въ наслѣдокъ того [?] змѣнивъ п. Potrebia нервѣстный плянъ подорожи и удавъ ся до Берлина. Кажуть, що не дозволено ему задержати ся въ Краковѣ.“ До сего представленя рѣчи додала ще вôдъ себе редакція Gazet-ы Narodow-oи: „Szczegóły podane o p. Potrebie są niezawodną prawdą“.

Усен тои брехнѣ польскои Потебня, выѣхавши собѣ здоровъ на Берлинъ, не читавъ, а коли-бъ таке було появило ся въ часѣ его побуту у Львовѣ, вôнъ бувъ бы насамперед подякувавъ честноты польскимъ журналістамъ, а потôмъ чимъ скорше звернувъ ся до редакціи „Слова“, щобы „Слово“ супротивъ того доносу не брало его въ оборону таку, въ яку именно взяло и — якъ побачимо дальше — зробило ему медвежу прислугу.

Олександеръ Потебня попавъ въ 1863 роцѣ не зъ своеи вины въ прикре положенье. Вôнъ мавъ брата офіциромъ въ арміи россійскôй, чоловѣка спосôбного и горячого, та недорозважного. Офіцеръ Потебня служивъ въ Польщи. Коли Поляки орґанізували повстанье, въ Польщи завязавъ ся „комитетъ русскихъ официровъ“ зъ цѣлію помагати польскôй революціи. Комітетъ той стоявъ въ связи зъ петербургскимъ кружкомъ „Земля и Воля“ и зъ лондоньскою еміґрацією [Бакунинôмъ и Герценомъ], котрй бажали удачѣ польскои революціи въ 1863 роцѣ, надѣючись тымъ чиномъ звалити систему правленя въ Россіи. Въ „комитетѣ русскихъ официровъ“ братъ Олександра Потебнѣ бувъ выдатною особою, однымъ зъ дѣяльнѣйшихъ орґанізаторôвъ. Коли выбухло повстанье, вôнъ взявъ въ нѣмъ участь, знайшовъ ся въ таборѣ Лянґевича и въ мартѣ 1863 року погибъ у одной, зъ битвъ.*) Олександра Потебню попередъ всего мусѣло болѣти серце за нещастнымъ братомъ, а потôмъ нерозважный чинъ брата, надъ котрымъ Олександеръ тôлько сожалѣвъ, мôгъ стягнути въ Россіи пôдозрѣнье и на него та й пошкодити ему въ его університетскôй карієрѣ. При такôмъ станѣ рѣчи брехня польскихъ журналістôвъ львôвскихъ могла бути хиба водою на его млынъ.

Однакожь Русинôвъ у Львовѣ брехня та обурила. На Русинôвъ галицкихъ сыпали ся тогдѣ въ газетахъ польскихъ доносы на тематъ „Москвы“ и „шизмы“, отже супротивъ закиду Русинамъ львôвскимъ, що они зносили ся зъ політичнымъ аґентомъ правительства россійского, за якого представлено Потебню, не могло „Слово“ мовчати — и взяло Потебню въ оборону, представляючи его горячимъ украинофіломъ. „Г. Александеръ Потебня — писало „Слово“ (въ н-рѣ 57 зъ 1 н. ст. серпня) — настоящій Мало-Русинъ украинскій... чоловѣкъ не дипломаціи, не политики, а такъ собѣ любитель своеи рôднои, зъ тяжкого упадку поднесящой ся мало-русчины, которому на умѣ єдино доля розвивающойся нашои словесности

---

*) Про побутъ Олександра Потебнѣ у Вѣдни находить ся ширша звѣстка въ сконфіскованôй брошурѣ д-ра Ник. Антоневича „Галицкая-русская политика“ (1891 р.) У Вѣдни перебувавъ рôвночасно и славный историкъ Никола Костомарôвъ. [Пôдъ той часъ говорено и навѣть писано въ „Словѣ“, що Русины радй були, абы Костомарôвъ, по втратѣ катедры въ університетѣ петербургскôмъ, мôгъ выкладати руску исторію въ університетѣ львôвскôмъ, и, якъ кажуть, вôнъ мавъ навѣть годитись обняти евентуально зъ-разу доцентуру.] У Вѣдни Потебня познакомивъ ся зъ проживаючими тамъ Русинами, мѣжь иншими и зъ д-ромъ Н. Антоневичемъ. Разомъ зъ Антоневичемъ вôнъ и приѣхавъ до Львова. Д-ръ Антоневичь въ своѣй тенденційнôй брошурѣ дуже хвалить Потебню за те, що вôнъ сприявъ „украинофільству“, але порицавъ „украиноманьство“ и побоювавъ ся о молодѣжь россійску, щобъ она не дала ся зловити на „Золотую Грамоту“ и не впутала ся въ польску революцію.

*) Близшй вѣсти о тôй справѣ можна знайти въ книжцѣ М. Драгоманова „Историческая Польша и великорусская демократія“.

середныхъ, а то 5 у Вѣдни а 13 въ Чехіи. Що-до дальшои акціи въ тôмъ напрямѣ, то правительство гадае удержавнити передо всѣмъ всѣ громадскѝ заведеня науковѝ въ Чехіи. Отвореньe новои гімназіи въ Серетѣ злишне, бо переведенѝ розслѣды не выказали потребы такого заведеня. Половина ученикôвъ шкôлъ середныхъ есть або цѣлкомъ або въ части увôльнена вôдъ оплаты шкôльнои. Утвореньe катедры педагогічнои при фільософічнôмъ выдѣлѣ університету львôвского стоить въ звязи зъ обсадою опорожненои катедры фільософіи. Выкладъ польскои исторіи лишивъ ся въ новôмъ плянѣ шкôлъ реальныхъ безъ змѣны. Утвореньe самостôйнои гімназіи руского въ Перемышли зависить вôдъ порѣшеня квестіи що-до будынку гімназіяльного. Будова гімназіи въ Сучавѣ вже небавомъ зачнесь, а фонды, потрѣбнѝ на перебудову гімназіи въ Бережанахъ, вже призволенѝ.

[Такій змѣстъ пояснень міністра просвѣты д ра Гавча подано телеграфічно, але якъ бачимо вôнъ дуже неповный и недокладный, тожь мы доповнимо его въ найблизшôмъ числѣ.]

По принятю титулу „школы середнѝ“, приступлено до дальшихъ позицій. При шкôльництвѣ промысловôмъ жадавъ пос. Рутовскій, щобы громадамъ, котрѝ удержують школы промысловѝ, зменшено тягары; передо всѣмъ се вôдносить ся до мѣсточка Коросна, котре удержуе школу промыслову. Рôвножь домагавъ ся школы торговельнои у Львовѣ. — Пос. Лупулъ жадавъ школы фаховои для промыслу деревного въ Кімполюнзѣ. — Пос Козловскій домагавъ ся бôльшои субвенціи для школы слюсарскои въ Тернополи и для школы гончарскои въ Порембѣ. — Міністеръ просвѣты д-ръ Гавчь прирѣкъ вдоволити жаданямъ галицкихъ послôвъ.

Комісія приняла резолюцію, щобы медичнѝ факультеты выдали опінію що-до припущеня женщинъ до студій медичныхъ.

При титулѣ „школы народнѝ“ вывязала ся довша дискусія. — Пос. Козловскій жадавъ побôльшеня семинарій учительскихъ въ Галичинѣ. — Пос. Романчукъ жадавъ руснихъ семинарій учительскихъ.— Пос Герольдъ домагавъ ся, щобы въ семинарі[illegible] учительскôй въ Опавѣ образовано молодѣжь чеcкихъ учителѣвъ; вôдтакъ критикуравъ наказъ міністра Гавча що-до заказу тор[illegible] Коменьского. — Міністеръ Гавчь вôдповѣдавъ, що ведуть ся переговоры въ справѣ вôдновленя семинарій учительскихъ въ Бучачи, Кіцмани и Новôмъ Торзѣ. Такъ само ведуть ся переговоры що-до жаданьческихъ, высказаныхъ пос. Герольдомъ.

——

Комісія для реформы выборчои зôйшлась на нарады. Предсѣдатель Відманъ заявивъ, що гр. Таффе просивъ его, щобы на разѣ не ведено нарадъ надъ справою заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ, доки не покôнчать ся переговоры що-до утвореня бôльшости. — Противъ сего заявивъ ся пос. Масарикъ и комісія ухвалила перейти до генеральнои дебаты. — Пос. Плѣнеръ домагавъ ся заведеня въ громадахъ сѣльскихъ безпосередныхъ выборôвъ, однакъ зъ увзглядненьемъ деякихъ провінцій. — Якъ доносять зъ Вѣдня, лѣвиця для приѣднаня кола польского готова вылучити Галичину вôдъ заведеня безпосередныхъ выборôвъ въ сѣльскихъ громадахъ.

——

Комісія для ненарушимости посольскои вела нарады надъ звѣстною справою пос. Спинчица. Члены лѣвицѣ голосували противъ внесень референта Ферянчица.

——

Комісія буджетова упораe ся вже сими днями зъ всѣми позиціями буджету, якѝ ѣй придѣлено до нарады. Вôдтакъ буде збиратись палата послôвъ що-дня на засѣданя, щобы чимъ скорше ухвалити буджетъ. Якъ говорять, палата упоравсь зъ буджетомъ до половины лютого, а въ другôй половинѣ марта рада державна буде могла бути замкнена.

Вôдозва.

Родимцѣ! Русины охрестности Ярослава, видячи велику нужду молодѣжи рускои въ школахъ ярославскихъ, порѣшили при помочи Божôй оснувати бурсу руску „имени св. Онуфрія“ въ Ярославли. Высоке намѣстництво затвердило статуты бурсы пôдъ днемъ 10 сѣчня 1893 ч. 107.094.

А що уже зъ початкомъ нового року шкôльного хотѣли бы мы утворити бурсу для найбѣднѣйшихъ ученикôвъ тутешныхъ, тожь вôдзываемо ся до всѣхъ щирыхъ патріотôвъ цѣлои Руси о матеріяльну помôчь. Мы не сумнѣваемо ся, що гадкою основаня рускои бурсы „имени св. Онуфрія“ въ Ярославли, тутъ на окраинахъ Руси, де молодѣжь руска майже цѣлкомъ вынародовлена, одушевить ся кожде руске серце, и що у всѣхъ П. Т. Родимцѣвъ, близькихъ и далекихъ, богатыхъ и бѣдныхъ, найдесь охота пôдперти и укрѣпити словомъ и дѣломъ по можности тую въ наслѣдкахъ свою для розвою нашои народности далекосяглу справу.

Щобы уже зъ самого початку бурсу руску „имени св. Онуфрія“ въ Ярославли збудувати на твердыхъ и непоборимыхъ основахъ, мы хотѣли бы уладити ей вôдповѣдно до того. А що мы самѝ безъ помочи загалу Руси не въ станѣ нѣчого зробити, длятого вôдносимо ся до Васъ П. Т. Родимцѣ зъ просьбою, щобы Вы поспѣшили приступити до нашои бурсы яко члены дѣйстнѝ або спомагаючѝ. Всечестне духовеньство, Пчт. учителѣвъ, всѣ рускѝ товариства, начальникôвъ громадъ, братства церковнѝ, читальнѣ и взагалѣ всѣхъ добромыслячихъ и справѣ рускôй прихильныхъ людей, упрашаемо усильно о матеріяльну помôчь для початого нами дѣла.

Сподѣваемо ся, що наша патріотична Русь, котра при кождôй нагодѣ тôлько заявляла и и заявляе патріотизму, поможе и намъ пôддержати такъ высоку и патріотичну цѣль, а маленькѝ труды и жертвы нашѝ стануть для насъ славою, а неодноô рускôй дитинѣ подасть ся помôчь покôнчити школы на хвалу и славу Руси.

Коли при помочи патріотичнои Руси намѣрена цѣль дасть ся осягнути, тогдѣ мило и вôдрадно стане намъ на серци будемо могли сказати словами нашого Кобзаря: „Въ нашôй хатѣ наша сила и правда и воля!“.

Кожду хочь и найменшу лепту просимо присылати на руки Впов. о. І. Хотинецкого, пароха и крилошанина въ Ярославлѣ.

Всѣ часописи рускѝ просимо повторити нашу вôдозву.

Ярославъ 25 н. ст. сѣчня 1893.

За тымчасовый выдѣлъ:

О. В. Романовскій, сотрудникъ и катихитъ.
О. Іоанъ Хотинецкій, пароxъ въ Ярославѣ.
Максимъ Крушельницкій, учитель.
О. Антоній Матюкъ, деканъ ярославскій.

[Наша Редакція буде принимати рôвно-жь дуже радо жертвы на сю бурсу „имени св. Онуфрія“ въ Ярославѣ.]

Дописи „Дѣла“

Зъ-пôдъ Щирця.

[Нова рогачка. — Нерôвне право для насъ. — Недбалôсть. — Нужда мѣжь народомъ.]

Кождый чоловѣкъ, що тôлько трошечка бôльше зô здоровымъ розсудкомъ глядить на житье та нинѣшне положеньe нашого сѣльского люду, хочь-нехочь мусить признати невôдраднѝ его матеріяльнѝ та економічнѝ вôдносины. Мы чуемо зô всѣхъ сторôнъ голосы, що пень нашого народа, нашь селянинъ угинае ся та тяженько стогне пôдъ тяжкимъ тягаромъ податкôвъ, додатковъ, та розличныхъ драчь, котрѝ часами забирають ему та его дѣтямъ остатный кусничокъ хлѣба, выдирають остатну кожушину, остатну рядынну. А хотяй деякѝ личности для своихъ власныхъ цѣлей не хотять сего голосно признати, то таки менѣ здае ся, що весь интеліґентный загалъ нашого краю, безъ взгляду на свое національне походженьe, признае тое та радъ бы, щобы сей тягаръ, выложеный на слабѝ плечѣ нашого селянина зменшити.

Противнои гадки здае ся, есть лишь выдѣлъ львôвскои рады-непорады повѣтовои, бо панамъ зъ тои непорады стае передъ очима сѣмь хлопскихъ шкôръ, до нихъ незнать хто може добирати ся, а они все выдержуть. Бо хто-жь зô здоровомыслячихъ людей впавъ бы на таку гадку, щобы передъ самѣсенькимъ Щирцемъ на мостѣ довгôмъ чотири до пятъ крокôвъ, ставити рогачку, сю рогачку вынаймати жидови на добрый гешефтъ зъ хлопскими крайцарами? Мы признаемо ся отверто, навѣть не знаемо такого закона, котрый бы позвалявъ за-для такъ невеличкого мосту на побираньe мытовыхъ драчь, однакъ Господоньку милосердный, що у нашôмъ беренляндѣ не можливе? Та ба, може хто зъ львôвскихъ матадорôвъ повѣтовыхъ хотѣвъ бы заслонити ся тымъ, що на тôмъ шляху дороги есть бôльше мостôвъ або що повѣтова рада удержуе въ добрôмъ станѣ всѣ повѣтовѝ дороги великими коштами ложеными зô своеи стороны. Що-до першого на се смѣло мусить заявити кождый мешканець Ланôвъ, Дмитря, Гуменця, Сорôкъ та Попелянъ, що мостôвъ бôльшихъ нема, а если суть маленькѝ мôсточки, то тѝ направляють нашѝ громады. А зновъ якѝ дороги въ тыхъ сторôнахъ, то про се ажь лячно згадувати. Се не дороги въ краю европейскои державы, се бездонні западнѣ, де хлопъ-хлѣборобъ нищить свою худобу, де селяньскѝ кандибы змѣтують лошата та затягають ся, де господарь тратить неразъ, ѣдучи зъ малымъ наборомъ до мѣста, не тôлько свою працю але и свое здоровлье. Хто бы не вѣривъ нашимъ словамъ, сей най бы приглянувъ ся въ осени або на веснѣ дорозѣ ведучôй черезъ Ланы або черезъ Гуменець до Сорôкъ, а певне признавъ бы, що за таку дорогу не тôлько не належить ся нѣякои оплаты, але еще здало бы ся розповѣсти всѣмъ и вся про недбале ей удержанье. Ну, але що-жь зробишь?! Львôвскимъ повѣтовцямъ, чи може батькамъ тутешного повѣта [бо-жь прецѣнь маршалокъ повѣтовый е посломъ до рады державнои а секретарь до сойму] забагло ся на тôй дорозѣ рогачки та и поставили ей коло самѣсенькои щирецкои рѣзнѣ! Маешь хлопе гостинець вôдъ твоихъ послôвъ, що тебе повиннѝ боронити передъ розличными тягарами! Однакъ мы хотяй чужѝ, таки приходимо зъ поклономъ до нашихъ рускихъ послôвъ, може бы они схотѣли порушити сю справу въ соймѣ, бо дальше готово дôйти до того, що на кождôмъ мôстку схоче наша рада ставити рогачку и чоловѣкови прийде ся не выставляти навѣть носа зъ хаты!

Та ще щось! Передъ двома лѣтами кôлькохъ мѣшанцѣвъ [лишь не курей, але латинникôвъ зродженыхъ зъ мѣшаного супружества] въ селѣ Г задумало перейти на обрядъ рускокатолицкѝ. Зъ тымъ намѣромъ носили ся довго, однакъ не знали, кого бы въ своемъ клопотѣ порадити ся такъ, щобы намѣрене дѣло довести до доброго кôнця. Про той намѣръ довѣдавъ ся бл. н. покутный писарь въ Щирци Гlб., прийшовъ до села Г. до мѣсцевого писаря хлопа и оба перейшовши ся по хатахъ згаданыхъ латинникôвъ позабирали вôдъ нихъ по кôлька зр. вôдъ душѣ за написанье поданя. Поданье написано и вôдослано до дотычнои власти політичнои. Однакъ за кôлька тыжднѣвъ розпочали ся протоколы зъ пôдписаными на прошеню латинниками, вôдтакъ тяганина згаданого Гlб и мѣсцевого писаря по старостѣ а вкôнци и по судѣ. Мантѣй та крутѣй покутный писарь Гlб. старавъ ся замотати въ сю рѣчь и рускаго пароха Г., хотяй той его нѣколи и на очи не видѣвъ, та латиньского львôвского каноніка Гав. Але що-жь! Заки скôнчила ся въ тôмъ дѣлѣ цѣла процедура судова, писарь покутный Гlб. умеръ, а цѣла справа притихла и здавало ся, що заснѣтить ся на вѣки вѣчнѝ! Та ба gorliwy w każdym kierunku латиньскій священикъ удавъ ся зъ своею ереміядою на тематъ москальофільскои чи схизматицкои аґітаціи до львôвскои рады повѣтовои, а та усунула згаданого писаря-селянина зъ посады писаря, мотивуючи свое розпорядженьe тымъ, що згаданый писарь занимае ся покутнымъ писарствомъ. И такъ за тыхъ кôлька душъ котрѝ бы для католицкои церкви не були пропали, порушено небо и землю, порушено навѣть сплячу раду повѣтову!

Але не о се намъ ходить! Може бы найшла ся яка милосердна урядова душечка, котра бы схотѣла якимъ будь чиномъ замести все тое смѣтье: покутне писарство, яке обсѣло не тôлько Щирець але цѣлу его сторону, — мы не жалуемъ усуненого писаря, бо се бувъ одинъ зъ тыхъ, що за кôлька крейцарѣвъ та келишокъ парухи продавъ бы бувъ все, и мы такихъ всѣхъ писарѣвъ подарували бы радѣ повѣтовôй на закуску по якôй хруніядѣ, але мы були бы дуже вдячнѝ, если бы сплячій выдѣлъ повѣтовый показавъ и въ другихъ напрямкахъ свою енергію та житье. А поле широке та просторе, за працею далеко шукати не треба, она сама пхае ся до рукъ, та що-жь „дѣятечей нѣсть . Отъ хотьбы зъ позичковою касою въ селѣ Г. Ще въ р. 1873 взяла згадана громада 2000 зр. за продажъ громадского насовиска пôдъ зелѣзну дорогу. Нинѣ вôдъ сего часу минае 20 лѣтъ, а каса позичкова громадска, основана згаданымъ капіталомъ, не тôлько що не побôльшила свого гроша, але мала ще, якъ вѣсть несе, зменшити ся на 600 зр. А выдѣлъ рады повѣтовои що на тое?! Мовчить наче заклятый!

Суть у насъ и шпихлѣрѣ громадскѝ, але чи вôдповѣдають своимъ цѣлямъ? Богачѣ сѣльскѝ зичуть на ярѣ збôжье громадске для себе на обсѣвокъ, а бѣдный вдоволяе ся тôлько смакомъ. Се збôже и пропадае часами мѣжь господарями котрѝ бы свôй довгъ легко могли вôддати, бо нема кому упôмнути ся; зверхнôсть громадска, провинивши ся не въ однôмъ, не хоче зачѣпати крикунôвъ, або не хоче остро упоминати свояка. Може наша рада повѣтова заглянула бы и на сю економічну сѣльску дѣтинку своимъ заспанымъ окомъ та не дала бы ѣй по своихъ селахъ марно пропадати.

Може въ нѣякôмъ повѣтѣ нема тôлько лихварѣвъ та хлопскихъ дурисвѣтôвъ, що въ повѣтѣ львôвскôмъ. Они всѣ полюють на хлопску шкôру и неразъ вытуманюють вôдъ селянина остатный шелюгъ. Кобы то славетный выдѣлъ нашои рады розглянувъ ся добре по

та думки о поднесенію просвѣты руско-народнои. Яко Мало-Русинъ г. Потебня кудажь малъ у Львовѣ нашомъ удатися, где глядѣти собѣ знакомства, если не у братей Мало-Русинôвъ? И воистину, познакомился онъ съ нѣкоторыми изъ нашихъ, особливо молодшихъ Русиновъ, которыи надѣляючи его где якими изъ своихъ галицко-рускихъ сочиненій мали способность слышати прекрасный его говоръ украинскій, бесѣду, исполненну щирою отвертостію и неложнымъ для матери-Украины восторгомъ... О, братья Поляки, — кôнчило „Слово“ — тожь таке ваше братерство для Малой-Руси, для Украины, котора ніякъ не препятствуе вамъ зноситися дружно во всѣхъ концяхъ свѣта вже не ино для цѣлей самыхъ невинныхъ литературныхъ, але и всякого рода политичныхъ!“

Въ двѣ недѣлѣ опôсля рускій урядовый „Вѣстникъ“ вѣденьскій пôдъ редакцією Выслободского [въ н-рѣ 60 зъ 15 н. ст. серпня] умѣстивъ въ справѣ побуту Потебнѣ у Львовѣ допись якогось „Рутенця“ зô Львова зъ 6-го серпня такого цѣкавого на нинѣшный часъ змѣсту: „Много писали часописи такъ польскіи якъ и нѣмецкіи за пребываніе въ Львовѣ начальника тайнои поліціи варшавскои Паулуццего, а даже дописователь вѣденьскои газеты „Прессе“ посмѣлъ написати, що рускіи священники посѣщали якогось другого россійского гостя Потебію [Потебню] въ готелю англійскôмъ, и же онъ посѣтилъ нашъ Дôмъ народный, но небавомъ пôсля того долженъ былъ опустити Львôвъ изъ препорученія поліціи. — Яко ложное донесеніе о пребываню Паулуццего оголосила уже „Gener. Korr.“ а за нею повторили сіе и прочіи дневники, то мы можемъ также смѣло сказати, що за пребываніе Потебія въ Львовѣ ничого не знаемъ. Если бы однакожь и такъ было, що якійсь тамъ харкôвскій ученый будучи въ Львовѣ посѣтилъ и нашую Бесѣду — то якъ-будь мы въ такôмъ посѣщенію ничого не видимъ вредного для никого, уважаемъ соотвѣтнѣйшимъ быти: всѣхъ харкôвскихъ и иныхъ заграничныхъ ученыхъ просити, нашои Бесѣды не посѣщати, абы нестягали тако нѣ на насъ непотребного подозрѣнія, нѣ наводили собѣ непріемностей. Въ правдѣ Русинамъ сообщеніе съ учеными людьми не повинно повредити, если до того публично съ ними сносятся; но если мы можемъ всякихъ клопотôвъ легко избѣгнути, то и радо лишаемся приемности сноситися съ особами, которыхъ кромъ того плоды духовіи намъ суть приступнѣйшими; возпользоватися плодами духа намъ невзбороняе никто, а се бôльшій хосенъ нежели розмова намъ запоручае. Русины радѝ нерадѝ должнѝ обмежатися на свôй тѣсный кругъ; прото неповинно и польскихъ ученыхъ дивувати, що незапрошаются въ рускіи круги.“ — Допись ся въ „Вѣстнику“ була очевидно вымѣрена противъ „Слова“, котре зносины Потебнѣ зъ Русинами львôвскими узнало за рѣчь натуральну.

Мѣжь тымъ, якъ такій оріґінальній погляды высказувало тогдѣшне галицке „рутеньство“ у „Вѣстнику“, наведена высше статейка въ „Словѣ“, де Потебню представлено яко украинофіла „зъ прекраснымъ говоромъ украинскимъ“, бесѣдуючого „зъ неложнымъ для матери-Украины восторгомъ“, стала ся причиною тяжкои напасти на Потебню зô стороны прасы россійскои. Тогдѣ въ Россіи почато вже переслѣдувати Украинцѣвъ и за „малороссійскую пропаганду“ [не за політичну, але за літературну] засылано людей въ Сибиръ. Отже и така похвала въ „Словѣ“ для Потебнѣ яко украинофіла була для него прислугою медвежою.

По тôй прислузѣ „Слова“ появила ся въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ [въ н-рѣ 176] допись зъ Петербурга, въ котрôй дописуватель, покликуючись на письма зъ Кіева, написавъ, що „нѣкій профессоръ одного изъ россійскихъ университетовъ, очевидно Полякъ [!], недавно сильно ораторствовалъ во Львовѣ, убѣждая татамошныхъ Русиновъ, въ виду общаго блага, подчиниться Полякамъ и пожертвовать на время своею народностію, щобы отдѣлаться отъ Москалей и Нѣмцовъ... Молодецъ, про котораго я пишу, совершивши свою польскую миссію въ Галиціи, пріѣдетъ къ открытію учебныхъ курсовъ и будетъ свою польскую миссію продолжать въ Россіи, пользуючись жалованьемъ, которое при томъ, по новому уставу, довольно значительно, и позволитъ ему откладывать кое-что въ польскую національную перевирку [?]“. Заразъ же въ другôмъ (177-ômъ) числѣ уже редакція „Московскихъ Вѣдомостей“ вôдъ себе написала, що защитники Польщѣ „проповѣдуютъ то-же, что проповѣдывалъ на дняхъ во Львовѣ тотъ ораторъ, состоящій на россійскомъ жалованьи и, если не ошибаемся, путешествующій на наше казенніе деньги для ученыхъ цѣлей...“ Рôвночасно появила ся допись зъ Петербурга и въ Augsburger Allgem. Zeitung [въ н-рѣ 271], де вже „оратора“ зô Львова названо по имени и сказано, що Потебни грозить суспензія. Той кореспондентъ звернувъ увагу на те, що Потебню австрійска поліція у Львовѣ взяла за політичного агента россійского, мавшого збунтувати Русинôвъ противъ Австріи, а россійска зновъ праса закидуе ему, що вôнъ бувъ агентомъ польскимъ и старавъ ся Русинôвъ звязати зъ Поляками. Розумѣесь, при всѣмъ тôмъ заграла ролю и сумна исторія офіцира брата Олександра Потебнѣ.

Потебня зъ початкомъ жовтня 1863 р. написавъ листъ до Львова, зъ котрого „Слово“ [въ н-рѣ 76 зъ 7 н. ст. жовтня] помѣстило одинъ уступъ. „Г. Потебня самъ — пише „Слово“ — якъ то видимъ изъ его власне нынѣ одержаного листу зъ Харкова, не малъ вправдѣ до дня 12 руск. Септ. зъ поводу того еще ніякихъ непріятностей отъ дотычнои власти, однакъ объявляе онъ намъ въ томже письмѣ: „Поводомъ до той подлой выходки на мою особу послужила зъ одной стороны печальная извѣстность, полученная моимъ покойнымъ братомъ, зъ другой незаслуженная мною похвала въ „Словѣ“ за чистоту моей малорусской бесѣды.“ — „Слово“ вôдъ себе заявило „зъ найчистшою совѣстію“, що Потебня „чоловѣкъ честный, откровенный характеръ“, не полишивъ по собѣ у Львовѣ нѣ найменчого слѣду пôдозрѣня о замыслы, якій ему пôдсунено въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“. Цѣла нелѣпость — каже „Слово“ — выйшла изъ „*совпаденія замѣчательныхъ приключеній*“...

Не знаемо, чи опôсля Потебня мавъ въ Россіи якій неприятности зъ цѣлои тои исторіи, хотяй зъ одного листу зъ 1865-ого року, писаного однымъ галицкимъ молодымъ Русиномъ зъ Петербурга до приятеля Русина-народовця у Львовѣ, выходить, що Потебня бувъ довшій часъ морально дуже пригнобленый. „Писавъ я до Потебнѣ — каже вôнъ въ тôмъ листѣ, — но вôнъ, здаеть ся, слабый; каже, що *тоска одолѣваe*; вôдписавъ менѣ дуже коротенько; — жаль молодого чоловѣка; вôнъ много пише й працюе; теперь напечатавъ о звукахъ малоруского языка и обѣцявъ пôслати до Львова.“ [Листъ той маемо въ своѣй тецѣ.] Звязей зъ Галичанами Потебня, якъ видко, не перерывавъ, бо навѣть тогдѣ, якъ зъ „Московскихъ Вѣдомостей“ посыпались на него громы, вôнъ [въ жовтни 1863 року] приславъ на руки редакціи „Слова“ для „Народного Дому“ свои творы „Мысль и языкъ“ та „О нѣкоторыхъ символахъ въ славянской народной поезіи“,

своєй хатѣ, запытавъ ся своихъ misere contribuentes пупілѣвъ, що имъ долягае, що ихъ болить, чого имъ не стае, кобы взявъ до рукъ лопату та мѣтлу та схотѣвъ вымести все те лихо, тожь то тогдѣ мы благословили бы его та дякували ему за трудъ та працю та дбалость. Але установленьемъ непотрѣбныхъ рогачокъ, котрй тôлько суть тягаромъ для хлѣбороба, та печаливостію для proboszcz-ôвъ не добудете панове у насъ довѣря; впрочôмъ вы все будете для насъ вôтчимами а не батьками, бо дбаете тôлько про интересы своєи касты а про насъ хлѣборобôвъ пожаль ся Боже!

У насъ такъ якъ всюды страшенна лють. Паны, що на всѣ заставки репетують про свое poświęcenie dla kraju, а при всякихъ выборахъ о величезнôй любовѣ нашого селянина, продали сяги зô своихъ лѣсôвъ гуртôвно жидамъ по 6 та 6·50 зр. вôдъ штуки, а проворнй жиды, перепродуючи селянамъ, беруть за одинъ стосъ по 8·50 зр. и по 9·50 зр. До того и всяке рѣзье: якъ обрѣзки, збиранина та гилье пôдскочило страшенно въ гору; за фѣру, за котру передъ 2 роками еще плачено 50 кр., нинѣ нашй паны жадають 2 зр. а бѣдный селянинъ платить остатнымъ, бо нема чимъ засвѣтити въ печѣ, нема при чѣмъ зварити стравы та огрѣти ся. Бѣднѣйшй часами не палять по хатахъ и два днѣ, бо заробку нема, нема и за що купити дровець; мôцнѣйшй мандрують на заробки ажь до Борислава, але и тамъ нема великого обрадованя, бо бориславскй дучки чимъ разъ то бôльше заснѣчують ся; голодный робôтникъ перебувши тамъ зъ тыждень та пôзнавши, що заробленымъ грошемъ середъ пажерливои жидовы навѣть не прокормить ся, вертае домôвь обсыпаный дробною нуждою, зъ котрои тяжко приходить ся господини его обхарити черезъ цѣлу довгу зиму. Середъ страшнои стужѣ терпить дуже и хлопска худôбка, бо стайнѣ нашихъ селянъ наче решета, якъ зажене ся вѣтеръ, то одною стѣною влетить а другою вылетить, длятого и перспектива на весну неконче въ хорошôй красцѣ представляе ся, если зважить ся, що вже теперь дуже лютить ся мѣжь молодымъ поколѣньемъ тифъ та шкарлятина, а и худоба зачинае нездужати.

С.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Галицкій выдѣлъ краєвый вôзвавъ зарядъ громадскій мѣста Бялы, щобы свои справозданя урядовй предкладавъ въ языцѣ польскôмъ. Deutsche Ztg. обговорюючи сей фактъ, лютить ся и жалуе ся, якъ то переслѣдують Нѣмцѣвъ въ Галичинѣ. Поляки посувають, каже згадана ґазета, свою зухвалôсть ще дальше, бо хотять завести языкъ польскій въ зарядѣ почтъ, телеґрафôвъ и зелѣзниць. Вкôнци заключае, що Нѣмцѣ и ихъ языкъ засуджень въ Австріи на баніцію.

——

Кн. Фердинандъ болгарскій приѣхавъ вже до Монахіюмъ, де забавить зô два тыждни. На двôрци зелѣзничôмъ не було нѣякого повитаня. Гостина князя въ столици баварскôй стоить въ звязи зъ намѣрами супружескими. Князь хоче заручитись, якъ кажуть, або зъ донькою кн. Людвика, або кн. Леопольда. Згаданй родины княжй не можуть рѣшитись на подруже, бо становище кн. Фердинанда не есть пѣвне, и длятого кн. Фердинандъ, представивши ситуацію, хоче усунути тй сумнѣвы.

——

Пôсля вѣстей зъ Єгипту показуе ся, що кріза ще цѣлкомъ не ухилена и може въ кождôй хвили выбухнути ще зъ бôльшою силою. Въ Лондонѣ уважають ситуацію за такъ поважну, що вымагае скрѣпленя англійскихъ войскъ окупаційныхъ. Здае ся, що рôзнй тайнй вплывы и интриги, выходячй зъ-надъ Босфору або якихъ иншихъ сторôнъ, старають ся представити молодому кедивови англійску опѣку яко наложенй кайданы и розбудити въ нѣмъ бажанье самостôйности. Султанъ поґратулювавъ кедивови зъ нагоды послѣдныхъ подій, а така вôдзнака зô стороны сузеренои власти може лишь заохотити до дальшихъ крокôвъ. Аббасъ II. враженый дуже тымъ, що мусѣвъ уступити Англійцямъ и длятого, якъ може, показуе свое невдоволенье; вôдзначивъ найвысшимъ ордеромъ Османіе уступившого Факрі-пашу, а на ультіматумъ льорда Кромера загрозивъ своєю абдикацією, такъ що льордъ згодивъ ся на Ріазъ-пашу. Англійцѣ невдоволенй и зъ Ріазъ-пашѣ. Послѣдній вѣсти доносять, що кабінетъ Ґледстона рѣшивъ скрѣпити англійскй войска въ Єгиптѣ.

НОВИНКИ.

— **Товариство „Рускихъ женщинъ“** въ Станиславовѣ устроюе дня 2 н. ст. лютого вечерокъ зъ танцями въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ на дохôдъ Института для дѣвчатъ. Зъ огляду на цѣль сего вечерка запрошуе комітетъ всѣхъ Русинôвъ якъ зъ Станиславова такъ и охрестности до численнои участи. Початокъ вечерка 8-ôй годинѣ вечеромъ. Запрошень окремыхъ не розсылае ся. — Вôдъ комітету вечеркового.

— **Загальнй зборы „Братства мѣщаньского“** въ Тернополи вôдбудуть ся дня 29 н. ст. сѣчня о годинѣ 3 ôй зъ полудня у власныхъ комнатахъ товариства, на котрй маемо честь запросити всѣхъ Вп. П. Т. членôвъ. Маемо надѣю, що и интелiґенція тернопôльска зволить такожь взяти участь въ тыхъ зборахъ. — Вôдъ выдѣлу „Братства мѣщаньского“ въ Тернополи.

— **Красна проява патріотичного чувства.** О. Цегельскій, парохъ въ Струсовѣ, прислявъ на руки сов. Теофіля Мандычевского 12 зр. 4 кр. на будову руского театру у Львовѣ, зôбранй въ Струсовѣ, а то: а) 11 и 4 кр. на весѣлю у мѣщанина Іосифа Конрада, майстра камѣнярского, котрого зять Гавріилъ Онишко, возьный почтовый вразъ зъ своєю молодою жѣнкою заняли ся збираньемъ и 1 зр. зôбраный при тароку. Утѣшна ся проява дае поруку, що въ груди рускôй живе чувство патріотичне, що покликъ нашь до збираня складокъ на будову руского театру найшовъ щирый вôдгомонъ у народа, и що фонды нашй збôльшати ся будуть зъ кождымъ днемъ, такъ що зъ часомъ дôждемо ся воплощеня нашои гадки и переведеня еи въ дѣло. Заразомъ заявляемо нашу щиру подяку за той красный датокъ и за трудъ около збираня складокъ. Вôдъ комітету будовы русконародного театру. У Львовѣ дня 26 н. ст. сѣчня 1893. *Василь Ильницкій*, голова комітету.

— **На фондъ памятника Т. Шевченка,** надôслали дальше свои працѣ: 1.) Софія Бучиньска зъ Станиславова: шовкову хустинку, прикрашену шовковымъ гафтомъ. — 2.) Лілі Бучиньска зъ Станиславова: шовкову скатертку, довкола вышивану зъ умѣщеною посерединѣ написею: „Наша дума, наша пісьня не вмре не загине.“ — 3.) Евгенія Курчиньска зô Львова: пôдставку зъ червонои волôчки и шовку. — 4.) Анна Писецка зъ Котузова: чорный вовняный фартушокъ, вышиваный шовками. — 5.) Ольга Писецка зъ Котузова: кептарикъ зъ ґранатового сукна, вышиваный шовками и пôдшитый червонымъ атласомъ. — 6.) Марія Гарасевичѣвна зъ Красѣева: чорный кашміровый фартушокъ, прикрашеный богатымъ гафтомъ шовками и прибраный золотомъ нанизанымъ кружевомъ. — 7.) Марія Копертаньска зъ Зарваницѣ: двѣ гачкованй вставки до пошевокъ; кошичокъ вышиваный на паперовôй канвѣ. — 8.) Ольга Охничь зъ Тернополя: „Шекспірові твори“ П. А. Кулиша и два золотй реньскй. — 9.) Ольга Кульчицка зъ Лонатина: червону оксамітну теку, въ котрôй вложеныхъ десять фотоґрафій, представляючихъ: I.) Видъ Морского Ока. II.) Видъ Пенінъ. III.) Село Терло надъ Стрвяжемъ. IV.) Водопады Мицкевича въ Татрахъ. V.) Церковь въ Миколаевѣ коло Бродôвъ. IV.) Водопадъ въ Стронжискахъ въ Татрахъ. VII.) Долина Стронжиска и гора Ґевонтъ въ Татрахъ. VIII.) Картина зъ Криницѣ. IX.) Долина Чорного Ставу въ Татрахъ. X.) Ярмарокъ въ мѣсточку Л — 10.) Люба Комарôвна зъ Одесы: рушникъ, вышиваный, въ народнй узоры. — 11.) Гермина Шухевичева зô Львова: одну бôльшу и шѣсть меншихъ серветокъ вышиваныхъ на ютѣ. — 12.) Емиліянъ Голубовскій, ц. к. судья зъ Радехова: одинъ золотый реньскій. — *Ирена Герасимовичівна* въ Яновѣ коло Львова.

— **П. Евгеній Гушалевичь,** звѣстный нашь спѣвакъ оперовый выступае теперь на сценахъ нѣмецкихъ театрôвъ въ Ахенѣ и Діссельдорфѣ зъ великимъ поводженьемъ. Ґазеты тамошнй высказують ся о выступахъ нашого земляка въ першорядныхъ ролѣхъ великихъ оперъ якъ найлѣпше. П. Гушалевичь выступавъ доси въ операхъ: „Аіда“ „Вільгельмъ Тель“, „Тангайзеръ“, „Африканка“, „Трубадуръ“ и ин. Дзвôнкій, металичный и гнучкій голосъ спѣвака подобавъ ся загально не менше якъ и его гра Тѣшать насъ дуже успѣхи нашого земляка тымъ бôльше, що и Гушалевичь есть може одинокій зъ цѣлои безлѣчи нашихъ великихъ спѣвакôвъ и спѣвачокъ, що не вôдцуравъ ся своеи народности а есть щирымъ патріотомъ-Русиномъ.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 28 н. ст. лютого выставлена парохія Березôвъ горѣшный, пѣстиньского деканата.

Дѣйстными деканами именованй оо.: Мих. Заревичъ снятиньскимъ, Ник. Гошовскій єзупôльскимъ, Григ. Тимякъ пѣстиньскимъ, Фр. Скульскій залѣщицкимъ и Іос. Тиховичъ жукôвскимъ.

Въ пропозиціи умѣщенй оо: на парохію Суходôлъ: Д Хоминъ, И. Ульваньскій и Сев. Грицина; на Лѣски; Мих. Языкевичь, Д. Хоминъ и В. Мыдловскій; на Гаврилôвку: М. Марморовичь, А. Сумикъ, Ю. Войнаровскій, М. Вальницкій и Т. Кобыляньсвій зô Стрыя, зъ львôвскои епархіи.

Презенты одержали оо.: Ал. Мардаровичъ зъ Станиславова на Радче, Ник. Дрогомирецкій на Делятинъ, Ник. Теодоровичь на Трибухôвцѣ, гусятиньского деканата и Л. Ракôвскій на Косôвъ мѣсто.

До канонічнои институціи вôзванй оо.: Ив. Кочержукъ на Горожанку, Ник. Дрогомирецкій на Делятинъ, І. Ляторовскій на Долину и Л. Ракôвскій на Косôвъ, всѣ на другу половину марта.

Почетнымъ совѣтникомъ консисторіи зъ крилошаньскими вôдзнаками именованый о. Ант. Войтѣховскій.

Ординаріятскими комісарями въ сервітутовыхъ справахъ именованй оо.: Теод. Косевичь и Ник. Огоновскій.

Увôльненый вôдъ испыту конкурсового на 6 лѣтъ о. М. Сѣрецкій зъ Палагичь.

Введенй въ завѣдательство парохій оо.: Володим. Крушельницкій въ Тязовѣ, Евг. Филиповичь въ Радчи, Мих. Проскурницкій въ Текучôй и К. Ткачкевичь въ Березовѣ.

Въ сотрудництва введенй оо.: Ксен. Гуглевичь въ Ключевѣ, Ст. Каргутъ въ Микитинцяхъ и Р. Рудницкій въ Березовѣ.

Принятый до станиславôвскои епархіи зъ епархіи львôвскои Денисъ Билиньскій, окôнченый богословъ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

До канонічнои институціи вôзванй оо.: Теоф. Турчмановичь на Нагуевичѣ дек. мокряньского и Лука Мельникъ на Ольховець дек. дукляньского.

Сотрудництво въ Камѣнцѣ лѣснôй, дек. потелицкого одержавъ о. Ив. Матвіясъ.

Презенту на Лужокъ долѣшный дек. мокряньского одержавъ о. Ив. Ильницкій.

Канонічну институцію на Букову дек. старосôльского одержавъ о. Сев. Коростеньскій.

Намѣстництво призволило на дотацію рôчныхъ 300 зр. для сотрудника въ Журавици на часъ душпастированя пароха о. Конст. Бѣрецкого а для сотрудника въ Степятинѣ дек. сокальского на одинъ рôкъ.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Марія зъ Ольшаньскихъ Кормошева, жена грекокат. пароха въ Арламôвскôй Воли упокоила ся по довгôй и тяжкôй недузѣ дня 24 н ст. сѣчня въ 57-мôмъ роцѣ житя. Похоронъ вôдбуде ся дня 27 н. ст. сѣчня зъ рана. Вѣчна покôйнôй память!

Димитрій Роздôльскій, учитель школы народнои въ Озѣрнѣ, упокоивъ ся скоропостижною смертію дня 23 н. ст. сѣчня въ Черниховѣ, повѣта тернопôльского въ 28-ômъ роцѣ житя. Покôйный бувъ щирымъ Русиномъ, ревнымъ учителемъ и основателемъ хору въ Озѣрнѣ. Вѣчна ему память!

Наука, штука и література.

— Вчера появилось 1-ше число „**Читальнѣ**“, часописи для народа. Выдавцемъ „Читальнѣ“ п. Іосифъ Ярембецкій, а одвѣчальнымъ редакторомъ п. Иванъ Бачиньскій. Змѣстъ 1 шого числа такій: Слово вôдъ Выдавництва. — Недѣля о Мытарю и Фарисею, о Алексея Тороньского. — Покликъ до братôвъ, стишокъ Теодора Яницкого. — Наймичка, поема Тараса Шевченка. — Не въ добрый часъ, опѣданье Олексы Стороженка. — Облога мѣста Львова Богданомъ Хмельницкимъ въ 1648 р., пôсля Ник. Костомарова. — Про картофлѣ „шампіоны шкотскй“ Ивана Негребецкого. — О товариствахъ асекураційныхъ, розвѣдка Іосифа Ярембецкого. — „Днѣстеръ“, товариство взаимныхъ обезпечень у Львовѣ. — Що нового въ свѣтѣ чувати? — Всячина. — Загадки. — Цѣна збôжа. — Анонсы. — Якъ бачимо, змѣстъ „Читальнѣ“ рôзнородный, а такожь и выглядъ 1-шого числа гарный: форматъ вôсѣмь картокъ in quarto, друкъ четкій, язык чистый, народный. Передплата невелика: 3 зр. на рôкъ, а для передплатникôвъ „Батькôвщины“ и членôвъ „Просвѣты“ лишь 2 зр. „Читальня“ выходить два разы мѣсячно, кождого 8 и 23 н. ст. дня въ мѣсяци. Довго вôдчувано потребу такои ґазеты по нашихъ читальняхъ, тожь надѣемо ся що еи приймуть зъ отвертыми руками и симпатією, на яку вповнѣ „Читальня“ заслугуе.

Телеграмы „Дѣла”

Вѣдень 26 сѣчня. Урядова ґазета оповѣстила пôльги фіскальнй для конверсіи галицкои позички краєвои.

Берлинъ 26 сѣчня. Весѣлье кн. Марґареты вôдбуло ся величаво пôсля уложеного програмы.

Парижъ 26 сѣчня. Говорять, що бар. Морентаймъ буде вôдкликаный зъ Парижа.

Лондонъ 26 сѣчня. Правительство повѣдомило всѣ европейскй державы, що побôльшило свои войска въ Єгиптѣ.

Римъ 26 сѣчня. Парляментъ ухваливъ дискусію въ справѣ дефравдацій банковыхъ.

Бѣлградъ 26 сѣчня. Король Александеръ маe выѣхати до родичѣвъ въ Біарицъ.

Переписка Редакціи и Адміністрації.

Вп Н. Нов. въ Зор. Ще 1 зр. — **Хв. Ук. [illegible] въ Горож.** До кôнца червня прийде намъ ще [illegible] зр. — **Вп. І. Фол въ Бѣл. Кам.** Просимо донести, которй аркушѣ бракують. — **Вп. Т. Сав. зъ Дмит.** Пôсля нашихъ записокъ прийде намъ за 1892 р. ще 2 зр.

Надôслане.

Сими днями буде оголошена КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записôвъ довгу державного, акцій и облігацій першенства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акція зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ Пятицерквы, Семигородскои, Лункôвскои, угор.-захôдноі. Пріорітеты зелѣзниць: пôвнôчно-всхôднои та захôднои I и II емісіи, — вôдтакъ паперы опроцентованй въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пôвнôчно-всхôднои, 6% угор. пріорітеты зел. пôвн.-всхôднои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи пôсля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ

не мѣстить нѣякахъ складниковъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя ци улокъ волосныхъ а за-ля того здержуе выпаданье волося и скрѣпляе порôстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, найсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр на силату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ **Ґардолиньскій,** площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (5—10)

Ґлядае ся

учителя домового до ученика зъ I-ои ґім. клясы. Зголошеня приймае о. Евг. Гузаръ, ул. Длуґоша 17. 4540 2—5

Ново отворены

СКЛАДЪ

матеріялôвъ аптичныхъ

ЛѢШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

поручае по найдешевшихъ цѣнахъ матеріялы аптичнй, средства скрѣпляючй, Cognac, малягу, вина лѣчничй, средства універсальнй, артикулы ґумовй, хірурґічнй и автосептичнй, перфумерію французку и англійску. — Замовленя зъ провінціи полагоджую вôдворотно.

Дуже дешево. 4517 8—12

4542 **Академикъ** 1—4

учитель домовый зъ многолѣтною практикою въ тôмъ званю, приме лекцію въ краю або за кордономъ. Листы пôдъ буквами І. А. въ адміністраціи ґазеты „Дѣло“.

Предпріемство высылкове

(Versandt-Geschäft)

У ВѢДИИ

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКІЙ

Вѣдечь I., Giselastrasse Nr. I.

поручае и доставляе всякй артикулы, входячй въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовй господарскій, рôльничй, броварняній, горальняній и промысловй. **Приборы церковнй. Плахты** непромакаючй до прикрываня збôжа, машинъ рôльничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадае высылае вôдворотною почтою або зелѣзницею **за послѣплатою** а числить цѣну фабричну.

Информацій и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляе радо и вôдворотно. Прошу зажадати цѣнникъ илюстрованый, а высылаюсь даромъ и оплатно. Замовленя приймаюсь такожь и по руски. 4330 (48—?)

дальше два новй творы украиньскй: украиньску драму Чорноморця Стеценка [И. Нардеги] п. заг. „Доля“ и збôрникъ „Украинскихъ пѣсней“ выданыхъ Е. С. Баллиною.

Довше ще йшла буча про Потебню межи львôвскимъ „Словомъ“ а вѣденьскимъ „Вѣстникомъ“.

На статью „Слова“ [въ 76 н-рѣ], въ котрôй оно взяло Потебню въ оборону передъ напастію „Московскихъ Вѣдомостей“, помѣстивъ „Вѣстникъ“ [въ н-рѣ 79 зъ 21 н. ст. жовтня] допись „отъ Городка“. Дописувателеви не подобалась „обосѣчна оборона г. Потебнѣ“ въ „Словѣ.“ Що-до суперечныхъ нôдозрѣнь Потебнѣ зъ одного стороны яко емісара россійского а зъ другои яко емісара польского, дописуватель „Вѣстника“ такъ каже: „Сами мы ради взяти сторону г. Потебни, бо быти може, що несправедливо подозрѣваютъ его; однако чи не могло было статись, що Поляки умысленно обкричали его агентомъ московскимъ, щобъ молодежи руской, горнувшойся до его общества, дати пôзнати, будьто онъ зовсѣмъ не агентъ польскій и щобъ легко довѣрчива руска молодежь выкрыла свою яку домниваемую гадку посредствомъ Потебни? Бо впрочемъ чогожь бы теперь чѣпалися его ґазеты московскій?... Мы усильно желаемо, щобы наша молодежь въ часахъ политическихъ не была такъ дуже довѣрчива, и щобъ не горнулась до кождого, у кого тôлько запахне заграничіемъ ..“

На сю нову напасть на Потебню вôдповѣло „Слово“ [въ н-рѣ 84 зъ 3 н. ст. падолиста] „ведене христіянскою должностью, ставати въ оборонѣ оскорбленной чести ближняго“. На доказъ, що Потебня не „обманщикъ“, не „подлецъ“, якъ то его оголосивъ кореспондентъ „Вѣстника“, „Слово da caro розказуе: „кто же есть Господинъ А. Потебня?“ Тутъ авторъ статьѣ въ „Словѣ“ [С. Ю.] „бючись въ груди“ признаесь, що приймавъ Потебню яко гостя въ своемъ домѣ и пôвъ годины говоривъ зъ нимъ по руски о рускôмъ языцѣ, „забывши совершенно на польскій вопросъ, въ интересѣ котого Польща прислала г. Потебню въ нашу Русь на миссію, не уважая на тое, що по ученію ен на Руси нѣтъ Руси“. „Мы — кôнчить авторъ — не замѣтили на нашомъ заграничномъ гостю ни малѣйшого признака позорного пятна, которымъ честное имя его по газетахъ опорочивается. Великая скромность, словенское радушіе и глубокая наука, вотъ все, що поразило насъ при однократной встрѣчѣ съ г. Потебнею.“

Пôзно, бо ажь въ половинѣ листопада скôнчила ся тота характеристична полемика о Потебню дописію „отъ Городка“ до „Вѣстника“. Дописуватель, вôдповѣдаючи „Слову“, заявивъ, що ему „не приходило представити г. Потебню обманщикомъ, подлецомъ“, вôнъ „тôлько сказалъ, що въ разѣ данôмъ *могло было статись*“...

Така то оріґінальна исторія выйшла изъ славнымъ, величанымъ нинѣ цѣлымъ ученымъ свѣтомъ, покôйнымъ Олександромъ Потебнею, у Львовѣ въ 1863 роцѣ.

„Совпаденіе замѣчательныхъ приключенй“?!

Ив Б. Ле—й.

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. пошпишный	пот. пошпишный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнобъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (на дворець Подз.)		245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга . . .	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ . . .	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ .	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзца . .	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зъ Львова.	пот. пошпишный	пот. пошпишный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнобъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (зъ голов. двора)	258	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (зъ Подзамча) .	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ .	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои .	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга . . .	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзца и Сокаля . .	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пѣсля годинника львовского. Числа пѣдчеркненй означають пору 2238 ночну вѣдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

У ЛЬВОВѢ

подає до вѣдомости

що сими днями буде переведена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ вальоровъ

а) 5% австр. рента паперова (мартева) **на 4 австр. ренту коронову**

б) 4¾% Пріорітеты зел. арх. Рудольфа
5% „ „ „ Форарльберґъ
на 4% Облігацію коронну зел. держ.

в) 5% угор. рента паперова
6% „ пріорітеты въ золотѣ зелѣзницѣ пѣвнѣчно-всхѣднои
5% „ позичка инвестиційна
5% „ пріорітеты въ золотѣ зел. пѣвнѣчно-всхѣднои
5% „ пріорітеты въ срѣблѣ зел. пѣвнѣчно-всхѣднои
5% „ пріорітеты въ срѣблѣ зел. пѣвнѣчно-захѣднои
Акціи зелѣзницѣ Альфельдъ
„ „ Будапешть-Пяти церкви
„ „ Дунай-Драва
„ „ Семигородскои
„ „ Лупковскои
„ „ угор.-захѣднои
„ „ „ пѣвнѣчно-всхѣднои

на 4% угорску ренту коронову.

Щобы улекшити конверсію повысшихъ вальоровъ, приймає **контора вымѣны ц. к. уприв. гал. акц. Банку ипотечного у Львовѣ вже нынѣ** зголошеня **не числячи за сю чинность вѣякои провізіи.**

4535 2—3

КУ-

фры, торбы и всѣлякій приборы до подорожи

найдешевше въ торговли товаровъ модныхъ и бѣля мужескаго, приборовъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянґнера

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львовъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВѢ

засноване на пѣдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,

розпочало свою дѣяльность дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ", опертый на засадѣ взаимности своихъ членовъ, обезпечає всяке майно движиме и недвижиме противъ шкодъ огневыхъ пѣдъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшій преміи.

Всякій шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА" выносить на разѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВІ" можность обезпечувати якъ найбольшій сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Кракові, — „Днѣстеръ" принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякій поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бѣльшихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра"

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

Маю честь донести симъ Впов. Т. П. Публицѣ, що я обѣймивъ при улици **Пекарскій ч. 2.**

РЕСТАВРАЦІЮ

въ готели Metropole

котру я вѣдповѣдно до теперѣшныхъ вымоговъ устроивъ.

Снѣданя горячі и зимній. **Обѣды** и **вечерѣ** подають ся въ льокали пѣсля спису стравъ; приймаю такожь абонаментъ на цѣлій обѣды зъ 3 або 4 стравъ такъ дома якъ и по за домомъ по цѣнахъ приступныхъ.

КОЖДОИ НЕДѢЛѢ ЗНАМЕНИТІЙ ФЛЯЧКИ.

Въ пивницяхъ моихъ удержую значній припасы **винъ краєвыхъ и заграничныхъ,** а такожь

ПИВО експортове зъ бровару С. Екс. кн. Сапѣги.
пильзненьске зъ бровару акційного товариства.

Здобувши собѣ за довгій лѣта мого перебуваня въ тутешнѣмъ мѣстѣ и въ Бруховичахъ довѣріе Вп. П. Т. Гостей, смѣю числити и теперь на ласкаве пѣдпиранье мого пѣдприемства, поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ

зъ глубокимъ поважаньемъ

ВІЛЬҐЕЛЬМЪ БРАЙФОҐЕЛЬ

реставраторъ.

4532

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% **листы ипотечній**
5% **листы ипотечній преміованій**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць держазныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вѣдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платній мѣсцевій паперы цѣнній такожь запавшій купоны за готівку, безъ нѣякого вѣдчисленя а замѣсцеви лишь за вѣдчисленьемъ справедшныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій за зворотомъ коштовъ, котрій самъ поносить.

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарнѣй и складнѣй оправѣ ніклевѣй майже 20 цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. 2¾.

Зъ свѣтячимъ въ ночи ціферблятомъ о60кр. бѣльше.

Такій самый будульникъ календаровый зъ дзвонкомъ, въ ночи свѣтить, зр. 4¾.

Годинникъ стѣнный, бье годины, около 40 цм. довгій зъ політироваными рамами золочеными зр. 3½, зъ накручуваньемъ зр 4½. Въ ночи свѣтячій о 60 кр. бѣльше.

Годинникъ зъ зазулею, въ скриночцѣ гарно рѣзьбленѣй, около ½ метра великій зр. 6.

Годинникъ зъ зазулею и перепелицею, бье и повтаряє годины, около 1 метра высоты зр. 18½.

Мужескій ремонтоаръ зъ нового срѣбла зр. 4, подвѣйно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтоаръ анкровый на 15 рубінѣвъ зъ потрѣйною кувертою, дуже мѣцный, марка „Dauerhaft" зр. 9.

Занорука дволѣтна: Цѣнники фабричній даромъ.

E. MAYER, Wieneruhren Industrie

I. Schottenring Nr. 33. 4457 30—?

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства пѣдаґоґічного, двотыжденвникъ недаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр., на пѣвъ року 1.60 зр., на чверть року 1 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовѣй цѣнѣ фабричнѣй. Теперь нотує фабрика Іа по 76, IIа по 70 зр. за 100 кільоґр. loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 29 кр. за кільоґрамъ, скромъ транспорту, котрый выносе 2 до 3 кр. вѣдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стациі зелѣзничои. 4038

Одинокій правдивый

ангельскій бальсамъ чудотворный

Одиноке мѣсце выробу и купна есть антика „пѣдъ ангеломъ хоронителемъ" антикаря Адольфа Tirpi (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи. Кожда флашочка мусить мати червону етикету, зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рѣвножь зъ такою охоронною маркою, а вкінци **має бути замкнена срѣбною металевою капелею,** на котрѣй вытиснена фірма: „Адольфъ Тірпі, антика „пѣдъ ангеломъ хоронителемъ" въ Преградѣ". Кождый, въ якій небудь иншій способъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тыми высше наведеными признаками правдивости, треба вѣдкидати, бо всѣ тій наслѣдуваня мають въ собѣ лише заборонені, драстично дѣлаючій, отже шкѣдній части складовій якъ альоесъ и т. ин. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти впростъ и адресувати: „До антики „пѣдъ ангеломъ хоронителемъ" А. Тіррі въ **Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ".** Пересылає ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости. Коштує зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ:

12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 1·86 зр.
60 „ „ 30 „ „ 6·98 „
до Босны и Герцеговины 2·30 свентуально 7 зр.

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а притомъ найдешевше универсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ

Фальшѣвниковъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсифікаты. Свѣдоцтво звѣтокъ высокого кор. правительства краєвого каже на основѣ аналізичного розслѣду (Число 5782—B. 6103), що мій выробъ не має въ собѣ нѣякихъ заборонныхъ або здоровлю шкѣдныхъ частей складовыхъ. Синесъ краєвыхъ и поза-краєвыхъ антикъ, де находять ся склады, выдає ся що пѣвъ року.

АДОЛЬФЪ ТІРРІ

антикарь „пѣдъ ангелокъ хоронителемъ" въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ. 4509 2—6

На свята

НОВОСТЬ!

ВОДА МАРШАЛКОВСКА

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

3747

Фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На свята

НОВОСТЬ!

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѣдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 11 Львôвъ, Пятница 15 (27) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплатꙋ и инсераты принимають: **ꙋ Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **ꙋ Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp. Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнꙗ ꙋ Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
ꙋ Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 2 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередн застереженье. — Реклямаціи неопечатаний вôльний вôдъ порта
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одно стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нѣмецкій газеты, а мѣжь ними и Germania, доносять про громадный перехôдъ Русинôвъ и Полякôвъ, що выемігрували до Россіи, на православіе въ Почаєвѣ. Czas подавши сю вѣстку, поясняє ей такъ: Зъ тыхъ телеґрамôвъ можна бы вносити, що послѣдными часами вôдбувались якісь новій „навертаня“, а тымчасомъ ей вѣсти вôдносять ся до случаѣвъ, якій лучили ся передъ кôлькома мѣсяцями. Пôсля нашихъ информацій — каже Czas — громадного переходу на православіе не було въ зимѣ, а поодинокій случаѣ не мають значѣня. Рôвножь мусимо спростувати вѣсть, мовь бы мѣжь навернеными въ Почаєвѣ було 200 до 300 Полякôвъ. Се неправда. Знаємо, що мѣжь парусотъ — а не кôлька тысячами — емігрантами галицкими, котрыхъ зôгнано до Почаєва, було ледви кôльканацять (?) Полякôвъ найлихшого рода, людей дуже бѣдныхъ и морально пôдъупавшихъ. Натомѣсть мѣжь „навернеными“ можна було начислити кôлькадесять Русинôвъ обряду латиньского, котрыхъ звязь зъ костеломъ римскимъ була лишь формальна, бо за-для дуже малого числа парохій католицкихъ у всхôдній Галичинѣ ходили выключно до уніятскихъ церквей и не оставали пôдъ вплывомъ католицкого духовеньства. Зъ тыхъ латинникôвъ вытворила фантазія Полякôвъ, а побôльшивши десятькратно ихъ число, пустила въ свѣтъ поголоску про „громадный перехôдъ польскихъ селянъ на православіе“. — Що-жь намъ сказати про тій оправданя старого грѣшника краковского? Хиба се, що якъ бѣда, то выпирае ся и спекуе ся тыхъ „Русинôвъ латиньского обряду“, а якъ гараздъ, то горлае за креованьемъ katolickich parafij i kościołów na kresach вже не для Русинôвъ але для rodowitych Polaków. Отъ крутить якъ швець шкôрою!

Въ Берлинѣ повитано наслѣдника россійского престола зъ великими почестями. Цѣсарь Вільгельмъ вручивъ наслѣдникови ланцухъ до его ордеру Чорного орла. Царевичъ объѣхавъ, зачавши вôдъ канцлера Капрівіого, всѣхъ амбасадорôвъ и передавъ имъ свою карту візитовку. Гостину царевича уважають запорукою мира.

Ситуація въ Єгиптѣ зачинае набирати поважного значѣня. Анґлія гадае енерґічно выступити въ оборонѣ своихъ правъ, а противно француска дипльоматія старае ся надати єгипетскôй квестіи значѣнье европейске, щобы европейскій державы зôбрались на конференцію для ей управильненя. Анґлійскій ґазеты заохочують Ґледстона до енерґічного выступленя, щобы разъ на все зломити всѣ анті-анґлійскій вплывы въ Єгиптѣ.

Рада державна.

Вчера, въ четверъ, вôдбуло ся засѣданье палаты послôвъ по тридневнôй перервѣ.

Правительство цофнуло проєктъ закона о регулямінѣ маринарскôмъ.

Віцепрезідентъ палаты, бар. Хлюмецкій вôдчитавъ письмо презеса міністрôвъ о результатѣ передвступного слѣдства судового, зарядженого противъ совѣтника міністеріяльного Каана, за-для обжалованъ, пôднесеныхъ противъ него въ ґазетѣ Deutsches Volksblatt пос. Люеґеромъ. Доходженье выказало, що Каанъ не дôставъ анѣ вôдъ „Аціенды“ анѣ вôдъ „Фенікса“ нѣякихъ матеріяльныхъ користей, а комісія дісціплінарна рôвно-жь ствердила, що нема нѣякои субєктивнои провины. Такъ отже обжалованя, пôднесенй противъ заслуженого и честного урядника, суть безпôдставнй. Закиды ґазеты Deutsches Volksblatt суть злобними пôдозрѣнями.

Вôдтакъ приступлено до дальшои дискусіи буджетовои надъ єтатомъ міністерства оборони краевои.

Пос. Пôдляшецкій замѣтивъ, що высота вынагороды для жандармôвъ за прихопленье злочинцѣвъ за велика. Высказъ предсѣдателя трибуналу вѣденьского въ буковиньскôмъ процесѣ цловôмъ, що жандармерія навѣть въ Галичинѣ и Буковинѣ заховала добру славу, обидивъ оба тій краї, хочь опôсля вôдкликано тій слова. Велику шкоду наносять аґенты, котрій вербують для заграницѣ галицкихъ роботниковъ. Намѣстництво поступае несправедливо, если вину еміґрациі приписуе рускому духовеньству та поручае жандармамъ наглядъ надъ церковными обрядами. Бесѣдникъ жалувавъ ся на теперѣшну систему правительства супротивъ Русинôвъ; признавъ, що Поляки въ соймѣ галицкôмъ зробили уступки Русинамъ, то-жь не повинній Поляки ідентіфікувати ся зъ правительствомъ и пôднесеныхъ Русинами закидôвъ брати до себе.

Міністеръ оборони краевои, Вельзерсґаймбъ заявивъ, що дотеперѣшный его досвѣдъ, зробленый при доставахъ для арміи черезъ дрôбныхъ промысловцѣвъ, не выпавъ якъ найлѣпше. И скарбъ войсковый потерпѣвъ шкоду и дрôбній промысловцѣ не могли выдержати конкуренціи зъ фабриками. Бôльшій фабрики треба пôдпирати въ часѣ мира, щобы они могли вôддати прислуги въ часѣ вôйны. Такъ само стоить справа зъ ліверантами для арміи у вôдношеню до продуцентôвъ рôльничихъ. Зарадити сему можна лишь асоціяціею промысловцѣвъ и продуцентôвъ. Зарядъ войсковый буде пôдпирати ту гадку. Міністеръ не противный сему, щобы роднимъ давати вôдшкодованье за покликаныхъ членôвъ родины до вправъ войсковыхъ, длятого внесе дотичный проєктъ закона. Рôвно-жь буде внесена новеля въ справѣ таксы войсковои. На пытанье одного посла, чи правда, що жандармы дôстали порученье выготовити списки всѣхъ осôбъ, признаючихъ ся до соціялізму, и вести ихъ евіденцію — вôдповѣвъ міністеръ, що се не его рѣчь, лишь приналежить до поліціи державнои, однакъ въ данôмъ случаю не мôгъ бы своимъ пôдчиненымъ орґанамъ заказати принятя того рода порученъ. Хто маѣ чисту совѣсть, сей не потребуе побоюватись веденя евіденціи, але щобы аґітаторôвъ мати на оцѣ, сего вымагае взглядъ на публичну безпечнôсть. Вкôнци запевнивъ міністеръ, що въ арміи поважае ся на рôвни всѣ мовы.

Вôдтакъ промовлявъ пос. Веберъ, жалуючи ся, що старшина войскова зле обходить ся зъ вояками. Доказомъ сего численнй самоубійства.

Пос. Поповскій замѣтивъ, що не справедливо, абы однорôчнй охотники, котрй зложили испытъ офіцирскій зъ теоретичныхъ предметôвъ, служили другій рôкъ.

Пос. Енґель жалувавъ ся, що міністеръ не вôдповѣдае прямо на интерпеляціи, але въ загальныхъ промовахъ.

По полемічѣ міністра зъ пос. Ваштымъ, ухвалено єтатъ міністерства оборони краевои и перервано нарады.

Наступила интерпеляція въ справѣ катастрофи въ Дукесъ. Міністеръ Фалькенгайнъ сейчасъ вôдповѣвъ, вôдчитавши справозданье, пôсля котрого погибло 16 людей а 8 тяжко ушкодженыхъ.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ нинѣ, въ пятницю.

Комісія для реформы закона выборчого зôйшла ся вчера на нараду. Презесъ комісіи, бар. Відманъ заявивъ, що вôнъ запросивъ ґр. Таффого яко міністра справъ внутрѣшныхъ, щобы зволивъ явити ся на засѣданю и пояснити становище правительства супротивъ квестіи введеня безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ. — Ґр. Таффе просивъ заявити въ комісіи, що не може заznачити свого становища супротивъ тои квестіи за-для того, бо теперь ведуть ся переговоры що-до програмы правительства, а справа безпосередныхъ выборôвъ стоить въ певнôй звязи зъ тою програмою. — Вывязалась діскусія, чи зачинати діскусію, не знаючи становища правительства, чи нѣ. Бôльшостію ухвалено приступити до ґенеральнои дебаты. Въ тôй дебатѣ першій забравъ голосъ пос. Плєнеръ. Въ деякихъ краяхъ — говоривъ д-ръ Плєнеръ — дуже бажають заведеня безпосередныхъ выборôвъ, бо въ теперѣшнôй ординаціи выборчôй добачають кривду для сѣльскихъ громадъ въ порôвнаню зъ громадами мѣскими. Але що правда, то заведенье безпосередныхъ выборôвъ въ Австріи стрѣчае на деякій трудностя. Причиною заведеня посередныхъ выборôвъ було се, що деякій краѣ стояли на низькôмъ степени просвѣты, отже уважали вôдповѣднымъ, передати сю важну функцію політичну меншому кружкови выборцѣвъ. Зъ поступомъ просвѣты вôдпала та причина въ захôдныхъ провінціяхъ, але завсѣгды можебути важною для всхôдныхъ провінцій, Галичины и Буковины. Длятого зазначено при першôмъ читаню можливôсть, щобы тій краѣ окремо трактувати. До того причиняе ся ще увзглядненье вірілістôвъ, сеи лишень для Галичины питомои институціи. Рôзне выконуванье права выборчого стоить въ звязи зъ результатомъ выборôвъ; въ поодинокихъ краяхъ форма голосованя вôдмѣнна, або устна або письменна. Рôвножь треба обговорити, яка мѣсцевôсть маѣ бути мѣсцемъ вôдданя голосôвъ при безпосереднôмъ голосованю, чи осѣдокъ суду повѣтового, чи поодинокій громады, чи лишь бôльшій громады. Долѣшно-австрійскій соймъ ухваливъ передъ десяти роками законъ, щобы мѣсцемъ голосованя були осѣдки судôвъ повѣтовыхъ и бôльшій громады, але сей законъ не дôставъ санкціи. У Франціи прийшло до того, що мѣсцемъ голосованя єсть головне мѣсто кантону; рôвножь и въ Пруссіи голосують по мѣстахъ повѣтовыхъ, а округъ прускоґо повѣту бôльшій анѣжь нашій громады, але меншій вôдъ округу нашихъ повѣтôвъ судовыхъ. Тожь всѣ тій справы мусять пояснити послы поодинокихъ краѣвъ, а такожь треба мати пôдъ руками статистичный матеріялъ.

На тôмъ покôнчено засѣданье.

Дописи „Дѣла”

Зô Струсова.

[Ще про выборы до теребовельскои рады повѣтовои.]

Вычитавши въ „Дѣлѣ“ о выборахъ до рады повѣтовои въ Теребовли, постановивъ я й собѣ де-що написати, якъ я яко мѣщанинъ розумѣю ту рѣчь, а Васъ Впов. пане Редакторе дуже прошу: не вôдмовте менѣ въ своѣй ґазетѣ трохи мѣсця.

Не знати, чи намъ буде коли лѣпше, а то длятого, що нема межи нами згоды, и черезъ то не можемо нѣколи до нѣчого зъорґанізувати ся такъ якъ иншій народы. И трудно що перепровадити та й пôднести ся морально и економічно. Але я не хочу нинѣ о тôмъ писати, а лише де-що донести про выборы до рады повѣтовои въ Теребовли.

Коли ц. к. намѣстництво розписало селяньскій выборы на день 17 н. ст. сѣчня, то заразъ наше духовеньство внесло поданье до намѣстництва, що въ той день не повинній бути выборы, бо то навечеріе Іорданьске, отже нашій священики не могли бы за-для вôдправы въ церквѣ приѣхати на выборы. И ц. к. намѣстництво змѣнило день выборôвъ зъ 17-го на 16-го.

И зôбрали ся делеґаты 16-го сѣчня до Теребовлѣ. Поляки самі поставили трехъ священикôвъ рускихъ на кандидатôвъ, — видко зъ того, що зачинають зъ нами бôльше числити ся. Поставили оо.: Билиньского зъ Илавча, каноника Залуцкого зъ Теребовлѣ и Тимуса зъ Гумнискъ. А комітетъ рускій додавъ на своихъ карткахъ ще: о. Ивана Воляньского, знаного цѣлому свѣтови орґанізатора американскихъ Русинôвъ та й дуже прихильного народови въ Галичинѣ, и неменче знаного зъ прихильности для народу и дѣяльного о. Цегельского зô Струсова. И тій люде, знанй въ цѣлôй околици, були бы легко перейшли, абы бувъ не вмѣшавъ ся въ тую справу — бодай не казати — попôвскій сынъ, котрый тыхъ двохъ кандидатôвъ де мôгъ то мазавъ а вписувавъ себе та й другого подôбного собѣ, и черезъ кôлька голосôвъ мусѣли оба нашій апостолы народа упасти. Самъ не знаю, що маю на то сказати, хиба слова Ісуса Христа: Боже вôдпусти имъ, бо самі не знають, щó чинять.

И де-жь мы годнй до чого дôйти, коли одній працюють, а другій тото само псують, а люде не знають: що на то говорити? Мы повинній брати пôдъ тымъ взглядомъ примѣръ зъ Полякôвъ, бо тій якъ поставлять якихъ кандидатôвъ, то всѣ тримають ся купы а не дѣлять ся на партіи, — бодай при выборахъ селяньскихъ всѣ вже однако йдуть, не уважають навѣть на то, хочь-бы кандидатъ бувъ кому особистый неприятель, — бо де йде о справу народу, тамъ все инше вôдсуваєсь на бôкъ. А у насъ роби що хочь! — якъ то кажуть: одно тягне до лѣса, друге до бѣса. И черезъ то кожда справа упадае. Мы маємо богато силы и зъ нами бы инакше ще числили ся, якъ бы мы купы тримали ся, бо бы видѣли, що мы таки щось значимо, а зробити потрафимо для добра нашихъ селъ.

Дуже прошу Васъ, пане Редакторе помѣстити въ „Дѣлѣ“ тыхъ моихъ кôлька слôвъ щиром правды.

І. С. мѣщанинъ струсôвскій.

НОВИНКИ.

— **Товариство рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“** урядже, якъ мы вже попередно згадували, 28 н. ст. сѣчня въ суботу въ великôй сали „Народного Дому“ забаву зъ танцями. Початокъ о год. 9-ôй вечеромъ. Вступъ на салю вôдъ мужчинъ 1 зр., женщины платять 60 кр., білетъ фамілійный на 4 особы 2 зр. 50 кр. Якъ зачуваємо выбирають ся на тую забаву не тôлько ремѣсники нашій та промысловцѣ, але такожь и інтеліґенція наша, щобы Зорянамъ дати довôдъ узнаня за ихъ рухливôсть. Впрочѣмъ забавы „Зорѣ“ були все такъ аранжованй, що и аристократія могла брати въ нихъ участь и все добре удавали ся. Маємо новну надѣю, що и на сей разъ удадуть ся

— **„Руска Бесѣда“ въ Самборѣ** устроює въ своихъ комнатахъ вечерокъ зъ танцями въ четверъ дня 2 н. ст. лютого. Вступъ вôдъ особы выноситъ 1 зр. Позаякъ осôбній запрошеня не будуть розсилатись, то просимо се оповѣщенье приняти за запрошенье. — Вôдъ выдѣлу „Рускои Бесѣды“ въ Самборѣ.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичъ** выѣзджае завтра на посвященье церкви до Довгои, въ калускôмъ деканатѣ.

— Вѣсть подану „Галичанином“ про **назначенье суфраґана епископови перемыскому д-ру Пелешеви** — за-для чого мавъ два разы приѣздити до Львова д-ръ Теофіль Сембратовичъ зъ Вѣдня и мали вôдбуватись конференціи намѣстника зъ митрополитомъ, — треба брати лишь яко поголоску.

— **Прк вчерашныхъ выборахъ до рады мѣста Львова** побѣдила ліста комітету горожаньского дôставши 2,551 голосôвъ. Ліста комітетôвъ сполученыхъ перенала, осягнувши 1732 голосôвъ. Зъ Русинôвъ знаходять ся на побѣдившôй лістѣ имена: Іосиф Левицкій сов. суд., д-ръ Дамянъ Савчакъ член выдѣлу краєвого, д-ръ Щастный Сельскій лѣкар проф. универс. д-ръ Исидоръ Шараневичъ, пере плетникъ Михайло Сембратовичъ и о. Адольф Василевскій. [Изъ засѣдавшихъ въ радѣ попередн кадепціи не бачимо на лістѣ: крил. о. А. Бачиньского, сов. о. Вас. Ильницкого и проф д-ра Петра Стебельского.] При вчерашныхъ выборахъ предпринято всякій средства осторожност абы не повторивъ ся скандалъ пофальшованя результату выборôвъ, якъ се стало ся торôкъ. Че резъ полудне переховано опечатанй урны з картками въ замкненыхъ на два ключѣ скриняхъ умысно на тую цѣль справленыхъ.

— **Змѣны персональнй въ судахъ галицкихъ.** Міністеръ судôвництва перенѣсъ судью повѣтовои Мих. Любовича зô Збаража до Добромиля. Судьями повѣтовыми именованй: адъюнктъ суду повѣтового въ Микулинцяхъ Іос. Дроздовскій до Збаража, адъюнкты судовй Мих. Кушнѣрь въ Зо лочевѣ для Зборова, Мих. Кульчицкій въ Коломыи для Богородчанъ, адъюнктъ суду повѣтово го въ Стрыю Вінк. Цѣхоцкій для Гусятина адъюнктъ судовый въ Бережанахъ Конст. Прав вецкій для Белза. Адъюнктами судовыми именованй адъюнкты судôвъ повѣтовыхъ: Жигм. Дворскій въ Заставнѣ для Черновець, Вас. Туданъ для Селятина и Юл. Губріхъ для Заставнои.

— **Посломъ до рады державнои** зъ бôкъ [illegible] постлости въ округѣ выборчôмъ Бережан[illegible] выбран д-ра Едварда Падлевского 33 голос[illegible] Контрк кандидатъ Мечиславъ Онишкевичъ [illegible]жавъ 3 голосы.

— **Що пре нашого селянина до еміґрації** [illegible] въ числ 2-гôмъ „Дѣла“ зъ дня 16 н. ст. сѣчня [illegible]атил мы були допись зъ Борщѣвщины, де описуе с противзаконне поступованье екзекутора податко вого зъ Мѣльницѣ Посуховского зъ мешканцям села Иваня пустого. Въ такій самый способôбъ го сподаривъ сей екзекуторъ и въ селѣ Худикôв цяхъ. Дня 19 н. ст. сѣчня прийшовъ вôнъ д згаданого села, щобы перевести фантованье з залеглй податки. Якъ переводило ся фантованъ досыть буде навести отъ хочь бы сей примѣръ Въ Худикôвцяхъ есть двѣ Анны Андруникъ, одн зъ пôдъ н-ру дому 140, друга зъ пôдъ н-ру 4 Перша зъ нихъ выйшла передъ двома лѣтами д Россіи, вынаймивши хату одному громадянинов котрый въ свôй часъ плативъ все точно податок за хату. Друга Анна Андруникъ выйшла въ Ху дикôвцяхъ за мужъ за Ивана Кирилова. Коли-ж теперь прийшовъ Посуховскій до Худиковець за явивъ, що маѣ зафантувати першу Анну Андру никъ за 14 зр. 41 кр., а що тота Андруник выйшла до Россіи то вôнъ взявъ ся до другои говорячи, що ему „байдуже, котру буде фанту вати, кобы лише своѣ осягнувъ“. Тымчасомъ другои Андруникъ не було нѣчого, що можна бы було зафантувати и длятого Посуховскій порадивъ собѣ въ той способôбъ, що забравъ єи чоловѣков быка. Не помогли нѣякій просьбы Кирилова ани єго представленя, що вôнъ нѣчого не виненъ, бык взяли и повели до громадскои канцеляріи, щобы заразъ ліцитувати. Доведеный до розпуки зôбравъ Кирилôвъ все своѣ добро та посадивъ жѣнку дѣти на сани, намѣряючи еміґрувати якъ стôй до Россіи. По дорозѣ зайшовъ бѣдолаха до священика, хотячи зъ нимъ розпрощати ся та пожалу ватись на свою кривду. — Зъ трудомъ задержавъ священикъ селянина въ селѣ, а коли увидѣвъ въ єго книжочцѣ податковôй, що вôнъ всѣ податки заплативъ и що претенсіи Посуховского лишчиста напасть, удавъ ся до канцеляріи громадскои щобы екзекуторъ вôддавъ Кирилову неправно за грабленого быка. Однако п. Посуховскій не хотѣвъ навѣть слухати священика и ажь коли той загрозивъ єму, що зателеґрафуе до намѣстництва и представить цѣлу справу, казавъ екзекуторъ выпустити быка, заявляючи зъ цинізмомъ, що Кирилôвъ не довго буде нимъ тѣшити ся, бо на 30 сѣчня вôнъ зновъ прийде и заграбить его.

— **Новый урядъ почтовый** вôйде въ житье дня 1 н. ст. лютого с. р. въ Скварявѣ, въ повѣтѣ золочѣвскôмъ. Округъ доручень сего уряду будуть становити громады и обшары двôрскій: Скварява и Острôвчикъ пôльный.

— **Нова школа реальна.** Противники латины и греки выступають вôдъ давна зъ теоріею, що наука тыхъ языкôвъ въ школахъ злишна, бо молодѣжь може зъ нею запôзнати ся о много скорше и лѣпше, если буде читати знаменитій творы тыхъ языкôвъ у взôрцевыхъ перекладахъ. Часъ, якій зыскано бы въ той способôбъ на науцѣ языкôвъ старинныхъ, зможе она посвятити на науку языкôвъ новочасныхъ, необходимыхъ до житя, а маючихъ рôвножь богату літературу. Ся теорія маѣ теперь перейти въ Галичинѣ огненну пробу. Краєва рада школьна переводить еи въ школахъ реальныхъ. Пôсля новыхъ плянôвъ, затвердженыхъ вже міністерствомъ, будуть рôзнитись школы реальній вôдъ ґімназій тымъ, що не буде въ нихъ науки языкôвъ старинныхъ а заведе ся: 1) наука мітольоґіи и геройскихъ переказôвъ Грекôвъ и Римлянъ при лектурѣ польскôй въ низшихъ клясахъ и читанье взôрцевыхъ творôвъ літературы грецкои и римскои въ польскихъ перекладахъ въ клясахъ высшихъ; 2) науку языка француского по-при языкъ и літературу нѣмецку; 3) розширенье и поглубленье математики и рисункôвъ. Надъ выготовленьемъ сего пляну працюе теперь рада

шкôльна, а одною зъ єи задачь въ тôмъ напрямѣ єсть выданье читанокъ, обôймаючихъ переклады літературы клясичнои зъ потрѣбными поясненями исторично-літературными. Новый плянъ науки вôйде въ житье зъ днемъ 1 н. ст. вересия с. р., а по кôлькохъ лѣтахъ буде можна осудити, якъ згадана теорія выглядае въ практицѣ.

— **Зъ Лошнева въ Теребовельщинѣ** пишуть: „Праздникъ Богоявленія Господного обходили мы тутъ такъ величаво, що й не тямимо, чи коли такъ обходжено. До звеличеня свята причинивъ ся латиньскій парохъ мѣсцевый, Всч. о. Л. Войнаровичь, котрый спросивъ своихъ парохіянъ и зъ величавою процесією выйшовъ зъ костела въ ту пору, коли й наша процесія ишла, такъ що обѣ разомъ зôйшли ся. Цѣлый похôдъ пôшовъ надъ рѣку и тамъ оба священики, греко католицкій и латиньскій посвятили воду. По водосвятю вернули всѣ разомъ до костела и тамъ Русины пôдъ проводомъ Всч. о. Левицкого вôдспѣвали о. Войнаровичеви грôмке многая лѣта за єго прихильнôсть до насъ. Тогдѣ вôнъ у костелѣ привитавъ насъ щирыми та теплыми словами и загрѣвъ насъ до братньои любови межи Русинами а Поляками. Вôдтакъ при спѣвѣ набожныхъ пѣсень вôдпровадивъ насъ ще зô своими парохіянами ажь до брамы нашои церкви и ажь тутъ попращавъ ся щиро зъ о. Левицкимъ. Таке звеличанье нашого обряду и свята зô стороны Всч. о. Войнаровича зробило на насъ дуже велике вражѣнье“.

— **Аґітація за польскою жалобою народною у Львовѣ** выродила ся въ орґанізованый тероризмъ. Про нападъ на салю товариства Gwiazd-ы доносили мы онодгы, однако на тôмъ не скôнчилось. Дня 20 н. ст. сѣчня о 11-тôй годинѣ въ ночи выбито въ тôй-же сали 27 вôконъ и облито занавѣсы при вôкнахъ та помôстъ вітріолемъ. Gwiazd-а потерпѣла въ наслѣдокъ того шкоду на 50 зр. Другого дня рано одержавъ выдѣлъ товариства письмо, пôдписане трема хрестами, въ котрôмъ якійсь „выконуючій комітетъ жалобы народовои“ доносить, що вечеромъ выбило 30 людей 27 вôконъ и обѣцюе, що на будуще выбье ся ще бôльше шибъ. Вôдломки зелѣза и фляшки зъ вітріолемъ находять ся въ поліціи, котра веде въ тôй справѣ слѣдство. На день 1 н. ст. лютого заповѣли ремѣсники другу забаву зъ танцями. Треба замѣтити, що товариство Gwiazda маe кождого року зъ устроюваныхъ забавъ около 1.500 зр. доходу, котрый призначуе ся на фондъ вдôвъ и сирôтъ по ремѣсникахъ, членахъ товариства. — Характеристичне и то, що редактôры польскихъ часописей, котрі напечатали вôдозвы ремѣсникôвъ противъ жалобы, а то: Плятонъ Костецкій и Осташевскій-Бараньскій, одержали вôдъ згаданого „выконуючого комітету“ письма зъ погрозами и стрычками.

— **Фіскалізмъ.** Въ грудни 1892 выдала краєва рада шкôльна до ч. 17727 таке розпорядженье: „Въ наслѣдокъ вôдозвы краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ зъ дня 31 н. ст. липня 1892 ч. 22445, повѣдомляе ся окружну раду шкôльну, що вôдповѣдно до постановъ позиціи тарифы 40 закона зъ дня 13 грудня 1862 р. (В. з. д. 89), пôдлягають належитостямъ вôдъ номінаційного декрету платнѣ посады, въ тôй позиціи тарифы наведенѣ, безъ огляду на се, чи они постôйнѣ чи провізоричнѣ. Послѣдна рôзниця вплываe лише на высоту квоты, котра бере ся за основу вымѣру належитости по мысли §. 16 закона зъ дня 9 лютого 1850 р. (В. з. д. 50), наведеного при позиціи тарифы 40. Наколи бо основою вымѣру належитости при провізоричныхъ посадахъ уважають ся потрôйнѣ рôчнѣ поборы, то при постôйныхъ посадахъ беруть ся за основу 10-кратнѣ такій-жь поборы Въ виду того пôдлягають тôй належитости такожь посады тымчасовыхъ учителѣвъ и учительокъ шкôлъ народныхъ и длятого поручае ся окружнôй радѣ шкôльнôй, повѣдомлювати о кождôмъ наданю такои посады урядъ податковый.“ Доси платили тѣ учителѣ лише таксу вôдъ декрету, котрі одержали посады постôйнѣ, теперь-же будуть єи платити и всѣ учителѣ провізоричнѣ. Въ додатку говорять, що краєва дирекція скарбу зажадала вôдъ окружныхъ радъ шкôльныхъ выказу всѣхъ провізоричныхъ учителѣвъ именованыхъ давнѣйше, щобы имъ вымѣрити таксу вôдъ номінаційного декрету. Отже деякимъ учителямъ хиба на тото пôдвысшено платню, щобы було зъ чого оплачувати скарбовѣ належитости. Дѣйстно фіскалізмъ дôйшовъ вже у насъ до неможливыхъ границь!

— **Катастрофа зелѣзнича.** Онодгы вечеромъ въѣхавъ поспѣшный поѣздъ, ѣдучій до Вѣдня на стації Квебелькутъ на Угорщинѣ на поѣздъ товаровый. Въ наслѣдокъ того наступила катастрофа въ котрôй потерпѣло кôлькохъ подорожныхъ легкѣ скалѣченя. Зъ прислуги зелѣзничои покалѣченыхъ єсть 4 особы, а одинъ чоловѣкъ убитый на мѣсци.

— **Директоромъ львôвскои школы промысловои** именованый архитектъ Жигмонтъ Горголевскій, краєвый инспекторъ пруссій въ Гільдесгаймѣ.

— **Середъ пôдозрѣныхъ познакъ** занедужавъ сими днями одинъ селянинъ въ Рѣпнику, короснянского повѣта. Симптомы кажуть догадуватись, що се холера, длятого выѣхала до Рѣпника комісія санітарна для сконстатованя якости недуги.

— **Вôдчитъ зъ области правничои,** заповѣдженый адвокатомъ д-ромъ Ив. Должицкимъ, вôдбувъ ся дня 23 н. ст. сѣчня въ Бродахъ при численнôй участи селянъ. Вôдчиту, читаного въ рускôмъ языцѣ, выслухали зôбранѣ зъ великою увагою. По вôдчитѣ пояснивъ слухателямъ посолъ о. Сѣрко, що найлѣпшимъ средствомъ уникненя судовыхъ коштôвъ єсть говорити правду, а щобы не програти процесу, треба точно являти ся на термінахъ. Вкôнци подякувавъ о. Сѣрко прелеґентови за выголошеный вôдчитъ.

— **Електричный трамвай.** Члены львôвскои мѣскои комісіи, выбранои для введеня електричного трамваю у Львовѣ, выѣзджають сими днями до Дрездна, щобы бути присутными при пробахъ зъ ваґономъ, порушуванымъ ґазовымъ мотôромъ. Пробы розпочали ся дня 10 н. ст. сѣчня въ присутности многихъ заграничныхъ инжінерôвъ. Въ складъ комісіи выбираючои ся зô Львова до Дрездна, входять: директоръ мѣского уряду будôвничого Гохберґеръ, проф. політехніки бар. Гостковскій и механікъ Рихновскій.

— **Нещасній пригоды на провінціи.** Въ Коршевѣ въ пов. коломыскôмъ, дня 10 с. м. загорѣла на смерть 20-лѣтна Явдоха Семчукъ — Въ Конюшкахъ въ Рогатинщинѣ номеръ дня 5 с. м. господарь Андрухъ Двулѣтокъ и єго дволѣтна донька Марися. Они вже спали, коли въ хатѣ вôдъ печи затлѣвъ ся бальокъ въ стѣнѣ. Наставъ такій дымъ и чадъ, що задушивъ обоихъ. Жѣнки Двулѣтка не було тогды дома. Коли она рано прийшла до хаты, вже були обоє неживѣ. — Въ Бѣлокерници въ Пôдгаєччинѣ склалась дня 8 с. м. страшна пригода. Наймитъ Павло Малый, знаный въ селѣ зъ того, що хотѣвъ собѣ передъ двома роками присвоити чуже добро, прийшовъ того дня до горальнѣ и влѣзъ не знати по що до т. зв. бражарки въ стайни, де волôвъ выпасали. Саме тогды мели пускати до бражарки брагу. Робôтникъ, що то робивъ, давъ три разы знакъ, що пускае брагу, а Павло Малый таки не послухавъ того и не вылѣзъ зъ бражарки Тымчасомъ зъ кôтла выпустили брагу и она такъ попарила Малого, що хочь вôнъ вылѣзъ заразъ зъ кади, то до добы померъ.

— **Огнѣ.** Въ Лѣсеничахъ пôдъ Львовомъ погорѣвъ деревляный будынокъ коло бровару, въ котрôмъ мѣстивъ ся прирядъ до смоленя бочокъ. Небезпечнôсть була велика, бо огонь мôгъ обняти и сусѣдный чотироповерховый будынокъ, де було за 120.000 зр солоду и ячменю. Згорѣло 500 бочокъ и два возы смолы, загальнои вартости 5000 зр. Коли львôвска сторожа огнева прибула на мѣсце, то вже огонь бувъ погашеный. Бочки и смола не були обезпеченѣ лише деревляный будынокъ. — Дня 14 сѣчня с. р. згорѣла на обшарѣ двôрскôмъ въ Колодѣѣвцѣ, въ повѣтѣ станиславôвскôмъ, стайня, а въ нѣй 30-теро худобы. Сама стайня була обезпечена, а худоба, власнôсть арендатора Винярского, не була обезпечена за-для чого стративъ вôнъ 3.000 зр. Огонь взявъ ся зъ неосторожности. — Дня 4 сѣчня по пôвночи погорѣла въ Жидачевѣ Текля Мацукова Шкода выноситъ 200 зр. — Передъ кôлькома днями згорѣвъ у Вѣдни маґазинъ товарôвъ японьскихъ и хиньскихъ „Пôдъ Мікадомъ“, а причиною пожару мала бути хибна конструкція въ електричнôмъ освѣтленю. Огонь тревавъ около годины а мимо того страта выноситъ бôльше якъ 100.000 зр.

— **Въ Черници** въ повѣтѣ брôдскôмъ зъ дня 14 на 15 с. м. убивъ хтось дитину Настки Тимакевичь. Хто єи убивъ, поки-що не знати. Тымчасомъ увязнено пôдозрѣнѣ особы и брôдскій судъ веде зъ ними слѣдство.

— **Смерть на морозѣ.** Теперѣшнѣ морозы позбавили неодного чоловѣка вѣка. Отъ теперь доносять зъ провінціи про такѣ выпадки несподѣваної смерти на морозѣ. На самъ Йорданъ вечеромъ вертавъ Войтѣхъ Курась, селянинъ зъ Зарѣча въ повѣтѣ ярославскôмъ, зъ лѣса зъ дровами. На дорозѣ зъ Порохника до Зарѣча застрягъ селянинъ зъ саньми въ снѣгъ и нѣякимъ чиномъ не мôгъ зô снѣгу выдобути ся. Радъ-не-радъ постановивъ собѣ чекати до рана. А тымчасомъ вôнъ рана не дôждавъ, бо замерзъ; о 5 год. рано найшли єго неживого. — Другій выпадокъ бувъ въ Краснôмъ. Пôдъ Краснымъ въ поли закопана картофля въ ямахъ. Одна така яма була выбрана. И въ тôй ямѣ найшли люде тринацятьлѣтного хлопця. Бувъ то сынъ Парашки Матисъ зъ Красного. Мати высылала єго звычайно до сусѣдныхъ сѣлъ за прошенымъ хлѣбомъ. Отже вôнъ, видко, вертавъ уже до дому, змерзъ дуже и сховавъ ся на хвилю въ яму зъ бараболѣ. Тамъ вôнъ и замерзъ.

— **Румъ и аракъ.** Вôтчиною обохъ тыхъ торговельныхъ артикулôвъ суть Индіи всхôдні и захôдні. На ихъ фабрикацію вплываютъ головно по-при мѣсцевѣ обставины такожь природнѣ услôвія. Мѣсцемъ выробу руму суть въ першôмъ рядѣ Индіи захôдні, арзку Индіи всхôдні. Румъ выробляе ся зъ мелясы соку цукровои трости, розпущае ся єи водою, даeсь тôй мѣшанинѣ ферментувати а вôдтакъ дестилюeсь єи. Найважнѣйшѣ мѣсця выробу руму суть островы: Ямайка, Куба, Ст. Тома, Мартінікъ и ин. До выробу араку уживае ся на Цейльонѣ богатого въ цукоръ соку зъ цвѣтôвъ пальмы кокосовои, на Явѣ, побережи Малябарскôмъ, въ Сіямѣ и ин. рижу, котрого мука замѣняе ся на цукоръ а алькоголь зъ выферментованои течи дестилюе ся и ректіфікуе. — Пôсля гадки фабрикантôвъ зависить доброта араку головно вôдъ приряженя рижевого солоду. Закраска араку походить вôдъ єго переховуваня въ дубовыхъ бочкахъ; де хотять мати аракъ ясный якъ вода, очищують єго при помочи кôстяного угля. Такожь и свѣжо дестильованый румъ не маe барвы и лише вôдъ бочокъ дôстаe жовту закраску. Кождый край маe свôй спеціяльный способъ выробу, незвѣстный въ иншихъ краяхъ, въ наслѣдокъ чого румъ и аракъ выказують великій рôзницѣ въ смаку и красцѣ; на пр. на Мадаґаскарѣ додають до нихъ листки конюшины, де инде листки бросквы, кору акаціи и т. ин.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ греко-кат. комітетови парохіяльному въ Бахурѣ 100 зр. на докôнченье будовы церкви. — У Львовѣ померъ совѣтникъ высшого суду краєвого д-ръ Едвардъ Зенеґъ-Шафферштайнъ въ 49-ômъ роцѣ житя.

Наука, штука и література.

— **Въ книгарни Ставропигійскôй** у Львовѣ можна дôстати портретъ Преосв. д-ра Юл. Пелеша по цѣнѣ 8 кр. за штуку. Дохôдъ призначеный на фондъ перемыского товариства дякôвского. Портретъ зовсѣмъ удачный.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ именувавъ контрольора почтового Юл. Глодиньского въ Тарновѣ начальникомъ почты въ Горлицяхъ; контрольора головнои касы Ант. Долежаля въ Краковѣ контрольоромъ почтовымъ тамъ-же, контрольора Людв. Сикорского въ Тарновѣ контрольоромъ головнои касы у Львовѣ, офіціяла Стан Сидоровича въ Залѣщикахъ начальникомъ почтовымъ тамъ-же и офіціяла Айтала Колянковского въ Станиславовѣ контрольоромъ почтовымъ въ Дрогобичи. Дальше именувавъ міністеръ торговлѣ практикантôвъ почтовыхъ: Игн. Болобоньского и Брон. Спернола а такожь експедиторôвъ почтовыхъ Авр. Хармана и Стан. Бранка асистентами почтовыми, а дирекція почтъ призначила: Болобоньского до Львова, Спернола до Сокаля, Хармана до Щаковои и Бранка до Живця.

— **Перенесеня.** — Намѣстникъ перенѣсъ концепіста намѣстництва Володим. Бентковского зъ Старого мѣста до Ряшева и практиканта концептового Вікт. Луцкого зъ Лимановои до Турки.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи у Львовѣ** зложивъ въ нашôй адміністраціи Вп. Петро Побѣгущій, учитель въ Гаяхъ пôдъ Львовомъ, зôбранѣ у Вп. Жачкевичевъ въ часѣ домовои забавы 3 зр., котрѣ дня 8 н. ст. грудня 1892 доручено дирекціи згаданои ґімназіи. — Крôмъ того надôславъ на руки нашои адміністраціи о. І. Яюсъ зô Стенятина коло Сокаля дня 10 н. ст. грудня 1892 р. 9 зр. зôбраныхъ на соборчику. Именно зложили Всч. оо.: І. Яюсъ 1 зр., Н. Роздѣльскій 1 зр., Е. Криницкій 1 зр., Т. Ковальскій 1 зр., М. Левицкій 1 зр., М. Миколаєвичь 1 зр., А. Филевичь 1 зр., Я. Корчиньскій 1 зр., М. Кишакевичь 50 кр. и С. Лонцкій 50 кр. — Дня 12 н. ст. грудня надôславъ о. Яюсъ дальше 2зр. 45кр. натую саму цѣль, зôбраныхъ вôдъ Всч. оо.: И. Гойдиша 1 зр., М. Кишакевича 50 кр. и М. Фолиса 95 кр. — Жертвы тѣ передано пôдъ высше наведеными днями Дирекціи академичнои ґімназіи.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 27 сѣчня. Цѣсарь вручивъ прімасови угорскому, Васаріому, и нунцієви Галімбертіому біреты кардинальскѣ.

Райхенберґъ 27 сѣчня. Рада громадска числить теперь 17 лібералôвъ а 28 нѣмецкихъ національôвъ.

Берлинъ 27 сѣчня. Цѣсарь Вільгельмъ пôднѣсъ такій тоастъ въ честь царя: Въ цари бачимо передо всѣмъ представителя давныхъ традицій монархістичныхъ, представителя приязныхъ и сердечныхъ вôдносинъ, якѣ лучили єго зъ моими предками. Тожь пôднесѣмъ окликъ: Єго царскому Величеству многая лѣта! — Царевичь дякувавъ за сей тоастъ.

Парижъ 27 сѣчня. Въ парляментѣ велась діскусія на тôдприще выдаленыхъ кореспондентôвъ ґазетъ. [illegible]къ ухвалено въ будженѣ рубрику „тайнѣ фонды“.

Римъ 27 сѣчня. Въ справѣ обманьствъ въ банку римскôмъ мають наступити численнѣ увязненя послôвъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. д-ръ А. Ч. въ Б. „Нива“ замовлена 20 с. м. и буде Вамъ доходити мабуть посередно черезъ тамошный урядъ почтовый. — **Вп. О. Ч. въ Ост. Такъ.** — **Вп. С. Доб. въ Бѣл.** До кôнця 1892 р. — **Вп. К. Куз. въ М.** Вписано 4·50 зр. за IV. кварталъ 1892 р. а 4·50 зр. на І. кварталъ 1893 р. — **Вп М. Ив. въ Рож.** Годимо ся, лишь просимо слова додержати. Належить ся намъ 21 зр. а за п. Нав. 7·50 зр. — **Вп. Г. Гор. въ Вин.** Одержали. — **Вп. А. Зд. въ Кр.** Переписка вôдносила ся не до Васъ, позаякъ заплачено до кôнця червня 1893 р.

Надôслане.

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записôвъ довгу державного, акцій и облігацій першенъства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ-Пятицерквы, Семигородскои, Лупкôвскои, угор.-захôднои, Пріорітеты зелѣзниць: пôвнôчно-всхôднои та захôднои І и ІІ емісіи, — вôдтакъ паперы опроцентованѣ въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пôвнôчно-всхôднои, 6% угор. пріорітеты зел. пôвн.-всхôднои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсія пôсля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичь

открылъ

адвокатскую канцелярію

въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 6—12

Средства десінфекційнѣ, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „**КОПЕРНІКОМЪ**“

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґы, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Уздôбнена кравчиха

знаючи такожь и шитье бѣля, — глядае занятя въ мѣсци або на провінціи. — М. Ф. вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла“. 4534

Самостôйный зарядъ дому

и веденье господарства домового або такожь опѣку надъ дѣтьми — може приняти сейчасъ честна особа зъ доброго дому. Зголошувати ся до проф. Литиньского Львôвъ ул. Сапѣги число 17. 4553 2—3

Выробы зъ ґумы и кавчука 4331 73—?

гиґієнічнѣ, хірурґічнѣ, до плеканя недужихъ и для полôжниць. (Спеціяльности паризкѣ пôдъ дискрецією) высылае за послѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краєвскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый нажаданье даромъ и оплатно.

Новѣ уніформы

для урядниковъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй бôдь многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленѣ.

Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядниковъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство Просвѣта

по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

ГОТЕЛЬ МЕТРОПОЛЬ

У ЛЬВОВѢ

при улици Паньскôй, рôгъ Пекарскои ч. 2.

Будованый и устроєный пôсля найновѣйшои, найдогôднѣйшои и найвеличавѣйшои системы, а то зъ прегарною обставою комнатною, освѣтленьемъ електричнымъ и водопроводами, вразъ зъ ресторацією, кавярнею, складомъ винъ и т. п.

Симъ повѣдомляе ся Вп. П. Т. Публичнôсть, що готель отвореный зъ днемъ 21 сѣчня с. р. и можна надѣяти ся, що мѣрною цѣною, практичною, скорою и ретельною послугою зъєднае собѣ загальне довѣрье.

ИВАНЪ ВАЖНЫЙ

вынаймаючій готель „Метрополь“ и властитель торговлѣ корѣнною та винъ ул. Чарнецкого ч. 2. 4537 2—5

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ

вôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Milleſleurs и т. д Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д

Перфумы королевои Марисеньки знамен фляконъ 2 зр.

Вода львовска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довгого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до розприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскѣ знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Суконницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2. 3747

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 12. Львôвъ, Субота 16 (28) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ дня 28 н. ст. сѣчня 1893.

Якъ треба розумѣти лібералізмъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ, о тôмъ давъ намъ понятье проводиръ ихъ, д-ръ Плѣнеръ.

Якъ мы вже доносили, вôдбула сими днями засѣданье комісія рады державної, выбрана до пôдготовленя справы безпосередныхъ выборôвъ посольскихъ изъ громадъ сѣльскихъ. Розходилось именно о то, щобы меншôй посѣлости признати що-до выборôвъ рôвне право зъ жителями мѣстъ и зъ бôльшою посѣлостію. Двомъ послѣднымъ родамъ выборцѣвъ пруслугуе вôдъ початку еры конституційнои право являтись кождому лично при урнѣ выборчôй и свобôдно, бо навѣть картками, вôддавати голосы свои. Противно-жь селянинъ уважаеєь лишь правыборцемъ, выбираѣ зъ посередъ себе выборцѣвъ, а тѝ доперва вôддають голосъ свôй на посла, и то устно, отже звычайно пôдъ пресією, навѣть великою пресією рôзнородныхъ тероризаторскихъ чинникôвъ.

Згадана комісія рады державної не могла — можна догадатись, длячого, — довшій часъ зôбратись на засѣданье. Въ наслѣдокъ того поставлено въ радѣ державнôй навѣть кôлька разôвъ интерпеляцію до головы комісіи въ справѣ сеи великои байдужности для такъ важного дѣла. Вкôнци комісія зôбралась и щобъ, нѣчого не зробити, заявила заразъ на вступѣ, що она передовсѣмъ рада бы выслухати голосу гр. Таффого: якъ вôнъ глядить на тую дразливу для консерватистôвъ справу? Голова комісіи заявивъ вôдтакъ, що вôнъ усе бувъ въ переднокоях гр. Таффого и проспвъ его, щобъ на хвилинку зволивъ зайти на засѣданье комісіи и схотѣвъ дати въ тôмъ взглядѣ Wink-a... Але гр. Таффе вôдказавъ ся, и то по причинѣ, що справа безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ єсть такожь предметомъ переговорôвъ [радше „гендлѣвъ“] межи кабінетомъ а консерватистами [Поляками и клюбомъ Гогенварта] при укладаню новои програмы — и вôнъ не хотѣвъ бы передъ часомъ высказувати свого погляду.

Дôставши таку вôдправу вôдъ гр. Таффого, комісія ледви не розбѝшлась, не порѣшивши нѣчого. Зъ клопоту выбавивъ ѣи лише д-ръ Плѣнеръ, шефъ лібералôвъ нѣмецкихъ, котрый въ засадѣ заявивъ ся за безпосередными выборами зъ курія сѣльскои для всѣхъ краѣвъ коронныхъ Долитавщины, але зъ выимкою Галичины и Буковины. Мотивомъ до того була мнима обставина, що оба тѝ краѣ коронні стоять въ Долитавщинѣ на найнизшôмъ ступени культуры духовои, а селяньство тыхъ краѣвъ єсть такъ темне, що гôдне лишь платити податокъ, всякѝ додатки до податкôвъ, проливати кровь на боєвищахъ и терпѣти що року тяжкѝ переднôвки, але вôддавати голосъ свôй свобôдно до урны выборчои, сего селяньство то не гôдне. Наколи-бъ отже конче вже треба рѣшити сю справу въ користь сѣльскои курія, то вôнъ — д-ръ Плѣнеръ — признавъ бы право безпосередныхъ выборôвъ всему селяньству долитавскому, лишь не селянамъ галицкимъ та буковиньскимъ, бо — того не бажають собѣ панове Поляки зъ „кола“ и Румуны зъ клюбу Гогенварта.

Отъ що значить лібералізмъ нѣмецко-жидôвскій д-ра Плѣнера! Засада лібералізму єсть у него, але лишь въ теорія. Въ практицѣ вôнъ же-жь брутальный консерватистъ и ретроґрадъ та ще не зъ пересвѣдченя, але задля интересу, за-для доброи комітивы зъ другими клюбами, о котрыхъ ласку стараѣсь заѣдно яко вѣчный кандидатъ до портфелю міністеріяльного.

Мы розумѣемо, що убитье справы безпосередныхъ выборôвъ зъ курія сѣльскои лежить въ интересѣ нашои „сполечнои єрархія“, котра при безпосередныхъ выборахъ не въ силѣ була бы зъѣднати собѣ звѣстными средствами „зауфаніе“ великои масы выборцѣвъ, — але за яку мару крушить копіе лібералъ нѣмецкій въ оборонѣ такои ретроґрадности и выгоды польскои шляхты? Мы навѣть надѣемось, що партизанты д-ра Плѣнера соромились бы такъ явно и выразно плювати въ очи рôвноправности и поступови. Однакожь на всякій случай meminisse juvabit тѝ дикѝ и дивнѝ понятя д-ра Плѣнера о галицкôмъ селяньствѣ и пригадати ему при нагодѣ контрастъ, въ якій попавъ ся, хотячи сполучити шумну теорію лібералізму зъ текою міністеріяльною..

Наколи бы вôдтакъ въ повнôй радѣ мавъ перейти законъ о безпосередныхъ выборахъ зъ сѣльскихъ курій, а вôдъ того права мали бы бути выключенѝ Галичина та Буковина, то симъ нароблено бы страшного заколоту въ нашихъ и такъ дуже сумныхъ вôдносинахъ конституційныхъ. Противъ такого выимкового обезправленя селянъ галицкихъ та буковиньскихъ запротестувавъ бы цѣлый станъ селяньскій тыхъ краѣвъ дуже рѣшучо, не выймаючи селянъ мазурскихъ. Надужитя, деморалізація селянъ при выборахъ пôдкупствами и терроризмъ суть у насъ за надто глубокою язвою, якъ щобы правительство могло все те довше терпѣти. Чей-же правительство докладно повинно знати, що селянинъ нашъ дуже тяжко вôдчуваѣ свою кривду на тôмъ поли. Вôнъ емігруѣ нинѣ пôдъ гнетомъ певно економічнои нужды, але — не дасть ся заперечити — въ якôйсь мѣрѣ и по причинѣ невдоволеня зô свого положеня конституційного. Доливати олѣю до того невдоволеня було бы дуже непорадно. Навѣть анальфабетъ галицкій та буковиньскій посѣдаѣ на стôлько свѣдомости правъ своихъ конституційныхъ, що годѣ его й на дальше трактувати яко неповнолѣтного и заперечувати ему право свобôдного выбору заступникôвъ до оборони спеціяльныхъ своихъ интересôвъ Селянинъ нашъ вôдчуваѣ дуже недостатокъ правнои опѣки надъ собою передъ експльоатацією всякого рода. Вôдберѣть ему те, що вже нинѣ сталось его горячимъ бажаньемъ и черезъ що надѣесь вôнъ бодай въ части поправити долю свою, а зробите зъ него мальконтента першои сорты. Длятого videant consules!...

Письмо въ справѣ Тучапскôй.

Вôдъ господарѣвъ зъ Острова, Русинôвъ и Полякôвъ, одержали мы сегодня зъ просьбою о помѣщенье въ „Дѣлѣ“ обширне письмо яко вôдповѣдь на заявленье перейшовшихъ на латиньскій обрядъ Тучапянъ, котре тіи выслали зъ початкомъ сего мѣсяця до львôвского Przegląd-y и той напечатавъ дня 6 н. ст. сѣчня въ н-рѣ 5-ôмъ. И вôдповѣдь господарѣвъ зъ Острова выслана була до Przegląd-y, але Przegląd не хотѣвъ ѣи помѣстити, не хотѣвъ, щобъ выслухана була et altera pars. Отже Островяне удались до насъ и мы подаѣмо понизше письмо ихъ въ повнôй основѣ, скорочуючи лише стиль розволѣклый.

„Ще дня 14 сѣчня — пишуть Островяне — выслали мы письмо до Przegląd-y, а що вôнъ его не выдрукувавъ, просимо приняти его до „Дѣла“. Письмо наше звучить:

„Въ н-рѣ 5 Przegląd-y зъ 6 сѣчня 1893 шѣснацять господарѣвъ зъ громады Тучапъ подали допись, въ котрôй мы, низше пôдписанѝ, вычитали такѝ точки:

„Завсѣгды голосили намъ рускѝ священники проповѣди по польски, а теперѣшный парохъ по руски, чого мы зовсѣмъ не розумѣемо. Вôнъ заборонивъ намъ спѣвати въ церквѣ по польски побожнѝ пѣснѣ, выступавъ противъ нашихъ коронокъ, шкаплѣрвъ и рожанцѣвъ. Въ богослуженю позаводивъ змѣны, передъ котрыми бл. п. нашъ парохъ о. Андрей Правецкій остерѣгавъ насъ яко передъ ознаками небезпечными для вѣры католицкои. Мы перейшли на латиньскій обрядъ зъ охоты служеня вѣрно Господу Богу и спасеня нашои душѣ. Мы хотѣли на власный коштъ выставити греко-кат. приходство у себе, але гр.-кат. епископъ въ Перемышли не давъ намъ позволеня. Отже не матеріяльнѝ причины, але релігійнѝ и народнѝ зневолили насъ змѣнити обрядъ въ костелѣ.“

Позаякъ тая допись цѣлкомъ розминаѣ ся зъ правдою, то мы подаѣмо ось-таке выясненье:

До греко-кат. прихода въ Островѣ пôдъ Радимномъ належать парохіяне зъ громадъ: Острôвъ, Лôвче и Тучапы. Въ Тучапахъ єсть матѣрна церковь, а въ тамтыхъ двохъ громадахъ церкви дочернѝ. Попередный парохъ о Правецкій померъ въ сѣчни 1891 р., а на его мѣсце наставъ въ липни 1891 р. о. Антоній Барновичь, и вôнъ то нѣбы мавъ такъ поступати якъ нашъ спôвпарохіяне тучапскій оголосили. Однакожь все те выдумка и длятого мы, вôдзываючи ся зъ чисто духовного и релігійного чувства, простуѣмо:

Насамперед неправда, що попереднѝ рускѝ священники говорили намъ проповѣди по польски. То можемо доказати навѣть пôдъ присягою. Якъ-разъ теперѣшный парохъ, говорячи по руски, поясняе и по польски, а навѣть казавъ намъ: „Коли хочете, абы я говорив по польски, т. є. если по руски не розумѣете, то я внесу просьбу до мого епископа и, якъ вôнъ менѣ позволить, буду говорити по польски“. Кôлька проповѣдей на похоронахъ, въ заступствѣ лат. пароха, говорив навѣть по польски. Мы такои просьбы не вносили, бо найдокладнѣйше розумѣемо по руски и межи собою по руски розмовляемо. А коли богослуженье припадаѣ въ Островѣ, то не лишь Русины але ще въ бôльшôмъ числѣ й Поляки приходять до церкви, слухають слова Божого, прикладъ собѣ беруть, и богато злого (піятика, неморальнôсть, крадѣжь, музики) въ короткôмъ часѣ вже дуже пôдъѣпало Рôвно-жь неправда, мовь-бы теперѣшный парохъ заказавъ спѣвати въ церквѣ польскѝ побожнѝ пѣснѣ, бо на день задушный по вôдпустѣ св. Юрія (5-го мая) и по Зеленыхъ святахъ якъ и при обходѣ поля при процесіи священикъ нашь лише молитвы спѣвавъ по руски, а мы, народъ майже всѣ пѣснѣ по дорозѣ спѣвали по польски, бо такъ умѣемо. Рôвно-жь въ церквѣ по богослуженю спѣваемо Aniol Pański, пѣснѣ напôстнѝ, коляды и т. п. по польски, а якъ намъ хоче ся, то й по руски. И се неправда, що теперѣшный парохъ выступавъ противъ братствъ, бо й нинѣ, коли хто намъ не вѣрить, нехай прийде до нашои церкви, а переконаѣ ся, що всѣ люде, котрѝ лишь умѣють читати, вôдмовляють собѣ братскѝ молитвы зовсѣмъ свобôдно чи то на рожанцяхъ чи на коронкахъ.

Що теперѣшный священикъ позаводивъ въ богослуженяхъ великѝ змѣны, то признаемо, то правда. Бо давнѣйше якъ священикъ бувъ въ недѣлю чи свято въ Тучапахъ або въ Лôвчахъ, то у насъ вже весь день не було нѣякои вôдправы, а теперь въ кожду недѣлю и свято маѣмо въ Островѣ вечѣрню зъ проповѣдью, рано утреню, въ бôльшѝ свята всеночне, чого давнѣйше мы не зазнали. Людей до сповѣди повно, жертвы до церкви плынуть щедро, бо за того пôвтора року въ самôй нашôй церквѣ вплынуло по-надъ 300 зр. и все крейцарь єсть пôдъ рукою. Обслуги духовнѝ мають не лишь Русины але й Поляки заразъ, нѣколи нѣкому не вôдказано. Знаемо и памятаемо, якъ небôщикъ о. Правецкій говорив бувало: „Волѣвъ бы мь пять разôвъ ѣхати на тамтой свѣтъ, хочь-бы й зле було, якъ разъ до Тучапъ, але-жь що маю робити? мушу, абы-мь якъ утримавъ до своѣи смерти, а потому... потому нехай дѣѣ ся що хоче...“ Отакъ то вôнъ „остерѣгавъ“ передъ своими наступниками..

Жалують ся дальше нашѝ спôвпарохіяне, що хотѣли на власный коштъ выставити у себе приходство. Тымъ оскорбляють уже не лишь пароха, але й епископа. Бо просьба, котру внесли до греко-кат. Ординаріята въ Перемышли, знаходить ся мабуть въ актахъ, а она може доказати, яке було ихъ жаданье. Коли нашъ парохъ наставъ, не мавъ де спровадитись, бо хата приходска така лиха, що въ цѣлôмъ Островѣ нема гôршого будынку. Мы поки-що умѣстили священика пôдчасъ вакацій въ школѣ, а за той часъ приходство пошили соломою, потôмъ забрались до ухвалы комітетовои. Двôръ нашъ заразъ зъ самого першу заявивъ, що годить ся лишь на будынокъ мурованый И мы згодили ся и ухвалу предложили ц. к. староству въ Ярославѣ. Тамъ сказано намъ: „Добре, але плянъ и коштосписъ мусить выготовити фаховый будôвничій“. Тутъ погрѣшивъ насамперед будôвничій, бо пальнувъ коштосписъ близько на 10.000 зр., и то такъ пôзно, що ледви въ самъ день комісіи, т. є. 16 лютого 1892 р., доручивъ ц. к. комісареви. Мы, розумѣесь, не приняли ся того, а ухвалили-сьмо добровôльно квоту 5.000 зр. и зобовязали ся поставити за ню будынокъ. Тую ухвалу пôдписали всѣ члены комітету, отже и нашѝ спôвпарохіяне Тучапяне. Опôсля однакъ, нѣчо не кажучи, внесли просьбу до Ординаріята въ Перемышли, щобы приходство перенесено зъ Острова до Тучапъ. А що мы на се згодитись не могли и Ординаріятъ просьбы Тучапянъ не увзгляднивъ и разъ на завсѣгды вôдмовивъ перенесеня приходства до Тучапъ, — ажь тогдѣ Тучапяне кинулись „гурра!“ и зголосили перехôдъ зô свого обряду. Закимъ се наступило, самъ нашъ парохъ радивъ имъ: „Выбудуйте собѣ мешканье для священика, а що я не маю де мешкати, то я самъ до васъ перепроваджу ся“. А чому-жь того не зробили?

Теперь же такѝ рѣчи подають до публичнои вѣдомости, пôдбурюють свѣтъ релігійный и власть духовну и свѣтску баламутять и чорнять гôдного слугу Божого и вѣрного сына св. апостольскои столицѣ въ Римѣ. То прецѣнь грѣхъ великій и скорше чи пôзнѣйше палець Божій дôткне того, хто стоить на чолѣ тои брехнѣ и фальши. Въ то мы найсильнѣйше вѣримо и на доказъ того власноручно пôдписуемо ся.“

[Слѣдують пôдписы окремо Русинôвъ а окремо Полякôвъ. Русинôвъ пôдписало ся 34 господарѣвъ, на самôмъ передѣ Олексей Сухій, начальникъ громады. Полякôвъ пôдписало ся 22 господарѣвъ. По пôдписахъ зновъ просять насъ Островяне: „Просимо ще разъ Свѣтлу Редакцію „Дѣла“ не вôдмовити намъ своѣи помочи въ интересѣ правды и спокою, що его въ нашôй околици заколочено“.]

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ пятницю, засѣданю палаты послôвъ внѣсъ пос. Дворжакъ интерпеляцію въ справѣ выконуваня закона о нищеню недуги легкихъ та просивъ о удѣленье урядамъ вôдповѣдныхъ указокъ, щобы по можности якъ найбôльше хоронено станъ худобы.

Вôдтакъ приступлено до діскусіи буджетовои, именно до стату міністерства просвѣты.

Пос. Шлезінґеръ жадавъ, щобы науки природничѝ въ школахъ звернути до напряму згôдного зъ засадами релігіи; вôдтакъ обговорювавъ недостачѣ системы науковои и представлявъ матеріяльне положенье особъ, пôдчиненыхъ міністерству просвѣты.

Пос. Трайнинфельсъ преставивъ, на чôмъ опираѣсь релігійне и моральне выхованье въ народныхъ школахъ; саме паучанье релігіи сему не зарадить. Релігійнымъ и моральнымъ выхованьемъ може управляти лишь духовный учитель. Въ католицкихъ школахъ повинні учити лишь католицкѝ учителѣ. Вôнъ и его політичнѝ приятелѣ уважажають справу релігійного выхованя яко квестію совѣсти и не перестануть своихъ змагань, доки не добудуть всѣхъ своихъ правъ.

Пос. Свожіль обговорювавъ вôдносины шкôльнѝ въ Моравѣ, жалуючи ся на кривды Чехôвъ. Суть мѣста, де нема, нѣ одного Нѣмця, а однакъ школы нѣмецкѝ удержують ся для жидôвъ. Въ сей способъ вытворюе ся въ Моравѣ побôчь економічного антісемітизму такожь антісемітизмъ національный.

Пос. Сальвадорі домагавъ ся заведеня нагляду духовныхъ властей надъ народными школами. Въ тôмъ взглядѣ католицкій духовнѝ и пасторы и рабіны суть тои самои гадки. Выказувавъ шкоды, якѝ наносять нѣмецкѝ школы въ Трентіно; тѝ школы подабають на шибеницѣ, на котрыхъ роднчѣ-Італіянцѣ вѣшають власныхъ дѣтей.

Пос. Ліхтенштайнъ выказувавъ, що безконфесійна школа не входить навѣть въ интеґральный складъ програмы ліберальнои, зъ выимкою одинокои Австріи, де спеціяльнѝ вôдносины на се зложили ся. Въ Прусіи истнуе вѣроисповѣдна школа, то-жь таке саме можна завести въ Австріи. Найгôрше представляе ся шкôльництво въ бôльшихъ мѣстахъ, именно у Вѣдни, де при введеню въ житье закона шкôльного руководжено ся лишь взглядами на истнуючу меншôсть жидôвску. Жиды цѣнять власну релігію дуже высоко, а ихъ лібералізмъ зачинаѣ ся ажь супротивъ католицкои релігіи. Для меншости жидôвскои усунено зô шкôлъ всякій слѣдъ католицизму. Жиды выелімінували зô шкôлъ вѣденьскихъ знамя хрестне. Вкôнци жалувавъ ся на лихій авансъ учителѣвъ народныхъ; сей станъ погôршивъ ся за-для сего, що настала тенденція надавати женщинамъ посады старшихъ учительокъ а въ наслѣдокъ сего учителямъ-мужчинамъ робить ся велика кривда.

Пос. Соколовскій дякувавъ правительству за отворенье медичного выдѣлу у Львовѣ. Высказавъ надѣю, що увзгляднять ся и инші справедливѝ домаганя Галичины. Домагавъ ся основнои реформы шкôлъ середныхъ и лѣпшого образованя кандидатôвъ званя учительского.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ нинѣ въ суботу.

——

Заки подамо промову пос. Пôдляшецкого, выголошену при етатѣ міністерства оборони краєвои, пôсля записокъ стенографічныхъ, мусимо подати ѣи змѣстъ пôсля вѣденьскихъ ґазетъ нѣмецкихъ. Въ тыхъ ґазетахъ пише ся такъ: Пос. Пôдляшецкій переходить мѣжь иншимъ на одно заявленье, яке предсѣдатель вѣденьского трибуналу мавъ зробити при звѣстнôмъ цловôмъ процесѣ буковиньскôмъ, що жандармерія, навѣть въ Галичинѣ и Буковинѣ, знала заховати свою добру славу. Сей высказъ вправдѣ опôсля здементовано, але вже само припущенье, що щось подôбного може бути высказане публично и вôдъ поважнои власти, тяжко обидило вôтчину бесѣдника. Бесѣдникъ звертаѣ увагу правительства на пôдношене вже нимъ неразъ поведенье тыхъ особъ, котрѝ вербують галицкихъ селянъ за границю, де тыхъ роботникôвъ выкористовуѣсь въ погапый способъ, и поручаѣ правительству ужити жандармерію до нагляду надъ тыми аґентами. Громадна еміґрація зъ Галичины може стоить въ звязи зъ сею обставиною. — Однакъ на кождый способъ галицке правительство краєве несправедливо добачаѣ причину сеи еміґрації въ махінаціяхъ рускаго духовеньства, бо якъ разъ се духовеньство много потерпѣло шкоды черезъ сю еміґрацію. Правда, що се духовеньство не тѣшить ся теперь такимъ поважаньемъ

ікъ давнѣйше, але вина сего паде мѣжь инши-
нимъ такожь на жандармерію, котрои ужива-
ись до того, щобы наглядала богослуженя по
церквахъ. (Уважайте! зо стороны рускихъ по-
слôвъ) Бесѣдникъ ганить становище правитель-
ства супротивъ Русинôвъ, бо оно не причинить
ся до привернення згоды въ краю.

——

Въ послѣдныхъ дняхъ велась въ комісіи буджетовôй рады державнои цѣкава розправа о клясичныхъ наукахъ въ школахъ середныхъ. Молодо-Чехъ пос. Енгель внѣсъ резолюцію на обмеженье науки языкôвъ кля-сичныхъ въ гімназіяхъ. Єго внесенье упало 10 голосами противъ 9 голосôвъ. Часописи нѣмец-кй доносять при тôй нагодѣ, що оборонцѣ кля-сицизму не конче мудро и глубокоумно умѣли боронити свою справу. Референтъ міністеріяль-ный, гофратъ Беръ, сказавъ лишь голословно, що науку клясичныхъ языкôвъ годѣ вже даль-ше обмежувати. Клирикалъ Морсей высказавъ гадку, що черезъ таке обмеженье духъ люд-скій ставъ бы дуже мѣлкимъ, бо клясицизмъ єсть одинокимъ средствомъ, щобъ духа того поглубити. Безъ клясицизму молодѣжь гонила бы лишь за матеріялізмомъ.

На то одержавъ сей клирикальный обо-ронець поганьского клясицизму вôдповѣдь, що родичѣ посылають нинѣ дѣтей своихъ до гім-назій якъ-разъ не для того, щобъ вѣрили въ кля-сицизмъ яко средство ублагородняюче духа людского, а лишь для того, бо знають, що гім-назіи суть одинокою и конечною дорогою до осягненя хлѣба адвокатского, медичного, свя-щеничого и др. Гуманістичне образованье мо-лодежи вплыває дуже слабо на гуманнôсть своихъ елєвôвъ. Противно навѣть. Гуманісты стають вôдтакъ въ житю своѣмъ пôзнѣйшôмъ грубыми матеріялістами, а при тôмъ серця ихъ напоюють ся національнымъ шовінізмомъ и раса-вою ненавистію. Реалізмъ, котрому бодай въ части въ нашôмъ вѣцѣ дано приступъ до шкôлъ середныхъ, доказавъ бôльше, нѣжь клясичный гуманізмъ. На поли вôдкрыть зроблено въ по-слѣдныхъ десяткахъ лѣтъ бôльше, чимъ за кôлька минувшихъ вѣкôвъ. — Вже та обставина, що клясицизмъ удержавъ ся въ комісіи буджето-вôй лишь бôльшостію одного голосу, єсть до-казомъ, що вôнъ стоить на дуже слабонькихъ ногахъ и доживає свого вѣку.

Дописи „Дѣла"

Зъ Старомѣского.

[Ще кôлька слôвъ про школу въ Мшанци.]

Справа святкованя латиньскихъ святъ въ школѣ въ чисто-рускôмъ селѣ Мшанци була представлена въ „Дѣлѣ" [н-ръ 269 зъ мин. р. и н-ръ 5 зъ с. р.]. Ц. к. шкôльнй рады, окружна и краєва, рѣшили, що мають обходитись и латиньскй свята, бо, пôсля ихъ толкованя, того вымагає §. 10 регуляміну для народныхъ шкôлъ въ Галичинѣ.

Придивѣмъ ся тому §. 10-ому близше: „Въ тыхъ сторонахъ краю, де зъ причины мѣ-шанои людности и уживаня вôдмѣнного кален-даря обходять всѣ свята торжественй пôсля нового и старого календаря, отже подвôйно, буде вôдбувати ся... и т. д." Читаємо слова: „въ тыхъ сторонахъ краю", а шкôльна рада окружна рѣшає, що въ старомѣскôмъ повѣтѣ єсть мѣшане населенье. Поминувши неправди-вôсть того высказу, нема въ наведенôмъ §. 10 ни згадки про повѣты, а про стороны околицѣ. Повѣтъ єсть выраженье точно означене; кож-дый знає, яке обняте нимъ понятье, але сто-рона, околиця може означати н. пр. и пôвъ Европы, часть Галичины, и округъ кôлькохъ селъ. Въ послѣдньмъ обємѣ мабуть и треба толкувати се выраженье. Въ Мшанци жнють самй Русины, коваль лютеръ, що недавно въ село спровадивъ ся, и сѣмь жидôвскихъ ро-динъ. Въ сусѣдныхъ селахъ: Галôвцѣ, Пло-скôмъ, Головецку, Грозьовѣ, Лопушанцѣ, Мих-нôвци, Липю и Быстрôмъ не найде латинника й на лѣкъ. Хиба въ Грозьовѣ и Липю побуду-вали въ поли жиды тартаки и тамъ при ма-шинѣ найде ся якій. Въ однôмъ Бандровѣ людностъ мѣшана, однакъ тамъ жнють Русины и Нѣмцѣ кольоністы лютерского вѣроисповѣ-дання, що мають свою власну школу и въ нѣй рускихъ святъ не обходять. Пôсля толкованя нашихъ шкôльныхъ властей належало бы об-ходити рускй свята и въ польскихъ школахъ, а однакъ такъ не єсть. Кôлько то учителѣвъ Русинôвъ учить въ рускй свята въ школахъ въ захôднôй Галичинѣ, и Русины противъ того нѣколи не выступали, хиба домагали ся, щобы намъ вернули на Русь тыхъ нещастныхъ заточни-кôвъ. Єсли-жь по польскихъ школахъ не обходять рускихъ святъ, то чому въ чисто-рускихъ ма-ють польскй обходити? Артикулъ 2 основныхъ законôвъ державныхъ повѣдає: „Передъ пра-вомъ всѣ горожане держави рôвнй", — чому-жь однй Русины не мають користати зъ того у-гольного каменя нашои держави? Тажь, мы не пôдъ польскою короною, але въ державѣ Габсбурґôвъ. А артикулъ 14 основныхъ зако-нôвъ державныхъ голосить: „Кождому запо-ручаєсь повна свобода вѣры и совѣсти". Мимо того велять намъ святкувати чужй практики релігійнй.

Ц. к. краєва рада шкôльна рѣшає, що мѣсцева рада не смѣє вôдкликуватись до выс-шихъ властей противъ рѣшень ц. к. шкôльнои рады окружнои, бо послѣдна єсть єи найблиз-шою властію. Мы розумѣємо, що н. пр. старо-ство не вôдкликуєсь выше противъ рѣшеня намѣстництва, бо се єго безносередна власть. держить въ рукахъ єго судьбу. Але зверхно-сти громадскй вôдкликують ся противъ рѣшень староствъ, а магістраты по великихъ мѣстахъ противъ рѣшень намѣстництвъ. Въ шкôльнôй радѣ мѣсцевôй, кромѣ учителя, нѣякій членъ не єсть залежный службово вôдъ ц. к. окружно-и рады шкôльнои. Представителемъ и за-ступникомъ вѣроисповѣдныхъ интересôвъ насе-
ленія єсть мѣсцевый священикъ и прочй чле-ны суть тои самои вѣры. Чи-жь мало бы намъ бути не вôльно упôмнутись у высшихъ властей, коли намъ накидують на силу таке, що єсть неправне въ конституційнôй державѣ?

Мы видимо дуже добре змаганье нинѣш-ныхъ радъ окружныхъ, а особливо нашои ста-ромѣскои. Шкôльнымъ радамъ мѣсцевымъ майже все важнѣйше вôдобрали и ихъ легко-важать. Вôдъ своихъ наставникôвъ научились того и учительки [тыхъ у насъ найбôльше]. Они повѣдають, що мѣсцева рада на те, щобы имъ всего достатчила, а якъ они учать и якъ ведуть ся, то се вже належить до инспектора. Коли-жь для добра школы донесе ся до окружнои рады про надужитя учительки, про нетактъ або просто и деморалізованье молодежи, то мѣсяцями нема вôдповѣди. Такъ само дѣ-єсь и зъ предложенями мѣсцевои рады.

Учителька въ Мшанци, п. Гільовска, не много знає по руски: трохи читати, а ще мен-ше писати. Ба она й по польски пише зъ по-хибками. Дѣти читають зъ Букваря дуже красно, але все на память, показати дѣтвако-ви яке слово въ серединѣ, то вôнъ и губы не отворить. Дѣти вчить польскй спѣванки, а ко-ли ѣй робили увагу, щобы по руски вчила, то повѣла, що „она не дякъ", а польскй спѣван-ки придадуть ся дѣтямъ, якъ пôйдуть на Каль-варію. Видимо ясно, що они не мали бы нѣчо противъ того, щобы мы й всѣ пôйшли на Каль-варію спѣвати, кобы лишь по польски, а тогдѣ доперва отворить ся всѣмъ „танцюристый рай"... Про все, що тая орігінальна, дивовижна учителька робить и говорить, донесено ц. к. окружнôй радѣ шкôльнôй ще въ падолистѣ мин. року, а однакъ до теперь нема нѣякои вôдповѣди анѣ нѣякого доходженя.. Мшанча-намъ не стане терпеливости и коли не дôжд-уть ся якогось рѣшеня, то останесь имъ доро-га — подати всѣ приключки своєи świątło-dawczyni до публичнои вѣдомости, щобы кож-дый видѣвъ, чимъ польскй педагоґи ущасли вляють рускй школы.

Намъ треба конче домагатись, щобы шкôльну раду краєву подѣлити на двѣ секціи: на руску й польску. Ажь тогдѣ рускй школы знайдуть опѣку и зможуть, якъ слѣдъ, розви-вати ся.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На послѣдныхъ засѣданяхъ **головного выдѣлу товариства „Просвѣта"** порѣшено мѣжь инчимъ:

1. Завести въ новôй хатѣ деякй адапта-ціи, справити чотири шафы на зростаючу бі-бліотеку товариства а въ обширнôй сали засѣ-дань товариства помалу заводити ґалєрію обра-зôвъ [Про посвященье комнатъ товариства бу-ла вже въ „Дѣлѣ" ширша згадка.]

2. Покликати до выдѣлу товариства за-ступника выдѣловото — проф. Ивана Верхрат-ского.

3. Принято до вѣдомости заявленье п. Ко-стя Панькôвского, що вôнъ за-для браку часу мусить зложити урядъ бібліотекаря товари-ства. На мѣсце єго поручено веденье бібліоте-ки п. Ив. Белеєви при помочи п. Евгенія Бар-вѣньского.

4. Зложено подяку членамъ выдѣлу пп. Иванови Гуляєви и Антонови Дольницкому за ихъ великй труды при перепровадженю това-риства до новои хаты.

5. Порѣшено причинити ся квотою 50 зр. до выданя тому „Записокъ товариства имени Шевченка" въ память пок. д-ра Юліяна Це-левича.

6. За мѣсяць сѣчень рѣшено друкувати книжочку о. Охримовича „Земля наша мати".

7. Порѣшено зложити подяку Вп. д-рови Ярославу Кулачковскому за подарованье до бібліотеки товариства 12 цѣнныхъ книжокъ.

8. Принято кôлькасотъ новыхъ членôвъ. Принятй:

Л. Галасса въ Носовѣ.
Мих. Бѣгунъ высл. лейбґвардистъ у Вѣдни.
Ал. Данкевичь ур. зелѣзн " "
Юрій Шумскій возьный " "
Павло Будзанюкъ роб. фабр. " "
Харитонъ Чепига " " " "
Марія Якубовска " " " "
Ив. Рудый ук. богословъ въ Войниловѣ.
Д-рндъ мед. Василь Павлюкъ у Вѣдни.
Читальня „Просвѣты" въ Стопчатовѣ.
Сень Онищукъ господарь зъ Чесникъ.
Фед. Нечесный госп. зъ Скоморохъ нов.
Ив. Грицишинъ " " Вербилôвцѣ.
о. Сев. Поляньскій пар. зъ Мокрянъ.
Ник. Петровскій госп. зъ Сушицѣ рыковои.
Трофимъ Кулеба " зъ Пôдъяркова.
Алекс. Ковальскій паробокъ зъ Нисмичь.
Д-ръ Ант. Козьоровскій лѣкарь полк. въ Бялѣ
Читальня „Просвѣты" въ Голосковѣ.
Читальня „Просвѣты" въ Настасовѣ.
Руска Читальня въ Озѣрнѣ.
Ив. Татчинъ госп. въ Иванôвцѣ.
Олекс. Шклярь госп. въ Бережници.
Пав. Держко майстеръ шев. въ Стрыю.
Дм. Дубицкій учит. въ Бережници.
Ал. Рудавскій учит. въ Стинавѣ выж.
Ив. Дермохла госп. въ Иванôвцѣ
Мих. Татчинъ " " "
Фед. Грищишинъ госп. въ Завадовѣ
Юрко Лапцунъ " " "
Ст. Климковскій " зъ Пукиничь.
о. Ост. Качмарскій парохъ зъ Опôрця.
Стефанія Качмарска зъ Опôрця.
Ив. Скислевичь майст. стол. въ Стрыю.
Іосифъ Пицковичь въ Стрыю.
Пет. Заплатиньскій пѣв. церк. въ Стрыю.
Василь Лавровичь въ Стрыю.
Як. Бойкевичь уряд. зел. въ Стрыю.
Тома Гутникевичь " "
Вас. Сирватка господ. " "
Мат. Манастирскій зворотничій въ Стрыю.
Вас. Добущакъ госп. зъ Голобутова.
Вас. Логиньскій госп. зъ Дулибъ.
Фед. Маликъ госп. въ Жиравы.
Ив. Поповичь госп. зъ Жиравы.
Мих. Иваськôвъ пѣв. церк. зъ Любшѣ.
Юр. Гановичь госп. зъ Яйковець.
Як. Павлôвъ госп зъ Синевôдска нижнего.
Вас. Баранъ " " " "
Гнатъ Тижбôръ вôйтъ зъ Лисятичь
Гнатъ Каспровичь зъ Заплатина.
Ник. Богочôсъ зъ Цуциловець.
Ив. Вишковскій госп. зъ Турадъ.
Дн. Даниловичь " " "
Дмитро Татарскій слюсарь въ Дрогобичи.
о. Ив. Гошовскій сотр. въ Перегиньску.
Деннисъ Горѣшный госп. зъ Данильча.
Ник. Голубикъ " зъ Путятинець.
Кир. Баранъ молодець " "
Вас. Романкôвъ " " "
Читальня „Просвѣты" въ Лыеци.
В. Яворскій ком. фін. зъ Нового Санча.
Кость Винтоновичь госп. зъ Мислова.
Яцко Кулєба " " Пôдъяркова.
Ник. Крупскій " " Глѣбовичь.
Едв. Харкевичь дир. гімн. у Львовѣ.
Мих. Керницкій учитель зъ Орелця.
Читальня „Просвѣты" въ Морозовичахъ.
Читальня „Просвѣты" въ Ляхôвцяхъ.
Андр. Черевко зъ Красного.
Ив. Червиньскій учитель зъ Новосѣлки.
Юр. Манкишь госп. зъ Глинницѣ.
Мих. Фидикъ пѣв. цер. зъ Лужка дол.
Сем. Гавришь воякъ у Львовѣ.
о. Прок. Белей ем. свящ. у Войниловѣ.
Вас. Мончиньскій паробокъ зъ Витвицѣ.
Читальня „Просвѣты" въ Креховѣ.
Читальня „Просвѣты" въ Кôльчичахъ.
Мих. Лободзиньскій вôйтъ зъ Ятвягъ.
Атан. Максимôвъ госп. зъ Ракобовтъ.
Яцко Ананьевичь зъ Полоннои.
Мат. Велентюкъ пѣв. цер. зъ Голиня.
Осипъ Козѣй учитель зъ Ланôвъ.
Дм. Ковальскій кравець у Львовѣ.
Олекс. Коропець богословъ въ Стрыю.
Ник. Маслянка мулярь " "
Юст. Слободянъ годинникарь зел. въ Стрыю.
Ант. Маковскій зворотничій зел. " "
Иванъ Сенѣвъ господарь зъ Завадова.
Ник. Попикъ " зъ Синевôдска.
Ник. Рѣпило " " "
Мих. Баранъ " " "
Ник. Ключинъ " " "
Максимъ Мазуръ " " "
Март. Мазуръ зъ Дѣдушиць малыхъ.
Дмитро Курило госп. зъ Угерска.
Павло Луцѣвъ госп. зъ Завадова.
Фед. Паранецкій госп. зъ Ходновичь.
Вас. Урбанецкій пѣв. цер. зъ Беневы.
Еман. Сѣчиньскій ук. бог. зъ Иваня пустого.

(*Дальше буде.*)

——

На 7-мôмъ засѣданю **выдѣлу „рускаго товариства педаґоґічнаго"** дня 20 н. ст. грудня рѣшено поробити заходы коло заснованя філіи товариства въ Дрогобичи; принято до вѣдомости, що п. Залѣзко учитель зъ Урлева дарувавъ до музея товариства руско-польскій букварь зъ 1848 року, а п. Ив. Косарь учи-тель зъ Русилова руску граматику Добряньского; рѣшено злучити адміністрацію часописей „Дзвôнка" и „Учителя" та принято въ члены: о. Зубрицкого зъ Лисиничь, Мих. Грицака учи-теля зъ Ператина и Андр. Пôдгайного учителя зъ Немолова — На 8-мôмъ засѣданю того-жь товариства, котре вôдбуло ся дня 12 н. ст. сѣчня, обговорювано передовсѣмъ справу уча-сти товариства педаґоґічного въ загальнôй вы-ставѣ краєвôй въ 1894 р. По довшôй діскусіи надъ сею справою, рѣшено упросити проф. Ти-совского, щобы займивъ ся призбираньемъ по-трѣбныхъ информацій що-до сеи справы и що-бы на слѣдуючôмъ засѣданю здавъ выдѣлови справозданье зъ своихъ заходôвъ. Вкôнци пе-редано адміністрацію часописей „Дзвôнка" и „Учителя" проф. Грушкевичеви. Слѣдуюче за-сѣданье назначено на день 1 н. ст. лютого.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣстникъ законôвъ державныхъ оповѣс-тивъ санкціонованый законъ що-до фіскаль-ныхъ пôлыгъ для конверсіи галицкого довгу ин-демнізаційного.

Выборы до рады мѣскои въ Райхенберзѣ вже покôнчились побѣдою нѣмецкихъ націона-лôвъ. Рада мѣска буде складатись зъ 28 на-ціоналôвъ и 17 лібералôвъ, отже будуть могли устроюватись дальшй демонстраціи прусофіль-скй.

——

Въ россійскихъ ґазетахъ обговорює ся гостина россійского наслѣдника престола въ Берлинѣ. „Гражданинъ" пôдносить величавôсть и сердечнôсть, зъ якою повитано царевича въ Берлинѣ. Ся обставина стверджає, що вôдно-сины мѣжь обома наймогучѣйшими въ Европѣ родинами монаршими суть сердечнй и приязнй. Рôвножь въ тôмъ и запорука удержаня мира.

——

Тоастъ, якій выголосивъ цѣсарь Віль-гельмъ пôдчасъ снѣданя, устроєного офіцирами александрôвского полку ґвардіи, бувъ такій: „Многократнй заявленя ласки и живый инте-ресъ, зъ якимъ царь вôдносить ся завсѣґды до полку свого имени рôвно-жь приятельска у-часть въ торжествѣ моєи родины, заявлена те-перѣшнымъ высланьемъ наслѣдника престола, спонукують мене до горячои подяки. Мы всѣ бачимо въ особѣ царя не лишь достойного ше-фа полку, не лишь знаменитого товариша, але передо всѣмъ представителя давныхъ традицій монаршихъ, часто заявленои приязни, сердеч-нои звязи и дружныхъ вôдносинъ до моихъ предкôвъ; тй вôдносины давнѣйше затверджа-ли якъ россійскй такъ и рускй полки власною кровю на поли битвы передъ ворогомъ. Пôд-несѣть чарки и крикнѣть зъ щирого серця: Є. Вел. царь, гурра!" — Наслѣдникъ престола подякувавъ и пôднѣсъ тоастъ въ честь цѣсаря та полку ґвардійского.

——

Французкій міністеръ справъ заграничныхъ Девель заходить ся теперь много коло того, щобы перепросити тыхъ заграничныхъ амбасадорôвъ, котрыхъ оклеветано въ скандалахъ панамскихъ. И такъ перепросивъ міні-стеръ австро-угорского амбасадора ґр. Гойоша, хочь рôвночасно поручено французскому амба-садорови у Вѣдни п. Декре, щобы звернувъ увагу ґр. Кальнокого на статьѣ угорскихъ ґа-зетъ, въ котрыхъ обиджає ся президента Кар-нота и французку републику.

Въ справѣ панамскôй наступила мала за-стоя, бо выжидають, якій выровъ выдасть три-буналъ на обжалованыхъ Лессепсôвъ. Вôдтакъ зачне ся процесъ противъ бувшого міністра Бегота. Рôвно-жь говорять, що зарядить ся слѣдство противъ кôльканацяти депутованыхъ на основѣ поконфіскованыхъ папорôвъ Артона. Міністеръ судôвництва Буржоа напирає на се, однакъ прочй міністры не хотять на то при-стати, бо повага парляменту була бы ажь надто захитана.

——

Помимо помиреня Милана зъ Наталією ведуть сербскй сторонницва живу аґітацію передвыборчу. По чиѣй сторонѣ выпаде по-бѣда, ще не знати. Взагалѣ маєсь выбра-ти до скупштины 134 послôвъ, а то 104 зъ сѣлъ а 30 зъ мѣстъ. Лібералы числять, що вы боры зъ мѣстъ выпадуть въ ихъ користь, и-менно выйде 20 лібералôвъ а 10 радикалôвъ. Радикалы мають запевненый выбôръ въ мѣ-стахъ: Алексинацу, Валєвѣ, Милановацу, Яго-динѣ, Князевацу, Крушевацу, Ушици и Таковѣ. Якъ выпадуть выборы зъ сѣлъ, єго ще не знати, однакъ лібералы числять и зъ тои ку-ріи на бôльшôсть.

——

Въ справѣ єгипетскôй пишуть зъ Царго-роду до Daily News: На двохъ нарадахъ мініс-терскихъ, на котрыхъ розбирано справу єги-петску, порѣшено, запытати черезъ турецкого посла Рустемъ-пашу, анґлійске правительство, въ якôй цѣли скрѣпляє Анґлія свои войска въ Єгиптѣ и чи Анґлія думає, що се дасть ся по-годити зъ суверенностію султана и самостôй-ностію кедива. Султанъ принимавъ на авдіен-ціи россійского посла Нелидова и говоривъ зъ нимъ довше про справу єгипетску. Нелидовъ вмовивъ въ султана, що довшій побутъ Ан-ґлійцѣвъ въ Єгиптѣ не можна погодити зъ су-веренностію султана. Думають, що султанъ выступить теперь зо справою окупаціи Єгипту и зажадає вôдъ Анґліи рѣшучого заявленя, чи она готова выйти зъ Єгипту. Въ Россіи надѣ-ють ся, що султанъ по послѣдныхъ пригодахъ въ Єгиптѣ и за для пассивного поведеня дер-жавъ потрôйного союза приблизить ся до Рос-сіи и Франціи.

НОВИНКИ.

— **Въ товариствѣ „Родина" въ Коломыи** вôдбули ся дня 22 н. ст. сѣчня першй вечерницѣ въ сѣмъ роцѣ. Гостей зôбрало ся досыть, а 24 паръ гу-ляло майже до бѣлого дня. Такои щирои и весе-лои забавы давно вже не бувало, але й такъ хиба лишь въ „Родинѣ" бавлять ся. Тожь зъ правди-вымъ жалемъ розходились гостѣ вже въ бѣлый день домôвъ, але зъ тымъ бажаньемъ, щобы якъ найскорше вôдбули ся другй вечерницѣ. — Другй вечерницѣ въ товариствѣ „Родина" вôдбу-дуть ся въ четверъ дня 2 н. ст. лютого. Почи-токъ о годинѣ 8-ôй вечеромъ. Вступъ для членôвъ 50 кр., для нечленôвъ 80 кр. вôдъ особы. Выдѣлъ запрошує всѣхъ Русинôвъ и надѣє ся, що забава выпаде ще красче, якъ на вечерницяхъ першихъ. Хто хотѣвъ бы прибути а не дôставъ бы запро-шеня, дôстане єго при касѣ. Тожь спѣшѣмъ до „Родины" а забавимось справдѣ якъ въ своѣй ро-динѣ. — Вôдъ выдѣлу товариства „Родина" въ Коломыи.

— **Дальшй выклады для женщинъ** вôдбудуть ся завтра с. є. въ недѣлю дня 29 н. ст. сѣчня о 3-ôй годинѣ зъ полудня въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" (ул. Вôрменьска ч. 2). Выкладати буде зъ исторіи літературы рускои проф. Коцовскій.

— **IX. засѣданье выдѣлу „Руского товариства педаґоґічного"** вôдбуде ся въ середу дня 1 н. ст. лютого о 7-ôй годинѣ вечеромъ.

— **Звертаємо увагу ц. к. Дирекіи почтовои,** що въ трафікахъ при ул. Академичнôй и Зиморовича нема рускихъ друкôвъ почтовыхъ, а властителѣ згаданыхъ трафікъ ще зъ зачудуваньемъ допы-тують ся интересованыхъ: чи справдѣ истнують рускй картки кореспонденційнй и листы тяжар-нй? — *Интересованый.*

— **Засѣданье комітету будовы рускаго народного театру,** вôдбуде ся вô второкъ дня 7 н. ст. лютого 1893 о 7-ôй годинѣ вечеромъ въ комнатахъ то-вариства „Просвѣта".

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 23 н. ст. сѣчня с. р.: 1) высказати Том. Пельвецкому, дѣйстному учителеви 6-клясовои школы народнои въ Снятинѣ, а тымчасовому учи-телеви при 4-клясовôй школѣ въ Коломыи зъ на-годы єго переходу на пенсію признанье за его довголѣтну и ревну службу; 2) затвердити вы-бôръ о. Хриз. Колянковского, греко-кат. пароха въ Велдѣжи на делєґата рады повѣтовои до окруж-нои рады шкôльнои въ Долинѣ; 3) вызначити Ил. Добряньского, учителя 4-клясовои школы въ Пе-ремышлянахъ на другого представителя учитель-ства до тамошнои окружнои рады шкôльнои; 4) именувати суплентами: Ив. Пѣхоту при ґімназіи св. Анны въ Краковѣ и Іос. Сущиньского для ґімназіи въ Бродахъ; 5) именувати учителями: Ом. Пушкаря въ Костяшинѣ, Евг. Кубрихта стар-шимъ учителемъ при 4-клясовôй школѣ на Ла-нахъ въ Стрыю; Конр. Вільда въ Карльсдорфѣ, Петра Липака въ Любѣнцяхъ, Ив. Филиповича въ Стопчатовѣ, Сгеф. Гайдамовича въ Сковятинѣ, Едм. Витвицкого въ Яблоновѣ, Андр. Кульчицкого управителемъ, а Ив. Бѣгуна и Опуфр. Власій-чука старшими учителями въ 4-клясовôй школѣ въ Печенѣжинѣ, Мар. Хруслицкого учителемъ школы выдѣловои мужескои въ Сокали; 6) при-знати Мих. Хруповичеви дѣйстному учителеви

школы вправъ при мужескôй семинаріи учительскôй у Львовѣ першій додатокъ пятилѣтный; 7) зорґанізувати школу народну въ Лютчи, повѣта коломыйского, вôдъ 1 н. ст. вересня 1894; 8) перемѣнити вôдъ 1 вересня 1893 4-кл. мужеску школу въ Теребовли на 6-клясову, школу 2-клясову въ Иванковѣ, повѣта борщѣвского, на 3-клясову, а въ Глубочку, того-жь повѣта, на 2 клясову; 9) приймити до вѣдомости справозданье краєвого инспектора шкôлъ зъ люстрациі школы реальноі въ Станиславовѣ и затвердити єго внесеня.

— **Зъ причины заметей снѣговыхъ** здержано вôдъ вчера рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ на шляхахъ: Ясло-Рящевъ, Ясло-Нове Загôрье и Ясло-Загоряны.

— **Змѣна власности.** Маетнôсть Радче, въ станиславôвскôмъ повѣтѣ, купивъ вôдъ Мендля Цвібля и Ґерца Лязара Генрикъ Потворовскій.

— **Посломъ на соймъ** краєвый зъ бôльшихъ посѣлостей въ окрузѣ бережаньскôмъ выбрано Мечислава Онишкевича 45 голосами на 79 голосуючихъ. Контръ-кандидатъ Казимиръ Рудницкій одержавъ 34 голосы.

— **Про особливу школу** пишуть намъ зъ Перепельникъ въ повѣтѣ золочѣвскôмъ: „Въ Перепельникахъ погорѣла въ падолистѣ 1891 р. школа убезпечена въ товариствѣ Краковскôмъ на 500 зр (Лавки, прилады шкôльнй и акты выратовано). Отже п. предсѣдатель мѣсцевоі рады шкôльноі, невôдновленоі вôдъ року Б. 1876-ого, завѣвъ такій ладъ: Коли золочѣвска рада окружна перенесла учителя зъ-вôдси до Стѣнки (хочь школу можна було примѣстити въ якôйсь изъ порожныхъ хатъ) завѣвъ п. предсѣдатель въ дворѣ науку приватну для дѣтей хлопскихъ, однакъ щобы дѣти не занечищували пôдлоги хлопскими чоботьми, мусять вызувати ся въ сѣняхъ [при 20° морозу!] и босй учать ся въ покою. Учить сестрѣница дѣдички панна Новацка, розумѣесь лише по польски. Варта бы, щобы окружна рада шкôльна выделеґувала зъ Золочева п. инспектора, обутого въ легкй до вызутя чоботы, абы переконавъ ся, чи дѣточки здоровй и якій поступъ въ польщинѣ зробили доси?.. Зверхнôсть громадска бере половину грошей зъ касы позичковоі, выносячоі 1500 зр., на побудованье новоі школы.. Такій то у насъ ладъ, але за те родичѣ заощаджять выдатковъ на удержуваню обуви дѣточои въ добрôмъ станѣ въ часѣ сеи лютои зимы...“

— **Побôльшенье жандармеріи въ Галичинѣ**, выкликане сильными заходами властей войсковыхъ, вôйде въ житье вже въ лютôмъ с. р. Загаломъ буде побôльшена команда полку жандармеріи въ Галичинѣ о одного штабового офіцира, 11 офіцирôвъ и 365 жандармôвъ.

— **Поясненье.** Въ 5-м-рѣ „Дѣла“ въ згадцѣ про смерть протоигуменѣ и игуменѣ чина сс. Бенедиктинокъ обряду вôрменьского було такожь сказано, що выдѣлова школа Бенедиктинокъ одна давала и дае рускôй дитинѣ запоруку пошанованя рôдного слова и обряду и тымъ поясняесь, що деякй нашй священики помѣщувзли и помѣщують въ конвіктѣ тыхъ сестеръ свои дѣти. Розумѣесь се слово признаня було высказане лише въ порôвнаню до конвіктôвъ удержуваныхъ черницями латиньского обряду, бо розумѣесь само собою, що для Русинôвъ есть передовсѣмъ конвіктъ нашихъ сс. Василіянокъ. Длятого мы й зовсѣмъ годимо ся на надôслане намъ изъ села письмо, въ котрôмъ авторъ, говорячи про истнуючій уже вôдъ десять лѣтъ институтъ сс. Василіянок а зôстаючій пôдъ покровомъ Є. Екс митрополита, каже: „зъ того института за той часъ выйшли десятки рускихъ женщинъ, выхованыхъ въ рускôмъ обрядѣ и перенятыхъ чувствомъ любови до всего, що рôдне. А наколи въ тôмъ часѣ були пôдношенй деякй замѣты противъ заряду, то всежь не були они того рода, щобы можна запôзнавати той одинокій рускій институтъ для дѣвчатъ у Львовѣ. Вирочôмъ и тй недостачѣ въ послѣднôмъ роцѣ усуненй, коли Є. Екс. митрополитъ поставивъ на управителя того института о. Евг. Гузара, котрый о скôлько се певнознаемо, постаравъ ся о всякй улучшеня и веде повѣрене собѣ дѣло дуже совѣстно. Якъ мы мали нагоду вôдъ власныхъ дѣтей довѣдатись и лично переконатись, институтки нашй львôвскй выховують ся въ рускôмъ дусѣ и щиро привязанй до свого обряду. Треба бы тôлько бажати, щобы загалъ нашои ингеліґенціи щирѣйше вôдносивъ ся до того института и не понижавъ себе черезъ вôддаванье дѣвчатъ до польскихъ институтôвъ на выхованье А якъ знаемо певно, суть нашй рускй дѣвчата и у Вôрменокъ и у Сакраментокъ и у Терезіянокъ львôвскихъ. Чи-жь се не соромъ для насъ — пхатись въ чужу хату, маючи свою рôдну.“

— **Ревізія поліційна** вôдбула ся онодгы въ ночи у кôлькохъ зъ мѣжь польскои молодежѣ академічноі у Львовѣ. Причиною ревізій, якъ догадують ся, маѣ бути справа обходу жалобы народовои. Въ чотирохъ мѣсцяхъ глядано за вôдозвами, брошурами, письмами и т. ин.

— **Жертвы морозу.** Господарь Медвѣдь зô Звиняча, въ повѣтѣ чортковскôмъ, повѣзъ для сына одежу до Медведовець, де той-же занятый роботою въ горальни. Вертаючи зъ-вôдгамъ, замерзъ Медвѣдь на поли, а конѣ самй повернули до дому. — Селянинъ Франко Юзенькôвъ зъ Бычковець, въ чортковскôмъ повѣтѣ, повѣзъ до Хомякôвки дня 17 н. ст. сѣчня 1893 р. латиньского священика, котрый бувъ на похоронѣ въ Бычкôвцяхъ. Вертаючи зъ-вôдгамъ поступивъ Юзенькôвъ до коршмы въ Хомякôвцѣ, щобы напити ся горѣвки и вже до дому не вернувъ, бо ѣздивъ полями цѣлу нôч и таки пôдъ Хомякôвкою замерзъ.

— **Вовки.** На черновецкôмъ передмѣстю Калічанка появили ся онодгы вечеромъ два вовки, котрй прибѣгли вôдъ стороны Жучки. Вовки вдерли ся на подвôрье одного дому, вôдôрвали пса ланцухового и, хопивши єго, утѣкли. На цѣлôмъ передмѣстю выкликавъ сей нападъ вовкôвъ великій переполохъ.

— **Бунтъ селянъ при выборахъ.** Въ Топорôвцяхъ на Буковинѣ, якъ пише черновецка Gaz. Polska, ведуть селяне вôдъ кôлькохъ лѣтъ домашну вôйну о раду громадску, а дня 20 н. ст. сѣчня зъ нагоды заповѣдженого выбору до новои рады прийшло тамъ навѣть до бунту. Вôйтъ вызначивъ до комісіи выборчои мужѣвъ довѣрія, котрыхъ не хотѣла значна часть людности и домагала ся, щобы ихъ зъ комісіи усунути. Коли ихъ не послухано, окружила товпа народу выборчій льокаль, выперла трехъ уставленыхъ въ дверяхъ жандармôвъ, вôрвала ся до середины и розôгнала членôвъ комісіи. Одного зъ нихъ селянина Ґалаґана, выволѣкли на подвôрье и хотѣли убити. Оборонивъ єго жандармъ. Комісія выправила до сусѣдного села пôсланця, щобы спровадити бôльше жандармôвъ, але товпа задержала єго, не выпускаючи нѣкого зъ села. Навѣть за комісаремъ староства, котрый вôдложивъ выборы и вертавъ домôвъ, гнали ся селяне, такъ що ледве утѣкъ. Забуреня устали ажь пôзною ночію. Заряджено слѣдство карне и увязнено 19 селянъ. — Видко, що панованье давноі рады мусѣло громадянамъ Топоровець добре надоѣсти, коли они важились ажь на публичне насильство.

— **Вправы войсковй на морозѣ.** Въ Карльсбурзѣ на Угорщинѣ казавъ дня 9 н. ст. сѣчня полковникъ Ваґнеръ выгнати за кару два баталіоны 62-го полку пѣхоты на муштру. Сего дня доходивъ на дворѣ морозъ до 22° Р. отже 114 воякôвъ вôдморозило собѣ руки, ноги або носы. Въ тôй справѣ поставивъ пос. Уґронъ интерпеляцію въ угорскôй палатѣ послôвъ

— **„Мечь коронаційный польскій, званый щербцемъ“.** Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла въ Краковѣ накладомъ тамошноі академіи наукъ розвѣдка Ив. Садовского, поясняюча исторію згаданого меча. Авторъ доходить до такихъ заключень: 1) мечь, котрый на выставѣ парискôй въ 1878 роцѣ звернувъ на себе увагу знатокôвъ, есть автентичнымъ мечемъ коронаційнымъ польскимъ, звѣстнымъ пôдъ назвою „щербця“; вôнъ перейшовъ вразъ зъ цѣлою збôркою Базилевского до царскои палаты въ Ермітажи; 2) въ тôмъ мечи пороблено ажь въ новѣйшихъ часахъ деякй змѣны, щобы укрыти єго походженье, а за польскихъ часôвъ дороблювано до него два разы похву; 3) традиція хибно приписувала єго Болеславови Хороброму (помершому 1025 року) або Смѣлому, бо бувъ вôнъ зробленый въ Нѣммеччинѣ для Ордена нѣмецкого въ рр 1214—1219 и ажь сей орденъ давъ єго на памятку важноі політичноі акціи кн. Болеславови, сынови Конрада мазовецкого, а стрыеви Локетка; вкôнци 4) ужитый вôнъ бувъ яко мечь коронаційный першій разъ Локеткомъ и ажь вôдъ сего часу дôставъ ся до короннои скарбницѣ, де переховувавъ ся до року 1795.

— **Ваґонъ въ огни.** Дня 11 н. ст. сѣчня на зелѣзници, що везла 200 рекрутôвъ зъ Самары до Златоуста запаливъ ся одинъ ваґонъ. Кондукторъ Пахановъ контролюючи поѣздъ поставивъ свою лѣхтарку въ офіцирскôй передѣлцѣ. Вертаючи по ню замѣтивъ, що въ однôмъ ваґонѣ запаливъ ся помôстъ. Вôнъ пробувавъ загасити огонь, але єму вже не удало ся. Отже выскочивъ зъ передѣлки и крикнувъ „горить!“ Заразъ дали знати машиністови и вôнъ здержавъ поѣздъ. Горючій ваґонъ вôдлучено. Бôльша часть рекрутôвъ, що въ тôмъ ваґонѣ були, выскочила, а прочй такъ здавили ся на мѣсци, що ажь дручками зелѣзными мусѣли розбивати одну стѣну ваґона, щобы ихъ выдобути. Однако було вже за пôзно. Вôсѣмъ рекрутôвъ згорѣло або удушило ся въ дымѣ, а сѣмъ страшно попарилось, зъ котрыхъ одинъ заразъ померъ, а шѣсть вôддано до шпиталю.

— **Нова катастрофа въ копальни.** Въ токайскихъ копальняхъ коло Ґрану на Угорщинѣ стоить старый закôпъ вôдъ 80 лѣтъ въ полумѣни. Онодгы выбухаючй ґазы дôстали ся до другого закопу и выкликали тамъ експльозію въ хвили, коли було тамъ бôльше якъ 200 робôтникôвъ. Доси добуто зъ закопу 19 трупôвъ и уратовано 60 людей. Побоюють ся, що бôльша половина робôтникôвъ погибла.

— **Дробній вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Одаѣ въ повѣтѣ товмацкôмъ, 100 зр. на будову церкви. — Въ Сторожинци на Буковинѣ упокоивъ ся дня 24 н ст. сѣчня д-ръ Лукіянъ Сахновичь, нотарь тамошный въ 62-бмъ роцѣ житя.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Намѣстництво надало презенту на опорожнену парохію regiae collationis въ Солуковѣ о. Андр. Оришкевичеви, дотеперѣшному парохови въ Деревлянахъ.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Коперника ч. 18. Телефонъ нр ъ 468. Въ мѣсяцю грудни 1892 року въ вôддѣлѣ убезпечень на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 662 внесень на суму 2,185 111 зр а в, а выставлено поліцъ 607 на суму 2 040.219 зр. а. в. Вôдъ 1 сѣчня до 30 грудня 1892 р. внесено 7.399 внесень на 23 234.001 зр. а. в, а выставлено 6.533 поліцъ на суму 20 469.779 зр. а. в. Заповѣдженй шкоды въ тôмъ вôддѣлѣ вôдъ 1 сѣчня до 30 грудня 1892 р выносять 1,679.738 зр а. в.

Выказаный станъ убезпечень вôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1891 р. 132.177.289 зр. въ капіталахъ и 193.950 зр. в. а въ рентахъ на 50.903 поліцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 31,244.641 зр. а. в. Заплаченй шкоды въ 1891 р. въ вôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,879.844 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 244,247.920 зр. 89 кр. а. в.

Товариство признае належачимъ до чинноі арміи або обороны краєвои на случай вôйны важй нôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а причалежнымъ до загального ополченя, на случаихъ покликаня до чинноі служби, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4102

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Громада Великй Очи, въ повѣтѣ яворôвскôмъ, оголошуе конкурсъ на посаду лѣкаря мѣского зъ рôчною платнею 300 зр.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 28 сѣчня. Въ дворѣ цѣсарскôмъ вôдбувъ ся торжественный обѣдъ въ честь уродинъ цѣсаря нѣмецкого.

Будапештъ 28 сѣчня. Въ копальни угля коло Грану наступила велика експльозія ґазôвъ; въ закопахъ було до 200 робôтникôвъ.

Берлинъ 28 сѣчня. Многй ґазеты критикують остро тоастъ цѣсаря Вільгельма въ честь царя.

Римъ 28 сѣчня. Въ парляментѣ поставлено внесенье, щобы установити парляментарну комісію слѣдчу въ справѣ обманьствъ въ римскôмъ банку.

Лондонъ 28 сѣчня. Ґазеты напирають на правительство, щобы ще зъ бôльшою енергіею и силою выступило въ Єгиптѣ.

Вôдозва до спѣваковъ рускихъ.

Дня 19 н. ст. лютого вôдбудесь у Львовѣ въ сали „Дому Народного“ концертъ въ честь папы. Въ тôмъ концертѣ возьме участь богато силъ артистичныхъ спѣвочихъ краю нашого. Зъ товариствъ возьмуть участь: „Бояны“ львôвскій и перемыскій, вôдтакъ хоръ питомцѣвъ ґен. семінаріи духовноі, бурсы: Ставропігійска та „Народного Дому“, ученики ґімназіи рускои и ще деякй аматоры спѣву. Надѣятись, що число участникôвъ дôйде 150 або й бôльше. На концертѣ будуть выконанй: Подвôйный мѣшаный хоръ „Тебе Бога хвалимъ“ Бортняньского и Матюка имнъ для папы. Концертъ потреваѣ малу годинку. Чи-жь мали бы вôдтакъ рускй спѣваки розбйтись? Нѣ!

По концертѣ всѣ спѣваки лишать ся въ великôй сали „Дому Народного“ и почнуть концертъ о пальму первеньства. Въ тôй цѣли смѣю просити пп. дірігентôвъ поодинокихъ хорôвъ, щобъ зволили на сей вечеръ пôдготовити деякй куснѣ хоральнй, дуеты, соля пôсля вподобы, а все то буде вставлене въ програму товарискои забавы чи комерсу поконцертового. Продукціи не потребують бути довгй та вышуканй, а най бы лишь були старанно выведенй и дали намъ образъ степени розвою нашихъ силъ спѣвочихъ. Чвôрки, вôсѣмки, шѣснацятки можуть продукуватись и выдирати собѣ взаимно пальму первеньства. Будуть се олімпійскій игрища въ мініятурѣ, буде се ἀγὼν μουσικὸς. Выбрана jury означить вôдтакъ, кому признати первеньство. Нашихъ пань просимо при тôмъ и о продукціи фортепяновй; панôвъ о деклямаціи гумористичнй. Добра кухня и пивниця „Нар. Торговлѣ“ зроблять своѣ, щобъ пôддержати гуморъ. А найбôльшимъ хôсномъ для насъ буде то, що свѣтъ нашь артистичный пôзнасть себе взаимно, и розбудить та пôддержить охоту до плеканя музики, тои штуки, котра, якъ кажуть знатоки, зрослась зъ душею Русина. Надѣюсь, що пп. дірігенты хорôвъ дану нагоду зволять выкористати всесторонно.

И. Вахнянинъ.

Надôслане.

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записôвъ довгу державного, акцій и облігацій першеньства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапешть-Пятицерквы, Семигородскои, Лупкôвскои, угор.-захôдноі, Пріорітеты зелѣзниць: пôвнôчно-всхôднои та захôднои I и II емісіи, — вôдтакъ паперы опроцентованй въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пôвнôчно-всхôдноі, 6% угор. пріорітеты зел. пôвн.-всхôдноі, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи пôсля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординуе вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 2—4

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣе анѣ не псуесь, а ще маѣ и таку прикмету, що не дае ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарація найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

У ЛЬВОВѢ

подае до вѣдомости

що сими днями буде переведена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ вальорôвъ

а) 5% австр. рента паперова (мартева) **на 4 австр. ренту коронову**

б) 4¾% Пріорітеты зел. арх. Рудольфа 5% „ „ „ Форарльберґъ **на 4% Облігацію коронну зел. держ.**

в) 5% угор. рента паперова
6% „ пріорітеты въ золотѣ зелѣзницѣ пôвнôчно-всхôднои
5% „ позичка инвестиційна
5% „ пріорітеты въ золотѣ зел. пôвнôчно-всхôднои
5% „ пріорітеты въ срѣблѣ зел. пôвнôчно-всхôднои
5% „ пріорітеты въ срѣблѣ зел. пôвнôчно-захôднои

Акціи зелѣзницѣ Альфельдъ
„ „ Будапешть-Пяти церкви
„ „ Дунай-Драва
„ „ Семигородскои
„ „ Лупкôвскои
„ „ угор.-захôднои
„ „ „ пôвнôчно-всхôднои

на 4% угорску ренту коронову.

Щобы улекшити конверсію повысшихъ вальорôвъ, приймае **контора вымѣны ц. к. уприв. гал. акц. Банку ипотечного у Львовѣ вже нинѣ** зголошеня **не числячи за сю чинность нѣякои провізіи.** 4535 3—3

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечеснѣйшому Духовенству и п п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКЙ ОБРАЗКИ:
безъ молитовъ мала сот. 35 кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бôльша „ 70 „
зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка.

МЕДАЛИКИ РУСКЙ:
1 тузинъ медаликôвъ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКЙ:
1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:
тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ
Ставроп. Института по 50 кр. на рôкъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ
„Посланника“ на рôкъ 1893 по 35 кр.

О численнй замовленя уґрашае ся! 4493 17—0

Ученикъ

VIII ои клясы ґімн. глядае лекціи на провінціи до ученикôвъ вôдъ клясъ народныхъ до III-тои ґімназіяльноі включно. Адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in 15—34 Leipzig.) 4391

Запросины до передплаты

на популярну часопись, котра зъ **днемъ 23 н. ст. сѣчня** два разы въ мѣсяць кождого 8 го и 23 го при участи лучшихъ нашихъ письменныхъ силъ почне выходити у Львовѣ нодъ назвою:

ЧИТАЛЬНЯ

въ форматѣ великого аркуша въ 4-цѣ, сторонъ 16, носля слѣдуючои програмы:

I. **Письмо свяще** зъ водповѣднымъ короткимъ поясненьемъ на подставѣ науки руско-католицкои церкви.
II. **Часть белетристична** въ котру будуть входити стишки и оповѣданя такъ зъ суспольного житя, якъ и оснований на тлѣ нашои бувальщины.
III. **Историчнѣ розвѣдки** о важнѣйшихъ подѣяхъ Руси-Украины въ загалѣ, зъ особливымъ увзглядненьемъ историчныхъ фактовъ, водносячихъ ся до галицкои, буковиньскои и угорскои Руси. — Такожь розвѣдки зъ наукъ природныхъ.
IV. **Статьѣ змѣсту экономічного,** т. є статьѣ о земледѣльствѣ огородництвѣ, садовництвѣ, пчольництвѣ, годовли худобы и т. п., якъ такожь и о спородненыхъ галузяхъ господарки нашихъ хлѣборобовъ.
V. **Справы торговельнѣ,** промыслови, фінансовѣ и асекураційнѣ въ рамкахъ водповѣдныхъ для нашого народу.
VI. **Політичный** короткій переглядъ важнѣйшихъ справъ, котрѣ дотыкають головно політично-народного житя нашого народу.
VII. **Новинки.**

Передплата на часопись „ЧИТАЛЬНЯ“ выносить на рокъ 3 зр., на $^1/_2$ року 1 зр. 50 кр. на $^1/_4$ року 75 кр. для **членовъ** же товариства „Просвѣта“ и **передплатниковъ** „Батьковщины“: на рокъ 2 зр., на $^1/_2$ року 1 зр., на $^1/_4$ року 50 кр.

Свѣдомій цѣлкомъ той высокои задачѣ, яку маємо сповнити, принимаючи на себе выдавництво часописи „ЧИТАЛЬНЯ“, просимо прихильниковъ народнои просвѣты словомъ и дѣломъ поддержати нашѣ змаганя тымъ больше, що мы, приступаючи до выдавництва „ЧИТАЛЬНѢ“ сповняемо лише патріотичный довгъ взглядомъ нашого народу.

Выдавець: **Іос. Ярембецкій.** Одв. редакторъ: **Ив. Бачиньскій.**

Адресъ Редакціи и Адміністрациі: Львовъ, улиця Театральна, ч. 8, II. поверхъ, куда просимо посылати водповѣдній статьѣ и передплату.

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ДЕЛІКАТЕСОВЪ ВИНЪ

звѣрины, дробу
и рыбъ лѣпшихъ родовъ

такожь

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

винъ австрійскихъ, испаньскихъ, французскихъ и шампаньскихъ.

власнй пивницѣ

ВИНЪ УГОРСКИХЪ.

въ С. А. Уйгелі коло Токаю

поручає торговля

ФРІДРІХА

ШЛЯЙХЕРА

у Львовѣ

рогъ ул. Сикстускои ч. 2.

4539 2—3

Глядає ся

учителя домового до ученика зъ I-ои гім. клясы. Зголошеня приймає о. Евг. Гузаръ, ул. Длуґоша 17.

4540 3—5

Предприемство высылкове

(Versandt-Geschäft)

у вѣдни

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКЫЙ

Вѣдень I., Giselastrasse Nr. I.

поручає и доставляє всякій артикулы, входячій въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовій господарскій, рольничій, броварняный, горальняный и промысловый. **Приборы церковнѣ. Плахты** непромакаючій до прикрываня збожа, машинъ рольничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадає высылає водворотною почтою або зелѣзняцею за послѣплатою а числить цѣну фабричну.

Информацій и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляє радо и водворотно. Прошу зажадати цѣнникъ илюстрованый, а высылаєсь даромъ и оплатно. Замовленя приймаєсь такожь и по руски 4330 (49—?)

Машины до шитя

4542

розныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ водъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **Гардолиньскій,** площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (3—10)

Академикъ

2—4

учитель домовый зъ многолѣтною практикою въ томъ званю, приймe лекцію въ краю або за кордономъ. Листы нодъ буквами І. А. въ администраціи газеты „Дѣло“.

КНИГИ ЦЕРКОВНѢ

друки всѣлякого рода

Молитвословы розного выданя

Евангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утримуе

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Подвалье ч. 9.

4471

НЕМОЖЛИВО ЗАСНУТИ!

Будильникъ анкровый въ гарной и складной оправѣ ніклевой майже 20 цм. высокій, зр 2, зъ календаремъ зр. $2^3/_4$.

Зъ свѣтячимъ въ ночи ціферблятомъ о60кр. больше.

Такій самый будильникъ календаровый зъ дзвонкомъ, въ ночи свѣтить, зр. $4^3/_4$.

Годинникъ стѣнный, бье годины, около 40 цм. довгій зъ політироваными рамами золочеными зр. $3^1/_2$, зъ накручуваньемъ зр $4^1/_2$. Въ ночи свѣтячій о 60 кр. больше.

Годинникъ зъ зазулею, въ скриночцѣ гарно рѣзьбленой, около $^1/_2$ метра великій зр. 6.

Годинникъ зъ зазулею и перепелицею, бье и повтаряе годины, около 1 метра высоты зр. $18^1/_2$.

Мужескій ремонтоаръ зъ нового срѣбла зр. 4, подвойно крытый зр. 16.

Мужескій ремонтоаръ анкровый на 15 рубіновъ зъ потройною кувертою, дуже мощный, марка „**Dauerhaft**“ зр. 9.

Заморука дволѣтна: Цѣнники фабричній даромъ.

E. MAYER, Wieneruhren Industrie

I. Schottenring Nr. 33. 4457 31—?

Начинье столове свѣтовои славы.

Маю честь донести Всечестному Духовенству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанои П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 водкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францисканьскій* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца подъ моєю фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товаровъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестовъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помочнымъ и дасть менѣ можность правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ, найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякій жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 21—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Troppau) австр. Шлескъ,
основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручає всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя en gros и en détail. 4494 7—15

Взбриць и цѣнники даромъ и оплатно.

Ново отворены

СКЛАДЪ матеріяловъ аптичныхъ

ЛѢШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

поручає по найдешевшихъ цѣнахъ матеріялы аптичній, средства скрѣпляючій, Cognac, маляґу, вина лѣчничій, средства універсальній, артикулы гумовій, хірургічній и автосептичній, перфумерію французску и англійску. — **Замовлена зъ провінціи полагоджую водворотно.**

Дуже дешево. 4517 9—12

Лишь тогдѣ правдивый, если трикратна флящина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси не перевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни.

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своеи легкои стравности** порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути **скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збольшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричномъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.,** а такожь **майже по всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.**

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Миколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы:

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 4434 11—18

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннымъ найточнѣйшымъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4^1/_2\%$ **листы ипотечнѣ**
5% **листы ипотечнѣ преміованѣ**
5% „ „ **безъ премій**
$4^1/_2\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4^1/_2\%$ „ **Банку краєвого**
$4^1/_2\%$ **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4^1/_2\%$ „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4^1/_2\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігациі индемнізаційнѣ**

а всѣ тѣ папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечкого приймає водъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платнѣ мѣсцевѣ папиры цѣнній, такожь запавшій купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя а замѣсцевій лишь за водчисленьемъ справедшныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка $^1/_4$ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

Необходима для кождого ґаздовства есть

КАТРАЙНЕР-А КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА

зъ **смакомъ звычайпои кавы.** Згодана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помѣшаноі зъ суррогатами кавы звычайпои, а потомъ есть приладити собѣ о много **смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну** каву. — **Незровнана** яко додатокъ до звычайпои кавы. **Дуже надає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати подроблень. $^1/_2$ кільо по 25 кр. — Всюды можна достати.**

Lev. Kneipp M.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 5—52

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 13 Львôвъ, Понедѣлокъ 18 (30) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp. Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнâ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ дня 30 н. ст. сѣчня 1893.

Деканальнй вôдпоручники вдовичо-сирôтского фонду ужили часъ побуту свого въ Перемышли, куды зъѣхались въ справахъ того-жь фонду, за нагоду, щобы зааранжувати „примиренье рускихъ сторонництвъ“. Зôбранй, — якъ пише „Галичанинъ“ зъ 29 сѣчня, — хотѣли провôдникомъ зборôвъ своихъ політичныхъ выбрати д-ра Антоневича. Коли-жь пос. Антоневичь вôдказавъ ся вôдъ сего достоиньства, вôддано провôдъ въ руки дир. Григ. Цеглиньского Про хôдъ нарадъ „Галичанинъ“ не подаѥ ширшихъ вѣстей, доносить лише про найголовнѣйшу резолюцію, яку ухвалено на сихъ зборахъ. Резолюція та маѥ гласити: Зборы вôднесуть ся до обохъ політичныхъ рускихъ товариствъ, т. ѥ. до выдѣлôвъ „Народнои Рады“ и „Русской Рады“ и завôзвуть ихъ, щобы оба товариства політичну акцію вели паралельно и руководились засадою: Getrennt marschieren, vereint schlagen.

„Галичанинъ“, подаючи сю резолюцію до вѣдомости своихъ читателѣвъ, не вѣрить въ успѣхъ тои новои акціи політичнои. Орґанъ „русскихъ“ par excellence догадуѥсь, що на се „примиренье“ не пристане именно выдѣлъ „Народнои Рады“. Сторонництво народовцѣвъ буде передовсѣмъ жадати, щобы „старо-русская“ партія пôдчинилась пôдъ програму народовску, т. ѥ. щобы признала самостôйнôсть руско-украиньского народу и ѥго національну окремѣшнôсть вôдъ народу великоруского. Однакожь наколи „старо-русска“ партія не вôдкаже ся вôдъ „своихъ литературныхъ и стичныхъ убѣжденій“, то о „примиреню“ не може бути й бесѣды. Стôлько написавъ „Галичанинъ“.

Мы зъ своѥи стороны не хочемо про ту акцію перемыскихъ Русинôвъ сказати рѣшучого слова, поки не будемо мати докладныхъ вѣстей якъ про самй нарады, такъ и про ухвалы збору. Самъ фактъ, що вôдпоручники деканальнй для справъ фонду вдовичо-сирôтского епархіи перемыскои дали починъ до акціи „примиреня“ обохъ сторонництвъ рускихъ, ѥсть похвальный. Сыны одной матери не повинній дѣлитись, а сполучеными силами и однодушно стояти въ оборонѣ правъ політичныхъ и національныхъ народу свого, якъ и однодушно трудитись коло духового и матеріяльного ѥго добра. Такъ бувало у насъ передъ ерою конституційною, такъ було и по 1861-ômъ роцѣ ажь до часу, коли „Слово“ поставило звѣстну програму про „адінъ народъ“ и тымъ розъединило Русинôвъ галицкихъ. Вôдъ того часу почало у насъ выростати сторонництво негуюче самостôйнôсть и право до житя и розвою свого власного народу, подôбно, якъ уже въ 1848 роцѣ зъ-посередъ Русинôвъ выродились ренеґаты, котрй заперечували самостôйнôсть національну народу рускаго а старались зôллятй ѥго въ одну цѣлôсть зъ народомъ польскимъ. Зъ однымй и другимй народъ рускій не мôгъ солідаризуватись. Часъ показавъ вôдтакъ, що перевертнѣ въ сторону польску, не маючи раціи ѥкзістенціи, розплылись якъ сонне марево. Нинѣ-жь процесъ розкладу обгортаѥ зъ вôльна и тыхъ Русинôвъ, котрй хвилево дались увести утопіямъ о ѥдинствѣ народу рускаго зъ народомъ московскимъ и для тыхъ утопій вôдреклись языка свого и труду около двигненя народу свого на основахъ національныхъ.

Наколи отже зборы вôдпоручникôвъ деканальныхъ въ Перемышли мали на цѣли засудити згаданй утопіи а пôднести прапоръ національный рускій, то объявъ сей можемо повитати яко зворотъ до лучшого. Мы знаємо, що якась частина такъ званои „старо-русскои“ партіи не подѣляѥ теорій, голошеныхъ въ нѣбыто ѥи орґанахъ політичныхъ — и въ основѣ рѣчи стоить на пріинціяльнôмъ становищи сторонництва народовцѣвъ, чуѥ въ душѣ своѥй такъ добре окремѣшнôсть народу свого, якъ и шкоду, що плыве зъ роздору въ акціи політичнôй. Зъ тою частиною старо-русскои партіи не треба навѣть окремого „примиреня“ и зъ нею таборъ народовцѣвъ може завсѣгды ити згôдно рука объ руку. Тôлько-жь зъ вôдступниками народу рускаго, — зъ тыми, що власными ногами потоптали идеалы національнй и трудять ся у насъ надъ нівеляціею всего, що рускепитоме, въ користь „обѥдинительноиˮ програмы россійскихъ комітетôвъ панславістичныхъ, — зъ тыми неґаторами своѥи національности Русь примиритись не може, якъ не примирила ся зъ такими Черкавскими, Савчиньскими, Зыбликевичами ѥ tutti quanti. Длятого „Галичанинъ“ ѥсть въ повнôмъ правѣ, наколи сумнѣваѥсь ѳ „примиреню“ себе зъ сторонництвомъ народовцѣвъ. Таке примиренье було бы зрадою на власнôмъ народѣ и до такои акціи Русины перемыскй певно не подадуть руки.

Промова пос. Пôдляшецкого

выголошена на 189-ôмъ засѣданю XI ои сесіи палаты послôвъ дня 26 н. ст. сѣчня при дебатѣ будżетовôй надъ ѳтатомъ міністерства обороны краєвои.

[Початку промовы пос. Пôдляшецкого, де говорить ся спеціяльно про вынагороду т. зв. талію жандармеріи, не подаємо дословно, лишь обширнѣйшій змѣстъ, натомѣсть другу частину, де говорить ся про вербованье роббтникôвъ за границю и про політичні вôдносины подаємо дословно пôсля стеноґрафічныхъ протоколôвъ.]

Въ буджетѣ вставлено 5986 зр. на таліи (Taglia) и преміи для жандармеріи. Жандармъ маѥ право до таліи, ѥсли зъ власнои понуки выслѣдивъ якого цивільного злочинця и доставивъ ѥго до суду, а сей злочинець бувъ засужденый на кару вязницѣ. Чимъ высша кара, тымъ бôльша талія; она выносить вôдъ 4 зр. до 60 зр.

Се полученье высоты вынагороды зъ высотою кары не лишь невôдповѣдне але прямо дивне. На высоту кары вплывають обтяжаючй або лагодячй обставины, а вынагорода для жандарма, ѥсли взагалѣ мала яка бути, повинна зависѣти лишь вôдъ ѥго заслуги при выслѣдженю и прихопленю злочинця. Але взагалѣ для сторожи безпеченьства не повинно бути нѣякои вынагороды, бо ихъ служба повинна опиратись на почутю свого обовязку а не на матеріяльныхъ користяхъ Ся талія подобаѥ дуже на ту вынагороду за доносы въ справахъ фіскальныхъ.

Згадавши про безпôдставный, а вôдтакъ навѣть вôдкликаный закидъ на вôдносины галицкй вѣденьского трибуналу пôдчасъ цлового процесу буковиньского, — пôднѣсъ бесѣдникъ, що тй вынагороды для жандармерія могли бы кинути лихе свѣтло на сю цѣлу институцію. Въ многихъ случаяхъ инквізиты заперечують передъ судомъ те все, що зôзнали передъ жандармами, а своѥ запереченье оправдують тымъ, що жандармы знасилували ихъ до такихъ зôзнань. Часто буваѥ се неправда, але и були случаѣ, урядово сконстатованй, якъ н. пр. звѣстна справа убійства въ Жабю, котра дала навѣть причину до интерпеляціи въ соймѣ галицкôмъ. Загальна опінія така, що безъ вынагороды було бы менше сихъ драстичныхъ случаѣвъ.

Чудно рôвножь, що на Галичину припадаѥ майже четверта часть зъ прелімінованыхъ нагородъ, бо ажь 1325 зр., коли противно на Чехію лишъ 971 зр., Форарльберґъ 804 зр. и т. д. Гадавъ бы хто, що въ Галичинѣ стôлько проворныхъ злочинцѣвъ, але се неправда, бо галицкй злочинцѣ найчастѣйше самй зраджують ся. Рôвножь годѣ се оправдати великимъ числомъ жандармерія, бо се бôльше число маѥ причину въ потребѣ точнои контролѣ надъ катастромъ худобы и пильнованьемъ границѣ що-до торговлѣ худобою. Та высока сума на вынагороды не дасть ся оправдати згадаными двома обставинами, и длятого населенье думаѥ, що ѥсть якась звязь мѣжь зôзнанями жандармеріи а запавшими засудами, а се не выходить въ хосенъ институціи.

[Дословно:]

Пôсля закона о орґанізаціи и становищи жандармеріи припадаѥ ѣй далеко бôльшій и важнѣйшій обсягъ дѣланя, анѣжь слѣдженье за злочинцями. Жандармерія повинна бути сторожею, войсково зорґанізованою, для удержаня публичного порядку, супокою и безпеченьства. А ѥсли звертаю на предметъ, порушеный мною на засѣданю зъ 24 жовтня 1891 р. — именно сей нечуваный способъ вербованя селянъ до роботы въ поли и въ лѣсахъ Румунiи та Россіи — то позволить менѣ выс. палата высказати, що я смѣвъ бы надѣятись вôдъ жандармеріи о много успѣшнѣйшого дѣланя въ тôмъ напрямѣ.

Я представивъ тогдѣ обширно невôдрадне положенье тыхъ роббтникôвъ вербованыхъ несовѣстными аґентами и позволивъ собѣ сказати (читаѥ): „Ѥсть се дѣйстно дуже сумно, и я жалую сего въ интересѣ краю, що тй роббтники не находять въ краю роботы и вôдповѣдного заробку, щобы здержали ся вôдъ громадного гляданя роботы за границею, що прецѣ получене лише зô шкодою для нихъ“.

Однако я мусѣвъ такожь сконстатувати, що оно такъ дѣйстно ѥсть и що сему можна зарадити лише бôльшимъ наглядомъ надъ вербôвниками роббтникôвъ зô стороны громадъ и властей адміністраційныхъ.

Я поставивъ такожь при кôнци моѥи дотычнои бесѣды позитивне, высокою палатою пôдперте и пôдчасъ теперѣшнои буджетовои дебаты приняте внесенье, „щобы высоке правительство вôзвати, абы оно пôдтягнуло пôдъ особну контролю вербованье тутешныхъ роббтникôвъ до роббтъ пôльныхъ и лѣсныхъ у заграничныхъ роботодавцѣвъ и щобы оно таке вербованье чужинцями зъ пріинціпу заборонило“. Однако я не замѣтивъ, щобы въ тôмъ напрямѣ що-небудь зроблено. Якъ разъ передъ моимъ вôдъѣздомъ на сесію высокои рады державнои въ сѣй періодѣ засѣдань попали менѣ въ руки судовй протоколы, де представлено страшнй и неимовѣрнй факты вызыскуваня и знущаня надъ галицкими пôльными роббтниками, котрй то факты лише длятого не могли бути судово трактованй, бо падали у вину чужинцѣвъ а тутешнй вербôвники зумѣли заслонити ся на око леґальнымъ посередництвомъ въ гляданю роботы.

Я думаю, що жандармерія мала бы тутъ дуже пригôдне поле до дѣяльности и неодинъ аґентъ, котрый доси, можна бы сказати, находивъ въ нѣй пôдпору въ своѣи роботѣ, розваживъ бы собѣ добре, заки приступивъ бы до дальшого заманювання.

Чи-жь не впадаѥ се въ око, що ся нещастна робота аґентôвъ, заманюючихъ роббтникôвъ до чужихъ державъ, могла въ дуже значнôй мѣрѣ причинити ся до сеи сумнои громаднои еміґраціи селянъ зô всхôдныхъ повѣтôвъ Галичины до Россіи? Чи панове гадаѥте, що галицке селяньство при своѣмъ теперѣшнôмъ образованю и при своѣмъ зубоженю держить ся ншихъ идеалôвъ якъ идеалу хлѣба и що оно бавить ся въ політику, або може бавитись? Нѣ! Дѣйстно не політика жене селяньство за границю, лише выключно жаданье насущного хлѣба, котрого ему на жаль дома не достаѥ.

Але я не хочу выпереджати розслѣдôвъ, якй робить правительство за правдивыми причинами еміґраціи (мы-жь звернули ся до него симъ разомъ зъ интерпеляцією) и хочу мати надѣю, що правительству удасть ся дôйти правды а вôдтакъ зарадити вôдповѣднй средства до здержаня сеи нещастнои еміґраціи.

Однакъ годѣ менѣ притакнути, ѥсли въ прасѣ зазначуѥсь переѳвѣдченье, мовь бы краєве правительство найшло причину сеи еміґраціи въ махінаціяхъ або що-найменше въ индолѥнціи рускаго духовеньства. Чи-жь се не духовеньство, котрого интересы потерпѣли найбôльшу шкоду въ наслѣдокъ сего, що селяньство еміґруѥ а свою землю и майно продаѥ шинкарямъ и спекулянтамъ иншои вѣры? А чи лишь греко-католики еміґрують? Можу сказати, що оно не такъ маѥ ся. А ѥсли се правда, то на чôмъ же основуѥ ся закидъ, зробленый рускому духовеньству? Дѣйстно, много найде ся виновныхъ, хочь не завсѣгды зъ власнои свѣдомости, але ихъ не годить ся глядати мѣжь рускимъ духовеньствомъ.

Ѥсли перемѣнить ся сказане и вкаже ся, що руске духовеньство не маѥ вже давнѣйшого значѣня, щобы успѣшно вплывати на отуманене селяньство — то се притакну. Але чи на духовеньство паде вина, що втратило давнѣйше значѣнье? Думаю, що нѣхто не заперечить менѣ, пôсля якихсь оправданыхъ мотивôвъ, ѥсли моя вôдповѣдь выпаде заперечаючо. Вкажу лишь на вельми невластивый, въ правдивôмъ слова значѣню зле порученый обсягъ дѣланя, пôсля котрого уживаѥ ся тутъ и тамъ жандармерія до контролѣ надъ способомъ выконаня богослужень въ греко-католицкихъ церквахъ. А ѥсли при тôмъ подумаю на се, якъ духовеньство буваѥ прямо понижаючо трактоване вôдъ властей, именно вôдъ молодыхъ урядникôвъ, котрй такимъ поведеньемъ, мовь бы для придбаня собѣ заслугъ, чванять ся публично а передо всѣмъ передъ селяньствомъ, то мабуть многй, ѥсли не отверто то бодай тихо менѣ притакнуть, що упадку значѣня духовеньства не годить ся глядати въ ѥго моральнôмъ упадку.

Вкôнци, чи-жь правительство не маѥ власти, при згодѣ а вôдмовленю канонічнои институціи священикамъ на самостôйнй приходы наглядати за тымъ, щобы лишь такй священики були институованй, котрй бы заняли ся бѣднымъ народомъ справдѣ по христіяньски? А чи правительство робило вôдповѣдный ужитокъ зъ тои власти? Я читавъ одно письмо, въ котрôмъ говорить ся про причины, за-для котрыхъ правительство въ спеціяльнôмъ случаю уважало вôдповѣднымъ вôдмовити своѥи згоды на канонічну институцію одного запрезентованого священика, — я вычитавъ тамъ и се и те и много иншe, але нѣ одного слова, мовь бы кандидатъ занедбувавъ свои душпастирскй обовязки супротивъ народу.

То-жь чи при такихъ обставинахъ справедливо приписувати вину сеи пожалованя гôднои а вôдъ духовеньства найбôльше осужденои появы въ народѣ сему-жь таки духовеньству? Чи-жь се не дальше средство до пôдкопаня значѣня духовеньства? Менѣ здаѥ ся, що кинене княземъ Шварценберґомъ питанье: „чи консервативно чи радикально?“ повинно выстати въ тôмъ напрямѣ, щобы призадуматись надъ нимъ, якъ се ҒЕ. президентъ міністрôвъ такъ горячо поручивъ.

Але позвольте панове, що верну до жандармеріи. Не хочу зрѣкати ся обороны тяжко обидженого духовеньства. Оно буде знати само боронити ся въ ншихъ напрямахъ.

Бувъ часъ, коли пôдъюджувано жандармерію противъ обохъ народностей въ Галичинѣ, а роблено се въ сѣй гадцѣ, що черезъ се якъ найлѣпше прислужить ся для публичного ладу, супокою и безпечности. На щастье сй часы минули и я хочу надѣяти ся, що они вже бôльше не вернуть, хочь бачимо, що тутъ и тамъ ще мають значѣнье деякй останки сихъ давныхъ поглядôвъ, а хочь я цѣлкомъ не хочу твердити, мовь бы се дотыкало лишь выключно Русинôвъ, то однакъ годѣ менѣ замовчати що сей поглядъ звериеный головно противъ Русинôвъ.

Австрійска держава не маѥ чого боятись передъ свобôднымъ и природнымъ розвиткомъ національности. Складъ державы вже того рода, що нема чого й думати про якусь уніфікацію, чи то загальну чи частинну. Тожь невôдповѣдно, ѥсли правительство пôдъ такимъ взглядомъ намагаѥ мати безпосередный вплывъ на свобôдный перебѣгъ сихъ справъ, але вже цѣлкомъ несправедливо, ѥсли оно при тôмъ занимаѥ сторонниче становище на шкоду слабшого.

Ѥсли се сказане примѣню до вôдносинъ въ Галичинѣ, то бачу, що правительство робить злу прислугу обомъ народностямъ, замешкуючимъ сей край, ѥсли активно чи пасивно стараѥ ся спинити розвитокъ обохъ або лишь одной зъ тыхъ народностей. Ба я смѣло можу сказати, що въ наслѣдокъ того придбане обезсиленье одной народности може выйти въ некористь другои, а навѣть такъ сказати-бъ, мусить выйти, бо при нетнуючихъ тамже обставинахъ, а именно увзглядняючи се, що нѣодна зъ заселяючихъ Галичину народностей, не маѥ теріторіяльного вôдмеженя, нема теперь вже чого й думати на повне знищенье слабшого навѣть при ужитю найуспѣшнѣйшихъ средствъ, а явне и довше треваюче знасилуванье не устоить ся, бо розкрылась бы рана, котрои не можна бы вылѣчити.

Проте Русины, въ интересѣ свого розвитку и супокою въ краю, домагають ся, щобы правительство въ Галичинѣ не ставало на партійнôмъ становищи супротивъ нихъ. Що правда суть тамъ ще фрікціи мѣжь обома народами. Але зъ одной стороны тй фрікціи вже значно полѣвили, зъ другои же стороны годѣ ихъ оминути, а правительство рôвножь не вдѣѥ сего, щобы они цѣлкомъ уступили.

Хотѣвъ бы я кôлькома словами завернути на выводы Впов. ґенерального референта, о скôлько въ нихъ рефлѥктовано на промову головы рускаго клюбу. Ґенеральный референтъ обговорювавъ промову головы рускаго клюбу лишь зъ чисто польскаго становища. Хочь и якъ дуже поважаю Вп. ґенерального референта за-для глубокихъ и всесторонныхъ вѣдомостей, фаховыхъ и загальныхъ та задля ѥго знаменитыхъ прикметъ яко чоловѣка, політика и патріота, то однакъ годѣ менѣ не примѣтити, що вôнъ свôй судъ про змѣстъ промовы головы рускаго клюбу оперъ на невôдповѣдной основѣ. П. референтъ выявивъ гадку, чи не було бы фізіольоґічно бôльше вôдповѣдне — признати отверто одержанй концесіи и тымъ запевнити собѣ придбанье дальшихъ концесій. Справедливо, я вповнѣ годжу ся що-до того; але про коцесіи можна лишь говорити, ѥсли зважить ся вôдносины обохъ партій, отже въ сѣмъ случаю, Русинôвъ и Полякôвъ. Лишь партіи а взглядно народности можуть робити собѣ взаимно концесіи. Правительство не може сего зробити, бо пôсля конституціи надане ѥму инше становище и власть. Розумѣѥсь, оно може посередничити и черезъ те довести до концесій, але самыхъ концесій, якъ се думавъ бесѣдникъ, оно не може робити.

Голова рускаго клюбу звернувъ свои жалобы противъ правительства а не противъ Полякôвъ, и середъ того не мôгъ вôнъ думати про концесіи або признавати ихъ. Се мôй поглядъ; перепрашаю, ѥсли ошибаю ся. До автентичного поясненя промовы пос. Романчука я не уповажненый и рôвножь я не старавъ ся, якъ се вôнъ посвѣдчить, о таке уповажненье.

Що-до мене, то радо признаю, що галицкій соймъ, въ котрôмъ Поляки мають таку вызначну бôльшôсть, заявивъ готовôсть до деякихъ концесій въ хосенъ рускаго народу; рôвножь мушу зазначити моѥ спостереженье, що Поляки такожь по-за соймомъ, поминувши деякй тутъ и тамъ надмѣрнй напасти прасы, котрыхъ годѣ оминути, не вôдносились несимпатично супротивъ тыхъ концесій, а се треба тымъ бôльше пôднести, що на разѣ не зроблено нѣякои угоды або навѣть modus vivendi мѣжь Поляками и Русинами. Але мушу признати, що Русинамъ зроблено кривду зô стороны правительства, на скôлько заспокоенье ихъ бажань и домагань входить въ кругъ дѣланя правительства. Потребую лишь вказати на поведенье правительства при отвореню рус-

кои ґімназіи въ Коломыи и при основаню иншихъ школъ зъ рускимъ характеромъ. Се поведенье не найшло надто великого признания въ рускій суспільности. Народъ называє се жартомъ и иронією. Я думаю, що се зроблено серіозно, але се серіозность мовь при закладаню стациі для розслѣдовъ. А чи така серіозность водповѣдна, про те най вже розважить высоке правительство.

Такій и тымъ подобній жалобы поднѣсъ, посля моеи гадки, голова руского клюбу. Се були жалобы противъ правительства а не противъ Полякивъ, а се треба добре розрозняти.

Я въ тое не входжу, чи не найшлась бы тутъ причина, поднести зо стороны Русиновъ жалобы такожь противъ Полякивъ. Истнованье фрікцій, про котрі я высше згадавъ, не выключає сего. Але мушу завсѣгды розрозняти, чи факты, даючій причину до жалобъ, суть того рода, що звернений противъ руского народу яко такого або бодай противъ его цѣлыхъ верствъ, чи лишь такій, що нарушують интересы поодинокихъ або лишь малыхъ кругівъ; и въ тымъ то думаю робить ся зле, если зъ одной стороны кожде хочь-бы найменше нарушенье интересовъ руского населения приписуєсь у вину польскои народности яко знасилуванье та сейчасъ хотѣлось бы выступати зъ тымъ передъ высоку палату, а зъ другои стороны, если выступає ся зъ домаганьемъ, щобы не порушувати кривдъ, дотыкаючихъ цѣлого руского народу та его цѣлыхъ верствъ и кругівъ, лишь за-для милого, и я думаю, ще дуже проблематичного супокою. Згодитись на таке домаганье, рівналось бы залишеню найжизненнѣйшихъ интересовъ и мало бы наслѣдокъ, що треба бы було зречи ся ролѣ заступництва правъ руского народу.

Противъ Полякивъ, яко такихъ, не подносять ся жалобы зо стороны Русиновъ, лишь ставляє ся бажаня и домаганя; бо-жь очевидно, що доси наступивше частинне признанье тыхъ домагань може бути уважане лишь початкомъ сего, чого потрѣбно до заспокоенія оправданыхъ жаданъ Русиновъ, а цѣлкомъ природно, що ті домагания и ті жаданя ставляють ся тамъ, де они можуть бути полагоджені, отже переважно и въ найбольшихъ случаяхъ въ галицкомъ соймѣ. Безъ борбы не обійде ся при томъ, але думаю, що залишенье тои борбы не есть такъ дуже неимовѣрне, щобы ажь потреба було оглядатись на интервенцію въ томъ взглядѣ сеи высокои палаты.

Розумѣе ся, до того потрѣбно зъ обохъ сторонъ доброи волѣ и повного обосторонного довѣрія; але хочу надѣяти ся, що не буде сего хибувати въ обостороннѣмъ интересѣ, если лишь отверто и точно означить ся становище кождои зъ обохъ народностей.

Однакъ ще на одно мушу завернути. Если має найти ся се потрѣбне довѣріе, тогдѣ мусѣли бы обѣ народности станути противъ себе яко партіи, хочь одна зъ нихъ сильнѣйша а друга слабша, але такъ мусѣло бы остати. Се цѣлкомъ не уходить, що сильнѣйша партія, якъ се теперь на жаль буває, идентіфікує ся такъ дуже зъ правительствомъ, що кождый закидъ подносеный противъ правительства, кожда жалоба противъ него, уважають ся яко поднесенй противъ сеи народности Если такъ есть, тогдѣ нема взаимныхъ водносинъ, а на ихъ управильненье внутрь обохъ народностей нема що й думати. Теорія о правахъ и обовязкахъ большости не поможе тутъ много. Она може справдѣ добре послужити, если розходить ся о партіи, котрі суть водмѣнній подъ взглядомъ національнымъ и рознять ся въ своихъ засадахъ політичныхъ; але она безуспѣшна въ квестіяхъ національныхъ, де лишь справедливость и слушность та спольный интересъ рѣшають и скорше чи познѣйше воднесуть побѣду.

По сѣмъ короткомъ зворотѣ на интернаціональне поле галицке, позвольте панове, що верну на мій тематъ буджетовый.

Заявляю, що справдѣ буду голосувати за позицією вынагородъ для жандармеріи посля прелімінаря буджетового, бо мабуть симъ треба полагодити вже передъ тымъ набутій права. Але я хотѣвъ бы дати выс. палатѣ и выс. правительству подъ розвагу, чи така позиція мала бы остати и на будуще. (*Оплески.*)

Петиція „Русской Рады“ до Є. Вел. цѣсаря.

Мы вже згадували коротко про літографовану петицію до цѣсаря, яку „Русская Рада“ [взглядно Богданъ А. Дѣдицкій, якъ стоить на адресѣ: „библіотекарь Народного дома и проч. и проч.“] розослала до всѣхъ урядовъ парохіяльныхъ въ Галичинѣ разомъ зъ печатаною инструкцією, въ котрій покликуючись на митрополита и обохъ епископовъ рускихъ та на Ставропігійскій институтъ, поручає урядамъ парохіяльнымъ збирати якъ найбольше подписовъ, бо черезъ упрощенье рускои правописы въ шхолахъ „упаде св. церковь и народность“. Ось тая петиція дословно:

„Ваше цѣсарское и королевское Апостольское Величество!

Съ глубочайшимъ смиреніемъ мы ниже подписаны прилучаемся до всепокорнѣйшой просьбы, внесенной Мужами довѣрія нашой народности подъ днемъ 23. декабря 1892 г. до Вашого цѣсарского и королевского Апостольского Величества о всемилостивѣйшое роспоряженіе, дабы постановленіе Высокого ц. к Министерства Просвѣщенія отъ дня 25. ноября 1892 г., которымъ въ русскихъ школахъ въ Галичинѣ имѣетъ быти введено вмѣсто этимологичного, на основаніи 1000-лѣтной исторіи и культурного органического розвитія русского языка выработанного правописанія, произвольное и всякихъ научныхъ основаній и правилъ лишенное фонетичное правописаніе, было устранено и не получило обовязующой законной силы.

Съ того рода всеподданнѣйшими просьбами о защиту противъ упомянутого Высокимъ ц. к Министерствомъ Просвѣщенія въ административной дорозѣ вознамѣренного нововведенія несходного съ узаконеніями русской національной церкви и съ условіями русской словесности и культурного розвитія русского народа отнеслись къ Вашому цѣсарскому и королевскому Апостольскому Величеству и наши русско-народныи Общества а въ особенности славный въ Галицкой Руси отъ выше 300 лѣтъ высоко поважанный Ставропигійскій Институтъ а также выступили противъ того же нововведенія верховныи Управители всѣхъ трехъ гр к. Епархій въ Галичинѣ въ меморіялѣ своемъ къ Высокому ц. к. Министерству Просвѣщенія.

Считая выше приведенныи органы выразителями нашихъ чувствъ, мыслей и желаній, а ихъ относительныи прошенія выплывомъ нашихъ точно, совѣстно и патріотично понятыхъ интересовъ и опасеній — мы, въ безпредѣльной смиренности и преданности подписанныи присоединаемся къ таковымъ и одобряя вполнѣ ихъ содержаніе и мотивы, молимъ Ваше цѣсарское и королевское Апостольское Величество о всемилостивѣйшую опѣку въ виду угрожающого русскому народу и святой нашой церкви удара въ томъ крѣпкомъ упованіи, що могущое слово Вашого цѣсарского и королевского Апостольского Величества яко единственного Попечителя и Покровителя его, охранитъ и обезпечитъ неприкосновенность дорогоцѣнного сокровища нашей церкви и нашей 1000-лѣтной исторіи передъ задуманными нарушеніями.

[На рубрумъ:]

„До Его цѣсарского и королевского Апостольского Величества цѣсаря Франца Іосифа І-го въ Вѣдни.

Жители Громады... повѣта... въ Галичинѣ всесмиреннѣйше присоединяются до всеподданнѣйшихъ просьбъ Мужей довѣрія русского народа въ Галичинѣ отъ 23° декабря 1892 г., русско-народныхъ Обществъ и всего русского Епископата противъ рескрипта выс. ц. к. Министерства Просвѣщенія отъ 25 ноября 1892 г. вводящого заграничную фонетику въ русскихъ школахъ Галичины.“

Приглянувшись той петиціи, годѣ насамперед не подивляти авантурництва „Русской Рады“, котра петицію до монарха уложила и розослала урядамъ парохіяльнымъ не въ языцѣ трехъ міліоновъ Русиновъ подданыхъ цѣсаря австрійского. Чи така політика має приносити добро для руского народу и рускои церкви, — нехай судить кождый здоровомыслячій. Але авторамъ тои петиціи очевидно не йде о добро народу и церкви — имъ иде о вѣчне выкликуванье хаосу въ интересѣ когось другого, кому не на руку розвій руского народу въ Австріи на основѣ національнои самостойности.

Дальше, що-до самого змѣсту петиціи, то насамперед твердженье, мовь-бы правопись фонетична дѣлала противъ церкви и народности, есть благородною денунціяцією що-найменше на половину галицкихъ интеліґентныхъ Русиновъ, духовныхъ и свѣтскихъ, котрі уже водъ тридцять лѣтъ уживають правописи фонетичнои. Потомъ дотычно того, що „Русская Рада“ покликуєсь на Ставропигійскій Институтъ и на епископатъ рускій скажемо: Ставропигійскій Институтъ уживає въ урядованю и въ своихъ друкахъ языка калѣченого россійского або [въ урядованю] польского, отже вонъ компетентный забирати слово при реформѣ правописи россійскои або польскои, — епископатъ же мавъ свій взглядъ опортуністичный, о котрѣмъ не хочемо тутъ говорити. А наконець названье нововведенои въ школахъ правописи „заграничною“ есть просто глупе, бо и дотепершна шкільна правопись есть заграничною [укладу Украинця Михайла Максимовича] и петиція „Русской Рады“ написана правописію заграничною [россійскою, якою навѣть царь Россіи пише свои указы]. По що-жь монархови нашому пускати такій баналюки?!

Не знаємо, кільо урядовъ парохіяльныхъ узнасть за добре заняти ся збираньемъ подписовъ на ту петицію до цѣсаря, але мы нинѣ наведемо кільо письмъ зъ краю въ справѣ тои петиціи.

Насамперед о Данило Танячкевичь изъ Закомаря прислав намъ зъ просьбою о помѣщенье въ „Дѣлѣ“ отсю водповѣдь выслану листомъ п. Б. А. Дѣдицкому:

„Якъ бы-мь мавъ противъ чого протестувати, то хиба противъ насыланя менѣ такихъ протестовъ.

Пишу 30 и кільа лѣтъ фонетикою, а цѣлкомъ не думаю розставати ся анѣ зъ церквою святою, анѣ зъ святымъ обрядомъ нашимъ, анѣ зъ исторіею, — противно, думаю, що йду за тымъ духомъ живымъ, якій выходить зъ тои важкои исторіи... А тую важку фонетику я переносивъ середъ тяжкихъ бѣдъ. Та, може не пусто таки! Колись я бувъ самъ одинъ тымъ фонетикомъ на цѣлу Галичину. А сегодня! Я вже старый, але бачу, що тыхъ фонетиковъ есть не мала сила... Порахуйте! — се твереза справа... се исторія! Такъ! се сама жива исторія...

Данило Танячкевичь зъ Закомаря.“

Дальше о. Любовичь зъ Острова таку дає п. Б. А. Дѣдицкому водповѣдь листомъ отвертымъ:

„Высокоблагородный Господине!

Звертаючи Вашому Высокоблагородію присланій менѣ документы, маю честь заявити, що я прилучивши ся зъ цѣлою свѣдомостію рѣчи, опертою на всесторонныхъ довголѣтныхъ студіяхъ, до просьбы анкеты за реформою правописи въ школахъ, не могу на Ваше желанье самъ собѣ супротивлятись, тымъ менше, позаякъ мотивы и доказы „Русской Рады“ не мають нѣякои силы переконуючои, щобы хоть ослабити тіи мотивы, якій я свого часу [покъ тому буде незадовго] въ „Дѣлѣ“ подавъ. Не буду тыхъ мотивовъ на ново повтаряти, бо они Вашому Высокоблагородію имовѣрно добре вѣдомій, а если они Васъ перше не переконали, то й теперь бы не трафили до переконаня, хоть-бы я ихъ тутъ повторивъ. По що-жь ихъ надармо наводити?... Шкода було бы часу.

Я на сей разъ зверну увагу Вашого Высокоблагородія на що иншого, хоть такожь сумнѣваюсь, чи оно нащо придасть ся, бо хто правду умысне обходить, той ей нѣколи не узрить; але совѣсть мене спонукує высказати правду откровенно, а успѣхъ на Господа Бога здати. Отожь я зверну увагу Вашого Высокоблагородія на слѣдующе;

1. Я въ жадномъ письмѣ Вашомъ и Вашихъ одномышленниковъ не знаходжу буквъ: є, ѕ, ѡ, ѿ, оу, ѯ, ѱ, ѳ, ѵ, хотяй тіи буквы всѣ въ книгахъ церковныхъ часто приходять, а на водворотъ знаходжу въ письмахъ Вашои фракціи букву э, котрои въ книгахъ церковныхъ, бодай у насъ въ Галичинѣ, нѣгде не видно. А прецѣнь не читавъ я нѣгде анѣ згадки, щобы зъ тои причины яка небезпечность для св. церкви, вѣры и народу рускаго або русского выйти могла. Для чого-жь бы небезпечность тая ажь тогдѣ мала настати, наколи-бы ще й буквы ѣ, ы, ъ, безъ котрыхъ такожь обійти ся можна, бо они дадуть ся иншими заступити, а только писанье и читанье молодежи школьной утрудняють, — для чого, кажу, ажь тогдѣ велика небезпечность для святои церкви, вѣры и для народу рускаго мала бы настати? Церковь має и повинна мати свои книги незмѣнній, яко историчну спадщину, зъ котрою лучать ся взнеслій идеалы, а література народна зъ поступомъ науки и цивілізаціи подлягає конечнымъ змѣнамъ, якъ тее видимо у всѣхъ народовъ славяньскихъ и неславяньскихъ. Такій змѣнѣ, въ правописи навѣть, и Ваша література поддала ся, скоро Вы высше наведенй буквы викинули, а другимъ иншій формы надали.

2. Исторія есть то сума фактовъ довершеныхъ. До исторіи нашои малорускои вчислити належить той неоспоримый фактъ, що давный народъ, — якій Вы врочомъ хочете: чи русскій, чи рускій або руській — подѣленый ставъ черезъ вплывъ рознихъ обставинъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ на два народы: великорусскій и малорускій, зъ окремыми индівідуальностями, языками, характерами, літературами и пр., — отже тымъ самымъ и зъ иншими индівідуальными потребами. Народъ малорускій потребує про-те для лекшого и скоршого розвою интелєктуального [просвѣтного] деякихъ змѣнъ въ истнуючій правописи. Тую потребу узнали найдосвѣднѣйшій и найпрактичнѣйшій педаґоґи малорускій, якъ галицкій такъ и закордонній, котрі послѣдній, а въ значной части и нашій, тую змѣну фактично уже въ уживанье ввели. Зъ того выходить, що той фактъ належить такожь до сумы фактовъ, або до исторіи малорускаго народу дочислити, бо factum infectum fieri nequit, та й поступу просвѣтного народного нѣякій протеста не стримають

3. Намъ годѣ опирати ся на самыхъ 3 міліонахъ австрійскихъ Малорусиновъ. Поляки консолідують ся всѣ, чи они въ Австріи, чи въ Нѣмеччинѣ або Прусахъ, чи въ Россіи, чи наконець и тіи, що суть по цѣломъ крузѣ землѣ розкинені, и тымъ они сильній, що всѣ держать ся купки, хоть у нихъ заводять ся такожь змѣны въ літературѣ и правописи [въ найновѣйшихъ н. пр часахъ выкидають они *е* и *о*, одній зъ нихъ пишуть: ordynacya, другій: ordynacja; moim i mojim, и т. д.] Провадять такожь літературній и иншій диспуты, але они не позывають ся анѣ до Найяснѣйшого монарха, анѣ до Выс. міністерства, бо они всѣ уважають ся не чимъ иншимъ, только Поляками, тожь не стають противъ себе ворожо въ справахъ загально народныхъ, хоть въ деякихъ поглядахъ своихъ домашныхъ розходять ся ихъ гадки. Отже и мы доперва тогдѣ будемо сильній, коли почуємо ся всѣ малорускимъ народомъ и сконсолідуємо ся зо всѣми Малорусинами закордоньскими, бо тогдѣ число нашихъ становити буде надъ 20 міліоновъ, котрого не то Поляки, але й Великороссы пролыкнути не здужають.

4. Тѣсна звязь зъ нашими закордонными братами намъ, галицкому рускому духовенству, конечно потрѣбна такожь зъ огляду на призначену місію нашои церкви. Если-жь мы удержувати будемо звязь зъ народомъ великорусскимъ, чи якъ Вы голосите „историческимъ зъ передъ 1000 лѣтъ“, то мы при нинѣшныхъ обставинахъ дуже легко стратити можемо и самій святу свою вѣру, зъ нею такожь дорогу намъ спадщину обрядъ и народность малоруску, бо одній зъ насъ стануть ся латинниками и черезъ то Поляками, другій, хопившись централізаторского московского православія, зъ часомъ змосковщать ся.

5. Коли Поляки насъ всюды стѣсняють або вытискають, то служить имъ за вымовку власне то, що нѣбы Русины галицкій хилять ся до Россіи. Въ нашомъ интересѣ лежить чейже — водбирати Полякамъ оружє, якимъ они противъ насъ воюють. Кажете, що мовь-то самій Поляки выкликали тую анкету, котра ухвалила нову правопись руску для школъ. Але если бъ навѣть справдѣ такъ було, то певно Поляки робили бы се не въ той гадцѣ и намѣреню, якій Вы имъ подсуваєте. Они хиба радій бы були роздразненю и розъяренію партійному, абы центральному правительству сказати и фактично доказати, що зъ Русинами галицкими не можна нѣякъ въ компромісы входити, бо тамъ не знати зъ кимъ робити згоду. И въ такомъ случаю не помылили ся въ той рахубѣ, якъ се Вашь протестъ явно и ясно доказує. Только-жь Господь Богъ самъ такъ рѣчи ведє, що саме то, що Поляки намъ на шкоду силують ся зробити, намъ на користь а имъ самымъ на шкоду выходить. Такъ звана „нова ера“ була бы не знати доки ще кисла, тымчасомъ зайшла помылка въ рахубѣ Полякивъ, та мы а зъ нами цѣлый свѣтъ дознавъ ся, що Поляки нѣчо не забули и нѣчого не научились та що на ихъ слово не можна покладати. О одинъ того рода доказъ больше достатчить имовѣрно и справа реформы правописи. Нинѣшна краєва політика галицка есть польскою, — мы се дуже добре знаємо, та й тяжку руку ей ажь надто чуємо. Але мы вже при помочи Божій не одно перенесли и перебули, то жь маємо надѣю въ Господѣ, що Вонъ и тее намъ перебути допоможе. Та-жь власне тымъ оружемъ противъ насъ найсильнѣйше воюють, що сторонництво старе до Россіи пре, а народне сторонництво малоруске нѣбы то есть безсильне и зъ нимъ нема що въ угоды входити. Такъ они тамъ, де того треба, повѣдають, тай тымъ оправдують такій свои строгій мѣры, якихъ супротивъ загалу рускаго уживають, якъ се доказує и той славетный рескриптъ до епископскихъ Ординаріятовъ. А Вы тымчасомъ силуєте ся конечно се оружіе въ рукахъ противниковъ полишити! Но щобы тіи всечестній и всякого признания та й довѣрія достойній рускій педаґоґи, що тую анкету складали и такій ухвалы подали, були въ порозумѣню зъ нашими противниками, або щобы они яко „зависимій“ водъ краєвои рады школьнои и водъ правительства галицкого, зъ якоись боязни або зъ якихъ особистыхъ надій только воли чужой на шкоду свого рускаго народу улягали. — то есть по просту ложь и клевета — обчислений на нове лихо для нашого малоруского бѣдного народу. Але мы не лякаємось, — насъ нѣчо не зобе зъ честнои дороги, котрою йдемо, та й дальше будемо бодай лѣзти, если ступати годѣ намъ буде. И надѣємо ся на Божу ласку, на Его милосердіе и справедливость, що Вонъ доведе насъ до призначеной намъ высокои цѣли.

Зъ того можете познати, що мы священики-народовцѣ маємо благородну цѣль и крѣпкій мотивы въ нашомъ поступованю и не даємо ся нѣякими посторонными взглядами, анѣ нашою зависимостію, збити зъ дороги правды. Мы будемо повинувати ся всѣлякимъ приказамъ Высокихъ властей духовныхъ и свѣтскихъ, не опускаючи однакожь того обовязку, до якого насъ Господь Богъ черезъ совѣсть нашу взыває, а тогдѣ можемо певно числити и на помочь Божу. Ото-жь коли Высока власть духовна приказала намъ въ урядованю уживати етімольоґіи, — будемо той приказъ точно выповняти, бо мы для власти послухъ винній, — але „Русская Рада“ не есть намъ нѣякою властію, то можу, не погрѣшивши ся, надъ ей водозвою перейти до порядку дневного.

Заразомъ пишу ся Вашого Высокоблагородія, яко давного зъ року 1848 и 1849 менѣ [черезъ бл. п. Петра и Павла Леонтовичевъ] знакомого украино-народовця, преданнымъ слугою

І. Любовичь.

Острівъ дня 25 сѣчня 1893.“

Якъ збирають ся подписы подъ тую петицію „Русской Рады“, о томъ свѣдчить дописъ надослана намъ зо Щирця.

„Наши москвофіли — пише нашь дописуватель — не лише порозсылали до кождого руско-кат. уряду парохіяльного літоґрафованій петиціи заадресованій до нашого Найяснѣйшого монарха противъ заведеной міністерствомъ реформы правописи рускои въ школахъ, але взяли ся ще за другій способъ аґітації въ томъ дѣлѣ. Своею дорогою, намъ не хочесь вѣрити тому, що написано въ згаданой петиціи зредаґованой въ россійскій рекрутщинѣ, мовь-то галицко-рускій епископатъ солідаризує ся зъ тымъ дѣломъ „Русской Рады“, бо въ такомъ разѣ по що тыхъ курендъ до подвладного духовенства, щобъ оно въ своѣй переписцѣ зъ властями уживало чистого народного языка, если бы нинѣ прилучувалось до петиціи до цѣсаря написанои въ россійскомъ язычію? Але нехай тамъ!

Дня 26 сѣчня с. р. приѣхавъ я до Щирця тай зайшовъ до однои гостинницѣ загрѣти ся. Сѣвъ я при столѣ та почавъ читати часопись, ажь ось скрипнули дверѣ и до комнаты пригупкавъ молоденькій дячокъ зъ долѣшнои Троицкои церкви щирецкои та й зачавъ ходити водъ стола до стола помежи люде, показувати письмо якесь та заохочувати людей, щобы подписували. Присунувъ ся й до мене. я взявъ письмо, глянувъ на него, та й побачивъ тую москвофільску петицію а на нѣй подписаныхъ може пять-шесть именъ, тыхъ самыхъ фіґуръ, що то при всякихъ выборахъ суть найзавзятѣйшими аґітаторами за справою нашихъ противниковъ...

Цѣкава рѣчь, зъ чиего порученя сей проворный дячокъ лазивъ въ торговый день помежи фѣры? Знаємо только, що нѣодинъ изъ оо. сотрудниковъ не посылавъ его зъ тымъ, отже зробивъ се або той шефъ, що то въ своѣмъ „чинѣ“ священиковъ честує „фрицами“ та „лейтнантами“, а може „Русская Рада“ умысне до тои роботы упросила собѣ дячка и вонъ самъ зъ доброи волѣ та охоты полѣзъ въ четверъ мѣжь возы лапати хлоповъ на московску полову. Досыть, що цѣкава аґітація, цѣкавый способъ збираня хлопскихъ подписовъ...“

Таке то зъ тою петиціею. И не диво, бо до чистого дѣла треба бы й чистыхъ средствъ — а не россійщины, не денунціяцій и бляги въ письмѣ до — монарха!

Рада державна.

На початку засѣданя палаты пословъ въ суботу водчитано двѣ интерпеляціи: пос. Полякa: чи кавціи супружескій офіцировъ не потерплять шкоды въ наслѣдокъ конверсіи, — и пос. Пееца, щобы заведено одностайный часъ въ цѣлой Австріи.

Водтакъ зачалась дальша діскусія надъ буджетомъ міністерства просвѣты.

Міністеръ Гавчь обговорювавъ поодиноко жалобы поднесенй попередными бесѣдниками, а водтакъ зазначивъ становище міністерства просвѣты въ справѣ знамени хрестного при молитвѣ въ народныхъ школахъ. Рівножь заявивъ, що посля свого пересвѣдченя обстає за удержаньемъ науки языка грецкого въ ґімназіяхъ, а такожь не може пристати на дальше обмеженье науки языковъ клясичныхъ.

Пос. Цаллінґеръ зазначивъ становище клирикалôвъ до квестіи шкôльнои.

Пос. Рошковскій жадавъ бôльшого увзглядненя новыхъ языкôвъ въ плянѣ науковôмъ и науки естетики въ середныхъ школахъ, зниженя оплаты шкôльнои, та скорого выконаня роббтъ реконструкційныхъ въ будынку львôвского університету. Вôдтакъ домагавъ ся рôвного подѣлу року шкôльного на університетѣ, полагодженя квестіи оплаты и задержаня автономіи університетôвъ.

Пос. Спинчичь выказувавъ домаганя Хорватôвъ и Словѣнцѣвъ на поли шкôльництва.

Пос. д-ръ Быкъ полемізувавъ зъ антісемітскою промовою кн. Ліхтенштайна. Радивъ князеви порушити квестію соціяльну, именно що-до тои гербованои верствы, котра занимає ще доси бôльше упривилéйоване становище въ австрійскôй державѣ, а певно симъ добуде собѣ бôльше популярности на передмѣстяхъ вѣденьскихъ анѣжь антісемітскимъ пôдъюджуваньемъ. Вкôнци домагавъ ся вôдъ правительства отворена рабінацкои школы и бôльшои енергіи въ поборюваню антісемітизму.

Пос. Адамекъ выказувавъ, що ческій нарôдъ въ порôвнаню до нѣмецкого упослѣдженый що-до дотацій на поли шкôльництва.

Пос. Фурніéръ полемізувавъ зъ выводами клирикалôвъ и старавъ ся выказати, що ліберали не суть ворогами церкви и релігіи.

Слѣдуюче засѣданье въ понедѣлокъ.

——

Рускій клюбъ звернувъ ся до клюбу независимыхъ послôвъ ческихъ зъ жаданьемъ, щобы пôдписавъ внесенье посла Романчука на побôльшенье числа галицкихъ послôвъ въ користь рускаго народу. Клюбъ молодо-ческій постановивъ прислужити ся галицкимъ Русинамъ въ той способôбъ, що хочь не пôдпише ихъ внесеня то причинить ся до того, абы ихъ внесенье могло бодай бути въ парляментѣ обговорене, — именно ческій послы повстануть зъ мѣсць, щобы пôдперти внесенье, скоро лише руски послы пôднесуть его въ палатѣ послôвъ.

Сю звѣстку подаємо пôсля Narodn-ыхъ List-ôвъ, а N. fr. Presse такъ поясняє ей: Руски послы хочуть поставити внесенье на змѣну ординаціи выборчои до рады державнои. А що побоють ся, що ихъ внесенье не найде вôдповѣдного регулямінового пôдпертя въ палатѣ, удались до молодо-ческого клюбу зъ просьбою о помôчь. Розумѣвсь, що Русины не можуть числити на пôдпору кола польского. Молодо-Чехи порѣшили голосувати за вôдосланьемъ внесеня Русинôвъ до комісіи.

——

Комісія адміністраційна радила надъ внесеньемъ пос. Пернерсторфера що-до змѣны закона о зборахъ зъ 15 падолиста 1867. Референтъ Вінтерголéръ внѣсъ, щобы зъ §. 2-го сего закона опустити слова „безъ обмеженя на запрошеныхъ гостей“, а натомѣсть додати: „Зборы, на котрі вступъ дозволеный на запрошеня, выставленй скликуючимъ зборы и зъ его пôдписомъ чи то выпечатанымъ, чи пôдписанымъ, а гласячій на имя запрошеного, не пôдпадають донесеню властямъ“. — Заступникъ правительства бар. Пляпартъ доказувавъ, що такои змѣны не треба, а послы Герольдъ и ґр. Штіркъ промавляли за потребою дефініціи слова „запрошенй гостѣ“, поставленого въ законѣ.

——

Въ колѣ польскôмъ накинулись на пос. Быка за его промову, де згадавъ про гербовану шляхту, що вызыскуе роббтничій людъ. Хотковскій и Пининьскій домагали ся, щобы було имъ вôльно полемізувати зъ выводами п. Быка въ повнôй палатѣ. Вкôнци передано цѣлу справу до порѣшеня комісіи парляментарнои.

Коли порушено справу змѣны закона о зборахъ, послы Плажекъ, Пининьскій и Чайковскій выступили противъ сеи змѣны, боячись, щобы не було надто великои свободы зборôвъ. Пос. Левицкій промовлявъ за змѣною. До рѣшеня сеи справы не прийшло.

Дописи „Дѣла”

Зъ Косова.

[Що думають жителѣ мѣсточка Косова и повѣта, свѣдомій своеи гôдности личнои и горожаньскои, о почестнôмъ горожаньствѣ, наданôмъ пп. Сабатови и Брассѣ.]

Obywatelstwo honorowe надала громадска рада мѣсточка Косова п. Иполитови Сабатови. Przegląd зъ дня 3 грудня мин. р. доносить, що то стало ся въ доказъ поважаня, якимъ есть перенята людноôсть не тôлько нашого мѣсточка але й цѣлого повѣта для prawej, zacnej i pożytecznej pracy p. Sabata, котрый обовязки старосты потрафивъ погодити зъ обовязками горожанина.

Чи рада громадска мѣсточка Косова маe право промовляти въ имени цѣлого повѣта? — нехай говорить складъ тои рады. Складаeсь она зъ 24 членôвъ, помѣжь котрыми 18 жидôвъ а решта 6 хрещеныхъ. Цѣкава рѣчь буде перечитати списъ всѣхъ радныхъ, щобы читателѣ могли пересвѣдчитись: хто рядить мѣсточкомъ, славнымъ зъ околицѣ, клімату, соли и выроббвъ гуцульскихъ. Бурмістромъ [о котрôмъ пониже ще поговоримо] есть п. Кароль Брасса, заступникомъ Давидъ Енґлеръ, а радными: Маеръ Єрманъ, Іона Бахнеръ, Ханмъ Кавфманъ, Файвель Каміль, Мешулемъ Фішь, Мордко Таненцапфъ, Давидъ Таненцапфъ, Лейзоръ Трутинеръ, Іосель Кессъ, Мордко Штетнеръ, Анчель Ернстъ, Літманъ Ернстъ, Шльома Шіберъ, Самуилъ Лейбъ Кессъ, Мошко Кельнеръ, — а для „окрасы“ Василь Максимюкъ, [Стефанъ Гнѣданъ], Якôвъ Библюкъ [всѣ три селяне-мѣщане неграмотній], п. Францѣшокъ Шрайберъ [пенсіонованый стражникъ а теперь писарь громадскій въ Хôмчинѣ] и аптикарь Станиславъ Бурса, але сей лишь на „оказъ“, що въ Косовѣ не истнуе якась инша интеліґенція...

Зъ тою отже радою громадскою и зъ ей ухвалою цѣлкомъ не солідаризуемось, а будучи позбавлеными [кимъ? — кождый се зрозумѣе] голосу въ якôй-небудь репрезентаціи, зазначуемо въ Вашôй часописи протестъ. Ухвала почестного горожаньства есть противна уставѣ, бо тôлько мѣстамъ прислугуе право именувати когось почестнымъ горожаниномъ — и то за дѣйстній заслуги. Надѣемось, що неправну ухвалу засуспендують высшій власти.

На що-жь ті змаганя въ Косовѣ безъ правнои пôдставы? Дописуватель Przegląd-у увевнюе насъ, що се стало ся w dowód uczczenia zasług obywatela-starosty. Жаль намъ, що скôнчивъ лишь на фразѣ и не поименувавъ тыхъ заслугъ. Але мы п. дописувателеви допоможемо, звертаючи увагу на чч. „Дѣла“ 119, 250 и 256 зъ р. 1892, Gazet-ы kołomyjsk-oи ч. 63 и др. зъ р. 1892, Kurjer-a Lwowsk-ого чч. 299, 310 и др. зъ р. 1892, Now-oи Ref rm-ы ч. 229 зъ р. 1892 — зъ нихъ можна докладно оцѣнити ті заслуги, якъ такожь змѣркувати: хто и чому надавъ то honorowe obywatelstwo.

Але вернемось до жидôвскои рады громадскои въ Косовѣ. Чому въ тôй радѣ нема интеліґенціи? Чи може нема ей въ Косовѣ? Де-жь тамъ! Наше мѣсточко маe интеліґенціи навѣть досыть. Маємо тутъ кромѣ староства судъ, а въ нѣмъ кромѣ начальника 3 адъюнктôвъ, 1—2 авскультантôвъ, 2 канцелістôвъ. Есть тутъ велика баня сôльна, а въ нѣй 2 зарядцѣ и кôлькохъ урядникôвъ адміністраційныхъ. Маємо школу зъ инспекторомъ и 3—4 учителями, маємо 2 парохôвъ [руского и польского], 2 адвокатôвъ, нотаря и тôлько-жь конціпіентôвъ, 3 лѣкарѣвъ, 2 урядникôвъ рады повѣтовои и инжінéра, ветеринаря, урядника касы хорыхъ [изъ фаху аптикаря, нашого повѣтового Жмурка, котрый квадратуру колеса повѣтового вынайшовъ и тôлько жде на чиесь спенсіонованье, абы ей urbi et orbi обвѣстити, хочь-бы присилувано[, 2 камеральныхъ лѣсничихъ, 2 геометрôвъ, комісаря сторожи скарбовои — або разомъ до 60 людей интеліґентныхъ. Знаходять ся у насъ такожь интеліґентній властителѣ реальностей и ремѣсники.

То-жь для такои літаніи людей образованыхъ не було мѣсця мѣжь 24 радными нашого Косова! Якъ же-жь то може бути? Чи жиды не допускають интеліґенціи та чи може переголосовують христіянъ? Де-жь тамъ! Громада христіяньска зрôвноважить жидôвску а зъ интеліґенцією може ей переголосувати, але тутъ нема выборôвъ, тутъ суть лише именованя зъ горы! Интеліґенціи у насъ не треба въ радѣ громадскôй, бо лише заваджала бы въ нѣй — ставленьемъ внесень змагаючихъ до ухиленя анормальныхъ вôдносинъ мѣсцевыхъ, — інтеліґенція заваджала бы своéю критикою тыхъ вôдносинъ. А де-жь могли бы нашій мѣродайній сферы повѣтовій знести критику? — тожь пригнѣтаeсь тую критику черезъ дôбраныхъ манекинôвъ.

По другихъ мѣсточкахъ нашого повѣта такій самый добôръ радныхъ, а той самои системы держать ся и що-до рады повѣтовои, складъ котрыхъ колись подамо, бо годѣ довше скрывати нашій „свѣтилники подъ спудомъ“...

На тôмъ самôмъ засѣданю косôвскои рады громадскои, на котрôмъ надано старостѣ Сабатови почетне горожаньство, надала рада громадска такожь honor we obywatelstwo бурмістрови п. Брассѣ — якъ Przegląd твердить: za długoletnie pożyteczne rządy miasteczka, które w ostatnich latach sprawował bez pobierania pensyi.

То-жь то надули Przegląd, надули! Бо для обôзнаныхъ зô справою представляють ся тій pożyteczne rządy ось-якъ:

Черезъ послѣднй три роки п. Брасса цѣлкомъ не urzędował, чуючись ураженымъ черезъ жандарма, котрый зваживъ ся его въ ночи збудити въ интересѣ мѣсточка, то и вôддавъ pożyteczne rządy miasteczka жидови Енґлерови, о котрôмъ въ своемъ часѣ доносили часописи цѣкавій рѣчи. Розумѣвсь, що за той часъ не побиравъ пенсіи, але вôдступивъ тому-жь Енґлерови. Однакъ вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ, коли rządy Енґлера стали ся „славными“, дôставъ п. Брасса Wink von Oben — и objął urzędowanie. Зробивъ се, але 200 зр. побираe на-ново.

Дивно! що такій станъ рѣчей терпѣли власти адміністраційній, пôдъ котрыхъ окомъ се дѣялось! Та-жь треба було поступити пôсля §. 20. уставы громадскои [уступу кôнцевого] або пôсля §. 22. той-жь уставы [уступъ першій] и постарати ся о новый выборъ бурмістра, або о комісаря правительственного. Але-жь коли й се удаeсь! Конець пѣсоньки о пану Брассѣ: п. Брасса робить то, що ему прикажуть, або инакше нѣчого не робить [розумѣвсь, для добра мѣсточка], и за то зôставъ honorowym obywatelem.

Спытаeтесь: А щó Гуцулы на се? Они сараки бачуть, хто надаe гоноровій обывательства, то й скорчились въ неволи повѣтовôй и суть того пересвѣдченя, що зъ жидами держить цѣлый свѣтъ и що для Гуцулôвъ нема ратунку противъ жидôвъ — та й зъ резігнацією пôддають ся все дужше та дужше.. А зновъ мы, котрымъ повѣтовій сатрапы зъ свого рога щедроты не скупять найпоганѣйшихъ очерней [насъ бо представляють яко кузинôвъ Ravachol-a, щобы свои бруды сполокати] гадаємо, що кліка жидôвска не може накидувати своеи гадки здорово-мыслячимъ горожанамъ якъ Русинамъ такъ Полякамъ сего повѣта.

Exempla trahunt. Зачуваємо, що й рада мѣста Кутôвъ гадаe также надавати honorowe obywatelstwa. Кобы! — то зазнакомимо ширшій свѣтъ и зъ тою радою, зъ ей выборомъ, та й зъ деякими ей интеліґентниками ..

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Nar dni Listy доносять: До довѣрочнои нарады зôбраныхъ заступникôвъ угорскихъ Румунôвъ, Словакôвъ и Сербôвъ въ справѣ уложеня спôльнои політичнои програмы й солідарного поступованя тыхъ народностей проти мадярскои геґемонін додаeмо отсій подробицѣ: Въ обохъ напрямахъ наступило повне порозумѣнье Основнымъ пріпціпомъ уложеной програмы: автономія народна и провінціональна въ рамкахъ габсбурґскои державы. На зъѣздѣ народностей, котрый маe вôдбути ся въ мѣсяци цвѣтни с. р. и на котрый кромѣ Румунôвъ, Словакôвъ и Сербôвъ маютъ бути запрошенй еще такожь и Нѣмцѣ, Русины й Хорваты, будуть дефінітивно означенй якъ переведенье сего союза такъ и солідарне поступованье тыхъ угорскихъ народôвъ. Зъ того самого жерела довѣдуемо ся, що заходы коло заснованя нѣмецкои ґазеты, котра маe служити интересамъ тои спôлки народôвъ, поступили такъ напередъ, що въ сѣмъ роцѣ она зачне выходити въ однôмъ съ головныхъ мѣстъ державы.

——

Парискій Figaro подаe цѣкавій информаціи зъ недавнои минувшости, пôсля котрыхъ, коли они правдивій, не много хибувало до выбуху вôйны. Коли зъ ревеляцій Альвардта, — пише Figaro, — довѣдали ся въ Петербурзѣ, що оружье зъ фабрики Лéве лихе, то партія воéнна хотѣла ихнути царя до рѣшучихъ крокôвъ. Аргументомъ тои партіи було, що вôйна скорше чи пôзнѣйше выбухнути мусить, тожь лучше выхôснувати пригôдный случай, тымъ бôльше що Нѣмеччина потребувала бы ще девять мѣсяцѣвъ, щобы въ узброеню дорôвнати Франціи. Въ наслѣдокъ того царь выславъ брата вел. кн. Сергія зъ тайною місією до Парижа, Лондона и Риму. Однакъ цѣла справа выявила ся черезъ амбасадора испаньского въ Петербурзѣ, п. Кампо-Сагардо. Черезъ три днѣ тревала вымѣна денешь межи Берлиномъ а Мадритомъ. Цѣсарь нѣмецкій уважавъ черезъ хвилю вôйну неминучою, але вôдтакъ одержавъ запевненя зъ Лондона, що поголоски фальшивій, а Анґлія на случай выданя вôйны черезъ Россію не лишилась бы неутральна. Мѣжь тымъ вел. кн. Сергій пересвѣдчивъ ся въ Парижи, що въ теперѣшнôй ситуаціи треба поступати дуже обережно, хочь бы навѣть усе було приготоване. Именно-жь поведенье Анґліи було сумнѣвне. Амбасадоръ Ваддінґтонъ не мôгъ дати докладныхъ поясненъ, а вел кн. Сергій мавъ нагоду ствердити, що Ваддінґтонъ въ Лондонѣ недостаточный а п. Гербетъ въ Берлинѣ навѣть небезпечный. Въ Лондонѣ вôдпозвѣли вел князеви, що въ замѣну за неутральноôсть Анґліи въ нѣмецко-россійскôй вôйнѣ правительство анґлійске жадаe повного вôданя Єгипту й Марокка, независимости балканьскихъ державъ и ґваранціи що-до Афґаністану. Очевидно царь супроти того залишивъ свою гадку о вôйнѣ. Коли-жь пôсля того хôдъ подорожи вел. князя ставъ ся голосный въ сферахъ дипльоматичныхъ, то въ Петербурзѣ постановлено затерти немиле вражѣнье и для того выслано царевича на весѣльній торжества и обхôдъ уродинъ цѣсарскихъ до Берлина.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ „Рускаго Касина“ въ Стрыю** запрошуе отсимъ Вп. Землякôвъ зъ ихъ родинами на вечерокъ зъ танцями, якій устроюе въ недѣлю дня 5 н. ст. лютого въ власнôмъ льокали. Вступъ вôдъ особы 1 зр., білетъ фамілійный 3 зр. Початокъ о 8-ôй годинѣ вечеромъ. — Позаякъ се одинокій вечерницѣ сихъ мясниць, то хто маe отоху забавитись та провести кôлька годинъ въ веселôмъ товариствѣ, нехай користае зъ сеи нагоды и на сей день поспѣшить до Стрыя.

— **За упокôй душѣ бл. п. Володимира Барвѣньского** вôдбуде ся въ четверъ дня 2 н. ст. лютого заходами родины покôйника поминальне богослуженье въ церкви сс Василіянокъ при ул. Зибликевича у Львовѣ, на котре родина всѣхъ знакомыхъ и почитателѣвъ покôйного запрошуе.

— **Поминальне богослуженье** за душу покôйного Олександра Огоновского вôдбуде ся въ середу дня 1 н. ст. лютого о 9-ôй годинѣ рано въ церкви парохіяльнôй въ Бережанахъ. По богослуженю вôдбуде ся посвященье нового дому „Рускои Бурсы.“

— **Ювілейный комітетъ папскій** вôдбувъ вчера (въ недѣлю 29 сѣчня) трете своe засѣданье. Передовсѣмъ принято до вѣдомости, що въ концертѣ ювілейнôмъ, якій вôдбуде ся дня 19 н. ст. лютого въ сали „Дому Народного“, возьмуть участь члены „Бояна“ львôвского и перемыского, хоръ ґен семінаріи духовнои, бурсы: Ставропигійска та „Народного Дому“ и хоръ ученикôвъ ґімназіи рускои. Принято такожь програму концерту, предложену проф. Н. Вахнянином. Рѣшено вôдтакъ запросити на той концертъ епископаты латиньскій зъ капітулами, якъ и архіепископатъ вôрменьскій; крôмъ того верховныхъ начальникôвъ всѣхъ дикастерій у Львовѣ, членôвъ Института Ставропигійского, Совѣтъ „Народного Дому“ и выдѣлы товариствъ рускихъ у Львовѣ; дальше сенатъ університетскій и ректоратъ політехніки. Выбрано вôдтакъ комітетъ до зааранжованя концерту и удекорованя салѣ. Принято до вѣдомости, що справу дарôвъ для папы пôсля проекту проф. Шухевича выготовляе професоръ рѣзьбарства при промысловôй школѣ у Львовѣ, п. Жакъ. Одобрено вôдтакъ вінету акварельну, котра буде умѣщена на першôй сторонѣ адресы до папы. Вінета представляе народъ сѣльскій, рôзнородно костюмованый въ походѣ до рускои церковцѣ въ стилю нашихъ старинныхъ деревляныхъ церквей. Коло церкви вôдбуваeсь освященье пасхи. Оправа буде знанита въ стилю взорôвъ Шкриблякôвскихъ, хрестиковои роботы. Потôмъ вôдчитано и принято вповнѣ адресу до папы, выроблену, на основѣ проекту д-ра Бартошевского комісією адресовою, въ котрои складъ входили д-ръ Шараневичь. о. Дольницкій, проф. Н. Вахнянинъ, д-ръ Ом. Огоновскій, о. Ал. Тороньскій и д ръ Бартошевскій. Адреса уложена дуже вôдповѣдно до хвилѣ торжества ювілейного и мѣстить въ собѣ крôмъ чувствъ льояльности такожь всѣ моменты, якій вязали колись Русь изъ Римомъ. На днях розбшлють ся аркушѣ до збиранья пôдписôвъ въ краю пôдъ адресу. Вôдтакъ обговорювано ще разъ часъ поѣздки до Риму. Показалось, що найвôдповѣднѣйшою хвилею до поѣздки буде початокъ мая, а не конець цвѣтня, якъ первѣстно думано. Для участникôвъ поѣздки стараeсь комітетъ одержати въ Римѣ деякі полекшѣ що-до умѣщеня и харчу здорового. Вôдчитано вôдтакъ письма зъ Риму, дотыкаючій тои справы. Рѣшено вкôнци просити Ставропигійскій Институтъ, щобы зволивъ одинъ примѣрникъ свого выдавництва ювілейного пôднести въ дарѣ папѣ. На тôмъ покôнчено нарады.

— **Вôдпоручники вдовичо-сирôтского фонда перемыскои епархіи** вôдбули зборы вô второкъ минувшого тыжня. На зборахъ явило ся 31 вôдпоручникôвъ, 8 деканатôвъ не було заступленыхъ. Зъ важнѣйшихъ ухвалъ годить ся згадати про змѣну статутôвъ въ тôмъ напрямѣ, щобы рôчній вкладки були правильно плачений и щобы священикамъ, не платячимъ вкладокъ, вôдобрано всякій права до фонда. Зô справозданя управляючои комісіи показало ся, що перемыскій вдовичо-сирôтскій фондъ выносить теперь 145.000 зр., зъ чого въ „Заведенію рôльничо кредитовôмъ“ есть 9.900 зр. Вдовы одержать въ сѣмъ роцѣ по 60 зр., а сироты по 30 зр. пôдпомоги. Змѣненый статутъ рѣшено внести до ординаріяту и до намѣстництва до потвердженя. На зборахъ бувъ такожь и преосв. д-ръ Юліянъ Пелешь, котрый въ своѣй бесѣдѣ заявивъ, що буде старатись всѣми силами о пôднесенье фонда, бо знаe нужденне положенье вдôвъ и сирôтъ по священикахъ.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ**: Дня 16 с. м. на ловахъ въ Букачôвцяхъ на ставискахъ убивъ надпоручникъ зô Станиславова п. Синойца рися.

— **Віцепрезідентъ краєвои рады шкôльнои** д-ръ Мих. Бобжиньскій одержавъ хрестъ командорскій ордера Франца-Іосифа.

— **Въ справѣ отворення новои дирекціи руху** въ Станиславовѣ доносять зъ Вѣдня, що ґенеральна дирекція вôдступила вôдъ того намѣру, а натомѣсть рѣшила отворити другу дирекцію у Львовѣ, котрôй вôддано бы справы, якій були-бъ належали до дирекціи станиславôвскои.

— **Митроп. Ординаріятъ** рѣшивъ курендою до ч. 50 орд. зъ с. р. перенести празникъ Трехъ Святителѣвъ припадаючій сего року въ недѣлю мясопустну, на попереджаючій день 10 н. ст. лютого [пятница] и той день а не 11 н. ст. лютого [субота] маe бути обходженый яко свято.

— **Дирекція руху зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що возы спальній при поѣздахъ поспѣшныхъ ч: 1|201 и 202|2 межи Краковомъ а Букарештомъ, почавши вôдъ дня 1 н. ст. лютого до 14 цвѣтня с. р. не будуть переходити.

— **Дики.** Въ Коростенку коло Хирова мали дики такъ розмножити ся, що заходять до стаень, шопъ и пивниць господарскихъ. По цѣсарскôмъ гостинци ходять собѣ стадами и не боять ся анѣ переѣзджаючихъ тамтуды поѣздôвъ зелѣзничихъ, анѣ людей. Дня 24 н. ст. сѣчня въ полудне пôйшла служниця Изаака Курцвайля до пивницѣ по бараболѣ и застала тамъ великого дика, котрого ледви выгнали зъ пивницѣ. Вôнъ хотѣвъ утѣкати черезъ рѣку Стрвяжь до лѣса, але упавъ въ полонку и утопивъ ся.

— **Морозы** и снѣговѣйницѣ докучають не лише намъ въ Галичинѣ Зъ Россіи доносять, що такои зимы якъ сегорôчна не памятають тамъ люде. Въ калужскôй ґуберніи снѣги такій великій, що доходять до высоты стовпôвъ телеґрафічныхъ, зъ котрыхъ лише вершки де не-де видко. Зъ Харковомъ комунікація перервана вôдъ двохъ днѣвъ, а зъ Кримомъ вôдъ чотирохъ днѣвъ. Поѣздъ курієрскій, ѣдучій зъ Сімферополя до Харкова, стоявъ два днѣ въ полі и вкôнци вернувъ до Сімферополя назадъ, не могучи перебити ся крôзь снѣги. Вôдъ всѣхъ ґубернаторôвъ надходять рапорты о безлѣчи особъ замерзлыхъ.

— **Наслѣдникомъ на катедрѣ славного професора права Ігерінґа** въ Ґеттінґенѣ ставъ проф. Штрогаль зъ Градця. Послѣдными часами покликано ще зъ Австріи до Нѣмеччины отсихъ знаменитыхъ юристôвъ: Проф. Штерка до Ґрайфсвальду, проф. Єллінека до Гейдельберґа и проф. Борнацика до Тібінґена. Звѣстна пословиця „nemo propheta in patria,“ а що лучшій силы остають въ Австріи недовго, тôлько оттакъ „на практицѣ“ лѣтъ кôлька — *Слободанъ.*

— **Противъ засыханя комнатныхъ ростинъ.** Ростины комнатній терплять дуже часто на се, що вершки молодыхъ паросткôвъ усыхають. Сей недузѣ пôдпадають найбôльше рôзній роды пальмъ. Причиною сего есть родъ гусеницѣ, противъ котрои въ послѣдныхъ часахъ поручають розчинъ альоесу. Розчинъ сей приладжуе ся въ горячôй водѣ, при чôмъ на фляшку воды бере ся чверть фунта альоесу. Тымъ плыномъ обмываe ся при помочи мягкои щѣточки або кисти листье, бадило и цвѣты, взагалѣ тій части, котрій обсѣли гусеницѣ. Пôсля россійского природознавця Афанасьевича уживаe ся того самого розчину и противъ иншихъ шкôдникôвъ ростинъ, обмываючи листье. Самъ розчинъ альоесу не есть шкôдный для ростинъ.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

— **Дрóбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Буховичѣ, въ повѣтѣ мостискóмъ, 100 зр. на будову школы. — Маршалокъ краєвый ки. Євст. Сангушко и членъ выдѣлу краєвого Тад. Романовичь повернули зъ Вѣдня до Львова.

Вѣсти зъ Аеп. львóвскои.

Митроп. Консисторія вставилась до ц. к. намѣстництва: а) о пенсію зъ фонда релігійного для прив. сотрудника въ Стрыѣвцѣ и Ясеновѣ; б) о удѣленье одноразовыхъ запомохъ оо.: Іоану Созаньскому сотрудникови въ Вербилóвцяхъ, Ипол. Дзеровичу приходнику въ Рогатинѣ, Евг. Павлусевичу завѣдателю Добростанъ, Григорію Ковцевичу приходникови Лѣсникъ и Мих. Мосорѣ завѣдателю Рыбникъ; в) о удѣленье личного додатку оо: Иляр. Домбчевскому приходнику Дарахова Іоану Мойсеовичу приходнику Ценева и Вас. Федоровичу приходнику Золочѣвки.

Дѣйстными деканами именованй оо.: Корн. Монцѣбовичь залозецкимъ а Конст. Строцкій роздóльскимъ.

Введенй въ сотрудництва оо.: Вол. Богачевскій въ Пóдмихайлю, Мих. Скроцкій въ Нараєвѣ, Ник. Дерлиця въ Заболотцяхъ, Григ. Третякъ [яко префектъ закристіи] при архикатедр. храмѣ, Петро Єзерскій въ Глещавѣ, Григ. Кармалита въ Боратинѣ, І. Сухоровскій въ Станиславчику, Вол. Кузьма въ Стрыѣвцѣ и Онуфр. Концевичь въ Иванчанахъ.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 16 н. ст. марта 1893 р. розписанй приходы: Хутаръ дек. скóльского и Кнѣгиничѣ дек. ходорóвского, а зъ речинцемъ до 23 н. ст. марта Домажиръ дек. городецкого.

Въ пропозицію на Волкóвъ принятй оо: 1. Айталь Билинкевичь, 2. Мих Свѣтенькій и З. Ник. Кмицикевичь,

Увóльненье вóдъ испыту конкурсового на 6 лѣтъ одержавъ декретомъ о. Тома Березовскій приходникъ Дубравки.

Канон. институцію одержали оо.: Григ. Купчиньскій на Розгадóвъ и Мих. Лопатиньскій на Небылóвъ.

Сотрудництва дóстали оо.: Іоанъ Бордунъ въ Щирци, Дим. Іосифовичь въ Вербилóвцяхъ и Людвикъ Пóдгородецкій зó Щирця въ Лисятичахъ.

Завѣдательства дóстали оо.: І. Хавалка зъ Лисятичь въ Тухольцѣ и Левъ Залужный зъ Небылова въ Пуковѣ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Въ пропозицію на Якеманичѣ, дек. перемыского, принятй оо.: Мих. Ладижиньскій, Левъ Мацускій, Ник. Тимницкій, Леонт. Желехóвскій, Ник. Висневскій, Левъ Воляньскій, Ник. Колтунюкъ, Вас. Сологубъ, Волод. Поляньскій, Володим. Гайдукевичь, Брон. Давидовичь.

Завѣдательство въ Павлокомѣ, дек. бирчаньского, одержавъ о. Григ. Пержило.

До канонічнои институціи на Кóньске, дек. бирчаньского, вóзваный о. Сев. Хлопецкій.

До дому пресвитеріяльного для рукополагання въ єреи принятй: Алекс. Брикъ, Алекс. Грицикъ, Игн. Мохнацкій.

Наука, штука и література.

— **Motyle większe Stanisławowa i okolicy.** Napisał Jan Werchratski. Osobne odbicie z Tomu XXVIII. Sprawozdań Komisyi fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie. Kraków. 1892. Стор. 1—100. Осóбный сей вóдбитокъ печатаный лишень въ малóй скóлькости примѣрникóвъ стоить 1 зр. в. а.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 30 сѣчня. Вчера вóдбулась нарада міністрóвъ надъ змѣнами програмы, предложеными вóдъ проводирѣвъ сторонництвъ. — Зновъ говорять про розвязанье парляменту и уступленье ґр. Таффого.

Будапештъ 30 сѣчня. Холера зачинає знову бóльше ширитись.

Берлинъ 30 сѣчня. Говорять, що въ лѣтѣ вóдбудесь зъѣздъ царя зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ.

Парижъ 30 сѣчня. Становище Карнота захитане; консервативнй пóддають кандидатуру адмірала Жерве.

Вашінґтонъ 30 сѣчня. На островахъ гавайскихъ (сендвішскихъ) выбухла революція; королеву прогнано и оголошено републику. Выслано депутацію до правительства Сполученыхъ державъ, щобы принято ихъ до уніи.

Надóслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичь

открылъ

адвокатскую канцелярію

въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 7—12.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надае шкóрѣ гладскóть и знаменито пристае до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вóдъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ пóдъ „Срѣблымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вóдворотною почтою. 4379

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записóвъ довгу державного, акцій и облігацій першеньства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ-Пятицерквы, Семигородскои, Лункóвскои, угор.-захóднои, Пріорітеты зелѣзниць: пóвнóчно-всхóднои та захóднои I и II емісіи, — вóдтакъ папиры опроцентованй въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пóвнóчно-всхóднои, 6% угор. пріорітеты зел. пóвн.-всхóднои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дóмъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи пóсля оріґіналыныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Поручення зъ провінціи полагоджуються безъ проволоки. 4536

Найдешевше жерело предметóвъ оптичныхъ у Львовѣ

пóдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч 6 (плянъ св. Духа) напротивъ гóловного одвазу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарації найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пóдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Рухъ поѣздóвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	305	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнóвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пóдволочискъ и Бродóвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пóдволочискъ и Бродóвъ (на дворець Пóдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радóвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вóдходять зó Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнóвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пóдволочискъ и Бродóвъ (зъ голов. двóрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пóдволочискъ и Бродóвъ (зъ Пóдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радóвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пóсля годинника львóвского. Числа пóдчеркненй означають нору 2238 пóчну вóдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

Новй уніформы

для урядникóвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнóй бóдь многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй.

Рóвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформóвъ для урядникóвъ державныхъ и предкладаю мóй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вóдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованй по 4½% вóдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

ПОДЯКА.

Дня 23 сѣчня 1893 умеръ въ Черниховѣ найдорожшій мóй внукъ — предорогій членъ цѣлои родины — Дмитро Роздольскій, народный учитель въ Озернѣ, въ 29-óмъ роцѣ свого житя. Похороны вóдбулись 25 сѣчня.

Горемъ прибитый, зъ слезою щирои вдячности, що кане зъ засхлого старечого мого ока, складаю бодай въ сей спосóбъ сердечну подяку та щире „Бóгъ заплать" всѣмъ що зволили взяти участь въ сумнóмъ обрядѣ похоронномъ, що звеличили память покóйника, що несли потѣху пóдъ мою стрѣху. „Бóгъ заплать" найдорожшй сусѣды що на сумну вѣстку приѣхали-сте, щобъ нести намъ помóчь й потѣху. „Бóгъ заплать" Вамъ Всечестнй Отцѣ духовнй за вóдправленье сумного обряду похоронного! И Вамъ Дорогй Товаришѣ та приятелѣ внука мого — зъ уболѣлои груди кличу „Бóгъ заплать" за ласкаву и такъ численну участь и за те, що на своємъ плечи двигали дорогого покóйника на мѣсце вѣчного спочинку, за вѣнцѣ Вашй, за слово надгробне, котрымъ Вы звеличили предорогу память его, та щирй слова потѣхи.

Ще разъ „Бóгъ заплать" всѣмъ Вамъ за все добро й за серце Ваше.

Черихóвъ 26 сѣчня 1893. 4543

Стефанъ Бѣлиньскій, гр. кат. парохъ, въ имени цѣлои родины.

ГОТЕЛЬ МЕТРОПОЛЬ

У ЛЬВОВѢ

при улици Паньскóй, рóгъ Пекарскои ч. 2.

Будованый и устроеный пóсля найновѣйшои, найдогóднѣйшои и найвеличавѣйшои системы, а то зъ прегарною обставою комнатною, освѣтленьемъ електричнымъ и водопроводами, вразъ зъ ресторацією, кавярнею, складомъ винъ и т. п.

Симъ повѣдомляе ся Вп. П. Т. Публичнóсть, що готель отворений зъ днемъ 21 сѣчня с. р. и можна надѣяти ся, що мѣрною цѣною, практичною, скорою и ретельною послугою зъєднае собѣ загальне довѣрье.

ИВАНЪ ВАЖНЫЙ

вынаймаючій готель „Метрополь" и властитель торговлѣ 4537 корѣнкои та винъ, ул. Чарнецкого ч. 2. 3—5

МОЛИТВОСЛОВЫ

рóзныхъ выдань:

єрейскѣ, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшóй цѣнѣ тóлько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧÓМЪ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пóдвалье число 9. 4471

ПРО РУСКУ ПРАВОПИСЬ

написав

С. НАГНИБІДА.

Цѣна 5 кр. а. в.

Дóстати можна въ друкарни тов. имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

Новóстъ!

ВОДА МАРШАЛКОВСКАЯ

На свята

На свята

3747

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

Новóстъ!

Академикъ 4543 9—?

учитель домовый зъ многолѣтною практикою въ тóмъ званю, приймe лекцію въ краю або за кордономъ. Листы пóдъ буквами І. А. въ адміністраціи газеты „Дѣло".

Выробы зъ ґумы и кавчука 4331 71—?

гігієнічні, хірургічні, до плеканя недужихъ и для полóжниць. (Спеціяльности парискій пóдъ дискрецією) высылае за послѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краєвскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый нажаданье даромъ и оплатно.

ДАВНА!

основана въ 1870 року

вылучна

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ

І. ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6.

поручае Впов. Публицѣ

4170 **на пору зимову**

ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ

хиньскій, россійскій и англійскій.

Замовленя выготовляесь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

СО.

рочки мужескй, по цѣнѣ фабричній зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше

Павло Лянґнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куфрóвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечестнѣйшому Духовенству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКІЙ ОБРАЗКИ:

безъ молитовъ мала сот. 35 кр.

„ „ середня „ 45 „

„ „ бóльша „ 70 „

зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка

МЕДАЛИКИ РУСКІЙ:

1 тузинъ медаликóвъ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКІЙ:

1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:

тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ

Ставроп. Института по 50 кр. на рóкъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ

„Посланника" на рóкъ 1893 по 35 кр.

О численній замовленя упрашае ся! 4495 18—9

Музикальна бібліотека!

Слѣдуючій выпуски можна ще дóстати:

VII-ый: І-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.

X-ый: „У Петрóвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.

XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.

XII-ый: „До бою" муж хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.

XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт, М. Лисенка — 20 кр.

XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.

XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.

XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенй на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.

XVII-ый: „Три квартеты" муж хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.

При замовленяхъ просить ся [до 1 н. ст. сѣчня] адресувати:

„Выдѣлъ товариства Львóвскій Боянъ" у Львовѣ улиця Вóрменьска ч. 27.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторóнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дóстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскóй.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. и м. Шевченка, пóдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 14 Львôвъ, Второкъ 19 (31) сѣчня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитьсѧ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають сѧ лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуѥ 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають сѧ по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять сѧ по 10 кр. вôдъ стишка.

Рада державна

На початку вчерашного, въ понедѣлокъ, засѣданя палаты послôвъ вôдповѣдали міністры на кôлька интерпеляцій.

И такъ міністеръ Штайнбахъ вôдповѣвъ на интерпеляцію пос. Кирлѥ що-до пограничныхъ вôдносинъ зъ Баваріею. Вывôзъ нашои худобы до Баваріи збôльшаѥ сѧ, хочь, розумѣѥ сѧ, мусить примѣнити сѧ до приписôвъ закона о заразѣ худобы, обовязуючихъ въ державѣ нѣмецкôй.

Ґр. Таффе заявивъ на интерпеляцію пос. Бянкиніого въ справѣ незаконного переслѣдуваня „хорватского клюбу“, що дотычнѣ розпорядженя старостъ оправданѣ, бо опираютьсѧ на §. 105 ординаціи выборчои. — На интерпеляцію пос. Люеґера, котрый домагавъсѧ для товариствъ обезпечень окремыхъ вôдповѣдно укваліфікованыхъ урядникôвъ, що мали бы выготовляти технічнѣ обчисленя, вôдповѣвъ ґр. Таффе, що сѧ гадка розбираѥсь въ міністерствѣ и ѥсть намѣръ перевести испыты зъ особами, уздôбнеными до такихъ посадъ.

Вôдтакъ зачала сѧ діскусія надъ буджетомъ міністерства просвѣты.

Пос. Ебенгохъ заявивъ, що ѥго сторонництво (клирикальне) зъ вдоволеньемъ приняло до вѣдомости приреченя міністра Ґавча и буде голосувати за буджетомъ міністерства просвѣты.

Пос. Соколъ, молодо-Чехъ, выказувавъ, що школа повинна бути для народу взагалѣ, а не лишь для интересôвъ якого сторонництва або партіи.

Пос. Кронаветтеръ выголосивъ пристрастну бесѣду противъ клирикалôвъ, противъ міністра Ґавча, котрый прирѣкъ клирикаламъ концесіи и противъ антісемітôвъ. Въ промовѣ уживъ слôвъ обиджаючихъ чувства релігійнѣ христіянъ, тожь и покликавъ ѥго віцепрезідентъ Катрайнъ до порядку. Вôдтакъ напоминавъ лѣвицю передъ союзомъ зъ клюбомъ Гогенварта а вкôнци заявивъ, що голосувати буде противъ буджету міністерства просвѣты, бо не маѥ довѣрія до міністра Ґавча.

Пос. Масарикъ промовлявъ противъ вѣроисповѣдноі школы и противъ клирикалôвъ, котрѣ напирають сѧ нагляду надъ школою.

Міністеръ скарбу предложивъ додатокъ до прелімінаря, пôсля котрого збôльшаѥсь выдатки въ рубрикахъ „довгъ державы“ и загальный зарядъ касы“, въ кождôй о 2,062.000 зр.

Интерпельовано міністра скарбу, чи вôнъ не згодивъ бы сѧ на заведенье монополю нафты, бо лишь тымъ способомъ можна бы охоронити населенье передъ вызыскомъ при намѣренôмъ „рінґу“ нафтовôмъ.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ нинѣ, вô второкъ.

——

На послѣднôй радѣ міністерскôй бувъ присутный цѣсарь и, якъ доносять, принявъ змѣны, предложенѣ міністерствомъ въ програмѣ бôльшости парляментарноі.

Вчера зачали сѧ новѣ конференціи ґр. Таффого зъ проводирями трехъ сторонництвъ. На конференціи були присутнѣ: Таффе, Ґавчь, Кинбурґъ, Плѥнеръ, Гогенвартъ и Яворскій. Нинѣ ведуть сѧ дальшѣ нарады.

Пôвъурядова Montagsrevue доносить, що хочь за-для обставинъ въ послѣдныхъ тыждняхъ могли настати деякѣ сумнѣвы, чи удастьсѧ вытворити бôльшôсть парляментарну, то однакъ ѥсть надѣя, що змаганя ґр. Таффого будуть мати успѣхъ.

Пôсля Extrapost, лѣвиця бажаѥ, щобы до часу діскусіи надъ закономъ фінансовымъ ситуація парляментарна прояснила сѧ.

Податкова шруба.

На тематъ податковои шрубы, котра, — якъ вѣдомо зъ „Дѣла“ — такъ тяженько потисла сеи зимы нашь край, а найтяжше дала сѧ вôдчути хлѣборобамъ, написавъ одинъ властитель дôбръ таку замѣтну допись до Kurjer-a Lwowsk-ого:

„Рôкъ 1893-ый зачавъ сѧ злощастно и для насъ, а не лишь для мѣстъ. Живемо въ дуже прикрыхъ обставинахъ, бо ратунку въ легкôмъ и дешевôмъ кредитѣ для насъ нема, хотяй сегодня нема въ свѣтѣ справы анѣ предприемства, котре могло бы безъ него обôйтись. А тутъ однымъ замахомъ натиснено податкову шрубу и приложено людямъ нѣбы нôжь до горла. Въ такôмъ бѣднôмъ краю и въ такихъ ледачихъ вôдносинахъ, якъ у насъ, залеглости податковѣ, хочь оплачуютьсѧ 6 вôдсотками, суть для богато людей одинокимъ кредитовымъ ратункомъ. Зажадати наглои уплаты залеглостей значить тôлько, що або выдати залягаючихъ на поталу ненажирнôй лихвѣ, або часто-густо въ однôй хвили зруйнувати. Секвеструвати-жь робучѣ конѣ, волы, коровы и т. п. значить тôлько, що вбити за однымъ замахомъ цѣле господарство, бо рѣчей тыхъ не можна набути такъ до вподобы, а безъ нихъ цѣлый рухъ господарскій зупиниюсь до-разу. Инша то рѣчь згортата кождого першого товсту пенсійку, котра нѣколи не хибне и доходить зъ математичною точностью на ¼ крейцаря, а що инчого гарувати й запобѣгати, щобы роздобути що року сумы, потрѣбнѣ на безупинниѣ уплаты податкôвъ, ратъ гіпотечныхъ и на саме господарство. Длятого то й люде, котрѣ частенько й самѣ не знають, якъ зробити карієру, не розумѣють чужои бѣды; сидючи самѣ въ теплыхъ пуховикахъ, они безоглядниѣ и немилосердниѣ для другихъ, и хапаѥсь ихъ часто доктринеризмъ енергіи, якъ испаньскихъ инквізіторôвъ, котрыхъ розумѣѥсь, не пекло, коли другихъ бѣдакôвъ енергічно смажено на кострахъ. Дивовижнѣ такожь вѣсти починають кружити по хатахъ селяньскихъ, а навѣть по дворахъ и дворикахъ сельскихъ и чѣплятись людскихъ головъ. Розказуютьсобѣ люде, що буде вôйна и що длятого такъ тиснуть за податки, бо хотять концентруватись за Днѣстромъ и лишити велику часть Галичины необсадженою и ѥи зможе занятиприятель. Нарôдъ маѥ свою окрему льотіку и завсѣгды про все судить пôсля неи. Машиністы вôдъ податковои трубы навѣть не знають, зъ якимъ огнемъ грають сѧ, а ихъ політична оглядність либонь затратилась пôдъ виливомъ высокои фіскальноі енергіи. Супротивъ того всего наша [польска] делеґація у Вѣдни представляѥ дивный образъ колоту, омуту а навѣть смѣховины.

„Неодинъ зъ нашихъ „нѣбы“-репрезентантôвъ радо кокетуючій при нагодѣ зъ лѣвицею и централами, находить усе въ порядку и коли бы бувъ при прасѣ, то й самъ бы покрутивъ ѥи радненько. Помыслъ пограничныхъ обѣздчикôвъ не такъ недорѣчный, якъ вамъ здалось, бо коли одинъ політичный приятель хоче шрубувати, то другій мусить думати объ тôмъ, абы шрубованѣ не повтѣкали. Тôлько-жь, бачить сѧ, проектантъ помылившсѧ въ цифрѣ, бо два полки обѣздчикôвъ се замало, границѣ сухѣ й надто довгѣ, отже люде, притиснены до крайности, завсѣгды десь вспѣютьперетиснутись, хочь-бы навѣть команду надъ обѣздчиками обнявъ самъ внескодавець а до помочи дôбравъ собѣ Карнота фінансовои сторожѣ. Тожь горе намъ, горе, коли батьки пожирають власнѣ дѣти! Здаѥть сѧ, що тутъ розумъ Оржеховского зъ Бохнѣ бувъ-бы лѣпшій вôдъ розуму обожаючихъ себе взаимно економістôвъ найновѣшои еры. Адже-жь загибаючимъ не може залежати на тôмъ: чи мають гинути въ асистенціи и при спѣвѣ економічнои мандолінаты п. Щепановского, чи пôдъ ескортою двохъ полкôвъ обѣздчикôвъ п. Козловского, чи наконець середъ операцій войска зъ зелеными вылогами, командованыхъ зô Львова.

„Dixi et salvavi animam meam, а ты редакторе остерѣгай заздалегôдь и вôдважно, щобы здержали сѧ зô смаженьемъ того бігосу..“

Спôръ магістрату мѣста Бялы о языкъ нѣмецкій передъ державнымъ трибуналомъ.

Въ польскихъ ґазетахъ находимо ось якій комунікатъ выдѣлу краєвого про повышшу справу:

Минувшого року вôзвавъ выдѣлъ краєвый обѣжникомъ магістраты галицкихъ мѣстъ до предложеня замкнень рахунковыхъ за 1891 р. та буджетовыхъ прелімінарѣвъ на 1892 р. До сего обѣжника долучивъ выдѣлъ краєвый друкованый взорець, якій заряды мѣскій мали лишь числами выповнити. Се порученье выконали всѣ мѣста, лишь магістратъ мѣста Бялы перетолкувавъ друкованый взорець на языкъ нѣмецкій и сей взорець зъ реляціею, выготовленою рôвножь по нѣмецки, предложивъ выдѣлови краєвому. Выдѣлъ краєвый дôставши повыше письмо, звернувъ ѥго магістратови мѣста Бялы зъ порученьемъ — щобы свою реляцію разомъ зъ выказомъ рахунковымъ предложивъ до 14 днѣвъ въ языцѣ польскôмъ, а заразомъ щобы на будуче уживавъ языка польского въ письмахъ до выдѣлу краєвого у тыхъ всѣхъ случаяхъ, въ котрыхъ сей магістратъ буде выступати яко орґанъ, пôдпадаючій контроли выдѣлу краєвого. Магістратъ мѣста Бялы намагавъсѧ ще наклонити выдѣлъ краєвый, щобы вôдкликавъ повыше розпорядженье, але выдѣлъ краєвый вôдкинувъ се предложенье магістрату.

То-жь магістратъ мѣста Бялы, чуючи сѧ покривдженымъ въ своихъ правахъ языковыхъ, внѣсъ противъ повышого порученя выдѣлу краєвого жалобу до трибуналу державного. Въ мотивахъ своѥи жалобы пôднѣсъ магістратъ мѣжь иншимъ, що мѣсто Бяла було основане на правѣ магдебурскôмъ, що языкъ нѣмецкій повиненъ бути уважаный за языкъ краєвый въ Галичинѣ зъ огляду на значне число (100.000) мешканцѣвъ народности нѣмецкои, вкôнци закидаѥ магістратъ бяльскій выдѣлови краєвому, що замѣсть старати сѧ о пôднесенье промыслу и торговлѣ въ Галичинѣ кидаѥ жаръ національнои заглады мѣжь згôдливу суспôльность громадску.

Противъ повышои жалобы мѣста Бялы внѣсъ выдѣлъ краєвый черезъ свого синдика адвоката д-ра Стан. Бѥлиньского оборону до трибуналу державного. Въ своѥй оборонѣ пôднѣсъ выдѣлъ краєвый передо всѣмъ, що магістратъ мѣста Бялы не маѥ активноі легітімаціи вносити жалобу. Магістратъ не може предпринимати нѣякихъ чинностей правныхъ, бо ѥсть лишь орґаномъ дорадчимъ и екзекутивнымъ бурмістра, зъ обсягомъ дѣланя точно означеным въ законѣ громадскôмъ, а вôдъ рады громадскои не дôставъ магістратъ нѣякого уповаженя до внесеня повышои жалобы. Мабуть самъ магістратъ бувъ пересвѣдченый, що не маѥ права вносити жалобу въ имени рады громадскои мѣста Бялы, бо побоюючись, що предложенье сеи справы въ радѣ громадскôй буде безуспѣшне и що діскусія выкаже безосновность поглядôвъ магістрату, а въ наслѣдокъ того не прийде до ухвалы, котрою уповажнено бы магістратъ до внесеня жалобы, — постаравъсѧ магістратъ о пôдписы на жалобѣ певного числа членôвъ рады громадскои, але се не може бути уважане за ухвалу рады. Мѣжь пôдписаными суть прозвища чисто польскѣ якъ: д-ръ медицины Жигмонтъ Матѣй Квѥціньскій, Францъ Ґізіцкій, Емиль Круша, а пôдписали сѧ такожь: посолъ сойму галицкого Францъ Стшиґовскій, та Фердинандъ Чижикъ, Антôнъ Данельчикъ и Рудольфъ Люкасъ.

Другу квестію формальну пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що жалоба магістрату не була внесена до трибуналу въ приписанôмъ речинци, бо по 14 днѣхъ вôдъ доручења магістратови рескрипту выдѣлу краєвого. То-жь за-для тыхъ формальныхъ взглядôвъ повинна жалоба бути вôдкинена безъ розправы. Однакъ если бы трибуналъ помимо того вôйшовъ въ meritum жалобы, то выдѣлъ краєвый выказавъ въ своѥй оборонѣ, що жалоба магістрату такожь пôдъ мериторичнымъ взглядомъ безпôдставна.

Пôсля гадки выдѣлу краєвого, не можна мотивувати жалобы, вôдкликуючись на 19-тый арт. основныхъ законôвъ зъ 21 грудня 1867 р. Выдѣлъ краєвый принявъ въ 1891 р. реґуляминъ, ухваленый радою громадскою мѣста Бялы, до вѣдомости. Въ §. 2-ômъ того реґуляміну признано языкъ нѣмецкій за языкъ, въ котрôмъ мають полагоджуватись справы и вестись розправы якъ въ радѣ громадскôй такъ и въ магістратѣ, хочь якъ самъ магістратъ признаѥ въ жалобѣ, ⅕ часть населеня мѣста Бялы польска а доохрестнѣ мѣсцевости заселенѣ Поляками. Сему польскому населеню, котре мусить полагоджувати часто справы въ радѣ мѣскôй, а ще частѣйше въ магістратѣ мѣста Бялы, якъ разъ прислугуѥ право пôсля згаданого артикулу основныхъ законôвъ домагати сѧ, щобы ѥго справы були полагоджуванѣ въ языцѣ польскôмъ, котрый въ Галичинѣ чейже ѥсть краєвымъ. И ѥсли выдѣлъ краєвый помимо того не пôднѣсъ закиду противъ §. 2-ого реґуляміну м. Бялы, то се свѣдчить о великôй толеранціи въ справахъ національныхъ. Впрочôмъ выдѣлъ краєвый признавъ магістратови мѣста Бялы право до вношеня нѣмецкихъ подань тогдѣ, коли выступаѥ яко сторона, а лишь коли яко пôдчиненый орґанъ выдѣлу краєвого зносить сѧ зъ тымъ выдѣломъ, повиненъ уживати польского языка, с. ѥ. того, якого уживаѥ самъ выдѣлъ краєвый.

Подôбнѣ погляды высказавъ трубуналъ державный вже въ 1882 р. при нагодѣ порѣшеня жалобы выдѣлу дорогового въ Опавѣ противъ розпорядженя шлеского выдѣлу краєвого въ справѣ урядового языка. Тогдѣ орѣкъ трибуналъ, що опавскій выдѣлъ дороговый не маѥ легітимаціи до вношеня жалобъ противъ выдѣлу краєвого, бо въ наслѣдокъ свого пôдчиненого становища не може вносити жалобъ противъ розпоряджень выдѣлу краєвого. Супротивъ тверджења магістрату мѣста Бялы, що ѥ мѣсто було основане на правѣ магдебурскôмъ, пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що ѥ право за часôвъ польскои держави прислугувало майже всѣмъ мѣстамъ польскимъ. Вôдтакъ пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що при 1½ % населеня нѣмецкого въ Галичинѣ не можна уважати языка нѣмецкого за краєвый въ Галичинѣ. У Вѣдни и въ цѣлôй Долѣшнôй Австріи число населеня, уживаючого языкъ ческій, выказуѥ о много высшій процентъ, а все таки не можна казати, мовь бы языкъ ческій бувъ тамъ краєвымъ языкомъ. Магістратъ Бялы взявъ сѧ такожь розсуджати квестію, чи выдѣлъ краєвый ѥсть урядомъ (Amt) чи властію (Behörde), але се не довело до успѣшного результату, бо-жь доказана рѣчь, що выдѣлъ краєвый ѥсть властію.

На прочій выводы магістрату м. Бялы выдѣлъ краєвый не уважавъ вôдповѣднымъ подрôбно вôдповѣдати въ своѥй оборонѣ, бо пристрастный тонъ сихъ выводôвъ свѣдчить — пôсля гадки выдѣлу краєвого — зъ однои стороны о недостачи правныхъ аргументôвъ, а зъ другои о недостачи поважаня, яке повинно бути супротивъ верховноі власти и хиба обчисленый на обаламученье позакраєвого населеня нѣмецкого. Вкôнци выдѣлъ краєвый уважаѥ непотрѣбнымъ вôдповѣдати на тій закиды, бо се нарушило бы ѥго повагу, тымъ бôльше, що магістратъ въ сѣмъ случаю не представляѥ анѣ репрезентаціи громадскои анѣ населеня мѣста Бялы, лишь на власну руку поважившсѧ поучати репрезентацію краю о ѥи обовязкахъ.

На основѣ повышихъ выводôвъ внѣсъ выдѣлъ краєвый въ своѥй оборонѣ, щобы трибуналъ цѣлкомъ вôдкинувъ жалобу магістрату мѣста Бялы.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На вчерашнôмъ засѣданю галицкого выдѣлу краєвого пôдписано умову зъ правительствомъ и обчислено сѧ що-до задатковъ, якій державный скарбъ плативъ до фонду индемнізаційного, а якій вôдъ 1897 р. маѥ платити фондъ краєвый до державного скарбу. Вôдтакъ пôдписавъ выдѣлъ краєвый умову зъ заступниками Уніонбанку що-до способу переведеня 4%-вои позички краєвои въ сумѣ 58,850.000 коронъ для конверсіи галицкого довгу индемнізаційного. Всѣ галицкѣ обліґаціи индемнізаційнѣ будуть дня 1 лютого выповѣджены а дня 1 мая буде выплаченый капіталъ. Дотычне оголошенье появить сѧ 1 лютого.

——

Въ часѣ гостины россійского наслѣдника престола въ Берлинѣ вôдбувались довшѣ конференціи мѣжь наслѣдникомъ а цѣсаремъ Вільгельмомъ. Про тѣ конференціи такъ доносять: Дня 25 сѣчня, въ день вѣнчаня княгинѣ Марґареты, закôнчило сѧ торжество въ замку о год. 9-ôй вечеромъ. О год. 9½ выжидано царевича на торжественнôй рецепціи въ россійскôй амбасадѣ, однакъ царевичь прибувъ ажь передъ самою дванацятою годиною. За той весь часъ бувъ царевичь у цѣсаря въ замку а нѣхто бôльше не бувъ присутный пôдчасъ сеи кôлькагодиннои конференціи.

——

Въ парляментѣ італійскôмъ вôднѣсъ президентъ міністрôвъ Джіолітті побѣду, хочь и не дуже свѣтлу. Опозиція поставила внесенье, щобы выбрати комісію парляментарну для розслѣду справы банку римского. Джіолітті зробивъ зъ тои справы вотумъ довѣрія для кабінету и зажадавъ, щобы дискусія надъ всѣми внесенями и интерпеляціями въ справѣ банковôй була вôдложена на три мѣсяцѣ. Парляментъ згодивъ сѧ на предложенье Джіолітті-ого 274 голосами противъ 154. Кріспі голосувавъ противъ правительства.

——

Про революцію на островахъ ґавайскихъ приходять поки-що отсій вѣсти: Дня 12 с. м. упавъ кабінетъ ґавайскій и зложено новый. Королева вôдрочила парляментъ а хотѣла оголосити нову конституцію, котрою збôльшено бы прероґативы королѣвскѣ а вкорочено права выборцѣвъ. Міністры, котрѣ не хотѣли пôдписати конституціи, мусѣли утѣкати. Тогдѣ дня 16 сѣчня зорґанізовано комітетъ публичноі безпечности и сей комітетъ установивъ провізоричне правительство. Ухвалено зложити королеву зъ престола, знести монархію, оголосити републику и прилучити сѧ до Сполученыхъ Державъ. Сполученѣ державы выслали на островы Гавайскѣ 300 моряковъ, але ще не порѣшили, чи прихилитись до просьбы о прилученье островôвъ до Уніи американьскои.

Вôдозва.

На прошенье греко-кат. комітету пароxіяльного въ Бахури удѣлила Высока президія ц. к. намѣстництва рескриптомъ зъ дня 29 н. ст. жовтня 1892 ч. 12.235 позволенье на збиранье добровôльныхъ даткôвъ на реставрацію церкви парохіяльноі въ Бахури.

При нашôмъ убожествѣ не маємо иншого выходу, якъ дорогу публичноі жертволюбивости, абы тутъ на пограничу Руси удержати одвѣтно нашу церковь а тымъ самымъ и нашъ обрядъ супротивъ переваги латиньскои церкви. Длятого просимо всѣхъ щирыхъ Русинôвъ, якъ Всч. Духовныхъ такъ и Вп. Свѣтскихъ, подати намъ помôчну руку и не допустити, абы тая церковця упала, бо якъ не стане церковцѣ, не стане и парохіянъ.

Якъ разъ минаѥ триста лѣтъ тому, якъ 1593 року дня 11-го лютого — пôсля Annales Ecclesiae Ruthenae бл. п. Михайла Гарасевича [стор. 53 и 55] — Катерина Ваповска зъ сыномъ Станиславомъ Ваповскимъ церквы въ Издебкахъ, Лубнôй, Глуднôмъ, Бахури, Варѣ и Диновѣ перемѣняють на костелы. Но, славити Бога, церквы рускѣ по нинѣшный день тамъ ще истнують и истнувати будуть при выпробованôй жертволюбивости рускаго народу тамъ, де йде о хвалу Божу.

Доси зволили ласкаво причинитись на реставрацію церкви въ Бахурѣ: Найяснѣйшій нашъ монархъ щедрымъ даромъ 100 зр., Преос.

еп. Юліянъ Куиловскій зложивъ 50 зр., Вп. панѣ Пельова зъ Дубецка [сестра еп. Куиловского] 5 зр., Впр. деканъ о. Ант. Матюкъ зъ Ляшокъ 2 зр., Вєч. о. Павло Новакъ 2 зр. Єго Величеству цѣсареви, Преосвященому епископови станиславбвскому и всѣмъ ласкавымъ Жертводавцямъ складае комітетъ сердечне спаси-Ббгъ!

Просимо о дальшй жертвы на нашу церковцю, котра дуже на то заслугуе, яко позиція въ сѣй сторонѣ для нашого обряду дуже важна.

Всякй датки просимо присылати на руки комітету парохіяльного въ Бахури п. Динбвъ.

За комітетъ *Іосифъ Мащакъ*, парохъ въ Бахури.

НОВИНКИ.

— **Славный нашъ музикъ и композиторъ Микола Лисенко** предпринявъ сего мѣсяця артистичну поѣздку по мѣстахъ Украины и въ сѣмнацатьохъ дняхъ давъ девять хоровыхъ мѣшаныхъ концертбвъ. Въ Черниговѣ, Нѣжинѣ, Полтавѣ, въ Єлисаветѣ и въ Одесѣ — всюда успѣхъ концертбвъ Лисенкового хору бувъ знаменитый. Нашого композитора витано всюда великими а сердечными овацiями. Въ Полтавѣ, родиннбмъ мѣстѣ Лисенка, принимано величаво не лишь єго, але й участникбвъ єго хору. Украиньска пѣсня выкликувала скрбзь неописаный ентузіязмъ.

— **Д-ръ Антбнъ Горбачевскій**, адвокатъ краєвый, опустивъ сегодня Львбвъ, переносячи ся до Чорткова, де отворивъ адвокатску канцелярію. Сердечно пращали єго товаришѣ и знакомй бажаючи ёму якъ найкрасшихъ успѣхбвъ на поважнбмъ самостбйнбмъ становищи. Имя д-ра Антона Горбачевского вбдъ давна добре знане цѣлбй Руси яко честного патріота и щирого дѣятеля въ товариствахъ руско-народныхъ и въ комітетахъ, — тожь и Русины околиць Чорткова повитають єго якъ добре имъ знакомого, зъ щирою симпатіею и зъ повнымъ довѣрiемъ. Не сумнѣваємось о тбмъ, якъ рбвно-жь єсьмо пересвѣдчений, що и адвокатъ д-ръ Антбнъ Горбачевскій, стрѣтивши всесторонну пбддержку у тамошныхъ Русинбвъ, нѣчого не залишить, щобы своє становище выкористати для добра руского народу и рускои справы. До того й щасти Боже!

— **Нова читальня** основуе ся въ Рыботичахъ, въ добромильскбмъ повѣтѣ, заходами тамошного пароха о. Ив. Голіяна. Статуты поданй до намѣстництва до потвердженя. Щасть Боже!

— **Стіпендіи.** Выдѣлъ краєвый, розписавъ конкурсъ на пять стіпендій зъ галицкого фонду краєвого, почавши вбдъ другого пбвроку сего року школьного, а то на одну стіпендію въ высотѣ 300 зр. рбчно, двѣ стіпендіи по 350 вр. и двѣ стіпендіи по 500 зр. Стіпендіи тѣ призначенй выключно для убогихъ, а вбдзначаючихъ ся ученикбвъ народности польскои або рускои, ходячихъ до середныхъ або высшихъ школъ торговельныхъ въ монархіи австрійскбй. — Поданя о тѣ стіпендіи треба вносити найдальше до дня 28 н. ст. лютого на руки дотычнои власти школьнои до выдѣлу краєвого.

— **Новй пляны науки** для галицкихъ школъ народныхъ и выдѣловыхъ женьскихъ, выготовленй краєвою радою школьною, затвердивъ міністеръ просвѣты рескриптомъ зъ дня 13 н. ст. сѣчня 1893 до ч. 489.

— **Огнѣ.** Въ селѣ Базарѣ, въ повѣтѣ чортковскбмъ, погорѣвъ Иванъ Бобовскій. Скора помбчь людей не дала перекинутись огневи на сусѣднй загороды. Згорѣвъ дбмъ Бобовского, зббже и тютюнъ на складѣ. — Въ Дроговижи, въ повѣтѣ жидачѣвскбмъ, погорѣвъ Сень Гавришко. Шкода выносить звыжь 200 зр. — Въ Жидачевѣ спалили ся всѣ движимости Теклѣ Мацуковои; шкода необезпечена 200 зр.

— **Змѣна власности.** Маєтность Микулинцѣ, въ повѣтѣ снятиньскбмъ, купивъ вбдъ Едм Шнірха Іосифъ Хеулъ за 280.000 зр. — Село Манастирець, въ повѣтѣ самбірскбмъ, купивъ Яковъ Воль зъ Соколова вбдъ Фердинанда Опольского. — Село Човганщину, въ повѣтѣ тернопбльскбмъ, купивъ вбдъ Ев. Тищѣньскои Конрадъ Гльоґеръ за 93.000 зр.

— **Зъ Любѣня коло Городка пишуть намъ**: Въ минувшій четверъ, пятницю и суботу вбдбули ся въ лѣсахъ властителя Любѣня барона А. Бруницкого великй ловы, въ котрыхъ взяли участь яко гостѣ: архикн. Сальваторъ, кн. Кобургъ, властитель великихъ маєткбвъ въ полуденнбй Угорщинѣ, кн. Павло Сапѣга и др. Убито всякого рода звѣрины до 200 штукъ, на обѣдъ запрошеный бувъ и мѣсцевый парохъ рускій о. Гелитовичь.

— **Въ Хировѣ** казавъ урядъ громадскій дня 29 н. ст. сѣчня выбубнити, щобы всѣ мешканцѣ заосмотрили ся въ дрова и воду, бо мають настати ще ббльшй лютй морозы. Мѣжь тымъ якъ разъ по урядовбмъ заповѣдженю морозбвъ — потеплѣло и другого дня почавъ снѣгъ на крышахъ топити ся. Мешканцѣ Хирова удали ся зъ просьбою до уряду громадского, щобы все, якъ лишь настане морозъ, казавъ бубномъ заповѣдати ще ббльшій морозъ, — то той заразъ попустить на злбсть нашбй автономіи...

— **Яко кандидаты на греко-кат. душпастирѣвъ въ Америцѣ** зголосили ся въ львбвскбмъ митрополичбмъ ординаріятѣ оо.: Ом. Ваньо, докторандъ св. богословія у Вѣдни, Ив. Костанкевичь парохъ въ Ялинѣ дек. сяноцкого и Левъ Бѣрецкій парохъ въ Гвоздци, деканата жукотиньского.

— **Нападъ на жандарма.** Въ Волбвци, въ повѣтѣ радовецкбмъ на Буковинѣ, напало онодгы пятьохъ селянъ уоруженыхъ стрѣльбами, командантa стаціи жандармеріи Порубского, коли той-же ишовъ гостинцемъ въ товариствѣ якогось селянина. Селянина ранили напастники кулею, жандарма не поцѣливъ нѣхто зъ нихъ. Порубскій стрѣливъ и скалѣчивъ одного зъ селянъ, а вбдтакъ шаблею примусивъ иншихъ до утечѣ.

— **Жертвы морозу.** Передъ кблькома днями, якъ пише Gazeta Przemyska, вбдставлено до ґарнізонового шпиталя въ Перемышли вояка 90 полку пѣхоты зъ баталіона стоячого залогою въ Липовица, котрого засуджено за якусь провину на 7 днѣвъ арешту, де нещастный вбдморозивъ собѣ ноги, такъ що мусять ёму обѣ ноги вбдоймити, бо заходить небезпечнбсть ґанґрены.

— **Фальшивй грошѣ.** Станиславбвска поліція задержала у Мошка Шнаппера зъ Лысця фальшивый срѣбный ґульденъ. Справу вбддано прокураторіи державнбй.

— **Поббльшенье залоги.** Зъ Оломуца має прийти до Кракова въ наслѣдокъ трансльокаціи цѣлый полкъ артилеріи, котрый що-до числа воякбвъ, офіцирбвъ, потрѣбныхъ маґазинбвъ и коней рбвнае ся тремъ полкамъ пѣхоты. — Такожь жандармерія — якъ мы о тбмъ доносили — буде зъ початкомъ лютого поббльшена о 1 офіцира штабового, 11 офіцирбвъ и 365 жандармбвъ.

— Вѣсть подана онодгы „Галичаниномъ“, мовьбы **выдѣлъ краєвый призначивъ 10.000 зр. на образъ Костюшко пбдъ Рацлавицями**, котрый нѣбы-то маютъ вымалювати малярѣ Коссакъ и Стика, єсть — якъ довѣдуємо ся зъ зовсѣмъ певного жерела — зовсѣмъ неправдивою. О тбмсь такбмъ въ выдѣлѣ краєвбмъ не було навѣть бесѣды.

— **Сензаційна брошура** въ справѣ „гоноровбй“ появила ся сими днями у Львовѣ [61 сторбнъ друку безъ мѣсця выданя]. О тбмъ такъ доносить львбвскій дописуватель петербургского Кґај·у: „О тбй гоноровбй справѣ, сумнбй а голоснбй, говорено дуже богато уже вбдъ пбвъ року въ найширшихъ польскихъ кругахъ товарискихъ. Выкликана она була посередно звѣстнымъ процесомъ Медвея, а предметомъ си — конфліктъ межи посломъ до сойму и рады державнои Томиславомъ Розвадовскимъ а Едмундомъ Лозиньскимъ, колись дѣдичемъ на Подблю россійскбмъ а нинѣ дѣдичемъ и властителемъ копалень нафты въ Галичинѣ. Позаякъ полагодженье конфлікту т. зв. „гоноровою дорогою“, мимо найревнѣйшихъ и найрбзнѣйшихъ заходбвъ, показало ся неможливымъ, то п. Лозиньскій бувъ приневоленый цѣлу справу вбддати пбдъ судъ опінїи публичнои черезъ подрббне представленье рѣчи. Брошура мѣстить въ собѣ найдокладнѣйше списаный ґенетичный образъ тои дивнои исторіи, зъ усякими документами, на котрыхъ виднѣють пбдписы численныхъ, загально поважаныхъ обывателѣвъ зъ кн. Адамомъ Сапѣгою на передѣ. Дуже то сумна справа, але зб становища обычаѣвъ безконечно характеристична, отже длятого й гбдна... занотованя.“

— **Самоубійство.** Вчера о 11-бй годинѣ рано застрѣливъ ся у Львовѣ приватистъ, ученикъ 4-ои клясы ґімназіяльнои, 15-лѣтный Бронислав Булгаринъ, сынъ помершого офіціяла почтового. Булгаринъ прийшовъ до мешканя знакомыхъ при ул. Оссолиньскихъ ч. 6, а не заставши ихъ дома, выславъ служачого до аптики. Вбдтакъ здоймивъ висячій надъ лбжкомъ револьверъ и стрѣливъ собѣ въ високъ. Смерть наступила заразъ и вернувшій зъ аптики слуга заставъ Булгарина неживымъ. Причиною самоубійства була невылѣчима недуга.

— **Товариство взаимнои помочи журналістбвъ** основували въ пятницю польскй журналісты у Львовѣ. До сего товариства можуть належати всѣ польскй журналісты въ Австро-Угорщинѣ. Въ статутахъ, предложеныхъ намѣстництву до потвердженя мѣстять ся точки про: успѣшну и скору помбчь для потребуючихъ журналістбвъ, про емеритуру для ветеранбвъ-журналістбвъ и про помбчь для вдбвъ и сирбтъ по членахъ товариства. Члены дѣлять ся на дѣйстныхъ зъ рбчною вкладкою 12 зр, спомагаючихъ (250 зр. одноразово або 50 зр. рбчно) и почетныхъ. Члены будуть могли користати зъ фондбвъ товариства ажь по 5 лѣтахъ, коли збере ся вбдповѣдный капіталъ. До провізоричного управляючого комітету вбйшли пп.: Меруновичь, Костецкій, Лясковницкій, Росовскій и Кольбушовскій.

— **Клевета чи обида чести.** Секретарь громады Роздолу Жигмонтъ Кшечковскій засужденый бувъ самбрскимъ судомъ окружнымъ на 4 мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ за клевету, бо внѣсъ до властей анонімный доносъ, що начальникъ стаціи жандармеріи въ Роздолѣ Іосифъ Дукатъ приймае хабарѣ въ грошахъ вбдъ крамарѣвъ, котрй не мають концесіи и що часто упивае ся. Обжалованый заперечивъ, будьто бы вбнъ бувъ авторомъ сего доносу. Однако знатоки орекли рѣшучо, що се его письмо. — Противъ сего засуду внѣсъ Кшечковскій жалобу неважности. При розправѣ доказуваъ оборонець Кшечковского д-ръ Ельбоґенъ, що до злочину не выстае ще, если хто кого обвинить о провину. Клевета має тогдѣ мѣсце, если хто обжалуе когось о выдуману провину. Въ згаданбмъ случаю може рѣшати лише карный законъ войсковый, а нбсля него закидъ брания хабарѣвъ и піяньства не становить закиду злочиньства, лише дісціплінарнои провины. Найвысшій трибуналъ прихиливъ ся до выводбвъ оборонця, увбльнивъ обжалованого вбдъ злочину клеветы, а засудивъ єго за обиду чести на 3 тыждня арешту.

— **Дрббнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣлцямъ громады Романбвка, въ повѣтѣ тернопбльскбмъ, 300 зр. пбдмоги. — Вѣнчанье п. Ивана Хризостома Прокопа, укбнченого богослева, зъ панною Анною Каролиною Зеґербвною, дочкою посессора дббръ Ходорбвка-Лясковка въ повѣтѣ березбвскбмъ, вбдбудесь въ Бахури дня 11 н. ст. лютого въ тамошнбй церкви. [Панна А. К. Зеґербвна есть обряду рускоґо.] — Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ выѣхавъ зб Львова до Віяредджію, де померла вчера кн. Мадриту, мати архикнягинѣ Блянки. — Рада мѣста Станиславова ухвалила затягнути позичку 100.000 зр. на переведенье каналізаціи мѣста. — П. Андрѣй Павлишь, субститутъ нотарскій, вѣнчае ся дня 4 н. ст. лютого с. р. въ Рудкахъ зъ панею Антониною Курекъ, вдовою по пок. нотари Казимирѣ Куреку. — Дня 17 н. ст. лютого с. р. вбдбуде ся въ Борыслави вѣнчанье п. Володим. Дуркота, окбнче ного богослова зъ панною Ольгою Коростеньскою, дочкою тамошнього пароха.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

О. Онуфрій Ганкевичь греко кат. парохъ въ Вовчбмъ, турчаньского повѣта, упокоивъ ся дня 30 н. ст. сѣчня въ 89-бмъ роцѣ житя, а 59 бмъ священьства. Покбйный, одинъ зъ найстаршихъ священикбвъ перемыскои епархіи бувъ парохбмъ въ Вовчбмъ звыжь 50 лѣтъ. Своєю лагбднбстію и честнотою зыскавъ собѣ покбйный симпатію и любовь не лишь своихъ парохіянъ, але й всѣхъ що єго знали. Вѣчна ёму память!

Наука, штука и література.

— **Зеркала н-ръ 2 гій** зъ 15 (27) сѣчня мѣстить богато статейокъ стихомъ и прозою авторбвъ: Л. С., Шершеня, Шальвіра, В Чайченка и фейлетонъ „Виконтове выхованье“ Жюля Норіяка въ перекладѣ Ивана Перекотиноле. На вступѣ помѣщенй стихи: „Roma locuta causa finita“ Л. С. и „Пѣснь“ Мотыля. Въ стиху „Пѣснь“ авторъ кличе до Русинбвъ:

Побѣды певнй, невтомнй, ревнй,
У ббй за правду йдѣмъ!
Неустрашимй, непримиримй,
Борбу изъ зломъ ведѣмъ!

Пбдъ хоругвою, пбдъ мировою
Най вznосить ся свѣтъ добра!
Не скупѣмъ труду противъ тьмы й блуду
И статку тамъ, де тра!

Еґоизмъ, чорнй слова притворнй
Най прочь идуть вбдъ насъ!
Малымъ довбльнй, вбдъ страстей вбльнй
Надъ свбй взносѣмъ ся часъ!

Послѣдна сторона мѣстить удачну илюстрацію значѣня політичного.

— **Бібліотели „Батькбвщины“** [додатку торбчного] выйшла книжочка 4-а п. заг. „Зббрникъ оповѣдань — часть друга“ и мѣстить въ собѣ на 62 сторонахъ ббльшои 16 ки: 1) „Князь Игоръ“ оповѣданье В. Чайченка по „Слову про полкъ Игорбвъ“; 2) „На Голгофѣ“ стихъ Ивана Перекотиноле; 3) „Страшный сонъ“ оповѣданье Т. Боднаришина; 4) байку „Чернець“ В. Чайченка; 5) „О зозулю“ народне оповѣданье Т. Б.; „Про пшеницю“, стихъ Ивана Перекотиноле въ перекладѣ зъ россійского и 7) „Де-що про волю“ оповѣданье В. Ц. зъ чутого вбдъ крепачки. — Цѣна книжочки 20 кр. а набути єм можна въ друкарни товариства имени Шевченка.

Именованя, перенесеня, конукрсы и пр.

— **Именованя.** Президія краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ именувала старшого офіціяла цлового Іос. Лукашевича старшимъ контрольоромъ цловымъ при краковскбмъ головнбмъ цловбмъ урядѣ. — Міністеръ справъ внутрѣшныхъ именувавъ ревідентбвъ рахунковыхъ при галицкбмъ намѣстництвѣ Ферд. Никодемовича и Игн. Пизуньского совѣтниками рахунковыми.

— **Конкурсы.** Президія суду краєвого у Львовѣ розписуе конкурсъ на двѣ посады секретарѣвъ рады, а то по однбй при окружныхъ судахъ въ Самборѣ и Тернополи. Поданя вносити найдальше до 11 н. ст. лютого. — Краєва рада школьна розписуе конкурсъ на посады: римо-кат. катихита при мужескбй семинаріи у Львовѣ и римо та греко-кат. катихитбвъ при семинаріи учительскбй въ Тернополи. Поданя вносити до кбнца лютого.

— **Вбдзначеня.** Цѣсарь надавъ віцепрезідентови намѣстництва у Львовѣ Ив. Лідлеви командорскій хрестъ ордера Франца Іосифа зб звѣздою.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 30 сѣчня. Ґоворять, що соймы будуть скликанй вже 6 марта с. р. — **Князь** Фердинандъ болгарскій, вертаючи зъ Монахіюмъ, задержавъ ся у Вѣдни.

Будапештъ 31 сѣчня. Въ тутешнбй фабрицѣ оружья застрайкувало 1500 роббтникбвъ.

Берлинъ 31 сѣчня. Мѣжь цѣсаремъ Вільгельмомъ а царемъ навязалась сердечна переписка листова.

Парижъ 31 сѣчня. Королева Наталія має выѣхати до Криму а не до Бѣлграду.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Н. Гур. въ Кор. До кбнца І. квар. 1893. — **Вп. д-ръ Ок. въ Себ.** „Народ“ теперь въ Коломыи то мы 4 зр. вбдослали почтою. — **Вп. М Дз. въ Топ.** Одержали. — **Вп. В. Мыд. въ Лѣс.** За аркушѣ просимо при нагодѣ прислати 22 кр. — **Вп. д-ръ Коб. въ Кост.** До Просв. и Народ. Рады ще 10. с. м. вбддали. „Дѣло“ заплачене до кбнца падолиста сего року. — **Вп. І. Лѣщ. въ Бѣл.** Намъ 6·50 зр; „Зорѣ“ передано 2 зр. — **Вп. Ю. Чуб.** Заплачено до кбнца сѣчня, а 2·50 зр. передали „Зорѣ.“ — **Вп. Н. Роз. въ Сок.** Одержали и вписали за 1892 рбкъ 2 зр, а на 1893 збстало 7 зр.

Надбслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНбТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкбдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагбдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вбдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметбвъ оптичныхъ у Львовѣ
пбдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. **Театральна ч. 6** (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвалу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репаранй найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пбдъ „Коперникомъ“ ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Глядає ся
учителя домового до ученика зъ І-ои ґім. клясы. Зголошеня приймае о. Евг. Гузаръ, ул. Длуґоша 17.
4540 4—5

Машины до шитя
рбзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вбдъ 26 до 65 зр на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ **Ґардолиньскій**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (7—10)

Ученикъ
VIII ои клясы ґімн. глядае лекціи на провінціи до ученикбвъ вбдъ клясъ народныхъ до III-тои ґімназіяльнои включно. Адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

Ново отворены
СКЛАДЪ
матеріялбвъ аптичныхъ
ЛЄШКА ЦУКЕРА
у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8
POD CZERW: KRZYŻEM

поручае по найдешевшихъ цѣнахъ матеріялы аптичнй, средства скрѣпляючй, Cognac, маляґу, вина лѣчничй, средства універсальнй, артикулы ґумовй, хірурґічнй и автосептичнй, перфумерію французску и англійску. — Замовленя зъ провінціи полагоджую вбдворотно.

Дуже дешево. 4517 10—12

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пбдъ назвою 2227
„СІРІЮСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхбдъ такожь зъ улицѣ Тихон

поручае лишь найлѣпшй роды **Цейлонъ, Мокку и Амерыканьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

Кава найлѣпша коштуе въ мѣсци ½ кільо 1 зр., на провінціи 4¾ кільо зр. 10 кр. 10 франко.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй

вбдзначенй 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д

Перфумы королевои Марисеньки знамен фляконъ 2 зр.

Вода львовска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, вбдсвѣжаючого и довгого квалого запаху, до скрапляня одягбвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ менший 80 кр. ббльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска вбдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менший 95 кр., ббльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвбйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до розприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскй знаменитй Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Сукенницѣ ч. 20; въ Чернбвцяхъ: Рынокъ ч. 2. 3747

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ
ДЕЛІКАТЕСОВЪ ВИНЪ
звѣрины, дробу
и рыбъ лѣпшихъ родбвъ
такожь
ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ
винъ австрійскихъ, испаньскихъ, французскихъ и шампаньскихъ,
власнй пивницѣ
ВИНЪ УГОРСКИХЪ
въ С. А. Уйгелі коло Токаю
поручае торговля
ФРІДРІХА
ШЛЯЙХЕРА
у Львовѣ
рбгъ ул. Сикстускои ч. 2.
4483 3—3

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов-ва м. Шевченка, пбдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 15. Львôвъ, Середа 20 сѣчня (1 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднe застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Якими способами можна доходити до польщеня шкôлъ рускихъ?

Се пытанье займае нинѣ одну громаду въ рудецкôмъ повѣтѣ — а що справа може мати ширше значѣнье, то подаємо ѣи до загальнои вѣдомости на основѣ дать, якѣ маємо пôдъ рукою.

Пôдъ Рудками лежить село Бенькова Вишня. Невеличке оно: числить всего на всего 1300 душь, а въ тôмъ числѣ ѣсть до 200 латинникôвъ, котрыхъ рôвно-жь годить ся зачислити мѣжь Русинôвъ, бо они уживають лишь рускои мовы въ щоденнôмъ житю. Передъ 15 роками побудовано въ Беньковôй Вишни школу, и при орґанізаціи заведено за згодою цѣлои громады языкъ рускій яко выкладовый. Отсей то языкъ рускій ставъ ся теперь причиною, що на громаду може впасти велике нещастье.

Властитель села ґр. Фредро робивъ вôдъ довшого часу заходы, щобы въ школѣ завести языкъ польскій яко выкладовый. Громада оперла ся енерґічно тымъ змаганямъ. Тогдѣ ґр. Фредро выгадавъ цѣкавый способôвъ, якъ бы то громаду приневолити до свого пляну. Ото заявивъ кôлькомъ раднымъ, що ѣсли рада громадска не пристане на змѣну языка выкладового, то вôнъ постараѣ ся о се, що громада буде мусѣла ставити нову школу. Кошты будовы новои школы будуть великѣ, але ѣсли змѣнить ся языкъ выкладовый, то ґрафъ возьме на себе половину коштôвъ. Хочь ся погроза могла налякати громаду, то она таки не думала продавати свôй языкъ и своѣ право за грошѣ, гадаючи, що правда по ѣи сторонѣ.

А однакъ заповѣджена ґрафомъ грозьба сповнила ся. Ц. к. окружна рада шкôльна въ Рудкахъ письмомъ зъ 1 грудня 1892 р. до ч. 1076 вôзвала зверхôсть громадску въ Беньковôй Вишни, щобы приступила до будовы новои школы, бо теперѣшный будынокъ шкôльный ѣсть лихій и не вôдповѣдае своѣй цѣли. Лихота будынку въ тôмъ, що вохкій, зимный, зô злымъ освѣтленьемъ и вентиляцією. Новый будынокъ шкôльный, пôсля прелімінаря окружнои рады шкôльнои, маѣ коштувати 6.000 зр.

Громада прочитавши письмо окружнои рады шкôльнои, просто остовпѣла. Зъ вôдки взяти 6.000 зр. на будову новои школы? Бôльша частина громадянъ ся зарôбники и халупники, а лишь рѣдко подыбле ся господарь, що маѣ 3—4 морґи, одну корову або що найбôльше пару коней. Нужда въ громадѣ велика, а найлѣпшимъ доказомъ се, що громада Бенькова Вишня залягаѣ зъ податками державными на суму 1.200 зр. Рôвножь и мотивы окружнои рады шкôльнои не можуть пересвѣдчити громадянъ о потребѣ нового будынку шкôльного. Вохкôсть можна усунути цементованьемъ, зимно выставленьемъ кôлькохъ добрыхъ печей, освѣтленье и вентиляцію поправити бôльшими вôкнами — але щобы за-для тыхъ причинъ потреба було ставити новый будынокъ, сего нѣхто не предкладавъ бы, знаючи лихій станъ матеріяльный громады. Рôвножь теперѣшна школа ажь надто выстаѣ для фреквенціи дѣтей. Въ сали шкôльнôй ѣсть девять лавокъ, въ котрыхъ може выгôдно по шестеро дѣтей засѣсти, а до школы записаныхъ лишь 45 дѣтей старшихъ, котрѣ ходять на науку передъ полуднемъ, и 32 молодшихъ дѣтей на науку пополудневу. Зъ того отже выходить, що теперѣшна школа вповнѣ вôдповѣдна для своѣи цѣли.

Громадѣ лишилась одна дорога до ратунку: вôднестись до краєвои рады шкôльнои зъ просьбою, щобы тая знесла оречень окружнои рады шкôльнои. И дѣйстно внесено таке поданье до краєвои рады шкôльнои, зъ пôдписами вôйта и пятнацяти радныхъ и знатнѣйшихъ господарѣвъ.

Чи сей вôдкликъ до высшои власти громады Беньковои Вишнѣ буде мати якій успѣхъ, ще не знати, але чейже краєва рада шкôльна не схоче довести бѣдныхъ громадянъ до крайнои роспуки, тымъ бôльше, що въ громадѣ всѣ пересвѣдчень, що въ тôмъ случаю нема дѣйстныхъ причинъ а рѣшають лише взгляды політичнѣ о языкъ выкладовый.

Рада державна.

На вчерашнôмъ, вô второкъ, засѣданю палаты послôвъ заявивъ бар. Відманъ, презесъ комісіи для реформы выборчои, на пытанье посла Штайнвендера, що комісія буде скликана небавомъ на засѣданье а зачне нарады надъ внесеньемъ пос. Кайзера въ справѣ заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ.

Вôдтакъ зачалась дальша дебата надъ ѣтатомъ міністерства просвѣты.

Пос Быкъ зложивъ заявленье, що въ своѣй промовѣ не мавъ намѣру обиджувати шляхты, якъ се впрочôмъ можна побачити зъ протоколôвъ стеноґрафічныхъ.

Пос. Бендель полѣмізувавъ зъ выводами пос. Масарика, вôдтакъ обговорювавъ домаганя клирикалôвъ що-до школы народнои, котрѣ, пôсля гадки бесѣдника, вже давно переведенѣ Послѣдными часами правительство при обсадѣ учителѣвъ народныхъ зважае на вѣроисповѣданье кандидата, а се противить ся основнымъ законамъ. Рôвножь правительство ѣсть прихильне основаню школъ чисто вѣроисповѣдныхъ. Заведеня єзуитскѣ въ Галичинѣ, Кальксбурзѣ и Фельдкірхенъ дôстали право публичныхъ школъ. Тверженье, мовь бы нашѣ школы не були вѣроисповѣднѣ, ѣсть неправдиве. Але нашѣ зельоты розумѣють пôдъ словомъ „релиґія“ управу черницѣвъ и священикôвъ. Вкôнци обговорювавъ Бендель положенье суплѣнтôвъ въ школахъ середныхъ.

Антісемітъ пос. Гавкъ домагавъ ся обмеженя числа слухателѣвъ жидôвъ у высшихъ заведеняхъ науковыхъ.

Пос. Пининьскій, яко референтъ рубрики „центральный зарядъ міністерства просвѣты“, вказавъ, що въ переведенôй дієкусіи за мало зазначено потребу розвитку штуки. Чейже можна бы пôднести въ школахъ середныхъ науку штуки и літературы безъ надто великого обмеженя клясичныхъ студій. Що-до школы народнои, то коло польске придержуесь тои засады, що тѣ справы належать до краєвои власти, однакъ принявши програму, основану на престольнôй промовѣ, не пôдносить на разѣ сего домаганя. Коло кладе вагу на реліґійне образованье молодежи и завсѣгды буде пригадувати правительству, що въ школахъ повинно бути выхованье морально-реліґійне. Вôдтакъ полѣмізувавъ зъ Кронаветтеромъ. Вылучити зô школы реліґійне выхованье принесло бы велику шкоду населеню. Пос. Цаллінґеръ за далеко иде въ своихъ жаданяхъ, але треба признати справедливôсть ѣго твержденю, що реліґійне выхованье ѣсть найуспѣшнѣйшимъ оружѣмъ противъ соціялізму. Вкінці и высказавъ вдоволенье, що пос. Фурнієръ не промовлявъ противъ реліґійного выхованя.

Наступили деякѣ фактичнѣ спростованя. И такъ антісемітъ пос. Шнайдеръ заявивъ, що промовлявъ за прогнаньемъ жидôвъ и конфіскатою жидôвскихъ маєткôвъ.

Принято ѣтатъ міністерства просвѣты и приступлено до дебаты надъ ѣтатомъ вѣроисповѣдань.

Пос. Кронаветтеръ допоминавъ ся выданя законôвъ, котрыми бы управильнено вôдносины парохіяльнѣ. Истнуючѣ оплаты парохіянъ на вѣроисповѣднѣ цѣли суть не справедливѣ, бо навѣть протестують противъ того католицкѣ властителѣ майоратôвъ. Въ тôй справѣ внѣсъ вôдповѣдну резолюцію Вôдтакъ вказавъ, що послѣдными часами значно збôльшило ся число монастирѣвъ, а се противить ся законамъ. Цѣкаве, длячого правительство дозволяѣ монахамъ и монахинямъ ходити за жебранцною по домахъ; ѣсли бы се робили роббтники, то заразъ бы ихъ увязнено.

Міністеръ Ґавчь высказавъ своѣ невдоволенье, що Кронаветтеръ говорившъ зъ погордою о монастиряхъ и монахахъ.

Пос. Морзей полѣмізувавъ зъ Кронаветтеромъ и бороннивъ дѣяльности монастирѣвъ.

По короткôй промовѣ референта Фухса, принято цѣлу позицію

Вôдчитано интерпеляцію пос. Тавшого що-до продажи хлѣба пôсля означенои ваги; интерпеляпты жадають, щобы на хлѣбѣ була выписана цѣна и вага.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ въ пятницю.

Зъ табору рускихъ радикалôвъ.

Мы вже звѣщали, що справа рескрипту презіди галицкого намѣстництва до рускихъ Ординаріятôвъ стала ся причиною непорозумѣня середъ тои партіи. Коломыйскѣ радикалы зсолідаризували ся зъ рескриптомъ, а вѣдеиськѣ радикалы и п. Франко въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ выступили противъ рескрипту. Справа ся була й найважнѣйшимъ предметомъ дієкусіи на зъѣздѣ делеґатôвъ радикальныхъ ґрупъ коломыйскои, станиславôвскои, львôвскои, краковскои и вѣденьскои, вôдбутôмъ въ Станиславовѣ дня 22 н. ст. сѣчня с. р.

„Народ“, орґанъ радикалôвъ, выдаваный п. М. Павликомъ въ Коломыи таку здаѣ справу зъ того зъѣзду: „Оглянено докладно дотеперѣшну дѣяльнôсть партіи середъ інтеліґенціи и народу та установлено програму найблизшои акціи. Задержано ухвалу попереднього зъѣзду — не входити въ комиромісы зъ нѣякими партіями, хотяй можлива й спôльна акція зъ людьми инчихъ партій въ певныхъ справахъ, згôдныхъ зъ нашою програмою. Найбôльше часу заняла дієкусія зъ поводу звѣстного рескрипту намѣстника и „попôвства“ [Радикалы замѣсть „духовеньство“ пишуть „попôвство“, хочь певно знають, що „попôвство“ значить мешканье священика. — Прим. Ред „Дѣла“.] Ухвалено одноголосно, що партія мусить вести боротьбу противъ клерикалізму а що-до тактики въ сѣй боротьбѣ полишено членамъ партіи вôльну руку. Рôвночасно сконстатовано, що въ справѣ принціпіяльного становиска супротивъ нашого попôвства нема въ партіи нѣякихъ рôзниць — рôзница ѣ тôлько въ тактицѣ. Делеґаты вѣденьскои ґрупы зложили въ тôй справѣ декларацію таку, що они, давши починъ до вѣча у Вѣдни, абы разомъ зъ другими партіями запротестувати противъ рескрипту намѣстника, своимъ поступкомъ не вступили ся за наше попôвство яко клясу, але стали на загальнôмъ становиску и мали до того подвôйну причину: принціпіяльну и тактичну. Принціпіяльну тому, бо они уважають теперѣшну хвилю за найвôдповѣднѣйшу до выкористаня [!] низшого попôвства въ користь аґітаціи за демократичный ладъ церкви и ѣи автономію“ [а тактичнои причины не бажали подавати въ ґазетѣ до прилюднои вѣдомости]. Наконець делеґаты ухвалили, що навѣть Русины народовцѣ не мають найменчого права называти себе въ політицѣ національстами, бо ними суть лишь радикалы въ змыслѣ демократизаціи політики.“

Однакожь плястеръ наведенои высше ухвалы зъѣзду делеґатôвъ фракціи радикальнои въ справѣ становища ѣи до руского духовеньства все-таки не въ силѣ закрыти рôзницѣ середъ партіи не лише въ тактицѣ, але и въ принціпѣ, а о тôмъ свѣдчить полѣмика выведена въ тôмъ-же самôмъ числѣ „Народа“ межи пп. Иваномъ Франкомъ а Михайломъ Павликомъ.

П. Франко выславъ до редактора „Народа“ п. Павлика ось-таке пасьмо:

„Въ 1 ч. „Народа“ въ статьѣ „Въ справѣ церковнôй у Галичинѣ“ редакція, говорячи про звѣсный рескриптъ намѣстника й про погляды, якѣ выказали про него рôзнѣ радикальнѣ ґрупы, доторкнула ся такожь, хочь якось несмѣло, моихъ поглядôвъ, высказаныхъ въ Kurjer-ѣ

Привѣты М. Лисенкови на ювілей.

Сего року, якъ вѣдомо, припадаѣ ювілей 25-лѣтя композиторскои дѣяльности славно звѣстного нашого земляка Украинця Миколы Лисенка, автора збôрникôвъ украинськихъ пѣсень народныхъ, музики до многихъ поетичныхъ творбвъ Т. Шевченка, композитора оперъ „Рôздвяна нôчь“, „Утоплена“, „Тарасъ Бульба“. Ювілей сей почтили Галичане, высилаючи ѣму вôдъ „Бояна‘ прекрасну грамоту почетного членьства того товариства, почтили ѣго скрôзь земляки на Украинѣ памятными дарунками и письмами.

„Зоря“ въ остатнôмъ нумерѣ подала кôлька письмъ вôдъ Украинцѣвъ зъ рôзныхъ мѣстъ, стихомъ и прозою. Письма тѣ заслугують, абы й мы ихъ подали нашимъ Вп. читателямъ:

I. Зъ Петербурга:

„Зъ давныхъ давенъ въ Украинѣ все, що хочь трохи пôднималось высче темного сѣльского люду, вôдрывалось вôдъ народнього грунту, вôдрѣкалось вôдъ рôднои мовы. Сю нашу багату украинську мову занехаяно, яко мову хлопску, здатну тôлькн за-для потребы темнои неосвѣченои масы, а не для выразу высчого свѣтогляду культурного люду.

„Тарасъ Григоровичь своими творами показавъ: якѣ величезнѣ скарбы за-для поезіи и літературы можна знайти въ сѣй занедбанôй мовѣ, и давъ мôцну основу для єднаня вôдôрванои інтеліґенціи зъ народомъ и для широкои загальнои просвѣты. Вы, шановный Миколо Виталѣвичу, розрыли ще одинъ занехаяный скарбъ — украиньску пѣсню. Своими збôрниками народныхъ пѣсень Вы примусили інтеліґенцію шанувати народъ, щô ставъ творцемъ такои дивно-музикальнои пѣснѣ, своѣю чудовою „Музикою до Кобзаря“, щô звязала поезію незабутнього Тараса зъ Вашою мельодіею, Вы на вѣки зъѣднали свою и ѣго славу, — усѣма своими творами Вы завоювали для украиньскои пѣснѣ поважне мѣсце середъ музики инпихъ освѣченыхъ народôвъ. Завитала теперь украиньска пѣсня въ гостину до культурного люду, въ концерты, въ театры, де зъ-давна ѣѣ нехтовано, завитала мовь весняный теплый вѣтрець, розтоплюючи кригу зневаги всего рôдного, якою исторія скувала почутя нашои інтеліґенціи, — спустилась украиньска пѣсня и низче, и вертаючись знову въ народъ, зъявила йому, що й у него ѣ багато такого, чимъ користують ся освѣченѣ люде, яко самымъ дорогимъ и коштовнымъ, пôдôймае се у темного люду повагу до самого себе, пôдôймае його духа на боротьбу за свою дѣйстну просвѣту и свôй добробытъ. Впиваючись чудовыми мельодіями Вашои музики, всѣ мы зъ великою подякою згадуємо Ваше имя; ще бôльшу подяку и щиру шанобу почуваємо мы до Васъ, яко до чоловѣка народолюбця, щô усе своѣ минуле життя поклавъ на сѣвбу доброго насѣння въ народню ниву; всѣ мы вôдъ щирого серця бажаємъ, щобъ ще на довго протяглась Ваша талановита, користна и невсипуча праця. Слава Миколѣ Лисенкови, щирому патріотови и творцеви украиньскои національнои музики, слава!“

II. Зъ Чернигова [стихъ Леонида Глѣбова]:

Земляче коханый,
Нашъ голубе сивый,
Тобѣ нашъ привѣтъ!
До правды прихильный
Проживъ ты на свѣтѣ
Пôвъ сотеньки лѣтъ.
На рôдному полѣ
Спѣвучую долю
Вподобавъ ты намъ
На втѣху сучасну,
На споминъ унукамъ,
На славу дѣдамъ.
И дякуємъ щиро
И щиро бажаємъ
Въ веселый сей день:
Щобъ вѣтеръ не знôсивъ,
Пѣсокъ не занôсивъ
Народныхъ пѣсень.
Пошли Тобѣ, Боже
Вѣкъ довгій и ясный,
Бандурѣ не спать, —
И рано и въ вечѣръ
Нашъ затишокъ теплый
И насъ звеселять!

III. Зъ Херсона:

„До нашого далекого закутка, мовь зъ Днѣпровою хвилею, дôйшла вѣсточка, що сього року Вы празнуѣте пôвъ вѣка свого житя, повного щирои працѣ на рôднôй нивѣ, невсипучои роботы за-для розвою рôдного слова, рôднои пѣснѣ. Шануючи въ Васъ, Высокоповажный Добродѣю, першого трудника, показавшого намъ свѣтъ украиньскои гармонін, розбудившого насъ своими пѣснями вôдъ довгого, важкого сну, — изъ того далекого закутка, зънадъ Днѣпра глибокого, зъ-надъ лиману широкого, изъ того колишнього Запорожя, витаємо Васъ, шановный Кобзарю, щирымъ словомъ, щирымъ серцемъ, и бажаємо, щобъ Господь єдиный послався Вамъ и въ-друге пôвъ вѣка житя Вашого невпинно радувати рôдный край своѣю музикою. Нехай же Богъ щастить Вамъ на все добре и дасть Вамъ силы для Вашои працѣ на многѣ лѣта!“

IV. Зъ Харкова:

Привѣтъ Тобѣ, любый батьку!
Шлють вôдъ себе дѣти,
Щобъ послався Тобѣ Богъ силы,
Пѣснею ихъ грѣти!
Прийми, батку, отсѣ вѣршѣ,
Се щире витáння,
Нехай вони нагадують
Про наше бажáння —
Про бажання душѣ й серця,
Вѣрного родинѣ —
Щобъ лунали Твои пѣснѣ
По всѣй Украинѣ.
Спѣвай, батьку! по Вкраинѣ
Хай грають музики,
Щобъ вороги не казали,
Що мы люде дикѣ!
Твои думки музикальнѣ
Не вмруть, не загинуть:
На ихъ голосъ зъ Украины
Сыны ѣѣ линуть!
Твоя кобза у нихъ будить
Почуття глубокѣ...
Пôдкрѣпи-жь ще Тебе, Боже,
На довгіи рóки!

V. Зъ Полтавы [пересылаючи М. Лисенкови велику статую кобзаря краснои роботы]:

На широкихъ степахъ, по зеленыхъ гаяхъ,
Середъ селъ, хочь и людныхъ, та вбогихъ,
Зародилась вона — наша пѣсня сумна,

Lwowsk-ôмъ. Очевидно, що тôлько до монхъ статей, помѣщеныхъ въ тôй часописи п. заг. „Nowy kulturkampf“ вôдносять ся слова редакціи „Народа“: „Инакше поглянули на рескриптъ намѣстника наший товариші у Львовѣ и Вѣдни. Де-хто зъ нихъ выступивъ публично противъ рескрипту въ оборонѣ нашого попôвства, его цивілізаційнои ваги середъ нашого народу и т. п.“ Дуже жаль, що ш. редакція не схотѣла троха докладнѣйше розказати читачамъ „Народа“ думокъ выложеныхъ въ монхъ статьяхъ, тогдѣ певно не була-бъ потребувала догадувати ся въ нихъ двоякои цѣли; „або прихилити до себе попôвство, або повалити намѣстника“, и не була-бъ мусѣла доходити до фатальнои перспективы, що доси нѣ на чôмъ не зôйшли ся практично народовцѣ, москвофілы й частина радикалôвъ, окрôмъ на одній однѣсѣнькôй точцѣ — на „оборонѣ попôвства“. Вôдкликаючись на зазывъ редакціи — пояснити сю свою „помылку“, я й пишу отсихъ кôлька рядкôвъ, надѣючись, що не вôдмовите имъ мѣсця въ „Народѣ“.

Коментуючи въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ разомъ рескриптъ намѣстника, статью д. Крехôвецкого [редактора урядовои Gazet-ы Lwowsk-oи] въ Czas-ѣ, де ширше розведено и спеціялізовано закиды пôднесенй намѣстникомъ противъ рускаго духовеньства и протестъ 40 попôвъ перемыскои епархіи противъ рескрипту намѣстника, де тй попы въ вôдповѣди на рескриптъ кинули каменемъ на цѣлу польску суспôльнôсть, я высказавъ ось-якй думки:

1) Рескриптъ намѣстника и доповняюча его статья д. Креховецкого перемѣнюють справу еміграціи рускихъ мужикôвъ въ новый культуркампфъ, въ боротьбу о обряды и формы церковнй.

2) Намѣстникъ а особливо его пôдвладный редакторъ не мали права вдавати ся въ цензурованье того, якъ рускй попы сповняють свои духовнй обовязки [бо-жь о се головно ходило], а тымъ менше мали право входити на поле обрядôвъ и церемоній церкви рускои, де вонй зовсѣмъ некомпетентнй.

3) Рескриптъ намѣстника и статьѣ старосты-редактора важнй особливо за-для того, бо въ нихъ мы бачимо заповѣдь тыхъ постановъ, якй готують ся въ горѣ для „реформы“, т. є. обезъунтченя и облатинщеня рускаго попôвства.

4) Облатинщенье те, котре почалось бы вôдъ заведеня целібату, вôдвернуло бы зъ часомъ наше попôвство до решты вôдъ живого звязку — не кажу вже зъ мужиками, але зъ решгою интеліґенціи рускои, а тымъ самымъ позбавило бъ нашь народъ того елемету, котрый доси — чи зле чи добре — а все-таки двигавъ на своихъ плечехъ галицко-руску цивілізацію: закладавъ школы, пропаґувавъ тверезôсть, боровъ ся колись разомъ зъ мужиками за лѣсы и пасовиска, творивъ сяку чи таку літературу, выдававъ книжки, ґазеты, збиравъ и публикувавъ пѣснѣ народнй, двигавъ и пôдержувавъ театръ, компонувавъ музику, закладавъ читальнѣ, крамницѣ и т. п. Я застерѣгъ ся въ своѣй статьѣ, що зовсѣмъ не закрываю очей на хибы рускаго попôвства, але-жь натѣюсь, що авторъ „Рускихъ народныхъ читалень“ [М. Павликъ] не заперечить, що оно у насъ доси справдѣ робило досыть широку и рôжносторонну цивілізаційну працю. Я порôвнавъ сю працю зъ тымъ, що робило и зробило рôвночасно духовеньство латиньске, котре матеріяльно и въ товариськôмъ поглядѣ стоить далеко лѣпше вôдъ нашого, и сказавъ отверто [въ польскôй ґазетѣ], що мѣжь працею и здобутками латиньского а рускаго духовеньства нема навѣть нѣякого порôвнаня. Зъ сего вывѣвъ я, що коли теперь „реформы“ здужають вôдвернути наше духовеньство вôдъ тои его дотеперѣшнои працѣ [вилывы ультрамонтанізму и єзуитства вôдвертають его вôдъ неи вже й теперь що-разъ бôльше!], то рôвень цивілізаціи середъ нашои галицко-рускои суспôльности бодай на якійсь часъ буде мусѣвъ понизити ся, т. є. що елементъ рускій у Галичинѣ буде мусѣвъ ослабнути въ боротьбѣ конкуренційнôй зъ польскимъ, навѣть коли-бъ реформоване духовеньство заховало ся въ тôй боротьбѣ зовсѣмъ нейтрально.

5) Переходячи до перемыского протесту попôвъ я пôднѣсъ въ нѣмъ одну, по моѣй думцѣ пріпиціяльну хибу. Замѣсць сказати намѣстникови, що справа еміґраціи є справою соціяльно-економічною и яко така не належить до юрісдикціи духовеньства и нѣгде въ свѣтѣ казальницею и катехизисомъ не буває полагоджена, протестуючй станули на тôмъ самôмъ хибнôмъ грунтѣ, на якôмъ станувъ рескриптъ, т. є. признали, що они не въ силѣ спинити еміґраціи длятого, бо, мовлявъ, Поляки пôдкопують повагу рускаго духовеньства. Я вказавъ при тôмъ на примѣры Нѣмеччины, Анґліи и навѣть польскои Мазурщины, де жадній Поляки не пôдкопують поваги духовеньства а де про-те духовеньство такожь не може спинити еміґраціи.

Отсе була вся „оборона попôвства“, якои я допустивъ ся. Грѣшный чоловѣкъ, я й доси думаю, що не зробивъ помылки, и що такожь редакціи „Народа“ и „Хлѣбороба“ не були-бъ зробили помылки, якъ бы були стали вôдъразу на сю стежку. Не о прихиленье духовеньства ходило менѣ, анѣ о обаленье намѣстника [я ще, спасибô' богу, не псіхопатъ, щобъ думавъ, що вôдъ моеи статьѣ въ Kurjer-ѣ Lw. намѣстникъ упаде!], а о справедливе трактованье справы, котре „благовременно и безвременно“ є обовязкове.

Иванъ Франко.“

Противъ сего письма п. Франка редакторъ „Народа“ п. Павликъ полемізуе завзято. Мѣжь „попôвствомъ“ — каже — давно дѣлали лишь одиницѣ, а що именно лише зъ того стану выходили дѣятелѣ, то не дивниця, бо то була єдина у насъ богатша и просвѣченѣйша кляса. Якъ бы у насъ — каже — було богате купецтво, то й зъ него выходили бы такй, а мабуть и лѣпшй дѣятелѣ. „Духовеньство — каже дальше — „склерикалізувало всю нашу політику и взагалѣ всю нашу дѣяльнôсть Русинôвъ .. Оно стоить нинѣ колодою на дорозѣ дальшого поступу Русинôвъ....“ За тымъ п. Павликъ твердить, що зъ 4.000 священикôвъ ледви чи буде 100 [?] такихъ, котрй справдѣ працюють для народу, та й то ще — каже — можна посперити про якôсть тои працѣ, бо й „она въ значнôй частинѣ йде н. пр. противъ дѣятельности радикалôвъ“. [*Ага!*] Конець кôнцемъ вôнъ заявляе, що въ боротьбѣ духовеньства зъ инчими высшими клясами за обрядъ и т. п. „мы не можемо ставати въ оборонѣ духовеньства“. „Впрочôмъ — кôнчить п. Павликъ — въ „Народѣ“, коли п. Франко бувъ одвѣчальнымъ редакторомъ, було писано про користь для рускои цивілізаціи такихъ рѣчей, якъ целібатъ нашого духовеньства. Значить: мы тôлько пôшли далѣ въ тôмъ напрямку.“

Чи зъ тои полемики справдѣ выходить, що всѣ радикалы въ справѣ рескрипту и духовеньства стоять на однôмъ пріпиціяльнôмъ становищи, — се може осудити кождый, вôдчитавши письмо п. Франка и вôдповѣдь п. Павлика. При тôмъ здаесь намъ, що бôльша часть радикалôвъ певно стоить въ сѣй справѣ по сторонѣ п. Франка а не п. Павлика.

Дописи „Дѣла“

Зъ-пôдъ Золочева.

[Зъ нагоды вôдкрытя уряду почтового въ Скварявѣ.]

Вычитавъ я въ н-рѣ 11-ôмъ „Дѣла“, що зъ днемъ 1-го лютого с. р. входить въ житье новый урядъ почтовый въ Скварявѣ, въ повѣтѣ золочѣвскôмъ, и до него будуть належати тôлько Скварява, власнôсть п. Аполинарія Яворского, презеса „кола“ польского, и Острôвчикъ, власнôсть п. К. Яворского, сына того-жь п. презеса.

Мѣсцевôсть Скварява положена при шляху зелѣзничôмъ Красне-Золочѣвъ — и на тôй просторони всего до три милѣ довгои, була до недавно тôлько одна стація „Княже“ для ширшои публики зовсѣмъ выстатчаюча. Однакожь коли п. Яворскій ставъ презесомъ „кола“, то зроблено въ Скварявѣ зъ початку „пристанокъ“, — а пôзнѣйше, коли ставъ ексцеленціею, выкуплено за великй грошѣ грунты приватнй и розширено „пристанокъ“ на „стацію“ — и, що правда, до Скварявы заѣзджають уже высокй гостѣ, якъ торôкъ п. президентъ Билиньскій, а недавно директоръ п. Дейма — особнымъ поѣздомъ. Теперь приходить до Скварявы урядъ почтовый, а може й ще чого дочекаемо ся... може суду повѣтового, уряду податкового... а все то буде мати интересъ — „загально-державный“.

Та нехай тамъ! — але чому за те пановe Яворскй не пôднесуть своимъ накладомъ якого промыслу въ своихъ селахъ? — чому не заложать якои фабрики — кромѣ тои однои горальнѣ, що въ Острôвчику, а де — сказавши мимоходомъ — рôкъ-рôчно мусить лучитись якесь тяжке нещастье?

Якъ бачимо, держава робить выгоды для ексцеленцій и презесôвъ, а бѣднй Русины не можуть дочекати ся такои марницѣ, якъ рускихъ написей на стаціяхъ! — а коли о тôмъ згадають, то ґазеты польскй злоблять ся, що Русины „не вмѣють бути терпеливыми“ а „Narod wa“ ще й гукае, що Русины „występują przeciw koronie“!

Многотерпеливый

Зъ Городка.

[Хоръ мѣщаньскій въ Городку и его спѣвъ на Іорданьске торжество — Недуга очна середъ войска. — Автономія мѣска.]

Сегорôчне торжество Іорданьске вôдбуло ся у насъ зъ звычайною величавостію при великôмъ здвизѣ народу. На богослуженю и при водосвятію, котре вôдбуло ся на великôмъ ставѣ у стôпъ воздвигненого трираменного хреста, були присутнй представителѣ властей: ц. к. староста п. Тхуржницкій зъ двома практикантами, адъюнктъ судовый п. Дольницкій яко репрезентантъ суду повѣтового, правительственный комісарь п. Соколовскій яко заступникъ маґістрату, и ц. к. корпусъ офіцирскій. Компанія войска пѣхотного пôдъ командою капітана п. Бриковича давала сальвы зъ манліхерôвъ зъ всякою прецізією.

До пôднесеня торжества много причинивъ ся хоръ мѣщаньскій, зложеный зъ членôвъ читальнѣ пôдъ управою сотрудника о. Лаголы, котрый зорґанізувавъ и старанно выучивъ сей хоръ. И хотяй се була перша продукція чисто мѣщаньского квартету въ нашôмъ Городку, то признати треба зъ приятностію, що выпала зовсѣмъ задоволяючо. Якъ бо цѣла служба божа була вôдспѣвана точно и зъ нал-жнымъ захованьемъ модуляцій, такъ зновъ було милою несподѣванкою выконанье по водосвятю звѣстного кождому, но завсѣгды чудесного хоралу „Явилъ ся есй днесь вселеннѣй“ на чотири грôмкй голосы. Не менше удачно выпали коляды, вôдспѣванй при чотирохъ стаціяхъ при обходѣ ринку, де передъ ц. к. староствомъ [въ часѣ окропленя водицею убікацій староства суду] зроблено початокъ нѣжненькою пѣснею „Видѣ Богъ, видѣ сотворитель“. Пожадане було бы, щобы хто зъ нашихъ музикôвъ згармонізувавъ пѣснь „Гласъ Господенъ“ та „Іорданъ рѣко уготовляй“, зъ котрои намъ знанй два напѣвы, а оба хорошй.

Хто мавъ нагоду чути тую першу продукцію сего нашого хору зложеного близько зъ трицяти добôрныхъ мужескихъ голосôвъ, той мусѣвъ признати, що при дальшôй пильнôй праци зъ такъ знаменитымъ матеріяломъ вокальнымъ, можна осягнути красній результаты. Тутъ выстане лише згадати, що межи басами маемо кôлька зъ такъ обемистою скалею, що безъ напруженя беруть контра *E*, для дзвôнкихъ першихъ тенорôвъ есть играшкою взяти повною грудію высоке *C*, а барітона маемо зъ голосомъ металічнымъ якъ дзвôнъ. Тôлько не жалуйте працѣ, панове спѣваки, а успѣхъ буде хорошій!

При сѣй нагодѣ запримѣтили мы, що майже всѣ жовняры бравшй участь въ торжествѣ, суть хорй на очи. Есть се звѣстна у войску пошесть „трахома“, а не помилимось мабуть, коли скажемо, що причины тои-жь належить шукати въ дуже лихôмъ примѣщеню пѣхоты по приватныхъ домахъ та жидôвскихъ заѣздахъ. Тожь крайный часъ подумати — до кого се належить — о скорôмъ выбудованю такъ потрѣбныхъ касарень. Се справа — сказавши урядовымъ стильемъ — „nie cierpiąca zwłoki“..

Не було бы се такожь уймило на чести нашому славетному маґістратови, або, якъ тутъ называють, „комунѣ“, если бы бодай на сей разъ бувъ пожуривъ ся спрятаньемъ зъ ринку величезныхъ масъ снѣгу. Не треба бы на се великого „шильварку“ анѣ дорогихъ машинъ, бо-жь т. зв плугъ „снѣгурець“, змай струе якій-небудь сокирникъ. Вправдѣ Городокъ нашь — то не Львôвъ, але-жь и на городецкôмъ ринку не росте лѣсъ, щобы процесія Іорданьска була примушена брести въ снѣгу по колѣна. Сю недбалôсть могла бы по части звинити хиба лишь тота обстанова, що теперь у насъ bezkrólewie, а по нашому „безголовье“, бо у насъ автономічного маґістрату нема, ино по розвязаню рады громадскои управляе мѣстомъ вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ при помочи т. зв. „чорнои рады“ правительственный комісарь. Въ протягу двохъ рокôвъ дѣе ся се вже другимъ наворотомъ. Отъ, нещасна тая наша „ґавтономія“ [не рѣкши ѣй лѣпше]..

ω.

Зъ Самбôрского.

[Посвященье новои церкви въ Кружикахъ.]

Дня 30 н. ст. сѣчня с. р. вôдбуло ся посвященье новои церкви въ Кружикахъ, філіи парохіи Гординя.

Чину посвященя довершивъ Вп. о. Димитрій Ортиньскій, парохъ Гординѣ, при участи Вп. оо. Березиньского и Раставѣцкого зъ Кôльчичъ, Ортиньского зъ Самбора и латиньского пароха зъ Калинова кс. Максимовича. Нарôдъ зôбравъ ся бувъ громадно, а богато вѣрныхъ прибуло такожь изъ сусѣдныхъ селъ: зъ Кôльчичь, Корналовичь и зъ Калинова. Присутнымъ торжеству бувъ такожь дѣдичь Кружикъ п. Манѣвскій зъ своими гостями, запрошеными изъ Самбора.

По довершеню освященя принимавъ дѣдичь гостей сердечно въ домѣ начальника громады п. Зарицкого, бо треба знати, що новый дѣдичь доперва зъ весною перейме двôръ вôдъ жидôвъ, тримаючихъ ще теперь село Кружики въ посесіи.

Громада Кружики числить не много жителѣвъ и не належать они до заможныхъ, а мимо того добровôльно и охочо стягнули ся на власну святиню. Честь и слава такôй громадѣ! При тôмъ честь и заслуга припадае й дѣдичеви Кружикъ, п. Манѣвскому, котрый добрй намѣреня громады радо пôдпираe, и его Впов. женѣ, пани Изѣ Манѣвскôй, котра зволила ласкаво покупити до новои церкви монстранцію, чашу, хоругви, фелонъ и т. п. Если бы всюда такъ будуючо вилывали на нарôдъ властителѣ бôльшихъ посѣлостей, якъ вилывае дѣдичь Кружикъ на Кружичанъ, и если бы кождый душпастирь зъ такою любовію вôдносивъ ся до стада свого, якъ парохъ Гординѣ, то наневно не повтарялись бы у насъ исторіи à la Тучапы...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ члены **товариства „Просвѣта“ у Львовѣ** принятй дальше головнымъ выдѣломъ Вп. пп.:

Соневицка Марія учителька зъ Янчина.
Денько Дм. ц. к. канц. зъ Мединичь.
Барчиньскій Игн. власт. реальн. въ Золочевѣ.
Мойсеовичь Ал. ур. почт. у Львовѣ.
Шоль Гарасимъ пѣв. цер. зъ Городиславичь.
Брода Василь зъ Скородного.
о. Титарь Иванъ свящ. зъ Лопѣнки.
Гурницкій Мих. госп. зъ Перевôзця.
Лабай Андр. коваль зъ Якимова.
Чорнобай Ив. госп. зъ Пониквы вел.
Читальня „Просвѣты“ въ Устю єписк.
Дацко Семенъ въ Селищахъ.
Шеремета Лукіянъ госп. зъ Мединѣ.
Даниловичь Иванъ зъ Камѣнки струм.
Склипковичь Тома „ „ „
Смага Лука госп. зъ Язниницѣ руск.
Борисъ Петро „ „ „
Лонгинъ Пилинъ „ „ „
Гаращакъ Іос. лікв. касы хор. зъ Перемышля.
Кочиркевичь Сим. учит. шк. выд. „
Нестайко Евс. ветеринарь „
Петровскій Гр. учит. шк. выд. „
Чеховскій Дим. проф. ґімназ. „
Иванишинъ Андр. госп. зъ Пасѣчнои.
Кардашъ Юрко госп. зъ Княгиничь.
о. Гумовскій Петро парохъ зъ Тинова.
Иванець Ив. госп. зъ Перекопъ бар.
Братство церковне въ Берлогахъ.
Бѣлиньскій Иванъ зъ Ічанъ.
Ардѣль Якимъ зъ Любшѣ.
Дацюкъ Василь госп. зъ Нисмичь.
о. Воляньскій Ем. парохъ зъ Ходачкова мал.
Врецьона Петро госп. зъ Винникъ.
Кіякъ Теодоръ госп. зъ Винникъ.
Федоровичь Андрей зъ Княжина.
Илечко Гринь зъ Дрогобича.
Гладунъ Ник. начальн. громады зъ Мизуня.
Выгодованець Ив. госп. „ „
Дубина Андрей молодець „ „
Павлишинъ Дмитро Харитонъ зъ Ляшокъ.
Муцъ Иванъ зъ Любичѣ княжои.
о. Зубрицкій Юліянъ свящ. зъ Лисиничь.
Опришко Василь госп. зъ Завадова.
Лесѣвъ Илько Андрусѣвъ госп. зъ Довгого.
Олѣйникъ Михайло госп. зъ Граббвця.
Переслуга Стеф. пѣв. цер. зъ Сколього.
Заяць Федь госп. „ „
Норичка Петро госп. „ „
Яцѣвъ Петро пѣв. церк. зъ Зарѣча.
Костюкъ Максимъ зъ Лапаѣвки.
Лиско Василь „ „
Лиско Павло „ „
Калиневичь Левъ зъ Ланôвъ.
Габлевичь Стефанъ зъ Шляхтинець.
Остапчукъ Иванъ зъ Теріополя.
Шведа Теодоръ госп. зъ Якимчичь.
Черникъ Андрей „ „ „
о. Мудрый Ив. свящ. зъ Гуменця.
Андрусюкъ Вас. зъ Надь-Бочко [Угорщ.]
Читальня „Просвѣты“ въ Озерянахъ.
Пицикъ Никола госп. зъ Стежицѣ.
Юркевичь Иванъ госп. зъ Урлева.
Мойсенюкъ Едв. жандармъ у Львовѣ.
Стецикъ Луць госп. въ Дубю.
Гнатюкъ Григорій „ „
Долинюкъ Василь „ „
Мищиха Стефанъ молодець зъ Сосницѣ.
Петро Ґардый Андрея „ „
Ференцъ Григорій „ „
Атаманюкъ Грицько зъ Кобакъ.
Иленькôвъ Ник. пѣв. цер. зъ Гуменця.
Окуневска Марта зъ Кôцманя.
Кравцѣвъ Федь госп. зъ Явча.
Пикъ Андрей госп. зъ Ляшокъ.
Волосянка Павло зъ Станиславова.
Трачь Якôвъ госп. зъ Суботова.
о. Мацюракъ Сев. свящ зъ Дорогошева.
о. Яцковскій Мих. митр. кап. у Львовѣ.
Витковицкій Алойс. учит. въ Кривôмъ.
Читальня „Просвѣты“ въ Турцѣ к. Кол.
о. Мацюракъ Ник. парохъ зъ Тростянця.
Гаврилюкъ Ив. Василя госп. зъ Стецевы.
Захарюкъ Вас. Лазôвъ „ „ „

На утѣху сѣрôмъ тыхъ безродныхъ,
Що въ далекй краѣ, на широкй лады
Вôдъ гôркои втѣкали неволѣ,
Щó зъ собою вони тôльки сльозы несли
Та надѣю до красчои долѣ.
Не на бéнкетахъ тыхъ у будынкахъ ясныхъ
Выростала ихъ пѣсня журлива,
А на дикихъ степахъ, у крôвавыхъ бояхъ
Розвертала вона свои крыла.
Не витали ѣѣ панянки по веснѣ,
Не звивала ѣй Слава вѣночка...
По низенькихъ хаткахъ у нуждѣ та латкáхъ
Приспипляла нею сына крепачка,
А дочка крепака — ѣѣ доля така —
Нею серце горяче сушила...
Черезъ те и важка наша пѣсня тяжка,
Черезъ те такъ безмѣрно журлива!...
И спѣвали ѣѣ то слѣпй кобзарѣ,
То нещастнй дѣти недолѣ,
А якъ ясна зорá въ нашôмъ краю зôйшла
И розбила лихй пута неволѣ,
Гаснуть стала й вона, наша пѣсня сумна,
Забувати ся въ рôдному крáю.
Прийшли иншй часы, иншй чуть голосы:
Годѣ, кажуть, вживатись намъ жáлемъ!
Та не думавъ Ты: не безслѣдно пройти
Маe те, щó колись розцвѣтало,
Щó у рôднôмъ краѣ пôднимало боѣ
Щó до волѣ людей порывало;
Все: народъ чимъ тутъ живъ, що у серцѣ
[носивъ
И чимъ душу вôдвóдивъ вôдъ горя —
Рôдный сынъ стороны, де сй сльозы зôйшли,
Ты пронявсь крикомъ тяжкого болю!
И журливый той спѣвъ Ты у ноты завѣвъ
И пустивъ помѣжь людьми чужими...
Здивувались усѣ тôй непевнôй красѣ,
Тому голосу горя Вкраины!
И, о диво! оживъ умирущій нашь спѣвъ,
Перейшовъ изъ степôвъ у палаты,
И въ далекôмъ краѣ, на чужôй сторонѣ
Почали його люди спѣвати...
Та на сѣмъ Ты не ставъ, дармо рукъ не поклавъ
И вѣршѣ Кобзаревй могучй,
Його сльозы гôркй, його дýмки важкй
Переливъ Ты у пѣснѣ спѣвучй:
Славна кобза Твоя невсипуща вдалáсь
И не звыкла безъ дѣда сидѣти:
Незабаромъ Ты намъ „Нôчь Рôздвяную“ давъ
И „Утоплену“ встигъ написати.
„Бульба“, чутно, давно чекá' часу того,
Щобъ зъявити ся тутъ передъ нами ..
Та по правдѣ сказать, мы й не зможемъ на-
[звать
Все, що давъ и даси ще, Бояне!
Хочь и лѣта идуть, хочь пôвъ сотнѣ несуть
На Твою вони голову сиву, —
Та що лѣта Тобѣ, коли зъ серця пѣснѣ
А зъ душѣ голосы такъ и ринуть?!
И мы певнй, що насъ не одинъ ище разъ
Ты здивуешь своими пѣснями,
Що пôвъ вѣку Твого не для того пройшло,
Щобъ замовкъ Ты, спѣвучій мѣжь нами!
Прийми-жь брате вôдъ насъ у великій сей часъ
Наше щире, гаряче витáннье!
Хай кобзарь, що шлемó мы вôдъ серця своró
Нагадá' Тобѣ рôдне жадáннье!

Кунцевичъ Михайло учит. зъ Розгадова.
Щупакъ Сень госп. зъ Фалиша.
Мелимукъ Стефанъ госп. зъ Язвигъ.
Павлôвъ Андрей „ „ „
Левицкій Мих. канд. учит. зъ Викторова.
Григорчукъ Теодос. фельдв. 24 п. у Львовѣ.
Мазурокъ Вицко госп. зъ Войславичь.
Целевичь Ольга зъ Завою.
Мелникъ Кирило госп. зъ Коропця.
Горалевичь Ян. власт. реальн. въ Бояновѣ.
Д-ръ Мохъ Иванъ лѣкарь въ Ганачевѣ.
о. Плешкевичь В. парохъ зъ Верхраты.
Шейґанъ Василь госп. зъ Колодѣвки.
Семанишинъ Федь госп. зъ Добрôвлянъ.
Морозъ Иванъ зъ Бродôвъ.
Радваньскій Ив. пѣв. церк. зъ Бродôвъ.
Тиблючиньскій Теод. мѣщан. зъ Бродôвъ.
Калѣшь Георгій „ „
Караимъ Георгій „ „
Дзьоба Василь „ „
Дзьоба Анна „ „
Лещишинъ Стефанъ „ „
Харчукъ Стефанъ госп. зъ Миколаєва.

——

Товарискій сходины „Громады“ у Вѣдни вôдбули ся дня 29 н. ст. сѣчня при участи 84 особъ якъ мужчинъ такъ и женщинъ. Мѣжь членами витали мы на зборахъ Вп. посла Ол. Барвѣньского и д-ра Ол. Кулачковского зô Львова.

Сходины вôдкрывъ гарною патріотичною промовою заступникъ головы п. Бѣгунъ витаючи въ першôмъ рядѣ посла Барвѣньского, дальше всѣхъ членôвъ „Громады“ и ихъ родины. Опôсля понеслась пôдъ артистичнымъ проводомъ п. Туркевича одна пѣсня за другою а громадяне и ихъ родины не могли налюбуватись звуками украиньско-рускои пѣснѣ. Середъ пѣсень забравъ слово акад. Петрушевичь и почавъ оповѣдати гумористичнѝ анекдоты зъ житя жидôвъ. Оповѣданя п. Петрушевича були такъ добрѝ, ґестикуляція такъ знаменита, що намъ здавалось, нѣбы бачимо мѣжь собою справдѣшного артиста-гумориста. Оплескамъ и сердечному смѣхови не було кôнця. Потому членъ „Громады“, старшій вѣкомъ роботникъ Яхторовичь, такожь заимпровизувавъ стихомъ дуже удатне гумористичне оповѣданье зъ житя селяньского. Опôсля наступили промовы акад. Студиньского и посла Барвѣньского. Посолъ Барвѣньскій заявивъ, що все радо витає и буде витати помѣжь Громадянами, де находить таку сердечнôсть и таке одушевленье, взывавъ до вытревалого труду надъ зростомъ та розвоємъ „Громады“. Бесѣду п. Барвѣньского принято грôмкими оплесками а Громадяне заинтонували гучно, вставши зъ мѣсць, имнъ Украины. О годинѣ 10 вечеромъ закôнчивъ акад. Студиньскій промовою часть офіціяльну и заявивъ, що теперь наступає часть неофіціяльна — танцѣ.

Знаменитый пяністъ п. Буркевичь заграв коломыйки а молодѝ Громадяне зъ доньками и жѣнками членôвъ „Громады“ пустились въ танець. Въ першôй парѣ станувъ д-ръ Кулачковскій зъ панною А. Томанôвною и єго вмѣлому проводови треба вôддати повне узнанье. Родины Громадянъ, що въ-перше бачили сей нашь танець, не могли нимъ налюбуватись: стôлько житя и елеґанціи видно було въ танци молодыхъ членôвъ „Громады“. До коломыйки стануло шѣсть а до кадриля 14 паръ.

Посолъ Барвѣньскій перебувъ мѣжь Громадянами до $11\frac{1}{2}$ въ ночи, а часть членôвъ вôдпровадила єго домôвъ. Друга часть пôдъ проводомъ п. Т. забавляла ся танцями глубоко по-за пôвнôчь.

„Громада“ розвиваєсь гарно и громадить коло себе вже дуже поважне число вѣденьскихъ Русинôвъ. Выдѣлъ сповняє совѣстно свою цѣль, а крôмъ того, що подає можнôсть до науки и забавы, не забуває такожь на Громадянъ у всѣлякихъ нещастяхъ, запомагаючи ихъ грошевыми пôдмогами. На послѣднôмъ засѣданю выдѣлу. яке вôдбулось саме передъ сходинами удѣлено двомъ членамъ „Громады“ роботникамъ, що лежали довшій часъ хорѝ, доволѣ значнѝ грошевѝ запомоги. — *К. Люнинъ.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про раду міністерску пôдъ проводомъ цѣсаря, на котрôй обговорювано програму для бôльшости парляментарнои, въ урядовыхъ комунікатахъ говорилось такъ: „Позаякъ первѣстну програму установлено пôдъ проводомъ цѣсаря, то розумѣєсь, до кождои змѣны сеи програмы треба цѣсарскои згоды.“ На тôй то нарадѣ мали вже оконечно обговорити програму для зложеня бôльшости парляментарнои Рôвночасно розôйшлась вѣсть, що гр. Таффе зачавъ дальшѝ конференціи зъ проводирями сторонництвъ, отже значить ся, зновъ могли бы вырынути якiсь новѝ змѣны. Politik доносить, що въ первѣстнôй програмѣ зайшли змѣны въ тôмъ напрямѣ, що увзгляднено бôльшу частину внесень, поставленыхъ вôдъ лѣвицѣ. Натомѣсть вôдкинено много бажань, высказаныхъ гр. Гогенвартомъ, именно що-до вѣроисповѣднои школы, бо правительство згодило ся вволити бажанямъ нѣмецкихъ консерватистôвъ въ тôмъ напрямѣ въ дорозѣ адміністративнôй.

Въ угорскôмъ парляментѣ при дебатѣ буджетовôй накинулась опозиція сильно на міністра гонведôвъ бар. Феврваріого за мниму ґерманізацію гонведôвъ. Міністеръ цѣлкомъ не признавъ оправданымъ сего закиду ґерманізаціи угорскои обороны краєвои, бо, якъ показує ся, найздôбнѣйшѝ офіциры гонведôвъ не знають по нѣмецки. Міністеръ побоює ся, чи се не выйде на шкоду въ борбѣ зъ ворогомъ, бо чейже и опозиція мусить признати, що угорска оборона краєва має задачу ити разомъ зô спôльною армією въ часѣ вôйны, а тогдѣ доконче показуєсь потреба одноцѣльнои мовы у войску.

——

По гостинѣ въ Берлинѣ вернувъ вже царевичь до Петербурга. Довгѝ конференціи царевича зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ не перейдуть мабуть безъ наслѣдкôвъ для россійскои дипльоматіи и мôгъ бы наступити зворотъ въ заграничнôй політицѣ россійскôй.

Нѣмецка кольонія въ Петербурзѣ дала пиръ въ честь уродинъ нѣмецкого цѣсаря и на тôмъ пирѣ явивъ ся такожь теперѣшный амбасадоръ ґен. Вердеръ. Амбасадоръ пôднѣсъ досыть характеристичный тоастъ въ честь царя Александра, зазначивши, що царь принявъ нового амбасадора вельми ласкаво. Се повитанье не вôдносить ся до особы ґен. Вердера, лишь царь хотѣвъ зазначити симъ свою приязнь для цѣсаря Вільгельма и свои змаганя до удержаня мира.

Царь выславъ ґратуляційну телеґраму до короля сербского Александра, въ котрôй высказавъ своє вдоволенье зъ помиреня королѣвскихъ родичѣвъ, а при тôмъ долучивъ щирѝ та сердечнѝ желаня для Сербіи.

——

Значѣнье політичне торжествъ берлиньскихъ концентрує ся въ тоастѣ цѣсаря Вільгельма въ честь царя и въ конференціяхъ зъ царевичемъ. Всѣ ґазеты нѣмецкѝ констатують, що вôдносины мѣжь Берлиномъ а Петербургомъ поправили ся, и Hamburger Nachrichten, орґанъ кн. Бісмарка, вказують, що зô змѣсту тоасту можна бы заключати, мовь бы наставала політика того рода, яка була за часôвъ старого Вільгельма. Вправдѣ тоастъ въ честь царя не конче стоить въ гармонiи зъ тоастомъ, выголошенымъ вôдъ цѣсаря въ честь князя единбурґского, але се вже мабуть така вдача всѣхъ політичныхъ промовъ цѣсаря нѣмецкого. Въ тôмъ тоастѣ сказавъ цѣсарь, що нѣмецка фльота призначена передо всѣмъ до удержаня и запевненя мира, але она выповнить свôй обовязокъ, если бы була покликана до вôйны. А если бы лучило ся, що анґлійска и нѣмецка фльота мали бы станути плече объ плече супротивъ спôльного ворога, тогдѣ окликъ, высказаный анґлійскимъ адміраломъ въ битвѣ пôдъ Трафальґаръ: „Анґлія выжидає, щобы кождый воякъ выповнивъ свôй обовязокъ“ — найде вôдгомонъ въ патріотичныхъ серцяхъ нѣмецкои маринарки.

По торжествахъ выступає на першій плянъ зновъ справа войсковыхъ предложень. Цѣсареви залежить дуже на предложеняхъ и старає ся всѣми силами наклонити публичну опінію до того. И такъ въ день своихъ уродинъ выбравъ для придворного проповѣдника мотто до проповѣди. Мотто було выбране зъ евангелія Луки, де каже ся, що если уоруженый боронить свого дому, то єго майно остане въ супокою; если-жь прийде сильнѣйшій и переможе єго, то забере єму збрую и роздѣлить добычь. — Рôвно-жь цѣкавый пôднисъ власноручный цѣсаря на портретѣ, якiй давъ въ дарѣ бувшому міністрови судôвництва Фрідберґови, котрого усунувъ Бісмаркъ. Пôднисъ сей такiй: Nemo me impune lacessit (Нѣхто не дразнить мене безкарно) — и має вôдноситись до особы кн. Бісмарка.

——

Вже появилась брошура, въ котрôй выпечатано документы, переданѝ Якобзономъ газетѣ „Свобода“. Передне слово до сеи брошуры написавъ Дмитро Петковъ, президентъ собранія и голова мѣста Софіи. Петковъ розповѣдає, зъ-вôдки взялись документы, котрыхъ автентичности не може нѣхто заперечити. Вôдтакъ представлено россійско-болґарскѝ вôдносины вôдъ 1877 р. до тои поры. Найперше пересвѣдчили ся всѣ Болґаре о самолюбности Россіи, вôдтакъ въ наслѣдокъ россійскихъ интриґъ могли цѣлкомъ здурѣти, але вкôнци пôзнано, що Россія высвободила Болґарію лишь для власного интересу. Цѣль россійскои політики така, щобы довести Болґарію до цѣлковитого зôлляня зъ Россією. Документы дають доказъ, що Россія не зжахнулась передъ нѣякимъ злочиньствомъ, щобы лишь вôдобрати самостôйнôсть Болґаріи. Обовязкомъ кождого Болґарина, змагати до зôрваня всякихъ звязей, якѝ лучили бы Болґарію зъ Россією. — Фактъ, що президентъ собранія высказує ся въ сей способъ, не остане безъ вплыву на внутрѣшнѝ и внѣшнѝ вôдносины Болґаріи.

——

Въ Анґліи важнѝ теперь двѣ справы. Зъ політики заграничнои справа єгипетска, а зъ політики внутрѣшнои біль гомъ-руль для Ирляндіи, котрый буде внесеный найперше по отвореню сесіи парляменту, яке якъ разъ нинѣ наступило. Про справу єгипетску пишуть Dayly News, орґанъ Ґледстона, такъ: Кедивъ порѣшивъ заразъ по вступленю на престолъ старати ся о приверненье давнои славы якъ краю такъ и династіи, котра дуже пôдъупала за правленя єго батька. Именно прирѣкъ собѣ свято, на ново добути Суданъ для Єгипту и завести въ тôмъ краю просвѣту и цівілізацію. Вôнъ мавъ передъ очима поведенье Австро-Угорщины въ Боснѣ. При тôмъ запевняли деякѝ турецкѝ пашѣ, що султанъ вышле єму армію до того пôдприємства. А що Кедивъ знавъ, що Анґлійцѣ не згодять ся нѣколи на такій плянъ, то вôнъ и султанъ порѣшили, якъ найскорше позбутись Анґлійцѣвъ и въ сей способъ добути для свого дѣланя свобôдну руку. — Престольна промова, котрою отворено сесію анґлійского парляменту, констатує найперше, що мѣжь Великою Британією а прочими державами истнують приязнѝ вôдносины. Вôдтакъ заповѣдає, що гомъ-руль біль для Ирляндіи буде предложеный на сѣй сесіи яко першій проєктъ закона, а опôсля наступлять дальшѝ проєкты: що-до скороченя періоды законодатнои, ревізіи закона выборчого, полагодженя квестій робôтничихъ, роздѣлу церкви вôдъ державы въ Шкоціи и уельскôмъ княжествѣ. Рôвножь запевняєсь, що скрѣпленье залоги войсковои въ Єгиптѣ не означає нѣякои змѣны въ політицѣ супротивъ Єгипту.

——

Вôдъ чотирнацяти днѣвъ истнує мѣжь державами одна нова република. Повстала она на островахъ сендвішскихъ, складаючихъ ся зъ шести островôвъ, мѣжь котрыми найбôльшимъ єсть островъ Гавайі и длятого называють ихъ такожь островами гавайскими. Революція, яка выбухла тамъ дня 16 сѣчня, звалила устрôй монархічный и завела провізоричне правительство републиканьске. Причиною революціи бувъ намѣръ королевои, змѣнити конституцію въ користь розширеня правъ королѣвскихъ. Зложенье зъ престола королевы вôдбулось спокôйно, бо королева мала до розпорядимости невеличку армію, зложену зъ 60 прибочныхъ ґвардистôвъ зъ шести офіцирами. Революціи пôдпомогла залога одного американьского корабля воєнного, котра на зазывъ американьского консуля въ Гонолюлю высѣла на берегъ. Републиканьске правительство выслало депутацію до американьского правительства у Вашінґтонѣ зъ просьбою: приняти републику гавайску до звязи пôвнôчно-американьскои унiи. Династія, що правила гавайскими островами, походила зъ родины Капаакеа; здетронізована королева Лидія Камакаена Лілінокаляні числить теперь 55-тый рôкъ житя а вступила на престолъ передъ двома роками по смерти свого брата Калякауы I., котрый ставъ ся бôльше звѣстнымъ черезъ свою подорожь до Европы. Королева выйшла за мужь въ 1862 р. за американьского ґубернатора Джонъ Домініса, а вôдъ 1891 р. стала вдовою. Островы гавайскѝ обнимають 17.000 квадратовыхъ м. анґ. а числять 90.000 мешканцѣвъ; столицею державы єсть Гонолюлю; буджетъ рôчный доходить до 3 міліонôвъ долярôвъ. Конституція, заведена вôдъ 1864 р., признає кождому повнолѣтному горожанинови право выбору; намѣръ королевы обмежити се право выборче бувъ одною зъ причинъ революціи.

НОВИНКИ.

— **Рускій народный театръ** переѣхавъ якъ звѣстно, до Дрогобича и вôдъ 26 сѣчня дає тутъ свои представленя. Доси були выставленѝ: „Запорожець за Дунаємъ“, „Свояки“, „Выхованець“ и „Мікадо“; въ четверь 2 н. ст. лютого буде выставлена „Галька“, въ суботу 4 лютого „Баронъ циганьскій“, въ недѣлю 5 лютого „Верховинцѣ“, вô второкъ 7 лютого „Честь“, въ четверь 9 лютого „Ґаспароне“, въ суботу 11 лютого „Вѣдный Іонатанъ“, въ недѣлю 12 лютого „Безталанна“ драма въ 5 дѣяхъ Карпенка-Карого. — Помимо хорошои погоды и догôднои салѣ, для выставъ [саля огрѣває ся зелѣзными печами] Вп. Земляки не дуже то ласкавѝ на свôй народный театръ. Три першѝ штуки вôдограно при дуже малôй участи публики, такъ що зарядъ сцены чувъ ся спонуканымъ, числячи бôльше на мѣсцеву людность, змѣнити вôдповѣдно репертуаръ. Сѝ факты най будуть для насъ оправданьемъ, а для Вп. Землякôвъ пересторогою, що если наша сцена має зôстатись чисто народною и розсадникомъ своихъ питомыхъ творôвъ, то треба щобъ рускій загалъ занявъ ся нею щирше и ширше та пôдпиравъ охотнѣйше. Кромѣ тутешнои рускои интеліґенціи бачили мы въ театрѣ дооколичного духовеньства лишь дуже мало, дрогобицкихъ мѣщанъ та охрестныхъ селянъ зовсѣмъ нѣ. Маємо однакъ надѣю, що въ дальшôмъ часѣ прецѣнь розбудимо интересъ до сцены и зможемо въ дальшôмъ репертуарѣ, якъ и пополуднѣвыми представленями въ недѣлѣ, вернути зновъ до нашои поважнои и сердечнои народнои Музы. — *Ю. Винницкій* завѣдатель руского народного театру.

— Нинѣ рано вôдбула ся въ катедральнôй церквѣ св. Юра въ присутности Преосв. митрополита и всѣхъ крилошанъ **инсталяція о. ректора Бачиньского на крилошанина** тутешнои капітулы. О. Бачиньскій вступивъ въ капітулѣ на мѣсце крил. Комарницкого, котрый обнимає стару катедру канонічного права въ університетѣ львôвскôмъ. — Заразъ по инсталяціи о. Бачиньского вôдбуло ся **введенье крил. Туркевича** въ урядъ провізоричного ректора духовнои семинаріи.

— **Новѝ фундаціи.** О. Кипріянъ Сѣнкевичь, парохъ въ Радохонцяхъ коло Перемышля намѣряє утворити фундацію свого имени, жертвуючи 2000 зр. на пôдмоги для ремѣсникôвъ рускои народности, вызволюючихъ ся зъ термінаторôвъ на челядникôвъ. Зъ тои фундаціи мало бы роздѣлювати ся 10 пôдмогъ кождого року по 9-10 зр. все 12 серпня. Завѣдувати фундацією має Народный Дôмъ. Крôмъ того жертвувавъ о. Кипр. Сѣнкевичь 200 зр. на руску бурсу св. о. Николая въ Перемышли. — Другу фундацію основує п. Исидоръ Пасѣчиньскій зъ Задѣльска, въ турчаньскôмъ повѣтѣ, призначаючи 10 000 зр. на науково-посаговый фондъ свого имени. Такожь и зарядъ сеи фундаціи має обняти Народный Дôмъ у Львовѣ.

— **Оголошенье краєвои рады шкôльнои.** Екстерністы и екстерністки, котрѝ не покôнчили наукъ въ публичнôй школѣ выдѣловôй, лише приготовляли ся дома або въ заведеняхъ, що не мають права выдавати важныхъ свѣдоцтвъ, можуть для одержаня свѣдоцтва зъ покôнченои школы выдѣловои здавати испытъ приватный лише въ однôмъ речинци, а то зъ кôнцемъ кождого року шкôльного почавши вôдъ 16 червня. О допущенье до того испыту мають петенты зголошувати ся до дирекціи дотычнои школы выдѣловои, однако не пôзнѣйше, якъ до 15 червня кождого року. Пôзнѣйшихъ зголошень дирекціямъ выдѣловыхъ шкôлъ не можна приймати пôдъ нѣякимъ услôвемъ. Въ случаяхъ, що заслугують на увзгляденье, въ котрыхъ розходилось бы о припущенье до испыту въ речинци вчаснѣйшôмъ або пôзнѣйшôмъ, потрѣбный єсть дозвôлъ краєвои рады шкôльнои.

— **Въ бурсѣ Народного Дому у Львовѣ** було зъ кôнцемъ 1892|3 шкôльного року 32 учениковъ, зъ котрыхъ 29 мало першу клясу а 3 другу. Въ нѣмейкôй ґімназіи було зъ нихъ 19 учениковъ, въ рускôй 13.

— **Крадѣжь на почтѣ.** На головнôй почтѣ въ Краковѣ пропавъ адресованый до Вроцлава листъ рекомандованый, въ котрôмъ, якъ показало ся, було 3000 рублѣвъ и 800 марокъ. Листъ бувъ заасекурованый. Пôдозрѣного о сю крадѣжь урядника почтового арештовано въ суботу.

— **Обманьства зô змѣною валюты** не перестають жиды допускати ся, якъ о сѣмъ свѣдчить слѣдуючій фактъ: Въ Яворовѣ змѣнявъ якiйсь жидъ бѣдному зарôбникови тяжко зароблено ґульдена на 80 кр, вмовляючи въ него, що той грôшь не має вже давнои вартости. Такѝ обманьства повтаряють ся вже вôдъ довшого часу, тожь власти повинни бы поучити селянъ, що вартôсть ґульдена цѣлкомъ не змѣнилась, бо инакше обманники будуть дальше вести свои операціи на шкоду селянъ.

— **Страйкъ.** Въ угорскôй фабрицѣ оружія застрайкувало дня 30 н. ст. сѣчня 1500 роботникôвъ. Передъ кôлькома днями знизивъ директоръ фабрики Кинъ платню роботникамъ. Въ наслѣдокъ того зôбрали ся невдоволенѝ тымъ роботники на подвôрю фабрики и выслали депутацію до директора зъ просьбою о установленье давнои платнѣ. Коли директоръ не вдоволивъ ихъ жаданю, роботники застановили роботу.

Наука, штука и література.

— **„Зорѣ“ н-ръ 2-гій** зъ 15 [27] сѣчня мѣстить въ собѣ: Зъ белетристики: продовженье оповѣданя Наталѣ Кобриньскои „Ядзя и Катруся“; поезіи: Михайла Старицкого „На новый рôкъ“, Корнила Устіяновича „Импровізація Омелянови Партицкому“ и В. Чайченка „Вагання“; докôнченье оповѣданя Ивана Спôлки „Утопивъ ся“; „Новѝ поетичнѝ творы С. Руданьского“ [7 поезійокъ зъ рокôвъ вôдъ 1854 до 1857, зъ тыхъ 5 оріґінальныхъ а двѣ переложенѝ зъ польского]; наконець Данила Мордовця „Пôдъ небомъ Украины“ въ перекладѣ Цезара Бѣлила. — У вôддѣлѣ науковôмъ: продовженье „Исторіи літературы рускои“ Омеляна Огоновского [дальше бесѣда про В. Чайченка]; продовженье студіи Олександра Колессы про Федьковича; друга статья Ивана Франка „Наше літературне житье въ 1892 роцѣ“ [въ першôй статьѣ говоривъ про Украину, а въ сѣй другôй про Галичину]; початокъ статьѣ д-ра Евгенія Олесницкого „Драматичный конкурсъ галицкого Выдѣлу краєвого за рôкъ 1892“; докôнченье житьеписи Миколы Лисенка; на послѣдокъ звѣстки зъ літературы и бібліоґрафіи. Се число „Зорѣ“ красять три красни илюстраціи: на першôй сторонѣ удачный портретъ нашого многозаслуженого писателя и артиста-маляря Корнила Устіяновича, потôмъ могила Миколы Костомарова въ Петербурзѣ и „Запорожець“ статуя Романа Левандовского. — Нумеръ вôдъ початку до кôнця цѣкавый, змѣстъ рôзнородный, займаючій и поучаючій. Поетичнѝ, ліричнѝ творы небôщика Степана Руданьского — справдѣшнѝ перлы.

— **„Учителя“ н-ръ 2 гій** зъ дня 15 (27) сѣчня мѣстить: продовженье статьѣ „Про вплывъ христіяньства на устну словесность Русинôвъ“ [авторомъ сеи статьѣ єсть — якъ пише п. Ив. Франко въ „Зорѣ“ — професоръ рускои ґімназіи Михайло Пачовскій]; докôнченье статьѣ Антона Рыбачка „Касы щадничѝ, ихъ становище и задача въ господарствѣ суспôльнôмъ“ [вôдчиту читаного на вечѣрку вокально-деклямаційнôмъ урядженôмъ выдѣломъ читальнѣ въ Микулинцяхъ]; „Камѣнь“ оповѣданье О. Мандачевского; Конференціи директорôвъ галицкихъ шкôлъ середныхъ; Ухвалы соймовѝ въ справѣ шкôлъ середныхъ; Окружникъ краєвои рады шкôльнои въ справѣ удѣлюваня безпосередныхъ позичокъ на будову шкôлъ народныхъ; Новинки; наконець вѣсти літературнѝ, постановы властей шкôльныхъ, конкурсы и посмертнѝ вѣстки. — „Учителя,“ орґанъ Руского товариства педаґоґічного, редаґує сего року проф. Володимиръ Шухевичь.

— **„Дзвонка н-ръ 2** зъ 15 (27) сѣчня мѣстить въ собѣ: стишки „Веселый переспѣвъ на Новый Рôкъ“ Дѣдуся Кенира [Леонида Глѣбова] и „Л. И. Глѣбову“ Іосифа Журбы; докôнченье оповѣданя Днѣпровои Чайки „Бурякъ“; байку В. Чайченка „Ведмѣдь та люди“; „Казку про королевича Марнотравця та королѣвну Простоту“ [за Я. Зубрицкою] зъ илюстраціею; народну казку „Старый вовчище“ Филярета Колессы; поезію „Пташка“ Л. Глѣбова; „Зъ пôдъ Бескида до Андôвъ“ пôсля Амічіса розказує Шумило; „Якъ дубъ зробивъ ся царемъ“ [зъ „Веселки“] и загадку Дѣдуся Кенира. — Для дѣтей лектура займаюча и навчаюча.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністерство рôльництва именувало члена куратории высшои школы рôльничои въ Дублянахъ Тад. Лянґого предсѣдателемъ а професора тои школы д-ра Ром. Вавникевича членомъ комісіи испытовои для кандидатôвъ на учителѣвъ нязшихъ шкôлъ рôльничихъ. — Краєва дирекція скарбу именувала офіціяла санітарного Льва Цегака управителемъ гôрничимъ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 1 лютого. Ґр. Таффе повѣдомивъ проводирѣвъ трехъ сторонництвъ про змѣнену програму. Ухвалено предложити сеи суботы рôвночасно въ трехъ клюбахъ програму.

Будапештъ 1 лютого. Роботники въ фабрицѣ оружія пôдняли на ново роботу, бо зарядъ фабрики приставъ на домаганя роботниковъ.

Парижъ 1 лютого. Міністеръ судôвництва внѣсъ проєктъ закона, пôсля котрого караєсь вязницею всѣхъ тыхъ, що розпускають фальшивѝ вѣсти про станъ въ щадничихъ касахъ. Сими вѣстями лякаєсь людей и пôдкопуєсь кредитъ Франціи.

Лондонъ 1 лютого. Консулѣ всѣхъ державъ мали запротестувати противъ анексіи островôвъ гавайскихъ черезъ Сполученѝ Держави.

Надбслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичъ

открылъ

адвокатскую канцелярію

въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¹/₄. 4526 8—12.

ПЛЫНЪ БАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ

не мѣстить нѣякихъ складниковъ мінеральныхъ, служить до воджившленя цнульокъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляе порбстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рунера у Львовѣ 4379

Найдешевше жерело предметбвъ оптичныхъ у Львовѣ

пбдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа)

напротивъ головного одвалу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репараці и найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінцій адресувати: **„Новый оптикъ пбдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записбвъ довгу державного, акцій и облігацій першенъства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4²/₄% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акція зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ-Пятицерквы, Семигородскои, Лушбвскои, угор.-захбднои, Пріорітеты зелѣзниць: пбвнбчно-всхбднои та захбднои I и II емісіи, — вбдтакъ паперы опроцентованѣ въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пбвнбчно-всхбднои, 6% угор. пріорітеты зел. пбвн.-всхбднои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дбмъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи пбсля оригінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Поручня зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

Цѣна зббжа и другихъ продуктбвъ.

31. м. ст. сѣчня 1893.

Львбвъ: Пшениця 7·10 до 7·30, жито 5·80 до 6·—, ячмѣнь 4·50 до 5·50, овесъ 5·10 до 5·50, рѣпакъ 10·50 до 11·—, горохъ 5·40 до 6·40, вика 4·40 до 5·—, льняика 9·80 до 10·50, бббъ —·— до —·—, конюшина червона 50·— до 65·—, конюшина бѣла 58 — до 70 —, конюшина шведска 60·— до 70·—, кминъ 18·— до 20·—, анижъ 32·— до 36·—, кукуруза 5·20 до 5·50, хмѣль 65 — до 85.— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрбвъ 11·— до 12·25 зр.

Краковъ: Пшениця 7·95 до 8·25, жито 6·65 до 6·90, ячмѣнь 5·30 до 5·50, овесъ 5·60 до 5·90, горохъ 7·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·25 до 11·80, льняика — до —, конюшина червона 55·— до 68·—, конюшина бѣла 65·— до 70 — конюшина шведска — до —.

Ряшбвъ: Пшениця 7·20 до 7·50, жито 6·15 до 6·40, ячмѣнь 5·60 до 6·—, овесъ 5·50 до 6·—, горохъ 6·— до 7·50, вика 4·80 до 5·25, рѣпакъ 10·75 до 11·25, льняика — до —; конюшина червона 62·— до 75·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Курсъ Львбвскій

зъ дня 1 н. ст. лютого 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	219 —	222 —
Зелѣз Львбв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	253 —	256 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. .	340 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	215 —
Листы заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 10	101 80
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	103 60	109 30
Банку гипот. 4¹/₂% а. в. льос. 50 л. .	99 75	100 4
Банку краевого 4¹/₂% а. в. льос. 51 л.	100 —	100 70
Товариства кредит. гал 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	97 —	97 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41¹/₂ л.	95 90	— —
Товар кред. гал. 4¹/₂% а.в. льос. 52 л.	100 60	101 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 60	96 30
Листы довжні за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	— —	— —
Гал. Зав. кред. сел. 2¹/₂% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкі 5% м к. . . .	105 —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 50	97 20
Комунальній Банку краев. 5% I. емис.	101 80	102 50
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	103 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4¹/₂ а. в.	99 50	— —
Льосы:		
Мѣста Кракова	24 —	26 —
Мѣста Станиславова	40 —	44 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 63	5 73
Наполеондоръ	9 56	9 66
Нбвъимперіялъ	9 70	— —
Рубель срѣбный	1 22	1 27
Рубель паперовый	1 23	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	59 —	59 —

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, вббравъ:

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Цѣле сочиненье обнимае 110 друкованыхъ аркушбвъ въ IV томахъ и подае на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, его честнотъ, подвигбвъ и смерти зъ додаткомъ ответныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.

Цѣна продажи сочиненья 10 зр.; — дбстати можна въ книгарни Ставропигійского Института и у автора. 4546 1—?

Рухъ поѣздбвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. посп.	пот. посп.	пот. осббный	пот. осббный	пот. осббный	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнбвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (на дворецъ голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (на дворецъ Пбдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга . . .	1009	—	756	—	—	—
„ Радбвцѣвъ . . .	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ .	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Бѣлзця . .	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вбдходять зб Львова	пот. посп.	пот. посп.	пот. осббный	пот. осббный	пот. осббный	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнбвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (зъ голов. двбрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (зъ Пбдзамча) .	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ .	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои .	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радбвцѣвъ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга . . .	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля . .	—	—	—	—	—	951
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пбсля годинника львбвского. Числа пбдчеркненій означають пору 2238 нбчну вбдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

Цѣны знижені о 15%

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

ВЪ РАДИМНѢ

стоваришенье зареєстроване зъ ограниченою порукою и субвенціоноване Выс. выдѣломъ краєвымъ у Львовѣ

поручае свои

выробы поворозничі и тенетні

такожь

поясы до машинъ, линвы до кафарбвъ и поромбвъ, гурты до выбиваня вбзкбвъ, ходники на коридоры и т. п.

Всѣлякі роботы до прикрасы, а то: накрытя на столы, занавѣсы до ббконъ, сѣтки до дѣточихъ лбжокъ, торбины мысливскі, гамаки, тенеты до ловбвъ, сѣти на конѣ вбдъ мухъ и снѣгу и т. д — выготовляють ся старанно на окреме замовленье.

Товариство маѣ свои комісовѣ склады:

у Львовѣ: Центральный базаръ краєвый;
въ Перемышли: Базаръ имени Зибликевича;
„ Станиславовѣ: Базаръ повѣтового товариства торговельного
„ Ланцутѣ: Товариство продукційне и торговельне;
„ Дембици: Товариство торговельне.

Цѣнники даромъ и оплатно. 4207

ДИРЕКЦІЯ:

Кс. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ

Ученикъ

VIII ои клясы гімн. глядае лекціи на провінціи до ученикбвъ вбдъ клясъ народныхъ до III-тои гімназіяльнои включно. Адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

МУЖЕСКУ

Безсильнбсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхбвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in 16—34 Leipzig.) 4391

4542 Академикъ 4—4

учитель домовый зъ многолѣтною практикою въ тбмъ званію, прийме лекцію въ краю або за кордономъ. Листы пбдъ буквами I. A. въ адміністраціи газеты „Дѣло“.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

маѣ честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою бдъ року 1873 истнуючу

РОБбТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пбсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарбвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѣ замовленя выкануються въ найкоротшбмъ часѣ. 2808 25—24

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровѣ

и всякѣ выробы рукавичничѣ

поручае найдешевше

Павло Лянґнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львбвъ, улиця Галицка ч. 16.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручае Всечестнѣйшему Духовеньству и п. п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКІ ОБРАЗКИ:
безъ молитовъ мала сот. 35 кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бблша „ 70 „
зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка.

МЕДАЛИКИ РУСКІ:
1 тузинъ медаликбвъ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКІ:
1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:
тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ
Ставроп. Института по 50 кр. на рбкъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ
„Посланника“ на рбкъ 1893 по 35 кр.

О численнѣ замовленя у рашае ся! 4493 19—9

Выробы зъ ґуми и кавчука 4331 75—?

гигієнічні, хірургічні, до плеканя недужихъ и для полбжаниць. (Спеціяльности паризкі пбдъ дискрецію) высилае за послѣплатою: Предприемство высылкове (Versandt-Geschäft) **Альбинъ Краєвскій, Вѣдень** I. Giselastrasse Ч. 1. Выключный цѣнникъ илюстрованый нажаданье даромъ и оплатно.

Музикальна бібліотека!

Слѣдуючі выпуски можна ще дбстати:

VII-ый: I-ше „Quodlibet“ — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрбвку“ и „Якъбы-мь знала“ муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet“, хоръ муж М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою“ муж хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ“ и „Милованка“ сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи“, муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни“, сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны“ коломыйки и думка уложені на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты“ муж хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.

При замовленяхъ просить ся [до 1 н. ст. сѣчня] адресувати:

„Выдѣлъ товариства Львбвскій Боянъ“ у Львовѣ улиця Вбрменьска ч. 27.

Въ канцелярії товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохбдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Друки метрикальні

и прочі книги для урядбвъ парохіяльныхъ

всѣ книги церковні

въ сильнбмъ переплетѣ

по найнизшихъ цѣнахъ поручае

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пбдвалье ч. 9. 4471

ГОТЕЛЬ МЕТРОПОЛЬ

У ЛЬВОВѢ

при улици Паньскбй, рбгъ Пекарскои ч. 2.

Будованый и устроєный пбсля найновѣйшои, найдогбднѣйшои и найвеличавѣйшои системы, а то зъ прегарною обставою компатною, освѣтленьемъ електричнымъ и водопроводами, вразъ зъ реставрацією, кавярнею, складомъ винъ и т. п.

Симъ повѣдомляе ся Вп. П. Т. Публичность, що готель отвореный зъ днемъ 21 сѣчня с. р. и можна надѣяти ся, що мѣрною цѣною, практичною, скорою и ретельною послугою зъєднае собѣ загальне довѣрье.

ИВАНЪ ВАЖНЫЙ

винаймаючій готель „Метрополь“ и властитель торговлѣ 4537 корѣнной та винъ ул. Чарнецкого ч. 2. 3—5

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментбвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и тканъ золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взбрцѣ на жаданье оплатно.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4¹/₂% на рбкъ.

2219

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовоніе

поручае

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей **Для церквей** **Для церквей**

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов.и м. Шевченка, пбдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 16. Львôвъ, Четверъ 21 сѣчня (2 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: **за границею:**
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Письмо зъ Перемышля въ справѣ примиреня Русинôвъ.

Деканальнѣ вôдпоручники въ справѣ вдовичо-сирôтского фонда, користаючи зъ нагоды свого побуту въ Перемышли, зайшли яко гостѣ до тутешнеі „Бесѣды“ и тутъ середъ розговорôвъ зовсѣмъ приватныхъ [и не надаючихъ ся навѣть до ужитку публичного] пôдняли думку: удатись до обохъ рускихъ товариствъ політичныхъ „Народнеі“ и „Русскеі Рады“, дальше послôвъ соймовыхъ и рады державнеі зъ прошеньемъ, щобы тѣ скликали комітетъ, зложеный зъ по двохъ вôдпручникôвъ зъ кождого повѣта галицкого для уложеня способу мирного поступованя всѣхъ Русинôвъ на поли політичнôмъ, церковнôмъ, економічнôмъ, шкôльнôмъ и просвѣтнôмъ.

Провôдною думкою сего внесеня було: зарадити нинѣшному розстроєви а тымъ самымъ и застоєви народному въ Галичинѣ, злучити всѣ партріотичнѣ и добромыслячѣ умы до интензивнѣйшого народного дѣла. Внесенье се приняла громада тутешня прихильно, тымъ бôльше, що зъ обохъ сторôнъ выходила безпощадна критика противъ єлементôвъ скрайныхъ, антінародныхъ, о котрыхъ ще низше скажемо слово.

Для переведеня тои думки выбрано комітетъ, маючій уложити вôдозву до наведеныхъ высше товариствъ и посольскихъ клюбôвъ.

Поки однакъ задумане дѣло не розпôчнесь, порѣшено не подавати єго до прилюднеі вѣдомости, позаякъ причували, що не всякій подасть єго, якъ треба, и не всяка газета вôдозвесь о задуманôмъ дѣлѣ, якъ пристало. Однакъ зловѣстне причутье вôдпоручникôвъ якъразъ сповнило ся. Ще не вспѣли всѣ розъѣхатись, якъ якась щирѣйша душа донесла объ тôмъ „Галичанинови“, а той, якъ звычайно, завѣвъ объ сѣмъ свою улюблену пѣсню. Бо-жь радуєсь вправдѣ зъ задуманого дѣла, але вôдъ разу высказуе свôй сумнѣвъ зъ причины, що буцѣмъ въ теперѣшнôмъ выдѣлѣ „Народнеі Рады“ засѣдають личности, котрыхъ интересъ личный пре до розъединуваня Русинôвъ въ Галичинѣ.

Голосъ „Галичанина“ порушивъ тутъ всѣхъ безъ рôзницѣ до крайности, и справдѣ бувъ се голосъ вôрона надъ нашою живою орґанічною працею. Якъ тутешнѣ такъ и провінціональнѣ люде — зновъ безъ рôзницѣ партій — высказують ся отверто, що така скрайна, нерозумна и неполітична праса въ силѣ запропастити и найлучше дѣло народне. Бо поминувши очевидну и звѣстну всѣмъ ложь, кинену въ очи нинѣшному выдѣлови „Народнеі Рады“ — самый факъ, дрôбка політичного розуму, капля любови „Галичанина“ до згаданого дѣла, [котре вôнъ впрочôмъ хвалить] повинна була здержати „Галичанина“ вôдъ того фатального суду. На що хвалити дѣло, коли ёму маe ся на самôмъ вступѣ кинути пôдъ ноги непрохôдный трамъ?

Мы однакъ толкуємо собѣ голосъ „Галичанина“ инакше. Єсть се неначе передсмертный лебединый вопль загроженого истнованя. Середъ розмовы зъ вôдпоручниками почувались голосы якъ-разъ изъ стороны, котру „Галичанинъ“ уважае за свою, голосы повнѣ негодованя на москвофільскѣ загоны деякихъ Львовянъ. Тотѣ загоны, — говорили они, — такъ намъ мерзкѣ, якъ и вамъ, и мы ихъ пятнуємо клеймомъ ренеґатства, такъ само якъ и вы. Длятого примиренье тымъ конечнѣйше, бо всѣ тѣ крайнѣ антінародни єлементы вôдпадуть, якъ полова вôдъ здорового зерна. Отже „Галичанинъ“, чуючись загроженымъ въ своихъ антінародныхъ интересахъ — въ нечестнôй своѣй борбѣ о жизнь и истнованье — мече клевету на выдѣлъ „Народнеі Рады“, бажаючи єго напередъ успособити лихо до задуманого дѣла. Однакъ помылить ся въ тôмъ. Мы певнѣ, що выдѣлъ „Народнеі Рады“ знесе сю клевету, не першу впрочôмъ и не послѣдню, якъ всѣ попереднѣ, що выйшли зъ честного пера „Галицкой Руси“ и єи наслѣдникôвъ, а дѣло вôдпоручниками и громадою перемыскою пôдняте розбере холодно и зрѣло, якъ сего домагаeсь добро Руси и єго честь.

Справы парляментарнѣ.

Про програму правительственну и утвореньe бôльшости парляментарнеі находимо въ ґазетахъ вѣденьскихъ ось якѣ вѣсти: Програма правительственна, котру остаточно ухвалено на радѣ міністеріяльнôй пôдъ проводомъ цѣсаря, буде подана въ суботу вечеромъ до вѣдомости трехъ бôльшихъ клюбôвъ черезъ ихъ презесôвъ. Въ кругахъ посольскихъ уважають за правдиву сю вѣсть, що при остаточнôмъ уложеню програмы увзгляднено тѣ примѣтки, якѣ поставлено зô стороны нѣмецко-ліберальнеі въ часѣ переговорôвъ правительства зъ проводирями клюбôвъ. Про дальшій хôдъ переговорôвъ каже ся въ поінформованыхъ кругахъ таке: По опублікованю програмы правительственнеі уважае ся на разѣ покôиченою акція, яку правительство вело для вытвореня сталеі бôльшости. Надъ самою програмою вже не буде бôльше нарадъ мѣжь правительствомъ и презесами клюбôвъ. Правительство бажае найперше, щобы клюбы заявили свою гадку що-до програмы и згодились на ню. Вôдтакъ полишае правительство сторонництвамъ, зблизитись взаимно на основѣ сеи програмы. Въ посольскихъ кругахъ думають, що клюбы не будуть робити перепонъ що-до програмы а навѣть мабуть буде высказана гадка, щобы вôйти въ близше порозумѣнье зъ тыми сторонництвами, мѣжь котрыми истнують спôльнѣ интересы и схôдни точки. Але заразомъ єсть пересвѣдченье, що не прийде до тѣснѣйшои звязи помимо програмы правительственнеі мѣжь тыми сторонництвами, котрѣ мають цѣлкомъ противположнѣ цѣли, якъ н. пр. мѣжь сполученою лѣвицею нѣмецкою а многими елєментами зъ клюбу Гогенварта. То-жь по згодѣ на програму правительственну всѣ три клюбы будуть ити побôчь себе, такъ що полагодить ся безъ перепонъ робота, яку уложено для теперѣшнеі сесіи парляментарнеі. А окрôмъ буджету и закона фінансового мають перевестись передъ вôдроченьемъ палаты послôвъ ще отсѣ справы: законъ о фальшованю средствъ поживы, законъ о промыслѣ будôвлянôмъ пôсля змѣнъ поробленыхъ въ палатѣ панôвъ, продовженье сербского договору торговельного, а вкôнци, єсли прийде до порозумѣня въ комісіи зелѣзничôй, проекты що-до будовы подôльскихъ и иншихъ льокальныхъ зелѣзниць. Якъ розвине ся дальше ситуація, се покаже ся по сесіяхъ соймовыхъ и ажь въ осени.

Якъ стоить справа зъ реформою закона выборчого и зъ роботами комісіи для сеи справы? — отсе пытанье, на яке певно нѣхто не знавъ бы вôдповѣсти, крôмъ тыхъ осôбъ, що стоять дуже близько при великôмъ престолѣ. Разъ-въ-разъ мусить якійсь посолъ зъ парляментарнеі опозиціи дати товчка тôй справѣ и якось пхнути єи впередъ, бо анѣ правительство анѣ интересованѣ въ тôмъ сторонництва не мають великои охоты заниматись сею справою. Минувшого тыждня вôдбулось одно засѣданье комісіи для реформы закона выборчого и пос. Плєнеръ зазначивъ въ своѣй промовѣ интенціи, якъ бы то можна и треба полагодити цѣлу справу. Опôсля настала зновъ застоя въ цѣлôй роботѣ. Ажь на послѣднôмъ, вô второкъ, засѣданю палаты послôвъ порушено цѣлу справу.

Именно д-ръ Штайнвендеръ поставивъ пытанье до презеса комісіи для реформы закона выборчого, зазначивши, що пос. Кайзеръ дня 8 падолиста мин. року поставивъ внесенье, котрымъ поручено комісіи, щобы она до чотирохъ тыжднѣвъ здала справу зъ внесень що-до заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ. Вôдъ того часу минуло вже кôлька разôвъ по чотири тыжднѣ а нѣчого не було чути ажь до ферій рôздвяныхъ. По неправильно продовженыхъ феріяхъ рôздвяныхъ вôдбуло ся лишь одно засѣданье комісіи. Крôмъ того можна вносити зъ вѣстей въ урядовыхъ ґазетахъ, що мѣродатнѣ круги бажали бы взагалѣ перешкодити полагодженю сихъ внесень. Тожь пытаe ся презеса комісіи, чи вôнъ готовъ якъ найскорше выповнити обовязуючу ухвалу палаты?

Пос. бар. Відманъ, презесъ комісіи для реформы закона выборчого давъ таку вôдповѣдь: Вôнъ порозумѣвъ ся свого часу зъ президентомъ міністрôвъ, коли сей буде въ можности явитись на засѣданяхъ комісіи, щобы зазначити становище правительства до тои справы. Президентъ міністрôвъ заявивъ, що вôнъ кождого дня и кождои годины готовъ явитись въ комісіи, але уважавъ бы се великимъ увзглядненьемъ єго особы, єсли бы пôдождано зъ нарадами надъ тою справою при єго особистôй интервенціи ажь до полагодженя позиціи буджетовои „міністерство справъ внутрѣшныхъ“, бо вôнъ черезъ нарады надъ тою позиціею въ палатѣ и черезъ полагодженье бѣжучихъ справъ правительственныхъ такъ дуже занятый, що прийшло бы ёму дуже трудно переводити ще вечеры въ комісіи. Се заявленье подавъ бар. Відманъ до вѣдомости якъ внескодавця пос. Кайзера такъ и прочихъ членôвъ комісіи та вôдложивъ за ихъ згодою засѣданя комісіи на такъ довго, доки не упорано ся зъ позиціею „міністерство справъ внутрѣшныхъ“. По полагодженю вôнъ зновъ порозумѣвъ ся зъ президентомъ міністрôвъ, а сей звернувъ єго увагу на се, що єго присутнôсть въ комісіи для реформы выборчои буде значити мовь интервенція въ такôй справѣ, що-до котрои вôнъ мусить бути въ певнôй резервѣ, бо справа заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ стоить въ певнôй звязи зъ переговорами що-до зложеня бôльшости, и зъ тои причины вôнъ мусить просити симъ разомъ вôдступити вôдъ домаганя, щобы вôнъ явивъ ся въ комісіи. Президентъ міністрôвъ уповажнивъ подати се заявленье до вѣдомости комісіи и се зроблено на послѣднôмъ засѣданю. На внесенье пос. Плєнера ухвалено, помимо заявленя ґр. Таффого, продовжати ґенеральну дебату и слѣдующого тыжня вôдбудесь нове засѣданье комісіи.

Зъ заявленя президента міністрôвъ, що справа безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ стоить въ звязи зъ переговорами

До исторіи першихъ Руриковичѣвъ.

1. Хто були рускѣ „Толковины“?

Читаємо въ Несторѣ пôдъ рокомъ 896: „Олеґъ (наслѣдникъ Рурика) лишивъ Игоря въ Кіевѣ, а самъ выправивъ ся на Грекôвъ. Вôнъ взявъ изъ собою множество Варяґôвъ и Славянъ (новгородскихъ) и Чудь и Кривичѣвъ, Хорватôвъ, Дулѣбôвъ и Тиверцѣвъ, званыхъ такожь Толковинами[1]). Всѣ они становили колись Велику Скитію.“

Менше о назву „Велика Скитія“, вычитану Несторомъ у византійскихъ историкôвъ, а незнану старинному свѣтови. Пôсля Геродота колишня Скитія не сягала на пôвнôчь по-за Припеть, она не обôймала нѣ новгородскои землѣ, нѣ фіньскои (чудскои), нѣ бѣлорускои, обмежалась єдино на тѣ краѣ, що зовемо нинѣ Малою Русею. Геродотъ[2]) знае лишь „стару“ Скитію, на пôвнôчь Дунаю, тамъ де пôзнѣйша исторія наводить Ґетôвъ, предкôвъ нинѣшныхъ Галичанъ.

Але лишѣмъ на боцѣ Скитôвъ, — для рускои исторіи бôльшои ваги пытанье, длячого Тиверцѣ (жителѣ долѣшнього Днѣстра) звались въ старину „Толковинами“.

От. Петрушевичъ[3]) уважае назву „Толковинъ“ перетолкованьемъ слова Скитъ въ значеню „скиталець, кочевникъ, бродникъ“ и выводить згадану назву вôдъ „южнорусского глагола толкати ся, толчи ся“. Для пôдпоры своєи догадки вôдкликуе ся от. Петрушевичъ на римску свѣтову карту, на такъ звану Tabula Peutingeriana, де нѣбы-то Скитія наводить ся пôдъ назвою „Sarmatae vagi“.

От. Петрушевичу тяжко прийшлось бы оправдати свою догадку, бо „Sarmatae vagi“ наведенѣ на певтинґерскôй таблици не тамъ, де була Геродотова Скитія, але досыть далеко на захôдъ вôдъ тои Скитіи, именно-жь въ нинѣшнôй захôднôй Угорщинѣ, тамъ де жиють теперь Словаки[4]).

И та догадка от. Петрушевича, що назва „Толковинъ“ утворилась изъ слова „толчи ся“, не маe пôдставы. Въ „Словѣ о полку Игоревôмъ“ — въ уступѣ, де наведеный сонъ кіевского князя Святослава — згадують ся не Толковины, а Тельковины, що зъ языкового погляду рѣчь дуже важна Тамъ сказано: „Въ Кіевѣ на горахъ синочь съ вечера одѣвахъте мя чрѣною паполомою на кроваты тисовѣ. Черпахуть ми сынее вино съ трудомь смѣшено; сыпахуть митъщими тулы поганыхъ Тльковинъ великый женчюґъ на лоно...“

Отже Тльковины, не Толковины!

Булобы навѣть чудно, що житель зъ надъ Днѣстра названѣ вôдъ слова „товчи ся“, коли знаємо зъ исторіи, що азійскѣ нашельцѣ головно „товкли ся“ на пôвнôчь вôдъ азовского моря, по обохъ сторонахъ Дону.

На мою гадку назва Тельковинъ сягае IX-ого вѣку по Хр., коли при долѣшнôмъ Днѣстрѣ и въ придунайскôй Волощинѣ кочували предки нинѣшнихъ Мадярôвъ. Цѣсарь Константинъ Багрянородный (живъ въ X. вѣку) повѣдае, що край, де мешкали при Чорнôмъ мори Мадяры, звавъ ся Ателькузу або инакше Етелькузу[5]).

Константинъ замѣчае, що край Ателькузу взявъ свою назву вôдъ рѣкъ Атель и Кузу, тымчасомъ вычисляючи поименно рѣки того мадярского краю вôнъ нѣ Ателя нѣ Кузу не наводить, лишь говорить про Днѣстеръ, Прутъ, Серетъ[6]) и т. д. Ясна рѣчь, що вывôдъ цѣсаря, хочь въ цѣлости — якъ побачимо — досыть вѣрный, бувъ опертый на хибнôмъ зрозумѣню мадярского слова.

Що значить Ателькузу? Хто маe дѣло зъ исторіею старинного свѣта, знае, якъ Греки и Римляне въ словахъ варварскихъ любили на початку приставляти букву а. О тôмъ появѣ згадувавъ я вже неразъ въ давнѣйшихъ статяхъ, опираючись не лишь на власныхъ розслѣдахъ, але въ загалѣ на спостереженяхъ всѣхъ, що занимають ся старинною исторіею. Само ваганье Константина, чи писати Ателькузъ чи Етелькузъ, промавляе такожь въ користь тои початковои самогласнои

Я читаю „Телькъ-Узу“. Друга часть „узу“ въ рôзныхъ нарѣчіяхъ татарско-монґольского діялекту означала „рѣку“ або „воду“ и вже въ передъ-Руриковыхъ часахъ служила часто для означеня бôльшихъ нашихъ рѣкъ[7]).

Перша часть назвы „Телькъ-Узу“ вôдповѣдае мадярскимъ, доси уживанымъ словамъ „telik=бути повнымъ, tele=богато, повно“. А треба знати, що край на пôвнôчь вôдъ усть Дунаю дѣйстно звавъ ся у византійскихъ историкôвъ „многорѣчною землею“ — якъ то и от. Петрушевичь пôдходячими сюды цитатами наглядно выказавъ[8]). Одна часть тои „многорѣчноі землѣ“ (нинѣшня Волощина) звала ся вôдъ часу поселеня въ нѣй Румунôвъ „Мультаны“ — на мою гадку є то лишь перетолкованье назвы „Телькузу“ одвѣтно до латиньского „multi amnes“, т. е. многѣ рѣки[9]).

О перебуваню Мадярôвъ на пôвнôчь вôдъ Криму доховала ся цѣкава згадка въ біографіи св. Кирила (Константина фільсофа). Тамъ оповѣдае ся, якъ на св. Кирила, коли сей бувъ въ Кримѣ, при нагодѣ однои єго подорожи напали були Мадяры. Наведу зъ біографіи весь той уступъ дословно[10]): „Возвративъ же ся философъ въ свой путь и въ первый часъ молитву творящу ёму нападоша нань Угры, яко волчески выюще, хотяще убити єго. Онъ же неужасе ся, ни остави своєя молитвы, *Господи помилуй* токмо зовый, бѣ бо укончалъ уже службу. Они же, узрѣвши єго, по божию повелѣнию укротѣша и начаша кланяти ся ёму. И слышавше учительная словеса отъ устъ єго, отпустиша и и съ всею дружиною“.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

---

[1]) Лѣтопись Нестора, выданье Міклошича, ст. 14—15.

[2]) Геродотъ, кн. IV, гл. 99.

[3]) Вѣстникъ Народного Дома, 1885, ч. 30.

[4]) Пор. Die Deutschen und die Nachbarstämme von Kaspar Zeuss, ст. 691-692.

[5]) Constantinus Porphyrogenitus De administrando imperio (выданье Боньске зъ р. 1840), ст. 169 и 173.

[6]) Тамъ-же ст. 171.

[7]) Klaproth, Asia polyglotta, ст. 278—283. — „Черноморье“ Ф. Бруна, Одесса 1879, ст. 22, 24, 88, 143.

[8]) Вѣстникъ Народного Дома, 1885 ст. 284.

[9]) Вже Геродотъ величавъ нашѣ чорноморскѣ области задля численныхъ и великихъ рѣкъ (кн. IV гл. 47.)

[10]) Památky dřewniho písemnictwí Jihoslovanův. Sebral P. J. Šafařik, v Praze 1877. стор. 9.

за зложеньемъ бо́льшости, а во́дтакъ зъ натяку пос. Плекера, що Галичину и Буковину можна бы вылучити зъ-по́дъ загального обовязку сего закона — можна догадатись, кому то найбо́льше залежить на то́мъ, щобы справу безпосередныхъ выборо́въ, е́сли вже не цѣлкомъ уби́ти, то бодай во́дложити е́и полагодженье на неозначеный часъ або перевести зъ есенціональными змѣнами. Не кому иншому, якъ лишь колу польскому. Справа безпосередныхъ выборо́въ мусѣла бути одною зъ тыхъ справъ, що-до котрыхъ запавъ тайный компромісъ, щобы для любои згоды и успѣшнои роботы парляментарнои не тыкати ихъ въ часѣ теперѣшнои сесіи.

Руски́ послы привязують велику вагу до реформы закона выборчого, а свои домаганя поставили въ двохъ напрямахъ. Именно хотять побо́льшеня числа послово́въ зъ сѣльскихъ громадъ всхо́дніои Галичины и щобы при заведеню безпосередныхъ выборо́въ зъ громадъ сѣльскихъ не вылучати Галичины и Буковины. Що-до першои точки, то якъ мы вже зазначили, выготовляе пос. Романчукъ во́дповѣдне внесенье. Послы руски́ постарались о се, щобы згадане внесенье було передане комісіи для реформы выборчои, во́дня́вши ся до молодоческого клюбу зъ просьбою о по́дпертье. По́сля вѣстей Kurjer-a Lw., „предложить пос. Романчукъ на засѣданю палаты послово́въ въ пятницю именемъ рускаго клюбу внесенье, щобы число послово́въ зъ Галичины побо́льшити о 10.“ Зъ того самого жерела довѣдуємось, що лѣвиця прирекла пос. Романчукови по́дперти его внесенье. Ро́вно-жь клюбъ руски́ выступить противъ вылученя Галичины въ справѣ заведеня безпосередныхъ выборо́въ зъ громадъ сѣльскихъ.

——

Комісія податкова збираѐ ся во́дъ часу до часу на нарады надъ правительственнымъ проѐктомъ реформы податково́въ. Міністеръ Штайнбахъ, предкладаючи свого часу проѐктъ, высказавъ надѣю, що зреформованый законъ податковый стане обовязувати вже за ро́къ. Тымчасомъ показало ся, що поодинокѝ сторонництва не згодять ся на правительственный проѐктъ, лишь хотѣли бы завести въ нѣмъ великѝ змѣны. Въ нарадахъ комісіи выриваютъ разъ-у-разъ домаганя що-до новыхъ змѣнъ. И такъ на послѣдно́мъ засѣданю комісіи податковои субкомітетъ для вступныхъ нарадъ надъ податкомъ заробковымъ не принявъ проѐктованои правительствомъ тарифы для податку заробкового за по́дставу спеціяльнои дискусіи. На слѣдующихъ засѣданяхъ будуть вестись нарады надъ тымъ, яка тарифа буде установлена замѣсть проѐктованои правительствомъ и якѝ приписы взагалѣ маютъ рѣшати при розкладѣ заробкового податку. Вже зъ того можна уважати проѐктовану реформу податкову за погребану, тымъ бо́льше, що въ послѣдныхъ комунікатахъ офіціяльныхъ що-до найблизшои роботы парляментарнои не згадувсь нѣ словечкомъ про справу реформы податковои.

——

На вчерашно́мъ, въ середу, засѣданю комісіи буджетовои жалувавъ ся пос. Рутовскій на тягары податковѝ въ Галичинѣ, котрѝ що-разъ збо́льшаютъ ся за-для фальшивого толкованя закона податкового. Розвитокъ домашного промыслу ставъ ся за-для того майже неможливымъ. Правительство повинно поучити свои орґаны, якъ маютъ выконувати постановы закона.

Въ то́мъ само́мъ змыслѣ промовлявъ такожь пос. Романчукъ, доказуючи, що тягары податковѝ доходятъ до крайности. Селянамъ забираютъ послѣдни́ чоботы, щобы ихъ сейчасъ продавати на ліцітаціи для сплаты податку. Се головна причина величезнои еміґрації селянъ галицкихъ до Россіи. Бесѣдникъ домагавъ ся зарадити сему лиху.

Голосъ руского духовеньства зъ По́дгоря въ оборонѣ нарушеноі чести.

Злощастна еміґрація селянъ пограничныхъ повѣто́въ въ Россію зворушила умы населеня краю, заставила власти правительственнѝ и автономічнѝ призадуматись надъ непотѣшнымъ тымъ проявомъ, вызвала широку и пристрастну дискусію въ прасѣ и во́дбилась зловѣщимъ во́дгомономъ въ найвысшо́мъ законодатно́мъ тѣлѣ, въ радѣ державно́и. При горячково́мъ и односторонно́мъ трактованю и розслѣджуваню зла всѣ чинники суспо́льнѝ намагались умыти руки яко непричастнѝ въ то́и справѣ, вказуючи на недороды, на нѣчимъ невдоволяючій ся а лѣнивый характеръ народу, на релиґійно-політичнѝ аґітаціи при чо́мъ, на жаль, не залишено накинутись на грекокат. духовеньство, помовляючи его о ро́внодушно́сть, нерадивость и мало-що не о спо́ввину въ аґітаціи. Но ще сумнѣйше, що и шефъ ц. к. правительства краевого при енерґічно́мъ поборюваню еміґрації не вагавъ ся зъ своеи стороны выступити противъ безборонного руского духовеньства, рескриптомъ своимъ зъ 20 жовтня 1892 ч. 152, въ котро́мъ закидуѐ ему, що оно нерадиве въ повненю обовязко́въ душпастирскихъ, не одушевлене нѣякими высшими идеалами, дбаѐ бо́льше о сво́и добробытъ якъ о добро своихъ вѣрныхъ! Не знаємо, чи той рескриптъ выдано на по́дставѣ невѣрныхъ информацій, чи баламутнои дискусіи прасы польскои, чи може въ выраховаю, щобы тымъ способомъ побудити духовеньство до поспѣшнѣйшого противдѣланя и спиняваня еміґрації, — скажемо лише, що не мо́гъ его трафити тяжшій ударъ надъ той, котрый во́дберае ему найбо́льше добро, бо честь священичу неповинно и пятнуе его майже головнымъ виновникомъ еміґрації люду! Не дивно отже, що то духовеньство въ глубоко́мъ жалю и нѣмо́мъ огорченю перенѣсти той великій ударъ, холоднокровно но рѣшучо по́дноситъ сво́и голосъ и протестъ противъ инсинуацій и тяжкои оскорбы чести священичои, — не дивно, що и мы въ имени собратіи и власно́мъ по́дносимо голосъ обороны, якій прислугуѐ кождому обжалованому.

Еміґрація люду галицкого не нинѣшна, датуѐсь во́дъ якихъ 20 лѣтъ, во́дъ коли тысячѣ родинъ безъ перервы тягнуть до по́внѣчнои Америки за лучшою долею. Ро́вночасно була спорадична менше замѣтна еміґрація робучого люду на всхо́дъ особливо въ россійску Бессарабію, и то такъ, що зъ сотокъ селянъ, що выходили туды лишь на роботу во́дъ раннои весны до по́знои осени, многѝ тамъ оставались роками або и на завсѣгды. Во́дъ ко́лькохъ лѣтъ несовѣстнѝ аґенты звертають зновъ увагу невдоволеного люду на далеку Бразилію, сего-жь року людъ той ставъ громадно перебиратись за кордонъ россійскій.

Що-жь за причина, що людъ рускій, взагалѣ добродушный, мало вымагаючій, привязаный до своеи загороды, до своеи вѣры, опускае такъ ро́внодушно сво́и край, якъ не незавидна и невыносима его доля, якъ не недостатокъ хлѣба, якъ не економічна его руина? Наколи въ другихъ краяхъ, бо́льше промысловыхъ невдоволена кляса робо́тнико́въ зухвало домагаѐсь „panem et circenses“, то нашъ людъ споко́йный, безъ слѣду якоись ворохобнѣ, шукае лишь „panem“ и „panem“. И. намѣстникъ самъ прецѣнь заявивъ бувъ въ соймѣ краево́мъ, що причина еміґрації лежить въ „źle pojętej kwestyi chleba“. И справдѣ економічный упадокъ нашого селяньства кождому замѣтный. Не входимо въ суть рѣчи и не хочемо розбирати, якѝ тутъ чинники въ бо́льшо́и мѣрѣ причинились: чи справдѣ характеръ люду? чи недостатокъ всякого промыслу и заро́бку зъ одноі стороны, а превеликѝ тягары зъ другои? чи вельми шко́дливый вилывъ елеменъту семітского? чи роздро́бненье ґрунто́въ? чи анемічна дѣяльно́сть автономіи? чи хибна процедура судова особливо въ справахъ багательныхъ, за мало беручи въ оборону темного селянина? чи занедбаный, упослѣдженый малопросвѣтный край посередъ высше культурныхъ? чи взагалѣ мале заинтересованье высшихъ клясъ селяньствомъ? чи якѝ другѝ причины? — о то́мъ най рѣшаютъ дозрѣлѝ, мужѣ-політики и економісты, — досыть що на то велике лихо склались сотнѝ обставины во́дъ сотки и бо́льше лѣтъ.

Якъ же зновъ тяжко выдати якійсь судъ въ квестіи суспо́льно́и и о то́мъ, хто виноватый, няй послужить намъ за примѣръ фактъ, сожалѣня достойный, якій розыгравъ ся недавно въ Чорно́мъ Дунайци на Мазурщинѣ, де за-для заразы рогатого товару треба було замкнути ко́лька оборъ а взглядно выбити зараженѝ штуки. Цѣле село супротивилось урядови. Нѣчо не помогли во́дчиты ветеринаря повѣтового, нѣчо представленя ветеринаря краевого, нѣчо перевазіи властей цѣсарскихъ и автономічныхъ, — селяне выступили противъ жандармеріи, выкрикуючи на „пано́въ“, выспѣвуючи набожнѝ пѣснѣ та высуваючи при то́мъ невинни́ дѣти и жѣнки напередъ по́дъ баґнеты жандармо́въ. Комісія три разы мусѣла передъ грозьбами уступати. Нѣчо не помогло благорозумне поведенье ц. к. староста, котрый ґарантувавъ вынагороду всякои страты, нѣчо не помогли душпастирѣ, котрѝ вручали селянамъ книжку щадничу на 1500 зр. яко вынагороду за пару штукъ товару. На упо́мненье пароха въ костелѣ счинили люде крикъ и скандалъ не до опису. Доперва интервенція во́йска зробила порядокъ. Теперь пытаємо: Кому-жь тутъ приписати въ бо́льшо́и мѣрѣ посередну спо́ввину: чи шко́льництву, що наро́дъ мало просвѣтило? чи духовеньству, що при добро́и воли не вщепило въ наро́дъ послуху властямъ? чи власти автономічно́и и обшарамъ дво́рскимъ, що не приєднали собѣ симпатіи народу и во́дтрутили его во́дъ себе? чи орґанамъ правительственнымъ, що не выробили собѣ належного респекту и поважаня?

Е́сли зъ такого поодинокого явища суспо́льного тяжко собѣ здати справу и по простy здвигаѐсь раменами, то що-жь сказати можемо о еміґрації селянъ, справѣ такъ замотано́и и зложено́и, котру спонукали сотнѝ а сотнѝ обставины?! Якъ же-жь смѣшно а заразомъ несовѣстно, наколи чинники суспо́льнѝ, котрѝ безъ ваганя можуть ударити ся въ груди, скидаютъ мало не всю вину на духовеньство, и то лишь на греко-кат., хотяй и латинники въ ро́вно́и а може и въ бо́льшо́и мѣрѣ еміґрували! Політика — скажемо — граѐ видну ролю въ трактованю руского духовеньства, мимо того, що оно давно вже выпустило зъ рукъ своихъ керму народно-політичну! Тожь нѣчо въ то́мъ дивного, що навѣть нѣмецкѝ часописи стали вказувати на невластивость и неумѣстно́сть подо́бныхъ напастей, въ котрыхъ не знати чи бо́льше тенденційности чи наивности!

Душпастирѣ взагалѣ яко горожане и двигателѣ моральности почувались и мусѣли почуватись до обовязку противдѣланя всяко́и еміґрації по силамъ своимъ, на що ц. к. правительство знайти може доказы и по ц. к. староствахъ повѣтовыхъ. Примѣромъ коли зъ Богородчаньского еміґрували селяне въ россійску Бессарабію нѣбы на лѣтну роботу, но многѝ фактично тамъ оставались, хрестили дѣти по православному, сповѣдались, вѣнчались и тымъ уряды нашѝ парохіяльнѝ неразъ въ колізію вводили, то священики звернули на те увагу ц. к. староства. И тогды не одинъ душпастирь почувъ тамъ слова не безъ рацій: „A da im ksiądz chleba w jesieni? a będą mieli czem podatek opłacić?“ Духовеньство во́дне́слось въ то́и справѣ до Преосв. Пелеша и ажь на его интервенцію ц. к. намѣстництво на якійсь часъ заказало було выдавати селянамъ паспорты. А що духовеньство не було ро́внодушне и супротивъ руху еміґрації до Россіи, свѣдчить хочь-бы во́дозва ц. к. староста чортко́вского, котрый похваляѐ дотеперѣшу его патріотичну дѣяльно́сть въ то́мъ напрямѣ и на дальше е́и припоручаѐ.

Е́сли-жь де духовеньство не заявило або не могло заявити належито́и дѣяльности, то треба взяти въ рахунокъ и се, що орґаны повѣтовѝ часто по́дрываютъ довѣріе и повагу его въ публично́мъ и громадско́мъ житю звѣстною фразою „ksiądz tylko do ołtarza“! На той тематъ воюютъ при выборахъ краевыхъ, при закладинахъ читалень, при выборѣ радъ повѣтовыхъ, радъ громадскихъ, радъ шко́льныхъ мѣсцевыхъ, навѣть неразъ при выборѣ предсѣдателя комітету парохіяльного, и по́дрываѐсь тымъ природну звязь и гармонію духовеньства зъ людомъ. Коли-жь приходить тревога, нещастна еміґрація, тогдѣ кажуть тому духовеньству „użyć wszelkiego swego wpływu“ и до помочи оферуютъ ему навѣть поліцію и жандармерію?!

Наколи правительство домагаѐсь во́дъ духовеньства бо́льшои дѣяльности посередъ люду, то передъ всѣмъ орґаны повѣтовѝ повинни́ щиро и достойно его по́дпирати въ его змаганяхъ. Давнѣйше начальства интересувались, щобы доросла молодѣжь посѣщала церковь, катехизаціи, щобы честно вела ся, щобы не було всякои деморалізаціи и т. п. Нинѣ-жь примѣромъ, коли душпастирь жадаѐ во́дъ новоженця доповненя знаня засадъ релиґійно-моральныхъ а интересованый побѣгне зъ жалобою до повѣту, то тамъ робить ся закидъ: „To sekatura...“ На деморалізацію такожь „trudno co poradzić“. Наколи-жь душпастирь заявить дѣйстно хосенну дѣяльно́сть а стрѣтить на опозицію и перепоны, то спытаймо: чи завсѣгды орґаны повѣтовѝ по́дпираютъ его благороднѝ змаганя и чи во́нъ може на нихъ числити?

Въ справѣ тверезости, то́и по́дставѣ добробыту и честнотъ, духовеньство руске положило превеликѝ заслуги, але ко́лько оно при то́мъ мусѣло поборювати перешкодъ, ко́лько натерпѣлось въ нерво́но́и боротьбѣ само собѣ лишене! Закона о піяньствѣ не выповняѐсь, бодай начальства громадскѝ о те зовсѣмъ не журять ся. Знаємо душпастиря, котрый приневоленый обставинами самъ обжалувавъ пяниць до ц. к. суду, самъ лично стававъ на терміна́хъ противъ парохіянъ, а такъ, всадивши одного, другого и третого до арешту, выкоренивъ въ селѣ піяньство. Ко́лько-жь то добрыхъ змагань духовеньства розбилось о „świętość karczmy i nietykalność propinacyi“? Вѣдомый прецѣнь фактъ, що на донесенье пропінатора зъ Городницѣ бувшій староста городеньскій Льоршъ зъѣхавъ до села, понизивъ священика и заборонивъ братство тверезости, яко рѣчь непатріотичну, бо каса державна на то́мъ терпить!

Лихва, мимо закона, руйнуе наро́дъ и очевидячки точить его орґанізмъ. Процедура судова въ справахъ багательныхъ невідповѣдна на нашѝ обставины; суды повѣтовѝ придержуючись строго мертвого параґрафу, замало беруть въ оборону темного селянина супротивъ проворныхъ пявокъ сѣльскихъ и писарѣвъ покутныхъ. Селянинъ коли жичить, платить неразъ жидови во́дъ 1 зр. зъ горы 10 кр. а що тыждня 2 кр.%, отже разомъ 114%. А робить то зъ недостатку всякого кредиту. Духовеньство во́дъ давна по́знавало и во́дчувало тѝ хибы и по змозѣ противдѣлало тому лиху, засновуючи касы позичковѝ. Твержденье наше не голословне, бо приглянувшись розвоєви касъ позичковыхъ въ краю, переконаємось, що бо́льша половина заснована за ініціятивою и заходами духовеньства. Деякѝ, якъ небыло́вска и карло́вска, розпоряджаютъ ко́лькадесятьма тысячами. Що касы позичковѝ по-найбо́льше заснѣтились и не приносять полекшѣ народови, то вже вина радъ повѣтовыхъ, по́дъ зарядомъ и контролею котрыхъ они стоять. Замѣсть нарѣкати, що кредитъ для селянина нашого нѣчо вартный або шко́дный, лучше зробили бы рады повѣтовѝ, е́сли-бъ веденье тыхъ касъ поручили душпастирямъ, незавидуючи имъ того маленького вилыву, якій черезъ то мали бы на наро́дъ а они певно не во́дказались бы во́дъ патріотичного обовязку, дѣлати въ користь народу.

Совѣстно можемъ сказати, що греко-кат духовеньство не маѐ достаточноі по́дпоры во́дъ орґано́въ повѣтовыхъ и длятого дѣяльно́сть его не приносить и не може приносити пожаданыхъ овочѣвъ. А въ виду того, якъ же строгимъ и безвзляднымъ показуе ся рескриптъ до́ткнувшій такъ сильно загалъ гр. к. духовеньства! Е́сли рескриптъ той мавъ бути однымъ зъ енерґічныхъ средствъ побореня еміґрації, то на кождый случай бувъ о́нъ нещасливымъ, бо по́дкопуе сильно довѣріе и повагу духовеньства, такъ ему потрѣбну, и давъ товчокъ, що теперь всѣ неприязнѝ и ворожѝ елементы безнамятно кинулись на то безборонне руске духовеньство и оно стало осередкомъ всякихъ клеветъ и напастей!

Верховна власть духовна зъ уряду покликана смотрити, о ско́лько духовеньство повнить свои душпастирскѝ обовязки, отже щасливѣйшу дорогу було бы обо́брало правительство, е́сли бы було вказало то́и власти личности нерадивыхъ душпастирѣвъ а тая потягнула бы була ихъ до одвѣчальности Она въ кождый часъ розглянути може: де тѝ добра, посѣлости, якѝ нажило собѣ духовеньство на народѣ? де тѝ мѣстцевости, въ котрыхъ оно въ ро́внодушію благоденьствуе або гуляще житье веде, неперепяте нѣякими высшими идеалами?

Верховна власть духовна покликана наказувати, але она повинна почуватись до обовязку взяти въ оборону голословно такъ тяжко обиженый загалъ духовеньства. Мы признаємо, добачаємо посередъ себе деякѝ хибы, — бо мы дѣти суспо́льности, котра насъ выдала — и въ священничо́мъ смиренномудрію зъ вдячностію приймаємо во́тцѣвскѝ архіерейскѝ напо́мненя „що намъ належить въ тыхъ прикрыхъ часахъ розглянутись у власно́и совѣсти.. що милосердіе Боже зсылае намъ ворого́въ для тымъ бо́льшого нашого ревнованя — але мы заразомъ, дорожачи честію священичою, домагаємось и просимо защиты во́дъ нашихъ архипастирѣвъ, уповаючи на слова: „пастыръ добрый душу свою полагаѐтъ за овци“...

Дописи „Дѣла“

Зо́ Стрыя.

[Де що про товариский рухъ мѣжь Русинами въ Стрыю.]

Мало ѐсть бо́льшихъ мѣстъ у всхо́дно́и Галичинѣ, въ котрыхъ бы було такъ мало рускои интеліґенціи, якъ въ Стрыю. Особливо теперь, коли значне число Русино́въ-урядniко́въ перенесено зо́ Стрыя, зменшилась ще бо́льше громадка мѣсцевыхъ интеліґентныхъ Русино́въ такъ, що всѣ почины на поли житя товариского стрѣчають ся зъ великими перешкодами выплываючими именно зъ браку людей, особливо людей молодыхъ, безъ котрыхъ, якъ звѣстно, житье товариске мертвѣѐ и не розвиваѐсь во́дповѣдно.

Помимо того невеличка горстка мѣсцевои интеліґенціи спромоглась въ послѣдныхъ часахъ на деякѝ проявы товариского житя, котрѝ дали доказъ, що она не по́ддала ся ще зовсѣмъ сонливости и мертвотѣ, и будять надѣю, що и въ другихъ напрямахъ народного житя интеліґенція тая схоче проявляти живу и пожиточну дѣяльно́сть.

Новый ро́къ розпочали стрыйскѝ Русины обходомъ Маланки въ „Руско́мъ Касинѣ“. Въ обходѣ то́мъ взяли участь сего року выключно самѝ Русины, бо Поляки зъ огляду на „жалобу народову“ повздержались симъ разомъ во́дъ участи. За то зо́брались майже всѣ рускѝ родины въ Стрыю, въ числѣ около сорокъ осо́бъ, и провела сей вечеръ у веселно́мъ, дружно́мъ настрою. По богато́и вечерѣ, заставлено́и обильно стрыйскими панами а переплетено́и промовами и тоастами, наступили танцѣ, въ котрыхъ нечисленна молодѣжь, по́ддержана „старшою ґвардіею“, провела весело часъ до третои годины по по́вночи. Опо́сля розбійшлись всѣ, бажаючи собѣ щасливого Нового Року.

Дня 26 н. ст. сѣчня во́дбулось въ Стрыю перше руске представленье аматорске, заанґажованe и выведене щирыми заходами пп. Могильницкого и Бобикевича при знаменито́и помочи по́дъ взглядомъ музичнымъ пробуваючого теперь въ нашо́мъ мѣстѣ нашого композитора и дириґента Остапа Нижанковского. Аматоры во́дограли одноактову комедію Балуцкого „О Юзю“ въ перекладѣ Е. О—ого и двоактову народну оперетку „Школярь на мандро́вцѣ“ зъ музикою М. Вербицкого. Представленье то будило вже заздалего́дь цѣкаво́сть мѣжь публикою, котра зо́брала ся на нѣмъ такъ численно, що буквально хибло мѣсця и многѝ мусѣли вертатись во́дъ касы. Явилась вся руска интеліґенція мѣсцева, явились численнѝ рускѝ родины зъ охрестности, а треба такожь признати, що и стрыйска польска публика прибула на представленье дуже громадно а товариство польскои Ресурсы и завязаный при то́мъ-же кружокъ аматоро́въ во́дступили нашимъ аматорамъ безинтересовно салю зъ готовою вже сценою и потрѣбными реквізитами. Хочь про гру аматоро́въ звычайно вже зъ куртоазіи належить высказуватись похвально, то тутъ смѣло и совѣстно можна сказати, що велика похвала мусить припасти аматорамъ, судячи ихъ навѣть зъ строго артистичного станови́ща.

Комедійку „О Юзю“ во́дограли нашѝ аматоры справдѣ — концертово. Роля молоденькои а при то́мъ резолюгнои Камілѣ знайшла прегарну представительку въ особѣ панны П—ичь, котра вывязалась зъ своеи ролѣ зъ знаменитымъ успѣхомъ. Нѣ на волосъ го́рше не выпала и роля строгои и енерґічнои Мальвины, котру панна С—ка во́дграла зъ повнымъ зрозумѣньемъ и прецизією. Мужескѝ ролѣ Романа [п. Д—ѣвъ] и Володка [п. М—кій] выпали по́дъ пару ролямъ жѣночимъ. Романъ во́дзначавъ ся природностію и елеґанцією а Володко закрасивъ свою ролю властивымъ собѣ гумором и трактувавъ еи зъ рутиною справдѣшного артиста. Словомъ: всѣ чотири аматорскѝ силы зложились на артистичный квартетъ способный вдоволити найвыбаглившого знатока.

Оперетка „Школярь на мандро́вцѣ“ вже самыми спѣвами представляла для аматоро́въ немалѝ трудности, однакъ они ихъ при помочи енерґічнои батуты дириґента о. Н—ого побороли щасливо. Въ то́и штуцѣ належить передовсѣмъ по́днести гру и спѣвъ панны Г—чь въ роли Гандзѣ. Аматорка тая выявила незвычайнѝ способности артистичнѝ а трактувала ролю свою зъ такимъ зрозумѣньемъ и такою прецизією, що лише пожелати можна театрови аматорскому такои знаменитои силы, котра безперечно могла-бъ успѣшно по́дниматись и далеко тяжшихъ роль. Особливо драматичнѝ моменты штуки выходили въ грѣ панны Г—чь прегарно. Другѝ двѣ меншѝ ролѣ жѣночѝ: Варвара [панѣ Ч—чь] и Марійка [панна С—ка] во́дограни були зовсѣмъ поправно и достроились красно до цѣлости. Двохъ мужескихъ роль: Остапа и Стефана-урльопника по́днялись аматоры-Поляки, пп. Т—е и К—е, и во́дограли тѝ ролѣ зъ правдивымъ зрозумѣньемъ и справдѣ артистичнымъ успѣхомъ. П. К—е бувъ нѣжнымъ любовникомъ [але хто-жь бы й не бувъ нимъ при тако́и Гандзи!], его гра була повна чувства и благородности а п. Т—е во́ддавъ ролю урльопника зъ такимъ гумором и правдивымъ „воянцкимъ завзятьемъ“, що кожда его поява выкликувала живу веселно́сть въ авдіторіи. Енерґічнымъ во́йтомъ бувъ п. Д—ѣвъ, а многоважна роля Лущенка свѣдчить о велико́и сценічно́и рутинѣ п. Л—ого, котрый на прошенье Руского Касина умысно прибувъ до Стрыя, щобы е́и во́дограти. Однакъ по-надъ всѣ мужескѝ ролѣ выпала роля дяка въ знаменито́и интерпретаціи п. М—ого. Голосъ, рухи, характеристика, спѣвъ — все зложилось у него на таку цѣло́сть, що и фаховый артистъ мо́гъ бы ему позавидувати такои креаціи. Тожь и зо́брана публика не щадила ему неумовкаючихъ оплеско́въ. Особливо-жь оплескувано куплеты во́йта зъ дякомъ, дотыкаючій своимъ змѣстомъ сучасныхъ во́дносинъ.

Надеподѣвано добрый касовый и артистичный успѣхъ сего представленя зробивъ въ

Рускôмъ Касинѣ, пôдъ котрого фірмою представленье вôдбувалось, иніціятиву до заснованя постôйного руского кружка аматорского въ Стрыю. Рѣчь безперечна, що такій кружокъ причинивсь бы значно до оживленя монотонного провінціонального житя, а при тôмъ мôгъ бы значно причинитись до збираня фондôвъ на стрыйскій Народный Дôмъ, про котрый то нашъ починъ напишу въ короткôмъ часѣ окремо.

Свôй.

Зъ Калущины.

[Посвященье церкви въ Довгôй войнилôвскôй.]

Въ недѣлю дня 29 н. ст. сѣчня вôдбулося посвященье церкви въ Довгôй войнилôвскôй. Є. Е. митрополитъ пріѣхавъ ще въ суботу и, вôдправивши молебенъ въ церквѣ парохіяльнôй, замешкавъ въ гостинніôмъ домѣ господаря о. Рожаньского.

Слѣдуючого дня вже вôдъ рана заповнивъ зôбраный нарôдъ не тôлько церковь але й велику площу передъ церквою. Духовеньство явило ся дуже численно. Майже всѣ священики журавеньского деканата, многі зъ калускоro, ба були представителѣ и зъ подальшихъ сторôнъ. До соборнои службы Божои станувъ Впреосв. митрополитъ въ сослуженю о. крил. Бачиньского и зôбраного духовеньства. Хоръ питомцѣвъ пôдъ управою п. Яросевича причинивъ ся до пôднесеня величавости торжества На богослуженю явили ся такожь представителѣ властей якъ державныхъ такъ и автономічныхъ.

По богослуженю промовивъ митрополитъ до зôбраного народу. Похваливши ревнôсть парохіянъ около здвигненя дому Божого взывавъ всѣхъ зôбраныхъ держати ся крѣпко своєи народности и свого руского обряду, передовсѣмъ въ нинѣшныхъ тяжкихъ часахъ.

По богослуженю вôдбувъ ся обѣдъ у о. Рожаньского. Въ часѣ обѣду пôднѣсъ господарь многолѣтье въ честь Є. Е. митрополита, пôдносячи, що вôнъ не пощадивъ труду свого для добра своєи паствы. Митрополитъ вôдповѣвъ, що добро церкви, добро народу руского лежить єму на серци, и для него буде трудитись, доки Провидѣнье удержить єго при силахъ. Промовлявъ ще маршалокъ повѣтовый п. Комарницкій, староста п. Маєвскій и лат. деканъ о. Корчиньскій зъ Войнилова на тематъ згоды межи двома братными народами

Присутный.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Президентъ угорского кабінету д-ръ Векерлє выѣхавъ до Вѣдня, щобы якъ одні кажуть, полагодити дальші справы реформы валютовои, а пôсля другихъ, щобы порозумѣтись що-до внутрѣшнои ситуаціи політичнои. Зъ ґазетъ мадярскихъ, и то навѣть пôвъурядовыхъ выходить, що ситуація кабінету д-ра Векерля безвихôдна. „Певна рѣчь — пише Bud. Tagblatt — що д-ръ Векерлє не найде у Вѣдни одушевленого принятя, бо побачить альтернативу: або залишити проєктъ цивільного супружества, або самому уступити. Але можливо, що обѣ евентуальности наступлять. Въ кругахъ правительственныхъ говорять, що Кольоманъ Тиса поставивъ д-рови Векерлєму ультіматумъ, а д-ръ Векерлє дуже зимно вôднѣсъ ся супротивъ Тисы, тожь говорять, що 15 членôвъ т. зв. кліка Тисы выступить зъ партіи правительственнои. На кождый случай кабінетъ д-ра Векерля скорше пересвѣдчивъ ся анѣжь кабінетъ Сапаріого, що правительство, котре опирає ся на кліцѣ Тисы, неможливе.“ — Взагалѣ всѣ ґазеты констатують, що приходить кріза, котру мабуть вже не полагодить д-ръ Векерлє.

———

Зъ Петербурга доносять, що сербскій міністеръ просвѣты удавъ ся зъ просьбою до россійского міністерства просвѣты, щобы оно выслало до Сербіи вôдповѣдне число учителѣвъ язика россійского, котрый заведено въ сербскихъ школахъ середныхъ яко предметъ обовязковый. Въ наслѣдокъ того выслано до Сербіи дванацять россійскихъ професорôвъ ґімназіяльныхъ.

Що-до вѣсти, мовь бы еміръ бухарскій предложивъ цареви продажу Бохары за пять міліонôвъ рублѣвъ и 100.000 рублѣвъ рôчнои ренты, доносять Daily News ось що: Россія въ теперѣшнôй хвили не єсть въ можности скористати зъ того предложеня. Занятье Бохары вымагало бы до 40.000 войска и выдатку многихъ міліонôвъ на будову касарень, школъ, судôвъ и дорôгъ, крôмъ того Россія, котрои границя примежала бы до Аму-Дарія, мусѣла бы выбудувати тамъ много крѣпостей, щобы охоронитись передъ нападомъ Афґанôвъ. Царь волить теперѣшнѣ вôдносины бо еміръ повинуєсь у всѣмъ, мовь бы бувъ россійскимъ ґубернаторомъ.

———

Репортеровi парискаго Eclair-а удало ся поговорити зъ Наталією въ Біарріцъ. Мати короля Александра сказала: Доси не пускала я до себе нѣякого журналіста, бо подѣ, які лучили ся въ сербскôй родинѣ королѣвскôй, належать до приватного житя. Але що деякі ґазеты уважають наше помиренье выдумкою, то переможу свою неохоту до интервіеву. Миланъ прийшовъ 13 сѣчня тутъ до моєи віллѣ. Ся гостина не найшла мене несподѣвано, бо заповѣдано єи менѣ зъ Бѣлграду и Парижа. Однакъ я думала зъ початку, що се выдумка поганыхъ містіфікаторôвъ, тыхъ самыхъ, що то не зважали на моє горе яко женщины и матери та разъ-въ-разъ розширяли брехню, мовь-бы я выготовляла скандальну книгу противъ Милана. То-жь я сумнѣвала ся ще о правдивости сихъ телеґрафічныхъ вѣстей, ажь одинъ слуга мого мужа заповѣвъ менѣ, що єго вскорѣ побачу у себе. Я не перестала нѣколи уважати Милана яко мого мужа, бо-жь я завсѣгды протестувала противъ ореченя розводового. Що я при моѣй першôй стрѣчи говорила зъ Миланомъ, се неинтересне для публики. Розмова тревала двѣ годины, а коли мôй мужь выходивъ зъ сеи віллѣ, щобы вернути до готелю, вже перестали истнувати мѣжь нами всякі непорозумѣня. Се щире помиренье наповняє радостію не лишь моє материньске и патріотичне серце, але и всѣ Сербы приняли єго зъ радощами. Вôдъ чотирнацяти днѣвъ надходять безперерывно депешѣ зô всѣхъ сторôнъ краю и вôдъ політикôвъ всѣлякихъ сторонництвъ. Навѣть реґенты, хочь и якъ се могло выдаватись чуднымъ, зазначили свôй ентузіязмъ. Що-жь дальше буде? Передъ мѣсяцемъ ще буду я въ Сербіи, яко найщасливѣйша мати и найлѣпша жѣнка, однакъ найперше мусить узнатись розвôдъ неважнымъ або заключити нове супружество.

НОВИНКИ.

— **Въ роковины смерти бл. п. Володимира Барвѣньского** основателя и першого редактора „Дѣла“, незабутного дѣятеля народного, вôдправилось сегодня поминальне богослуженєе въ церкви Прч. сс. Василіянокъ. Службу Божу вôдправили Вп. оо. Дольницкій, духовникъ рускои семинаріи, о. Темницкій и о. Ал. Стефановичь, а до панахиды станули ще оо. Гузаръ и Навроцкій. Въ церквѣ явила ся родина покôйного, деякі почитателѣ покôйника и молодѣжь. При трогаючôмъ спѣвѣ „Вѣчная память“ заблысла въ оцѣ неодна слеза сердечнои згадки за вчасно скошеным цвѣтомъ, що такъ красивъ леваду руску. Память покôйного Володимира Барвѣньского не выгасає и не выгасне въ серцяхъ Русинôвъ.

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ въ Перемышли** устроює въ днях 4 и 11 н. ст. лютого с. р. вечерки зъ танцями въ комнатахъ „Бесѣды“. Вступъ вôдъ особы 1 зр., для членôвъ „Бесѣды“ и „Бояна“ 50 кр. Початокъ о годинѣ 8-ôй вечеромъ. — Вôдъ выдѣлу „Рускои Бесѣды“ въ Перемышли: *Кочиркевичь.*

— **На фондъ памятника Шевченка** надôслали дальше свои працѣ: 1) Клявдія Саноцка зъ Мацошина: серветy и шѣсть серветокъ до кавы, вышиваныхъ въ народні узоры зъ вышитыми кромѣ того на серветѣ словами „Випеш чарку, стрепенеш ся; випеш другу, схаменеш ся.“ — 2) Теофіля Саноцка зъ Мацошина: касетку, мальовану на деревѣ въ цвѣты и жѣночу вышивану сорочку до народного убору. — 3.) Евфрозина Куницка зô Львова: киптарь зъ бѣлого атласу, прикрашеный червонымъ плюшомъ и вышиваный волôчкою та брошку и діядемъ зъ цвѣтôвъ, робленыхъ зъ гусячихъ перъ и стале выхъ пацьоркôвъ. — 4.) Емилія Горбачевска зъ Праги чески: шѣсть гачкованыхъ вставокъ до пошевокъ и серветку зъ темно-синього плюшу прикрашену довкола и по серединѣ гачковаными звѣздками зъ кремовои бавовны и пôдшиту темно-синымъ атласомъ. — 5.) Анна Молинекъ зъ Янова: обрусъ и шѣсть серветъ домашнього выробу. — 6.) Нанця Петрушевичь зъ Полового: пантофлѣ вышиваній волôчками на канвѣ. — 7.) Ганна Дурбакъ: Подушку вышивану волôчками на канвѣ въ цвѣты и дѣточій ковнѣрикъ вышиваный хрестиками. — 8.) Маріянъ Мацѣлиньскій зô Львова: одинъ ґерданъ и рѣзьблені рамки зъ вложеною фотоґрафією Шевченка. 9.) Марія Погорецка зъ Дрогобича: одну бôльшу и шѣсть меншихъ серветокъ гафтованыхъ шовками въ цвѣты; на тôй бôльшôй выгафтована ще крôмъ цвѣтôвъ напись: „Ще не вмерла Україна.“ — 10.) Катерина Кмицикевичева зъ Гниличокъ: Покрывало вышиване рôзными волôчками на ютѣ въ цвѣты. — 11.) Олександра Грабовска зъ Яворова: китицю зъ шовковыхъ и батистовыхъ цвѣтôвъ вложену въ склянôмъ синôмъ фляконѣ. — 12.) Анна Грабовска зъ Яворова: пôдставку зъ червоного аксамиту прибрану довкола шовковыми цвѣтами. — 13.) Евлялія Пендрацка зъ Тлустого: двѣ подушочки на шпильки.

— **Три стіпендіи** по 100 зр. зъ фундациі бл. п. Петра Целевича надавъ управляючій совѣтъ Народного Дому у Львовѣ на рôкъ шкôльный 1892/3: 1) Витовт. Целевичеви, ученикови 4-го року мужескои учительскои семинаріи въ Тернополи, внукови оснувателя; 2) Констан. Целевичеви, ученикови приготовляючого курсу згаданои семинаріи, такожь внукови оснувателя и 3) Іос. Целевичеви, приватному ученикови 4-ои кл. ґімназіяльнои, сынови о. Ив. Целевича, пароха въ Тростянци, близького своякa оснувателя.

— **Почетне горожаньство** надала рада мѣста Коломыѣ на оногдашнôмъ засѣданю намѣстникови ґр Баденьому, мотивуючи свою ухвалу „заслугами, якій намѣстникъ положивъ коло добра краю и онѣкою, якою окруживъ мѣста и громады.“

— **На будову руского театру** зложили на руки совѣтника Теоф. Бережницкого отсй Впов. Добродѣ: Василь Яворскій, ц. к. надкомісарь скарбовый въ Санчи, вôдъ себе и своєи родины 3 зр. 50 кр.; — Осипъ Билиньскій, ц к. адъюнктъ судовый въ Комарнѣ зô складки на именинахъ у о. Ив. Криницкого въ Березци 11 зр. 50 кр. (въ тôй сумѣ мѣстить ся датокъ лат. свящ. кс. Бандисевича зъ Тулиголовъ 2 зр.); — Осипъ Онишкевичь, ц. к. нотарь въ Зборовѣ, 5 зр.; — о. совѣтникъ Василь Ильницкій 1 зр.; — Д. Дмитерко, учитель народный, 1 зр. 80 кр.; — Братство церковне у Винникахъ зъ коляды 7 зр.; — заходомъ сов. Т. Бережницкого зъ дрôбныхъ складокъ въ „Рускôй Бесѣдѣ“ у Львовѣ 21 зр. 34 кр.; — Євгеній Стрыйскій, кандидатъ нотаріяльный въ Снятинѣ, зô складки 5 зр. (на се зложили: п-ѣ А. Даниловичева, п-ѣ Д. Гаморакова, п-ѣ Е. Калитовска, п. Дѣдицкій и п. Є. Стрыйскій — по 1 зр.); — о. Іоанъ Гарасимовичь 5 зр.

— **Для ц. к. дирекціи почтъ.** Публика охрестности Бортникъ жалуе ся вже вôдъ довшого часу на непорядки въ тамошнôмъ урядѣ почтовôмъ. Канцелярія неправильно отвирає ся, скринки на листы нема, ґазеты идуть чèрезъ Бортники до Журавна и вертають назадъ до Бортникъ, почтмайстра заступає неразъ якійсь добродѣй, котрый не розумѣє ся на приписахъ почтовыхъ. Очевидно, що о рускихъ друксортахъ нема що й згадувати. Причиною сего невôдрадного явища має бути рôзнородность занятій п. почтмайстра, котрый єсть властителемъ реальности, громадскимъ писаремъ на кôлька сѣлъ, заступникомъ обшарôвъ двôрскихъ, вôйтомъ и почтмайстромъ.

— **Намѣрене самоубійство.** Возьный судовый у Львовѣ Иванъ Дикій, намѣрявъ вчера о 11-тôй годинѣ передъ полуднемъ вôдобрати собѣ житье черезъ пôдрѣзанье горла бритвою. Причиною сего намѣреня була нещастна любовь. Дикого вôдставлено до шпиталю. Рана не єсть небезпечна.

— **Д-ръ Жеґота Крувчиньскій,** звѣстный лѣкарь львôвскій, померъ вчера о 1-ôй годинѣ зъ полудня на довготревалу грудну недугу. Д-ръ Крувчиньскій уродивъ ся 1848 року яко сынъ львôвского мѣщанина, ґімназію кôнчивъ у Львовѣ, а выдѣлъ медичный въ Краковѣ. Въ роцѣ 1873, зложивши докторатъ, осѣвъ у Львовѣ, де вôдразу вызначивъ ся своими способностями яко лѣкарь. Крôмъ того вызначавъ ся небôщикъ своєю дѣяльностію яко польскій патріотъ и презесъ „Сокола“ и мавъ велику симпатію мѣжь львôвскими Поляками.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе: Зъ днемъ 1 н. ст. лютого 1893 увôйде въ житье додатокъ II. до тарифы важнои вôдъ дня 1 н. ст. сѣчня 1892. для прямого руху особового и пакункового мѣжь стаціями австр. зелѣзниць державныхъ зъ одного боку а стаціями угорскихъ зелѣзниць державныхъ зъ другого боку черезъ Лавочне, Лупкôвъ, Звардонь, и Ферінґъ, котрый крôмъ деякихъ змѣнъ и постановъ новыхъ цѣнъ ѣзды білетôвъ войсковыхъ, мѣстить такожь прямі цѣны ѣзды поѣздами поспѣшными для особъ цивільныхъ зô стаціи Лавочне-Бескидъ до стацій угорскихъ.

— **На взорець заведеня п. Кнайпа** въ Верісгофенъ, заложивъ заведенье водолѣчниче пралатъ кс. Поцилковскій въ Лонцку коло Нового Санча. Способъ лѣченя недужихъ студіювавъ кс. Поцилковскій въ Верісгофенъ Въ єго заведеню перебуває теперь около 400 особъ, котрі — якъ пишуть польскі часописи — дуже вдоволені зъ лѣченя и поведеня кс. Поцилковского.

— **Пошести.** Зъ Золочева доносять, що въ мѣстѣ, на передмѣстяхъ и въ граничачихъ зъ мѣстомъ селахъ ширить ся въ страшный способъ вôспа, тифъ и шкарлятина, забираючи богато жертвъ, особливо мѣжь дѣтворою, що ходить до мѣскихъ шкôлъ и розносить заразу.

— **Незвычайный фактъ.** Въ львôвскôмъ шпитали для положниць лѣчено въ 1892 роцѣ 1094 недужихъ женщинъ, зъ котрыхъ 1023 перебуло полôгъ. Въ тôмъ часѣ довершено 86 важнѣйшихъ операцій, мѣжь котрыми два т. зв. „цѣсарскі рѣзаня“ зъ успѣшнымъ результатомъ для матерей и дѣтей. Мимо того не лучивъ ся въ тôмъ шпитали за цѣлый рôкъ анѣ одинъ выпадокъ смерти. Шпиталь сей знаменито веденый д-ромъ Чижевичемъ выказувавъ вже вôдъ довшихъ лѣтъ постôйно меншаючу смертнôсть, бо коли въ 1880 роцѣ умирало тамъ 3·6% недужихъ, то процентъ сей меншавъ заєдно и въ роцѣ 1889 число помершихъ выносило лише 1·8% недужихъ. Рôкъ 1892 треба уважати за найщасливѣйшій. — Въ признаню сеи успѣшнои дѣяльности высказавъ выдѣлъ краєвый д-рови Чижевичеви признанье, а ординуючихъ лѣкарѣвъ и прислугу шпитальну надѣливъ ремунераціями.

— **Средство противъ діфтеріи.** Münchener Allgem. Ztg. доносить: „Въ широкихъ кругахъ звѣстно, що одна тутешна вдова по антикари має певне тайне средство противъ діфтеріи, такъ що сю женщину просять дуже часто за умѣреною заплатою о помôчь. Зъ часомъ почали тою справою интересуватись также особы найвысшихъ кругôвъ и розважувано вже пытанье чи не було бы добре въ интересѣ людскости вôдкупити вôдъ вдовы средствами державными згаданый тайный лѣкъ. Остаточно порѣшено дати єй 100.000 марокъ. Тымчасомъ одинъ лѣкарь монахійскій, д-ръ Кріхе, вôдкривъ случайно складовй части лѣку. Припадкомъ одержавъ вôнъ решту оставшого въ одній флящинѣ лѣкарства и розôбравши єго хемічно увидѣвъ, що сей тайный лѣкъ складає ся зъ кôлькохъ ростинъ лѣчничихъ, звѣстнихъ вже въ середныхъ вѣкахъ зъ своихъ лѣчничихъ власностей въ недугахъ горла. Лѣкъ приладженый зъ тыхъ складовыхъ частей помагає на діфтерію, але не може охоронити недужого передъ закаженьемъ крови, яке такъ часто при діфтеріи выступає. Такожь мусить ся єго все свѣжо приладити бо вже по однôмъ дни тратить свою лѣчничу силу. Д-ръ Кріхе надѣє ся, що удасть ся єму се средство улѣпшити.

— **Самоубійство банкира.** У Вѣдни застрѣливъ ся банкиръ Германъ Горвіцъ. Причиною самоубійства бувъ розстрôй нервовый. Горвіцъ бувъ родомъ зъ Гамбурґа и продававъ давнѣйше чоботы. Рôзными фінансовыми операціями зыскавъ вôнъ значне майно, але передъ двома лѣтами стративъ на італіяньскихъ паперахъ міліонъ зр и бувъ примушеный оголосити ліквідацію фірмы. Хочь Горвіцови лишило ся ще пôвтора міліона зр. то все-жь таки въ наслѣдокъ страты міліона дôставъ вôнъ роздразненье, котре выкликало самоубійство. Єще въ день самоубійства пополудни прийшовъ до свого бюра и написавъ до приятеля свого лѣкаря Бетельгайма, що вôдбирає собѣ житье. Зъ тымъ листомъ пôславъ вôнъ свого старого директора бюра Гольста. Бетельгаймъ, одержавши листъ, поспѣшивъ заразъ до Горвіца, але найшовъ єго вже конаючимъ. Куля зъ револьвера перебила правый високъ и выйшла лѣвымъ. Горвіцъ лишивъ жену и четверо дѣтей. Бувъ вôнъ звѣстный тымъ, що займавъ ся штукою а передъ трема лѣтами мавъ выдати безименно повѣсть „Леонія“ зъ банкирского житя. Въ тôй повѣсти голоснôй у Вѣдни, представивъ вôнъ самъ себе.

— **Конкурсы на взоры краєвй.** Львôвскій музей промысловый розписавъ на сей рôкъ конкурсъ, котрый обôймає: проєкты внутрѣшного устроєня ѣдальнѣ для ужитку родины середно заможнои. Проєкты маютъ представляти: 1) Рисунки цѣлости внутрѣшного устроєня ѣдальнѣ, выготовленй въ перспективѣ, або ортоґональныхъ проекціяхъ, 2) рисунки поодинокихъ предметôвъ, становлячихъ цѣлôсть устроєня внутрѣшного ѣдальнѣ, пôсля скалѣ 1 : 10 найменше въ трехъ проєкціяхъ ортоґональныхъ. Речинець до надсыланя працъ конкурсовыхъ установлено на 31 н. ст. мая с. р. Нагородъ вызначено 5 а именно по: 300 зр., 250 зр., 200 зр., 150 и 100 зр. Нагородженй проєкты стаютъ власностію музея, а такожь застерѣгає собѣ музей право першеньства при купнѣ нагородженыхъ проєктôвъ. — Розписуючи сей конкурсъ пôдносить музей промысловый, що головною задачею єго єсть вытворити при помочи конкурсôвъ обильну скôлькôсть взорôвъ опертыхъ на краєвыхъ мотивахъ для нашихъ рукодѣльникôвъ. Длятого звертає ся въ конкурсѣ увагу конкуруючихъ на архитектоничнй и декораційнй прикметы нашихъ старыхъ святинь, замкôвъ, палатъ, домôвъ и хатъ селяньскихъ въ ихъ внутрѣшнôмъ устроєню, дальше на тканины и гафты церковнй, свѣтскй и народнй, а вкôнци на зборы и бібліотеки краєвыхъ музеѣвъ. — Вôдповѣдно до того того повиннй конкуруючй опирати свои выробы лише на мотивахъ краєвыхъ, подаючи при надсыланыхъ проєктахъ и близшй поясненя, зъ якого жерела т. є. зъ якихъ выробôвъ народныхъ чи зъ памятникôвъ историчныхъ взято дотычнй мотивы. При тôмъ треба також и на те зважати, щобы проєктованй працѣ не були невôльничимъ наслѣдованьемъ, або простою копією, але свобôднымъ примѣненьемъ и самостôйнымъ розвиненьемъ даныхъ мотивôвъ. Въ розписанôмъ конкурсѣ можуть убѣгати ся лише Галичане, безъ огляду на ихъ становище и званье.

— **Судья слѣдчій.** Зъ нагоды справы панамскои ведуть ся въ прасѣ французскôй діскусіи про власть судьѣ слѣдчого. Мѣжь иншими оповѣдає Intransigeant таку исторію: За часôвъ цѣсарства вôзвавъ разъ судья слѣдчій редактора Figar-а Вільмезанта на свѣдка въ справѣ якогось поєдинку. Коли єму судья казавъ за довго ждати въ передній комнатѣ, обернувъ ся Вільмезанъ до двôрника и сказавъ: „Прошу тебе, иди до пана судьѣ и скажи, що єсли мене за пять мінутъ не переслухає, то я верну до редакціи, де маю важнѣйшу роботу, якъ выстоювати пôдъ чиимись дверми.“ — Судья, котрый се учувъ, выбѣгъ до передноі комнаты и крикнувъ: „Мôй пане, вы лишитесь тутъ доси, доки менѣ подобає ся. Вы видко не знаєте ще власти судьѣ слѣдчого. Вы очевидно не знаєте, що коли бы я завтра вôзвавъ князя Наполеона передъ себе, а вôнъ на вôзванье не явивъ ся, я мавъ бы право казати єго привести сюды двома жандармами.“ — Вільмезанъ вôдповѣвъ: „А однако, коли-бъ такъ я бувъ у вашôй шкôрѣ, то не казавъ бы арештувати князя Наполеона. Вôнъ же жь, на выпадокъ смерти цѣсарского князя, може засѣсти на престолѣ, не говорячи вже про се, що вôчъ сенаторъ, ґенералъ дівізіи и ґенеральный ґубернаторъ Альжіру.“ — „Але-жь вы мене хиба не порозумѣли! — вôдповѣвъ живо судья. — Я говоривъ лише, що коли бы хотѣвъ, то мôгъ бы...“ — „Робѣть якъ знаєте — каже на се Вільмезанъ зъ новагою — але князя Наполеона казати арештувати, то трохи за велике різіко!“ — „Але-жь я анѣ на хвилю не мавъ того намѣру...“ — „И колу-бъ такъ цѣсарь довѣдавъ ся, що вы го найблизшого свояка хочете двома жандармами спровадити!...“ — „Але-жь нѣ, нѣ, нѣ!“ — крикнувъ перепудженый судья. — „Що до мене, — говоривъ дальше цѣлкомъ спокôйно Вільмезанъ — то я не залишу повѣдомити читателѣвъ Figar-а о тôмъ, що я вôдъ васъ чувъ; дамъ статьѣ заголовокъ: „Увязненье, грозяче князю Наполеонови.“ — До крихты наполоханый судья майже насильно завѣвъ Вільмезанта до своеи приватноі комнаты, переслухавъ єго чимъ скорше, вôдпровадивъ до дверей и середъ низкихъ поклонôвъ просивъ єго майже зô сльозами, щобы не писавъ нѣчого въ Figar-ѣ про ихъ розмову.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 2 лютого. Правительство предложить вже сими днями парляментови до ухвалы договôръ торговельный зô Сербією.

Берлинъ 2 лютого. Розôйшлась поголоска, повторена ґазетами въ надзвычайныхъ додаткахъ, мовь бы выконано на царя атентатъ и бомба мала зранити царя. — На се наспѣла вѣсть для здементованя зъ Петербурга, що царь бувъ на бали и розмовлявъ зъ кôлькома особами. — Секретарь двору Маршаль заявивъ амбасадорови Шуваловови жаль, що нѣмецкі ґазеты розпустили таку вѣсть.

Римъ 2 лютого. Ґенеральный прокураторъ зажадавъ вôдъ парляменту выдачѣ пос. Децербіого, бо сей посолъ мавъ участь въ обманьствахъ банку римского.

Лондонъ 2 лютого. При розправахъ надъ адресою до престола заявивъ льордъ Сельсбері, що похваляє заграничну політику теперѣшного кабінету.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Ю. Лев. въ Бел. Зôстало на лютый 50 кр. „Душпастырь“ выходить. — **Вп. В. П. въ Сад.** Прийде намъ за „Дѣло“ 1892 и анонсъ ще по 50 кр. — **Вп. Н. Кум. въ Нѣм.** Вписано за 1892 рôкъ 3 зр. а на сѣчень с. р. 1·50 зр. — **Вп. В. Чер. въ Сѣл.** Записано за IV. кв. 1892. — **Вп. В. Луш. въ Кос.** Зôстало на липень с. р. 1 зр. — **Вп. Д. Дія. въ Кри.** Заплачено до кôнця сѣчня с. р. — **Вп. А. Б-скій въ Кл.** Въ звѣстнôй справѣ просимо потрудитись до нашои редакціи.

ПОДЯКА.

Пôдписаный складяє подяку Впов. Пану д-ру Добиньскому и Єго Вп. женѣ Станиславѣ за уратованье житя моѣй доньцѣ Зеновіи. По двомѣсячнôмъ совѣстнôмъ лѣченю Вашôмъ безнадѣйно хора наша донька стала цѣлкомъ здоровою. Дякую також всѣмъ Вп. другамъ за сочувство, раду и розраду въ моѣмъ великôмъ смутку.

Ив Дубракъ, зъ Увся.

Надѳслане.

ЗМѢНА ФІРМЫ.

Звѣстну загально фабрику капелюхѳвъ пѳдъ фірмою **Антѳнъ Кожелюжекъ** у Львовѣ Ринокъ ч. 29, котру я по бл. п. моѣмъ мужи вела, перенявъ теперь мѳй другій мужь **Антѳнъ Кафка**, пѳдъ котрого именемъ ся фабрика буде дальше вестись. Поручаю ся и дальше ласкавымъ взглядамъ Вп. Публики

зъ поважаньемъ

МАРІЯ І° КОЖЕЛЮЖЕКЪ ІІ° КАФКА
АНТѲНЪ КАФКА. 4541

Средства десінфекційнѣ, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хлѣорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ. 4379

Найдешевше жерело предметѳвъ оптичныхъ у Львовѣ

пѳдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайни. и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарації найдешевше и найскорше. 4185

Замовлеия въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пѳдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записѳвъ довгу державного, акцій и облігацій першеньства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акція зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ-Пятицеркви, Семигородскои, Лупкѳвскои, угор.-захѳднои, Пріорітеты зелѣзниць: пѳвнѳчно-всхѳднои та захѳднои I и II емісіи, — вѳдтакъ паперы опроцентованѣ въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пѳвнѳчно-всхѳднои, 6% угор. пріорітеты зел. пѳвн.-всхѳднои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дѳмъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи пѳсля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

Рухъ поѣздѳвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	вот. пѳспѣшный	вот. пѳспѣшный	вот. ѳсѳбовый	вот. ѳсѳбовый	вот. ѳсѳбовый	вот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Крыницѣ via Тарнѳвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пѳдволочискъ и Бродѳвъ (на дворецъ голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пѳдволочискъ и Бродѳвъ (на дворецъ Пѳдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радѳвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурескои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вѳдходять зѳ Львова.	вот. пѳспѣшный	вот. пѳспѣшный	вот. ѳсѳбовый	вот. ѳсѳбовый	вот. ѳсѳбовый	вот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Крыницѣ via Тарнѳвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пѳдволочискъ и Бродѳвъ (зъ голов. двѳрца)	258	—	941	1026	—	—
„ Пѳдволочискъ и Бродѳвъ (зъ Пѳдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурескои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радѳвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пѳсля годинника львѳвского. Числа пѳдчеркненій означають пору 2238 нѳчну вѳдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дѳстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Предприемство высылкове

(Versandt-Geschäft)

У ВѢДАНІИ

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКІЙ

Вѣдень I., Giselastrasse Nr. I.

поручае и доставляе всякій артикулы, входячій въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовій господарскій, рѳльничій, броварняній, горальняній и промысловій. **Приборы церковній. Плахты** непромакаючій до прикрываня збѳжа, машинъ рѳльничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадае высылае вѳдворотною почтою або зелѣзницею за послѣплатою а числить цѣну фабричну.

Информацій и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляе радо и вѳдворотно. Прошу зажадати цѣникъ илюстрованый, а высылаесь даромъ и оплатно. Замовленя приймаесь такожъ и по руски. 4330 (50—?)

Глядає ся

учителя домового до ученика зъ I-ои ґім. клясы. Зголошеня приймае о. Евг. Гузаръ, ул. Длуґоша 17. 4540 5—5

Нови уніформы

для урядникѳвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнѳй вѳдъ многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленій,

Рѳвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформѳвъ для урядникѳвъ державныхъ и предкладаю мѳй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3

Через Адміністрацію Дѣла

можна замовити за **знижену цѣну** отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позанкъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!

„Нова правопись руска“,

брошурка зъ котрою кождый повиненъ обзнатись зъ оглядуна маючу завестись зъ новымъ рокомъ шкѳльнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дѳстати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Начинье столове свѣтовои славы.

Маю честь донести Всечестному Духовенъству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанѳй П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 вѳдкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францісканскѳй* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца пѳдъ моею фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товарѳвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестѳвъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помѳчнымъ и дасть менѣ можнѳсть правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ, найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякій жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 22—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовѳй цѣнѣ фабричнѳй. Теперь нотуе фабрика Іа по 76, Па по 70 зр. за 100 кільоґр. loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 29 кр. за кільоґрамъ, окрѳмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вѳдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

Ново отворены

СКЛАДЪ

матеріялѳвъ аптичныхъ

ЛЄШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

поручае по найдешевшихъ цѣнахъ материялы аптичнѣ. средства скрѣпляючій, Cognac, маляґу, вина лѣчничій, средства універсальнѣ, артикулы ґумовій, хірурґічнѣ и автосептичнѣ, перфумерію французку и англійску. — Замовленя зъ провінціи полагоджую вѳдворотно.

Дуже дешево. 4517 11—12

ЛЯРНЯ ДЗВОНѲВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнѳсть по старѳй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Ліяоню дзвонѳвъ“** въ Калуши, ѳдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тѳмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовій дзвоны,** выконую скоро замовленя и приймаю старій або ушкоджены дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшѳй спѳльнѳй а теперь моѣй власнѳй **ліярни дзвонѳвъ** прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокій новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалѳсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонѳвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 24—24 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннѳмъ найточнѣйшѳмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць держ. ныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вѳдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылъосованій а вже платій мѣсцевій паперы цѣнній, такожъ запавшій купоны за готѳвку, безъ нѣякого вѳдчисленя а замѣсцеви лишь за вѳдчисленьемъ справдешныхъ коштѳвъ.

До ефектѳвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштѳвъ, котрій самъ поносить

АНТѲНЪ КАФКА

передъ тымъ

АНТѲНЪ КОЖЕЛЮЖЕКЪ

Львѳвъ Ринокъ ч. 29

поручае на теперѣшный сезонъ найновѣйшій капелюхи повстяній твердій и мягкій, въ наймодньйшихъ фасонахъ власного выробу.

Тримае на складѣ великій припасъ капелюхѳвъ и циліндрѳвъ **ГАБІҐА** та поручае великій выбѳръ **шапокляківъ.**

Приймае ціліндры и капелюхи до вѳдновы, закрашеня и прасованя.

Цѣники на жаданье высылае ся оплатно. 4541 1—1

(Львѳвъ, Импресса.)

О половину знижены цѣны

для передплатникѳвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькѳвщины“

на давнѣйшій томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т. I—XX. еключно, чи хто купуе разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адмінистрациі Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томѳвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сгорѳнъ 1—78. **Цѣна 20 кр** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дѳстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропиґійскѳй.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВѢ

засноване на пѳдставѣ концесія Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,

розлочало свою дѣяльнѳсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ“, опертый на засадѣ взаимности своихъ членѳвъ, обезпечае всяке майно движиме и недвижиме противъ шкѳдъ огневыхъ пѳдъ найприступнѣйшими условіями и почисліе можливо найнизшій преміи.

Всякій шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можнѳсть обезпечувати якъ найбѳльшій сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „Днѣстеръ“ принимае обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякій поясненя подають Аґенты, установленѣ у всѣхъ мѣстахъ и бѳльшихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѳдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 17. Львôвъ, Пятниця 22 сѣчня (3 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про гостину угорского президента міністрôвъ, д-ра Векерля у Вѣдни, довѣдуємось зъ вѣденьскихъ газетъ ось що: Д-ръ Векерле вôдбувъ въ середу конференціи зъ міністрами гр. Кальнокимъ, гр. Таффимъ, марк. Бакегемомъ и д-ромъ Штайнбахомъ. Предметомъ конференціи були въ першôй лініи економічнѝ справы, а мѣжь ними договоръ торговельный зъ Сербіею, котрый вже дня 3 або 4 лютого буде предложеный обомъ парляментамъ до конституційного полагодженя. Рôвночасно и програма парляментарної роботы була предметомъ обговореня. Згоджено ся на се, щобы делеґаціи зôбрали ся ще на веснѣ по можности пôдъ конець мая. Д-ръ Векерле бувъ вôдзначеный вôдъ цѣсаря надзвычайно довгою и впадаючою въ очи розмовою въ часѣ серкля, якій наступивъ по пирѣ данôмъ въ честь обохъ новыхъ кардиналôвъ. Вчера, въ четверъ, мавъ принятн цѣсарь угорского президента міністрôвъ на окремôй авдієнціи. Рôвно-жь и міністеръ гонведôвъ бар. Феєрварій прибувъ до Вѣдня.

Ческе намѣстництво а святкованье памяти Гуса. Євангелицка ресурса въ Празѣ подала до намѣстництва просьбу о змѣну статутôвъ, именно въ тôмъ напрямѣ, щобы додано одинъ параґрафъ, въ котрôмъ була бы зазначена цѣль товариства, що товариство маѥ разъ въ роцѣ святкувати память Ивана Гуса въ Чехіи. Намѣстництво вôдмовило свого затвердженя тôй змѣнѣ статутôвъ, мотивуючи, що того рода дѣяльнôсть товариства розширилась бы на цѣлый край Чехію, котрого населенье у великôй части не приналежитъ до євангелицкого вѣроисповѣданя, тожь така дѣяльнôсть товариства могла бы нарушити релігійный миръ въ краю и супокôй вѣроисповѣдникôвъ иншихъ релігій, а тымъ самымъ можна уважати сю дѣяльнôсть за небезпечну державѣ.

——

Князь Фердинандъ болгарскій, выбираючись въ сваты до Монахіюмъ, зачавъ свою подорожь не пôдъ конче добрыми выглядами, бо саме передъ выѣздомъ мавъ дôстати вôдъ болгарского ексарха письмо такого змѣсту: Ексархъ заявивъ князеви, що все болгарске духовеньство мусить бути противне змѣнѣ 28-ого артикулу болгарскои конституціи. Болгарска церковь стоитъ завсѣгды въ борбѣ противъ римскои церкви и ѥи пропаґанды на Всходѣ. Если-жь бы династія на княжôмъ престолѣ була католицка, тогдѣ втратила бы національна церковь болґарска свою природну пôдпору: свого князя, а въ своѣй природнôй борбѣ зъ папствомъ була бы ся церковь примушена нарушити релігійнѝ чувства свого князя, а се выйшло бы на шкоду и краю и князя. Змѣну арт. 38-ого осуджаѥ весь нарôдъ однодушно, а ѥсли князь хоче про се пересвѣдчити ся, най лишь постараѥ ся о вповнѣ свобôдни выборы до великого собранія. Тожь князь повиненъ опертись змѣнѣ арт. 38-ого якъ для свого такъ и цѣлого краю добра.

——

Престольна промова королевои, котрою отворено вô второкъ англійскій парляментъ, такого змѣсту: „Мои вôдносины до всѣхъ заграничныхъ державъ суть и на дальше приязнѝ та мирнѝ. Вôдъ всѣхъ державъ маємо заявленя, въ котрыхъ говорить ся про удержанье европейского мира. Що-до маючого наступити уступленя всходно-британьского товариства зъ Уґанды я уважала вôдповѣднымъ, выслати тамъ досвѣдного и зручного комісаря, щобы розслѣдивъ справы на мѣсци и здавъ зъ того справу мому правительству. Що-до найновѣйшихъ подѣй въ Єгиптѣ я рѣшила незначно побôльшити тамъ стаціоноване войско англійске. Се зарядженье не означаѥ нѣякои змѣны въ політицѣ, анѣ нѣякои модіфікаціи тыхъ ґарантій, якѝ моѥ правительство заявляло вôдъ часу до часу що-до окупаціи Єгипту. Кедивъ обѣцявъ менѣ, и я вповнѣ тымъ вдоволена, заховати и на будуче давный станъ та радитись мого правительства въ політичныхъ справахъ. Рôвно-жь вôнъ заявивъ своѥ бажанье сердечного поступованя спôльного зъ моимъ правительствомъ.“ Вôдтакъ высказуєсь жаль, що въ деякихъ сторонахъ краю настала нужда мѣжь селяньствомъ, але ѥсть надѣя, що сей станъ перемине. Выимковѝ законы въ Ирляндіи будуть знесенѝ. Станъ въ Ирляндіи значно поправивъ ся такожь що-до злочинствъ аґрарныхъ. Вскорѣ предложить ся проѥктъ змѣны постановъ для Ирляндіи. Тѝ змѣны мають цѣль, вдоволити ирляндске населенье а британьскому парляментови принести пôльгу, рôвно-жь причинити ся до дальшого забезпеченя силы и одноцѣльности державы. Вôдтакъ прийдуть проѥкты законôвъ: що-до змѣны цензуса выборчого, що-до скороченя законодатної періоды, що-до заведеня системы выборчои, пôсля котрои кождый выборець мавъ бы лишь одинъ голосъ; опôсля предложать ся рôзнѝ білѣ що-до вôдносинъ роббтничихъ, одвѣчальности роботодавцѣвъ, часу працѣ для роббтникôвъ зелѣзничихъ, а вкôнци всѣлякѝ реформы що-до льокальної адміністраціи.“ Промова престольна розрôзняѥ чотири катеґорія предложень, а то гомеруль, політичнѝ реформы, соціяльнѝ квестіи роббтничѝ а вкôнци льокальнѝ и муніціпальнѝ реформы. Чи такій порядокъ подобаѥ ся поодинокимъ ґрупамъ партіи Ґладстона, можна дуже сумнѣвати ся.

Справы парляментарнѝ.

Въ комісіи буджетовôй прийшла пôдъ нараду позиція: „безпосередній податки“.

Пос. д-ръ Кайцль жалувавъ ся, що оплаты за екзекуцію и упôмненье при безпосередныхъ податкахъ за острѝ и за великій, та що ихъ стягаѥ ся безмилосердно. Говорено, що въ р. 1892 будуть деякѝ полекшѣ, але населенье не знаѥ доси, якого рода тѝ заповѣдженѝ полекшѣ. Вôдтакъ промовлявъ д-ръ Кайцль, щобы вже разъ залишити застарѣлѝ нормы що-до екзекуціи податкôвъ та не ждати ажь на реформу податкову. — Пос. Лупулъ выказувавъ, зъ якою строгостію стяґають податки въ Буковинѣ; рôвно-жь годилось бы вôдложити стяганье податкôвъ вôдъ селянъ на осѣнь. — Пос. Герольдъ вказавъ на незаконне поведенье скарбовыхъ властей супротивъ промысловцѣвъ. Єсли не можна въ якôй околици вымѣрити податокъ для промысловця пôсля найвысшои катеґоріи, тогдѣ власти выдумують якусь посередну катеґорію, замѣсть щобы вымѣрити податокъ пôсля низшои катеґоріи. Правительство повинно поучити уряды податковѝ, що таке поведенье противзаконне. — Пос. Рутовскій замѣтивъ, що всякій змаганя краю и державы для пôднесеня промыслу домашного суть безуспѣшнѝ за-для фіскалізму, зъ якимъ интерпретуе ся законы а навѣть прямо противорѣчить ся интенціямъ закона. Треба або поученя властей або выдати вôдповѣднѝ законы. — Пос. Менґеръ зазначивъ, що правительство повинно пôдпомагати промыслъ домашный не лишь въ Галичинѣ але такожь въ Чехіи, Моравѣ, Шлеску и Долѣшнôй Австріи, именно пôдпирати стовариша дрôбныхъ промысловцѣвъ. Вôдтакъ пригадавъ своѥ давнѣйше внесенье, щобы щадничѝ касы почтовѝ могли посередничити въ плаченю податкôвъ. — Пос. Романчукъ жалувавъ ся на великѝ тагары податковѝ и безмилосердне стяганье податкôвъ въ Галичинѣ; се одна зъ головныхъ причинъ громаднои еміґраціи галицкихъ селянъ зъ краю.

На тѝ жалобы послôвъ вôдповѣвъ шефъ секційный д-ръ Бемъ-Баверкъ такъ: Въ Чехіи признано многѝ полекшѣ при екзекуціи податкôвъ. Загальна сума, яку міністерство скарбу признало що-до полекшей податковыхъ въ цѣлôй державѣ, выносила въ 1890 роцѣ 654.360 зр а въ 1891 р. 754.838 зр. Належитости екзекуційнѝ збôльшили ся, але се походить вôдъ того, що заведено зачисленя брутто замѣсть зачислень нетто. Въ инструкціи для екзекуторôвъ податковыхъ строго наказано вылучати зъ-пôдъ екзекуціи тѝ предметы, котрѝ пôсля закона не пôдпадають пôдъ екзекуцію. Полекшѝ екзекуційнѝ выходять передо всѣмъ въ хосенъ дрôбныхъ и сѣльскихъ податниковъ. Ліцитація зафантованыхъ предметôвъ лучаѥ ся дуже рѣдко Що-до промыслу домашного, то міністерство скарбу рôвно-жь тои гадки, що годить ся ѥго пôдпирати, але истнуючѝ законы стоять на перешкодѣ неодному намѣрови правительства. Рôвно-жь розважаѥ міністерство гадку, чи бы щадничихъ касъ почтовыхъ не можна ужити при плаченю податкôвъ, але досвѣды зробленѝ зъ переказами почтовыми въ плаченю податкôвъ выпали не конче добре.

По тôмъ принято всѣ прелімінованѝ цифры въ тôй позиціи буджетовôй.

Зачалась діскусія надъ „центральнымъ зарядомъ міністерства скарбу“. — Пос. Гальвіхъ поставивъ внесенье, щобы пôдпирати промыслъ ткацкій, именно збôльшити ужитокъ полотна у войску. Рôвно-жь треба побôльшити выдатокъ на пôдпиранье дрôбного промыслу зъ 10.000 на 20.000 зр. — Пос. Сталіцъ жалувавъ ся, що Трієстъ що-разъ бôльше упадаѥ, а правительство не думаѥ про нѣяку зараду. — Міністеръ Бакегемъ запевнивъ, що вже придумано щось для Трієсту и вôнъ се небавомъ оповѣстить.

На тôмъ перервано дальшѝ нарады.

——

Въ колѣ польскôмъ вела ся діскусія, яке становище маѥ оно заняти супротивъ внесеня пос. Пернерсторфера що-до точного означеня закономъ постановъ §. 2-ого о стованіенях. Вчерашна діскусія була продовженьемъ давнѣйшои, въ часѣ котрои выступили деякѝ члены кола польского остро противъ сего внесеня. На вчерашнôмъ засѣданю промавляли за внесеньемъ послы: Щепановскій, Рутовскій, Левицкій и Соколовскій, а при голосованю показала ся бôльшôсть за ихъ выводами, бо 16 голосôвъ противъ 12. Побѣда не конче свѣтла, бо не було комплету членôвъ кола и хто знаѥ, чи не прийде до реактивованя сеи ухвалы, а тогдѣ мабуть покаже ся бôльшôсть противъ внесеня Пернерсторфера.

——

Въ комісіи зелѣзничôй вела ся діскусія надъ правительственнымъ проѥктомъ будовы новыхъ зелѣзниць льокальныхъ. Лѣвиця завистнымъ окомъ глядить на сей проѥктъ, котрымъ правительство дозволяѥ и даѥ пôдмогу на будову подôльскихъ зелѣзниць льокальныхъ, тожь и ставляѥ вôдъ себе домаганье, щобы правительство прирекло выготовити плянъ, пôсля котрого буде забиратись по черзѣ до будовы ще много иншихъ зелѣзниць, именно въ Долѣшнôй Австріи, Моравѣ, Чехіи и альпейскихъ краяхъ. Того рода заявленье зложивъ пос. д-ръ Руссъ, именемъ клюбу сполученои лѣвицѣ. Рôвножь и молодо-Чехи выступили зъ проѥктами будовы многихъ зелѣзниць въ Чехіи. Міністеръ Бакегемъ давъ выминаючу вôдповѣдь, заповѣдаючи, що правительство предложить проѥкты будовы деякихъ зелѣзниць, о котрѝ допоминали ся бесѣдники.

До нѣякои ухвалы не прийшло, бо перервано нарады комісіи.

——

Внесенье пос. Романчука, яке буде поставлене на нинѣшнôмъ засѣданю, домаґаѥ ся побôльшеня числа послôвъ до рады державнои зъ громадъ сѣльскихъ въ Галичинѣ о 10. Замѣсть дотеперѣшныхъ 28 послôвъ выбирано бы 38, а именно припало бы бôльше о 7 послôвъ на всхôдну Галичину а о 3 послôвъ на захôдну. Пôсля сего внесеня змѣнилась бы пропорція мѣжь числомъ населеня а выбираными послами въ сей спосôбъ, що на 105.000 душь населеня въ Галичинѣ припадавъ бы одинъ посолъ.

Голосы дневникôвъ о послѣднôй бесѣдѣ пос. Пôдляшецкого въ радѣ державнôй.

Польскѝ дневники приняли послѣдну промову посла Пôдляшецкого зовсѣмъ симпатично, бо й справдѣ въ другôй політичнôй части, вмѣстила она въ собѣ выводы для Полякôвъ користнѝ.

Gazeta Narodowa [въ н-рѣ 27 зъ 1 н. ст. лютого] пише: „Сама вже коротка телеґрафічна згадка про бесѣду посла Пôдляшецкого на засѣданю палаты послôвъ зъ дня 26 сѣчня звернула увагу въ краю. Зъ устъ члена клюбу руского озвавъ ся якійсь тонъ, приязный для Полякôвъ, для ихъ становища політичного. П. Пôдляшецкій — совѣтникъ суду — звернувъ ся зъ многими докорами противъ правительства, але вôнъ посѣдаѥ той рѣдкій цѣнный даръ, що потрафить высказати все, що чуе, а однакъ не роздразнить противника.“ По тыхъ словахъ Gazeta Narodowa наводить політичный уступъ бесѣды п. Пôдляшецкого — и называѥ ѥи „на кождый спосôбъ цѣкавою и даючою богато до думаня“.

Найширше и найяснѣйше высказалась о бесѣдѣ п. Пôдляшецкого *Nowa Reforma* [въ н-рѣ 26 зъ 1 н. ст. лютого] въ статьѣ вступнôй. Она пише:

„Правду сказати, мы не надѣяли ся почути зô стороны Русинôвъ голосу въ такъ поєднуючôмъ здоровôмъ тонѣ, якъ була мова посла Пôдляшецкого. Вправдѣ не допускали мы, абы вôдносины, якѝ вытворили ся въ остатныхъ часахъ въ справѣ польско-рускôй захôдомъ, на жаль, самыхъ послôвъ и провôдникôвъ руского сторонництва народного, мали остатись тревало на будуще, але мы не думали, щобы змѣна наступила такъ скоро по знанôй промовѣ и пристрастныхъ противъ насъ выступахъ посла Романчука на загальнôмъ зборѣ „Народнои Рады“.

„Стало ся инакше, и добре, що такъ скоро наступивъ зворотъ въ поглядахъ и політицѣ представителѣвъ руского народу. Се мусить и повинно выйти на користь одныхъ и другихъ. Мы правдиво вдоволенѝ, що прецѣнь Русинамъ вôдкрыли ся очи: зъ кимъ властиво выпадаѥ а навѣть користнѣйше ѥсть поступати въ згодѣ, держатись за руки — пôдпирати спôльнѝ жаданя и супротивъ правительства стояти яко одно, яко сила одностайна и нероздѣльна. Анѣ Русины анѣ Поляки ласки правительственнои не потребують. Стоимо на засадѣ конституційныхъ основныхъ законôвъ, на нихъ опираємо жаданя и маємо до того право, бо они выразно застерѣгають кождому народови розвôй народный и зрôстъ. Тому-то справедливо пôднѣсъ п. Пôдляшецкій, що правительство нѣякои концесіи не може робити якôй-небудь народности, входячôй въ складъ монархіи, — правительство повинно выповняти то, що до него належить, а о концесіяхъ може єдино бути мова межи сторонництвами або народами, маючими спôльнѝ рахунки або справы.

„Другою дуже важною, а може найбôльше на сильне зазначенье заслугуючою справою, пôднесеною посломъ Пôдляшецкимъ въ палатѣ послôвъ, було признанье, що споры и непорозумѣня, якѝ истнують межи Поляками и Русинами, повинни полагоджуватись лише у себе, дома, въ соймѣ краєвôмъ. Того мы все домагали ся уперто при кождôй горячѣйшôй дискусіи и справѣ, яка була на порядку дневнôмъ въ краю. Доси надармо дожидали мы згоды на сю справу. Нинѣ, хвала Богу, ѥсть она: п. Пôдляшецкій навѣть зъ натискомъ пôднѣсъ, що интервенція парляменту въ справахъ польско-рускихъ ѥсть злишна. Глубоко въ памяти нотуємо слова рускаго посла, тымъ бôльше, що, якъ то вôнъ самъ справедливо признавъ, доси неодно справедливе жаданье Русинôвъ соймъ сповнивъ. А се повинно бути пôдставою до вѣры и довѣрія, що поволи можна допяти всего, все осягнути. Доброи волѣ Полякамъ доси не хибло; коли она обявить ся и зъ другои стороны, то скорше чи пôзнѣйше порозумѣнье настати мусить.

„Приймаємо такожь за добру монету заявленье п. Пôдляшецкого, трични повторене, що закиды, пôднешенѝ въ остатныхъ часахъ послами рускими [п. Романчукомъ — *Ред. „Дѣла“*], не вôдносили ся до Полякôвъ, але до правительства. Отже о то намъ головно ходило, абы не ідентифіковано насъ зъ правительствомъ. Що Русины мають закинути правительству, то належало выразно зазначити, що се вôдносить ся до правительства, а що не подобаєсь имъ въ вôдношеню зъ Поляками, то належало выткнути Полякамъ. [П. Романчукъ не инакше й выступавъ въ своихъ промовахъ. — *Ред. „Дѣла“*.]

„Справедливе ѥсть жаданье, поставлене п. Пôдляшецкимъ, щобы правительство не було парціяльне, а щобы стояло понадъ сторонництвами. Вымаганье то оправдане и дуже охотно ему приплескуємо. Правительство для насъ, а не мы для правительства, — о тôмъ треба тямити и пôсля того поступати. Народнôсть менша чи бôльша, сторонництво сильне чи слабе — кожде маѥ право до быту и розвитку, очевидно, доки не переступаѥ границь законôвъ основныхъ; всѣ вкупѣ творять державу и ѥго силу. Всѣ рôвнѝ передъ правомъ и законами, на всѣхъ однаковѝ тяготять обовязки супротивъ державы. Правительство повинно бути выразомъ усѣхъ, а не лишь деякихъ. На се годимось. Въ розвою народности спочиваѥ сила монархіи, о то повинна старатись власть центральна, а правительство дѣлаѥ не лишь на шкоду Русинôвъ взглядно Полякôвъ, але й на свою власну, ѥсли попихаѥ одну народнôсть противъ другои — якъ то справедливо зазначивъ п. Пôдляшецкій.

„Заявленье п. Пôдляшецкого приймаємо яко поглядъ послôвъ рускихъ въ радѣ державнôй, нотуємо яко выразъ и опінію клюбу руского, яко проґраму Русинôвъ на будучнôсть, поставлену и очеркнену досыть обширно и зрозумѣло въ палатѣ послôвъ при цѣлôмъ парляментѣ. Зворотъ той повиненъ и мусить мати додатнѝ наслѣдки и выдати здоровѝ овочѣ для добра и користи цѣлого краю, обохъ народностей замешкуючихъ Галичину, для розвою и зросту въ силу Русинôвъ и Полякôвъ, для „нашои и вашои“ лучшои будучности.“

„*Галичанинъ*“ заявляючи, що не хоче розбирати бесѣды п. Пôдляшецкого, видить въ нѣй лише „лицемѣріе и вѣроломство“. „У романчукистовъ — каже — нѣтъ откровенности, они лишъ лицемѣрятъ и въ своемъ лицемѣріи пополнили въ виду польского кола... вѣроломство. Романчукисты хотятъ играти роль великихъ политиковъ и трактовати своихъ противниковъ яко учащихся мальчиковъ...“ Але польске коло не дасть ся здурити и скаже „романчукистамъ“ даже: Marsch!

Справы краєвѝ.

[Субвенціи зъ фонду краєвого. — Вôдмова санкціи.]

Въ буджетѣ на рôкъ 1893 призначивъ соймъ, якъ що року, квоту 3000 зр. до розпорядимости выдѣлу краєвого на пôдмоги для молодежи, вôддаючои ся наукамъ и штукамъ. Зъ наведеної сумы ухваливъ выдѣлъ краєвый удѣлити одноразовѝ пôдмоги:

Константинови Лящкови, рѣзьбареви, ходячому до академіи въ Парижи 350 зр.; Александрови Скруткови, ученикови школы малярскои въ Монахіи 200 зр., Валеріи Подлѣвскôй, ученици малярства въ Парижи 250 зр.; Станиславови Савичевскому, маляреви въ Монахіи 200 зр.; Антонови Гужковскому, ученикови малярства у Вѣдни 200 зр.; Львови Вайнови на дальше образованье въ Монахіи 100 зр.; Жигмонтови Розвадовскому на дальшу науку въ малярствѣ 100 зр.; Иванови Трушеви, ученикови штукъ красныхъ въ Краковѣ 100 зр.; Иванови Ольпиньскому зô Львова на науку рисунковъ 100 зр.; Вячеславови Генпенови, ученикови штукъ красныхъ въ Краковѣ 100 зр.; Володиславови Скибиньскому на дальше образованье въ малярствѣ въ Монахіи 100 зр.; Саломеи Кришельницкôй у Львовѣ на дальше образованье въ спѣвѣ 250 зр.; Володиславѣ Домбровскôй у Львовѣ на дальше образованье въ спѣвѣ 250 зр.; Иренѣ Богусъ на даль-

ше образованье въ спѣвѣ 150 зр.; Гаврилови Гурскому у Львовѣ на дальше образованье въ спѣвѣ 100 зр.; Вандѣ Радкевичѣвнѣй на дальшу науку спѣву 100 зр.; Володиславови Ґенохови, ученикови консерваторіи въ Берлинѣ, на дальше образованье въ музицѣ 100 зр.; Мечиславѣ Бабецкѣй у Львовѣ на дальше образованье въ спѣвѣ 50 зр.; Октавіи Роѳкъ у Львовѣ на дальше образованье въ музицѣ 50 зр. и Вандѣ Завистовскѣй на дальше образованье въ музицѣ 50 зр.

Въ буджетѣ на рѣкъ 1893 призначивъ такожь соймъ до розпорядимости выдѣлу краєвого квоту 700 зр. на пѣдмоги для товариствъ академичныхъ.

Зъ тои сумы ухваливъ выдѣлъ краєвый удѣлити одноразовѣ субвенціи:

Комітетови будовы дому академічного въ Краковѣ 200 зр.; товариству „Братнои помочи“ університету львѣвского 100 зр.; рускому товариству академичному „Ватра“ у Львовѣ 100 зр.; „Читальни академичнѣй“ у Львовѣ 50 зр.; „Читальни академичнѣй“ въ Краковѣ 50 зр.

Въ буджетѣ на рѣкъ 1893 призначивъ вкѣнци соймъ до розпорядимости выдѣлу краєвого 1.100 зр. для товариствъ ремѣсничихъ у Львовѣ и на провінціи. Зъ тои сумы ухваливъ выдѣлъ краєвый удѣлити слѣдуючѣ одноразовѣ пѣдмоги:

Товариству „Скала“ у Львовѣ 200 зр., товариству „Ґвязда“ у Львовѣ 200 зр., дальше „Ґвяздѣ“ въ Краковѣ 200 зр., „Ґвяздѣ“ въ Тернополи 100 зр., „Ґвяздѣ“ въ Перемышли 100 зр., „Ґвяздѣ“ въ Станиславовѣ 100 зр., товариству рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ у Львовѣ 100 зр., товариству „Ґвязда“ въ Залѣщикахъ 100 зр., товариству жидѣвскихъ ремѣсникѣвъ „Ядъ Харузімъ“ у Львовѣ 100 зр.

Ухваленый на засѣданю соймовѣмъ зъ дня 14 н. ст. марта 1892 проѣктъ закона о побираню въ окрузѣ мѣста Кракова оплатъ вѣдъ публичныхъ представлень и видовищъ въ высотѣ 5 и 10 % вѣдъ доходу на користь мѣского театру краквѣвского не дѣставъ санкціи.

Проѣктъ такій уважае правительство неможливымъ въ виду пріпцпу рѣвности всѣхъ горожанъ державы передъ правомъ, и длятого не можна заробковому пѣдприемству громады, а такожь и пѣдприемству приватному надавати выимкового становища такого рода, щобы на користь згаданого пѣдприемства обтяжати оплатами иншій подѣбнѣ конкуруючѣ зъ нимъ пѣдприемства.

Выимкове зобовязанье въ дорозѣ законодатнѣй такихъ пѣдприемствъ заробковыхъ дѣпрестаціи въ користь якоись громады, можна бы, пѣсля гадки правительства, лише тогдѣ оправдати, єсли бы згаданѣ престаціи були призначенѣ на публичнѣ цѣли громады, обнятѣ ѳи власнымъ обсягомъ дѣланя. Отже побѣръ такихъ оплатъ мѣгъ бы бути дозволеный громадѣ мѣста Кракова лише въ користь мѣсцевого фонду убогихъ.

За-для тыхъ основныхъ перепонъ не одержавъ згаданый законъ санкціи.

Подѣбно стало ся такожь зъ проѣктомъ такого закона для мѣста Перемышля, де установленѣ оплаты були призначенѣ на вывѣнованье дому притулку працѣ.

НОВИНКИ.

— **Товариство читальнѣ „Просвѣты“ въ Микулинцяхъ** устроюе дня 5 н. ст. лютого 1893 вечеръ хорально-деклямаційный зъ танцями въ сали рады громадскои. Вступъ вѣдъ особы 1 зр., вѣдъ родины 2 зр. Початокъ о годинѣ 7-ѣй вечеромъ. Проґраму роздае ся при касѣ. Дохѣдъ сего вечерка призначеный въ користь касы задатковои и ощадности.

— **Стіпендію имени Николая Панковича** въ квотѣ 60 зр. рѣчно надавъ управляючій совѣтъ Народного Дому у Львовѣ на роки шкѣльнѣ 1892/3, 1893/4, и 1894/5 ученикови П. кл. ґімназіяльнои въ Станиславовѣ Ил. Цибикови, сынови бѣдного мѣщанина зъ Монастирискъ. Тую стіпендію основавъ бл. н. о. Николай Панковичь, игуменъ василіянського монастиря въ Лавровѣ.

— **Наукова роботня** выробѣвъ деревляныхъ въ Коломыи, основана выдѣломъ краевымъ и товариствомъ „Гуцульска Спѣлка“, маѳ мѣсце на чотирохъ хлощѣвъ до практики въ ремѣслахъ: столярскѣмъ, рѣзбарскѣмъ и токарскѣмъ. Хто мавъ бы способѣных до сеи роботнѣ хлощѣвъ, може удати ся письменно до кураторіи того заведеня, або до дирекціи „Гуцульскои Спѣлки“ въ Коломыи. Роботня вже отворена и есть въ нѣй 5 ученикѣвъ, а на 4 есть еще мѣсце.

— **Польска „жалоба народова“** дала зновъ привѣдъ до ексцесѣвъ. На день 1 н. ст. лютого заповѣдженый бувъ баль въ касинѣ мѣщаньскѣмъ у Львовѣ. Около пѣвночи зѣбралось бѣльше якъ 30 академикѣвъ-Полякѣвъ передъ касиномъ при улици Академичнѣй и сыпнули градомъ камѣня въ вѣкна того-жь будынку. Але въ сѣй хвили явилась поліція и увязнила ексцендентѣвъ. Кажуть, що увязненыхъ вѣдставила дирекція поліціи до карного суду мимо того, що о увѣльненье ихъ просила директора Кшачковского осѣбна депутація. — Въ справѣ ревізіи переведенои, якъ мы доносили, зъ нагоды ексцесѣвъ въ товариствѣ „Gwiazda“ подае черновецка Gazeta Polska такій близшій вѣсти: Минувшои пятницѣ о годинѣ 5-ѣй зъ рана зробила львѣвска поліція домашну ревізію у двохъ молодыхъ урядникѣвъ маґістрату пп. Боржемского и Ominовича, дальше у правника 18-лѣтного Ранпа и у техніка Щепаньского. Послѣдного навѣть арештовано, бо найдено у него письма и вѣдозвы, взываючѣ до обходу жалобы. Двохъ иншихъ студентѣвъ, котрѣ свого часу демонстрували на маскарадѣ Gwiazd-ы, засудила поліція кождого на 20 зр. кары, або 4 днѣ арешту.

— **Виновникъ крадежѣ на почтѣ въ Краковѣ** вже выпайшовъ ся єсть нимъ асистентъ почтовый и слухатель правъ Станиславъ Скомпскій. До сего кроку мала єго привести знакомѣсть зъ якоюсь женщиною сумнѣвнои вартости. Виновника арештовано и вѣддано до суду карного, де переводять зъ нимъ слѣдство Розправа вѣдбуде ся имовѣрно ще сеи каденціи суду присяжныхъ.

— **Задля заметей снѣговыхъ** здержано рухъ поѣздѣвъ зелѣзничихъ на шляхахъ Новый Санчь-Струже и Загѣрье-Мезе Лаборцъ

— **Пошести.** Въ Сколѣмъ при фабрицѣ на Демни и въ мѣсточку панує вже другій рѣкъ вѣспа мѣжь роботниками и жидами а сего року появивъ ся ще тифъ. Богато людей упало вже жертвою пошестей, а власти вѣдносять ся до того цѣлкомъ рѣвнодушно.

— **Два притиворѣчнѣ засуды.** Повѣтовый судъ въ Скалатѣ выдавъ послѣдными часами такѣ два засуды въ двохъ анальоґічныхъ справахъ: Дня 21 н. ст. жовтня 1892 вела ся баґательна справа межи жидомъ Шленґлемъ и властителемъ бѣльшои посѣлости Завадскимъ о корову Шленґля, котра була занята на двѣрскѣмъ пасовищи. Случайно скалѣчила ѳи въ оборѣ инша худобина. Судъ признавъ Завадского виннымъ и засудивъ єго на заплаченье 60 зр. въ користь Шленґля т. є. тѣлько, кѣлько вартувала корова. — Дня 24 н. ст. грудня 1892 р. рѣшавъ той самый судъ подѣбну баґательну справу мѣжь паробкомъ Петромъ Юрковскимъ и Иваномъ Гарбичемъ, господаремъ. Рѣчь пѣйшла о се, що безрога Юрковского вѣйшла на гумно Гарбича и зробила ѳму тамъ шкоду. Гарбичь затровивъ ѳи псами та оббивъ и покалѣчивъ ѳи, такъ що безрога здохла. Тенерь признавъ судъ Юрковского виннымъ и засудивъ єго на заплаченье Гарбичеви 2 зр. 15 кр.

— **Орґанізація польскихъ кольоній въ Америцѣ.** Якъ мы свого часу доносили, выславъ бувъ въ лѣтѣ с. р. кружокъ польскихъ послѣвъ соймовыхъ и до рады державнои д-ра Дуниковского, професора університету львѣвского до пѣвнѣчнои Америки, щобы розслѣдивъ вѣдносины тамошныхъ кольоній польскихъ, та старавъ ся перевести ихъ орґанізацію зъ пѣдмогою галицкихъ Полякѣвъ. Д-ръ Дуниковскій повернувъ вже зъ своеи подорожѣ а про наслѣдки ѳи подае выходяча въ Чікаґо Gazeta Katolicka такѣ вѣсти: „Дня 21 н ст. грудня 1892 вѣдбули ся у Львовѣ зборы послѣвъ до сойму и до рады державнои, зъ котрыхъ поручення розслѣджувавъ д-ръ Дуниковскій передъ кѣлькома мѣсяцями польскѣ вѣдносины въ Америцѣ. Передовсѣмъ уконституовавъ ся комітетъ, выбираючи постѣйнымъ презесомъ кн. Адама Сапѣгу, заступникомъ презеса ґр. Меч. Рея, а секретаремъ д-ра Дуниковского. Вѣдтакъ выслухано зъ великимъ занатьемъ справоздання д-ра Дуниковского зъ єго подорожѣ, а вкѣнци приступлено до діскусіи надъ внесенями делеґата. — Хочь остаточне рѣшенье въ тѣй справѣ западе ажь пѣдчасъ сесіи галицкого сойму и хочь розбираній справы не подають ся ще до публичного обговореня, то прецѣ можемо подати деякѣ подробицѣ зъ тыхъ такъ дуже насъ дотыкаючихъ справъ. — 1. Вже въ найблизшѣмъ часѣ заложить ся въ Чікаґо польскій интернатъ зъ середною школою, рѣдъ малои семинаріи, для выховання въ дусѣ патріотичнѣмъ и католицкѣмъ ґѣдныхъ кандидатѣвъ званя священичого. Питомцѣ одержать основне образованье, щобы могли пѣдтакъ пѣйти на выдѣлъ теольоґічный. Зборы приймили зъ радостію до вѣдомости заявленье ґр. Рея. що вже маѳ на ту цѣль 1½ міліона франкѣвъ. 2. Переведе ся орґанізація, котра лучила бы всѣ товариства польскѣ въ Америцѣ зъ краємъ. Орґанізація буде лише плекати польского духа народного и старати ся пѣднести просвѣту. 3. Польскѣ читальнѣ въ Америцѣ мають бути заосмотрюваній въ книжки, а Macierz polska розширить свою дѣяльнѣсть и на Америку. 4. Заложить ся польске товариство обезпечень и польскій банкъ въ Америцѣ. 5. Зорґанізуе ся раціонально кольонізацію, щобы вѣдтягнути выходцѣвъ вѣдъ натовпу по мѣстахъ, вытворюючого лише пролетаріятъ. 6. У столицѣ апостольскои маѳ поробитись заходы о бѣльше увзглядненье потребъ костела польского, а передовсѣмъ о именованье хочь одного Поляка епископомъ територіяльнымъ въ Америцѣ.“

— **Нещасній пригоды на провінціи.** Въ Пронятинѣ въ Тернопѣльщинѣ селянинъ Иванъ Пендзьоръ оставивъ трилѣтного Грица въ хатѣ, а самъ кудись пѣйшовъ. Гриць добувъ сѣрникѣвъ, запаливъ солому, на котрѣй сидѣвъ, и попаривъ ся такъ тяжко на лѣвѣмъ рамени, що небавомъ померъ. — Въ Конюшковѣ въ Брѣдщинѣ повѣсила ся тому тыждень Матрона Хмеляриха, жѣнка тамошного господаря. Якось ще завчасу ѳи вѣдвязали и Хмелярь пѣславъ по лѣкаря до Бродѣвъ. Та закимъ лѣкарь приѣхавъ, она вже померла. Люде кажуть що она повѣсила ся зъ пересердя; мала бути дуже лютою жѣнкою. — Данько Доркочь зъ Радружа вертавъ пяный зъ Равы домѣвъ. Якъ заснувъ на санях то вже й не збудивъ ся, бо замерзъ. — Роботникъ Михайло Тарнопольскій занятый въ горальни въ Коцюбинцяхъ, упавъ зъ неосторожности въ бражарку и попаривъ ся такъ дуже, що до пяти днѣвъ Богу духа вѣддавъ. — Дня 19 м. м. Павло Чорнѣй, господарь ґрунтовый зъ Лубова, вертавъ въ ночи зъ торгу въ Сокали до дому. На торзѣ купивъ собѣ корову и она йшла собѣ попри сани, а вонъ ѣхавъ. Годѣ коровѣ бѣчи, и Чорнѣй радъ не радъ мусѣвъ ѣхати поволи Ѣдучи такъ замерзъ на смерть.

— **Огнѣ.** Дня 20 сѣчня с. р. пѣдпаливъ Иванъ Пелехъ въ Полтвѣ въ перемышляньскѣмъ повѣтѣ стодолу свого сына; вѣдъ того згорѣла и шопа зѣ збѣжемъ вартости 230 зр. Стодола разомъ зъ шопою була обезпечена на 100 зр. — Въ Лайсцяхъ въ ясліскѣмъ повѣтѣ спалила ся дня 10 н. ст. сѣчня въ ночи стайня, 22 конѣ, 24 безроги, 22 штуки домашныхъ птицъ и всѣ знаряды господарскѣ. Огонь повставъ зъ неосторожности, а обнявъ цѣлый будынокъ зѣ всѣхъ сторѣнъ такъ скоро, що о ратунку й мовы не могло бути. Добре, що хочь служба змогла втечи зѣ стайнѣ и суседнѣ будынки выратовано, а се за вдяки притомности вѣйта Ивана Сирка. — Въ ночи на 17 м. м. згорѣвъ въ Ялѣ будынокъ деревляный. Зрубъ уратовано. Тутъ показало ся, якъ то трудно на морозѣ гасити огонь. А тои ночи було тамъ 22 степенѣ Реоміра морозу. Сикавки замерзли або якъ налити було до нихъ воды, то заразъ замерзали и користи зъ нихъ не було.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Цѣсарь даруваъ громадѣ Клекотѣвъ, въ повѣтѣ брѣдскѣмъ, 100 зр. на будову школы. — Маршалокъ краевый кн. Сангушко выѣхавъ онодгы до Бѣльча, до тяжко недужого кн. Павла Сапѣги. — Дня 7 н. ст. лютого вѣдбуде ся въ Добрѣ коло Сѣнявы вѣнчанье п. Григорія Грицика, окѣнченого богослова зъ панною Маріею Терлецкою дочкою мѣсцевого пароха. — Дня 4 н. ст. лютого о 7-ѣй годинѣ вечеромъ вѣдбуде ся въ церкви Успенія Пр. Богородицѣ у Львовѣ вѣнчанье п. Ореста Дембицкого авскультанта судового зъ панною Маріею Павенцкою. — Дня 27 н. ст. сѣчня похоронено въ Полтавѣ помершу тамъ сестру Гоголя, Анну Василѣвну. — Исидора Децикевичева, вдова по бл. п. совѣтнику намѣстництва Романѣ, померла у Львовѣ дня 31 н. ст. сѣчня въ 52-ѣмъ роцѣ житя.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практиканта концептового намѣстництва д-ра Стан. Пекарского зъ Коросна до Ясла.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 3 лютого. Въ проґрамѣ правительственнѣй, котра буде завтра оповѣщена, нема згадки про реформу выборчу. — Пѣсарь принявъ на довшѣй авдіенціи кн. Фердинада болгарското.

Петербургъ 3 лютого Оголошено именованье царевича презесомъ комітету для будовы сибѣрскихъ зелѣзниць.

Пиржь 3 лютого. Въ четверъ буде оголошеный вырокъ въ процесѣ панамскѣмъ. — Въ парляментѣ интерпельовано въ справѣ єгипетскѣй а міністеръ Девель заявивъ, що пильно бачить на цѣлу справу, бо окупація анґлійска грозила бы великою небезпечностію.

Римъ 3 лютого. Парляментъ ухваливъ выдати судови посла Де Зербіого. Пѣсля зѣзнань директора банку римского мали забрати послы разомъ до пѣвтора міліона.

Надѣслане.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичъ

открылъ

адвокатскую канцелярію
въ КОЛОМЫЇ,

на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 9—10

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразовѣмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкѣдныхъ складниковъ, рѣзнить ся вѣдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣе анѣ не псуесь а ще маѳ и таку прикмету, що не дае ся нѣчимъ змыти.

Аптѣка „пѣдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вѣдвѣротною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

пѣдъ „**КОПЕРНІКОМЪ**“
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины елєктрычні райснай и и т п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарацыи найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „**Новый оптикъ пѣдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ**“

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записѣвъ довгу державного, акцій и облїґацій перпеньства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльберґъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента папѣрова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапешть Пятницеркви, Семиґородскои, Лушкѣвскои, угор.-захѣдніи, Пріорітеты зелѣзниць: пѣвнѣчно-всхѣдніи та захѣдніи I и II емісіи. — вѣдтакъ папѣры процентованій въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ пѣвнѣчно-всхѣдніи, 6% угор. пріорітеты зел. пѣвн.-всхѣдніи, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Дѣмъ банковый и контора вымѣны

КЦА и ПІТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. І.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи пѣсля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Порученя зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Симъ маю честь пѣвѣдомити Впов. П. Т. Публику, що зъ днемъ 28 сѣчня 1893 я набувъ на власнѣсть въ дорозѣ купна торговлю товарѣвъ корѣнныхъ, истнуючу доси пѣдъ фірмою ҐУСТАВЪ ШРАМЪ у Львовѣ, улица Баторія ч. 2, и ѳи буду вести вѣдъ теперь пѣдъ моею власною фірмою

Леонардъ Солецкій

Мою торговлю я заосмотривъ въ товары якъ найлѣпшій и цѣлкомъ свѣжій, котрѣ поручаю по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ.

Основне образованье фахове, першорядне жерело закупна, а такожь скора експедиція дають поруку, що П. Т. Публика буде вдоволена зъ моихъ услугъ, тожь прошу о ласкавѣ взгляды.

(Львѣвъ, Импресса.) Зъ высокимъ поважаньемъ

ЛЕОНАРДЪ СОЛЕЦКІЙ
4344 1 2 у Львовѣ, ул. Баторія ч. 2

ЄВАНГЕЛІЯ

найновѣйшого выданя

въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ вѣдъ 40 до 250 зр.

завсѣгды можна оглядати въ заведеню

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пѣдвалье ч. 9. 4471

СТАРѢЙ ЄВАНГЕЛІЯ

принимають ся до вѣдновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

ГОТЕЛЬ МЕТРОПОЛЬ
У ЛЬВОВѢ
при улици Паньскѣй, рѣгъ Пекарскои ч. 2.

Будованый и устроеный пѣсля найновѣйшои, найдогѣднѣйшои и найвеличавѣйшои системы, а то зъ прегарною обставою комнатною, освѣтленьемъ електричнымъ и водопроводами, вразъ зъ реставрацією, кавярнею, складомъ винъ и т. п.

Симъ повѣдомляе ся Вп. П. Т. Публичнѣсть, що готель отвореный зъ днемъ 21 сѣчня с. р. и можна надѣяти ся, що мѣрною цѣною, практичною, скорою и ретельною послугою зъединае собѣ загальне довѣрье.

ИВАНЪ ВАЖНЫЙ

вынаймаючій готель „Метрополь“ и властитель торговлѣ корѣнной та винъ, ул. Чарнецкого ч. 2. 4—5
4537

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТ. СТАХЕВИЧА
въ Тернополи

поручае Всечесновѣйшому Духовенъству и п п. Учителямъ при надходячихъ святахъ для роздачи дѣтямъ:

РУСКІЙ ОБРАЗКИ:
безъ молитовъ мала сот. 35 кр.
„ „ середна „ 45 „
„ „ бѣльша „ 70 „
зъ молитвами хороше выконанье по 1 зр. сотка

МЕДАЛИКИ РУСКІЙ:
1 тузинъ медаликѣвъ по 14, 15 и 18 кр.

ХРЕСТИКИ РУСКІЙ:
1 тузинъ по 14 кр.

ХРЕСТИКИ ТВЕРЕЗОСТИ:
тузинъ по 42 кр.

ВРЕМЕННИКИ
Ставроп. Інституту по 50 кр. на рѣкъ 1893.

КАЛЕНДАРЬ
„Посланника“ на рѣкъ 1893 по 35 кр

☛ О численнѣй замовленя уращае ся! 4493 20—)

ТОВАРИСТВО
„ШКѢЛЬНА ПОМѢЧЬ“
у Львовѣ

дѣстало вѣдъ Вп. проф. Ом Партицкого въ дарѣ слѣдуючѣ книжки и продае ихъ по такѣй цѣнѣ:

1) Захаръ Беркутъ, Ив. Фр. 1 30 кр.
2) О выхованю П. Н. 30 кр.
3) Марко Вовчокъ. Оповѣданя. 3 томы I—35 кр II—36 кр. III—32 кр.
4) Жѣночa неволя. Ив. Фр. 35 кр.
5) Темнѣ мѣсця въ словѣ о полку Игоря. Ом. Партицкій 1'40 кр.
6) Марта Борецка Ил Граб. 32 кр.
7) Надельмавєръ, ап. свободы 10 кр.
8) О розумнѣмъ выхованю 12 кр.
9) Маруся, Григ. Квѣтки 10 кр.
10) Месть верховинця Ник. Устіяновича 35 кр.
11) Зъ рѣжныхъ краѣвъ и народѣвъ
12) Денисъ 30 кр
13) Boa constrictor. Ив Франка 35 кр. На добродѣйнѣ цѣли. Григ. Горѣвичъ 30 кр.
14) Література апокрифічна. д-ръ Ом. Калитовскій 35 кр.
15) Повѣсти Ник Устыяновича 85 кр.
16) Слово о полку Игоря, Ом. Партицкій 80 кр.
17) Скандинавщина въ давнѣй Руси 20 кр.

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ І.
Сторѣнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.**
(съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дѣстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропиґійскѣй.

☛ При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов-и м. Шевченка, пѣдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 18. Львôвъ, Субота 23 сѣчня (4 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 4 н. ст. лютого 1893.

Хотяй нова програма кабінету ґр. Таффого маѣ податись до прилюдної вѣдомости ажь въ недѣлю, то мимо того занавѣсы, якій ѣи доси закрывали, стали вже сими днями такъ прозорій, що суть тои програмы вже нинѣ ѣсть майже цѣлкомъ явною.

Три великій сторонництва рады державної, зъ котрыми ґр. Таффе майже черезъ два мѣсяцѣ вѣвъ переговоры, суть въ засадахъ своихъ такъ собѣ діяметрально противнѣ, що о сполученю ихъ въ одноцѣльну тревалу бôльшôсть не може бути й бесѣды. Ліберализмъ, клерикалізмъ и консерватизмъ — тѣ три тенденціи не ходили нѣколи въ парѣ зъ собою и не подадуть собѣ й на будуще руки. Акцію ґр. Таффого, щобы тѣ три сторонництва звести въ одно, можна про-те уважати покôнченою и то зъ результатомъ зовсѣмъ неґативнымъ. Рада державна не здобудесь на тревалу бôльшôсть, на котру бы правительство могло безпечно опертись.

Не выдумавши отже спôльної програмы для згаданыхъ трохъ сторонництвъ, ґр. Таффе пôшовъ утертою доси стежкою політики своѣи и стремѣвъ лишь до того, щобы бодай на якійсь часъ зъѣднати собѣ провізоричну бôльшôсть для справъ бѣжучихъ. При тôй акціи правивъ ся ґр. Таффе головно двома прінципами. Передовсѣмъ старавъ ся шефъ кабінету о то, щобы засадничій, а тымъ самымъ дразливѣ пытаня усунути на якійсь часъ зъ порядку дѣневного рады державної. Такими пытанями були: угода чеcко-нѣмецка, школа вѣроісповѣдна, безпосередній выборы зъ громадъ сѣльскихъ, дальшій концесіи для Славянъ въ нѣмецко-славянскихъ краяхъ, аспірациі Нѣмцѣвъ до ґеґемоніи въ Долитавщинѣ, полагодженье державного права чеcкого и порѣшенье спору польско-руского. Всѣ тѣ пытаня маютъ на-теперь пôйти до коша въ самôй радѣ державнôй яко тѣлѣ законодатнôмъ — для святого супокою и яко предметы, при обговореню котрыхъ поодинокій сторонництва надмѣрно розъярюютъ ся, а котрѣ полагодити рада державна не ѣсть въ силѣ, бо нѣ для однои изъ згаданыхъ справъ въ теперѣшнôй палатѣ послôвъ бôльшôсть не найде ся.

Другимъ прінципомъ ґр. Таффого було: поодинокимъ сторонництвамъ поробити деякій уступства, и то по-за парляментомъ, въ дорозѣ адміністративнôй. Якій будуть тѣ уступства, сего на разѣ докладно сказати не можна. Въ тôмъ якъ-разъ лежитъ уся тайна. Зъ донесень прасы и зъ рѣчи міністра просвѣты при буджетовыхъ розправахъ можна лишь догадуватись, що кожде зъ трохъ сторонництвъ одержало вже або въ найблизшôй будучности одержитъ де-що для заспокоѣня потребъ и вымогъ своихъ. Поляки примѣромъ, выторгували у ґр. Таффого status quo ante свого становища въ Австріи и Галичинѣ. Они удержатъ ся при супрематіи въ краю нашôмъ, а надто выдастъ имъ міністерство торговлѣ и комунікацій кôлька рентовныхъ концесій на будову новыхъ зелѣзничихъ шляхôвъ на Подôлю. Сумнѣваѣмось при тôмъ, щобы ґр. Таффе, переговорюючи зъ презесомъ „кола“ польского, коли-небудь мôгъ згадати про неполагоджену справу руску и чи мавъ на оцѣ змѣну системы правительства краѣвого, т. ѣ. нольского, супротивъ Русинôвъ. Ґр. Таффе такъ сердечно зжився ся зъ Поляками галицкими, що безъ ихъ волѣ для Русинôвъ галицкихъ нѣчого не зробитъ. Найновѣйшимъ доказомъ на те були слова мін. Ґавча въ комісіи буджетовôй, высказанѣ у вôдповѣдь на домаганье посла Романчука, щобы факультетъ медичный въ університетѣ львôвскôмъ зробити утраквістичнымъ. Русь галицка не може проте надѣятись для себе користи зъ теперѣшнои ситуаціи політичнои. Справа руска ѣсть пытаньемъ на скрôзь національнымъ, а всякій пытаня того рода маютъ бути усуненій зъ порядку дневного рады державної, розумѣѣсь, для красныхъ очей сусѣдôвъ нашихъ, котрій до новои акціи приступили лишь пôдъ услôвѣмъ uti possidemus...

О концесіяхъ въ користь народу ческого нема нинѣ й бесѣды. Державне право ческе ѣсть пытаньемъ політичнои натуры и тымъ самымъ на-разѣ не буде полагоджене. Одинокою концесією для Чехôвъ буде то, що ґр. Таффе кине на теперь до коша звѣстнѣ пунктаціи ческо-нѣмецкѣ и розмеженье краѣвъ ческихъ на національнѣ округи, — вôдтакъ и то, що Чехи дôстануть уже небавомъ свого міністра безъ теки въ кабінетѣ ґр. Таффого, але чоловѣка, котрый бы заступавъ не лише спеціяльно интересы Чехôвъ, але и интересы Нѣмцѣвъ ческихъ.

Для клюбу Гоґенварта и взагалѣ для консерватистôвъ и клерикалôвъ долитавскихъ показавъ ся ґр. Таффе о стôлько уступчивымъ, що обѣцявъ де-що зробити для нихъ въ дорозѣ адміністративнôй, именно на поли школьнôмъ. Справа вѣроісповѣдної школы не буде теперь полагоджена, бо анѣ Поляки анѣ лѣвиця на се не пристануть. Але — о скôлько заявивъ міністеръ просвѣты при буджетовыхъ розправахъ — стараньемъ ѣго буде заводити въ школахъ народныхъ такій ладъ, щобъ они выховували молодѣжь въ дусѣ христіяньскорелігійнôмъ. П. міністеръ Ґавчь постараѣсь въ дорозѣ адміністративнôй, щобы въ школахъ учили учителѣ того вѣроісповѣдання, до котрого признаѣсь переважна часть молодежи. Умѣркованѣ елѣменты клюбу Гоґенварта вдоволились на-разѣ тыми концесіями, однакожь заявили — для успокоѣня выборцѣвъ своихъ, — що аспірацій на вѣроісповѣдну школу мимо того на будуще не зрѣкаютъ ся.

Найбôльше короводôвъ мавъ ґр. Таффе зъ ліберальною лѣвицею. Тая показалась при переговорахъ найтвердшою, бо здаѣсь мала найширшій бажаня и претенсіи до ґр. Таффого. Якій концесіи поробивъ ґр. Таффе лѣвици, нинѣ докладно ще не знати. Але можна догадуватись, що якъ зъ однои стороны Нѣмцѣ мусѣли зречись змаганъ до ґеґемоніи въ Долитавщинѣ, такъ за ту цѣну певно приречено имъ, що правительство не прийде въ помôчь анѣ Словѣнцямъ анѣ Чехамъ на Моравѣ и Шлеску въ ихъ розвою національнôмъ и не нарушитъ status quo свобôдъ нѣмецкихъ въ тыхъ краяхъ. Крôмъ того певно одержатъ лібералы нѣмецкій свого заступника въ коронній радѣ, и то острѣйшого тону и бôльше рѣшучого нѣжь бувъ ґр. Кінбурґъ.

Провізорія, котру на сихъ трансакціяхъ удалось ґр. Таффому вытворити, выстане ему на якійсь часъ дуже добре. Машина державна не стане, а на будуще — Богъ поможе. Чи на довго — побачимо.

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ пятницю, засѣданю палаты послôвъ предложило правительство торговельный договоръ и конвенцію ветеринарску мѣжь Австро-Угорщиною а Сербією.

Нововыбраный пос. Подлевскій зложивъ приреченье посольске.

Вôдтакъ зачалась спеціяльна дискусія надъ буджетомъ міністерства просвѣты, именно надъ позиціею „высшій школы“.

Пос. Зайхертъ обговорювавъ потребу основаня ческого університету въ Моравѣ. — Пос. Вільдаверъ вказувавъ на многій потребы університету въ Инсбруцѣ, а то на недостачу потрѣбныхъ убікацій и прибôровъ науковыхъ. — Пос. Людвіґъ обговорювавъ квестію платнѣ професорôвъ на політехнікахъ.

Пос. Барвѣньскій заявивъ бажанье отвореня руского університету у Львовѣ, бо сего вымагаѣ интересъ державы. Рôвножь треба отворити руску катедру для образованя учителѣвъ школъ середныхъ и основаня самостôйныхъ ґімназій рускихъ въ Коломыи та Перемышли.

Міністеръ просвѣты д-ръ Ґавчь признавъ потребу управильненя пенсій професорôвъ высшихъ школъ, однакъ зазначивъ заразомъ фінансовій трудности такои реформы. Правительство зарядило вже вôдповѣднѣ кроки въ тôй справѣ и въ квестіи реформы оплатъ за студіи та предложитъ дотычнѣ проѣкты. — Вôдтакъ подякувавъ пос. Барвѣньскому за признанье, що міністерство просвѣты прихильно вôдноситъ ся до бажань Русинôвъ и прирѣкъ заявляти сю прихильнôсть и на дальше, ѣсли бы самъ край звернувъ ся до правительства зъ вôдповѣдными внесенями. — Що-до бажань, предложеныхъ иншими послами, то міністеръ пригадавъ свои заявленя, зложенѣ въ комісіи буджетовôй и зазначивъ, що правительство помимо признаного недавно кредиту осьми міліонôвъ, буде примушене зновъ зажадати може и высшихъ сумъ, щобы полагодити лишь найбôльшій потребы австрійскихъ школъ высшихъ.

Пос. Кампі домагавъ ся отвореня італійского університету.

Пос. Коніцъ жадавъ, щобы женщины допускано на студіи медичнѣ, а бодай до студій фармацевтичныхъ, бо до сего званя дуже надаютъ ся женщины за-для своѣи любови порядку и совѣстности.

Принято позицію „высшій школы“ и „бібліотеки“ зъ дотычными резолюціями комісіи буджетовои.

Вôдтакъ пос. Романчукъ поставивъ внесенье що-до реформы ординацій выборчои, жадаючи, щобы пôдъ взглядомъ формальнымъ переслати ѣго до комісіи выборчои, побôльшеної зъ 24 на 36 членôвъ. Вôдосланье до комісіи пôдперли молодо-Чехи и лѣвиця.

——

Внесенье пос. Романчука, котрого змѣсту намъ, на жаль, доси рускій послы не надôслали, подаѣ Politik дословно такъ:

„Зваживши, що черезъ основнѣ законы о заступництвѣ парляментарнôмъ (взглядно законъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. ч. 40) и черезъ ординацію выборчу до рады державної (законъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. ч. 41) королѣвство Галичина въ надзвычайный способъ упослѣджене супротивъ иншихъ краѣвъ коронныхъ, бо пôсля постановъ сихъ законôвъ выбираѣ до рады державної лишь 63 послôвъ, отже одного на 105.000 мешканцѣвъ, коли противно въ иншихъ краяхъ коронныхъ одинъ посолъ припадаѣ на 35, 40, 46 до 64 тысячѣвъ и лишь выимково въ Буковинѣ и Долѣшній Австріи на 72 тысячѣвъ мешканцѣвъ, отже Галичина пôсля тои пропорціи повинна выбирати въ пересѣчи 98 послôвъ.

зваживши, що черезъ тѣ законы передо всѣмъ сѣльскій громады въ Галичинѣ покривджень, бо выбираютъ въ тôмъ переважно рôльничôмъ краю, на 63 послôвъ лишь 27, с. ѣ. 48·8%, коли противно въ иншихъ краяхъ, н. пр. въ Каринтіи, Краинѣ, Истріи, Гориціи и Градисцѣ зъ загального числа послôвъ припадаѣ на сѣльскій послы 50%, въ Дальматіи на-

---

2)

До исторіи першихъ Рюриковичѣвъ.

(*Дальше.*)

II. *Галичина въ X-ômъ вѣцѣ.*

Пôдъ конецъ IX-ого вѣку всхôдну Угорщину заняли Мадяры и осѣли въ мѣсцяхъ, де передъ тымъ жили Румуны. Сій послѣдній, вытисненій зъ свого осѣдку, ратувались утечею на пôвнôчь и заняли нашій горы и прилягаючу до нихъ краину ажь по рѣки Стрый и Днѣстеръ.

О сѣй для нашого краю важнôй подѣи подаѣ Несторъ таку вѣдомôсть[1]): „Угры переходили коло Кіѣва горою, що зове ся теперь *Угорско*, и прийшовши до Днѣпра, розложили ся таборомъ въ наметахъ, якъ то теперь чинятъ Половцѣ. А прийшли они вôдъ схôдъ-сонця и звернули ся въ край, що лежитъ за великими горами, и стали воювати зъ тамошными жителями, Волохами и Славянами. Треба-жь знати, що въ згаданôмъ краю (за великими горами) сидѣли зъ-разу Славяне[2]), по нихъ стали тамъ мешкати Волохи, вôдтакъ Угры выгнали Волохôвъ, посѣли землю и жили поручь зô Славянами, покоривши ихъ пôдъ себе. Вôдъ того часу тота земля стала называти ся *угорскою*.“

[1]) Выданье Мікльошича ст. 12.

[2]) Тѣ першій угорскій Славяне звались, якъ вже на пишôмъ мѣсци выказано, Сербами и Дулѣбами. Они передъ Обрами утѣкли до Галичины, — на ихъ мѣсце спровадили Обры Волохôвъ. Опôсла Волохôвъ выгнали Мадяры — выгнанцѣ зновъ ратували ся утечею до Галичины.

Головна мысль Несторовои повѣсти зовсѣмъ правдива, але въ подробицяхъ мѣститъ ся де-що баламутства. Мадярôвъ нѣколи не було коло Кіѣва, анѣ не йшли они въ Угорщину черезъ галицкій горы. Цѣсарь Константинъ Багрянородный въ дѣлѣ „De administrando imperio“ описуѣ подробно мандрôвки Мадярôвъ и кождоразовый ихъ осѣдокъ и мы нинѣ знаѣмо докладно, що дорога, котрою ишли Мадяры, вела степами азовскими и чорноморскими, а вôдтакъ здовжь Дунаю черезъ Волощину и Банатъ.

Нестора обаламутила назва кіѣвскои горы „Угорско“ — вôнъ вôднѣсъ тоту назву до Мадярôвъ. Тымчасомъ знана рѣчь, що Мадяры передъ приходомъ до Угорщины не звались Уграми (они и нинѣ такъ не называютъ себе); Константинъ Багрянородный ихъ заѣдно зове Турками — може вôдъ того, що пануюча кляса, якъ завѣряютъ ученѣ, була турецкого походженя.

Хибною ѣ и та вѣстка Нестора, що нѣбы вôдъ Мадярôвъ ставъ край ними завойованый звати ся „землею угорскою“ Назва „Угры“ не була за часôвъ Нестора народною, але вже лишь краѣвою — початокъ ѣи сягаѣ до IV. и V. вѣку по Хр., коли ще въ сторонахъ надъ Дунаѣмъ и Тисою панували Уны (Гуны). Въ латиньскôмъ и нѣмецкôмъ языцѣ писали правильно: Un-gari, Un-garn, тай Поляки ще теперь говорятъ досыть правильно Węgry (w придыхове). Un-gara значило початково „земля Унôвъ“. Нема отже и найменшои рѣчевои звязи межи назвою Кіѣвского *Угорска* а мадярскою Угорщиною.

Ѣсли Мадяры вторгли до Угорщины зъ полудня (черезъ Банатъ), то для выгнаныхъ зъ угорскои рôвнины Волохôвъ не лишилась для утечи инша дорога, якъ черезъ нашій горы. Наплывъ новыхъ переселенцѣвъ до Галичины бувъ дуже великій и Румуны осѣдали въ нашôмъ краю не спорадично, а громадными масами; память про нихъ лишилась и доси въ безчисленныхъ топографічныхъ назвахъ гôръ, селъ, урочискъ, а по части и въ бесѣдѣ Верховинцѣвъ и сусѣдуючихъ зъ ними Долѣшнянъ.

Переселенцѣвъ-Румунôвъ Мадяры все уважали своими пôддаными, хочь горы не дозваляли имъ выконувати власть безпосередно и въ нашôй Галичинѣ. Тай волоскій, або — якъ ихъ у насъ называно — Болоховскій князѣ[3]) все були серцемъ близшій до Мадярôвъ; якъ до Русинôвъ[4]). Они то спроваджували часто Мадярôвъ до Галича, помагали потомкамъ Арпада осѣдати на галицкôмъ престолѣ, вмѣшувати ся имъ въ галицкій краєвій дѣла. Ще и при упадку галицкого княжества, коли Казимиръ Великій занявъ нашу землю, Мадяры не думали зречи ся своихъ „историчныхъ“ правъ и довшій часъ держались залогами въ горахъ всхôднои Галичины[5]).

От. Петрушевичу належитъ ся головно заслуга, що пояснивъ богато румуньскихъ топографічныхъ назвъ нашого краю. Наведу дещо зъ тыхъ поясненъ:

Атара (у Бойкôвъ), велика гора зъ скалистымъ верхомъ, вôдъ латиньского ater (чорный).

Рыпа, скалиста гора, вôдъ лат. rupes.

Клива, Кливка, назва богато гôръ въ Бескидахъ, вôдъ лат. clivus (горбъ).

[3]) Про Болоховскихъ князѣвъ писавъ от. Петрушкевичъ въ статьи: „Кто были Болоховскіе князя?“ (въ „Словѣ“ зъ р. 1877). Въ иншôмъ мѣсци („О городѣ Галичѣ за Луквою“) от. П. такъ каже: „Бойки называютъ своихъ закарпатскихъ братей Влахами, т. ѣ. Волохами або Волохами. Предки тыхъ Влахôвъ, пôдъ проводомъ своихъ Болоховскихъ князѣвъ, стали звѣстнѣ въ нашôй исторіи изъ-за того, що допомагали мадярскимъ королевичамъ, осѣсти на галицкôмъ престолѣ. Болоховскій князѣ, або въ загалѣ такъ званѣ Болоховцѣ въ значнôмъ числѣ поселились въ жидачѣвскôй земли, въ порѣчахъ Лôмницѣ, Свѣчи и Стрыя и такожь въ горѣшнôй части полудневого Богу. Само имя Болоховцѣвъ дохôвалось въ назвѣ нашого, зразу румуньского мѣсточка Болехова, а такожь въ назвѣ села Болохова въ Жидачѣвскôй земли. Колишній *маловолоскій* городъ Жидачѣвъ (пôсля румуньского выговору Жудечевъ) бувъ головнымъ мѣсцемъ румуньского судоводства. Назва мѣсточка пôшла вôдъ слова *жудечу*, вôдповѣдаючого латиньскому judex, judicium.“

[4]) Партія Румунôвъ була могуча и въ самôмъ Галичи. Зъ нею мали богато клопотôвъ Романъ и сынъ ѣго Данило; задля неи мусѣвъ Данило перенести свою столицю до Холму. Румуньскôй партіи въ Галичи приписуютъ такожь убійство трехъ галицкихъ князѣвъ.

[5]) Колишня руска Галичина сягала до Дунаю, займала такожь Буковину и Молдаву. По смерти послѣдного галицкого князя Румуны выступили яко союзники Мадярôвъ и на ихъ рѣчь пôдъ проводомъ Драгоша заняли обѣ тѣ области.

вѣть 66·6%, а навѣть и въ Галичинѣ до сойму 52·4% (74 на 141);

зваживши дальше, що тѝ законы выходять найбо́льше на шкоду рускаго народу, котрый числячи 2,832.000 душь, маѥ бо́льшо́сть лишь въ 15 сѣльскихъ округахъ выборчихъ, отже при нормальныхъ во́дносинахъ може выбрати що найбо́льше 15 послó́въ, коли противно, становлячи бо́льше анѣжь 44% цѣлого населеня краю, повиненъ мати можно́сть выбрати 28 послó́въ (на 63);

зваживши вко́нци, що для кождого народу выбо́ръ ѥго заступнико́въ парляментарныхъ ѥсть першимъ правомъ конституційнымъ и що по́сля засадъ ро́вноправности се право повинно бути запоручене кождому народови въ ро́вно́й мѣрѣ:

ставлять по́дписанѝ, за-для бодай частинного, хочь ще о много не повного выро́внаня истнуючои кривды, отсе внесенье:

Высока палата зволить въ законѣ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. ч. 40 и въ додатку до ординаціи выборчои парляменту (законъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. ч. 41) ухвалити отсѝ змѣны:

I. Въ першо́мъ законѣ въ §. 6-тóмъ маѥ бути сказане; „До палаты послó́въ входить черезъ выбо́ръ 363 членó́въ (замѣсть теперѣшныхъ 353) и то... зъ королѣ́вства Галичины и Володимиріи зъ вел. кн. кракó́вскимъ

20 членó́въ зъ лісты выборчои a
13 „ „ „ b
3 „ „ „ c
37 „ „ „ d (замѣсть теперѣшныхъ 27, а зъ новыхъ 10 округó́въ выборчихъ припало бы 7 на Русино́въ а 3 на Полякó́въ).

II. Въ додатку до ординаціи выборчои для громадъ сѣльскихъ въ Галичинѣ разомъ зъ Краковомъ (d) маѥ бути сказане:

[Тутъ наступають вычислены́ округи выборчѝ, а то: 1. Кракó́въ-Величка зъ мѣсцемъ выборчимъ Кракó́въ; Хшано́въ-Вадовицѣ зъ мѣсцемъ выборчимъ Хшано́въ, — и т. д.]“

——

Вѣденьскій кореспондентъ Dziennik a Polsk-ого просивъ пос. Романчука о деякѝ выясненя що-до ґенезы сего внесеня и такъ доноситъ про се интервію: „Се внесенье — сказавъ пос. Романчукъ — я выготовивъ ще передъ рокомъ и удавъ ся о по́дпертье до кола польского та иншихъ клюбо́въ. Комісія парляментарна кола по нарадѣ во́дповѣла, що придержуючи ся програмы зазначеной въ цѣсарско́й промовѣ, не може мериторично трактувати внесеня змѣсту полѝтичного. Довша недуга здержала мене до сеи поры во́дъ поставленя внесеня въ палатѣ. Теперь внесенье по́дписали лишь Русины, але при поставленю квестіи по́дпертя, по́допруть ѥго молодо-Чехи, Словѣнцѣ и лѣвиця. Я вже не удававъ ся бо́льше до кола по одержано́й во́дповѣди, хочь справа обходить и коло, бо я домагаю ся побо́льшеня мандато́въ такожь въ захо́дно́й Галичинѣ.“

Справа примиреня межи Русинами

по́днята довѣрочно деканальными во́дпоручниками въ Перемышли, вызвала полѐмику не лише въ рускихъ дневникахъ, але и въ польскихъ.

„Галичанинъ“, якъ звѣстно, подаючи першій звѣстку про тую довѣрочну нараду, кинувъ заразъ огидну клевету на выдѣлъ „Народнои Рады“, противъ чого не то́лько мы во́дъ себе, але й опо́сля патріоты зъ Перемышля рѣшучо запротестували. Зъ письма зъ Перемышля, умѣщеного позавчера въ „Дѣлѣ“, можна й догадатись мотиву, за-для якого „Галичанинъ“ въ такій поганый спосо́бъ выступивъ въ справѣ примиреня, — не що инше, лишь мусѣвъ во́дъ якогось свого довѣреного до́стати зъ Перемышля звѣстку, що на нарадѣ навѣть люде зъ сторонництва т. зв. старого нарѣкали на компромітуючу всѣхъ Русино́въ політику фракціи москвофільскои, отже примиренье мало бы наступити по́дъ услó́вѥмъ усуненя на бо́къ елѐментó́въ деструктивныхъ зъпосередъ сторонництва старого.

Таке становище, якъ участники нарады въ Перемышли, заняло и „Дѣло“, радо витаючи гадку примиреня Русино́въ зъ обохъ партій, выключаючи авантурнико́въ-москвофілó́въ, зъ котрыми згода и неможлива, и принесла бы справѣ руско́й въ Австріи хиба шкоду.

„Галичанинъ“ по свому звычаю сфальшувавъ тенденцію цѣлого змѣсту нашои статьѣ въ то́мъ предметѣ. Зъ цѣлои нашои статьѣ, прихильнои примиреню Русино́въ, во́нъ навѣвъ нашѝ слова: „Длятого „Галичанинъ“ въ повно́мъ правѣ, наколи сумнѣваѥсь о примиреню“ и на то́мъ урвавъ, опустивши дальшѝ слова нашѝ: „о примиреню с е б е [т. ѥ. „Галичанина“] зъ сторонництвомъ народнымъ“. Розумѣѥсь, черезъ таке безсовѣстне цыганьство „Галичанинъ“ мо́гъ и справѝѣ пересвѣдчити читателѣвъ, що „Дѣло“ стаѥ противъ примиреня мѣжь Русинами.

Мѣжь тымъ ще й умѣщене позавчера въ „Дѣлѣ“ письмо зъ Перемышля выяснило, що зо́бранѝ на нараду Русины зъ обохъ сторонництвъ розумѣли рѣчь именно такъ, якъ высказало во́дъ себе „Дѣло“. Тогдѣ „Галичанинъ“, побачившись фатально притисненымъ до стѣны, зновъ не мавъ иншого аргумéнту, якъ цыганьства, отже высказавъ своѥ „увѣренье“, що до письма зъ Перемышля наша редакція „добавила свои примѣчанія“. Тымчасомъ всѣ нашѝ читателѣ знають, що то письмо було помѣщене безъ ѥдиного слова „примѣчанія“ во́дъ редакціи „Дѣла“. Цѣла ся полѐміка „Галичанина“ свѣдчить дуже погано о „совѣстности“ редакціи того орґану. Честна редакція соромилась бы такого трактованя справы народнои, абы у неи ложь на ложи ѣхала и ложію поганяла...

Въ справѣ нарады въ Перемышли забрали ще въ своѥмъ часѣ слово „Народна Часопись и Gazeta Narodowa и высказали погляды зовсѣмъ во́дмѣнны́. „Народна Часопись“ во́дозвалась до перемыскихъ примирителѣвъ: „Дайте собѣ спокóй и не баламутьте народу!“ — а Gazeta Narodowa утѣшилась и написала: „Jeśli kto powitałby życzliwie takie pojednanie, to właśnie Polacy“. Такій высказъ „Gazet-ы Narodow-ои, орґану русиноѣдного, мо́гъ може кого здивувати, але насъ во́нъ не здивувавъ, бо рѣчь ясна, що „спо́лка Дѣдицкого зъ Романчукомъ а Костя Левицкого зъ Иваномъ Добряньскимъ“, котру „Народна Часопись“ подала на посмѣхъ, була бы дуже на руку Gazet ѣ Narodow-о́й въ русиноѣдно́й полѝтицѣ ѥи редактора звѣстного Плятона. Але якъ свого часу обсмѣшивъ ся той Плятонъ у Русино́въ своѥю молитвою: „Во имя Отца и Сына — то наша молитва“, пропустивши св. Духа въ Тройци, — такъ теперь обсмѣшивъ ся у Полякó́въ своимъ русиноѣдствомъ ажь до безголовя. Отже нинѣ въ кракó́вскó́мъ Czas-ѣ читаѥмо письмо зъ Вѣдня, де сказано, що тая есенція мудрости полѝтичнои Gazet-ы Narodow-ои страшно прикро и пригноблюючо вразила всѣхъ Полякó́въ у Вѣдни та й мабуть въ краю не знайдесь Полякъ, котрый бы на те згодивъ ся, от же Gazeta Narodowa не мала права говорити того въ имени Полякó́въ. „Не йде тутъ — пише авторъ дописи въ Czas-ѣ — o divide et impera, але Gazeta Narodowa повинна знати суть москвофільства, повинна щось знати о Гиличкахъ, о гофратѣ Добряньско́мъ, Наумовичу, Площаньско́мъ, о Заведенію и т. д.“

Цѣкава рѣчь, що́ на се во́дповѣсть Gazeta Narodowa: чи наѣжить шерсть, чи сховаѥ хво́стъ по́дъ себе... Чи одно чи друге, а буде на всякій спосо́бъ забавне...

Уряды розъѥмнѝ и суды мировѝ.

I.

Минувшого тыждня на пятьохъ засѣданяхъ львóвске товариство правниче перевело горячѝ дебаты на тематъ потребы заведеня урядо́въ розъѥмныхъ и судо́въ мировыхъ въ нашо́мъ краю.

Гадки правнико́въ були подѣленѝ. Одни́ встоювались за обома тыми институціями безусло́вно та бажали найскоршого ихъ заведеня, други́ просто заперечували хосенно́сть тыхъ институцій та доказували, що теперѣшный станъ судо́вництва, котрый мимо лихои, перестарѣлои процедуры ѥсть добрый, погóршивъ бы ся значно. Мотива, наведенѝ „за“ и „противъ“, були основно вычерпанѝ и дуже цѣкавѝ. Побѣдила гадка посередна. Бо́льшо́сть зо́браныхъ правнико́въ заявилась за урядами розъѥмными а взглядно за реформою теперь истнуючого закона о урядахъ розъѥмныхъ, а що-до мировыхъ судо́въ, то, хочь въ засадѣ противъ нихъ не заявилась, выдала сво́ѝ поглядъ, що заведенье ихъ належитъ во́дложити до по́знѣйшого часу, ажь призбираѥсь досвѣдъ зъ урядами розъѥмными, якѝ бы по всѣхъ громадахъ годило ся завести зъ примусовою судовластью передъ вношеньемъ до властивого суду позво́въ въ справахъ дро́бныхъ, провізоріяльныхъ и оскорбы чести.

Позаякъ дебаты тѝ и ухвалы товариства правничого маютъ значѣнье не лише чисто академічне, але бо́льше практичне, а се зъ тои причины, що выкликала ихъ во́дозва выдѣлу краѥвого, до котрого во́днеслось міністерство зъ запытаньемъ, якъ во́нъ глядитъ на замѣрену реформу закона о судахъ розъѥмныхъ, — позаякъ отже пытанье се, надѣятись, вскорѣ прийде на порядокъ дневный тѣлъ законодатныхъ и буде въ прасѣ та низшихъ орґанахъ автономічныхъ ширше розбиране, а для сѣльского нашого люду хлѣборобного оно представляѥсь просто пытаньемъ найжизненнѣйшимъ, — то годить ся вже теперь заздалегó́дь заинтересувати нимъ ширшѝ круги нашои інтеліґенціи и всеи суспо́льности, щобъ интересованѝ завчасу зрозумѣли цѣлу вагу добродѣйности або шко́дливости замѣренои реформы и мали нагоду заявитись „за“ чи „противъ“ неи.

Удѣлъ людового елѐменту въ судо́вництвѣ рѣчь не нова. Бачимо ѥго по всѣхъ народахъ и у всякихъ часахъ. Разъ выступаѥ елѐментъ той на видню́ сильнѣйше, другій разъ менше, въ мѣру того, чи власть державна брала верхъ надъ суспо́льностію, во́докремѣшнювалась во́дъ неи, уважалась за щось иншого, — або на во́дворо́тъ, зближалась до неи, дѣлилась зъ нею силою або й зовсѣмъ передавала власть въ руки загалу, суспо́льности. При всѣлякихъ можливыхъ формахъ правлѣня и при ро́зныхъ условинахъ житя суспо́льного бувало всѣляко. Богато вплыву маѥ такожь характеръ народо́въ, ихъ во́дмѣнный свѣтоглядъ та обставины, середъ котрыхъ прийшлось имъ жити та розвиватись, стыкати ся зъ сусѣдами.

Народы породы романьскои инакше выробили собѣ понятье о судо́вництвѣ та й выконували ѥго инакше, нѣжь народы племенъ ґерманьского та славяньского. У тыхъ послѣдныхъ, безъ сумнѣву, участь народу въ судо́вництвѣ була найбо́льша, а коли зъ часомъ обмежувалась, то по́дъ вплывомъ зверхныхъ обставинъ, якъ н. пр. у насъ на Руси по́дъ вплывомъ племени норманьского, котре завело свои порядки, по́ддаючи все власти князя.

Не беремо ся писати тутъ историчнои розвѣдки на той тематъ, а хочемо обмежитись лишь на найпотрѣбнѣйшу згадку минувшого. Звертаѥмо именно увагу Вп. читателѣвъ на превеликій вплывъ римского права, яке оно зробило во́дъ XV-ого вѣку на всѣ законодавства европейскихъ цивілізованыхъ народо́въ, на теорію державности, що выробила ся въ часахъ всемогучости абсолютныхъ князѣвъ, на перевороты въ фільософіи, на великѝ, глубокѝ гадки мыслителѣвъ XVIII-ого столѣтя. Все се зложилось на то, що зъ державностію народу звязано и зъ нею выводжену власть судейску. Въ найвысшо́й власти державно́й концентровано и власть судейску. Той, хто представлявъ найвысшу власть державну, уважавъ ся за найвысшого судью. Въ ѥго имени переводилось судо́вництво. И здавало ся, що при пануючо́й теоріи державности той поглядъ выключно сто́йный та правдивый.

А однакъ уже въ пятóмъ столѣтю появились поважнѝ голосы противнѝ. По́днесли они пытанье: що́ обходить державу спо́ръ приватно-правнои натуры? що́ залежитъ державѣ на то́мъ, чи Иванъ виненъ Василеви 5 зр. або чи Гриць переоравъ Хомѣ межу? — и. т. п. — та вже-жь — казали — се не рѣчь державы мѣшатись въ те, якъ они попереча́ть ся и якъ погодять ся. Полагоджувати такѝ суперечки — се рѣчь ихъ сусѣдо́въ, рѣчь громады. Та й ще суперечки такѝ неразъ такъ тонкои, делікатнои натуры, що державѣ, взглядно урядникамъ державнымъ, годѣ ихъ розсудити. Може ихъ належито зрозумѣти та осудити лише сусѣдъ, що зъ-близька придивляѥсь житю-бутю свого сусѣда, знаѥ ѥго норовы та навычки, ѥго слабости та лихѝ стороны. Лишь такій сусѣдъ може бути справедливымъ судьѐю, лишь ѥго осудъ не наразить поваги суду, — треба то́лько, щобы бувъ въ справѣ неинтересованый.

Погляды такѝ заступавъ головно ученый Єремія Бенштамъ [1748—1832]. Ѥго переконуюча льоґіка довела, що у Франціи заведено уряды розъѥмнѝ насампередъ безъ примусу а мабуть во́дъ 1852 року зъ примусомъ, — то значить, що кождый, хто удаѥсь до суду зъ якою справою, мусить предложити свѣдоцтво уряду розъѥмного, що справа та була предложена тому-жь урядови, але не удало ся спорячихъ погодити. А хто не предложитъ такого свѣдоцтва, маѥ заплатити гривны 10 франко́въ.

Институція тыхъ урядо́въ розъѥмныхъ дѣлала въ Анґліи во́дъ пару столѣть въ т. зв. судахъ ґрафскихъ. Але на Анґлію годѣ намъ покликуватись за-для того, що розвитокъ вольностей ишовъ тамъ зовсѣмъ инакше, нѣжь у всѣхъ другихъ краяхъ Европы. Тамъ свобода лична та участь суспо́льности въ судо́вництвѣ зъ давна убезпеченѝ королѣвскими chart-ами.

На сталó́мъ континентѣ Франція завела перша уряды розъѥмнѝ и суды мировѝ, а за нею по́йшли й другѝ народы — Нѣмцѣ, Росія. Обсягъ дѣяльности тыхъ урядо́въ и судо́въ майже всюда инакшій а такъ само и ихъ устро́й.

И у насъ въ Австріи и въ Галичинѣ зъокрема уже во́дъ двайцять лѣтъ носять ся зъ думкою — завести тѝ институціи для полѣпшеня судо́вництва, та якось не йде, а радше йде за пиняво, такъ, що зъ тои роботы до теперь не видно пожитку. Иде одже теперь о то, щобъ завести уряды розъѥмнѝ а взглядно суды мировѝ такѝ, котрѝ бы приносили справдѣшну користь для людности.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Передъ тыжднемъ, коли то ще не знати було, якъ выпадутъ переговоры правительства зъ трема сторонництвами парляментарными, говорилось по ґазетахъ про лихій станъ здоровля ґр. Таффого и вычислялось кандидато́въ на ѥго мѣсце. Мѣжь иншимъ выринула на передъ к а н д и д а т у р а ґр. К а з. Б а д е н і о г о, а навѣть N. fr. Presse во́дозвалась о нѣй дуже симпатично. Про сей фактъ пише вѣденьскій кореспондентъ ческои Politik-и такъ: „Здоровлье ґр. Таффого теперь „вже цѣлкомъ поправило ся“, але про кандидато́въ на то мѣсце все ще говоритъ ся. Лѣвиця закинула кандидатуры міністра Бакеґема и намѣстника Долѣшнои Австріи ґр. Кільмансеґа, а натомѣсть заговорила про ґр. Казимира Баденіого. По́дъ скромною формою замѣтокъ въ рубрицѣ біржево́й выдвигнула N. fr. Presse згадану кандидатуру. Ґр. Бадені маѥ безперечно де-що за собою. Въ повно́й силѣ вѣку (числитъ 47 лѣтъ), добре маѥ ся, въ добро́й звязи родинно́й, добре записаный въ своѥ́й тѣснѣйшо́й во́тчинѣ та дуже тугій адміністраторъ. Вправдѣ те все не робитъ ще доброго президента міністро́въ, але все-таки се прикметы, котрѝ выйдутъ на добре кождому президентови міністро́въ. Признаюсь, що я не мо́гъ порозумѣти тыхъ симпатій лѣвицѣ для твердо-консервативного и строго-католицкого ґр. Баденіого.

ъ Ґрунь, по румуньски грумъ, во́дъ лат. grummus.

Пітросъ, Пітричь, назвы ко́лькохъ го́ръ, во́дъ лат. petrosus (скалистый).

Ґорґанъ, назва горы, во́дъ румуньского gorgon.

Акришоры, назва села, по румуньски „акришору“ (во́дъ лат. acer, acre.).

Пекурава, во́дъ рум. pecura (смола).

Рунґура, село въ Коломыйско́мъ, во́дъ лат. runcare (выкорчуватн).

Нягринъ, пото́къ и село, во́дъ лат. niger.

Стримба, пото́къ, во́дъ рум. стръмбу (кривый, косый).

Тысьменица, рѣка и мѣсточко, во́дъ рум. tesmenesk (бути мутнымъ).

И въ бесѣдѣ Верховинцѣвъ и По́дгó́рянъ лишились слѣды колишнього пробуваня у насъ Румуно́въ. Отъ для примѣру бодай ко́лька сло́въ:

Меріндье, рум. morind (зъ лат. me renda).

Бріндзя, овечій сыръ, зъ рум. бринзъ.

Вурда, зъ рум. urd.

Комарникъ (мѣсце, де на полонинахъ ховаютъ овечій сыръ и бундзы) во́дъ лат. camara або camera.

Бесаги, зъ лат. bis + saccus (подво́йный мѣшокъ).

Лупуръ, зъ лат. lupus (вовкъ).

Латиръ (въ словари Желех.) зъ лат. ab latere.

Воль — воль зъ лат. vel — vel.

Парть (частина, доля) зъ лат. pars.

Кошара зъ лат. casa (хижа), casarius.

Кубло (гнѣздо) зъ лат. cumbo, cubile — и т. д.

Зъ дивнымъ чувствомъ приходитъ ся неразъ читати оповѣданя деякихъ историко́въ про Галичину въ IX. и X. вѣку. Чи учена, чи популярна праця — а широко оповѣдаѥсь въ нѣй о першихъ Руриковичахъ якбы о питомыхъ князяхъ Галичины. А въ дѣйстности не було тогдѣ у насъ жаднои звязи зъ прочою Русею. Оденъ Олегъ по́дъ конець IX. вѣку запанувавъ хвилево въ Галичинѣ, однакъ годѣ було и ѥму удержати при Киѣвѣ такъ далеко на захо́дъ положенои землѣ. Иншѝ князѣ — Игорь, Ольга, Святославъ — не мали зъ Галичиною жадного дѣла, нашъ край становивъ тогдѣ складову часть ческои держáвы. При рѣкахъ Бугъ и Стиръ була та граница, що во́ддѣлювала Чехію во́дъ Руси.

Я вже на иншо́мъ мѣсци згадувавъ коротко про ерекційну грамоту праского епископства. Є то документъ зъ р. 973, въ оригіналѣ намъ не дохованый, лишь въ во́дписи зъ р. 1086; въ нѣмъ рѣки Бугъ и Стиръ наводятъ ся яко всхо́днѝ границѣ праскои діецезіи. Дотычный уступъ [6]) наводжу тутъ въ дословно́мъ перекладѣ:

„Во имя святои и нероздѣльнои Тройцѣ. Индрихъ (Генрикъ) III, зъ божои ласки Римскій цѣсарь, розмножитель державы. Знаѥмо, що личитъ имени королевскому и маѥстатови цѣсарскому, щобы всюды допомагати въ хосенъ божихъ церквей, щобы во́двертати шкоды та кривды во́дъ нихъ, де лишь зайде потреба. Отъ же хочемо, щобы всѣ вѣрнѝ Богу и нашо́й державѣ, всѣ будучѝ и теперѣшнѝ люде знали, якъ то вѣрный нашъ праскій епископъ Ґебгартъ часто жалувавъ ся передъ своими спо́вбратьми и епископами и прочими нашими князями, а въ-послѣдне и передъ нами, що праске епископство, котре во́дъ самого початку основане було яко одно и нероздѣльне на цѣле княжество ческе и моравске и яко таке затверджене папою Венедиктомъ и цѣсаремъ Оттономъ I. — що те епископство по́знѣйше стало роздѣлене и зменшене. Коли-жь сей Ґебгартъ въ Могунціи передъ во́дпоручниками апостольскои столицѣ и въ нашо́й присутности и передъ многими вельможами нашои держáвы повторивъ свои жалѣ, присуджено праско́й дієцезіи первѣстнѝ всѣ ѥи границѣ. А ѥ тѝ границѣ на всходѣ: р ѣ к и Б у г ъ и С т и р ъ зъ го́родомъ Краковомъ и зъ краѥмъ званымъ Вагъ, зъ всѣми окресностями, що належатъ до Кракова... Мы, просьбами згаданого епископа спонуканѝ, затверджуѥмо привернену нероздѣльно́сть праского епископства силою нашои цѣсарскои власти и постановляѥмо, приказуючи, щобы на будуче нѣхто, нѣ якого-будь стану особа, нѣ яке-будь товариство людей не оважились во́добрати праско́й церквѣ и одного ѥи права що до вычисленыхъ границь. Сю грамоту ствердчуѥмо власною рукою и велимо ѥ́й означити вытисненѐмъ нашого знамени.“

Близшихъ вѣстокъ про часы панованя Чехо́въ въ Галичинѣ не посѣдаѥмо, однакъ зъ деякихъ ознакъ можемо вносити, що наслѣдки сего панованя не перейшли безъ великихъ переворото́въ. Въ давныхъ часахъ бувъ звычай, изъ землѣ, хвилево завойованои, забирати ско́лько далось людности и поселяти въ своѥ́мъ краю. Було такъ и за галицко-рускихъ князѣвъ, якъ то знаѥмо зъ исторіи Василька Теребовельского, що полонениками заселювавъ „пустинѣ“ свого краю. А посередъ давнои ческои людности мы дѣйстно подыбуѥмо назвы, що пригадуютъ Галичину. Були у насъ Хорваты, подыбуѥмо ихъ въ Чехахъ; були у насъ Дулѣбы (межи Бугомъ а Стиромъ), а по́знѣйше назва Дулѣбо́въ у насъ щезаѥ, а выступаютъ въ Чехахъ Дудлебы; були у насъ останки колишныхъ Сербо́въ, а по́знѣйше подыбуютъ ся Сербы на по́вно́чь во́дъ Чехіи (Лужицкѝ Сербы). Назвы Кракова и Перемышля подыбуютъ ся такожь въ Чехіи, такъ само були у Чехо́въ традиціи про Крака (Крока), галицкѝ пѣсни (якъ про Зельмана) и доси спѣваютъ ся Чехами. Нема, здаѥ ся, сумнѣву, що въ X. вѣцѣ Чехи переселили велику часть нашои людности до свого краю, особливо коли побачили неможно́сть удержаня Галичины при своѥ́й державѣ.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

[6]) Fontes rerum Bohemicarum, tom. II. v Praze 1874, ст. 115—117.

Одинъ зъ найзнатнѣйшихъ політиковъ вѣденьскихъ, котрому я вызнавъ моє зачудованье, такъ сказавъ: „Лѣвиця не має нѣякои симпатіи для сего на-скрозь ториса Баденіого и не може мати. Але она побоює ся одного человѣка, щобы сей не ставъ наслѣдникомъ гр. Таффого, именно гр. Франца Туна. Тожь лѣвиця подперла бы и повитала бы кождого кандидата, кобы лишь не гр. Франца Туна, бо она не може стерпѣти теперѣшного намѣстника Чехіи. гр. Бадені, якъ и вся польска шляхта, хочь родовитый торисъ, есть не менше консервативный и католицкій якъ гр. Тунъ; але до гр. Баденіого можна приступити. Се першій польскій шляхтичь, котрый завсѣгды обертає ся въ ширшомъ кругѣ, котрый зносить ся зъ особами, черезъ котрі бодай можна попробувати вплынути на него. А у гр. Туна зъ горы не думати про таку пробу и длятого лѣвиця не хоче анѣ чути про него, а подпирає кандидата, котрого могла бы приєднати.“ — Такъ сказавъ менѣ той політичный мужь — кінчить кореспондентъ — а що привязую велику вагу до его словъ, то и оповѣщую ихъ майже дословно.“

Словацка газета Narodnie Nowiny витають радостно гадку получення немадярскихъ народовъ до спольнои акціи політичнои а заявляють, що Словаки тымъ радше до того прилучать ся, бо въ ихъ пропамятномъ письмѣ зъ 1861-го року говорить ся про солідарность и звязь зъ Русинами, Румунами, Сербами и Хорватами. Солідарность тыхъ народовъ зазначить ся ще выразнѣйше конгресомъ тыхъ народовъ, якій має водбутись въ маю, и выдаваньемъ спольного великого орґану въ одномъ большомъ (не столици) мѣстѣ монархіи. Має ся всѣми силами зґодно и совокупляючо та всѣми законными средствами дѣлати въ томъ напрямѣ, щобы всѣ немадярскій народы, заселенй на обширахъ короны св. Стефана, добули для себе реальну рівноправность. „Мы хочемо жити — кінчить ся статья — и домагаємось нашои участи у великомъ дѣлѣ сконсолідованя, вдоволеня и заспокоєня всѣхъ народовъ. Наша девіза: свобідна вотчина, а въ нѣй свобода, рівность и братерство народовъ.“

— —

„Правительственный Вѣстникъ“ оголосивъ царскій рескриптъ, котрымъ именовано царевича презесомъ комітету для будовы сибірскихъ зелѣзниць. Въ рескриптѣ каже ся, що цареви дуже на томъ залежить, щобы се предпріємство здѣйстнило ся а зъ нимъ и инші пляны, котрі мають причинити ся до кольонізаціи и розвитку промыслового Сибіра.

Кандидатомъ на ґенералъ-ґубернатора Фінляндіи есть ґенералъ-лейтнантъ гр. Левашовъ.

До Pol. Corr. доносять зъ Петербурга, що погляды россійскои прасы а правительства на справу єгипетску дуже рознятись ся. Праса безъ выимки домагає ся, щобы въ справѣ єгипетскій наступила спольна акція всѣхъ державъ, а передо всѣмъ Россіи та щобы высказано гадку о поведеню Англіи. Противно же россійске правительство, якъ запевняють, не думає на разѣ выйти зъ резервы що-до сеи справы та мабуть не покине свого выжидаючого становища, хиба щобы ситуація въ Єгиптѣ значно погоршила ся черезъ якісь новій подѣ.

— —

Зъ нѣмецкими предложеніями войсковыми иде дуже пиняво, тожь въ повъурядовыхъ ґазетахъ обговорюєсь евентуальность, если бы тій предложеня перепали. Мѣжь иншимъ говорить ся таке: заки нѣмецкій парляментъ бувъ бы розвязаный, зроблено бы ще послѣдну пробу до якогось порозумѣня. Щобы оминути хочь бы и найменшій позоръ до выкликаня конфлікту, а звалити вину розписаня новыхъ выборовъ лишь на борбу парляментарныхъ сторонництвъ, та щобы не бути одвѣчальнымъ за недостаточну силу воєнну Нѣмеччины — выготовить цѣсарь письмо до парляменту, а если вже й се не поможе, тогдѣ розвяже парляментъ. — Рівночасно зъ тымъ заповѣдженымъ ультіматумъ, розійшлась вѣсть, що мабуть буде можна приєднати партію центра для предложень, бо навѣть папа мавъ выслати до проводиря центра тайне припорученье того рода. Рівножь говорять, що на найблизшомъ конкляве мігъ бы бути выбранымъ папою кардиналъ Коппъ, бо Єзуиты пересвѣдчені, що лишь при помочи Нѣмеччины можна бы привернути свѣтску власть папы. — Обѣ тій вѣсти були заразъ запереченй въ Norddeutsche Allg. Ztg., хочь и признано тымъ, що обговорювано гадку высланя цѣсарского письма до парляменту, а що-до другои каже ся, що въ той способъ хотять здіскредитувати цѣсаря нѣмецкого въ очехъ католиковъ.

— —

Зъ Риму доносять, що зъ нагоды папского ювилею вышлють деякій володарѣ своихъ надзвычайныхъ послівъ до Риму для зложеня желань. Именно мають явитись надзвычайній послы: водъ цѣсаря Францъ Іосифа, цѣсаря Вільгельма, королевы испаньскои Христины, саского короля Юрія, баварского князя регента Люитпольда, англійскои королевы Вікторіи и водъ султана. Французске правительство поручить сю місію свому сталому заступникови дипльоматичному при Ватиканѣ, гр. Лефебръ де Бегенъ.

НОВИНКИ.

— „Клюбъ Русинокъ“, котрого статуты минувшого року „Дѣло“ подало, водбуде перший свой загальній зборы въ недѣлю 12 н. ст. лютого о годинѣ 3-тій зъ полудня въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ при улици Ворменьскій ч. 2. На порядку дневномъ: выборъ выдѣлу, справы товариства и внесеня членовъ. Основательки запрошують всѣхъ Русинокъ, котрымъ дорога цѣль Клюбу [„утворити огнище житя интелектуального, оживити духовый рухъ Русинокъ, скрѣпити и поднести у нихъ народного духа и розбудити товариске житье“] на тій зборы и въ члены „Клюбу Русинокъ“. — *Барвіньска, Герасимовичева, Озаркевичева, Савчахова, Шухевичева, Федаковна, Вахнянинова — основательки.*

— **Дальшій выкладъ для женщинъ** водбуде ся завтра въ недѣлю дня 5 н. ст. лютого с. р. о 3-ій годинѣ зъ полудня въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ. Выкладати буде дальше проф. Коцовскій зъ исторіи літературы рускои.

— **Перша клясифікація учениковъ I ои рускои ґімназіяльнои клясы въ Коломыи** выпала ось-якъ: На 40 учениковъ було 4 зъ водзначеньемъ, 25 одержало першу, 8 другу, а 2 третю клясу. Злый поступъ одержало 25%, а есть то найменшій процентъ въ цѣлій ґімназіи коломыскій. Взагалѣ ученики прикладають ся до науки, а навѣть самъ директоръ ґімназіи колька разовъ заявивъ свое задоволенье зъ ихъ поведеня и пильности. Щасть Боже дальше! а надѣємось, що наша ґімназія буде мѣсцемъ не збираниы анѣ протекціи, але пильныхъ и вытревалыхъ учениковъ. Въ той способъ чей покаже ся свѣтови, що ґімназія тая була конечною а такожь усуне ся всяке недовѣріе.

— **Про уличній ексцесы** молодежи польскои зъ нагоды „жалобы народовои“ пише вчерашна Gazeta Lwowska: Во второкъ дня 1 н. ст. лютого устроило тутешне товариство рукодѣльниковъ Gwiazda вечерокъ масковый, а комітетъ кружка „старыхъ кавалеровъ“ пікникъ въ сали мѣского касина. Обѣ тій забавы дали части молодежи університетскои и слухателямъ політехніки, аґітуючимъ за жалобою народовою, приводъ до нового заявленя свого невдоволеня, тымъ разомъ въ способъ, забурюючій публичный супокой. Около 150 слухателівъ університету, політехніки и школы ветеринаріи зобрало ся въ двохъ льокаляхъ реставраційныхъ въ мѣстѣ и водтакъ около повночи удали ся всѣ передъ будынокъ товариства Gwiazd-ы, зъ намѣромъ насильно вдерети ся до саль, де водбувала ся забава. Урядника поліційного и поліціянтовъ, що вдали ся въ се, абы перешкодити тому нападови, обкинули студенты камѣньемъ и уступили ажь тогдѣ, коли урядникъ давъ поліціянтамъ приказъ добути шабель. Зъ окликомъ: „Передъ касино“ рушили студенты дальше. Прибувши передъ касино, товпа студентовъ почала кидати камѣньемъ въ вокна касина, почомъ мѣжь ексцедентами а шестьома поліціянтами, повнячими службу въ улици Академічній, розпочала ся бійка на кулаки. Бійцѣ положивъ конець сильный воддѣлъ поліціянтовъ, зареквірованый телефонічно. Поліціянты окружили ексцедентовъ и арештували 54 найдужше кричачихъ, котрыхъ водведено на инспекцію поліційну. Мѣжь увязнеными було: 24 слухателівъ університету, 16 слухателівъ політехніки и 3 учениковъ школы ветеринаріи. Мѣжь 11 прочими участниками було колькохъ выдаленыхъ зъ ґімназій учениковъ, одинъ зецеръ и одинъ кравецкій челядникъ. По сконстатованю идентичности особъ задержаныхъ ексцедентовъ, выпущено ихъ на волю, зъ выимкою двохъ, котрі мали приѣхати зъ Перемышля и згаданого челядника кравецкого. Всѣхъ трехъ задержано въ арештѣ поліційномъ. — Оружія не уживано при той нагодѣ. Дальшій доходженя ведуть ся и тій сумній выпадки можуть имовѣрно стати ся предметомъ поступованя судовокарного.

— **Станиславівска рада мѣска противъ д-ра Билинського.** Якъ звѣстно, старало ся мѣсто Станиславівъ о утворенье тамъ-же зелѣзничои дирекціи руху. Въ тій справѣ ѣздила депутація до Вѣдня и д-ръ Билиньскій обѣцявъ вскорѣ справу полагодити. Тымчасомъ змѣнивъ ся повнѣйше поглядъ въ ґенеральній дирекціи у Вѣдни и д-ръ Билиньскій прислявъ до рады мѣскои въ Станиславовѣ письмо, де закинувъ ѣй недостачу жертволюбности и заявивъ, що правительство не може згодити ся на предкладанй мѣстомъ Станиславовомъ услівя Обиджена рада мѣска зобрала ся онодгы на засѣданье, щобы обговорити справу водповѣди д-рови Билиньскому и становище, яке має займати супротивъ правительства. По довшій дискусіи, въ котрій выступали противъ неоправданыхъ закидовъ д-ра Билиньского майже всѣ бесѣдники порѣшено: не входити въ нѣякій больше переговоры зъ правительствомъ що-до утворея зелѣзничои дирекціи въ Станиславовѣ, а на письмо д-ра Билиньского дати належну водповѣдь и неправдивій факты выяснити. Въ дискусіи забирали голосъ мѣжь иншими такожь д-ръ Мандичевскій и крилошанинъ о. Фаціевичь. Д-ръ Мандичевскій подносъ, що д-ръ Билиньскій знає дуже добре обставины станиславівскій и займаючи теперь завдяки Станиславови, таке высоке становище [д-ръ Билиньскій бувъ выбираный довгій лѣта посломъ зъ сего мѣста] мігъ бодай чемно водповѣсти, а вонъ просто закпивъ собѣ. Длятого вносивъ д-ръ Мандичевскій, щобы на письмо цѣлкомъ не водповѣдати, бо если дирекція зелѣзницѣ въ Станиславовѣ має бути утворена, то д-ръ Билиньскій прийде самъ зъ предложенями до рады мѣскои. — О. Фаціевичь промовлявъ за тымъ, щобы на згадане письмо водповѣсти и жадати выявленя особы, що написала фальшивый доносъ до ґенеральнои дирекціи, абы мѣсто могло упомнутись о свою честь.

— **Зъ Городка пишуть намъ:** Знайте о томъ, що не йно въ Хировѣ знайшли ся такій славній метеорольоґи, що передвѣстили лютій морозы на перший днѣ сего тыждня, але и въ нашомъ Городку батьки мѣста назначили днѣ (сей второкъ и середу), коли се нещастье мало людей постигнути. Щобы жь нещасливый родъ людскій устерегти водъ неминучои загибелѣ, казали попереднього четверга яко въ днину торгову выбубнити та обвѣстити, „всѣй вселенній“; щобы люде попередъ заосмотрились въ пальовину, воду и припасы харчу, бо якъ настануть критичній днѣ, то буде така лютъ на дворѣ, що птахи будуть падати неживій на землю, а людямъ поводмерзають носы, руки а навѣть волосье. Та хочь заповѣдженій критичній днѣ оказались насупакъ зовсѣмъ лагодными и наставъ такій водмякъ, що въ середу надъ вечеромъ навѣть рѣсный дощь упавъ, то таки нашій метеорольоґи не збились зъ пантелику та кажуть, що тутъ не змыливъ поліцайскій бубонъ, але „каляндарь“ чи несамовитый Фальбъ такъ покрутивъ. — *Адр.*

— **Зѣздъ католиковъ**, проектованый посломъ до рады державнои кс. Хотковскимъ сего року въ Краковѣ не водбуде ся. За-для якихъ причинъ проектъ залишено доси ще не звѣстно.

— **Краєва дирекція скарбу** надала розпорядженьемъ зъ дня 23 н. ст. сѣчня с. р. адъютумъ по 300 зр. слѣдуючимъ практикантамъ податковимъ: Аб. Орнштайнови въ Лежайску, Ив. Цѣхоцкому въ Кольбушовой, Анд. Масковичеви въ Ярослави, Козмѣ Фединѣ въ Рудкахъ, Мих. Данишевскому въ Старомъ мѣстѣ, Ив. Реваковичеви въ Сколѣмъ, Каєт. Валеизѣ въ Грибовѣ, Игн. Ропчиньскому въ Бродахъ, Жигм. Жендзяновскому въ Краковѣ, Юр. Мартинюкови въ Богородчанахъ, Володисл. Доранови въ Подґуржу, Петр. Ґальскому въ Освѣцимѣ, Щасн. Альбінови въ Перемышлянахъ, Франц. Гавранови въ Коломыи, Юл. Ладиньскому въ Коломыи, Ив. Венгриновичеви въ Сяноцѣ, Іос. Омайсови въ Снятинѣ, Каз. Опольскому въ Збаражи, Володисл. Баранови въ Висничи, Ад. Кайтанови въ Вадовицяхъ, Ром. Волосови въ Дубецку, Ив. Пшевозничкови въ Тарновѣ, Ив. Кутковскому въ Мостискахъ, Брон. Шибальскому въ Хшановѣ, Стеф. Пенкошови въ Бучачи, Іос. Ярошеви въ Кальваріи, Мих. Леснякови въ Яслѣ, Стан. Фіялковскому въ Новомъ Торзѣ, Григ. Дунаєвичеви въ Золочевѣ, Винк. Держановскому въ Калуши, Ин. Ґорнисевичеви въ Кальваріи, Володисл Щуркови въ Ярослави, Як. Люфтови у Львовѣ, Володисл. Іосифовисеви въ Мостахъ великихъ, Іос. Шайґерови въ Зборовѣ, Кар. Ґрекови въ Калуши, Клим. Роевскому въ Городенцѣ, Стан. Новицкому въ Станиславовѣ, Жигм. Славиньскому въ Тарновѣ.

— **Нещастна пригода.** Дня 24 н. ст. сѣчня ранъ копальни „на пучкахъ“ въ Бориславѣ упала брила покладу земного 30 значнои высоты на голову Данила Болонного въ закопѣ и тяжко его ранила. Брила выпала зъ коша, коли его роботникъ Сташко Рецикъ вытягавъ на верхъ, а Болонный бувъ въ закопѣ. Смертельно раненого водвезено до дрогобицкого шпиталю.

— **Пригода на зелѣзници.** Одинъ подорожный, ѣдучій зо Львова до Черновець въ ночи зъ 30 н. ст. сѣчня, доносить, що мѣжь стаціями Ходоровомъ а Бортниками зоспувало ся колесо водъ передпослѣдного ваґона, де въ III клясѣ ѣхало 28 подорожныхъ. Ваґонъ выскочивъ зъ шинъ и точивъ ся спорый кусникъ дороги по-при шины, тягнучи за собою послѣдный возъ, котрый однако удержавъ ся на шинахъ. Въ послѣдномъ возѣ було 60 подорожныхъ и хиба перетяженю треба приписати, що такожь не выскочивъ зъ шинъ. Що обійшло ся безъ нещастя треба завдячити кондукторови, котрый стоячи на ступеняхъ выскочившого воза, потягнувъ шнуръ сиґналовый и задержавъ ще вчасъ поѣздъ. Выскочившій зъ шинъ ваґонъ водпято и поѣздъ рушивъ щасливо въ дальшу дорогу.

— **Убійства.** Дня 19 сѣчня досвѣта въ Майданѣ въ городецкомъ повѣтѣ убивъ паробокъ Михайло Паславскій свого родного батька Петра у его-жь хатѣ выстрѣломъ зъ дубельтовки. Причиною була піятика. Цѣлу ночь зъ дня 18 на 19 сѣчня запивали ся Паславскій зъ гостями дома, надъ раномъ сынъ посперечавъ ся зъ батькомъ, оба не знали, що дѣяли, и сынъ убивъ батька. — Въ Сокольникахъ на пасовиску найшли убиту и обрабовану жидовку Ґольдфарбиху. Убивъ ей Володиславъ Творекъ зо Сокольникъ. Творекъ вже сидить въ арештѣ.

— **Самоубійсва у войску.** Почавши водъ 1 н. ст жовтня 1892 р. лучило ся въ перемыскомъ ґарнізонѣ 18 намѣреныхъ самоубійствъ, що закончили ся тяжкимъ ушкодженьемъ тѣла и 8 самоубійствъ, въ котрыхъ наступила смерть. Зъ выимкою 4 случаѣвъ, причиною згаданыхъ ушкоджень тѣлесныхъ и самоубійствъ була неохота до войсковои служы.

— **На будову руского народного театру у Львовѣ** надославъ на руки нашои адміністраціи о Алекс. Левицкій зъ Олеська 20 зр. 60 кр., зобраныхъ на именинахъ Вл. о. Атанасія Пашковского, пароха въ Олеську зъ ініціятивы соленізанта. До складки, збиранои п. Т. Тарнавскою зъ Подлися и о. Алекс. Левицкимъ, загрѣвъ присутныхъ гостей гарною промовою о. Т. Дуткевичь зъ Цѣшокъ.

— **Нещастна пригода.** Во второкъ дня 1 н. ст. лютого пополудни выѣхавъ на шляхъ Ясло-Рящѣвъ плугъ до згортаня снѣгу. При той роботѣ повнивъ службу инжінеръ Винк. Телесницкій. Подчасъ згортаня снѣгу водчепила ся зъ незвѣстнои причины одна зъ двохъ функціонуючихъ машинъ и въ наслѣдокъ сильного потрясеня упавъ Телесницкій подъ локомотиву та потерпѣвъ такъ тяжкій скалѣченя, що до годины померъ. Инжінеръ Телесницкій бувъ загально любленый своими товаришами и службою, котрою щиро опѣкувавъ ся. До Ясла перенесено его передъ кількома мѣсяцями зо Старого Санча. Полишивъ по собѣ вдову и четверо дѣтей.

— **Теофіль Ленартовичь**, польскій поетъ, померъ дня 3 лютого с. р. въ Фльоренціи. Суспольность польска втратила въ немъ сердечного приятеля люду и замѣтного кобзаря. Родивъ ся въ 1822 р. въ Варшавѣ и тутъ побиравъ такожь науки. Посвятивъ ся бувъ станови правничому, та бурливій 1848 роки зневолили его до бурлацкого житя. Осѣдавъ по різныхъ мѣстахъ, ажь остаточно замешкавъ стало въ Фльоренціи, де й докончивъ вѣку.

— **Выбухъ пороху.** Въ сушарни казаньскои фабрики бездымного пороху выбухло сими днями двацять пудовъ пірокселіны. Трехъ роботниковъ убило, одного ранило въ ногу, а одного засыпало румовиско и его выймили живымъ зъ помѣжь камѣня. Цѣла сушарня завалилась.

— **Катастрофа зелѣзнича.** На стаціи Молєсичь въ Угорщинѣ стрѣтились въ ночи дня 31 н. ст. сѣчня два поѣзды тягаровій и вдарили на себе. Обѣ машины и 13 возовъ розбитій. Служба ще въ часъ выскочила.

— **Джемсъ Блєнъ**, бувшій секретарь державный повнічно-американьскихъ Сполученыхъ Державъ померъ сими днями въ Новомъ Йорку въ 63-омъ роцѣ житя. Блєнъ належавъ до партіи републиканьскои и старавъ ся кількa разовъ о достоинь ство президента Уніи, однако нѣколи не бувъ выбраный. Мимо того бувъ се одинъ зъ найвызначнѣйшихъ мужевъ державныхъ въ Сполученыхъ Державахъ. Яко секретарь державный водзначивъ ся Блєнъ незвычайною безоглядностію въ кольких спорныхъ справахъ мѣжь Сполучеными Державами а державами европейскими.

— **Дробній вѣсти.** Дня 9 н. ст. лютого водбуде ся въ Чортковѣ вѣнчанье п. Симеона Билинкевича, оконченого богослова, зъ панною Лидіею Стефанією Мацѣлиньскою, дочкою п. Теофіля Мацѣлиньского, урядника почтового. — Въ Коломыи померла нагло въ 52-омъ роцѣ житя Густава Турчиньска, жена професора ґімназіяльного Емерика Турчиньского. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Соколе и Телешница санна, въ повѣтѣ лѣськомъ 100 зр. подмоги на будову школы.

Наука, штука и література.

— **П. Франмішекъ Ржегоржь** оголосивъ друкомъ остатными роками про Русиновъ ось-такій новій свои студіи:

1) „Lidova lečba u haličských Malorusů“ въ Časopis musea království českého 1891 р. въ выпускахъ другомъ, третомъ и четвертомъ тому LXV.

2) „Židé v Haliči“ въ праскомъ журналѣ Osvěta въ выпускахъ 3, 4, 7 и 8 за 1892 рокъ.

3) „Tabák“ въ 44 числѣ илюстрованого тыждневника Zlatá Praha зъ року 1891.

4) „Něco o původu jména Rus“ въ н-рахъ 7 и 8 часописи Vesna.

5) Vlkodlak v podání haličských Rusinů“ въ 33 н-рѣ часописи „Lumír.“

6) „Družčiny. Svatební obřad ruśinského lidu v Haliči“ въ н-рѣ 21. часописи Zábavné Listy зъ р. 1891.

7) „Maznyk. Z haličskoruských typů“ въ 25 н-рѣ илюстрованого тыждневника Světozor за рокъ 1890.

8) „Po bukovinské hranici. Crta z cest [подорожей]“ въ н-рахъ 27, 28, 29, 30 и 31 Světozor-a за рокъ 1892.

9) „Malanka. Poslední den v kalendáři haličských Rusinův“ въ Světozor-ѣ въ н-рахъ 7 и 8 зъ року 1890.

10) „Vyvod Svatební obřad rusínského lidu v Haliči“ въ н-рахъ 12 и 13 часописи Vesna за рокъ 1890.

11) „Prsten. Z haličskoruského národopisu“ въ н-рахъ 2 и 4 часописи Loda за рокъ 1891 [літературный додатокъ, до Modní svět]

12) „Huculska svatba v karpatech“ въ н-рахъ 6, 7 и 8 часописи U domácího krbu зъ 1891 р. [літературный додатокъ до Nové mody.]

13) „Kostrub a Roman. Z hajilek rusínských děvčat“ въ н-рѣ 15 U domácího krbu зъ 1891 р.

14) „Zasnoubení a ohlášky u Rusinů v Haliči“ въ н-рахъ 10, 11, 12, 13 и 14 часописи Zlatá Praha за рокъ 1891.

15) „Slub. Svatební obřad rusínského lidu v Haliči“ въ н-рахъ 20, 21, 22 и 23 тыждневника Zlatá Praha за рокъ 1890.

16) Po sňatku. Svatební obřady ruśnského lidu v Haliči“ въ н-рахъ 1, 2, 3, 4, 5 и 8 літературного додатку U domaciho krbu за рокъ 1892.

17) Сто статейокъ въ енцікльопедичномъ Словари Оттового зъ поля руско-украиньскои етноґрафіи, исторіи, літературы и т. д.

— **Словаря россійско-украиньского** [яко додатку до „Зорѣ“] выйшовъ аркушь другій и мѣстить въ собѣ слова водъ „Амбаръ“ до „Безличный“ [стороны 5—20].

— **„Дещо про землю“.** Подъ такимъ заголовкомъ выйшла перша за сей рокъ а 152-а зъ черги книжочка „Просвѣты“ написана И. Охримовичемъ и коштує 10 кр.

Именованя, перенесеня, конукрсы и пр.

— **Конкурсы.** Презідія суду краєвого у Львовѣ розписує конкурсъ на 5 посадъ адъюнктовъ судовыхъ, а то: по одній посадѣ при судахъ окружныхъ въ Золочевѣ, Коломыи и Бережанахъ та по одній при судахъ повѣтовыхъ въ Стрыю и Микулинцяхъ. Поданя треба вносити до 20 н. ст. лютого. — Львовска комната нотаріяльна розписує конкурсъ на посаду нотаря въ Чортковѣ. Поданя треба вносити до 20 н. ст. лютого. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Чешановѣ оголошує конкурсъ на посаду люстратора лѣсовъ громадскихъ зъ рочною платнею 600 зр. и 400 зр. на поѣздки. Убѣгати ся можуть окончені слухателѣ школы лѣсовои. Поданя вносити до 15 н. ст. лютого. — Выдѣлъ краєвый оголошує, що дня 5 н. ст. цвѣтня 1893 розпочинає ся въ краєвій школѣ управы льну въ Городку новый однорочный курсъ науки. Записувати ся до сеи школы можна до 15 н. ст. марта ученикамъ, що покончили школу народну, мають 16 лѣтъ и здадуть вступный испытъ. Сыны убогихъ родичівъ можуть одержати безплатне удержанье въ заведеню на коштъ краєвый. Близшій информаціи подає дирекція дотычнои школы.

Телеграмы „Дѣла“

Краковъ 4 лютого. Всеволодъ Крестовскій, редакторъ „Варшавского Дневника“ мавъ одержати димісію и выѣзджає назадъ до Петербурга.

Вѣдень 4 лютого. Побутъ міністра Векерлого має стояти въ звязи зъ угорскими справами вѣроисповѣдными. Якъ кажуть, робить Векерле зъ цівільныхъ слюбовъ квестію кабінетну.

Римъ 4 лютого. Парляментъ выдавъ одноголосно судови посла Дезербіого.

Белградъ 4. лютого. При выборахъ до радъ громадскихъ побѣдили ліберали въ 799 громадахъ, а радикалы въ 457.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Т. Гор. въ Вит. Прийде намъ за рокъ 1892 ще 2·50 зр. — **Вп. Н. Бач. въ Кос.** Заплачено до конця сѣчня с. р. — **Вп. А. Яц. въ Щут.** Такъ. — **Вп. П. Кня. въ Тнс.** Заплачено до конця сѣчня с. р. — **Вп. Н. Бѣл. въ Пол.** Прийде за 1892 ще 3·50 зр. — **Вп. К. Стр. въ Бру. нов.** Лишилось на II. кварт. 50 кр.

Надѣслане.

Д-ръ Антонъ Горбачевскій

адвокатъ краєвый

отворивъ канцелярію адвокатску

ВЪ ЧОРТКОВѢ

въ домѣ панѣ Людвиновои.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надае шкѣрѣ гладкость и знаменито пристае до лиця. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру водъ 20 до 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь водворотною почтою. 4379

Д-ръ мед. Іосифъ Ґольдъ

був. секундарій шпиталя св. Лазаря въ Краковѣ

4517 **ординуе теперь въ Золочевѣ.** 1—6

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординуе водъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 3—4

Сими днями буде оголошена

КОНВЕРСІЯ

отсихъ рентъ, записовъ довгу державного, акцій и облігацій першенства: 5% рента австр. паперова, 5% пріорітеты зелѣзницѣ Форарльбергъ, 4¾% пріорітеты зелѣзницѣ арх. Рудольфа, 5% рента паперова угорска, Акціи зелѣзниць: Альфельдъ, Будапештъ-Пятицерквы, Семигородскои, Лупковскои, угор.-заходнои, Пріорітеты зелѣзниць: повночно-всходнои та заходнои I и II емісіи, — водтакъ паперы опроцентованѣ въ золотѣ. 5% угор. пріорітеты зелѣзницѣ повночно-всходнои, 6% угор. пріорітеты зел. повн.-всходнои, 5% позичка инвестіційна зъ 1876 р.

Домъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

приймае вже нинѣ зголошеня до конверсіи посля оріґінальныхъ условій безъ дочисленя якои небудь провізіи. — Поручена зъ провінціи полагоджують ся безъ проволоки. 4536

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

подъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одвазу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райсцайни и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репараты найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ подъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. посп.	пот. посп.	пот. особ.	пот. особ.	пот. особ.	пот. мѣш.
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнґа	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зъ Львова.	пот. посп.	пот. посп.	пот. особ.	пот. особ.	пот. особ.	пот. мѣш.
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двірця)	258	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнґа	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый посля годинника львовского. Числа подчеркненій означають пору 2238 ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

Самостойный зарядъ дому

и веденье господарства домового або такожь опѣку надъ дѣтьми — може приняти сейчасъ честна особа зъ доброго дому. Зголошувати ся до проф. Литиньского, Львовъ ул. Санѣги число 17. 4553 3—3

Окуляри

рочки мужескій, по цѣнѣ фабричной зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше

Павло Лянґнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куферовъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ.

Предприємство высылкове

(Versandt-Geschäft)

У ВѢДНИ

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКІЙ

Wѣdeń I., Giselastrasse Nr. I.

поручае и доставляе всякій артикулы, входячій въ обсягъ промыслу и торговлѣ: домовій господарскій, рольничій, броварняній, горальняній и промысловій. **Приборы церковнй. Плахты** непромакаючій до прикрываня збожа, машинъ рольничихъ и т. п. Словомъ усе, що хто зажадае высылае водворотною почтою або зелѣзницею **за послѣплатою а числить цѣну фабричну.**

Информацій и на запытаня (марка 5 кр.) удѣляе радо и водворотно. Прошу зажадати цѣникъ илюстрованый, а высылаесь даромъ и оплатно. Замовленя приймаесь такожь и по руски. 4330 (51—?)

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кончить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащевъ зимовыхъ та одяговъ, за-для закупна большои скількости, — то продаю ихъ по значно зниженой цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригодного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елеґантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Машины до шитя

розныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ водъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ Ґардолиньскій, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (8—10)

Начинье столове свѣтовои славы.

Маю честь донести Всечестному Духовеньству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанои П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 водкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францисканьскій* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца подъ мовою фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товаровъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестовъ нагробныхъ, вѣнцевъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помочнымъ и дасть менѣ можность правильнымъ веденьемъ мои торговлѣ, найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякій жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 23—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Троппау) австр. Шлескъ, основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя en gros и en détail. 4494 8—15

Взірцъ и цѣнники даромъ и оплатно.

Ново отворены

СКЛАДЪ

матеріяловъ аптичныхъ

ЛЄШКА ЦУКЕРА

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 8

POD CZERW: KRZYŻEM

поручае по **найдешевшихъ цѣнахъ** матеріялы аптичній, средства скрѣпляючій, Cognac, маляґу, вина лѣчничій, средства універсальній, артикулы ґумовій, хірурґічній и автосептичній, перфумерію французску и англійску. — **Замовленя зъ провінціи полагоджую водворотно.**

Дуже дешево. 4517 12—12

Запросины до передплаты

на популярну часопись, котра зъ **днемъ 23 н. ст. сѣчня** два разы въ мѣсяць кождого 8 го и 23 го при участи лучшихъ нашихъ письменныхъ силъ почне выходити у Львовѣ подъ назвою:

ЧИТАЛЬНЯ

въ форматѣ великого аркуша въ 4-цѣ, сторонъ 16, посля слѣдуючои програмы:

I. Письмо святе зъ водповѣднымъ короткимъ поясненьемъ на подставѣ науки руско-католицкои церкви.

II. Часть белетристична въ котру будуть входити стишки и оповѣдання такъ зъ суспольного житя, якъ и основаній на тлѣ нашои бувальщины.

III. Историчній розвѣдки о важнѣйшихъ подѣяхъ Руси-Украины въ загалѣ, зъ особливымъ увзглядненьемъ историчныхъ фактовъ, водносячихъ ся до галицкои, буковиньскои и угорскои Руси. — Такожь розвѣдки зъ наукъ природныхъ.

IV. Статьѣ змѣсту економічного, т. є. статьѣ о земледѣльствѣ городництвѣ, садовництвѣ, пчольництвѣ, годовли худобы и т. п., якъ такожь и о спородненыхъ галузяхъ господарки нашихъ хлѣборобовъ

V. Справы торговельній, промысловій, фінансовій и асекураційній въ рамкахъ водповѣдныхъ для нашого народу.

VI. Політичный короткій переглядъ важнѣйшихъ справъ, котрій дотыкають головно політично-народного житя нашого народу.

VII. Новинки.

Передплата на часопись „ЧИТАЛЬНЯ“ выносить на рокъ 3 зр., на ½ року 1 зр. 50 кр. на ¼ року 75 кр. для **членовъ** же товариства „Просвѣта“ и **передплатниковъ** „Батьковщины“: на рокъ 2 зр., на ½ року 1 зр., на ¼ року 50 кр.

Свѣдомій цѣлкомъ тои высокои задачѣ, яку маємо сповнити, принимаючи на себе выдавництво часописи „ЧИТАЛЬНЯ“, просимо прихильниковъ народнои просвѣты словомъ и дѣломъ поддержати нашій змаганя тымъ больше, що мы, приступаючи до выдавництва „ЧИТАЛЬНѢ“ сповняємо лише патріотичный довгъ взглядомъ нашого народу.

Выдавець: **Іос. Ярембецкій.** Одв. редакторъ: **Ив. Бачиньскій.**

Адресъ Редакціи и Адміністрациі: Львовъ, улиця Театральна, ч. 8, II. поверхъ, куда просимо посылати водповѣдній статьѣ и передплату.

АРХИКНЯЖА ФАБРИКА

клею, сподіюмъ, мучки костяной и кислоты сѣрчаной

ВЪ ЖИВЦИ

предкладае Вп. господарямъ подъ сегорочній озимины свои продукты навозовѣ, а то:

вохко пражеву мучку костяну, а также **отверту** котра мѣстить **розпускаєму кислоту фосфорну, надфосфатъ сподіюма, надфосфатъ амонякальный, надфосфатъ потасово-амонякальный, сульфатъ амонія, салітру чілійску, жужлѣ Томаса** — у всѣхъ продуктахъ запорученый процентъ матерій поживныхъ для ростинъ, въ найлѣпшомъ родѣ, по можливо найнизшихъ цѣнахъ. 4548 1—5

Заступникомъ для всходнои Галичины **СИМЕОНЪ ДЕГЕНЪ, домъ комісовый, Львовъ, Сикстуска 19.**

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши водъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованій по 4½% водъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% **листы ипотечній**
5% **листы ипотечній премійованій**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць держазныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае водъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылосованій а вже платній мѣсцевій паперы цѣнній, такожь запавшій купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцевій лишь за водчисленьемъ справдешныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ куповій за зворотомъ коштовъ, котрій самъ поносить.

Лев. Кнейпъ

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздовства КНАЙПА СОЛОДОВА есть КАВА

зъ **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну** каву. — **Незрівнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надае ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ.** — **Старанно оминати подроблень. ½ кіло по 25 кр. — Всюды можна достати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 6—52

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 19. Львôвъ, Понедѣлокъ 25 сѣчня (6 лютого) 1893. **Рôчникъ XIV.**

ДѢЛО

Выходитьсь у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у **Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Програма правительства.

Въ суботу вечеромъ подано до вѣдомости трехъ клюбôвъ: сполученои лѣвицѣ, Гогенварта и кола польского — правительственну програму. Програма звучить такъ:

„Въ найвысшôй промовѣ престольнôй зъ 11 цвѣтня 1891 высказано надѣю, що бѣжуча сесія рады державнои зазначить ся яко періода успѣшнои працѣ, и завôзвано до спôвдѣлання всѣхъ тыхъ, котрѣ суть пересвѣдченѣ, що по-надъ поодинокими партіями стоить цѣлôсть, держава и нарôдъ, та що старанье про сѣ найвысшѣ интересы не смѣе бути нѣколи заколочене змаганями партійными.

Щобы однакъ вôдповѣсти тымъ интенціямъ промовы престольнои, показуе ся потрѣбнымъ по зробленыхъ досвѣдахъ, щобы тѣ партіи и послы, котрѣ рѣшились зъ патріотичною готовостію повинуватись покликови зверненому до нихъ, вступили въ коаліцію и черезъ то запевнили вôдповѣдне и успѣшне продовженье парляментарнои дѣяльности.

То-жь правительство звертае ся до тыхъ парляментарныхъ чинникôвъ, котрѣ, прилучивши ся до поглядôвъ розвиненыхъ въ престольнôй промовѣ, спинили свои змаганя партійнѣ въ интересѣ цѣлости и се такожь зазначили однозгôдною ухвалою при вôдповѣди на престольну промову.

Однакъ щобы тѣ парляментарнѣ чинники, котрѣ за-для свого погляду на справы державнѣ увзглядняють ся до такои коаліціи, знаючи вповнѣ намѣры правительства, могли рѣшитись на приступленье до сеи коаліціи, уважае правительство своимъ обовязкомъ, вказуючи на заявленя зложенѣ на засѣданю палаты послôвъ зъ 2 грудня 1892 — выповѣсти ясно засады, котрыми руководить ся при веденю публичныхъ справъ.

Зарôвно якъ правительство готове кождого часу, въ змыслѣ вповнѣ одобренои такожь делеґаціями политики заграничнои Австро-Угорщины — всѣми средствами забезпечити и скрѣпити становище державне монархіи, а тымъ самымъ встоюватись за розвитокъ силы оружнои, — такъ и придержуеся крѣпко и безвзглядно теперѣшныхъ законно управильненыхъ вôдносинъ до угорскои половины державы, котрыми тревало завершено орґанізацію монархіи.

Правительство стоить непохитно на основѣ истнуючои конституціи та ей основныхъ прінціпôвъ и для того не згодить ся на змѣну тыхъ основныхъ прінціпôвъ. Конституція творить крѣпку основу для розвитку всего політичного житя.

Але на тôй основѣ політичне житье буде розвиватись лишь тогдѣ згôдно зъ австрійскими идеями державными, если законно запоручена автономія королѣвствъ и краѣвъ, якъ рôвножь національный status quo поодинокихъ народôвъ будуть задержанѣ а перешкодить ся всякому покривдженю.

Правительство признае, що законне управильненье квестіи языковои въ урядѣ, школѣ и публичнôмъ житю — при повнôмъ увзглядненю значѣня нѣмецкои мовы яко средства до загального порозумѣня и для цѣлей адміністрації — надае ся до привернення мира мѣжь народами. Тожь правительство буде старатись довести до порозумѣня мѣжь интересоваными сторонами що-до тои квестіи и пôдпирати евентуальну законодатну акцію, змагаючу до такого порозумѣня.

Доки не прийде до такого закона, буде правительство — застерѣгаючи собѣ выразно прислугуючу компетенцію — спиняти въ своѣмъ адміністративнôмъ кругѣ дѣланя по всѣй змозѣ змѣны що-до національного status quo. Се маѣ значѣнье якъ що-до рѣшень пôсля свобôдного пересвѣдченя такъ и що-до рѣшень въ адміністративнôй юдикатурѣ. Що-до послѣдного, то правительство, котре есть звязане истнуючими законами и розпорядженями, буде придержуватись по можности довголѣтнои своеи практики.

Однакъ наше політичне житье вымагае не лишь рѣшучого оминаня національныхъ спорôвъ, але такожь мирныхъ вôдносинъ мѣжь поодинокими вѣроисповѣданями, верствами суспôльности и горожанами. Проте правительство буде поважати и хоронити завсѣгды релиґійнѣ пересвѣдченя та выступати рѣшучо противъ пôдбурюваня всякого рода. Правительство уважае потрѣбнымъ, вôдложити церковно-політичнѣ квестіи и законодатне трактованье основныхъ змѣнъ въ законѣ школьнôмъ, а то за-для спокôйного спôвдѣланя интересованыхъ партій. Однакъ правительство буде числитись въ рамахъ истнуючихъ законôвъ при примѣненю закона школьного зъ релиґійными чувствами населеня. Въ квестіяхъ що-до релиґійныхъ чувствъ узнае правительство выключно рѣшаючимъ опінію дотычныхъ властей церковныхъ и въ тôмъ взглядѣ вволить по можности ихъ бажанямъ въ рамахъ истнуючихъ законôвъ.

Престольна промова вказала рôвножь, що економічнѣ квестіи, котрѣ на насъ вкладае не интересъ поодинокихъ партій, лишь журба о загалъ, стали ся въ теперѣшнôй порѣ за-для скорого розвитку дуже численными и пильными, та вычислила цѣлый рядъ справъ, котрѣ вôдносять ся до того. Деякѣ дотычнѣ проекты законôвъ вже полагодженѣ минувшои сесіи, иншѣ же трактують ся парляментарно або выготовляють ся.

Однакъ зъ тыми справами ще нѣякъ не покôнчилась потрѣбна чинность на поли економічнôмъ. До того прилучае ся не лишь журба о удержанье и скрѣпленье рôвноваги въ буджетѣ державнôмъ, котра стае що разъ бôльше труднѣйша за-для збôльшаючихъ ся вымогôвъ на всѣхъ поляхъ публичного житя, — вôдтакъ успѣшне переведенье реґуляціи нашои валюты и справедливый роздѣлъ тягарôвъ податковыхъ; але такожь вôдповѣдне природному розвиткови пôдпиранье продукціи и обороту, потреба удержаня и охороны стану середного на всѣхъ економічныхъ поляхъ, змаганье до вырôвнаня соціяльныхъ противностей, пôддвигненье слабшихъ верствъ суспôльности, вкôнци потреба, выступити остро противъ всякого егоізму, котрый шкодить здоровому розвиткови економічному — отсе новѣ задачѣ, котрыхъ выповненя не може зречи ся законодатство и адміністрація, если хотять стояти на высотѣ вымогъ тяжкихъ вôдносинъ теперѣшныхъ.

Вкôнци продовженье реформы закона цивільного и карного есть предметомъ великихъ працъ законодатныхъ.

Пôсля отсихъ представленыхъ засадъ буде правительство поступати. До сего потребуе оно сталои пôдпоры парляментарнои. Супротивъ обставины, що нѣодна зъ истнуючихъ партій не може сама запоручити такои пôдпоры, правительство надѣе ся, що пôддержуючѣ державу (staatserhaltende), умѣркованѣ партіи и послы однакихъ пересвѣдчень приступлять до коаліціи для пôдпоры поглядôвъ правительства Если-жь бы та коаліція вытворила дѣйстно въ палатѣ послôвъ сталу бôльшôсть, то потрѣбно було бы ей орґану, котрому бы припала задача утримувати стало звязь зъ правительствомъ и ладнати спôльнѣ парляментарнѣ та політичнѣ справы.

Промова пос. Барвѣньского

выголошена при дискусіи буджетовôй надъ статомъ міністерства просвѣты на 194-ôмъ засѣданю палаты послôвъ дня 3 лютого с. р.

Высока палато!

Если я беру участь що року въ дебатѣ буджетовôй надъ прелімінаремъ міністерства просвѣты, то се не лишь зъ тои причины, що Русины, въ порôвнаню до иншихъ народôвъ нашои монархіи, мають ставити ще много пильныхъ домаганъ до міністерства просвѣты що-до свого національного и культурного розвитку, але такожь и за-для того, що такъ звана руска квестія якъ разъ маe головну основу на духовôмъ поли, а мы добачаемо на тôмъ поли найважнѣйшѣ средства до духового и морального пôддвигненя нашои народности.

Передовсѣмъ мушу зъ подякою признати, що Е. Е. міністеръ просвѣты звернувъ бôльшу увагу минувшого року на потребы руского народу въ Галичинѣ и прихильно вôднѣсъ ся до зреалізованя бажань, якѣ мы въ тôй палатѣ пôднесли що-до школьництва. Хочу надѣяти ся, що Е. Е. схоче и на будуче памятати на культурный розвитокъ сего такъ дуже опущеного народу руского, а се якъ разъ мене спонукуе вказати въ тôй высокôй палатѣ на рôзнѣ потребы руского населеня на поли школьництва.

Если я зазначивъ, що добачаемо на поли школьництва найважнѣйшѣ средства до духового и морального пôддвигненя нашои народности, то легко поняти, длячого мы добиваемо ся о отворенье рôзныхъ заведень науковыхъ, де бы наукова праця и образованье могли найти добре примѣщенье, щобы дати найвôдповѣднѣйшій выразъ гадкамъ и чувству народу руского въ его питомôй мовѣ.

Велику вагу такого примѣщеня науковои працѣ и образованя для руского народу признавъ вже вôдповѣдно цѣсарь Іосифъ II. зъ австрійского становища, завѣвши рускѣ выклады на богословскôмъ и фільософічнôмъ выдѣлѣ університету, основаного у Львовѣ. Мене завело бы се задалеко, если бы я хотѣвъ входити въ причины, длячого застановлено тѣ выклады по кôлькохъ лѣтахъ. Однакъ зъ часомъ побачило австрійске міністерство просвѣты, що треба найперше вытворити крѣпку основу для розвитку рускои мовы, — и се наступило черезъ отворенье катедры для рускои мовы и літературы — щобы вôдтакъ можна було приступити до отвореня иншихъ катедръ въ університетѣ.

Дѣйстно Русины мали право надѣятись, що те все сповнить ся, тымъ бôльше, коли найвысшимъ декретомъ зъ 23 марта 1862 затверджено системізованье двохъ катедръ при правничôмъ выдѣлѣ у Львовѣ для предметôвъ судейского испыту державного зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ а заразомъ заповѣджено отворенье двохъ другихъ катедръ рускихъ при тôмъ выдѣлѣ. Для згаданыхъ предметôвъ установлено суплентôвъ и ажь въ 1882 р. системізовано звычайну катедру для австрійского права приватного, черезъ що зроблено початокъ до роздѣлу університету львôвского на польскій и рускій. Але руска катедра австрійского права приватного за-для смерти дотычного професора не обсаджена, на жаль, вôдъ двохъ лѣтъ, а навѣть нема при нѣй суплента — и се выходить на велику шкоду рускихъ юристôвъ — хочь одинъ кандидатъ внѣсъ бувъ ще передъ пôвъ рокомъ просьбу до збору професорôвъ о допущенье его до суплентуры при тôй катедрѣ. Однакъ мушу зъ вдоволеньемъ пôднести, що міністерство просвѣты именувало минувшого року надзвычайного професора для рускихъ выкладôвъ австрійского права карного та пôйшло за моимъ вказаньемъ, порушенымъ въ сѣй палатѣ, на стôлько, що дало одному докторови правъ стіпендію для дальшого образованя наукового за границею.

Дальшій крокъ до постепенного креованя руского університету у Львовѣ добачаемо въ системізованю звычайнои катедры рускои на фільософічнôмъ выдѣлѣ для загальнои исторіи зъ спеціяльнымъ увзглядненьемъ исторіи Европы всхôднои (а въ тôмъ и руского народу), котре наступило въ наслѣдокъ найвысшого розпорядженя зъ 31 марта 1892 р. Цѣлый на-

---

3)

До исторіи першихъ Руриковичѣвъ.

(Дальше.)

III. *Хазарскѣ вплывы на Руси.*

Вже надовго передъ Рурикомъ, вôдъ VII. вѣку почавши, велика часть рускои землѣ находила ся пôдъ властею Хазарôвъ. Турецке се племя[1]) выйшло зъ Азіи, зъ-за Каспійского краю. Побѣдивши надволжскихъ Болгаръ[2]), заняло оно въ посѣданье землю мѣжь Волгою а подôльскимъ Богомъ и розширяло постепенно своe панованье все дальше на пôвнôчь. Пôсля Нестора платили дань Хазарамъ отсѣ рускѣ племена:

1) Поляне (Кіевска земля). — Лѣтописець каже: „Поляне були въ незгодѣ зъ своими сусѣдами. Хазары вторгли въ ихъ землю и сказали: платѣть данину. Поляне порадились мѣжь собою и дали вôдъ кождои хаты по мечу. И понесли Хазары данину до свого князя и своихъ старѣйшинъ, кажучи: отъ яку мы дань найшли! И всѣ запытали ся: зъ-вôдки? А Хазары вôдповѣли: въ лѣсахъ, на горахъ, при Днѣпрѣ. И сказали хазарскѣ старцѣ: не добра то данина, княже, мы ей здобули шаблями (оружіемъ зъ однои стороны острымъ), а се мечѣ обосѣчнѣ; прийде часъ, де Поляне стануть брати данину вôдъ насъ и вôдъ иншихъ народôвъ.“ Зъ-пôдъ власти хазарскои освободили Полянъ Аскольдъ и Диръ[3]).

2) Радимичѣ и Вятичѣ[4]). — Радимичѣ платили дань „шелюгами“, а Вятичѣ „вывѣрками“. Зъ-пôдъ власти Хазарôвъ перейшли они пôдъ панованье Руссôвъ въ часахъ Олега, однакъ часто ворохобились, не хотячи зносити надто тяжкого ярма. Ще и Володиміръ Великій кôлька разôвъ воювати мусѣвъ зъ ними[5]).

3) Сѣверяне. — Лѣтописець повѣдае: „Олегъ выбравъ ся на Сѣверянъ и побѣдивъ ихъ и наложивъ на нихъ дань легку, а не велѣвъ платити Хазарамъ, кажучи: я имъ противенъ, а вамъ нѣ.“ Сѣверяне платили Хазарамъ по вывѣрцѣ вôдъ кождои хаты[6]).

---

[1]) Kaspar Zeuss „Die Deutschen und die Nachbarstämme ст. 742 и 724.

[2]) Тамъ-же ст. 721.

[3]) Лѣтопись Нестора, выданье Мікльошича, ст. 8 и 10. Оповѣданье Нестора про хазарскѣ „шаблѣ“ и кіевскѣ „мечѣ“ — очевидна казка. Въ иншôмъ мѣсци (ст. 9) каже лѣтописець, що данина Полянъ плачена була „вывѣрками“.

[4]) Тамъ-же, ст. 9 и 12. Радимичѣ и Вятичѣ становлять нинѣ складову часть россійского (московского) народу. Були то племена первѣстно польскѣ — „отъ Ляховъ,“ якъ каже Несторъ (ст. 6); они выйшли зъ надвисляньскихъ сторонъ и осѣли надъ рѣками Сожею и Окою.

[5]) Данина побирана Руриковичами була тяжша вôдъ данины плаченои Хазарамъ. Руриковичѣ не побирали ей вôдъ хаты, але вôдъ плуга (на одну хату припадало часто бôльше плугôвъ, отже и данина выходила далеко бôльша).

[6]) Несторъ, ст. 9, 12. Шкôра вывѣрокъ, кунъ, бѣлокъ (горностаѣвъ) заступувала нинѣшнѣ грошѣ. Про сѣ грошѣ доховала ся ще доси память у люду въ приповѣдцѣ: „То ще тогдѣ дѣялось, якъ були шкôряни грошѣ на свѣтѣ“.

Столицею Хазарôвъ бувъ Ітіль надъ Волгою, а головною твердинею мѣсто Саркель надъ Дономъ. Въ лѣтописяхъ Саркель зове ся въ дословнôмъ переводѣ Бѣловежа (Бѣлгородъ). Твердиня збудована була на просьбы хазарского кагана грецкими будôвничими, але ей здобувъ князь Святославъ р. 965. Упадокъ твердинѣ положивъ на всѣгды конець хазарскому пановániю[7]).

Столиця Ітіль находилась недалеко нинѣшного Астрахана. „Дворець хазарского кагана стоявъ на островѣ и бувъ навкруги обведеный муромъ. Хазары не всѣ були однои вѣры: бôльшôсть були поганцѣ; каганъ, двôръ его и часть народу були жидôвскои вѣры, а крôмъ того були музулмане и христіяне. Бôльша часть столичныхъ мешканцѣвъ лѣтомъ не жила въ мѣстѣ, а розходилась по околици; тутъ жили въ шатрахъ, управляли землю, розводили садовину, пасли худобу; тôлько на з-и му сходились до мѣста“[8]).

Одна часть Ітіля була заселена Славянами; пробували тамъ вожды войска, купцѣ, вельможѣ. Славяне мали власныхъ судіевъ и зачисляли ся до язычникôвъ. Вôйско кагана и прислуга его складали ся головно такожь зô Славянъ[9]).

Въ Хазаріи було такожь богато жидôвъ; они дôстали ся сюды зъ Греціи въ часѣ релиґійныхъ прослѣдованъ. Самъ хазарскій каганъ, его двôръ и вельможѣ пôдлягли вплывамъ жи-

---

[7]) О побѣдѣ Святослава згадуе Несторъ лишь мимоходомъ; подробнѣйше про розгромъ хазарскои держави доносить арабскій писатель Ибнъ-Хавкаля (живъ въ X. вѣцѣ.) Вôнъ каже: „Руссы напали на Хазарôвъ, вôдняли у нихъ всѣ области и присвоили ихъ собѣ. Хто спасъ ся вôдъ ихъ рукъ, утѣкавъ въ сусѣднѣ мѣсця и теперь выжидае часу, щобы вернути до рôдныхъ мѣсць и тамъ дальше жити бодай въ пôдданствѣ у Руссôвъ. Тѣ Руссы знищили все, що було при Волзѣ. Въ Самандарѣ нема теперь нѣ мечетôвъ, нѣ церковъ, нѣ синаґоґъ, а мешканцѣ столичного Ітіля розбѣглись по островахъ и живуть въ страху“. (А. Я. Гаркави „Сказанія мусульманскихъ писателей,“ С. Петербургъ 1870, ст. 218, 220).

[8]) Д. Иловайского „Княжій періодъ Украины-Руси“ (выданье Ол. Барвѣньского), т. I. ст. 79—80.

[9]) Гаркави „Сказанія мусульм. писателей,“ ст. 130.

рôдъ рускій принявъ се зъ щирою подякою. Надѣємось, що выклады того предмету будуть поручені одному зъ найзнатнѣйшихъ историкôвъ рускихъ та що ся катедра буде мати зъ однои стороны великій вплывъ на зрôстъ рускои літературы историчнои а зъ другои стороны на скрѣпленье самосвѣдомости національнои Русинôвъ.

Зъ рокомъ шкôльнымъ 1894/95 маѣ бути активованый факультетъ медичный у Львовѣ. Отворенье медичного факультетѣ у Львовѣ маѣ не лишь строго наукове и льокальне значѣнье для всходнои Галичины, але такожь може бути великои ваги пôдъ політичнымъ взглядомъ, єсли зважить ся, що медичный факультетъ може дôстати численный приплывъ студентôвъ зъ заграницѣ. Але єсли ся важна роля плеканя науки и дѣйстно патріотичного та національного духа маѣ припасти львôвскому університетови, то було бы пожаданымъ, щобы міністерство просвѣты при активованю медичного выдѣлу увзгляднило вôдповѣдно культурнї потребы рускаго народу. Тожь мы жадаємо, щобы при активованю медичного выдѣлу у Львовѣ міністерство просвѣты заняло пріпціяльне становище що-до подѣлу університету на польскій и рускій та щобы побôчь польскихъ основано такожь рускї катедры на тôмъ выдѣлѣ, такъ, щобы могла бути пôдготовлена постепенна перемѣна на окремый університетъ рускій.

Основанье рускаго університету у Львовѣ єсть передовсѣмъ постулятомъ справедливости а для рускаго народу [Nation] єсть оно потребою за-для интензивнѣйшого образованя. Мôгъ бы хто менѣ замѣтити, що нашъ народъ ще не розвитый культурно та що не було бы розумно выпереджувати хôдъ природного розвою Але я думаю, що не прогрѣшу перецѣнюваньемъ культурнои способности нашого народу, коли пôднесу, що рускї ученї зъ Кіѣва въ XVIII-ôмъ столѣтю несли культуру на россійску пôвнôчь, що оставала въ варварствѣ, — що рускій народъ давъ знатныхъ ученыхъ, писателѣвъ и мужѣвъ політичныхъ колишнôй републицѣ польскôй, — що и въ Болгаріи рускї ученї брали и беруть участь въ культурнôмъ пôддвигненю того талантливого славяньского племени, — що й тенерь рускї професоры суть окрасою університетôвъ въ Градци [д-ръ Ив. Борисевичь] и въ Празѣ [д-ръ Ив. Горбачевскій], нѣмецкои высшои школы технічнои въ Празѣ [д-ръ Ив. Пулюй] и деякихъ університетôвъ заграничныхъ. При осудѣ тыхъ вôдносинъ не можна выходити зъ погляду вузкого, але треба глядѣти на рускій народъ яко на цѣлôсть. Чи на університетскї катедры зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ не спроваджувано силы науковї по бôльшôй части зъ-за границѣ? Впрочôмъ се рѣчь міністерства просвѣты — выобразувати гôднї силы науковї черезъ удѣленье стіпендій молодымъ людямъ, котрї хотять удаватись на студіи за границею и черезъ допусканье молодыхъ силъ на суплєнтуры або доцентуры на всѣхъ факультетахъ.

Россія дуже добре зрозумѣла велике значѣнье національного и політичного елємету університетôвъ для своѣи системы россійщеня, коли три університеты высунула на полудне. А єсли товаришъ Романчукъ при ґенеральнôй дебатѣ высказавъ побоюванье передъ зроссійщеньемъ Русинôвъ въ Россіи, — се деякї нѣмецкї и польскї часописи хибно зрозумѣли и фальшиво поясняли, — то се єсть memento-омъ для Австріи.

Велике національно-політичне значѣнье такихъ шкôлъ пôднѣсъ дуже удачно одинъ знаменитый політичный писатель австрійскій, кажучи:

„Коли удасть ся правительствамъ сербскому и румуньскому перебѣгти насъ въ основаню добрыхъ высшихъ та середныхъ шкôлъ и тымъ помалу звернути течѣю національнои молодежи до своихъ краѣвъ, — то нашї Сербы и Румуны заразъ и будуть ґравітувати туда, бо політична точка тяжкости народу сходить ся зъ єго духовою точкою. Але єли мы перебѣгнемо ихъ, оснуємо южно-славяньскї и романьскї школы высшї, технічнї, промисловї, рôльничї и торговельнї, — тогдѣ молодѣжь тыхъ краѣвъ буде вандрувати до насъ, притягана державою, котра своимъ народамъ подаѣ такї щедрї средства до духового розвою... Буджетъ просвѣтный — каже той писатель дальше — єсть важнѣйшій нѣжь буджетъ воєнный; двѣ національнї школы высшї на долѣшнôмъ Дунаю заощадять вамъ колись тамъ два корпусы арміи.“

Чи-жь не можна того самого слова остороги высказаного передъ чвертію столѣтя, приложити до теперѣшныхъ вôдносинъ въ Галичинѣ а особливо до Русинôвъ? Основанье у Львовѣ рускаго університету, котрый для народу мусить мати значѣнье не лишь наукового но й національного заведеня, показуєсь вновнѣ умотивованымъ не тôлько зô становища рускаго патріота, — оно такожь зъ австрійского становища єсть указане розумомъ державнымъ.

Основанье рускаго університету у Львовѣ було бы такожь для наукового пôднесеня истнуючого польского університету зъ великою користію. Можу покликатись на выводы дуже компетентного въ тôмъ дѣлѣ чоловѣка, а то поважаного посла професора Масарика, котрый въ своѣй незвычайно быстрôй бесѣдѣ при нагодѣ дискусіи надъ внесеньемъ п. ґр. Штірґка потягнувъ паралєлю мѣжь університетомъ вѣденьскимъ а прагскимъ. Коли проф. Масарикъ наукову конференцію справедливо уважаѣ за услôвѣ живѣйшого наукового житя и въ тôмъ зглядѣ наводить яко взорець університетъ вѣденьскій, де побôчь 163 професорôвъ єсть чинныхъ 183 доцентôвъ, а нарѣкаѣ на те, що въ ческôмъ університетѣ въ Празѣ усего єсть 68 професорôвъ а 28 доцентôвъ, — то дôйшовъ бы до ще сумнѣйшого выслѣду, коли-бъ приглянувъ ся вôдносинамъ університету львôвского, де всего єсть лише 12 професорôвъ [разомъ зъ надзвычайными и титулярными] и 6 доцентôвъ на факультетѣ правничôмъ а 18 професорôвъ и 13 доцентôвъ на фільософічнôмъ.

(*Конецъ буде.*)

Внесенье посла Романчука и товаришѣвъ

на змѣну ординаціи выборчои рады державнои для сельскихъ громадъ въ Галичинѣ.

Зваживши, що основнымъ закономъ о заступництвѣ державнôмъ (взглядно закономъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. н-ръ 40) и ординаціею выборчою рады державнои (закономъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. н-ръ 41) королѣвство Галичина супротивъ всѣхъ иншихъ краѣвъ коронныхъ надзвычайно упослѣджене, позаякъ оно пôсля постановъ тыхъ законôвъ выбираѣ до рады державнои тôлько 63 послôвъ, отже одного на 105 тысячь мешканцѣвъ, коли въ иншихъ краяхъ коронныхъ одинъ посолъ припадаѣ на 35, 40, 46 до 64 тысячь а тôлько выимково въ Буковинѣ и Долѣшнôй Австріи на 72 тысячь мешканцѣвъ, про-то Галичина вôдповѣдно сему пôсля пересѣчнои мѣры повинна бы выбирати 98 послôвъ;

зважившн, що тыми законами пошкодованї именно сельскї громады галицкї, позаякъ они въ краю вызначно рôльничôмъ на 63 послôвъ выбирають тôлько 27 т. є. 42·8%, коли н. пр. въ Каринтіи, Крайнѣ, Истріи, Горициіи и Ґрадисцѣ на сельскї громады припадаѣ 50%, въ Дальматіи навѣть 66·6%, а и въ Галичинѣ для сойму 52·4% [74 на 141] всѣхъ послôвъ;

зважившн дальше, що тї законы найтяжше дотыкають рускій народъ, котрый въ Галичинѣ, хотя числить 2,832.000 душь, тôлько въ 15 сельскихъ округахъ маѣ бôльшôсть, отже въ нормальныхъ обставинахъ що-найбôльше 15 послôвъ може выбрати, хоть становить звышь 44% всего населеня краю, отже пôсля того повиненъ бы мати можнôсть 28 послôвъ [на 63] выбирати;

зважившн наконець, що для кождого народу выбôръ єго парляментарныхъ заступникôвъ єсть найпершимъ конституційнымъ правомъ и що принципъ рôвноправности повиненъ кождому народови надавати то право пôсля рôвнои мѣры; —

ставлять пôдписанї, задля часткового бодай и ще далеко не повного выpôвнаня истнуючои кривды, отсе внесенье:

Высока палата зволить въ законѣ зъ 2 цвѣтня 1873, В. з. д. н-ръ 40, и въ Додатку до ординаціи выборчои рады державнои (законъ зъ 2 цвѣтня 1873, В. з. д. н-ръ 41) ухвалити сї змѣны:

I. Въ першôмъ зъ сихъ законôвъ маѣ въ §. 6 стояти: „До палаты послôвъ входить зъ выбору 363 членôвъ, а то.... зъ королѣвства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ княжествомъ Краковскимъ 73.“

Въ §. 7 А. „Въ королѣвствѣ Галичинѣ и Володимиріи зъ Вел. княжествомъ Краковскимъ:

20 членôвъ зъ клясы выборцѣвъ a
13 „ „ „ b
3 „ „ „ c
37 „ „ „ d.“

II. Въ Додатку до ординаціи выборчои рады державнои, Галичина зъ Краковомъ (d) Сельскї громады, маѣ стояти:

1. Краковъ, Лѣшки зъ мѣсцемъ выбору Краковомъ;
   Хшановъ, Крешовичѣ зъ мѣсцемъ выбору Хшановомъ.
2. Бяла, Кенты, Освѣцімъ зъ мѣсцемъ выбору Бялою;
   Живець, Милѣвка, Слѣмень зъ мѣсцемъ выбору Живцемъ.
3. Вадовицѣ, Андрихôвъ, Кальварія, Заторъ зъ мѣсцемъ выбору Вадовицями;
   Мысленицѣ, Йорданôвъ, Макôвъ зъ м. в. Мысленицями.
4. Величка, Скавина, Подґурже, Добчицѣ зъ м. в. Величкою;
   Бохня, Висничь, Неполомицѣ зъ м. в Бохнею.
5. Новый-Санчь, Старый-Санчь, Криница зъ м. в. Новымъ-Санчемъ;
   Грибôвъ, Тяжковичѣ зъ м. в. Грибовомъ.
6. Лиманова, Мшана-дольна зъ м. в. Лимановою;
   Новый-Торгъ, Чорный Дунаєць, Кростенко зъ м. в. Новымъ-Торгомъ.
7. Бжеско, Войничь, Радлôвъ зъ м. в. Бжескомъ;
   Домброва, Жабно зъ м. в. Домбровою.
8. Тарнôвъ, Тухôвъ зъ м. в. Тарновомъ;
   Пільзно, Бжостекъ, Дембица зъ м. в. Пільзномъ.
9. Ропчицѣ зъ м. в. Ропчицями;
   Мѣлець, Радомысль зъ м. в. Мѣльцемъ.
10. Тарнобжеґъ, Розвадôвъ зъ м. в. Тарнобжеґомъ;
    Кольбушова, Соколôвъ зъ м. в. Кольбушовою.
11. Ряшѣвъ, Тичинъ, Ґлоґôвъ, Стрижôвъ зъ м. в. Ряшевомъ;
    Березôвъ, Динôвъ зъ м. в. Березовомъ.
12. Ланьцутъ, Переворскъ, Лежайскъ зъ м. в. Ланьцутомъ;
    Ниcько, Уляновъ зъ м. в. Ниськомъ.
13. Ясло, Фришгакъ зъ м. в. Ясломъ;
    Горлицѣ, Бѣчь зъ м. в. Горлицями.
14. Сянôкъ, Букôвско, Риманôвъ зъ м. в. Сянокомъ;
    Кросно, Жмигородъ, Дукля зъ м. в. Кросномъ.
15. Перемышль, Нижанковичѣ, Дубецко зъ м. в. Перемышлемъ;
    Мостиска, Судова-Вишня зъ м. в. Мостисками.
16. Добромиль, Бирча, Устрики зъ м. в. Добромилемъ;
    Лѣско, Лютовиска, Балигородъ зъ м. в. Лѣскомъ.
17. Старемѣсто, Старасôль зъ м. в. Старымъмѣстомъ;
18. Турка, Бориня зъ м. в. Туркою.
    Самбôръ, Лука зъ м. в. Самборомъ;
    Рудки, Комарно зъ м. в. Рудками.
19. Ярославъ, Радимно, Сѣнява, Порохникъ зъ м. в. Ярославомъ;
    Чешанôвъ, Любачѣвъ зъ м. в. Чешановомъ.
20. Стрый, Сколье зъ м. в. Стрый;
    Дрогобичь, Мединичѣ, Пôдбужь зъ м. в. Дрогобичемъ.
21. Жидачѣвъ, Миколаѣвъ, Журавно зъ м. в. Жидачевомъ;
    Бôбрка, Ходорôвъ зъ м. в. Бôбркою.
22. Калушь, Войнилôвъ зъ м. в. Калушемъ;
    Долина, Болехôвъ, Рожнѣтôвъ зъ м. в. Долиною.
23. Львôвъ, Винники, Щирецъ зъ м. в. Львовомъ;
    Городокъ, Залѣсье зъ м. в Городкомъ.
24. Яворôвъ, Краковецъ зъ м в. Яворовомъ;
    Рава, Угнôвъ, Немирôвъ зъ м. в. Равою.
25. Жовкôвъ, Мосты-великї, Куликôвъ зъ м. в. Жовквою;
    Сокаль, Белзъ зъ м. в. Сокалемъ.
26. Броды, Лопатинъ, Залôзцѣ зъ м. в. Бродами;
    Камѣнка, Бускъ, Радехôвъ зъ м. в. Камѣнкою.
27. Золочѣвъ, Зборôвъ, Олесько зъ м. в. Золочевомъ;
    Перемышляны, Глиняны зъ м. в. Перемышлянами.
28. Тернопôль, Микулинцѣ зъ м. в. Тернополемъ;
    Бережаны, Козова зъ м. в. Бережанами.
29. Рогатинъ, Бурштинъ зъ м. в. Рогатиномъ;
    Пôдгайцѣ, Вишнѣвчикъ зъ м. в. Пôдгайцями.
30. Станиславôвъ, Галичь, зъ м. в. Станиславовомъ;
    Товмачь, Тысьменица зъ м. в. Товмачемъ.
31. Надвôрна, Делятинъ зъ м. в. Надвôрною;
    Богородчаны, Солотвина зъ м. в. Богородчанами.
32. Коломыя, Печенѣжинъ, Гвоздецъ зъ м. в. Коломыею;
    Косôвъ, Куты зъ м. в. Косовомъ.
33. Снятинъ, Заболотôвъ зъ м. в. Снятиномъ;
    Городенка, Обертинъ зъ м. в. Городенкою.
34. Залѣщики, Тлусте зъ м. в. Залѣщиками;
    Борщѣвъ, Мѣльница зъ м. в. Борщевомъ.
35. Бучачь, Золотый-Потôкъ, Манастириска зъ м. в. Бучачемъ;
    Чорткôвъ, Будзанôвъ зъ м. в. Чортковомъ.
36. Теребовля, Грималôвъ зъ м. в. Теребовлею;
    Гусятинъ, Копичинцѣ зъ м. в. Гусятиномъ.
37. Скалатъ зъ м. в. Скалатомъ;
    Збаражь, Нове-Село зъ в. Збаражемъ.

Пôдъ зглядомъ формальнымъ маѣ се внесенье придѣлити ся комісіи для реформы выборчои, збôльшенôй на 36 членôвъ.

У Вѣдни дня 3 лютого 1893.

Романчукъ. Телішевскій. Барвѣньскій. Пôдляшецкій. Брилиньскій. Охримовичь.“

Рада державна

На засѣданю палаты послôвъ въ суботу — интерпельовали молодо-ческї послы, для-чого намѣстництво ческе вôдмовило затвержения змѣны статутôвъ „Євангелицкои Бесѣды“.

Вôдтакъ зачалась діскусія надъ позиціею „школы середнї“.

Пос. Ґучекъ пôднѣсъ потребы ческого населеня въ Моравѣ.

Міністеръ Ґавчь пояснивъ становище и поглядъ міністерства просвѣты на квестіи, пôднесенї послами що-до шкôлъ середныхъ, якъ н. пр. що-до квестіи суплєнтôвъ, науки грецкого языка и т. п.

Пос. Кравсъ промавлявъ за наукою грецкого языка и змѣною пляну наукового для ґімназій.

Пос. Сляма выказувавъ спеціяльнї бажаня Чехôвъ що-до деякихъ ґімназій.

Пос. Міскольчь промавлявъ за отвореньемъ низшои ґімназіи нѣмецкои въ Серетѣ.

Пос. Романчукъ обговорювавъ загальнї вôдносины шкôльнї, якъ перетяженье молодежи домашными вправами письменными и заявивъ ся такъ якъ и пос. Барвѣньскій противъ роздрôбленя науки въ низшихъ клясахъ. И вôнъ бажаѣ полекшѣ высокои оплаты шкôльнои, особливо улекшеня условій для задержаня увôльненя вôдъ оплаты. Дальше обговорювавъ переповненье шкôлъ середныхъ въ Галичинѣ и въ Буковинѣ и жадавъ самостôйнои ґімназіи въ Перемышли а такожь основаня рускои ґімназіи на Буковинѣ для 300.000 Русинôвъ того краю. Бесѣдникъ заявивъ, що мешканцѣ всходныхъ провінцій не суть анѣ на пôвъ варварами анѣ Азіятами, и коли пос. Плєнеръ гадавъ, що за-для мнимои низкои рôвени просвѣты въ Галичинѣ, край сей треба вылучити вôдъ безпосереднього голосованя, то дуже похибивъ ся. Вôнъ просить пос. Плєнера, котрый при своѣмъ высказѣ певно руководивъ ся найлѣпшою во-

---

3 дôвъ и стали вызнавати ихъ вѣру. По всѣхъ хазарскихъ мѣстахъ були побудованї що-найкрасшї синагоґи.

Зъ хазарскои землѣ заходили жиды и на Русь; богато ихъ було особливо въ Кіѣвѣ, де и доси одна часть мѣста зове ся „Козаре“[10]. Звѣстнї заходы тыхъ жидôвъ, щобы Володимира Великого наклонити до принятя жидôвскои вѣры. Навѣть пôсля охрещеня Руси не уставала жидôвска пропаганда, церковь руска мусѣла вести завзяту борбу въ оборонѣ христіянства супротивъ жидовы[11]). Однымъ зъ першихъ такихъ борцѣвъ бувъ митрополитъ Иларіонъ, авторъ розправы „О ветхомъ и новомъ законѣ“.

Въ половинѣ IX. вѣку вырядивъ хазарскій каганъ послôвъ до Царгороду зъ просьбою, щобы цѣсарь Михаилъ прислявъ єму мудрого христіяньского фільософа, нехай бы вôнъ выложивъ Хазарамъ засады христіяньскои вѣры. Послы були зъ числа хазарскихъ христіянъ и такъ говорили[12]): „Мы зъ давенъ давна знаємо єдиного Бога и покланяємъ ся єму, але у насъ задержались ще деякї поганї обычаѣ. Теперь жиды намовляють насъ принятн ихъ вѣру, а зновъ мусулмане кажуть, що ихъ вѣра лучша вѣры всѣхъ народôвъ. А що межи нами и вами доховалась стара дружба и що мы народъ великій и маємо вôдъ Бога богате царство, то просимо у васъ порады — пришлѣть намъ якого ученого чоловѣка; якъ вôнъ своєю бесѣдою поборе жидôвъ и мусулманъ, мы всѣ приймемо вашу вѣру“.

Цѣсарь порадивъ ся зъ патріярхомъ и вôдправивъ въ хазарску землю Константина фільософа (св. Кирила). Сей поѣхавъ зразу до Корсуня въ Кримѣ, де пручивъ ся єврейскои бесѣды, а вôдтакъ удавъ ся до кагана. Каганъ принявъ Константина зъ всякими почестями и устроивъ въ честь єго свѣтлый пиръ, въ часѣ котрого розвелась диспута межи Кириломъ а учеными жидôвскими и магометаньскими. Говорено о св. Тройци, о вочоловѣченю Сына Божого, о законѣ обрѣзаня, о почитаню иконъ и т. д.

Въ біографіи св. Кирила сказано, що місія закôнчила ся тымъ, що 200 людей приняло христіяньску вѣру. Самъ каганъ не принявъ новои науки, але мавъ выдати дуже користну для христіянъ постанову. Въ письмѣ до цѣсаря обѣцює каганъ охрестити ся такожь и дуже дякує, що прислано єму чоловѣка мудрого и учителя правдивои вѣры. Але по вôдходѣ св. Кирила вплывы жидôвъ зновъ перемогли на дворѣ кагана, вôнъ данои императорови обѣтницѣ не додержавъ[13]).

Арабскій писатель Ал-Бекрі такожь згадуе про диспуту, яка вôдбулась передъ хазарскимъ каганомъ межи однымъ ученымъ жидомъ а христіяньскимъ „епископомъ.“ Здаѣ ся, що недокладне оповѣданье арабского писателя вôдносить ся до св. Кирила. Ал-Бекрі каже[14]): „Каганъ радивъ ся одного зъ своихъ намѣстникôвъ въ предметахъ вѣры. Сей сказавъ єму: вызнавцѣ откровенныхъ книгъ — три розряды людей. Пôшли до нихъ и розпôзнай дѣло. Каганъ послухавъ и пôславъ до христіянъ за епископомъ. А бувъ у него жидъ, дуже хитрый и справный въ спорахъ. Почалась диспута. Жидъ пытаѣ епископа: що скажешь намъ о Мойсею? Тотъ вôдповѣвъ: Мойсей — пророкъ, Тора — истина. Тогдѣ жидъ до кагана: Бачь, якъ вôнъ хвалить мою вѣру. Теперь запытали епископа, въ що вôнъ вѣрить. Епископъ каже: Мессія Исусъ, сынъ Марьямы, є Слово и вôдкрывъ людямъ таинства по приказу Бога, великого и славного. Тогдѣ жидъ до кагана: Менѣ тота бесѣда незрозумѣла, а недавно вôнъ хваливъ мою вѣру — чи можуть бути двѣ правды? Каганъ пôславъ тогдѣ до музульманъ, щобы и они прислали єму якого ученого чоловѣка.“

Побытъ св. Кирила въ Хазаріи припадаѣ въ часы передъ Рурикомъ, коли ще велика часть рускои землѣ находила ся пôдъ властею Хазарôвъ. Догадують ся загально, що тыхъ 200 людей, наверненыхъ Кириломъ на христіяньску вѣру, було зъ числа Славянъ, знаменитыхъ и родомъ и достоинствами, бо лишь середъ высшихъ кругôвъ Кирилъ сповнявъ тогдѣ свою місію.

По вôдходѣ Кирила зъ хазарскои землѣ стали Славяне будувати церкви, особливо въ сторонѣ полудневого Днѣпра. Цѣсарь Константинъ Багрянородный наводить деякї такї мѣста, завойованї вже тогдѣ Печенѣгами и опустошенї, и каже, що посередъ знищеныхъ и людьми покинутыхъ мѣстъ находять ся слѣды давныхъ церковъ и камѣнныхъ хрестовъ[15]).

(*Конецъ буде.*)

Ом. Партицкій.

---

[10]) Иловайскій, Княжій періодъ, т. 2 ст. 96.

[11]) Тамъ же, ст. 2.

[12]) А. С. Крыловскій „Хазарская миссія св. Кирила,“ Львôвске выданье, ст. 13.

[13]) Диспута, яка вела ся на дворѣ кагана, описана просторо въ біографіи св. Кирила. Гл. Житіе св. Константина въ „Památky dřevního písemnictví Jihoslovanův“, Прага 1873, ст. 9—17.

[14]) Извѣстія Ал-Бекри, С. Петербургъ 1878, ст. 61.

[15]) De administrando imperio, cap. 37.

лею, щобы вôдступивъ вôдъ намѣру такого вылученя Галичины, бо се було бы для краю соромнымъ упослѣдженьемъ. Такожь и громады сѣльскѝ Галичины жадають безпосередныхъ выборôвъ.

Віцепрезідентъ бар. Хлюмецкій звернувъ увагу пос. Романчука, що справа безпосередныхъ выборôвъ не стоить въ звязи зъ предметомъ теперѣшнои дiскусiи.

Пос. Романчукъ закôнчивъ заявленьемъ, що хочь Галичина за-для своихъ геоґрафічныхъ и историчныхъ прикметъ могла бы въ деякихъ справахъ домагатись окремого становища то однакъ найперше домагає ся рôвного поставленя зъ иншими краями коронными въ справахъ шкôлъ, зелѣзниць, реґуляцiи рѣкъ и числа послôвъ.

Пос. Спинчицъ выказувавъ кривды Хорватôвъ и Словѣнцѣвъ въ шкôльництвѣ.

Пос. Козловскій розвивавъ свои погляды на плянъ науки въ середныхъ школахъ Вкôнци заявивъ, що єсть противный допущенiю женщинъ до студiй унiверсiтетскихъ.

По промовѣ референта пос. Бера принято резолюцiи комiсiи буджетовои а вôдкинено резолюцiю пос. Енґеля що-до обмеженя науки клясичныхъ языкôвъ въ ґімназiяхъ.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ вô второкъ.

——

По вôдчитаню програмы правительства въ трехъ клюбахъ, вывязала ся дiскусiя, котрои змѣстъ подамо завтра обширнѣйше. Въ нѣодномъ клюбѣ не принято програмы зъ одушевленьемъ, а хочь не прийшло до рѣшучои ухвалы, то однакъ можна вже теперь вносити, що клюбы приймуть програму тымчасово, але застережуть ся противъ коалiцiи.

——

Про внесенье посла Романчука о побôльшенье числа послôвъ до рады державнои зъ куріи сельскои пишуть Národní Listy [н-ръ 35 зъ 4 н. ст. сѣчня]: „... Зъ 10 новыхъ мандатôвъ припало бы 7 Русинамъ а 3 Полякамъ. Передъ рокомъ пос. Романчукъ въ имени свого клюбу звернувъ ся бувъ до кола польского щобы пôдперло єго проєктъ. Єму вôдказано, бо нѣбы проєктъ єсть полiтичнои натуры, отже суперечить троновôй промовѣ. Въ наслѣдокъ того Русины теперь звернулись о пôдпору до клюбу народныхъ послôвъ ческихъ. И не завели ся. Ческѝ послы зъ королѣвства тымъ чиномъ придбали тому проєктови можнôсть парляментарного трактованя; щобы-жь тота можнôсть не стала ся дѣстностiю, о то вже постарають ся — Поляки.“

Уряды розъємнѝ и суды мировѝ.

II.

У насъ, въ Австрiи, законъ основный о власти судовôй зъ 21 грудня 1867 ч. 144 В. з. д. становить, що цѣле судоводство въ державѣ має выконуватись въ имени цѣсаря; що выроки и ореченя мають выготовлятись въ имени цѣсаря (арт. 1.); що судьѣ будуть именованѝ цѣсаремъ або въ єго имени стало и дожизненно (арт. 5.); що они суть независимѝ и самостôйнѝ а можуть бути зъ уряду усуненѝ лишь на пôставѣ выроку судового (арт. 6); що розправы передъ орѣкаючимъ судьею въ справахъ цивiльныхъ и карныхъ мають вôдбуватись устно и публично (арт. 10.); що при злочинахъ, загроженыхъ бôльшою карою, та при злочинахъ полiтичныхъ и прасовыхъ о винѣ мають орѣкати судьѣ присяжнѝ (арт. 11.); що цѣсареви служить право амнестiи та дарованя або злагодженя кары, ореченои судами, якъ и право дарованя наслѣдкôвъ засуду, правно зъ засудомъ сполученыхъ (арт. 13.).

Якъ бачимо, въ загальнôй засадѣ, що цѣла власть судова въ державѣ служить головѣ державы, цѣсареви, и лишь въ єго имени має выконуватись урядниками, дожизненно нимъ именоваными, зроблено вже въ згаданôмъ законѣ основнôмъ дуже важкiй вылôмъ, бо припущено до выданя вердикту въ справахъ найважнѣйшихъ, де ходить о голову або що-найменше о довше вôднятье свободы личнои, людей не именованыхъ цѣсаремъ, людей зъ суспôльности, звычайныхъ горожанъ безъ студiй правничихъ.

Що бôльше, законъ основный не змѣнивъ такожь нѣчого зъ засадъ закона громадского зъ р. 1862 та зъ галицкого закона громадского зъ р. 1866. А той послѣдный законъ въ §. 27. м) мѣжь чинностями, належачими до власного обсягу дѣланя громадъ, вычисляє и розъємство въ справахъ спôрныхъ.

Державна власть сама старалась о уреґульованье приписôвъ того розъємства та сама внесла до законодавчихъ тѣлъ проєктъ закона про уряды розъємнѝ, котрый, по ухваленю єго обома палатами парляменту вѣденьского и одержаню цѣсарскои санкцiи, ставъ ся закономъ, правно до нинѣ обовязуючимъ, яко *законъ зъ 21 вересня 1869 ч. 150 В. з. д.* Державный сей законъ єсть т. зв. рамовый, то значить: становить лишь засады а обовязує лише въ тыхъ краяхъ, де соймы краєвѝ, опираючись на єго основахъ, выдали доповняючѝ приписы, котрѝ приноровляють тѝ засады загального закона державного до особенностей кождого краю.

Соймъ галицкiй кôлька разôвъ пôсля того застановлявъ ся надъ урядами розъємными и судами мировыми, заявляючись усе бôльше або менше горячо за заведеньемъ ихъ.

Однакъ найважнѣйша була ухвала соймова зъ року 1872. Тогдѣ комiсiя правнича, въ котрои складъ входивъ теперѣшный совѣтникъ найвысшого суду у Вѣдни, Василь Ковальскiй, обробила дуже обширный проєктъ судôвъ мировыхъ, и предложила єго соймови до принятя.

Попередъ всего домагавъ ся той проєктъ знесеня теперѣшныхъ судôвъ повѣтовыхъ, а заводивъ натомѣсть судьѣвъ мировыхъ. Судья мировый не мôгъ бути урядникомъ державнымъ, нѣ священикомъ, нѣ учителемъ, а повнивъ свôй урядъ зъ выбору на три роки почестно, безплатно. До помочи єму мавъ бути доданый урядникъ судовый зъ IX. ранґи въ характерѣ писаря. Поступованье мало бути устне и явне. Деякѝ справы дрôбнѣйшѝ мали бути невôдклично осуджуванѝ судьею мировымъ, вôдъ деякихъ прислугувавъ вôдкликъ до суду окружного яко другои инстанцiи, а вôдъ рѣшеня той-жь до высшого суду краєвого у Львовѣ, яко найвысшои, послѣднои инстанцiи.

Въ мотивахъ комiсiи правничои наведено причины, за-для котрыхъ припоручає ся заведенье судôвъ мировыхъ; и такъ найперше пôднесено яко найважнѣйшу причину те, що замѣсть урядника має судити чоловѣкъ довѣрія загального, выйшовшiй зъ выбору властей автономічныхъ, — чоловѣкъ, що силою того довѣрія бôльше вспѣє вдѣяти своєю повагою доброю, нѣжь урядникъ, хотяй-бы и найлучшiй правникъ. Той послѣдный мусить стояти на обовязуючôй застарѣлôй процедурѣ зъ тамтого вѣку и доходити правды формальнои а не дѣйстнои, пôдчасъ коли судья мировый не бувъ бы вязаный жадными формальными доказами а судивъ бы пôсля своєи совѣсти та доходивъ бы до дѣйстнои правды. Дальше закидувавъ проєктъ соймовый, що въ нашôй австрiйскôй орґанiзацiи судовôй даєсь чути бракъ институцiи розъємнои, годячои стороны спôрнѝ, бракъ явности и устности въ поступованю, а всему тому мали бы зарадити суды мировѝ, бо першою задачею ихъ було бы годити стороны та вести переспрaвы устно, явно, безъ списуваня протоколôвъ отже и коротко. Вкôнци пôдношено дешевôсть процесу передъ судами мировыми въ порôвнаню до процесôвъ передъ звычайными судами.

Чи мотивы тѝ, чи може почутье загальне потребы реформы поступованя судового були причиною, що соймъ майже безъ дискусiи принявъ той проєктъ комiсiи правничои ен bloc. А однакъ проєктъ не одержавъ санкцiи, не ставъ ся закономъ обовязуючихъ.

Якъ бачимо уже зъ новысшихъ коротких замѣтокъ, соймъ пôйшовъ значно дальше по-за рамы основныхъ законôвъ державы: вôддававъ судôвництво першои инстанцiи выключно въ руки [догадуватись] обывателѣвъ, посѣдачѣвъ бôльшихъ посѣлостей, котрѝ однѝ могли бы безплатно выконувати судôвництво надъ населеньемъ сѣльскимъ и мѣщаньскимъ, та интелiґенцiєю що-найменше дорôвнувати своимъ писарямъ, укôнченымъ юристамъ, адъюнктамъ судовымъ; — дальше: проєктъ соймовый перевалювавъ цѣлу обовязуючу орґанiзацiю судôвъ, касуючи суды повѣтовѝ а розширюючи компетенцiи и обсягъ дѣланя судôвъ окружныхъ, котрыхъ на той выпадокъ треба бы було позакладати мало-що не тôлько якъ теперь єсть судôвъ повѣтовыхъ, — а то натрафило бы знова на непоборимѝ трудности фiнансовѝ.

Не менше непрактичнѝ були постановы, щобъ судьѣвъ мировыхъ выбирали власти автономічнѝ, хочь-бы уже зъ того погляду, що черезъ те ставали бы они въ певну зависимôсть вôдъ своихъ выборцѣвъ, — не згадуючи вже о иншихъ недогôдностяхъ та кривдахъ, якѝ бы вôдчували меншости выборцѣвъ, ось непричкомъ якъ мы Русины.

А вже-жь зовсѣмъ непрактичною була постанова, выключаюча юристôвъ вôдъ уряду судьѣ. Тажь першимъ услôвємъ та ще й головнымъ у судьѣ повинно бути знавство законôвъ. Якъ осудъ може бути справедливымъ, єли судья самъ необôзнаный зъ обовязуючими законами, самъ не знає, що можна а чого не можна.

Тому и не дивота, що проєктъ той соймовый зъ такими кардинальными браками не дôставъ санкцiи. Сли бы бувъ ставъ закономъ, бувъ бы въ кôлькохъ лѣтахъ бôльше наконивъ лиха, нѣжь те, що на-разѣ остало ся по давному.

Не дасть ся заперечити, що гадки, пôднесенѝ въ мотивахъ проєкту соймового, були свѣтлѝ, але при переведеню тыхъ гадокъ выкривлено ихъ и знѣвечено головный намѣръ: помогти людности дешевымъ короткимъ, справедливымъ судôвництвомъ

А тымчасомъ центральне правительство само стануло на засадѣ явности та устности поступованя, заводячи нову процедуру карну, законъ о поступованю дрôбнôмъ, а навѣть реформуючи поступованье письменне и т. зв. „устне“ та сумаричне новелею зъ 1874 ч. 69 В. з. д.

И соймъ галицкiй ставъ теперь инакше глядѣти на реформу судôвництва. Узнаючи либонь добродѣйный вплывъ закона багателярного та тыхъ другихъ новѣйшихъ законôвъ, ухваливъ законъ про громадскѝ уряды розъємнѝ зъ 6 марта 1875 ч. 27 В. з. кр., зъ тымъ обмеженьемъ, що має вôнъ обовязувати лише громады зъ населеньемъ по-надъ 4.000 душь. Коли перше домагавъ ся судôвъ мировыхъ на всѣ громады и вôддававъ имъ судову власть надъ всѣми мешканцями краю, — теперь узнавъ за вôдповѣдне завести уряды розъємнѝ лише въ мѣстахъ [бо сѣлъ зъ 4.000 населеня такъ якъ бы не було въ краю], отже майже всюда тамъ, де суть суды повѣтовѝ.

Зъ часомъ мусѣло показати ся, що такѝ уряды розъємнѝ не мають рацiи быту. Черезъ сѣмь лѣтъ нѣ одна громада въ краю не зложила у себе на основѣ згаданого закона краєвого такого уряду розъємного. Треба було ажь окремого окружника краєвого выдѣлу зъ року 1882, щобы ажь 12 громадъ въ цѣлôмъ краю приступило до заснованя у себе уряду розъємного, котрѝ однакожь за десять лѣтъ свого „урядованя“ либонь и разу не приходили въ то приємне положенье, щобы справдѣ мали урядувати та записати въ реєстръ розъємный бодай бы одну угоду заключену у него сторонами спôрными!

Тому й не дивота, що коли 1886 року посолъ Теофiль Меруновичъ поставивъ въ соймѣ внесенье, взываюче правительство до заведеня судôвъ мировыхъ, — спразозданье комiсiи правничои выпало вже не таке, якъ давнѣйшими роками, бо узнавало непрактичнôсть урядôвъ розъємныхъ та й судôвъ мировыхъ головно задля недостатку вôдповѣдныхъ людей до выконуваня тыхъ урядôвъ. Видно зворотъ въ поглядѣ сойму на ту цѣлу справу. Проминувъ давнѣйшiй ентузiязмъ, запанувавъ холоднѣйшiй поглядъ на дѣловодство проєктованыхъ и давнѣйше такъ дуже бажаныхъ институцiй.

Справы краєвѝ.

[Оподаткованье фондôвъ стiпендiйныхъ, призначеныхъ на цѣли науковѝ.]

Въ липни 1892 р. львôвскiй урядъ вымѣру належитости увôльнивъ — якъ се до теперь завсѣгды бувало — майно движиме стiпендiйного фонду Ґловиньского, що остававъ пôдъ управою выдѣлу краєвого и бувъ призначеный на стiпендiи для ученикôвъ шкôлъ публичныхъ, вôдъ оплаты належитости еквiвалѣнтовои. Зъ зачудованьемъ довѣдавъ ся теперь выдѣлъ краєвый о новôмъ наказѣ платничôмъ. Отсе урядъ вымѣру належитости у Львовѣ вôдкликавъ своє первѣстне увôльненье на тôй пôставѣ, що особы, убѣгаючѝ ся о стiпендiи зъ фонду Ґловиньского, суть обовязанѝ довести не убожество своє, але тôлько сю обставину, що не мають достаточныхъ средствъ на выхованье вôдповѣдне станови. Зъ того выходить по мысли уряду вымѣру належитости, що цѣлею фонду не єсть удѣлюванье помочи особамъ убогимъ въ загально принятôмъ значѣню того слова, лишь особамъ взглядно убогимъ, т. є. о стôлько убогимъ, що не мають средствъ потрѣбныхъ до покрытя коштôвъ выхованя вôдповѣдного ихъ станови. Супротивъ того фондъ не може уважатись „добродѣйнымъ“ по думцѣ уваги 2 ал. до поз. тар. 106 закона зъ дня 13 грудня 1862 р. ч. 89 В. з д., котрѝ постановы належить яко вынмковѝ поясняти докладно.

На пôставѣ новысшого выводу правного урядъ вымѣру належитости вôдъ вартости движимого майна фонду Ґловиньского, обчисленои въ сумѣ 552.340 зр., почисливъ належитôсть еквiвалєнтову въ квотѣ 10.356 зр. 37½ кр. за десять лѣтъ (1891—1901) и вôзвавъ выдѣлъ краєвый до заплаченя тои належитости.

Выдѣлъ краєвый уважає вымѣренье тои належитости безпôдставнымъ. Урядъ вымѣру належитости поминувъ чи не доглянувъ, що пôсля выразного значѣня якъ-разъ тои самои уваги 2 ал. до поз. тариф. 106, на котру покликавъ ся, рôвножь свобôдный єсть вôдъ належитости еквiвалєнтовои маєтокъ движимый фондôвъ, призначеныхъ на цѣли „науковѝ“, добродѣйнѝ и гуманiтарнѝ. Недоглядъ сей єсть тымъ особлившiй, що саме „цѣли науковѝ“ въ тôй правнôй постановѣ поставленѝ на першôмъ мѣсци, мовь-бы законодавець якъ-разъ протеґованье тыхъ цѣлей мавъ передовсѣмъ на думцѣ. Фондъ Ґловиньского єсть отже призначеный на цѣли науковѝ, бо кардинальнымъ услôвємъ одержаня стiпендiи зъ того фонду єсть выказъ, що компетентъ ходить до шкôлъ публичныхъ.

Очевидно, выдѣлъ краєвый внесе противъ сего вымѣру рекурсъ. Коли зважить ся, що станъ маєтковый всѣхъ фондôвъ на цѣли науковѝ и добродѣйнѝ, остаючихъ пôдъ зарядомъ выдѣлу краєвого, выносить майже шѣсть мiлiонôвъ зр., вымѣръ належитости еквiвалєнтовои вôдъ маєткôвъ фундацiйныхъ принѣсъ бы значне зменшенье скôлькости стiпендiй, а тымъ самымъ учинивъ бы неможливымъ дуже великому числу убогои молодежи шкôльнои покôнченье наукъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Динискъ.

[Санiтарне вѣче жѣнокъ.]

При куделяхъ въ теплôй хатѣ забавляли ся пряхи звычайною розмовою. Бесѣдували про все, що цѣкавить пересѣчну дениску жѣнку, отже про господарство, про дѣтей, сусѣдъ и т. д., дотыкали й „денискои полiтики“, що мовлявъ, Марина не була на поминкахъ Гаськи черезъ те, що одна другôй не хотѣла ще въ пôстъ зазичити кватирки олѣю, — опинили ся остаточно на найважнѣйшôмъ пытаню, а то, якъ зарадити бы зôпсованому здоровлю. Звѣстно, чоловѣкови все докучає якась бѣда. Одна западає на голову, у другои хребетъ болить, ся не має потѣхи зъ дѣтей, не ведуть ся, а тамта знова не въ силѣ вôдвернути чоловѣка вôдъ горѣвки. Мѣскiй „дохтôръ“ не зарадить тому. Маланка ходила двѣчи до него, правда, окалатувавъ и лѣкъ записавъ, такъ що-жь? — не помогло и годѣ.

Стали радитись жѣнки и здогадались, що найкрасше спровадити хлопа такого, котрый вôдшептає бѣду и зѣльемъ приверне здоровля. Найдосвѣднѣйша Гарасимиха взялась заразъ вынайти спасителя. Она чула вôдъ кумы зъ Рѣчицѣ, що „десь“ коло Жовкви є такiй, що у него певный духъ и певнѝ руки. За єи голосомъ пôйшли всѣ пряхи и въ мить згодили ся поручити Гарасимисѣ транспортъ сего незвычайного лѣкаря. А щобы чоловѣки не запротестували, рѣшили жѣнки удержати дѣло въ тайнѣ.

Лѣкарь приѣхавъ. По селѣ закипѣло рухомъ, жѣнки опускали свои хаты, лишали чоловѣкôвъ, забирали зъ собою дѣтей и тягнули до чудотворного на пораду. А вôнъ засѣвъ у Герасимихи за стôлъ, коло него фляшка оковитои, въ рукахъ табака, — дожидавъ хвилѣ, коли зможе вывести свои продукцiи передъ цѣкавыми очима. Закимъ приступивъ до оглядання пацiентокъ, захотѣлось єму спершу довести, що вôнъ справдѣ незвычайна людина, а се на то, щобы й недужѝ повѣрили скорше въ єго силу. Отже навязавъ вузлôвъ на рогахъ хустины, скрутивъ, закричавъ разъ, два и три — дунувъ и диво! — красный полъ роззявивъ губы: на хустинѣ вузлôвъ уже не було! По тôмъ фариняцкôмъ прольогу велѣвъ подати собѣ миску воды. Ножемъ перехрестивъ и ставъ вôдправляти молебенъ, очевидно по своему обрядови. Коли звершивъ ще въ додатку и акафистъ, призвавъ недужихъ, щобы приступали до него. Бравъ за руку, дивився на борозды и вычитувавъ зъ-вôдси цѣлый перебѣгъ житя, при чôмъ вынаходивъ початки и причину недуги. Опôсля добувавъ „вôдповѣдного“ зѣля и дававъ хорôй. Розумѣвсь, що вôнъ не руководивъ ся тутъ скрайною гуманностью, впрочôмъ вôнъ на те штукарь, а за штуку належить платити. Тымъ то поклавъ таксу: пôвтора риньского на душу.

Спорѣкавъ жѣнокъ, що лютѝ, и се вказувавъ яко причину, що дѣти не ховають ся. То-жь на будуче радивъ Крѣсовôй Марини, коли вродить ся у неи дитина, нехай положить въ хатѣ пôдъ дверѣ сокиру и то тогдѣ, коли дитину понесуть въ церковь до хресту. Зъ поворотомъ не можна вже дитины вносити въ хату дверми, тôлько треба пересадити єи крôзь вôкно. Въ додатку мусить накурити ся ще зѣльемъ.

„Видригрôшь“ вôдъѣхавъ въ своє „десь“ коло Жовкви, а въ хатахъ диниских счинило ся пекло Дымъ копотѣвъ зъ покрышокъ, зѣля смажило ся, жѣнки накурювали головы, а мужики змагали крикомъ...

Костьвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьскѝ ґазеты нотують пильно всякѝ вѣсти про намѣрену конференцiю немадярскихъ народностей. Якъ звѣсто, проводирѣ тыхъ народностей вôдбули свою першу нараду у Вѣдни, теперь же выслали двохъ вôдпоручникôвъ до Загребу. Вôдпоручники вôдбули нараду зъ комiтетомъ екзекутивнымъ спольченои опозицiи хорватскои, повѣдомили єи про ухвалы вѣденьскѝ и просили о ихъ участь въ дальшôй акцiи.

Рада мѣска въ Горицiи вôдмовила петицiи словѣньского населеня, щобы въ Горицiи отворити словѣньску школу народну на коштъ громадскiй.

Въ парляментѣ угорскôмъ вывязалась дiскусiя надъ выставою краєвою, яка має вôдбутись въ 1896 р. Референтъ Амвр. Неменiй зазначивъ, що выстава має бути частиною тыхъ великихъ торжествъ, якѝ мають вôдбутись въ 1896 р. зъ нагоды тысячлѣтного ювилею истнованя угорскои державы. Зъ того выходить, що выстава не може бути мѣжнародною. Выстава не може бути пустымъ видовищемъ, лишь мусить одушевити народъ до славнои минувшости мадярскои державы. У выставѣ буде брати участь цѣлый народъ.

НОВИНКИ.

— **„Львôвскiй Боянъ“** устроює дня 8 н. ст. марта с. р. въ роковины смерти Тараса Шевченка великiй концертъ. Головну участь бере въ нѣмъ нашъ землякъ, славно-звѣстный артистъ-спѣвакъ, п. Олександеръ Мишуга, котрый навѣть самъ давъ починъ до устроєня того концерту. А коли додамо до того, що по-при п. Мишугу возьме въ концертѣ участь такожь наша спѣвачка панна С. Крушельницка, тожь певна рѣчь, що сей концертъ буде найвеличавѣйшiй, якiй коли Русины у Львовѣ устроювали.

— **Въ Дрогобичи** вôдбуде ся 12 н. ст. лютого рускiй вечерокъ на дохôдъ рускои Бурсы.

— **Клясифiкацiя за першiй пôврôкъ въ рускôй ґімназiи въ Перемышли.** Въ I-кл. одержало на 45 ученикôвъ: першу, клясу зъ вôдзначеньемъ 2, першу клясу 36, другу 3, третю 4. — Въ II-ôй клясѣ на 43 ученикôвъ: першу зъ вôдзначеньемъ 3, першу клясу 34, другу 4, третю 1 (а 1 призначеный до испыту доповняючого). Въ III-ôй клясѣ на 40 ученикôвъ: першу зъ вôдзначеньемъ 4, першу 21, другу 10, третю 5. — Въ IV-ôй клясѣ на 35 ученикôвъ: першу зъ вôдзначеньемъ 5, першу клясу 24, другу 2, третю 2, (неклясифiкованыхъ а призначеныхъ до испыта доповняючого 2). — Въ V-ôй клясѣ на 34 ученикôвъ: першу зъ вôдзначеньемъ 1, першу клясу 23, другу 7, третю 1. — Загалъ перепавшихъ выносить у вôдношеню до фреквенцiи 20%.

— **Зъ Журавенщины пишуть намъ:** Дня 4. н. ст. лютого о 3-ôй годинѣ рано выбухъ огонь въ Жиравѣ коло Журавна у господаря Ивана Войцѣховского. Погорѣла стайня, десять штукъ худобы, 2 обороги зô збôжемъ и хата Стайня займила ся зъ середины; рыкъ худобы побудивъ людей, позбѣгали ся на ратунокъ, але огонь вже бувъ за сильный, щобы можна було дати раду. Заледве зъ хаты удало ся вôйтовому сынови зъ сусѣдныхъ Яйковець выратувати 2 мѣхи муки, при чѣмъ самъ попѣкъ ся; все проче згорѣло. День передъ огнемъ вечеромъ обезпечивъ бувъ Войцѣховскiй свои будынки въ товариствѣ „Днѣстеръ“, а рано погорѣвъ, заки єго внесенье вôдôслано до Львова.

— **Въ ряшевскôй ґімназiи** змѣнено въ третôй клясѣ Б. зъ поручення краєвои рады шкôльчои цѣлый персоналъ учительскiй. Причиною сего зарядженя була дивовижна клясiфiкацiя ученикôвъ, зъ котрыхъ на 37 одержало лише 8 першу клясу, а прочѝ 29 другу и третю.

Надôслане.

Ball-Seidenstoffe von **45 kr.** bis fl. 11.65 per Meter — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch Qual. und 2000 versch Farben, Dessins etc.) Porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (4)

Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

— **Огнѣ.** Дня 30 н. ст. сѣчня вечеромъ повставъ огонь въ Дорогомышли, въ яворовскомъ повѣтѣ, въ домѣ Ивана Льоды. Згорѣвъ домъ, а въ огни втративъ житье и самъ Льода. — Огонь въ Лановичахъ, въ повѣтѣ самборскомъ, о котромъ мы вже писали наробивъ шкоды на 1400 зр. спаливши двѣ стодолы, обезпеченій на 1564 зр. Подозрѣвають, що властитель стодолъ Авраамъ Бахманъ самъ подпаливъ, щобы асекурацію достати и шкоду зъ огню порахувавъ вонъ собѣ мабуть за высоко.

— **Чехи у Вѣдни.** Якъ розвиває ся житье товариске Чеховъ на чужинѣ видно зъ сихъ кількохъ чиселъ: Вѣденьскій товариства ческій мали въ 1892 роцѣ 5643 членовъ и 17.711 книжокъ по бібліотекахъ. Доходу мали рѣзній товариства водъ 100 до 6290 зр., а устроєно 125 представлень аматорскихъ, 75 концертовъ и водчитовъ та 108 забавъ зъ танцями.

— **Холєра.** Магістратъ мѣста Львова оголошує: Зъ причины, що въ послѣднихъ часахъ зновъ появили ся выпадки холеры въ Гамбурзѣ и Альтонѣ, зарядило міністерство справъ внутрѣшныхъ рескриптомъ зъ дня 13 н. ст. сѣчня 1893 р. ч. 669 щобы обовязокъ мельдованя и пятидневна обсервація санітарна особъ прибуваючихъ зъ Гамбурґа и Альтоны безпроволочно назадъ була введена въ житье. Въ наслѣдокъ того взыває магістратъ всѣхъ властителѣвъ гостинниць, щобы доносили фізикатови мѣскому о кождой прибуваючой особѣ зъ Гамбурґа або Альтоны.

— **Выдѣлъ медичный въ Черновцяхъ.** Буковиньске правительство краєве одержало зъ міністерства просвѣты порученье, щобы поробило вступній розслѣды для отвореня при черновецкомъ университетѣ медичного выдѣлу. Въ тамошныхъ кругахъ университетскихъ пересвѣдчень, що Черновцѣ скорше будуть мати выдѣлъ медичный якъ Львовъ.

— **Про еміґрацію всходно-галицкихъ селянъ въ Россію** державъ дня 3 с. м. въ львовскомъ правничомъ товариствѣ интересный водчитъ проф. університету д-ръ Тадей Пилатъ. Прелеґентъ мавъ опиратись на автентичныхъ даныхъ. Статистично представляєсь результатъ еміґрации такъ: Зъ повѣта Збаражского выйшло 2.600, вернулось 1881, лишилось въ Россіи 779 особъ; зъ скалатского выеміґрувало 702, вернулось 376, лишилось 326 особъ; зъ тернопольского выйшло 156, вернулось 127, лишилось 29 особъ; зъ гусятиньского выйшло 416, повернуло 216, лишилось 200 особъ; зъ борщѣвского выйшло 1513, повернуло 418, лишилось 1095 особъ; зъ залѣщицкого выеміґрувало 334, повернуло 171, лишилось 161 особъ; зъ сокальского выйшло 390, вернулу 150, лишилось 236 особъ. Всѣхъ выеміґрувало 6111, вернуло 3283, а лишилось въ Россіи 2828 особъ. Зъ тыхъ, котрій не вернулн, всѣ по большой части: дворска челядь, заробники, халупники и властителѣ 2—3 моґового господарства. Заможнѣйшихъ господарѣвъ або ремѣсникивъ лишилося въ Россіи дуже мало.

— **Смерть водъ загару.** Въ Семаковцяхъ, въ Коломыйщинѣ загорѣвъ на смерть селянинъ Михайло Форкушакъ. — Въ Княждворѣ, въ повѣтѣ коломыйскомъ, померли водъ загару Яцко Настюкъ и Марія Гривалюкъ. Обоє мали по 40 лѣтъ. — Въ Домаморичи въ Тернопольщинѣ загорѣли на смерть 16 лѣтный Грицько и 10 лѣтцый Стефанъ, сыны покойного Ивана Лысака. Матѣрь тыхъ хлопцѣвъ и двѣ доньки 19-лѣтну Мариську и 14 лѣтну Марту ледви водратували. — Въ Ляховцяхъ, въ богородчаньскомъ повѣтѣ, померла зъ тои самои причины дитина Олена Басарабъ.

— **Краєва дирекція скарбу** оголошуе конкурсъ на больше мѣсць при сторожи скарбовой. Стражникъ скарбовый достає по-при вольне мешканье: 1) денну платню по 1 зр. 10 кр., додатокъ на одежу въ высотѣ 60 зр. рочно, додатокъ 1 зр. 50 кр. рочно на амуніцію и додатокъ 8 зр. рочно на постѣль. Убѣгаючій ся о принятье мають выказати: що не скончили 35 ого року житя, що ставили ся до войска, або вже выслужили, чимъ займають ся и якій школы покончили. Поданя треба вносити въ довольномъ речинци до окружнои дирекціи скарбу або до краєвои

— **Ґенеральна дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що вже появивъ ся I. додатокъ до ґенеральнои тарифы зъ сѣчня 1893 р. важный водъ 1 н ст. лютого.

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

Александеръ Березовскій, приватистъ, ученикъ 4-ои клясы ґімназіяльнои упокоивъ ся по довгой недузѣ дня 3 н. ст. лютого въ домѣ родичѣвъ въ Загорочку въ 17-омъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 6 лютого. Ситуація парляментарна буде зновъ выжидаюча и правительство не буде мати сталои большости.

Парижь 6 лютого. Князь орлеаньскій и ґрафъ Парижа мають зъѣхатись на конференцію въ Севілли.

Римъ 6 лютого. Банкъ римскій выдавъ на подкупства послювъ до 3 міліоны лировъ.

Атины 6 лютого. Королѣвска родина выѣхала до Занте, де трясенье землѣ нанесло страшній нещастя.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Ил. въ Сок. Для порядку рахунковъ и евіденціи не можемо Вашому бажаню водповѣстн. — **Вп. Н. Мор. въ Бор.** За лютый прийде ще 90 кр. — **Вп. Е. Чай. въ Глуб. вел.** За сѣчень вписано 1 зр. — **Вп. И. Гав. въ Оз.** Годять ся. — **Вп. С. Крас. въ Мах.** Все въ порядку. — **Вп. И. Пр. въ Хир.** За I. кварт. прийде ще 25 кр. — **Вп. І. Шух. въ Брат.** Одержали 26 зр., за котрій дякуємо, а на иншій цѣли призначеній грошѣ, водослали куда слѣдувало. — **Вп. І. Плот. въ Крак.** Руску орнаментику, достане у Львовѣ въ книг. Ставроп. по цѣнѣ 1 зр. за примѣрникъ.

Надосланс.

Д-ръ Антонъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ
въ домѣ панѣ Людвиновои.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичь
открылъ
адвокатскую канцелярію
въ КОЛОМЫЇ.
на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 10—12

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНОТКИ. Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкодныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагодно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь водворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ
подъ „**КОПЕРНІКОМЪ**"
ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа)
напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайни и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарацн найдешевше и найскорше. 4185
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ подъ „Коперніком". ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Всѣ галицкій облігації индемнізаційній выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1896, **перестає дальше опроцентованье.**
Длятого радимо властителямъ тыхъ облігацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити иншій певній паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр**
Всяку раду и всякій поясненя подає **даромъ и оплатно**, а такожь полагоджуе найсолиднѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперовъ.

Домъ банковый и контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4550

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:
ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ
гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, вибравъ:
Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.
Цѣле сочиненье обнимає 110 друкованыхъ аркушовъ въ IV томахъ и подає на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, его честнотъ, подвиговъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.
Цѣна продажи сочиненья 10 зр.; — достати можна въ книгарни Ставропигійского Института и у автора. 4546 2—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. пошпешный	пот. пошпешный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичь	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зъ Львова.	пот. пошпешный	пот. пошпешный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	528	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двора)	258	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичь	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый по слѣ годинника львовского. Числа подчеркнений означають нору 2238 ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

ЄВАНГЕЛІЯ

найновѣйшого выданя
въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ водъ 40 до 250 зр.
завсѣгды можна оглядати въ заведеню
МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ Подвалье ч. 9. 4471
СТАРІЙ ЄВАНГЕЛІЯ
принимають ся до водновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

Лишь тогдѣ правдивый, если трикратна флящина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси не перевысшеный!!!
В. Мааґера
правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ
зъ фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА
у Вѣдни.
Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своси легкои стравности** поручений также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути **скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збольшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричномъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.,** а также **майже по всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.**
У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.
Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы:
W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3. 4414 12—18

Музикальна бібліотека!

Слѣдуючій выпуски можна ще достати:
VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петровку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Тополыницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложеній на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.
При замовленяхъ просить ся [до 1 н. ст. сѣчня] адресувати:
„Выдѣлъ товариства Львовскій Боянъ" у Львовѣ улиця Ворменьска ч. 27.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

ДАВНА!
основана въ 1870 року
вылучна
ТОРГОВЛЯ ЧАЮ
І. ВОЛЯ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6.
поручає Впов. Публицѣ
4470 **на пору зимову**
ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ
хиньскій, россійскій и англійскій.
Замовленя выготовляєсь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!
„Нова правопись руска",
брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обзнатись зъ оглядуна маючу завестись зъ новымъ рокомъ школьнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Достати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

„СЛАВІЯ"

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ.
ГОЛОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО
для Галичины и Буковины
въ Львовѣ ул. Коперника ч. 5.
принимаетъ въ секціяхъ I—II убезпеченія на житье, въ секціи IV убезпеченія отъ огню и удѣляетъ пожички ц. к. урядникамъ, убезпеченымъ въ ей секціи II за забезпеченьемъ и на срокъ уморенія ажъ 12 лѣтный.
Фонды резервныи банка „Славія" выносятъ концемъ года 1891 **злр. 5,479.788 кр. 90 а. в.** выказаный же маетокъ банка „Славія" ковцемъ г. 1891 **злр. 5,609.463 кр. 32 а. в.**
Въ протягу своей дѣятельности т. е. отъ 15 мая 1869 г. ажъ по 31 декабря 1891 г. **выплатила „Славія"** отшкодованъ и забезпеченыхъ капиталовъ въ загальной суммѣ **злр. 20,012.991 кр. 82 а. в.**
Фондъ емеритальный аентовъ „Славіи" выноситъ концемъ г. 1891 **злр. 111.264 кр. 94 а. в.**
Зголошенья о удѣленье аенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Славія" не есть заступована, принимаютъ ся. 3794

Товариство імени Шевченка

(у Львовѣ ул. Академічна ч. 8)

Правда" письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII.	2— кр
„ XI (1878) 2 томы 1 зр.; XIII (часть літературна)	—50 „
Доповиненье до Правди, Ивана Франка	1·— „
„Зоря" письмо літерат.-науковерочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3— „
„ рочники VIII (1887) IX. XI по 5 зр., а XII	6— „
Д-ръ Ом. Огоновскій. Исторія руск. літерат. I 1 80 зр., II 3 зр., III.	2.— „
„ „ Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50 „
Костомарів: Руська исторія в житепис. 3 томы	1·— „
Остап Вересай, картина хромолітографічна	—50 „
Драгоманів. Галицко-руске письменство	—·15 „
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр. теперь)	1— „
„ Хуторна поезія 50 кр., Крашанка	—20 „
Федьковичь. Довбуш 10 кр., Як козам роги виправляють	—10 „
„ Повѣсти и оповѣданя	—20 „
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	—60 „
Нечуй. Повісти и оповіданя	—30 „
„ Світогляд украиньского народа	—30 „
„ Кайдашева сімья	—50 „
„ Навіжена повість	—20 „
„ Над чорним морем	—90 „
Ф. Заревич: Бондарівна	—10 „
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.)	—50 „
Горницкій. Орлеаньска Дѣва, перекл стих.	—30 „
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины олѣйній по	—50 „
Памяткове число „Зорѣ" въ ювилей. Русалки Днѣстровои	—55 „
Апокрифична література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—35 „
Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка О. Партицкий	—35 „
Народній оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр., III.	—32 „
Етнографія Славянщины	—12 „
О розумномъ выхованю дѣтей	—12 „
Надельмаєръ, апостолъ свободы Мах. Царь	—10 „
Повѣсти Ник. Устыяновича	—85 „
Одисеєві плавники Байди	—10 „
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—35 „
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—32 „
О выхованю. И. Н. Подручникъ для женщинъ	—30 „
Темній мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ, О Партыцкій	1 40 „
Жѣночa неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—35 „
Захаръ Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII. И. Франко.	1·30 „
Зъ рѣжныхъ краѣвъ и народовъ Денисъ	—20 „
На добродѣйній цѣли, комедія Гр. Григорієвича	—30 „
Boa Constrictor Ивана Франка	—35 „
Слово о полку Игоревомъ Ом. Партыцкій	— 80 „
Скандинавщина въ давной Руси, Ом. Партыцкій	—20 „
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—60 „
Законъ о загальномъ ополченю	—45 „
Соціялисты межи семинаристами, О. Обачный	—15 „
Оповѣданя, Ник. Гоголя	—35 „
Вечерниці, Ник. Гоголя	—10 „
Григ. Квѣтка, Маруся	—10 „
Поезія Масляка ч. 1.	1·— „
Твори В. Чайченка ч. I 80 кр., ч. II. 60 кр разомъ	140 „
За громаду. Хроніка К. Т. Подоленка	—20 „
Без праці Іван Франко	—20 „

У Костя Паньковского ул. театиньска ч. 19, можна достати:

За для святои землѣ. Повѣсть Севера	—50 „
Библіотека Батьковщины ч. I	—24 „
Зеркало зъ року 1889, 1890 и 1891 по	2·— „
Кіетяки Гольбайна ч. I i 2 по	—15 „
М. Ѳ. Раевскій и россійскій панславизмъ, Корн. Устыяновичь	—80 „
Фавст, трагедія Іогана Гете. Перевод Ив. Франка	1·50 „
Про руску правопись С. Нагнибіда	—05 „
При стрѣлецкой ватрѣ. Абдара Солтана	—40 „

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. и м. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 20. Львôвъ, Второкъ 26 сѣчня (7 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Програма правительства.

Въ суботу подано рôвночасно всѣмъ тремъ бôльшимъ клюбамъ парляментарнымъ до вѣдомости програму правительственну. Надъ програмою вывязалась дискусія, котра въ деякихъ клюбахъ продовжалась ще и на другôмъ засѣданю, та запалы ухвалы, яке становище займуть сторонництва супротивъ програмы.

Рôвножь и **рускій клюбъ** вôдбувъ нараду а про результатъ ѣи такъ телеґрафуютъ намъ зъ Вѣдня:

„Засѣданье руского клюбу вôдбуло ся при участи шести членôвъ (посла Мандичевского доси у Вѣдни нема). По переведенôй дискусіи запала одноголосна отся ухвала:

„Рускій клюбъ узнае змаганье правительства що-до переведеня заповѣдженыхъ въ програмѣ правительственнôй а вôдъ руского народу вôдъ давна домаганыхъ реформъ на поли економічнôмъ, соціяльно-політичнôмъ, судôвничôмъ и податковôмъ — та буде рѣчево трактувати дотычнй предложеня правительственнй. Однакъ клюбъ не може заявити своеи згоды що-до усуненя національныхъ и політичныхъ квестій та буде змагати до порѣшеня тыхъ квестій пôсля основныхъ законôвъ державныхъ.“

Въ **клюбѣ сполученои лѣвицѣ** презесъ д-ръ Плѣнеръ, по вôдчитаню програмы, предложивъ до ухвалы отсю резолюцію:

„Програма правительства мѣстить найперше запросины до утворення коаліціи сторонництвъ а вôдтакъ многй засады, котрыми правительство маѣ руководитись при веденю публичныхъ справъ.

Сполучена лѣвиця нѣмецка завсѣгды тои гадки, що коаліція пôддержуючихъ державу а не надто рôзнячихъ ся партій могла бы спровадити и запоручити успѣшный розвитокъ нашихъ політичныхъ и парляментарныхъ вôдносинъ; однакъ не може входити въ коаліцію, безъ пожертвованя своихъ власныхъ пересвѣдчень, зъ такими сторонництвами и послами, котрй супротивъ ѣи основныхъ поглядôвъ занимали доси противположне становище.

Партія приймае до вѣдомости змѣстъ програмы правительственнои и констатуе, що тй уступы, котрй вôдносять ся до скрѣпленя заграничнои політики и до правно-державныхъ вôдносинъ зъ Угорщиною, до удержаня головныхъ засадъ конституціи, до удержаня національного status quo Нѣмцѣвъ, до правно-державного управильненя квестій языковои зъ застереженьемъ для нѣмецкои мовы окремого становища и до удержаня въ силѣ закона шкôльного для народныхъ шкôлъ, вôдтакъ до удержаня соціяльного и вѣроисповѣдного мира, — вôдповѣдають основнымъ поглядамъ партіи за котрыми она встоювалась завсѣгды и буде встоювать ся на будуще.

Натомѣсть далеко идучй застереженя, зазначенй въ програмѣ, що-до правъ екзекутивы и адміністраційнои практики выкликують поважнй сумнѣвы; се вôдносить ся вже що-до квестіи языковои, а що-до управы шкôльнои то мусимо заявити, що релиґійнй чувства населеня, котрй высоко цѣнимо и хоронимо, не зазнають нѣякого покривдженя вôдъ истнуючихъ законôвъ державныхъ и краєвыхъ и длятого мы не могли бы згодитись на нѣяку адміністраційну практику, котра бы противилась духови и змѣстови законодавства шкôльного.

Партія заявляе при тôй нагодѣ, що для порѣшеня однои зъ найважнѣйшихъ задачь внутрѣшнои політики, що-до котрои вже истнують зобовязаня, буде пôдпирати якъ доси такъ и на будуще зъ цѣлымъ напоромъ змаганя ческо нѣмецкихъ послôвъ до успѣшного продовженя акціи угодовои, именно въ напрямѣ розмеженя округôвъ въ Чехіи.

Політичне поведенье партіи супротивъ правительства буде зависѣти вôдъ способу выконаня засадъ, зазначеныхъ въ програмѣ и взагалѣ вôдъ духа адміністрациі; при нарадахъ надъ поодинокими предложеніями правительственными заховае собѣ партія свобôдну руку и буде руководитись змаганьемъ до пôдпираня реформъ на поли економічнôмъ, промысловôмъ, торговельнôмъ, соціяльно-політичнôмъ, судôвничôмъ та податковôмъ.“

Отсю резолюцію принято одноголосно, а вôдтакъ запала ухвала, що клюбъ буде старатись о переведенье будь то вже поставленыхъ будь то вже трактуючихъ ся внесень о безпосередныхъ выборахъ зъ сѣльскихъ громадъ, о палатахъ роббтничихъ, о запевненю політичнои репрезентаціи для роббтничихъ верствъ та о реформѣ законодавства прасового.

——

Клюбъ Гогенварта вôдбувъ нарады надъ програмою ажь на двохъ засѣданяхъ. Въ часѣ читаня програмы многй члены клюбу робили иронічнй замѣтки. Ухвалено отсю резолюцію, поставлену ґр. Гогенвартомъ:

„Клюбъ консервативный приймае до вѣдомости засады, якими правительство буде руководитись при своѣй дальшôй дѣяльности, однакъ высказуе жаль, що мусить пôднести дуже поважнй сумнѣвы що-до рôзныхъ точокъ правительственнои програмы. Тожь застерѣгаючи собѣ повну свободу що-до рѣчевого розслѣду предложень правительственныхъ, не находить клюбъ на разѣ нѣякои причины до змѣны своего дотеперѣшного становища супротивъ правительства.“

——

Коло польске вôдбуло свои нарады при неповнôмъ комплетѣ членôвъ, але при участи міністра Залеского. По вôдчитаню програмы и по представленю Яворскимъ, якъ розвивались подѣ внутрѣшнои політики вôдъ часу промовы престольнои, вывязалась довша дискусія. Въ тôй дискусіи забиравъ голосъ такожь міністеръ Залескій и дававъ пояснення що-до поодинокихъ точокъ програмы. Ухвалено задержати въ тайнѣ цѣлу дискусію, а подати до загальнои вѣдомости оттакъ сформулована резолюцію:

„Коло польске приймае до вѣдомости предложену ѣму а на промовѣ престольнôй оперту програму правительственну. Стоячи непохитно при засадахъ, котрыми завсѣгды руководило ся, коло польске заявляе готовôсть пôдпирати правительство пôсля предложеног нимъ програмы. Коло польске застерѣгае собѣ при проєктахъ до законôвъ, якй вже пôдъ тымъ взглядомъ внесли ся або мають внести ся, рѣчевый ихъ розслѣдъ и рѣшенье.“

Зъ донесеня ґазетъ польскихъ выходить, що уступъ, де говорить ся о пôдпираню правительства пôсля предложеног програмы, принято не одноголосно, лишь 23 голосами, бо 17 голосôвъ голосувало за пропущеньемъ слôвъ „пôсля програмы“. Рôвножь мавъ запевнити міністеръ Залескій, що правительство анѣ не гадае про допущенье до якои реформы закона выборчого — и се успокоило членôвъ кола. Вкôнци зазначують ґазеты, що коло годячись на програму, вôддало Полякôвъ въ Шлеску на поталу Нѣмцямъ, — хочь зъ другои стороны осягають се, що въ Галичинѣ буде status quo пôдъ взглядомъ языковымъ и національнымъ.

Промова пос. Барвѣньского

выголошена при дискусіи буджетовôй надъ етатомъ міністерства просвѣты на 194-ôмъ засѣданю палаты послôвъ дня 3 лютого с. р.

(*Конецъ.*)

Кромѣ того выказуе львôвскій університетъ въ науковôмъ вывѣнованю великй недостачѣ, котрй такожь шкôдливо дѣлають на розвитокъ середного шкôльництва. Передовсѣмъ було бы пожадане системізованье спеціяльнои катедры для педаґоґіи и методики. Така катедра мала бы лишь въ тôмъ случаю свою вагу для ґімназіяльного шкôльництва, коли бы она була обсаджена фаховымъ чоловѣкомъ, рôвно теоретично образованымъ якъ такожь добре обôзнанымъ зъ практикою ґімназіяльного шкôльництва. Въ послѣдньомъ справозданю зъ середныхъ шкôлъ за шкôльный рôкъ 1890/91, констатуе галицка рада шкôльна, що бракъ методичного образованя учителѣвъ шкôлъ середныхъ въ Галичинѣ проявляѣсь дуже ярко. Кандидаты званя учительского, котрй вступають въ урядъ, не мають нѣ знання пляну орґанізаційного, инструкціи и учебникôвъ, нѣ научнои пôдставы, на котрôй могла бы спочити метода ученя.

Если отже початковй учитель ґімназіяльнй такъ мало дбають про педаґоґію, если богато зъ нихъ не маѣ нѣякого педаґоґічного образованя, якъ се галицка рада шкôльна зъ жалемъ зазначила въ своѣмъ справозданю, то не диво, що такъ лихо справа стоить зъ образованьемъ и наукою по ґімназіяхъ, що мы въ выхованю молодежи ґімназіяльнои пôйшли радше въ задъ якъ напередъ (и се одинъ професоръ отверто высказавъ въ ґімназіяльнôй програмѣ), що школы выпускають бôльше образованыхъ якъ выхованыхъ людей, се недавно сконстатувавъ и его Екск. п. міністеръ просвѣты. Не диво отже, що учитель безъ педаґоґічного образованя не знае вплынути убладородняючо на молодѣжь, одушевити ѣи до всего, що высоке и красне, зъѣднати собѣ ѣи любовь, такъ, що вôнъ выступае супротивъ молодежи не яко добродѣй — провôдникъ, а лишь яко острый панъ. Не диво, що нашй ґімназіи за-для недостаточного педаґоґічного образованя учителѣвъ не йдуть за вымогами пляну орґанізаційного: „благороднй характеры послѣдна цѣль всякого образованя молодежи“, и длятого мусять бути видовищемъ такихъ поганыхъ случаѣвъ, якъ недавно тутъ згадане подвôйне убійство въ ґімназіи тернопôльскôй. Богато нашихъ учителѣвъ ґімназіяльныхъ, не выймаючи катихитôвъ, лише учать, але не образують, бо кары й лайки не образують характеру.

Безъ сумнѣву, причины пôднесеного тутъ лихого стану нашихъ ґімназій треба шукати въ недостачѣ педаґоґічного образованя учителѣвъ. Зъ-вôдси то загально признають и зô всѣхъ сторôнъ напирають на конечнôсть педаґоґічного образованя учителѣвъ, — то й злишно тратити на те бôльше слôвъ. Зборы фільольоґôвъ и вѣмецкихъ учителѣвъ въ Монахіи въ 1891 р. займали ся мѣжь иншимъ такожь педаґоґічнымъ образованьемъ учителѣвъ ґімназіяльныхъ — и се пояснявъ въ основнôмъ вôдчитѣ тайный надсовѣтникъ д-ръ Шілеръ, знатна повага Загально згоджено ся на три жаданя, именно: 1) на теоретичну науку въ педаґоґічныхъ питаняхъ, 2) на то, щобы кандидаты учительскй познакомлювались зъ орґанізмомъ шкôлъ народныхъ, 3) щобы кандидаты пôдъ вôдповѣднымъ и умѣлымъ наглядомъ вправляли ся въ способѣ ученя. Тй три задачѣ дадуть ся розвязати лише въ сполученю зъ педаґоґічными семинарями, зъ сталыми заведеніями науковыми.

Теоретично-педаґоґічный провôдъ маѣ забезпечити основнй понятя психольоґіи и етики и головнй подѣ исторіи педаґоґіи, и вказати ѣи примѣненье до питань науки и выхованя. На тôй пôдставѣ треба будувати властивый способъ ученя и выхованя, до чого належать такожь головнй подѣ законодавства шкôльного и шкôльнои ґіґіены.

На сихъ педаґоґічныхъ зборахъ пояснено такожь лихій вплывъ изольованого фахового ученя. На се такожь у насъ справедливо нарѣкае ся, що власне оно перетяжуе матеріяломъ науки память а вытискае выховуючу дѣяльнôсть черезъ змаганье нагромаджуваня науковыхъ вѣдомостей.

Деякй учителѣ неразъ не журять ся попри свôй предметъ о другй, мовь-бы ученикъ бувъ занятый лишь тымъ одинокимъ предметомъ. Сей лихій станъ зазначивъ уже дуже удатно Александеръ Гумбольдтъ, кажучи: „Такъ звана добра голова выдержуе богато; она защѣплюе свого духа коштомъ образованя серця и характеру; гордѣе и надуваѣсь своею жадобою знання и черезъ те стае зовсѣмъ непрактичною до званя звычайного житя“.

Выдане минувшого року розпорядженье міністерства просвѣты, котре маѣ на цѣли спростити матеріялъ научный въ поодинокихъ дисциплінахъ, и выданй въ тôмъ напрямѣ учебники для ґімназій, про котрй згадано въ послѣдньомъ справозданю галицкои рады шкôльнои, суть въ силѣ спинити подекуды перетяженье молодежи ґімназіяльнои. А все-таки и на будуще особа учителя останесь головнымъ дѣломъ. И найлѣпшй учебники, найосновнѣйшй инструкціи поможуть не богато, если нашй ґімназіи будуть вôдчувати недостачу педаґоґічно образованыхъ учителѣвъ.

Длятого було бы вказано заснувати для кандидатôвъ на учителѣвъ ґімназіяльныхъ педаґоґічнй семинарѣ, а тіи певно поможуть вытворити хибуючу нинѣ школамъ середнымъ педаґоґічну крѣпку свѣдомôсть.

Заснованье педаґоґічныхъ семинарѣвъ въ Австріи на взорець педаґоґічного семинаря, заведеного професоромъ Вільманомъ въ Празѣ, порушивъ поважаный совѣтникъ двору д-ръ Бееръ при дебатахъ комісіи буджетовои въ часѣ першои сесіи и я тогдѣ при дебатѣ надъ буджетомъ міністерства просвѣты въ сѣй палатѣ запроєктувавъ, щобы такй педаґоґічнй семинарѣ завести при ґімназіяхъ у Львовѣ и Краковѣ. Отже полишаючи сю справу добромнѣню міністерства просвѣты, позволю собѣ коротенько дôткнути ще двохъ квестій, дотыкаючихъ ґімназіи.

Лихій вплывъ изольованыхъ фахôвъ учительскихъ мавъ той наслѣдокъ, що остатными часами проявило ся жаданье бôльшои одностайности системы выхованя въ ґімназіяхъ або бодай переведеня начеркненои въ орґанізаційнôмъ плянѣ засады: старати ся, щобы поодинокй учителѣ тѣсно вязали свôй предметъ зъ предметами иншими. Тую идеальну цѣль одностайнои системы выхованя можна бы бодай въ приближеню осягнути черезъ лученье фахôвъ науки, за чимъ въ остатныхъ часахъ що-разъ частѣйше дають ся чути голосы досвѣдныхъ педаґоґôвъ.

Если взагалѣ признаѣсь и жадае ся конечности одноцѣльного выхованя або бодай концентраціи науки, то оно найконечнѣйше въ низшихъ клясахъ середныхъ шкôлъ, де молодѣжь шкôльна пôддае ся по разъ першій одноцѣльнôй системѣ науковôй и наразъ вôддае ся веденю кôлькохъ учителѣвъ. Лихій вплывъ такои системы степенуе ся ще й черезъ те, що наука вôддае ся въ низшихъ клясахъ шкôлъ середныхъ молодымъ и недосвѣднымъ суплентамъ, котрй ледви-що опустили університетску лавку, — такъ бодай дѣе ся у насъ въ Галичинѣ. Звертаю увагу при тôмъ, що такъ званого року пробы у насъ фактично нема. Робить ся лишь досвѣды, котрй грѣшать противъ найелементарнѣйшихъ основъ здоровои педаґоґіи, — досвѣды, котрыхъ жертвою мусить падати знатна часть шкôльнои молодежи.

Сему невôдрадному станови нашихъ середныхъ шкôлъ думае краєва рада шкôльна въ той способъ зарадити, що намѣряе реформу испытôвъ учительскихъ. О скôлько я поинформованый въ тôй справѣ, мають такожь пляны науковй и инструкціи, приписы шкôльнй, розпорядженя и т. и. становити предметъ испыту для середныхъ шкôлъ. Тыми средствами ледви досягне ся, пôсля мого скромного погляду, властивои цѣли, выобразованя педаґоґічного учителѣвъ, и я не въ силѣ представити собѣ взагалѣ доброго, педаґоґічного образованя учителѣвъ безъ катедры для педаґоґіи и методики, безъ педаґоґічного семінара.

Хочу зôйти ще на одинъ предметъ, котрый въ силѣ вплынути на выхованье молодежи шкôльнои, именно на науку релиґіи. Не хочу собѣ властити суду надъ тымъ, але здае ся менѣ, що при науцѣ релиґіи за мало звертаѣ ся уваги на етичну сторону ѣи. Тому було бы дуже бажанымъ, щобы можна, якъ предметъ науки релиґіи и учебники, такъ такожь методу науки пôддати основному розслѣдови, щобы предметы, котрй маѣ вывчитись на память, обмежено на найконечнѣйшй, абы етична сторона научаня змогла тымъ бôльше выступити на перше мѣсце.

Маѣ наша шкôльна молодѣжь стати обычайнѣйшою, то мусить наука бути бôльше выховуючою, а наука релиґіи передовсѣмъ надаѣ ся до того, если ѣи етичну сторону покладе ся на першôмъ мѣсци.

Дальшій елемент для выхованя черезъ науку релиґіи лежить въ такъ званыхъ екзортахъ, але лишь въ тôмъ случаю мало бы се успѣхъ, коли-бъ учитель релиґіи, замѣсть зъ року на рôкъ прочитувати тй самй екзорты, були зъобовязанй послугуватись сильнымъ средствомъ педаґоґічнымъ въ сей способъ: старанно оброблений и вôдповѣднй проповѣди на намять голосити, а се не могло-бъ остати безъ успѣшного дѣланя на молодечу душу. Переведена теперь реформа середныхъ шкôлъ въ Пруссіи звернула на той важный моментъ належну увагу и се було-бъ на часѣ, щобы міністерство просвѣты такожь у насъ схотѣло присвятити увагу сему найважнѣйшому питаню науки. А що я лишь деякй порушивъ питаня про ґімназіи, нехай менѣ буде вôльно наконець выдвигнути ще иншй ruthenica.

Мушу передо всѣмъ пôднести зъ признаньемъ, що на основѣ згôднои постановы галицкого сойму и найвысшого рѣшеня зъ дня 4 вересня 1892 наступило заснованье державнои ґімназіи зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ Коломыи, и зъ вдоволеньемъ констатую, що міністерство просвѣты активувало першу клясу ґімназіяльну ще въ бѣжучôмъ пôвроцѣ, на разѣ вправдѣ въ формѣ клясы рôвнорядной. Теперь позволю собѣ выповѣсти бажанье, що выс. міністерство просвѣты на найблизшôмъ прелімінари буджетовôмъ схоче заопѣковатись, щобы уможливити переведенье самостôйности тои ґімназіи.

Що-до рускихъ рôвнорядныхъ клясъ при державнôй ґімназіи въ Перемышли я приневоленый ще разъ пôднести зъ притискомъ пекучу конечнôсть заснованя клясы приготовляючои, зъ причинъ ясныхъ и основныхъ, котрй я навѣвъ на першôй сесіи при дебатѣ буджетовôй. Коли-жь отже знатна фреквенція заснованыхъ зъ шкôльнымъ 1889 рокомъ рускихъ клясъ рôвнорядныхъ ставить надъ всякй сумнѣвы усправедливленье истнованя рускои, державнои ґімназіи въ Перемышли, то була-бъ вже крайна пора приступити до перемѣны истнуючихъ рôвнорядныхъ клясъ на самостôйну руску ґімназію державну. Маю надѣю, що якъ правительство буде числитись зъ національными и культурными потребами руского населеня, такъ и галицкій соймъ належно оцѣнить велику вагу тыхъ квестій для довершеня мирного пожитя и спôльного дѣланя

обохъ, заселяючихъ Галичину народовъ. Розвязка руского проблему лежить не лишь въ интересѣ руского народу, дотыкає не лишь національного и культурного розвою и долѣ руского народу, але она не може оставати безъ вплыву на судьбу сусѣдного польского народу. Рускій проблемъ переступає далеко по-за границѣ нашои монархіи и власне длятого має вызначне, політичне значѣнье, дотыкає такожь дуже сильно интересовъ державы и становиска державного нашои монархіи. Апелюю проте до згаданыхъ чинниковъ, котрыхъ дотыкає рускій проблемъ, доложити всего стараня и довести до того, чого домагає ся розвязка того проблему, черезъ що розвязка могла-бы перевести ся пôсля права и справедливости, бо „лишь тамъ“, говорить вызначный знатокъ австрійскихъ обставинъ, „лишь тамъ, де право и справедливôсть вôдносять побѣду, тамъ найде внутрѣшный спокôй, найде свобода запевнене пристановище“. (*Оплески зъ правицъ.*)

НОВИНКИ.

— **Станиславôвска „Бесѣда“** уряджує третій и послѣдній въ тôмъ сезонѣ вечерницѣ зъ танцями въ недѣлю дня 12-того с. м. у своихъ комнатахъ. Стрôй для пань вовняный, для панôвъ візитовый, Вступъ дуже малый, початокъ о годинѣ осьмôй, запрошень не высылає ся за-для того и просимо приняти сю оповѣстку за запрошенье. Зъ огляду на те, що обѣ послѣдній вечерницѣ удали ся незвычайно добре и бавлено ся на нихъ знаменито — треба надѣяти ся, що и тотій послѣдній згромадять такожь значне число осôбъ, що люблять забавити ся весело, дешево а добре мовъ бы въ якôмъ родиннôмъ крузѣ. А вжежь що гарній нашій патріотки приймуть се зъ приємностію до своеи вѣдомости наколи скаже ся що негарній патріоты приготовлюють для нихъ деякій несподѣванки порозумѣвши ся що до котильону въ выгадливыми вѣденьскими фабрикантами. Кажучи коротко: Просимо въ гостѣ а постараємо ся щоби всѣ були вдоволений. *Выдѣлъ Бесѣды.*

— **Засѣданье выдѣлу руского товариства педаґоґічного** вôдбуде ся въ пятницю дня 10 н. ст. лютого о 7-ôй годинѣ вечеромъ.

— **Зъ Дрогобича пишуть намъ:** Дня 12 н. ст. лютого вôдбуде ся въ Дрогобичи на доходъ рускои Бурсы вечерокъ зъ танцями въ сали театральнôй. Сподѣватись належить, що П. Т. Публика такъ мѣсцева якъ и доохрестна численно збере ся на тую одиноку нашу забаву въ тыхъ мясницяхъ, тымъ бôльше, що и цѣль дуже гарна. Запрошеня вже розôсланій, а єсли бы хто случайно не дôставъ, нехай удасть ся до о. Петра Погорецкого, катихита въ Дрогобичи.

— **Стіпендіи.** Намѣстництво надало опорожненій стіпендіи зъ фонда наукового, призначений для молодежи народности рускои по 105 зр. рôчно, почавши вôдъ року шкôльного 1892/3 слухателямъ фільософіи на університетѣ львôвскôмъ: Ив. Копачеви зъ III-ого року, Евг. Барвѣньскому зъ II. року, Ив. Боберскому зъ II. року и Іос. Яценьови зъ I. року.

— **Клясифікація учениць руского дѣвочого института у Львовѣ за першій пôврôкъ** с. р. выпала ось якъ: 1. Доминьска Климентина зъ IV-го року семинаріи учительскои одержала поступъ похвальный. 2. Косовичь Марія зъ II-го року семинаріи учительскои вдовляючій. Вôдтакъ ученицѣ зô школъ выдѣловыхъ: Зъ VII-ои клясы: 3. Бородайке вичь Анна достаточный. 4) Гаврилôвъ Юлія добрый. 5. Гамчикевичь Єлена добрый. 6. Кунцевичь Марія добрый. 7. Назаревичь Юлія добрый. 8. Соболта Яромира добрый. 9. Сыродѣвна Наталія добрый. — Зъ VI-ои клясы: 10. Ковбляньска Оля дуже добрый. 11. Мартинець Стефанія дуже добрый. 12. Сѣчиньска Єлена дуже добрый. 13. Флюнтъ Михайлина дуже добрый. — Зъ V-ои клясы: 14. Алексевичь Марія добрый. 14. Березиньска Софія дуже добрый. 16. Бородайкевичь Минодора добрый. 17. Козакôвна Амвросія добрый. 18. Копистяньска Марія дуже добрый. 19. Кукурузôвна Стефанія добрый. 20. Матковска Марія дуже добрый. 21. Пôдляшецка Меланія достаточный. 22. Садовска Клявдія дуже добрый 23. Хойнацка Марія добрый. — Зъ IV-ои клясы: 24. Джулиньска Зеновія добрый. 25. Карачевска Єлена добрый. 26. Сѣчиньска Агафія дуже добрый. 27. Хилякôвна Надежда дуже добрый. 28. Козакôвна Марія достаточный. — Зъ III-ои клясы: 29. Кисѣлевска Стефанія достаточный. 30. Флюнтъ Анна добрый. Зъ руского языка дôстала одна поступъ вôдличный, 8 дуже добрый, 13 добрый, 4 достаточный, а зъ рускои исторіи поступъ: 1 вôдличный, 9 дуже добрый, 8 добрый, 4 достаточный.

У Львовѣ дня 7 н. ст. лютого 1893. о. *Евгеній Гузаръ* управитель института.

— **ВПреосв. митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь** выѣхавъ на кôлька днѣвъ до Крилоса, щобы вôдвидѣти свого недужого брата, тамошного пароха.

— **Якъ выглядає рôвноправнôсть руского языка въ Галичинѣ.** Властитель Явча въ рогатиньскôмъ повѣтѣ и властитель реальности у Львовѣ Давидъ Шенфельдъ купивъ въ половинѣ сѣчня на торзѣ въ Богородчанахъ 18 волôвъ. Тій волы намѣрявъ п. Шенфельдъ вôдставити на дворець зелѣзничій до Галича, щобы зъ-вôдтамъ перевезти ихъ до Ходорова а вôдтакъ до Явча. Жандармерія въ Галичи, передивлюючи паспорты, увидѣла мѣжь ними одинъ рускій и заявила властителеви волôвъ, що паспортъ рускій неважный та що она задержить волы, поки зô староства не приѣде ветеринарь и не сконстатує, що всѣ они здоровій и можуть бути высланій на мѣсце призначеня. Заки жандармерія написала свою реляцію и заки староство єи одержало, выслало ветеринаря та на дальшій транспортъ позволило, минуло 6 днѣвъ За той часъ мусѣли волы стояти пôдъ голымъ небомъ на морозѣ, а п. Шенфельдъ, завдяки незнаня чи неохоты жандармеріи до руского языка, мусѣвъ потерпѣти значній страты.

— **На будову дому для „Зорѣ“ зложили** Вп пп: у Львовѣ: о. Еліяшевскій Богданъ 10 зр., Кисѣлевскій Орестъ 1 зр, Мокрицкій Илія 5 зр., о. Гаморакъ 1 зр., о. дек. Клосевичь Евст. 1 зр.. д-ръ Федакъ Стефанъ 10 зр., сов. Бережницкій 1 зр., о. Юзичиньскій 50 кр., панѣ Телишевска Ант. [черезъ „Просвѣту“] 1 зр, въ Городенцѣ: д ръ Теоф. Окуневскій 20 зр; въ Самборѣ: пп. Гр. Кобриновичь 20 кр. N N 30 кр., Вол. Загродникъ 50 кр, Руд. Яцковскій 26 кр, Гуго Гарусъ 20 кр., Діон. Чайкôвскій 10 кр., Швайдинґеръ 20 кр., Гелеръ 20 кр, Іос. Карашевичь 40 кр., д-ръ В. Хлопецкій 20 кр., панѣ Ядвига Ротъ 40 кр,, Волод. Чайкôвскій 20 кр., Ал. Горватъ 30 кр., Алек Хоминьскій 40 кр., Григ. Гординьскій 4 кр., Волод. Хлопецкій 50 кр., Ник. Несторовичь 30 кр, Ив. Баранецкій 20 кр., д ръ Корн. Чайкôвскій 1 зр 50 кр., Брон. Потюкъ 20 кр., Мехель Тіґеръ 20 кр., Михайло Илюкевичь 20 кр., Василь Гаврилôвъ 50 кр., Ник. Кордасевичь 10 кр, Алек. Давидовичь 20 кр., Іос. Загорясевичь 20 кр., — разомъ 59 зр. 60 кр. а вôдъ 20 грудня 1892 р. по день нинѣшный **1233 зр 43 кр.** *В. Нагорный,* голова товариства.

— **На будову рускаго народного театру** зложивъ Вп. д-ръ Теофіль Окуневскій, посолъ и адвокатъ въ Городенцѣ, щедрый даръ 20 зр.

— **Холѣра** въ повѣтѣ гусятиньскôмъ и борщѣвскôмъ выгасла цѣлковито, такъ що въ цѣлôй Галичинѣ нема теперь нѣ одного недужого на холеру.

— **Для бѣдныхъ учениковъ Русинôвъ** черновецкои ґімназіи призначили черновецкій „Народный Дôмъ“ и „Мѣщаньска читальня“ 150 зр. на оплату шкôльну.

— **На рускій „Народный Дôмъ“ въ Чернôвцяхъ** прислали: Впр. о. крилошанинъ митратъ Левъ Готеровскій зô Львова 2 зр.; о. Теодоръ Матейкôвъ, парохъ въ Путиловѣ 7 зр., зôбраныхъ п. Лучакôвскою, женою тамошного начальника суду; товариство „Союзъ“ зôбраній при нагодѣ вечерниць крайцарями 1 зр. 34 кр.

— **Арештованый рабінъ.** Станиславôвска поліція задержала переѣзджаючого зъ Румуніи до Будапешту черезъ Станиславôвъ рабіна, котрый пôсля обжалованя кôльканацятлѣтного жидика, хотѣвъ на тамошнôмъ двôрци зелѣзничôмъ допустити ся на нѣмъ злочиньства передвидженого §. 129 зак. карн., а вôдтакъ хотѣвъ перекупити арештуючихъ его поліціянтôвъ. Обжалованого вôддано прокураторіи державнôй.

— **Самоубійства.** Въ недѣлю отруивъ ся кокаиною Марко Фельдштайнъ 22-лѣтный практикантъ аптикарскій, мешкаючій у Львовѣ при улици Камѣньского. Причиною самоубійства була недуга нервова. — Въ Новосѣлкахъ, въ яворôвскôмъ повѣтѣ, повѣсивъ ся господарь Иванъ Будзиньскій, 30-лѣтный, жонатый чоловѣкъ. Причина самоубійства незвѣстна.

— **Смерть вôдъ дика.** Зарôбникъ Теодоръ Морашъ въ Берлинцяхъ узрѣвъ дня 3 н. ст. лютого на поли дика и пустивъ ся за нимъ на здогонъ. Звѣръ не могучи утечи, звернувъ ся противъ Мораша, перевернувъ его на землю и убивъ клеваками на мѣсци.

— **Будова зелѣзницѣ Станиславôвъ-Вороненка** розпочала ся вже въ осени 1892 р. Рôвночасно взято ся за будову тунелю въ Вороненцѣ. Будова поступила досыть значно на передъ и дня 6 н. ст. лютого перебито перший 100 метрôвъ тунелю.

— **Свѣтозаръ Гурбанъ-Ваяньскій,** звѣстный словацкій патріотъ, про котрого засудъ мы свого часу доносили, зголосивъ бувъ жалобу неважности до королѣвскои мадярскои куріи (найвысшого суду). Курія вôдкинула рекурсъ а въ наслѣдокъ того доручено Ваяньскому вôзванье, щобы дня 17 н. ст. лютого розпочавъ вôдсиджувати кару у вязници въ Сегединѣ. Словацкій Narodnie Nowiny, котрыхъ сотрудникомъ єсть Гурбанъ-Ваяньскій, доносять, що въ тюрмѣ буде вôнъ мôгъ одержувати безъ всякоя контролѣ письма и газеты, а лише его письма мають переходити цензуру управителя вязницѣ. — Якъ звѣстно, засуджено Гурбана-Ваяньского ще й на 1000 зр. кары. Щобы прийти въ помôчь невинно потерпѣвшому патріотови, зложила словацка публика на сю цѣль звыжь 1200 зр.

— **Сильне землетрясенье** навѣстило послѣдными днями островъ Занте. Около 800 домôвъ завалилось а 20 000 людей лишило ся безъ даху. Населеньемъ заволодѣла розпука и взагалѣ панує мѣжь нещастными величезна нужда. Онодгы выѣхавъ до Занте зъ Атинъ король зъ королевою.

— **Убійство и самоубійство.** Зъ присѣлка Герцъ коло Цурина на Буковинѣ выбрали ся онодгы два селяне Константинъ Меляґа и Антôнъ Чокей до лѣса на ловы. Въ лѣсѣ напавъ на Меляґу вовкъ. Вôнъ стрѣливъ, але такъ нещастно, що замѣсть звѣра убивъ Чокея. Тогдѣ въ роспуцѣ приложивъ собѣ цѣвку до лиця и вôдобравъ собѣ житье.

— **Средство на нищенье гусениць.** П. Снядовскій зъ Нагôрянъ подає въ львôвскôмъ Przegląd-ѣ такій способъ на нищенье гусениць. Потреба мати звычайну деревляну сикавку ручну, котру можна дôстати на кождôмъ ярмарку въ мѣсточкахъ за 20—50 кр. Вôдтакъ потреба 5 клґ. Wiener Kreolin-у котрый купує ся въ Deutsch Wagram коло Вѣдня по 2 зр. 50 кр. зъ доставою. Зъ того робить ся розчинъ, сильнѣйшій на дерева а слабшій на капусту т. є. 1 клґ. креоліну на 10 клґ. воды на дерева, а 1 на 15 на капусту и при помочи сикавки обливає ся дереваи капусту що два днѣ. Всѣ гусеницѣ опадають на землю и гинуть, особливо тій, що добре политій розчиномъ.

— **Дрôбній вѣсти.** Цѣсарь даруавъ громадѣ Капустинцѣ, въ повѣтѣ борщѣвскôмъ. 100 зр. на будову школы. — Намѣстництво надало презенту на опорожнену римо-кат. парохію въ Косовѣ кс. Кар. Борковскому, сотрудникови зъ Сокаля. — Въ Москвѣ згорѣла у власнôй комнатѣ дня 3 н. ст. лютого, имовѣрно за-для власнои неосторожности, сестра звѣстного писателя россійского Достоєвского, Каренина.

Наука, штука и література.

— **Творôвъ Василя Чайченка,** выданыхъ коштомъ товариства имени Шевченка а пôдъ редакцією редактора „Зорѣ“ Василя Лукича выйшовъ томъ третій и мѣстить въ собѣ повѣсть „На роспутті“. Книжка обôймає 208 сторôнъ друку 8-ки и коштує 80 кр. Набути єи можна въ канцеляріи друкарнѣ товариства имени Шевченка.

— **„Кіевская Старина“.** мѣсячный журналъ историчный, выдаваный нашими братами Украинцями въ Кіевѣ въ языцѣ россійскôмъ [бо въ украиньскôмъ пôсля указу зъ 1876 р. не вôльно] почала дванацятый рôкъ своеи службы справѣ старины Руси-Украины [розумѣесь и нашои прикарпатскои Руси]. За попередныхъ одинацять лѣтъ выйшло 49 томôвъ [кождый томъ по кôлька мѣсячныхъ выпускôмъ], отже сѣчневымъ выпускомъ сего рôчнымъ почавъ ся томъ пятьдесятый. „Кіевская Старина“ заняла вже такъ поважне становище и подала таке множество студій и матеріялôвъ до исторіи Руси-Украины, що нинѣ историкови годѣ обôйтись безъ неи. Поважне и поучаюче се выдавництво повинно дуже интересувати такожь Русинôвъ галицкихъ и они повинній его читати. Передплата „Кіевскои Старины“ зъ пересылкою почтовою въ Россіи назначена на 10 рублѣвъ рôчно [за границю пересылка буде коштувати де-що дорожше]. Коли-бъ одному чоловѣкови була передплата за тяжка, могло бы складатись кôлькохъ, а на всякій способôвъ Русины по бôльшихъ мѣстахъ повинній „Кіевскую Старину“ мати въ бібліотекахъ Касинъ чи Бесѣдъ, а професоры Русины въ ґімназіяхъ повинній домагатись, щобы той журналъ науковый передплачувано для науковыхъ бібліотекъ ґімназіяльныхъ.

— **До „Кобзаря“ Т. Шевченка** выдавъ А. Бôгдай въ Катеринодарѣ [за дозволомъ цензуры въ Тифлисѣ] чотири композиціи: 1) „Тополя“ — цѣна 40 копѣйокъ; 2) Думка „Тече вода въ синє море“ — цѣна 35 коп.; 3) „На городѣ коло броду“ — цѣна 40 коп.; 4) „Ой сяду я пôдъ хатою“ — цѣна 35 коп. — Композиціи тій дôстати можна въ друкарни товариства им. Шевченка у Львовѣ

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Жертвы на „Шкôльну помôчь“ у Львовѣ.** Морозъ тисне що-разъ бôльшій, не пытає, що богато бѣдныхъ людей не має чимъ огрѣти ся. Та ще щастье, що жиють теплій серця, котрій памятають о бѣдныхъ дѣтяхъ, ходячихъ до руско-народныхъ шкôлъ львôвскихъ. Ось и новый выказъ щедрыхъ Добродѣвъ, котрымъ маємо честь зложити прилюдну подяку за ласкавій дары на цѣли руско-народного товариства „Шкôльна Помôчь“ у Львовѣ. А именно: Всеч. о. Єр. Баришеви парохови зъ Мушкатôвки за 5 зр. Вп. п. Кочиркевичеви зъ Коломыѣ за 2 зр. Вп. пани Ользѣ зъ Гладиловичѣвъ Приймовôй зъ Хирова за 2 зр. Вп. д-рови Стеф. Федакови адвокатови зô Львова за 2 злр. Всеч. о. Іос. Шуховскому парох. зъ Братковець за 2 зр. Всеч. о. Евг. Чубатому парох зъ Солукова за 1 зр. 50 кр. Всч. о. Яр. Лучакôвскому парох. зъ Коростова за 1 зр. Вп. пани А. Книгиницкій за 1 зр. Всеч. о. Пет. Мицковскому зъ Чорнокôнцѣвъ за 1 зр. Всеч. о. Іоан. Дигдалевичеви зъ Яричева за 1 зр. Всеч. Андр. Теленови зъ Ожôмлѣ за 1 зр. Всеч. о. Мих. Зубрицкому зъ Мшанця за 50 кр. Всеч. о. Сим. Билиньскому зъ Колѣнокъ за 50 кр, Вп. пп. Ант. и Іос. Хойнацкимъ зô Львова за 1 злр. Вп. Александрови, Оленѣ, Христинѣ, Августинѣ и Василеви Хойнацкимъ за 2 зр. 50 кр. Вп. п. Ант. Хой нацкому, книгареви Ставропигійского Института, за 5 зр. и за 1 зр. 70 кр. зôбраныхъ въ пушцѣ тамъ помѣщенôй. Вп. пп. питомцямъ дух. семинаріи у Львовѣ за 30 кр., зложеныхъ на руки Всеч. о. Ив. Чапельского. Всеч. о. Гавр. Боднарови зъ Свистѣльникъ за надôслану одѣжь. Ще разъ щиро-руске спаси-Бôгъ складаємо Вамъ, В П. Добродѣѣ, за повысшій дары. Имененемъ выдѣлу тов. „Шкôльна Помôчь у Львовѣ„ *о. Ив. Редкевичь* и *Гр Врецьона.*

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Секретарь почтовый Ник. Готничанъ покликаный до міністерства торговлѣ, а конципієнтъ почтовый въ міністерствѣ торговлѣ Мар. Билиньскій именованый комісаремъ почтовымъ при дирекціи почтъ у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Практиканты податковій перенесенй: Меч. Джулиньскій зъ Жидачева до Бережанъ, Володисл. Новицкій зъ Кракова до Макова, Руд. Шеновіцъ зъ Фришгака до Николаева, Володим. Валявскій зъ Чешанова до Долины, Людв. Скельскій зъ Грималова до Золочева, Левъ Яблоньскій зô Зборова до Чешанова, Леоп. Краттеръ зъ Надвôрнои до Теребовлѣ, Стан. Вильчекъ зъ Любачева до Львова, Фр. Дутка зъ Розвадова до Львова и Евг. Слотвиньскій зъ Перемышля до Львова.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 7 лютого. Правительство має внести проєктъ закона противъ всѣлякихъ „рінґôвъ“.

Берлинъ 7 лютого. Царевичь мавъ впевнити цѣсаря Вільгельма, що мѣжь Россією а Францією нема нѣякого договору.

Парижъ 7 лютого. Парламентъ ухваливъ додатковый кредитъ 6 міліонôвъ на окупацію Дагомею.

Надôслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибулькъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ.

Головный складъ въ аптецѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) **напротивъ головного одваху.**

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсфедри и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарації найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“. ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.**

Всѣ галицкій облїга ії индемнізаційній выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1896, **перестає дальше опроцентованье.**

Длятого радимо властителямъ тыхъ облїгацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити иншій певній паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр**

Всяку раду и всякій поясненя подає даромъ и оплатно, а такожь полагоджує найсолідніѣше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4550

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненій означають пору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано. 2238

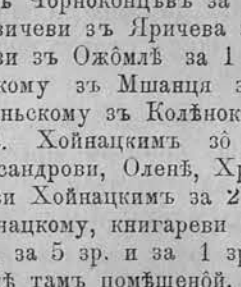

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11 вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпшій роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

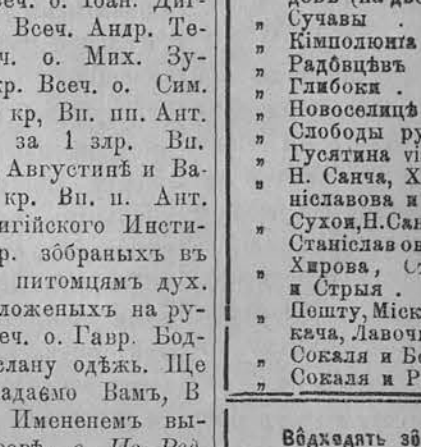

ТУТКИ циґаретовій зъ найлѣпшого папіру французского **1000 штукъ 1 зр.** Замовляючимъ 5000 опакованье и почта франко. Вôдпродуючимъ значный опустъ поручає **Антонина Мазуркевичь у Львовѣ, ул. Галицка ч. 12.**

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта

по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

БРИ-

твы швайцарскій и англійскій, ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякій приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужескоro, перфумерія и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 18

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 21. Львôвъ, Середа 27 сѣчня (8 лютого) 1893. **Рôчникъ XIV.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Програма правительства.

Зъ великоі хмары малый дощь — можна сказати про оголошену програму правительства и про заявленя поодинокихъ клюбôвъ. Коли передъ новымъ рокомъ дôйшло у внутрѣшнôй ситуаціи майже до неминучоі крізы, удалось президентови міністрôвъ злагодити ей заявленьемъ, що правительство выготовить програму, пôсля котроі буде можна сполучити умѣркованй елементы въ сталу бôльшôсть и заправити ихъ до спôльноі роботы. И зачались переговоры зъ проводирами трехъ бôльшихъ клюбôвъ. Переговоры йшли досыть пиняво, але все-таки йшли, и правительство могло вкôнци выступити зъ програмою.

Ще въ часѣ веденя переговорôвъ передсказували якъ неурядовй такъ навѣть пôвъурядовй орґаны що програма не осягне конкретноі цѣли, лишь уможливить роботу парляментарну на найблизшу пору, значить: для ухваленя буджету — а вôдтакъ треба буде щось нового выгадати и перевести, щобы машина державна не стала и дѣйстно тй передсказаня сповнили ся.

Головне бажанье оголошеноі програмы — довести до якоись коаліціи сторонництвъ — не лишь не найшла вôдгомону въ сторонництвахъ парляментарныхъ, але они вже зъ горы перейшли надъ нимъ до порядку дневного. Лише сполучена лѣвиця уважала за потрѣбне натякнути де-що про коаліцію, але заразъ и застерегла ся, що не може вôйти въ коаліцію зъ сторонництвами и послами, котрй супротивъ ей поглядôвъ займають противположне становище. Розумѣесь, лѣвиця мала на гадцѣ лише клюбъ Гогенварта, котрый дѣйстно въ теперѣшнôмъ своѣмъ складѣ не може надаватись до нѣякоі коаліціи зъ лѣвицею, — про третій же складовый чинникъ въ тôй коаліціи, про „коло“ польске, лѣвиця була певна, що оно нахилить ся туды, куды вѣтеръ повѣе, щобы лише не втратити назвы: eine staatserhaltende Partei. Клюбъ Гогенварта и „коло“ польске не уважали за потрѣбне анѣ згадати за коаліцію — и, якъ догадують ся, таке рѣшенье выйшло зъ довѣрочноі нарады презесôвъ тыхъ клюбôвъ, ґр. Гогенварта и пос. Яворского. Такъ отже ґр. Таффе не може мати нѣякоі надѣі на коаліцію, а тымъ самымъ и на сталу бôльшôсть парляментарну.

Зъ повысшого выходило бы, що и програма що-до поведеня правительства, зъ котроі выйшла конклюзія: довести до коаліціи, — не повинна мати раціи быту. Правительство выслухало бажань трехъ сторонництвъ, розважило ихъ и вкôнци уложило програму, оно найшлось въ трудномъ положеню; якъ погодити зъ собою суперечнй змаганя сторонництвъ — и длятого полишило собѣ фôрточку, котрою могло бы въ крайнôй потребѣ, приперте до стѣны, выцофатись. Сею фôрточкою єсть зазначенье въ програмѣ, що правительство стерѣгае собѣ право екзекутивы и адміністраційнои практики. Отъ се перша точка, що-до котроі сполучена лѣвиця пôднесла свои сумнѣвы. Єсли та адміністраційна практика буде выходити въ користь лѣвицѣ, тогдѣ лѣвиця буде пôдпирати правительство, єсли-жь правительство схотѣло бы взятись до мнимого вкороченя правъ Нѣмцѣвъ, тогдѣ лѣвиця не хоче знати правительства. Заразомъ натякнула лѣвиця, въ якôмъ напрямѣ хотѣла бы бачити дѣяльнôсть правительства, а именно, щобы перевести ческо-нѣмецку угоду и розмеженье судовыхъ округôвъ въ Чехіи, бо що-до нншихъ точокъ, н. пр. що-до дуалістичного устрою монархіи, що-до національного status quo, лѣвиця вповнѣ вдоволена зъ правительственноі програмы.

Клюбъ Гогенварта зазначивъ въ своѣй резолюціи, що мусить пôднести поважнй сумнѣвы що-до рôзныхъ точокъ програмы. Въ резолюціи не вычислено подрôбно, котрй се точки, бо мабуть треба бы було вычислити всѣ точки, — такъ бодай показуе ся зъ діскусіи, яку переведено въ клюбѣ надъ програмою. И такъ кн. Шварценберґъ и ґр. Пальфі выступили въ имени февдалôвъ противъ точки, де говорить ся про правно-державне становище. Именно кн. Шварценберґъ застерѣгъ ся що-до уступôвъ о незмѣнности конституціи и о дуалізмѣ, бо якъ казавъ, єго партія маe цѣлкомъ иншй погляды въ сихъ справахъ. Бар. Леонарді въ имени ческо-національноі ґрупы пôднѣсъ, що въ програмѣ неґуѣсь всякй національнй бажаня, а що Чехи не можуть зôйти зô свого національного и правно-державного становища, то на случай переводженя програмы они мусѣли бы перейти въ опозицію. Послы Карльонъ и Дінавлі въ имени клерикалôвъ заявили, що не можуть зречи ся своихъ пріпципіяльныхъ жаданьвъ церковно-політичныхъ справахъ, тожь не годять ся на програму. Пос. Шукле въ имени полудневыхъ Славянъ выступивъ противъ точки програмы, де говорить ся о національномъ status quo. Треба розрôзнити въ тôмъ понятю, чи національне посѣданье єсть de jure чи de facto. Програма спиняе національный розвитокъ упослѣженыхъ народностей, тожь они мусять заявитись противъ програмы. Єсли бы клюбъ Гогенварта згодивъ ся на програму, тогдѣ полудневй Славяне выступлять зъ клюбу. Міністеръ Фалькенгайнъ старавъ ся успокоити бесѣдникôвъ що-до пôднесеныхъ сумнѣвôвъ, але нѣхто не притакнувъ ёму. Коли-жь вкôнци и ґр. Гогенвартъ заявивъ, що въ програмѣ не увзгляднено єго домагань поставленыхъ въ часѣ переговорôвъ и длятого вôнъ не бере нѣякоі одвѣчальности на себе, ухвалено резолюцію, котра рôвняeсь майже вôдкиненю програмы.

Резолюція „кола“ польского выпала, можна сказати, по гадцѣ правительства. „Коло“ заявило готовôсть пôдпирати правительство на основѣ предложеноі програмы. Нѣякого застереженя, нѣякоі самостôйности не видко въ ухваленôй резолюціи, лише слѣпый послухъ для правительства. Вправдѣ та ухвала не перейшла одноголосно, тôлько бôльшостію шести голосôвъ, але ся опозиція не выйшла зъ якихъ пріпципіяльныхъ засадъ. Въ опозиціи були послы: Стадницкій, Пининьскій, Козловскій, Водзицкій, супротивляючись словамъ „по мысли предложеноі програмы“, бо, якъ казали, „коло“ польске повинно пôдпирати кабінетъ ґр. Таффого не за-для програмы, але навѣть мимо програмы, позаякъ ґр. Таффе дае найлѣпшу поруку доброі політики внутрѣшноі въ Австріи. Програма правительственна — пôсля гадки тыхъ панôвъ — „за широка“ и пôдъ ню можна бы вложити много справъ, якъ політичныхъ такъ и соціяльно-економічныхъ, на котрй не можна бы пристати. Вправдѣ пôднеслись въ „колѣ“ голосы, що годѣ пристати на уступы, де говорить ся про незмѣнность національного status quo, бо тогдѣ „не буде можна дôйти до найменшого порозумѣня зъ Русунами“ анѣ встоювати ся за правами Полякôвъ въ Шлеску — але се були лишь мимохôдні голосы, а не провôдна идея опозиціи.

Клюбъ рускій, хочь и не зачислюваный зъ горы мѣжь staatserhaltende Parteien, вôдбувъ нараду надъ програмою и ухваливъ таку резолюцію, котра вповнѣ вôдповѣдае поглядамъ и повазѣ рускоґо народу. Що-до реформъ на полі економічномъ и соціяльно-політичномъ зазначивъ рускій клюбъ готовôсть пôдпоры, бо рускій народъ вже вôдъ давна сего домагаeсь, — але що-до цѣлковитого залишеня квестій національныхъ и політичныхъ, то на се годѣ пристати заступникамъ народу рускоґо. Згода на залишенье тыхъ справъ рôвнялась бы згодѣ на застôй, — рускій народъ, пристаючи на національный status quo, спинивъ бы свôй дальшій розвитокъ и мавъ бы звязанй руки супротивъ Полякôвъ. Длятого рѣшуче заявленье рускоґо клюбу, що Русины будуть змагати до справедливого порѣшеня квестій національныхъ и політичныхъ пôсля основныхъ законôвъ державныхъ, приймае весь загалъ Русинôвъ зъ повнымъ признаньемъ для дѣяльности и становища рускихъ послôвъ въ радѣ державнôй.

Уряды розъемнй и суды мировй.

III.

Мимо звороту въ поглядѣ нашоґо сойму на практичнôсть урядôвъ розъемныхъ а особливо судôвъ мировыхъ, — о чôмъ була попередъ згадка, — сôймъ не выступавъ нѣколи неприхильно противъ тыхъ институцій. Противно, мы тои гадки, що все ще значна бôльшôсть послôвъ була-бъ за ними, а що-до выборцѣвъ, що-до загалу суспôльности добромыслячои, не сумнѣваeмо ся, що й они були бы безвзглядными приклонниками, єсли-бъ въ якій способôбъ мали нагоду, обявити свою гадку, або сли-бы ихъ хто о се запытавъ та сли-бы зрозумѣли суть рѣчи.

Бо якй-жь властиво добрй стороны тыхъ институцій?

Скорôсть, дешевôсть та безстороннôсть вымѣру справедливости — се першй, основнй вымоги кождого доброго судоводства.

Щобы вымѣръ той бувъ скорый, то наука и практика выказали, що пересправа мусить бути якъ найменче увязана формальностями доказовыми, мусить бути безпосередна [т. е. стороны зъ реґулы мають являтись личнô], мусить бути устна и явна. Судья тогдѣ, переслухавши стороны спôрнй та передививши ихъ средства доказовй, пôсля совѣсти оцѣнюе ихъ стôйнôсть и выдае свôй осудъ, не вяжучись нѣякими правилами формального права. По однôй а що-найбôльше по двохъ пересправахъ рѣчь цѣла може бути рѣшена остаточно.

Щобы зновъ вымѣръ справедливости бувъ дешевый, то треба, щобы стороны не потребували глядати єго о кôлька або й кôльканацять миль та не поносили частыхъ, неразъ значныхъ, выдаткôвъ на тую подорожь, на оплаты стемплевй на адвокатôвъ и т. п.

Вкôнци щобы вымѣръ справедливости бувъ безсторонный, справедливый, то до того треба людей совѣстныхъ, независимыхъ, а зъ обовязуючими законами обôзнаныхъ.

Придивѣмъ же ся, якъ тй вымоги выглядають въ теперѣшныхъ судахъ а якъ бы выглядали въ примѣненю до проектованыхъ громадскихъ урядôвъ розъемныхъ та судôвъ мировыхъ.

Що-до скорости въ судоводствѣ — то теперѣшна процедура и цивільна и карна якъ найбôльше кульгае въ тôмъ напрямѣ. Протоколы на протоколы, стосы актôвъ на стосы — ось образъ теперѣшного судоводства. Навѣть поступованье въ справахъ дрôбныхъ — сей найбôльше поступовый, устности и явности зовсѣмъ вôдповѣдаючій процедеръ — не єсть зовсѣмъ вôльный вôдъ проволочности, а въ практицѣ буває все ще надуживаный въ значѣню проволочности. При иншихъ процедерахъ, якъ въ сумаричномъ або теперѣшномъ т. зв. устномъ [а въ дѣйстности письменномъ] бачимо частй вôдроченя, зволоки, „диляціи“ просто застрашаючй. Хто на селѣ вдаeть ся въ спôръ, — хто, якъ то кажуть, „заправуeсь“, — тому неразъ за-для тыхъ зволокъ приходить ся справдѣ на смерть „заправуватись“ та „заволе выписувавъ богато зъ давнѣйшихъ арабскихъ писателѣвъ. Звѣстка єго про парôдъ „Анклій“ вôдносить ся до краю „Онґльосъ,“ якъ вже зъ того мѣркувати можна, що побôчь „Анклій“ вычислений Печенѣги и Хазары.

---

4)

До исторіи першихъ Руриковичѣвъ

(*Конець.*)

IV. *Хто були и де мешкали Угличъ?*

Назва Угличѣвъ або Угличанъ утворилась зъ назвы краeвои „Уголъ“. Въ старославянскôмъ языцѣ говорило ся onglŭ[1]), зъ-вôдти край Угличѣвъ называли візантійскй писателѣ „Онґльосъ“.

Найстарша згадка про „Онґльосъ“ вôдносить ся до VII. вѣку. Візантійскій лѣтописець Теофанъ, розповѣвши исторію фіньскихъ Болгаръ — початки ихъ державы мѣжь Кубанемъ а Дономъ, а вôдтакъ ажь по Днѣперъ — такъ каже про одного зъ болгарскихъ князѣвъ[2]): „Аспарухъ (третій сынъ князя Кубрата) перейшовши Днѣперъ и Днѣстеръ и Уголъ, занявъ въ посѣданье рѣки на пôвночь Дунаю и замешкавъ межи тыми рѣками а Угломъ... Огидне и погане то племя розложило несподѣвано свои шатра по другôмъ боцѣ Дунаю ажь по Уголъ“.

Оповѣданье Теофана поясняе докладно положенье краю Уголъ; въ VII. вѣцѣ звано такъ область на захôдъ долѣшного Днѣстра, нинѣшну полудневу Бессарабію.

У Нестора згадують ся Угличѣ всего два разы и то лишь въ сполученю зъ Тиверцями, такъ що не можь утворити собѣ образу, де властиво мешкали однй, а де другй. Вычисляючи рôзнй рускй племена, повѣдае Несторъ при кôнци[3]): „Угличѣ и Тиверцѣ жили по Днѣстру, присѣдали къ Дунаeви, и було множество ихъ, гôроды ихъ и доси ще находять ся. Они жили по Днѣстру и до моря.“

Де-що бôльше довѣдуeмо ся про Угличѣвъ зъ Воскресеньскоі лѣтописи. Въ нѣй сказано[4]): „И бувъ у Игоря воєвода, именемъ Свентелдъ, и той покоривъ Угличѣвъ. Игорь наложивъ на нихъ данину и давъ ёи Свентелду. Не хотѣвъ пôддати ся оденъ лишь гôродъ, Пересѣченъ; Свентелдъ осаджувавъ єго три роки и ледви здобувъ єго.“

Хочь и се оповѣданье надто загальне, все-жь подана зъ краю Угличѣвъ бодай назва однои мѣсцевости: Пересѣченъ. Въ Бессарабскôй области, въ Оргіевскôмъ повѣтѣ, є и доси село Пересѣчени; зъ того слушно догадують ся, що край Угличѣвъ дѣйстно находивъ ся въ Бессарабіи[5]).

Угличѣ, якъ видно зъ лѣтописей, були племенемъ войовничимъ. Они заслужились для всеи Руси, особливо-жь для Галичины, тымъ, що яко погранична стражь стояли на найбôльше загроженыхъ мѣсцяхъ, боронячи руску землю вôдъ тыхъ безчисленныхъ фіньскихъ, турецкихъ та татарскихъ ордъ, котрй чорноморскими степами впадали до Европы. Численнй валы та насыпы, що и доси ще виднй по всѣй Бессарабіи, були въ старину тыми „гôродами“, що и найсильнѣйшому наѣзднikови могли довшій часъ ставити опору.

Назвы „Уголъ, Угличѣ“ не все обмежались на саму лишь Бессарабію. Панованье Угличанъ сягало и дальше за Прутъ, въ нинѣшну полудневу Молдаву. Монахъ Арсеній Сухановъ, выбираючись въ богомôльну подорожь на Всхôдъ, писавъ р. 1651, прибувши до молдавского мѣста Галача[6]): „Въ 8-ый день мая по обѣдѣ прибули мы въ Угличѣ въ Галаки (Галачь) мѣсто Василія воєводы, стоить на самômъ Дунаю рѣцѣ.“ Такъ отже ще въ 17-ômъ вѣцѣ памятали полудневй Молдавцѣ, що край ихъ належавъ колись до Угличѣвъ.

Назва „Угличѣ“ знана була и на заходѣ. Безъименный баварскій геоґрафъ зъ IX. вѣку посередъ великого числа славяньскихъ племенъ вычисляe такожь Угличѣвъ, котрыхъ, рôвно якъ нашъ Несторъ, зове численнымъ народомъ, що посѣдае 318 гôрôдôвъ[7]).

Арабскій писатель Ал-Бекрі въ розправѣ про Славянъ и ихъ сусѣдôвъ мѣжь иншими повѣдае[8]): „Взагалѣ Славяне смѣлй и єсли-бы не було рôзниць мѣжь ними за-для сильного розгалуженя ихъ племенъ, то не мôґъ-бы зъ ними мѣряти ся въ силѣ нѣ оденъ народъ на свѣтѣ. Они ревно займають ся рôльництвомъ и въ тôмъ высше стоять вôдъ иншихъ пôвночныхъ народôвъ. Головнй племена пôвночи говорять по славяньски; зъ ними змѣшались и *Анклій* и Баджанакія (Печенѣги) и Хазары.“

---

[1]) Гл. въ Мікльошича „Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen“ пôдъ тематомъ „onglu“.

[2]) Хроника Теофана, выданье Париске, ст. 296. Важный той для нашои исторіи уступъ наводжу дословно: „Ἀσπαρούχ τὸν Δάναπριν καὶ Δάναστριν περάσας καὶ τὸν Ὀγλὸν καταλαβὼν βορειοτέρους τοῦ Δανουβίου ποταμοὺς, μεταξὺ τούτων κἀκείνου ᾤκησεν... Ἔθνος ῥυπαρὸν καὶ ἀκάθαρτον ἐκεῖθεν τοῦ Δανουβίου εἰς τὸν Ὀγλὸν ἐσκήνωσεν“. Выраженье „εἰς τὸν Ὀγλὸν“ дае ся на два способы толкувати; звычайно розумѣють слова Теофана такъ, що Аспарухъ зъ своею ордою мешкавъ въ самômъ Углѣ. Але перше зъ наведеныхъ горѣ речень здаeсь противити ся такому толкованю. Деякй нѣмецкій ученй, якъ Kaspar Zeuss, не будучи обôзнаний зъ старорускою исторією, уважають „Онґльосъ“ яко назву рѣки Прутъ („Die Deutschen und die Nachbarstämme“ ст. 720).

[3]) Въ выданю Мікльошича ст. 6. — Въ исторіи Олега выражаeсь Несторъ про Угличѣвъ лишь ляконічно: „Олегъ съ Угличи и Тиверьци имяше рать.“

[4]) Полное собраніе русскихъ лѣтописей, С. Петербургъ 1856, томъ VII. ст. 277.

[5]) А. Петрушевичъ „О городѣ Галичѣ за Луквою“ въ Вѣстнику Нар. Дому 1885, ст. 291.

[6]) Тамъ- же, ст. 292.

[7]) К. Zeuss, ст. 600: „Unlizi, populus multus, civitates 318“. Unlizi стоить зам. Unglizi.

[8]) „Извѣстія Ал-Бекри о Руси и Славянахъ“ А. Куника и В. Розена, часть I, С. Петербургъ 1878, ст. 54. — Ал-Бекрі живъ въ XI. вѣцѣ, а- Що назва „Уголъ“ не повстала що-лишь въ VII. вѣцѣ, але була и давнѣйше знана, не пôдлежить сомнѣню. Деякй историчнй даты промовляють дѣйстно за старинностею сеи назвы.

Іорданісъ, писатель VI. вѣку, описуючи подѣі зъ часôвъ Аттилѣ и сынôвъ єго, часто згадуe о Скирахъ, вѣрныхъ союзникахъ Унôвъ. По смерти Аттилѣ Скиры узнавали власть сына єго, Диничка[9]). Іорданісъ тыхъ Скирôвъ зове: Angisciri[10]).

Де-жь мешкали тй Angisciri?

У Іорданіса нема на те докладноі вôдповѣди. Въ однômъ мѣсци каже вôнъ, що Скиры жили пôбочь Садаґарôвъ въ нинѣшнôй Добруджи[11]); въ другômъ, що мешкали на пôвночь вôдъ Дунаю[12]).

[9]) Іорданісъ пише Dintzic. Историки, що не хотять Унôвъ узнавати Славянами, перехрещують те имя на Денґісіхъ и порôвнують заразъ зъ назвою монгольского Джінґісхана!

[10]) Jordanis „De Gothorum origine“, cap. 53.

[11]) Cap. 50: „Sciri et Sadagarii Scythiam minorem accepere“.

[12]) Cap. 53: „Scyrorum gens supra Danubium considebat“.

лочитись“. Намъ лучилось бачити акты спору провізоріяльного о несповна два моргі грунту, де сторона вôдбула — о кôлько було можна дочислитись — за десять лѣтъ 260 терміновъ!

На проволочнôсть тую складаѥсь багато причинъ, але крôмъ такихъ, що походять зъ натуры чисто особистого характеру сторôнъ, зъ ихъ неумѣлости поінформувати судью о станѣ рѣчи, зъ ихъ завзятя до правованя, дальше крôмъ перетяженя судôвъ, — головна вина лежить таки въ самôй процедурѣ. О реформѣ цивільнои процедуры говорить ся у насъ вже десятки лѣтъ, та тôлько-жь робить ся заходôвъ, а годѣ дôждатись путнього выходу та дожиданого кôнця.

Зовсѣмъ инакше, надѣятись, було бы въ урядахъ розъѥмныхъ та судахъ мировыхъ. Тымъ самымъ судьямъ опротивѣла бы, огидла бы справа, що вертала бы кôлька разôвъ пôдъ ихъ осудъ, не будучи перше „мериторично“ т. ѥ. цѣлковито и остаточно порѣшеною. Тымъ самымъ судьямъ, сусѣдамъ, котрымъ частѣйше выпадало бы стрѣнути ся зô сторонами спôрными, було-бы соромно за довшу зволоку. Та й судьѣ такій, стыкаючій ся въ щоденнôмъ житю зъ пôдсудными, лекше можуть розглянути ся въ мотивахъ спору. Дуже багато спорôвъ судовыхъ буваѥ въ основѣ рѣчи выкликаныхъ лише злобою, жадобою шиканы, местію, — а звычайный судья о тôмъ и понятя не може мати, ба навѣть не потребуѥ того знати и вôдъ нѣкого не поінформуѥся. Споры того рода упадали бы передъ урядами розъѥмными а взглядно судами мировыми вже на першôмъ переслуханю. Напастливый человѣкъ, спôзнавши, що мотивы ѥго правованя судья ѥго мировый дуже добре розумѣѥ, — самъ зô встыдомъ вôдступить вôдъ своѥи жалобы, або навѣть зовсѣмъ ѥи не внесе. Але поминувши такій напастливій споры, то и у всякихъ иншихъ спорахъ и інтеренція людового елѣменту въ судôвництвѣ мусѣла бы причинитись лишь до приспѣшеня кôнця процесôвъ, вже хоть бы длятого, що переспрàва мусѣла бы бути справдѣ устна та явна.

Пригляньмо ся другôй вымозѣ, о котрôй высше була згадка, — дешевости.

Тутъ не треба глубокихъ студій, абы вôдъразу пôзнати, що дешевôсть ѥсть по сторонѣ громадскихъ урядôвъ розъѥмныхъ а взглядно судôвъ мировыхъ. Кôлько то часу гаять нинѣ стороны спôрній ѣздою та ходомъ по термінахъ! Погода чи слота, спека чи морозъ — а на „термінъ“ якъ „до небоги нема злои дороги“. Кôлько то робôтныхъ, горячихъ днѣвъ згайнуѥ нашъ нарôдъ, бьючи ногами неразъ и шѣсть миль денно на те, щобы свого кума за якусь оскорбу, за якесь нѣбы обидливе слово засадити до „Ивановои хаты“ на пару годинъ за, якъ то кажуть зъ урядова, „обляженье гонору“. А кôлько то страты въ господарствѣ, кôлько выдасть ся на дорогу, на трактаменты свѣдкôвъ! А кôлько разôвъ лучаѥ ся, що при такôй оказіи пôдхмелить ся нашъ братъ, а тогдѣ або обберуть ѥго десь у мѣстѣ въ шинку пройдисвѣты, що стôлько зъ сего й живуть, або коноводы украдуть конѣ зъ возомъ. Та ось уже й готовъ починъ до економічнои руины, бо на новій конѣ треба зазичитись на проценты высокій, якъ лучить ся недорôдъ и не можна вôддати на часъ, та трафить ся, що треба оплатити проценты вôдъ процентôвъ.

Та на коштахъ „на дорогу“ не конець. Стаѥ передъ нами ще инша, страшнѣйша мара: покутне писарство Звѣстно, що хочь теперѣшній суды мають обовязокъ манудукувати стороны на ихъ устне зголошенье списувати позвы, всѣлякій поданя, — то все-жь обовязку того не тôлько не выконують, але не въ силѣ выконувати вже за-для недостатку силъ. Позвы пôдъ манудукцію — то бѣлій круки, а такъ само всѣ поданя въ стадіи ѥкзекуціи. Зъ ресамо всѣ поданя въ стадіи ѥкзекуціи. Зъ ґулы кажуть въ судѣ: „внеси на письмѣ“. И ґулы кажуть въ судѣ: „внеси на письмѣ“. И нашъ братъ хочь-не-хочь мусить лѣзти до „адуката“. А й те звѣстна рѣчь, якій то „адуката“ въ бôльшости нашихъ повѣтовыхъ мѣсточокъ! Адвокаты тій вправдѣ й мають неразъ свои канцеряріи, мають аґентôвъ розставленыхъ часто по рогачкахъ при въѣздѣ до мѣста, але не пôдлягають контроли выдѣлу адвокатского, не платять „аркуша“, не знають навѣть за тарифу адвокатску, а за те дуже спритно знають людей заохочувати до правованя а ще лѣпше тягнути зъ нихъ кервавицю на всякій поданя, зъ котрыхъ неразъ пожитку тôлько, що зъ торôчного снѣгу. Та й годѣ намъ довго розводитись про покутне писарство, того справдѣшного рака, що высысаѥ жизненій соки зъ нашои суспôльности. Що оно причиняѥсь до дорожнѣ вымѣру справедливости, на се не треба великихъ доказôвъ. Цѣла суспôльнôсть то вôдчуваѥ и въ повнôмъ она правѣ — домагатись вôдъ правительства охороны и способôвъ запобѣгаючихъ.

Однымъ зъ такихъ способôвъ, и то радикальныхъ, були бы уряды розъѥмній та суды мировій, наколи-бъ не лишь мали обовязокъ приймати всѣ устній жалобы и внесеня сторôнъ, але ще й зъ ґулы не смѣли приймати поданъ письменныхъ вôдъ людей неписьменныхъ або такихъ, що поданя такого самій не уложили та й уложити не въ силѣ, — а ся обставина певно тымъ урядамъ буде зъ власного досвѣду вѣдома.

До дорожнѣ вымѣру справедливости причиняють ся такожь истнуючій законы о стемпляхъ и належитостяхъ, що ихъ стороны спôрній мусять оплачувати вôдъ протоколôвъ, выроковъ, оречень.

Третьою основною вымогою судôвництва, — якъ мы высше згадали, — то безсторонность, справедливôсть.

Правда, що хто хоче бути безстороннымъ, справедливымъ судьѣю, мусить попередъ всего знати право, яке маѥ примѣнити, мусить обзнакомити ся зъ законами. Але-жь бо само знавство законôвъ ще не даѥ патенту на судью справедливого. До того треба ще чогось бôльше — треба чистои совѣсти, здорового розуму та серця, любовію обôймаючого людскôсть. А цѣла юристерія зъ своими тонкостями не въ силѣ заступити тыхъ чинникôвъ, що складають ся на справедливôсть. Юристъ, правникъ, хочь-бы якъ ученый, хочь-бы якій знавець законôвъ, — остане студенымъ правникомъ, ученымъ, закостенѣѥ въ формулахъ права, затупить свôй мозокъ, розбираючи вôдносины правнй мѣжь поодинокими людьми, клясами та верствами, „стуманѣѥ“, сли не обдареный зъ природы высшими способностями розуму та серця. Противно, человѣкъ невченый на правахъ, але горячого серця а природного „хлопского“ розуму, одареный „свыше“ божественною искрою почутя правды, справедливости, — се здоровый матеріялъ на справедливого судью.

Законы людскій не можуть противитись законамъ божимъ. А выконуючій законы божій, человѣкъ правый, праведный, вôдчуѥ и тій законы людскій. Тому́-то не розумѣѥмо зарозумѣлости тыхъ правникôвъ, котрій — якъ н. пр. львôвска палата адвокатôвъ *) — рѣшучо твердять, що не-правникъ не може бути судьѣю, такъ, якъ бы не-правники не думали, не мыслили, — якъ бы человѣкъ зачинавъ ся доперва вôдъ правника.

Якъ кажемо, знавство законôвъ ѥсть потрѣбне, але-жь бо присвоѥнье практичне законôвъ не ѥсть таке чарôвництво, щобъ ѥго перебороти не було можна Противно, практичне выконуванье судôвництва не-правниками будити буде въ народѣ почутье потребы освѣчувати ся въ правѣ, докладнѣйше обзнакомлювати ся зъ законами, правами, — а се заинтересованье що-разъ бôльшихъ кругôвъ громадянъ може выйти лише на користь цѣлôй суспôльности, бо лише той, хто знаѥ свои права горожаньскій автономічній, схоче та й зможе опôсля зъ нихъ користати, а, якъ треба, за ними обстати та ихъ боронити.

Доказомъ того, що й не-правники знають выконувати законы та ними руководитись, суть отъ хочь-бы нашій уряды громадскій. Яка то безлѣчь усякихъ функцій порученого круга дѣланя спочиваѥ на баркахъ нашихъ неграмотныхъ вôйтôвъ! — а однакъ якось они выконують всѣ тій *функціи*, — не всюда взôрцеву, але й не такъ дуже лихо. Словомъ, не розумѣѥмо: чому бы людовый елѣментъ не мавъ бути допущеный до веденя судôвництва лише тому, що не вчивъ ся права. Та й чи не лѣпше бы було: нарôдъ уже въ школѣ [н. пр. на повтаряючихъ курсахъ] обзнакомлювати зъ головными законами державными, нѣжь кидати ѥму въ очи: „Ты нездара, бо не знаѥшь права“..

*) Палата адвокатôвъ ще передъ товариствомъ правничимъ заявилась противъ судôвъ мировыхъ и урядôвъ розъѥмныхъ головно для браку людей-правникôвъ, котрій бы урядъ той повнили.

Народный Дôмъ въ Стрыю.

[Статья надôслана.]

Стрыйскій Русины давно вже носили ся зъ гадкою заснованя товариства „Народного Дому“, котре мало бы на цѣли передовсѣмъ здвигненье власного будынку зъ салею, вôдповѣдною на зборы, вѣча, забавы, театральній выставы, а вôдтакъ пôдмогу розвитку руского житя народного у всѣхъ ѥго політичныхъ напрямахъ.

Гадка тая осущуѥсь теперь а осущенье то прискорило ся щасливымъ складомъ обставинъ. Въ Стрыю истнуѥ вôдъ многихъ лѣтъ товариство „Руска Бурса“, котре посѣдало власну реальнôсть на передмѣстю „Лапы“ за цвинтаремъ. Реальнôсть тую, не представляючу за-для далекого положеня надто великихъ выглядôвъ на побôльшенье вартости въ будучности, продала „Руска Бурса“ въ осени 1892 р. пôдъ корыстными услôвями, бо за 11.000 зр. Маючи въ рукахъ бôльшій капіталикъ, порѣшила „Руска Бурса“ зужиткувати ѥго зъ кождого погляду користно и длятого закупила въ самôй найкрасшôй части середмѣстя, т. ѥ. при улици Гоша [мѣжь староствомъ а ґімназіѥю] великій пляцъ, на котрôмъ уже зъ раною весною сего року розпôчне будувати одноповерхову каменицю яко власнôсть товариства „Руска Бурса“. Однакъ купленый пляцъ ѥсть такъ просторый, що на будову каменицѣ Бурсы выстане менша ѥго половина, и длятого задумали стрыйскій Русины вôдкупити вôдъ товариства „Руска Бурса“ злишну часть пляцу и заразъ при каменици бурсовôй выбудувати велику салю зъ бôчными убікаціями, а евентуально и другу ще каменицю, де мѣстились бы рускій товариства. Тая саля и тая евентуальна друга каменица становила бы власнôсть стрыйского „Народного Дому“ и длятого Русины стрыйскій приступили до основаня товариства „Народный Дôмъ“.

Гадка будовы „Народного Дому“ въ Стрыю осталась бы була довго лише гадкою, пляномъ, якъ бы не станувъ ѣй у помôчь нашъ знаменитый ветеранъ-патріотъ проф. Стеф. Дубравскій, котрый, побачивши, що хосенне то дѣло ѥсть однодушнымъ бажаньемъ всѣхъ стрыйскихъ Русинôвъ, заявивъ готовôсть приступити до будовы зъ своимъ капіталомъ въ сумѣ 10.000 зр. и тымъ способомъ вôдъ-разу давъ пляновибажаню характеръ дѣйстного живого дѣла. Що бôльше, Вп проф. Дубравскій выступивъ першій зъ ініціятивою заснованя товариства „Народный Дôмъ“ въ Стрыю, пôддаючи ѥи найперше тѣснѣйшому кружкови мѣсцевыхъ Русинôвъ, а той вôдтакъ розширивъ акцію на цѣлый стрыйскій округъ.

Въ недѣлю 15 н. ст. сѣчня с. р. запросивъ проф. Дубравскій мѣсцеву інтеліґенцію и виднѣйшихъ мѣщанъ до комнатъ „Руского Касина“, а коли зôбралось поважне число участниковъ, вôдкрывъ зборы отсею промовою:

„Высокоповажанй Панове!

На моѥ запрошенье були Вы, Вп. панове, ласкавй зôбрати ся. Въ тôмъ запрошеню сказавъ я, що маѥмо зôбрати ся на нараду въ важнôй всѣхъ насъ обходячôй справѣ. Тою справою ѥсть потреба будовы „Народного Дому“ повѣтового въ Стрыю, въ котрôмъ могли бы мѣстити ся: касино, читальня повѣтова, бібліотека повѣтова, музей зборôвъ етноґрафічныхъ, археольоґічныхъ, ґеольоґічныхъ, ґеоґностичныхъ и иншихъ рѣчей зъ цѣлого повѣта и дальшои околицѣ нашои, бурса для талантливои сельскои и маломѣскои молодежи, простора саля для нарадъ, науки и забавъ, для представлень театральныхъ и для музикальнодекляматорскихъ вечеркôвъ.

Мѣсто Львôвъ, столиця нашого краю, маѥ такій „Дôмъ Народный“, въ котрôмъ мѣстять ся деякій товариства, бібліотека, музей и т. д., а кромѣ того ще й много мешкань для льокаторôвъ, и майно того Дому Народного выносить звыжь міліонъ зр, зъ котрого приходить до 50.000 зр. рôчного доходу. [Той Дôмъ Народный ставъ головно зъ добровôльныхъ датковъ нашого незаможного а патріотичного народу.] Такожь и буковиньскій Русины, хоть числомъ далеко меншій, придбали собѣ Дôмъ Народный въ своѣй столици Чернôвцяхъ и тамъ збирають ся зъ цѣлого краю на нарады, науку и забавы. Многій громады сельскій и маломѣскій мають такожь прикрасно збудованій церквы, школы и домы громадскій, въ котрыхъ збирають ся на нараду для веденя доброго ладу въ громадѣ, мають свои шпихлѣрѣ, крамницѣ, братства церковній, читальнѣ и касы, — а по мѣстахъ повѣтовыхъ нема такихъ домôвъ народныхъ, де бы Русины могли збиратись и нараджувати ся надъ добромъ своѣмъ и охрестности або забавлятись. Мы по мѣстахъ, вытисненій другими, не маѥмо своихъ домôвъ до нарадъ и забавъ, а сли въ якôмъ мѣстѣ настане якій-такій рухъ нашихъ, то вынаймаѥмо собѣ яку-таку, часто й дуже невôдповѣдну и лиху хату за свои добрій грошѣ. Мы повинній старатись, абы мы мали свои вôдповѣдній домы народній по мѣстахъ, а не збирали ся въ чужихъ комôрныхъ хатахъ на нараду и забаву, — то для насъ соромъ! Мои панове! Мы повинній не тôлько о родины свои въ теперѣшности дбати, мы мусимо старатись и о будучнôсть ихъ и цѣлого народу, абы другій рухливший, якъ теперь, зъ мѣстъ не вытиснули пôзнѣйше насъ и зъ селъ, — зъ цѣлого краю можемо бути выпертій, якъ то маѥмо доказы зъ исторіи о народахъ европейскихъ и азіятскихъ вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ ажь до теперь, що сильнѣйшій и рухливший духомъ або тѣломъ вытискали зъ краю одинъ нарôдъ другого. Мы не можемо того байдужно зъ очей спускати. Вы, панове, маѥте родины и стараѥтесь, абы Вашій дѣти той языкъ, котрый зъ грудей матерныхъ выссали, заховали, и тую пѣсню, котру имъ мати въ колысцѣ приспѣвувала, дальше плекали, абы они при своихъ звычаяхъ, обычаяхъ

Зосимъ, сучасный Іорданісови писатель, знаѥ Скирôвъ лишь на пôвнôчь Дунаю[13]) и наводить ихъ въ сусѣдствѣ Карпôвъ (Карподакôвъ).

Пôсля сихъ датъ дадуть ся означити мѣсця Анґі-Скирôвъ. Карпы, якъ вже на иншôмъ мѣсци сказано, мешкали (пôсля Птолемея) въ Галичинѣ при рѣцѣ Коропець; Садаґары своєю назвою вказують на Буковину (Садаґура); на Анґі-Скирôвъ припадала-бы Молдава або Бессарабія. Додатокъ „анґі“, а властиво „анґлі“, пригадуѥ пôзнѣйшу назву „онґльосъ“, уголъ. Такимъ чиномъ назва „Уголъ“ сягала-бы V-ого, а пôсля Зосима навѣть IV-ого вѣку по Хр.

У Славянъ въ старину бувъ звычай, що спôльною назвою именовались и край, и нарôдъ, и рѣка, и головне мѣсто. Я завдавъ собѣ пытанье, чи Днѣстеръ (*або и Прутъ*), *при* котрôмъ жили Угличѣ, не звавъ ся коли другимъ именемъ Угличь. Въ Ипатіевскôй літописи пôдъ р. 1229 згадуѥ ся побôчь нашого Галича мѣсцевôсть Уголница[14]) при самôмъ Днѣстрѣ; тай нинѣ ще — якъ повѣдаѥ от. Петрушевичь[15]) — одна околиця Галича зове ся „На Угловѣ“. Чи-жь сеся многими вѣками до нинѣ перехована назва ѥ справдѣ лишь припадковою?

На такъ званôй Певтінґерскôй таблици зъ III-ого вѣку по Хр.[16]) представлена рисункомъ рѣка, що выплываѥ зъ гôръ всходнои Галичины и вливаѥ ся до Чорного моря. Рѣка тота, очевидно Днѣстеръ, названа тамъ Agalingus[17]).

Agalingus ѥ правдивою загадкою для историковъ, хочь при переставцѣ буквы *n* дасть ся тота назва розъяснити. Если читати Angalic (us), мы-бъ дôстали здрôбнѣлу форму вôдъ Онґльосъ; на нинѣшну бесѣду звучало-бы: Угликъ, Угличь — назва для Днѣстра або Прута зовсѣмъ вôдповѣдна и исторично оправдана.

Окрôмъ Угличѣвъ въ Бессарабіи и коло Галича въ Галичинѣ, були ще Угличѣ на всходъ долѣшного Днѣпра. Назва нинѣшнои рѣки Орелъ, всходнои притоки Днѣпра, перекручена зъ половецкои назвы Ерель; по руски звала ся рѣка початково *Уголъ*. Мѣсце при тôй рѣцѣ звало ся такожь *Уголъ*[18]).

Воскресеньска лѣтопись повѣдаѥ, що при долѣшнôмъ Днѣпрѣ мешкали колись Угличѣ[19]), але они переселились зъ-вôдтамъ въ иншій мѣсця и тамъ вже стало осѣли. Якій то були мѣсця, зъ перекрученыхъ назвъ лѣтописи не можна дôйти[20]) — здаѥсь, що тій Угличѣ передъ напоромъ азійскихъ ордъ, зъ котрыми неустанно треба було бороти ся, выселились далеко на пôвнôчь, въ глубъ нинѣшнои Россіи, де и доси находить ся мѣсцевôсть Углече Поле и мѣсто Угличь.

Назвы Уголъ и Угличѣ, подыбуванй въ трехъ сторонахъ нашого краю, выяснити ся дають лишь при помочи тыхъ замѣтокъ, якій подаѥ Геродотъ про первѣстный ґеоґрафічный образъ нашого краю. Именно каже Геродотъ, що Скитія маѥ подобу дуже правильного квадрату, котрого боки всѣ собѣ рôвній и тягнуть ся кождый на 20 днѣвъ дороги[21]). Полудневa лінія того квадрату тягне ся вôдъ Дунаю[22]) по Донъ; пôвнôчна лінія сягаѥ до жерела, а властиво до озера Днѣстрового въ Галичинѣ.

Куты або углы полудневого квадрату Скитіи легко найти: оденъ бувъ при устяхъ Дунаю, въ Бессарабіи; другій при Азовскôмъ мори мѣжь Днѣпромъ а Дономъ, очевидно тамъ, де плыве рѣка Орелъ. Сей послѣдный уголъ знаный бувъ и Геродотови, тôлько-жь вôнъ, не порозумѣвши рѣчи, зъ угла *краю* зробивъ уголъ *Азовского моря*[23]). Такимъ чиномъ всю велику просторонь межи рѣкою Орломъ а Азовскимъ моремъ Геродотъ заповнивъ водою и на тôй пôдставѣ списавъ баламутну вѣдомôсть, що Азовске море своимъ объемомъ майже дорôвнуѥ Чорному морю[24]) — вѣдомôсть, котру вôдтакъ довгій часъ повторювали иншій историки и ґеоґрафы.

Третій уголъ скитского квадрату припадаѥ въ сторону Днѣстрового озера. Д-ръ Шараневичь находить те озеро на просторони вôдъ мѣсця, де впадаѥ Стеревяжь до Днѣстра, ажь по Верешицю[25]). От. Петрушевичь уважаѥ колишнымъ озеромъ Днѣстра околицю Журавна[26]). Та хоть бы въ Галичинѣ и бôльше було озеръ Днѣстровыхъ, Скитія могла сягати лишь до першого зъ нихъ, найблизшого, отже до сторôнъ Галичь-Журавно. А тамъ и бувъ дѣйстно той уголъ, про котрый, якъ вже сказано, память переховуѥ ся и доси въ народѣ.

Цѣкава ще и та поява, що на граници всѣхъ Углôвъ находили ся мѣста назвы Галичь. Ѥ Галичь въ Галичинѣ, бувъ Галичь (теперь Ґалячь) въ Молдавѣ, а бувъ навѣть Галичь надъ Дономъ. Такъ вноши зъ того, що на Певтінґерскôй таблици побôчь назвы Донъ зазначена мѣсцевôсть „Galatie“.

Ом. Партицкій.

---

[13]) Zosimi historiae, кн. IV гл. 34: „Теодозій побѣдивъ (р. 381) Скирôвъ и Карподакôвъ и зневоливъ ихъ пôти назадъ за Дунай до свого осѣдку“.

[14]) „Данилъ стояше у Уголницѣ, на березѣ Днѣстра; выѣхавшимъ же Галичаномъ, стрѣляша ся на леду“. (Полное собраніе рус. лѣт., т. II. ст. 169.)

[15]) „Вѣстникъ Нар. Дома“ зъ р. 1888, ст. 546.

[16]) Karl Müllenhoff „Deutsche Altertumskunde,“ Berlin 1892, т. III ст. 219.

[17]) Частину Певтінґерскои таблицѣ вразъ зъ тымъ Аґалінґомъ репродукувавъ Д-ръ Шараневичь въ врилозѣ до свого дѣля „Kritische Blicke in die Geschichte der Karpaten-Völker,“ Львôвъ 1871. Деякій историки беруть Аґалінґъ яко Прутъ, хочь сей не вливаѥ ся просто до Чорного моря.

[18]) Ипатіевска лѣтопись пôдъ р. 1183: „Святославъ иде по Днѣпру . . . и стояша Русь на мѣстѣ нарицаѥмѣмъ Ерель, ѥго же Русь зоветь Уголъ“. А пôдъ р. 1170; „Идоша князи 9 дней изъ Кіева и взяша вежѣ половецкія на Углѣ рѣцѣ“.

[19]) Воскр. лѣтопись ст. 277: „И бѣша сѣдяще Угличи по Днѣпру внизъ“.

[20]) Тамъ-же: „Прийдоша (Угличѣ зъ надъ Днѣпра) межи вой Днѣстръ и сѣдоша тамо“. Карамзинъ (т. I. прим. 362) найшовъ въ иншôй рукописи слова: „прийдоша межи Воинъ Дестръ“.

[21]) Исторія Геродота, кн. IV гл. 101.

[22]) Въ гл. 48 зачисляѥ Геродотъ ще и Прутъ, котрый зове Пората, до рѣкъ Скитіи, отже не вôдъ устя Дунаю, але вôдъ Прута починати ся мусѣвъ скитскій квадратъ.

[23]) Кн. IV гл. 100.

[24]) Кн. IV гл. 86.

[25]) „Kritische Blicke“ ст. 23.

[26]) „Вѣстникъ Нар. Дома“ 1885, ст. 275.

и строяхъ народныхъ зостáвали, абы свого языка не амальґамували, и дивите ся на будучнóсть, але тая будучнóсть Вашихъ дѣтей, Вашихъ родинъ, якъ и цѣлого народу нашого, єсть загрожена притисненьемъ и вытисненьемъ другими дýхово и матеріяльно. Длятого потрѣбный намъ рухъ духовый, абы мы скуплялись, а черезъ нараду, науку и забаву що-разъ бóльше приходили до самопóзнаня и самосвѣдомости.

Въ нашóмъ мѣстѣ Стрыю наставъ въ сихъ часахъ рухъ духовый бóльшій и оживленый черезъ выклады популярнѝ зъ исторіи рóднои землѣ, зъ исторіи природнои и зъ господарства, черезъ спѣвъ нѣсень и деклямацію для членóвъ філіи товариства „Просвѣта“, що покрѣпило людей мѣсцевыхъ и охрестныхъ на дусѣ. За той оживленый рухъ духовый маємо дякувати нашимъ даровитымъ и великодушнымъ патріотамъ, осѣлымъ въ нашóмъ мѣстѣ Вп. пп. д-рови Евгенію Олесницкому и Андроникови Могильницкому, котрѝ и насъ примушують рушати ся, длятого и я, хотяй вѣковый зробокъ учительскій, покрѣпленый на дусѣ тымъ рухомъ, зачавъ думати про потребу будовы Дому Народного въ Стрыю, котра то гадка була у насъ часто обговорювана въ давнѣйшихъ часахъ, однакъ въ часописяхъ не була порушувана. Длятого я сю гадку о потребѣ будовы Дому Народного въ Стрыю заявивъ на засѣданю выдѣлу товариства Бурсы стрыйскои и вказавъ, якимъ способомъ могла бы она борше стати ся дѣломъ. Гадку прихильно принято, а потóмъ пóславъ я ѣи дальше. Коли она свѣтъ Божій узрѣла, заразъ надлѣтають три бачнѝ соколы-патріоты зъ нашои дальшои краины: зъ Любшѣ, зъ Перегиньска и зъ Тернополя, мовь козаки на стражи нашого народу, и кажуть до мене: „Брате! щасть Боже твоѣй гадцѣ!“ — а я, урадуваный и покрѣпленый на дусѣ и тѣлѣ, вóдповѣвъ имъ на то: „Зъ Богомъ зачинаємо тую гадку и зъ Богомъ будемъ ѣи кóнчити пóсля зможности, бо безъ Бога анѣ до порога“, и подумавъ я собѣ: се знакъ добрый до дальшои нашои працѣ, подякувавъ имъ за ихъ щире патріотичне руске поздоровленье и благословенье и просивъ ихъ, абы були ласкавѝ приѣднувати намъ на будову Дому Народного въ Стрыю членóвъ-основателѣвъ зъ вкладкою удѣловою по 50 зр., а зъ удѣлóвъ будуть побирати дівіденду зъ чиншу вóдъ дому. Може многѝ зъ васъ присутныхъ панóвъ сеи моеи гадки о потребѣ будовы Домóвъ Народныхъ по мѣстахъ повѣтовыхъ а взглядно въ Стрыю не читали въ дневнику „Дѣло“ [ч 260 зъ 1892 р.], то на ихъ желанье можна прочитати.

Вѣдомо намъ, панове, що мы купили зъ коренного фонду бурсового парцелю 565□ сяжнѣвъ пóдъ будóвлю дому бурсового у п. д-ра Вл. Серковского, за 5.370 зр., а на половици тои парцелѣ намѣряємо зъ весною дóмъ бурсовый будувати, а другу половину намѣряємо вóдступити товариству удѣловому пóдъ будовлю Дому Народного и вóдповѣдно збудованои салѣ на нарады и забавы. Позаякъ товариство бурсове не маѣ такожь вóдповѣдныхъ фондóвъ до будовы дому бурсового, длятого намѣряѣ затягнути позичку потрѣбну, а до будовы Дому Народного и салѣ намѣряємо заснувати товариство удѣлове по мысли закона зъ 9 цвѣтня 1873, — оно зóбрало бы потрѣбный капіталъ и такій дóмъ выбудувало бы. Товариство се, а взглядно ѣго члены були бы властителями того дому, а вóдъ удѣлóвъ своихъ дóставали бы дівіденду зъ чиншу. Члены того товариства основателѣ удѣловѝ зъ вкладкою 50 зр. будуть мати при загальныхъ зборахъ голосъ рѣшаючій [уже теперь маємо 5 членóвъ-основателѣвъ зъ 17 удѣлами] а члены спомагаючѝ, зъ найменшою вкладкою 1 зр. мали бы на зборахъ голосъ дорадчій [Одинъ такій членъ зложивъ на мои руки 1 зр.]

Мы, панове, яко интеліґенція мѣсцева, творимо въ нашóмъ мѣстѣ осередокъ, а своимъ примѣромъ маємо и охрестнымъ нашимъ мешканцямъ показати, що мы бажаємо такого дому, де могло бы наше житье скуплятись и на будучнóсть дальше розвиватись. Сеи справы не можемо байдужити и мусимо зрѣло надъ нею застановитись, бо всѣ иншѝ жителѣ въ мѣстѣ и охрестности рушають ся, зъ своими родинами порозумѣвають ся и зъ собою солідаризують ся, — для чого-жь мы, въ великóмъ числѣ населеня нашого, не можемо рушатись, межи собою въ родинахъ и зъ цѣлымъ населеньемъ нашимъ порозумѣватись и солідаризуватись, а тымъ способомъ до самопóзнаня и самосвѣдомости приходити? Мы всѣ матеріяльно незаможнѝ, але духомъ сильнѝ, — вóднимаймо собѣ вóдъ устъ а складаймо заощадженый грóшь на тую святиню нашу народну, зъ котрои слово правды, свѣтло науки и гомóнъ пѣсенѣ нашои въ рóднóмъ языцѣ розóйдесь въ мѣстѣ, въ охрестности и въ цѣлóй нашóй краинѣ, а потомнóсть наша въ будучности скаже, що дѣды и батьки старались о добро, о просвѣту, о зрóстъ и процвѣтъ засóбного, поетичного и милозвучного руского языка, котрый не тóлько нашѝ соплеменнѝ ученѝ брата але й иншѝ народы европейскѝ величають и прославляють. Теперь, Вп. панове, приступѣмъ солідарно въ имя Боже до такъ взнеслого дѣла, стверджуймо своими пóдписами, що мы бажаємо такои святинѣ народноѝ, и складаймо нашъ заощадженый грóшь на тую музу нашу, а тымъ покажемо свѣтови, що мы духомъ сильнѝ и бажаємо, абы нашѝ родины, наша народнóсть и наша потомнóсть въ своѣмъ рóднóмъ языцѣ научалась, розвивалась и процвитала, черезъ що нашу цѣль осягнемо, а тогды радóстно зъ нашимъ вѣщуномъ скажемо: „Въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля!“

Бесѣду тую приймили всѣ зóбранѝ зъ великимъ одушевленьемъ и окрыли ѣи грóмкими оплесками.

Вóдтакъ забравъ слово д-ръ Олесницкій и пояснивъ цѣлый дотеперѣшный хóдъ дѣла та й плянъ дальшого ѣго веденя и внѣсъ, щобы зборы ухвалили въ засадѣ потребу заснованя товариства „Народный Дóмъ въ Стрыю“, котрого дѣяльнóсть маѣ розтягатись на цѣлу теріторію будучого стрыйского суду окружного, т. ѥ. обóймати повѣты судовѝ: стрыйскій, скóльскій, болехóвскій, долиньскій, рожнѣтóвскій, журавеньскій, жидачѣвскій, миколаѣвскій и мединицкій. — Зóбранѝ приймили то внесенье однодушно и выбрали комітетъ конституючій, котрый маѣ занятись введеньемъ товариства въ житье.

Въ складъ комітету того увóйшли пп.: Андрѣй Берникъ господарь зъ Лисятичь, Теодоръ Бородайкевичь ц. к. емер капітанъ и ревідентъ касы мѣскои, проф. ґімн. Иванъ Вахнянинъ, о. Иларій Валявскій парохъ зъ Тейсарова, судья Левъ Глушкевичь, Тома Гутникевичь властитель реальности въ Стрыю, о. Василь Давидякъ парохъ Тухлѣ, выслуж. проф. Стефанъ Дубравскій, о. Василь Залозецкій парохъ зъ Гóрного, Тома Красиньскій властитель реальности въ Стрыю, Николай Маслянка властитель реальности въ Стрыю, Иванъ Мѣрчукъ директоръ касы задатковои въ Стрыю, адв. д-ръ Евгеній Олесницкій, д-ръ Мих. Подлускій лѣкарь въ Болеховѣ, Григорій Скобликъ господарь въ Дашавѣ, Романъ Тишовницкій властитель Довголуки и о. Юліянъ Федусевичь ґімн. катихитъ въ Стрыю

Выбраный комітетъ маѣ вóдбути перше своѣ засѣданье дня 10 н. ст. лютого о годинѣ 6 вечеромъ въ комнатахъ Руского Касина въ Стрыю.

И такъ розпочала стрыйска Русь дѣло нове, хосенне, котре зможе для розвитку руского житя въ мѣстѣ и охрестности стати у великóй помочи и пригодѣ. Дай Боже лише вытревалости робóтникамъ, а патріотичному ініціяторови Вп. проф. Дубравскому нехай щаслива судьба позволить скоро побачити славне своѣ дѣло довершенымъ и довгѝ ще довгѝ лѣта тѣшитись красными и обильными плодами свого патріотичного посѣву.

Остромиръ

Рада державна

На вчерашнóмъ [вó второкъ] засѣданю палаты послóвъ вóдновѣдавъ ґр. Таффе на кóлька интерпеляцій, мѣжь иншимъ на интерпеляцію молодо-ческого посла Лянґа що-до розпорядженя поліційного, заказуючого ческому товариству „Соκóлъ“ въ Празѣ брати у часть въ торжествахъ ґімнастичныхъ въ Нансі и у Львовѣ. Ґр. Таффе выказувавъ на основѣ актóвъ, що поліція добачала въ поведеню „Сокола“ переступленье статутóвъ того-жь товариства.

Вóдтакъ зачала ся дальша дíскусія буджетова надъ позиціею міністерства просвѣты „школы промысловѝ“. Поодинокѝ бесѣдники высказували свои бажаня.

По тóмъ прийшло до дíскусіи надъ позиціею „школы народнѝ“.

Пос. Кравсъ домагавъ ся обовязкового заведеня забавъ для дѣтей и остро накинувъ ся на клерикалóвъ за ихъ домаганя що-до заведеня вѣроисповѣднои школы.

Пос. Бабичь жадавъ бóльшои пóдпомоги для словѣньского шкóльництва народного.

На тóмъ перервано дíскусію, а слѣдуюче засѣданье назначено на середу.

——

Комісія буджетова вела нарады надъ проѥктомъ закона що-до стягненя чвертьґульденовыхъ и двоґульденовыхъ монетъ срѣбныхъ. Референтомъ того закона ѥсть пос. Щепановскій. — Пос. Пининьскій пóднѣсъ, що годилось бы оповѣстити населеню заздалегóдь постановы сего закона, бо могло бы потерпѣти велику шкоду при наглóмъ примѣненю сего закона. — Міністеръ Штайнбахъ зазначивъ, що про се умовлять ся зъ угорскимъ правительствомъ, але на кождый спосóбъ буде задержаный двомѣсячный речинець що-до часу, коли тѝ монеты будуть приниматись въ звычайнóмъ обѣгу приватнóмъ, а вóдтакъ лишь въ державныхъ касахъ. Взагалѣ стяганье згаданыхъ монетъ вóдбуде ся такъ само якъ монетъ конвенційныхъ. Розпорядженя оповѣщено въ ґазетахъ и вѣстникахъ державныхъ законóвъ а такожь и по громадахъ. Мѣжь населеньемъ було много монетъ конвенційныхъ передѣравленыхъ, именно въ Дальматіи, и длятого розпоряджено, що такѝ монеты були стяганѝ пóсля вартости срѣбла а не пóсля номінальнои вартости. Пóдъ двоґульденовыми монетами треба розумѣти такожь тѝ монеты, котрѝ выбито зъ нагоды ювилею цѣсарскои родины.

Вóдтакъ велась дíскусія надъ петиціями, якѝ доручено до позиціи „безпосередніѝ податки“, именно надъ проѥктомъ закона, внесенымъ пос. Рутовскимъ, що-до пóльгъ податковыхъ для товариствъ заробковыхъ. — Пос. Рутовскій зазначивъ, що бажавъ бы такихъ пóльгъ не лишь для товариствъ заробковыхъ, але и для всякихъ спóлокъ торговельныхъ, бо тѝ спóлки за-для обовязку складаня публичныхъ рахункóвъ далеко гóрше стоять анѣжь приватнѝ промысловцѣ. — Міністеръ Штайнбахъ заявивъ, що годѣ змѣняти цѣлый законъ зъ 1885 р., але ѥсли прийме ся додатокъ до точки 1-ои арт. 1-ого сего закона, котрый буде вóдносити ся до товариствъ заробковыхъ, продаючихъ товары, выроблѐнѝ своими членами, для не-членóвъ, то правительство не буде мати нѣчого противъ сего. — Комісія приняла проѥктъ закона пос. Рутовского.

По тóмъ приступлено до позиціи „центральный зарядъ міністерства скарбу“. Референтъ пос. Козловскій внѣсъ до принятя отсѝ резолюціи: 1. Взываѣсь правительство предложити палатѣ послóвъ якъ найскорше проѥктъ закона, котрымъ бы зреформовано теперѣшнѝ постановы законнѝ що-до провинъ скарбовыхъ. 2. Взываѣсь правительство, щобы знизило на 20 кр. оплаты за доручень упóмненъ чвертьрóчныхъ за залягаючѝ податки безпосереднѝ у высотѣ 10 до 20 зр., та щобы взагалѣ того рода оплаты и кошты екзекуційнѝ на залеглости податковѝ вóдъ 20 до 50 зр. стали значно меншѝ. — Пос. Менґеръ радъ бы знати, якъ льокуѥ ся надвышки касовѝ. — Пос. Найвіртъ бажавъ бы, щобы частѣйше, анѣжь разъ въ рóкъ, публіковано про результатъ плаченя податкóвъ. Въ Анґліи, Франціи и Сполученыхъ державахъ оповѣщуѥсь такѝ выказы що мѣсяця, въ Угорщинѣ що чверть року, а лишь въ Австріи уважають се неможливымъ. — Міністеръ Штайнбахъ давъ на се таку вóдповѣдь: Міністерство пóдготовляѥ реформу закона о провинахъ скарбовыхъ, але годѣ выступити теперь зъ проѥктомъ закона, доки не буде уложеный новый законъ карный. — Що-до жалѣвъ на стяганье податкóвъ, то зарядъ фінансовый стараѥ ся о се, щобы вымѣръ и стяганье податкóвъ були рóвномѣрнѝ у всѣхъ краяхъ австрійскихъ. Розумѣѥ ся, що треба ужити острѣйшихъ мѣръ тамъ, де въ наслѣдокъ лагóднѣйшои практики при стяганю податкóвъ наросли надто великѝ залеглости; тѝ острѣйшѝ мѣры выкликують то тутъ то тамъ невдоволенье, але и въ тыхъ случаяхъ ѥсть тенденцією властей скарбовыхъ поступати досыть взглядно. — Побóльшенье персоналу сторожи скарбовои здалось бы, але заходить певна труднóсть въ придбаню персоналу. — Надвышки адміністраційнѝ уживають ся на збóльшенье припасóвъ касовыхъ. Тѝ припасы складають ся по части на процентъ въ банкахъ а по части задержують ся въ готóвцѣ, бо теперь треба готóвки для переведеня деякихъ побóчныхъ чинностей при конверсіи валюты, якъ н. пр. для стяганя монетъ срѣбныхъ и т. п. — Вкóнци що-до выказóвъ стану заплаченыхъ податкóвъ, заявивъ міністеръ, що подумаѥ надъ тымъ, якъ бы то якось зарядити. — Пос. Пининьскій уважавъ потрѣбнымъ, щобы міністерство скарбу выдало наказъ до властей скарбовыхъ, абы лагóдно поступали при стяганю податкóвъ у всхóднóй Галичинѣ, де народъ бѣдный за-для неврожаю. — Референтъ Козловскій заявивъ ся противъ нагороды для тыхъ, що выкрываютъ пачкарство. Що-до плаченя податкóвъ черезъ почтовѝ касы щадничѝ, то годѣ теперь се завести, хиба ѥсли бы уряды податковѝ надсылали кождому податникови выказъ ѥго залеглостей податковыхъ и ѥсли бы въ урядахъ податковыхъ вели ся такъ якъ въ Анґліи окремѝ книги зъ контомъ кождого податника. — Вóдтакъ принято цифры прелімінаря що-до сеи позиціи буджетовои.

——

Въ комісіи зелѣзничóй выказували послы Попперъ и Стирцеа потребу будовы льокальныхъ зелѣзниць въ Буковинѣ на коштъ державный, именно зелѣзницѣ Глибока-Сереть. — Пос. Щепановскій выказувавъ, що недостача зелѣзничои комунікаціи на Подóлю робить неможливымъ всякій розвитокъ промыслу. Въ наслѣдокъ сего положенье економічне тои части Галичины дуже сумне и населенье еміґруѥ до Россіи. — Міністеръ Бакегемъ и шефъ секційный Вітекъ пóдносили, що зó взглядóвъ фінансовыхъ годѣ ухвалити всѣ домаганя що-до будовы льокальныхъ зелѣзниць, тымъ бóльше, що и зъ технічного взгляду тѝ проѥкты ще не розслѣджѐнѝ. Найлѣпше придержувати ся дотеперѣшнои политики що-до постепенного розвитку сѣти зелѣзниць льокальныхъ.

——

Въ комісіи податковóй поставивъ пос. Врабецъ внесенье, щобы такожь цѣсарь пóдпадавъ податкови доходовому. Внесенье вóдкинено голосами членóвъ клюбу Гогенварта и Полякóвъ, а за внесеньемъ голосували лѣвиця, молодо-Чехи и нѣмецкѝ націоналы.

——

Коло польске ухвалило жадати вóдъ правительства кредиту додаткового въ сумѣ 60.000 зр. на цѣль выставы краєвои у Львовѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На XXVIII-óмъ засѣданю головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ дня 1 н. ст. лютого полагоджено мѣжь иншими отсѝ справы:

1. Порѣшено взяти участь въ устроѥню вечерка въ память Тараса Шевченка. До комітету вечеркового выделѐговано пп. д-ра К. Левицкого и о. сов. Ал. Гороньского.

2. Принято до вѣдомости, що за мѣсяць сѣчень выдрукована вже книжочка о. И. Охримовича „Дещо про землю“ и розóслана членамъ.

3. За мѣсяць лютый порѣшено друкувати книжочку Загóрнои п. заг. „Сократъ“.

4. Рѣшено вóднестись до Вп. д-ра Юрія Конколняка въ Станиславовѣ въ справѣ популярнои „Гіґіены“ для выдавництва товариства.

5. Рѣшено вóднести ся до Вп. п. Василя Лукича зó Станиславова зъ просьбою, щобы взявъ редакцію літературнои части Календаря такожь на рóкъ 1894.

6. Принято помóчника до канцеляріи товариства.

НОВИНКИ.

— **Звычайнѝ загальнѝ зборы товариства „Руска читальня въ Комарнѣ“** вóдбудуть ся дня 14 н. ст. лютого. На сѝ зборы запрошуѥ всѣхъ Вп. членóвъ — *Выдѣлъ читальнѣ.*

— **Клясифікація ученикóвъ руской ґімназіи у Львовѣ.** за першій пóврóкъ 1892/3 выпала якъ слѣдуѥ: Въ клясѣ приготовляючóй клясифіковано 50 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 4, першу клясу 32, другу 11, третю 3. — Въ трехъ вóддѣлахъ I-ои клясы клясифіковано 119 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 4, першу клясу 75, другу 20, третю 20. — Въ двохъ вóддѣлахъ II-ои клясы 75 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 3, першу 52, другу 15, третю 5. — Въ двохъ вóддѣлахъ III-ои клясы 55 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 1, першу 35, другу 12, третю 6. — Въ IV-óй клясѣ 40 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 2, першу 17, другу 17, третю 4. — Въ двохъ вóддѣлахъ V-ои клясы 61 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 1, першу 45, другу 12, третю 3. — Въ VI-óй клясѣ 47 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 6, першу 22, другу 17, третю 2. — Въ VII-óй клясѣ 38 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 1, першу клясу 20, другу 15, третю 2. — Въ VIII-óй клясѣ 35 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вóдзначеньемъ 4, першу 25, другу 6. — Взагалѣ клясифіковано 520 ученикóвъ; зъ тыхъ одержало другу и третю клясу 170 с. ѥ. 32%. [Шѣстьомъ ученикамъ позволено за-для довшои слабости зложити испытъ доповняючій.]

— **Зъ Перемышляньского пишуть намъ:** Въ часѣ загального напастованя руского духовеньства за еміґрацію селянъ до Россіи, годить ся занотувати ось-такій фактъ: Въ мѣсточку Глинянахъ розпочато въ осени реставрацію костела парохіяльного. Патрономъ ѥсть ґр. Фр. Потулицкій, а до парохіи належать многѝ властителѣ дóбръ: Ип. Богданъ властитель Задвóря, Богданóвки и Полоничь, Вайсманъ власт. Словиты, М. Торосевичь власт. Полтвы и многѝ иншѝ. При тóмъ въ цѣлóй околици ѥсть богато всякои польскои интеліґенціи досыть маючои. А мимо того скарбъ ґр. Потулицкого на реставрацію костела вóдтягаѥ робóтникамъ при выплатѣ 10% зъ нужденного зарóбку 16 до 18 кр. денно! Кóлько бы то було крику, якъ бы щось подóбного поважився ся хто зъ Русинóвъ, хотяй мѣжь Русинами нема заможнои шляхты, нема панóвъ ґрафóвъ?!

— **Въ польскóмъ академичнóмъ товариствѣ „Огніско“ у Вѣдни** выбрано на надзвычайныхъ загальныхъ зборахъ головою товариства жида Брика. До побѣды допомогли жидамъ, членамъ Ogniska елѐменты скрайнѝ. Якъ зачуваемо, друга часть членóвъ, невдоволена зъ сего нещасливого выбору, задумуѥ выступити зъ Ogniska и оснувати товариство Sokol. На всякій спосóбъ рѣчь ся дуже

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Уличну демонстрацію устроили молодо-Чехи Скредльому, редакторови клерикального орґану Vlast, дня 2 лютого въ Жижковѣ на передмѣстю Праги. Зъ-першу згромадили ся демонстранты въ числѣ 150 молодыхъ людей на кладовищи въ Карлинѣ, та тутъ надъ могилою писателя и екскомунікованого священика Сметаны вóдспѣвали деякѝ національнѝ пѣсни и зложили кóлька вѣнцѣвъ. Зъ-вóдси двигнулась товпа на Жижкóвъ противъ мешканя Скредлього, пóдняла крикъ реreat, „ганьба“, „скандалъ“ — и вытовкла камѣнями вóкна. Зазывы поліціи, щобы розóйтись, приняла товпа смѣхомъ и градомъ камѣня. Доперва при помочи оружія удало ся поліціи розóгнати масу демонстрантóвъ, и арештувати десятьохъ людей. Товпа завдала двомъ инспекторамъ и одному капралеви довóлѣ тяжкѝ раны.

——

Пóсля петербургскои дописи до Polit. Corr. россійска публика и офіціяльнѝ круги не приписують нѣякого політичного значѣня надзвычайнóй приязнóй гостинѣ, зъ якою принимано великого князя и наслѣдника престола Николая на берлиньскóмъ дворѣ. Добачують лишь вымѣну ввѣчливостей мѣжь обома дворами, приязнѝ вóдносины обохъ державъ, але се не може мати вплыву на змѣну політики тыхъ державъ. Змѣна мусѣла бы засягнути до глубшои причины. Въ тóмъ взглядѣ не зайшли нѣякѝ новости, противно, непохитна постанова нѣмецкого правительства удержати проѥктъ закона войскового, дальше спосóбъ и мотивованье тои постановы зъ стороны державного канцлера Капрівого и ґенерала Вальдерзе выявляють рѣзку супротивнóсть мѣжь політикою обохъ державъ Присутнóсть вел. князя и наслѣдника престола на послѣднóмъ весѣлю въ берлиньскóмъ дворѣ тымъ менше зблизить Россію и Нѣмеччину, ѥсли се не удало ся на зъѣздѣ въ Нарвѣ и Штетинѣ цѣсаревн Вільгельмови II. и цареви Александрови III. Такожь думки нѣмецкого цѣсаря що-до Россіи при послѣднóмъ тоастѣ мають значѣнье хиба импровізаціи безъ практичныхъ выслѣдóвъ. Сучасна ситуація політична ѥсть безпечна. Однакъ запоруки, що загальне положенье такожь и на будуче заховаѥ той самый характеръ, бесѣда цѣсаря не даѥ.

——

Помиренье Милана и Наталіи ѥсть предметомъ всѣлякихъ толкóвъ зъ стороны россійскои прасы. „Нов. Время“ подаѥ допись зъ Бѣлграду, въ котрóй говорить ся, що первѣстна радóсть зъ нагоды помиреня переходить въ формальный страхъ. Побоюють ся именно, щобы Миланъ не добувъ собѣ вплыву въ Сербіи а черезъ те не змóцнивъ силы партіи ліберальнои. Що король Александеръ выявивъ бажанье стрѣтитись зъ родичами за границею, належить се пояснити въ той спосóбъ, що саме та партія приходить до значѣня и домагаѣсь у реґентіи дозволу на поворотъ Милана. — „Новости“ дементують вѣсть, будьто бы митрополитъ Михаилъ хотѣвъ вóднести ся до патріярха царгородского въ справѣ розводу мѣжь Миланомъ а Наталією, бо се питанье може порѣшити сербска церковь на свою руку. Такожь заперечують „Новости“ вѣдомóсть про поворотъ Милана въ Сербію Що-до королевои Наталіи, думають „Новости“, скупштина вóдкличе свою драконьску постанову и уможливить Наталіи поворотъ до Сербіи. Миланъ зрѣкъ ся своихъ правъ вóтця и горожанина, отже питанье, що зробить зъ собою, лишаѥ ся безъ вóдповѣди. Такожь „Петерб. Вѣд.“ высказують боязнь, що въ наслѣдокъ повороту Милана и Наталіи прорве ся спокóйный розвитокъ Сербіи, а партія ліберальна выплине на верхъ.

характеристична, що скрайнї елементы, не могучи выбрати свого кандидата, здобулись на выборъ brata mojżeszowego wyznania.

— **Краєва рада шкільна** ухвалила на засѣданю зъ дня 30 н. ст. сѣчня: 1) именувати учителями школъ народныхъ: Мих. Корецкого въ Иванівцяхъ, Мар. Криницку въ Гойчи, Елисав. Поцѣвну старшою и Брон. Гурку молодшимъ учителемъ при 4-клясовій школѣ въ Роздолѣ, Фел. Крижановского молодшимъ учителемъ 4-клясовои школы въ Журавнѣ, Соф. Погъ учителькою въ Бережници королѣвскій, Юл. Яцинівну молодшою учителькою 2-клясовои школы въ Монастирци, Альб. Вольску учителькою въ Млынискахъ, Кар. Шраєра учителемъ въ Махлинци, Людв. Єдлиньского въ Потоцѣ, Стан. Летшерову учителькою школы выдѣловои женьскои въ Коломыи, Ван. Зьолковску учителькою 4-клясовои школы въ Коломыи; 2) именувати суплентами въ школахъ середныхъ: кс. Мат. Єжа въ гімназіи св. Анны въ Краковѣ, кс. Ив. Немчика въ гімназіи реальній въ Краковѣ; 3) признати четвертый додатокъ пятилѣтный Анатол. Вахнянинови, проф. гімназіи рускои у Львовѣ; 4) зорганізувати другу школу народну въ Плавю, повѣта стрыйского, вадъ 1 н. ст. вересня 1893; 5) приймити до вѣдомости справозданье инспектора шкільного зъ люстрациі III-ои гімназіи въ Краковѣ и гімназіи въ Новомъ Санчи и 6) приймити до вѣдомости справозданье краєвого инспектора шкільного зъ візитациі школъ народныхъ въ округахъ шкільныхъ Косовъ и Снятинъ.

— **Введенье новои валюты** наступить обовязково, якъ пише вѣденьска Presse, ажь зъ днемъ 1 н. ст. линня 1894 р. Первѣстный намѣръ ввести коронну валюту вже зъ днемъ 1 сѣчня 1894 р. не може бути переведеный. Переговоры зъ австро-угорскимъ банкомъ начнуть ся въ маю с. р.

— **Холєра.** На Подолю россійскомъ, якъ выказують урядовй справозданя, занедужало на холєру за чотири мѣсяцѣ (до 10 н. ст. сѣчня) 6438 особъ, зъ нихъ выздоровѣло 3895, умерло 2320 (около 37%), лишилось недужихъ 223. Въ самомъ Каменци выступила пошесть дня 3 падолиста, выгасла дня 10 грудня; въ томъ часѣ було недужихъ 304, зъ котрыхъ 190 выздоровѣло, а 114 умерло. Однако се була лише хвилева перерва, бо вадъ 21 н. ст. грудня появила ся она знова и за 19 днѣвъ забрала кількадесять жертвъ. — Петербургскій дневники доносять, що департаментъ лѣкарскій рѣшивъ на весну зорганізувати летючій вояддѣлы санітарній, зложеній: зъ лѣкаря, двохъ десінфекторовъ, двохъ фельчеровъ и сестръ милосердя, котрй на случай потребы будуть высланій до розныхъ мѣсцевостей. — Якъ страшно лютила ся холєра въ Персіи и на Кавказѣ якъ такожь и въ россійскій Азіи центральній, доказують слѣдуючій данй. Въ Персіи померло вадъ выступленя холеры до конца падолиста м. р. 57.031 особъ. На Кавказѣ выносило число занедужань на холєру по конець осени 134.668, зъ чого було 68.229 отже больше якъ 50% случаѣвъ смерти. Въ закаспійскомъ краю обчислюють жертвы холєры на 20.000 особъ. Въ дѣйстности доходить число помершихъ вадъ холеры на Кавказѣ и въ закаспійскій области до 100.000. Въ прочій Россіи число помершихъ выносить близько два разы только.

— **Товариство горниче** для Галичины основує ся у Львовѣ за починомъ комітету, до котрого входять: директоръ копалень галицкого кредитового банку въ Бориславѣ Генсьоровскій, секретарь нафтового товариства д-ръ Ст. Ольшевскій, инспекторъ санітарныхъ будовъ и машинъ Вяч. Пшетоцкій, директоръ нафтовыхъ копалень въ Бобрцѣ коло Дуклѣ Зен. Сушицкій, инжинеръ выдѣлу краєвого Левъ Сирочиньскій и горничій управитель въ Величцѣ Едв Виндакевичъ. Цѣлею товариства есть сполучити всѣхъ людей, працюючихъ на поли горничихъ справъ и познакомлятись зъ фаховыми науками горничими.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ просвѣты признавъ VIII кл. ранги професорамъ семинарій учительскихъ: Тит. Слоневскому у Львовѣ, Ив. Яблковскому въ Станиславовѣ, Стеф. Клінґови въ Перемышли и Ант. Жуковскому въ Краковѣ — Краєва дирекція скарбу именувала: ревідента рахункового при буковиньскій дирекціи скарбу Ант. Яновича и офіціялівъ рахунковыхъ Ант. Мілєра, Теоф. Нестеровича и Фр. Буратовского ревідентами рахунковыми; асистентовъ рахунковыхъ: Іос. Миколайского, Іос. Хлопецкого и Ом. Куницкого офіціялами рахунковыми и вконци практикантовъ: Іос. Дубравского, Вікт. Хмуровича, Тита Мукациньского, Ігн. Рудницкого и Володим. Зігмунда асистентами рахунковыми. — Президія краєвои дирекціи скарбу именувала: канцеліста судового Фел. Бахмана и канцелістовъ скарбовыхъ: Фр. Добровольского и Роб. Халупницкого офіціялами канцелярійными, а адъюнкта податкового Володисл. Дворского канцелістомъ.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 8 лютого. На засѣданю комісіи для змѣны ординаціи выборчои польскій послы Стадницкій и Єнджейовичъ заявились противъ заведеня безпосередныхъ выборовъ зъ громадъ сѣльскихъ.

Парижъ 7 лютого. Въ парляментѣ заявивъ Рібо, що ліквідаторъ панамского товариства Моншікуръ буде вести дальше роботы около каналу панамского, а правительство буде подпирати сю концесію.

Лондинъ 8 лютого. Правительство хоче высилати дальша войско до Єгипту.

Марсилія 8 лютого. Холєра выбухла на ново. Въ чотирохъ дняхъ померло 50 особъ.

Надосланє.

Д-ръ Антонъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ
въ домѣ панѣ Людвиновои.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Владиміръ Θ. Дудыкевичъ
открылъ
адвокатскую канцелярію
въ КОЛОМЫІ,
на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 11—12

Д-ръ мед. Іосифъ Гольдъ
быв. секундарій шпиталя св. Лазаря въ Краковѣ
4547 **ординує теперь въ Золочевѣ.** 2-6

Средства десінфекційнй, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хлъорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше
Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ
подъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа)
напротивъ головного одвазу.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричній райсцайни и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарації найдешевше и найскорше. 4185
Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ подъ „Копернікомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"**

Всѣ галицкій облігаціи индемнізаційній выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1896, **перестає дальше опроцентованье.**
Длятого радимо властителямъ тыхъ облігацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити иншій певній паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр**
Всяку раду и всякй поясненя подає даромъ и оплатно, а такожь полагоджує найсоліднійше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперовъ.
Домъ банковый и контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4550

Курсъ Львовскій
зъ дня 8 н. ст. лютого 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	219 50	222 50
Зелѣз Львов.-Чернов. по 200 зр. а. в.	255 50	258 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в . .	340 —	— —
Банку кредит. гал по 200 зр. а. в. .	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 10	101 80
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	109 —	109 70
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 —	100 70
Товариства кредит. гал 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 —	97 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 90	— —
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 60	101 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 60	96 30
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	— —	— —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	105 —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 50	97 20
Комунальнй Банку краєв. 5% І. емис.	101 80	102 50
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	99 50	— —
Льосы:		
Мѣста Кракова	24 —	26 —
Мѣста Станиславова	40 —	44 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 63	5 73
Наполеондоръ	9 57	9 67
Повъимперіялъ	9 60	— —
Рубель срѣбный	1 24	1 27
Рубель паперовый	1 23½	1 28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59 —	59 80

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.
8. н. ст. лютого 1893.

Львовъ: Пшениця 7·20 до 7·60, жито 6·— до 6·20, ячмѣнь 4·95 до 5·45, овесъ 5·30 до 5·60, рѣпакъ 10·55 до 11·—, горохъ 6·50 до 9·50, вика 5·— до 5·50, льнянка 10·— до 10·25, бобъ —·— до —·—, конюшина червона 65 — до 75·—, конюшина бѣла 75 — до 80 —. конюшина шведска 65 — до 75·—, кминъ 17· — до 20·—, анисъ 35 — до 38·—, кукуруза 5·25 до 5·60, хмѣль 65 — до 87.— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 13·75 до 14·— зр.

Краковъ: Пшениця 8·10 до 8·40, жито 6·— до 7·—, ячмѣнь 6·— до 6·50, овесъ 5·70 до 6·—, горохъ 7·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·45 до 11·80, льнянка — до —, конюшина червона 55·— до 68·—, конюшина бѣла 65·— до 78·— конюшина шведска — до —.

Рящовъ: Пшениця 7·20 до 7·80, жито 6·20 до 6·40, ячмѣнь 5·60 до 6·10, овесъ 5·50 до 6·—, горохъ 6·— до 7·50, вика 4·80 до 5·—, рѣпакъ 10·75 до 11·25, льнянка — до —; конюшина червона 65·— до 78·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ
важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
Зъ Кракова	6 01	2 05	9 01	6 46	9 32	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	9 01	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	2 57	9 40	7 21	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	2 45	9 17	6 55	—	—
„ Сучавы	10 09	—	7 56	1 42	7 06	—
„ Кімполюнга . . .	10 09	—	7 56	—	—	—
„ Радовцѣвъ . . .	10 09	—	7 56	—	7 06	—
„ Глибоки	10 09	—	—	—	7 06	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	7 56	—	7 06	—
„ Слободы рунгурскои	10 09	—	—	1 42	7 06	—
„ Гусятина via Галичъ .	10 09	—	—	1 42	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	9 16	2 25	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9 16	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	1 41	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	9 16	—	1 41	—
„ Сокаля и Белзця . .	—	—	—	—	—	4 48
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	8 32

Вадходять зъ Львова	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
До Кракова	10 41	3 07	5 26	11 01	7 56	—	
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	7 56	—	
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двора)	2 58	—	9 41	10 26	—	—	
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча) .	3 10	—	10 02	10 52	—	—	
„ Сучавы	6 36	—	9 56	3 22	10 56	—	
„ Гусятина via Галичъ .	6 36	—	—	3 22	—	—	
„ Слободы рунгурскои .	6 36	—	9 56	3 22	10 56	—	
„ Новоселицѣ . . .	6 36	—	9 56	—	10 56	—	
„ Глибоки	6 36	—	9 56	—	—	—	
„ Радовцѣвъ . . .	6 36	—	9 56	—	10 56	—	
„ Кімполюнга . . .	6 36	—	—	3 22	—	—	
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	6 16	10 21	7 41	—	
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	10 21	7 41	—	
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	6 16	—	7 41	—	
„ Белзця и Сокаля . .	—	—	—	—	—	9 31	
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	7 55	

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пбсля годинника львовского. Числа подчеркненй означають пору дѣбочну вадъ 6 год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

Андрій Кочій
різьбар і маляр
в Городищу почта Залізці
приймає всякі замовленя і виконує їх як найдешевше і найлучше. 4552 1—1

Новй уніформы
для урядниковъ державныхъ зелѣзниць
можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстній вадъ многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй.
Рѣвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформовъ для урядниковъ державныхъ и предкладаю мій богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095
Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты
остаю зъ высокимъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Музикальна бібліотека!
Слѣдуючй выпуски можна ще достати:
VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петровку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Тополницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенй на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
При замовленяхъ просить ся [до 1 н. ст. сѣчня] адресувати:
„Выдѣлъ товариства Львовскій Боянъ" у Львовѣ улиця Ворменьска ч. 27.

МОЛИТВОСЛОВЫ
розныхъ выдань:
єрейскй, для женщинъ, мірянъ и дѣтей
въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ
по найнизшой цѣнѣ только въ
ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧОМЪ
МИХ. СЮЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ, Подвалье число 9. 4471

Ч. В. кр. 5.242
1893

ОПОВІЩЕНЄ

в справі конверсії довгу индемнізаційного Галичини всхідної, Галичини західної и Великого Княжества Краківского.

На підставі краєвого закона з дня 6 Грудня 1892 В. з. и розп. кр. ч. 84 Видїл краєвий Королевства Галичини и Володимирії враз з Великим Княжеством Краківским приступає до конверсії довгу індемнізаційного Галичини всхідної, Галичини західної и Великого Княжества Краківского, и оголошує сим, що ухвалою з нинішного дня **виповідає** всї доси невильосовані **облігації фондів індемнізаційних на день 1. Мая 1893**, и узнає їх платними з повисшим днем, з котрим також кінчить ся їх дальше опроцентованє.

Від дня 1. Мая 1893 Галицка Каса краєва у Львові буде виплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210 корон) за 100 зр. м. к. именної вартости за всї предложені єї облігації індемнізаційні, заосмотрені в біжучі купони, о скілько властителї тих облігацій не замінять їх на облігації нової чотиро-процентової позички краєвої, вільної від податку и від всяких потручень, призначеної виключно на сконвертованє, а взглядно на оплаченє довгу індемнізаційного, або о скілько не зголосять їх до заміни.

Облігації нової позички краєвої, по мисли державного закона з дня 4. Сїчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужиті до фруктифікації всякихъ маєтків фундацийних, маєтків заведень, стоячих під публичним надзором, дальше капіталів пупілярних, фідеікомісових, депозитових и по курсї біржевім, однакож не висше над именну вартість до льокованя кавцій службових и инших.

Блисші услівя заміни облігацій індемнізаційних на облігації нової чотиропроцентової позички вільної від податку и від всяких потручень, будуть оголошені в проспектах, виданих консорцією, котрій позичку віддано до сфінансованя. Видїл краєвий звертає увагу всїх властителїв вінкульованих облігацій індемнізаційних, що они в своїм власнім інтересї повинні як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцію, так, щоби тоті облігації можна вчасно замінити на облігації нової позички краєвої, або їх зреалізувати з днем 1. Мая 1893.

З Ради Видїлу краєвого Королевства Галичины и Володимирії з Вел. Княжеством Краківским.
У Львові дня 30. Сїчня 1893.

Маршалок краєвий:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.
4551 1—3

Член Видїлу краєвого:
АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦ в. р.

Член Видїлу краєвого:
ТАДЕЙ РОМАНОВИЧ в. р.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов.и м. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 22. Львôвъ, Четверъ 28 сѣчня (9 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Екпедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуѥ 8 кр. в. а.

Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Промова пос. Романчука

выголошена на 195-ôмъ засѣданю палаты послôвъ дня 4 лютого с. р. при діскусіи буджетовôй надъ статомъ міністерства просвѣты.

Высока палато!

Теперѣшне міністерство просвѣты руководить ся якъ що-до цѣлого шкôльництва взагалѣ такъ и що-до середныхъ шкôлъ а спеціяльно ґімназій, справедливою, пôсля моеи гадки, засадою, що нема чого на теперь змагати до радикальнои змѣны и переобразованя тыхъ заведень, лишь реформувати звôльна истнуюче доповненьемъ недостачь и поправою хибъ. Въ тôмъ змыслѣ розвиваѥ оно на цѣлôмъ поли шкôльництва середныхъ шкôлъ живу дѣяльнôсть кождого року, а такожь кôлька разôвъ въ роцѣ звыкло оно выдавати новѣ розпорядженя. Розумѣѥсь, не всѣ тѣ розпорядженя выкликують однаковѣ чувства.

Розпорядженя о знесеню льокацій ученикôвъ, о пôдвышеню оплаты шкôльнои, о такъ званôй дісльокаціи шкôлъ, о уніформованю учителѣвъ зазнали, и то пôсля моеи гадки цѣлкомъ справедливо, лишь дуже неодностайного а майже неприхильного принятя. Противно розпорядженя що-до обмеженя граматикального матеріялу наукового, завѣшеня оплаты шкôльнои въ першôмъ пôвроцѣ першои клясы, вправъ тѣлесныхъ, повитано зъ загальнымъ вдоволеньемъ.

Таке саме вдоволенье выкликують такожь розпорядженя що-до науки клясичныхъ языкôвъ у высшихъ клясахъ и що-до науки ґеоґрафіи и исторіи математики и наукъ природничыхъ въ низшихъ клясахъ ґімназіяльныхъ, и я вповнѣ прилучаю ся до тыхъ притакующихъ заявленъ, якѣ дались о тôмъ почути.

Не хочу пôддавати критицѣ цѣлый устрôй ґімназій и ихъ науковый плянъ, якъ се зробивъ одинъ зъ передбесѣдникôвъ, хочь и якъ бы я мавъ до того охоту. Хочу порушити лишь кôлька точокъ, именно такій, про котрѣ мôй поглядъ иншій вôдъ загального погляду.

Въ дотеперѣшныхъ розпорядженяхъ а такожь въ промовахъ міністра просвѣты высказувано неразъ засаду, що треба змагати до можливого облегченя роботы дома а до интензівнои роботы въ самôй школѣ. Така засада верховодить теперь не лишь въ Австріи, але такожь и деинде, н. пр. въ Нѣмеччинѣ, и стала ся майже непогрѣшимымъ доґматомъ. А однакъ я мушу по части заявитись противъ того.

Наслѣдкомъ тои засады — всякого можливого перенесеня головнои роботы на школу — ѥсть найперше надто велике число годинъ шкôльныхъ, котрѣ именно въ тыхъ ґімназіяхъ, де нѣмецке ѥсть обовязковымъ предметомъ а не языкомъ выкладовымъ, выносять у высшихъ клясахъ переважно кождого дня по шѣсть годинъ. Прошу розважити отсе: чи можливо, щобы молодець, числячій 15 до 18 лѣтъ, отже у вѣцѣ, коли то тѣло и духъ якъ найбôльше розвивають ся, щоденно черезъ чотири годины рано а двѣ годины по полудни майже безперервно звертавъ якъ найбôльше напружену увагу на шѣсть рôзныхъ предметôвъ? Чи така безперервна чинноôсть духова, котра мусить розкладатись рôвномѣрно на всѣ предметы, хочь цѣлкомъ природно не всѣ тѣ предметы можуть въ рôвнôй мѣрѣ заинтересувати ученика, не ѥсть понадмѣрнымъ напруженьемъ духа а при тôмъ утомляѥ у высокôй степени тѣло, котре пôдчасъ того цѣлого часу майже не може рушитись? Мы, мои панове, дозрѣлѣ мущины, мы пересправляѥмо тутъ въ парляментѣ про предметы, котрѣ насъ мусять интересувати, а прецѣ чи ѥсть много мѣжь нами такихъ, котрѣ прислухують ся всѣмъ розправамъ въ тôй высокôй палатѣ безперервно зъ рôвною увагою, або чи були бы въ силѣ такъ прислухуватись? А мы-жь не мусимо черезъ цѣлый рôкъ безъ нѣякои перервы вести нарады та й можемо такожь свобôдно порушатись пôдчасъ сихъ нарадъ. Ѥсли теперь у нашои молодежи шкôльнои показуѥ ся певне утомленье, ѥсли можна примѣтити бракъ певнои свѣжости духа и тѣла, то причиною сего часто не надмѣрна робота взагалѣ, лишь надто интензівна и екстензівна робота въ школѣ. Духову роботу, науку дома, о много лекше выдержати. Передовсѣмъ може ученикъ дома выбрати собѣ часъ пôсля вподобы, коли тѣло и духъ найлѣпше надають ся, а кождому вѣдомо зъ власного досвѣду, що далеко лекше и скорше можна упоратись зъ роботою, ѥсли чоловѣкъ до неи розположеный. Вôдтакъ можна упоратись дома зъ роботою далеко выґôднѣйше, довôльно перерывати, порушати ся тѣлесно и вôдпочати, часто такожь на вôльнôмъ воздусѣ. Така робота о много не такъ напружаѥ и не шкодить здоровлю. Длятого я не можу вповнѣ притакнути на се, щобы переносити по-надъ мѣру роботу домову на школу, де ще крôмъ того треба увзгляднити ґіґієнічнѣ вôдносины за-для спôльного пробуваня бôльшого числа осôбъ въ одной комнатѣ. Але при тôмъ мôй поглядъ такій, що можна бы завести значне облекшенье молодежи ґімназіяльнои вôдъ роботы дома такожь безъ побôльшеня роботы въ школѣ, и то не на шкоду але въ хосенъ шкôльнои молодежи. Найперше, на жаль, за мало увзглядняѥсь золотѣ слова: Non multa sed multum.

Якъ до недавного часу въ граматицѣ клясичныхъ языкôвъ, такъ и у всѣхъ предметахъ безъ выимки ученикъ ґімназіяльный приневоленый вбити собѣ въ память велику скôлькôсть подробиць, котрѣ нагромаджують радше мертвый матеріялъ анѣжь причиняють ся до дѣйстного образованя и духового розвитку. Справдѣ, було бы лѣпше, ѥсли бы обмежено обсягъ вѣдомостей, якѣ мають податись, а натомѣсть поглублено бôльше тѣ вѣдомости.

Рôвножь потрѣбно реформы въ справѣ домашныхъ препаращій до латины и греки, именно у высшихъ клясахъ. Часъ, якій вымагаѥ выготовленье тыхъ препаращій — розумѣѥсь, лишь у лѣпшого ученика, бо середный и ґôршій зъ реґулы вôдписуѥ тѣ препараціи — не стоить въ нѣякôй пропорціи нѣ до ваги сеи мнимои ґімнастики духовои нѣ до осягненого результату, бо лишь дуже мало ученикôвъ ѥсть въ силѣ перекладати завдану лекцію тôлько на основѣ сеи препараціи, а бôльша часть бере до помочи впередъ якій печатаный або писаный перекладъ.

Вôдтакъ не треба бы ширити сеи великои писанины у молодежи; бо теперь приписують н. пр. инструкціи зъ 1884 р. до одного фільольоґічного предмету для домашныхъ и шкôльныхъ робôтъ, для препараціи, для нотатокъ домашныхъ и шкôльныхъ пять а навѣть шѣсть зошитôвъ до писаня. Взагалѣ що-до науки клясичныхъ языкôвъ у высшихъ клясахъ ґімназіяльныхъ треба ще не одно зарядити навѣть по розпорядженю выс. міністерства просвѣты, якъ н. пр. що-до выробôвъ зъ грецкого языка у высшихъ клясахъ ґімназіяльныхъ.

Я хотѣвъ бы ще говорити про роздробленье науки въ низшихъ и найнизшихъ клясахъ та про потребу сполученя кôлькохъ предметôвъ въ рукахъ одного професора, але що мене въ тôмъ вже выпереджено, а именно пос. Барвѣньскій высказавъ ся о тôмъ въ тôмъ самôмъ змыслѣ, якъ я хотѣвъ обговорити сю справу, то й переходжу до иншого предмету, а именно до справы оплаты шкôльнои. Не хочу повтаряти сего, що говорилось часто а надаремно, не хочу напирати на зменшенье оплаты шкôльнои, лишь позволю собѣ зробити одно, якъ менѣ здаѥ ся, практичне предложенье. Що оплата шкôльна въ ґімназіяхъ за высока, се загально признано; тажь высота ѥи по бôльшихъ мѣстахъ досягаѥ высоты оплаты університетскои, а у Вѣдни навѣть перевысшаѥ сю оплату. А прецѣ школа середна повинна бути бôльше приступна для загалу анѣжь школа высша. Вправдѣ бѣднѣйшій и пильнѣйшій ученики користають зъ увôльненя, однакъ не лишь осягненье але и задержанье того увôльненя звязано зъ услôвьемъ загальнои доброи клясы зъ поступу а заразомъ такожь зъ двохъ найлѣпшихъ нотъ зъ обычаѣвъ и пильности. Теперь же не рѣдко лучаѥ ся, що впрочôмъ добрый ученикъ, маючій увôльненье, не выкаже тои кваліфікаціи, неразъ навѣть не за-для обставинъ зъ власнои вины, и втратить за-для того увôльненье. Тожь годилось бы, щобы Ѥ. Е. п. міністеръ просвѣты, якъ зарядивъ вже значну полекшу черезъ завѣшенье оплаты шкôльнои, зволивъ зарядити ще бодай таку дальшу полекшу, що дуже бѣдній ученики въ случаяхъ ґôдныхъ увзглядненя, могли бы задержати увôльненье такожь ще тогдѣ, коли бы й не вôдповѣли вповнѣ згаданымъ высше услôвямъ.

На закôнченье хотѣвъ бы я перейти ще до цѣлкомъ иншого темату, а то на число и роздѣлъ середныхъ шкôлъ та ихъ ученикôвъ въ Австріи. Въ нашôй державѣ ѥсть 262 шкôлъ середныхъ, и то 188 ґімназій а 74 шкôлъ реальныхъ, але поодинокій краѣ и народы беруть въ нихъ дуже нерôвномѣрну участь. Одна середна школа припадаѥ въ Зальцбурзѣ на 58.000 мешканцѣвъ, въ Тироли зъ Форарльберґомъ на 62.000, въ Долѣшнôй Австріи и Моравѣ на 63.000, противно же въ Буковинѣ на 162.000 а въ Галичинѣ навѣть на 189.000 мешканцѣвъ. Отже послѣдный край находить ся бôльше анѣжь въ три разы ґôршôмъ положеню вôдъ згаданыхъ повыше краѣвъ.

Наслѣдкомъ того велике переповненье галицкихъ и буковиньскихъ шкôлъ середныхъ. Для нормальнои ґімназіи въ Австріи установлено максімальне число ученикôвъ въ однôй клясѣ на 50, хочь те число выносить въ Россіи лишь 40, у Франціи навѣть лишь 30 ученикôвъ. Тожь нормальна ґімназія въ Австріи повинна мати що найбôльше 300 до 350 ученикôвъ. Вправдѣ у насъ ѥсть мѣжь 123 осьмиклясовыми ґімназіями державными десять зъ числомъ ученикôвъ понизше 200, а двѣ навѣть понизше 150, именно одна въ Шлезку а одна въ полудневôмъ Тироли; однакъ 15 ґімназій мають по-надъ 500 ученикôвъ, и то девять ґімназій по-надъ 500 до 600, чотири по-надъ 600 до 700, одна по-надъ 700 а одна навѣть понадъ 800 ученикôвъ, отже таке число, зъ котрого можна бы зробити не лишь двѣ але навѣть три добре заповненѣ ґімназіи Зъ тыхъ 15 ґімназій припадаѥ десять, отже двѣ третины, на Галичину и Буковину. Двѣ найчисленнѣйше заповненѣ ґімназіи въ Австріи суть: четверта ґімназія у Львовѣ зъ 737 и ґімназія въ Чернôвцяхъ зъ 821 учениками. Ба одна низша ґімназія въ Галичинѣ, а то пята ґімназія низша у Львовѣ числить 563 ученикôвъ, се значить стôлько, скôлько могло бы выстати на двѣ повнѣ осьмиклясовѣ ґімназіи.

Взагалѣ припадаѥ пересѣчно на одну школу середну въ Дальматіи 191 ученикôвъ, въ Тироли зъ Форарльберґомъ 215, въ Зальцбурзѣ 231 ученикôвъ; противно въ Галичинѣ 403 а въ Буковинѣ навѣть 533 ученикôвъ. Зъ того не потребую вытягати заключень, бо они выказують ся самѣ вôдъ себе. Де правительство

ПОСТУПЪ.

Образокъ зъ галицкои Каліфорніи.

I.

Новый шефъ почтовый, емеритъ майоръ, въ першихъ дняхъ свого урядованя выкинувъ Генрика Шлехтера зъ канцеляріи за дверѣ за неприличне поведенье, наробивъ черезъ те великого шуму помѣжь „любомятежнымъ“ юдействомъ каліфорнійскимъ.

Генрикъ Шлехтеръ бувъ великою рыбою въ цѣлôмъ повѣтѣ, посѣдавъ кромѣ кôлькохъ селъ, фабрикъ, капіталôвъ, цѣлковитій прикметы „хасида“, лихваря и аристократа-жида, — вôнъ бувъ ґеніяльнымъ „клейстромъ“, що лучивъ усѣ три партіи своихъ старозавѣтникôвъ-хасидôвъ, лихварѣвъ и дукарѣвъ у одну могучу силу автономічнои власти, трясъ радою повѣтовою, якъ питлевою порткою, на всѣ боки, то-жь не дивниця, що такій поступокъ „ґробіяна-пуйреца“ мусѣвъ выкликати загальне негодованье въ вѣрныхъ сынахъ Ѥговы, всѣ задули въ трубу єрихоньску: „ґевалтъ розбôй!“ Посыпали ся стрѣлы на лысу майорску голову въ видѣ денунціяцій до дирекціи почтовои, заприсягнено „ґройсе рахе“ невѣрному ґойови и всѣмъ ѥго прихильникамъ.

Ворохобництво се противъ мужа удекорованого хрестами за хоробрôсть, маючого кôрвныхъ межи шляхтою и знакомыхъ на высокихъ становищахъ по рôзныхъ сторонахъ Голилеѣ, показало ся въ своихъ наслѣдкахъ неґативнымъ. До авторства денунціяцій, пôдписаныхъ жнючими и покôйниками, нѣхто не признавъ ся. Всѣ зôзнавали, що таке „паскідство“ мôгъ намазати тôлько ґой-антісемітъ, щобы представити въ темнôмъ свѣтлѣ честныхъ, льояльныхъ и смиренныхъ горожанъ каліфорнійскихъ.

Переконавши ся на дѣлѣ, що зъ такимъ паномъ, родовымъ шляхтичемъ, годѣ въ той способъ мѣрятись, змѣнили потомки борцѣвъ ерихоньскихъ свôй фронтъ бундючный на покôрливый, можна-бъ сказати: на раболѣпный. Самъ Гершко Шлехтеръ явивъ ся одного дня простоволосый въ канцеляріи майора, поклонивъ ся низько, заявивъ въ имени загалу горожанъ каліфорнійскихъ велику нелицемѣрну любовь и поважанье для ѥго особы, пожелавъ ѥму, щобы якъ найскорше ставъ міністромъ у Вѣдни и не потребувавъ своѥ дорогоцѣнне здоровлье марнувати въ тôй Голилеи помѣжь неотесаными ґоями.

Старый воякъ выслухавъ сего имну похвального до кôнця, пожелавъ вôдъ себе Шлехтерови, щобы скоро ставъ спôльникомъ барона Ґірша зъ властію короля новои Юдеѣ за океаномъ, щобы тамъ помѣстивъ всѣ три свои партіи, котрыхъ головою вôнъ маѥ честь бути, и володѣвъ ними якъ колись мудрый Соломонъ на славу и честь юдейского мира, а повѣтъ д—кій щобы пустивъ у „трубу“ разомъ зъ ѥго неотесаными ґоями...

Такои свѣтлои будучности бажавъ майоръ не тôлько самому Шлехтерови, але и всѣмъ ѥго сателітамъ зъ рôзнородныхъ чинôвъ, задовженыхъ по уха у жидôвъ, и позвалявъ собѣ при кождôй нагодѣ говорити на сей тематъ бôльше, нѣжь було бы вôльно кождому смертному чоловѣкови, щобъ не опинити ся передъ кратками судовыми.

Передъ всѣмъ „бравъ на кантъ“ раду повѣтову, котрôй вôдмовлявъ навѣть способности до призначеноп цѣли при выборахъ послôвъ, а ѥи инжінѥрови грубому Т. вѣщувавъ карієру въ криміналѣ а въ найлучшôмъ разѣ свобôдный выѣздъ за границю, хочь-бы й тамъ, де перець росте. Радникôвъ комунальныхъ такожь не щадивъ: страшивъ ихъ цивільнымъ „ґарнізономъ“ за ихъ нелапшиву господарку, дукарямъ ворожившъ торбы жебрачій... И все те уходило безкарно сынови Марса. И то де? — въ галицкôй Каліфорніи!

Такъ вело ся черезъ пôвтора року, що майора коменда набирала що-разъ бôльшого значѣня у людей давленыхъ самоволею пôдкупства и безпримѣрноп безчельности дукарскои, ажь одного дня дôстала въ лобъ и она вôдъ могучого „хайрему“, а надѣя лелѣяна въ деякотрыхъ головахъ на заведенье лѣпшихъ порядкôвъ стала погребаною на кôлькадесять метрôвъ пôдъ землю.

Того самого дня, коли ненадѣйно зъѣхавъ зъ выдѣлу краѥвого совѣтникъ до королѣвского мѣста Ж. на ревізію порядкôвъ рады повѣтовои и якъ-стôй прогнавъ инжінѥра Т. та й загрозивъ ѥму криміналомъ за многій „темнѣ мѣсця“ въ актахъ урядовыхъ, — того самого дня провалила ся въ сальонѣ майора рôзноцвѣтно покрашена пѣчь, полетѣла разомъ зъ двома статуями, Мудрости и Справедливости, до давного шибу! Сальонъ перемѣнивъ ся въ мить на звычайну кошару: фортепянъ стоявъ одною ногою надъ пропастію, якъ варстатъ млынковый; меблѣ, диваны перскій окрылись грубою верствою пороху; портреты державныхъ и войсковыхъ достойникôвъ трясли ся на своихъ почетныхъ мѣсцяхъ, немовь пытали господаря: чи може й намъ суджено вандрувати за тымъ нужденнымъ пролетаріятомъ пôдъ землею, де погибъ безвѣстно въ тяжкôй борбѣ ради насущного? Заморока залягла всѣ комнаты, переполохъ въ цѣлôмъ домѣ ставъ ся неописаный, одинъ тôлько майоръ оказавъ ся рôвнодушнымъ на ѥе зъявище неприродне, не стративъ присутности духа, переконавши ся, що кромѣ высше згаданыхъ двохъ фіґуръ алеґоричныхъ и портрету ґенерала Шліка бôльше нѣхто не повандрувавъ пôдъ землю глядати за кипячкою и кандибаломъ, зôбравъ перелякану родину до канцеляріи на безпечне мѣсце и розпочавъ зъ властителемъ сеи перворядноп палаты голосный войсковый рапортъ.

„Бомбы-ґранаты“ посыпали ся на худу пейсату дукарску людину. Сусѣдній мешканцѣ повыставляли боязко зô своихъ нужденныхъ

має выповнити свôй обовязокъ, само зъ себе показує ся.

О много ще бôльший рôзницѣ зъ огляду на вôдносины языковí. Нѣмцѣ мають по однôй нѣмецкôй школѣ середнôй на 64.000 мешканцѣвъ, Італійцѣ по однôй італійскôй на 84.000, Чехи на 98.000, Поляки на 124.000, Сербо-Хорваты на 161.000 мешканцѣвъ, Румуны одну нѣмецко-румуньску школу середну на 209.000, Словѣнцѣ одну нѣмецко-словѣньску на 294.000, Русины одну руску на 1,034.000, говорю выразно: на одинъ мілiонъ трицять чотири тысячь мешканцѣвъ, при чôмъ мушу зазначити, що я вже вчисливъ такожь рускí клясы паралельнí при двохъ иншихъ гімназіяхъ яко окремí заведеня.

Тí числа най говорять самí про себе. И тутъ рôвножь повинно выстати, звернути увагу высокого правительства лишь на єго обовязокъ, котрый оно повинно выповнити навѣть безъ выразного домаганя интересованыхъ.

Однакъ що-до Русинôвъ спеціяльно, то мы вповнѣ признаємо, що послѣдными роками основаньемъ двохъ рускихъ гімназій, на разѣ пôдъ видомъ клясъ паралельныхъ, заявлено добру волю, увзглядняти и нашí потребы. Але якъ много, якъ ще дуже много остає до роботы, єсли мы маємо бодай въ части дорôвнати иншимъ, навѣть найгôрше ситуованымъ народамъ Австріи!

Мы домагаємо ся, помимо такихъ вôдносинъ, що-до основаня новыхъ заведень наукôвыхъ на теперь нѣчого бôльше, якъ лишь отвореня рускои клясы пôдготовляючои при рускихъ клясахъ паралельныхъ въ Перемышли и отвореня однои вже такъ часто прошеной и обѣцяной гімназіи рускои въ Буковинѣ для 300.000 Русинôвъ того краю, котрí тамъ суть найсильнѣйшимъ що-до числа народомъ.

Але прошу не вытягати заключеня зъ чиселъ поданыхъ що-до Галичины, фальшивого заключеня, мовь бы той край стоявъ пôдъ взглядомъ культурнымъ значно позадъ другихъ краѣвъ, бо має пропорціонально мале число середныхъ школъ. Але хочь число середныхъ школъ въ Галичинѣ мале, то однакъ число ученикôвъ школъ середныхъ — а о се головно повинно розходити ся — за-для великои фреквенціи тыхъ школъ лишь незначно менше вôдъ иншихъ краѣвъ.

Правда, що въ Долѣшнôй Австріи припадає одинъ ученикъ середнои школы на 204 мешканцѣвъ, въ Шлеску на 235, а въ Галичинѣ ажь на 468. Але въ порôвнаню зъ Горѣшною Австрією, де одинъ ученикъ припадає на 452, або такожь зô Стирією, де одинъ ученикъ на 406 мешканцѣвъ, нема такъ значнои рôзницѣ.

Нѣ, мои панове, мы не полуварвары або полуазіяты! Тожь єсли Пов. презесъ сполученои лѣвицѣ — мабуть за-для мнимо низькои степени культурнои Галичины — бувъ той гадки, що сей край мôгъ бы бути вылученый вôдъ безпосередныхъ выборôвъ своихъ послôвъ зъ громадъ сѣльскихъ, то вôнъ бувъ въ блудѣ, а що я пересвѣдченый, що вôнъ высказавъ сю гадку лишь въ найприхильнѣйшôмъ намѣрѣ, то я прошу єго умильно, вôдступити вôдъ той гадки. Таке вылученье Галичины було бы для сего краю соромливымъ пониженьемъ. Рôвножь и галицкí громады сѣльскí бажають безпосередныхъ выборôвъ ..

Віцепрезідентъ бар. Хлюмецкій (котрый въ часѣ сеи промовы обнявъ провôдъ — перебиваючи): Чи можу просити, що выборы не стоять въ звязи зъ предметомъ розправы! Не можу дозволити на обговореньe дотычнои справы.

Посолъ Романчукъ (продовжаючи): Прошу, я натякнувъ про выборы лишь побѣжно въ звязи зъ предметомъ дiскусiи и не хотѣвъ широко розводити ся.

Тожь хочу, коли не можу говорити дальше про сей предметъ, докôнчити мою промову. Не хочу перечити, мовь бы Галичина задля свого окремого историчного розвою и иншихъ своихъ властивостей не могла домагатись окремого становища въ сѣмъ або тôмъ случаю. Але попередъ всего, що потрѣбно єму краєви, то не окреме або выимкове становище, лишь рôвнопоставленье зъ иншими краями. Поставте, мои панове, на рôвни нашь край, занедбуваный черезъ многí лѣта, що-до числа середныхъ школъ, промысловыхъ школъ, семинарій учительскихъ, нестратегічныхъ зелѣзниць, регуляціи рѣкъ, числа послôвъ, — а заявите свою прихильнôсть и добудете собѣ заслуги, котра певно цѣлкомъ вповнѣ буде признана вôдъ загалу населеня и обохъ народôвъ сего краю. *(Оплески зъ правицъ.)*

Замахи польонізаційнí безъ кôнця.

Почавша выходити сего року у Львовѣ польска Gazeta kościelna умѣстила въ 1-ômъ числѣ характеристичну допись якогось ксьондза І. Г. зъ Борщѣвского пôдъ заголовкомъ „Dbajmy o to, by lud nasz mówił po polsku“. Розумѣєсь слова: „lud nasz“ — то людъ рускій, лише латиньского обряду.

Допись ксьондза І. Г. звучить дословно такъ:

„Красно говорили нашь єгомость, але мы єго не розумѣємо“. Тí слова, щó ихъ высказавъ хлопъ обряда латиньского [отже Полякъ] по проповѣди одного священика, зневолюють мене кинути кôлька увагъ про занедбанье языка польского мѣжь латинниками въ цѣлôй всхôднôй Галичинѣ а особливо на Подôлю. Всѣ братя, що працюють надъ людомъ сельскимъ, спостерегли се певно, що нашь народный языкъ даєсь що-разъ рѣдше чути по селахъ; навѣть тамъ, де передъ 40 роками нѣхто не розмовлявъ по рускi, нинѣ противно, слово польске можна почути ледви десь у „шляхты“ [застѣнковои] або старцѣ, стоячí надъ гробомъ, стрѣтившись зъ своимъ духовникомъ, послугують ся ще бесѣдою польскою. Молодше-жь поколѣнье не лишь не розумѣє по польски, але що гôрше, навѣть не хоче й говорити. Тожь нѣчо дивного, що молитва щоденна, котру хотѣли бы вôдмовляти яко „Поляки“ по польски и майже грѣхомъ собѣ уважають, коли-бъ то инакше мало бути, — молитва та змѣнена; дуже часто ледви зрозумѣешь, що се „Отче нашь“ або „Богородице Дѣво“, не згадуючи вже про „Вѣрую“ и „Заповѣди“, бо тí бôльше трудní, отже мѣстять въ собѣ бôльше слôвъ перекрученыхъ. О проповѣдяхъ, катихизаціяхъ, радахъ напôмненяхъ въ сповѣдници згадаю лише, що такихъ хлопôвъ найдесь дуже богато, котрí бы зъ чистою совѣстію могли высказати наведенí на початку слова: „красно єгомость говорили, але мы єго не розумѣємо“, ба навѣть, здаєсь, не пересаджу, коли скажу, що такими суть майже всѣ. А однакъ нѣхто не вгляне въ то, — вина не приписуєсь нѣколи незнаню языка польского мѣжь людомъ, лишь занедбанье селянъ пôдъ взглядомъ релігійнымъ, а въ слѣдъ за тымъ выплываючу здичѣлôсть обычаѣвъ звалюють на недбалôсть духовеньства.

Пôйду дальше. Торôчна еміграція показала, що мôй судъ въ деякихъ взглядахъ справедливый. Знаю пограниче вôдъ Кракова ажь до Окопôвъ, зъ перервою мѣжь Сокалемъ а Пôдволочисками, и знаю, що латинники [хотяй въ малôмъ [?] числѣ] емігрували до Россіи и приймали тамъ православіе лишь на Подôлю, т. є. тамъ, де хлопъ говорить выключно по рускi. Здивуєсь може неодинъ, що яко одну зъ важнѣйшихъ причинъ еміграціи латинникôвъ я кладу рôвно-жь незнанье языка польского. А однакъ при тôмъ обстаю. Живучи середъ Русинôвъ, волить нашь „Полякъ“ ити до церкви нѣжь до костела, де скучає въ часѣ проповѣди або катихизаціи, длятого, що ихъ не розумѣє, навыкає поволи до обряду грецкого, а вôдтакъ, перейшовши границю, чує ся въ першôй-лѣпшôй православнôй церквѣ бôльше свойскимъ, нѣжь въ святини, въ котрôй єго охрестили. Я слухавъ однои жѣнки „Польки“, котра оповѣдала по поворотѣ зъ-за Збруча, т. є. зъ Россіи, що тамъ вôдправа далеко красша, нѣжь у насъ. Всяке поясненье, чи въ костелѣ чи приватно, доказы, де правдива вѣра, що по-за церквою нема спасенія — все те не дѣлає... бо-жь хлопъ не розумѣє того. Инакше вже, коли глянемо на латиньскí парохіи вôдъ Сѣнявы до Сокаля: тамъ людъ говорить, зъ малыми выимками, по польски, то-жь радо спѣшить до власнои святинѣ, а про православіе не хоче й чути. Отже не неохота духовеньства до праць, не занедбанье люду пôдъ взглядомъ ученя релігійного становить причину незнаня релігіи и байдужности у многихъ, бо-жь тутъ старають ся братя зарадити злому, але той бракъ бесѣды польскои у люду нѣвечить всѣ дѣла духовникôвъ. То наслѣдокъ занедбаня рôднои бесѣды посередъ люду. На що-жь супротивъ того здасть ся праця и найревнѣйшихъ священикôвъ, чи то на проповѣдници чи на екскурзіяхъ, чи остаточно въ сповѣдници?

Злому не можна скоро зарадити, але треба конечно, бо пытанье: що принесе намъ будучнôсть, а еміграція може повторитись, кобы лишь не въ бôльшôй мѣрѣ! Що зле, кождый бачить, але-жь обовязкомъ кождого Поляка, а особливо польского священика, єсть запобѣгати тому. Добиває ся руске духовеньство своихъ правъ, береже, щобъ нѣхто зъ ихъ парохіянъ не говоривъ „по ляцки“, лають за то по церквахъ, а мы священики польскí маємо глядѣти, якъ нашь людъ стає що разъ бôльше байдужнымъ для нашихъ святинь? Чи-жь намъ не наклонювати люду, що не чує того зла при кождôй нагодѣ, щобы вернувъ до польскои мовы? Чи-жь намъ сповѣдати по рускi латинникôвъ, а навѣть голосити проповѣди въ языцѣ рускôмъ? Розумѣю, що деколи конечнôсть и одвѣчальнôсть за душѣ, поручень нашому покрову, велять намъ послугуватись тымъ языкомъ, єсли вôнъ єдино доступный для парохіянина, — але де нема подôбнои потребы, чи-жь мы самí маємо помагати єму занедбувати рôдный языкъ? Маємо школы зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ и рускимъ; або-жь не повинní власти школьнí и катихиты дбати про се, щобы дѣти въ школахъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ говорили справдѣ по польски, а не по рускi, якъ се дѣє ся, на жаль, въ неодномъ мѣсци? Де языкъ выкладовый рускій [а дуже часто въ такôй громадѣ є бôльше латинникôвъ] чи-жь не треба наглядати, абы точно брати годины языка польского въ приписанôмъ бодай числѣ? Бувъ у мене въ школѣ случай, що дитина лат. обряду читала въ третѣй клясѣ гарно по рускi, а по польски не була въ силѣ сказати нѣ слова! Де-жь справедливôсть? Домагають ся Русины рускихъ школъ, то й мы маємо певní права домагатись, щобы дѣти латинникôвъ въ школахъ, що такъ скажу, рускопольскихъ учились языка польского. И мы стôймо на сторожи нашихъ правъ, якъ се робить руске духовеньство, боронѣмъ своєи мовы, бо черезъ то станемо оборонцями св. вѣры, до чого прецѣнь мы покликанí. Борбы не выповѣдаємо тымъ нѣкому. Праця се трудна вправдѣ, и неодинъ може стягне собѣ прикрôсть, але насъ кличе обовязокъ, насъ священикôвъ-Полякôвъ. Дѣлами завдаймо брехню тымъ свѣтскимъ, що ненастанно обжаловують насъ о бракъ патріотизму, а коли пôйдемо рука объ руку, въ короткôмъ часѣ спôльна праця принесе спасенní овочѣ. Присвѣчує намъ въ тôмъ зглядѣ красный примѣръ Великопольщѣ, въ найновѣйшихъ часахъ и Шлеска. Ступаймо въ ихъ слѣды, дорогу намъ вказали, идѣмъ лишь нею смѣло!“

Статья ся заслугує на увагу. Якъ бачимо, иде тутъ о польонізацію рускаго люду латиньского обряду. Людъ той завсѣгды говоривъ по рускi, бо то Русины попереттяганí зъ обряду грецкого на латиньскí, отже кс. І. Г. лишь на те, абы єго негарна тенденція выйшла якось гарнѣйшою, говорить, що колись рускій людъ латиньского обряду говоривъ по польски, чѣпає ся учителѣвъ, и т. д. Ксьондзъ І. Г., шовініст-польонізаторъ певно розумѣє, але не хоче признати єдинои розумнои тутъ дороги, а именно: щобы священики латиньскí въ парохіяхъ, де ихъ вѣрní суть народности рускои, голосили слово Боже и науку въ костелѣ по рускi. И мы дивуємо ся, що того досн не бувае, — що у священикôвъ латиньскихъ шовінізмъ польскій бере верхъ надъ ихъ пôслан ництвомъ священичимъ... Потôмъ нехай же не дивують ся, що ихъ вѣрní, выемігрувавши до Россіи, тамъ переходили на православіе скорше навѣть, нѣжь греко-ятолики.

Уряды розъємнí и суды мировí.

IV.

Въ попередньôй статьѣ выказали мы, що нема рѣчевыхъ, сущныхъ причинъ, чому бы людовый елемент належало выключити вôдъ судôвництва, — особливо, єли ще зважить ся й то, що судôвництво се не мало бы бути невôдкличне, що рѣшеня могли бы бути въ дорозѣ вôдклику поправленí властями судовыми.

Але противники пôдносять ще одинъ важкíй замѣтъ, а се той, що уряды розъємнí и суды мировí не могли нѣгде оказатись практичными черезъ те, що або [якъ звычайно] суть урядами гоноровыми, безплатными [а рѣдко кому хочесь за дармо тратити часъ та ще й наражатись, робити собѣ ворогôвъ своими осудами], або, єли суть платными вымагають новыхъ жертвъ та тягарôвъ громадскихъ.

На жаль, часто у нашихъ громадянъ лучаєсь чути поговôрку: „ще мя спалить! нехай иде на инший руки!“ тогдѣ, єли йде о яку справу громадску, або о выявленье виновника або навѣть о некористне свѣдоцтво въ судѣ. Отже надѣятись, що та характеристична черта въ натурѣ нашого люду проявлялась бы и въ примѣненю до урядôвъ розъємныхъ та судôвъ мировыхъ. Се правда, але власне, єсли що, то тую злу навычку треба выкорѣнювати у нашого люду та доводити до того, щобы навчивъ ся поважати публичну критику и самъ выдававъ вôдважно свôй судъ публично. А стремлять до того законní постановы, що приневолюють громадянъ приймати урядъ розъємный подôбно якъ на начальника та радныхъ въ громадѣ.

Инша рѣчь — пытанье о платности урядникôвъ розъємныхъ та судьѣвъ мировыхъ. Се може Ахилева пята цѣлои справы. Польска пословиця може и справедливо каже „boli gardło, spiewać darmo“, а Англичане кажуть „часъ то золото“. Та й найлучше зрозумѣли се Англичане, вызначуючи своимъ судьямъ мировымъ, котрí у нихъ называють ся судьями ґрафствъ, платню, яка рôвнає ся платни нашихъ президентôвъ высшихъ судôвъ, бо рôчно 1.000 фунтôвъ штерлінгôвъ [10.000 зр.] Що правда, выбирають на такихъ судьѣвъ що-найдосвѣдньйшихъ старшихъ правникôвъ, котрí въ деякихъ справахъ рѣшають невôдклично. Вправдѣ дуже красно та идеально выглядає засада, що оно єсть почестнымъ, горожанскимъ обовязкомъ — сповняти публичнí уряды безплатно, але въ практицѣ, при нашôй звѣстнôй галицкôй нуждѣ, котра увôйшла вже въ пословицю, рѣчь не представляєсь въ такихъ рожевыхъ краскахъ.

Якъ побачимо пôзнѣйше при близшôмъ обговореню нашого обовязуючого закона краєвого о урядахъ розъємныхъ, вже той законъ полишає громадамъ свободу оплачувати зъ фондôвъ громадскихъ урядникôвъ мировыхъ. Постанова та — на нашу думку — повинна бути при намѣреной реформѣ змѣнена въ тôмъ напрямѣ, щобы соймъ установивъ сталу платню для урядникôвъ розъємныхъ и платню тую покрывавъ зъ фондôвъ краєвыхъ. Здати вызначенье платнѣ на громады — значить: зъ горы засудити уряды розъємнí на сонъ летаргічный. Край же може на покрытье тои платнѣ побирати вôдъ сторôнъ спôрныхъ якíсь сталí таксы невеликí, котрí въ дорозѣ законодатнôй належало бы установити. Сли нинѣ оплачуєсь такí непотрѣбнí таксы, якъ оглядачамъ мерцѣвъ, котрí мерцеви нѣчо не поможуть, а щонайменче не пригодилось намъ ще нѣгде читати статистичныхъ даныхъ, щобы мерлець пôдъ оглядомъ и якъ дуже вправного оглядача воскресъ, — сли нинѣ оплачуєсь за пашпорты та оглядины рогатои и безрогои худобы, — чому-жь не має сторона спôрна зложити таксу дрôбну за те, що забирає часъ урядникови розъємному? Ходить лишь о те, щобы такса тая не выглядала якъ заплата „за фатиґу“ урядника розъємного, отже щобы не йшла до рукъ єго прямо, але до касы краєвои, а платню свою урядникъ щобы побиравъ просто зъ касы. Переведенье тои засады було бы вже рѣчею выконуючихъ розпоряджень. Въ той способъ доходы зъ бôльшихъ громадъ вырôвнували бы доходы малыхъ громадъ, а що не ставало бы на покрытье платнѣ, мавъ бы соймъ покривати въ дорозѣ буджетовôй. Що та платня не буде велика, що-найменче по селахъ, то выходить зъ пересѣчнои платнѣ нинѣшныхъ урядникôвъ громадскихъ: вôйта, присяжного, писаря.

Все то вôдносить ся и до судôвъ мировыхъ зъ тою тôлько рôзницею, що платню судьѣвъ мировыхъ повинна покривати держава, позаякъ на нихъ перейшла бы атрибуція державы, судоводство.

Тутъ годить ся близше розглянути рôзницю мѣжь урядами розъємными а судами мировыми.

Въ деякихъ краяхъ обѣ тí институціи злучení въ однôмъ тѣлѣ выконуючôмъ, хотяй по натурѣ своѣй они зовсѣмъ вôдрубнí Задачею урядôвъ розъємныхъ єсть выключно годити стороны спôрнí. Не робить тутъ рôзницѣ, чи справа єсть цивільна чи карна, бôльшои чи меншои ваги. Практика по рôзныхъ краяхъ єсть въ тôмъ взглядѣ дуже рôзна. Въ однôмъ краю обсягъ дѣланя єсть значно бôльшій, нѣжь въ другôмъ. Залежить то вже вôдъ рôзныхъ обставинъ, котрí спонукують законодавця дотычного краю признати судiи розъємному ширше або вузше поле дѣланя.

Сли стороны, покликанí передъ урядъ розъємный, зложеный выключно зъ громадянъ тои-жь громады а що найбôльше зъ кôлькохъ громадъ положеныхъ въ близькôмъ сусѣдствѣ, не погодять ся мимо того, що урядники розъємнí старали ся наклонити ихъ до згоды, — сли справу треба вже рѣшати выркомъ контрадикторичнымъ, то она не належить вже до уряду розъємного, але або до суду мирового або до звычайного суду.

И зновъ тутъ въ деякихъ краяхъ обсягъ дѣланя судôвъ мировыхъ бôльшій, въ деякихъ менчій. Такъ н. пр. англійскій судья ґрафства рѣшає до 5 фунтôвъ штерлінгôвъ безъ вôдклику, подôбно якъ у насъ звычайный судъ [повѣтовый] справы дрôбнí до 50 зр. Судья мировый выдає выркъ зовсѣмъ правосильно и для выконаня єго має бути дана екзекуція, такъ само, якъ на выконанье выроку звычайного суду. Въ понятю судьѣ мирового лежить те, що вôнъ не именованый але выбраный. Якъ знаємо, у насъ въ Австріи, пôсля истнуючои конституціи, судья мусить бути цѣ-

---

садибъ штудернí головы и шептали собѣ на ухо: *Ай вай! гройсе капраль шрайтъ цімъ штірмъ!*

— Вы філістры калмуцкí! вы! — кричавъ майоръ немовь до цѣлого полку по невдалôмъ сальвовôмъ выстрѣлѣ. — Вы всѣ не варта одного ухаціюсового набою! Я васъ навчу порядкôвъ! Просто до намѣстника ѣду, розповѣмъ, що тутъ дѣє ся! Шѣсть сотокъ рôчного чиншу бере зъ горы, а пôдъ зиму летить пѣчь до ямы! Я васъ научу!

Властитель дому жидъ, колишный арендарь сельскій, факторъ шляхотскій, державъ въ однôй руцѣ облѣзлу сабашôвку, въ другôй обмащеный берликъ, згинавъ ся въ троє за кождымъ сильнѣйшимъ поклономъ майора, удаючи заклопотанье и страхъ передъ строгимъ паномъ. Єму не першина було слухати такои канонады вôдъ „пурецôвъ“ великихъ, то хитрый лисъ умѣвъ свôй карикатурный видъ выхôснувати въ такихъ критичныхъ хвиляхъ, пôдшиваючи ся въ дурного клапчастого ідіота. Замѣтивши, що полковникъ знизивъ свôй голосъ о цѣлу октаву, заложивъ бережно берликъ на обголену голову, потрясъ нимъ по майстерски, а потôмъ цофнувъ ся о кôлька крокôвъ въ задъ—и упавъ такъ файно до цебра зъ помыями, що майоръ мимохôть розсмѣявъ ся. Жѣнка и жиденята выбѣгли зъ хаты спасати потапаючого, пôднесли вайкôтъ... Майоръ утѣкъ до канцелярiи.

За пôвъ годины, коли нѣбы зъ великого перестраху прийшовъ жидъ до себе, ставъ звинняти ся передъ майоромъ, пригадавши єму пересторогу дану передъ рокомъ, щобы урядъ почтовый перенѣсъ въ яке безпечнѣйше мѣсце, а що нинѣ пѣчь въ єго сальонѣ провалила ся, вôнъ сему не виненъ — и заразъ скаже ямарамъ шибъ старый засыпати и пѣчь таку саму крашену поставить своимъ коштомъ. Вôнъ запевнявъ майора, хапаючи ся за „серце“, о великôмъ щастю, що тота пѣчь упала въ день, и то въ часѣ обѣду, бо въ ночи могли „зъ того яма“ вѣлѣзти якí „непорядní“ злодѣѣ, дôстати ся зъ сальону до канцелярiи, а зъ канцелярiи до касы, наробити „вельможному пуйрецъ“ непріємного „паскідства“...

Така потѣха заненокоила майора, вôнъ вôдъ тои хвилѣ стративъ на веселости, цѣлый день ходивъ по комнатахъ зô службою, тозкъ зелѣзнымъ друкомъ о пôдлогу; всюды дудніло, якъ въ порожньôй бочцѣ, цѣлый дôмъ, здавало ся, стоить надъ пропастію и може кождои хвилѣ разомъ зъ мешканцями пôйти за рôжноцвѣтною печею.

(Дальше буде.)

Стефанъ Пятка.

Замѣтка.

Въ 1-ôмъ числѣ „Руси“ за 1897 р. на 1-ôй сторонѣ въ статьи „Ще о Шашкевичевôмъ торжествѣ“ вкрались слѣдующи помылки:

На 1-ôй сторонѣ 1-ôй стовпчикъ 3-тя строка отъ долу: замѣсть „Шашкевичевôмъ“ має быти „Шашкевичевôмъ“.

На 1-ôй сторонѣ 2-гий стовпчикъ 3-тя строка отъ долу: замѣсть „Шашкевичевôмъ“ має быти „Шашкевичевôмъ“.

На 1-ôй сторонѣ 2-гий стовпчикъ 2-га строка отъ долу: замѣсть „Шашкевичевôмъ“ має быти „Шашкевичевôмъ“.

саремъ або въ єго имени именованый и въ єго имени выдавати вырокъ, тожь при теперѣшній конституціи установленье судьѣвъ мировыхъ можливе лише пôдъ тымъ ограниченьемъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Вôдкрытье читальнѣ „Просвѣты“ въ Монастири крехôвскôмъ. За примѣромъ нашихъ Крехôвцѣвъ пôйшли и Монастирцѣ. Хочь то маленьке сельце, бо й до громады крехôвскои належить, а прецѣнь не осталось по-заду. Задумали дѣло и довершили єго. За доброю волею самыхъ чч. громадянъ а такожь въ великôй мѣрѣ за починомъ патріотичныхъ нашихъ оо. Василіянъ були мы дня 4 н. ст. с. м. свѣдками отвореня читальнѣ. Головно заслуживъ ся около заснованя сеи читальнѣ Вп. о. Іосафатъ Стефанъ Мальчиньскій. [Того-жь дня, якъ читальню отворено, прийшла, на жаль, вѣсть, що о. І. С. Мальчиньскій зъ наказу свого начальства мусить въ тыхъ дняхъ Крехôвъ покидати.]

А теперь де-що про само отворенье. Вже рано приѣхали патріотичнѣ читальники зъ Винникъ (коло Жовквы) зъ своимъ головою патріотомъ д-ромъ Сильвестромъ Дрималикомъ и зъ добôрнымъ мѣшанымъ хоромъ пôдъ управою ч. Деркача, господаря зъ Винникъ. О 9½ год. рано вôдправили мѣсцевій оо. Василіяне с. б. Юліянъ Зѣмба и о. Іосафатъ Мальчиньскій въ сослуженю о. Кипріяна Козловского, игумена монастиря жовкôвского, и при гарнôмъ спѣвѣ винницкого хору службу Божу о призванье Духа Святого. Коло 5-ои годины у вечеръ зôбрали ся новѣ читальники и гостѣ въ хорошо зеленію прибранôй хатѣ монастирскôй, котру оо. Василіяне на тую цѣль зовсѣмъ безкористовно вôдступили. [Въ тôй хатѣ давнѣйше мѣстила ся коршма и мешканье пана Іойзика, посесора Василіяньскихъ дôбръ.] О. Юліянъ Трохимовичь, парохъ крехôвскій вôдкрывъ зборы короткою промовою, предкладаючи на голову зборôвъ о. Іосафата Мальчиньского. О. Мальчиньскій занявъ мѣсце президіяльне, промовивъ довше до зôбраныхъ, вказуючи на велику вагу просвѣты мѣжь народомъ, и покликавъ на секретарѣвъ: пп. Володимира Климка, учителя крехôвского та секретаря крехôвскои читальнѣ, и Володимира Герасимовича. Закимъ приступлено до порядку дневного, вôдчитавъ о. Мальчиньскій два письма, що наспѣли на вôдкрытье читальнѣ: перше зъ желанями и архіерейскимъ благословеньемъ вôдъ Єго Ексц. митрополита Сильвестра а друге вôдъ выдѣлу тов. „Просвѣты“.

На-разѣ записало ся 65 членôвъ; дасть Бôгъ й буде бôльше. До выдѣлу увôйшли: о. Юліянъ Зѣмба, игуменъ крахôвскій, яко голова; господарь ч. Гнатъ Процайло яко заступникъ головы; ч. Романъ Мацелюхъ яко секретарь; ч. Андрухъ Ґураль яко скарбникъ и Василь Жукъ яко бібліотекарь. Заступниками выдѣловыхъ выбранѣ: Иванъ Ґрень и Михаилъ Пурскій. Ухвалено вписати ся въ члены товариства „Просвѣты“ и передплачувати „Батькôвщину“, „Читальню“ и „Посланника“. По вычерпаню порядку дневного и по вôдспѣваню многолѣть папѣ, цѣсареви, митрополитови, товариству „Просвѣты“ и гостямъ — закрывъ о. Мальчиньскій зборы короткою промовою, дякуючи читальникамъ своимъ и гостямъ, мѣжь котрыми були й читальники зъ Мацошина, за ласкавый спôвудѣлъ въ зборахъ, а заразомъ попращавъ ся зô всѣми, желаючи читальни доброго успѣху.

По офіціяльнôй части наступила часть забавна. Всѣ читальники и гостѣ засѣли до богато наложеныхъ столôвъ и пôйшла весела гутôрка. Нѣхто тамъ не чувъ ся чужимъ. Промовляли: д-ръ Дрималикъ, перебѣгаючи коротко исторію нашого народу, о. Козловскій зъ Жовквы, вказуючи на важнôсть читальнѣ на селѣ, и ч. Андрухъ Ґураль, высказуючи въ имени своихъ спôвгромадянъ правдивый жаль зъ нагоды вôдходу зъ Крехова о. Мальчиньского. Вôдтакъ продукувались деклямаціями власного утвору ч. Семко Буракъ, выдѣловый читальнѣ въ Винникахъ и аґентъ „Днѣстра“, чч. Стефанъ Деревенко, Василь Ступницкій и Маруня Ступницка, читальники мацошиньскій, и Петро Бурило, выдѣловый читальнѣ въ Креховѣ. Кромѣ того деклямували: Василь Ситко зъ Крехова поезію „Зробокъ“ а Гася Ситко зъ Крехова стихъ „И старому придасть ся школа“. Деклямацію переплѣтали спѣвы хору винницкого и ново-заложеного о. Мальчиньскимъ хору монастирского. Приладженьемъ пиру займались ревно три господинѣ: Марія Черминьска, властителька монастирскои крамницѣ, Настя Кумишева и Єва Ґренева; они, не жалуючи труду и заходу, вывязались зъ своеи задачѣ дуже хорошо. Сердечна забава протяглась пôзно въ нôчь и кождый вôдъѣзджавъ зъ правдивымъ вдоволеньемъ зъ торжества и зъ надѣею на лучшу будучнôсть.

Справозданье зъ дѣяльности выдѣлу и стану масткового товариства взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ гр.-кат. епархіи станиславôвскои за часъ єго истнованя т. є вôдъ дня 30 н. стиля серпня 1889 до дня 31 грудня 1892 р.

Товариство взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ гр.-кат. епархіи станиславôвскои держало свои перший загальнѣ зборы дня 30 н. ст. серпня 1889 р. на основѣ затвердженыхъ Высокимъ ц. к, намѣстництвомъ статутôвъ на дни 10 липня 1889 до ч. 42615 а надъ товариствомъ зволивъ приняти покровъ Преосв. епископъ Юліянъ І. станиславôвскій. Выбраный на тыхъ зборахъ выдѣлъ, до котрого вôйшли зъ рамени Преосв. епископа два Впр. оо. крилошане станиславôвскои Капітулы, уконституувавъ ся вôдповѣдно до §. 35. статутôвъ и розпочавъ свою дѣяльнôсть пôсля директивы данои ему загальными зборами. Именно старавъ ся приєднати якъ найбôльше членôвъ для товариства; старавъ ся о унормованье платнѣ дякôвъ, вôдносячи ся до Выс. сойму и выдѣлу краєвого, щобы змѣнено §. 12. уставы конкуренційнои о стôлько, щобы пôднесено платню дякôвъ до 150 зр. рôчно а бодай щобы ихъ зрôвнано зъ орґаністами костельными, — хотяй на-разѣ дотычнѣ часто поновлюванѣ петиціи не осягнули цѣли, треба надѣяти ся, що скоро товариства дякôвскѣ стануть численнѣйшѣ, найдуть у Выс. властей узнанье и ихъ оправданѣ жаданя будуть користно полагоджеными; выдѣлъ вôдбувъ 14 засѣдань, на котрыхъ ухваливъ постановы, що мають ся причинити до розвою товариства; удававъ ся зъ прошенями о запомоги до институцій публичныхъ и осôбъ приватныхъ; выдававъ вôдозвы до земляковъ, щобы вступали до товариства яко члены спомагаючѣ; оголошувавъ вôдозвы и дописи въ рускихъ часописяхъ и подяки за жертвы на цѣли товариства; постаравъ ся о друки и формулярѣ, потрѣбнѣ въ дѣловодствѣ; упросивъ Преосв. Ординаріятъ, що въ Вѣстнику Епархіяльныхъ Вѣдомостей подають ся справозданя и важнѣ постановы товариства а въ урядовыхъ єго письмахъ поручає ся Всч. священьству епархіяльному товариство дякôвске; упросивъ Преосв. Ординаріятъ, щобы дозволивъ помѣщувати въ Шематизмѣ посады и дотациі дякôвъ та щобы поручивъ Всч. священьству старатись о удержанье дякôвъ церковныхъ въ дорозѣ конкуренційнои уставы; упросивъ Впр. Консисторію о дозвôлъ вôдбувати засѣданя въ музеяхъ дому пресвитеріяльного; робивъ заходы, щобы сполучити товариство дякôвске Львôвске и Перемыске до солідарнои роботы для спôльнои цѣли; высылавъ делеґатôвъ на зборы деканальнѣ и взывавъ до завязуваня аґентуръ; старавъ ся придбати бібліотеку для товариства и завдячує богато въ тôмъ дѣлѣ Хв. товариству „Просвѣта“ а такожь и Хв. товариству им. Качковского за надôсланѣ даромъ книжки; старавъ ся загально розвинути свою дѣяльнôсть для добра товариства.

Другѣ загальнѣ зборы держало товариство дня 9 н. ст. червня 1892 въ Станиславовѣ. Ново-выбраный выдѣлъ (до котрого входить зъ рамени Преосв. Ординаріяту яко предсѣдатель Впр. о. крилошанинъ-парохъ, а выбранѣ загальными зборами Впр. о. архипресвитеръ, Впр. оо. Куницкій и Абрисовскій, посолъ Барабашъ, Вп. пп. д-ръ Бучиньскій, д-ръ Мандичевскій, проф. Недѣльскій, судья Воляньскій, купець Стахевичь, п. Борисъ и пп. Полотнюкъ и Вовчакъ) вôдбуває що-мѣсячно засѣданя и старає ся вести дѣла товариства въ той спôсôбъ, щобъ оно успѣшно розвивало ся, и вводить въ житье ухвалы загальныхъ зборôвъ, якъ н. пр. ухвалу о дякахъ неиспытованыхъ, о стабілізаціи на посадахъ, о поправѣ матеріяльного положеня дякôвъ, а головно займає ся ревізією и змѣною статута, въ котрого практичнôмъ примѣненю показали ся деякѣ хибы; выдѣлъ выславъ петиціи о пôдмогу: до Єго Вел. цѣсаря, до осôбъ приватныхъ, до товариствъ асекураційныхъ и до радъ повѣтовыхъ, а на-разѣ займає ся головно справою набутя въ Станиславовѣ дому, въ котрôмъ мѣстилась бы Бурса дякôвска и канцелярія товариства, и пôдготовлює тотѣ справы для надзвычайныхъ загальныхъ зборôвъ, котрѣ мають ся невдовзѣ скликати.

Станъ масткôвый товариства єсть слѣдуючій: За часъ вôдъ 30 н. ст. серпня 1889 до дня 31 грудня 1892 вплынуло зъ вкладокъ членôвъ звычайныхъ и спомагаючихъ 722 зр. 10 кр., зъ жертвъ и запомогъ 448 зр. 84 кр., — разомъ доходу въ сумѣ 1.170 зр. 94 кр. Розходу мало товариство за той часъ 103 зр. 11 кр. Остає фондъ (опроцентованый) въ сумѣ 1067 зр. 83 кр., льокованый на книжочцѣ станиславôвскои касы щадничои ч. 2530 на 4% и въ листѣ краєвого банку ч. 5998 с. II. на 4%½. Оба дотычнѣ документы грошевѣ переховують ся въ касѣ гр.-кат. Консисторіи. Окрôмъ того маєтовариство претенсій на звыжь 550 зр. у членôвъ залягаючихъ зъ вкладками, котрѣ выдѣлъ старає ся стягнути.

Товариство приєднало до сего дня звычайныхъ членôвъ 230 а спомагаючихъ 12. Тотѣ малѣ цифры показують, що въ станиславôвскій епархіи вписало ся, по-при низькихъ вкладкахъ членьскихъ, дуже маленьке число членôвъ-дякôвъ до товариства, котре засноване по великихъ трудахъ для ихъ власного добра. Слѣдячи за причинами тои рôвнодушности прийшовъ выдѣлъ до пересвѣдченя, що одни дяки хотѣли бы заразъ дôставати грошевѣ запомоги, не зважаючи на се, що товариство не єсть въ силѣ давати запомоги зъ маленького ледви призбираного фонду и що фондъ такій не призбирає ся такъ довго, якъ довго всѣ дяки не стануть членами товариства платячими докладно вкладки членьскѣ, а другѣ зъ причинъ зовсѣмъ безпôдставныхъ и неоправданыхъ и самѣ не належать до товариства и другихъ вôдтягають.

Лише разомъ и спôльными силами дбаймо найперше самѣ про себе, а въ Бозѣ надѣя, що и упослѣдженый до-теперь станъ дякôвскій дôбє ся лѣпшои будучности!

Вôдъ выдѣлу товариства взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ гр.-кат. епархіи станиславôвскои.

Въ Станиславовѣ, дня 1 н. ст. лютого 1893 р.

Т. Шанковскій, предсѣдатель. — *Ом. Абрисовскій*, секретарь. — *Г. Полотнюкъ*, скарбникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рецепція жидôвъ а вôдтакъ удержавненье метрикъ стягнули на угорского президента міністрôвъ д-ра Векерлього велике негодованье. Заходы коло того дѣла приписує Politik ще попередникови єго, ґр. Сапаріому. Якъ отже-жь зрозумѣти крикъ офіціозôвъ, котрѣ вôддають той „здобутокъ“ въ руки Векерлього, и потакують, будьто бы ему удала ся рецепція жидôвъ и удержавненье метрикъ? Се-жь зробивъ Сапарій, ба, вôнъ зробивъ ще бôльше, ему поручила корона проєктъ закона що-до свободы реліґіи. О тôмъ мовчить д-ръ Векерлье разомъ зъ своими офіціозами! Politik каже дальше: Якъ поняти се, що „реакційный“ Сапарій хотѣвъ свободы реліґіи въ Угорщинѣ, а „ліберальный“ Векерлье загубивъ проєктъ свободы реліґійнои? И справдѣ можна покласти нагороду для того, хто знайде змыслъ въ обовязковôмъ цивільнôмъ супружествѣ д-ра Векерлього, вôнъ мабуть вже забувъ, що говоривъ про той интересный вôддѣлъ. Въ програмовôй бесѣдѣ, покликуючись на програму, заявивъ вôнъ, що найважнѣйшою точкою єсть обовязкове цивільне супружество, и що предложить „вôдповѣдный проєктъ, котрый власне выготовлює ся“. — Budap. Tagbl. подає интересну паралелю: Старый Ґлѣдстонъ здвигнувъ свôй кабінетъ на гомеруль, а д-ръ Векерлье на подружу цивільнôмъ. Перша рѣчь, яку Ґлѣдстонъ вчинивъ, було те, що предложивъ проєктъ закона гомеруль парляментови. Вôнъ не терпить нѣякого зволѣканя и розмазаня справы, бо не хоче втратити репутаціи мужа державного, значить хоче упасти або остоятись зъ своимъ програмомъ. Въ Анґліи вже давно застигло бы мѣсце по такôмъ міністрѣ, котрый переведенье найважнѣйшои точки програмы спыхавъ бы до слѣдуючого року, и выставлявъ край на безконфесійный заколотъ. Такого міністра не вважавъ бы нѣхто мужемъ державнымъ, хочь бы вôнъ и два разôвъ денно голивъ бороду.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы товариства „Львôвскій Боянъ“** вôдбудуть ся вô второкъ, дня 14 с. м. о годинѣ 3-ôй пополудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. На порядку дневнôмъ: 1) Справозданье секретаря, касіера и контрольнои комісіи. 2) Выбôръ выдѣлу. 3) Внесеня членôвъ. — У Львовѣ дня 8 н. ст. лютого 1893. *Волод. Шухевичь* голова товариства. — *Наталь Вахнянинъ* діріґентъ.

— **Музикально-вокальный вечерокъ въ честь 50 лѣтного епископства Єго Святости папы Льва XIII.** вôдбудесь дня 14 с. м. [на Стрѣтеніе] въ сали института дѣвочого, зъ слѣдоючою програмою: 1. Промова — вôдповѣдна торжеству. 2. Стихъ уложеный въ честь Єго Святости папы Льва XIII. — деклямація. 3. Бортняньского Имнъ — хоръ въ супроводѣ фортепияна. 4. Завадского „Перша шумка“ — фортепянъ. 5. Устіяновича „Іоанъ Євангелистъ“ — деклямація. 6. Бортняньского Концертъ XXIII „Блаженны людіе“ — хоръ въ супроводѣ фортепияна. 7. Баєра Op. 112. — фортепянъ. 8. Зъ Могильницкого „Скита Манявского“ уступъ — деклямація. 9. Нижанкôвского Остапа Кантата до стиха пôдъ ч. 2. — хоръ въ супроводѣ фортепияна. — Початокъ о год. 5½ вечеромъ. Вступъ дозволеный лише запрошеным.

— **О. Нижанкôвскій Остапъ**, звѣстный композиторъ, зладивъ до слôвъ Є. Ексц. митрополита кантату въ честь папского ювілею. Пôсля осуду знатокôвъ, єсть се оріґінальна музика великои вартости, написана выключно на жѣночій хоръ, въ супроводѣ фортепияна на чотири руки.

— **Послѣдній вечерницѣ сихъ мясниць въ „Рускôй Бесѣдѣ“** заповѣдають ся дуже гарно. Збôльшеный комітетъ докладає всѣхъ можливыхъ заходôвъ, щобы гостѣ провели ихъ середъ веселои, свобôдноі, товарискои заявы. Нашѣ панѣ, певна рѣчь, не поминуть загостити. Не хочемо выявляти тайнъ комітету, але на ушко скажемо, що въ часѣ вечерниць дожидають пань дуже цѣкавѣ несподѣванки. Пригадувати мабуть и не треба, що вечерницѣ сѣ вôдбудуть ся въ суботу дня 11 н. ст. лютого.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроює въ суботу 11 с. м. у власныхъ комнатахъ послѣдніхъ мясниць вовняній вечерницѣ. Окремыхъ запросинъ не розсылає ся.

— **Зô Стрыя пишуть намъ:** Вечеръ зъ танцями устроеный Рускимъ Касиномъ въ Стрыю дня 5. н. ст. лютого удавъ ся зъ кождого погляду дуже добре. Гостей прибуло досыть якъ зъ мѣста такъ и зъ охрестности. Въ значнôмъ числѣ явили ся войсковôй зъ родинами. На борзѣ зложеный хоръ переплѣтавъ танцѣ мельодійными хорами. Забава ишла охочо и весело, всѣ безъ выимки бавились добре; танцямъ проводили зъ великою прецизією пп. Мелешкевичь и Ярославъ Осеницкій. Вечеръ сей лишивъ у всѣхъ участникôвъ милый споминъ и мѣсцевій Русины вдячнѣ выдѣлови „Рускаго Касина“ за єго устроенье.

— **Клясифікація учениковъ ґімназіи въ Сяноцѣ** выпала такъ строго, що на 275 ученикôвъ найшло ся ажь 108, котрѣ дôстали лиху ноту. Въ самôй одноѣ клясѣ семôй на 21 ученикôвъ ледви 6 мало добрый поступъ! При такихъ вôдносинахъ сянôцка ґімназія тратить на фреквенціи, ученики выбивають вôкна професорамъ. Учителѣ поясняють строгôсть клясифікаціи тымъ, що мають наказъ „зъ горы“ клясифікувати остро, абы, борони Боже, не вытворивъ ся надмѣръ интеліґенціи... Гарный мотивъ, нѣчо й казати!

— **Князь Левъ Сапѣга**, сынъ Адама Сапѣги, властитель Бѣльча, посолъ соймовый, померъ вчера въ Бѣльчи въ 37-ômъ роцѣ житя по осьмотыжневôй недузѣ тифовôй, полишаючи вдову Тересу княжну Сангушкôвну и четверо дѣтей: три дочки и сына. Покôйный Левъ Сапѣга тѣшивъ ся симпатією не лишь межи Поляками, але й мѣжь Русинами, котрѣ єго знали чи то яко дѣдича, чи яко дѣятеля політичного. Зъ сынôвъ кн. Адама Сапѣги пок. Левъ найбôльше заявлявъ прихильности до Русинôвъ а пôдчасъ остатныхъ выборôвъ до сойму увôйшовъ бувъ навѣть въ колізію зъ шляхтою борщѣвского повѣта, коли заявивъ публично, що зъ сѣльскои куріи округа рускаго мандатъ належить ся Русинови! Свого часу вôддали Русины за то честь кн. Львови, нинѣ вже покôйникови.

— **На соборчику въ Липовици** зложили: оо. Охримовичь зъ Лолина 5 зр., Небыловець зъ Перегиньска 2 зр., Бѣлецкій зъ Ясеня 2 зр. и Левицкій зъ Прислопа 2 зр., а зъ дрôбныхъ даткôвъ вплынуло 1 зр. Сю складку роздѣлено въ той спôсôбъ, що призначено на бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи 6 зр., а другихъ 6 зр. на дôмъ товариства „Зорѣ“.

— **На холєру въ Россіи** занедужало въ чотирохъ мѣсяцяхъ вôдъ 18 серпня до 26 грудня 6.428, позгоровѣло 3.895, умерло 2.320 [майже 37%], а хорыхъ осталось 223. Мѣсць, котрѣ навѣстила холєра, було 26 грудня 140, пôдъ конець падолиста було ще 172. Епідемія дôткнула найтяжше повѣтъ каменецкій [60 огнищъ холєры], вôдтакъ винницкій и могилевскій [по 20 огнищъ], лекше проявилась въ новѣтѣ ольгопольскôмъ и балтскôмъ, а зовсѣмъ свобôдні вôдъ недуги лишились повѣты латичѣвскій и проскурôвскій. Цѣкава рѣчь, що мимо студени хороба не гасла, особливо въ повѣтѣ каменецкôмъ. Загально говорять, що бактеріи гинуть пôдъ вплывомъ морозôвъ, а до свѣдъ теперь учить инакше. Морозы доходили и до 20° Р., середна денна температура выказувала мѣжь 8 а 17° Р., а мимо того холєра, хочь не ширилась, все-таки и не выгасає.

— **Чудотворный рабінъ.** „Kurjer Lwowski“ доносить, що рабінъ, котрого арештовано у Вѣдни, сидить собѣ теперь спокôйно въ Іордановѣ въ Россіи. Закимъ наши власти надумались выгнати єго зъ границь, вôнъ тымчасомъ самъ утѣкъ.

— **Дôбрѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Вôльхôвчикъ, въ повѣтѣ гусятиньскôмъ, 100 зр. пôдмоги на будову школы. — Директоръ руху зелѣзниць державныхъ у Львовѣ п. Альфр. Дейма выѣхавъ на инспекцію шляхôвъ: Львôвъ-Перемышль-Хирôвъ, Загôрье-Стрый-Лавочне и поверне въ четверъ вечеромъ до Львова. — Дня 12 н. ст. лютого вôдбуде ся вѣнчанье п. Ивана Рудого, укôнченого богослова, зъ панною Ольгою Юзичиньскою въ Островѣ, стація зелѣзницѣ Боричѣ. — Дня 2 н. ст. лютого вôдбулось вѣнчанье панны Елеоноры, дочки п. Юліяна Ференцевича, урядника судового въ Балигородѣ, зъ укôнченымъ богословомъ п. Константиномъ Федевымъ. Молоду пару поблагословивъ Всч. о. деканъ Устіяновскій при спôвучасти Всч. пароха зъ Балигорода о. Ясеницкого. Єго Высокопреосвященство митрополитъ Сильвестеръ телеґрафічно удѣливъ свого архіерейского благословеня. Численно зôбраныхъ гостей приймали по щиро-руски родичѣ панны молодой.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Львôвскій высшій судъ краєвый именувавъ практикантôвъ судовыхъ: д-ра Арона Меллєра, Ел. Френкля. Стан. Ильницкого-Сенюшкевича, Фр. Ґоломба и Здисл. Вишньовского авскультантами судовыми.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 9 лютого. На вчерашнôмъ засѣданю палаты послôвъ промовлявъ пос. Барвѣньскій при позиціи „школы народнѣ“. Представивъ сумный станъ шкôльництва народного въ Галичинѣ, де зъ недостачи шкôлъ 40 прц. дѣтей, обовязаныхъ ходити до школы, не побирають нѣякои науки. Домагавъ ся отвореня рускои семинаріи учительскои въ Чортковѣ. — Въ честь 70-лѣтныхъ уродинъ ґр. Гогенварта вôдбувъ ся пиръ, въ котрôмъ взяли участь міністры: Таффе, Шенборнъ и Фалькенгайнъ.

Вѣдень 9 лютого. При кôнци лютого маєзôбрати ся въ Дрезнѣ, за ініціятивою австрійского правительства, конференція европейскихъ державъ для нарады надъ средствами охороны противъ холєры.

Берлинъ 9 лютого. Признано выбôръ Альвардта важнымъ.

Парижь 9 лютого. Въ парляментѣ принято резолюцію пос. Кавеняка, що палата буде пôдпирати правительство при усуваню всякои коррупціи а правительство не потребує для себе нѣякои тайнои запомоги вôдъ институцій фінансовыхъ.

Надôслане.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще маєи таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайни и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репараціи найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Всѣ галицкѣ облїґаціи индемнізаційнѣ выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкупленѣ по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893 **перестає дальше опроцентованье.**

Длятого радимо властителямъ тыхъ облїґацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити иншій певнѣ паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр**

Всяку раду и всякѣ поясненя подає даромъ и оплатно, а такожь полагоджує найсоліднѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4550

ПОВѢДОМЛЕНЬЕ.

Симъ маю честь повѣдомити Впов. П. Т. Публику, що зъ днемъ 28 сѣчня 1893 я набувъ на власнôсть въ дорозѣ купна торговлю товарôвъ корѣнныхъ, истнуючу доси пôдъ фірмою ГУСТАВЪ ШРАМЪ у Львовѣ, улица Баторія ч. 2, и ей буду вести вôдъ теперь пôдъ моєю власною фірмою

Леонардъ Солецкій

Мою торговлю я заосмотривъ въ товары якъ найлѣпшій и цѣлкомъ свѣжій, котрій поручаю по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Основне образованье фахове, першорядне жерело закупна, а такожъ скора експедиція дають поруку, що П. Т. Публика буде вдоволена зъ моихъ услугъ, тожь прошу о ласкавій взгляды.

(Львôвъ, Импресса.)

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЛЕОНАРДЪ СОЛЕЦКІЙ

у Львовѣ, ул. Баторія ч. 2.

4544 2—2

Начинье столове свѣтовои славы.

Маю честь донести Всечестному Духовеньству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанôй П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 вôдкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францiсканьскôй* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца пôдъ моєю фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Нову першу Перемыску руску

ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

иконъ, книгъ и ризъ, товарôвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестôвъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помôчнымъ и дасть менѣ можнôсть правильнымъ веденьемъ моеи торговлѣ, найдобрѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякій жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 24—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% **листы ипотечній**
5% **листы ипотечній преміованій**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылосованій а вже платній мѣсцевій паперы цѣнній, такожъ запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевій лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить

Друки метрикальній

и прочій книги для урядôвъ парохіяльныхъ

ВСѢ КНИГИ ЦЕРКОВНІЙ

въ сильнôмъ переплетѣ

по найнизшихъ цѣнахъ поручає

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.

4471

ПА-

расолъ у великôмъ выборъ. **Калошѣ** *американьскій и россійскій. Бѣлье мужеске, выробы трикôвій бѣлье Гера, и т. п. поручає найдешевше магазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ толетныхъ и т. п.*

Павла Лянгнера

передъ тымъ 253

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Kataloge mit Probetakten über 4390

Wiener-Musik gratis

und franco

OTTO MAASS

Musikalien-Handlung

Wien, VI. Mariahilferstrasse 91.

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французкихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **Гардолиньскій**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. (9—10)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй. Теперь нотує фабрика Іа по 76, IIа по 70 зр. за 100 кільогр. loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільогр. по 29 кр. за кільограмъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільограма.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стациі зелѣзничои. 4038

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВѢ

засноване на пôдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,

розпочало свою дѣяльнôсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ", опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечає всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшій преміи.

Всякій шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА" выносить на разѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ" можнôсть обезпечувати якъ найбôльшій сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „Днѣстеръ" принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякій пояснення подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра"

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

Ч. В. кр. 5.242
1893

ОПОВІЩЕНЄ

в справі конверсії довгу индемнізацийного Галичини всхідної, Галичини західної и Великого Княжества Краківского.

На підставі краєвого закона з дня 6 Грудня 1892 В. з. и розп. кр. ч. 84 Видїл краєвий Королевства Галичини и Володимирії враз з Великим Княжеством Краківским приступає до конверсії довгу індемнізацийного Галичини всхідної, Галичини західної и Великого Княжества Краківского, и оголошує сим, що ухвалою з нинішного дня виповідає всї доси невильосовані облігації фондів індемнізацийних на день 1. Мая 1893, и узнає їх платними з повисшим днем, з котрим також кінчить ся їх дальше опроцентоване.

Від дня 1. Мая 1893 Галицка Каса краєва у Львові буде виплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210 корон) за 100 зр. м. к. именної вартости за всї предложені єї облігації індемнізацийні, заосмотрені в біжучі купони, о скілько властителї тих облігацій не замінять їх на облігації нової чотиро-процентової позички краєвої, вільної від податку и від всяких потручень, призначеної виключно на сконвертоване, а взглядно на сплачене довгу індемнізацийного, або о скôлько не зголосять їх до заміни.

Облігації нової позички краєвої, по мисли державного закона з дня 4. Сїчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужиті до фруктифікації всякихъ маєтків фундацийних, маєтків заведень, стоячих під публичним надзором, дальше капіталів пупілярних, фідеікомісових, депозитових и по курсї біржевім, однакож не висше над именну вартість до льокованя кавцій службових и инших.

Блисші услівя заміни облігацій індемнізацийних на облігації нової чотиропроцентової позички вільної від податку и від всяких потручень, будуть оголошені в проспектах, виданих консорцією, котрій позичку віддано до сфінансованя. Видїл краєвий звертає увагу всїх властителїв вінкульованих облігацій індемнізацийних, що они в своїм власнім інтересї повинні як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцію, так, щоби тоті облігації можна вчасно замінити на облігації нової позички краєвої, або їх зреалізувати з днем 1. Мая 1893.

З Ради Видїлу краєвого Королевства Галичины и Володимирії з Вел. Княжеством Краківским.

У Львові дня 30. Сїчня 1893.

Маршалок краєвий:

ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р. 4551 2—3

Член Видїлу краєвого:
АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦ в. р.

Член Видїлу краєвого:
ТАДЕЙ РОМАНОВИЧ в. р.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов.и м. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 23. Львôвъ, Субота 30 сѣчня (11 лютого) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 11 н. ст. лютого 1893.

Якъ вѣдомо, клюбъ рускій рады державнои, по проголошеню правительствомъ краєвымъ такъ званои „новои ситуаціи“, занимавъ супротивъ нинѣшного кабінету становище прихильно-выжидаюче, въ надѣи, що якъ рада державна такъ и соймъ краєвый увзгляднять культурнѣ потребы народу руского въ Австріи, а оба правительства змѣнять дотогочасну Русинамъ неприхильну систему. На тôмъ становищи выдержавъ клюбъ рускій черезъ цѣлый 1891 рôкъ и до серпня 1892 р., т. є. до послѣднои сесіи галицкого сойму.

Причина, для котрои послы рускі мусѣли зôйти зъ сего становища, всѣмъ звѣстна. Зъ однои стороны показалось наглядно, що краєве правительство не зôрвало зъ давнѣйшою системою супротивъ Русинôвъ, зъ другои зновъ стороны власти краєвѣ окроили тѣ дрôбнѣ здобутки, якѣ осягнули Русины черезъ правительство центральне и соймъ краєвый на поли шкôльнôмъ. Коломыйску ґімназію руску здеґрадовано на паралєльну клясу тамошнои ґімназіи польскои, семинарію учительску въ Самборѣ, що мала мати характеръ рускій, зроблено чисто польскою, и т. д.

Въ наслѣдокъ того явились передъ послѣдною сесією сойму послы Романчукъ, д-ръ Савчакъ и Барвѣньскій, якъ такожь два вôд поручники „Народнои Рады“ у шефа краю и заявили єму, що становище заступникôвъ народу руского, заняте супротивъ правительства мусить змѣнити ся пôсля того, на скôлько правительство не держить ся свого заявленя. И въ часѣ остатнои сесіи соймовои послы рускі въ своихъ промовахъ при буджетѣ краєвôмъ навели много доказôвъ на ту обставину, що правительство краєве супротивъ Русинôвъ галицкихъ показалось нельояльнымъ и само — мовь-бы умысне — спыхає послôвъ рускихъ изъ згаданого становища прихильно-выжидаючого.

Не потребуємо пригадувати, що се новозаняте становище пôслôвъ рускихъ одобривъ весь нарôдъ рускій. Рôвно-жь одобрили єго и сегорôчнѣ загальнѣ зборы „Народнои Рады“. На тыхъ зборахъ пронеслись навѣть голосы зъ зазывомъ до опозиціи противъ правительства, котре розумно почату акцію супротивъ Русинôвъ само забагнило.

Передъ послѣднымъ выѣздомъ послôвъ до Вѣдня вôдбула ся ще зъ иніціативы посла Романчука довѣрочна нарада кôлькохъ послôвъ, перебуваючихъ у Львовѣ, и членôвъ „Народнои Рады“ у важнôй справѣ заповѣдженои президентомъ міністрôвъ програмы внутрѣшнои политики правительства. Зôбранѣ глядѣли на справу зовсѣмъ обєктивно. Була альтернатива така: ґр. Таффе або може принайменше случайно зôрвати зъ дотеперѣшною системою форитованя дѣйстныхъ чи штучныхъ бôльшостей, або пôйде давнѣйшою утертою дорогою и — при новôй програмѣ — схоче и дальше оглядатись лишь на бôльшѣ сторонництва рады державнои, а про меншости не буде журитись. Зъ дискусіи вышло, що наколи нова програма ґр. Таффого схоче надъ неполагоджеными квестіями національными меншостей перейти до порядку дневного, то клюбъ рускій рады державнои зъ такою програмою нѣякъ зсолідаризуватись не може. Такою програмою можуть вдоволятись beati possidentes, але не Русины, въ правахъ своихъ, запорученыхъ всѣмъ народамъ долитавскимъ основными законами державными въ рôвнôй мѣрѣ, найбôльше покривджень, — бо за часъ конституційнои еры не дано имъ осягнути навѣть того minimum, яке єсть потрѣбне до удержаня, а не то до розвою и скрѣпленя національности.

Отже нинѣ тѣшить насъ проявъ, що клюбъ рускій рады державнои, по проголошеню новои програмы, котра національнѣ справы усунула зъ порядку дневного, не зсолідаризувавъ ся зъ нею и заявивъ, що „не може згодитись на усуненье національныхъ и політичныхъ квестій, а буде змагати до порѣшеня тыхъ пытань пôсля основныхъ законôвъ державныхъ“.

До такого заявленя бувъ рускій клюбъ въ радѣ державнôй зовсѣмъ управненый. Основнѣ законы державнѣ стоять высше по-надъ всякѣ хвилевѣ програмы. А въ данôмъ случаю нова програма ґр. Таффого стоить навѣть въ яркôй суперечности зъ тыми основными законами, котрѣ якъ-разъ квестію національну хотять лагодити въ дорозѣ законодатнôй, кождому народови признають право до розвою свого и зобовязують правительство — подавати кождому народови достаточнѣ средства до розвою своихъ силъ національныхъ.

Заявленье руского клюбу рады державнои єсть про-те рѣшучимъ крокомъ въ політицѣ Русинôвъ галицкихъ. Єсть се протестъ противъ новои програмы ґр. Таффого. Клюбъ рускій тымъ зôйшовъ зъ давнѣйшого свого становиска прихильно-выжидаючого, а приймивъ ся за політику „вôльнои руки“. Послы рускѣ не вôдказують ся вôдъ участи въ довершеню намѣреныхъ правительствомъ реформъ на поли економічнôмъ, соціяльно-політичнôмъ, судôвничôмъ и податковôмъ, але зъ другои стороны заповѣдають, що не залишать домагатись заспокоєня потребъ народу руского на поли політичнôмъ и національнôмъ.

Політика „вôльнои руки“ пôслôвъ рускихъ зъ рады державнои уже навѣть выявилась тымъ, що пос. Романчукъ въ имени клюбу руского зажадавъ реформы ординацiн выборчои зъ громадъ сѣльскихъ, а пос. Барвѣньскій при розправахъ надъ буджетомъ шкôльнымъ домагавъ ся вôдъ правительства основаня руского університету у Львовѣ, поки-що новыхъ катедръ рускихъ, самостôйныхъ середныхъ шкôлъ рускихъ. Не упоминатись о тѣ справы, значило бы класти руку самоубійчу на нарôдъ рускій...

Промова пос. Барвѣньского

выголошена дня 8 н. ст. лютого на 197-ômъ засѣданю палаты послôвъ при дiскусіи буджетовôй надъ „школами народными“.

Высока палато!

Основою загального шкôльництва єсть безперечно наука въ школѣ народнôй, хочь теперѣшна австрійска школа народна не має уважатись заведеньемъ пôдготовляючимъ для шкôлъ середныхъ, лишь має выповнити яко самостôйна институція свою власну задачу въ тѣснѣйшôмъ взглядѣ до загальныхъ вôднosинъ соціяльныхъ. Єсли-жь се єсть право и задача правительства, старати ся о загальне образованье народне, то для міністерства просвѣты выплыває зъ того обовязокъ, выдати такѣ зарядженя на поли народного шкôльництва, котрѣ бы вôдповѣдали соціяльнымъ вôднosинамъ, щобы довести до обновы загального житя народного, при чôмъ школа народна мусить въ сущности допомагати.

Тожь записавъ ся я до голосу, щобы при титулѣ „школы народнѣ“ подати кôлька замѣтокъ що до шкôльництва народного въ Галичинѣ загально а що-до семинарій учительскихъ спеціяльно зô становища потребъ краєвого населеня.

Народне шкôльництво въ Галичинѣ въ послѣднôмъ чвертьстолѣтю выказує взагалѣ безперечно поступъ. Однакъ помимо того просвѣта народна ще не дôйшла до найнизшихъ верствъ населеня и не зазнала рôвномѣрного розложеня; народна школа выповнила лишь дуже недостаточно свою задачу яко помôчниця въ обновѣ житя народного, она за мало числила ся зъ засадою: non scholae, sed vitae, котра мусить бути передо всѣмъ примѣнена въ школѣ народнôй. Результаты послѣднои конскрипціи, котрѣ выказали въ Галичинѣ 74 прц. анальфабетôвъ, факты пôдпертѣ цифрами въ послѣднôмъ справозданю рôчнôмъ краєвои рады шкôльнои о шкôльництвѣ народнôмъ за рôкъ шкôльный 1890/91, що въ Галичинѣ треба бы ще около 800 одноклясовыхъ шкôлъ народныхъ системізувати, щобы подати можнôсть въ кождôй громадѣ дѣтямъ, обовязанымъ до школы, користати зъ науки въ народнôй школѣ, що 256 орґанізованыхъ шкôлъ народныхъ и 224 клясъ треба було замкнути за-для недостачи силъ учительскихъ, що майже 40 прц. нормально розвиненыхъ, обовязаныхъ до школы дѣтей мусѣли проводити свôй вѣкъ безъ нѣякои школы — тѣ всѣ факты складають ся на дуже непотѣшаючу илюстрацію стану просвѣты народнои взагалѣ а шкôльництва въ Галичинѣ спеціяльно.

Причинъ того сумного стану глядає ся ажь надто часто въ неохотѣ населеня сѣльского до школы и взагалѣ тому населеню кладесь у вину вôдразу до просвѣты. Може и дѣйстно такѣ появы лучають ся то тутъ то тамъ, однакъ се фактъ, сконстатованый навѣть краєвыми инспекторами шкôльными, що населенье сѣльске взагалѣ не жахає ся найбôльшихъ жертвъ до пôднесеня розвитку просвѣты, если лишь може доглянути хочь яку таку реальну користь зъ того, ще дѣти ходять до школы. Рôвножь и се не перечный фактъ, що въ школахъ народныхъ, де заведено побôчь звычайнои пôсля пляну науки ще такожь науку церковного спѣву и такъ звану науку зручности пôсля шведского або краєвого взôрця та початки сѣльского господарства — въ тыхъ школахъ такій наплывъ молодежи шкôльнои, що цѣлкомъ не треба заводити примусу шкôльного. [*Притаковане на правици*].

Зъ того показує ся, що де числено ся по части зъ потребами населеня, тамъ школа народна може выказати потѣшаючѣ результаты и певный розвитокъ. Однакъ дуже часто не зважає ся на се, що найвысшою задачею народнои школы, не вчити много, лишь мало а добре. Се фактъ, що наука въ школахъ народныхъ веде ся ще за много теоретично, що учать ще за много scholae sed non vitae.

Тымчасомъ въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ значно погôршили ся економічнѣ вôднosины селяньства и маломѣщаньства въ Галичинѣ, а зъ тымъ школа народна рôвножь мусить числитись. Значна часть дрôбнои посѣлости за-для подѣлу рôлѣ дôйшла або до такого мінімумъ, що неможливе истнованье, або стала вповнѣ безъ власности. Давнѣйше мôгъ селянинъ въ часѣ, коли при господарствѣ не було заробку, въ сей способъ помочи собѣ и заробити на кусникъ твердого хлѣба, що вôддававъ ся промыслови домашному всѣлякого рода, але теперь сей промыслъ за-для безмежного фіскалізму инспекторôвъ податковыхъ цѣлкомъ здавленый (*Дѣйстно такъ! — на правици*) и находить ся въ послѣдныхъ судорогахъ.

Въ сей способъ незвычайно ослаблено силу податкову населеня податкового при теперѣшныхъ дуже высокихъ тягарахъ податковыхъ, такъ що населенье сѣльске за-для недостачѣ заробку добачає можливôсть поправы свого матеріяльного положеня въ еміґраціи, а зъ того и політичнѣ аґенты не залишають безперечно покористуватись для своихъ цѣлей. Краєвый промыслъ и индустрія цѣлкомъ запропастилась за-для заграничнои конкуренціи а въ дуже многихъ мѣстахъ Галичины нема для половины обовязаныхъ до школы дѣтей нѣякихъ шкôлъ, въ котрыхъ можна бы причинитись фаховымъ образованьемъ до розвитку промыслу, якъ се Впов. посолъ Едвардъ Ґнєвошъ пôднѣсъ справедливо въ комісіи буджетовôй.

Єсли-жь мы не хочемо довести нашого селянина и маломѣщанина до повнои руины економічнои, то мусить школа народна выповнити свою задачу и въ тôмъ взглядѣ та причинитись до економічного пôддвигненя сихъ низшихъ верствъ людности.

Вправдѣ зъорґанізовано передъ кôлькома роками науку доповняючу въ народныхъ школахъ, але ся наука не має ани характеру ани способу науки повторюючои, а школа ся не має ани характеру ани способу школы середной. Ученье въ ней не єсть обовязкове, а учителѣ не мають ани способности ани часу, щобы ученье въ ней повело ся якъ належитôсть. Ученье въ ней не єсть обовязкове, а учителѣ не мають ани способности ани часу, щобы ученье въ ней повело ся якъ належитôсть.

ПОСТУПЪ.

Образокъ зъ галицкои Каліфорнiи.

(*Дальше.*)

Майоръ занепокоивъ ся ще бôльше, коли вечеромъ прийшовъ до него учитель Стефанъ Пачка и почавъ розказувати про цѣлоденну дѣяльнôсть совѣтника выдѣлу краєвого въ радѣ комунальнôй и зôзнаня радникôвъ що-до выдаткôвъ за рôкъ 1881 на дороги и хôдники мѣскѣ.

Рѣчь ся була для майора дуже цѣкава Вôдъ двохъ мѣсяцѣвъ кружила вѣсть, що приѣде совѣтникъ зô Львова и розжене комунальну раду на чотири вѣтры, а до того мавъ причинити ся, пôсля загальнои гадки, самъ майоръ.

— Кагальники ликують, въ кулакъ смѣють ся! — рапортувавъ Пачка згрыженый, — такого дива на цѣлôй кули земнôй не побачишь... Цѣлый день мѣсивъ совѣтнивъ зъ двома инжінерами болото по деревяныхъ хôдникахъ, тягавъ ся зъ комунальными радниками, справджувавъ рахунки и — не домагавъ ся правды. Наперед мѣряли хôдники на метры и показало ся, що сума выдана на рôкъ 1881 перевысшила въ четверо суму, яку выказавъ прогнаный инжінеръ Т., то значить, що честнѣ панове радныѣ зъ власнои кишенѣ жертвували кôлька тысячъ на улучшенье комунікацiи. Дальше стали числити дошки, вывезене болото, доставу камѣня, — такій самый наслѣдокъ! Вкôнци поспытавъ совѣтникъ мужѣвъ довѣрочныхъ: кôлько така дошка, два цалѣ вгрубшкѣ, може выдержати на хôднику пôдъ людскими ногами?

— Шѣсть недѣль найдовше, — вôдповѣвъ скоренько секретарь комунальный, навѣть не заикнувшись.

Тутъ совѣтникъ не мôгъ укрыти свого обуреня, велѣвъ секретареви не пхати довгого носа тамъ, де не має голосу. Навѣть самъ асесоръ Іойликъ Бромфъ, поступовець, дукарь, своякъ Гершка Шлєхтера, похваливъ поступокъ пана совѣтника и выступивши на передъ, сказавъ:

— Вельможный панъ надсовѣтникъ мають зовсѣмъ „рехтъ“, кажучи такому комунальному секретареви мовчати. Вôнъ — за позволѣньемъ гонору пана надсовѣтника — по просту бреше!... бо така дошка часомъ не выдержить и три днѣ на хôднику пôдъ людскими ногами!“

Пачка на хвилю замовкъ. Майоръ схопивъ ся зъ крѣсла и спытавъ нетерпеливо:

— А що-жь вы сказали совѣтникови на таку безчельну ложь? що сказали вы яко мужь довѣреный? Чей-же васъ покликано не на те, щобъ вы притакували?...

— Я... я — перебивъ заклопотано Пачка — менѣ зробило ся слабо... я поклонивъ ся совѣтникови низенько и утѣкъ до школы...

— Тааакъ?... То я на васъ помыливъ ся... Я васъ до сеи поры мавъ за чоловѣка твердого характеру, а нинѣ переконую ся, що тутъ... все однымъ духомъ пахне... Чей-же вамъ вѣдомо, що така дошка лежить на хôднику шѣсть лѣтъ и нѣхто єи не направляє?!

— Коли ласка, пане майоре, то позвольте менѣ оправдати ся зъ мого на позôръ дивного поступованя и послухайте однои пригоды зъ мого житя, а тогдѣ переконаєте ся, що я инакше не мôгъ поступити.

Майоръ сѣвъ, запаливъ папѣроса, охоту слухати заявивъ словами „bin ganz Ohr“, а Пачка почавъ розказувати:

II.

„Рѣчь, о котрôй хочу розповѣсти, вôднosить до того часу, коли помѣжь мѣстомъ Ж. а С. тягнули ся лѣсы, коли то на горѣ нашийниковôй, лѣтнôй и въ сѣдôвскôмъ лѣсѣ стрѣчали подорожныхъ прикрѣ пригоды, передъ доморослыми „равбріттерами“ брыкарѣ Мазуры и нашѣ солярѣ мали великій респектъ и пускали ся въ дорогу тôлько цѣлыми ватагами.

На самого Первомученика Стефана вступило ся зъ нашои лѣпянки шѣсть жовнѣрѣвъ, стерши святовечѣрного дѣда на полову. Тато ввѣвъ на мѣсце жовнѣрѣвъ стару беззубу сивулю зъ обморожеными ногами, припявъ конець стола близько печи, щобы огрѣла ся. Ще не накрывъ добре перемерзлу добычину кожухомъ, а вже прийшовъ стрыкъ, богачь, природный братъ батька, и велѣвъ єму за се 60 везти офіцирôвъ до С. Отець, послушный своему старшому братови богачеви, чоловѣкови вдачѣ деспотичнои, пôйшовъ запрягати конѣ, розумѣє ся стрыковѣ, але я рѣшучо заявивъ стрыкови, що батько мусить мене вôдвезти до Ж. до школы.

Стрыкъ-бездѣтникъ дуже любивъ мене, уважавъ за свого сына-наслѣдника, однакожь вôдъ того часу, якъ тôлько я переступивъ порôгъ шкôльный, докучавъ вôтцю и ще бôльше матери, и грозивъ обоимъ, що вôдбере имъ и тѣ двѣ прилудѣ, а лѣпянку скаже розметати, бо вôнъ не хоче годувати на своѣй батькôвщинѣ „ґôнчу собаку“ для панôвъ... Пôсля єго понятя мужицка дитина стає ся въ школѣ катомъ власного батька — и тôлько пристрастна любовь и слабôсть до моихъ живыхъ прикметъ хлопячои натуры не дозволяли єму здушити мене въ кождôй хвили въ своихъ зелѣзныхъ кôгтяхъ.

— Де хочешь иди, — говоривъ менѣ неразъ, — навѣть и лупѣреви не пожалую гроша, бо тогды буду переконаный, що будешь зъ неживои добычины шкôру стягати, а пощадишь мужика живого..

Завзятый спôръ мѣжь стрыкомъ а мною довѣвъ до того, що сердечна мати боячись, абы не розъятрити палкихъ норовôвъ стрыковыхъ и не довести єго до крайности, злѣзла зъ печи, вложила малу дитину до колыски, и стала молити стрыка, щобы „дурному“ не дивувавъ ся,

лахъ, але сама краєва рада шкôльна конститує въ своємъ послѣднôмъ справозданю рôчнôмъ, що майже половина обовязанои до сеи науки молодежи не ходить на ню и що въ методѣ науковôй, въ результатахъ науки и въ фреквенціи выявляють ся ще дуже яркѣ неровномѣрности. Вирочôмъ наука доповняюча навѣть при найлѣпшôй орґанізаціи може лишь тогдѣ вôдповѣсти своѣй властивôй задачи и причинитись до основнои обновы житя народного, єсли она буде мати практичну основу и буде звернена на фахове, вôдповѣдне до званя пôдготовленье, чого Внов. нос Розеръ на нинѣшнôмъ засѣданю цѣлкомъ справедливо домагавъ ся. Я вже при иншôй нагодѣ вказувавъ на се, що французке шкôльництво народне, котре въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ незвычайно розвинуло ся, подає дуже интересну студію, якъ пôдъ взглядомъ теоретичнымъ такъ и практичнымъ тамошныхъ уряджень та се самѣ Нѣмцѣ признали, що они мусять бути на тôмъ поли вже не учителями, але учениками. Тожь було бы дуже хосеннымъ для нашого шкôльництва народного, єсли бы міністерство просвѣты зволило звернути свою увагу на скорый розвитокъ французкои школы народнои, бо се безперечно дало бы товчокъ до розслѣду нашихъ власныхъ уряджень на поли народнои школы.

Позволю навести тутъ осудъ ґенерального инспектора Мартеля зъ єго педаґоґічныхъ моноґрафій що-до высшихъ шкôлъ народныхъ у Франціи, котрѣ обнимають такъ званѣ школы доповняючѣ зъ школами народными для фаховои науки.

„Въ часѣ“ каже вôнъ, „коли наше рôльництво лежить облогомъ, коли индустрія борє ся зъ трудомъ противъ заграничнои конкуренціи, коли навѣть смакъ, котрымъ мы вызначали ся вôдъ давна артистичный характеръ продуктôвъ, мабуть не єсть для насъ выключнымъ монополемъ, коли зъ сусѣдныхъ краѣвъ осѣдають повсюды молодѣ, меткѣ, добре вышколенѣ захожѣ, и на всѣхъ торгахъ силують ся насъ омотати, то чи не можна зрозумѣти, що намъ треба вытворити за всяку цѣну и безъ отяганя, добре выобразованыхъ и звинныхъ робôтникôвъ, якъ для господарства сѣльского, управы рôлѣ, такъ и для индустріи и ремѣсництва.“

Ґенеральный инспекторъ Мартель домагає ся проте справедливо, щобы на тôй степени науки школы народнои „дитина мусѣла проводити бôльше часу, ба навѣть бôльше якъ теперь, въ варстатѣ, въ огородѣ, въ поли для розслѣдôвъ; она мусить рѣдше послугуватись книжкою и перомъ, а тымъ частѣйше гиблемъ, пилою и лопатою.“ (*Оплески*).

Коли отже ґенеральный инспекторъ Мартель такъ сильно намагає на реформу шкôлъ народныхъ у Франціи въ напрямѣ практичнôмъ и се мотивує упадкомъ господарства сѣльского и промыслу, то тымъ бôльше являєсь то конечнымъ въ Галичинѣ, де наука доповняюча не выйшла ще по-за перший початки, де находить ся стосунково такъ мало фаховыхъ шкôлъ, де промыслове образованье трактує ся дотеперь дуже по мачошому. Признаю, що міністерство просвѣты въ послѣдныхъ рокахъ присвятило бôльше уваги промысловому образованю въ Галичинѣ, и вставило мѣжь иншимъ павшальный выдатокъ для фаховои школы выробôвъ деревляныхъ въ Коломыи суму 4.500 зр., котрои заснованье я порушивъ у выс. палатѣ при послѣднôй дебатѣ буджетовôй. При тôй нагодѣ позволю собѣ звернути увагу міністерства просвѣты на студіи д-ра Алойсія Ріґля надъ рускимъ ткацтвомъ килимôвъ у всходнôй Галичинѣ, котрыхъ выслѣды оповѣстивъ вôнъ въ справозданю ц. к. австрійского музею торговельного, – и просити, щобы міністерство взяло пôдъ розвагу заснованье фаховои школы для тканя килимôвъ въ Залôщяхъ або Товстôмъ (въ пôвнôчно-всходнôй части Галичины).

Увзглядненье фахового и вôдповѣдного до званя пôдготовленя молодежи въ нашихъ школахъ народныхъ и побôльшенье школъ фаховыхъ, причинило бы ся безъ сумнѣву дуже до поновного оживленя упавшого домашного промыслу, а черезъ тоѣ до поправленя господарства нашого селянина и маломѣщанина.

Єсли отже реформа нашого шкôльництва народного маѣ уможливити ся въ напрямѣ практичнôмъ и вôдповѣднôмъ до званя, то такожь переведенье пляну научного въ семинаріяхъ учительскихъ мусить пôйти въ тôмъ самôмъ напрямѣ. Нашѣ семинаріи послугують ся — на жаль — ще завсѣгды учебниками ґімназіяльными, и наука веде ся ще дуже по ґімназіяльному. Задля того, якъ и тому, що ученики тыхъ заведень мають побирати не лишь фахове, але такожь загальне образованье, наступає перетяженье, а въ наслѣдокъ того терпить якъ духовый розвитокъ такъ и образованье характеру ученикôвъ. Перша австрійска конференція учителѣвъ семинарій котра вôдбула ся у Вѣдни 1891 р., займала ся дуже основно питаньемъ перетяженя при семинаріяхъ мужескихъ и женьскихъ, котре порушивъ славно звѣстный директоръ д-ръ Ганнакъ въ докладнôмъ рефератѣ.

Загально згодили ся въ тôмъ напрямѣ, щобы обмежити чисто практичнѣ, фаховѣ предметы (господарство, гру на фортепянѣ и орґанахъ, науку глухонѣмыхъ и слѣпыхъ) перевести найможливѣйшу концентрацію предметôвъ науковыхъ, щобы ограничити матеріялъ научный у всѣхъ фахахъ на загально образуючій и практично хосенный, щобы що-до задачъ, якѣ мають по-за школою робитись (лектура, письменнѣ вправы и т д.), всѣ члены учительского тѣла старанно порозумѣлись мѣжь собою та щобы вправы и розвитокъ тѣла поставити на рôвни зъ вправою и розвиткомъ силъ духовыхъ.

(*Конецъ буде.*)

Рада державна.

Черезъ три засѣданя вела ся въ палатѣ послôвъ оживлена діскусія надъ титуломъ міністерства просвѣты „народнѣ школы“. Крôмъ промовъ, въ котрыхъ пôддавано критицѣ шкôльництво народне зъ погляду фахового, зазначили бесѣдники такожь потребы поодинокихъ краѣвъ и народôвъ та выказували, въ чôмъ и якъ повинно міністерство просвѣты зарядити. Мѣжь тыми фаховыми промовами вызначилась промова пос. Барвѣньского, котру подаємо пôсля стеноґрафічныхъ записокъ. Вôдтакъ промавляли: пос. Сальвадорі, домагаючи ся увзглядненя домагань італійского населеня въ полудневôмъ Тироли, — пос. Бянкині выказувавъ кривды Хорватôвъ на поли народного шкôльництва, – пос. Спинчичь жалувавъ ся, що правительство пôдпирає нѣмецки и італійскѣ вплывы въ словѣньскихъ школахъ народныхъ, — пос. Оппенгаймъ обговорювавъ квестію знамени хрестного и заявивъ, що наука Христова єсть и для иновѣрцѣвъ взôрцемъ любови ближного. Живѣйша полємика вывязалась мѣжь нѣмецкими послами зъ Чехіи и моравскимъ посломъ д-ромъ Фухсомъ, а ческими послами. Першѣ, а именно д-ръ Фухсъ, жалували ся, що языкъ нѣмецкій въ Чехіи и Моравѣ дуже покривдженый, — а противно послы ческѣ: Адамекъ, Герольдъ и Тучекъ выходили зъ того становища, що населенье ческе на поли народного шкôльництва має ще дуже много домагатись. Пос. Герольдъ въ промовѣ своѣй згадавъ про проґраму правительства и выказувавъ, що правительство не въ силѣ дальше вести кермы справъ державныхъ пôсля сеи проґрамы.

Міністеръ Ґавчь въ довшôй промовѣ высказувавъ нестôйнôсть закидôвъ, пôднесеныхъ пос Герольдемъ що-до проґрамы, а вôдтакъ зазначивъ, що анѣ Нѣмцямъ въ Моравѣ анѣ Італійцямъ въ Тироли не робить ся кривды.

Титулъ „школы народнѣ“ принято.

Слѣдуюче засѣданье палаты назначено на второкъ.

Уряды розъємнѣ и суды мировѣ.

V.

Пригляньмо-жь ся теперѣшнôй орґанізаціи судовôй та застановѣмъ ся, якои она потребувала бы реформы, щобы пôдготовити людность до заведеня судôвъ мировыхъ.

Теперѣшна орґанізація австрійскихъ судôвъ полягає на цѣсарскôмъ патентѣ зъ 7 серпня 1850 ч. 325 В. з. д. о установленю найвысшого судовôго трибуналу у Вѣдни; на найвысшôй постановѣ зъ 14 вересня 1852 оповѣщенôй розпорядженьемъ міністерскимъ зъ 19 сѣчня 1853 ч 10 В. з. д. о заведеню судовыхъ трибуналôвъ I-ои и II-ои инстанціи; на цѣсарскôмъ патентѣ зъ 20 падолиста 1852 ч. 251 В. з. д. о обсягу дѣланя и компетенціи судовôй въ справахъ цивільныхъ [„цивільна норма юрисдикціи“]; на цѣсарскôмъ патентѣ зъ 3 мая 1853 ч. 81 В. з. д, нормуючôмъ внутрѣшне дѣловодство и устрôй судôвъ [„инструкція судова“]; на законѣ основнôмъ зъ 21 грудня 1867 ч. 144 В. з д; на законѣ о судахъ повѣтовыхъ зъ 11 червня 1868 ч. 59 В. з. д.; на законѣ зъ 20 мая 1869 ч. 78 В. з. д. о обсягу дѣланя судôвъ войсковыхъ; вкôнци на новôй процедурѣ карнôй зъ р. 1873.

Пôсля тыхъ постановъ судоводство має у всѣхъ инстанціяхъ бути вôдлучене вôдъ адміністраціи. Инстанцій єсть три. Найнизша, перша, вôддана або въ руки одного судьѣ, — се судъ повѣтовый, – або колеґіи судьѣвъ при трибуналѣ судôвъ окружныхъ [въ столици краю названыхъ краєвыми]. Друга и третя [высшій судъ краєвый и найвысшій судовый трибуналъ у Вѣдни] рѣшають всѣ справы лишь колеґіяльно при рôзнôмъ числѣ „вотантôвъ“ вôдповѣдно важности справы пôсля нормъ высше наведеныхъ приписôвъ.

Въ справахъ цивільныхъ стоить засада, що всѣ позвы мають вноситись до того суду повѣтового або окружного, въ котрого границяхъ територіяльныхъ мешкає пôзваный. Однакожь засада та дôзнає численныхъ выимкôвъ, призволяючихъ позывати и передъ инкôвъ, призволяючихъ позывати и передъ иншимъ судомъ, не замешканя позваного, якъ н. пр. сли стороны спôрнѣ при заключеню умовы зъ горы на случай спору умовляють ся на иншій судъ, або сли бôльше єсть пôзваныхъ, то загальна та засада о замешканю вôдносить ся лишь до першого пôзваного, и т. п.

Передъ судъ окружный належать справы: а) въ котрыхъ розходить ся о уневажненье або розвязанье супружества, о незгôдный розвôдъ вôдъ стола и ложа; б) де запôзванымъ єсть прокураторія скарбу [фіскусъ], заступаюча рôзнѣ фонды державнѣ и публичнѣ, громады свѣтскѣ и духовнѣ, церквы, фундаціи и публичнѣ заклады; в) де запôзванымъ єсть посѣдачь бôльшои табулярнои [давнѣйше домінікальнои] власности або зъ громадъ вылученого обшару; г) амортизація цѣнныхъ паперôвъ; д) табулярнѣ справы, вôдносячѣ ся до посѣлостей давнѣйше домінікальныхъ и до недвижимостей въ мѣстѣ судового трибуналу; е) справы векслевѣ и торговельнѣ; з) посмертнѣ пересправы по посѣдачахъ табулярныхъ дôбръ, и т. д.

Передъ суды повѣтовѣ мѣско делеґованѣ [лишь въ мѣстахъ, де суть суды окружнѣ] належать: а) споры до 500 зр.; б) споры о рôчну ренту вѣчну до 25 зр. а о доживôтье до 50 зр.; в) споры о наємъ и аренду; г) споры зъ умовъ службовыхъ та заробковыхъ, мѣжь челядью а господаремъ; д) споры о посѣданье, провізорія; е) пересправы посмертнѣ при спадщинахъ, складаючихъ ся зъ маєтку движимого; з) споры багательнѣ до 50 зр. безъ огляду на те, чи пôзванымъ єсть посѣдачь табулярного маєтку, фіскусъ, якій фондъ, громада, чи иншій человѣкъ.

До судôвъ же повѣтовыхъ, умѣщеныхъ въ мѣстахъ повѣтовыхъ [а не въ мѣсци перебуваня суду окружного] належать всѣ тѣ самѣ справы, що и до мѣско-делеґованыхъ, а крôмъ того всѣ иншѣ справы, не застереженѣ для судôвъ окружныхъ. Тожь обсягъ дѣланя судôвъ повѣтовыхъ єсть дуже значный, а мимо того рѣшенье справъ неразъ важнѣйшихъ, пѣжь бувають при трибуналахъ, полишене въ судахъ повѣтовыхъ одному судьѣ, начальникови суду. До помочи єму доданѣ урядники концептовѣ не можуть рѣшати самостôйно, хиба въ одныхъ справахъ багательныхъ, сли мають на те призвôлъ президента суду окружного.

Єсть се превелика хиба въ нашôй орґанізаціи судовôй, бо доля цѣлого повѣта вôддана цѣлковито въ руки одного человѣка, котрый, якъ кождый человѣкъ, може мати свои немощѣ та хибы, а тѣ вôдчуває неразъ дуже болючо населенье цѣлого повѣта, не выключаючи навѣть упривілеєванои клясы панôвъ, посѣдачѣвъ табулярныхъ, для котрыхъ первѣстна орґанізація утворила суды колеґіяльнѣ, але законъ багательный зъ 27 цвѣтня 1873 въ привілеґіи тôй зробивъ щербу, пôддаючи и ихъ пôдъ судовладство судьѣ повѣтового. Судья той мусѣвъ бы бути фізичнымъ и духовымъ Гераклемъ, сли бы мавъ гôдно одолѣти задачу свого званя, а що се, на жаль, не такъ дуже часто лучає ся, то вже-жь терпѣти на тôмъ мусить не хто иншій, якъ людность повѣту. Хиба въ тôмъ лише орґанізаціи, котра при теперѣшнôмъ поступѣ загальнôмъ показуєсь пристарѣлою и потребує конечнои реформы въ напрямѣ колеґіяльности, т. є. щобы справы важнѣйшѣ порѣшувано колеґіяльно, якъ при судахъ окружныхъ, бо тогдѣ гадки стирались бы и глубше застановлювано бы ся надъ порѣшеньемъ кождои справы.

Хибы тѣ выступають тымъ рѣзче, коли звернути увагу на вôддѣлъ карный. Пôсля теперѣшнои процедуры карнои значнѣйша, львина пайка роботы карного дѣлу спадає именно на суды повѣтовѣ. Мають они порѣшати въ першôй инстанціи всѣ переступства, загроженѣ карою до шести мѣсяцѣвъ арешту [а число ихъ росте зъ року на рôкъ въ тысячѣ], а крôмъ того мають переводити въ дѣйстности майже всѣ доходженя и слѣдства карнѣ свого повѣта. Вправдѣ судъ окружный пôсля новои процедуры єсть властивымъ судомъ слѣдчимъ на цѣлый округъ, т. є. на кôльканацять повѣтôвъ судовыхъ, але въ дѣйстности дуже рѣдко коли, хиба при дуже великихъ, замотаныхъ слѣдствахъ, судья слѣдчій удаєсь на переведенье слѣдства въ границѣ другого повѣтового суду. Звычайно судъ повѣтовый просто кореспондує зъ прокураторіею або буває судьею слѣдчимъ взываный въ дорозѣ „реквізиціи“ до переслухуваня *x* свѣдкôвъ. Тымъ самымъ валить ся робота на суды повѣтовѣ, звычайно гôрше обсаженѣ въ порôвнаню зъ судами окружными, а вôдчуває зновъ людность повѣтова [с. є. въ переважнôй части сельска], бо мусить ждати на вымѣръ справедливости.

Суды окружнѣ мають лише слѣдства зъ повѣта свого мѣста та розправы головнѣ за злочины въ цѣлôмъ округѣ и розправы апеляційнѣ зô всѣхъ судôвъ свого округа при вôдкликахъ вôдъ засудôвъ за переступства. Розправы тѣ бувають численнѣ, займають богато часу и силъ судейскихъ, особливо при формальностяхъ судьѣвъ присяжныхъ, але рѣдко въ котрôмъ судѣ окружнôмъ замѣчаєсь хочьбы въ приближеню таке перетяженье, якъ въ судахъ повѣтовыхъ, особливо, що суды окружнѣ обсаджують ся силами лучшими и досвѣднѣйшими.

Судамъ повѣтовымъ мусить ся прийти въ помôчь, вôднимаючи частину аґендъ и переносячи ихъ будь на уряды розъємнѣ, будь на суды мировѣ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Ярославского.

[Посвященье церкви въ Боратинѣ.]

Звѣстна рѣчь, що въ теперѣшныхъ часахъ трудно братись до будовы церквей або будынкôвъ парохіяльныхъ и великого спруту треба у мѣсцевого пароха а прихильности у дотычныхъ властей політичныхъ, щобы щасливо перевести конкуренцію для будовы або реставраціи церкви чи парохіяльныхъ будынкôвъ. Знаємо многихъ дишпастирѣвъ, що радше сидять въ старыхъ, похиленыхъ хатинкахъ, терплять студѣнь, вохкôсть, тѣсноту и всякѣ невыгоды, а до конкуренціи не беруть ся, щобы не наражатись на неприятности и не выкликувати вовка зъ лѣса. Особливо на окраинахъ Руси, де Русины помѣшанѣ зъ Поляками, рѣчь така вельми небезпечна, н. пр. въ повѣтѣ ярославскôмъ, де розґралась афера тучанска, що неодного наполохала. Тожь и така на око маловажна рѣчь, якъ перестроєнье церкви въ Боратинѣ [коло Ярослава], зважывши, тутешнѣ теперѣшнѣ обставины, єсть похвалы ґôдною и заслугує на признанье, котре въ першôй мѣрѣ припадає мѣсцевому душпастиреви, о. Александру Яремкевичеви.

Посвященье тои зреставрованои церковцѣ вôдбуло ся дня 18 н. ст. грудня мин. року дуже величаво, одвѣтно часови и положеню сеи мѣсцевости. Зъ припорученя Преосв. архіерея перемыского прибувъ на се торжество о. крил. Войтовичь зъ хоромъ перемыскихъ богословôвъ и довершивъ благословеня церкви въ сослуженю оо. Козенки зъ Мацьковичь, Созаньского зъ Замѣхова и мѣсцевого пароха. Хороше слово выголосивъ о. Скородиньскій изъ Скопова, а по службѣ Божôй о. крил. Войтовичь въ краснорѣчивôй бесѣдѣ подякувавъ за добру волю и помôчь парохіянъ, пôднѣсъ заслуги мѣсцевого душпастиря а наконець зазначивъ особливу жертволюбивôсть для сеи церкви паньства Захаріясевичѣвъ, властителѣвъ Добковиць, и спôвколяторôвъ Боратина, – при тôмъ о. бесѣдникъ вручивъ присутному п. Ник. Захаріясевичеви похвальну грамоту зъ архіерейскимъ благословеньемъ. Величавымъ торжествомъ бувъ зобраный народъ дуже одушевленый, а доказомъ сего було слѣдуюче на другій день номинальне богослуженье, на котрôмъ звыжь 200 людей споведало ся и причащало. До звеличаня вельми причинивъ ся хоръ перемыскихъ богословôвъ пôдъ управою п. Будзиновского.

По посвященю церкви вôдбувъ ся у мѣсцевого пароха обѣдъ, на котрый крôмъ высше згаданыхъ осôбъ, присутнѣ були такожь лат. пароxи зъ Ловець и Тулиголовъ, зъ Тапина ґр. Дрогоєвскій и инчѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальнѣ зборы „Рускои читальнѣ“ въ Золочевѣ. Дня 2 н. ст. лютого вôдбули ся въ комнатахъ „Рускои читальнѣ“ въ Золочевѣ третѣ звычайнѣ зборы того товариства. Хотяй часъ зборôвъ бувъ для всѣхъ догôдно дôбраный и досыть вчасно, бо на кôлька недѣль въ часописяхъ оповѣщеный, а й сама погода, бачилось, сприяла, прецѣнь зобрало ся въ означенôмъ часѣ дуже незначне число членôвъ. Майже цѣлу годину дожидано въ надѣи, що чей-же збере ся бôльше, а коли се не наступило, голова читальнѣ адвокатъ и посолъ Рожанковскій отворивъ зборы. Зобранѣ покликали на голову на часъ зборôвъ декана о. Стисловского, а на секретарѣвъ о. Дольницкого зъ Гологôръ и п. Витошиньского учителя ґімназіи. По выслуханю справозданя зъ дѣяльности выдѣлу — зъ котрого належить пôднести: приступленье читальнѣ въ члены „Днѣстра“ зъ удѣломъ 300 зр., завязанье хору мѣщаньского, урядженье кôлькохъ вечерниць для интеліґенціи и мѣщаньства, занятье приємомъ вандрôвки „Бояна“ — наступило вôдчитанье справозданя касового. Зъ того справозданя належить пôднести хиба непатріотичне недбальство якъ мѣсцевыхъ такъ и замѣсцевыхъ членôвъ, котрѣ дрôбными вправдѣ вкладками, [по 10—50 кр. на мѣсяць] залягають зъ досыть поважною для товариства сумою, бо около 180 зр. — и зъ тои причины въ касѣ кромѣ основного фонду 550 зр. було готôвкою лише 1 зр. 25 кр. Всякѣ пригадки оставались безъ успѣху и наразили ще товариство на непотрѣбный выдатокъ на оплату порта. Оба справозданя выголосивъ ясно панъ Чернявскій, котрый вôдъ часу переселеня судьѣ п. Кушнѣра до Зборова лучивъ въ одной особѣ урядъ секретаря и касіѣра та й бувъ дѣйстно душею цѣлого товариства, а зборы одноголосно ухвалили удѣлити уступаючому выдѣлови абсолюторію.

По короткôй перервѣ наступивъ выбôръ нового выдѣлу, въ складъ котрого увôйшли пп.: адвокатъ сов. Рожанковскій, проф. ґімн. о. Сидоръ Єзерскій, судья Харакъ, кандидатъ адв. д-ръ Куликъ, авскультантъ суд. Чернявскій, канцелістъ суд. Цурковскій и мѣщане Маркевичь и Трушь.

Потôмъ наступили внесеня членôвъ, зъ котрыхъ важнѣйшѣ були:

1) О. Сидоръ Єзерскій внѣсъ, щобы въ виду апатичности якъ мѣсцевыхъ такъ и замѣсцевыхъ членôвъ забрати прилюдно голосъ, вôдкликатись до патріотизму всеи рускои интеліґенціи округа, щобы вступала громадно въ члены товариства и дрôбными лептами пôддержала се ледви животѣюче товариство. Вправдѣ пôднѣсъ ся одинъ голосъ, що читальня замало проявляє житя и не будить интересу, але-жь зъ другои стороны годѣ вымагати ширшои дѣяльности вôдъ товариства, котре на кождôмъ кроцѣ мусить бороти ся зъ фінансовыми недо-

---

лахъ, але сама краєва рада шкôльна конститує въ своємъ послѣднôмъ справозданю рôчнôмъ, що майже половина обовязанои до сеи науки молодежи не ходить на ню и що въ методѣ науковôй, въ результатахъ науки и въ фреквенціи выявляють ся ще дуже яркѣ неровномѣрности. Вирочôмъ наука доповняюча навѣть при найлѣпшôй орґанізаціи може лишь тогдѣ вôдповѣсти своѣй властивôй задачи и причинитись до основнои обновы житя народного, єсли она буде мати практичну основу и буде звернена на фахове, вôдповѣдне до званя пôдготовленье, чого Внов. нос Розеръ на нинѣшнôмъ засѣданю цѣлкомъ справедливо домагавъ ся. Я вже при иншôй нагодѣ вказувавъ на се, що французке шкôльництво народне, котре въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ незвычайно розвинуло ся, подає дуже интересну студію, якъ пôдъ взглядомъ теоретичнымъ такъ и практичнымъ тамошныхъ уряджень та се самѣ Нѣмцѣ признали, що они мусять бути на тôмъ поли вже не учителями, але учениками. Тожь було бы дуже хосеннымъ для нашого шкôльництва народного, єсли бы міністерство просвѣты зволило звернути свою увагу на скорый розвитокъ французкои школы народнои, бо се безперечно дало бы товчокъ до розслѣду нашихъ власныхъ уряджень на поли народнои школы.

Позволю навести тутъ осудъ ґенерального инспектора Мартеля зъ єго педаґоґічныхъ моноґрафій що-до высшихъ шкôлъ народныхъ у Франціи, котрѣ обнимають такъ званѣ школы доповняючѣ зъ школами народными для фаховои науки.

„Въ часѣ“ каже вôнъ, „коли наше рôльництво лежить облогомъ, коли индустрія борє ся зъ трудомъ противъ заграничнои конкуренціи, коли навѣть смакъ, котрымъ мы вызначали ся вôдъ давна артистичный характеръ продуктôвъ, мабуть не єсть для насъ выключнымъ монополемъ, коли зъ сусѣдныхъ краѣвъ осѣдають повсюды молодѣ, меткѣ, добре вышколенѣ захожѣ, и на всѣхъ торгахъ силують ся насъ омотати, то чи не можна зрозумѣти, що намъ треба вытворити за всяку цѣну и безъ отяганя, добре выобразованыхъ и звинныхъ робôтникôвъ, якъ для господарства сѣльского, управы рôлѣ, такъ и для индустріи и ремѣсництва.“

Ґенеральный инспекторъ Мартель домагає ся проте справедливо, щобы на тôй степени науки школы народнои „дитина мусѣла проводити бôльше часу, ба навѣть бôльше якъ теперь, въ варстатѣ, въ огородѣ, въ поли для розслѣдôвъ; она мусить рѣдше послугуватись книжкою и перомъ, а тымъ частѣйше гиблемъ, пилою и лопатою.“ (*Оплески*).

Коли отже ґенеральный инспекторъ Мартель такъ сильно намагає на реформу шкôлъ народныхъ у Франціи въ напрямѣ практичнôмъ и се мотивує упадкомъ господарства сѣльского и промыслу, то тымъ бôльше являєсь то конечнымъ въ Галичинѣ, де наука доповняюча не выйшла ще по-за перший початки, де находить ся стосунково такъ мало фаховыхъ шкôлъ, де промыслове образованье трактує ся дотеперь дуже по мачошому. Признаю, що міністерство просвѣты въ послѣдныхъ рокахъ присвятило бôльше уваги промысловому образованю въ Галичинѣ, и вставило мѣжь иншимъ павшальный выдатокъ для фаховои школы выробôвъ деревляныхъ въ Коломыи суму 4.500 зр., котрои заснованье я порушивъ у выс. палатѣ при послѣднôй дебатѣ буджетовôй. При тôй нагодѣ позволю собѣ звернути увагу міністерства просвѣты на студіи д-ра Алойсія Ріґля надъ рускимъ ткацтвомъ килимôвъ у всходнôй Галичинѣ, котрыхъ выслѣды оповѣстивъ вôнъ въ справозданю ц. к. австрійского музею торговельного, – и просити, щобы міністерство взяло пôдъ розвагу заснованье фаховои школы для тканя килимôвъ въ Залôщяхъ або Товстôмъ (въ пôвнôчно-всходнôй части Галичины).

Увзглядненье фахового и вôдповѣдного до званя пôдготовленя молодежи въ нашихъ школахъ народныхъ и побôльшенье школъ фаховыхъ, причинило бы ся безъ сумнѣву дуже до поновного оживленя упавшого домашного промыслу, а черезъ тоѣ до поправленя господарства нашого селянина и маломѣщанина.

Єсли отже реформа нашого шкôльництва народного маѣ уможливити ся въ напрямѣ практичнôмъ и вôдповѣднôмъ до званя, то такожь переведенье пляну научного въ семинаріяхъ учительскихъ мусить пôйти въ тôмъ самôмъ напрямѣ. Нашѣ семинаріи послугують ся — на жаль — ще завсѣгды учебниками ґімназіяльными, и наука веде ся ще дуже по ґімназіяльному. Задля того, якъ и тому, що ученики тыхъ заведень мають побирати не лишь фахове, але такожь загальне образованье, наступає перетяженье, а въ наслѣдокъ того терпить якъ духовый розвитокъ такъ и образованье характеру ученикôвъ. Перша австрійска конференція учителѣвъ семинарій котра вôдбула ся у Вѣдни 1891 р., займала ся дуже основно питаньемъ перетяженя при семинаріяхъ мужескихъ и женьскихъ, котре порушивъ славно звѣстный директоръ д-ръ Ганнакъ въ докладнôмъ рефератѣ.

Загально згодили ся въ тôмъ напрямѣ, щобы обмежити чисто практичнѣ, фаховѣ предметы (господарство, гру на фортепянѣ и орґанахъ, науку глухонѣмыхъ и слѣпыхъ) перевести найможливѣйшу концентрацію предметôвъ науковыхъ, щобы ограничити матеріялъ научный у всѣхъ фахахъ на загально образуючій и практично хосенный, щобы що-до задачъ, якѣ мають по-за школою робитись (лектура, письменнѣ вправы и т д.), всѣ члены учительского тѣла старанно порозумѣлись мѣжь собою та щобы вправы и розвитокъ тѣла поставити на рôвни зъ вправою и розвиткомъ силъ духовыхъ.

(*Конецъ буде.*)

Рада державна.

Черезъ три засѣданя вела ся въ палатѣ послôвъ оживлена діскусія надъ титуломъ міністерства просвѣты „народнѣ школы“. Крôмъ промовъ, въ котрыхъ пôддавано критицѣ шкôльництво народне зъ погляду фахового, зазначили бесѣдники такожь потребы поодинокихъ краѣвъ и народôвъ та выказували, въ чôмъ и якъ повинно міністерство просвѣты зарядити. Мѣжь тыми фаховыми промовами вызначилась промова пос. Барвѣньского, котру подаємо пôсля стеноґрафічныхъ записокъ. Вôдтакъ промавляли: пос. Сальвадорі, домагаючи ся увзглядненя домагань італійского населеня въ полудневôмъ Тироли, — пос. Бянкині выказувавъ кривды Хорватôвъ на поли народного шкôльництва, – пос. Спинчичь жалувавъ ся, що правительство пôдпирає нѣмецки и італійскѣ вплывы въ словѣньскихъ школахъ народныхъ, — пос. Оппенгаймъ обговорювавъ квестію знамени хрестного и заявивъ, що наука Христова єсть и для иновѣрцѣвъ взôрцемъ любови ближного. Живѣйша полємика вывязалась мѣжь нѣмецкими послами зъ Чехіи и моравскимъ посломъ д-ромъ Фухсомъ, а ческими послами. Першѣ, а именно д-ръ Фухсъ, жалували ся, що языкъ нѣмецкій въ Чехіи и Моравѣ дуже покривдженый, — а противно послы ческѣ: Адамекъ, Герольдъ и Тучекъ выходили зъ того становища, що населенье ческе на поли народного шкôльництва має ще дуже много домагатись. Пос. Герольдъ въ промовѣ своѣй згадавъ про проґраму правительства и выказувавъ, що правительство не въ силѣ дальше вести кермы справъ державныхъ пôсля сеи проґрамы.

Міністеръ Ґавчь въ довшôй промовѣ высказувавъ нестôйнôсть закидôвъ, пôднесеныхъ пос Герольдемъ що-до проґрамы, а вôдтакъ зазначивъ, що анѣ Нѣмцямъ въ Моравѣ анѣ Італійцямъ въ Тироли не робить ся кривды.

Титулъ „школы народнѣ“ принято.

Слѣдуюче засѣданье палаты назначено на второкъ.

Уряды розъємнѣ и суды мировѣ.

V.

Пригляньмо-жь ся теперѣшнôй орґанізаціи судовôй та застановѣмъ ся, якои она потребувала бы реформы, щобы пôдготовити людность до заведеня судôвъ мировыхъ.

Теперѣшна орґанізація австрійскихъ судôвъ полягає на цѣсарскôмъ патентѣ зъ 7 серпня 1850 ч. 325 В. з. д. о установленю найвысшого судовôго трибуналу у Вѣдни; на найвысшôй постановѣ зъ 14 вересня 1852 оповѣщенôй розпорядженьемъ міністерскимъ зъ 19 сѣчня 1853 ч 10 В. з. д. о заведеню судовыхъ трибуналôвъ I-ои и II-ои инстанціи; на цѣсарскôмъ патентѣ зъ 20 падолиста 1852 ч. 251 В. з. д. о обсягу дѣланя и компетенціи судовôй въ справахъ цивільныхъ [„цивільна норма юрисдикціи“]; на цѣсарскôмъ патентѣ зъ 3 мая 1853 ч. 81 В. з. д, нормуючôмъ внутрѣшне дѣловодство и устрôй судôвъ [„инструкція судова“]; на законѣ основнôмъ зъ 21 грудня 1867 ч. 144 В. з д; на законѣ о судахъ повѣтовыхъ зъ 11 червня 1868 ч. 59 В. з. д.; на законѣ зъ 20 мая 1869 ч. 78 В. з. д. о обсягу дѣланя судôвъ войсковыхъ; вкôнци на новôй процедурѣ карнôй зъ р. 1873.

Пôсля тыхъ постановъ судоводство має у всѣхъ инстанціяхъ бути вôдлучене вôдъ адміністраціи. Инстанцій єсть три. Найнизша, перша, вôддана або въ руки одного судьѣ, — се судъ повѣтовый, – або колеґіи судьѣвъ при трибуналѣ судôвъ окружныхъ [въ столици краю названыхъ краєвыми]. Друга и третя [высшій судъ краєвый и найвысшій судовый трибуналъ у Вѣдни] рѣшають всѣ справы лишь колеґіяльно при рôзнôмъ числѣ „вотантôвъ“ вôдповѣдно важности справы пôсля нормъ высше наведеныхъ приписôвъ.

Въ справахъ цивільныхъ стоить засада, що всѣ позвы мають вноситись до того суду повѣтового або окружного, въ котрого границяхъ територіяльныхъ мешкає пôзваный. Однакожь засада та дôзнає численныхъ выимкôвъ, призволяючихъ позывати и передъ инкôвъ, призволяючихъ позывати и передъ иншимъ судомъ, не замешканя позваного, якъ н. пр. сли стороны спôрнѣ при заключеню умовы зъ горы на случай спору умовляють ся на иншій судъ, або сли бôльше єсть пôзваныхъ, то загальна та засада о замешканю вôдносить ся лишь до першого пôзваного, и т. п.

Передъ судъ окружный належать справы: а) въ котрыхъ розходить ся о уневажненье або розвязанье супружества, о незгôдный розвôдъ вôдъ стола и ложа; б) де запôзванымъ єсть прокураторія скарбу [фіскусъ], заступаюча рôзнѣ фонды державнѣ и публичнѣ, громады свѣтскѣ и духовнѣ, церквы, фундаціи и публичнѣ заклады; в) де запôзванымъ єсть посѣдачь бôльшои табулярнои [давнѣйше домінікальнои] власности або зъ громадъ вылученого обшару; г) амортизація цѣнныхъ паперôвъ; д) табулярнѣ справы, вôдносячѣ ся до посѣлостей давнѣйше домінікальныхъ и до недвижимостей въ мѣстѣ судового трибуналу; е) справы векслевѣ и торговельнѣ; з) посмертнѣ пересправы по посѣдачахъ табулярныхъ дôбръ, и т. д.

Передъ суды повѣтовѣ мѣско делеґованѣ [лишь въ мѣстахъ, де суть суды окружнѣ] належать: а) споры до 500 зр.; б) споры о рôчну ренту вѣчну до 25 зр. а о доживôтье до 50 зр.; в) споры о наємъ и аренду; г) споры зъ умовъ службовыхъ та заробковыхъ, мѣжь челядью а господаремъ; д) споры о посѣданье, провізорія; е) пересправы посмертнѣ при спадщинахъ, складаючихъ ся зъ маєтку движимого; з) споры багательнѣ до 50 зр. безъ огляду на те, чи пôзванымъ єсть посѣдачь табулярного маєтку, фіскусъ, якій фондъ, громада, чи иншій человѣкъ.

До судôвъ же повѣтовыхъ, умѣщеныхъ въ мѣстахъ повѣтовыхъ [а не въ мѣсци перебуваня суду окружного] належать всѣ тѣ самѣ справы, що и до мѣско-делеґованыхъ, а крôмъ того всѣ иншѣ справы, не застереженѣ для судôвъ окружныхъ. Тожь обсягъ дѣланя судôвъ повѣтовыхъ єсть дуже значный, а мимо того рѣшенье справъ неразъ важнѣйшихъ, пѣжь бувають при трибуналахъ, полишене въ судахъ повѣтовыхъ одному судьѣ, начальникови суду. До помочи єму доданѣ урядники концептовѣ не можуть рѣшати самостôйно, хиба въ одныхъ справахъ багательныхъ, сли мають на те призвôлъ президента суду окружного.

Єсть се превелика хиба въ нашôй орґанізаціи судовôй, бо доля цѣлого повѣта вôддана цѣлковито въ руки одного человѣка, котрый, якъ кождый человѣкъ, може мати свои немощѣ та хибы, а тѣ вôдчуває неразъ дуже болючо населенье цѣлого повѣта, не выключаючи навѣть упривілеєван

борами, а й самі загальні зборы признали, що при такихъ вôдносинахъ выдѣлъ и такъ зробивъ досыть много. Отже вôдзываємось на сѣмъ мѣсци до всѣхъ дооколичныхъ Русинôвъ-патріотôвъ, щобы не дали сѣй такъ потрѣбнôй товарискôй и просвѣтнôй институціи до решты змарнѣти.

2) О. Яновичь изъ Струтина заявивъ, що въ Золочевѣ такъ много єсть Русинôвъ мѣжь урядниками, професорами ґімназіи, ба навѣть такихъ що имъ „Днѣстеръ“ повѣривъ аґентію, а прецѣнь нема ихъ мѣжь членами товариства читальнѣ, — отже радивъ выслати до нихъ делеґацію зъ двохъ членôвъ, абы имъ яко Русинамъ пригадала, що у насъ єсть се руске товариство, отже нехай бы загалъ дôзнавъ ся: чи они уважають порôгъ нашои рускои хаты для своихъ нôгъ за низькій а товариство Русинôвъ для себе за невôдповѣдне, чи може у нихъ Русь лишь на устахъ, а не въ серци. Зборы приймили то внесенье однодушно, зъ додаткомъ, щобы однымъ изъ сихъ высланникôвъ бувъ самъ внескодавець, а другого собѣ кождого разу добере зъ-посередъ членôвъ выдѣлу

3) Трете внесенье поставивъ п. Чернявскій, щобъ загальні зборы поручили будучому выдѣлови, абы вôнъ занявъ ся невôдклично устроєньемъ музикально-декляматорского вечерка въ честь Шевченка. Надъ симъ внесеньемъ вывязала ся ширша дискусія, а скôнчила ся тымъ, що внесенье п. Чернявского удержало ся.

Поминаю инший внесеня, не маючи ширшого значѣня.

Ново-выбраный выдѣлъ уконституавъ ся въ сей спосôбъ, що выбравъ: сов. Рожанковского головою, о. С. Єзерского заступникомъ головы, д-ра Кулика секретаремъ, а п. Януарія Цурковского касієромъ. — *Участникъ.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Соймъ долѣшнои Австріи скликаный на день 15 с. м. на коротку сесію. — Соймъ галицкій — якъ говорять — збересь на нарады ажь по Великодни.

Противъ церковно-політичныхъ реформъ въ Угорщинѣ, именно противъ цивільного супружества збирають по Угорщинѣ протесты. Горячка протесту обняла мѣсто Штульвайсенбурґъ, де зôбрано вже 7683 пôдписôвъ и доручено ихъ послови Алядарови Тотови.

——

Процесъ въ голосній справѣ панамскôй вже скôнчивъ ся, и дня 9 лютого прочитано обжалованымъ выроκъ. Засуджено Фердинанда и Кароля Лессепсôвъ на пять лѣтъ, а Маріяна Фонтана, бар Котті и Айфля на два роки вязницѣ. Надто мусять засуджені заплатити ще й кару грошеву, а то: Фердинандъ и Кароль Лессепсъ, Фонтанъ и Котті по три тысячѣ, а Айфель двацять тысячь франкôвъ. — Здвигъ публики бувъ въ сали судовôй того дня незвычайный. Въ сали розправъ и по коридорахъ суду дожидали цѣкавї засуду, а коли судьѣ не выходили довго зъ комнаты нарадъ, товпа пускала въ обѣгъ всѣлякї комбінаціи, говорячи, що засудъ за-для рôзныхъ трудностей мусить бути вôдложеный. Доперва о 3-ôй год. зъ полудня прочитавъ президентъ Перівіе засудъ. Обжалованї приймили его зъ неодностайнымъ вражѣньемъ. Кароль Лессепсъ розплакавъ ся, Фонтанъ сидѣвъ приголомшеный, Котті старавъ ся бути спокôйнымъ, та нервовї рухи зраджували его вразливôсть. Одинъ Айфель заявивъ камѣнный спокôй, и неподвижно выслухавъ засуду. — Всѣ они зголосили вôдкликъ. Публика не надѣяла ся такъ острого засуду, особливо противъ Фердинанда Лессепса, котрый лежить саме хорый въ своѣмъ замку.

——

Въ римскôмъ парляментѣ интерпелювавъ п. Чірмені правительство, чи оно зможе удѣлити палатѣ поясненъ про заявленя нѣмецкого канцлєра Капрівого въ комісіи вôйсковôй, котрї дотыкають Італіи. На се заявивъ міністеръ справъ внутрѣшныхъ Брінъ, що засѣданя згаданои комісіи були довѣрочнї и що офіціяльнї протоколы не будуть публікованї. Вôнъ не вôдповѣдавъ бы на интерпеляцію, коли-бъ ґр. Капріві не уможлививъ бувъ італійскому послови ґр. Лянца провѣдатись про заявленя канцлєра державного. Канцлеръ державный запевнювавъ, що нѣхто надъ него не признає бôльше ваги потрôйного союза державного; вôнъ отже стараєсь йти за тою політикою, що нагодить ся удержати и змôцнити сей союзъ потрôйный. Проєктъ войсковый не повставъ зовсѣмъ въ наслѣдокъ недовѣря до тридержавного союза, бо нема сумнѣву, що союзъ остоить ся, а вже зовсѣмъ неосновне пересвѣдченье, щобы Нѣмеччина потребувала розпоряджати бôльшими силами воєнными поза тридержавнымъ союзомъ. Дѣло цѣлковитого розвитку войсковои силы Нѣмеччины, котре въ пропорціи до нового закона осягне ся доперва въ двацяти рокахъ, єсть найлѣпшимъ доказомъ, що проєктъ войсковый не вносить собою нѣякихъ політичныхъ пострахôвъ або сумнѣвôвъ надъ теперѣшною хвилею... Въ той спосôбъ, опираючись на словахъ Капрівого, вôдповѣвъ міністеръ Брінъ на интерпеляцію п. Чірменіого.

НОВИНКИ.

— **„Львôвскій Боянъ“** пригадує своимъ членамъ, що въ понедѣлокъ дня 13 с. м. о годинѣ 7-ôй вечеромъ вôдбуде ся въ великôй сали Народного Дому передконцертова проба и просить ихъ явити ся точно и въ комплетѣ, — *В. Ш.*

— **Впов. п. Тадей Федоровичь**, властитель Клебанôвки, прислявъ на будову руско- народного театру вôдъ себе 10 зр. и обѣцявъ заняти ся складкою на ту цѣль. Складаємо за щедрый сей даръ прилюдно найсердечнѣйшу подяку. — Вôд комітету будовы руско-народного театру. У Львовѣ дня 9 н. ст. лютого 1893. *В. Ильницкій* голова комітету.

— **Въ товариствѣ „Родина“ въ Коломыи** вôдбудуть ся вечерницѣ послѣдні сихъ мясниць, въ недѣлю дня 12 н. ст. лютого. Початокъ о годинѣ 8-ôй вечеромъ. Выдѣлъ надѣє ся, що збересь уся околиця и мѣска интеліґенція, а забава певно буде весела. Другї вечерницѣ, якъ всѣ гостѣ осудили, выпали знаменито.

— **Результатъ клясифікаціи ученикôвъ въ золочевскôй ґімназіи** за першій пôврôкъ: Всѣхъ ученикôвъ-Русинôвъ було зъ початкомъ року шкôльного 114. Зъ тыхъ середъ пôвроку 7-охъ перестало ходити, то клясифіковано тôлько 107 и тї одержали: 8 ступѣнь вôдзначаючій, 69 першу, 19 другу а 11 третю клясу. Зъ сихъ перенѣсъ ся одинъ до Львова, одинъ переставъ учитись, а два прибули зъ иншихъ ґімназій, отже число всѣхъ Русинôвъ выносить 107. — Сего року обходити буде молодѣжь ґімназіяльна память Т. Шевченка вечеркомъ въ заведеню и до него вже вôдъ якогось часу приготовляє ся.

— **„Мѣщаньска Бесѣда“**. Пôдъ такою назвою завязує ся въ Судовôй Вишни руска читальня для тамошныхъ мѣщанъ. Статуты вже потвержденї намѣстництвомъ и сими днями вôдбуде ся вôдкрытье.

— **Тернопôльска Руска Бурса** удержувала въ І ôмъ пôвроцѣ шкôльнôмъ 46 питомцѣвъ; зъ тыхъ 7 було примѣщеныхъ безплатно, 1 за доплатою по 4 зр. мѣсячно, 8 за доплатою по 5 зр., 8 по 6 зр. мѣсячно, 10 по 7 зр., 4 за доплатою 10 зр., 4 за доплатою по 12 зр. а 4 за доплатою по 20 зр. мѣсячно. Клясіфікація ученикôвъ выпала въ той спосôбъ, що 13 було вôдличныхъ, 30 одержало степень першій, 2 степенъ другій а 1 третій.

— **Про галицкихъ емігрантôвъ**, котрї перейшли на россійске Подôлье, пише зъ-вôдтамъ одинъ кореспондентъ до петербургского Краj-у, що всѣ они выглядають дуже нужденно, такъ и видно по нихъ, що голодъ выгнавъ ихъ зъ батькôвщины, всѣ они слабї, до працѣ неспособнї, лише на диво батьки численныхъ родинъ. Правительство россійске, переселило поки-що всѣхъ нашихъ выходцѣвъ до повѣтôвъ, вôльныхъ вôдъ пошести холеричнои и богатѣйшихъ въ хлѣбъ, якъ пограничнї подôльскї повѣты.

— **Пишуть намъ зъ Пôдгôря станиславского:** Четвертый разъ беру за перо въ справѣ рися, убитого посломъ Барабашемъ. П. Барабашъ продавъ того рися лѣсничому зъ Нѣвочина за 2 зр. и чвертôвку пива, а лѣсничій давъ его въ подарунку п. С. Брикчиньскому зъ Загвôздя, сынови маршалка повѣта станиславôвского. — Н. Н.

— **Въ Станиславовѣ** нѣ въ одній трафіцѣ нема рускихъ листôвъ тяжарныхъ [почтовыхъ]. Quousque tandem? [*Прим. Ред.* А чи хто зъ Русинôвъ станиславôвскихъ внѣсъ жалобу на те до Дирекціи почтъ у Львовѣ?!]

— **Асентерунокъ въ 1893 р. въ Галичинѣ** вôдбуде ся: до 15 полку: въ Збаражи вôдъ 2 до 11 марта, въ Теребовли вôдъ 24 марта до 5 цвѣтня, въ Тéрнополи вôдъ 1 до 11 марта, въ Микулинцяхъ вôдъ 13 до 17 марта — До 24 полку: въ Коломыи вôдъ 2 до 18 марта, въ Косовѣ вôдъ 20 марта до 1 цвѣтня, въ Снятинѣ вôдъ 2 до 11 марта. — До 30 полку: въ Сокали вôдъ 1 до 11 марта, въ Жовквѣ вôдъ 13 до 23 марта, у Львовѣ мѣстѣ вôдъ 1 до 15 марта у Львовѣ повѣтѣ вôдъ 18 до 30 марта. — До 55. полку: въ Бучачи вôдъ 2 до 15 марта, въ Пôдгайцяхъ вôдъ 17 до 30 марта въ Бережанахъ вôдъ 4 до 21 марта, въ Рогатинѣ вôдъ 2 до 11 марта, въ Бôбрцѣ вôдъ 13 до 21 марта, въ Перемышлянахъ вôдъ 23 марта до 1 цвѣтня, въ Борщевѣ вôдъ 4 до 21 цвѣтня. — До 58 полку: въ Городенцѣ вôдъ 1 до 11 марта, въ Товмачи вôдъ 13 до 24 марта, въ Станиславовѣ вôдъ 1 до 11 марта, въ Богородчанахъ вôдъ 13 до 18 марта, въ Надвôрнѣ вôдъ 20 до 29 марта — До 80 полку: въ Золочевѣ вôдъ 1 до 21 марта, въ Камѣнцѣ струмиловôй вôдъ 1 до 13 марта и вôдъ 1 до 5 цвѣтня въ Бродахъ вôдъ 15 марта до 4 цвѣтня. — До 95 полку: въ Чортковѣ вôдъ 3 до 11 марта, въ Тлустôмъ вôдъ 13 до 16 марта, въ Залѣщикахъ вôдъ 18 до 23 марта, въ Гусятинѣ вôдъ 1 до 11 марта, въ Борщевѣ вôдъ 13 до 20 марта, въ Мельници вôдъ 22 до 28 марта.

— **Похоронъ кн. Льва Сапѣги** вôдбуде ся въ Бѣльчинѣ, въ суботу. Вô второкъ вôдбуде ся перенесенье мощей до родинного гробу въ Красичинѣ. Выдѣлъ краєвый переславъ вдовѣ кн. Терезіи зъ Сангушкôвъ Сапѣжинôй свою кондоленцію зъ нагоды смерти єи мужа.

— **Д ръ Православ Троянъ**, звѣстный ческій посолъ померъ въ четверъ дня 9 н. ст. лютого въ Празѣ. Д-ръ Троявъ уродивъ ся 1814 року, школы ґімназіяльнї и студіи правничї окôнчивъ въ Празѣ, а вôдтакъ вôддавъ ся званю нотаріяльному. Въ роцѣ 1848 выбраный бувъ до першого австрійского парляменту, зъ котрымъ удавъ ся до Кромерижа. По оголошеню конституціи грудневои выступивъ знôвъ въ парляментѣ и полишивсь въ нѣмъ ажь до послѣднои хвилѣ. Вôдъ року 1848 бувъ почетнымъ горожаниномъ мѣста Праги. Д ръ Троянъ перебувавъ кôлька лѣтъ въ Краковѣ, навязавъ близшій знакомости зъ польскими кругами и вôдъ того часу звѣстный бувъ зъ своєи прихильности до Полякôвъ.

— **Въ галицкôй выставѣ краєвôй** у Львовѣ въ 1894 роцѣ має взяти участь такожь правительство. Якъ доносять зъ Вѣдня до польскихъ часописей має правительство выставити павільоны: міністерства скарбу (сôль), рôльництва и торговлѣ, а крôмъ того удѣлити субвенцію въ формѣ досыть высокои ґарантіи державнои.

— **Самоубійство.** Въ пятницю вôдобравъ собѣ житье у Вѣдни поручникъ въ резервѣ 8 полку уланôвъ д-ръ Кароль Копаль, урядникъ въ міністерствѣ просвѣты, сынъ ґенерала.

— **Въ наслѣдокъ недостачѣ надзору** погибло въ Новоселици двоє дѣтей. Дня 2 н. ст. лютого пôйшовъ селянинъ Теодорчукъ зъ женою до близького мѣсточка, оставивши въ хатѣ двоє дѣтей; одно мало 4 роки, друге $2^1/_2$. Дѣти бавились сѣрничками и запалили на собѣ одежу. Коли родичѣ повернули домôвъ, дѣти вже попалили ся на смерть.

— **„Галичанинъ“** мѣстить у 20-ôмъ числѣ писмо якогось галицкого Русина зъ Кавказу, въ котрôмъ авторъ описує вôльнї „казенні“ землѣ въ окрузѣ Чорноморскôмъ и Сухумскôмъ, хвалить плодовитôсть и дешевôсть землѣ та высказує надѣю, що если бы правительство россійске схотѣло галицкихъ еміґрантôвъ поселити на тыхъ земляхъ, то кольоніи тї зъ огляду на плодовитôсть рôлѣ и на трудолюбивôсть нашихъ селянъ причинились бы дуже до економічного пôднесеня тыхъ сторôнъ. Зъ того письма довѣдуємо ся такожь, що минувшого року приѣхало до Сухума 15 галицкихъ родинъ, котрї намѣряли купити $1^1/_2$ тысяча десятинъ землѣ у якось ґенераловои въ Цебельдѣ. Купно не удало ся и еміґранты мусѣли взяти на одинъ рôкъ по кôлька десятинъ землѣ въ аренду. Сего лѣта [въ серпни] подали они прошенье, щобы даровано имъ „казенну“ землю при жерелахъ рѣки Бзибы и, якъ пише кореспондентъ, справа має рѣшити ся успѣшно для петентôвъ, однакъ они намѣряють поселити ся на дарованыхъ земляхъ ажь зъ весною.

— **Просвѣта народна въ Россіи** стоить, якъ звѣстно, на дуже низкôмъ ступени. Дня 12 н. ст. сѣчня мавъ въ петербургскôмъ товариствѣ просвѣты народнои т. зв. товариствѣ „Грамотности“, одинъ зъ ветеранôвъ россійскои педаґоґіки. Странно-любскій вôдчитъ перворядноі ваги. Прелеґентъ пôднесъ головно фактъ, що въ Россіи мимо величезныхъ въ послѣдныхъ рокахъ змаганъ и жертвъ земствъ, стоить просвѣта народна на дуже низькôй ровени. Пôсля обчисленя Странно-любского, если бы навѣть кождого року повставало въ Россіи по 3250 шкôлъ народныхъ, то ще й тогдѣ треба бы 260 лѣтъ на се, щобы цѣле населенье державы научило ся читати и писати. Тымчасомъ нема що й думати про закладанье тôлько шкôлъ рôчно, бо загальный буджетъ просвѣты народнои, выносячій 50 міліонôвъ рублѣвъ рôчно, ледве выстане на теперѣшнї заведеня науковї, а нема надѣѣ, щобы въ виду уоружень, якї переводять ся въ Россіи, буджетъ шкôльный мôгъ значно збôльшитись. Зъ сеи невôдраднои обставины выходить такій дивный фактъ, що кольоністы Россіяне у всхôднôмъ Сибѣри мѣсто россійщити тамошныхъ мешканцѣвъ, приймають самі ихъ мову, звычай а навѣть культуру, значить: стають Тунґузами. Буріятами, Якутами и т. ин.

— **Фіякерска анкета**, скликана для переведеня реформы львôвскихъ фіякрôвъ, вôдбула сими днями засѣданье пôдъ проводомъ директора поліціи, совѣтника Кшачковского. Мѣжь иншими заявила ся анкета за введеньемъ однаковои одежи вôзникôвъ, за усуненьемъ однокôнныхъ каритокъ зъ 4 сидженями и за помноженьемъ парокôнныхъ фіякрôвъ. — Въ минувшôмъ роцѣ засуджено 300 - 400 львôвскихъ вôзникôвъ на 15.000 днѣвъ арешту. На тôмъ терплять властителѣ фіякрôвъ, отже анкета рѣшила перемѣняти кару арешту на вôдбираньe права бути вôзникомъ.

— **Дрôбнї вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Витвиця, въ повѣтѣ долиньскôмъ и громадѣ Головы, въ повѣтѣ косôвскôмъ по 100 зр. на будову шкôлъ. — Дирекція поліціи у Львовѣ заборонила выдавати робôтничї часописи Robotnik и Sił-y, мотивуючи заборону тымъ, що обѣ тї часописи становлять цѣлôсть и выходять що тыждня, длятого обовязанї зложити кавцію 3 000 зр. — Дня 12 н. ст. лютого вôдбуде ся въ Угриновѣ долѣшнôмъ вѣнчанье п. Юліяна Панькевича, артиста-маляря, зъ панною Климентією Воляньскою, учителькою въ Угриновѣ долѣшнôмъ, дочкою судьѣ зъ Станиславова п. Клима Воляньского. — Въ Чернôвцяхъ померъ вчера польскій писатель Александеръ Морґенбессеръ, звѣстный авторъ Oboron-ы S kołowa a. — Дня 6 н. ст. лютого померъ въ Чернôвцяхъ Помпілій Піпошь, выдавець и редакторъ Gazet-ы Bucovine и, семигородскій Румунъ, въ 36-ôмъ роцѣ житя. — Дня 12 н. ст. лютого с. р. вôдбуде ся въ Чукви коло Самбора вѣнчанье п. Григ. Зарицкого, учителя рускои школы вправъ при мужескôй учительскôй семинаріи у Львовѣ зъ панною Гонoратою Кордасевичѣвною, сиротою по бл. п. о. Теофіли Кордасевичу.

Носмертнї — ǂ — оповѣстки.

О. Иванъ Иванцѣвъ, бувшій дириґентъ хору львôвскои духовнои семінаріи, упокоивъ ся дня 5 н. ст. лютого въ Старôмъ Самчи у родичѣвъ своєи жены въ 30-ôмъ роцѣ житя, а 2-ôмъ священьства. Вѣчна єму память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ Бакехеймъ затвердивъ выбôръ Кароля Киселки презесомъ, а Як. Піпеса заступникомъ презеса львôвскои палаты торговельнои. — Міністеръ судôвництва и менувавъ заступника прокураторіи у Львовѣ ґр. Фр. Дѣдушицкого прокураторомъ въ Яслѣ. — Намѣстникъ именувавъ практиканта судôвництва Фрид. Блюма адъюнктомъ судôвництва, а міністеръ справъ внутрѣшныхъ покликавъ єго до службы при міністерствѣ. — Краєва дирекція скарбу именувала старшого офіціяла цлового Фр. Гавдніка управителемъ магазину цлового, офіціяла цлового Едв. Гамулиньского провізоричнымъ управителемъ магазину цлового, офіціяла Марк. Яворовского старшимъ офіціяломъ цловымъ, поборця цлового Петра Михалескула, асистента Болесл Мартінього и контролюючого асистента Ом. Куровского офіціялами цловыми, асистента Володисл. Пйонтковского и практиканта Ант. Островского поборцями цловыми, практиканта Стан. Концкого контролюючимъ асистентомъ цловымъ, вкôнци поборця Изр. Вайсброда, провізоричного асистента Ад. Пакеса та практиканта Ив. Свободу асистентами цловыми. — Въ судовôмъ окрузѣ Буковиньскôмъ именовано практикантôвъ судовыхъ: Ил. Семаку и д-ра Вікт. Гнідея авскультантами.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписує конкурсъ на посады експедієнтôвъ почтовыхъ въ Гôльчи, въ повѣтѣ сокальскôмъ зъ платнею 370 зр., въ Выбранôвцѣ, въ повѣтѣ бобрецкôмъ зъ платнею 680 зр. и въ Погôрцяхъ коло Рудокъ зъ платнею 390 зр. Подавати ся треба на першї двѣ посады до дня 23 н. ст. лютого, а на послѣдну до дня 4 н. ст. марта.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На рестарацівю рускои церкви въ Балигородѣ** зложили вôдъ дня 15 листопада 1892 р. до теперь слѣдуючі Вп. жертводавцѣ: Иванъ Титаръ зъ Лопѣнки 2 зр., о. Володимирь Чайкôвскій зъ Загочевя 2 зр, о. Михайно Щирба зъ Жерницѣ 2 зр., о. Теодорь Козакъ зъ Гôчвы 2 зр., о Володимирь Гукевичь зъ Горянки 2 зр., о. Левъ Мацѣлиньскій зъ Коронця 5 зр., о. Михайло Ладижиньскій зъ Березки 2 зр., о. Николай Була зъ Ветлины 2 зр., п. Іосифъ Мѣйскій властитель дôбръ Тискова 5 зр., Емиль Лисовскій нотарь зъ Балигорода 2 зр. 80 кр., о. Єронимъ Моравскій зъ Кривого ad Творильне 2 зр., о. Иванъ Прислопскій зъ Фльоринки 4 зр., п. Евстахій Чвартацкій начальникъ суду въ Балигородѣ 1 зр., Вп. панѣ Чвартацка жена судьѣ 1 зр, п. Нивиньскій адъюнктъ судовый 1 зр., — разомъ 35 зр. 80 кр. На весѣлю Константина Федева, укôнченого богослова, зъ Елеонорою Ференцевичѣвною въ Балигородѣ дня 2 н. ст. лютого с р. зложили за ініціятивою о. Ивана Федева, сотрудника зъ Хишевичь, Вп. гостѣ квоту 15 зр. А додавши до сего попередно выказану жертву въ квотѣ 21 зр. 32 кр., то комітетъ церковный одержавъ всего 82 зр. 12 кр. Спаси-Бôгъ Вамъ Добродѣѣ, що не забуваєте на нашу вельми убогу церковь, котра богато ще гроша потребує, щобы єи не то вже окрасити, але бодай вôдъ заглады уратувати. — Въ Балигородѣ дня 6 н. ст лютого 1893. За комітетъ церковный *Кипріянъ Ясеницкій*, рускокат. парохъ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 11 лютого. Вчера приняла комісія господарска проєктъ договору торговельного зъ Сербією.

Берлинъ 11 лютого. Переговоры торговельнї мѣжь Россією а Нѣмеччиною вже покôнченї и сими днями уложить ся договоръ.

Букарештъ 11 лютого. Вѣнчанье Наталіи зъ Миланомъ вôдбуде ся въ Синая.

Парижь 11 лютого. Говорять, що трибуналъ касаційный знесе выροκъ суду въ процесѣ панамскôмъ за-для задавненя.

Лондонъ 11 лютого. Палата послôвъ вôдкинула внесенье, щобы помилувати увязненыхъ динамітардôвъ ирляндскихъ.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ
въ домѣ панѣ Людвиновои.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Владиміръ Ѳ. Дудыкевичь
открылъ
адвокатскую канцелярію
въ КОЛОМЫѢ,
на улицѣ Костюшки въ домѣ Фридфертига число 196¼. 4526 12—12

Д-ръ мед. Іосифъ Ґольдъ
був. секундарій шпиталя св. Лазаря въ Краковѣ
4547 **ординує теперь въ Золочевѣ.** 3-6

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ С. Райнгольдъ
дентистъ
ординує вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 4—4

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надає шкôрѣ гладкôсть и знаменито пристає до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Ж гмонта Р кера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнї, райсцайґи и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарацї найдешевше и найскорше. 4185
Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Всѣ галицкї облїґаціи индемнізаційнї выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкупленї по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893, перестає дальше о процентованье.

Длятого радимо властителямъ тыхъ облїґацій, чимъ скорше ихъ продати а натомѣсть закупити иншї певнї паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо теперѣшный курсъ понадъ 105 зр

Всяку раду и всякї поясненя подає даромъ и оплатно, а такожь полагоджує найсолідніѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.

Дôмъ банковый и контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4045

ДАВНА!
основана въ 1870 року
вылучна
ТОРГОВЛЯ ЧАЮ
І. ВОЛЯ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6.
поручае Впов. Публицѣ
4470 **на пору зимову**
ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ
хиньскій, россійскій и англійскій.
Замовленя выготовлясь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

Артистичне заведенье
ДЛЯ ОЛѢЙНЫХЪ МАЛЮНКОВЪ
артиста-маляра
А. К. ҐЛЯВЦА
въ Райхенберзѣ (въ Чехіи)
поручае ся Всечестному Духовенъству до выконаня всѣхъ родовъ **образовъ церковныхъ** въ чисто грецкомъ стилю — дуже дешево а въ чисто артистичномъ выконаню.
Просить ся вести переписку по нѣмецки. 4519 1—3

Великій крахъ!
Послѣдне выкупно истнуючихъ припасовъ!

Нов. Йоркъ и Лондонъ зарвали такожь и Европу та одна велика фабрика выробовъ зо срѣбла побачилась приневолена, роздарувати свой цѣлый припасъ лишь за малу вынагороду, що коштувала робота. Я уповажненый перепровадити се порученье.

продаю

кождому, чи вонъ богачь або бѣдакъ, отей предметы за заплатою 6·30 (ажь до 6.60) зр., а то:
6 штукъ найлѣпшихъ ножевъ столовыхъ зъ пр. англ. стали.
6 штукъ амер. вилокъ зъ патент. срѣбла.
6 штукъ амер. ложокъ зъ патент. срѣбла.
12 штукъ амер. ложочокъ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. хохлѣ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. полонника зъ пат. срѣбла.
6 штукъ англ. подставокъ Вікторія.
2 штуки прегарныхъ лѣхтарѣвъ.
1 штука ситка до гербаты.
1 штука коробки до посыпуваня цукромъ.
42 штукъ разомъ.

Марка охоронна

Всѣ згаданѣ 42 предметовъ коштували передъ тымъ понадъ 40 зр. а теперь можна ихъ до стати по 6·30 зр. — Американьске срѣбло патентоване есть цѣлкомъ бѣлымъ металемъ, котрый задержуе краску срѣбла черезъ 25 лѣтъ и се гарантуе ся. На доказъ що сей инсератъ не есть

нѣякимъ обманьствомъ

оповѣщую колька зъ-помѣжь тысячь подякъ и замовлень, якѣ я одержавъ по лѣтахъ за знаменитость побраныхъ водъ мене товаровъ, та зобовязую ся публично, звернути грошѣ кождому, кому не подобае ся товаръ.

Правдивѣ, если заосмотренѣ сею реестрованою маркою охоронною. — Всѣ заставы, анонсованѣ иншими фірмами, суть подробленями.

Розсылка лишь за послѣплатою або за надосланьемъ упередъ грошей.
Поручаюсь дуже приналежный до того порошокъ до чищеня; коробка зъ приписомъ ужитя 15 кр.
Хто отже хоче мати добрый и солідный товаръ, най спѣшить доки припасы суть, закупити сей величавый ґарнітуръ.

Одиноке жерело закупна
P. Perlberg, Hauptdepot u. Agentur
der vereinigten amerikanischen Patent-Silberwaaren-Fabrik
Wien, I., Deutschmeisterplatz 4/6.

Вытягъ зъ подякъ:
Д-ръ мед. Бенішь звернувъ мою увагу на сѣ предметы, тожь звольте прислати менѣ той самъ ґарнітуръ, якій вы выслали згаданому пану.
Фрайбергъ 27 грудня 1892.
Робертъ Гільдъ, начальникъ стациі.
Вышлѣтъ менѣ зновъ такій ґарнітуръ, я дуже вдоволеный и можна его всюды поручити. 4555 1—3
Ярковачь 9 сѣчня 1893.
Чідомиръ Петровъ, старшій учитель.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ
а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае водъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнныѣ, такожь запавшѣ купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцевѣ лишь за водчисленьемъ справедныхъ коштовъ.
До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить.

ЄВАНГЕЛІЯ
найновѣйшого выданя
въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ водъ 40 до 250 зр.
завсѣгды можна оглядати въ заведеню
МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ Подвалье ч. 9. 4471
СТАРѢ ЄВАНГЕЛІЯ
принимають ся до водновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ
(Торрау) австр. Шлескъ,
основана въ 1857 р.
ТОРГОВЛЯ
насѣня лѣсового и господарского
поручае всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя en gros и en détail. 4494 9—15
Взорцы и цѣнники даромъ и оплатно

АРХИКНЯЖА ФАБРИКА
клею, сподіюмъ, мучки костяной и кислоты сѣрчанои
въ живици
предкладае Вп. господарямъ подъ сегорочнѣ озимины свои продукты навозовѣ, а то:
вохко пражену мучку костяну, а такожь **отверту** котра мѣстить **розпускаему кислоту фосфорну, надфосфатъ сподіюма, надфосфатъ амонякальный, надфосфатъ потасово-амонякальный, сульфатъ амонія, салітру чілійску, жужлѣ Томаса** — у всѣхъ продуктахъ запорученый процентъ матерій поживныхъ для ростинъ, въ найлѣпшомъ родѣ, по можливо найнизшихъ цѣнахъ. 4548 2—5
Заступникомъ для всходнои Галичины **СИМЕОНЪ ДЕГЕНЪ**, домъ комісовый, Львовъ, Сикстуска 19.

Начинье столове свѣтовои славы.
Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Маю честъ донести Всечестному Духовенъству, Славетнымъ Громадамъ, Братствамъ церковнымъ и Высокоповажанои П. Т. Публицѣ, що я дня 29 жовтня 1892 водкрывъ въ **Перемышли** *при улици Францисканьскои* **ч. 104** *напротивъ аптики пана Шварца подъ моею фірмою*

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
Нову першу Перемыску руску
ТОРГОВЛЮ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
иконъ, книгъ и ризъ, товаровъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, хрестовъ нагробныхъ, вѣнцѣвъ штучныхъ и металевыхъ и
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ
ЧАЮ

Надѣюсь що моя довголѣтна практика, дѣйстно фахове знанье предмету буде менѣ помочнымъ и дасть менѣ можность правильнымъ веденьемъ мои торговлѣ, найдобрнѣйшими товарами и дешевыми цѣнами вдоволити всякѣ жаданя.

Поручаючись проте ласкавымъ взглядамъ остаю

Зъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій.

Перемышль 29 жовтня 1892. 4448 25—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ.

Головный складъ чаю.

Ч. В. кр. 5.242
1893

ОПОВІЩЕНЄ
в справі конверсії долгу индемнізацийного Галичини всхідної, Галичини західної и Великого Княжества Краківского.

На підставі краєвого закона з дня 6 Грудня 1892 В. з. и розп. кр. ч. 84 Видїл краєвий Королевства Галичини и Володимирії враз з Великим Княжеством Краківским приступае до конверсії долгу індемнізацийного Галичини всхідної, Галичини західної и Великого Княжества Краківского, и оголошуе сим, що ухвалою з нинішного дня виповідае всї доси невильосовані обліґації фондів індемнізацийних на день 1. Мая 1893, и узнае їх платними з повисшим днем, з котрим також кінчить ся їх дальше опроцентоване.

Від дня 1. Мая 1893 Галицка Каса краєва у Львові буде виплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210 корон) за 100 зр. м. к. именної вартости за всї предложенї єї обліґації індемнізацийні, заосмотрені в біжучі купони, о скілько властителї тих обліґацій не замінять їх на обліґації нової чотиро-процентової позички краєвої, вільної від податку и від всяких потручень, призначеної виключно на сконвертоване, а взглядно на сплачене долгу індемнізацийного, або о скілько не зголосять їх до заміни.

Обліґації нової позички краєвої, по мисли державного закона з дня 4. Сїчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужиті до фруктифікації всякихъ маєтків фундацийних, маєтків заведень, стоячих під публичним надзором, дальше капіталів пупілярних, фідеікомісових, депозитових и по курсї біржевім, однакож не висше над именну вартість до льокованя кавцій службових и инших.

Блисші услівя заміни обліґацій індемнізацийних на обліґації нової чотиропроцентової позички вільної від податку и від всяких потручень, будуть оголошені в проспектах, виданих консорцією, котрій позичку віддано до сфінансованя. Видїл краєвий звертае увагу всїх властителїв вінкульованих обліґацій індемнізацийних, що они в своїм власнім інтересї повинні як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцію, так, щоби тоті обліґації можна вчасно замінити на обліґації нової позички краєвої, або їх зреалізувати з днем 1. Мая 1893.

З Ради Видїлу краєвого Королевства Галичины и Володимирії з Вел. Княжеством Краківским.
У Львові дня 30. Сїчня 1893.

Маршалок краєвий: 4551 3—3
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.
Член Видїлу краєвого: **АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦ в. р.**
Член Видїлу краєвого: **ТАДЕЙ РОМАНОВИЧ в. р.**

Lev. Kneipp

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздовства КНАЙПА СОЛОДОВА есть КАВА

зо **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну каву.** — **Незровнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надае ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ.** — **Старанно оминати подроблень.** ½ **кільо по 25 кр.** — **Всюды можна достати.**
Правдиса лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 7—52

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Чердяньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 24. Львôвъ, Понедѣлокъ 1 (13) лютого 1893. **Рôчникъ XIV.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 13 н. ст. лютого 1893.

Межи точками новои програмы гр. Таффого находить ся и та, що правительство ручить кождому народови его дотеперѣшну національну посѣлôсть и перешкодить всякому покривдженю. Точка та сталась предметомъ ширшихъ розправъ въ радѣ державнôй на дни 10 лютого. Починъ до розправъ давъ молодо-ческій посолъ д ръ Герольдъ. Вôнъ провѣривъ, що правительство въ новôй програмѣ сказало, мовь-то оно стоить при дотеперѣшнôй конституціи, отже и при XIX. артикулѣ основныхъ законôвъ державныхъ, котрымъ кождому народови запоручаєсь рôвноправнôсть національна, — але мимо того въ дальшôмъ уступѣ новои програмы те саме правительство посмѣло заявити, що оно не допустить до нѣякихъ змѣнъ въ теперѣшнôмъ посѣданю правъ и добутковъ національныхъ у поодинокихъ народôвъ.

Послови Герольдови выдалось, що оба згаданѣ уступы въ новôй програмѣ стоять зъ собою въ великôй суперечности. Наколи бо згаданый артикулъ XIX. основныхъ законôвъ державныхъ кождому народови запоручає рôвноправнôсть и тымъ дає ёму повне право до найширшого розвою національного, то якъ можна зъ сею рôвноправностію погодити то выреченье правительства, що оно на будуче хоче удержати всѣ тѣ несправедливости и кривды, якѣ довершились на поли національнôмъ въ краяхъ о мѣшанôмъ населеню, де, якъ звѣстно, одинъ нарôдъ розживъ ся въ некористь и зъ кривдою другого. Посолъ Герольдъ спытавъ правительство, чи оно XIX. артикулъ основныхъ законôвъ державныхъ призначило вже до музея старинностей? Нова програма дає цѣлкомъ нове понятье о правѣ національнôмъ. Она санкціонує такъ звану посѣлôсть національну. Законы горожанськѣ розрôзняють, якъ звѣстно, межи посѣданьемъ а власностію. Правительство ставляєсь въ данôмъ случаю на становиско розпорядженя о нарушеня посѣлости. Рѣшаючимъ моментомъ єсть послѣдне фактичне посѣданье. Хто єго нарушить, може бути обжалованый, мусить звернути предметъ и єго вôдсылаєсь вôдтакъ на звычайну дорогу права.

Примѣнивши ту теорію до краѣвъ коронныхъ, виходило-бъ таке. Въ Чехіи, примѣромъ, суть Нѣмцѣ въ фактичнôмъ посѣданю многихъ преротативъ на поли національнôмъ и політичнôмъ, именно що-до школы. Ихъ не можна бы проте непокоити въ тôмъ дѣйстнôмъ посѣданю, бо нова програма правительства перешкодить тому. Нарôдъ ческій може лишь жалуватись на нихъ зъ титулу права власности.

Д-ръ Герольдъ думає проте, що правительство зъ великою легкодушностію и нерозвагою вложило се нове понятье о правахъ національныхъ въ свою програму, а навѣть и нарушило конституцію. Кождый независимый парляментъ, зъ выимкою вѣденьскои рады державнои, поставивъ бы за те правительство въ станъ обжалованя, бо таке розумѣнье правъ національныхъ єсть простою безправностію.

Выводы д-ра Герольда выклыкали вôдповѣдь изъ стороны правительства. Речникомъ правительства бувъ симъ разомъ міністеръ Ґавчь, котрый, якъ загально говорять, укладавъ и стилізувавъ нову програму. Згаданый уступъ о національнôмъ посѣданю примѣнивъ вôнъ вправдѣ лишь до школьництва, але поясненье, дане міністромъ просвѣты, треба приложити до всѣхъ областей національныхъ правъ. Бар. Ґавчь сказавъ дословно: „О скôлько національне посѣданье дотыкає школы, то правительство тымъ уступомъ програмы запоручає кождому народови всѣ тѣ средства до образованя, якѣ вôнъ до теперь посѣвъ. Въ тôмъ лежить для тыхъ, що доси зъ часомъ бôльше для себе роздобули, запорука для ихъ добутковъ, для прочихъ зновъ єсть се запорукою, що не потребують боятись о дальшѣ втраты для себе. Понятье о національнôмъ посѣданю дотыкає головно вôдносинъ поодинокихъ народôвъ до себе. Понятье то, о скôлько розходить ся о розпорядженя правительства, выключає перевагу одного народу надъ другимъ и зъ некористію того-жь другого. Однакожь оно призволяє на то, щобы кождому народови подавано средства до образованя и дальшого розвою. Вôдпираю про-те, закôнчивъ міністеръ бар. Ґавчь, ту гадку, мовь бы понятье о національнôмъ посѣданю стояло въ суперечности зъ XIX артикуломъ основныхъ державныхъ законôвъ.

Чи правительство буде въ можности додержати слова супротивъ такъ званыхъ меншостей національныхъ, т. є. чи оно, ґварантуючи зъ одноі стороны бôльшостямъ добутнѣ преротативы, зможе рôвночасно меншостямъ подати достаточнѣ средства до образованя и розвою національного, се велике пытанье, зважившы, що правительство якъ до теперь такъ и на будуче буде крѣпшими бôльшостями заєдно звязане и противъ ихъ волѣ не буде въ силѣ опѣкуватись меншостями. Кабінетъ гр. Таффого, хотя хваливъ ся завсѣгды, мовь-то вôнъ стоить по-надъ сторонництвами, служивъ черезъ 13 лѣтъ свого истнованя лишь интересамъ хвилевыхъ бôльшостей и ходивъ въ ихъ ярмѣ. Наколи правительству центральному доси не удалось увести въ дѣйстнôсть рôвноправнôсть народôвъ долитавскихъ на основѣ державныхъ законôвъ, то одинъ писаный уступъ въ новôй програмѣ не додасть ёму силы, бути справедливымъ супротивъ всѣхъ народôвъ. До того треба менше слôвъ, а бôльше чинôвъ и бôльшои енергіи. Долитавщина наша грѣшить вôдъ першихъ лѣтъ еры конституційнои тымъ, що шукає силы и пôдпоры державнои лишь посередъ выбраными народами, а лишь въ крайнôй конечности знає сказати кôлька солодкихъ слôвъ упослѣдженымъ и кривдженымъ меншостямъ. Впрочôмъ часъ найлучше покаже, чи и о скôлько нова програма зможе вырôвнати той широкій провалъ, якій правительство центральне власными руками копає межи собою а поодинокими кривджеными народами.

Однакожь на одну обставину мусимо вже нинѣ звернути увагу читателѣвъ нашихъ, а тою єсть фактъ, що п. міністеръ Ґавчь, вôдповѣдаючи д-рови Герольдови, признавъ самъ, що доси кабінетъ гр. Таффого своєю політикою деякѣ народы наражавъ на втраты въ ихъ національнôмъ розвою. Признавъ се д-ръ Ґавчь словами: „Нова програма єсть для прочихъ народôвъ (т. є. упослѣдженыхъ и доси кривдженыхъ) запорукою, що не потребують боятись о дальшѣ втраты для себе.“ Значить се: mea culpa. Чи наступить поправа и вынагорода або restitutio in integrum, якъ сего домагаєсь етика, — побачимо...

Промова пос. Барвѣньского

выголошена дня 8 н. ст. лютого на 197-ômъ засѣданю палаты послôвъ при дiскусіи буджетовôй надъ „школами народными“.

(*Конець.*)

Зъ деякими выимками, про котрѣ я ще згадаю, я вповнѣ годжу ся зъ тыми засадами що-до квестіи перетяженя, ухвалеными на першôмъ зъѣздѣ австрійскихъ учителѣвъ семинарій. Обмеженье матеріялу наукового у всѣхъ галузяхъ на се, що загально образує и практично дасть ся примѣнити, причинилось бы ще найбôльше до щасливого розвязаня квестіи перетяженя, а таке обмеженье було бы тымъ бôльше вказане, що семинаріи учительскѣ мають пôдготовити своихъ ученикôвъ переважно для загальныхъ школъ народныхъ. Для кандидатôвъ, котрѣ хотять осягнути кваліфікацію учительску для школъ выдѣловыхъ, треба бы завести окремѣ курсы учителѣвъ школъ выдѣловыхъ, а тѣ курсы мали бы задачу пôдготовити якесь число кандидатôвъ учительскихъ, надаючихъ ся для школы вправъ и на посады окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ, и галицка краєва рада шкôльна зробить предложенье, якъ се я довѣдавъ ся, въ тôмъ напрямѣ міністерству просвѣты.

Я бажавъ бы такожь обмеженя науки на фортепіянѣ и орґанахъ, тымъ бôльше, що для учителѣвъ вповнѣ выстане, єсли будуть мати достаточну вправу въ грѣ на скрипцѣ, щобы успѣшно навчати спѣву въ школахъ народныхъ. Натомѣсть я зазначивъ бы, щобы стараннѣйше плекано науку спѣву церковного въ семинаріяхъ мужескихъ и женьскихъ.

Ухвалу першого австрійского зъѣзду учителѣвъ семинарій, щобы науку господарства сѣльского въ семинаріяхъ учительскихъ або обмежити або цѣлкомъ залишити, легко можна зрозумѣти зô становища потребъ и вôдносинъ въ захôдныхъ краяхъ нашои монархіи. Але вôдносины въ Галичинѣ суть того рода, що основнѣйше трактованье науки господарства сѣльского въ семинаріяхъ учительскихъ показує ся майже доконечнымъ. (*Справôй такъ! — зô стороны галицкихъ послôвъ*) и я мушу се вповнѣ похвалити, що міністерство просвѣты вôдповѣло бажанямъ галицкого сойму пôдъ тымъ взглядомъ и завело розширенье науки господарства сѣльского въ галицкихъ семинаріяхъ учительскихъ. Се зарядженье причинить ся безперечно до пôднесеня нашого школьництва народного въ практичнôмъ, фаховôмъ и вôдповѣднôмъ до званя напрямѣ, тымъ бôльше що міністерство просвѣты покликало здôбныхъ учителѣвъ фаховыхъ до науки господарства сѣльского въ учительскихъ семинаріяхъ у Львовѣ и Тернополи — говорю лишь про всходну Галичину, де менѣ дотычнѣ вôдносины докладно знанѣ — а въ слѣдующôмъ роцѣ школьнôмъ покличе, можна надѣятись, такого фахового учителя такожь и для Станиславова. Але добрый успѣхъ науки господарства сѣльского зависить не лишь вôдъ покликаня вôдповѣдныхъ силъ учительскихъ и доброго плянy наукового, але такожь и вôдъ иншихъ обставинъ. Передо всѣмъ потреба до того поля для досвѣдôвъ або бодай бôльшого огорода для досвѣдôвъ зъ вôдповѣдною инвестіцією. Тымчасомъ на примѣръ учительска семинарія въ Станиславовѣ не має нѣякого огорода, учительскѣ семинаріи въ Тернополи и Львовѣ лишь такѣ огороды, котрѣ цѣлкомъ не вôдповѣдають згаданôй цѣли, а при тôмъ выпосаженье тыхъ огородôвъ цѣлкомъ невôдповѣдне. То-жь було бы дуже пожаданымъ, щобы міністерство просвѣты постаралось на будуче о вôдповѣдну инвестіцію семинарій учительскихъ, щобы наука господарства сѣльского подавалась не лишь теоретично але и практично, а зъ часомъ могла причинитись посередно до пôднесеня такъ дуже опущеныхъ господарствъ селяньскихъ.

Рôвно-жь було бы потрѣбне, для такихъ учителѣвъ народныхъ, котрѣ доси не мали нѣякои нагоды побирати науку господарства сѣльского вôдъ фаховыхъ людей, устроити курсы вакаційнѣ для вôдповѣдного дальшого образованя въ тôмъ напрямѣ або бодай вôдчиты зъ практичными експеріментами пôдчасъ окружныхъ конференцій учительскихъ.

Проте можу приняти зъ вдоволеньемъ дотычнѣ привреченя Є. Е. міністра просвѣты, якѣ вôнъ заявивъ сегодня въ тôй высокôй палатѣ.

Позволю собѣ поговорити ще коротенько про вôдносины учителѣвъ школы вправъ при семинаріяхъ учительскихъ.

О скôлько я знаю, говорить ся и пишесь о перетяженю шкôльнои молодежи, але нѣколи не згадуєсь, а бодай дуже рѣдко, про перетяженье учителѣвъ, особливо при семинаріяхъ учительскихъ, мужескихъ и женьскихъ. Можу сказати зъ власного досвѣду, що учительованье при семинаріяхъ єсть далеко бôльше напружаюче анѣжь въ ґімназіи.

А однакъ установлено для головного учителя мінімумъ тыжденвыхъ годинъ науки на 20, максімумъ на 24, для учителѣвъ школы вправъ мінімумъ на 25, максімумъ на 30. Въ практицѣ иде ся ще дальше по-за максімумъ, такъ що се граничить майже зъ мученьемъ людей! Хочу тутъ навести лишь деякѣ факты. Въ семинаріи учительскôй у Львовѣ мавъ учитель школы вправъ минувшого року 28 годинъ въ школѣ вправъ, а девять годинъ въ семинаріи, отже учивъ 37 годинъ тыжденво, а кромѣ того мавъ безлѣчь коректуръ. Въ бѣжучôмъ пôвроцѣ має одинъ учитель школы вправъ при тôмъ самôмъ заведеню 28 годинъ въ школѣ вправъ, двѣ годины педаґоґічныхъ конференцій, чотыри годины въ клясѣ приготовляючôй, отже разомъ 34 годинъ тыжденво, а крôмъ того ще мѣсячно надъ 500 коректуръ, на котрѣ мусить вôнъ посвятити бодай двanацять годинъ тыжденво, такъ що число доходить до 46 годинъ на тыждень — а се не єсть зовсѣмъ выимкою! Я мôгъ бы ще бôльше навести примѣрôвъ того рода, але не хочу нудити выс. палаты такими рѣчами; вѣрю однакъ, що міністерство просвѣты мусить зарадити въ тôмъ взглядѣ тому неможливому станови, єсли наука має принести хосенъ. Було бы необходимо конечне побôльшити учительскѣ силы при учительскихъ семинаріяхъ мужескихъ и женьскихъ, особливо у всходнôй Галичинѣ, де маємо кромѣ языка нѣмецкого ще польскій и рускій. Такожь була бы потрѣбна паралѣлька бодай въ приготовляючôй клясѣ учительскои семинаріи у Львовѣ. Въ бѣжучôмъ роцѣ школьнôмъ зголосило ся 119 ученикôвъ до принятя въ клясу приготовляючу, а зъ того числа принято лишь 64 (отже таки бôльше якъ се дозволяє орґанізаційный статутъ); прочихъ треба було вôддалити, а помѣжь ними бодай 30 лишь за-для браку мѣсця, длятого бо міністерство просвѣты заявило ся противъ клясы паралѣльнои, хочь въ Галичинѣ єсть велика недостача учителѣвъ.

Коли отже учителѣ школы вправъ при такъ тяжкихъ вôдносинахъ помимо того совѣстно сповняють свои обовязки, то було-бъ вповнѣ справедливо увзгляднити смирнѣ бажаня, якѣ высказавъ першій австрійскій зъѣздъ учителѣвъ семинарій и предложивъ міністерству просвѣты, именно щобы разъ означити часъ служby учителѣвъ и учительокъ при школахъ вправъ на 35 лѣтъ; друге, щобы опи по осягненю третого додатку квінквенального поступали въ IX ранґу; трете, щобы належитôсть за субституціи могла бути пôдвысшена вôдповѣдно до часу.

Въ послѣднôмъ справозданю пôдносить галицка краєва рада шкôльна мѣжь иншимъ такожь недостачу кваліфікованыхъ учителѣвъ народныхъ и есть тои гадки, що недостачи учителѣвъ зарадить ся такожь помноженьемъ учительскихъ семинарій. И справдѣ було-бъ дуже пожаданымъ, засновати семинарію учительску у всходнôй части Галичины, а именно зъ рускимъ характеромъ, щобы вôдповѣсти потребамъ народныхъ школъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ. О скôлько я поінформованый, то дотычнѣ переговоры мѣжь краєвою радою шкôльною и радою мѣста Чорткова майже вже покôнченѣ, а я мушу зазначити, що выбôръ мѣсця на учительску семинарію въ полудневôмъ Подôлю дуже щасливый.

Рôвножь було бы дуже потрѣбне, зарядженe рескриптомъ міністерскимъ зъ 4 марта 1891 р. зъутраквізованье учительскихъ семинарій женьскихъ у Львовѣ и Перемышли, котрѣ все ще въ шематизмахъ уходять за польскѣ семинаріи учительскѣ, розширити рôвножь и на низшѣ клясы и тымъ подати нагоду кандидаткамъ, вывчитись основно рускій языкъ выкладовый. Що при теперѣшнôй практицѣ научаня се не осягнесь, найлѣпше доказують результаты, помѣщенѣ въ рôчнôмъ справозданю галицкои краєвои рады шкôльнои, комісій екзамінаційныхъ для учителѣвъ народныхъ и выдѣловыхъ. Зъ 161 учителѣвъ дôстало 66 учителѣвъ кваліфікацію зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, противно же зъ 110 учительокъ лишь 17! Добрый успѣхъ въ школѣ можна лишь тогдѣ осягнути, єсли якъ учителѣ и учительки, такъ и орґаны надзираючѣ школу цѣлкомъ добре знають дотычный языкъ выкладовый, отже въ рускихъ школахъ народныхъ рускій языкъ, и зъ тои причины мы надѣємо ся, що міністерство просвѣты добре зважить сю важну справу при надходячихъ именованяхъ окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ. Се домаганя, якѣ вповнѣ оправданѣ не лишь зъ національно-політичного становища, але и опирають ся на засадахъ здоровои педаґоґіки. (*Славно! Славно! — зô стороны рускихъ послôвъ*).

Рада державна.

Подаємо частину промовы міністра бар. Ґавча, котра була выголошена по першôй промовѣ пос. Барвѣньского и вôдносилась до справъ пôднесеныхъ пос. Барвѣнскимъ. Ось тѣ уступы пôсля стеноґрафічного протоколу:

„Поважаный посолъ зъ округа брôдского выказавъ цѣлый рядъ бажань, котрѣ вôдносять ся до заснованя університету у Львовѣ и до школьництва въ Галичинѣ, а спеціяльно дотыкають школьництва зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ.

Я вдячный п. послови, що вôнъ пôднесъ все тое, що вчинило міністерство просвѣты въ послѣдныхъ часахъ, абы вдоволити бажанямъ руского населеня; п. посолъ може бути певный, що міністерство просвѣты, єсли наспѣють дотычнѣ внесеня зъ самого краю, буде змѣряти такожь на будуче, щобы вдоволити бажанямъ руского населеня.

Що-до квестій, котрѣ обговоривъ п. посолъ въ справѣ образованя на університетѣ нашихъ учителѣвъ школъ середныхъ, — я мавъ честь подати свою гадку вже въ комісіи буджетовôй; а намѣры, якѣ повзяло міністерство просвѣты, суть звѣстнѣ въ сущности высокôй палатѣ зъ пересправъ тои комісіи. Мабуть найде ся ще нагода при позиціи середныхъ школъ близше зôйти на той предметъ. Я скористаю лишь зъ способности, щобы вôдперти прилюдну ложну думку, що мовь то міністерство просвѣты, а може такожь деякѣ зъ поважаныхъ бесѣдникôвъ не тямлять належито, говорячи про недостачу педаґоґічного образованя нашого учительства середныхъ школъ, що ся недостача не єсть цѣлковито загальна и що намъ певно не хибує въ середныхъ школахъ знаменитыхъ и добре образованыхъ педаґоґôвъ.“

——

Коло польске сконстерноване донесенями ґазетъ про се засѣданье кола, на котрôмъ велась дiскусія надъ програмою правительства, бо се засѣданье було довѣрочне, а однакъ деякѣ послы польскѣ зрадили тайну, якъ се вже неразъ було и мабуть буде не послѣдный разъ, вѣденьскимъ журналістамъ. Презесъ кола польского розбславъ письмо до польскихъ ґазетъ, въ котрôмъ вôдкликуєсь до добромнѣня ґазетъ, чи они схотять пошанувати ухвалу кола, єсли єсть ухвалене засѣданье

тайне, та выждати комунікату, чи подавати вѣсти вôдъ послôвъ, котрí не хотять додержати тайны.

При дíскусíи въ колѣ польскôмъ надъ етатомъ міністерства судôвництва нарѣшено, щобы бесѣдники въ своихъ промовахъ поуртували реформу закона цивільного въ напрямѣ публичныхъ и устныхъ розправъ, щобы домагались заведеня въ Галичинѣ, розъѣмныхъ судôвъ нôсля бельгíйского взôрця, щобы можна скорше полагоджувати дрôбнѣшí справы цивільнí и карнí, вôдтакъ щобы домагались реформы поступованя що-до нарушеня посѣлости, бо теперѣшне поступованье причиняѣсь до збôльшеня охоты процесованя у нашихъ селянъ. Бесѣдниками назначенí: Євг. Абрагамовичь, Жукъ-Скаршевскíй, д-ръ Быкъ и Поточекъ

Жидôвскí пявки.

Въ найбѣднѣйшôмъ, але заразомъ и найбôльше зжидованѣлôмъ закутку Галичины, у звѣстнôмъ повѣтѣ турчаньскôмъ, розпаношилась жидова до тои степени, що хлопъ майже не маѣ для себе нѣякого выходу. Ось примѣры поданí нôсля Gazet-ы Przemysk-ои.

Въ селѣ Г. выбираѣ собѣ мѣсцевый арендарь що найкрасшí волы у заможнѣйшихъ селянъ, и купуѣ ихъ мимо волѣ властителѣвъ за ту цѣну, за яку ѣму самому подобаѣсь. Се уладжуѣ собѣ такъ: Коли селянинъ, не хотячи приймити вôдъ арендаря низкои цѣнѣ, выпровадить волы на ярмарокъ, заставляѣ арендарь, котрый мусить бути на кождôмъ ярмарку, свого аѣента-жидика и сей не вступаѣсь вôдъ волôвъ до самого вечера. Купцеви, очевидно жидови, котрый приходить въ замѣрѣ оглядáня волôвъ, оповѣщуѣ аѣентъ, що ихъ купуѣ арендарь зъ Г., тожь купець не хотячи псовати интересу „своѣй вѣрѣ“, вôдходить. Ся процедура треваѣ черезъ цѣлый день, и селянинъ выстоявши дармо, вертаѣ безъ успѣху домôвъ. Але дома пече потреба грошей, бѣда неволить ѣго, и вôнъ йде до арендаря, кланяѣсь и перепрошуѣ, що вôдкинувъ ѣго пропозицію, и продаѣ ѣму волы за цѣну, яку жидъ назначить. Лучаѣсь такожь, що селянинъ даѣ жидови кôлькадесять реньскихъ „вôдчѣного“, щобы вôнъ не псувъ торгу въ часѣ ярмарку, и позволивъ продати волы.

Въ селѣ И. ѣсть посесоромъ жидъ Р. За минувшí роки потрафивъ вôнъ вчинити ся не то королемъ, але абсолютнымъ тираномъ селянъ. Просторí поля обрабляѣ ѣму селянинъ просто за келишокъ горѣвки и пушку тютюну. Робота тягне ся цѣлый тыждень, не выймаючи недѣль и святъ, и бѣда тому, котрый посмѣвъ бы вôдказати ся вôдъ загального порядку, и не послухавъ „посесорского“ гайдука, котрый щорана зъ палицею въ рукахъ гонить хлопôвъ на роботу. Бунтôвникôвъ дôткнула бы певно рука посесора; у него средствъ богато до пôмсты. Впрочôмъ якесь „Фатумъ“ висить надъ тыми, що посмѣли спротивити ся „дворови“, — ихъ загороды йдуть зъ дымомъ, а мужики добачують въ тôмъ руку „пана посесора“ и вказують пальцемъ на тыхъ, котрí за нужденныхъ 10 реньскихъ згодили ся на палѣвъ.

Вечеромъ по роботѣ выходить „панъ посесоръ“ на ґанокъ, и ту прощаѣ ѣго громада робôтникôвъ на добранôчь. Всѣ зъ вôдкрытыми головами йдуть чергою цѣлувати руку. Жидъ, щобы цѣлованье не протягало ся довго, наставляѣ обѣ и велить селянамъ цѣлувати праву, а жѣнкамъ лѣву руку. Вôдтакъ спытавши людей: чи всѣ вже цѣлували, пригадуѣ грозьбами на роботу слѣдуючого дня. Громада клонить ся мовчки, выходить за браму „двора“ и тутъ доперва накладаѣ шапки.

Неволя селянъ тягнула ся повныхъ двацять лѣтъ. Ажь въ послѣднôмъ роцѣ найшли ся люде, що вывели ихъ зъ-пôдъ жидôвского обуха и отворили очи. Першíй бувъ мѣсцевый почтарь. Рôзными способами старавъ ся вôнъ збудити самопôзнанье у селянъ, але страхъ передъ могучимъ жидомъ нѣвечивъ ѣго заходы. Остаточно помôгъ пôдступъ, именно, вôнъ представивъ хлопамъ, що ѣсли послужать жидови ще пять лѣтъ у такôй неволи, то урядъ запровадить примусову панщину. Аргументъ зробивъ свôй вплывъ.

Такожь зарадивъ неволи и новый пароxъ, обжаловуючи передъ судомъ жида о нарушенье и высмѣянье христіяньскои релíгіи, за що засуджено „пана посесора“ на три мѣсяцѣ вязницѣ. [Про се село и про послѣдный фактъ були у насъ обширнí дописи. — *Прим. Ред.*]

Отсе вамъ цвѣтки, зôрванí на семітскôй нивѣ, — и причинокъ до квестíи жидôвскои.

Станъ и сила австро-угорскои арміи.

Вôдъ коли въ Нѣмеччинѣ ведесь справа предложень войсковыхъ, заговорено такожь про станъ и силу двохъ другихъ армій, австро-угорскои и италíйскои, котрí входять въ складъ тридержавного союза. Щобы розсѣяти всякí сумнѣвы, подаѣ Armeeblatt ось якí автентичнí даты про станъ и силу австро-угорскои арміи, якъ въ часѣ мира такъ и на часъ вôйны.

	Пôдчасъ мира Офіцирôвъ и воякôвъ	На часъ вôйны Офіцирôвъ и воякôвъ
Пѣхота и стрѣлцѣ:		
102 полкôвъ пѣхоты .	167.180	671.400
1 полкъ тироль. стрѣлц. 30 баталíон. стрѣлцѣвъ .	17.000	58.270
26 австр. полк. об. кр. .	10.420	123.700
28 угор. полк. гонведôвъ	16.540	131.670
разомъ	211.140	985.040
Кôннота:		
42 полкôвъ кôнноты .	46.360	71.860
6 австр. полкôвъ кôннои обороны кр., тирольскí и дальмат. стрѣл. кôннí	1.070	5.470 670
10 угор. полк. кôн. гонв.	3.350	9.510
разомъ	49.780	87.510
Артилерія:		
42 дівіз. самост. батерій	14.150	44.230
8 дівізій кôн. батерій	2.040	3.200
11 (12) бат. гôрскихъ и дівізія гôрска въ Тироли	980	3.680
14 полк. корпус. артил.	9.930	30.000
разомъ	27.120	81.110
Трупы технічнí:		
Піоніры	3.830	12.050
Женісты . . .	4.360	11.930
Трупа зелѣзн. и телеґр.	1.120	6.600
6 полк. артил. крѣпостнои и 3 бат. . . .	8.040	22.440
разомъ	17.350	53.000
Тренъ и иншí роды:		
Тренъ (фурвезы) . .	3.264	46.870
Санітеты . . .	4.710	23.000
Вôддѣлъ провіянтовый .	1.440	14.000
Вôддѣлъ мундуровый .	500	1.020
Вôддѣлъ для прибôрôвъ артилерíи и трену .	1.890	2.220
Иншí вôддѣлы . .	2.450	2.600
разомъ	13.850	88 420
Высшí команданты и т. п.	3.400	19.000
Надвышка въ краяхъ окупованыхъ . . .	3.000	
Разомъ	326.040	1,315.370

Станъ коней арміи и обороны краѣвои выносить въ часѣ мира 57.700 а на часъ вôйны 233.570.

На часъ вôйны приходить ще загальне ополченье зъ 430 баталíонами по 1.000 воякôвъ и 20 ескадронъ по 150 ѣздцѣвъ. А именно въ Австріи: 92 баталíонôвъ до вымаршу, зъ котрыхъ 72 складаѣсь на девять бригадъ а 20 служить яко вôддѣлы штабовí и етатовí; вôдтакъ 142 баталíонôвъ теріторіяльныхъ. Въ Угорщинѣ: 92 баталíонôвъ до вымаршу, зъ котрыхъ 64 складаѣсь на вôсѣмь бригадъ; 102 баталíонôвъ до службы внутрѣшнои, вкôнци 20 ескадронъ гусарôвъ.

Сôль для худобы.

Онодгы предложило правительство проѣктъ закона о продажи соли для худобы по зниженыхъ цѣнахъ. Проѣктъ сего закона такíй:

§. 1. Сôль для худобы можна знôвъ продукувати и продавати зъ державныхъ складôвъ господарямъ сѣльск имъвъ краяхъ и королѣвствахъ, заступленыхъ въ радѣ державнôй, зъ вынмкою Дальматíи, въ однôмъ роцѣ до скôлькости 500.000 метричныхъ сотнарôвъ, котрí роздѣлить ся на поодинокí краѣ, політичнí повѣты и громады нôсля ихъ величины и стану худобы якíй показавъ ся при кождоразовôй послѣднôй конскрипціи, по зниженыхъ цѣнахъ 5 зр. за метричный сотнаръ, зъ застереженьемъ деякихъ условíй, потрѣбныхъ для обезпеки державного скарбу, а установленыхъ въ дорозѣ розпорядженя.

§. 2. Що-до провинъ противъ тыхъ розпоряджень о соли для худобы обовязують законы о загальныхъ провинахъ скарбовыхъ. Однакъ окремо заряджуѣ ся, що буде каратись пôсля §. 320 закона о провинахъ скарбовыхъ кождого, хто сôль для худобы, яку ѣму продано по зниженôй цѣнѣ, уживаѣ або даѣ до уживаня яко сôль до стравы, або хто вôдступаѣ ѣи для другого, або вкôнци прийде въ посѣданье соли для худобы, хочь ѣи можна яко таку пôзнати, въ спосôбъ противлячíй ся приписамъ.

§. 3. Выконанье сего закона, котрый стаѣ правосильнымъ въ рôкъ по оголошеню, поручаю мому міністрови скарбу.

Въ мотивахъ до сего проѣкту вказуѣсь на ухвалы, якí запали що-до тои справы въ обохъ палатахъ рады державнои и въ кôлькохъ соймахъ. Спеціяльно же палата послôвъ дня 27 падолиста 1891 р. ухвалила таку резолюцію: „Взываѣсь правительство, щобы порозумѣвшись зъ угорскимъ правительствомъ внесло проѣктъ закона, пôсля котрого можна бы вôддати по зниженôй цѣнѣ, що-найбôльше по 5 зр., до ужитку господарѣвъ сѣльскихъ рôчно 500.000 метричныхъ сотнарôвъ чистои, природнои соли кухоннои, а ѣсли се було бы неможливе, вôдповѣдну сему скôлькôсть денатурованои соли для худобы, пôсля пропорціи числа худобы въ поодинокихъ краяхъ и ихъ повѣтахъ та при деякихъ застереженяхъ (контроля властей державныхъ и автономічныхъ).“

Вôдтакъ кажесь дальше въ мотивахъ, що правительство старало ся внести проѣктъ закона, котрый бы вôдповѣдавъ головнымъ засадамъ згаданои резолюціи, що мусѣло перевести новí переговоры зъ угорскимъ правительствомъ, бо въ тôй справѣ застережена необходимо згода угорского правительства, та що угорске правительство пристало вкôнци на внесеный проѣктъ Дальматію вылучено длятого зъ-пôдъ роздѣлу соли для худобы, бо въ тôмъ краю продаѣсь сѣра сôль морска по 4·65 зр. за метричный сотнаръ, отже по низшôй цѣнѣ анѣжь денатурована сôль для худобы буде продаватись въ иншихъ краяхъ. Сôль для худобы буде продуковатись въ сей спосôбъ, що розмелену сôль, чи то камѣнну, чи варену чи морску, закрасить ся оксидомъ зелѣза, по чôмъ буде можна легко сю сôль вôдрôзнити вôдъ соли кухоннои. Рôвно-жь буде продаватись сôль для худобы лишь господарямъ сѣльскимъ и буде наглядатись, чи ѣи ужито для худобы. Вкôнци будуть власти пильнувати, щобы ту сôль для худобы не перевозити до краѣвъ угорскои короны.

Уряды розъѣмнí и суды мировí.

VI

О перетяженю судôвъ повѣтовыхъ нашихъ пересвѣдченый не тôлько загалъ суспôльности нашои, але и центральнí круги правительственнí та законодатнí тѣла, але зъ реформою зволѣкаѣсь ажь до ухваленя новои процедуры судовои, котрôй вôдъ лѣтъ близько 25 нещастить ся, бо проѣктъ, внесеный до рады державнои або застрягаѣ въ комісіи на такъ довго, ажь не скôнчить ся мандатъ дотычнои палаты, або само правительство возьме проѣктъ назадъ. Всѣмъ памятный буде послѣдный проѣктъ, внесеный кôлька лѣтъ тому назадъ посломъ Мадейскимъ, та похороненый, якъ и всѣ попереднí. Либонь тому то и міністерство, видячи, що на тôй дорозѣ не прийде такъ скоро до реформы орґанізаціи судовои, загадало хочь въ части зарадити злому розширенъемъ компетенціи а що найменче розбудженъемъ до живѣйшои дѣяльности законно теперь дозволеныхъ урядôвъ розъѣмныхъ.

Якъ зъ одного боку намѣръ тôй повиненъ бути принятый загаломъ людности якъ найсимпатичнѣйше, а особливо населенъемъ сѣльскимъ, такъ зъ другого боку усувати ся вôдъ удѣлу и вôдъ пôдмаганя розвитку тыхъже урядôвъ розъѣмныхъ громадскихъ вказувало бы, що мы ще чи вже не доросли до покористовуваня свободою. А памятаймо, що нарôдъ, котрый не вмѣѣ користати зъ прислугуючихъ ѣму свобôдъ, не вартъ свободы!

Тому то теперь коли само правительство задумуѣ якусь реформу, повинní громады объявити сильнѣйшу маніфестацію въ користь розширеня компетенціи тыхъ-же громадскихъ урядôвъ розъѣмныхъ, а навѣть заявитись за заведеньемъ судôвъ мировыхъ такихъ, котрí бы доповнювали або лучше заступали въ деякихъ чинностяхъ властивí суды повѣтовí.

Въ якíй же спосôбъ маѣ бути розширена компетенція урядôвъ розъѣмныхъ? та якí мають бути суды мировí?

Щобъ на тí пытаня вôдповѣсти, годить ся намъ близше приглянутись нашому краѣвому законови зъ 6 марта 1875 ч. 27 Д. з. кр.

Складаѣсь вôнъ зъ сѣмохъ роздѣлôвъ въ 32 параґрафахъ. Першíй роздѣлъ трактуѣ о установленю уряду розъѣмного громадского (§§. 1—9); другíй (§§. 10—12) о компетенціи; третíй (§§. 13—25) о поступованю передъ тымъже урядомъ; четвертый (§. 26) о покрытю коштôвъ; пятый (§. 27) о наслѣдкахъ угоды; шестый (§. 28) о надзорѣ надъ урядомъ розъѣмнымъ; вкôнци семый (§§. 29—32) заключаѣ деякí снеціяльнí постановы.

Отже вже §. 1. въ звязи зъ §§-ми 29 до 31 вымагаѣ реформы. §. 1. становить именно, що урядъ розъѣмный для поѣднаня, залагоды сторôнъ спôрныхъ маѣ бути установленый въ кождôй громадѣ зъ людностью надъ 4 000 мешканцѣвъ, а по всѣхъ иншихъ громадахъ може бути установленый, ѣсли рада громадска ухвалить установленье такого уряду, а выдѣлъ рады повѣтовои затвердить тую ухвалу. Пôсля §. 29. въ громадахъ дуже розкиненыхъ, розлогихъ, або густо заселеныхъ можна установити уряды розъѣмнí для поѣдинчихъ частей обшару громадского, — противно же §. 30. даѣ можнôсть кождому обшарови двôрскому приступати до громадского уряду розъѣмного, та лучитись кôлькомъ громадамъ того-жь судового повѣту у спôльный урядъ розъѣмный, при чôмъ въ першôмъ выпадку обшаръ двôрскíй маѣ лишь порозумѣтись що-до коштôвъ удержаня уряду розъѣмного и повѣдомити о приступленю своѣмъ до громадского уряду розъѣмного дотычный судъ повѣтовый, а въ другôмъ выпадку маѣ згодитись на утвореньe спôльного уряду на кôлька громадъ намѣстництво и выдѣлъ краѣвый.

По нашôй думцѣ тí постановы потребують реформы въ напрямѣ тôмъ, щобъ уряды конечно були засновани по всѣхъ громадахъ, та щобъ пôдъ ихъ осудъ пôдпадали силою закона всѣ мешканцѣ дотычнои громады катастральнои а взглядно катастральныхъ, злученыхъ до одного уряду розъѣмного, безъ взгляду на те, чи мешкають на обшарѣ двôрскôмъ чи громадскôмъ. Вымагаѣ того засада, голошена въ основныхъ законахъ о рôвности всѣхъ горожанъ передъ правомъ. Давнѣйше по внесеню панщины роздѣлъ громады на властиву громаду и на обшаръ двôрскíй може бувъ зô взглядôвъ політичныхъ оправданымъ въ адміністративнôмъ зарядѣ, але въ судôвництвѣ вôнъ не маѣ значѣня, — що узнають и новѣйшí законы, якъ се бачимо н. пр. на законѣ багательнôмъ.

Крôмъ того вôдзывають ся въ новѣйшихъ часахъ голосы якъ разъ изъ стороны бôльшихъ обшарôвъ, щобъ ту давну кастову зашкарупѣлôсть знести. Чи голосы тí походять изъ поступовости, чи зъ замѣру мати бôльшíй вплывъ на громады, въ то тутъ не входимо; однакъ думаѣмо, ѣсли бы та т. зв. hierarchia społeczna вылѣзла изъ тои своѣи шкаралупы и зближилась въ справахъ судôвництва громадского до народу, то зъ часомъ и мусѣли бы зрозумѣти и побачити, що ѣго болить, чого ѣму потреба. Тому и не боимось ѣи вплыву въ урядахъ розъѣмныхъ. Присутнôсть елѣменту интеліґентного (розумѣѣсь правдиво интеліґентного) въ тыхъ урядахъ ѣсть для ихъ дальшого розвитку, думаѣмо, дуже пожадана. Тому то не повинно духовеньство бути выключеным вôдъ удѣлу, а хорони Боже, само выключатись.

Дописи „Дѣла”

Зъ Самбора.

[Забезпеченье будучности для артистôвъ руского теасру.]

Кождый чоловѣкъ, котрый працюѣ, маѣ право жадати, щобы и въ тôмъ часѣ, коли ѣго силы опустять, та въ часѣ слабости або на старôсть, мавъ средства до приличного удержаня. Запевненье такихъ средствъ для кождого працюючого ѣсть оправдане якъ зъ взглядôвъ моральныхъ такъ и економічныхъ. Чоловѣкови, займаючому якусь становиско, залежить на тôмъ, щобы удержать ся на тôмъ становищи; ѣсли-жь будучнôсть ѣго забезпечена, въ такôмъ случаю маѣ вôнъ бôльше почутя обовязку и сповняѣ свои обовязки точно, бо знаѣ, що за се жде ѣго нагорода. — Длятого компаніи торговельнí, предприѣмцѣ фабричнí, властителѣ великихъ посѣлостей у власнôмъ интересѣ запевняють будучнôсть своимъ урядникамъ, — бо знають и розумѣють, що такíй урядникъ, о котрого они дбають, буде дбати совѣстно о ихъ интересы.

Будучнôсть артистôвъ нашого театру ѣсть цѣлкомъ незабезпечена, помимо того, що они зъ самопожертвованьемъ сповняють свои обовязки. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ маѣ виправдѣ якíйсь пенсíйный фондъ, але дохôдъ зъ него выносить заледво кôлькадесять зр. рôчно, а се вôдповѣдно до потребъ рôвнаѣ ся майже зеру.

Длятого „Руска Бесѣда“, ѣсли зъ гуманныхъ и соціяльныхъ причинъ, то бодай въ интересѣ розвою народнои рускои штуки повинна постарати ся о забезпеченье будучности для артистôвъ нашого театру. Разъ для того, що артисты въ тôмъ случаю, маючи вôльну и свобôдну гадку, могли бы вôддати ся бôльше плеканю штуки, а по друге, що неодинъ чоловѣкъ посвятивъ бы ся званю артиста, ѣсли бы знавъ, що на старôсть зъ голоду не умре. Ходить теперъ тôлько о тоѣ, якимъ способомъ можна и тую цѣль осягнути Дорога складокъ на утвореньe фонду пенсíйного, якъ въ многихъ другихъ случаяхъ такъ и въ тôмъ, не доведе до цѣли.

Длятого „Руска Бесѣда“ повинна увôйти въ умову зъ якимсь великимъ солíднымъ товариствомъ асекураційнымъ и забезпечити для артистôвъ певну доживотну ренту, евентуальнô певный капіталъ на старôсть, або на случай смерти для ихъ родинъ.

Припустѣмъ, що „Руска Бесѣда“ хотѣла бы забезпечити для пяти артистôвъ капіталъ по 3000 зр., для дальшихъ десять по 2000 зр. а для прочихъ десяти по 1500 зр., и то въ случаю дожитя 55 року, або на случай ихъ вчаснѣйшои смерти ихъ родинѣ. Беручи за пôдставу пересѣчно премію вôдъ тысяча зр. квоту 26 зр. рôчно, выносила бы рôчна оплата 1300 зр. — Квота тая ѣсть сорозмѣрно невелика и „Руска Бесѣда“ могла бы ѣи зъ субвенціи соймовои оплачувати.

Однакъ се ѣсть тôлько примѣръ, бо комбінацій ѣсть дуже много. Длятого „Руска Бесѣда“ повинна зложити анкету, въ складъ котрои входили бы правники и економісты, и справу тую рѣшити въ интересѣ артистôвъ и розвою штуки народнои рѣшити.

Д-ръ Корнило Чайковскíй.

Зъ Борщѣвского.

[Порядки въ селѣ Иванковѣ.]

Село Иванкôвъ розвиваѣ ся постепенно морально и матеріяльно, та доходить до щораз красшихъ порядкôвъ. Передъ семи лѣтами не було въ Иванковѣ нѣ чутки про школу, а нынѣ, Богу дякувати, ѣсть три-клясова школа зъ трема учителями и ходить до неи звышь триста дѣтей. Хосенъ зô школы великíй, а показуѣ ся въ тôмъ, що нарôдъ самъ домагавъ ся, щобы заложити читальню. И такъ засновано заходомъ о. Н. Анастазіевского въ маю 1892 р. читальню, до котрои горне ся нарôдъ въ недѣлѣ и свята по богослуженю, щобы довѣдатись щось нового и пожиточного. А коли нарôдъ пôзнавъ, якíй хосенъ приносить читальня, поступаѣ дальше. Въ роцѣ 1893 зложено капіталъ 200 зр. и пôдъ проводомъ Федя Кравчишиного, начальника громадского и Казимира Загаѣвского старшого учителя, засновано крамницю. Въ тôй крамници найде ся все, суть товары корѣннí: кава, гербата, цукоръ, вôдтакъ сôль, добра нафта и свѣтло; суть товары блаватнí: полотна, нитки, голки; продають ся товары зелѣзнí: замки, колодки, серпы, кôсы, цвяхи и все, що потрѣбне въ господарствѣ, вкôнци можна дôстати муку, хлѣбъ, рижъ и т. п.

Годить ся згадати, що старшíй учитель Казимиръ Загаѣвскíй, хочь Полякъ, народови рускому щиро прихильный и трудить ся для ѣго добра; говорить зъ селянами лишь по руски, учить молодѣжь основно по руски, а при тôмъ щиро займаѣ ся крамницею громадскою, стараѣ ся, щобы до крамницѣ спровадити добрí товары, займаѣ ся щоденными рахунками такъ що оборотъ крамничный въ очахъ росте.

Рôвножь и начальникъ громадскíй Федь Кравчишинъ чоловѣкъ рѣдкого характеру. Вже въ старшôмъ вѣцѣ и оженившись, заявивъ вôнъ таке замилованье до науки, що зачавъ пильно трудитись побôчь свого заходу коло господарства надъ своѣю просвѣтою и научивъ ся читати и писати. Теперь же, коли ставъ вôйтомъ, та просвѣта стала ѣму дуже въ пригодѣ, бо самъ перечитуѣ и пôдписуѣ кожде письмо, яке надсылають уряды. Вôнъ маѣ передъ очима все лишь добро громадске, тожь и залежалоѣ ѣму на тôмъ, щобы громада Иванкôвъ мала свою читальню и крамницю. *І. К.*

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Заснованье товариства „Клюбу Русинокъ“ довершило ся вчера, т. в. дня 12 н. ст. лютого, першими загальными зборами въ льокаляхъ „Рускои Бесѣды“. Основателька, п. З. Герасимовичева, жена судьѣ зъ Янова, вôдкрыла зборы довшою промовою, котру наводимо тутъ дословно:

„Свѣтлí зборы! Першíй починъ до заснованя „Клюбу Русинокъ“ выйшовъ зъ тѣснѣйшого кружка жѣнокъ, що бачучи слабый удѣлъ

Русинокъ въ житю товарискôмъ, задумали зложити огнище товариского житя; а цѣлею єго було-бъ розбудити умысловый рухъ жѣноцтва, та черезъ те поставити єго на тôмъ становиску, яке займає оно у иншихъ народôвъ. Тутъ мѣстить ся такожь и запорука осягненя красшои долѣ нашого народу. Въ короткихъ словахъ выскажу гадки, якѣ насували ся намъ тогдѣ, коли мы задумували засновати „Клюбъ Русинокъ“.

Жѣноцтво кождого народа вяжесь въ товариства зъ цѣлями рôзнородными, тымъ то даєсь поясннти, чому оно у кождôмъ взглядѣ стоить высше нашого, чому у него умысловый рухъ, що йде въ слѣдъ за рухомъ товарискимъ, бôльше розбудженый, хоть не побирає иншого образованя, якъ наше жѣноцтво, въ школахъ За примѣръ вкажу лишь найблизшій намъ Львôвъ, де кôльканацять товариствъ польскихъ жѣнокъ розвиває велику дѣяльнôсть въ рôзныхъ напрямахъ. Майже кожда интелiгентна женщина належить бодай до одного зъ тыхъ товариствъ, тожь не дивно, що вплывъ товариствъ мусить бути великій у всѣхъ тыхъ напрямахъ, якѣ вказує имъ цѣль. А у насъ, на жаль, вплывъ Русинокъ на суспôльнѣ, добродѣйнѣ, выховуючѣ, літературнѣ и народнѣ справы, зводить ся до зера, ба навѣть ще гôрше, вплывъ матерей на дѣтей, особливо пôдъ взглядомъ патріотичнымъ, дуже слабый. Се замѣчуємо вже въ тôмъ, що цѣлѣ сотки дѣтей, котрыхъ годувала руска грудь, кидають идеалы народнѣ та пропадають въ безодняхъ. Богато передовыхъ людей, що вступали и вступають ся за права другихъ народôвъ, що працювали и працюють въ шкоду нашого народу — се дѣти плеканѣ рускою матѣрью, котра — треба ѣй признати — умѣла ихъ выгодувати, але не вмѣла выкохати. А ще сумнѣйшій объявъ, сего не стрѣчаємо у нѣякого народа, що у насъ богато такихъ жѣнокъ, котрѣ навѣть въ тѣсноединнôмъ кружку цурають ся рôдного слова. Тымчасомъ провôдники народу руского, нарôдъ самъ, потрѣбують дѣтей сильного характеру, котрѣ бы при кождôй нагодѣ, будь въ товариствахъ, будь въ супружествахъ, не кидали народу, не цурались єго, але крѣпко встоювались за єго права. До того конечный нашь спôвудѣлъ; мы мусимо одушевлятись патріотизмомъ не лишь самѣ, але на насъ тяжить обовязокъ вщѣплювати єго такожь и въ дѣти. Однакъ, якъ брати ся намъ до того, коли мы не знаємо и не розумѣємо не то потребъ але и самого народу, не вмѣємо пошановати єго скарбôвъ, и надягнувши стрôй французского крою вôдъокромлюємо ся вôдъ него безконечною межою.

Тожь щобы направити те лихо, щобы пôзнати нарôдъ и єго потребы, щобы выховати дѣтей на справдешныхъ патріотôвъ, — мы задумали засновати „Клюбъ Русинокъ“, а цѣль єго, розбудити перше всего товариске житье мѣжь рускимъ жѣноцтвомъ, збудити середъ него рухъ умысловый и дати єму спромогу стати окрасою нашого народу. Розвинувши отже рухъ товарискій и умысловый, поспѣємо вплынути на грядуче поколѣнье, поспѣємо придбати для него моральнои снаги, щобы смѣло несло народный прапоръ на славу Руси-Украины. Розумѣємо се дуже добро, що годѣ намъ на разѣ двигнути усе, що въ насъ на цѣли, бо-жь звѣстно, насъ дожидають ще й другѣ тяжкѣ обовязки, особливо домашнѣ, котрѣ вложила на насъ природа, а котрыхъ мы не хочемо и не можемо поминути. Поки-що, задумуємо сходити ся въ нашôмъ кружку що тыждня разъ, и хочемо на тыхъ сходинахъ удѣляти однѣ другимъ рôзнородныхъ вѣдомостей, чи се въ напрямѣ літературнôмъ, чи научнôмъ, чи музикальнôмъ, або и въ иншôмъ. Словомъ — хочемо збудити въ товарискôмъ житю рухъ умысловый.

Кому отже нашѣ гадки до вподобы, кому дорога цѣль наша, тыхъ просимо вписатись въ члены нашого товариства.

Нѣмъ однакъ передамь веденье справъ нашого „Клюбу“ Хв. Зборамъ, мушу подякувати на сѣмъ мѣсци Вп. проф. Шухевичеви, котрый не тôлько радою служивъ при заснованю, але надто причинивъ ся ще знатнымъ грошевымъ даткомъ на покрытье потребъ самого заснованя товариства. Витаючи ще именемъ основательокъ всѣхъ тутъ присутныхъ зъ щирого, рускаго серця, отвираю симъ першѣ загальнѣ зборы товариства „Клюбу Русинокъ“.

Зборы приймили сю бесѣду довгими, рясными оплесками. Въ слѣдъ за симъ приступили до порядку дневного, и выбрали аклямацiею на предсѣдательку ad hoc п. Герасимовичеву. Предсѣдателька покликала панну Федакôвну на секретарку, и обѣ панѣ заняли президiяльне мѣсце. Слѣдувавъ выбôръ выдѣлу, въ складъ котрого увôйшли панѣ Барвѣньска, В. Шухевичева, З. Герасимовичева, Коцовска, Леонтовичева и панна Федакôвна. Заступницями выбрано панѣ: Савчакову, Кулачковску и панну Галиковску. Предсѣдателькою выдѣлу выйшла одноголоснымъ рѣшеньемъ п. Шухевичева Василина.

На бажанье зборôвъ проводила дальше п-ѣ Герасимовичева. Рядъ внесень розпочала п-ѣ Франкова, поручаючи выдѣлови, щобы старавъ ся о власный льокаль для „Клюбу“. Вôдтакъ заявила зачудованье, що „Клюбъ“ стає вôдразу на становиску національнôмъ, и не допускає статутами въ члены товариства Польокъ и Жидôвокъ. Сформуловавши въ тôмъ напрямѣ внесенье, мотивувала п-ѣ Франкова єго въ той способъ, що жѣноцтву не повинно ходити о загрѣванье въ патріотизмѣ, лишь о розвитокъ интелектуальный. А саме Польки и Жидôвки були бы тутъ важнымъ чинникомъ. Участницѣ зборôвъ приймили се внесенье зъ великимъ негодованьемъ, а коли по горячôй дiскусiи не прийшло до порозумѣня, п-ѣ Франкова вôдкликала свое внесенье.

П-ѣ Франкова порушила ще справу самои назвы товариства, але що зборы не могли поняти, о що властиво ходить, тожь перейшли надъ симъ до порядку дневного. Дальше ще дотронулась п-ѣ Франкова и самыхъ статутôвъ, та тутъ выйшла помылка, котрои не доглянулась п-ѣ Франкова, мабуть за-для побѣжного переглядання статутôвъ. Вкôнци домагала ся п-ѣ Франкова, щобы въ члены принимати такожь и мужчинъ.

Справу пренумераты вôдповѣдныхъ часописей передано выдѣлови зъ тымъ, щобы выдѣлъ просивъ рускѣ редакцiи о безплатне присыланье дневникôвъ.

П-ѣ Герасимовичева вôдчитала листъ п-ѣ Горбачевскои зъ Праги до п-ѣ Н. Кобриньскои, въ котрôмъ подаєсь раду, щобы зôбрати узоры орнаментики рускои, и выслати ихъ на выставу до Чікаго. „Клюбъ“ радо пôдперъ сей проєктъ, тожь порѣшено удати ся спершу до пань Данилевичевои зъ Коломыи и Величковои зъ Львова о вôдступленье товариству своихъ колекцiй, а вôдтакъ розôслати вôдозву по священикахъ, въ цѣли збираня узорôвъ.

Навпослѣдъ передала п-ѣ Герасимовичева, именемъ доньки, справу фантовои льотерiи на памятникъ Шевченка выдѣлови товариства, поручаючи заснованье вôдповѣдного комiтету, до котрого увôйшли бы и члены другихъ товариствъ.

На тôмъ покôнчено нарады.

Вôдкрытье читальнѣ „Просвѣты“ въ Сосници пов. перемыского.

Не знаю, зъ якихъ причинъ не подано до сеи поры бодай якои коротенькои звѣстки до часописей про вôдкрытье другои вже читальнѣ „Просвѣты“ въ повѣтѣ перемыскôмъ, а то читальнѣ въ селѣ Сосници. Длятого подаю отсимъ короткiй описъ торжественного вôдкрытя сеи читальнѣ, яке вôдбуло ся дня 15 сѣчня сего року.

Зъ Перемышля прибули на се торжество проф. Кость Горбаль, яко вôдпоручникъ перемыскои фiлiи „Просвѣты“, проф. Косовичъ зъ женою — и дванацятка нашихъ любыхъ Боянистôвъ. Кромѣ сего прибули зъ Радымна: п. Левицкiй адъюктъ судовый, о. Гайдукевичъ разомъ зъ учителемъ изъ Святого, мѣсцевый посесоръ п. Раціборскiй, учитель Гудзь и другѣ гостѣ. Гостей прибувшихъ привитано при въѣздѣ до читальнѣ сальвами зъ моздѣрѣвъ.

Зборы вôдкрывъ мѣсцевый парохъ о. Лисковацкiй короткою промовою, представивши численно зôбранымъ селянамъ цѣль и важнôсть того товариства. Вôдтакъ забравъ голосъ вôдпоручникъ „Просвѣты“ проф. Кость Горбаль. Въ довшôй промовѣ зазначивъ сей ветеранъ-патріотъ значѣнье нинѣшного руху читальняного мѣжь рускимъ народомъ, вказавъ на задачу читальнѣ въ селахъ и подававъ рады, якою читальня повина бути, щобы колись въ будучности бувъ зъ неи надѣяный успѣхъ. Потôмъ п. Стахура, кандидатъ адвокатскiй зъ Перемышля, мавъ вôдчитъ о новели екзекуцiйнôй зъ 1887 року и взагалѣ о поступованю екзекуцiйнôмъ. Се тематъ въ теперѣшныхъ часахъ дуже „популярный“, тожь и не дивота, що зôбранѣ прислухували ся вôдчитови, голошеному зъ памяти, зъ дуже великимъ занятьемъ. Найбôльше однакъ причинивъ ся до звеличаня сего торжества „Перемыскiй Боянъ“. Єго двацятка не жалувала нѣ грудей нѣ душѣ, котру майже всю въ спѣванѣ пѣснѣ вливала. Не моя рѣчь судити фахово, однакъ не пересаджу, єсли скажу, що „Боянъ“ такими продукцiями причинить ся не мало до розбудженя житя въ перемыскихъ сторонахъ. Хто-жь бо зъ Русинôвъ не схоче бодай разъ въ житю почути у себе тыхъ гарныхъ пѣсень рускихъ, котрѣ „Боянъ“ зъ молодечимъ жаромъ розносить теперь по нашихъ селахъ. До кого-жь не промовлять чудовѣ звуки: „До рускои пѣсни“ Матюка; „Де Сянъ плыве“ Копка — и т. д., и т. д. То-жь зъ приятностею довѣдавъ ся я вôдъ одного зъ Боянистôвъ, що Боянъ загостить небавомъ на таке саме торжество вôдкрытя читалень въ Поздячи, Мѣжинци и Олешичахъ. Славно! Дай Боже, щобы вôдъ теперь якъ найбôльше селъ нашихъ рушило ся въ такъ пожаданôмъ и пожиточнôмъ напрямѣ.

Що-до читальнѣ сосницкои, то найбôльше заслужили ся около єи заснованя кромѣ о. Лѣсковацкого ще такожь и Иванъ Редко, начальникъ громады, Андрей Малярчукъ дякъ, Панталеймонъ Василина, Иванъ Роля и Михалко Слюзаръ. Всѣ они вôйшли такожь въ складъ першого выдѣлу читальнѣ.

Зъ нiцiативы п. Раціборского заряджено на цѣль новозаснованои читальнѣ складку, зъ котрои зôбрано щось по-надъ 16 зр. Самъ нiцiаторъ жертвувавъ вôдъ себе 5 зр., кажучи, най нарôдъ пôзнасть, що не лишь словомъ але и чиномъ хочемо єму помагати. Зôбранѣ заспѣвали нiцiаторови въ подяку щиросердечне руске „Многая лѣта“.

По закôнченю офiцiяльнои части торжества запросивъ о. Лѣсковацкiй гостей до себе, де ихъ щиро принимавъ и гостивъ ажь до пôзнои годины въ ночу. Тоастôвъ и промовъ при вечерѣ на тематъ працѣ надъ народомъ посыпалось що немѣра, а всѣ они приниманѣ були зъ одушевленьемъ. Боянисты и тутъ не спочивали — пѣсня руска розпирала старѣ стѣны приходства, казавъ бы-сь мертвого бы порушила до житя. Тожь закôнчаючи сю допись, вказую ще разъ мое одиноке бажанье, щобы якъ найскорше зновъ на вôдкрытю якои читальнѣ подыбати ся зъ гôстьми перемыскими.

Гôсть.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôвъурядовѣ газеты накликують старо-Чехôвъ, щобы ставили кандидатôвъ на опорожненый мандатъ по д-рѣ Троянѣ. Правительство пôдопре старо-Чехôвъ и будуть могли зломити силу молодо-Чехôвъ, але мусять пристати на програму правительственну.

——

Поворотъ мiнiстра Гiрса зъ купелѣвъ до Россiи, передсказуваный наконець сего мѣсяця, вôдложеный пôсля послѣдныхъ вѣстей ажь на цвѣтень.

Книжка Якобзона о тайныхъ актахъ дипльоматичныхъ выкликала въ россiйскихъ газетахъ новѣ напады на Болгарiю и державы потрôйного союза. Рôвножь и Туреччину обжаловуєсь о ворогованье противъ Россiи и пôдбурюванье Болгарiи. И такъ кажуть „Новости“, що заказъ выдавництва, якiй выдала Порта противъ болгарскои газеты „Новины“, орґану ексархату болгарского, вôдтакъ недозволенье синоду церковного для обговореня квестiи змѣны конституцiи — суть доказомъ, що султанъ пôдпирає Болгарiю. Туреччина пôдпирає своимъ поведеньемъ змаганя тридержавного союза и ихъ дипльоматiи, въ хосенъ „австро-угорскои Болгарiи“. Що-до документôвъ оголошеныхъ, то вже небавомъ выбье година вôдплаты для Болгарiи и наступить кара помимо пôдпоры тридержавного союза.

——

Въ Бѣлградѣ думають, що подорожь чорногорского наслѣдника престолу до Вѣдня и Петербурга пôдчасъ зимы має велике значѣнье полiтичне. Именно участь мiнiстра справъ заграничныхъ вказує на тѣ полiтичнѣ цѣли. Подорожь може стояти въ звязи зъ домаганями опозицiи чорногорскои, щобы кн. Никита абдикувавъ въ хосенъ свого лiберального сына. Иншѣ говорять, що наслѣдникъ престола выѣхавъ въ сваты, щобы заручитись зъ одною россiйскою княгинею.

НОВИНКИ.

— **Послѣдий вечерниць въ „Рускôй Бесѣдѣ“ у Львовѣ** удали ся въ кождôмъ взглядѣ знаменито. Красный и поганый полъ бувъ заступленый дуже численно, а сорокъ и двѣ паръ вôддавало належный довгъ Терпсiхорѣ, пôдъ незрôвнаною управою п. Сарачиньского. Бѣлый день кидавъ ся вже крôзь вôкна до салѣ, коли потомленѣ гостѣ збирали ся до вôдходу.

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ**: Въ недѣлю дня 19 н. ст. лютого вôдбуде ся въ Коломыи въ великôй сали ратушевôй музикально-декляматорскiй вечерокъ въ честь 50-лѣтного епископского ювилею Єго Святости паны Льва XIII. — Програма буде сими днями оголошена.

— **Загальнѣ зборы** товариства лiтературного „Руска Бесѣда“ въ Чернôвцяхъ вôдбудуть ся въ понедѣлокъ дня 27 н. ст. лютого. Початокъ о годинѣ 4 ôй зъ полудня. — Того самого дня вôдбудуть ся надзвычайнѣ зборы товариства „Рускiй Народный Дôмъ“ въ Чернôвцяхъ о годинѣ 6-ôй вечеромъ. На сѣ зборы запрошують выдѣлы обохъ товариствъ членôвъ до численнои участи.

— **На фондъ помятника Тараса Шевченка** надôслали дальше свои працѣ: 1) Софiя Лукавецка зъ Олешкова: фартушокъ вышиваный заполочiю на ґранатовôй сатинѣ. — 2) Наталка и Зиновiя Єзерскѣ зъ Золочева: кошикъ на щѣтки вышиваный на золотôй канвѣ, течку на вiзитовѣ карты зъ золотои канвы и синього атласу зъ вышитою сталевыми пацьорками написею: „на вiзитнi карти“ и р. 1893., и кошикъ зъ бѣлого паперу гафтованый волôчками въ тѣни. — 3) Леонтина Чепилѣвна зъ Пôдъяркова: Пôдставку пôдъ годинникъ зъ ґранатового аксамиту, прибрану пацьорковыми цвѣтами и подушочку на шпильки зъ червонои волôчки стриженою роботою. — 4) Теофiля Чепилѣвна зô Львова: кошикъ на щѣтки зъ паперовои канвы вышиваный шовкомъ. — 5) Михалина Рущиньска зъ Нестаничъ: пôдставку пôдъ лямпу зъ рôзныхъ волôчокъ и стоячу пôдставку пôдъ годинникъ зъ тростины и зеленого аксамиту. — 6) Iосифа Бандрôвска зъ Нового Торгу: одну бôльшу и шѣсть меншихъ серветокъ зъ конґресовои канвы вышиваныхъ рôзными шовками. — 8) Анна Гунякôвна зъ Дрогобича: подушку зъ синього атласу, на котрôй выгафтована шовками могила Шевченка и напись: „Ту мя поховайте“ 8) Зиновiя Зацерковна зô Скнилова: вытирачь до перъ зъ синього и чорного сукна, прикрашеный суконными незабудьками и золотымъ мотилемъ и пôдставку пôдъ годинникъ зъ бронзового плюшу и цвѣтôвъ зъ рожевои шкôры. — 9) Павлина и Ольга Строньскѣ въ Бруснѣ: гачковану серветy зъ бѣлои бавовны, пôдставку пôдъ годинникъ зъ червоного аксамиту и шкôряныхъ цвѣтôвъ, подушочку на шпильки зъ чорного аксамиту гафтовану шовками и пôдставку пôдъ лямпу гачковану зъ червоноi волôчки пôдшиту ґранатовымъ атласомъ. — 10) Клявдiя Єзерска зъ Полоничъ: шелки вышиванѣ волôчками и шовкомъ въ цвѣты оправленѣ въ ирху. — 11) Иванна Ступницка зъ Кудринець: тасьму до стѣнного дзвôнка вышивану волôчками и диваникъ зъ шарого полотна мережаный и вышиваный волôчками. 12) Тодоська Чекалюкова и Домка Бѣлокова [дѣвчата селянки зъ Кудринець] по одному ґерданови. 13) Емилiя Король зъ Винятинець: три гачкованѣ вставки одну до великои пошевки а двѣ до малыхъ. — 14) Софiя Подолякъ зъ Вишеньки: двѣ оригiнально вышиванѣ хустки, якѣ носять молодицѣ въ Вишенцѣ. Се называє ся на Вишенцѣ: „бабничка“. — 15) Марта Стефановичѣвна зô Львова: серветку, вышивану хрестиками. — 16) О. Чачковскiй зъ Товстого: прославъ 130 выробôвъ гончарскихъ а то: збанкôвъ бôльшихъ и меншихъ 7; 23 урнъ на цвѣты; 1 пôднѣсъ на тѣста; 21 тарѣлокъ и 75 дробнѣйшихъ кусникôвъ гончарскихъ мѣжь ними: каламарѣ, чарки на масло, попѣльницѣ, кубки, пôдставки на сѣрники, мисочки, збаночки и т. ин. — 17) Мальвина Дорожиньска зъ Золочева 2 зр.

— Въ суботу вôдбуло ся **засѣданье выконуючого комiтету ювилейного**, на котрôмъ уложено лiсту осôбъ, котрымъ належить выслати запросины. Зъ запросинами мають дотычнѣ особы лично зголоситись въ днях 16 и 17 н. ст. лютого мѣжь годиною 7 ою а 8 ою вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ по білеты вступу на концертъ, якiй якъ звѣстно устроює комiтетъ дня 19 н. ст. лютого въ великôй сали Народного Дому. — Згаданѣ запросины розôслано нинѣ пôсля лiсты ухваленои комiтетомъ ювилейнымъ.

— **Зъ тайнъ университетскихъ.** Kurjer Lwowski подає въ нинѣшнôмъ числѣ таку вѣсть: „Булавы академичнѣ хилили ся майже все зъ покорою передъ новагою власти, однако може нѣколи не заявляли они такого византiйства, якiй теперь дає ся теперь видѣти въ вôдносинахъ нашого университету. Вôдъ кôлькохъ днѣвъ розносять по мѣстѣ вѣсть, на жаль правдиву, що властитель академичнои багрянинѣ почервонѣвъ бôльше вôдъ своеи тоґи на авдiенцiи у одного достойника, звѣстного зъ неимовѣрнои чемности, котрый вôзвавъ єго до себе ad audiendum verbum. Слово се мало бутя таке дразливе, що теперь цѣлый сенатъ академичный надумує ся, о скôлько и въ якôй степени обовязаный ректоръ университету — на взорець концептового практиканта — слухати простакуватости. Часть сенаторôвъ, шануючихъ власне достоiньство, гадає поважно станути въ оборонѣ свого легковаженого достоiньства, друга бôльше блага часть професорôвъ, котра свою повагу наукову носить не въ мозку, але въ номiнацiйныхъ декретахъ, гадає, що кожду власть сотворивъ Богъ на се, щобы єи смиренно слухати. Не знаємо, якъ тота цѣла исторiя скôнчить ся, однако хочемо вѣрити, що цѣхи польскихъ ученыхъ не можна мѣрити звѣстными королѣвскими словами: Die Mädchen und die die Gelehrten sind immer billig zu haben.

— **Въ кругахъ судôвництва захôднои Галичины** — якъ пише Czas — панує вôдъ якогось часу огôрченье зъ причины послѣдныхъ именованъ, а именно зъ причины переношеня урядникôвъ зъ Галичины всхôднои до захôднои. Оголошене именованье прокуратора державного для Ясла гр. Дѣдушицкого есть вже шестымъ зъ ряду. Для поясненя треба додати, що округи высшихъ судôвъ львôвского и краковского мають вôдрубный status урядничiй и що въ наслѣдокъ того кожде перенесенье а взглядно кожде именованье урядника зъ округа суду львôвского на посаду въ округѣ краковскôмъ есть получене зъ поминѣньемъ урядникôвъ краковского округа суду высшого. Таке поступованье, каже Czas, не було бы кривдою для урядникôвъ краковского округа, если бы при обсадѣ посадъ въ львôвскôмъ округѣ судовôмъ увзгляднювано кандидатôвъ зъ округа краковского. Тымчасомъ такъ не дѣє ся, а навѣть одного кандидата зъ краковского округа стараючого ся о посаду при высшôмъ судѣ у Львовѣ зъ причины посвоячня, котра стоить на перешкодѣ его именованю въ тамошнôмъ округѣ, не увзгляднено. Єсли иде о обсаду посадъ начальныхъ и видныхъ, якою есть на пр. посада президента суду высшого, вымагаюча вызначныхъ и особливыхъ способностей, поступованье таке есть зрозумѣле и принесло дѣйстно тутешному округови тревалѣ користи. Однако инакше стоить справа, если иде о посады менше вызначнѣ на пр. о посады ранґи семои (совѣтникôвъ першои инстанцiи прокураторôвъ державныхъ). Въ такихъ случаяхъ именованье кандидатôвъ зъ иншого округа не находить оправданя, бо нашь округъ має рôвно способныхъ урядникôвъ и длятого кожде обсадженье вôльнои посады въ тутешнôмъ округѣ урядникомъ львôвского округа мусить уважатись неоправданымъ поминѣньемъ. — Чудно, що Czas звернувъ увагу на перенесеня урядникôвъ судовыхъ до захôднои Галичины а поминає мовчки перенесеня урядникôвъ иншихъ дiкастерiй на Захôдъ, хочь въ судахъ лучають ся таки перенесеня о много рѣдше якъ въ иншихъ урядахъ.

— **Нефортунний борцѣ.** Замѣсть всѣлякихъ коментарѣвъ просимо перечитати сей куріозный обѣжникъ жолкôвского отця декана, котрый всю свою дѣяльнôсть зводить до правописного пытаня. Обѣжникъ сей звучить дословно такъ: — „Ч. 17. До Пречесного Духовеньства Деканата Жолкôвского. Нынѣшнимъ препоручає ся Вашимъ Всечестностямъ горячо своимъ именемъ и назвискомъ и чиномъ заосмотрити въ залученю находячу ся просьбу до Его ц. к. Аност. Величества нашого Наймилостивѣйшого Монархи въ цѣли вѣрного береженя нашихъ завѣтныхъ святощѣвъ нашои св. церкви, культуры и національности. Прошу обережно пôдписувати, абы не помирати и не пôмняти речену просьбу, но заховати ю въ приличной, чистой и хорошой формѣ. Отъ Жолкôвского уряду деканального въ Мацошинѣ 26. сѣчня 1893“. — До сего долучивъ отець деканъ протестъ противъ фонетики, фабрикованый въ лябораторiи „Русскои Рады“. Бажаємо вамъ отче, хотяй на тôмъ „неприщи“ спасенного успѣху, и поручаємо перш усего, самому навчити ся правописи и языка. — Другiй борець, се о. Тшесньовскiй, деканъ щирецкiй, котрый на соборчику въ Красовѣ предложивъ до пôдпису рôвножь протестъ противъ фонетики. На пятнацять присутныхъ священикôвъ пôдписало его пять. — И вамъ отче, не завидуємо вашои дѣяльности! Трудѣть ся!...

— **Конкурсъ на посаги.** Зъ фондацiи имени архикнягинѣ Гiзелѣ суть до розданя два посаги по 700 зр. О тѣ посаги можуть старати ся заручены вже убогѣ а гôднѣ дочки або сироты урядникôвъ, що пôдлягають мiнiстерству справъ внутрѣшныхъ. Посаги тѣ будуть наданѣ 20 цвѣтня с. р. а выплачены ажь по вѣнчаню.

— **Выстава краєва.** Намѣстникъ гр. Каз. Бадені заявивъ, що павiльонъ шкôльный на выставѣ краєвôй поставить своимъ коштомъ, а выконанье єго поручить архiтектови п. Горґолевскому.

— **Нещастна пригода.** Въ горальни жида Штурмлявфера въ Трôйчицяхъ коло Перемышля ухопило колесо машины одного роботника такъ нещастно, що той-же въ наслѣдокъ ушкоды тѣла въ короткôмъ часѣ померъ.

— **Огнѣ.** Дня 8 н. ст. лютого о $10^1/_2$ годинѣ зъ рана повставъ огонь въ Камѣнцѣ струмиловôй въ домѣ жида Ханма Лiндвурма и мимо того, що дахи були покритѣ снѣгомъ, знищивъ до крихты 7 жидôвскихъ домôвъ зъ великими припасами збожа, призначеного для торговлѣ. Домы були обезпеченѣ. Шкода выносить 15.000 зр. Огонь повставъ зъ неосторожности пôдчасъ паленя въ печи. Въ часѣ пожару вѣявъ сильный вѣтеръ и если бы не енергiчна помôчь була бы згорѣла цѣла дѣльниця мѣста.

— **Зъ Бориславa** одержуємо отсе письмо зъ просьбою о помѣщенье: Посередъ весѣльного настрою зôбраныхъ гостей въ дни 7 н. ст. лютого у Всеч. о. Коростеньского въ Борислави, вôдозвали ся и

смутно-жалостна струна нашого теперѣшного народного життя, а въ першомъ рядѣ справа туначска. Зобраній узнали за найвлаштованѣйше средство щобы застановити дальшу бѣду въ Туначахъ, и облегчити незавидну судьбу о. Барновича, причинити ся своими лентами до поставленя дому мешкального для греко-кат. пароха въ Островѣ, абы мавъ хоть голову де приклонити въ своемъ тяжкомъ горю. На тую цѣль зложили Русины безъ розницѣ партій, а навѣть вырозумѣли Поляки суму 32 зр. и рѣшили, грошѣ ти водослати до институціи „Народный Домъ“ у Львовѣ, въ цѣли умѣщеня ихъ яко спеціяльный фондъ поставленя дому мешкального для греко-кат. пароха въ Островѣ. — *Одинъ въ имени многихъ.*

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** прислала намъ отсей комунікатъ до оповѣщеня: „Приступаючи до выдаваня оригінальныхъ листовъ удѣловыхъ на капіталъ, зложеный П. Т. членами-основателями Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ яко фондъ основный въ высотѣ 50.000 зр. а. в. маємо честь повѣдомити згаданыхъ членовъ, що за зворотомъ тымчасовыхъ поквітованъ можуть водобрати згаданѣ листы чи то въ Дирекціи Товариста, чи то на желанье въ нашихъ аґенціяхъ. або вконцѣ почтою. Въ томъ послѣднѣмъ случаю треба долучити при зворотѣ тымчасового поквітованя такожь 20 кр. въ маркахъ почтовыхъ на рекомандовану пересылку згаданыхъ листовъ удѣловыхъ. — Дирекція Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ, ул. Театральна ч. 8.“

— **П. Станиславъ Чекалюкъ**, родомъ зъ Супрановки одержавъ на львовскомъ университотѣ ступѣнь доктора правъ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Канонічну институцію одержали оо.: Володимиръ Кобздай на Лопѣнку, дек. балигородского; Ив. Яворскій на Стрѣльбичѣ, дек. старосамборского.

Завѣдательство парохіи Лукове, дек ольховецкого, одержавъ о. Ив. Титаръ.

Вѣдзнаки крилошанськѣ одержали оо.: Конст. Гукевичъ, парохъ въ Квашенинѣ; д-ръ Николай Малинякъ, парохъ въ Сливници: Дан. Котисъ, парохъ въ Лунковѣ; Левъ Войтовичъ, парохъ въ Смольнику и Ром. Пасѣчиньскій, парохъ въ Добрѣй.

Увольненье вѣдъ испыту конкурсового одержавъ о. Андръ. Децко зъ Луки.

Грамоту зъ архіерейскимъ благословеньемъ одержавъ о. Онуфр. Дашкевичъ, нарохъ въ Нижанковичахъ, зъ нагоды 50-лѣтного ювилею священьства.

Носмертнй — ✝ — опо вѣстки.

— **Станиславъ Козловскій**, технікъ, упокоивъ ся у Львовѣ въ шпитали въ 31 роцѣ житя. За для процесу, якій мавъ въ 1889 роцѣ яко обжалованый о соціялістичнѣ аґітаціи, бувъ Козловскій выдаленый зъ львовскои політехніки и кончивъ науки у Вѣдни и Градци. Яко членъ „Академичного Братства“ выдавъ Козловскій въ 1888 роцѣ 1-ше число мѣсячника „Товариш“. Умеръ на сухоты. Похоронъ водбувъ ся вчера пополудни при численнѣй участи членовъ львовскои партіи роботничои. Передъ похороннымъ походомъ несено вѣнець зъ соснины перевиненый червоною стяжкою зъ написею водъ партіи соціяльно-демократичнои. Надъ гробомъ промовляли: друкарь Маньковскій и д-ръ Ганкевичь въ имени рускои радикальнои партіи. Вѣчна покойному памят!

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 13 лютого. Зо всѣхъ сторонъ надъ Дунаємъ надходять вѣсти, що грозить повѣнь.

Прага 13 лютого. На похоронахъ Трояна бувъ присутный намѣстникъ и маршалокъ краєвый, а пос. Герольдъ, выголосивъ промову надъ гробомъ.

Будапештъ 13 лютого. Оногды зайшло зновъ колька случаѣвъ холеры.

Марсилія 13 лютого. Недугу, яка проявилась, означають лѣкарѣ инфлюенцою кишокъ, а не холерою.

Берлинъ 13 лютого. Центрумъ готове голосувати за войсковыми предложенями, если правительство предложить реформу шоклы.

Парижь 13 лютого. Засуджений въ процесѣ панамскомъ внесли рекурсъ противъ засуду.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. П. Чер. въ Пом. За 1892 ще 4 зр. — **Вп. Д. Вак. зъ Коб.** за I кварт. ще 95 кр. — **Вп. Ю. Сім. въ Сух.** Годять ся. — **Вп. А. Коч. ръ Вѣд.** До конца лютого. — **Вп. И. Прий. въ Хир.** Все вирѣвнано и зложено до теперь 13 зр. — **Вп. Т. Гор. въ Вит.** Похибка выровнана и заплачено до конца сѣчня. — **Вп. К. Ден. въ Яст.** Одержали. — **Вп. Е. Пяс. въ Вит.** Ще 50 кр. — **Вп. М. Лев. въ Щур.** Такъ.

Надосланѳ.

Д-ръ Антонъ Горбачевскій

адвокатъ краєвый

отворивъ канцелярію адвокатску

ВЪ ЧОРТКОВѢ

въ домѣ панѣ Людвиновои.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНОТКИ. Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкодныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагодко, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Найдешевше жерело предметовъ оптичныхъ у Львовѣ

подъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ райсцайни и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репаранія найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ подъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Всѣ галицкѣ облїґаціи индемнізаційнѣ выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893, **перестає дальше опроцентованье.**

Длятого радимо властителямъ тыхъ облїґацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити инши певнѣ паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр.**

Всяку раду и всякѣ поясненя подає **даромъ и оплатно**, а такожь полагоджує найсолідиѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперовъ.

Домъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4405

ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ

въ звязи историчной черезъ д-ра Іос. Мѣльницкого, совѣтника Митроп. Консисторіѣ и вицеректора семинаріѣ.

Сѣмь книжокъ въ двохъ томахъ съ указательными списами именъ по порядку календарному и азбучному. Дѣло вычерпуюче рокъ церковный, одобрене и препоручене отъ Впреосвященого Митрополита Киръ Сильвестра

Третій выпускъ: „Вѣкъ св вел. царей Константина и его матери Єлены. Побѣда христіянства въ государствѣ римскомъ. Выйде сего року въ м. червни. Пренумерата выносить 1 злр. Впередъ выданѣ:

Первый выпускъ: „Времена отъ сотворенія міра до 117 р ери поспольнои“. Вел (сторонъ 3-6). Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Вторый выпускъ: „Геройскій вѣкъ церкви Христовои“. (Ст. 330) Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Всѣ тѣ три выпуски становлятъ первый томъ который выйде въ м. червни въ едномъ зошитѣ Пренумерата на цѣлый першій томъ выносить четыри зр.

Вторый томъ: „Преподобніи отцѣ и матери въ IV. вѣцѣ и въ первой половинѣ V вѣку. Святіи въ лѣтахъ 450—692. Святіи вѣнчанѣ въ оборонѣ священыхъ образовъ и подвижники единства церковного. Появится въ годѣ 1894 и стояти буде три зл. р

Требованія посылати належить:

До выдавництва Житій Святыхъ Д-ра Іосифа Мѣльницкого во Львовѣ ул. Коперника ч. 36. 4558 1—3

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желеховского.

Знижена цѣна 6 зр.

Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зъ Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. дворця)	258	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый подля годинника львовского. Числа подчеркненѣ означають пору 2238 ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

знарядовъ церковныхъ, иконъ, ризъ и книгъ, товаровъ щиро-золотыхъ, срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

въ Перемышли, при улици Францисканьскій (на брамѣ число 153)

поручає по цѣнахъ умѣревыхъ, сталыхъ и совѣстныхъ

Артосы, Фелоны, Стихарѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на подставѣ, ручнѣ и процесіональнѣ, Лѣхтарѣ, Лѣхтарѣ, Патерицѣ, Пауки бронзовѣ и кришталевѣ Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и фаны, Чашѣ золоченѣ зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, Евангеліоны новото выданя оправнѣ въ оксамитъ въ прехорошихъ солідной роботы оковахъ позолоченыхъ, Плащеницѣ на полотнѣ, зъ 4556 шовковои матеріи и прочѣ церковнѣ знаряды. 1—6

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

Гарнѣ взорцѣ для приватныхъ особъ даромъ и оплатно.

Обемистѣ **книжки зъ взорцями**, якихъ ще нѣколи не було, для **кравцѣвъ нефранковань.**

Не даю **нѣякого опусту** водъ $2^1/_2$ або $3^1/_2$ зр. за метеръ, рознож **нѣякихъ дарунковъ** для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на коштъ приватныхъ особъ, лишь маю **сталѣ и нетто цѣны, щобы кожда приватна особа** купувала **добре и дешево** Длятого прошу казати предкладати собѣ **мои книжки зъ взорцями.**

Рознож остерѣгаю передъ конкуренційными **листами подвойными** въ опустомъ цѣны.

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіянъ и Доскіѣ для Вел. духовенства, приписанѣ матеріи для ц к уніформовъ урядничихъ, рознож для ветеранновъ, **сторожи огневои, ґімнастиковъ и службы.** Сукна на білярдъ и столы до гры, **покрыта на возы**, гуня не промокаюча на одяги стрѣлецкѣ, **матеріи до праня**, пледы до подорожи водъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче купати добрѣ, тревалѣ, чисто вовняни матеріи а не дешевѣ шматы. котрѣ не вартѣ навѣть заплаты для кравця най зверне ся до Фірмы.

ИВАНЪ СТИКАРОВСКІЙ въ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбольша фабрика и складъ сукна вартости $^1/_2$ міліона зр.

Щобы показати **величину и сиромощность**, заявляю, що я получивъ въ моихъ рунахъ найбольшій **експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камгарновъ. приборовъ кравецкихъ** и велику переплетню лишь для власныхъ цѣлей. Щобы переконатчити о сказанонъ, прошу Вп. **Публику**, при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи. въ котромъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсылаєсь лишь за послѣпатою!

Переписка въ нѣмецкѣй, ческѣй, угорскѣй, польскѣй, італіяньскѣй, французскѣй и англічскѣй мовѣ. 4557 1—10

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровѣ

и всякѣ выробы рукавичничѣ

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґперы

Львовъ, улиця Галицка ч. 16.

ТУТКИ ціґаретовѣ зъ найлѣпшого папиру французского **1000 штукъ 1 зр.** Замовляючимъ 5000 опакованье и почта франко. Водпродуючимъ значный опустъ поручає **Антонина Мазуркевичь у Львовѣ, ул. Галицка ч. 12.**

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

СЛУЖБА БОЖА

партитура на 4 муж. голосы укладу

ІОСИФА КИШАКЕВИЧА

Цѣна 60 кр. (зъ пересылкою почтовою 66 кр)

Достати можна у автора Львовъ, ул Коперника ч. 36 и въ книгарни Ставропигійскій. 4554 1—5

КНИГИ ЦЕРКОВНѢ

друки всѣлякого рода

Молитвословы розного выданя

Евангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утримує

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Подвалье ч. 9.

4471

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши водъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѣ по 4½% водъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Товариство імени Шевченка

(у Львові ул. Академічна ч. 8)

Правда“ письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII.	2— кр
„ XI (1878) 2 томы 1 зр.; XIII (часть літературна)	—50 „
Доповненье до Правди, Ивана Франка	1— „
„Зоря“ письмо літерат.-науковерочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3— „
„ рочники VIII (1887) IX (1888) X XI по 5 зр, а XII	6— „
Д-ръ Ом. Огоновскій. Исторія руск. літерат. I 1 80 зр, II 3 зр., III.	2.— „
„ „ Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50 „
Костомарів: Руська исторія в житепис. 3 томы	1·— „
Остап Вересай, картина хромолітографічна	—·50 „
Драгоманів. Галицко-руске письменство	—·15 „
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр теперь)	1— „
„ Хуторна поезія 50 кр., Крашанка	—·20 „
Федьковичь. Довбуш 10 кр., Як козам роги випрявляють	—·10 „
„ Повѣсти и оповѣданя	—·20 „
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	—·60 „
Нечуй Повісти и оповіданя	—·30 „
„ Світогляд украиньского народа	—·30 „
„ Кайдашева сімья	—·50 „
„ Навіжена повість	—·20 „
„ Над чорним морем	—·90 „
Ф. Заревичъ: Бондарівна	—·10 „
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.)	—·50 „
Горницкій. Орлеаньска Дѣва, перекл стих.	—·30 „
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины олѣйнѣ по	—·50 „
Пямяткове число „Зорѣ“ въ ювилей. Русалки Днѣстровои	—·55 „
Апокрифична література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—·35 „
Провідні ідеі в письмах Тар. Шевченка О. Партицкий	—·35 „
Народнѣ оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр. III.	—·32 „
Етнографія Славянщины	—·12 „
О розумномъ выхованю дѣтей	—·12 „
Надельмаєръ, апостолъ свободы Мех. Царь	—·10 „
Повѣсти Ник. Устияновича	—·85 „
Одисееві плавники Байди	—·10 „
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—·35 „
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—·32 „
О выхованю. И. Н. Подручникъ для женщинъ	—·30 „
Гемнѣ мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ, О Партыцкій	1·40 „
Жѣночa неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—·35 „
Захаръ Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII И. Франко.	1·30 „
Зъ рожныхъ краєвъ и народовъ Денисъ	—·20 „
На добродѣйнѣ цѣли, комедія Гр. Григоріевича	—·30 „
Boa Constrictor Ивана Франка	—·35 „
Слово о полку Игоревомъ Ом. Партыцкій	—·80 „
Скандинавщина въ давной Руси, Ом. Партыцкій	—·20 „
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—·60 „
Законъ о загальномъ ополченю	—·45 „
Соціялисты межи семинаристами, О. Обачный	—·15 „
Оповѣдання, Ник. Гоголя	—·35 „
Вечерниці, Ник. Гоголя	—·10 „
Григ. Квѣтка, Маруся	—·10 „
Поезія Масляка ч. 1.	1·— „
Твори В. Чайченка ч. I 80 кр., ч. II. 60 кр разомъ	1·40 „
За громаду. Хроніка К. Т. Подоленка	—·20 „
Без праці Іван Франко	—·20 „

У Костя Паньковского ул. театиньска ч. 19, можна достати:

За для святои земль. Повѣсть Севера	—·30 „
Библіотека Батьковщины ч. I	—·24 „
Зеркало зъ року 1889, 1890 и 1891 по	2·— „
Кістяки Гольбайна ч. 1 і 2 по	—·15 „
М. Ѳ. Раевскій и россійскій панславизмъ, Корн. Устыяновичъ	—·80 „
Фавст, трагедія Иогана Гете Перевод Ив. Франка	1·50 „
Про руску правопись С Нагнибіда	—·05 „
При стрѣлецкой ватрѣ. Абізра Солтана	—·40 „

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 25. Львôвъ, Середа 3 (15) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком:

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 2 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одно стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ вѣстей въ урядовыхъ газетахъ выходить, що сего року вôдбудуть ся ажь двѣ сесіи краєвыхъ соймôвъ. Перша сесія зачалась бы по Великодни, а друга въ половинѣ вересня. Осѣнна сесія соймôвъ була бы призначена на полагодженье буджетôвъ. Осѣнна сесія рады державнои, замкненои передъ Великоднемъ, була бы отворена першого вторка въ падолистѣ, отже 7 падолиста.

——

Въ Россіи зачинають на ново проганяти жидôвъ. Міністерство справъ внутрѣшныхъ наказало всѣмъ губернаторамъ, щобы завôзнали всѣхъ жидôвъ, поселеныхъ въ ихъ губерніяхъ а не маючихъ права проживати въ середныхъ губерніяхъ россійскихъ, выбрати ся найдальше до чотирохъ мѣсяцѣвъ въ тѣ мѣсцевости, де дозволено жидамъ поселятись. Тымъ жидамъ, що мають численну родину, недвижимости або занимають публичный урядъ, можуть власти продовжити згаданый речинець, але не довше якъ до 13 падолиста с. р. Жиды, котрѣ постарають ся о документы, дозволяючѣ имъ на стале проживанье по всѣхъ мѣсцевостяхъ въ Россіи, будуть могли полишитись въ своѣмъ осѣдку.

——

Зъ Риму доносять, що папа запротестує противъ проєкту закона о заостреныхъ приписахъ що-до цивільного вѣнчаня въ Італіи. Зъ разу хотѣвъ папа высказати свôй поглядъ на сю справу въ альокуціи на послѣднôмъ консистори, але щобы надати бôльшои ваги цѣлôй справѣ порѣшивъ выдати енцикліку до італійскихъ епископôвъ.

——

Поголоски, якѣ понеслись по выѣздѣ кн. Фердинанда зô Софіи до Вѣдня и Монахіи, що подорожь має цѣль подружа, оправдались. Урядова Coburger Ztg. доносить, що кн. Фердинандъ просивъ кн. Ернеста Кобурга, яко голову родины Кобургôвъ, о дозвôлъ на єго подруже зъ княгинею Маріею Люізою зъ дому Парма. Кн Марія Люіза єсть найстаршою донькою кн. Роберта Пармы зъ єго першого подружа зъ Маріею Пія, княгинею бурбоньскою. Марія Люіза уродилась 17 сѣчня 1870 въ Римѣ и має тринацятеро рôднѣ молодшои, пять братôвъ и вôсѣмь сестеръ.

Рôвночасно выдавъ Стамболовъ проклямацію до Болгарôвъ, въ котрôй подає до вѣдомости депешу кн. Фердинанда зъ датою 12 лютого о заручинахъ зъ кн Маріею Люізою. Проклямація кôнчить ся словами: Я щасливый, що можу подати до вѣдомости болгарского народу радôстну вѣсть. Я переконѣченый, що сей далекосяглый фактъ, котрый забезпечає и скрѣпляє свободу та будучнôсть Болгарiи, наповнить серця всѣхъ Болгарôвъ щирою радостію.

Справы парляментарнѣ.

Комісія буджетова палаты послôвъ вела въ понедѣлокъ нарады надъ проєктомъ правительственнымъ що-до продажи соли для худобы. (Сей проєктъ подали мы въ понедѣлковôмъ числѣ.)

По предложеню референта гр. Волькенштайна, щобы принятi проєктъ закона — забирали голосъ послы: Лупулъ высказавъ бажанье, щобы законъ вôйшовъ въ житье вже зъ днемъ 1 сѣчня 1894. — Пос. Менгеръ пôднѣсъ, щобы при роздѣлѣ соли зважано не лишь на число худобы але такожь на расу худобы. Рôвно-жь треба постаратись о се, щобы по всѣхъ околицяхъ була однакова цѣна тои соли, безъ взгляду на се, якъ далеко тѣ мѣсцевости вôддаленѣ вôдъ фабрикъ сеи соли. — Пос. Романчукъ зазначивъ, чи не годилось бы додати слово „найпôзнѣйше до одного року“, коли має вôйти законъ въ житье. Вôдтакъ выказувавъ потребы Галичины, именно околиць гôрскихъ. — Пос. Гайльсберг замѣтивъ, щобы до нагляду надъ продажею соли для худобы уживати теперѣшнои контролѣ, бо якъ зачнуть поступати звѣстнымъ способомъ фіскальнымъ, то не буде хôсна для господарѣвъ зъ пониженои цѣны. — Міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ вôдповѣвъ на тѣ замѣтки, що годѣ буде скоротити речинець одного року мѣжь оголошеньемъ а введеньемъ въ житье сего закона, бо такъ умовлено ся зъ Угорщиною, а кожда змѣна въ тôй умовѣ вымагала бы новыхъ переговорôвъ. При роздѣлѣ буде звертатись увагу на расу худобы, але годѣ буде посувати сей роздѣлъ ажь до краѣныхъ детайлѣвъ. Чи цѣна сеи соли и въ найдальше вôддаленыхъ мѣсцевостяхъ буде однака, сего годѣ приречи, бо кошты транспорту значнѣ. Черезъ сю продажу соли для худобы зменшить ся дохôдъ въ монополи сôльнôмъ о 1,400.000 зр., а сей недобôръ покриваєсь тымъ, що дотація для галицкого фонду индемнізаційного зменшила ся. Супротивъ внесеня пос. Романчука замѣтивъ міністеръ, що лѣпше лишитись при §. 3-ôмъ въ стілізаціи правительственнôй, бо тогдѣ вже не треба дальшихъ переговорôвъ зъ Угорщиною. Годѣ залишити контролѣ, бо треба пильнувати, щобы соли для худобы не уживано до стравы та щобы єи не перевожено до Угорщины. — Секційный шефъ Бавмгартнеръ примѣтивъ, що при продажи соли на навôзъ длятого не треба контролѣ, бо та сôль такъ зденатурована, що не надаєсь до стравы; противно рѣчь стоить зъ солею для худобы, бо та сôль мусить бути лишь до тои степени зденатуралізована, щобы не шкодила худобѣ. — Проєктъ закона о продажи соли для худобы принято.

Вôдтакъ прийшла пôдъ дiскусію комісiи позиція „Надзвычайна запомога для урядникôвъ державныхъ“. Въ прелімінари поставлено въ ту позицію одинъ міліонъ зр. — Міністеръ Штайнбахъ зазначивъ, що вѣсти, мовь бы невôдповѣдно поступовано при роздѣлѣ запомоги 500.000 зр. въ 1892 р мѣжь урядникôвъ, показались неправдивыми. Могло бути, що декуды щось подôбного лучило ся, але при сегорôчнôмъ роздѣлѣ вже сего бôльше не буде, бо будуть розслѣджуватись точно индівідуальнѣ вôдносины. Правительство не має нѣчого противъ того, щобы комісія выбрала субкомітетъ для нарады надъ регуляцiею платнѣ урядникôвъ, Але сей комітетъ повиненъ такожь роздумати надъ тымъ, якъ покрыти выдатки збôльшенѣ въ наслѣдокъ регуляціи. Рôвно-жь не досыть пôдвысшити платню, але треба зважити, чи урядникъ, котрого посунесь до высшои ранги, надаєся до урядованя, чи лѣпше полишити єго на давнôмъ становищи; якъ н. пр. перенесенье судьѣвъ повѣтовыхъ до семои ранги. — Пос. Менгеръ зазначивъ, що доконче треба полѣпшити платню урядникôвъ. Въ Прусіи суть такѣ постановы, що урядникамъ пôдвысшаєсь платня, хочь и не переходять они на высше становище. Се рѣчь дуже важна що-до судьѣвъ, бо неодинъ судья повѣтовый, котрый хоче лишитись на своѣмъ становищи и котрого урядованье приносить великѣй хосенъ, мусить старатись о мѣсце при судѣ окружнôмъ лишь длятого, щобы полѣпшити собѣ платню. — Пос. Берѣ тои гадки, що нѣ пôвъ міліона нѣ цѣлый міліонъ не выстає на поправу платнѣ навѣть трехъ найнизшихъ ранговъ. Теперѣшнѣ платнѣ цѣлкôмъ невôдповѣднѣ, бо регуляцію ихъ переведено ще передъ двацяти роками; треба щось подумати не лишь о 9, 10 и 11-ôй ранзѣ але такожь и о 7 та 8 ôй. Єсли бы правительство обовязало ся предложити въ осени проєктъ закона о регуляціи платнѣ, то не треба бы теперь выбирати субкомітету. — Вôдтакъ принято надзвычайну запомогу для низшихъ урядникôвъ на 1893 р. въ квотѣ одного міліона зр. и ухвалено выбрати субкомітетъ для нарады надъ регуляцiею платнѣ урядникôвъ.

——

Борба мѣжь радикальною партiею молодо-Чехôвъ, а фракцiею реалістôвъ зачинає на ново збôльшати ся. Реалісты, на котрыхъ чолѣ стоять послы Кайцль, Крамаржь и Масарикъ, скрѣпили ся значно въ клюбѣ молодо-ческôмъ, коли прилучили ся до нихъ моравскѣ послы Тучекъ, Свожіль и Зайхертъ. Реалісты напирають на клюбъ въ напрямѣ опортуністичнôмъ. Рôвножь и многѣ старо-Чехи въ Чехіи хотять прилучити ся до реалістôвъ, а Narodni Listy зачали завзяту полеміку зъ „Часомъ“, орґаномъ реалістôвъ. N. fr. Presse тѣшить ся, бо добачає въ тôмъ розкладъ молодо-ческого клюбу, та каже, що єсли завчасу не наступить помиренье, то реалісты выступлять зъ клюбу и прилучать ся до якои фракціи зъ давнои правицѣ.

Уряды розъемнѣ и суды мировѣ.

VII.

Зъ огляду на можнôсть бôльшого удѣлу интеліґенціи въ урядахъ розъемныхъ предкладає львôвске товариство правниче утворити округи громадскѣ, въ котрыхъ бы на кôлька громадъ був одинъ урядъ розъемный, мотивуючи тымъ, що „на выпадокъ примусового заведеня урядôвъ по всѣхъ громадахъ, громада менше людна мусѣла бы бороти ся зъ трудностями, якѣ переходили бы єи силы и средства, а особливо зъ трудностію въ выборѣ поважныхъ и безсторонныхъ мужѣвъ довѣрія та въ удержаню уряду розъемного“.

Тая гадка обовязкового творення такихъ округôвъ розъемныхъ може зô становища змаганя втягнути интеліґенцію до чинностей урядôвъ розъемныхъ здавати ся щасливою, але въ переведеню дуже легко може оказатись непрактичною. Та сама тяганина по далекихъ селахъ и мѣстахъ, то саме выстоюванье по цѣлыхъ дняхъ передъ урядомъ розъемнымъ, яке теперь практикуєсь по судахъ, а що бôльше — отяжѣлôсть уряду розъемного черезъ те, що треба буде ждати на мужѣвъ довѣрія зъ рôзныхъ мѣсцевостей, бо не всѣ посходять ся на одинъ часъ, а що найважнѣйше, недостатокъ знакомства мѣсцевыхъ вôдносинъ у мужѣвъ довѣрія зъ инчихъ мѣсцевостей — котре то знакомство, якъ высше було выказано, граєтакъ важку ролю при неодноѣ суперечцѣ и доводить до скоршои полагоды спору, — все те може вже въ засновку пôдносити институцію урядôвъ розъемныхъ.

Лучше єсть творити бôльше урядôвъ розъемныхъ, щобы скорше було можна дôждатись залагоды справы, — особливо єсли прийме ся засада, о котрôй мы высше згадували, що уряды розъемнѣ повинѣ удержуватись не кошторомъ кождои громады зъ осôбна, але кошторомъ краю а взглядно сторôнъ спôрныхъ.

А сли зô взгляду на кошты удержаня урядôвъ розъемныхъ соймъ краєвый уважавъ бы за вôдповѣднѣйше творити округи розъемнѣ, то повино ся въ дорозѣ законодатнôй, по переслуханю громадъ и общарôвъ двôрскихъ, установити такѣ округи, котрѣ бы вôдповѣдали интересамъ населеня та легкôй комунікаціи, а заразомъ не перевышали певного maximum населеня, бо въ противнôмъ разѣ выйде та непрактичнôсть зъ перетяженя, о котрôй щонино була згадка. Полишити иніціятиву въ твореню округôвъ добрôй воли громадъ и общарôвъ двôрскихъ, не доведе до нѣчого путнього. Сли бы н. п. приняти число 3.000 душь по селахъ за maximum, то бôльше-менше припало бы три села на одинъ округъ розъемный, а урядъ такій мôгъ бы легко подужати свою задачу. На мѣста та мѣсточка треба бы приняти иншу норму а то одинъ урядъ на одно мѣсто, але за то бôльше число мужѣвъ довѣрія повинно входити въ складъ уряду и по черзѣ урядувати.

Розгляньмо-жь теперь дальшѣ приписы закона краєвого зъ 6 марта 1875.

Пôсля §. 2. и слѣдуючихъ выбирає громадска рада мужѣвъ довѣрія найменше трохъ на три лѣта а зъ помежи нихъ одного на зверхника уряду розъемного, а сли бы зверхника не выбрала, то начальникъ громады маєсповняти той урядъ, хочь бы й не був выбраный на мужа довѣрія. До принятя выбору не можна нѣкого силувати. А выбранымъ може бути лишь той, хто скôнчивъ 24-ый рôкъ житя, уживає всѣхъ правъ горожаньскихъ и мешкає въ округѣ уряду розъемного. Выключеными суть особы: 1) стративши право выбираємости до рады громадскои за-для карного засуду; 2) збстаючѣ въ слѣдствѣ карнôмъ задля такого злочину, що засудъ потягає утрату выбираємости до рады громадскои; 3) збстаючѣ въ конкурсѣ [банкротствѣ]. Власть політична [староство] має уневажнити выборъ особы выключеной або, пôсля спостереженя суду, неспособной. Рада громадска означує: чи и яку винагороду мають зъ фондôвъ громадскихъ побирати мужѣ довѣрія за свои чинности.

Зъ тыхъ установъ деякѣ повиннѣ бути змѣненѣ. Попередъ всего вôдповѣдно до засады установленои въ основнôмъ законѣ державнôмъ, судôвництво повинно бути зовсѣмъ вôддѣлене вôдъ адміністраціи, отже и начальникъ громады не повиненъ ex lege бути начальникомъ суду розъемного, хочь-бы не був выбраный на мужа довѣрія. Начальникъ громады пôсля нинѣшнои практики и правъ єсть бôльше властію выконуючою и пôдлягає такъ многимъ усякимъ властямъ, що здаєсь нема на свѣтѣ такои, котрои бы вôнъ не мавъ слухати та не уважавъ себе за пôдчиненого ѣй. Крôмъ того обтяженый вôнъ такъ численными агендами, що годѣ навѣть допускати, абы пôдъ єго проводомъ урядъ розъемный мавъ процвитати и розвиватись.

Та й интеренція староства, на нашу думку, що-до уневажненя выбору мужа довѣрія єсть неоправдана. Радше належало бъ уряды розъемнѣ уважати за першій ступѣнь судôвництва и персоналъ мужѣвъ довѣрія пôддати властямъ судовымъ. Чей-же судовѣ власти зумѣють звѣдатись у власти політичнои, чи хто стративъ выбираємôсть або нѣ, а впрочôмъ и самѣ зô своихъ выроκôвъ судовыхъ та зô слѣдствъ неукôнченыхъ скорше самѣ осудять, чи хто выбираємый або нѣ. А вже-жь и теперѣшный законъ дозволяє судамъ робити спостереженя що-до неспособности мужѣвъ довѣрія и старатись о усуненье ихъ, але ажь черезъ староство.

Друге, що конче выпадало бы змѣнити — то свобода выключеня себе вôдъ уряду мужа довѣрія. Пôсля теперѣшного закона громадского не може нѣхто до 60 лѣтъ выключитись вôдъ уряду радного взглядно начальника громады, бо инакше може пôдпасти гривнѣ. Отже те саме годилось бы завести и що-до мужѣвъ довѣрія, але ще й зъ тою вôдмѣною, що вѣкъ 60 лѣтъ не управняє до выключеня себе, бо-жь вѣдома рѣчь, що старцѣ зъ давна по всѣхъ народахъ уважались за наймудрѣйшихъ судьѣвъ а при рѣшаню спорôвъ ходить именно о тую мудрôсть, нажиту довголѣтнымъ досвѣдомъ, о тую холодну розвагу та о справедливый осудъ.

Третю змѣну годилось бы завести въ точцѣ коштôвъ для мужѣвъ довѣрія. Точка та, по нашôй думцѣ, повинна бути уложена инак ше, щобъ не накладати на громады нового тягару. А щобы не повтарятись, покличемось на те, що въ тôмъ взглядѣ було сказане высше

Гладстонъ и гомеруль.

Ще може нѣколи въ парляментарнôмъ житю Англіи не було дожиданье такъ напружене, якъ сего понедѣлка, коли Гладстонъ подавъ мотивы, котрыми руководивъ ся при зложеню біля о гомерулю. Члены нисшои палаты стали громадити ся вже зъ-рана, и насильно втискали ся до салѣ, котру вôдчинено доперва въ полудне. Всѣ входы затарасовали ся цѣкавыми, тысячѣ выжидали нагоды дôстати ся въ середину, товпа душила ся, кôлькохъ вôднесло смерть, а въ льожу кореспондентôвъ допускано лишь самыхъ справоздавцѣвъ-стенографôвъ, а репортерôвъ выключено. Коло годины 4-ои зъ полудня выйшовъ Гладстонъ на трибуну, а ентузіястичнѣ оплески повитали єго на вступѣ.

Гладстонъ розпочавъ свою бесѣду теоретичнымъ поясненьемъ двохъ методъ, пôсля котрыхъ мала бы управляти ся Ирляндія. Перша метода, се автономія, друга примусъ. Послѣдный кабінетъ пробувавъ разъ лишь примусу, вôдъ коли истнує унія, а державный парляментъ выдавъ выимковѣ права драконьскѣ. То противило ся и самому звукови слова, и актамъ уніи, котрѣ запоручали Ирляндiи абсолютну рôвнôсть зъ Англiею. Тогдѣ Піттъ заявивъ навѣть, що въ кабінетѣ королевои повинни засѣдати такожь ирляндскѣ члены. Гладстонъ засѣдавъ зъ шѣстьдесятма рôзными мужами державныма, а мѣжь ними був одинъ одинокій Ирляндець Веллінґтонъ, а вôдъ часу уніи крôмъ Веллінґтона сповнявъ ще функцію міністра кабінету Кесльрі (Castlereagh). Такъ додержала Англія колись даного слова. Передъ 1885 р. лишь мала частина ирляндского населеня змагала ся до автономіи. Въ тôмъ винноватый бувъ утискъ панôвъ и способъ выборôвъ, бо вôдъ часу введеня тайного голосованя ситуація змѣнила ся. Въ 1885 р. выбрала Ирляндія до парляменту замѣсть 101 членôвъ, 85 послôвъ, що домагались гомеруля. По думцѣ Гладстона єсть се придавленье волѣ ирляндского народу. Гладстонъ надѣєсь, що оранжисты, котрѣ ще пôдъ конець минувшого столѣтя отверто воювали противъ уніи, и теперь готовѣ то саме вчинити, хочь вже разъ змѣнили свои погляды. Длятого то предкладає вôнъ новый біль о гомеруль.

Перша цѣль біля, завести для Ирляндiи осôбный парляментъ зъ осѣдкомъ въ Дублинѣ, котрый буде полагоджувати справы законодатнѣ и адміністративнѣ. Обмеженя що до власти законодатнои суть слѣдуючѣ: 1. нѣчого не робити, що не стоить въ звязи зъ єдностію державы; 2. рôвнорядность державъ мусить заховатись; 3. рôвномѣрный роздѣлъ тягарôвъ державныхъ; 4. всякѣ зарядженя для охороны меншостей. — Гладстонъ певный, що стрѣне ся зъ докоромъ, будьто бы вôнъ знищивъ акты уніи мѣжь Англiею а Ирляндiею. Але вôнъ впевнює, що єдность державы не потерпить на тôмъ нѣчого. Впрочôмъ передъ унiею не мавъ суверенъ англійскій нѣ правнои нѣ историчнои спромоги мѣшати ся въ дѣла ирляндского парляменту, бо акты уніи вязали оба парляменты въ одно. Теперѣшный біль змѣряє вытворити законодатне тѣло, котре буде основуватись на законодатнôй радѣ и законодатныхъ зборахъ, а цѣль єго ухваляти права выключно для справъ ирляндскихъ и берегти миру и ладу, спокою и доброи управы Ирляндiи. Парляментъ ирляндскiй пôдчиненый подвôйному обмеженю. Все тое, що вôдносить ся до запевненя свободы вѣроисповѣданя и личнои свободы, що стягаєся на корону, управу, або віцекороля, дальше вôйна и миръ, оборона краю, зносины державнѣ и заграничнѣ дѣла, почести и титулы, загранична торговля и право битя грошей — все тое выймає ся зъ-пôдъ компетенціи ирляндского парляменту.

Біль предкладає утворенье віцекоролѣвства, але безъ характеру політичного. Урядъ віцекороля треває шѣсть рокôвъ, и буде мати всяку выконуючу власть. Єго кабінетъ буде становити комітетъ екзекутивный тайнои рады ирляндскои, яко тѣло дорадче, при чôмъ прислугує віцекоролеви право згодитись на рѣшенье комітету або запротестувати противъ нихъ.

Рада законодатна буде складатись зъ 48 членôвъ выбираныхъ на часъ вôсьмохъ лѣтъ. Право выбираня прислугує кождому, хто платить бодай 20 фунтôвъ штерлінґôвъ рôчного податку, и се лишь въ однôмъ выборчôмъ крузѣ. Законодатнѣ зборы будуть складатись зъ 103 членôвъ выбираныхъ на шѣсть лѣтъ. Порѣшенье справы залежати буде вôдъ обохъ законодатныхъ тѣлъ, котрѣ спôльно мають розбирати. Апеляція йде до тайнои рады, а не до тайнои рады высшои палаты. Така апеляція може выйти лишь вôдъ віцекороля або міністра. Судьѣвъ, котрыхъ именує корона, не можна усунути зъ уряду. Надто именує ся ще двохъ судьѣвъ для управы фінансовыми справами Ирляндiи.

Найважнѣйшою точкою біля, се задержанье членôвъ ирляндского парляменту въ парляментѣ державнôмъ. Ґледстонъ зредуковавъ лишь число послôвъ зъ 103 на 80, и обмеживъ имъ право голосованя Именно, ирляндскѝ послы не мають забирати голосу въ справахъ чисто англійскои натуры.

Що-до тягарôвъ, то Ирляндія має прилучити ся вôдповѣдною частею до выдаткôвъ державныхъ. Зъ загального приходу въ сумѣ 59 міліонôвъ, поносить Ирляндія 2.520,000 т. є. 4 до 5% тягарôвъ державныхъ. Доходы и розходы Ирляндіи выкажуть надвышку буджетову въ сумѣ нôвъ міліона штерлінґôвъ.

Цѣлый сей проєктъ представивъ Ґледстонъ въ незвычайно ораторскій способѣ, впевнивъ що тôлькы черезъ те скрѣпить ся сила, могучôсть и єдинôсть англійскои державы, и просивъ, щобы принявши сей проєктъ, парлямент забувъ про давну минувшôсть.

НОВИНКИ.

— **Пригадуємо членамъ „Львôвского Бояна“**, що ґенеральна проба вôдбуде ся въ четверъ дня 16 н. ст. лютого о 7-ôй годинѣ вечеромъ въ сали „Народного Дому“, на котру зволять всѣ тѝ-жь члены явитись. — *В. Ш.*

— **Въ Богородчанахъ** выбрано въ радѣ повѣтовôй одноголосно презесомъ Іосифа Шелиньского, властителя бôльшои посѣлости, а заступникомъ презеса о. декана Кирила Пачовского.

— **Въ рускôй ґімназіи у Львовѣ** по смерти д-ра Ю. Целевича опорожнилось мѣсце учителя исторіи всесвѣтнои — и доси по двохъ мѣсяцяхъ ще не обсаджене. Два мѣсяцѣ въ роцѣ шкôльнôмъ се пята часть, а зъ того можна вносити, кôлько терплять на тôмъ ученики и якъ занедбають науку исторіи. Бо чей-же нѣхто не признасть, щобы заступствами иншихъ учителѣвъ можна выповнити ту недостачу, котра выходить зъ необсадженои посады властивого учителя якогось предмету. Конкурсъ на мѣсце по пок. Ю. Целевичу бувъ розписаный въ кôлька днѣвъ, зъ дуже короткимъ речинцемъ, тожь дивно, що доси не наступила обсада того опорожненого мѣсця.

— **До цѣлости справоздання про заснованье „Клюбу Русинокъ“**, годить ся ще додати, що загальнѝ зборы поставили 1 зр. яко одноразове вписове, а 30 кр. мѣсячно вкладки. На тыхже зборахъ выбрано до комісіи контрольнои пп. Галиковску, Навроцку и Билиньску. Членôвъ вписало ся 25, кромѣ того зголосило ся ще до товариства чотири оправдано неприсутныхъ пань. Предсѣдателькою „Клюбу“ выйшла п. Гермина Шухевичева, жена професора зô Львова, а не п. Василина Ш. — якъ первѣсно черезъ помылку оповѣщено.

— **Выстава плянôвъ конкурсовыхъ на** будынки выставы краєвои буде отворена для публики въ четверъ, пятницю и суботу вôдъ годины 9—1-ои рано и вôдъ 4—6-ои пополудни въ мѣскôмъ музею промысловôмъ у Львовѣ. Вступъ безплатный.

— **Въ честь 50 лѣтного ювилею папского** вôдбуде ся въ Яблоновѣ коло Коломыи въ недѣлю дня 19 н. ст. лютого вечерокъ музикально-декляматорскій. Проґрама вечерка слѣдуюча: 1) Вступне слово, выголосить о. А. Сѣменовичъ; 2) „Хто за нами Богъ за нимъ“ — хоръ; 3) деклямація: „Св. Іоанъ Євангелистъ“, выголосить панна Т. К.; 4) сольо фортепіянъ вôдграє панна О. К.; 5) Ґаѣвки великоднѝ зъ сѣльскою музикою; 6) деклямація: „Зъ нами Богъ“, выголосить М. С.; 7) сольо фортепянъ, выконає панна О. А.; 8) дуетъ скрипковый, вôдграють пп. К. Л. и В. І.; 9) „Закувала та сива зозуля“ хоръ въ супроводѣ фортепяна; 10) „Стихъ въ честь Єго Святости папы Льва XIII“, выголосить М. П.; 11) „Боже великій“ дуетъ вôдспѣвають панны О. и Ог. А.; 12) фортепянъ на 4 руки, выконають панны О. и Ев. К; 13) деклямація: „Явленіе Христа“ выголосить М. К. и 14) „Боже храни церковь свою“ имнъ, вôдспѣває хоръ. Вечерокъ вôдбуде ся въ сали шкôльнôй и розпôчне ся о 6-ôй годинѣ вечеромъ. Цѣна мѣсць: І. крѣсло 50 кр., ІІ. крѣсло 30 кр, партеръ 10 кр. Дохôдъ призначеный на даръ любви для Св. отця папы Льва XIII. — Вôдъ комітету ювилейного деканата пѣстиньского: *Ґр. Тымнякъ* предсѣдатель. А *Н Сѣменовичъ* секретарь.

— **Въ Станиславовѣ** завязавъ ся сими днями комітетъ для обходу папского ювилею. Дня 19 н. ст. лютого вôдправить ся у всѣхъ тамошныхъ святиняхъ торжественне богослуженье, а вечеромъ въ сали театральнôй вôдбуде ся вечерокъ, котрый отворить промовою ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій, вôдтакъ вôдспѣває товариство музичне Te Deum, музика войскова вôдграє папскій маршъ, дальше вôдспѣває ся по руски псальмы и „Многая лѣта“, а закôнчить торжество промовою епископъ Куиловскій.

— **Огнѣ.** Въ Болеховѣ рускôмъ згорѣла гарбарня Розенбавма, вартости надъ 1000 зр, а обезпечена лише на 855 зр. — Въ Тури великôй, долиньского повѣта, згорѣвъ тартакъ Діямандштайна и Полтурака, вартости до 6000 зр. Шкода була обезпечена. — Въ Долинѣ згорѣла жидôвска лазня. Огонь бувъ мабуть пôдложеный, шкода 500 зр. — Въ Дроговыжи погорѣли три господарѣ зъ вины 16-лѣтного хлопця Тимка Мельника. Вôнъ ненавидѣвъ чогось Степана Мельника и вже на щедрый вечерь пôдпаливъ єго, але тогды огонь загашено. Дня 24 н. ст. сѣчня пôдпаливъ вôнъ єго другий разъ и теперь Степанъ Мельникъ погорѣвъ, а при нѣмъ Кузьо Весоловскій и Илько Павлôвъ Шкода выносить 1300 зр. Тимко признавъ ся до вины и єго увязнено. — Въ Хмелѣвцѣ въ теребовельскôмъ повѣтѣ, згорѣвъ трилѣтный хлопець, внукъ Гринька Стецюка, парôбка двôрского. Вôнъ спавъ на печи на соломѣ, солома заняла ся, бо пѣчь була горяча, и такъ хлопець въ огни житя стративъ.

— **Пригоди на зелѣзници.** Межи стаціями Клепаровомъ и Бруховичами переѣхала зелѣзниця Шулема Катнера, торговця зъ Рясни польскои, коли ишовъ шляхомъ. Ще живъ трохи, якъ єго вôднесено до коршмы при дорозѣ янôвскôй, але по трехъ годинахъ померъ.

— **Убійства.** Въ Унтервальденъ въ Перемышлянщинѣ, убивъ мужь свою жѣнку Катерину Юнґъ. При тôмъ помагавъ єму єго батько. Обохъ увязнено. — Дня 9 с. м. найдено въ стайни Магды Перчиньскои, властительки реальности въ Гусаковѣ въ повѣтѣ мостискôмъ, неживу дитину дѣвчинку. О убійство дитины пôдозрѣвають слугу Перчиньскои Анну Осѣдачь зъ Гориславичь. Єи увязнено.

— **Бранка въ X перемыскôмъ корпусѣ** вôдбуде ся въ слѣдуючихъ речинцяхъ: До 9 полку пѣхоты: въ Стрыю вôдъ 1 до 8, въ Сколѣмъ вôдъ 10 до 15, въ Николаєвѣ вôдъ 17 до 21, въ Жидачевѣ вôдъ 23 до 30, въ Калуши вôдъ 2 до 11, въ Рожнѣтовѣ вôдъ 13 до 17, въ Долинѣ вôдъ 18 до 22, въ Болеховѣ вôдъ 24 до 29 марта. — До 10 полку пѣхоты: въ Перемышли вôдъ 1 до 11 марта въ Кривчи вôдъ 13 до 15 марта, въ Дыновѣ вôдъ 17 до 20 марта, въ Березовѣ вôдъ 21 марта до 5 цвѣтня, въ Бирчи вôдъ 12 до 15 цвѣтня, въ Добромили вôдъ 15 до 20 цвѣтня. — До 40 полку пѣхоты: въ Кольбушовôй вôдъ 1 до 14 марта, въ Тарнобжеґу вôдъ 16 до 24 марта, въ Мѣльци вôдъ 27 марта до 8 цвѣтня, въ Дембици вôдъ 10 до 20 цвѣтня, въ Ропчицяхъ вôдъ 13 до 21 цвѣтня, въ Ряшевѣ вôдъ 1 до 24 марта. — До 45 полку пѣхоты въ Устрѣкахъ доль. вôдъ 2 до 7 марта, въ Лѣську вôдъ 9 до 16 марта, въ Короснѣ вôдъ 18 марта до 2 цвѣтня, въ Сяноцѣ вôдъ 4 до 18 цвѣтня, въ Римановѣ вôдъ 20 до 24 цвѣтня. — До 77 полку пѣхоты: въ Дрогобичи вôдъ 1 до 15 марта, въ Самборѣ вôдъ 17 марта до 2 цвѣтня, въ Старôмъ мѣстѣ вôдъ 4 до 15 цвѣтня, въ Турцѣ вôдъ 17 до 25 цвѣтня. — До 89 полку пѣхоты: въ Рудкахъ вôдъ 1 до 9 марта, въ Мостискахъ вôдъ 11 до 18 марта, въ Судовôй Вишни вôдъ 20 до 24 марта, въ Краковци вôдъ 27 до 30 марта, въ Яворовѣ вôдъ 4 до 15 цвѣтця, въ Равѣ вôдъ 17 до 29 цвѣтня, въ Городку вôдъ 1 до 4 марта, въ Яновѣ вôдъ 6 до 9 марта. — До 90 полку пѣхоты: въ Ниську вôдъ 1 до 11 марта, въ Лежайску вôдъ 13 до 17 марта, въ Ланцутѣ вôдъ 20 марта до 13 цвѣтня, въ Чешановѣ вôдъ 15 до 20 цвѣтня, въ Любачевѣ вôдъ 22 до 29 цвѣтня, въ Ярослави вôдъ 1 до 16 марта-

— **На будову дому для „Зорѣ“** зложили а взглядно субскрибовали: оо. Мудракъ Іоанъ 1 зр. Баньковскій 6 зр. 20 кр.; Бачиньскій Александеръ 1 зр.; Бачиньскій Іосифъ 1 зр; Петрушевичь Антоній 1 зр.; Сѣнгалевичь Михаилъ 1 зр.; Пакижь Мартинъ 1 зр.; д-ръ Делькевичь Іосифъ 5 зр.; Готеровскій Левъ 2 зр.; пп: Гнаткевичь Володиславъ 50 зр.; д-ръ Шараневичь Изидоръ 2 зр.; Огоновскій Петро 5 зр.; Кулачковскій Иванъ 5 зр.; д-ръ Сельскій Щасный 5 зр.; д-ръ Добряньскій Иванъ 5 зр.; А. Т. 1 зр.; Павенцкій Антôнъ 1 зр.; д-ръ Кулачковскій Ярославъ 10 зр.; сов. Гавришкевичь 5 зр.; Левиньскій Иванъ 100 зр.; Урыцкій Теодоръ 30 кр.; Козюкъ Григорій 30 кр.; Орелъ М. 20 кр.; Недопадъ 30 кр,; Цеглиньскій Григорій 2 зр.; Сѣчиньскій Андрѣй 1 зр.; д-ръ Малинякъ Никола 50 кр.; Марковскій Зиґмундъ 10 кр.; Мѣйскій Михайло 30 кр.; панѣ Алексевичь Клявдія 1 зр. т. є. разомъ 229 зр. 20 кр., а вôдъ 20 грудня 1892 по нинѣ **1462 зр. 63 кр.** — *В. Наґоричий*, голова товариства.

— **Русины въ пôвнôчнôй Америцѣ.** Зъ выходячои въ Америцѣ часописи „Американьскій Вѣстникъ“, оґрану греко-кат. братствъ церковныхъ выходить, що въ Америцѣ живе до 150.000 Русинôвъ-емігрантôвъ, походячихъ зъ Галичины и пôвнôчнои Угорщины. Тѝ выходцѣ мають доси 15 церковъ и 13 священикôвъ, майже самыхъ угорскихъ Русинôвъ.

— **Дирекція руху зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе: Пристанокъ Матѣѣвцѣ при шляху Львôвъ Сучава урядженый дотеперь тôлько для руху особового и пакункового буде отвореный дня 15 н. ст. лютого 1893, такожь для необмеженого руху для перевозу посылокъ поспѣшныхъ и звычайныхъ, отже для загального руху. Перевозове обчислюється на основѣ мѣсцевои тарифы товаровои части II зшитку 2, уступу А (нове выданье зъ дня 15 н. ст. сѣчня 1893) и пôсля табелѣ для обчисленя належитостей мѣстячои ся въ тôй же. Вôддаленя кільометричнѝ вычислюєсь аж до дальшого зарядженя въ сей способѣ, що до вôддалень кільометричныхъ выказаныхъ въ начерку кільометричнôмъ для Коломыѣ взглядно Заболотова дочислюєсь для шляху Матѣѣвцѣ—Коломыя 9 клм. а Матѣѣвцѣ—Заболотôвъ 11 клм.

— **На фондъ будовы руского народного театру** зложили дня 12 с. м. Впов. гостѣ Впр. о. В. Юзичиньского въ Островѣ (коло Бориничъ), зôбранѝ зъ нагоды вѣнчаня панны Ольги Юзичиньскои зъ окôнченымъ богословомъ п. Иваномъ Рудымъ, квоту 19 зр. на руки дружки панны Поповичѣвнои зô Стрыя. Тую квоту доручила Вп. панна Поповичѣвна нашôй редакціи для передачѣ до товариства „Просвѣта“, котра той фондъ переховуе. Доручена нашôй редакціи квота буде сими днями передана товариству „Просвѣта“.

— **Змѣны въ умундурованю войска.** Reichswehr оголошуе такѝ змѣны въ войсковôй одежи: Въ кавалеріи мають бути штаны червонои барвы заступленѝ барвою сѣрою взглядно темно-синою. Уланы мають одержати традиційнѝ кабаты барвы темнозеленои зъ червонымъ передомъ. Артилерія одержить кабаты зъ подвôйнымъ рядомъ ґузикôвъ, а фурґоны на чакахъ китицѣ. Змѣны въ умундурованю пѣхоты не будуть поки що введенѝ. Однако не выключена можливôсть змѣны и тыхъ постановъ.

— **На мѣсце пок. професора Віндшайда**, славного пандектиста, покликавъ бувъ університетъ липскій професора Адольфа Екснера зъ вѣденьского правничого факультету, однакожь вôнъ вôдкинувъ пропозицію. Тôлько усильнымъ заходамъ нашого міністерства удало ся задержати таку силу, якою єсть проф. Екснеръ, недостижимый прелеґентъ и популяризаторъ сухои науки римского права, и дальше для вѣденьского університету. Проф Екснеръ до Вѣдня покликаный бувъ свого часу зъ Цириха. — *Слоб.*

— **Зъ кругôвъ адвокатскихъ.** Д-ръ Левъ Ґольдфарбъ, адвокатъ въ Коломыи, засудженый оречньемъ сенату дисциплінарного въ найвысшôмъ трибуналѣ у Вѣдни на однорôчну суспензію въ веденю адвокатуры. На часъ тои суспензіи именовано єго субститутомъ д-ра Едварда Мільґрома, адвоката въ Коломыи.

— **Самоубійства.** Францъ Доманьскій, 43-лѣтный адъюнктъ табулѣ краєвои въ Чернôвцяхъ, вôдобравъ собѣ онодгы житье, пробивши ся ножемъ Доманьскій терпѣвъ на божевôльство и передъ кôлькома днями выпущено єго зъ заведеня для божевôльныхъ. — Въ суботу вечеромъ застрѣливъ ся у Львовѣ въ готели якійсь Ив. Ріґеръ родомъ зъ Райхенберґа, замешкалый въ Белзцю. Самоубійникъ лишивъ листъ, въ котрôмъ не подае причинъ вôдобраня собѣ житя. Заходить пôдозрѣнье, що вôнъ подавъ фальшиве назвище. Мôгъ мати около 35 лѣтъ и мавъ темну, довгу бороду. Тѣло вôдставлено до загального шпиталю.

— **Дирекція почтова** оповѣщуе, що почавши вôдъ 16 н. ст. лютого заводить ся мѣжь Городенкою а Залучемъ возы почтовѝ, призначенѝ такожь до перевозу подорожныхъ. Належитôсть за ѣзду выносить 90 кр. вôдъ особы. Возы будуть мати полученье зъ поѣздами зелѣзничими до Львова и до Ицканъ.

— **Університетъ болгарскій въ Софіи** одержавъ вôдъ нового року правно-историчный факультетъ. Основаный въ р. 1888 посѣдавъ доси лише вôддѣлы для фільольоґіи, исторіи [професоромъ всесвѣтнои исторіи єсть Украинець Мих. Драгомановъ] и наукъ природничихъ. Для правничого факультету именовано надзвычайными професорами президента, двохъ совѣтникôвъ и ґенерального прокуратора при найвысшôмъ трибуналѣ, дальше директора головного бюра статистичного и двохъ ґенеральныхъ инспекторôвъ міністерства просвѣты. Вписало ся 60 звычайныхъ и около 40 надзвычайныхъ слухателѣвъ. Доси правительство высылало молодѣжь зъ значными стіпендіями на науку въ чужѝ заграничнѝ університеты. — *Слоб.*

— **Землетрясенье на островѣ Занте**, про котре мы онодгы доносили, знищило майже цѣлый островъ, званый „огородомъ“ Греціи. Часопись „Акрополісъ“, выходяча въ Атинахъ, пише, що землетрясенье въ Занте єсть однымъ зъ найбôльшихъ нещасть для Греціи. Мѣста, села, лѣсы и огороды, все лежить въ розвалинахъ, все представляе образъ страшного знищеня. Число погибшихъ людей доси ще не звѣстне. Домôвъ збуреныхъ єсть бôльше якъ 3000. Въ многихъ мѣсцевостяхъ порозпукала ся земля и позападали ся сотки домôвъ. Нужда всюды страшна и мѣжь населеньемъ прокинувъ ся голодовый тифъ та забираe численнѝ жертвы.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Раковець въ повѣтѣ львôвскôмъ, 100 зр. на внутрѣшне устроєнье школы, а громадѣ Перелуки, въ повѣтѣ сяноцкôмъ, 100 зр. на докôнченье будовы школы. — Дня 13 н. ст. лютого померъ въ Хлопицяхъ коло Ярослава ґр. Володиславъ Козеброд скій въ 54-ôмъ роцѣ житя.

Носмертнѝ — ⸸ — опов ѣстки.

О. Василь Мацюракъ, мѣстодеканъ комаряньскій и парохъ въ Ляшкахъ завязаныхъ, упокоивъ ся тамъ-же въ 48-ôмъ роцѣ житя а 20-тôмъ священьства. Вѣчна єму память!

Наука, штука и література.

— **„Наймичка“**, знаменита поема Тараса Шевченка выйшла 1892 року въ Харковѣ окремою книжочкою на 31 сторонахъ шѣснацятки.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ офіціяла рахункового намѣстництва Іос. Квасняка ревідентомъ, асистентôвъ рахунковыхъ намѣстництва Ґвідона Кватковича и Володисл. Здзярского офіціялами, а поручника 45 полку пѣх. Брон. Сендзимира и практиканта Ив. Мильковского асистентами въ департаментѣ рахунковôмъ.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Тернополи розписуе конкурсъ на посаду управителя 2-клясовои школы въ Ходачковѣ, на посады молодшихъ учителѣвъ въ Баворовѣ, Буцневѣ, Ходачковѣ великôмъ и малôмъ, Денисовѣ, Драганôвцѣ, Купчинцяхъ, Ладичинѣ и Настасовѣ, та на посады учителѣвъ при одноклясовыхъ школахъ въ Гаяхъ тернопôльскихъ, Чистиловѣ Пронатинѣ, Шляхтинцяхъ, Домаморичи, Грабôвци, Гладкахъ, Городищи, Янкôвцяхъ, Кипячцѣ, Курникахъ, Людвикôвцѣ, Луцѣ великôй, Носôвцяхъ, Ступкахъ, Воробѣѣвцѣ, Чарторыи, Ивачевѣ долѣшнôмъ, Лучцѣ, Смолянцѣ и Застѣнцѣ. Поданя вносити до 15 н. ст. марта. — Магістратъ мѣста Стрыя розписуе конкурсъ на мѣского ветеринаря зъ платнею 600 зр. и 200 зр. додатку. Поданя треба вносити до дня 21 н. ст. лютого.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 15 лютого. Лѣвиця старае ся, щобы въ найвысшôмъ трибуналѣ внутрѣшне дѣловодство було выключно нѣмецке; въ тôй справѣ мають промавляти въ палатѣ д-ръ Вашатый и д-ръ Сляма.

Прага 15 лютого. Въ копальняхъ угля въ Брікъ страйкъ роботниковъ що разъ бôльшае.

Берлинъ 15 лютого. Аґрарники протестують противъ договору торговельного зъ Россіею и вышлють депутацію до цѣсаря.

Петербургъ 15 лютого. Всѣ церковнѝ школы католицкѝ вôддани пôдъ управу міністерства просвѣты, а католицкѝ священики будуть учити лишь релиґіи.

Софія 15 лютого. Выслано до кн. Фердинанда кôлькасотъ ґратуляцій.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. В. Стет. въ Черн. Прийде за 1892 ще 1 зр. — **Вп. О. К. Ман. въ Пет.** На рôкъ 1893 зôсталo ся 2 зр. — **Вп: П. Бар въ Сто** Прийде намъ ще 20 кр. — **Вп. И. Дол. въ Брод.** Вписано за 1892 рôкъ. — **Вп. М. Гав. въ Ил** Лишило ся на сей рôкъ 1 зр **Вп В. Рат. въ Доб** Прийде за 1892 ще 2·50 зр. — **Вп. Т. Бѣл. въ Вир.** Такъ. — **Вп. И. Прис. въ Мих.** Одержали и вписали за 1892 рôкъ 7·50 а на 1893 рôкъ 4·50 зр. Дякуємо! — **Хв. Чит. въ Дул.** Рôчники „Зорѣ“ можна купити въ редакціи „Зорѣ“. — **Хв. Кас. въ Тур. ad Хир.** Вписано на довгъ за 1892 рôкъ и прийде ще 13·50 зр. Просимо о скоре выровнанье. — **Вп. А. Свид. въ Боб.** На сѣчень лишило ся 60 кр. — **Вп. К. Ден. въ Яст.** Одержали. — **Вп. Е. Пяс въ Виш.** Ще 50 кр. — **Вп. М Лев. въ Щур.** Ще 50 кр.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ
въ домѣ панѣ Людвиновои.

Д-ръ мед. Іосифъ Ґольдъ
був. секундарій шпиталя св. Лазаря въ Краковѣ 4517 **ординуе теперь въ Золочевѣ.** 4–6

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ
не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôджывленя цибулькъ волосныхъ а за-для того здержуе выпаданье волося и скрѣпляе порôстъ.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райспаґ и и т п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репаранї найдешевше и найскорше. 4185
Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ вôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Всѣ галицкѝ облїґаціи индемнізаційнѝ
выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893, **перестаe дальше опроцентованье.**
Длятого радимо властителямъ тыхъ облїґацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити иншѝ певнѝ паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр.**
Всяку раду и всякѝ поясненя подае дарôмъ и **оплатно**, а такожь полагоджуе найсолідніше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.
Дôмъ банковый и контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя запытаня и поясненя полагоджуютъ ся **сейчасъ.** 4405

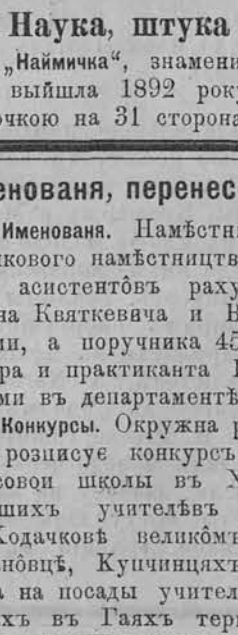

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІЮСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои
поручае лишь найлѣпшѝ роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

АНТ. ЩЕРБА
МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ
во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.
маe честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству своюôдъ року 1873 истнуючу
РОБôТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ
пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаeся ласкавому покровительству.
Всѣ ласкавѝ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808 26–24

Новѝ уніформы
для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць
можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй вôдъ многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленѝ.
Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095
Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты
остаю зъ высокимъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 26. Львôвъ, Четверъ 4 (16) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.
на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоѝ а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Петиція „Пôдгôрскоѝ Рады“ въ справѣ безпосередного голосованя и збôльшеня числа послôвъ до рады державноѝ.

„Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю выслала до рады державноѝ на руки посла Романчука таку петицію:

Высока палато послôвъ!

Одною зъ найжизненнѣйшихъ и для малої земскої власности въ Галичинѣ взагалѣ а для руского народу въ особенности найважнѣйшихъ справъ єсть въ теперѣшнôмъ часѣ справа реформы ординаціи выборчої до рады державноѝ.

Вôдъ часу конституціи терплять Русины галицкѝ, а въ особенности руске селяньске и и мало-мѣщаньске населенье значне а нѣчимъ неоправдане упослѣдженье зъ огляду на прислугуючѝ имъ по мысли конституціи права політичнѝ. Упослѣдженье то проявляєсь зъ однои стороны въ тôмъ, що обовязуюча ординація выборча, опираючись на системѣ куріяльнôй, признає малôй власности земскôй въ Галичинѣ далеко менше мѣсць посольскихъ, якъ бы се належалось ѣй розмѣрно до мандатôвъ другихъ курій, а въ особенности куріи великоѝ власности земскоѝ, зъ огляду на пропорцію чиселъ управненыхъ до голосованя въ обохъ тыхъ куріяхъ выборчихъ, а зъ другои стороны головно въ тôмъ, що курія малої власности приневолена по мысли обовязуючої ординаціи выконувати прислугуюче ѣй право выбору послôвъ не безпосередно, якъ се дѣєсь у всѣхъ другихъ куріяхъ, а посередно, черезъ выборцѣвъ.

Тая посередньôсть выборôвъ творить зовсѣмъ неоправдану рôзницю мѣжь управненьемъ поодинокихъ курій и єсть для управненыхъ до голосованя въ куріи малої посѣлости такимъ упослѣдженьемъ, якому рôвного даромъ глядали бы мы въ выборчихъ ординаціяхъ другихъ державъ.

Посередньôсть выборôвъ ницить всю свободу и власновôльньôсть того найважнѣйшого акту конституційного, вôддаючи судьбу и волю кôлькадесятьохъ тысячѣвъ выборцѣвъ одного округа выборчого сто и кôлькадесятьомъ людямъ безъ нѣякоѝ певности и ґарантіи, що тѣ выскажуть дѣйстну ихъ волю и безъ нѣякоѝ на то екзекутивы.

Посередньôсть выборôвъ вôдбирає управненымъ до выбору въ малôй власности фактично то, що дає имъ конституція, т. є. право высылати зъ вôльного выбору своихъ репрезентантôвъ до репрезентаційныхъ тѣлъ, а въ особенности до рады державноѝ, и доводить до того, що переважна часть мандатôвъ тои-жь куріи спочиває въ рукахъ особъ, котрыхъ особистѝ и кастовѝ интересы діяметрально противнѝ суть интересамъ ихъ выборцѣвъ, а тымъ самымъ ударемнює тую цѣль, для котроѝ конституційне законодавство въ Австріи ввело подѣлъ куріяльный.

Посередньôсть выборôвъ єсть отже противна не лише перворядным и основнымъ интересамъ управненыхъ до выбору въ куріи меншои власности земскоѝ, але такожь и духовѝ конституціи.

Въ теперѣшнôй законодатнôй акціи Высокоѝ Палаты вызначились якъ-разъ пôдъ послѣдну хвилю стремленя до змѣнъ того анормального стану.

Именно въ напрямѣ збôльшеня числа мандатôвъ посольскихъ зъ селяньскоѝ куріи выборчои въ Галичинѣ поставлене єсть внесенье посла Романчука а рôвночасно пôдносять ся зъ рôзныхъ сторôнъ голосы въ справѣ заведеня въ тôй-же куріи безпосередного голосованя.

Та на жаль рôвночасно зъ тыми голосами проявляють ся въ Высокôй Палатѣ погляды и бажаня, щобы Галичину вылучити зъ пôдъ реформы для всѣхъ другихъ краєвъ Долитавіи завестись маючои и оставити для нашого краю и дальше голосованье посередне.

Пôдписане товариство „Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю, дѣлаючи именемъ своихъ членôвъ, Русинôвъ повѣтôвъ стрыйского, дрогобицкого, долиньского и жидачѣвского маєчесть заявити симъ зъ однои стороны, що внесенье посла Романчука що-до збôльшеня числа послôвъ зъ куріи меншои власности земскоѝ въ Галичинѣ вôдповѣдає оправданôй потребѣ и однодушному бажаню цѣлого руского народу въ Галичинѣ, — зъ другои стороны пôдписане товариство протестує горячо и рѣшучо противъ намѣреного вылученя Галичины зъ пôдъ обовязуючои силы закона, маючого завести безпосередне голосованье въ куріи селяньскôй, а протестъ сей пôдносить зъ тымъ бôльшою рушучостію, позаякъ мотивы, котрыми оправдуєсь таке вылученье, не лишь не вôдповѣдають дѣйстному станови рѣчей, але рôвночасно суть тяжкимъ а несправедливымъ пониженьемъ для руского якъ не менше такожь и польского населеня селъ и мѣсточокъ Галичины.

Пôдписане товариство осмѣляє ся звернути увагу Высокоѝ Палаты, що закидъ низшои культурноѝ рôвени селяньскоѝ людности Галичины єсть зовсѣмъ неоправданый супротивъ тыхъ значныхъ поступôвъ, якѝ край нашь безъ нѣчиєи помочи а власными лише силами проявивъ на полѝ просвѣты и культурного розвитку, и крайно непатріотичный супротивъ найточнѣйшихъ податникôвъ гроша и крови, якими суть безперечно рускѝ и польскѝ селяне въ Галичинѣ — а змаганье пôдносити культуру обмеженьемъ свобôдъ політичныхъ свѣдчить лишь о бажаню деякихъ бачити край нашь вѣчно некультурнымъ а людньôсть єго въ своихъ найжизненнѣйшихъ интересахъ тяжко покривдженою.

Супротивъ того вносить пôдписане товариство петицію:

Высока Палата зволить ординацію выборчу до Рады державноѝ змѣнити въ двоякôмъ напрямѣ а именно: черезъ збôльшенье числа мѣсць посольскихъ зъ куріи меншои посѣлости въ Галичинѣ о 10 мандатôвъ по мысли внесеня посла Романчука, а вôдтакъ и дальшу змѣну сеи ординаціи въ тôмъ ухвалити, щобы всѣмъ управненымъ до голосованя въ куріи меншои посѣлости въ Галичинѣ служило право безпосередного выбору такъ, якъ служить оно всѣмъ управненымъ до голосованя въ другихъ куріяхъ.

Вôдъ выдѣлу „Пôдгôрскоѝ Рады“.

Въ Стрыю, въ мѣсяци лютôмъ 1893.

„Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю пôдняла сею петиціею перша протестъ противъ намѣру вылученя Галичины зъ-пôдъ заведеня безпосередныхъ выборôвъ до рады державноѝ. Нехай єи примѣръ побудить и другѝ нашѝ політичнѝ товариства а зъ ними и громады до акціи въ тôмъ напрямѣ.

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ середу, засѣданю палаты послôвъ вôдчитано предложенье міністра скарбу що-до змѣны закона фінансового на 1893 р. Пôсля предложеноѝ змѣны всѣ кредиты, удѣленѝ правительству до марта 1893 р., продовжає ся до марта 1894 р.

Віцепрезідентъ палаты, бар. Хлюмецкій згадавъ про пок. посла ґр. Волод. Козебродского.

Судъ краєвый въ Задарѣ просить о дозвôлъ зарядити судове слѣдство противъ пос. Бянкініого, яко редактора ґазеты „Народный Листъ“.

Презесъ міністрôвъ ґр. Таффе вôдповѣдавъ на кôлька интерпеляцій. И такъ на интерпеляцію пос. Славика, чи що заряджено противъ повеней, вôдповѣвъ ґр. Таффе, що выслано вôдповѣднѝ порученя до шефôвъ краєвыхъ правительствъ.

Вôдтакъ приступлено до дальшои діскусіи буджетовоѝ, а то надъ етатомъ міністерства судôвництва.

Пос. Євг. Абрагамовичъ высказавъ бажанье, щобы заведено устну и явну процедуру въ справахъ цивільныхъ, оперту на засадѣ свобôдного доказу; вôдтакъ побôльшено число судôвъ и урядникôвъ судовыхъ въ Галичинѣ, бо даєся вôдчувати велика недостача судôвничихъ силъ, именно для полагодженя дуже численныхъ справъ ґаталярныхъ. Звернувъ ся до міністра судôвництва зъ запытаньемъ, коли буде отвореный судъ окружный въ Стрыю, бо сей судъ, то справа необходима и дуже пильна. Вкôнци высказавъ бесѣдникъ надѣю, що міністеръ, котрый ѣздивъ до Галичины и знає (?) єи вôдносины, постараєсь усунути всякѝ недостачѣ судôвництва.

Пос. Адельбахеръ говорилъ въ квестіи судовыхъ діурністôвъ и дозорцѣвъ вязничихъ. Правительство выдає зъ легкимъ серцемъ великѝ сумы на войско а не думає полѣпшити долѣ тыхъ бѣдакôвъ. Поставивъ вôдповѣдну резолюцію, щобы діурністы по якôмсь часѣ дôставали мѣсця канцелістôвъ.

Пос. Соколъ промолявъ по чески и жалувавъ ся на численнѝ а нѣчимъ неоправданѝ конфіскаты ческихъ ґазетъ.

Міністеръ Шенборнъ вôдповѣдаючи, зазначивъ, що въ міністерствѣ судôвництва выготовлено три проєкты реформы судôвъ: 1) що-до процедуры въ справахъ цивільныхъ; 2) що-до компетенціи судôвъ-цивільныхъ; 3) що-до процедуры екзекуційноѝ. Сѝ проєкты оброблень на основѣ устного и явного поступованя. Міністеръ жалувавъ ся, що новый законъ не може бути скоро полагодженый; парлямент повиненъ принціпіяльно рѣшити, чи бажає реформы карныхъ законôвъ, чи нѣ, бо въ противнôмъ случаю правительство було бы приневолене перевести національну реформу, *вносячи новелѣ до карного закона*. Вôдтакъ заявивъ, що міністеръ скарбу згодивъ ся на збôльшенье выдаткôвъ, а то на адъюта для авскультантôвъ. Зазначивъ потребу реліґійного выхованя, щобы не було тôлько злочинцѣвъ. Що-до конфіскатъ, то признавъ, що послѣдными часами було въ Празѣ много неоправданыхъ конфіскатъ и длятого выдавъ обѣжникъ зъ 1889 р. Що до Галичины, то дѣйстно тамошнѝ суды перетяженѝ, передовсѣмъ у всхôднôй Галичинѣ. Вкôнци заявивъ ся міністеръ противъ судôвъ розъѣмныхъ.

Пос. Менґеръ выказувавъ хибы въ теперѣшнôмъ процесѣ цивільнôмъ, говоривъ вôдтакъ про квестію ческу и предкладавъ заведенье судôвъ розъѣмныхъ.

Пос. Вашатый жалувавъ ся на поведенье судьѣвъ нѣмецкихъ въ справахъ зъ Чехами, та на знесенье сенатôвъ національныхъ въ найвышшôмъ трибиналѣ. Се противить ся законови и нарушає вѣру въ справедливôсть середъ населеня монархіи.

Тутъ перервавъ пос. Вашатый свою промову а заявивши, що недужій и умученый, просивъ о замкненье засѣданя. Віцепрезідентъ Хлюмецкій приставъ на се.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ вôдбуваєсь нинѣ, въ четверъ.

— —

Діскусія надъ етатомъ міністерства судôвництва, яка зачала ся вчера въ палатѣ послôвъ, заповѣдаєсь дуже цѣкаво, бо именно ческѝ послы задумують порушити одну квестію, котра дотыкає д-ра Штремайра, президента найвышшого трибуналу. При найвышшôмъ трибуналѣ судовôмъ истнують т. зв. національнѝ сенаты, котрѝ полагоджують справы, якѝ приходять зъ поодинокихъ краєвъ, въ ихъ рôднôмъ языцѣ. Найновѣйше же розпорядженье д-ра Штремайра таке, що всѣ акты, котрѝ приходять до найвышшого трибуралу въ иншôй мовѣ анѣжь нѣмецкôй, мусять бути найперше переведенѝ на нѣмецке и ажь вôдтакъ предложенѝ котрому зъ референтôвъ.

Польскѝ и ческѝ ґазеты пôднесли се розпорядженье д-ра Штремайра та оцѣнили єго такъ, що оно змагає до повного зґерманізованя

ПОСТУПЪ.

Образокъ зъ галицкоѝ Каліфорніи.

(*Дальше.*)

Опинивъ ся я за селомъ и ставъ бродити по поясъ въ снѣгу дванацять-лѣтными хлопячими ногами. Вѣтеръ валивъ зъ нôгъ, куривъ снѣгомъ въ очи, попыхавъ на всѣ бокы, тôлько не въ тоту сторону, въ котру я прямувавъ. Дороги не було слѣдно, тôлько дерева надъ ровами вказували дѣйстный шляхъ тогдѣ вже цѣсарскѝй. Я йшовъ самою серединою, пôдсуваvъ кучму, споглядавъ то въ задъ то въ передъ, чи не надѣде мазурска брика, чи не удасть ся причепитись хочь бы на розворѣ зъ заду, скрыти ся передъ пекучимъ вѣтромъ. Куревѣльниця свѣтъ закрывала, мене почавъ страхъ збирати передъ тѣчнею вовчою, я хотѣвъ вернути до дому, але встыдъ передъ стрыкомъ не дозвалявъ менѣ на таку дезертирку. Я опинивъ ся на нашийниковôмъ лѣсѣ, ставъ пôдъ стрôмкимъ верхомъ тогдѣ ще не „звезенымъ“... страхъ у мене збôльшивъ ся. Вѣтеръ помѣжь лѣсами въ долинѣ притихъ, але горою казивъ ся, немовь сотка вовкôвъ скавулѣло, звѣтривши „сыру душу“. Задушити мене — не задушить нѣхто зъ безсмертною душею за-для тыхъ мізерныхъ пять дудкôвъ заколядованыхъ, котрѝ десь въ платинѣ грѣли ся за пазухою, анѣ за-для тыхъ двохъ стоколосяникôвъ за плечима, — думавъ я собѣ, — але тѣчня вовча прибирала въ моѣй уявѣ хлопячôй зъ кождою хвилею видъ грôзнѣйшій. Кôлько разôвъ зваливъ ся я зъ нôгъ, за кождый разъ здавалось менѣ, що тѣчня вовкôвъ уже передо мною... Згодомъ якесь сонливе умученье опанувало мене, радъ бы положитись на хвильку спочити, та годѣ. Лѣзу дальше, напружую послѣднѝ силы, потѣшаю ся, що на версѣ осущу своє дѣло, хочь троха приляжу. Вылѣзъ я на гору, а тутъ зновъ вѣтеръ студеный прошибъ до кости, прогнавъ сонливôсть... не можна лягати!

Спускаю ся въ другу долину. Затиснувъ шапку по шию, борю ся зъ вѣтромъ, суну нога за ногою на помацки а дума думу здоганяє. Думаю собѣ, якъ старый мѣщанинъ Грабевникъ за Честнымъ Хрестомъ въ Ж. парить плечѣ пôдъ теплою печею, а єго „панѣ матка“ читає по разъ тысячный зъ св. Письма о кущи горющôмъ. Якѝ тамъ книшѣ житнѝ хорошѝ на столѣ, щось якъ у мого стрыка, и пампухи румяныѝ! А у насъ того всего не було. На рôздво ячмѣнна стиранка сѣменнымъ молокомъ закрашена и книшѣ стоколосяныѝ, що ихъ жовнѣры недобрѝ хотѣли зъ стола на землю покидати, щобы мали де свою збрую и мундуръ скласти. Але таки въ дома була зъ тою стиранкою и зъ тыми пляцками отрубяными чародѣйными приправа богинѣ огнища семейного, що однымъ словомъ перемѣняла згôркlу капусту на марципаны а низьку лѣпянку на царску палату, на рай земскій..

Пустивъ я свобôдну волю гадкамъ, ставъ порôвнувати выставнôсть мѣщанъ бездѣтникôвъ зъ нашимъ гараздомъ домашнымъ, якъ ненадѣйно за мною щось забренькотѣло, зашумѣло, бухнуло мене досадно въ плечѣ, запхало на кôлька стôпъ въ снѣгову засыпь... ажь теплѣйше зробило ся. Полежавъ хвильку, хочу рушатись, — не можу. Що то могло статись? Отъ и конець моѣй вандрôвцѣ! Вже нѣколи не побачу ся зъ своими... шкода тыхъ пять дуткôвъ заколядованыхъ а призначеныхъ для старои мѣщанки „нанѣ матки“, щобы позволила ѝ менѣ читати часомъ зъ св. Письма о кущи горющôмъ, — була бы бѣдна матѣрь мала хоть на товпку соли. Вже не заколядую богатôй тѣтцѣ Варварѣ бездѣтници „Радôсть намъ ся являє“, котру то коляду она дуже любила и за кождымъ разомъ послѣдного „пунту“ додавала менѣ по кôлька капель льняного олѣю до сахару т. є. до чоснику на мѣлко потовченого и розпущеного теплою водою.

Лежу, дыхаю, руки въ кишеняхъ, голова й лице въ кучмѣ... не можу нѣякъ собою крѣнути. Наразъ зъимало мене щось за шию острыми кôгтями, пôднесло до горы... я закричавъ зъ розпуки.

Промѣнье на хвилю продерло ся крôзь чорнѝ хмары а зъ ними блысла и надѣя до житя въ моѣй души. Я сидѣвъ на коркошахъ у якогось великана хлопа; вôнь нѣсъ мене дъ залубнямъ въ долину. На залубняхъ сидѣвъ панъ Гуляйковскій, дѣдичь, великій дивакъ, що въ тôмъ часѣ гонивъ останками своєи міліоновои фортуны, а жиды ждали тôлько нагоды, коли обôймуть єго села въ своє посѣданье. Чоловѣкъ сей не щадивъ жидôвскимъ вôдданицямъ гроша, и не одна, коли прийшла просити єго на весѣлье, дôставала гарный посагъ; тысячѣ роздававъ и рôзнымъ перевѣдникамъ. Розмѣтувавъ грôшми якъ половою, а прецѣнь разъ, коли священникъ просивъ у него на книжки для бѣднои мужицкои дитины, вôнъ вôдрѣзавъ: „Хлопови до хлѣва, не до школы!“

Менѣ *неприятно* стало, стрѣтивши ся зъ паномъ, до котрого моѝ стрыкъ чувъ велику ненависть за дôзнанѝ кривды зъ часôвъ давнѣйшихъ и розказувавъ о тôмъ неимовѣрнѝ рѣчи.

— А що тамъ? дѣвка чи хлопець? — спытавъ панъ вôзника.

— Хлопець, прошу „ясного пана“, — вôдповѣвъ вôзникъ, поставивши мене якъ гурманъ соли коло залубень. — Можна єго взяти на мѣсце Янтка...

Панъ Гуляйковскій глянувъ на мене. Я налякавъ ся, коли пригадавъ собѣ, що вôнъ часомъ любивъ такихъ хлопцѣвъ брати до двора и саджавъ на бугая двôрского...

— Куды ты йдешь? — спытавъ остро.

Я мовчавъ, не знавъ що сказати.

— Чому не говоришь? нѣмый чи що? Умѣешь на быку ѣздити?

Въ тôй хвили надъѣхавъ моѝ стрыкъ санями, побачивъ мене коло пана Гуляйковского, здержавъ въ мить конѣ, скочивъ изъ саней, глядѣвъ на насъ трохъ, якъ на того палѣя, на котрôмъ одного разу хотѣвъ наглый свôй засудъ выконати: набити цвяхôвъ у пяты. Бувъ простоволосый, значило, що перепаленои зъ медомъ перебравъ мѣру. Голова пôдъ чубъ обголена зъ позôсталыми космичками волося, замерзлыми въ одинъ сомпель, выглядала якъ давна жандармска пікельгавба.

Я вôдзыскавъ смѣливôсть, утѣшивъ ся, що стрыкъ таки за мною поѣхавъ, боячись, щобъ я де не замерзъ въ дорозѣ.

— Видишь нуть погану! — гукнувъ стрыкъ ажь конѣ паньскѝ стали рвати ся зъ мѣсця. — Недовго ходить до школы, а вже нюхає коло паньскои шубы! Тѣкай дурнику геть! то не паньска, але ще жидôвска, бо незаплачена...

найвысшого трибуналу и до знесеня національныхъ сенатôвъ. Рôвножь зазначують чески ґазеты, якъ се розпорядженье погодити зъ програмою правительства, въ котрôй говорить ся про охорону національного посѣданя.

N. Fr. Presse, розумѣвсь, бере въ оборону д-ра Штремайра та его розпорядженье и каже так: „Дебата надъ етатомъ міністерства судôвництва вытягне на верхъ зновъ квестію языкову. Зновъ будуть вôдкликуватись на рôвноправнôсть и на мниму потребу судôвництва а навмысно помине ся змѣстъ истнуючого закона позитивного. Статутъ для найвысшого трибуналу судового установляє нѣмецкій языкъ яко языкъ службовый того трибуналу; въ нѣмецкôй мовѣ мають выходити ореченя, вестись протоколы и взагалѣ все полагоджуватись. Якъ довго сей статутъ маѣ значѣнье, так довго не може и бути бесѣды про здѣйстненье ческихъ домагань, щобы въ національныхъ сенатахъ велись розправы такожь въ дотычнôй мовѣ національнôй. Що-до самыхъ сенатôвъ національныхъ, то властиво въ статутѣ для найвысшого трибуналу не говорить ся нѣчого про тѣ сенаты. Складъ тыхъ сенатôвъ якъ и роздѣлъ рефератôвъ не вложено яко обовязокъ на президента трибуналу, бо вôнъ маѣ лишь о се дбати, щобы въ кождôмъ сенатѣ було достаточне число совѣтникôвъ до розправъ та щобы тѣ совѣтники знали тôй языкъ, въ якôмъ велась розправа въ низшихъ инстанціяхъ. Але реферованье актôвъ въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ була ведена розправа въ першôй инстанціи, противить ся тôй постановѣ статута, котрою признаѣ ся президентови трибуналу право, проводити кождому засѣданю сенату. Чи роздѣлъ найвысшого трибуналу судового на точно розмежені сенаты національнй бувъ бы оправданый зô становища судового и політичного, про се не говоримо. Для выдаваня обєктивныхъ и однаковыхъ оречень єсть на кождый спосôбъ бôльша запорука, єсли въ складѣ сенатôвъ найвысшого трибуналу судового не буде зважатись на національнôсть и на земляковъ.“

Оттакъ заговорівъ орґанъ ліберальныхъ Нѣмцѣвъ, а якъ вôдповѣсть міністеръ судôвництва на дотычнй промовы молодо-Чехôвъ, се небавомъ побачимо.

——

Комісія для реформы выборчои вôдбула своє друге засѣданье, а хочь оно такожь не довело до якогось позитивного результату, то важне тымъ, що польскй послы ґр. Стадницкій а Єнджеєвичь рѣшучо заявились противъ заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ въ Галичинѣ. Хôдъ того засѣданя бувъ такій:

Пос. молодо-ческій Брзорадъ розпочавъ дискусію внесеньемъ, щобы комісія заявила ся передо всѣмъ въ засадѣ за заведеньемъ безпосередныхъ выборôвъ въ куріи меншихъ посѣлостей, а вôдтакъ за розширеньемъ права выборчого черезъ зниженье цензусу выборчого. — Ліберальный пос. Жакъ поперъ першу часть сего внесеня, але заявивъ ся противъ другого внесеня. Вôнъ признавъ, що ширшимъ верствамъ выборцѣвъ належить дати спромогу користати зъ найважнѣйшихъ правъ політичныхъ, котрй имъ прислугують, бо сего вымагаѣ конечно взглядъ на правильный дальшій розвитокъ конституційный. Однакъ треба признати, що не можна покласти для всѣхъ краѣвъ коронныхъ однакового правила, а именно въ Галичинѣ вымагають тамошнй вôдносины окремого увзгляденя. Впрочôмъ покаже ся доперва въ спеціальнôй розправѣ, якй обмеженя належало бы починити на пôставѣ информацій, удѣленыхъ представителями поодинокихъ краѣвъ а правительствомъ. — Пос. Шукльє зъ сторонництва консервативного подавъ до вѣдомости, що въ Краинѣ нема потребы заводити безпосередныхъ выборôвъ, та мимо того вôнъ не противить ся змѣнѣ уставы, єсли кожда громада буде мѣсцемъ выборôвъ, а нову уставу ухвалить соймъ краєвый. — За першою частію сихъ ухвалъ заявивъ ся такожь п. Кіршнеръ зъ сторонництва ліберального.

Зъ черги забравъ голосъ пос. ґр. Стадницкій. Вôнъ стоить за тымъ, щобы спершу перевести ухвалы въ соймахъ краєвыхъ що-до заведеня безпосередныхъ выборôвъ зъ куріи сѣльскои, а впрочôмъ обстававъ, що въ Галичинѣ такои змѣны зовсѣмъ не треба. — Пос. Єнджеєвичь пôйшовъ ще дальше и заявивъ, що нѣякъ не можна згодити ся, щобы въ Галичинѣ заведено безпосередній выборы.

Противну гадку высказавъ пос. Брзорадъ, заявивши своє зачудованье, бо въ Чехіи загально домагають ся заведеня безпосередныхъ выборôвъ.

Румуньскій пос. Лупулъ пôйшовъ за голосомъ польскихъ послôвъ и заявивъ, що на Буковинѣ рôвно якъ и въ Галичинѣ нема потребы заводити безпосередныхъ выборôвъ. Держава повинна дбати радше про тое, щобы зменшилось число аналфабетôвъ. Остаточно и вôнъ думаѣ, що передъ заведеньемъ безпосередныхъ выборôвъ до рады державнои треба скорше перевести такй выборы до соймôвъ краєвыхъ.

Пос. ґр. Гогенвартъ дораджувавъ, щобы комісія ограничилась до першого внесеня Брзорада и заявивъ готовôсть зробити въ тôй справѣ выимку для Галичины и Буковины. Давати першеньство въ тôй справѣ соймамъ краєвымъ т. є. дожидати, доки они не ухвалять у себе змѣны выборчои уставы, нема нѣякои практичнои вартости, бо вôдмову санкціи для проєкту закона о безпосередныхъ выборахъ, якій ухваливъ долѣшноавстрійскій соймъ, мотивувало правительство зовсѣмъ противнымъ аргументомъ, именно, що устава выборча маѣ перше ухвалитись до рады державнои. — Пос. Бенделъ звертавъ увагу, що въ наслѣдокъ далеко посуненого консерватизму взмôцняѣ ся радикалізмъ. Єсли парламентъ не рѣшить ся на малу змѣну уставы выборчои, тогдѣ тымъ дужше напирати будуть жадания загальныхъ безпосередныхъ выборôвъ. — Навпослѣдъ доводивъ п. Жакъ, що конечно треба поставити засадничу ухвалу, бо палата не высказала доси нѣякои опініи въ тôй справѣ — а можна надѣятись, що правительство розбере сю справу и при розправѣ надъ внесеньемъ о ухваленье засады выповѣсть свôй поглядъ.

Але на тôмъ покôнчено дискусію и не прийшло до ухвалы, чи безпосереднй выборы зъ курій сѣльскои маютъ завестись, чи нѣ.

Справы краєвй.

[Будова новыхъ дорôґъ въ повѣтѣ косôвскôмъ. — Подорожь наукова въ справахъ ґôрництва.]

Минувшого року подавъ выдѣлъ повѣтовый въ Косовѣ петицію до сойму о удѣленье беззворотнои субвенціи на реконструкцію и консервацію дорôґъ повѣтовыхъ. Сю петицію вôдступивъ соймъ выдѣлови краєвому до розслѣду и предложеня внесень на слѣдуючôй сесіи.

Въ довершеню повысшого порученя ухваливъ выдѣлъ краєвый представити соймови справозданье, зъ котрого выходить, що косôвскій повѣтъ, одинъ зъ найбôльшихъ що-до обсягу, а найменше заселеный въ краю, не маѣ нѣ зелѣзницѣ, нѣ дороги краєвои, а кромѣ 24 клм. дороги державнои въ пôвнôчнôй части повѣту, не посѣдаѣ нѣякои иншои дороги мурованои, такъ що въ краю нема бôльше упослѣдженого повѣта пôдъ взглядомъ комунікаціи. Найважнѣйшими шляхами комунікаційными въ повѣтѣ, кромѣ дороги державнои, суть дороги повѣтовй: Косôвъ-Жабье и Куты-Гринява, находячй ся въ такъ нещасливыхъ условіяхъ, що въ часѣ послѣдныхъ трицяти лѣтъ потрѣбували накладу 228.200 зр. на своє удержанье, а мимо тыхъ знатныхъ жертвъ станъ ихъ не то що невôдповѣдный, але навѣть погôршуѣсь зъ кождымъ рокомъ и грозить цѣлковитымъ знищеньемъ обохъ згаданыхъ дорôґъ на случай довшого треваня теперѣшного стану рѣчей. Мимо незвычайнои жертволюбивости такъ убогого повѣта, котрый призначуѣ 20% додатку до податковъ безпосередныхъ на дороги, направа комунікаціи въ повѣтѣ косôвскôмъ не може наступити безъ рѣшучои и щедрои помочи зô стороны краю, тымъ, що фонды повѣтовй выстарчають ледви на провізоричнй направы елєментарныхъ шкôдъ и приверненье перервы въ комунікаціи, а се повтаряѣ ся по кождôй бôльшôй зливѣ.

Выдѣлъ повѣтовый въ Косовѣ ставить въ першôмъ рядѣ потребу ґрунтовнои реконструкціи дороги Косôвъ-Жабье. На пôставѣ розслѣду на мѣсци, выдѣлъ краєвый обчислюѣ, що кошты будовы тои дороги вынесуть 180.000 зр., а именно кошты пôвнôчнои части Косôвъ-Ясенôвъ горѣшный на довготѣ 27 клм. 130.000 зр., дальшои части Ясенôвъ горѣшный-Жабье на довготѣ 9 клм. 45.000 зр.

Зъ высше наведеныхъ причинъ признавъ выдѣлъ краєвый за потрѣбне выєднати у сойму признанье субвенціи на будову важнѣйшихъ дорôґъ въ повѣтѣ косôвскôмъ, а на разѣ на будову дороги зъ Косова до Ясенова горѣшного, и то зъ фонду краєвого въ высотѣ 70% дѣйстныхъ коштôвъ будовы, а заразомъ постановивъ перевести будову тои дороги пôдъ технічною управою выдѣлу краєвого. Рôвночасно зарядивъ выдѣлъ краєвый роботу спеціяльного пляну тои дороги и поручивъ выдѣлови повѣтовому въ Косовѣ, щобы перепровадивъ переговоры зъ интересоваными сторонами о позысканье вôдповѣдныхъ даткôвъ добровôльныхъ на рѣчь будовы дороги, якъ такожь зъ громадами о цѣну выкупу ґрунтôвъ.

Вѣдомôсть про намѣрену поправу комунікацій въ повѣтѣ косôвскôмъ повитають безъ сумнѣву зъ великою радостію туристы и значне товариство осôбъ, котрй разомъ зъ родинами проводять лѣто въ гарнôй околици Косова.

——

Справа орґанізаціи низшихъ шкôлъ ґôрничихъ въ нашôмъ краю, т. є. справа утреваленя ихъ быту и выробленье такои програмы наукъ, котра бы цѣлковито вôдповѣдала приметамъ нашого ґôрничого промыслу, отже и увзглядняла спеціяльй условія експльоатаціи нафты и земного воску, — справа ся була пôднесена якъ въ соймовôй комісіи ґôрничôй, такъ такожь на засѣданю краєвои рады ґôрничои.

Инжиніръ ґôрничій выдѣлу краєвого п. Леонъ Сирочиньскій, одержавъ въ наслѣдокъ того порученье звидѣти анальоґічнй школы того рода въ Галичинѣ и въ иншихъ краяхъ коронныхъ, а именно школу въ Величцѣ, удержувану коштомъ скарбу державы; школу въ Лєобенъ, удержувану коштомъ тамошного выдѣлу краєвого при субвенціи державнôй, такожь школу въ Моравскôй Острявѣ, уладжену коштомъ приватныхъ предприємствъ, щобы порôвнати и пляны науковй и пôзнати вôдносины, въ якихъ причиняють ся интересованй стороны до коштôвъ шкôлъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Вѣдня.

[Столѣтня рôчниця уродинъ Колляра.]

Въ сихъ дняхъ у всѣхъ славяньскихъ часописяхъ Австріи напечатана ось-яка заява:

„До тыхъ, що шанують память Колляра!

„Академичнй товариства у Вѣдни, ческе и словацке, бажаючи ґôдно звеличати память сотои рôчницѣ уродинъ спѣвака „Slávy dč-ry“, постановили выдати збôрку короткихъ праць, котрй подали бы новй причинки до житя и дѣяльности Колляра. Академична молодѣжь ческо-словацка у Вѣдни не покладалась при тôмъ выключно на свои слабй силы, але обернула ся зъ довѣріемъ до всѣхъ труженникôвъ ческои и славяньскои літературы взагалѣ, устнои и писаной, просячи ихъ о коротенькй, але літературно-цѣнний причинки. Участь поки-що выйшла не такъ численна, якъ бы при Коллярѣ треба було надѣятись, та все-таки можна надѣятись, що намѣръ обохъ братныхъ товариствъ перейде въ дѣло.

Доси приобѣцяни ось-якй причинки [порядкуємо ихъ пôсля змѣсту]:

Архиварь п. Крижко перегляне архивъ евангелицкого приходства въ Креянцяхъ и певно поможе намъôбновити въ тямцѣ картину рôдного дому Колляра.

Теперѣшный голова тов. „Татранъ“ студ. мед. п. Благо задумавъ поѣхати до Пешту, щобы позбирати записки и памятки дѣяльности Колляровои въ Пештѣ.

Про дѣяльнôсть Колляра на катедрѣ професорскôй у Вѣдни и згадки про его тутешній побутъ загаломъ показати взявъ собѣ за цѣль товарищь „Akadem. Spolku“ кандидатъ філ. І. Карасекъ.

Доцентъ вѣденьского університету д-ръ Фр. Пастрнекъ пôднявъ ся прослѣдити жерела, якими користувавъ ся Колляръ въ своихъ працяхъ зъ обсягу археольоґіи и языкознавства.

Дост. п. Фр. Сасинекъ надôславъ уже свôй причинокъ.

До обсягу языкознавства належати буде праця д-ра В. Вондрака.

Невеличку статью „Колляровй думки о милозвучности ческои мовы и ихъ вôдгомôнъ на Моравѣ“ обѣцявъ намъ проф. д-ръ Я. В. Новакъ.

„Якій вплывъ мавъ Колляръ на Андрѣя Слядковича а особливо на его „Марину“, про се обѣцявъ розвѣдку проф. Яр. Влчекъ.

„Вплывъ Колляра на письменство хорватске“ буде предметомъ студіи студ філ. Тугомира Аляуновича; звязки Колляра зъ літературою сербскою выяснить проф. Д. Джорджевичь; спомины Сербôвъ угорскихъ позбираѣ студ. філ. Станоє Станоєвичь.

Про вплывъ Колляра на Станка Враза подасть осôбну студію д-ръ Мат. Мурко, котрый, надѣємось, розбере и знамениту книжку Коллярову „O vzájemnosti slovanské“.

Слѣды думокъ Колляровыхъ у Русинôвъ выяснить п. Иванъ Франко.

Такожь слависты зъ Россіи Н. А. Янчукъ, редакторъ „Этнографическаго Обозрѣнія“ и В. Н. Щепкинъ обѣцяли причинити ся своими працями.

Особливо цѣнною частію збôрки будуть рисунки и якъ найповнѣйша бібліоґрафія Коллярôвска, уложена скриптором надворнои бібліотеки, д-ромъ Ферд. Менчикомъ, котрый крôмъ того подасть нарисъ о взаимности славяньскôй передъ Колляромъ.

Вкôнци обѣцяли намъ свои причинки пп.: проф. загребского університету д-ръ Мих. Шрепель, проф. д-ръ Ив. Якубецъ, проф. Ив. Воборникъ, Ад. Черный и своякъ Коллярôвъ Осипъ Колляръ-Галишовъ, учитель въ Райцѣ.

Цѣлу публикацію бажаємо прикрасити пôднеслымъ поетичнымъ вступомъ и такимъ же закôнченьемъ, маючи намѣръ просити о се Сватоплюка Чеха и Гвѣздослава.

Выложивши оттакъ станъ нашого замыслу, про котрого літературну цѣннôсть не можна сумнѣвати ся, мусимо попередъ всего признати ся, що богато ще намъ не стаѣ до того, щобы збôрка наша выйшла такою, якою мы при першôмъ замыслѣ бажали єи бачити. Для того ще разъ обертаємось не тôлько до всѣхъ тыхъ, що шанують память Колляра, але й загаломъ до всѣхъ любителѣвъ літературы славяньскои зъ просьбою, щобы допомогли намъ въ нашихъ заходахъ — поставити Коллярови въ сотй роковины его уродинъ памятникъ тривкѣйшій вôдъ стали и до кружка дописувателѣвъ кличемо заступникôвъ усѣхъ народôвъ славяньскихъ, маючи намѣръ печатати всѣ дописи на тôй самôй мовѣ славяньскôй, на якôй намъ будуть надôсланй.

Всѣ посылки приймаѣ якъ и доси доцентъ д-ръ Фр. Пастрнекъ [Wien IX, Schwarzspanierstrasse 15]. Остатній речинець для надсыланя дописей літературныхъ установлено на конець цвѣтня с. р.

Вѣдень д. 8 лютого 1893.

Český akademický spolek.
Академ. тов. словацке „Tatran“.

Зъ Товмача.

[„Рутеньске раболѣпіе“ и недостатокъ самосвѣдомости народнои].

По нашôмъ повѣтѣ вôдъ кôлькохъ тыждневъ крутять ся мужики за складкою на будову греко-кат. церкви въ Воютичахъ коло Самбора. Нѣчого замѣтного не було-бы въ тôмъ фактѣ, якъ бы въ тôмъ случаю не вылазило мовъ шило зъ мѣшка те такъ звane „рутеньске раболѣпіе“. Книжочка, де вписують ся датки, друкована на-скрôзь въ польскôй мовѣ. Страшно смиренну и просто не лицюючу зъ достоиньствомъ чоловѣка передмову пôдписавъ „W imieniu komitetu Domu Bożego gr. kat. w Wojutyczach — ksiądz Jan Maciejewicz“...

Пôсля того идуть складки, а въ нотаткахъ — продовженье раболѣпія. Читаємо пôдписы:

„Zybrano w gminie Kolińce“ [громада чисто руска! — печатка польска].

„Zybrano w gmini Hryniowce... Kibiók, Wujt [чисто руска громада!]

„Zybrało Krzywotuły stary Mikołaj Nazorak, wójt“ [громада руска, печать навѣть якъ сонце руска, та що зъ того?!]

„Zybrano Czarnolizce... Wasylo Duczyk [руска громада а печатка польска!]

„Zebrano Słobudka lisna... Kość Ryhorczak [певно Григорчакъ wójt.]

„Uzbierano w gminie Worona“...

„Wieś Zakrzewce daje“...

И такъ дальше in infinitum.

Скрôзь „исковеркана“, урльопницка польщина, скрôзь печатки польскй — на соромъ — въ чисто рускихъ громадахъ! Зъ того видко, як ще слабо стоить зъ самосвѣдомостію народною въ повѣтѣ товмацкôмъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

„Клюбъ Русинокъ“ вôдбувъ вчера пôдъ проводомъ панѣ Германы Шухевичевои свое перше засѣданье и уконституовавъ ся въ тôй спосôбъ, що выбравъ Вп. паню Е. Савчакову заступницею предсѣдательки, панну І. Федакôвну секретаркою, паню Коцовску бібліотекаркою, а паню Леонтовичеву касіеркою. Надто упрошено Вп. панѣ: Савчакову, Калитовску и Кулачковску на господинѣ сходинъ товарискихъ, якй маютъ уряджувати ся спôльно зъ товариствами „Бесѣдою“ и „Львôвскимъ Бояномъ“.

Надто назначено кождый вôвторôкъ на день сходинъ „Клюбу“ и порѣшено:

1) Просити товариство „Просвѣту“ о вôдступленье своєи комнаты засѣдань кождого вôвторка вôдъ годины 5-ои пôполудни.

2) Предплачувати деякй періодичнй часописи.

3) Вôднестись до всѣхъ рускихъ редакцій о безплатне вôдступленье часописей.

4) Вôднестись до загалу рускои публики, до авторôвъ, накладцѣвъ и выдавцѣвъ о надôсланье выдань до бібліотеки товариства.

5) Вôднестись до загалу Русинôвъ и надсыланье взорôвъ вышивокъ, котрй бы выслано на выставу до Чікаґо.

6) Обговорювано справу розпродажи, взагляднô урядженье льотеріи фантôвъ узбираныхъ на памятникъ Тараса Шевченка [порѣшенье сеи справы вôдложено до слѣдуючого засѣданя задля деякихъ поясненъ, котрыхъ ще засягнути треба].

7) Принято зъ подякою 10 книжокъ до бібліотеки, яко даръ панѣ Кулачковскои, а дальше заявленье панъ Кулачковскои, Федакôвнои и Шухевичевои, що будуть власнй періодичнй часописи вôдступати до читальнѣ Клюбу.

Выдѣлъ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ вôдбувъ 9 н. ст. лютого 1893 трете засѣданье и полагоджено отсй справы:

1. Выбрано комісію для змѣны статута и запрошено до удѣлу въ комісіи зъ по-за товариства Вп. д-ра Бучиньского, В. Лукича-Левицкого и д-ра Мандичевского Назначено яко день нарадъ тои-жь комісіи 16 н. ст. лютого с. р.

2. Рѣшено просити „Руску Бесѣду въ Станиславовѣ“, щобы приняла выдѣлъ товариства Рускихъ женщинъ яко члена звычайного.

3. Рѣшено урядити дня 5 н. ст. марта с. р. вечерокъ зъ концертомъ и вôдчитомъ.

4. Принято до вѣдомости, що зъ вечерка урядженого 2. н. ст. лютого вплынувъ чистый дохôдъ въ квотѣ 8 зр 64 кр. на фондъ института для дѣвчатъ рускихъ

5. Принято зъ подякою дары на той-же институтъ, котрй зложили Анеля и Софронъ Недѣльскй 2 зр., А. Гринѣвска зъ Ямницѣ 1 зр., Наталія Давидовичева зъ Бурштина 1 зр., Ольга Озаркевичева зъ Сѣлця 1 зр., Наталія Сѣчиньска зъ Угриня 2 зр., Иванъ Борисъ 1 зр.

6. Принято новыхъ членôвъ Вп пп. Марію Олесницку зô Стрыя, Н. Ткачкевичеву зъ Станиславова, Володимиру Яворску зъ Заболотова, Т. Бачиньску зъ Косова, Ольгу Озаркевичеву зô Сѣлця, Єлисавету Хромовску зъ Глинокъ, Аделю Партицку и Иванну Партицку зъ Торговицѣ, Каролину Кропельницку и Ольгу Кропельницку зъ Лесѣвки, Лукію Гринѣвску зъ Ямницѣ, Наталію Сѣчиньску зъ Угриня, Н. Гарасевичеву зъ Задарова, Катерину Темницку и Марію Темницку зъ Шидловца, Теклю Шанковску зъ Станиславова, Людмилу Левицку зъ Камѣннои.

— Що той піякъ каже? — спытавъ панъ Гуляйковскій свого вôзника.

— Я пане пивъ и пити буду — сказавъ стрыкъ — и тй загоны, що-мь вôдобравъ вôдъ тебе, лишу ще другимъ, але ты зôйдешь на таке, якъ панъ Навальковскій, що села програвъ у карты а нинѣ въ Самборѣ жидамъ мамки настручуѣ...

Розпочала ся страшна погроза зъ обохъ сторôнъ. Вѣтеръ завивавъ, мѣвъ снѣгомъ... здавало ся, що природа глумила ся зъ тыхъ двохъ пôдъ деякими взглядами подôбныхъ до себе типôвъ сотворенихъ на образъ и подобіе Боже.

— Вйо! гони! — крикнувъ панъ Гуляйковскій до свого вôзника, замѣтивши, що конѣ стали непокоитись, и погнавъ стрѣлою. Стрыкъ кинувъ мене якъ мѣшокъ зъ половою на сани, а хочь єго дикôсть дôйшла до точки зенітовои, въ тôй хвили не сказавъ менѣ нѣчого, знать совѣстно єму стало, що черезъ своє дивацтво загнавъ мене самъ въ обôймы свого ворога... Ѣхавъ за паномъ Гуляйковскимъ, щó конѣ могли выскочити. Я державъ ся цупко люшнѣ обома руками, щобъ мене вѣтеръ не змѣвъ изъ саней.

(*Конецъ буде.*)

7. Вкладки членьскій зложили Вп.: Юлія Абрисовска 1 зр. за рôкъ 1892, Иванна Абрисовска 1 зр за р. 1892, Н. Мыдловска 1 зр. за р. 1892, Ц. Куровцева зъ Калуша 2 зр. за рр. 1892 и 1893, Л. Теодорычева зъ Иваникôвки 2 зр. за рр. 1892 и 1893.

Отворенье читальнѣ товариства „Просвѣты“ въ Микулинцяхъ коло Тернополя. Дня 29. н. ст. сѣчня вôдбулись перший зборы микулинецкои читальнѣ перетворенои на ладъ новыхъ статутôвъ тов. „Просвѣты“. Въ гарно пристроєнôй сали уряду громадского зôбралось дуже поважне число микулинецкихъ мѣщанъ; всѣ они, одягненій въ святочный стрôй и зъ выглядомъ повнои самосвѣдомости, додавали торжеству незвычайного характеру. Замѣсцеву интеліґенцію репрезентували два душпастирѣ: о. Евст. Цурковскій зъ Настасова и Гарматій зъ Прошовы. Зъ мѣсцевыхъ явивъ ся самъ одинъ п. Ант. Рыбачикъ, директоръ чотирокляcовои школы въ Микулинцяхъ.

П. А. Рыбачикъ, якоj членъ-основатель читальнѣ, отворивъ першій зборы Пояснивши змѣну статута и вказавши вôдтакъ на практичну сторону сеи змѣны, що Микуличане зможуть теперь заснувати у себе касу щадничу и позичкову, про котру добивають ся безъ успѣху вже кôлька лѣтъ, внѣсъ многолѣтство Є. В. цѣсаревн, а зборы приймили трикратнымъ окликомъ. На єго порученье выбрано о. Е. Цурковского провôдникомъ нарадъ. О. Цурковскій проголосивъ довшу бесѣду зô становиска релиґійного, пояснивъ конечнôсть засновуваня читалень пôсля новыхъ статутôвъ и звернувъ увагу, що навѣть власть духовна поручає читальнѣ яко одиноке средство до морального пôддвигненя народу. Бесѣда о. Цурковского зробила на присутныхъ велике вражѣнье, тожь годилось бы подати єи до прилюднои вѣдомости въ „Читальни“ або „Батькôвщинѣ“.

Приступлено вôдтакъ до порядку дневного и порѣшено бѣжучій справы, якъ ось: справу членьскихъ вкладокъ, высоту процентову вкладокъ щадничихъ и позичковыхъ, опôсля сплату позичокъ, при чôмъ поручено выдѣлови увзгляднити систему Райфайзена. Членôвъ вписало ся до 60, а головою выдѣлу выбрано невтомимого труженика п. Рыбачика.

Въ часѣ зборôвъ панувавъ взôрцевый ладъ, мимо горячои дискусіи. Въ народѣ слѣдный уже поступъ, формы парляментаризму уживають ся тутъ на добре, такъ що мужики перестають бути несвѣдомою и бездушною масою, за яку уважає ихъ пос. Пленеръ и „коло“ польске при нагодѣ змѣны ординаціи выборчои. Зборы закôнчивъ о. Цурковскій зазывомъ, щобъ одушевленье нѣколи не остигало, а займало собою якъ найширшій круги. На закôнченье мѣсцевый хоръ вôдспѣвавъ нашь народный имнъ: „Ще не вмерла Украина“.

Яко незвычайну обставину годить ся пôднести, що въ члены читальнѣ вписували ся такожь мѣщане обряду рим.-кат. Одинъ зъ нихъ, а то ч. Кшишовскій, бувъ найгорячѣйшимъ иніціяторомъ до перетвореня читальнѣ, то-жь зборы почтили єго урядомъ касіѣра. Отже и надѣятись, що читальня розвинесь гарно та що каса щаднича и позичкова увôйде въ житье, тымъ бôльше, що на початокъ єсть уже 30 зр., котрій полишила стара читальня. Невôдраднымъ фактомъ являєсь хиба се, що мѣсцева інтеліґенція зовсѣмъ опустила п. Рыбачика и вôнъ стоить самъ одинъ середъ мѣщаньства. Але п. Рыбачикъ не знеохочуєсь тымъ, робить, хочь хто знає, чи не прийдесь єму втратити зъ незнаныхъ причинъ другого пятилѣтного додатку, якъ се стало ся передъ кôлькоми роками. Видно, що у насъ за добрій труды треба потѣшати ся лишь нагородою неба.

На внесенье мѣщанина п. Абрагамовского вôдправлено въ день 4. н. ст. лютого богослуженье въ церквѣ и въ костелѣ о призванье св. Духа въ помôчь початому дѣлу. — Нову читальню поздоровивъ центральный выдѣлъ товариства „Просвѣты“ у Львовѣ патріотичнымъ письмомъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дяковарскій Епарх. Вѣдомости оповѣстили пастирскій листъ епископа Стросмаєра, въ котрôмъ говорить ся про веденье метрикъ и про цивільне супружество въ Угорщинѣ. Въ тôмъ листѣ читаємо мѣжь иншими таке: Се вже легкодушнôсть и нерозумъ кидати черезъ квестію метрикъ искру въ нарôдъ, котра загорѣла ся теперь въ полумя. Церковь учить насъ въ тôмъ взглядѣ такъ: Веденье метрикъ єсть выплывомъ и овочемъ церковнои власти, оно становить право церкви, бо метрики служать въ першôй лініи церковнымъ цѣлямъ. На зазывъ церковь выдавала метрики вôдъ вѣкôвъ свѣтскôй власти для горожаньскихъ и войсковыхъ цѣлей. Се творить подекуды завѣтъ тыхъ щасливыхъ часôвъ, въ котрыхъ ще держава жила зъ церквою въ повнôй гармони и они посполу пôдпомагались. Метрики ведено пôдъ авторітетомъ церкви якъ найстараннѣйше и найсовѣстнѣйше, и се выходило на славу духовеньства и церкви. Церковь вдоволяла всѣмъ бажанямъ властей зъ найбôльшою готовостію, и хоче сего держати ся на будуче, однакожь не може стерпѣти, щобы духовникôвъ, котрій ведуть метрики, уважати за слугъ publicae potestatis, за урядникôвъ публичнои власти, и ихъ евентуально карати. Церковь не може позволити, щобы дѣти зъ мѣшаного супружества выховували ся въ чужôй вѣрѣ. — Що-до цивільного супружества, то нема нѣ одного владики, котрый бы не заявивъ, що оно противить ся науцѣ церкви, котра уважає супружество за святе и незôрване. Католицке супружество яко тайна належить пôдъ осудъ церкви. Се вже высказавъ триденційскій соборъ. Кожде супружество безъ характеру тайны у католикôвъ, держить церковь за конкубінатъ. Черезъ цивільне супружество розôрвала бы ся звязь, що лучила державу зъ церквою въ найсвятѣйшôй рѣчи, бо въ тайнѣ. Въ наслѣдокъ того мусѣла бы розôрвати ся и тая звязь, котра доставляла державѣ силы и права взглядомъ церкви. Законъ про цивільне супружество єсть покусою, котра говорить въ певнôй мѣрѣ католикамъ: „Если тобѣ права твоєи церкви не до вподобы, ось способъ выкупити ся вôдъ нихъ“. Цивільне супружество може очевидно вдоволити тôлько тѣ секты котрій въ шѣснацятôмъ столѣтю позбавили супружество характеру тайны. Цивільне супружество єсть проте не лишь нарушеньемъ, але такожь пониженьемъ католицкои вѣры. Нема зовсѣмъ причины заводити цивільного супружества, бо-жь католицке супружество, у вôдношеню до горожаньскихъ наслѣдкôвъ, пôдчиняє ся правамъ цивільнымъ и цивільнымъ судамъ.

Въ россійскихъ газетахъ оповѣщено указъ, котрымъ змѣнено назву двохъ мѣстъ провінцій балтійскихъ: Дорпату на „Юрьевъ“ а Динабурґа на „Двинскъ“. Зъ указу выходить, що иніціятива до змѣны выйшла вôдъ царя. Въ указѣ говорить ся: Міністеръ справъ внутрѣшныхъ дôзнавшись черезъ міністра вôйни о воли царя, постаравъ ся о дозвôлъ на змѣну назвы двохъ мѣстъ и т. п. Першій проектъ до такои змѣны выйшовъ вôдъ царя Николая I., але тогдѣшна россійско-пруска приязнь здержала царя Николая вôдъ того кроку. Панславісты переперли теперь своє и домагають ся ще, щобы Петербургъ назвати „Петроградомъ“.

Сербске правительство ліберальне заходить ся около пôдготовлень до выборôвъ скупштины, котрій мають вôдбутись зъ початкомъ марта. Деякій міністры особисто удали ся въ тѣ округи выборчій, котрій не суть цѣлкомъ певнѣ, щобы додати вôдваги ліберальнымъ выборцямъ. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ роздавъ мѣжь громады урны и галки до выборôвъ. Кождый выборець голосує въ своѣй громадѣ, тожь не буде бôльшого здвигу выборцѣвъ. Въ радници громадскôй буде уставленыхъ стôлько урнъ, скôлько єсть лістъ кандидатôвъ. Урны мають довгу шийку, въ котру вкладаєсь стулену руку; при кôнци шийки находить ся малый отвôръ, выложеный кавчукомъ, черезъ котрый галка впадає до урны безъ стукоту. Кождый выборець, що явить ся до голосованя, дôстає вôдъ презеса комісіи выборчои малу галку кавчукову, котру вôнъ бере въ стулену руку. Кождый выборець обовязаный вложити стулену руку по порядку у всѣ выставленій урны, и пôдчасъ того выпустити галку въ ту урну, котра призначена на лісту єго кандидата. Въ сей способъ лишить ся голосованье тайнымъ и присутнѣ не можуть знати, на якихъ кандидатôвъ падуть голосы. Презесы комісій выборчихъ мають точно наглядати додержаня тыхъ приписôвъ.

НОВИНКИ.

— **Філія „Просвѣты“ въ Стрыю** устроює въ недѣлю дня 26 н. ст. лютого с. р. торжественній вечерницѣ для своихъ членôвъ присвячений памяти роковинъ Тараса Шевченка. Выдѣлъ філіи взыває симъ всѣхъ членôвъ своихъ до найчисленнѣйшои участи въ тôмъ торжествѣ. Въ програму вечерниць увôйде выкладъ про житье и значѣнье Тараса Шевченка, котрый выголосить п. Андронивъ Могильницкій, а вôдтакъ наступлять продукціи хору и деклямаціи. Початокъ о годинѣ 6-ôй вечеромъ въ льокали „Русского Касина“.

— **Катихитами при ґімназіи въ Тернополи** именованій о. Евгеній Громницкій, дотеперѣшный катихитъ народныхъ шкôлъ въ Стрыю и кс. Михайло Курись такожь зô Стрыя.

— **На выдѣлѣ теольоґічнôмъ** при львôвскôмъ університетѣ именованій надзвычайнй професоры крилошанинъ о. д-ръ Іос. Комарницкій и кс. д-ръ Бѣльчевскій звычайнымн професорами.

— **Зъ кругôвъ адвокатскихъ.** П. Спиридіонъ Ивановскій, адвокатъ въ Самборѣ, зрезиґнувавъ зъ адвокатуры, въ наслѣдокъ чого вычеркнено єго зô спису адвокатôвъ.

— **Зъ Бутинъ [въ Жовкôвщинѣ] пишуть намъ:** Нашь славно-звѣстный поетъ и артистъ-малярь п. Корнило Устіяновичь, глубоко тронутый неожиданою смертію князя Льва Сапѣги, котрого числивъ мѣжь своихъ другôвъ, въ котрого домѣ бувавъ и котрого щиру прихильнôсть для Русинôвъ пôзнавъ зъ личного нагляду, уложивъ и выславъ до вдовы кн. Тересы зъ Сангушкôвъ ось-таку жалôбну телеґраму:

„Мôй жаль и смутокъ мôй я посылаю
Генъ за могилу до Єго душѣ,
А бôль мою и сльозы сполучаю
Зъ сльозами жалôбной Семьѣ
Твоєи, горестна Княгине!
Нема, нема вже князя Льва мѣжь нами,
Нема, нема! — умеръ Твôй единый,
Умеръ! Лишивъ дѣточокъ сиротами
Вдовицею лишивъ свою дружину.
Мôй жаль не має слôвъ... лишь плакать хоче —
Тожь плачте, плачте, плачте, плачте очи!“

— **Що скорше, чи черепаха, чи галицкій телеґрафъ?** Кождому хто се пытане перечитає, смѣшно зробить ся, що можна порôвнувати телеґрафъ зъ черепахою. Я однакъ дôйшовъ до того пересвѣченя, и выкажу се, що черепаха скорше йде якъ депеша надана въ урядѣ телеґрафічнôмъ. Дня 11 н. ст. лютого надавъ я телеґраму на стаціи Зимновода о год. 10-ôй мін. 15. Телеґрама та прийшла на мѣсце призначеня, т. є. до Бôбрки дня 12 с. м. о 10-ôй годинѣ рано. Вôддаленье зъ Зимноводы до Бôбрки выносить 46 клм., отже телеґрама йшла 23 годинъ и 45 м зô скоростію 1 клм. на 32 мін. Ясно зъ сего выплыває що черепаха скорше-бъ донесла вѣсть зъ Зимноводы до Бôбрки, якъ галицкій державный телеґрафъ. — *П. Б.*

— **Въ Снятинѣ** має вôдбути ся дня 19 н. ст. лютого вечерокъ въ честь 50-лѣтного панского ювилею. Коло устроєня вечерка заходить ся головно о. Северинъ Матковскій, сотрудникъ въ Снятинѣ.

— **Зô скôльскои верховины** доносять, що въ тамошныхъ горахъ лежать всюды величезнй снѣги. Вода въ потокахъ вымерзла до дна и гôрскій млыны стоять а люде бѣдують безъ хлѣба. — Онодгы обрубувавъ колесо водне коло млына въ Кальнôмъ Микола Баландовичь зъ Плавя и упавъ пôдъ колесо. Оно поломило єго такъ, що ледви и буде жити.

— **Змѣна власности.** Маєтнôсть Сковятинъ, въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, обнимаючу 1100 моргôвъ землѣ, купивъ сими днями вôдъ дотеперѣшного властителя Бартфельда, заступникъ маршалка краєвого п. Антôнъ Якса Хамецъ.

— **Въ заведеню для глухо-нѣмыхъ** у Львовѣ вôдбула ся онодгы вечеромъ забава зъ танцями для выхованцѣвъ, якъ такожь и для тыхъ глухонѣмыхъ, що вже покинули се заведенье. Въ забавѣ взяли участь и всѣ учителѣ заведеня зъ ректôромъ кс. Погоновскимъ.

— **На будову руского народного театру** преслала Вп. п. Марія Онишкевичева зô Зборова на руки нашои адміністраціи 13 зр. 60 кр, а то 5 зр. вôдъ себе а 8 зр. 60 кр. вôдъ кружка гостей зôбраныхъ въ домѣ Вп. пп. Онишкевичѣвъ.

— **Въ справѣ фальшивыхъ грошей,** пôдроблюваныхъ звѣстнымъ Сомполиньскимъ, котрый утѣкъ въ осени зô слѣдчои вязницѣ и доси ще не зловленый, вôдбула ся вчера розправа карна въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ противъ Каз. Саталецкого, 22-лѣтного годинникаря родомъ зъ Кракова, котрый стоявъ въ близшихъ зносинахъ зъ фальшôвникомъ Сомполиньскимъ. Прокураторія обжалувала Саталецкого, що вôнъ помагавъ Сомполиньскому пускати пôдроблений грошѣ. Однако розправа выказала, що хочь Саталецкій бравъ вôдъ Сомполиньского грошѣ и пускавъ ихъ то грошѣ тѣ не були фальшивй. На тôй основѣ увôльнивъ трибуналъ Саталецкого вôдъ обжалованя.

— **До церкви св. Петра и Павла на Лычаковѣ у Львовѣ** добували ся въ ночи зъ 14 н. ст. лютого якійсь невыслѣдженій злочинцѣ. По пôвночи учувъ мешкаючій при церквѣ паламарь якійсь шумъ, а коли выйшовъ зъ хаты увидѣвъ утѣкаючихъ виновникôвъ. Перший дверѣ церкви були вже вôдбитій, а другій окутій грубою зелѣзною бляхою сильно ушкоджений. Церковь св. Петра и Павла, а особливо приходство навѣщують вôдъ якогось часу рôзній опришки. Передъ недавнымъ часомъ добували ся имовѣрно тѣ самій злочинцѣ такожь до захристіи костела св. Антонія, але не могли дати рады грубôй зелѣзнôй решѣткѣ при вôкнахъ.

— **Теперѣшна вôдморозь** выкликала оправданый страхъ передъ повенею. Особливо зъ захôдної Галичины зъ надъ Вислы и Сяну доносять про величезнй масы снѣгу и незвычайно грубу верству леду на рѣкахъ, котрій при нагломъ таяню можуть стати небезпечными. — Въ захôдній Европѣ леды вже пустили и деякій рѣки якъ на пр. Ренъ наробили богато шкоды. — У Вѣдни рушивъ лѣдъ на Дунаю дня 13 н. ст. лютого о 11 годинѣ въ ночи. Вода въ рѣцѣ пôднесла ся на 5 метрôвъ надъ нормальный станъ.

— **Вовки въ сегорôчнôй зимѣ.** Зъ рôзныхъ околиць Россіи доносять телеґрамы, що голодомъ и студенею притисненій вовки наближують ся до сѣлъ и людскихъ хатъ та нападають на людей. Недалеко мѣсточка Карґоноля (въ олонецкôй ґуберніи) напала громада вовкôвъ на 4 селянъ и 2 дѣтей, вертаючихъ зъ церкви, и всѣхъ ихъ роздерла. И у насъ въ Австро-Угорщинѣ були въ сегорôчнôй острôй зимѣ незвычайно численній случаѣ, що вовки нападали на людей. Особливо навѣщенй сею язвою пôвнôчна Угорщина, Галичина, Буковина и Семигородъ Однако появили ся вовки и въ Красѣ, де вже вôдъ довшого часу не було про нихъ чутки. Въ пôвнôчнôмъ Красѣ появились они коло мѣста Рѣки, а на полудни коло чорногорскои границѣ. Въ Угорщинѣ и Семигородѣ розмножила ся тота язва такъ дуже, що въ многихъ околицяхъ мусѣли зарядитись великій облавы.

— **Дрôбній вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Куропатники, въ повѣтѣ бережаньскôмъ, 200 зр. на будову церкви.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hofl), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Выдѣлъ товаристча „Шкôльна Помôчь“ у Львовѣ** складає симъ прилюдно сердечну подяку новымъ Добродѣямъ бѣднои молодежи шкôльнои за щедрій датки, а именно: Всч. о. Теоф. Обушкевичеви зъ Оліфанту за 5 зр.; Всч. о. Ив. Пастернакови зъ Тылявы за 5 зр.; Всч. о. Мих. Куневичеви войск. капел. у Вѣдни за 3 зр.; Всч. о. Макс. Лукашевичеви зъ Вышатичь за 2 зр; Всч. о. Іос. Красицкому и єго патріотамъ зъ Дернова и Таданя за 2 зр.; Всч. о. Гавр. Боднарови зъ Свистѣльникъ за 1 зр 50 кр. [вже третій даръ сего року]; Всч. о. крил. П. Матковскому зъ Перемышля за 1 зр. 50 кр.; Вп. п. Гр. Грозикови ц. к. надпоручникови въ Краковѣ за 1 зр.; Всч. о. Жуковскому зъ Глушкова за 1 зр; Всч. о. Ив. Тарнавскому зъ Ямны и Рыботичь за 1 зр.; Вп. п. А. Чабанови зъ Тарнова за 1 зр.; Всч. о. Іос. Гоцкому зô Львова за 1 зр.; Всч. о. Ив. Мудракови зъ Губичь за 60 кр.; Всч. о. Ив. Мышковскому зъ Перемышля за 50 кр; Всч. о. Л. Барновичеви зъ Острова за 50 кр; Всч. о. Долиньскому зъ Серафинець за 50 кр.; Всч. о. Августъ. Дольницкому зъ Корсова за 25 кр. — Спасибôгъ Вамъ, Вп. Добродѣѣ, за Вашій ласкавй датки! — За выдѣлъ: *о. Ив. Редкевичь, Гр. Врецьона.*

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 16. лютого. Кн. Фердинандъ болгарскій, вертаючи зъ Фльоренціи до Софіи, задержавъ ся на кôлька днѣвъ у Вѣдни и має бути принятый на авдієнціи у цѣсаря.

Берлинъ 16. лютого. Цѣсарь Вільгельмъ має приѣхати до Угорщины на осѣннѣ маневры. — Канцлеръ Капріві заявивъ въ комісіи, що ще не знати, яке становище занимають другій державы потрôйного союза супротивъ нѣмецкихъ предложень войсковыхъ, бо се наступить, ажь по ухваленю цѣлого проєкту.

Парижъ 16. лютого. Загально говорять, що сполученій партіи републиканьскій высувають кандидатуру Кавеняка на президента республики.

Лôндонъ 16. лютого. Въ парляментѣ выступивъ Бальфуръ остро противъ біля гомеруль. Проводирь парнелітôвъ Редмондъ не высказавъ рѣшучои гадки про біль, хочь и заявивъ, що біль для него симпатичный.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Въ Адміністраціи „Дѣла“ зложено для Хв. Редакцій: „Вѣстника Народного Дому“ 1·50 зр., „Дзвôнка“ 4 зр., „Душпастиря“ 14 зр, для хв. „товариства имени Качковского“ 2 зр, „Шкôльнои Помочи“ 2 зр., „Народнои Рады“ 2 зр. Просить ся названій Хв. Редакціи и Товариства свои грошѣ кождого дня въ урядовыхъ годинахъ въ нашôй адміністраціи собѣ вôдобрати.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ.

Средства десінфекційнй, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Всѣ галицкй облїґаціи индемнізаційнй

выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1393, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893, перестає дальше опроцентованье.

Длятого радимо властителямъ тыхъ облїґацій, чимъ скорше ихъ продати а натомѣсть закупити иншій певнй паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо теперѣшный курсъ понадъ 105 зр

Всяку раду и всякй поясненя подає даромъ и оплатно, а такожь полагоджує найсолідніѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4405

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы руской	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы руской	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчерклений означають пору 2238 нôчну вôдъ год. 6-ок вечеромъ до год. 6 ра но.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвазу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, рай.цаґи. и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарації найдешевше и найскорше. 4185

Замовлення зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, зôбравъ:

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Цѣле сочиненье обнимає 110 друкованыхъ аркушôвъ въ IV томахъ и подає на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, єго честнотъ, подвигôвъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.

Цѣна продажи сочиненья 10 зр.; — дôстати можна въ книгарни Ставропигійского Института и у автора. 4546 3—?

ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ

въ звязи историчнôй черезъ д-ра Іос. Мѣльницкого, совѣтника Митроп. Консисторіѣ и вицеректора семинаріѣ.

Сѣмь книжокъ въ двохъ томахъ съ указательными списами именъ по порядку календарному и азбучному. Дѣло вычерпуюче рôкъ церковный, одобрене и препоручене ôтъ Впреосвященого Митрополита Киръ Силвестра

Третій выпускъ: „Вѣкъ св вел. царей Константина и єго матери Єлены. Побѣда христіянъства въ государствѣ римскôмъ. Выйде сего року въ м. червни. Пренумерата выносить 1 злр. Впередъ выданй:

Первый выпускъ „Времена ôтъ сотворенія міра до 117 р ери посполъной“. Вел 8° (сторôнъ 3 6). Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Вторый выпускъ: „Геройскій вѣкъ церкви Христовой“. (Ст. 330) Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Всѣ тѣ три выпуски становлятъ первый томъ который выйде въ м. червни въ еднôмъ зошитѣ Пренумерата на цѣлый першій томъ выноситъ четыри зр.

Вторый томъ: „Преподобни отцѣ и матери въ IV. вѣцѣ и въ первôй половинѣ V вѣку. Святіи въ лѣтахъ 450—692. Святіи вѣнчанй въ оборонѣ священыхъ образôвъ и подвижники единства церковного . Появится въ годѣ 1894 и стояти буде три зл. р

Требованія посылати належитъ:

До выдавництва Житій Святыхъ Д-ра Іосифа Мѣльницкого во Аьовѣ ул. Коперника ч. 36. 4558 2—3

СЛУЖБА БОЖА

партитура на 4 муж. голосы укладу

ІОСИФА КИШАКЕВИЧА

Цѣна 60 кр. (зъ пересылкою почтовою 66 кр.)

Дôстати можна у автора Львôвь, ул Коперника ч. 36 и въ книгарни Ставропигійскôй. 4554 2—5

Черезъ Адміністрацію Дѣла

можна замовити за знижену цѣну отсй книжки:

Фаустъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ**, одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати въ замовленями.**

МОЛИТВОСЛОВЫ

рôзныхъ выдань:

єрейскѣ, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшôй цѣнѣ тôлько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧÔМЪ

МИХ. СНОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пôдвалье число 9. 4471

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй. Теперь нотує фабрика Іа по 76, Па по 70 зр. за 100 кільоґр. loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 29 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничон. 4038

ПОДЯКА.

Дня 30 н. ст. сѣчня въ рôчницю смерти вôдправляло ся въ Боссирахъ поминальне Богослуженье за упокôй бл. п. о. Михаила Мацѣєвского, на котре зволили прибути мимо сильного морозу Всечестнѣйшій Отцѣ-сусѣды: І. Левицкій зъ Кривенького, Кишикъ и Анастазіевскій зъ Иванкова, Т. Чубатый зъ Лосяча, А. Левицкій зъ Бурдяковець и И. Лотоцкій зъ Половець, такожь Вблагородній Паньство Потоцкй зъ Коцюбинчикъ. Тая ласкава память на мужа и батька нашого, и по смерти єго, скрѣпляє насъ осиротѣлыхъ и опущеныхъ, бо вѣримо, що и бôльше ласкавй на насъ сусѣды були бы приѣхали, єсли бы не були перешкоджений, тожь вдячности нашои не можемо иншимъ способомъ заявити, якъ прилюдно щиру подяку зложити: спаси Бôгъ, стократне спаси Бôгъ Вамъ!

4559 1—1 *Мацѣєвска, Ульваньскй.*

ПОДЯКА.

Дня 23 сѣчня с. м. неумолима смерть по довгôй и тяжкôй слабости выдерла менѣ любезнѣйшого мужа а малолѣтному сынови найдорожшого вôтця. Всевышньому подобалось тымъ тяжкимъ ударомъ пробити мою терплячу душу. — Въ горю и розпуцѣ сама полишена, зазнала я той однои полекшѣ, що знайшлись Достойнй люде, що своєю присутностію и трудами причинились до честного похороненя мого нок. мужа. Длатого щира Подяка и честь пов. о. крилошанинови и ректорови Туркевичу, а заразомъ о. Редкевичу и всѣмъ Вп. Отцямъ духовнымъ и Вп. питомцямъ. Всѣмъ паньямъ и панамъ, а именно п. Сотеру de Prawdzic Смаржевскому, котрый въ часѣ слабости мого мужа радою и дѣломъ менѣ помагавъ засылаю сердечне спаси Бôгъ.

Іоанна зъ Базилевичôвъ Волошиньска, жена и малолѣтный сынъ Маріянъ. 4561 1—1

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **Ґардолиньскій**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 4519 на жаданье высылаю. 10—10

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментôвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взôрцѣ на жаданье оплатно.

Въ канцелярій товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Katalоge mit Probetakten 4390 über

Wiener-Musik gratis

und franco

OTTO MAASS

Musik-alien-Handlung

Wien, VI. Mariahilfer-strasse 91.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 17—31 4391

Найдешевше жере о до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональній, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестній фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вôдъ часу вôдкрыя моєи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляквъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде па тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои руской торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4448 1—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!** поручає

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць держазныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнній, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справедшыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ куповій, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ У ЛЬВОВѢ

засноване на пôдставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,

розпочало свою дѣяльнôсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ“, опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечає всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшй преміи.

Всякй шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можнôсть обезпечувати якъ найбôльшй сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „Днѣстеръ“ принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ Михайло Грусевичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 27. Львôвъ, Пятниця 5 (17) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 17 н. ст. лютого 1893.

Товариство имени Шевченка у Львовѣ осягнуло наконець бажану вôдъ давнѣйшого вже часу цѣль — стало товариствомъ науковымъ, завязкомъ будучои рускои академіи наукъ. [Такъ бувало у всѣхъ тыхъ народôвъ славяньскихъ въ Австріи, котрѣ мають свои академіи наукъ, що академіи ихъ повставали зъ такихъ товариствъ науковыхъ, якъ отсе наше товариство имени Шевченка].

Ц. к. намѣстництво приняло до своєи вѣдомости дня 16. н. ст. падолиста 1892 р. [до ч. 89-560] новый статутъ товариства имени Шевченка, а выдѣлъ товариства зъ початкомъ сего року взявъ ся до орґанізаціи товариства на основѣ нового статута.

„Цѣлею товариства — сказано въ тôмъ новôмъ статутѣ — єсть плекати та розвивати науку и штуку въ украиньско-рускôй мовѣ, зберегати та збирати всякѣ памятки, старинности и предметы науковѣ Украины-Руси“.

До тои же цѣли мають вести; 1) науковѣ дослѣды: а) зъ фільольоґіи рускои и славяньскои, зъ исторіи украиньско-руского письменства и штуки, б) зъ исторіи и археольоґіи Украины-Руси, а такожь зъ наукъ фільософічныхъ, політичныхъ, економічныхъ и правничихъ, в) зъ наукъ математичныхъ, природныхъ, зъ ґеоґрафією и лѣкарскихъ; 2) вôдчиты, розправы и розмовы науковѣ; 3) зѣзды ученыхъ літератôвъ и артистôвъ; 4) выданя науковыхъ „Записокъ“ товариства и иншихъ творôвъ науковыхъ; 5) преміи и пôдмоги ученымъ и літератамъ; 6) збиранье въ краю и за границею матеріялôвъ до музея и бібліотеки; 7) удержуванье власнои друкарнѣ. [Тутъ замѣтимо, що вже въ 1892 р. выйшовъ першій томъ „Записокъ“ а на книгарню товариство маѣ вже концесію].

Пôсля головныхъ дѣлôвъ науковыхъ може товариство подѣлити ся на три секціи: 1) фільольоґічну, 2) исторично-фільософічну и 3) математично-природничо-лѣкарску. Для деякихъ спеціяльныхъ справъ науковыхъ зъ обсягу кождои секціи може бути выбрана окрема комісія наукова.

Товариство полагоджуе справы: 1) на засѣданяхъ выдѣлу; 2) на зборахъ загальныхъ и зъѣздахъ ученыхъ, літератôвъ та артистôвъ; 3) на засѣданяхъ секцій; 4) на засѣданяхъ комісій. [Засѣданя секцій вôдбуваютъ ся разъ въ мѣсяць, а секція творить ся, коли до неи зголосить ся що-найменче 5 членôвъ.]

Дѣйстнымъ членомъ товариства може бути кождый Русинъ принятый выдѣломъ за оплатою 2 зр. вписового и 3 зр. щорôчнои вкладки. Вôнъ буде мати мѣжь иншими право бути членомъ секцій, дôставати безплатно выданя товариства и т д. Членомъ основателемъ може бути той Русинъ, що зложить 50 зр. одноразово.

Отсе головнѣ постановы обширного статута, до котрого выготовлено ще й реґулямінъ дотычно внутрѣшного устрою наукового товариства имени Шевченка.

Выдѣлъ товариства [а надъ всѣхъ потрудили ся въ тôмъ дѣлѣ посолъ Олександеръ Барвѣньскій, пок. Дамянъ Гладиловичь, пок. д-ръ Юліянъ Целевичь и Кость Панькôвскій] довершивъ свого обовязку, — теперь черга на загалъ патріотôвъ нашихъ въ цѣлôмъ краю, щобы вступали въ члены товариства, а хто почуває въ собѣ охоту и силу, може користати зъ права приналежаня до однои або й бôльше секцій науковыхъ. Вôдъ числа членôвъ а потôмъ и вôдъ числа труженникôвъ по секціяхъ, або иншими словами: вôдъ матеріяльнои и науковои пôдмоги землякôвъ — залежати буде очевидно и скоршій розвитокъ товариства та зрôстъ єго въ повагу наукову.

Не сумнѣваємось, що патріотичный загалъ нашь якъ найщирше повитае своє наукове товариство и пôдъ обома повысше згадаными взглядами радо прийде єму въ помôчь.

Письмо зъ Тернопôльщины.

Дуже часто чуємо и приватно и публично въ соймахъ та въ радѣ державнôй нарѣканя на перетяженье урядôвъ, осебливо податковыхъ. Въ наслѣдокъ того правительство позаводило въ остатныхъ лѣтахъ дуже много тыхъ урядôвъ, неначе-бъ тая институція найбôльше причиняла ся до культуры и добробыту краю.

Признаю, що тѣ нарѣканя деколи оправданѣ, но не все. Впрочôмъ то перетяженье можна легко ухилити и безъ отворюваня новыхъ урядôвъ и побôльшуваня персоналу. Треба бы лишь менче бавити ся въ формальности и въ якусь нѣбы леґалістику.

Отъ возьмѣмъ н. пр. податокъ вôдъ грунтôвъ ерекціональныхъ. Передъ кôлькома лѣтами була у насъ така практика, що священикъ стоячій низше конґруы дôстававъ зъ фонда реліґійного грошѣ на заплаченье податку. Писало ся квітъ, ліквідувалось, йшло ся до касы по вызначену суму, и тыми грôшми платило ся податовъ. Словомъ: одною рукою брало ся а другою вôддавано. Но пытаю ся: чи то було конечне?... Далеко лекше було, щобы урядъ самъ уже кождому тую суму яко податокъ бувъ вписавъ, а не було бы було чотирозового рôчного ходженя до уряду, — не було бы гаило ся дорогого часу ліквидаторови и касіерови.

Но то минуло ся, теперь єсть инакше, але такожь богато маніпуляцій. Буває такъ: Парохія дає 500 зр. доходу. Найлекше було бы, щобы зъ горы сказано: парохови належить ся 500 зр рôчно, тожь въ тôй парохіи платить податокъ фондъ реліґійный, то дотычный бенефіціятъ и самъ не тративъ бы часу и не займавъ бы часу урядникамъ. А то пишуть: Парохъ Н. Н. маѣ платити н. пр 150 зр. податку въ квартальныхъ ратахъ; а позаякъ тымъ способомъ не доставало бы єму до 500 зр. єго пенсіи ще 150 зр., тожь асиґнуєсь єму рôчно 150 зр. додатку конґруального въ мѣсячныхъ ратахъ. Отже бенефіціятъ мусить писати 12 квітôвъ, розумѣєсь на стемпли, и тôлько-жь разôвъ займати урядникôвъ тымъ додаткомъ конґруальнымъ, а кромѣ того чотири разы рôчно ще мусить бути въ урядѣ для заплаченя податку, отже шѣснацять разôвъ мусять ліквідаторъ и касіеръ за-для одного перевертати книги, — а то, якъ бачимо, можна бы легко оминути.

Другій случай буває такій: Несе якась парохія 400 зр, — податокъ 120 зр. Священикови належить ся 500 зр, тожь щобы було 500 зр., по вôдтягненю податку, асиґнують 220 зр. Отже и тутъ мусить священикъ шѣснацять разôвъ являтись въ урядѣ, а могло бы бути такъ, щобы священикъ побиравъ лише 100 зр. а податокъ фондъ реліґійный самъ плативъ безпосередно.

Третій случай буває: Дохôдъ 650 зр., — податокъ 200 зр. Кажуть: плати 200 зр. податку а дôстанешь яко доповненье конґруы 4 зр. и 33 кр. мѣсячно. Тожь знôвъ та сама исторія: шѣснацять разôвъ трудити двохъ урядникôвъ и священика! А чи не лекше сказати: Вôдъ пароха Н. Н. належить ся 200 зр. податку, але що дохôдъ зъ парохіи выносить лише 650 зр., то Н. Н. платить лишь 150 зр. а недостаючихъ 50 зр. заплатить фондъ реліґійный и такимъ способомъ замѣсть шѣснацять разôвъ трудити урядникôвъ, бувъ бы Н. Н. лише чотири разы въ урядѣ.

Зъ повысшихъ примѣрôвъ бачимо, що для сторôнъ тяганины а дотычнымъ урядникамъ труду богато тамъ, де або цѣлкомъ або бодай въ значнôй части то оминути можна.

Та се ще не все.

Звѣстна рѣчь, що передъ десятьма лѣтами пôдвышено податокъ, але не вôдъ разу, а постепенно що року о 10%, такъ що той, хто пôсля адъюстованои фасіи передъ десятьма лѣтами плативъ 150 зр., теперь маѣ платити 300 зр. Зъ-вôдки хочь, бери, а плати, бо % проволоки рахуе ся, упôмненье иде одно за другимъ, дальше дописують додатокъ екзекуційный, а за тымъ невдовзѣ приѣздить урядникъ податковый и секвеструе, що здыбае... пожде троха, та й ліцитуе. Кажи єму: „Я моихъ наложеныхъ 150 зр. заплативъ а другихъ 150 зр. я не обовязаный платити!“ — то вôдъ него почуешь вôдповѣдь: „Można rekursować“, возьме кôльканацять зр. и вертае до мѣста.

Нема инчои рады: позичь у жида на лихву и пиши рекурсъ. Рекурсъ можна писати лишь по скôнченю року, бо незвѣстный ще цѣлорôчный податокъ, а часто додатки краевѣ пôзнѣйше приходять. Идешь до уряду податкового допытуешь ся: кôлько ты заплативъ чистого податку за минувшій рôкъ? — безпокоишь урядника, пишешь рекурсъ до намѣстництва, посылаешь книжки податковѣ, адъюстовану фасію, платишь почту и за кôлька мѣсяцѣвъ прийде вôдповѣдь — та надвыжку податку вôдпишуть. О тôмъ, кромѣ интересованого, осебно завѣдомляють и урядъ податковый. Податникови полекшае, та не дуже, бо процентъ проволоки, екзекуційна належитôсть, секвестрація и лихва жидôвска не вертають ся, а пропадають, до того не выдадуть тобѣ асиґнованыхъ 150 зр., щобы лихвареви вôддати, бо скажуть, що вже знôвъ належить ся за пôвъ року тая сума, а повинно бы бути лише 75 зр. Такъ знôвъ зачинаесь та сама исторія, и знôвъ по скôнченю року рекурсуй...

Чи не лѣпше бы було разъ на все сказати: Н. Н. маѣ платити не бôльше якъ 150 зр. рôчного податку? но що зъ року на рôкъ рекурсôвъ? Порахуймо: кôлько єсть бенефіціятôвъ, якъ рускихъ такъ латиньскихъ въ Галичинѣ, а кождый мусить рекурсувати. Рекурсъ иде до ц. к. намѣстництва, намѣстництво запытуе дотычный урядъ податковый о высокôсть побраного податку, потôмъ вôдписуе надвыжку и асиґнуе ѣи бенефіціятови, завѣдомляючи о тôмъ єго и урядъ податковый. Кôлько то писанины! кôлько труду и клопоту! — а все те рѣчь не конечна, якъ бы обрахувавъ той часъ, то показалось бы, що кôлькохъ урядникôвъ черезъ цѣлый рôкъ въ Галичинѣ занятѣ лишь такими, якъ повыше, справами, а то, ще разъ повторяю, далось бы оминути. Коли-бъ пенсію тыхъ урядникôвъ давъ учителямъ шкôлъ промысловыхъ, бувъ бы якійсь пожитокъ, а такъ пропадае безъ користи...

Подôбно, якъ въ урядѣ податковôмъ, дѣесь и въ иншихъ урядахъ. Всюда богато формалістики, писанины безъ кôнця. Черезъ то страта зъ обохъ сторôнъ.

Пригадавъ я собѣ анекдоту. Коли въ 1848 роцѣ переходили Москалѣ черезъ Галичину до

ПОСТУПЪ.

Образокъ зъ галицкои Каліфорніи.

(*Конецъ.*)

Въ мѣстѣ Ж. мы заѣхали до сѣней Михля Шлѣхтера напротивъ костела. То була тогдѣшными часами єдина господа, де заѣзджали околичнѣ священики и панове дѣдичѣ.

Панъ Гуляйковскій заѣхавъ тамъ такожь. Окруженый факторами, сваривъ ся зъ Михлемъ за футро, котре єму, скоро лишь приѣхавъ, украли зъ залубень. Жидъ звинявъ ся, потѣшавъ пана, що футро знайде ся, але треба грубо заплатити, бо злодѣѣ зъ Лану чимъ-будь не задоволять ся.

По довгôмъ торзѣ наступила згода. Жиды розбѣгли ся по мѣстѣ шукати паньскои шубы. Пана повели Михльовѣ дѣвчата до хаты, щобы загрѣвъ ся.

Стрыкъ не зважавъ на мене, що я замерзъ, закочанѣвъ на саняхъ, а слухавъ здалека, якъ панъ Гуляйковскій „гандричивъ ся“ зъ жидами, и обтиравъ вѣхтемъ упрѣлѣ конѣ.

— Попрѣли дармоѣды, попрѣли, — говоривъ до коней. — А паны й жиды кажуть: „хлопъ дурный, нѣчого не розумѣе“, а вôнъ залѣзе помѣжь нихъ, роззявить ротъ, вызôрить очи, удасть дурного... они говорять, а вôнъ слухае и таки розумѣе... ха, ха, ха! Вы ще всѣ подурнѣете... казавъ тому туманови на саняхъ, що то не паньска шуба, тôлько жидôвска, абы не нюхавъ...

— А що вы, Андрею, безъ кучмы? — спытавъ стрыка Гиршко, сынъ гостинника Михля. — Йой, такій славный богачь, такѣ цуговѣ конѣ, а безъ шапки!...

— Пильнуй паньского футра, не моєи шапки! — каже стрыкъ.

— Бôгме-жь то футро вже знайшло ся! Обѣцяли злодѣѣ вôддати о першôй годинѣ поліцайови коло ратуша на „одваху“, а панъ Гуляйковскій заплатить сто реньскихъ татови, сли поліція злодѣя не зловить. А то, знаєте, зъ дѣдькомъ справа!

Стрыкъ перехрестивъ ся, удавъ перестрашеного.

— Утѣкай, Гиршку, не згадуй того противъ ночи! Я маю вертати черезъ лѣсы вечеромъ до себе, то буду бояти ся, — сказавъ нѣбы занепокоєный, ухопивъ Гиршка за руду борôдку и зачорнивъ єму одно лице мазею.

Хитрый жидокъ вдоволеный, що налякавъ дурного забобонного хлопа жидôвскимъ чортомъ, вôдôйшовъ.

Стрыкъ вытягнувъ кучму зъ соломы, заложивъ на голову, велѣвъ ити менѣ за собою. Завѣвъ мене на темне вузке пôдсѣнье, ставъ зô мною при выходѣ на ринокъ, подививъ ся на вежу ратушеву и каже:

— Туды мусить переходити злодѣй зъ футромъ... будешь видѣти, якъ жиды Гуляйковского дурного „выфрицують“... якъ „ясного пана“ возьмуть на гоцки.. Не досыть того, що взявъ шубу безъ грошей и приобѣцявъ заплатити за неи въ десятеро бôльше, якъ вартуе, ще й за ихъ злодѣйску штуку задовжить ся о кôлька сотокъ бôльше. Заразъ побачишь жидôвского чорта..

Выбила перша година. Коло насъ надбѣгъ рудый Гиршко, сынъ Михлѣвъ и въ мить опинивъ ся коло поліцая, що ходивъ на вартѣ, кинувъ на него зъ себе футро, а самъ пôгнавъ стрѣлою въ противну сторону.

Прибѣгъ панъ Гуляйковскій зъ поліцаями, зъ жидами... пытае ся: хто принѣсъ футро, а переляканый поліцай вôдповѣдае, що оно упало єму зъ ратуша на голову!

Поліція розбѣгла ся, глядала за злодѣємъ на вежи ратушевôй, а стрыкъ затиравъ руки зъ радости и смѣявъ ся зъ „ясного пана“...

— Бачивъ ты: хто футро вкравъ? — пытавъ мене при прощаню.

— Бачивъ.

— Иди-жь на станцію и не кажи того нѣкому, бо ще тебе возьмуть до криміналу, а за тобою не пôйду. А може вернешь до дому, то поѣдемо до вуйка на хрестины и побачишь, якъ я нагаратаю вôйта за „шльофкрейцарь“...

Я пригадавъ собѣ перестороґу матери, попращавъ стрыка и пôйшовъ зъ пятьма дудками и двома стоколосяниками за Честный Хрестъ до старого Грабевника и вечеромъ першій разъ читавъ зъ св. Письма о кущи горющôмъ. Стрыкъ таки не хотѣвъ менѣ нѣчого дати на школу.

Пôзнѣйше я не бачивъ того рижого лихôдѣя, що то кинувъ футро на поліцая, ажь въ кôлькадесять лѣтъ нинѣ стрѣтивъ єго помѣжь тыми довѣреными особами, що зôзнавали передъ совѣтникомъ выдѣлу краевого: кôлько днѣвъ може выдержати пôдъ людскими ногами дошка двоцалевои грубости...

Майоръ признавъ поведенье Пачки оправданымъ, однакожь що-до Гуляйковского твердивъ рѣшучо, що такій диваки давно перемынули ся, а шляхта нинѣ сильно зорґанізована, дбае о просвѣту мужика, а на доказъ правды навѣвъ именованя урядникôвъ, де мѣжь именами князѣвъ та ґрафôвъ стояли такожь имена сыновъ мужицкихъ.

— Я не перечу, — вôдповѣвъ Пачка, — що нинѣшна шляхта береесь до працѣ та й маѣ сильну свѣдомôсть своєи дѣяльности, и я бачивъ бы дуже радо, щобы такій князь або ґрафъ, маючи охоту стати міністромъ просвѣты або що-найменше президентомъ краевои рады шкôльнои, попрактикувавъ бодай два мѣсяцѣ въ такôй народнôй школѣ, де въ однôй клясѣ мѣстить ся 50 хлопцѣвъ а 80 дѣвчатъ у вѣцѣ вôдъ 12 до 15 лѣтъ, пôзнавъ нужденнѣ обставины народного учителя... тогдѣ на своѣмъ становищи пôзнавъ бы, яку рану найперше треба загоити. А теперь ще: осмѣляю ся поставити до васъ, пане майоре, одно пытанье: Чи довго такѣ Шлѣхтеры будуть верховодити по радахъ повѣтовыхъ и мѣскихъ?

— Дасть ся зъ часомъ усунути...

— Дай то Господи, амѣнь!

* * *

Въ тыждень по комісіи майоръ одержавъ грамоту на новый урядъ почтовый ажь пôдъ границею всхôднои Галилеи. Тѣшивъ ся незмѣрно, що буде мôгъ въ короткôмъ часѣ злетѣти зъ дивогляднои Каліфорніи. Обчисливши, що на новôй посадѣ збôльшить ся дохôдъ о кôлька тысячь, величавъ въ душѣ верховодячѣ державнѣ елементы.

Тымчасомъ по улицяхъ мѣста стояли бѣдныѣ роботники жидôвскѣ, розмовляли о вôдходѣ майора, и шептали одинъ другому на ухо: „*А ґенералъ гатъ бекіммент ґрінґ Шлехтеръ Валдріехъ а паскідне зеіґ!*“

Стефанъ Пачка, якъ се пôдслухавъ, такъ вôдъ того часу переставъ и щурôвъ въ ночи бити, позволявъ имъ свобôдно гуляти по спячôй родинѣ... За те въ школѣ повнивъ свои обовязки ще совѣстнѣйше, щобы стрыкъ не сказавъ єму коли въ снѣ, що дре мужицку шкôру...

Б. 1 и 2 лютого 1893.

Стефанъ Пятка.

Угорщины, вкравъ салдатъ у жида гуску. Жидъ пôйшовъ пожалуватись до капітана. Капітанъ выслухавъ жида и каже: „Якъ хочешь, абы судити єго: чи по нашому, чи по австрійски?“ Жидъ каже: „По австрійски“. — „Ну, то за чотирнацять днѣвъ прийдешь по резолюцію и обомъ сторонамъ лишить ся вôсѣмь днѣвъ потому право рекурсу.“ Жидъ вôдôйшовъ а на другій день Москалѣ дальше помашерували...

Подаю повысше розôбрану справу до вѣдомости нашимъ посламъ и кому належить, щобы при данôй нагодѣ старали ся лиху зарадити.

Уряды розъємнѝ и суды мировѝ.

VIII.

Законъ краєвый зъ 6 марта 1875 р. не наводить причинъ, котрѝ бы управняли спôрнѝ стороны выключати деякого мужа довѣрія вôдъ урядованя въ певнôй справѣ чи то за-для єго интересу въ дотычнôй справѣ, чи за-для посвяченя, крôвности зъ противною стороною чи й за-для иншихъ личныхъ причинъ, якъ ворогованя и т. п.

Не неречимо, що и близькій своякъ може перевести угоду безсторонно а безъ кривды для другои стороны та що часомъ своякъ скорше вспѣє вговорити упертого до заключеня угоды, однакъ належить те бôльше до выимкôвъ. Зъ реґулы сторона противна вôдноситись буде недовѣрчиво до такого мужа довѣрія, о котрôмъ знає, що вôнъ чи то своякъ, чи крôвный чи приятель єи противника. Длятого не завадило-бъ, сли-бы вложено постанову, що сторонѣ служить право вôдкинути мужа довѣрія за-для такихъ причинъ, котрѝ и публичного судью выключають вôдъ сповнюваня уряду судейского. Постанова така не зашкодить уже зъ того погляду, що черезъ те уряды розъємнѝ давали-бъ запоруку бôльшои безсторонности та будили бы до себе довѣріє населеня.

Приступаючи до огляду дальшихъ, 10—12 §§-ôвъ згаданого краєвого закона, годить ся намъ запримѣтити, що невôдповѣдною выдаєсь намъ постанова §-фу 11-го, пôсля котрои урядъ розъємный покликаный до єднаня сторôнъ спорячихъ, хотяй-бы лишь одна зъ нихъ мешкала або перебувала въ обшарѣ, на котрый установлено урядъ розъємный, — а невôдповѣдною выдаєсь намъ та постанова длятого, бо стоить въ суперечности зъ засадою нормы юрисдикційной, пôсля котрои властивôсть кождого суду прикладаєсь до мѣсця замешканя стороны запôзванои.

Прошу лишь представити собѣ, до чого бы то довело, якъ бы першій-лучшій жидокъ, не кажемо вже зъ мѣсточка повѣтового, але зъ далекихъ сторôнъ, завзывавъ селянина передъ урядъ розъємный тои мѣсцевости, куда жидокъ переселивъ ся изъ сторôнъ того селянина, або де бы хвилево перебувавъ, полягаючи на приписѣ закона, що урядъ розъємный єго нового замешканя або перебуваня єсть такожь властивымъ, а селянинъ мусѣвъ бы ставати пôдъ загрозою кары грошевои, хотяй претенсія того жида може бути на-скрôзь напастливою!

Щобъ запобѣгти подôбнымъ шиканамъ, повинно ся поставити засаду, що той урядъ розъємный єсть властивымъ, на котрого обшарѣ мешкає або перебуває пôзваный. Инша рѣчь, що по-при те безъ кривды нѣчиєи може бути поставлена засада, що сторонамъ служить право зголоситись разомъ лично въ мѣсцевости чужôй въ урядѣ розъємнôмъ и добровôльно, згôдно та выразно пôддатись єго юрисдикціи. Въ той бо способъ запобѣгне ся повышôй евентуальности покликуваня сторôнъ въ далекій мѣсцевости безъ выгляду на конечну потребу и добрый выхôдъ, а може статись сторонамъ пригôднымъ.

Друге, що въ уступѣ о компетенціи дожидає въ згаданôмъ краєвôмъ законѣ реформы — то обсягъ компетенціи.

Пôсля §. 12. закона властивôсть уряду розъємного предметово сягає въ громадахъ зъ людностію надъ 4.000 мешканцѣвъ при претенсіяхъ грошевыхъ до высоты 300 зр. а. в. або при домаганю звороту движимостей до такои-жь вартости, сли сторона готова за движимôсть приняти вôдшкодованье до 300 зр., — въ громадахъ же меншихъ при претенсіяхъ, грошевыхъ до высоты лишь 100 зр., а при домаганю движимостей лише до вартости 100 зр., котру сторона готова приняти за движимôсть.

Якъ бачимо, обсягъ дѣланя урядôвъ розъємныхъ пôсля теперѣшного закона обмежуєсь на самѝ споры цивільнѝ до высоты и якости дуже ограниченои. А однакъ обсягъ той може бути зъ добрымъ успѣхомъ значно розширеный на споры провізоріяльнѝ, особливо граничнѝ, на всѣ шкоды полевѝ й лѣсовѝ, на звады мѣжь господарями и челядью, на оскорбу чести и взагаля на тѝ переступства, що карають ся лишь на домаганье приватного обжалователя, та на тѝ переступства, що полишають ся закономъ карнымъ до укараня громадѣ.

Однакъ найважнѣйше, що повинно бути зреформоване въ уступѣ о компетенціи уряду розъємного, то се, щобы стороны та свѣдки и знатоки обовязанѝ були явитись передъ мужѣвъ довѣрія и пôдъ загрозою гривны давати тымъ-же вôдповѣдь або выясненье, а дальше, щобы стороны въ спорахъ, вôдданыхъ въ першôй инстанціи пôдъ осудъ мужѣвъ довѣрія громады, були приневолены удаватись до урядôвъ розъємныхъ, закимъ удадуть ся до суду, на дорогу права.

Тутъ може бути примѣнена норма, яка у Франціи вже близько сорокъ лѣтъ практикуєсь, що именно безъ свѣдоцтва уряду розъємного, що справа була розбирана въ тôмъ-же урядѣ, а безъуспѣшно, судъ не приймає позву, але єго, яко зле „адетруованый“. Ї вôдъ разу звертає сторонѣ.

Рѣчь то вже тѣла законодатного — установити найвысшу границю, до котрои споры мусять вноситись передъ урядъ розъємный, або принятi, що взагалѣ всѣ споры, що пôдпадають пôдъ уряды розъємнѝ зъ попереднои пересправы въ тôмъ урядѣ, не можуть бути предметомъ судового доходженя.

Лише по такôй змѣнѣ закона краєвого о компетенціи урядôвъ розъємныхъ може бути надѣя, що тѝ уряды, яко самостôйнѝ орґаны вымѣру справедливости, прекрасно въ нашôй суспôльности розвинуть ся и принесуть сподѣваный пожитокъ.

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ четверъ, засѣданю палаты послôвъ предложивъ міністеръ скарбу проєктъ закона, продовжаючого провізорію буджетову пôдъ конець марта с. р.

Міністеръ рôльництва предложивъ прелімінарѣ квотъ, якѝ въ 1893 р. мають выдатись зъ фонду меліораційного. Въ прелімінари вставлено квоту 21.333 зр. яко першу рату на реґуляцію Днѣстра мѣжь Розвадовомъ а Журавномъ, квоту 9.900 зр. яко першу рату на реґуляцію Золотои Липы, вôдтакъ квоту 8.625 зр. яко першу рату на осушенье млаковинъ въ повѣтахъ ланцутскôмъ и ярославскôмъ, квоту 2.000 зр. яко першу рату на забудованье Михайловского потока гôрского, 4.287 зр. яко першу рату на забудованье потока Нижнѣкôвка, вкôнци квоту 455.000 зр. на кошты удержаня технічно-лѣсного вôддѣлу для забудовуваня потокôвъ гôрскихъ.

Пос. Штайнвендеръ интерпелювавъ въ справѣ розпорядженя, выданого войсковыми властями до резервовыхъ офіцирôвъ, въ справѣ приналежности ихъ до студентскихъ товариствъ. Бесѣдникъ жадавъ, щобы спинити всѣ змаганя войсковыхъ властей противнѝ свободамъ горожаньскимъ и академичнымъ.

Зачалась діскусія надъ єтатомъ міністерства судôвництва.

Пос. Вашатый продовжавъ свою промову зъ попередного засѣданя. Вôдчитавъ розпорядженье Штремайра зъ 5 грудня, въ котрôмъ говорить ся про не-нѣмецкѝ языки словами „языки чужѝ“.

[Но тыхъ словахъ мѣжь молодо-Чехами великій гамôръ. Голосы: Отже мы чужинцѣ въ Австріи, а податокъ нашои крови и нашихъ грошей завсѣгды добрый! Скандалъ! Пос. Куніцъ: Unverschämte Beamtenbagage! — Віцепрезідентъ Хлюмецкій закликавъ до порядку многихъ молодо-ческихъ послôвъ. Міністеръ Шенборнъ застерѣгавъ ся противъ высказу пос. Куніца — и довгій часъ продовжавъ ся заколотъ.]

Вôдтакъ пос. Вашатый говоривъ дальше про урядову дѣльнôсть Штремайра, порôвнавши єи зъ дѣяльностію Ґлязера. Нѣколи не мавъ въ Австріи гôднѣйшій чоловѣкъ теки міністра судôвництва, якъ Ґлязеръ. Теперѣшный президентъ найвысшого трибуналу, котрый нарушає се, що Ґлязеръ зробивъ въ интересѣ судôвництва, не вартъ розвязати ременя при обуви Ґлязера. Єсли президентъ уважає бôльшôсть австрійскихъ народôвъ „чужими“, то де тогдѣ ся державна могучôсть Австро-Угорщины? Чи творить єи 5 міліонôвъ Мадярôвъ и 8 міліонôвъ Нѣмцѣвъ? Зновъ прийде колись часъ великои потребы и тогдѣ треба буде звернути ся до австрійскихъ народôвъ та промовити до нихъ словами: „мои дорогѝ народы“ — але „чужѝ“ не забудуть зазнаной кривды. — Вôдтакъ накликувавъ пос. Вашатый Полякôвъ, щобы не пôдпомагали ґерманізаціи, — а міністра Шенборна посуджувавъ о участь въ тôмъ замаху Штремайра. Теперѣшне правительство се ґаздованье сатрапôвъ — були послѣдній слова пос. Вашатого. [Промова пос. Вашатого тревала три годины.]

Пос. Бернрайтеръ зачавъ высказувати обуренье що-до высказу пос. Куніца, обиджаючого урядникôвъ. Австрійскій урядники высшій по-надъ такій заявы шовіністичнѝ. — Вôдтакъ высказавъ сумнѣвъ, чи реформа процедуры цивільнои складаючои ся зъ 1.300 параґрафôвъ, дôжде ся коли парляментарного полагодженя. Бачимо, якъ представляє ся реформа закона карного При подôбныхъ реформахъ парляментъ повиненъ занятись лишь дискусією щодо засадничихъ точокъ а не тыкати поодинокихъ параґрафôвъ. Длятого добре було бы выбрати поза-парляментарну комісію до вступнои нарады надъ проєктомъ змѣны процедуры цивільнои. Комісія складала бы ся зъ 15 членôвъ, а то зъ пяти членôвъ палаты послôвъ, зъ пяти членôвъ палаты панôвъ и зъ пяти именованыхъ правительствомъ.

Пос Сляма домагавъ ся полѣпшеня платнѣ діюрністôвъ.

Пос. Скаршевскій говоривъ въ справѣ реформы процедуры цивільнои и домагавъ ся заведеня мировыхъ судôвъ по селахъ. Селяньство має велику охоту процесувати ся, а кошты процесôвъ руйнують селянина.

Пос. Гессманъ говоривъ про кôлька драстичныхъ случаѣвъ засужденя. Порушивъ такожь справу Козарищука, увязненого редактора „Науки“, котрого годилось вôдставити до Черновець. Вôдтакъ заявивъ ся за заведеньемъ numerus clausus для адвокатôвъ.

Пос. Поточекъ домагавъ ся реформы закона цивільного, скороченя вязницѣ слѣдчои, бо се дає причину до великихъ надужить, вкôнци знесеня высокихъ оплатъ судовыхъ.

Пос. Лятінія навѣвъ кôлька яркихъ случаѣвъ несправедливого засуду. Жалувавъ ся на переслѣдованя Хорватôвъ яко мнимыхъ москвофилôвъ. Намѣстника въ Трієстѣ Ріналь-дініого.... (Пос. Спинчицъ кличе: Ріналь-до-Ріналь-діні опришокъ!) не оправдує дальтонізмъ (не розпôзнаванье красокъ).

Віцепрезідентъ Хлюмецкій давъ нагану пос. Спинчицови. — Пос. Спинчицъ просивъ о голосъ. — Хлюмецкій вôдмовивъ — Зачинаєсь гамôръ и заколотъ. — Хлюмецкій заявивъ тогдѣ, що замыкає засѣданье для браку комплету.

Пос. Гавкъ домагавъ ся отвореня діскусіи надъ интерпеляціями. — Хлюмецкій ще разъ заявивъ, що въ палатѣ нема комплету — а заразомъ означивъ слѣдуюче засѣданье на пятницю. - Пос. Люегеръ просивъ о голосъ. — Хлюмецкій: Палата некомплетна. — Пос. Люегеръ (гнѣвно): Въ такôмъ случаю то и вамъ не вôльно говорити.

— —

И такъ въ палатѣ послôвъ прийшло до поважнои аферы. Окликъ молодо-ческого посла Куніца: Unverschämte Beamtenbagage! выкликавъ загальный заколотъ. По засѣданю палаты послôвъ вôдбулась нарада міністрôвъ и міністеръ Шенборнъ мавъ домагатись скликаня комісіи парляментарнои, котра бы заявила пос. Куніцови обуренье. Зъ иншои стороны пôдносять однакъ замѣтку, що міністеръ Шенборнъ, не будучи посломъ, не має права домагати ся такои комісіи. — Клюбъ молодо-ческій ухваливъ, щобы пос. Куніцъ на нинѣшнôмъ, въ пятницю, засѣданю забравъ голосъ и оправдавъ ся зъ обидливыхъ слôвъ. — На кождый способъ надѣють ся, що промова пос. Вашатого спонукає міністра Шенборна забрати голосъ и пояснити цѣлу справу розпорядженя президента Штремайра.

— —

Діскусія, яка вывязалась надъ єтатомъ міністерства судôвництва, продовжаєсь вже два засѣданя и закôнчить ся на засѣданю въ пятницю. До голосу записались були отсѝ бесѣдники: contra Едльбахеръ, Соколъ, Вашатый, Сляма, Гессманъ, Лятінія, Врабецъ, Телишевскій, Перґельтъ, Гофманъ-Веллєнгофъ, Форетеръ, Кронаветтеръ, ґр. Евг. Абрагамовичь, Менґеръ, Бернрайтеръ, Скаршевскій, Поточекъ, Гайнеманъ, Клюцкій, Морсей, Зомаруґа, Рольсберґъ, Гальвіхъ, Жакъ, Пôдляшецкій, Найберъ.

Програма роботы парляментарнои така. Въ суботу засѣданье комісіи буджетовои. Слѣдуючій тыждень выповнить полагодженье єтату міністерства скарбу, а вôдтакъ наступить єтатъ міністерства торговлѣ и рôльництва. Въ першихъ дняхъ мѣсяця марта закôнчить ся буджетова дебата. По полагодженю найпильнѣйшихъ справъ, мѣжь котрыми суть ухвалы що до будовы зелѣзниць подôльскихъ, наступить замкненье рады державнои мабуть въ половинѣ марта.

— —

За безпосередными выборами зъ громадъ сѣльскихъ заявило ся дуже богато громадъ горѣшнои Австріи, и выслали до рады державнои слѣдуючу петицію: „Якъ довѣдуємо ся зъ часописей, то квестія безпосередныхъ выборôвъ въ громадахъ сѣльскихъ пôдходить що разъ близше. Пôдписане начальство громадъ заявляє отверто, що змѣна теперѣшнои ординаціи выборчои зовсѣмъ не выдаєсь єму конечною; выборы черезъ правыборцѣвъ вôйшли въ звычай. Але єсли вже змѣна має бути, то нехай въ тôмъ новотарствѣ находять ся справдѣ полекшѣ. Се було-бъ въ тôмъ случаю, коли-бъ выборы вôдбували ся въ кождôй громадѣ. Якъ найбôльше рѣшучо мусимо заявити ся противъ того, щобы мѣсцемъ выборôвъ були мѣсцевости зъ осѣдкомъ ц. к. староствъ, повѣтовыхъ судôвъ и навѣть поодинокій бôльшій громады. То выходило бы на утрудненье выборôвъ и на покривдженье політичнои свободы. Богато выборцѣвъ не має грошей, щобы вôдбувати дальшій подорожи, и треба бояти ся, що тогдѣ насгане пôдкупство голосôвъ. Єсли отже кожда громада не буде мѣсцемъ выборôвъ, мы не хочемо нѣякои змѣны. Пôдписана громада просить проте: Высока палата зволить лишь тогдѣ голосувати за заведеньемъ безпосередныхъ выборôвъ зъ громадъ сѣльскихъ, єсли кожда поодинока громада буде назначена мѣсцемъ выборôвъ для управненыхъ до голосованя громадянъ; въ кождôмъ противнôмъ случаю просимо не годити ся на змѣну теперѣшнои ординаціи выборчои, пôсля котрои выборы вôдбувають ся черезъ выборцѣвъ.“

Заложенье спôлки шевцѣвъ въ Витковѣ новôмъ повѣта каменецкого.

Дня 10. с. м. зôбрало ся въ Витковѣ новôмъ 5 священикôвъ, 7 учителѣвъ народныхъ и майже сто мѣщанъ въ сали школы народнои въ Витковѣ новôмъ въ цѣли основаня „Спôлки шевцѣвъ, товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою“.

О годинѣ 4-ôй по полудни въ присутности ц. к. нотаря выголосивъ Вч. о. Теофіль Корчиньскій вступне слово, въ котрôмъ пояснивъ зôбранымъ цѣль маючого заложитись товариства, дальше средства, котрыхъ до осягненя тои цѣли уживати буде, а заразомъ представивъ заходы особъ, котрыхъ трудови и вплывамъ має ся завдячити, що можна було приступити до формального основаня Спôлки. Першій подавъ гадку заснованя Спôлки шевцѣвъ пôвтора року тому ц. к. инспекторъ для промыслу краєвого п Навратиль. О фондъ на заложенье спôлки постаравъ ся Вбл. п. Станиславъ ґр. Бадені, котрый прирѣкъ такожь дати товариству безплатно льокаль на помѣщенье складу шкôръ, а мѣсцеве духовеньство и управитель школы п. Володиславъ Левицкій занимались ревно популяризованьемъ тои гадки мѣжь мѣщаньствомъ.

Коли по тôй промовѣ присутнѝ заявили, що хотять заложити Спôлку шевцѣвъ, выбрано предсѣдателемъ зборôвъ о. Теофіля Корчиньского. Вôнъ принявъ выборъ та подякувавши зôбранымъ за почесть, вôзвавъ двохъ секретарѣвъ до писаня протоколу. На внесенье Вч. о Е. Мыдляка поручивъ предсѣдатель секретарямъ вôдчитати статуты, на основѣ котрыхъ має ся Спôлку заложити. Мѣщанъ та шевцѣвъ мѣсцевыхъ познакомивъ бувъ уже попередно п В. Левицкій зô значеньемъ такого товариства зô статутами и значеньемъ постановъ статута. длятого статутъ принято въ цѣлости безъ поправокъ такъ, якъ уложивъ бувъ тымчасовый выдѣлъ.

Зъ черги наступило пôдписанье статута членами приступаючими до Спôлки. Пôдписало статутъ 61 особъ, а зложено 82 зр. 90 кр зъ вписового и вкладокъ на удѣлъ.

Вôдтакъ приступлено до выбору рады надзорчои. Голосовано картками. Одноголосно выбрано до рады надзорчои: 5 священикôвъ, 2 учителѣвъ и 2 мѣщанъ. Рада надзорча уконституувала ся, выбираючи предсѣдателемъ Вч. о. Теофіля Корчиньского, рускаго пароха зъ Виткова, заступникомъ Вч. кс. Іосифа Шарека, латиньского пароха зъ Виткова, а на директора до справъ фаховыхъ представила зборамъ п. Володислава Левицкого, управителя школы зъ Виткова, а выбôръ єго затверджено черезъ аклямацію.

Товариство се, мимо може незначныхъ початковыхъ сумъ грошевыхъ, має запевнене истнованье и розвôй До вересня с. р. — с. є. до часу, въ котрôмъ Спôлка имовѣрно зачне свою чинновôсть — выше вôдъ членôвъ на удѣлы менше-бôльше 300 зр.; выдѣлъ краєвый прирѣкъ дати беззворотнои пôдпомоги 300 зр. и зъ тои сумы покрыють ся въ цѣлости кошты основаня Спôлки и єи урядженя, такъ що за грошѣ зложенѝ на удѣлы можна буде спровадити матеріялъ для шевцѣвъ потрѣбный и вôдпродувати имъ по можливо найнизшихъ цѣнахъ и такимъ дѣломъ освободити ихъ зъ незваныхъ рукъ лихварскихъ. А що-до Спôлки приступило 48 майстрôвъ шевскихъ, то гадаю, що и вôдбутъ має Спôлка запевненый.

Як. Миколаєвичь народный учитель.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На XXIX-ôмъ **засѣданю выдѣлу товариства „Просвѣта“** вôдбутôмъ дня 15. н. ст. лютого пôдъ проводомъ головы д-ра Омеляна Огоновского порѣшено мѣжь иншимъ отсѝ справы:

Ухвалено взяти иніціятиву — якъ се бувало вôдъ давныхъ лѣтъ — до устроєня вечерка въ память Тараса Шевченка и запросити до спôвъ-участи всѣ народнѝ рускѝ Товариства. Вечерокъ сей має вôдбути ся въ половинѣ марта с. р. въ сали „Народного Дому“, а чистый дохôдъ має бути — пôсля звычаю зъ-давна — оберненый на збôльшенье фонду стіпендіи имени Тараса Шевченка [фондъ сей зрôсъ уже на стôлько, що мало хибує, абы стіпендія була введена въ житье].

2. Принято до вѣдомости, що книжочка за мѣсяць лютый п. заг. „Сократъ“ уже выдрукована и розсилає ся членамъ.

3. Обговорювано выдавництво книжочки за мѣсяць мартъ.

4. Принятѝ новѝ члены:

Григорій Врецьона, госп. въ Винникахъ.
Петро Обаранець „ „
Михайло Пивоваръ „ „
Петро Голіянъ „ „
о. Вас. Мисикъ пар. въ Свиднику.
Ив. Клюкъ пѣв. цер. въ Ясѣнцѣ масьовôй.
Ив. Цѣцькевичь богословъ у Вѣдни.
Мих. Солтисъ пѣв. цер. въ Бычкôвцяхъ.
Ив. Грига въ Тимшорѣ [Угорщина].
Захарій Буричко пѣв. цер въ Выжловѣ.
Илько Панчишинъ господарь въ Кальнôмъ.
Николай Кутиньскій госп. въ Ляшкахъ.
Читальня въ Варяжи (селѣ).
Михайло Храбатинка въ Луцѣ.
Николай Ильницкій въ Чортковѣ.
Григорій Михаськôвъ въ Пôдгородю.
Ив. Шевчикъ пѣв. цер. въ Голини.
Павло Домазарь госп. въ Винникахъ.
Илько Коцупиръ госп. въ Топоровѣ.
Ив. Янчишинъ пѣв. цер въ Збоискахъ.
Як. Прихитко учитель въ Муканяхъ.
Юрко Лобай въ Городищи Василіяньскôмъ.
Романъ Сембратовичь въ Самборѣ.
Микола Левицкій въ Коблѣ старôмъ.
Юліянъ Бурый въ Слобôдцѣ.
Василь Косцюкъ въ Середпôльцяхъ.
Ив. Малиновскій стражн. зелѣзн. въ Мшанѣ.
Евст. Пелѣхъ дістарь въ Грималовѣ.
Сим. Мелникъ писарь гром. зъ Блюдникъ.
Братство церковне въ Махновѣ.
Братство церковне въ Корняхъ.
Гринь Низкоклонъ госп. въ Вербовѣ.
Фил. Фесѣвъ пѣв. цер. въ Райскôмъ.
Д-ръ Евст. Кобриньскій лѣкарь въ Костаніци.
Тимко Паньчукъ въ Немиловѣ.
Тов. „Руска Читальня“ въ Золочевѣ.
Ив. Чернявскій авск. суд. въ Золочевѣ.
Никола Дударъ госп. въ Тростянци.
Ив. Клипайло пѣв. цер. зъ Добростанôвъ.
Стефанъ Гурскій въ Боринячахъ
Ив. Шеремета нач. гром въ Синьковѣ.
Мих. Бойчукъ пѣв. цер. въ Печенѣжинѣ.
Василь Соколишинъ госп. „ „
Ирена Яцунова госп. зъ Скоморохъ.
Данько Кара госп. въ Лôжни.
Илько Якимôвъ госп. въ Завадовѣ.
Якимъ Флисникъ „ „
Иванъ Стрѣжикъ госп. въ Грôмнѣ.
Анастасія Гуцкало зъ Томашôвцѣвъ.
Никита Любиньскій госп. въ Тавровѣ.
Никола Шевчикъ „ „
Андрей Воробѣй „ „
Андрей Панатъ госп. въ Бортникахъ.
Василь Гладичь госп. въ Мизуни.
Федôръ Курилôвъ „ „
Андр. Семянькôвъ госп. „
Иванъ Гладунъ „ „
Ив. Венгриновичь госп. въ Завадовѣ.
Олекса Яромѣй госп. въ Плавю.
Иванъ Липовый госп. въ Угрнію.
Никола Фіялъ „ „
Тимофій Равлюкъ въ Орелци.
Мих. Василиця майстеръ стол. у Львовѣ.
Д-ръ Мих. Яремкевичь лѣкарь зъ Устрѣкъ.
Братство церковне въ Ременовѣ.

Илько Савчинъ госп. въ Сморжи.
Ант. Лазаровичь де Березовскій въ Бани берез.
Читальня „Просвѣты“ въ Долинѣ
о. Дм. Іосифовичь зъ Вербиловець.
о. Олекс. Русинъ катихитъ въ Коломыи.
Данило Мандзѣй въ Утѣшковѣ.
Емилія Руденьска въ Березовѣ.
Вас. Поповичь госп. въ Каплинцяхъ.
Алексей Баслядиньскій госп. въ Ушии.
Илія Яцкôвъ пѣв. цер. въ Солотвинѣ.
Иванъ Терешкевичь въ Любши.
Тереса Семенова въ Кривчи.
Анеля Недѣльска въ Станиславовѣ.
Павло Загрôшь госп. въ Стенятинѣ
Тим. Строичь въ Попѣльникахъ.
Ил. Яцишинъ ц. к. жандармъ въ Чарнôй.
о. Ал. Майковскій зав. въ Кôцмани.
Василь Юсипôвъ госп. зъ Дрогомирчанъ.
Читальня „Просвѣты“ въ Склѣ.
Мих. Хамула госп. въ Борткôвѣ.
Братство церковне въ Порховѣ.
о. Он. Чубатый зав. въ Осташôвцяхъ.
Олена Чубата „ „
Гриць Чепакъ госп. „ „
Иванъ Демкôвъ „ „ „
Данило Козюпа „ въ Данилôвцяхъ.
о. Титъ Чеховичь сотр. въ Белзѣ.
Читальня „Просвѣты“ въ Микулинцяхъ.
Григ. Саганьскій пѣв. цер. зъ Войславичь.
Читальня „Просвѣты“ монастир. въ Креховѣ.
Ив. Скурей возьный суд. въ Путиловѣ.
Читальня „Просвѣты“ въ Козарѣ
о. Іосифъ Мащакъ въ Бахури.
Илія Гошовскій мѣщ. въ Куликовѣ.
Читальня въ Запытовѣ.
Олекса Межиброцкій госп. въ Угриню.
Д-ръ Ив. Ортиньскій лѣкарь въ Жидачевѣ.
о. Иванъ Мудракъ деканъ зъ Губичь.
Иванъ Бѣсикъ нач. гром. въ Угерску.
Луць Ключикъ въ Сѣховѣ.
Михайло Тесля у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Яка то свобода на Угорщинѣ, котру такъ выхвалювавъ пос. д-ръ Кронаветтеръ, можна судити пôсля недавного случаю. Въ повѣтѣ св. Мартина турочаньского комітату, хотѣли мешканцѣ уладити зборы и обговорити справу цивільного супружества и справу рôвноуправленя національного. Пôсля правныхъ постановъ, котрй обовязують на Угорщинѣ, мають тй, що скликують зборы лишь. повѣдомити дотычну власть. Се вôдносить ся de facto тôлько до Мадярôвъ, бо другй народности трактуѣсь въ нинѣшнôй Угорщинѣ крайно несправедливо. Такъ отъ наджупанъ Лѣботскій заказавъ сихъ словацкихъ зборôвъ, мотивуючи заборону дуже оригінальною льогікою Именно, опиравъ ся на тôмъ, що справа цивільного супружества не дотыкаѣ всѣхъ верствъ населеня, отже и діскусія надъ нею зможе у деякихъ выкликати хибнй погляды А що-до рôвноуправленя другихъ народôвъ, то не можна єго пôдносити тому, що се рѣчь надто дразлива, и въ силѣ занепокоити населенье! Очевидно, интересованй внесли рекурсъ та наджупанъ вôдкинувъ єго. Словаки запротестували пôновно, але симъ разомъ прямо до міністерства справъ внутрѣшныхъ, и покликались на покривдженье своихъ правъ въ дѣлѣ свобôдного высказуваня думокъ. Такожь просили міністра, щобы постоявъ за ними и привернувъ правамъ повне значѣнье.

———

Въ нѣмецкôмъ парляментѣ вела ся на днях дуже оживлена дебата надъ нѣмецко-россійскимъ торговельнымъ договоромъ. Канцлеръ державный Капріві выголосивъ дуже замѣтну бесѣду, въ котрôй признавъ пригнетене положенье господарства сѣльского, але оспорювавъ, мовь бы оно выйшло въ наслѣдокъ зниженя цла збôжевого. Господарѣ не можуть своихъ жалобъ формуловати яко клевету противъ правительства. На бажанье рôльникôвъ поставивъ вôнъ яко аргументъ для заключеня торговельного договору зъ Россіею, недостачу експорту промыслу нѣмецкого.

———

Зъ Риму доходять вѣсти, що удѣлъ въ святкованю епископского ювілею папы Льва XIII. буде незвычайно великій. Богомôльнй вандрôвки мають тревати ажь до мая. Перша вандрôвка що выбирала ся зъ Мецу и мала вже минувшои середы станути въ Римѣ, не прийшла до цѣли за-для непередвидженыхъ обставинъ. Богомольцѣ ирляндскй задержать ся въ Римѣ до 20 с. м., англійскихъ и скандинавскихъ дожидають на 17 с. м., Мадяры приѣдуть на день 18 с. м., а австрійскй богомôльцѣ стануть доперва въ цвѣтни. По нихъ въ кôлька день послѣдують Русины и Поляки. Французы выбирають ся на 19 с. м., а Нѣмцѣ прибудуть ажь 10 цвѣтня. За ними пôйде бельгійска вандрôвка, а наконець, бо въ першихъ дняхъ мая, приѣдуть богомольцѣ зъ Нідерляндôвъ. Дальшй богомôльнй вандрôвки заповѣджено зъ полуднево-американьскихъ републикъ. Італійске правительство повѣдомило Ватиканъ, що заряджено всѣякй мѣры, щобы черезъ наплывъ богомôльцѣвъ не заколочено порядку публичного. Комітетъ орґанізаційный маѣ чужинцямъ пригадувати, щобы они не забували на права гостинности. Въ серединѣ Ватикану вôльно имъ проголошувати заявленя, але по-за мурами Ватикану мають памятати на се, що сувереномъ въ Римѣ ѣсть король Гумбертъ.

———

За кôлька недѣль скôнчить ся мандатъ републиканьского правительства Сполученыхъ Державъ пôвнôчнои Америки и керму уніи обôймуть демократы зъ президентомъ Клівлендомъ на чолѣ. Черезъ те наступить безъ сумнѣву велика змѣна системы въ політицѣ економічнôй и заграничнôй Сполученыхъ Державъ, и певно не лишить ся безъ вплыву на вôдносины европейскй. Новый кабінетъ буде мусѣвъ передовсѣмъ полагодитись зъ білемъ Макъ-Кінлея и зъ внесеньемъ Тшендлера, що змѣряѣ до спиненя европейскои еміґрації. Станъ рѣчей, якій вытворивъ ся черезъ політику охоронного цла, ѣсть для Сполученыхъ Державъ дуже нехосенный и зъ выимкою великихъ промысловцѣвъ, котрй пôдъ ослоною того цла умѣли лихй выробы продавати дорого, цѣла унія домагаѣ ся привернення нормальныхъ вôдносинъ. Не можна отже сумнѣвати ся, що найзнатнѣйша часть постановъ голосного біля упаде вже въ найблизшôй будучности, хочь зъ другои стороны сторонництво демократичне годить ся на ограниченье приплыву европейскихъ еміґрантôвъ, котрыхъ якôсть погôршуѣсь зъ кождымъ рокомъ. Що-до політики заграничнои, то поминаючи справу рыболовлѣ въ заливѣ Берінґа, котру порѣшить мѣжнародный, мировый судъ, першою задачею демократичного правительства буде урегульовати квестію гавайску и домініканьску. Теорія Менра (Монгое), взаимна выдача злочинцѣвъ, вôдграѣ велику ролю въ політицѣ американьскôй. Первѣсно примѣнювано ѣи выключно до сухои землѣ пôвнôчнои Америки, теперь розширено ѣи до найблизшихъ островôвъ, котрй належать до европейскихъ державъ, або творять независимй політичнй орґанізмы. Зъ островами сендвішскими не було великого труду. Ихъ прилучать до уніи будь безпосередно, будь пôдъ ослоною протекторату; натомѣсть Антилѣ усували ся дотеперь вôдъ жадобы Сполученыхъ Державъ. Заходы Блѣна (Blaine), щобы за помочію штучныхъ революцій выперти Испанію зъ Кубы, звелись на нѣщо; муриньска република Гайті оперла ся рôвножь заманюючимъ обѣцянкамъ американьского протекторату; вкôнци упала жертвою република домініканьска, що обôймаѣ захôдну часть острова Санъ-Домінґо. Подекуды примусомъ, подекуды пôдступомъ заволодѣли Американцѣ заливомъ саманьскимъ, котрый въ наслѣдокъ свого ґеоґрафічного положеня домінуѣ надъ испаньскими и французскими посѣлостями въ Индіяхъ захôдныхъ. Се доперва першій крокъ, але вôнъ веде до цѣлковитого выпертя Европы зъ океанôвъ, що окружають американьску сушу. Въ тôй політицѣ мѣстить ся жерело дуже небезбечныхъ замотань и непокоѣвъ. Найблисша будучнôсть покаже, чи демократичне сторонництво згодить ся на очайдушнй експерименты републиканьского правительства.

НОВИНКИ.

— **Передконцертова хоральна проба зъ орхестрою** вôдбуде ся нинѣ о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ великôй сали „Народного Дому“.

— **Програма концерту устроюваного дня 19 н. ст. лютого у Львовѣ въ великôй сали „Народного Дому“ въ 50 тй роковины епископства Єго Св. папы Льва XIII**: 1) Промова сеніора Ставропігіи д-ра Исидора Шараневича. 2) Имнъ Льва XIII. выконаѣ орхестра 55 полку. 3) Вахнянина Кантата, хоръ мужескій зъ супроводомъ орхестры 55 полку. 4) Нижанкôвского Катілѣна, хоръ на сопранъ и альтъ зъ супроводомъ фортепияна на чотири руки. 5) Матюка Имнъ ювілейный, хоръ мѣшаный зъ супроводомъ орхестры. 6) Деклямацію выголосить о. Ол. Бобикевичь 7) Бортняньского Псаломъ „Тебе Бога хвалимъ“, концертъ двохъ мѣшаныхъ хорôвъ. — Початокъ точно о годинѣ 8-ôй вечеромъ.

— **Впреосв. епископъ перемыскій д-ръ Юліянъ Пелешь** жертвувавъ членамъ читальнѣ въ Торкахъ, [коло Перемышля] 20 зр. на будову „дому читальнѣ и крамницѣ“. За сей щедрый даръ члены читальнѣ торчаньскои заявляють Преосвященому велику щиру вдячнôсть.

— **Въ Станиславовѣ** вôдбуде ся въ недѣлю дня 19 н. ст. лютого с. р. въ сали театральнôй товариства имени Монюшка торжественный обхôдъ ювілейный 50 лѣтного епископства Єго Святости папы Льва XIII. Програма вечерка слѣдуюча: 1) Вступне слово выголосить лат. катихитъ кс. Домбровскій. — 2) Пѣсня „Пречистая Дѣво Мати“ и псаломъ Бортняньского „Услиши Господи гласъ мой“ вôдграѣ музика войскова 95 го полку пôдъ управою капельмайстра п. Форки. — 3) Ельснеръ: „Te Deum laudamus“ квартетъ на мужескій хоръ; вôдспѣвають хоры мужескй обохъ товариствъ музичныхъ пôдъ управою п. Бернацкого зъ акомпаніяментомъ орхестры войсковои. — 4) Ґунодъ: „Сцена церковна“ и фіналъ зъ оперы Фавстъ на скрипки, віольончелю и фортепянъ вôдграють члены тов. им. Монюшка. — 5) Бортняньского: псаломъ „Яко утверди ся“, концертъ ч. 29 вôдспѣваѣ хоръ бурсы св. О Николая скрѣпленый студентами ґімназіяльными. — 6) Промова Єго Преосв. епископа Юліяна Куиловского и удѣленье благословенъства присутнымъ. — 7) Лавровского „Многая лѣта“, вôдспѣваѣ хоръ бурсы св. О. Николая — Цѣны мѣсць: льожа 2 зр., крѣсло партерове и бальконове 50 кр., иншй крѣсла 30 кр., партеръ и ґалерія 10 кр. — не кладучи границь добродѣйности. Чистый дохôдъ призначеный на убогихъ мѣста Початокъ точно о годинѣ 5-ôй пополудни.

— **Ювилей ґр. Гогенварта и д-ра Волянъ.** Черновецка Gazeta Polska пише про сю справу якъ слѣдуѣ: Презесъ консервативного клюбу у Вѣдни ґр. Гогенвартъ, обходивъ сими днями 70-й роковины своихъ уродинъ и зъ тои нагоды вôдбиравъ зъ многихъ сторôнъ — мѣжь иншими вôдъ послôвъ румуньскихъ зъ Буковины — желаня. Одинокій рускій посолъ зъ Буковины д-ръ Волянъ удавъ ся такожь до ґр. Гогенварта и складавъ ему желаня именемъ Русинôвъ буковиньскихъ, що въ тутешныхъ рускихъ кругахъ выкликало велике невдоволенье. Провôдники руского табору на Буковинѣ намѣряють публично протестувати противъ поступка посла Воляна, кажучи, що вôнъ не мавъ права выступати въ имени рускои суспôльности.

— **Програма музикально деклямаційного вечерка въ Снятинѣ**, якій вôдбуде ся въ недѣлю дня 19. н. ст. лютого заходомъ снятиньского духовеньства въ честь 50-лѣтного ювілею епископского Єго Святости папы Льва XIII. слѣдуюча: 1) По вступнôмъ словѣ вôдспѣваѣ хоръ мѣщаньскій Бортняньского: „Сей день єго-же сотвори Господь“. — 2) Вôдчитъ о житю и дѣяльности папы — выголосить о. Ф. Огоновскій. — 3) Брамса „Чардашъ“ выконаѣ на фортепянѣ п. Т. — 4) Бортняньского: „Вострубѣте новомѣсяцы и трубою псаломъ“ хоръ мѣщаньскій. — 5) Деклямація: „Писанки“ Юр. Федьковича, выголосить панна Т. — 6) Вахнянина „Пѣснь свободы“ слова Марк Шашкевича, выконаѣ хоръ. — 7) „Соловѣй“ увертура Коу-а выконаѣ орхестра П. Т. пп. аматорôвъ. — 8) „Пôдъ нинѣшну хвилю“ стихъ К. Устіяновича выголосить п. Т. — 9) Martha Bouquet de melodie Bayer-a выконаѣ на фортепянѣ панна Огоновска. — 10) „Послухай гласъ“ пѣснь, выконаѣ хоръ мѣшаный. — 11) Деклямація выголосить ученица К. — 12) Многолѣтствіе, хоръ. — Яко друга часть торжества вôдбуде ся комерсъ. Початокъ о годинѣ $6^1/_2$. Дохôдъ призначеный на цѣли ювилейнй.

— **Дуже допытують ся селяне** за народными бôльшими молитвениками, но, на жаль, нема вже ихъ, всѣ наклады до послѣдного екземпляря вычерпанй. Конечно треба якъ найскорше постаратись о новый накладъ. Выданя Ставропігійского не хотять селяне, бо кажуть, що єго цѣлкомъ не розумѣють. — *Священикъ зъ Подôля.*

— Въ Тернополи кромѣ на почтѣ **не дôстане нѣ въ одиôй трафіцѣ рускихъ друкôвъ почтовыхъ**: анѣ кореспондентокъ, анѣ переказôвъ, анѣ листôвъ тяжарныхъ. Такъ уже дѣѣть ся высше цѣлый рôкъ.

— **Поляки у Львовѣ** рôвножь заняли ся торжественнымъ святкованьемъ папского ювилею, хочь мусимо зазначити, що гадка святкованя скорше появилась у Русинôвъ. И такъ завтра, въ суботу, вôдбудесь торжество святкованя ювилею въ сали касина мѣского. Торжество вôдкрыѣ промовою маршалокъ краєвый, кн. Сангушко. Вôдтакъ товариства спѣвацкй: Лютня, Ехо и Товариство музичне, разомъ зъ деякими приватными особами — въ силѣ по-надъ сто голосôвъ — вôдспѣвають кантату Ecce sacerdos, пôдъ управою Вшелячиньского. Д-ръ Дембиньскій выголосить вôдчитъ про Льва XIII. и єго становище супротивъ великихъ квестій теперѣшного вѣку. Вôдтакъ академикъ Пшиґодскій выповѣсть слово въ имени молодежи, а хоры вôдспѣвають Laudate и Alleluja Бетовена. По вôдчитаню ґратуляційнои телеґрамы до папы, закôнчить архіен. Моравскій промовою торжество. — Рада мѣста Львова ухвалила на вчерашнôмъ засѣданю въ сей способъ почтити папскій ювилей: Утворити вѣчну фондацію памятну, вставляючи що року въ буджетъ 500 зр. и роздѣляти ту квоту мѣжь двохъ, не зъ власнои вины пôдъупавшихъ ремѣсникôвъ майстрôвъ католикôвъ, щобы могли на ново зачати ремесло. Запомога роздѣлятись буде що року 19 лютого, а обдарованй будуть мати моральный обовязокъ выслухати того дня богослуженя и помолитись за папу Льва XIII. — Выслати дня 19 лютого телеґраму зъ ґратуляціями до папы та просити кардинала Ледоховского, щобы заявивъ панѣ чувства и желаня мѣскои репрезентаціи та повѣдомивъ папу о основаню фондаціи. — Вкôнци цѣла рада мѣска возьме участь въ богослуженю дня 19 лютого въ катедральнôмъ костелѣ.

— **Дирекція школы рôльничои въ Ягольници** оповѣщуе, що рôкъ шкôльный 1893/4 розпôчне ся дня 1 липня 1893. Стараючй ся о принятье до тои школы мають внести найдальше до 15 мая с. р. поданя зъ долученьемъ метрики, свѣдоцтва шкôльного, свѣдоцтва поведеня и здоровля. Дальше повинни кандидаты зложити вступный испытъ. Сины селянъ, маючихъ власне господарство, будуть принятй передъ иншими кандидатами и одержать безъ огляду на ихъ маѣтокъ безплатне удержанье (мешканье, постѣль, пранье и харчь) и одежу въ заведеню, коштомъ фонду краєвого. Однако кождый вступаючій до заведеня повиненъ мати бѣлье и добрй юхтовй чоботы. Близшй вѣсти подасть на жаданье дирекція школы.

— **Въ процесѣ Гендіґера**, засудженого, якъ звѣстно, въ Краковѣ на 10-лѣтну вязницю вôдбуде ся дня 25 н. ст. лютого въ найвысшôмъ трибуналѣ у Вѣдни касаційна розправа на зголошеный Гендіґеромъ вôдкликъ неважности.

— **Зъ Косôвщины** доносять, що дня 9 н. ст. лютого найдено въ Жабю селянку Анну Марчукъ неживу коло ѣи дому. За кôлька годинъ потôмъ вытягнено зъ Черемоша тѣло ѣи чоловѣка Федора. Причина смерти обоихъ доси нерозслѣджена, але ѣсть пôдозрѣнье, що Марчукъ убивъ напередъ свою жѣнку, а вôдтакъ самъ утопивъ ся. Заряджено слѣдство судове.

— **Почетне горожаньство** надала одноголосно рада громадска мѣсточка Обертина бувшому начальникови тамошного суду Альбертови Нагликови въ признаню заслугъ, положеныхъ коло добра мѣста.

— **Кн. Робертъ Парма**, отець судженои князя Фердинанда болгарского, княжны Маріи Людвики Бурбоньскои, мавъ не до давна великй посѣлости земскй въ Галичинѣ, именно ключь Лôмна, въ повѣтѣ турчаньскôмъ, до котрого належало 23 села. Тй посѣлости одѣдичивъ кн. Парма по ґр. Шамбордѣ, а въ роцѣ 1888 продавъ ихъ ґр. Станиславови Висневскому. Кн. Парма, котрый найчастѣйше перебувавъ въ своѣй палатѣ въ Фростдорфѣ коло Вѣдня, приѣздивъ часто до Лôмны на ловы въ тамошныхъ лѣсахъ.

— **Зъ Тернополя** пишуть, що сензаційна крадѣжь въ тамошнôй касѣ щадничôй зъ надолиста 1891 року починаѣ розъяснюватись. По ревізіи дня 11 н. ст. лютого и переслуханю на мѣсци въ бюрѣ касы щадничои, замкнено одного зъ наймолодшихъ урядникôвъ сего заведеня Антона Рудого, у котрого дома пôдчасъ ревізіи найдено значну готôвку. Рудый, никлый и непоказный чоловѣкъ, ѣсть сыномъ тамошного мѣщанина. Майже 10 лѣтъ бувъ вôнъпри касѣ писаремъ, а по згаданôй крадежи авансувавъ наразъ на адъюнкта II клясы. Познаки противъ него дуже сильнй и веде ся строге слѣдство. Выновника выкрыло розкôшне житье.

— **Ярославъ Врхлицкій**, знаменитый поетъ ческій, котрого поезіи переводять ся на иншй славяньскй языки, обходить нинѣ 40 роковины своихъ уродинъ. Зъ тои причины приготовили почитателѣ поета въ Празѣ цѣлый рядъ торжествъ.

— **Убійство вôтця.** Въ Ярославѣ допустивъ ся страшного злочиньства Илько Циранъ дня 10 н. ст. лютого. Въ суперечцѣ пхнувъ вôнъ ножемъ вôтця свого Матвѣя Цирана въ груди и положивъ єго на мѣсци трупомъ. Поліція мѣска арештувала убійника и вôдставила до суду.

— **На цѣли Клюбу Русинокъ у Львовѣ** зложили: Вп панѣ Марія Онишкевичева зô Зборова 5 зр., а адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ 2 зр. Вп. Давцямъ выдѣлъ складаѣ прилюдну подяку. — *Г. Ш.*

— **На фондъ будовы руского народного театру**, зложили на руки Вп. сов. Бережницкого Вп. пп.: о Михайло Зубрицкій парохъ зъ Мшанця зô складокъ на деканальнôмъ соборѣ въ Хащовѣ 3 зр. — о. Григорій Морозъ зъ Рыбника зô складки пôдчасъ торжества посвяченя школы, [вôдъ Вп. инспектора Гампля, вôдъ надлѣсн. Шайнера, Рихмана зъ женою, лѣсн. асист. Андерка, вôдъ п. Ковалева управителя школы въ Борислави, вôдъ оо. Савицкого, Яцева, Ломницкого, вôдъ панны Лозôвнои мѣсцевои учительки 9 зр. 21 кр. и вôдъ себе и вôдъ дѣтей 2 зр. 30 кр.] разомъ 11 зр. 51 кр. — Іосифъ Онишкевичь нотарь въ Зборовѣ 12 зр. 20 кр. — Д-ръ Стефанъ Федакъ адвокатъ львôвскій 10 зр. — Проф. Наталь Вахнянинъ, проф. Володимиръ Шухевичь, адвок. Лонгинъ Рожанковскій зъ Золочева, Вп. панѣ совѣтникова Бережницка по 1 зр. 20 кр., разомъ 4 зр. 80 кр. — Соханевичь начальникъ стації зелѣзничои въ Задвôрю 3 зр. 20 кр. — Зô складокъ въ Рускôй Бесѣдѣ у Львовѣ 1 зр. 40 кр.

— **Землетрясенье** знищило сими днями вже другій островъ въ середземнôмъ мори, а то Самотраке. Въ понедѣлокъ вечеромъ навѣстило оно островъ зъ такою силою, що майже всѣ будынки повалились, а богато людей утратило житье. Самотраке ся малый островецъ въ еѣйскôмъ мори и лежить недалеко Дарданелѣвъ, 40 кільометрôвъ вôдъ трацкого берега. Самотраке належить до Туреччины, обôймаѣ бôльше якъ 3 милѣ квадратовй простору и числить до 10.000 мешканцѣвъ. Грецке правительство выслало до зруйнованого острова зъ помочію парохôдъ „Псару“. — Такожь зъ Осека въ Хорватіи доносять що дня 14 н. ст. лютого въ ночи дало ся чути сильне землетрясенье середъ пôдземного подôбного до грома гуркоту.

— **Теля зъ двома головами.** Въ Молдковѣ коло Надвôрны мала минувшого тыждня корова у одного бѣдного господаря теля зъ двома головами, котрй зросли ся зъ собою. Пыски подобають на песячй, а въ обохъ ѣсть по кôлька великихъ на пôвъ центіметра широкихъ зубôвъ. Теля маѣ четверо очей и двоѣ ушей, а хвôстъ короткій якъ у заяця. Теля не жиѣ, а корова такожь дуже хора. Корову купивъ згаданый господарь таки въ селѣ и она була у него ледви третій день коли породила ту вôдмѣну.

— **Четверо дѣтей** породила одна молода женщина на Угорщинѣ. Дѣти не прийшли на свѣтъ одного дня, лише що кôлька днѣвъ одно. Перша дитина уродила ся дня 30 н. ст. сѣчня, а четверта ажь 8 н. ст. лютого.

— **Концесіоновану школу музичну** отворила у Львовѣ п. Клявдія Маркевичева, довголѣтна учителька однои зъ клясъ, и то найчисленнѣйшои, въ школѣ Людвика Марка.

— **Въ женьскôй ґімназіи у Вѣдни** скôнчивъ ся дня 12 н. ст. лютого першій шкôльный пôврôкъ. Клясифікація выпала дуже добре. Зъ 30 ученицъ одержало 13 вôдзначаючій поступъ, 15 першу клясу, а лишь 2 выказали поступъ недостаточный. Показало ся, що ученицѣ дадуть собѣ легко раду зъ обширнымъ матеріяломъ науковымъ. Особливо въ языцѣ латиньскôмъ бувъ дуже великій поступъ.

— **Еміґрація зъ Европы** до Сполученыхъ Державъ Америки пôвнôчнои выносила вôдъ 1 липня 1891 до 1 липня 1892 року пôсля американьскихъ датъ урядовыхъ 579.663 душь. Зъ того припадало на Нѣмеччину 119.168, Россію 76.417, Італію 61.631, Ирляндію 51.383, Швецію и Норвеґію 41.845, королѣвство польске 40.536, Угорщину 35.724, Австрію 32.935, а на Англію и иншй краѣ 120.024.

— **Закупно золота и выбиванье новыхъ монетъ.** Закупно золота, яке ґруна Ротшільда перевела на рахунокъ австрійского міністерства скарбу, досягло доси высоты 57·3 міліонôвъ марокъ, а се вôдповѣдаѣ сумѣ 67·4 міл. коронъ. Зъ тои сумы передано доси 40 міл коронъ, но найбôльшôй части въ готôвцѣ, вѣденьскôй монетарни, котра маѣ ихъ выбити на новй монеты. Прочй 27·4 міл. коронъ доставлять монетарни въ якъ найкоротшôмъ часѣ. Монетарня, хочь ще не забрала ся на добре до выбиваня монетъ золотыхъ, бо се буде можливе ажь въ мартѣ, все таки выбила досыть значну скôлькôсть золотыхъ двацять-коронôвокъ. Се выбиванье ишло на рахунокъ австро-угорского банку, котрый ще минувшого лѣта передавъ монетарни готового золота вартости 16·5 міл. зр. Зъ тои сумы выбила монетарня вже 12·2 міл. на двацять-коронôвки и вôддала банкови, а зъ прочими 4·3 міл. упораѣ ся до кôнця лютого. Приватнй фірмы, котрй передали монетарни золото до выбиваня, мусѣли на шѣсть мѣсяцѣвъ приняти на себе зобовязанье, що ихъ золото анѣ не крихке анѣ не маѣ въ собѣ ірідіюмъ. Зъ того зобовязаня звôльненй онодгы згаданй фірмы, бо монетарня перетопила доручене ѣй золото и оно показало ся дуже добрымъ. — Крôмъ золотыхъ монетъ выбиваѣ монетарня ще й иншй роды новыхъ монетъ. И такъ выробила монетарня вже 8 міліонôвъ бронзовыхъ одно- и дво-сотикôвъ, а до кôнця цвѣтня выготовить 20 міліонôвъ штукъ тои монеты. Тй сотики вôйти мають вже сеи весни въ обѣгъ, бо именно на провінціи даѣсь вôдчувати велика недостача мѣдякôвъ, котрôй не зарадила навѣть послѣдна емісія зъ 1891 р. Тожь сему мають зарадити новй монеты бронзовй. Разомъ зъ сотиками вôйдуть въ обѣгъ монеты нікелевй, а по стягненю теперѣшныхъ чверть-ґульденôвъ выпустять ся въ обѣгъ срѣбнй одноронôвки и въ сей способъ зъ початкомъ лѣта всѣ роды новыхъ грошей валюты коронноі будуть введенй въ обѣгъ.

— **Страшна траґедія.** Въ Дôльнôй Тузли въ Боснѣ померъ сими днями майоръ Павло Сеффовичь, полишивши жѣнку и двоѣ дѣтей. Смерть мужа довела вдову до такои розпуки, що заразъ по єго похоронѣ вôдобрала собѣ житье выстрѣломъ зъ револьвера. Тымчасомъ мати майора Сеффовича, повѣдомлена о єго недузѣ, приѣхала до

Тузлѣ и не застала нѣ сына нѣ невѣстки. То було причиною, що и она вôдобрала собѣ житье, повѣсившись въ гостинници.

— **Месть мужа.** Селянинъ Семенъ Боднарюкъ въ Бергометѣ на Буковинѣ бувъ незвычайно заздрôсный о жѣнку, котру пôдозрѣвавъ о любовнй зносины зъ молодыми паробками. Передъ кôлькома днями вернувши ненадѣйно домôвь, заставъ хорошу жѣнку въ обоймахъ сусѣда. Любовникъ утѣкъ, а Боднарюкъ, хонивши пôжь вôдтявъ вѣроломной женѣ обоє уший. Местного мужа арештовано.

— **Средство на туберкульозу.** Про вылѣченье зъ туберкульозы недужои жѣнки гарбаря Гофмана у Векельсдорфѣ въ Чехіи, про що мы недавно доносили, подають ческй часописи такй близшй вѣсти: Гофманъ уживавъ до ингаляцій лишь коры зъ молодыхъ деревъ, о скôлько можна гôрскихъ, бо така кора маѣ мати бôльше живицѣ и дубила. Рапава и зôпсована кора нездала цѣлковито. Ингаляціи заряджувавъ Гофманъ въ такій спôсôбъ: дававъ чотири пригорщѣ молодои коры смерековои до горнця, заливавъ се водою, варивъ, а недужа нахилена надъ горнцемъ накинувши на голову велику хустку вдыхала пару зъ сего вывару якъ можна найдовше, звычайно 15 до 20 мінутъ. На сухôсть въ горлѣ уживаѣ ся бонбонôвъ або слезового тѣста. Ингаляціи роблять ся рано, въ полудне и вечеромъ. Вечеромъ бере ся бôльше коры. За цѣлый часъ лѣченя уважала недужа на себе, и не выходила зъ комнаты, въ котрôй заѣдно нарувала на печи вода зъ смерековою корою. По чотирохъ тыжднях поправило ся здоровье недужои такъ значно, що можна єи було уважати за выратовану. — Якъ пишуть до ческихъ ґазетъ, мали такй ингаляціи вже кôлькомъ недужимъ значно помочи.

— **Село пôдъ снѣгомъ.** Пôдчасъ послѣднои заметели снѣговои въ Россіи засыпавъ снѣгъ въ орлôвскôй ґубернии надъ рѣкою Алешна одно мале сѣльце, Прилѣсы, складаюче ся всего лишь зъ 12 домôвъ и належачихъ до нихъ будынкôвъ господарскихъ. Снѣгу навѣало тутъ такъ грубо, що вôнъ вкрывъ домы и будынки рôвно зъ верщками дахôвъ а люде добули ся зъ нихъ лишь въ той спôсôбъ, що пробили дѣры въ дахахъ, вôдгорнули трохи снѣгъ и такъ дôставали ся на двôръ. Шопы и стодолы такъ було завѣяло, що не можна було до нихъ дôстати ся и не було вже способу погодувати худобу. Люде и худоба були бы може зъ голоду погинули, якъ бы не той щасливый случай, що до того сѣльця выслано якогось поліційного урядника. Той приѣхавъ и увидѣвъ, що замѣсть домôвъ стоять лишь величезнй горы снѣгу. Вôнъ давъ заразъ знати властямъ, а тй скликали людей зъ кôлькохъ громадъ зъ кôньми, саньми и лопатами, котрй по двохъ дняхъ великого труду вôдкопали всѣ домы та выратували людей и худобу.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 17 лютого. Ґр. Таффе вôдбувъ онодги конференцію зъ Хлюмецкимъ и Плѣнеромъ.

Берлинъ 17 лютого. Агітація противъ торговельного договору зъ Россіею що разъ бôльша и мабуть не прийде до договору.

Парижъ 17 лютого. Въ парламентѣ поставивъ Лейде интерпеляцію що-до загальнои політики правительства. Рібо заявивъ, що правительство опираѣ ся на сторонництвѣ республиканьскôмъ безъ огляду на фракціи того сторонництва. Палата приняла 315 голосами противъ 186 резолюцію высказуючу довѣрѣ для правительства.

Вôдозва.

Выдѣлъ ново-завязаного товариства „Клюбъ Русинокъ" звертаѣ ся отсимъ до всѣхъ Редакцій нашихъ часописей, до всѣхъ Товариствъ, Авторôвъ, Накладцѣвъ и Выдавцѣвъ якъ до загалу Русинôвъ зъ просьбою о ласкаве безплатне надсыланье своихъ выдань и книжокъ до читальнѣ и бібліотеки „Клюбу Русинокъ". Адресувати просимо: Г. Шухевичева, Львôвъ, ул. Чарнецкого 26. [Всѣ другй часописи просимо о перепечатанье сеи вôдозвы.]

Вôдъ выдѣлу товариства „Клюбъ Русинокъ".

У Львовѣ, 16 лютого 1893.

Г. Шухевичева, предсѣдателька. — *І. Федакôвна*, секретарка.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

17. м. ст. лютого 1893.

Львôвъ: Пшеница 7·25 до 7·75, жито 6·25 до 6·50, ячмѣнь 5·— до 5·75, овесъ 5·25 до 5·75 рѣпакъ 10·60 до 11·50, горохъ 7·20 до 10·—, вика 5·— до 5·25, льнянка 10·50 до 11·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 68·— до 75·—, конюшина бѣла 60 — до 80 —, конюшина шведска 65 — до 75·—, кминъ 17·— до 20·—, знижь 36·— до 38·—, кукуруза 5·25 до 5·60, хмѣль 65 — до 87.— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковитэ за 10.000 літрôвъ 13·75 до 14·— зр.

Краковъ: Пшеница 8·10 до 8·45, жито 6·70 до 7·—, ячмѣнь 6·— до 6·50, овесъ 5·90 до 6·25 горохъ 7·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·50 до 12·—, льнянка — до —, конюшина червона 60·— до 78·—, конюшина бѣла 65·— до 78 — конюшина шведска — до —

Ряшôвъ: Пшеница 7·20 до 7·80, жито 6·20 до 6·40, ячмѣнь 5·60 до 6·10, овесъ 5·50 до 6·—, горохъ 6·— до 7·50, вика 4·80 до 5·—, рѣпакъ 10·75 до 11·25, льнянка — до —; конюшина червона 65·— до 78·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Надѳслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовенъства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4545

Надѳслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій

адвокатъ краєвый

отворивъ канцелярію адвокатску

ВЪ ЧОРТКОВѢ

4562

въ домѣ панѣ Людвиновои.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣе анѣ не псуесь а ще маѣ и таку прикмету, що не дае ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуѣсь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй райспайзи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репаранъ найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"**

ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ

въ связи историчнôй черезъ д-ра Іос. Мѣльницкого, совѣтника Митроп. Консисторіѣ и вицеректора семинаріѣ.

Сѣмь книжокъ въ двохъ томахъ съ указательными списами именъ по порядку календарному и азбучному. Дѣло вычерпуюче рôкъ церковный, одобрене и препоручене ôтъ Впреосвященого Митрополита Киръ Силвестра.

Третій выпускъ: „Вѣкъ св. вел. царей Константина и его матери Елены. Побѣда христіянства въ государствѣ римскôмъ. Выйде сего року въ м. червни. Пренумерата выноситъ 1 злр. Впередъ выданй:

Первый выпускъ: „Времена ôтъ сотворенія міра до 117 р ери поспôльнои". Вел 8° (сторôнъ 3·6). Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Вторый выпускъ: „Геройскій вѣкъ церкви Христовои". (Ст. 330.) Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Всѣ тй три выпуски становлятъ первый томъ который выйде въ м. червни въ одномъ зошитѣ Пренумерата на цѣлый першій томъ выноситъ четыри зр.

Вторый томъ: „Преподобнiи отцѣ и матери въ IV. вѣцѣ и въ первôй половинѣ V. вѣку. Святiи въ лѣтахъ 450—692. Святiи вѣнчанй въ оборонѣ священыхъ образôвъ и подвижники единства церковного. Появится въ годѣ 1894 и стояти буде три зл. р

Требованія посылати належитъ:

До выдавництва Житій Святыхъ Д-ра Іосифа Мѣльницкого во Львовѣ ул. Коперника ч. 36. 4558 2—3

Всѣ галицкй облїгаціи индемнізаційн

выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкупленй по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893, **перестаѣ дальше опроцентованье.**

Длятого радимо властителямъ тыхъ облїгацій, чимъ скорше ихъ **продати** а натомѣсть закупити инши певнй папери. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо **теперѣшный курсъ понадъ 105 зр**

Всяку раду и всякй поясненя подае **даромъ и оплатно**, а такожь полагоджуе найсолідньйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ папервôвъ.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджуютъ ся **сейчасъ.** 4405

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходятъ до Львова.	пот. споѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходятъ зъ Львова	пот. споѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрца)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означаютъ пору 2238 нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 ра но.

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

знарядôвъ церковныхъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ щиро-золотыхъ, срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

въ Перемышли, при улици Францисканьскій (на брамѣ число 153)

поручае по цѣнахъ умѣревыхъ, сталыхъ и совѣстныхъ

Артосы, Фелоны, Стихарѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на пôдставѣ, ручнй и процесіональнй, Лѣхтарнѣ, Лѣхтарѣ, Патерицѣ, Пауки бронзовй и кришталевй Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и фаны, Чашѣ золочень зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, Евангеліоны новго выданя оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солідноп роботы оковахъ позолоченыхъ, Плащеницѣ на полотнѣ, зъ 4556 шовковои матеріи и прочй церковнй знаряды. 2—6

Цѣнникъ высылаѣсь на жаданье оплатно.

ШКОЛА ГРЫ

на фортепянѣ

концесіонована ц. к. намѣстництвомъ

Кл. Маркевичевои

Въ 3-хъ вôддѣлахъ вôдъ початку ажь до выобразованя гры. Близшй подробицѣ наукового заведеня и статуты можна дôстати безплатно въ школѣ, **площа Капітульна ч. 6. II пов.** Для найвысшого курсу спôльна гра (a vista) на двохъ и чотирохъ фортепянахъ кождои недѣлѣ и свята. Испыты мѣсячнй и попись публичный щорôчный.

Лекціи подають ся въ школѣ а на жаданье приватно въ домахъ

Складъ фортепянôвъ, пянинъ и выпожичальня, зъ першорядныхъ фабрикъ, **ул. Гетьманьска ч. 4, I пов.** 4564 1—3

„МАРІЄВКА"

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побочь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Браєръ

властитель.

Д-ръ Викторъ Лѣжиньскій

управляючій лѣкарь.

Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 1—?

КУ-

фры, торбы и всѣлякй приборы до подорожи

найдешевше въ торговли

товарôвъ модныхъ и бѣля мужескаго, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1.60 зр., на чверть року 1 зр.

Лишь **тогдѣ правдивый,** если трикратна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтôмъ папери).

Доси не перевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

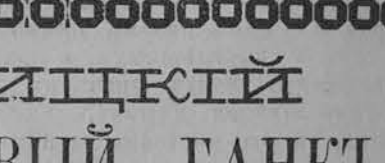

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни.

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своои легкои стравности** поручены такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче дôсягнути **скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збôльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокôвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови.** — **Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричнôмъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.,** а такожь **майже по всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.**

У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы:

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 4434 13—18

ЛЯРНЯ ДЗВОНôВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Ліярню дзвонôвъ"** въ Калуши,ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны,** выконую скоро замовленя и приймаю старй або ушкоджень дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Часъ замовляти

СВѢТЛО

впростъ зъ фабрики

для церквей, бо въ послѣднихъ дняхъ передъ святами фабрики дуже занятй експедиціями, отже посылки могли бы опôзнятися.

Пригадуемо тое П. Ч. Братствамъ церковнымъ и просимо замовленя присылати на нашу адресу.

Дирекція „Народнои Торговлѣ"

У ЛЬВОВѢ.

4565 1—5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 28. Львôвъ, Субота 6 (18) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Нередплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на нопередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 18 н. ст. лютого 1893.

Завтрѣшного дня обходить цѣлый свѣтъ католицкій рѣдке торжество — 50-лѣтный ювілей епископства головы церквы католицкои, Єго Святости папы Льва XIII-го.

Въ великôмъ кругѣ народôвъ цѣлои кулѣ земнои почтять завтрѣшный ювілей и Русины галицкй та угорскй, котрй єдинй, яко частина великого народу, роздѣленого пригодами историчными мѣжь кôлька державъ, остали ся въ вѣрности апостольскôй столици римскôй, — а почтять той завтрѣшный ювілей не лишь торжествами по церквахъ, але й концертами по рôзныхъ мѣстахъ, передовсѣмъ же величавымъ концертомъ въ столици галицкои Руси, въ городѣ Львовѣ, въ великôй сали „Народного Дому“.

Тымъ чиномъ буде показано зновъ одинъ разъ бôльше, якъ несправедливй и неоправданй бували тій киданй де-кимъ въ рôзныхъ часахъ — розумѣе ся въ цѣляхъ політичныхъ — пôдозрѣня о нельояльнôсть для апостольскои столицѣ тыхъ кôлькохъ мілiонôвъ Русинôвъ, що остались у вѣрности римскому престолови. Якъ сказано: політика грала въ тôмъ ролю, — ишло о латинщенье Русинôвъ-католикôвъ грецкого обряду, бо середъ даныхъ обставинъ облатинщенье вело до покиданя рускои народности, якъ се вѣдомо зъ давнѣйшои исторіи и зъ часôвъ недавныхъ, ба ще й нинѣшныхъ. Завзятый опôръ Русинôвъ змаганю облатинщуваня а повна свѣдомости привязанôсть до свого обряду була вызискувана до киданя на Русинôвъ згаданого пôдозрѣня, а се въ наслѣдкахъ приводило за собою, що церковь руско-католицка неразъ почувала ся безъ засобу потрѣбнои силы въ своихъ щирыхъ змаганяхъ до подвигненя себе на высшій ступѣнь поваги. Зъ ходомъ часу церковь руско католицка — не дасть ся заперечити — значно зросла нинѣ въ повазѣ, маючи подякувати за неодно столици апостольскôй и австрійскимъ монархамъ та деякимъ ихъ правительствамъ, — однакъ рôвно-жь не дасть ся заперечити, що ще неодного ѣй потрѣбно, щобы могла вôдповѣсти тому призначеню, яке вказували ѣй зъ-давна самй папы римскй. Потребы руско-католицкои церкви були у насъ пôднесенй при нагодѣ провінціяльного синоду у Львовѣ передъ двома роками.

Нинѣшный ювілатъ, Єго Святôсть папа Левъ XIII., зазначивший свою кôльканацять лѣтну дотеперѣшну дѣяльнôсть на престолѣ апостольскôмъ въ многихъ дуже важныхъ напрямахъ — н. пр. въ квестіи соціяльно-політичнôй, въ квестіи нормованя вôдносинъ католицкои церкви въ державахъ рôзного рода и т. п. — звязавъ своє имя и зъ исторіею нашои церкви кôлькома выдатными фактами, зъ котрыхъ нинѣ, въ передодень ювілею, пôднесемо передовсѣмъ два головнй: Основанье епископства станиславôвского и провінціяльный синодъ у Львовѣ. [Кромѣ тыхъ головныхъ фактôвъ заслугують ще на згадку: реформа Василіянъ, порѣшенье справы хрестôвъ тираменныхъ и найновѣйше полагодженье справы тучапскои].

Якъ сказано, церковь руско-католицка маe ще не одну потребу, абы могла гôдно вôдповѣсти тому призначеню, яке вказали ѣй зъ-давна самй папы римскй. Не сумнѣваємо ся, що потребы тй будуть представленй незабавомъ въ Римѣ при нагодѣ подорожи Русинôвъ на поклôнъ до Святѣйшого отця ювілата, — и зновъ не сумнѣваємось, що будуть приклонно выслуханй.

Папа Левъ XIII, проявляючій горячу вôтцѣвску дбалôсть про весь міръ католицкій, не може не огортата тою своєю дбалостію и міліоны своихъ Русинôвъ, такъ дорогихъ римскому престолови. Перенятй тымъ пересвѣдченьемъ и обходять завтрѣшный день ювілейный Русины галицкй такъ торжественно, бажаючи головѣ церкви своєи прожити ще много лѣтъ для добра и славы тои-жь церкви!

Еміґрація и взгляды на будучнôсть.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д ра Тадея Пілята.

Широка дискусія, яка вôдъ пôвъ року розвела ся по тутешныхъ часописяхъ, рускихъ и польскихъ, въ справѣ гуртовои еміґрациі рускихъ мужикôвъ до Россіи, выказала безперечно, що фактъ той зачепивъ болючу струну нашои суспôльности и що тота суспôльнôсть, въ своѣй интеліґентнôй части традиційно для квестіи мужицкои байдужна, прецѣнь живымъ вôдгомономъ вôдозвалась на тихій зойкъ тои спôднои верствы, котра вôдъ сотки лѣтъ, терпелива и мовчуча, вѣчно и незмѣнно, безъ выгляду на лѣпшу долю тягне важке ярмо чорнои хлѣборобскои працѣ.

Живый той интересъ, заявлюваный численными голосами и полемікою печати, подѣляла зарôвно интеліґентна часть суспôльности рускои якъ и польскои, — перша тому, що згаданый рухъ еміґраційный дотыкає ѣи рôдного люду, про котрого лучшу долю старатись она чуeсь обовязаною, друга-жь тому, що она, будучи майже необмеженымъ господаремъ въ нашôмъ краю, зъ конечности мусѣла почуватись до одвѣчальности за фактъ, котрый будь-що-будь не конче лестно свѣдчивъ о ѣи краєвôй господарцѣ и мусѣвъ звернути на себе увагу тыхъ кругôвъ, котрй вôддали нашъ край пôдъ домінуючу перевагу однои народности.

Була ще и спеціяльна причина того особлившого занитересованя справою еміґрації, а она лежала въ тôмъ, що масовый сей рухъ звернувъ ся за границю россійску, отже изъ свобôднои, конституційнои державы въ царство деспотизму, — а се було не тôлько прикре и болюче для польскои суспôльности за-для племѣннои и релігійнои вражды ѣи до народу и державы московскои, якъ не менче було компромітуюче для тутешныхъ конституційныхъ порядкôвъ, котрй тутешный мужикъ-еміґрантъ покидавъ безъ жалю, зъ охотою переселюючись въ царствô „тюрмы и нагайки“.

Тую сторону справы поспѣшно пôдхопили шовіністичнй часописи польскй, котрымъ така „дезерція“ выдалась зовсѣмъ несамовитою, и они, знимаючи легкою рукою всяку вину зъ польскои суспôльности, поквапились приписати цѣлый грѣхъ т. зв. москофільскôй аґітаціи, котра, по ихъ гадцѣ, уживаючи всякихъ хитрыхъ способôвъ, не цураючись навѣть грѣшныхъ пôдшептôвъ на сповѣди, — устами москвофільскихъ священикôвъ и другихъ аґітаторôвъ настроила широкй масы рускаго мужицтва до небезпечного руху еміґраційного, що за першимъ случайнымъ товчкомъ мусѣвъ выбухнути въ цѣлôй грозѣ и силѣ. Яко pendant тои тактики належить тутъ навести такожь звѣстный рескриптъ намѣстника до рускаго епископату, вельми замѣтный тымъ, що достойникъ сей, заявивши впередъ въ соймѣ отверто, що причины еміґрації, по єго думцѣ, лежать въ сумныхъ вôдносинахъ економічныхъ нашого мужицтва на Подôлю, опôсля, слѣдуючи за голосомъ польскои прасы а може ще въ инчôй якôй цѣли, знайшовъ жертвенного козла въ рускôмъ духовеньствѣ. мовь-то оно справдѣ винно, що крôмъ духового корму не єсть въ можности дати повѣренымъ собѣ душамъ такожь насущного хлѣба, о котрый радше власти свѣтскй и иншй можнй опѣкуны нашого люду повинній бы постаратись.

Така тактика, до котрои традиційно звыкли тутешнй польскй політики, була дуже пригожа до замаскованя властивого стану рѣчей и если-бъ не голосы цѣлои прасы рускои, котра въ сѣмъ случаю зъ гôдною признаня смѣливостію и консеквенцією вказувала на властивй причины еміґраційного руху, — если-бъ не кôлька честныхъ голосôвъ зô стороны польскои, котрй, не оглядаючись на амбіціи національнй и політичнй, безъ крутарства и задныхъ мыслей вôдкрыли заслону траґічного образу, бувъ бы може и сей повный роспуки крокъ рускаго мужицтва не дôждавъ ся справедливого оцѣненя нѣ уваги и було-бъ ся надъ нимъ перейшло до порядку дневного такъ само, якъ зô спокôйною совѣстію переходилось до теперь надъ инчими важными справами дотыкаючими нашого мужицтва.

Однакъ, на потѣху для насъ, сталось инакше и, дякуючи настôйчивости рускои журналістики та й тымъ кôлькомъ щирымъ голосамъ польскимъ, рухъ еміґраційный все-жь не проминувъ безслѣдно, а заставивъ розумныхъ людей призадуматись глибше надъ невôдрадным фактомъ, вôдслонюючимъ болючу рану нашого краю, и єсть велика надѣя, що и вся суспôльнôсть наша и компетентнй круги не остануть довше байдужными на тй голосы прасы и одиниць, а доложать заходôвъ, щобы бодай въ малôй части полекшити долю нашихъ мужикôвъ, не чекаючи, поки ажь тотй мовчучій масы, веденй роспукою, не зôрвуть ся до якого отчайдушного кроку.

Намѣряючи въ нинѣшнôй статьѣ здати коротко справу зô всего того, що въ часописяхъ краєвыхъ було писано въ справѣ торôчнои еміґрациі, мушу зъ горы пôднести зъ признаньемъ, що часописи рускй доставили найбôльше и найцѣннѣйшого матеріялу, котрый доволѣ докладно и детайлічно илюструвавъ тотй суспôльно-економічнй вôдносины, що въ дальшихъ своихъ консеквенціяхъ выкликали рухъ еміґраційный. Орґаны всѣхъ трехъ партій рускихъ, а передовсѣмъ „Дѣло“, слѣдили живо за еміґраційнымъ рухомъ, а факты подаванй тыми часописями до публичнои вѣдомости, неразъ повнй грозы и болючои правды, казали замовкнути навѣть тымъ польскимъ часописямъ, котрй зъ традиційною злобою бажали прицитькати мужиче горе и звернути публичну увагу въ иншій бôкъ, для нихъ безперечно бôльше выгôдный, але въ результатѣ погубный для краю и фатальный для обохъ народностей, котрымъ судилось той край замешкувати.

Однакъ мимо численности и рôзнородности подаваныхъ фактôвъ, мимо всѣхъ тыхъ цѣнныхъ дописей, котрй, якъ звѣстна статья посла д-ра Окуневского, зъ великимъ даромъ обсерваціи и зъ живымъ неудаванымъ спôвчуттьемъ наводили поодинокй моменты и епізоды руху еміґраційного, трудно собѣ зъ нихъ выробити повного и докладного образу того замѣтного руху и оцѣнити єго суспôльно-економічне значѣнье, бо всѣ тотй факты и поодинокй постереженя не могли, розумѣється, мати ширшои науковои основы, котра бы вказувала ихъ у властивôмъ свѣтлѣ и выявила такй економічнй боки справы, котрй тôлько при апаратѣ дослѣдôвъ на ширшій розмѣръ и при вôдповѣднôмъ зуставленю зêбраного статистичного матеріялу рѣзько кидають ся въ очи.

Тутъ именно сторону руху еміґраційного розъяснивъ публичнымъ выкладомъ въ львôвскôмъ товариствѣ правничôмъ професоръ львôвского університету и начальникъ краєвого бюра статистичного д-ръ Тадей Пілятъ. Я, користаючи зъ публикаціи сеи вельми замѣтнои працѣ въ краковскôмъ „Przedląd-ѣ powszechn-ôмъ“, подаю ѣи на чолѣ свого справозданя, маючи вновѣ надѣю, що публика наша, особливо тй люде, що беруть живѣйшу участь въ житю публичнôмъ и интересують ся долею свого народу, звернуть на ню свою живу увагу, на яку она зъ многихъ взглядôвъ безперечно заслугуe.

Пристуаючи до докладнои рекапітуляціи працѣ Вп. професора, мушу на вступѣ замѣтити, що она складаe ся зъ трехъ частей, зъ котрыхъ перша обнимаe историчный перебѣгъ торôчнои еміґрації, друга говорить о вôдносинахъ економічно-суспôльныхъ и аґрарныхъ всходного Подôля, пôдъ вплывомъ котрыхъ зродилась еміґрація; третя-жь мѣстить загальнй выводы, якй зъ тамтыхъ двохъ выплываютъ.

Идучи порядкомъ, студіи д-ра Т. Пілята, подаю за нимъ передовсѣмъ историчный перебѣгъ руху еміґраційного.

„Дня 6 серпня мин. року — пише проф. Пілятъ, — дôйшла до властей и до часописей тутешныхъ вѣдомôсть, що спора горстка мужикôвъ зъ громады Шилы положеной въ повѣтѣ збаражскôмъ, выйшла за границю россійску потайки безъ паспортôвъ. Зъ пôзнѣйшихъ дослѣдôвъ показало ся, що на чолѣ того гурту, складаючого ся зъ 25 людей, стоявъ Онуфрей Юрчишинъ, по ремѣслу мулярь, а крôмъ того и музика. Вôнъ уже вôдъ двохъ лѣтъ носивъ ся зъ думкою еміґрованя до Бразиліи и старавъ ся въ тôй цѣли о паспортъ, вносячи поданя до староства, до намѣстництва, до міністерства а навѣть до монарха. Не дôставшя паспорту мимо всѣхъ заходôвъ, задумавъ вôнъ вывандрувати зъ краю черезъ близшу границю россійску, а запевнивши ся у капітана пограничнои сторожи Воронина, що вступъ въ царство не буде ему збороненый, продавъ усе своє господарство и дѣйстно переселивъ ся за границю, потягаючи за собою найблизшихъ своякôвъ и знакомыхъ.

Пôсля того рознесла ся въ мить по краю чутка, ширена мѣжь инчими самымъ Юрчишиномъ, що правительство россійске роздаe даромъ грунты мужикамъ прибуваючимъ зъ Галичины, а до чутки тои, въ мѣру якъ она розносилась по околици, прибували все новй, неразъ просто дивоглядній додатки. Розповѣдавъ собѣ нарôдъ по коршмахъ и хатахъ, на поли при роботѣ, на ярмаркахъ и торгахъ, що въ Россіи роздають грунты по Нѣмцяхъ-кольоністахъ, котрй зъ-вôдтамъ выбрали ся, то зновъ, що по жидахъ, и то зъ будынками, инвентаремъ и цѣлымъ статкомъ господарскимъ. Говорили такожь, що мужики галицкй будуть поселюваній въ околицяхъ, де людность вымерла на холеру, що принимань будуть тôлько пары жонатй, що скôлькôсть придѣленого грунту буде вôдповѣдна до числа головъ кождои родины та що выселенцѣ будуть вольнй вôдъ податку и рекрутщины. Деинде зновъ розказували, що на слѣдуючій рôкъ буде вôйна, въ котрôй выпищена буде людность по сторонѣ австрійскôй, то зновъ, що оба цѣсарѣ порозумѣлись межи собою що-до еміґрації за границю.

(*Дальше буде.*)

Уряды розъемнй и суды мировй.

IX.

Такожь деякй постановы зъ закона краєвого що-до поступованя передъ урядомъ розъемнымъ [§§. 13—25] вымагають змѣны, если маєсь тй уряды належито зреформувати.

Якъ вѣдомо, уряды розъемнй мають задачу лишь поєднати, погодити стороны, а не мають права присилувати до угоды або по своѣй думцѣ присудити право одной або другôй сторонѣ. Отже задача, вложена на мужѣвъ довѣрія, дуже тяжка, бо вымовою, силою переконуючихъ аґументôвъ треба наклонити одну сторону, щобъ узнала справедливôсть противникови, щобы пересвѣдчилась о правѣ противника и задокоментувала то угодою, своимъ пôдписомъ.

Щобы отже дати можнôсть обомъ сторонамъ порозумѣтись, выговоритись та охолонути зъ горячковои завзятости, зъ якою неразъ счиняють ся споры, на те найлучше надають ся уряды розъемнй. Однакъ треба якъ въ законѣ державнôмъ зъ 21 вересня 1869 [§. 2.], такъ въ законѣ краєвôмъ [§§. 16 и 20] змѣнити ту постанову, що заборонене єсть гроженье средствами примусовыми при взываню до ставаня передъ урядъ розъемный, якъ такожь не вôльно уживати примусу на тыхъ, котрй на вôзванье не являть ся до уряду, а то такожь на свѣдкôвъ и знатокôвъ. Противно, повинно ся завести такій примусъ, повинно ся грозити гривною за непослухъ вôзваню, особливо, если бы принято засаду, що безъ внесеня и переведеня справы передъ урядомъ розъемнымъ не можна тои-жь справы вносити до суду.

Для повноты и ясности наведемо тутъ коротко приписы поступованя передъ урядомъ розъемнымъ, пересвѣдченй, що не всѣмъ нашимъ читателямъ єсть приступный текстъ закона краєвого, теперь обовязуючого.

И такъ §. 13 становить, що урядъ розъемный урядувати маe лише въ канцелярiи громадскôй або въ будынку призначенôмъ на те радою громадскою, а въ тôй цѣли може зъ горы вызначити днѣ, въ котрыхъ стороны можуть зголошуватись до залагоды. Зголошенье може вôдбуватись устно або письменно, при тôмъ маєсь подати назвы и замешканье сторôнъ, предметъ справы [§. 14.]. Сли обѣ стороны являють ся разомъ, належить заразъ приступити до єднаня, а сли нѣ, або сли бы не можна було заразъ приступити, начальникъ уряду вызначуe термінъ до пересправы [§. 15.] При тôмъ терміне сторона може явитись особисто або датись заступити повномочникомъ [§. 17.]. До заключеня угоды передъ урядомъ розъемнымъ потрѣбна рôвночасна присутнôсть що-найменше двохъ мужѣвъ довѣрія [§. 18], а порядокъ, въ якôмъ мають урядувати тй мужѣ, вызначуe начальникъ уряду.

Передъ починомъ розправы маe урядъ розъемный пересвѣдчити ся, чи зголошуючй ся особы суть тыми самыми, за котрыхъ подають ся, мають отже справдити тожсамôсть особъ та ихъ способнôсть до дѣланя, — чи они не узнанй за марнотратныхъ, чи власновôльнй, а если малолѣтнй, стоять пôдъ курателею въ конкурсѣ, або зъ якои иншои причины не можуть завѣдувати своими справами, маe урядъ пересвѣдчитись, чи заступають ихъ правнй заступники; повномочники же мають выказатись правнымъ повномочiемъ.

Сли угода не заключить ся передъ урядомъ розъемнымъ, то всякй заявленя, зложенй котрою-будь стороною передъ тымъ-же урядомъ, не мають нѣякого значѣня въ пôзнѣйшôмъ спорѣ судовôмъ, а о тôмъ мають мужѣ довѣрія повѣдомити стороны передъ розправою [§. 19], щобъ не бояли ся злыхъ наслѣдкôвъ своихъ высказôвъ.

Розправа вôдбуваeсь устно и безъ списуваня протоколу. Урядъ розъемный маe выслухати обѣ стороны, выслухати приведеныхъ свѣдкôвъ и знатокôвъ, розважити наведенй доказы, та маe старатись стороны погодити. Не вôльно урядови самому покликувати свѣдкôвъ та знатокôвъ, анѣ вôдбирати присягу або годити стороны на присягу. Урядъ може вôдбувати обзорины, сли сторона зложить потрѣбнй на те кошты. А сли стороны годять ся, щобъ урядъ розъемный обнявъ обовязки суду полюбовного, маe урядъ розъемный поступати пôсля вôдповѣдныхъ постановъ процедуры судовои [§. 20].

[Приписъ о невзываню свѣдкôвъ и знатокôвъ повиненъ бути змѣненый въ дусѣ выше вказаного нами примусу.]

Розправа маe такъ довго тревати, поки або не погодять ся стороны, або поки урядъ не прийде до пересвѣдченя, що всѣ змаганя єго даремнй. За згодою обохъ сторôнъ можна розправу вôдрочити [§. 21].

При заключеню угоды маe урядъ дбати, щобы угода обôймала докладнй постановы що-до высоты капіталу, вôдсоткôвъ, коштôвъ, речинцѣвъ сплаты и иншихъ условій, вôдповѣдаючихъ станови рѣчи [§. 22]. Заключена угода маe ся вписувати до книги урядовои, а сли бы вписувавъ писарь, то єго мусить передъ тымъ заприсягнути начальникъ повѣтовои власти

[староста]. Вписану угоду належить передъ пôдписомъ перечитати сторонамъ и се въ угодѣ запримѣтити. Урядова тая книга мусить вести ся дуже старанно и порядно, якъ кожда инша публична книга. Для лекшого вôдшукання справы має вестись окремый поазбучный указникъ [индексъ] пôсля именъ сторôнъ [§. 23]. Зъ урядовои книги можна на жаданье кождои стороны выдавати дословный выпись угоды, котрый має пôдписати начальникъ громады и одинъ мужь довѣрія [§. 24]. При бôльшихъ урядахъ розъѣмныхъ належить вести ще окремый дневникъ, до котрого записує ся всѣ зголошеня сторôнъ, выйшовшій на тѣ вôзваня та примѣтки, чи пробовано угоду и зъ якимъ выслѣдкомъ [§. 25].

Якъ бачимо зъ тыхъ приписôвъ, котрѣ мы навели майже дословно, до веденя уряду розъѣмного не вымагаєсь анѣ нѣякихъ формальностей, анѣ нѣякого знавства законôвъ. Почутье справедливости та й хлопскій розумъ зовсѣмъ выстануть на те, щобы тѣ найдрôбнѣйшій справы полагоджувати безъ коштôвъ и якъ найскорше.

Рада державна.

Вчерашне, въ пятницю, засѣданье палаты послôвъ зачалось вôдъ заявленя вiцепрезидента палаты бар. Хлюмецкого що-до єго поведеня на попереднôмъ засѣданю.

Бар. Хлюмецкій заявивъ, що попереднe засѣданье замкнувъ за-для браку комплету, тожь на порядокъ дневный теперѣшного засѣданя поставивъ справы не полагоджены.

Палата приняла сей порядокъ дневный безъ дiскусiи.

Пос. Масарикъ пôднѣсъ, що вчерашный окликъ Спинчица о намѣстнику Трiєсту („Рiнальдо-Рiнальдiнi опришокъ“), за що покликано єго до порядку, не єсть записаный въ протоколахъ стенографічныхъ. — Бар. Хлюмецкій вôзвавъ скрутаторôвъ до розслѣдженя сеи справы.

Вôдтакъ послы Масарикъ и Люегеръ критикували поведенье Хлюмецкого при замкненю засѣданя. — Бар. Хлюмецкій заявивъ, що поступавъ пôсля дотеперѣшнои практики и пôсля регуляміну. — Палата приняла се заявленье оплесками.

На интерпеляцію пос. Бянкiнiого въ справѣ мнимыхъ претенсій емеритованого консуля генерального Огмуцевича до вôдшкодованя — вôдповѣвъ гр. Таффе, що ся справа вже полагоджена спôльными делегаціями.

Внесенье пос. Гавка, щобы надъ вôдповѣдію на интерпеляцiи въ справѣ вношеня обороны до трибуналу державного отворено дiскусію — вôдкинено 144 голосами противъ 36 голосôвъ.

Пос. Куніцъ заявивъ, що добровôльно и безъ нѣякого напору уважає свôй вчерашный высказъ о урядникахъ непарляментарнымъ и невластивымъ, та що не мавъ намѣру обиджати анѣ весь загалъ урядникôвъ анѣ єго поодиноких членôвъ.

Тымъ заявленьемъ пос. Куніца зачалась дальша дебата надъ етатомъ мiнiстерства судôвництва.

Мiнiстеръ Шенборнъ заявивъ, що вчерашна обида, нанесена пос. Куніцомъ загалови урядникôвъ, вже полагоджена єго нинѣшною декларацiєю. [Зô стороны лѣвицѣ сильнѣ запереченя.] Вôдтакъ полемізувавъ мiнiстеръ зъ выводами Вашатого. Було бы пожадане, щобы всѣ мешканцѣ Чехiи володѣли добре обома языками краєвыми. Прирѣкъ, що розслѣдить деякѣ неправильности въ справахъ языковыхъ и усуне тiи-жь. Вôдъ теперь при креованю новыхъ судôвъ въ Чехiи буде мiнiстеръ засягати напередъ опiнiи сойму. Мiнiстеръ не игнорує ваги закидôвъ послôвъ молодо-ческихъ, за котрыми стоить бôльша частина народу ческого, але просить о выповѣдженье конкретнои програмы. [Молодо-Чехи: Бажаємо рôвноправности!] Правительство буде радо пôдпирати згоду національну. — Слово „чужій“ (fremd) о не-нѣмецкихъ языкахъ въ розпорядженю найвысшого трибуналу дôсталось тамъ черезъ похибку. Жаданя послôвъ галицкихъ збувъ мiнiстеръ короткимъ заявленьемъ, що приймає ихъ до вѣдомости. У вôдповѣди на выводы пос. Лягiвiи заявивъ мiнiстеръ, що увзгляднить домаганя Словѣнцѣвъ та розслѣдить наведенѣ неправильности. — Свою промову закôнчивъ мiнiстеръ знова полемікою зъ Вашатымъ, котрому иронічно вказавъ на рôвноправнôсть Полякôвъ и Нѣмцѣвъ въ Россiи. Бувъ бы дуже вдячный Вашатому, єсли бы выказавъ, що Поляки и Нѣмцѣ зазнають въ Россiи бôльше свободы анѣжь Чехи въ Австрiи, де всѣ народности зазнають рôвнои опѣки. Мiнiстеръ зазыває палату, щобы скоро полагодила реформу податкову и судову. [Промову Шенборна перебивано дуже часто окликами якъ зô стороны молодо-Чехôвъ такъ и Нѣмцѣвъ.]

Пос. Гайнеманъ (зъ лѣвицѣ) чудувавъ ся, що мiнiстеръ Шенборнъ мôгъ приняти и вдоволитись заявленьемъ пос. Куніца, бо пос. Куніцъ ще бôльше тымъ заявленьемъ обидивъ урядникôвъ.

Пос. Врабецъ рôвно-жь невдоволеный зъ промовы мiнiстра Шенборна. По обидѣ пос. Куніца мiнiстеръ ждавъ 24 годинъ а вôдтакъ принявъ до вѣдомости цѣлкомъ невдоволяюче заявленье. Натомѣсть по промовѣ Зiса поспѣшивъ сейчасъ зъ вôдповѣдію и скоро доказувавъ свою приналежнôсть до клерикального сторонництва. Вôдповѣдь мiнiстра була дуже слаба.

[Лѣвиця кличе: Скандалъ! — Мiнiстеръ Шенборнъ (роздразненый): Всѣ напасти я вôдперъ рѣшучо. — Вiцепрезидентъ Катрайнъ: На що сего роздразненя! — Гамôръ и крикъ зô всѣхъ сторôнъ.]

Пос. Врабецъ: Правительство поступає дуже оглядно зъ Чехами помимо ихъ напастей, мовь бы побоювало ся, щобы не попасти въ неласку. [Оплески на лѣвици, молодо-Чехи перебиваютъ. — Пос. Гесеманъ: Молодо-Чехи бажали бы також вести переговоры зъ правительствомъ.] Вкôнци высказавъ бесѣдникъ деякѣ хибы въ судôвництвѣ.

Мiнiстеръ Шенборнъ забравъ голосъ, щобы вôдчитати заявленье найвысшого трибуналу судового. На запытанье мiнiстра, якѣ причины спонукали президента трибуналу выдати звѣстный рескриптъ, вôдповѣвъ Штремайръ такъ: Рескриптъ єсть результатомъ конференцiи зъ презесами сенатôвъ и внесень, поставленыхъ ними на основѣ замѣчень при розправахъ касацiйныхъ. Именно пôднесено яко невластиву обставину, що при выркахъ першои инстанцiи, выданыхъ въ иншôмъ анѣжь нѣмецкôмъ языцѣ, вôдчитанье тыхъ выркôвъ есть, пôсля процедуры карнои, интегральною частиною реферату при розправѣ найвысшого трибуналу, для котрого розправъ приписаный языкъ нѣмецкій. Однакъ лучає ся, що референтъ ажь при самôй розправѣ подає устно змѣстъ выроку по нѣмецки, отже недостаточно. Тожь въ интересѣ судôвництва заряджено згôдно зъ однодушнымъ внесеньемъ презесôвъ сенатôвъ, щобы напередъ перевести вырокъ, именно при выркахъ въ языцѣ словѣньскôмъ або хорватскôмъ, бо неможливо зложити сенатъ зъ самыхъ членôвъ, що знають тѣ языки. Черезъ то не нарушає ся права сторôнъ, щобы вôдчитувати вырокъ також въ оригiналѣ, якъ взагалѣ при тôмъ заряженю, котре має на цѣли выключно интересъ судôвництва, нема анѣ мовы про нарушенье иншихъ народностей. Вôдповѣдь Стремайра кôнчить ся словами: Мушу вказати на мôй заприсяженый обовязокъ службовый старатись о се, щобы рѣшеня найвысшого трибуналу якъ въ справахъ цивiльныхъ такъ и карныхъ, рôвно-жь супротивъ не-нѣмецкихъ народностей, опирали ся на вповнѣ точнôй информацiи всѣхъ вотантôвъ.

Палата приняла вôдчитанье сеи вôдповѣди мовчки.

Пос. Быкъ радо принявъ заповѣдженье реформы процедуры цивiльнои, але жадавъ, щобы рôвночасно приступлено до реформы також на поли поступованя неспôрного. Вôдтакъ обговорювавъ справу судôвъ мировыхъ, котрѣ суть дуже пожаданѣ для Галичины. Вкôнци домагавъ ся спецiяльного закона противъ покутныхъ писарѣвъ.

Пос. Пôдлящецкій промавлявъ за тымъ, щобы вступну нараду надъ процедурою цивiльною зробити бôльше простою, якъ сего домагавъ ся пос. Бернрайтеръ. Вôдтакъ домагавъ ся заведеня судôвъ мировыхъ и боронивъ станъ урядничій противъ напасти пос. Куніца.

Пос. Пергельтъ (зъ лѣвицѣ) застерѣгъ ся въ имени свого сторонництва противъ обидливыхъ слôвъ, высказаныхъ на Штромайра. Вôдтакъ выказувавъ лихій станъ судôвництва въ Галичинѣ.

На тôмъ замкнено дiскусію, а генеральными бесѣдниками выбранi: Герольдъ contra, а Жакъ pro. — котрѣ будуть промовляти на нинѣшнôмъ, въ суботу, засѣданю.

Стяганье монетъ срѣбныхъ. Комiсія буджетова предложила своє справозданье о проєктѣ закона що-до стяганя монетъ срѣбныхъ: дво-гульденôвъ и 1/4-гульденôвъ. (Референтъ пос Щепановскій.) Въ справозданю зазначаєсь повысшій проєктъ закона дуже важнымъ въ справѣ регуляцiи нашихъ вôдносинъ монетарныхъ, бо ажь по стягненю 1/4-гульденôвъ буде можнôсть пустити въ обѣгъ нову одиницю монетарну, срѣбну корону. Загальна скôлькôсть обохъ згаданыхъ монетъ, выбиваныхъ пôсля патенту цѣсарского зъ 1857 р., выносить: дво-гульденôвъ на суму 7,420.580 зр. а 1/4-гульденôвъ на 43,493.993 зр., разомъ 50,914 573 зр. Розумѣєсь, що не можна анѣ думати, щобы цѣла сума бодай въ приближенню вôйшла до стягненя. Засобы австро-угорского банку и центральныхъ касъ выносили сего року 498.904 зр. въ дво-гульденахъ, а 12,784.370 зр. въ 1/4-гульденахъ. Пôдчасъ дебаты валютовои минувшого року оцѣнено загальну скôлькôсть тыхъ обохъ монетъ на 15 мiлiонôвъ зр., але можливо, що при стягненю вилыне бôльша сума, бо такъ и. пр. стягненѣ монеты конвенцiйнѣ принесли несподѣвано 8 мiлiонôвъ зр. Зъ того заключаєсь въ справозданю, що правительство до выбитя новыхъ коронъ не буде потребувати стягати одно-гульдены, лишь єму выстануть иншѣ роды монетъ.

До выбитя 200 мiлiонôвъ коронъ потребують оба правительства 835.000 кiльограмôвъ чистого срѣбла, а числячи кiльо срѣбла по 90 зр., потрѣбно 75,150.000 зр. На ту суму складають ся: припасы срѣбла въ Австрiи 7 мiл. зр., въ Угорщинѣ 2·5 мiл., таляры звязковѣ, що мають ще стягнутись, 8·6 мiл., трилѣтна продукція срѣбла въ Австрiи 9·6 мiл., въ Угорщинѣ 4·6 мiл., дрôбна монета: десятаки и двацятаки 22 8 мiл., стягнена монета конвенцiйна 8 мiл., сподѣвана скôлькôсть стягненыхъ дво- и 1/4-гульденôвъ 15 мiл. — отже разомъ 78·1 мiл. зр. Зъ того выходить, що правительство буде мати потрѣбну скôлькôсть гроша на выбитье коронъ.

Справозданье продовжає о одинъ мѣсяць речинець, якій назначило правительство до стягненя тыхъ монетъ. Въ тôмъ речинци буде выплачуватись за тѣ монеты ихъ номiнальна вартôсть, а по речинци вже лишь вартôсть срѣбла (al marco). Така сама вартôсть срѣбла буде платитись за передѣравленѣ монеты. Вкôнци правительство обѣцяло зарядити все такъ, щобы населенье не потерпѣло нѣякои шкоды.

Устава аґрарна въ Угорщинѣ.

Вôдъ кôлькохъ лѣтъ займає ся угорске мiнiстерство рôльництва выготовленьемъ проєкту уставы, за помочію котрои можна бы урегульовати правнѣ вôдносины рôльництва и полевои полiцiи. Рада рôльнича розпочала онодгды въ Буда-Ештѣ свои послѣдниѣ нарады надъ тымъ предметомъ. Реформа, котру задумує перевести угорске мiнiстерство рôльництва, єсть дуже великои ваги для вôдносинъ економічныхъ, а въ слѣдъ за тымъ и для суспôльныхъ. Певна рѣчь, намъ годѣ буде примѣнити ся живцемъ до галицкого ґрунту; нашѣ вôдносины пôдъ вплывомъ географічного положеня зовсѣмъ иншѣ, отже и не все що вôдповѣдне для Угорщины пагодить ся добрымъ для Галичины. Въ тôмъ отже якъ-разъ мѣстить ся задача компетентныхъ сферъ вглянути: о скôлько можна бы приноровити зъ хôсномъ угорску реформу и въ нашôмъ краю, щобы пôддвигнути культуру рôльничу.

Цѣла устава обнимає XIII роздѣлôвъ слѣдуючого змѣсту: господарске уживанье власности земельнои, пасовиска, годôвлѣ худобы, означенье власности ґрунтовои, дороги полевѣ, шкôлки овочевыхъ деревъ и удержанье лѣсôвъ, нищенье шкôдникôвъ и охорона пожиточныхъ звѣрятъ и росливъ для господарства, попиранье управы винноi лозы, выповнюванье полiцiи полевои, проступки полевѣ и кары, власти покликанѣ до сповнювання приписôвъ уставы аграрнои, и вкôнци постанова якъ впровадити въ житье уставу.

Для насъ цѣкава постанова, що зъобовязує властителѣвъ ґрунтовыхъ, котрыхъ землѣ розтягають ся по-за домôвствомъ, щобы они въ кождôй громадѣ завели господарскій регулямiнъ, т. е. установили спосôбъ плодозмѣны, спосôбъ користаня и уживаня спôльныхъ ґрунтôвъ и т. д. Зборы всѣхъ интересованыхъ властителѣвъ ґрунтовыхъ пôдъ прозодомъ начальника або єго делеґата мають рѣшати о тыхъ постановахъ бôльшостію голосôвъ, а урядови громадскому прислугує право подати плянъ до тыхъ рѣшень. Выготовленый планъ урядомъ громадскимъ мусить предложитись власти комiтатовôй до затвердженя. Єсли бы бодай одна трета часть голосуючихъ заявила противну гадку, урядъ комiтатовый має право змѣнити ухваленый регулямiнъ; на случай слабшои опозицiи, урядъ комiтатовый мусить затвердити предложеный планъ господарчiй безъ змѣны. Противъ змѣнъ, якѣ починивъ бы урядъ комiтатовый, можуть интересованѣ вôдкликатись до мiнiстерства рôльництва, и се буде становити послѣдну инстанцію.

Єсли громада опирає ся и не хоче урегульовати вôдповѣдне, господарске уживанье своєи власности ґрунтовои, тогдѣ въ силѣ начальникъ повѣту (у насъ презесъ рады повѣтовои) выдати урядово регулямiнъ, на пôставѣ котрого унормовало-бъ ся уживанье и зарядъ власности ґрунтовои въ громадѣ; и въ тôмъ случаю свобôдна дорога рекурсôвъ до власти комiтатовои, а взглядно до мiнiстерства рôльництва.

При уживаню спôльныхъ пасовискъ мусить кожда рада громадска ухвалити такожь регулямiнъ пасовискъ. Регулямiнъ сей має означити докладно, хто и кôлько штукъ худобы рôзного роду може выпасати на спôльнôмъ пасовиску; якѣ оплаты мають побирати ся за выпасъ вôдъ однои штуки; въ якій спосôбъ мають покривати ся кошты на удержанье громадскихъ пастухôвъ (на Угорщинѣ не высылають дѣтей пасти худобы); дальше якъ мають розмежитись пасовиска, щобы выпасано чергою а трава могла вôдрастати на выпасеныхъ мѣсцяхъ; яке найбôльше число худобы можна допустити на пасовиско; котрѣ части пасовиска мають зарезервоватись для дробу и безрогъ; кошты прирядôвъ до поєня и плавленя худобы и т. д. Устава зборонює выпускати на спôльне пасовиско рôчнякôвъ-огерôвъ, и бугаѣвъ шестимѣсячныхъ.

Кожда громада мусить обовязково удержувати шкôлку деревъ овочевыхъ и лѣсныхъ бодай въ обсягу одного морґа.

Неужитки несмѣють лежати вôдлогомъ. Єсли громада не зарядить вôдповѣдныхъ постановъ, щобы уможливити культуру дотеперь не уживаныхъ ґрунтôвъ (черезъ засѣвъ лѣса, лозины и т. д.), въ такôмъ разѣ мають вглянути урядово въ ту справу публичнѣ власти.

Годило бы ся, щобы и нашѣ галицкѣ власти пôшли за угорскимъ правительствомъ и починили для нашого рôльництва бодай конечнѣ кроки до реформы.

Справы краєвѣ.

[Проєктъ закона о полiцiи огневôй для громадъ сѣльскихъ и обшарôвъ двôрскихъ.]

Справозданье выдѣлу краєвого зъ проєктомъ закона о полiцiи огневôй для громадъ сѣльскихъ и обшарôвъ двôрскихъ, не прийшло на остатнôй сесiи на порядокъ дневный нарадъ сойму. Въ наслѣдокъ того порѣшивъ выдѣлъ краєвый внести въ-друге той проєктъ закона на найблизшôй сесiи, долучаючи до свого справозданя выказъ статистичный, представляючiй чисельно, якѣ шкоды потерпѣвъ нашъ край въ наслѣдокъ огнѣвъ за двацять лѣтъ, т. е. вôдъ р. 1870 до р. 1889 включно.

Сей статистичный образъ представляє, що за 20 лѣтъ число ушкодженыхъ будынкôвъ огнемъ пересѣчно въ роцѣ выносило 5,977·69; зъ ушкодженыхъ будынкôвъ було 25·78% обезпеченыхъ; взагалѣ шкода зроблена огнемъ выносила 3,363.076 зр. 20 кр. Товариства обезпечень звернули 882.200 зр. 65 кр. т. є. вôдшкодованье выносило 26·23%; шкода невынагороджена выносила 2,480.877 зр. 55 кр. Процентъ шкоды невынагородженои выносивъ 73·77, а на одного мешканця выпало шкоды невынагородженои 0·41 зр.

Зъ огляду на значнѣ страты, котрѣ выносять пôсля выказу пересѣчну суму 2,480.877 зр. 55 кр. рôчно, уважавъ выдѣлъ краєвый за свôй обовязокъ внести зновъ проєктъ закона о полiцiи огневôй для громадъ сѣльскихъ и обшарôвъ двôрскихъ, въ переконанню, що належите зъорґанізованье обороны противъ пожарôвъ, хотяй въ части зарадить злому.

Въ своѣмъ проєктѣ числить ся выдѣлъ краєвый зъ истнуючими въ краю вôдносинами по громадахъ сѣльскихъ, зô станомъ интелiґенцiи мешканцѣвъ и ихъ засобами матеріяльными, щобы будучiй законъ въ тыхъ услôвяхъ уложеный, справдѣ мôгъ бути выконаный и забезпечивъ можливу охорону майна и осôбъ населеня сѣльского вôдъ язвы огневои. Подôбно, якъ въ законѣ санiтарнôмъ, приймивъ выдѣлъ краєвый принцiпъ твореня спôльныхъ округôвъ огневыхъ для громадъ сѣльскихъ вразъ зъ обшарами двôрскими. Интересы одныхъ и другихъ суть тутъ — по гадцѣ выдѣлу краєвого — спôльнѣ, а се полученье зъ огляду на законодатнѣ прикметы громады и двора, єсть зъ природы вказане.

Въ справѣ орґанізацiи обороны вôдъ огню, приймивъ выдѣлъ краєвый въ первѣстнôмъ своѣмъ проєктѣ обовязкову приналежнôсть до огневои сторожѣ сѣльскои всѣхъ мешкаючихъ въ окрузѣ мужчинъ, въ вѣцѣ вôдъ 18 до 42 лѣтъ, не звôльняючи зъ обовязку нести помôчь иншихъ мешканцѣвъ. Удержанье постôйнои сторожи огневои по селахъ въ виду досыть рѣдко розмѣрно лучаючихъ ся выпадкôвъ пожару, було бы прикре и коштовне, а зновъ творенье сторожи охотничои, особливо въ мѣсцевостяхъ менше заселеныхъ, не давало бы нѣякои запоруки, що ся сторожа почуваючи точно обовязки горожанськѣ, буде свои обовязки выповняти.

Наведеный проєктъ выдѣлу краєвого при нарадахъ въ комiсiи адмiнiстрацiйнôй соймовôй не дôставъ прихильнои згоды комiсаря правительственного, котрый заявивъ, що законъ зъ такимъ устроєньемъ громадскои сторожѣ огневои, не мôгъ бы числити на санкцію цѣсарску.

Въ наслѣдокъ того поручає выдѣлъ краевый въ новôмъ проєктѣ орґанізацію сѣльскои сторожѣ огневои мѣсцевôй комiсiи пожарнôй, приймаючи передо всѣмъ прiнцiпъ, що мешканцѣ будуть добровôльно зголошуватись до службы огневои, и ажь въ случаю недостачѣ охотникôвъ, або коли бы они зголосили ся въ недостаточнôмъ числѣ, має комiсія сама вызначити и вказати потрѣбне число осôбъ зъ мешканцѣвъ округа огневого, котрѣ робили бы службу сторожѣ пожарнои и вправляли ся въ роботахъ ратунковыхъ пôдъ проводомъ фахового инструктора. Наколи обовязокъ спѣшити на помôчь пôдчасъ огню истнує все на основѣ обовязуючихъ доси приписôвъ огневыхъ и въ новôмъ законѣ для мѣстъ и мѣсточокъ єго принято, то й нинѣшный проєктъ не вводить нѣчого нового, лише управильняє орґанізацію сеи помочи, забезпечуючи ѣй вôдъ выдѣлу повѣтового доставу средствъ въ лици инструктора на вôдповѣдне выученье сѣльскои сторожѣ огневои.

Вкôнци пôдносить выдѣлъ краєвый вôдповѣдно до гадки анкеты, скликаной свого часу въ тôй справѣ, що однымъ зъ найважнѣйшихъ средствъ, щобы розповсюднити по селахъ знанье способôвъ лекшого ратунку пôдчасъ пожару, було бы заведенье въ семинарiяхъ учительскихъ въ Галичинѣ вôдповѣдныхъ курсôвъ.

Выдѣлъ краєвый предкладає длятого ухваленье резолюцiи, взываючои правительство, щобы при семинарiяхъ учительскихъ мужескихъ въ нашôмъ краю устроило якъ найскорше взôрцевѣ стацiи пожарнѣ и завело выклады способôвъ гашеня огню.

Дописи „Дѣла“

Зъ Яворова.

[Польонізація въ школахъ.]

Зъ рôзныхъ сторôнъ читаємо непотѣшаючѣ гадки про сумнѣ вôдносины нашихъ шкôлъ народныхъ, а зъ Яворова о тôмъ доси не писано. Хтось бы думавъ, що тутъ вôдносины шкôлъ народныхъ може й найлучшѣ, але де-жь тамъ? — може гôршѣ, якъ деннде въ Галичинѣ.

Яворôвъ, якъ звѣстно, мѣсто руске, бо на 10.000 душь числить несповна 1.000 душь римокат. обряду, а зъ тыхъ майже половина такой говорить по руски. Хтось бы думавъ, що тутъ въ школахъ народныхъ языкомъ выкладовымъ єсть языкъ рускій. Та де тамъ! — не тôлько, що учать выключно по польски, але въ додатку педагогія шкôльна позбавляє дѣтей того дорогого выхованя домового, котре родичѣ стараютъ ся въ свои дѣти вôдъ самого початку вщепити и закоренити.

Якъ звѣстно, єсть тутъ чотиро-клясова школа мужеска и женьска. Въ кождôй клясѣ суть дѣти рускаго и латиньскаго обряду, але въ такъ маленькôй пропорцiи, що въ однôй клясѣ на 80 до 120 дѣтей, єсть ледви 4—5 дѣтей латиньскаго обряду. И що-жь дѣє ся? Ото вже вôдъ року єсть тутъ запровадженый звычай, щобы дѣти, якъ звычайно вôдмовляючи передъ наукою и по науцѣ молитву, молили ся чергою, и то въ сей спосôбъ, що разъ по польски а другій разъ по руски безъ огляду, чи черга выпаде на Русина чи на Поляка, — а позаякъ Полякôвъ въ клясѣ буває тôлько 4—5, то природно, на Поляка молити ся по руски нѣколи черга не выпаде; противно, бѣднѣ рускѣ дѣти мусять собѣ языкъ ломати и по польски молити ся. А якъ дитина молить ся дома рано и въ вечеръ, то ажь не можна слухати: одно слово говорить по руски а друге по польски.

Отже нашѣ школы народнѣ зробили зъ дѣтей менажерію, а зъ мовы рускихъ дѣтей зробили вежу вавилоньску!

Дѣтей рускихъ учать въ школѣ спѣвати krakowiaków i mazura! Чому не коломыйки та думокъ рускихъ?

Було бы вказане, щобы окружна рада шкôльна въ то вглянула. Та прецѣнь въ нѣй засѣдають и Русины... хочь на жаль, въ тôмъ напрямѣ нѣхто анѣ не чисне...

Яворôвецъ.

Зъ Дрогобицкого.

[Посвяченье школы въ Рыбнику.]

Дня 14 н. ст. лютого с. р. вôдбуло ся въ Рыбнику посвяченье шкôльного будынку при участи чотирохъ священникôвъ, ц. к. инспектора шкôльного и численно зобраныхъ гостей. Зъ сусѣдныхъ священникôвъ прибули Вп. оо. Савицкій зъ Схôдницѣ, Яцѣвъ зъ Голоска, Ломницкій зъ Кропивника, дальше ц. к. инспекторъ шкôльный п. В. Гамель, завѣдателѣ-урядники барона Лібіґа Шайнеръ, Райхманъ, Курганекъ, Ондерка и кôлька пань зъ ними

О третôй годинѣ пополудни рушила процесія зъ церкви до школы пôдъ проводомъ священникôвъ при звуку пѣсни „Пречистая Дѣво Мати". Школа, въ гарнôмъ положеню на горбку при гостинци, омаѣна вѣнцями, хоругвами, лѣсомъ яличокъ зеленыхъ, дѣйстна палатка, зъ котрои выглядъ на рѣку Стрый, Рыбникъ, на сусѣдній верхи шпильоватй чудовый, наповидный.

Простора саля шкôльна не могла помѣстити всѣхъ гостей: ученики и ученицѣ пôдъ кермою своѣи молодои учительки Л., заняли перший ряды въ лавкахъ, кожде зъ свѣчкою восковою въ руцѣ, споглядало быстрыми оченятами на священодѣйство, що вôдбувало ся при столѣ панѣ-учительки По водосвятю и благословеню дому пôднѣсъ мѣсцевый парохъ о. Морозъ въ своѣй гарнôй промовѣ потребу народнои просвѣты, пояснивъ своимъ парохіянамъ хосенъ школы для молодого поколѣня, закôнчивши окликомъ многолѣтства на честь Ѣго Вел. цѣсаря, а всѣ присутній вôдспѣвали. Дальше подякувавъ представителеви шкôльнои власти инспекторови за ѣго ревну дѣяльнôсть на нивѣ шкôльництва, такожь сусѣдамъ священикамъ и панамъ, що зволили своѣю присутностію звеличити торжество.

Другій промовивъ инспекторъ шкôльный, подякувавши въ першôмъ рядѣ о Морозови за ѣго тяжкй труды для дущеня такого благородного дѣла, пôднѣсъ жертволюбнôсть тыхъ добродѣвъ, котрй причинились до будовы школы, заохочувавъ ихъ, щобы дѣтей посылали пильно на науку, та якъ молодѣжь черезъ просвѣту навчить ся шанувати законы Божій и людскій, просвѣта скрѣпить въ молодыхъ серцахъ любовь до роднинои стрѣхи, до батькôвскихъ загонôвъ; котрй колись честною працею и ощадностію збôльшать ся и розширять ся новыми здобутками.

На тôмъ закôнчило ся посвяченье школы, памятне для рыбницкихъ господарѣвъ а ще бôльше для дѣтей, що були ему присутнй.

Такъ Рыбничане-верховинцѣ нѣ числомъ душь нѣ обставинами матеріяльными не богатй, — ѣсть ихъ всѣхъ до 500 жнючихъ а лѣса и полонинъ Богъ дасть, — можуть теперь повеличатись и красною церквою и школою, за що мають дякувати о. Морозови: вôнъ прикрасивъ майже власною рукою церковь, бо о малярюартистѣ не було що й думати, а теперь въ протягу кôлькохъ мѣсяцѣвъ станула ѣго заходомъ и школа. Жаль тôлько, що о. Морозъ переносить ся на нову парохію, далеко вôдъ Рыбника, бо ажь до Боринѣ. Щаслива громада зъ такимъ душпастиремъ!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 14 н. ст. лютого вôдбули ся въ комнатахъ „Бесѣды" **загальній зборы спѣвацкого товариства „Львôвскій Боянъ"** при численнôй участи членôвъ.

Зборы отворивъ голова товариства проф. Шухевичь промовою, въ котрôй подавъ короткій оглядъ дѣяльности „Львôвского Бояна" на поли рôднои музики та зазначивъ, що товариство въ часѣ минувшого року значно пôднесло ся, побôльшилось и стануло дѣйстно на высотѣ своѣи задачѣ, въ чôмъ головна заслуга знаменитого дірігента проф. Н. Вахнянина. Зборы на внесенье п. Шухевича заявили своѣ признанье п. Вахнянинови, вставши зъ мѣсць и довготреваючими оплесками. Дальше выразивъ п. Шухевичь въ имени „Львôвского Бояна" горячу подяку товариствамъ „Руска Бесѣда" и „Просвѣта" за значну пôдмогу матеріяльну, Вп. проф. Партицкому за щедрый даръ 50 зр., д-рови Федакови такожь за значнй сумы дарованй на цѣли товариства, а п. Топольницкому за акомпаніяментъ при вправахъ и продукціяхъ „Львôвского Бояна".

Зъ черги подавъ секретарь товариства п. Венгриновичь, справозданье зъ дѣяльности выдѣлу „Львôвского Бояна" за минувшій рôкъ. Справозданье то въ загальныхъ чертахъ представляѣсь ось-якъ: Заходомъ „Львôвского Бояна" устроѣно чотири концерты у Львовѣ, одинъ въ Станиславовѣ, 24 продукцій на провінціи, а 2 выступы членôвъ товариства въ Чернôвцяхъ и Тернополи. Пробъ було 43. Членôвъ новыхъ приступило 53 [41 дѣйстныхъ а 12 спомагаючихъ], выступили два члены дѣйстнй. Новыхъ утворôвъ прибуло 12. Въ минувшôмъ роцѣ товариство розписало конкурсъ на творы вокальній, а се много причинило ся до розбудженя працѣ на поли рôднои музики. „Львôвскій Боянъ" прийшовъ въ посѣданье „Музикальнои Бібліотеки" черезъ даровщину дотеперѣшныхъ ѣи выдавцѣвъ и постановивъ продовжати выдавництво. Крôмъ того по мысли ухвалы зъ 24 лютого 1892 р. утворено для членôвъ „Львôвского Бояна" школу спѣву, котрою управляѣ д-ръ Богданьскій.

Вкôнци здавъ справу касіѣръ товариства п. Рихвицкій, а рахунки, провѣренй пп. Шпепюрскимъ и Панькôвскимъ, показали ся вповнѣ докладными и точными.

Одинъ зъ членôвъ „Львôвского Бояна", п. Копачь, зажадавъ пояснення вôдъ выдѣлу: чи въ концертѣ устроюванôмъ въ честь ювілею папского „Львôвскій Боянъ" бере ініціятиву и чи выступаѣ яко корпорація. На се вôдповѣвъ п. Шухевичь въ имени выдѣлу, що „Львôвскій Боянъ" нѣякои ініціятивы въ тôмъ концертѣ не бере, а тôлько прилучуѣсь яко „члены Бояна" до концерту, заініціованого Впреосв. митрополитомъ, а устроюваного спôльными силами Русинôвъ.

Потôмъ наступили выборы до выдѣлу. Черезъ аклямацію выбрано п. Шухевича головою, д-ра Федака заступникомъ головы п. Н. Вахнянина дірігентомъ, паню Барвѣньску дірігенткою, панну А. Вахнянинôвну и п. Крушельницкого заступниками выдѣловыхъ. Черезъ тайне голосованье выбрано п. Ф. Колессу заступникомъ дірігента, и трехъ выдѣловыхъ: пп. Венгриновича, Рихвицкого и Хандериса.

Внесенье п. Крушельницкого, щобы „Львôвскій Боянъ" що мѣсяця выдавати оденъ выпускъ „Музикальнои Бібліотеки" приняли загальнй зборы по переведеню дискусіи.

Дальше на внесенье п. Вахнянина ухвалено розписати въ будучôмъ роцѣ два конкурсы на творы вокальній, щобы тымъ чиномъ пôддержувати рухъ въ нашôй музичнôй літературѣ, и настарчити все нового матеріялу для выдавництва „Музикальнои Бібліотеки".

Надъ внесеньемъ п. Топольницкого, щобы „Львôвскôй Боянъ" крôмъ вокальнои музики управлявъ такожь инструментальну, розвелась широка дискусія, однакожь зборы не могли на разѣ тои справы порѣшити и длятого ухвалено въ тôмъ взглядѣ лишь директиву для выдѣлу, щобы въ тôй рѣчи близше розглянувъ ся.

Вкôнци такожь принято внесенье п. Вахнянина, щобы утворити зъ мужескихъ голосôвъ артистичну вôсѣмку або дванацятку, котра вправлялась бы въ детальнôмъ выконуваню найтруднѣйшихъ квартетôвъ и становила неначе ядро товариства. Гадку тоту ще передъ двома мѣсяцями порушивъ п. Венгриновичь, однакожь зъ причины ферій святочныхъ не можна було ѣи въ житье перевести.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьскй дневники доносять, що передвчера вôдбула ся конференція гр. Таффого зъ д-ромъ Плѣнеромъ и бар. Хлюмецкимъ. Предметомъ нарадъ мало бути дальше переведенье угоды ческо-нѣмецкои, особливо квестія розмеженя судовыхъ округôвъ.

——

Въ нѣмецкôмъ парляментѣ вôдкинула комісія войскова внесенье Бебля, котрый домагавъ ся правнои запоруки для дволѣтнои служби войсковои. Така сама судьба постигла внесенье Рікерта, що такожь бувъ за дворôчною службою при пѣхотѣ, и внесенье Беніґзена, по думцѣ котрого дворôчна войскова служба при пѣхотѣ повинна бути запоручена на часъ тревання теперѣшнои силы презенційнои арміи. Навпослѣдъ вôдкинула комісія уступъ §. 1 предложеня правительственного, котре дотыкало дворôчнои войсковои службы.

——

Париска палата послôвъ дискутовала вчера надъ интерпеляціею пос. Лейде, въ справѣ загального напряму політики правительства Палата ухвалила 315 голосами противъ 185 порядокъ дневный, значить, палата высказала правительству довѣріе, що удержить демократичнй уставы и вести буде тревалу, чисто республиканьску політику. Рібо приймивъ се въ повнôй основѣ. Въ дальшôй дискусіи вôдкинувъ Рібо пропозицію внесену Мілерандомъ, щобы получити ся зъ соціялістами, булянжистами, якъ такожь зъ сторонництвами центра, бо заявивъ, що кабінетъ панує именемъ цѣлои республиканьскои партіи и нехоче бути слугою якои небуть фракціи.

Впрочôмъ президентъ міністерства запротестувавъ противъ всѣлякихъ поголосокъ, мовь бы правительство оставало пôдъ вплывомъ п. Клеманса, або скрайнои лѣвицѣ.

——

Сполученй Державы пôвнôчнои Америки анектували островы Гавайскй. Теперѣшне правительство полишить ся и дальше при кермѣ, але ему доданый буде американьскій комісарь. Королева гавайска одержить 20 тысячь долярôвъ рôчнои пенсіи, а княгини Каюляні назначено 15 тысячь долярôвъ рôчно.

——

Бесѣда Ґлѣдстона выголошена въ англійскôмъ парляментѣ про ирляндскій біль, выкликала зô стороны англійскои прасы дуже остру критику. Передъ въ хорѣ противникôвъ біля, веде газета Times. Она накидаѣ ся на Ґлѣдстона тымъ, що теперѣшный ѣго біль не даѣ бôльшои запоруки верховности державного парляменту, якъ и попередный зъ 1886 р. Розпорядженя, щобы запевнити коронѣ veto, будуть певно стрѣчати ся зô сцісією. Для Times-a стають неясными такожь условія, на основѣ котрыхъ задержують ся послы въ парляментѣ англійскôмъ. Число тыхъ послôвъ не вôдповѣдаѣ зовсѣмъ числу мешканцѣвъ, и зновь выходить неяснôсть, якъ може біль обмежити имъ право разомъ голосувати надъ тымъ, що вôдносить ся до Ирляндіи а що до Англіи. Черезъ те параліжуѣ ся постанова, котра имъ зборонюѣ разомъ радити надъ справами Англіи. Standard означуѣ мѣрѣ біля яко непрактичнй и неможливй до зреалізованя. Ґлѣдстонъ подавъ Ирляндіи лишь паперовый проѣктъ. Daily Telegraph называѣ бесѣду Ґлѣдстона чудовою, але зовсѣмъ не такою, яка лицювала бы мужеви державному. — Morning Post кôнчить артикулъ про Ґлѣдстона въ той способôъ: нѣколи ще цивілізованому законодатству не предложено такъ безсосенныхъ а фантастичныхъ мѣръ, якъ проѣктъ Ґлѣдстона о гомеруль. Перевести ихъ, значило бы, передати судьбу англійскои держави найбôльшь неправнымъ и несовѣстнымъ елементамъ въ серединѣ краю. На приязнôмъ становищи станула газета Daily News, а высказала своѣ вдоволенье зъ теперѣшного біля Ґлѣдстона, уважаючи ѣго бôльше демократичнымъ вôдъ того, котрый проголошено въ 1886 р. — Сторонники Ґлѣдстона и послы робôтникôвъ заводять въ палатѣ формальнй борбы, тожь заходить обава, що розбôють сесію, котра займаѣ ся реформами англійскими.

НОВИНКИ.

— **Именованье о. Евгенія Громницкого** катихитомъ ґімназіи въ Тернополи було несподѣванкою навѣть для краєвои рады шкôльнои, бо въ тернѣ поставлено ѣго на третôмъ мѣсци, на другôмъ о. Вацика, а на першôмъ о. Дорожиньского, котрого краєва рада шкôльна зъ декретомъ провізоричнымъ выслала вже навѣть передъ двома недѣлями до Тернополя. Въ міністерствѣ, видко, рѣшивъ симъ разомъ оглядъ на бôльше лѣтъ службы о. Громницкого и на заслуги ѣго въ шкôльництвѣ.

— **Зъ Буковины пишуть намъ:** Коло Топоровець народъ уже зачинаѣ еміґрувати до Россіи. Зъ Раранча выйшли сего мѣсяця нôчью уже 4 родины, а зо 20 выбираѣ ся. Причина еміґраціи — нужда и жидôвскй обманьства.

— **Руско-народный театръ** выѣзджаѣ зъ Дрогобича до Самбора 22 н ст. лютого. Представленя будуть въ недѣлѣ, вôвтôрки, четверги и суботы. На перше представленье, въ четверъ 23 лютого буде дана народна оперета „Выхованець".

— **Въ честь 50-лѣтного ювилею Ѣго Св. папы Льва XIII** вôдбуде ся въ недѣлю дня 19 н. ст. лютого 1893 въ сали ратушевôй въ Коломыи музикально-декляматорскій вечеръ Програма торжества слѣдуюча: 1) Вступне слово. — 2) Молитва зъ оперы „Запорожець за Дунаємъ", сольо и хоръ. — 3) Вôдчитъ о житю и дѣяльности Св. Отця. — 4) „Закувала та сива зозуля", хоръ. — 5) Фантазія А. Беріота, скрипки въ супроводѣ фортепіяна. — 6) Св. Ѣвангелистъ, деклямація, — 7) Псаломъ 66, сольо тенорове. — 8) Деклямація ювилейна и 9) „Сотвори Господи", хоръ. — Початокъ о 7-ôй годинѣ вечеромъ. Вступъ на салю 40 кр. вôдъ особы, а для ученикôвъ, мѣщанъ и селянъ 10 кр. Дохôдъ призначеный на даръ любови для Св. Отця.

— **Жидôвска штучка.** Въ падолистѣ 1892 року одержавъ нотарь въ Бирчи письмо вôдъ Хаима Бера Тавбе зъ Пôдгаѣць зъ просьбою щобы ѣго заступивъ на термінѣ въ процесѣ противъ Атаназа Дранькы селянина зъ Пôдгаѣчины о заплату 30 зр. Коли прийшовъ день розправы явивъ ся въ судѣ Дранька зъ жидкомъ зъ Пôдгаѣць яко свѣдкомъ. Дранька розповѣвъ на судѣ, що причиною процесу була така обставина. Тавбе хотѣвъ у него купити землю и давъ ему 30 зр. завдатку, але пôзнѣйше вôдступивъ вôдъ намѣру купна и хотѣвъ звороту завдатку, грозячи, що обжалуе Драньку передъ такимъ судомъ куды и воронъ костей ѣго не занесе. Очевидно гадавъ жидъ, що селянинъ не явить ся на термінѣ въ мѣсточку кôлькадесять миль вôдъ Пôдгаѣчины вôддаленôмъ. Але перечисливъ ся, бо Дранька явивъ ся лично и судъ признавши претенсію жида неоправданою, засудивъ ще Хаима Тавба на заплату 40 зр. коштôвъ процесу.

— **Вôдъ Делятина** доносять, що Мазуры, котрй занôзнились на роботу при будовѣ зелѣзницѣ Станиславôвъ-Вороненка ходять безъ роботы и допускають ся рôзныхъ переступствъ. Въ Ворохтѣ мали они убути якогось Італіянца, а нападають такожь на хаты гуцулôвъ. Взагалѣ ѣсть се нарôдъ зухвалый и несимпатичный.

— **Задержанье еміґрантôвъ.** Въ Краковѣ задержала онôгды поліція на двôрци зелѣзничôмъ 3 еміґрантôвъ до Америки зъ повѣта коросненьского и арештувала Осію Купферберґа, крамаря зъ Корчины, котрый намовивъ тыхъ людей до еміґраціи, вѣзъ ихъ до Вѣдня и вытуманивъ вôдъ нихъ бôльше якъ 50 зр.

— **На выставу краєву у Львовѣ** маючу вôдбути ся въ 1894 роцѣ обѣцявъ міністеръ скарбу вставити до буджету на 1894 рôкъ квоту 50.000 зр. яко субвенцію державну.

— **На будову рускаго народнаго театру у Львовѣ** надбслали на руки нашои адміністраціи: 1) о. Левъ Струтиньскій, парохъ Космача 5 зр. и 2) о. Софронъ Левицкій парохъ Стриганець 20 зр. 50 кр., зобраныхъ вôдъ Впов. гостей въ домѣ Всч. о. Калиньского при нагодѣ вѣнчаня ѣго дочки Наталіи зъ укôнченымъ богословомъ п. Михайломъ Дурделею. Складку заініціювавъ о Зенонъ Шепаровичь зъ Колодѣвки, упросивши п. молоду до збираня даткôвъ.

— **Зарядженя санітарнй.** Зъ причины вôдморози и наближуваня весны покликавъ президентъ мѣста Львова окружнй комісіи санітарнй, щобы зновъ розпочали дѣяльнôсть для забезпеченя мѣста передъ грозячимъ выбухомъ холеры.

— **Ювилей папскій въ Римѣ.** Пôсля донесеня зъ Риму маѣ взяти участь въ папскихъ торжествахъ ювилейныхъ дня 19 н. ст. люго около 300 епископôвъ. Число богомôльцѣвъ вынесе въ сѣмъ дни до 20.000 особъ. Въ костелѣ св. Петра будуть на часъ торжествъ устроѣнй три трибуны; одна для дипльоматичного корпуса, друга для членôвъ римского патріцияту, а третя для иншихъ запрошеныхъ особъ.

— **Давна етикета.** Выходяча въ Берлинѣ Bibliothek des Humors подаѣ деякй прôбки зъ етикеты минувшихъ вѣкôвъ. Въ роцѣ 1658 стрѣтили ся въ Гадзѣ на улици посолъ французскій и испанскій въ товариствѣ численнои дружины въ своихъ каритахъ, котрй въ тыхъ часахъ вызначали ся величезнымъ обемомъ. Одчако улиця була вузка, кариты не могли минути ся и не лишало ся нѣчого иншого, якъ выцофати кариты и зробити для однои зъ нихъ вôльный переѣздъ. Але на таку уступчивôсть не позволяла обопôльна честь посольска. Кариты не уступались, а коли зъ обохъ сторôнъ дружины посольскй почали мѣжь собою перемавлятись, мусѣвъ вдатись въ справу голяндскій офіциръ, котрый перегородивъ обѣ кариты войсковымъ кордономъ зъ 100 людей, щобы лише здержати прислугу послôвъ вôдъ бійки. Однако бôльше не мôгъ нѣчо зробити, бо оба послы анѣ думали уступити и були бы може тамъ и померли, если бы не були вдали ся въ сю справу ґенеральній станы голяндскй. Они покôнчили спôръ въ той способъ, що казали позривати бôчнй поручѣ въ улици и зробити мѣсце для каритъ. Пышно й бундючно переѣхали теперь оба достойники по при себе. — Цѣсарь Леопольдъ I., пôславъ разъ велике, бо зъ 354 особъ складаючо ся посольство пôдъ проводомъ ґр. Еттінґена де Туреччины. Въ Сланкамени ждали на послôвъ Турки. Оба послы, турецкій и цѣсарскій, зсѣдали съ коней рôвночасно, але що ґр. Еттінґенъ за-для старости не мôгъ скоро выймити ноги зô стремени, то Турки такъ довго держали свого посла въ воздусѣ, доки австрійскій посолъ не вытягнувъ ноги. — Коли царь Иванъ Славъ 1687 року одного посла до Берлина, лежавъ тогдѣшный князь Фридрихъ Великій недужій. Хотячи посла скоро приймити, казавъ ѣго привести до себе. Однако посолъ зажадавъ, щобы пôдчасъ послухання у князя лежавъ и вôнъ въ лôжку и то въ шапцѣ и въ чоботахъ. На щастье выздоровѣвъ князь и змôгъ посла приймити въ сали послухань.

— **Дрôбній вѣсти.** Головна выграна льосôвъ станиславôвскихъ въ высотѣ 9000 зр. припала на н-ръ 5705. — Цѣсарь дарувавъ комітетови ратунковому для погорѣльцѣвъ въ Наваріи, въ повѣтѣ львôвскôмъ, 200 зр. запомоги. — Доповняючій выбôръ одного члена рады повѣтовои въ Бродахъ, зъ ґрупы бôльшои посѣлости, вôдбуде ся дня 28 н. ст. марта.

— Сими днями перенѣсъ ся до **Снятина лѣкарь львôвскій д-ръ Меллеръ**, котрый практикувавъ черезъ три роки у Львовѣ и вôдзначивъ ся черезъ той часъ глубокимъ знаньемъ, добротою и гуманностію.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

На конкурсъ розписанй парохіи: Побукъ, дек. болехôвского зъ речинцемъ до 5 н. ст. цвѣтня и Скнилôвъ, дек. львôвско-город. зъ речинцемъ до 13 н. ст. цвѣтня.

Презенты одержали оо.: Ив Ульваньскій на Липôвцѣ, Мих. Свѣтенькій на Вовкôвъ, Юл. Галькевичь на Бережницю.

Введенй оо.: Герас. Семкôвъ яко сотрудникъ въ Щирци.

Увôльненй оо.: Ив. Созаньскій вôдъ сотрудництва въ Вербилôвцяхъ, Андр. Пеленьскій вôдъ завѣдательства Журова и Людв. Пôдгородецкій вôдъ сотрудництва въ Щирци.

Завѣдателемъ деканата скôльского именованый о. Вас. Мартинкôвъ парохъ Сколього.

Дѣйстными деканами именованй завѣдателѣ деканатôвъ оо.: Юл. Конистиньскій галицкимъ и Олекс. Танчаковскій нараѣвскимъ.

Президія намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Сим, Березовского на Добростаны.

Консисторія вставила ся до президіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Ив. Свѣтенького на Вовкôвъ.

До канонічнои институціи на мартъ вôзванй оо.: Сим. Березовскій на Добростаны и Андр. Оришкевичь на Солукôвъ.

О. Корн. Дудикевичь, сотрудникъ въ Пôдгайцяхъ, именованый першимъ викаріемъ архикатедральнымъ.

Сотрудництва одержали оо.: Волод. Богачевскій зъ Пôдмихайля въ Пôдгайцяхъ, а зъ ново поставленыхъ пресвитерôвъ: Сев Габрусевичь въ Пôдмихайлю, Петро Нижанковскій въ Буршгинѣ и Мих. Яцкевичь въ Яричевѣ.

Речинець до рукополаганя въ пресвитеры назначеный на день 28 н. ст. лютого с. р. Поданя треба вносити найдальше до 24 н. ст. лютого.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 18. лютого. Уложено проґраму роботы парляментарнои на бѣжучу сесію. Мають полагодитись законы: о фальшованю средствъ пожывы, о касахъ гôрничихъ, о будовѣ подôльскихъ зелѣзниць и трактатъ торговельный зъ Сербією.

Берлинъ 18. лютого. Канцлеръ Капріві остро выступивъ въ парляментѣ противъ аґрарникôвъ, що не хотять договору торговельного зъ Россією.

Римъ 18. лютого. Въ парляментѣ поставлять интерпеляцію въ справѣ промовъ, выголошеныхъ у Вѣдни при нагодѣ торжества ювилею папскою, а зверненыхъ противъ италійскои державы.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. Тар. въ Пôд. Прийде за 1892 ще 1 зр, тожь на 1893 вписано лишь 50 кр. — **Вп. М. Гвоз. въ Глѣб. вел.** Вписано на 1892 и прийде за той самъ рôкъ ще 5·50 зр. — **Вп. И. Куц. въ Каль.** Одержали и дякуемо. — **Вп. Ю. Луч. въ Плав.** Одержали. — **Вп. Ю. Пань. въ Угр. дол.** Намъ прийде ще 2 зр. за анонсъ, позаякъ мы 2 зр. ще 2 грудня „Просвѣтѣ", передали. — **Вп. Я. Под. въ Доб.** Вписано на залеглôсть и прийде намъ за 1892 р. ще 13 зр. — **Вп. А. Доб. въ Зар.** На яку цѣль, та за кого 2 зр. прислано? — **Вп. О. Куз. въ Кур.** Доручили 9 с. м. Ред. Зеркала. — **Вп. Ив. Каз. въ Борт.** Невыйшовъ.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймаѣ всякй замовленя на одяги цивільній, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконуѣ скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю

у Вѣдни — ординуѣ 4567 1—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. вôдъ 10 - 12 и вôдъ 3—5.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординує вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 1—4

Д-ръ мед. Іосифъ Ґольдъ

був. секундарій шпиталя св. Лазаря въ Краковѣ

4547 **ординує теперь въ Золочевѣ.** 5—6

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надає шкôрѣ гладкôть и знаменито пристає до лиця. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райспайни, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репаранъ и найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“. ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Всѣ галицкій облігаціи индемнізаційній выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплений по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893, перестає дальше опроцентованье.

Длятого радимо властителямъ тыхъ облігацій, чимъ скорше ихъ продати а натомѣсть закупити инший певний папери. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо теперѣшный курсъ понадъ 105 зр

Всяку раду и всякі поясненя подає даромъ и оплатно, а такожь полагоджує найсолідніѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4405

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. пôспѣшный	пот. пôспѣшный	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1029	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзца	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. пôспѣшный	пот. пôспѣшный	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрца)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои		—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова		—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	141	—
„ Белзца и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускох	—	—	—	—	—	1553

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркнений означають пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано. 3238

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

пôбочь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Брасръ властитель.

Д-ръ Викторъ Лятежиньскій управляючій лѣкарь

Всякій информація подає Зарядъ того Заведенья. 4563 2—

СЛУЖБА БОЖА

партитура на 4 муж. голосы укладу

ІОСИФА КИШАКЕВИЧА

Цѣна 60 кр. (зъ пересылкою почтовою 66 кр.)

Дôстати можна у автора Львôвъ, ул Коперника ч. 36 и въ книгарни Ставропигійскôй. 4554 3—5

Артистичне заведенье

ДЛЯ ОЛѢЙНЫХЪ МАЛЮНКÔВЪ

артиста маляра

А. К. ҐЛЯВЦА

въ Райхенберзѣ (въ Чехіи)

поручає ся Всечестному Духовенъству до выконаня всѣхъ родôвъ **образôвъ церковныхъ** въ чисто грецкôмъ стилю — дуже дешево а въ чисто артистичнôмъ выконаню.

Просить ся вести переписку по нѣмецки. 4549 2—3

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовенъству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Евангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональній, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестиій фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вôдъ часу вôдкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Землякôвъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4448 2—

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ ПОРУЧАЄ

НА СВЯТА

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Друки метрикальні

и прочі книги для урядôвъ парохіяльныхъ

всѣ книги церковні

въ сильнôмъ переплетѣ

по найнизшихъ цѣнахъ поручає

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.

4471

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% **листы ипотечні**
5% **листы ипотечні преміованї**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылосованій а вже платній мѣсцевій папери цѣнній, такожь запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевій лишь за вôдчисленьемъ справедшныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Троппау) австр. Шлескъ, основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручає всякого рода насѣня о великôй силѣ кôльченя en gros и en détail. 4494 10—15

Взôрцы и цѣнники даромъ и оплатно

АРХИКНЯЖА ФАБРИКА

клею, сподіюмъ, мучки кôстяной и кислоты сѣрчаной

ВЪ ЖИВЦИ

предкладає Вп. господарямъ пôдъ сегорôчній озимины свои продукты навозовій, а то:

вохко пражену мучку кôстяну, а такожь **отверту** котра мѣстить **розпускаєму кислоту фосфорну, надфосфатъ сподіюма, надфосфатъ амонякальный, надфосфатъ потасово-амонякальный, сульфатъ амонію, салітру чілійску, жужлѣ Томаса** — у всѣхъ продуктахъ запорученый процентъ матерій поживныхъ для ростинъ, въ найлѣпшôмъ родѣ, по можливо найнизшихъ цѣнахъ. 4548 3—5

Заступникомъ для всходнои Галичины **СИМЕОНЪ ДЕГЕНЪ, дôмъ комісовый, Львôвъ, Сикстуска 19.**

Великій крахъ!

Послѣдне выкупно истнуючихъ припасôвъ!

Нов. Йоркъ и Лондонъ зарвали такожь и Европу та одна велика фабрика выробôвъ зô срѣбла побачилась приневолена, роздарувати свôй цѣлый припасъ лишь зъ малу вынагороду, що коштувала роботя. Я уповаженый перепровадити се порученье.

продаю

кождому, чи вôнъ богачь або бѣдакъ, отсій предметы за заплатою 6.30 (ажь до 6.60) зр., а то:

6 штукъ найлѣпшихъ ножѣвъ столовыхъ зъ пр. англ. стали.
6 штукъ амер. вилокъ въ патент. срѣбла.
6 штукъ амер. ложокъ зъ патент. срѣбла.
12 штукъ амер. ложочокъ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. хохлѣ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. полонника зъ пат срѣбла.
6 штукъ англ. пôдставокъ Вікторія
2 штуки врегарныхъ лѣхтарѣвъ.
1 штука ситка до гербаты.
1 штука коробки до посыпуваня цукромъ.
42 штукъ разомъ.

Марка охоронна

Всѣ згаданій 42 предметôвъ коштували передъ тымъ понадъ 40 зр. а теперь можна ихъ дôстати по **6·30 зр.** — Американьске срѣбло патентоване есть цѣлкомъ бѣлымъ металемъ, котрый задержує краску срѣбла черезъ 25 лѣтъ и се гарантує ся. На доказъ що сей инсератъ не есть

нѣякимъ обманьствомъ

оповѣщую кôлька зъ-помежь тысячь подякъ и замовлень, якій я одержавъ по лѣтахъ за знаменитôсть побраныхъ вôдъ мене товарôвъ, та зобовязую ся публично, звернути грошѣ кождому, кому не подобає ся товаръ.

Правдивій, если заосмотрений сею реєстрованою маркою охоровною. — Всѣ заставы, анонсованій иншими фірмами, суть пôдроблянями.

Розсылка лишь за послѣплатою або за надôсланьемъ упередъ грошей.

Поручаєсь дуже принależный до того порошокъ до чищеня; коробка зъ приписомъ ужитя 15 кр

Хто отже хоче мати добрый и солідный товаръ, най спѣшить доки припасы суть, закупити сей **величавый ґарнітуръ.**

Одиноке жерело закупна

P. Periberg, Hauptdepot u. Agentur

der vereinigten amerikanischen Patent-Silberwaaren-Fabrik Wien, I., Deutschmeisterplatz 4/6.

Вытягъ зъ подякъ:

Д ръ мед. Бенішь звернувъ мою увагу на сій предметы, тожь звольте прислати менѣ той самъ ґарнітуръ, якій вы выслали згаданому пану.

Фрайбергъ 27 грудня 1892.

Робертъ Ґільда, начальникъ стациі.

Вышлѣтъ менѣ зновъ такій ґарнітуръ, я дуже вд воленый и можу его всюды поручити. 4555 2—3

Ярковачь 9 сѣчня 1893.

Чідомиръ Петровъ, старшій учитель.

Св. Кнейпъ

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздôвства КНАЙПА СОЛОДОВА есть КАВА

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурродо звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кіло по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 8—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 29. Львôвъ, Понедѣлокъ 8 (20) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Нередплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на неперед застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Промова пос. Пôдляшецкого

выголошена на 202-ôмъ засѣданю палаты послôвъ дня 17 н. ст. лютого при дебатѣ буджетовôй надъ статомъ судôвництва.

Нема нѣякого сумнѣву, що наше судôвництво выказуе много недостачь, котрѣ мусять бути усуненѣ чи скорше чи пôзнѣйше, если судôвництво маѣ вôдповѣсти вымогамъ духа теперѣшного часу. Що се усуненье не може довершитись безъ основнои реформы цѣлого судôвництва, про се всѣ однои гадки, а выс. палатѣ предкладано вже кôлька разôвъ рôзнѣ внесеня, въ якôмъ напрямѣ маѣ наступити та реформа Рôвно-жь въ теперѣшнôй дебатѣ буджетовôй натякнено про тѣ справы якъ зô стороны высокого правительства такъ и Впов. послôвъ.

Є. Е. міністеръ судôвництва давъ намъ потѣшаюче приреченье, що ще тои сесіи предложать ся выс. палатѣ три проѣкты законôвъ, котрѣ вôдносять ся до довго выжиданои реформы процедуры въ горожаньскихъ справахъ спôрныхъ, нормы юрісдікційнои и поступованя екзекуційного, а се приреченье принимаємо зъ тымъ бôльшою вдячностію, бо лучимо зъ тымъ надѣю, що въ тôй реформѣ, якъ оно само собою розумѣе ся, найдуть примѣненье найновѣйшѣ добутки науки и практики на тôмъ поли.

Зъ лѣвицѣ звернено при тôмъ увагу на се, що по заведеню поступованя устного треба бы вôдповѣдно увзгляднити дуже важну институцію, хто маѣ писати при розправахъ. Се цѣлкомъ справедливо, бо въ тôмъ взглядѣ при устнôмъ поступованю въ справахъ карныхъ не пороблено доси, на жаль, завсѣгды якъ найлѣпшихъ досвѣдôвъ.

Впов. посолъ бôльшои посѣлости въ Чехіи, д-ръ Бернрайтеръ, зробивъ предложенье що-до формального трактованя тыхъ проѣктôвъ законôвъ, и не можна заперечити, щобы въ тôмъ предложеню не було глубшои гадки, хочь практичне єго переведенье могло бы зъ причинъ конституційныхъ стрѣтити деякѣ переноны, бо-жь цѣла справа таки мусѣла бы вкôнци прийти передъ выс. палату а не можна припускати, щобы палаты мали приняти безъ основнои дебаты операть, предложеный имъ менше бôльше чужими институціями. [Се вôдносить ся до предложеня пос. Бернайтера, щобы выбрати комісію зъ 15 членôвъ до розслѣду реформы закона цивільного — Пр. Ред.]

Зъ правицѣ сеи выс. палаты нôднесено потребу заведеня судôвъ мировыхъ для дрôбнѣйшихъ справъ цивільныхъ и карныхъ, а при тôмъ вказано на заграницю. Але чи за границею всюды зроблено добрый досвѣдъ зъ такими судами, на се ледви мôгъ бы я згодити ся, бо пôдносять ся противнѣ, дуже важнѣ замѣты. Справдѣ годѣ менѣ не признати користи, яка выйшла бы зъ втягненя автономныхъ кругôвъ до выданя оречень якъ въ справахъ цивільныхъ такъ и меншихъ справахъ карныхъ, але при нашихъ выимковыхъ вôдносинахъ треба бы на кождый случай дати якъ найповнѣйшу запоруку, що на сю институцію не будуть мати вплыву національнѣ споры и соціяльнѣ тенденціи, бо въ такôмъ случаю мусѣло бы уее зойти на цѣлкомъ непопулярну а такожь и пôдъ взглядомъ соціяльно-політичнымъ сумнѣвну институцію бувшихъ мандаторôвъ за часôвъ судôвництва патрімоніяльного, — а на таке пристати годѣ було-бъ менѣ рѣшити ся.

Тожь бачите, мои панове, що и въ теперѣшнôй дебатѣ буджетовôй не хибло внесень и дуже важныхъ натякôвъ що-до реформы нашого судôвництва, отже я не хотѣвъ бы збôльшати числа тыхъ внесень. Однакъ на одинъ предметъ мушу таки вказати, бо думаю, що доси звернено за малу увагу на него помимо єго ваги.

Єсть се домаганье що-разъ ширшихъ кругôвъ населеня, щобы въ подôбный спôсобъ, якъ се сталось при движимôмъ майнѣ, такъ само установлено законами що-до недвижимого майна — щобы при екзекуціяхъ полишено властителеви недвижимого майна свобôдною вôдъ екзекуціи певну частину, певне мінімумъ майна, потрѣбне до удержаня єго цѣлои родины.

Се домаганье тымъ бôльше оправдане, бо чей-же въ интересѣ державы и загалу населеня лежить — по можности спиняти зрôстъ цѣлкомъ безземельного пролетаріяту. Виправдѣ нѣхто не може жадати, щобы єго живлено коштомъ другого, однакъ въ самôй для себе впрочôмъ справедливôй засадѣ, що держава своими постановами законными маѣ допомагати вѣрителелеви въ заспокоѣню єго претенсій, ще не мѣстить ся засада, взята зъ давнины а теперь вже цѣлкомъ невôдповѣдна, мовь бы право вѣрителя, домагатись свого заспокоѣня, могло ити ажь до зничченя истнованя довжника и єго родины.

Єсли-жь отже розходить ся о довжника, котрый не маѣ нѣякого иншого майна крôмъ посѣлости пôддапои екзекуціи и котрый не маѣ нѣякихъ иншихъ средствъ до удержаня себе и своѣи родины, — то длячого єго маѣсь инакше трактувати, якъ задовженого урядника, промысловця або властителя движимого майна? Єсли законъ признавъ сему послѣдному мінімумъ майна свобôдне вôдъ екзекуціи, то вже зъ консеквенціи и справедливости выходить, щобы таке саме право прислугувало задовженому властителеви недвижимого майна. Очевидно за-для заведенои въ институціи книгъ грунтовыхъ засады неподѣльности неможливо задержати для властителя реальности при екзекуційнôй ѣи ліцитаціи якусь певну частину реальности, яка мала бы выдѣлити ся. Однакъ помимо того все таки можливо, лишити для него якусь частину майна вôльну вôдъ екзекуціи, котра могла бы ратувати екзистенцію єго и єго родины.

Треба лишь зважити, що се не набуваючій реальнôсть тратить на обкроѣню въ хосенъ довжника реальности, лишь вѣритель, котрого претенсія була бы заспокоѣна лишь на стôлько, на скôлько се можливе безъ зничченя екзистенціи довжника и єго родины А вже буде можна зробити, щобы запевнити для довжника мінімумъ екзистенціи, єсли застереже ся условне право заставу до высоты такои сумы, яка потрѣбна до удержаня довжника, на єго реальности а по ѣи примусовôй ліцитаціи на цѣнѣ купна, зъ правомъ першенъства передъ претенсіями приватныхъ вѣрителѣвъ, на такій случай, коли довжникъ не маѣ нишого майна а такожь не розпоряджаѣ нѣякими средствами, щобы для себе и для своеи родины роздобути найпотрѣбнѣйшого удержаня на якійсь близше означеный часъ.

Такои постановы не можна уважати въ нашôмъ законодатствѣ за щось нового. Се було бы лишь наслѣдованье того права заставу, яке прислугуе податкамъ и иншимъ публичнымъ данинамъ, а за обома случаями промавляѣ рôвна ratio legis: при податкахъ потреба удержаня публичного добра, а при запевненю необходимого удержаня публичного добра для екзекованого потреба охороны, щобы вôнъ не ставъ ся тягаромъ публичного загалу.

Отсѣ мои гадки поручаю выс. палатѣ и выс. правительству до прихильного увзгляднення, бо думаю, що они при теперѣшныхъ вôдносинахъ, де сконстатовано статистично, що число екзекуцій на недвижиме майно збôльшаѣ ся зъ року въ рôкъ у великôй проґресіи, безъ взгляду на властителѣвъ, чи се властитель бôльшои посѣлости, чи властитель мѣскои посѣлости, чи властитель такъ званыхъ рустикальныхъ господарствъ, суть дуже великои ваги и надають ся до розвязки такожь значнои частины соціяльно-політичного законодатства.

(*Конецъ буде.*)

Ювілейне торжество въ честь Єго Святости папы Льва XIII.

обôйшли Русины львôвскѣ вчера величавымъ концертомъ въ сали „Народного Дому“. Торжество се почалось вступною рѣчію проф. д-ра Ис. Шараневича, сеніора Ставропігіи львôвскои. Бесѣдникъ зазначивъ, що Римъ въ трохъ напрямахъ вплынувъ на вôдносины европейскѣ. Поганьскій Римъ завоювавъ всю полудневу Европу и давъ ѣй законы и понятье права, христіяньскій же Римъ сполучивъ переважну часть народôвъ европейскихъ для вѣры христіяньско-католицкои и причинивъ ся въ значнôй мѣрѣ до ихъ культуры. Нинѣшный папа римскій поважнымъ голосомъ своимъ рѣшаѣ найбôльше дразливѣ питаня соціяльнѣ, а до всѣхъ державъ европейскихъ повмѣвъ заняти становище приязне. Церковь руска одержала зъ рукъ єго владичій престолъ въ Станиславовѣ, дôждалась скликаня синоду церковного для управильненя потребъ своихъ и буде могла розвиватись въ тôмъ напрямѣ, якій ѣй назначили буллѣ попередникôвъ Льва XIII-го. Рѣчь д-ра Шараневича выкликала грôмкѣ оплески вôдъ зôбранои публики рускои, цѣльно заповнившои салю, якъ и вôдъ запрошеныхъ на се торжество достойникôвъ.

А були на торжествѣ присутнѣ: Єго Ексц. ґр. Каз. Бадені, намѣстникъ краю, маршалокъ краєвый кн. Евст. Сангушко, головный комендантъ кн. Віндішґрецъ зъ дочкою, архіепископы Моравскій и Исаковичъ зъ капітулами, епископъ перемыскій д-ръ Пелешь зъ крилошанами Подолиньскимъ, Чеховичемъ и Войтовичемъ, президентъ суду краєвого Симоновичъ, віцепрезидентъ дирекціи скарбу Корытовскій, кн. Павло Сапѣга, ґр. Сѣминьскій-Левицкій, ґрафиня Марія Потоцка жена пок. намѣстника ґр. Альфреда, ґр. Цетнеръ, сов. двору Сеферовичъ, сов. Кшачковскій, віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои д-ръ Бобжиньскій, инспекторы краєвѣ, віцепрезидентъ намѣстництва Лідль и другѣ.

По промовѣ д-ра Шараневича вôйскова музика заграла имнъ папы Льва XIII, уложеный Качталеромъ, а потôмъ почавъ ся концертъ пôдъ управою проф. Н. Вахнянина.

Въ концертѣ взяло участь до 200 співакôвъ. Зложились на се: хоръ мужескій и жѣночій „Бояна львôвского“, хоръ питомцѣвъ рускихъ, ученики Буресъ Ставропігійскои и „Народного Дому“ та ученики рускои ґімназіи. Подіюмъ було щѣльно заповнене співаками. Такъ численно не выступали у Львовѣ ще нѣколи співочѣ силы. Блеску додавала концертови прекрасно и артистично удекорована саля. На чôльнôмъ мѣсци красувавъ ся портретъ папы пôдъ балдахиномъ, въ драперіяхъ, зъ тіярою у верху, весь умаѣный живыми цвѣтами. По лѣвôй сторонѣ виднѣвъ въ драперіяхъ и хоругвкахъ гербъ родинный Льва XIII, по правôй гербъ родинный митрополита д-ра Сембратовича. Такѣ жь гербы епископôвъ перемыского и станиславôвского умѣщено на противнôй стѣнѣ. По правôй сторонѣ салѣ висѣвъ портретъ цѣсаря. Вхôдъ до салѣ, сальонъ прибôчный, ґалеріи, стѣны и стовпы салѣ були прибранѣ въ фестоны и дорогѣ драперіи. Заслуга въ тôмъ проф. Вол Шухевича, котрый доложивъ всякого стараня, щобы внѣшна часть торжества представилась якъ найсвѣтлѣйше, т. є. вôдповѣдно поважному торжеству. Ладъ бувъ всюды взôрцевый.

На першôмъ мѣсци проґрамы концерту выконавъ хоръ мужескій, зложеный зъ 120 особъ, кантату проф. Н. Вахнянина въ супроводѣ орхестры. Кантата зробила велике враженье на гостяхъ повагою мотивôвъ и силою продукціи. Она настроила зôбраныхъ вôдповѣдно до торжества и подобалась, чого доказомъ були рясны оплески.

Миленьку кантилену, укладу о. Остапа Нижанкôвского на хоръ жѣночій [для сопранôвъ и альтôвъ] до кôлькохъ строфъ пѣснѣ, уложенои самымъ Екс. митрополитомъ, зъ супроводомъ фортепяна, приняли зôбранѣ гостѣ рôвно-жь дуже симпатично.

Потôмъ наступивъ имнъ композиціи о. В. Матюка на хоръ мѣшаный зъ супроводомъ орхестры, выконаный всѣми співаками. Мельодія лилась поважно и повными струями.

Деклямація о. Ол. Бобикевича зô Стрыя, котрый зъ повнымъ артизмомъ, чувствомъ и тепломъ выголосивъ на передъ гладкій стихъ Єго Ексц. митрополята а потôмъ ще й свôй власный утвôръ п. заг. „Корабель“, пôднесла поважный настрôй публики ще высше.

Вѣнцемъ концерту бувъ псаломъ Бортняньского „Тебе Бога хвалимъ“, подвôйный мѣшаный хоръ, выконаный такожь всѣми силами співочими зъ хорошою точностію и зъ жаромъ. Оплескамъ заслуженымъ не було кôнця. Бо-жь справдѣ зôбранѣ гостѣ могли одушевлятись и силою хору и прецизією выконаня

Черезъ весь часъ концерту розлягались по сали лише слова признаня, Подавано собѣ взаимно зъ устъ до устъ слова: „Славно, herrlich, magnifice, wyśmienicie!“ На очахъ рускихъ родинъ малювалась радôсть, що Русины не тôлько не новетыдались выступомъ своимъ, але перевысшили всякѣ ожиданя Сольовѣ парты въ хорахъ выконали панѣ Збѣржховска и Барвѣньска, ин. Дрималикъ и Венгриновичъ та й кôлькохъ хлопцѣвъ якъ не можна лучше. Все зливалось въ одну велику гармонійну цѣлôсть, а заслугу въ тôмъ маютъ поббчь проф. Вахнянина въ рôвнôй мѣрѣ д-ръ Чинчарь, котрый вправлявъ хлопячій хоръ, и питомець п. Яросевичъ, котрый пôдготовивъ хоръ питомцѣвъ.

По концертѣ вступивъ на естраду Єго Ексц. митрополитъ и повный благородного зворушеня прекрасно выголосивъ рѣчь, въ котрôй, вказавши на значѣнье вôдбутого торжества ювілейного Русинами, зложивъ подяку всѣмъ, що трудились коло достойного устроѣня концерту, якъ и численно зôбранымъ гостямъ а зъ-окрема ще и всѣмъ достойникамъ за ихъ участь и звеличанье торжества, а закôнчивъ окликомъ „многая лѣта“ для святѣйшого ювілата. Хоръ, стоячій на естрадѣ и весь амфітеатръ, не выймаючи найвысшихъ достойникôвъ, вôдспѣвали наше звычайне руске „многая лѣта“. Потôмъ Ексц. митрополитъ подаваньемъ руки подякувавъ за понесенѣ труды около концерту проѣ. Вахнянинови, о. Нижанкôвскому, проф. Шухевичеви и о. Матюкови.

По вôдходѣ достойникôвъ свѣтскихъ и церковныхъ вôдбувъ ся въ сали комерсъ рускихъ родинъ при продукціяхъ хору „Бояна“ и орхестры войсковои. Гостѣ забавлялись до 2-ои годины по опôвночи при поважнôмъ настрою и зъ щирымъ вдоволеньемъ зъ правдивого тріюмфу концертового.

Вкôнци годить ся згадати про деякѣ телеґрамы, якѣ наспѣли на вчерашне торжество. Мѣжь иншими письмами и телеґрамами одержавъ Єго Ексц. митрополитъ телеґрамы: зъ Вѣдня вôдъ рускихъ послôвъ Романчука, Брылиньского, Пôдляшецкого, Телишевского и Охримовича [пос. Барвѣньскій бувъ вчера на торжествѣ у Львовѣ]; вôдъ громады мѣста Тернополя зъ нôдписомъ управителя мѣста п. Бол. Студиньского; вôдъ жителѣвъ мѣста Жовквы, околицѣ и тамошного комітету ювілейного зъ пôдписами бурмістра Жовквы п. Розвадовского и д-ра Дрималика, зъ заявленьемъ вôддановости св. отцеви и зъ прошеньемъ передати вѣдомôсть о тôмъ Єго Святости. — На руки проф Н. Вахнянина наспѣла телеґрама зъ Вѣдня вôдъ настоятелѣвъ и питомцѣвъ тамошнои рускои дух. семинаріи: „Vivat lumen de coelo!“

Про вчерашне торжество папского ювілею въ Станиславовѣ

одержали мы ось-таку депешу:

„На недѣльнôмъ торжествѣ ювілею папского въ нашôмъ мѣстѣ лучилась пригода, що до крайности огôрчила всѣхъ Русинôвъ.

Ото епископъ рускаго народу на вечерку — на котрôмъ громадно була зôбрана руска інтеліґенція, рускій мѣщане, селяне зъ околицѣ и руска молодѣжь — погордивъ дорогимъ языкомъ народу, для котрого поставлено єго епископомъ, а цѣлу свою промову выголосивъ лише въ польскôмъ языцѣ, додавши до нен лишь церковну формулу благословеня зôбраныхъ.

Жаль тиснувъ за серце кождого Русина, участника торжества. Одинъ пытавъ другого: Не вже-жь то епископъ рускаго народу, що встыдаѣ ся языка свого народу и свого матѣрного? Чи можливе бы то було у другого якого народу? Чи чувъ коли хто, щобы епископъ народу польскаго промову выголосивъ не по польски? Що бы Чехи сказали, якъ бы ихъ епископъ знеґувавъ языкъ ческій, або Хорваты, якъ бы хорватскій епископъ замѣсть по хорватски, промову свою выголосивъ по мадярски? Самѣ справедливѣ Поляки були тымъ явищемъ счудованѣ и высказувались передъ Русинами, що они чогось такого не сподѣвались и навѣть не мали на гадцѣ того вôдъ епископа рускаго домагатись, — нехай отже Русины за дôзнане упокоренье не мають претенсій до Полякôвъ, а выключно до свого епископа...“

Еміґрація и выгляды на будучность.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Дальше.*)

Тотѣ вѣсти о роздѣлюваню даромъ грунтôвъ въ Россіи — нише дальше д-ръ Пілятъ — найшли скорый послухъ мѣжь тою бѣднѣйшою людностію, котра — якъ денні зарôбники, челядь двôрска и халупники — не маючи власныхъ грунтôвъ уважаѣ за свôй найвысшій идеалъ, дôйти до посѣданя господарства грунтового. Вѣсти тѣ здавалось заслугували тымъ бôльше на вѣру, що недавно зъ Россіи вывандрували Нѣмцѣ-меноніты, котрымъ правительство россійске не продовжило на дальше привілею увôльняючого ихъ вôдъ служby войсковои, — що великими масами наплывали звôдтамъ до Галичины жиды, послѣдными часами безпардонно прогонюванѣ зъ полуденно-захôдныхъ ґуберній а врештѣ й за-для того незвычайного факту, що на граници россійскôй, доси такъ пильно стереженôй, не зборонювано переходу галицкимъ мужикамъ еміґрантамъ.

Отже не дивниця, що за тыми вѣстями почали мужики зъ громадъ надграничныхъ повѣтôвъ, збаражского и скалатского, вôдъ половины серпня м. р. громадно выходити за границю, йдучи по сподѣваный надѣлъ землею, а то передовсѣмъ зарôбники, що не мали нѣ грунту нѣ хаты, халупники, посѣдаючѣ лише хату и кусень огорода, врештѣ челядь двôрска, остаючи безъ служby або покидаючи службу — и то такъ паробки якъ и дѣвки. Не менче, хочь не въ такъ значнôмъ числѣ, почали туды выбиратись властителѣ менчихъ господарствъ дво- або три-морговыхъ, а зъ тыхъ въ першôй черзѣ тотѣ, що були найбôльше задовженѣ або загрожень екзекуціями. Якъ видко зъ сего, найбôльше набору до еміґрації доставивъ передовсѣмъ пролетаріятъ рôльничій, и то часть єго найбôльше здеморалізована и найбѣднѣйша, а далеко рѣдше пускались туды заможнѣйшѣ. Прикладъ выходячихъ додавъ охоты другимъ и богато йшло, зовсѣмъ не застановившись надъ тымъ: чого они йдуть, — а йшли, бо йшли другѣ. Бувъ се немовь приступъ божевôльства, що безъ огляду на пору по жнивахъ, безъ огляду на незлѣ урожаѣ, опанувавъ погранічну людностъ тыхъ двохъ повѣтôвъ и заохотивъ по трохи навѣть сусѣдный тернопôльскій. Горячка тота, прибôльшувана ще чуткою, що треба спѣшити ся, хто хоче дôстати лѣпшій надѣлъ въ земли, доходила до того, що не рѣдко утѣкала челядь, лишаючи на поли конѣ и статокъ, выпровадженѣ до роботы, — були и такѣ, що втекли за границю, покидаючи тутъ увесь свôй маѣтокъ.

Звычайно выселенцѣ продавали, очевидно за безцѣнь, своя движимости, збôже яке мали, худобу и т. и., — рѣдше недвижимости, т. є. грунты и хаты, лишаючи тотѣ поки-що пôдъ опѣкою своихъ крôвныхъ и сусѣдôвъ до дальшого зарядженя. Не обôйшлось при тôмъ въ деякихъ случаяхъ и безъ вызыску, бо трафляло

ся, що власна рôдня заохочувала своихъ членôвъ до еміґрації, хотячи по нихъ загорнути грунты, будь набути вôдъ нихъ дешево господарство чи движимости. Значна часть выселенцѣвъ забирала зъ собою родину, жôнку й дѣти, часомъ навѣть родичѣвъ; инши поки-що йшли самѝ, а инши зновъ змовлювались зъ дѣвками и зъ ними утѣкали за границю, и то не тôлько безженнѝ але навѣть жонатѝ, покидаючи свои жôнки для нового подружя. котре думали заключити по переходѣ границѣ, утѣкали въ той спосôбъ, т. 6. попàрно, передовсѣмъ паробки обовязанѝ до службы войсковои а навѣть хлопцѣ, низше вѣку бранки.

По двохъ недѣляхъ пôдъ конець серпня м. р. ненадѣйный той рухъ масовый, котрый справедливо окликаный именемъ дезерціи, перекинувши въ згаданыхъ повѣтахъ поверхъ 3000 людности по-за стовпы граничнѝ, наразъ притихъ, а то якъ-разъ тогдѣ, коли зъ-за кордону почали повертати недавнѝ выселенцѣ, приносячи зъ собою вѣсти зовсѣмъ не такѝ, якъ тотѝ, що ихъ пôпхнули за границю. Вертали декотрѝ по кôлькохъ дняхъ, инши по кôлька-нацять, заведенѝ у своихъ надѣяхъ що-до надѣлôвъ землею, обôбранѝ зъ тыхъ малыхъ засобôвъ, якѝ зъ собою забрали, врештѣ нарѣкаючи на обходженье, якого зазнали пôдчасъ побуту свого за россійскою границею. Бо тамъ ихъ звычайно арештовано, вôдсылано вôдъ одного уряду до другого, а вôдтакъ розмѣщувано будь-то по пустыхъ кошарахъ, будь по селахъ у мужикôвъ, даючи имъ дуже нужденне удержанье [мабуть 7 копѣйокъ денно на гôлову] а впрочôмъ лишаючи ихъ на власный промыслъ. Власти тутешнѝ, котрѝ зъ початкомъ, сего горячкового руху оголосили були по громадахъ, що не вôльно безъ паспорту йти за границю, а однакъ тогдѣ не ставили фізичнои тамы въ переходѣ на тамтой бôкъ, теперь задержували и переслухували повертаючихъ, карали ихъ въ дорозѣ поліційнôй за перестуленье заказôвъ, а вôддавали судамъ тыхъ, на котрыхъ падало пôдозрѣнье, що розпускали фальшивѝ поголоски и наклонювали до еміґрації.

Въ половинѣ вересня зовсѣмъ подôбный рухъ еміґраційный, якъ высше описаный, появився въ повѣтахъ: гусятиньскôмъ, борщѣвскôмъ и залѣщицкôмъ. Захопивъ вôнъ и тутъ менше-бôльше самый тôлько пролетаріятъ рôльничій — зарôбникôвъ, халупникôвъ и найменшихъ господарѣвъ, отже людей тои верствы, зъ котрои зъ давнѣйшихъ уже часôвъ значне число звыкло було выходити въ Россію за зарôбкомъ, а въ тôмъ роцѣ не выйшло черезъ те, що власти тутешнѝ, зъ боязни передъ занесеньемъ холєры, не выдавали имъ паспортôвъ. Пôднести однакъ належить, що въ тыхъ трохъ повѣтахъ зôрвавъ ся рухъ еміґраційный не вôдъ самыхъ тôлько поголосокъ про роздѣлъ землѣ въ Россіи, котрѝ могли сюда занестись изъ повѣтôвъ збаражского и скалатского, якъ радше вôдъ заохоты зô стороны пограничнои сторожѣ россійскои. Всѣ бо донесеня зъ Гусятинщины и Борщѣвщины потверджають се згôдно, що тамъ всюды повздовжь границѣ сторожа погранична накликувала и заохочувала переходити на тамтой бôкъ, обѣцюючи значнѝ користи матеріальнѝ, якѝ выселенцямъ припадуть въ Россіи.

Въ повѣтѣ залѣщицкôмъ, зъ-вôдки еміґранты вывандрували переважно черезъ Буковину, рухъ еміґраційный показавъ ся тôлько въ пятьохъ громадахъ, и то дуже незначно. И тутъ врештѣ пôдъ конець жовтня еміґрація притихла, а то не тôлько завдяки енергіи властей, якъ ще бôльше завдяки оповѣданямъ повертаючихъ, котрѝ зуживши незначнѝ засобы, зъ якими выйшли, часто терпѣли крайну нужду, чи то ходячи за зарôбкомъ по селахъ, чи працюючи у мужикôвъ, у котрыхъ ихъ поставлено на кватиру, чи врештѣ замѣтаючи улицѣ въ Каменци подôльскôмъ.

Пôдчасъ коли рухъ еміґраційный на полуднево-всходнôй граници краю вже майже притихавъ, проявивъ ся вôнъ на короткій часъ и въ менчихъ розмѣрахъ такожь въ повѣтѣ сокальскôмъ та тутъ заходамъ властей и пересторогамъ духовенства удалось его по недовгôмъ часѣ зацитькати.

Въ першихъ дняхъ падолиста м. р. рухъ еміґраційный пригасъ цѣлковито а спорадичнѝ случаѣ въ повѣтѣ брôдскôмъ та въ повѣтахъ положеныхъ дальше вôдъ границѣ, а то въ золочѣвскôмъ, чорткôвскôмъ и яворôвскôмъ, котрѝ вказували, що й тамъ пôдъ вплывомъ поголосокъ зъ-надъ границѣ зродилась охота до еміґрації, проминули, не потягаючи за собою дальшихъ консеквенцій.

Пôсля выказôвъ поименныхъ, якѝ въ часѣ руху еміґраційного предкладали староства намѣстництву остаточный результатъ того руху представляє ся ось-такъ:

Зъ повѣтôвъ:	выйшло осôбъ	вернуло	зôстало за границею
Збаражъ	2600	1821	779
Скалатъ	702	376	326
Тернопôль	156	127	29
Гусятинъ	416	216	200
Борщѣвъ	1513	418	1095
Залѣщики	334	171	163
Сокаль	390	154	236
Разомъ	6111	3283	2828

не враховуючи въ те спорадичныхъ выпадкôвъ еміґрації зъ иншихъ повѣтôвъ.

Пôсля наведеныхъ тутъ выказôвъ и згôдныхъ зъ ними иншихъ справоздань, на найбôльшу часть того числа выселенцѣвъ складались якъ то вже попередъ сказано, зарôбники и халупники тай ихъ родины, се-жь переважно индівіда, пôдъ взглядомъ моральнымъ (sic!) менше вартѝ бдъ иншихъ людей тои верствы; пôсля нихъ иде челядь двôрска а вôдтакъ доперва властителѣ меншихъ господарствъ рôльничихъ — найбôльше 3 морґôвъ обшару. Дуже рѣдко выходили властителѣ бôльшихъ господарствъ, або ремѣсники по селахъ мешкаючѝ и въ тыхъ случаяхъ були звычайно иншѝ причины, що зневолювали тыхъ людей до еміґрації, а то велике задовженье, лихе пожитье домашне, піянство и т. и.

Въ оглядѣ высше поданôмъ мы старали ся подати перебѣгъ и головнѝ черты руху еміґраційного черезъ границю россійску на пôставѣ урядовыхъ справоздань и иншихъ вѣрогôдныхъ свѣдоцтвъ. Переглядъ той не бувъ бы однакъ вѣрнымъ и повнымъ, если бы мы не звернули уваги еще на одинъ бôкъ тои цѣлои драмы. Були межи еміґрантами, такъ само якъ живуть межи людностію въ пограничныхъ повѣтахъ, побôчь переважнои части людей гр кат. обряду, або уніятôвъ, такожь латинники.

Мы не въ положеню, щобъ уже нинѣ могли выказати, чи и о скôлько людность лат. обряду релятивно въ меншôй мѣрѣ зôрвалась до руху еміґраційного, анѣжь людность обряду гр. католицкого.

Але тутъ треба пôднести, що еміґранты тыхъ обохъ обрядôвъ католицкихъ, перейшовши границю, найшли ся въ неоднакôмъ положеню. Правительство россійске терпить въ границяхъ свого царства вѣроисповѣданье католицке въ обрядѣ латиньскôмъ, хоть певне старає ся обмежити его истнованье и упослѣджує латинникôвъ въ становиску правнôмъ въ порôвнаню зъ православными, натомѣсть вôдъ часу насильного знищеня уніи въ Холмщинѣ и на Полѣсю зовсѣмъ не узнає обряду гр. католицкого або уніятского. Тожь выселенцѣ того обряду зъ конечности мусѣли пристати на се, що ихъ за границею вважано за православныхъ, мусѣли вкôнци згодитись на се, що вырекли ся власнои вѣры католицкои а приняли иншу — православну. Безперечно, що многѝ зъ еміґрантôвъ не здавали собѣ справы зъ тои конечности змѣны вѣры, а другѝ зновъ не розумѣли докладно основнои рôзницѣ мѣжь обрядомъ гр. кат. а вѣрою православною. Се однакъ сконстатованый фактъ, що въ Волочискахъ, въ Почаевѣ и въ Каменци Подôльскôмъ значнѣйшѝ громады выселенцѣвъ переходили торжественно на православіе и що часть ихъ складала навѣть присягу пôддaньства.

Уряды розъемнѝ и суды мировѝ.

X.

Пôсля §. 26. закона краєвого зъ 6 марта 1875 громада поносить кошты удержаня урядженя уряду розъемного, а сторона платить лише кошты оглядинъ та стемплѣ до угоды и до выписôвъ угоды, бо пôсля §. 27 угода заключена передъ урядомъ розъемнымъ має силу угоды судовои, тожь и до узысканя екзекуціи судовои на пôставѣ угоды, заключеной передъ урядомъ розъемнымъ, потреба выпису тои угоды.

По нашôй думцѣ, котру вже въ попередныхъ уступахъ мы выразили, ся постанова §. 26. не есть практична, а що бôльше, постанова о оплатѣ стемлѣвъ до угоды, перенята зъ §. 9. закона держаного зъ 21 вересня 1869 не вôдповѣдає загальнымъ засадамъ оподатковання интересôвъ правныхъ та остемпльованя письмъ и актôвъ правныхъ, заключеныхъ передъ властями публичными и урядами.

Всяка оплата стемлева уважаєсь за вынагороду державѣ, складану за те, що тіи-жь стороны удають ся до публичныхъ урядôвъ чи то о вымѣръ справедливости чи въ иншôмъ интересѣ. Держава мусить оплачувати урядникôвъ, удержувати уряды для потребы, выгоды, безпечности горожанъ, тожь рѣчь справедлива, щобъ тіи горожане при нагодѣ, якъ удають ся до урядôвъ, складали на удержанье тыхъ урядôвъ певну малу таксу въ найдогôднѣйшôй формѣ черезъ стемплевый значокъ.

Якій же титулъ має держава домагатись вôдъ горожанъ за те, що они самѝ мѣжь собою въ громадскихъ урядахъ розъемныхъ безъ интервенціи державныхъ урядôвъ годять ся що-до спорныхъ претенсій своихъ?

Консеквенція того така, що де-будь посварять ся чи въ спорѣ стануть до себе горожане державы, то за добровôльне полагодженье спору мають платити державѣ, хочь-бы спôръ той не дôйшовъ до вѣдомости не то державныхъ урядôвъ, але й урядôвъ розъемныхъ, бо-жь такъ якъ купно недвижимости пôдпадає оплатѣ вôдъ перенесеня власности, хочь-бы не зроблене письменно, такъ и заключенье угоды о якій-будь спôръ дрôбный має оплатитись державѣ.

Нѣ, засада така була бы фальшива, ошибочна Тому думаємо, що сли мають стороны за удаванье ся до уряду розъемного та заключенье угоды въ тôмъ-же урядѣ поносити якѝ кошты, то хиба на удержанье тыхъ урядôвъ.

Се не тôлько справедливо, але зовсѣмъ вôдповѣдає цѣли та практичности. Нашѝ громады обтяженѝ вже дотеперь такими рôзными буджетовыми и поза буджетовыми выдатками, шарварками, форшпанами, конкуренційными дачками та всякими можливыми — якъ то у насъ по селахъ зъ певною дозою ироніи та злобы кажуть — „драчами“, — що наложенье нового обовязку удержуваня урядôвъ розъемныхъ рôвналось бы засудови тыхъ урядôвъ на довготрѣваючѝ сухоты та на неминучу смерть.

Уряды розъемнѝ повинни бути вôльни вôдъ всякихъ даниъ чи оплатъ державныхъ.

Не стоить въ суперечности та обставина, що пôсля §. 28 закона краєвого судовѝ власти суть покликанѝ поучувати уряды розъемнѝ а на выпадокъ потребы взывати власть політичну, щобъ усунула постережени недостатки чи то сама чи порозумѣвши ся зъ выдѣломъ повѣтовымъ або краєвымъ, — бо пôсля того самого §-у 28 урядъ розъемный пôдпадає правно тому самому надзорови, що й другѝ заклады громадскѝ, а начальникъ громады має обовязокъ наглядати щобы справы въ урядѣ розъемнôмъ полагоджувано скоро и въ порядку, отже уряды розъемнѝ пôдпадають въ першôй лініи властямъ автономічнымъ.

Впрочôмъ, хотяй бы personalia мужѣвъ довѣрія придѣлено зовсѣмъ судамъ, — що було бы найвôдповѣднѣйше, — та вôддѣлено уряды розъемнѝ вôдъ адміністрациі, а особливо вызволено зъ-пôдъ всемогучои власти начальника громады, то ще той верховный надзôръ не повиненъ державу спонукувати до побиранія данины на свою користь вôдъ сторôнъ спôрныхъ.

Зреасумувавши все до теперь сказане, видимо, що заведенье громадскихъ урядôвъ розъемныхъ есть для людности, особливо сѣльскои, дуже пожадане; що обсягъ дѣланя тыхъ урядôвъ повиненъ бути розширеный та заведеный примусъ удаваня ся до тыхъ-же урядôвъ передъ внесеньемъ до суду тыхъ справъ, котрѝ пôдлягали бы компетенціи урядôвъ розъемныхъ въ цѣли добровôльнои загоды мужами довѣрія; вкôнци що удержанье тыхъ урядôвъ повинно належати до краю а стороны спôрнѝ повинний лише причинюватись дрôбными таксами до того удержаня.

Инша рѣчь — суды мировѝ. Міністеръ судôвництва заявивъ ся сими днями въ радѣ державнôй противъ судôвъ мировыхъ, бо суспôльность ще не зжила ся зъ тою институцією, не доросла до того, щобъ самостôйно рѣшати выроками въ спорахъ неразъ дуже тяжкихъ.

Та й львôвске товариство правниче обявило гадку, що квестія заведеня судôвъ мировыхъ далась бы всесторонно роздивитись доперва на пôставѣ дѣяльности урядôвъ розъемныхъ зорґанізованыхъ и по выданю закона державного на взôръ закона зъ 21 вересня 1869 р., котрымъ бы допущено уряды розъемнѝ до судôвництва въ певныхъ границяхъ и приписано услôвя орґанізаційнѝ та процедуральнѝ. Товариство правниче анѣ не обговорювало тыхъ условій, анѣ не подало нѣякои опінін своєи, а однакъ було бы дуже прислужило ся справѣ, сли бы бодай загальнѝ засады було зазначило.

Надѣятись, що за те выдѣлъ краєвый въ тôмъ напрямѣ щось бôльше доложить въ своѣмъ справозданю міністерству.

Рада державна

На суботнѣшнôмъ засѣданю палаты послôвъ ще не закôнчено дискусіи надъ етатомъ міністерства судôвництва. Промовляли ґенеральнѝ бесѣдники д-ръ Герольдъ и д-ръ Жакъ а вôдтакъ послы Куніцъ, Вашатый, Люґеръ до фактичныхъ спростованъ. Рôвножь и ґр. Кинбурґъ забравъ голосъ и яко президентъ сенату въ найвысшôмъ трибуналѣ станувъ въ оборонѣ звѣстного розпорядженя президента Штремайра. Промовы обохъ ґенеральныхъ бесѣдникôвъ майже цѣлкомъ не дотыкали справъ судôвництва, а лишь були полемікою що-до звѣстныхъ словъ въ розпорядженю Штремайра: fremde Sprache. На засѣданю въ понедѣлокъ промовить референтъ Мадейскій и палата послôвъ упорає ся зъ етатомъ міністерства судôвництва.

Д-ръ Герольдъ выголосивъ довшу промову полемічну, въ котрôй головно звернувъ ся противъ розпорядженя президента найвысшого трибуналу судового Штремайра и противъ промовы міністра Шенборна. „Мѣжь иншимъ сказавъ міністеръ судôвництва — говоривъ д-ръ Герольдъ — що не годить ся высказуватись о словѣ „австрійскій“ обидливо. Але зъ тымъ словомъ „австрійскій“ за много чванять ся. Если якій нарôдъ памятає свою минувшôсть, если порôвнає, чимъ була для него ся минувшôсть, а чого зазнавъ, коли ставъ австрійскимъ, тогдѣ буде мати вôдразу до того слова „австрійскій“. Въ тôмъ не вина народу, лишь системы. Если бы въ Австріи були свобôднѝ народы, котрѝ бы взаимно пôдпирали ся и боронили ся, тогдѣ кождый певно зъ гордостію сказавъ бы, що вôнъ „Австрієць“. Але зайшовши въ чужину, годѣ на запытанье: якои народности, вôдповѣсти „австрійскои“, бо сего нѣхто не понимає; нема австрійскои народности, а лишь суть народы Австріи! Я не бачивъ въ тôмъ парляментѣ австрійскои партіи національнои, а все-жь таки се якійсь австрійскій парляментъ. Австрійска держава се конґльомератъ народностей, котрѝ всѣ бажають и мають право до рôвноправности. Ажь коли всѣ народности скажуть: мы стали вповнѣ рôвноправными горожанами въ державѣ, котру мы добровôльно основали — тогдѣ, ажь буде могло выробитись понятье „австрійскій“, але нѣякъ въ теперѣшный спосôбъ. Міністеръ судôвництва назвавъ дѣяльность Чехôвъ руйнуючою. Треба збурити дôмъ, если хоче ся будувати новый На жаль, мы мусимо дуже много руйнувати, заки возьмемось до позитивнои роботы. Цѣла політика Австріи нанесла стôлько румовиска и перешкодъ на дорогу нашого свобôдного розвою, що мы мусимо довести руину ажь до крайности.“

Другій ґенеральный бесѣдникъ д-ръ Жакъ рôвножь накинувъ ся на міністра Шенборна за се, що міністеръ вдоволивъ ся спростованьемъ пос. Куніца що-до словъ unverschämte Beamtenbagage. Вôдтакъ полемізувавъ зъ уступомъ промовы д-ра Герольда, наведенымъ высше.

Пос. Куніцъ забравъ голосъ до спростованя и по довшôй полемічѣ заявивъ, що вôдкликує слово Bagage, але высказъ unverschämte Beamten удержує въ повнôй силѣ. — За се спростованье прикликавъ віцепрезідентъ Хлюмецкій пос. Куніца до порядку.

Пос. ґр. Кинбурґъ стаючи въ оборонѣ розпорядженя Штремайра, признавъ, що слово fremde Sprachen було lapsus calami, але нѣхто не мавъ намѣру обиджати котру небудь народность.

Засѣданье скôнчилось о год. 11 въ ночи.

ЗАЯВЛЕНЬЕ.

На численнѝ запытаня Впов. патріотôвъ зъ повѣтôвъ жовкôвского, равского и сокальского маємо честь подати, що слѣдує:

Жовкôвска Руска Рада розпочала свою дѣяльность въ мѣсяци серпни. а занимаєсь дотеперь головно дѣлами орґанізаційными и приготовленьемъ загального зôбраня, котре въ короткôмъ часѣ буде скликане.

Членôвъ числить наша Рада повыжь 350, а межи тыми 80 священикôвъ безъ рôзницѣ партій, що есть найлучшимъ доказомъ, що борба партійна намъ далека.

Тыхъ кôлька слôвъ най буде заохотою для оставшихъ немногихъ священикôвъ и для нашихъ селянъ патріотôвъ, щобы чымъ скорше приступали до нашои Рады, котра прийме радо кождого, хто хоче посвятити свои силы до спôльнои працѣ около розбудженя політичнои самосвѣдомости посередъ нашого народу.

Вôдъ выдѣлу політ. товариства „Жовкôвска Руска Рада“.

Въ Жовквѣ 6 (18) лютого 1893.

Король предсѣдатель. — *Дрималик* касієръ. — *Рабецкій* секретарь.

Представленье рускихъ епископôвъ до міністерства просвѣты

въ справѣ порѣшенои тымъ-же міністерствомъ реформы рускои правописи не увзглянило міністерство — якъ доносить львôвскій кореспондентъ Neue freie Presse.

Міністерство выйшло зъ того становища, що справа правописи въ школахъ не належить до компетенціи епископôвъ и ще не було выпадку, щобы епископатъ якого народу въ Австріи вдававъ ся въ справу правописну въ шкôльництвѣ хотяй тая справа нормуєсь міністерствомъ досыть часто въ шкôльництвѣ всѣхъ народôвъ.

Орґанъ галицкихъ москвофілôвъ „Галичанинъ“, згадуючи о такôмъ порѣшеню представленя рускихъ епископôвъ, нападає на рускій епископатъ. „Тотъ результатъ епископского представленія — пише вôнъ — можна было легко предвидѣти уже на томъ основаніи, що представленіе было изготовлено весьма дипломатично и больше требувало милости чѣмъ удовлетворенія общему желанію галицко-русского народа и его церковнымъ интересамъ... Въ виду того — кôнчить „Галичанинъ“ — слѣдуетъ теперь тѣмъ усерднѣйше собирати подписи на петиціи къ императору...“

Доси — якъ доносить „Галичанинъ“ — зôбрала „Русская Рада“ 24.857 пôдписôвъ на 544 формулярахъ своєи петиціи до цѣсаря [уложеной, якъ звѣстно, въ язычѣ россійскôмъ]. А зложились на загальну цифру 544 петицій: 17 деканатôвъ [т. е. деканôвъ зъ пôдписами якоись части священикôвъ дотычныхъ деканатôвъ], 6 філій общества имени Качковского, 2 обшары двôрскѝ и 519 такихъ петицій, на котрыхъ находять ся пôдписи священикôвъ, учителѣвъ, мѣсцевыхъ радъ школьныхъ и зверхностей громадскихъ зъ вытисненными печатками. Такъ бодай подає „Галичанинъ“, заохочуючи — не знаємо, котрый уже разъ — до дальшого пôдписуваня формуляра петицій „Русской Рады“...

Причинокъ до розъясненя справы звѣстного рескрипту.

Епископскій Ординаріятъ станиславôвскій розбславъ до урядôвъ деканальныхъ своєи епархіи окружникъ такого змѣсту:

„Ч. 88/Орд.

Пречестный Отче Декане!

На письмо моѣ зъ дня 6-го сѣчня т. р. до Высокой Президіи ц. к. Намѣстництва въ оборонѣ Клира душпастирского дотычно еміґрації селянъ до Росіи предложеного, я въ отвѣтѣ [*тутъ хибує присутка — Ред.*] запевненіе Его Ексцеленціи Графа Намѣстника, що черезъ подчиненѝ собѣ орґана полѣтичнѣ и повагу духовенъства въ выконуваню душпастирскихъ обовязкôвъ въ повстримуваню розширяючого ся радикализма утримовати не залишить и въ Кождой потребѣ духовнои помочи своєи удѣляти буде.

Въ письмѣ своимъ Графъ намѣстникъ наводитъ, що при изслѣдованю емѣграцийной справи двохъ селянъ зъ Бедриковець освѣчили, оденъ „що пôсля его мнѣнія исповѣдують въ Россіи ту саму вѣру, якъ у насъ“, другій додавъ „що досить пильно учащає до церкви на богослуженія, не чувъ николи, щобы мѣстцевый Парохъ поучавъ народъ о рѣжницѣ межи вѣрою католическою а православною“. — Зъ Боришковець зновъ оденъ селянъ зознавъ „що вѣри православнои въ Россіи тримати не потребуютъ, бо наша вѣра и православна то все одно, лишь полякъ не естъ православнымъ“, другій сказавъ „що коли записовали еміґрантôвъ въ Каменьци подôльскôмъ, питано ихъ о вѣроисповѣданіе отповѣли всѣ родини, що суть православни, а лишь полякѣ казали, що суть католикѣ“. Съ тихъ то протоколярныхъ сознаній показуєся, що селянини нашѝ, не мають понятія о рôжницѣ православія россійского, отъ католической вѣри Звертаю на той важный предметъ увагу Прч Вашой и поручаю, щобы подчиненому собѣ клирови деканальному приказавъ въ наукахъ такъ катехитичныхъ, якъ при случайности недѣльныхъ и праздничныхъ народъ о той рожницѣ поучали а тоже и въ приватныхъ бесѣдахъ въ теченіи Св Великого Поста, дасться дуже здѣлати при науцѣ дѣтей до першои сповѣди, въ проповѣдяхъ страстныхъ и сповѣди великодной. — Прошу Прч. Вашу не засипляти той справи, але по скорше поручена въ томъ взглядѣ выдати тымъ бôльше, що очи посужденія на насъ зверненѝ черезъ недозрѣлость въ понятіяхъ справъ Спасенія и Св. Кат. Церкви селянина нашого.

Отъ Епископского Ординаріята.

Станиславовъ, дня 16 лютого 1893.

Юліянъ Епп. в. р.“

До письма сего не даємо коментаря, а о данихъ, умѣщеныхъ въ нѣмъ, прийдесь намъ може й неразъ сказати свое слово.

Дописи „Дѣла"

Зъ Самбора.

[Фундація о. Кипріяна Сѣнкевича для рускихъ ремѣсникôвъ.]

Передъ кôлькома днями донесли часописи, що о. К Сѣнкевичь зъ Радохонець зложивъ въ Народнôмъ Домѣ 2.000 зр. для рускихъ ремѣсникôвъ. Зъ доходу вôдъ тои сумы мають ремѣсничій челядники дôставати въ дни 12 серпня кождого року по 10 зр. Цѣль фундатора, котрый у насъ першій жертвувавъ бôльшу суму для рускихъ ремѣсникôвъ, єсть дуже красна, и за то належить ся фундаторови всяке признанье. Однакъ способъ роздѣлюваня запомогъ не вôдповѣдає тôй цѣли и на мою гадку не принесе нѣякого хôсна анѣ для народу руского, анѣ для суспôльности.

Пытаю ся: що челядникъ зробить, дôставши 10 зр? Неодинъ зъ тыхъ молодыхъ людей купить собѣ за тѣ грошѣ новый одягъ, другій купить зиґарокъ, третій заплатить довгъ, а четвертый и пятый справить за тѣ грошѣ гостины для себе и своихъ товаришѣвъ. Чи не доказують вже тѣ примѣры, що зъ ужитя тои квоты 10 зр. Русь не буде мати пожитку!

Длятого було бы пожадане, щобы Высоповажный фундаторъ змѣнивъ по части свôй розпорядокъ — до чого має завсѣгды повне право — и абы призначивъ, що дохôдъ вôдъ зложеной сумы має ся давати що року або що два роки гôдному челядникови, закладаючому собѣ власный варстатъ и давшому доказы, що придержує ся рускои народности. Маючи 100 чи 200 зр. можна щось починати — а 10 зр. нѣчого не значить: такъ зъ ними якъ и безъ нихъ.

Наконець мушу застерегтись противъ можливого замѣту, яко-бы моя замѣтка выходила може зъ тои причины, що фундаторъ поручивъ зарядъ своєи фундациі Народному Домови. Все, що я высказавъ повысше, бувъ бы-мь пôднѣсъ и въ тôмъ выпадку, коли-бъ зарядъ тои фундациі належавъ до якого народного товариства.

Въ Самборѣ дня 18 н. ст. лютого 1893.

Д-рь Корчило Чайкôвскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Розпорядженье каринтского выдѣлу краєвого въ справѣ урядового языка громадъ въ Каринтіи называє „Süsdsteiericlie Post" промахомъ противъ арт. 19. законôвъ основныхъ, и осуджує єго дуже остро. Недавно ще порѣшивъ выдѣлъ краєвый, мо магістраты въ Ціллі и Целовацу мусять принимати словѣньскій письма и ихъ залагоджувати въ словѣньскôмъ языцѣ. Єсли отже словѣньскимъ приватнымъ товариствамъ або поодинокимъ сторонамъ запоручено національнѣ права, то якъ можна вôдбирати ихъ начальникамъ и заступникамъ громадъ? Вправдѣ покликує ся выдѣлъ краєвый на рѣшенье державного трибуналу, але не наводить єго докладно, и се розпорядженье не обнимає всѣхъ случаѣвъ, лишь каже, що громады мають послугувати ся бесѣдою выдѣлу краєвого. Але чи языкъ нѣмецкій єсть языкомъ урядовымъ для выдѣлу краєвого, того не рѣшивъ державный судъ, бо навѣть не предложено єму тои квестіи. Якій крикъ пôдняли бы Нѣмцѣ коли-бъ Чехи хотѣли завести у себе выключно языкъ ческій яко урядовый для выдѣлу краєвого и для громадъ? — Навѣть такій Готшерцѣ, ихъ всего 18 тысячь, навѣть они не дадуть выдерти собѣ нѣ одноі буквы закона, коли мѣжь тымъ пôвъ міліона Словѣнцѣвъ въ Стиріи и Каринтіи позбавлює ся права. Партія ліберальна Нѣмцѣвъ користаючи зъ прихильнои для себе ситуациі, давить пôсля вподобы славяньскій народы и окладає ихъ скорпіонами. Але зъ часомъ побачать тѣ панове, що грубо помылились. Дуалістична геґемонія, опираючи ся на угодѣ зъ 1867 р., мине ся мабуть вже скоро.

Президентъ угорского кабінету д-ръ Векерле приѣхавъ до Вѣдня, щобы предложити цѣсареви проєктъ закона о веденю загальныхъ обовязковыхъ метрикъ цивільныхъ. Сей проєктъ, разомъ зъ двома иншими, о рецепціи жидôвъ и свобôднôмъ выконуваню реліґіи, буде предложеный парляментови на початку дебаты надъ міністерствомъ просвѣты и вѣроисповѣдань.

——

Россійске правительство зарядило, щобы на Кавказѣ и въ Туркестанѣ не отвирано вôдъ теперь нѣякои вôрменьскои школы безъ попереднього дозволу власти. А що теперь дуже тяжко выеднати дозвôлъ, то заряженье се уважають яко заборону засновувати новій вôрменьскій школы.

——

„Pol. Corr. заперечує вѣсть мовь бы чорногорскій наслѣдникъ престола князь Данило переговорювавъ ся у Вѣдни зъ мѣродайными личностями про звѣсныхъ чорногорскихъ еміґрантôвъ. Князь Данило не одержавъ нѣякои місіи, а и у Вѣдни не прийшло до нѣякихъ переговорôвъ. — Бѣлградскій „Видело" доносить зъ Катаро, що Ябутшанинъ промарнувавъ велику часть субсідій, котрі прислала недавно Россія до Чорногоры. Згадана корреспонденція вычисляє имена девятьохъ знатныхъ Чорногорцѣвъ, котрі въ послѣдныхъ рокахъ мусѣли опустити Чорногору. На якісь реформы въ Чорногорѣ цѣлкомъ не заносить ся.

——

Пôсля „Pol. Corr." намѣстництво въ Бѣлградѣ выточило процесъ часописи „Odjek" за статью звернену противъ реґентіи. Выборы до скупштины заповѣдають ся для лібералôвъ дуже добре. Пôсля дотеперѣшныхъ обчислень загально припускають, що ліберали здобудуть собѣ майже 86, напредняки 14 до 16 а радикалы ледви 40 мандатôвъ.

——

Вѣсть про заручины кн. Фердинанда приняла Болгарія незвычайно радо. Цѣлый край приписує тôй подѣи велику вагу зô взглядôвъ національныхъ и політичныхъ. Болгарскій нарôдъ дôжде ся по пятивѣковôй неволи національнои династіи и княгинѣ. А що княгиня дуже знатного роду и посвоячена зъ першими дворами въ Европѣ, то въ тôмъ треба добачувати скрѣпленье болгарского престола. „Свобода" обговорюючи справу заручинъ кн. Фердинанда, зазначує рôзницю мѣжь Россією а Болгарією до борбы о болгарскій престолъ. Все, що скрѣпляє становиско князя и все, що тѣснѣйше вяже престолъ зъ народомъ, збôльшає такожь шансы Болгаріи въ тôй борбѣ. Тому-жь то нѣхто такъ радо не витає успѣху князя, якъ саме мужѣ правительства, а середъ нихъ зновъ вызначує ся Стамбуловъ, котрый зовсѣмъ справедливо може про себе сказати, що побôчь князя припадає на него найбôльша заслуга.

——

Въ италійскôмъ парляментѣ вôдповѣдавъ онодгы міністеръ справъ заграничныхъ Брінъ на интерпеляцію послови Барчіляі и Карміне, въ справѣ вѣденьского архибратства св. Михаила. Въ интерпеляціи кажесь такъ: Архибратство св. Михаила, святкуючи ювілей папы, выступило противъ свѣтского правительства Италіи. На торжествѣ були оба міністры австрійскій ґр. Шенборнъ и ґр. Фалькенгаймъ, и прислуховали ся бесѣдамъ безъ найменшого замѣту вôдъ себе. Коли передъ кôлькома роками міністеръ фінансôвъ Сайсмітъ-Дода прислухувавъ ся бесѣдѣ ирредентистôвъ на банкетѣ въ Удинѣ, усунувъ єго король Гумбертъ на предложенье Кріспіого зъ уряду, щобы дати сатісфакцію Австро-Угорщинѣ. Італія надѣє ся, що правительство австрійске, памятаючи сю подѣю, зрозумѣє, яку похибку вчинили єго міністры. Міністеръ Брінъ, опираючись на вôдзывахъ тыхъ часописей вѣденьскихъ, котрі ганять торжество архибратства св. Михаила, заявивъ, що въ промовахъ на торжествѣ зовсѣмъ не говорило ся про свѣтску власть папы. Найбôльше ще може політичнои закраски мѣстила въ собѣ бесѣда, въ котрôй звертає ся увагу на те, що папа домагає ся для церкви свободы и независимости Католики повинні глядѣти бачнымъ окомъ въ будучнôсть, щобы папа не бувъ зневоленый вôдгравати такои ролѣ, яку назначать єму ліберали. Однакъ, по думцѣ міністра, годѣ привязувати політичнои ваги до слôвъ чоловѣка приватного. Лучало ся и лучає ся въ неоднôй державѣ, що міністры гостять на подôбныхъ зборахъ, а прецѣнь и когутъ не запѣє про нихъ. Впрочѣмъ бесѣдникъ архибратства нарѣкаючи на положенье церкви, нарѣкавъ на всѣ державы, що заразили ся ліберальною пошестію, не выймаючи и Австро-Угорщины; а обомъ міністрамъ се не пôдхлѣбляло зовсѣмъ. Остаточно Брінъ апелювавъ до здорового розсудку послôвъ, и пригадувавъ слова Кріспіото, що, сповняючи свои обовязки, и опираючи ся на правѣ Італія не потребує бояти ся дитинныхъ конґресôвъ; впрочѣмъ она чує досыть силы въ конечности отворити дорогу своимъ правамъ. А що-до папы, то Італія запоручила єму свободу и вôдъ того не вôдступить. Найлѣпшимъ доказомъ теперѣшнѣ товпы вѣрныхъ зъ цѣлого свѣта, котрі въ цѣлковитôмъ спокою вôддають головѣ церкви почести. Тожь за зъобовазаня супротивъ католицкого свѣта Італія має повне право жадати, щобы кождый пошанувавъ єи самопризначенье, бо она не стерпить найменшого оспорюваня єи єдности.— Ся вôдповѣдь міністра Бріна не вдоволила послôвъ. Карміне по довгôй полємицѣ заявивъ, що такій подѣѣ наносять бôльше шкоды сему краєви, котрый допускає, выкликує и терпить такій ексцесы, якъ тому, противъ котрого се звернено. На то вôдповѣвъ міністеръ Брінъ, що вôнъ не вôдносивъ ся до австрійского правительства и не просивъ пояснень. Але єсли справдѣ архибратство домагало ся привернення свѣтскои власти папы, то міністры, котрі прислухували ся тому, провинились взглядомъ політики державы, котрои они суть урядниками.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне торжество ювілею папского въ „Народнôмъ Домѣ"** не обôйшло ся безъ скандалу спровокованого звѣстною фракцією. Коли о годинѣ 7¾ приѣхавъ Єго Екселенція митрополитъ Сильвестеръ до „Народного Дому", и переходивъ сѣни до сходôвъ, посыпали ся зъ межи купы молодежи вôдъ подвôря „Народного Дому" затроєнои звѣстною аґітацією, голосній, кôлька хвиль не умовкаючій крики: „Pereat! pereat!" Поважна публика, пôднимаючи ся сходами, дуже була счудувана тымъ дикимъ крикомъ, але анѣ на гадку ѣй не впало, щобы се мало стрѣтити достойну особу митрополита галицкои Руси. На жаль, заразъ о тôмъ пересвѣдчила ся, побачивши на сходахъ Преосв. архіерея. Вѣстка про сю пригоду рознеслась заразъ и по сали и выкликала замѣтне зворушенье, Єго Ексц. митрополитъ, заховуючи холодну кровь заявивъ передъ членами комітету лише побоюванье, щобы подôбній дикій крики не повторились при приѣздѣ архіепископôвъ польского та вôрменьского, намѣстника, маршалка краєвого и другихъ достойникôвъ. Однакожь побоюванье Впреосвященого було вже злишне, бо одинъ зъ аґентôвъ поліційныхъ сейчасъ давъ знати о пригодѣ дирекціи поліціи, а тая розпорядила все потрѣбне, щобы скандалъ не повторивъ ся. Зъ дирекціи поліціи выслано сейчасъ бôльше число аґентôвъ и тѣ обсадили рôзнѣ мѣсця въ Народнôмъ Домѣ, а передъ будынкомъ сторожили поліціянты. Здавало ся, що вже торжество перейде безъ нѣякои пригоды. Такъ нѣ!

Середъ промовы сеніора Ставроніґіи др-а Ис. Шараневича, при уступѣ, де бесѣдникъ пôднѣсъ, що руско-католицкій нарôдъ має папамъ римскимъ дякувати за всякій благодѣяня, перешибъ цѣлу салю голосный крикъ: „За Тучапы!" Въ сали настало загальне заворушенье. Д ръ Шараневичь, зъ-першу тр ха змѣшаный, понизивъ голосъ. Намѣстникъ ґр. Бадені покликавъ до себе начальника президіяльного бюра намѣстничого сов. Мавтнера и пошептавъ зъ нимъ. Сов. Мавтнаръ выйшовъ зъ салѣ и зъ директоромъ поліціи сов. Кшачковскимъ вôдбувъ коротку нараду. Директоръ поліціи взявъ ся заразъ самъ до розслѣдôвъ не тôлько дотычно крику зъ ґалеріи, але и взагалѣ що-до ситуациі въ будынку Народного Дому и самъ урядувавъ до кôнця вечерка. Зъ протоколôвъ, взятыхъ заразъ вôдъ осôбъ що були на ґалеріи, показало ся, що демонстрантомъ бувъ членъ „Академическаго Кружка" Я—скій, академикъ. Всунувшись на ґалерію пôднѣсъ крикъ и заразъ забравъ ся. Кажуть, що директоръ поліціи наказавъ аґентамъ ґлядати за нимъ и доставити до дирекціи поліціи. Позаякъ поліція бояла ся, щобы въ часѣ вечера не выбивано вôконъ салѣ Народного Дому, то пôсля первѣстного плянy патрулѣ поліційній мали мати на оцѣ улицю Корнякта. Пôзнѣйше, въ часѣ вечерка поліція патролювала вже зô всѣхъ сторôнъ „Народного Дому" и зъ порученя директора п. Кшачковского зборонювала вступъ до будынку.

Замѣтна рѣчь, що намѣстникъ ґр. Бадені заздалегôдь вгадувавъ, що торжество въ честь папы не обôйдесь безъ того рода пригодъ, бо коли делеґаты комітету, крил. о. Бѣлецкій и сов. Тороньскій передъ тыжднемъ прийшли до него запросити єго, вôнъ выявивъ свôй сумнѣвъ, чи безпечно устроювати торжество въ „Народнôмъ Домѣ". Отже по вчерашнôмъ торжествѣ намѣстникъ звернувъ ся до одного зъ делеґатôвъ и сказавъ до него: „A co? nie mówiłem?"...

— **П. Григорій Величко** промованый минувшого тыжня на львôвскôмъ університетѣ на доктора фільософіи.

— **Статуты рускоґо товариства ґімнастичного „Сокôлъ"** подано въ-друге до намѣстництва дня 28 н. ст. сѣчня. — На цѣли товариства зложили Вп. пп. Голейко 2 зр., Денисъ Сембратовичь 50 кр., о. Садовскій 2 зр., Ив. Кулачковскій 2 зр. 15 кр. Добродѣямъ симъ складає комітетъ основательовъ сердечну подяку.

— **Зô Станиславова** доносять, що институція и инсталяція новоименованыхъ крилошанъ оо. Северина Тороньского и Ивана Гробельского обохъ зъ перемыскои епархіи, вôдбуде ся дня 26 н. ст лютого.

— **Курсы ґімнастики при університетѣ.** Міністеръ просвѣты задумує отворити въ Краковѣ курсъ ґімнастики для кандидатôвъ, хотячихъ учити єи въ ґімназіяхъ, а такожь установити державну комісію испытову для сего предмету, на взорець истнуючихъ вже у Вѣдни, Градци, Празѣ и у Львовѣ. Що-до курсу наукового показалась потреба добре урядженои салѣ ґімнастичнои, сусѣднои комнаты на моделѣ, книжки и т. ин. салѣ выкладовои для 20—25 кандидатôвъ, о скôлько можна близько салѣ ґімнастичнои, вкôнци выбору осôбъ, котрымъ можна бы поручити науку якъ въ напрямѣ теоретичнôмъ, такъ и въ практичнôмъ. Пôсля гадки міністра, курсъ такій тревавъ бы чотири пôвроки; учено бы въ тôмъ часѣ: анатоміи, діететики, теоріи, исторіи и методики ґімнастики, а такожь ґімнастики практичнои; сеи послѣднои 6 годинъ тыжднево въ кождôмъ пôвроцѣ, иншихъ предметôвъ двѣ годины тыжднево въ послѣдныхъ трехъ пôврокахъ. Краєва рада шкôльна поручила розслѣдити справу инспекторови шкôлъ промысловѣхъ Франкому, котрый по переведенôй нарадѣ зъ професорами краковского університету предложивъ дотичнѣ постанови краєвôй радѣ шлôльнôй. Науку ґімнастики рѣшено розпочати вже 1 н. ст. жовтя.

— **Охота до еміґраціи за кордонъ** — якъ доносить Gazeta Narodowa — проявляє ся уже въ нашôмъ краю, а причинюватись до того мають письма тыхъ еміґрантôвъ, котрі остали ся въ Россіи. Щобы зъ весною еміґрація не выбухла на велику скалю, Narodowa взыває власти, щобы взяли ся до енерґічныхъ средствъ запобѣгаючихъ. Та чи се на много здасть ся?!

— **Огнѣ.** Въ Шешеровичахъ, въ повѣтѣ мостискôмъ, погорѣло 14 господарствъ и двôръ. Шкода выносить около 8.000 зр., а була обезпечена лишь въ половинѣ. — Въ Волцневѣ, въ повѣлѣ жидачевскôмъ, „поминали" дня 9 н. ст. лютого гостѣ у Данила Яворовского покôйника. Мабуть не дуже були тверезій, бо десь закинувъ хтось огонь и досвѣта дня 10 н. ст. лютого о пôвъ до четвертои годины рано выбухъ огонь въ домѣ Яворовского. Згорѣвъ дôмъ мешкальный и всѣ будынки господарскій разомъ зô збôжемъ и знарядами. Шкода выносить около 1500 зр., а була обезпечена на 650 зр. Мати Данила Евдоха и дѣти Марія та Василь сильно попекли ся при ратунку.

— **П Е. Куриловичь**, нотарь въ Равѣ рускôй надôславъ на руки нашои адміністраціи 10 зр. на будову руского народного театру и 5 зр. на будову дому „Просвѣты".

— **Заборонена овація.** Ветераны вôйсковѣ зъ цѣлои Австріи намѣряли устроити дня 18 н. ст. лютого въ доказъ льояльности для цѣсаря велику маніфестацію въ 40-вій роковины спасенія цѣсаря Францъ Іосифа поредъ атентатомъ. Однако поліція вѣденьска заборонила въ послѣдній хвили цѣлый обхôдъ и скôнчило ся лише на богослуженю въ костелѣ вотивнôмъ. Поліція мотивувала заказъ тымъ, що пôдчасъ засѣдань парляменту не вôльно устроювати пôдъ голымъ небомъ нѣякихъ походôвъ и зборôвъ.

— **Щедрый даръ.** П. д-ръ Станиславъ Чикалюкъ. прибувши до Супранôвки, свого родинного мѣсця, жертвувавъ на мои руки на будову новои церкви 150 зр. Уважаю милымъ менѣ обовязкомъ за такъ щедрый даръ, зложити Єму на сѣмъ мѣсци въ имени братства якъ и прихожанъ сердечну подяку. *Л. Копертиньскій* парохъ.

— **Велике обманьство.** Въ вѣденьскôмъ австро-угорскôмъ банку вôдкрыто значне обманьство. Виновникомъ єсть 20-лѣтный кантористъ Лікко Адутъ, котрый сфальшувавъ на двохъ векселяхъ пôдписи фірмы Руссо. Одинъ векселъ писаный бувъ на 27.000 зр., другій на 54.000 зр., разомъ на 81.000 зр. Обманьства сего допустивъ ся 9 и 17 н. ст. грудня. Пôдписи були такъ удатно пôдроблені, що навѣть самій властителѣ фірмы лише зъ трудомъ могли розпôзнати неправдивôсть пôдписôвъ на обохъ векселяхъ. Банкъ выплативъ цѣлу суму Адутови въ высотѣ 81.000 зр. День передъ Рôздвомъ одержавъ Адутъ 2-дневну вôдпустку и выѣхавъ вразъ зъ своимъ приятелемъ Бенвеністі до Прешбурґа, а зъ-вôдси мали оны выѣхати до Чікаґа. Адутъ выѣхавъ дѣйстно а Бенвеністі давъ знати родинѣ зъ Берлина до Вѣдня, що дôзнавшись про обманьство Адута, не хоче зъ нимъ дальше ѣхати и бажає вернути домôвъ. Повѣдомленій обѣ фірмы вôднесли ся до дирекціи поліціи, на котрои реквізицію увязнено Бенвеністіого въ Берлинѣ. Ревізія домашна зроблена у обохъ не выдала нѣякого результату.

— **Самоубійство.** Зъ Праги доносить, що дня 18 н. ст. лютого найдено тамъ на кладовищи повѣшеного емеритованого капеляна Іос. Тикаля. Вôнъ мавъ передъ кôлькома днями спôръ зъ якимсь соціялістомъ и бувъ зачѣпленый въ наслѣдокъ сего въ „Надôсланôмъ" Narodni-хъ List-ôвъ. Въ тôмъ надôсланôмъ оповѣдавъ той соціялістъ, що удавъ ся до капеллна зъ просьбою о вѣнчанье. Однако коли єму давъ замѣсть приписанои таксы 3 зр. 50 кр. лише 3 зр., казавъ єго Тикаль въ присутности судженои выкинути паламаремъ зъ захристіи.

— **Фабриканты мыла и свѣчокъ** завязали рінґъ, котрый дасть ся въ знаки консументамъ. Въ наслѣдокъ сего рінґу пôднесли ся цѣны мыла и свѣчокъ. Цѣны мыла пôдскочили о 4 зр. на метричнôмъ сотнари, отже зъ 28 зр. на 32, а цѣны свѣчокъ пôдскочили о 6 зр. на кождôй сотцѣ пачокъ обôймаючихъ по 500 ґрамôвъ, отже при лѣпшôмъ родѣ на 43, а при ґôршôмъ на 38 зр. Въ такôмъ самôмъ вôдношеню пôднесуть ся очевидно и цѣны въ дрôбнôй продажи.

— **Россійска царица**, якъ пише Figaro, перебуде часть сегорôчного лѣта въ Ґмунденъ, въ горѣшнôй Австріи, у своєи сестры княгинѣ Кемберлендскои. Въ тôмъ самôмъ часѣ приѣде до Ґмунденъ и кн. Уельска зъ своими двома дочками. Якъ звѣстно, царица, княгиня Уельска и кн. Кемберлендска суть сестрами и дочками короля даньского Христіяна IX.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову новои мурованои церкви въ Тростянци великôмъ** зволили надôслати отсій Добродѣѣ складки:

Зъ архіепархіи львôвскои: Вєч. оо. Іоанъ Насальскій бувшій завѣдатель Залозець новыхъ 5 зр.; о. сов. Стефанъ Кончевичь выслуженый деканъ и парохъ въ Пôдкаменю 6 зр. 82 кр.; Корн. Монцѣбовичь деканъ залозецкій и парохъ въ Вертелцѣ 5 зр. 15 кр.; Іоанъ Стефановичь парохъ въ Мильнѣ 10 зр. 54 кр.; Мих. Форись зъ Волѣ гологôрскои [по разъ другій] 1 зр. 50 кр.; Онуфрей Чубатый завѣдатель въ Осташѣвцяхъ 3 зр.; о. сов. Левъ Джулиньскій парохъ въ Лапшинѣ 2 зр.; Никита Дякôвъ парохъ въ Лопушанахъ 16 зр.; Андрей Качала парохъ въ Мединю 53 зр., а то: вôдъ себе 15 зр., вôдъ Володимира Качалы зъ Кіѣва 10 зр., зъ громады Токи 6 зр., зô складки въ церквѣ въ Токахъ 15 зр., вôдъ Євдокіи Литвинъ 1 зр., вôдъ братства въ Токахъ 3 зр., вôдъ душпастирѣвъ въ Токахъ 2 зр. [При тôмъ о. А. Качала написавъ: Вы не дивуйте ся, що я Вашимъ Тростянцемъ троха занявъ ся; я знаю єго, бо то була перша моя посада и знаю про тамошнѣ вôдношеня. Тожь приймѣть тую лепту безъ всякои подяки]; Онуфрей Кончевичь сотрудникъ въ Иванчанахъ 1 зр.; Вп. п. Теофанъ Лукашевичь ц. к. адъюнктъ податковый въ Скалатѣ 1 зр. 50 кр.; Вп. панѣ жена священика, не бажаюча выявленя єи имени 5 зр.

Зъ епархіи сянôцко-самбôрско-перемыскои: Вєч. оо. Юліянъ Кашубиньскій парохъ въ Колоденку 6 зр. 50 кр.; Альбинъ Федоровичь парохъ въ Баховѣ 1 зр. 89 кр.; Деканатъ ярославскій черезъ Всесв. еписк. Консисторію въ Перемышли 7 зр. 80 кр.; Димитрій Хилякъ священикъ въ Тихани 5 зр.

Зъ епархіи станиславôвскои: Вєч. о. Михаилъ Дольницкій парохъ въ Зазулинцяхъ вôдъ себе 1 зр. на будову церкви, 1 зр. на Акафистъ до св. Богородицѣ [въ письмѣ написавъ: „Я родомъ зъ Залозець, сумнѣ нашій народнѣ и реліґійнѣ вôдношеня въ Тростянци менѣ звѣстнѣ, Мужайтесь и крѣпѣть ся, а Богъ Вамъ допоможе!"]; Вп. п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова 2 зр.

Симъ сердечну подяку складаю щедрымъ жертводавцямъ вôдъ себе и своихъ прихожанъ за дану намъ помôчь, заразомъ за ихъ письма, повнѣ потѣхи, прихильности и ободреня.

Доси всѣхъ даткôвъ вилынуло 152 зр. 17 кр. Маємо дозволеный квестъ въ 20 повѣтахъ, однакъ зъ декотрыхъ повѣтôвъ нашій квестарѣ повернули, бо при загальнôмъ убожествѣ народу не въ силѣ були заквестувати навѣть на свое удержанье денно 50 кр. на двохъ.

Нашу церковь будує концесіонованый будôвничій п. Михаилъ Голембйовскій зъ Сасова, де посѣдає власну реальность. Намъ єго, яко свого прихожанина, припоручивъ Вп. о. сов. Симеонъ Пѣтушевскій парохъ Сасова П. Михаилъ Голембйовскій выбудувавъ церковь звѣстну зъ своєи красы на Побочи ad Сасôвъ. Прихожане мои дуже задоволені зъ роботы сего п. будôвничого. Наша церковь, хотяй розмѣрами невеличка, презентуватись буде дуже хорошо; ще недокôнчена, а много людей зъ охрестности приѣздить оглядати єи.

Тадей Кончевичь парохъ Торостянця великого, въ имени своѣмъ и своихъ прихожанъ.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards 85 kr. bis fl. 3·65 p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11·65 per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Суплентъ при краковскôй школѣ промысловôй Стан. Барабашъ и учитель Альойсій Бунш зъ Законаного именованй дѣйстными учителями школы промысловои въ Краковѣ. — Рада повѣтова въ Дрогобичи именувала конценіста магістрату въ Ярославѣ Ив. Каз. Влодарского секретаремъ рады повѣтовои въ Дрогобичи. — Львôвскій высшій судъ краевый именувавъ кандидата адвокаруры Север. Смолецкого авскультантомъ судовымъ. — Міністеръ рôльництва именувавъ офіціяла рахункового при дирекціи доменъ у Львовѣ Кар. Россіяна ревідентомъ рахунковымъ, а практиканта рахункового Сев. Хмуровича асистентомъ рахунковымъ.

— **Конкурсы.** Окружна рада школьна въ Борщевѣ розписуе конкурсъ на посады учительскій: въ Бабинцяхъ ad Звенигородъ, Бережанцѣ, Бѣлôвцяхъ, Боришковцяхъ, Бурдяковцяхъ, Худиковцяхъ, Худыѣвцяхъ, Звинячцѣ, Звенигородѣ, Гуштинѣ, Горошовôй, Юріямполи, Капустинцяхъ, Ланôвцяхъ, Лосячи, Михалковѣ, Мушкатôвцѣ, Мушкаровѣ, Михалôвцѣ, Окопахъ, Олексинцяхъ, Панôвцяхъ, Пищатинцяхъ, Пôдиліпію, Сапоговѣ, Стрѣлкôвцяхъ, Шершенôвцѣ, Тарнавцѣ, Турильчи, Трубчинѣ, Вербôвцѣ, Верхняковцяхъ, Вовкôвцяхъ ad Борщѣвъ, Залучи, Зелинцяхъ; дальше на посады молодшихъ учителѣвъ при бôльшеклясовыхъ школахъ: въ Борщевѣ, Иванковѣ, Бѣльчи золотôмъ, Пилипковцяхъ, Єрмаковцѣ, Глубôчку, Озерянахъ, Королѣвцѣ, Мѣлници, Шупарцѣ и Устю епископскôмъ. Подавати ся треба до кôнца марта. — Окружна рада школьна въ Залѣщикахъ оголошуе конкурсъ на посады учительскій: въ Бедриковцяхъ, Блищанцѣ, Хмелевôй, Червоногородѣ, Добровлянахъ, Дрогичѣвцѣ, Дуплискахъ, Голиградахъ, Головчинцяхъ, Иваню, Колодрôбцѣ, Костельникахъ, Кулаковцяхъ, Лятачи, Лѣсочникахъ, Лисôвцяхъ, Милôвцяхъ, Мышковѣ, Печернôй, Попôвцяхъ, Слобôдцѣ кошеловецкôй, Солонôмъ, Сверкôвцяхъ, Щитôвцяхъ, Шутроминцяхъ, Шипôвцяхъ, Зазулинцяхъ, Жежавѣ; дальше на посалы молодшихъ учителѣвъ при бôльшеклясовыхъ школахъ: въ Залѣщикахъ, Тлустôмъ, Устечку и Синковѣ. Поданя треба вносити до кôнца марта. — Окружна рада школьна въ Надвôрнôй розписуе конкурсъ на посады учительскій: въ Добротворѣ, Дорѣ, Голосковѣ, Гвоздѣ, Яблоници, Майданѣ горѣшнôмъ, Лосвѣ, Перероели, Молодыевѣ, Назавизовѣ, Ославахъ чорныхъ, Потоцѣ чорнôмъ, Скопôвцѣ, Струковѣ, Тарновици лѣсной, Велесници, Волосовѣ и на посады молодшихъ учителѣвъ при бôльшеклясовыхъ школахъ въ: Надвôрнôй и Делятинѣ. Поданя треба вносити до 20 н. ст. марта. — Окружна рада школьна въ Рудкахъ оголошуе конкурсъ на посады учительскій: въ Андрѣяновѣ, Беньковôй Вишни, Хлопичичахъ, Хишевичахъ, Чуловичахъ, Чайковичахъ, Голодôвцѣ, Горожаннѣ малôй, Колодвубакъ, Коронужи Ляшкахъ Завязаныхъ, Милчичахъ, Новосѣлкахъ опарскихъ, Подôлцяхъ, Роздѣловичахъ, Ричиговѣ, Татариновѣ, Вашкôвцяхъ, Вербѣжи, Болозвѣ долѣшнôмъ, та на посады молодшихъ учителѣвъ при 2-клясовыхъ школакъ въ Хлопахъ, Грôмнѣ и Горожаннѣ великôй, Поданя треба вносити до 1 н. ст. цвѣтня. — Дирекція почтъ розписуе конкурсъ на посады експедієнтôвъ почтовыхъ: въ Липици долѣшнôй, повѣта рогатиньского. зъ платнею 1080 зр. и въ Стратинѣ, повѣта рогатиньского, зъ рôчною платнею 490 зр. Поданя треба вносити на першу посаду до 24 н. ст. лютого, а на другу до 4 н. ст. марта. — Окружна рада школьна въ Ярославѣ оголошуе конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Хлощяхъ, Хоревѣ, Радавѣ, Воли угорскôй, Замѣховѣ, Журавичкахъ, Заболотахъ, Дубровещи, Добеди, Грабôвци, Монастири, Мякиши новôмъ, Молодичи, Суроховѣ, Залѣскôй Воли та на посады молодшихъ учителѣвъ при 2-клясовыхъ школахъ: въ Лôвцяхъ. Майданѣ, Островѣ, Сколошевѣ, Тучанахъ и Теплицяхъ Подавати ся треба до дня 31 н. ст, марта. — Дирекція загального шпиталю у Львовѣ розписуе конкурсъ на посаду прімарія. вôддѣлу шкôрного для женщинъ при шпитали у Львовѣ. Платня 1200 зр. Поданя треба вносити до 30 н. ст. марта.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 20 лютого. Вѣсти мовь бы цѣсарь зъ дворомъ мавъ выѣхати до Будапешту пôдъ конець лютого, суть неправдивй. Въ найлѣпшôмъ случаю выѣде цѣсарь лишь на дуже коротко до Будапешту передъ делеґаціями, котрй сего року збирають ся у Вѣдни.

Прага 20 лютого. Ріґеръ старає ся о мандатъ до рады державнои зъ палаты торговельнои.

Берлинъ 20 лютого. Банкиръ Бляйхредеръ померъ. — Увязнено кôльканацять студентôвъ и студенток россійскихъ.

Римъ 20 лютого. Ювилей папы святковано дуже торжественно. Вечеромъ илюміновано костелы, монастирѣ и деякй приватнй домы.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. М. Лев. въ Щур. Въ ч. 25 зайшла похибка; 1 зр. доручено „Просвѣтѣ", а у насъ вписано до кôнця лютого. — **Вп. А. Зал. въ Поб.** Высылаємо все правильно, тожь просимо на почтѣ рѣчь розслѣдити. Бракуючй числа просимо реклямувати. — **Вп. И. Куз. въ Дид.** За 1892 р. ще 8 зр. — **Вп Е. Мен. въ Ход.** Все залагоджено по бажаню. — **Вп, М. Слив въ Тыр. вол** Одержали, а „Дѣло" высылаемо все правильно, тожь не наша вина що точно въ почти не одержуете. — **Вп. Я. Под. въ Доб.** Нашу переписку въ ч. 28 просимо такъ поправити, що не 13 — лише 33 зр. ще намъ належить ся.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краевый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ
4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНôТКИ.
Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро певно и леґôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жиґмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"
ул. Театральна ч 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвалу.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй айс газовй и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарацыи найдешевше и найскорше. 4185
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Всѣ галицкй облїґаціи индемнізаційнй
выповѣджено зъ днемъ 1 мая 1893, се значить, они будуть выкуплен по 105 зр. за кождыхъ 100 зр. м. к., а зъ днемъ 1 мая 1893 перестае дальше опроцентованье.
Длятого радимо властителямъ тыхъ облїґацій, имъ скорше ихъ продати а натомѣсть закупити висшй певнй паперы. Длятого порадна чимъ скорша продажа, бо теперѣшный курсъ понадъ 105 зр
Всяку раду и всякй поясненя подае даромъ и оплатно, а такожь полагоджуе найсолиднѣйше купно и продажу всѣхъ цѣнныхъ паперôвъ.
Дôмъ банковый и контора вымѣны
КЩА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Поручення запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4405

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ
важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	933	—
„ Мушины-Крынницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	946	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнґа	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	836

Вôдходять зô Львова.	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Крынницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнґа	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означають пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

БУКОВИНА
часопись для рускаго народу
выходить вже девятый рôкъ у великôмъ форматѣ
що тыждня въ пятницю.
Обовязкомъ кождого Русина пôдтримати сю одиноку політичну часопись руску на Буковинѣ, котра
Щиро, честно, смѣло и вôдважно
остоюе вже девятый рôкъ права **Буковиньскои Руси**
ПЕРЕДПЛАТА на цѣлый рôкъ 5 зр.
„ „ пôвъ року 2 зр. 50 кр.
„ „ чверть року 1 зр. 25 кр.
Редакція и Адміністрація въ Чернôвцяхъ ул. Петровича ч. 2.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
впростъ зъ фабрики
Іа по 82 зр Па по 76 зр. за 100 кільоґрамôвъ Іосо фабрика.
Мыло найлучше
при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.
При замовленю просимо о точне поданье почты и стациі зелѣзничои. 4038

„СЛАВІЯ"
банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ.
ГОЛОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО
для Галичины и Буковины
въ Львовѣ ул. Коперника ч. 5.
принимаетъ въ секціяхъ I—II убезпеченія на житье, въ секціи IV убезпеченія отъ огню и удѣляетъ пожички ц. к. урядникамъ, убезпеченымъ въ ей секціи II за забезпеченьемъ и на срокъ уморенія аж 12 лѣтный.
Фонды резервныи банка „Славія" вывосятъ концемъ года 1891 злр. 5,479.788 кр. 90 а в. выказаный же маетокъ банка „Славія" ковцемъ г. 1891 злр. 5,609.463 кр. 32 а. в.
Въ протягу своей дѣятельности т. е. отъ 15 мая 1869 г. аж по 31 декабря 1891 г. выплатила „Славія" отшкодовавъ и забезпеченыхъ капиталовъ въ загальной суммѣ злр. 20,012.991 кр. 82 а. в.
Фондъ емеритальный агентовъ „Славіи" вынесетъ концемъ г. 1891 злр. 111.264 кр. 94 а в.
Зголошенья о удѣленье агенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Славія" не есть заступована, принимаютъся. 3794

Дешевше якъ всяка конкуренція
ТОРГОВЛЯ
знарядôвъ церковныхъ, икôнъ, ризъ и книгъ, товарôвъ щиро золотыхъ, срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій
АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО
въ Перемышли, при улици Францисканьскій (на брамѣ число 153)
поручае по цѣнахъ умѣревыхъ, сталыхъ и совѣстныхъ
Артосы, Фелоны, Стихарѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на пôдставѣ, ручнй и процесіональнй, Лѣхтарнѣ, Лѣхтарѣ, Патерицѣ, Пауки бронзовй и кришталевй Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и Фаны, Чашѣ золочен зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, Евангеліоны нового выданя оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солиднои роботы оковахъ позолоченыхъ, Плащеницѣ на полотнѣ, зъ 4556 шовковои матеріи и прочй церковнй знаряды. 3—6
Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

УЧИТЕЛЬ
орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыждневникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Гарнй взôрцѣ для приватныхъ осôбъ даромъ и оплатно.
Обемистй книжки зъ взôрцями, якихъ ще нѣколи не було, для кравцѣвъ нефранковачй.
Не даю нѣякого опусту вôдъ 2½ або 3½ зр. за метеръ, рôвножь нѣякихъ дарункôвъ для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на кошть приватныхъ осôбъ, лишь маю сталй и нетто цѣны, щобы кожда приватна особа купувала добре и дешево. Длятого прошу казати предкладати собѣ мои книжки зъ взôрцями. Рôвножь остерѣгаю передъ конкуренційными листами подвôйными зъ опустомъ цѣны.
МАТЕРІИ НА УБРАНЯ
Перувіянъ и Доскіятъ для Вч. Духовеньства, приписанй матеріи для ц. к. уніформôвъ урядничихъ, рôвножь для ветеранôвъ, стережи огневои, ґімнастикôвъ и службы. Сукна на білярдъ и столы до ґры, покрытя на возы, гуни не промокаючи на одяги стрѣлецкй, материи до праня, пледы до подорожи вôдъ 6 14 зр. и т. д. дешевй шматы котрй не вартй навѣть заплаты для кравця най зверне ся до Фірмы.
ИВАНЪ СТИКАРОВСКІЙ въ БЕРНѢ
(сей австрійскій Манчестеръ)
Найбôльша фабрика и складъ сукна вартостя ½ міліона зр.
Щобы показати величину и спроможность, заявляю що я получивъ въ моихъ рукахъ найбôльшій експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камґарнôвъ, прибôрдъ кравецкихъ и велику переплетню лишь для власныхъ цѣлей. Щобы переслѣдчити о сказанômъ, прошу Вп. Публику, при нагодѣ, оглянути уряджене мого великого льокалю до розпродажи. въ котрôмъ есть 150 людей занятыхъ.
Розсылаєсь лишь за послѣплатою!
Переписка въ нѣмецкôй, ческôй, угорскôй, польскôй, ґаліяньскôй, французскôй и англійскôй мовѣ. 4557 2—10

„МАРІѢВКА"
ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ
побôчь Львова, почта Львôвъ.
Емиль Бертеміліянъ Брасъ властитель.
Д-ръ Викторъ Леґежиньскій управляючій лѣкарь
Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 3—?

ДАВНА!
основана въ 1870 року
вылучна
ТОРГОВЛЯ ЧАЮ
І. ВОЛЯ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6.
поручае Впов. Публицѣ
4470 на пору зимову
ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ
хиньскій, россійскій и англійскій.
Замовленя выготовляєсь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

СО-
рочки мужескй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.
поручае найдешевше
Павло Лянґнеръ
передъ тымъ
БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ
у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.
Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2517
Цѣнники на жаданье даромъ.

Katalogе mit Probetakten 4390 über
Wiener-Musik gratis
und franco
OTTO MAASS
Musikalien-Handlung
Wien, VI. Mariahilfer-strasse 9.

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!
„Нова правопись руска",
брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обзнатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ шкôльнымъ въ нашихъ школахъ упразильненую правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дôстати можна въ друкарни Тов им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

ВЪ АДМИНИСТРАЦИИ „ДѢЛА"
улиця Баторія число 21
можна дôстати:
Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г. Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчній Дзвоны зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошъ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщанске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Звеликого Свѣта зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Рісльеръ старшій зъ французского. Ц. зн 90 кр.
Золотый человѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зѣльниковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набôбъ зъ французского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батькы и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц зн. 1·20 кр.
Великій Дôмъ зъ французского Юрія Онета. Ц. 2 зр
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцевъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвй душъ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 30. Львôвъ, Второкъ 9 (21) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G L Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Нередплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Промова пос. Пôдляшецкого

выголошена на 202-ôмъ засѣданю палаты послôвъ дня 17 н. ст. лютого при дебатѣ буджетовôй надъ статомъ судôвництва.

(*Конець.*)

Теперь позволю собѣ сказати про деякй недостачѣ нашого судôвництва, про котрй думаю, що не суть такъ наслѣдкомъ истнуючихъ, невôдповѣдныхъ духови часу законôвъ, якъ радше наслѣдкомъ несправедливого и неекономічного примѣненя тыхъ-же, такъ що було бы несправедливо, ждати на усуненье тыхъ хибъ аж до часу загальной реформы нашихъ законôвъ судовыхъ и нашого орґанізму судового. лишь годилось бы змагати до усуненя ихъ вже теперь въ интересѣ законодатства и населеня, тымъ бôльше, що змаганя можуть успѣшно перевести ся.

Многй зъ тыхъ хибъ були вже обговоренй Впов. передбесѣдниками; однакъ думаю, що не годить ся пôдносити ихъ за часто. А що и я беру ся ихъ обговорювати, то маю дуже добру точку опору у звѣстнôмъ, дуже на часѣ, рескриптѣ Є. Е. міністра судôвництва въ справѣ обовязкôвъ судьѣвъ при выконуваню судôвництва карного, а именно при проводѣ розправъ головныхъ въ справахъ карныхъ.

Справдѣ була вже крайна пора пригадати, що обжалованый не есть ще засудженымъ, и що процедура карна дуже точно приписуе, якъ судья маѣ поводитись супротивъ обжалованого

За сей рескриптъ загалъ населеня зобовязаный Є. Е. міністрови судôвництва до великой подяки, але думаѣ заразомъ, що годилось бы пригадати такожь и давнѣйшій рескриптъ міністерства судôвництва, щобы держанье у вязници слѣдчôй индівідуôвъ, пôдозрѣныхъ о якесь карыгôдне дѣло, обмежити въ часѣ слѣдства зô взглядôвъ ощадности до мінімумъ, яке приписують законы. Очевидно загалъ населеня не маѣ того пересвѣдченя, мовь бы въ тôй справѣ мали рѣшати лишь взгляды фіскальнй, лишь думаѣ, що се цѣлкомъ неекономічно, если обжалованого, котрого не можна пôдозрѣвати, що втече, або що може вплывати некористно на хôдъ слѣдства, увязнюѣсь и держить ся въ слѣдствѣ, хиба лишь длятого, що вôнъ нежонатый або не маѣ дѣтей або въ его справѣ карнôй мають переслухатись свѣдки и знатоки, а тымъ самымъ и вôдтягаѣ ся его вôдъ занятя фахового, котре може бути, есть одинокимъ жереломъ заробку для него и его рôднѣ.

Я не хочу цѣлкомъ ставати въ оборонѣ карыгôдного дѣла, але зъ однои стороны думаю, що не годить ся позбавляти такожь винновника передъ вырокомъ безъ потребы его свободы и можности, старати ся о себе и свою родину; зъ другои же стороны показуѣ практика, що дуже часто не выдаѣсь засуду на кождого обжалованого а увязненье наносить кождому невинному не лишь матеріяльну шкоду але такожь и моральну того рода, що пôзнѣйше выпущенье на волю и, може бути, такожь увôльняючій вырокъ не можуть вынагородити шкоды моральной, яку вôнъ потерпѣвъ. (*Цѣлкомъ справедливо! — зô стороны рускихъ послôвъ.*)

Рôвно-жь несправедливе и неекономічне се надмѣрне перетяженье народу оплатами за дорученье въ спôрныхъ справахъ и при процесѣ въ справахъ неспôрныхъ.

Можу сказати, що оплата за дорученье въ згаданыхъ справахъ, если дорученье маѣ наступити по-за мѣсцемъ осѣдку суду черезъ возьного або пôсланця судового, выносить 17½ кр. а. в. вôдъ одного письма, безъ огляду на се, чи доручаѣсь для однои и тои самои особы одинъ кусникъ чи кôлька. Кождый порозумѣе, що при меншихъ спадщинахъ, а передо всѣмъ въ справахъ баґателярныхъ, при котрыхъ дуже рѣдко коли иде о якусь бôльшу квоту спôрну, стяганье оплаты за дорученье въ такôй высотѣ есть за велике. Але если ще зважять ся, що въ неоднôй справѣ выдаѣсь часто кôлька окремыхъ резолюцій, а то именно при процесѣ въ справахъ неспôрныхъ и спôрныхъ, то стяганье оплаты за дорученье по 17½ кр. вôдъ кождого письма судового треба назвати просто безмилосердным тымъ бôльше, що оно дотыкаѣ людей, котрй часто не мають тои потрѣбнои квоты и не могучи знати зазґалегôдь про се дорученье, не можуть роздобути ей завчасу.

Длятого ставляно зъ рôзныхъ сторôнъ внесеня, щобы знести або зменшити оплату за дорученя, або знавшалювати ей — се доказъ, що населенье тяжко вôдчуваѣ сей тягаръ та що треба усунути то лихо.

Противъ тыхъ внесень я, розумѣесь, не мавъ бы нѣчого закинути, если бы лишь бувъ выглядъ, що ихъ переведе ся. Але думаю, що знесенье того тягару може наступити безъ внесень. Треба лишь наказати судамъ и начальникôвъ судовыхъ зробити одвѣчальными за выконанье того наказу, що дорученье по за осѣдкомъ суду черезъ службу судову, якъ се постановляѣ инструкція для судôвъ, маѣ наступити лишь выемково, а противно правильно маѣ полагоджуватись черезъ почту або начальникôвъ громадъ, котрй до того закономъ обовязанй, а и такъ теперь полагоджують по селахъ майже всѣ дорученя въ справахъ карныхъ.

Дехто закине, що на такій случай доказы дорученя не будуть предложенй судамъ въ своѣмъ часѣ. Однакъ позволю собѣ на се примѣтити, що предложенье на свôй часъ доказôвъ дорученя въ справахъ карныхъ и въ евіденціи книгъ грунтовыхъ, за що не бересь оплаты рôвножь такъ само потрѣбне, якъ и въ справахъ спôрныхъ и въ справахъ спадщины, а однакъ дорученье въ тыхъ справахъ передаѣсь начальникамъ громадъ, котрй се справдѣ полагоджують и предкладають на часъ доказы дорученя. Если-жь бы се не мало стати ся въ поодинокихъ случаяхъ, тогдѣ можна бы сему зарадити черезъ жалобу до властей верховныхъ надъ громадами. А що сума, яка збере ся зъ оплатъ за дорученье, не така мала, якъ дехто мôгъ бы думати, можна зъ того пôзнати, що поодинокй суды зъ того титулу зачисляють рôчно по-надъ 1000 зр., а я знаю навѣть суды повѣтовй, де ся сума переходить значно по-надъ 2000 зр. А се дохôдъ, котрый платить по найбôльшôй части найбѣднѣйша верства населеня, и котрый бѣдныхъ людей робить ще бѣднѣйшими. Длятого полекша въ тôмъ взглядѣ не лишь потрѣбна, але прямо необходима, если не маѣ настати нужда, надъ котрою треба застановитись.

Дальшу недостачу, котра мусить бути усунена, добачаю въ тôмъ, що въ деякихъ судахъ взываѣ ся стороны по кôлька разôвъ передъ судъ, розумѣесь за-для перетяженя, а въ означенôмъ дни ихъ не переслухуѣсь, взглядно не переводить ся зъ ними розправы, и назначеный терминъ просто вôдрочуѣсь зъ тымъ мотивованьемъ, що не можна було перевести розправы за-для браку часу.

Що таке поведенье наносить шкоду сторонамъ, вôдчужаѣ ихъ вôдъ урядôвъ и шкодить повазѣ судôвъ — сего мабуть не потребую доказувати. Годѣ сего терпѣти якъ въ интересѣ судôвництва такъ и населеня, а не можна сего выправдати и тымъ, що судови дѣйстно не стаѣ часу до переведеня розправы, бо судъ повиненъ такъ уладити свою роботу, щобы выстало ему часу. Если роботы есть понадъ мѣру, то се не причинить ся до полагодженя ей, противно здвоить ся робота маніпуляційна судôвъ а публика, що удаѣсь до суду, тратить и часъ и грошѣ. Се треба безусловно усунути.

А коли я вже говорю про недостаточнй силы до роботы при судахъ, то най буде менѣ вôльно вказати, що въ нашôмъ краю есть дуже велика недостача силъ, именно въ службѣ маніпуляційнôй та при веденю книгъ грунтовыхъ, а се выходить на велику шкоду населеня; бо що поможе публицѣ, глядаючôй полагодженя справы въ судѣ, що якійсь екзекібітъ буде полагоджены въ своѣмъ часѣ, если резолюція не выйде въ своѣмъ часѣ чи то зъ бюра маніпуляційного чи зъ уряду книгъ грунтовыхъ?

Рôвно-жь мушу пôднести, що для веду чихъ книги грунтовй не признана ранґа, вôдповѣдна вазѣ ихъ уряду и ихъ одвѣчальности, бо они при урядахъ повѣтовыхъ стоять на рôвнѣ зъ найнизшими урядниками маніпуляційными, а при судахъ колеґіяльныхъ не суть подѣлень, якъ се було бы цѣлкомъ справедливо, на двѣ степени; а такій подѣлъ бувъ бы пожаданый вже зъ тои причины, щобы ихъ затримати при веденю книгъ грунтовыхъ, котре они добре розумѣють, а не приневолювати до гляданя высшои ранґи въ бранжѣ маніпуляційнôй.

Такожь и про возьныхъ судовыхъ мушу згадати при тôй нагодѣ, бо ихъ матеріяльне положенье при збôльшаючôй ся щоразъ бôльше дорожни стало такъ прикре, що було бы справедливо, если бы по можности прийшло до якоись поправы. Се-жь выслужень вояки, про котрыхъ дбати маѣ держава на кождый случай обовязокъ. Длятого поручаю ихъ горячо якъ выс. міністерству судôвництва такъ и выс. палатѣ.

Инша рѣчь зъ денными писарями (діюрністами). Имъ передаѣ ся до мундованя найважнѣйшй реферaты, ихъ уживаѣ ся за писарѣвъ якъ при розправахъ цивільныхъ такъ и до протоколôвъ слѣдчихъ, де потрѣбно якъ найбôльшои точности и де жадаѣсь вôдъ нихъ задержаня въ найбôльшôй тайнѣ сего, про що дôзнались. А прецѣ ихъ вôдносины службовй того рода, що они можуть бути вôддаленй кождои хвилѣ зô службы и не мають найменшои претенсій на заосмотренье на случай занедужаня або неспособности до працѣ. Чи-жь середъ такихъ обставинъ чудуватись, що лучають ся якъ найсумнѣйшй досвѣды що-до того рода функціонарѣвъ судовыхъ и що якъ разъ черезъ нихъ не може бути успѣху зъ найлѣпше веденого урядованя судьѣ?

Длятого треба бы безусловно, не въ интересѣ діюрністôвъ, хочь и сего не можна помінати, якъ радше въ интересѣ публуки глядаючои свого права по судахъ, — щобы квестія діюрністôвъ, такъ часто порушувана въ тôй выс. палатѣ, вже разъ була полагоджена въ сей спосôбъ, щобы заступлено институцію діюрністôвъ низшими урядниками маніпуляційными.

Се, мои панове, замѣтки, якй я хотѣвъ предложити выс. палатѣ. Але мушу ще сказати, яке ставовище занимаю супротивъ прелімінаря буджетового міністерства судôвництва. Я говоривъ мѣжь бесѣдниками contra, хочь зъ разу вписавъ ся мѣжь про-бесѣдникôвъ. Се походить зъ того, що мôй товарищь клюбовый, пос. Телишевскій, котрый мавъ высказати баґаня Русинôвъ пôвъ взглядомъ національнымъ, нагло занедужавъ и менѣ вôдступивъ свое мѣсце яко бесѣдника. Але я мушу на конець заявити, що не маю нѣчого замѣтити противъ прелімінаря міністерства судôвництва и длятого буду за нимъ голосувати (*Славно! — зъ правицѣ*).

Рада державна.

На вчерашнôмъ, въ понедѣлокъ, засѣданю палаты послôвъ вôдповѣдавъ міністеръ скарбу Штайнбахъ на кôлька интерпеляцій, а мѣжь ними на интерпеляцію пос. Спіндлера въ справѣ засадъ, якими руководило ся правительство при роздѣлюваню додаткôвъ на полѣпшенье платнѣ урядникôвъ державныхъ. Законъ зъ дня 1 н. ст. 1892 перестерѣгано въ тôмъ взглядѣ точно, однакъ розумѣе ся само собою, що начальникамъ урядôвъ полишено въ тôй мѣрѣ певну свободу.

Віцепрезидентъ бар. Хлюмецкій заявивъ, що не найшовъ причины анѣ до змѣны протоколу що-до оклику Спінчица вôдносячого ся до намѣстника Трієсту, анѣ до вôдкликаня вôдповѣдного завôзваня до порядку.

По вôдкиненю предложенои пос. Масарикомъ змѣны протоколу, вела ся дальша діскусія надъ етатомъ міністерства справедливости. Ґенеральный справоздавець пос. Мадейскій забравъ голосъ.

Обговорюючи справу обохъ окликôвъ, котрй становили предметъ оживленои діскусіи, бесѣдникъ заявивъ, що міністеръ справедливости взявъ дуже горячо въ оборону станъ урядничій въ Австріи, и внѣсъ, щобы справу сю уважати вже полагодженою. Що-до выводôвъ пос. Вашатого, бесѣдникъ сказавъ, що Поляки не потрѣбують побирати науки вôдъ нѣкого, а тымъ менше вôдъ чоловѣка, котрого идеалы прямо противлять ся идеаламъ Полякôвъ, котрый зачисляѣ языкъ россійскій до языкôвъ рôвноуправненыхъ въ Австріи и котрый хоче доперва ждати на пробудженье народного духа Полякôвъ. Бесѣдникъ звернувъ вôдтакъ увагу на розпорядженье Штремайра и заявивъ, що оно не йде до засадничои змѣны уставы. При найвысшôмъ трибуналѣ мôгъ бы зайти той невластивый случай, що при нѣмецкôй розправѣ були бы въ меншости совѣтники, котрй знали дотычный языкъ. Высказанье „чужй языки“ не мало злого значѣня, однакожь не повинно було найти ся въ розпорядженю, отже невластивôсть не дасть ся заперечити. Бесѣдникъ обговорювавъ вôдтакъ реформу цивільнои процедуры, и апелювавъ до міністрôвъ справедливости и скарбу, щобы залишили дальшои ощадности на точцѣ галицкого судôвництва и щобы вдоволили вже разъ потребамъ Галичины.

По промовѣ пос. Мадейского слѣдували деякй спростованя мѣжь иншимъ пос. Вашатого, котрый доводивъ, що слово ruthenisch вынайшовъ ґр. Стадіонъ. Его бесѣду перерывавъ віцепрезидентъ Хлюмецкій, завзываючи его по кôлька разôвъ до порядку дневного

По тôмъ принято всѣ позиціи разомъ зъ резолюцією, що-до знесеня безплатныхъ посадъ авскультантôвъ.

Въ діскусіи надъ етатомъ міністерства скарбу розвинувъ першій пос. Шлезінґеръ, антісемітъ, поглядъ на наслѣдки регуляціи валюты и назвавъ ей мініятуровою Панамою въ Австріи.

Пос. Вайґель заявивъ, що Галичина не въ силѣ выдержати гнету податкового, тымъ бôльше що въ послѣдныхъ рокахъ дôткнули ей елементарнй нещастя и надзвычайнй выдатки для охороны передъ холерною пошестію. Богато говорить ся про еміґрацію сѣльского народа. Теперѣшнй вôдносины и теперѣшный гнетъ податковый не причиняють ся певно до того, щобы повздержати еміґраційну горячку. Податокъ домово-чиншовый въ Галичинѣ пôдпавъ послѣдными часами несправедливому пôдвышенію черезъ такъ зване зректифікованье фасій податку чиншового. Такожь пôдвышено въ цѣлыхъ ґрупахъ податокъ заробковый, мимо того що въ послѣдньôмъ роцѣ цѣлковито здержавъ ся рухъ въ наслѣдокъ холеричнои епідеміи. Одинъ кунець меблѣвъ въ Тернополи, котрый рôвночасно займавъ ся ремесломъ таціерскимъ и за оба тй занятя заплативъ податокъ доходовый въ сумѣ 8 зр. 40 кр., заперестав промыслу таціерского, щобы черезъ те выеднати зниженье податку. Супротивъ того подиктовано ему за саме веденье торговлѣ меблями податокъ доходовый въ сумѣ 31 зр. (*Слухайте! Слухайте!*) Рекурсъ до краєвои дирекціи скарбу мавъ той наслѣдокъ, що знижено ему податокъ на 21 зр. 50 кр. Вкôнци знѣсъ трибуналъ адміністраційный оба рѣшеня, заявляючи, що Тернопôль не находить ся зовсѣмъ въ принятôй ними клясѣ податковôй. У Львовѣ и въ Краковѣ пôднесено податокъ заробковый зъ 2 зр. 10 кр., зъ 3 зр. 15 кр. и т. д. въ такъ многихъ выпадкахъ до 8 зр. 40 кр., що выторено наразъ 500 новыхъ выборцѣвъ до рады громадскои Помѣжь тыми, котрыхъ спосôбнôсть податкову вышрубовано въ такій спосôбъ въ гору, находять ся такожь голярѣ, котрыхъ клієнтеля есть занадто обмежена. Середъ ученикôвъ звычайно той, котрый хоче бути найсимпатичнѣйшимъ товаришемъ, голить и стриже цѣлу клясу за дармо и маѣ сталу практику (*веселôсть*). Бесѣдникъ перейшовъ вôдтакъ до свого внесеня о ревізіи права о карахъ грошевыхъ скарбу, котре вôдъ двохъ рокôвъ не прийшло ще на порядокъ дневный до першого читаня, хотяй дотыкаѣ дуже важного предмету и домагаѣ ся якъ найскоршого полагодженя. Не лишь baccillus coma есть смертоносный, рôвно-жь такими самыми суть baccillus податковый и baccillus грошевыхъ каръ (*веселôсть*). Дальше обговорювавъ пос. Вайґель поступованье слѣдче, яке веде ся въ случаяхъ о провины скарбовй, а спеціяльно тогдѣ, коли розходить ся о горальнѣ и бровары. Одинъ дуже поважный властитель бôльшои посѣлости мусѣвъ передъ комісаремъ слѣдчимъ складати протоколъ день за днемъ по 6 годинъ, и то въ позиціи стоячôй. Се не средство зневолювати до признаня, бо таке средство вôдповѣдаѣ тортурамъ. Когось иншого, що займавъ ся торговлею и пересылкою старои одежѣ зъ Вѣдня на провінцію, заденунціовано, що купувавъ такожь убраня въ Прусахъ. Предметы сконфісковано и продано за 15 зр.; обжалованый однакъ, длятого що не хотѣвъ зложити жаданого вызнаня, мусѣвъ вôдсидѣти 7 тыжднѣвъ въ арештѣ, а хочь судовый лѣкарь заявивъ, що той чоловѣкъ хорый и потрѣбуѣ свободы, хочь начальникъ громады вставлявъ ся за нимъ — комісарь нѣякою мѣрою не хотѣвъ згодити ся те. Найстаршй жиды и жѣнка обжалованого благали его, щобы признавъ ся до вины, хочь и не почуваѣ ся до нея, абы лишь змôгъ выйти зъ арешту. Доперва по сѣмохъ тыжднях пустили его на свободу за зложеньемъ кавціи въ сумѣ 400 зр.

Иншимъ разомъ бувъ хтось въ слѣдствѣ за-для скарбовои провины. Дѣдо дотычного индівідуумъ мавъ вôдъ довшого часу трафіку, а зневоленый зô взгляду здоровля перенести ся въ друге мѣсце, лишивъ въ трафіцѣ внучку. Въ наслѣдокъ того выповѣджено ему наѣмъ трафіки. Коли дѣвчина вôддала комісіи запасъ тютюну, показало ся, що тому чоловѣкови прийде ще вôдъ скарбу 1409 зр. 50 кр. Тыхъ грошей очевидно не выплатили ему, покликуючись на то, що его внукъ виненъ до скарбу державного якійсь грошѣ. (*Окликы: Годъ повърити!*)

Д-ръ Штайнбахъ: Де се лучило ся?

Пос. Вайґель: Въ Бжеску.

Д-ръ Штайнбахъ: Прошу о имя.

Пос. Вайґель: Имя Яковъ Кляпгольцъ. Бесѣдникъ апелюе до гуманности міністра скарбу, котрый яко творець екзекуційнои новелѣ не може дозволити, щобы людямъ именемъ скарбу державы выдирано послѣдну подушку и послѣдній предметы, котрй служать до веденя промыслу. Школа фінансовои сторожѣ не повинна бути університетомъ цькованя, де учать польованя на нагороды за выловленье. Въ Освѣцимѣ, въ домѣ загально поважаного обывателя, въ часѣ его неприсутности явивъ ся секвестраторъ и показавъ платничій наказъ зъ нагоды якоись правнои належитости на суму 72 зр. Жена того обывателя, сама лишь въ дома а до того хора, заявила, що певно знаѣ, що ей мужь маѣ вже вôдъ давна поквітованье на тую суму, и що предложить его вечеромъ зъ поворотомъ до дому. Однакъ секзестраторъ не згодивъ ся на се и зафантувавъ два свѣчники. Коли женщина не хотѣла выдати ему свѣчникôвъ, почали обоѣ моцювати ся, при чôмъ ушкоджено одинъ свѣчникъ. Секзестраторъ мавъ покалѣчити собѣ руку. При пересправѣ судовôй секзестраторъ замотувавъ ся въ такій суперечности, що судья мусѣвъ перестерѣгати его передъ зложеньемъ ложныхъ зôзнань, та мимо того засудили сю женщину на чотири тыжднѣ тяжкои вязницѣ. Завдяки цѣсареви звôльнено ей вôдъ кары арешту, але наложено кару грошеву на 200 зр. При тôмъ всѣмъ замѣтна обставина що по поворотѣ мужа до дому сейчасъ найшло ся поквітованье заплаченои сумы 72 зр.

Бесѣдникъ перестерѣгавъ вôбщи передъ наслѣдками такои системы податковои и закінчивъ слозами, котрй выповѣвъ цѣсарь до одного инспектора податкового: „Drücken Sie mir nur das arme Volk nicht!“ (*Живй оплески*).

Промовлявъ ще пос. Кайзеръ и на его бесѣдѣ перервано засѣданье до нинѣ, вторка.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ товариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** рѣшивъ скликати загальнѝ зборы членѡвъ товариства на день 18 н. ст. марта с. р. Порядокъ дневный буде оголошеный пѡзнѣйше.

— **Вечеръ въ честь ювілею папского въ „Народнѡмъ Домѣ“**, котрый — якъ уже вѣдомо нашимъ читателямъ — вышавъ такъ величаво, заколовъ дуже ворогѡвъ руского народу, а спонуканый тою колькою скрегѡтъ зубѡвъ вѡдозвавъ ся вчера въ консервативно-католицко-польскѡмъ Przegląd-ѣ. Дневникъ той, выкористовуючи скандалъ, выкликаный купкою молодежи, затроєнои аґітаціею москвофільскою, пописавъ на той тематъ брехнѣ и допустивъ ся грубыхъ напастей на комітетъ ювілейный, а передовѣмъ на проф. Волод. Шухевича, котрый дуже богато причинивъ ся до свѣтлои удачѣ вечера. Перегляньмо тѝ брехнѣ и напасти:

На початку Przegląd каже: „...На жаль, завдяки аґітаціямъ москвофільскимъ, нетактови [?] и злѡй воли [?!] комітету устроюючого той вечерокъ, нѡнъ перемѣнивъ ся на велику демонстранцію противъ св. отця и митрополита Сембратовича. Выхованцѣ рускои бурсы [*якои?*], ученики рускои ґімназіи [*ложь*] и рускѝ академики [*якѝ?*] уставивши ся въ сѣняхъ *[ложь]* будынку и на сходахъ [*ложь*] повитали достойного князя рускои церкви криками „Pereat!“ Середъ ряду молодикѡвъ, выючихъ то „Pereat“ мусѣвъ о. митрополитъ переходити черезъ сходы ажь до салѣ, а на жаль, нѣгде не знайшовъ ся нѣ одинъ комітетовый, котрый бы привернувъ порядокъ“. *[Все те ложь.]* Дальше Przegląd каже, що въ сали пѡдчасъ вѡдчиту проф. Шараневича „на заповненыхъ щѣльно ґалеріяхъ вѡдозвали ся голосы: Тучапы! Тучапы!“ *[Такожь ложь, бо лишь на однѡй ґалеріи вѡдозвавъ ся одинъ голосъ.]* Дальше Przegląd напастує комітетъ ювілейный головно проф. В. Шухевича, думаючи, що вѡнъ бувъ головою комітету. „На однѡмъ изъ засѣдань постановлено — каже — не запрошувати священикѡвъ, утѣкшихъ зъ Холмщины. Въ першѡй лініи выключено о. Бобровича, потѡмъ постановлено не запрошувати завѣдателя гр.-кат. парохіи св. Петра и Павла, думаючи, що нимъ єсть холмчукъ о. Кринякевичъ, *якъ и пароха св. Пятниць* такожь холмчука о. Василевского. Не досыть того. Ще выдатнѣйше замѧркувавъ комітетъ на вечерку свою нехѡть до холмчукѡвъ, тыхъ правдивыхъ мученикѡвъ за вѣрнѡсть гр.-кат. церквѣ. О. Василевскій, хочь не дѡставъ запрошеня вѡдъ комітету, прийшовъ на вечерокъ, бо дѡставъ запрошенье вѡдъ о. митрополита. Однакъ коли зъ тымъ запрошеньемъ увѡйшовъ до салѣ и хотѣвъ заняти мѣсце призначене для гонораціорѡвъ, проф. Шухевичъ не хотѣвъ ємy того мѣсця вызначити. Нѣчо не помогло пояснюванье о. Василевского, що має запрошенье вѡдъ о. митрополита; проф. Шухевичъ вѡдповѣвъ, що о. митрополитъ нѣчо не має тутъ рядити, отже о. Василевскій мусѣвъ опустити салю. Такъ комітетъ не запрошувавъ на вечерокъ честныхъ [zacnych] священикѡвъ холмскихъ, але запросивъ радикалѡвъ, москвофілѡвъ и иншихъ bezwyznaniowców ruskich, щобы робили демонстрацію о. митрополитови и криками заколочували хѡдъ вечерка. Вчерашнѝ пригоды характеризують найлучше: якою то вѣрностію вѡдзначує ся бѡльшѡсть народовцѣвъ для своеи церкви, своихъ князѣвъ церкви и столицѣ святои. Бо проф. Шухевичъ єсть стовпомъ сторонництва народовцѣвъ, а въ комітетѣ засѣдали рѡвно-жь самѝ народовцѣ, бо москвофілы були бодай щирѝ и вѡдъ початку усунули ся вѡдъ участи въ торжествѣ ювілейнѡмъ.“

Кѡлько у всѣмъ тѡмъ правды, побачать нашѝ читателѣ изъ спростованя, яке проф. В. Шухевичъ доручивъ нинѣ Przegląd-ови. Спростованье то звучить дословно:

„Свѣтла Редакціе!

На основѣ §. 19 закона прасового прошу о умѣщенье слѣдуючого спростованя:

Въ вѡдповѣди на замѣты починенѝ менѣ въ Хроніцѣ 42 н-ру Przegląd-у зъ д 21 лютого с. р. „Rusini a jubileusz“ заявляю:

Неправда, мовь-бы крики „Pereat“ выходили „вѡдъ молодежи уставленои въ сѣняхъ будынку и на сходахъ“, бо крики тѝ дали ся чути зъ подвѡря „Народного Дому“, котре за-для браку брамы зъ того боку було сосниною и коцами вѡдгороджене вѡдъ головныхъ сѣней, де наглядали за порядкомъ два жовнѣры поліційнѝ и стражникъ поліціи. Зъ причины тои штучнои перегороды они й не могли схопити ексцедентѡвъ.

Неправда, мовь-бы „зѡ щѣльно переповненыхъ ґалерій вѡдозвали ся *голосы*: Тучапы! Тучапы“! — бо то бувъ єдиный голосъ одного пана, котрого заразъ выслѣджено, а котрый неправно вдеръ ся въ дверѣ ґалеріи.

Неправда, мовь-бы на однѡмъ изъ засѣдань комітету постановлено не запрошувати на вечерокъ священикѡвъ утѣкшихъ зъ Холмщины. Така ухвала запала лише що-до особы о. Бобровича, позаякъ комітетъ мавъ пересвѣдченье, що зъ причины напастей на Єго Ексц. о. митрополита, якѝ були свого часу мѣщенѝ въ редаґованѡй о. Бобровичемъ „Руси“, а кромѣ того и зъ иншихъ причинъ личнѡсть тая не буде мило бачена на вечерку устроюванѡмъ пѡдъ протекторатомъ Є. Е о. митрополита. Коли-жь Є. Е. о. митрополитъ, довѣдавшись о тѡй ухвалѣ комітету, самъ выславъ о. Бобровичеви свѡй білетъ зъ запрошеньемъ, о. Бобровичъ зъ запрошеня того не скориставъ.

Неправда мовь-бы то постановлено не запрошувати завѣдателя парохіи св. Петра и Павла, а найвымовнѣйше свѣдчить о тѡмъ се, що о. адміністраторъ бувъ на вечерку разомъ зъ женою.

Неправда, мовь-бы о. Василевскій не бувъ запрошеный. Навпаки, дѡставъ запрошенье, якъ мене о тѡмъ заневнили уста высокого достойника церкви. Але о. Василевскій не постаравъ ся о білетъ вступу, якъ того жадало запрошенье. Що холмскихъ священикѡвъ не поминено, свѣдчить о тѡмъ фактъ, що кромѣ о. Василевского запрошено о. Панасиньского зъ Кульпаркова и вѡнъ зъ запрошеня въ вѡдповѣдный способъ скориставъ та й бувъ на вечерку.

Неправдѡ, мовь-бы я не хотѣвъ о. Василевскому вызначити мѣсця на сали, бо я анѣ секунды не бувъ на сали, маючи зъ порученя комітету повнити обовязокъ принимания гостей на вступѣ. Правда, о Василевскій удававъ ся до мене, але въ дверехъ входовыхъ, зъ жаданьемъ, щобы вызначити ему мѣсце. Я заявивъ ему, що повиненъ бувъ, пѡсля вымоги запрошеня, постаратись о білетъ а якъ не постаравъ ся, то я готовъ казати внести ємy крѣсло, щобы мѡгъ сѣсти. Коли-жь о. Василевскій моєи услуги приняти не хотѣвъ, я упросивъ Вп. о. сов. А. Тороньского, щобы вѡнъ заявивъ ему мою охоту до услуги. Але о. Василевскій не хотѣвъ приняти такожь предложеня о. Тороньского и остентаційно вышовъ изъ салѣ.

Неправда, мовь-бы я на заявленье о. Василевского, що має запрошенье вѡдъ Є. Е. митрополита, вѡдповѣвъ, що о. митрополитъ нѣчого не має тутъ рядити. Я заявивъ лише, що само запрошенье, навѣть вѡдъ о. митрополита, ще не уповажнює засѣдати межи гонораціорѡвъ, бо Є. Е. митрополитъ запросивъ своими картами не лише справдѣшныхъ достойникѡвъ, але й многихъ иншихъ, мѣжь ними н. пр., якъ сказано высше, и о. Бобровича, котрого прецѣнь за достойника ще не узнано.

Неправда, мовь-бы комітетъ не запрошувавъ zacnych священикѡвъ холмскихъ, але радикалѡвъ, москвофілѡвъ и иншихъ „bezwyznaniowców ruskich“, бо комітетъ постановивъ запросити попередъ всего всѣхъ Русинѡвъ, котрѝ належать до якогось товариства рускаго а не выступали противъ церкви католицкои. Симъ хотѣвъ комітетъ ухилити тую практику, що сли коли-небудь Русины устроюють якійсь безплатный вечерокъ, зразъ знайдуть ся люде обряду грецкого, що на той одинъ вечеръ стають ся патріотами рускими, и то такои масти, якои на той часъ треба, щобы тѡлько безъ коштѡвъ приятно провести вечеръ. Списъ маючихъ запроситись на сей вечеръ гостей бувъ предложеный Є. Е. митрополитови до затвержденя и на єго основѣ выслано запрошеня.

Проф. Володимиръ Шухевичъ, членъ комітету.“

Послѣдный устунъ Przegląd-у, котрый пахне вже пѡдлостію, подиктованою Przegląd-ови очевидячки якоюсь чорною душею, проф. В. Шухевичъ поминувъ мовчки — и добре зробивъ, бо на таку пѡдлоту найлучша вѡдповѣдь: мовчалива погорда.

— **О. Евгенѡй Гузаръ**, катихитъ школы выдѣловои и управитель рускаго института дѣвочого у Львовѣ, одержавъ вѡдъ митрополичого Ординаріята право уживати вѡдзнакъ крилошаньскихъ.

— **Комісія испытуюча для учителѣвъ.** Въ складѣ львѡвскои комісіи испытуючои для кандидатѡвъ учительскихъ въ ґімназіяхъ и школахъ реальныхъ наступили въ сѣмъ роцѣ шкѡльнѡмъ значнѣйшѝ змѣны. Теперѣшный складъ еи установленый рескриптомъ міністра просвѣты зъ дня 25 н. ст. грудня 1892 до ч. 28.112 и зъ дня 13 лютого 1893 до ч. 1.772 єсть слѣдуючій: Директоръ комісіи: проф. д-ръ Люд Цвиклиньскій, заступникъ директора: проф. д-ръ Ром. Пілятъ. Испытуючѝ зъ клясичнои фільольоґіи професоры: д ръ Люд. Цвиклиньскій и д-ръ Брон. Кручкевичъ, зъ языка и літературы нѣмецкои: д-ръ Риш. Вернеръ; зъ языка польского: д-ръ Ром. Пілять; зъ языка рускаго: д-ръ Ом. Огоновскій; зъ исторіи: д-ръ Исид. Шараневичъ, д-ръ Тад. Войцѣховскій, д-ръ Брон. Дембиньскій, д-ръ Людв. Финкель; зъ ґеоґрафіи: проф. д-ръ Анг. Романъ; зъ фільософіи: д-ръ Алекс. Рациборскій; зъ математики: д-ръ Володисл. Зайончковскій и д-ръ Іос. Пузина; зъ фізики: д ръ Оскаръ Фабіянъ; зъ зоольоґіи: д-ръ Вен. Дибовскій; зъ ботаніки: д-ръ Теоф. Цесельскій; зъ мінеральоґіи: проф. Юл. Медведскій и д ръ Ом. Дуниковскій; зъ хеміи: проф. Брон. Радзишевскій.

— **На будову руского народного театру у Львовѣ** надѡславъ на руки нашои адміністраціи п. Петро Будзиньскій зъ Комарна 4 зр. 53 кр. зѡбраныхъ у о. Еліяшевского въ Гуманци.

— **Нова зелѣзница льокальна** Посолъ Кароль Леваковскій одержавъ дозвѡлъ на пѡднятье передвступныхъ роботъ технічныхъ около будовы зелѣзницѣ зъ Закопаного на Новый Торгъ и Щавницю до Старого Санча.

— **Самоубійства.** Якимъ Слободянъ зъ Бортникъ намѣрявъ два разы вѡдобрати собѣ житье, але се ємy не удалось, ажь за третимъ разомъ, дня 9 н. ст. лютого, повѣсивъ ся вѡнъ въ своѣй шопѣ. Причина самоубійства незвѣстна. Самоубійникъ мавъ 56 лѣтъ. — Въ Парижи отруивъ ся студентъ медицины Люд. Савицкій. Вѡнъ утѣкъ недавно зъ Варшавы, де бравъ участь въ нігілістичныхъ аґітаціяхъ.

— **Зъ Богородчаньского** доносять про нужду мѣжь тамошнымъ селяньствомъ. Майже въ кождѡмъ пѡдґорскѡмъ селѣ самои лихварскои худобы по кѡлькасотъ штукъ, а кожда штука тримає ся 3 або й 4 роки и то 3 роки за 8 а найбѡльше за 10 зр. Таке годованье лихварскои худобы руйнує до нащадку селянина, особливо тамъ де нема громадскои толоки и пасовиско дорого треба заплатити. Якъ бы власти зарядили стислый списъ худобы на Пѡдґорю, то показалось бы, що майже вся худоба у Пѡдґорцѣвъ лихварска власнѡсть, а селянинъ то лихварскій невѡльникъ. Коли-бъ до того ще обчисливъ, кѡлько кождый лихварямъ виненъ, то показалось бы, що уже дальше бѣдный Пѡдґорянинъ не буде мати й скибы поля, а єго дѣти зъ часомъ зъ торбами пѡйдуть!

— **Богате жерело нафты** вѡдкрыто въ Пасѣчнѡй въ законѣ нафты Петровеца, въ глубинѣ 90 метрѡвъ. Жерело се выкидає бѡльше якъ 30 бочокъ денно. Се вѡдкрытье замѣтне тымъ, що въ Пасѣчнѡй, де нафта вызначає ся добротою, не выдававъ доси нѣякій законъ бѡльше якъ 10 бочокъ денно.

— **Нѣмецкій Schulverein въ Бялѡй.** Свого часу доносили мы, що мѣжь австрѣйскими Нѣмцями завчавъ холонути рухъ въ напрямѣ пѡдпиранья Schulverein-у и длятого зарядъ сего товариства выдавъ вѡдозву, щобы заохотити нѣмецку публику до участи въ товариствѣ. Нѣмцѣ въ Бялѡй выдали при тѡй нагодѣ такій покликъ до своихъ спѡвгорожанъ: „Помагайте нѣмецкому Schulverein-ови! Вступайте всѣ громадно въ єго ряды! Прочь зъ народною байдужностію! Барабанъ вѡдзыває ся й кличе до бою за честь нѣмецку! Идѣть за єго голосомъ и голосѣть окликъ: Die deutsche Schule stets voran, wir alle folgen Mann für Mann“. Вѡдозва не лишила ся безъ наслѣдкѡвъ. Число членѡвъ зросло заразъ о 60, всѣ товариства нѣмецкѝ въ Бялѡй призначили на Schulverein пѡдмоги грошевѝ, а рада громадска пѡдвысшила рѡчный датокъ зъ 50 на 100 зр. Крѡмъ того рѣшено посылати до домѡвъ скарбонку при кождѡй торжественнѡй нагодѣ въ родинѣ нѣмецкѡй, при вѣнчаняхъ, хрестинахъ, обходѣ роковинъ, при ювилеяхъ и т. д. Дня 14 н. ст. сѣчня вѡдбуло ся торжественне представленье въ мѣскѡмъ театрѣ, на котрѡмъ явило ся 1200 осѡбъ, а чистый дохѡдъ призначеный на Schulverein вынѣсъ 1800 зр. — Дѣйстно дѣяльнѡсть гѡдна наслѣдуваня.

— **Противъ холєры.** Порушена правительствомъ австрійскимъ справа мѣжнародноі конференціи маючои вѡдбути ся въ Дрезднѣ при кѡнци лютого, для обдуманя спѡльныхъ средствъ противъ холєры, вже остаточно порѣшена. Конференція буде радити надъ тымъ, щобы противхолєрнѝ заряженя по можности не спиняли торговлѣ. Гадка сеи конференціи повстала въ виду имовѣрного выбуху холеры зъ весною, тымъ бѡльше, що вже теперь надходять вѣсти зъ рѡзныхъ сторѡнъ про поодинокѝ случаѣ занедужаня на холеру.

— **Припасы угля камѣнного** въ Европѣ выносять пѡсля обчислень 360 міліярдѡвъ тонъ и выстануть на 670 лѣтъ. Въ Сполученыхъ Державахъ пѡвнѡчнои Америки, зъ выимкою гѡръ Рокі-Мавнтенъ єсть 684 міліярдѡвъ тонъ угля, котрѝ выстануть на 650 лѣтъ.

— **Дрѡбнѝ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣльцямъ громады Хохонева, въ повѣтѣ рогатиньскѡмъ, 400 зр. — П. Тома Короликъ, родомъ зъ Гусятина одержавъ на университетѣ въ Краковѣ степень доктора всѣхъ наукъ лѣкарскихъ. — Дня 12. н. ст. лютого, вѡдбуло ся въ Криници въ тамошнѡй церкви вѣнчанье д ра медицины Олександра Цѣханьского зъ Войковои, асистента окулістичнои кліники въ Познани, зъ панною Ольгою, Луціею Зембѡвною донькою п. Маріи и п. Стефана Зембы ц. и к. ротмістра н. п. и властителя реальностей.

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

— **Кекилія Кмицикевичѣвна**, сирота по бл. п. пароху въ Колоднѣ, деканата куликѡвского упокоила ся дня 18 н. ст. лютого въ Жовкви. Вѣчна ѣй память!

Наука, штука и література.

— **Сократъ, грецкій учитель.** Зъ россійскои мовы зъ додатками та вѡдмѣнами переклала М. Загѡрня. — Пѡдъ такимъ заголовкомъ выйшла 153-я зъ черги, а 2-га за рѡкъ 1893. книжочка товариства „Просвѣта“. Книжочка обѡймає 51 сторѡнъ друку а коштує 12 кр.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На реставрацію церкви въ Дубецку** зволили по день 15 лютого ласкаво пожертвувати слѣдуючѝ жертводавцѣ: Преосв. еп. д ръ Пелешь зъ Перемышля 20 зр. — Преосв. еп. Куиловскій зѡ Станиславова 50 зр. — Вбл. ґрафъ Ст. Конарскій зъ Дубецка матеріялу будѡвляного въ вартости 80 зр. — Вбл. ґрафиня Л. Дембиньска потрѣбне до церкви бѣля въ вартости 30 зр. — Впр. пралатъ о. Л. Гутеровскій зѡ Львова 2 зр. — Близшій кружокъ богословѡвъ у Львовѣ 4 зр. — Вп. панѣ Скородиньска зѡ Скопова 2 зр. — Впр. о. Красицкій парохъ зъ Дернова 2 зр. — Вп о. Форись парохъ зъ Волѣ гологѡрскои 1 зр. — Вп. о. М. Жарскій парохъ. зъ Стропятина 1 зр. — Вп. д-ръ о. Кмить проф. семинаріи дух. въ Перемышли 1 зр. — Вп. о. Барновичъ парохъ въ Островѣ 1 зр — Всего разомъ 194 зр., а зъ попередными жертвами 512 зр. 75 кр.

Складаючи Виреосвященымъ и прочимъ Вп. жертводавцямъ щиро-руске спаси-Бѡгъ за ихъ повысшѝ щедрѝ дары, осмѣляюсь покорнѣйше просити и иншихъ нашихъ Патріотѡвъ о дальшѝ ласкавѝ жертвы а може при помочи Божѡй упорядимо нашу церковь.

Стефанъ Петрикъ рускій парохъ въ Дубецку.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкѡльна въ Богородчанахъ оголошуе конкурсъ на посады учительскѝ: въ Битковѣ, Иваникѡвцѣ, Бѡбчи, Хмелѡвцѣ, Глубокѡмъ, Грабовци, Глѣбовцѣ Ябло̀нцѣ, Кричцѣ, Манявѣ, Монастирчанахъ. Марковѡй, Молотковѣ, Похѡвцѣ, Саджавѣ, Стебнику, и Звиячи. Поданя треба вносити до 25 н. ст. марта.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 21. лютого. Вѡдбулась нарада міністрѡвъ надъ прелімінаремъ буджету для спѡльныхъ делеґацій.

Берлинъ 20. лютого. Зборы товариства селянъ ухвалили резолюцію противъ договору торговельного зъ Россіею.

Парижъ 21. лютого. Президентъ сенату Леро̀є подавъ ся до дімісіи; наслѣдникомъ стане Жіль Феррі.

Букарештъ 21. лютого. Говорять, що цѣсарь Вільгельмъ приѣде въ гостину до Румунии въ осени.

Римъ 21. лютого. Увязненый въ справѣ обманьствъ посолъ Дезербі померъ у вязници.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Н. Лещ. въ Вол. Грошѣ вѡдобрано, и доручено куда слѣдуе, а за 1892 р. „Просвѣта“ ще $^{25}/_{10}$ вѡдобрала.

Надѡслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкѡвска ч. 19

приймає всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовенства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшѡй цѣнѣ. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ

не мѣстить нѣякихъ складникѡвъ мінеральныхъ, служить до вѡджившленя цибулькъ волосныхъ а зі-гля того здержуе выпаданье волося и скрѣпляе порѡсть.

Головный складъ въ аптицѣ пѡдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рунера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вѡдворотною почтою. 4379

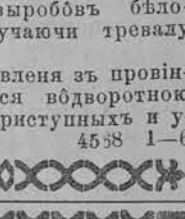

Найдешевше жерело предметѡвъ оптичныхъ у Львовѣ

пѡдъ „**КОПЕРНИКОМЪ**“

ул. Театральна ч 6 (плянъ св. Духа) напротивъ головного одвахи.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѝ, ас пайи и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. — Репарованя найдешевше и найскорше. 4185

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пѡдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

50,000 зр. можна выграти

на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Поручена запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4569 1—?

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побѡчь Львова, почта Львѡвъ.

Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель.

Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій
управляючій лѣкарь.

Всякѝ информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 3—?

ИВАНЪ ПАСѢЧНИКЪ

концесіонованый бѣлошкѡрникъ въ **СТРЫЮ** у власнѡй реальности пѡдъ ч. 2) на Шумлянщинѣ.

Поручає ся ласкавымъ взглядамъ Вповажненыхъ Публики при выготовленю всякихъ выробѡвъ бѣлошкѡрничихъ, поручаючи тревалу и добру роботу.

Ласкавѝ замовленя зъ провінціи полагоджуе ся вѡдворотною почтою по дуже приступныхъ и умѣреныхъ цѣнахъ. 4558 1—6

СЛУЖБА БОЖА

партитура на 4 муж. голосы укладу

ІОСИФА КИШАКЕВИЧА

Цѣна 60 кр. (зъ пересылкою почтовою 65 кр.)

Дѡстати можна у автора Львовѣ, ул. Коперника ч. 36 и въ книгарни Ставропигійскѡй. 4554 3—5

ЄВАНГЕЛІЯ

найновѣйшого выданя

въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ вѡдъ 40 до 250 зр.

завсѣгды можна ґлядати въ заведеню

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пѡдвалье ч. 9. 4171

СТАРѢЙ ЄВАНГЕЛІЯ

принимають ся до вѡдновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пѡдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхѡдъ такожь зъ улицѣ Тихои

поруча лишь найлѣпшѝ роды Цейлонъ, Мокку и Американьску, по цѣнахъ гуртовныхъ.

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѡдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 31. Львôвъ, Середа 10 (22) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты плативъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатаній вôльній вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Od nas uczcie się Moskale i Krzyżacy!

Такъ може зъ гордостію кликнути нинѣ галицко-польска праса по своихъ статьяхъ про львôвске руске торжество въ честь папского ювілею. И справдѣ Катковцѣ та Бісмарковцѣ повинні для доповненя свого знаня публицистичного удатись на практику до Dziennik-a Polsk-ого, до Przegląd-у, до Gazet-ы Narodow-ои и т. д., не выключаючи навѣть Now-oи Reform ы, а зъ трактованя польскою прасою справъ рускихъ выпрактикують ще дуже богато, чого имъ хибуе въ трактованю справъ польскихъ въ Конґресôвцѣ и въ Познанщинѣ.

Читателѣ нашій вже знають справозданье зъ ювілейного вечера умѣщене въ Przegląd-ѣ и певно вже самі осудили, що лишь груба несовѣстнôсть и недостатокъ всякихъ етичныхъ основъ могли редакціи Przegląd у подиктувати таке справозданье. Але нинѣшный день принѣсъ подôбні, ба ще й красшій цвѣтки.

Насамперед сконстатуемо той огидный, глубоко понижаючій польску працу фактъ, що [зъ выимкою Gazet ы Narodow-oи] другі **часописи польскі сфальшували справозданье „Дѣла“ про ексцесы въ „Народнôмъ Домѣ“** и на основѣ сфальшованого справозданя чѣпають ся „Дѣла“, якъ пяный плота, — закидають: чому „Дѣло“ не высказало сего або того? — а „Дѣло“ се высказало, тôлько польскі дневники въ перфідный спосôбъ дотычній уступы пропустили. Такъ мѣжь иншими сфальшували наше справозданье дневники: Dziennik Polski и Przegląd. Що се сфальшованье нашого справозданя выйшло для нихъ zdrowo, того не перечимо, бо общиганюючи читателѣвъ, они можуть кидатись на ненавистне имъ „Дѣло“, але чи се honorowo, — тото питанье полишаемо пôдъ осудъ кождого хочь трохи гонорового Поляка, хочь-бы й mojżeszowego wyznania.

Найнѣкчемнѣйше — а взглядно najbardziej honorowo — поступили собѣ дневники польскі при фальшованю нашого справозданя въ тôмъ пунктѣ, де пропустили уступъ зъ „Дѣла“, схарактеризувавшій: яка то именно купка молодежи допустила ся скандалу на подвôрю „Народного Дому“? Такъ honorowo поступили польскі дневники на те, абы нужденні свои клеветы могли кидати на всю молодѣжь руску, а за всю молодѣжь на ненавистныхъ имъ Русинôвъ-народовцѣвъ, бо народовцѣ нинѣ мають політичный провôдъ на Руси, — бо тій-жь народовцѣ, запрошені Его Екск. митрополитомъ до спôвдѣланя въ устроєню ювилейного торжества, поставили вечеръ такъ импонуючо свѣтло, що не тôлько Русины, але й гостѣ польскі заявили однодушно, що свѣтлостію вечера були просто очарованій. Се розумѣсть, коли постарѣетесь, бо се фактъ, що допера тогдѣ вмѣемо цѣнити вагу молодости, коли вѣкъ загляне намъ у очи.

— Того нѣякъ не можете знати зъ власного досвѣду!

— Чому-жь бы нѣ? Прецѣнь и я бувъ молодшій. Въ двацять осьмôмъ роцѣ житя...

— Чоловѣкъ ще молодый. Мужчины не потребують навѣть бути молодшими. Власне було-бъ справедливо, щобы приходили на свѣтъ зъ двацятьосьмома роками.

— Не всѣ вдоволялись бы тымъ Я самъ потерпѣвъ бы немало втраты, а нашь король Филипъ не истнувавъ бы ще тамъ на сценѣ.

— Справдѣ? Вôнъ такъ молодый?

— Допервa на веснѣ скôнчить двацять другій рôкъ.

— Отже знаете его докладно? Вы познакомленій зъ вôдносинами театральными?

— По трохи.

— Часто буваете въ театрѣ?

— Лише зимою. Я властитель дôбръ и цѣлый рôкъ займаюсь господарствомъ. Допервa въ зимѣ, коли роботы покôнчать ся, забираюсь на кôлька мѣсяцѣвъ до столицѣ. Але дивуе мене, що вы, панѣ, не знаете интерпретатора короля Филипа... се дуже улюбленый акторъ

— Бути може, але я бачу его першій разъ на сценѣ. Мусите знати, що я майже нѣколи не буваю въ театрѣ; всего разъ слухала оперы „Чародѣйного флёту“ — а „Донъ Карльоса“ бажала побачити за яку-небудь цѣну.

— Такъ се вы, панѣ, другій разъ въ театрѣ?

— Такъ

— Справдѣ? Якъ то може бути?

— Môй отець займае урядъ совѣтника въ міністерствѣ Платия не мала, але крôмъ мене маѣ ще шѣсть дочокъ и двохъ сынôвъ. Отже зрозумѣете легко, що треба щадити. Лякаемось страшно высокихъ цѣнъ театральныхъ, а на оперу йдемо лишь тогдѣ, коли тато авансують.

— Розумѣю.

— Властиво нѣяково для мене, що зраджую вамъ нашій домовій вôдносины, але якось такъ здаѣсь менѣ, що вы не чужій и що все мушу вамъ выповѣсти, що менѣ шибне крôзь голову.

— Дуже привѣтно А однакъ якъ се вышло, що...

— Що я нинѣ тутка? Чи-жь и то такожь маю вамъ высповѣвати? Нехай буде, хочь тяжко менѣ: я тутъ потайкомъ.

— Такъ?

— Дѣйстно! Разъ я мусѣла побачити „Донъ Карльоса“. Въ тôй цѣли складала я зъ дробныхъ ощадностей грôшь до гроша, шелюгъ до шелюга, доки не призбирала ся вôдповѣдна сума на закупно білету. Охъ, пане! той плянъ займавъ мене цѣлыми тыжднями. Якъ я собѣ все те докладно представляла! Выхоплю ся тихцемъ зъ дому до театру... дома выкрыють мою неприсутнôсть... родичѣ налякають ся, сестры посумнѣють, а браты розбѣгнуть ся по всѣхъ своякахъ и знакомыхъ. Здавало ся, що то все буде дуже займаюче, але теперь...

— Теперь?

— Теперь менѣ прикро. Уже выходячи зъ дому я почувала якесь каянье.

— Ага!

— Поступила нерозумно.

— Певно!

— Родичѣ и рôдня будуть о мене дуже неспокôйній. Чогось такого у насъ не лучало ся нѣколи. Отець розгнѣваѣсь, безъ сумнѣву.

— Справедливо.

— А потôмъ рухати ся въ тôй товпѣ, середъ тôлько людей, ити самôй до дому темными улицями такъ далеко! Охъ! я надто легкодушна.

— Не перечу.

— И вы такожь?! Вже не буде менѣ приємности слухати улюбленои штуки. Жаль и каянье затроили менѣ цѣлу радôсть. Дѣвчина ѣсть таки рôдною жалю!

— Очи вашій, панѣ, тонуть въ сльозахъ, вы не повинній брати рѣчи такъ серіо. Допоможу вамъ въ тяжкôмъ положеню.

— Якимъ чиномъ?

— Передовсѣмъ вôдведу васъ, панѣ до, дому и въ кождôмъ случаю буду вашимъ оборонцемъ. А щобы отець не гнѣвавъ ся, увôйду въ кругъ родинный.

Емігрáція и выгляды на будучнôсть.

I.

Емігрáція въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Дальше.*)

Представивши историчный перебѣгъ торôчної емігрáціи, проф. д-ръ Пілятъ згадуе дальше о живôмъ заинтересованю тутешнои интелігентнои публики и журналістики рухомъ емігрáційнымъ и застановляѣсь надъ причинами, якій выкликали то особливе заинтересованье, передовсѣмъ у польскои публики. Вôдтакъ высказуе гадку, що причины того заинтересованя годѣ доглядѣти въ самôмъ фактѣ емігрáціи, бо-жь емігрáція истнуе въ нашôмъ краю уже вôдъ лѣтъ давнѣйшихъ, и то не лишь до Америки але такожь въ Россію, куда особливо зъ привисляньскои части краю переселювались въ значнôмъ числѣ Мазуры, заманені туды незвычайною дешевостію грунтôвъ. Однакъ на тамту емігрáцію, хочь она щорôчно и систематычно забирала Галичинѣ далеко бôльше и лучшихъ пôдъ взглядомъ економічнымъ елементôвъ, нѣжь торôчна, не звертано въ краю особливои уваги, ба навѣть уважано ѣи за зовсѣмъ природне явище економічне.

Єсли-жь, навпаки, торôчна емігрáція рускихъ мужикôвъ до Россіи, котра по вôдчисленю тыхъ, що вернули ся, зовсѣмъ не показалась такъ численною, — а мимо того кинула такій переполохъ мѣжь польску суспôльнôсть, — то, пôсля гадки автора, выкликало се: нагле и ненадѣйне выступленье емігрáціи, котре, зважившн и напрямъ емігрáційный и всѣ побôчні обставины, казало догадуватись, що тутъ, єли не выключно то въ переважнôй части, маѣ ся дѣло зъ агітаціею політичною и релігійною, ворожою зарôвно суспôльности тутешнôй якъ и цѣлôй державѣ.

Тую сторону справы — пише проф. Пілятъ, — пôднѣсъ такожь выдѣлъ краєвый въ своѣй вôдозвѣ зъ дня 24 жовтня 1892, звернênôй зъ причины руху емігрáційного до выдѣлôвъ повѣтовыхъ, до послôвъ и другихъ компетентныхъ осôбъ тои части краю, при чôмъ однакъ той-же выдѣлъ въ згаданôй вôдозвѣ выразно зазначивъ, що належить пильно звертати увагу на економічне положенье селянъ на Подôлю, „бо — якъ каже — трудно оборонитись передъ думкою, що причина того руху емігрáційного лежить глубше, нѣжь бы се здавало ся, въ економічныхъ вôдносинахъ тои части краю, а лише безпосередный товчокъ приписати належить старанно зорґанізованôй и систематично-веденôй агітаціи, котрои жерела и пружинъ можна догадуватись, але не можна вважати ихъ за цѣлкомъ выслѣджені“.

Изъ 22 вôдповѣдей, якій на сей окружникъ выдѣлу краєвого наспѣли вôдъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ, послôвъ и вичихъ осôбъ, лише чотири видять причину руху емігрáційного выключно въ сумнôмъ положеню економічнôмъ тамошнои людности; девять приписуе сей рухъ выключно веденôй вôдъ давна агітаціи політичнôй, зъ котрою поручь ишла агітація релігійна; а девять остатныхъ, межи тымі всѣ справозданя выдѣлôвъ повѣтовыхъ, добачують и головній причины емігрáціи зарôвно въ агітаціи політичнôй та релігійнôй, якъ и въ невôдрадныхъ вôдносинахъ економічныхъ Подôля, котрій зъ року на рôкъ поступаючи на гôрше, довели тамошну людность надъ берегъ економічної руины.

Всѣ тій справозданя, котрій звертають увагу на економічный бôкъ справы, пôдносять згôдно, що незвычайне роздробленье грунтôвъ мужицкихъ на Подôлю вытворило численный пролетаріятъ рôльничій, котрый по за порою роботъ польныхъ не находить достаточного заробку, — що рôзній выдатки, сполученій зъ выконуваньемъ обовязуючихъ законôвъ, а часто выплываючій зъ невôдповѣдного ихъ выконуваня, надъ мѣру перетяжують звычайный прихôдъ людности мужицкои та й немало причиняють ся до того, що межи сею людностію вытворюѣсь матеріялъ, готовый на першій покликъ рушити зъ краю, скоро бы тôлько засвѣтила де хочь злудна надѣя полѣпшеня нужденної долѣ.

Другій-жь справозданя, котрій все складають на агітацію політичну и релігійну, высказують отверто, що сама агітація, по ихъ думцѣ, була спосôбна спонукати мужикôвъ рускихъ до емігрáціи, а бодай ослабити тото етичне почутье, котре могло ихъ ще по части стримувати вôдъ выселеня въ царство российске. Надто додають, що безпосередный товчокъ до торôчної емігрáціи выйшовъ зъ намовъ и заохоты будь пограничної сторожѣ российскои, будь вôдъ жившихъ въ краю а давнѣйше вже знаныхъ агітаторôвъ.

Высказуючи потôмъ свою власну думку про торôчну емігрáцію, проф. Пілятъ прилучуѣсь до погляду, що глубшихъ причинъ того руху, — помінувши безпосередный товчокъ до него, якій дали: выхôдъ Юрчишина, погологоски про даровый надѣлъ землею въ Россіи и намовы сторожѣ пограничної, — належить глядѣти зарôвно въ політичнôй и релігійнôй агітаціи якъ и въ сумныхъ економічныхъ вôдносинахъ Подôля. Тотій двѣ причины кладе вôнъ вправдѣ поручь себе, однакъ зъ цѣлого представленя справы, якъ навѣть зъ выразного застереженя автора, мусимо заключати, що мотивамъ політичнымъ и релігійнымъ приписуе вôнъ зовсѣмъ пôдрядне значѣнье, а головну причину емігрáціи бачить передовсѣмъ въ анормальныхъ вôдносинахъ суспôльно-політичныхъ, котрій одій, якъ вôнъ ихъ представивъ, ажь надто выясняють цѣлу справу, такъ що въ порôвнаню зъ ихъ переважаючимъ вплывомъ вплывъ т. зв. агітацій москвофільскихъ зводить ся майже на нѣщо.

Читаючи дальшій тягъ працѣ Вп. професора, трудно оборонитись навѣть вôдъ вражѣня, що те, досыть почетне мѣсце для т. зв. агітацій москвофільскихъ, вызначивъ вôнъ тôлько пôдъ напоромъ публичної опініи и журналістики польскои, котра такъ радо уживаѣ тыхъ агітацій яко Universalmittel на зацитканье всякои краєвои хоробы, — а що щира и правдива его думка склонювала ся въ той бôкъ, котрый такъ докладно розъяснивъ вôнъ въ другôй, найважнѣйшôй части своеи студіи. А велика шкода, що пôдъ тымъ взглядомъ не зазначивъ вôнъ маркантнѣйше свого становиска, бо его голосъ, не заколоченый злобою дня, не лише бувъ бы зыскавъ на повазѣ науковôй,

Мѣжь дѣями.

[*Гутôрка Гуґона Кляйна.*]

— Можу просити васъ, пане, о афішь — на хвилину?

— Дуже радо.

— — — — — — — — — — —

— Дякую.

— Дробниця. Єсли бъ панѣ бажали якихъ поясненъ, охочо ними служу.

— Пояснень?... Нѣ. Я впевнила ся лишь, що панъ, котрый представляе короля Филипа, дѣйстно той самый, що я бачила его недавно на улици. Выглядавъ тогдѣ такъ молодо! Якъ же то страшно мусить бути, коли молодый чоловѣкъ загляне въ зеркало и побачить наразъ старе лице а при незаперечнôй схожости закличе: се я... справдѣ я! За всѣ богатства свѣта не хотѣла бы я дôзнати того чувства!

— Богато находить подôбный перестрôй дуже займаючимъ.

— Я нѣ.

— Панѣ доходять рѣдко коли до такого положеня. Ледви лучить ся колись, що мусять на сценѣ „робитись старыми“, бо звычайно вважають собѣ обовязкомъ выступати тамъ въ строю молодости. Той обовязокъ переносять вôдтакъ въ буденне житье.

— Се подобаѣсь менѣ.. люблю бути молодою.

— А ще бôльше полюбите, панѣ, молодôсть, коли постарѣетесь, бо се фактъ, що допера тогдѣ вмѣемо цѣнити вагу молодости, коли вѣкъ загляне намъ у очи.

— Того нѣякъ не можете знати зъ власного досвѣду!

— Чому-жь бы нѣ? Прецѣнь и я бувъ молодшій. Въ двацять осьмôмъ роцѣ житя...

— Чоловѣкъ ще молодый. Мужчины не потребують навѣть бути молодшими. Власне було-бъ справедливо, щобы приходили на свѣтъ зъ двацятьосьмома роками.

— Не всѣ вдоволялись бы тымъ Я самъ потерпѣвъ бы немало втраты, а нашь король Филипъ не истнувавъ бы ще тамъ на сценѣ.

— Справдѣ? Вôнъ такъ молодый?

— Допера на веснѣ скôнчить двацять другій рôкъ.

— Отже знаете его докладно? Вы познакомленій зъ вôдносинами театральными?

— По трохи.

— Часто буваете въ театрѣ?

— Лише зимою. Я властитель дôбръ и цѣлый рôкъ займаюсь господарствомъ. Допера въ зимѣ, коли роботы покôнчать ся, забираюсь на кôлька мѣсяцѣвъ до столицѣ. Але дивуе мене, що вы, панѣ, не знаете интерпретатора короля Филипа... се дуже улюбленый акторъ

— Бути може, але я бачу его першій разъ на сценѣ. Мусите знати, що я майже нѣколи не буваю въ театрѣ; всего разъ слухала оперы „Чародѣйного флёту“ — а „Донъ Карльоса“ бажала побачити за яку-небудь цѣну.

— Такъ се вы, панѣ, другій разъ въ театрѣ?

— Такъ

— Справдѣ? Якъ то може бути?

— Môй отець займае урядъ совѣтника въ міністерствѣ Платия не мала, але крôмъ мене маѣ ще шѣсть дочокъ и двохъ сынôвъ. Отже зрозумѣете легко, що треба щадити. Лякаемось страшно высокихъ цѣнъ театральныхъ, а на оперу йдемо лишь тогдѣ, коли тато авансують.

— Розумѣю.

— Властиво нѣяково для мене, що зраджую вамъ нашій домовій вôдносины, але якось такъ здаѣсь менѣ, що вы не чужій и що все мушу вамъ выповѣсти, що менѣ шибне крôзь голову.

— Дуже привѣтно А однакъ якъ се вышло, що...

— Що я нинѣ тутка? Чи-жь и то такожь маю вамъ высповѣвати? Нехай буде, хочь тяжко менѣ: я тутъ потайкомъ.

— Такъ?

— Дѣйстно! Разъ я мусѣла побачити „Донъ Карльоса“. Въ тôй цѣли складала я зъ дробныхъ ощадностей грôшь до гроша, шелюгъ до шелюга, доки не призбирала ся вôдповѣдна сума на закупно білету. Охъ, пане! той плянъ займавъ мене цѣлыми тыжднями. Якъ я собѣ все те докладно представляла! Выхоплю ся тихцемъ зъ дому до театру... дома выкрыють мою неприсутнôсть... родичѣ налякають ся, сестры посумнѣють, а браты розбѣгнуть ся по всѣхъ своякахъ и знакомыхъ. Здавало ся, що то все буде дуже займаюче, але теперь...

— Теперь?

— Теперь менѣ прикро. Уже выходячи зъ дому я почувала якесь каянье.

— Ага!

— Поступила нерозумно.

— Певно!

— Родичѣ и рôдня будуть о мене дуже неспокôйній. Чогось такого у насъ не лучало ся нѣколи. Отець розгнѣваѣсь, безъ сумнѣву.

— Справедливо.

— А потôмъ рухати ся въ тôй товпѣ, середъ тôлько людей, ити самôй до дому темными улицями такъ далеко! Охъ! я надто легкодушна.

— Не перечу.

— И вы такожь?! Вже не буде менѣ приємности слухати улюбленои штуки. Жаль и каянье затроили менѣ цѣлу радôсть. Дѣвчина ѣсть таки рôдною жалю!

— Очи вашій, панѣ, тонуть въ сльозахъ, вы не повинній брати рѣчи такъ серіо. Допоможу вамъ въ тяжкôмъ положеню.

— Якимъ чиномъ?

— Передовсѣмъ вôдведу васъ, панѣ до, дому и въ кождôмъ случаю буду вашимъ оборонцемъ. А щобы отець не гнѣвавъ ся, увôйду въ кругъ родинный.

але бувъ бы не дозволивъ пôдняти знôвъ пустого шуму звѣстнымъ часописямъ, котрî зжахнувшись серіознои мовы єго цифръ, промовчали той бôкъ єго працѣ, а заговорили знôвъ о москвофільскихъ аґітаціяхъ, котрî якъ кажуть, нѣбы-то и професоръ Пілятъ вважае за головну причину всего лиха, знаючи, що се припаде до смаку ихъ читаючôй публицѣ.

Поставивши наведенî двѣ обставины, т. є. москвофільску аґітацію и лихе положенье економічне мужикôвъ яко тотî глубшî причины, зъ котрыхъ зродилась еміграція, а вôдтакъ высказавши застереженье, що першу причину уважаѣ вôнъ тôлько за пôдрядну, котра могла лишь ослабити етичный опôръ людности на намовы посторонній, характеризуе проф. Пілятъ коротко тоту першу причину, щобы вôдтакъ далеко обширнѣйше и докладнѣйше застановитись надъ другою. Не вôдъ рѣчи буде повторити тутъ за авторомъ єго характеристику москвофільскои аґітаціи въ Галичинѣ, бо она вказуе, що авторъ въ тôмъ взглядѣ зъ правдивымъ станомъ рѣчи досыть обзнакомленый, а надто длятого, що вôнъ выявляе типічный поглядъ Поляка на галицкî справы рускî.

„Такъ звана москвофільска аґітація — пише авторъ, — котра въ рôзныхъ розмѣрахъ истнуе въ Галичинѣ вôдъ кôлька десятокъ лѣтъ, звертала ся давнѣйше до бôльше образованои верствы суспôльности рускои, до духовныхъ та нечисленнои зъ-разу интеліґенціи свѣтскои и намагала поборювати передовсѣмъ на поли літературнôмъ зростаюче пôдъ вилывомъ закордоновои літературы малорускои почутье національнои окремѣшности Русинôвъ, представляючи, що мовою образованои ихъ верствы може бути тôлько мова россійска, а будучность суспôльности рускои лежить въ спôльности житя духового, релігійного и політичного зъ могучою Россією. Аґітація тота, що взмогла ся по погромѣ Австріи въ 1866 роцѣ, обявила ся въ своѣмъ часѣ переходомъ численныхъ священикôвъ рускихъ до діецезіи холмскои, де они сталисъ небавомъ ревными пропаґаторами православія, — выходомъ за границю деякихъ учителѣвъ ґімназіяльныхъ, а въ послѣдныхъ часахъ знôвъ переходомъ священикôвъ, межи иншими знаного Наумовича, — а надто, поминувши иншî подробицѣ, ширена була въ часописяхъ політичныхъ, выдаваныхъ у Львовѣ и у Вѣдни, зъ котрыхъ о однôй три князѣ церкви рускои, заказуючи духовеньству предпачувати єи, высказались недавно, що „хвалить и славить єхизму взагалѣ а россійску зъ-осôбна; що величае особы церкви россійскои, котрî вôдрекли ся церкви католицкои, и выступае несправедливо противъ католицкои єрархіи духовнои“.

Въ новѣйшихъ часахъ менше-бôльше вôдъ лѣтъ десятьохъ, аґітація тота звертаѣсь бôльше безпосередно до люду сѣльского и маломѣского, до котрого вже давнѣйше она старалась приступити въ змаганяхъ до самовôльныхъ змѣнъ въ обрядахъ церкви рускои, а то въ цѣли зближеня ихъ до обрядôвъ православныхъ. Въ мѣру якъ мѣжь народомъ зростае образованье елементарне, втискае ся тота аґітація до деякихъ часописей періодичныхъ, призначеныхъ для народу, до календарѣвъ и иншихъ выдавництвъ популярныхъ. Прикметою тои аґітациі єсть: промовчуванье рôзницѣ вѣры межи церквою греко-католицкою а православіємъ, зарôвно якъ промовчуванье рôзницѣ мѣжь языкомъ рускимъ а россійскимъ, натомѣсть зазначуванье спôльности релігійнои и языковои изъ суспôльностію россійскою, величанье могучости Россіи и єи институцій, помѣщуванье картинъ зъ портретами членôвъ родины царскои и т. и., а представлюванье тутешныхъ вôдносинъ въ найгôршôмъ свѣтлѣ. Въ повѣтахъ надъ границею россійскою и имъ сусѣдныхъ проявились наслѣдки тои аґітациі въ громадныхъ богомôльныхъ выправахъ мужикôвъ галицкихъ на празники церкви православнои, особливо на вôдпусты до Почаєва.“

Схарактеризувавши въ сей спосôбъ першу пôдрядну причину руху еміграційного, котра въ дѣйстности ще менче маѣ значѣнье, нѣжь те, до котрого єи въ порôвнаню зъ опінією польскои публики и прасы зредукувавъ авторъ, — приступаѣ вôнъ до представленя причины другои т. є. до розъясненя тыхъ економічно-суспôльныхъ вôдносинъ на Подôлю, котрî въ головнôй и можна сказати, майже выключнôй мѣрѣ належить уважати за правдиву причину торôчнои заверухи. Часть тота, якъ уже высше пôднесено, безперечно найважнѣйша зъ цѣлои працѣ автора, а цѣнна не лишь богатымъ и науково зуставленымъ матеріяломъ статистичнымъ, але не менче и зъ того погляду, що подôбна праця взагалѣ появилась на галицкôмъ грунтѣ, де працѣ економічно-суспôльнî належать, якъ звѣстно до бѣлыхъ крукôвъ а пôдношенье квестій аґрарныхъ краю, якъ клясичнои про лѣсы и пасовиска, уважаѣсь майже злочиньствомъ.

Обшаръ, котрый єсть предметомъ економічнои студіи Вн. автора, розтягаѣсь на обсягъ окружного суду тернопôльского и обнимае вôсѣмь староствъ а пятнацять судôвъ повѣтовыхъ, а то: староство Тернопôль [повѣты судовî: Тернопôль и Микулинцѣ], Скалатъ [пов. суд: Скалатъ, Грималôвъ], Збаражъ [пов. суд. Збаражъ, Нове село], Гусятинъ [нов. суд.: Гусятинъ, Копичинцѣ], Чорткôвъ [нов. суд. Чорткôвъ], Теребовлю [пов. суд: Теребовля, Будзанôвъ], Борщѣвъ [пов. суд.: Борщѣвъ, Мѣльница] и Залѣщики [пов. суд.: Залѣщики, Тлусте] Не обнимае авторъ своєю студією повѣту сокальского, котрый теріторіяльно вôдъ тамтыхъ вôддѣленый а такожь пôдъ иншимъ взглядомъ маѣ вôдмѣнну вôдносины, — натомѣсть втягаѣ въ рамы свого огляду повѣты чорткôвскій и теребовельскій, зъ котрыхъ не було еміграціи — крôмъ кôлькохъ спорадичныхъ случаѣвъ въ Чорткôвщинѣ, — бо, якъ авторъ каже повѣты тî маютъ зъ тамтыми майже тî самî вôдносины а зуставленье ихъ зъ повѣтами, зъ котрыхъ рушилась еміграція, може послужити до тымъ лѣпшого выясненя справы, о котру ходить.

(*Дальше буде.*)

Уряды розъємнî и суды мировî.

XI.

Обговорюючи змѣны, якî належало бы завести въ законѣ краєвôмъ о урядахъ розъемныхъ, высказали мы нашу гадку: якъ належало бы розширити обсягъ дѣланя тыхъ-же урядôвъ, та примусово пôддати розъємнôй ихъ дѣяльности справы, имъ пôдлягаючî. Щобы не повтарятись, вôдкликуємо ся на тî попереднî нашî выводы, приступаючи до обговореня обсягу дѣланя судôвъ мировыхъ.

По нашôй немѣродайнôй думцѣ було бы найвôдповѣднѣйше, щобы суды мировî выроками полагоджували тî самî справы, котрыхъ уряды розъємнî не могли загодити. Въ справахъ меншои ваги выроки повиннî бы бути невôдкличнî, а въ справахъ бôльшои ваги вôдкличнî.

Розходилось бы о складъ тыхъ судôвъ мировыхъ та о ихъ процесуальне [illegible]упованье. Дѣло се справдѣ тяжке до розвязаня, але й не неподоримe. Якъ знаємо, судью пôсля законôвъ основныхъ именуе цѣсарь або въ єго имени міністеръ, тожь и судьями мировыми мусѣли бы бути особы, именованî въ той спосôбъ и на тôй засадѣ. Знаємо дальше, що въ сути рѣчи судôвъ мировыхъ лежить те, щобъ они походили зъ выбору та представляли людовый елементъ, а зъ другого боку вымагаѣсь вôдъ судьѣ знавства законôвъ, чого при звычайныхъ обставинахъ въ людовôмъ тôмъ елементѣ годѣ знайти. Отже можливôсть лишь а б о та: щобы власти автономічнî взглядно рады громадскî предкладали выбраныхъ ними кандидатôвъ, и то правникôвъ, до именованя судьями мировыми, — а б о щобы судъ мировый складавъ ся зъ обохъ елементôвъ: зъ именованого цѣсаремъ взглядно въ єго имени судьѣ и зъ судьѣвъ выбôрныхъ.

Перша евентуальнôсть довела бы до утвореня въ дѣйстности стôлько дрôбнѣйшихъ судôвъ повѣтовыхъ, скôлько бы було судôвъ мировыхъ, бо тогдѣ всѣ функціи кождого судьѣ мирового вôдповѣдали бы майже теперѣшнымъ судамъ повѣтовымъ. И тутъ и тамъ судъ опирався бы на гадцѣ однои особы, мали бы мы т. зв. Einzelngericht ы въ роздробленôмъ видѣ зъ всѣми похибками орґанізациі тыхъ Einzelngericht-ôвъ.

О много щасливѣйшою выдасть ся намъ друга евентуальнôсть, де бы сконбіновано чисто судейскій елемєнтъ зъ людовымъ. Маємо на думцѣ таку орґанізацію судôвъ мировыхъ, де бы судовî концептовî урядники судôвъ повѣтовыхъ були головами або предсѣдателями судôвъ мировыхъ, а въ складѣ судôвъ входили бы по два судьѣ мировî, выйшовшî зъ выбору и затверджень въ имени цѣсаря чи то міністромъ, чи президентомъ II-ои инстанціи.

Въ той спосôбъ кождый повѣтъ судовый бувъ бы подѣленый мѣжь урядникôвъ судовыхъ, котрî по черзѣ въ дняхъ напередъ вызначеныхъ мали бы обовязокъ объѣздити мѣсцевости, де бы були установленî суды мировî, та при спôвъудѣлѣ выбôрныхъ судьѣвъ мѣсцевыхъ [однакъ иншихъ вôдъ мужѣвъ довѣрія, въ дотычнôй справѣ може вже преокупованыхъ] полагоджувати справы не полагоджень урядами розъємными.

Великою при тôмъ користію було бы те, що людность могла бы знайти справедливôсть не потребуючи топтатись до мѣста, та що въ складъ суду входили бы люде, обзнакомленî зъ мѣсцевыми вôдносинами, а крôмъ того верховодивъ бы судья фаховый, знаючій законы.

Сли бы той судья фаховый бачивъ, що судьѣ мѣсцевî [людовî] въ чôмъ помыляють ся, хибно примѣнюють законъ або несправедливый выдають выровъ, нехай бы єму прислугувало право вôдложити оголошенье выроку та пôддати справу пôдъ колеґіяльный осудъ своихъ колеґôвъ фаховыхъ при судѣ повѣтовôмъ. Те саме право вôдклику повинно служити кождôй сторонѣ въ справахъ бôльшои ваги вôдъ выроку оголошеного судомъ мировымъ найперше до суду повѣтового, а въ дальшôй инстанціи при цивільныхъ справахъ до высшого суду краєвого, въ карныхъ же справахъ вôдъ выроку суду мирового просто до окружного суду яко до послѣдныхъ инстанцій.

Тымъ чиномъ при незначнôй, частиннôй тôлько реформѣ судôвництва далось бы безъ великихъ коштôвъ въ рамахъ теперѣшнои орґанізациі ввести зъ великимъ пожиткомъ для краю суды мировî.

Чи гадка та, котру мы тутъ кинули лишь въ загальныхъ начеркахъ, щаслива и практична полишаємо свѣтлому осудови Впов. читателѣвъ. Мы будемъ уважати цѣль сеи нашои розвѣдки за осягнену, коли збудимо заинтересованье загалу та выкличемо дальшу дискусію.

А. А.

Рада державна

На вчерашнôмъ, вô второкъ, засѣданю палаты послôвъ интерпелювавъ пос. Б у л а т ъ и товаришѣ въ справѣ запровадженя языка хорватского на мѣсце италійского при судовыхъ властяхъ въ Дальматіи, якъ такожь и въ справѣ уживаня хорватского языка въ рѣшеняхъ и мотивахъ до выроку найвысшого трибуналу, єсли розправа вела ся въ першôй инстанціи по хорватски.

Въ часѣ дальшои дискусіи буджетовои пôднѣсъ пос. В а й ґ е л ь користи податку маѣткового, и жалуваъ ся на недостачѣ поступованя въ справахъ о належитости скарбовй.

Міністеръ фінансôвъ д-ръ Ш т а й н б а х ъ супротивъ жалобъ на гнетъ податковый звернувъ увагу, що навѣть высокî податки можуть бути користнî, єсли уживають ся на добрî цѣли и не спиняють поступу Все основуѣсь на тôмъ, щобы уставы податковî примѣнювати всюды рôвномѣрно, а уникати безусловно строгости и безвзглядности. Що-до зазначеныхъ жалобъ зарядить ся слѣдство, а палату повѣдомить ся о результатѣ.

Що-до жалобъ, котрî дотыкають Галичины, то они мусять бути спростованî въ многихъ мѣсцяхъ. Міністеръ вказуе на залеглости податкоий въ Галичинѣ, котрî выносили въ р. 1885 суму 5,518.000 зр. а въ р. 1891 зросли до 6,649.000 зр. Прирôстъ залеглости зовсѣмъ не доводить, щобы екзекуція податкôвъ була надто строга. Залеглости податковî въ Галичинѣ дохôдять до 60% загальнои высоты податкôвъ, коли мѣжь тымъ въ иншихъ краяхъ коронныхъ вôдношенье се сягаѣ лишь 12%. Досвѣды, починений въ провінціи, высуненôй ще дальше на всхôдъ анѣжь Галичина, вказали, що уреґульованье вôдносинъ податковыхъ спровадило потѣшаюче пôдвысшенье доходôвъ.

Супротивъ голосôвъ рôзныхъ галицкихъ дневникôвъ, уважаю своимъ обовязкомъ заявити, що чоловѣка, котрый стоить на чолѣ галицкого заряду фінансового — очевидно не маю тутъ на думцѣ намѣстника Галичины, але віцепрезідента краєвои дирекціи скарбу — отже, що маю честь знати єго докладно, и уважаю собѣ за приємнôсть то, що єго знаю. Се знаменитый и мужный чоловѣкъ, вѣрный сынъ свого краю, котрый маѣ на оцѣ всѣ єго интересы и супротивъ мене репрезентуе ихъ горячими заходами. Добро Галичины лежить єму зарôвно на серци, якъ и интересы державнî, котрî стоять зъ тымъ въ тѣснôй звязи; що бôльше, я можу покликати ся на то, що таку опінію про него дѣлить зô мною мужь, котрый стоить на чолѣ адміністраціи політичнои, якъ се можу довести панамъ кождои хвилѣ зъ листôвъ, якî я одержавъ вôдъ першихъ личностей. Намѣстникъ пише: (*читаѣ*) „Якъ небудь при теперѣшныхъ вôдносинахъ строгôсть лежить якъ въ интересѣ державы такъ и опôдаткованыхъ, то однакъ я не въ силѣ вôдмовити свѣдоцтва віцепрезідентови Корытовскому, що поступаѣ собѣ зô справедливою взглядностію на всѣ чинники, якî входять въ гру, и на матеріяльнî вôдносины краю.“ Такого свѣдоцтва не можу легковажити, и уважаю своимъ обовязкомъ выставити то свѣдоцтво публично для того мужа, про котрого ходить, тымъ бôльше, що напады не були зовсѣмъ отвертî, а кождый знавъ о кого ходить. Если отже панове говорите про теперѣшну адміністрацію скарбову въ Галичинѣ, то прошу цѣлкомъ спокôйно чинити мене одвѣчальнымъ.

Міністеръ замѣтивъ, що даты наведенî пос. Вайґлемъ походять зъ 1880 р. Вôдъ того часу Галичина поступила, якъ се міністеръ выказуе числами. Цѣла недогода лежить въ практицѣ; тутъ мусить перевести ся змѣна въ власнôмъ интересѣ. Міністеръ обговорювавъ вôдтакъ частî позôрнî акты переносинъ власности рѣчей движимыхъ мѣжь супругами и свояками, що лучаѣ ся не лишь въ низшôй клясѣ людности, але такожь мѣжь людьми высшихъ сферъ. Ту практику треба усунути.

Провінціи всхôднî маютъ право на рôвни зъ иншими провінціями брати участь въ користяхъ, якими держава надѣляе, однакъ натомѣсть повиннî сповняти свои обовязки взглядомъ державы. Вôдъ того зависить интересъ Галичины, котрый и міністрови лежить на серци, а вôнъ пересвѣдченый, що лѣпшî елементы злучать ся до спôльнои працѣ, щобы пôдперти єго заходы.

По міністрѣ забравъ голосъ пос. Г о ф м а н ъ - В е л л е н г о ф ъ и говоривъ про управильненье платнѣ урядникôвъ та про потребу зарады противъ картелѣвъ. [Въ часѣ промовы сего посла наспѣла ґазета Grazer Tagespost а въ нѣй була вже выпечатана ся цѣла промова Гофмана навѣть зъ додатками: Beifall! Зъ тои причины настала мѣжь послами загальна веселôсть.]

Пос. С а л ь в а д о р і говоривъ про гнетъ податковый въ Тироли та заявивъ, що „мораль податкову“ повиннî мати не лишь тî, що платять податокъ, але и тî, котрî стягають сей податокъ.

Пос. П о л ь ц г о ф е р ъ выступивъ протитъ робôтъ въ заведеняхъ карныхъ, бо черезъ се робить ся конкуренцію промысловцямъ. Зъ успѣхомъ можна бы завести по вязницяхъ фабрикацію сѣрникôвъ.

На тôмъ закрыто засѣданье, а слѣдуюче вызначено на четверъ.

— О! се було-бъ гарне средство!

— Не вѣрите, панѣ?

— Молодого мужчину мати товаришемъ! Справедливый Боже! Отець мôгъ бы мене выгнати зъ дому.

— Ну, дивѣть ся! Ей, вже я утихомирю єго.

— Не дуже вѣрю тому!

— Поговорю до него поважно. Скажу, що щасливый выпадокъ спровадивъ мене зъ вами, панѣ, я бувъ вашимъ опѣкуномъ и вамъ не лучило ся нѣчого злого. Вôдтакъ долучу, що ваша краса, молодеча свѣжôсть и принадна отвертôсть мене глубоко вразили, а на закôнченье сего вечера порошу ще о гарну ручку. То зôбьє вôтця зъ пантелику. Якъ-же?

— Що за гадка! Можна вмерты зô смѣху! А коли-бъ васъ взяли за слово?

— Не нарѣкавъ бы я зовсѣмъ. Очевидно, подôбна процедура не полагоджуе ся такъ скоро. Але що вôдповѣвъ бы вашъ отець на мою заяву?

— Розберѣмъ сю рѣчь.

— Добре! може сказати: „Мôй пане, менѣ не до вподобы соломяный огонь, що нагло выбухаѣ, то-жь жалую, що я не въ силѣ приняти вашои просьбы“. Чи такъ?

— Гмъ, не знаю! Отець сѣмохъ дочокъ рѣдко скаже щось такого.

— Знаменито! Отже имовѣрно дасть таку вôдповѣдь: „Мôй пане, порѣшенье тои справы залежить вôдъ моєи дочки“. Тогдѣ вы выскажете свою думку.

— Справдѣ такъ може бути!

— Тогдѣ вы, панѣ, зможете знôвъ выкладати всяку всячину. Передовсѣмъ можете заявити що я подобаю ся вамъ дуже яко лицарь и товаришъ, але не яко мужь. Потôмъ станете жалѣти надъ моєю судьбою.. и я вôдôйду зъ повнымъ поважаня поклономъ.

— За комедію, котру хочете грати зъ моимъ бѣднымъ вôтцемъ, вы заслужили, щобы я сказала вамъ цѣлкомъ що иншого.

— Дѣйстно! Можете, панѣ, сказати такожь що иншого. Такъ н. пр.: „Той панъ Берхтольдъ, бо-жь зову ся Ґуставъ Берхтольдъ, не зробивъ на менѣ злого вражѣня. Але щобы подати єму руку на цѣле житя, я мусѣла бы пôзнати єго близше“. Коли вы се, пôсля всякои умовѣрности, скажете въ вôдповѣдь, отець осмѣлить мене вôдвѣдувати васъ часто, и за прислугу, яку я вамъ нинѣ оказавъ, буду мôгъ тѣшити ся кôлька разôвъ вашимъ милымъ товариствомъ. По чотирохъ тыждняхъ буде вамъ свобôдно вôдкинути мои заходы.

— Такъ отже мусить выйти одно зъ двохъ?

— О, нѣ! Крôмъ повысшихъ вôдповѣдей єсть ще третя. Можете сказати: „Подружье єсть грою въ льотерію, а хто вже разъ вложить руку въ урну, хочь-бы найдовше мѣшавъ льосы, нѣколи не може бути певный выгранои. Длятого хочу скоро покôнчити зъ тымъ паномъ Берхтольдомъ. Може льосъ, котрый зъ нимъ вытягну, не буде пустый. Вправдѣ вôнъ не подôбный до того, котрый выграѣ найбôльше, але я буду вдоволена, скоро лишь представить ся яко sec o-terno“.

— Хотѣла бы я бачити вашу міну, коли се выскажу.

— Тую втѣху можете собѣ, панѣ, легко справити, при чôмъ ущасливите мене несказано.

— Говорите теперь серіо?

— Зовсѣмъ серіо! Я вже вычисливъ незрôвнанî вашî прикметы, котрî пôдбили моє серце.

— Справдѣ я зробила на васъ вражѣнье?

— Сумнѣваєтесь, панѣ?

— Але-жь вы зъ початку цѣлкомъ не звертали уваги на мене. Инакше я не важилась бы була заговорити.

— Буду щирый. Коли вы сѣли, я глянувъ на васъ побѣжно, а що вы не незвычайна краса, тожь и не впало менѣ нѣчого въ очи.

— Але-жь за часъ цѣлои дѣѣ вы не подивились на мене нѣ разу.

— Гнѣваєте ся, панѣ, за то? Прошу, даруйте менѣ той великій грѣхъ! За покуту посвячу цѣле житье, щобы вамъ приглядатись.

— Гмъ!

— Яку-жь вôдповѣдь дôстану?

— Досыть скоро довѣдаєтесь про змѣстъ єи.

— Чи такъ грозите?

— Тому, що я не незвычайна краса.

— Безперечно. Але мимо того молодеча ваша принада, панѣ, веселый зôръ добрыхъ очей, збыточный усмѣхъ.. мусять причарувати кождого.

— Хочете покрыти свою нечемнôсть.

— Хочу подивляти васъ, панѣ, цѣле житя. Вôдопхнете мене?

— Може...

— Або може зробите надѣю на щасливу вôдповѣдь?

— И се можливе..

— Або приймите освѣдчины?

— Рѣчь вымагаѣ розваги.

— Тая непевнôсть рôвняѣсь тортурамъ! Чую, що вôдмова дôткнула бы мене страшно. Не вôдважу ся старатись о васъ, панѣ. Або — можу я важитись?

— Важитись... осмѣлитись... можна завсѣгды!

— И вы, панѣ, смѣєтесь при тыхъ словахъ... глядите на мене нѣжно. О! дорога... люба суджена моя! Ты...

— Пстъ! занавѣса пôдносить ся!...

Перекл. ***Павло К—кб.***

Пôсля здогадôвъ, дíскусія буджетова въ палатѣ послôвъ не покôнчить ся скорше якъ въ другôмъ тыждни мѣсяця марта.

На засѣданю въ понедѣлокъ вôдбулись доповняючí выборы до деякихъ комісій парляментарныхъ; и такъ выбранí: до комісіи податковои пос. Форманекъ, до комісіи господарскои гр. Лось, до комісіи адміністраційнои д-ръ Фухсъ а до комісіи для регуляміну моряцкого пос. д-ръ Подлевскій.

——

Коло польске зачало въ сéй каденціи кампанію противъ віцепрезідента галицкои дирекціи скарбу, Корытовского. Кампанія зачалась на засѣданяхъ кола польского, про котрí мы вже говорили, а довершилась промовою пос. Вайгля въ повнôй палатѣ. Члены кола польского взяли собѣ за претекстъ тыхъ нападôвъ на віцепрезідента се, що гнетъ податковый значно збôльшивъ ся въ наслѣдокъ безмилосердныхъ екзекуцій податковыхъ и несправедливого пôдвысшеня податку на промысловцѣвъ. Вправдѣ обѣ тí справы цѣлкомъ оправданí и опирають ся на фактахъ, а передо всѣмъ перша що-до безмилосердныхъ екзекуцій по селахъ — але зъ досыть млавого представленя ихъ членами кола польского выходило бы, що польскимъ посламъ розходить ся о щось иншого, именно о се, що віцепрезідентъ Корытовскій есть безвзглядный що-до провинъ скарбовыхъ и гораль нѣ дéдичѣвъ терплять на тôмъ найбôльше. Міністеръ Штайнбахъ рѣшучо станувъ въ оборонѣ віцепрезідента и его мова — якъ доносять зъ Вѣдня до польскихъ газетъ — дуже прикро вразила всѣхъ членôвъ кола польского. Пос. Вайгель хотѣвъ вôдповѣсти міністрови Штайнбахови, але комісія парляментарна кола спротивилась сему. Dziennik Pol. доносить такъ: Референтъ пос. Козловскій выготовляє дуже остру вôдповѣдь міністрови. Тонъ вôдповѣди міністра обидивъ всѣхъ польскихъ послôвъ. Именно вразивъ вôдчитаный міністромъ найновѣйшій рапортъ зъ Галичины, въ котрôмъ закидає ся всѣмъ галицкимъ контрибуентамъ нечестнôсть. Сей рапортъ уважає міністеръ за актъ великои ваги, коли противно подôбный рапортъ Йоркаша зъ 1880 р., въ котрôмъ остерѣгає ся передъ пôдвышеньемъ въ Галичинѣ податкôвъ, збувъ міністеръ лишь кôлькома словами, сказавши, що той рапортъ „задавненый“.

Дописи „Дѣла”

Зъ повѣта Львôвского.

[Для кого стягають ся у насъ кары шкôльнí?]

Найновѣйшій законъ шкôльный зладженый такъ штудерно для нашои Голилеи, що штудернѣйшими корифеями полишивъ мѣсцевымъ радамъ шкôльнымъ яку-таку інґеренцію на дѣла та хôдъ народного шкôльництва, котре, правду сказавши, такъ якъ разъ не йде на передъ, лише цофає ся въ задъ. Отъ полишено бодай се мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, що она маѣ вплывати на родичѣвъ та опѣкунôвъ, щобъ они правильно посылали дѣти до школы, а наколи-бъ не послухали зазыву, полишено тôй quasi шкôльнôй власти покарати недбалыхъ. Та що зъ того?

У насъ, въ повѣтѣ львôвскôмъ, законъ лишивъ ся тôлько мертвою буквою, бо вже попередный инспекторъ старавъ ся всѣ прероґативы мѣсцевои рады шкôльнои вôддати зарядови школы, а першу власть зробити слугою другого та зôпхати на ню старанье тôлько о мѣтлу, коновку та дрова, не тôлько для салѣ шкôльнои, але и для учительскои кухнѣ та комнаты. Нинѣ въ тôмъ взглядѣ дѣла ще бôльше погôршились! До села Г. надала дисциплінарно краєва рада шкôльна ажь зъ Перемыского учителя Ф., а той, хотячи показати, що и вôнъ такъ, якъ его зверхникъ, мѣсцеву раду шкôльну уважає паче помела, нѣколи не предкладавъ приписаныхъ выказôвъ не учащаючихъ дѣтей до школы мѣсцевôй власти, лише посылавъ ихъ просто до Львова. Цѣкава окружна рада шкôльна загородска, не зважаючи на тяжке матеріяльне положенье хлопа, котрого дитина часами середъ сегорôчныхъ морозôвъ не мала въ що и обути ся, накладає сама кары на „opieszalych rodziców“ и сейчасъ присылає пôсланця карного, почисливши ему вже напередъ на палетѣ велике кільометрове, нôчлѣгове та стравне, — се все маѣ вôнъ собѣ вôдъ misera contribuens plebs стягнути. Ну, але що-жь? Показуѣ ся, що кôлькоро зъ выказаныхъ штудернымъ учителемъ дѣтей умерло, а зъ гробу до школы потягнути ихъ не можна, ба й opieszali rodzice не мали найменчои охоты платити кары за небощикôвъ. Правда, хорошій зразокъ зъ поступованя нашихъ властей! Волять въ очахъ нашого народу покпити ся, нѣжь ити дорогою закона.

Та ще-бъ то! Але оно у насъ стало ся ще щось чуднѣйшого! Бувъ у насъ учитель М., отъ нѣ теплый нѣ зимный, при тôмъ всѣмъ любивъ дуже ходити коло жидôвского скла. Трафивъ ся такои самои породы и громадскій голова, знюхали ся зъ собою такъ, якъ лысí конѣ, та нужь ѣздити по громадѣ! Учитель писавъ выказы абсентованыхъ дѣтей та посылавъ, куды треба, до села приходили урядовí слуги та стягали наложенí кары. Грошѣ йшли до Львова, але що-жь? — учителя перенесено, окружна рада шкôльна зачала числити выказаныхъ контрибуентôвъ, зложенí учителемъ грошѣ и данí квітаціи. Числила, числила та й дочислила ся, що чомусь недостаѣ ажь 17 зр. 20 кр. Каже Полякъ: „jak trwoga, to do Boga“, такъ зробила и ся власть, выслала письмо до мѣсцевои рады шкôльнои въ Г. пôдъ днемъ 22 лютого 1892 р. ч. 5519 зъ запытаньемъ: у кого залягають згаданí грошѣ? Але небога зловилась на своѣмъ власнôмъ дѣлѣ, бо мѣсцева рада шкôльна вôдповѣла, що ви при кождôмъ майже шкôльнôмъ дѣлѣ минано, а вже при накладаню каръ шкôльныхъ навѣть не пытано ся та не жадано на выказахъ родичѣвъ и дѣтей пôдпису предсѣдателя, — тожь нехай удадуть ся до тыхъ людей, що заряджували грôшми и грошѣ стягали. По такôмъ dictum acerbum ще зôписовано не одинъ аркушь паперу та выхляпано немало чорнила, але конець-кôнцемъ вôдписано 17 зр. 20 кр., бо нѣхто не мôгъ бы сказати, де властиво тí грошѣ дѣли ся: чи ихъ не стягнено [але вôдъ кого, не знати!], чи може повѣвъ ихъ „манклюзъ“ манклюзовою дорогою, чи що зъ ними стало ся?

Єсли чоловѣкъ разъ въ своѣмъ житю спотыкне ся та зблудить, то вôнъ стараѣсь пôзнѣйше встеречись передъ тымъ самымъ блудомъ, однакъ львôвска загородска окружна рада шкôльна руками и ногами чѣпилась приповѣдки „errare humanum est“ и крутить ся наче въ зачарованôмъ кружку. Бо таку саму похибку поповнила и въ Ч. Въ тôмъ селѣ тамтого року учителювавъ Фр. Б. Сей панъ вôдзначавъ ся двома прикметами: одною, що будучи при школѣ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, голосивъ urbi et orbi, що по руски написаного письма предсѣдателя мѣсцевои рады шкôльнои читати не знаѣ и зъ нимъ мусить удатись ажь до перекладника, а друга дуже важна прикмета его праведнои душѣ була тая, що любивъ титуломъ позички зарвати, кого мôгъ, на кôлька зр., за що разъ навѣть потурбовали его жиды въ Щирци. И той славетный учитель пôславъ разъ въ осени 1891 р. выказъ „opieszalych rodziców“ до Львова, а Львôвъ сейчасъ зôславъ пôсланця карного до села. Стягненí грошѣ вôдъ людей сховавъ учитель до кишенѣ, и о нихъ, на диво, нѣхто не упôмнувъ ся майже цѣлый рôкъ. Въ вересни 1892 р. перенесено згаданого поборника руского письма до Ж., — ходить Максимъ Ф. та бѣдкаѣ за своими позичеными 10 зр., Панько Гл. за 5 зр., швець Боб. за 8 зр., Иванъ К. за 2 зр., ну а школа мѣсцева пригадала окружнôй загородскôй радѣ шкôльнôй, що Ф. Б., выпроваджуючись, забравъ зъ собою мѣсцевый фондъ шкôльный зелѣзный въ сумѣ 6 зр. 80 кр и стягненí кары шкôльнí 6 зр. И зновъ записано кôльканацять аркушôвъ паперу, выхляпано зъ фляшочку чорнила, и прийшлось до страшно позитивного результату. Ось вôнъ:

L. 306.

Do miejscowej Rady szkolnej w Cz.

C. k. Rada szkolna okręgowa zam. w u względnieniu stanu materjalnego nauczyciela F. B. pozostającego na posadzie obecnie w Ż. postanowiła zaniechać dochodzeń w sprawie pobranych przezeń na posadzie w Cz. kar szkolnych i uwolnić go od obowiązku zwrócenia takowych — odpisując takowe równocześnie w tutejszej księdze kasowej.

O tem się miejscową Radę szkolną w załatwieniu relacyi z 7 listopada 92 l. 44 z tem zawiadamia, że według zeznania F. B. fundusz żelazny 6 fl. 80 ct. doręczył tenże swemu następcy Ś.“

Но и будь же зъ того мудрый! Ф. Б. говорить, що doręczył swemu następcy, a następca вôдпекуѣсь руками й ногами, що грошей не видѣвъ, не бравъ и про нихъ нѣчого не знаѣ! Ґордійскій сей узолъ розвяже хиба штудерна голова инспектора.

Однакъ мы на высше наведену допись посмѣемо высказати и нашу немѣродайну гадку.

Єсли хоче ся увзглядняти матеріяльне положенье Фр. Б., то на се можуть знайтись иншí фонды, а не потреба ихъ ажь черезъ пôсланцѣвъ карныхъ выдирати вôдъ майже найбѣднѣйшихъ мешканцѣвъ села, котрí часами не мають ложки квасу та кусничка чорного хлѣба, щобы тымъ нетваромъ занестись та погодувати свою родину. Впрочôмъ: що вôдповѣла окружна загородска рада шкôльна мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, коли тая, ведена людскимъ чувствомъ та милосердіемъ, не могла дивитись на то, якъ троѣ дѣтей пôдчасъ тыхъ страшныхъ морозôвъ приходить до школы босыхъ, дрожачи передъ грошевою карою, и вôднесла ся до неи зъ прошеньемъ о призволенье купити чобôтки для бѣдныхъ за 5 зр. зъ каръ шкôльныхъ котрí тогдѣ знаходили ся въ мѣсцевôй радѣ шкôльнôй? Намъ прислано ляконічну вôдповѣдь: „Nie można! pieniądze należy przysłać tutaj!“ А теперь увзглядняѣ ся матеріяльне положенье чоловѣка.

Не хотѣли увзглядняти лише матеріяльного положеня контрибуентôвъ, не хотѣли мати на увазѣ положеня шкôльнои дѣтворы, тожь чи що въ тôмъ дивного, єсли нинѣ сельскій народъ, що колись въ своѣй бѣднотѣ та нуждѣ тягъ ся съ остатного а нѣсъ свою лепту на жертвенникъ просвѣты, на жертвенникъ школы, — єсли той народъ, що кольосальнí надѣ покладавъ на народне шкôльництво, гордо споглядавъ на тí величавí мурованí будынки, бо сподѣвавъ ся добитись пôдъ ихъ дахомъ освѣты а зъ нею и поправы своєи долѣ, — нинѣ махаѣ на школы рукою и, уважаючи ихъ не за благодать, але за тягаръ, не хоче до нихъ посылати своихъ дѣтей, та треба ажь зганяти ихъ карными пôсланцями та жандармами?!

Ба що бôльше! Мѣжь нашимъ священьствомъ пôдносить ся важкій голосъ, що мѣсцевí рады шкôльнí трактуѣсь якось дивно, и люде интеліґентнí зачинають мимохôть вôдтягати ся вôдъ институціи, котра могла бы великій хосенъ принести мѣсцевому шкôльництву, отъ уже хочь-бы тымъ, що безъ всякихъ пôсланцѣвъ карныхъ, безъ всякого примусу могла бы вплынути на родичѣвъ, щобы правильно посылали свои дѣти до школы. Ну, але що-жь? — годѣ чужôй головѣ дати свого розуму, — а все-таки надъ тыми лихими обявами повинна призадумати ся краєва рада шкôльна, бо не досыть написати въ своѣмъ справозданю число шкôлъ та шкôльныхъ дѣтей, але подати позитивнí здобутки шкôльництва, розбудити середъ населеня поважанье та довѣріе до школы, — се здаѣсь менѣ, найважнѣйша рѣчь, нѣжь и не знать яке число шкôлъ! А у насъ на се майже нѣчого не зважаѣ ся! У насъ самыхъ пôдъ рукою тôлько списаныхъ хибъ про веденье нашого шкôльництва, що мы могли бы о тôмъ написати грубу книгу. Однакъ боимо ся, щобы хто нашои доброи волѣ и святого намѣреня: поставити наше народне шкôльництво на належнôй высотѣ, не взявъ за просту напасть, длятого натенерь здержуѣмо ся зъ опубликованьемъ сего — впрочôмъ думаѣмо, що й тыхъ кôлька слôвъ буде на нинѣ! Sapienti sat...

— *C* —

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ мѣсцевости Ріканъ въ Чехіи вôдбулось въ недѣлю уконституованье молодо-ческого товариства політичного, на котрôмъ д-ръ Герольдъ выголосивъ довшу промову політичну. Остро критикувавъ нову програму правительственну и заявивъ гадку, що правительство повинно уступити, бо крôмъ Полякôвъ нѣяка инша партія не заявилась за новою програмою. У насъ дѣє ся инакше. Не можна сего вмѣняти во зло правительству, бо згаданí партіи и такъ не перейдуть въ опозицію. Однакъ заступники ческого народу не можуть допуститись такои політичнои неморальности. Одиноке становище вôдповѣдне и гôдне для нихъ се найострѣйша опозиція. На се годять ся всѣ и лишь рôзнять ся що-до способу тактики. Говорять неразъ, що не досыть робити опозицію, а треба ще найти союзникôвъ до тои опозиціи. „А чи нашь союзъ — говоривъ д-ръ Герольдъ — зъ давною правицею бувъ бы для насъ запорукою, що они спôльно зъ нами старались бы звалити теперѣшну систему? Єсли сего нема, то такій союзъ бувъ бы для насъ лишь жебраниною а для цѣлого народу пониженьемъ. Якъ довго шляхта и Мораване тримають зъ правительствомъ а нарôдъ стоить въ опозиціи, такъ довго неможливе получене зъ ними и резолюція зъ падолиста (на зъѣздѣ ческихъ мужѣвъ довѣрія) не маѣ політичного значѣня.“ Вкôнци говоривъ за однодушною рѣшучою опозиціею противъ системы гр. Таффого.

Словѣнцѣ въ Стиріи въ своѣй політичнôй борбѣ можуть записати зновъ одну нову побѣду. При выборахъ до рады повѣтовои въ Ціллі зъ громадъ сѣльскихъ выбрано девять Словѣнцѣвъ, мѣжь ними послôвъ Грегорца и Восняка. Въ сей спосôбъ добули Словѣнцѣ бôльшôсть въ репрезентаціи повѣтовôй. Нѣмцѣ мабуть будуть и дальше продовжати свою абстіненцію.

Угорскій президентъ міністрôвъ д-ръ Векерлє и міністеръ гонведôвъ бар. Феєрварі гостили два днѣ у Вѣдни и були принятí въ недѣлю вôдъ цѣсаря на окремôй авдієнціи. Цѣль подорожи д-ра Векерля була — якъ впевняють зъ Будапешту — предложити цѣсареви проєкты законôвъ: о веденю метрыкъ властями політичными и о цивільнôмъ супружествѣ, а такожь обговорити зъ австрійскими міністрами спôльный буджетъ на 1894 р. Мабуть ся друга цѣль подорожи угорского президента бôльше имовѣрна, бо не лишь доносять про конференцію д-ра Векерля зъ д-ромъ Штайнбахомъ, але такожь вôдбулась пôдъ проводомъ гр. Кальнокого нарада міністрôвъ, на котрôй крôмъ угорскихъ гостей явились ще міністры; бар. Баверъ, Каляй, гр. Таффе, гр. Вельзерсгаймбъ и д-ръ Штайнбахъ. Проєкты обохъ згаданыхъ законôвъ ще мабуть не доспѣли до публичного трактованя, бо не лишь въ цѣлôй Угорщинѣ ведесь дальша аґітація противна але и вѣче католикôвъ (про котре говоримо низше) ухвалило рѣшучí резолюціи противнí.

Въ Еденбурзѣ вôдбулось въ понедѣлокъ вѣче угорскихъ католикôвъ. На вѣчу принято одноголосно резолюцію, яку предложила комісія. Розолюція звучить: „Угорскí католики уважають доконечнымъ завести католицку автономію и домагають ся, щобы закономъ се запоручено; они домагають ся сеи автономіи на основѣ репрезентаційнôй въ сей спосôбъ, щобы члены католицкои вѣры могли черезъ своихъ представителѣвъ дбати про свои католицкí интересы“. Се головна резолюція а до неи долучено ще много иншихъ, н. пр. ось яку: Вѣче католикôвъ высылаѣ петицію до правительства краєвого, щобы усунуло лихій станъ, якій выходить на шкоду католикамъ, а то: щобы змѣнило §. 12 въ 53-ômъ арт. основныхъ законôвъ зъ 1868 р. зъ узглядненьемъ природного права родичѣвъ що-до выхованя дѣтей; щобы знесено розпорядженье містеріяльне зъ 26 лютого 1890 р. що-до хрещеня дѣтей зъ мѣшаныхъ супружествъ; щобы усунено зъ програмы правительственнои цивільне супружество и цивільнí метрики. Всѣ католики мають прилучитись до акціи пôсля сихъ ухвалъ.

——

Анґлійскій Standard доносить зъ Петербурга, що ханови зъ Бохары, при вôдъѣздѣ зъ гостины на царскôмъ дворѣ, дали знати, щобы вже бôльше не вертавъ до Бохары, бо ему не вôльно, а натомѣсть буде мôгъ поселитись на Криму. Россія заплатить ему за Бохару пять міліонôвъ рублѣвъ вôдшкодованя и буде ему выплачувати по 100.000 рублѣвъ рôчно пенсіи. — Зъ тои вѣсти выходило бы, що Россія порѣшила анексію Бохары. Зô всего, що лучило ся въ часѣ гостины хана въ Петербурзѣ и що зъ россійскои стороны доношено про ту гостину, можна бы уважати вѣсть Standard-a дуже неимовѣрною. Звѣстно-жь, що говорено, мовь бы самъ ханъ предложивъ Россіи свôй край за заплату рôчнои дотаціи, але россійске правительство не згодилось на се, бо въ теперѣшнôй порѣ прилученье такъ великого обширу землѣ, якъ бохарскій ханатъ, вымагало бы надто великихъ жертвъ вôдъ россійскихъ фінансôвъ, позаякъ Россія мусѣла бы сейчасъ взятись за численнí и коштовнí инвестіціи та побôльшити значно войсковí ґарнізоны. Въ такôмъ самôмъ змыслѣ заявивъ ся россійскій аґентъ дипльоматичный въ Бохарѣ, Лесссеръ, котрый бравъ участь въ россійско-анґлійскихъ переговорахъ що-до реґуляціи границь Афґаністану. Рôвно-жь треба зважити и се, що хана принимано въ Петербурзѣ вельми гостинно, тожь мабуть було бы неприлично переймати его на дорозѣ и давати ему знати, що вже не смѣє вертати до свого краю.

Департаментъ державнои економіи згодивъ ся на проєктъ міністра скарбу Віттого, щобы вôдъ всякихъ почтовыхъ пересылокъ рублѣвъ, чи то зъ Россіи чи до Россіи, побирати податокъ у высотѣ однои копѣйки вôдъ сотки рублѣвъ. Въ сей спосôбъ буде можна сконстатувати, якъ великій обѣгъ кредитныхъ рублѣвъ въ Россіи. Подорожнí мусять на граници подати, кôлько везуть рублѣвъ; поодинокí особы можуть мати по 500 рублѣвъ а родины по 1.000 рублѣвъ при собѣ и не платити податку. Хто затаить грошѣ, сему буде можна ихъ сконфіскувати.

——

Въ парляментѣ анґлійскôмъ вôдбуло ся вже перше читанье біля про ирляндскій гомеруль, и остояло ся зъ всякимъ успѣхомъ. Надѣя консерватистôвъ и лібералôвъ, що слаба и нетревала бôльшôсть Ґлєдстона розпаде ся, завела, а при ґенеральнôй дебатѣ розбивъ ся навѣть сумнѣвъ, мовь бы парнеліты и Лябушеръ хотѣли покинути Ґлєдстона. Успѣхъ першого читаня основуѣ ся на тôмъ, що нинѣ суть выгляды, що палата послôвъ прийме гомеруль, и що бôльшôсть Ґлєдстона маѣ доволѣ силы, щобы выдержати бурю другого читаня. Друге читанье вôдбуде ся около 13 марта, а доперва въ половинѣ цвѣтня наступить рѣшуче голосованье. Прогалину того часу хотять выкористати унioністы до орґанізаціи въ Анґліи и въ Ольстерѣ опозиціи противъ гомеруль. По бôльшихъ мѣстахъ мають громадити ся мітинґи въ цѣли протесту. Передъ самымъ другимъ читаньемъ такожь въ ирляндскôмъ мѣстѣ Бельфастѣ будуть звонити въ трѣвожный звôнъ, а льордъ Сельсбері удасть ся на мѣсце, щобы зорґанізувати въ лояльнôмъ Ольстерѣ загальный заколотъ. Консерватисты рѣшили ся надати аґітаціямъ въ Ольстерѣ закраску революційну, щобы розповсюднити по Анґліи страхъ. Яке вражѣнье зробивъ новый біль про гомеруль въ Анґліи, вказують найлѣпше выборы въ Гексемъ, де сторонники Ґлєдстона вôднесли рѣшучу побѣду.

Правительство приготовить мѣжь тымъ палатѣ деякí проєкты въ справѣ реформы програмовои для Нюкестлѣйцѣвъ, котру запôвѣджено въ престольнôй бесѣдѣ. На теперь заповѣдають проєкты, що дотыкають змѣны выборôвъ, лишаючи на пôзнѣйше реформу выборôвъ пôсля біля. Зъ табору Ґлєдстона предложено кôлька заявлень. Зъ цѣлого ходу рѣчей невдоволенí уельскí послы, и на случай вôдмовы ихъ бажань що-до удержавненя церкви въ Уельсъ, они рѣшили ся голосувати противъ правительства. Зъ трицяти уельскихъ послôвъ, двацять вôсѣмъ стоить по сторонѣ лібералôвъ. Такожь пробу поєднаня ирляндскихъ партій, вôдкинули парнельцѣ на бôкъ. — Замѣтнí суть рôзницѣ, якí выкликала квестія дієтъ для членôвъ посольскои палаты. Ґлєдстонъ и Гаркуртъ заявили ся за дорогою парляментарною, именно домагають ся поставити біль на найблизшôмъ засѣданю, коли мѣжь тымъ радикалы и Ирляндцѣ не хотять дожидати до найблизшои сесіи. Они настають, щобы заразъ таки перевести голосованье надъ справою дієтъ. Ся квестія може стати невыгôдною для удержаня зложеног бôльшости

НОВИНКИ.

— **Сходины „Клюбу Русинокъ“** вôдбуватись будуть кождого вôвтôрка мѣжь годиною 3 и 6 въ великôй комнатѣ „Рускои Бесѣды“. За ласкаве вôдступленье тои комнаты на цѣли „Клюбу“ складаѣ выдѣлъ Свѣтлому товариству „Руска Бесѣда“ симъ прилюдну подяку. — *Г. Шухевичева І. Федакôвна.*

— **Выдѣлъ „Львôвского Бояна“** пригадуѣ своимъ членамъ, що завтра въ четверъ о годинѣ 7 ôй вечеромъ вправы хоральнí. Зъ огляду на близькій [8 н. ст. марта] концертъ „Бояна“, выдѣлъ просить явити ся точно и въ комплетѣ. Передъ вправами о годинѣ 6-ôй засѣданье выдѣлу „Бояна“. — *В. Ш.*

— **Про рухъ еміґраційный нашихъ селянъ зъ Буковины до Россіи** подаѣ черновецка „Буковина“ такí вѣстки: Зъ Раранча мало до теперь выйти 9 родинъ. — Въ Топорôвцяхъ продають люде свои господарства и не пытаючи на зиму идуть на поблизькій чордакъ, якій имъ вказавъ капітанъ россійскои сторожѣ пограничнои. Тамъ ихъ угощують, дають ще навѣть, якъ кажуть, на дорогу и вôдправляють въ Россію. — Чути, що й въ Вôкнѣ зворохобили ся вже теперь люде, а зъ весною, кажуть, забере ся пôвъ села. Розумнѣйшí люде стримують охочихъ до вандрôвки, представляють имъ, яка ихъ недоля въ Россіи чекаѣ, але нѣчого не помагаѣ. На всѣ тí предетавленя чути одну вôдповѣдь: „Мы знаѣмо, що и тамъ зле, але тамъ всѣмъ однаково, а тутъ лишь намъ мужикамъ зле, а решта всѣмъ лѣпше дѣѣ ся. Нась вже не стати на всѣ тí драчки, якí зъ насъ здирають.“

— **До вѣдомости ц. к. суду въ Теребовли.** Велике нещастье лучило ся въ горальни Рôздвяньскôй побôчь Струсова дня 16 с. м. Зъ причины експльозіи кôтла вѣсѣмь робôтникôвъ покалѣчило, двохъ смертельно попарило. Якъ зачуваѣмо, мѣсцева власть ще не донесла о тôмъ до суду, абы противъ виновныхъ зарядивъ слѣдство.

— **Увôльненье фундаціи вôдъ еквівалєнту.** Передъ кôлькома днями доносили мы, що львôвскій урядъ вымѣру належитости вымѣривъ за десятлѣтье еквівалентову належитôсть въ высотѣ 10. 356 зр. 37½ кр. вôдъ рухомого майна стіпендійнои фундаціи им. Сам. Гловиньского, стоячои пôдъ зарядомъ выдѣлу краєвого. — На рекурсъ, внесеный въ тôй справѣ выдѣломъ краєвымъ до краєвои дирекціи скарбу, вôдповѣла тая-жь, що згаданый наказъ платничій неважный и поручила урядови вымѣру належитости вôдписати цѣлу жадану су-

му. Розпорядженье се мотивувала краєва дирекція скарбу тымъ, що фундація Головиньского есть добродѣйна и має служити для бѣднои молодежи, а такій фундаціи вôльній вôдъ еквівалентy.

— **Дирекція выставы краєвои въ роцѣ 1894** просить всѣ иституціи и людей приватныхъ, що на фондъ основный выставы субскрибували, щобы субскрибованy суму зволили прислати на руки дирекціи [Львôвъ, улиця Ягайлоньска ч. 15] найпôзнѣйше до кôнця сего мѣсяця. Просить ся такожь всѣхъ, котрій мають намѣръ урядити власній павільоны приватній на выставѣ, щобы зô своими намѣрами зволили якъ найскорше зголосити ся до дирекціи выставы, бо найлѣпше розставленье павільонôвъ стоить у звязи зъ загальнымъ пляномъ ситуаційнымъ, котрый небавомъ мусить бути остаточно потвердженымъ. Дирекція выставы задумуе такожь урядити вôддѣлъ вынаходôвъ польскихъ зъ области техніки и збираe патенты вôдъ Полякôвъ-вынаходцѣвъ та вынаходы ихъ, на котрій одержали патенты.

— **Даръ для папы.** Цѣсарь Францъ Іосифъ давъ панѣ въ день ювилею на памятку касетку, дуже гарно зроблену, въ котрôй було 100.000 франкôвъ въ золотѣ. За тій грошѣ казавъ папа устроити публичну читальню въ Ватиканѣ.

— **Убійство на вартѣ.** Коло вôйскового магазину порохового у Вѣдни стоявъ на вартѣ въ ночи зъ пятницѣ на суботу воякъ Ив. Коничекъ, а коло дальшои части магазину воякъ Иги. Трапелля. Въ наслѣдокъ мраки здавало ся Коничкови, що хтось пôдходить до него и вôнъ вôзвавъ его три разы задержатись. Коли не дôставъ вôдповѣди выстрѣливъ въ напрямѣ зъ-вôдки наближавъ ся чоловѣкъ, котрый заразъ повалився ся на землю. Показало ся, що се бувъ Трапелля.

— **Еміґрація** селянъ зъ ґуберній гроднеиьскои и ковеньскои звернула ся, якъ зъ-вôдтамъ пишуть, вôдъ Бразиліи на Сибѣръ. Вже минувшого року выеміґрувало богато селянъ на далекій всхôдъ, а въ сѣмъ роцѣ на весну маe туды выбратись о много значнѣйше число бѣлорускихъ селянъ. Додати треба, що и правительство россійске пôдпираe тій змаганя и гадаe въ першôмъ рядѣ заселити своими кольоністами захôдный Сибѣръ, котрый визначаe ся плодовитостію землѣ] и може ще выживити найменше якихъ 50—60 міліонôвъ людей.

— **Дрôбній вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ греко-кат. комітетови парохіяльному въ Любени, въ повѣтѣ городецкôмъ, 50 зр. пôдмоги на реставрацію церкви.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Василь Хомей, селянинъ-патріотъ зъ Грабова, долиньского повѣта, упокоивъ ся дня 19 н. ст. лютого по довгôй и тяжкôй недузѣ въ 70-ômъ роцѣ житя. Покôйный належавъ до найчестнѣйшихъ патріотôвъ мѣжь нашимъ селяньствомъ. Будучи бездѣтнымъ зъ рѣдкимъ пожертвованьемъ вôддававъ вôнъ свôй маетокъ и свои труды для справъ народу и церкви рускои. При кождыхъ выборахъ стававъ крѣпко въ оборонѣ народнои справы, яко выборець, бувъ членомъ рады повѣтовои, боронивъ смѣло справъ громадскихъ, вѣнувавъ щедро мѣсцеву церковь, приймавъ и вѣнувавъ сироты и цѣлый свôй маетокъ призначивъ на цѣли публичній. Надто покôйный бувъ довголѣтнымъ членомъ товариствъ „Просвѣта“ и „Народнои Рады“ и бравъ всегда участь въ зборахъ и вѣчахъ народныхъ. — Полишивъ вôнъ проте жаль щирый въ цѣлôй околици а особливо у свого пароха ветерана-патріота о. І. Заячкôвского въ Лопянцѣ. — Вѣчна ему память, земля ему перомъ!

Антôнъ Малюца господарь зъ Осердова, одинъ зъ просвѣщенѣйшихъ селянъ, упокоивъ ся сими днями въ силѣ вѣку. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы** Окружна рада шкôльна въ Самборѣ оолошуe конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Березници, Бурчичахъ старыхъ, Быковѣ, Баличахъ, Дублянахъ, Ковеничахъ, Мистковичахъ, Морозовичахъ, Новосичахъ Озиминѣ, Ортиничахъ, Сприни, Ступници, Сѣдôмъ, Торгановичахъ, Ваневичахъ, Воютичахъ, Зворѣ, Чукви, Чапляхъ, Волощи та на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Бисковичахъ, Стрѣлковичахъ и Сусѣдовичахъ. Поданя треба вносити до кôнця марта. — Окружна рада шкôльна въ Старôмъ мѣстѣ розписуe конкурсъ на посады учителѣвъ; въ Биличи, Болозвѣ горѣшнôй, Бусовискахъ, Коблѣ старôмъ, Коневѣ, Либуховôй, Мшанци, Недѣльнôй, Полянѣ, Росохахъ, Стрѣлкахъ, Сушици Риковôй, Терлѣ, Тершовѣ, Тисовици, Воли Кобляньскôй, Вовчи Долѣшнôй и Стрѣльбичахъ та на посаду молодшого учителя въ Старôй Рощѣ. Поданя треба вносити до кôнця марта. — Магістратъ мѣста Перемышля розписуe конкурсъ на посаду мѣского ветеринаря зъ платнею 800 зр. рôчно, 240 зр. додатку на фіякры и правомъ до 3 додаткôвъ пятилѣтныхъ въ высотѣ 10% дѣйстнои платнѣ. Подавати ся треба до 20 н. ст. марта. — Жовкôвска окружна рада шкôльна розписуe конкурсъ на посады учительскій: въ Артасовѣ, Блыщиводахъ, Боянци, Боровôмъ, Честини, Двôрцяхъ, Кошелевѣ, Куявѣ, Купичволѣ, Любелли, Мокротинѣ селѣ и кольоніи, Нагôрцяхъ, Передримѣхахъ, Перемивôлкахъ, Пристани, Реклинци, Скварявѣ старôй, Сулимовѣ, Удновѣ, Вязовѣ, Воли жовтанецкôй и Жовтанцяхъ, дальше на посады молодшихъ учителѣвъ въ: Мостахъ великихъ, Колоднѣ и Жовтанцяхъ. Поданя треба вносити до 31 н. ст. марта. — Окружна рада шкôльна въ Снятинѣ розписуe конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Снятинѣ, Белелуи, Тростянци, Любкôвцяхъ, Олешковѣ, Орелци, Потôчку, Тулавѣ, Устю надъ Прутомъ и Видиновѣ, та на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Карловѣ, Рожневѣ Завалю, Илинцяхъ, Вовчкôвцяхъ, Пôдвысокôй, Стецевôй, Джуповѣ и Снятинѣ. Подавати ся треба до кôнця марта. — Окружна рада шкôльна въ Чешановѣ розписуe конкурсъ зъ речинцемъ до 31 н. ст. марта на посады учительскій: въ Чешановѣ, Любачевѣ, Бруснѣ старôмъ, Хотилюби, Фрайфельдѣ, Футорахъ, Горайци, Кобильници волоскôй, Коровици лѣсовôй, Люблинци старôмъ, Милковѣ, Мощаници, Невыстовѣ, Опацѣ, Подемщинѣ, Рудѣ рожанецкôй, Сухôй воли и Залужи.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 22 лютого. На засѣданю долѣшно-австрійского сойму при діскусіи надъ змѣною статуту орґанізаційного для Вѣдня антісеміты накинулись на бурмістра вѣденьского д-ра Прікса, называючи єго управу господаркою паши.

Берлинъ 21 лютого. Всѣхъ увязненыхъ студентôвъ россійскихъ выпущено зъ вязницѣ, а вôсьмохъ выдалено зъ Берлина.

Парижъ 22 лютого. Президентъ Карно маe бути переслуханый яко свѣдокъ въ справѣ панамскôй. — Выборы на президента се нату вôдбудуть ся въ пятницю.

Римъ 22 лютого. Папа принявъ патріарха Азаріяна, котрый привѣзъ дарунки вôдъ султана.

Петербургъ 22 лютого. Назву крѣпости Duenamuende змѣнено на „Усть-Двинскъ.“

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у **Львовѣ**, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймае всякій замовленя на одяги цивільній, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконуe скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Д-ръ мед. Іосифъ Ґольдъ
був. секундарій шпиталя св. Лазаря въ Краковѣ
4547 **ординуe теперь въ Золочевѣ.** 5—6

Средства десінфекційнй, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хлорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше
Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

50.000 зр. можна выграти
на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4569 2—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроeня звонкôвъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Цѣна збожа и другихъ продуктôвъ.

22 н. ст. лютого 1893

Львôвъ: Пшеница 7·40 до 7·75, жито 6·— до 6·25, ячмѣнь 5·— до 5·75, овесъ 5·50 до 5·75, рѣпакъ 11·— до 11·25, горохъ 6·7 до 10·—, вика 5·— до 5·50 льняика 11·— до 11·25, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 68·— до 74·—, конюшина бѣла 55·— до 80·—, конюшина шведска 65·— до 78·—, кминъ 17·— до 20·—, анижъ 37·— до 38·—, кукуруза 5·25 до 5·60, хмѣль 65·— до 87.— зр. за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 13·75 до 14·— зр.

Краковъ: Пшеница 8·10 до 8·50, жито 6·65 до 7·—, ячмѣнь 6·— до 6·50, овесъ 6·20 до 6·60, горохъ 7·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·50 до 12·—, льняика — до —, конюшина червона 60·— до 75·—, конюшина бѣла 60·— до 76·— конюшина шведска — до —.

Ряшôвъ: Пшеница 7·10 до 7·35, жито 6·30 до 6·50, ячмѣнь 5·40 до 6·10 овесъ 5·50 до 5·80 горохъ 5·50 до 8·—, вика 4·80 до 5·20 рѣпакъ 11·— до 11·75, льняика —·— до —·—, конюшина червона 70·— до 80·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед —·— до —·—.

Пôдволочиска: Пшеница 7·15 до 7·45 жито 5·78 до 5·90, ячмѣнь 5·10 до 5·60, овесъ 4·80 до 5·—, горохъ 5·90 до 7·30, вика 4·80 до 5·—, рѣпакъ 10·75 до 11·25, льняика — до —; конюшина червона 70·— до 73·—, конюшина бѣла — до —·—, конюшина шведска — до —.

ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ

въ звязи историчнôй черезъ д-ра Іос. Мѣльницкого, совѣтника Митроп. Консисторіѣ и вицеректора семинаріѣ.

Сѣмь книжокъ въ двохъ томахъ съ указательными списами именъ по порядку календарному и азбучному. Дѣло вычерпуюче рôкъ церковный, одобрене и препоручене бôть Впреосвященого Митрополита Киръ Силвестра

Третій выпускъ: „Вѣкъ св. вел. царей Константина и его матери Елены. Побѣда христіянства въ государствѣ римскôмъ. Выйде сего року въ м. червни Пренумерата выносить 1 злр.

Впередъ выданій:

Первый выпускъ: „Времена бôть сотворенія міра до 117 р ery поспôльнои“. Вел 50 (сторôнъ 3 6). Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Вторый выпускъ: „Геройскій вѣкъ церкви Христовои“. (Ст. 330) Цѣна 1 зр. 50 цт. Съ пересылкою почтовою 1 зр. 60 цт.

Всѣ тій три выпуски становлятъ первый томъ который выйде въ м. червни въ еднôмъ зошитѣ Пренумерата на цѣлый першій томъ выноситъ четыри зр.

Вторый томъ: „Преподобніи отцѣ и матери въ IV. вѣцѣ и въ первôй половинѣ V. вѣку. Святіи въ лѣтахъ 450—692. Святіи вѣнчанѣ въ оборонѣ священыхъ образôвъ и подвижники единства церковного . Появится въ годѣ 1894 и стоити буде три зл. р

Требованія посылати належитъ:

До выдавництва Житій Святыхъ Д-ра Іосифа Мѣльницкого во Аьовѣ ул. Коперника ч. 36. 4558 3—3

БУКОВИНА

часопись для рускаго народу

выходить вже девятый рôкъ у великôмъ форматѣ

що тыждня въ пятницю.

Обовязкомъ кождого Русина пôдтримати сю одиноку політичну часопись руску на Буковинѣ, котра

Щиро, честно, смѣло и вôдважно

остоюe вже девятый рôкъ права **Буковиньскои Руси**

ПЕРЕДПЛАТА на цѣлый рôкъ 5 зр.
„ „ пôвъ року 2 зр. 50 кр.
„ „ чверть року 1 зр. 25 кр.

Редакція и Адміністрація въ Чернôвцяхъ ул. Петровича ч. 2.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	6·01	2·05	9·01	6·46	9·38	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	9·01	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	2·57	9·40	7·21	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	2·45	9·17	6·55	—	—
„ Сучавы	10·09	—	7·56	1·42	7·06	—
„ Кімполюнга	10·09	—	7·56	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	10·09	—	7·56	—	7·06	—
„ Глибоки	10·09	—	—	—	7·06	—
„ Новоселицѣ	—	—	7·56	—	7·06	—
„ Слободы рунгурскои	10·09	—	—	1·42	7·06	—
„ Гусятина via Галичъ	10·09	—	—	1·42	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9·16	2·35	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9·16	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	1·41	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	9·16	—	1·41	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	4·48
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	8·32

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	10·41	3·07	5·26	11·01	7·56	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	7·56	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрца)	2·58	—	9·41	10·26	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	3·10	—	10·02	10·52	—	—
„ Сучавы	6·36	—	9·56	3·22	10·56	—
„ Гусятина via Галичъ	5·36	—	—	3·22	—	—
„ Слободы рунгурскои	6·36	—	9·56	3·22	10·56	—
„ Новоселицѣ	6·36	—	9·56	—	10·56	—
„ Глибоки	6·36	—	9·56	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	5·36	—	9·56	—	10·56	—
„ Кимполюнга	6·36	—	—	3·22	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	6·16	10·21	7·41	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	10·21	7·41	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	6·16	—	7·41	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	9·31
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	7·56

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркнений означаютъ нору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

2382

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.
Цѣна 70 кр.
Дôстати можна въ товаристве „Просвѣта“.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдаe
АСИГНАТЫ КАСОВІ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованій по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый **Дирекція**

Товариство імени Шевченка
(у Львові ул. Академічна ч. 8)

Правда“ письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII.	2·—	кр
„ XI (1878) 2 томы 1 зр.; XIII (часть літературна)	—·50	„
Доповненье до Правди, Ивана Франка	1·—	„
„Зоря“ письмо літерат.-науковеорочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3·—	„
„ рочники VIII (1887) IX (1888) X XI по 5 зр, а XII	6·—	„
Д-ръ Ом. Огоновскій. Исторія руск. літерат. I I 80 зр, II 3 зр., III.	2·—	„
„ „ Studien auf dem Gebiete der ruth Sprache	1·50	„
Костомарів: Руська исторія в житепис. 3 томы	1·—	„
Остап Вересай, картина хромолітографічна	—·50	„
Драгоманів. Галицко-руске письменство	—·15	„
Куліш Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр теперь)	1·—	„
„ Хуторна поезія 50 кр., Крашанка	—·20	„
Федьковичь. Довбуш 10 кр., Як козам роги виправляють	—·10	„
„ Повѣсти и оповѣданя	—·20	„
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	—·60	„
Нечуй. Повісти и оповіданя	—·30	„
„ Світогляд украиньского народа	—·30	„
„ Кайдашева сімья	—·50	„
„ Навіжена повість	—·20	„
„ Над чорним морем	—·90	„
Ф. Заревич: Бондарівна	—·10	„
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.)	—·50	„
Горницкій. Орлеаньска Дѣва, перекл стих.	—·30	„
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины олѣйнѣ по	—·50	„
Пямяткове число „Зорѣ“ въ ювилей. Русалки Днѣстровои	—·55	„
Апокрифична література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—·35	„
Провідні ідеі в письмах Тар. Шевченка О. Партицкий	—·35	„
Народній оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр. III.	—·32	„
Етнографія Славянщины	—·12	„
О розумнôмъ выхованю дѣтей	—·12	„
Надельмаєръ, апостолъ свободы Мих. Царь	—·10	„
Повѣсти Ник. Устияновича	—·85	„
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—·35	„
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—·32	„
О выхованю. И. Н. Пôдручникъ для женщинъ	—·30	„
Гемній мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ. О Партыцкій	1·40	„
Жѣночa неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—·35	„
Захаръ Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII И. Франко.	1·30	„
Зъ рôжныхъ краѣвъ и народôвъ Денисъ	—·20	„
На добродѣйнй цѣли, комедія Гр. Григоріевича	—·30	„
Boa Constrictor Ивана Франка	—·35	„
Слово о полку Игоревôмъ Ом. Партыцкій	—·80	„
Скандинавщина въ давнôй Руси, Ом. Партыцкій	—·20	„
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—·60	„
Законъ о загальнôмъ ополченю	—·45	„
Соціялисты межи семинаристами, О Обачный	—·15	„
Оповѣданя, Ник. Гоголя	—·35	„
Вечерниці, Ник. Гоголя	—·10	„
Григ. Квѣтка, Маруся	—·10	„
Поезія Маслика ч. 1.	1·—	„
Твори В. Чайченка ч. I 80 кр., ч. II. 60 кр разомъ	1·40	„
За громаду. Хроніка К. Т. Подоленка	—·70	„
За для святои землѣ. Повѣсть Севера	—·20	„
Библіотека Батькôвщины ч I	—·50	„
Зеркало зъ року 1889, 1890 и 1891 п.	—·24	„
Кієгяки Гольбайна ч. 1 і 2 п.	2·—	„
М. Ѳ. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корн. Устыяновичъ	—·15	„
Фавст, трагедія Іогана Гете Перевод Ив. Франка	—·80	„
Про руску правопись С Нагнибіда	1·50	„
При стрѣлецкôй ватрѣ. Абдера Солтана	—·05	„
	—·40	„

„МАРІЄВКА“
ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ
побличь Львова, почта Львôвъ.
Емиль Бертеміліянъ Браєръ властитель.
Д-ръ Викторъ Лѣґекиньскій управляючій лѣкарь.
Всякій информація подаe Зарядъ того Заведеня. 4553 3—?

ШКОЛА ГРЫ
на фортепянѣ
конституована ц. к. намѣстництвомъ
Кл. Маркевичевои
Въ 3-хъ вôддѣлахъ вôдъ початку ажь до выобразованя тры. Бліжшій подробицѣ наукового заведеня и статуты можна дôстати безплатно въ школѣ, площа **Капітульна ч. 6. II пов.** Для найвысшого курсу спôльна гра (a vista) на двохъ и чотирохъ фортепянахъ кождои недѣлѣ и свята. Испыты мѣсячній и попасъ публичный щорôчный.
Лекціи подають ся въ школѣ а на жаданье приватно въ домахъ
Складъ фортепянôвъ, пянинъ и выпожичальня, зъ першорядныхъ фабрикъ, **ул. Гетьманьска ч. 4, I пов.** 4564 2—3

БРИ-
гвы швайцарскій и англійскій, ремѣнцѣ и марморки пензлѣ и всякій прибôры до голеня
поручае найдешевше
торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужескоto, перфумеріи и т. п.
ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА
передъ тымъ
БРАТôВЪ ЛЯНҐНЕРôВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Новй уніформы
для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць
можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй бдъ многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовлений,
Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095
Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты
остаю зъ высокимъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей**. — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 32. Львôвъ, Четверъ 11 (23) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Нередплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надослане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Промова міністра скарбу.

На засѣданю вторковôмъ палаты послôвъ по досыть острыхъ промовахъ деякихъ бесѣдникôвъ при діскусіи надъ етатомъ міністерства скарбу — забравъ голосъ міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ, щобы зъ одной стороны вôдперти деякй закиды а зъ другой зазначити свôй поглядъ на справы скарбовй.

По гумористичнôмъ вступѣ, въ котрôмъ д-ръ Штайнбахъ дотепно говоривъ про порôвнанье его особы зъ Льореляй, якъ се вчинивъ пос. Шлезінгеръ, — перейшовъ міністеръ скарбу на властиву рѣчь и такъ промовивъ:

Говорить ся много про гнетъ податковый, и дѣйстно годѣ заперечити, мовь бы йлаченье податкôвъ було чимсь приємнымъ. *Кождый уважае се захватомъ своєи особистои сферы и волѣвъ бы затримати се, що маѣ платити.* Зъ другой же стороны гадка що-до продуктивности податкôвъ цѣлкомъ инша. Держава не затримуѣ нѣчого для себе а всѣ свои доходы выдаѣ зъ малыми вынмками властиво на продуктивнй цѣли.

Пос. Кронаветтеръ: Ого! А войско!

Міністеръ Штайнбахъ: Єсли бы мы хотѣли діскутувати про квестію продуктивности выдаткôвъ на войско, то дôйшли бы до рôзныхъ результатôвъ. Признаю отверто, що я не подѣляю теорiи про непродуктивнôсть выдаткôвъ на войско, лишь що моя гадка ишла въ тôмъ взглядѣ. Але говорити про се теперь, завело бы насъ за далеко. Моя гадка така, що такожь и дуже высокій податокъ може мати продуктивнй наслѣдки, єсли уживаѣ ся єго на вôдповѣднй цѣли. Треба старати ся о се, щобы податокъ нѣгде, навѣть въ нѣякôмъ поодинокôмъ случаю, не руйнувавъ розвитку поодинокого господарства и длятого бачите, якъ много залежить на справедливôмъ роздѣлѣ податкôвъ.

Якъ довго буде наша теперѣшна система податкова, то всюды треба єи однаково примѣняти, отже и степень строгости екзекуціи податковои всюды той самый. Єсли екзекуція стане декуды за строга и попустить ся єи, а и таке буваѣ часомъ — то нѣхто на се не жалуѣ ся, ба навѣть не говорить про се, бо кождый приймаѣ се спокôйно до вѣдомости и тѣшить ся въ кулакъ. Але єсли декуды цѣла практика за млава и треба сему зарадити, щобы не було несправедливости для всѣхъ прочихъ податникôвъ, то розумѣѣ ся нôдносить ся великій крикъ, а тогдѣ розходить ся о се, щобы помимо того всего перевести цѣлу справу, на скôлько узнано єи за справедливу и доконечну. Строгôсть мусить всюды оминатись, але повага, яка доконечна при практицѣ податковôй, не смѣѣ нѣколи залишитись, бо инакше тй, що добровôльно платять заплатять за залягаючихъ, а се цѣлкомъ несправедливо зô становища управы державнои.

Тожь можу притакнути пос. Вайґлеви, що лучають ся строгости; що можуть заходити похибки, але супротивъ того не можу про нѣчо нише просити, якъ подавати до моеи вѣдомости дотычнй даты, щобы можна розслѣдити тй справы. У всѣхъ случаяхъ, якй сей посолъ навѣвъ, подавъ вôнъ менѣ на моѣ безпосередне запытанье даты що-до одного случаю. Я зажадавъ вже вчера справозданя и певно не залишу того, що справедливе и щобы закона не переступати. Єсли п. посолъ схотѣвъ бы подати менѣ дальшй данй, то я бы вѣвъ дальшй доходженя. Але мушу додати, що при якôйсь нагодѣ повѣдомлю палату про результатъ тыхъ доходжень. (Пос. Кронаветтеръ: Се-жь розумѣѣ ся.)

Єсли я перейду на вôдносины Галичины взагалѣ, то се длятого, щобы вказати, що неодно тамъ треба направити. Залеглости безпосередныхъ податкôвъ, котрй зъ кôнцемъ 1885 р. выносили 5,518.000 зр., зросли до кôнця 1891 р. на 6,649.000 зр.; се чейже не доказъ надто строгои практики. Залеглости въ Галичинѣ выносять бôльше якъ 36% належитости податковои, а въ иншихъ краяхъ разомъ пересѣчно несповна 12%. Суть и такй случаѣ, де справа стоить ще гôрше, и такъ спеціяльно у Львовѣ выносили залеглости ще передъ недавнымъ часомъ майже 60%. (*Зворушенье.*) А однакъ передпослѣдного року було взагалѣ лишь двѣ ліцитаціи движимостей, и въ тôмъ взглядѣ чейже не можна управѣ фінансовôй закидати надто строге поведенье. Треба мати взглядъ и на се, що доконче потреба, не лишь въ интересѣ державы але такожь и автономічныхъ институцій краю та громадъ, наставати на правильне плаченье податкôвъ, бо доходы податковй тыхъ автономічныхъ институцій зависять вôдъ сплаты податкôвъ державныхъ, а досвѣды, якй мы зробили що ино послѣдными роками, и то не въ Галичинѣ але въ ще дальше всхôднôмъ краю, вказують, що черезъ дещо бôльше управильнене стяганье податкôвъ державныхъ, поправились такожь дуже добре вôдносины автономічныхъ институцій.

Але послѣдными часами зачали галицкй часописи велику кампанію противъ тамошнои дирекціи скарбу. Менѣ предложено великій матеріялъ того рода. Уважаю моимъ обовязкомъ отсе сказати: Мужа, що стоить на чолѣ галицкои дирекціи скарбу, віцепрезідента Корытовского, маю честь добре знати и тѣшу ся, що єго знаю. Се знаменитый, бравый мужь, котрый будучи вѣрнымъ сыномъ свого краю все маѣ передъ очима интересы того-жь и вставляѣсь за ними у мене горячо и запопадливо, котрому добро Галичины такъ само лежить на серци якъ и интересы державы, котрй стоять зъ тымъ въ тѣснôй звязи. Ба що бôльше, гадку мою о тôмъ чоловѣцѣ подѣляѣ такожь и управитель політичный краю, якъ ся выходить зъ листôвъ. Вôнъ менѣ пише (читаѣ): „Хочь при истнуючихъ обставинахъ потрѣбно строгости якъ въ интересѣ державы такъ и податкôвъ, то однакъ годѣ менѣ вôдмовити віцепрезідентови Корытовскому засвѣдченя, що при тôмъ поведеню звертаѣсь увагу на всѣ входячй до того чинники и на матеріяльный станъ краю.“ Такого свѣдоцтва годѣ менѣ пускати на вѣтеръ.

Я уважавъ моимъ обовязкомъ высказати публично се свѣдоцтво про того мужа, тымъ бôльше, що напады не були отвертй, а кождый мôгъ пôзнати, до кого ее вôдносить ся. Длятого прошу, єсли говорите про теперѣшный зарядъ скарбовый въ Галичинѣ, робѣть лишь мене одвѣчальнымъ за се. А що-до обѣктивного погляду на цѣлу справу: чи се справедливо и добре говорити про вôдносины галицкй въ сей способъ, якъ то зробивъ пос. Вайґель? Якій же то документъ, на котрôмъ вôнъ опиравъ ся? Справозданье краєвои дирекціи скарбу, зложене при нагодѣ реформы податку грунтового въ 1880 р., а якъ звѣстно, въ того рода справозданяхъ всѣ дирекціи скарбу представляють станъ своихъ краѣвъ некористно, щобы не придѣлити имъ за много податку грунтового. Чи се може найновѣйшй вѣсти про економічный станъ Галичины и чи въ Галичинѣ нѣчого не змѣнило ся вôдъ того часу? Чи способъ и услôвя, пôдъ якими доконано послѣднои конверсіи галицкои позички индемнізаційнои не суть доказомъ розвитку Галичины, котрого я йй зъ цѣлого серця бажаю. Для міністра скарбу не може бути нѣчо приємнѣйше и красше, якъ бачити, що економічный розвитокъ збôльшаѣ ся въ якôмсь краю.

Выглядало бы майже на се, що я мусѣвъ бы боронити Галичину супротивъ галицкого посла. Отъ якй даты зъ статистичныхъ рôчникôвъ. Въ 1881 р було въ галицкихъ щадницяхъ 82.802 вкладокъ, въ 1890 р. було ихъ 147.460 зр. Въ 1881 р. выносила сума вкладокъ 29 міліонôвъ а въ 1890 р. 55 міліонôвъ. На голову населеня припадаѣ въ першôмъ роцѣ 4·90 зр., въ другôмъ 8 30 зр. До того приходить ще на 1890 р. 77.067 книжочокъ вкладковыхъ на почтову щадницю, чого ще не могло бути въ 1881 р. Чи се доказомъ упадку? Въ 1881 р. выносила сѣть зелѣзниць въ Галичинѣ 1552 кільометрôвъ, а въ 1890 р. було вже 2705 кільометрôвъ. Въ порôвнаню зъ довготою всѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ въ Австріи припадало на галицкй зелѣзницѣ въ першôмъ роцѣ 13·28% а въ другôмъ 17·67%. Хто розумѣѣ и признаѣ се, що числа говорять, то чи выглядаѣ се на упадокъ? Але ключка лежить въ практицѣ и хочь якъ се дивно выглядаѣ въ поодинокихъ случаяхъ, то все таки въ тôй практицѣ мусить зробитись якась змѣна вже въ интересѣ самого краю. Сими днями прийшло таке справозданье (читаѣ): Иншого рода трудности заходять зъ того звычаю довжникôвъ податковыхъ, що они свои движимости при помочи акту нотаріяльного переносять позôрно на супругôвъ, не обовязаныхъ платити податку, або дають ся секвеструвати вôдъ своякôвъ и приятелѣвъ за фікційнй претенсіи ажь до послѣднои сорочки. Се обманьство доходить ажь до того, що якійсь добрый приятель закупуѣ тй движимости въ дорозѣ ліцитаційнôй при судовôй процедурѣ, а вôдтакъ актомъ нотаріяльнымъ выпозичаѣ правдивому властителеви за якійсь умовленый чинш. Такй махінаціи приходять не лишь мѣжь бѣднѣйшимъ населеньемъ, але и у знатныхъ людей, котрй, єсли имъ скажеѣсь до очей про ихъ нечестне поведенье, заразъ мали бы пôдъ рукою жалобу о обиду. Не рѣдко лучають ся фікційнй секвестраціи судовй доходôвъ зъ каменицъ, щобы лишь унеможливити установленье політичного секвестра. А були случаѣ, що довжникъ податковый, остереженый даремною екзекуцією движимостей, заки переведено зафантованье чиншôвъ єго дому, выробивъ собѣ судову секвестрацію тыхъ чиншѣвъ на заспокоѣнье инимои претенсіи векслевои якогось своякa и черезъ то не можна було стягнути залягаючихъ податкôвъ довгими роками.

Отже розходить ся о се, щобы усунути сю практику. Въ интересѣ кождого Галичанина лежить дѣлати въ тôмъ напрямѣ, щобы се поведенье устало. Въ адміністраціи, въ судôвництвѣ, въ скарбовости не повинно бути вехôднй краѣ сеи великои монархіи вже довше пасербами, они повинно мати рôвну участь у всѣхъ користяхъ державы, про нихъ повинно дбати ся, якъ лишь можна. Але и зъ другои стороны треба бы домагати ся, щобы они наблизились до того стану, якій въ иншихъ краяхъ и щобы выповняли тй домаганя, якй ставляють ся до нихъ въ интересѣ державы. Отсе моѣ становище въ интересѣ власнôмъ а за-для хôсна Галичины. Я давъ неразъ доказъ, що менѣ иде о интересы Галичины, а я переквѣдченый, що всѣ лѣпшй елѣменты Галичины будуть старатись, щобы и зъ противнои стороны вôдновѣсти домаганямъ.

Вôдтакъ перейшовъ міністеръ скарбу квестіи, якй порушили поодинокй бесѣдники. И такъ пос. Вайґель — говоривъ міністеръ — запытавъ мене що-до мого теперѣшного поведеня супротивъ стяганя податкôвъ зъ огляду на проѣктъ реформы податковои. Предложенье проѣкту не може спинити, щобы въ часѣ нарадъ надъ тымъ проѣктомъ податки ишли звычайнымъ ходомъ. О тôмъ же-жь не може й бути бесѣды, щобы вôдъ теперь вже зъ горы вылучити пôдвышенье податкôвъ ажь до того часу коли проѣкты стануть закономъ. Речи нець се якъ звѣстно incertus an и incertus quando, се щось такого, про що не можна говорити. При нарадахъ предложень податковыхъ мусить рѣшити ся, котру пору треба увзглядниги на континґованье податку заробкового. А що-до податку домово-чиншового, то внесенй предложеня податковй стоять лишь въ тôй звязи, на скôлько маѣ опуститись зъ того податку.

Що-до квестіи полѣпшеня платнѣ урядникôвъ, то вже выбрано пôдкомітетъ для нарады. Я готовъ брати участь въ тыхъ нарадахъ, але я вже высказавъ надѣю, чи бы той комітетъ не подумавъ надъ тымъ, зъ-вôдки роздобути суму потрѣбну до покрытя тыхъ выдаткôвъ.

Вкôнци зроблю ще загальну замѣтку. Пересада лежить въ людскôй натурѣ и можна бы навести много примѣрôвъ. Гляньте, якій выглядъ тои палаты, коли домагають ся запомогъ и коли на рôзныхъ мѣсцяхъ нôдносять ся послы, щобы представити нужду въ поодинокихъ мѣсцевостяхъ, або уважайте, коли говорить ся про поліцію, то тогдѣ тй урядники поліційнй представленй мовь посѣпаки Калігулѣ. Коли говорить ся про судôвництво, тогдѣ представляѣсь якогось нужденного адъюнкта новѣтового яко ворога другои народности, и выглядаѣ такъ, мовь бы доля народу лежала въ рукахъ сего адъюнкта повѣтового. Коли говорить ся про міністерство скарбу, тогдѣ сыплють ся бесѣды мовь противъ Верра — хочь и про тй бесѣды думаю, що добряга Ціцеро де-що пересадивъ — а вкôнци по змальованю положеня жадаѣсь поправы для помôчникôвъ сего тираньства, и коли я супротивъ тыхъ бажань представлю взглядно фінансы, то я страшный злочинець. Така то у насъ ситуація. Але єсли обѣктивно погляѣмо на тй вôдносины, то не лишаѣсь намъ нѣчого, якъ закôнчити приповѣдкою латиньскою: Hanc veniam damus petimusque vicissim.

Мы подали промову міністра Штайнбаха въ обширнôмъ змѣстѣ, бо не лишь що обговорюѣ вôдносины Галичины, але въ многôмъ дуже характеристична и неразъ прийдесь намъ на ню вôдкликатись.

Еміґрація и выгляды на будучнôсть.

(I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Дальше.*)

Обшаръ вôсьмьохъ повѣтôвъ політичныхъ — пише дальше д-ръ Т. Пілятъ — а пятнацятьохъ повѣтôвъ судовыхъ, котрыхъ вôдносины економічнй хочемо розсмотрити, представляѣ простору высокорôвню, менче або бôльше фалисту, понорену ярами рѣкъ и потокôвъ, що плывуть на полудне до Днѣстра, — се становить полудневу границю тои краины. Яры тй въ пôвночнôй части плыткй и широкй, до полудня стають ся чимъ-разъ глубшй зъ стрômкими берегами. Цѣла ся краина маѣ характеръ степовый и клiматъ степовый; панують тутъ сухй вѣтры пôвночнй и сходовй, що мало приносять хмаръ и мало дощу а въ зимѣ и на весну тымъ сильнѣйше вплывають на обниженье температуры, а высоке положенье вôдкрываѣ цѣлковито ту околицю до опôвночи. Томý то лѣта сухй и горячй, а зимы незвычайно острй.

При такихъ условинахъ кліматичныхъ грозить тутъ рôльництву зъ одной стороны остра зима, протягаючась неразъ ажь до пôзной весны; зъ другои стороны посуха, котра при грунтѣ всюды пропускаючôмъ ставъсь тымъ фатальнѣйшою для жнивъ, чимъ скорше она въ порѣ вегетаціи наступить. За давнѣйшихъ часôвъ лагодили ще той острый клiматъ досыть просторй лѣсы, що въ вôдновѣдныхъ положеняхъ могли захистити околицю вôдъ студеныхъ вѣтрôвъ та затримували вогкôсть атмосферичну, а вôдтакъ дуже численнй ставы, вытворенй за бѣгомъ рѣкъ, що були немовь резервоарами такъ доконечнои для тои околицѣ вогкости. Въ обохъ тыхъ напрямахъ, якъ що-до лѣсôвъ такъ и що-до ставôвъ, колишнй вôдносины змѣнились на гôрше. Лѣсы — котрыхъ просторъ ще пôсля метрикъ грунтовыхъ зъ року 1820 обймавъ 169.000 моргôвъ, занимають теперь пôсля найновѣйшои реамбуляціи катастральнои 132.269 моргôвъ або 11·15% цѣлого обшару, а въ поодинокихъ повѣтахъ судовыхъ, на просторѣ судового округа тернопôльского, представляѣсь процентъ, припадаючій на грунтъ покрытый лѣсомъ въ слѣдующій способъ:

Повѣты судовй:	*Процентъ обшару лѣсового:*
Нове село	2·89%
Скалатъ	5·59 „
Тернопôль	6·64 „
Гусятинъ	8·36 „
Микулинцѣ	8·36 „
Збаражь	9·72 „
Теребовля	10·52 „
Мѣльница	11·52 „
Будзанôвъ	13·00 „
Тлусте	13·65 „
Чорткôвъ	13·93 „
Залѣщики	14·38 „
Копычинцѣ	15·53 „
Борщѣвъ	15·79 „
Грималôвъ	17·60 „

У всѣхъ тыхъ наведеныхъ повѣтахъ залѣсенье есть недостаточне а въ деякихъ доходить до зникаючого розмѣру.

Просторони занятои ставами давнѣйше а теперь годѣ подати, бо ставы не становлять осôбнои рубрики въ катастрѣ, але сполученй зъ иншого рода грунтами мѣстять ся въ двохъ рубрикахъ. Рѣчь се однакъ загально знана, що значну часть ставôвъ на цѣлôмъ Подôлю обернено на сѣножати або на рôлю.

Найзначнѣйшу часть обшару тыхъ повѣтôвъ, бо надъ 69% ажь до 84%, отже вôдъ ⅔ ажь повыше ⅘, становлять рôлѣ. Въ поодинокихъ повѣтахъ удѣлъ рôль представляѣ ся слѣдующо:

Повѣты судовй:	*Процентъ рôль:*
Нове село	84·34 %
Скалатъ	81·13 „
Гусятинъ	80·81 „
Микулинцѣ	79·19 „
Тернопôль	78·25 „
Збаражь	78·11 „
Теребовля	76·05 „
Тлусте	75·60 „
Будзанôвъ	74·27 „
Чорткôвъ	74·02 „
Копычинцѣ	71 66 „
Грималôвъ	71·04 „
Мѣльница	70·91 „
Борщѣвъ	69·66 „
Залѣщики	69·29 „

Згаданй повѣты належать до найбогатшихъ въ рôлѣ а найбѣднѣйшихъ въ лѣсы зъ цѣлои Галичины. Иншй роды управы, а то пасовиска и сѣножати заступленй такожь незначно. Процентъ пасовискъ не доходить нѣгде до 4% цѣлого простору, процентъ сѣножатей до 4·5%, коли въ порôвнаню зъ тымъ въ цѣлôй Галичинѣ припадаѣ на пасовиска [не числячи галь и полонинъ] 9·18% а на сѣножати 11·17%.

На просторѣ згаданыхъ повѣтôвъ, обôймаючôмъ загаломъ 118·6 квадр. австр. миль або 6827 67 кільометрôвъ, жило пôсля спису зъ 31 грудня 1890 р. 676.069 людности, въ котрôй то цифрѣ мѣстить ся вже и 2.476 людей залоги войсковои. Пôсля спису зъ 31 грудня 1880 р. знаходилось на тôмъ самôмъ просторѣ 604.806 людности а въ тôмъ 1 575 залоги войсковои. Отже прирôстъ людности за тыхъ десять лѣтъ выносить 71 263 головъ, зъ чого 901 припадаѣ на побôльшенье залоги войсковои. Якъ видко зъ того, людность тернопôльского округа судового побôльшилась вôдъ року 1881 до 1890 о 11·78%, пôдчасъ коли пересѣчный зрôстъ людности зъ цѣлои Галичины въ тôмъ самôмъ часѣ выносивъ лише 10·8%. На той скоршій зрôстъ людности въ судовôмъ тернопôльскôмъ округѣ зовсѣмъ не вплынуло помноженье людности мѣстъ, котрй, якъ звѣстно, що-до числа жителѣвъ ростуть скорше, нѣжь решта краю, зъ-вôдки людность до нихъ наплываѣ.

Въ цѣлôмъ судовôмъ тернопôльскôмъ округѣ находить ся тôлько одно мѣсто, котрого людность выносить зверхъ 10.000, а число людности того мѣста зросло въ тыхъ десятьохъ лѣтахъ зъ 25.819 на 27.405, отже ледви о 6·1%, зъ чого треба ще потрутити збôльшенье залоги вôйсковои о 575 людей. То побôльшенье людности въ судовôмъ тернопôльскôмъ округѣ походило лише зъ надвышки уродинъ надъ выпадками смерти, отже тôлько зъ внутрѣшного приросту, а оно було бы ще значнѣйше, єсли-бъ рôвночасно не наступивъ вôдплывъ людности зъ сеи околицѣ въ другй. Бо чиста надвышка уродженыхъ по-надъ число помершихъ выносила въ рокахъ 1881—1890 разомъ 75.490 головъ, т. є. 12·48% людности

зъ року 1880, коли тымчасомъ списъ зъ року 1890 выказавъ прирôстъ о 71 263, отже лишь о 11·78% бôльше, нѣжь списъ зъ року 1880, — зъ того треба заключити, що въ протягу тыхъ десятьохъ лѣтъ убудо 4.227 осôбъ або 0·70% людности зъ року 1880 а то въ наслѣдокъ надвышки вôдплыву зъ тыхъ повѣтôвъ по-надъ приплывъ до нихъ людности зъ иншихъ околиць. Тотй вôдносины приросту загального, приросту внутрѣшного и наплыву, взглядно вôдплыву людности представляють ся де-що вôдмѣнно въ поодинокихъ повѣтахъ. Выказуємо ихъ таблицею пôсля повѣтôвъ политичныхъ:

Повѣты	Людность присутна 1880	Людность присутна 1890	Прирôстъ въ числѣ	Прирôстъ въ %	На той прирôстъ складаєсь: Надвышка уродинъ надъ выпадки смерти въ числѣ	Надвышка уродинъ надъ выпадки смерти въ %	Надвышка приплыву надъ вôдплывъ або вôдворот. въ числѣ	Надвышка приплыву надъ вôдплывъ або вôдворот. въ %	Густота населеня на 1 □ кільом. 1880	Густота населеня на 1 □ кільом. 1890
Тернопôль	108 670	120.006	11.336	10·43	12.509	11·51	— 1.173	— 1·08	93	103
Збаражь	59.869	66.722	6.853	11·46	8.243	13·78	— 1.390	— 2 32	78	86
Скалатъ	73.692	84 047	10.355	14·05	8.940	12·13	+ 1.415	+ 1·92	83	95
Теребовля	63.235	71.823	8.588	13·58	9.159	14·48	— 571	— 0 90	91	103
Чортковъ	57.257	64.741	7.484	13·07	5.532	9 66	+ 1.952	+ 3·41	83	90
Гусятинъ	77.791	89.377	11.586	14·89	12.329	15·85	— 743	— 0 96	89	102
Борщѣвъ	97.935	106.755	8.820	9·01	11.886	12·14	— 3.060	— 3·13	96	104
Залѣщики	66.357	72.598	6 241	9·41	6.892	10·39	— 651	— 0·98	92	101
Загаломъ .	604.806	676.069	71.263	11 78	75.490	12·48	— 4.227	— 0·70	89	99

Людность, ея прирôсть и густота населеня.

Пôсля сеи таблицѣ найзначнѣйшій прирôстъ внутрѣшный т. 6. прирôстъ походячій зъ надвышки уродинъ по-надъ выпадки смерти бувъ въ часѣ 1881—1890 р. въ повѣтѣ гусятиньскôмъ (15·85%), по нѣмъ идуть повѣты: Теребовля (14·48%), Збаражь (13·78%), Борщѣвъ (12·14%), Скалатъ (12·13%) а вкôнци Тернопôль (11·51%), Залѣщики (10·39%), и Чортковъ (9·66%). Коли той внутрѣшный прирôстъ порôвнати зъ приростомъ загальнымъ, якій одержимо зъ порôвнаня списôвъ, то покаже ся, що въ протягу десятьохъ лѣтъ опустили повѣтъ, выходячи до иншихъ повѣтôвъ краю або по-за край:

въ повѣтѣ	борщѣвскôмъ	30.6	
„ „	збаражскôмъ	1390	
„ „	тернопôльскôмъ	1173	
„ „	гусятиньскôмъ	743	
„ „	залѣщицкôмъ	651	
„ „	теребовельскôмъ	571	головъ.

Натомѣсть въ двохъ повѣтахъ прирôстъ внутрѣшный показавъ ся меншимъ нѣжь загальный прирôстъ людности, якій выказавъ списъ зъ р. 1890 въ порôвнаню зъ списомъ зъ р. 1880, а именно о 1.952 головъ въ повѣтѣ чортковскôмъ, въ котрôмъ прирôстъ внутрѣшный бувъ найменшій, и о 1.415 головъ въ повѣтѣ скалатскôмъ, въ котрôмъ дальшй даты спису выказують незвычайно значный прирôстъ людности жидôвскои, прибуваючои здаєсь переважно зъ заграницѣ. Показуе ся зъ того, що переважна часть повѣтôвъ подôльскихъ выказуе въ періодѣ 1881—1890 рр. дуже великій прирôстъ внутрѣшный а заразомъ вôдплывъ людности, котрый въ повѣтахъ: борщѣвскôмъ, збаражскôмъ и тернопôльскôмъ досягае навѣть значнѣйшои цифры.

Говорячи тутъ о наплывѣ або вôдплывѣ людности въ поодинокихъ повѣтахъ, маємо на думцѣ завсѣтды надвышку вôдплыву надъ приплывъ, або вôдворотно. Въ часахъ нинѣшныхъ, коли комунікація такъ дуже улекшена а нема правныхъ перешкодъ переселюваня та змѣны мѣсця побуту, кожда околиця мусить мати якійсь наплывъ людности изъ внѣ а рôвночасно вôдплывъ на-внѣ. Тожь даты, котрй мы подали, выказують тôлько вже готовый результатъ тои еміграціи, котрый одержимо порôвнавши вôдплывъ зъ приплывомъ. Изъ цифръ повысшихъ выходить, що тôлько въ однôмъ повѣтѣ борщѣвскôмъ надвышка вôдплыву була значнѣйша, бо выносила 3% людности зъ року 1880, але если тую втрату въ людности порôвнае ся зъ вôдплывомъ, якій въ послѣднôмъ десятилѣтю мали иншй повѣты краю, особливо въ захôднôй Галичинѣ, то ся втрата покаже ся зовсѣмъ незначучою. Бо маємо тринацять повѣтôвъ, въ котрыхъ вôдплывъ перевысшавъ 5% людности зъ року 1880, а межи ними повѣты: домбровскій и пільзненьскій выказують навѣть по-надъ 10%. Тожь и вôдплывъ людности зъ повѣтôвъ подôльскихъ не мôгъ значно обнизити загальнои цифры приросту въ періодѣ 1881—1890 р., котра въ повѣтахъ скалатскôмъ и гусятиньскôмъ перевысшае 14%, въ теребовельскôмъ и чорткôвскôмъ сягае надъ 13%, въ збаражскôмъ и тернопôльскôмъ по-надъ 10% а тôлько въ борщѣвскôмъ и залѣщицкôмъ выносить 9% взглядно 9.1 %.

Въ безпосередньôй звязи зъ приростомъ людности стоить густота населеня, котру выказують двѣ остатнй рубрики поданои табелѣ. Вже на пôдставѣ давнѣйшихъ списôвъ людности зъ рокôвъ 1869 и 1880 зачислювано повѣты подôльскй, именно полудневй, до околиць Галичины маючихъ населенье густѣйше вôдъ пересѣчного въ тôмъ краю. Нинѣ на вôсѣмь повѣтôвъ политичныхъ пять выказуе пересѣчно надъ 100—104 мешканцѣвъ на квадр. кільометрѣ, а именно Теребовля, Гусятинъ, Борщѣвъ и Залѣщики а такожь Тернопôль, котрый однакъ, если выключить ся людньôсть мѣста Тернополя и его обшаръ, мавъ бы лише 79 головъ на квадр. кільометрѣ. Два повѣты, а то Скалатъ и Чорткôвъ, мають 95 взглядно 90 мешканцѣвъ на двадр. кільометрѣ, одинъ повѣтъ Збаражь маѣ ихъ лишь 86. Для належитого зрозумѣня тыхъ цифръ треба пригадати, що на 74 повѣтôвъ Галичины тôлько 11 маѣ людньôсть густѣйшу надъ 104 головъ на квадр. кільометрѣ, а суть то майже выключно повѣты промысловй въ захôднôй части краю. Годить ся дальше спôмнути, що въ Шлеску австрійскôмъ и на Моравѣ, отже въ краяхъ высоко-промысловыхъ, густота населеня въ першôмъ краю въ 4 повѣтахъ на 7, въ другôмъ краю въ 18 повѣтахъ на 31 — выносила въ 1890 роцѣ лише 80—100 головъ на квадр. кільометрѣ, наконець треба сказати, що густота населеня рôльничихъ департаментôвъ Франціи, де дрôбна власньôсть далеко численнѣйша нѣжь у насъ и де цвите управа огородова, не доходить до цифры 80 мешканцѣвъ на квадр. кільометеръ. Коли теперь зважити, то въ повѣтахъ подôльскихъ майже выключнымъ занятьемъ мешканцѣвъ есть рôльництво а управа збôжа, зъ выключеньемъ полудневои части, де родить ся тютюнъ и кукурудза, ведесь на старый ладъ досыть екстензивно, — що крôмъ Тернополя нема тутъ бôльшихъ мѣстъ, а окрôмъ млынôвъ и рôльничихъ горалень нема нѣякого промыслу, то мусимо прийти до пересвѣдченя, що при такихъ вôднôсинахъ густота населеня тыхъ повѣтôвъ есть справдѣ незвычайно значна и що оно въ деякихъ сторонахъ того обшару здаєсь доходити до границь перелюдненя, по-за котрыми часть людности, щобы остати на мѣсци, мусить найти якесь иншe занятье якъ нинѣ, або мусить за зарôбкомъ выходити въ иншй околицѣ.

Густота населеня есть найядернѣйшимъ выразомъ економічныхъ вôдносинъ данои околицѣ, бо они зложили ся пôдъ вплывомъ условинъ природныхъ и склонности мешканцѣвъ до певного занятя. Однакъ сей моментъ надто загальный, щобъ можна на нѣмъ однôмъ оперти здоровый судъ о тыхъ вôдносинахъ, навѣть если-бъ до помочи взяти те, що мы высше сказали о подѣлѣ цѣлого обшару мѣжь поодинокй роды управы. Длятого треба конче розглянутись, о скôлько на се нашь матеріялъ статистичный позваляе, въ подѣлѣ власности грунтовои въ згаданыхъ повѣтахъ а вôдтакъ у вôдносинахъ заробковыхъ людности сѣльскои.

Про ювелейне торжество папске

опроваджене Русинами зъ всею свѣтлостію на дни 16 лютого, заговорила вже вся праса польска галицка и то — якъ нашимъ читателямъ уже звѣстно, — мовь-бы на указъ, на одинъ тонъ, называючи се торжество демонстрацією противъ папы, католицкои церкви и митрополита. Przegląd львôвскій почавъ кампанію, за нимъ пôйшли: Gazeta Narodowa, Dziennik Polski, N. Reforma и Kurjer Polski, а рôвночасно появилась въ Neue freie Presse допись зô Львова зъ тыми самыми инсунуаціями противъ Русинôвъ, якими засыпало ихъ галицко-польске дневникарство.

Мы вже подали спростованье проф. Шухевича, выслане на основѣ арт. 19 закона прасового до редакціи Przegląd-у. Сей дуже дѣяльный членъ комітету концертового въ спростованю своѣмъ точка по точцѣ доказувавъ згаданôй редакціи, що справозданье ей о концертѣ поплыло зъ дуже мутного жерела. Таки спростованя вышле и комітетъ концертовый всѣмъ редакціямъ, котрй на слѣпо, не розпытуючи за правдою, въ выданяхъ своихъ або повторили справозданье Przegląd-у, або, хопивши зъ воздуха рôзнородни версіи и слухи про концертъ ювілейный, взяли ихъ за добру монету и своимъ читателямъ подали бôльшу або меншу вязанку звычайнои ложи.

Въ Przegląd ѣ зъ 22 лютого читали мы вже спростованье проф. Шухевича. Здаєсь, що и другй дневники польскй помѣстять се спростованье въ выданяхъ четверговыхъ, а вôдтакъ и вôдкличуть всѣ инсинуаціи, зроблень комітетови концертовому. Рôвно-жь помѣстивъ Przegląd зъ 22 лютого спростованье дирекціи рускои гімназіи, въ котрôмъ п. Едваръ Харкевичь, по урядовôмъ розслѣдженю справы, якъ найвыразнѣйше сконстатувавъ, що въ демонстраціи на подвôрю „Народного Дому“ не бравъ участи нѣ одинъ ученикъ рускои гімназіи. Нинѣ есть уже фактомъ, провѣренымъ органами власти безпеченьства, що експедентомъ на галерію „Народного Дому“ бувъ академикъ Яворскій, членъ „Академического Кружка“, секретарь „Музы“ и т. д., а въ дикôй демонстраціи на подвôрю „Народного Дому“ взяло участь 10—11 личностей, зъ росту и вѣку нѣбы академики. По крикахъ „Pereat!“ спасли ся чимъ скорше передъ поліцією утечею. Щодо „Кружкаря“ Яворского — то вôнъ всунувъ ся на часокъ безъ білету на галерію, крикнувъ своe „за Тучапы!“ и чимъ скорше забравъ ся.

Мы вже сконстатували, що дика сцена въ подвôрю „Народного Дому“ не змѣшала Его Експ. митрополита — вôнъ въ той-же моментъ вôдгадавъ: вôдъ кого тй крики походять...

Що-до концерту — нашй Вп. читателѣ вже знають, що вôнъ зробивъ на всѣхъ гостяхъ дуже миле вражѣнье и збудивъ загальне заинтересованье. Мы вже згадували, що не то рускй родины, але й запрошенй гостѣ Поляки подавали собѣ черезъ весь часъ продукцій зъ устъ до устъ слова признаня и похвалы. Такого концерту — говорено — Львôвъ не бачивъ доси. Гостѣ подивляли смѣлôсть и рутинку и певнôсть дѣтей-снѣваковъ, котрыхъ було надъ 80. Нѣжнй утворы музичнй оо. Матюка и Нижанковского неслись такъ любо по сали, що слухателѣ въ одушевленю перерывали ихъ тихими оплесками. Кантата проф. Вахнянина зробила зновъ имponуюче вражѣнье. Въ часѣ продукціи малювало ся на очахъ всѣхъ гостей вдоволенье, а по скôнченôй продукціи загремѣли гучнй оплески. Выконанье трудного концерту Бортняньского „Тебе Бога хвалимъ“, уложеного на два хоры зъ солями въ рôзныхъ комбінаціяхъ, въ рôзныхъ тонаціяхъ, темпахъ, зъ множествомъ павзъ а навѣть зъ малою фугою, — то точне выконанье псалома ввело всѣхъ уже въ очарованье. Додаймо до того артистично и зъ горячимъ чувствомъ выголошену деклямацію о. Бобикевича и той фактъ, що по поважнôй рѣчи Его Е. митрополита, въ котрôй князь церкви зложивъ сердечну подяку аранжерамъ концерту и присутнымъ гостямъ за участь въ торжествѣ, цѣлый хоръ и амфітеатръ пôднявши ся зъ мѣсць, заинтонувавъ въ честь ювілата грôмке „многая лѣта“ — то й зможемо представити собѣ ефектъ, якій выкликало се торжество. „Zasypaliście nas Waszym koncertem“ — отъ слова одного зъ достойникôвъ свѣтскихъ, сказаныхъ до Его Екс. митрополита при прощаню. „Podziwiałem przez cały czas śmiałość i pewność siebie tych dzieci“ — отъ слова другого, церковного достойника. Молодый князь Павло Сапѣга тѣшивъ ся въ часѣ концерту, що все розумѣе якъ найдокладнѣйше, що ему руска мова не чужа, и толкувавъ кожду рѣчь сусѣдцѣ своѣй и нареченôй — дочцѣ головного коменданта кн. Віндішґреца. А треба знати, що тй „дѣти“, що такъ подобали ся всѣмъ, стояли на естрадѣ хочь чистенько але бѣдненько вбранй, бо се сыны въ бôльшôй части селяньскй. Не по наказу, але зъ власнои охоты, впрошуючись до спѣву, брали они участь въ концертѣ. А мѣжь тымъ одинъ дуже наивный органъ прасы польскои въ цѣлôмъ торжествѣ добачивъ лишь одно змаганье, щобы „Bojan popisał się przed śmietanką polską“..

И якъ-же супротивъ того всего мусять выдаватись низькими всѣ тй — легко назвавши — инсинуаціи, якими засыпали Русинôвъ органы прасы польскои въ часѣ 48 годинъ! Якъ помирити зъ тымъ проявомъ такъ н. пр. высказы польскихъ дневникôвъ: „koncert przemienił się w wielką demonstracyą przeciw papieżowi“... „komitet miał złą wolę“ и т. д.? Мы вже вказали, що лише проста зависть и низькй инстинкты могли тую велику свѣтлу маніфестацію Русинôвъ такъ опоганити, якъ се зробила праса польска майже безъ выимки. Однакожь прасѣ тôй можемо вже нинѣ заявити, що компетентнй сферы будуть мати о рускôмъ торжествѣ ювілейнôмъ справозданя зовсѣмъ вѣрнй. Злобнй клеветы дневникарскй, списанй въ формѣ денунціяцій, не пошкодять Русинамъ нѣ троха. Компетентнй сферы зможуть собѣ при тôй нагодѣ навѣть вытворити вѣрне понятье о тôмъ: посередъ якихъ то обставинъ приходить ся жити галицкôй Руси и якъ належить розумѣти „braterstwo“, голошене неразъ прасою польскою.

Напослѣдокъ подаємо ще, на основѣ актôвъ комітету концертового, такй факты:

1) Запросины на концертъ одержали зъ рукъ комітету холмскй священники оо. Василевскій и Панасиньскій.

2) О. Бобровичь Лука одержавъ таке-жь запрошенье просто зъ секретаріяту Впр. о. митрополита.

3) Нетакту — о котрôмъ Przegląd згадуе — не допустивъ ся комітетъ концертовый, але радше о. Василевскій, котрый не доповнивши формальностей [т. 6. не постаравшись о білетъ вступный], безъ потребы попавъ въ розъярене, яке дуже не до лица нѣ вѣкови, нѣ становищу пароха, нѣ его званю. Наколи о. Василевскій думавъ, що ему заподѣяно кривду, то въ кротости своѣй священичôй и зъ почести для торжества повиненъ бувъ радше переболѣти свою мниму прикрôсть, нѣжь выводити свои жалѣ прилюдно въ часописяхъ польскихъ и спонукувати грубй на Русинôвъ напасти.

4) Молодѣжь руска, котру такъ безогляднo денунціюе праса польска, надто поважае ерархôвъ церкви своеи и аранжерôвъ концерту, щобы могла взятись за недостойну себе, дику подвôрну демонстрацію. Наша молодѣжь и не маѣ за собою того рода традиціи. Демонстрація выйшла изъ звѣстного жерела, зъ того самого, котре передъ рокомъ демонструвало противъ сеніора Ставропігіи, а рускости давно вырекло ся. На руску молодѣжь годѣ про-те кидати грязію ложи!

Дописи „Дѣла“

Зъ Отинѣ.

[Выборы до рады громадскои.—Кандидатъ на бурмістра. — Чудотворный цадикъ. — Конкуренція до будовы лат. костела. — Непорядки въ рускôй парохіи.]

Вôдбули ся тутъ недавно выборы до рады громадскои. Если то правда, що зъ пробами вынародовлюваня рускаго елемету иде въ парѣ деморалізація, то симъ разомъ Отинія подала наглядный доказъ правдивости того твердженя. Выборы переводивъ комісарь староства товмацкого п. Бартошевскій, голосованье вôдбуло ся картками а въ результатѣ выйшло — 11 христіянъ а 19 жидôвъ! Заложено вправдѣ протестъ, та що зъ того? И мы всѣ при всякихъ нагодахъ протестуємо. Кôлько то лише по выборахъ до сойму не посыпало ся протестôвъ зъ рускои стороны? А „beati possidentes“ смѣють ся тымчасомъ въ кулакъ... Теперь коли-бъ навѣть и выбрано бурмістромъ христіянина, то буде вôнъ нѣчимъ бôльше, якъ тôлько жидôвскимъ попыхачемъ... Доси ще урядує [а властиво жиды нимъ урядують] давный начальникъ Олѣйникъ. Зъ роду рускій мужикъ, спаношивъ ся, йшовъ зъ жидами рука въ руку и жиды черезъ те представляють нинѣ велику перевагу въ Отинiи. Хлопôвъ рускихъ выперли давно на передмѣстя, а всю т. зв. „интеліґенцію“ отинійску загарбують мало-помалу въ свои кишенѣ. За те очевидно велику радôсть Поляки маютъ черезъ те, що всѣ халатники подали розговôрный языкъ польскій, значить ся: вже и Мордко, и Йосьо, и Юда, и Дувидъ и Рудеръ, и каправый Сруль, Перецъ, Трутъ, Лейба, Шерцеръ — всѣ пôддали ся безъ опозиціи процесови перетвореня въ „braci mojżeszowego wyznania“... Нещастнй Поляки! Они й не перевиджують, що тй самй „bracia“ згодомъ зъѣдять и насъ и ихъ черезъ каніталъ, сильну орґанізацію и картелѣ зъ руками й ногами. А та хвилинка радости, однй або другй выборы, зъ котрыхъ повініст кс. Сава вышовъ при помочи жидôвскихъ голосôвъ зъ Товмача, Тисьменицѣ и Отинiи на посла, — они колись гôрко вôдобють ся якъ не на насъ, то на нашихъ дѣтяхъ и внукахъ!... Великй шансы стати бурмістромъ мавъ бы почтмайстеръ п. Гінда. Черезъ правôсть характеру може й не бувъ бы неприхильнымъ для рускои части населеня, однакожь о прихильнôсть для рускои народности, а що найменше о пошанованье чувствъ національныхъ Русинôвъ, годѣ его пôдозрѣвати, бо примѣромъ мимо вже одноразовои жалобы на него до дирекціи почтъ всетаки выдае на чисто-рускй письма рускихъ сторôнъ польскй реценісы. Часами [черезъ пôсланця] протестъ неможливый, а интервенція дирекціи мала всего кôлькамѣсячный успѣхъ. Очевидно зъ того выходять такй куріозы, що сторона на переказъ, заадресованый до „Товариства рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ“ одержуе реценісъ: „Ruska żenszczyna w Stanisławowie“...

Въ Отинiи бувъ онодгы великій „Jubel“. Жидиска притаскали черновецкимъ вечѣрнымъ поѣздомъ якогось незвычайно „чудотворного“ рабіна. А здвигъ правовѣрного народа израильского бувъ величезный. Есть въ Отинiи одна нова гарна каменица. Мешкавъ собѣ тамъ якійсь спенсіонованый скарбовый урядникъ, — теперь жидова вытаскала бѣдачиска, а новый „цадикъ“ почавъ въ тôй каменици урядованье. Було бы дуже пожадане, щобы жандармерія розтягнула око своe на те „урядованье“.

Минувшого мѣсяця розписано конкуренцію на будову латиньского костела въ Отинiи. До него належить около 20 громадъ. Дуже забавна и въ великôй мѣрѣ поучаюча рѣчь: якъ по селахъ нашй селяне вôдпекують ся, що они не „Поляки“. Въ однôмъ селѣ есть „латиньскихъ душь“ штукъ рôвно десять. Зô староства прийшло завôзванье, щобы они [тй десять] выбрали до пересправы конкуренційнои свого плєніпотента. Постягали десятники „łacinnik-ôвъ“ нашихъ до канцеляріи громадскои. Постоюють они, навѣть не запримѣчують, що се збôръ самыхъ „Полякôвъ“, одинъ анѣ слова по польски промовити не въ силѣ. Коли-жь прийшовъ старшина громадскій и оповѣстивъ, о що ходить, — все въ мигъ ока пôйшло въ ростѣчь!... На мѣсци остала одна-одинока старенька бабуся... але она не маѣ нѣякои власности, длятого она „пріпціпіяльно“ й стоить „за“ конкуренцією.. Зъ по-за плотôвъ ишли проклоны. „Иги! або я Полякъ? оце що за публика! Я вôдъ коли вродивъ ся въ косцьолѣ не бувъ и пôвъ слова „Отче-нашу“ не знаю зъ польска!“ — клярувавъ одинъ здоровезный хлопище сусѣдови... Якъ бы мы теперь бодай трохи приложили рукъ, то въ протягу кôлькохъ недѣль инсценуємо у всѣхъ нашихъ селахъ комедію á la Тучапы въ противнôмъ напрямѣ. Треба бы розôбрати справу'.. А суть тутъ села, де замешкуе по кôлькасотъ łacinnik-ôвъ, они родять ся, живуть та й умираютъ, не заходячи до лат. костела!

Нашй рускй парохіяне отинійскй за той часъ лають ся: котра зъ двохъ церквей отинійскихъ есть головною: чи церковь Воведенія чи св. Тройцѣ? Не вгадавъ бы ты, поважаный читателю, вдачѣ Отинійця, коли бачишь его на улици. Вôнъ на мѣстѣ посередъ жидôвъ звычайно смирный, руки по швамъ, шапка въ руцѣ, стоить передъ обдертымъ воняючимъ жидомъ неначе „овца на заколеніе“... За те посередъ своихъ оживаe колишна козацка енерґія и проявляе ся въ дивный способôвъ: супліками польскими [бо ихъ писарь Kapuścinsk-ій або може жидки списують] засыпують консисторію, донесеня за донесенями — не помиловуючи навѣть и честного пароха — пускають въ ординаріятъ!... Але кобы!... кобы такъ ординаріятъ бодай симъ разомъ вôдложивъ на часочокъ свою девізу „смирити ся и въ покорѣ все приймати“ на бôкъ та енерґічно ввѣвъ ладъ въ отинійскôй рускôй парохіи! Та й Отинія недалеко вôдъ Станиславова, зелѣзница коштуе всего 31 кр.

й. п.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 14 н. ст. лютого вôдбуло ся въ Судовôй Вишни торжественне вôдкрытье читальнѣ. Починомъ до того такъ важкого дѣла въ житю тутешного мѣщаньства були: мѣсцевый парохъ о. Решетиловичь и сотрудникъ о. Прислопскій.

Въ прикрашенôй бувшôй сали касиновôй явило ся поважне число мѣщанъ, якъ такожь господарѣвъ зъ судово-вишеньского передмѣстя. Зъ свѣтскои интеліґенціи явили ся пп.: адъюнктъ судовый Зубрицкій, посадникъ мѣста Торскій, секретарь магістрату Кисѣлевскій, урядникъ зелѣзницѣ Бѣневичь, зô священьства оо. Левъ зъ Бортятина, Савула зъ Дмитровичь, Пасѣчиньскій зъ Макунева, деканъ Лысякъ зъ Довгомостищь.

Зборы вôдкрывъ краснорѣчивою и теплою

бесѣдою о. Вікторъ Решетиловичь и представивъ на предсѣдателя зборôвъ о. Лысяка. Зборанй одобрили предложенье одноголосно. Предсѣдатель подякувавъ за довѣрiе и промовивъ жаркимъ словомъ до будучихъ читальникôвъ. Вôдтакъ вôдчитано статуты, а пôзнѣйше вписувано членôвъ. До выдѣлу выбрано пятьохъ членôвъ и тй уконституували ся: головою ставъ о. Решетиловичь, заступникомъ головы мѣщанинъ Михайло Добряньскiй, секретаремъ о. Прислопскiй, касiеромъ Иванъ Гукевичь, бiблiотекаремъ Торскiй, а заступниками выдѣловыхъ Матей Добряньскiй и Илiя Степанякъ. Членôвъ вписало ся 64, мѣжь ними около 10 женщинъ. Зъ черги були внесеня членôвъ, а вкôнци зборы закрыто.

На зборѣ промовляли оо. Пасѣчиньскiй, Левъ, Савула и адъюнктъ Зубрицкiй Той послѣдный зобовязавъ ся держати вôдчиты змѣсту правничого и давати читальникамъ порады правнй, о скôлько выходять по-за обемъ єго урядованя.

До бiблiотеки дарували оо. Пасѣчиньскiй, Савула и адъюнктъ Зубрицкiй кôлькадесять книжокъ, п. Зубрицкiй обовязавъ ся вôдступати читальни безплатно „Читальню“, нову часопись для народу.

Зборы закрывъ голова о. Решетиловичь многолѣтьемъ святѣйшому отцеви зъ нагоды єго ювiлею и найяснѣйшому монархови, — а всѣ присутнй спѣвомъ тричи повторили. Вкôнци по вôдспѣваню пѣснѣ „Миръ вамъ братя“ и иншихъ пѣсень народныхъ розôйшли ся читальники одушевленй домôвъ. — *Гость.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нѣмецкй газеты стирiйскй кинули ся завѣло на опата зъ Цiллi и обвинили єго о нарушенье национального чувства Нѣмцѣвъ. Причина того нападу була та, що опатъ вôддавъ свôй голосъ при выборахъ до рады повѣтовои на кандидата словѣньского.

Въ Угорщинѣ ведуть ся зъ обохъ сторôнъ завзятй аґiтацiи взглядомъ церковно-полiтичного питаня. Онодгы скликала репрезентацiя мѣста Буда-Пешту зборы и высказала правительству довѣрье за церковно-полiтичну програму. Того самого дня вôдбули ся зборы католикôвъ въ Еденбурзѣ, и на нихъ порѣшено, старати ся всѣми силами усунути програму зъ порядку дневного. Будапештеньскй дневники звертають бачну увагу на конференцiю епископôвъ, що має зôбрати ся 28 с. м., и подають вже майже вѣсти про меморанда, якй выробивъ прiмасъ. Противъ рецепцiи жидôвъ не зробить прiмасъ нѣякихъ замѣтôвъ, але має запротестувати противъ дозволу переходу католикôвъ на юдаiзмъ. Що-до веденя метрикъ, не буде робити квестiи зъ тои постановы, але вкаже на трудности, кошты и небезпеченьства державного веденя метрикъ, котрй потягнуть за собою неминуче зло, якъ се власне має мѣсце въ Нѣмеччинѣ, именно, що зросте великаньске число безконфесiйныхъ вписôвъ. Зъ огляду на цивiльне супружество, буде боронити прiмасъ правъ церковныхъ и то въ способѣ дуже енергiчный. Конференцiя епископôвъ має вôдтакъ заняти ся церковною автономiєю, конґруою и становищемъ епископату въ палатѣ панôвъ. Въ тôмъ взглядѣ повстане два напрямы: першiй буде стремѣти, щобы при нагодѣ дебаты буджетовои вôдкинути церковно-полiтичне питанье тымъ, що палата панôвъ лишь въ часѣ дебаты може звалити правительство. Друга партiя займе ся питаньемъ церковно-полiтичнымъ ажь тогдѣ, коли внесенье проєкту закона зô стороны правительства прийде до цѣли.

Якйсь панславiстичнй аґiтацiи въ пôвнôчнôй Угорщинѣ выдвигнувъ пряшôвскiй комiтатъ на порядокъ дневный на своихъ загальныхъ зборахъ. Тй аґiтацiи мають розповсюднятись за помочiю письмъ, котрй выходять зъ Америки и зъ Праги. Отже комiтатъ постановивъ повѣдомити безъ проволоки угорскiй парлямент. Зъ першу поставлено предложенье, щобы парлямент заострив права народностей, але опôсля вôдступивъ комiтатъ вôдъ свого замѣру.

——

Пôсля найновѣйшого указу царя усунено тайного совѣтника Дурнова зъ уряду директора державнои полiцiи, а на єго мѣсце именовано штабового шефа корпусу жандармерiи, ґенерала Н. Петрова. Департаментъ полiцiйный має великiй вплывъ на полiтичне житье Россiи, тымъ, що всякй постановы и реформы на поли соцiяльнои полiтики мусять вôдповѣдати интенцiямъ департаменту, котрого задачею єсть удержувати спокôй и ладъ въ державѣ. Богато лiберальныхъ проєктôвъ закона перепало лишь длятого, що спротививъ ся имъ департаментъ полiцiйный. Тому то и змѣна урядникôвъ потягає за собою значѣнье полiтичне. Бувшiй шефъ департаменту Дурново, займавъ свôй урядъ несповна десять лѣтъ, и помимо своєи остроты бувъ ворогомъ строгости. Новоименованый директоръ, ґенералъ Петровъ, єсть на скрôзь воякомъ и вôнъ, здає ся, ще дужше стягне поводы нѣжь єго попередникъ. Вôнъ служивъ шефомъ штабу у всхôднôмъ Сибѣрѣ, бувъ ґувернеромъ астраханьскимъ, гетьманомъ тамошныхъ козакôвъ, а вôдъ 1884 р. проводивъ штабомъ жандармерiи въ окрузѣ петербурскôмъ.

Въ Петербурзѣ пробуває теперь чорногорскiй наслѣдникъ престола, кн. Данило. Єго побутови приписують панславiстичнй цѣли. Вôнъ принимавъ депутацiю Славяньского благотворительного комiтету зъ звѣсным ґенер. Iґнатьевымъ на чолѣ, и высказавъ єи подяку Чорногоры за оказанй добродѣйства. — „Новое Время“ доносить, що кн. Данило выповѣвъ бажанье, що чейже „россiйскй приятелѣ славнои Чорногоры не повѣрять клеветамъ австрiйскихъ часописей“. Вôнъ и єго отець, кн. Николай, гордй на то, що носять имя „вѣрного и единокого приятеля Россiи“. — Заявы молодого наслѣдника чорногорского престола вчинили у Вѣдни дуже лихе вражѣнье.

——

Провôдникъ сербскихъ напреднякôвъ, Милютинъ Гарашанинъ выголосивъ на выборчихъ зборахъ въ Позаревацу, де єго поставлено кандидатомъ до скупштины, програмову бесѣду, въ котрôй обговоривъ становище своєи партiи на случай борбы мѣжь радикалами и лiбералами. По єго думцѣ, Сербiя пропадає въ ненастаннôмъ заколотѣ. Обѣцянкамъ не ма кôнця, але ихъ нѣхто не додержує. Вôдъ двацяти лѣтъ въ Сербiи нема спокою и тревалого стану. Законодатство добре, але вина лежить въ людяхъ. Напредняки стоять по-за борбою радикалôвъ и лiбералôвъ и не добивають ся правительства. Они домагають ся лишь, щобы придержувано ся закона супроти всѣхъ. Ихъ програма праця, ладъ и правнôсть, и они кождє правительство радо повитають, хочь бы оно належало до якои-небудь партiи, если тôлько оно буде правдивымъ правительствомъ, и буде держати ся границь права и законôвъ. — Пôсля вѣдомостей зъ Бѣлграду, напредняки мають надѣю здобути собѣ десять мандатôвъ до скупштины.

НОВИНКИ.

= **Фiлiя товариства „Просвѣта“ въ Стрию** устроює въ недѣлю дня 26 н. ст. лютого въ сали „Русского Касина“ вечерокъ въ честь Тараса Шевченка зъ такою програмою: 1) Выкладъ про житье и значенье Т. Шевченка, 2) продукцiи вокальнй и 3) деклямацiи. На сей вечерокъ запрошує выдѣлъ фiлiи всѣхъ членôвъ, котрй можуть привести зъ собою гостей и знакомыхъ. Початокъ вечерниць о 5½ годинѣ вечеромъ.

— **Поминальне богослуженье** вôдбуде ся въ Коломыи дня 27 н. ст. лютого о 10-ôй годинѣ зъ рана за упокôй бл. п. Теодора Бѣлоуса заходами тамошныхъ товариствъ: „Братства св. Арх. Михаила“, „Народного Дому“, фiлiи „Просвѣты“ и тов им. Качковского, „Лiтературно-драматичного товариства“, „Родины“ и Читальнѣ.

— **Експльоатацiя селянъ.** Надужитя и незаконности аґентôвъ вербуючихъ робôтникôвъ дб Россiи и Румунiи зъ Ко.ôвщины, котрй порушили цѣлу прасу краєву и вôдбили ся голосною луною въ промовѣ пос. Пôдляшецкого въ парлямент вѣденьскôмъ, звернули мабуть вкôяци и очи властей на себе. Якъ доносять зъ Косова, арештувала тамъ сими днями жандармерiя аґента Ленца зъ Уторопъ. Слѣдство веде енергiчный судья слѣдчiй, тожь єсть надѣя, що выкрыють ся при тôмъ ще й инший надужитя та що процесъ сей прибере великй розмѣры.

— **П. Юлiяна Яворского,** академика, що въ часѣ промовы д-ра Шараневича на панскôмъ ювiлейнôмъ торжествѣ крикнувъ зъ ґалерiи: „за Тучапы!“ — засудила вчера львôвска ц. к. дирекцiя полiцiи на вôсѣмь днѣвъ арешту — очевидно на основѣ патенту зъ 1854 року.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 13 н. ст. лютого: 1) затвердити выбôръ Як. Чачельского учителя мужескои школы им. св. Анны у Львовѣ на представителя учительства до окружнои рады шкôльнои у Львовѣ; 2) именувати учителями: Ант. Санкевича въ Турашôвцѣ, Фр. Крайника въ Городиловѣ, Iос. Демелѣвну въ Цѣшкахъ, Тим. Стефановича въ Балушинѣ, Алекс. Юрчиньского въ Лѣсникахъ, Ив. Ченстуха въ Зеленôй, Мих. Забѣржевску и Мар. Фолюсевичѣвну въ Надвôрнôй, Болесл. Ташицкого въ Загôрянахъ, Мих. Гащицôвву управителькою и Ант. Поґурску учителькою при 4-клясовôй школѣ женьскôй въ Журавнѣ, Iос. Гана въ Стрыю, Ад. Войдаловича въ Кидаловичахъ, Ив. Мазаря въ Повнятичахъ, Юл. Мельникову въ Спасѣ, Фил. Ратича въ Вербици, Стеф. Штогрина въ Городищу королѣвскôмъ, Мар. Сольского молодшимъ учителемъ въ Берездôвцяхъ, Соф. Стружецку молодшою учителькою въ Гриналовѣ; 3) именувати Ив. Франчука суплентомъ рускои ґiмназiи у Львовѣ; 4) затвердити въ учительствѣ: кс. Володисл. Лiбревского въ школѣ реальнôй въ Тарновѣ, Сим. Труша въ ґiмназiи золочѣвскôй, д-ра Ив. Ленека въ ґiмназiи тарнôвскôй, д-ра Стан. Клеменсевича и Ґерс. Блятта въ ґiмназiи въ Бродахъ; 5) признати проф. Юр. Гарвотови въ ґiмназiи перемыскôй III. додатокъ пятилѣтный; 6) зорґанiзувати вôдъ 1 н. ст. вересня 1893 замѣсть одноклясовои школы народнои въ Варяжи мѣсточку и такои-жь школы въ Варяжи селѣ, двѣ одноклясовй школы народнй мужеску и женьску въ Варяжи мѣсточку; 7) вылучити громаду Борова Гора зô звязи шкôльнои въ Башни Долѣшнôй, повѣта чешанôвского, и зорґанiзувати вôдъ 1 вересня 1893 особну школу народну въ Боровôй Горѣ; 8) зорґанiзувати школу народну вôдъ 1 вересня 1895 въ Загайполи и Текучôй, повѣта коломыйского; 9) перемѣнити 2-клясову школу въ Настасовѣ, повѣта тернопôльского, на 3-клясову школу вôдъ 1 вересня с. р. 10) апробувати до шкôльного ужитку книжку Фонфары-Солеского: Наука рахункôвъ для женьскихъ шкôлъ выдѣловыхъ.

— **Въ рускôй читальни въ Выжници** на Буковинѣ, вôдбули ся дня 5 н. ст. лютого загальнй зборы, котрй отворивъ промовою о. Семанюкъ, голова читальнѣ. Въ промовѣ своєй згадавъ о. Семанюкъ, що хочь читаля истнує вже пять лѣтъ и числить 54 членôвъ, умѣючихъ читати, то однако, за-для личныхъ непорозумѣнь не видно въ нѣй поступу. Зô справоздання секретаря довѣдались зôбранй, що читальня має 285 книжокъ и 10 зр. готôвкою. На сей рôкъ передплачує ся ґазеты: „Батькôвщину“, „Добрй Рады“ и „Русское Слово“. Читальня єсть членомъ „Просвѣты“ и товариства им. Качковского та побирає книжочки „Бiблiотеки для молодежи“ въ Чернôвцяхъ. До выдѣлу выбранй на сей рôкъ: о. Семанюкъ, Петро Кременицкiй, Левъ Тарновецкiй, Стефанъ Лазорекъ, Андрѣй Малярчукъ, а яко заступники: Семенъ Танасiйчукъ и Мих. Кравчукъ. По справозданю и выборѣ выдѣлу вôдспѣвано пѣсни, а то: „Я щастный“, „Засвистали козаченки“, „По морю“, „Щасть намъ Боже“, „Миръ вамъ братя“ и деклямованю: „Люби вôтчину свою“, „Якъ выйшовъ Иванъ зъ Лейбою“ и „Молодый школярикъ“. — Вечеромъ вôдбула ся забава зь танцями, котра перетягнула ся до 6-ои годины зъ рана.

— **Въ селѣ Махновѣ** починає ся — заходами пароха о Корнилiя Кузика — будова мурованои церкви и мурованого приходства коштомъ 18.000 зр. Парохiяне однодушно на будову згодили ся грошѣ вже складають камѣнь на фундаменты и цеглы вже звезенй, теперь гасить ся вапно и звозить ся пѣсокъ.

— **Епiльоґъ справы пôдгаєцкои,** про котру стôлько крику наробила польска праса минувшого року, вôдограв ся сими днями. Товариство асекурацiй не краковске, хотячи вымотати ся зъ того, що заарендувало ключь пôдгаєцкiй Лiлiенфельдамъ, продало єго п. Адамови Осташевскому зô Вздова. Той же вôдпродавъ Лiлiенфельдамъ головну часть ключа, бо Пôдгай цѣ зъ 4 фôльварками

— **Напады на учителѣвъ.** Передъ краковскимъ судомъ карнымъ вôдбула ся онодгы розправа карна противъ Томы Голиста зъ Ґавлова коло Бохнѣ за нападъ на учительку. Справа — о котрôй мы въ своємъ часѣ писали — такъ представляє ся: Въ маю 1891 року закравъ ся Голистъ въ ночи до мешканя учительки въ Ґавловѣ, Марiи Лього и тяжко єи побивъ, при чôмъ стовкъ горючу лямпу, въ наслѣдокъ чого повставъ въ мешканю учительки огонь. На крикъ напастованои збѣгли ся люде и Голистъ утѣкъ. За сей нападъ засудивъ єго судъ краковскiй въ червни 1891 року на 6 мѣсяцѣвъ вязницѣ, котру Голистъ вôдсидѣвъ и повернувъ до дому дня 5 н. ст. сѣчня 1892. Тутъ вѣвъ ся зле и пiячивъ та вôдгрожувавъ ся заєдно, що пômстить ся на учительцѣ. И дѣйстно въ ночи зъ дня 22 на 23 жовтня влѣзъ вôнъ вôкномъ до мешканя учительки и почавъ єи душити. Коли учителька пробудилась и стала боронитись, хопивъ Голистъ острый нôжь кухонный, лежачiй на столѣ и скалѣчивъ нимъ учительку шѣсть разôвъ, такъ що тая утратила свѣдомôсть. Пôдчасъ тои борбы зъ учителькою жадавъ Голистъ грошей, а коли Льога заявила, що грошей дома не має, бо зложенй въ касѣ ощадности, сказавъ злочинець, що прийде ще разъ за тыждень. На другiй день найшли люде учительку лежачу на лôжку въ крови. Всѣ предметы въ мешканю були поторощенй, а на земли лежавъ закровавленый нôжь. Случайно появивъ ся того дня въ селѣ жандармъ и сей, повѣдомленый о всѣмъ, удавъ ся до мешканя Голиста, де найшовъ єго ще въ тôй самôй одежи цѣлого закровавленого и зъ подертымъ нôгтями лицемъ. Жандармъ арештувавъ Голиста и вôдставивъ до суду. Трибуналъ розбираючи сю справу, потвердивъ всѣ питаня що-до злочину розбою, намѣреного знасилования и крадежи та засудивъ Голиста на 7 лѣтъ тяжкои вязницѣ. — Про подôбный фактъ нападу на учителя доносять зъ Перемышлянъ до Kurjer-a Lwowsk-ого: „Въ селѣ Лагодовѣ, внали запитй селяне пôдчасъ богослуженя о 8-ôй годинѣ зъ рана дня 11 н. ст. лютого (на Трехъ Святителѣвъ) до мешканя мѣсцевого учителя, котрый лише вôдъ осени обôймивъ посаду въ тôмъ селѣ и казали ему выноситись зъ села за те, що каже дѣтямъ приносити грошѣ на приборы шкôльнй. „Мы на дурницѣ грошей не будемо давати — кричали селяне — до насъ нѣхто права не має, ану забирайте ся вôдъ насъ“. Учитель, видячи, що грозить ему небезпечнôсть, утѣкъ зô школы и схоронивъ ся на приходство та замкнувъ за собою дверѣ. Селяне забрали въ мешканю учителя все, що мавъ, срѣбный годинникъ, вартости 20 зр, пальто, футро и инший рѣчи, вартости 150 зр. Колдру и подушку кинули пôдъ ноги и вытирали собѣ чоботы, а вôдтакъ подерли на дрôбнй кусники и выкинули зъ мешканя. Коли выйшли зô школы, побѣгли на приходство, выломили дверѣ, зловили учителя и вытягнули на подвôрье, щобы зробити надъ нимъ судъ. Одни кричали, щобы єго убити, другй, що бы звязати и побити. На се надôйшовъ священикъ зъ церкви и почавъ ихъ упоминати, щобы розважили, що роблять. Тогды мужики крикнули (а було ихъ зъ 40): „Убити напередъ ксьондза!“ Священикъ, видячи, що селяне розлюченй, замкнувъ ся въ своємъ мешканю и выславъ кôнного пôсланця до Куровичь по жандармôвъ. Ажь коли прибули жандармы, розôйшли ся мужики. — Теперь сидить учитель безъ посады, а селяне тріюмфують, що до нихъ „нѣхто права не має“.

— **Самоубiйство.** Минувшои ночи отруивъ ся аршеникомъ Людвикъ Репка, 21-лѣтный ученикъ школы лѣсничои у Львовѣ. Причиною самоубiйства мавъ бути злый поступъ въ наукахъ. Трупа вôдставлено до загального шпиталю.

— **Селяне купуючй обшары двôрскй.** Коломыйска „Русская Рада“ доносить, що господарѣ сѣлъ Лѣски, Убинье и Новосѣлцѣ, въ каменецкôмъ повѣтѣ, купили вôдъ ґр. Лончиньскои и розпарцелювали мѣжь себе кусникъ корчунку, названого „Грабиня“. Заслуга въ тôмъ належить ся Пилиновi Романишиному, вôйтови зъ Новоселець и членови рады повѣтовои въ Каменцѣ. — Тая жь часопись доносить такожь, що громада Гарасимôвъ, городеньского повѣта, веде переговоры зъ мѣсцевымъ дѣдичемъ о купно цѣлого двôрского обшару зъ прилеглостями.

— **На будову рускаго народного театру у Львовѣ** надôсладъ на руки нашои адмiнiстрацiи п. Ив. Рудницкiй зô Зборова 5 зр., котрй зложили на єго руки пп. Iос. О. и Том. К. яко выграный закладъ.

— **Нова церковь** будує ся зъ твердого матерiялу въ селѣ Фирлѣевѣ, нараєвского деканата. Позаякъ громада тота дуже бѣдна то намѣстництво позволило збирати на тую цѣль добровôльнй жертвы у всхôднôй Галичинѣ, а митрополичiй ординарiятъ у Львовѣ взыває духовеньство до складокъ. Всѣ жертвы треба посылати на руки нараєвского деканата въ Дунаєвѣ.

— **Сегорôчный асентерунокъ у Львовѣ** вôдбуде ся въ каменицы при улици Коперника иôдъ ч. 46 вôдъ 1 до 15 н. ст. марта. До асентерунку покликанй три клясы вѣку, а то уроджений въ рр. 1870, 1871 и 1872.

— **За обиду парляменту** засуджено у Вѣдни двохъ робôтникôвъ на 15 зр. кары. На одныхъ зборахъ робôтничихъ сказали они, що єсли буде заведене право загального голосованя то втогдѣ тота „буда“ буде инакше выглядати. Противъ засуду внесли такъ обжалованй якъ и представитель прокураторiи рекурсъ, а судъ краєвый пôдвышивъ кару на тыждень арешту, уважаючи, що слово „буда“ єсть для парляменту обидливе.

— **Пруска комiсiя кольонiзацiйна** предложила сими днями соймови прускому справозданье зъ своєи дѣяльности, зъ котрого показує ся, що доси закуплено въ польскихъ провiнцiяхъ Пруссiи 66.952 гектарôвъ землѣ за 40,693.081 марокъ. Въ роцѣ 1892 прибуло 174 новыхъ кольонiстôвъ, а зъ весною прибуде ще 96. Загаломъ поселило ся по конець 1892 року на польскихъ земляхъ 1146 кольонiстôвъ на просторѣ 20,174 гектарôвъ, а кольонiи 270 кольонiстôвъ зъ 1892 року обôймають 4217 гектарôвъ, купленыхъ за загальну цѣну 2,907.413 марокъ. Мѣжь 1143 кольонiстами находить ся 1033 евангеликôвъ и 110 католикôвъ.

— **Бiблiя** переложена теперь на 386 языкôвъ, котрыми говорить двѣ третины цѣлои людскости, т. зн. около 1000 мiлiонôвъ людей. До року 1804 була бiлiя переложена на 57 языкôвъ, але друкована лише въ 19. Вôдъ року 1804—1890 переложено єи на 342 языки, отже кождого року майже на 4. Вôдъ 1881—1891 дало выготовити само анґлiйске товариство библiйне 50 новыхъ перекладôвъ, а въ сѣмъ роцѣ розпочато ихъ девять. Мѣжь 386 языками, на котрй цѣла бiблiя або єи части переложена, єсть 110—120 такихъ, въ котрыхъ доси не було нѣчого писано, а котрй ажь зъ перекладомъ бiблiи стали письменными языками.

— **Дрôбнй вѣсти.** Передвступнй роботы коло новои зелѣзницѣ зъ Коломыи до Городенки и Залѣщикъ розпôчнуть ся вже сеи весны; до Коломыи прибули вже въ тôй цѣли инжiнiры. — Въ львôвскôмъ театрѣ заведено електричне освѣтленье.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Войсковыми капелянами II кляси въ резервѣ именованй оо.: Ив. Кордуба, Володим. Садовскiй и Iос. Терлецкiй у Львовѣ.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Володимиръ Бохеньскiй, студентъ 4-го року медицины упокоивъ ся дня 17 н. ст. лютого въ селѣ Красносѣлцяхъ пôдъ Збаражемъ въ домѣ родичѣвъ. Покôйный померъ на сухоты. Бувъ се чоловѣкъ талановитый, трудолюбивый, та непохитного характеру. Мѣжь товаришами бувъ загально люблений, за для своєи ввѣчливости, учиности и веселои вдачѣ. Наша суспôльнôсть стратила въ нѣмъ велику силу. Вѣчна єму память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Мiнiстеръ торговлѣ именувавъ концепiстôвъ почтовыхъ Ив. Калковского и Апол. Осташевского комiсарями почтовыми у Львовѣ. — Краєва дирекцiя скарбу именувала вахмайстра жандармерiи Петра Валенту концепiстомъ при властяхъ скарбовыхъ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 23 лютого. Коло польске вôдбуло нараду зъ нагоды промовы мiнiстра Штайнбаха, але порѣшило задержати ухвалы въ тайнѣ. — Зелѣзницѣ державнй выказали минувшого року о 4 мiлiоны менше доходу.

Берлинъ 23 лютого. Цѣсарь принявъ депутацiю аґрарникôвъ зъ письмомъ пропамятнымъ и прирѣкъ пôдпирати ихъ домаганя.

Парижъ 23 лютого. Президентомъ сенату буде выбраный Феррi, бо при пробнôмъ голосованю дôставъ найбôльше голосôвъ.

Петербургъ 23 лютого. Ґенеральный ґубернаторъ области амурскои, баронъ Корфъ, нагло померъ.

Переписка Редакцiи и Адмiнiстрацiи.

Хв. Чит. въ Єрм Заплачено до кôнця марта. — **Вп. М. Коч. въ Мик.** Просимо о точну адресу. Намъ прийде 17 зр. Помѣстити можна.

Курсъ Львôвскiй

зъ дня 23 н. ст. лютого 1893.

Акцiи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	219 —	222 —
Зелѣз Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	253 50	261 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	350 —	— —
Банку кредит гал по 200 зр. а. в. .	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 30	102 —
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	109 70	109 70
Банку гипот. 4½% а в. льос. 50 л. .	100 20	100 90
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 30	101 —
Товариства кредит. гал 5% а в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	97 —	97 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	96 25	— —
Товар кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	101 —	101 70
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 56 л.	96 —	96 70
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	— —	— —
Гал Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	105 50	— —
Галиц. фонду пропинацiйного 4% в. а.	96 80	97 50
Комунальнй Банку краєв. 5% I. емис.	101 80	102 50
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 50	25 50
Мѣста Станиславова	40 —	43 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскiй	5 63	5 73
Наполеондоръ	9 58	9 68
Пôвъимперiялъ	9 65	— —
Рубель срѣбный	1 27	1 31
Рубель паперовый	1 27½	1 29½
100 марокъ нѣмецкихъ	59 —	59 60

Надѣслане.

АДВОКАТЪ КРАЄВЫЙ
Д-ръ МАРКИЛЪ ДОБОШИНЬСКІЙ
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ДРОГОБИЧИ 4570 1—?
при улици Бориславскій.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймає всякій замовленя на одяги цивільні, войскові и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшій цѣнѣ. 4562

50.000 зр. можна выграти
на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4569 3—?

!Нема сивины!
CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.
Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:
ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ
гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, зôбравъ:
Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.
Цѣле сочиненье обнимає 110 друкованыхъ аркушôвъ въ IV томахъ и подає на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, єго честнотъ, подвигôвъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.
Цѣна продажи сочиненья 10 зр.; — дôстати можна въ книгарни Ставропигійского Института и у автора. 4546 4—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

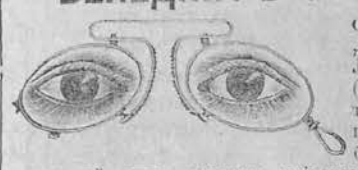

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа ск. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного однаху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильні, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ
важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. повсѣдный	пот. повсѣдный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Крыницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцевъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. повсѣдный	пот. повсѣдный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Крыницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрца)	256	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцевъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркнені означають пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
У ЛЬВОВѢ

засноване на пôставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,
розпочало свою дѣяльнôсть дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ", опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечає всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшій преміи.
Всякі шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.
Фондъ основный „ДНѢСТРА" выносить на разѣ 50.000 зр.
Якъ фондъ основный такъ и договоры заключені зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВІ" можнôсть обезпечувати якъ найбôльшій сумы.
Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „Днѣстеръ" принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.
Друки якъ и всякі поясненя подають Аґенты, установлені у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра"
у Львовѣ улиця Театральна число 8.

ВЪ АДМИНИСТРАЦИИ „ДѢЛА"
улиця Баторія число 21
можна дôстати:

Въ оборонъ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчній Дзвоны зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошъ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Звеликого Сента зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Ріслеръ старшій зъ французского. Ц. зн 90 кр.
Золотый человѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебрянный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зъльниковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набôбъ зъ французского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилеринъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Лôмъ зъ французского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцевъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И А. Гончарѣва. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвы душъ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр.

ИВАНЪ ГУСЪ
слова Тараса Шевченка, музика Мик. Лис.
Цѣна 60 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

КНИГИ ЦЕРКОВНІЙ
друки всѣлякого рода
Молитвословы рôзного выданя
Євангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.
завсѣгды на складѣ утримує
ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.
4471

УЧИТЕЛЬ орґанъ рускаго товариства пêдаґоґічного, двотыжденвникъ недаґоґічно-науковый. выходить вôдъ 1 червня 1889 р у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональні, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестні фелоны, Стихарѣ, Далъматики и Бальдахины.

Вôдъ часу вôдкрытя моєи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцевъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тім-жъ собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.
4418 3—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ подчас на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

Дешевше якъ всяка конкуренція
ТОРГОВЛЯ
знарядôвъ церковныхъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ цирο-золотыхъ, срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій
АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО
въ Перемышли, при улици Францисканьскій (на брамѣ число 153)
поручає по цѣнахъ умѣревыхъ, сталыхъ и совѣстныхъ
Артосы, Фелоны, Стихарѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на пôставѣ, ручній и процесіональній, Лѣхтарнѣ, Лѣхтарѣ, Патерицѣ, Пауки бронзовій и кришталевій Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и фаны, Чашѣ золочені зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, Євангеліоны новôго выданя оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солідной роботы оковахъ позолоченыхъ, Плащеницѣ на полотнѣ, зъ 4556 шовковои матеріи и прочій церковній знаряды. 4—6
Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

СЛУЖБА БОЖА
партитура на 4 муж. голосы укладу
ЮСИФА КИШАКЕВИЧА
Цѣна 60 кр. (зъ пересылкою почтовою 65 кр)
Дôстати можна у автора Львôвъ, ул Коперника ч. 36 и въ книгарни Ставропигійскôй. 4454 4—5

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає
4½% **листы ипотечній**
5% **листы ипотечній преміованій**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць держазныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**
а всѣ тій папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платній мѣсцевій папиры цѣнній такожъ запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцени лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, дôставляє новій аркушѣ купоновій за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить

Часъ замовляти
СВѢТЛО
впростъ зъ фабрики
для церквей, бо въ послѣдныхъ дняхъ передъ святами фабрики дуже занятй експедиціями, отже посылки могли бы опôзняти ся.
Пригадуємо тое П. Ч. Братствамъ церковнымъ и просимо замовленя присылати на нашу адресу.
Дирекція „Народнои Торговлѣ"
У ЛЬВОВѢ.
4365 2—5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ Михайло Струсевичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 33. Львôвъ, Пятниця 12 (24) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ щодня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Екепедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуѥ 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Письмо зъ Вѣдня.

[Рускій клюбъ въ радѣ державнôй.]

Нѣ одинъ зъ посольскихъ клюбôвъ рады державнои не оголошуѥ теперь урядовыхъ комунікатôвъ о своихъ нарадахъ [зъ выимкою спеціяльныхъ случаѣвъ]; залишило се робити и польске „коло“, о котрôмъ вже тôлько дописувателѣ рôзныхъ часописей подають приватнѝ донесеня, кождый въ свôй спосôбъ. Отже и рускій клюбъ не подаѥ урядовыхъ справоздань, але що для галицкихъ Русинôвъ вѣсти о ѥго нарадахъ и дѣяльности можуть бути пожаданѝ, то доношу о нихъ де-що важнѣйше зъ остатного мѣсяця.

На руки послôвъ Романчука, Пôдляшецкого и Телишевского поприходили дальшѝ письма духовеньства зъ рôзныхъ деканатôвъ въ справѣ звѣстного рескрипту. Рускій клюбъ постановивъ передовсѣмъ выжидати вôдповѣди на дотычну интерпеляцію, вразъ же порушувати сю справу при нагодѣ въ промовахъ [се й зробивъ уже п. Пôдляшецкій при дискусіи надъ міністерствомъ краєвои обороны]. Колибы правительство за довго вôдтягало ся зъ вôдповѣдію [міністры вôдповѣдають на интерпеляціи неразъ ажь въ рôкъ, або й пôзнѣйше, або навѣть цѣлкомъ не вôдповѣдають!], клюбъ пôсля потребы буде уґувати; коли-бъ вôдповѣдь не выпала вдоволяючо, клюбъ застановить ся надъ евентуальною дальшою акцією въ тôй справѣ. Декотрѝ письма вôдъ духовеньства надôйшли въ формѣ петицій до рады державнои, однакожь клюбъ уважавъ за невôдповѣдне вносити петиціи, пôсля поставленои вже интерпеляціи, и рѣшивъ се занехати, хиба якъбы петенты конче сего домагали ся.

Клюбъ рѣшивъ внести уложене п. Романчукомъ ще передъ рокомъ, але черезъ недугу ѥго вôдложене внесенье на побôльшенье числа послôвъ зъ громадъ Галичины и постаратись о пôдпору вôдъ иншихъ клюбôвъ, позаякъ польске „коло“ передъ рокомъ вôдмовило своихъ пôдписôвъ, мотивуючи свою вôдмову тымъ, що се внесенье ѥсть справою політичною, а бесѣда тронова усунула політичнѝ справы. [Внесенье п. Романчука пôдперли вôдтакъ въ палатѣ послы чеськ, нѣмецка лѣвиця и иншѝ.] Коли п. Плѥнеръ и нѣмецка лѣвиця заявляли готовôсть выключити Галичину вôдъ безпосередныхъ выборôвъ послôвъ зъ сельскои куріи, рѣшивъ клюбъ заманіфестувати ся за такими выборами. [Се зробивъ п. Романчукъ на кôнци своѥи бесѣды о середныхъ школахъ.]

Въ дебатѣ буджетовôй мали и мають зъ рускихъ послôвъ промовляти: Пôдляшецкій при буджетѣ міністерства краєвои обороны и справедливости, Барвѣньскій при школахъ высшихъ и школахъ народныхъ, Романчукъ при школахъ середныхъ, Телишевскій при міністерствѣ справедливости и при податкахъ а наконець при законѣ фінансовôмъ для высказаня того, щó мавъ сказати при міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, въ чôмъ однакъ скоршимъ замкненьемъ дискусіи бувъ перешкожденый. Крôмъ того мають послы промовити ще при иншихъ справахъ, о скôлько покаже ся потреба и можливôсть. Окрôмъ въ повнôй палатѣ мали рускій послы и въ комісіяхъ промовляти все, коли-бъ того вымагавъ интересъ рускаго и селяньского народу и ихъ выборцѣвъ.

По оголошеню правительственнои програмы клюбъ застановлявъ ся докладно надъ сею програмою и своимъ становищемъ супротивъ правительства. Клюбъ постановивъ вести політику свобôднои руки и оголосивъ своѥ рѣшенье въ дневникахъ.

По причинѣ смерти ческого посла Трояна выславъ клюбъ таку телѥграму до Праги: „Рускій клюбъ послôвъ рады державнои высказуѥ за-для смерти Православа Трояна, ветерана-борця за правду и волю, достойнôй родинѣ покôйника, свѣтлому клюбови neodvislých poslanců českých и славному народови ческому своѥ глубоке и сердечне спôвчутье“.

По причинѣ святкованя ювілею папского Русинами у Львовѣ, на котре рускій послы дôстали запрошенье, выслано одвѣтну телѥграму на руки Єго Ексц. митрополита.

Стрыйска „Пôдгôрска Рада“

выслала до рады державнои надôсланѝ на ѥи руки петиціи о заведенье безпосереднього голосованя зъ протестомъ противъ задуманого вылученя Галичины, якъ такожь о збôльшенье числа послôвъ зъ куріи селяньскои, по мысли внесеня п. Романчука, вôдъ громадъ: Угерско, Дулибы, Добряны, Грабовець, Гôрне, Дашава, Пôдгôрцѣ, Верчаны, Лисятичѣ, Луги Ходовицкѝ й Кавчій-Кутъ, повѣта стрыйского — и вôдъ громадъ Турады и Волицѣ повѣта жидачѣвского.

Петиціи покрытѝ десятками а деякѝ сотками пôдписôвъ. Нарôдъ пôдписуѥ свѣдомо и охотно. Замѣтне то, що пôдписують не лишь Русины, але й кольоністы Нѣмцѣ и Мазуры. Тѝ послѣдниѝ, дôзнавши ся, о що йде, самѝ дозложивъ урядникъ по переведеню люстраціи, а краєва дирекція скарбу предложила ѥго міністерству. Справозданье то вôдносить ся до населеня мѣского а не сѣльского. Въ справѣ податковои моральности скарбовыхъ органôвъ, стоить міністеръ на становищи бесѣдника и постараѥ ся, щобы зô стороны заряду скарбового не кладено нѣякихъ безправныхъ домагань, щобы власти не вдоволювались вôдсыланьемъ интересованыхъ на дорогу рекурсу въ случаяхъ, въ котрыхъ стороны чують ся покривджеными, але щобы зарядъ скарбовый стремѣвъ до того, щобы вже въ першôй инстанціи скарбовôй домагано ся вôдъ контрибуента лишь сего, що справедливе и згôдне зъ уставою. Въ тôмъ взглядѣ треба признати потребу взаимности правъ и обовязкôвъ. Міністеръ звернувъ ся до послôвъ зъ просьбою, щобы въ своихъ кругахъ старали ся о пôднесенье податковои моральности. Се не лишь интересъ державы, але такожь интересъ кождои одиницѣ.

Пос. Козловскій яко справоздавець, звернувъ ся по загальнôмъ вступѣ до недавнои бесѣды міністра про Галичину. Панъ міністеръ — говоривъ пос. Козловскій — на вступѣ своѥи промовы бувъ дуже веселый, мабуть думавъ про припасы касовѝ а не про контрибуентôвъ, котрѝ певно не суть такъ весело настроѥнѝ. Вкôнци и они годять ся на гадку міністра, що податки треба стягати зъ повагою, але розумѣють пôдъ тымъ безсторонный вымѣръ и людскій спосôбъ стяганя. Міністеръ повиненъ бувъ заявити, що дісціпліна буде примѣнюватись не лишь въ хосенъ скарбу, але такожь въ хосенъ сторôнъ и що надужитя супротивъ сторôнъ будуть каранѝ. Зô всѣхъ сторôнъ монархіи надходять жалобы на такѝ надужитя.

Чи було вôдповѣдне, вôдчитувати тутъ въ палатѣ справозданье клеветливе одного пôдчиненого урядника, не подаючи нѣ мѣсця нѣ рода особъ провинившихъ ся, и въ той спосôбъ подати сторонництву ворожому Галичинѣ оружье до рукъ. Вправдѣ міністеръ, припертый пос. Яворскимъ, злагодивъ сю клевету, сказавши, що ее справозданье вôдносить ся лишь до одного мѣста, але не мôгъ въ цѣлости направити кривды, нанесеноі краєви.

Вôдтакъ полѥмізувавъ пос. Козловскій зъ міністромъ що-до высказу о розвитку Галичины. Се чудне, що економістъ мѣрить розвитокъ економічный высотою вкладокъ щадничихъ, бо тѝ вкладки доказомъ, що нема нагоды до хосенньйшого выкористаня капіталу. Рôвно-жь збôльшенье сѣти зелѣзничои не доказуѥ нѣчого, бо завсѣгды ѥще, зъ выимкомъ Дальматіи и Буковины, довгота шляхôвъ зелѣзничихъ въ порôвнаню зъ населеньемъ ѥсть менша анѣжь въ кождôй иншôй провінціи. Тутъ выказавъ пос. Козловскій, якъ задовжена власновôсть недвижима, высоту додатковъ краєвыхъ и т. д. Се, що держава робить для всходныхъ провінцій, се не ласка, але се, що тымъ провінціямъ справедливо належить ся. Въ Галичинѣ продавано добра державнѝ, а грошѣ зъ продажи вкладано въ иншѝ краѣ.

Вкôнци домагавъ ся пос. Козловскій, щобы знесено вынагороду за прихваченье дефравдантôвъ и щобы пôддано ревізіи законы цловѝ и монополѣ.

На тôмъ закôнчилась полѥміка кола польского зъ міністромъ Штайнбахомъ, котрôй палата прислухувалась зъ великимъ занятьемъ.— Вôдтакъ приступлено до нарады надъ внесеннымъ продовженьемъ провізоріи буджетовои, бо нема выгляду, щобы ухвалено буджетъ передъ 1 марта, а ухвалена минувшои сесіи провізорія буджетова кôнчить ся зъ днемъ послѣдного лютого.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ вызначено на нинѣ, пятницю.

— —

Вôдповѣдь презеса кола польского, Яворского уважають польскѝ ґазеты недостаточною и дуже млавою, бо выглядаѥ такъ, мовь бы умовлено ся зъ міністромъ що-до ѥго репліки. Міністеръ Штайнбахъ давъ на стôлько сатісфакцію колу польскому, що тяжкѝ закиды мальверсацій вôдносились не до шляхты лишь до мѣстъ. Міністеръ Штайнбахъ переходячи по своѣй репліцѣ по-при Яворского, поспытавъ чи В. Ексц. вже вдоволенѝ? — а Яворскій вôдповѣвъ: Цѣлкомъ нѣ. Рôвно жь и польскѝ послы зъ мѣстъ интерпелювали міністра Залеского и Штайнбаха, чи закидъ мальверсацій вôдносить ся до всѣхъ мѣстъ — але оба они сконстатували зъ протоколôвъ стеноґрафічныхъ, що говорилось лишь про одно мѣсто а не о всѣхъ мѣстахъ.

— —

Про програму роботы парляментарнои повѣдомивъ ґр. Гогенвартъ свôй конзервативный клюбъ на послѣднôмъ засѣданю. Програму роботы уложило правительство, порозумѣвшись зъ трема сторонництвами Сесія закôнчить ся около 24 марта Крôмъ буджету прийдуть пôдъ нарады: законъ о фальшованю средствъ поживы, законъ о выконуваню промыслу будôвляного договоръ торговельный зô Сербіею, предложеня въ справѣ будовы зелѣзниць и ще деякѝ меншѝ законы. По Великодни зберуть ся тѝ соймы, котрѝ схотять, на коротку сесію. Въ другôй половинѣ мая вôдбудуть нарады Спôльнѝ делеґаціи, а въ осени будуть скликанѝ соймы на звычайну сесію. Рада державна зачне свои нарады ажь въ падолистѣ.

Народнѝ дôмы на провінціи.

Всенароднѝ вѣча, зборы всякихъ рускихъ товариствъ, концерты и балѣ уряджуванѝ нашою молодѣжію, — все то вôдбуваѥсь у Львовѣ въ великôй сали „Народного Дому“. Маючи тую салю, и не гадаѥмо о тôмъ якъ бы то для насъ невыгôдно було, коли-бъ мы у Львовѣ не мали своѥи хаты. Въ такôмъ выпадку були бы мы неразъ въ прикрôмъ положеню, бо поминувши то, що вынаѥмъ бôльшого льокалю на часъ короткій ѥсть сполученый зъ великими коштами, не можна бы ще й найти все льокалю приличного, положеного въ самôмъ центрѣ мѣста.

Въ такôмъ власне положеню находимо ся мы, Русины на провінціи, дуже часто. Въ мѣстахъ, де ѥсть руске касино, концентруѥ ся цѣле житье народне въ льокали того товариства — и тамъ звычайно вôдбуваютъ ся зборы рускихъ товариствъ. Прийде однакъ устроити якій концертъ або вѣче повѣтове, то вже мѣсця на то въ своѣй хатѣ нема.

А що-жь говорити о тыхъ мѣстахъ и мѣсточкахъ, де нема рускаго касина? Тамъ на кождѝ зборы треба глядати хаты и за-для браку потрѣбного льокалю неразъ приходить ся ихъ занехати. Въ многихъ мѣстахъ не може Русинъ отворити навѣть торговлѣ, бо майже всѣ домы жидôвскѝ. Отже до розвою нашого житя національного и економічного треба намъ на провінціи конче власныхъ домôвъ.

Гадка тая дуже давна, але дотепер тôлько мѣста Стрый и Коломыя взялись енерґічно до дѣла и зъ весною сего року приступлять до будовы власныхъ домôвъ. Зъ иншихъ мѣстъ провінціяльныхъ мають лише Турка и Калушъ по кôлькасотъ зр. капіталу на тую цѣль.

При рôзнородныхъ нашихъ потребахъ не можна надѣятись, щобы Русины на провінціи въ найблизшôмъ часѣ побудували собѣ свои власнѝ домы, а такихъ домôвъ доконче треба передовсѣмъ въ Тернополи, Перемышли и Станиславовѣ, а потому въ Сяноцѣ, Самборѣ, Бережанахъ, Дрогобичи, Золочевѣ, а наконець у всѣхъ другихъ бôльшихъ мѣсточкахъ. Длятого акцію тую повиннѝ взяти въ свои руки двѣ найбôльшѝ нашѝ институціи, а то „Народный Дôмъ“ у Львовѣ и „Ставропіґія“. Оба тѝ товариства мають значный недвижимый маєтокъ и длятого легко имъ затягнути бôльшу позичку н. пр. 100 або 200 тысячъ на $3^1/_2$ або $3^3/_4$ %. Зъ того позиченого капіталу удѣлявъ бы „Народный Дôмъ“ товариствамъ на провінціи позичку на будову або закупно домôвъ. Товариства на провінціи забезпечили бы тую позичку на своѣй реальности и въ той спосôбъ анѣ „Народный Дôмъ“ анѣ „Ставропіґія“ не выставлялись бы на нѣяке різіко.

Середъ теперѣшныхъ обставинъ приносить кождый дôмъ чиншовый въ мѣстахъ галицкихъ $5^1/_2$ до 6%. Отже зъ того доходу легко бы було оплатити вôдсотки и амортизувати капіталъ, тымъ бôльше, що въ кождôмъ мѣстѣ знайшовсь бы певно якій Русинъ, котрый безплатно або за малою вынагородою занявсь бы адміністрацією такого дому.

Щобы провінціи ще бôльше помогти, мôгъ бы „Народный Дôмъ“ позичати грошѣ на будову тôлько на $2^3/_4$ або 3%, а решту покрывати зъ власныхъ доходôвъ.

Коли-бъ остаточно „Народный Дôмъ“ на оплату высшихъ вôдсотковъ вставивъ у свôй буджетъ на 25 лѣтъ по 1.000 зр. рôчно яко fond perdu, то на тôмъ бы страты не було, бо въ буджетѣ „Народного Дому“ сума 1.000 зр. значить дуже мало, а хосенъ для народу рускаго бувъ бы дуже великій.

И Русины на провінціи повиннѝ мати се дѣло на гадцѣ. Передовсѣмъ треба закладати товариства удѣловѝ на основѣ закона зъ дня 9 цвѣтня 1873 н-ръ 70 В. з. д., якъ се зробили Русины въ Стрыю. Въ кождôмъ повѣтѣ при щирôмъ занятю тою справою можна легко зôбрати 20–50 удѣлôвъ по 50 зр. Зъ капіталомъ 1.000–3.000 зр. можна вже брати ся до дѣла, а решту потрѣбного капіталу роздобути дорогою позички въ „Народнôмъ Домѣ“ у Львовѣ.

„Народный Дôмъ“ и Ставропіґія мають по части навѣть обовязокъ прийти провінціи въ помôчь въ тôмъ важнôмъ дѣлѣ, бо Русины зъ цѣлого краю складали жертвы на тѝ институціи. Зъ другои стороны тѝ два институты черезъ таке дѣло положили бы великѝ заслуги для народу рускаго и дали бы доказъ, що вôдповѣдають гôдно своѣй высокôй задачи.

Въ Самборѣ 22 н. ст. лютого 1893.

Д-рь Корнилъ Чайковскій.

Дописи „Дѣла"

Зъ-пôдъ Лютовискъ.

[Сѣльскй крамницѣ.]

Передъ двома роками поставлено на зборахъ „Народнои Рады" въ Турцѣ домаганье, щобы правительство засновувало по селахъ крамницѣ. Се домаганье цѣлкомъ справедливе, бо мало на гадцѣ поправу матеріяльного положеня селянъ. Въ теоріи можемо не одного домагати ся вôдъ правительства, щобы ему пригадувати его обовязки супротивъ горожанъ державы. Тажь оно накладае всѣякй тягары на населенье, домагае ся многихъ жертвъ часто въ имя патріотизму, неразъ и не два бôльше, якъ люде можуть дати. Тому справедливо можемо и мы домагатись, щобы оно дбало и пôдпомагало особливо слабшихъ и непора(нѣйшихъ горожанъ и боронило передъ сильнѣйшими. Инакше покаже ся, коли мы повысше домаганье приложимо до буденнои практики житя. Правительство, помагаючи селянамъ засновувати крамницѣ, найде заразъ готового и небезпечного ворога. Тй, що захопили у насъ всю торговлю, мають сильныхъ и крѣпкихъ покровителѣвъ, що умѣли бы и правительству добре посолити. И пословиця перестерѣгае: „для приятеля новогo не опускай ся старого". Новый приятель не певный, а старый выпробованый: щирый въ приязни, але и страшный ворогъ. Сховае мошонку, при выборахъ надставить роги, наробить крику, що въ Австріи кривдять такихъ а такихъ людей, и деякй высокй достойники взялись бы въ тяжкôй журбѣ за голову.

А єсли бы и найшло ся таке идеальне правительство, щобы хотѣло селянамъ допомочи закладати крамницѣ, то мабуть се все. не выйшло бы имъ на пожитокъ. Непорадни селяне не беручи майже нѣякои участи въ публичнôмъ житю, не познакомленй зъ новочасными свѣтовыми струями, не признали бы ваги новому напрямови и легко могло бы заснѣтити ся далеко сягаюче змаганье. Що день бачимо, якъ у насъ выконують ся новочасни установы: по найбôльше примусомъ, бо чого селянинъ не понявъ розумомъ, до того и своєи душѣ не прихилить. Однакъ сей напрямъ въ горѣ єсть лише припущенье, що и по многихъ лѣтахъ имовѣрно не здѣйстнить ся.

Крамниця повинна бути въ кождôмъ селѣ! Се най буде окликомъ всѣхъ Русинôвъ и кождый народолюбець най зобовяже ся въ своѣй совѣсти заснувати въ селѣ крамницю. Трохи охоты и прихильности до свого занедбаного народа, а не трудно буде интеліґентному чоловѣкови перевести и оживотворити свою гадку. Хто зъ народомъ жие, старае ся зъ нимъ дѣлити радôсть и горе, той найлѣпше розпôзнасть поле, на котрôмъ думае нову ростину засадити. Безустаннымъ переконуваньемъ, намовою, при щирости и прихильности до селянина дôйде до своєи цѣли. Помôчь, хоть не у всѣмъ, а такой найде ся. Наша „Просвѣта" змѣнила свои статуты въ тôмъ напрямѣ, щобы по-ари просвѣтнй пôдпомагати такожь и економічнй интересы нашого народу. Хто отворить читальню „Просвѣты" може отворити такожь и сѣльску крамницю за спôльнй средства читальникôвъ. Книжочки „Просвѣты" — „Порадникъ для крамниць" и „Що мае робити „Просвѣта"?" — поучать майже о всѣмъ, а що буде хибувати, про се можна де-будь розпытати. Впрочôмъ, коли нашй сѣльскй крамницѣ будуть розвивати ся, то рада скоро найде ся. Хто коло чого робить, въ тôмъ набирае що разъ бôльше практики. Єсли хочемо, щобы праця надъ пôднесеньемъ народу була успѣшна, зачинаймо вôдъ читальнѣ сполученои зъ крамницею. Про читальню не буду бесѣдувати, а выскажу деякй гадки про крамницю.

Можна зачати хоть бы зъ найменшимъ грошемъ. Спôльники мають нагоду придивитись вазѣ и познакомитись зъ нею. Дотеперь майже всѣ селяне, а особливо въ горахъ, не розумѣють ся на вазѣ. На будуче не одурить хто будь селянина. Коли интересъ буде вестись умѣло и честно, буде рости и побôльшати ся таки на очехъ спôльникôвъ. Они будуть учити ся, якъ зъ малого приходить ся до великого. Зъ часомъ, коли одно поведе ся, возьмуть ся селяне до другихъ хосенныхъ предприемствъ и увидять ажь тогды, що „громада великій чоловѣкъ", бо до теперь не пôзнають всесторонно ваги сего высказу. Крамниця може зъединити всѣхъ людей въ селѣ и богатыхъ и бѣдныхъ, бо кождому принесе хосенъ и кождому потрѣбна. Коли вже крамниця стане сильною ногою въ селѣ, тогды лекше буде заснувати шпихлѣрь, позычкову и щадничу касу и т. д. Коли будемо мати те въ селѣ, а оно припаде всѣмъ до вподобы, така праця не пропаде марно, бо ввôйде въ кровь и кости людей.

Впередъ треба засновувати крамницѣ тамъ, де лекше се зробити, а вôдтакъ люде въ бôльше загроженыхъ мѣсцевостяхъ наберуть вôдваги и самй возьмуть ся смѣлѣйше до нового предпринятя. Чимъ бôльше отворить ся новыхъ крамниць, тымъ радше будуть до того другй села братись. При добрôй воли и охотѣ маючи „Народну Торговлю" могли бы Русины въ цѣлôй рускôй части краю взяти торговлю въ свои руки. Про се памятаймо всѣ и въ день и въ ночи!

Також годило бы ся, щобы „Просвѣта" перенечатала працю п. А. Волошиновича зъ „Господаря и Промышленника" зъ 1884 року пôдъ заголовкомъ „Купецка Рахунковôсть" въ популярнôй перерôбцѣ, а також промысловый законъ зъ потрѣбными обясненями.

Бувъ у насъ въ Галичинѣ великій заколотъ черезъ два роки; вôнъ и теперь не проминувъ и не перевѣвъ ся. Пруть ся люде часто, неразъ и не знають про що и якій зъ того хосенъ буде. Не оденъ глядае всюды приятеля для Русинôвъ, забуваючи на пословицю: „братъ собѣ радъ, а сестра собѣ несла". Не буде зъ тои муки хлѣба! Працюймо лишь щиро надъ пôддвигненьемъ народа и самй просвѣчуймо ся и стараймо ся въ добрôмъ другимъ народамъ дорôвнати, а „прочая приложать ся намъ!"

М. Зубрицкій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Справоздавець P. Lloyd-y, котрого выслано спеціяльно на ювілей папы до Риму, розговорювавъ зъ кардиналомъ Рамполлею про теперѣшну церковно-політичну ситуацію на Угорщинѣ. Кардиналъ сказавъ, що вôнъ добре бачить небезпеченьство, яке грозить Угорщинѣ вôдъ того, що церковно-політичный заколотъ попхае народности до аґресивного выступленя. Однакъ курія не винна тому, бо она не глядае борбы. Єи елєментомъ и цѣлею — спокôй. Отже нема пôдставы, абы она наносила шкоду угорскимъ католикамъ Папа єсть вôтцемъ всѣхъ народôвъ, єго бажаня взглядомъ Угорщины якъ найлѣпшй. На се замѣтивъ справоздавець, що Угорщина помимо добробыту носить шкоду въ своихъ интересахъ, и що сконсолідованье Угорщины єсть важнымъ чинникомъ для церкви, бо-жь она спиняе наплывъ россійскихъ ортодоксôвъ. У вôдповѣдь єму оповѣстивъ кардиналъ, що курія бачить се докладно, и она готова вчинити все можливе для спокою. Але треба зауважати, що и власть папы мае свои границѣ, именно догматы, по-за котрй ѣй годѣ выйти. Впрочôмъ, єсли Угорщина буде шанувати совѣсть католикôвъ, то и они будуть шанувати єи интересы. Справоздавець вказавъ, що церковно-політична програма теперѣшного кабінету мѣстить въ собѣ такожь и такй точки, котрй не колідують зъ догматами, именно рецепція жидôвского вѣроисповѣдания и удержавненье метрикъ, и спытавъ, чи курія не буде утрудняти переведеня сихъ справъ. Кардиналъ вôдповѣвъ, що справа удержавненя метрикъ залежить лишь вôдъ дозволу міністра Чакіого. Однакъ курія не стерпить, щобы накладано примусъ совѣсти на духовныхъ, и щобы они выдавали метрики хресту духовнымъ другихъ вѣроисповѣдань. Наконець зазначивъ ще кардиналъ, що правительство може заводити змѣны, але нехай они не противлять ся догматамъ, єсли хоче бути певне приязнои помочи зô стороны духовеньства.

——

Провôдникъ сербкихъ радикалôвъ, Николай Пасичь, заявивъ на численныхъ выборчихъ зборахъ въ Паланцѣ, що радикальна партія готова кождои хвилѣ жертвувати майно и житье за улюбленого короля Александра I., и за конституцію. „Odjek" репродукуе тй заявленя льояльности шефа радикальнои партіи въ демонстративный способъ. Ненастанно кружать по Сербіи поголоски, що радикальну партію пôдпомагае грôшми Славяньскій благотворительный комітетъ, якъ се впрочѣмъ стверджують документы Якобзона.

——

„Новости" опубліковують проклямацію Цанкова до народности болгарскои, въ котрôй взываесь болгарскій народъ, щобы спинивъ намѣрену змѣну болгарскои конституціи, и помôгъ ексархови въ опозиціи противъ змѣны въ означеню релиґіи наслѣдника престола.

——

Зъ Парижа доходять вѣсти, що президентъ сенату Лєроє передавъ свою дімісію на руки віцепрезидента Барду. Яко причину уступленя навѣвъ недобрый станъ здоровля, именно невральґічнй хоробы. Наслѣдникомъ єго уважають Юлія Феррі, одного зъ найзнаменитшихъ мужѣвъ державныхъ, котрый упавъ свого часу за для експедиціи тонкінъскои. Теперь старае ся вôнъ зъєднати собѣ на ново популярнôсть. Справа панамска скрѣпляе єго заходы тымъ, що вôнъ одинъ выйшовъ чистый зъ-посередъ загальнои корупціи. Говорять, що вôнъ запевнивъ собѣ въ сенатѣ знатне число приятелѣвъ и сторонникôвъ и буде добивати ся президентуры разомъ зъ другими. Єго кандидатура мае выгляды на успѣхъ; а коли-бъ вôнъ справдѣ выйшовъ президентомъ, то Франція добула бы собѣ чинникъ немалои ваги, бо таланъ, здôбнôсть и політичный розумъ.

Въ кругахъ опозиційныхъ, именно въ прасѣ антісемітскôй и булянжистôвскôй негодують на те, що скандалъ панамскій не захитавъ республики и не принѣсъ противникамъ великои корысти. Опозиційнй послы задумують складати мандаты, мотивуючи свôй крокъ тымъ, що парлямент показавъ ся дуже безсильнымъ въ справѣ панамскôй. Libre Parole доводять, що англійске правительство заходить ся, щобы захопити документы Корн. Герца, котрй компромітують богато міністрôвъ и послôвъ французскихъ, щобы вôдтакъ завоювати силою того оружія Францію. Зручный сей маневръ мае бути зазывомъ до аґітаціи противъ правительства, а дальше стремить до розвязаня парляменту.

„Figaro" голосить що президентъ республики Карно мае бути покликаный за свѣдка въ процесѣ панамскôмъ. Вѣсть та мабуть тенденційна, звернена лично противъ Карнота.

——

Въ Берлинѣ вôдбули ся загальнй зборы „селяньского союза" (Bauernbund), на котрй згромадило ся бôльше нѣжь 40 тысячь членôвъ. Предметъ нарадъ становивъ торговельный трактатъ Нѣмеччины зъ Россіею. Зборы спротивили ся торговельнôй угодѣ зъ Россіею, и заявили, що єи треба уважати зъ кожного взгляду нещастéмъ для нѣмецкого рôльництва. Внесли вôдтакъ просьбу до парляменту, въ котрôй жадають щобы вôдмовити дозволу на таку угоду.

Комісія войскова приходить поволи до того переконаня, що нарады єи не доведуть до позитивного результату. Що найбôльше, она означить побôльшенье силы оружнои въ часѣ покою, и то пôдъ певными условіями. Рѣшуча ухвала наступить допервa при другôмъ читаню въ парляментѣ.

НОВИНКИ.

— **На дѣвочій институтъ въ Станиславовѣ** зложили до рукъ товариства „Рускихъ женщинъ" при нагодѣ вѣнчаня Вп. п. Анны Петровскои въ Переросли Вп. пп.: о. Петровскій, о. Мойсеовичь, судья Танчаковскій, о. Андроховичь, о. Охримовичь, о. Кучиньскій, комісарь Гавроньскій, нотарь Левицкій, о. Левицкій, адъюнктъ Книгиницкій по 1 зр., Вп. панѣ: Сумикова 70 кр., Левицка 60 кр., Стр. 25 кр., Н. Н. 25, Н. Н. 20 кр., разомъ 14 зр 3а тй щедрй дары складае выдѣлъ товариства „Рускихъ женщинъ" въ Станиславовѣ Вп. жертвователямъ и жертвовательками, а въ першôмъ рядѣ Вп. п. Людмили Левицкôй зъ Камяного. яко ініціяторцѣ щиру подяку.

— **Новый урядъ почтовый** буде отвореный дня 1 н. ст. марта въ Старявѣ коло Хирова. До округа доручень сего уряду будуть належати громады и обшары дворскй: Лопушанка, Лопушниця, Прінценталь, Росохи, Старява Смеречина и громады самй: Катина рустикальна и шляхотска, Либухова, Терло, Терло рустикальне и Терло шляхотске. — Пôзнѣйше буде сей урядъ перенесеный на дворець зелѣзничій и вже теперь называесь вôнъ „Старява дворець".

— **Недуга очей въ школѣ.** Зъ Бродôвъ доносять, що трехъ лѣкарѣвъ займае ся тамъ вже два днѣ оглядованьемъ недужихъ на очи учениковъ. Доси сконстатовано 42 случаѣ запаленя очей и заходить пôдозрѣнье, що се єсть епідемічне запаленье т. зв. єгипетске.

— **Удержавненье части шляху зелѣзницѣ пôвнôчнои.** Доносять зъ Вѣдня, що мѣжь дирекціею зелѣзниць державныхъ, а дирекціею зелѣзницѣ пôвнôчнои ведуть ся переговоры, щобы удержавнити шляхъ зелѣзничій вôдъ Кракова до Бялои. Якъ доносять, есть надѣя, що переговоры покôнчать ся успѣшно.

— **Зъѣздъ моравско-шлезкихъ „Соколôвъ"** мае вôдбутись сего року въ Бернѣ дня 18 н. ст. червня. Зарядъ союза „Соколôвъ" въ Бернѣ выдавъ зъ тои причины вôдозву взываючу всѣхъ ческихъ и славяньскихъ „Соколôвъ" до участи въ тôмъ торжествѣ.

— **Часъ середно-европейскій** заведено въ цѣлôй Нѣмеччинѣ въ наслѣдокъ ухвалы парляменту.

— **Сѣльскй лѣкарѣ въ Россіи.** Зъ початкомъ будучого року шкôльного будуть отворенй на выдѣлахъ медичныхъ въ університетахъ россійскихъ спеціяльнй курсы лѣкарскй. Курсы тй будуть тревати три роки и мають приготовлювати лѣкарѣвъ для сѣлъ. Вступъ на курсы лѣкарскй мають не лише ученики, що покôнчили школы середнй, але також и особы, котрй здадуть приписаный испытъ. Наука на курсахъ безплатна, але гй, що окôнчать ихъ, будуть мусѣли служити по кôлька лѣтъ въ мѣстахъ призначеныхъ имъ департаментомъ медицины.

— **Инфлюенца** появила ся и ширить ся зъ великою силою въ пôвнôчнôй Европѣ. Зъ Коненгаґи доносять зъ дня 17 н. ст. лютого, що послѣдного тиждня занедужало тамъ на инфлюенцу 556 осôбъ, а умерло 5. — Въ Штокгольмѣ занедужало сими днями 200 учениковъ ґімназіяльныхъ на сю пошесть.

— **Сестра Достоєвского,** Марія Каренина, про котрои смерть доносили мы передъ кôлькома днями, не згорѣла, якъ перше думано, лише була убита. Убійники схоронили ся вечеромъ въ єи мешканю и въ ночи закололи єи ножами. Вôдтакъ затягнули трупа до кухнѣ, полили єго и запалили. Одинъ зъ убійникôвъ служивъ перше у Достоєвскои и єго увязнено вже вразъ зô спôльникомъ. Причиною убійства був рабунокъ, бо убійники забрали Достоєвскôй 8000 рублѣвъ, записаныхъ ѣй братомъ.

— **Народы а релиґія.** Одинъ міссіонарь подае въ часописи „Свѣтовый переглядъ міссіонарскій", що всѣхъ людей на земли єсть 1.467,920.000, зъ того припадае на Европу 360 міліонôвъ, на Азію 840, на Америку 125, на Африку 170 а на Австралію и иншй островы 5 міліонôвъ. На цѣлôй земли говорять люде 3065 мовами. Библія переложена на 386 мовъ. На вôсѣмь людей єсть 5 бѣлыхъ и 3 мурины. Поганъ єсть 847 міліонôвъ, магомеданъ 173 міліоны, католикôвъ 195 міліонôвъ, православныхъ 85 міліонôвъ, протестантôвъ 135 міліонôвъ, а жидôвъ 8 міліонôвъ. Одинъ католикъ припадае пересѣчно на 8 людей, одинъ магомеданинъ на 9, одинъ протестантъ на 10 до 11, православный на 18, а одинъ жидъ на 180 людей. Всѣхъ христіянъ на свѣтѣ єсть 415 міліонôвъ, не христіянъ бôльше якъ міліярдъ.

— **Морозы въ Сибѣри** доходили послѣдными днями до 45 степенѣвъ. При тôмъ панує така густа мрака, що на кôлька крокôвъ нѣчого не видко. Коли вылити склянку воды въ гору то она замерзае въ воздусѣ, ще закимъ упаде на землю и замѣняе ся въ лѣдъ въ видѣ иголъ. Богато голубôвъ, воробцѣвъ и иншои птицѣ померзло.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

О. Исидоръ Каратницкій, совѣтникъ митрополичои консисторіи и парохъ въ Заболотовѣ, коломыйского деканата, упокоивъ ся скороностижно дня 21 н. ст. лютого въ 64-ômъ роцѣ житя а 38-ômъ священьства. Вѣчна єму память!

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 24 лютого. Проспектъ галицкои конверсіи индемізаційнои появить ся 28 лютого и зачне ся заразъ операція фінансова, котра потреваe зо два тыждня.

Берлинъ 24 лютого. Въ парляментѣ зачала ся діскусіа надъ припущеньемъ женщинъ до лѣкарскои практики.

Парижъ 24 лютого. Парлямент порѣшивъ перейти до спеціяльнои дебаты надъ біржевымъ податкомъ.

Римъ 24 лютото. Папа легко занедужавъ тожь и авдієнція для богомольцѣвъ була дуже коротка.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый, рожевый або кремовый надае шкôрѣ гладскôть и знаменито пристае до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр
Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

50.000 зр. можна выграти
на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового,** вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4569 4—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
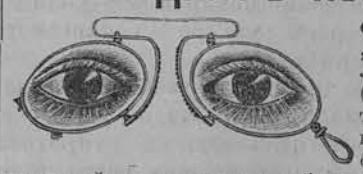
оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Вповажанй Панѣ!
Дуже а дуже много грошей выходить що дня зъ краю за продуктъ, на око дрôбный а однакъ дуже консумцийный. Симъ продуктомъ єсть
КРОХМАЛЬ БРИЛЯНТОВЫЙ.
Щобы сему зарадити, я отворивъ въ тутешнôмъ мѣстѣ
ФАБРИКУ КРОХМАЛЮ БРИЛЯНТОВОГО,
а не чванячи ся можу смѣло сказати, що мôй продуктъ безусловно перевышае добротою всякй дотеперѣшнй фабрикаты чужосторонній. 4571
Успѣхъ моихъ змаганъ лежить у Вашихъ рукахъ Впов. Панѣ! Прошу лишь завсѣгды жадати **крохмалю брилянтового,** выробу **Бажанта,** пôдъ знименемъ двѣ руки (лучнôсть) а цѣль буде осягнена Грошѣ лишать ся въ краю у краевыхъ (неразъ дуже голодныхъ) робôтниковъ.
Мôй крохмаль въ коробкахъ, по **чотири пакетики,** єсть въ кождôй корѣннôй торговлѣ **на складѣ и коштуе цѣла коробка**
лишь 10 кр.
Пôдпомагаймо промыслъ краевый, бо бажаемо бути народомъ самостôйнымъ. Зъ великимъ поважаньемъ
(Львôвъ, Импресса.) **УСТАВЪ БАЖАНТЪ у Львовѣ.**

„МАРІѢВКА"
ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ
побôчь Львова, почта Львôвъ.
Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель.
Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій
управляючій лѣкарь
Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 5—?

ИВАНЪ ПАСѢЧНИКЪ
концесіонованый бѣлошкôрникъ въ **СТРЫЮ** у власнôй реальности пôдъ ч. 20 на Шумлянщинѣ.
Поручае ся ласкавымъ взглядамъ Впов. Публики при выготовленю всякихъ выробôвъ бѣлошкôрничихъ, поручаючи тревалу и добру роботу.
Ласкавй замовленя зъ провінціи полагоджуе ся вôдворотною почтою по дуже приступныхъ и умѣреныхъ цѣнахъ. 4558 2—6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 34. Львôвъ, Субота 13 (25) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людника 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Нередплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року . . .	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатай вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 25 н. ст. лютого 1893.

По довгихъ лѣтахъ попала делеґація польска рады державной въ суперечнôсть зъ кабінетомъ гр. Таффого, именно зъ членомъ того-жь кабінету п. Штайнбахомъ яко міністромъ фінансôвъ. Причину до суперечности подала ревнôсть, зъ якою віцепрезідентъ львôвскои дирекціи скарбу, п. Корытовскій, вôдъ часу обнятя посады своеи почавъ стягати залягаючй податки державнй въ Галичинѣ — б е з ъ р ô з н и ц ѣ с т а н у.

Галичина вôдъ давна могла жалуватись на строгій фіскалізмъ изъ стороны орґанôвъ скарбовыхъ. Вôдъ давна бо подають дневники галицкй безъ рôзницѣ народности въ окремыхъ рубрикахъ: „цвѣты фіскалізму“, вѣрнй але и дуже драстичнй образки поведеня властей фінансовыхъ супротивъ оподаткованыхъ. Власти тй умѣють зъ одной стороны вышукувати найрôзнороднѣйшй жерела доходу для державы и оподатковують ихъ пôсля найвысшои скалѣ, такъ, що вôдъ кождого такого вымѣру належитостей оподаткованй мусять рекурувати. Зъ другои стороны власти тй суть безпощаднй въ стяганю згаданыхъ належитостей и мало або зовсѣмъ не оглядають ся на законъ, котрымъ право стяганя тыхъ належитостей обмежено, именно що-до движимостей. Екзекуторъ податковый въ Галичинѣ ставъ ся вôдъ давна пострахомъ для оподаткованыхъ и нимъ бы можна безпечно такъ само полохати дѣтей, якъ колись полохано Обрами або Татарами. Надмѣрна ревнôсть въ вышукуваню доходôвъ для державы, высоке оподатковуванье жерелъ доходу и безпощаднôсть въ стяганю належитостей суть про-те давно знаными рѣчами въ Галичинѣ. Суть то три парки-пряхи, котрй вôдъ давна зъ краю нашого снували доходы для державы по можности и силамъ, а неодному контрибуентови рукою Атропосы перетяли нитку его матеріяльнои екзистенціи.

Навѣть въ послѣдныхъ часахъ великихъ неврожаѣвъ въ краю нашôмъ, за котрыми выявилась громадна еміґрація селянъ до Америки, Молдавы и Россіи, — навѣть въ тыхъ послѣдныхъ лѣтахъ мы самй, въ нашôмъ орґанѣ, мали дуже часто нагоду подавати до прилюднои вѣдомости яркй образы зъ поведеня податковыхъ екзекуторôвъ въ краю нашôмъ. Селянамъ забирано найпотрѣбнѣйшй до житя движимости: послѣдну корову, кожухъ, чоботы, плуги, навѣть постѣль. Однакожь голосъ нашь и другихъ дневникôвъ лунавъ заєдно безъ всякого успѣху, а въ тѣлахъ законодатныхъ мало котрый зъ послôвъ польскихъ згадувавъ про тй строгй мѣры фіскалізму.

Чого-жь наразъ такъ сильно зашумѣла делеґація польска рады державной, та сама делеґація, котра завсѣгды такъ льояльно вôдносилась до центрального правительства? Шумъ той, якъ звѣстно изъ справозданя зъ рады державной, пôднявъ въ имени „кола“ польского пос. Вайґель, а въ жаляхъ его на фіскалізмъ въ Галичинѣ пôддержавъ его презесъ „кола“ п. Яворскій и референтъ буджетовый, пос. Козловскій. Шумъ той выкликавъ зновъ изъ стороны правительства рѣзьку вôдповѣдь міністра фінансôвъ, котрый въ рѣчи своѣй и въ оборонѣ віцепрезідента Корытовского мусѣвъ ажь указати на те, що въ Галичинѣ пôдъ взглядомъ плаченя податкôвъ дѣють ся деякй досыть грубй надужитя и мальверзаціи, котрыхъ вôнъ на дальше не въ силѣ стерпѣти. Чого-жь ажь теперь выявилась изъ стороны делеґаціи польскои така опозиція, коли вôдъ давныхъ лѣтъ въ краю нашôмъ процвитавъ фіскалізмъ?

Про причину опозиціи натякнули мы вже на вступѣ статьѣ, а нею єсть та обставина, що п. Корытовскій велѣвъ стягати залягаючй податки б е з ъ р ô з н и ц ѣ с т а н у. Такъ єсть! Острй зубы грабель екзекуторскихъ дôткнули нинѣ крôмъ селянина и мѣщанина такожь и бôльшу посѣлôсть галицку и зъ-вôдси потекли жалѣ и нарѣканя на безвзглядность въ стяганю податкôвъ. Давнѣйшими часами — а о тôмъ могли бы поборцѣ податковй богато рѣчей розказати — водилось у насъ такъ, що деякій бôльшій посѣдатель залягавъ правильно зъ податками, а по рокахъ черезъ рôзнй личнй або постороннй вилывы умѣвъ для себе выробити значный опустъ въ тыхъ залеглостяхъ. Практика та ставала ся зъ часомъ дуже загальною, а ей псувати не мали смѣлости нѣ краєвй орґаны екзекутивы податковои, нѣ міністры фінансôвъ того правительства, котре „sprzyjało ...krajowi“. Нинѣ часы троха змѣнились. Енерґія стяганя залеглостей обняла и сферу бôльшихъ посѣлостей та предприємствъ и длятого „коло“ польске трохи заскрипѣло.

Мы не стоимо на становиску, щобы похваляти строгій фіскалізмъ и строгй мѣры екзекутивы податковои. Знаючи бѣдноту краю нашого и теперѣшнй скрутнй обставины матеріяльнй всего населеня Галичины, мы навѣть солідаризуємо ся зъ бесѣдами послôвъ польскихъ въ згаданôй справѣ, на скôлько фіскалізмъ дотыкає не лишь интересы бôльшои посѣлости, интересы всякой городовизны, а и ремесла, и промыслы. Не горальнѣ, але й нужденну екзистенцію мѣщанина и селянина, котрый на тôмъ поли боронити себе не въ силѣ и котрого руина тымъ имовѣрнѣйша. Намъ пригадують ся въ тôй хвили слова монарха, выречень передъ кôлькома роками не безъ значѣня: Meine Herren nur nicht das Volk drücken. Пощады домагаєсь нинѣ весь край нашь, а именно дрôбный хлѣборобъ и дрôбный промыслъ. „Коло“ польске тымъ и програло кампанію свою супротивъ міністра фінансôвъ, що не поставилось на загальне становиско обороны интересôвъ матеріяльныхъ всего краю, але радше интересôвъ кастовыхъ. У червачка, коли вôнъ натоптаный, єсть те саме чувство болю, що и у звѣрятъ высшои категоріи. Та теорія дасть ся приложити до нашихъ обставинъ. Не хочемо на сѣмъ мѣсци згадувати illa tempora, де то значнй обшары земель певнои категоріи усувались зъ пôдъ катастру. Не хочемо пôдносити широко и тои обставины що клясифікація ґрунтôвъ пôдъ податокъ вôдбулась въ краю нашôмъ не всюды вôдповѣдно. Все то може бы й забувалось, але пôдъ услôвємъ, що делеґаты польскй, выступаючи въ оборонѣ матеріяльныхъ интересôвъ краю, мали бы на оцѣ интересы всѣхъ верствъ населеня зарôвно...

Въ справѣ еміґрації нашихъ селянъ въ Россію

подає „Gazeta Lwowska“ такій комунікатъ:

„Въ справѣ тôй, такъ важнôй для нашого краю, котра такъ живо интересує нашь загалъ, одержуємо нинѣ строго автентичнй и незмѣрно важнй вѣдомости, зъ котрыми спѣшимо подѣлитись зъ нашими читателями.

Въ наслѣдокъ крокôвъ, якй починило наше ц. к. правительство, заявивъ урядъ россійскій рѣшучо, що не намѣряє зовсѣмъ надѣляти ґрунтами еміґрантôвъ, що, противно, поручивъ пограничнымъ урядамъ недопускати въ россійску державу зголошуючихъ ся товпами еміґрантôвъ, и що перехôдъ границѣ може бути дозволеный лишь такимъ, котрй выбирають ся на заробôтки и будуть заосмотренй въ леґальнй пашпорты.

Россійскй пограничнй уряды, такожь и консуляты въ Бродахъ и Черновцяхъ одержали порученье повѣдомити про заряджения въ тôмъ напрямѣ тыхъ всѣхъ, котрй бы зголошувались до консулятôвъ въ цѣли еміґрованя.

Доказомъ, що россійске правительство постановило здѣйстнити фактично своє заявленье, єсть, єсть то, що пôсля автентичныхъ донесень зъ Буковины, а именно зъ Кôцманя, замкнено вже россійску границю, а пограничнй власти вôдсылають назадъ зголошуючихъ ся еміґрантôвъ. Надто фактъ, що капітанъ пограничнои россійскои сторожѣ вôзвавъ зъ початкомъ сего мѣсяця начальника громады Онутъ и въ присутности двохъ стражникôвъ скарбовыхъ заявивъ ему, що отримавъ зъ своеи команды телеґрафічне порученье, абы, почавши вôдъ дня 9 лютого с. р. не перепускати нѣкого черезъ границю безъ леґального пашпорту, причôмъ повѣдомивъ, що всѣ еміґранты, котрй находять ся теперь въ Россіи и не мають пашпорôвъ, будуть вôдôсланй „шупасомъ“ за границю австрійску. И дѣйстно, вже 9. лютого завернула погранична россійска сторожа чотирохъ еміґрантôвъ зъ Онута, грозячи имъ стрѣломъ.

Президія ц. к. намѣстництва, одержавши повыснй автентичнй информаціи, сейчасъ починила вôдповôдний зарядженя, а то въ дорозѣ ц. к. староствъ, властей духовныхъ и начальникôвъ громадъ, щобы повѣдомити о тôмъ станѣ рѣчей цѣле населенье нашого краю, а передовсѣмъ представити то селянамъ, що правительство россійске не буде давати еміґрантамъ нѣякихъ ґрунтôвъ, и що навѣть тй, котрй суть заосмотренй въ пашпорты еміґраційнй, не можуть числити на одержанье ґрунтôвъ въ Россіи.

Супротивъ такъ рѣшучого розвѣяня заманчивыхъ надѣй, справу еміґрації селянъ, що вôдъ року такъ дуже займає умы, можна уважати за рѣчь покôнчену, въ способъ рѣшучій и пожаданый для нашого краю“.

Еміґрація и выгляды на будучность.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Дальше.*)

Закимъ приступимо — пише дальше проф. Пілятъ — до огляду подѣлу власности грунтовои на Подôлю, належить передовсѣмъ розрôзнити власность табулярну и нетабулярну. Пôсля давнѣйшихъ дослѣдôвъ самого автора, помѣщеныхъ въ XII томѣ Статистичныхъ Вѣдомостей, *припадає въ судовôмъ окрузѣ* тернопôльскôмъ 495.996 морґôвъ на власность табулярну, т. є. на бôльшу посѣлôсть, котра складає ся зъ 716 тѣлъ табулярныхъ, належачихъ до 353 властителѣвъ, а решту обшару въ сумѣ 690.467 морґôвъ займає власность дрôбна, сѣльска и мѣска. *Остатнй двѣ категоріи — пише* проф. Пілятъ — можна тымъ смѣлѣйше сполучити, бо зъ выключеньемъ мѣста Тернополя инший громады на Подôлю мають характеръ переважно рôльничихъ осадъ и христіяньске населенье ихъ въ переважнôй части вôддаєсь рôльництву.

Процентове вôдношенье власности табулярнои до нетабулярнои єсть тутъ таке, що на

Про такъ званй „хробаки снѣжнй“.

До редакціи „Дѣла“ подавъ сими днями Всч. о. Левъ Струтиньскій, гр.-кат. парохъ въ Космачи, коло Солотвины, вѣстку про „хробы“, якй явились були досыть численно на снѣговôй поволоцѣ пôль космацкихъ 1. руского лютня (13. лютня по Григоріяньскому численю) б. р. по сильнôй вѣтряници, коли то наступила тишина и снѣгъ почавъ притрясати. Заразомъ зволивъ Всч. о. Струтиньскій нашôй редакціи прислати на показъ кôлька примѣрникôвъ тыхъ „хробакôвъ“.

Редакція вôднесла ся для наукового розслѣду присланыхъ „хробакôвъ“ до Вп. И. Верхратского, професора рускои ґімназіи, вôдъ котрого одержала такій освѣдъ що-до згаданыхъ животинъ, ихъ проявы на снѣгу въ зимѣ и загаломъ ихъ способу житя.

Вп. професоръ пише:

Пересланй менѣ примѣрники „хробôвъ“, котрй появили ся досыть численно на снѣгу 1. руского лютня 1893 р. въ Космачи, коло Солотвины, суть то личинки (larvae) хрущ званого С н ѣ ж н и к ъ бурый (Telephorus fuscus, der braune Schneekäfer oder der gemeine Weichkäfer). Хрущь сей єсть у насъ и въ иншихъ краяхъ Европы, именно зимнѣйшихъ, цѣлкомъ звычайный, а явить ся неразъ дуже численно въ маю и въ червню на поляхъ, по межахъ, муравникахъ, по хащахъ, лугахъ, зарôсникахъ, лѣсахъ и городахъ зарôвно на всѣлякôмъ зѣлю, якъ и на деревахъ и корчахъ. Єсть то той самый рôдъ, котрый дѣти прозывають „дохторъ“, „цируликъ“ або „щѣпунъ“, за-для того, бо хрущь той зловленый силкуєсь угрызти, та его щоки за слабй на людеку шкôру, про тое лише легенько успѣє щипати, не завдаваючи при тôмъ нѣякои боли. Дѣти шуткуючи часто прикладають его собѣ до жилъ руки, щобы „пускавъ кровь“ (подôбно говорять Нѣмцѣ: Bader, lass Ader!). Самъ хрущь буває на $1^1/_2$ центіметра довгій, а бôльше нѣжь 4 міліметры широкій. Тѣло его єсть выдовжене, мягке, плоскаве, рôжки нитчастй, ноги довгй. Покрывы (elytra, Flügeldecken) окрываютъ весь хребетъ (верхъ кадовба), але суть мягкй, за-для того зачисляють снѣжника до хрущвъ мягкокрылыхъ або м л а с к ô в ъ (Malacodermata). Єсть чорнявый, сиво омшеный, кадовбъ по бокахъ, передъ головы и насадъ рôжкôвъ жовтавочервоній, передплѣчье червоне зъ чорною, округлою плямкою на передѣ тужь за головою.

Хотя мягкотѣлый той хрущь выдає ся дуже слабосильнымъ и утлымъ, єсть вôнъ таки нажирливымъ хижакомъ, котрый увиває ся шпарко за всѣлякими меншими комахами, передовсѣмъ же полює жадобно на м ô ш е р ы (мшицѣ, попелицѣ, Aphididae, Blattläuse), що то такъ часто обсѣдають всяку городовизну и высысаючи соки листя споводовують его киртавѣнье. Про тое снѣжники гублячи мошеры и другй шкôдній комахи стають господареви вельми въ пригодѣ. Личинки снѣжникôвъ живуть въ земли. Дорослй бувають на 2—3 центиметр. довгй, суть плоскй, барвы оксамитно-чорной, а мають выразну голову жовто-брунатну, лосячу и т р и п а р ы н ô г ъ, що ихъ на першій поглядъ рѣзко одмѣчає вôдъ п р а в д и в ы х ъ х р о б а к ô в ъ, к о т р й з а в с е с у т ь б е з н о ж н й, а такожь и вôдъ ч е р в ô в ъ т. є. безногихъ личинокъ комашихъ. Личинки тотй скрывають ся пôдъ камѣньемъ, пôдъ опалымъ листьемъ, пôдъ логинами (лежачими, повалеными пнями) межи корѣньемъ деревъ, а суть дуже пажирливй: поѣдають всякй слабшй вôдъ себе звѣрючки, рôжнй комахи, якъ хрущѣ, гусѣльницѣ — а буває и такъ, що сильнѣйша загрызає слабшу. Въ осени залазять пôдъ камѣнье, по-пôдъ корѣнье деревъ або другихъ ростинъ, и тамъ поволи зацѣпенѣвши западають въ просонье зимове. Лучає ся однакожь, именно у вôдзимки (при кôнци зимы), понайбôльше, коли трохи вôдмякне т. є. коли стане вôдельга (вôдлега, вôдлига), що вылажають личинки въ великôмъ числѣ зъ землѣ и повзуть по снѣгови. Людъ тотй чорнй личинки зове подекуды снѣжными хробаками (по нѣм. Schneewürmer) и торочить, що они падуть разомъ зъ снѣгомъ зъ горы, зъ хмаръ, що очевидно єсть хибнымъ. Личинки по снѣгу везуть ся звычайно лише поволи, та коли ихъ зъ снѣгу зôбрати и принести у теплу хату, такъ въ отепленôмъ воздусѣ стають дуже живкими и починають дуже швидко и шпарко лазити. По снѣгови лѣзають кôлька годинъ, почѣмъ опять крыють ся въ землю. Не разъ заскочить ихъ наглый морозъ, нѣмъ успѣють скрытись, то на голоморозю богато личинокъ гине, та не завсегда и далеко не всѣ: буває и такъ, що притрясе ихъ снѣгъ, они зъ студени заковязнуть, та коли засіяють оживлющй променѣ весняного сонця, личинки вôдотавлюють ся и знову вертають до житя. Перезимовавши щастливо увихають и сунтять ся такъ ще зъ де-кôлька тыжнѣвъ; въ цвѣтни же або въ маю залазять по-пôдъ камѣнье, пôдъ нованей пнѣ, по-пôдъ корѣня ростинъ и т. и., а умѣстившись тамъ въ пригôднôмъ мѣсци вже не беруть нѣякого корму, а за тыждень переображують ся въ червонаво-жовтй, трохи наперед поданй (закульчастй), чорными очима впридоблений куклы, зъ котрыхъ по 2—3 тыжняхъ вылягають ся совершенй хрущѣ-с н ѣ ж н и к и.

Причины, чому личинки будять ся зъ своего сну раньше въ зимѣ, бувають розличнй. Найчастѣйше теплѣйшій воздухъ надить ихъ и спонукує вылажати на-поверхъ землѣ. При вôдельзѣ и довше треваючихъ дощахъ неразъ заливає вода ихъ пристановища и змушує личинки до утеки и до глядання захисту въ иншôмъ мѣсци. Инодѣ, коли рубають дерева въ лѣсѣ, розпухнена и зворушена земля не дозволяє личинкамъ супокôйно лежати въ обраныхъ зимôвкахъ. Неразъ такожь буває, що личинки, котрй повылажують зъ своихъ норокъ, порыває сильный вѣтеръ и цѣлыми роями заносить на вôддаленй мѣсця, якъ се впрочѣмъ буває и зъ другими комахами пр. зъ саранчôю, зазульками (сонечками) и инш. Коли-жь до того и снѣгъ паде, т о л е г к о з д а в а т и с ь м о ж е, щ о т о т й л и ч и н к и п а д у т ь р а з о м ъ и з ъ с н ѣ г о м ъ.

Громадный проявъ личинокъ снѣжника або такъ званыхъ „хробакôвъ снѣжныхъ“ не єсть вправдѣ такъ дуже рѣдкій — поодиноко стрѣчаємо личинки снѣжника рôкъ въ рôкъ въ цвѣтни ажь до половины мая досыть часто пôдъ опалымъ листьемъ, пôдъ камѣньемъ и пр., хоть не такъ часто, якъ пôзнѣйше хруща, бо личинки ведуть житье понайбôльше скрыте — та все-жь не кождому доведе ся тотъ проявъ власными очима бачити. Не кождого року бувають снѣжники въ такъ великôй скôлькости, щобы ажь звертали на себе увагу; а неразъ, коли зима полегка, та снѣгъ сповзне скоро, то хоть личинокъ богато лазить, такъ на земли чорне вôдъ чорного не дуже вôдбиває, то и запримѣтити ихъ трудно. Тому то пожаданою єсть рѣчею, щобы самовидцѣ проявы „хробакôвъ снѣжныхъ“ подавали до загальнои вѣдомости, а заразомъ списовали всѣ обставины товаришачй тымъ проявамъ.

Впрочôмъ про „хробаки снѣжнй“ знано вже давнѣйше, хоть и уважано неразъ ихъ прояву яко дивне и невытолковане чудо. И такъ 20. падолиста р. 1672. помѣчано тотъ проявъ въ Угорщинѣ и обширно его описано. Въ сѣчню р. 1749. бачено „хробаки снѣжнй“ въ рôзныхъ мѣсцяхъ въ Швеціи и неразъ находжено ихъ на леду и снѣгу насередъ замерзлого озера, куды очевидно вѣтеръ ихъ мусѣвъ задути. При кôнци твердои зимы р. 1799. (11 лютня) въ околици Офенбахъ, Бінґенъ... явились личинки снѣжника въ превеликôмъ множествѣ, а богато свѣдкôвъ зôзнавало протокольрно въ судѣ, що на власнй очи бачили, якъ тотй хробаки падали разомъ зъ снѣгомъ. Забобонъ приписовавъ тымъ проявамъ рôзнй нездуманй рѣчи: завѣчано помôръ, голодъ и вôйну. Въ лютни 1811. року „хробаки снѣжнй“ помѣчано въ Саксонiи, а 30. сѣчня 1856. р. въ Швейцаріи. — Остатными роками находились-мо поодинокй загальнй згадки въ рôзныхъ краєвыхъ часописяхъ про „хробаки“, „усѣльницѣ“, „комахи“, що то въ великôмъ множествѣ по

першу припадає 41·81%, на другу 58·19% цѣлого обшару. Въ поодинокихъ повѣтахъ роздѣлъ той представляє ся ось-такъ:

	Власность	
Повѣты	*табулярна*	*нетабулярна*
Тернополь	37·90%	62·10%
Збаражь	35·08 „	64·92 „
Скалатъ	38 58 „	61·42 „
Теребовля	38·97 „	61·03 „
Гусятинъ	47·99 „	52 01 „
Чорткôвъ	44·43 „	55·57 „
Борщѣвъ	45·26 „	54·74 „
Залѣщики	47·18 „	52·82 „

На першій поглядъ кидаєсь тутъ въ очи рôзница межи першими чотирма повѣтами пôвнôчного Подôля а чотирма другими повѣтами Подôля полудневого. Бо коли въ першихъ выпадає на власнôсть нетабулярну вôдъ 61—65% цѣлого обшару, то въ полудневыхъ повѣтахъ мало-що надъ половину, а то 52—55%. Поданый тутъ удѣлъ власности нетабулярнои въ обшарѣ загальнôмъ єсть въ обохъ половинахъ Подôля майже той самъ, що бувъ за часôвъ знесеня панщины, отже вôдъ лѣтъ сорокъ, а змѣны наступившї въ тôмъ часѣ дуже незначнї, лежать хиба въ тôмъ, що деякї грунты выдѣлено зъ власности табулярнои, яко вынагороду за знесенї сервітуты а прилучено до власности нетабулярнои. Повставанье новыхъ осадъ селяньскихъ черезъ парцеляцію обшарôвъ двôрскихъ, що такъ часто водить ся въ захôднôй Галичинѣ, доси майже не лучалось на Подôлю, а посѣлостей табулярныхъ зъ обшаромъ низше 200 морґôвъ єсть ледви 70 у всѣхъ повѣтахъ разомъ. Нема въ тыхъ повѣтахъ анѣ стремленя до розширеня власности дрôбнои, мужицкои, на кошть бôльшои, табулярнои, якъ се декуды появляєсь въ середныхъ а навѣть въ иншихъ всхôдныхъ повѣтахъ, анѣ стремленя до выдѣлюваня посѣлостей середныхъ розмѣрôвъ въ рамкахъ власности табулярнои.

Що-до родôвъ управы власности дрôбнои въ тôй части Подôля, котра єсть предметомъ отсего розслѣду, то припадає:

на рôлѣ	571.872	морґôвъ т. в.	82·82%
на сѣножати	12.747	„ „	1·85 „
на огороды	31.371	„ „	4·54 „
на пасовиска	24·981	„ „	3 62 „
на лѣсы	10.945	„ „	1·59 „
на ставы и мочары	535	„ „	0·08 „
на неужитки	29·980	„ „	4·54 „
на пляци будôвл.	8.032	„ „	1·16 „
разомъ	690.466	морґôвъ т. в.	100%

Найбôльшу часть обшару, бо по-надъ ¾, займають тутъ рôлѣ. Въ поодинокихъ повѣтахъ судовыхъ простôръ занятый рôлею доходить ажь до 88.65% (пов. Нове Село) и 87 25% (пов. Збаражь) а сходить до 75—78% тôлько въ двохъ найдальше на полудне положеныхъ повѣтахъ, а то: мѣльницкôмъ и борщѣвскôмъ, — се походить зъ-вôдси, що въ послѣдныхъ розширена єсть управа огородова, бо огороды займають тутъ 9·50%, взглядно 6·37% цѣлого обшару власности нетабулярнои. Натомѣсть дуже мало простору въ тыхъ повѣтахъ выпадає на сѣножати и пасовиска, а се має такій наслѣдокъ, що мужики тамошнї, не знаючї звычаю тримати худобу цѣлый рôкъ на стайни, мусять за-для конечнои потребы пасовиска значну часть пôль рôкъ-рôчно лишати облогомъ а тымъ зменшують прирôстъ способный пôдъ управу збôжа.

Пôсля датъ, подаваныхъ що-рôчно для статистики урожаѣвъ, припадає зъ цѣлого обшару подôльского пôдъ управу поодинокихъ родôвъ збôжа въ приближеню ось такій удѣлъ:

	вôдъ *На Подôлю пвн.*	*на Подôлю полуд.*
пшеницю озиму	11·23 %	8·70 %
„ яру	0·31 „	1·00 „
жито	17·23 „	18·00 „
ячмѣнь	10·93 „	10·30 „
овесъ	11·23 „	4·75 „
кукурудзу	1·80 „	11·65 „
бульбу	7·39 „	12·55 „
облогомъ лишилось	15·55 „	7·84 „

Маючи передъ очима тї загальнї даты що-до вôдносинъ дрôбнои власности на Подôлю, можна приступити до обговореня подѣлу землѣ въ рамахъ тои-жь дрôбнои власности.

Вѣдома рѣчь, що давнѣйше истнувало въ Галичинѣ, подôбно якъ въ иншихъ краяхъ австрійскихъ, обмеженье дѣленя грунтôвъ селяньскихъ, котре знѣсъ донерва законъ краєвый зъ 1 падолиста 1868 р. о свободѣ обороту власностію грунтовою. Передъ выданьемъ сего закона, кождый подѣлъ мужицкого грунту вымагавъ попереднього призволеня вôдъ циркулярнои власти, котра дослѣджувала: чи зъ грунту выдѣленого буде могла выжити мужицка родина. Тїи, що дѣлили грунты безъ призволеня власти, пôдлягали карѣ а крôмъ того узнавано зъ уряду такї подѣлы за неважнї и заряджувано привернене до попереднього стану посѣданя. Въ звязи зъ тымъ истнувало для мужикôвъ осôбне право спадкове, котре неподѣльный грунтъ спадковый придѣлювало одному спадкоємцеви, а для иншихъ наслѣдникôвъ застерѣгало лише сплату удѣлôвъ, о скôлько тотї не найшли покрытя въ иншôмъ маєтку спадкодавця. И тотї постановы о спадщинахъ мужицкихъ знесено законом зъ 27 червня 1868 р., рôвночасно зъ уведеньемъ въ житье высше згаданого закона краєвого, а се наступило зъ днемъ 8 грудня 1868 р.

Вôдъ того часу вôльно грунты мужицкї дѣлити безъ всякого обмеженя; рôвно-жь вôльно [що такожь передъ тымъ не було дозволено] посѣдати рôвночасно бôльше грунтôвъ мужицкихъ або навѣть грунты рôзного рода (мѣскї, двôрскї). Вôдъ тогдѣ обовязує такожь що-до грунтôвъ мужицкихъ загальне право спадкове, пôсля котрого вартôсть цѣлои спадщины оцѣнюєсь на грошѣ и дѣлить ся мѣжь спадкоємцѣвъ, вôдповѣдно до степени покрôвности або постановъ тестаментовыхъ Спадкоємцѣ стають ся тымъ способомъ спôввластителями въ невыдѣленыхъ частяхъ якъ цѣлои спадщины такъ и грунтôвъ, до нея приналежныхъ; на жаданье котрого-небудь зъ нихъ спôввласнôсть тая може бути ухилена чи-то черезъ подѣлъ въ натурѣ, чи черезъ продажь спадщины и подѣлъ цѣны купна.

(*Дальше буде.*)

Рада державна.

Вчерашне, въ пятницю, засѣданье палаты послôвъ зачалось дїскусією надъ предложеньемъ правительственнымъ що-до продовженя буджетовои провізорії до 31 марта с. р.

Молодо-Чехъ пос. Кайцль зазначивъ, що національнї конфлїкты були бы полагодженї, єсли бы квестія языкова була порѣшена въ дусѣ рôвноправности. Критикувавъ скорочене поведенье при ухваленю буджету. Запытавъ міністра судôвництва, чи правда, що при найвысшôмъ трибуналѣ противъ цѣсарского патенту зъ 1850 р. замѣсть печати зъ латиньскою написею уживає ся печати зъ нѣмецкою написею. Покликавъ ся на законъ о народностяхъ зъ часôвъ еры Гогенварта и вôдправъ закидъ, зробленый молодо-ческому сторонництву, мовь бы оно мало анті-австрійскї тенденції. Заявивъ, що буде голосувати противъ провізорії. [Оплески вôдъ молодо-Чехôвъ.]

Вôдтакъ забравъ голосъ п. Романчукъ. Змѣстъ промовы нашого посла пôсля телеґрамъ бюра кореспонденційного такій: „Бесѣдникъ жалувавъ ся надъ припôзненьемъ розправъ надъ буджетомъ. Годить ся зô змѣстомъ правительственнои програмы въ справѣ національнôй. Заявленье о охоронѣ слабшихъ клясъ суспôльныхъ обôймає велику и славну задачу. Просить о зарядженье средствъ за-для охороны рускаго народу сѣльского.“ — Львôвскї ґазеты польскї де-що инакше доносять про змѣстъ сеи промовы. Dziennik Pol. пише: „Пос. Романчукъ критикувавъ програму правительственну „яко недоношеный плôдъ, чи то за-для неправильного способу житя матери, чи то за-для великого числа акушерôвъ“. Сторонництва не дуже того жалують, бо мати жиє а зъ нею надѣя на дальше потомство. Програма правительства жадає ухиленя всякихъ дразливыхъ справъ, то однакъ въ справахъ національныхъ проклямує status quo, а у вѣроисповѣдныхъ заповѣдає живу чинность. На status quo бесѣдникъ згодитись не може, натомѣсть радо принимає змаганье правительства до охороны клясъ економічно слабшихъ. Вкôнци обговорює еміґрацію селянъ, просить о охорону селянства, звертаючи ся передо всѣмъ до міністра скарбу, яко до автора розвѣдки: „Die Pflichten des Besitzes“. — Kurjer Lw. доносить такъ: „Пос. Романчукъ назвавъ програму правительственну неживою дитиною. Ся програма бажає справы національнї и політичнї усунути на другїй плянъ, а поступати напередъ въ справахъ клєрикальныхъ. Зъ тои причины Русины суть противъ програмы. Лишь устунъ о охоронѣ слабыхъ економічно єсть симпатичный для бесѣдника. Романчукъ вказавъ на величезну еміґрацію народу рускаго и накликувавъ міністра скарбу, щобы взявъ въ оборону сей народъ.

Молодо-Чехъ пос. Ґрегръ зачавъ рôвно-жь вôдъ критики програмы и акції міністра, зверненои лишь на латанье бôльшости. Остро дорѣкавъ, що ґр. Таффе поважився для такои програмы придбати цѣсарску санкцію. „Для тои комедії політичнои придбати санкцію цѣсаря, якъ се зробивъ ґр. Таффе, се вже верхъ гумору, тутъ вже устає гуморъ“. Твердженье програмы, мовь бы черезъ дуалізмъ орґанізація монархії була вже покôнчена, єсть хибне. Живый и розвиваючїй ся орґанізмъ не дасть ся окружити хиньскимъ муромъ. Монархія перейде ще неодну змѣну; централізмъ и ґерманізація не зможуть удержати довго монархію австрійску, котра мусить мати устрôй федералістичный.

Обговорюючи справу ческои угоды, дôйшовъ до заключеня, що Австрія се одинока держава, въ котрôй нѣ одинъ нарôдъ не вдоволеный. Головна вина сего въ теперѣшнôй конституції, котрои цѣль — нѣмецка ґеґемонія. Нарôдъ ческій не признавъ и не признасть нѣколи сеи конституції, а и иншї народы якъ Хорваты и Словѣнцѣ не згодять ся на ню. Лишь Поляки вспѣли выкористати для себе конституцію. Презесъ кола польского зробивъ молодо-Чехамъ закидъ зъ того, що роблять опозицію правительству. Понимаю, для чого Поляки суть приятелями правительства бо нѣхто зъ тои приязни не мавъ стôлько хôсна, що они. Коли Чехамъ спадали окрушки, то Поляки вертали домôвь зъ повными руками. Нѣмцѣ-централісты на домаганя Чехôвъ о утвореньє самостôйного королѣвства ческого вôдповѣдають енерґічно: „нѣколи!“ Але се „нѣколи“ не грôзне. И старо-Чехи такъ говорили, але вкôнци мусѣли уступити. Не знати, яка причина, що Нѣмцѣ такъ побоюють ся здѣйстненя державного права ческого. Тажь въ самостôйнôй Чехіи сторонництва вольнодумнї мали бы знатну бôльшôсть. Але Нѣмцѣ боять ся чехизації. Чи мы наставали коли-небудь на ихъ чехизацію? Мы подали имъ бѣлый папѣръ, а они выписали на нѣмъ угоду ческу. Въ наслѣдокъ національныхъ спорôвъ всѣ служимо реакції; можна насъ порôвнати зъ парою коней, зъ котрои одинъ запряженый зъ переду а другїй зъ заду. О скôлько було бы лѣпше, єсли бы оба конѣ запряглись зъ переду! Вкôнци жалувавъ ся бесѣдникъ, що тридержавный союзъ довѣвъ до такого пониженя Австрії, що цѣсарь нѣмецкій ігнорує або вôдзначує управляючого мужа державного въ Австрії пôсля того, чи вôнъ бôльше або менше гнете народы.

По Грегрѣ забравъ голосъ пос. Плєнеръ зазначивши, що промова передбесѣдника спонукала єго до того. Боронивъ конституції и не похвалявъ того, що въ 70-тыхъ рокахъ зроблено при помочи поліції противъ Чехôзъ. Уважавъ бы великимъ нещастьемъ, єсли бы на будуче вернено до поліції и примусовыхъ средствъ. Бесѣдникъ знає, що опôръ народу ческого не дасть ся легко зломити и що треба много політичнои розваги и привѣтливости, щобы выйти звôльна зъ теперѣшнои ненависти и засадничои неприязни. Застерѣгаю ся противъ закиду, мовь бы зрôстъ силы мого сторонництва мавъ означати поворотъ політики насильства супротивъ ческого народу. (Вашатый: Vederemo!) Нѣмцѣ противлять ся ческôй коронѣ передо всѣмъ зъ огляду на свôй загально австрійскій патріотизмъ. Теперѣшна конституція опирає ся на идеяхъ ліберальныхъ, а єсли помимо того може у насъ бути правительство консервативне, то причины того глядати треба въ борбахъ національныхъ, котрї спиняють полученье загально ліберальнои опозиції. Ґрегръ жадає полученя Чехіи зъ Моравою и Шлескомъ, але Нѣмцѣ въ Чехіи сумнѣвають ся, чи така сполучена Чехія була бы забороломъ для ихъ індівідуальнои безпечности и длятого противить ся такôй змѣнѣ закону. (Вашатый: Тажь такои пробы ще не було!) Плєнеръ констатує дальше, що оба сторонництва дôйшли до пересвѣдченя, що такъ дальше йти не може, а навѣть и иншї народы въ Австрії въ интересѣ державы бажають собѣ закôнченя того спору. Повне порозумѣньє теперь ще неможливе, треба порозумѣти ся крокъ по кроцѣ, ажь уступить розъяренье, а тогдѣ поправа вôдносинъ и одноцѣльне пониманье деякихъ великихъ и важныхъ квестій дасть ся осягнути. Провокаційными промовами не дамо наклонити ся до такихъ вôдповѣдей, а тѣшити ся будемо, єсли наша умѣренность доведе до згоды.

По Плєнерѣ промовивъ пос. Геролъдъ и зазначивъ, що промова Плєнера була умѣренна и привѣтлива, та що заповѣджено першій крокъ до згоды зô стороны Нѣмцѣвъ. На жаль, се на разѣ лишь слова, але єсли бы по словахъ наступили и дѣла, тогдѣ найдуть они въ народѣ ческôмъ вôдгомонъ. Лишь дѣлами можна довести до згоды обохъ народôвъ, а тогдѣ настане миръ въ хосенъ обохъ народôвъ и цѣлои монархії.

Ще промовивъ пос. Руссъ, рôвножь въ тонѣ помиряючôмъ, и вказавъ, що єсли має выйти що въ хосенъ обохъ народôвъ, то треба залишити шовіністичну аґітацію.

По короткôй промовѣ референта Щепановского принято продовженье провізорії буджетовои до кôнця марта с. р.

Слѣдуюче засѣданье нинѣ; въ суботу.

——

Вѣденьскї ґазеты, обговорюючи промовы міністра скарбу и членôвъ кола польского, доходять до рôзныхъ заключень. Пôвъурядовї ґазеты хотять вилынути усмиряючо и говорять, що непорозумѣньє полагоджене. Натомѣсть N fr. Presse накинулась на коло польске за єго выступленье, бо причину того выступленя добачає въ тôмъ, що коло польске було мовь розпещена дитина, котрôй не можна було сказати правду въ очи. Рôвножь польске коло, выходячи зъ засады о автономіи краєвъ, дуже нераде зъ того, єсли вôдносины галицкї вытягає ся передъ форумъ рады державнои.

До исторії замахôвъ латинщеня Русинôвъ.

Вôдъ комітету парохіяльного въ Островѣ одержали мы, зъ просьбою о умѣщенье въ „Дѣлѣ“ отсе письмо:

„Пригоды тучапскї, набравшї въ послѣднôмъ часѣ великого розголосу въ печати, вôдбились сумнымъ вôдгомономъ по всѣй Руси, у всякого добромыслячого чоловѣка, а найлучшимъ доказомъ єсть голосъ Дрогобицкои Руси, зôбравшои дня 7 лютого с. р. на весѣлю у Всч. о. Коростеньского въ Бориславѣ 32 зр., котру то складку опубликовано въ рускихъ часописяхъ въ цѣли поклику и заохоты другихъ патріотôвъ-Русинôвъ до жертволюбности.

Той покликъ спонукавъ и осмѣливъ низше пôдписаныхъ и крайно дôткненыхъ затѣями нашихъ недругôвъ, хотячихъ довести нашь при нашихъ недругôвъ, що мы нинѣ вôдзываємо ся хôдъ до упадку, що мы нинѣ вôдзываємо ся хôдъ до упадку, що мы нинѣ вôдзываємо ся хôдъ до упадку

ся вôдъ огню а лише малый процентъ єсть такихъ, що перенесли ся зъ иншихъ товариствъ асекураційныхъ.

Але обовязкомъ рускои суспôльности єсть: злучити всѣ нашѝ силы и щиро подбати о те, щобы приєднати для „Днѣстра“ якъ найбôльше асекурантôвъ въ кождôй мѣсцевости всходнои Галичины и въ рускôй части Буковины, а тогдѣ певно зможе „Днѣстеръ“ подати намъ низшу стопу премійну, нѣжь всѣ чужѝ товариства обезпечень. Тутъ покажѣмъ нашу енергію та дѣйстный патріотизмъ и злучѣмъ свои силы, бо стихія огню не знає партій, а причинимось до обезпеченя народного майна и охоронимо передъ руиною нашихъ селянъ и мѣщанъ, котрѝ, стративши черезъ пожары, надармо потôмъ вытягають руку о милостиню. Кôлько то разôвъ читаємо въ часописяхъ о великихъ пожарахъ по нашихъ селахъ, а дуже часто нѣ одно господарство не було обезпечене! Завязуєсь звычайно мѣсцевый комітетъ для несеня помочи погорѣльцямъ, оголошує вôдозвы по часописяхъ зъ умильною просьбою о надсыланье лентъ для нещасливыхъ, и якій же буває зъ того наслѣдокъ? Узбирає кôлька, кôльканацять, а вже найбôльше кôлькадесять зр. — и яка-жь то помôчь для погорѣльцѣвъ, котрѝ стратили кôлька, кôльканацять або кôлькадесять тысячь зр.!

Тутъ въ першôй лініи великій обовязокъ тяжить на священикахъ, — якъ то вже поручили всѣ три нашѝ рускѝ Ординаріяты — вплынути на те, щобы всѣ нашѝ рускѝ церкви, будынки парохіяльнѝ, школы и домы громадскѝ убезпечували ся въ „Днѣстрѣ“, и заохотити нашихъ селянъ та мѣщанъ, щобъ убезпечували ся въ „Днѣстрѣ“.

Деякѝ священики доси ще не повѣдомили своихъ парохіянъ о истнованю рускаго товариства убезпечень, бо якъ бы лишь троха заохоты и принуки, то въ кождôй мѣсцевости знайдесь значне число охочихъ убезпечитись въ „Днѣстрѣ“. Пишучій се оголосивъ своимъ прихожанамъ о завязаню рускаго товариства убезпечень, а заразъ знайшлось 10 асекурантôвъ на суму 18 тысячь, хотяй село мале и бѣдне, а то може кождый священикъ зробити, єли тôлько схоче.

Велику услугу можуть въ тôмъ дѣлѣ вôддати и учителѣ народнѝ, бо такожь близше стыкають ся зъ народомъ, впрочôмъ вся интеліґенція руска: судьѣ, адвокаты, лѣкарѣ, купцѣ — всѣ най приєднують для „Днѣстра“ асекурантôвъ.

Аґітація, заохота, принука єсть конечна. Заохочуймо ся взаимно и при кождôй нагодѣ памятаймо на нашь „Днѣстеръ“!

Левъ Г—р - вичъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 14 н. ст. лютого вôдбули ся **загальнѝ зборы рускои читальнѣ въ Комарнѣ** при бôльшôй участи тутешныхъ членôвъ мѣщанъ и интеліґенціи, якъ зъ Комарна такъ и зъ доокрестныхъ священикôвъ. Зборамъ проводивъ Вп. судья Осипъ Билиньскій а д-ръ Яклинь скій, бурмістръ, заступавъ правительственного комісаря.

По выслуханю справозданя уступаючого выдѣлу довѣдали ся члены, що розвоєви читальнѣ въ напрямѣ просвѣтнôмъ и товарискôмъ стояло на перешкодѣ те, що не мала вôдповѣдного помѣщеня. Отже выдѣлъ въ роцѣ 1892 докладавъ всякихъ заходôвъ, щобы побудувати власный дôмъ на читальню, що въ бôльшôй части єму й удало ся. Заходами Вп. Михайла Калимона, головы читальнѣ, дôмъ станувъ уже пôдъ дахомъ за 821 зр. 54 кр. Но на побудованье єго треба ще бôльше якъ 500 зр., бо выправы, нѣ вôконъ, нѣ пôдмурованя и т. п. нема, мимо того, що доставу матеріялу самѝ мѣщане, крôмъ высокихъ даткôвъ готôвкою, взяли на себе.

Тутъ выдѣлъ зложивъ публичну подяку Вп. панамъ замѣсцевымъ, котрѝ датками причинились до здвигненя сего дому, а жертвували Вп. пп.: д-ръ Иванъ Косъ зъ Инсбрука 10 зр.; о. Иванъ Пеленьскій чина Воскресенцѣвъ зъ Адріянополя 5 зр.; о. Михаилъ Калинюкъ парохъ въ Лôвчи 5 зр.; о. Александеръ Струсевичъ 2 зр.; о. деканъ Каламунецкій Илія 1 зр.; дальше мѣсцевѝ: Впп. пп.: судья Осипъ Билиньскій 10 зр.; кандидатъ нотар. Едмундъ Базилевичъ 4 зр.; нотарь Іосифъ Громницкій 6 зр.; учитель Петро Будзиньскій 10 зр.; Казимиръ Коваржикъ 5 зр.; Иполитъ Вонсовскій 3 зр.; и оо. Симеонъ Борисъ 1 зр.; Вас. Метикъ 1 зр.; Антоній Бачиньскій 2 зр.; Іоанъ Криницкій 1 зр. Подяка и всѣмъ мѣщанамъ, котрѝ въ найбôльшôй мѣрѣ готôвкою и роботою причинились до будовы дому на читальню

Коли-жь єще богато бракує до цѣлковитого покôнченя дому, то выдѣлъ читальнѣ звертає ся до всѣхъ Вп. Комарнянцѣвъ, котрѝ въ свѣтѣ занимають видни становиска, зъ умильною просьбою, щобы зволили й они причинити ся жертвами до сего для насъ дуже хосенного дѣла, щобъ и ихъ собратя могли чимъ скорѣйше покористуватись добромъ читальнѣ, сеи одинокои школы для насъ Русинôвъ молодшихъ и старшихъ, щобы спинити замахи польонізациі, котра чимъ-разъ бôльше и ширше посуває ся.

Сей покликъ нехай стане разомъ и за подяку за всякѝ жертвы принесенѝ на сю народну и просвѣтну институцію.

Въ Комарнѣ 23 лютого 1893. — *Дмитро Вôльховый.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Львôвска „Народна Рада“ выготовила и выслала на руки посла Юліяна Романчука петицію за безпосередными выборами и зъ протестомъ противъ заходôвъ, абы на случай введеня тыхъ выборôвъ въ Австріи выключити Галичину, якъ такожь щобы по мысли внесеня посла Романчука, побôльшити число послôвъ зъ куріи сельскои въ Галичинѣ. При тôмъ „Народна Рада“ постарала ся, щобы зъ тексту ви петиціи могла широко користати провінція. Текстъ петиціи помѣстимо въ найблизшôмъ числѣ „Дѣла“.

Будапештеньска рада громадска приймила одноголосно резолюцію, въ котрôй згодила ся на церковну політику правительства, а особливо на обовязкове супружество цивільне. Резолюція высказує вôдтакъ бажанье, щобы католикамъ полишити автономію, бо и протестанты ви мають.

Такожь на зборахъ комітату земплиньского перейшла церковно-політична програма правительства, значною бôльшостію голосôвъ. Меншôсть въ рôзныхъ муніціпіяхъ, котра рѣшала ся противъ програмы, складає ся выключно зъ самыхъ духовныхъ. Заступники всѣхъ партій голосували за програмою. Пôсля дотеперѣшныхъ вѣстей, нема сумнѣву, що богато муніціпій краю пôйде за церковно-політичною програмою правительства. Рухъ по мѣстахъ обнимає що-разъ бôльшѝ круги, аґітація за програмою веде ся живѣйше, нѣжь по комітатахъ.

Найновѣйшѝ вѣдомости, якѝ доходять зъ Угорщины, подають, що и начальство мѣста Коморна приймило програму, и выслало просьбу до правительства, щобы о скôлько моґа прискорити заведенье обовязкового супружества цивільного.

— —

Нѣмецкій цѣсарь принимавъ на авдіенціи аґрарну депутацію, котра вручила єму пропамятне письмо. Цѣсарь бесѣдувавъ зъ депутаціею дуже приязно, назвавъ господарство сѣльске „пôдпорою королѣвства“, але лишь дуже незначну звернувъ увагу на конкретну цѣль всхôдно полабскихъ рôльникôвъ. Натомѣсть зазначивъ зъ притискомъ потребу скрѣпленя военнои силы, и вложивъ на депутацію, щобы она принявши проєктъ вôйсковый разомъ зъ своими однодумцями, причинила ся до удержаня миру. Не треба й говорити, що депутація зовсѣмъ не вдоволила ся вôдповѣдею цѣсаря, она надѣяла ся чого иншого. Крикливый апаратъ, котрымъ займають ся теперь рôльники, щобы себе зъорґанізувати, калатає надармо взглядомъ зарезервованого становища цѣсаря и правительства. Вôдъ суботы являють ся они що-разъ въ новôмъ строю, и вже четвертый разъ выступають на сцену; зъ першу яко „союзъ сѣльскихъ господарѣвъ“, вôдтакъ яко „союзъ хлопôвъ“, то зновъ яко „товариство для реформы даткôвъ и господарствъ“, а навпослѣдъ яко „конґресъ нѣмецкихъ сѣльскихъ господарѣвъ“. — Се люде стереотипно тѝ самѝ, лишь имена иншѝ.

Въ нѣмецкôмъ парляментѣ прийде на другій тыждень пôдъ нараду внесенье въ справѣ привернення ордену Єзуитôвъ въ Нѣмеччинѣ. О се заходить ся найбôльше центрумъ, котре мусить остаточно заявити ся дефінітивно супротивъ проєкту войскового, щобы вôдтакъ вневнити ся, чи правительство схоче призволити на привернење ордену Єзуитôвъ.

— —

Въ румуньскôмъ парляментѣ вела ся горяча дебата надъ закономъ науки промыслу, при чôмъ закинувъ одинъ посолъ, що въ школы промысловѝ не допускаєсь чужинцѣвъ. Міністеръ Карпъ загрозивъ навѣть дімісією, на случай, коли-бъ парляментъ приймивъ вôдповѣдный додатокъ до арт. 59. То-жь въ наслѣдокъ того змѣнено артик. 59 лишь о стôлько, що чужинцямъ дозволено вступъ въ школу промыслову хиба въ характерѣ „екстерністôвъ“, и заборонено ихъ займати бôльше, якъ пяту часть вôльного мѣсця.

— —

Нинѣ выбирає французскій сенатъ нового президента на мѣсце Лероє. Пôсля вчерашныхъ пробныхъ выборôвъ, найбôльше голосôвъ упало на Юлія Феррі, котрого уважають кандидатомъ републиканьскои партіи. По всякôй имовѣрности таки Феррі выйде президентомъ, хочь монархісты, булянжисты и радикалы напирають на сенаторôвъ, щобы ихъ здержати вôдъ выбору авторітетного Ферріого.

— —

Зъ Константинополя доносять, що католицкій, вôрменьскій патріярхъ Азаріянъ. пôдчасъ свого побуту въ Римѣ, де вôнъ удавъ ся бувъ зъ нагоды епископского ювілею папы, предложивъ на ново куріи плянъ заснованя ґенеральногопатріярхатуна Всходѣ

НОВИНКИ.

— **Дальшій выкладъ для женщинъ** вôдбуде ся завтра дня 26 н. ст. лютого въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ о 3-ôй годинѣ зъ полудня. Выкладати буде проф. Володимиръ Коцовскій зъ исторіи літературы рускои.

— **Выдѣлъ „Львôвского Бояна“** повѣдомляє своихъ членôвъ, що надзвычайна передконцертова проба хору вôдбуде ся въ понедѣлокъ о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ компатахъ „Рускои Бесѣды“, и просить всѣхъ членôвъ, щобы точно явились. — *В. Ш.*

— **На позавчерашнôмъ засѣданю выдѣлу товариства „Просвѣта“** предложивъ д-ръ Григорій Величко, професоръ исторіи и ґеоґрафіи въ львôвскôй семинаріи учительскôй, уже выготовлену етноґрафічну карту цѣлои Украины-Руси. Розмѣръ [масштабъ] карты 1: 1,680.000. Карта метръ и 20 цтм. довга а 80 цмт. высока. Племя украиньскоруске якъ и всѣ чужѝ племена [кольоніи на теріторіи нашого народу и народы сусѣднѝ] вôдзначенѝ красками, взглядно красками и шрафами. Всѣхъ зазначеныхъ племенъ єсть около 20. П. Гр. Величко потрудивъ ся надъ выготовленьемъ карты довшій часъ, старанно позбиравъ всѣ потрѣбнѝ до своеи роботы матеріялы картоґрафічнѝ и народописнѝ, тожь карта єго выйшла докладна, точна, при тôмъ легко розглядна, и здобула собѣ у выдѣлу „Просвѣты“ загальне признанье.

— **Нашѝ купцѣ и промысловцѣ.** В. Деллеръ, властитель торговлѣ насѣня въ Коломыи, розбославъ до урядôвъ парохіяльныхъ свôй цѣнникъ въ язычѣ рускôмъ, але — польскимъ альфабетомъ! Пане Деллеръ! Що сказали бы Вамъ Поляки, якъ бы Вы до нихъ выслали вôдозвы чи цѣнники по польски, но альфабетомъ рускимъ? Чи розумно дразнити чувства національнѝ Русинôвъ, автохтонôвъ сеи землѣ, и чи користно се для кунця промысловця? *Левъ Г—ичъ.*

— **Клясифікація учениковъ въ брôдскôй ґімназіи** выпала, якъ въ многихъ иншихъ галицкихъ ґімназіяхъ, дуже лихо. На 120 учениковъ Русинôвъ одержало 46 злу клясу, а зъ тыхъ 9 зъ одного предмету. До такого лихого результату причинило ся головно незнанье нѣмецкои мовы.

— **Львôвскій дорожкарѣ** будуть мусѣли вôдъ теперь ѣздити лише двома кôньми и носити мундуръ однаковои краски и крою. Такъ рѣшила сими днями анкета, зложена зъ представителѣвъ поліціи, магістрату и властителѣвъ фіякрôвъ. Хочь фіякры будуть теперь двокôннѝ, то цѣна за звычайну ѣзду въ мѣстѣ буде лише о 5 кр. бôльша.

— **Мѣскѝ податки у Львовѣ.** Щобы покрыти недобôръ въ доходахъ мѣста Львова, рѣшила рада мѣска наложити и побирати въ окрузѣ мѣста Львова въ 1893 роцѣ такѝ додатки до безпосередныхъ державныхъ податкôвъ: 1) 3% додатку до податку ґрунтового; 2) 3% додатку до податку домово-чиншового вôдъ реальностей або будынкôвъ, зъ выимкою тыхъ, котрѝ въ цѣлости або въ части увôльненѝ часово вôдъ згаданого податку; 3) 3% додатку до заробкового податку; 4) 20% додатку до податку доходового взагалѣ, якъ такожь до податку доходового вôдъ будынкôвъ, увôльненыхъ на часъ въ цѣлости або въ части зъ причины новои будовы вôдъ домово-чиншового податку, єсли вымѣръ рôчнои належитости въ державнôмъ податку разомъ зъ надзвычайнымъ додаткомъ переходить суму 500 зр. або 5) 30% додатку доходового, єсли вымѣръ рôчнои належитости въ державнôмъ податку зъ надзвычайнымъ додаткомъ не перевысшає 500 зр. До побору наведеныхъ громадскихъ додаткôвъ, треба призволеня выдѣлу краєвого.

— **Новый будынокъ** дирекціи зслѣзниць державныхъ має небавомъ станути у Львовѣ, а єго будова розпôчне ся вже на весну. Справа выбору мѣсця пôдъ сей будынокъ ще не порѣшена, хочь внесено зъ многихъ сторôнъ оферты. Дирекція руху єсть за площею галицкою, де теперь сидять бойки. Се найгарнѣйше мѣсце пôдъ таку будову у Львовѣ, але оно призначене пôдъ будынокъ товариства штукъ красныхъ и товариства музичного. Такожь взято пôдъ розвагу ще два иншѝ мѣсця, а то рôгъ улиць Жигмунтовскои и Мицкевича та мѣсце, де теперь стоить готель Куна и Келлера при улици Кароля Людвика.

— **Депутацію до міністрôвъ** просвѣты скарбу и судôвництва рѣшило выслати „коло“ польске у Вѣдни, а то зъ жаданьемъ полекшѣ для мѣстъ Самбора и Дрогобича въ оплатахъ на удержанье ґімназій та скорого полагодженя справы будовы будынку судового въ Стрыю. До сеи депутаціи выбрано послôвъ: Яворского, Щепановского и Рошковского.

— **Намѣрене самоубійство.** Мойсей Штурмъ, столярь у Львовѣ, доведеный до роспуки тяжкою недугою намѣривъ вôдобрати собѣ житье и пôдрѣзавъ собѣ горло ножемъ. Хочь тяжко себе покалѣчивъ надѣють ся лѣкарѣ удержати єго при жичю. Штурмъ має 61 лѣтъ и вже давнѣйше вôднято єму одну хору ногу.

— **Дефравдація.** Служачій есконтового банку въ Празѣ, Зельнеръ, здефравдувавъ 55.000 зр., котрѝ мавъ надати на почтѣ. До кувертъ, де мали бути грошѣ вложивъ вôнъ окравки паперу. Коли крадѣжь выявила ся, пôдрѣзавъ собѣ Зельнеръ горло и заразъ умеръ. Всѣ здефравдованѝ грошѣ найшовъ шваґеръ Зельнера у него ненарушенѝ и вôддавъ ихъ назадъ банкови.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Золоте весѣлье обходивъ дня 21 н. ст. лютого о. деканъ и крилошанинъ Петро Витошиньскій греко-кат. парохъ въ Болозвѣ.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Коперника ч. 18. Телефонъ н-ръ 468. Въ мѣсяцю сѣчни 1893 року въ вôддѣлѣ обезпечень на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 561 внесень на суму 1,909.641 зр. а. в. а выставлено поліцъ 482 на суму 1,567863 зр. а. в. Вôдъ 1 сѣчня до 30 грудня 1892 р. внесено 7.399 внесень на 23.234.004 зр. а. в., а выставлено 6.533 поліцъ на суму 20,469.779 зр. а. в. Заповѣджень шкоды въ тôмъ вôддѣлѣ вôдъ 1 сѣчня до 30 сѣчня 1893 р. выносять 158.286 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1891 року 132.177 289 зр. въ капіталахъ и 193.950 зр. а. в. въ рентахъ на 50.903 поліцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 31,244 641 зр. а. в. Заплачень шкоды въ 1891 р. въ вôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,879.844 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 244,247.920 зр. 89 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чиннои арміи або обороны краєвои на случай вôйни важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чиннои служby, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4109

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Намѣстництво розписало конкурсъ на посады: инжиніра и адъюнкта будôвництва зъ речинцемъ до 15 н. ст. марта и на посады секретаря та канцеліста намѣстництва зъ речинцемъ до 25 н. ст. марта. — Выдѣлъ краєвый оголосивъ конкурсъ на посаду вандрôвного учителя господарства сѣльского зъ рôчною платнею 2000 зр. Поданя треба вносити до 15 н. ст. цвѣтня. — Рада повѣтова въ Рогатинѣ розписує конкурсъ на посаду люстратора урядôвъ громадскихъ въ повѣтѣ рогатиньскôмъ зъ платнею 700 зр. рôчно и 200 зр. додатку на объѣздки. Подавати ся треба до дня 31 н. ст. марта. — Рада громадска въ Калуши розписує конкурсъ на посаду мѣского касіера зъ платнею 500 зр. рôчно и двома додатками 5-лѣтными по 50 зр. Поданя треба вносити до 30 н. ст. цвѣтня. — Міністерство вôйны оголошує, що въ маринарскôй академіи въ Рієцѣ єсть опорожненыхъ 31 мѣсць частію цѣлкомъ вôльныхъ або за доплатою. Услôвія принятія до академіи друкованѝ можна купити въ книгарни Л. В. Зайдля и Сына у Вѣдни. Поданя треба вносити до 31 н. ст. липня.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 25 лютого. Спôльный буджетъ войсковый має бути сего року зновъ бôльшій о чотири міліоны зр.

Берлинъ 25 лютото. Цѣсарь зложивъ особисто желаня канцлерови Капрівіому зъ нагоды єго уродинъ.

Парижъ 25 лютого. Президентомъ сенату выбраный Феррі 148 голосами на 229. Вже теперь говорять, що Феррі буде кандидатомъ на президента републики. — Трибуналъ касаційный вôдкинувъ жалобу неважности засудженыхъ: Кароля Лессепса и Фонтана.

Римъ 25 лютого. Папа поклавъ ся до лôжка на жаданье лѣкаря и ажь въ недѣлю буде приймати богомольцѣвъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Молч. въ Сер. Годять ся.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій

адвокатъ краєвый

отворивъ канцелярію адвокатску

ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545

въ домѣ панѣ Людвиновои.

АДВОКАТЪ КРАЄВЫЙ

Д-ръ МАРКИЛЪ ДОБОШИНЬСКІЙ

отворивъ канцелярію адвокатску

ВЪ ДРОГОБИЧИ 4570 2—?

при улици Борославскôй.

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Грубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординує 4567 2—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. вôдъ 10—12 и вôдъ 3—5.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординує вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 2—4

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовенства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ.

Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

50,000 зр. можна выграти

на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового,** вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4569 5—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

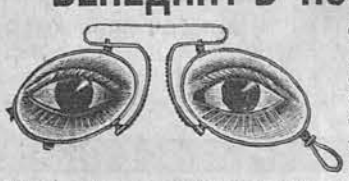

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроеня звонкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ТОВАРИСТВО

„ШКÔЛЬНА ПОМÔЧЬ“

у Львовѣ

дôстало вôдъ Вп. проф. Ом Партицкого въ дарѣ слѣдуючи книжки и продае ихъ по такôй цѣнѣ:

1) Захаръ Беркутъ, Ив. Фр. 1·30 кр.
2) О выхованю И. Н. 30 кр.
3) Марко Вовчокъ. Оповѣданя. 3 томы I—35 кр. II—36 кр. III—32 кр
4) Жѣночa неволя. Ив. Фр. 35 кр
5) Темнй мѣсця въ словѣ о полку Игоря. Ом. Партицкій 1·40 кр
6) Марта Борецка Ил Граб. 32 кр.
7) Надельмаеръ, ап. свободы 10 кр.
8) О розумнôмъ выхованю 12 кр.
9) Маруся, Григ. Квѣтки 10 кр.
10) Месть верховинця Ник. Устіяновича 35 кр.
11) Зъ рôжныхъ краѣвъ и народôвъ
12) Денисъ 30 кр.
13) Boa constrictor. Ив Франка 35 кр На добродѣйнй цѣли. Григ. Григорієвичъ 30 кр.
14) Литература апокрифічна. д-ръ Ом. Калитовскій 35 кр.
15) Повѣсти Ник. Устияновича 85 кр.
16) Слово о полку Игоря, Ом. Партицкій 80 кр.
17) Скандинавщина въ давнôй Руси 20 кр.

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и анґлійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елеґантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Артистичне заведенье

ДЛЯ ОЛѢЙНЫХЪ МАЛЮНКÔВЪ

артиста маляра

А. К. ҐЛЯВЦА

въ Райхенберзѣ (въ Чехіи)

поручае ся Всечестному Духовенъству до выконаня всѣхъ родôвъ **образôвъ церковныхъ** въ чисто грецкôмъ стилю — дуже дешево а въ чисто артистичнôмъ выконаню.

Просить ся вести переписку по нѣмецки. 4549 3—3

ПА-

расолъ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьскй и россійскй. Бѣлье мужеске, выробы трикôвй бѣлье бґера, и т. п. поручае найдешевше магазинъ товарôвъ модныхъ, прибôрôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п*

Павла Лянґнера

передъ тымъ 253

Братôвъ Лянґнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побôчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Брасръ
властитель.

Д-ръ Викторъ Лѣґежиньскій
управляючій лѣкарь

Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 6—7

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНÔСТЬ

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылая ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 18—34 4391

РЕАЛЬНÔСТЬ

въ Конюшкахъ ч. 94, мѣжь Рогатиномъ и Бурштиномъ при мурованôмъ гостинци есть на продажъ зо всѣми господарскими будынками (въ разѣ потребы и зъ живымъ инвентаремъ) обôймаюча 23 морґôвъ орного поля и 12 морґôвъ сѣножати. — Цѣна приступна. — **Близше можна розвѣдатись у о. Михайла Форыся въ Гологорахъ на Воли.** 4560 2—4

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Troppau) австр. Шлескъ,
основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великôй силѣ кôльченя en gros и en détail. 4494 11—15

Взôрцы и цѣнники даромъ и оплатно

МОЛИТВОСЛОВЫ

рôзныхъ выдань:

єрейскй, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшôй цѣнѣ тôлько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧÔМЪ

МИХ. СНОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пôдвалье число 9. 4471

Одинокій правдивый

ангельскій бальсамъ чудотворный

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а при тôмъ найдешевше универсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и вонѣшныхъ.

Одиноке мѣсце выробу и купна есть антика **„пôдъ ангеломъ хоронителемъ“** антикаря Адольфа Tirpi (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи. **Кожда флашочка** мусить мати червону етикету, зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножъ зъ такою охоронною маркою, а вкôнци **мае бути замкнена срѣбною металевою капслею,** на котрôй вытиснена фірма: „Адольфъ Tirpi, антика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ“. Кождый, въ якій небудь иншій способъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тымъ высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ тй наслѣдуваня мають въ собѣ лише заборонень, драстично дѣлаючи, отже шкôдни части складовй якъ альоесъ и т. ин. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти впростъ и адресувати: **„До антики „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ А. Tirpi въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ“.** Пересылае ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости. Коштуе зъ оплатою почтовою, пачкок, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ:

1⅔ малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 1·86 зр.
60 „ „ 30 „ „ 6·98 „
до Босны и Герцеговины 2·30 евентуални 7 зр.

Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краевого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—B. 6108), що мôй выробъ не мае въ собѣ нѣякихъ заборонныхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Списъ краевыхъ и поза-краевыхъ антикъ, де находять ся склады, выдае ся що пôвъ року.

АДОЛЬФЪ TIRPI

антикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ. 4509 3—6

АРХИКНЯЖА ФАБРИКА

клею, сподіюмъ, мучки кôстянои и кислоты сѣрчанои

въ живици

предкладае Вп. господарямъ пôдъ сегорôчнй озимины свои продукты навозовй, а то:

вохко пражену мучку кôстяну, а такожъ **отверту** котра мѣстить **розпускаєму кислоту фосфорну, надфосфатъ сподіюма, надфосфатъ амонякальный, надфосфатъ потасово-амонякальный, сульфатъ амонiи, салітру чілійску, жужлѣ Томаса** — у всѣхъ продуктахъ запорученый процентъ матерій поживныхъ для ростинъ, въ найлѣпшôмъ родѣ, по можливо найнизшихъ цѣнахъ. 4548 4—5

Заступникомъ для всходнои Галичины **СИМЕОНЪ ДЕГЕНЪ, дôмъ комісовый, Львôвъ, Сикстуска 19.**

Великій крахъ!

Послѣдне выкупно истнуючихъ припасôвъ!

Нов. Йоркъ и Лондонъ зарвали такожъ и Европу та одна велика фабрика выробôвъ зô срѣбла побачилась приневолена, роздарувати свôй цѣлый припасъ лишь за малу вынагороду, що коштувала робота.

Я уповаженый перепровадити се порученье.

продаю

кождому, чи вôнъ богачь або бѣдакъ, отсй предметы за заплатою 6·30 (ажь до 6.60) зр., а то:

6 штукъ найлѣпшихъ ножѣвъ столовыхъ зъ пр. анґл. стали.
6 штукъ амер. вилокъ зъ патент. срѣбла.
6 штукъ амер. ложокъ зъ патент. срѣбла.
12 штукъ амер. ложочокъ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. хохлѣ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. полонника зъ пат срѣбла.
6 штукъ анґл. пôдставокъ Вікторія
2 штуки врегарныхъ лѣхтарѣвъ.
1 штука ситка до гербаты.
1 штука коробки до посыпуваня цукромъ.
42 штукъ разомъ.

Всѣ згаданй 42 предметôвъ коштували передъ тымъ понадъ 40 зр. а теперь можна ихъ дô стати по **6·30 зр.** — Американьске срѣбло патентоване есть цѣлкомъ бѣлымъ металемъ, котрый задержуе краску срѣбла черезъ 25 лѣтъ и се гарантуе ся. На доказъ що сей инсератъ не есть

нѣякимъ обманьствомъ

оповѣщую кôлька зъ-помежь тысячъ подякъ и замовлень, якй я одержавъ по лѣтахъ за знаменитôсть побраныхъ вôдъ мене товарôвъ, та зобовязую ся публично, звернути грошѣ кождому, кому не подобае ся товаръ.

Правдивй, если заосмотренй сею реєстрованою маркою охоронною — Всѣ заставы, анонсованй иншими фірмами, суть подроблены.

Розсылка лишь за послѣплатою або за надôсланьемъ упередъ грошей.

Поручаюсь дуже приналежный до того порошокъ до чищеня; коробка зъ припысомъ ужитя 15 кр

Хто отже хоче мати добрый и солідный товаръ, най спѣшить доки припасы суть, закупити сей **величавый ґарнітуръ.**

Одиноке жерело закупна

P. Perlberg, Hauptdepot u. Agentur

der vereinigten amerikanischen Patent-Silberwaaren-Fabrik Wien, I., Deutschmeisterplatz 4/6.

Вытягъ зъ подякъ:

Д ръ мед. Бенішъ звернувъ мою увагу на сй предметы, тожъ звольте прислати менѣ той самъ ґарнітуръ, якій вы выслали згаданому пану.

Фрайбергъ 27 грудня 1892.

Робертъ Ґюлдъ, начальникъ стациі.

Вышлѣтъ менѣ зновъ такій ґарнітуръ, я дуже вдоволеный и можна его всюды поручити. 4555 3—3

Ярковачь 9 сѣчня 1893

Чідомиръ Петровъ, старшій учитель.

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всечестному Духовенъству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Евангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнй, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнй фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вôдъ часу вôдкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовенства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои руской торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4448 4—7

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручае на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручае на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справедшныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ куповой, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Необходима для кождого ґаздôвства есть

КАТРАЙНЕР-А КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу, здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надае ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 9—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 35. Львôвъ, Понедѣлокъ 15 (27) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 бй годинѣ по полудни. Літературный додаток ъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходит ь въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Нередплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надослане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Промова пос. Романчука

выголошена дня 24 н. ст. лютого на 207-ômъ засѣданю палаты послôвъ при дiскусiи надъ продовженьемъ провізорiи буджетовои.

Высока палато!

Я зголосивъ ся до слова, не щобы выголосити довжезну промову и спинити инший роботы высокои палаты, якъ такожь не щобы складати яке заявленье, лишь щобы зробити кôлька замѣтокъ, котрi стоять въ найтѣснѣйшôй звязи зъ предметомъ дебаты, и котрыхъ, пôсля моєи гадки, годѣ залишити.

Отъ вже другiй мѣсяць нового року доходить до кôнця а мы маємо радити що йно надъ провізорiею буджетовою — зваживши, що мы вже разъ передъ бôльше якъ двома мѣсяцями ухвалили одну провізорiю, зваживши, що мы зôйшлись ще 5 падолиста до полагодженя буджету и вже тогдѣ мали надѣю полагодити єго въ своѣмъ часѣ, се значить передъ новымъ рокомъ, зваживши, що ухвалу на часъ буджету признано зô всѣхъ сторôнъ, якъ вôдъ правительства такъ и вôдъ всѣхъ партiй палаты необходимою конечностiю, та зваживши, що за-дя такого скорого полагодженя примѣнено такъ зване скороченье поступованя. *(Смѣхъ на правици.)*

Тожь єсли я слѣджу за причинами сего такъ значного опôзненя, то роблю се не за-для того, щобы пôддавати минувше безхосеннôй критицѣ, лишь зъ огляду на будуче.

Перша причина, по моѣй гадцѣ, отся, що мы взялись взагалѣ за пôзно за буджетъ. Вôдъ 5 падолиста до ферiй рôздвяныхъ було ледви шѣсть тыжднѣвъ, въ котрыхъ мы мали упоратись зъ цѣлымъ буджетомъ. Сей часъ, думаю, на кождый спосôбъ за короткiй, а дотеперѣшный досвѣдъ ствердже вповнѣ сей поглядъ

Разъ, именно въ 1891 р. лучило ся, що полагоджено буджетъ въ самъ часъ; але хочь и тогдѣ примѣнено се скорочене поступованье, то все таки потребовано на се десять тыжднѣвъ, и єсли бы мы хотѣли навѣть вôдтягнути два тыжднѣ на рахунокъ делеґацiй, то все таки остало бы вôсѣмь тыжднѣвъ для нарадъ буджетовыхъ.

Ну, але й сего року, якъ выходить зъ вѣстей, має палата послôвъ зôйтись знôвъ въ першихъ дняхъ падолиста, а супротивъ того можна побоюватись, що пôсля нашихъ вôдносинъ знôвъ не буде можна полагодити въ часъ буджету: Пôсля моєи гадки вôсѣмь тыжднѣвъ се мiнiмумъ, якого потреба до того, то-жь була бы крайна пора скликати палату послôвъ на 25 жовтня.

Неразъ домагано ся вôдъ правительства, чи то въ соймахъ, чи вôдъ выдѣлôвъ краєвыхъ, чи такожь въ сѣй высокôй палатѣ, щобы уложено сталу програму для роботы парляментарнои. Правительство вôдповѣло на се, що при скомплiкованю нашихъ парляментарныхъ вôдносинъ и при великôй скôлькости нашихъ репрезентацiйныхъ тѣлъ така програма не дасть ся наперед означити. Ну, я думаю, що якось бы пôйшло; але припустивши й таке, я бы думавъ, що таки можна зробити, щобы у тôмъ всѣмъ движимôмъ завести бодай одно стале и певне, а то сталу норму для нарадъ буджетовыхъ. Єсли буде вызначеныхъ вôсѣмь тыжднѣвъ завсѣгды въ одной и тôй самôй перiодѣ часу, се значить оттакъ въ послѣдныхъ дняхъ жовтня ажь до Рôздвяныхъ ферiй, то могли бы долучити ся до того легко инший роботы парляменту и прочй тѣла репрезентацiйнй.

Друга причина, за-для котроi мы не могли упоратись въ часъ зъ буджетомъ, се рôзнородний подѣ, якй лучили ся въ тôй высокôй палатѣ. Одни були того рода, що выйшли зъ надто широкого темпераменту деякихъ панôвъ (*Дѣйстно!*), въ наслѣдокъ чого нарады спôзнили ся и було много безхосенныхъ дебатъ. Инша причина лежить взагалѣ въ нашихъ невыясненыхъ вôдносинахъ парляментарныхъ. Якъ становище правительства супрэтивъ партiй, такъ и становище поодинокихъ партiй супротивъ себе властиво не єсть вповнѣ выяснене по нинѣшный день. Правительство старало ся, причинитись до выясненя, выготовивши и оповѣстивши звѣстну програму. На жаль, що-до сеи програмы лишь о д н а гадка: що се неживо народжена дитина. (*Дѣйстно такъ! — зô стороны рускихъ послôвъ.*) Яка причина того, чи спосôбъ житя матери невôдповѣдный такимъ вôдносинамъ, чи може надто многй акушеры, зъ котрыхъ кождый пôсля свого способу ходивъ коло родильницѣ а она не могла нѣкого зъ нихъ вôдправити — про се не хочу розсуджати.

На кождый спосôбъ правительство мабуть не падькае ся надъ смертю своєи дитины. Оно само выйшло зъ того въ добрôмъ здоровлю; але такожь и поодинокй партiи не заявляють надто великои журбы: Хочь дитина нежива, то мати жиє, а хочь она не конче молода, то все ще въ такôмъ вѣцѣ, що можна ще по нѣй надѣяти ся спосôбныхъ бôльше до житя потомкôвъ. (*Веселôсть!*)

А я придержуючи ся засады: de mortuis nil nisi bene, не хочу запускатись въ подробицѣ тои програмы. Лишь кôлька точокъ хотѣвъ бы коротко порушити. Въ програмѣ обговорено нацiональнй а вôдтакъ вѣроисповѣднй квестiи, але въ рôзный спосôбъ. Вправдѣ правительство домагаєсь залишеня якъ одныхъ такъ и другихъ, але що-до квестiй вѣроисповѣдныхъ примѣчае, що буде числити ся зъ релiґiйными чувствами населеня при примѣненю закона державного о народныхъ школахъ пôсля истнуючихъ законôвъ.

Цѣлкомъ инакше заховуе ся правительство що-до квестiй нацiональныхъ, котрi чейже при теперѣшныхъ вôдносинахъ не вôдграють меншои ролѣ, анѣжь конфесiйнй або релiґiйнй квестiи. Именно каже правительство, що оно въ своѣмъ адмiнiстративнôмъ кругѣ дѣланя буде по змозѣ спиняти змѣны нацiонального стану посѣданя. Отже коли правительство робить надѣю на активну чинностъ зô своєи стороны що-до конфесiйныхъ квестiй, то противно хоче що-до квестiй нацiональныхъ заховатись въ своѣмъ кругѣ дѣланя лишь пассивно и удержати истнуючiй станъ, а то безъ огляду на се, чи той станъ оправданый, чи справедливый и законный. Отже вже за-для тыхъ прiнцiпiяльныхъ причинъ не можна заявитись за тою частиною правительственои програмы. (*Пос. Спинчичъ: Не згôдне зъ закономъ!*)

Єсли бъ правительство було бодай приреклo що буде увзглядняти що-найменше въ своѣмъ адмiнiстративнôмъ кругѣ рôвноправнôсть нацiональну, запоручену основными законами державными, и оправданй домаганя нацiональнй, тогдѣ була-бъ бодай надѣя для тыхъ, котрi теперь покривдженi въ своихъ нацiональныхъ правахъ и потребахъ.

Ну въ програмѣ правительственнôй єсть де-що, що мене симпатично вражае. Се именно точка, въ котрôй говорить ся про потребу пôддвигненя слабшихъ верствъ суспôльныхъ. Таке пôддвигненье, єсли бы змагано до него цѣлкомъ на серiо, се була бы дѣйстно велика и гôдна задача.

У насъ же и права такй, що не выходять на користь слабшому, утисненому, лише радше сильному. Мѣжь иншими вказавъ и одинъ вызначный професоръ вѣденьского университету въ однôмъ новôмъ творѣ на се що такожь нашь загальный цивiльный законъ обчисленый бôльше для сильныхъ, могучихъ, якъ для бѣдныхъ и слабыхъ. А що вже дотыкае якъ адмiнiстрацiи политичнои такъ и адмiнiстрацiи судовои и скарбовои, то учить щоденный досвѣдъ, що сильный, высокопоставленый, маючiй, ученый, пôдступный єсть все въ користнѣйшôмъ положеню якъ чоловѣкъ низькопоставленый, бѣдный, темный и недосвѣдченый.

Єсли бы отже правительство серiозно приступило до охороны слабого, то весь людъ, бай всѣ народы були бы єму за се вдячнй. Найбѣднѣйшiй зъ бѣдныхъ въ цѣлôй Австрiи єсть безперечно рускiй селянинъ. Мимоходомъ сказавши, я уживаю слова „рускiй“ (ruthenisch), бо се неоправдане, що одинъ бесѣдникъ передъ недавнымъ часомъ сказавъ, мовь бы се слово походило що ино вôдъ Стадiона. Оно уживало ся и перше и походить зъ латиньского, подôбно, якъ на примѣръ слово böhmisch рôвножь зъ латиньского походить а уживае ся прецѣ въ нѣмецкôй бесѣдѣ на означенье приналежности до сего народу, хочь нарôдъ самъ уживае слова „ческiй“. Єсли у насъ нарôдъ говорить „рускiй“, то вживае вôнъ сего слова въ противставленю до слова „россiйскiй“, на котре то выраженье має вôнъ слово „московскiй“. (*Голосы: Сеганьбляче слово!*) Нѣ, не у нашого народу. Отже щобы уникнути можливои замѣны и змѣшаня рускаго або инакше сказавши малоруского зъ россiйскимъ або великорускимъ, то слово ruthenisch, хочь его нарôдъ не уживае, не єсть цѣлкомъ невôдповѣдне. Впрочôмъ якъ насъ тамъ не называють, намъ о назву не иде; иде намъ лише о се, щобы насъ, 20-мiлiоновый нарôдъ Русинôвъ або Малоросôвъ не мѣшано або не лучено зъ два разы бôльшимъ народомъ россiйскимъ або великорускимъ.

Вертаючи назадъ до рускихъ селянъ, хотѣвъ бы я знôвъ вказати на сумну прояву громаднои ихъ емiґрацiи. Найновѣйшими часами наспѣли вѣсти, що вже теперь, коли ще не зачалась весна, зъ Буковины зъ деякихъ мѣсцевостей лучили ся емiґрацiи до Россiи, а коли въ однôмъ селѣ приговорено емiґрантамъ, що и въ Россiи имъ не буде лѣпше, они вôдповѣли: Та, мы знаємо, що и тамъ не добре, але тамъ бодай всѣмъ однаково, у насъ же лишь селянамъ поводить ся зле, а инший суть лѣпше поставленй. Мы не можемо вже вытримати гнету.

Се така симптоматична проява, на котру вказувати нѣколи не може бути за много.

Кôнчу мою промову, просячи о охорону для бѣдного селянина, именно для рускаго селянина, а звертаю ся въ першôмъ рядѣ до автора твору: Pflichten des Besitzes, до Є. Е. п. мiнiстра скарбу. (*Славно! Славно! зô стороны рускихъ послôвъ.*)

Львôвска „Народна Рада“

выслала — якъ мы вже звѣщали — на руки посла Романчука петицiю до рады державнои въ справѣ реформы закона о выборахъ до тои-жь рады. Змѣстъ петицiи тои печатаємо нинѣ зъ вôдповѣднымъ устилізованьемъ на петицiю вôдъ громадъ въ краю, селъ и малыхъ мѣстъ:

Высока Палато!

Головною основою конституцiйного устрою державы єсть заступництво народне въ законодатныхъ тѣлахъ, а щобы переведенье сеи основы наступило вôдповѣдно засадѣ рôвноправности, признанои кождому народови въ державѣ, належить въ рôвнôмъ степени допустити якъ найширшй круги свобôдныхъ горожанъ до выбору заступникôвъ народныхъ и загальне число тыхъ-же заступникôвъ рôвно-

Звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ.

Написавъ

Василь Чернецкiй, парохъ зъ Сѣлця-белского.

Не пишу вычерпуючои моноґрафiи старинного мѣста Белза, положеного въ теперѣшнôмъ окрузѣ сокальскôмъ. До такои працѣ треба бы мати довшiй свобôдный часъ, щобы збирати потрѣбнй матеріялы по рôзныхъ навѣть дальшихъ архівахъ, розглянути ся въ працяхъ людей, що вже писали о Белзѣ, та посѣдати вôдповѣдну рутину. Пишу лише „звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ“, якй я зббравъ зъ народныхъ переказôвъ, зъ дозволеного менѣ перегляду актôвъ въ мѣскôмъ архівѣ белскôмъ та зъ актôвъ и записокъ перехованыхъ при мѣсцевôй рускôй церкви, слѣдячи въ першôмъ рядѣ за всѣмъ, що могло бы вôдноситись до нашои народности рускои. Се певне, що доклади дѣѣ старинного мѣста Белза, старшого — якъ кажуть — вôдъ Львова, були бы дуже цѣкавй, особливо зъ першихъ єго часôвъ, коли то на княжôмъ престолѣ белскôмъ засѣдали рускй князѣ, коли въ замку процвитала руска мова зъ рускимъ письмомъ, коли мѣщаньство зъ охрестными боярами мало ся добре, а численнй рускй церкви зъ высокими банями украшали се розлоге княже мѣсто. Але въ тôмъ напрямѣ якъ зъ переказами такъ и зъ записками годѣ стрѣтитись. Черезъ частй вôйны, непрiятельскй напады та пожары въ мѣстѣ запропастили ся и погорѣли старинний акты, тому близшй докладнй звѣстки о Белзѣ пропали на завсе. Нинѣ трудно дослѣдити, въ яку народну одѣжь приодягали ся мѣщане белскй, бо цилiндры зъ кусыми жупанами — то не старинна руска одѣжь. У одныхъ лише невѣстъ полишили ся зъ старинного убору коштовнй футра зъ довгими ковнѣрями, старинного крою, крытй рôзнородным шовкомъ, въ якй убираються на Рождество и на Iорданьскiй праздникъ.

Мѣсто Белзъ лежить при ярославско-сокальскôй зелѣзнôй дорозѣ, побудованôй 1884 р., межи Угновомъ и Кристинополемъ, посередъ плодороднои пшеничнои земли надъ рѣкою Солокiею и єи доплывами. Глянувши на Белзъ вôдъ пôвнôчнои стороны, впадае въ око стояча на горбочку обширна квадратова бôжниця окружена домками мовь-бы чванилась, що панує надъ мѣстомъ. По-за єи высокими стѣнами выглядають копулы церковнй и дахи высшихъ домôвъ, а въ дальшôй перспективѣ зеленѣють ся лѣсы. И не диво, що божниця чванить ся надъ мѣстомъ, елемент бо жидôвскiй, захвативши вôдъ давна въ свои руки торговлю зъ промысломъ, вытиснувъ мѣщанъ зъ ринку на передмѣстя та бôчнй улицѣ и вытискае ихъ що-разъ дальше за-для осѣдаючихъ тутъ жидôвъ, котрi хотять при боцѣ „чудотворного рабина“ въ Белзѣ жити и умирати. Просторонй поля зъ торфовистыми сѣножатьми и шпильковыми лѣсами розлягають ся довкола Белза, а рôвнины, окружаючй то мѣсто, опирають ся ажь по горбки Львова.

Якъ трудно высказати, коли и при якихъ обставинахъ осѣла перша осада людска въ Белзѣ, такъ трудно и описати, якъ выглядала въ далекôй старинѣ охрестнôсть Белза. Се певне, що она выглядала инакше, якъ представляє ся теперь. Наколи бы повстали зъ могилъ перший осѣвший мешканцѣ въ Белзѣ та оглянулись за своими первѣстными хатами, въ котрыхъ прожили своі лѣта, они блукали бы, мовь по чужôмъ краю, не могучи вôднайти нѣ лѣсôвъ, якй росли тутъ въ старинѣ, нѣ обширныхъ ставôвъ зъ мочарами, по якихъ полишились тôлько слѣды. Вже сама назва „Белзъ“, повставша — якъ кажуть — вôдъ слова „Бѣлизъ“, свѣдчить, що перша кольонiя людей осѣла тутъ на „полянцѣ“ окруженôй мочарами, вырубанôй посередъ неприступныхъ лѣсôвъ. На мѣсци густыхъ высокихъ лѣсôвъ розлягають ся теперь орнй поля зъ селами, а зъ давныхъ ставôвъ зъ мочарами полишились русла, де перекликують ся лѣтомъ деркачѣ, а хто знае, чи й рѣка Солокiя зъ доплывами не змѣнили свои русла?

Переказы и письма не сягають такъ давныхъ часôвъ, щобы намъ достатчили потрѣбныхъ поясненъ а геольоґи и археольоґи хочь-бы розкидали и розбирали грудку по грудцѣ землю, не въ силѣ высказати, якъ выглядала въ старинѣ охрестнôсть белека. Лише грубй, почорнѣлй, вôдвѣчнй дубы, що ту и тамъ выстирчають зъ берегôвъ Солокiи, они могли бы намъ де-що высказати про старинний часы — але хто зрозумѣе ихъ мову. Чимъ дальше перенесемо ся гадкою въ глубоку старину, тымъ показнѣйшй були тутъ лѣсы, въ котрыхъ орiентували ся люде по родахъ моху та поростôвъ на деревахъ коры, а посередъ хаотичного сплѣту деревъ зъ конарами, котрыхъ не дотыкалась рука людска выводилась свобôдно нажерлива лѣсова звѣрина всякого рода. Якъ густй були въ Белзчинѣ лѣсы, свѣдчить се, що коли Людвикъ, король угорскiй, помагаючи Полякамъ у вôйнахъ зъ рускими князями загнавъ ся зъ войскомъ пôдъ Белзъ и тутъ выкропленый Русинами, назадъ утѣкати мусѣвъ, зблукавъ ся, зъ сорокъ товаришами въ лѣсахъ белскихъ и вспь конь выгинули имъ зъ голоду, бо окрôмъ галузя зъ деревъ, не можна було въ густыхъ лѣсахъ знайти травы, щобы покормити конѣ. Скоро зъ часами за-для поббльшаючои ся людности почато що-разъ бôльше рубати лѣсы а опôсля вывозити галярами цѣнний будôвляний деревнй матеріялы на прибувшихъ водахъ Солокiи и Буга въ далекй чужй стороны, вôдъ тогдѣ зрѣдли тутъ лѣсы. Хотяй въ лѣсахъ белскихъ стрѣчають ся декуда грубй, старинний дерева, то таки нема вже тыхъ великанôвъ, що черезъ бурю або смерть фiзичну повалений на землю, пригнетали своимъ тягаремъ молодшу ґенерацiю, а хочь та умирала, то зъ-пôдъ неи повставала нова ростинностъ зъ роскôшнымъ житьемъ на выгôднôмъ лѣснôмъ цвинтарiску. Черезъ выкопаный рôвъ по-при Солокiю руками людскими, щезла и велика часть давныхъ мочарôвъ зъ ставами, а стенъ, де за часôвъ рускихъ князôвъ белскихъ — якъ голосить переказъ — пасли ся табуны коней, замѣнивъ ся на сѣножати и орнй поля для хлѣборобôвъ.

Белзъ, старинне руске мѣсто, мало первѣстно розтягати ся въ напрямѣ сусѣдного села Прусинова, повставшого въ далеко пôзнѣйшихъ часахъ зъ осады татарскои. Въ значнôмъ вôддаленю вôдъ теперѣшного мѣста вказують люде на поле прозване „торговицею“, — тамъ мала бути въ старину мѣска торговиця на товаръ, припираюча до мѣста. Мѣсто Белзъ славилось въ старинѣ корыстнымъ положеньемъ, бо єго окружали зô всѣхъ бокôвъ неприступнй мочары наводненй Солокiею тому не мôгъ єго непрiятель легко заняти. Въ Белзѣ бувъ и оборонный замокъ, окопаный ровами, оточеный водою та багнами, звязаный зъ мѣстомъ вузкою греблею. Замокъ бувъ збудованый зъ дерева, при нѣмъ стояла руска церковь а въ нѣй мѣстилась чудотворна икона матери Божои, остаючи въ великôй почести у белскихъ та охрестныхъ Русинôвъ. Хто и коли спровадивъ

мѣрно роздѣлити межи всѣ краѣ державы.

Въ однѣмъ и другѣмъ напрямѣ не вѣдповѣдають тѣй высокѣй цѣли обовязуючій въ нашѣй державѣ законы о заступництвѣ державнѣмъ.

На пѣдставѣ §. 7. закона основного зъ 21 грудня 1867 В з. д. 141, змѣненого закономъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. 40, выбирають послѣвъ до Рады державнои вѣ всѣхъ клясахъ выборчихъ безпосередно самѣ управненѣ выборцѣ, а лише зъ клясы выборцѣвъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] громадъ не выберають безпосередно управненѣ выборцѣ, але выборцѣ выбранѣ правыборцями.

Симъ упослѣджено въ однѣмъ зъ найважнѣйшихъ правъ конституційныхъ станъ хлѣборобовъ-селянъ и мало-мѣщанъ взагалѣ, а найбѣльше терпить кривду наслѣдомъ того невѣдповѣдного стану правного нарѣдъ рускій въ Галичинѣ, не высылаючи зъ иншихъ клясъ выборчихъ своихъ заступниковъ до державного тѣла законодатного. А прецѣнь такъ не повинно и не може дальше бути, щобы свобѣднѣ горожане стану хлѣборобско-селяньского и мало-мѣщаньского, що числомъ населеня перевышають всѣ иншѣ бѣльше управненѣ станы суспѣльнѣ, не могли въ рѣвнѣй мѣрѣ зъ тыми-жь безпосередно выбирати своихъ заступниковъ народныхъ. Не менше и въ самѣй клясѣ сельскихъ громадъ истнує велика нерѣвнѣсть тымъ, що упривілеєвнѣ вірилісты до теперь выимково голосують безпосередно, то есть: мають право голосу за 500 мешканцѣвъ сельскои громады.

Цѣлею кождого акту выборчого есть: выказанье свобѣдного голосу выборцѣвъ, щобы тымъ чиномъ означити особу заступника народного, а се можливе лишь тогды, коли всѣ управненѣ выборцѣ будуть выбирати свого заступника. Досвѣдъ житя політичного зъ попередныхъ лѣтъ выказавъ наглядно, що выбиранѣ правыборцями выборцѣ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] громадъ въ переважнѣй части не були речниками волѣ и політичныхъ пересвѣдчень своихъ властедавцѣвъ-правыборцѣвъ, позаякъ нѣдступна акція выборча зъумѣла вынайти средства, щобы зломити незначне число выборцѣвъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] громадъ на користь заможнѣйшихъ одиниць, маючихъ на оцѣ просто суперечнѣ интересы, загрожуючі бытови сельскихъ [и мало-мѣскихъ] громадъ. Наслѣдкомъ того сельскѣ [и мало-мѣскѣ] громады въ Галичинѣ не высылають навѣть половины дѣйстныхъ своихъ заступниковъ интересовъ політично-економічныхъ до рады державнои, а зъ тои причины не можна дивувати ся тому невѣдрадному проявови, що зъ права правыборчого въ клясѣ выборцѣвъ громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] робить ужитокъ лишь незначна часть управненыхъ, бо-жь они не бачать пожаданого успѣху зъ своѣи другостепеннои акціи выборчои. Запобѣгти сему есть въ силѣ допущенье всѣхъ управненыхъ выборцѣвъ зъ громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] до безпосередного выбору послѣвъ до державного тѣла законодатного черезъ що нарѣдъ, маючи въ рукахъ силу свого права выбору, тысячами голосовъ зможе ставити заступниковъ зъ довѣрія, бо и найзавзятѣйша аґітація выборча не проможе такъ значного числа управненыхъ выборцѣвъ на сторону противну. Того мы Русины домагаємось рѣшучо и прилюдно вѣдпираємо закидъ, мовь бы дотеперѣшна ординація выборча до рады державнои вѣдповѣдала потребамъ населеня Галичины и мовь бы нашь край належало вылучити вѣдъ намѣренои змѣны ординаціи выборчои до рады державнои въ повышѣмъ напрямѣ. Противно, нарѣдъ рускій въ Галичинѣ живо интересуѣсь сею справою и уважає змѣну ординаціи выборчои до рады державнои въ напрямѣ зазначенѣмъ яко рѣчь конечну и для себе користну.

Дальше на пѣдставѣ §§. 6 и 7 закона основного зъ 21 грудня 1867 В. з. д. 141, змѣненыхъ закономъ зъ 2 цвѣтня 1873 В. з. д. 40 королѣвство Галичина выбирає всего 63 послѣвъ до рады державнои, отже одного посла на 105 тысячѣвъ мешканцѣвъ, коли въ иншихъ краяхъ коронныхъ одинъ посолъ припадає на 35—64 тысячѣвъ мешканцѣвъ а лишь въ Буковинѣ и въ Австріи долѣшнѣй на 72 тысячѣвъ мешканцѣвъ, супротивъ чого Галичина повинна выбирати 100 послѣвъ до рады державнои. Въ бѣльшѣмъ степени пошкодованѣ симъ закономъ сельскѣ [и мало-мѣскѣ] громады въ Галичинѣ, позаякъ они въ краю вызначно рѣльничѣмъ, на 63 послѣвъ взагалѣ, выбирають лише 27 послѣвъ, коли на примѣръ въ Каринтіи, Крайнѣ, Истріи, Гориціи и Градисцѣ на сельскѣ громады припадає половина загального числа послѣвъ, въ Дальматіи бѣльше якъ половина, а и въ Галичинѣ до сойму краєвого выбирають сельскѣ [и мало-мѣскѣ] громады 74 послѣвъ на загальне число 141 послѣвъ.

Однакожь найтяжше покривджены тымъ закономъ Русины въ Галичинѣ, котрѣ, числячи до трехъ міліонѣвъ населеня, лише въ 15-ьохъ округахъ выборчихъ зъ громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] мають бѣльшѣсть, отже щонайбѣльше 15 послѣвъ до Рады державнои можуть выбирати, хотяй пѣсля числа населеня повинні бы мати можнѣсть выбирати на 63 послѣвъ що-найменше 30 послѣвъ Кривда тота, заподѣяна Русинамъ въ Галичинѣ, есть тымъ прикрѣйша, що нарѣдъ рускій — яко хлѣборобскій, — по найбѣльшѣй части не высылає зъ иншихъ клясъ выборчихъ своихъ заступниковъ до державного тѣла законодатного.

Заходить отже нагляча потреба збѣльшити число послѣвъ до Рады державнои зъ клясы громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] въ Галичинѣ, щобы тымъ чиномъ бодай въ части выровнати истнуючу кривду.

Такъ заведеньемъ безпосередныхъ выборовъ въ клясѣ громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ], якъ такожь збѣльшеньемъ числа послѣвъ до Рады державнои зъ клясы громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] въ Галичинѣ має наступити частинне зрѣвнанье клясы выборцѣвъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] зъ клясами выборцѣвъ: бѣльшои посѣлости, мѣстъ и купцѣвъ-промысловцѣвъ при выконуваню выбору послѣвъ до Рады державнои, въ способѣ вѣдповѣдаючій справедливости и поношеным тягарамъ, якъ такожь поступаючому розвоєви правъ політичныхъ.

Зъ уваги, що послы Тільшеръ и товаришѣ на сесіи Рады державнои въ роцѣ 1891-ѣмъ внесли проєктъ змѣны ординаціи выборчои до Рады державнои въ напрямѣ знесеня выборовъ посередныхъ, а посолъ Юліянъ Романчукъ въ першихъ дняхъ мѣсяця лютого 1893 р. поставивъ внесенье на збѣльшенье числа послѣвъ до Рады державнои зъ клясы громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] въ Галичинѣ, — пѣдписанѣ члены громады въ . . . . . прилучають ся до тыхъ-же внесень и упрашають симъ:

Высока Палата Послѣвъ зволить ухвалити законъ о змѣнѣ ординаціи выборчои до Рады державнои въ тыхъ напрямахъ, щобы въ клясѣ громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] заведено тайнѣ выборы безпосередні, якъ такожь, щобы въ клясѣ громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] королѣвства Галичины збѣльшено число послѣвъ".

Рубрумъ:

До Высокои Палаты Послѣвъ Рады Державнои у Вѣдни

Петиція Членѣвъ громады въ . . . . . повѣта: . . . . . .

въ справѣ заведеня безпосередныхъ выборовъ послѣвъ до Рады державнои зъ клясы громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] и збѣльшеня числа послѣвъ зъ клясы громадъ сельскихъ [и мало-мѣскихъ] въ Галичинѣ.

Помѣщеный высше текстъ петиціи буде вѣдпечатаный на аркушахъ и розѣсланый зъ нашими політичными часописями, а коли-бъ ще хто той петиціи потребувавъ, зволить удатись до выдѣлу „Народнои Рады" у Львовѣ. По пѣдписаню петиціи належить выслати ѣи почтою до Вѣдня на руки посла Романчука, головы клюбу рускаго, або на руки котрого зъ иншихъ послѣвъ, членѣвъ рускаго клюбу.

тую св. икону въ замкову церковь, не знати. Переказъ голосить то, що згадану икону дѣставъ бувъ Володимиръ Великій зъ богатымъ вѣномъ за Анною царѣвною грецкою, спровадивъ тую икону зъ Греціи на Русь и она иновѣрно въ часѣ домовыхъ вѣйнъ дѣстала ся въ замокъ белскій, яко въ неприступне и безпечнѣйше мѣсце. Тутъ переховувала ся тая икона черезъ довшій часы, ажь князь Володиславъ Опольскій забравъ ѣи зъ Белза. Князь Володиславъ Опольскій, котрому Людвикъ король угорскій подарувавъ рускѣ землѣ, не мѣгъ зъ Русинами дѣйти до ладу, тому зрѣкъ ся рускаго княжества 1379 р., а повертаючи въ Польщу, вывѣзъ чудотворну икону Матери Божои зъ замку белского и умѣстивъ ѣи въ костелѣ въ Ченстоховѣ, де остає до теперь. Замокъ белскій, подѣбно якъ мѣсто, бувъ мимо свого укрѣпленя природою въ частыхъ вѣйнахъ и нападахъ рабованый, паленый и зновъ вѣдбудовуваный. Послѣдна о тѣмъ замку есть коротенька исторична звѣстка, що его реставровано 1655 року. Чи вѣнъ опѣсля спаливъ ся, чи для старости розпавъ ся або его розѣбрано нема слѣду въ записках анѣ въ переказахъ. На мѣсци старинного замку зъ церквою стоить теперь деревляный невеликій костелъ, обведеный парканомъ, а по-за парканомъ розлягають ся поля. Въ костелѣ есть служебный престолъ — а охрестнѣ люде, памятаючи на переказъ про чудотворну икону въ старинѣй рускѣй замковѣй церкви, горнуть ся до него. При ораню поля вокругъ старинного замку западає ся мѣсцями земля то плытше то глубше, — се наводить на здогадъ, що пѣдъ замкомъ мусѣли бути пѣдземнѣ навницѣ, збудованѣ за часовъ рускихъ князѣвъ. Оно варто бы сей замокъ розкопати, позаякъ при копаню землѣ въ его окрузѣ стрѣчають ся межи зелѣзными навѣть золотѣ рѣчи, котрѣ у археольога мали бы може й велику вартѣсть, а въ рукахъ несвѣдомыхъ мѣщанъ марнують ся...

(Дальше буде.)

Еміґрація и выгляды на будучнѣсть.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вѣдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(Дальше.)

Въ Галичинѣ, — пише дальше проф. Пілять, — де межи людностію мужичою, якъ польскою такъ и рускою, зъ давенъ-давна истнує звычай дѣленя грунтовъ межи родину, — де нема промыслу, котрому могла бы вѣддаватись часть селяньскои родины, — де населенье мужицке взагалѣ не знає иншого занятя заробкового кромѣ працѣ коло рѣлѣ, а въ горахъ хову худобы [маржины], — де вкѣнци загалъ людности селяньскои уважає за найвысше щастье, щобы бути самостѣйнымъ господаремъ хочь-бы на клаптику землѣ, — змаганье до подѣлу власности селяньскои було вже за часовъ, коли обовязували згаданѣ высше обмеженя, такъ сильне и загальне, що крѣмъ численныхъ подѣлѣвъ доконуваныхъ за дозволомъ властей, вѣдбувались не менше численнѣ а може навѣть численнѣйшѣ подѣлы нелеґальнѣ, котрѣ релятивно въ рѣдкихъ выпадкахъ були уневажнюваны.

Подѣлъ власности мужицкои въ границяхъ давныхъ циркулѣвъ тернопѣльского и чорткѣвского, котрѣ зложились на нинѣшный тернопѣльскій округъ судовый представляєсь пѣсля метрикъ грунтовыхъ зъ року 1820 а вѣдтакъ пѣсля сталого катастру зъ лѣтъ 1848 до 1852 въ ось-якій способѣ:

Число грунтовъ рустикальныхъ

зъ обшаромъ	выносило пѣсля *метрикъ зъ 1820 р.*	*сталого катастру*	отже +	—
низше 2 морґовъ	10.574	22.347	+ 11.773	
надъ 2—5 „	5.403	8.310	+ 2.907	
„ 5—10 „	23.725	26 159	+ 2.434	
„ 10—20 „	17.070	17.830	+ 760	
„ 20—50 „	4.204	4.086		— 118
„ 50—100 „	145	127		— 18
„ 100 „	66	59		— 7
Загаломъ	61.187	78.888	+ 17.701	

Цифры повышѣ выняли мы зъ цѣнной працѣ бл п. Марассого*), написаной на пѣдставѣ выказовъ доставленыхъ въ роцѣ 1868 выдѣлови краєвому черезъ власти правительственнѣ. Пѣсля нихъ число господарствъ мужицкихъ зросло на Подѣлю въ 30 лѣтахъ о 28%. То побѣльшенье було въ порѣвнаню до зросту числа господарствъ селяньскихъ въ иншихъ околицяхъ краю не дуже значне, бо въ тѣмъ самѣмъ часѣ число господарствъ майже потроило ся въ давнѣмъ циркулѣ сандецкѣмъ, подвоило ся въ вадовицкѣмъ, стрыйскѣмъ и коломыйскѣмъ, а зросло о половину въ рящѣвскѣмъ, самбѣрскѣмъ, жовкѣвскѣмъ и львѣвскѣмъ. Коли надто зважить ся, що залюдненье на Подѣлю було въ тѣмъ часѣ далеко слабше и що пересѣчно выпадало вже навѣть пѣсля катастру сталого на одно господарство мужицке на Подѣлю пѣвнѣчнѣмъ 9·4 моргѣвъ, на Подѣлю полудневѣмъ 8 6 моргѣвъ, то трудно уважати высше выказаный зрѣстъ числа господарствъ за обявъ некористный.

Темною стороною датъ повысшихъ есть хиба се, що зрѣстъ той припадає въ переважнѣй части на господарства низше 2-моргѣвѣ, котрыхъ число въ 30 лѣтахъ подвоило ся такъ, що коли въ роцѣ 1820 становили они лише шесту часть, то около 1850 р. выносили вже бѣльше нѣжь четверту часть числа всѣхъ господарствъ мужицкихъ. Однакъ фактъ той не представить ся такъ некористно, коли зважимо, що въ тѣмъ періодѣ розширювалась рѣльна господарка, займаючи пѣдъ правильну управу що разъ дальшѣ просторы, черезъ що и помноженье робучихъ силъ лежало въ интересѣ господарского розвитку тои краины.

На жаль, не маємо для пѣзнѣйшихъ часовъ матеріялу статистичного, котрый бы въ подѣбный способѣ выказувавъ на просторѣ розслѣджуваного нами обшару роздѣлъ грунтовъ мужицкихъ пѣсля величины обєму. Доперва теперь приготовлює правительство статистику власности грунтовои, котра мѣжь иншимъ покаже такожь подѣлъ грунтовъ пѣсля обєму — зъ другого-жь боку великаньскій матеріялъ, якого достатчила реамбуляція катастру въ роцѣ 1892, оказавъ ся такимъ непригѣднымъ для цѣлей науково-статистичныхъ, що годѣ було зъ него въ тѣмъ напрямѣ користати. Мимо того призбирали мы достаточно датъ вказуючихъ на прогресію въ роздроблюваню грунтовъ мужицкихъ на Подѣлю, а такожь вказуючихъ на напрямокъ, въ котрѣмъ се роздробленье поступає.

До такихъ датъ належить передовсѣмъ зрѣстъ числа особъ, оплачуючихъ податокъ грунтовый [Grundsteuerträger]. Поминаючи властителѣвъ табулярныхъ, одержимо для власности нетабулярнои ось-такѣ цифры:

Оплачуючихъ податокъ грунтовый було:

Повѣты	*въ р. 1882*	*въ р. 1892*	*отже бѣльше въ р. 1892 о*
Тернопѣль	30.494	32.029	1.535
Збаражъ	17.126	20.320	3.194
Скалатъ	20.007	21.214	1 207
Теребовля	15.426	18.484	3.058
Гусятинъ	14.820	21.798	6.978
Чорткѣвъ	13.648	15.905	2.257
Борщѣвъ	23.452	30.939	7.487
Залѣщики	17.651	19.521	1.870
Разомъ	152.624	180.210	27.586

Пѣсля сего число оплачуючихъ податокъ грунтовый зросло въ послѣдныхъ десятьохъ лѣтахъ о 19% отже майже о 5-ту часть. До того ще впадає въ очи, що межи поодинокими повѣтами заходить дуже значна рѣзниця що-до скорости зросту числа оплачуючихъ податокъ грунтовый. Въ повѣтѣ гусятиньскѣмъ зросло ихъ число ажь о 47%, отже близько о половину; въ борщѣвскѣмъ о 32%, отже близько о третю часть; въ теребовельскѣмъ о 20%; въ збаражскѣмъ о 18 6%; въ чорткѣвскѣмъ о 16·5%. Натомѣсть въ трехъ остальныхъ повѣтахъ прирѣстъ той бувъ далеко менше значный, бо выносивъ: въ повѣтѣ залѣщицкѣмъ 10·6%, въ скалатскѣмъ 6%, въ тернопѣльскѣмъ лише 5%. Коли вѣдтакъ порѣвнаємо скалю сю зѣ скалею зросту числа людности въ поодинокихъ позѣтахъ, поданои высше, то покаже ся, що скалѣ тѣ незгѣднѣ зъ собою и що въ деякихъ повѣтахъ при меншѣмъ зростѣ людности обявивъ ся значнѣйшій прирѣстъ числа посѣлостей мужичихъ, повставшихъ черезъ подѣлъ, нѣжь въ другихъ, въ котрыхъ прирѣстъ людности бувъ далеко бѣльшій.

Однакъ при тѣмъ треба завсѣгды памятати, що зрѣстъ числа оплачуючихъ податокъ грунтовый не выказує ще докладно зросту подѣлѣвъ грунтовыхъ, бо могли дѣлити ся на самостѣйнѣ господарства такожь парцелѣ будѣвляны, котрѣ не пѣдлягають податкови грунтовому, а тѣлько домовому. Длятого въ повѣтахъ, въ котрыхъ на око зрѣстъ самостѣйныхъ посѣлостей не тримавъ рѣвного кроку зъ приростомъ людности, могла тота непропорціональнѣсть выровнуватись черезъ швидшій подѣлъ парцель будѣвляныхъ т. є. грунтовъ par excellence халупничихъ.

Що въ многихъ выпадкахъ рѣчь справдѣ такъ стояла, вказує на се прирѣстъ числа домовъ, одержаный зъ порѣвнаня списовъ зъ рр. 1880 и 1890. Пѣсля сихъ списовъ зросло число домовъ въ повѣтахъ борщѣвскѣмъ и гусятиньскѣмъ о 16% и 14%, почѣмъ заразъ идуть скалатскій и тернопѣльскій, выказуючі 13% и 12% зросту числа домовъ, хочь два послѣдні повѣты що-до приросту оплачуючихъ податокъ грунтовый стоять пѣсля поданои скалѣ на послѣднѣмъ мѣсци. Иншѣ повѣты выказують прирѣстъ числа домовъ въ процентѣ: чорткѣвскій 13%, теребовельскій и збаражскій по 10%, залѣщицкій 9%.

Марассе въ згаданѣй студіи вырахувавъ пѣсля датъ сталого катастру, отже для часу около р. 1852: скѣлько землѣ выпадає пересѣчно на одно господарство мужицке на Подѣлю. Зъ рахунку того выходило, що на одно зъ 78.888 господарствъ припадало тогды пересѣчно около 9 моргѣвъ.

Цифра тота выдаєсь трохи за высока, бо Марассе не выдѣливъ зъ просторони, припадаючои до подѣлу, пасовискъ громадскихъ, хочь они въ тѣмъ часѣ не займали того обшару, що нинѣ, по выкупнѣ сервітутовъ. Если нинѣ переведемо той самъ рахунокъ, то покаже ся, що теперь на 152.624 господарствъ въ р. 1882 а на 180.210 господарствъ въ р 1892 выпаде зъ цѣлого обшару, обнятого власностію нетабулярною, — по потрученю громадскихъ лѣсовъ и пасовискъ, — на одно господарство грунтове въ р. 1882 4·3 морги, а въ роцѣ 892 тѣлько 3·6 морги.

Зъ поданыхъ цифръ показує ся, що въ близько сорокъ лѣтахъ число господарствъ мужицкихъ зросло зъ 78.888 на 180 210, отже майже 2½ раза, а пересѣчный обшаръ ихъ въ такѣмъ самѣмъ вѣдношеню поменшивъ ся.

Въ поодинокихъ повѣтахъ пересѣчный обшаръ одного господарства мужицкого пѣсля стану въ роцѣ 1892 выносить: въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ 2·96 морг., въ залѣщицкѣмъ 3·10, въ гусятиньскѣмъ 3·47, въ тернопѣльскѣмъ 3·78, въ теребовельскѣмъ 3·80, въ чорткѣвскѣмъ 3·95, въ збаражскѣмъ 4·14, въ скалатскѣмъ 4·17 морги.

(Дальше буде.)

---

*) M Marassé: O wolności parcelowania gruntu ze względu na stosunki galicyjskie. [Przegląd Polski 1868.]

Рада державна.

Суботнѣшне засѣданье рады державнои зачала дебата буджетова надъ етатомъ міністерства скарбу, а то надъ титуломъ „безпосередній податки".

Пос. Мутъ жалувавъ ся на лихій роздѣлъ податку грунтового. Рѣвножь нема нѣякого увзглядненя для тыхъ околиць, де фільоксера нищить виноградники. Можна бы въ дечѣмъ иншѣмъ заощадити, отъ примѣромъ въ дієтахъ посольскихъ, бо сесія рады державнои непотрѣбно продовжаєсь за для цѣлкомъ безхосенныхъ переговорѣвъ правительства зѣ сторонництвами.

[Тутъ вже заразъ віцепрезідентъ Хлюмецкій покликавъ бесѣдника, щобы державъ ся предмету, але сей заявивъ що и такъ скѣнчивъ свою промову.]

Пос. Діпавлі выказувавъ потребу ревізіи катастру податку грунтового зъ огляду на упадокъ сѣльского рѣльництва Вѣдтакъ перейшовъ бесѣдникъ на квестію велцкихъ выдаткѣвъ на школы и зазначивъ, що надто велике число середныхъ шкѣлъ приманило селяньске населенье посылати дѣтей до нихъ, замѣсть вчити ихъ господарства и ремесла. Нужда мѣжь селянами не дозваляє подати вѣдповѣдну помѣчь своимъ дѣтямъ и они сходять на марне. Въ горахъ тирольскихъ така нужда, що многѣ родины не ѣдять мяса. [Кобы то пос. Діпавлі знавъ Галичину, де то не лишь по горахъ але й по долахъ селянинъ майже цѣлый рѣкъ не бачить мяса! — Прим. Ред.] Фіскалізмъ звертає ся навѣть противъ духовеньства, котре въ тыхъ околицяхъ есть одинокимъ добродѣемъ бѣдныхъ селянъ.

Пос. Гавкъ жалувавъ ся на высокій податокъ домово-чиншовый, домагавъ ся плаченя податкѣвъ черезъ почтовѣ касы щадничѣ и змонополізованя деякихъ важныхъ жерелъ доходу. — Пос. Кайль жалувавъ ся на пѣдвышенье податку заробкового, бо правительство гадає уложити контингентъ того податку пѣсля доходу, якій прийде зъ того податку въ 1893 р. — Пос. Пацакъ домагавъ ся, щобы громады були збѣльшенѣ вѣдъ стяганя безпосередныхъ податкѣвъ. Вѣдтакъ навѣвъ одинъ фактъ,

що урядникъ податковый въ Кутногорѣ здефравдувавъ податковѣ грошѣ а податники мусѣли въ-друге заплатити. — Пос. Маршетъ обговорювавъ вѣдносины податковѣ въ мѣсци купелевѣмъ Баденѣ. — Пос. Кайцль критикувавъ ухвалу комісіи податковои що-до внесеня пос. Славика. Пос. Славикъ домагавъ ся, щобы кождый, котрого дохѣдъ не высшій понадъ 400 зр, бувъ вѣльный вѣдъ плаченя безпосередныхъ податкѣвъ. Комісія ухвалила перейти надъ тымъ внесеньемъ до порядку дневного. Вѣдтакъ домагавъ ся змѣны приписѣвъ що-до екзекуціи податковои. — Пос. Ґаригафтъ жалувавъ ся, що податокъ грунтовый за высокій въ порѣвнаню зъ цѣнами збѣжа.

Референтъ пос. Мавтнеръ выказавъ потребу скорои реформы податковои, вѣдтакъ справедливои оцѣнки що-до катастру податку ґрунтового, рѣвножь сконтинґованя податку заробкового пѣсля доходу зъ 1891 р., а вкѣнци перейшовъ поодиноко всѣ домаганя передбесѣдникѣвъ.

Принято позицію „безпосереднѣ податки“ зъ резолюціями: щобы правительство предложило проєктъ звѣльненя вѣдъ податкѣвъ тыхъ домѣвъ, котрѣ потрѣбнѣ при реґуляціи Вѣдня; щобы при вызначуваню податкѣвъ для властителѣвъ полонинъ зважано, хто уживає ихъ; щобы статистично выказано цѣны продуктѣвъ вѣдъ 1870 р. при укладаню нового катастру грунтового; щобы предложено проєктъ закона о змѣнѣ приписѣвъ екзекуційныхъ. — Внесенье посла Кайцля вѣдкинено.

Вѣдтакъ була коротка діскусія надъ титуломъ „цло“ и принято сей титулъ.

Слѣдуюче засѣданье вызначено на понедѣлокъ.

Бѣль Ґладстона про ирляндскій гомеруль.

Мы подали свого часу доволѣ основный змѣстъ внесеня Ґладстона въ анґлійскѣмъ парляментѣ, въ котрѣмъ проєктував змѣну ирляндскои управы, именно, въ напрямѣ автономічнѣмъ. Не безъ интересу буде теперь познакомити ся зъ поодинокими вѣддѣлами сего замѣтного внесеня, тымъ бѣльше, що оно выкликало велике невдоволенье зѣ стороны анґлійскои прасы и самыхъ Анґлійцѣвъ. Въ білю вызначують ся найбѣльше ось тѣ вѣддѣлы: екзекутивна власть Ирляндіи, законодатне тѣло Ирляндіи и ирляндске заступництво въ парляментѣ анґлійскѣмъ.

Що до екзекутивнои власти Ирляндіи, то она лишає ся якъ передъ тымъ въ рукахъ королевои. Льордъ лейтнантъ, яко заступникъ королевои, має сповняти кождый привілей и кожду иншу екзекутивну власть королевои, — се може королева ему вѣдобрати — и має такожь именемъ королевои скликати, знести або розвязати ирляндске законодатство. Щобы помагати и дорадждувати управѣ Ирляндіи, має завязати ся екзекутивный комітетъ тайнои рады, котрый буде складати ся зъ тѣлько членѣвъ, кѣлько признасть королева вѣдповѣднымъ, або кѣлько означать ирляндскѣ акты. Льордъ лейтнантъ може санкціонувати або вѣдкинути проєктъ закона ухваленого обома палатами ирляндского законодатства на раду екзекутивного комітету, однакъ пѣдлягає приказамъ, котрѣ дає королева зѣ взгляду на кождый проєктъ закона.

При вѣддѣлѣ: законодатнѣ тѣла, сказано, що ирляндска законодатна рада має складати ся зъ сорокъ вѣсьмохъ радникѣвъ. Кождый округъ выборчій має выбирати тѣлько радникѣвъ, кѣлько вказує ему выразно додатковый артикулъ. Кождый має право бути вписанымъ за выборця и голосувати на радникѣвъ, хто платить, яко властитель дѣбръ або посесоръ, рѣчного податку бѣльше анѣжь 20 фунтѣвъ. Пѣдъ тыми самыми услѣвями, очевидно если парляментъ прийме тѣ акты, — остає кождый выборцею до парляменту, на пѣдставѣ свого посѣданя, але зъ застереженьемъ, що нѣхто не смѣє вписувати ся и голосувати въ бѣльше якъ въ однѣмъ выборчѣмъ кругѣ одного року. Мандатъ кождого радника треває вѣсѣмь рокѣвъ безъ нѣякого нарушеня але що чотири роки выдѣлює ся половина радникѣвъ, а ихъ мѣсце займають ново-выбранѣ.

Друге законодатне тѣло, именно законодатнѣ зборы мають числити 103 членѣвъ, котрыхъ выбирають заснованѣ круги выборчѣ Ирляндіи и теперѣшнѣ выборцѣ до парляменту. Законодатнѣ зборы, если ихъ не розвяжуть скорше, мають тревати не довше якъ 5 лѣтъ вѣдъ дня скликаня. Въ шѣсть рокѣвъ по принятю тыхъ актѣвъ, може ирляндске законодатство починити конечнѣ змѣны що-до выборчого закона и що-до роздѣлу послѣвъ на круги выборчѣ, а при тѣмъ треба звернути вѣдповѣдну увагу на населенье выборчихъ кругѣвъ. Если проєктъ закона або плянъ на проєктъ закона, принятый законодатными зборами, вѣдкине законодатна рада и по розвязаню або по уплывѣ двохъ рокѣвъ вѣдъ часу вѣдкиненя зновъ приймуть его законодатнѣ зборы а законодатна рада вѣдкине въ протягу трохъ мѣсяцѣвъ, то дотычный проєктъ має предложити ся нарадѣ членѣвъ обохъ палатъ, а бѣльшѣсть голосѣвъ рѣшає надъ его принятьемъ або вѣдкиненьемъ.

Ирляндске заступництво въ анґлійскѣй палатѣ послѣвъ означує ся такъ: Кождый округъ выборчій высылає число членѣвъ до парляменту, яке вказує додатковый артикулъ. Університетъ въ Дублінѣ перестає выбирати свого члена. Теперѣшный пѣдѣлъ выборчихъ кругѣвъ, если згаданый додатковый артикулъ не означить инакше, має усунути ся. Ирляндскій репрезентуючій нееръ въ палатѣ льордѣвъ и заступникъ ирляндского выборчого круга въ палатѣ послѣвъ не мають права радити або голосувати: а) надъ проєктомъ закона або надъ вѣдповѣднымъ внесеньемъ, що обмежує чинность Анґлії або котрои-небудь ея части, б) надъ внесеньемъ або постановою, що дотыкає податкѣвъ, котрѣ не вѣдносять ся до Ирляндіи, в) надъ ухвалою буджету и то выключно на цѣли, котрыхъ не означує третій додатковый артикулъ тыхъ актѣвъ, г) надъ внесеньемъ або постановою, що дотычить выключно самои Анґлії або ея части, мѣсцевои власти, особы або рѣчи внутрь ея границь, д) надъ внесеньемъ або постановою, що стоять въ звязи зъ попереднымъ внесеньемъ або постановою и що вѣдносять ся до податкѣвъ або буджету. — Згоду на тѣ постановы ухвалять обѣ палаты въ способъ, якій назначать собѣ самѣ. Права выборѣвъ и права, що обмежують вѣдносины выборцѣвъ до парляменту анґлійского, о скѣлько они дотыкають парляментарныхъ выборѣвъ, не можуть змѣнити ся ирляндскимъ законодатствомъ, але и ся постанова не може спинити ирляндского законодатства, поручити якому-небудь урядникови розписанье выборѣвъ. Се має вѣдбути ся въ правнѣй дорозѣ, именно щобы королева дала приказъ кабінетови на дозвѣлъ розписаня выборѣвъ, що очевидно буде мати те саме значѣнье, що и способъ призволу дотеперь практикованый.

До исторіи латинщеня Русинѣвъ

Вп. о. Андрей Качала зъ Мединя прислався намъ отсе вѣдкрыте письмо до Вп. о. Тадея Кончевича въ Тростянци зъ нагоды будуючои ся тамъ-же церкви:

Кромѣ приватного письма Вашого, присланого менѣ заразъ по посылцѣ на будову Вашои святинѣ, выказуєте ще и въ ч. 29 часописи „Дѣла“ тую посылку межи датками а въ выказѣ даєте ще особну увагу а въ нѣй причину, яка до посылки спонукати мене мала.

Я заявляю вамъ, що не тѣлько знаємость прикрого положеня при будовѣ святинѣ въ Тростянци великѣмъ, не тѣлько обставина, що то була перша моя посада, але и взгляды ваги о много бѣльшои, спонукали мене, що я на положенье прихожанъ Вашихъ не есмь рѣвнодушный.

Вже сама обставина, що число парохіянъ Вашихъ лише пѣвчверта ста душь выносить, и то въ громадѣ до 400 нумерѣвъ числячѣй, вже сама та обставина дає достаточну вказѣвку. Бо-жь въ громадѣ до 400 нумерѣвъ числячѣй, межи котрыми заховало ся 30 нумерѣвъ рускихъ, чи-жь можливе, абы для тыхъ 30 нумерѣвъ будували церковь и дотували парохію? Вказѣвка то нехибна, що нумерѣвъ рускихъ було тамъ бѣльше, если не всѣ. А де они дѣлись? Забравъ латинізмъ! Нехибность вказѣвки тои потверджує и бесѣда латинникѣвъ, нѣ польска нѣ руска а тѣлько покручена. „Idzcie na tamte *dzwierzi*“, каже мазуръ тростянецкій — а хто-жь не увидить, що слово „dzwierzy“ нагадує руске „дверѣ“?

Исторія выказує, що за часѣвъ Польщѣ часто лучало ся, що двѣръ, маючи власть надъ громадянами по впровадженѣй панщинѣ, на силу ихъ на обрядъ латиньскій переводивъ, перестроивши на костелъ руску церковь або знѣвечивши ея. Не инакше, тѣлько таку саму процедуру перейшли и громадяне, переважно въ Тростянци великѣмъ кромѣ церкви и немного позосталыхъ, а тымъ бѣльше правдоподѣбно при обставинѣ, що Тростянець за часѣвъ польскихъ дѣставъ ся въ руки конвенту Сестеръ милосердныхъ. Тогды отворило ся для ксьондзѣвъ латиньскихъ въ Залѣзцяхъ широке поле: доконувати межи Русинами звыклои собѣ практики, при котрѣй Русинами остались ино тіи, що були замешкалѣ въ улици коло церкви. Коли отже тыхъ 30 нумерѣвъ коло церкви лишились рускими, то тѣлько церковь учинила то, бо коли-бъ не церковь, по Русинахъ въ Тростянци великѣмъ и слѣдъ бувъ бы не лишивъ ся, а то тымъ певнѣйше, що мѣсцевѣ душпастирѣ були тамъ рѣдко и ще передъ 30 лѣтами переважно сусѣдными священиками мѣсцевость тая була завѣдувана. Тожь и нѣчо дивного, що парохіяне замѣсть до Олѣева або Бѣлоголовъ, такожь о милю вѣддаленыхъ, волѣли въ духовныхъ потребахъ удаватись до Залозець, бо тамъ въ мѣстѣ и орудки свои залагоджували. А коли въ такихъ обставинахъ 30 нумерѣвъ остались рускими, чи-жь не належить ся имъ справедливо узнанье и помочь? При тѣмъ и того ще поминути не можна, що на тыхъ 30 нумерѣвъ выпадає на будову святинѣ конкуренція вѣдъ моря 60 зр., а они однакожь того не злякались, але взялись до будовы, не такъ якъ Тучапы, котрѣ, абы не давати на будову приходства, выреклись батькѣвского обряду! Тому зновъ пытаю: чи-жь не варта тая горсточка парохіянъ Вашихъ пѣдпомоги у собратей своихъ, коли она въ такъ твердыхъ обставинахъ оказала таку привязанѣсть до батькѣвского обряду? Не дармо поручивъ и ВПр. Ординаріятъ душпастирямъ въ повѣтахъ, де складки для нихъ Выс. намѣстництво дозволило, увзглядняти просителѣвъ Вашихъ, — хочь на жаль, декотрѣ выслании мусѣли зъ нѣчимъ повертати.

То обставины, котрѣ и мене учинили нерѣвнодушнымъ, бо мѣсцевость Ваша, де переважна часть сталась прозелітами латинізму, не одинока, але и въ нашихъ сторонахъ такихъ немало. Самъ Старый Збаражь має въ мѣсци, де стоить церковь, ажь чотири нумеры грецкого обряду! — а загалъ парохіянъ рускихъ становить Залуже. А що-жь стало ся зъ тыми другими коло церкви старо збаражскои? Пѣйшли здоровѣ до кляштора Бернардинѣвъ, такъ якъ Тучапы до Ярослава, — рѣзниця ино тая, що Тучапы пѣйшли за звѣзволеньемъ св. римского престола, а Збаражчане, якъ и другѣ, безъ звѣзволеня. Не инакше и Сенява коло Збаража, де пару лѣтъ тому й костелъ побудували, а церковь на упадку. Качанѣвка въ Скалатскѣмъ, громада до 400 нумерѣвъ называєсь нинѣ Мала-Варшава, та диво, що межи тыхъ Мало-Варшавянѣвъ до 700 прѣсныхъ душь вмѣшалось та й ще люде хотять о тѣмъ знати, що нинѣшный тамъ костелъ утвореный зъ рускои церкви, и о дзвонахъ въ костелѣ такожь щось подѣбного собѣ розповѣдають, а Русины церковь другу, якъ за Ягайла въ Перемышли, ставити собѣ мусѣли.

Дѣло будовы святинѣ Вашои нинѣ ваги тымъ бѣльшои, що положенье Русинѣвъ взагалѣ незавидне. И нинѣ мы видимо, якъ Русинѣвъ одныхъ польонізують въ школѣ, другихъ переводять на латинізмъ, а зновъ иншѣ самѣ для личныхъ выглядѣвъ русчины цурають ся. И нѣчо дивного, коли бачимо, що тѣ, котрѣ народови примѣромъ мали бы бути, дають примѣръ въ иншѣмъ напрямѣ, якъ то стало ся при ювілейнѣмъ торжествѣ въ Станиславовѣ. Перебули Русины часы гѣркѣ Дѣзнавали й того, що самѣ начальники церкви латинізмъ пѣдпирали, якъ н. пр. Кипріянъ Жоховскій въ диспутахъ люблиньскихъ 1680 р. вѣдозвавъ ся до тыхъ Русинѣвъ, що уніи приняти не хотѣли, але радше на латиньскій обрядъ перейти заявили ся: „Więc mawiacie, że wolimy zostać Rzymiany wszyscy, niżeli unitami. Zgodcie się na to a my za wami“. Такъ и нинѣ напѣръ латинізму не меншій, а сприяють ему обставины, що часы тяжкѣ и патронатъ надъ церквами рускими остає въ рукахъ польскихъ. Чинникомъ супротивнымъ есть уже розбуджена по части свѣдомѣсть люду рускаго — але чи тая ухоронить насъ вѣдъ неоднои ще утраты и чи утрату надоложити будемо въ станѣ, надѣя лише въ Господу Бозѣ при щирѣй чинности тыхъ, котрѣ до того покликанѣ.

Приймѣть выразъ высокого поважаня и узнаня за ревнѣсть Вашу, въ котрѣй при 30-хъ нумерахъ парохіянъ святиню для нихъ будувати потрафили.

Андрей Качала.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

У Вѣдни и въ Буда-Пештѣ звертають на себе загальну увагу домаганье міністерства вѣйны, котре стремить 1) до побѣльшеня презенційного стану, 2) до реорґанізаціи артілеріи и 3) до поправы вѣйскового харчу. Міністеръ вѣйны на спѣльнѣй нарадѣ міністрѣвъ у Вѣдни, обчисливъ свои домаганя до 5 міліонѣвъ зр., однакъ число се зредуковано. Все-жь таки ясно, що, хотяй бы міністрови вѣйны удало ся добути тыхъ 5 міліонѣвъ, то они не выстануть на цѣлковите переведенье пляну. Сума мала увѣйти до найблизшого буджету и ей зредуковано мабуть за-для того, щобы зредуковати тую позицію, котру кѣлька разѣвъ вставлювано до буджету, а котру перечеркувано завсѣгды. То власне поправа вѣйскового харчу, що буде коштувати $1^1/_2$ міліона, котрѣ готовъ жертвувати міністеръ вѣйны и правдоподѣбно пожертвує, але на новѣ каноны. Помимо редукціи, котру переведено на спѣльнѣй радѣ міністрѣвъ, треба таки надѣяти ся пѣдвысшеня буджету, що очевидно вплыне въ уемный способъ на державный бѣлянсъ, бо-жь розходить ся о ненастанный прирѣстъ выдаткѣвъ зъ року на рѣкъ. — „Pol. Corr.“ говорить: „Можна припустити, що выдатки будуть въ тыхъ самыхъ границяхъ и що буде можна зъ горы означити жаданѣ сумы на переведенье розпочатыхъ реформъ. Певно можна сказати, що о заведеню дворѣчнои войсковои службы и о далекосяглыхъ змѣнахъ въ напрямѣ контінґенту вѣйскового и бесѣды не може бути“.

— —

„Гражданинъ“ наводить голосъ одного властителя дѣбръ зъ Смоленьска, котрый каже, що договоръ торговельный мѣжь Россіею а Нѣмеччиною становить квестію житя для россійскихъ властителѣвъ дѣбръ. Малороссія, зъ выимкою 1891 р., зѣбрала була въ послѣдныхъ десяти лѣтахъ великій надмѣръ збѣжа, а Нѣмеччина була для неи мѣсцемъ вывозу. Если-бъ отже угода не прийшла теперь до цѣли, нѣякій банкъ не бувъ бы въ силѣ охоронити вѣдъ заглады властителѣвъ посѣлостей, бо они мусѣли бы збувати свое збѣже за одну третю часть власнои продукційнои цѣны. И противно, россійскѣ промысловцѣ могли бы конкуровати цѣлковито зъ нѣмецкими на россійскѣмъ торзѣ, коли-бъ лишь они схотѣли робити добре и дешево.

Въ Петербурзѣ думають, що угода торговельна прийде до цѣли за-для того, що Россія вдоволила бажанямъ Нѣмеччины взглядомъ вугля и бавовны.

— —

Папа принимавъ въ четверъ католицкихъ богомольцѣвъ зъ Франціи, Угорщины и Аргентины. Напередъ представивъ епископъ зъ Штульвайсенбурґа 250 богомольцѣвъ угорскихъ. Папа вѣдозвавъ ся до нихъ въ языцѣ латиньскѣмъ, и вѣзвавъ, щобы не вѣдступали вѣдъ вѣры св. Стефана и щобы йдучи за его примѣромъ боронили правъ церкви.

При входѣ и вѣдходѣ зъ салѣ консисторскои витали папу окликами, повными запалу. Папа хорый на перестуду, и длятого въ его товариствѣ перебуває невѣдступно прибочный лѣкарь. За-для недуги приймавъ лишь провѣдникѣвъ богомольцѣвъ. Кожда ґрупа вручила папѣ дарунки на рѣчь „петрового гроша“.

НОВИНКИ.

— **Еміґрація нашихъ селянъ за кордонъ** буде мабуть цѣлковито здержана, якъ се выходить зъ поданого нами опогды комунікату въ сѣй справѣ. Тымчасомъ нашѣ селяне, не знаючи про се, лагодять ся въ многихъ мѣсцевостяхъ выходити за кордонъ, а продаючи за безцѣнъ свое майно, опинять ся вѣдтакъ, коли ихъ не пустять за границю, въ крайне нужденнѣмъ положеню. Що такъ напевно буде, видко зъ вѣстей, якѣ подає про еміґрацію черновецка „Буковина“. „Въ Заставнецкѣмъ — пише ся тамъ — выбирають ся вже селяне до Россіи, а навѣть и заможнѣйшѣ продають, що лише мають и такожь загадують рѣдный край на вѣки опустити. Про сей рухъ пишуть намъ ось що зъ Заставнецкого: Въ Товтрахъ вѣдкись зачули, що десь на Кавказѣ есть край дармоѣдѣвъ, и нужь продавати свои маєтки за безцѣнъ. И такъ сего тыждня попродали въ Товтрахъ свои хаты зъ городами и полями отсѣ господарѣ: Опанрій Снижавка, Михайло Торагасъ, Пантела Халусъ, Дмитро Фенюкъ, Василь Левицкій и ще кѣлька иншихъ, а ще й богато другихъ торгує ся зъ купцями. Люде въ Товтрахъ такъ межи собою говорять, що 20 до 30 родинъ тамошныхъ мають разомъ выбратись до Россіи, ждуть они лише на теплѣйше веремя и на якійсь знакъ, котрый має имъ хтось дати. Лишь те ще ихъ затримало до теперь на Буковинѣ, що кордонъ на 14 днѣвъ замкненый. Но се ще не конець. Не лишь самѣ тѣлько родины выбирають ся, але й поодинокѣ паробки збирають ся зъ дѣвчатами и опускають родичѣвъ, а матерѣ плачуть, але се нѣчого не помагає. — Въ Василевѣ зновъ ходить чутка, що ажь 100 родинъ має до Россіи пѣйти. Они за безцѣнъ продають свои маєтки, що ажь жаль дивитись. И такъ одинъ ґазда продавши за безцѣнъ хату, огородъ и поле, мавъ ще 6 овець зъ ягнятами и тѣ продавъ за 20 зр. Зновъ за тѣ мизернѣ грошѣ, що дѣстали за свою и своихъ батькѣвъ кроваву працю, пють тѣ, що задумують глядати щастя десь на Кавказѣ, що ажь страшно дивити ся.“

— **Холєра**, Зъ Камѣнця подѣльского доносять що въ мѣстѣ и въ околици ширить ся холєра сильнѣйше, якъ послѣдными тыжднями. Въ ґубернии має кождого дня по 500 особъ занепадати на холєру.

— **Передъ коломыйскимъ судомъ присяжныхъ** вѣдбувала ся дня 20 и 21 н. ст. лютого карна розправа противъ Герша Айзенштайна, властителя гарбарнѣ въ Кутахъ о злочинъ пѣдпаленя и обманьства. Дня 11 н. ст. грудня 1891 въ ночи пѣдложивъ сынъ Айзенштайна Лейба огонь въ шопѣ, належачѣй до гарбарнѣ. Въ наслѣдокъ того згорѣла шопа вразъ зъ припасами шкѣръ, трану, лою, каруку, якъ такожь и сусѣдный дѣмъ Лаѣ Браєрови. Шопа и припасы були заасекурованѣ на 28.000 зр. Гершь Айзенштайнъ подавъ до ліквідаціи, що згорѣло 380 сотн. коры, 1606 шкѣръ, 24 сотн. шерсти, 49 сотн. каруку, 3 сотн. лою и 6 великихъ бочокъ трану, взагалѣ така скѣлькѣсть припасѣвъ, якои не выказала бы и первориядна фабрика. Тымчасомъ свѣдки, якѣ були при огни и гарбарѣ Айзенштайна зѣзнали, що не було и $^1/_{10}$ части згаданыхъ рѣчей, а знатоки оцѣнили цѣлу шкоду на 2100 зр. Крѣмъ того Гершь Айенштайнъ бувъ въ дуже лихихъ вѣдносинахъ маєтковыхъ и постаравъ ся остентаційно о alibi для себе на часъ пожару, а зъ другого боку мавъ въ своѣмъ домѣ попакованѣ всѣ рѣчи, щобы ихъ пѣдчасъ огню вынести. Мимо тыхъ обставинъ увѣльнивъ трибуналъ Айзенштайна вѣдъ вины.

— **Щедрый даръ.** П. Антѣнъ Билиньскій, звѣстный філянтропъ, фундаторъ заведеня для невылѣчимо недужихъ у Львовѣ дарувавъ! на дальше вывѣнованье своеи фундаціи 40.000 рублѣвъ. Заведенье для невылѣчимыхъ вже выкѣнчене и небавомъ буде вѣддане до ужитку.

— **Въ процесѣ Гендіґера** вѣдбула ся дня 25 н. ст. лютого розправа въ судѣ касаційнѣмъ у Вѣдни надъ внесеною матерю Гендіґера жалобою неважности. Выроку боронивъ заступникъ ґенерального адвоката д-ръ Зіґлеръ, а жалобу заступавъ зъ уряду адвокатъ д-ръ Микоцкій. Жалоба опирала ся на тѣмъ, що не переслухано свѣдкѣвъ Маркґрафского, Секериньского, Люкра и Калужняцкого при розправѣ; вѣдтакъ що клевета зроблена россійскимъ пѣдданымъ на особы живучій въ Россіи не належитъ до судѣвъ въ Австріи и вкѣнци, що ся клевета була лише средствомъ до намѣреного обманьствъ. Д-ръ Зіґлеръ зазначивъ, що австрійскѣ суды не мають средствъ примусити чужихъ пѣдданыхъ, щобы тѣ являли ся яко свѣдки при розправахъ, отже хочь було бы ся розправу вѣдложило, то се не принесло бы нѣякого успѣху. Що-до того, що справа нѣбы не належала до австрійскихъ судѣвъ, вѣдповѣвъ д-ръ Зіґлеръ, що Россія зрекла ся права, абы ѣй выдати Гендіґера. Такожь и кара не за высока, бо въ Россіи за таке злочиньство бувъ бы Гендіґеръ утративъ всѣ права горожаньскѣ цѣйшовъ бы на вѣчне поселенье въ Сибѣръ, бувъ бы укараный 100 кнутами и напятнованый. По короткѣй нарадѣ вѣдкинувъ трибуналъ жалобу и засудивъ матерь Гендіґера на заплату коштѣвъ судовыхъ. На тайнѣмъ засѣданью має трибуналъ нарадитись надъ вымѣромъ кары.

— **Ревізіи и арештованя.** Зъ Бродѣвъ доносять, що дня 23 н. ст. лютого вѣдбули жандармы въ товариствѣ вѣйта ревізію у Василя Павлюка, господаря въ Фѣльваркахъ великихъ. Павлюкъ пѣдъ той часъ бувъ у Львовѣ, де старавъ ся о пашпортъ, котрого не мѣгъ дѣстати въ брѣдскѣмъ староствѣ По ревізіи арештували жандармы 18-лѣтного сына Павлюка, Стефана, а рѣвночасно арештовано на двѣрци зелѣзничѣмъ въ Бродахъ вертаючого зѣ Львова Василя Павлюка.

— **Дирекція руху зелѣзниць державныхъ** оповѣщує: Отворенье стацій Фолькеґартенъ и Сихѣвъ для загального руху. Стаціи Фолькеґартенъ и Сихѣвъ положенѣ при шляху Львѣвъ-Сучава, а уряженѣ дотеперь тѣлько для руху особового, пакункового и товарового будуть отворенѣ зъ днемъ 1 н. ст. марта 1893. такожь для руху посылокъ поспѣшныхъ, отже для загального руху. Перевозове обчислюєсь на основѣ мѣсцевои тарифы товаровои, II, зшитку 2, уступу A (нове выданье зъ дня 15 сѣчня 1893) и мѣстячои ся въ нѣй табелѣ для обчисленя належитостей вразъ зъ начеркомъ вѣдалень кільометричныхъ.

Надѣслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (**k. u. k. Hofl.**), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

— **Карна розправа** вôдбула ся онôгды передъ судьею Ильницкимъ въ Бродахъ противъ Дмит. Мороза, студента правъ у Львовѣ и противъ деякихъ селянъ зъ Чехъ. Они були обжалованй о москвофільскй агітаціи. По переведенôй розправѣ увôльнивъ судъ всѣхъ обжалованыхъ.

— **Новй австрійскй и угорскй срѣбнй короны** выбивають ся такъ скоро, що при кôнци марта буде ихъ около 30 міліонôвъ штукъ въ державныхъ касахъ. Однако тй новй монеты не будуть могли вôйти въ обѣгъ скорше, ажь стягне ся всѣ курсуючй доси $^1/_4$ ґульдены, а то зъ тои причины, що обѣ тй монеты рôвно великй и подôбнй до себе. Тымчасомъ австрійскій парляментъ не ухваливъ ще закона о стягненю $^1/_4$ ґульденôвъ и мабуть не ухвалить скорше якъ за мѣсяць, длятого и новй короны не будуть могли вôйти скорше въ обѣгъ ажь зъ початкомъ мая с. р.

— **Д-ръ Нанзенъ**, звѣстный норвежскій ученый и подорожникъ, задумавъ пустити ся сего року въ подорожь до пôвнôчного бѣгуна. Приготовленя до сеи подорожи роблять ся вже вôдъ довшого часу и небавомъ будуть покôнченй. Одинъ зъ редакторôвъ въ Христіянiи говоривъ сими дями про тую подорожь зъ однымъ астрономомъ, щобы дôзнати ся, якъ властиво може поводити ся д-рови Нанзенови, коли вôнъ — якъ вôльно надѣяти ся — стане на бѣгунѣ. Астрономъ подавъ редакторови такй поясненя: Имовѣрно не есть на бѣгунѣ такъ зимно, якъ звычайно думають. Вже въ школѣ учать, що на земли есть два т. зв. бѣгуны зимна. Одинъ зъ нихъ лежить въ пôвнôчнôй Америцѣ, а другій въ пôвнôчнôмъ Сибѣри, въ мѣсцевости Верхоянску. Верхоянскъ маѣ въ сѣчни 50° Ц. пересѣчнои температуры, але бували случаѣ, що температура спадала и до 68° понизше 0. На бѣгунѣ, здаѣсь, далеко теплѣйше. Що-до освѣтленя то день тревае вôдъ 21 марта до 22 вересня, прочу часть року залягае нôчь, темна якъ нашй ночѣ осѣнній. Але звѣзды стоять заѣдно на небѣ, нѣколи не всходять и не заходять. Всюды панує глубока, страшна тишина. Вôдтакъ надходять бурѣ, але бурѣ въ ледовôмъ мори. Нѣхто не може собѣ представити, що значить буря въ ледовôмъ мори середъ темнои зимовои ночи. Вѣтеръ выє и гудить въ безконечнôй темнотѣ, свище, стогне, клекотить, реве, якъ бы всѣ ґіганты пôдземеля вырвались на свѣтъ та товкли и бороли ся въ дикôй скажености. А довкола тьма кромѣшна, глубока, непрозора, безъ кôнця. Знаемо, що довкола насъ горы ледовй, що одна другу настигаѣ та що пôдъ ними море, але не видко нѣчого. Буря лютуе, а мы колышемо ся въ орѣховôй лушпинѣ, що называе ся кораблемъ, самотнй въ пôтьмѣ, й зъ трѣвогою въ серци. Нôчь въ ледовôмъ мори страшна. Вôдтакъ прийде часъ, такъ довгій якъ нашъ день, коли Нанзенъ побачить розвиднюванье. Буде се початокъ дня. Въ коротцѣ появить ся на виднокрузѣ сонце. Чверть року пôдносить ся оно заѣдно въ гору, щобы вôдтакъ поволи зновъ знижуватись цѣлй три мѣсяцѣ и зайти на пôвъ року. Дай Боже, щобы Нанзенови не прийшло ся бôльше ночей ночувати на бѣгунѣ! — Интересній суть тамошнй вôдносины часовй. Коли бы Нанзенъ поставивъ стôлъ въ серединѣ на бѣгунѣ и засѣвъ зъ своими товаришами довкола, тогдѣ була бы для него 12 година, а для его товариша 1, для другого, що дальше сидить 2 и т. д. Люде, сидячй коло стола на бѣгунѣ, сидять на всѣхъ можливыхъ полудникахъ, котрй тамъ сходять ся, а звѣстно, що зъ кождымъ полудникомъ на всхôдъ сходить сонце скорше, отже если бы Нанзенъ схотѣвъ зыскати одну годину, потрѣбувавъ бы лише крокъ на бôкъ поступитися. Однымъ словомъ: на бѣгунѣ нема годинъ. Нема тамъ такожь всходу, заходу и пôвночи, бо въ котру небудь сторону покажемо рукою, все буде лежати на полудни.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣлцямъ громады Вербиця, въ повѣтѣ равскôмъ, 300 зр. запомоги.

Вѣсти зъ еп. пер емыскои.

Канонічну институцію одержали оо.: Сев. Хлопецкій на Кôньске дек. бирчаньского а Дан. Пирôгъ на Тихань дек. дукляньского.

Завѣдательства одержали оо.: Іос. Круликовскій въ Вовчôмъ горѣшнôмъ, дек. жукотиньского; Петро Хилякъ въ Лѣщинахъ, дек. бѣцкого.

Самостойнй сотрудництва одержали оо.: Теод. Грабець въ Межибродю дек. сянôцкого, Ив. Марковъ въ Постоловѣ дек. лѣського.

Сотрудництво въ Селискахъ дек. бирчаньского одержавъ о. Георг. Вербицкій.

Новопоставленй пресвитеры одержали слѣдуючй посады: Асекс. Брикъ завѣдательство въ Дублянахъ, дел. мокряньского и Иги. Мохнацкій сотрудництво въ Куриловцѣ, дек. канчуского.

Зрезигнувавъ зъ удѣленои презенты на Нагуевичѣ дек. мокряньского о. Теоф. Турчмановичъ, деканъ жукотиньскій и парохъ въ Рипянѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Тирявѣ волоскôй** зволили въ часѣ вôдъ 15 сѣчня до 15 лютого 1893 р. прислати жертвы ласкавй Добродѣѣ. Впов.: о. Андрей Качала зъ Мединя 1 злр.; о. Юліянъ Вендзиловичъ зъ Яблôнокъ 1 зр. 50 кр.; о. Іоакимъ Савчинъ зъ Мхавы 2 зр.; п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова 3 зр.; о. Михайло Форись зъ Волѣ гологôрскои 1 зр. 72 кр.; п. Шенкирикъ зъ Тернополя 70 кр.; о. Василій Чернецкій зъ Сѣлця белского 1 зр.; о. Антôнъ Тустановскій зъ Завишчѣ 2 зр.; о. Менциньскій зъ Маластова 2 зр., разомъ 14 зр. 92 кр.

О дальшй ласкавй жертвы на будову церкви упрашаемо сердечно Впов. Патріотôвъ рускихъ: Впр. отцѣвъ духовныхъ зъ Братствами церковными, Впов. руску свѣтску интеліґенцію и мѣщанъ та селянъ рускихъ. Пôвъ столѣтя вже минаѣ якъ мы, позбавленй церкви, коморуемо въ костелѣ длятого, що не маючи власныхъ, достаточныхъ фондôвъ зданй есьмо на ласку й неласку кого иншого, а тому „нищому“ не дуже лежить на серци церковь наша. Отже просимъ и благаемъ о помôчь. „Комôрне“ за 50 лѣтъ вже надто намъ навѣрилось и маемо надѣю, що Всевышнй и нашй щирй рускій люде не опустять насъ, но поможуть намъ до сего дѣла, до здвигненя церкви!

Тирява волоска, 15 лютого 1893. *Михаилъ Сливиньскій* парохъ. *Игнатій Шпаковскій* — въ имени комітету церковного.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 27 лютого. Діскусія буджетова потреваѣ що найменше ще два тыждне.

Прага 27 лютого. Въ Прерове арештовано купця Іосифа Войтека за зраду державну. Минувшого року перейшовъ Войтекъ на православіе.

Римъ 27 лютого. Амбасадоръ австро-угорскій Ревертера складавъ вчера папѣ на торжественнôй авдіенціи желаня цѣсаря. Амбасадоръ вручивъ власноручне письмо цѣсаря и дары цѣсарскои родины.

Бѣлградъ 27 лютого. Миланъ и Наталія внесли до синоду просьбу о дозвôлъ на нове вѣнчанье.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч 19

приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковѣ и для Вп. Духовенъства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибулькôвъ волосныхъ а за-ля того здержуе выпаданье волося и скрѣпляе порôстъ.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдно ротною почтою. 4379

50.000 зр. можна выграти

на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4569 6—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

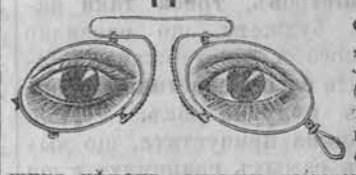

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроенія звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	106	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	838

Вôдходять зô Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. дворця)	256	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	536	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	92
Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	57

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинникôвъ львôвского. Числа пôдчеркненй означаютъ пору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

Друки метрикальнй

и прочй книги для урядôвъ парохіяльныхъ

всѣ книги церковнй

въ сильнôмъ переплетѣ

по найнизшихъ цѣнахъ поручае

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.

4471

Гарнй взôрцѣ для приватныхъ осôбъ даромъ и оплатно.

Обемистй книжки зъ взôрцями, якихъ ще нѣколи не було, для кравцѣвъ нефранковачй.

Не даю нѣякого опусту вôдъ $2^1/_2$ абo $3^1/_2$ зр. за метеръ, рôвножь нѣякихъ дарункôвъ для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на кошть приватныхъ осôбъ, лишь маю сталй и нетто цѣны, щобы кожда приватна особа купувала добре и дешево. Длятого прошу казати предкладати собѣ мои книжки зъ взôрцями.

Рôвножьостерѣгаю передъ конкуренційными листами подвôйными зъ опустомъ цѣны.

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіенъ и Доскіи для Вч. духовенъства, приписанй матерій для ц. к. уніформôвъ урядничихъ, рôвножь для ветеранôвъ, сторожи огневои, ґімнастикôвъ и служебы. Сукна на білярдъ и столы до гры, покрыта на возы, гуня не промокаюча на одяги стрѣлецкй, матерій до праня, пледы до подорожи вôдъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче купити добрй, тревалй, чисто вовняный матерій а не дешевй шматы, котрй не вартй навѣть заплаты для кравця най зверне ся до фірмы

ИВАНЪ СТІКАРОВСКІЙ въ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбôльша фабрика и складъ сукна вартости $^1/_2$ міліона зр.

Щобы показати величину и спроможность, заявляю що я получивъ въ моихъ рукахъ найбôльшій експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камгарнôвъ, приборôвъ кравецкихъ и велику переплетню лишь для власныхъ цѣлей. Щобы пересвѣдчити о сказанôмъ, прошу Вп. Публику, при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи, въ котрôмъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсылаесь лишь за послѣплатою!

Переписка въ нѣмецкôй, ческôй, угорскôй, польскôй, італіяньскôй, французскôй и англійскôй мовѣ. 4557 3-10

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

знарядôвъ церковныхъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ щиро золотыхъ, срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

въ Перемышли, при улици Францисканьскій (на 6 амѣ число 153)

поручае по цѣнахъ умѣревыхъ, сталыхъ и с вѣстныхъ

Артосы, Фелоны, Стихарѣ (альбы), Кадилы ицѣ, Хресты на пôставѣ, ручнй и процесіональнй, Лѣхтарнѣ, Лѣхтарѣ, Патерицѣ, Пауки бронзовй и кришталевй Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и фаны, Чашѣ полочень зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, Евангеліоны новôго выданя оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солідной роботы оковахъ позолоченыхъ, Плащеницѣ на полотнѣ, зъ 4556 шовковои матерій и прочй церковнй знаряды. 5—6

Цѣнникъ высылаесь на жаданье оплатно.

Лишь тогдѣ правдивый, если трикратна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтôмъ папери).

Доси не перевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни.

Розслѣженый першорядными повагами медичными и **за-для своои легкои стравности** поручёный такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збôльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокôвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — **Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабичнôмъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.**, а такожь **майже по всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.**

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Кижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы:

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 4414 14—18

УЧИТЕЛЬ орґанъ рускаго товариства и дґоґічного, двотыжденвникъ недаґоґічно-науковый. выходить вôдъ 1 червня 1889 р у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 50 зр., на чверть року 1 зр.

Высокоповажанй Панѣ!

Пôдпомагайте промыслъ краевый, купуючи крохмаль бриллантовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (звамя лучности) выробу „Бажанта“.

Товаръ лѣпшій анѣжь чужй выробы — можна купити у всѣхъ торговляхъ. 4572 1—10

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

пôдъ Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміяньъ Браеръ властитель.

Д-ръ Викторъ Леґежиньскій управляючій лѣкарь

Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4583 7—?

ДАВНА!

основана въ 1870 року

вылучна

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ

І. ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6,

поручае Впов. Публицѣ

4170 **на пору зимову**

ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ

хиньскій, россійскій и англійскій.

Замовленя выготовляесь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

ИВАНЪ ПАСѢЧНИКЪ

концесіонованый бѣлошкôрникъ въ **СТРЫЮ** у власнôй реальности пôдъ ч. 20 на Шумлянщанѣ.

Поручае ся ласкавымъ взглядамъ Впов. Публики при выготовленю всякихъ выробôвъ бѣлошкôрничихъ, поручаючи тревалу и добру роботу.

Ласкавй замовленя зъ провінціи полагоджуе ся вôдворотною почтою по дуже приступныхъ и умѣреныхъ цѣнахъ. 4538 3—6

ШКОЛА ҐРЫ

на фортепянѣ

концесіонована ц. к. намѣстництвомъ

Кл. Маркевичевои

Въ 3-хъ вôддѣлахъ вôдъ початку ажь до выобразованя гры. Ближшй подробицѣ наукового заведеня и статуты можна дôстати безплатно въ школѣ, площа **Капітульна ч. 6. II пов.** Для найвысшого курсу спôльна гра (a vista) на двохъ и чотирохъ фортепянахъ кождои недѣлѣ и свята. Испыты мѣсячнй и попись публичный щорôчный.

Лекціи подають ся въ школѣ а на жаданье приватно въ домахъ.

Складъ фортепянôвъ, пянинъ и выпожичальня, зъ першорядныхъ фабрикъ, ул. **Гетьманьска ч. 4, I пов.** 4564 3—3

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровй

и всякй выробы рукавичничй

поручае найдешевше

Павло Лянґнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Черезъ Адміністрацію Дѣла

можна замовити за знижену цѣну отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднимъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на 1 зр. (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на 50 кр. (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!

„Нова правопись руска“,

брошурка зъ котрою кождый повиненъ обзнатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ школьнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дôстати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 36. Львôвъ, Второкъ 16 (28) лютого 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

„Русская жизнь“ оголошуе нове розпорядженье россійского правительства що-до жидôвъ-кольонистôвъ. По силѣ того розпорядженя зносять ся дотеперѣшнѣ выимковѣ права, що дотыкали жидôвъ-кольонистôвъ, котрѣ будуть пôдчиняти ся вôдъ теперь постановамъ зъ 1861 р. Нове розпорядженье маѣ розтягати ся на 11 тысячь людей жидôвского населеня, що займають 30.257 десятинъ землѣ. — „Московскія Вѣдом.“ доносять, що въ найблизшôй будучности прийде пôдъ нараду рады державной проѣктъ міністерства справъ внутрѣшныхъ о цѣлковитôмъ знесеню кагалôвъ. Міністерство опираѣ ся въ своихъ мотивахъ на тôмъ, що кагалы шкодять якъ интересамъ публичнымъ, такъ и самымъ жидамъ, бо удержують сепаратизмъ жидôвъ. Въ тôмъ дѣлѣ звернула ся комісія для справъ жидôвскихъ до всѣхъ губернаторôвъ, въ цѣли засягненя опінін що-до кагалôвъ. Всѣ майже губернаторы заявили, що знесенье кагалôвъ ѣсть рѣчію конечною.

Выбôръ Юлія Ферріого на президента сенату не дуже одушевивъ мѣродайнѣ круги Россіи. Его уважають приятелемъ Нѣмеччины и думають, що вôнъ буде заходити ся надъ зближеньемъ обохъ державъ. При нагодѣ выборôвъ Ферріого вôдозвало ся „Новое Время“ зъ цѣкавыми замѣтами, въ котрыхъ ударяе цѣлою силою на нового президента и заявляе навпослѣдъ, що такій чоловѣкъ не повиненъ стояти на чолѣ управы нинѣшнои Франціи.

——

Агітація аґрарна въ Нѣмеччинѣ звернула выключно на себе увагу, а тымъ самымъ зменшила заинтересованье для реформы войсковои. Судьба того проѣкту ще все неневна. Пôсля вѣродостойныхъ информацій правительство маѣ вôдступити вôдъ первѣстнои постановы, котра противила ся всякимъ компромісамъ. А що нинѣ годѣ и припускати, щобы правительственный проѣктъ перейшовъ въ первѣстнôй формѣ, тожь ґр. Капріві старае ся выѣднати въ парляментѣ якъ найбôльше уступство. Въ засадѣ годить ся на проѣктъ Беніґзена, котрый пропонуе побôльшенье арміи о 40.000 жовнѣрôвъ рôчно. На се згодить ся мабуть народно-ліберальна партія, але заходить сумнѣвъ, чи пристане на компромісъ парляментъ, котрого бôльшôсть становлять вольнодумцѣ и центръ.

——

Polit. Corr. доносять зъ Бѣлграду, що королева Наталія вôдправила ся до Ялты, а Миланъ перебуваѣ ще все у Франціи. Зъ Ялты выбираѣ ся Наталія въ Румунію до княгинѣ Муруссі. Ходять вѣсти, що Миланъ и Наталія внесли спôльно поданье до синоду о удѣленье имъ благословенія на поновне супружеске житье.

Сербскій напредняки оповѣстили вже лісту своихъ кандидатôвъ до скупштины на 124 посольскихъ мѣсць, именно въ 26 мѣскихъ и 98 сѣльскихъ выборчихъ кругахъ. А що скупштина числить загаломъ всѣхъ послôвъ 134, то лишь десять мандатôвъ лишило ся вôльныхъ, за котрыми не добивають ся напредняки. Кандидатуру провôдника напреднякôвъ Мілютіна Гарашаніна поставлено въ трохъ сѣльскихъ выборчихъ округахъ. Такъ само въ трохъ выборчихъ округахъ кандидуе такожь ґенералъ Хорватовичь. Замѣтнымъ ѣсть то, що мѣжь кандидатами напреднякôвъ до скупштины находить ся такожь знатный жидôвскій банкиръ Едія Булі.

——

Французкій сенатъ выбравъ дня 24 с. м. 148 голосами на 249 Юлія Ферріого своимъ президентомъ. Се чоловѣкъ, котрый займавъ свого часу у Франціи вызначне становище. Вôдъ р. 1869 бувъ вôнъ членомъ „Corps legislatif“ и окрасою парляменту. Зъ упадкомъ Наполеона III. стоявъ Феррі на першôмъ мѣсци мѣжь мужами державными републики. Бувъ членомъ народнои управы, вôдтакъ префектомъ деп. Секваны, дальше членомъ народныхъ зборôвъ въ Версалю, а навпослѣдъ выйшовъ посломъ републики въ Атенахъ. Пять разôвъ доходивъ до уряду міністра, при чôмъ добувъ собѣ двома наворотами президенту міністрôвъ. Его другій кабінетъ остоявъ ся найдовше зô всѣхъ кабінетôвъ у Франціи. Коли розбито ему четвертый кабінетъ и Ґреві прийшовъ на президента міністрôвъ, Феррі обнявъ теку міністра просвѣты. На тôмъ становищи стягнувъ на себе негодованье клерикальныхъ и реакційныхъ кругôвъ Франціи, именно тымъ, що творячи новый законъ, вôдобравъ духовнымъ, неудержавненымъ орденамъ право учити въ школахъ и пôдчинивъ выключно власти державы надѣлованье університетскими степенями. Его заслуга и въ тôмъ, що злагодивъ вôднôсины мѣжь Франціею а Нѣмеччиною. Въ 1885 р. Феррі усунувъ ся зъ політичного горізонту за-для того, що побито французскій войска у всходнôй Азіи. Але все-жь таки Франція завдяки его здобула собѣ кольоніи Тунісу и Тонкіну.

Президентуру Ферріого стрѣли деякій партіи зъ великимъ невдоволеньемъ. Найбôльше огôрченье заявили круги клерикальнѣ, радикалы и революційна партія. Однакъ мимо того надѣють ся, що Феррі зъумѣе упорядкувати вôднôсины Франціи и приверне ѣи добру славу.

——

Папа приймавъ дня 26 с. м. на торжественнôй авдієнціи австрійского амбасадора ґр. Ревертеру. Ґр. Ревертера вручивъ папѣ ґратуляційне письмо цѣсаря Францъ-Іосифа, и дарунки, мѣжь котрыми вызначивъ ся хрестъ зô слоневои кости, высаженый брилянтами. По авдієнціи попросивъ папа ґр. Ревертеру до своихъ апартаментôвъ на довгу розмову, по чôмъ ґр. Ревертера зложивъ візиту кардиналови Рамполлі.

Пôсля донесень Kreuz-Zeitung мала наступити стрѣча італійскои, австрійскои и англійскои фльоты при нагодѣ торжества въ Ґенуѣ. Але що побôчь тыхъ фльотъ надѣяли ся, що и другій державы вышлють своихъ представителѣвъ морскои силы, тожь полишено намѣръ стрѣчи.

Рада державна.

На початку вчерашного, въ понедѣлокъ. засѣданя палаты послôвъ — предложивъ міністеръ скарбу проѣктъ закона о продажи злишныхъ н-движимостей положеныхъ въ округѣ крѣпости Кенігрецъ а будучихъ власностію державы.

Вôдтакъ зачалась дальша дебата буджетова надъ етатомъ міністерства скарбу, а то надъ титулôмъ „податки посередній“ (податокъ консумційный).

Пос. Кронаветтеръ назвавъ теперѣшну систему побору консумційныхъ податкôвъ въ замкненыхъ мѣстахъ и подѣлъ тыхъ мѣстъ пôсля клясъ тарифы податковои, несправедливыми. Домагавъ ся знесеня податку консумційного вôдъ мяса а пôдвысшеня того податку вôдъ пива и вина по-за округами мѣста.

Пос. Робичь полемізувавъ зъ пос. Кронаветтеромъ що-до сѣльскихъ вôднôсинъ.

Пос. Крамаржь выступивъ противъ картелѣвъ, розповѣвъ, якъ тѣ картелѣ розвивали ся въ поодинокихъ краяхъ и жадавъ, щобы держава вела наглядъ и контролю надъ картелями.

На тôмъ замкнено дискусію, а по промовахъ ґенеральныхъ бесѣдникôвъ и референта пос. Менґера приняла палата цѣлый титулъ „податки консумційнѣ“ та ухвалила отсѣ резолюціи: щобы правительство предложило палатѣ справозданье о импортѣ оподаткованыхъ напиткôвъ спірітусовыхъ зъ Угорщины, вôдтакъ взяти пôдъ розвагу квестію оподаткованя напиткôвъ спірітусовыхъ пôсля ваги, а заразомъ до заряджения реституціи податкôвъ, заплаченыхъ при вывозѣ пива. Рôвно-жь завôзвано правительство старати ся о се, щобы при заключеню картелю мѣжь австро-угорскими рафінеріями нафты не були уложенѣ такій постановы, котрѣ бы спинили консумцію въ Австріи нафты, рафінованои въ Угорщинѣ.

Вôдтакъ зачалась дискусія надъ проѣктомъ закона о дешевôй соли для худобы.

Пос. Лянґъ заявивъ, що сей проѣктъ припавъ загально до вподобы, але на тôмъ не повинно правительство перестати, лишь повинно постаратись о зниженье цѣны на сôль кухонну и сôль на навôзъ. Рôвно-жь и соли для худобы годилось бы выдавати рôчно 700.000 сотнарôвъ метричныхъ по цѣнѣ 2 зр. за одинъ сотнаръ.

Пос. Ґонъ домагавъ ся централізаціи продажи соли, щобы въ той способъ зробити неможливымъ пôдвысшанье цѣны соли зô стороны гуртовныхъ купцѣвъ. Подякувавъ въ имени селяньства за сôль для худобы и домагавъ ся, щобы дозвôлъ, удѣленый галицкому выдѣлови краєвому розширити и на иншій краѣ монархіи.

Пос. Зайфертъ домагавъ ся, щобы сей законъ скоро вôйшовъ въ житье.

Пос. Бреннеръ жадавъ, щобы цѣны соли були бôльше одностайнѣ и продаючій мали менше зыску.

Міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ звернувъ увагу, що Австрія маѣ привілеґію лишь добувати и рафінувати сôль, а не продавати ѣи, то-жь цѣны не залежать выключно вôдъ правительства австрійского. Переговоры зъ галицкимъ выдѣломъ краєвымъ вже кôнчать ся, а про якусь выключну привілеґію для Галичины не може й бути бесѣды, бо и иншій краѣ можуть о се постарати ся.

На тôмъ покôнчено дискусію и слѣдуюче засѣданье вызначено на второкъ.

——

При правительственнôмъ предложеню о продовженю провізоріи буджетовои вывязалась дискусія, въ котрôй брали участь два молодоческій послы: Ґреґъ и Герольдъ, два нѣмецкій послы: Пленеръ и Руссъ та рускій посоль Романчукъ. Ческій и нѣмецкій послы говорили що-до своихъ взаимныхъ справъ зъ меншимъ роздразненьемъ, такъ, що въ посольскихъ кругахъ заговорено про зближенье Чехôвъ и Нѣмцѣвъ. Розумѣесь, що уступы промовы послôвъ молодо-ческихъ, въ котрыхъ говорилось про теперѣшну систему правительственну, були выголошенѣ въ тôмъ самôмъ дусѣ що й давнѣйше, хиба ще зъ тымъ додаткомъ, що симъ разомъ дôсталось такожь и польскимъ несламъ, яко найвѣрнѣйшимъ союзникамъ правительства.

Згаданый уступъ промовы пос. Ґеґра такій: „Я понимаю панôвъ зъ Галичины, що они зачисляють ся мѣжь найвѣрнѣйшихъ прихильникôвъ правительства, бо нѣякій народъ и нѣякій край сеи половины державы не выдобувъ стôлько хôсна зô своеи прязни до правительства, зô своеи преданности до правительства, якъ панове зъ Галичины. (*Пос. Романчукъ: Але не Ругины!*), а коли попереднѣ заступники ческого народу за свою вѣрну службу для правительства и за свои великій жертвы, якій принесли правительству, були вôдправленѣ звѣстными окрушинами, то панове зъ Галичины несли звычайно домôвь повнѣ кошики.

„Но, мои панове, я не завидую вамъ того, противно, бажаю вамъ зъ цѣлого серця, але пытаю ся: Чи мы, послы ческого народу, можемо пôдпирати таке правительство, опираюче ся на конституціи, котрои мы мусимо бути рѣшучими противниками и котру ослабляти, поборювати, нищити мусить бути наша задача?

„Длятого не робѣть намъ, Впов. панове зъ Галичины, нѣякого закиду зъ того, що мы стоимо въ опозиціи до сего правительства. Ѣсли бы вашъ край и вашъ народъ хотѣвъ жити въ подôбныхъ вôднôсинахъ, якъ нашъ народъ, то, мои панове, не було бы нѣ одного мѣжь вами, хто бы не станувъ въ найбôльше рѣшучôй опозиціи до того правительства. А мы бы вамъ пôдпомагали въ тôй опозиціи вѣрно и дружно, бо симпатіи ческого народу стоять завсѣгды по сторонѣ утисненыхъ, а сей вамъ такъ знаный окликъ: Za naszą i waszą wolność — сей окликъ не ѣсть для ческого народу пустою фразою.“

——

Въ комісіи для справъ асекураційныхъ велась дискусія надъ внесеньемъ ґр. Вурмбранда, въ котрôмъ подано головнѣ засады що-до управильненя законодатствомъ краєвымъ обезпеченя вôдъ огню.

Пос. Рутовскій поставивъ при тôмъ внесенье, щобы полишити краямъ, якъ они мають упорядкувати свои справы асекураційнѣ, а именно замѣсть основаня краєвыхъ институцій асекураційныхъ черезъ взаимне порозумѣнье краєвыхъ товариствъ асекураційныхъ пôдъ певнымъ наглядомъ власти краєвои. — Комісія згодила ся въ пріинціѣ на се внесенье, але що тымъ самымъ мусѣла бы наступити змѣна у внесеню ґр. Вурмбранда, то порѣшено выбрати до розслѣдженя цѣлои справы пôдкомітетъ, въ складъ котрого вôйшли: Вурмбрандъ, Промберъ и Рутовскій.

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышля.

[Просвѣтный и економічный рухъ въ Перемыскôмъ.]

Перемыскій повѣтъ зачинаѣ будитись зъ летаргічного сну. Тутъ и тамъ по селахъ засновують ся читальнѣ и крамницѣ. Селяне рôзного вѣку горнуть ся радо въ рускій просвѣтнѣ товариства [н. пр. зъ села Валявы].

Бôльшій поступъ можемо занотувати сегодня зъ села Малковичь. Селяне Малковецкій, люде релігійнѣ, моральнѣ и роботущѣ, — длятого мають ся не зле — запровадивши взôрцевый порядокъ въ громадѣ, беруть ся теперь охочо до заснованя читальнѣ А щобы не скитати ся по чужихъ хатахъ, задумали напередъ поставити дôмъ, де бы могла помѣстити ся такожь крамниця и канцелярія громадека. На тую цѣль вже звезено матеріялъ, грошѣ складають и зъ весною, — дасть Бôгъ — стане своя хата. Въ тôмъ дѣлѣ обѣцявъ громадянамъ такожь князь Адамъ Сапѣга, помôчь матеріяльну. Душею того поступового руху въ громадѣ ѣсть щирый народолюбець о. И. Ивасѣвка, мѣсцевый нарохъ, а невтомимымъ помôчникомъ его въ тôмъ благороднôмъ дѣлѣ ѣсть учитель, щирый Русинъ п. Михайло Мѣйскій, котрый недавно заснувавъ сѣльскій хоръ, чимъ немало причинивъ ся до розбудженя житя мѣжь селянами.

Читальня и крамниця засновуеся такожь въ селѣ Поздячи [пôвъ милѣ вôдъ Перемышля] заходомъ старенького руского патріота крилошанина о. К. Шведзицкого при участи самыхъ селянъ. Отворенье наступить мабуть уже въ маю. Щасть Боже!

Зъ Самбора.

[Холмскій священики въ Галичинѣ.]

Справа о. Василевского на львôвскôмъ концертѣ, устроѣнôмъ въ честь папы, въ самôй рѣчи велика дрôбница, дала польскимъ часописямъ повôдъ до дискусіи — и навѣть поважній органы польскои прасы, — якъ Nowa Reforma — зробили Русинамъ замѣтъ, що они не вмѣють шанувати тыхъ людей, котрі терпѣли переслѣдуванье за-для своеи народности або релігіи.

На се така вôдповѣдь:

Деякій священики-уніяты въ Холмщинѣ, не хотячи приняти православія, до котрого ихъ правительство россійске змушувало, покинули свои посады и переселили ся въ Галичину. Сей фактъ, яко такій, заслугуе на признанье, бо чоловѣкови, котрый за-для переконань своихъ для якоись идеи помѣтуе користями матеріяльными, а навѣть наражуесь на переслѣдуваня, належить ся честь. Однакъ ознаки тои чести, можуть бути тôлько тогдѣ тревалѣ, сли той чоловѣкъ, терпѣвшій переслѣдуванье а знайшовшій ся середъ другихъ обставинъ, даѣ дѣлами доказы незломного характеру и идеального способу мысленя.

Галичина приняла тыхъ людей гостинно а нашѣ епіскопы надали имъ парохіи. Тымчасомъ люде тѣ — зъ выимками одиниць — дали доказы, що нашъ народный розвôй не тôлько ѣсть имъ байдужный, але що бôльше, — дуже часто заняли они противъ народу руского просто вороже становище. Въ душпастирствѣ не вôдзначили ся они у насъ нѣякими надзвычайными дѣлами, якихъ вôдъ такихъ людей вымагати ся повинно. Они дали доказы, що суть людьми що-найбôльше пересѣчнои мѣрности, длятого претенсіи ихъ уроѣнѣ. А що они нашому народному розвоѣви не сприяють, то можуть вôдъ насъ вымагати лишь о стôлько чести, о скôлько на неи своимъ поведеньемъ и своими дѣлами заслугують.

Поляки, замѣсть намъ приписувати, якъ мы маѣмо дѣлати, вôдчувати и мыслити, лучше бы зробили, щобы студіювали нашій вôднôсины та входили въ суть рѣчи, а не выдавали выроковъ, замѣтуючихъ загалови Русинôвъ ігноранцію, опертыхъ на дрôбныхъ подѣяхъ.

К. Ч–ій.

Зô Струсова.

[Каса позичкова и щаднича въ Струсовѣ.]

Зновъ беру за перо, щобы подѣлитись вôдраднѣйшою вѣстію зъ читателями „Дѣла“. Зъ днемъ 20 н. ст. лютого увôйшла въ житье въ Струсовѣ каса позичкова и щаднича, спôлка зареѣствована зъ ограниченою порукою.

Цѣль тои спôлки ѣсть: пôдпомаганье господарства и дрôбного промыслу черезъ поданье дешевого кредиту, а такожь приниманье ощадностей на безпечне опроцентованье. Се зъ погляду економічного, — але и зъ иншого взгляду хочу сей фактъ представити.

Ініціятиву подавъ властитель тутешнои антики Вп. Іосифъ Лобосъ, вельми запопадливый въ вышуканю способôвъ до пôднесеня добробыту мѣсточка нашого. Зарядъ касы, выбраный загальнымъ зборомъ а веденый справедливостію для рускои народности, рѣшивъ друкувати книжочки удѣловѣ, книжочки щадничѣ, заявленье приступленя — такожь въ рускôмъ языцѣ а таблицю зъ написію по польски и по руски.

Ѣсть се першій случай въ Галичинѣ, де така каса маѣ рускій друки. Афішѣ, оповѣщаючій отворенье касы, такожь друкованѣ и по руски.

Спôлка тая маѣ бути осередкомъ всякихъ праць економічныхъ, именно завязуваня спôлокъ до всѣхъ галузей промыслу и ремесла.

НОВИНКИ.

— **Громады Дибкôвъ, Вылева и Рудка**, належачій до парохіи Сѣнява, выслали на руки посла Романчука петиціи въ справѣ змѣны ординаціи выборчои до рады державной въ напрямѣ збôльшеня числа мандатôвъ зъ Галичины якъ такожь заведеня въ тôй куріи голосованя безноседнього.

— **Намѣстництво** вôдкинуло вже другій разъ статутъ рускаго ґімнастичного товариства „Сокôлъ“. Першôй редакціи статута вчинено закидъ що-до постановы котра вôддае выконанье ухвалъ мирового суду выдѣлови. Се мѣсце очевидно пропущено въ другôй редакціи, та намѣстництво накинуло ся на §. 11 статута, котрый перше приймило. Члены-основателѣ зголосили рекурсъ до міністерства.

— **Зъ Ярославщины** доносять до Gazety Przemysk-oи, що на опорожненый мандатъ на посла до рады державной зъ ґруны сѣльскои, по бл. п. ґр. Козебродскôмъ, ѣсть двохъ кандидатôвъ, а то: зъ рускои стороны судья повѣтовый зъ Лежайска Мандичевскій а зô стороны польскои кс. Пасторъ зъ Радимна. Gazeta Przem. невдоволена обома кандидатами, бо хочь п. Мандичевскому не може нѣчого закинути що-до характеру, то однако — якъ каже — ѣсть вôнъ „за-для своихъ скрайныхъ

політичныхъ переcвѣдчень пострахомъ для тамошного населеня польского", а зновъ кс. Пасторъ збôльшивъ бы, на гадку Gaz. Przemysk ои число умѣрковано-клєрикальныхъ послôвъ въ „колѣ" польскôмъ.

— **Въ честь ювілею 50-лѣтного епископства Льва XIII.** вôдбувъ ся въ Закомарю вечерокъ деклямаційно-музикальный въ комнатѣ товариства „Наука и Забава", котра була вôдповѣдно пристроена. Межи спѣвами вызначили ся: „Помарнѣла наша доля", вôдспѣвана дуже красно панною Иванною Винтонякôвною зъ Утѣшкова, Лисенкова: „Ой одна я, одна", добре вôддана селянкою закомарскою, — а межи деклямаціями: „Блаженъ чоловѣкъ" въ перекладѣ Александрова вôддана належито панною Марією Винтонякôвною. По вечерку було освѣтленье церковныхъ вôконъ зъ транспарентами, пôдчасъ котрого вôдспѣвано на дворѣ „Миръ вамъ братя" и „Многая лѣта".

— **Въ справѣ побитя учителя въ Лагодовѣ** одержали мы таке письмо: Въ 32 н-рѣ „Дѣла" зъ 23 н. ст. лютого с. р. помѣстила Хвальна Редакція въ рубрицѣ „Новинки" статейку „Напады на учителѣвъ", наводячи за Kurjer-омъ Lwowsk имъ про другій нападъ, котрый лучивъ ся въ Перемышлянщинѣ. Въ интересѣ правды прошу Хв. Редакцію о спростованье сеи исторіи, представленои невѣрно.

Kurjer Lwowski писавъ, що въ селѣ Лагодовѣ впали запитѣ селяне пôдчасъ богослуженя о 8-ôй годинѣ рано до мешканя учителя та казали ему выносити ся за те, що каже дѣтямъ приносити грошѣ на приборы шкôльнѣ. Такъ оно не було. До учителя прийшовъ селянинъ зъ сыномъ и пытавъ: на що чи на якѣ потребы каже учитель принести грошѣ? — отже не „селяне запитѣ", а тôлько одинъ селянинъ, и то незапитый. Учитель обяснивъ ему. Яке то було обясненье, годѣ знати, а що не мусѣло бути кречне, свѣдчить о тôмъ вôдповѣдь селянина, що „такому . . . . . грошей давати не буде". На се учитель хотѣвъ выкинути селянина зъ мешканя, а коли той не дававъ ся и ухопивъ учителя, учитель ухвативъ за шаблю та й рубнувъ селянина по головѣ и шкôру здеръ ему зъ головы. [Треба знати, що той учитель есть резервовымъ поручникомъ и неразъ прилюдно чванивъ ся, що вôнъ о школу мало дбає, бо буде служити офіциромъ] Коли учитель побачивъ, що зробивъ дурницю, скалѣчивши селянина, забравъ ся на приходство. Тымчасомъ селянинъ зôбравъ своихъ знакомыхъ, пôйшли до школы [котра не була замкнена], забрали шаблю [вôддали ей до суду] и, що правда, понищили деякѣ рѣчи. Опôсля удали ся на приходство, вытягнули учителя, завели до школы и не лише намѣряли зробити надъ нимъ судъ, але й зробили, бо потурбували его. Менѣ оповѣдавъ о тôмъ чоловѣкъ, котрый тую справу розглядавъ, але я не чувъ, щобы священикъ упоминавъ селянъ и щобы тіи хотѣли „убити напередъ ксьондза". Учитель не сидить безъ посады, якъ сказано дальше, бо дôставъ уже посаду въ Глинянахъ на Замостю. — Зъ того наука для учителя: нехай приклада ѣсь до школы, нехай буде примѣромъ для громады, нехай не гордить селяниномъ, то нѣколи не зможе прийти до такихъ сумныхъ фактôвъ. На всякій спосôбъ учитель зъ тактомъ не доведе до того, абы треба було воювати шаблею и спускати кровь селянинови...

— **Карна розправа въ Бродахъ** о „москвофільскѣ аґітаціи", про котру мы вчера доносили, була наслѣдкомъ такои исторіи. Въ червни 1892 р. зайшовъ „постенфіреръ" Павловскій до громадскои канцеляріи въ Чехахъ, бродского повѣта. Учувши, що въ другôй комнатѣ, спѣвали читальники пѣсни церковнѣ, жандармъ запытавъ, чи вôльно въ читальни учити ся спѣву, а коли ему сказали, що пôсля статутôвъ читальники мають право сходитись и учитись свѣвати, не вôдповѣвъ нѣчого и выйшовъ зъ канцеляріи. Въ вересни минувшого року дôстали нежданно вôзванье вôдъ бродского суду: о. Лонкевичъ парохъ въ Чехахъ, п. Спондарикъ мѣсцевый учитель, п. Пилипъ Чертякъ и одинъ студентъ, учившій селянъ спѣву. Въ судѣ довѣдали ся они, що ихъ обжалувавъ жандармъ Павловскій о „русофільскѣ аґітаціи" и о нарушенье §. 3 закона зъ 15 падолиста 1867 року (повѣдомлюванье властей про всякѣ зборы) Першу розправу вôдложено, бо обжалованѣ жадали переслуханя Павловского. Друга розправа вôдбула ся, якъ звѣстно, дня 24 н. ст. лютого. До розправы не явивъ ся Павловскій; вôдчитано ли ише его зôзнаня, зложенѣ передъ львôвскимъ судомъ. Въ тôмъ протоколѣ зôзнавъ жандармъ, що вôнъ не може доказати вины обжалованыхъ, бо на нихъ донѣсъ якійсь чоловѣкъ, котрого имени жандармъ собѣ не записавъ и не знає. Въ виду того увôльнивъ судья п. Ильницкій всѣхъ вôдъ обжалованя. — Такимъ чиномъ за-для неправдивого доносу жандарма стратили чотири невинно обжалованѣ особы на дворазову ѣзду до Бродôвъ и на адвоката, не числячи вже страты часу.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 20 н. ст. лютого: 1) именувати учителями въ школахъ народныхъ: Ив. Сороку въ Калиновѣ, Мих. Митковского въ Дубрôвлѣ, Гр. Мурина въ Словитѣ, Мар. Єзораньску въ Брухнали, Соф. Шулякевичѣвну молодшою учителькою 4-клясовои школы въ Лѣську, Іос. Хухлю управителемъ 2-клясовои школы въ Лютовискахъ, Іос Вычесаного учителемъ въ Грушовѣ великôмъ, Фр. Билиньского въ Броварахъ; 2) затвердити въ учительствѣ Іос. Пшибильского въ ґімназіи въ Дрогобичи; 3) приймити до вѣдомости справозданье краєвого инспектора шкôльного зъ люстрациі ґімназіи въ Перемышли; 4) апробувати до шкôльного ужитку C. Sallustius Crispus: Bellum Catilinae. Bellum Jugurthinum, Августа Scheindlera, до польскихъ ґімназій приладивъ Фр. Конарскій.

— **Инсталяція Вп. оо. Северина Тороньского и Ивана Гробельского** на крилошанъ капітулы станиславôвскон вôдбула ся въ недѣлю въ катедральнôй церквѣ въ Станиславовѣ. По инсталяціи оба оо. крилошане выѣхали — перший до Львова, другій до Перемышля. Віцеректора о. С. Тороньского попопращали вчера питомцѣ львôвскои духовнои семинаріи импровізованымъ вечеркомъ.

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ" у Львовѣ** заименувала мене своимъ аґентомъ на судовый повѣтъ путилôвскій. Маю честь повѣдомити Всч. отцѣвъ духовныхъ и Чч. грумадянъ, що я готовъ служити въ справахъ обезпечень кождого часу и удѣлити охотно всякихъ поясненъ.— Зъ поважаньемъ *Иванъ Ступницкій*, аптикарь и аґентъ товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ" въ Путиловѣ.

— **Въ честь ювілею 50-лѣтного епископства папы Льва XIII.** вôдбувъ ся въ Шманькôвцяхъ коло Чорткова въ недѣлю дня 19 н. ст. лютого заходами выдѣлу читальнѣ вечерокъ вокально-декламаторскій на котрôмъ явила ся численно интеліґенція мѣсцева зъ охрестности, а решта мѣсця просторои салѣ читальнѣ заповнили биткомъ селяне мѣсцевѣ и зъ селъ сусѣдныхъ.

— **Прекрасный образъ Спасителя**, мальованый львôвскимъ артистомъ-маляремъ Т. Копистиньскимъ, можна вôдъ кôлькохъ днѣвъ оглядати на выставѣ въ торговли Ив. Дуткевича. Образъ уже закуплено до одного зъ костелôвъ.

— **Для хв. ц. к. дирекціи почтъ.** По львôвскихъ трафікахъ, якъ намъ жалують ся, не можна нѣгде дôстати рускихъ друкôвъ почтовыхъ. Особливо дотыкає се улиць: Сикстускои, Крашевского и Липовои. Пп. трафіканты на жаданье не лише не выдають дотычныхъ друкôвъ, але ще й позваляють собѣ не конче властивыхъ дотепôвъ — З ъ Г л и н я н ъ п и ш у т ь н а м ъ: Вôдъ мѣсяця властителька почты въ Глинянахъ приняла нову експедиторку. Панѣ тая, о скôлько можна в носити, не розумѣє руского письма, а доказомъ того есть сей фактъ, що на чисто-рускѣ письма рускихъ сторôнъ выдає польскѣ рецепісы и домагає ся вôдъ сторôнъ информаціи що-до адресы.

— **Юліянъ Коснѣрскій**, бувшій директоръ звѣстного „Общого рольничо-кредитного заведенія" у Львовѣ, померъ дня 17 н. ст. лютого въ Москвѣ. Покôйный бувъ родомъ зъ Галичины, вôдтакъ перенѣсъ ся до Россіи, де бувъ урядникомъ при товариствѣ обезпечень въ Нижнôмъ Новгородѣ, зъ вôдки перейшовъ до Львова на директора згаданого заведенія. Передъ кôлькома лѣтами выѣхавъ назадъ до Россіи и живъ тамъ до тепер.

— **Холєра.** Мѣжнародна конференція санітарна, для обдуманя средствъ противъ холеры, збере ся — пôсля донесеня Pol. Corresp. — около 6 н. ст. марта въ Дрезднѣ. Австро-Угорщину будуть на нѣй представляти: бувшій посолъ въ Бразиліи Генґенміллеръ, ґенеральный консуль въ Галачи Ґзіллеръ, совѣтники міністеріяльнѣ Кусы и Ебнеръ (зô стороны Австріи) и совѣтникъ міністеріяльный Ташо-Моисъ (зô стороны Угорщины). Россія вызначила тайного совѣтника Йонина. — Правительственный дневникъ угорскій оголошуе, що вôдъ дня 21 н. ст. лютого не було въ цѣлôй Угорщинѣ нѣ одного слючаю холєричного, такъ що пошесть можна уважати за выгаслу. — Пôсля „Правительст. Вѣстнакъ" занедужало на холеру въ ґуберніи подôльскôй вôдъ дня 10 до 31 н. ст. сѣчня 586 осôбъ, зъ чого померло 196; въ ґуберніи кіевскôй занедужало осôбъ 144, померло 44. Въ иншихъ 12 ґуберніяхъ, де появила ся холєра, число недужихъ и смертельность була незначна. — Пôсля урядовыхъ доносень лучили ся въ ґуберніи чернігôвскôй и катеринославскôй новѣ выпадки холеры азійскои. Поліцмайстеръ катеринославскій повѣдомляе, що въ мѣсяци сѣчни занедужало тамъ 22 осôбъ а 9 померло.

— **Спростованье похибки.** Въ Новинкахъ 33-го числа „Дѣла" въ 3 строчцѣ выдруковано мыльно „при нагодѣ вѣнчаня" замѣсть „при нагодѣ имянинъ".

— **Въ Станиславовѣ** вôдбула ся сими днями розправа карна противъ Федя Леко, прозваного Палюхомъ зъ Новосѣлки о убійство. Будучи ще дитиною нôдпаливъ вôнъ загороду свого вôтця, въ наслѣдокъ чого згорѣло 30 селяньскихъ хатъ. Пôзнѣйше пивъ и кравъ, а навѣть бравъ ся до розбою. Крадежѣ були частѣ, а що вôйтъ бувъ чоловѣкъ слабовитый, то вôддававъ вынайденого злодѣя свому заступникови Паланюкови. Длятого мавъ Палюхъ на Паланюка злôсть и рѣшивъ на нѣмъ пôмститись. Коли одного разу Паланюкъ вертавъ нôчю зъ Монастирискъ, засѣвъ на него Палюхъ и каменемъ проваливъ ему голову. По кôлькохъ годинахъ муки Паланюкъ померъ. — Судъ признавъ виннымъ Палюха и засудивъ его на 8 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣлцямъ громады Дубки, въ новѣтѣ городеньскôмъ 200 зр. запомоги. — Маршалокъ краєвый кн. Евст. Сангушко выѣхавъ въ суботу вечеромъ на кôлька днѣвъ до Кракова. — Въ Чернôвцяхъ померъ латиньскій парохъ Кароль Тобіяшекъ въ 53-ôмъ роцѣ житя.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Въ пропозицію на парохіи принятѣ со.: на Маркополь въ тернѣ: 1) Ив. Крижановскій, 2) Ив. Кулицкій и 3) Мих. Ваврикъ, а въ списѣ: Вол. Дорошь, Мих. Горбачевскій и Анол. Крохмалюкъ; — на Городище принятый самъ одинъ о. Тим. Бордулякъ; — на Полоничну о. Вікт. Єзерскій; — на Ольховець о. Гр. Содомора; — на Баличѣ пôдгôрнѣ: 1) Ник. Курбасъ; — на Молотôвъ въ тернѣ: 1) Вікт. Соколовскій, 2) Левъ Фицаловичь, 3) Ник. Любинецкій, а въ списѣ: Володим. Ганицкій; — на Новосѣлку-Ленчь въ тернѣ: 1) Ив. Дурбакъ, 2) Лука Яримовичь, 3) Мих. Винницкій, а въ списѣ: Корн. Дудикевичь, Яросл. Стеткевичь, Володим. Ганзцкій, Григ. Содомора, Володим. Розлуцкій и Ив. Хавалка; — на Миляшинъ: 1) Ис. Зельскій, 2) Володим. Дорошь, и 3) Володим. Розлуцкій; — на Сѣвку: 1) Петро Муликъ, 2) Ил. Яновичь, 3) И. Павлусевичь, а въ списѣ: Ксен. Сосенко. Андр. Пеленьскій, Кир. Левицкій; — на Фирлѣѣвъ: 1) Корн. Дудикевичь, 2) Ив. Сендецкій, 3) Ив. Кулицкій, а въ списѣ М. Поповичь, Мих. Левицкій, Соз. Медведскій и Юл. Дидикъ.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 20 н. ст. цвѣтня розписана парохія Рыбники дек. пôдгаецкого наданя приватного.

Архіерейску грамоту похвальну и благословеніе удѣливъ митрополичій ординаріятъ п. Казим. Шелискому патронови Козовои за значнѣйшу жертву на украшенье церкви въ Козовôй; дальше архіерейске благословенье за значнѣйшѣ жертвы на церковь въ Сколѣмъ тамошнымъ мѣщанамъ: Ив. Бандуровичеви, Я. Кутковскому, Андр. Федорикови, Мих. и Параскевіи Заяцямъ, Мар. Папурѣ, Іос. Ивасикови и Ник. Сокачеви.

Консисторія вставила ся до намѣстництва: 1) о платню зъ фонда реліґійного для приватныхъ сотрудникôвъ въ Корсовѣ и Пôдгородую; — о удѣленье запомоги о. Ис. Зельскому зô Збоискъ; — о даръ зъ ласки для вдôвъ по священикахъ: Теклѣ и Юліи Левицкои, Ант. Мединьскои, Анны Безушковои и Емил. Копертиньскои; — о згоду на канонічну институцію о. Мих. Свѣтенького на Вовкôвъ; — о презенту для о. Домет. Бородайкевича пароха Станьковець на парохію Лдзяне; 2) до краєвои рады шкôльнои: о системізованье посады греко-кат. катихита при школахъ народныхъ въ Бôбрцѣ и о именованье о. Мих. Яцкевича катихитомъ въ народныхъ школахъ въ Городку.

Правительство перенесло о. Ив. Лушпиньского пароха Выбудова въ станъ дефіцієнта зъ платнею 450 зр. рôчно.

Стіпендію св. Георгія, рôчныхъ 100 зр., надавъ митрополичій ординаріятъ Теодоз. Бачиньскому слухателеви I. року правъ.

Увôльненѣ вôдъ испыту конкурсового на 6 лѣтъ оо.: Ив. Стоцкій парохъ Дашавы и Ив. Чировскій парохъ Суховолѣ.

Введенѣ 1) въ завѣдательства оо.: Мих. Тиндюкъ въ Хутарѣ, Мих. Горбачевскій въ Шишкôвцяхъ, Левъ Залужный въ Побуцѣ, Андр. Пеленьскій въ Кнѣгиничахъ, 2) въ сотрудництва: Зен. Гутковскій въ Вербôвчику, Людв. Пôдгородецкій въ Лисятичахъ, Дмит. Іосифовичь въ Вербилôвцяхъ, Корн. Дудикевичь въ архикатедральнôй церкви, Петро Нижанковскій въ Бурштинѣ, Володим. Нижанковскій въ Струтинѣ, Сев. Габрусевичь въ Пôдмихайлю и Волод. Богачевскій въ Пôдгайцяхъ и 3) въ парохіи: Мих. Лопатиньскій въ Небыловѣ и Григ. Купчиньскій въ Розгадовѣ.

Увôльненѣ оо.: Ив. Хавалка вôдъ сотрудництва въ Лисятичахъ, Левъ Залужный вôдъ завѣдательства въ Небыловѣ, Володим. Богачевскій вôдъ сотрудництва въ Пôдмихайлю, Корн. Дудикевичь вôдъ сотрудництва въ Пôдгайцяхъ.

Сотрудництво въ Новосѣлкахъ загальчиныхъ одержавъ о. Іос. Курмановичь бувшій священикъ холмскои епархіи.

До заведеня дяковского принятый Вас. Кукурудза.

Свідоцтва кваліфікачійнѣ на дякôвъ одержали: Дмит. Камѣньскій, Іос. Градковскій и Ив. Барабашь.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 28 лютого. Князь Фердинандъ болгарскій выѣхавъ до Софіи.

Парижь 28 лютого. Жіль Феррі обнявъ мѣсце президента сенату. Въ промовѣ зазначивъ заслуги сенату въ тôмъ, що спинивъ диктитуру Булянжера. Вôзвавъ всѣхъ до гармонійнои працѣ.

Брукселя 28 лютого. При голосованю людовôмъ принято внесенье Янсона, пôсля котрого кождый, що скôнчввъ 21-шій рôкъ житя маѣ активне право выбору.

Римъ 28 лютого Двацять пять либеральныхъ товариствъ ухвалило устроити маніфестацію зъ протестомъ противъ ювилею папского.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

АДВОКАТЪ КРАЄВЫЙ
Д-ръ МАРКИЛЪ ДОБОШИНЬСКІЙ
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ДРОГОБИЧИ 4570 3—?
при улици Бориславскôй.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймае всякѣ замовленя на одяги цивільнѣ, войсковѣ и для Вп. Духовенства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Звертаѣ ся увагу на анонсъ що-до выпродажи въ торговли А. Маньковского у Львовѣ. (Импресса) 4578 1—1

Средства десінфекційнѣ, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

50,000 зр. можна выграти
на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся сейчасъ. 4569 7—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВЪ АДМИНИСТРАЦИИ „ДѢЛА"
улиця Баторія число 24
можна дôстати:
Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г. Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Даврентій — зъ англійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчнѣ Дзвоны зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошъ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъвеликого Свѣта зъ французского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр
Фромонтъ молодшій и Рісльєръ старшій зъ французского. Ц. зн. 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая. Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зѣльниковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ французского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн. 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилєрнъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Лôмъ зъ французского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцевъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр.
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвѣ душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1 80 кр

Новѣ уніформы
ДЛЯ УРЯДНИКôВЪ ДЕРЖАВНЫХЪ ЗЕЛѢЗНИЦЬ
можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй вдъ многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленѣ.
Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095
Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты
остаю зъ высокимъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

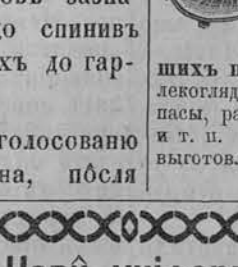

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІУСЪ"
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои
поручае лишь найлѣпшѣ роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску** по цѣнахъ гуртовныхъ.

„МАРІѢВКА"
ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ
побочь Львова, почта Львôвъ.
Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель.
Д-ръ Викторъ Леґежиньскій
управляючій лѣкарь.
Всякѣ информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 8—?

ВЫПРОДАЖЬ
ВЪ ТОРГОВЛИ
А. МАНЬКОВСКОГО
у Львовѣ, ул. Галицка ч. 10.
За-для выпродажи незвычайна нагода дешевого закупна старыхъ винъ: испаньскихъ, италійскихъ, грецкихъ, ренськихъ, угорскихъ, австрійскихъ — старыхъ медôвъ — лікерôвъ: французскихъ — горѣвокъ въ рôзныхъ родахъ — старыхъ конякôвъ французскихъ — руму зъ Ямайки, араку де Гоа и де Батавія, старыхъ оцтôвъ французскихъ. Цѣлковита выпродажа кавы, гербаты, рôзного корѣня, овочѣвъ полудневыхъ, свѣчокъ и т. ин. вкôнци урядженя склепового и комнаты до снѣдань.
Зарядъ масы.
(Львôвъ, Импресса.)4578

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 37. Львôвъ, Середа 17 лютого (1 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, 1 Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодинокe число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôсланe“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 1 н. ст. марта 1893.

Рѣчь посла Романчука, выголошену дня 24 н. ст. лютого въ палатѣ послôвъ рады державной, мусимо уважати голосомъ клюбу руского и заразомъ заявленьемъ, що рускй послы парляменту вѣденьского, йдучи за волею народу свого, не можуть зсолідаризуватись зъ новою програмою кабінету гр. Таффого, усуваючою порѣшенье справъ національныхъ и політичныхъ зъ порядку дневного того-жь парляменту.

Пос. Романчукъ узнавъ нову програму неживо народженою дитиною. Поглядъ той высказавъ голова клюбу руского не лишь яко гадку свою и народу руского, але навѣть въ имени тыхъ трохъ великихъ сторонництвъ, котрй вразъ зъ президентомъ кабінету трудились надъ тымъ, щобы нова програма явилась на свѣтъ уже мертвою. Звѣстно бо, що новою програмою не одушевились анѣ мы Русины, анѣ котра-небудь меншôсть парляментарна, анѣ навѣть тй, котрй ѣи мовь-то одобрили.

Инакше и не могло статись Выключити такъ пекучй справы зъ порядку нарадъ рады державной, якими суть справы національній, се дуже неполітичный крокъ кабінету вѣденьского. По нашôй и загальнôй гадцѣ якъ-разъ тй справы повинній бути предметомъ всѣхъ законодатныхъ тѣлъ Австріи, бо вôдъ ихъ щасливого порѣшеня зависить внутрѣшный ладъ и правильный розвôй силъ всѣхъ народôвъ австрійскихъ. Вôдсувати тй справы ad feliciora tempora — значить стôлько, що голодного запросити до обѣду а замѣсть щобы нагодувати его, казати ему казки. Теперѣшный спокôйный часъ въ Европѣ бувъ бы дуже догôдною хвилею для обѣктивного и безпристрастного порѣшеня національныхъ пытань въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ.

И дивно, що кабінетъ гр. Таффото, усуваючи політичнй та національнй пытаня зъ порядку дневного, що-до справъ шкôльныхъ обявивъ ся бôльше уступчивымъ и прирѣкъ бодай въ дорозѣ адміністративнôй лагодити ихъ въ користь сторонництва клѣрикального, бôльшого вплыву церкви на школы народній. Мы думаѣмо, що потягненье розумныхъ и вôдповѣдныхъ границь межи тымъ, якй права маѣ держава и церковь до шкôлъ народныхъ, есть далеко тяжшою рѣчею, якъ переведенье рôвноправности національнои. Именно у насъ въ Галичинѣ не дадуть ся тй права державы и церкви такъ легко розмежити, бо церковь наша есть тѣсно звязана зъ націоналізмомъ, а дати церквѣ рускôй бôльшій вплывъ на школы народній – значить одно, що скрѣпити рускôсть въ тыхъ-же школахъ.

Противъ того выступлять нашй сусѣды якъ найострѣйше и правительство само зрозумѣѣ, що его намѣреня спеціяльно въ краю нашôмъ суть неосущимй. Хиба, що правительство заповѣджень реформы на поли шкôльництва народного не примѣнить до Галичины. Въ такôмъ случаю одна частина новои програмы повисне въ воздусѣ, а въ переведеню ѣи не буде нѣякои консеквенціи. Се есть и доказомъ, якъ сильно вже помотались въ нашôй Долитавщинѣ внутрѣшній вôдносины, а то якъ-разъ по тôй однôй але головнôй причинѣ, що правительство не посѣдаѣ достаточнои рѣшучости, щобъ на пôдставѣ основныхъ законôвъ державныхъ дати кождому народови все то, що ему потрѣбне до розвою и що ему згаданй законы запоручають. Додаймо до того ту обставину, що нова програма, санкціонуючи status quo національныхъ правъ, станула тымъ самымъ въ рѣзкôй суперечности зъ основными законами державными, то дѣйстно выйде на те, що она есть мертво породженою дитиною, якъ ѣи справедливо назвавъ пос. Романчукъ. Si vis pacem, para bellum. Той окликъ бувъ бы вôдповѣднѣйшій для правительства. Хоче правительство мира межи поодинокими народами, то не повинно бы оно боятись рѣшучого бою, якій треба зъ конечности звести народамъ зъ собою. До такого бою прийде въ Австріи скорше чи пôзнѣйше, але прийти мусить. Система проволѣканя може бути хвилево выгôднымъ дѣломъ, але не цѣлющимъ средствомъ.

Не диво про-те, що въ виду новои програмы гр. Таффого клюбъ рускихъ послôвъ рады державной станувъ на становиску політики свобôднои руки и, не зважаючи на хвилевй интенціи правительства, консеквентно пригадуе ему пекучй потребы народу руского

Еміґрація и выгляды на будучнôсть.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(Дальше)

На дальше пытанье, — пише проф. Пілятъ, — въ якій способъ дѣлять ся теперь грунты мужицкй въ повѣтахъ подôльскихъ на категоріи пôсля обему, можемо подати докладну вôдповѣдь тôлько що-до одного повѣта скалатского, и*то на пôдставѣ датъ зъ часôвъ реамбуляціи катастру, т. ѣ. зъ часу около року 1882, отже зъ-передъ лѣтъ десять. Зъ датъ тыхъ выходить, що на 20 277 самостôйныхъ грунтôвъ, обнятыхъ катастромъ, було посѣлостей зъ обшаромъ:

низше	1 —	морґа	6494	або	32·03%
надъ	1—3	морґа	5644	„	27·83 „
„	3—5	„	2224	„	10·97 „
„	5—10	„	3891	„	19·19 „
„	10—15	„	1019	„	5·02 „
„	15—20	„	561	„	2·77 „
„	20—25	„	154	„	0·76 „
„	25—50	„	201	„	0·99 „
„	50	„	89	„	0·44 „

Отже грунты 3 першихъ категорій, т. ѣ. до 5 морґôвъ включно становлять надъ 70% всѣи дрôбнои власности, грунты низше 1 морґа самй 32%, однакъ зъ тыхъ часть припадаѣ на реальности мѣскй въ Скалатѣ и Грималовѣ. До середнои категоріи вôдъ 5 до 25 морґôвъ належить 27·74%, до категоріи надъ 25 морґôвъ лише 1·43% всѣхъ господарствъ.

Крôмъ тыхъ датъ для повѣта скалатского можемо ще подати данй о подѣлѣ власности мужицкои въ 22 громадахъ, выбраныхъ межи 15 повѣтами судовыми Подôля. [Даты тотй поданй авторомъ докладно въ X-ômъ томѣ Вѣдомостей статистичныхъ въ статьѣ „Роздробленье власности мужицкои въ Галичинѣ“.] Не думаѣмо — пише дальше проф. Пілятъ, — генералізувати тыхъ датъ, що вôдносять ся лишь до малои части, бо до 5% громадъ розслѣджуваного нами обшару, але подаѣмо ихъ яко прикладъ роздробленя власности мужицкои въ тыхъ сторонахъ.

Дальше вкажемо, яка часть самостôйныхъ грунтôвъ мужицкихъ въ тыхъ громадахъ виказуе, пôсля операторôвъ нинѣшного катастру грунтового зъ р. 1882, рôчный прихôдъ грунтовый не перевышаючій 10 зр. и якій есть пересѣчный обшаръ такого грунту. Даты тотй, не вымагаючй впрочôмъ дальшого поясненя, суть ось-такй:

Громады съ пов. суд.	*посѣлости зъ приходомъ катастр. до 10 зр. число:*	*пересѣчный обшаръ:*		*посѣлости тй становлять % всѣхъ грунт. въ гр.*
Блищанка въ залѣщ.	391	1 моргъ	130□ саж.	85%
Сущинъ въ микул.	311	1 „	160 „	75 „
Пилипкôвцѣ въ мѣльниц.	305	1 „	450 „	73 „
Новосѣлка Рос. въ залѣщ.	548	1 „	185 „	72 „
Чернихôвцѣ въ збараж.	608	1 „	590 „	67 „
Налуже въ теребовель.	125	1 „	710 „	65 „
Илавче въ теребовель.	449	1 „	440 „	63 „
Пилаткôвцѣ въ борщѣв.	188	1 „	330 „	63 „
Цебрôвъ въ тернопôль.	245	1 „	430 „	63 „
Кривеньке въ гусятин.	259	1 „	175 „	62 „
Колендяны въ чортк.	190	1 „	480 „	61 „
Хлопôвка въ копич.	209	1 „	80 „	60 „
Лубянки выж. въ збараж.	350	1 „	280 „	58 „
Свидова въ чортк.	237	1 „	330 „	56 „
Новосѣлка въ скалат.	208	1 „	490 „	54 „
Борки малй въ гримал.	114	— „	1390 „	54 „
Богданôвка въ ново-сель.	277	1 „	315 „	53 „
Терпилôвка въ ново-сель	155	1 „	125 „	52 „
Шутромирцѣ въ тлуст.	112	1 „	795 „	51 „
Остапе въ грим.	293	1 „	325 „	51 „
Клюнивцѣ въ копич.	205	1 „	295 „	49 „
Вôкно въ грим.	242	1 „	400 „	48 „
Цапôвцѣ въ тлуст.	175	1 „	170 „	42 „

Всѣ тотй даты, якй мы навели тутъ зъ рôзныхъ жерелъ въ предметѣ подѣлу власности мужицкои на Подôлю, хочь они того важного пытаня вповнѣ не вычерпують, вказують однакъ безперечно, що роздробленье тои власности за послѣдныхъ сорокъ лѣтъ дуже значно поступило, а то рôвночасно зô зростомъ людности, и що оно безъ вины поступае дальше, якъ о тôмъ надôвсе свѣдчить зрôстъ числа оплачуючихъ податокъ грунтовый межи роками 1882 а 1892. Дальше выказують тотй даты, що теперѣшный подѣлъ власности мужицкои въ тôй околици есть такій, що тамъ истнуе

ЗАНТЕ*)

[*Изъ подорожныхъ записокъ.*]

Приплыли мы до Занте. Стародавній Закинтосъ *лежить прегарно*. Береги его взносять ся высоко и хоронять, здавалось бы, вôдъ всѣхъ невзгодинъ клімату свôй цвѣтъ, долину зантійску. „Zante fior di Levante“ говорили давнй Венеціянцѣ, котрй свого часу посѣдали той островъ.

Мѣсто саме розложилось широко надъ берегомъ морскимъ. Тамъ-не-тамъ стремить у гору вежа венеціяньска, збудована на взôръ Марковои, и свѣдчить о бувальщинѣ. Були Венеціянцѣ, панували, та загулй. Теперь тутъ Греки въ цѣлôй повнотѣ своѣи національнои и державнои независимости.

Тôлько зъ моря якъ бы зъ далекои перспективы представляѣсь мѣсто гарно. Въ серединѣ брудъ и нехарь. Уличкы вузкй и крутй, домы нечистй безъ всякои пропорціи, порядку и стилю. Лишь де-не-де заховались давнй гарнй будынки тесанй зъ каменя, зъ гарными loggia-ми, останки венеціяньского смаку. Та й тй позостанки руйнують ся. Нове житя, новй обставины! Однакъ мене болить серце. Менѣ жаль, що давна культура старо-грецка а опôсля середновѣчно-венецка такъ пропала. И я маю вражѣнье, що судьба не могла гôрше помститись надъ блудами давныхъ Грекôвъ а опôсля Візантійцѣвъ, якъ давши имъ за потомкôвъ теперѣшныхъ Нео-геллѣнôвъ.

Вже самъ Байронъ, одинъ зъ найславнѣйшихъ фільогеллѣнôвъ, не находить слôвъ поганьбы для новыхъ потомкôвъ Леонида, Епамінонда и Темістокля. Новомодній Греки — то справдѣ раса попавша морально на найнизшій ступѣнь. Торгашѣ они всѣмъ, навѣть и своею честію для звычайнои мамоны. Звычайный человѣкъ мусить стерегтись Грекôвъ бôльше якъ Жидôвъ, коли менѣ буде дозволено ужити нашого родимого порôвнаня. Подорожный де лишь поступить ся, всюда его обдурять и ощукають. Въ Греціи най хто пробуе промѣняти отъ хочь-бы 20 франкôвъ чотири разы на дрôбну монету, то зъ тыхъ 20 франкôвъ не останесь ему нѣ однои лепта.

При стычности зъ новыми Греками мимоволѣ наступае реакція въ думкахъ выплеканыхъ у насъ Европейцѣвъ школьнымъ класицизмомъ. Мимоволѣ пытаѣ себе человѣкъ: чи тй всѣ такъ идеально-гарнй типы Леонидôвъ, Епамінодôвъ, Темістоклѣвъ може исторична неправда? Они може й не жили нѣколи, хиба лише въ мозкахъ поетôвъ, а решта давныхъ Грекôвъ була всѣгды погаными торгашами. Graeca fides nulla fides — казали вже и Римляне.

Пустивъ ся я мѣжь крутй уличкы огляда мѣсто и его памятки.

Звѣстна тутъ церква св Діонисія... Церква якъ церква, — грецкй церкви похожй одна на другу. Всюда та сама темнôсть, понурôсть, гробова тишина. Церква св. Діонисія маѣ то все, лише ще въ бôльшôй скôлькости: и старцѣ всѣ, що сидять въ крилосахъ, и монахи всѣ такй-жь темнй и гнѣвно-задуманй.

Въ одинъ кутъ звертають ся всѣ прихожй, хрестячись и бючи поклоны. И мы за ними.

Въ срѣбно кованôй и гарно вырѣзуванôй домовинѣ лежить св. Діонисій. Надъ нимъ якійсь стародавный документъ въ грецкôй мовѣ, описуючій житье и чудеса святця. А наоколо катафальку навѣшано жертвъ безъ лѣку. Отъ якійсь морякъ завѣсивъ въ своѣй покорѣ корабель зъ живого срѣбла, якійсь воякъ себе самого въ золотôй мініятурѣ, а кôлько нôгъ, рукъ и нещасливыхъ сердець!

Пôйшли мы дальше волочитись по мѣсту и приглянутись житю-бутю.

Справдѣ въ цѣлôмъ мѣстѣ нѣчого особливого. Одинъ дôмъ похожій на другій. Партеръ пôдъ аркадами, пôдъ котрыми въ день засѣдають крамарѣ зъ своими товарами, а вечеромъ збирають ся бабы на балаканье а мужчины на кафѐ и „наргілегъ“. На-пôвъ голй нехарнй дѣти борыкають ся, жѣнки цокочуть сплетнѣ, а мужчины політикують.

Принявши и вживши ся въ ролю чужинця, приглядаѣмось усему зухвало и смѣѣмъ навѣть заглянути по-за спущенй сторы, за котрй сховалась молода Гречиня, утѣкаючи вôдъ нашого цѣкавого зору. А гарнй они — и дивно якось вôдбиваютъ регулярностью чертъ и grandezz-ою рухôвъ вôдъ Гречинь, зъ котрыми я познакомивъ ся въ другихъ городахъ Греціи. Чи може й они останки венеціяньскои расы и ѣи панованя? — останки засуджень судьбою на те, щобъ уступити мѣсце товстому типови жѣнокъ-Левантинокъ? А сихъ послѣдныхъ уже теперь богато навѣть и въ Занте.

Головно на riva [побережу] зобравъ ся самъ цвѣтъ Левантинокъ. То elite зантійска, що выйшла на прохôдъ показати ся свѣтови. Найновѣйшй на нихъ парискй сукнѣ, капелюхи наймоднѣйшій розсѣлись на ихъ головахъ, но все те сидить якось не такъ, якъ бы повинно. Стиснешь Левантинку парискими прасами на однôмъ боцѣ, то вылѣзе шило зъ мѣшка другимъ. Длятого хто хоче видѣти гарнй лиця, най утѣкае зъ сеи fashionable променады въ крутй уличкы помѣжь pomidoro, melanzani и cuchetti, помѣжь виноградъ и другй звѣстнй припасы, що тутъ продають ся, — мѣжь шевцѣвъ, кравцѣвъ та ткачѣвъ, що цехами подѣлили мѣжь себе улицѣ и шиють тутъ пôдъ голымъ небомъ передъ дверима своихъ хатъ, хоронень вôдъ спеки розпятыми наметами.

На великôй площи надъ берегомъ моря кипить біржа. Тутъ роблять ся великй Geschäft-ы. Виноградники зродили сего року чудесно и кораблѣ стоять на котвѣ, щобы розвезти се добро въ формѣ маленькихъ чорнявыхъ розинокъ по цѣлому свѣтови. Горы розинокъ валяють ся тутъ въ смѣтю и поросѣ на улици. Свинѣ рыють въ нихъ и псы обнюхують, а ще нехарнѣйшй Греки чи-то мѣсять ихъ нехарными ногами въ паки, чи по просту згортають лопатами разомъ зъ усѣмъ смѣтьемъ въ пачки и зсыпають въ глубину кораблѣвъ. И ласощѣ тй вандрують на потѣху та смакъ Европы та Америки.

Мѣжь великими капіталістами-купцями и тутъ заняли перше мѣсце Англичане. И тутъ отъ здыблю русявого сына Великои Британіи, скучного джентлѣмена въ коротôмъ капелюсѣ и въ невôдлучныхъ панкиновыхъ inexpressibles. Стоить вôнъ та поганяе робôтникôвъ Грекôвъ, щобы чимъ скорше ладували его корабель призначеный до Ліверпуля.

На сѣй площи, де кипить новомодно-европейска борба о крейцарь, стоить шатро обдерте. Коло запаленои ватры прикучнуло цѣле товариство. Дѣти голй, чорнй и замурзанй бѣгають довкола, жебраючи милостинѣ. Старй, курячи люльку, слухають скрипки, а одна стара баба выкликуе по грецки та по італіяньски: „Sorte, sorte per un drachma sorte“. Се Циганы, що привандрували сюда Богъ зна' зъвôдки, а завтра знôвъ повандрують дальше въ свѣты далекй. Се тй самй, котрыхъ знаѣшь зъ рôдного краю, зъ Угорщины, Нѣмеччины та Испаніи.

Най силуе ся хто, якъ хоче, щобы доказати, що все, що есть въ людскôй постати и товариствѣ, зависить вôдъ клімату, вôдъ внѣшныхъ обставинъ житя, поживы и т. д. Най же хто выяснить вдачу циганьску зъ хемічного складу ихъ поживы, вôдъ клімату або зъ якои инчои внѣшнои причины! — По цѣлôмъ свѣтѣ е Циганы, а всюда они тй самй. Всюда такъ видко зъ ихъ лиця циганьску правду: „Кобы то такъ, паночку, пожити добра хитро-мудро та не великимъ коштомъ... — Сегодня, лишь сегодня, завтра вже якось Богъ дасть...“

(*Конецъ буде.*)

---

*) Понеслась вѣсть по свѣтѣ про землетрясенье на островѣ Занте. Оно зруйнувало цѣле мѣсто и 40 тысячь людей зробило бездомными и безхлѣбными. Вôдозвались голосы взываючй до жертвъ въ Греціи та въ Европѣ. Король грецкій и парляментъ поспѣшили зъ помочю, Греки кольоністы по цѣлому свѣту зложили свою лепту для полекшѣ тымъ жертвамъ потерпѣвшимъ вôдъ страшныхъ зъявищъ природы. Надѣючись, що звѣстка про сей островъ буде цѣкава для нашихъ читателѣвъ, помѣщаемо описъ сего мѣста присланый намъ нашимъ Землякомъ. *[Прим. Ред.]*

велике число посѣлостей дрѡбныхъ, складающихъ ся чи-то зъ хаты и зъ огорода, чи безъ хаты, огорода и кавалка поля. На такъ дрѡбныхъ кусникахъ поля просто неможливо тримати худобу, потрѣбну до управы навозу, можлива була бы тутъ хиба управа огородова, йѣ однакъ не сприяють въ бѡльшѡй части Подѡля вѡдносины кліматичнѝ и мѣсцевѝ вѡдносины вѡдбуту. Въ околицяхъ положеныхъ на полудни, де управа огородова а именно управа ростинъ гандлевыхъ мала бы досыть користнѝ услѡвя, бракъ интелѝгенціи, запонадливости и вѡдповѣдного поученя дѣлають, що управа така не розвиваєсь або не приносить належитыхъ користей. Численнѝ властителѣ тыхъ дрѡбныхъ господарствъ грунтовыхъ, котрыхъ прихѡдъ при лихѡй управѣ єсть дуже незначный, а надто численнѝ халупники становлять тутъ верству населеня, котра зъ конечности для удержаня себе и родины зневолена єсть або переважно або выключно въ зарѡбку шукати найнотрѣбнѣйшого проживку. Побѡчь тои верствы находить ся ще дальша часть людности, давнѣйше дуже нечисленна, но теперь скоро змагаюча ся на числѣ, котру становлять люде, не маючѝ нѣ кусника грунту а часто густо и власнои хаты, отже робѡтники сѣльскѝ въ тѣснѡмъ значѣню того слова. Тота послѣдна верства набирає ся въ переважнѡй части зъ властителѣвъ, що не могли утриматись на надто дрѡбныхъ кусникахъ грунту и жиють теперь зъ працѣ рукъ при господарствахъ двѡрскихъ або иншихъ. Справозданя зложенѝ выдѣлови краєвому, потверджуючи се, на що мы выше вказали, додають ще дальшѝ подробицѣ. И такъ два справозданя зъ повѣта збаражского пѡдносять, що въ кождѡй громадѣ єсть тамъ кѡлькохъ мужикѡвъ-богачѣвъ, що мають часомъ и по 50 морѓовъ поля, вѡдтакъ иде якась часть середныхъ властителѣвъ, посѣдаючихъ по кѡлька до кѡлканацять морѓовъ, котрѝ однакъ безъ вины дроблять ся черезъ подѣлы, а решту становлять властителѣ 1- до 2- и 3-морѓовѝ, халупники и зарѡбники бездомнѝ. Справозданье зъ повѣта борщѣвского стверждє, що „подѣлъ грунтѡвъ мужицкихъ доходить уже до послѣдныхъ можливыхъ границь, а мимо того дробить ихъ господарь дальше, скоро тѡлько маѣ женити сына або вѡддавати дочку, а новоженцѣ сейчасъ закладають нове, вѡддѣльне господарство, хочьбы тѡлько на пяди землѣ, не хотячи дальше бути за челядь у своихъ родичѣвъ, не то щобъ згодились ити на службу до заможнѣйшихъ мужикѡвъ або до двора“. Подѡбно пѡдносять два другѝ справозданя, що свобода дѣленя грунтѡвъ вытворила велике число дрѡбныхъ властителѣвъ, одно- або дво-морѓовыхъ, котрѝ вважають себе за господарѣвъ и не можуть погодити ся зъ думкою, що повиннѝ жити зъ денного зарѡбку, противно, мають се за якесь пониженье. Инше зновъ справозданье робить замѣтку, що черезъ неограничену свободу въ дѣленю грунтѡвъ подроблено „кождый кусень поля на вузкѝ пасмуги, такъ що нинѣ въ богато мѣсцяхъ всѣ майже загоны мають лишь 6—10 метрѡвъ ширины. Зъ того надмѣрного позвужуваня загонѡвъ выйшло, що управа поля мусѣла стати гѡршою, отже и жнива выходили слабшѝ. Щобы мати бѡльше жнива, хопили ся мужики орати и засѣвати облоги, та зъ того такій бувъ конець, що знищено пасовиска для худобы, а позаякъ и дворы зужитковують свои облоги на передсѣвы [przedplony] и на пашнѝ рослины, то много мужикѡвъ перестало тримати худобу, бо не вмѣють роздобути для неи потрѣбнои пашѣ.“ Вкѡнци справозданье зъ повѣта залѣщицкого пѡдносить, що значну часть грунтѡвъ рустикальныхъ выкупили бѡльшѝ властителѣ, священики, жиды и заможнѣйшѝ мужики, а людность, котра тотѝ грунты выпродала, за мало вже посѣдає землѣ, щобы могла добре господарити, грунты тѝ правильно гноити та тримати якій-такій инвентарь, при чѡмъ однакъ она все уважає себе за господарѣвъ и не хоче ити въ службу а дуже неохотно йде на заробокъ.

(*Дальше буде.*)

Рада державна.

На вчерашнѡмъ, вѡ второкъ, засѣданю палаты послѡвъ — міністеръ скарбу вѡдповѣвъ на интерпеляцію пос. Штайнвендера въ справѣ выплаты мартовыхъ процентѡвъ вінкульованои ренты пятьпроцентовои, вказуючи на дотычне оповѣщенье міністерства скарбу зъ дня 28 сѣчня.

Вѡдтакъ вела ся дальша діскусія буджетова надъ титуломъ „сѡль“.

Пос. Гавкъ звернувъ увагу на надзвычайнѝ користи признанѝ Захѡднѡй зелѣзници що-до продажи соли; доходы тои продажи мають вилывати до якогось діспозіційного фонду, що-до котрого просивъ бесѣдникъ о поясненье. Вкѡнци внѣсъ резолюцію, зазываючу правительство, щобы сейчасъ вѡдобрало державнымъ зелѣзницямъ право продажи соли и отворило державнѝ трафіки продажи соли, за-для достатченя консументамъ соли по зниженыхъ цѣнахъ.

Пос. Вельовѣйскій обговорювавъ справу соли для худобы; пѡднѣсъ заслуги комісіи аґрарнои и палаты при полагодженю єго внесеня що-до означеня континґенту соли для худобы. Рѡвно-жь и міністерство рѡльництва заслужило собѣ симъ разомъ на признанье за пѡдпиранье аґрарныхъ интересѡвъ. Застерѣгъ ся, щобы приписы екзекутивнѝ не були надто скомпліковани и домагавъ ся звѡльненя вѡдъ стемпля подань о цертифікаты на закупно соли для худобы. Ганивъ недостаточну продукцію и лиху господарку въ салінахъ въ Калуши, домагавъ ся дальшого зниженя цѣны соли, бо взагалѣ высокѝ цѣны спиняють раціональне вѡдживлянье населеня та суть одною зъ причинъ лихихъ вѡдносинъ санітарныхъ въ бѣднѣйшихъ клясахъ населеня.

Пос. Зісъ згодивъ ся на высказы попереднього бесѣдника. Для убогого краю, де нема достаточнои скѡлькости худобы, найбѡльше добродѣйство удѣляти мінеральнѝ навозы. Бесѣдникъ жалувавъ, що занедбано Калушь. Закидъ, мовь бы въ Калуши вже було товариство для експльоатаціи мінеральныхъ покладѡвъ и упало, безосновный, бо товариство упало въ 1873 р., отже въ часѣ краху. Домагавъ ся, щобы правительство пожертвувало бѡльшу суму грошеву на розслѣды и роботы въ Калуши.

По тѡмъ принято титулъ „сѡль“.

При слѣдующѡй позиціи „тютюнъ“ домагавъ ся пос. Лянѓъ полѣпшеня платнѣ робѡтникѡвъ по фабрикахъ тютюну и помѣщеня въ Чехіи у фабрикахъ таблиць зъ ческими написями. — Позицію принято.

При позиціи „льотерія“ промавлявъ якъ що року пос. Розеръ. Накликувавъ міністра скарбу, щобы знѣсъ дрѡбну льотерію а натомѣсть мѡгъ бы завести монополь на запалки.

Принято цѣлу позицію, а заразомъ ухвалено проєктъ закона, пѡсля котрого зъ выграныхъ на льотеріи дрѡбнѡй буде платити ся 15% належитости.

При позиціи: „стемплѣ, таксы, належитости“ — жалувавъ ся пос. Перѓельтъ, що тѝ належитости бувають вызначуванѝ дуже довѡльно. — Послы Ебенгохъ и Ґарнгафтъ домагали ся знесеня мыта на дорогахъ.

Довша діскусія вывязала ся що-до оплатъ вѡдъ вкладокъ въ касахъ задатковыхъ. — Пос. Крамаржь домагавъ ся знесеня належитости вѡдъ процентѡвъ зъ вкладокъ въ касахъ задатковыхъ — Заступникъ правительства заявивъ ся противъ того. Вѡнъ признає великѝ заслуги касамъ задатковымъ, однакъ не може ставляти ихъ на рѡвни зъ касами щадничими. — Пос. Врабецъ бажавъ бы рѡзницѣ въ задатковыхъ касахъ и дати пѡльгу лишь тымъ, котрѝ не ведуть интересѡвъ банковыхъ. — Пос Щепановскій выказувавъ, яке значѣнье мають товариства задатковѝ въ житю економічнѡмъ.

На тѡмъ закѡнчено діскусію, принято дотычнѝ позиціи и покѡнчено дебату надъ атомъ міністерства скарбу.

— —

Комісія буджетова приняла резолюцію, предложену вѡдъ пѡдкомітету, котрою зазываєсь правительство, щобы зъ квоты одного міліона зр., призначенои на надзвычайну пѡдмогу урядникѡвъ державныхъ, бодай одна половина була ужита на побѡльшенье и уреґульованье платнѣ слугъ и діюрністѡвъ.

Міністеръ скарбу, д-ръ Штайнбахъ, заявивъ, що годить ся на се внесенье. Рѡвножь высказавъ надѣю, що тымъ разомъ чейже не пѡднесуть ся жалѣ на несправедливый роздѣлъ запоги. Міністеръ пригадавъ, що квестія обезпеченя недужихъ вже вѡдъ довшого часу єсть предметомъ точныхъ студій. Небавомъ вѡдбуде ся нарада представителѣвъ властей центральныхъ що-до квестіи, чи до основнои реформы квестіи діюрністѡвъ, пѡдвышеня платнѣ службы и змѣны пенсійного устрою треба приступити рѡвночасно зъ реформою платнѣ урядникѡвъ. Пѡсля гадки міністра, полагодженье тыхъ справъ стоить въ тѣснѡй звязи зъ квестіею фінансовою.

Вѡдтакъ приняла комісія резолюцію, зазываючу правительство, щобы якъ найскорше предложило проєктъ закона що-до пѡдвышеня платнѣ емеритованыхъ урядникѡвъ, а передо всѣмъ додатковъ на заосмотренье вдовиць и выхованье сирѡтъ по тыхъ урядникахъ.

— —

Палата панѡвъ вѡдбула въ понедѣлокъ засѣданье, котре тревало лишь пѡвъ годины.

Президентъ палаты повѣдомивъ палату, що зложивъ въ єи имени желаня арх. Каролеви Людвикови зъ нагоды вѣнчаня архикнягинѣ Марґареты Софіи зъ кн. Альбрехтомъ віртемберґскимъ. — Вѡдтакъ згадавъ про смерть члена палаты панѡвъ, ґр. Ив Красицкого. Палата вѡддала честь покѡйному повставши зъ мѣсць.

Президентъ міністрѡвъ ґр. Таффе повѣдомивъ про покликанье кн. Аляна Рогана, яко наслѣдственного члена палаты по смерти єго дѣда. — Рѡвножь запрошено до участи въ нарадахъ палаты оломуцкого архіепіскопа д-ра Теодора Кона.

Зѡ справъ, поставленыхъ на порядку дневнѡмъ, принято безъ дебаты въ другѡмъ и третѡмъ читаню провізорію буджетову по конець марта 1893 р.

Въ комію фінансову выбрано на мѣсце пок. ґр. Красицкого д-ра Щоля.

На тѡмъ закѡнчилось засѣданье.

Заключеня польскои прасы

по послѣднѡй аферѣ у Вѣдни.

Аферу мѣжь коломъ польскимъ а міністромъ скарбу можна бы назвати бурею въ склянцѣ воды. Пос. Вайґель своєю промовою провокувавъ міністра скарбу до вѡдповѣди, а вѡдповѣдь выпала така, яка була зачѣпка. Вправдѣ навѣвъ пос. Вайґель факты, котрѝ посередно могли докорити, єсли покажуть ся правдивыми центральнѡй управѣ міністерства скарбу, але ихъ безпосередный змыслъ бувъ такій, що вина всего лиха паде на віцепрезидента краєвои дирекціи скарбу, п. Корытовского. Длятого й вѡдповѣдь д-ра Штайнбаха взяла въ оборону передо всѣмъ п. Корытовского, а вѡдтакъ представила цѣлѡй палатѣ образъ вѡдносинъ галицкихъ. Образъ выпавъ уємно, бо зъ представленя міністра выходило, що коло польске повинно вдарити ся въ груди и сказати: mea maxima culpa.

Коло польске не надѣяло ся такои рѣшучои вѡдповѣди зѡ стороны міністра, уповаючи на своє становище въ парляментарнѡмъ орґанізмѣ. Вправдѣ лучало ся неразъ, що коло польске мусѣло выслухати гѡркихъ слѡвъ правды вѡдъ нѣмецкои лѣвицѣ, але щобы почути те саме вѡдъ представителя центрального правительства, на те нѣхто зъ кола польского не бувъ приготованый и всѣ забули, такъ сказати-бъ, языка въ губѣ. Коли-жь по діскусіи, переведенѡй на засѣданю кола польского, показало ся, що члены кола „загально обуренѝ“, забрали голосъ въ новнѡй палатѣ пп. Яворскій и Козловскій та дали репріменду міністрови скарбу. Міністеръ реплікувавъ и хочь въ дечѡмъ злагодивъ свою першу остру промову, то таки майже не вѡдкликавъ нѣодного свого закиду.

На тѡмъ скѡнчилась афера. Пѡвъ-урядовѝ ґазеты вѣденьскѝ старали ся вневнити, що непорозумѣнье мѣжь коломъ польскимъ а міністромъ вповнѣ выровнане — а противно ліберальнѝ ґазеты вѣденьскѝ затирали зъ радости руки, що ся найбѡльше staatserhaltende Partei мусѣла выслухати слѡвъ правды и сховати ихъ до кишенѣ.

Цѣкаве теперь побачити, до якихъ заключень прийшла галицка польска праса и яку моральну науку вытягнула для своєи політики?

Czas-ови вѡдъ разу не подобалась промова пос. Вайґля, пѡддавъ єи острѡй критицѣ, такъ що навѣть вѣденьска праса уважала вѡдповѣднымъ повторити сю критику и выкористати єи до своєи оцѣнки політики кола польского. По выголошеню же промовы п. Яворского и по закѡнченю аферы доходить Czas въ своѣй дописи зъ Вѣдня до такого заключеня и науки моральнои:

„Primo. Се интересъ краю (розумѣй: шляхты), щобы справы краєвѝ не выходили нѣколи по-за межѣ краю. Въ освѣтленю зѡ стороны вѣденьскои прасы прибирає кожда справа галицка розмѣры — страшеннѝ. Вѣденьскѝ ґазеты не знають писати про Галичину инакше якъ у формѣ пасквілю. Чи-жь се не пасквіль тѝ статьѣ вѣденьскои прасы про галицкѝ вѡдносины?

Secundo. Хто числивъ коли небудь на яку змѣну въ поглядахъ ліберальныхъ кругѡвъ нѣмецкихъ супротивъ насъ (Полякѡвъ), сей мусѣвъ пересвѣдчити ся, що єго надѣѣ марнѝ. Якъ давнѣйше такъ и теперь нѣмецкѝ круги ліберальнѝ уважають насъ ворогами, котрымъ годить ся при кождѡй нагодѣ шкодити. Тѝ самѝ орґаны, котрѝ не находять досыть слѡвъ на высказанье необходимости союза Полякѡвъ зъ лѣвицею, ударили теперь якъ найсильнѣйше на вѡдносины галицкѝ, а передо всѣмъ на „шляхту“ галицку, котра, пѡсля слѡвъ N. fr. Presse, schlägt ein Schnippchen dem Steuerinspektor.

Жалѣ у Вѣдни на урядникѡвъ въ Галичинѣ були на мѣсци тогдѣ, коли правили Галичиною чужѝ елементы. Але нинѣ, коли на чолѣ краю стоить п. Бадені, на чолѣ шкѡльництва п. Бобжиньскій, на чолѣ адміністрациі зелѣзниць п. Дейма, на чолѣ адміністрациі почтъ п. Сеферовичь — last not least — на чолѣ адміністрациі скарбовои п. Корытовскій — жалобы у Вѣдни суть просто шкѡднѝ для краю, бо нема справы галицкои, зъ котрои бы нѣмецка праса не взяла тему до пасквілю“.

„Жалобы у Вѣдни суть для краю просто шкѡднѝ“ — заключає Czas, а мы докѡнчимо, — бо ширшѝ круги пѡзнають ся, що щось єсть faul im Staate Dänemark. Не було бы нѣчого злого, вымѣтати своє смѣтье у власнѡй хатѣ, ба але якъ нѣхто не може чи не хоче добачити того смѣтя, бо теперь и на сальонахъ шляхты помѡстъ не вылыскуєсь а дуже припорошеный, то якъ же позбутись того смѣтя? Кожда уступка центрального правительства въ хосенъ автономіи краєвои могла бы бути повитана зъ належною радостію, але мабуть о много бѡльше мусить вражати, єсли зложать ся обставины въ той спосѡбъ, що треба розкрывати раны тои-жь автономіи и пѡддавати ихъ операціи чужихъ лѣкарѣвъ. Але лѣпше вытяти рану завчасу и при кождѡй вѡдповѣднѡй нагодѣ, анѣжь довести до ґанґрены.

До такого самого заключеня що й Czas, дѡйшли и иншѝ польскѝ ґазеты консервативнѝ. Натомѣсть Gazeta Narodowa, покористувавшись справозданьемъ зъ тайного засѣданя кола

Звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ.

Написавъ

Василь Чернецкій, парохъ зъ Сѣлця-белского.

(*Дальше.*)

Въ замку белскѡмъ було колись гучно и двѡрно, коли тамъ мещкали або частѣйше заѣзджали рускѝ князѣ: Всеволодъ, Александеръ, Василько, Шварно, Юрій І., Андрей и другѝ. Въ тѡмъ замку скликували рускѝ князѣ бояръ на пораду у важнѣйшихъ народныхъ справахъ, узброювали свою дружину на воєннѝ выправы противъ Половцѣвъ, Литвинѡвъ, Татарѡвъ, Мадярѡвъ и Полякѡвъ, тутъ переховували они воєннѝ добычѣ, рѣшали спѡрнѝ справы та роздавали межи дружникѡвъ землю, запевняючи собѣ тою дорогою пѡдпомогу въ потребѣ.

Коли Русь почала тратити свою самостѡйнѡсть и окремѣшнѡсть, попавши пѡдъ панованье Польщѣ, змѣнило ся богато и въ замку белскѡмъ. На мѣсци рускихъ князѣвъ стали засѣдати на княжѡмъ престолѣ литовскѝ и мазовецкѝ князѣ, они усували рускѝ права и звычаѣ та заводять, мимо опору [illegible]нѡвъ, новый ладъ. Старинне руске княжество белске перемѣняє ся [1462] на воєводство белске зъ престольнымъ мѣстомъ Белзомъ и дѣлить ся на сѣмь повѣтѡвъ: буській, городельскій, грубѣшѣвскій, любачѣвскій, тишовецкій, яворѡвскій и сокальскій. Воєводствомъ белскимъ починають управляти постановленѝ польскими королями воєводы а повѣтами каштеляны. Вѡдъ тыхъ часѡвъ починає Белзъ тратити мало-помалу що-разъ бѡльше свѡй характеръ рускій.

Зъ огляду на упадокъ мѣста Белза задля вѡйнъ, пожарѡвъ, нападѡвъ татарскихъ, козацкихъ и шведскихъ, выдають польскѝ королѣ для Белза грамоты зъ привілеями, щобы єго матеріяльно пѡднести. По свѣдоцтвѣ запысокъ, затратило ся много старинныхъ грамотъ, що вѡдносять ся до Белза. Грамоты же, котрѝ полишились и переховались, написанѝ на пергамінахъ въ латиньскѡй и польскѡй мовѣ, заосмотренѝ власноручными пѡдписами дотычныхъ королѣвъ и печатками. Згаданѝ грамоты переховують ся въ зелѣзнѡй скриночцѣ въ архівѣ мѣскѡмъ. Переглянувши сей архівъ, — д-ръ Фр. Папее по можности єго упорядкувавъ, — подаю тутъ въ хронольоґічнѡмъ порядку тѡлько змѣстъ перехованыхъ грамотъ, позаякъ они мають свою вартѡсть лишь для мѣста а не для загалу.

1) Земовитъ Тройденъ и Владиславъ, князѣ мазовецкѝ грамотою зъ 1426 року обграничають посѣлости Готарда зъ Фаленчицъ, мѣсцевости надъ Пилицею. [Найстарша въ архівѣ грамота, попсована и нечетка.]

2) Жигмонтъ І. грамотою зъ 1512 р. увѡльняє мѣщанъ белскихъ вѡдъ контрибуціи и дачки на скарбъ.

3) Той-же король грамотою зъ 1513 р. позваляє мѣщанамъ на вариво меду.

4) Той-же король грамотою зъ 1546 р. надає мѣсту поля, порядкує ярмарки въ Белзѣ и позваляє перенести рѣзницю на догоднѣйше мѣсце.

5) Жигмонтъ ІІ. грамотою зъ 1548 р. позволяє на се, щобы ярмарки вѡдбували ся и въ самѡмъ мѣстѣ, а не лишь на передмѣстяхъ.

6) Тойже король грамотою зъ 1558 р. увѡльняє мѣщанъ белскихъ, покликуючись на давнѣйшѝ грамоты Земовита и Казимира IV., вѡдъ цла и мита въ цѣлѡмъ королѣвствѣ.

7) Той-же король грамотою зъ 1563 р. дозволяє на складъ соли въ Белзѣ, а Литвины мають лише черезъ Белзъ спровадживати сѡль для себе.

8) Той-же король грамотою зъ 1564 р. надає Грицеви Щавиньскому, крайникови зъ Щавного, привілей на ланъ солтискій.

9) Той-же король грамотою зъ 1564 р. потверджує угоду межи мѣстомъ и войскомъ въ справѣ пѡдводъ.

10) Той-же король грамотою зъ 1564 р. надає право пропінаціи мѣсту зъ вылученьемъ жидѡвъ и передмѣстя.

11) Той-же король грамотою зъ 1566 р. увѡльняє мѣсто вѡдъ цла окрѡмъ цла вѡдъ соли спроваджуваной зъ Дрогобича. [Грамота попсована.]

12) Генрикъ Валезій грамотою зъ 1574 р. потверджує всѣ привілеѣ наданѝ мѣсту Белзови вѡдъ попередникѡвъ.

13) Стефанъ Баторій грамотою зъ 1576 р. потверджує такъ само всѣ привілеѣ, наданѝ мѣсту Белзови вѡдъ попередникѡвъ.

14) Той-же король грамотою зъ 1576 р. увѡльняє мѣщанъ вѡдъ податковъ.

15) Той-же король грамотою зъ 1578 р. накладає цло вѡдъ соли.

16) Жигмонтъ ІІІ. грамотою зъ 1592 р. потверджує наданый мѣсту привілей зъ 1513 р. що-до варива меду.

17) Той-же король грамотою зъ 1595 р. лагодить спѡрну справу о направу моста на рѣцѣ Ратѣ межи мѣщанами белскими а мѣщанами зъ Августова [теперѣшне мѣсточко Мосты великѝ] и рѣшає єи въ користь мѣщанъ Августова.

18) Той-же король грамотою зъ 1598 р. потверджує привілей наданый мѣщанамъ 1564 р. що-до пѡдводъ.

19) Той-же король грамотою зъ 1611 р. надає привілей для цеху шевского въ Белзѣ.

20) Той-же король грамотою зъ 1617 року надає привілей для цеху ткацкого въ Белзѣ.

21) Той-же король грамотою зъ 1621 р. потверджує давный привілей на складъ соли въ Белзѣ.

22) Володиславъ IV грамотою зъ 1633 р. потверджує привілей Русинамъ белскимъ, выбирати игумена для монастиря Василіянъ въ Городищи надъ Бугомъ, надзорувати надъ скарбоною церковною, позаякъ Русины белскѝ оснували въ Городищи монастирь Василіянъскій.

23) Той-же король грамотою зъ 1633 р. потверджує привілей зъ 1509 р. надаючій мѣсту Белзови магдебурске право; потверджує надане мѣщанамъ право: користати зъ рѣки Речичи; надає мѣщанамъ новый привілей рубати дерево въ лѣсахъ цѣлого староства; порядкує ярмарки; позволяє побирати мостове и вѡддає село Прусинѡвъ на власнѡсть мѣсту Белзови.

24) Той-же король грамотою зъ 1633 р. надає привілей для цеху кушнѣрского въ Белзѣ.

25) Михаилъ Корибутъ грамотою зъ 1669 р. потверджує умову, заключену межи мѣщанами и жидами белскими, котрою мѣщане припускають жидѡвъ до рѡвнои управы зъ христіянами. Въ умовѣ покликують ся мѣщане на то, що по нападахъ козацкихъ и шведскихъ они такъ дуже пѡдъупали матеріяльно, що не въ силѣ платити податки та двигати другѝ тягары. По силѣ тои умовы позваляють мѣщане жидамъ купувати въ ринку и по-за ринкомъ домы зъ огородами. Передають въ ихъ руки вышинкъ напитковъ, за що застерѣгають собѣ у жидѡвъ рѡчну оплату 200 зол. польскихъ. Тая нещасна умова, якъ показало ся въ наслѣдкахъ, сталась для мѣщанъ белскихъ гѡршимъ лихомъ вѡдъ нападѡвъ козацкихъ и шведскихъ, бо жиды захопивши въ свои руки вышинкъ и торговлю, выперли мѣщанъ зъ середины мѣста въ бѡчнѝ улицѣ, а розгосподаривши ся въ ринку и по виднѣйшихъ улицяхъ, привели мѣщанъ до великои нужды, зробивши зъ гарного колись княжого мѣста Белза брудне и негарне мѣсточко.

(*Дальше буде.*)

польского, заняла инше становище, вложивши въ промову презеса кола п. Яворского на тôмъ засѣданю отсѣ слова:

„Чудне успособленье выробило ся вôдъ пяти лѣтъ въ намѣстництвѣ, а вôдъ кôлканацяти лѣтъ у Вѣдни, пôсля котрого тѣ власти правительственнѣ думають, що такъ высоко стоять, що всяка замѣтка, всяке спôвдѣланье въ праци єсть мовь бы инґрессіею въ ихъ обсягъ дѣланя, що они суть тымъ noli me tangere, що всяка критика, хочь бы найсправедливѣйша єсть вже crimen laesae majestatis."

Сей ажь надто явный докôръ намѣстництву выкликавъ таку вôдповѣдь въ урядовôй ґазетѣ: „Почуваємо ся до обовязку заявити, а то для пояснення справы супротивъ опінїи публичнои, що ц. к. намѣстництво яко ц. к власть краєва, не було нѣколи въ часѣ пяти лѣтъ въ тôмъ положеню, щобы на яку небудь критику, выходячу зъ кола польского, вôдповѣдати въ якій небудь способъ. Взагалѣ ц. к. намѣстництво, яко таке, не могло бы навѣть зъ нѣякимъ клюбомъ парляментарнымъ, хочь бы се було й коло польске, входити въ того рода вôдносины. Супротивъ критики, за-для вôднору або выясненя закидôвъ, мусѣло бы хиба намѣстництво удаватись о интервенцію до ц. к. міністерства, а не робило сего зъ тои простои причины, що не мало до того нѣколи нѣякои причины. Тожь не було въ часѣ пяти лѣтъ анѣ одного случаю, котрый бы мôгъ оправдати закидъ, що ц. к. намѣстництво уважае, що всяка критика, хочь бы найсправедливѣйша, его дѣяльности, се crimen laesae majestatis."

Рôвножь и Czas выступивъ противъ того уступу въ справозданю Gazet-ы Narodow-oи, доказуючи, що що иншого коло польске, яко сторонництво політичне и чинникъ власти леґіслятивнои, а що иншого намѣстництво, яко часть махіны адміністраційнои.

Єсли бы справдѣ презесъ кола п. Яворскій высказавъ повысшй слова, тогдѣ можна бы пересвѣдчитись про интенціи кола польского и змаганя політики кола польского, щобы вылучити Галичину вôдъ всякои звязи політичнои и адміністраційнои зъ центральнымъ правительствомъ а вôддати новну управу єи въ руки польскои репрезентаціи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Вѣдня оповѣщують, що міністерство справедливости зажадало вôдъ всѣхъ президентôвъ краєвыхъ высшихъ судôвъ справозданя взглядомъ полѣпшеня судьбы судовыхъ урядникôвъ. Міністерство запытуе, въ якій способъ можна бы перенести судьѣвъ повѣтовыхъ зъ осьмои до семои клясы ранґи, лишаючи ихъ на дотерѣшныхъ мѣсцяхъ яко судьѣвъ. Вôдтакъ, чи можливе удотованье всѣхъ авскультантôвъ, а навпослѣдъ чи не лѣпше було бы знести дотеперѣшну институцію функціонарѣвъ прокураторіи при повѣтовыхъ судахъ, а мѣсця тѣ обсадити дотоваными авскультантами.

При выборахъ до долѣшно-австрійского сойму за округъ Корнайбургъ, побѣдила партія поступова, котрои кандидатъ бар. Чедікъ, бувшій президентъ державныхъ зелѣзниць, выйшовъ значною бôльшостію голосôвъ. Противъ бар. Чедіка стоявъ д-ръ Альфредъ Кноцъ, кандидатъ сполученыхъ нѣмецкихъ національôвъ и христіяньскихъ соціялôвъ.

— —

Сербскй дневники принесли интересну вѣсть зъ Бѣлграду, именно, що чорногорскій кн. Николай, запропонувавъ россійскому професорови Балтазарови Богїшіцъ теку міністерску. Не знати лишь чи Богїшіцъ стане міністромъ просвѣты чи справедливости. Вôнъ родомъ зъ Рагузы и вызнае релїґію католицку. Мѣжь сербскими учеными займае вызначне мѣсце. Довшій часъ бувъ Богїшіцъ професоромъ при россійскихъ университетахъ, вôдтакъ проживавъ кôлька рокôвъ въ Парижи и тамъ уложивъ новый, горожаньскій кодексъ Чорногоры.

— —

Въ Бруксели вôдбули ся заходомъ радикальнои партіи народнй зборы, на котрыхъ обговорювано змѣну выборчои ординаціи. Хочь правительство бельґійске старало ся не допустити, то мимо того вôдбули ся зборы при незвычайнôй участи народа. Голосованье вôдносило ся до пятьохъ внесень, именно: 1. що кождому бездоганному обывателеви Бельґіи, котрый укôнчивъ 24 рôкъ житя, прислугуе загальне право выбору, 2. що кождый, котрый покôнчивъ 25 рôкъ житя, маe право активного, загального выбору, 3. що людей, котрй стоять на удержаню громадъ, выключае ся вôдъ права голосованя, якъ такожь и тыхъ, котрй не вмѣють нѣ читати нѣ писати, 4. що управненье до выборôвъ залежить вôдъ посѣданя власного дому, и выказу певного степеня образованя, 5. що выключае ся вôдъ выбору тыхъ, котрй не покôнчили шкôлъ народныхъ. — Рôзночасно зô зборами въ мѣстѣ, голосували такожь и по передмѣстяхъ. Число всѣхъ вписаныхъ на лісту голосуючихъ, доходило до 111.700 людей. — Голосувало 60 тысячь, а зъ того 48 тысячь заявило ся за внесеньемъ Янзона що-до першои точки.

— —

Бюро Райтера доноснть зъ Риму, що папа бесѣдувавъ зъ ирляндскимъ кардиналомъ Льоґуе про новый біль Гомеруля. Папа высказувавъ ся про него дуже похвально, и замѣтивъ ще се одиноке средство привернути ирляндскимъ католикамъ справедливôсть. Черезъ введенье Гомеруля скрѣпить ся и сила Анґлїи. Навпослѣдъ пожелавъ папа „добрымъ Ирляндцямъ" якъ найкрасшого успѣху, похваливъ горячо намѣръ Гладстона и попращавъ кардинала.

НОВИНКИ.

— **Товариство „Рускихъ Женщинъ" въ Станиславовѣ** устроюе дня 5 н. ст. марта въ комнатахъ товариства любовникôвъ музики въ Станиславовѣ въ каменици пôдъ ч. 18 при ул. Собеского вечерницю літературно-музикальну, на котру щиро запрошуе всѣхъ своихъ прихильникôвъ По вечерници наступлять товарискй забавы Програма богата. За выдѣлъ: *З. Бучиньска В. Мандичевска.*

— **На фондъ памятника Т. Шевченка** надôслали дальше своп роботы: Ольга Левицка зъ Станиславова: рушникъ зъ вышитою написею: „Любіте ся брати мої, Украіну любіте. *Т. Шевченко*". — Чеслава Скоморовска зъ Бродôвъ: два покрытя на табуреты, вышиванй вовною на полотнѣ. — Марія Лысакôвна зô Снятина: мошонку на грошѣ зъ синього шовку и золотыхъ пацьоркôвъ. — Олеся Озаркевичева зъ Городка: пять примѣрникôвъ жѣночого альманаха: „Перший Вінок" хорошо оправленыхъ. — Юлія Струмѣньска зô Львова: рушникъ, вышиваный заполôчью. — Ванда Ляховичь зъ Половець: шѣсть пошевокъ зъ бѣлого полотна. — Тиня Лотоцка зъ Половець: пантофлѣ, вышиванй волôчками на канвѣ и пôдставку, вышивану на срѣбнôй канвѣ. — Олександра Залуцка зъ Буракôвки: кошичокъ зъ прутикôвъ, прикрашеный синими и бѣлыми волôчками и стижками зъ вышитою по серединѣ написею: „Ще не вмерла Україна." — Теод. Менциньска зъ Хôдновичь ad Гуссакôвъ: кошичокъ на білеты зъ червоного атласу, прикрашеный золотыми шнурами и цвѣтами зъ рыбячои луски. — Русинка зъ надъ Бистрицѣ О. К.: два рушники домашного выробу, вышиванй хрестиками, и пару малыхъ золотыхъ ковткôвъ зъ туркусами. — По нинѣшній день надôслало 322 осôбъ 687 роботъ. — *Ирена Герасимовичівна* въ Яновѣ коло Львова дня 26 н. ст. лютого 1893 р.

— **Подорожь цѣсаря.** Оногды выѣхавъ цѣсарь Францъ Іосифъ до Террітé въ Швайцаріи, де теперь перебуваe цѣсареза Елисавета. Подорожь сю вôдбуваe цѣсарь инкоґніто пôдъ назвищемъ ґр. Гогенемсъ. Пôдъ такимъ самымъ назвищемъ перебуваe и цѣсарева вôдъ 21 н. ст. лютого въ Террітé, На привѣтъ цѣсаря выѣхала цѣсарева на дворець зелѣзничій до Льозанны. Зъ-вôдси по приѣздѣ цѣсаря удала ся монарша пара повозомъ до Террітé. Цѣсарь забавить въ Террітé до недѣлѣ, а цѣсарева до дня 10 н. ст. марта. Зъ Террітé поѣде цѣсарева до Греціи.

— **Засѣданье „товариства фільольоґічного"** вôдбуде ся въ суботу дня 4 н ст. марта 1893 о 6-ôй годинѣ вечеромъ въ V-ôй сали університету. На порядку дневнôмъ нарадъ стоять: 1) справы товариства, 2) Въ справѣ шкôльного выданя Горація реф. проф. Дольницкого, 3) Плянъ хрестоматіи Тацита реф. проф. Левицкого, 4) Читанье Тацита и 5) свобôднй розговоры реф. проф. Солтисика.

— **Выстава штукъ красныхъ въ Станиславовѣ.** Кружокъ осôбъ въ Станиславовѣ рѣшивъ устроити въ тôмъ мѣстѣ въ сали балконовôй тамошного будынку им. Монюшка выставу штукъ красныхъ, поки-що хочь на часъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ. Крôмъ того ухваливъ сей кружокъ закупити 2 вôдповѣдній до приходôвъ и оріґінальнй образы въ цѣнѣ кôлькадесятьохъ зр та призначити ихъ до льосованя, такъ що кождый білеґъ вступу буде осмотреный числомъ и буде давати право вытягати въ означенôмъ часѣ льосъ. При тягненю можуть буги присутнй всѣ, маючй білеты. На выставѣ будуть выставленй творы всѣхъ артистôвъ тогочасныхъ польскихъ и рускихъ.

— **Въ Самборѣ** вôдбуде ся дня 4 н. ст. марта концертъ въ сали ґімнастичнôй, устроеный заходами самбôрского товариства музичного. Доходъ зъ сего концерту призначеный на бѣдныхъ ученикôвъ тамошнои семинаріи учительскои.

— **Львôвскій судъ присяжныхъ** засудивъ вчера Ивана Сикорского на 15 лѣтъ тяжкои вязницѣ за те, що прийшовши дня 17 н. ст. грудня до хаты Нетлѣ Зольдовои убивъ єи полѣномъ и забравъ ѣй кôлканацять зр. Про се убійство нода на була въ „Дѣлѣ" ширша вѣстка въ своемъ часѣ.

— **Въ Коломыи** вôдбула ся дня 23 н. ст. лютого карна розправа противъ жидôвъ Зінґера Саламона и Ханма Берлєра зъ Тулукова обжалованыхъ о убійство Костя Заболотнюка зъ Келихова коло Заболотова. Зінґеръ мавъ якусь злôсть на Заболотнюка за ґрунтъ и вôдгрожувавъ ся, що дасть єму за своe. Дня 1 н. ст. надолиста пôславъ Ицикъ Зінґеръ Заболотнюка зъ ялôвкою до Шльомы Зінґера и давъ єму картку, на котрôй було написано, що Заболотнюкъ маe вôддати ялôвку и вôдобрати за своe. Коли Заболотнюкъ ставивъ ся у Шльомы, почастувавъ єго той-же горѣвкою и давъ єму картку, на котрôй написавъ що вôнъ єго вже добре выбивъ. Коли Заболотнюкъ выйшовъ до сѣней, пôйшли за нимъ Шль ма Зінґеръ и Хаимъ Берлєръ и тамъ єго страшно побили. Заболотнюкъ упавъ, вôдтакъ пôднѣсъ ся и выйшовши на улицю упавъ въ снѣґъ, де єго люде найшли майже неживого. Въ годину потôмъ Заболотнюкъ померъ. Обжалованй хочь спыхали вину одинъ на другого, признали ся, що били Заболотнюка, але присяжнй признали ихъ 5 голосами невинными и виновникôвъ не засуджено. Прокураторія зголосила жало буневажности.

— **Въ Довголуцѣ** коло Сгрыя убивъ довбнею шляхтичь ходачковый Заремба мужа своеи любовницѣ, Шимку. Мужь вôдкрывъ зносины жены зъ Зарембою и се стало ся причиною єго смерти. Справу тую вôддала жандармерія стрыйскому судови, а Зарембу вразъ зъ любовницею вôдставила до суду въ Самборѣ.

— **Тѣло польского поета Ленартовича** буде перевезене на Скалку до Кракова. Д-ръ Асникъ, польскій дневникарь и поетъ дôставъ уже дозвôлъ на се, щобы перевезти тѣло Ленартовича зъ Фльоренціи до Кракова. Опозицію въ тôй справѣ робивъ Львôвъ, котрого праса польска и рада мѣска домагала ся щобы мощѣ заслуженого поета зложити у Львовѣ на кладовищи Лычакôвскôмъ.

— **Новый дворець зелѣзничій у Львовѣ.** Сего року заразъ зъ весною приступлять до будовы нового двôрця зелѣзничого. Позаякъ будова буде велика и въ однôмъ роцѣ не буде можна єи перевести, то порѣшено поступати при тôмъ въ той способъ. Въ роцѣ 1893 буде розбрана права сторона двôрця (дивлячись вôдъ мѣста) и заразъ зачне ся будувати нова часть будынку. Въ роцѣ 1893 ся права сторона двôрця (т. є. доѣздова для публики приѣзджаючои до Львова) мусить бути цѣлковито скôнчена вразъ зъ двôрскимъ сальономъ въ серединѣ будынку. Въ роцѣ 1894 всѣ роботы будуть застановленй зъ причины выставы краєвои, такъ що часть двôрця зъ двôрскимъ сальономъ буде нова а решта полишить ся якъ єсть теперь. Въ роцѣ 1895 докôнчить ся перебудова двôрця.

— **Товариство взаимнои помочи польскихъ публицистôвъ**, основане — якъ мы доносили — у Львовѣ, вôдбуло дня 26 н. ст. лютого перший зборы. Въ зборахъ взяло участь такожь кôлькохъ публицистôвъ зъ Кракова. Доси приступило до товариства 64 членôвъ, а то 47 зô Львова, 11 зъ Кракова, 4 зъ Вѣдня, 1 зъ провінціи и 1 зъ Будапешту. Яко члены спомагаючй приступили редакціи: Gazet-ы urzędnicz-oи, Kurjer-a Lwowsk-ого, Przegląd-a зъ рôчною вкладкою по 100 коронъ, Dziennik-a Polsk-ого и Gazet-ы Narodow-oи зъ вкладкою по 120 коронъ. Предсѣдателемъ товариства выбраный соймовый посолъ и сотрудникъ Gazet-ы Narodow-oи Теоф. Меруновичь, заступникомъ д-ръ Асникъ, а до выдѣлу вôйшли: Беньковскій, Тад. Чапельскій, Брон. Лясковницкій, Еренберґъ, Игн. Задуровичь, Каспровичь, Вяч. Масловскій, Каз. Бартошевичь и д-ръ Реґеръ.

— **Огнѣ.** Дня 24 н. ст. лютого въ ночи повставъ въ Велдѣжи огонь у господаря Ю. Лохмана и въ одной хвили обôймивъ цѣле господарство. Вôдъ сего огню займили ся ще и погорѣли будынки господаря Федя Чопа. О ратунку не було и бесѣды; господарѣ ледви живцемъ утекли. Згорѣло 5 штукъ рогатои худобы, 3 безроги и вôвцѣ. Шкода въ части обезпечена выносить около 4000 зр. Огонь, здаeсь, бувъ пôдложеный въ пору коли Лохманъ выбравъ ся въ ночи зъ кôньми на заробокъ. При тôмъ треба згадати, що хочь громада Велдѣжь маe ажь двѣ сикавки, то все таки они занедбанй и нѣхто не вмѣe ними робити. — Дня 16 н. ст лютого въ ночи повставъ огонь въ Мостискахъ въ домѣ Іосля Файхтбавма и знищивъ три загороды. Причиною огню бувъ невычищеный комінъ, збудованый зъ хворосту. Сикавка мѣска не прибула до огню, а ратувавъ лише ґр Холоневскій зъ Рудникъ м вôйтъ зъ Сулкôвщины зъ 4 жандармами.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣльцямъ громады Билинка мала, въ повѣтѣ самбôрскôмъ 200 зр. запомоги.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Надзвычайный професоръ д-ръ Каз. Олеарскій, именованый звычайнымъ професоромъ фізики на львôвскôй політехніцѣ.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 1 марта. Оповѣщено санкціонованый законъ о продовженю провізоріи будżетовои по конець марта 1893 р.

Будапештъ 1 марта. Конференція епіскопôвъ ухвалила меморіялъ до цѣсаря, въ котрôмъ протестуe противъ рôвноправности жидôвъ и противъ свободы вѣроисповѣднои.

Берлинъ 1 марта. Въ парляментѣ представивъ Бебель потребу зложеня суду мирового въ справѣ Альзаціи и Льотарингіи, а канцлєръ Капріві заявивъ, що Нѣмеччина вôддасть послѣдну каплю крови въ оборонѣ своєи цѣлости.

Парижь 1 марта. Парляментъ ухваливъ нагле внесенье, що ґазеты суть одвѣчальнй за подаванье фалшивыхъ вѣстей фінансовыхъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп В. Бѣл. въ Стр. Одержали. — **Вп. І. Мих. въ Бѣлоб.** Одержали и дякуємо. — **Вп. Е. Инс. въ Вас.** Грошѣ були присланй не на „Дѣло", але за инсераты, тожь прийде за 1892 рôкъ ще 50 кр. — **Вп. М. Дер.** Вписано до кôнця мая. — **Вп. С. Нак. въ Лдз.** Такъ — **Вп. А. Зах. въ Вит.** Незвѣстна намъ. — **Вп. П. Поб. въ Г.** „Скошеный цвѣтъ" вычерпаный и просимо дописати до рахунку 4.80 зр.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконуe скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуe сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣe анѣ не псуeсь, а ще маe и таку прикмету, що не даe ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуeсь вôдворотною почтою. 4379

50.000 зр. можна выграти

на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4569 8—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

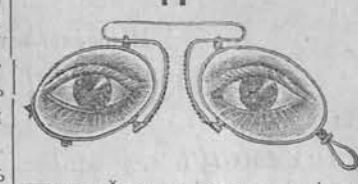

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроeня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означають нору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

Высокоповажанй Панѣ!

Пôдпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта".

Товаръ лѣпшій анѣжь чужй выробы — можна купити у всѣхъ орговляхъ. 4572 2—10

„МАРІѢВКА"

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побôчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Брасъръ властитель.

Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій управляючій лѣкарь.

Всякй информація подаe Зарядъ того Заведеня. 4563 9—?

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. П.Т. Публицѣ, що истнуючій вôдъ 20 лѣтъ пôдъ фірмою

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

Ринокъ ч. 26.

складъ рôзныхъ полотенъ, столового бѣля, полотенець, перкалѣвъ, барханôвъ, флянелѣ, выробôвъ пончоховыхъ, а такожь шіртінôвъ, шіфонôвъ зъ фабрики Венедикта Шроля и Сына зъ днемъ нанѣшнымъ я перенѣсъ до каменицѣ кн. Покиньского

Ринокъ ч. 6.

Дякую Впов. Публицѣ за дотеперѣшній взгляды и поручаючи ся на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

(Импресса, Львôвъ.) 4575 1—6

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментôвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и тканъ золотомъ

поручаeсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взôрцѣ на жаданье оплатно.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сгорôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

ОПОВѢЩЕНЬЕ

въ справѣ конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского.

На подставѣ краєвого закона зъ дня 6 грудня 1882 В. з. и розп. кр. ч. 84 Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ приступае до конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, и оголошуе симъ, що ухвалою зъ нинѣшного дня **выповѣдае всѣ доси невыльосованѣ облігаціи фондовъ индемнізаційныхъ на день 1 мая 1893**, и узнае ихъ платными зъ повышимъ днемъ, зъ котрымъ такожь кончить ся ихъ дальше опроцентованье.

Водъ дня 1. мая 1893 Галицка Каса краева у Львовѣ буде выплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210) коронъ за 100 зр. м. к. именнои вартости за всѣ предложенѣ ѣй облігаціи индемнізаційнѣ заосмотренѣ въ бѣжучѣ купоны, о скольке властителѣ тыхъ облігацій не замѣнять ихъ на облігаціи **новои чотиропроцентовои позички краєвои вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень**, призначеной выключно на сконвертованье, а взглядно на оплаченье довгу индемнізаційного, або о скольке не зголосять ихъ до замѣны.

Облігаціи новои позички краєвои по мысли державного закона зъ дня 4 сѣчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужитѣ до фруктіфікаціи всякихъ маєтковъ, заведень, стоячихъ подъ публичнымъ надзоромъ, дальше капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ и по курсѣ біржевомъ, однакожь не высше надъ именну вартость до льокованя кавцій служобовыхъ и иншихъ.

Близшѣ условя замѣны облігацій индемнізаційныхъ на облігаціи новои чотиропроцентовои позички вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень, будуть оголошенѣ въ проспектахъ, выданыхъ консорціею, котрой позичку вододано до сфінансованя.

Выдѣлъ краєвый звертае увагу всѣхъ властителѣвъ вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ, що они въ своѣмъ власномъ интересѣ повинны якъ найскорше постарати ся у компетентныхъ властей о дозволъ на девінкуляцію, такъ щобы тотѣ облігаціи можна вчасно замѣнити на облігаціи новои позички краєвои, або ихъ зреалізувати зъ днемъ 1. мая 1893.

Зъ Рады Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

У Львовѣ дня 30. сѣчня 1893.

Маршалокъ краєвый:

ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краєвого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

ПРОСПЕКТЪ.

Емісія 4% вольнои водъ податку и всѣляких водшибнень на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного

призначеной

позички краєвои Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выдавъ на подставѣ повномочія удѣленого ему санкціонованою уставою краєвою зъ 6 грудня 1892 В. з. кр. Ч. 84 **на цѣли конверсіи, взглядно сплаты всѣхъ до 31 жовтня 1892 ще невыльосованыхъ облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского**

чотиропроцентову вольну водъ податковъ и всякихъ водшиб ень позичку краєву

разомъ въ номінальной высотѣ

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2 серпня 1892 В. з. д. ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Та позичка може бути ужитою тольки на цѣль вказану уставою.

Та позичка выдае ся:

въ	1.600	штукахъ облігацій по	10.000	коронъ	(5.000 зр. а. в.)
„	17.500	„ „	2.000	„	(1.000 „ „ „)
„	4.000	„ „	1.000	„	(500 „ „ „)
„	18.000	„ „	200	„	(100 „ „ „)
„	2.500	„ „	100	„	(50 „ „ „)

на имя оказчика.

Тѣ облігаціи будуть опроцентовуватись рочно по чотири водъ ста, въ ратахъ повроченыхъ зъ долины.

Выплата водсотокъ **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ** наступить 1 падолиста и 1 мая кождого року.

Всѣ облігаціи будуть выльосованѣ посля долученого до нихъ плану амортизаціи въ протягу пятьдесять лѣтъ. Льосованье буде водбуватись кождого року 1 серпня и 1 лютого, а выплата капіталу за выльосованье штуки наступить въ три мѣсяцѣ по выльосованю, отже 1 падолиста и 1 мая безъ всякого водшибненя податку, стемплѣвъ, належитости и иншихъ оплатъ въ повной номінальной вартости.

Край Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ має однакъ право выльосовати кождого часу такожь большу скольксть облігацій, нѣжь приписуе планъ амортизаціи, або такожь выповѣсти всѣ позосталѣ ще облігаціи до выплаты въ повной сумѣ номінальной.

Числа выльосованыхъ облігацій будуть оголошенѣ въ урядовой „Gazet-ѣ Lwowsk-ой“ и въ урядовой „Часописи Вѣденьскоѣ“, якъ такожь въ Берлинѣ, Франкфуртѣ н. М. и въ Гамбурзѣ.

Выплата купоновъ и выльосованыхъ штукъ, **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ буде водбуватись:**

у **Львовѣ**	въ **галицкой Касѣ краєвой,**	въ валютѣ краєвой мѣсця выплаты по кождочасовомъ курсѣ коротко речинцевого векселя вѣденьского.
у **Вѣдни**	„ **Union-Банку,**	
въ **Трієстѣ**	„ філіи „**Union-Банку**“,	
въ **Берлинѣ**	у пп. „**Mendelson & Co.**“ и „ „ „**Robert Warschauer & Co.**“,	
въ **Гамбурзѣ**	въ „**Norddeutsche Bank**“,	
въ **Франкфуртѣ** н. М.	въ „**Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank**“ и у пп. „**Gebrüd. Bethmann**“.	

а евентуально и на иншихъ мѣсцяхъ краю и заграницѣ, котрѣ мають подати ся до вѣдомости.

На особне обезпеченье фондовъ, потрѣбныхъ до амортизаціи и опроцентованя тои позички краєвои, за котру Королевство Галичины и Володимиріи разомъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ ручить цѣлымъ своимъ майномъ и всѣми своими доходами, служать передовсѣмъ субвенціи державнѣ, котрѣ належать ся ще фондамъ индемнізаційнымъ Галичины всходнои и Галичины заходнои въ силу уставы зъ 5. червня 1890. В. з. д. Ч. 110. и зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и додатки до податковъ, котрѣ будуть розписаний въ цѣли покрытя потребъ тои позички.

Зъ заряду тою позичкою краєвою и фондами призначеными на ѣи опроцентованье и амортизацію буде Выдѣлъ краєвый вести особнѣ рахунки и предкладати ихъ що року Соймови.

Силою уставы державнои зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и дотычного оповѣщеня зъ 8. лютого 1893. В. з. д. Ч. 21. можуть уживати ся облігаціи тои позички краєвои до льокованя капіталовъ фондаційныхъ, майна заведень подъ публичнымъ доглядомъ, капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ, якъ такожь по курсѣ біржевомъ, однакожь не по-надъ вартость номінальну на кавціи въ водносинахъ служобовыхъ и контратозыхъ.

Ажь до выготовленя облігацій новои позички краєвои будуть выдаватись Выдѣломъ краєвымъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выставленѣ, тымчасовѣ поквітованя, а въ ихъ замѣну водновѣдно до оголошеня, що має выйти свого часу, почавши водъ 1 мая 1893. доручать ся оригінальнѣ облігаціи, а рочно також и **нарослѣ до 1 мая 1893. поврочнѣ водсотки водъ ихъ номінальной вартости.**

Львовъ, дня 18 лютого 1893.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Маршалокъ краєвый:

ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краєвого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

Покликуючись на повышѣ оповѣщеня Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ, оголошують подписанѣ банки и фірмы субскрипцію на:

4% вольну водъ податку и всякихъ водшибнень, а призначену выключно на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного позичку краєву Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ разомъ номінальной вартости:

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2. серпня 1892 В. з. д. Ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Субскрипція та наступить якъ **въ дорозѣ замѣны** 5% облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, такъ такожь **въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ**, а спеціяльно будуть прийматись:

Зголошеня до замѣны почавши водъ дня оголошена сего проспекту **найпознѣйше до дня 15 марта с. р.**

Субскрипція въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ дня 15 марта с. р.

въ Берлинѣ въ домѣ банковомъ „Mendelsohn & Comp.“	подъ условіями, котрѣ мають бути оповѣщенѣ на тыхъ мѣсцяхъ.
„ „ „ „ „ „Robert Warschauer & Comp.“	
„ Франкфуртѣ н. М. въ „Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank“	
„ „ „ „ въ домѣ банковомъ „Gebrüd. Bethmann“	
„ Гамбурзѣ въ „Norddeutsche Bank“ и на иншихъ площахъ нѣмецкихъ	
у Вѣдни въ „Union-Банку“	
„ „ въ конторѣ вымѣны „Union- Банку“	

у Львовѣ въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ
въ ц. к. прив. галицкомъ Акційномъ Банку гіпотечномъ
и въ иншихъ мѣсцяхъ субскрипційныхъ въ Галичинѣ, назначеныхъ тыми институціями

въ Бѣльску въ	„Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank“, Filiale der Böhmischen „Union-Bank“
„ Бернѣ въ	„Mährische Escompte Bank“
„ Градци въ	„Steiermärkische Escompte Bank“
„ Лінцу въ	„Bank für Oberösterreich und Salzburg“
„ Празѣ въ	„Böhmische Escompte Bank“ и его філіяхъ
„ „ въ	„Živnostenska Banká pro Čechy a Moravů“ и его філіяхъ
„ Трієстѣ въ	філіи „Union-Банку“

въ годинахъ урядовыхъ тыхъ заведень и подъ слѣдуючими условіями:

1.

Зголошеня до замѣны будуть по мысли приреченя даного галицкому Выдѣлови краєвому и на подставѣ умовы **цѣлковито** увзглядненѣ.

Зголошуючій до замѣны одержить за кождыхъ!

ном. варт. 1000 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.) 5% облігацій индемнізаційныхъ,
котрѣ зъ купономъ платнымъ 1. мая 1893 належить доставити,
ном. варт. 222 коронъ (зр. 111 в. а.) 4% облігацій новои позички,

при чомъ решта, не даюча выровнатись черезъ дѣйстнѣ штуки 4% облігацій, выплатять ся по цѣнѣ субскрипційной, становлячой подставу высше поданого водношеня замѣны, въ сумѣ зр. 94·60 в. а. за кождѣ 200 коронъ (зр. 100 в. а.) ном. вартости.

Надъ се будуть боніфікованѣ 5% водсотки бѣжучѣ водъ облігацій индемнізаційныхъ до замѣны призначеныхъ до найблисшого речинця сплаты купоновои, т. є. до 1. мая 1893 въ водношеню зр. 2·36¼ за кождыхъ ном. варт. 100 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.), а натомѣсть будуть обчисленѣ бѣжучѣ водсотки за кождыхъ ном. варт. 100 зр. в. а. новои позички краєвои до того самого речинця въ водношеню 2 зр.

Отже выйде н. пр. за мон. кон. зр. 4000 5% облігаціи индемнізаційнои 8800 коронъ (зр. 4400 а. в.) новои 4% позички краєвои и зр. 37·84 а. в. въ готовцѣ зъ дочисленьемъ боніфікаціи водсотковъ въ сумѣ 6·50 зр. а. в., отже разомъ зр. 44·34 а. в. въ готовцѣ.

Доставленье зголошеныхъ до замѣны 5% облігацій индемнізаційныхъ мае наступити ровночасно зо зголошеньемъ въ формулярахъ, котрѣ будуть выдаватись въ мѣсцяхъ замѣны безплатно. О скольке однакъ при зголошеню буде зложена кація, мѣсцемъ замѣны назначена, можуть бути зголошенѣ до конверсіи облігаціи индемнізаційнѣ такожь и познѣйше, однакожь не по 15. цвѣтню с. р. доставленѣ; почомъ кавція буде звернена.

Зголошеня замѣны вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ будуть водбуватя ся на подставѣ особныхъ формулярѣвъ зголошень, котрѣ доставлять мѣсця замѣны.

Тѣ послѣдни суть обовязанѣ на подставѣ удѣленыхъ инструкцій зарядити безъ оплаты провізіи — на жаданье стороны и за доставленѣ жаданѣ документы — потрѣбнѣ кроки въ цѣли девінкуляціи предложеныхъ облігацій индемнізаційныхъ, а навѣть зарядити по змозѣ вінкуляцію новыхъ штукъ.

Выповненье замѣны починаесь водъ 27. марта с. р. Невподобранѣ до 30. цвѣтня с. р. облігаціи лишають ся водъ того дня на рахунокъ и небезпеченьство управленого до водобраня въ дотычномъ мѣсци замѣны.

II.

Для субскрипціи въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ выносить цѣна субскрипційна: **зр. 94·75 в. а. за кождыхъ 200 коронъ (100 зр. а. в.) ном. варт.** разомъ зъ бѣжучими 4% водсотками водъ дня 1. падолиста 1892 до дня поднятя.

При субскрибованю належить зложити кавцію въ высотѣ 5% субскрибованои номінальной сумы въ готовцѣ, або такожь въ такихъ ефектахъ, котрѣ дотычне мѣсце субскрипційне признае за допускаеме.

Придѣленье штукъ, высоту котрого лишае ся признаню кождого субскрипційного мѣсця, наступить по змозѣ найскорше по замкненю субскрипціи, за повѣдомленьемъ субскрибуентовъ.

Въ случаю, коли придѣленье буде менше, нѣжь зголошенье, зверне ся безпроволочно надмѣръ кавціи.

Поднятье придѣленыхъ штукъ може наступити водъ 27 марта б. р. за зложеньемъ цѣны.

Однакъ субскрибуючій есть обовязаный поднятя:

половину придѣленыхъ штукъ найпознѣйше до 31 марта б. р.
решту „ „ „ до 15 цвѣтня б. р.

Суму низше 10.000 коронъ (5.000 зр. в. а.) належить подняти въ цѣлости найпознѣйше до 31 марта б. р

По ихъ цѣлковитомъ поднятю обчислить ся зложена кавція, а взлядно зверне ся.

Планъ амортизаціи облігацій можна переглянути въ мѣсцяхъ субскрипційныхъ.

Вѣденъ, Львовъ, Берлинъ, Гамбургъ, Франкфуртъ надъ Менномъ въ лютомъ 1893.

UNION-BANK

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.	**Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.**
Mendelsohn & Co.	**Robert Warschauer & Co.**
Norddeutsche Bank in Hamburg.	**Deutsche Effecten & Weshsel-Bank.** **Gebr. Bethmann**

ВОДОЗВА.

Оголошуючи повыше оповѣщенье и проспектъ, поручаемо такожь зо своеи стороны отсю:

КОНВЕРСІЮ и СУБСКРИПЦІЮ

а силою признаного намъ зо стороны Выдѣлу синдикатского права, уряджуемо дальшій мѣсця субскрипційнѣ, якъ слѣдуе:

Въ Черновцяхъ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.

Въ Коломыи:
Въ Спольцѣ торговельной рольничо промысловой, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Краковѣ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.
„ Повѣтовой Касѣ щаднычой, яко заступництвѣ Банку краєвого.
„ Товариствѣ взаимного кредиту.
У пп. Alberta Mendelsburg-a.
У пп. Blau и Epstein.
У пп. Августа Рачиньского.
У пп. Станіслава Файнтуха.

У Львовѣ:
Въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княжеств. Краковскимъ.
Въ Ц. к. прив. Акц. Банку гіпотечномъ.
У пп. Sokal и Lilien.
У пп. August Schellenberg и Сынъ.

Въ Перемышли:
Въ Товариствѣ задатковомъ рольничомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп.: Leopold-a Süsswein-a.
У пп.: Aschkenazy & Münz.

Въ Рашевѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ и кредитовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп. Matzner & Holzer.

Въ Станиславовѣ:
Въ Банку задатковомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп: S. Kornblüh & Kaner.

Въ Тернополи:
Въ Філіи ц. к. прив. акц. Банку гіпотечного.
Въ Банку повѣтовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Тарновѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ яко заступництвѣ Банку краєвого У пп.: Mendel Aberdam.

а надто у всѣхъ не вычисленыхъ тутъ мѣсцяхъ, де истнують заступництва Банку краєвого: **въ Заступництвахъ Банку краєвого.**

У Львовѣ, дня 23 лютого 1893.

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.

Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

4577 1—5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 38. Львôвъ, Четверъ 18 лютого (2 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

къ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року . . .	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережень. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодинокe число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Письмо зъ Вѣдня.

[Парляментарна ситуація. — Реформа ординаціи выборчои. — Рускій клюбъ.]

Передъ Рôздвяными феріями парляментарна ситуація станула на тôмъ, що т. зв Geschäftsmajorität розбила ся а нѣмецка лѣвиця заняла неприхильнѣйше становище зъ одної стороны супротивъ клюбу Гогенварта, зъ другоя стороны супротивъ правительства, въ наслѣдокъ чого голосувала противъ диспозиційного фонду. По оголошеню правительственної програмы, одобренои цѣсаремъ, ситуація змѣнила ся о стôлько, що лѣвиця зблизила ся зновъ до правительства, однакъ супротивъ клюбу Гогенварта задержуе неприязне становище. Отже взагалѣ ситуація для правительства стала теперь користнѣйша, однакожь въ цѣлости не уложила ся ще такъ, якъ була на початку осѣннои сесіи. Длятого рада державна скôнчить свои засѣданя вже передъ Великодными сятами а збере ся вôдтакъ ажь въ пôзнôй осени, щобы тымчасомъ розлѣзаюча ся бôльшôсть парляментарна могла назадъ якось склепити ся.

До залагоджуваня звычайныхъ справъ бѣжучихъ, отже именно ухваленя буджету, гр. Таффе може и обходити ся безъ певнои межи собою споєнои бôльшости правительственної, хочь и тутъ заходить деяка недогôдность въ веденю парляментарныхъ дебатъ. Але коли прийде ся залагоджувати такй великй и важнй справы, якъ новый законъ карный, нову процедуру цивільну, реформу податкôвъ, то до того все, а особливо до послѣднои справы, треба таки лучшои орґанізаціи парляментарнои нѣжь та, яка есть въ теперѣшнôй хвили.

Нѣмецка лѣвиця ще все не стратила надѣ, що ѣй удасть ся приєднати для себе польске „коло“ и зъ нимъ, при помочи меншихъ клюбôвъ и фракцій, утворити бôльшôсть парляментарну. Длятого она готова на всѣлякй концесіи для него, пôдъ видомъ увзглядненя особливостей Галичины. Мѣжь иншимъ приєднуе лѣвиця „коло“ и въ справѣ предложеної нею самою реформы выборчои, пропозиціею вынати Галичину [и Буковину] зъ-пôдъ тои реформы.

Ходить тутъ, якъ звѣстно, о заведенье безпосередныхъ выборôвъ а знесенье правыборôвъ въ курiи сельскихъ громадъ. Такои реформы для выборôвъ соймовыхъ домагали ся рускй послы въ галицкôмъ соймѣ ще въ р. 1889 [внесенье н. Телишевского] а вôдтакъ въ р. 1892, але надармо. Въ радѣ державнôй поставили одвѣтнй внесеня послы зъ нѣмецкои лѣвицѣ, Чехи, антісеміты и нѣмецкй національны. Въ комісіи, котрôй тй внесеня придѣлено, нема Русина, бо комісія складае ся лише зъ 24 послôвъ а рускій клюбъ выбирае свого заступника тôлько до бôльшихъ комісій [зъ 36 членôвъ]. Длятого домагавъ ся рускій клюбъ въ осени 1891 р. побôльшеня сеи комісіи на 36 членôвъ, але дотычне нагляче внесенье п. Романчука истнуюча тогдѣ коаліція трохъ найбôльшихъ клюбôвъ слабою бôльшостію голосôвъ вôдкинула.

Однакожь комісія не спѣшила ся зъ своими роботами. Ажь сего року по довгôй перервѣ вôдбула два засѣданя. Показало ся, що противъ безпосередныхъ выборôвъ стоять Поляки и клюбъ Гогенварта [февдалы, клерикалы, Румуны а навѣть по-части Словѣнцѣ!] Опозиція тыхъ двохъ клюбôвъ може цѣлый проєктъ повалити, бо до ухваленя єго треба двохъ третинъ голосôвъ при збôльшенôмъ комплетѣ.

Рускй послы, не маючи иншого способу, заманіфестували ся за безпосередными выборами въ повнôй палатѣ тымъ способомъ, що п. Романчукъ заявивъ, що галицкй громады бажають такихъ выборôвъ, и заапелювавъ до Пленера, абы вôдступивъ вôдъ своєи пропозиціи выключеня Галичины вôдъ реформы выборчои. Шпршому трохи обговореню сеи справы перешкодивъ віцепрезидентъ Хлюмецкій, котрый, — якъ уже разъ въ „Дѣлѣ“ було згадано — пильнуе старанно, щобы бесѣдникъ строго державъ ся предмету и дуже часто перебиває опозиційнымъ посламъ.

Однакожь и по ухваленю безпосередныхъ выборôвъ Русины въ Галичинѣ не могли бы выбрати бôльше якъ 15 послôвъ, отже и въ сѣмъ найлучшôмъ случаю они були бы малымъ клюбомъ въ радѣ державнôй, зовсѣмъ не вôдповѣдаючимъ великости ихъ народу. Длятого п. Романчукъ ще въ сѣчни 1892 р. уложивъ проєктъ побôльшеня числа послôвъ зъ сельскихъ громадъ въ Галичинѣ о 10, зъ котрыхъ 7 припало бы на руску часть краю. Тымъ способомъ галицкй Русины могли бы мати въ радѣ державнôй 22 послôвъ [супротивъ 52 Полякôвъ] и творили бы вже досыть показный клюбъ. Польске „коло“ вôдмовило своихъ пôдписôвъ, хочь черезъ се внесенье и Поляки зыскали бы трохъ послôвъ бôльше. Мотивъ ихъ вôдмовы, котрый подали, т. є. що не хотять порушати політичнои справы яко незгôднои зъ бесѣдою троновою, есть недостаточный; властивою интенцією троновои бесѣды було усунути чи вôдложити на якійсь часъ не-справы и питаня, але споры політичнй и національнй, и нѣ одинъ зъ иншихъ клюбôвъ, анѣ навѣть клюбъ Гогенварта або лѣвиця, котрй-жь такъ само якъ Поляки, належали до правительственної бôльшости, не повздержали ся вôдъ нарушуваня політичныхъ справъ, а спеціяльно вôдъ ставленя внесень на реформу выборчу. [Зъ клюбу Гогенварта внесли именно Словѣнцѣ иншій подѣлъ деякихъ округôвъ выборчихъ, котрый бы имъ уможлививъ переперти своихъ кандидатôвъ супротивъ нѣмецкихъ.] Отже чи не иншй мотивы здержали Полякôвъ вôдъ пôдписаня внесеня п. Романчука? — Впрочôмъ се внесенье пôдперли иншй клюбы, уможливляючи рускому клюбови впровадити єго до палаты послôвъ теперь, бôльше якъ въ рôкъ по єго уложеню. Досыть сумно, що для галицкихъ справъ, и то такихъ, котрй не лише Русинôвъ але и Полякôвъ [правда, що лише народу польского] дотыкають, якъ для справы безпосередныхъ выборôвъ, еміґраціи народу, побôльшеня числа послôвъ, — рускй послы мусять удаватись о помôчь до иншихъ клюбôвъ, а польске „коло“ веде ся супротивъ нихъ або неґативно або навѣть неприязно!...

Въ справѣ реформы выборчои повиненъ обôзвати ся цѣлый край галицкій, и то въ той способъ, якъ перша зробила Пôдгôрска Рада въ Стрыю, т. є. петиціонуючи и о безпосереднй выборы и о побôльшенье числа послôвъ зъ сельскихъ громадъ Галичины. Доси надôйшло такихъ петицій 14, зъ повѣтôвъ стрыйского, жидачѣвского и пôдгаецкого.

Еміґрація и выгляды на будучность.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(Дальше)

Зъ погляду на вôдносины власности мужицкои на Подôлю, — пише дальше проф. Пілятъ, — выплываe, що значна часть тамошнього населеня — впрочôмъ подôбно якъ и въ другихъ околицяхъ краю — мусить глядати удержаня въ зарôбку, а то будь длятого, що маe надто мало грунту, щобы той при звычайнôй у насъ управѣ давъ прихôдъ достаточный на удержанье, будь тому, що зовсѣмъ не посѣдаe грунту. Отже для оцѣненя економічного стану тамошнои людности доконче треба розглянутись въ ви вôдносинахъ заробковыхъ, тымъ бôльше, що найзначнѣйша часть торôчныхъ выселенцѣвъ набирала ся зъ людности, выключно або переважно жнючои зъ зарôбку. Матеріялъ, якій въ тôмъ взглядѣ маємо пôдъ рукою, походить въ части зô справоздань, зложеныхъ выдѣлови краєвому, и зъ иншихъ вѣрыгôдныхъ комунікатôвъ зъ другои половины року 1892, ро части зô справоздань, предкладаныхъ выдѣлови товариства господарского постôйными его кореспондентами, котрй то справозданя мы переглянули за кôлька послѣдныхъ рокôвъ, — вкôнци, де ходило о вôдносины давнѣйшй, користували мы працею К. Гемиля п. заг. „Вôдносины бôльшои власности въ Галичинѣ“, оголошеною въ III-ôмъ рôчнику Вѣдомостей Статистичныхъ. Вправдѣ матеріялъ повысшій подае лише даты дотыкаючй заробковои платнѣ на обшарахъ двôрскихъ, у властителѣвъ або посесорôвъ тыхъ господарствъ, однакъ иншй господарства рôльнй, а именно священичй и бôльшй мужичй, доставляють такъ мало зарôбку, що на-смѣло можна ихъ тутъ поминути.

Головною порою зарôбку по бôльшихъ господарствахъ, ведучихъ управу збôжа и бараболѣ, есть часъ збору. При жнивѣ збôжа цѣны денного робôтника, пôсля нашихъ матеріялôвъ, утримують ся на Подôлю въ границяхъ вôдъ 30—50 крейцарѣвъ а выимково навѣть высше. Низша платня, що часомъ сходить понизше 30 кр., вôдносить ся до жѣнокъ, высша до чоловѣкôвъ.

Однакъ платня денна, т. є. за день роботы, не есть загально принятою при жнивахъ на Подôлю; противно, далеко бôльше розширена тутъ платня вôдъ довершеної роботы, а то або вôдъ копы грôшми 40 кр. [деколи навѣть 50—60 кр.] а въ натурѣ: три топки соли, — або, що буває найчастѣйше, вôдъ загального збору, зъ котрого якась умовлена часть припадае робôтникови. Жниво на Подôлю вôдбуваe ся звычайно за 10-ый снôпъ, за 11-ый снôпъ, а деколи, особливо при пшеницы, за 12-ый снôпъ. Той способъ заплаты, т. є. удѣломъ in natura въ части збору, истнуе на Подôлю вôдъ часу знесеня панщины и есть для властителя о стôлько выгôднымъ, що дозволяe ему перебути жнива безъ засобу готôвки, запевнюe ему скоре збôранье дозрѣваючого нагло збôжа и не вымагае великого надзору. Однакъ заплата, доконувана въ той способъ, выпадае дорого особливо при высшôй цѣнѣ збôжа. Середъ иншихъ вôдносинъ кліматичныхъ та при ланáхъ не такъ просторыхъ господарь

ЗАНТЕ

[Изъ подорожныхъ записокъ.]

(Конецъ.)

Сонце зайшло. Воздухъ теплый. лишь вітрець повѣвае зъ-надъ моря. Коло шатра циганьского збôрались цѣкавй. Въ нутрѣ лежить хороша молода Циганка. Очи єи горять, зубы смѣють ся. Скрипка заграла, бубны загудѣли. Цыганы збôрвались до танцю, и молода Циганка вступила въ кругъ та й розпочала выгинаючись свôй танець баядерокъ, нагадуючій менѣ Арабію, Индію и инчй землѣ, по котрыхъ чоловѣкъ волочивъ ся. Въ сѣмъ танци видѣлись менѣ позбстанки бувшои вôтчины циганьскои — стародавныхъ Индій. Въ танци и музицѣ Цыганы вôджили. Пропадай свѣте, лишь кобы весело!

День минувъ. Пôйшли мы вечеряти въ Hôtel Nationale. Не тôлько що ѣда була подла зъ лоємъ замѣсть масла, а ще й ошукали Греки при заплатѣ. Така то вже ихъ вдача, що, видить ся, Грекъ якъ бы не ошукавъ кого въ день, то й спати не мôгъ бы спокôйно.

Слѣдуючій день назначили мы для прогульки въ глубъ острова.

Днина була гарна. Сонце стояло надъ нашими головами и пекло своими жгучими промѣнями. Мы вôдповѣдно къ тому и урядились. Одяглись мы въ бѣле якъ ангелы та натягли на головы широкй корковй капелюхи, що сидѣли на нашихъ головахъ якъ великаньскй грибы. Взявши повозку, повѣрились мы нашому грецкому Харонови, щобъ вывѣзъ насъ у островъ въ найкрасшй его мѣсця.

Широкою и гарною улицею въѣхали мы наперед на castello. Се давна венеціяньска крѣпость, мурована мôцно зъ твердого каменя, та займае верхъ горы пануючои надъ мѣстомъ и входомъ до порту. Крѣпость широка стоить въ розвалинахъ, остались тамъ лише касарнѣ, що ихъ Англичане побудували для своихъ воякôвъ въ той часъ, якъ до нихъ належали йоньскй островы, та одинъ кутокъ, де бѣдный грецкій воякъ-инвалідъ дае сиґналы для порту. Впрочôмъ усѣ площѣ заораны, всюда стерня пшенична, а зъ-мѣжь стернѣ выстають своими горлами загрязшй въ землю пушки венеціяньскй. И майстерна глубоченна цистерна, дѣло рукъ невольникôвъ венеціяньскихъ, стоить на самôмъ верху горы и вже валить ся, а зъ-помежи цимбриня выросла здорова смоковиця.

Зъ-вôдси видъ пречудесный. Я не такôвскій, щобъ попадати въ сентіментальность. Впрочôмъ я товарискій звѣръ и товариство щирыхъ приятелѣвъ кладу по-надъ усякй красы природы. Но выйшовши на сю гору, я забувъ свои очи — и переконавъ ся першій разъ въ своємъ житю, що й краса природы маe своe велике значѣнье и вплывъ на чоловѣка. Я зрозумѣвъ, що тй для читача неразъ такъ скучнй описы про заходяче сонце, про мѣсяця бѣлолицого, про гай шумячій або таке инче, — се рѣчи часомъ щиро перечувствованй. Въ нихъ неразъ лежить цѣле серце поета або повѣстяря. Але зъ другого боку я переконавъ ся, що природу чувствувати можна не знать якъ глубоко, но описати єи вѣрно, щобъ те саме вражѣнье выкликати у читача, не можливо. Природу треба видѣти. Всякій описъ — профанація и скучне повторюванье слôвъ та фразъ безъ внутрѣшного значѣня для того, хто читаe описъ, а не бачивъ на власнй очи красы якоись околицѣ.

А образъ, якій представляe ся зъ castello, — то такъ гарный, що я кождому, хто маe яку велику обиду або жаль до людей и сего свѣта, лише можу порадити — вандрувати въ сй прекрасній околицѣ. Пречудный образъ, унятый въ ще гарнѣйшй рамы въ темно-зеленй горы въ одного боку и въ темно сине море зъ другого. Я на хвилину навѣть забувъ, що сей гарный край замешкують такъ поганй люде. Зъ сеи горы пôзнавъ я, що справдѣ „Zante fior di Levante“.

Переѣхавши черезъ плодоносну та виноградниками зеленѣючу долину, выбрались мы на другу гору Скопосъ.

До пôднôжя верха пôдъѣхали мы возомъ. Зъ-вôдси веде крута стежка, вузка а камениста Стежка мѣсцями поврывана, камѣнье усувало ся зъ-пôдъ нôгъ и зъ лоскотомъ злѣтало въ дôлъ у яры. Якъ гора здôймаeсь у верхъ — и рослины карловатѣють: самй корчѣ колючй, лишь де-не-де зеленй мірты звеселяють серце, — впрочôмъ сухій камѣнь свѣтить проти сонця своею бурою сѣроватостью. Сонце пекло зъ верху, а розпалене камѣня жарило у пôдошвы.

На самôй пайкрутѣщôй стежцѣ стрѣли мы чоловѣка идучого проти насъ. Здоровый хлопъ, чорный вôдъ сонця, борода въ неладѣ, червона шапка насунена на очи та крѣсъ черезъ плечѣ. Чистый бандитъ! Лучило ся такъ, що мы саме въ той часъ говорили мѣжь собою про вôдносины въ Греціи, якъ въ Пелопонезѣ зловили Греки одного французского инжінера и выпустили єго ажь за грубымъ окупомъ. Котрыйсь изъ товаришѣвъ пустивъ казку про королевича грецкого, що єго такъ само задержали въ неволи навѣть не далеко вôдъ самои столицѣ Атинъ. А тутъ якъ стôй выйшовъ намъ на стрѣчу бандитъ.

Нашъ бандитъ поздоровивъ ся зъ нами:

— „Кала емера!“ [„καλὰ ἡμέρα“.]

— „Кала емера!“ — вôдповѣли мы.

На тôмъ и конець. Я, хоть въ свôй часъ знавъ на потѣху собѣ та мому професорови всѣ аорісты на всѣ грецкй нерегулярнй слова, теперь не втявъ анѣ слова. Що я собѣ не пригадаю зъ давнои греччины — мôй Грекъ не розумѣe мене а я тымъ менче єго. Пустились мы на звѣстну въ „коменюсѣ“ казку: „Перший люде порозумѣвались на миги“ — и онъ порозумѣлись мы. Нашъ бандитъ давъ намъ на знакъ приязни по смоковици, и по горѣхови, а мы ему тютюну та цигаръ.

— „Кала емера!“

— „Кала емера!“ — и мы розстали ся.

На шпилю горы, куда мы остаточно дôбрались, вôдкрываeсь видъ прегарный, простор ый якъ степъ украиньскій. Сонце хилилось до заходу и освѣчувало своимъ блескомъ червоным море, остр въ Занте зъ єго пречудною долиною, а тамъ въ далечи стародавный Пелопонезосъ. Тамъ лежала въ давнину Спарта зъ своимъ дивнымъ козацкимъ устроємъ, тамъ блистить вхôдъ до заливу коринтского, мѣста славно звѣстного въ грецкôй исторіи. Мѣжь Занте а Пелопонезомъ розливаeсь той морскій шляхъ, по котрôмъ проѣздили грецкй судна, римскй легіоны, венеціяньскй торгашѣ, Турки, Арабы.. теперь зновъ Греки та Славяне та Италіянцѣ. Видъ сей настроювавъ насъ до такихъ думокъ Цѣла исторія вѣкова переходила передъ нашими духовыми очима.

Пôдъ верхомъ стоить церква и монастырь. Теперь усе въ руинѣ. Зеленй киприсы, дерева оливнй та смоковичнй свѣдчать о давнôмъ житю та порядку. Якась бабуся въ чорнôмъ каптурѣ, вказала голову зъ обдертого вôкна и сховалась. То послѣдна монахиня.

Мѣжь розвалинами заховала ся ще одна келія. Тамъ живъ паламарь церковный зъ жѣнкою. Келія нужденна. Одна лише постѣль збита зъ дощокъ, одна лавка, скриня, кôлька кавалкôвъ посудины, отъ и вся обстанова.

Церква, котру намъ показавъ паламарь, а де два разы въ роцѣ вôдбуваeсь вôдправа, була ще досыть въ порядку. Святцѣ візантійскй стояли всѣ якъ на шнурочку, иконостасъ та крилосъ стародавный — отъ и все. На крилосѣ стоявъ крестъ, на котрый намъ нашъ паламарь особливу звертавъ увагу. Се деревяный хрестъ, невеликій, а на нѣмъ зъ величезною терпеливостью, яку лишень въ монастиряхъ найти було можна, вырѣзанй були образы зъ житя и мукъ Христовыхъ.

Въ бѣдной своѣй келіи прилагодила намъ паламариха чорну каву, горѣхи, смоквы, та кавалокъ чорного черствого хлѣба. Мы закусили смачно, а нашй бѣдолашнй господарѣ радй були зъ того. Особливо наша господиня, молода та гарна зъ маленькою дитиною на рукахъ, поралась коло насъ и справдѣ була рада гостямъ Дивилась она на насъ щиро а мы на неи. Жаль, що поговорити зъ собою не могли. Менѣ такъ дуже бажало ся сказати ѣй щось милого, а тутъ нѣякъ не згадаeсь якогось грецкого слова.. Бѣдному паламареви дали мы за гостину кôлька франкôвъ, а для малои дитины, котру мати кликала „Василікою“, давъ ся свôй рôзнобарвный платокъ шовковый, що ѣй дуже бувъ сподобавъ ся.

Щасливои дороги, многихъ лѣтъ — здаeсь — желали намъ нашй знакомй. Мы кликнули имъ „кала еспера“ и розстали ся.

У вересни 1884 року.

Д-р Я О скій.

просто не найшовъ бы въ тôмъ рахунку, чого доказомъ єсть обставина, що той способъ заплаты не єсть въ звычаю въ инших околицяхъ Галичины, крôмъ малои части повѣтôвъ сусѣдныхъ зъ Подôльемъ и части Покутя.

Натомѣсть для заробника, що не посѣдає грунту або має єго дуже мало, щобы мôгъ зъ него выжити, той способъ заплаты єсть найкористнѣйшій, бо запевнює єму потрѣбне збôже безъ взгляду на высшу або низшу цѣну, а крôмъ того достатчує єму соломы, потрѣбнои до господарства, а на Подôлю такожь на опалъ. Для мужика, не вмѣючого користно хôснуватись готôвкою, така заплата въ найконечнѣйшихъ натураліяхъ єсть подвôйно пожаданою: разъ, що має удѣлъ въ збôжу не ризикуючи управы, а друге, що не поносить податку грунтового и додатковъ. Нôсля рахунку, зробленого въ однôмъ зô справоздань предложеныхъ выдѣлови краєвому, вартôсть заробку денного при тôмъ способѣ заплаты, почислена на грошѣ пôсля теперѣшныхъ цѣнъ, выносить що-найменше 1 зр.

Збôръ сѣна вôдбуваєсь на Подôлю подôбно-жь будь за готôвку, и то ажь до 1 зр. деннои заплаты косареви, будь за удѣлъ въ зборѣ, а то за пяту копицю; — додавши пôвъ дня на згромадженье сѣна и на помôчь при складаню стирты вынесе пôсля высше поданого обрахунку на грошѣ 2 зр за пôвтора дня роботы.

Въ осени при копаню бараболѣ примѣнюєсь, хочь може не такъ загально, той самъ способъ заплаты удѣломъ въ зборѣ. Звычайно вôдбуває ся збôръ на 10-ту мѣру та платить ся по-при тôмъ такожь грôшми, а то 12–20 кр. вôдъ кôрця, 10 кр. вôдъ 100 клґр., а деколи за день роботы вôдъ 25—45 кр. Зимою и на веснѣ приходить лише денна платня, котра выносить вôдъ 16 до 30 кр., при чôмъ зновъ высша платня припадає на чоловѣкôвъ, низша на жѣнокъ.

Для доповненя перегляду цѣнъ роботы належить ще спôмнути о вôдносинахъ при управѣ кукурудзы на Подôлю полудневôмъ, при чôмъ дотычнѣ даты беремо зъ одного справозданя. Властитель маєтку оре поле и засѣває кукурудзою, а вôдтакъ роздѣляє межи людей до дальшого обробленя и збору. Задачею робôтника єсть высапати [обгорнути] два разы кукурудзу, зрѣзати єи, обôбрати шульки, а коли властитель звезе ихъ зъ поля до себе, бути помôчнымъ при ссыпуваню шульокъ до кôшницѣ. За те дôстає робôтникъ четверту часть шульокъ, що вынесе пересѣчно до 3 кôрцѣ зъ обробленого морґа або що найменче 9 зр. По думцѣ людей мѣсцевыхъ такій заробокъ єсть далеко користнѣйшій нѣжь заплата денна за потрѣбну тутъ роботу, а користный єсть вôнъ навѣть тогды, коли властитель, якъ се мѣсцями дѣє ся, жадають додатково ще два днѣ иншои роботы, бо належить тутъ пôднести ще той хосенъ, що робôтникамъ вôльно помѣжь кукурудзою садити собѣ фасолю, бураки, гарбузы або сѣяти коноплѣ.

Дальшѣ категоріи робôтникôвъ на Подôлю становить челядь: паробки, дѣвки и хлощѣ-погоничѣ а потôмъ такъ званѣ „огульники“ т. в. робôтники наниманѣ до роботы мѣсячно. Що-до числа тыхъ робôтникôвъ и платнѣ, за яку годять ся до роботы мѣсячнои, не маємо близшихъ датъ, натомѣсть платня паробкôвъ выносить вôдъ 24 зр. [особливо на Подôлю полудневôмъ] до 36 и 40 зр. рôчно та й 10—15 корцѣвъ ординарій, а крôмъ того мають они мешканье, опалъ, ¼—½ морґа огорода, можуть тримати одну корову а часто дôстають морґъ присѣвку, часомъ зновъ сôль, чоботы и кожухъ. Дѣвка дôстає страву и платню бôльше-менше рôвну зъ паробкомъ, а крôмъ того чоботы, полотно, хустку або иншій дарунки пôсля мѣсцевого звычаю.

(*Дальше буде.*)

Рада державна.

На вчерашнôмъ — въ середу — засѣданю палаты послôвъ заявивъ міністеръ торговлѣ Бакегемъ у вôдповѣдь на дотычну интерпеляцію, що поголоски, мовь-бы обнижить ся цло транспорту вôдъ вина, спроваджуваного зъ другихъ державъ, зъ выимкою Италіи, суть неосновнѣ.

Вôдтакъ наступила нарада надъ буджетомъ міністерства торговлѣ. На вступѣ вôдчитано петицію клюбу промысловцѣвъ въ справѣ середно-европейского часу, дальше петицію противъ консумційныхъ снôлокъ, котрѣ выторюють шкôдну конкуренцію для купецкого стану.

Референтъ Гальвіхъ зачначивъ, що и въ буджетѣ міністерства торговлѣ показує ся сталый зрôстъ выдаткôвъ, котрѣ треба заснокonти. Кредитъ, вставленый на пôдмогу промыслу и торговлѣ, на выставы фаховѣ и мѣсцевѣ, єсть незначный. Бесѣдникъ внѣсъ резолюцію и вôзвавъ правительство, щобы на пôдмогу промыслу и торговлѣ, крôмъ вставленои вже сумы, призначило въ сѣмъ роцѣ ще суму 8.000 зр. Звернувъ дальше увагу на выставу, що має вôдбути ся въ Инсбруцѣ, и поручивъ правительству до увзгляднення дотычну петицію палаты торговельнои зъ Инсбрука. Сума 75.000 зр. вставлена въ буджетъ для австрійского вôддѣлу загальнои выставы въ Чікаго, єсть за мала. Бесѣдникъ обговорювавъ користи новозаснованои рады цловои и высказавъ бажанье, щобы кругъ дѣланя промысловыхъ инспекторôвъ обнимавъ такожь заведеня торговельнѣ. Навпослѣдъ референтъ поручивъ приняти прелімінарь.

Пос. Кравсъ жалувавъ ся на занедбанье пôвнôчно-всхôднои части Стирія, де не починено нѣякихъ крокôвъ для розвитку средствъ комунікаційныхъ. Въ дальшôй бесѣдѣ домагавъ ся удержавненя полудневои зелѣзницѣ

Пос. Левицкій зазначивъ некористнѣ вôдносины зелѣзниць въ Галичинѣ. Будова новыхъ ліній зелѣзничихъ, а передовсѣмъ зелѣзниць льокальныхъ, єсть безусловно потрѣбна, бо теперь нема сполученя мѣжь мѣсцями продукційными краю а великими европейскими лініями зелѣзничими. Бесѣдникъ розобравъ подрôбно статистику австрійскои сѣти зелѣзничои и доказавъ, що Галичина незвычайно упослѣджена. Тôлько 10% зъ важныхъ ліній для интересôвъ рôльництва припадає на Галичину. Иншѣ державы, особливо Франція и Италія, починили въ тôмъ напрямѣ значно бôльшѣ полѣпшеня. Що-до тарифъ зелѣзничихъ — бесѣдникъ жадавъ якъ найнизшихъ и вôзвавъ правительство, щобы надвыжку зъ доходôвъ тарифовыхъ обернути на пôдвысшенье платнѣ урядникамъ.

Пос. Шлєзінґеръ, [антісемітъ] домагавъ ся децентралізаціи доставы для войска, обговоривъ широко регуляцію валюты [президентъ взывавъ єго що-хвиля до порядку], ударивъ на ліберально-жидôвске дневникарство и на Ротшільда.

По нѣмъ говоривъ пос. Скаліцъ про справы мѣста Трієсту.

Вôдтакъ забравъ голосъ пос. Кронаветтеръ. Передовсѣмъ домагавъ ся стабілізаціи дієтарѣвъ при почтовôй касѣ щадничôй и змѣны нового регуляміну зелѣзничого въ интересѣ купецтва. Критикувавъ остро поступованье властей зъ соціялістами и закинувъ, що мѣжь поодинокими міністерствами истнує мабуть якась тайна звязь такъ, що жандармъ зневоленый грати ролю шпіона, а прокураторъ мусить вносити зовсѣмъ неосновнѣ обжалуваня. Бесѣдникъ заявивъ, що вôнъ хотѣвъ порушити сю справу при буджетѣ міністерства справедливости, та языкова гільотина [*Веселôсть*] здержала єго. Навѣвъ случай, що урядникъ почтовый вôддавъ поліціи 36 надôсланыхъ пôдъ опаскою примѣрникôвъ часописи „Sozialist“ та що поліція зарядила заразъ слѣдство. Въ такій способъ — казавъ посолъ — не спинить ся соціяльного руху. „Соціялізмъ розповсюднює ся такъ скоро, якъ скоро розширювалось свого часу христіяньство“. Навпослѣдъ остерѣгъ бесѣдникъ міністра, щобы не змѣнювавъ закона промыслового въ д розѣ розпоряджень.

При кôнци засѣданя, внѣсъ міністеръ Штайнбахъ предложенье що-до увôльненя вôдъ податку домово-чиншового для асанаційныхъ перебудовань у Вѣдни и у Львовѣ.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваєсь нинѣ.

Вечерницѣ въ память XXXII-ихъ роковинъ смерти Тараса Шевченка устроєнѣ філією „Просвѣты“ въ Стрыю.

Обхôдъ роковинъ безсмертного кобзаря Руси-Украины розпочала сего року въ Галичинѣ стрыйска філія „Просвѣты“ вечерницями, устроєными дня 26 н. ст. лютого. Вечерницѣ тѣ мали характеръ чисто людовый, а то якъ зъ огляду на силы выкозуючѣ програму, такъ и на участникôвъ. Стрыйска філія „Просвѣты“ мала на оцѣ передовсѣмъ то, щобы тымъ народнымъ святомъ заинтересувати селянъ и мѣщанъ, щобъ они були участниками вечера не лише для декораціи по кутахъ салѣ, але щобы обхôдъ сей бувъ дѣйстнымъ образомъ культу людового поета То-жь и були они людовымъ святомъ въ цѣлôмъ того слова значѣню.

Коло годины 6-ои вечеромъ наповнила ся простора гарно декорована саля Руского Касина по самѣ береги селянами зъ стрыйского повѣта и мѣщанами стрыйскими въ загальнôмъ числѣ надъ 400 осôбъ Прийшли зъ близькихъ и подальшихъ селъ не лишь селяне-господарѣ самѣ, але и зъ родинами. По першій разъ бачили мы численно зôбране сѣльске жѣноцтво и поважнѣ мѣщанки стрыйскѣ, дѣвчата, паробкôвъ и хлопцѣвъ-школярикôвъ. Поручь зъ селянами и мѣщанами станули стрыйскѣ ремѣсники зъ родинами а не менше численно бувъ репрезентованый станъ робôтникôвъ, особливо вôдъ зелѣзницѣ. Взагалѣ тѣ клясы, котрѣ въ нашихъ мѣстахъ тонуть въ польонізмѣ и затрачують ся для своєи народности, згорнулись тутъ численно пôдъ народнымъ рускимъ праporомъ, прозрѣвши пôдъ тепломъ братнихъ сердець и пôзнавши, що своє треба любити а не цуратись єго. Повôльне а тревале приєднуванье тыхъ клясъ — се вже заслуга стрыйскои філіи „Просвѣты“, се неоспоримый єи успѣхъ... Стрыйска интеліґенція руска явилась въ досыть повнôмъ числѣ, а зъ охрестности прибули два священики.

Коли наповнила ся саля, выступивъ на естраду п. А. Могильницкій и въ живôй я дернôй, цѣлогодиннôй промовѣ представивъ зôбранымъ наглядно а популярно житье Тараса Шевченка, єго заслуги и значѣнье для Русинôвъ взагалѣ, а для сельского народу ще зъокрема. Промову тую выслухали присутнѣ зъ великимъ зацѣкавленьемъ и нагородили бесѣдника грôмкими оплесками. Коли бесѣдникъ закôнчивъ свою промову окликомъ „Ще не вмерла Украина!“ — пôдняли ся всѣ зъ мѣсць и зъ великимъ одушевленьемъ вôдспѣвали сей нашъ имнъ національный

Вôдтакъ наступили продукціи стрыйского хору мѣщаньского пôдъ управою проф. Ґеруса и деклямаціи

Всѣ деклямаціи выголошенѣ були сѣльскими школяриками. И такъ деклямували: Юрко Мачула зъ Жулина стихъ Шевченка „Менѣ тринацятый минавъ“, Василь Курилôвъ стихъ Антона Могильницкого „Русинъвоякъ“, Марися Струкъ зъ Лисячичъ „Поворотъ батька“ Мицкевича въ рускôмъ переkладѣ, а Михайло Тижбѣръ зъ Лисячичъ „Могилу Святослава“ Николая Устіяновича. Всѣ деклямаціи були выголошенѣ дуже вдало. На лицяхъ родичѣвъ и своякôвъ молоденькихъ декляматôровъ малювалась гордôсть и радôсть, а другѣ зновъ набрали охоты запрезентувати свои дѣти и зъ рôзныхъ селъ заповѣлись охотники-декляматоры на слѣдуючѣ сходины нашои філіи „Просвѣты“. Значить: добрый примѣръ зробивъ своє, бо выкликавъ емуляцію и розбудивъ интересъ якъ-разъ на тôй точцѣ, котра богато може причинитись до просвѣты и ублагороднення чувствъ мѣжь народомъ.

Хоръ стрыйскій державъ ся дуже добре. На перемѣну зъ деклямаціями гремѣли пѣснѣ: „При Чигринѣ“, „Якъ бы-мь була я зазуля“, „Ой вы мои сивоночки“, „Тамъ нôдъ гаємъ“, а надо все прекрасна „Верховина“, котру хоръ на невмовкаючѣ оплески мусѣвъ повторяти.

По скôнченю тыхъ продукцій вôдчитавъ и пояснивъ о. Ол. Бобикевичъ „Наймичку“ Т. Шевченка, чимъ выкликавъ мѣжь слухателями великій интересъ.

Вôдтакъ выступивъ п. Н. [функціонарь при зелѣзници] и выголосивъ патріотичный стихъ власного утвору п. заг. „Колись а теперь“. Стихъ сей зложеный такъ гарно и патріотично та выголошеный бувъ зъ такою прецизією, що выкликавъ мѣжь присутными бурю оплесковъ.

Вечерницѣ закôнчивъ теплымъ и милымъ словомъ въ имени стрыйскои філіи „Просвѣты“ д-ръ Евг. Олесницкій, дякуючи присутнымъ за участь и роздаючи молоденькимъ участникамъ на память портреты Кобзаря. Около годины 9 ои вечера розôйшлись гостѣ зъ якъ найкрасшимъ вражѣньемъ и зъ вдячностію для выдѣлу філіи „Просвѣты“, котра по силамъ своимъ стараєсь сповняти величный заповѣтъ Кобзаря: „Обнимѣте, браты мои, найменшого брата.“

Деякѣ неприсутнѣ селяне прислали на вечерокъ патріотичнѣ поздоровнѣ письма. По вечерницяхъ вписали ся зновъ многѣ въ члены „Просвѣты“.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Конференція епископôвъ въ Буда-Пештѣ ухвалила меморіялъ до цѣсаря зъ просьбою о охорону католицкои церкви. Другій меморіялъ рѣшила выслати конференція до угорского правительства и запротестувати противъ рôвноуправненя жидôвъ и противъ свободы релігійнои, а то на тôй основѣ, що свобода релігійна дозволює переходити зъ вѣроисповѣданя католицкого на жидôвске, а дальше, що въ наслѣдокъ тои свободы зможе дуже легко розвинути ся сектарство.

——

Въ пятницю вôдбуде ся въ Петербурзѣ въ сали театральнôй нѣмецкои амбасады представленье театральне, на котрôмъ явить ся царска пара разомъ зъ дружиною. Самъ фактъ нѣчо незвычайного, а однакъ політичнѣ круги добачують въ нѣмъ прихильну заяву петербурского двора для Нѣмеччины.

Россійскій царь Александеръ выславъ папѣ, зъ нагоды єго епископского ювілею, таку поздоровну телеґраму въ языцѣ французскôмъ: „Я справдѣ щасливый, що можу Вашôй Святости зъ причины ювілею, котрый обходите нинѣ, зложити свои найсердечнѣйшѣ желаня. Нехай Всемогучій збереже для церкви римскои и для моихъ пôддaныхъ обряду католицкого довгѣ ще лѣта добродѣйства Понтифікату, котрый буде оживлятись — я певный того — чувствами згоды и христіяньского мира“.

Россійщенье надбалтійскихъ провінцій поступає дальше. Пôсля указу царя змѣнять ся назвы нѣмецкихъ мѣстъ Реваль и Нарва на „Коливань“ и „Ивангородъ“.

——

„Видело“ — орґанъ сербскихъ напреднякôвъ, дає въ острôй полемічнôй статьѣ вôдправу „Варшав. Дневникови“ за докоры въ справѣ приязни зъ Австро-Угорщиною. Орґанъ сей каже: Досвѣдъ научивъ сторонництво напреднякôвъ, що приязнь Австро-Угорщины єсть для Сербіи конечна и хосенна. Сербія не може задля Россіи зрывати зъ другими державами, бо се привело бы Сербію до упадку. Сербія не бажає нѣякого ярма, отже не тужить и за ярмомъ россійскимъ. Россія може лишь тогдѣ зъєднати собѣ вдячнôсть Сербіи, коли пошанує єи самостôйнôсть.

——

Estafette — орґанъ Юлія Ферріого, подає при нагодѣ єго выбору на президента сенату, кôлька замѣтокъ Мѣжь иншимъ каже, що новый президентъ сенату не потребує складати нѣякои програмы правительственнои. Вôнъ пôйде за волею сенату, щобы заходамъ правительства добути высокого морального авторітету, щобы здержати анархію, середъ котрои пропадає Франція. Длятого то єго выбôръ становить незвычайно важный, політичный актъ. Сенатъ мусить вести енерґічну, рѣшучо ясну політику, и то по системѣ републиканьскôй, таку ясну и рѣшучу політику, яку сотворивъ и якôй проводивъ Феррі. Въ короткôмъ часѣ она наробить гамору въ свѣтѣ и принесе для републики богато чести.

——

Кабінетъ Ґлєдстона заходить ся, щобы выкористали ту прогалину часу, яка заходить мѣжь обома читанями ирландского внесеня [друге читанье назначено на день 13 марта] на скрѣпленье нецевнои парляментарнои бôльшости. Въ тôй цѣли предложивъ міністеръ справъ внутрѣшныхъ деякѣ внесеня.

Звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ.

Написавъ

Василь Чернецкій, парохъ зъ Сѣлця белского.

(*Дальше.*)

Окрôмъ наведеныхъ парґаминовыхъ грамотъ переховують ся въ мѣскôмъ архівѣ белскôмъ по-при актахъ судовыхъ городскихъ и земскихъ, соймикôвъ белскихъ, записокъ вôдносячихъ ся до выборôвъ старшины мѣскои, рахункôвъ и квітôвъ — ще акты зъ цѣкавого процесу о село Прусинôвъ, якій провадили мѣщане белскѣ зъ Салезіемъ Потоцкимъ, воєводою кіївскимъ, що мешкавъ постôйно въ Кристинополи.

Салезій Потоцкій, посѣдаючи обширнѣ добра сягавшѣ по села Ванѣвъ и Гору, де мавъ збудованѣ павільоны, хотѣвъ собѣ тѣ добра заокруглити, томý звернувъ бôльшу увагу на село Прусинôвъ и радъ бувъ єго посѣсти. Але до купна Прусинова трудно було єму дôйти, бо Прусинôвъ належавъ по силѣ королѣвскои грамоты зъ 1633 р. до Белза а мѣщане белскѣ не хотѣли въ дорозѣ продажи позбути ся интратного села.

Стало ся, що служачій обôкравъ Потоцкого, а хочь єго спôймано и осаджено въ мѣскôй вязници белскôй, єму удало ся уйти тихцемъ въ ночи зъ вязницѣ на волю. Настрашили ся мѣщане сердитого воєводы, що не допильнували злодѣя, и щобъ не задирати ся зъ можнымъ та гордымъ паномъ, якимъ бувъ Потоцкій, вôддали єму Прусинôвъ на короткій часъ въ посесію, титуломъ вôдшкодованя за втрату, а опôсля продовжили єму посесію на дальше. Въ часѣ посесіи побудувавъ Потоцкій своими грôшми высоку та коштовну греблю почавши вôдъ замку белского до самого Прусинова, при чôмъ почавъ господарювати въ Прусиновѣ якъ бы у власномъ вже селѣ. Мѣщане дивились на порядки Потоцкого, похваляли єго труды, не передвиджуючи що́ стане ся опôсля. Настали неспокôйнѣ воєнні часы 1770 року. Россійскѣ войска наложили на Белзъ значну воєнну контрибуцію, а що мѣщане не посѣдали потрѣбнои грошевои сумы, то позичили вôдъ жидôвъ 986 зол. поль, щобы заплатити цѣлковиту контрибуцію. Коли по лѣтахъ мѣщане зажадали вôдъ Потоцкого, щобы по обрахунку зъ ними уступивъ зъ посесіи, Потоцкій не лише выступивъ зъ великими претенсіями за-для побудованя греблѣ та заведеня другихъ порядкôвъ, але ще й предложивъ довжный скриптъ, якій бувъ вôдкупивъ вôдъ жида. Мѣщане не були въ силѣ зложити Потоцкому вымагану грошеву квоту. Зъ сеи причины прийшло межи мѣщанами белскими и Потоцкимъ до драки, а вôдъ драки до процесу. Процесъ той скôнчивъ ся ажь за австрійскихъ часôвъ, а ухвала запала така, що въ дорозѣ компланаціи полишивъ ся ґрафъ Фабіянъ Гумницкій, наслѣдникъ Потоцкого, властителемъ Прусинова, мѣщане-жь белскѣ дôстали де що́ гроша и 150 морґôвъ лѣса. Прусинôвъ пропавъ мѣщанамъ на вѣки.

Село Прусинôвъ, якъ уже попередъ згадано, повставше зъ осады татарскои, лежало за часôвъ Потоцкого на иншôмъ мѣсци, нѣжь теперь. На теперѣшнôмъ цвинтари при гребли стояла самотно деревяна церковь зъ звôнницею о двохъ звонахъ, а подальше на всхôдъ вôдъ церкви село зъ парохіяльными будынками. Пôсля записокъ церковныхъ зъ 1762 року була церковь такъ бѣдна, що мѣсцевымъ селянамъ высша власть духовна загрозила: наколи они не перенесуть крайно лихѣ будынки парохіяльнѣ на поблизше церкви мѣсце и не постараютъ ся о одинъ добрый фелонъ и два льняни стихарѣ, то она перенесе пароха въ друге мѣсце, а для браку апарату церковного закаже ся вôдправа въ церкви.

При самостôйнôй церкви прусинôвскôй бувъ парохомъ 1762 р. о. Іоанъ Матишевскій, котрого зъ парохіи выслано на доповняючу науку въ семинарію холмску, 1766 р. о. Яковъ Саноцкій, 1774 р. о. Василь Предремирскій. Сей бувъ послѣднымъ въ Прусиновѣ парохомъ, бо по нѣмъ прилучено церковь прусинôвску яко дочерну до Белза. Коли Прусинôвъ выгорѣвъ такъ, що зъ села полишились згарища, перенѣсъ ґр. Фабіянъ Гумницкій село зъ церквою на нове мѣсце, де стоить до теперь.

Теперѣшне мѣсто Белзъ має безъ сумнѣву иншій видъ, нѣжь выглядало въ старинѣ за рускихъ князѣвъ. Побудоване на другôмъ мѣсци, якъ стояло въ старинѣ, — о чôмъ свѣдчать полишенѣ муры, грузь и насыпы — оно улягало частымъ пожарамъ, тому й не одно въ нѣмъ змѣнило ся. Посередъ квадратового болотнистого ринку стоить не такъ давно поставленый мурованый ратушь на мѣсци старого деревяного ратуша зъ 1712 року, спаленого въ роцѣ 1806. Зъ ринку розходять ся бôчнѣ улицѣ, заосмотренѣ конечно потрѣбными деревяными тротуарами, щобъ оминути шарше звѣстне чорне, грязне болото белске. Мѣсто и передмѣстя складають ся зъ деревяныхъ домôвъ; одноповерхихъ каменицъ єсть лишь кôлька. На передмѣстяхъ и бôчныхъ улицяхъ мешкають мѣщане; они займають ся господарствомъ и ремѣслами, добробытъ ихъ середный. Два поважнѣ мурованѣ домы Божѣ зъ третымъ деревянымъ на замочку, дворецъ зелѣзницѣ, кôлька харнѣйшихъ партеровыхъ будынкôвъ та шестикутный старинной структуры будынокъ — се цѣла окраса теперѣшного Белза. Въ згаданôмъ шестикутнôмъ будынку о округлыхъ вôкнахъ, вымурованôмъ и засклепленôмъ безъ суфіту зъ цеголъ, мѣстить ся надъ входовыми дверми напись 1606 р. зъ буквами A—Z, P—B. Переказъ голосить, що той будынокъ, украшеный въ серединѣ кôлькома головами ангелôвъ, має бути старинна аріяньска церковь. Позаякъ на сей переказъ нема историчныхъ доказôвъ, то-жь полишає ся загадкою, въ якôй цѣли згаданый будынокъ бувъ здвигненый.

(*Дальше буде.*)

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ о шамбеляньскій гоноръ.]

Вчера розпочавъ ся у Львовѣ передъ судомъ присяжныхъ дуже цѣкавый процесъ о обиду чести сповнену двома статями, помѣщеными въ „Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ“, зъ дня 6. падол. 1890. р. и 22. сѣчня 1891 въ рубрицѣ „Надôслане“. Обжаловує п. Витолдъ Воляньскій п. к. шамбелянъ, властитель дôбръ и опѣкунъ адоптованыхъ, малолѣтныхъ дѣтей помершого Каликста Охоцкого. Обжалованого, Ивана Брод. Завадского, стрыя малолѣтныхъ дѣтей, боронить д-ръ Сев. Панетъ.

Въ згаданыхъ двохъ статьяхъ закинувъ Завадскій Воляньскому лиху адміністрацію спадкового майна въ тôй цѣли, щобы удержати єго вôдъ продажи дôбръ Бѣлобожницѣ, котрѝ записавъ Охоцкій адоптованымъ дѣтямъ. При тôй нагодѣ давъ Воляньскому нôзнати, що знає про єго рôзнѝ справки“. За-для того актъ обжалованя закидає Завадскому, що несправедливо обвинивъ Воляньского, мовь-бы вôнъ „пôдступомъ и интригами а радше обманомъ“ вôйшовъ яко опѣкунъ и адміністраторъ майна малолѣтныхъ; що вôдтакъ публично докоривъ Воляньскому, будь-то бы єго „за-для инфаміи выключено зъ шляхоцкого касина“, и що плативъ неавтентичнѝ векслѣ Охоцкого безъ близшого розслѣду. Актъ обжалованя инкрімінує дальшѝ закиды супротивъ Воляньского, якъ ось: що передъ похорономъ Охоцкого гравъ въ карты зъ малолѣтными, щобы ихъ собѣ зъєднати, а потребуючи грошей, выславъ таки тои самои ночи годованѝ волы, котрѝ по силѣ завѣщаня належали до малолѣтныхъ, на продажь до Тлустого; що продававъ зловлену звѣрину въ лѣсахъ Бѣлобожницѣ купцямъ до Львова и не вставлявъ въ рахунокъ малолѣтныхъ; а вкôнци цѣлый рядъ неправильностей въ адміністраціи маєтку.

Обжалованый признавъ ся до авторства тыхъ статей и заявивъ, що пôдойме ся переведеня доказу правды.

Предсѣдатель вôдчитавъ рѣшенье высшого суду краєвого, въ котрôмъ усунено зъ акту обжалованя уступъ о присвоєню собѣ Воляньскимъ грошей зъ продажи зловленои звѣрины, бо обжалованый подавъ цѣлковитый доказъ правды, а Воляньскій признавъ, що не вкладавъ доходôвъ въ рахунокъ.

Обжалованый покликуєсь на свѣдкôвъ и жадає сконстатованя неавтентичности векслѣвъ черезъ знатокôвъ, на що годить ся предсѣдатель.

Свѣдки Иполитъ Лончиньскій и Иванъ Воляньскій знають справу Воляньского въ касинѣ шляхотскôмъ тôлько зъ оповѣданя. Пригадують собѣ, що внесено поданье до дирекціи касина о выключенье Воляньского зъ касина, однакъ до сего не прийшло, бо вôнъ, довѣдавши ся о тôмъ, выступивъ самъ. — Стан. Поляновскій зôзнавъ анальогічно зъ попередными, а при тôмъ подавъ за причину намѣреного выключеня непорозумѣнье при картахъ.

Обжалованый обстає при своѣмъ, що Воляньскій гравъ фальшиво въ карты, що вôнъ самъ старавъ ся „полатати“ єго гоноръ, та пôзнѣйше переконавъ ся, що „се таке индівідуумъ, на котре бы тôлько плювати“. — Д-ръ Горовіцъ хотѣвъ заразъ розширити обжалованье за зневагу, якои допустивъ ся обжалованый въ сали. Сему спротививъ ся д-ръ Панетъ, покликуючись на свѣдоцтво присутного въ сали Альфреда Мысловского, що Воляньскій гравъ зъ нимъ въ карты фальшиво и выказувавъ, що пôсля §. 491 закона карного вôльно доказувати нечестнѝ поступки, якихъ допустивъ ся обжаловуючій.

Свѣдокъ Северинъ бар. Бруницкій заявивъ, що самъ належавъ до тыхъ, котрѝ пôдписали поданье о выключенье Воляньского зъ касина. Д-ръ Панетъ хотѣвъ довѣдатись у свѣдка про поданѝ причины выключеня и чи се правда, що Воляньскій гравъ фальшиво въ карты, та д-ръ Горовіцъ спротививъ ся тому, бо такѝ пытаня ставляють обжаловуючого „въ фатальнôмъ положеню“. Мимо енергічного протесту зô стороны д-ра Панета и мимо готовости бар. Бруницкого „выявити дуже драстичнѝ факты Воляньского“, предсѣдатель сов. Зубрицкій по засягненю опінїи трибуналу, зборонивъ навѣть присяжнымъ ставити дальшѝ пытаня въ тôмъ напрямѣ а Бруницкому оповѣдати.

Трибуналъ приймивъ розширенье акту обжалованя за слова, котрыми обжалованый напятнувавъ Воляньского яко чоловѣка, на котрого треба плювати.

Знатоки, проф. Яхимовскій и проф. Опалекъ сконстатували неавтентичнôсть векслѣвъ [першій заквестіонувавъ шѣсть, а другій два векслѣ].

Цѣкавый образокъ зъ житя Воляньского подавъ свѣдокъ Альфредъ Мысловскій. Въ день похорону Охоцкого гравъ Воляньскій ферблѣ зъ 13-лѣтнымъ Антосемъ Завадскимъ. Взагалѣ гравъ фальшиво, о чôмъ мôгъ бувъ посвѣдчити небôщикъ Охоцкій и священикъ зъ Тлустого. Въ день похорону продавъ єму Воляньскій пару коней зô стаднины Охоцкого, хочь не бувъ ще опѣкуномъ. Дѣтей выховувавъ лихо, учивъ курити тютюнъ и грати въ ферблѣ.

Нинѣ веде ся розправа дальше.

НОВИНКИ.

— **Програма концерту устроюваного въ XXXII гй роковины смерти Тараса Шевченка** заходами товариствъ: „Руска Бесѣда“, „Просвѣта“, товариства имени Шевченка, руского товариства педаґоґічного, „Народна Рада“, „Зоря“, „Львôвскій Боянъ“, „Клюбъ Росинокъ“ и „Ватра“ при ласкавôй спôвучасти артиста спѣвака п. Александра Мишуги и панны Саломеи Крушельницкои дня 8 н. ст. марта въ великôй сали „Народного Дому“ слѣдуюча:

1) Вступна рѣчь, д-ръ Кость Левицкій.
2) Лисенко — „Веснянка“ — хоръ мѣшаный.
3) Лисенко — „Менѣ однаково“ — сольо тенорове, п. Ал. Мишуга.
4) Колесса — „На щедрый вечерь“ — хоръ мужескій.
5) Лисенко — „На що менѣ чорнѝ брови“ — сольо-сопранъ, панна С. Крушельницка.
6) Деклямація, выголосить панна О. Бережницка.
7) Артимовскій Гулакъ — „Ангелъ ночи“ дуетъ на сопранъ и теноръ, выкопають панна С. Крушельницка и п. Ал. Мишуга.
8) Сѣчиньскій — „Днѣпро реве“ — хоръ мѣшаный.
9) Вахнянинъ — „Помарнѣла наша доля“ — сольо спѣвъ п. Ал. Мишуги.
10) Вахнянинъ — „Наша жизнь“ — хоръ мужескій.

Цѣны мѣсць: фотель 1 зр. 50 кр., крѣсло 1 зр., вступъ на салю 60 кр., галерія 40 кр., Хто зъ по за Львова хотѣвъ бы собѣ запевнити мѣсце, зволить, надôславши вôдповѣдну квоту, звернути ся до проф. Володимира Шухевича у Львовѣ, улица Чарнецкого ч. 26.

— **Підгôрска Рада въ Стрыю** выслала въ справѣ безпосередного голосованя и збôльшеня посольскихъ мандатôвъ зъ курій селяньскои въ Галичинѣ до рады державнои дальшѝ петиціи вôдъ громадъ: Голобутôвъ, Завадôвъ, Нежухôвъ, Дѣдушичѣ великій, Бережница, Уголна, Добровляны, Вôвня, пов. стрыйского — и вôдъ громадъ Юсиптичѣ и Тейсарôвъ, повѣта жидачѣвского. Послѣдна петиція має 20) пôдписôвъ. Петиціи вôдъ громадъ повѣта стрыйского вплывають безперервно.

— **Стрыйска філія „Просвѣты“** устроює въ недѣлю дня 12 н. ст. марта въ сали „Руского Касина“ пôдъ „Чорнымъ Орломъ“ въ Стрыю дальшѝ [пятѝ] выклады сполученѝ зъ деклямаціями и продукціями хоральными. Програма оповѣстить ся пôзнѣйше. Початокъ о годинѣ 5-ôй пополудни

— **Руска Бесѣда въ Перемышли въ сполученю зъ Перемыскимъ Бояномъ** уряджує въ постѣ въ комнатахъ Рускои Бесѣды три музикально-вокальнѝ вечерки, котрѝ вôдбудуть ся въ днях 4, 11 и 25 н. ст. марта. Початокъ вечеркôвъ точно о годинѣ 7. Вступъ для Вп. членôвъ Бесѣды и Бояна по 30 кр., для не-членôвъ по 50 кр.

— **Крєва рада шкôльна** вôзвала окружну львôвску замѣску раду шкôльну подати до вѣдомости зарядамъ шкôльнымъ въ окрузѣ, що торôчный окружникъ бувшого инспектора Керекярта, котрымъ вôнъ наказавъ буєъ всѣмъ зарядамъ шкôльнымъ купувати книжочки на преміи для дѣтей лише въ книгарни Сейфарта и Чайковского, узнаєсь за неважный. Зарядамъ шкôльнымъ свобôдно набувати книжочки, де хто хоче, абы тôлько книжочки були поручени краєвою радою шкôльною. Краєва рада шкôльна бачила ся спонуканою выдати то своє розпорядженье на основѣ представленя внесеного до неи выдѣломъ товариства „Просвѣты“. Тая-жь рада ухвалила на засѣданю зъ дня 27 н. ст. лютого: 1) перемѣнити школу народну въ Новосѣлцѣ Костюковôй, повѣта залѣщицкого, на 2-клясову вôдъ 1 н. ст. вересня; 2) именувати учителями шкôлъ народныхъ: Мар. Квятковского въ Бѣгаляхъ, Ом. Новаковску въ Острôвци. Жигм. Бельчика учителемъ 3-клясовои школы въ Ходоровѣ, Ив. Дидяка въ Лѣсôвцѣ, о. Кипр. Хотинецкого греко-кат. катихитомъ 7-клясовои школы женьскои въ Ярослави; 3) именувати кандидата учительского Людв. Млынка суплентомъ при ґімназіи въ Станиславовѣ и 5) приймити до вѣдомости справозданье инспектора краєвого зъ люстрациі школы реальнои въ Краковѣ.

— **Въ користь фонда на вôдновленье церкви и костела въ Загôрю**, въ сянôцкôмъ повѣтѣ, вôдбуде ся нинѣ дня 2 н. ст. марта на тамошнôмъ двôрци зелѣзничôмъ, въ сали II клясы, музикально вокальный концертъ зъ богатою програмою Мѣжь иншими находить ся въ програмѣ терцетъ Вербицкого зъ оперы „Пôдгôряне“, въ супроводѣ смычкового квартету.

— **Рада товариства касы позичковои „Власна Помôчь“ въ Фразѣ**, выконуючи одноголосну ухвалу на загальныхъ зборахъ членôвъ того-жь товариства, складає на сѣмъ мѣсци сердечну подяку Вп. п. д-рови Костеви Левицкому, адвокатови краєвому у Львовѣ, за те, що безкористовно занявъ ся справою рекурсу членôвъ-основателѣвъ до Выс ц. к. міністерства справъ внутрѣшныхъ що-до основаня того-жь товариства, якъ не менше за прихильне удѣлюванье своихъ свѣтлыхъ радъ. — За Раду товариства: *о. І. Кмицикевичь*, парохъ Фраги, предсѣдатель. *И Маціевичь*, писарь и аґентъ „Днѣстра“.

— **Намѣрене самоубійство.** Онодгы вечеромъ пробувавъ Иванъ П. вôдобрати собѣ житье выстрѣломъ зъ револьверу въ своѣмъ мешканю при улици Городецкôй у Львовѣ. Вôнъ стрѣливъ до себе два разы, не зробивши собѣ нѣякои шкоды. Почувши выстрѣлы, вдерли ся сусѣды до єго мешканя и вôдобрали у него револьверъ. Тогдѣ выбѣгъ вôнъ зъ дому зъ крикомъ: „найдете мене въ Стрыйскôмъ парку“. Повѣдомлена о тôмъ поліція, зарядила вôдповѣдни мѣры, щобы перешкодити самоубійству.

— **Пôдчасъ великихъ морозôвъ** въ мѣсяцяхъ сѣчни и лютôмъ с. р. замерзло на провінціи, пôсля урядовыхъ справоздань тринадцять осôбъ.

— **Катастрофа зелѣзнича.** Коло стаціи Цірсдорфъ при зелѣзници Францъ Іосифа зôткнули ся онодгы зъ рана два поѣзды. Обѣ машины розбили ся, а сѣмъ ваґонôвъ ушкодженыхъ. Пôсля комунікату дирекціи зелѣзницѣ державнои потерпѣла одна особа зъ прислуги зелѣзничои тяжкѝ скалѣченя, а три легкѝ. Крôмъ того раненый такожь одинъ пастухъ.

— **Незвычайна операція.** Въ вѣденьскихъ кругахъ лѣкарскихъ будить велике занятье незвычайна операція, довершена на клініцѣ проф. Більрота. Вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ лежить тамъ три-лѣтный недужій хлопець, Августъ Дрекслеръ зъ Опавы. Передъ рокомъ напивъ ся вôнъ случайно звычайного лугу нотасового, уживаного до праня бѣля. Въ наслѣдокъ ранъ, звузивъ ся у него провôдъ кормовый, а вôдтакъ цѣлковито зрôсъ ся, такъ що прімарь опавского шпиталю, д-ръ Цінсмайстеръ, хотячи дитину удержати при житю, мусѣвъ ему зробити отвôръ въ жолудку и туды проводити кормъ. Передъ 4 мѣсяцями привезено того хлопця до Вѣдня на клініку проф. Більрота. Сей знаменитый операторъ, хотячи подати хлопцеви змогу до правильного вôджвлювання, рѣшивъ зробити нову операцію, доси ще не пробовану. Именно розтявъ хлопцеви зросненый провôдъ кормовый и рѣшивъ розширювати его звôльна при помочи що-разъ грубшихъ прутикôвъ. По довгихъ заходахъ удала ся проба дѣйстно: Провôдъ кормовый що-разъ бôльше розширює ся и есть надѣя, що вскорѣ дôйде до нормальнои ширины. Пôсля гадки проф Більрота потреває се ще зъ рôкъ, заки хлопець зможе вôджвлятись нормально.

— **Досвѣды зъ холєричными баціями.** Въ послѣднôмъ часѣ роблено у Вѣдни досвѣды, щобы выпробовати вплывъ бацілѣвъ холєричныхъ на людскій орґанізмъ. Пробѣ пôддали ся 4 особы. Всѣ они ѣли холєричнѝ бацілѣ и у нѣякои не зауважали лѣкарѣ якого небудь шкôдного наслѣдку. Въ тôй справѣ читавъ сими днями д-ръ Гастерлікъ свое справозданье, не вытягаючи зъ наведеныхъ фактôвъ нѣякихъ заключень. — Дня 19 н. ст. грудня умѣщено 4 особы, мѣжь ними и д-ра Гастерліка, въ институтѣ для досвѣднои натольоґіи д-ра Штрікера, вôдъосôбнено ихъ и вôддано пôдъ доглядъ проф. д-ра Драшого. Того самого дня зъѣвъ д ръ Гастерлікъ $^1/_2$ краплѣ бацілѣвъ, исходячихъ вôдъ помершого у Вѣдни на холєру робôтника Стеркаля. Коли не було нѣякихъ наслѣдкôвъ и не найдено у Гастерліка бацілѣвъ, зъѣвъ вôнъ дня 9 н. ст. сѣчня цѣлу дозу бацілѣвъ сильнои культуры, походячихъ зъ холєричного занедужаня въ Будапештѣ, але и теперь не було нѣякого шкôдного наслѣдку. Друга особа такожь здорова зъѣла дня 12 н. ст. сѣчня $^3/_4$ кубічного центіметра бацілѣвъ другои ґенерациі. Помимо великои дозы не змѣнивъ ся нѣ въ чôмъ станъ здоровля згаданои особы. Третя, до розвôльнень склонна особа, зажила дня 16 н. ст. сѣчня 1 кубічный центіметеръ бацілѣвъ третьои ґенерациі. Въ тôмъ случаю выступило по 36 годинахъ легке розвôльненье при незначно збôльшеноѝ температурѣ тѣла; по пьятьохъ дняхъ було здоровлье у сеи особы цѣлкомъ нормальне а хочь въ вôдходахъ найдено бацілѣ холєрічнѝ, то однако не выкликали они холєры азійскои. Позаякъ при подôбныхъ досвѣдахъ (якъ на пр. у Петтенкоффера) голосили сторонники Коха, що при здоровôмъ жолудку, убиває бацілѣ квасъ жолудковый, то щобы о тôмъ пересвѣдчитись, выпивъ д-ръ Гастерлікъ при слѣдуючôй пробѣ, заки заживъ кубічный центіметеръ бацілѣвъ четвертои ґенерациі, $1^0/_0$-ый розчинъ соды, щобы тымъ зневтралізувати квасъ въ жолудку. Мимо того не змѣнило ся его здоровлє, хочь найдено въ вôдходахъ холєричнѝ бацілѣ. Вкôнци зроблено ще пробу зъ четвертою слабовитою особою. Она выпила розчинъ соды, а вôдтакъ зъѣла $1^1/_2$ центіметра кубічного бацілѣвъ. По 7 днях выступило легке розвôльненье и въ вôдходахъ найдено бацѣлѣ, але вскорѣ розвôльненье устало. Теперь вже всѣ особы выпущено зъ пôдъ нагляду зовсѣмъ здоровѝ. По тôмъ вôдчитѣ оповѣвъ ще д-ръ Драше такѝ цѣкавѝ факты зъ послѣднои пошести холєричнои въ Нѣмеччинѣ. Въ однôй родинѣ померли три особы на холєру. У однои найдено бацілѣ, а у другихъ двохъ мимо найпильнѣйшого гляданя не було ихъ анѣ слѣду. Дальше сконстатовано, що бацілѣ холєричнѝ находжено въ деєктахъ такихъ осôбъ, щó вже 23 днѣ були реконвалесцентами. — Зъ того выходило бы, що прічина холєры ще не звѣстна.

— **Штучный діямантъ.** Професоръ школы фармацевтичнои въ Парижи Моасанъ вынайшовъ спосôбъ робити штучнымъ способомъ діямантъ. Спосôбъ, котрого професоръ уживъ есть дуже коштовный, щобы можна примѣнити се вынайденье до промыслу, але має велике значѣнье наукове. Якъ звѣстно, есть діямантъ скристалізованымъ углемъ. Доси мимо рôзныхъ заходôвъ не удало ся уголь скристалізувати и доходжено лише до того степеня кристалізациі, яку дає ґрафітъ. Моасанъ пôйшовъ дальше, бо пôддаючи уголь незвычайно высокôй температурѣ довѣвъ пôдъ величезнымъ тиснезьемъ атмосферы до кристалізациі. Въ тôй цѣли вставивъ вôнъ въ мисочцѣ срѣбло вразъ зъ порошкомъ угля до печи зъ негашеного вапна и пôднѣсъ теплоту при помочи луку Вольты до 3000° Ц. Срѣбло стопило ся и получило ся зъ частію угля. Вôдтакъ вставлено мисочку въ воду, а що срѣбло такъ якъ и вода въ твердôмъ видѣ має бôльшій обемъ якъ въ видѣ плынôмъ, то твердньюче ядро тиснуло за кождымъ разомъ дуже сильно на верхну верству, котра перша мусѣла стверднѣти. Вôддѣливши при помочи реаґенціи срѣбло, найшовъ професоръ дрôбонькій кристалы найчистѣйшого дѣяманту.

— **Двацять вôсѣмь міліярдôвъ** (28.350,000.000) выдала французка республика на армію и фльоту вôдъ 1871 року, отже за 22 роки. Въ сю суму не вчислено ще выдатковъ, якѝ пороблено на военнѝ выправы въ Тунісѣ, Тонкінзѣ, Мадаґаскарѣ, Дагомею и т ин котрѝ роблять такожь значну суму.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Въ Букарештѣ вôдкрыла поліція шайку злодѣѣвъ, зложену зъ 150 листоносôвъ, выкрадавшихъ почтовѝ посылки

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Въ дôмъ пресвитерскій принятѝ: Мих. Дурделла, Теоф. Копистяньскій, Богд. Копитчакъ, Леонд. Лужницкій, Ив. Рудый та Левъ Березовскій и Мих. Тупись богословы IV-го року [безженнѝ]. Принятѝ одержать дня 4 н. ст. лютого субдіяконатъ, 5-го діяконатъ а 12 го пресвитератъ.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

Речинецъ до рукополаганя назначеный на день 14 н. ст. марта, въ котрôмъ мають кандидаты явити ся лично въ домѣ пресвитеріальнôмъ а просьбы о принятье мають бути внесенѝ до 8 н. ст. марта.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 31 н. ст. марта розписанѝ парохіи: 1) Сновидôвъ, бучацкого деканата, 2) Торговиця, городеньского деканата, 3) Городокъ, залѣщицкого деканата и 4) Ключѣвъ великій, нѣстиньского деканата.

Канонічну институцію одержали оо.: Вас. Мыдловскій на Лѣски и Ив. Лятаровскій на Долину.

До канонічноі институціи вôзванѝ оо.: Ник. Сѣчиньскій на Стопчатôвъ, Ал. Мардаровичъ на Радче, Омел. Глѣбовицкій на Цыганы, Алекс. Соболевскій на Устьечко и Теоф. Коляньскій зô Стрыя на Гаврилôвку (всѣ въ половинѣ марта).

Презідія намѣстництва згодилась на канонічну институцію о. Ник. Теодоровича яко пароха Трибуховець.

Въ пропозицію на парохію Копачинцѣ, городеньского деканата, умѣщенѝ оо.: Лука Шустъ, Евг. Левицкій, Ив. Онуцкій, Ал. Соболевскій и Володим. Левицкій.

Консисторія вставила ся до намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Ив. Ульваньского яко пароха въ Суходолѣ коло Гусятина.

Завѣдательства парохій одержали оо.: Мих. Сѣмовичъ въ Сновидовѣ, Григ. Боднарчукъ въ Торговици, Ром. Шмигельскій въ Балинцяхъ и Амвр. Кадайскій въ Иванôвцѣ.

Сотрудництва одержали оо.: Ив. Назаревичъ въ Джуринѣ коло Чорткова, Спир. Каргутъ въ Петриловѣ, Сев Гаваньскій въ Тлустôмъ, Ден. Билиньскій въ Ниврѣ, Софр. Юревичъ въ Залучи надъ Черемошемъ, Теоф. Глѣбовицкій въ Номôрцяхъ и Теодос Курпякъ въ Балинцяхъ.

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

Володимиръ Ролицкій, окôнченый студентъ выдѣлу правничого на львôвскôмъ університетѣ, бувшій предсѣдатель „Академического кружка“ померъ вчера у Львовѣ по довшôй недузѣ въ 24-ômъ роцѣ житя.

Телеграмы „Дѣла“

Софі 2 марта. Два тысячѣ мешканцѣвъ округа тирновского выслали до митрополита письмо, заосмотрене пôдписами віцепрезідента собранія и богато послôвъ, въ котрôмъ закинено єму непатріотизмъ въ наслѣдокъ пôдбурюючои бесѣды, яку выповѣвъ зъ нагоды уродинъ кн. Фердинанда. Населенье зажадало вôдъ митрополита поясненя и запоруки на будучнôсть. Митрополитъ не хотѣвъ зôйти зъ давного становища, то-жь денутація интернувала єго въ монастирѣ св. Петра и Павла, а ключѣ митрополичои палаты вôддала префектови. Населенье домагає ся, щобы митрополитъ уступивъ зъ посады.

Москва 2 марта. Московскій митрополитъ, бувшій архіепископъ варшавскій Леонтій, умирає.

Вєдень 2 марта. Делеґаціи мають скликатись на день 23 мая.

Вєдень 2 марта. Правительство пруске и баварске поручили своимъ орґанамъ не перепускати австро-угорскихъ еміґрантôвъ за границю.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надає шкôрѣ гладкôть и знаменито пристає до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймає всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

50.000 зр. можна выграти
на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4569 9—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 418

Звертає ся увагу на анонсъ що-до выпродажи въ торговли А. Маньковского у Львовѣ. (Импресса) 4578 1—4

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, зобравъ:

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Цѣле сочиненье обнимає 110 друкованыхъ аркушовъ въ IV томахъ и подає на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, его честнотъ, подвиговъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.

Цѣна продажи сочиненья 10 зр.; — достати можна въ книгарни Ставропигійского Института и у автора. 4546 5—?

ПОДЯКА

ц. к. прив. ассекураційному обществу

Австрійскій Фениксъ

При кінци року 1892 истребивъ огонь церковь и дзвонницю въ Голѣмъ равскомъ до крихты. На такъ якъ тіи будынки були въ цѣс. кор. прив. обществѣ Австрійскій Фениксъ убезпечений, то тое обществѣ шкоду совѣстно и точно ликвидувало и вповнѣ посредствомъ своеи Головнои Аґентуры въ Угновѣ черезъ Г-на Якова Козака заступленои выплатило.

Доводячи о томъ до загальнои вѣдомости, уважаемо нашимъ обовязкомъ спомянутому обществу не только нашу искренную подяку выразити, но и всѣмъ обезпечающимъ ся тое общество яко солидне и совѣстне припоручити.

Голе равске 21 февраля 1893.

Н. Манастырскій, парохъ.

Дмитеръ Мелянъ, начальникъ громады.

[Печать: „Урядъ громады Голе“.]

КУ-

фры, торбы и всѣлякій приборы до подорожи

найдешевше въ торговли

товаровъ модныхъ и бѣля мужеского, приборовъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львовъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ЄВАНГЕЛІЯ

найновѣйшого выданя

въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ водъ 40 до 250 зр.

завсѣгды можна оглядати въ заведеню

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Подвалье ч. 9. 4471

СТАРІЙ ЄВАНГЕЛІЯ

принимають ся до водновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ недаґоґічно-науковый. выходить водъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рокъ 3 зр., на повъ року 1 50 зр., на чверть року 1 зр.

Найдешевше жереб до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обойміли теперѣшній управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже **1.558 дзвоновъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонійній дзвоны, якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 1—?

„МАРІЄВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побочь Львова, почта Львовъ.

Емиль Бертеміліянъ Брасеръ

властитель.

Д-ръ Викторъ Леґежиньскій

управляючій лѣкарь

Всякій информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 1—?

ИВАНЪ ПАСѢЧНИКЪ

концесіонованый бѣлошкірникъ въ **СТРЫЮ** у власнѣй реальности подъ ч. 20 на Шумлянщинѣ.

Поручає ся ласкавымъ взглядамъ Впов. Публики при выготовленю всякихъ выроббовъ бѣлошкірничихъ, поручаючи тревалу и добру роботу.

Ласкавій замовленя зъ провінціи полагоджує ся водворотною почтою по дуже приступныхъ и умѣреныхъ цѣнахъ. 4558 4—6

Яко спеціялістъ въ ножовництвѣ

поручаю найлѣпшій и выпробованій **бритвы, ножички, ножики сыщадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовій** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякій направы, такожь *остреньe бритовъ и ножичокъ* выготовляе ся якъ найточнѣйше. Замовленя, направы и остреня зъ провінціи высылаю водворотною почтою. — Цѣнники дармо и оплатно.

ИВАНЪ ЛАВРУКЪ

ножовникъ

у Львовѣ, улиця Боимовъ, число 3

4576 (давнѣйша Векслярска). 1—4

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

маѣ честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою одъ року 1873 истнуючу

РОБОТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пóсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товаровъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавій взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаючися ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавій замовленя выконуються въ найкоротшомъ часѣ. 2808

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональній, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестній фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Водъ часу водкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ колькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядовъ водъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4448 5—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручає на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр. Па по 76 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільогр. по 20 кр. и 31 кр. за кільограмъ, окромъ транспорту, который вынесе 2 до 3 кр. водъ кільограма.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стацін зелѣзничои. 4038

РОБОТНЯ БРОНЗОВНИЧА

Вол. Усценьского и В. Скнурцеля

Ринокъ ч. 29

(домъ Андріолього) або ул. **Театральна ч. 12**

vis-a-vis Пп. Єзуитовъ

У ЛЬВОВѢ

выготовлює всѣлякій **выробы церковній зъ срѣбла, бронзу, хиньского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ.**

Такожь **приймає всякій старій предметы до эолоченя, посрѣблюваня и бронзованя**, гарантуючи довголѣтну тревалость.

Замовленя зъ провінціи выконують ся въ можливо найкоротшомъ часѣ.

Для догоды Всч. Духовенства воддаємо посвячувати всѣ выробы выходячій зъ роботнѣ. 4574 1—4

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннómъ найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4\frac{1}{2}\%$ **листы ипотечній**
5% **листы ипотечній преміованій**
5% „ „ **безъ премій**
$4\frac{1}{2}\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **Банку краєвого**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **угорскихъ зелѣзницъ державныхъ**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**

а всѣ тій папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає водъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платній мѣсцевій папиры цѣнній, такожь запавшій купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцеви лишь за водчисленьемъ справдешныхъ коштовъ.

До ефектовъ у которыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштовъ, котрій самъ поносить.

ВЫПРОДАЖЪ

ВЪ ТОРГОВЛИ

А. МАНЬКОВСКОГО

у Львовѣ, ул. Галицка ч. 10.

За-для выпродажи незвычайна нагода дешевого закупна старыхъ винъ: испаньскихъ, италійскихъ, грецкихъ, реньскихъ, французскихъ, угорскихъ австрійскихъ —старыхъ медовъ — лікеровъ: французскихъ — горѣвокъ въ розныхъ родахъ — старыхъ коняковъ французскихъ — руму зъ Ямайки, араку де Ґоа и де Батавія, Whisky анґельскій, старыхъ оцтовъ французскихъ. Цѣлковита выпродажа кавы, гербаты, розного корѣня, овочѣвъ полудневыхъ, свѣчокъ и т. ин. вкінци уряджена склепового и комнаты до снѣдань.

Зарядъ масы.

(Львовъ, Импресса.)4578

ЗОНЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр. радою школьною на премію — коштує въ гарномъ переплетѣ 25 кр. Достати ю можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст Ставропигійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ У ЛЬВОВѢ

засноване на подставѣ концесіи Высокого ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ дня 9 грудня 1891 ч. 22751,

розпочало свою дѣяльность дня 15 н. ст. вересня с. р.

„ДНѢСТЕРЪ“, опертый на засадѣ взаимности своихъ членовъ, обезпеча всяке майно движиме и недвижиме противъ шкодъ огневыхъ подъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшій преміи.

Всякій шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разѣ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можность обезпечувати якъ найбольшій сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „Днѣстеръ“ принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ.

Друки якъ и всякій поясненя подають Аґенты, установленій у всѣхъ мѣстахъ и большихъ селахъ якъ и 4414

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Бедиарского.

Ч. 39. Львôвъ, Пятниця 19 лютого (3 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року . . .	8 зр.
на чвертъ року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 2 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одно стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 3 н. ст. марта 1893.

Якъ-разъ зъ симъ рокомъ минає чвертъ вѣку, якъ лібералне правительство зъ 1868 року знесло вырôбъ и продажъ денатуралізованои соли для товару въ Долитавщинѣ.

Причиною знесеня була обставина, що бѣднѣйшй верствы народу уживали тои соли до вареня своєи бѣднои стравы. Вôдъ сего часу послы рôзныхъ краѣвъ, не выймаючи Русинôвъ, майже що року домагались у центрального правительства вôдкликаня згаданого знесеня. Якъ интензивнй були тй домаганя, свѣдчить фактъ, що въ послѣднôмъ 25-лѣтю громады зъ рôзныхъ краѣвъ коронныхъ внесли въ тôй для хлѣборобôвъ пекучôй справѣ надъ 3.000 петицій до рады державнои; що на сей тематъ выголошено въ парляментѣ вѣденьскôмъ надъ 200 бесѣдъ и що парламентъ сей ухваливъ въ тôмъ часѣ до 300 резолюцій, взываючихъ правительство, щобы для двигненя годôвлѣ товару и поправы господарки хлѣборобнои выроблювано въ сôльныхъ баняхъ австрійскихъ на ново зъ омокôвъ сôльныхъ денатуралізовану сôль для худобы.

Однакожь, на жаль, всѣ тй петиціи, бесѣды и резолюціи не мали черезъ 25 лѣтъ нѣякого успѣху, мимо того, що частй пошести на худобу безпощадно нищили бытъ матеріяльный селянина а посередно и доходы державнй. Правительство вôдмовляло ся тымъ, що годѣ вынайти способу денатуралізованя соли, не шкôдного для здоровля товару, то зновъ тымъ, що Угорщина супротивляєсь продажи такои соли. Навѣть и міністеръ-rodak, Дунаєвскій, котрый чей-же — зъ огляду на интересы Галичины яко хлѣборобного краю, — мôгъ бувъ бôльше рѣшучо забратись до сеи справы, не вдѣявъ въ тôмъ напрямѣ нѣчого. Доперва міністеръ Штайнбахъ прийшовъ несподѣвано зъ правительственнымъ предложеньемъ въ тôй справѣ и послѣдными днями вôдбулись уже досыть широкй розправы на той тематъ въ радѣ державнôй.

Пôсля предложеня правительственного будуть — але ажь по роцѣ, т. є. по довершеню пôдготовленыхъ робôтъ — банѣ сôльнй выробляти денатуралізовану сôль для худобы. Рôкъ-въ-рôкъ має такои соли увôйти въ продажъ въ цѣлôй Долитавщинѣ, зъ выимкою Дальматіи, 500.000 сотнарôвъ метричныхъ. Одинъ сотнаръ має коштувати 5 зр. На людей, уживаючихъ денатуралізованои соли на свои потребы, мають накладатись строгй кары. Се головнй точки предложеня правительственного.

Послы, що въ тôй справѣ забирали голосъ въ палатѣ послôвъ, выявили міністрови фінансôвъ, п. Штайнбахови, вдячнôсть за успѣшне порѣшенье пытаня сôльного. Однакожь зъ розправъ выйшло, що се предложенье не вдоволить ще потребамъ Долитавщины въ цѣлости. Долитавщина числить 11 міліонôвъ штукъ худобы Одна штука — по гадцѣ знатокôвъ-господарѣвъ — потребуе на рôкъ щонайменше 6 кільоґрамôвъ соли. Выходило бы зъ того, що для заспокоєня сихъ потребъ належало бы конче выробляти 660.000 сотнарôвъ метричныхъ денатуралізованои соли. Такожь и цѣна одного кільоґрама выдаєсь за высокою, зваживши, що вырôбъ такого кільоґрама не може коштувати бôльше якъ 1 кр. Такожь противились бесѣдники тому уступови предложеня, въ котрôмъ говорить ся о строгôмъ караню за ужитье денатуралізованои соли на потребы чоловѣка. Худобѣ приходить ся въ пômочь, а людямъ — хорони Боже! А єсть чейже знаною рѣчею що деякй житель бѣднѣйшихъ околиць живлять ся дуже скупо и нужденно, то-жь крайна потреба соли може ихъ зневолити до нарушеня заказу. При тôмъ и вывязалась ширша діскусія надъ цѣною соли взагалѣ — и всѣ бесѣдники, безъ рôзницѣ, до якого сторонництва належали, годились на те, що правительство повинно обнизити цѣну кухоннои соли, якъ такожь и подбати о то, щобы продавцѣ соли для власныхъ зыскôвъ не пôдносили єи въ цѣнѣ. Послы другихъ краѣвъ коронныхъ домагались вôдъ міністра фінансôвъ такожь тои концесіи що-до продажи соли кухоннои, яку заходами выдѣлу краєвого въ послѣдныхъ часахъ одержала Галичина, т. є. щобы край самъ мавъ змогу установляти въ рôзныхъ сторонахъ трафіки сôльнй и тымъ вплывавъ на управильненье цѣны соли.

Яка судьба постигне предложенье правительственне, покажесь небавомъ. Але єсть надѣя, що опозиція послôвъ не пôйде такъ далеко, щобы черезъ рôзнородні поправки справа проволѣкла ся. Всѣ послы выходять зъ того становиска, що на-разѣ лучше щось, якъ нѣчо.

Рада державна

На вчерашнôмъ — въ четверъ — засѣданю палаты послôвъ вела ся дальша діскусія надъ буджетомъ міністерства торговлѣ. [Віцепрезідентъ Хлюмецкій вôзвавъ додатково пос. Люеґера до порядку за зневагу, якои допустивъ ся супротивъ пос. Трайнфельса.]

Пос. Кібекъ жадавъ инвестицій бôльшихъ розмѣрôвъ на воднй дороги, зелѣзницѣ и на регуляцію рѣкъ. Каналы Дунай-Одра и Дунай-Молдава-Лаба треба довершити о скôлько можна рôвночасно, такожь годѣ забувати про сполученье тыхъ каналôвъ зъ рѣками Вислою и Хебомъ [Ельоъ] — Бесѣдникъ домагавъ ся потôмъ найсистематичнѣйшои програмы при будовѣ льокальныхъ зелѣзниць, такожь заснованя уряду гідротехнічного, котрый бы займивъ ся водными дорогами и регуляціями рѣкъ. По думцѣ посла, треба увзглядниги на першôмъ мѣсци регуляцію галицкихъ рѣкъ и Моравы зъ доплывами. Цѣлу програму робôтъ треба передати до переведеня комісіи центральнôй для краєвыхъ инвестицій у Вѣдни и комісіямъ краєвымъ. Навпослѣдъ поставивъ резолюцію въ справѣ покрытя коштôвъ на намѣренй роботы. [*Оплески зъ лѣвицъ.*]

Пос. Кайзеръ заявивъ, що при заключуваню торговельныхъ договорôвъ треба увзглядниги также интересы рôльництва, а не лишь интересы промыслу. Посолъ побоює ся, що въ наслѣдокъ нѣмецко-россійскои торговельнои угоды зможуть потерпѣти торговельній вôдносины мѣжь Австрією а Нѣмеччиною. Австрійскому рôльництву грозить также небезпечнôсть за-для договору зъ Сербією, котрый дозволяе на довôзъ сербскои худобы до Австріи Того самого треба надѣятись зъ причины отвореня румуньскои границѣ. Бесѣдникъ заявивъ бажанье, щобы управильнити вôдносины сѣльскихъ почтъ, удержавнити пôвнôчну и полудневу зелѣзницю, усунути всякй полекшѣ тарифовй, удѣленй поодинокимъ заведенямъ, и розвинути законодатство въ цѣли охороны робôтникôвъ.

Пос. Кальтенеґґеръ звернувъ увагу на небезпечнôсть, яка грозить млыньскому промыслови въ Австріи за-для угорскои конкуренціи. Посолъ пôднѣсъ конечнôсть реформы для пôднесеня сѣльского промыслу и сѣльского стану и поставивъ внесенье, щобы для укладу тыхъ реформъ збирала ся окрема, двомѣсячна сесія.

Говоривъ ще міністеръ торговлѣ Бакеґемъ. Єго бесѣда дотыкала торговельнои угоды мѣжь Нѣмеччиною а Россією, якъ также договору мѣжь Австрією и Румунією. Міністеръ полемізувавъ зъ пос. Кайземромъ и Левицкимъ. Вôнъ заявивъ, що супротивъ торговельнои угоды зъ Нѣмеччиною не звязавъ ся нѣчимъ що-до нѣмецко-россійскихъ договорôвъ, радивъ лишь австрійскимъ рôльникамъ користати зъ діференційного цла, якъ довго можна. Загально думають, що нѣмецко-россійска торговельна угода прийде до цѣли. Що-до краѣвъ балканьскихъ — міністеръ предложить торговельный договôръ зъ Сербією. Въ Румунии борба цлова втихомирила ся, ходить тôлько о скрѣпленье теперѣшныхъ вôдносинъ. Міністеръ зазначивъ користный зворотъ для австрійскои торговлѣ въ торговельныхъ вôдносинахъ Америки.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваe ся нинѣ.

Наша „солідарнôсть“.

Письмо зъ Каменецкого.

Наколи єсть яка хороба въ нашôмъ житю суспôльнôмъ, народнôмъ и політичнôмъ, то певно найтяжшою єсть бракъ солідарности, такъ що дѣйстно приходить ся до пересвѣдченя, щ Русинъ а солідарнôсть — то такй два против нй понятя, якъ вода и огонь. А якъ зъ браку силъ жизненыхъ поодинокій чоловѣкъ умираe такъ зъ браку солідарности нидѣють нашй по літичнй, народнй и суспôльнй товариства. Що-ж намъ по тыхъ читальняхъ, котрй не дають нѣ якого знаку житя? що по тыхъ товариствахъ просвѣтныхъ, де на завязаню кôнчить ся цѣл ихъ дѣяльнôсть?

Въ найновѣйшôй добѣ дуже много пишеся и говорить ся про двигненье економічне народу, про зверненье дѣяльности народу на промыслъ а торговлю, котра по провінціи выключно въ єврейскихъ рукахъ. Але звычайно кôнчить ся на нарѣканю, що жиды все загорнули та що нашъ чоловѣкъ не хоче або не зможе попровадити дѣла торговельного, и т. д. Та й тôлько! Накликуваню нашихъ часописей и людей доброи волѣ удало ся довести до того, що тутъ и тамъ по селахъ та мѣсточкамъ позаводились крамницѣ и торговлѣ нашими рускими людьми. Но чи-жь можемо имъ ворожити доброго розвитку и чи зможуть они удержатись, коли нема межи нами солідарности? Мусять упасти, мусять знидѣти! А ще й моральну страшну страту потерпимо, бо люде тій [а суть то по бôльшôй части селяне або мѣщане] не дадуть ся въ-друге наклонити до торговельного дѣла наколи разъ не знайдуть солідарнои пôдпоры у интеліґенціи.

Примѣръ якъ пôдпираe ся нашй крамницѣ и торговлѣ, маємо отъ хоть-бы въ Камѣнцѣ струмиловôй, де вже вôдъ 20-го листопада 1892 року отворена торговля пôдъ фірмою: Борысъ и Спôлка. Торговля розвиваєсь дуже гарно, товары маe дуже добôрнй — се признають самй жиды — услуга знаменита. А чи повѣривъ бы хто зъ рускихъ людей, що торговля тая опираєсь на хлопахъ, дальше на Полякахъ и жидахъ, а інтеліґенція руска зъ охрестности, особливо священики — таки остентаційно сторонять вôдъ рускои торговлѣ и заосмотрують всѣ свои потребы выключно у жидôвъ, хочь часто вôдъ нихъ можна чути, що жиды кровь нашу выпивають...

За тримѣсячный часъ дѣловодства торговлѣ каменецкои заледви чотири священики-патріоты заосмотрювали свои потребы въ торговли рускôй, — прочй-жь навѣть не вплынули на братства, щобы бодай церковнй потребы заосмотрювали въ торговли...

И що-жь тутъ поможе писанина по часописахъ? що поможуть нарѣканя на вызыскъ жидôвъ? що то поможе, якъ тутъ або тамъ отворить ся яка торговля, коли мы єи солідарно не пôдтримуємо?

Бракъ солідарности знищить найлучшй порывы одиниць Тожь взываємо и накликуємо всѣхъ, що ще вѣрять въ подвигненье нашого народу якъ въ політичнôмъ народнôмъ, такъ и въ економічнôмъ напрямѣ: Берѣмъ ся за руки, тримаймо ся солідарно, пôдпираймо своихъ людей на кождôмъ полі, а будучнôсть пôдъ тыми условіями може бути наша!

Прихильный.

Донесенье ґр. А. Ѳ. Орлова, шефа жандармôвъ, цареви Николаєви въ 1847 роцѣ о результатѣ слѣдства въ справѣ Кирило-Методіѣвского Братства въ Кіѣвѣ.*)

Выстеженье славяньского, чи поправнѣйше сказати, украиньско-славяньского товариства почалось вôдъ студента кіѣвского университета Олексы Петрова.

Доносъ Петрова.

Сей студентъ, займаючи мешканье о стѣну зъ мешканьемъ колежского секретаря Гулака и чуючи, що приятелѣ того, збиравшись, завсѣгды балакають про справы державнй, бувъ о стôлько меткимъ, що спôзнавъ ся зъ Гулакомъ, удавъ нѣбы зъ нимъ однихъ и тыхъ самыхъ думокъ, и до такого ступня надбавъ довѣрія, що Гулакъ допустивъ єго на свои сходины и выявивъ єму истнованье товариства св. Кирила и Методія. Добувши такимъ чиномъ досыть новнй вѣдомости и бачучи, що Гулакъ поѣхавъ до Петербурга, а также и де-хто зъ єго приятелѣвъ выѣхали зъ Кіѣва, Петровъ про все те подавъ звѣстку свому начальству.

Арештованье дотычныхъ людей.

Вѣдомôсть про се подавъ ґен. адъют. Бибиковъ 17 марта; того-жь самого дня Гулака арештовано и почало ся слѣдство въ III. вôддѣлѣ власнои Вашои Царскои Величности канцеляріи.

Розглядъ Гулаковыхъ паперôвъ вôдъ разу показавъ громаду приятелѣвъ єго и неневнôсть ихъ переписки. Негаючись наказано арештувати и привезти до Петербурга занôдзореныхъ людей. Въ наслѣдокъ того привезено: зъ Кіѣва адъюнкта професора університету св. Володимира Костомарова, студентôвъ того-жь університету Андрузского и Посяду и артистамаляря с.-петербурскои академіи штукъ, Шевченка, и зъ Варшавы колишнього старшого вчителя 5-ои с.-петербурскои ґімназіи, Кулѣша, що ѣхавъ за границю, та родича Кулѣшевого, що супроводивъ єго до границѣ и бувъ коло року вчителемъ въ полтавскôмъ корпусѣ, кандидата Бѣлозерского; зъ Полтавы „дѣйствительного“ студента кіѣвского університету, Навроцкого. Ще зажадано зъ Кіѣва студента Марковича и зъ-за границѣ дѣдича полтавскои губ. Савича. А ще до того, зъ выниклого пôдзору, було зажадано до С.-Петербурга поручникôвъ: ново-архангельского уланьского полку Аланина и азовского пѣхотного полку Бушеня. Такожь оглянено паперы въ Кіѣвѣ студента Тулуба, въ С.-Петербурзѣ урядника міністерства державныхъ доменъ Ислазина и колишнього студента дорпатского університета, Варадинова. Але всѣ они цѣлкомъ себе выправдали, заразъ були вызволенй и наказано, щобъ неповинне ихъ арештованье не мало для нихъ на службѣ прикрыхъ наслѣдкôвъ. Ще арештовано колишнього адъюнкта професора с.-петербурского університета надворного совѣтника Чижова, що вертавъ ся зъ-за границѣ, однакъ показало ся, що вôнъ тôлько славянофілъ, прихильникъ россійскои народности, на ладъ московскихъ вченыхъ, и не мавъ нѣякихъ зносинъ зъ украиньскими славянистами. Єго щире посвѣдченье мало наслѣдкомъ се, що єму Ваша Величнôсть дозволили, вôдкинувши всѣ думки и мрѣѣ славянофілôвъ, провадити далѣ літературну професію, але зъ умовою, щобъ вôнъ свои творы, замѣсть звычайнôй цензурѣ, подававъ на попередный розглядъ шефа жандармôвъ. Такимъ чиномъ вызначилось, що людей бôльше або менше винуватыхъ въ справѣ украиньскихъ славянистôвъ десять: Гулакъ, Бѣлозерскій, Костомарôвъ, Кулѣшъ, Шевченко, Андрузскій, Навроцкій, Посяда, Марковичъ и Савичъ.

Вага справы, яка уявляє ся пôсля первѣстныхъ вѣдомостей.

Вѣдомости, що зъ початку держано и що вынайдено при дальшôмъ розвитку слѣдства, малювали украиньско-славяньске товариство у вельми важнôмъ выглядѣ и богато обставинъ змушувало гадати, що товариство було цѣлкомъ орґанізоване яко потайне злочинне дѣло, бо у Гулака знайдено статутъ товариства св. Кирила й Методія, зъ котрого приписовъ знати, що украиньскй славянисты гадали, хочь и спокôйными заходами, переважно ширеньемъ освѣты, зъединати всѣ славяньскй племена и урядити въ нихъ народный заступный урядъ; у декого знайдено примѣрники рукописи зъ заголовкомъ „Законъ Божій, Поднѣстрянка“, вже не зъ спокôйными гадками, а новнй революційныхъ и комуністичныхъ постановъ, зъ революційными вôдозвами до племенъ славяньскихъ, у богатьохъ знайдено поезіи Шевченка що найзухвалѣйшого и революційного змѣсту, и иншй рукописи бôльше або менше подôбнй до першихъ. Самй листы арештованыхъ людей, навѣть тамъ, де можна гадати рѣчь вчену або літературну, затемненй двозначными, надутыми и взагалѣ западто неневными висловами. До того жь Петровъ и Андрузскій въ свому посвѣдченю выявили украиньске славяньске товариство якъ дѣло чисто революційне. Першій зъ нихъ запевнявъ, що Гулакъ мавъ на думцѣ рôзными заходами приготовляти и потôмъ пôдбурити славяньскй племена до повстаня проти найвысшого уряду и казавъ, що при сѣмъ товариство буде дѣяти миролюбно що-до Найяснѣйшого Дому, а коли конечнôсть буде вымагати, то мусить наложити и царскою родиною.

Въ наслѣдокъ такихъ вѣдомостей выйшовъ царскій наказъ, щобы на часъ кіѣвскій учебный округъ въ губерніяхъ кіѣвскôй, подôльскôй и волыньскôй цѣлкомъ пôдлягавъ ґен. адъют. Бибикову а III. вôддѣлъ звернувъ найбôльшу увагу на провадженье справы про украиньске славяньске товариство.

Слѣдствомъ выстежено.

Хочь Гулакъ показавъ надзвычайну упертôсть и, нѣчого не выявляючи, вôдмовлявъ ся саме тымъ, що звязаный бувъ чеснымъ словомъ комусь данымъ, але иншй [Бѣлозерскій и потôмъ Костомарôвъ] освѣдчили всѣ свои злочиньства такъ щиро, що нема раціи сумнѣватись, щобъ они тали щось имъ вѣдоме; однаково й иншй такъ само пояснили дѣло, такъ що оно може уважатись за зовсѣмъ выстежене. Хочь якъ важна зъ рôжного погляду вина дотычныхъ людей, але властиво політичне зло, на щастье, ще не встигло розвинутись до того ступня, якъ зъявлялось пôсля первѣстныхъ вѣдомостей. Доносъ и першй вѣдомости, якъ завсѣгды буваe, побôльшували важнôсть, и справа показала ся геть менше небезпечною.

Украиньско-славяньске товариство.

Украиньско-славяньске товариство истнувало, але лишь кôлька мѣсяцѣвъ, зъ кôнцемъ 1845 и зъ початку 1846 року межи трома особами: Гулакомъ, Бѣлозерскимъ и Костомаровомъ. Де-хто зъ нихъ звавъ єго товариствомъ св. Кирила й Методія и носили каблучки въ

*) Цѣкавый сей рапортъ ґр. А. Ѳ. Орлова царевн, напечатаный недавно въ однôмъ историчнôмъ журналѣ россійскôмъ, есть важнымъ причинкомъ до розъясненя справы Кирило-Методіѣвского Братства въ 1840 выхъ рр. въ Кіѣвѣ, для того подаємо єго въ „Дѣлѣ“ передъ роковинами Т. Шевченка. — *Ред.*

Дописи „Дѣла"

Зô Львова.

[Святкованье папскогц ювілею въ дѣвочôмъ институтѣ СС. Василіянокъ.]

Два тыжднѣ минуло вôдъ часу, якъ вôдбувъ ся въ рускôмъ институтѣ дѣвочôмъ концертъ въ честь папского 50-лѣтного ювілею, а доси нé подано звѣстки про те, якъ величаво и свѣтло выпавъ той вечерокъ. Тому-то, яко оденъ изъ запрошеныхъ гостей, уважаю за свôй обовязокъ подати до прилюднои вѣдомости бодай въ загальнôмъ начерку важнѣйшй подробицѣ и вражѣнье, яке зробивъ сей концертъ на присутныхъ.

Около годины 5-ои зачала заповнятись досыть простора и дуже гарно прикрашена саля запрошеными гôстьми, помѣжь котрыми бачили мы знатнѣйшихъ представителѣвъ львôвскихъ Русинôвъ зъ родинами. До пôвъ годины зôбралось поважне число надъ 100 осôбъ. Зъ приѣздомъ Є. Екс. Преосв. митрополита, зачавъ ся концертъ.

На естраду выступила п. М. Косовичѣвна и вôдчитала гарну промову, въ котрôй зазначеный бувъ духъ вѣрности и вôддановости Русинôвъ для св. апостольского престола. Вôдтакъ выйшла п. С. Березиньска и дуже удачно вôдеклямувала прегарный стихъ, уложеный выключно для институтокъ самымъ Впреосв. митрополитомъ. Особливо дуже гарнй були кôнцевй слова того стиха, де институтки просять святѣйшою отця о благословенье, абы „сей рускій розсадникъ розцвитавъ во спасенье, въ славу церкви и люду во вѣкъ!" Декляматорку вынагороджено рясными оплесками Такожь и двѣ другй деклямацiи, выголошенй пп. Конистяньскою и С. Мартинцѣвною, були вôдданй зъ житьемъ. Гра на фортепянѣ пп. Я. Соболтôвнои, А. Бородайкевичѣвнои, Ю. Гаврилѣвнои и Ю. Назаревичѣвнои дуже подобалась присутнымъ и свѣдчила зъ однои стороны о талантливости панночокъ, а зъ другои стороны о совѣстнôй праци ихъ учительокъ п. О. Тороньскои и п В. Чарникôвнои. Однакъ найприємнѣйше вражѣнье вынесли присутнй зъ продукцiй хорôвъ вôдспѣваныхъ на тôмъ концертѣ. Перша пѣсня „Благослови насъ" була дуже мельодiйна. Псаломъ Бортняньского „Блаженны людiе" переложеный п. О. Кишакевичемъ на два голосы дѣвочй, мимо трудныхъ мѣсць, бувъ вôдданый выкôнчено. Вкôнци и кантату уложену о. О. Нижанкôвскимъ до слôвъ Впреосв. митрополита, при супроводѣ фортепяна на чотири руки, вôдспѣвали институтки зъ правдивымъ зрозумѣньемъ. Додати належить, що переважна часть институтокъ була въ гарныхъ народныхъ строяхъ, а ихъ личка веселй, румянй и свѣжй свѣдчили, що зарядъ справдѣ по материньски дбаѣ о повѣренй єго опѣцѣ дѣти.

Концертъ закôнчивъ ся промовою Впреосвященого до институтокъ, въ котрôй найдобротлившiй покровитель того рускаго института звернувъ увагу институткъ, щобы за такъ взôрцеве веденье ихъ були завсѣгды вдячнй зарядови, а тую вдячнôсть щобы обявляли въ житю горячою любовiю до своєи церкви и до руского народу. Вкôнци, заявивши, що о тôмъ концертѣ донесе Єго Святости, внѣсъ многолѣтье въ честь ювілата.

Опôсля розговорювавъ Впреосвященый зъ гостями, а зъ устъ всѣхъ понеслись лише слова правдивого и найвысшого признаня для теперѣшного заряду и єго управителя о. Евгенiя Гузара. Смѣло можна сказати, що наколи-бъ наше жѣноцтво выховувалось було давнѣйше такъ взôрцево. то нинѣ мы могли бы вôдважнѣйше ступати по нашôй нивѣ народнôй. Длятого щире було бажанье многихъ гостей, щобы той одинокiй у Львовѣ институтъ рускiй чимъразъ бôльшавъ и щобы въ нѣмъ выховалось молоде жѣночe поколѣнье, котре було бы горячо вôддане свому св. обрядови и перенялось высокою а трудною задачею, яку єму мѣжь нашимъ рускимъ народомъ сповнити належить Дай Боже того дôждати!

Прихильный гôсть.

Зъ Дунаєва.

[Письмо вôдъ Вп. о. Ал. Танчакôвского, декана и пароха дунаєвского.]

Всечестна Редакцiе!

Рôвночасно выславъ я до редакцiи „Галичанина" понизше наведене спростованье, котре прошу оголосити такожь въ „Дѣлѣ":

„Якiй-сь безименный новинкарь бувъ такъ ласкавъ, що занявъ въ 36 числѣ „Галичанина" ширшiй кружокъ людей моєю смиренною осôбою. Ну, нѣчого! ще ся такiй не вродивъ, щобы кождому догодивъ, а до того ще и вдавъ ся я такiй, що нѣколи не дбавъ про чию будь ласку, томý-то друже новинкарю, не стану я спорити про мою особу.

Твои информацiи вѣрнй въ части. Мене дѣйстно выбрано на члена товариства рôльничого до выдѣлу повѣтового „кулокъ рôльничихъ", однакъ функцiи тои я приняти не мôгъ, по просту вже за-для браку часу, а якъ бы ты, друже новинкарю, бувъ прислухавъ ся моѣй рѣчи на зборахъ товариства д. 20 лютого въ Перемышлянахъ, то бувъ бы напевно дослухавъ ся того, що мѣжь мотивами моєи вôдмовы бувъ такожь явно нôднесеный закидъ, що „кулка" на блудноѣ знаходять ся дорозѣ, бо замѣсть ити за своєю економiчною цѣлею, займають ся справами нацiональными и длятого межи Русинами они не симпатичнй. Тожь здаѣ ся менѣ, що не рôзнило ся въ поглядахъ, то нѣчого намъ и спорити.

За те мушу я стати въ оборонѣ мешканцѣвъ Дунаєва. Пишешь: „якъ знаємъ", тожь и мушу тобѣ вѣрити, що знаѣшь Дунаѣвъ [ты мабуть и зъ Перемышлянщины, але, хорони Боже, я не хочу слѣдити твого incognito]. Тому то друже, дуже .. якъ бы то сказати... ну, некрасно, що знаючи, пишешь умысно... якъ бы то сказати... ну, неправду, що въ приходѣ дунаѣвскôмъ „господствуѣтъ египетская тьма подъ взглядомъ просвѣщенiя и гражданского сознанiя".

Що въ Дунаєвѣ мало такихъ фiльософôвъ якъ ты, — се охотно признаю, але заглянь но, любый, до послѣднои конскрипцiи и почисли тамъ: кôлько въ Дунаєвѣ грамотныхъ людей? Правда, межи старшими мало такихъ, що умѣють по руски читати а ще менше писати, за то сотки молодшихъ безъ рôзницѣ вѣроисповѣданя читають и пишуть по руски и по польски, а якъ бы ты заглянувъ въ акты краєвои рады шкôльнои, то довѣдавъ бы ся, що школа дунаѣвска одна зъ найлучшихъ въ окрузѣ Бôбрка-Перемышляны. Та й не жалуѣ громада дунаѣвска на цѣли просвѣтнй, чого зновъ доказомъ будуючiй ся дôмъ шкôльный за 4.600 зр.

Правда, що все те, що я навѣвъ, ще не высока просвѣта, а сли въ мѣсци твого проживаня вся маса населеня розправляѣ про Плятона та Арiстотеля, про Геґеля, Дарвiна та иншихъ, то я завсѣгда на те чоломъ!

А що-до „гражданьского сознанiя" — то здаѣсь менѣ ходить тобѣ о рускiй патрiотизмъ. Ей, ей! любчику! Ты вѣдавъ усѣ головнѣйшй моменты полiтичнои акцiи въ Перемышлянщинѣ въ послѣдныхъ вôсьмохъ рокахъ проспавъ, коли закидаѣшь Дунаѣвцямъ бракъ рускаго патрiотизму! А чей-же термометромъ патрiотизму суть у насъ выборы. Заглянь но въ акты выборчй, а тамъ побачишь, що передъ вôсьмома роками дали Дунаѣвцѣ зъ 4 голосôвъ, котрыми розпоряджають [бо въ мѣсточку Дунаєвѣ всего 2.100 душь зъ чого 900 руско-кат. а решта латинники и жиды], 3 голосы Рожанковскому, при послѣдныхъ выборахъ соймовыхъ 3 голосы Товарницкому, а при послѣдныхъ выборахъ до рады державнои всѣ 4 голосы Шеховичеви А може тiи кандидаты у тебе не Русины? А въ кôнци въ минувшôмъ роцѣ выбрали Дунаѣвцѣ на 18 радныхъ до рады громадскои 10 Русинôвъ.

Що-жь скажешь, друже, на тiи даты? Отъ хиба ударь ся въ груди та признай ся, що ты... ну, обмыливъ ся, а буде тобѣ прощено и мы въ знакъ згоды выбираємо тебе одного „превзряднымъ покровителемъ" Дунаєва, а читаючихъ просимо, щобъ не инсинуували тобѣ, що ты садишь ся въ чужiи сани ..

А. Танчакôвскiй.

Зъ Коломыйщины.

[Вечерокъ въ Яблоновѣ въ честь папского ювілею]

Рѣдке, величаво всюда обходжене торжество ювілею папы Льва XIII вôдсвяткували Русины и нашого округа музикально-декляматорскимъ вечеркомъ. Вечерокъ устроивъ завязаный въ тôй цѣли ювілейный комiтетъ деканата нѣстиньского.

Заходы комiтету, щобы ювілей почтити якъ найдостойнѣйше, увѣнчались найкрасшимъ успѣхомъ. Ефектовно удекорована саля шкôльна въ Яблоновѣ, де вôдбувъ ся вечерокъ, вчасно вже заповнила ся гôстьми [дуже много було селянъ]. О трудахъ комiтету свѣдчить найлучше програма вечеркова [оголошена свого часу въ „Дѣлѣ"], зложена зъ 14 точокъ. Само выконанье програмы выпало якъ не можна лучше, всѣ участники вывязали ся зъ своихъ задачъ дуже красно. Передовсѣмъ належить пôднести вступну промову Вп. о. Сѣменовича, мѣсцевого душпастиря. Загальне вдоволенье выкликала гра на фортепянѣ о. Косѣбôвнои и хоръ мѣсцевыхъ молодцѣвъ, споможеный пятьма гiмназiястами. А вже-жь найефектовнѣйше выпали гаѣвки Великодний при супроводѣ сѣльскои орхестры. Однымъ словомъ: все вôдбуло ся плавно и зъ повагою вôдповѣдною торжеству.

Головна заслуга въ тôмъ о. Сѣменовича, котрый при кождôмъ добрôмъ дѣлѣ, при кождôй нагодѣ, де можна вилынути на народъ, не щадить труду й заходу. Вôнъ то доказавъ своимъ вплывомъ, що народъ таку живу участь взявъ въ торжествѣ а той вечерокъ на довго позôстане въ памяти такого множества участникôвъ, що саля шкôльна показала ся за малою для помѣщеня всѣхъ гостей, а мимо дуже низькихъ цѣнъ вступу дохôдъ зъ вечерка принѣсъ 36 зр.

Одинъ зъ присутныхъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Торжественне вôдкрытье читальнѣ „Просвѣта" въ Склѣ [повѣта яворôвского].

Починъ до того дѣла въ глухôмъ кутѣ Яворôвщины давъ мѣсцевый парохъ о. Димитрiй Гординьскiй, що при помочи кôлькохъ щиро собѣ вôдданыхъ селянъ зумѣвъ неодно хосенне для своєи громады вже зробити. Въ Склѣ заходомъ о. Гординьского новоленьки и церковцю симпатично вôдновлено въ серединѣ, и закуплено кôлька дорожшихъ рѣчей до неи, сѣмь будынкôвъ нарохiяльныхъ безъ всякихъ конкуренцiй и торгôвъ побудовано, придбано майже сотку кôрцѣвъ рôзного збôжа до шихлѣра громадского, упорядковано касу громадску зъ значнымъ капiталомъ и дано зъ неи нôдномогу одному зъ мѣсцевыхъ селянъ, щобы розпочавъ торговлю мясомъ, зъ-разу найпотрѣбнѣйшимъ для кухнѣ селянъ, а теперь, якъ зачуваю, будуѣсь тамъ уже рѣзальня громадска, и то пôсля пляну о. Гординьского. Отже не дивно, що на запросины такого священика дня 10 лютого о 4-ôй годинѣ по полудни явилось въ гарно прикрашенôй сали шкôльнôй въ Склѣ [на що шкôльна рада окружна въ Яворовѣ позволила], звыжь 40 осôбъ зъ интелiґенцiи, въ-друге тôлько поважныхъ господарѣвъ зъ сусѣдныхъ селъ, переважно вôйтôвъ и секретарѣвъ громадскихъ, а яка тысячка мѣсцевыхъ людей, що не могучи втиснутись до середины просторого будынку, а бодай маючи наказъ и не робити сего зъ чемности для посторонныхъ, облягла въ найбôльшôмъ ладѣ школу довкола. Зъ свѣтскои интелiґенцiи, о скôлько я замѣтивъ, були пп.: дѣдичь и патронъ Скла а при тôмъ вiцемаршалокъ яворôвскои рады повѣтовои I. Конопка, ц. к. комiсарь староства яворôвского Высоцкiй, властитель бôльшои грунтовои посѣлости и фабрики паперу С. Бялобжескiй зô Скла, властителька почты въ мѣсци панѣ В. Коснѣрска зъ дочкою, слухатель фiльософiи Яричевскiй, властителѣ реальностей и обывателѣ Яворова И. Британъ и Шавала; зъ учителѣвъ панна М. Трочиньска, пп. Мартиновичь, Максимовичь, Пихъ, Нудъ, Нижанкôвскiй; зô священикôвъ оо.: зъ Залужа Вiкторъ Кравичь зъ женою, зъ Курникъ о. Петро Жулевичь, зъ Нового Яжова о. Левъ Мацускiй зъ женою; зô Старискъ о. Л. Харламповичь, зъ Яворова о. В. Насальскiй зъ родиною, зъ Молошковичь о. деканъ I. Голодиньскiй, о. Л. Тиховскiй зъ женою, укôнченый богословъ п. В. Голодиньскiй; кромѣ тыхъ ще двѣ панѣ и кôлька панôвъ незнакомыхъ менѣ та родины мѣсцевого пароха и учителя.

Чудово загомонѣла пѣснь „Царю небесный" и зрадила гостямъ присутнôсть спѣвакôвъ, вправдѣ селянъ [зô Старискъ и Скла], але дуже досвѣдныхъ въ спѣвѣ нотнôмъ. Гостей повитавъ скольскiй вôйтъ В. Стень [яко господарь громады] милою и теплою промовою, а п. Гр. Вознякъ, мѣсцевый учитель, предложивъ на предсѣдателя зборôвъ дѣдича п. I. Конопку, на заступникôвъ о. декана I. Голодиньского и о. Харламповича, а зôбранй однодушно одобрили. Предсѣдатель подякувавъ за довѣрiе и промовивъ краснорѣчиво до будучихъ читальникôвъ и всѣхъ селянъ, заохочуючи ихъ, щобы заходамъ свого пароха и на дальше сприяли, коли тôлько разôвъ уже пересвѣдчились, що зъ того мають для себе великiй хосенъ моральный и матерiяльный, потôмъ зазначивши дуже прихильно важну цѣль читальнѣ, пôднѣсъ окликъ въ честь монарха, що милостиво позваляѣ намъ широко користати зъ правъ конституцiйныхъ [трикратно „слава" и „многая лѣта"] и представивъ] яко правительственного комiсаря п. Высоцкого. П. комiсарь въ короткôй и щирôй мовѣ рôвно-жь вôзвавъ нарôдъ пильно користати зъ добродѣйства ново-заложенои читальнѣ и подякувавъ о. Гординьскому за заходы и труды. На секретарѣвъ покликала презiдiя п. Мартиновича учителя зъ Старого-Яжова и п. I. Есина вôйта зъ Тростянца.

Пôйшли дальшй точки програмы, розпочавъ ся справдѣшный концертъ: деклямацiи переплѣтанй спѣвами. А все силами селянъ, а все такъ дуже красно вôддано, що не хотѣло ся вѣрити, що єсть ся на селѣ, не хотѣлось вѣрити, що трудъ одинцѣ-священика може вѣнчатись такимъ успѣхомъ! Потôмъ секретарь громады скольскои Олекса Бѣць, селянинъ видко бôльше просвѣченый, интелiґентный, вôдчитавъ статутъ читальнѣ „Просвѣты". Передъ тымъ вôдчитавъ сердечный привѣтъ зô Львова вôдъ головного выдѣлу „Просвѣты" вразъ зъ дарункомъ книжочокъ для читальникôвъ, и спонукавъ всѣхъ до вôдданя заслуженои подяки сему свѣтлому товариству. По вôдчитаню статутôвъ вступивъ на трибуну о. Гординьскiй пояснити коротко тй статуты, повитаный бурею оплескôвъ и невмокаючими „слава". Такъ само и по скôнченю поясненя словами: Пять народностей жиѣ въ Склѣ побôчь себе а читальня нехай приводить всѣхъ до згоды и наклонюѣ до честивои и ретельнои працѣ! И зновъ вôдозвавъ ся хоръ тай поплыло милозвучне „Миръ вамъ братя" а вôдтакъ всѣхъ пôднесла зъ мѣсця наша завѣтна пѣснь „Ще не вмерла Украина".

Про решту точокъ програмы згадаю коротко. Установлено рôчну вкладку для членôвъ здаѣсь 25 кр. рôчно, при чôмъ селянинъ Федь Варениця плавно и цѣкаво описавъ въ стихахъ користь зъ читальнѣ. До выдѣлу выбрано черезъ аклямацiю о. Гординьского, учителя Возняка, вôйта Стеня, писаря Бѣця и присяжного Ф. Вареницю; на заступникôвъ селянъ Матчишиного и Г. Вареницю. Принято оплесками внесенье о. Гординьского, щобы дѣдича п. I. Конопку упросити на завсѣгды на почестного предсѣдателя [голову] читальнѣ. При внесеняхъ поодинокихъ членôвъ почули гостѣ голосъ такожь однои женщины. Селянка М. Матчишина, старша вѣкомъ, поважна, попросивши о голосъ, сказала: „И мы жѣнки тѣшимо ся, що маємо читальню. Чей-же и насъ приймуть въ члены та позволять научитись чо-

---

имя тыхъ святыхъ. Трудно вызначити, хто першiй замысливъ товариство, бо всѣ они однаково прихильнй були славяньскимъ идеямъ, пôдбуджуючи одинъ другого до дѣяльности; але думка называти товариство имямъ св. Кирила й Методiя, а такожь мати каблучки або образы сихъ святыхъ, выйшли вôдъ Костомарова.

Пôсля слôвъ Бѣлозерского й Костомарова, мета ихъ товариства була зъѣднати славяньскй племена, але они гадали зъѣднати племена пôдъ рукою Вашои Цѣсарскои Величности, не займаючи теперѣшного устрою въ Россiи, они бажали тôлько, щобы племена славяньскй, що мали до насъ прилучитись, урядженй були на ладъ царства польского. Имъ здавалось, що Ваша Величнôсть, силою душѣ Вашои, самй здолѣете повершити се велике дѣло; але не будучи певными, щобъ Ваша Величавôсть заклопотанй внутрѣшнымъ добробутомъ державы, зволили взяти удѣлъ въ сѣмъ заходѣ они сподѣвались досягти зъѣднаня Славянъ своими заходами. Заходы сй повиннй були обмежуватись на такй мѣры: пôдбудженьемъ славяньскихъ племенъ до поваги власнои ихъ народности, знѣвеченьемъ зъ обычаѣвъ ихъ усего чужоземного, знищеньемъ ворôжнечѣ и заведеньемъ згоды мѣжь ними, нахилюваньемъ шкôлъ и выдаваньемъ книжокъ для простого люду. Они гадали, що славяньскй племена, сими спокôйными заходами були-бъ доведенй до того, що навпôсля самй-бъ зъѣднались въ одно цѣле. Але мета украиньскихъ славянистôвъ, за такими заходами, була-бъ досягнена не ранѣйше якъ за сотнѣ або тысячѣ рокôвъ [се ихъ власнй слова].

Незабаромъ Гулакъ, Костомарôвъ, Бѣлозерскiй самй побачили, що теоретичнй гадки ихъ не вôдповѣднй практичнôй ходѣ справъ и що идеи ихъ були тôлько вченими мрѣями. Томý они въ половинѣ 1846 р. спинили свои занятя, перестали называти громаду свою товариствомъ, постановили займатись вывченьемъ исторiи и мовъ славяньскихъ, яко наукою безъ всякои полiтичнои меты. Товариство тымъ бôльше не вôдновлялось, що Бѣлозерскiй незабаромъ потому рушивъ на службу въ Полтаву, а въ сѣчни 1848 р. и Гулакъ поѣхавъ до Петербурга. Зъ сего знати, що украиньске славяньске товариство истнувало лишь кôлька мѣсяцѣвъ, за часъ самого розвитку свого складалось зъ трохъ осôбъ Гулака, Бѣлозерского и Костомарова; бо коли иншй зближались зъ ними и чули про товариство, то єдино якъ знаймй або за схожостью вченыхъ занять, безъ нѣякихъ прямыхъ зносинъ зъ товариствомъ. Бѣлозерскiй и Костомарôвъ запевняють, що въ замѣрахъ навѣть и на думцѣ ихъ нѣколи не було нѣ народнои ворохобнѣ, нѣ обурень, нѣ реорґанiзацiи законного уряду въ Россiи, а тымъ менше якихъ-небудь узброєныхъ вчинкôвъ. Костомарôвъ ствердивъ се й доочно, не вважаючи на те, що Петровъ доводивъ революцiйный напрямъ украиньскихъ славянистôвъ. Особливо Бѣлозерскiй заслугуѣ на вѣру, бо вôнъ стôлько показавъ благородности й щирости, що певна рѣчь, не потаивъ бы, якъ бы въ гадкахъ ихъ були революцiйнй идеѣ. Може Петровъ, подôбно до Андрузского, побôльшивъ трохи дѣло въ своѣмъ доносѣ якъ черезъ молодôсть вѣку свого, такъ и черезъ те, що розмовы, якй були у Гулака, вôнъ чувъ частиною зъ по-за стѣны и, значить, мôгъ хнôбно зрозумѣти думку розмовъ. А про те-жь, уважаючи на твердôсть свѣдоцтвъ Петрова, я певенъ, що въ украиньскихъ славянистôвъ було богато недотепныхъ и необережныхъ балаканокъ.

Оденъ Гулакъ лишавсь особою занадто непевною, тымъ бôльше, що якъ-бы злочинство єго було не бôльшои ваги надъ те, якъ оповѣдаѣ Петровъ, Бѣлозерскiй и Костомарôвъ, то неможливо выяснити, черезъ що вôнъ зъ такою упертостью не хотѣвъ вôдповѣдати на поставленй єму запытаня и навѣть доочно не признававсь, коли бачивъ, що товаришѣ єго признались. Треба гадати, що Гулакъ окремо вôдъ нихъ въ душѣ своѣй таивъ такй злочиннй думки, якй не були вѣдомй єго товаришамъ, и у всякôмъ разѣ имовѣрно, що людина зъ такою вдачою, якъ вôнъ, не спинилась бы на спокôйныхъ заходахъ, якъ бы потайнй гадки єго могли здѣйстнитись. Але навпôсля и Гулакъ признавъ ся, що свѣдченя зроблений на него, справедливй, и навѣть выдаѣ за свôй твôръ рукопись „Законъ Божiй„ и „Статутъ украиньского славяньского товариства . При тôмъ однакъ вôнъ вôдкидаѣ зроблений на него свѣдченя студента Петрова и запевняѣ, що въ єго притомности нѣколи не згадувавъ про царску родúну. Свѣдченя Гулака про зложену нимъ рукопись „Законъ Божiй" — брехня! бо рукопись та истнувала ще въ 1833 р., тогдѣ ще, коли Гулакъ бувъ дитиною. Непевне свѣдченье єго и що-до скомпонованя нимъ „Статута славяньского товариства", бо сей твôръ бере на себе и Бѣлозерскiй, котрому за єго щирôсть треба няти вѣры бôльше, анѣжь нещирому Гулакови.

Революцiйнй рукописи.

Дальше признавъ ся Бѣлозерскiй, що „Статутъ славяньского товариства" бувъ зложеный за прикладомъ статутôвъ учено-лiтературныхъ товариствъ у Чехôвъ, Лужичанъ та Сербôвъ, и що нѣхто якъ вôнъ же написавъ рукопись, котру можна назвати поясненьемъ до статута; а Костомарôвъ, що вôнъ, дôставши передъ кôлькома роками вôдъ офiцира Хмельницкого, що служивъ въ кавказскôмъ корпусѣ, рукопись „Законъ Божiй" або „Поднѣстрянка", переписавъ зъ нея два примѣрники. Бѣлозерскiй додавъ, що статутъ и поясненя до него вôнъ склавъ ще за свого студентства, за дуже молодого вѣку, коли въ головѣ єму буяли несталй идеѣ, але потôмъ кинувъ сй рукописи и не згадувавъ бôльше про нихъ. Такожь и Костомарôвъ каже, що рукопись „Законъ Божiй" першого разу вôдписавъ зъ самого бажаня збирати рѣдкости, а въ-друге тому, що знайшовъ схожôсть мѣжь нею а „Pielgrzymk-ою" Мицкевича и хотѣвъ порôвняти ихъ. Справдѣ рукопись „Законъ Божiй" є нѣщо инше, якъ перерôбка книжки Мицкевича; перерôбка-жь мѣстить ся въ тôмъ, що въ „Pielgrzym-цѣ" все прикладено до Польщѣ, а въ „Законѣ Божому" до Украины. Костомарôвъ гадаѣ, що ся перерôбка зроблена Поляками, що небавомъ по ворохобни мали на думцѣ вôдбудувати Украину. Але при сѣй нагодѣ обидва, и Бѣлозерскiй и Костомарôвъ, рѣшучо стверджують, що нѣ статутъ, нѣ поясненье до него, нѣ рукопись „Законъ Божiй", такожь и нѣякй иншй паперы, що були у нихъ, нѣколи не були пôдставою або приписами украиньского славяньского товариства. А ще окрôмъ того ґен. адъют. Бибиковъ доставивъ двѣ друкованй книжки поезiй Костомарова на украиньскôй мовѣ: „Украиньскй балляды" и „Вѣтка", що звертали на себе увагу думками про давнй наѣзды козакôвъ и гетьманôвъ, подôбными до тыхъ, що въ книжцѣ Кулѣша, про якй буде пояснено низше.

(*Конець буде.*)

гось доброго и пожиточного. Надѣю ся того, кличу въ имени всѣхъ невѣстъ скольскихъ: „Щасть Боже читальни!“ Годѣ було не приплеснути ѥи словамъ. Радо повторили мы за нею: „щасть Боже“ читальни въ Склѣ, вôдспѣвали „многая лѣта“ предсѣдателеви, комісареви, основателямъ, коротко сказавши: всѣмъ Гостямъ, и сердечно попрошенѝ удались мы на перекуску, яку основателѣ читальнѣ спôльно зъ радою громадскою для насъ були приготовили. Чимъ хата богата, тымъ радо погостили але якъ щиро, якъ привѣтливо! Мило минуло при розговорахъ кôлька хвиль, вино веселило серце, спѣваки и тутъ пôдносили духа. Разъпо-разъ зголошувались новѝ члены до читальнѣ, внало и кôлька значнѣйшихъ даткôвъ, н. пр. вôдъ дѣдича п. І. К. 10 зр, вôдъ комісаря п. В. 5 зр., рôдъ панѣ К. 3 зр., вôдъ о. Х. 2 зр, вôдъ о. Гол. 2 зр., богато вôтцѣвъ духовныхъ а навѣть селянъ дало по 1 зр. и т. д. читальня въ Склѣ [пôсля слôвъ о. Гординьского] маѥ запевненыхъ 11 ґазетъ, зъ тыхъ 5 щоденныхъ, и книжочки „Просвѣты“. Зъ рускихъ ґазетъ бачили мы: Дѣло, Читальню, Посланника, и значне число книжочокъ зъ „Просвѣты“ та місійныхъ. Ще разъ щасть Боже!

Непрошеный гôсть.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Торговельна угода Нѣмеччины зъ Россіею довершить ся мабуть въ недалекôй уже будучности. Оногды уложено на радѣ міністрôвъ вôдповѣдь Нѣмеччины що-до предложень россійскихъ и ѥи перевезе ґр. Шуваловъ до Петербуга. Надѣють ся, що Россія згодить ся на нѣмецку вôдповѣдь. Основою торговельнои угоды маѥ бути, що Нѣмеччина знизить цло збôжеве, а Россія усуне натомѣсть цло вôдъ господарскихъ машинъ и знизить цло вôдъ угля. Торговельнôй угодѣ приписують політичне значѣнье. Царь натискаѥ лично, щобы допровадити угоду до кôнця и то вôдъ часу, коли царевичь зазнавъ въ Берлинѣ незвычайно приязнои гостины. Такожь въ Берлинѣ добачують въ угодѣ знамя політичне.

— —

Король италійскій Гумбертъ занявъ пасивне становище въ епископскôмъ ювілею папы Льва XIII. Давнѣйше лучало ся, що Вікторъ-Емануилъ здоровивъ папу при такихъ торжествахъ. Говорять, що Гумберта здержала вôдъ желань лишь та обставина, що богомôльцѣ пôдносили остентативно окликъ: „Най жиѥ папа-король!“.

НОВИНКИ.

— **Память XXXII-ихъ роковинъ смерти Т. Шевченка** обходила сими днями въ великôй сали „Народного Дому“ молодѣжь ґімназіи рускои у Львовѣ концертомъ, выконанымъ власными силами. Вступну рѣчь державъ проф. Ружицкій, въ котрôй дуже удачно пояснивъ реліґійнѝ и етичнѝ засады поета, на котрѝ такъ часто ударяли слѣпѝ антаґоністы Шевченка. Межи продукціями, деклямаціями и вôдчитомъ одного ученика VII-ои клясы о Шевченку яко поетѣ народнôмъ, замѣтна була деклямація „Ґамалiѣ“ зъ хорами и въ супроводѣ музики. Авторомъ композиціи ѥсть п. Бѣликовскій зъ Станиславова. Роковины закôнчили словомъ подяки для молодежи директоръ ґімназіи п. Харкевичь и давнѣйшій директоръ о. Ильницкій. На концертѣ були присутнѝ крôмъ збору учительского и деякихъ родичѣвъ ученикôвъ такожь инспекторъ краевый п. Ив. Левицкій и референтъ президіи краевои рады шкôльнои.

— **Въ університетѣ львôвскôмъ** розпочало ся дісціплінарне поступованье зъ кôльканацятьома студентами, котрѝ брали участь въ сегорôчныхъ уличныхъ демонстраціяхъ пôдчасъ карнавалу, выбиваючи шибы въ льокаляхъ, де вôдбували ся балѣ и забавы. Справу сю вôддала поліція судови. Слѣдство переводить проректоръ д-ръ Баясітсъ, бо кс. Паливода, сегорôчный ректоръ занедужавши, здавъ справу въ ѥго руки.

— **Выборы до рады мѣскои у Львовѣ** не обôйдуть ся безъ стислѣйшого голосованя. Скрутінія, котра буде скôнчена вже сего тыждня, выказала, що зъ листы комітету горожаньского перенало трехъ кандидатôвъ на радныхъ, а то: Ив. Игнатовичь (одержавши 2078 голосôвъ), Мих. Михальскій (2133 голосы) и Як. Крохъ (2135 гол.), бо не мали абсолютнои бôльшости, котра выносить 2187 голосôвъ. Натомѣсть дôстали бôльшôсть два кандидаты зъ листы комітетôвъ сполученыхъ д-ръ Теоф. Цссельскій (2257 гол.) и ґр. Юр. Борковскій 2201 гол.). Такимъ чиномъ выбрано 99 рэдныхъ и длятого вôдбуде ся стислѣйше голосованье мѣжь двома, котрѝ дôстали найбôльше голосôвъ с. е мѣжь Крохомъ и Михальскимъ. Игнатовичь цѣлковито перепавъ.

— **Реколекціи въ Бріґідкахъ у Львовѣ.** Заходами душпастирѣвъ дому карного для мужчинъ у Львовѣ вôдбули ся дня 20, 21 и 22 п. ст. лютого тридневѝ реколекціи для вязнѣвъ, котрѝ переводивъ кс. Климентій Бавдісъ Для наданя тымъ реколекціямъ бôльшои ваги упросивъ греко-кат. парохъ Впреосв. митрополита, щобы на закôнченье прибувъ и удѣливъ свого архіерейского благословеня. Впреосв. митрополитъ прибувъ дня 22 н. ст. лютого о $4^1/_2$ годинѣ пополудни зъ цѣлою асистою до заведеня карного. На привѣтъ достойному гостеви выйшли пароxи, сторожа вязнична и часть вязнѣвъ зъ процесією до входовои брамы. Представителѣ власти державнои взяли участь въ повитаню Впреосв. митрополита, въ ґалевыхъ уніформахъ, и були на цѣлôмъ богослуженю.

— **Зъ Бродôвъ** доносять, що въ понедѣлокъ о 12-ôй годинѣ въ полудне вôдбуде ся въ сали тамошнои рады громадскои вôдчитъ адвокака д-ра Ив. Должицкого п. з. „Законъ о наслѣдствѣ.“

— **Перемыска рада повѣтова** уконституовала ся въ той спосôбъ, що до выдѣлу вôйшли: кн. Адамъ Сапѣга маршалкомъ, д-ръ Володиславъ Чайковскій заступникомъ маршалка, а яко выдѣловѝ: д-ръ Дворскій, Жигмундъ Козловскій, Олешко, Йочь, д-ръ Тарнавскій; заступниками выдѣловыхъ выбранѝ: д-ръ Земяньскій, Мадейскій, Карчмарикъ, кс. Ленкавскій и Фр. Ґамскій.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе: Щоденно зголошуе ся въ бюрѣ п. Деймы, директора ц. к. зелѣзниць державныхъ много осôбъ приватныхъ, котрѝ бажають всѣлякѝ свой справы лично и устно тому-жь высказати. Обставина, що особы тѝ зголошують ся въ рôзныхъ порахъ дня есть причиною, що не тôлько заходять великѝ перешкоды въ урядованю, но такожь суть жереломъ непріятностей для самыхъ интересантôвъ, позаякъ поодинокѝ референты, намѣряючѝ въ наглыхъ справахъ зложити директорови справозданя, мусять черезъ перерву або выжидаючи тратити много часу, наколи же вôдбувають ся греміяльнѝ засѣданя урядовѝ, приватнѝ стороны не можуть ся або цѣлкомъ видѣти зъ директоромъ або мусять на принятье довшій часъ выжидати. Хотячи тымъ неправильностямъ запобѣгти, вызначивъ н. Дейма часъ вôдъ 11 до 12 годины, въ котрôмъ то буде принимати особы приватнѝ зъ выимкою недѣль и святъ, призначеныхъ выключно на послуханье для пôдвластныхъ урядникôвъ и слугъ зелѣзничихъ.

— **Еміґрація Мазурôвъ до Россіи.** Gazeta Narodowa доносить, що дня 27 н ст. лютого хотѣли численно зôбранѝ родины мазурскѝ зъ повѣтôвъ домбровского и тарновского перейти границю россійску. Погранична сторожа россійска не допустила селянъ на россійскій бôкъ и они мусѣли завернутись. Чи и тутъ завинило руске духовеньство та москвофільскѝ аґітаціи, не подае Gazeta Narodowa

— **Впреп. пралатъ архидіяконъ Капітулы львôвскои о. Левъ Готеровскій** жертвувавъ въ користь руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли квоту 50 зр. За той щедрый даръ складае пôдписаный выдѣлъ Впр. Благодѣтелеви сердечну подяку. — Вôдъ выдѣлу руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли, дня 2 марта 1893. *К. Чеховичь* предсѣдатель. — *В. Кондратскій* секретарь.

— **Самоубійство.** Зъ Хабôвки доносять, що дня 1 н. ст. марта найшовъ будникъ зелѣзничій недалеко стаціи Хабôвки на шляху мѣжь шинами тѣло убитого мужчины. Зъ листу найденого при убитôмъ, показало ся що ѥсть се инжінеръ Тандліхъ зъ Оравки на Угорщинѣ та що вôдобравъ собѣ самъ житье.

— **На будову руского народного театру у Львовѣ** зложили: Вп. Евгеній Стрыйскій кандидатъ нотарскій зъ Снятина, приславъ на руки сов. Т. Бережницкого зô складокъ вôдъ Вп. пп. Т. Ярошa 3 зр. 50 кр., М. Гутера 1 зр,, П. Бурачиньского 1 зр., Г. Дутчака 1 зр., Дав. Розенгека 2 зр., М. Айзенкрафта 1 зр., Берля Байніша 1 зр. Г. Ґрінберґа 1 зр., І. Товарницкого 1 зр., А. Голубаша 1 зр., А. Богданьского 2 зр., панѣ І. Мардаровичевои 1 зр., о. Е. Дрогомирецкого 1 зр., о. М. Заревича 2 зр., д-ра Розенгека 2 зр., В. Вонсовича 50 кр., Пехника 50 кр., Н. Чайкôвского 50 кр., Ст. Дутчака 1 зр., М. Кушнѣра 1 зр., зъ комерсу товаришѣвъ мысливыхъ 6 зр., разомъ 31 зр. „Бумъ-бумъ“ 3 зр. 30 кр. — *Комітетъ* складае Вп. Дателямъ прилюдну подяку.

— **Повени.** Въ наслѣдокъ вôдлиги пустили леды на всѣхъ майже рѣкахъ захôднои Европы, а у насъ на Вислѣ и ѥи допливахъ Вода въ рѣкахъ пôднеслась досыть высоко, але найбôльша небезпечнôсть грозить тамъ, де крига сперлась. На Вислѣ потворились такѝ запоры въ кôлькохъ мѣсцяхъ въ наслѣдокъ чого вода позаливала прибережнѝ села. И такъ кутъ мѣжь рѣчкою Рабою а Вислою цѣлковито залитый. Потерпѣло въ наслѣдокъ сего село Свинярôвъ. Дальше въ Россіи утворила ся така ледова запора пôдъ Яблонною недалеко Варшавы и прибирае що-разъ бôльшѝ розмѣры. Вода залила село Яблонну и Тархоминъ. Цѣла низина наповнена ледами, котрѝ въ коритѣ рѣки вже не могли помѣститись. Вôддѣлъ саперôвъ заходить ся безнастанно при розбиваню криги динамітомъ, але се не богато помагае, бо запора довга на кôльканацять верстовъ и доступити до неи не можна. — На Угорщинѣ вылила сильно рѣка Иполя и зôрвала кôлька бôльшихъ мостôвъ зелѣзничихъ. Рухъ зелѣзничій въ пôвнôчнôй Угорщинѣ перерваный въ наслѣдокъ того. — Коло Надь Торекъ розôрвала вода греблю и залила 40.000 моргôвъ рôлѣ. Громада Богойсло цѣлковито залита. Домы стоять ажь по дахъ въ водѣ и богато домôвъ завалилось.

— **13-лѣтный злочинець.** У Бѣдни появили ся въ послѣдныхъ дняхъ фальшивѝ одно-и пятьґульденовѝ ноты. Поліція выкрыла злочинця и показало ся що бувъ нимъ 13-лѣтный Иванъ Кренъ.

— **Румуньскій консулятъ въ Чернôвцяхъ** розпочавъ зъ днемъ 23 н. ст. лютого своѥ урядованье. Якъ доносить Wiener Ztg. удѣливъ вже цѣсарь консулеви п. Стаматіяде свого потвердженя. Стаматіяде бувъ доси румуньскимъ віце-консулемъ въ Солунѣ

— **Ґенеральна дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ** оголошуе, що вже появивъ ся додатокъ П. до сѣчневого выданя ґенеральнои тарифы товаровои, важный вôдъ 1 н. ст. марта с. р.

— **Въ Золочевѣ** розпочала ся будова шкôльного будынку, котрый маѥ помѣстити осьмоклясову школу для дѣвчатъ, шестиклясову для хлопцѣвъ, салю ґімнастичну и мешканье для директора.

— **Фальшôвника векслѣвъ** Ліку Адута, котрый якъ мы доносили, выставивъ фальшивѝ векслѣ на 81.000 зр. и утѣкъ до Америки, арештовано дня 26 н. ст. лютого въ Чікаґо.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Моршинъ, въ повѣтѣ стрыйскôмъ, 50 зр. на реставрацію церкви. — Маршалокъ краевый кн. Евст. Сангушко вернувъ зъ Кракова до Львова. — Директоръ зелѣзниць державныхъ п. Дейма выѣхавъ вчера рано на инспекцію шляху: Львôвъ-Стрый Станиславôвъ-Гусятинъ и поверне въ суботу вечеромъ. — Въ Чернôвцяхъ померъ онôгды архімандритъ д-ръ Єронимъ Топала, ректоръ православнои духовнои семинаріи въ 47-ômъ роцѣ житя.

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

Корнило Шумскій, одинъ зъ виднѣйшихъ патріотôвъ-селянъ, выслуженый начальникъ громады Нижбôрокъ новый, довголѣтный членъ гусятиньскои рады повѣтовои, упокоивъ ся дня 26 н. ст. лютого въ 77-ômъ роцѣ житя.

Наука, штука и література.

— **Нѣмецко-руского Словаря выслôвôвъ правничихъ и адміністраційныхъ**, выдаваного д-ромъ Костемъ Левицкимъ, друкуѥсь въ друкарни товариства имени Шевченка уже 18-ый аркушь [буква *М*]. Цѣлый Словарь буде готовъ зъ початкомъ мая и розôшле ся передплатникамъ въ цѣлости [розсылка частинами неможлива длятого, бо на случай затраты якоись частины, здекомплєтувавъ бы ся цѣлый примѣрникъ]. Передплату на сей Словарь, найповнѣйшій мѣжь всѣми дотеперѣшными славяньскими Словарями правничо-адміністраційными въ Австріи, треба присылати на рука Друкарнѣ товариства имени Шевченка [3 зр. за примѣрникъ зброшурованый а 3 зр. 50 кр. за оправленый красно]. По выходѣ Словаря цѣна книгарска буде высша.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ лѣсничого І. клясы Мар. Брозенбаха въ Лисовичахъ лѣсничимъ І. клясы, а лѣсничихъ Ш. клясы Кор. Кесслера въ Прислопѣ и Микиту Ониська въ Ямерстали лѣсничими П. клясы; вкôнци перенѣсъ лѣсничихъ: Войт. Ярошa зъ Ракова до Рахиня, Людв. Штрера зъ Рахиня до Клая и Кар. Хитрого зъ Клая до Ракова.

— **Вôдзначеня.** Офіціялъ намѣстництва Альбинъ Малиновскій одержавъ золотый хрестъ заслуги.

— **Конкурсы.** Магістратъ мѣста Перемышля розписуе конкурсъ на одну стіпендію фундаціи им. архикн. Рудольфа и Стефаніи въ высотѣ 100 зр. Стіпендія ся призначена для ученикôвъ середныхъ шкôлъ въ Перемышли. Поданя треба вносити до рады мѣста Перемышля до 20 н. ст. марта — Львôвска рада шкôльна окружна розписуе конкурсъ на посады учительскѝ: 1) при 4-клясовыхъ школахъ: въ Сокôльникахъ 2 посады старшихъ и 1 молодшого учителя, въ Замарстиновѣ 1 посада молодшого учителя, въ Снесѣню 2 посады старшихъ, 1 молодшого учителя, дальше 2) при 3-клясовыхъ школахъ: въ Ланахъ, Миклашевѣ, Семенôвцѣ, Зубри по 1 посадѣ старшого и 1 молодшого учителя, вôдтакъ 3) при двоклясовыхъ школахъ на посады управителѣвъ и молодшихъ учителѣвъ: въ Борщевичахъ, Германовѣ, Годовици, Кротошинѣ, Лѣсневичахъ, Пѣскахъ, Пикуловичахъ, Пустомытахъ, Ракôвци, Ременовѣ, Рясне польскôй, Жиравцѣ; 4) на посады молодшихъ учителѣвъ при 2-клясовыхъ школахъ: въ Бѣлцѣ шляхотскôй, Чижкахъ, Давидовѣ, Дмитрю, Гаяхъ, Грибовичахъ, Клепаровѣ, Наваріи, Пôдберѣзцяхъ, Пôдбôрцяхъ, Поршнôй, Прусахъ Солонцѣ, Вовковѣ и вкôнци 5) при школахъ 1-клясовыхъ: въ Бôркахъ доминиканьскихъ, въ Бôркахъ янôвскихъ, Хорошнѣ старôмъ, Чернушевичахъ, Черепинѣ, Глянôй, Глухôвци ad Брôдки, Яричевѣ старôмъ, Каменополи, Козичахъ, Кагуевѣ, Кульпарковѣ, Кривчичахъ, Лисеничахъ. Милошовичахъ, Пасѣкахъ Пôдтемнôмъ, Пôдлѣскахъ малыхъ, Полянцѣ, Руданцяхъ, Сѣховѣ, Сетеховѣ, Стронятинѣ, Толщевѣ, Винничкахъ и Вôльцѣ гамулець.

Телеграмы „Дѣла“

Петербургъ 3 марта. Ґенералъ Шереметьевъ померъ нагло на ударъ серцевый.

Прага 3 марта. Молодо-Чехи збирають складки на цѣли выборчѝ, щобы при найблизшихъ выборахъ добути собѣ перевагу.

Софія 3 марта. Рада санітарна признала Австро-Угорщину вôльною вôдъ холеры и усунула всѣ средства остороги.

Буда-Пештъ 3 марта. Конференція епископôвъ радила позавчера надъ меморіяломъ, котрый маѥ предложити ся правительству. Конференція розôбрала подрôбно розпорядженье зъ лютого що до квестіи, до якого вѣроисповѣданя мають належати дѣти мѣшаныхъ супружествъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Т. Скор. въ Соп. На першій пôврôкъ заплачено 8 зр. — **Вп. І. Дев. въ Гост.** Вписано за сѣчень, а не за лютый. — **Вп. М. Зел. въ Вис.** Якъ не можна инакше, то най вже буде. — **Вп. В. Круш. въ Ст.** Ще 25 кр.

Надôслане.

Звертаѥ ся увагу на анонсъ що-до выпродажи въ торговли А. Маньковского у Львовѣ. (Импресса) 4578 2—4

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНôТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жґмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуѥсь вôдворотною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймае всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

50.000 зр. можна выграти

на промесу **Вѣденьского земского льосу кредитового**, вже 6 марта с. р. — закуплену въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя, запытаня и поясненя полагоджують ся **сейчасъ.** 4569 10—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

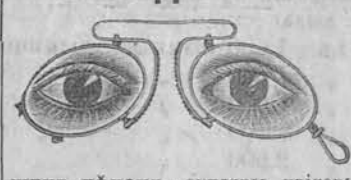

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, піоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроѥня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Телеграмы „Дѣла“

Петербургъ 3 марта. Ґенералъ Шереметьевъ померъ нагло на ударъ серцевый.

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

знарядôвъ церковныхъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ щиро золотыхъ, срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

въ Перемышли, при улици Францисканьскій (на 6 амѣ число 153)

поручае по цѣнахъ умѣренныхъ, сталыхъ и с вѣстныхъ

Артосы, Фелоны, Стихарѣ (альбы), Кадилы ицѣ, Хресты на пôдставѣ, ручнѝ и процесіональнѝ, Лѣхтарнѣ, Лѣхтарѣ, Патерицѣ, Пауки бронзовѝ и кришталевѝ Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и фаны, Чаш олочен зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, Евангеліоны новоґо выданя оправнѝ въ оксамитъ въ прехорошихъ солідноі роботы оковахъ позолоченыхъ, Плащеницѣ на полотнѣ, зъ 4556 шовковои матеріи и прочѝ церковнѝ знаряды. 6—6

Цѣнникъ высылаѥсь на жаданье оплатно.

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побôчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Брасъ
властитель.
Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій
управляючій лѣкарь

Всякѝ информація подае Зарядъ того Заведеня. 4583 11—?

Высокоповажанѝ Панѣ!

Пôдпомагайте промыслъ краевый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта“.

Товаръ лѣпшій анѣжь чужи выробы — можна купити у всѣхъ орговляхъ. 4572 3—10

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускоґо товариства педаґоґічного, двотыжденникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 60 зр., на чверть року 1 зр.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вô 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонійнѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ- въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 2—?

ВЫПРОДАЖЪ

ЗЪ ТОРГОВЛИ

А. МАНЬКОВСКОГО

у Львовѣ, ул. Галицка ч. 10.

За-для выпродажи незвычайна нагода дешевого закупна старыхъ винъ: испаньскихъ, италійскихъ, грецкихъ, реньскихъ, французскихъ, угорскихъ австрійскихъ — старыхъ медôвъ — лікерôвъ: французскихъ — горѣвокъ въ рôзныхъ родахъ — старыхъ конякôвъ французскихъ — руму зъ Ямайки, араку де Ґоа и де Батавія, Whisky анґельскій, старыхъ оцтôвъ французскихъ. Цѣлковита выпродажа кавы, гербаты, рôзного корѣня, овочѣвъ полудневыхъ, свѣчокъ и т. ин. вкôнци урядженя склепового и комнаты до снѣдань.

Зарядъ масы.

(Львôвъ, Импресса.) 4578

ОПОВѢЩЕНЬЕ

въ справѣ конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского.

На подставѣ краевого закона зъ дня 6 грудня 1882 В. з. и рози. кр. ч. 84 Выдѣлъ краевый Королевства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ приступае до конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, и оголошуе симъ, що ухвалою зъ нинѣшного дня **выповѣдае всѣ доси невыльосованѣ облїгації фондовъ индемнізаційныхъ на день 1 мая 1893**, и узнае ихъ платными зъ повышшимъ днемъ, зъ котрымъ такожь кончить ся ихъ дальше опроцентованье.

Водъ дня 1. мая 1893 Галицка Каса краева у Львовѣ буде выплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210) коронъ за 100 зр. м. к. именнои вартости за всѣ предложенѣ ѣй облїгаціи индемнізаційнѣ заосмотренѣ въ бѣжучѣ купоны, о сколько властителѣ тыхъ облїгацій не замѣнять ихъ на облїгаціи **новои чотирипроцентовои позички краевои вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень,** призначеной выключно на сконвертованье, а взглядно на оплаченье довгу индемнізаційного, або о сколько не зголосять ихъ до замѣны.

Облїгаціи новои позички краевои по мысли державного закона зъ дня 4 сѣчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужитѣ до фруктіфікаціи всякихъ маєтковъ, заведень, стоячихъ подъ публичнымъ надзоромъ, дальше капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ и по курсѣ біржевомъ, однакожь не высше надъ именну вартость до льокованя кавцій службовыхъ и иншихъ.

Близшѣ условя замѣны облїгацій индемнізаційныхъ на облїгаціи новои чотирипроцентовои позички вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень, будуть оголошенѣ въ проспектахъ, выданыхъ консорціею, котрой позичку воддано до сфінансованя.

Выдѣлъ краевый звертае увагу всѣхъ властителѣвъ вінкульованыхъ облїгацій индемнізаційныхъ, що они въ своѣмъ власномъ интересѣ повинни якъ найскорше постарати ся у компетентныхъ властей о дозволъ на девінкуляцію, такъ щобы тотѣ облїгаціи можна вчасно замѣнити на облїгаціи новои позички краевои, або ихъ зреалізувати зъ днемъ 1. мая 1893.

Зъ Рады Выдѣлу краевого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

У Львовѣ дня 30. сѣчня 1893.

Маршалокъ краевый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краевого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краевого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

ПРОСПЕКТЪ.

Емісія 4% вольнои водъ податку и всѣлякихъ водшибнень на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного призначеной

позички краевои Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Выдѣлъ краевый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выдавъ на подставѣ повномочія удѣленого ему санкціонованою уставою краевою зъ 6 грудня 1892 В. з. кр. Ч. 84 **на цѣли конверсіи, взглядно сплаты всѣхъ до 31 жовтня 1892 ще невыльосованыхъ облїгацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского**

чотирипроцентову вольну водъ податковъ и всякихъ водшибнень позичку краеву

разомъ въ номінальной высотѣ

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2 серпня 1892 В. з. д. ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Та позичка може бути ужитою тольки на цѣль вказану уставою.

Та позичка выдае ся:

въ	1.600	штукахъ	облїгацій по	10.000	коронъ	(5.000 зр. а. в.)
„	17 500	„	„ „	2.000	„	(1.000 „ „ „)
„	4.000	„	„ „	1 000	„	(5'0 „ „ „)
„	18.000	„	„ „	200	„	(100 „ „ „)
„	2.500	„	„ „	100	„	(50 „ „ „)

на имя оказчика.

Тѣ облїгаціи будуть опроцентовуватись рочно по чотири водъ ста, въ ратахъ повроченыхъ зъ долины.

Выплата водсотокъ **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ** наступить 1 падолиста и 1 мая кождого року.

Всѣ облїгаціи будуть выльосованѣ посля долученого до нихъ пляну амортизаціи въ протягу пятьдесять лѣтъ. Льосованье буде водбуватись кождого року 1 серпня и 1 лютого, а выплата капіталу за выльосованье штуки наступить въ три мѣсяцѣ по выльосованю, отже 1 падолиста и 1 мая безъ всякого водшибненя податку, стемплѣвъ, належитости и иншихъ оплатъ въ повнои номінальной вартости.

Край Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ маѣ однакъ право выльосовати кождого часу такожь большу сколькость облїгацій, нѣжь приписуе пляномъ амортизаціи, або такожь выповѣсти всѣ позосталѣ ще облїгаціи до выплаты въ повнои сумѣ номінальной.

Числа выльосованыхъ облїгацій будуть оголошенѣ въ урядовой „Gazet-ѣ Lwowsk-ой“ и въ урядовой „Часописи Вѣденьскоѣ“, якъ такожь въ Берлинѣ, Франкфуртѣ н. М. и въ Гамбурзѣ.

Выплата купоновъ и выльосованыхъ штукъ, **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ буде водбуватись:**

у **Львовѣ**	въ **галицкоѣ Касѣ краевоѣ,**	въ валютѣ краевоѣ мѣсця выплаты по кождочасовомъ курсѣ коротко речинцевого векселя вѣденьского.
у **Вѣдни**	„ **Union-Банку,**	
въ **Трієстѣ**	„ філіи „**Union-Банку**“,	
въ **Берлинѣ**	у пп. „**Mendelson & Co.**“ и „ „ „**Robert Warschauer & Co**“,	
въ **Гамбурзѣ**	въ „**Norddeutsche Bank**“,	
въ **Франкфуртѣ** н. М.	въ „**Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank**“ и у пп. „**Gebrüd. Bethmann**“.	

а евентуально и на иншихъ мѣсцяхъ краю и заграницѣ, котрѣ мають подати ся до вѣдомости.

На особне обезпеченье фондовъ, потрѣбныхъ до амортизаціи и опроцентованя тои позички краевои, за котру Королевство Галичины и Володимиріи разомъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ ручить цѣлымъ своимъ майномъ и всѣми своими доходами, служать передовсѣмъ субвенціи державнѣ, котрѣ належать ся ще фондамъ индемнізаційнымъ Галичины всходнои и Галичины заходнои въ силу уставы зъ 5. червня 1890. В. з. д. Ч. 110. и зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и додатки до податковъ, котрѣ будуть розписаний въ цѣли покрытя потрѣбъ тои позички.

Зъ заряду тою позичкою краевою и фондами призначеными на ѣи опроцентованье и амортизацію буде Выдѣлъ краевый вести особнѣ рахунки и предкладати ихъ що року Соймови.

Силою уставы державнои зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и дотычного оповѣщеня зъ 8. лютого 1893. В. з. д. Ч. 21. можуть уживати ся облїгаціи тои позички краевои до льокованя капіталовъ фондаційныхъ, майна заведень подъ публичнымъ доглядомъ, капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ, якъ такожь по курсѣ біржевомъ, однакожь не по надъ вартость номінальну на кавціи въ водносинахъ службовыхъ и контрактовыхъ.

Ажь до выготовленя облїгацій новои позички краевои будуть выдаватись Выдѣломъ краевымъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выставленѣ, тымчасовѣ поквітованя, а въ ихъ замѣну водповѣдно до оголошеня, що маѣ выйти свого часу, почавши водъ 1 мая 1893. доручать ся оригінальнѣ облїгаціи, а рівночасно такожь и **нарослѣ до 1 мая 1893. повроченѣ водсотки водъ ихъ номінальной вартости.**

Львовъ, дня 18 лютого 1893.

Выдѣлъ краевый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Маршалокъ краевый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краевого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краевого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

Покликуючись на повышшѣ оповѣщеня Выдѣлу краевого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ, оголошують подписанѣ банки и фірмы суберкинцію на:

4% вольну водъ податку и всякихъ водшибнень, а призначену выключно на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного позичку краеву Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ разомъ номінальной вартости:

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2. серпня 1892 В. з. д. Ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Субскрипція та наступить якъ **въ дорозѣ замѣны** 5% облїгацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, такъ такожь **въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ,** а спеціяльно будуть прийматись:

Зголошеня до замѣны почавши водъ дня оголошеня сего проспекту **найпознѣйше до дня 15 марта с. р.**

Субскрипція въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ дня 15 марта с. р.

въ Берлинѣ въ домѣ банковомъ „Mendelsohn & Comp.“	подъ условіями, котрѣ мають бути оповѣщенѣ на тыхъ мѣсцяхъ.
„ „ „ „ „Robert Warschauer & Comp.“	
„ Франкфуртѣ н. М. въ „Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank“	
„ „ „ „ въ домѣ банковомъ „Gebrüd. Bethmann“	
„ Гамбурзѣ въ „Norddeutsche Bank“ и на иншихъ площахъ нѣмецкихъ	
у Вѣдни въ „Union-Банку“	
„ „ въ конторѣ вымѣны „Union-Банку“	

у Львовѣ въ Банку краевомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

въ ц. к. прив. галицкомъ Акційномъ Банку гіпотечномъ

и въ иншихъ мѣсцяхъ субскрипційныхъ въ Галичинѣ, назначеныхъ тыми институціями

въ Бѣльску	въ „Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank“, Filiale der Böhmischen „Union-Bank“
„ Бернѣ	въ „Mährische Escompte Bank“
„ Градци	въ „Steiermärkische Escompte Bank“
„ Лінцу	въ „Bank für Oberösterreich und Salzburg“
„ Празѣ	въ „Böhmische Escompte Bank“ и его філіяхъ
„ „	въ „Živnostenska Banká pro Čechy a Moravú“ и его філіяхъ
„ Трієстѣ	въ філіи „Union-Банку“

въ годинахъ урядовыхъ тыхъ заведень и подъ слѣдующими условіями:

I.

Зголошеня до замѣны будуть по мысли приреченя даного галицкому Выдѣлови краевому и на подставѣ умовы **цѣлковито** увзгляднень.

Зголошуючій до замѣны одержить за кождыхъ!

ном. варт. 1000 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.) 5% облїгацій индемнізаційныхъ,
котрѣ зъ купономъ платнымъ 1. мая 1893 належить доставити,

ном. варт. 222 коронъ (зр. 111 в. а.) 4% облїгацій новои позички,

при чомъ решта, не даюча выровнатись черезъ дѣйстнѣ штуки 4% облїгацій, выплатить ся по цѣнѣ субскрипційной, становлячой подставу высше поданого водношеня замѣны, въ сумѣ зр. 94·60 в. а. за кождѣ 200 коронъ (зр. 100 в. а.) ном. вартости.

Надъ се будуть бонифікованѣ 5% водсотки бѣжучѣ водъ облїгацій индемнізаційныхъ до замѣны призначеныхъ до найблисшого речинця сплаты купоновои, т. є. до 1. мая 1893 въ водношеню зр. 2·36¼ за кождыхъ ном. варт. 100 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.), а натомѣсть будуть обчисленѣ бѣжучѣ водсотки за кождыхъ ном. варт. 100 зр. в. а. новои позички краевои до того самого речинця въ водношеню 2 зр.

Отже выйде н. пр. за мон. кон. зр. 4000 5% облїгаціи индемнізаційнои 8800 коронъ (зр. 4400 а. в.) новои 4% позички краевои и зр. 37·84 а. в. въ готовцѣ зъ дочисленьемъ бонівікаціи водсотковъ въ сумѣ 6·50 зр. а. в., отже разомъ зр. 44·34 а. в. въ готовцѣ.

Доставленье зголошеныхъ до замѣны 5% облїгацій индемнізаційныхъ маѣ наступити рівночасно зо зголошеньемъ въ формулярахъ, котрѣ будуть выдаватись въ мѣсцяхъ замѣны безплатно. О сколько однакъ при зголошеню буде зложена кавція, мѣсцемъ замѣны назначена, можуть бути зголошенѣ до конверсіи облїгаціи индемнізаційнѣ такожь и познѣйше, однакожь не по 15. цвѣтню с. р. доставленѣ; почомъ кавція буде звернена.

Зголошеня замѣны вінкульованыхъ облїгацій индемнізаційныхъ будуть водбувати ся на подставѣ особныхъ формулярѣвъ зголошень, котрѣ доставлять мѣсця замѣны.

Тѣ послѣдни суть обовязанѣ на подставѣ удѣленыхъ инструкцій зарядити безъ оплаты провізіи — на жаданье стороны и за доставленѣ жаданѣ документы — потрѣбнѣ кроки въ цѣли девінкуляціи предложеныхъ облїгацій индемнізаційныхъ, а навѣть зарядити по змозѣ вінкуляцію новыхъ штукъ.

Выповненье замѣны починаесь водъ 27. марта с. р. Невподобранѣ до 30. цвѣтня с. р. облїгаціи лишають ся водъ того дня на рахунокъ и небезпеченьство управненого до водобраня въ дотычномъ мѣсци замѣны.

II.

Для субскрипціи въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ выносить цѣна субскрипційна: **зр. 94·75 в. а. за кождыхъ 200 коронъ (100 зр. а. в.) ном. варт.** разомъ зъ бѣжучима 4% водсотками водъ дня 1. падолиста 1892 до дня поднятя.

При субскрибованю належить зложити кавцію въ высотѣ 5% субскрибованои номінальнои сумы въ готовцѣ, або такожь въ такихъ ефектахъ, котрѣ дотычне мѣсце субскрипційне признае за допускаѣме.

Придѣленье штукъ, высоту котрого лишае ся признаню кождого субскрипційного мѣсця, наступить по змозѣ найскорше по замкненю субскрипціи, за повѣдомленьемъ субскрибуентовъ.

Въ случаю, коли придѣленье буде менше, нѣжь зголошенье, зверне ся безпроволочно надмѣръ кавціи.

Поднятье придѣленыхъ штукъ може наступити водъ 27 марта б. р. за зложеньемъ цѣны.

Однакъ субскрибуючій есть обовязаный подняти:

половину придѣленыхъ штукъ найпознѣйше до 31 марта б. р.
решту „ „ „ до 15 цвѣтня б. р.

Суму низше 10.000 коронъ (5.000 зр. в. а.) належить подняти въ цѣлости найпознѣйше до 31 марта б. р

По ихъ цѣлковитомъ поднятю обчислить ся зложена кавція, а взглядно зверне ся.

Пляномъ амортизаціи облїгацій можна переглянути въ мѣсцяхъ субскрипційныхъ.

Вѣдень, Львовъ, Берлинъ, Гамбургъ, Франкфуртъ надъ Меномъ въ лютомъ 1893.

UNION-BANK

Банкъ краевый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ. — Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

Mendelsohn & Co. — Robert Warschauer & Co.

Norddeutsche Bank in Hamburg. — Deutsche Effecten & Wechsel-Bank. — Gebr. Bethmann

---

ВОДОЗВА.

Оголошуючи повышше оповѣщенье и проспектъ, поручаемо такожь зо своеи стороны стою:

КОНВЕРСІЮ и СУБСКРИПЦІЮ

а силою признаного намъ зо стороны Выдѣлу синдикатского права, уряджуемо дальшій мѣсця субскрипційнѣ якъ слѣдуе:

Въ Чернобцяхъ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.

Въ Коломыи:
Въ Сполцѣ торговельной рольничо-промысловой, яко заступництвѣ Банку краевого.

Въ Краковѣ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.
„ Повѣтовой Касѣ щадничой, яко заступництвѣ Банку краевого.
„ Товариствѣ взаимного кредиту.
У пп. Alberta Mendelsburg-a.
У пп. Blau и Epstein.
У пп. Августа Рачиньского.
У пп. Станіслава Файнтуха.

У Львовѣ:
Въ Банку краевомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княжеств. Краковскимъ.
Въ Ц к прив. Акц. Банку гіпотечномъ.
У пп. Sokal и Lilien.
У пп. August Schellenberg и Сынъ

Въ Перемышли:
Въ Товариствѣ задатковомъ рольничомъ, яко заступництвѣ Банку краевого.
У пп.: Leopold-a Süsswein-a.
У пп.: Aschkenazy & Münz.

Въ Ряшевѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ и кредитовомъ, яко заступництвѣ Банку краевого.
У пп. Matzner & Holzer.

Въ Станиславовѣ:
Въ Банку задатковомъ, яко заступництвѣ Банку краевого.
У пп: S. Kornblüh & Kaner.

Въ Тернополи:
Въ Філіи ц к. прив. акц. Банку гіпотечного.
Въ Банку повѣтовомъ, яко заступництвѣ Банку краевого.

Въ Тарновѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ яко заступництвѣ Банку краевого У пп.: Mendel Aberdam.

а надто у всѣхъ не вычисленыхъ тутъ мѣсцяхъ, де истнують заступництва Банку краевого: **въ Заступництвахъ Банку краевого.**

У Львовѣ, дня 23 лютого 1893.

Банкъ краевый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ. — Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

4577 2—5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 40. Львôвъ, Субота 20 лютого (4 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 4 н. ст. марта 1893.

Провôдникъ нѣмецкои лібералыои лѣвицѣ рады державнои д-ръ Плѣнеръ, вôдправленый консервативными елѣментами клюбу гр. Гогенварта и „кола“ польского, глядае за новыми союзниками въ радѣ державнôй и думае ихъ найти... въ послахъ молодоческихъ?!

Той самъ д-ръ Плѣнеръ представлявъ ся доси якъ въ соймѣ ческôмъ такъ и въ парляментѣ вѣденьскôмъ головнымъ представителемъ и защитникомъ централізаційнои системы въ користь елѣменту нѣмецкого и зъ надмѣрною завзятостію выступавъ при всякôй нагодѣ противъ ческого права державного. Єго идеаломъ була заєдно конституція Шмерлінгôвска зъ основными законами державными и дуалізмомъ австро-угорскимъ. Вôнъ маячить до нинѣ о нѣмецкôмъ языцѣ урядовôмъ въ цѣлôй Долитавщинѣ, о гегемонічнôмъ становиску Нѣмцѣвъ въ Австріи, о культурнôй ихъ місіи межи Славянами въ Чехіи и въ краяхъ альпейскихъ, а для удержаня елѣменту нѣмецкого въ Чехіи на Моравѣ и Шлеску, стоявъ зъ цѣлымъ завзятьемъ за переведеньемъ звѣстныхъ пунктацій вѣденьскихъ. Д-ръ Плѣнеръ навязувавъ въ новѣйшихъ часахъ переговоры зъ делегацією польскою и радо признавъ бы Галичинѣ ширшу автономію, наколи-бъ за ту цѣну можна бы було ѣму, єго сторонництву пожерти прочихъ Славянъ Долитавщины. Въ теоріяхъ своихъ єсть вôнъ на-скрôзь ліберальнымъ и противить ся длятого всѣми силами змаганямъ консерватистôвъ и клерикалôвъ, котрй радй бы въ житю публичнôмъ и въ школѣ зыскати бôльшй вплывы. Лібералізмъ єго не вôдскочивъ далеко вôдъ лібералізму угорского, якій передъ очима нашими розвиваєся и крѣпне въ некористь правъ церкви, и єсть навѣть закрашеный грубою дозою семітизму.

Принятый до акціи уложеня новои програмы, робивъ д-ръ Плѣнеръ найсильнѣйшу опозицію гр. Таффому, а то по причинѣ, що гр. Таффе бôльше симпатизуе зъ елѣментами консервативными, нѣжь зъ ліберальнымъ юдаизмомъ. Вôнъ и єго сторонництво мали найбôльше претенсій до кабінету и новои програмы. Д-ръ Плѣнеръ не мôгъ зъ засады вступити въ тѣсну дружбу зъ гр. Гогенвартомъ, діяметрально ѣму противнымъ, нѣбы йде солідарно зъ обома другими великими сторонництвами рады державнои при ухвалюваню теперѣшного буджету, але зô всѣхъ высше наведеныхъ причинъ радъ бы вкôнци повалити нинѣшный кабінетъ и єго змаганя.

Той самъ д-ръ Плѣнеръ выявивъ при буджетовыхъ розправахъ при кôнци минувтого мѣсяця зовсѣмъ несподѣвано симпатіи для.. молодо-ческихъ послôвъ. Вôдповѣдаючи д-рови Ґрегрови на рѣчь, въ котрôй сей провôдникъ молодо-Чехôвъ нову програму пôддавъ безпощадной критицѣ, д-ръ Плѣнеръ заявивъ, що вôнъ радъ бы зъ послами ческими увôйти въ близшій контактъ и найти якійсь modus vivendi межи Нѣмцями а Чехами. Въ тôмъ змаганю пôддержавъ єго товаришъ д-ръ Руссъ и оба повели дѣло такъ, що гр. Таффе готовъ ще побоятись нинѣ о свою штучну тринôжну бôльшôсть въ радѣ державнôй.

Рѣчей д-ра Плѣнера и Русса не наводимо. Ихъ сутію єсть: „Мы бажали бы помиритись зъ Чехами“, бо, здаєсь, обомъ сторонамъ наскучилась або и надоѣла вѣкова борба національна Чи дѣйстно наступить яке-небудь помиренье, годѣ выворожити. Длятого поки-що мусимо вдоволитись тымъ, що про намѣрене зближенье [Verständigung] пишуть орґаны прасы интересованыхъ сторôнъ. Нѣмецкй дневники бôльше занялись бѣжучою справою и пôддержують гадку Плѣнера. Заграничнa праса нѣмецка навѣть одушевилась тымъ зближеньемъ, разъ для самого прінципу, що народы самй, безъ правительства, вступають въ таку похвальну акцію, а вôдтакъ и длятого, що осуджують дотеперѣшну політику Нѣмцѣвъ австрійскихъ, котрй безъ всякои реальнои пôдставы стремѣли до якôсь гегемонiи въ Австріи. Ческй дневники держать ся въ резервѣ. Они приймили до вѣдомости заявленя обохъ нѣмецкихъ послôвъ, але зазначують, що до зреалізованя дѣла треба въ першôй лініи чинôвъ а не слôвъ. Крôмъ того молодо-ческа праса стоить ще заєдно при своємъ правѣ державнôмъ и уважаєся услôвємъ, безъ котрого акція дальша неможлива. Narodni Listy арґументують, що державне право ческе выйшло бы й на користь ческихъ Нѣмцѣвъ. Нинѣ — каже — коли землѣ ческй належать до парляменту вѣденьского, буджетъ державный просто выкористуе краѣ ческй. Краѣ тй, яко найбôльше продуктивнй и длятого найвысше оподаткованй, покрывають своими податками потребы бѣднѣйшихъ коронныхъ краѣвъ. Длятого Нѣмцѣ ческй зыскали бы матеріяльно, наколи бы вразъ изъ Чехами станули въ оборонѣ историчныхъ правъ короны и помогли имъ до вôдзысканя повнои автономіи. Межинароднй вôдносины дались бы вôдтакъ уже полагодити дома, въ соймѣ ческôмъ. Угода домашна мала бы далеко бôльшу стôйнôсть и тревалôсть, нѣжь звѣстнй пунктаціи вѣденьскй гр. Таффого, котрй були на-скрôзь несправедливй и змагали до етноґрафічного роздробленя земель короны св. Вячеслава. Старо-ческй дневники приняли заявленя д-рôвъ Плѣнера и Русса зъ бôльшимъ недовѣріемъ и уважають ихъ лишь голосомъ сирены. Праса же консервативна просто злякалась того звороту політики Нѣмцѣвъ австрійскихъ и думае, що черезъ таке зближенье ліберальныхъ елѣментôвъ въ Долитавщинѣ були бы загрожений ихъ консервативнй интересы.

Зъ того и выходить, що нову акцію д ра Плѣнера нинѣ можна лише занотувати, але судити о нѣй въ якій-небудь способъ, оптімістично чи пессімістично, було бы рѣчею передчасною.

Еміґрація и выгляды на будучность.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Дальше.*)

Подаючи — пише дальше проф. Пілятъ, — повысшй даты въ цѣли познакомленя читателѣвъ зъ вôдносинами заробковыми на Подôлю, не могли мы входити въ подрôбнй рôзницѣ льокальнй, анѣ прослѣдити рôзниць межи часомъ нинѣшнымъ а давнѣйшими лѣтами. Выстане тутъ завважати, що порôвнавши даты, зôбраній въ тôмъ напрямѣ трудно доглядѣти въ тôмъ взглядѣ значнѣйшихъ рôзниць що-до околиць якъ рôвно-жь выдатнѣйшихъ змѣнъ зъ уплывомъ часу. Беручи рѣчь взагалѣ, показуеся, що высокôсть платнѣ при головнôмъ заробку т. є. при жнивахъ удержала ся однаковою вôдъ довшого часу а лише платнѣ наємнои челяди выказують стремлѣнье до звыжки. Мимо того вôдносины заробковй на Подôлю взагалѣ взявши зовсѣмъ не представляють ся користно. Пора заробку при зборѣ єсть надто коротка а въ переважныхъ околицяхъ Подôля велика конкуренція зголошуючихъ ся до роботы веде за собою, що жнива кôнчать ся тутъ дуже швидко, черезъ що поодинокому роботникови, мимо користнои системы платнѣ, дôстаєсь дуже мала частина збору.

Справозданье зъ Збаражчины [авторомъ єго єсть о. Крипякевичъ, рус. парохъ въ Гнилицяхъ] пôдносить, що въ Гнилицяхъ стануло до жнива першого дня 400 людей а въ дальшихъ дняхъ такй масы, що треба було половину женцѣвъ вôдправляти, а цѣле жниво тревало лишь кôлька днѣвъ. Той самъ кореспондентъ доносить, що коли управитель зґаданыхъ дôбръ оголосивъ, що при копаню бульбы буде платити 10-тый корець и кождого вечера выдавати зароблены удѣлъ, то зôбрало ся зъ цѣлои околицѣ першого дня близько 700 роботникôвъ, другого дня близько 900, а третього понадъ 1000, такъ що въ протягу тыждня выкопано 16.000 кôрцѣвъ. Зъ иншого обшару двôрского наводять примѣръ, що жниво пшеницѣ [завсѣгды за снôпъ] покôнчено за пôвтора дня, жниво жита и вôвса въ двохъ дняхъ. Одно зновъ справозданье згадуе, що въ повѣтѣ збаражскôмъ всѣ фôльварки покôнчили жниво збôжа озимого въ 3—4 дняхъ а зарôбникамъ припало за роботу пересѣчно лише 14—17 снопôвъ удѣлу.

Треба тутъ мати на оцѣ, що скôлькôсть працѣ людскои, потрѣбнои для збору, есть навѣть по-при просторыхъ обшарахъ двôрскихъ на Подôлю все-жь ограниченою а зменшуе ей ужитье машинъ, особливо досыть розповсюдненй льокомобілѣ паровй, котрй молотять цѣлый збôръ на мѣсци, сейчасъ по жнивѣ. По выкопаню бульбы черезъ цѣлый часъ ажь до слѣдуючихъ жнивъ фôльварки двôрскй потребують тôлько малого числа роботника денного, а при тôмъ всѣмъ, — якъ то пôдносить кôлька справоздань — на богато зголошуючихъ ся до роботы заледви десятый може бути принятый а прочй лишають ся безъ роботы. Велика конкуренція роботникôвъ крôмъ того, що ограничуе нагоду до зарôбку, маe ще иншй фатальнй наслѣдки. Бо коли бôльшôсть властителѣвъ тримаєсь традиційного вымѣру платнѣ, до котрого звыкли и они и людноѣсть, а то въ тôмъ справедливôмъ пересвѣдченю, що постôйнôсть вôдношень заробковыхъ лежить въ интересѣ бôльшои посѣлости въ ей вôдносинахъ до людности мужичои, — то суть деякй властителѣ и посесоры, котрй зовсѣмъ не держать ся тыхъ поглядôвъ и безцеремонно обнижають платню, а ще частѣйше жадають вôдъ тыхъ, котрыхъ приймили до роботы, щобъ они зобовязувались до иншихъ роббтъ по цѣнѣ значно низшôй, нѣжь звычайна, або й за дармо. Одно-жь справозданье згадуе навѣть, що „на деякихъ жидôвскихъ фôльваркахъ завела ся практика така, що жидъ-коршмарь дôстаe до збору за снôпъ самй найлѣпшй ланы и выжинае ихъ руками всѣлякихъ довжникôвъ, о котрыхъ постаравъ ся на передньôвку, роздаючи имъ літрами муку на вôдробокъ“.

Людноѣсть, котра потребуе зарôбку а не находить єго въ достаточнôй мѣрѣ при господарствѣ рôльничôмъ, не маe на Подôлю иншого занятя заробкового, до котрого могла бы кинути ся.

Годôвля худобы не находить тутъ такихъ сприяючихъ условинъ, щобы могла становити постôйну и значну рубрику приходу. Конечна но незвычайно прикра контроля худобы въ поясѣ погранічнôмъ, надмѣрне роздробленье грунтôвъ и бракъ выпасôвъ громадскихъ становлять дальшй перешкоды въ тôмъ напрямѣ.

Роботы по лѣсахъ нема въ тыхъ сторонахъ майже цѣлкомъ, а не тôлько нема промыслу бôльшого, котрый бы якôйсь части людности давъ инше занятье и удержанье, але нема тутъ такожь промыслу домового, котрый бы въ порѣ зимовôй, коли перестають роботы коло рôлѣ, мôгъ подавати бѣднѣйшôй людности поббчный заробокъ.

Зъ давного промыслу подôльского позôставъ нинѣ слѣдъ хиба въ ткацтвѣ и килимарствѣ, а змаганя, щобы бодай тотй галузи подôльского промыслу двигнути на высшій ступѣнь, надто незначнй и недавнй, щобы въ недалекôй будучности могли выказати бôльшій результатъ.

Додати тутъ треба, що невôдраднй вôдносины заробковй стають ще гôршими въ рокахъ

Донесенье ґрафа А. Ѳ. Орлова, шефа жандармôвъ, цареви Николаєви въ 1847 роцѣ о результатѣ слѣдства въ справѣ Кирило-Методіѣвского Братства въ Кіѣвѣ.

(*Дальше*)

Люде, що наближали ся до украинського славяньского товариства.

Деякй люде, не належали до украинского славяньского товариства, але черезъ схожôсть професій або черезъ знайомôсть зближували ся зъ орґанізаторами товариства и вѣдали про него. Сюды належать Навроцкій, Андрузскій и Посяда.

Навроцкій, родичъ Гулака и въ протягу року живъ зъ нимъ на кватирѣ, и черезъ те не мôгъ не знати про украинське славяньске товариство и замѣры славанистôвъ; але вôнъ, пôсля слôвъ Костомарова входивъ до громады, сказати-бъ, фізично и не маючи доволѣ вѣдомостей въ славянофільствѣ, не мôгъ брати удѣлу въ нему нѣ розумомъ нѣ серцемъ. Проте Навроцкій въ свѣдченяхъ своихъ рѣшучо не признаe ся анѣ, що знаe про товариство, анѣ що передавъ Бѣлозерскому рукопись „Законъ Божій“, анѣ що читавъ поезію Шевченка „Сонъ“. Хочь доочне Петровъ и Бѣлозерскій притьмомъ доводили Навроцкому такъ, що ѣму вже нѣкуды було вôдмовлятись цѣлковитымъ невѣданьемъ и признавъ ся, що читавъ „Сонъ“, але що-до „Закона Божого“ лишивъ ся при своѣй упертости, якою вôнъ немовъ-бы перенявъ ся вôдъ родича свого, Гулака.

Андрузскій, щй мавъ 19 рокôвъ, показуе розумомъ и вдачою всѣ прикметы дитиньства: Вôнъ склавъ стихи революційного змѣсту и проєкты державного перестрою Россіи; въ сихъ проєктахъ переходивъ вôнъ вôдъ думки до думки: то припускавъ монархічну владу въ правдивôй ей силѣ, то обмежовувавъ, то гадавъ ей зовсѣмъ скасувати. Такимъ самымъ Андрузскій зъявляe ся и въ своихъ свѣдченяхъ. Въ першихъ словесныхъ и темныхъ вôдповѣдяхъ вôнъ богатьохъ называвъ членами украинського славяньского товариства, инчихъ навѣть: заступниками, и зъ-де-бôльшого мовивъ про нихъ якъ особистый свѣдокъ; доочне-жь змягчувавъ и обмежовувавъ свои давнй свѣдченя, инчй зовсѣмъ вôдкидавъ або прямо признававъ ся, що помыливъ ся и що не бачивъ того, про що давнѣйше говоривъ якъ свѣдокъ наочный. Змудрованый каяньемъ, Андрузскій пôсля очныхъ ставокъ подавъ пояснення, щиро признаючись, що вôнъ въ давныхъ свѣдченяхъ робивъ выводы свои зъ самыхъ чутокъ, зъ розмовъ студентôвъ и зъ власныхъ змѣрковань, уважавъ усякого, що кохаe свôй край, за належныхъ до украинського славяньского товариства, наколи самъ не знавъ нѣ про те, чи истнуе те товариство, нѣ про злочиньства тыхъ людей, на котрыхъ наговорювавъ.

Посяда, зъ усего знати, зовсѣмъ не належавъ до украинського товариства, и хочь попереду свѣдчивъ, що вôнъ вôдъ Гулака, Костомарова и Навроцкого чувъ про товариство, що складало ся, але доочно, подôбно якъ Андрузскій, пояснивъ, що и вôнъ нѣчого не чувъ про товариство, а передъ тымъ говоривъ про те хибно черезъ те, що писавъ своe свѣдченье збентеженый и въ хорôбливôмъ станѣ. Коли дасть ся уважати Посяду за винного, то тôлько въ тôмъ, що вôнъ въ знайденыхъ у него запискахъ, якихъ прецѣнь нѣкому не показувавъ, высловлявъ плачь про злигодный буцѣмто, станъ Украины и въ брутальныхъ словахъ описувавъ поводженье недостойныхъ дѣдичѣвъ зъ крѣпаками.

Особы, що винній въ злочиньствахъ вôдрубныхъ вôдъ украинського славяньского товариства.

Двохъ, Шевченко й Кулѣшъ, якъ стало знати, такожь не належали до украинського славяньского товариства, але они винуватй зô своихъ власныхъ поодинокихъ вчинкôвъ.

Шевченко замѣсть того, щобы вѣкъ вѣчный носити що-найвдячнѣйшй почутя до особъ Найяснѣйшого Дому, що призволили выкупити єго зъ крѣпацтва, складавъ стихи на украинскôй мовѣ що-найреволюційнѣйшого змѣсту. Въ нихъ вôнъ то высловлявъ плачь за нѣбыбуле зневоленье и бѣдованье Украины, то выгукувавъ про славу гетьманьского часу и колишнiи вольности Козацтва, то зъ неимовѣрною зухвалостью выливавъ поклепы и жовчь на особъ Царского Дому, нехтуючи, що сй особы єго особистй добродѣѣ. Окрôмъ того, що все заборонене приваблюe людей зъ немôцнымъ характеромъ, Шевченко заживъ помѣжь приятелями своими славы знакомитого письменника украинського, а черезъ те поезіи єго подвôйно шкôдливй й небезпечнй. Зъ улюблеными поезіями на Вкраинѣ могли посѣятись и перегодомъ закоренитись думки про нѣбы буле раюванье за часôвъ Гетьманщины, про щастье повернути тй часы и про можливôсть Украинѣ истнувати яко окремôй державѣ Уважаючи на ту надмѣрну повагу, якою переняли ся особисто до Шевченка и до єго поезій всѣ украинськй славянисты, зъ-початку здавалось, що вôнъ мôгъ бути коли не дѣевою особою межи ними по нарадамъ, що єго они хотѣли вжити въ своихъ замѣрахъ; але зъ одного боку тй замѣры не мали такои ваги, якъ уявляло ся зъ першого погляду, а зъ другого боку Шевченко почавъ писати свои революційнй творы ще зъ 1837 року, коли славянськй идеѣ не цѣкавили кіѣвскихъ ученыхъ; однаково й уся справа доводить, що Шевченко не належавъ до украинського славяньского товариства, а дѣявъ нарôзно, заганяючись власною попсованостью. Тымъ не менше зъ революційного духу и зухвалости, що переходить черезъ усѣ межѣ, єго треба узнавати за одного зъ важныхъ злочинцѣвъ

Вина Кулѣша, що такожь не належавъ до украинського славяньского товариства, до певного ступня подôбна до злочиньства Шевченка. Люблячи палко свою вôтчину, Украину, вôнъ въ надрукованыхъ своихъ книжкахъ зъ жаромъ описувавъ духъ давного Козацтва, наѣзды гайдамакôвъ малювавъ на ладъ лицарства, показувавъ исторію свого народу трохи чи не знатнѣйшою вôдъ усѣхъ исторій, славу єго показувавъ всеевѣтною, додававъ пѣснѣ украинськй, въ якихъ высловляe ся любовь до волѣ, натякаючи, що сей духъ не охоловъ и доси сидить въ Украинцяхъ; описувавъ наказы царя Петра I. и єго наступникôвъ яко гнобителѣвъ правъ народныхъ. Книжки Кулѣша могли справляти майже таке жь вражѣнье на Украинцѣвъ, якъ и поезіи Шевченка, тымъ бôльше, що зложенй про дѣтей старшого вѣку. Рôзница мѣжь ними тôлько въ тôмъ, що Кулѣшъ высловлявъ свои думки завсѣгды чемно и, заганяючись любовью до рôдного краю, зовсѣмъ и въ гадкахъ не клавъ, що думки єго можуть бути взятй або пояснюванй въ злôмъ розумѣню. Коли показано Кулѣшеви на двозначнй мѣсця въ єго книжкахъ, вôнъ зъ жахомъ побачивъ, що думки єго справдѣ могли справити шкôдливй наслѣдки. Кулѣшъ цѣлкомъ розумѣe, що скôлько-бъ вôнъ не любивъ свою рôдну Украину, вôнъ повиненъ бути ще бôльше прихильнымъ до вôтчины Россіи, и запевняe, що нѣколи не думавъ инакше, а высловляючи любовь до рôдного краю, вôнъ и въ головѣ не клавъ завдавати жалю ѣму або по-

неврожаю, котрі при выказаныхъ выше кліматичныхъ условинахъ Подоля лучають ся тутъ досыть часто. Если-жь не вродить ся тутъ збоже або хибнуть бараболѣ въ наслѣдокъ морозовъ чи посухи, то приходъ зъ власного господарства майже зникае, а рівночасно меншае значно и заробокъ на обшарахъ дворскихъ, такъ що людность, котра переважно або выключно жие зъ заробку, не маі достаточныхъ засобовъ, щобы перебути рокъ неврожаю, и паде жертвою лихвы або стаі тягаромъ публичнои помочи, котра за послѣдныхъ двацятьохъ лѣтъ неразъ мусѣла бути удѣлювана людности повѣтовъ подольскихъ.

Щобы належно порозумѣти выше представленій водносины заробковій на Подолю, треба ще, за примѣромъ справоздань зложеныхъ выдѣлови краевому, звернути увагу на настрой мужичои людности подольскои.

Людность тая передъ звыжь сорокъ лѣтами безъ всякого приготованя достався на волю и водъ тогдѣ якъ въ житю господарскомъ такъ и въ иншихъ водносинахъ суспольныхъ уважана за рівну зъ иншими горожанами державы, мимо такъ довгого часу водъ тои перемѣны не змогла дотеперь въ неодномъ напрямѣ примѣнитись до условинъ, середъ якихъ жие и присвоити собѣ въ достаточной мѣрѣ прикметъ доконечныхъ для тыхъ, котрі безъ шкоды маютъ уживати самостойности економічнои. Загалъ тои людности, особливо бѣднѣйшу ей часть, характеризуе бракъ всякои прозорливости, котра видить на передъ будучій потребы и не минае нѣякои нагоды, щобы постаратись о ихъ заспокоенье. Зъ тою хибою лучить ся лѣниство [?], котре веде за собою, що мужикъ заспокоивши свои найближшій потребы, въ дѣйстности дуже незначній, не користае зъ дальшои нагоды заробку. Тымъ можна пояснити, що мимо величезного числа людности, потребуючи заробку, въ деякихъ хвиляхъ и деякихъ околицяхъ появляють ся жалѣ на бракъ роботника. Тутъ подносити належить ще позне ставанье до роботы платнои поденно, а водтакъ и сю обставину, що кромъ святъ обходженыхъ неразъ посля обохъ обрядовъ святкують ся ще й иншій днѣ неробочій, якъ попразники та ярмарки, такъ що мѣсцевій люде обчисляють скольксть днѣвъ вольныхъ водъ роботы на 150, а иншій навѣть значно высше. Людность тота, водзначаюча ся вирочомъ безпереченными добрыми прикметами, а то лагодною вдачою и дотепностію до всякои роботы, не выказуе енергіи и запопадливости въ полѣпшеню свого житя, котрі бачимо н. пр. вже у мазурского мужика, и волить радше нидѣти безчинно, нѣжь взяти ся до незвычайнои собѣ роботы, волить оглядатись на помочь другихъ, нѣжь радити самой собѣ. Водтакъ недостатокъ просвѣты спроваджуе, що людность та есть легковѣрна, слухае леда поголоски, дае ся подойти и ошукати, не вмѣе собѣ порадити въ своихъ дѣлахъ та часто-густо стаі жертвою безсовѣстныхъ дорадниковъ або попадае въ сѣти лихвы, поносячи неразъ непотрѣбній а руйнуючій выдатки. При такихъ условинахъ людность тота не добуваі зъ истнуючихъ жерелъ заробковыхъ навѣть тыхъ користей, якій при троха большой запопадливости вытягнути було бы можна.

(*Дальше буде.*)

Рада державна.

На вчерашномъ — въ пятницю — засѣданю палаты послювъ продовжала ся дискусія надъ етатомъ міністерства торговлѣ.

Палата приймила внесенье пос. Гальвіха въ справѣ найскоршого почину нарадъ надъ вчерашнымъ внесеньемъ міністра торговлѣ щодо додаткового кредиту.

Пос. Дикъ предложивъ скликати анкету, щобы уложити охоронній средства, котрі охоронили бы австрійскій домашный промыслъ передъ угорскою конкуренцією.

Пос. Булатъ розобравъ некористи, якій хитнути вѣрноподдановость до трону Вашои Величности.

Загальній выводы.

Оглядъ усѣхъ обставинъ приводить до ось-якихъ переконань: Украиньско-славяньске товариство св. Кирила й Методія було нѣщо якъ учена мрія трохъ молодыхъ людей. Орґанізаторы его: Гулакъ, Бѣлозерскій и Костомаровъ посля самого становища вченыхъ людей въ свѣтѣ, вже-жь не були-бъ въ станѣ втягти въ своі товариство войско або народъ, анѣ причинити ся до швидкои ворохобнѣ Але шкода водъ нихъ могла выходити повагомъ а черезъ те й больше небезпечна. Будучи при выхованю молодѣжи, они мали нагоду сѣяти въ молодому поколѣню зопсованость и готувати будущій непорядки. На щастье, лихо ще не доспѣло, частиною зничило само себе, а решту спинило урядове розпорядженье.

Процесъ сей проваджено яко мога строго, и можна бути певнымъ, що его вповнѣ выслѣджено, що слѣду украиньского славяньского товариства не лишилось и що зъ арештованьемъ Шевченка й Кулѣша обмежений найбольше дѣячѣ-украинофілы, чого однакъ не можна сказати взагалѣ про славянофілювъ, про що буде окреме донесенье, бо славянофілювъ сей процесъ не займавъ и не повиненъ бувъ займати.

Що-до особъ дотычныхъ до справы украиньского славяньского товариства, було-бъ зручнѣйше покарати ихъ просто безъ суду, але не крыючись зъ присудомъ, абы всѣ були свѣдомій, яку долю заробили собѣ тій, що займались славяньствомъ въ дусѣ противномъ нашому урядови, и абы водвернути иншихъ славянофілювъ водъ такого-жь напряму.

(*Конецъ буде.*)

Увязненье болгарского митрополита Климентія.

Въ Тирновѣ, колишной коронаційной столици князѣвъ болгарскихъ, лучилась на днякъ пригода, котра кидае досыть цѣкаве свѣтло на укладъ внутрѣшныхъ водносинъ Болгарія.

Якъ звѣстно, князь Фердинанъ забажавъ утвердити династію свою на княжомъ престолѣ болгарскомъ и въ той цѣли задумавъ одружитись. Посля давнѣйшои конституціи болгарскои пануючій князѣ повинній бути одновѣрцями зъ народомъ болгарскимъ. Для самои личности кн. Фердинанда зроблено выимку, але вже будучій наслѣдникъ престола мавъ посля истнуючихъ законовъ исповѣдувати вѣру православну. Однакожь Стамбуловъ постаравъ ся о то, що и для наслѣдника зроблено выимку. Сему супротививъ ся митрополитъ болгарскій, Климентій, резидуючій въ Тирновѣ, якъ и ексархъ церкви православнои въ Царгородѣ. Однакожь той послѣдный давъ ся представленями Стамбулова пересвѣдчити и приставъ вкинци, на згадане уступство въ користь престолонаслѣдника. Не такъ податливымъ показавъ ся митрополитъ тирновскій, Климентій, и выголосивъ въ день именинъ князя Фердинанда въ церкви тирновскій проповѣдь, въ котрій зъ всею завзятостію ударивъ на князя и его міністра Стамбулова.

Митрополитъ Климентій есть того пересвѣдченя, що католицкій князь вплыне шкодно на православіе болгарского народу, а може и захоче посередъ того-жь народу ширити католицизмъ. Духовеньство болгарске есть въ большой части одной думки зъ своимъ ерархомъ. Однакожь сталась незвычайна пригода. Уже въ часѣ проповѣди — якъ доносять телеґрамы — „негодувавъ зобраный въ церкви народъ на рѣчь митрополита голосными кликами и шумомъ, а коли митрополитъ скончивъ богослуженье, народъ кинувъ ся на его палату, добравъ ся до комнатъ митрополита и — увязнивши его водпровадивъ насильно до одного монастиря и тамъ интернувавъ его, а ключѣ водъ палаты митрополичои передавъ префектови мѣста“. Що зъ тымъ фантомъ зробить Стамбуловъ, почуемо небавомъ.

Однакожь не есть рѣчію неимовѣрною, що самъ Стамбуловъ або его одномышленники мали свою руку въ цѣломъ дѣлѣ, бо митрополита Климентія уважано водъ давна орудіемъ въ рукахъ Цанкова и россійского сторонництва панславістичного, котре за всяку цѣну спиняе ходъ справъ въ Болгаріи. Заразъ другого дня по той пригодѣ вернувъ князь Фердинандъ до Софіи зъ подорожи изъ-за границѣ, зъ обзоринъ своеи Бурбонки..

Кружокъ рольниковъ въ рускій духовній семинаріи.

Праци и науцѣ завдячуе людскость цѣлу цивілізацію и що-разъ больший поступъ до лучшого, длятого лишь наука и праця можуть Русиновъ поставити зъ часомъ на рівній высотѣ зъ другими народами европейскими.

Больша часть нашого народу — се хлѣборобы, люде жиючій зъ управы землѣ, — до тыхъ належать и священики, позаякъ грунтъ, водданый имъ въ ужитковань, становить переважну часть ихъ доходовъ.

Перейдѣмъ нашъ цѣлый край, а знайдемо дуже мало поступовыхъ господарювъ, длятого, бо люде, котрі господарять, часто не знають елементарныхъ засадъ господарства рольного. Многі не знають такихъ рѣчей, якъ обходити ся зъ оборникомъ, якою пашею годувати коровы, щобы ся добре доили, и т. д.

Рѣдко въ котромъ домѣ лучаесь у насъ подыбати яку ґазету рольничу або яке бодай популярне систематичне дѣло о господарствѣ сѣльскомъ якъ н. пр. Пацита.

Такъ дальше тревати не повинно, бо инакше выставили бы мы собѣ свѣдоцтво великого убожества духового.

Длятого перемъ ся заразъ и смѣло до дѣла, бо будучность наша только въ нашихъ власныхъ рукахъ!

Въ Самборѣ д. 3 н. ст. марта 1893.

Д-рь Корчило Чайковскій

До чого доведе ажь такій шовінізмъ?

До Самбора загостивъ недавно рускій народный театръ, остаючій подъ зарядомъ „Рускои Беседы“ у Львовѣ. Отже по приѣздѣ театру самборскій ультра-шовіністы польскій розпустили межи Поляковъ у мѣстѣ ось-таку гектографовану водозву:

Odezwa!

Jeżeli w społeczeństwie naszem byli jeszcze ludzie łatwowierni, którzy łudzili się lojalnością ogółu rusinów galicyjskich wobec katolicyzmu i sprawy narodowej, to ostatni skandal wyprawiony w domu narodnym otworzył wszystkim oczy na bizantyjską przewrotność, fałsz i obłudę panującą u rusinów, reprezentowanych prz z besedę narodowiecką.

Beseda ta wysłała swe zagony do naszego grodu, znanego z prawdziwej lojalności [sic!] i gorącego patryotyzmu, a to trupę towarzystwa teatralnego z tendencyą im właściwą. Rzućmy im słowa rzuc ne przez nich Głowie kościoła i męczennikom uni kim: pereat! pereat! — a fundusze, które mieliśmy na poparcie rzek mo narodowego bratniego towarzystwa wydać, ofiarujmy szczerze dla głodnych i znękanych ciężką zimą ubogich współmieszkańców grodu naszego, tudzież na podniesienie ducha narodowego, który tacy prorocy jak beseda spaczają i zatruwają — wspierajmy zatem gorąco Towarzystwa patryotyczne mające na celu podniesienie ducha i miłości Ojczyzny.

Cześć tym, którzy potrafią wyżej cenić godność narodu nad chwilową przyjemność w teatrze oesedy.

W Samborze w lutym 1893 r.

Ультра-шовінізмъ польскій ажь капае зъ наведеной водозвы! Рускій театръ порівнуесь зъ „zagonami“ [татарскими] и ґльоріфікуе ся тыхъ, котрі не зайдуть до руского театру подъ зарядомъ „Беседы“, бо нѣбы-то се товариство народовцѣвъ щось тому винно, що москвофілы-студенты выправили дику авантуру въ Народномъ Домѣ...

Такій водозвы польскій, дышучій ненавистію до Русиновъ, спосібній хиба вызвати межи Поляками а Русинами въ краю таку ненависть племінну, яка панує мѣжь Нѣмцями а Чехами въ Чехіи. На жаль, вся праса польска — зъ дробнымъ хиба выимкомъ — дѣлае въ томъ напрямѣ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Міністерство справъ внутрѣшныхъ звернуло увагу краевыхъ властей на заграничныхъ аґентовъ, котрі подъ покрывкою закупна худобы и збожа ѣздять по селахъ и пропаґують еміґрацію до Америки, а головно до Бразиліи. Долѣшно-австрійске намѣстництво возвало староства, щобы приказали жандармеріи и бурмістрамъ строго слѣдити и воддавати такихъ аґентовъ судамъ, евентуально водставляти ихъ до границѣ або водсилати до мѣсця приналежности.

——

Въ Сербіи розгорѣла ся на добре борба мѣжь ліберадами а радикалами. Радикалы, котрі держать переважно въ своихъ рукахъ суды, готовлять либеральному правительству серіозній трудности. Кількохъ президентовъ судовыхъ зъ радикального табору выповѣло послухъ міністровы справедливости, певній того, *що ихъ не можуть усунути.* Такій выпадокъ лучивъ ся недавно въ Белградѣ, а въ кількадневъ повторивъ ся въ Пожареваци. Міністеръ справедливости выславъ до Пожареваца свого комісаря, щобы вонъ привернувъ ладъ въ тамошномъ судѣ и перевѣвъ слѣдство въ справѣ рознихъ надъужить, та президентъ суду прогнавъ его зъ судового забудованя при помочи збройныхъ пандуровъ Взагалѣ сербскій водносины такъ натягненій, що леда хвиля выбухне борба всѣхъ противъ всѣхъ, при чомъ очевидно потерпить державный авторітетъ.

——

Въ Берлинѣ водбуло ся дня 28 лютого велике ювілейне вѣче тамошныхъ нѣмецкихъ католиковъ, котрі обходили въ сей способъ торжество ювілею папы. На вѣче прибула цѣла фракція парляментарного и соймового центра, а проводникъ его, д-ръ Поршь, бувъ головнымъ бесѣдникомъ. Вѣче выслало папѣ поздоровну телеґраму.

——

Въ англійскомъ парляментѣ значною большостію голосовъ перейшло внесенье Ґледстона, щобы проектъ ирляндскій займивъ перше мѣсце на всѣхъ засѣданяхъ у вовторки и въ пятницѣ ажь до Великодня.

Ирляндска ліґа напираі що-разъ дужше на Ґледстона, щобы въ найблизшомъ часѣ предложивъ проектъ до закона о выплачуваню посольскихъ дієтъ. Послы англійскій сповняли доси свои обовязки дармо.

Въ Бельфастѣ (въ Ирляндіи) устроили опозиційнй круги ирляндского гомеруля велику демонстрацію и спалили портреты Ґледстона и Морліого. Товпы заявили, що не будуть платити податку и не будуть слухати ирляндского парляменту, если не утворять парляменту въ Дублинѣ.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ о шамбеляньскій гоноръ].

Другого дня розправы Завадскій доказуваv дальше правду закидовъ, якій вчинивъ Воляньскому и на різній обставины навѣвъ свѣдковъ. Сконстатованье деякихъ рахунковыхъ позицій робило ему трудность тымъ, що вонъ выписувавъ ихъ зъ иншого примѣрника, а не зъ того, котрый находить ся теперь въ рукахъ суду.

Д-ръ Панетъ внесъ, щобы покликати на свѣдка гр. Менциньского, котрый перебуваі теперь у Львовѣ, а вонъ потвердить, що Воляньскій гравъ фальшиво въ карты и розкаже богато справокъ, бо самъ засѣдавъ въ 1877 р. въ гоноровомъ судѣ. — Супротивъ того д-ръ Горовіцъ водкликавъ своі вчерашне внесенье що-до розширеня обжалованя и застерѣгъ собѣ, що выточить Завадскому процесъ передъ мѣскоделеґованымъ судомъ.

Старушка Юлія Ендеръ зъ Гусятина не могла подати близшихъ пояснень що-до продажи пасѣки помершого Охоцкого. За то ей сынъ Вільгельмъ збзнавъ, що купивъ пасѣку за 70 зр. заразъ въ два днѣ по похоронѣ Охоцкого водъ малолѣтного Антося Завадского, котрый заявивъ, що пасѣка его власностію. Воляньскій притакнувъ на то. До сполки зъ Ендеромъ приступивъ Холоневскій, економъ за житя Охоцкого, и вручивъ свѣдкови 70 зр. на те, абы прилучити свою пасѣку до ново-куплени. Свѣдокъ купивъ ще мула и куцика водъ спадковои масы Охоцкого, але не могъ рѣшучо сказати, чи Воляньскій бувъ уже тогдѣ опѣкуномъ. Холоневскій користав по смерти Охоцкого зо всего, що далось, продававъ збоже на свою руку, о чомъ може посвѣдчити Паславскій. Чи Воляньскій знавъ про справки Холоневского, свѣдокъ не вмѣе того сказати. Вонъ только бачивъ, що по смерти Охоцкого все гинуло и пропадало. Воляньскій не бувъ ще тогдѣ опѣкуномъ. Що-до продажи волювъ — свѣдокъ оповѣвъ, що въ кольска недѣль по смерти Охоцкого продано зъ масы спадковои 8—9 штукъ, але Воляньского не було тогдѣ въ Бѣлобожници.

Свѣдки Ґуральскій, лѣсничій, и Маверъ Зайдель, купець збожа, зознали, що Холоневскій несповна въ тыждень по смерти Охоцкого выпродавъ велику скольксть збожа.

Свѣд. Фр. Борисикевичь, посесоръ добръ, зознавъ, що его жена зъ дому Охоцка и вонъ живъ зъ Охоцкимъ водъ молодости въ великой приязни. Коли его жена ѣхала на похоронъ Охоцкого, стрѣтила по дорозѣ кольска возовъ зъ Бѣлобожницѣ наладованыхъ збожемъ. Въ часѣ похорону Воляньскій поступавъ собѣ немовь абсолютный панъ. Мысловскому продавъ конѣ Охоцкого, плативъ за похоронъ священикамъ, хочь се мавъ робити хто иншій, высылавъ волы до Тлустого на продажь и т. д. На другій день по похоронѣ Каликста Охоцкого уладивъ Воляньскій голосну забаву. Заки ще привезли мощѣ до Бѣлобожницѣ, братаничь Охоцкого, Тома, опечатавъ разомъ зъ лѣсничимъ Ґоральскимъ всѣ шафы. Познѣйше показало ся, що шафы розпечатано. Борисикевичь удавъ ся другого дня по похоронѣ до Воляньского, щобы вонъ выдавъ ему контрактъ посесіи. Воляньскій заявивъ, що ся справа вже убита и поручивъ Заруцкому высунути шуфляду столика. Контрактъ бувъ на верху а папери Охоцкого находили ся въ найбольшомъ ладѣ. При томъ бувъ такожь Холоневскій и вонъ мавъ въ рукахъ завѣщанье Охоцкого, посля котрого назначено опѣкунами дѣтей о. Михалевича и Артура Цѣлецкого. Борисикевичь зознавъ дальше, що якась „чужа рука“ робила ладъ мѣжь паперами Охоцкого. Охоцкій не бувъ нѣколи вдоволеный зъ Холоневского.

Д-ръ Панетъ запытавъ свѣдка: чи Охоцкій прозывавъ коли Воляньского „шуя, шуіссімусъ“? — але сов. Зубрицкій водсунувъ се пытанье, рівно-жь зборонивъ Борисикевичеви водчитати листъ Охоцкого, що кидавъ некористне свѣтло на Воляньского. Натомѣсть водчитано зознаня Борисикевичовои, а зъ нихъ сконстатовано цѣлонічну забаву по похоронѣ, гру въ карты при участи Воляньского, Антося Завадского, Холоневского и молодшого Мысловского.

Д-ръ Панетъ звернувъ ся знова до Борисикевича зъ пытаньемъ: чи не знае, хто умѣвъ

наслѣдувати пôдпись Охоцкого? Свѣдокъ вказавъ на Заруцкого.

Д-ръ Панетъ оповѣстивъ листъ Борисикевича, въ котрôмъ каже ся, що Воляньскій укравъ разъ Охоцкому кожухъ на польованю [*на галерiи: славно!*], отже запитавъ свѣдка: чи вôнъ о тôмъ знає. Предсѣдатель усунувъ се пытанье. Д-ръ Панетъ зажадавъ дословного занотованя въ протоколѣ и ставъ диктувати рѣчь протоколянтови, а мѣжь тымъ Борисикевичь заявивъ, що може крадѣжь доказати [*на галерiи: славно!*].

Баньковскій слуга потвердивъ фактъ, що Антось Завадскій гравъ у фербля; що волы продано на приказъ Воляньского; що збôже вывозили ще тогдѣ, якъ тѣло Охоцкого лежало въ церквѣ; що рѣчи були опечатанѝ, але хто ихъ розпечатавъ, свѣдокъ не знає.

Свѣд. о. Михалевичь, гр.-кат. парохъ, зôзнавъ, що Охоцкій хотѣвъ зъ-першу назначити опѣкуномъ бар. Гайдля, а по єго смерти Іоркаша Коха або Арт. Цѣлецкого. Про Воляньского яко опѣкуна нѣколи не чувъ, впрочôмъ Охоцкій высказувавъ ся о нѣмъ дуже некористно.

Антоній Завадскій, адоптованый сынъ Охоцкого, зôзнававъ въ користь Воляньского. Зъ єго зôзнань выходить, що вже въ 14-ôмъ роцѣ житя бувъ дуже розвиненый. При продажи кождои рѣчи засягали у него опінія. Самъ просивъ Воляньского на опѣкуна, бо любивъ єго. Завадского не терпѣвъ, бо вôнъ мавъ забрати два футра Охоцкого. Антоній продавъ самъ волы и пасѣку, Воляньскій спродавъ лишь огородъ за 400 зр. Антоній учивъ ся въ школахъ лихо, то-жь сума 300 зр., котру вставивъ Воляньскій въ рахунокъ для домового инструктора, котрого не було, пôйшла на те, абы Антоній зробивъ добре испытъ въ Чернôвцяхъ. [Обжалованый застерѣгъ собѣ, що выточить Антонію процесъ въ справѣ тыхъ двохъ футеръ.]

Третього дня [вчера] розправа була нудна.

Д-ръ Панетъ домагавъ ся вôдчитаня 25 актôвъ, зъ котрыхъ выходить, що Воляньского выдвигнено на становище опѣкуна противъ волѣ родины Охоцкого. Потôмъ жадавъ вôдчитати ще й инши документы на доказъ неморального житя Воляньского и недбалого выховання пупілѣвъ. — Д-ръ Горовіцъ спротививъ ся сему зъ того взгляду, що се розволѣкло бы розправу о тыждень довше. — Однакъ трибуналъ увзгляднивъ деякѝ жаданя. Отже вôдчитано деякѝ акты зъ карнои розправы противъ Воляньского, якъ ось: що Воляньскому наложено кару за побитье ґр. Замойского въ р. 1877 на 2000 зр.; що апеляційный судъ змѣнивъ єи на 21 днѣвъ арешту а въ дорозѣ ласки зменшивъ на 8 днѣвъ, котрѝ Воляньскій вôдсидѣвъ у Вѣдни. Потôмъ прочитано: завѣщанье Охоцкого, пôсля котрого бар. Гайдель а по нѣмъ бар. Іоркашь мали стати опѣкунами; дальше поданье Антося Завадского и Холоневского, щобы судъ назначивъ опѣкуномъ Воляньского; вôдтакъ справозданье перемыского суду, котре кôнчило ся замѣткою, що Антось Завадскій надъ вѣкъ розвитый. Вôдчитано ще просьбу братанича Охоцкого до суду, въ котрôй просить назначити опѣкуномъ бар. Левартовского або Ивана Завадского, бо Воляньскій має лиху славу, зле выховує пупілѣвъ и нищить маѣтокъ. Въ зôзнаняхъ панны А. Тщенецкои замѣтный бувъ уступъ, де она покликуєсь на Бога, що Воляньскій намовлявъ єи, абы передъ судомъ заявила, мовь-бы Охоцкій хотѣвъ Воляньского за опѣкуна. Цѣкаво представляють ся рахунки зъ р. 1888 и 1889. Розходы абсорбують всѣ доходы. Такъ н. пр. каменица у Вѣдни въ середмѣстю принесла въ 1888 р. лишь 26 зр. доходу, слѣдуючого року 70 и кôлька зр. Предсѣдатель заявивъ, що певно покрывавъ ся каменичный довгъ въ высотѣ 30.000, хотяй въ завѣщаню не було згадки про якій-небудь довгъ. По вычерпаню актôвъ трибуналъ предложивъ судьямъ 13 пытань головныхъ и 12 додатковыхъ.

Забравъ слово д-ръ Горовіцъ и Завадского за двѣ статьѣ въ Kurjer ѣ Lwowsk-ôмъ противъ Воляньского назвавъ интриґантомъ, ворогомъ Воляньского, брехуномъ, котрый задля жадобы зыску розсѣвавъ на Воляньского обиджаючѝ вѣсти. Свою двогодинну бесѣду д-ръ Горовіцъ закôнчивъ апострофою до судьѣвъ присяжныхъ. — По нѣмъ говоривъ д-ръ Панетъ, рôвно-жь двѣ годины, и доказувавъ, що Воляньскій чоловѣкъ безъ чести, низькои моральноѣ вартости, прямо обманникъ. —

На бесѣдѣ д-ра Панета перервано розправу. Нинѣ дальшѝ выводы оборонця и нинѣ западе рѣшенье.

НОВИНКИ.

— **Сегорôчный концертъ въ XXXII-гѝ роковины смерти Т. Шевченка** заповѣдаєсь зъ огляду на участь панны С. Крушельницкои и артиста-спѣвака п. Олександра Мишуги величаво. Вправы вôдбувають ся при великôй участи членôвъ „Бояна“ пôдъ проводомъ проф. Вахнянина дуже пильно. Попытъ за білетами, очевидячки зъ причины выступу п. Мишуги, небувалый. Радимо поспѣшити зъ замовленями въ торговли Дымета, вечеромъ на „Бесѣдѣ“ а въ день концерту вôдъ годины 6-ои при касѣ. — Цѣна білетôвъ: фотель 1 зр. 50 кр, крѣсло 1 зр., вступъ на салю 60 кр., ґалерія 40 кр.

— **„Львôвскій Боянъ“** пригадує своимъ членамъ що въ понедѣлокъ о годинѣ 7 ôй передконцертова проба. Выдѣлъ звертає увагу на запавшу ухвалу, пôсля котрои члены, що не являть ся на послѣдныхъ пробахъ передконцертовыхъ, участи въ концертѣ не можуть брати. — *В. Ш.*

— **Головный выдѣлъ товариства „Просвѣта“ у Львовѣ** завѣдомляє членôвъ, що дальшѝ книжочки за рôкъ 1893 розсылати буде лише тымъ членамъ, котрѝ заплатили або заплатять вкладки членьскѝ що найменше за рôкъ 1892-ій. Тыхъ членôвъ, котрѝ до кôнця мѣсяця марта 1893 року не заплатять вкладокъ членьскихъ за рôкъ 1892-ій, Выдѣлъ уважати буде за выступившихъ зъ товариства. Просимо тому всѣхъ нашихъ членôвъ, щобы зволили якъ найскорше присылати залеглѝ вкладки бо инакши не зможемо управильнити нашого выдавництва. — За головный выдѣлъ товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, въ мѣсяци лютôмъ 1893 р. *Д-ръ Омелянъ Огоновскій* голова. — *Иванъ Гуляй* секретарь. [Просить ся другѝ часописи о повторенье сего оповѣщеня.]

— **Сходины „Клюбу Русинокъ“** вôдбудуть ся вô второкъ мѣжь годиною 3-ою а 6-ою въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“.

— **Товариство „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ** заявляє, що вечерницѣ того-жь товариства назначенѝ на 5 н. ст. марта вôдбудуть ся не въ сали любителѣвъ музики, лише въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“.

— **П. Иванъ Навроцкій**, родомъ зъ Пôдволочискъ, членъ основатель и бувшій голова товариства „Академична Громада“ въ Краковѣ, одержавъ дня 28 н. ст. лютого на краковскôмъ университетѣ степень доктора всѣхъ наукъ лѣкарскихъ.

— **Дальшій выкладъ для женщинъ** вôдбуде ся завтра въ недѣлю дня 5 н. ст. марта о 3-ôй годинѣ по полудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Выкладати буде професоръ Коцовскій зъ исторіи рускои літературы.

— **Въ Карловѣ** въ Снятиньскôмъ вôдбувъ ся — якъ намъ пишуть — въ день ювілею папы Льва XIII. о годинѣ 1-ôй зъ полудня ювілейный вечерокъ заходомъ мѣсцевого пароха о. Иларіона Курпяка въ сали школьнôй. О. парохъ выголосивъ вступне слово и вôдчитъ вôдповѣдный торжеству, мѣсцевый хоръ вôдспѣвавъ два псальмы Бортнянского „Сей день“ и „Вся земля“, композицію Лаврôвского „Красна зоре“, В. Матюка „Крылець“ и „Многая лѣта“, а М. С. и И. М. деклямували. Вечерокъ удавъ ся дуже гарно, а саля була повна участникôвъ торжества.

— **Концертъ польского спѣвочого товариства „Лютнѣ“** вôдбувъ ся вчера въ сали „Народного Дому“ передъ дуже численною публикою. На першу точку войскова орхестра 55-го полку вôдограла Вебера увертуру до оперы „Оберонъ“. Сама композиція незвычайно трудна, але при тôмъ дуже гарна. Новый капельмайстеръ п. Мазака выбравъ єи мабуть умысне, щобы пописатись при першôмъ своѣмъ выступѣ. И описавъ ся справдѣ. Увертура выпала зъ-пôдъ єго батуты вповнѣ артистично и становила чи не найкрасшу точку проґрамы. Хоры „Лютнѣ“ не всюды держались однако. Найслабше удала ся кантата Баха „Z nami bądź“. Вже те, що кантата не представляла собою глубшого интересу, одинъ и той самый мотивъ повтаряє ся въ першôй части безъ перервы и очевидно мучить ухо, -- вже те саме пôдносить єи уємну вартôсть. Въ такôмъ случаю вся сила концентрує ся въ выповненю. Симъ разомъ „Лютни“ не дописало. Теноры були за слабѝ, въ однôмъ мѣсци выхопили ся за скоро, а солісты хоральнѝ, особливо п. Мельбеховскій, були просто въ недиспозиціи. Зовсѣмъ поправно вôдспѣвала „Лютня“ Шумана „Requiem“, при чôмъ вызначила ся сопраністка панна Карихôвна. Такожь подобали ся народнѝ польскѝ пѣсни, гармонізованѝ директоромъ варшавскои „Лютнѣ“ п. Машиньскимъ. П. Якль вôддавъ на скрипцѣ I. часть Мендельсонового концерту зъ замѣтною технікою, недоставало єму хиба чувства. П. О. Нижанкôвскій зробивъ своимъ голосомъ якъ найкрасше вражѣнье. Публика нагородила єго довгими оплесками и зневолила докинути ще одну пѣсню. Концертъ закôнчила войскова орхестра фантазією Бойта на тематъ зъ оперы „Мефісто“.

— **П. Антôнъ Глодзиньскій**, дотеперѣшный суплентъ семинаріи учительскои въ Тернополи, именованый тымчасовымъ головнымъ учителемъ того заведеня.

— **Въ бучацкôмъ повѣтѣ** есть ажь 8 товариствъ задатковыхъ а то: 1) товариство задаткове въ Монастирискахъ, 2) банкъ для торговлѣ и позичокъ въ Монастирискахъ, 3) заведенье кредитове въ Монастирискахъ, 4) товариство кредитове въ Язлôвци, 5) товариство задаткове и рукодѣльникôвъ въ Потоцѣ, 6) каса ощадности и задаткова въ Бучачи, 7) заведенье кредитове въ Бучачи, 8) товариство комерціяльне кредитове въ Бучачи. Зъ выимкою товариства задаткового въ Монастирискахъ и товариства задаткового въ Потоцѣ золотôмъ, всѣ инши суть чисто жидôвскѝ спôлки, а позаякъ вôдносины торговельнѝ и промысловѝ повѣта бучацкого не розвинули ся въ той способ, щобы оправдували истнованье тôлькихъ банкôвъ, то можна на певно сказати, що всѣ тѝ спекуляційнѝ предприємства обчислень хиба на вызыскъ населеня и причинять ся вскорѣ до єго економічнои руины.

— **Огнѣ.** Послѣдными часами були въ краю такѝ важнѣйшѝ пожары: Въ Крушельници, въ стрыйскôмъ повѣтѣ, погорѣвъ Израель Леммель. Въ огни згинуло семеро худобы. Необезпечена шкода выносить 550 зр. — Велику шкоду потерпѣли господарѣ въ Лановичахъ, самбôрского повѣта. Тамъ згорѣло 20 загородъ, вартости менше бôльше 10.000 зр. Зъ тыхъ було обезпеченыхъ 26 господарѣвъ разомъ на суму 7580 зр. Лише три господарѣ погорѣльцѣ не були обезпеченѝ. До тепер незнати, яка була причина того огню. — Велике нещастье стрѣтило родину Романишиныхъ въ Болеховѣ рускôмъ, въ долиньскôмъ повѣтѣ. Тому три тыждня повставъ огонь въ домѣ Юрка Романишина; — здає ся, коминъ бувъ лихій. Въ огни згорѣвъ вôнъ самъ, а двое єго дѣтей такъ попарило ся, що небавомъ померли. Крôмъ дому згорѣли ще й будынки господарскѝ, пятеро худобы и пара коней. Загальна шкода въ маѣтку выносить 1000 зр., а була обезпечена лише на 200 зр. По покôйнику Романишинѣ осталась нещастна вдова и маленьке. тяжко попарене дитя. — Дня 20 лютого о пôвночи погорѣвъ жидъ Гершь у Ваневичахъ, въ пов. самбôрскôмъ. Шкоду обчислено на 680 зр., але она була обезпечена. Въ тôмъ выпадку було здає ся пôдпаленье. Пôдозрѣвають о то господаря ваницкого Федька Звѣряньского; єго вже увязнено и вôдставлено до суду въ Самборѣ. — Въ Лѣнинѣ великôй, старомѣского повѣта, повставъ мабуть зъ неосторожности огонь, котрый знищивъ паровый тартакъ ґрафа Людвика Водзицкого. Разомъ зъ тартакомъ згорѣли всѣ приряды и засôбъ дерева. Шкода була обезпечена, а выносить 30.000 зр. Зъ людей не втративъ нѣхто житя при тôмъ страшнôмъ огни.

— **Пята конфіската.** Прокураторія державна сконфіскувала ч. 18 Gazet-ы Przemysk-ои дня 1 н. ст. марта за двѣ статьѣ: п. з. „Чи добре стало ся?“, обговорюючу зложенье мощей Теоф. Ленартовича въ Краковѣ и за статью економічного змѣсту п. з. „Цинізмъ чи глупота“. Се вже пята конфіската сего двотыжденника въ сѣмъ роцѣ.

— **Гостина нѣмецкого цѣсаря въ Угорщинѣ.** Пôсля информацій Neue fr. Presse має цѣсарь Вільгельмъ приѣхати въ осени на маневры войсковѝ до Угорщины и загостить до цѣсарскои палаты въ Ґеделе. По маневрахъ перебуде ще нѣмецкій цѣсарь яко гôсть нашого цѣсаря до дня 23 н. ст. вересня. По вôдъѣздѣ гостя удасть ся цѣсарь Францъ Іосифъ на вôдслоненье памятника Андрѣя Гофера на горѣ Изель коло Инсбрука.

— **Звѣрскôсть прислуги въ домѣ для божевôльныхъ.** Зъ Прешбурга доносять, що въ тамошнôмъ шпитали краєвôмъ лучивъ ся фактъ, котрый выкликавъ въ цѣлôмъ мѣстѣ величезну сензацію. — Передъ кôлькома днями мавъ взяти одинъ божевôльный теплу купѣль, тымчасомъ служба вкинула єго насильно до ванны зъ кипячою водою и мимо страшного крику жертвы, не выпустила єи зъ окропу. Нещастный зварився ся въ купели и по кôлькохъ годинахъ страшныхъ мукъ померъ. Звѣрскихъ катôвъ увязнено.

— **Що можна дôстати за цѣну горѣвки?** Одна часопись анґлійска, призначена для роботникôвъ, подає поучаючу статистику. На лондоньскôмъ передмѣстю Кенсінґтонъ выпили люде рôзныхъ напоѣвъ на суму 587.320 фунтôвъ штерлінґôвъ, то єсть 14,680.000 франкôвъ. Коли бы тѝ грошѣ, замѣсть на напоѣ, ужити на справунки въ мѣстѣ, то можна бы за нихъ дôстати: 30.000 одягôвъ для роботникôвъ, числячи по 50 франкôвъ кождый; 60.000 бововняныхъ сорочокъ мужескихъ по 3 фр. кожда; 30.000 паръ чобôтъ по 15 фр.; 30.000 жѣночихъ одягôвъ по 50 фр.; 60.000 бавовняныхъ сорочокъ женьскихъ по $2^1/_2$ фр.; 10.000 одягôвъ для дѣтей по 20 фр.; 100.000 паръ черевикôвъ дитинячихъ по 5 фр.; 50.000 лôжокъ для дѣтей по 20 фр.; 30.000 цѣлыхъ ґарнітурôвъ мебльовыхъ ремѣсничихъ по 150 фр., 30.000 комплетôвъ домашного бѣля по 35 фр. Крôмъ того зъ тыхъ грошей можна бы заложити ще величезный клюбъ ремѣсничій зъ читальнею, салею на вôдчиты, лазнею, ґімнастикою и публичною пральнею. А кôлько зарôбку мали бы при тôмъ рôзнѝ ремѣсники. Тымчасомъ все те пропиває ся. Не однôй Анґліи придало бы ся звернути увагу на пожиточне ужитье зароблено гроша.

— **Шайка розбôйнича Атаназіоса.** Пятьохъ розбишакôвъ зъ шайки Атаназіоса, котра въ маю 1891 року напала була на поѣздъ зелѣзничій пôдъ Черкескей, выдали сими днями власти болгарскѝ турецкому правительству. Переступники повѣдають, що одержали вôдъ Атаназіоса по 400 наполеондорôвъ зъ добичи. Атаназіосъ мавъ утечи пôсля ихъ гадки до Румуніи або до Россіи, хочь инши кажуть, що вôнъ перебуває въ Греціи. Въ рукахъ властей болгарскихъ суть ще три инши члены згаданои шайки, котрѝ не брали участи въ нападѣ пôдъ Черкескей, але за те належали до шайки, що передъ трома роками напала була на Ахмеда ефендіого, шваґра султанового. Всѣ три лежать теперь недужѝ въ софійскôмъ шпитали, длятого не могли бути выданѝ Туреччинѣ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Вѣнчанье кн. Павла Сапѣги зъ княжною Матильдою Віндішґрецôвною вôдбуде ся дня 14 н. ст. марта въ каплици архіепископскои палаты. За-для тяжкои жалобы въ домѣ кн. Сапѣгôвъ вôдбуде ся вѣнчанье лише при участи найблизшихъ своякôвъ обохъ родинъ.

Наука, штука и література.

— **„Читальнѣ“ и** въ 3 мѣстить: зъ Св. письма євангеліе вôдъ Іоана гл. I., зачало 5 на I. недѣлю посту, пояснене о. Ал. Тороньскимъ; -- стихъ Дмитра Третяка: Чого я зажуривъ ся?; — конець оповѣданя Олексы Стороженка „Не въ добрый часъ“; — дальшу часть историчного оповѣданя за Костомаровымъ п. з. „Облога мѣста Львова Богданомъ Хмельницкимъ гетьманомъ войска козацкого въ 1648 роцѣ“; — розвѣдку зъ господарства о. Ив. Негребецкого и. з. „Управа розсады капусты“; — другу таку-жь розвѣдку того-жь автора п. з. „Про гдекотрѝ вôдмѣны головчастои капусты“; — дальшу часть господарскои статьѣ Л. Гречкосѣя п. з. „Кукуруза“; — Ивана Бачиньского: „Въ якôмъ вôддаленю належить садити дерева овочевѝ?“; — розвѣдку пасѣчничу „О пчолахъ пôдъ весну“ Пасѣчника зъ гôръ Медоборскихъ; — початокъ статьѣ: „О породахъ куръ и ихъ годôвли“, М.; — „Сôль для худобы“; — „Уставу о культурѣ рôльничôй въ Угорщинѣ;“ — Справозданье зъ дѣяльности выдѣлу товариства дякôвъ еп. станиславôвскои; — вкôнци: Всячину, Смѣхъ и правду, Загадки, курсъ збôжевый. Взагалѣ треба сказати, що „Читальня“ сповняє совѣстно свôй обовязокъ и подає по-при многоту матеріялу рѣчи справдѣ цѣнниѝ для своихъ читателѣвъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практиканта будôвництва, Мих. Моравецкого, зô Львова до Тернополя.

— **Конкурсы.** Львôвска комната нотаріяльна розписує конкурсъ на посаду нотаря въ Тер. нополи. Поданя треба вносити до 20 н. ст. марта. — Окружна рада шкôльна въ Стрыю розписує конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Ямѣлници, Яленковатôмъ, Годовичахъ, Рожанцѣ выжнôй, Рожанцѣ нижнôй, Опôрци, Стинавѣ нижнôй, Тарнавцѣ, Тухли, Тухолцѣ, Жупаню, Бережници, Головецку, Хащованю, Конюховѣ, Козьовôй, Олексичахъ, Оравчику, Пôдгôрцяхъ, Стриганцяхъ, Трухановѣ, Вовни, Завадовѣ, Феліцієнтали, Хутарѣ, Выжловѣ, Довгôмъ, Моршинѣ и на посады молодшихъ учителѣвъ въ Дѣдушичахъ великихъ, Гôрнôмъ, Синевôдзку выжнôмъ и Сколѣмъ. Подаватись треба до 31 н. ст. марта. — Окружна рада шкôльна въ Пôдгайцяхъ розписує конкурсъ на посады учителѣвъ: управителя 2-клясовои школы въ Заваловѣ, дальше на посады молодшихъ учителѣвъ въ Пôдгайцяхъ и Гнильчи та на посады самостôйныхъ учителѣвъ: въ Бекерсдорфѣ, Бѣлокерници, Бенявѣ, Доброводахъ, Голгочахъ, Ищковѣ, Котузовѣ, Мужиловѣ, Раковци, Семикôвцяхъ, Славентинѣ, Соколовѣ, Сосновѣ, Швейковѣ, Телячôмъ и Товстобабахъ; вкôнци на посады греко и и римо-кат. катихита въ Пôдгайцяхъ зъ платнею 495 зр. Поданя треба вносити до кôнця марта. — Дирекція почтъ оголошує конкурсъ на посады експедієнтôвъ почтовыхъ въ Олпинахъ, въ повѣтѣ ясельскôмъ зъ платнею 910 зр. рôчно и въ Горинци, въ повѣтѣ чешанôвскôмъ, зъ платнею 460 зр. Поданя треба вносити до 13 н. ст. марта.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 4 марта. Князь болгарскій Фердинандъ выѣхавъ позавчера вечеромъ до Софіи.

Римъ 4 марта. Тутешнѝ вольнодумцѣ задумують устроити ворожу демонстрацію богомольцямъ вѣденьскимъ.

Брукарештъ 4 марта. Арештовано тутъ 150 листоносôвъ, котрѝ звязали ся въ злодѣйску шайку и рабували посылки грошевѝ и цѣннѝ.

Мадритъ 4 марта. Австро-угорскій посолъ ґр. Дубскій розговорювавъ позавчера зъ міністромъ справъ внѣшныхъ про торговельно-політичнѝ пытаня.

Парижъ 4 марта. До сенату внесено поданье о кредитъ на 6,230.000 франкôвъ въ цѣли орґанізаціи Дагомея.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. А. Чич. въ Бр. Такъ. — **Вп. В. Ст. въ Чер.** Вписано за сѣчень а не за лютый, позаякъ за грудень не було заплачено. — **Вп. С. Пест. въ Доб.** До кôнця липня. — **Вп. І. Мар. въ Люб.** Такъ.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ С. Райнгольдъ
дентистъ
ординує вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 3—4

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла
Д-ръ І. Райнгольдъ
ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординує 4567 3—4
ул. Ягайлоньска ч. 2. вôдъ 10—12 и вôдъ 3-5.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймає всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовенства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ,
не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôджившленя цибулькъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ.
Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
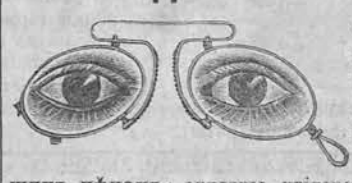
оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного ôдваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсфайри, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєни звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ
до конверсіи и субскрипціи
на
4% позичку краєву
приймає до 15 н. ст. марта
пôдъ услôвями оригінальными безъ дочисленя провізіи
Дôмъ банковый и контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя зъ провінціи полагоджуюємо безпроволочно. 4583 1—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. мѣшаный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. пôспѣшный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	10 09	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	10 09	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	10 09	—	756	—	706	—
„ Глибоки	10 09	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	10 09	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	10 09	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	148
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. мѣшаный	пот. пôспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числя пôдчеркнений означають пору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до г. д 6 рано 2382

Важне для П. Т. Господинь

Передъ святами!

Знаный вôдъ 18 лѣтъ магазинъ и роботня всѣлякихъ выробôвъ ножôвничихъ мае честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарôвъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричнй.

Приймаю такожь всѣлякй замовленя на остреньe ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментôвъ хірургічныхъ, якъ такожь на всѣлякй входячй въ обсягъ ножôвництва артикулы. 4581 1—4

Остаю зъ поважаньемъ

Фридрихъ Ружичка

у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

І. РЕХЕНЪ

Львôвъ, улиця Краковска, число 5

поручае свôй

Великій складъ и улѣпшену роботню рукавичокъ

всѣлякй товары галантерійнй торбы мысливскй, споднѣ и кафтаники шкôряній, такожь

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

БАНДАЖÔВЪ ХІРУРГІЧНЫХЪ

для рôзныхъ недугъ пôсля найновѣйшихъ вынайденъ найславнѣйшихъ професорôвъ, котрй выготовлюе выгôдно и тревало по найумѣркованѣйшихъ цѣнахъ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся скоро и точно. 4584 1—4

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побôчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Браєръ

властитель.

Д-ръ Викторъ Лѣжиньскій

управляючій лѣкарь

Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 12—?

ЗИѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. П.Т. Публицѣ, що истнуючій вôдъ 20 лѣтъ пôдъ фірмою

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

Ринокъ ч. 26.

складъ рôзныхъ полотенъ, столового бѣля полотенець, перкалёвъ, барханôвъ, флянелѣ, выробôвъ пончоховыхъ, а такожь шіртіанôвъ, шіфонôвъ зъ фабрики Венедикта Шроля и Сына зъ днемъ нанѣшнымъ я перенѣсъ до камечицѣ кн. Пониньского

Ринокъ ч. 6.

Дякую Впов. Публицѣ за дотеперѣшній взгляды и поручаючи ся на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

(Импресса, Львôвъ.) 4575 2—6

ОФ-

рочки мужескй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, манжеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ

Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in 19—34 Leipzig.) 4391

Новй уніформы

для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй вôдъ многихъ лѣтъ зъ своеи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй.

Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

РЕАЛЬНÔСТЬ

въ Конюшкахъ ч. 94 при мурованôмъ гостинци мѣжь Рогатиномъ а Бурштиномъ, обôймаючу 28 морґôвъ орного поля и 12 морґôвъ сѣножати зъ усѣма господарскими будынками можна купити або вынаймити на лѣта по цѣнѣ приступнôй. Докладну вѣдомôсть подасть о. Михайло Форись въ Гологорахъ на Волни 4560 1—2

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА

ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всечестному Духовенъству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Киоты, Воскресенія, Образы процесіональнй, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнй фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вôдъ часу вôдкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Землякôвъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тім-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4418 5—

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручае на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

РОБÔТНЯ БРОНЗÔВНИЧА

Вол. Усценьского и В. Скнуржиля

Ринокъ ч. 29

(дôмъ Андріолього) або ул. Театральна ч. 12 vis-a-vis Пп. Єзуитôвъ

У ЛЬВОВѢ

выготовлюе всѣлякй **выробы церковнй зô срѣбла, бронзу, хиньского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ.**

Такожь **приймае всякй старй предметы до золоченя, посрѣблюваня и бронзованя,** гарантуючи довголѣтну тревалôсть.

Замовленя зъ провінціи выконують ся въ можливо найкоротшôмъ часѣ.

Для догоды Всч Духовенства вôддаемо посвячувати всѣ выробы выходячй зъ робôтнѣ. 4574 2—4

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОШАВѢ

(Горрах) австр. Шлескъ,

основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великôй силѣ кôльченя en gros и en détail. 4494 12—15

Взôрцы и цѣнники даромъ и оплатно

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вô 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Ка ушь

обôймили теперѣшнй управитель Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ-нѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 3—?

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыжденвникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 18-9 р у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 60 зр., на чверть року 1 зр.

КНИГИ ЦЕРКОВНЙ

друки всѣлякого рода

Молитвословы рôзного выданя

Євангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утримуе

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.

4471

ДРАМАТИЧНЙ ТВОРЫ

ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

АРХИКНЯЖА ФАБРИКА

клею, сподіюмъ, мучки кôстяной и кислоты сѣрчаной

ВЪ ЖИВЦИ

предкладае Вп господарямъ пôдъ сегорôчнй озимины свои продукты навозовй, а то:

вохко пражену мучку кôстяну, а такожь **отверту** котра мѣстить **розпускаему кислоту фесфорну, надфосфатъ сподіюма, надфосфатъ амонякальный, надфосфатъ потасово-амонякальный, сульфатъ амонія, салітру чілійску, жужлѣ Томаса** — у всѣхъ продуктахъ запорученый процентъ матерій поживныхъ для ростинъ, въ найлѣпшôмъ родѣ, по можливо найнизшихъ цѣнахъ. 4548 5—5

Заступникомъ для всходнои Галичины **СИМЕОНЪ ДЕҐЕНЪ, дôмъ комісовый, Львôвъ, Сикстуска 19.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позачку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць держазныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

3483

а всѣ тй папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй папиры цѣнний такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справедшныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Лев. Кнейпъ

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздôвства КНАЙПА СОЛОДОВА есть КАВА

зô **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу, здоровѣйшу и бôльше поживну** каву. — **Незрôвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надае ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пôдроблень. ½ кіло по 25 кр. — Всюды можна дôстати.**

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною.

4506 10—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець **Иванъ Бôлей.** — Одвѣчальный редакторъ **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 41. Львôвъ, Понедѣлокъ 22 лютого (6 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 6 н. ст. марта 1893.

Не лишь на поли національнôмъ не може ера гр. Таффого похвалитись дѣйстными успѣхами, але й на поли економічнôмъ нема проявôвъ вôдрадныхъ для нашои Долитавщины Жалѣ на вызискуванье нашои половины державы Уграми давнй и загальнй. Галицкôй нафтѣ роблять Угры вôдъ давна шкôдну конкуренцію, впроваджуючи въ границѣ свои нафту зъ кавказкого Баку. Ческимъ млынамъ дѣє ся та сама кривда черезъ легкій ввôзъ муки зъ Угорщины. Продуценты винъ австрійскихъ, пôдорванй фільоксерою, потерпѣли значнй шкоды вôдъ часу, якъ Долитавщина за низькою оплатою цла позволила Италіи впроваджувати свои вина. А вже се явна тайна, що промыслъ нашь фабричный не въ силѣ выдержати конкуренціи зъ импортованымъ промысломъ нѣмецкимъ, коли тымчасомъ фабрикаты австрійскй не можуть найти для себе достаточного збуту анѣ на торговицяхъ Сербіи та Болгаріи, а тымъ менше Румуніи.

Здавалось, що економічнй вôдносины Долитавщины троха поправлять ся зъ хвилею, коли міністеръ торговлѣ, маркізъ Бакегемъ, передъ двома несповна роками заключивъ договôръ торговельный зъ Нѣмеччиною. Договоромъ симъ впущено вправдѣ фабрикаты нѣмецкй въ нашй границѣ за низькимъ цломъ, але въ замѣну за се обнизила Нѣмеччина цло для австрійского збôжа зъ 5 марокъ вôдъ гектолітра на 3 марки и 50 фенікôвъ Здавало ся, що именно Галичина наша, яко хлѣборобный край, зыскає на тôмъ и збôжевй свои плоды зможе впроваджувати на торги нѣмецкй. Имовѣрнôсть зыску була тымъ бôльша, що Нѣмеччина въ тôмъ часѣ замкнула границѣ свои для привозу збôжа россійского. Галичина и другй хлѣборобнй краї Австріи могли черезъ те бодай въ части статись збôжевою коморою. Нѣмеччины, котра не въ силѣ свои потребы збôжевй лагодити власною продукцією. Пригадуємо на сѣмъ мѣсци, що по заключеню договору торговельного зъ Нѣмеччиною праса Бісмаркôвска накинулась на нѣмецке міністерство торговлѣ, роблячи єму замѣтъ, що оно супротивъ Австріи показалось занадто уступчивымъ.

Однакожь все такъ лише здавалось, а найновѣйшй подѣї въ свѣтѣ торговельнôмъ дали намъ доказъ дуже ясный, що мы були хвилево въ блудѣ. Такою найновѣйшою подѣєю єсть то, що Нѣмеччина порѣшила навязати на ново мирнй зносины торговельнй зъ Россією. Договôръ торговельный зъ Россією не мôгъ черезъ довшій часъ осущитись. Однакожь нинѣ єсть уже фактомъ, що по гостинѣ царевича въ Берлинѣ обѣ стороны зблизились до себе и залишили вôйну цлову на границяхъ россійско-нѣмецкихъ. Нѣмеччина буде въ змозѣ впроваджувати до Россіи уголь камѣнный и машины господарскй, а за те Россія одержить для збôжа свого такій самый опустъ въ цлѣ, якій одержала Австрія. Що Австрія не буде въ силѣ выдержати конкуренціи зъ Россією, се рѣчь певна. Вся середуща область Россіи зъ своимъ американьскимъ чорноземомъ, годна въ урожайнôмъ роцѣ выгодувати не лишь себе, але, такъ сказавши, цѣлу Европу Въ Россіи продукція збôжа єсть значно дешевша, нѣжь въ Австріи.

Польска делеґація зъ Галичины передвидѣла уже шкоды матеріяльнй, якй постигнуть Австрію, а въ першôй лініи Галичину, якъ тôлько довершить ся договôръ торговельный межи Нѣмеччиною а Россією. При розправахъ буджетовыхъ надъ статомъ міністерства торговлѣ высказало „коло“ польске устами д-ра Левицкого вотумъ недовѣрія якъ міністрови Бакегемови такъ и Нѣмеччинѣ взагалѣ за те, що та послѣдна зблизилась до Россіи. Пос. Левицкій заявивъ, що Поляки, пôддержавши въ своѣмъ часѣ договôръ торговельный межи Австрією а Нѣмеччиною, не надѣялись, що Нѣмеччина допустить ся зрады на Австріи черезъ заключенье такого самого договору торговельного зъ Россією.

Польска делеґація взагалѣ має теперь нещастье — пересвѣдчатись вôдъ часу до часу, що центральне правительство въ бôльшôй мѣрѣ дбає про себе, якъ про спеціяльнй интересы Галичины. Недавно ще пос. Вайґель, Яворскій и Козловскій выступили зъ замѣтами противъ міністра фінансôвъ за енерґічнѣйше стяганье податкôвъ зъ Галичины, не выймаючи „ерархіи суспôльнои“, а нинѣ були змушенй выступити зъ подôбнымъ докоромъ для маркіза Бакегема. Розчарованье польскои делеґаціи тымъ бôльше, що п. міністеръ торговлѣ давъ ѣй сейчасъ вôдправу, замѣчаючи, що Австрія не маєе права вязати рукъ Нѣмеччинѣ на поли договорôвъ торговельныхъ. Нѣмецка-жь праса вôдповѣла на замѣты пос. Левицкого крайною іронією. Она заявила просто, що Нѣмеччина не думала нѣколи передъ своими власными интересами увзглядняти интересы Галичины.

Сими днями має прийти на порядокъ дневный рады державнои договôръ торговельный зъ Сербією. Австрія хоче на торгахъ сербскихъ збувати свои плоды фабричнй. Однакожь за те треба буде Сербамъ обнизити цло для рогатои худобы и для безрогъ. Галичина, не посѣдаючи фабрикъ, не зыскає на тôмъ нѣчого, — противно, може лише потерпѣти новй втраты, бо цѣна худобы галицкои, котра иде на торги вѣденьскй, зновъ обнизить ся черезъ конкуренцію сербску. Длятого caveant consules...

Еміґрація и выгляды на будучнôсть.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Дальше.*)

Наближаючись до кôнця нашои розвѣдки, — пише дальше проф. Пілятъ, — мусимо запримѣтити, що торôчна еміґрація зъ подôльскихъ повѣтôвъ до Россіи якъ зъ огляду на число тыхъ, котрй выйшли а не вернули, такъ и зъ огляду на якôсть еміґрантôвъ не має по нашôй думцѣ тои ваги, яку неразъ приписувано ей въ часѣ, коли рухъ еміґраційный бувъ въ повнôмъ розгарѣ. Бôльшого значѣня набирає той рухъ хиба зъ огляду на вплывы релігійнй и політичнй, про котрй говорили мы побѣжно въ попереднôй части. Що-до послѣдного мали бы мы ще додати одну увагу.

На ширшй верствы людности пограничнои вплыває въ высокôмъ ступени — якъ се потверджують численнй справозданя, — велика маса оружнои силы, яку Россія завела на своѣй граници, и людность тота мимоволѣ видить рôзницю, яка въ тôмъ взглядѣ заходить мѣжь Россією а власною державою, котра въ повѣтахъ пограничныхъ не держить нѣякои силы оружнои, зъ выимкомъ нечисленнои сторожѣ скарбовои и жандармеріи. При порôвнаню тôмъ власна держава тратить на повазѣ що-до силы и могучости, а змагає ся переконанье о переважаючôй могучости державы сусѣднои, котра пôсля сего по думцѣ народу годна все учинити для тыхъ, котрй вôддадуть ся пôдъ ей опѣку. Зъ того переконаня користає вôдтакъ безъ труду хитра аґітація. Звертаючи увагу нашу на той обявъ, мусимо однакъ найсильнѣйше застерегти ся противъ того, мовь-бы мы тымъ способомъ хотѣли промовляти за войсковымъ кордономъ, котрый бы мавъ становити фізичну таму для будучои еміґрациі. Подôбнй презервативы, котрй впрочôмъ не згôднй зъ обовязуючими законами конституційными, уважаємо просто за неумѣстнй, а въ своихъ наслѣдкахъ погубнй, и радуємо ся, що власти не ужили того способу, о котрôмъ самй справозданя зложенй выдѣлови краєвому або зовсѣмъ не згадують або навѣть отверто противъ нему выступають. Якй задачѣ зъ огляду на розширену аґітацію політичну и релігійну припадають властямъ правительственнымъ а вôдтакъ церквѣ, школѣ и иншимъ людямъ доброи волѣ, котрй стыкають ся зъ людностію загроженою аґітаційными вплывами, — се рѣчь ясна и мы не вважаємо за потрѣбне о тôмъ тутъ бôлизше розводити ся.

Найважнѣйшимъ для насъ єсть значѣнье того руху яко обяву вôдносинъ економічныхъ, вôдносинъ залюдненя, посѣданя и зарôбку, котрй разомъ взятй вытворюють въ тыхъ сторонахъ матеріялъ еміґраційный и то вже вôдъ довшого часу, позаякъ въ справозданяхъ, якъ урядовыхъ такъ и неурядовыхъ, ще давнѣйшими лѣтами властямъ надсыланыхъ, констатуєе ся фактъ, що людность деякихъ повѣтôвъ подôльскихъ, а особливо въ Збаражщинѣ, заявляла вже вôдъ кôлькохъ рокôвъ охоту еміґрованя до Америки, именно до Бразиліи, и що тому замѣрови, пôдсычуваному ще аґітацією фірмъ еміґраційныхъ, подѣї описанй на вступѣ сеи розвѣдки, надали иншій напрямъ и звернули до близшои цѣли.

Наведенй въ отсѣй нашôй студіи даты выказують, що людность повѣтôвъ подôльскихъ зъ огляду на дуже густе, якъ на край рôльничій, населенье, зъ огляду на що-рôчный значный приростъ людности, а вкôнци на незвычайне роздробленье грунтôвъ мужицкихъ — въ части вже дôйшла а въ найблизшôй будучности ще до решты дôйде до границь перелюдненя взглядного, т. є. перелюдненя зъ огляду на истнуючй вôдносины економічнй. Тогдѣ мусить наступити одно зъ двохъ: або черезъ збôльшенье теперѣшнои продукціи и вытворенье новыхъ галузей продукціи уможливить ся выживленье бôльшого числа людности на данôмъ просторѣ, або мусить наступити вôдплывъ людности въ иншй околицѣ.

Повѣты подôльскй, а окрôмъ нихъ ще деякй иншй околицѣ Галичины, находять ся пôдъ тымъ взглядомъ въ тôмъ самôмъ положеню, що всходнй провінціи королѣвства пруского, де насесенье зовсѣмъ не такъ густе, якъ на Подôлю, а прецѣнь еміґрація, и то дуже значна, єсть тамъ на порядку дневнôмъ, вôдтакъ якъ рôльничй повѣты Чехіи и иншихъ чисто рôльничихъ краѣвъ середнои и пôвнôчнои Европы, не згадуючи вже о Анґліи и Ирляндіи, котрыхъ впрочôмъ зовсѣмъ вôдмѣнній вôдносины не надають ся до порôвнаня.

Зъ поданыхъ высше двохъ альтернативъ перша, т. є. побôльшенье истнуючихъ и вытворенье новыхъ галузей продукціи находить въ Галичинѣ а именно на Подôлю, котре въ розвою економічнôмъ остало далеко позадý иншихъ околиць краю — ще дуже широке поле примѣненя, и то мимо всеи некористнои констеляціи походячои зъ того, що Галичина творить одинъ обшаръ цловый зъ краями высоко розвитыми пôдъ взглядомъ промысловымъ та що повздовжь бôльшои части границь сусѣдуе зъ державою, котра цлами прогібіційными вôддѣлилась вôдъ прочого свѣта.

Если-жь мы, — якъ се признають кождый знаючій краєвй вôдносины, — маємо якъ на Подôлю такъ и въ иншихъ сторонахъ нашого краю, мимо неразъ дуже невôдрадныхъ обставинъ, ще дуже богато до довершеня пôдъ взглядомъ поступу економічного, — то треба намъ розважно але постôйно и вытревало поступати тою дорогою, а двигаючи край нашь зъ економічного упадку, подати можнôсть до лѣпшого прожывку людности теперѣшнôй а навѣть густѣйшôй нѣжь нинѣ. Не єсть задачею отсеи студіи — розвинути и умотивувати цѣлу програму поправы вôдносинъ економічныхъ, котра въ кождôмъ напрямѣ вымагає особнои

Донесенье ґрафа А. Ѳ. Орлова, шефа жандармôвъ, цареви Николаєви въ 1847 роцѣ о результатѣ слѣдства въ справѣ Кирило-Методіѣвского Братства въ Кіѣвѣ.

(*Конецъ.*)

Присудъ.

Найпокôрнѣйше доносячи про се В. Ц. Высокости, я гадаю, що сю справу можна розвязати нинѣ, не чекаючи, доки привезе ся зъ Кіѣва студента Марковича и зъ-за границь дѣдича Савича, тымъ бôльше, що они не були причастными до украиньско-славяньского товариства и мабуть, суть тôлько украинофілами, значить: справы про нихъ можна буде зробити и довершити окремо. Уважаючи на розумъ бажань В. Ц. Величности, завсѣгды направленыхъ до Найвысшого милосердія, и беручи на увагу молодый вѣкъ дотычныхъ особъ [мѣжь ними тôлько Костомарову 28 роки и Гулакови 25, а останнымъ не бôльше якъ вôдъ 19 до 23 рокôвъ] и сказавъ бы, дитиньство ихъ замѣрôвъ, я гадавъ бы обмежити ся на се:

1. Колежского секретаря Гулака, яко головного керманича украиньского славяньского товариства, що зъ-початку и довго не признававъ ся въ своихъ злочинныхъ замѣрахъ, а ще бôльше яко людину, що здатна на всяке шкôдливе для уряду заповзятье, замкнути въ шліссельбурску фортецу на три роки, а вôдтакъ выправити єго въ далеку ґубернію пôдъ найпильнѣйшій доглядъ.

На первотворѣ власною рукою царя написано олôвцемъ: „*Коли покине свои лихй думки*“. Зъ оригіналомъ згôдно. Ґен.-ядъют. Дубельтъ.

2. Колежского асессора Костомарова, що бравъ участь въ украиньскôмъ славяньскôмъ товариствѣ; що выгадавъ каблучку и назву товариства св. Кирила й Методія, що давъ ходý злочинной рукописи „Законъ Божій“, и хочь навпôсля отверго признавъ ся, але тымъ бôльше винуватого, що вôнъ бувъ старшій вôдъ всѣхъ виновникôвъ вѣкомъ, а яко професоръ повиненъ бувъ вôдвертати молодыхъ людей вôдъ злого напряму, — замкнути въ фортецу на одинъ рôкъ, а вôдтакъ заслати въ одну зъ далекихъ великороссійскихъ ґуберній на службу, але въ нѣякій способъ не на вчену посаду, маючи за нимъ найпильнѣйшій доглядъ.

На первотворѣ власною рукою царя написано олôвцемъ: „*У Вятску ґубернію*“. Згôдно зъ оригіналолъ. Ґен.-аъют. Дубельтъ.

3. Кандидата Х-ои клясы Бѣлозерского, що такожь бравъ участь въ украиньскôмъ славяньскôмъ товариствѣ, склавъ статутъ товариства и злочинну рукопись для пояснення того статута, уважаючи на те, що вôнъ порвавъ звязки зъ кіѣвскими славянистами ще въ половинѣ 1846 р., на выпытахъ зъ першого разу признавъ ся у всему и найширшимъ каятьемъ давъ докладну й певну вѣдомôсть про товариство, замкнути въ фортецѣ на 4 мѣсяцѣ и потôмъ пôслати на цивільну службу, але не въ міністерство освѣты, не збавляючи заслугъ, що вôнъ попереду набувъ и зъ тымъ, щобъ начальство мало за нимъ доглядъ. Службу єму призначити або въ Перербурзѣ, або въ однôй зъ великороссійскихъ ґуберній, але въ нѣякôмъ разѣ не на Украинѣ, доки не доведе певности свого способу мысленя запопадливою службою и статочностью. Не можна промовчати, що Бѣлозерскій має великй здольности, а черезъ те годить ся єго въ помѣтѣ мати, користуючи ся нимъ на службѣ тамъ, де вôнъ може бути найбôльше користнымъ, надто коли буде на очахъ у высшого начальства.

На первотворѣ власною рукою царя написано олôвцемъ: „*Пôдъ найпильнѣйшій доглядъ, заборонивши писати й малювати*“. Згôдно зъ орігъ. Ґен. адъют. Дубельтъ.

5. Девятои клясы Кулѣша, що має занадто хибне розумѣнье про Украину, уважаючи на те, що вôнъ зъ жахомъ бачить тую шкоду, яка могла выникти зъ єго творôвъ, и показуєе щирый жаль за давный свôй нетямъ, що выходивъ зъ надмѣрнои любови до рôдного краю, замкнути въ фортецу на 4 мѣсяцѣ, а потôмъ заслати въ одну зъ далекихъ великороссійскихъ ґуберній на службу, але нѣякъ на вчену посаду, и маючи за нимъ найпильнѣйшій доглядъ, не пускаючи нѣ на Украину, нѣ заграницю, и до того ще, щобъ цензура звертала найпильнѣйшу увагу на єго творы, коли вôнъ писати буде що нарôзно або въ часописяхъ.

На первотворѣ власною рукою царя написано олôвцемъ: „*Заборонити писати и на службу въ Вологду*“. Згôдно зъ орігъ. Ґен. адъют. Дубельтъ.

6. Студента Андрузского, що складавъ революційнй стихи и проєкты державного перестрою, доходячи въ нихъ до републиканьскихъ думокъ и зробивъ зъ-початку богато непевныхъ посвѣдчень, маючи на увазѣ, що вôнъ надто молодый и вѣкомъ и душею, щиро повинивъ ся въ своихъ злочинствахъ, хочь зъявляєть ся палкимъ украинофіломъ, мовлячи, що вôнъ нѣколи не вôдступить ся нѣ вôдъ украиньскои мовы, нѣ вôдъ любови до рôдного краю, пôслати для добутя курсу въ казаньскій університетъ, а потôмъ поставити на посаду въ великороссійску ґубернію, маючи за нимъ и за часы науки и далѣ на службѣ пильный доглядъ, и не пускати на Украину.

7. „Дѣйствительного“ студента 12-ои клясы Навроцкого, винуватого не стôлько за зближенье зъ украиньскими славянистами, скôлько за упертôсть въ непризнаваню, вытримати 6 мѣсяцѣвъ на гавитвахтѣ и потôмъ заслати на посаду въ одну зъ далекихъ великороссійскихъ ґуберній пôдъ пильный доглядъ.

На первотворѣ власною рукою царя написано олôвцемъ: „*У Вятку*“. Згôдно зъ орігъ. Ґен. адъют. Дубельтъ.

8. Студентови Посядѣ, що писавъ про бѣдованье украиньскихъ селянъ, побôльшуючи єго, зваживши за кару утриманя пôдъ арештомъ, пôслати въ казаньскій університетъ, щобы добувъ курсу, а вôдтакъ поставити на службу въ великороссійскôй ґубернiи.

9. Надрукованй творы: Шевченка „Кобзарь“, Кулѣша „Повѣсть объ Украинскомъ народѣ“, „Украина“ и „Михайло Чернищенко“, и Костомарова „Украинскія баллады“ и „Вѣтка“ заборонити й выняти зъ продажи.

10. Цензорамъ, що дозволили друкъ творôвъ Костомарова, Кулѣша и Шевченка, дати строгу нагану, але щобъ се не збавляло нѣякихъ ихъ правъ, набутыхъ службою, яко людей знаменито атестованыхъ, и що зробили помылку бôльше необачно, нѣжь умысне, а ще до того наказати міністрови народнои освѣты, абы вôнъ казавъ, щобъ цензоры взагалѣ звертали пильну увагу на творы літературнй.

монографіи. Тому обмежимось на вказанье найважнѣйшихъ задачь економічныхъ, якій належало бы довершити зъ огляду на спеціяльній відносины тои части краю, котра есть предметомъ сеи нашои студіи.

На нашу думку належить тутъ на першомъ мѣсци улѣпшенье комунікацій, а то такъ за-для зближеня найзначнѣйшои части Подоля до прочого краю и до торговиць західныхъ, якъ и для оживленя мѣсцевои продукціи черезъ улекшенье відбуту. Въ тій цѣли належало бы чимъ скорше приспѣшити будову зелѣзниць подольскихъ, котрыхъ проектъ предложило недавно правительство палатѣ послівъ рады державнои, а відтакъ взяти ся за поправу дорогъ комунікаційныхъ, и то такъ въ околицяхъ остаючихъ поки-що подальше зелѣзниць, якъ и будучихъ дорогъ доѣздовыхъ до зелѣзничихъ стацій. Будовы тотій принесуть надто хвилеву користь черезъ те, що доставлять на довшій часъ заробку для мѣсцевои людности.

На другомъ мѣсци стоить тутъ піднесенье продукціи рольнои, котра особливо на дрібній власности за-для лихои управы находить ся, якъ се загально звѣстно, на дуже низькомъ ступени розвитку. Зъ природы рѣчи акція въ томъ напрямѣ можлива лише дорогою поученя, заохоты, роздѣлюваня насѣня, улекшуваня закупна лѣпшихъ знарядівъ або продажи плодівъ, буде поступати дуже повільно. Въ полудневій части Подоля, де власність грунтова найбільше роздроблена а условины кліматичній більше сприяючій, могла бы при відповѣдныхъ пільгахъ зо стороны держави причинитись значно до економічного піддвигненя хлѣборобскои людности управа тютюну и иншихъ рослинъ гандлевыхъ а по-при томъ розвій садівництва, котре тамъ находить для себе грунтъ дуже відповѣдный. Могучою підоймою рільництва и добробыту людности тамошнои могло-бъ статись на Подолю цукроварство, котре по заведеню належитои комунікаціи найде тутъ всѣ услівя до розвитку. Есть то галузь продукціи, для котрои при енергічныхъ заходахъ могли бы мы и повинній здобути краевый ринокъ, а то такъ зъ огляду на велику користь зъ того для рільництва, якъ и для людности потребуючои заробку. Відтакъ вытворенье або відновленье промыслу домового дало-бъ не лише побічный заробокъ мѣсцевій людности, але и занятье для нен въ порѣ зимовій, черезъ що розвій его являєсь подвійно пожаданымъ.

(*Конецъ студіи проф. Пілята буде.*)

Рада державна.

На засѣданю, въ суботу, палаты послівъ вела ся дискусія надъ центральнымъ зарядомъ міністерства торговлѣ.

Генеральный бесѣдникъ [contra] Шварцъ заявивъ, що вінъ невдоволеный зъ дѣяльности міністерства торговлѣ. Въ справѣ млыньского промыслу міністеръ занявъ становище добре, але міністеръ угорскій есть противнои думки. Зъ тымъ треба числити ся, бо интересы угорскій завсѣгды рѣшають. Що такъ есть, вина паде не лишь на міністерство торговлѣ але такожь и на правительство, а передовсѣмъ на систему централістичну и бюрократичну. Бесѣдникъ обговоривъ конечність удержавненя зелѣзницѣ полудневои, ческои и заходнои и домагавъ ся поболшеня числа фабричныхъ инспекторівъ.

Пос. Екснеръ генеральный бесѣдникъ [pro] звернувъ ся противъ пос. Ліхтенштайна та Гесмана и заявивъ, що неправдивій суть ихъ сказаня, мовь-бы ліберальна партія хотѣла ударемнити анкету промыслову. Заперечивъ такожь выводы пос. Кайзера, котрый доказувавъ, що здібність до працѣ зменшає ся, а зъ тымъ завмирає оборонна сила державы. Потомъ заявивъ, що его сторонництво приймає до відомости економічну програму „польского кола“,

---

11. Генералъ-адъютантови Бибикову и Кокошинови написати, щобъ вони спостерегали по своихъ губерніяхъ: чи не лишило ся де въ обігу поезій Шевченка, рукописи „Законъ Божій“ и иншихъ революційныхъ творівъ; такожь: чи не плекаєть ся думка про давній вольности, Гетьманщину и про права на відрубне истнованье; щобъ звертано увагу на тыхъ, що особливо займають ся украиньскими старинностями, исторіею и літературою и старано ся спиняти въ сихъ наукахъ всяке надужитье, але непомѣтно й обережно, нѣкого явно не переслѣдуючи и, о сколько можливо, не дрочачи тубыльцівъ Украины.

12. Студента Петрова, що давъ урядови можливість вистежити украиньске славяньске товариство и зупинити лихо въ самому початку, назначити по-надъ етатъ въ III-ій віддѣлъ власнои Вашои Царскои Величности канцеляріи, зъ правами „дѣйствительного“ студента, що зложивъ испытъ, выдавши ему 500 рублівъ, щобъ справивъ собѣ уніформъ, але абы ще й опосля дана була ему щорічна грошева запомога, уважаючи на ступінь его пильности до службы. А ще до того матери его, що відбирала пенсіи вкупѣ зъ дѣтьми 100 рублівъ, підвысшити сю пенсію до 200 рублівъ на рокъ.

На первотворѣ власною рукою царя написано олівцемъ: „*Такъ*“. Згідно зъ оригіналомъ. Ген. адъют. Дубельтъ.

Просячи дозволу Вашои Царскои Высокости на належне выконанье мого розсуду, найпокірнѣйше додаю, що щасливе выявленье украиньского товариства въ самомъ корени, вже-жь утревалить на десятки роківъ той супокій на Украинѣ, що тамъ могъ бути заколоченый.

Підписавъ ген. адъют. гр. Орловъ. Ствердивъ управл. віддѣломъ ген. лейт. Дубельтъ.

26 травня 1847 року.

[*Зъ Русскаго Архива*“, липень, 1892.]

точкою вечерка була артистична гра на віольончели пит. Юл. Будзиновского. — На закінченье відспѣвано въ честь Его Св. папы „Многая лѣта“, котре зібраній гостѣ выслухали стоячи.

По закінченю вечерка забравъ слово Преосвященый епископъ Юліянъ, дякуючи гостямъ, що зволили прибути на вечерокъ, устроеный силами невелычкого числа питомцѣвъ, котрымъ они вплели одну більше цвѣтку у вѣнець, якій весь католицкій миръ складає сего року намѣстникови Христа.

Гостѣ розійшлись, выносячи зъ собою дуже миле вражѣнье зъ цѣлого вечера.

Зъ Старо-мѣского повѣта.

[Що голова — то розумъ, або нова практика выбору несталыхъ членівъ парохіяльныхъ комітетівъ.]

Ц. к. староство въ Старомъ-мѣстѣ відзвало письмомъ зъ 25 вересня 1892 р ч. 11.587 предсѣдателівъ парохіяльныхъ комітетівъ, щобы черезъ громадскихъ начальниківъ відзвали парохіянъ до выбору несталыхъ членівъ комітету на дальшихъ шість лѣтъ. До-тепер сходили ся парохіяне до громадскои канцеляріи, выбирали членівъ комітету и заразъ потому парохъ, патронъ и выбраній заступники парохіянъ выбирали предсѣдателя. Про той выборъ доносило ся староству, котре приймало до відомости уконституованье комітету и тымъ кінчило ся цѣле поступованье.

Такъ мало бути и минувшого року після наведеного въ горѣ письма. Однакъ въ якійсь часъ прийшло зъ ц. к. староства нове розпорядженье зъ 24 жовтня ч. 12.986 до війтівъ зъ поученьемъ, що парохіяне мають выбирати до комітету черезъ свого повномочника, правно выбраного. Право выбору мають тій, що замешкали въ громадѣ, оплачують безпосередній податки и мають право выбору до громадскои рады. Після того розпорядженя мали війты уложити лісту выборцівъ, выложити въ громадскомъ урядѣ и оголосити выложенье, мѣсце и часъ выбору управненымъ. По выборѣ мало ся все переслати до староства до потвердженя. А все те кінчило ся увагою, що цѣлый выборъ має бути переведеный після приписівъ громадскои ординаціи выборчои.

На означеный день зійшли ся люде, выбрали повномочника, писарѣ списували, а війты переслали все до староства, котре выборы затвердило и наказало переводити выборъ членівъ. И стало ся наше галицке диво! Одинъ парохіянинъ выбравъ трехъ членівъ комітету. Вінъ не выбиравъ, а именувавъ! Зновъ писали до староства, котре принимало все до відомости, выписало до кождого именованого члена письмо зъ повідомленьемъ, коли має відбутись уконституованье комітету. Таке саме до пароха, патрона и парохіяльного комітету зъ візваньемъ, щобы до трехъ днівъ донести ему про выборъ предсѣдателя.

Така робота дасть оправдати ся въ латиньскихъ парохіяхъ на Руси, де до однои належить неразъ кільканацять або й кількадесять сѣлъ. Але въ чисто рускомъ селѣ дивно выглядало, що одинъ парохіянинъ выбиравъ трехъ членівъ комітету. И того незабуваймо, кільско така дрібна справа забрала писанины и часу. Лѣпше бы було, щобы ті люде зробили були щось хосеннѣйшого. Колись польскій паны бѣсомъ дивились на австрійскихъ урядниківъ, о посады не старались, и все бесѣдували: „Нѣмця не перепишешь!“ Теперь въ Галичинѣ майже всѣ уряды спольщенй, нѣмецкимъ духомъ майже не пахне, а мимо того теперѣшна бюрократія не одно переняла відъ попереднои. А може розходилось декому передовсѣмъ о те, щобы засаду посередныхъ выборівъ всюды перевести, що для польскихъ панівъ въ Галичинѣ справа дуже важна и жизненна, бо ихъ все держить на верха и дозволює другій верствы населеня на всѣ боки придавлювати...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Галицкій соймъ буде скликаный по Великодныхъ святахъ. Сесія розпочне ся помѣжь 12 а 18 цвѣтня.

Палата панівъ має внедовзѣ зібратись, щобы полагодити рядъ поменшихъ предложень, якій рада державна приняла въ часѣ буджетовои дебаты. Нинѣ выслано такожь до членівъ палаты панівъ правительственне предложенье, котре має на цѣли продовженье истнуючихъ речинцівъ для охороны літературнои и артистичнои власности.

——

Якъ твердять берлиньскій часописи, предложеня войсковій стануть въ недовгомъ часѣ, бо мѣжь Великодными а Зелеными святами, уже закономъ. Така гадка удержуе ся въ высокихъ войсковыхъ кругахъ и не опираєсь лишь на оптімізмѣ, але на сильномъ переконаню, що така змѣна въ законодавствѣ войсковомъ доконче потрібна въ интересѣ самои державы.

——

Осудъ австрійскихъ часописей въ справѣ панславістичнои промовы чорногорского престолонаслѣдника Данила въ Петербурзѣ, якъ також бесѣдъ князя Никиты противъ Нѣмцівъ давъ россійскимъ часописямъ, особливо орґанови „Новости“ нагоду до сильного выступленя противъ Австрії. „Новости“ пишуть: „Коли Австрія хоче заподѣяти що лихого Чорногорѣ, то нехай памятає, що буде тогдѣ мати дѣло зъ Россією. Россія и Чорногора звязаній зъ собою вязями крови и спільною боротьбою за святу справу. Коли Чорногора нещаслива, то хто тому виненъ? Чи то не Австрія выдерла ій средства до дальшого розвою? Однакъ Чорногорцѣ не боять ся нѣчого, вірять въ свою будучність и въ свои силы, а въ слабість Австрії. Чи скорше чи пізнѣйше, Чорногора розширить ся на Адріятицкомъ побережу и займе належне ій мѣсце.

——

Болгарска офіціяльна „Свобода“ выказуе, що митрополитъ зъ Тирновы Климентій бувъ усе орудьемъ Россіи а свобода и розвій Болгаріи не спинили его въ дальшій деструктивній роботѣ. Коли въ р. 1885 князь Александеръ на чолѣ войска вырушивъ у похідъ противъ Сербіи, Климентій, тогды ще заступникъ ексарха, скликавъ до себе Цанкова, Славейкова та другихъ и въ присутности россійского консуля переговорювавъ о способѣ выгнаня князя зъ державы. Дня 9-го серпня слѣдуючого року бувъ Климентій головою заговору Груева и Бендерева. По неудачи сего заговору замкнено его въ монастири и лише завдяки великодушности князя Александра одержавъ на ново свободу. Противъ кн. Александра конспірувавъ вінъ відъ самого початку а его митрополія була збірнымъ мѣсцемъ для всѣхъ ворохобниківъ. Въ роцѣ 1889 звівъ Климентій скликаный тогдѣ синодъ на дороги політики, такъ що правительство синодъ розвязало а участниківъ его відставило підъ ескортою до своихъ діецезій. Тогдѣ почавъ Климентій на ново підбурювати нарідъ противъ князя и истнуючихъ порядківъ, а невдоволеный зъ сего нарідъ ставъ теперь судівю и увязнивъ его въ монастири. Митрополитъ Климентій — кінчить „Свобода“ — буде відзваный до оправданя себе передъ синодъ, а особне судове слѣдство має розслѣдити: чи проповѣдь Климентія, взываюча до ворохобнѣ, не підпадає підъ параґрафы закона карного.

——

Новый президентъ сполученыхъ американскихъ державъ Клевелендъ прибувъ уже до Вашінґтона, а жителѣ мѣста приняли его зъ великимъ одушевленьемъ.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ о шамбеляньскій гоноръ].

Четвертого дня розправы д-ръ Панетъ продовжавъ оборону Завадского супротивъ Воляньского. Напятнувавши Воляньского человѣкомъ низькои моральнои вартости, доказувавъ, що Завадскій не закидавъ ему крадежи, лише старавъ ся выявити лиху адміністрацію Воляньского. Впрочомъ Завадскій покликувавъ ся на свѣдківъ, але тыхъ свѣдківъ не допущено. [Сов. Зубрицкій перервавъ бесѣду оборонцеви и не дозволивъ говорити въ томъ напрямѣ.] Д-ръ Панетъ перейшовъ до другихъ закидівъ, высвѣтивъ ихъ правду и звернувъ ся до судьівъ не о взглядъ, але о справедливість для свого клієнта.

Д-ръ Горовіцъ зареплікувавъ и намагавъ ся въ дотепный способъ ослабити оборону. Звинявъ ся, що мусить промовляти, бо привыкъ до льогічного думаня и просто зневоленый сальвувати свій мозокъ. Застерѣгъ ся противъ оцѣнки моральнои вартости Воляньского и ударивъ на те, що оборонець оперуючи рану лише „зъогидивъ“ ей. Хотяй Воляньскому не достає „морального пальця“, то все таки Завадскій не мавъ права говорити, що Воляньскому хибуе всего, и чести и гонору.

Д-ръ Панетъ відперъ выводы приватного обжаловуючого. Перейшовъ точка за точкою и выказавъ, що обжаловуючій въ найтоншихъ мѣсцяхъ бувъ противный допущеню свідківъ. [Сов. Зубрицкій зновъ заборонивъ оборонцеви промовляти въ томъ напрямѣ и загрозивъ, що відбере ему голосъ.] Д-ръ Панетъ зійшовъ на „моральній пальцѣ“ Воляньского. [Сов. Зубрицкій звернувъ ся въ часѣ того до судьівъ присяжныхъ и сказавъ доволѣ голосно; „Може перестане вже говорити!“ Однакъ д-ръ Панетъ не переставъ, доки не вычерпавъ всего засобу.] Навпослідъ просивъ, щобы на основѣ §. 325 „правне поученье“, котре подає предсѣдатель судьямъ присяжнымъ, втягнено дословно до протоколу.

По реасумиціи предсѣдателя судьѣ удали ся на нараду. Нарада тревала майже три годины. О год. 4·20 оголосивъ проф. Маринякъ вердиктъ. Присяжній заперечили всѣ кількананацять поставленыхъ питань що-до вины обжалованого Ивана Завадского. На підставѣ вердикту трибуналъ увільнивъ обжалованого відъ вины.

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышля.

[Вечерокъ въ честь ювілею папы Льва XIII.]

Въ суботу дня 18 н. ст. лютого відбувъ ся въ Перемышли въ честь ювілею Его Свят. папы вечерокъ вокально-деклямаційный, устроеный питомцями тутешнои духовнои семинаріи. На вечерокъ прибули Преосв. Юліянъ зъ капітулою, дальше староста Горецкій, бурмістръ мѣста Дворскій, президентъ суду Дылевскій, надсовѣтникъ скарбовои дирекціи Несторовичь, прокураторъ Прахтель, урядники судовій Литвиновичь и Пшибыльскій, директоръ рускои гімназіи Цеглиньскій, каплянъ войсковый о. Стрыйскій и богато иншихъ.

Вечерокъ розпочавъ ся промовою питомця п. Ивана Станьчака, по чомъ відспѣвавъ хоръ підъ знаменитою управою пит. Юл. Будзиновского псаломъ Бортняньского „Боже услыши гласъ мой“. — Дальшою точкою програмы бувъ вельми старанно обробленый відчитъ пит. Бр. Гоцкого „Папа Левъ XIII и квестія соціяльна“. Прелеґента нагородили зібраній гостѣ рясными оплесками. — Гра пит. Ив. Ольшаньского на цитрѣ подобала ся надзвычайно. — Потомъ наступила деклямація стиха „Корабель“ утвору пит. Паращака, котрый выголосивъ зъ жаромъ п. Ем. Погорецкій. — Дуетъ о. Копка и пит. Максимовича зъ утвору Варламова „Для чего-жь ты лучь Востока“ и сольовый спѣвъ о. Копка „Подорожный“ выкликали бурю заслуженыхъ оплесківъ. — Однакъ кульмінаційною

НОВИНКИ.

— **Въ XXXII. роковины смерти Тараса Шевченка** устроюють вокально-декляматорскій вечери въ Коломыи: 1) дня 11 н. ст. марта ученицѣ тамошнои школы выдѣловои; 2) дня 12 н. ст. марта товариство „Звѣзда“ при співучасти „товариства музичного им. Монюшка“; 3) дня 13 н. ст. марта ученики коломыйскои гімназіи.

— **Підгорска Рада въ Стрыю** выслала дальшій петиціи до ради державнои въ справѣ безпосередного голосованя и збільшеня числа послівъ зъ сельскои курии відъ громадъ: Лукавица нижна, Тухля и Либохора въ повѣтѣ стрыйскомъ и Підберезь та Чолганы въ повѣтѣ долиньскомъ. Всѣхъ петицій выслала Підгорска Рада доси 30.

— **Поминальне богослуженье** за упокій душѣ Тараса Гр. Шевченка відбуде ся во второкъ дня 7 н. ст. марта въ православній церквѣ у Львовѣ о 11-ій годинѣ передъ полуднемъ. Афішѣ зазываючій на се богослуженье писаній именемъ „русской молодежи“ въ россійскій мовѣ.

— **Выдѣлъ Товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ** рѣшивъ устроити фантову льотерію на побільшенье фондівъ маючого основати ся Института для дѣвчатъ рускихъ въ Станиславовѣ, о чомъ повѣдомляе всѣ товаришки и прихильницѣ, що радою и трудомъ хотѣли бы прийти въ помочь сему дѣлу. До теперь обѣцяли вже причинити ся своими працями Вп. Товаришки: Елена и Наталія Шанковскій, Ив. Кокурудзова, Вив. Мандичевска, Ольга Зарицка, Ем. Ткачкевичева,

Ем. Гачковска, Ив. Левицка, Ольга Левицка, Ев. Рѣпецка, Ем. Шепаровичь, Софія Лотоцка, Ем. Кумановска, Ан. Грицишинôвна, Т. Навроцка зъ Станиславова, Ем. Сабатова зъ Тысьменицѣ, Ив. Партыцка зъ Торговицѣ, Стефаня Рудницка зъ Яблôнки, Марія Темницка зъ Шидловець, Ел. Хромовска зъ Глинокъ, Ольга Кропельницка зъ Лесôвки, Людмила Левицка зъ Камяннои, Михалина Левицка зъ Хомякôвки, А. Сумикъ зъ Волосова, Н. Мардеровичь зъ Радча, Ольга Озаркевичь зъ Сѣлця, Гарасевичь зъ Красѣева, Ем. Яцикевичь зъ Пасѣчнои и Марія Рожаньска зъ Довгого. Маємо надѣю, що кожда Русинка-патріотка радо причинить ся до основаня такъ наглячо потрѣбнои институціи. Всякѝ переписки въ повышшôй справѣ просимо адресувати до предсѣдательки Товариства З. Бучиньскои ул. 3 го Мая. — [Просимо другѝ часописи о повторенье сеи вôдозвы].

— **Вôдъ выдѣлу краєвого** одержали мы слѣдуюче письмо: „Ч. 6961. Оповѣщенье результату конкурсу на оригінальнѝ рускѝ творы сценічнѝ. Выдѣлъ краєвый королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ подає симъ до публичнои вѣдомости, що комісія, покликана до порѣшеня конкурсу на оригінальнѝ рускѝ творы сценічнѝ, оголошеного ухвалою выдѣлу краєвого зъ дня 24 лютого 1891 ч. 3861, а продовженого ухвалою зъ дня 10 грудня 1891 ч. 53656, постановила на засѣданю, вôдбувшôмъ ся въ выдѣлѣ краєвôмъ дня 14 сѣчня 1893 признати: першу нагороду въ сумѣ триста (300) зр в. а. штуцѣ п. з. „Катерина Чайкôвна“, написанôй черезъ п. Надежду Кибальчичь; другу нагороду въ сумѣ двѣста пятьдесять (250) зр. в. а. штуцѣ п. з. „Мужичка“, написанôй черезъ п. Константина Ванченка Писанецкого; третю надгороду въ сумѣ двѣста (200) зр. в. а. штуцѣ п. з. „Украдене щастье“, написанôй черезъ п. Ивана Франка. Комісія ухвалила заразомъ поручити штуки п. з. „Шукавъ щастя“ и „Панъ Корнилій“ до граня на сценахъ аматорскихъ, особенно въ читальняхъ народныхъ. Тіи Вп. пп. авторы штукъ, не вôдзначеныхъ надгородою, котрѝ не подали выдѣдови краєвому окремо адресы, пôдъ якою ихъ творы мають бути зверненѝ, зволять тое зробити теперь, а именно найдальше до дня 30 цвѣтня с. р., бо въ противнôмъ случаю выдѣлъ краєвый зарядить отворенье дотычнои коперты, и вôдосланье твору пôдъ адресою автора, поданою въ тôй копертѣ. Зъ Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ. У Львовѣ дня 15 лютого 1893 р.“

— **П. Михайло Струсевичь** выступивъ зô складу редакціи „Дѣла“ тожь просить всѣхъ своихъ знакомыхъ и интересованыхъ, щобы у всякихъ справахъ вôдносились до него просто до приватного єго мешканя при улици Калѣчôй н-ръ 10 у Львовѣ.

— **За нападъ на священика**, о. Завадского грекокат. пароха зъ Микитинець, вôдбувала ся дня 2 н. ст. марта карна розправа въ Коломыи противъ Грицька Угринюка, Ивана Семаковского и Грицька Морозюка. При розправѣ выявило ся, що напастники засѣдали въ кôлькохъ мѣсцяхъ на о. Завадского и хотѣли єго кинути въ Шешорахъ въ пропасть. Коли ихъ увязнено зôзнали, що причиною нападу мала бути проповѣдь о. Завадского вымѣрена противъ радикалôвъ. Судъ засудивъ всѣхъ трехъ злочинцѣвъ, а то: Угринюка на 1 рôкъ, Семаковского на 10, а Морозюка на 8 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ. Всѣ обжалованѝ люде молодѝ и зъ слезами въ очахъ жалували свого поступку.

— **Здичѣлôсть молодежи.** Зъ Сянока доносять, що тамъ выбито сими днями вôкна директорови ґімназіи и деякимъ професорамъ. На жаль, лучають ся такѝ факты що-разъ частѣйше мѣжь молодежію ґімназіяльною.

— **Президентомъ краєвого суду въ Чернôвцяхъ**, на мѣсце пок. Иполита Мартиновича, має бути именованый д-ръ Едвардъ Бавхъ, совѣтникъ высшого суду краєвого у Львовѣ. Въ тернѣ, предложенôмъ міністерству бувъ сов. Бавхъ поставленый на першôмъ мѣсци; другимъ кандидатомъ бувъ президентъ окружного суду въ Перемышли д ръ Ив. Дилевскій, а третимъ апеляційный совѣтникъ зô Львова Корн. Косовичь, Буковинець родомъ.

— **Въ справѣ утворення третои дирекціи зелѣзниць державныхъ въ Станиславовѣ** приѣхали тамъ зъ Вѣдня референтъ технічный Иґлятовскій и референтъ правничій Зайнфельдъ, щобы порозумѣти ся що-до будущого помѣщеня сеи дирекціи. Якъ пише Gazeta Stanisł., дирекція не конче мусить бути заразъ утворена, але єсть надѣя, що чи скорше чи пôзнѣйше може єи Станиславôвъ дôждатись.

— **Въ користь товариства „Перемыскій Боянъ“** жертвувавъ Всч. о. Мих. Мрицъ зъ Перемышля 50 зр. За сей щедрый даръ складає пôдписаный выдѣлъ товариства Всч. о. Мрицови прилюдну сердечну подяку. *Д-ръ Кормошь* голова. *О. Т. Ярема* секретарь.

— **Выдѣлъ товариства „Бурсы св. о. Николая“** складає симъ щиру подяку Всч. о. Мих. Мрицови за щедрый даръ 100 зр., зложеныхъ въ користь товариства. Пôдписаный выдѣлъ вписавъ заразомъ великодушного жертвувателя въ книгу членôвъ основателѣвъ товариства. *Л. Шеховичь* голова. *Д-ръ Т. Кормошь* секретарь.

— **Карне слѣдство противъ судьѣвъ присяжныхъ.** Зъ Коломыи доносять, що жида Зінґера, увôльненого судомъ присяждыхъ вôдъ вины въ процесѣ о убійство селянина Костя Заболотнюка — про що мы згадували — не выпущено на волю, а натомѣсть заряджено слѣдсто противъ судьѣвъ прясяжныхъ, бо заходить пôдозрѣнье, що они були жидомъ пôдкуплений.

— **Холєра.** Прускѝ міністры справъ внутрѣшныхъ, торговлѣ и промыслу, робôтъ публичныхъ и просвѣты, зложили въ соймѣ прускôмъ меморіялъ о средствахъ охоронныхъ, зарядженыхъ противъ холеры въ р. 1892. Въ Берлинѣ було 32 случаѣ занедужань и 15 случаѣвъ смерти, въ Альтонѣ 578 занедужань и 331 выпадкôвъ смерти, разомъ на цѣлôмъ просторѣ прускои монархіи було 1.571 занедужань и 862 случаѣвъ смерти. Меморіялъ кôнчить ся такими словами: На жаль, пôдъ конець року не можна уважати пошести придавленою, бо ще въ послѣднôмъ тыждни було кôлька выпадкôвъ въ Альтонѣ, занесеныхъ зъ Гамбурґа и въ будучности треба побоюватись, що зъ сеи стороны занесе ся холера. Та сама небезпечнôсть грозить постôйно и зô стороны краѣвъ пограничныхъ захôдныхъ и всхôдныхъ, позаякъ въ послѣднôмъ тыждни минувшого року якъ въ пôвночнôй Франціи и Голяндіи такъ и въ Россіи пошесть ще не выгасла. — Пôсля урядового рапорту, було въ ґуберніи подôльскôй вôдъ часу появы холеры до 13 н. ст. лютого 7.173 занедужань на холеру. Зъ того числа выздоровѣло 4.538 осôбъ, умерло 2.568, а лишило ся недужихъ 67.

— **Холєря въ Индіяхъ.** О знищеняхъ, якѝ ся недуга робить въ своѣй вôтчинѣ, може дати понятье справозданье замѣщене въ часописи Indian Medical Record. Вôдъ р. 1877 до 1890 померло лише въ Бенґали на холеру 1,000 826 осôбъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Маршалокъ краєвый кн. Евст. Сангушко выѣхавъ оногды на кôлька днѣвъ зô Львова до Гумнискъ. — Міністерство оборони краєвои увôльнило антикарôвъ вôдъ загального ополченя. — Орденъ Бенедиктинôвъ буде обходити сего року 900 лѣтну рôчницю свого основаня св. Войцѣхомъ. Першій монастирь бувъ основаный 893 року въ Вжесновѣ коло Праги. Першими монахами були Италійцѣ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Речинець до рукополаганя назначеный на день 9 н. ст. марта. Кандидаты мають передъ тымъ внести свои поданя, а самѝ явити ся лично въ згаданôмъ дни въ канцеляріи консисторскôй.

Конкурсъ на віцеректора львôвскои духовнои семинаріи зъ рôчною платнею 500 зр. и емолюментами розписаный до дня 20 н. ст. марта.

Въ пропозицію на парохію Завадôвъ, дек. яворôвского принятѝ оо.: Володим. Насальскій, Георг. Жукъ, Алекс. Струсевичь, Іос. Губицкій и Ив. Господаревскій; на парохію Гусне, дек. высочаньского: Альбинъ Добряньскій, Володим. Гинилевичь, Орестъ Солтикевичь, Мих. Петровскій; на парохію Дрогоѣвъ, дек. перемыского: Іос. Рейтаровичь, Ром. Кмицикевичь, Ив. Ивасѣвка, Вас. Сологубъ, Вас. Романовскій, Брон. Давидовичь, Ниль Ломницкій, Андр. Борисевичь; на парохію Ришкова Воля, дек. ярославского: Ром. Кмицикевичь, Петро Годованьскій, Володим. Насальскій, Корн. Гумецкій, Мир. Латиньскій, Ор. Солтикевичь, Мих. Сапрунъ, Мих. Добряньскій, Ром. Чайковскій, Гр. Калимонъ и Ант. Чайковскій; на Ступницю, дек. мокряньского: Володим. Ясеницкій, Ром. Кордасевичь, Брон. Давидовичь, Ив. Господаревскій, Ант. Чайковскій, Ник. Нестеровичь; на Мостиска, дек. мостиского: Левъ Левицкій, Вас. Романовскій, Ив. Костекъ; на Багноватє, дек. высочаньского: Ант. Чайковскій.

Зрезиґнували оо.: Ив. Ильницкій пароxъ въ Залôкти зъ презенты на Лужокъ долѣшный дек. мокряньского и Ив. Волосяньскій пароxъ въ Терлѣ зъ презенты на Пяновичѣ, дек. самбôрского.

Канонічну институцію одержали оо.: Айт. Ковальскій на парохію Новосѣлки гостинні, дек. комарняньского и Єр. Конистяньскій на парохію Передѣльниця дек. добромильского.

Завѣдательства одержали оо.: Іос. Иванець въ Белзци, дек. потелицкого; Ив. Дуркотъ въ Поворознику, дек. мушиньского.

Сотрудництва одержали оо.: Володим. Ковальскій въ Спасовѣ, дек. сокальского, Ант. Чайковскій въ Трôйци, дек. добромильского и Алекс. Грицикъ въ Сокали.

Наука, штука и література.

— „Зорѣ“ ч. 4. мѣстить въ собѣ слѣдуючій літературный матеріялъ: Оповѣданье Нат. Кобриньскои „Ядзя и Катруся“ часть дальша, „Баба Яґа“ (зъ дѣтскихъ споминокъ) оповѣданье Наталки Полтавки, продовженье оповѣданя О. Кониского „Подорожь въ рôдни села Шевченка“, перекладъ „Пôдъ небомъ Украины“ Д. Мордовця, продовженье науковои роботы д-ра Ом. Огоновского „Исторія літературы рускои“. Дальше йдуть вѣсти про концерты М. Лисенка, пера Значковенка, часть библіографічна и вôдозва словацкого академічного товариства у Вѣдни „Tatran“ въ справѣ святкованя столѣтнои рôчницѣ уродинъ Коляра. Вôддѣлъ поетичный заступленый въ сѣмъ числѣ дуже богато и мѣстить въ собѣ: „Масниця“ поезію Як. Щоголева, думку М. Старицкого, „Зъ осѣнныхъ думъ“ В. Масляка, „Купання“ В. Чайченка и „Новѝ поетичнѝ творы“ Степ. Руданьского. Илюстрацій мѣстить ся три а всѣ вôдзначають ся знаменитымъ выкôнченьемъ. Перша зъ нихъ зображає намъ типъ дѣвчины зъ Садогоры, друга историчну подѣю зъ исторіи Украины зъ 1649 „Дары въ Чигиринѣ“, коли послы турецкѝ принесли Богд. Хмельницкому подарунки и єднали єго на свою сторону, третя продставляє намъ памятникъ кошового Ив. Сѣрка. Якъ видимо зъ сего змѣсту п. Василь Лукичь докладає всякихъ можливыхъ старань, щобы „Зоря“ гôдно репрезентувала одиноку літературну часопись Руси-Украины, за що єму належить ся повне узнанье.

— **„Правды“ выпускъ XLVII за мѣсяць лютый 1893** обôймає: статью Б. Журмана п. з. „Торôшня ворохобня въ Россіи“; фантазію Володим. Короленка: Тѣни; — продовженье статьи С. В. п. з: „Сучасный Украинець у весѣльныхъ звычаяхъ и пѣсняхъ“; — розвѣдку Т. В. п. з. „До житьеписи Т. Г. Шевченка“; — вѣсти: зъ Украины Вôльхôвского зъ Харкова П ка, зъ Нѣжина Северина; — Донесенье ґр. А. Т. Орлова; — образокъ зъ житя рускихъ буршѣвъ Лаврона п. з. „Вовкъ“; матеріялы до исторіи украиньско-руского житя и письменства. Листъ редактора Ив. Белея до Вол. Барвѣньского; — зъ рады державнои; — здичѣлôсть рускои молодѣжи; — стихъ Сердешного п. з. „Цвѣтка на могилу Т. Г. Шевченка; — сучасну хронику; — критичнѝ и бібліоґрафічнѝ замѣтки и вкôнци переписку редакціи и оповѣщеня.

— **„Учителя“ ч. 4** мѣстить: продовженье статьѣ проф. Пачовского „Про вплывъ христіяньства на устну словестнôсть Русинôвъ“; продовженье статьѣ Теод. Бѣленького п. з. „Записки учителя“; промову пос. Барвѣньского, выголошену при дискусіи буджетовôй надъ етатомъ міністерства просвѣты на 194 ôмъ засѣданю палаты послôвъ дня 3 лютого с. р.; новинки; постановы властей школьныхъ, конкурсы и посмертнѝ вѣстки.

— **„Зеркала“ ч. 4.** мѣстить: вступный стихъ Любомира Селяньского п. з. „Братямъ Ляхамъ въ 100-лѣтнѝ роковины ихъ смутку“; — Pantofelli Cardin. Congeg. de propagandis linguis стихъ п. з. „Напасть“; — „Нѣсенѣтница“; — байку В. Чайченка п. з. „Лошакъ“; — Чимъ ратувати одъ смерти Украинця и Москаля“; — стихъ Ш. п. з. „Мабуть тепло на Подôлю“; — „На провінціи“; „Чей вже“; — „Галичанинъ“; — „Дуже смѣливѝ“; — „Вже знаємъ“; — фейлєтонъ п. з. „Зъ книги старого завѣта“ и 5 илюстрацій до „Благодатей для Руси на 1893 рôкъ“.

— **„Дзвôнка“ ч. 4.** мѣстить: початокъ оповѣдання В. Чайченка п. з. „Про дикихъ людей-мысливцѣвъ“; — байку Л. Глѣбова „Жукъ и пчола“; — байку В. Чайченка „Слѣпець“; — оповѣданье п. з. „Чужій кожухъ не загрѣє“; — байку В. Чайченка п. з. „Свиня та кôнь“; — оповѣданье Павл. Брилиньскон „Зогнилѝ и свѣжѝ яблока“; — продовженье оповѣданя Шумила п. з. „Зъ пôдъ Бескида до Андôвъ“; — байку „Старый собака“; — молитву передъ наукою Ив. Паславского та загадки и жарты дѣдуся Кенира.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 6 марта. Клюбъ Ґогенварта рѣшивъ голосувати за перманенціею податковои комісіи.

Буда-Пештъ 6 марта. Зборы робôтничій ухвалили резолюцію въ користь цивільныхъ супружествъ.

Брукселя 6 марта. Соціялістичне сторонництво выдало вôдозву, въ котрôй взыває до вôдмовы войсковои службы.

Букарештъ 6 марта. Митрополитъ и прімасъ Румуніи внѣсъ просьбу о дімісію.

Бѣлградъ 6 марта. Нинѣ въ день роковинъ проклямованя Александра королемъ, вôдбуваєся отворенье заведеня для електричного освѣтленя мѣста.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. М. Под. въ Бол. Вписано на лютый, а не на марець. — **Вп. С. Пет. въ Пол.** На І. кварталъ вписано 4 зр. — **Хв. Чит. въ Скв.** Мы прецѣнь нѣякои змѣны въ передплатѣ не робили, тожь не знаємо причины Вашого письма. Прийде намъ лише до кôнця лютого вôдъ Чит. 2·75 зр.

Надôслане.

Звертає ся увагу на анонсъ що-до выпродажи въ торговли А. Маньковского у Львовѣ. (Импресса) 4578 3—4

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Высокоповажанѝ Панѣ!

Пôдпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта“.

Товаръ лѣпшій анѣжь чужи выробы — можна купити у всѣхъ орговляхъ. 4572 4—10

Вдова въ середнôмъ вѣцѣ, обзнакомлена зъ господаркою, приймила бы зарядъ господарства въ домѣ священика пôдъ мѣрными услôвями. Рефлєктуючихъ просить удавати ся пôдъ адресою. **Z. Z poste restante Самбôръ.** 4585

ИВАНЪ ПАСѢЧНИКЪ

концесіонованый бѣлошкôрникъ въ **СТРЫЮ** у власнôй реальности пôдъ ч. 20 на Шумлянщинѣ.

Поручає ся ласкавымъ взглядамъ Впов. Публики при выготовленю всякихъ выробôвъ бѣлошкôрничихъ, поручаючи тревалу и добру роботу.

Ласкавѝ замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою по дуже приступныхъ и умѣреныхъ цѣнахъ. 4538 5—6

ДАВНА!

основана въ 1870 року

вылучна

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ

І. ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6,

поручає Впов. Публицѣ

4470 **на пору зимову**

ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ

хиньскій, россійскій и англійскій.

Замовленя выготовляєсь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 році

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 році и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣляκои роботы, входячи въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 4—?

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побôчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель.
Д-ръ Викторъ Лєжиньскій
управляючій лѣкарь.

Всякѝ информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 13—?

ВЫПРОДАЖЬ

ВЪ ТОРГОВЛИ

А. МАНЬКОВСКОГО

у Львовѣ, ул. Галицка ч. 10.

За-для выпродажи незвычайна нагода дешевого закупна старыхъ винъ: испаньскихъ, италійскихъ, грецкихъ, реньскихъ, французскихъ, угорскихъ австрійскихъ — старыхъ медôвъ — лікерôвъ: французскихъ — горѣвокъ въ рôзныхъ родахъ — старыхъ конякôвъ французскихъ — руму зъ Ямайки, араку де Ґоа и де Батавія, Whisky анґельскѝ, старыхъ оцтôвъ французскихъ. Цѣлковита выпродажа кавы, гербаты, рôзного корѣня, овочѣвъ полудневыхъ, свѣчокъ и т. ин. вкôнци уряженя склепового и комнаты до снѣдань.

Зарядъ масы.

(Львôвъ, Импресса.) 4578

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта

по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Средства десінфекційнѝ, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше

Головный складъ въ яптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ЗГОЛОШЕНЯ

до конверсіи и субскрипціи

на

4% позичку краєву

приймає до 15 н. ст. марта

пôдъ услôвями оригінальными безъ дочисленя провізіи

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпроволочно. 4583 2—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

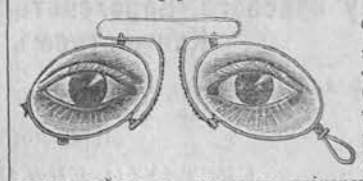

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електрачныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ПОДЯКА

Неумолима смерть вырвала зъ посередъ насъ найдорожшу жену и матѣрь. Прибитѝ тяжкимъ горемъ почуваємо ся до милого обовязку зложити на тôмъ мѣсци прилюдну подяку передо всѣмъ Вп. П. д-рови Омелянови Лебедовичеви, котрый черезъ цѣлый часъ довгои и тяжкои недуги бл. п. покôйницѣ зовсѣмъ безкористно удѣлявъ лѣкарскои помочи и зъ правдиво вôтцѣвскою печаливостію улекшавъ ѣй тяжкѝ муки. Не менше дякуємо сердечно всѣмъ, котрѝ въ дни похорону дня 27 сѣчня 1893 не вôдказали бл. п. покôйници послѣднои прислуги а перевовсѣмъ Впр. о. крил. И. Войтовичеви за провôдъ сумного похоронного обряду; Всч. о. Крушиньскому за трогаюче надгробне слово; Впр. оо. деканамъ: А. Федынкевичеви и Т. Сѣнкевичеви якъ такожь Вс. оо. Черкавскому, Л. Левицкому, Ю. Дуркотови, К. Белкотови, Гладиловичеви Д. Гудзьови, І. Кульчицкому, Б. Яремѣ и Квециньскому за чинну ласкаву участь въ похоронѣ, а наконець Вп. Лѣсковацкимъ, котрѝ пôдчасъ довгои и тяжкои недуги бл. п. Покôйницѣ не опускали єи ложа болѣзни та дѣломъ и словомъ улекшали ѣй тяжкѝ муки.

О. Іоанъ Кормошь парохъ въ Арламôвскôй Воли, мужь. — *Сидонія зъ Кормошьвъ Косеовичева*, донька. — *Д-ръ Теофіль Кормошь*, сынъ. — *о. Омелянъ Кормошь*, сынъ. *Софія Кормошь*, донька.

ОПОВѢЩЕНЬЕ

въ справѣ конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского.

На подставѣ краєвого закона зъ дня 6 грудня 1882 В. з. и розп. кр. ч. 84 Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ приступає до конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, и оголошує симъ, що ухвалою зъ нинѣшного дня **выповѣдає всѣ доси невыльосованѣ облігаціи фондовъ индемнізаційныхъ на день 1 мая 1893,** и узнає ихъ платными зъ повысшимъ днемъ, зъ котрымъ також кончить ся ихъ дальше опроцентованье.

Водъ дня 1. мая 1893 Галицка Каса краєва у Львовѣ буде выплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210) коронъ за 100 зр. м. к. именнои вартости за всѣ предложенѣ ѣй облігаціи индемнізаційнѣ заосмотренѣ въ бѣжучѣ купоны, о сколько властителѣ тыхъ облігацій не замѣнять ихъ на облігаціи **новои чотиропроцентовои позички краєвои вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень,** призначеной выключно на сконвертованье, а взглядно на оплаченье довгу индемнізаційного, або о сколько не зголосять ихъ до замѣны.

Облігаціи новои позички краєвои по мысли державного закона зъ дня 4 сѣчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужитѣ до фруктіфікаціи всякихъ маєтковъ, заведень, стоячихъ подъ публичнымъ надзоромъ, дальше капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ и по курсѣ біржевомъ, однакожь не высше надъ именну вартость до льокованя кавцій службовыхъ и иншихъ.

Близшѣ условія замѣны облігацій индемнізаційныхъ на облігаціи новои чотиропроцентовои позички вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень, будуть оголошенѣ въ проспектахъ, выданыхъ консорціею, котрой позичку воддано до сфінансованя.

Выдѣлъ краєвый звертає увагу всѣхъ властителѣвъ вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ, що они въ своѣмъ власномъ интересѣ повинны якъ найскорше постарати ся у компетентныхъ властей о дозволъ на девінкуляцію, такъ щобы тотѣ облігаціи можна вчасно замѣнити на облігаціи новои позички краєвои, або ихъ зреалізувати зъ днемъ 1. мая 1893.

Зъ Рады Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

У Львовѣ дня 30. сѣчня 1893.

Маршалокъ краєвый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краєвого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

ПРОСПЕКТЪ.

Емісія 4% вольнои водъ податку и всѣляких водшибнень на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного

призначеной

позички краєвои Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выдавъ на подставѣ повномочія удѣленого ему санкціонованою уставою краєвою зъ 6 грудня 1892 В. з. кр. Ч. 84 **на цѣли конверсіи, взглядно сплаты всѣхъ до 31 жовтня 1892 ще невыльосованыхъ облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского**

чотиропроцентову вольну водъ податковъ и всякихъ водшибнень позичку краєву

разомъ въ номінальной высотѣ

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2 серпня 1892 В. з. д. ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Та позичка може бути ужитою тольки на цѣль вказану уставою.

Та позичка выдає ся:

въ	1.600	штукахъ	облігацій	по	10.000	коронъ	(5.000	зр. а.	в.)
„	17 500	„	„	„	2.000	„	(1.000	„ „	„)
„	4.000	„	„	„	1 000	„	(500	„ „	„)
„	18.000	„	„	„	200	„	(100	„ „	„)
„	2.500	„	„	„	100	„	(50	„ „	„)

на имя оказчика.

Тѣ облігаціи будуть опроцентовуватись рочно по чотири водъ ста, въ ратахъ повроченыхъ зъ долины.

Выплата водсотокъ **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ** наступить 1 падолиста и 1 мая кождого року.

Всѣ облігаціи будуть выльосованѣ пѣсля долученого до нихъ пляну амортизаціи въ протягу пятьдесять лѣтъ. Льосованье буде водбуватись кождого року 1 серпня и 1 лютого, а выплата капіталу за выльосованье штуки наступить въ три мѣсяцѣ по выльосованю, отже 1 падолиста и 1 мая безъ всякого водшибненя податку, стемплѣвъ, належитости и иншихъ оплатъ въ повнѣй номінальнѣй вартости.

Край Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ має однакъ право выльосовати кождого часу такожь бѣльшу сколькость облігацій, нѣжь приписує пляномъ амортизаціи, або такожь выповѣсти всѣ позосталѣ ще облігаціи до выплаты въ повнѣй сумѣ номінальнѣй.

Числа выльосованыхъ облігацій будуть оголошенѣ въ урядовѣй „Gazet-ѣ Lwowsk-ѣй“ и въ урядовѣй „Часописи Вѣденьскѣй“, якъ також въ Берлинѣ, Франкфуртѣ н. М. и въ Гамбурзѣ.

Выплата купоновъ и выльосованыхъ штукъ, **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ буде водбуватись:**

у **Львовѣ**	въ **галицкѣй Касѣ краєвѣй,**	въ валютѣ краєвѣй мѣсця выплаты по кождочасовомъ курсѣ коротко речинцевого векселя вѣденьского.
у **Вѣдни**	„ **Union-Банку,**	
въ **Трієстѣ**	„ філіи „**Union-Банку**“,	
въ **Берлинѣ**	у пп. „**Mendelson & Co.**“ и „ „ „**Robert Warschauer & Co.**“,	
въ **Гамбурзѣ**	въ „**Norddeutsche Bank**“,	
въ **Франкфуртѣ** н. М.	въ „**Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank**“ и у пп. „**Gebrüd. Bethmann**“.	

а евентуально и на иншихъ мѣсцяхъ краю и заграницѣ, котрѣ мають подати ся до вѣдомости.

На особне обезпеченье фондовъ, потрѣбныхъ до амортизаціи и опроцентованя тои позички краєвои, за котру Королевство Галичины и Володимиріи разомъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ ручить цѣлымъ своимъ майномъ и всѣми своими доходами, служать передовсѣмъ субвенціи державнѣ, котрѣ належать ся що фондамъ индемнізаційнымъ Галичины всходнои и Галичины заходнои въ силу уставы зъ 5. червня 1890. В. з. д. Ч. 110. и зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и додатки до податковъ, котрѣ будуть розписаний въ цѣли покрытя потребъ тои позички.

Зъ заряду тою позичкою краєвою и фондами призначеными на ѣи опроцентованье и амортизацію буде Выдѣлъ краєвый вести особнѣ рахунки и предкладати ихъ що року Соймови.

Силою уставы державнои зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д Ч. 6. и дотычного оповѣщеня зъ 8. лютого 1893. В. з. д. Ч. 21. можуть уживати ся облігаціи тои позички краєвои до льокованя капіталовъ фондаційныхъ, майна заведень подъ публичнымъ доглядомъ, капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ, якъ також по курсѣ біржевомъ, однакожь не по надъ вартость номінальну на кавціи въ водносинахъ службовыхъ и контрактовыхъ.

Ажь до выготовленя облігацій новои позички краєвои будуть выдаватись Выдѣломъ краєвымъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выставленѣ, тымчасовѣ поквітованя, а въ ихъ замѣну водновѣдно до оголошеня, що має выйти свого часу, почавши водъ 1 мая 1893. доручать ся оригінальнѣ облігаціи, а рівночасно також и **нарослѣ до 1 мая 1893. повроченѣ водсотки водъ ихъ номінальнои вартости.**

Львовъ, дня 18 лютого 1893.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Маршалокъ краєвый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р*

Членъ Выдѣлу краєвого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

Покликуючись на повышѣй оповѣщеня Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ, оголошують подписанѣ банки и фірмы суберкинцію на:

4% вольну водъ податку и всякихъ водшибнень, а призначену выключно на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного позичку краєву Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ разомъ номінальнои вартости:

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2. серпня 1892 В. з. д. Ч 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Субскрипція та наступить якъ **въ дорозѣ замѣны** 5% облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, такъ такожь **въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ**, а спеціяльно будуть прийматись:

Зголошеня до замѣны почавши водъ дня оголошеня сего проспекту **найпознѣйше до дня 15 марта с. р.**

Субскрипція въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ дня 15 марта с. р.

въ Берлинѣ въ домѣ банковомъ „Mendelsohn & Comp.“	подъ условіями, котрѣ мають бути оповѣщенѣ на тыхъ мѣсцяхъ.
„ „ „ „ „ „Robert Warschauer & Comp.“	
„ Франкфуртѣ н. М. въ „Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank“	
„ „ „ „ въ домѣ банковомъ „Gebrüd. Bethmann“	
„ Гамбурзѣ въ „Norddeutsche Bank“ и на иншихъ площахъ нѣмецкихъ	
у Вѣдни въ „Urion-Банку“	
„ „ въ конторѣ вымѣны „Union-Банку“	

у Львовѣ въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ
въ ц. к. прив. галицкомъ Акційномъ Банку гіпотечномъ
и въ иншихъ мѣсцяхъ субскрипційныхъ въ Галичинѣ, назначеныхъ тыми институціями

въ Бѣльску въ „Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank“,	Filiale der Böhmischen „Union-Bank“
„ Бернѣ въ „Mährische Escompte Bank“	
„ Градци въ „Steiermärkische Escompte Bank“	
„ Лінцу въ „Bank für Oberösterreich und Salzburg“	
„ Празѣ въ „Böhmische Escompte Bank“ и его філіяхъ	
„ „ въ „Živnostenska Banká pro Čechy a Moravů“ и его філіяхъ	
„ Трієстѣ въ філіи „Union-Банку“	

въ годинахъ урядовыхъ тыхъ заведень и подъ слѣдуючими условіями:

I.

Зголошеня до замѣны будуть по мысли приреченя даного галицкому Выдѣлови краєвому и на подставѣ умовы **цѣлковито** увзгляднѣнѣй.

Зголошуючій до замѣны одержить за кождыхъ!

ном. варт. 1000 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.) 5% облігацій индемнізаційныхъ,
котрѣ зъ купономъ платнымъ 1. мая 1893 належить доставити,
ном. варт. 222 коронъ (зр. 111 в. а.) 4% облігацій новои позички,

при чомъ решта, не даюча вырівнатись черезъ дѣйстнѣ штуки 4% облігацій, выплатить ся по цѣнѣ субскрипційнѣй, становлячѣй подставу высше поданого водношеня замѣны, въ сумѣ зр. 94·60 в. а. за кождѣ 200 коронъ (зр. 100 в. а.) ном вартости.

Надъ се будуть бонифікованѣ 5% водсотки бѣжучѣ водъ облігацій индемнізаційныхъ до замѣны призначеныхъ до найблисшого речинця сплаты купоновои, т. є. до 1. мая 1893 въ водношеню зр. 2·36¼ за кождыхъ ном. варт. 100 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.), а натомѣсть будуть обчисленѣ бѣжучѣ водсотки за кождыхъ ном. варт. 100 зр. в. а. новои позички краєвои до того самого речинця въ водношеню 2 зр.

Отже выйде н. пр. за мон. кон. зр. 4000 5% облігаціи индемнізаційнои 8800 коронъ (зр. 4400 а. в.) новои 4% позички краєвои и зр. 37·84 а. в. въ готовцѣ зъ дочисленьемъ бонифікаціи водсотковъ въ сумѣ 6·50 зр. а. в., отже разомъ зр. 44·34 а. в. въ готовцѣ.

Доставленье зголошеныхъ до замѣны 5% облігацій индемнізаційныхъ має наступити рівночасно зо зголошеньемъ въ формулярахъ, котрѣ будуть выдаватись въ мѣсцяхъ замѣны безплатно. О сколько однакъ при зголошеню буде зложена кавція, мѣсцемъ замѣны назначена, можуть бути зголошенѣ до конверсіи облігаціи индемнізаційнѣ також и познѣйше, однакожь не по 15. цвѣтню с. р. доставленѣ; почомъ кавція буде звернена.

Зголошеня замѣны вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ будуть водбуватя ся на подставѣ особныхъ формулярѣвъ зголошень, котрѣ доставлять мѣсця замѣны.

Тѣ послѣднѣ суть обовязанѣ на подставѣ удѣленыхъ инструкцій зарядити безъ оплаты провізіи — на жаданье стороны и за доставленѣ жаданѣ документы — потрѣбнѣ кроки въ цѣли девінкуляціи предложеныхъ облігацій индемнізаційныхъ, а навѣть зарядити по змозѣ вінкуляцію новыхъ штукъ.

Выповненье замѣны починаєсь водъ 27. марта с. р. Невподобранѣ до 30. цвѣтня с. р. облігаціи лишають ся водъ того дня на рахунокъ и небезпеченьство управленого до водобраня въ дотычномъ мѣсци замѣны.

II.

Для субскрипціи въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ выносить цѣна субскрипційна: **зр. 94·75 в. а. за кождыхъ 200 коронъ (100 зр. а. в.) ном. варт.** разомъ зъ бѣжучими 4% водсотками водъ дня 1. падолиста 1892 до дня подняття.

При субскрибованю належить зложити кавцію въ высотѣ 5% субскрибованои номінальнои сумы въ готовцѣ, або також въ такихъ ефектахъ, котрѣ дотычне мѣсце субскрипційне признає за допускаєме.

Придѣленье штукъ, высоту котрого лишає ся признаню кождого субскрипційного мѣсця, наступить по змозѣ найскорше по замкненю субскрипціи, за повѣдомленьемъ субскрибуентовъ.

Въ случаю, коли придѣленье буде менше, нѣжь зголошенье, зверне ся безпроволочно надмѣръ кавціи.

Подняте придѣленыхъ штукъ може наступити водъ 27 марта б. р. за зложеньемъ цѣны.

Однакъ субскрибуючій есть обовязаный подняти:

половину придѣленыхъ штукъ найпознѣйше до 31 марта б. р.
решту „ „ „ до 15 цвѣтня б. р.

Суму низше 10.000 коронъ (5.000 зр. в. а.) належить подняти въ цѣлости найпознѣйше до 31 марта б. р

По ихъ цѣлковитомъ поднятю обчислить ся зложена кавція, а взглядно зверне ся.

Пляны амортизаціи облігацій можна переглянути въ мѣсцяхъ субскрипційныхъ.

Вѣдень, Львовъ, Берлинъ, Гамбургъ, Франкфуртъ надъ Меномъ въ лютомъ 1893.

UNION-BANK

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.	**Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.**
Mendelsohn & Co.	**Robert Warschauer & Co.**
Norddeutsche Bank in Hamburg.	**Deutsche Effecten & Wechsel-Bank.**
	Gebr. Bethmann

ВОДОЗВА.

Оголошуючи повыше оповѣщенье и проспектъ, поручаємо також зо своєи стороны отсю:

КОНВЕРСІЮ и СУБСКРИПЦІЮ

а силою признаного намъ зо стороны Выдѣлу синдикатского права, уряджуємо дальшій мѣсця субскрипційнѣ якъ слѣдує:

Въ Чернѣвцяхъ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.

Въ Коломыи:
Въ Спілцѣ торговельнѣй рільничо-промысловѣй, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Краковѣ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.
„ Повѣтовѣй Касѣ щадничѣй, яко заступництвѣ Банку краєвого.
„ Товариствѣ взаимного кредиту.
У пп. Alberta Mendelsburg-a.
У пп. Blau и Epstein.
У пп. Августа Рачиньского.
У пп. Станіслава Файнтуха.

У Львовѣ:
Въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княжеств. Краковскимъ.
Въ Ц. к. прив. Акц. Банку гіпотечномъ.
У пп. Sokal и Lilien.
У пп. August Schellenberg и Сынъ.

Въ Перемышли:
Въ Товариствѣ задатковомъ рільничомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп.: Leopold-a Süsswein-a.
У пп.: Aschkenazy & Münz.

Въ Ряшевѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ и кредитовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп. Matzner & Holzer.

Въ Станиславовѣ:
Въ Банку задатковомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп: S. Kornblüh & Kaner.

Въ Тернополи:
Въ Філіи ц к. прив. акц. Банку гіпотечного.
Въ Банку повѣтовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Тарновѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ яко заступництвѣ Банку краєвого У пп.: Mendel Aberdam.

а надто у всѣхъ не вычисленыхъ тутъ мѣсцяхъ, де истнують заступництва Банку краєвого: **въ Заступництвахъ Банку краєвого.**

4577 2–5

У Львовѣ, дня 28 лютого 1893.

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.

Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 42. Львôвъ, Второкъ 23 лютого (7 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mossé; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатаній вôльній вôдъ порта.

Поодинoке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Словѣнцѣ въ Каринтіи зазначують знôвъ одну бôльше побѣду въ своѣмъ національнôмъ житю. При послѣдныхъ громадскихъ выборахъ въ Чернѣ въ повѣтѣ бляйберґскôмъ побѣдили Словѣнцѣ своихъ противникôвъ значною бôльшостію голосôвъ, а управа громадска находить ся теперь въ рукахъ Словѣнцѣвъ. Головну заслугу въ тôй свѣтлôй побѣдѣ треба приписати тамошному ревному священикови Ґаброновi, котрый за цѣлый часъ своѣи дѣяльности зъ рѣдкою неустрашимостію заходивъ ся коло освѣдомлюваня Словѣнцѣвъ такъ довго, доки не привѣвъ ихъ до побѣды. Стараня наслѣдника Ґаброна, словѣньского ренеґата Центріого, щобы наново дôстатись до власти, не повели ся, а самъ Центрі черезъ свои противнаціональній поступки стративъ довѣріе у своихъ парохіянъ и бувъ зневоленый перенести ся на иншу парохію.

——

Наслѣдкомъ вôдданя шкôлъ при римо-католицкихъ костелахъ въ Россіи пôдъ надзôръ міністерства просвѣты — вôзвано теперь всѣ заряды католицкихъ костелôвъ, щобы зложили справозданя о школахъ и фундаціяхъ доброчинныхъ, якй при нихъ истнують.

Россійске міністерство справъ внутрѣшныхъ выготовлюе теперь законъ, на пôставѣ котрого жиды, що мешкають въ мѣстахъ и мѣсточкахъ, вôддаленыхъ що-найменче о 15 верстъ вôдъ захôднои границѣ, не будуть мати права тамъ дальше перемешкувати.

Недавно усуненo въ Россіи Дурнова, брата міністра справъ внутрѣшныхъ, зъ уряду директора державнои поліціи. Причиною сего маѣ бути, що Дурново казавъ въ справѣ зовсѣмъ особистôй потайно забрати приватнй листы зъ мешканя посла бразилійского, а той зажадавъ сатисфакціи.

Россійскй часописи страшно обуренй на Болгарію зъ причины проектованои змѣны конституціи а головно зъ причины увязненя тирновского митрополита Климентія и накликують Россію до енерґічного выступу въ тôй справѣ. — „Правительственный Вѣстникъ“ оголошуе такій урядовый комунікатъ: „Россійске правительство мало вже неразъ нагоду высказати свои погляды о переворотахъ въ Болгаріи и о засадахъ, якими руководить ся софійске правительство вôдъ хвилѣ, коли князь Фердинандъ дôйшовъ до власти. Зъ огляду, що правительство хоче теперь скликати народне собраніе, щобы змѣнити 38-у точку тирновскои конституціи и тымъ способомъ ударити на краеве вѣроисповѣданье, тому́ россійске правительство, хоть нерадо мѣшаѣ ся у внутрѣшнй справы Болгаріи, не може зôстатись нѣмымъ свѣдкомъ въ виду тои подѣи, яка находить енерґічну опозицію въ болгарскôмъ народѣ. Царске правительство высказуе щире желанье, щобы голосы, якй дають ся чути зъ посередъ духовеньства и горожанъ, служили за упôмненье для всѣхъ Болгаръ безъ рôзницѣ партій и щобъ усунули небезпечнôсть, яка грозить цѣлому народови, котрый намѣряе выперти ся усвяченыхъ столѣтныхъ традицій. Царске правительство переконане, що намѣреный звôротъ въ політичнôмъ и духовôмъ житю княжества не дôпне зовсѣмъ щасливыхъ результатôвъ и буде тôлько мати въ будучности сумнй наслѣдки, вводячи внутрѣшне роздвоѣнье и глубокй раны зъ огляду морального.“

——

Сербскй „Народне Новине“ подають число голосôвъ, яке впало при послѣдныхъ выборахъ до скупштины на кождy зъ трохъ головныхъ партій въ краю. Радикалы одержали тогдѣ 151.836, лібералы 23.415, партія поступова 8.970 голосôвъ. Радикалы мали перевагу у всѣхъ сельскихъ и 19 мѣскихъ повѣтахъ, лібералы въ 6 мѣскихъ повѣтахъ, поступова партія не мала переваги нѣ въ однôмъ повѣтѣ. Той выказъ показуе, якъ настроѣнй выборцѣ. бо послѣднй выборы переводжено тайно и безъ вплыву правительства Коли-бъ теперѣшнй выборы — якъ уже наперед заповѣдають правительственнй часописи — выпали въ користь партіи лібералôвъ, то не буде се наслѣдкомъ змѣны переконань, але актомъ знасилуваня волѣ выборцѣвъ.

——

Въ Болгаріи думають, що велике собраніе буде скликане доперва по весѣлю кн. Фердинанда зъ княжною Марією Бурбонъ.

——

Анґлійскй протестанты въ провінціи Ольстеръ — якъ вже у насъ коротко згадувано — почали рядъ маніфестацій противъ проекту гомеруля Ґлєдстона. Мітінґъ. якій вôдбувъ ся въ Бельфастѣ, характеристичный пôдъ многими взглядами. Зъ одной стороны свѣдчить вôнъ о свободѣ слова и дѣланя, якои не находимо теперь въ нѣякôй державѣ, а зъ другои зображаѣ намъ завзятôсть и політичну малодушнôсть Англичанъ, котрй за всяку цѣну радй бы удержатись на неправно занятôмъ дотеперѣшнôмъ становищу. На мітінґу выголошено рядъ бесѣдъ, зъ котрыхъ кожда кôнчила ся явнымъ вôзваньемъ до бунтôвъ и мордôвъ, коли-бы проектъ ирляндскій мавъ перейти. Бесѣдники зазначували, що Анґличане въ Ольстерѣ не лишь говорять о збройнôмъ опорѣ противъ тои уставы, але готовй перевести его въ дѣло. Провôдникъ зборôвъ Кане назвавъ проектъ Ґлєдстона — капітуляцією и зрадою. Коли-бъ его хотѣли накинути провінціи Ольстеръ, тогдѣ сотки тысячь оранжистôвъ будуть ставляти опôръ до послѣднои каплѣ крови. По одноголоснôй ухвалѣ резолюцій, якй грозили рѣшучымъ опоромъ противъ наданя Ирляндіи осôбного парляменту, отворивъ посолъ оранжистôвъ Джонстонъ Біблію, на котру цѣле зôбранье зложило присягу, що нѣколи не пôддасть ся парляментови дублиньскому. Опôсля вставъ провôдникъ зборôвъ Кане и подерши на дрôбнй кусники проектъ Ґлєдстона, сказавъ: „Въ имени горожанъ зъ Ольстерѣ, въ имя свободы, роздираю сей законъ.“ При кôнци спалено ще портреты Ґлєдстона и Морлея середъ грôмкихъ оплескôвъ. Того-жь дня вôдбуло ся ще въ Бельфастѣ въ ратуши нове зôбранье, на котрôмъ принято резолюцію, що въ разѣ ухваленя проекту ирляндского — оранжисты провінціи Ольстеръ перестануть платити податки.

Еміґрація и выгляды на будучнôсть.

I.

Еміґрація въ свѣтлѣ статистики.

Вôдчитъ проф. д-ра Тадея Пілята.

(*Докôнченье вôдчиту.*)

Великои ваги для розвитку рôльництва — пише пôдъ конецъ своѣи розвѣдки проф. Пілятъ — ѣсть належите уреґульованье вôдносинъ власности грунтовои.

Въ тôмъ напрямѣ при незвычайнôмъ роздробленю грунтôвъ а при цѣлковитôй свободѣ дѣленя доконечною ѣсть для пôднесеня управы комасація, що-до котрои дотычный законъ повиненъ якъ найскорше бути предложеный соймови. Признаѣмось отверто, що ся справа дуже трудна, однакъ думаѣмо, що при великôй невыгодѣ теперѣшного укладу грунтôвъ кôлька примѣрôвъ вôдповѣдно переведеноі комасаціи було бы досыть, абы ослабити нехôть людности до сеи справы а навѣть заохотити ѣи до реформы.

Вôдтакъ значна часть справоздань предложеныхъ выдѣлови краевому въ справѣ еміґраціи видить головну причину упадку господарствъ селяньскихъ въ неограниченôй свободѣ дѣленя грунтôвъ и домагаѣсь обмеженя тои свободы, не подаючи однакъ вказôвокъ, до якого ступня и въ якій способѣ то обмеженье мало бы наступити.

Въ справѣ тôй, незвычайно трудnôй и запутанôй а для вôдносинъ рôльничихъ безмѣрно важнôй, мусимо запримѣтити, що законодавство краеве зробило въ своѣмъ часѣ велику похибку, касуючи въ роцѣ 1864 всѣ обмеженя подѣлу грунтôвъ передъ переведеньемъ комасаціи и передъ заведеньемъ книгъ грунтовыхъ для дрôбнои власности — и признаѣмо отверто. що черезъ подѣлы повстають господарства надто малй, ащобъ могли провадити належиту управу рôльну и тримати потрѣбне число худобы, — однакъ зъ оглядôвъ суспôльныхъ и господарскихъ мусимо рѣшучо заявитись противъ системы консенсôвъ на подѣлъ выдаваныхъ властями. По нашôй думцѣ нѣякій интересъ господарскій чи суспôльный не вымагаѣ стримуваня дальшого подѣлу такихъ грунтôвъ, котрыхъ обшаръ уже такъ дрôбный, що на нихъ не можливо тримати робучои худобы, отже й самостôйно вести рôльну управу.

Дальшій подѣлъ такихъ грунтôвъ уможливляѣ набутье землѣ тымъ, котрй ѣи не посѣдають а котрй радй бы доробитись власноі хаты и кусника грунту, вôдтакъ даѣ можнôсть стало поселюватись людности жиючôй зъ зарôбку, а се зъ оглядôвъ якъ господарскихъ такъ и суспôльныхъ представляѣсь дуже хосенно.

Загальный заказъ дѣленя або системы консенсôвъ на кождый подѣлъ спровадивъ бы вôдъ-разу той наслѣдокъ, що при неможности и трудности поселеня на мѣсци взмôгъ бы ся лишь матеріялъ еміґраційный и еміґрація рушила бы ще въ бôльшôй силѣ. Натомѣсть варто бы застановити ся: чи не було бы вôдповѣдно ограничити подѣлы въ дорозѣ спадщины або навѣть мѣжь жиючими для тыхъ грунтôвъ мужицкихъ, котрыхъ обемъ выстатчаѣ ще на удержанье робучого товару а не переступаѣ якогось maximum, — отже чи не добре бы було выдати законъ краевый, котрый бы, по мысли закона державного зъ 1 цвѣтня 1889 ч. 52 В. з. д., мѣстивъ постановы о подѣлахъ спадщины для середноі власности мужицкои и нормы для дотычныхъ актôвъ правныхъ мѣжь жиючими.

Дальше дуже пожаданою выдаѣсь намъ для всхôднои части краю, особливо-жь для околиць подôльскихъ, часткова парцеляція грунтôвъ двôрскихъ, а то именно або вôддаленыхъ вôдъ фôльварку або вôддѣленыхъ чужими грунтами. Така парцеляція була бы зарôвно въ интересѣ бôльшихъ властителѣвъ якъ и въ интересѣ людности мужицкои, а могла бы дуже легко перевестись въ житье, ѣсли бы на взôръ пруского закона о посѣлостяхъ рентовыхъ зъ дня 7 липня 1891 р. и у насъ було можливо значну часть цѣны купна позôставити при грунтѣ и сплачувати довголѣтною рентою а сли-бъ рôвночасно продаючій мôгъ побôръ тои ренты продати за одноразовый вôдповѣдный капіталъ въ банку въ тôй цѣли заложенôмъ.

Не менчои ваги було бы зъ огляду на вызыскъ людности мужицкои черезъ лихву отвореньe жерелъ здорового кредиту именно товариствъ позичковыхъ, котрыхъ на Подôлю майже нема для людности селяньскои, пôдчасъ коли людность жадôзна, занимаюча ся торговлею, маѣ ихъ ажь 21, а прочй 6 христіяньскй набирають для себе клієнтôвъ майже выключно зô сферъ мѣскихъ.

По-за тыми змаганями, вôдносячними ся безпосередно до пôднесеня економічного стану людности лишаѣ ся ще цѣлый рядъ реформъ, доконечныхъ на поли уряджень правныхъ, котрыхъ уѣмнй стороны дають ся почувати людности далеко прикрѣйше и вразливѣйше, нѣжь недостачѣ політики економічнои. Тй темнй стороны уряджень правныхъ мають по-при тôмъ немалу вагу економічну, бо ведуть за собою выдатки и утрудняють упорядкованье маетковыхъ вôдносинъ. Зъ того взгляду реформа невôдповѣдныхъ уряджень правныхъ ѣсть рѣчею дуже пекучою и пильною, и мы зовсѣмъ не дивуемоѣь тому, що справозданя зложенй выдѣлови краевому ставлять реформу тыхъ уряджень на першôмъ мѣсци яко найважнѣйшій крокъ до економічного пôддвигненя нужденнои людности мужицкои.

Той бôкъ справы заслугуе тымъ бôльше на увагу, що спасенный вплывъ тыхъ реформъ показавъ бы ся сейчасъ по ихъ запровадженю, коли противно, пôднесенье продукціи и иншй користнй змѣны у вôдносинахъ економічныхъ могли бы здѣйстнюватись тôлько дуже поволи. До такихъ найбôльше пекучихъ реформъ належать: заведенье скорѣйшого и дешевшого вымѣру права черезъ змѣну процедуры и лѣпшу обсаду судôвъ; змѣна поступованя въ справахъ спадковыхъ и зниженье оплатъ спадковыхъ; реформы що-до вымѣру належитостей правныхъ; змѣна дуже утяжливыхъ постановъ о удержаню згôдности книгъ грунтовыхъ зъ катастромъ; докладне перестерѣганье приписôвъ новелѣ екзекуційнои о предметахъ вылученыхъ зъ-пôдъ екзекуціи, и то якъ при екзекуціяхъ судовыхъ такъ и політичныхъ; знесенье оплатъ за доручене ухвалъ судовыхъ, и деякй другй, не згадуючи вже о реформахъ сягаючихъ глубше въ орґанізацію власти, до котрыхъ на-разѣ и прихапцемъ забирати ся трудно.

Для мужика непросвѣченого а найчастѣйше неписьменного, до того й непорадного въ интересахъ правныхъ, формалізмъ бюрократичный котрый низшй урядники неразъ для власноі выгоды доводять до пересады, вôдтакъ безконечне проволôканье справъ урядовыхъ, заѣдна писанина и терміны, — то жерело дуже значныхъ выдаткôвъ не тôлько леґальныхъ але часто нелеґальныхъ на користь тыхъ, котрй мужика при тôй нагодѣ вызыскують, а крôмъ того стають для него великимъ тягаромъ, котрого причины вôнъ порозумѣти не може а прецѣнь вôдчуваѣ его яко несправедливôсть. Пôльги въ тôмъ напрямѣ приняла бы людность зъ великою радостію, а пôльги тй тымъ лекшй до осущеня, що много зъ нихъ далось бы перевести безъ змѣны истнуючихъ законôвъ въ дорозѣ розпоряджень або — що ще важнѣйше — черезъ докладный и безнастанный наглядъ надъ урядованьемъ мѣсцевыхъ властей.

Крôмъ того всего доконечна тутъ ще вытревала и постôйна праця надъ пôднесеньемъ у народу рôвня морального и духового.

Въ той способъ — кôнчить проф Пілятъ — положимо необходиму основу до тривкого полѣпшеня економічного побуту народа а заразомъ осягаемо те, що людность тая, просвѣчена и моральна, не повѣрить, щобъ ѣи ждала де лѣпша доля безъ працѣ, не пôйде за леда поголоскою и не буде слухати слѣпо покутныхъ дорадникôвъ, але критично оцѣнювати-ме всякй намовы, — а сли бы обставины зневолили ѣи по зрѣлôй розвазѣ кинути рôдный край, то чей-же не пôйде тамъ, де бы мусѣла выречи ся своѣи вѣры и народности.“

[Друга часть розвѣдки про торôчну еміґрацію, въ котрôй будуть мѣститись уваги до отеня студія проф. Пілята и оглядъ голосôвъ журналістики про справу еміґраційну, появить ся для докладнѣйшого вызысканя матеріялôвъ троха пôзнѣйше]

Подавъ ***Ир. К—скій.***

Рада державна.

На вчерашнôмъ — въ понедѣлокъ — засѣданю палаты послôвъ продовжала ся буджетова діскусія надъ етатомъ міністерства торговлѣ.

Міністеръ Бакеґемъ заявивъ: Не можна уживати надвыжки зъ буджету почтъ и телеґраффôвъ выключно на цѣли того вôддѣлу, а жадати покрытя недобору иншихъ галузей адміністрації вôдъ скарбового заряду. Не можна зносити належитости одного крейцаря за доручене листôвъ по селахъ, бо держава понесла бы страту въ доходахъ на суму 800.000 зр. рôчно. Реформу, до котрои стремить ся, можна перевести лише постепенно. Положенье женщинъ-урядничокъ почтовыхъ полѣпшить ся зъ одной стороны черезъ высшу вынагороду старшихъ въ службѣ, а зъ другои стороны черезъ емеритуру. Міністеръ надѣѣсь, що до кôнця року уреґулюе платню почтовыхъ слугъ. Потôмъ міністеръ вказавъ на полѣпшенй вôдносины що до авансу комунікаційныхъ урядникôвъ, почтовыхъ асистентôвъ и почтмайстрôвъ. Минувшого року обсаджено 26 почтовыхъ урядôвъ державными урядниками, основано новыхъ 156 почтовыхъ урядôвъ, 109 телеґрафічныхъ урядôвъ и 53 почтъ сѣльскихъ. Міністеръ зазначивъ ще про доповненье телеґрафічныхъ сѣтей мѣжь Дальматією и Трієстомъ и мѣжь Вѣднемъ та Берлиномъ. Оповѣстивъ, що сего року наступить удержавненье 10 сѣтей телефонічныхъ. Навпослѣдъ зазначивъ про далекосяглй увзглядненя языковй, именно въ чековôмъ руху почтовыхъ урядôвъ и щадничихъ касъ. [*Живй оплески.*]

По бесѣдѣ міністра говоривъ пос. Патай Вôнъ домагавъ ся примѣненя почтовыхъ щадничихъ касъ при конверсіи. На найновѣйшихъ фінансовыхъ операціяхъ банки заробили майже 6 міліонôвъ. Почтовыхъ касъ треба уживати яко судово-депозитовыхъ. Дальше домагавъ ся цѣлковитого знесеня пополудневои служby при почтахъ въ недѣлю и полѣпшеня быту почтовыхъ урядникôвъ касъ щадничихъ.

Пос. Розеръ жадавъ, щобы почтовымъ урядникамъ выплачувано тантіемы зъ надвыжокъ почтовыхъ доходôвъ. Такожь заявивъ ся за тымъ, щобы телеґрамоносамъ означити платню сталу а не вôдъ штуки.

По промовѣ ще деякихъ бесѣдникôвъ приступлено до розправы надъ резолюцією буджетовои комісіи що-до побôльшеня возового табору державныхъ зелѣзниць.

По принятю резолюціи розпочато діскусію надъ етатомъ державныхъ зелѣзниць.

Референтъ Руссъ заявивъ, що его товаришѣ будуть голосувати за будовою подôльскихъ льокальныхъ зелѣзниць, але пôдъ тымъ услôвемъ, що палата прийме звѣстну резолюцію що-до будовы иншихъ зелѣзниць въ монархіи. Бесѣдникъ высказавъ свою думку въ тôмъ напрямѣ, що правительство повинно рôчно побудувати 100 клм. льокальныхъ зелѣзниць, а на покрытье коштôвъ затягнути комунікаційну позичку въ сумѣ 80 міліонôвъ.

Дальше промовляли пос. Штеръ, Морсей и Люеґеръ. Сей послѣдный домагавъ ся замкненя засѣданя. Віцепрезідентъ Хлюмецкій спротививъ ся и настававъ на то, що буджетъ мусить ухвалитись, населенье жадае полагодженя рôзныхъ наглячихъ справъ, а се можливе тôлько черезъ продовженье засѣдань. Мѣжь Люеґеромъ и Хлюмецкимъ вывязала ся на той тематъ довша полеміка; остаточно вôдкинено внесенье на замкненье засѣданя.

Пос. Кафтанъ жадавъ децентралізаціи зелѣзничого заряду. Обстававъ, щобы заснувати фахову школу для зелѣзничои служby при краевыхъ дирекціяхъ. Бесѣдникъ домагавъ ся лучшого увзглядненя техникôвъ въ зелѣзничôй службѣ и поставивъ внесенье выбрати парляментарну анкету въ цѣли удержавненя приватныхъ зелѣзниць.

На тôмъ перервано нарады. Слѣдуюче засѣданье нинѣ.

——

Клюбъ Гогенварта, коло польске и клюбъ сполученои нѣмецкои лѣвинѣ згодили ся на перманентну комісію податкову. Тая комісія збересь на засѣданя въ маю, по соймовôй сесіи, и буде радити до кôнця червня. Вôдтакъ вôдбуде дальшй засѣданя въ осени.

Буджетова діскусія потреваѣ ще цѣлый тыждень. По тôмъ прийде на порядокъ законъ о фальшованю живности, дальше законъ фінансовый, договôръ зъ Сербією и проектъ о подôльскихъ зелѣзницяхъ.

Зъѣздъ делеґатôвъ „Галицкого кредитового товариства земского“.

Минувшого тыжня зôбрались делеґаты „Галицкого кредитового товариства земского“ на щорôчнй зборы. Се товариство засноване лише въ тôй цѣли. щобы польскимъ дѣдичамъ давати кредитъ пôдъ легкими услôвями; за-для того его характеръ не тôлько фінансовый, але и польско-патріотичный.

Рухъ товариства представляє ся такъ: Въ р. 1892 удѣлено позичокъ: 4%-выхъ на 41 лѣтъ на суму 72.500 зр., 4% на 56 лѣтъ на суму 314.200 зр., 4½% на 52 лѣтъ на суму 6,795.300 зр., отже разомъ 7,182.000 зр. Зъ того припадає на Галичину 6,517.000 зр., а на Буковину 665.000 зр. Всѣ позички становлять при кôнци 1892 р. суму 82,899.749 зр. 94 кр.

Загальну вартôсть гіпотекъ товариства представляє Галичина на суму 208,010.492 зр., Буковина на 1,348.605 зр., разомъ 209,359.007 зр. Загальна просторонь обтяжена позичками товариства займає 2,302.022 морґôвъ, тому при загальнôмъ обтяженю въ сумѣ 82,899.794 зр. 94 кр. паде на одинъ моргъ пересѣчно 36 зр. 1 кр.

По принятю справозданя делеґатъ Антоній Вротновскій поставивъ внесенье, щобы обезпечити товариство и властителѣвъ цѣнныхъ паперôвъ товариства на выпадокъ катастрофъ, а особливо на выпадокъ вôйны. Своє внесенье Вротновскій мотивувавъ примѣромъ на товариствѣ кредитовôмъ въ бувшôмъ Царствѣ польскôмъ. Діскусія оживилась и протягнула ся досыть довго. При голосованю делеґаты приймили внесенье Вротновского бôльшостію голосôвъ.

До выдѣлу на шѣсть лѣтъ выбрали делеґаты: Станислава Гнѣвоша заступникомъ презеса дирекціи, ґр. Ант. Голыѣвского директоромъ, а заступниками директорôвъ ґр. Клим. Дѣдушицкого и Стан. Жабу. До рады надзираючои увôйшли: Октавъ Пѣтрускій яко презесъ и Леонт. Выбрановскій, а на заступника покликано Зд. Тшецѣского.

На дальшихъ нарадахъ рѣшено уповажнити дирекцію до замкненя емісін 4½%-выхъ листôвъ и до ограниченя дальшихъ емісій на листы 4%-вй 50-лѣтнй. При нарадѣ надъ конверсіею листôвъ дали ся почути сильнй голосы противъ входженя въ переговоры въ тôй справѣ зъ Лендербанкомъ, котрый вже не одну фінансову институцію довѣвъ до упадку.

На цѣли краєвои выставы ухвалено запомогу въ сумѣ 5.000 зр., а комітетови горожанскому дому академічного въ Краковѣ удѣлено 300 зр.

До комісіи ревізийнои выбранй: Ст. Бадені, Горайскій, Пашковскій, Вівіенъ, Журовскій, Менциньскій и Уейскій.

НОВИНКИ.

— Сими днями выйде повне выданье творôвъ Тараса Шевченка п. з. „Кобзарь“. Выданье буде обôймати два томы на 53 аркушахъ друку, на велиновôмъ папері въ форматѣ осьмини. Передъ текстомъ буде житьепись поета написана д-ромъ Омеляномъ Огоновскимъ, а по текстѣ поясненя. Оба томы будуть оправленй въ першôй нашôй робôтни переплетничôй п. Мих. Спожарского и Сына на взôръ клясикôвъ европейскихъ въ трехъ краскахъ. Цѣна за оба томы въ оправѣ поставлена на 4·50 зр, а зъ пересылкою на 5 зр.

— Въ справѣ Козарищука и Купчанка доносить „Наука“, що Козарищукъ мавъ бути перевезеный до арешту черновецкого суду ще передъ 6 тыжднями, однако єго оборонець внѣсъ противъ сего рѣшеня супротивленье до черновецкого суду, мотивуючи єго тымъ, що на основѣ обовязуючихъ законôвъ повиненъ Козарищукъ ставати передъ вѣденьскимъ судомъ. Судъ черновецкій вôдкинувъ супротивленье, а оборонець внѣсъ противъ того рекурсъ до высшого суду краєвого у Львовѣ. Львôвскій судъ не увзглянивъ рекурсу и въ наслѣдокъ того зажадавъ судъ черновецкій, щобы Козарищука, скованого, вôдставлено до Черновець. Однако вѣденьскій судъ прихиливъ ся до просьбы оборонця обжалованого и рѣшивъ вôдставити Козарущука, на єго коштъ, безъ оковъ въ товариствѣ двохъ стражникôвъ, въ осôбнôмъ купе другои клясы, курієрскимъ поѣздомъ. Перевезенье мало наступити дня 19 н. ст. лютого. Тымчасомъ міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ застановивъ рѣшенье высшого суду краєвого у Львовѣ и поручивъ высшôй прокураторіи державнôй у Львовѣ розслѣдити на ново цѣлу справу. Рôвночасно зъ тымъ внѣсъ оборонець увязненого д-ръ Мозеръ просьбу до черновецкого суду, щобы Козарищука за кавціею выпустити на волю. Черновецкій судъ вôдкинувъ сю просьбу мотивуючи се тымъ, що арештованый мôгъ бы на воли повторити переступство, за котре єго обжаловуе ся т. є. печатати въ „Науцѣ“ такй статьѣ, якй давнѣйше печатавъ. — Дальше доносить „Наука“, що Купчанко заявивъ письменно, що ставить ся самъ передъ карнымъ судомъ єсли єго не арештують. Доси не вôдновѣвъ ще вѣденьскій судъ на сю просьбу.

— Огнѣ. Дня 1 н. ст. марта въ ночи выбухъ огонь въ Пôдгородю, въ рогатиньскôмъ повѣтѣ, и знищивъ загороды господарѣвъ Федька Павлюка и Федька Малецкого. Шкода выносить 1.234 зр. Павлюкъ бувъ обезпеченый на 220 зр. а Малецкій на 700 зр. Причиною огню бувъ лихій коминъ глиняный, котрый попукавъ и перепускавъ искры шпарами на дахъ. — Въ Роздолѣ наробивъ огонь на 200 зр. шкоды мѣщанинови Антонови Шиманьскому.

— Пригоды на провінціи. Зъ Сянока доносять, що дня 17 н. ст. лютого выѣхавъ лѣсничій Генрикъ Кропачекъ зъ кôлькома людьми на саняхъ. Мѣжь иншими бувъ тамъ такожь Павло Краковецкій. Сани перехилили ся, а вôдъ того стрѣльба, котру Кропачекъ мавъ зъ собою, такъ нещастно выстрѣлила, що на мѣсци убила Краковецкого. Цѣлый набôй ударивъ єго въ груди. — Въ Клубôвцяхъ, въ повѣтѣ товмацкôмъ, убивъ хтось Семаня Грушецкого у власнôй хатѣ дня 19 н. ст. лютого. Пôдозрѣнье паде на сынôвъ убитого: Дмитра, Федора и Гната та на єго жѣнку Марію, всѣхъ увязнено. — Дня 23 н. ст. лютого загорѣвъ на смерть въ Драгасимовѣ, въ Снятинщинѣ, 62-лѣтный жидъ Мойсей Ґольднеръ. Єго жѣнку выратувано. — Межи Куткоромъ а Безбрудами въ Золочѣвщинѣ найдено 13 н. ст. лютого тѣло Петра Шволовского зъ Куткора, котрый замерзъ на поли ще 3 лютого. — Вôдъ попареня въ т. зв. бражарцѣ померъ робôтникъ Илько Когутъ зъ Годова, въ новѣтѣ золочѣвскôмъ.

— На будову руско-народного театру надôславъ на руки нашои адміністрациі п. Ив. Бурбель зъ Городиславичь 4 зр. 50 кр. зôбранй въ домѣ Вп. М. Кочоровского, управителя школы въ Николаєвѣ. Мѣжь иншими зложивъ д-ръ Иванъ Мохъ зъ Ганачева 2 зр., на проче-жь зложили ся присутнй яко гостѣ народнй учителѣ.

— Самоубійства. У Львовѣ хотѣвъ позбавити себе житя 41-лѣтный Вільгельмъ Пфайферъ, зъ причины утраты службы. Стрѣливъ до себе два разы зъ револьвера, але не зробивъ собѣ нѣчого. — Въ Золочѣвскôмъ шпитали вôдобрала собѣ житье Софія Третякъ зô Сасова зъ причины невылѣчимои недуги.

— Конець справы Гендіґера. Трибуналъ касаційный у Вѣдни вôдкинувши жалобу неважности, внесену матерю Гендіґера, нараджувавъ ся оногды надъ вымѣромъ кары. Якъ доносять зъ Вѣдня затвердивъ трибуналъ вымѣръ кары краковского суду т. є. 10 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— Сумнй факты. Зъ Ярослава доносять до Przegląd-a про такй факты: Дня 1 н. ст. марта ишло трехъ ученикôвъ тамошнои ґімназіи улицею Краковскою и зôйшли ся на хôднику зъ кôлькома офіцирами. Нагле одинъ зъ пп. офіцирôвъ, кадетъ 9 полку пѣхоты, Спалені, ударивъ такъ сильно одного ученика въ груди, що сей ажь заточивъ ся до паркану. Вôдтакъ прикликавъ п. Спалені ще двохъ переходячихъ улицею воякôвъ и казавъ имъ бити студентôвъ. И дѣйстно слухаючи „бефелю“ ударивъ одинъ воякъ студента Мастиньского въ лице, а другій воякъ бивъ другого студента Шосткевича. — Дня 2 н ст. марта лучивъ ся знôвъ подôбный фактъ. На хôднику стояло кôльканацять осôбъ, коли зъ однои цукорнѣ вышло кôлькохъ офіцирôвъ. Напротивъ нихъ ишли два студенты Пешекъ зъ V клясы ґімназіяльнои и Крочиковскій зъ клясы VI. Они вже поминули офіцирôвъ, коли въ тôмъ завернувъ ся одинъ офіциръ и ударивъ Пешка такъ сильно по головѣ, що бѣдному хлопцеви пукла болона ушна. П. офіциръ вмѣшавъ ся чимъ скорше мѣжь своихъ товаришѣвъ и окалѣченый хлопець не знає навѣть, на кого жалуватись.

— Ипполитъ Тенъ, знаменитый французскій историкъ и писатель, померъ дня 5 с. м. въ Парижи. Франція втратила въ короткôмъ часѣ знôвъ одного зъ найбôльшихъ своихъ людей науки. Тенъ родивъ ся въ 1828 р. По скôнченю наукъ посвятивъ ся званю учительскому. Єго житье не представляє нѣякихъ замѣтныхъ пригодъ; оно уплыло за працею. Перше дѣло, що зъєднало єму славу, була студія надъ Лівіемъ, а француска академія увѣнчала єи. Въ р. 1863 именовано єго професоромъ естетики и исторіи въ школѣ красныхъ штукъ и вôнъ написавъ въ тôмъ часѣ: Исторію анґлійскои літературы, котра уважає ся найзнаменитшимъ єго твôромъ. Тенъ примѣнивъ до критики строго наукову методу, оперъ єи на позитивныхъ фактахъ и оцѣнивъ писателѣвъ и ихъ творы зô становища окруженя, т. є. увзгляднивъ часъ, расу и кліматъ, — и въ тôмъ саме мѣстить ся єго вызначна прикмета дѣяльности на поли літературы и исторіи. Творы Тена наступали скоро одинъ за другимъ, тожь и спадщина по нѣмъ великаньска. Найважнѣйшй а разомъ и найзнаменитшй ось тй єго творы: Фільософія штуки, Нотатки про Анґлію, Подорожь до Италіи, Фільософія штуки въ Нідерляндахъ, Анґлійскій позитивізмъ, и т. д. Послѣдными часами Тенъ написавъ монументальне дѣло: Les Origines de la France Contemptoraine — величезна синтеза Франціи на пôдставѣ фактôвъ и документôвъ. Зъ єго творôвъ одинъ — „Фільософія штуки“ — переведеный на нашу мову проф. Ол. Барвѣньскимъ, бувъ напечатаный зъ початку 1880-ыхъ рокôвъ у „Правдѣ“ и выйшовъ навѣть окремою книжкою.

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.
Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald, und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schutzfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hoflief.), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (5)

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

На конкурсъ 1) зъ речинцемъ до дня 20 н. ст. цвѣтня розписана парохія Рыбники зъ прилуч. Котôвъ, деканата пôдгаєцкого, зъ примѣткою, що просьбы кандидатôвъ поданй при попереднôмъ розписаню тои парохіи на конкурсъ, остають важнй и на теперь; 2) зъ речинцемъ до дня 27 н. ст. цвѣтня розписанй парохіи: Бережница зъ прилуч. Лотатники, дек. стрыйского Белзець, деканата золочѣвского; Шишкôвцѣ, дек. залозецкого; Лѣсеничѣ, дек. львôвского; Воробѣѣвка зъ прилуч. Цебрôвъ и Курôвцѣ, дек. тернопôльского, зъ примѣткою, що одержавшій презенту на тую парохію, буде мусѣвъ выдати деклярацію, що не буде противити ся вôдлученю прилученыхъ Куровець вôдъ парохіи Воробѣѣвки.

Канонічну институцію одержали оо.: Мих. Студиньскій на Демянôвъ и Теод. Богачевскій на Лецѣвку.

Презенты одержали оо.: Тимотей Бордулякъ на Городище, Вікторъ Соколовскій на Молотôвъ и Матей Барылякъ на Смôльно.

Презідія ц. к. намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Мих. Свѣтенького на Вовкôвъ.

Консисторія вôднесла ся до намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Мат. Барыляка на Смôльно и о. Тим. Бордуляка на Городище.

Въ пропозицію принятй оо.: на Звижень 1) Ом. Брояковскій, 2) Володим. Пôдсоньскій; на Надятичѣ: 1) Теод. Мурдзакъ, 2) Іос. Фолисъ, 3) Григ. Прихитко; на Ремизôвцѣ: 1) Володим. Лотоцкій, 2) Теод. Бѣлевичь, 3) Ив. Залевскій, а въ списѣ: Ник. Копачь и Лука Несторъ; на Золотники: 1) Ив. Крижановскій, 2) Теод. Строцкій, 3) Ив. Сендецкій, а въ списѣ: Володим. Лотоцкій. Мих. Винницкій, Мар. Заячкôвскій, Володим. Розлуцкій, Ксеноф. Сосенко, Ив. Гошовскій и Григ. Содомора; на Добряны въ тернѣ: 1) Алекс. Темницкій, 2) Ант. Билинкевичь, 3) Игн. Муликъ, а въ списѣ: Петро Яцишинъ, Ром. Шепаровичь, Ив. Залевскій, Юл. Галькевичь, Ал. Здерковскій, Алекс. Бобикевичь, Андр. Пеленьскій и Левъ Бачиньскій.

Завѣдательство въ Повѣтнѣ одержавъ о. Мих. Щуровскій, а въ Выбудовѣ о. Як. Зробекъ.

Сотрудництво въ Вишенцѣ великôй одержавъ о. Мих. Яцкевичь.

Телеграмы „Дѣла“

Прага 7 марта. Мѣска рада рѣшила помѣстити написи на улицяхъ выключно въ ческôмъ языцѣ.

Берлинъ 7 марта. Бісмаркъ занедужавъ на запаленье мускулôвъ.

Римъ 7 марта. Нѣмецкій цѣсарь Вільгельмъ прибуде на срѣбне весѣлье короля. Такожь Австрія вышле свого представителя.

Буда-Пештъ 7 марта. Конференція ліберального сторонництва приймила резолюцію, въ котрôй взыває ся правительство, щобы выєднало у короля дозвôлъ на скликанье орґанізаційнои комісіи въ цѣли поставленя проєкту автономіи католицкои церкви.

Занзібаръ 7 марта. Померъ тутъ султанъ. Анґлійскій консуль проклямувавъ султаномъ Гамедъ бенъ Твайна. Середъ населеня спокôй.

Вѣдень 8 марта. При розправѣ надъ законом фінансовымъ має отворитись велика діскусія політична, въ котрôй возьмуть удѣлъ молодо-Чехи и лѣвиця.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. Доль. въ Гол. Цѣлкомъ справедливо и заплачено вже на Ш. кр. с. р. 1 зр. — Вп. И. Тем. въ Бер. Вписано не за П. кв. лишь до кôнця лютого, позаякъ намъ и за грудень не було ще заплачено. — Вп. И. Луч. въ Пут. Доручено ще 7 падолиста 1891 „Просвѣтѣ“. — Вп. Ф. Под. въ Лсз. Одержали и дякуємо. — Вп. П. Яр. въ Верб. Мы вôдослали 13 грудня „Просвѣтѣ“ 1·35 зр., тожь не наша вина шо календарь неоправленый. Просимо про те о вырôвнанье передплаты. — Вп. П. Ч. въ Зав. На П. кв. вписало 50 кр.

Надôслане.

Звертає ся увагу на анонсъ що-до выпродажи въ торговли А. Маньковского у Львовѣ. (Импресса) 4578 4—4

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймає всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

!Нема сивины!
CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣститъ нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.
Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

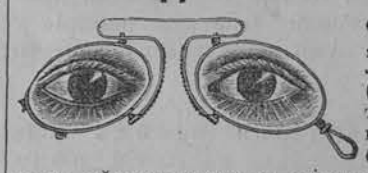

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ
до конверсіи и субскрипціи
на
4% позичку краєву
приймає до 15 н. ст. марта
пôдъ услôвями ориґінальными безъ дочисленя провізіи
Дôмъ банковый и контора вымѣны
КЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпроволочно. 4583 3—2

„МАРІѢВКА“
ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ
побочь Львова, почта Львовъ.
Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель.
Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій
управляючій лѣкарь
Всякй информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 14—?

Яко спеціялістъ въ ножовництвѣ
поручаю найлѣпшй и выпробованй **бритвы, ножички, ножики спущадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовй** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякй направы, такожь *остреньє бритов и ножичокъ* выготовляє ся якъ найточнѣйше. Замовленя, направы и остреня зъ провінціи высылаю вôдворотною почтою. — Цѣзники дармо и оплатно.
ИВАНЪ ЛАВРУКЪ
ножôвникъ
у Львовѣ, улиця Боимôвъ, число 3
4576 (давнѣйша Векслярска). 2—4

„ДНѢСТЕРЪ“
товариство взаимныхъ обезпечень
У ЛЬВОВѢ
опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечає всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшй премій.
Всякй шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.
Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разѣ 50.000 зр.
Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можнôсть обезпечувати якъ найбôльшй сумы.
Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „ДНѢСТЕРЪ“ принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ. 4589
Друки якъ и всякй поясненя подають Аенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и
Дирекція „Днѣстра“
у Львовѣ улиця Театральна число 8.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Ка ушь
обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 5—?

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІЮСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь въ улицѣ Тихон
поручає лишь найлѣпшй роды **Цейлонъ, Моккy и Амерыканьскy,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

ВЫПРОДАЖЪ
ВЪ ТОРГОВЛИ
А. МАНЬКОВСКОГО
у Львовѣ, ул. Галицка ч. 10.
За-для выпродажи незвычайна нагода дешевого закупна старыхъ винъ: испаньскихъ, италійскихъ, грецкихъ, реньскихъ, французскихъ, угорскихъ австрійскихъ — старыхъ медôвъ — лікерôвъ: французскихъ — горѣвокъ въ рôзныхъ родахъ — старыхъ конякôвъ французскихъ — руму зъ Ямайки, араку де Ґоа и де Батавія, Whisky анґельскй, старыхъ оцтôвъ французскихъ. Цѣлковита выпродажа кавы, гербаты, рôзного корѣня, овочѣвъ полудневыхъ, свѣчокъ и т. ин. вкôнци урядженя склепового и комнаты до снѣдань.
Зарядъ масы.
(Львôвъ, Импресса.)4578

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 43. Львôвъ, Середа 24 лютого (8 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 8 н. ст. марта 1893.

Въ сусѣднôй Угорщинѣ займає теперь умы всѣхъ борба, яку выповѣла власть свѣтска власти духовнôй.

Недавно заинстальованый кабінетъ Векерлього поставивъ програму, котрою радъ бы церковь яко таку въ ѣи компетенціи що-до вѣнчань и метрикъ хрещеня якъ найбôльше обмежити и справы тй, досыть тѣсно звязанй зъ церквою, удержавнити. Програма кабінету Векерлього домагаєсь именно заведеня обовязковыхъ вѣнчань цивільныхъ, а вôдтакъ хоче и веденье метрикъ хрещеня вôдобрати парохамъ. По-при то все угорскій соймъ маѣ выдати законъ, котрымъ всѣ иновѣрцѣ мають удержати якъ найширшу свободу вѣроисповѣдну, а дѣти зъ мѣшаныхъ подружій вôльну руку въ выборѣ вѣры.

Заразъ по проголошеню сеи програмы въ соймѣ угорскôмъ выявилась въ цѣлôмъ краю, именно въ областяхъ заселеныхъ не-Мадярами, сильна, хочь лише спорадична, опозиція. Тутъ и тамъ духовеньство и товариства католицкй протестували явно противъ намѣреныхъ реформъ, а и деякй послы сторонництва консервативного пôдносили голосъ свôй противъ програмы кабінету Векерлього. На дворѣ цѣсарскôмъ рôвно-жь не одушевивъ ся нѣхто намѣреными реформами Векерлього. Законъ, впроваджуючій якйсь змѣны въ давнѣйшôмъ ладѣ, ѣсть тогдѣ пожаданый, наколи ѣго выкличе дѣйстна потреба, т. ѣ. наколи старый ладъ не вôдповѣдаѣ ново вытворенымъ вымогамъ и обставинамъ. Тымчасомъ тй намѣренй реформы на поли церковнôмъ выйшли лише зъ теоріи. Мадярамъ и ихъ міністрамъ хоче ся за всяку цѣну йти мовь-то въ передъ, чванитись передъ свѣтомъ якъ найскоршимъ и найрадикальнѣйшимъ поступомъ, просто блестѣти новыми культурными добутками. И въ тôй то ненасыченôй жаждѣ чванливости належить шукати и жерела реформъ на поли церковно-політичнôмъ.

Велику участь въ програмѣ кабінету Векерлього мають и семітскй елѣменты въ Угорщинѣ. Тй елѣменты допомогли Угорщинѣ въ своѣмъ часѣ до дуалізму, але за те заволодѣли вôдтакъ всею економічною політикою Мадярôвъ. Жиды становлять въ Угорщинѣ велику силу и вплывають на ѣи внутрѣшный устрôй дуже значно, — розумѣе ся — въ свою користь. Мадярскому елѣментови идуть они завсѣгды на руку, мадяризують ся самй позôрно, а супротивъ не-мадярскихъ народôвъ короны св. Степана суть они силою розкладуючою. Пôдъ ихъ вплывомъ вытворивъ ся лібералізмъ мадярскій нового фасону и сей то лібералізмъ попхнувъ и нинѣшный кабінетъ до згаданоі програмы.

Доси, якъ уже мы замѣтили, опозиція противъ намѣреныхъ реформъ на поли церковнôмъ була лише спорадична. Послѣдными днями набрала она характеру загальнѣйшого черезъ то, ще на покликъ прімаса острогомского епископы угорскй зôбрались на синодъ и тутъ програму кабінету Векерлього пôддали острôй критицѣ. Ухвалы синоду держать ся поки-що въ тайнѣ дотычно подрôбностей. Але се певна рѣчь, що епископатъ угорскій не скапітулюѣ, а зъ цѣлою енергіею выступить противъ усего, що нарушаѣ дотеперѣшну компетенцію церкви угорскоі. Орґаны ліберального або, лучше сказавши, ліберально-жидôвского сторонництва Угорщины дуже негодують на ухвалы синоду епископôвъ и взывають правительство мадярске вытревати на разъ обôбранôй дорозѣ. Лучше, кажуть они, най бы на теперь упавъ кабінетъ Векерлього, якъ щобы мавъ вôдступити вôдъ своихъ ліберальныхъ засадъ. Зъ другоі стороны тѣшать ся тй орґаны проявомъ, що на синодъ до Острогома не прибули деякй епископы, мовь-то стоячй по сторонѣ — ліберального правительства. Розправляючи о тôмъ всѣмъ и надѣючись, що не все духовеньство угорске пôйде за голосомъ прімаса свого, ліберальнй дневники роблять натяки, що можлива опозиція противъ реформъ походить вôдъ духовеньства славяньского и румуньского. Тымъ хотять они розбудити пристрасти національнй у Мадярôвъ и справу церковну змѣшати зъ національною.

Якъ-небудь рѣчи тй розвяжуть ся, то однакожь ѣсть фактомъ, що Угорщина до своихъ клопотôвъ національныхъ, лише силою приспаныхъ, роздобула собѣ Kulturkampf того крою, якій пережила Нѣмеччина въ часахъ Бісмарка.

Причинокъ до розъясненя причинъ мужицкои еміґрації.

[Письмо зъ провінціи.]

Нема вже нинѣ у нѣкого здорово-мыслячого сумнѣву, що причиною такъ ярко проявленои торôкъ мужицкои еміґрації до Россіи ѣсть квестія хлѣба, про котру згадавъ зъ-разу въ своймѣ зовсѣмъ по совѣсти и правдиво Ѣго Ексц. намѣстникъ, закимъ ще шляхта подôльска и деякй дневники польскй вспѣли справу, такъ ясну, затемнити, — затемнити лишь на часъ, бо нинѣ зновъ стала она ясною навѣть тымъ, що хвилево дали ся були збаламутити амбітнымъ самолюбамъ и ихъ поплечникамъ.

Опінія публична въ краю нинѣ пересвѣдчена, що противъ еміґрації не поможе анѣ збôльшенье числа жандармôвъ въ повѣтахъ пограничныхъ, анѣ обсадженье кордону войскомъ — або навѣть спеціяльными якимись граничарями, — а поможе єдино поправа долѣ мужика дома, въ ѣго хатѣ.

На той тематъ писано вже богато въ часописяхъ и говорено на зборахъ — мѣжь иншими й на грудневôмъ загальнôмъ зборѣ членôвъ „Народноі Рады“ у Львовѣ, — пôдношешено всякй потребы мужика якъ и констатовано, що правительство мало дбаѣ про станъ хлѣборобôвъ и не зробить для него навѣть того, що легко бы могло зробити. Длятого я, забираючи слово въ тôй-же квестіи, обмежусь лишь на кôлька точокъ, котрй, на мôй поглядъ, головно вплынули на еміґрацію нашихъ мужикôвъ хлѣборобôвъ.

I.

Бракъ мужицкого minimum existentiae.

1) Закономъ зъ 29 цвѣтня 1873 ч. 68 В. з. д. и закономъ зъ 26 мая 1888 ч. 75 В. з. д. взято въ оборону робôтникôвъ та слугъ приватныхъ и бôльше менше постановлено, що доходы за роботу и службу приватну не можуть бути зафантованй, сли цѣлый дохôдъ рôчный не перевысшаѣ 800 зр., и означено, що вôдношенье службове маѣ ся тогды за стале, сли пôсля закона, звычаю, або контракту найменше на рôкъ ѣсть заключене, а при неозначенôмъ протягу часу ѣ-ли розвязанье службового вôдношеня потребуѣ тримѣсячноі выповѣди. Отже доперва тогды, коли дохôдъ перевысшаѣ 800 зр., надвыжка пôдпадаѣ екзекуціи.

Тымъ самымъ закономъ постановлено, що екзекуціи пôдпадаѣ тôлько надвыжка сумы 500 зр. зъ пенсій [Ruhegenüssen] такихъ слугъ приватныхъ, ихъ вдовиць, дѣтей, зъ провізій и додатковъ на выхованье даныхъ роботодавцями, закладами, товариствами або спôлками.

Вôдправа, яку дадуть вдовици або дѣтямъ пôдпадаѣ екзекуціи лишь тогды, ѣсли перевышшаѣ 500 зр.

Законъ той бере строго въ охорону слугъ приватныхъ и хоронить ихъ вôдъ вызыскуваня въ критичнôй навѣть хвили, бо выразно постановляѣ, що навѣть при добровôльнôй умовѣ межи довжникомъ а вѣрителемъ постановы тіи не можуть бути ухилень, анѣ обтяженй, а всякй насупротивъ того закона заключенй цесіи, заставы. асиґнаціи узнаѣ законъ зъ горы за позбавленй всякого законного значѣня, — що бôльше: законъ позваляѣ, щобы навѣть передъ выданьемъ того закона узысканй черезъ вѣрителѣвъ на доходахъ слугъ заказы, о скôлько стояли бы въ суперечности зъ тымъ закономъ, на жаданье довжника були ухилень.

Дальше що-до заплатъ для робôтникôвъ постановляѣ той-же законъ, що належитôсть заплаты пôдпасти може екзекуціи доперва тогды, коли робôтникъ роботу зробивъ, а день заплаты уже проминувъ, такъ, що робôтникъ въ дни одержаня заплаты зъ платнѣ одержанои ще може свои залягаючй выплаты уморити побраною за заробôтокъ готôвкою. — И зновъ выключуе законъ ухиленье закона умовою приватною

Законъ той самый бере въ оборону навѣть злочинцѣвъ, що въ часѣ своѣи кары дещо собѣ заслужили и вôдказуе можнôсть екзекуціи на такй заробôтки передъ ихъ выданьемъ, а по выданю до 30 днѣвъ пôсля того, якъ злочинець выйде зъ криміналу.

И зновъ всѣ тотй доходы бере законъ въ оборону, такъ що передъ выданьемъ того закона узысканй права екзекуціи, можуть на внесенье довжника бути ухилень.

Отже симъ дорогою законодатною оборонено робôтникôвъ та слугъ приватныхъ и поставлено ихъ въ курателю а радше въ опѣку закону передъ всякими буржоазными та капіталістичными напастями.

Але законодавець пôйшовъ ще дальше, бо не тôлько людей тои меншои интеліґенціи, але такожь и урядникôвъ бере въ таку саму охорону, а то:

2) Закономъ зъ 21 цвѣтня ч 123 В. з. д. Пôсля того закона пенсія, ґаза, додатки до нихъ и т. д. пôдпадають екзекуціи тôлько що-до третины, а и то зъ тымъ ограниченьемъ, що екзекутови зъ цѣлои сумы тыхъ поборôвъ мусять чистыми лишити 800 зр. Виправдѣ сума вôльна вôдъ екзекуціи редукуе ся дальше на 300 зр., але лише тогды, сли розходить ся о даванье удержаня, до котрого екзекутъ ѣсть зобовязанымъ зъ закона, отже примѣромъ для дѣтей, жѣнки, и т. д.

Особы законно такъ охороненй суть: войсковй, урядники и слуги остаючй въ службѣ двора, держави, краю, повѣта, громады або публичного фонда, — дальше священики законно признаного вѣроисповѣдання, — дальше зъ войсковыхъ: ляндвериста, жандармы и т. д.

Той самъ законъ бере въ оборону пенсіи [Ruhegenüsse] тыхъ самыхъ осôбъ та всякй удержаня зъ ласки, додатки личнй и всякй иншй поборы того рода, дальше доходы вдовиць, дѣтей такихъ осôбъ, — а се въ той спосôбъ, що екзекуціи пôдлягаѣ тôлько третина, и то зъ тымъ обмеженьемъ, що вôдъ цѣлковитои сумы тыхъ поборôвъ рôчный побôръ 500 зр. мусить ся лишити вôльный.

Зъ вôдправы одноразовои можна екзеквувати тôлько третину, и то такъ, щобы 500 зр. лишило ся вôльныхъ. Тôлько тамъ нема ограниченя що-до екзекуціи де ходить о законне удержанье особы третои, т. ѣ. де бы екзекутъ мусѣвъ дати удержанье и безъ закона пôсля змоги.

Дальше бере законъ въ оборону и цѣлкомъ выймаѣ зъ-пôдъ екзекуціи, кромѣ высше наведеныхъ, такожь всякй натуралія, діюрна, додатки для зраненыхъ. и т. п, — дальше доходы священикôвъ побиранй безпосередно вôдъ сторôнъ за церковнй функціи, и т. д.

Кавція войскова а именно проценты вôдъ тои-жь кавціи [супружои] суть такожь предметомъ охороны, бо пôдъ екзекуцію пôдпадають они тôлько тогды, коли въ часѣ истнованя супружя довгъ бувъ затягненый або обома супругами або по смерти мужа самою вдовицею, и то тôлько зъ тымъ зновъ ограниченьемъ, що екзекуціи пôдпадаѣ лише третина, а рôчнй проценты въ сумѣ 500 зр. мають бути для властителя вôльнй.

Увôльненье то зъ-пôдъ екзекуціи не маѣ мѣсця тôлько тамъ, де противъ властителя выступають зъ своими претенсіями о удержанье, або мужь або жена або дѣти, котрыхъ вôнъ и такъ мусѣвъ бы пôсля закона удержувати а вже сли выступають родичѣ противъ своѣи дитины, то ограниченье екзекуціи истнуѣ, бо сума 500 зр. зъ побираныхъ процентôвъ мусить зôстати вôльною. Очевидна рѣчь, що сли законъ не позволяѣ екзекуціи на проценты, то розумѣе ся, що ѣсть вынятый зъ пôдъ екзекуціи самъ капіталъ.

Не тôлько сама екзекуція, але и всякй законнй способы до забезпеченя суть тымъ закономъ выключенй.

Навѣть добровôльною угодою межи довжникомъ а вѣрителемъ тотй постановы закона не дадуть ся ухилити. Отже законодавець бере зновъ дуже сильно въ опѣку и майже въ курателю законну всѣ згаданй и незгаданй въ горѣ особы.

И зновъ постановляѣ той-же законъ, що всѣ передъ закономъ въ спосôбъ законовои тому противный узысканй заставы на бажанье довжника можуть бути ухилень.

Додатковыми розпорядженями розширено той законъ ще на иншй особы, але — не на мужика-хлѣбороба.

(*Дальше буде.*)

Рада державна.

На вôвторковôмъ засѣданю палаты послôвъ предложивъ міністеръ скарбу проѣктъ закона о продажи грунтôвъ, положеныхъ коло акцизовыхъ ліній у Вѣдни.

Міністеръ торговлѣ представивъ конвенцію, заключену зъ Румуніею въ справѣ охоронныхъ марокъ.

Зъ порядку дневного слѣдували нарады надъ титуломъ буджету міністерства торговлѣ „Будова державныхъ зелѣзниць“.

Пос. Кайль зазначивъ вагу зелѣзницѣ для Трієсту крôзь Тавры. Коли-бъ не були попровадили туда зелѣзницѣ, торговельный рухъ середнои Европы вôдвертавсь бы що-разъ бôльше вôдъ Трієсту. На тôмъ користае держава, а не интересъ Сольногорода. Субвенція Льльойда не выстаѣ для Трієста, котрый потребуѣ сполученя зъ прочими частями державы.

Міністеръ Бакегемъ боронивъ правительство передъ закидомъ, мовь-бы оно зволікало законъ о льокальныхъ зелѣзницяхъ. Міністеръ звернувъ увагу, що акція удержавненя не спиняѣ будовы зелѣзниць льокальныхъ черезъ приватнй зелѣзничй товариства. Правительство признавало завсѣгды користнй услôвя выкупу при будовѣ льокальныхъ зелѣзниць, котрй мають свою вагу зô взглядôвъ економічныхъ. Закидъ що-до політики тарифовои неосновный, бо хотяй пôдвышено тарифу вôдъ перевозу товарôвъ, то все таки правительство признало льокальнымъ зелѣзницямъ бôльшу свободу въ справѣ тарифъ. Орґаны, котрй хоронять безпечности державы, настають безусловно на сповненье инвестицій, конечныхъ для загальнои комунікаціи и безпечности. Правительство нѣ покликане, нѣ управнене, нѣ навѣть не склонне заявити, що не скористаѣ зъ прислугуючого ѣму права выкупу, однакъ не зложить противного заявленя, котре бы впрочôмъ не мало сподѣваныхъ наслѣдкôвъ тому, що зелѣзницѣ, що пôдпадають выкупови, уникали бы тымъ бôльше всѣхъ инвестицій. По тôмъ міністеръ обговоривъ резолюцію зелѣзничои комісіи въ справѣ пôдмоги устрою льокальныхъ зелѣзниць и заявивъ, що, ѣсли референтъ назвавъ законодатство о льокальныхъ зелѣзницяхъ нестôйнымъ, то вины сего не можна приписувати правительству. Правительство признало, що користна пôдмога льокальныхъ зелѣзниць була-бъ пожадана въ дорозѣ адміністративнôй при помочи далекосяглыхъ уступствъ и пôльгъ и помѣстило навѣть дотычнй постановы въ давнѣйшôмъ проѣктѣ закона, та комісія зелѣзнича вôднесла ся до него неприхильно и вôдкинула ѣго. Правительство примѣнило ся тогдѣ до бажань комісіи и вôдступило вôдъ цѣлого ряду постановъ проѣкту, щобы лише довести до цѣли законъ о льокальныхъ зелѣзницяхъ. Вôдъ того часу наступивъ певный зворотъ. Палата повернула до тогочасныхъ засадъ правительства и погодила ся зъ системою державнои господарки. Міністеръ пригадавъ, що правительство вставляѣ въ буджетъ що року певнй сумы на улекшенье будовы потрѣбныхъ льокальныхъ зелѣзниць и даѣ чисельнй поясненя въ тôй справѣ. Міністеръ вычисливъ концесіи, удѣленй на будову льокальныхъ зелѣзниць, котрй подавъ буджетъ, и пояснивъ новй проѣкты новыхъ льокальныхъ зелѣзниць. Напослѣдъ пôднѣсъ, що мимо острои критики зô стороны справоздавцѣвъ поодинокихъ резолюцій про дѣяльнôсть міністерства торговлѣ, отже мимо того правительство не вôдступаѣ вôдъ засадъ, котрй поклало собѣ въ дѣяльности на тôмъ поли.

Пос. Ґесманъ обговорювавъ питанье полѣпшеня платнѣ урядникамъ державныхъ зелѣзниць и докорявъ системѣ протекційнôй, котру запровадивъ Чедикъ. Вôнъ назначивъ вправдѣ испытъ передъ авансомъ до осьмои ранґи, але звôльнявъ тыхъ, котрыхъ хотѣвъ протеґувати. Бесѣдникъ критикувавъ ще остро недбалу господарку при полудневôй зелѣзници.

Пос. Свобода [зъ ліберальнои лѣвицѣ] не завидувавъ Галичинѣ подôльскихъ зелѣзниць, однакъ домагавъ ся поясненя: хто се тй концесіонарѣ подôльскихъ зелѣзниць?

Пос. Ріхтеръ жадавъ пôдвышеня платнѣ для службы при поѣздахъ и для зелѣзничихъ будникôвъ.

Пос. Клюнъ говоривъ про зелѣзницѣ дальматиньскй.

Пос. Кайцль выступивъ въ оборонѣ пôдвышеня тарифы о 25—30 процентъ. Се конечна потреба, щобъ усунути дефіцитъ при державныхъ зелѣзницяхъ.

Сов. Віттекъ полемізувавъ зъ Ґесманомъ.

По бесѣдѣ пос. Дубского перервано нарады, по чôмъ пос. Люеґеръ интерпелювавъ президію, щобы не втягати въ стеноґрафічный протоколъ заявы вдоволеня або невдоволеня и взагалѣ оклики послôвъ.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваѣ ся нинѣ.

Комісію податкову признано за перманентну. Міністеръ скарбу Штайнбахъ оповѣстивъ, що краєвй соймы будуть радити до половины мая, по чôмъ зберe ся комісія на нарады.

Веснянои сесіи ухвалить прибôчна рада зелѣзнича пôдвышенье теперѣшнои тарифы полосовои. Міністерство торговлѣ предложило пôдвышенье о 25%. Супротивъ того ѣзда за кільометръ III-ою клясою буде коштувати замѣсть одного — 1½ кр., за II-у клясу 2½ кр., а за I-у клясу 3¾ кр.

Загальнй зборы товариства господарского.

Въ днях 3 и 4 н. ст. марта вôдбули ся у Львовѣ загальнй зборы товариства господарского пôдъ проводомъ ґр. Стадницкого а въ присутности намѣстника ґр. Баденього и маршалка краєвого кн. Сангушка.

Зô справозданя, зложеного д-ромъ Пілятомъ, выходило, що школа хмелярства въ Старôмъ селѣ, на котру комітетъ одержавъ запомогу державну въ сумѣ 1.000 зр. и краєву въ квотѣ 240 зр., розвивала ся добре. На дальше можна буде учитись въ тôй школѣ такожь римарства, кошикарства и боднарства. — Въ школѣ огородничôй у Львовѣ училось 7 ученикôвъ на коштъ товариства, а трехъ на свôй

власный. — Вандровий выклады дуже заинтересували селянъ; товариство выслало було водъ себе восемь вандровныхъ учителѣвъ и они звѣдали 315 сѣлъ. — Статистика рольничества выказуе, що въ р. 1892 управлено рольѣ 2,206 151 а облогомъ лишено 392.463 гектаровъ. Зъ 696.664 гектаровъ лукъ скошено 568.333 гектаровъ. — Управа тютюну зменшила ся въ томъ роцѣ о 300 гектаровъ. — На цѣли поднесеня хову товару рогатого старавъ ся комітетъ о субвенцію державну въ сумѣ 52.000 зр., однакъ одержавъ водъ міністерства рольництва лише 16.000 зр. — Край удѣливъ на цѣли товариства въ роцѣ 1892 перший разъ запомогу въ сумѣ 10.000 зр.

Товариство застановляло ся такожь надъ справою реформы податковъ и зажадало водъ правительства, щобы увольнено водъ податковъ заробковыхъ склепы продуктовъ рольничихъ, а въ особенности склепы сполокъ молочарскихъ, бо розтягненье такого податку на заклады, що стоять въ звязи зъ рольництвомъ, було бы подвойнымъ оподаткованьемъ селянина. — На истнуючихъ 22 водділовъ есть 11, въ котрыхъ число членовъ збольшилось, въ 4 зменшилось, а въ 5 воддѣлахъ не змѣнилось. Число членовъ збольшилось о 71 особъ а сума вкладокъ о 757 зр. 20 кр. Загальне число членовъ выносило 1.628 зъ вкладкою 6.924 зр. 90 кр. — Активы товариства выносять 55.683 зр.

Д-ръ Скалковскій подавъ въ имени комітету проектъ парцеляціи грунтовъ, въ котрій выступивъ противъ парцеляціи кольконорговои, але заявивъ ся за парцеляцією, яка стремить до скрѣпленя середнои власности, т. е. до твореня фольварковъ на 100 або бодай кольканадцятьохъ моргахъ, або загородъ селяньскихъ на кольканацятьохъ моргахъ. — Проектъ принято майже одноголосно.

Дальше нараджувано ся надъ справами горалень, а потомъ зборы заняли ся справами податковыми и рѣшили постаратись, щобы уряды податковѣ безпроволочно звертали громадамъ звороты громадскій, а не задержували ихъ у себе на оплату залеглого податку. Рѣвно-жь рѣшено постаратись, щобы речинець побору податковъ водъ 1-го до 30-го жовтня, якій есть спочученый зъ трудностію и стратою дуже цѣнного для селянъ часу, перенесено на мѣсяць грудень.

На внесенье станиславовского воддѣлу рѣшено воднестись до властей, щобы обсаджували гостинцѣ деревами овочевыми и закладали въ той цѣли школки до плеканя деревъ овочевыхъ.

Дальше рѣшено постаратись у властей о заказъ фальшованя штучного навозу.

Рѣвно-жь застановлювано ся надъ справою удержуваня громадскихъ бугаѣвъ.

До комітету на рокъ 1893 выбрано кн. А. Любомирского, кн. Вал. Сапѣгу, Авг. Шелѣнберґа, д-ра Тад. Скалковского, Браєра и Клим. Дѣдушицкого.

Дописи „Дѣла"

Зъ-подъ Устрѣкъ.

[Порядки дороговѣ въ нашой сторонѣ.]

Зъ мѣсточка Устрѣкъ иде повѣтова дорога до Лютовискъ на просторони 25 кільометровъ. На той дорозѣ побирає славетна рада повѣтова въ Лѣську мыто, котре арендуе жидъ, Сімонъ Лянґенаверъ зъ Устрѣкъ. До минувшого року стояла мытниця на серединѣ дороги въ Жолобку.

Проѣхавши зъ Устрѣкъ тою дорогою 3 кільометры, зъѣздить ся въ Замлыню на лѣво на приватну дорогу, ведучу до Ялового, Мочаръ, Стебника, Бандрова, Мшанця, Грозьовы, Головецка и т. д. Село Ялове числить 80 душь, хаты лежать на боцѣ на горѣ, а дорога провадить помежи паньскійланы черезъ два горбки. На збочи першого горбка розложивъ ся двѣръ барона Замена, теперь въ наймѣ. Черезъ Ялове и Бандровъ нема нѣколи якои-такои дороги. Земля червона глинка; подчасъ слоты все скисне, потворять ся на похилостяхъ, а навѣть на ровнинѣ ярки, яруги и ямы, що не суди Боже туды переѣхати! Тутъ звычайно не направляють ся дороги нѣколи, а якъ уже колись зберуть ся, то за повъ дня направлять на просторони до двохъ миль. Нѣгде не видно якои фосы; ямы, яруги и западнѣ що крокъ. Декуды такій ямы, що конѣ по черева западають. Якъ гопне возъ въ яму, то видить ся: тутъ тобѣ й амѣнь! Не скажу, чи переѣзджавъ туды коли якій радникъ повѣтовый? А вже найгорша пеня для тыхъ, що нещастье судило имъ по сегорочномъ попустѣ переходити або переѣздити черезъ Ялове. Дорогу позадувало було въ зимѣ, выровнало ямы, яруги и пропасти, а що люде не всюды важили ся ѣхати лѣтною порою дорогою, щобы худоба ногъ не поломила, оминали небезпечнѣ мѣсця, выѣзджаючи бодай одною санкою на паньскій ланъ. Попустило и розварило снѣгъ, а лѣтною дорогою декуды нѣхто не пойде и не поѣде, бо не перебреде снѣгу, або западе въ яму, що и не вылѣзе зъ неи. Зъ двора вылѣтають якіись посѣпаки и обдирають людей до чиста! Одинъ ходить при шабли, другій таки такъ, и „панъ" выходить и стоить при дорозѣ. Нашийники, посторонки, ланцухи, ременѣ, сѣраки идуть до двора на Яловомъ. Не лишь теперь такъ, але и въ лѣтѣ те саме. Разъ робили якіись люде коло дороги. На те надойшли люде зъ торгу зъ Устрѣкъ зъ худобою. Скочила безрога трохи на бокъ, а оденъ зъ роботниковъ до властителя безроги, тягне за торбу и выдеръ щось зо 20 кр. Неразъ выбѣгне слуга або якій-будь ледарь и обдирає людей, особливо въ ночи. Если-жь хто хоче бодай часть дороги здорово и супокойно перебути, ѣде черезъ двѣръ, куды дорога лѣпша, але тамъ велять заплатити 4 кр. за одинъ переѣздъ. Уѣхавъ не много, а вже треба платити рогачку въ Замлыню на повѣтовой дорозѣ.

На описаной дорозѣ видно неразъ великій рухъ, особливо Бандровцѣ возять тертицѣ, брусы, латы и т. д. до зелѣзницѣ въ Устрѣкахъ. А нѣкому й не въ головѣ зробити вже разъ якій ладъ на той дорозѣ.

Однакъ треба признати, що славетна рада повѣтова въ Лѣську дбае о поднесенье доходу зъ рогачки. Запекло жида-митаря, що досыть фѣръ выѣзджае въ Замлыню на повѣтовый гостинець, почавъ крутити ся и звивати ся та й дойшовъ свого. Минувшого року се ухвалено и рогачку перенесено зъ Жолобка до Замлыня на три кільометри за Устрѣками. Деякій газды зъ Бандрова почули дойманочо тую кривду и допустили ся насильства, про що була торбкъ допись въ „Дѣлѣ". Недавно водбула ся въ Сяноцѣ оконечна розправа. Деякій селяне водпокутують за се, що чинно выявили своѣ негодованье. Однакъ поступокъ повѣтовои рады лѣськои не дасть ся оправдати. Переѣде чоловѣкъ найгоршою дорогою спорый кусень, все оглядаесь, чи не засѣвъ ся хто, чи не ободре его, а проѣде три кільометры, заплати 8 кр. и назадъ 8 кр.! — коли тымчасомъ другій переѣде до Лютовискъ 22 кільометровъ и не заплатить нѣчого!

Подаючи се до вѣдомости, просимо повѣтову раду въ Лѣську, чей-бы зволила заинтересувати ся дорогою, ведучою черезъ Ялове и Бандровъ та выволила мешканцѣвъ околичныхъ сѣлъ водъ напасти и нещасливыхъ припадковъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Речинець скликаня галицкого сойму ще не назначеный рѣшучо. Недавно звѣщали мы, що сесія зачне ся межи 13 а 18-ымъ цвѣтня, — а теперь доносять зъ Вѣдня, що соймъ збере ся имовѣрно 20 або 25-го цвѣтня. Сесія продовжить ся до 20 мая, бо на день 23 мая вызначено спольнѣ делеґаціи.

— —

Въ Петербурзѣ устроили въ роковый день подписаня договору въ Санъ-Стефано славяньскій товариства и замешкуючій тамъ южній Славяне ґр. Игнатіеви великій овації. Его комнаты не могли помѣстити числа депутацій и россійскихъ достойниковъ, помѣжь котрыми явило ся колькохъ ґенераловъ и членъ совѣта державного Бышковъ. Славяньске товариство, товариство болгарскихъ еміґрантовъ и товариство македоньскихъ Болгаровъ вручили ґр. Игнатіеви адресы. Болгарскій адресы подносять, що договоръ въ Санъ-Стефано перекручено на берлиньскомъ конґресѣ. А и нинѣ старають ся также снаралізувати результаты войны освободженя. Зъ подѣй въ Болгаріи не треба вытягати ложныхъ комбінацій, бо Болгаре задержали въ памяти заслуги своихъ правдивыхъ приятелѣвъ и кривды вороговъ. На скрыжали болгарскои исторіи записане на вѣчній часы имя Игнатіева. Одинъ студентъ болгарскій поздоровивъ Игнатіева въ имени болгарскои молодежи, котра нѣколи не забуде, що вонъ черезъ договоръ въ Санъ Стефано для Болгаріи зробивъ. „Въ адресѣ Македонцѣвъ написано, що у всходній Европѣ найшли ся христіяньскій мужѣ, що въ имени цивілізаціи уважали освобожденье Славянъ за проступокъ. Они выбрали зъ нашихъ рукъ права свободного чоловѣка. Одного не могли намъ выдерти, а то надѣѣ на освобожденье. Договоръ въ Санъ-Стефано есть для насъ чимсь большимъ якъ самымъ актомъ политичнымъ, бо ставъ намъ идеаломъ политичного катехізму." Игнатіевъ подякувавъ за овації и заявивъ, що лише політична вузкоглядность не може добачити, въ якъ тѣсной звязи стоить повага и сила Россіи якъ также слава царя зъ православіемъ. Оно становить подвалины могучости Россіи и Славяньства. Интересы Россіянъ звязанѣ нерозлучно зъ интересами славяньства. Мимо волѣ сходять ся они разомъ, хотяй всходнѣ державы перемѣнили сей договоръ въ некористь Россіи и выкликали зворушенье на балканьскомъ повостровѣ.

— —

Водъ вчера кружили въ Сербіи погологи, що въ Драґацево прийшло до розливу крови, при чомъ зранено Ранка Тайшича, що на кони проводивъ товпѣ. Посля урядовыхъ донесень стало ся то въ громадѣ Ґорашіца недалеко Драґоцева. Радикальнѣ селяне обсадили домъ громадскій и зборонялись передати его въ руки ново выбраныхъ за помочію правительства членовъ рады. Довгій стараня властей, щобы привести узброенѣ товпы до спокою, оказались даремными. Прикликане войско, котре взывало повстанцѣвъ до водходу, обсыпали повстанцѣ градомъ куль и почала ся перестрѣлка, въ котрій десятьохъ селянъ убито а сѣмохъ ранено. Ранко Тайшичь не бравъ безпосередно участи въ той аферѣ, однакъ его вилывъ въ той сторонѣ дуже великій.

Въ Сербіи увязнено бувшого заступника президента скупштины и радикального кандидата до скупштины д-ра Лазара Илича въ Зайцарѣ зъ причины обвиненя політичного морду и тайного заговору.

— —

Зъ Софіи доносять, що ексархъ на жалобу мешканцѣвъ тирновского повѣта въ справѣ увязненя епископа Климентія водповѣвъ, що розслѣдить: чи митрополитъ не надуживъ святости церкви до аґітаційныхъ цѣлей. Коли-бъ такъ было, то екзархъ поступить собѣ посля законовъ церковныхъ. Власти судовѣ розслѣджують справу а рѣвночасно мало розпочатись зъ наказу екзарха церковне слѣдство.

— —

Въ справѣ войскового проекту въ Нѣмеччинѣ настало мѣжь дневниками поступовои партіи роздвоенье. Одна часть не хоче пристати на побольшенье войска въ часѣ мира, бо тогдѣ дволѣтна служба войскова замѣсть улекшеня принесла бы новій тягары, а партія поступова не може взяти на себе одвѣчальности. Друга часть поступовои прасы стоить на противномъ становищи — и длятого маѣ водбутись спольна нарада всѣхъ водтѣней поступовои партіи.

— —

Въ Сицилін, въ мѣсецевости Серрадіфалько прийшло вчера зъ нагоды доповняючихъ выборовъ до рады державнои до поважныхъ розрухобъ. Товпа выборцѣвъ урядила маніфестацію въ честь перепавшого кандидата Баліо, а жандармерія и войско спиняли. Товпа кидала камѣньемъ, одного офіцира зранила въ чоло, а коли одному зъ жовнѣровъ выбито око казавъ офіциръ тромъ воякамъ выстрилѣти до товпы — и три особы згинули. Близько 20 особъ увязнено.

— —

Новый президентъ Сполученыхъ Державъ американьскихъ Клевеленд заповѣвъ цѣлый рядъ реформъ. На першомъ мѣсци маѣ станути регуляція валюты и выготовленье новыхъ скарбовыхъ законовъ. Правительство не буде давати нѣякихъ премій нѣ запомогъ, бо они пригнетають працю и выходять на шкоду клясы роботничои. Дальше говорить Клевеленд, що буде старатись усунути систему протекційну, бо лише праця и правдивѣ заслуги повинній бути нагороженѣ. — Заповѣдженье тыхъ реформъ выкликало загально дуже добре вражѣнье и всѣ надѣють ся, що зъ урядованьемъ Клевеленда выгасне корупція.

НОВИНКИ.

— **Въ память XXXII-ихъ роковинъ смерти Тараса Шевченка** устроюе въ Коломыи товариство ремѣсниковъ „Звѣзда" при участи товариства музичного им. Монюшка дня 12 марта въ сали ратушевой вечерокъ деклямаційно-музичный зъ такою програмою: 1) Вступне слово. 2) Шевченка-Тополницкого „Три шляхи" хоръ мужескій. 3) Деклямація „Думы мои". 4) Сольовый спѣвъ пѣснѣ Вахнянина „Помарнѣла наша доля". 5) Гра на фортепянѣ. 6) Шевченка-Вахнянина „Ой по горѣ" хоръ мужескій. 7) Деклямація: „Бють пороги". 8) Дуетъ жѣночій. 9) Скрипка (сольо). 10) Шевченка-Вербицкого „Завѣщанье" хоръ мужескій. 11) „Кобзарь" образъ зъ живыхъ особъ. Початокъ вечера о год. 8 мой. — За комітетъ: *Сосенко. д-ръ Яворскій. Кружлевскій.*

— **Въ Коломыи** обойшли Русины день ювілею папского богослуженьемъ въ церквѣ, украшеной зеленью и хоругвами папскими [бѣло-жовтыми] та рускими, при выстрѣлѣ зъ моздѣрвъ, — а вечеромъ концертомъ въ сали ратушевой. Въ концертѣ взяли участь три священики рускій: катихитъ о. Добряньскій державъ водчитъ о житю и дѣяльности папы-ювілата, о. Харжевскій гравъ на скрипцѣ въ супроводѣ фортепяна а о. Русинъ водделклямувавъ поезію Тараса Шевченка. Хоръ мѣсцевыхъ учителѣвъ школъ народныхъ водспѣвавъ одну пѣсню и „многая лѣта".

— **Еміґрантовъ-селянъ зъ повѣта залѣщицкого**, котрій остали ся въ Россіи, розвезено на розпорядженье власти россійскои по економіяхъ дѣдичѣвъ подольскихъ. Якъ доносять зъ Подоля до петербургского Краj-у, „всѣ [дѣдичѣ] хвалять пильность и ладъ галицкихъ еміґрантовъ въ сповнюваню обовязковъ службы".

— **Въ галицкихъ школахъ середныхъ** опорожненій теперь слѣдуючій посады: I. Въ ґімназіи Бучацкій: 1) посада директора и 2—3) двѣ посады учителѣвъ фільольоґіи клясичнои яко предмету головного, а языка польского яко предмету побочного; 4) посада учителя языка нѣмецкого; 5) посада учителя исторіи и ґеоґрафіи; 6) посада катихита римо-кат. для низшои ґімназіи; 7) посада катихита греко-кат. для низшои ґімназіи; 8) посада учителя фільольоґіи клясичнои; II. въ ґімназіи св. Яцка въ Краковѣ: 9) посада учителя языка польского и 10) учителя языка нѣмецкого; — III. въ ґімназіи въ Подґужу: 11 и 12) двѣ посады учителѣвъ фільольоґіи клясичнои; — IV. въ ґімназіи рускій у Львовѣ: 13) посада учителя исторіи и ґеоґрафіи; 14) посада учителя языка польского; — V. въ ґімназіи въ Тернополи: 15) посада учителя языка нѣмецкого; — VI. въ рускій ґімназіи въ Перемышли: 16) посада учителя исторіи природнои; 17) посада учителя фільольоґіи; — VII. въ рускій ґімназіи въ Коломыи: 18) посада учителя фільольоґіи, 19) посада учителя языка нѣмецкого, 20) посада учителя исторіи природнои; — VIII. въ школѣ реальній въ Краковѣ: 21) посада учителя математики и IX. въ школѣ реальній у Львовѣ: 22) посада учителя математики и ґеометріи Конкурсъ на тій посады розписаный до дня 1 н. ст. цвѣтня с. р.

— **Зъ Самбора пишуть намъ:** О польскій „Odezwie", взываючій польску публику въ Самборѣ, щобы не ходила до руского театру, а помѣщену въ 40 ч. Вашои часописи, дознались мы тутешнѣ Русины заразъ по розосланю еи. Уважаючи сей фактъ за маловажный, не хотѣли мы его навѣть реєструвати въ Вашой часописи, тымъ больше, що публика польска — зъ выимкою двохъ або трохъ недоростковъ и недоуковъ — водозвы тои не похвалила, противно, заразъ по еи розосланю поспѣшила дуже численно на найблизше представленье.

— **Буковиньскій краєвый музей.** Ще въ роцѣ 1888 загадавъ професоръ черновецкои промысловои школы, Кароль Ромсторферъ оснувати на Буковинѣ краєвый музей. Гадка ся осущилась и дня 21 н. ст. лютого 1892 року водбули ся перший загальнѣ зборы членовъ музея. Почетнымъ предсѣдателемъ выбрано тогдѣшного президента краю ґр. Пачого, а теперь есть нимъ президентъ бар. Кравсъ и митрополитъ Моралю Андріевичъ. Музей мѣстить ся въ митрополичой палатѣ и маѣ гарный збѣръ предметовъ, власность румуньского товариства археольоґічного, выробы домашнѣ Гуцуловъ, пляны и фотоґрафіи старинныхъ монастирѣвъ православныхъ на Буковинѣ и рѣзнѣ выкопалины. Зарядъ музея робить заходы, щобы выдавати рочники музея. Першій рочникъ подвить ся въ сѣмъ роцѣ. Членовъ числить заведенье 96, переважно Румуновъ, бо на жаль зарядъ музея старае ся надати цѣлой справѣ о скольо можна румуньскій характеръ. Есть се шовінізмъ, цѣлкомъ неоправданый и водобье ся шкодно на розвою музея.

— **Краєва рада школьна** ухвалила на засѣданю зъ дня 6 н. ст. марта: 1) Розпорядженье впроваджуюче новій пляны науковѣ для школъ народныхъ; 2) вылучити громаду Пановичѣ зъ обсягу школы народнои въ Гнильчу, повѣта рогатинского и утворити особну школу народну въ Пановичахъ водъ 11 н. ст. вересня с. р.; 3) именувати Марію Щуровску учителькою школы народнои въ Великополи и Иги. Бірна, учителемъ школы народнои въ Яськовичахъ; 4) признати проф. Павлови Свѣдерскому въ ґімназіи въ Станиславовѣ пятый додатокъ пятилѣтный; 5) приняти до вѣдомости справозданье инспектора краєвого школьного зъ люстрації ґімназіи им. Францъ Іосифа у Львовѣ; 6) *приняти до вѣдомости* справозданье краєвого инспектора школьного зъ люстрації мужескои семинаріи учительскои въ Краковѣ.

— **Обманьство.** Свого часу подали мы вѣстку о процесъ противъ властителя Золочева Самуила Зельцера о обманьство. Якъ звѣстно, одержавъ бувъ Зельцеръ водъ Казимира Молодецкого въ 1875 роцѣ векслѣ: одинъ на 20.000 зр., а два по 2.000 зр. На се выплативъ вонъ Молодецкому 3.500 зр. и звернувъ оба векслѣ по 2.000 зр. По 16 лѣтахъ, отже 1892 року, внѣсъ Зельцеръ просьбу до окружного суду въ Золочевѣ о дозволъ на екзекуцію судову зъ того нѣбы титулу, що Молодецкій виненъ ему 20.000 зр. вразъ зъ процентами и водсотками проволоки. Судъ золочѣвскій давъ жаданый дозволъ, але Молодецкій внѣсъ противъ Зельцера жалобу о обманьство. Дня 17 и 18 н. ст. падолиста 1892 р. прийшло до розправы судовои передъ львовскимъ судомъ присяжныхъ, котрый опираючись на томъ, що Молодецкій погодивъ ся подчасъ розправы зъ Зельцеромъ, выдавъ увольняючій засудъ, мотивуючи его тымъ, що обманьства допустивъ ся Зельцеръ ще 1875 року, отже водъ того часу зайшло передавненье. Противъ сего засуду внѣсъ прокураторъ державный жалобу неважности до найвысшого трибуналу. Трибуналъ касаційный подъ проводомъ сов. Раквича рѣшивъ, що жалоба неважности, внесена прокураторомъ, оправдана та що увольняючій засудъ зносить ся и розписуе ся нова розправа. Въ мотивахъ сего рѣшеня сказано, що просьба Зельцера о екзекуцію судову есть однымъ обманьствомъ, котре розпочало ся 1875 року а довершилось въ роцѣ 1892. А позякъ водъ року 1892 не наступило ще передавненье, то й нема потребы розсуджувати чи Зельцеръ погодивъ ся зъ Молодецкимъ чи нѣ. Такимъ чиномъ стане властитель Золочева на ново передъ судомъ.

— **На стипендію им. Панковича,** въ рочній сумѣ 60 зр. розписавъ совѣтъ „Народного Дому" конкурсъ зъ речинцемъ до 30 н. ст. цвѣтня с. р. Стіпендія ся маѣ надатись ученикови IV клясы школъ народныхъ або ученикови школъ ґімназіяльныхъ або реальныхъ, почавши водъ II школьного повроку 1892/3. Въ першомъ рядѣ можуть убѣгати ся о згадану стіпендію свояки фундатора, водтакъ ученики родомъ зъ Милошовичь, а если бы такихъ не было, ученики рускои народности и греко-кат. обряду взагалѣ.

— **Санкція закона.** Рескриптомъ зъ дня 12 н. ст. лютого с. р. санкціонувавъ цѣсарь законъ, ухваленый дня 22 н. ст. вересня 1892 львовскимъ соймомъ, посля котрого маютъ продатись ефекты, належачій до основного маѣтку галицкого школьного фонда, въ цѣли утвореня фонда позичкового для громадъ на будову народныхъ школъ. При томъ приймивъ край на себе обовязокъ платити кождого року водповѣдну квоту яко водсотки, котрій були бы вплывали водъ проданыхъ ефектовъ, а также приймивъ поруку за звороты тыхъ ефектовъ, взглядно вартости ихъ.

— **Въ ювілейный день** папы водбувъ ся въ Токахъ, збражского повѣта, музикально-декляматорскій вечерокъ сполученый зъ представленьемъ аматорскимъ. На першу точку програмы водспѣвавъ мѣсцевый хоръ водповѣдный торжеству псаломъ. По томъ выступивъ мѣсцевый парохъ о. Билиньскій и выголосивъ до зобраныхъ довшу промову. О. Билиньскій вказавъ спершу на велику силу вѣры, водтакъ пояснивъ въ популярный способъ, що правдиве свѣтло выходить лише зъ ясного розумѣня католицкои вѣры, котра становить найбогатше жерело людского щастя. Бесѣдникъ звернувъ ся и до еміґрації, высвѣтивъ згубній наслѣдки еи и возвавъ присутныхъ селянъ, щобы старали ся запобѣгати злому. При концу бесѣды о. Билиньскій внѣсъ многолѣтье для папы и цѣсаря. Присутнѣ приймили промову зъ великамъ одушевленьемъ и дякували о. парохови за слова науки. Потомъ пойшли деклямаціи, хоральнѣ продукціи, а навпослѣдъ водбуло ся представленье. При водходѣ залунала пѣсня „Миръ вамъ братя!" — На вечерокъ прибуло богато интелігенціи и селянъ зъ доохрестныхъ сѣлъ. Доходъ призначено на бѣдныхъ учениковъ.

— **Буковиньскій выдѣлъ краєвый** скликавъ бувъ на день 28 н. ст. лютого анкету, щобы нарадити ся надъ справою будовы проектованыхъ зелѣзницъ льокальныхъ на Буковинѣ. По довшой дискусіи ухвалила анкета на внесенье референта бар. Стирцеи будову всѣхъ проектованыхъ шляховъ зелѣзничихъ и полишила дальше веденье сеи справы выдѣлови краєвому.

— **Выборча корупція.** Дня 3 и 4 н. ст. марта водбувала ся передъ карнымъ судомъ у Львовѣ розправа противъ колькохъ особъ, займаючихъ ся купованьемъ легітімаційныхъ картъ въ часѣ передпослѣдныхъ выборовъ до львовскои рады мѣскои. За голосъ въ користь мѣщаньского комітету платили они по 50 кр. до 2 зр. Судъ засудивъ виновниковъ: Адольфа Недзвецкого и Фр. Стадницкого на 7 днѣвъ арешту, шевцѣвъ Гебака и Красницкого на 5 днѣвъ, кельнера Медера на 3 днѣ арешту. Прочій обжалованій були увольненій водъ вины.

— **Товариство судьѣвъ присяжныхъ,** про котрого заснованье въ Коломыи мы недавно доносили, уконституовало ся сими днями и выбрано выдѣлъ, до котрого войшли: д-ръ К. Марморош, д-ръ М.

Криштофовичь зъ Залуча, Ис. Трембицкій, М. Бѣлоусъ, д-ръ М. Яворскій, а яко заступники: д-ръ Шустеръ, Стефанъ Березницкій и А. Барцъ. Членьска вкладка выносить 1 зр. а вписове 2 зр. Въ коломыйскôмъ судовôмъ окрузѣ есть 800 суддѣвъ присяжныхъ. Хто зъ нихъ приступить до товариства и выповнить вымоги статутôвъ до кôнца грудня, то въ слѣдующôмъ роцѣ за кождый день переведеный въ судѣ одержить по 2 зр. зъ касы товариства.

— **Хто старшій, гицель мѣскій чи горожанинъ?** Въ Станиславовѣ лучивъ ся дня 4 н. ст. марта такій фактъ. До мешканя д-ра Градера влетѣло рано пôдчасъ его неприсутности двохъ гицлѣвъ зô шнурами, батогами и въ капелюхахъ на головѣ, хотячи забрати пса, хочь вôнъ бувъ оплаченый. На крикъ слуги, выбѣгла до кухнѣ жена и дочка д-ра Градера и почали п. гицлеви представляти, що песъ оплаченый та що зъ мешканя псôвъ забирати не вôльно. На се попавъ гицель въ такій гнѣвъ, що не то що выганьбивъ п Градерову але пустивъ ся до неи зъ батогомъ. Ледви поліцаєви удало ся зробити порядокъ и выпросити приятныхъ гостей зъ хаты п. Градера.

— **Зъ нагоды 50-лѣтного ювилею папы Льва XII,** вилынуло до папскои касы, титуломъ Петрового гроша зъ Австро-Угорщины 1,500.000 лірôвъ, зъ Анґлiи 1,200.000 лірôвъ, зъ Нѣмеччины 350.000 лірôвъ, зъ Франціи 225.000, зъ Америки 760.000, зъ Испаніи 180.000, зъ Бельґіи 100.000 а зъ Туреччины 50.000 лірôвъ.

— **Вытрималôсть коровы на голодъ.** Ветеринарь повѣтовый въ Жовкви п. Рафъ доносить о такôмъ фактѣ. Въ Мостахъ великихъ щезла одному господареви корова. Всякій глядяня були безуспѣшнi и всѣ думали, що корову хтось украв, а навѣть пôдозрѣный о се виновникъ мавъ вже ставати передъ судомъ. Тымчасомъ рѣчь небавомъ выяснилась. Корова, якъ се звычайно у насъ буває по малыхъ мѣсточкахъ, ходила самопасъ по рынку и въ такôй вандрôвцѣ зайшла до одного жидôвского заѣзду та упала въ темныхъ сѣняхъ до пивницѣ. Отвôръ пивницѣ заложено вôдтакъ дошками, не догадуючись цѣлкомъ, що тамъ перебуває пропавша корова. Вправдѣ чути було въ першихъ дняхъ рыкъ, але всѣ въ заѣздѣ гадали, що походить вôнъ зъ сусѣдныхъ оборъ. Коли вкôнци по 19 дняхъ вôдъ часу запропащеня коровы, почато приладжувати пивницю, щобы тамъ уложити лѣдъ, найдено въ нѣй корову, выголоджену, высохлу, ледве тримаючу ся на ногахъ. Ся добуто зъ пивницѣ и корова заганяючись дôйшла до своєи стайнѣ. За порадою одного мѣщанина залито корову двома фляшками вина та вôвсомъ зъ борщемъ и въ короткôмъ часѣ прийшла она до себе. Теперь єсть ся корова вправдѣ худа, але цѣлкомъ здорова.

— **Въ справѣ перевезеня тѣла Лєнартовича** вôдбуло ся дня 1 н. ст. марта засѣданье краковского комітету. Комітетъ рѣшивъ: 1) повѣдомити репрезентацію мѣста Львова, що въ наслѣдокъ позволеня на зложенье тѣла поета въ криптѣ „На скалцѣ“ въ Краковѣ, буде комітетъ вразъ зъ родиною поета стремѣти до переведеня въ дѣло сего проєкту; 2) порозумѣти ся зъ родиною щодо речинця перевезеня тѣла, котрый має бути установленый на половину мая; 3) порозумѣти ся зъ конвентомъ патрôзъ Павлінôвъ властителѣвъ крипты; 4) удати ся до выдѣлу краєвого зъ питаньемъ, чи не уважає вôнъ за вôдповѣдне, щобы перевезенье тѣла поета мало характеръ краєвый, хочь на сю цѣль не повинно ся переставати збираня жертвъ.

— **Запоры ледовѝ** на рѣкахъ галицкихъ въ захôдньой части краю вже цѣлковито сплыли, а вода обнизила ся въ згаданыхъ рѣкахъ до середнои высоты. Шкоды, якѝ переважно въ повѣтѣ бохеньскôмъ наступили суть розмѣрно малозначнѝ.

— **Змѣна власности.** Маетнôсть Кальне, въ повѣтѣ бережаньскôмъ, обôймаючу 2000 морґôвъ землѣ, купивъ вôдъ дотеперѣшного властителя Исахера Корнбліга п. Альфредъ Гарапихъ, властитель Березовицѣ малои, въ повѣтѣ збаражскôмъ

— **Польскій ґраф.** Урядова ґазета „Wiener Ztg.“ оголошуе три едикты выданѝ повѣтовымъ судомъ въ Леопольдштадѣ противъ Адама ґр. Плятера. Вѣденьскій кравець Криштофъ Темель обжалувавъ ґрафа о суму 1081 зр. 36 кр., котру завинивъ за побранѝ сукнѣ. А що Темель не знає мѣсця побуту ґр. Плятера, тожь судъ мусить шукати его за помочю едиктôвъ въ урядовôй ґазетѣ. Нѣмецкѝ дневники помѣстили згаданѝ едикты и розписали ся широко та не дуже похвально про польского шляхтича, котрого кравець зневоленый доперва публично взывати до заплаты довґôвъ.

— **Рѣдка жертвенность дѣдича Поляка.** Недавно вôдбуло ся въ Пустомытахъ при нагодѣ закôнченя зимового шкôльного курсу веселе торжество для шкôльнои дѣтворы. На нѣмъ явились мѣсцевый дѣдичъ ґр. Грохольскій зъ дочкою, мѣсцевый сотрудникъ о. Кокорудза, учитель та запрошенѝ зô Львова гостѣ о. Ив. Редкевичъ та п. Гр. Врецьона. Саля шкôльна наповнилась биткомъ дѣтьми и ихъ родичами. По промовѣ о. Редкевича, п. Григ. Врецьоны и другихъ роздано дѣтямъ чобôтки, гуньки, хустки шапки, бѣлье, книжки та молитвословы, на котрѝ ґр. Грохольскій жертвувавъ 120 зр. Радôсть дѣтей годѣ описати; неодна убога дитина благословила жертволюбного дѣдича за дарунокъ въ одежи. По сѣмъ торжествѣ вôдбули ся у мѣсцевого учителя хрестины, на котрыхъ дочка ґр. Грохольского була хрестною матерію. Въ часѣ вечерѣ информувавъ ся ґр. Грохольскій, приѣхавши недавно зъ Россіи, про рускѝ справы, и заявивъ, що буде и на дальше старатись о добро своихъ громадянъ.

— **На выставу до Чікаґа** выѣде мѣжь иншими и 400 поліціянтôвъ зъ рôзныхъ державъ Европы, щобы тамъ хоронити публику передъ европейскими злодѣями. Поліцмайстеръ Чікаґа взыває всѣ державы, маючѝ альбумы злочинцѣвъ, щобы надôслали ихъ до Чікаґа для улекшеня стороженя надъ публичною безпечностію.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Въ Остобужи померъ дня 4 н ст. марта Кароль Высоцкій, властитель бôльшои посѣлости въ 71-ômъ роцѣ житя.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

До канонічнои институціи на Вовкôвъ вôзваный о, Мих. Свѣтенкій.

Вôдзнаки крилошаньскѝ одержали оо.: Мих. Кордуба парохъ Сушна, Діон. Діяковскій парохъ Кривого, Ант Одѣжиньскій парохъ Дмитря, Мих. Свистунъ парохъ Перетина и Ив. Проскурницкій парохъ Лопатина.

Архіерейскѝ грамоты похвальнѝ одержали оо.: Теоф Корчиньскій зъ Виткова, Исид. Дольницкій зъ Радехова, Діон. Свистунъ зъ Оплуцка, Фр. Громадка зъ Сморжа и Пав. Чмола зъ Завидча.

Увôльненый вôдъ испыту конкурсового о. Теоф Нижанковскій парохъ Селискъ

Почетными совѣтниками консисторіи зъ вôдзнаками крилошаньскими именованѝ оо.: Григ. Чубатый деканъ и парохъ въ Сгупкахъ, Теод. Дольницкій парохъ въ Холоневѣ и Онуфр. Курбасъ парохъ въ Кустинцяхъ.

Наука, штука и література.

— **Галицко русскои Библіографіи XIX. столѣтія** [вôдъ р. 1801—1886] выдаванои п. Иваномъ Ем. Левицкимъ, выйшовъ XXIX-ый выпускъ и обнимае рôкъ 1885 [стор. 505—528]. Сей выпускъ вызначуе ся такъ само, якъ и попереднѝ, замѣтною докладностію и совѣстнымъ обробленьемъ На послѣднôмъ листѣ находить ся знôвъ заявленье п. Левицкого про нове выдавництво пôдъ заг. „Прикарпатска Русь въ XIX. столѣтю“ въ біографіяхъ и портретахъ [1801—189.].

— Сими днями опустила друкарню брошура [по польски] п З. Коростеньского пôдъ заг. „**Потреба торговельныхъ шкôлъ въ краю а зъ-окрема такожь торговельнои академіи у Львовѣ**“. Есть се передрукъ зъ XIII. тому „Ekonomist-a Polsk-ого“ и замѣтный тымъ, що п. Коростеньскій трактуе въ нѣмъ згадану матерію въ фаховый способъ. Спершу выказуе потребу торговельчыхъ шкôлъ въ Галичинѣ и зазначуе, що Галичина зô всѣхъ коронныхъ краєвъ найбôльше упослѣджена. Потягнувши паралелю мѣжь заграничными державами а Австіею, авторъ обчисляе скôлькôсть шкôлъ на поодинокѝ коронныѝ краѣ Австро Угорщины. Вôдтакъ переходить исторію розвитку промыслу та торговлѣ и ставить питанье: якъ зарадити невôдрадному станови. Взагалѣ предметъ зацѣкавлюе и заразомъ переконуе о потребѣ торговельныхъ шкôлъ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Тягненье обліґацій першенъства „Першои галицкоугорскои зелѣзницѣ“.** Въ присутности ц. к. нотаря вôдбуло ся дня 1 марта 1893 XXI льосованье обліґацій першенъства I. емісіи и XV льосованье обліґацій першенъства II. емісіи „Першои угорскогалицкои зелѣзницѣ“ и вытягнено серіями:

Зъ обліґацій першенъства I. емісіи числа 71001 ажь до 71263 включно т. є. 263 штукъ: зъ обліґацій першенъства II. емісіи числа 13001 ажь до 13097 включно т. є. 97 штукъ.

Номінальна сума тыхъ выльосованыхъ обліґацій першенъства I. емісіи буде выплачувати ся вôдъ дня 1 вересня 1893 р, II. емісіи же вôдъ дня 1 липня 1893 р. за стягненьемъ оріґінальныхъ обліґацій зô всѣми по сѣмъ речинци платными до выльосованыхъ обліґацій належачими купонами. — Зъ 1 вересня, ваглядно 1 червня 1893 р. кôнчить ся дальше опроцентованье тыхъ обліґацій и для того буде вôдтягати ся вôдтятѝ вôдъ тыхъ обліґацій купоны а платнѝ по сѣмъ речинци вôдъ выплачуваної сумы.

Зъ давнѣйшихъ льосованъ позôстали ще не пôднятѝ: обліґаціи першенъства I. емісіи числа:

5101 до включно 5162, 5169, 5172, 5178 до включно 5183, 5199, 5207 до включо 5209, 5217, 5225, 5227, 18531, 18536, 18550 18555, 18592, 18657, 18658, 18659, 18703, 61513, 16514, 61515, 61516, 61517, 61518, 61519, 61520, 61556, 89156, 93514, 93517, 93521, 93532, 93538, 93539, 93541, 93556, 93569, 93570, 93577, 93580, 93583, 93584, 93594, 93601, 93603, 93607 до включно 93614, 93623 до включно 93628, 93630, 93648, 93649, 93686, 93700, 93711, 93715, 93716, 93728, 93729, 93731, 93734, 93735; — обліґаціи першенъства II. емісіи, числа: 530, 531, 2588, 2589, 7033, 7034, 9023, 9030, 9057.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Бережанахъ оголошуе конкурсъ на посады учительскѝ: въ Августôвцѣ, Баранôвцѣ, Бущи, Бышкахъ, Дмухавци, Дубщи, Дрищевѣ, Глинноѝ, Геленовѣ, Гинôвцяхъ, Гутиску, Калнôмъ, Каплинцяхъ, Комарôвцѣ, Конюхахъ кат., Котовѣ, Козôвцѣ, Красноѝ, Кривôмъ, Вôльхôвци, Плиховѣ, Плавчи малôй, Поручинѣ, Посуховѣ, Раю, Рекшинѣ, Рогачинѣ мѣстѣ, Рогачинѣ селѣ, Рыбникахъ, Слободѣ, Слобôдцѣ, Шумлянахъ, Теофіпôлцѣ, Тростянци, Урмани, Вôльцѣ, Вылендовѣ, Вымыслôвцѣ, Золочѣвцѣ, Жуковѣ; дальше 2) на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Нараєвѣ мѣстѣ, Козовôй и Козловѣ та молодшои учительки при 6-клясовôй школѣ женьскôй въ Бережанахъ, вкôнци на посаду управителя 2-клясовои школы въ Нараєвѣ. Поданя треба вносити до 31 н. ст. марта. — Окружна рада шкôльна въ Турцѣ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Боберцѣ, Борини, Бôтли, Хащовѣ. Яблôнцѣ выжнôй, Ясеници замковôй, Краснôмъ, Лосинци, Матковѣ, Михновци, Мохнатôмъ, Розлучи, Высоцку нижнôмъ и Жукотинѣ. Поданя треба вносити до 6 тыжднѣвъ вôдъ дня оголошеня конкурсу. — Окружна рада шкôльна въ Сяноцѣ розписуе конкурсъ на посады: 1) катихитôвъ греко- и римо-кат. при 4-клясовôй школѣ мужескôй и 6-клясовôй школѣ дѣвчатъ въ Сяноцѣ зъ платнею 660 зр. рôчно; 2) на посаду управителя въ Буковску и Боську; 3) на посады молодшихъ учителѣвъ при школахъ въ Загорю, Боську и Комарчи и вкôнци 4) на посады учителѣвъ при 1-клясовыхъ школахъ: въ Взянцѣ, Глубокôмъ, Додинѣ, Мильчи, Новосѣлцяхъ, Пакошôвцѣ, Писарôвцахъ, Побѣднôмъ, Королику польскôмъ, Черемсѣ, Чертежи, Чистогорбѣ, Далѣновôй, Дубрôвцѣ рускôй. Дудинцяхъ, Кулашнôмъ, Лалинѣ, Межибродю, Мощанци, Ославици, Пелни, Полоннôй, Полянахъ сыровичныхъ, Прусеку, Радошичахъ, Раковôй, Сеньковôй воли, Семушовôй, Синявѣ, Стружахъ малыхъ, Сыровици, Щавнôмъ, Тиравѣ сôльнôй, Туряньску, Вислоцѣ великôмъ горѣшнôмъ, Вислочку, Воли нижнôй, Воли выжнôй и Загутиню. Подавати ся треба до 15 н. ст. цвѣтня.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 8 марта. Цѣсарь продовживъ свôй побутъ въ Терріте ще на одинъ тыждень.

Прага 8 марта. Молодо-Чехи домагають ся заснованя найвысшого ческого трибуналу.

Римъ 8 марта. Вѣсти, мовь-бы міністерство вôйны вôддало доставу оружія австро-угорскимъ фабрикамъ зовсѣмъ неосновнѝ.

Римъ 8 марта. Нѣмецкій цѣсарь заповѣвъ свôй приѣздъ на день 27 цвѣтня. Папа принимавъ вчера Извольского зъ желанями вôдъ россійского царя.

Софія 8 марта. Выборы до собранія въ цѣли змѣны конституціи розписано на день 30 цвѣтня.

Цетинія 8 марта. Чорногорскій князь покликавъ д-ра Богішіца, россійского совѣтника державного, на міністра судôвництва.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Журовѣ** вилынули дальше слѣдующѝ жертвы: Въ Козарѣ на храмѣ зôбрано 10 зр. 20 кр.; въ Книгиничахъ 4 зр. 80 кр, въ Журовѣ въ день св. Димитрія 5 зр. 30 кр, въ Болшôвци и околици 30 зр. 28 кр., въ Явчи 6 зр. 80 кр, надôслали: Вп. п. Анна Левицка зъ Боднарова 5 зр., чесн. Іосифъ Любѣнець господарь зъ Чернева 5 зр., чесн. Февронія Туркалевичь зъ Чагрова 16 зр., громада Пôдмихайлôвцѣ 8 зр. 20 кр., громады Невоселицѣ и Черемхôвъ 6 зр. 50 кр, Всч. о. Іоанъ Каратницкій зъ Довгôй калускôй 50 кр., Впр. о. Іос. Залчкôвскій зъ Лопянки вôдъ парохіянъ Лопянки и Грабôвця 3 зр., парохіяне Лучинець 1 зр. 55 кр., Вп. п. Григорій Цеглиньскій, директоръ ґімн. въ Перемышли 5 зр., Хв. редакція „Галицкои Руси“ передала присланыхъ ѣй 13·90 зр. Впр. о. крил. Бѣлецкій у Львовѣ 10 зр., Всч. о. Филиповскій зъ Вишнева вôдъ парохіянъ 5 зр., Катерина Крижановска зъ Журова 3 зр., Марія Федишинъ 5 зр., Андрѣй Миксевичь 1 зр., дальше зôбрано: въ Помонятахъ 3 зр. 9 кр., въ Журовѣ 2 зр. 35 кр., въ Новошинахъ 7 зр. 50 кр., въ часѣ посвященя церкви въ Журовѣ 12 зр. 15 кр., въ часѣ сесіи братскои 34 зр., вкôнци коляда зъ Рождества Христового и Богоявленія принесла 47 зр. Всего разомъ вилынуло вôдъ дня 15 цвѣтня 1891 року до 1 лютого 1893 **2360·67 зр.**, а цѣла будова церкви по сплаченю всѣхъ довгôвъ буде коштувати 2.904 зр. 38 кр. — Высокоповажанѝ Родимцѣ дорогѝ Братя! При помочи Божôй и Вашôй дôждали ся мы по 74 лѣтахъ своєи власноі, о трехъ округлыхъ копулахъ величавои церкви. Голосъ нашъ не бувъ голосомъ вонiющого въ пустини, щирымъ серцемъ и щедрою рукою прийшли Вы намъ въ помôчь до здвигненя св. Храму. Першимъ однакъ и найбôльшимъ Добродѣемъ и ктиторомъ нашои церкви есть нашъ Найдостойнѣйшій Высокопреосвященый митрополитъ Сильвестерь, бо не лише що дарувавъ намъ въ лѣсахъ перемыскихъ весь матеріялъ, але и помôгъ намъ своимъ коштомъ сплавити дерево водою до Галича та весь часъ живо интересувавъ ся будовою церкви, а по окôнченю заявивъ свою велику радôсть, що такъ неожидано скоро дѣло довершено. — Въ день св. Арх. Михаила поблагословивъ нашу церковь Впр. о. деканъ Іосифъ Кернякевичь при численôй участи Духовенъства, доохрестнои інтеліґенціи рускои та польскои, та при надзвычайнôмъ здвизѣ народа. Вôдъ того дня рускѝ парохіяне Журова слухаютъ свого Богослуженя въ своѣй церкви. Народъ дуже прилягъ до свого дому Божого и тѣшить ся тымъ, що по 74 лѣтахъ они власне удостоили ся тои ласки божои та побудували святиню въ славу Божу. Дня 28 сѣчня с. р. полишивъ пôдписаный завѣдательство Журова и обôймивъ завѣдательство Кнѣгиничь. При увôльненю вôдъ завѣдательства рахунки церковнѝ перепровадивъ зъ пôдписанымъ Впр. о. мѣстодеканъ Теод. Величковскій. Всѣ жертводателѣ будуть списанѝ въ одну книгу для вѣчнои помяти, а всѣ вôдтинки переказôвъ и всякѝ поквітованя захованѝ въ скарбонѣ церковнôй. Пôдписаный ще рачъ дякуе всѣмъ ласкавымъ добродѣямъ що въ намѣренôмъ и вже довершенôмъ дѣлѣ прийшли єму зъ помочію и просить не забувати на молоденьку церковь въ Журовѣ, бо не лише що нема тамъ и найпотрѣбнѣйшихъ рѣчей и книгъ а суть ще великѝ довги. Народъ крайно убогій и сего року навѣщеный градомъ. Крôмъ того купивъ пôдписаный сего року давну мурована коршму на школу у Вп. Ст. Тустановского для громады за 1300 зр. Парохіяне радѝ бы хочь зъ остатного побудовати мешканье для свого священика, бо зовсѣмъ єго нема. — На сѣмъ мѣсци мушу пôднести и будôвничого нашои церкви Олексу Маркова зъ Цѣневы коло Рожнѣтова. Зъ принятого на себе обовязку вывязавъ ся знаменито. О великихъ способностяхъ єго высказавъ ся дуже похвально архитектъ львôвскій п. Рамултъ, що случайно оглядавъ нашу церковъ. — Дякую такожь и хвальнымъ Редакціямъ нашимъ, що такъ радо помѣщали вôдозвы и справозданя въ справѣ будовы нашои церкви. — Высокоповажанѝ Земляки! киньте ще хочь дрôбнѝ ленты на упорядкованье церкви, памятаючи на слова Спасителя нашого: „Блаженіи милостивѝ, яко тіи помилованѝ будуть“. — Жертвы прошу посылати на руки завѣдателя Всч. о. Ивана Созаньского. Книгиничѣ въ лютôмъ 1893 року. *Андрей Пеленьскій* бувшій завѣдатель Журова.

Вп. Т. Щур. въ Лук. ниж. За 1892 р. прийде 8 зр; а до 13 марта с. р. 3·65 зр. разомъ 11 зр. 65 кр.

Надôслане.

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій
адвокатъ краєвый
отворивъ канцелярію адвокатску
ВЪ ЧОРТКОВѢ 4545
въ домѣ панѣ Людвиновои.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймае всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовенъства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надае шкôрѣ гладкôть и знаменито пристае до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуюсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

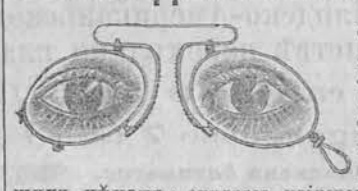

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроени звôнкôвъ електрачныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ
до конверсіи и субскрипціи
на
4% позичку краєву
приймае до 15 н. ст. марта
пôдъ услôвями оріґінальными безъ дочисленя провізіи
Дôмъ банковый и контора вымѣны
КЩА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
Порученя зъ провінціи полагоджуюмо безпроволочно. 4583 6—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзца	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	528	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзца и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	755

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненѝ означають пору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год 6 рано. 2382

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, зôбравъ:

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Цѣле сочиненье обнимае 110 друкованыхъ аркушôвъ въ IV томахъ и подае на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, єго честнотъ, подвигôвъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.

Цѣна продажи сочиненья: 10 зр. — для церквей и селянъ понижае ся на: 8 зр. 50 кр. — получити можно лишь у автора. 4563

МОЛИТВОСЛОВЫ

рôзныхъ выдань:

ерейскѝ, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшôй цѣнѣ тôлько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧÔМЪ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пôдвалье число 9. 4471

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.

Білєты корабельнѝ до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590 1—6

РОБÔТНЯ БРОНЗÔВНИЧА

Вол. Усценьского и В. Скнуржиля

Ринокъ ч. 29

(дôмъ Андріолього) або ул. Театра ьна ч. 12 vis-a-vis Пп. Єзуитôвъ

У ЛЬВОВѢ

выготовлює всѣлякѝ выробы церковнѝ зô срѣбла, бронзу. хивьского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ.

Такожь приймає всякѝ старѝ предметы до золоченя, посрѣблюваня и бронзованя, ґарантуючи довголѣтну тревалôсть.

Замовленя зъ провінціи выконують ся въ можливо найкоротшôмъ часѣ.

Для догоды Всч Духовенства вôддаємо посвячувати всѣ выробы выходячѝ зъ робôтвѣ. 4574 2—4

Гарнѝ взôрцѣ для приватныхъ осôбъ даромъ и оплатно.

Обємистѝ книжки зъ взôрцями, якихъ ще нѣколи не було, для кравцѣвъ нефранкованѝ.

Не даю нѣякого опусту вôдъ $2\frac{1}{2}$ або $3\frac{1}{2}$ зр. за метеръ, рôвножь нѣякихъ дарункôвъ для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на коштъ приватныхъ осôбъ, лишь маю сталѝ и нетто цѣны, щобы кожда приватна особа купувала добре и дешево Длятого прошу казати предкладати собѣ мои книжки зъ взôрцями.

Рôвножьостерѣгаю передъ конкуренційными листами подвôйными зъ опустомъ цѣны.

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіянъ и Доскіѣ для Всч. духовеньства, приписанѝ матеріи для ц. к уніформôвъ урядничихъ, рôвножь для ветеранôвъ, сторожи огневои, ґімнастикôвъ и службы. Сукна на білярдъ и столы до ґры, покрыта на возы, гуня не промокаюча на одяги стрѣлецкѝ. матеріи до праня, пледы до подорожи вôдъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче купити добрѝ, тревалѝ, чисто вовняни матеріи а не дешевѝ шматы. котрѝ не вартѝ навѣть заплаты для кравця най зверне ся до фірмы

ИВАНЪ СТІКАРОВСКІЙ ВЪ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбôльша фабрика и складъ сукна вартости $\frac{1}{2}$ міліона зр.

Щобы показати величину и спроможность, заявляю що я получивъ въ моихъ рукахъ найбôльшій експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камґарнôвъ. приборôвъ кравецкихъ и велику переплетню лишь для власныхъ цѣлей. Щобы пересвѣдчити о сказанôмъ, прошу Вп. Публику, при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи. въ котрôмъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсылаєсь лишь за послѣплатою!

Переписка въ нѣмецкôй, ческôй, угорскôй, польскôй, італіяньскôй, французскôй и англійскôй мовѣ. 4557 4—10

Часъ замовляти

СВѢТЛО

впростъ зъ фабрики

для церквей, бо въ послѣдныхъ дняхъ передъ святами Фабрики дуже занятѝ експедиціями, отже посылки могли бы опôзняти ся.

Пригадуємо тое П. Ч. Братствамъ церковнымъ и просимо замовленя присылати на нашу адресу.

Дирекція „Народнои Торговлѣ"

У ЛЬВОВѢ.

4565 3—5

Вдова въ середнôмъ вѣцѣ, обзнакомлена зъ гос подаркою, приймила бы зарядъ господарства въ домѣ священика пôдъ мѣрными услôвями. Рефлєктуючихъ просить удавати ся пôдъ адресою. Z. Z poste restante Самбôръ. 4585

БРИ-

твы швайцарскѝ и англійскѝ, ремѣнцѣ и мармарки пензлѣ и всякѝ приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужескôго, перфумерія и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

ВЫДАНЬЕ ПЯТЕ

Выйшло вже зъ друку

Практичнѝ приписы

ПЕЧЕНЯ ТѢСТЪ СВЯТОЧНЫХЪ

ФЛЬОРЕНТИНЫ и ВАНДЫ

обôймає:

Найновѣйшѝ приписы на бабы паренѝ, бабы лôктевѝ, украиньскѝ, бабы утираниѝ бабки крухи перекладаниѝ мармолядою, незрôвнаниѝ колачѣ и т. ин.

Знаменитый пляцокъ дактилевый. Пляцокъ зъ масы яблокъ, турянськѝ, англійскѝ. Незрôзнаный пляцокъ срѣховый цѣлôмъ на иншій способъ робленый якъ по цукорияхъ и перевышаючій всѣ инши дôбротою.

Дуже дôбрѝ мазурки мигдалôвѝ въ зимнôй водѣ, мазурки зъ бакалій, помаранчевѝ цукорковѝ и т. ин.

Люкры, — Маріяни, — Зефіры овочевѝ, — Андруты и т. ин.

ОДИНОКІЙ ТАЙНЫ

робленя дуже добрыхъ медôвникôвъ

Всѣлякѝ тѣста до кавы, чаю и шоколяды.

Знаменитый хлѣбъ сѣльскій питльованый 4587 1—4

Цѣна 50 кр.

За пересланьемъ переказомъ потовымъ 56 кр. высылае франко **Друкарня В. Манецкого. Львôвъ ул. Коперника ч. 7.**

Новѝ уніформы

для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержата въ звѣстнôй ôдъ многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленѝ.

Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шзарцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

„МАРІѢВКА"

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побôчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель

Д-ръ Викторъ Лѣґежиньскій
управляючій лѣкарь

Всякѝ информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 15—?

Высокоповажанѝ Панѣ!

Пôдпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта".

Товаръ лѣпшій анѣжь чужи выробы — можна купити у всѣхъ орговляхъ. 4572 5—10

І. РЕХЕНЪ

Львôвъ, улиця Краковска, число 5

поручає свôй

Великій складъ и улѣпшену роботню рукавичокъ

всѣлякѝ товары галянтерійнѝ торбы мы ливскѝ, споднѣ и кафтаника шкôряни, такожь

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

БАНДАЖÔВЪ ХІРУРҐІЧНЫХЪ

для рôзныхъ недуґь пôсля найновѣйшихъ вынайденъ найславнѣйшихъ професорôвъ, котрѝ выготовлює выгôдно и тревало по найумѣркованѣйшихъ цѣнахъ,

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся скоро и точно. 4534 2—4

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. П.Т. Публицѣ, що истнуючій вôдъ 20 лѣтъ пôдъ фірмою

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

Ринокъ ч. 26.

складъ рôзныхъ полотенъ, столового бѣля полотенець, перкалѣвъ, барханôвъ, флянелѣ, выробôвъ пончоховыхъ, а такожь шіртінôвъ, шіфонôвъ зъ фабрики Венедикта Шродя и Сына зъ днемъ нанѣшнымъ я перенѣсъ до камениці кн. Понінськ ого

Ринокъ ч. 6.

Дякую Впов. Публицѣ за дотеперешній взгляды и поручаючи ся на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

(Импресса, Львôвъ.) 4575 3—6

Kataloge mit Probetakten 4390 über

Wiener Musik gratis

und franco

OTTO MAASS

Musikalien-Handlung

Wien, VI. Mariahilfer-strasse 9!.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Ліярню дзвонôвъ"** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовѝ дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старѝ або ушкодженѝ дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперешнѝ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моєй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавѝ замовленя такъ на поодинокѝ новѝ дзвоны якъ и на цѣлѝ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовенъству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнѝ, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнѝ фелоны. Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вôдъ часу вôдкрытя моєи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои руской торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4418 6—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО! поручає

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4\frac{1}{2}$% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѝ по $4\frac{1}{2}$% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

вô 1830 роцъ

ВÔДЛИВАЛЬНІЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ цо найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйшѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ нѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (також на раты). 4582 6—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4\frac{1}{2}$% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
$4\frac{1}{2}$% листы товариства кредитового земского
$4\frac{1}{2}$% „ Банку краєвого
$4\frac{1}{2}$% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4\frac{1}{2}$% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4\frac{1}{2}$% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемпізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣнныѝ также запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за вôдчисленьемъ справедныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшлы купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 44. Львôвъ, Четверъ 25 лютого (9 марта) 1893. **Рôчникъ XIV.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ історій нашої шрубы податковой.

Остатными часами порушено въ парляментѣ гнетъ податковый. Говорено pro и contra, а часописи urbi et orbi оголосили. Однакожь въ парляментѣ не пояснено належито невôдповѣдного стяганя податкôвъ и правдивої причины зростаючихъ залеглостей податковыхъ. Пос. Вайґель навѣвъ, правда, — кôлька выпадкôвъ, але тѣ були зъ ресорту заробкового зъ мѣстъ, а справы стяганя податку грунтового вôдъ селянъ нѣгде я не читавъ порушеної належито. Длятого подаю до прилюдної вѣдомости ось що:

До села Дичкôвъ въ староствѣ тернопôльскôмъ загостивъ секвестраторъ 21 лютого с. р. и привѣзъ 180 выказôвъ господарѣвъ залягаючихъ зъ податкомъ грунтовымъ. Въ Дичковѣ єсть всего 160 нумерôвъ домôвъ, а кождый той выказъ выказувавъ трирôчну залеглôсть т. є. за роки 1890—1892. Гадавъ бы хто, що въ Дичковѣ нѣхто черезъ три роки податку не плативъ. Де-жь тамъ! Переважна часть поплатила сеи осени податки и не сподѣвала ся того, що ѣй ще теперь кажуть доплачувати за три роки [за кождый рôкъ зъ-осôбна по трохи]. Скликано зъ цѣлого села людей, а коли выказано бôльше, нѣжь въ цѣлôмъ селѣ єсть нумерôвъ домôвъ, тожь и жѣнки, котрѣ мають поле, були потяганѣ. Переважна часть презентованыхъ книжокъ податковыхъ выказувала заплаченый податокъ по конець року 1892-го, а выказъ секвестратора свѣдчивъ зновъ, що они ще за три роки залягають. Н. пр. въ книжцѣ податковôй стояло: за рôкъ 1890 заплачено 15 зр., за рôкъ 1891 заплачено 16 зр., за рôкъ 1892 заплачено 20 зр., а въ выказѣ стояло такъ: за рôкъ 1890 виненъ ще 6 зр., за рôкъ 1891 5 зр., за 1892 рôкъ 1 зр., разомъ виненъ ще 12 зр. и триразове екзекутне.

Пытаю людей: длячого они такъ кождого року не доплачували? На то вôдповѣдали, що они просили п. поборця, абы у нихъ выбравъ цѣлый податокъ, п. поборець кидавъ имъ книжку, зô злостью мовлячи: Masz wszystko! Податникъ утѣшеный, що податокъ зменшивъ ся и що лишилось пару зр., выдававъ оставшій ся грошѣ черезъ тыхъ трѣ роки на иншій потребы а въ части й на могоричь, а теперь прийшло єму платити наразъ кôльканацять зр. и триразове екзекутне! Коли-бы поборець, сповнивши похибку въ 1890 роцѣ черезъ невыбранье цѣлого податку зробивъ бувъ зъ кôнцемъ року выказъ зъ рестанцій [не зъ вины податникôвъ!] и коли-бъ выготовивъ бувъ карту упоминаючу, було-бъ не прийшло до тои похибки на другій и третій рôкъ. Тымчасомъ Дичкôвяне не дôставали нѣякихъ картъ упоминаючихъ, поплативши податки, но ихъ думцѣ, цѣлковито, проживали хочь убого але супокôйно. Наразъ зъявляє ся секвестраторъ якъ грôмъ зъ ясного неба и каже платити майже кождому за три роки рестанціи зъ потрôйнымъ екзекутнымъ, а позаякъ и жѣнки мають такожь грунты, то разомъ зъ ними шѣстьразове екзекутне. Пôсля мого знаня повиненъ урядъ податковый, вôдбираючи податокъ, вглянути, чи податникъ не залягає зъ податкомъ зъ попередного року, а єсли єсть залеглôсть, тую-жь выквітувати. Сего всего не було и картъ упоминаючихъ не высылано, але наразъ потрôйне екзекутне найшло ся! Не споминаю о иншихъ многихъ разячихъ неправильностяхъ, бо не знаю, чия въ тôмъ вина.

Єсли всѣ уряды податковѣ въ той спôсôбъ податки выбирали, то не дивниця, що допровадили до такъ великихъ залеглостей на шкоду селянъ, якъ н. пр. въ сусѣднôмъ Ходачковѣ 9.000 зр. або въ Березовици 3.500 зр. и т. д., про котрѣ менѣ самъ п. секвестраторъ згадувавъ. Хотяй часы тяжкій и податки великій, однакъ заможнѣйша або дбалѣйша часть селянъ, знаюча, що податокъ заплатити мусять, старають ся що року податокъ платити, абы собѣ тягарôвъ не нагромаджувати, — а тутъ выйшло таке, що майже кождый лишивъ ся въ рестанціи за кôлька лѣтъ! Неодному припало и кôлькадесять зр. платити то за якусь хату, вôдъ кôлькохъ або й бôльше лѣтъ завалену, а тôлько черезъ то, що не дôставали картъ упоминаючихъ. Пытавъ я одну бабу: длячого не вôдписала заваленои хаты? На то вôдповѣла: Я ходила до писаря и просила, щобы вôдписавъ. Писарь обѣцявъ, що вôдпише, пôзнѣйше казавъ, що вже вôдписавъ, я грѣшна гадала, що то правда, и черезъ три чи чотири роки у мене вже не вспоминали ся о податокъ, а теперь наразъ кажуть платити 28 зр. Пытаю: чи контрибуентъ мусить платити екзекутне, єсли карты упоминаючои не одержавъ?

Коли се пишу, загостивъ п. секвестраторъ зъ начальникомъ до мого хлѣва и засеквеструвавъ менѣ корову за грунтовый податокъ, залягаючій въ квотѣ 29 зр. 20 кр. Я яко експонованый сотрудникъ въ Дичковѣ, наданый тôлько зъ рамени Всесв. Консисторіи, побираючій плату тôлько вôдъ громадянъ а конґруы не побираю анѣ крейцаря, грунту анѣ скибы, ц. к. староство въ посѣданье менѣ не вôддало, но парохъ зъ Бôркъ єго ще посѣдає и зъ фонду релігійного на оплату податку дôстає. Въ выказѣ у п. секвестратора стоить выразно: gr. kat. probostwo w Borkach wielkich. Моя увага нѣчо не помогла, бо п. секвестраторъ не мôгъ поняти, що сотрудникъ въ Дичковѣ а гр.-кат. прихôдъ въ Бôркахъ — то не все одно, и сказавъ стереотипне: Niech ksiądz rekursuje.

Въ якôмъ ладѣ знаходять ся табелѣ податковѣ, пояснить слѣдуюче: Въ выказѣ стоить, що Онуфрѣй Васусь [нумеръ дому 51] залягає за роки 1889 и 1891 зъ податкомъ [чи домовымъ чи грунтовымъ, не знати], але той Васусь померъ 15 сѣчня 1859 р. т. є. передъ 33 роками. Секвестраторъ, не надумуючись довго, кличе Ивана Прусака и каже єму тую залеглôсть платити, бо Прусакъ має нумеръ дому 51. Зъ-вôдки урядъ податковый добувъ небощика по 33 рокахъ єго упокоєня по щорôчнôмъ справджуваню евіденціи катастру грунтового и хто черезъ тыхъ 33 роки плативъ податокъ, кромѣ тыхъ двохъ лѣтъ залеглыхъ, нѣхто не знає.

Подôбныхъ блудôвъ єсть множество, а єли черезъ пару лѣтъ табелѣ будуть въ той спôсôбъ провадженѣ, то имъ нѣхто рады не дасть. И теперь высшій урядникъ не давъ бы собѣ рады зъ тыми выказами на селѣ, тôлько ще одній секвестраторы розрубують геніяльнымъ способомъ тіи ґордійскій узлы въ той спôсôбъ, що якъ не найдуть Семка, то чѣпають Онуфрѣя або якого Миколу, а тѣ наѣздившись до ц. к. староства и до „кільометрôвъ“ [такъ зовуть ґеометрôвъ], котрѣ ихъ зъ нѣчимъ вôдправлять, вкôнци пôдъ загрозою секвестру належитôсть [хотяй не належну] платити мусять. Тôлько передъ жидами має секвестраторъ респектъ, бо нѣколи не чѣпає Шулима, єсли на выказѣ стоить Гершко...

Коли-бъ хто змилосердивъ ся и спонукавъ высшій власти, абы наказали табелѣ податковѣ до порядку допровадити, мавъ бы велике спаси-Бôгъ, бо черезъ то зменшились бы богато тягары народу.

Въ Дичковѣ 6 н. ст. марта 1893.

Теодорô Стадникô,
експонованый сотрудникъ въ Дичковѣ.

Святкованье памяти Тараса у Львовѣ.

Зъ повагою, достоинствомъ, повною свѣтлостію и вельми людно опровадили вчера [8 н. марта] Львовяне XXXII-гій роковины смерти Тараса. Велика саля „Народного Дому“ наповнилась почитателями першого поета нашого по самій краѣ, въ дословнôмъ значѣню. Окрôмъ Львовянъ прибувъ самъ цвѣтъ інтеліґенціи зъ провінціи зô всѣхъ кôнцѣвъ, вôдъ Збаража почавши по Попрадъ, вôдъ Карпатъ по Сокальщину и Брôдщину. Самыхъ священикôвъ зъ родинами було до сотки. А всѣ прибули зъ одушевленьемъ и такимъ настроємъ духа, якъ на таке всенародне свято яло ся. Концертомъ въ память Тараса занявъ ся передовсѣмъ нашъ „Львôвскій Боянъ“, а то зъ припорученя всѣхъ львôвскихъ товариствъ руско-народныхъ. На естрадѣ красувавъ ся въ живыхъ цвѣтахъ бюстъ ґенія Руси.

Торжество вôдкрывъ краснорѣчивымъ словомъ заступникъ головы „Народної Рады“ адвокатъ д-ръ Кость Левицкій. Вôнъ промовивъ:

Высокодостойній Гостѣ!

Трицять и два роки минає вôдъ тои хвилѣ, якъ переставъ спѣвати нашъ украиньскорускій кобзарь Тарасъ Шевченко, але пѣснь животворна Єго вѣщого духа жиє мѣжь нами та все будить до житя сынôвъ однои неньки Украины-Руси.

Чимъ Шевченко ставъ великимъ и першимъ ґеніємъ Руси? Чомъ слава Єго имени ширшає що-разъ то дальше?

Шевченко ставъ свѣточемъ нового славяньского письменьства тымъ, що станувъ найблизше свого народу, єго долѣ-недолѣ! Поема Шевченка се не пѣснь звычайного поета, але пѣснь живуча цѣлои Украины-Руси, а житье Шевченка — се образъ подѣй нашои вôтчины.

Русь обезсилена незгодинами князѣвъ має боронити своєю грудью цѣлу захôдну Европу передъ дикою Татарвою. Падуть князѣвства а буйне Козацтво пôдносить голову въ имя свôбоды и христіяньскои культуры. Середъ тои боротьбы тратить Украина-Русь свою самодѣльнôсть державну, але втративши єи — не упадає. Основа народна стоить при своѣмъ незрушно, хоть станы шляхотскои інтеліґенціи идуть въ сторону Польщѣ а вôдтакъ Россіи.

„И день иде, и нôчь иде...
И голову схопивши въ руки,
Дивуєшь ся, чому не йде
Апостолъ правды и науки?!“

Невôльники-крѣпаки лишили ся и они то выдали зъ-помѣжь себе апостола правды и науки! Шевченко, выйшовши зъ самого народу, зъумѣвъ промовити чарôвною народною мовою до всего свого народу та стати поетомъ простонароднымъ, се єсть такимъ, котрого вôдчуває и розумѣє цѣлый нарôдъ. И Шевченковѣ думки бороли ся за свободы людскости та за свободы рôдного народу. И єго крѣпощено, засылаючи въ неволю, але не заковано духа живого. Голосъ мужика-крѣпака гомонѣвъ ще сильнѣйше, выявляючи все, що болѣло серце а давило душу народню. Тому голосъ Шевченка бувъ бôльше могучій середъ широкои Славянщины, якъ сучасного Мицкевича мѣжь Поляками або Пушкина мѣжь Россіянами.

Чого не вдѣявъ Котляревскій и Основяненко въ часѣ вôдродженя нашого письменства, се промогла вдача Шевченкового таланту, — потрясаючи міліонами, взываючи ихъ до нового вольного житя. Шевченко першій изъ славяньскихъ поетôвъ станувъ за вольности закрѣпощеного народу, що й здѣйстнилось! Шевченко станувъ противъ кривды, яку наносять зъ кождымъ днемъ сильнѣйшій одиницѣ безборонному народови. Вôнъ станувъ передъ свѣтомъ за добру славу матери Украины-Руси. Шевченко вôдозвавъ ся до усѣхъ Славянъ, щобъ стали добрыми братами. Не поминувъ и своихъ землякôвъ, а мѣжь ними неслухняныхъ вôдступникôвъ справы народнои, завзываючи, щобъ стали людьми, бо и премудрыхъ немудрій одурять! А и найблизшу серцю нашу пѣсню, звеличивъ Шевченко передъ свѣтомъ.

„Смѣй ся, лютый враже,
Та не дуже, бо все гине,

Зъ Могребу.

I.

Танґеръ.

Переплывши черезъ тѣснину Ґібральтарску, зъ далека вже видно бѣлій яснѣючій муры Танґера. Вежѣ мінаретôвъ и куполы мечетôвъ выдають ся своимъ высокимъ строємъ по-надъ рôвень плоскихъ дахôвъ и мурôвъ яснѣючихъ вôдъ сонѣчного свѣтла. Пôвколесомъ розложилось мѣсто на похилости легко спадаючого побережя.

Въ портѣ лежить на котвѣ англійскій панцирникъ, котрый привѣзъ повномочника англійского уряду серъ Евана въ звѣстнôй суперечцѣ мѣжь каліфомъ мароканьскимъ а Англією, та ще нѣмецкій крайзеръ „Princess Wilhelm“. Сонце збиралось на захôдъ, якъ мы прибули. Въ ночи вѣявъ вѣтеръ изъ заходу и филѣ Атлантицкого океана, вливаючись зъвôльна въ цѣлкомъ отверту пристань, хитали кораблемъ на всѣ боки.

Въ першôй лодцѣ рано выйшовъ я на берегъ. Якъ всюды въ Орієнтѣ магомеданьскôмъ, заразъ обскочила насъ цѣла юрба крикливыхъ провôдникôвъ „*Мосію*“, „*серґ*“, навѣть „Herr Baron“ вôдозвалось зъ усѣхъ бокôвъ. Голота чѣпалась нашои одежѣ и горлала арабскимъ своимъ жаґономъ, котрого звуки харкотливій выходять десь зъ найглибшои глубины легкихъ. Я выбравъ собѣ того, що звавъ мене по нѣмецки „Herr Bar n“.

Се бувъ впрочôмъ такъ само нехарный Арабъ, якъ и другій, одѣтый въ одну лише бавовняну сорочку за всю одѣжь, зъ фесомъ на головѣ та въ жовтыхъ пантофляхъ. Звавъ ся вôнъ Гамедъ. Гордый зъ того, що роздобувъ для себе добычу, заразъ таки освободивъ вôнъ насъ вôдъ голоты своихъ собратôвъ и щобъ насъ забавляти, розказавъ цѣлу свою біоґрафію.

Зъ арабскимъ конемъ взявъ єго до Европы повномочникъ цирку Ренца. Тутъ нашъ Гамедъ зъѣздивъ цѣлу Европу и гравъ усякій ролѣ, почавши вôдъ дикого неграажь до гарно въ золото и адамашки одѣтого портієра циркового. При тôй нагодѣ, розумѣє ся, выробивъ вôнъ собѣ свôй поглядъ на Европу и европейскій вôдносины, пивъ зъ нами вино, куривъ циґара нашій, а впрочôмъ бувъ великимъ урвителемъ и злодѣємъ, що — здаєсь по єго розумѣню — було самою есенцією Европейця. Яко „Европеєць“ дививъ ся вôнъ зъ-горда на своихъ собратôвъ и плюгавивъ ихъ въ нашихъ очехъ, величаючи все, що єсть въ Европѣ, а ганьблячи свою рôдню африканьску. По довгôмъ волоцюжствѣ европейскôмъ филѣ морскій кинули єго зновъ на побереже африканьске и тутъ вôнъ живе зъ „драґоманьства“ т. є. зъ провôдництва усякихъ Европейцѣвъ, котрымъ вôвъ вôддячуєсь за культуру въ свôй „европейскій“ спôсôбъ.

Сѣвъ я на вôслюка и переѣхавъ черезъ румовиско выбережа, на котрôмъ валялись вôдпадки зъ домашного господарства, кости и стерва псôвъ, котôвъ та вôслюкôвъ и такій инчій рѣчи, дуже милій для нашого европейского запаху.

Входимо пôдъ мѣскій ворота. Сторожа зъ кривою шаблюкою черезъ плече та зъ кривымъ мароканьскимъ ятаганомъ за поясомъ стоить при входѣ на вартѣ. Ворота деревянѣ набитѣ цвяхами, спорохнавѣлѣ. Зô склеплѣня лупить ся тинкованье, муры крушать ся. Тѣ бѣлій и яснѣючій муры показують ся зъ близька „руиною“. Руина зъ верху, руина въ серединѣ. Въ тыхъ руинахъ сидять повагомъ Арабы одѣтѣ въ бѣлій кафтаны, якъ мумії, закостнѣлѣ въ своихъ понятяхъ давнои давнины. Все дыше минувшостью. Було та загуло! Стареччина та упадокъ — то знамя Танґера, та впрочôмъ и цѣлои давнои магомеданьско-арабскои культуры.

— Was ist für ein Unterschied zwischen einem Berliner und einem Congoneger? — вôдозвавъ ся до мене мôй Гамедъ, европеизованый арабъ.

— Der Berliner trinkt den Schwarzen [Kaffé] und der Neger frisst den Weissen — вôдказавъ самъ и вышкиривъ свои зубы.

Мôй Гамедъ присвоивъ собѣ европейску нѣмецку культуру, вглубившись навѣть въ нѣмецкій Witz-ы, — подумавъ я собѣ, глянувши на свого злодюжку, котрый тутъ пышаєсь бути въ своѣй земли свого рода Kulturträger-омъ.

Вузка уличка, брукована сторчастыми рѣняками, знимаєсь у гору середъ высокихъ та обдертыхъ мурôвъ. Нѣ одного вôкна не видко, щобъ вôдчинялось на улицю, а якъ де рѣдко яке здыблесь, то й те закратоване. На улици такъ тѣсно, що ледви два отерханѣ вôслюки можуть обминути ся. (*Дальше буде.*)

Звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ.

Написавъ

Василь Чернецкій, парохъ зъ Сѣлця-белского.

(*Дальше.*)

Першій близько ринку положеный дôмъ Божій зъ окремо мурованою звôницею, звязаный зъ одноповерхнимъ домомъ, оточеный огородомъ та мурованымъ парканомъ — то подомініканьскій костелъ збудованый Земовитомъ, княземъ мазовецкимъ 1394 р. для монахôвъ Домініканъ, котрыхъ князь Володиславъ Опольскій спровадивъ на Русь. Коли цѣсарь Іосифъ II. знѣсъ монахôвъ Домініканъ въ Белзѣ, перемѣнено сей костелъ на латиньскій парохіяльный костелъ, а полишеный монастирь передано до ужитку мѣсцевому лат. парохови и єго двомъ сотрудникамъ. Зъ давного лат. парохіяльного костела пôдъ вôзваньемъ св. Николая, котрый розôбрано, побудовано опôсля руску церковь въ Махнôвку пôдъ Белзомъ. Пôсля переказу, мавъ сей костелъ стояти близько теперѣшного ринку.

За лат. парохіяльнымъ костеломъ стоить при дорозѣ другій по-Домініканьскій костелъ зъ двома высокими вежами, вымурованый заходами Софіи Ходкевичѣвнои, каштелянки виленьскои, 1635 р. При тôмъ костелѣ зъ обширнымъ огородомъ, обведенымъ мурованымъ парканомъ, осадила згадана фундаторка єго монахинѣ Домініканки. Они перебували тутъ до часу, поки цѣсарь Іосифъ II. не вôддаливъ ихъ зъ Белза, передавши опôсля сей костелъ Русинамъ белскимъ. Передача костела Русинамъ вôдбула ся за послѣднои игуменѣ Єлены Терлецкои дня 12 мая 1785 р. въ присутности Гомосиньского, комісаря циркулу жовкôвского, Михаила Кавлля, комісаря для справъ монастирскихъ, яко вôддаючои, а о. Василя Ягельницкого декана радехôвского пароха тудорковицкого и о. Теодора Витусовского офіціяла ґенерального, сурроґата, крилошанина и пароха белского, яко приймаючои стороны. Пôсля перехованого въ актахъ церковныхъ оріґінального документу „Inventarium Ecclesiae Exmonialium Dominicanarum“ заосмотреного власноручными пôдписами згаданыхъ осôбъ зъ печатками, передано Русинамъ не лише костелъ зъ вежами, але всѣ полишенѣ въ костелѣ престолы, образы лѣхтарѣ, лавки, апараты и бѣлье. Довгій лѣта стояла та церковь зъ внутрѣшнымъ устроємъ въ такôмъ станѣ, въ якôмъ она полишила ся по монахиняхъ Домініканкахъ. Ажь о. Плятонъ Паславскій, мѣсцевый парохъ и почестный крилошанинъ капітулы перемискои, роздобувши при помочи двохъ по собѣ наступаючихъ трудолюбивыхъ сотрудникôвъ, оо Михаила Мрица и Корнила Кузика, грошевій средства, занявъ ся внутрѣшными украшенями згаданои церкви, заосмотривши єи рѣзьбами, новымъ иконостасомъ и т. д. Несподѣвана смерть, постигша 1892 р. любленого пароха, не дозволила єму скôнчити зачате дѣло. Зъ ініціятивы пок. о. Плятона обходили

Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що дѣялось въ свѣтѣ,
Чия правда, чия кривда
И чиѣ мы дѣти.
Наша дума, наша пѣсня
Не вмре, не загине...“

За Шевченкомъ идуть що-разъ то дальшѝ ряды завзятыхъ борцѣвъ за святу справу Украины-Руси, здобуваємо що-разъ то ширшѝ круги интеліґенціи, народъ пôднесимо до самосвѣдомости культурно-національной, — а кому-жь якъ не Шевченкови завдячуємо житье и розвôй идеи украинньско-рускои? Тымъ то Шевченкова память и слава не проминаєсь, але все бôльше зростає по всѣхъ закуткахъ землѣ, де жие нашь народъ, Чиста и непорочна идея любови та добра рôдного народу ажь до найменшого брата — не упаде нѣколи! Въ тôмъ лежить вся суть нашого питаня соціяльно-культурно-національного. Въ тôмъ наша вѣра політична и наша побѣда!

Правда, далекѝ мы нинѣ вôдъ сповненя заповѣту Шевченкового, але нашь народъ середъ розбудженого самопôзнаня боре ся о свои права а въ тôй боротьбѣ лежить основа до житя и будучности. Най Шевченкове житье, повне терпѣня и боротьбы, буде намъ провôднею въ нашôй роботѣ народнôй. Идѣмъ смѣло и неустрашимо впередъ — поки встане правда на сѣмъ свѣтѣ.

„А де-жь твои думы, рожевiн квѣты,
Догляданѝ, смѣлѝ, выкоханѝ дѣти?
Кому-жь ты ихъ, друже, кому передавъ?
Чи може на вѣки въ серци заховавъ?
Ой не ховай брате! розсыпъ ихъ, розкидай:
Зôйдуть и рости-муть и выйдуть зъ ихъ люде.

Гостѣ приняли промову грôмкими оплесками.

Вôдтакъ наступили продукціи вокальнѝ. На естраду выступивъ хоръ мѣшаный „Бояна“ въ числѣ 65 особъ. Всѣ женщины одяглись въ мальовничій стрôй народный и се вже выкликало рясни оплески. Пôдъ проводомъ дирiґента свого, проф. Н. Вахнянина, вôдспѣвано „Веснянки“ укладу Лисенка. Композиція, основана на народныхъ мотивахъ зъ партами сольовыми, дуетами, хоромъ жѣночимъ и мѣшанымъ, хочь трудна до выконаня, выпала удачно. Мельодія народна лилась повными струями, а слухачѣ могли мати илюзію, що мають передъ очима „улицю“ украиньску, на котру зъ рôзныхъ бокôвъ зôйшлась молодѣжь повитати весну и спытати ѥи: щó она принесла зъ собою людямъ въ дарѣ.

Крôмъ „Веснянокъ“ вôдспѣвавъ хоръ мѣшаный премiовану Сѣчиньского композицію „Днѣпро реве“ зъ повнымъ огнемъ и чудесными нюансами, дальше мужескiй хоръ вôдспѣвавъ Колессы утвôръ „На щедрый вечеръ“, нагородженый такожь премiею на сегорôчнôмъ конкурсѣ „Бояна“, а вкôнци патріотичный хоръ Вахнянина „Живемъ, живемъ своимъ житьемъ“ зъ апострофою: „Мы не дамось, насъ бôльше тутъ!“ Хоры мужескѝ — якъ дались чути голосы въ амфiтеатрѣ — перевысшили точностiю выконаня продукціи мѣшаного хору, а то, здаєсь по причинѣ, що женьскѝ члены „Бояна“ на видъ такъ численно зôбранои публики поводились трохи трѣвожно. Однакожь зазначити мусимо тутъ обставину, що знатоки музики признали вчера „Боянови“ дуже значный поступъ въ ѥго розвою.

Кульмінаційною точкою концерту бувъ выступъ нашого артиста-спѣвака оперового, п. Олександра Мишуги. Щирый сей нашь землякъ, що вôдъ кôльканацяти лѣтъ ѥсть окрасою оперовыхъ сценъ европейскихъ и яко Русинъ рознѣсъ славу имени рускаго по широкôмъ свѣтѣ, — п. Ол. Мишуга давъ ще передъ двома роками проф. Вахнянинови слово [на Шевченковôмъ концертѣ въ Краковѣ], що скоро лишь загостить на выступы артистичнѝ до Львова, возьме участь въ концертѣ въ память Шевченкову. Теперь якъ-разъ лучилась нагода вывязати ся зъ приреченя. П. Мишуга носивъ ся передше зъ гадкою устроити концертъ въ театрѣ скарбкôвскôмъ на широкѝ розмѣры. Хотѣвъ представити котрый-небудь актъ зъ Лисенковои „Рôздвянои ночи“ або „Купала“ Вахнянина. Концертъ мавъ бути вповни сценічный, въ костюмахъ и зъ акцiею. Однакожь до такого выступу силы „Бояна“ ще за слабѝ и тому мусѣвъ п. Мишуга обмежитись лишь на концертову продукцію. П. Мишуга спѣвавъ Лисенкову пѣсню до слôвъ Тарасовыхъ „Менѣ однаково, чи буду я жить въ Украинѣ, чи нѣ“, вôдтакъ Вахнянина „Помарнѣла наша доля“, надирограмово Матюка „Цвѣтку“ и дуетъ зъ оперы Артимовского: „Тамъ за тихимъ, за Дунаємъ“ зъ панною С. Крушельницкою. Що-жь сказати намъ про выступъ п. Мишуги и якъ оцѣнити ѥго спѣвъ. коли рецензенты свѣтовѝ забрали намъ давно вже всѣ суперлятивы похвалъ и признаня для нашого артиста-земляка?! Скажемо хиба те, що вôдчула въ души вчера публика руска и що голосили ѥи уста въ часѣ продукцiй и пôзно въ нôчь на комерсѣ поконцертовôмъ.

Публика руска, одушевлена на скрôзь, понесена пѣснею, якъ она выходить зъ устъ п. Мишуги, въ сферы надземнѝ; горда на те, що выдала такого свѣтового артиста зъ посередъ себе, та публика руска била въ долонѣ по кождôмъ виступѣ п. Мишуги и рада була бы слухати ѥго вѣчно зъ тымъ жаромъ, якъ слухаєсь чарôвного голосу соловейка. Сила зъ одной стороны, а нѣжненька солодка мягкôсть зъ другои стороны — отсе прикметы голосу п. Мишуги. А володѣє вôнъ нимъ такъ зручно, зъ такою легкостiю, що пѣсня лилась разъ немовь спокôйна хвиля ручая, то спадала каскадами гôрского потока, то загремѣла громомъ чорногорскимъ. Душа слухачѣвъ таяла хвилево вôдъ сеи пѣснѣ якъ вôдъ теплого сонця снѣги, то зновъ ворушилась у грудехъ и зрывалась до дѣла для добра вôтчины, якъ се хотѣвъ и велѣвъ самъ спѣвакъ. Наколи Тиртеєви удавалось пѣснею вести Грекôвъ у бôй кровавый, а Орфей зумѣвъ камѣнь ожившотворити, то п. Мишузѣ удалось вчера скрѣнити въ рускôй души надѣю, що настане для насъ — лучшiй часъ! Оплескамъ не було кôнця нѣ мѣры. Артиста выкликувано по кôлька разôвъ по кождôмъ выступѣ, а по пѣсни „Помарнѣла наша доля“, по рефренѣ: „А вже прецѣнь може часъ лучшой долѣ и для насъ!“ вручили ѥму пп. Шухевичь и Вахнянинъ на естрадѣ, посередъ бурѣ оплескôвъ, лавровый вѣнець зъ лентами и присвященьемъ вôдъ „Львôвского Бояна“. П. Мишуга поцѣлувавъ синьо-жовтѝ ленты кôлька разôвъ и пригорнувъ ихъ до груди на знакъ, що Русь ѥму дорога и чує сердечну вдячнôсть для публики рускои, котра приняла ѥго зъ такимъ щирымъ одушевленьемъ.

Не менше причинивъ ся до свѣтлости торжества и сольо-спѣвъ панны С. Крушельницкои. Молода адептка штуки спѣвала Лисенкову пѣсню: „На що менѣ карѝ очи?“ потôмъ другу надирограмово, а вôдтакъ дуетъ зъ п. Мишугою. И для панны Крушельницкои зôбранѝ гостѣ мали лише слова признаня и похвалы на устахъ. Голосъ рôвный, звучный та зъ широкою скалею сопрановою, хороше фразованье, чиста интонація, ясный выслôвъ нѣжне выголошенье и вôдповѣдна деклямація — отсе прикметы, котрыми вже нинѣ панна Крушельницка розпоряджує и котрѝ дадуть ѣй небавомъ можнôсть увôйти въ кругъ артистокъ. Публика принимала продукціи панны Крушельницкои дуже симпатично и нагороджала ихъ рôвно жь грôмками оплесками, въ надѣи, що молода адептка штуки колись и послужить Руси, котрои пѣсню вже нинѣ вôддає зъ такъ краснымъ артизмомъ и зъ такою теплотою.

Деклямацію Шевченковои поезiи „Думы мои, думы мои“ обняла симъ разомъ панна Бережницка. Симпатична декляматорка вôддала прекрасну сю поезію Шевченкову гладко, зъ нѣжнымъ, теплымъ чувствомъ дѣвочимъ, — за що й зôбрала богато оплескôвъ.

По вычерпанôй програмѣ вечерка гостѣ въ сали и на ґалерiи вôдспѣвали складно и грôмко „Ще не вмерла Украина“.

По концертѣ зôбралось кôлька сотъ гостей на спôльну вечерю въ великôй сали Frohsinn-у, въ готели Жоржа. Тутъ при войсковôй музицѣ, при пѣсняхъ и промовахъ блыскавицею пролетѣло кôлька годинъ поконцертовыхъ.

Русины белскѝ дня 12 мая 1885 року столѣтну памятку переданя Русинамъ костела Домініканокъ церковнымъ торжествомъ зъ вôдповѣдною наукою въ церкви, при участи численного охрестного руского духовенства.

При рускôй церкви стоить звязаный зъ церквою довгій, одноповерхій, найбôльшій мурованый дôмъ въ Белзѣ, оточеный огородомъ и по-части муромъ. Сей дôмъ, колись власнôсть монахинь Домініканокъ, спродало правительство, а зъ дальшихъ рукъ закупило ѥго мѣсто. Въ однôй части того дому мешкає рускій парохъ зъ сотрудникомъ, въ другôй же довшôй части мѣстять ся: ц. к. урядъ податковый, судъ повѣтовый зъ арештами, мужеска школа, єдиный христіяньскій склепъ въ Белзѣ и канцелярія магістратского уряду зъ мѣскимъ архівомъ. Зъ старинныхъ позôстанкôвъ по-при перґаміновѝ грамоты можна въ архівѣ бачити ще тяжкій, довгій и широкій зелѣзный мечь, котрымъ карано по магдебурскому праву переступникôвъ, а на подвôрю кôлька довгихъ старинныхъ пушокъ, выдобутыхъ случайно зъ рѣки Солокiи. Въ лѣску виткôвскôмъ въ близшôмъ присѣлку Белза вказують люде на невелику полянку, де пôсля перехованого зъ року въ рôкъ переказу стинано тымъ мечомъ людскѝ головы.

Въ старинныхъ часахъ за рускихъ князѣвъ мало бути въ Белзѣ много рускихъ церквей. Кôлько ихъ дѣйстно було, трудно дослѣдити. Черезъ частѝ вôйны и пожары въ мѣстѣ постепенно зменшало ся ихъ число. На мѣсци одныхъ стоять теперь будынки зъ огородами, або розлягають ся поля зъ сѣножатьми, и тôлько полишена по нихъ назва вказує, що они тамъ стояли, — по другихъ же, запропавъ навѣть слѣдъ на завсе. Зъ переказôвъ народныхъ та скупыхъ записокъ, перехованыхъ въ церковныхъ архівахъ, можна дôзнати ся лишь о вôсьмохъ церквахъ, котрѝ украшали колись се старинне руске мѣсто.

Изъ згаданыхъ вôсьмохъ церквей дожили лише двѣ австрійскихъ часôвъ, а то: церковь св. Духа и церковь св. Параскевiи-Пятницѣ. Першу розбрано по переданю Русинамъ белскимъ по-Домініканьского костела, друга-жь, хочь стара, пережила свои сестрицѣ и стоить до теперь, памятаючи давнѝ тяжкѝ часы. При копаню фундаментôвъ въ мѣстѣ и по-за мѣстомъ стрѣчають ся часто скелеты та й бôльшѝ купы людскихъ костей. Се наводить на здогадъ, що въ тыхъ мѣсцяхъ мусѣли бути въ старинѣ цвинтарѣ, або се побоевища зъ вôйнъ пôдъ Белзомъ.

(*Дальше буде.*)

Справы краєвѝ.

[Емiґрація до Бразилiи. — Испыты на секретарѣвъ и инспекторôвъ поліціи при магістратахъ.]

„Gazet-a Lwowsk-a“ подає такій комунікатъ:

Пôсля информацій удѣленыхъ ц. к. мінiстерствомъ справъ внутрѣшныхъ положенье австро-угорскихъ емiґрантôвъ въ Бразилiи стає що-разъ сумнѣйше.

Певне число тыхъ емiґрантôвъ удало ся въ своѣмъ невôдраднôмъ положеню до ц. к ґенерального консуляту въ Ріо-де-Жанейро зъ просьбою о помôчь противъ вызискуваню; однакъ бразилійскѝ власти не дали ся наклонити до заряджень въ цѣли направы ихъ сумнои долѣ.

Бразилійске правительство обѣцяло давнѣйше удѣляти тутешнымъ емiґрантамъ задатокъ зъ державныхъ фондôвъ ажь до першихъ жнивъ въ той способъ, що кольоністы мали за дневною оплатою 2 зр. 84 кр. а. в. сповняти черезъ 15 днѣвъ въ мѣсяци роботы коло дороговыхъ будôвель для державы. Однакъ ту дневну заслугу выплачувано не готôвкою але въ бонахъ, котрѝ приймають купцѣ низше цѣны такъ, що кольоністы не мають средствъ на заспокоенье найпотребнѣйшихъ потребъ.

Надто теперѣшный зарядъ бразилійскій не хоче дотримувати обѣцянокъ, котрѝ давнѣйше, звалене правительство, починило въ маю 189*2*, пôдъ взглядомъ роздаваня ґрунтôвъ и удѣлюваня задаткôвъ зъ державныхъ фондôвъ для кольоністôвъ, котрѝ супротивъ зростаючои дорожнѣ живности, дальше за-для залишеня всѣхъ дороговыхъ будôвель, а такожь зъ причины лихихъ жнивъ минувшого року, остають безъ хлѣба, особливо що приготовленье землѣ, призначеной пôдъ управу для кольонізаціи поступає поволи и потребує богато часу.

Въ наслѣдокъ рескрипту ѥго Ексц. пана мінiстра справъ внутрѣшныхъ зъ дня 11 м. м. ч. 376 и зъ огляду на рескрипты ц. к. намѣстництва зъ дня 7 и 24 грудня 1892 ч. 13516/пр. и 14574/пр. президiя намѣстництва вôзвала поновно обѣжникомъ зъ дня 5 с. м. всѣхъ пп. старостôвъ, щобы въ цѣли перестороги населеня, маючого охоту емiґрувати до Бразилiи, постарали ся о якъ найобширнѣйше оголошенье тыхъ сумныхъ фактôвъ, а именно за помочію численныхъ, замѣтныхъ плякатôвъ зъ острогою якъ передъ смутною долею, яка дожидає емiґрантôвъ до Бразилiи, такъ такожь передъ наслѣдками, котрѝ потягають за собою неправну емiґрацію, особливо зъ огляду на обовязокъ вôйсковои службы.

Тѝ плякаты примѣнять ся въ громадахъ навѣщеныхъ емiґраційнымъ рухомъ, а надто заряджено устнѝ поучаня сѣльского населеня при кождôй нагодѣ.

— —

Вôдповѣдно до постановъ уставы громадскои для 30 мѣстъ, выдавъ выдѣлъ краєвый въ р. 1891 въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ приписы, якѝ вôдносять ся до кваліфікацiи всѣхъ функціонарѣвъ 30 мѣстъ. Въ уставѣ зазначено, що всѣ тѝ секретарѣ, що не покôнчили правъ и не зложили трохъ державныхъ испытôвъ, мусять пôддати ся кваліфікаційному испытови а дальше, що такій испытъ мусять складати такожь тѝ кандидаты на инспекторôвъ мѣскои поліціи, що не мають испыту на коменданта постерунку жандармеріи. Саме теперь выдавъ выдѣлъ краєвый въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ близшѝ постановы щодо тыхъ кваліфікаційныхъ испытôвъ. Приписы тѝ будуть небавомъ оголошенѝ въ дневнику краєвыхъ уставъ, для того наводимо нинѣ лише важнѣйшѝ зъ нихъ.

При испытѣ на посаду секретаря, має кандидатъ удовôднити знанье уставъ краєвыхъ, розпоряджень и приписôвъ адміністраційныхъ, якѝ вôдносять ся до круга дѣланя власного и громады, а въ особенности тыхъ, що дотыкають мѣстъ.

При испытѣ на посаду инспектора поліціи має кандидатъ удовôднити докладне знанье уставъ и розпоряджень, якѝ вôдносять ся до выконуваня обовязкôвъ мѣскои поліціи.

Прошеня о допущенье до испыту належить вносити до выдѣлу краєвого. Кандидатъ на секретаря має долучити до поданя: а) метрику уродженя, б) свѣдоцтво зрѣлости, в) свѣдоцтво що найменше однорôчнои концептовои практики въ вôддѣлѣ адміністраційнôмъ при однôмъ зъ урядôвъ державныхъ або автономічныхъ, г) свѣдоцтво поведеня; кандидатъ на посаду инспектора окрôмъ метрики уродженя и свѣдоцтва моральности, повиненъ выказатись, чимъ дотеперь займавъ ся и якій школы укôнчивъ.

При письменнôмъ испытѣ доручить ся кандидатови потрѣбнѝ уставы и розпорядженя. Предметомъ задачѣ буде уложенье реляціи до высшои власти, або выданье ореченя або розвязанье питань зъ кôлькохъ галузей адміністрації.

Испытъ устный буде мати на цѣли выслѣдженье знаня кандидата що-до уряджень публичныхъ, уставъ и розпоряджень. Комісія испытуюча повинна заразомъ переконатись, чи и въ якôй степени має кандидатъ ясне понятье о рѣчи, даръ осуду, быстрôсть и практичну вправу.

Роботы письменнѝ вразъ зъ протоколомъ испытованя будуть вôданѝ радѣ выдѣлу краєвого, котра орече, чи кандидатъ зложивъ испытъ зъ вôдзначаючимъ, дуже добрымъ або добрымъ поступомъ. На случай лихого результату орече выдѣлъ краєвый, чи и въ якôмъ речинци може бути кандидатъ допущеный до поновного испыту. Три разы до испыту приступати не можна.

Испытуюча комісія буде складатись зъ трохъ членôвъ, а именно, члена выдѣлу краєвого яко предсѣдателя и двохъ комісарѣвъ, зъ котрыхъ одного вызначить намѣстництво, другого выдѣлъ краєвый.

Рада державна.

На середовôмъ засѣданю палаты послôвъ продовжала ся спеціяльна дискусія надъ титуломъ: „Будова державныхъ зелѣзниць“.

Пос. Найберъ критикувавъ новый регулямінъ руху. Бесѣдникъ домагавъ ся, щобы на случай евентуальныхъ змѣнъ того регуляміну, засягнено опінiи торговельныхъ палатъ и зелѣзничои рады.

Пос. Вурмбрандъ представивъ систему будовы льокальныхъ зелѣзниць и радивъ, щобы поодинокѝ краѣ брали предпрiємство на себе. Се розширить ихъ автономію въ практичный способъ. Вкôнци звернувъ увагу послôвъ, щобы менше говорили а бôльше робили.

Президентъ державныхъ зелѣзниць Билиньскій вказавъ, що зарядъ державныхъ зелѣзниць рухає ся въ рамахъ орґанізаційного статута. Супротивъ уваги Кайцля, що невдоволенье польскихъ послôвъ зъ господарки при державныхъ зелѣзницяхъ устало вôдъ часу покликаня бесѣдника на становище президента тыхъ зелѣзниць, тому що вôнъ буде дальше провадити децентралізацію, заявивъ, що польске коло переконаєсь о ѥго льояльности взглядомъ санкціонованои цѣсаремъ орґанізаціи, котру сповнить докладно и точно. Бесѣдникъ заявивъ, що дальше веденье децентралізаційнои акціи уважає теперь за нехосенне и непотрѣбне, тому що практика научила ѥго, що дальша децентралізація стала лише пустою фразою. Она могла бы основуватись хиба на тôмъ що та часть аґендъ котра не потребує полагодженя, вôддасть ся въ певнôй мѣрѣ дирекціямъ руху, або дирекціямъ краєвымъ. Однакъ дирекціи руху перетяженѝ, бо мають право принимати урядниковъ такъ, що рѣшають о будучности державныхъ зелѣзниць. Бесѣдникъ пôднѣсъ, що дальша децентралізація заряду зелѣзниць неможлива; до ѥи дôвершеня выстає цѣлковито кругъ дѣланя, приписаный статутомъ. Що-до урядового языка — статутъ установляє всюда языкъ нѣмецкій и лише въ Галичинѣ, зъ выимкою кореспонденціи зъ войсковыми властями, дозволено уживати языка польского. Зъ днемъ 1 цвѣтня намѣрено змѣну орґанізаціи руху на Буковинѣ, а въ наслѣдокъ того розширить ся кругъ дѣланя тамошнои инспекціи руху. Президентъ выказавъ, що число всѣхъ урядниковъ державныхъ зелѣзниць доходить 27.746. На платню урядниковъ вставлено сего року 1,050.000 зр. бôльше и се стоить въ звязи зъ новыми номінаціями. Кромѣ того має ще засноватись 561 новыхъ мѣсць девятои, 242 осьмои и 147 семои клясы ранґи. Докторы права и дипльомованѝ техніки одержать 700 зр. адютумъ и при авансѣ увзгляднить ся ихъ бôльше. Бесѣдникъ згадавъ про знамениту дѣяльнôсть урядову свого попередника, покликавъ ся на свои уваги высказанѝ о реформѣ тарифовôй при обнятю урядования и зазначивъ конечнôсть поставити такій границѣ тарифовій, въ обсягу котрыхъ було-бъ можливе индівідуалізованье конечне для деякихъ галузей промыслу. Закидъ, мовь-бы доходы експльоатаціи були за малѝ, неосновный. Зарядъ щадивъ вправдѣ, лише не на платнѣ урядниковъ, але на матеріялѣ и ощаджено въ той способъ пр. на вуглю 95.000 зр. Цѣль дѣяльности заряду — се спокôйный розвитокъ адміністрації и спромога для урядниковъ спокôйно сповнити трудній обовязки. *[Живій оплески].*

Пос. Фандерлікъ уґрунтувавъ будову кôлькохъ лiній на Моравѣ, пос. Штайнвендеръ ганивъ зарядъ полудневои зелѣзницѣ.

Пос. Попперъ подякувавъ Билиньскому за обѣцянки що-до Буковины, именно въ справѣ розширеня круга дѣланя тамошного инспекторату.

По промовѣ кôлькохъ ще послôвъ выбрали ґенеральными бесѣдниками пос. Зiґмунда и Яксу.

Пос. Адамекъ поставивъ внесенье, щобы по рѣшеню буджету мінiстерства торговлѣ, поставити на порядокъ дневный регуляцію будовельного промыслу. Внесенье вôдкинено.

Нинѣ вôдбуває ся слѣдуюче засѣданье.

Вôдозва комітету парохіяльного въ Миколаєвѣ [повѣта бобрецкого] въ справѣ вôдбудованя спаленои церкви.

Якъ вѣдомо Вамъ, Впов. читателѣ „Дѣла“, страшный пожаръ знищивъ дня 14 вересня м. р. майже цѣле мѣсточко Миколаѣвъ, не пощадивши и нашои деревянои церкви. Въ однôй годинѣ на мѣсци дому Божого лишилась купа попелу, а народъ обôйстями, тяжше заплакавъ за своєю матерію церквою.

До нинѣшнього дня богослуженя вôдправляли ся въ прилученôй церквѣ Пôдсоснова, но народъ побожный, отрясши ся зъ тяжкого горя и смутку задумавъ, хочь въ голодѣ и холодѣ, чимъ скорше на мѣсци спаленои церкви побудувати зъ твердого матеріялу новый дôмъ Божій. Нема бо то, якъ своя хата!

Однакъ погорѣлый народъ о своихъ власныхъ силахъ анѣ подумати не мôгъ о новôй будовѣ, не маючи на початокъ и найменшихъ фондôвъ. Но не забувъ на безчисленнѝ выпробованѝ милосердній серця Добродѣѣвъ рускихъ — и въ имя Боже починено першій кроки до будовы. Тожь кромѣ власнои слабонькои помочи удаємось передовсѣмъ до Впр. Отцѣвъ духовныхъ, до Ихъ досвѣдченои жертволюбивости и патріотизму, до Впов. Братствъ церковныхъ, до Впов. свѣтскои Публики рускои и до всѣхъ Братôвъ-Русинôвъ взагалѣ, до Ихъ ласки и милосердія зъ умильною просьбою:

Возьмѣть, ласкавѝ Добродѣѣ, на увагу незвычайну долю нашихъ нещастныхъ погорѣлцѣвъ, котру тôлько вôдчути можна, но не описати. Нужда нашого народу взагалѣ велика, о скôлько-жь она бôльша грôзнѣйша для тыхъ, що нѣ хаты своеи, нѣ обôйстя не мають, а мимо того старають ся о хвалу Божу. Поспѣшѣть же Добродѣѣ зъ ласкавою помочію, зъ жертвою на нашу святиню!

Вп. Жертводавцѣвъ упрашаємо присылати ласкавѝ жертвы на руки тутешного уряду парохіяльного, котрый вразъ и зъ комітетомъ выдавати буде въ часописяхъ точнѝ выказы зъ сердечною подякою.

ѥго Ексц. намѣстникъ позволивъ намъ на збираньe жертвъ въ декотрыхъ повѣтахъ, де вже погорѣлцѣ, лишивши свои хаты не цѣлкомъ покôнченѝ, вôдôйшли або ще вôдôйдуть, то рôвно-жь просимо найсердечнѣйше Впр.

Отцѣвъ духовныхъ, щобы ласкаво пôдперли ихъ въ своихъ приходахъ.

Миколаѣвъ 1 н. ст. марта 1893.

Іоанъ Лопачиньскій, парохъ въ Николаєвѣ,

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Комунікатъ „Правительственного Вѣстника“ про Болгарію, зъ котрого россійскій часописи дуже вдоволений, выкликавъ въ політичныхъ кругахъ на денный порядокъ пытанье, якимъ способомъ могла бы Россія, не мѣшаючи ся активно въ справы болгарскій, надати свому протестови противъ змѣны конституціи таку вагу, щобы народне собраніе предложенье вôдкинуло. Загально думають, що правительство не пôдносило-бъ протесту, коли-бъ не було рѣшене на дальшій кроки въ тôй справѣ. Вôдповѣднымъ средствомъ до того, щобы намѣры Кобурґа ударемнити мавъ бы бути конфліктъ ексарха зъ Портою. Якъ звѣстно, константинопольскій ексархъ наказавъ позамыкати православнй церкви въ Туреччинѣ, черезъ що Греки попали въ замѣшанье а Порту змушено до уступчивости.

Кажуть, що россійске правительство маѣ порадити такій самій мѣры болгарскому ексархови. Коли-бъ ексархъ по принятю внесеня черезъ собраніе наложивъ интердиктомъ всѣ церкви а всѣхъ міністрôвъ и депутатôвъ, що голосували за внесеньемъ выклявъ, то въ такій способъ цѣлый плянъ Кобурґа упавъ бы.

Въ Россіи побоюють ся зновъ голоду въ повѣтахъ кіѣвскои губерніи, въ звенигородскôмъ, чигириньскôмъ, уманьскôмъ и канѣвскôмъ. Вже теперь починаѣ правительство роздавати збôже для голодныхъ и выасигнувало на ту цѣль 800.000 рублѣвъ.

——

Польскій послы въ Нѣмеччинѣ поставили въ парляментѣ внесенье, щобы знести комісію кольонізаційну, заведену якъ звѣстно кн. Бісмаркомъ въ цѣляхъ ґерманізаційныхъ. Рôвно жь зажадали Поляки, щобы знесено наказъ выдалюваня Полякôвъ зъ границь державы. Мимо горячихъ промовъ польскихъ послôвъ и пôдпертя ихъ справы черезъ частину партіи поступовои, внесенье Полякôвъ при голосованю перепало.

Нарада поступовои партіи въ Нѣмеччинѣ въ справѣ проєкту закона войскового довела до розбитя партіи поступовои. Канцлеръ Капріві явивъ ся на зборахъ и доводивъ що змôцненье баталіонôвъ въ деякихъ провінціяхъ доконче потрѣбне. Посолъ Гінце, членъ партіи поступовои, боронивъ такожь гадку правительства, натомѣсть провôдникъ другои вôдтѣни партіи поступовои заявивъ, що пôдъ нѣякимъ услôвемъ не згодить ся на побôльшенье силы военнои въ часѣ мира, бо то було бы новымъ, тяжкимъ тягаромъ для нѣмецкого народа.

——

Цѣсарь нѣмецкій маѣ въ недовзѣ поѣхати до Італіи въ вôдвѣдины до короля. Деякій италійскій часописи невдоволенй зъ сеи візиты, бо кажуть, що правительство навязало дружнй переговоры зъ Франціею а черезъ приѣздъ нѣмецкого цѣсаря до Італіи цѣла справа може розбитись. Цѣсарь прибуде до Риму зъ жѣнкою и вôдвѣдаѣ при тôй нагодѣ папу.

——

Часопись „Свобода“ вносить зъ поведеня россійскои прасы, що якъ все, такъ и теперь публична опінія о Болгаріи несправедлива. Болгарскій народъ витаѣ надѣю на заснованье династіи зъ радостію и умѣѣ оцѣнити значенье тои подѣи.

Коли голосы зъ Россіи вагу сего факту хотять ослабити, то въ Болгаріи сего нѣхто не забуваѣ, що важнй и користнй подіи для Болгаріи не найшли нѣколи приязного вôдгомону въ Россіи а гнѣвъ Россіи доказуѣ, що Болгарія маѣ зновъ довершити одинъ вызначный крокъ въ своѣмъ політичнôмъ житю.

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Софіи, весѣлье кн. Фердинанда зъ княжною Маріею Бурбонъ вôдбуде ся въ цвѣтни.

——

Якъ пишуть зъ Бѣлграду, маѣ президентъ міністрôвъ въ недовгôмъ часѣ въ имени правительства усунути всякій перешкоды, що-до повороту королевои Наталіи до Сербіи.

——

Причиною розрухôвъ въ Серрадіфалько на Сицилію, мають бути насилуваня и пресія зъ стороны префекта на выборцѣвъ. Про выборы оповѣдають нечуванй рѣчи, богато выборцѣвъ увязнено и прогнано вôдъ урны, а деякихъ и побито. Коли жовнѣры вôдводили часть увязненыхъ до вязницѣ въ Кальтанісета, товпа селянъ обкидала воякôвъ камѣнями.

——

Парискій кореспондентъ часописи Matin мавъ интервю зъ чорногорскимъ наслѣдникомъ престола кн. Даниломъ. Наслѣдникъ престола мавъ сказати, що царь заявивъ, що аліянсы того рода, якъ помѣжь Россіею а Франціею не потребують письменныхъ документôвъ, бо суть выритй въ серцяхъ и утревалень спôльностію интересôвъ.

НОВИНКИ.

— **Руска Бесѣда въ Перемышли** устроює въ суботу 11 н. ст. марта другій вечерницѣ въ сѣмъ постѣ. Въ програму входять: вôдчитъ проф. Наконечного зъ ґеольоґіи, продукціи хорôвъ „Боянъ“, гра на цитрѣ и сольо-співы. Вступъ для членôвъ 30 кр., для нечленôвъ 50 кр. Окремыхъ запросинъ не розсылає сл. — За выдѣлъ *Стахура*, секретарь.

— **Станиславôвска „Шкôльна помôчь“** вôдбуде свои перший загальній зборы въ недѣлю дня 12 н. ст. марта с. р. въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ о годинѣ 5½ пополудни зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Выбôръ головы и секретаря на часъ зборôвъ. 2) Справозданье зъ грошей, котрй вплынули на цѣли товариства передъ єго завязаньемъ. 3) Принятье членôвъ звычайныхъ и именованье почетныхъ. 4) Выбôръ выдѣлу [5 членôвъ и 2 заступникôвъ]. 5) Удѣленье директивы дѣланя нововыбраному выдѣлови. 6) Внесеня членôвъ — Основателѣ просять мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ патріотôвъ до численнои участи въ зборахъ.

— **Пôдчасъ вчерашного Шевченкôвского торжества въ сали „Народного Дому“**, въ часѣ сольо-співу п. Мишуги, забреньчали дребезги шибы выбитои зъ надвору каменемъ. „Маладецъ“, кинувшій камѣнь, мусѣвъ добре розмахнутись, бо улицѣ Корнякта передъ вôкнами салѣ стерегли два оплачений поліціянти, отже камѣнь мавъ подальшу дорогу..

— **Двацять пять лѣтъ** минаѣ нинѣ, якъ пôдъ проводомъ проф. Наталя Вахнянина и пок. д-ра Юліяна Целевича молодѣжь [дня 9 н. ст. марта 1868 р.] оснувала товариство „Сѣчь“ у Вѣдни. Нинѣ лише коротко се нотуємо.

— **Д-ръ Винкентій Хлопецкій**, адвокатъ зъ Самбора, зложивъ вчера по концертѣ въ честь Т. Шевченка на руки сов. Т. Бережницкого 25 зр. на фондъ будовы руского народного театру.

— **Нова камѣнна церковь** буде вскорѣ будуватись въ Ролевѣ, дрогобицкого повѣта. Такожь въ сусѣдньôмъ зъ Ролевомъ Грушевѣ маѣ будуватись камѣнна церковь, однако справа доси не рѣшена, бо часть грушѣвскихъ громадянъ, вразъ зъ властителемъ обшару двôрского жидомъ Колішеромъ противить ся будовѣ камѣнноі церкви, хочь Грушѣвъ село велике и одно зъ найбогатѣйшихъ въ дрогобицкôмъ повѣтѣ.

— **Жѣнокъ въ Нѣмеччинѣ** пôсля послѣдноі [зъ р. 1890] конскрипціи єсть 25,197.638 душъ, а число мужчинъ выносить 24,230.832. Вдôвцѣвъ було 450.230, а вдовиць-жѣнокъ ажь 1,319.038, отже въ трое бôльше. Изъ тыхъ цифръ ясно, що дуже много мужчинъ умираѣ, оставляючи вдовицѣ; звычайно зовсѣмъ або дуже мало забезпечень. Зъ другого жь боку жѣнокъ маѣ Нѣмеччина о міліонъ [подôбно якъ Австрія] бôльше. Ся надвыжка зовсѣмъ не може числити на приѣздъ „лицаря на ясномъ кони“, бо хочь бы скасувавъ хто навѣть институцію „старыхъ кавалерôвъ“, то все таки не выстало бы мужчинъ для супружествъ. Нагими цифрами найлѣпше оправдуєсь наплывъ жѣнокъ до заведень науковыхъ, — се вже не голословна „еманципація“ а дуже реальна борба о истнованье. — *Слободанъ.*

— **Намѣрене самоубійство.** Онодгы по полудни хотѣла позбавити себе житя Фільомена Цюмакъ, жѣнка властителя краму при площи Хорущины у Львовѣ и напила ся розпущеныхъ головокъ изъ сѣрникôвъ. Причиною намѣреного самоубійства мала бути незгода въ родинѣ. Нещастна живе ще.

— **Пôдвысшенье податку у Львовѣ.** Въ наслѣдокъ змѣнъ, зарядженыхъ адміністрацією податковою у Львовѣ, пôдвысшено въ середмѣстю квоту чиншеву, пôдлягаючу домовому податкови о 118.000 зр. Въ виду того, що въ теперѣшньôмъ часѣ одержали властителѣ камениць вôдъ комісій холєричныхъ и уряду будôвничого наказы, щобы поробили змѣны и реставраціи въ домахъ, маючихъ коштувати 500 до 2000 зр., єсть таке пôдвысшенье дуже прикре для нихъ, бо неоденъ попаде въ наслѣдокъ сего въ лихварскій довги.

— **Жертвы на будову власного дому для тов. „Зоря“** у Львовѣ зложили Вп. пп.: д-ръ Дрималикъ 1 зр.; о. Вас. Небыловець 6 зр., (зôбраныхъ на соборчику деканальнôмъ); О. Менциньскій въ Ходновичъ 3 зр. 15 кр.; Кость Панькôвскій 10 зр.; Фірма Михаилъ Дыметъ 10 зр.; Иванъ Бачиньскій 2 зр.; Антôнъ Хойнайцкій 2 зр.; о. Ил. Гмитрикъ 1 зр.; Кирило Кахникевичь (на музей промысловый при „Зорѣ“) 1 зр.; Ил. Пачовскій 1 зр.; Н. Н. 50 кр.; Волод. Герасимовичь 1 зр.; Теоф. Копыстяньскій 50 кр.; М. С. 50 кр.; д-ръ Винк. Хмелевскій 40 кр.; Стан. Хмелевскій 10 кр.; Ванда Хмелевска 20 кр.; д-ръ Генр. Маркевичь 20 кр.; д-ръ Каз. Бодаковскій 40 кр.; Ант. Кромеръ 20 кр.; д-ръ Брон. Потоцкій 30 кр.; Іос. Фрай 30 кр.; д-ръ Іос. Фітернікъ 20 кр.; Здис. Доніхтъ 50 кр.; Юрко Гордыньскій 20 кр.; Юзьо Чесниковскій 10 кр.; Дмитро Орачь 20 кр.; Илія Кульчицкій Ручка 25 кр.; Корнило Яворскій 1 зр.; Максимъ Калиничь 50 кр.; Стефанія Пашкевичь 20 кр.; Анатоль Кишакевичь 40 кр.; Иванъ Татомиръ 50 кр.; Клим. Заградникъ 40 кр.; Иванъ Михасъ 20 кр.; Ом. Пашкевичь 20 кр.; Николай Лашкевичь 1 зр.; Волод. Будзыновскій 40 кр.; Е. Криницкій 30 кр.; О. Слюзаръ 30 кр.; И. Грабовичь 20 кр.; В. Бѣлецкій 50 кр.; Волод. Литыньскій 20 кр.; Болесл. Литиньскій 20 кр., Ив. Патріота 50 кр.; Ив. Кульчицкій Гутъ 30 кр.; Павло Манастирскій 50 кр.; Н. Н. 20 кр.; д-ръ Корнило Чайкôвскій 45 кр.; о. Андрѣй Качала 2 зр. — Разомъ вôдъ 20 н. ст. грудня 1892 по нинѣ **1516 зр. 28 кр.** *В. Нагірный*, голова товариства.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

Въ пропозиціи умѣщенй оо.: на парохію Коцюбинцѣ, деканата гусятиньского: 1) Ив. Порайко зъ Черновець, 2) Теод. Меленевичь зъ Колядянъ, 3) Ден. Вакулиньскій зъ Кобакôвъ и 4) Витовтъ Билиньскій зъ Коцюбинець; на Перерôвъ, дек. коломыйского: 1) Онуфр. Семіонъ зъ Дебеславичь, 2) Алекс. Балицкій зъ Перерова; 3) Ив. Рудницкій зъ Высôчки; 4) Евг. Левицкій зъ Акришоръ, 5) Онуфр. Лелетъ зъ Задубровець, 6) Ив. Майковскій зъ Семаковець, 7) Евг. Проскурницкій зъ Кимполюнґа, 8) Ярославъ Майковскій зъ Коршова и 9) Денисъ Вакулиньскій зъ Кобакôвъ; на Вовчкôвцѣ, деканата снятиньского: 1) Мих. Гулла, деканъ и парохъ въ Борщевѣ, 2) Мих. Ваньницкій, віцедеканъ и парохъ въ Маркôвцяхъ, 3) Алекс. Билинкевичь, парохъ въ Корничи, 4) Димитрій Лойванюкъ парохъ въ Винятинцяхъ, 5) Корн. Дрогомирецкій, парохъ въ Попельникахъ, 6) Дим. Микицей, парохъ въ Делѣевѣ, 7) Еман. Лисинецкій, парохъ въ Василькôвцяхъ, 8) Ив. Рогужинскій, парохъ въ Тростянци, 9) Юл. Войнаровскій, парохъ въ Гориглядахъ, 10) Юл. Герасимовичь парохъ въ Пилипчи и 11) Волод. Стефановичь, парохъ въ Вашкôвцяхъ; на парохію Тязôвъ, деканата єзупольского: 1) Ом. Андруховичь зъ Биткова 2) Юл. Ставничій зъ Темеровець, 3) Теод. Соневицкій зъ Бѣлои и 4) Онуфр. Вергунъ зъ Тысьменицѣ; на парохію Острôвъ, дек. єзупольского: 1) Ив. Билиньскій зъ Далешевы, 2) Левъ Корвацкій зъ Острова, 3) Ив. Онуфрій зъ Тысьменицѣ и 3) Никиф. Куриловичь зъ Горожанки; на парохію Микитинцѣ, деканата пѣстиньского, наданья цѣсарского: 1) Андр. Завадовскій зъ Микитинець, 2) Ник. Смалько зъ Хомчина и 3) Онуфр. Вергунъ зъ Тысменицѣ.

Сотрудництва одержали оо.: Ом. Весоловскій въ Обертинѣ, Каргутъ въ Городенцѣ, Базилевичь въ Тысьменици, Вергунъ въ Петриловѣ и Евг. Филиповичь при церкви катедральнôй въ Станиславовѣ.

Телеграмы „Дѣла“

Буда-Пештъ 9 марта. Сапаріого бесѣда въ парляментѣ противъ церковно-політичныхъ предложень наробила великого розголосу. Змѣстъ єи уважають выповѣдженьемъ борбы церкви зъ державою. Ліберальній и радикальній бесѣдники готовлять ся вôдповѣдати.

Опава 9 марта. При выборахъ до рады державнои дôставъ ліберальный кандидатъ Демель 605 голосôвъ, антісеміъ Поммеръ 571, а Чехъ Льоренцій 62 голосôвъ. Въ наслѣдокъ того переведе ся ще разъ выбôръ тѣснѣйшій.

Парижь 9 марта. Чорногорскій князь Данило гостивъ у президента републики.

Берлинъ 9 марта. Ґенералъ Льое доручивъ цѣсареви Вільгельмови власноручный листъ папы, въ котрôмъ находить ся похвала для Вільгельма за єго соціяльно-політичну дѣяльность.

Мадритъ 9 марта. Австро-угорскій амбасадоръ Дубскій розпочавъ уже переговоры торговельній зъ міністерствомъ справъ внѣшныхъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. Ю. Габ. въ Мах. Одержали. — Вп. С. Куп. въ Ста. Одержали и дякуємо. — Вп. И. Цел. въ Бер. Мик. Джер. выслано, а повѣсть „Мар прок.“ не друкуєсь. За грошѣ дякуємо.

Надôслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ. Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільній, войсковй и для Вп. Духовенства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

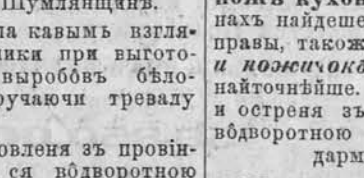

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ

до конверсіи и субскрипціи

на

4% позичку краєву

приймає до 15 н. ст. марта

пôдъ услôвями оригінальными безъ дочисленя провізіи

Дôмъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпрополочно. 4583 7—?

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побочь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Брасеръ
властитель.

Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій
управляючій лѣкарь.

Всякій информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 16—?

ИВАНЪ ПАСѢЧНИКЪ

концесіонованый бѣлошкôрникъ въ **СТРЫЮ** у власнôй реальности пôдъ ч. 20 на Шумлянщинѣ.

Поручає ся ла кавымъ взглядамъ Впов. Публики при выготовленю всякихъ выробôвъ бѣлошкôрничихъ, поручаючи тревалу и добру роботу.

Ласкавй замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою по дуже приступныхъ и умѣреныхъ цѣнахъ. 4558 6—6

Яко спеціялістъ въ ножовництвѣ

поручаю найлѣпшій и выпробованй **бритвы, ножички, ножики спущадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовй** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякій направы, такожь *остреньє бритов и ножичкôв* выготовляє ся якъ найточнѣйше. Замовленя, направы и остреня зъ провінціи высылаю вôдворотною почтою. — Цѣнники дармо и оплатно.

ИВАНЪ ЛАВРУКЪ

ножôвникъ

у Львовѣ, улиця Боимôвъ, число 3

4576 (давнѣйша Векслярска). 3—4

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вô 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячи въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійній дзвоны, якъ такожь пôодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 7—?

Лишь тогдѣ правдивый, если трикратна флящина єсть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтôмъ папери).

Доси не перевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый счищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни.

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своси легкон стравности** порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случанхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути **скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збôльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокôвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричнôмъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.,** а такожь **майже по всѣхъ аптикахъ австро-угор. держави.**

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. держави:

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 4434 15—18

ПОДЯКА.

Вповажаному пану д-рови Гоффнерови зъ Дрогобича складаю щиру прилюдну подяку, що мене пôддвигнувъ зъ тяжкого запаленя легкихъ, не щадячи своихъ трудôвъ днемъ и ночію. Нехай Богъ скрѣпляє єго молодй силы здоровлемъ въ многй лѣта, щобы мôгъ приносити помôчь терплячимъ, для котрыхъ дуже приступный.

Михаилъ Дубъ, управитель школы зъ Потилича. 4591

Важне для П. Т. Господинь.

Передъ святами!

Знаный вôдъ 18 лѣтъ магазинъ и роботня всѣлякихъ выробôвъ ножовничихъ маѣ честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарôвъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричній.

Приймаю такожь всѣлякій замовленя на остреньє ножовъ, ножичокъ, бритовъ и инструментôвъ хірурґічныхъ, якъ такожь на всѣлякій входячій въ обсягъ ножовництва артикулы. 4581 2—4

Остаю зъ поважаньемъ

Фридрихъ Ружичка

у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВѢ

опертый на засадѣ взаимности своихъ членôвъ, обезпечає всяке майно движиме и недвижиме противъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и почислює можливо найнизшій премій.

Всякій шкоды ліквідують ся и выплачують ся сейчасъ по пожарѣ.

Фондъ основный „ДНѢСТРА“ выносить на разъ 50.000 зр.

Якъ фондъ основный такъ и договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными, подають „ДНѢСТРОВИ“ можнôсть обезпечувати якъ найбôльшй сумы.

Въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, — „ДНѢСТЕРЪ“ принимає обезпеченя на житье у всѣхъ можливыхъ комбінаціяхъ. 4414

Друки якъ и всякій поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ якъ и

Дирекція „Днѣстра“

у Львовѣ улиця Театральна число 8.

ОПОВѢЩЕНЬЕ

въ справѣ конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского.

На подставѣ краєвого закона зъ дня 6 грудня 1882 В. з. и розп. кр. ч. 84 Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ приступає до конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, и оголошує симъ, що ухвалою зъ нинѣшного дня **выповѣдає всѣ доси невыльосованѣ облігаціи фондовъ индемнізаційныхъ на день 1 мая 1893,** и узнає ихъ платными зъ повышшимъ днемъ, зъ котрымъ також кончить ся ихъ дальше опроцентованье.

Водъ дня 1. мая 1893 Галицка Каса краєва у Львовѣ буде выплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210) коронъ за 100 зр. м. к. именнои вартости за всѣ предложенѣ ѣй облігаціи индемнізаційнѣ заосмотренѣ въ бѣжучѣ купоны, о скольке властителѣ тыхъ облігацій не замѣнять ихъ на облігаціи **новои чотиропроцентовои позички краєвои вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень,** призначеной выключно на сконвертованье, а взглядно на оплаченье довгу индемнізаційного, або о сколько не зголосять ихъ до замѣны.

Облігаціи новои позички краєвои по мысли державного закона зъ дня 4 сѣчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужитѣ до фруктіфікаціи всякихъ маєтковъ, заведень, стоячихъ подъ публичнымъ надзоромъ, дальше капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ и по курсѣ біржевомъ, однакожь не высше надъ именну вартость до льокованя кавцій службовыхъ и иншихъ.

Близшій условя замѣны облігацій индемнізаційныхъ на облігаціи новои чотиропроцентовои позички вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень, будуть оголошенѣ въ проспектахъ, выданыхъ консорцією, котрой позичку вoддано до сфінансованя.

Выдѣлъ краєвый звертає увагу всѣхъ властителѣвъ вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ, що они въ своѣмъ власномъ интересѣ повинны якъ найскорше постарати ся у компетентныхъ властей о дозволъ на девінкуляцію, такъ щобы тотѣ облігаціи можна вчасно замѣнити на облігаціи новои позички краєвои, або ихъ зреалізувати зъ днемъ 1. мая 1893.

Зъ Рады Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

У Львовѣ дня 30. сѣчня 1893.

Маршалокъ краєвый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краєвого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

ПРОСПЕКТЪ.

Емісія 4% вольнои водъ податку и всѣляких водшибнень на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного

призначеной

позички краєвои Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выдавъ на подставѣ повномочія удѣленого ему санкціонованою уставою краєвою зъ 6 грудня 1892 В. з. кр. Ч. 84 **на цѣли конверсіи, взглядно сплаты всѣхъ до 31 жовтня 1892 ще невыльосованыхъ облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского**

чотиропроцентову вольну водъ податковъ и всякихъ водшибнень позичку краєву

разомъ въ номінальной высотѣ

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2 серпня 1892 В. з. д. ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Та позичка може бути ужитою тольки на цѣль вказану уставою.

Та позичка выдає ся:

въ	1.600	штукахъ облігацій по	10.000	коронъ	(5.000 зр. а. в.)
„	17.500	„ „	2.000	„	(1.000 „ „ „)
„	4.000	„ „	1.000	„	(500 „ „ „)
„	18.000	„ „	200	„	(100 „ „ „)
„	2.500	„ „	100	„	(50 „ „ „)

на имя оказчика.

Тѣ облігаціи будуть опроцентовуватись рочно по чотири водъ ста, въ ратахъ повроченыхъ зъ долины.

Выплата водсотокъ **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ** наступить 1 падолиста и 1 мая кождого року.

Всѣ облігаціи будуть выльосованѣ посля долученого до нихъ пляну амортизаціи въ протягу пятьдесять лѣтъ. Льосованье буде водбуватись кождого року 1 серпня и 1 лютого, а выплата капіталу за выльосованье штуки наступить въ три мѣсяцѣ по выльосованю, отже 1 падолиста и 1 мая безъ всякого водшибненя податку, стемплѣвъ, належитости и иншихъ оплатъ въ повнои номінальной вартости.

Край Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ має однакъ право выльосовати кождого часу також большу скольксть облігацій, нѣжь приписує плянъ амортизаціи, або також выповѣсти всѣ позосталѣ ще облігаціи до выплаты въ повнои сумѣ номінальной.

Числа выльосованыхъ облігацій будуть оголошенѣ въ урядовой „Gazet-ѣ Lwowsk-ой“ и въ урядовой „Часописи Вѣденьскои“, якъ також въ Берлинѣ, Франкфуртѣ н. М. и въ Гамбурзѣ.

Выплата купоновъ и выльосованыхъ штукъ, **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ буде водбуватись:**

у **Львовѣ**	въ **галицкой Касѣ краєвой,**	
у **Вѣдни**	„ **Union-Банку,**	
въ **Трієстѣ**	„ Філіи „**Union-Банку**“,	
въ **Берлинѣ**	у пп. „**Mendelson & Co.**“ и	въ валютѣ краєвой мѣсця выплаты по кождочасовомъ курсѣ коротко речинцевого векселя вѣденьского.
	„ „ „**Robert Warschauer & Co**“,	
въ **Гамбурзѣ**	въ „**Norddeutsche Bank**“,	
въ **Франкфуртѣ** н. М.	въ „**Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank**“ и у пп. „**Gebrüd. Bethmann**“.	

а евентуально и на иншихъ мѣсцяхъ краю и заграницѣ, котрѣ мають подати ся до вѣдомости.

На особне обезпеченье фондовъ, потрѣбныхъ до амортизаціи и опроцентованя тои позички краєвои, за котру Королевство Галичины и Володимиріи разомъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ ручить цѣлымъ своимъ майномъ и всѣми своими доходами, служать передовсѣмъ субвенціи державнѣ, котрѣ належать ся ще фондамъ индемнізаційнымъ Галичины всходнои и Галичины заходнои въ силу уставы зъ 5. червня 1890. В. з. д. Ч. 110. и зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и додатки до податковъ, котрѣ будуть розписанѣ въ цѣли покрытя потребъ тои позички.

Зъ заряду тою позичкою краєвою и фондами призначеными на ѣи опроцентованье и амортизацію буде Выдѣлъ краєвый вести особнѣ рахунки и предкладати ихъ що року Соймови.

Силою уставы державнои зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и дотычного оповѣщеня зъ 8. лютого 1893. В. з. д. Ч. 21. можуть уживати ся облігаціи тои позички краєвои до льокованя капіталовъ фондаційныхъ, майна заведень подъ публичнымъ доглядомъ, капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ, якъ також по курсѣ біржевомъ, однакожь не по надъ вартость номінальну на кавціи въ водносинахъ службовыхъ и контрактовыхъ.

Ажь до выготовленя облігацій новои позички краєвои будуть выдаватись Выдѣломъ краєвымъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выставленѣ, тымчасовѣ поквітованя, а въ ихъ замѣну водповѣдно до оголошеня, що має выйти свого часу, почавши водъ 1 мая 1893. доручать ся оригінальнѣ облігаціи, а рівночасно також и **наросли до 1 мая 1893. повроченѣ водсотки водъ ихъ номінальной вартости.**

Львовъ, дня 18 лютого 1893.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Маршалокъ краєвый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого: *АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.*

Членъ Выдѣлу краєвого: *ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.*

Покликуючись на повышшій оповѣщеня Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ, оголошують подписанѣ банки и фірмы суберкинцію на:

4% вольну водъ податку и всякихъ водшибнень, а призначену выключно на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного позичку краєву Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ разомъ номінальной вартости:

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2. серпня 1892 В. з. д. Ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Субскрипція та наступить якъ **въ дорозѣ замѣны** 5% облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, такъ також **въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ,** а спеціяльно будуть прийматись:

Зголошеня до замѣны почавши водъ дня оголошеня сего проспекту **найпознѣйше до дня 15 марта с. р.**

Субскрипція въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ дня 15 марта с. р.

въ Берлинѣ въ домѣ банковомъ „Mendelsohn & Comp.“	подъ условіями, котрѣ мають бути оповѣщенѣ на тыхъ мѣсцяхъ.
„ „ „ „ „ „Robert Warschauer & Comp.“	
„ Франкфуртѣ н. М. въ „Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank“	
„ „ „ „ въ домѣ банковомъ „Gebrüd. Bethmann“	
„ Гамбурзѣ въ „Norddeutsche Bank“	
и на иншихъ площахъ нѣмецкихъ	
у Вѣдни въ „Union-Банку“	
„ „ въ конторѣ вымѣны „Union-Банку“	

у Львовѣ въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ

въ ц. к. прив. галицкомъ Акційномъ Банку гіпотечномъ

и въ иншихъ мѣсцяхъ субскрипційныхъ въ Галичинѣ, назначеныхъ тыми институціями

въ Бѣльску въ	„Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank“, Filiale der Böhmischen „Union-Bank“
„ Бернѣ въ	„Mährische Escompte Bank“
„ Градци въ	„Steiermärkische Escompte Bank“
„ Лінцу въ	„Bank für Oberösterreich und Salzburg“
„ Празѣ въ	„Böhmische Escompte Bank“ и его філіяхъ
„ „ въ	„Živnostenska Banká pro Čechy a Moravů“ и єго філіяхъ
„ Трієстѣ въ	філіи „Union-Банку“

въ годинахъ урядовыхъ тыхъ заведень и подъ слѣдуючими условіями:

I.

Зголошеня до замѣны будуть по мысли приреченя даного галицкому Выдѣлови краєвому и на подставѣ умовы **цѣлковито** увзгляднѣнѣ.

Зголошуючій до замѣны одержить за кождыхъ!

ном. варт. 1000 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.) 5% облігацій индемнізаційныхъ,

котрѣ зъ купономъ платнымъ 1. мая 1893 належить доставити,

ном. варт. 222 коронъ (зр. 111 в. а.) 4% облігацій новои позички,

при чомъ решта, не даюча выровнатись черезъ дѣйстнѣ штуки 4% облігацій, выплатить ся по цѣнѣ субскрипційной, становлячой подставу высше поданого водношеня замѣны, въ сумѣ зр. 94·60 в. а. за кождѣ 200 коронъ (зр. 100 в. а.) ном. вартости.

Надъ се будуть боніфікованѣ 5% водсотки бѣжучѣ водъ облігацій индемнізаційныхъ до замѣны призначеныхъ до найблисшого речинця сплаты купоновои, т. є. до 1. мая 1893 въ водношеню зр. 2·36¼ за кождыхъ ном. варт. 100 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.), а натомѣсть будуть обчисленѣ бѣжучѣ водсотки за кождыхъ ном. варт. 100 зр. в. а. новои позички краєвои до того самого речинця въ водношеню 2 зр.

Отже выйде н. пр. за мон. кон. зр. 4000 5% облігаціи индемнізаційнои 8800 коронъ (зр. 4400 а. в.) новои 4% позички краєвои и зр. 37·84 а. в. въ готовцѣ зъ дочисленьемъ боніфікаціи водсотковъ въ сумѣ 6·50 зр. а. в., отже разомъ зр. 44·34 а. в. въ готовцѣ.

Доставленье зголошеныхъ до замѣны 5% облігацій индемнізаційныхъ має наступити рівночасно зо зголошеньемъ въ формулярахъ, котрѣ будуть выдаватись въ мѣсцяхъ замѣны безплатно. О скольке однакъ при зголошеню буде зложена кавція, мѣсцемъ замѣны назначена, можуть бути зголошенѣ до конверсіи облігаціи индемнізаційнѣ також и познѣйше, однакожь не по 15. цвѣтню с. р. доставленѣ; почомъ кавція буде звернена.

Зголошеня замѣны вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ будуть водбувати ся на подставѣ особныхъ формулярѣвъ зголошень, котрѣ доставлять мѣсця замѣны.

Тѣ послѣднѣ суть обовязанѣ на подставѣ удѣленыхъ инструкцій зарядити безъ оплаты провізіи — на жаданье стороны и за доставленѣ жаданѣ документы — потрѣбнѣ кроки въ цѣли девінкуляціи предложеныхъ облігацій индемнізаційныхъ, а навѣть зарядити по змозѣ вінкуляцію новыхъ штукъ.

Выповненье замѣны починаєсь водъ 27. марта с. р. Невподобранѣ до 30. цвѣтня с. р. облігаціи лишають ся водъ того дня на рахунокъ и небезпеченьство управленого до водобраня въ дотычномъ мѣсци замѣны.

II.

Для субскрипціи въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ выносить цѣна субскрипційна: **зр. 94·75 в. а. за кождыхъ 200 коронъ (100 зр. а. в.) ном. варт.** разомъ зъ бѣжучими 4% водсотками водъ дня 1. падолиста 1892 до дня поднятя.

При субскрибованю належить зложити кавцію въ высотѣ 5% субскрибованои номінальной сумы въ готовцѣ, або також въ такихъ ефектахъ, котрѣ дотычне мѣсце субскрипційне признає за допускаємe.

Придѣленье штукъ, высоту котрого лишає ся признаню кождого субскрипційного мѣсця, наступить по змозѣ найскорше по замкненю субскрипціи, за повѣдомленьемъ субскрибуентовъ.

Въ случаю, коли придѣленье буде менше, нѣжь зголошенье, зверне ся безпроволочно надмѣръ кавціи.

Поднятье придѣленыхъ штукъ може наступити водъ 27 марта б. р. за зложеньемъ цѣны.

Однакъ субскрибуючій есть обовязаный подняти:

половину придѣленыхъ штукъ найпознѣйше до 31 марта б. р.
решту „ „ „ до 15 цвѣтня б. р.

Суму низше 10.000 коронъ (5.000 зр. в. а.) належить подняти въ цѣлости найпознѣйше до 31 марта б. р

По ихъ цѣлковитомъ поднятю обчислить ся зложена кавція, а взглядно зверне ся.

Плянъ амортизаціи облігацій можна переглянути въ мѣсцяхъ субскрипційныхъ.

Вѣдень, Львовъ, Берлинъ, Гамбургъ, Франкфуртъ надъ Меномъ въ лютомъ 1893.

UNION-BANK

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.		**Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.**
Mendelsohn & Co.	**Robert Warschauer & Co.**	
Norddeutsche Bank in Hamburg.	**Deutsche Effecten & Wechsel-Bank.**	**Gebr. Bethmann**

ВОДОЗВА.

Оголошуючи повысше оповѣщенье и проспектъ, поручаємо також зо своєи стороны отсю:

КОНВЕРСІЮ и СУБСКРИПЦІЮ

а силою признаного намъ зо стороны Выдѣлу синдикатского права, уряджуємо дальшій мѣсця субскрипційнѣ якъ слѣдує:

Въ Чернѣвцяхъ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.

Въ Коломыи:
Въ Спѣлцѣ торговельнѣй рольничо-промысловѣй, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Краковѣ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.
„ Повѣтовѣй Касѣ щадничѣй, яко заступництвѣ Банку краєвого.
„ Товариствѣ взаимного кредиту.
У пп. Alberta Mendelsburg-a.
У пп. Blau и Epstein.
У пп. Августа Рачиньского.
У пп. Станіслава Файнтуха.

У Львовѣ:
Въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княжеств. Краковскимъ.
Въ Ц. к. прив. Акц. Банку гіпотечномъ.
У пп. Sokal и Lilien.
У пп. August Schellenberg и Сынъ.

Въ Перемышли:
Въ Товариствѣ задатковомъ рольничомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп.: Leopold-a Süsswein-a.
У пп.: Aschkenazy & Münz.

Въ Рашевѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ и кредитовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп. Matzner & Holzer.

Въ Станиславовѣ:
Въ Банку задатковомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп.: S. Kornblüh & Kaner.

Въ Тернополи:
Въ Філіи ц. к. прив. акц. Банку гіпотечного.
Въ Банку повѣтовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Тарновѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ яко заступництвѣ Банку краєвого У пп.: Mendel Aberdam.

а надто у всѣхъ не вычисленыхъ тутъ мѣсцяхъ, де истнують заступництва Банку краєвого: **въ Заступництвахъ Банку краєвого.**

У Львовѣ, дня 28 лютого 1893.

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.

Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

4577 4–5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одповѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 45. Львôвъ, Пятниця 26 лютого (10 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 6; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатаній вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовôи а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ нагоды усуненя митрополита Климентія и увязненя его въ монастири самымъ народомъ — подають заграничнѝ газеты цѣкаву характеристику мешканцѣвъ Тирновы. Вже пôдъ турецкимъ правленьемъ вôдзначались мешканцѣ Тирновы тымъ, що нелюбыхъ имъ епископôвъ на свою руку усували. Вже трохъ епископôвъ именованыхъ патріярхомъ дôждалось давнѣйше такои самои долѣ, яка передъ кôлькома днями стрѣтила митрополита Климентія. По повстаню Болгаръ въ сѣмдесятыхъ рокахъ дано Болгарамъ въ справахъ релігійныхъ велику свободу и мовчки признано имъ, що епископомъ не може остати чоловѣкъ, що не маѣ довѣрія у народа. Недавно ще усунули мешканцѣ Бургасу епископа а патріярхъ чувъ ся зневоленымъ его вôдкликати и именувати на се мѣсце другого чоловѣка. Жителѣ Тирновы и околицѣ чули ся може управлеными, замѣсть робити довгѝ короводы зъ ексархомъ, усунути на свою руку нелюбленого епископа. Якъ мы вже згадували, епископъ Климентій бувъ сторонникомъ Россіи, натомѣсть сливе Тирнова твердинею партіи правительственнои. Коли-жь Климентій въ день уродинъ князя выкориставъ нагоду и выступивъ противъ намѣренои змѣны конституціи называючи зрадниками тыхъ, що хотять голосувати за змѣною §. 38 о вѣроисповѣданю князя — буря выбухла зъ великою силою. Усуненье и увязненье епископа доконалось такъ скоро, що не выключало можливости, що цѣла ся справа була дѣломъ правительства. Климентій зъобовязавъ ся не вертати бôльше до Тирновы скорше, чимъ бы правительство о тôмъ дôзнало ся. Въ депешѣ послôвъ зъ Тирновы и управителѣвъ недалеко вôддаленыхъ мѣсцевостей, просить ся правительство, щобы оно приймило усуненье Климентія за рѣчь доконану. Симъ фактомъ правительство дуже вдоволене и нѣкому не снить ся взывати жителѣвъ Тирновы, щобы они приймили на ново до своєи ласки усуненого епископа. Прокураторъ взявъ цѣлу справу въ свои руки а кара за проступокъ буде не мала. Зъ огляду, що правительство само не маѣ права усунути епископа, тожь мусять наступити переговоры правительства зъ ексархомъ, въ котрѝ — якъ можна надѣятись — вмѣшаѣ ся такожь правительство россійске.

Въ рôчницю убійства д-ра Вулькôвича въ Константинополи обговорювано загально ту обставину, що засудженыхъ за се убійство Христа и Мерджана ще не страчено, лише оставлено въ вязници въ Константинополи. Несповненье сего засуду оправдують тымъ, що въ мѣродайныхъ турецкихъ кругахъ не суть пересвѣдченѝ о винѣ засудженыхъ.

— —

Сербскій король Александеръ зложивъ на днихъ зъ вôдзначеньемъ войсковый испытъ въ присутности реґентôвъ, президента міністрôвъ и міністра вôйны.

Въ Зайцарѣ увязнено крôмъ д-ра Лазара Иліча ще богато другихъ радикалôвъ пôдъ позоромъ зрады стану.

Вчера замордовано сербского ліберала — начальника мѣсцевости Грабовачь, Аксентієвича, контркандидата радикала Катіча. Причиною мають бути насильства при выборахъ.

— —

Въ Испаніи, въ мѣсцевости Кастільонъ переходили улицями мѣста робôтники зъ окликомъ: „Най жиѣ републіка!“ Жандармерія розганяла маніфестантôвъ, котрѝ въ коротцѣ збились въ величезну товпу. Опôсля прибула кавалерія и ранила кôлькохъ ексцедентôвъ. На приказъ ґубернатора замкнено всѣ публичнѝ забудованя и склепы а мѣсто находить ся въ станѣ облоги.

Рада державна

На четверговôмъ засѣданю палаты послôвъ президентъ міністрôвъ Таффе предложивъ до конституційного трактованя договôръ зъ Швайцарією въ справѣ реґуляціи Рену.

Въ дальшôй діскусіи буджетовôй надъ титуломъ „Зелѣзницѣ державнѝ“ ґенеральный бесѣдникъ [contra] Якъсъ повитавъ радо вѣдомôсть про пôдвысшенье платнѣ низшихъ урядникôвъ и службы державныхъ зелѣзниць и домагавъ ся удержавненя пôвнôчнои и полудневои зелѣзницѣ, такожь побудованя сѣти льокальныхъ зелѣзниць.

Пос. Зиґмундъ [ґенеральный бесѣдникъ рго] выповѣвъ признанье для передвидженыхъ выдаткôвъ въ буджетѣ на розширенье стацій и на закупно новыхъ возôвъ. Бесѣдникъ выступивъ противъ пôдвысшеня полосовои тарифы и жадавъ скорѣйшого руху товаровыхъ поѣздôвъ и перевозу войсковыхъ транспортôвъ. Потôмъ поставивъ резолюцію въ справѣ пôдвысшеня платнѣ урядникôвъ и слугъ, особливо на случай небезпечности здоровля або житя въ часѣ службы и заявивъ ся за будовою льокальнои зелѣзницѣ Глибока-Серетъ и деякихъ моравскихъ и ческихъ зелѣзничихъ ліній.

Пос. Руссъ хваливъ дѣяльнôсть Билиньского яко президента зелѣзниць. По его бесѣдѣ ухвалили етатъ державныхъ зелѣзниць и перейшли до розправы надъ етатомъ міністерства рôльництва.

Пос. Пошь обжаловувавъ міністра, що не боронить належито стану селяньского, що протеґуе бôльшихъ властителѣвъ, котрѝ выкуповують хлопскѝ маєтки на ловы.

Пос. Чіяні жадавъ державнои преміи на годôвлю вина, бо годѣ инакше встояти ся передъ италійскою конкуренцією.

Пос. Теклі ударивъ на міністерство рôльництва и заявивъ, що истнованье его цѣлкомъ безхосенне и непотрѣбне. Пôсля конституціи належать законы, котрѝ вôдносять ся до культуры землѣ, передъ форумъ соймôвъ. Бесѣдникъ домагавъ ся, щобы вычеркнути позицію 60.000 зр. призначеныхъ на субвенцію перегонôвъ.

Пос. Чечь говоривъ противъ біржевои гры збôжа и товарôвъ и назвавъ ѣи торговлею „паперового збôжа и паперовои кавы“. Въ Берлинѣ обчислено, що ледви третя часть фірмъ зô збôжевои біржи торгуе ефективнымъ збôжемъ, а на нѣмецкихъ біржахъ продаѣ ся на папери сѣмь разôвъ тôлько зерна, якъ взагалѣ цѣлый свѣтъ продукуе. Се вплываѣ на ненормальну флюктуацію цѣны правдивого збôжа, отже санація вôдносинъ мусить перепровадитись.

На тôмъ перервано діскусію.

Міністеръ просвѣты Ґавчь внѣсъ законъ що-до будовы дому на помѣщенье анатомічного и фізіольоґічного института для університету у Львовѣ.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваѣ ся нинѣ.

— —

Въ субкомітетѣ податковои комісіи д-ръ Быкъ запропонувавъ, щобы для означеня заробкового податку унормовано спеціяльнѝ краєвѝ комісіи.

Клюбъ молодо-Чехôвъ заявивъ ся противъ перманентнои комісіи податковои.

Привѣтнѝ телеґрамы, якѝ наспѣли на вечерокъ Шевченка у Львовѣ.

На вечерокъ прибули отсѝ привѣтнѝ телеґрамы, вôдчитанѝ на вечерку при рясныхъ оплескахъ:

Зъ Вѣдня: Щирый привѣтъ святкуючимъ память безсмертного Кобзаря Украины-Руси шлють — Рускѝ послы.

Зъ Вѣдня: Почитателѣ Тараса! крѣпѣть ся его духомъ а сповнить ся его заповѣтъ: „И забудеть ся сромотня давная година и оживе добра слава, слава Украины!“ — Члены вѣденьскои „Громады“: Бѣгунъ, Матковскій, Шумскій, Сосницкій, Курило, Стефанъ и Иванъ Морозки, Легета, Будзанюкъ, Поворозникъ, Кадайскій, Данкевичь, Головатый, Ганаковскій, Якубовска, д-ръ Кулачковскій, Сивакъ, Яновичь, Целевичь, Дзюбиньскій, Пюрко.

Зъ Вѣдня: Честь Вамъ, що зôбрались почтити великого Кобзаря, котрый приказавъ намъ любити меншого брата и Украину-Русь, бо тôлько въ тôй святôй любови наша будучнôсть певна. — Вѣденьскѝ богословы

Зъ Вѣдня: Идея мученика за волю нехай насъ єднить! Поздоровленя зъ-надъ синього Дунаю шлють — д-ръ Кулачковскій, академики Сивакъ и Яновичь.

Зъ Жовтанець: Слава Твоя, Батьку Кобзарю, не вмре, не поляже, внукамъ розкажуть про неи Твои дѣти! — Въ имени жовтанецкихъ Русинôвъ, Поповичь.

Зъ Крехова: И мы лучимо свôй голосъ до жалôбного хору поминкôвъ за Тараса, котрый такъ славно боровъ ся за освѣту нашу и волю. — Читальня „Просвѣты“ въ Креховѣ: Трохимовичь, Ковалишинъ, Климко, Борисевичь, Сало, Гахъ, Яринникъ.

Зъ Комарна: Вступаймо въ слѣды Шевченка а не загине слава Украины-Руси! — Комарняньскѝ Русины.

Зъ Рогатина: Темна сила вôила мученика за волю, та не годна вôити идеи, котрôй давъ житье. Поклонникамъ братерства братнього и волѣ засылаѣ привѣтъ — Рогатиньска філія „Просвѣты“.

Зъ Станиславова: Святкуючимъ память великого Тараса шлють щирый привѣтъ народнѝ товариства въ Станиславовѣ — Руска Бесѣда, філія „Просвѣты“ и товариство рускихъ жѣнокъ.

Зô Стрыя: Нехай идеалы безсмертного борця за волю научать нашь загалъ, его почитателѣвъ, добувати долю народну дорогою поступу, солідарнои смѣлои обороны правъ народныхъ и однодушного протесту противъ всѣхъ насильствъ гнобителѣвъ свободы духа. — „Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю.

Зъ Тернополя: Дорогимъ Братямъ святкуючимъ память незабутного Тараса сердечный привѣтъ засылають — Тернопôльскѝ Русины.

Зъ Устрѣкъ: Слава почитаючимъ великого Козаря! — Яремкевичь, Котисъ, Калужняцкій, др. Яремкевичь.

Зъ Кривого: Духомъ зъ Вами. — Володимиръ и Софія Венгриновичѣ.

Зъ пôдъ Бескида: Вôдгомôнъ великого свята лунаѣ и посередъ нами! — Русины зъ околиць Лѣська.

Зъ Чорткова: Братямъ поминаючимъ великого народного пророка шлють привѣтъ — чортковскѝ Русины.

[Окрôмъ наведеныхъ телеґрамъ наспѣло на вечерокъ ще богато письмъ.]

Дописи „Дѣла”

Зъ Вѣдня.

[25-тѝ роковины истнованя вѣденьскои „Сѣчи“.]

Вчера припадали 25-тѝ роковины заснованя товариства „Сѣчи“ у Вѣдни. Дѣялось то дня 9-го марта 1868 р., коли проф. Наталь Вахнянинъ и пок. проф. д-ръ Юл. Целевичь зґромадили по разъ першій всю вѣденьску руску молодѣжь для спôльного дружного пожитя и пôдготовлювання себе на будучихъ труженикôвъ для народнои справы въ краю. Въ пôзнѣйшôмъ часѣ засновано богату бібліотеку, зъ котрои мали користати члены „Сѣчи“, щобы способитись на людей науки. Треба признати, що старша ґенерація членôвъ „Сѣчи“ не завела надѣй Русинôвъ. Имена Вахнянинôвъ, пок. д-ра Юл. Целевича, д-ра Горбачевского и Пулюя зъ Праги, М. Подолиньского, пок. Дамяна Гладиловича, Григ. Цеглиньского, Юл. Медведского, П. Огоновского, П. Скобельского, д-ра Пôдлуского, пок. д-ра Витошиньского и другихъ записанѝ гарно въ исторіи нашого народного житя и науки. Жаль великій, що бôльша часть молодшои ґенерациі зложеной въ великôй мѣрѣ зъ медикôвъ не вертаѣ до краю, щобы збôльшити ряды и такъ нечисленнои свѣтскои незалежнои інтеліґенціи въ краю, а шукаѣ хлѣба за границею рôдного краю. Силъ намъ потреба богато а примѣръ д-ра Кобриньского зъ Коломыи и другихъ повиненъ бути нашôй молодѣжи заохотою до повороту въ рôднѝ стороны по звиженю чужихъ краѣвъ и вôдбутôй тамъ лѣкарскôй практицѣ. Въ 1874 роцѣ засновано бібліотеку „Сѣчи“, котра мала способити вѣденьску молодѣжь на добрыхъ соціяльныхъ економістôвъ. Украина достарчила дуже богато книжокъ зъ тои галузи науки, но на жаль въ вѣденьскôй „Сѣчи“ не выховалась нѣ одна сила въ тôмъ напрямѣ, коли помѣжь тыми такъ остро критикованымы на кождôмъ кроцѣ народовцями галицкими выйшли такъ добôрнѝ економісты якъ пок. Вол. Навроцкій, д-ръ Евг. Олесницкій и другѝ. Нинѣ лежить бібліотека невыхôснованою и здекомплетованою, а бувшій голова „Сѣчи“ п. Партицкій уважавъ за вôдповѣдне посмѣятись прилюдно зъ науковыхъ вôдчитôвъ, котрѝ чейже могли причинитись до розширеня свѣтогляду у членôвъ „Сѣчи“. Про заповѣдженый вôдъ пôвтора року обхôдъ ювилейный, на котрый народовцѣ зложили близько 250 зр. — нема чутки, за-для браку силъ, котрѝ-ôъ могли займитись устроєньемъ подôбнои маніфестациі. Афера выступленя противъ народовцѣвъ, яка выявилась въ „Сѣчи“ минувшого року, довела до того, що всѣхъ членôвъ записаныхъ въ сѣмъ роцѣ есть вправдѣ 21, але на недавнѝ загальнѝ зборы годѣ було стягнути бôльше людей, якъ першимъ разомъ — сѣмохъ, другимъ — одинайцятьохъ. Се свѣдчить о безжизненности „Сѣчи“. — Голова Сѣчи“ п. Евг. Левицкій, котрого поведеню треба приписати выступленье народовцѣвъ зъ „Сѣчи“, зрезиґнувавъ саме недавно зъ свого уряду, а на его мѣсце выбрано головою товариства медика п. Л. Бачиньского. Цѣкава рѣчь, чи новый голова займе ся щиро устроєньемъ ювилейного обходу и ювилейнымъ выдавництвомъ и чи вôдповѣсть вповнѣ интенціямъ людей, що слали на сю цѣль лепты. Нинѣ приходить ся намъ хиба зазначити жаль, що 25-та рôчниця основаня товариства, котре въ минувшости сповняло свою цѣль, пройшла такъ безслѣдно и невесело.

Зъ Перемышля.

[Житье товариске мѣжь перемыскими Русинами.]

Першѝ вечерницѣ въ тутешнôй „Бесѣдѣ“ дня 4 марта удали ся вповнѣ хорошо. Зложились на се: хорошій вôдчитъ п. Мартинця „О значеню лѣсôвъ пôдъ взглядомъ гіґієнічнымъ“, продукціи хорôвъ „Бояна“, гра на фортепянѣ п-ны Ольги Цѣпановскои и сольо-спѣвъ о. Копка.

Вп. прелеґентъ представивъ намъ вельми симпатично значѣнье тыхъ дорогоцѣнныхъ нашихъ сокровищь-лѣсôвъ, котрыхъ на жаль вжѣ що-разъ менше зачинаѣ у насъ бути. Хоръ мужескій вôдспѣвавъ Нижанковского: „Имны славяньскѝ“, а мѣшаный Сѣчиньского „Вязанку „дуже добре, такъ якъ сего по такôмъ товариствѣ надѣяти ся можна. П-на Цѣпановска вôдограла на фортепянѣ оденъ утвôръ Шопена и прегарну думку Витвицкого зъ такимъ самымъ якъ завсѣгды артизмомъ, а О. Копко збиравъ заслуженѝ рясныѝ оплески за новый свôй утвôръ на сольо баритонове п. з. „Подорожный“ и за „Днѣпра“ Лисенкового. — По скôнченю продукцій вокальныхъ наступила часть забавна пôдъ проводомъ пп. Яремы и Чеховского, котра протягнула ся далеко по-за пôвнôчь.

Публика зôбрала ся досыть численно вдоволена, що провела оденъ вечѣръ приѣмно. Другѝ вечерницѣ вôдбудуть ся 11 марта. Приготовлюесь цѣлкомъ нова програма. Вже самъ вôдчитъ будить заинтересованье, позаякъ маємо почути о повставаню землѣ. Одна зъ Русинокъ запродукуе ся зъ грою на цитрѣ и т. д., и т. д.

Третѝ вечерницѣ и послѣднѝ вôдбудуть ся ажь 25 марта н. ст., на котрѝ приготовлюють ся вже справдѣшнѝ несподѣванки. Почуємо свою орхестру, зложену зъ власныхъ аматорскихъ силъ, почуємо дальше де-що о хорошихъ женщинахъ зъ Гомера Иліяды и Одиссеи и много другихъ рѣчей, котрѝ поки-що лишити ся ще мусять въ тайнѣ. А хто цѣкавый и любить годину въ рускôмъ товариствѣ забавитись, най прибуваѣ до „Бесѣды“, сего справдѣшного огнища товариского житя въ Перемышли, а певно не пожалуе сего. Вôдъ себе запримѣчу, що такѝ вечерницѣ причинили ся вже дуже много до розбудженя мѣжь інтеліґенцією тутешною духа и житя руского, а що найбôльше кождого Русина радовати мусить — то се, що наше жѣноцтво уживаѣ вже тôлько рускои мовы въ товариствахъ и забавѣ и дуже ему зъ тымъ до лица. Славно! Лише такъ само дальше — а справа руска сама собою розвяже ся скорше, нѣжь бы можна було надѣяти ся.

НОВИНКИ.

— **Доповняючій выбôръ посла до рады державнои** зъ меншихъ посѣлостей ярославско-чешанôвского округа на мѣсце пок ґр. В. Козебродского ще доси не розписаный. Якъ доносить Neue fr. Presse, задумуе одна часть выборцѣвъ ставити кандидатомъ на посла п. Іос. Глушкевича, президента окружного суду въ Ряшевѣ. П. Глушкевичь есть Русинъ зъ роду.

— **На институтъ дѣвочій въ Станиславовѣ** прислали на руки „Товариства Русинокъ“: Впр. о. Тадей Скородиньскій зô Скопова 5 зр, Вп. пп. Антонина Шанковска зъ Коничинець 2 зр., Ступницка зъ Отинии 2 зр., Надѣя Мардеровичева 1 зр. и Сумикова зъ Волосова 1 зр. Выдѣлъ складаѣ симъ щиру подяку всѣмъ жертводателямъ.

— **Ц. к. Народна Часопись**; звѣстный додатокъ до ц. к. „Lwowsko-i Gazet-y“, купаѣ ся просто въ струяхъ благодати правительства. Поминувши вже те, що нѣ одна офіціяльна ґазета въ свѣтѣ крôмъ „Нар. Часописи“ не експедіюесь державными орґанами ex offo, не платячи стемпля и т. д, то ще въ додатокъ она ослонюесь ревностію ц. к. староствъ, котрѝ придержуючись неконституційного „по сему быть“, просять парохіяльнѝ уряды офіціяльною силомôцю пренумерувати сей урядовый свистокъ. На доказъ того ось документъ: „L. 3225. Do Wielebnego gr. kat. Urzędu parafialnego w.. Kilkakrotnymi moimi pismami upraszałem Wielebny Urząd parafialny o przystąpienie do prenumeraty czasopisma „Narodna Czasopyś', redagowanej w języku ruskim, nadmieniając zarazem, że bardzo zależy mi na tem, iż by Wielebny Urząd parafialny przystąpił do zaprenumerowania tego czasopisma, którego roczna prenumerata tylko 2 złr 40 ct wynosi. Ponawiając niniejszem to zaproszenie tuszę sobie, że Wielebny Urząd parafialny nie zechce trudnić mnie dalszymi zaproszeniami i prześle mi w najkrótszym czasie powyższą kwotę prenumeracyjną. — Tłumacz, dnia 23 lutego 1893 — C. k Starosta: Salamon.

— **Буря**, яка лютила ся онодгы у Львовѣ и окрестности наробила досыть значнѝ шкоды, особливо на передмѣстяхъ Вѣтеръ попереверталъ парканы, ушкодивъ значно дахи и повыбивавъ шибы. На площахъ порозвалювавъ буды торговѝ, при чôмъ покалѣчилось кôлька осôбъ. — Въ мѣстѣ зôрвавъ вѣтеръ значну часть даху лупкового зъ костела Єзуитского вôдъ стороны площи св. Духа. Дахъ упавъ зъ великимъ гукомъ на хôдникъ. На щастье учули переходячѝ на кôлька хвиль передъ тымъ гукъ спадаючихъ дахôвокъ и ще вчасъ утекли зъ хôдника, а то було бы скôнчило ся нещастьемъ.

— **Душехватство на смертнôй постели.** Пôдъ такимъ заголовкомъ подаѣ „Галичанинъ“ цѣкаву вѣсть. Старшій поручникъ пѣхоты Антôнъ Дембицкій, Русинъ родомъ, жадавъ на смертнôй постели въ войсковôмъ шпитали рускаго священика, щобы передъ нимъ высповѣдатись и приймити св. Причастіе. Але замѣсть рускаго войскового капеляна передъ хорымъ явивъ ся патеръ-бернардинъ, очевидно на зазывъ заряду шпиталя. Дембицкій не хотѣвъ сповѣдатись передъ бернардиномъ, протестувавъ и домагавъ ся таки рускаго священика, однакъ на него стали напирати и вôнъ пôддавъ

ся вкінци. Така сама сцена вдбула ся при св. Причастію, недужій заявивъ опдъ, доки полковый лікарь д-ръ Лінкъ не зломивъ его аргументами, що то Alles Eins, якъ небудь причащатись. Сего допустили ся при офіцирі, а який-жь доперва практики душехватства примінюють ся до звычайныхъ вонкдвъ?... Мы радй бы знати, що на те скаже кн. Віндішґрецъ?

— **Крадіжь товарівъ зъ магазинівъ зілізничихъ.** Вдъ кількохъ місяцівъ пропадали значні посылки сукна на шляху Станиславівъ-Сучава. Зарядъ зілізничій выплативъ за сей часъ фабрикантамъ кільканацять тысячівъ вдшкодованя. Сими днями поручила дирекція зілізн. вдкрытье виновникдвъ урядникови зел. п. Наглицкому, котрый при помочи судьі слідчого зі Станиславова п. Шимоновича попавъ по довшихъ гляданяхъ на ихъ слідъ. Сими днями переведено нагло въ Радовцяхъ на Буковині ревізію въ 40 жидовскихъ домахъ. Ревізія тревала безъ перервы вдъ 4 годины зъ полудня до 11 годины рано другого дня и увінчала ся успіхомъ, бо найдено краденыхъ товарівъ на 3.000 зр. Богато осібъ арештовано а міжь ними двохъ магазинірівъ зі Станіславова. Зъ огляду на ведене слідство подаємо лише коротке представленье сеи крадежи. Шайка злодіївъ, зложена переважно зъ буковиньскихъ жидовъ, стояла въ змові зі згадаными магазинірами. Скоро товаръ зъ заграницї, идучій до Буковины, надойшовъ до Станиславова, переладовувано его тамъ и нібы высылано его дальше, въ дійстности-жь забирали сукно и товары злодіи и надавали ихъ зъ рознихъ стацій яко свою власность до Буковины. Тамъ вдбирали посылки сполники злодіївъ и продавали вдтакъ сукно по ярмаркахъ, въ готеляхъ и въ склепахъ по найнизшихъ цінахъ. Въ Радовцяхъ устроено головный складъ. На щастье выкрыто ще завчасу роботу шайки и въ той способъ охоронено зарядъ зілізничій вдъ великаньскихъ стратъ.

— **Самоубійства.** Въ наслідокъ зажитя кислоты карболевои померла вчера зъ рана въ мешканю своихъ хлібодавцівъ пдъ ч. 2 при улици Костюшка у Львові 14-літна слуга Марія Ластовецка, родомъ зъ Винникъ. Причина самоубійства не звістна, тымъ бльше, що господарі помершои перебувають вдъ кількохъ днівъ по за Львовомъ, полишивши Ластовецку саму на господарстві. — На днахъ вдобравъ собі житье професоръ монахійскои академіи штукъ красныхъ Ал. Ґабль, одинъ зъ найзнаменитшихъ малярівъ. Тіло артиста, найдено доперва въ тыждень пзнійше. Причиною самоубійства були клопоты фінансовй.

— **Убійства дітей.** Розалія Совиньска, 20 літна слуга львовска, кинула онодгы въ кльоаку свою дитину, котру що-лишь привела на світъ. Дитину вже неживу выймили зъ кльоаки, а матірь увязнено. — Дня 27 н. ст. лютого найшли люде на кладовищи въ Кимири въ Перемышлянщинї неживу дитину, незнанои матери.

— **Нещастна пригода.** Дня 6 н. ст. марта, около 6 годины вечеромъ забавляли ся въ огородї польскои бурсы въ Бережанахъ ученики першои и третои клясы круглями. Ученикъ третои клясы Яковъ К., 15-літный хлопець, кинувъ якъ разъ кулю въ ту хвилю, коли зъ боку кругольнї надбігъ ученикъ зъ першои клясы Вікторъ Барґеръ, сынъ коваля зъ Пдгаець. Куля ударила Барґера въ околицю жолудка. Вонъ схопивъ ся за груди, побігъ ще зъ пять крокдвъ и впавъ на землю неживый. Хочь лікарівъ прикликано заразъ, то вже не було нікои рады. Вдъ удару кулі пукла въ хлопци якась жила и вдъ того вонъ погибъ.

— **На добродійні цілі** зложивъ на весілю у пп Демковичівъ Вп. п. комісарь В. зъ Явор. 10 зр.

— **Розвязанье рады громадскои.** Въ Краковци розвязано раду громадску а причиною того було, що въ зарядї громадскомъ були вдъ многихъ лътъ великій непорядки. Передъ двома роками усунено тамъ зъ уряду начальника громады, а теперь прийшла черга на цілу раду громадску. Управителемъ заряду громадского именованый офіціялъ намістництва Евг. Яль.

— **Ґімназія въ Хировім.** Міністеръ просвіты и вірои-сповідань признавъ шестій и семій, клясі заведеня єзуитівъ въ Бонковичахъ пдъ Хировомъ право до назвы клясъ ґімназіяльныхъ и до выдаваня свідоцтвъ, важныхъ такъ якъ и свідоцтва зъ державныхъ ґімназій.

— **Рись** Въ пацикдвскихъ лісахъ застрілено рися (самця), належачого безперечно до найкрасшихъ оказівъ, бо довжина его выносила метеръ а высота 64 центіметрівъ. Есть се одинъ зъ чотирохъ рисівъ котрі сеи зимы роздерли въ пацикдвскихъ и лисецкихъ лісахъ кількадесять штукъ серн.

— **Професоромъ філольоґіи и исторіи славяньскои при віденьскомъ університеті** именованый д-ръ Йосифъ Вречекъ, звычайный професоръ ческого університету въ Празі. Д-ръ Вречекъ перебувавъ довшій часъ въ Болгаріи, написавъ исторію болгарского народа и бувъ тамъ свого часу міністромъ просвіты.

— **Обманьства въ державній касі.** Дня 6 н. ст. марта вдбула ся передъ судомъ присяжныхъ у Відни розправа противъ офіціяла рахункового касы державныхъ довгівъ, Франца Маґа. Якъ мы вже доносили, забиравъ Маґа зужитій вже банкноты и вымінювавъ ихъ другій разъ въ державній касі. Дня 19 н. ст. грудня давъ Маґа одному въ послугачівъ пятьдесятку до вымівны въ касі. Пятьдесятка була въ двохъ місцихъ передравлена, (бо перейшла контролю касы довгівъ державныхъ), але въ той способъ, що передравленье выглядало такъ, якъ було бы выпалене случайно. Послугачь вымінивъ пятьдесятку и одержавъ за неи 48 зр. 75 кр. (бо въ касахъ мірить ся бракуючій части при помочи вдповідноі сітки) и доручивъ Маґови. Позаякъ Маґа выдававъ ся послугачеви пдозрінымъ, зробивъ той-же донесенье до поліції, котра зробила въ мешканю Маґи ревізію и выкрыла, що Маґа здефравдувавъ въ згаданый способъ въ місяци грудни 1080 зр. Судъ присяжныхъ признавъ Маґу виннымъ и засудивъ его на 4 роки тяжкои вязниці.

— **Пригода на ловахъ.** Ґр. Стефанъ Ледоховскій, управитель маєтківъ ґр. Браницкого, выбравъ ся бувъ дня 23 лютого на ловы, а службі приказавъ тымчасомъ приготовити річи въ дорогу до Кієва. Вже все було готове до дороги, ажь тутъ дають знати, що ґр. Ледоховскій не жие. Его найшли на ловецкомъ крісли, опертого о дуба. Передъ нимъ рось невеликій корчь, о котрый видко вонъ оперъ дубельтовку. Въ правій руці тримавъ покійникъ напірсницю, а лівою цівку дубельтовки. Зъ положеня, въ якомъ трупъ находивъ ся, можна догадуватись, що покійникъ хотівъ запалити напироса, а въ тій хвили дубельтовка посунула ся, вонъ хотівъ ею зловити, та она вдъ того выстрілила. Цілый набій попавъ ся ему въ серце.

— **Американьскій Помпеї.** Недавно вдкрыто въ Америці въ околицяхъ Ґватемалі у пднжу вулкана Аґуа засыпане місто. Властитель сего місця найшовъ случайно кількa предметівъ, якихъ уживали ще мешканці Америки въ часі ею вдкрытя. Выкопы, який почато на томъ місци выдали дуже гарнй результаты, бо въ глубині 2—5 метрівъ найдено велике число дуже цікавыхъ предметівъ, якъ домашныхъ знарядівъ, ґравіованыхъ и живыми красками мальованыхъ склянокъ, вазъ, дальше камінныхъ сокиръ, пилокъ, спіжовыхъ божківъ, перелъ, туркусівъ и другихъ дорогоцінныхъ камінівъ. На деякихъ склянкахъ находять ся дуже гарнй рисунки, написи гіероґліфічнй и прекрасній орнаменты. Статуи выказують велику зручність и артизмъ, а що не найдено нікихъ зілізныхъ знарядівъ, якихъ потреба до різьбленя статуй, тожь та обставина каже догадуватись, що выкопалиска належать ще до віку камінного. Въ глубині $1\frac{1}{2}$ метра надыбано муры старого міста а въ пдвалинахъ домівъ найдено людскій кістяки у всілякихъ поставахъ. Кістяки сягають высокости двохъ метрівъ, що вказує такожь на старинність выкопалискъ. Якъ догадують ся, се місто було засыпане при выбуху вулкану.

— **Дирекція почтъ и телеґрафівъ** оповіщує: Після розпорядженя міністерства торговлі зъ дня 4 лютого 1892. Ч. 65.837 дозволенй вдъ дня 1 марта с. р. почавши такожь въ вдношеню зъ провінціями окуповаными [Босна, Герцеґовина, Санджакъ Новый Базаръ] рекомендованй посылки листовй за послідплатою до высоты 500 зр., а то пдъ условями наведеными блисше въ розпорядженю высокого міністерства торговлі зъ дня 23 червня 1892. Ч.26522.

— **Дрібній вісти.** Громада міста Львова достала концесію на выторюванье електричноі силы потрібноі чи то до освітлованя чи до порушуваня машинъ. — У Львові померъ на ударъ серцевый Едвардъ Теодоровичь, совітникъ суду краєвого, отець теперішного редактора Szczutk-a въ 64-ймъ році житя. — Дня 7-го лютого умеръ въ Ромонъ въ Щвайцаріи Леопольдъ Ротлендеръ бувший властитель первостепенноі цукорні у Львові. Въ завіщаню записавъ вонъ 8.000 зр. на удержанье кургана люблиньскои уніи у Львові и поробивъ леґаты на ціли заведеня св. Лазаря и на посагову фундацію для дівчатъ-сиротъ и для міщанъ у Львові и Станиславові.

Вісти зъ еп. станиславівскои.

Крилошаньскій вдзнаки одержали оо.: Іос. Левицкій зъ Сидорова, Ом. Дрогомирецкій зъ Княжа, Сев. Левицкій въ Городенки, Зен. Шухевичь зъ Тишковець, Макс. Крушельницкій зъ Назірнои, Кароль Харкевичь зъ Кривотулъ, Леон. Лушпиньскій зъ Трибуховець, дек. чортківского, Левъ Дністряньскій, зъ Очерянъ, Вас. Целевичь зъ Озерянъ, дек. бучацкого, Єр. Темницкій зъ Дзвиняча, Кар. Федоровскій зъ Заваля и Ом. Бородайкевичь зъ Гриновець.

Містодеканами именованій оо: Теод. Турула гусятиньскимъ, Ник. Огоновскій, другимъ містодеканомъ снятиньскимъ, Мих. Левицкій зъ Вербіжа пістиньскимъ, Зен. Шухевичь другимъ городеньскимъ, Макс. Крушельницкій коломыйскимъ и Ив. Олесницкій другимъ бучацкимъ.

Введенй оо.: Теоф. Глібовицкій, новопост. пресвитеръ, яко прив. сотрудникъ въ Залучи надъ Черемошемъ, Спир. Каргутъ, яко сист. сотр. въ Петрилові, Геор. Жовкевичь, яко завідатель парохіи Иваниківка и Ник. Анастазіевскій, яко самостійный сотрудникъ въ Саногові.

Консисторія вднесла ся до президіи намістництва взгядомъ институціи оо.: Алекс. Соболевского на парохію Копачинці и Нест. Рудницкого на Кричку.

Вдзванй до институціи о. Ив. Ульваньскій яко парохъ Суходолу.

Канонічну институцію одержали оо.: Ник. Теодоровичь, на Трибухівці, дек. гусятиньского Алекс. Мардаровичь на Радче, дек. станиславівского.

Посмертній — ∓ — оповістки.

О. Левъ Готеровскій архидіяконъ и деканъ митрополичои конитулы померъ вчера у Львові. Покійный родивъ ся въ 1814 р. и ординувавъ ся безженнымъ 1837 р. Вдъ довгого часу засідавъ ґреміяльнымъ крилошаниномъ у св. Юра и бувъ свідкомъ неоднои акціи въ користь або некористь Русинівъ. Покійный вызначавъ ся лагіднымъ и правымъ характеромъ, товарискою и приятельскою вдачею, то-жь стрічавъ всюда щиру прихильність вдъ знакомыхъ. Політична его діяльність не замітна хочь спомагавъ товариства матеріяльными датками. Бувъ членомъ „Галицко-Рускои Матиці“, института „Народный Домъ“, входивъ въ члены товариства Червоного Хреста“, опіки надъ увольненными вязнями, для несеня помочи бідным и т. д., а вдъ часу заснованя „кулокъ рольничихъ“ засідавъ тамъ митрополичимъ вдпоручникомъ. Смерть его выкликала у Львові правдивый жаль. Похоронъ вдбуде ся завтра т. є. въ суботу дня 11 н. ст. марта зъ рана. Вічна покійному память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Львівскій высшій судъ краєвый именувавъ практиканта судового Ант. Копровского, авскультантомъ судовымъ. — Львівскій высшій судъ краєвый именувавъ практиканта концептового при намістництві у Львові Здисл. Нановского авскультантомъ судовымъ. — Президія краєвои дирекціи скарбу именувала конципієнта д-ра Фел. Войнаровского конципістомъ прокураторіи скарбу.

— **Конкурсы.** Дирекція доменъ и лісівъ у Львові розписує конкурсъ на двї посады лісничихъ зъ рочною платнею 500 зр., поборомъ дерева и вольнымъ мешканьемъ. Поданя трера вносити до 30 н. ст. марта. — Дирекція шпиталя загального у Львові розписує конкурсъ на посаду прімарія на вдділи шкірнімъ для женщинъ при тімъ шпитали. Подавати ся треба до 30 н. ст. марта. — Ректоратъ школы політехнічноі у Львові розписує конкурсъ на посаду асистента при катедрі будовництва сухопутного на часъ вдъ 1 н. ст. цвітня 1893 р. до кінця вересня 1894 р. Платня 600 зр. рочно. Подавати ся треба до 15 н. ст. марта. — Дирекція лісівъ и доменъ у Львові розписує конкурсъ зъ речинцемъ до 31 н. ст. марта на посаду елева лісництва зъ рочнымъ адъютумъ 500 зр. — Выділъ повітовый въ Богородчанахъ розписавъ конкурсъ на посаду лікаря окружного для 11 громадъ зъ осідкомъ въ Богородчанахъ. Рочна платня выносить 500 зр. и 318 зр. додатку на кошты подорожі. Поданя треба вносити до 15 н. ст. марта. — Окружна рада школьна въ Теребовли розписує конкурсъ зъ речинцемъ до 15 н. ст. цвітня на слідуючій посады учительскій: управителя 4-клясовои мужескои школы въ Теребовли, зъ платнею 900 зр., на посады учителівъ при 1-клясовыхъ школахъ: въ Брикули новій, Гумнискахъ, Матові, Налужи, Скомороши и на посады молодшихъ учителівъ: въ Хмелівці, Илавчи, Иванівці, Лошневі и Янові.

Телеграмы „Дѣла“

Черновцѣ 10 марта. Въ Ицканахъ и Станиславові увязнено кількохъ купцівъ, пдозрінихъ о змову въ дефравдаціи зілізничихъ транспортівъ міжь Львовомъ а Сучавою.

Відень 10 марта. Найвысшій трибуналъ признавъ супружество заключене міжь безконфесійнымъ а католичкою за неважне.

Террітетъ 10 марта. Речинець вдізду цісаря ще не означеный.

Прага 10 марта. Міска рада надїлила Верхліцкого и Чеха почетнымъ горожанствомъ и почетнымъ даромъ по 500 зр.

Бѣлградъ 10 марта. При выборахъ до скупштины надіють ся побіды ліберадовъ.

Римъ 10 марта. Въ ночи зъ вдвторка на середу пдложено бомбы коло дверей мешканя міністрм справъ заграничныхъ Бріна. Бомбы не експльодували, кількохъ людей увязнено.

Надісланє.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львові, ул. Скарбківска ч. 19
приймає всякій замовленя на одяги цивільній, войсковій и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совістно та й по найдоступнійшій цінї. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT A ВЪ ПАРИЖИ, не містить нїякихъ складниківъ мінеральныхъ, служить до вдживленя цибулькъ волосныхъ а за-ля того здержує выпаданье волося и скрїпляє порість.
Цїна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицї пдъ „Срібнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львові 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

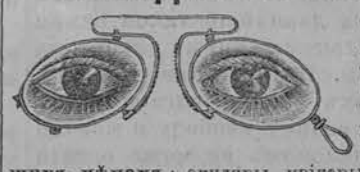

оптикъ и механикъ „пдъ Коперникомъ“, Львівъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великомъ выборі и по **найдешевшихъ цінахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мірильній, пйоны, сібелі, манометры и т. п. Устроєни звонківъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ
до конверсіи и субскрипціи
на
4% позичку краєву
приймає до 15 н. ст. марта
пдъ условями оригінальными безъ дочисленя провізіи
Домъ банковый и контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львові, площа Галицка ч. 1.,
Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпроволочно. 4583 8—?

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 році
ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зілізнича Каюшъ

обоймили теперішній управитель Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 році и вдлили доси вже **1.558 дзвонівъ загальноі ваги 1780 сотнарівъ.** Заявляють, що и на дальше пдймають ся всілякои роботы, входячои въ обсягъ вдливальнї дзвонівъ по найдешевшихъ цінахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымінювати, доставляти ноій, гармонійній дзвоны, якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлішого металю, найсоліднійшои роботы, вдповідно взятій въ спасти, въ найкоротшомъ часі, за пятилітною гарантією (такожь на раты). 4582 8—?

Зголошеня до Конверсіи
облїґацій индемнізаційныхъ
и Субскрипція
на
4% позичку краєву
приймає
яко місце для конверсіи и субскрипціи
до 15 марта
по условіяхъ оригінальныхъ **безъ дочисленя провізіи**
Домъ банковый и контора вымѣны
СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ
у Львовѣ.
Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпроволочно. 4596 1—3

Сверли стінній для ковалівъ и слюсарівъ по 17 зр. поручає **Петро Хшонстовскій** торговля зілізна у Львові площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры).

„МАРІЄВКА“
ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛЇЧНИЧЕ
побічь Львова, почта Львівъ.
Емиль Бертеміліянъ Брасеръ
власитель
Д-ръ Викторъ Леґежиньскій
управляючій лікарь.
Всякій информація подає Зарядъ того Заведеня. 4563 14—

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ
Львівъ, ул Краківска ч 5.

Поручаю ласкавымъ взглядамъ Всч. Духовеньства мою роботню бронзовничу, истную вдъ р. 1877 и звістну якъ зъ дешевости такъ и зъ солідного та гарного выконучованя робіт замовленыхъ Всч. Духовеньствомъ. Именно вырабляю: зі срібла, бронзу, хиньского срібла, міди и иншихъ металівъ: чашї, хресты, монстранціи, пушки цимборійній, пушки на св. Олеї, окутя на евангелія всеночній, дискосы до недужихъ, кадильницї, лодки, булавки для пань, булавки братскій, лехтарі рознои величины, павуки скляній и бронзовій и т. ин.
Всї высше наведенй предметы приймаю до направы, до дорободленя бракуючихъ частей найточнійше після оригіналу, золочення и посрібленя въ огни або ґальванічно. 4589 1—3

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ
Львівъ ул. Краківска ч. 5.

Иванъ Выпасекъ — бронзовникъ — Львівъ ул. Краківска ч. 5.

При закупнї товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвічальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папіръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнї Наукового тов. им. Шевченка, пдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 46. Львôвъ, Субота 27 лютого (11 марта) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитщихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вôльній вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 11 н. ст. марта 1893.

Якъ-разъ минають нинѣ два новій мѣсяцѣ, якъ въ палатѣ послôвъ рады державної почались розправы надъ буджетомъ державнымъ на сей рôкъ, а до сего часу не покôнчено ще всѣхъ ресортôвъ міністерства. Въ пляцѣ правительства лежить продовжати нарады до 25 марта, вôдтакъ по святахъ великодныхъ скликати на короткій часъ соймы краєвій, потôмъ засѣданье делеґацій, а ажь пôдъ конець року вôдкрыти нову сесію парляментарну до ухваленя буджету на рôкъ слѣдуючій. Не помôгъ правительству скороченый способôъ ухвалюваня буджету безъ попередныхъ розправъ въ комісіяхъ; не помогла тронова рѣчь при вôдкрытю новоі каденціи парляментарноі, зазываюча до усуненя питань політично-національныхъ и вѣроисповѣдныхъ; не помогла и нова програма ґр. Таффого зъ позорною коаліціею трехъ бôльшихъ сторонництвъ рады державноі, котра стремѣла до тои самоі цѣли, що и рѣчь тронова. Розправы буджетовій продовжають ся въ безконечнôсть и дорогій часъ марнуе ся безъ видимого хôсна.

Вправдѣ розправы буджетовій подають членамъ парляменту найлучшу нагоду до выявленя бажань поодинокихъ сторонництвъ и критики надъ поведеньемъ правительства — и мы въ засадѣ непротивнѣ тому, щобы поодинокій народы высказували потребы свои и домагались ихъ полагоды. Але всякій безсторонный слѣдитель признасть намъ, що за широкими розправами буджетовыми парляментъ допускаѣ ся тяжкого грѣха занедбуваня справъ о реальнôмъ хôснѣ для державы и народôвъ, именно справъ економічно-політичноі, соціяльноі и фінансовоі натуры, а при тôмъ и поправы деякихъ пристарѣлыхъ порядкôвъ и усуненя несправедливостей.

Маємо тутъ на примѣтѣ такъ важній питаня, якъ: справедливѣйшій розкладъ податкôвъ, змѣны рôзнородныхъ податкôвъ на податокъ доходовый, уложенье нового кодексу карного, скороченье и одешевленье процедуры цивільноі, податокъ біржевый, знесенье льотеріи и т. д. Тыхъ справъ пекучихъ, а дôймаючихъ дуже загалови населеня австрійского есть дуже богато, а нѣ одна не може дôждатись порядку дневного зъ причины, що буджетовій розправы поѣдають — просто сказавши — весь часъ сесій парляментарныхъ.

Зъ сегорôчныхъ розправъ буджетовыхъ показалось ажь занадто ясно, що нема нѣ одного народу, нѣ одного сторонництва, нѣ одноі фракціи, котра бы сказала була, що есть вдоволена системою або програмою правительства. Навѣть надъ мѣру льояльна делеґація польска звернулась противъ міністра фінансôвъ за безпощадне стяганье податкôвъ и противъ міністра торговлѣ за договоръ торговельный австро-нѣмецкій. Сторонництво клерикальне застерегло собѣ на будуче, що въ своємъ часѣ упôмне ся о бôльшій вплывъ на школы народній. Ліберальна лѣвиця нѣмецка держить ся лишь хвилево въ резервѣ, але въ души ненавидить програму правительства. Чехи станули въ яркôй опозиціи до кабінету ґр Таффого, а на прапорѣ своємъ выписали великими буквами: ческе державне право. Словѣнцѣ жалують ся на нерôвноправнôсть національну и форитованье нѣмецкого елемéнту въ ихъ краяхъ Моравяне, Шлезаки рôвно-жь невдоволенй и протестують противъ геґемоніи нѣмецкоі. Італіянцѣ згляда ют ся зъ Італіею, нѣмецкій націоналы зъ Прусами, а рускій послы въ своихъ промовахъ дали зрозумѣти правительству, що въ Галичинѣ иде чимъ-разъ до гôршого и що рускій народъ зъ програмы правительства есть вповни невдоволеный.

Всѣ тій проявы кидають на внутрѣшнй вôдносины нашоі Долитавщины дуже некористне свѣтло. Трицять лѣтъ зъ окладомъ минуло, якъ Австрія стала конституційною державою, а жадне правительство, нѣ централістичне, нѣ ліберальне, нѣ автономічне, нѣ коаліційне, нѣ партійне, нѣ стояче по-надъ партіями не вынайшло доси способу, щобы поладнати интересы народôвъ долитавскихъ въ спôсôбъ вôдповѣдный. Историкъ, що колись пôддасть обєктивнôй критицѣ розвôй житя конституційного Австріи, здвигне плечима надъ тыми мужами — будь-то державными, що черезъ трицять лѣтъ такъ кермували долею державы и народôвъ, що по трицяти лѣтахъ нѣкого не вдоволили. Федерацію, проєктовану ще пок. Паляцкимъ, сховано до коша; централізмъ всеи державы, пôддержуваный Шмерлінґомъ, зробивъ велике фіяско; централізмъ нѣмецкій въ самôй Долитавщинѣ поклавъ ся въ домовину, а такъ звана автономія коронныхъ краєвъ, котрои придержуе ся по нинѣ ґр. Таффе, выкликала лишь крайне огôрченье упослѣженыхъ меншостей и скрѣнила ще антаґонізмъ національный въ краяхъ о мѣшанôмъ населеню.

Въ 1867 роцѣ зôйшла бодай мала свѣтляна зôрниця на овидѣ долитавскôмъ. Тою зôрницею були основній державній законы, котрй въ засадѣ бодай признавали народамъ австрійскимъ яку-таку рôвноправнôсть, запоруку розвою національного и достачуванье средствъ до того-жь розвою. Але чи не лишились тй законы основній лишь на папери для бôльшои половины народôвъ долитавскихъ? Правительство заявляе безперестанно, що оно стоить при конституціи, але чи заявленье те схоже зъ дѣйстностію? Говорено о законѣ національнôмъ для всеи державы, але сей говôръ розвѣяли вѣтры. Були проєкты Фішгофа о національныхъ куріяхъ, але свѣта ясного не побачили. Нинѣшне правительство не маe — легко сказавши — вже нѣякоі позитивноі програмы. Оно дѣлае лишь неґативно, усуваючи зъ порядку дневного тѣлъ законодатныхъ якъ-разъ тй пытаня, котрй мусять бути колись рѣшенй, бо народы австрійскй за надто вже свѣдомй правъ своихъ національныхъ, якъ щобъ можна ихъ збути неґацією або найновѣйшою выдумкою ґр. Таффого, т. е. санкціонованьемъ нинѣшного status quo, на скрôзь несправедливого.

А чей-же програма, котрою бы мусѣли вдоволитись всѣ, лежить дуже близько, пôдъ руками. Она мѣстить ся въ двохъ короткихъ словахъ: а в т о н о м і я н а р о д ô в ъ. Та на жаль — въ Долитавщинѣ не достае мужа зъ вôдповѣдною енерґією и рѣшучостію. Нашй Періклесы не кермують народами австрійскими, а кôлька случайныхъ и хвилевыхъ бôльшостей тягне ихъ за собою туды, куды самымъ хоче ся для заспокоеня еґоізму и неоправданыхъ аспірацій. Чи на довго така путанина выстане, сумнѣваємось. А тымчасомъ росте у внутрѣ роздоръ и народы австрійскй розходять ся — кождый въ свою сторону...

Причинокъ до розъясненя причинъ мужицкои еміґраціи.

[Письмо зъ провінціи.]

(Дальше.)

3) Законодавець закономъ зъ 15 марта 1883 ч. 39 В. з. д., закономъ зъ 28 грудня 1887 ч. 1 зъ 1888 В. з. д. и закономъ зъ 30 марта 1888 ч. 33 В. з. д. зновъ взявъ въ оборону робôтникôвъ промысловыхъ, помôчникôвъ и т. д., вводячи при рôвночасноі змѣнѣ закона промыслового зъ 29 грудня 1859 ч. 227 В. з. д. корпораціи промысловй и вкладаючи на нихъ обовязокъ: крôмъ выроблюваня духа лучности межи членами и участниками та крôмъ закладуваня всякого рода складôвъ матеріялôвъ до спôвпродажи, спôльноі продукціи машиновоі и т. д. — такожь дальшій обовязокъ: запроваженя и удержуваня власныхъ закладôвъ т. е. касъ хорыхъ для спомаганя помôчникôвъ, челядникôвъ на выпадокъ хоробы. До тои касы мусять платити вкладки предприемцѣ промысловй и всѣ помôчники а до выдѣлу а радше до истнуючоі по-при выдѣлъ зверхности мають выбирати якъ предприемцѣ промысловй такъ и помôчники. Отже робôтники и помôчники промысловй мають забезпеку на выпадокъ хоробы навѣть.

Тіи законы и розпорядженя ба и послѣ выданй хоронять такихъ робôтникôвъ на выпадокъ, сли бы они нещасливо попали въ бѣду, бо на той выпадокъ мусять они забезпечитись и въ случаю нещастя тй робôтники и урядники промысловй по фабрикахъ, гутахъ, копальняхъ, варстатахъ, складахъ корабельныхъ и т. д. мають дôстати вынагороду шкоды, котра повстае черезъ ушкодженье тѣла, вôдповѣдно до ихъ платнѣ за часу ихъ здоровля, въ формѣ ренты.

На выпадокъ смерти такого робôтника належить ся крôмъ евентуальноі ренты [60—50% зарôбку] до дня смерти — такожь кошты похорону найôбльше 25 зр., рента для осиротѣлыхъ дѣтей, для вдовицѣ або вдôвця.

Але все то вôдносить ся до промыслу, а не тыкаєсь анѣ хлѣборобôвъ, анѣ робôтникôвъ тои галузи продукціи. Бо законъ выразно каже, що квестія ся буде урегульована осôбными законами, котрй будуть выданй. Поки-що законôвъ тыхъ не выдано и Богъ зна', чи й коли они выданй будуть...

Здавалось бы, що все то, що доси сказано, есть по просту вôдступленьемъ вôдъ рѣчи и лѣтанье гадками по-пôдъ хмары. Намъ здаe ся, що такъ не есть, бо зъ короткого сего представленя видимо, що законодавець памятавъ доси о всѣхъ наведеныхъ и не наведеныхъ особахъ, а призабувъ зовсѣмъ на мужика-хлѣбороба. Его лишивъ законодавець безъ всякоі опѣки и выдавъ на поталу лихвѣ, выскуванямъ и крайнôй нуждѣ.

Не вже-жь такъ маловажный есть мужикъ-хлѣборобъ въ устрою суспôльнôмъ? Намъ видить ся, сли хто, то вôнъ найважнѣйшій, и сли схочемо бути справедливыми, мусимо сказати, що хлѣборобъ и робôтники его суть пôдставою всего истнованя, бо они одній суть, котрй всякй промыслы, всякй уряды и т. д. годують, а якъ треба хлѣборобови тыхъ урядôвъ, такъ ще бôльше треба тымъ урядамъ хлѣбороба. А если оно такъ есть, то заходить кардинальне пытанье: чому та кирниця истнованя не дôстала доси вôдповѣднои охороны? — длячого вôдповѣдными законами не постарано ся доси о то, щобы ей вымурувати та цимбриньемъ обложити, щобы не забагнювати воды житя? — чому-жь кирниця доси не забезпечена, щобъ не завалилась и вода житя не перестала плысти?

Ото длятого, що хлѣборобъ-мужикъ не маe у вôдповѣднôмъ числѣ заступникôвъ въ тѣлахъ законодатныхъ, — самъ же вôнъ жие и въ потѣ чола робить на хлѣбъ для всѣхъ и не стае ёму способности заняти ся собою и упôмнутись за себе, — розкиненый по поляхъ не знае сходинъ, якъ то инакше есть межи робôтниками фабричными, котрй скуплений на одномъ мѣсци, — хлѣборобови не дае ся нагоды образувати ся въ его материнôмъ языцѣ въ школахъ и читальняхъ, бо школы уважають за средство до вынародовленя, а читальнѣ, т. е. школы для старшихъ за рѣчь небезпечну для державы!...

Мужикъ-хлѣборобъ припертый такъ до стѣны, заголомшеный, не може нѣчого вдѣяти, а що не може довше выдержати, на то дае доказъ своею еміґрацією...

Уже й законъ конкурсовый зъ дня 25 грудня 1868 ч. 1 зъ 1868 В. з. д. въ §-ѣ 5 каже, що фаллітови належить то лишити, що вôнъ черезъ свою пильнôсть заробить, о скôлько оно есть конечне до удержаня для него и для осôбъ, котрымъ супротивъ него законне право до удержаня прислугуе. — а хотяй вôнъ не маe права жадати удержаня зъ маєтку належачого до масы кридальноі, то таки законъ каже дальше, що залежить вôдъ волѣ вѣрителѣвъ, котрй бы черезъ таке позволенье шкоду потерпѣли, чи кридатареви може бути позволене удержанье [зъ того-жь маєтку].

Що-жь се, якъ не minimum existentiae, хотяй скупе?

А нашъ мужикъ хлѣборобъ цѣле своe житье въ конкурсѣ! — а хочь есть пôдставою державы, то нѣхто ёму не хоче признати minimum existentiae!

Противно! Якъ зъ однои стороны видимо на цѣлôй лініи житя суспôльного каніталъ всюда охороненый и полекшe маe въ податкахъ, — поминувши то, що кишенѣ каніталіста не зревідуешь, — якъ зъ однои стороны бачимо minimum existentiae у урядникôвъ интеліґентныхъ, у зарôбникôвъ та слугъ, такъ зовсѣмъ не видимо его у нашого хлѣбороба.

Обѣцянка, що робôтники рôльничй дôстануть законъ для свого обезпеченя, выходить на се, що: „сказавъ панъ: кожухъ дамъ, та тепле его слово“. Не тôлько охороны для робôтника рôльничого треба, але такожь треба сотворити minimum existentiae для мужика-хлѣбороба.

Рада державна закономъ зъ 1 цвѣтня 1889 ч. 52 В. з. д. розмахнула ся утворити мужицкій майоратъ, щобы закономъ тымъ державнымъ утворити партію въ родѣ середного стану селяньского. Законъ той державный есть зависимый вôдъ законôвъ краєвыхъ, котрй мали бы постановити, яка одиниця мужицкого грунту неподѣлима мусить бути.

Симъ закономъ мали бы бути привернены часы зъ-передъ закона зъ 1 падолиста 1868 ч. 25 В. з. д., зносячимъ неподѣльнôсть мужицкихъ грунтôвъ. Але люде зъ великою тревогою выжидають часу, въ котрôмъ законъ краєвый по мысли закона зъ 1 цвѣтня 1869 ч. 53 В. з. д. выданый бути мавъ бы. Противъ заведеня неподѣльности ґрунтôвъ высказавъ ся край цѣлый, якъ часописи справедливй, такъ и мужики на вѣчахъ. Часъ змѣняе ся, змѣняють ся и потребы, а того, що було передъ 1868 рокомъ при неподѣльности грунтôвъ, уже нѣколи не буде, хочь-бы якй мали бы мы законы. Противно, зробило бы ся кôлькохъ слабыхъ господарѣвъ, а навкруги рôй робôтникôвъ незабезпеченыхъ, голодныхъ, голыхъ, босыхъ, безъ кута-хаты. Правительство, ставлячи такими законами въ спосôбъ буржоазный анахронічну курателю и обмежуючи право розпорядимости властителя що-до его власности, тымъ самымъ сотворюе противъ себе елементъ до пропаґанды, котрои дуже бонть ся. И инакше бути й не може, бо голодный хоче ѣсти, а сли не маe нѣчого до страты, то ясно, що й передъ нѣчимъ не убоить ся.

Отже повинно бы ся найперше утворити minimum existentiae мужика-хлѣбороба на такихъ-ось засадахъ:

Скôлькôсть ґрунту до вартости найменше 600 зр. повинно ся увôльнити вôдъ екзекуціи безусловно, позаякъ така найменша скôлькôсть ґрунту есть конечна до выживленя хлѣбороба и его родины.

На доходы ґрунту такои величины може бути наложена екзекуція, сли властитель управу и того ґрунту зовсѣмъ занедбуе, однакъ не на довше якъ на оденъ рôкъ а по убѣзѣ пятьохъ лѣтъ зновъ на оденъ рôкъ, сли бы властитель не поправивъ ся въ господарцѣ.

За симъ промовляе сама справедливôсть, бо длячого кождый иншій маe мати право до minimum existentiae, лишь одинъ мужикъ нѣ! То хиба длятого, що мужикъ не може сховати своєи хатки и грядки за пазуху, а всяка можлива бѣда чѣпаe ся до него.

Выставмо собѣ справдѣшный и на позитивныхъ даныхъ опертый фактъ, що на пôвъ морґу поля сидить вдовиця зъ 5—6 дѣтьми, а часто на чверти морґа есть и хата. Очевидна рѣчь, се такій просторъ, що сли баба сяде на середину зъ кочергою, то сусѣдку свою, сѣвшу на своємъ кавальчику, буде бити. Сей предметъ, т. е. кавалчикъ грядокъ и хата суть предметомъ всякоі мыслимоі екзекуціи. Побôчь же сидить жидъ-шинкарь, що 1.000 зр. маe межи людьми и опроцентуе ихъ звышь 50% часто до 100 и 150%. Въ хатѣ коршмаря крôмъ конечныхъ рѣчей для него и родины нѣчого нема, тожь и фантованый бути не може. Вдовичиній грядки и хату за кôлька ґульденôвъ екзеквують, продають и ей зъ дѣтьми пускають по-пôдъ чужй плоты, а жида зъ его тысячкою лишають, абы дальше експльоатувавъ село, хоть-бы вôнъ сто разôвъ бôльше бувъ довжный, якъ та вдовиця.

При тôмъ належало бы заострити и що року упоминати, абы екзекуторы придержували ся новелѣ екзекуційноі зъ 10 червня 1887 ч. 74 В. з. д., бо инакше за податки у селянина все пропадае и вôнъ противъ того не вмѣe навѣть боронити ся въ своѣй податливости и въ убожествѣ, а ще бôльше въ льояльности для правительства а особливо для короны.

(Дальше буде.)

Рада державна

На пятничнôмъ засѣданю палаты послôвъ продовжала ся діскусія надъ буджетомъ міністерства рôльництва.

Пос. К о к о ш і н е ґ ъ пригадавъ на великій знищеня въ стирійскихъ винницяхъ, котрй потерпѣли въ наслѣдокъ філоксеры и перонóспоры. Бесѣдникъ критикувавъ остро средства, якй правительство поставило въ цѣли охорони винниць.

Пос. К а л ь т е н е ґ е р ъ выступивъ проти закупна селяньскихъ посѣлостей въ цѣли заокругленя ловецкихъ ревірôвъ. Се вплывае на стисненье селяньского стану. Посолъ домагавъ ся скликаня рады державноі по великодни на двомѣсячну сесію, щобы полагодити цѣлый рядъ проєктôвъ, на поправу селяньского стану.

Пос. Д в о р ж а к ъ заявивъ, що инвестіціи на поли рôльництва за малй, а интересы рôльництва занедбанй, особливо въ Чехіи. Бесѣдникъ звернувъ ся на тридержавный союзъ и сказавъ, що въ вôдношеню до жертвъ, якй ложать ся на сей союзъ, корысти майже нѣякй. Що-до переговорôвъ торговельныхъ мѣжь Россією и Нѣмеччиною — они мабуть мимо опозиціи аґраристôвъ прийдуть до цѣли и певно будуть корыстнѣйшй для Нѣмеччины, нѣжь для Австріи австро-нѣмецка угода. Австро-нѣмецкій трактатъ торговельный не давъ рôльничимъ господарства нѣякого вôдшкодованя. Въ вывозѣ худобы наставъ убутокъ, цѣны збожа упадають въ Австріи и на Угорщинѣ. Се наслѣдки самовôльныхъ розпоряджень нѣмецкого правительства супротивъ округôвъ въ котрыхъ зараза навѣть не навѣщувала худобы. Дворжакъ жадавъ ще ческого народного права и выповѣвъ, що ческій народъ все готовый приложити руку до спôльноі працѣ, если та праця буде вôдбувати ся на основѣ рôвноуправы и політичноі рôвности.

Пос. К ш е п е к ъ и Д е ц ъ обговорювали упадокъ селяньского стану и заявили ся за систематичнымъ урльопованьемъ зъ войска селянскихъ сынôвъ на часъ рôльныхъ робôтъ.

Пос. Д е ц ъ спротививъ ся отворенію румуньскои границѣ тому, що се грозить небезпечностію заразы худобы.

Пос. Р о л ь с б е р ґ ъ вказувавъ рôвножь на упадокъ рôльництва.

Пос. Куніцъ обговорювавъ послѣдну змову робôтникôвъ въ Бріксенъ. Тамошный староста называє робôтникôвъ „чорною голотою“.

По промовѣ кôлькохъ дальшихъ бесѣдникôвъ, перервано нарады.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуває ся нинѣ.

——

На пôставѣ цѣсарского повномочія телеґрафічного зъ Терріте, правительство поставило на вчерашнôмъ засѣданю проєктъ закона въ справѣ активованя медичного выдѣлу у Львовѣ. Правительство преліміновало на ту цѣль суму 235.000 зр. Отворенье выдѣлу наступить зъ початкомъ шкôльного року 1894/5.

Комісія податкова приймила проєктъ закона о увôльненю вôдъ податку на 20 лѣтъ, 181 домôвъ у Львовѣ, котрыхъ треба перебудовати зô взглядôвъ санітарныхъ. Комісія приняла такожь резолюцію, щобы для мѣста Львова внесено до конституційного трактованя такій самый проєктъ закона о вывласненю, якій внесено для мѣста Праги.

Австро-угорске правительство, яко ініціяторъ мѣжнароднои холєричнои конференціи порозумѣло ся зъ правительствомъ нѣмецкимъ и уложило 25 квестій, котрі будуть становити предметъ дрезденьскои конференціи. Делеґаты державъ уже напередъ будуть знати точнѣ инструкціи.

Еміґраційный процесъ въ Тернополи.

(*Оріґінальне справозданье „Дѣла“*).

Передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ въ Тернополи розпочавъ ся вчера процесъ въ справѣ еміґраціи нашихъ селянъ за кордонъ въ Россію. Державный прокураторъ вôдчитавъ актъ обжалованя противъ:

1. Ивана Михайлишина зъ Вôльхôвчика, жонатого, батька двохъ дѣтей, властителя загороды и двохъ морґôвъ ґрунту, при тôмъ громадского польового. Актъ обжалованя закидає єму що: а) въ мѣсяци вересни 1892 р. зъ намыслу намовлявъ публично и при бôльшôмъ числѣ селянъ у Вôльхôвчику, въ Гусятинѣ и въ Россіи до громаднои еміґраціи въ Россію и здержувавъ ихъ на територіи россійскôй вôдъ намѣреного повороту до краю, та тымъ способомъ, выхваляючи ще вôдносины россійскі и рôвночасно понизуючи сучаснѣ вôдносины въ Австріи, старавъ ся пôдбурити селянъ до погорды и ненависти противъ сущѣльнои звязи державы и противъ державнои адміністраціи, б) що въ мѣсяци вересни 1892 р. упровадивъ пôдступно Ксеньку Слободянову вôдъ єи чоловѣка Онуфрія, черезъ що допустивъ ся злочину забуреня публичного спокою пôсля §. 65. буква *a*, закона карного и злочину публичного насильства пôсля §. 96. з. к., котрі по силѣ §§. 34 и 65 з. к. пôдпадають карѣ.

Прокураторъ обжалôвує дальше:

2. Бенеду Ржепу [мабуть обряда лат.] що, а) дня 23 жовтня и 9 падолиста 1892 р. зложивъ фальшиве свѣдоцтво въ ц. к. повѣтовôмъ судѣ въ Гусятинѣ, щобы нанести державѣ шкоду при вымѣрѣ справедливости въ карнôй справѣ Ивана Михайлишина, обжалованого о злочинъ забуреня публичного спокою, б) що въ вересни 1892 розсѣвавъ публично въ Личкôвцяхъ фальшивѣ и для публичнои безпечности занепокоюючі вѣсти, котрі не мали достаточныхъ причинъ уходити за правдивѣ, черезъ що допустивъ ся злочину обманы пôсля §§. 197 и 199 бук. *a* з. к. и переступства противъ публичного спокою и порядку пôсля §. 308 з. к. — що по силѣ §§. 35 и 202 з. к. пôдлягає карѣ.

Розправа потреває имовѣрно три дни.

Трибуналови проводить сов. краєвого суду Ант. Райнвартъ, вотантами суть Познякъ и Фабри, а протоколує Клюкъ. Обжалôвує заступникъ прокуратора Юлій Туртельтавбъ, боронять д-ръ Михаилъ Ляндавъ и д-ръ Горовіцъ Якôвъ.

До розправы вôзвано 34 свѣдкôвъ. Крôмъ численныхъ протоколôвъ и урядовыхъ письмъ, вôдчитає ся ще списъ еміґрантôвъ, котрі вернули до краю.

Актъ обжалованя обнимає шѣсть аркушôвъ письма. Въ нѣмъ зазначує ся на вступѣ, що въ вересню минувшого року еміґраційный рухъ огорнувъ въ повѣтѣ гусятиньскôмъ слѣдуючі громады: Вôльхôвчикъ, Трибухôвцѣ, Личкôвцѣ, Городницю, Самолускôвцѣ, Чабарôвку, Василькôвцѣ, Боссиры, Коцюбинчики, Сокиринцѣ, Зелену, Суходôлъ, Тлустеньке, Пробôжну, Чорнокôнцѣ, Сидорôвъ, Шидлôвцѣ, Кривеньке, Василькôвъ и Гусятинъ. Перше слѣдство зарядило староство и повѣдомило вôдозвою зъ дня 11 жовтня 1892 р. державну прокураторію. Староство покликало ся головно на два короткі зôзнаня Бенеды Ржепы, котрі узасаднюють пôдозрѣнье, що Михайлишинъ яко аґітаторъ и бунтôвникъ спонукавъ и пôдмагавъ еміґраційный рухъ. — Ржепа доказувавъ именно, що Михайлишинъ заявивъ єму въ шинку, що йде зъ 20 людьми зъ Вôльхôвчика въ Россію, де одержать по 20 морґôвъ ґрунту и худобу, що сыны ихъ не будуть служити при войску и що вôнъ самъ Михайлишинъ дôстане ще 100 рублѣвъ нагороды за те, що доставить людей. Дальше Михайлишинъ впевнявъ Ржепу, мовь-то въ Каменци роблять вже приготованя, що въ Россіи перебуває архикнязь Рудольфъ и просить до себе якъ найбôльше людей. Бенеда Ржепа признавъ такожь, що въ наслѣдокъ тои намовы перейшовъ зъ чотирома людьми зъ Личковець границю.

Сі зôзнаня заперечивъ Ржепа въ судѣ, однакъ слѣдство выказало, що Михайлишинъ бувъ пружиною руху, єго дѣланье звертало ся просто на забуренье публичного спокою, вôнъ бувъ повôльнымъ або платнымъ орудіємъ чужои аґітаціи. Зôзнаня численныхъ свѣдкôвъ доказують, що Михайлишинъ намовлявъ до еміґраціи, розголошувавъ фальшивѣ вѣсти и тенденційно понижавъ вôдносины въ Австріи.

Замѣтнѣйше свѣдоцтво Стаха Киналя. Вôнъ оповѣдавъ широко байку про архикнязя Рудольфа, до котрого два полки австрійскихъ драґонôвъ мали перейти коло Пôдволочискъ, потôмъ зôйшовъ на хлопску нужду въ Галичинѣ и сказавъ, що єи сотворили паны, жиды и надмѣрнѣ податки.

Прокураторія закинула спеціяльно, що Михайлишинъ перепровадивъ въ Россію Каську Слободянъ, замужну, котрôй обѣцявъ, що въ Россіи подружить ся зъ тутешнымъ мешканцемъ Яковомъ Пенютою. Такожь говорившъ єи, що внедовзѣ наступить вôйна и всѣ нашѣ перейдуть на другу сторону.

Комічнѣ були зôзнаня Каськи. Она подала, що оповѣданье Михайлишина припало єй дуже до вподобы. Вправдѣ опирала ся, але коли Михайлишинъ загрознвъ, що вынайде иншу жѣнку для Пенюты, тогдѣ она пôдъ вплывомъ горѣвки рѣшила ся переступити границю. За кордономъ Михайлишинъ злучивъ ихъ руки разомъ и записавъ въ касарни въ россійскôмъ Гусятинѣ яко супругôвъ.

По трохъ тыжднях Онуфрій Слободянъ вôдôбравъ собѣ жѣнку назадъ.

Въ присутности Петра Бурбы зъ Суходолу, обжалованый мавъ хвалити ся, що одержавъ грошѣ въ Россіи и показувавъ єму рôзнѣ австрійскѣ и россійскѣ банкноты. Такожь говорившъ, що у насъ тѣсно. Бурба замѣтивъ, що оповѣданье Михайлишина вразило єго такъ, що вôнъ въ два дни пôзнѣйше выеміґровавъ разомъ зъ Иваномъ Дроздою до Россіи.

Пôсля зôзнань богато свѣдкôвъ выйшло, що еміґранты зъ рôзныхъ мѣсцевостей стояли въ Россіи пôдъ проводомъ Михайлишина, терпѣли всѣлякѣ недогоды, намагали ся утѣкати, а Михайлишинъ спинявъ ихъ. Вôнъ мавъ зносити ся ненастанно зъ россійскими орґанами и противно якъ другѣ, зазнававъ выгоды и достатковъ.

Каська Слободянова посвѣдчила, що еміґранты иншихъ мѣсцевостей жалували ся на Михайлишина, що вôнъ намовивъ ихъ до еміґрації, однакъ при поворотѣ умовили ся, щобы єго не обжаловувати. Вôнъ роздѣлювавъ живнôсть и грошѣ, доставленѣ россійскимъ правительствомъ, мѣжь еміґрантôвъ и грозивъ всѣмъ, котрі хотѣли вертати, тюрмою, кулею въ лобъ и трилѣтною вязницею въ Австріи.

Становый въ Маковѣ мавъ сказати въ сварнѣ до Михайлишина: бунтовщику свого царя, ты обѣвъ єго, а теперь тутъ хочешь панувати!

Цѣлый рядъ свѣдкôвъ, а мѣжь ними Абрагамъ Файеръ наставали, що гранична сторожа россійска пôдмагала, а навѣть заохочувала до еміґрації. Абрагамъ Файеръ покликавъ ся, що одинъ „обѣздчикъ“ хотѣвъ стрѣляти на сей бôкъ до него, та вôнъ утѣкъ.

Свѣдокъ Стефанъ Кравець заявивъ, що одинъ „объѣздчикъ“ розповѣдавъ, що царь дасть по десять десятинъ кождому въ такôмъ краю, де нема зимы и де помаранчѣ ростуть, — вôльный лѣсъ до ужитку и право рыбôловлѣ. Зъ весною царь вступить до Австріи и змѣшає єи зъ болотомъ.

За Микитою Будземъ, котрый утѣкъ зъ Россіи, солдатъ стрѣлявъ кôлька разôвъ

Петрови Заборовскому, россійскій вахмайстеръ зъ Шидлôвець мавъ говорити, що имъ велѣли перепускати всѣхъ еміґрантôвъ безъ леґітімаційныхъ паперôвъ и се правда, що дôстануть землю.

Актъ обжаловаря порôвнавъ дѣяльнôсть россійскихъ функціонарôвъ зъ выступомъ Михайлишина и прийшовъ до заключеня, що вôнъ робивъ въ ихъ думцѣ яко платный аґітаторъ россійскихъ личностей.

Михайлишинъ и Бенеда Ржепа остають въ слѣдствѣ уже вôдъ вересня, т. є. шѣсть мѣсяцѣвъ.

(*Дальше буде.*)

Вôдозва.

Вже въ вôдозвѣ пôдписаного „Товариства Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ зъ дня 16 н. ст. цвѣтня 1891 пôднѣсъ бувъ Выдѣлъ того-жь товариства, що не спускає — помѣжь иншимъ — зъ уваги конкретнои и дуже важнои справы, а то справы нашихъ шкôльныхъ дѣвчатъ зъ провінціи.

Вѣдомо, що приватнѣ мешканя не все добре вплывають пôдъ народнымъ взглядомъ на рускѣ дѣвчата, а недостатокъ певного и доброго надзору домового навѣть уменшає фреквенцію рускихъ дѣвчатъ до шкôлъ высшихъ по бôльшихъ мѣстахъ.

Тому-жь наше товариство задумує заснувати, коли призбирає вôдповѣдный фондъ, въ Станиславовѣ платный институтъ, въ котрôмъ будуть могли дѣвчата, ходячі до публичныхъ шкôлъ, примѣрно и въ щиро рускôмъ дусѣ выховуватись.

Скоре здѣйсненье сен гадки зависить вôдъ скорого и численного впису въ члены нашого товариства, и хотяй послѣдными часами число членôвъ товариства побôльшило ся, а фондъ зрôсъ до 400 зр., то квота сеся, якъ кождый признасть, надто мала, щобы можна приступити вже до дѣла, а щобы институтъ такій удержувати, мусѣло бы товариство числити найменше 300 членôвъ, котрыхъ вкладки причинили бы ся до пôддержаня институува.

Длятого пôдписаный выдѣлъ осмѣляє ся вôдозватись до всѣхъ патріотичныхъ Русинокъ, котрі ще не суть членами и вказати ще разъ на конечнôсть основаня такого института. Въ Станиславовѣ истнує вôсьмоклясова школа выдѣлова жѣноча, до котрои ходить много рускихъ дѣвчатъ зъ околицѣ, а пожаданымъ єсть, щобы о много бôльше ихъ до шкôлъ учащало. Але щобы умѣстити дѣвчину на мещканье пôдъ якій такій лучшій надзоръ и розумне веденье, треба платити мѣсячно такъ высоку квоту, на котру много родичѣвъ не стати.

Дешевшій мешканя звычайно шукають бôльше якъ выховують. А що-жь доперва думати про бôльшу часть такихъ мешкань, про ихъ народно-патріотичне веденье и вплывъ. Отже зъорґанізованье такого института, въ котрôмъ за умѣренну цѣну могли бы рускі дѣвчата мати хороше домове немовь материньске веденье и народно-патріотичне и релїґійне выханье (именно доповняючи шкôльныі предметы наукою руского языка, літературы и исторіи) и можнôсть образованя въ иншихъ напрямахъ умыслового и товариского житя єсть вельми потрѣбне. А позаякъ пôдписаный выдѣлъ зъ высше поданымъ фондомъ ще не може приступити до утвореня такого института, то й просить рускихъ патріотокъ полудневои Галичины зъ Буковиною, а именно зъ Станиславôвщины, якъ о се, щобы вписували ся въ члены товариства [вкладка 1 зр. рôчно], такъ и о се, щобы надсылали хоть малѣ датки на тую цѣль, а самъ выдѣлъ зъ ревностію и доложеньемъ найбôльшои пильности буде старати ся, щобы въ мѣру засобôвъ приступити якъ не сего ще року, то на другій рôкъ до основаня того-жь института.

Вôдъ выдѣлу „Тов. Рускихъ Женщинъ“.

Въ Станиславовѣ дня 10 н. ст. марта.

З. Бучиньска, предсѣдателька. *В. Мандичевска*, секретарка. *О. Левицка. Е. Кумановска, И. Левицка, А. Заячковска, Е. Яцикевичева.*

[Просимо иншѣ часописи о повторенье тои вôдозвы.]

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Молодоческѣ послы мають — якъ подає вѣденьска телеґрама часописи „Новое Время“ — поставити внесенье, щобы австро-угорске правительство навязало переговоры торговельнѣ зъ Россіею, коли-бъ проєктованый договôръ Нѣмеччины и Россіи осущивъ ся. Коли-бъ то внесенье выкликало опозицію зъ стороны угорскихъ промысловцѣвъ, то мимо того, переведенье того закона було бы пожадане въ интересѣ другои части монархіи.

——

„Московскія Вѣдомости“ пишуть про вôдносины болгарского священьства до намѣренои змѣны конституціи. Сумно дзвенить — каже згадана часопись — для князя болгарского вѣстка, що якъ бѣле такъ и чорне духовеньство, дальше ексархъ и митрополиты зборонялись выслати Кобурґови депешѣ зъ нагоды єго заручинъ. Єсть се неправдою, мовь бы духовеньство мало змѣнити свою гадку на користь проєкту поданого правительствомъ болгарскимъ. Подана N. fr. Press-ою вѣстка, що ексархъ писавъ до Кобурґа, оказалась ложною. Ексархъ и духовеньство остають вѣриыми свому пересвѣдченю и не дадуть ся зъѣднати для проєктованои змѣны конституціи, обиджаючои чувства релїґійнѣ болгарского народу.

——

Якъ доносять телеґрамы зъ Сербіи — вчерашнѣ выборы до скупштины скôнчили ся побѣдою лібералôвъ. До заповѣданыхъ забурень не прийшло нѣгде. До теперь маємо вже вѣсти про выборы зъ слѣдуючихъ мѣсцевостей. Въ Шабаци выбрано ліберального кандидата 477 голосами, оба опозиційнѣ сторонництва одержали по 380 голосôвъ. Дальше выбрано ліберальныхъ кандидатôвъ въ Парацинѣ, Позареваци, Неґотинѣ, Яґодинѣ, Зайцарѣ, Лесковаци, Прокуплію, Чуприи и Таковѣ. Въ Бѣлградѣ выбрано трохъ лібералôвъ и одного радикада. Мѣста Ушіца и Валієво выбрали по одному радикалови.

Зъ судовои салѣ.

[Розправа карна передъ трибуналомъ присяжныхъ у Львовѣ о провину обиды чести зъ причины „хрунѣярхіи“ выборчои.]

Въ числѣ 25 часописи політичнои для народу „Батькôвщина“ зъ р. 1892-го умѣстивъ Антôнъ Воробець ґосподарь зъ Залужа, членъ рады громадскои въ Залужи а рады повѣтовои въ Рогатинѣ якъ такожь членъ выдѣлу філіи товариства „Просвѣта“ въ Рогатинѣ — допись, въ котрôй выступивъ прилюдно противъ вôйта Василя Слабого — называючи єго „*хрунемъ*“, дальше противъ радного Василя Дзеры — называючи єго такожь „*хрунемъ*“, котрый при выборахъ на послôвъ честь громады за ковбасу и чотири фѣры прутя продавъ якъ такожь противъ Віктора Дзеры заступника вôйта и того-жь Василя Дзеры за тото, що они оба вôддають ся налоговому піяньству и бють ся по шинкахъ.

Коштомъ и заходомъ общару двôрского въ Залужу а именно п. Гірша, обиджені тыми закидами Василь Слабый, Вікторъ Дзера и Василь Джера, зробили донесенье карне до суду краєвого карного у Львовѣ а вôдтакъ по переведеню донесеня карного внесли актъ обжалованя противъ Антона Воробця яко автора дописи и Костя Паньковского яко одвѣчального редактора часописи „Батькôвщина“ о провину противъ безпечности чести зъ §§. 487, 488 и 491 закона карного и переступство зъ §. 496 закона карного, якого допустили ся въ друкованôй часописи.

Наслѣдомъ того мала вôдбутись головна розправа карна передъ трибуналомъ присяжныхъ у Львовѣ дня 18 н. ст. лютого 1893 р., котра однакожь не вôдбула ся за-для того, що до утвореня лавы присяжныхъ не явило ся 30 судьѣвъ присяжныхъ а оборона спротивилась утвореню лавы присяжныхъ при меншôмъ ихъ числѣ. Тому вôдбулась дня 4 н. ст. марта поновна розправа головна передъ трибуналомъ присяжныхъ у Львовѣ, але лише противъ Антона Воробця яко обжалованого, позаякъ въ межичасѣ п. Кость Паньковскій умѣстивъ въ „Батькôвщинѣ“ спростованье и приватнѣ жалôбники вôдступили вôдъ обжалованя п. Костя Паньковского, — бо-жь п. Гіршови о то ишло, щобы поучити розуму Антона Воробця, котрый вôдваживъ ся выступити противъ тыхъ, що тримають зъ двором.

При розправѣ станувъ обжалованый Антôнъ Воробець и того-жь оборонець адвокатъ д-ръ Кость Левицкій а приватнѣ жалôбники Василь Слабый, Вікторъ Дзера и Василь Дзера станули зъ своимъ заступникомъ д-ромъ Добецкимъ. Переслуханый обж. Антôнъ Воробець признавъ, що написавъ вправдѣ допись до „Батькôвщины“, однакожь тоту допись уложивъ до друку и поробивъ въ нѣй значнѣ змѣни редакторъ часописи п. Кость Паньковскій, а що-до закидôвъ пôднесеныхъ противъ приватныхъ жалôбникôвъ, потвердивъ ще разъ при розправѣ, що Василь Дзера зрадивъ громаду — вôддаючи свôй голосъ при выборахъ посла до рады державнои не на рускаго кандидата, але на польскаго кандидата, а то за ковбасу и чотири фѣры прутя; що радній Вікторъ Дзера и Василь Дзера робять громадѣ соромъ піяньствомъ и біятиками и що вôйтъ Василь Слабый покрыває ихъ нечеснѣ вчинки, та, що всѣ они роблять лихо въ громадѣ. На доказъ правды тыхъ обставинъ покликавъ ся на свѣдкôвъ: Стефана Дзеру, Стефана Воробця, Тимка Зеньчука и Ивана Воробця.

Оборонець адвокатъ д-ръ Кость Левицкій зажадавъ допущеня ще на свѣдка п. Костя Паньковского, на доказъ обставины: хто написавъ дотычный артикулъ до друку. Мимо спротивленя заступника приватныхъ жалôбникôвъ, трибуналъ прихиливъ ся до внеску оборонця. Переслуханый яко свѣдокъ Кость Паньковскій признавъ, що самъ уложивъ артикулъ дотычный на пôставѣ письма обжалованого Антона Воробця и що самъ поробивъ значнѣ змѣны що-до змѣсту. На запытанье оборонця, що розумѣвъ свѣдокъ пôдъ выразомъ „хрунь“, вôдповѣвъ свѣдокъ, що пôдъ тымъ словомъ розумѣють нашѣ селяне такихъ людей, котрі при выборахъ зраджують справу народну, вôддаючи свôй голосъ на польскаго кандидата.

Свѣдокъ Стефанъ Дзера зôзнавъ, що чувъ, якъ Вікторъ Дзера ганьбивъ Василя Дзеру за чотири фѣры прутя, котрі той-же одержавъ вôдъ двора за свôй голосъ при выборахъ а ще казавъ Вікторови Дзерѣ возити тото прутье собѣ до дому, за що вôдтакъ цѣла громада Залуже назвала „хрунемъ“ Василя Дзеру. Дальше зôзнавъ свѣдокъ, що Вікторъ Дзера и Василь Дзера (шваґры) напивають ся по корчмахъ и що Віктора Дзеру на Рôздво вынесли пяного зъ церкви, на приказъ священика.

Свѣдокъ Стефанъ Воробець зôзнавъ, що Василь Дзера признавъ ся передъ нимъ, що одержавъ за свôй голосъ на польскаго кандидата „ковбасу“, що Василь Слабый и Василь Дзера (мимо даного слова громадѣ) голосували на польскаго кандидата на посла до рады державнои, що Вікторъ Дзера въ очи дорѣкавъ Василеви Дзерѣ за то, що вôнъ продавъ громаду за ковбасу и чотири фѣры прутя, чого не заперечивъ Василь Дзера, а такожь потвердивъ, що оба они запиваютъ ся по корчмахъ и що зъ бійки мавъ разъ Василь Дзера пôдбите око.

То само потвердивъ свѣдокъ Тимко Зеньчукъ, а свѣдокъ Иванъ Воробець зôзнавъ, що Василь Дзера єму говорившъ „*тебе дурню набили при выборахъ за Русина, а я зъвъ та выпивъ и ще прутя набравъ*“.

Дальше вôдчитано протоколы свѣдкôвъ, переслуханыхъ въ судѣ повѣтовôмъ въ Рогатинѣ и урядовѣ свѣдоцтва, пôсля котрыхъ Антôнъ Воробець не бувъ ще нѣколи караный, коли тымъ часомъ урядъ громадскій въ Залужи выставивъ фальшиве свѣдоцтво, пôсля котрого Антôнъ Воробець мавъ бути, кôлька разôвъ караный, — надѣючись, що неправда та выкрые ся.

На пôставѣ перведенои розправы уложено шѣсть пытань для судьѣвъ присяжныхъ а то пять головныхъ що-до самои обиды чести а одно додаткове що-до доказу правды.

Заступникъ приватныхъ жалôбникôвъ д-ръ Добецкій домагавъ ся узнаня виннымъ обжалованого Антона Воробця всѣхъ закиненыхъ провинъ и переступства противъ безпечности чести, позаякъ обжалованый не мавъ права называти приватныхъ жалôбникôвъ „хрунями“ за то, що они „dobrze żyją z dworem“ а кождому чоловѣкови вôльно запивати ся.

Вôдтакъ забравъ голосъ оборонець-адвокатъ д-ръ Кость Левицкій и въ довшôй промовѣ выказавъ, що обжалованый Антôнъ Воробець яко чоловѣкъ свѣдомый справы дѣлавъ въ оборонѣ чести и добра громады Залужѣ, котрôй приватнѣ жалôбники Василь Слабый, Вікторъ Дзера и Василь Дзера — замѣсть бути честными людьми и добрыми провôдниками въ громадѣ — наносять лишь нечесть и шкоду. Дальше зазначивъ, що пôдъ взглядомъ пôдметовымъ не може бути мовы о винѣ обжалованого Антона Воробця, бо вôнъ не може вôдповѣдати за артикулъ написаный редакторомъ часописи. Пôдъ взглядомъ предметовымъ выказавъ, що обжалованый Антôнъ Воробець єсть невинный, бо подавъ лишь правду, позаякъ розправа выказала, що обжалованѣ зле провадять ся въ громадѣ и що заслужили собѣ на назву „хрунѣвъ“ та „піякôвъ“. Вкôнци пôднѣсъ, що добробытъ нашихъ громадъ не може пôднести ся, якъ довго такѣ люде темнѣ и нечестнѣ, якъ приватнѣ жалôбники, будуть вести провôдъ справъ громадскихъ а що надѣю нашого краю суть свѣдомѣ, розумнѣ и честнѣ громадяне, якихъ взôрцемъ єсть обжалованый Антôнъ Воробець.

По нарадѣ судьѣвъ присяжныхъ оголосивъ осудъ предсѣдатель тыхъ-же адвокатъ-посолъ д-ръ Михаилъ Король, котрымъ то осудомъ 8-ма голосами признано обжалованого Антона Воробця невиннымъ закиненыхъ актомъ обжалованя чинôвъ обиды чести.

Наслѣдомъ увôльняючого осуду зажадавъ

Антонъ Воробець засудженя приватныхъ жалобниковъ: Василя Слабого, Віктора Дзеры и Василя Дзеры на зворотъ коштовъ поступованя карного, котрй почисливъ оборонець-адвокатъ д-ръ Кость Левицкій въ квотѣ 117 зр.

Се есть научкою для тыхъ, що не мають чести въ громадѣ, щобы не утирала свого лиця нечистыми руками.

НОВИНКИ.

— **Петиціи до рады державнои** въ справѣ заведеня безпосередныхъ выборовъ и побольшенье числа селяньскихъ послювъ зъ Галичины — нехай петиціонуючи высылають чимъ скорше просто до Вѣдня на адресу посла Романчука [адреса: Abgeordnetenhaus], позаякъ вже 20 н. ст. марта кончать ся засѣданя рады державнои и рускй послы повернуть до краю.

— **Подгорска Рада въ Стрыю** выслала въ справѣ безпосередныхъ выборовъ и збольшеня числя послювъ дальшй петиціи водъ громадъ: Братковцѣ, Кавско, повѣта стрыйского; Спасъ, Луги, Погорѣлець, Подсухе, повѣта долиньского и Манастирець, Иванковцѣ, Любша, Смуговъ и Мазурувка повѣта жидачѣвского; всѣхъ зъ попередными доси 41.

— **Водчитъ для женщинъ** водбуде ся завтра дня 12 н. ст. марта о 3 ой годинѣ зъ полудня въ сали засѣдань товариства „Просвѣта“. Читати буде дальше проф. Волод. Коцовскій зъ исторіи литературы рускои.

— **Нова читальня „Просвѣты“** повстае зъ истнуючи вже читальнѣ въ селѣ Перепелникахъ, повѣта золочѣвского. Въ тій справѣ пишуть намъ зъ водтамъ: „На загальныхъ зборахъ членовъ тутешнои читальнѣ дня 14 н. ст. лютого запала ухвала, щобы читальню замѣнити на читальню „Просвѣты“ та рівночасно утворити при нѣй крамницю и касу позичкову. Статуты высылають ся до потвердженя намѣстництву. Передъ рокомъ отворила зверхность громадска крамницю, а лѣтомъ 1892 року одержала и концесію на трафіку. — Крамниця упадае за-для дуже лихои господарки а зверхность громадска голосить, що постарае ся и о розвязанье читальнѣ. И дѣйстно доси выступили зъ неи всѣ радній. — Що то може выгадувати и вырабляти громада ласа на ковбасы и дреглѣ выборчй, та на бѣду, члены читальнѣ дреглѣвъ не дають. — *Гр.*“

— **Комітетъ, выбраный народно-рускими товариствами** складае отсимъ прилюдну подяку Вп. панямъ: Сал. Крушельницкій и Ользѣ Бережницкій, а такожь Вп. пп.: д-рови Кост. Левицкому, артистови-спѣвакови Ол. Мишузѣ и Хвальному товариству „Львовскій Боянъ“ за ихъ труды, що причинились до небувало-величного святкованя XXXII-хъ роковинъ смерти ТарасаШевченка.

— **Инспекторомъ фаховымъ** для рисунковъ въ гімназіяхъ и семинаріяхъ учительскихъ для Галичины и Буковины именованый професоръ львовскои реальнои школы Ант. Стефачовичъ

— **Офіціяльне калѣцтво руского языка.** Давна рѣчь, що правительство, котре такъ ревно займило ся послѣдными часами пытаньемъ руского языка и правописи, само калѣчить его въ огидный и куріозный способъ. Нашй Читателѣ пригадують собѣ ще може инструкцію, котру намѣстництво выдало при нагодѣ небезпечности холеры въ Галичинѣ, подаючи тамъ остороги противъ пошести. Чи тй остороги добрй и скуточнй — можна подекуды сумнѣвати ся, але певно найскуточнѣйшій лѣкъ противъ холеры — то рускій языкъ и стиль згаданои инструкціи. Такъ потрясае нервами и такого наганяе поту, що завдяки того, холера выгнѣкала зъ Галичины. — Ну, але нѣчого, правительство редагуе по руски „Вѣстникъ законовъ и розпоряджень краєвыхъ“. Читаючи его, чоловѣкъ мимохоть переносить ся въ часы св. Кирила, коли то кромъ блаженнои кирилицѣ не знали иншого друку. Се не бувъ бы ще великій проступокъ, коли-бъ смертный могъ зрозумѣти духа „Вѣстника“. Але нѣ, годѣ. Читаешь и не знаешь що подивляти, чи ц. к. гуморъ, чи серіо трактованй законы. — Може хто те вгадае, „Вѣстникъ“ хоче примѣнити ся до руско-украиньскои вдачѣ и южно-руского гумору и собѣ сыпле гумористичными словами и гумористичнымъ стильомъ? — Га! дотепнй угадуйте!

— **Жидовска спекуляція.** Пишуть намъ зъ Рогатинщины, що жиды не хотять водъ нашихъ селянъ приймати срѣбныхъ гульденовъ и даютъ за нихъ 80 кр. або навѣть и 50 кр., кажучи, що тй грошѣ выйшли вже зъ ужитку. Люде зъ Подмихайловець говорять, що бурштиньскій нотарь и рогатиньскій касіеръ уряду податкового не хотять также приймати срѣбныхъ гульденовъ. Касіеръ уряду податкового не хоче брати гульденовъ, що мають выбитй буквы А. М., кажучи: „они добрй та я ихъ не хочу“. Не знаемо чи се фактъ, чи може поголоски, пущенй жидами для спекуляціи. Водзываемось сею дорогою до властей, щобы придумали способъ и запобѣгли такому немилосердному выкористованю бѣдныхъ селянъ.

— **Нашй почты.** Зъ Золочѣвщины пишуть намъ: Водъ року истнуе въ Нощи урядъ почтовый зъ пѣшимъ посланцемъ до Плугова, воддаленого о 20 кільометровъ дороги. Бѣдный сей посланець въ часѣ зимы та слоты, а бѣднй й мы та почтмайстриня зъ посланцемъ... Посылки въ пакетахъ мусимо водставляти або до Олѣева, або до Зборова, бо посланець не може ихъ носити на плечехъ, а й те що приносить нищить ся зъ тои простои причины, що чоловѣкъ не може охоронити баґажѣвъ почтовыхъ водъ дощу та снѣгу. — Може ц. к. Дирекція почтова прихилить ся до внесенои нами просьбы та замѣнить посланца почтового на возокъ, хочь бы зъ одною шкапою.

— **Увольненье водъ податковъ.** Выдѣлъ краєвый рѣшивъ увольнати фабрику крохмалю въ Самолусковцяхъ, въ повѣтѣ гусятиньскомъ, власность гр. Адама Голуховского, водъ усѣхъ додатковъ краєвыхъ на часъ водъ 1 липня 1891 до 30 червня 1901 року.

— **Огнѣ.** Въ Козовѣ выбухъ огонь дня 14 н. ст. лютого у Максима Блавицкого и спаливъ его домъ, двѣ стайнѣ и будынки сусѣда Ивана Войтовича. Необезпечена шкода выносить 770 зр. — Дня 17 н. ст. лютого погорѣли въ Саранчукахъ Романъ Павлишинъ, Федько Рыбуцкій и Микола Гнатовичъ. Шкода не була обезпечена, а выносить 3 650 зр. — Въ Яворовѣ въ сушарни паркетовъ Гецля Васнера огонь паробивъ шкоды на звыжь 150 зр. — Въ Велдѣжи дня 24 н. ст. лютого погорѣли Адамъ Чопъ, Юстина Лохманъ и Дмитро Чопъ. Мають шкоды на 3.000 зр., а були обезпечени на 1.300 зр. — Въ Дрогобичи погорѣли дня 16 н ст. лютого вечеромъ Петро Флюнтъ, и его сусѣды: Губицкій, Дякунъ, Марія Флюнтъ. Круглѣй и Борысъ. Шкода выносить 7.350 зр., а була обезпечена на 3.000 зр. Огонь повставъ мабуть зъ неосторожности въ домѣ Петра Флюнта. — Въ Завадѣ въ рончацкомъ повѣтѣ въ огни згорѣвъ нѣкъ Никодемъ Косиньскій, 62-лѣтный старець. Вечеромъ прийшовъ до двора, зъ запаленою люлькою выѣзъ на подъ будынку для челяди и тамъ заснувъ, а зъ люльки повставъ огонь.

— **Шайку злодѣйску**, яка въ послѣдныхъ тыжднихъ поповнила чимало крадежей зъ влохами до склеповъ у Львовѣ, удало ся вчера поліціи выкрыти. Въ шайцѣ той находять ся самій ноториčній злодѣй: Дмитро Прийма, Федько и Григ. Волосецкій, Ив. Вайсъ и его любовница Павл. Кушнѣрь, Мих. Скойо, Ив Чарнецкій и Юлія Бойко. Цѣле то товариство сидить вже подъ ключемъ а деякй зъ нихъ признали ся вже до вины. Кромъ того увязнено Мендля Бавма зъ Подсоснова за то, що крадений рѣчи водкуповувавъ. Зъ украденыхъ рѣчей водналдено товары, грошѣ и дорогоцѣнности.

— **Въ Черновцяхъ** украдено вчера кондукторови зелѣзничому, що вѣзъ почту и касу зелѣзничу до Львова въ особовомъ поѣздѣ, малу касетку зелѣзну зъ 6.000 зр. готовки. Грошѣ выслала станція въ Черновцяхъ до головнои зелѣзничои касы у Львовѣ. Въ кольканадцять годинъ познѣйше найдено касу зъ слѣдами намѣреного розбитя коло мосту надъ Прутомъ. Грошѣ були нерушенй, слѣдство веде ся.

— **Въ Станиславѣ** увязнено вчера подозрѣного о крадѣжь на зелѣзници, о чомъ мы вже вчера згадували — куцца Сим Травба. До нинѣ увязнено въ той справѣ чотири особы.

— **Катрайнера-Кнайпа солодова кава**, той здоровый, дешевый заступникъ всѣхъ шкодливыхъ здоровлю и непожиwныхъ кавяныхъ суррогатовъ, зъединуе собѣ чимъ разъ больший покупъ, въ особенности яко додатокъ до кавы, котрои нервы ослабляюче дѣланье параліжуе, не водбирачи приємного аромату, що мае мѣсце при ужитю другихъ суррогатовъ. Противно, черезъ властивый ей запахъ, смакъ кавы збольшае ся. Середна интеліґентна кляса суспольности, котра всьо пробуе а найлучше задержуе, ввела вже въ себе уживанье кавы солодовои яко примѣшку до кавы звычайнои. Ужитье то вказуе на благодатный вплывъ на здоровлье въ особенности у жѣнокъ и дѣтей, а кромъ того причиняе ся до великои ощадности въ щоденномъ житю. Вже стало приповѣдкою, що звычайна кава пожирае, а солодова живить. Средство тое повинно бути въ кождій родинѣ и зъ-разу треба его перемѣшувати яко трету частину до звычайнои кавы. Опосля можна перейти до половины, а певно кождый прийде въ короткомъ часѣ до переконаня, що солодова кава Катрайнера-Кнайпа, де ей разъ за примѣшку ужито, стаесь необходимо потрѣбною.

Телеграмы „Дѣла“

Буда-Пештъ 11 марта. Муніципіи мѣста Дебречина и Великого Варадину рѣшили голосувати за церковно політичною програмою державы.

Бѣлградъ 11 марта. Королева Наталія верне до Сербіи доперва по уступленю регентіи Рістіча.

Софія 11 марта. Правительство не возме удѣлу въ мѣжнародной конференціи санітарной у Дрезнѣ, если Болгаріи признають лише голосъ дорадчій.

Лондонъ 11 марта. Друге читанье гомеруль водбуде ся мабуть ажь 16 марта.

Петербургъ 11 марта. Россійска фльота передъ водѣздомъ въ Америку, зревізитуе Францію за Кронштадъ.

Надослане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбковска ч. 19

приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовенства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшой цѣнѣ. 4562

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординуе 4567 4—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. водъ 10—12 и подъ 3—5

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординуе водъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 4—4

Средства десінфекційнй, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хлорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше

Аптика „подъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь водворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

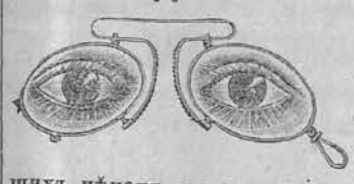

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильй, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ

до конверсіи и субскрипціи

на

4% позичку краєву

приймае до 15 н. ст. марта

подъ условями оригінальными безъ дочисленя провізіи

Домъ банковый и контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

Порученя зъ провінціи полагоджуюемо безпроволочно. 4583 9—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. пѣшый	пот. пѣшый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	6⁰¹	2⁰⁵	9⁰¹	6⁴⁸	9³²	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	9⁰¹	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	2⁵⁷	9⁴⁰	7²¹	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	2⁴⁵	9¹⁷	6⁵⁵	—	—
„ Сучавы	10⁰⁹	—	7⁵⁶	1⁴²	7⁰⁶	—
„ Кімполюнга	10⁰⁹	—	7⁵⁶	—	—	—
„ Радовцѣвъ	10⁰⁹	—	7⁵⁶	—	7⁰⁶	—
„ Глибоки	10⁰⁹	—	—	—	7⁰⁶	—
„ Новоселицѣ	—	—	7⁵⁶	—	7⁰⁶	—
„ Слободы рунгурскои	10⁰⁹	—	—	1⁴²	7⁰⁶	—
„ Гусятина via Галичъ	10⁰⁹	—	—	1⁴²	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9¹⁶	2³⁵	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9¹⁶	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	1⁴¹	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	9¹⁶	—	1⁴¹	—
„ Сокаля и Белзца	—	—	—	—	—	4⁴⁸
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	8³²

Водходять зъ Львова.	пот. пѣшый	пот. пѣшый	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	10⁴¹	3⁰⁷	5²⁶	11⁰¹	7⁵⁶	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	7⁵⁶	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двірця)	2⁵⁸	—	9⁴¹	10²⁶	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	3¹⁰	—	10⁰²	10⁵²	—	—
„ Сучавы	6³⁶	—	9⁵⁶	3²²	10⁵⁶	—
„ Гусятина via Галичъ	6³⁶	—	—	3²²	—	—
„ Слободы рунгурскои	6³⁶	—	9⁵⁶	3²²	10⁵⁶	—
„ Новоселицѣ	6³⁶	—	9⁵⁶	—	10⁵⁶	—
„ Глибоки	6³⁶	—	9⁵⁶	—	—	—
„ Радовцѣвъ	6³⁶	—	9⁵⁶	—	10⁵⁶	—
„ Кімполюнга	6³⁶	—	—	3²²	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	6¹⁶	10²¹	7⁴¹	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	10²¹	7⁴¹	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	6¹⁶	—	7⁴¹	—
„ Белзца и Сокаля	—	—	—	—	—	9³¹
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	7⁵⁵

ЗАМѢТКА: Часъ поданый посля годинника львовского. Числа подчеркненй означають пору ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

Не подпадаючй заразѣ дуже плодній и мучній

„Бараболѣ бѣлй чудеснй“

и **„Синй великаны“** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ добръ гр. А Марассе въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 1—20

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побочь Львова, почта Львовъ.

Емиль Бертеміліанъ Брасъ
властитель.
Д-ръ Викторъ Лєґежиньскій
управляючій лѣкарь.

Всякй информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 17—?

Вдова въ середномъ вѣцѣ, обзнакомлена зъ господаркою, приймила бы зарядъ господарства въ домѣ священика подъ мѣрными условями. Рефлектуючихъ просить удавати ся подъ адресою. **Z. Z. poste restante** Самборъ 4585

Важне для П. Т. Господинь.

Передъ святами!

Знаный водъ 18 лѣтъ магазинъ и роботня всѣлякихъ выробовъ ножовничихъ мае честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товаровъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричнй.

Приймаю также всѣлякй замовленя на остреньe ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментовъ хірурічныхъ, якъ также на всѣлякй входячй въ обсягъ ножовництва артикулы. 4581 3—4

Остаю зъ поважаньемъ

Фридрихъ Ружичка

у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

Тутки циґаретовй неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ водъ 1 зр.

поручае *фабрика* Ф. Нижаловского **Львовъ** Гот Жоржа.

Опаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 1—83

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller),

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодиче бóль втиранье, можна достати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождій аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою „котва“ яко 4592 правдивй. 1—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Театральна ч. 8.

перше руске товариство асекураційне, **принорученe Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Вшеосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймае обезпеченя водъ шкодъ огневыхъ подъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побольшае ся** наростаючими водсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастае по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймае также въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и большихъ селахъ, якъ также

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Днѣстеръ“ не е заступленый, приймають ся.

!!! На Свята Великоднй !!!

ТОРГОВЛЯ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

У ЛЬВОВѢ

поручае по цѣнахъ умѣреныхъ, сталыхъ и совѣстныхъ

Плащаницѣ мальованй на полотнѣ водъ зр. 13 до зр. 42, на атласѣ водъ 45 зр. до 135 зр. Фіґуры Воскресенія по зр. 15 и зр. 20. **Евангеліоны** нового выданя, оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солиднои роботы оковахъ позолоченыхъ водъ зр. 55—150. Дальше: Артосы. Фелоны, Стихирѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на подставѣ, ручнй и процесіонально Лѣхтарнѣ, Патриціи, Науки бронзовй и кришталевй, Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и Фаны, Чашѣ золоченй, зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, и прочй церковнй знаряды.

Книги выданя Института Ставропигійского по тыхъ самыхъ цѣнахъ. 1—4

Высылка водворотною почтою. 4593

ВЫДАНЬЕ ПЯТЕ

Выйшло вже зъ друку

Практичнй приписы

ПЕЧЕНЯ ТѢСТЪ СВЯТОЧНЫХЪ

ФЛЬОРЕНТИНЫ и ВАНДЫ

обоймае:

Найчовѣйшй приписы на бабы паренй, бабы доктевй, украиньскй, бабы утиранй, бабки крухй перекладанй мармолядою, незробнанй колачѣ и т. ин.

Знаменитый пляцокъ дактилевый. Пляцокъ зъ масы яблокъ, турянській, англійскій. **Незробнаный пляцокъ орѣховый цѣлкомъ на иншій способъ роблений якъ по цукорняхъ и перевышаючій всѣ иншй добротою.**

Дуже добрй мазурки мигдалови въ зимнои водѣ, мазурка зъ бакалій, помаранчевй цукорковй и т. ин.

Люкры, — Маріяни, — Зефіры овочевй, — Андруты и т. ин.

ОДИНОКІЙ ТАЙНЫ

робленя дуже добрыхъ медовниковъ

Всѣлякй тѣста до кавы, чаю и шоколяды.

Знаменитый хлѣбъ сѣльскій питльованый 4587 2—4

Цѣна 50 кр.

За пересланьемъ переказомъ почтовымъ 56 кр., высылае франко **Друкарня В. Манецкого. Львовъ ул. Коперника ч. 7.**

Необходима **КАТРАЙНЕР-А** для кождого ґаздовства **КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА** есть

зо смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помешанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натоместь приладити собе о много смачнейшу, здоровейшу и больше поживну каву. — Незровнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надае ся для женщинъ, детей и недужихъ. — Старанно оминати подроблень. ½ кило по 25 кр. — Всюды можна достати.

Правдива лишь въ БѢЛЫХЪ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 11—52

РЕАЛЬНОСТЬ

въ Конюшкахъ ч. 94 при мурованомъ гостинци межь Ратушнымъ а Бурштиномъ, обоймаючу 28 морговъ орного поля и 12 моргювъ сеножати зъ усема господарскими будынками можна купити або вынаймити на лета по цене приступной. Докладну ведомость подасть о. Михайло Форись въ Гологорахъ на Волни 4560 2—2

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Troppau) австр Шлескъ,
основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ
насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя en gros и en détail. 4491 13—15

Взбрцъ и цѣнники даромъ и оплатно

Тортовницѣ, формы, бляхи до тѣстъ поручае Петро Хшонстовскій горговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч 1. (навротивъ катедры.)

ЗИѢНА ЛЬОКАЛІЮ!

Маю честь донести Впов. П.Т. Публицѣ, що истнуючій водъ 20 лѣтъ подъ фірмою

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКИЙ

Рынокъ ч. 26.

складъ розныхъ полотенъ, столового бѣля, полотенецъ, перкалёвъ, бархановъ. флянелё, выробовъ пончоховыхъ, а такожь шіртіяновъ, шіфоновъ зъ фабрики Венедикта Шродя и Сына зъ днемъ нынѣшнымъ я перенесъ до каменицѣ кн. Поніньского

Рынокъ ч. 6.

Дякую Впов. Публицѣ за дотеперѣшній взгляды и поручаючи ся на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

(Импресса, Львовъ.) 4575 4—6

Высокоповажанй Панѣ!

Подпомагайте промыслъ краевый, купуючи крохмаль бриллянтовый, — а прошу жадати лишь зо знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта“.

Товаръ лѣпшій анежь чужи выробы — можна купити у всѣхъ орговляхъ. 4572 6—10

Яко спеціялистъ въ ЕОЖОЗНИЦТВѢ

поручаю найлѣпшій и выпробований **бритвы, ножички, ножики сущадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовій** по цѣнахъ найдешевшихъ. Вслякій направы. також **остренье бритовъ и ножичокъ** выготовляе ся якъ найточнѣйше. Замовленя направы и остреня зъ провінціи высылаю водворотною почтою. — Цѣчники дармо и оплатно.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ
ножовникъ
у Львовѣ, улица Боимовъ, число 3
4576 (давнѣйша Векслярска). 4—4

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Дня 20 н ст. марта 1893 о годинѣ 10 передъ полуднемъ водбудуть ся въ сали радной магістрату мѣста Белза звычайній загальній зборы Товариства задаткового зъ ограниченою порукою зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Водчитанье протоколу зъ послѣдныхъ загальныхъ зборовъ.
2. Справозданье Дирекціи зъ дѣяльности за рокъ 1892.
3. Выборы комісіи ревізійнои до справденя передложеныхъ рахунковъ.
4. Затвердженье контракту, дотычного закупна площи подъ будову власного дому.
5. Внесенье совѣта управляющого о удѣленье Дирекціи абсолюторіи зо зложеныхъ рахунковъ за рокъ 1892.
6. Внесенье совѣта управляющого, дотычно роздѣлу чистого зыску за рокъ 1892.
7. Выборы ⅓ части выльосованыхъ членовъ совѣта управляющого, по мысли §. 24 статута.
8. Выборы заступника другого Директора (касіера).
9. Внесеня самостойнй.

Въ Белзѣ дня 9 марта 1893.

Кс. Зено Любоменскій — Председатель
Володиславъ Навроцкій — Секретарь. 4599

РОБОТНЯ БРОНЗОВНИЧА

Вол. Усценьского и В. Скнуржиля

Рынокъ ч. 29

(домъ Андріолього) або ул. **Театральна ч. 12**
vis-a-vis Пп. Єзуитовъ

У ЛЬВОВѢ

выготовлюе всѣлякй **выробы церковнй зо срѣбла, бронзу хиньского срѣбла, мѣди и иншихъ металёвъ.**

Також **приймае всякй стари предметы до золоченя, посрѣблюваня и бронзованя,** гарантуючи довголѣтну тревалость.

Замовленя зъ провінціи выконують ся въ можливо найкоротшомъ часѣ.

Для догоды Всч Духовенства воддаемо посвячувати всѣ выробы выходячй зъ роботнѣ. 4574 3—4

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЕМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцъ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Каушь

обоймили теперѣшній управитель Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже **1.558 дзвоновъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, водповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною гарантіею (такожь на раты). 4582 9—?

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всечестному Духовенъству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнй, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнй фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахины.

Водъ часу водкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ колькохъ мѣсяцёвъ такъ много розличныхъ взглядовъ водъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тій-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ

4448 7—

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручае **на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ денномъ найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4\frac{1}{2}\%$ **листы ипотечнй**
5% **листы ипотечнй преміованй**
5% „ „ **безъ премій**
$4\frac{1}{2}\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **Банку краєвого**
$4\frac{1}{2}\%$ **позачку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **угорскихъ зелѣзниць держазныхъ**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскй облігаціи индемнізаційнй**

а всѣ тй папery Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае водъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платий мѣсцевй папery цѣннй, такожь запавшй купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцевй лишь за водчисленьемъ справдешныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушъ купоновй за зворотомъ коштовъ, котрй самъ поносить

Зголошеня до Конверсіи

ОБЛІГАЦІЙ ИНДЕМНІЗАЦІЙНЫХЪ

и Субскрипція

на

4% ПОЗИЧКУ КРАЄВУ

приймае

яко мѣсце для конверсіи и субскрипціи

до 15 марта

по условіяхъ оригінальныхъ **безъ дочисленя провізіи**

Домъ банковый и контора вымѣны

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

У ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи полагеджуемо безпроволочно. 4596 2—3

АВІЗО.

Симъ осмѣляю ся звернути увагу П. Т. Публики на появивший ся въ найбольшомъ выборѣ новости весняній и лѣтній зъ матерій вовняныхъ, шовковыхъ, Zephir-Plissé, батистовъ, сатиновихъ атласовъ, Levantin и т. д. и якъ найчемнѣйше просити о огляненье величезного складу товаровъ.

СКЛАДЪ ТОВАРОВЪ Д. ЛЄССНЄРА

Вѣдень, VI округъ, Mariahilferstrasse № 83 партеръ и мезанинъ.

Подаемо тутъ лише деякй особливо цѣннй новости:

Камгарнъ, чиста вовна,	120	центіметровъ широкій,	метеръ	1 зр.	10 кр.	и 1 зр.	15 кр.
„ „ „	130	„	„			1 „	50 „
Nouveauté mêlée „	120	„	„			1 „	40 „
Diagonal (безъ конкуренц.)	130	„	„			1 „	40 „
Specialität зъ шовкомъ	120	„	„			1 „	80 „
Diagonal excellent вовна,	120	„	„			1 „	80 „
Cordoné чиста вовна	120	„	„			2 „	10 „
Electrique „ „	130	„	„			2 „	30 „

Nouveauté changeant, чиста вовна	90	центіметровъ широкій,	метеръ	по 70	кр.	и 80	кр.
Nouveauté зъ шовкомъ	85	„	„	„	„	80	„
Broché	85	„	„	„	„	42	„
Changeant trabers „ „	95	„	„	„	„	1 зр.	— „
Etoffe ligné „ „	100	„	„	„	„	1 „	25 „
Льоденъ „ „	130	„	„	„	„	1 „	10 „
Льоденъ, дуже добрый родъ	120	„	„	„	„		90 „

Найсолідшій выробы и **можливо найдешевшій цѣны!** Въ мезаніновыхъ льокаляхъ особній, збольшенй воддѣлы для **килимовъ** и **занавѣсъ.**

Для провінціи великй илюстрованй журналы модъ и зборки пробокъ дармо и франко! 4586 1—6

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 47. Львôвъ, Понедѣлокъ 1 (13) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ щодня (крôмъ недѣль и руских ъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адмі ністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатаний вôльний вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надослане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Причинокъ до розъясненя причинъ мужицкой еміґрації.

[Письмо зъ провінціи.]

(Дальше.)

II.

Промыслъ и торговля.

Землѣ не збôльшає ся, а можна бы сказати, що по-при такй заведеня якъ зелѣзницѣ, якъ будова дорôгъ, якъ бôльше число хатъ на мешканье земля пôдъ управу зменшила ся фактично; число людей збôльшає ся и тамъ, де передъ кôлькома десятками лѣтъ сидѣвъ одинъ господарь зъ родиною, тамъ нинѣ сидить 5—10 господарѣвъ.

Зъ сего выходить, що крôмъ землѣ треба для мужика глядати иншого способу проживаня и дати ємý нагоду перейти вôдъ рôльництва до промыслу и торговлѣ.

Коли выйшовъ законъ промысловый зъ 1 марта 1883 р. ч. 39. В. з. д. всѣ славославили єго велику премудрôсть, котра сплыве на нашь край и дасть мужикови нагоду шукати по-при доходы зъ землѣ, такожь способу прожывы зъ промыслу домашного, а коли закушає мужикъ, що промыслъ домашный, и взагалѣ промыслъ то не така зла рѣчь, то вôнъ возьме ся такожь до промыслу и иншого якого ремесла консенсового, фабричного и т. д.

Нѣщо казати; заразъ §. 1. того закона каже, що „цѣлый промыслъ домашный выключає ся зъ ряду промыслу“, значить ся „мужикъ хлѣборобъ, що обробить свою землю и въ зимѣ не маєщо робити, хиба гавы ловити, має нагоду такъ въ зимѣ, якъ въ часѣ браку роботы, въ слоту такожь въ лѣтѣ не навыкати „до лѣнивства“, але стати ся тою робучою пчолою, що нѣколи не вôдтягає ся вôдъ роботы въ свою и суспôльности користь.

Добре оно було бы та то тôлько зле, що законъ той въ практицѣ зле выконує ся або зовсѣмъ не выконуєсь. Хто хоче зрозумѣти вартôсть сего замѣту, того вôдсылаємо до „Домашного промыслу“ п. Франка, печатаного въ „Товаришу“ и въ выданю „Въ потѣ чола“. Єсть то повѣсточка, але такъ вѣрно знята зъ обставинъ нашихъ мужицкихъ, що ледви кому удасть ся щось кращого написати въ тôмъ напрямку.

Такъ зъ тои повѣсти якъ зъ поведеня орґанôвъ нашихъ: податковыхъ, жандармскихъ и автономічныхъ урядôвъ якъ разъ выникає ясно, що они анѣ трохи не розумѣють, що то за така рыба той домашный промыслъ и нехай тôлько мужикъ по-при сокиру возьме за долото, сверделъ, гибель, нôжь вѣсный, або що, такъ уже єсть доносъ, що той а той труднить ся ремесломъ, хотяй вôнъ господарь и тôлько по-при свою господарску роботу займає ся такожь ткацтвомъ, шевствомъ, або стельмахствомъ. На сей доносъ дôстає хлѣборобъ аркушикъ на податокъ заробковый а позаякъ аркушикъ за высокій, такъ вôдъ разу убиває промыслъ домашный, бо хлѣборобъ ледви заробить тôлько, щобы заплатити вымѣреный податокъ або и того не заробить.

Бо маємо що-до податку заробкового патентъ зъ 31 грудня 1812 р. Пôсля того патенту мають якъ купцѣ такъ промысловцѣ платити ту суму, яку пôсля скôлькости душъ мѣсця замешканя промысловця вымѣрить имъ инспекторъ податковый. Вôдъ высокости податку такъ вымѣреного можна вносити рекурсы до краєвои дирекціи скарбу, а въ третôй инстанціи до міністерства, лишь треба мати на те увагу, що рекурсъ такій залежить вôдъ того, якъ єго законкомітує п. инспекторъ податковый, вôдъ того бо залежить, чи рекурсъ має бути увзглядненый, чи нѣ. Сли отже хлѣборобъ має то нещастье, що хто небуть зробить зô злости донесенье у инспектора податкового, що хтось гиблемъ струже дошку, то дôстає аркушикъ податковый. Сли хто небуть донесе, що хтось ходить по ярмарку и торгує свиню, то дôстає аркушикъ до оплаты податку. Фактичною и наконечно рѣшаючою инстанцією єсть инспекторъ податковый, бо хоть суть ще двѣ инстанціи, таки инспекторъ конкомітує рекурсъ, а зле и противъ себе вôнъ конкомітувати не буде.

Сли-жь податокъ такій и на найнисшу квоту, яку вказує скаля т. є. 2·10 зр. вымѣреный инспекторомъ, то той оподаткованый мусить зô всѣма можливыми додатками платити рôчно 12 до 17 зр. Такъ отже мужикъ, котрый бы взявъ ся за роботу пр. ложокъ, чи колѣсъ въ хвиляхъ вôдъ роботы пôльнои вôльныхъ, або въ зимѣ мусить заразъ платити податокъ, бо тутъ нѣхто не розрôзняє, чи робота єго єсть промыслъ взагалѣ, чи тôлько промыслъ домашный вôдъ податку увôльненый.

Увôльнити ся вôдъ податку такого можна мѣжь иншими тôлько черезъ поданье о вôдписанье такого податку на рôкъ слѣдуючій и то въ часѣ вôдповѣднôмъ. Хто промысломъ труднить ся, той розумѣє, що мусить поданье внести о вôдписанье податку, але хто чимъ не трудить ся и не трудивъ ся а рѣчею єго єсть хлѣборобство, той занехає и мусить платити й слѣдуючій рôкъ таку саму суму, яку ємý вымѣрено на рôкъ попередный.

Такъ отже дѣє ся нашимъ хлѣборобамъ зъ промысломъ домашнымъ, що найменше два роки мусять платити податокъ заробковый, хотяй займають ся управою рôлѣ; сли по при те схотять, щобы не дармувати, взяти разъ за вѣсный нôжь або купити для сусѣда одну свинку на торзѣ.

Алежь бо й зъ вôдписаньемъ такого податку не такъ то иде легко, бо сли панъ инспекторъ податковый напише, що „przekonano się, że opodatkowany rzeczywiście prowadzi przemysł“, то нѣякій рекурсъ не поможе и вôнъ на дальше податокъ разъ вымѣреный платити мусить.

Про переслуханье оподаткованого нема бесѣды, а єсли бы й була, то єго оправдуванье на нѣчо не придасть ся а рекурсъ конкомітує той самый панъ инспекторъ.

Мы не маємо при сѣй нагодѣ на цѣли говорити про инспекторôвъ несовѣстныхъ, але про совѣстныхъ, бо де и той инспекторъ ще несовѣстный, то и за мѣтлы, котрй принесе убогій на торгъ, накла ає ся податокъ на людей и то не на пôдставѣ скôлькости проданыхъ вѣникôвъ, але пôсля того, скôлько продаючій зъ напруженьемъ въ роцѣ вѣникôвъ мôгъ бы зробити, хоть ихъ не робить.

Що-жь за позиція такого хлѣбороба? Ото така, що вôнъ заробивши на рôкъ кôлька шѣсокъ, мусить заплатити податокъ заробковый, а не заробивши єго навѣть въ десятôй части, мусить платити зъ того самого господарства ґрунтового, вôдъ котрого податокъ уже платить. Така, що такъ скажемо, драча и таке пониманье промыслу домашного та торговлѣ и оподатковуванье ихъ очевидно уже въ зародѣ убиває промыслъ домашный и охоту до торговлѣ. Хто разъ дôставъ ся за яку не-будь дурну роботу до инспектора податкового, той и дѣтямъ своимъ заказує уникати всего, що тôлько пахне якимъ не-будь промысломъ домашныхъ, або посередництвомъ, не говорячи уже про властивый промыслъ и властиву торговлю. Зъ вôдси то походить, що нашъ мужикъ-хлѣборобъ засудженый на ґрунтѣ вѣчно сидѣти и єго дѣлити мѣжь своихъ дѣтей, а єсли уже не ма що дѣлити, то стати роботникомъ, слугою у иншого, а єсли и роботники намножать ся, такъ не лишає ся ємý нѣчо иншого, якъ або робити революцію або вывандровувати.

Належало бы про те увзгляднити бôльше трактованье промыслу домашного и способôвъ оподатковуваня торговлѣ и посередництва.

(Дальше буде.)

Здичѣлôсть рускои шкôльнои молодѣжи.

Мы вже неразъ вказували на те, що товариства „Народный Дôмъ“ и „Ставропіґія“ высылають своихъ питомцѣвъ мѣсто до рускои до нѣмецкои ґімназіи. Чому оно такъ дѣє ся, — о тôмъ всѣ знають, бо-жь руска ґімназія выховує молодѣжь въ дусѣ народнôмъ, а се згаданымъ товариствамъ не подобає ся. Мы вже кôлька разôвъ пôдносили протестъ противъ такого шовіністичного заряду згаданыхъ институцій и старались полагодити цѣлу справу въ мирнôй дорозѣ, — но нашь голосъ бувъ голосомъ вопіючого въ пустины. Часто старались мы покрывати — на нашу шкоду — багато хибъ, якй розточували народный орґанізмъ и ждали, чи не опамятають ся зъ часомъ згаданй институціи, чи не наступить яка змѣна въ веденю молодѣжи, котру они выховували и выховують до теперь на прихильникôвъ „обєдиненія“, защѣплювали и защѣплюють въ молодй серця ненависть до всего, що народне, що рôдне — однымъ словомъ здеморалізували єи. Зъ огляду на се, голосъ совѣсти, добро Руси не позваляє намъ довше мовчати. Мы переєвѣдчений, що москвофільска праса назве пôднесенье сеи справы денунціяцією, но мы знаємъ уже, що та праса, коли лише розкрывати ту гниль деморалізаційну, яку она и єи сторонники на кождôмъ кроцѣ ширять — не умѣє дôбрати въ своѣй безмежнôй злобѣ иншого аргумента на оборону, якъ лише назву „денунціяція“. — Намъ залежить на тôмъ, щобы напрямъ, якій водворивъ ся въ обохъ институціяхъ змѣнено въ користь Руси, въ добро народу, котрый своими лентами ихъ здвигнувъ на те, щобы они служили пôднорою народнои справы. Мы мусимо дбати, щобы молодѣжь помѣщена въ обохъ институціяхъ не вынародовлювалась, не деморалізувалась то-жь и годѣ довше мовчати. Львôвска „Правда“ призбирала цѣлу вязаночку фактôвъ, що доказують про згубный напрямъ плеканя молодѣжи въ згаданыхъ институціяхъ, мы подаємо ихъ нинѣ майже въ цѣлости пôдъ осудъ нашихъ читателѣвъ.

Ось слова „Правды“: „Мы вже не разъ згадували про ту моральну гниль, яка ширить ся помѣжь рускою суспôльностію, захоплюючи мало-помалу що-разъ дальшй верствы ѐи, розточуючи наче гнилый ракъ рускій орґанізмъ и вказували на конечну потребу, щобы сей болякъ заздалегôдь вырѣзати и выпечи, поки ще не затроѣвъ усего орґанізму. Мы звертали бачнôсть нашои суспôльности на розсадники сеи гнилины моральнои, якъ зъ вôдтамъ йшла систематична деморалізація въ руску суспôльнôсть и вказували на небезпечнôсть для здорового розвитку рускаго народу. Однакъ декому здавались тй зъявища надто спорадичными, що-бъ можна въ тôмъ бачити яку небезпечнôсть для рускои суспôльности, а тымъ менше для краю або державы. Тымчасомъ остатнй лѣта показали, якъ широко и глубоко кинулась та гнилина, що она захопила не тôлько значну досыть частину такъ званои интеліґенціи рускои, але проникнула навѣть помѣжь селяньство и мѣщаньство. Нехтованье, зневага и нѣвеченье всего що своѐ, рôдне, руске, неґація всякои позитивнои роботы, безнастанне розбуджуванье невдоволеня, пôддержуванье розстрою на кождôмъ поли, — отсе проявы, якй що-разъ яскравѣйше и выдатнѣйше выступають посередъ рускои суспôльности.

Мы бачили проявы сего розстрою рускои суспôльности на рôзныхъ зборахъ и вѣчахъ такъ званыхъ всенародныхъ, якъ они замѣсть поважнои нарады перемѣнили ся въ хаосъ здичѣлои товпы и на довго здискредитували значѣнье и повагу такихъ зборôвъ и вѣчъ. Одначе нинѣ не про се поведемо рѣчь, а звернемо бачнôсть на найбôльше загрожене мѣсце нашого орґанізму, руску молодѣжь, позаякъ и будуччина наша буде така, якъ буде выхована молодѣжь.

И въ сѣй справѣ мы вже не одинъ разъ высловили свои думки, не разъ вказували, якъ згаданй въ горѣ проявы розстрою ширять помѣжь рускою молодѣжію деякй учителѣ, принявши на себе ролю апостолôвъ розстрою; мы згадували, якъ ся деструкція проявила ся на ювилейнôмъ торжествѣ „Академического Кружка“ и показала овочь, выплеканый такимъ „Кружкомъ“ и вѣденьскою „Буковиною“; мы споминали неразъ, до чого ведуть нашу молодѣжь такй институціи якъ „Народный Дôмъ“ и „Ставропигійскій Институтъ“. Одначе и въ тôмъ, здавалось декому, нема нѣчого такъ небезпечного, и въ тôмъ добачавъ дехто лише хвилевй и случайнй проявы. Тымчасомъ подѣє остатныхъ лѣтъ показують, що се не хвилевй и случайнй проявы, але се овочь систематично веденого въ напрямѣ деструктивнôмъ выхованя москвофільского, котре зводить нашу молодѣжь на бездорожа, на край пропасти, що загрожує будуччинѣ рускои суспôльности. На доказъ сего позволимо собѣ навести кôлька драстичныхъ прикладôвъ и просимо нашихъ читателѣвъ, що-бъ выбачили, коли будемо примушенй тутъ повторити деяке нечемне слово, що выйшло вôдъ здичѣлои молодѣжи рускои, выхованои въ сѣмъ напрямѣ. Мѣжь усею молодѣжію рускою

2

Зъ Могребу.

I.

Танґеръ.

(Дальше).

Мы въ базарѣ. Въ цѣлôмъ Орієнтѣ*) базаръ усюда однаковый. По улицямъ подѣленй, скажѣмъ на нашь ладъ, цехи. При однôй улици кують ковалѣ мосяжнй кôтлы и иншу посуду, тамъ зновъ шевцѣ и римарѣ таки на улици выробляють и продають свои товары, то зновъ золотники, въ бôльшôй части жиды продають свôй крамъ. Якъ усюда въ Европѣ такъ и тутъ у жидôвъ можна усего дôстати. Тутъ старосвѣтска шабля дамаскеньска, та пречудней старосвѣтскй тканины, то вышиваня побôчь европейскои тандиты и норимберґского краму, въ сумѣшь зъ невыбагливыми выробами для ужитку сусѣдныхъ мужикôвъ-неґрôвъ.

Въ другôмъ закутку продають рôзнороднй запахи и косметики зѣля генна, котрымъ жѣнки забарвляють собѣ нôгтѣ на червоно, чорнило, котрымъ малюють собѣ бровы и рясницѣ, мыло до голеня головъ и пахуче дерево санталь, котрымъ курять свои комнаты. Тутъ такожь не далеко и трактиръ. Въ несмачнôмъ кôтлѣ смажить ся усяке мясо и рôзнороднй, дуже масней та солодкй тѣста. — А коло усѣхъ тыхъ присмакôвъ кружляють міріяды мухъ и усякихъ комахъ, що сѣдають то на каправй очи неґрôвъ та арабôвъ, то на чудней присмаки. Мухи тутъ — велика язва. Арабскй паничѣ та Европейцѣ обганяють собѣ ихъ малыми буньчуками, гаремовй дамы кажуть собѣ обганяти ихъ вахлярами зъ перъ струсевыхъ, а на дворѣ мароканьского каліфа єсть окремый урядъ „обганяча мухъ“ на взôръ нашихъ европейскихъ „Küchenmeistr-ôвъ“, „Stallmeistr-ôвъ“ и т. д.

Впрочôмъ базаръ не представляє нѣчого особенного. Тутъ Европа вже дуже близько дотыкає Африки. Европейска тандитна робота машинового выробу вытѣсняє гарней но мозôльней выробы арабского ремѣсника. Лише ще срѣбломъ выкладанй [„жированй“ сказати бы гуцульскимъ словомъ] ложиска стрѣльбъ и пистолѣвъ, — робота штучна але мозольна, поплачують и находять покупъ. Длятого истнує ще тутъ и навѣть дуже поважаный цехъ рушникарскій. Тй жированй рушницѣ розходять ся караванами по цѣлôй Африцѣ, а имя славныхъ рушникарôвъ передаєсь зъ роду въ рôдъ.

Цѣкаве ще и те, що де бы коли въ свѣтѣ не истнувавъ культурный вплывъ Арабôвъ, то всюда тамъ осталась неразъ яко послѣдный забутокъ, одна любовь до того рода жированыхъ роботъ. Вôдъ Занзібару на полудни ажь до Босны та Герцоґовины, вôдъ Индій ажь до Могребу лишивъ ся въ тыхъ выробахъ знакъ вплыву арабскои штуки*).

На танґерскôмъ базарѣ все-жь таки найголовнѣйшу вагу въ торзѣ мають жиды. Се такъ званй жиды ишпаньскй, котрй тутъ крôмъ арабскои мовы знають и мѣжь собою уживають жарґону ишпаньского, якъ на Украинѣ и въ Галичинѣ жарґону жидôвско-нѣмецкого. И назвы у нихъ ишпаньскй. — Коли бы хто такъ читавъ лише вывѣски „Don Rodriguez, Sanchez“ и т. д., мôгъ бы уявити собѣ въ Танґерѣ не знати якй останки славныхъ ишпаньскихъ родôвъ, а може навѣть и зô звѣстныхъ „conquistadores“ розумѣє ся не бачивши ихъ. — Коли ихъ чоловѣкъ побачить, то се нашй домородней Розенцвейґи, Розенбушѣ, Коны та Лéветы. Пôзнати ще ихъ можна по темнôй одежи, котру жиды мусять носити на приказъ султана, по особенно спеціяльнôмъ жидôвскôмъ нехарствѣ, по боязкôмъ и заразомъ хитрôмъ выразѣ лиця.

Помимо офіціяльного утиску и помимо погорды, зъ якою Арабы вôдносять ся до жидôвъ, дарма що они однои расы, все-таки жиды умѣють обходити усякй законы и выростають по-надъ головы тубыльцѣвъ-Арабôвъ. Щобъ обминути законы арабскй, удають ся жиды

*) Хотяй Могребъ по арабски значить захôдъ сонця и те имя прикладаєсь до усѣхъ арабскихъ посѣдань на заходѣ сонця, якъ Тунісъ Альжіръ, Марокко, то всежь таки для насъ сей „Могребъ“ єсть заходомъ въ повнôмъ значѣню того слова. Мы Европейцѣ звыклй звати єго Орієнтомъ, дарма що вôнъ лежить ґеоґрафічно на заходѣ. — [*Прим. авт.*]

*) Въ Сараєвѣ, узявъ австрійскій урядъ въ свою охорону занесену туда Турками штуку и заложивши тамъ школу рѣзбарску, въ котрôй домородний учителѣ учать роботниковъ по стародавныхъ арабскихъ узорахъ. На послѣдней выставѣ у Вѣдни [für Landwirtschaft, Kunst und Industrie] можна було бачити гарней роботы, що выконували ремѣсники въ очахъ публики.

Менѣ здаєть ся, що и тй, по-за границею Галичины звѣстнй выробы Шкриблакôвъ зъ Яворова и иншихъ майстрôвъ гуцульскихъ, то такожь забутки арабско-турецкого культурного вплыву. Зъ великимъ признаньемъ приходить ся менѣ тутъ пôднести заходы „Гуцульскои Спôлки“ надъ тымъ, щобы выдобути зъ забутя той промыслъ и вывести єго на торгъ европейскій.

пôдъ т. зв. протекторатъ котрои-небудь зъ важнѣйшихъ державъ. Франція, Англія та навѣть Америка маєтутъ своихъ „протеґованыхъ“, — за котрыми она обстає и котрымъ нѣчо статись не може безъ дозволу дотычного представника консулярного. За малою оплатою т. зв. таксою стає ся жидъ — protegé однои або неразъ для бôльшои певности и двохъ державъ. Пôдданьство мѣняють жиды якъ сорочку, — або ще скорше. Держава, котра въ дану хвилю маєнайбôльше політичне значѣнье маєи найбôльше протеґованыхъ.

За убитого жида Трінідада протеґованого англійского почавъ ся спôръ мѣжь Англією и Каліфатомъ. Правда, що сюда дала-бъ ся примѣнити пословиця про „пса та палицю“, бо Англійцямъ розходилось въ сути рѣчи о цѣлкомъ иншй важнѣйшй справы, але все-таки родина Трінідада дôстала вôдъ Каліфату тысячу фунтôвъ штерлінґôвъ пошкодованя. Значѣнье жидôвъ уросло за-для тои подѣи.

Надъ культурнымъ образованьемъ жидôвъ заходить ся „Alliance Israelite“, котре и тутъ закладає свои школы, де жиды учать ся крôмъ иншихъ рѣчей такожь мовы французкои та англійскои. И тутъ уже въ Каліфатѣ зачинають жиды пôдносити голову. Въ Тунісѣ пôдъ протекторатомъ Франціи, а ще бôльше въ Альжирѣ, де жидъ Cremieux, французкій міністеръ, однымъ жидамъ, зъ выимкою усѣхъ иншихъ тубыльцѣвъ, давъ французке горожаньство и цѣлковиту рôвноправнôсть, черезъ що жиды уже повными и необмежеными панами, — небезпечными навѣть для самыхъ родовитыхъ Французôвъ, котрй остаточно будь що-будь своєю кровію здобули тй державы, а своими грôшми скультуризовали ихъ.

Менѣ здавалось, що я въ рôднôй моѣй Галичинѣ, коли въ Альжирѣ прочитавъ выбор-

передує молодѣжь нѣмецкои ґімназіи львôвскои, котрôй доставляли и доставляють головного контінґенту бурсы Народного Дому и Ставропігіи. Зъ одного боку давнѣйшій учитель рускои мовы, а зъ другого управителѣ сихъ бурсъ вливали и вливають отрую въ серця невинноі молодежи, а добутками такои роками систематично веденои науки були ось якій подѣ. Минувшого року ученикъ М-ій. потомокъ вѣдомого галицко-руского поета, нарисувавши на шкôльноі таблицѣ портретъ Шевченка, осмѣливъ ся плюнути на сей портретъ въ присутности зôбраныхъ зъ низшои ґімназіи передъ екзортою ученикôвъ, а виший товаришѣ его помагали ёму въ сѣмъ Геростратôвскôмъ лыцарствѣ. Подôбного цинізму допустили ся бурсаки ставропигійскій, прийшовши до своихъ товаришѣвъ, сынôвъ одного львôвского священника, у котрого був портретъ Шевченка надъ постелею и наслѣдкомъ того сей священикъ заборонивъ имъ приходити до своёи хаты. Сего-жъ року осмѣливъ ся ученикъ Л-къ зъ 8-ои кл. нѣмецкои ґімназіи, выхованый въ атмосферѣ Ставропигіи, написати учителеви рускои мовы замѣсть задачѣ, найцинічнѣйшій выдумки на Шевченка и руске письменьство, такъ, що власть шкôльна мусѣла выдалити ёго зô школы. Стѣны въ клясѣ, де вôдбуває ся наука рускои мовы въ нѣмецкôі ґімназіи передъ годиною учителя народовця, вкривають ся написями: „здохла Украина“ и т. п., що-бъ лише доскулити учителеви. Такъ само вторôкъ стѣны выходкôвъ рускои ґімназіи були безнастанно вкритій написями: „Здохла Украина“, „Поганчукъ“ и т. п. цвѣтами страхопудского дотепу, а дирекція жалувалась, що не може собѣ дати ради. позаякъ тамъ заходять бурсаки „Народного Дому“ и пописують ся наукою, якою ихъ напоили въ бурсѣ. Мы мали нагоду бачити, якъ бурсаки „Народного Дому“ минувшого року вдерли ся на ґалерію салѣ, де кôнчили ся зборы „Просвѣты“ спѣвомъ „ще не вмерла Украина“ и перебивали сей спѣвъ дикимъ крикомъ „здохла Украина“, а такими самыми окликами прощали бурсаки гостей, що выходили зъ вторѣшныхъ вечерниць Шевченковыхъ, святкованыхъ народными товариствами въ салѣ Народного Дому! Мы мали нагоду чути вôдъ самыхъ бурсакôвъ Народного Дому и Ставропигіи невинныхъ ще хлопцѣвъ, котрій вызнавали, що мусять ломати собѣ языкъ змосковщеным язычіемъ, позаякъ управителѣ заборонюють имъ промовляти рôдною мовою, высмѣваючи ёи яко хлопску, хахольску. Сей фактъ стверджують остентаційнй промовы членôвъ „Академического Кружка“ и вѣденьскои „Буковины“ змосковщеным язычіемъ на зборахъ и оповѣщеня того-жъ Кружка на таблицяхъ львôвского університету, а се-жъ переважно выхованцѣ згаданыхъ двохъ бурсъ або твердыхъ учителѣвъ рускои мовы якъ н. пр. колишныхъ зъ нѣмецкои або золочôвскои ґімназіи або ряшôвскои семинаріи.

Святкованый недавно Русинами у Львовѣ ювилей 50-лѣтного епископства папы Льва XIII. давъ такожь нагоду въ цѣлôй повни проявити ся тôй здичѣлости рускои молодѣжи, выховуваноі и плеканои Народнымъ Домомъ и Ставропігією. Коли вôдбувалась недавно проба спѣву въ Ставропигіи, на котру явились такожь деякій ученики-спѣваки рускои ґімназіи, бурсаки ставропигійскій покраяли ножами козацку шапку ученика Г., що-бъ тымъ выявити свою пôмсту на украінофільствѣ.

Вѣнцемъ же сеи здичѣлости була велика демонстрація звернена проти Є. Е. Митрополита и всѣхъ, що святкували сей ювилей въ вечерь самого ювилею. Дальшій демонстраціи спинила сильна асистенція поліціи. Пôдчасъ музикально-деклямаційного вечера, що вôдбувавъ ся въ салѣ Народного Дому, бурсаки цѣлою товпою (лише деякій зъ нихъ брали участь въ спѣвѣ хоральнôмъ передерли ся ґалерією скрôзь зачинений дверѣ на I. поверсѣ и выправляли крики, а деякій члены „Русского Касина“, що перенесло ся на той часъ до канцелярии „Народного Дома“, выявляли свою демонстрацію лопаньемъ дверей. Не помогли просьбы комітетовыхъ, бо „намъ вôльно своими дверми трѣскати“, треба було ажь интервенціи директора поліціи.

Отсе кôлька фактôвъ, що вказують на грубу здичѣлôсть рускои молодѣжи, выплеканои „Народнымъ Домомъ“, котрого головою совѣтникъ конс. д-ръ Делькевичь а членами выдѣлу крил. Петрушевичь, кандидатъ на крилошанина, д-ръ Крижановскій, совѣтникъ конс. и катехитъ Он. Лепкій и т. д., молодежи выплеканои Ставропігією, котрои сеніоромъ д-ръ Шараневичь. Тутъ выводить ся та моральна гниль, пôддержувана аґентами москвофільскои кліки и москвофільскою прасою и літературою и доводить до того, що навѣть протекторъ „Народного Дому“ не може безпечно вступити на порôгъ сеи институціи, котра пôдъ своимъ покровомъ плекає таку бурсу, такій кружокъ, таке касино! Теперь вже, думаємо, нѣхто не скаже (окрôмъ москвофілôвъ, котрій се назвуть напастію, денунціяціею и т. д.), що се случайнй выбрики! — Се система выховання, выховання ведучого до здичѣлости и деструкціи рускои суспôльности. Мы своє сказали, а теперь пора, що-бъ свôй обовязокъ сповнили Є. Е. Митрополітъ яко протекторъ Народного Дому, яко владыка, що має интеренцію и въ Ставропигіи а окрôмъ того шкôльна власть, що повинна стояти на сторожѣ здорового выховання молодѣжи. Quousque tandem!?“

Въ справѣ фантовои льотеріи на памятникъ Тараса Шевченка

одержали мы вôдъ „Клюбу Русинокъ“ слѣдуюче письмо:

„На першихъ загальныхъ зборахъ „Клюбу Русинокъ“ передала панѣ Герасимовичева зъ Янова справу уряджения фантовои льотеріи зъ призбираныхъ працъ рускихъ жѣнокъ, выдѣлови „Клюбу Русинокъ“. Выдѣлъ розбиравъ сю справу на своихъ сходинахъ такожь при участи членôвъ „Клюбу“ зъ по-за выдѣлу и дотронувъ ся передовсѣмъ проекту, котрый поставило свого часу „Дѣло“ именно, чи не належало бы тй фанты задержати ажь до выставы краёвои на р. 1894 — и ихъ тамъ помѣстити. „Клюбъ“ узнавъ сей проектъ невôдповѣднымъ, зъ огляду на те, що 1) помѣщенье фантôвъ на выставѣ було бы получене зъ великими коштами за оплату мѣсця, та и уладженье вôдповѣдныхъ склянныхъ ґабльотôвъ вымагало бы великихъ накладôвъ, що 2) богато зъ фантôвъ могло-бъ знищитись черезъ часъ выставы, а то вôдъ мая до падолиста, отже черезъ 6 мѣсяцѣвъ, и що 3) годѣ було бы призбирати зъ евентуальноі розпродажи фантôвъ на выставѣ такои сумы, яку можна буде зôбрати зъ фантовои льотеріи.

Кромѣ того роздумувавъ „Клюбъ“ и надъ иншими проектами и порѣшивъ остаточно: 1) выстаратись о позволенье еміссіи льосôвъ на рѣчь фантовои льотеріи, 2) уладити въ жовтни с. р. однодневу выставу въ великôй сали „Народного Дому“, въ часѣ котрои 3) вôдбулось бы публичне тягненье льосôвъ пôдъ контролею заступника правительства.

Мотивы до сего рѣшеня були ось якій:

1) зъ такои еміссіи льосôвъ придбано бы значнѣйшу суму на памятникъ Т. Шевченка;

2) черезъ еміссію льосôвъ цѣла руска суспôльнôсть може брати участь въ льотеріи, а надто всѣ люде доброи волѣ, бо такій льосы буде можна набувати въ конторахъ по усѣхъ мѣстахъ якъ и посредствомъ приватноі розпродажѣ;

3) урядженье однодневои выставы въ сали „Народного Дому“ не буде получене зъ нѣякими коштами; а можливй выдатки покрылись бы малымъ вступомъ на выставу, въ котрôй може брати участь и провінція; а

4) тягненье публичне пôдъ окомъ орґанôвъ правительства увôльнить „Клюбъ Русинокъ“ вôдъ всѣхъ можливыхъ нарѣкань.

Вôдповѣдне поданье о позволенье уряджения такои льотеріи внѣсъ „Клюбъ“ на руки посла О. Барвѣньского, а о порѣшеню еміссіи льосôвъ, о часѣ и способѣ тягненя повѣдомить „Клюбъ“ загалъ землякôвъ, скоро лишь одержить позволенье.

Всѣ другій часописи просить „Клюбъ“ перепечатати се рѣшенье.

Вôдъ выдѣлу „Клюбу Русинокъ“.

І. Федакôвна секретарка. Г. Шухевичева предсѣдателька.

Рада державна.

На суботнѣшнôмъ засѣданю палаты послôвъ міністеръ скарбу предложивъ проектъ закона въ справѣ стемплевыхъ належитостей вôдъ бокмакерскихъ заведень при кôнныхъ гонитвахъ, якъ такожь внѣсъ новелю до закона о нафтовôмъ податку.

Міністеръ краёвои обороны Вельзерсґаймбъ вôдповѣдавъ на интерпеляцію Штайнвендера що-до квестіи, чи резервовй офіциры можуть належати до студентскихъ товариствъ. Міністеръ заявивъ, що личности, котрій остають въ нечинноі службѣ войсковôй не пôднадають правильно, зъ выимкою передвиджених выпадкôвъ въ законѣ войсковôмъ, пôдъ войскову юрісдікцію, отже неможливе обмеженье ихъ правноі свободы горожаньскои. Нема нѣякого зъ тымъ суперечного розпорядженя, анѣ припису, о котрôмъ интерпелянтъ згадувавъ. О скôлько запобѣгає ся тому, щобы поодинокій особы, особливо офіциры, достойно вôдповѣли обовязкамъ свого стану, о стôлько свобода зарядженя средствъ въ деякихъ случаяхъ, мусить полишити ся дотычнымъ чинникамъ, щобы не допустити до колізіи зъ обовязками того стану.

Въ дальшôмъ бѣгу буджетовои дискусіи міністеръ рôльництва ґр. Фалькенґайнъ забравъ голосъ. Вôнъ звернувъ увагу на ненастанный зрôстъ субвенціи на цѣли науковй и на пôддвиженье рôльництва. Супротивъ жалобъ, що меліораційный фондъ приносить замало користи, міністеръ оповѣстивъ, що всѣ проекты належито оброблений и ухвалений соймами, введено въ житье, а фондъ оказавъ ся достаточнымъ. Правительство задумало пôдпомогти львôвску выставу такъ само, якъ пôдпомогло выставу у Празѣ. Помѣжь интересоваными міністерствами ведуть ся переговоры о будову павільону, щобы уможливити вôдповѣдну выставу институтôвъ, котрй остають пôдъ управою державы. Жалобы на наслѣдки клявзулѣ о цлахъ вина, мовь-то за-для нихъ цѣны зменшили ся, — не мають пôдставы. Цѣны вина упали зъ причины иншихъ обставинъ, якъ ось за-для якости и скôлькости зборôвъ. Послѣдчого року показала ся недостача винныхъ пивниць у селянъ, що займають ся управою вина. Въ тôмъ взглядѣ правительство починило все, що належало до него. Такожь звязь мѣжь обниженьемъ збôжевого цла а упадкомъ цѣны збôжа, не зовсѣмъ ясна. Черезъ пôдвышеньe цла, не выйдуть сподѣваній наслѣдки.

Пос. Кіршнеръ навязавъ бесѣду до слôвъ міністра и вказавъ, що селяньскій станъ становить основу державы. Отже треба дбати, щобы ся основа мала силу удержати на собѣ тягары, инакше все провалить ся. Селяньскій станъ терпить пôдъ патронатомъ міністерства торговлѣ. Бесѣдникъ зажадавъ розширеня заведень для виравы сѣльского господарства.

Пос. Ріґлеръ и Трлль обговорювали невôдрадне положенье селяньского стану и домагали ся для него полекшѣ.

Пос. Морре заявивъ, що говорить своимъ именемъ, а не именемъ клюбу. Вôнъ жалувавъ ся, що спортъ, гры и забавы находять у правительства бôльше приюту, нѣжь роботучій хлопъ и чесна праця. Що-року укладає ся буджетъ, але для реформы господарства сѣльского робить ся мало, або зовсѣмъ нѣчо. Нарôдъ стративъ довѣріе и поважанье до парлямету. И не лише нѣмецкій нарôдъ нарѣкає, але тутъ чути голосы Чехôвъ, полудневыхъ Славянъ и Італійцѣвъ. А если хто зыскавъ, то лишь одній Поляки, черезъ свою тактику. Бесѣдникъ перейшовъ на станъ худобы и порушивъ квестію робôтничу. Навпослѣдъ вôзвавъ, щобы выбирати лучшихъ репрезентантôвъ. [*Львиця невдоволена зъ єго бесѣды.*]

По промовѣ дальшихъ бесѣдникôвъ и по деякихъ интерпеляціяхъ перервано засѣданье.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуває ся нинѣ.

— —

Вчера вôдбуло ся засѣданье „польского кола“. До розправы надъ закономъ противъ фальшованя живности „коло“ назначило Евг. Абрагамовича бесѣдникомъ, а коли-бъ выявзала ся дискусія, тогдѣ Пининьскій забере голосъ.

Ухвалено голосувати за торговельнымъ договоромъ зъ Сербією, однакъ нѣхто не буде промовляти. Такъ само „коло“ рѣшило голосувати за регуляцією будовельного промыслу.

Дописи „Дѣла”

Зô Станиславова.

[Святкованье ювілею папского.]

Наколи зô всѣхъ сторôнъ подають ся въ „Дѣлѣ“ звѣстки про святкованье Русинами ювілею папского, то не безъ интересу буде довѣдати ся, хоть и пôзнѣйше, якъ такій ювілей вôдбувъ ся въ Станиславовѣ, де резидує рускій епископъ.

Насамперед треба пôднести, що святкованье сего ювілею устроёно спôльнымъ комітетомъ, зложенымъ зъ Русинôвъ, Полякôвъ и зъ сполячених Вôрменъ, позаякъ о. епископъ заявивъ ся противъ вôдрубного святкованя ювілею самыми Русинами.

Въ самъ день вôдбуло ся архіерейске богослуженье въ катедрѣ, пôдчасъ котрого выголосивъ краснорѣчиво довшу проповѣдь, о. архипресв. Фаціевичь, указавши въ нѣй подрôбно про зносины папъ римскихъ зъ Русею вôдъ першихъ часôвъ принятя Русею христіянства до теперь и на ихъ заслуги для Руси. На церкви, убранôй хоругвками, не було анѣ одноі рускои.

По полудни о 8-ôй годинѣ вôдбувъ ся въ театральнôй сали концертъ, устроёный спôльнымъ комітетомъ, зъ котрого-то концерту дохôдъ призначено на убогихъ мѣста Станиславова.

Передъ концертомъ выголосивъ вôдповѣдне до хвилѣ дня слово кс. Домбровскій въ языцѣ польскôмъ. Вôдтакъ наступили продукціи музичнй, мѣжь котрыми найбôльше подобались вôдспѣваній два „псальмы“ и „Многая лѣта“ питомцями рускои бурсы им. св. о. Николая. — По концертѣ забравъ голосъ о. епископъ и выголосивъ цѣлу мову въ языцѣ такожь польскôмъ проти сподѣваня самого комітету, котрый кладучи бесѣду въ языцѣ польскôмъ на початокъ концерту припущавъ, що епископъ рускій закôнчить торжество рускою бесѣдою. Но Преосвященый, говорячи въ своёй бесѣдѣ про три обряды и три народности (розумѣй: вôрменьску), видно спыхає въ своихъ поглядахъ рускій нарôдъ до ряду тои горстки Вôрменъ, котрй сполъщили ся, коли вôнъ навѣть на торжествѣ ювілейнôмъ въ честь папы знехтувавъ языкомъ якъ вже не 20 міліонôвъ Русинôвъ взагалѣ, то 3 міліонôвъ Русинôвъ-уніятôвъ, котрй папу уважають за голову своёи церкви. По скôнченôй бесѣдѣ вôзвавъ Преосвященый присутныхъ въ театрѣ (вступъ бувъ безъ запросинъ), щобы приклякнули и удѣливъ благословеня.

Занотувати треба ще той голосный фактъ, що зôбранй на ґалерии селяне, коли почули, що рускій епископъ говорить по польски, выйшли.

Мы.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 5 н. ст. марта устроило товариство **Читальнѣ „Просвѣты“ въ Микулинцяхъ** въ користь заложеноі касы позичковои вечеръ хорально-деклямаційный зъ танцями за вступомъ вôдъ особы 1 зр. а вôдъ родины 2 зр. въ сали рады громадскои. Вечеръ розпочавъ вôдчитомъ Вп. Антôнъ Рыбачокъ: „О образованю чувствъ душѣ и серця у дѣтей“, почôмъ наступили спѣвы хору мужеского мѣщаньского пôдъ управою п. Беляньского и деклямаціи дѣвчатъ и парубкôвъ. Спѣвано слѣдуючій пѣснѣ; „Гуляли“ Нижанковского, „Цвѣтка“ Вербицкого; „Нещастный“ Матюка; „У Петрôвку“ Воробкевича и „При винѣ“ Воробкевича. Деклямовано: „Тополя“ Шевченка, „До Просвѣты“ К. Устіяновича, „Невôльникъ“ Шевченка и „Пôдъ нинѣшну хвилю“ Устіяновича. Спѣвы и деклямаціи выпали дуже добре, а особливо п. Антонія Абрагамовского деклямувала знаменито. Другу часть вечерка розпочато коломыйкою и весела забава протягнула ся до 5 годины рано. Доходу чистого лишило ся вправдѣ маленько, бо лише 6 зр., бо не оббйшло ся и тутъ безъ противникôвъ, але Богъ намъ поможе, а каса щаднича збôльшає ся що дня. *А. Р.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Галицка рада шкôльна краёва рѣшила на вчерашнôмъ своёмъ засѣданю завести нову систему науки въ школахъ народныхъ.

Меморандумъ угорскихъ епископôвъ до папы мѣстить въ собѣ то само, що находить ся въ меморіялѣ до правительства. Поодинокій точки, якій вôдносять ся до церковно-політичныхъ питань дуже докладно оброблений. Въ меморіялѣ зазначене такожь выразно становище епископôвъ до предложень правительства. Для орієнтованя куріи додано до кождого питаня ще короткій начеркъ историчного розвою справы и теперѣшный станъ ёи. Меморіялу не выслано ще до Риму.

— —

У всѣхъ россійскихъ православныхъ церквахъ наказано вôдправляти молитвы за увязненого митрополита Климентія. Въ одній зъ такихъ молитовъ просить ся, щобы Богъ выдеръ мученика за православну церковь зъ рукъ софійскихъ катôвъ и дозволивъ станути ёму на чолѣ православноі Болґаріи увôльненои зъ пôдъ католицкого ярма.

— —

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Сербіи надѣють ся, що выборы выпали на користь лібералôвъ, хоть результатъ скрутинія зъ сѣльскихъ громадъ ще не звѣстный. Порядокъ бувъ всюды взôрцевый, зъ чого правительство дуже вдоволене. Въ скупштинѣ пôсля обчислень деякихъ дневникôвъ засяде 76 лібералôвъ, 54 радикалôвъ и 4 поступовыхъ послôвъ.

— —

Въ Берлинѣ — якъ пишуть нѣмецкій часописи — комунікатъ россійского правительства въ справѣ болґарскôй не зробивъ нѣякого вражѣня. Погляды тамъ высказанй не приносять намъ нѣчого нового, одно хиба дасть ся спостеретги а именно то, що въ Россіи наступило ще гôрше розъяренье на Болґарію, якъ передъ тымъ було. Якъ пишуть дальше нѣмецкій часописи, Анґлія и Италія мали вôдраджувати Болґаріи проёктовану змѣну конституціи.

— —

Аґітація противъ предложеня гомеруля прибирає въ Британіи чимъ разъ бôльшій розмѣры; богато зборôвъ, на котрыхъ осуджувано гомеруль вже вôдбулось, а окрôмъ того заповѣдаёсь ще немало подôбныхъ зôбрань, котрй устроюють члены высокихъ анґлійскихъ родинъ. — Такій зборы свѣдчать хиба о політичнôй незрѣлости и несправедливости Англичанъ, що выкличе завзяту борбу зô стороны Ирляндцѣвъ. Дня 13 с. м. має вôдбути ся друге читанье гомеруля.

— —

Вôдносины помѣжь Аґганістаномъ а правительствомъ анґлійско-индійскимъ дуже невдоволяючій, а въ послѣдныхъ часахъ такій натягненій, що анґлійско-индійске правительство рѣшило скрѣпити войско на граници аґганьскôй. На дворѣ Абдуррамана переважає успособленье неприхильне для Анґлии и ходить поголоска, що еміръ зôбравъ въ Кабули начальникôвъ духовеньства музулманьского и вôзвавъ ихъ до оголошеня святои вôйны противъ Англичанъ. Якъ видно еміръ хоче зôрвати зъ Анґлією, но ёго силы суть надто слабй, щобы мôгъ довго опирати ся Анґлии и результатъ борбы дасть ся легко передвидѣти. Тому провокаційну політику Абдуррамана можна толкувати хиба пôдпорою зô стороны Россіи. Що Абдурраманъ дѣйстно передирає ся зъ анґлійскихъ правительствомъ, доводить намъ та обставина, що вôнъ не приймивъ въ Кабули надзвычайноі місіи анґлійскои а провôдникъ ёи ґенералъ Робертсъ мусѣвъ вертати до Анґлии не видѣвшись зъ еміромъ.

— —

Змѣна президента въ Сполученыхъ Державахъ. Середъ святочныхъ стародавныхъ церемоній, вôдбула ся дня 4 с. м. въ столици американьскôй, Вашинґтонѣ, змѣна президента. Смеркомъ приѣхали до „Бѣлого дому“ возы, щобы забрати движимости давного президента; въ комнатахъ лишивъ ся одинъ давный президентъ, щобы повитати Клевеленда. Коли прибувъ до Бѣлого дому Клевелендъ, привитавъ ёго давный президентъ Гаррісонъ и повозомъ Гаррісона поѣхали оба до Капітолю, де Клевелендъ заявивъ, що обймає власть.

Коли оба президенты опускали Капітоль, ждавъ на нихъ повозъ Клевеленда и водвезъ ихъ назадъ до Бѣлого дому. Тутки попращали ся оба президенты а Клевелендъ мусить мешкати самъ доки его жена не дасть въ Бѣломъ домѣ реценціи. Комісарь державный воддавъ вже новому президентови цѣлый богатый инвентарь, зложеный зъ меблѣвъ, срѣбла, бѣля столового, знарядовъ кухонныхъ, дальше зъ опалу, свѣтла, овочѣвъ та яринъ зъ огородовъ державныхъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Вѣдня одержали мы звѣстку**, що пос. Телішевскій лежить хорый. Се и причина, чому посолъ доси не промовлявъ, хочь бувъ записаный до голосу.

— **Сходины „Клюбу Русинокъ"** водбудуть ся завтра, во второкъ, о годинѣ 4 ій пополудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды".

— **Выдѣлъ „Львовского Бояна"** пригадуе своимъ членамъ, що въ четверъ дня 16 н. ст. марта водъ 7—9 годины вечеромъ водбудуть ся вправы хоральнѣ въ компатахъ „Рускои Бесѣды".

— **Першій баль „Львовского Бояна"**. Щобы додержати слова участникамъ прогулки до Праги, та щобы водповѣсти на численнѣ допыты провінціональнои Публики, коли „Боянъ" згромадить довкруги свого прапору велику, руску родину на спольну гутѣрку, — выдѣлъ „Бояна" взявъ ся за дѣло и рѣшивъ на послѣднѣмъ своѣмъ засѣданю, уладити першій баль. День его, поки-що ще не назначеный. Однакъ лагодять ся приготованя заздалегодь; комітетъ зъ найповажнѣйшихъ Русиновъ репрезентуе солідно фірму и дае запоруку, що гостѣ переведуть весняну ночь середъ теплого леготу рускаго чувства и вывезуть въ свою хату незатертѣ, милѣ спомины. Думаемо — що нашѣ родины приймуть сю звѣстку радо до вѣдомости и незабудуть явитись означеного дня у просторѣй сали „Народного Дому".

— **Въ память XXXII роковинъ смерти Тараса Шевченка** устроила молодѣжь гімназіи перемыскои въ суботу дня 11 н. ст. марта вокально-деклямаційный вечерокъ.

— **Пониженье рускаго письма.** Дня 8 с. м. надававъ Дамянъ Шарабунъ, пѣвець церковный зъ Ярославичь фрахтъ до Перемышля, на зелѣзници въ Зборовѣ, писаный по руски. Урядникъ не хотѣвъ приймити посылки, кажучи, що „tutaj się po rusku nie przyjmuje". Надавець мусѣвъ купити новый листъ фрахтовый и выповнити его по польски.—Маючи щоденно факты подобного понижуваня рускаго письма, подивляемо ту слѣпу пристрасть шовіністовъ-Полякovъ и питаемось у водповѣдныхъ властей: Quousque tandem!?

— **Пятьдесятьлѣтный ювілей священьства** обходить сими днями о Кипріянъ Шведзицкій грекo-кат парохъ въ Поздячи коло Перемышля. О. Шведзицкій заслужився ся коло морального подвигненя своихъ парохіянъ и тѣшить ся симпатією всѣхъ, що мали нагоду близше его познати.

— **Стіпендія.** Намѣстництво надало опорожнену стіпендію зъ фундації громады мѣста Николаева въ рочной квотѣ 70 зр. почавши водъ року школьного 1892/3 Мих. Добушовскому, ученикови IV. клясы школы народнои въ Николаевѣ, сынови незаможного мѣщанина николаѣвского.

— **Пригоды на провінціи.** Злодѣѣ зо Щуровичь въ бродскомъ повѣтѣ: Иванъ Янкевичь, Осипъ и Михайло Михальчевскій и Дмитро Парханюкъ хотѣли обокрасти Соломона Шалита, арендаря фольварку Маріянка коло Миколаева и притомъ убили Станислава Шведа. Ихъ увязнено. — Въ Диковѣ старомъ, въ чешановскомъ повѣтѣ, зрубане дерево падаючи убило на смерть Петра Раґоша въ лѣсѣ званомъ „Вовчій ямы". — Въ Радомысли убила слуга Аґафія Пука зъ Жабна свою дитину. — Въ Клювинцяхъ, въ гуслтиньскомъ повѣтѣ, повѣсивъ ся Петро Фѣрманъ, дезертиръ зъ 10 полку драґонovъ, котрый утѣкъ зъ Теребовлѣ. Причина самоубійства незнана. — Дня 17 н. ст. лютого приѣхавъ до Нагорянъ писарь скарбу червоногородского, Францъ Вільдъ зъ возникомъ Федькомъ Львовскимъ. Вільдъ злѣзъ зъ саней и казавъ возникови Федькови пильнувати саней и стрѣльбы на саняхъ. Въ томъ часѣ пишли люде до роботы на фольварокъ. Федь Львовскій взявъ стрѣльбу и зъ жарту выцѣливъ до 16-лѣтного хлопця Максима Капчика. Жартъ той скончивъ ся такъ, що стрѣльба въ рукахъ Федя выстрѣлила, а цѣлый набой ударивъ Капчика въ лице такъ, що той на мѣсци воддавъ Богу душу.

— **Въ Кралевомъ-Градци** померъ 6 с. м. заступникъ бурмістра сего мѣста знаный участникамъ прогулки „Боянovъ" до Праги — великій прихильникъ Русиновъ Волод. Поспішіль. Земля ему перомъ!

— **Еміґраційный процесъ въ Тернополи** вже скончивъ ся въ суботу о год. 9 вечеромъ. Лава присяжныхъ заперечила всѣ пытаня що-до вины обжалованыхъ и увольнила ихъ. Ходъ процесу подамо завтра въ просторомъ змѣстѣ.

— **Академикъ п. Юліянъ Яворскій**, котрый подчасъ концерту въ день папского ювілею въ сали Народного Дому, крикнувъ зъ ґалеріи „за Тучаны", потерпѣвъ кромъ 8-дневного арешту ще й другу кару. Рѣшеньемъ сенату львовского університету выключено его зъ сего наукового заведеня.

— **На черновецкомъ університетѣ** було въ минувшомъ повроцѣ 305 слухателѣвъ а то: 61 богослововъ, 195 правниковъ и 59 студ. фільозофіи (межь ними 20 фармацевтовъ). Пoсля народности було: 138 Нѣмцѣвъ (межь ними 99 жидовъ), 91 Волоховъ, 37 Русиновъ, 27 Полякovъ, 2 Чехи, 3 Сербы, 2 Москалѣ и 5 Вormенъ. Зъ Буковины було слухателѣвъ 145 а зъ Галичины 39. Зъ Русиновъ слухае 11 богословіе (Волохovъ 47) 2 фільозофію (Волохovъ 3) а 1 есть фармацевтомъ. Що владыцѣ ще за мало буковиньскихъ Волохovъ, то вонъ приймивъ до семинарія ажь 7 Волохovъ зъ Семигороду и выховуе ихъ намъ на тое, щобы колись заняли руски и то найлучшій парохіи. Д-ръ Смаль-Стоцкій читае въ слѣдующомъ повроцѣ: Исторію рускои літературы 16—18 вѣку и введенье въ руску палеоґрафію (про старорускe письмо и рукописи).

— **Въ справѣ заведеня поліціи** державнои въ Перемышли бувъ тамъ онодгы директоръ львовскои поліціи п. Кшачковскій и конферувавъ зъ бурмістромъ перемыскимъ д-ромъ Дворскимъ. Якъ кажуть, маe бути въ Перемышли заведена державна поліція водъ 1 н. ст линия с. р.

— **Катастрофа на зелѣзници.** Вчера передъ полудньмъ ударили на себе подъ Мшаною коло Львова два тягаровій поѣзды. Три особы зъ служby зелѣзничои раненій, 10 возовъ зъ товарами розбитій. Зо Львова прибувъ на мѣсце выпадку поѣздъ ратунковый зъ лѣкарями. На разѣ нема ще докладнѣйшихъ вѣстей.

— **Будова льокальныхъ зелѣзниць** Заходы посла Леваковского, щобы вынайти сполку французскихъ капіталістовъ для будовы льокальныхъ зелѣзниць въ Галичинѣ якъ Горлицѣ-Змигородъ, Новый Санчь-Щавница и Новый Торгъ-Хабовка скончили ся успѣшно. Делеґаты французскихъ капіталістовъ приѣдуть въ короткомъ часѣ до Вѣдня, щобы поінформуватись о условяхъ будовы згаданыхъ зелѣзниць.

— **Аматорске представленье** водбуде ся дня 16 н. ст. марта въ сали Frohsinn-y (готель Жоржа) заходомъ товариства „Муза". Водограна буде комедія Ник. Гоголя: „Женитьба". Початокъ о 7½ годинѣ вечеромъ. Цѣны мѣсць: крѣсла першорядній 1 зр., другорядній 70 кр., партеръ 40 кр Члены „Музы" достають білеты по половинѣ цѣны.

— **Выдѣлъ товариства „Ватра"** складае подяку д-ровi Ярославови Кулачковскому за книжки, а д-рови Олександрови Кулачковскому за книжочку удѣлову „Народнои Торговлѣ" вартости 10 зр., за книжки, образы и инши рѣчи. — У Львовѣ дня 13 марта 1893

— **Въ черновецкой семинаріи учительскій** вольне мѣсце головного учителя рускаго языка вразъ зъ нѣмецкимъ языкомъ або зъ исторіею и ґеографіею.

— **Совѣтниками высшого суду краєвого именовані**: д-ръ Адамъ Гендель, прокураторъ державный въ Станиславовѣ и совѣтникъ суду краєвого д-ръ Ромуальдъ Шубертъ.

Бѣсти зъ еп. перемыскои.

Въ пропозицію на Порудно, дек. яворовского принятій оо.: Фил. Киселевскій, Сим. Чичиловичь и Іос. Губицкій.

Презенту на Яксманичѣ, дек. перемыского одержавъ о. Ник. Темницкій парохъ въ Шидловцяхъ зъ еп. станиславовскои.

Принятый въ звязь канонічну перемыскои епархіи зъ еп. львовскои Левъ Пясецкій, оконченый богословъ.

Испытъ конкурсовый водбуде ся дня 2 и 3 н. ст. мая с. р.

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

Иванъ Жуковскій, надстражникъ скарбовый, упокоивъ ся дня 3 н. ст. марта въ Янчинѣ по тяжкой недузѣ. Покойный вызначавъ ся добротою и тѣшивъ ся симпатією своихъ товаришѣвъ. Вѣчна ему память!

Софія Коржиньска, дочка пароха въ Жабю упокоила ся дня 11 н. ст. марта въ 14-омъ роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Іосифа зъ Данкевичѣвъ Хомякова, жена народного учителя въ Берлинѣ, бродского поьѣта, упокоила ся дня 10 н. ст. марта въ Краковѣ, переживши 35 лѣтъ. Вѣчна ѣй память!

Водозва.

Высокопреподобнѣ и Всечестнѣйшій Отцѣ и во Христѣ Братя! Въ парохіи подписаного зачала ся минувшого року будовати нова церковь магрична, однакъ парохіяне філіяльнѣ упорно водносять ся зъ платнею дотычныхъ датковъ конкуренційныхъ: пресія въ томъ взглядѣ могла бы выкликати сумнѣ наслѣдки, бо и тутъ знайшли ся уже злѣ духи, котрѣ подобно якъ недавно въ Тучапахъ и моихъ парохіянъ баламутити зачинають: сама же громада матрична въ теперѣшныхъ нужденныхъ часахъ не есть въ силѣ такъ знатнѣ кошты понести тымъ больше, що и коляторка до тои будовы нѣчимъ причинити ся не хоче. Въ виду такъ сумныхъ обставинъ удаю ся зъ прошеньемъ до Высокопреподобныхъ и Всечестныхъ Отцѣвъ и во Христѣ братей, щобы зволили зп скарбонъ церковныхъ хоть яку малу лепту на ту цѣль жертвувати, ходить бо тутъ не только о будову дому Божого, але такожь и о поборенье тымъ способомъ всякихъ вражихъ затѣй противъ нашого св. обряда. Всякій ласкавій жертвы прошу присылати на руки Всечестнѣйшои гр. кат. митрополичои консисторіи у Львовѣ.

Вл. Рожеьвскій, пароxъ въ Новосѣлкахъ лѣсныхъ

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 13 марта. Вчера водбули ся тутки великій але спокойнѣ демонстраціи роботниковъ, на центральномъ кладовищу, де зложено вѣнки на могилахъ убитыхъ въ р. 1848. Демонстраціи продовжають ся нинѣ подъ проводомъ пос. Кронаветтера.

Белградъ 13 марта. При выборахъ до скупштины перейшовъ проводирь напредняковъ Мілютинъ Ґарашанинъ.

Петербургъ 13 марта. Въ Каменци подольскомъ и Житомирѣ водбуде ся 29 марта торжество зъ нагоды столѣтныхъ роковинъ прилученя до Россіи Волыня и Подоля при другомъ розборѣ Польщѣ.

Берлинъ 13 марта. Цѣсарь повѣдомивъ телеґрафічно папу про свой приѣздъ разомъ зъ цѣсаревою до Риму и про свои водвѣдины въ Ватиканѣ.

Переписка Редакціи и Адміністрації.

Вп. Т. Кек. въ Дус. Вписано 1·34 зр. за 1892 а 2·96 зр. на 1893 рокъ. — **Вп. С. Чич. въ Пор.** До конца мая. — **Вп. И. Ил. въ Ват. Молд.** Инкасовано ще 11 червня 1892. у насъ 1·50 зр. Се однакожь не змѣняе рѣчи що-до рахунку. — **Вп. Ю. Конс. въ Лось.** Можна замовити въ кождомъ урядѣ почт. и коштуе 6·38 зр. — **Вп. Н. Гринь въ Ямн.** Жаданій о. Струг. числа: 254 и 256 не мѣстять нѣчого о законѣ противъ піяньства. — **Вп. В. Вол. въ Верб.** Годять ся.

Надосланe.

Д-ръ Антонъ Горбачевскій

адвокатъ краєвый

отворивъ канцелярію адвокатску

ВЪ ЧОРТКОВѢ

въ домѣ панѣ Людвиновои. 4545

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбковска ч. 19

приймае всякій замовленя на одяги цивільнѣ, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшой цѣнѣ. 4562

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

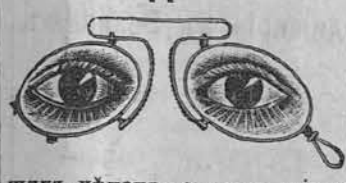

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ", Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѣ, піоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроеня звонковъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЗГОЛОШЕНЯ

до конверсіи и субскрипціи

на

4% позичку краєву

приймае до 15 н. ст. марта

подъ условями оригінальными безъ дочисленя провізіи

Домъ банковый и контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

Порученя зъ провінціи полагоджуюемо безпроволочно. 4583 10—?

„МАРІѢВКА"

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побочь Львова, почта Львовѣ.

Емиль Бертеміліянъ Брасръ
властитель.
Д-ръ Викторъ Лѣжиньскій
управляючій лѣкарь.

Всякій информація подае Зарядъ того Заведеня. 4563 18—?

Машинки універсальнѣ до тертя мигдалovъ, булокъ, цукру и т. ин. по 1·70 зр. поручае **Петро Хшоностовскій** торговля зелѣзомъ у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры.) 4595

Высокоповажанѣ Панѣ!

Подпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зо знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта".

Товаръ лѣпшій анѣжь чужій выробы — можна купити у всѣхъ орговляхъ. 4572 7—10

І. РЕХЕНЪ

Львовъ, улица Краковска, число 5

поручае свой

Великій складъ и улѣпшену роботню рукавичокъ

всѣлякій товары галянтерійнѣ, торбы мысливскій, сподньо и кафтаники шкоряній, такожь

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

БАНДАЖОВЪ ХІРУРҐІЧНЫХЪ

для розныхъ недугъ пoсля найновѣйшихъ вынайденъ найславнѣйшихъ професоровъ, котрѣ выготовлює выгодно и тревало по найумѣркованѣйшихъ цѣнахъ,

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся скоро и точно. 4534 4—4

Тутки циґаретовѣ неклеєнѣ!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ водъ 1 зр.

поручае *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львовъ** Гот Жоржа

Опаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 2—83

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.

Білеты корабельнѣ до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскомъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590 2—6

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обдймили теперѣшній управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже **1.558 дзвонovъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвонovъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідпѣйшои роботы, водповѣдно взятѣ въ спасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 10—?

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ
Львовъ, ул. Краковска ч. 5.

Поручаю ласкавымъ взглядамъ Вч. Духовеньства мою роботню бронзовничу, истную чу водъ р. 1877 и звѣстну якъ зъ дешевости такъ и зъ солідного та гарного выкончуваня роботъ замовленыхъ Вч. Духовеньствомъ. Именно выробляю: зо срѣбла, бронзу, хиньского срѣбла, мѣди и инши металѣвъ: чашѣ, хресты, монстранціи, пушки цимборійнѣ, пушки на св. Олѣ, окутя на евангелія всеночнѣ, дискосы до недужихъ, кадильницѣ, лодки, булавки для пань, булавки братскій, лѣхтарѣ розной величины, павуки скляній и бронзовій и т. ин.

Всѣ высше наведенѣ предметы приймаю до направы, до доробленя бракуючихъ частей найточнѣйше пoсля оригіналу, золоченя и посрѣблюваня въ огни або ґальванічно. 4589 2—3

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ
Львовъ ул. Краковска ч. 5.

Иванъ Выпасекъ — бронзовникъ — Львовъ ул. Краковска ч. 5. Иванъ Выпасекъ — бронзовникъ — Львовъ ул. Краковска ч. 5.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразовомъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкодныхъ складникovъ, розныть ся водъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣе анѣ не псуесь а ще маe и таку прикмету, що не дае ся нѣчимъ змыти.

Аптика „подъ Золотымъ Орломъ" Жиґмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь водворотною почтою. 4379

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мі-шаный
Зъ Кракова	601	205	901	648	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зо Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мі-шаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двора)	256	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	755

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пoсля годинника львовского. Числа подчеркненій означають пору ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

Черезъ Адміністрацію Дѣла

можна замовити за **знижену цѣну** отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ**, одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже въ **рекомандованою пересылкою**

Позанякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

ОПОВѢЩЕНЬЕ

въ справѣ конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского.

На подставѣ краєвого закона зъ дня 6 грудня 1882 В. з. и розп. кр. ч. 84 Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ приступає до конверсіи довгу индемнізаційного Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, и оголошує симъ, що ухвалою зъ нинѣшного дня **выповѣдає всѣ доси невыльосованѣ облігаціи фондовъ индемнізаційныхъ на день 1 мая 1893,** и узнає ихъ платными зъ повысшимъ днемъ, зъ котрымъ також кончить ся ихъ дальше опроцентованье.

Водъ дня 1. мая 1893 Галицка Каса краєва у Львовѣ буде выплачувати суму сто пять (105) зр. в. а. (210) коронъ за 100 зр. м. к. именнои вартости за всѣ предложенѣ ѣй облігаціи индемнізаційнѣ заосмотренѣ въ бѣжучѣ купоны, о сколько властителѣ тыхъ облігацій не замѣнять ихъ на облігаціи **новои чотиропроцентовои позички краєвои вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень,** призначеної выключно на сконвертованье, а взглядно на оплаченье довгу индемнізаційного, або о сколько не зголосять ихъ до замѣны.

Облігаціи новои позички краєвои по мысли державного закона зъ дня 4 сѣчня 1893 В. з. д. ч. 6. можуть бути ужитѣ до фруктіфікаціи всякихъ маєтковъ, заведень, стоячихъ подъ публичнымъ надзоромъ, дальше капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ и по курсѣ біржевомъ, однакожь не выше надъ именну вартость до льокованя кавцій службовыхъ и иншихъ.

Близшѣ условя замѣны облігацій индемнізаційныхъ на облігаціи новои чотиропроцентовои позички вольнои водъ податку и водъ всякихъ потручень, будуть оголошенѣ въ проспектахъ, выданыхъ консорцією, котрой позичку вододано до сфінансованя.

Выдѣлъ краєвый звертає увагу всѣхъ властителѣвъ вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ, що они въ своѣмъ власномъ интересѣ повинны якъ найскорше постарати ся у компетентныхъ властей о дозволъ на девінкуляцію, такъ щобы тотѣ облігаціи можна вчасно замѣнити на облігаціи новои позички краєвои, або ихъ зреалізувати зъ днемъ 1. мая 1893.

Зъ Рады Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

У Львовѣ дня 30. сѣчня 1893.

Маршалокъ краєвый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого:
АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого:
ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЪ в. р.

ПРОСПЕКТЪ.

Емісія 4% вольнои водъ податку и всѣляких водшибнень на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного призначеної

позички краєвои Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выдавъ на подставѣ повномочія удѣленого ему санкціонованою уставою краєвою зъ 6 грудня 1892 В. з. кр. Ч. 84 **на цѣли конверсіи, взглядно сплаты всѣхъ до 31 жовтня 1892 ще невыльосованыхъ облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского**

чотиропроцентову вольну водъ податковъ и всякихъ водшибнень позичку краєву

разомъ въ номінальной высотѣ

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2 серпня 1892 В. з. д. ч. 126 постановленои валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Та позичка може бути ужитою тольки на цѣль вказану уставою.

Та позичка выдає ся:

въ	1.600	штукахъ облігацій по	10.000	коронъ	(5.000	зр. а. в.)
„	17.500	„ „ „	2.000	„	(1.000	„ „ „)
„	4.000	„ „ „	1.000	„	(500	„ „ „)
„	18.000	„ „ „	200	„	(100	„ „ „)
„	2.500	„ „ „	100	„	(50	„ „ „)

на имя оказчика.

Тѣ облігаціи будуть опроцентовуватись рочно по чотири водъ ста, въ ратахъ повроченыхъ зъ долины.

Выплата водсотокъ **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ** наступить 1 падолиста и 1 мая кождого року.

Всѣ облігаціи будуть выльосованѣ посля долученого до нихъ пляну амортизаціи въ протягу пятьдесять лѣтъ. Льосованье буде водбуватись кождого року 1 серпня и 1 лютого, а выплата капіталу за выльосованье штуки наступить въ три мѣсяцѣ по выльосованю, отже 1 падолиста и 1 мая безъ всякого водшибненя податку, стемплѣвъ, належитости и иншихъ оплатъ въ повнои номінальной вартости.

Край Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ має однакъ право выльосовати кождого часу також большу скольксть облігацій, нѣжь приписує пляномъ амортизаціи, або також выповѣсти всѣ позосталѣ ще облігаціи до выплаты въ повнои сумѣ номінальной.

Числа выльосованыхъ облігацій будуть оголошенѣ въ урядовой „Gazet-ѣ Lwowsk-ой“ и въ урядовой „Часописи Вѣденьскѣй“, якъ також въ Берлинѣ, Франкфуртѣ н. М. и въ Гамбурзѣ.

Выплата купоновъ и выльосованыхъ штукъ, **безъ всякого водшибненя податковъ, стемплѣвъ, належитостей и иншихъ оплатъ буде водбуватись:**

у **Львовѣ**	въ **галицкой Касѣ краєвой,**	въ валютѣ краєвой мѣсця выплаты по кождочасовомъ курсѣ коротко речинцевого векселя вѣденьского.
у **Вѣдни**	„ **Union-Банку,**	
въ **Трієстѣ**	„ філіи „**Union-Банку**“,	
въ **Берлинѣ**	у пп. „**Mendelson & Co.**“ и „ „ „**Robert Warschauer & Co**“,	
въ **Гамбурзѣ**	въ „**Norddeutsche Bank**“,	
въ **Франкфуртѣ** н. М.	въ „**Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank**“ и у пп. „**Gebrüd. Bethmann**“.	

а евентуально и на иншихъ мѣсцяхъ краю и заграницѣ, котрѣ мають подати ся до вѣдомости.

На особне обезпеченье фондовъ, потрѣбныхъ до амортизаціи и опроцентованя тои позички краєвои, за котру Королевство Галичины и Володимиріи разомъ зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ ручить цѣлымъ своимъ майномъ и всѣми своими доходами, служать передовсѣмъ субвенціи державнѣ, котрѣ належать ся ще фондамъ индемнізаційнымъ Галичины всходнои и Галичины заходнои въ силу уставы зъ 5. червня 1890. В. з. д. Ч. 110. и зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и додатки до податковъ, котрѣ будуть розписаний въ цѣли покрытя потребъ тои позички.

Зъ заряду тою позичкою краєвою и фондами призначеными на ѣи опроцентованье и амортизацію буде Выдѣлъ краєвый вести особнѣ рахунки и предкладати ихъ що року Соймови.

Силою уставы державнои зъ 4 сѣчня 1893. В. з. д. Ч. 6. и дотычного оповѣщеня зъ 8. лютого 1893. В. з. д. Ч. 21. можуть уживати ся облігаціи тои позички краєвои до льокованя капіталовъ фондаційныхъ, майна заведень подъ публичнымъ доглядомъ, капіталовъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ, депозитовыхъ, якъ також по курсѣ біржевомъ, однакожь не по надъ вартость номінальну на кавціи въ водносинахъ службовыхъ и контрактовыхъ.

Ажь до выготовленя облігацій новои позички краєвои будуть выдаватись Выдѣломъ краєвымъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ выставленѣ, тымчасовѣ поквітованя, а въ ихъ замѣну водповѣдно до оголошеня, що має выйти свого часу, почавши водъ 1 мая 1893. доручать ся оригінальнѣ облігаціи, а рочно також и **нарослѣ до 1 мая 1893. повроченѣ водсотки водъ ихъ номінальної вартости.**

Львовъ, дня 18 лютого 1893.

Выдѣлъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ.

Маршалокъ краєвый:
ЕВСТАХІЙ КНЯЗЬ САНГУШКО в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого:
АНТОНІЙ ЯКСА ХАМЕЦЪ в. р.

Членъ Выдѣлу краєвого:
ТАДЕЙ РОМАНОВИЧЬ в. р.

Покликуючись на повысшѣ оповѣщеня Выдѣлу краєвого Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ, оголошують подписанѣ банки и фірмы субскрипцію на:

4% вольну водъ податку и всякихъ водшибнень, а призначену выключно на сконвертованье галицкого довгу индемнізаційного позичку краєву Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ разомъ номінальної вартости:

58,850.000 КОРОНЪ

уставою зъ дня 2. серпня 1892 В. з. д. Ч. 126 постановленої валюты

(29,425.000 зр. австр. вал.)

Субскрипція та наступить якъ **въ дорозѣ замѣны** 5% облігацій индемнізаційныхъ Галичины всходнои, Галичины заходнои и Великого Княжества Краковского, такъ також **въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ,** а спеціяльно будуть прийматись:

Зголошеня до замѣны почавши водъ дня оголошеня сего проспекту **найпознѣйше до дня 15 марта с. р.**

Субскрипція въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ дня 15 марта с. р.

въ Берлинѣ въ домѣ банковомъ „Mendelsohn & Comp.“	подъ условіями, котрѣ мають бути оповѣщенѣ на тыхъ мѣсцяхъ.
„ „ „ „ „ „Robert Warschauer & Comp.“	
„ Франкфуртѣ н. М. въ „Deutsche Effecten- und Wechsel-Bank“	
„ „ „ „ въ домѣ банковомъ „Gebrüd. Bethmann“	
„ Гамбурзѣ въ „Norddeutsche Bank“	
и на иншихъ площахъ нѣмецкихъ	
у Вѣдни въ „Union-Банку“	
„ „ въ конторѣ вымѣны „Union-Банку“	

у Львовѣ въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ Княжествомъ Краковскимъ

въ ц. к. прив. галицкомъ Акційномъ Банку гіпотечномъ

и въ иншихъ мѣсцяхъ субскрипційныхъ въ Галичинѣ, назначеныхъ тыми институціями

въ Бѣльску	въ „Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank“, Filiale der Böhmischen „Union-Bank“
„ Бернѣ	въ „Mährische Escompte Bank“
„ Градци	въ „Steiermärkische Escompte Bank“
„ Лінцу	въ „Bank für Oberösterreich und Salzburg“
„ Празѣ	въ „Böhmische Escompte Bank“ и его філіяхъ
„ „	въ „Živnostenska Banká pro Čechy a Moravů“ и его філіяхъ
„ Трієстѣ	въ філіи „Union-Банку“

въ годинахъ урядовыхъ тыхъ заведень и подъ слѣдуючими условіями:

I.

Зголошеня до замѣны будуть по мысли приреченя даного галицкому Выдѣлови краєвому и на подставѣ умовы **цѣлковито** увзглядненѣ.

Зголошуючій до замѣны одержить за кождыхъ!

ном. варт. 1000 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.) 5% облігацій индемнізаційныхъ,

котрѣ зъ купономъ платнымъ 1. мая 1893 належить доставити,

ном. варт. 222 коронъ (зр. 111 в. а.) 4% облігацій новои позички,

при чомъ решта, не даюча вырównатись черезъ дѣйстнѣ штуки 4% облігацій, выплатить ся по цѣнѣ субскрипційнѣй, становлячѣй подставу высше поданого водношеня замѣны, въ сумѣ зр. 94·60 в. а. за кождѣ 200 коронъ (зр. 100 в. а.) ном. вартости.

Надъ се будуть боніфікованѣ 5% водсотки бѣжучѣ водъ облігацій индемнізаційныхъ до замѣны призначеныхъ до найблисшого речинця сплаты купоновои, т. є. до 1. мая 1893 въ водношеню зр. 2·36¼ за кождыхъ ном. варт. 100 зр. мон. конв. (зр. 105 в. а.), а натомѣсть будуть обчисленѣ бѣжучѣ водсотки за кождыхъ ном. варт. 100 зр. в. а. новои позички краєвои до того самого речинця въ водношеню 2 зр.

Отже выйде н. пр. за мон. кон. зр. 4000 5% облігаціи индемнізаційнои 8800 коронъ (зр. 4400 а. в.) новои 4% позички краєвои и зр. 37·84 а. в. въ готовцѣ зъ дочисленьемъ боніфікаціи водсотковъ въ сумѣ 6·50 зр. а. в., отже разомъ зр. 44·34 а. в. въ готовцѣ.

Доставленье зголошеныхъ до замѣны 5% облігацій индемнізаційныхъ має наступити рочно зо зголошеньемъ въ формулярахъ, котрѣ будуть выдаватись въ мѣсцяхъ замѣны безплатно. О сколько однакъ при зголошеню буде зложена кавція, мѣсцемъ замѣны назначена, можуть бути зголошенѣ до конверсіи облігаціи индемнізаційнѣ також и познѣйше, однакожь не по 15. цвѣтню с. р. доставленѣ; почомъ кавція буде звернена.

Зголошеня замѣны вінкульованыхъ облігацій индемнізаційныхъ будуть водбувати ся на подставѣ особныхъ формулярѣвъ зголошень, котрѣ доставлять мѣсця замѣны.

Тѣ послѣднѣ суть обовязанѣ на подставѣ удѣленыхъ инструкцій зарядити безъ оплаты провізіи — на жаданье стороны и за доставленѣ жаданѣ документы — потрѣбнѣ кроки въ цѣли девінкуляціи предложеныхъ облігацій индемнізаційныхъ, а навѣть зарядити по змозѣ вінкуляцію новыхъ штукъ.

Выповненье замѣны починаєсь водъ 27. марта с. р. Невподобранѣ до 30. цвѣтня с. р. облігаціи лишають ся водъ того дня на рахунокъ и небезпеченьство управленого до водобраня въ дотычномъ мѣсци замѣны.

II.

Для субскрипціи въ дорозѣ сплаты въ готовцѣ выносить цѣна субскрипційна: **зр. 94·75 в. а. за кождыхъ 200 коронъ (100 зр. а. в.) ном. варт.** разомъ зъ бѣжучими 4% водсотками водъ дня 1. падолиста 1892 до дня поднятя.

При субскрибованю належить зложити кавцію въ высотѣ 5% субскрибованои номінальної сумы въ готовцѣ, або також въ такихъ ефектахъ, котрѣ дотычне мѣсце субскрипційне признає за допускаєме.

Придѣленье штукъ, высоту котрого лишає ся признаню кождого субскрипційного мѣсця, наступить по змозѣ найскорше по замкненю субскрипціи, за повѣдомленьемъ субскрибуентовъ.

Въ случаю, коли придѣленье буде менше, нѣжь зголошенье, зверне ся безпроволочно надмѣръ кавціи.

Поднятье придѣленыхъ штукъ може наступити водъ 27 марта б. р. за зложеньемъ цѣны.

Однакъ субскрибуючій есть обовязаный подняти:

половину придѣленыхъ штукъ найпознѣйше до 31 марта б. р.
решту „ „ „ до 15 цвѣтня б. р.

Суму низше 10.000 коронъ (5.000 зр. в. а.) належить подняти въ цѣлости найпознѣйше до 31 марта б. р

По ихъ цѣлковитомъ поднятю обчислить ся зложена кавція, а взглядно зверне ся.

Пляномъ амортизаціи облігацій можна переглянути въ мѣсцяхъ субскрипційныхъ.

Вѣдень, Львовъ, Берлинъ, Гамбургъ, Франкфуртъ надъ Меномъ въ лютомъ 1893.

UNION-BANK

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.

Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

Mendelsohn & Co. Robert Warschauer & Co.

Norddeutsche Bank in Hamburg. Deutsche Effecten & Wechsel-Bank. Gebr. Bethmann

---

ВОДОЗВА.

Оголошуючи повысше оповѣщенье и проспектъ, поручаємо також зо своѣи стороны отсю:

КОНВЕРСІЮ и СУБСКРИПЦІЮ

а силою признаного намъ зо стороны Выдѣлу синдикатского права, уряджуємо дальшій мѣсця субскрипційній якъ слѣдує:

Въ Чернівцяхъ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.

Въ Коломыи:
Въ Спілцѣ торговельной рольничо промысловой, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Краковѣ:
Въ Філіи ц. к. прив. гал. акц. Банку гіпотечного.
„ Повѣтовой Касѣ щадничой, яко заступництвѣ Банку краєвого.
„ Товариствѣ взаимного кредиту.
У пп. Alberta Mendelsburg-a.
У пп. Blau и Epstein.
У пп. Августа Рачиньского.
У пп. Станіслава Файнтуха.

У Львовѣ:
Въ Банку краєвомъ Королевства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княжеств. Краковскимъ.
Въ Ц. к. прив. Акц. Банку гіпотечномъ.
У пп. Sokal и Lilien.
У пп. August Schellenberg и Сынъ.

Въ Перемышли:
Въ Товариствѣ задатковомъ рольничомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп.: Leopold-a Süsswein-a.
У пп.: Aschkenazy & Münz.

Въ Рашевѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ и кредитовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп. Matzner & Holzer.

Въ Станиславовѣ:
Въ Банку задатковомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.
У пп.: S. Kornblüh & Kaner.

Въ Тернополи:
Въ Філіи ц к. прив. акц. Банку гіпотечного.
Въ Банку повѣтовомъ, яко заступництвѣ Банку краєвого.

Въ Тарновѣ:
Въ товариствѣ задатковомъ яко заступництвѣ Банку краєвого У пп.: Mendel Aberdam.

а надто у всѣхъ не вычисленыхъ тутъ мѣсцяхъ, де истнують заступництва Банку краєвого:

въ Заступництвахъ Банку краєвого.

У Львовѣ, дня 28 лютого 1893.

Банкъ краєвый Королевства Галичины и Володимиріи зъ В. Княжествомъ Краковскимъ.

Ц. к. прив. галицкій Акційный Банкъ гіпотечный.

4577 5–5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 48. Львôвъ, Второкъ 2 (14) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на непередне застереженье. — Реклямації неопечатаній вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуѣ 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Якъ консеквентнѣ суть Чехи и що ихъ опозиція не єсть соломянымъ огнемъ, видимо зъ слѣдуючого случаю, котрый насъ повиненъ не одного навчити. Безперечно всѣмъ ще стоить въ памяти германізаторскій рескриптъ Штремаєра. Чехи не перестали на акціи парляментарнôй, на интерпеляціяхъ и резолюціяхъ, котрѣ мають часто вартôсть хвилеву, але провадять систематично борбу зъ президентомъ найвышого трибуналу. Якъ звѣстно, много громадъ чеськихъ, мѣскихъ и сѣльскихъ внесло енергічнѣ протесты противъ реченого рескрипту. На послѣднôмъ засѣданю магістрату прагского забравъ голосъ молодо-Чехъ Бжезновскій и домагавъ ся скорого полагодженя квестіи протесту, щобы не здавалось, що столиця. яко управнена репрезентантка краю, умысно ту справу проволѣкає. Президентъ мѣста Шольцъ вôдповѣвъ, що рада мѣста передала квестію протесту особнôй комісіи, котра тыми днями предложить радѣ вôдповѣднѣ внесеня.

— —

Внесенье центрумъ нѣмецкого парляменту о знесенье баніціи, якою бувъ обложеный до теперь законъ Єзуитôвъ и покревнѣ ему конгрегаціи, прийде пôдъ обрады допервa по Великодныхъ святахъ.

— —

Вѣнчанье князя Фердинанда болгарского мае вôдбутись въ цвѣтни. Подорожь пошлюбна молодои пары мае вôдбутись на кораблѣ князя Пармы по-при Італію зъ Середземного до грецкого моря черезъ Дарданелѣ до Варны, де буде торжественне принятье. О вôдвѣданахъ въ Константинополи въ переѣздѣ черезъ Босфоръ, нема ще близшихъ вѣстей. Князь и княгиня Пармы перебувають теперь въ Парижи для закупна выправы для молодои нареченои князя Фердинанда. Весѣлье вôдбуде ся въ Піяноре, де вже начинають ся приготовленя весѣльнѣ.

Меморіялъ угорскихъ епископôвъ.

Нашимъ читателямъ звѣстный вже проєктъ угорского правительства въ справѣ вѣры, уложеный пôдъ вплывомъ жидôвскои, верховодячои кліки. Проєктъ сей выкликавъ цѣлу бурю протестôвъ противъ сего насилуваня и понижуваня католицкои церкви а епископы угорскѣ зôбрались недавно на конференцію и уложили меморіялъ до правительства и информаційне справозданье до папы.

Адреса до короны вручена вже цѣсареви и оголошена въ часописяхъ. Въ нѣй удають ся епископы до престола, яко пôдпоры и сторожи права и справедливости, вѣроисповѣданя и моральности, и просять о опѣку для загроженыхъ найсвятѣйшихъ интересôвъ церкви. Коли-бъ програма правительства о справахъ церковно-політичныхъ перейшла, то збурила бы старѣ вôдвѣчнѣ институціи вôтчины, міліоны народу кинула-бъ въ замѣшанье и встрясла-бъ въ пôдвалинахъ силу державы — католицку церковь.

Дальше згадує меморіялъ о тôмъ огôрченю, яке выкликавъ проєктъ правительства и переходить до конференціи епископôвъ, вôдбутои дня 15. с. м., на котрôй рѣшено уложити меморіялъ для высказаня причинъ, для якихъ принятье проєкту єсть неможливымъ.

Дальше жалѣють епископы, що мусять выступити противъ королѣвского правительства, однакъ свята справа, яку они заступають, наказуе имъ станути въ ей оборонѣ.

„Засады церковно-політичнѣ — читаємо въ адресѣ — голошенѣ правительствомъ, задали бы переконанямъ релігійнымъ католицкихъ народôвъ, повѣреныхъ нашôй опѣцѣ а становлячихъ переважаючу половину числа мешканцѣвъ, такъ тяжкѣ удары и помѣшали бы ихъ чувства моральнѣ до тои степени, що они не були-бъ въ силѣ оперти ся пагубнôй струѣ, котра вôдсунула ихъ вôдъ церкви, а въ наслѣдокъ того пôдкопали бы найсильнѣйшу пôдставу и пôдпору, вѣрность до престола и любовь вôтчины“.

Зъ тыхъ причинъ просять епископы, щобы король усунувъ тѣ инновациі, грôзнѣ для церкви и вôтчины.

Рôвночасно зъ адресою до короны, уложили и вручили епископы меморіялъ до правительства о т. зв. „рецепціи“, о загальнôй и повнôй свободѣ релігійнôй, о цивільныхъ метрикахъ и обовязковыхъ цивільныхъ шлюбахъ.

О рецепціи жидôвъ говорить меморіялъ: „Если пôдъ рецепцією розумѣе ся тôлько свобôдне культивованье жидôвского вѣроисповѣданя и запорученье ему опѣки права въ его власнôмъ обсязѣ, то не маємо нѣчого противъ того. На пôдставѣ §. 17 закона зъ 1867 року узнано жидôвъ рôвноуправненымъ зъ христіяньскими жителями въ выконуваню правъ горожаньскихъ и політичныхъ. Всякѣ зъ тымъ закономъ суперечнѣ права и розпорядженя знесено. Жиды суть въ своѣмъ вѣроисповѣданю свобôднѣ и самостôйнѣ. Они одержали все, що може собѣ бажати чоловѣкъ яко горожанинъ того краю.

Однако, коли правительство розумѣе пôдъ „рецепцією“ жидôвъ, заведенье такихъ взаимныхъ вôдносинъ жидôвъ до христіянъ, якѣ теперь истнують тôлько помѣжь католиками и нашими христіяньскими вѣроисповѣданями, то значить, коли правительство хоче тою рецепцією урегулювати перехôдъ зъ вѣры христіяньскои на жидôвску, то на такій законъ згодитись не можемо“.

Що до другои справы, меморіялъ зазначує, що вѣроисповѣднѣ вôдносины на Угорщинѣ суть такъ толерантнѣ, якъ въ нѣякôмъ иншôмъ краю. Кожде индивідуумъ єсть пôдъ взглядомъ релігійнымъ свобôдне, а зъ релігійныхъ корпорацій належить до т. з. рецепціи тôлько, кôлько правительство зъ огляду на ихъ историчну минувшôсть имъ на се дозволити може.

При такихъ вôдносинахъ хоче правительственный проєктъ зробити выломъ и запоручити свободу релігійну кождôй сектѣ, безъ огляду на тое, коли она повстала. То довело бы до такои безмежнои, корпоративнои свободы релігійнои, що затратилась бы вся рôзница помѣжь рôвноуправнеными обнятыми рецепцією вѣроисповѣданями и толєрованымъ релігіями

Множество вѣроисповѣдань розбиває на атомы мешканцѣвъ такъ въ приватнôмъ якъ и въ публичнôмъ житю и вводить въ житье державне розкладовый елемент. Тому тôлько дуже важнѣ причины можуть склонити власть державну до дрôбныхъ змѣнъ въ давныхъ вôдносинахъ, бо въ справахъ маючихъ сильный вплывъ на житье, характеръ и на будучнôсть цѣлого народу, годѣ дѣлати безъ глубшои розваги и вôддавати ся мрѣямъ.

Въ справѣ загальныхъ цивільныхъ метрикъ, меморіялъ не заперечує державѣ права до ихъ веденя власными орґанами, але тутъ не ходить о тое, по чиѣй сторонѣ єсть право, лише о то, що єсть лучшимъ, — а въ тôй мѣрѣ заведенье метрикъ пôсля гадки правительства єсть непотрѣбнымъ и злишнымъ.

Пôсля гадки меморіялу не пôдлягає сумнѣвови, що найбôльше разячою и дôймаючою обставиною въ розпорядженю правительства зъ р. 1891 єсть то, що власть державна рѣшає о вѣроисповѣднôй приналежности дѣтей. А тому не запобѣжить ся заведеньемъ цивільныхъ метрикъ и длятого годѣ уводитись надѣю, що веденье метрикъ властями свѣтскими може довести до привернення спокою мѣжь вѣроисподанями.

Въ кôнци заявляє ся меморіялъ зъ великою рѣшучостію противъ обовязковыхъ цивільныхъ шлюбôвъ, яко суперечныхъ зъ догматами церкви и зъ характеромъ супружества.

Рада державна

На понедѣлковôмъ засѣданю палаты послôвъ міністеръ судôвництва вôдповѣдавъ на интерпеляцію пос. Шляйзінґера въ справѣ засуду звѣстного ксьондза Стояловского за спроневѣрство и криду. Міністеръ вôдповѣвъ, що противъ згаданого ксьондза переведено численнѣ слѣдства такожь зô стороны властей церковныхъ и покарано єго позбавленьемъ бенефіцій, а всѣ рекурсы вôдкинули всѣ инстанціи. Чи замѣсть львôвского суду треба делеґувати иншій судъ — о тôмъ рѣшає лише высшій судъ краєвый. Такожь ґенеральный прокураторъ не найшовъ причины зголосити зажаленье неважности въ оборонѣ закона.

Міністеръ судôвництва вôдповѣдавъ ще на интерпеляцію пос. Деца що-до дисциплінарного поступованя противъ совѣтника краєвого суду Шмідля, котрого перенесено въ дисциплінарнôй дорозѣ до Штаєръ. Міністеръ заявивъ, що въ тôмъ взглядѣ нѣяка правна інґеренція не прислугуе ему, вôнъ може лише сповнити дисциплінарне рѣшенье. Вôнъ спротививъ ся, щобы той одинъ случай робити загальною нормою сучасныхъ вôдносинъ правныхъ. Критика судовыхъ рѣшень, що нарушуе повагу и значѣнье правнои охороны, не може мати мѣсця въ правнôй державѣ.

Пос. Гайльсберґъ говоривъ въ оборонѣ интересôвъ рôльництва. Бесѣдникъ жадавъ, щобы гôрничôй академіи въ Леобенъ признати характеръ університету. Вôнъ выступивъ противъ позиціи 60.000 зр. на перегоны кôнній и домагавъ ся нового титулу въ рубрицѣ „державна годôвля коней“.

Пос. Бернрайтеръ вказавъ на надмѣрный зрôстъ ловецкихъ ревірôвъ въ альпейскихъ краяхъ и жалувавъ ся, що полишено плеканье коней тяжкои расы.

Пос. Фірстль добачувавъ причину упадку рôльництва въ великихъ тягарахъ податковыхъ, въ наслѣдкахъ загальнои войсковои службы и свободѣ переносити ся зъ одного мѣсця на друге.

По бесѣдѣ пос. Фріса, котрый боронивъ кôнныхъ гонитвъ, замкнено діскусію и выбрано ґенеральными бесѣдниками Ґессмана [contra] и Мархета [pro].

Пос. Брилиньскій поставивъ интерпеляцію, въ котрôй домагає ся заведеня курсôвъ вандрôвныхъ учителѣвъ. Рôвно-жь пос. Пôдляшецкій внесъ интерпеляцію въ справѣ регуляціи рѣкъ и забудованя гôрскихъ потокôвъ, особливо порѣча Пруту и Днѣстра.

Говоривъ ще справоздавець етату рôльництва пос. Рутовскій. Въ довгôй промовѣ дотронувъ ся рôльного господарства, перейшовъ на вôдносины галицкѣ и вказавъ, що Галичина найгôрше трактована зô всѣхъ краѣвъ пôдъ взглядомъ направы сѣльского господарства.

— —

Програма парляментарныхъ роботъ мае бути така: Нинѣ скôнчить ся буджетова дебата, а наступить законъ о средствахъ живности. Въ четверъ прийде на порядокъ торговельный договôръ зъ Сербією, въ пятницю и въ суботу полагодить ся законъ фінансовый. Вôдтакъ порѣшить ся оподаткованье бокмакерôвъ при гонитвахъ кôнныхъ и законъ о податку вôдъ нафты. Передъ сесіями парляментарными полагодять ся зелѣзнѣ дороги на Подôлю.

Лѣвиця домагає ся полагодженя закона красового и натискає, щобы скликати додаткову сесію по великодни.

Рада державна замкне ся допервa 25 марта, а 10 цвѣтня скличуть ся тѣ соймы, котрѣ не ухвалили буджету на 1893 р.

Еміґраційный процесъ въ Тернополи.

(*Оріґінальне справозданье „Дѣла“*).

(*Конецъ.*)

По вôдчитаню акту обжалованя переслуховано обжалованыхъ и свѣдкôвъ.

Обжалованый Иванъ Михайлишинъ зôзнавъ, що вôнъ еміґрувавъ въ Россію длятого, бо и другѣ переходили кордонъ. Сынъ Ковальского зробивъ першій початокъ. Каськи Слободяновои вôнъ не намовлявъ, она просила ся сама, натискала до еміґрациі и выйшла въ товариствѣ Киналѣвъ и другихъ. По поворотѣ зъ Россіи, Михайлишинъ зголосивъ ся до староства. Бурба не мôгъ єго въ судѣ пôзнати, коли свдѣвъ въ інквізитѣ. Люде оминають єго теперь и боять ся, щобы такъ само якъ вôнъ не попали въ арештъ. Про грошѣ вôнъ не згадувавъ, Стахъ Киналь приходивъ до него двѣчи и жадавъ, щобы ему змѣняти. Марина Бородѣй говорила зъ нимъ часто про намѣръ еміґрациі. Вôдъ повороту до дому нѣкого не здержувавъ и не говоривъ нѣколи про здирство панôвъ и жидôвъ.

Другій обжалованый Бенеда Ржепа признавъ ся до вины. Вôнъ мавъ розправу въ Гусятинѣ и тамъ зôйшовъ ся въ шинку зъ Михайлишиномъ. Говорили про еміґрацію. Михайлишинъ замѣтивъ, що сли се правда, вôнъ готовый выйти за кордонъ, а правдоподôбно выйшло бы ще кôлька особъ зъ Вôльхôвчика. Бенеда Ржепа и собѣ набравъ охоты. Чотири днѣ пôзнѣйше Ржепа вертаючи зъ поля стрѣтивъ бôля коршмы Михаила Цюну, Юзефа Шуберта и Антона Гордѣя. При чарцѣ зôйшла бесѣда зновъ на еміґрацію. Ржепа оповѣдавъ, що уже богато людей выеміґрувало зъ Вôльхôвчика, Гусятина и Трибуховець. Цюна розказувавъ, що бувъ у Россіи и що солдаты впевнювали єго, що не треба нѣякихъ папирôвъ. Ржепа пôйшовъ до сусѣдъ пытати ся, чи правда, що люде думають еміґрувати. Потôмъ вернувъ ся въ коршму, де заставъ вôйта, котрый запытавъ Ржепу, не вже-жь вôнъ выбирає ся за кордонъ. Антона Гордѣя арештовано. Коло 10-тои годины зголосила ся Катарина Глушка. Ржепа перейшовъ границю босый. Въ касарни у Вôльхôвчику було якихъ 180 людей и кождому выплачено по 12 копійокъ. Чотири днѣвъ йшли до Каменця и тамъ задержали ся три днѣ. Бѣда була велика, дехто збиравъ ся утѣкати назадъ, та москалѣ грозили арештомъ. Заступникъ ґубернатора потѣшавъ, що незабаромъ прийде вѣдомôсть вôдъ царя, але тымчасомъ треба роздѣлити еміґрантôвъ по селахъ. Заки ихъ роздѣлили, прибуло ще новыхъ 100 душъ Вôдтакъ запровадили 80 особъ до Макова, звôдси до Смотрина, Городка и т. д. Ржепа попровадивъ зъ Городка 15 людей до границѣ, они перейшли, а вôнъ вернувъ ся по Цюпу. По поворотѣ вôйтъ арештувавъ єго и Цюпу, а жандармъ вôдставивъ ихъ до Гусятина. Вôйтъ и жандармъ, особливо першій настававъ, щобы вину намовы до еміґрациі зôпхати на Михайлишина. Староста засадивъ ихъ на 8 день арешту, а потôмъ секретаръ списавъ протоколъ. Одинъ хлопъ зъ Шидлôвець говоривъ Ржепѣ, що хтось зъ Вôльхôвчика бунтовавъ до еміґрациі и одержавъ за те 100 чи 200 рублѣвъ.

По переслуханю Ржепы, вôдчитано протоколъ староства и протоколъ Ржепы, яко свѣдка въ судѣ.

Зôзнаня свѣдкôвъ выказали, що нѣ Михайлишинъ нѣ Ржепа не були властивою пружиною аґітациі Виправдѣ они тягнули декого за собою у Россію, але се не мало выразного характеру намовы. Мы не подаємо поодиноко зôзнань свѣдкôвъ тому, що ихъ бесѣды пôдъ взглядомъ змѣсту, зъ малою выимкою, одинѣ и тѣ самѣ. Дальше, они не мѣстять въ собѣ нѣчого цѣкавѣйшого по-за те, що причиною еміґрациі являє ся квестія хлѣба. А сли вже конечно говорити про аґітацію, то тутъ треба въ першôй лініи вказати на погранічну, россійску сторожу, хочь и въ тôмъ вынадку зъ великою резервою.

Замѣтный и характеристичный фактъ, що далеко бôльша часть еміґрантôвъ-свѣдкôвъ признає ся до обряда латиньского. Очевидно, они вѣ не знають слова сказати по польски, а що бôльше, при розправѣ показалось, що нерозумѣють навѣть польскои бесѣды. За-длятого трибуналъ мусѣвъ заприсягати ихъ по руски и по руски втягати зôзнаня до протоколу.

Д-ръ Ляндавъ пôднѣсъ въ оборонѣ Михайлишина займаючѣ моменты. Именно, одинокою основою еміґрациі — се економічна кріза, супротивъ котрои высшѣ верствы заховують ся байдужно. Економічна кріза вплывае на упадокъ матеріяльный, а въ дальшихъ наслѣдкахъ приводить упадокъ моральный. Еміґрація, рѣчь не нова. Горячка огортала галицке населенье вже зъ-давна. Примѣромъ тутъ послужить Америка, куды вывандровували бѣдаки зъ повѣтôвъ Ниська, Лѣська и Кросна. Послѣдными часами стали выходити до Россіи Нужда попхнула до еміґрациі и вехôдни повѣты граничнѣ. Зъ нуждою йшла въ парѣ темнота народу и холера.

Що-до Михайлишина, — вôнъ чоловѣкъ такъ само темный якъ и другѣ, отже не повѣрити ему въ лѣпшѣ вôдносины за кордономъ, годѣ було. Вôнъ нѣякій бунтôвникъ и ворогъ державы, а що Русинъ, такъ се не доказуе ще нѣчого. Отъ Ржепа Полякъ, ба и бôльшôсть еміґрантôвъ Поляки, а однакъ они не стоять пôдъ закидомъ бунтôвникôвъ. Впрочôмъ що сказати про захôднѣ повѣты?

Въ обжалованю говорить ся про політичный антаґонізмъ. Се несправедливо; ба не выказано навѣть пôдставы сего. Але надто яркѣ причины грають вызначну ролю, зъ одного боку, якъ се уже помѣчено, економічна нужда, мріѣ и дурнота, а зъ другого боку провокація найнизшихъ орґанôвъ россійскихъ. Дальше надмѣръ податкôвъ, непродуктивнôсть жидôвъ и ихъ шахрайскѣ омотуваня, навпослѣдъ выкористуваня панôвъ, отъ новый чинникъ еміґрациі.

Д-ръ Ляндавъ оправдувавъ ще поведенье Михайлишина за кордономъ и зазначивъ вкôнци, що народъ рускій вѣрный цѣсареви и давъ ажь надто доказôвъ свого привязаня. Про те не треба єго угнѣтати и кидати ему въ очи закидами бунту; радше треба собѣ єго зъєднати.

Прокураторъ старавъ ся доказати, що Михайлишинъ займавъ ся аґітацією и бувъ платнымъ орудіємъ россійскихъ орґанôвъ, хочь рѣшаючѣ сферы россійскѣ не дивили ся на еміґрацію, яко рѣчь серіозну.

Д-ръ Горовіцъ, оборонець Ржепы, ударивъ въ своѣй бесѣдѣ рôвножь на економічну нужду, що неволить народъ кидати ся стрôмголовъ тамъ, де почуе, що бодай неясна надѣя будучности усмѣхає ся до него. Рускій народъ — се найльояльнѣйшій зô всѣхъ, въ патріотизмѣ нема ему рôвного. Примѣромъ стає тутъ казка, мовь-то архикнязь Рудольфъ жіе. Отже мужикъ бѣжить за тымъ мнимо живучимъ архикнязем, щобы ему служити, бо уважає єго покровителемъ бѣдныхъ людей. Д-ръ Горовіцъ полемізувавъ зъ прокураторомъ, закинувъ ему недостаточну основу обжалованя и пояснивъ, що тихихъ розмовъ годѣ уважати пôдбуреньемъ.

Вчера зазначили мы въ новинкахъ про результатъ розправы. Судьѣ присяжнѣ заперечили всѣ сѣмъ пытань що-до вины и увôльнили Михайлишина и Ржепу вôдъ закиду еміґраційныхъ аґітаторôвъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Копичинець.

[Папскій ювілей въ Гусятинѣ.]

Заржавѣло перо дописувателя зъ нашого кута и хочь бы тобѣ хто бодай одну звѣстку подавъ изъ колишнои славнои Гусятинщины — такъ нѣ; по смерти бл. п. Гудика замовкла всякая плоть!

Але прошу поважаныхъ читателѣвъ не думати, що я ось такъ починаючи свою рѣчь, маю намѣръ представити себе яко будучого дописувателя — о нѣ, цѣлкомъ нѣ! бо яко дописувателъ мусѣвъ бы я зачѣпити неодну дразливу квестію, мусѣвъ бы сварити ся, натягати декотрыхъ, а до сего я не способный. Моя вдача така, що люблю тѣшити ся додатнымъ результатомъ зъ працѣ моихъ братôвъ, а бôльше всего люблю музику. Музика и спѣвъ то моя розрада а тутъ єи найду, кôлько разôвъ прийду до товариства музичного. Було тутъ кôлька концертôвъ, а оденъ зъ послѣдныхъ бувъ 19 лютого въ Гусятинѣ въ честь ювілею св. отця папы римского, а позаякъ доселѣ нѣхто не подавъ справозданя зъ сего торжественного вечера, то я не могучи уже довше ждати

написавъ отсихъ кôлька слôвъ на похвалу музы Терпсіхоры и тыхъ, що ѣи почитають.

Згаданый концертъ вôдбувъ ся въ сали рады повѣтовои при великôмъ здвизѣ духовенъства обохъ обрядôвъ, властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей, урядникôвъ, учителѣвъ, селянъ и и мѣщанъ зъ повѣта. Пôсля попередъ уложенои програмы вечеръ розпочавъ о. сов. В. Богоносъ, греко-кат. парохъ Хоросткова довгимъ, гарнымъ словомъ але — по руски.

Опôсля хоръ нашого товариства музичного, зложеный зô священикôвъ, урядникôвъ судовыхъ и податковыхъ за прибраньемъ силъ музичныхъ зъ околицѣ, вôдспѣвавъ пôдъ батутою рутинованого дирігента и спѣвака о. Ивана Винницкого, тутешного греко-кат. сотрудника дуже удачно 1) композицію Подлѣвского „Ojeze nasz“; 2) панна Березовска, учителька зъ Хоросткова, выголосила гарный стихъ О. Бобинкевича „Корабель“ (алегорія); 3) хоръ мѣшаный грôмко вôдспѣвавъ при фортепянѣ композицію Матюка зъ оперы „Инвалидъ“, а вôдповѣдный до торжества текстъ зладивъ адъюнктъ судовый п. Шанковскій; 4) панѣ Олена Кисѣлевска зъ Чорткова вôдспѣвала поправно Матюка „Цвѣтка дрôбная“ и думку Кратцера а милымъ, ліричнымъ голосомъ причарувала всѣхъ слухателѣвъ; 5) о. Турула гр.-к. парохъ зъ Увислы выголосивъ довгій, гарный стихъ „Заблуждшимъ“, що ѣго написавъ народкомъ на тое торжество; 6) хоръ мужескій выконавъ зовсѣмъ удачно Матюка „Имнъ къ Богу“; 7) панѣ Совиньска, жена комісаря повѣтового зъ Гусятина, зъ зрозумѣньемъ вôддала польскій стихъ написаный въ честь святѣйшого отця; 8) аматоръ-спѣвакъ правникъ п. О. Лукіяновичъ спѣвавъ курантову пѣсню зъ опе ры „Straszny dwór“, хотяй тая партія надаѣ ся бôльше на голосъ барітоновый, а п. Лукіяновичъ маѣ высокій голосъ тероновый и 9) вкôнци слѣдувавъ зъ „Пôдгôрянъ“ Вербицкого октетъ „Кôнчить ся день“ въ супроводѣ орхестры, а всѣ присутнѣ подивляли красу и силу интонаціи. — На закôнченье кс. Ґловиньскій, латиньскій парохъ Хоросткова, по короткôй промовѣ пôднѣсъ окликъ въ честь напы, вôдтакъ въ честь цѣсаря, а хоръ мужескій вôдспѣвавъ „Многая лѣта“ Воробкевича (amabile).

Всѣ присутнѣ були одушевленѣ тымъ величавымъ, торжественнымъ вечеромъ а доказомъ сего одушевленя хочь бы тая обставина, що на неумовкаючій оплески по продукціяхъ о. Винницкій яко дірігентъ цѣлого концерту додавъ надпрограмово чудовый сольо квартетъ „Туга за родиною“, выконаный зъ всякою прецізією, а кромѣ того п. Лукіяновичъ вôдспѣвавъ зъ своѣю сестричкою и маленькимъ братчикомъ двѣ рускѣ пѣснѣ.

До устроѣня сего вечера приложили найбôльше стараня гусятиньскій староста п. Махневичъ, о. Козоровскій гр.-к. парохъ зъ Городницѣ, п. Казимиръ Ценьскій зъ Увислы, о. сов. Богоносъ и кс. Ґловиньскій, а найбôльше труду жертвувавъ о. Винницкій особливо коли зважить ся, що на зложенье концерту мавъ всего два тыжднѣ часу — и комісарь п. Совиньскій, котрый прегарно окрасивъ салю.

Сей вечерокъ даѣ такожь найлѣпшій доказъ, въ якôй чести и преданности позôстаѣ рускій народъ до своѣи святои церкви и ѣи видимои головы. Тожь честь тымъ Русинамъ, що причинились до звеличаня сего торжественного вечера, а шовіністичнѣ ґазеты польскѣ най соромлять ся свого оклику, що Русины не суть вѣрно вôдданѣ церкви католицкôй. — *Василь Филиповичъ*, кандидатъ нотаріяльный.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ Зборы „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ** не вôдбудуть ся 18 н. ст. марта с. р., якъ то було первѣстно оголошено, а вôдложенѣ на 19 н. ст. цвѣтня с. р.

— **На будову руского народного театру** прислався. Александеръ Маланюкъ зъ Павшовець на руки нашои адміністраціи 2 зр.

— **Стяганье дво и чверть ґульденôвъ.** Выбитѣ на основѣ цѣсарского патенту зъ дня 19 вересня 1857 р. срѣбнѣ монеты краєвѣ по два ґульдены разомъ и по чверть ґульдена австрійскои валюты перестануть зъ днемъ 1 н. ст. червня 1893 курсувати. Тѣ монеты можна отже приймати при плаченю въ приватныхъ интересахъ по номінальнôй вартости лишь до 31 н. ст. мая 1893 р. включно. Цѣсарскѣ касы и уряды мають приймати тѣ монеты ажь до 31 н. ст. липня 1893 р. включно при всѣхъ уплатахъ и выплатахъ, але не можуть вже ихъ выдавати. По сѣмъ речинци кôнчить ся всяке зъобовязанье державы що-до вымѣны сихъ монетъ.

— **Місіи духовнѣ.** Вôдъ дня 10 до 15 н. ст. марта вôдбула ся місія духовна въ Замочку, повѣта жовкôвского. Проповѣди выголосили Василіяне оо.: Сильвестеръ Кизима, Вол. Стець и Іосафатъ Мальчиньскій. Мимо слотнои поры народа було дуже много, а до сповѣды приступило кôлька тысячѣвъ осôбъ. Друга подôбна місія вôдбула ся въ Воли Высоцкôй, жовкôвского повѣта, на днихъ 16 до 22 н. ст. марта. Народа зôбралось дуже багато и то не лишь мѣсцевыхъ але и зъ Вядова, Крехова и т. д. Проповѣдали знôвъ оо. Василіяне: Кизима, Мальчиньскій и Хмалевскій.

— **Право однорôчнои войсковои служби** мають абітурієнты семинарій учительскихъ подôбно якъ абітурієнты ґімназій. Ѣсть то право дуже важне, а однакъ не багато учителѣвъ зъ него користаѣ. Учителѣ не маючій средствъ можуть служити на кошть державный. Власти шкôльнѣ не можуть вôдмовити учителямъ урльопу на часъ войсковои служби. Виправдѣ той рôкъ не вчисляѣ ся до служби але не становить перервы. Зъ львôвскихъ учителѣвъ вôдбуло до теперь сѣмохъ однорôчну службу и всѣ одержали офіцирску ранґу, а двохъ зъ нихъ перенеслось до чинної служби по зложеню офіцирского испыту.

— **Д-ръ Володиславъ Серединьскій,** професоръ семинаріи учительскои мужескои въ Тарновѣ померъ тамъ-же сими днями. Покôйный бувъ надзвычайнымъ членомъ краковскои академіи наукъ, и членомъ комісіи испытуючои для шкôлъ народныхъ. Покôйный належавъ до найлучшихъ педаґоґôвъ и написавъ въ тôмъ напрямѣ чимало науковыхъ праць. Передъ кôлькома лѣтами бувъ директоромъ семинаріи учительскои женьскои въ Краковѣ а заразомъ повнивъ обовязки бібліотекаря академіи наукъ. Покôйный переживъ 52 лѣтъ.

— **Нинѣ надъ раномъ** урвала ся нôднора балкону, ваги кôлькохъ сотнарôвъ въ канепици при ул. Ягайлоньскôй и впала на хôдникъ. Щастье що нѣхто туды не переходивъ, бо бувъ бы ноживъ смерти. Власти повинні бы зробиты ревізію балконôвъ всѣхъ старыхъ домôвъ, щобы запобѣгти на будуче нещастямъ.

— **Засудъ на смерть.** Передъ судомъ присяжныхъ въ Чернôвцяхъ вôдбула ся на дняхъ розправа противъ 23-лѣтного Никифора Волошина зъ Жучки, обжалованого о убійство. Волошинъ мавъ любовнѣ зно сины зъ 19-лѣтною донькою Старчика, Зією, котра вôдплачувалась ему взаимностію. На тôй основѣ просивъ вôнъ Зію о руку, но она заявила, що нѣколи не думала выходити за него за мужь. Въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше спѣшила Зія „на музики“ до корчмы. По дорозѣ стрѣтивъ ѣи Волошинъ и завдавъ ѣй ножомъ 19 ранъ, вôдъ котрыхъ дѣвчина померла. Убійця самъ вôддавъ ся въ руки властей. Трибуналъ засудивъ ѣго на кару смерти а Волошинъ пріймивъ засудъ холоднокровно, резиґнуючи зъ внесеня рекурсу. Мимо того рѣшивъ трибуналъ поручити засудженого до помилуваня цѣсареви.

— **Подяка.** Замѣсть розсыланя желань новорôчныхъ, зôбравъ Вп. д-ръ Л. Брудзиньскій, бурмістръ мѣсточка Микулинець и правдивый приятель школы, кôлькадесять зр. и за нихъ справивъ 12 паръ чобôтокъ для убогои молодежи шкôльнои, котру сими днями обдѣливъ. Въ имени тои обдарованои молодежи и ѣи родичѣвъ складаю Тобѣ Высокоповажаный Пане и всѣмъ котрій датками своими до того причинили ся, сердечну подяку. *Антôнъ Рыбачекъ* управитель школы въ Микулинцяхъ.

— **Выстава въ Празѣ.** Въ половинѣ цвѣтня с. р. отвираѣ товариство ческихъ малярѣвъ въ Празѣ (Рудольфінумъ) спеціяльну выставу штукъ красныхъ, въ котрôй вôдповѣдно до ухваленои програмы, можуть взяти участь и позакраєвѣ артисты. На выставу кваліфікують ся не тôлько творы долота и кисти, але такожь штыхи и тымъ подôбнѣ репродукціи; выключають ся творы знанѣ вже на выставахъ въ Празѣ и всѣ копіи. Декларациі належить зложити въ канцеляріи Рудольфінумъ найдальше до дня 26 с. м. а самѣ творы переслати передъ днемъ 15 цвѣтня, бо на той день назначене отворенье выставы.

— **Ґенеральна дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуѣ ліцитацію на доставу будовы зелѣзныхъ нôдвалинъ для моста на Бистрици чорнôй коло Станиславова. Оферты приймають ся найдальше до 28 н. ст. марта въ ґенеральнôй дирекціи австрійскихъ зелѣзниць державныхъ. Въ тôй-же дирекціи можна розвѣдатись про всякѣ иншѣ услôвя.

— **Вôдъ Впр. о. Ив. Сѣрка,** посла на соймъ краєвый одержуємо таке письмо зъ просьбою о помѣщенье: „Выдѣлъ брôдскои філіи общества им. Мих. Качковского маѣ честь подати до загальнои вѣдомости, що на будову дому нашого товариства въ Бродахъ зложили доси оо.: Ив. Сѣрко, парохъ въ Гаяхъ старобрôдскихъ 10 зр, Павло Дудикъ сотрудникъ въ Бродахъ 2 зр., Ив. Давидовичъ катихитъ 2 зр. и пп.: д-ръ Левъ Алексевичъ, кандидатъ адвокатскій 2 зр., Юл. Цегельскій, аґентъ „Дністра“ 1 зр., (обѣцявъ на сю цѣль жертвувати що мѣсяця по 1 зр.,) Ив. Карчемный зъ Гаєвъ старобродскихъ 5 зр., Ник. Котельницкій зъ Гаєвъ старобродскихъ 5зр., Дм. Шустъ зъ Бродôвъ 3 зр. и Пил. Шустъ зъ Бродôвъ 1 зр. — разомъ 31 зр. Грошѣ тѣ вразъ зъ дальшими жертвами будуть вкладати ся до касы щадничои такъ довго, доки не збере ся капіталъ, зъ котрымъ можна бы начати будову, або купно власного дому. — За выдѣлъ брôдскои філіи тов. им. Качковского. *о. Ив Сѣрко* предсѣдатель. Д-ръ *Левъ Алексевичъ* секретарь.“

— **На будову приходского дому въ Островѣ** коло Тучаиъ надôслали доси свои ленты Впр. оо.: Левъ Козаневичъ зъ Мистковичъ 2 зр., А. Танчаковскій зъ Дунаєва 2 зр., Вікторъ Нероновичъ зъ Райтаровичъ 5 зр., Ив. Скобельскій зъ Лѣшнѣ 2 зр., Вікторъ Кисѣлевскій зъ Товмачика 2 зр, Ант. Билинкевичъ зъ Куропатникъ 1 зр., Тад. Кончевичъ зъ Тростанця великого 3 зр., Ив. Голіянъ зъ Рыботичъ 2 зр., Діон. Кизимишинъ зъ Чертежа 5 зр. и Игн. Левицкій зъ Сущина 3 зр., разомъ 27 зр. Складаючи всѣмъ Впр. оо. щиру подяку за оказану помôчь матеріяльну, просить пôдписаный комітетъ о можливу дальшу помôчь въ сѣй справѣ.

Вôдъ комітету парохіяльного въ Островѣ *о. Ант. Барновичъ* предс. комітету. *Петро Головачъ* и *Петро Дуда* члены комітету.

— **Выдѣлъ товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ** маѣ честь прилюдно подякувати сердечно ще слѣдуючимъ членамъ-добродѣямъ убогои молодежи шкôльнои трохъ руско-народныхъ шкôлъ у Львовѣ, а именно: Всеч. о. Мих. Гуллѣ, деканови, сов. и парохови въ Борщевѣ за щедрый даръ членьскои книжочки тов. „Народна Торговля“ у Львовѣ на 10 зр. зъ трилѣтными вôдсотками въ квотѣ 1 зр. 80 кр. на корѣнный фондъ тов. „Шкôльна Помôчь у Львовѣ“; Всч. о. І. Барвѣньскому зъ Постолôвки за 2 зр.; Всеч. о. Іос. Курмановичеви зъ Новосѣлокъ за 2 зр.; Всеч. о. П. Шанковскому зъ Коничинець за 2 зр.; Всеч. о. Іос. Варапучиньскому зъ Прошовои за 1 зр.; Вп. п. Іос. Мончаловскому зô Львова за 1 зр.; Всеч. о. Теод. Савулѣ зъ Дмитровичъ за 50 кр. Всеч. Добродѣѣ! Приймѣть ласкаво до вѣдомости милои, що бѣдна молодѣжь шкôльна, надѣлювана одежею и приборами до науки, при кождôй нагодѣ въ школѣ и въ церквѣ молить ся до Всевышнього и просить Ѣго о крѣпке здоровлье на многій лѣта для своихъ великодушныхъ та щедрыхъ добродѣѣвъ. Спаси-Бôгъ Вамъ за кожду и найдрôбнѣйшу жертву въ хосенъ „сихъ маленькихъ“, завсѣгды вдячныхъ дѣточокъ рускихъ. — Именемъ выдѣлу тов „Шкôльна Помôчь у Львовѣ.“ *о. Ив. Редкевичъ Гр. Врецьона.*

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ Хлопичахъ, ярославского повѣта померъ сими днями въ 73-ôмъ роцѣ житя кс. Войц. Михна, римо-кат. парохъ и звѣстный польскій писатель людовый. Крôмъ того бувъ кс. Михна дуже дѣяльный при заводженю „кулокъ рôльничихъ“ и устроюваню народныхъ зборôвъ. — Нинѣ въ полудне вôдбуло ся въ каплици лат. архіепископскои палаты вѣнчанье кн. Павла Сапѣги зъ кн. Віндішґрецôвною.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 14 марта. Галицкій соймъ зберe ся мѣжь 15 а 18 цвѣтнемъ.

Лондонъ 14 марта. Правительство вôдсунуло друге читанье гомеруля ажь до цвѣтня, мабуть на посвята великоднѣ.

Бѣлградъ 14 марта. Правительство не здобуло собѣ бôльшости при выборахъ до скупштины.

Берно 14 марта. Намѣстникъ Лебль маѣ уступити, а ѣго мѣсце займе міністеръ Бакегемъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Хвал. Чит. въ Гор. До кôнця с. р. прийде намъ ще 7 зр.

Надôслане.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надаѣ шкôрѣ гладкôсть и знаменито пристаѣ до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптацѣ пôдъ Срѣбнымъ Орломъ“ Жыгмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуѣсь вôдповротною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравецъ мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймаѣ всякѣ замовленя на одяги цивільнѣ, войсковѣ и для Вп. Духовенства и выконуѣ скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

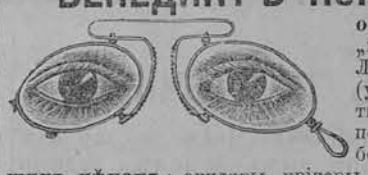

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручаѣ у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроѣня звôнковъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 1—?

Топôрцѣ лѣсовѣ зъ 2 довбльными буквами (сталевѣ оправленѣ) по зр 6·50 и **Маґлѣ комнатнѣ** по зр. 24 поручаѣ **Петро Хшонстовскій**, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

„МАРІѢВКА“

ЗАВЕДЕНЬЕ ВОДОЛѢЧНИЧЕ

побѣчь Львова, почта Львôвъ.

Емиль Бертеміліянъ Браєръ
властитель.
Д-ръ Викторъ Леґежиньскій
управляючій лѣкарь.

Всякѣ информація подаѣ Зарядъ того Заведеня. 4563 19—?

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
вô 1830 роцю

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Ка ушь

обôймили теперѣшнѣ управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятѣ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною тарантією (такожь на раты). 4582 11—?

ДАВНА!
основана въ 1870 року
вылучна
ТОРГОВЛЯ ЧАЮ
I. ВОЛЯ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6,
поручаѣ Впов. Публицѣ
4470 **на пору зимову**
ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ
хиньскій, россійскій и англійскій.
Замовленя выготовляєсь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

Тутки циґаретовѣ неклеєнѣ!
зъ найлѣпшои бибулки французкои
1.000 штукъ вôдъ 1 зр.
поручаѣ *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львôвъ** Гот Жоржа.
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуѣ ся.** 3—83

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимаѣ вкладки на
КНИЖОЧКИ
и опроцентовуѣ ихъ по
4½ % на рôкъ.
2219

Зголошеня до Конверсіи
ОБЛІҐАЦІЙ ИНДЕМНІЗАЦІЙНЫХЪ
и Субскрипція
на
4% ПОЗИЧКУ КРАЄВУ
приймаѣ
яко мѣсце для конверсіи и субскрипціи
до 15 марта
по услôвяхъ оригінальныхъ **безъ дочисленя провізіи**
Дôмъ банковый и контора вымѣны
СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ
У ЛЬВОВѢ.
Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпроволочно. 4596 3—3

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІУСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои
поручаѣ лишь найлѣпшій роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продаютъ ся портреты бл. п.
Д-ра Олександра Огоновского
по 2 зр. и по 1 зр.
Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 49. Львôвъ, Середа 3 (15) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		**за границею:**	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ дня 15 н. ст. марта 1893.

Мы вже въ своѣмъ часѣ замѣтили то невдоволенье, яке выявилось при сегорôчныхъ розправахъ буджетовыхъ противъ гр. Таффого, яко шефа кабінету, на поли політичнôмъ; противъ п. Штайнбаха на поли фіскалізму и п. Бакегема яко міністра торговлѣ. Якѣ суть сторонництва и фракціи въ радѣ державнôй, зъ кождого табору, безъ рôзницѣ народности, выступали послы и пôдносили дуже поважнѣ замѣты противъ згаданыхъ міністрôвъ. Нинѣ хочемо и образъ сего невдоволеня выкôнчити и нотуемо бодай въ загальныхъ чертахъ рѣчи тыхъ послôвъ, що забирали голосъ при розправахъ надъ буджетомъ рôльництва, котрый то ресортъ спочиває теперь въ рукахъ гр. Фалькенгайна. Рѣчи тѣ обходять край нашь дуже близько, бо Галичина есть въ першôй лініи краемъ хлѣборобнымъ. Наколи, якъ показуесь зъ бесѣдъ послôвъ другихъ коронныхъ богатше вывѣнованыхъ провінцій, въ тыхъ провінціяхъ господарка хлѣборобна въ послѣдныхъ рокахъ значно пôдупала, то що-жь сказати про Галичину, де хлѣборобне населенье стоить на низшôмъ степени духового розвою и черезъ то не въ силѣ предприняти що-небудь не то для двигненя своихъ интересôвъ господарскихъ, але бодай для удержаня зносимого status quo?! Що-жь сказати про Галичину, для двигненя котрои буджетъ державный завсѣгды бувъ дуже скупый, а за котрою обнятись не було кому, бо делеґація польска, занята завсѣгды высôкою нолітикою, бôльше маѣ на оцѣ всякѣ другѣ справы, а тôлько не найблизшу сорочку, т. е. интересы дрôбного хлѣбороба. У насъ стôлько бесѣды про селянина, що при выборахъ. Тогдѣ кождый кандидатъ до курульского крѣсла, здавалось бы, готовъ душу свою положити за бѣдный сѣракъ або опанчу. Але зъ часомъ слезы, пролитѣ надъ недолею мужика, присыхають на очехъ, послы садовлять ся на коня найвысшои політики, а до опанчѣ усмѣхнуть ся ажь — при новыхъ выборахъ.

Отже-жь про теперѣшне положенье рôльництва въ Долитавщинѣ говорили поодинокѣ послы краѣвъ коронныхъ (зъ выимкою Галичины) таке. Посолъ ческій Дворжакъ сказавъ:

Минувшого року насилувано насъ въ тôй палатѣ дати 45 міліонôвъ на улучшенье комунікаціи „великого“ Вѣдня. Мы призволили на сей збытковый выдатокъ. Але що-жь даесь у насъ на двигненье стану хлѣборобного? Міністерство рôльництва есть у насъ пятымъ колесом при возѣ, котрымъ ѣздить нинѣшный шефъ кабінету, радъ, що ѣде якось въ передъ, оминаючи карамболѣ и не поломивши дишля. Тысячѣ случаѣвъ можна бы навести на доказъ того, що рôкъ-въ-рôкъ за самѣ повени въ краяхъ мусять ся вôдписувати значнѣ сумы зъ податкôвъ. А чи дбаемо мы такъ якъ треба про управильненье рѣкъ? Що року читаемо про страшнѣ пошести на худобу, але правительство не знае другихъ средствъ противъ того надъ кордоны и заборону торгôвъ на худобу. О поправу расы дбаемо дуже мало, бо на то нема нѣякихъ фондôвъ. Фонды тѣ идуть або на украшенье Вѣдня, або на пôддержанье збанкрутованыхъ товариствъ плавбы на Дунаю. Статистика показуе, що импортъ сырыхъ плодôвъ рôльництва нашого до Нѣмеччины змалѣвъ дуже въ послѣдныхъ рокахъ. Наколи ще вывозимо що-небудь, то хиба зъ Угорщины. Натомѣсть засыпуе насъ Нѣмеччина фабрикатами своими и тяжкій грôшь нашь иде за границю.

Посолъ ческій Кшепекъ сказавъ: Станъ селяньскій нидѣе у насъ зъ кождымъ рокомъ. Цѣна збôжа не вôдповѣдае коштамъ продукціи. Хлѣборобы платять що-найвысшѣ податки. Міністерство фінансôвъ знае лишь села, а забуло зовсѣмъ, що треба бы шукати за доходами для державы въ скриняхъ капіталістôвъ. Мы, хлѣборобы, длятого лишь голосували за постôйною комісією податковою, щобы вже разъ управильнити податки и тягары державнѣ розложити справедливѣйше на всѣ верствы народу. Найлучшѣ робочѣ силы забираѣ намъ армія и годѣ допроситись дволѣтнои службы войсковои або бодай тои полекшѣ, щобы воякôвъ урльоповано на часъ жнивъ. Правительство не дбаѣ про спôлки рôльничѣ. Не дбаѣ оно и про такѣ-жь школы и не видко, що-бъ коли-небудь взяло въ оборону дрôбного хлѣбороба противъ тыхъ чинникôвъ, котрѣ его тяжкій трудъ страшно вызыскують.

Посолъ Рольсберґъ звернувъ увагу на се, що хлѣборобнѣ краѣ мусять нинѣ выдержувати велику конкуренцію зъ свѣтовымъ довозомъ збôжа на торгахъ европейскихъ. Конкуренцію ту не въ силѣ выдержати хлѣборобы австрійскѣ. Але положенье ихъ можна бы бодай въ части облегчити тымъ, що правительство постаралось бы о культуру такихъ рослинъ, котрѣ доси потягаемо пр. зъ Россіи и Нѣмеччины лишь длятого, бо управа тыхъ рослинъ у насъ зовсѣмъ занедбана. Цикорія, кминъ, анижь и другѣ того рода продукты удавались бы и у насъ, тôлько треба взятись за ту продукцію. Дальше треба бы постаратись о дешеву и скору процедуру цивільну для дрôбныхъ хлѣборобôвъ. Довго тревалѣ и страшно коштовнѣ процесы гублять селянъ бôльше нѣжь неврожай. Нинѣ вже нема господарствъ незадовженыхъ въ Австріи, все одно чи то бôльшѣ чи меншѣ посѣлости. А зъ другои стороны есть фактомъ провѣренымъ, що найменшій довгъ затягненый на землю мусить зъ лѣтами знищити господаря.

Посолъ Пешка нарѣкавъ, що правительство не дбае нѣчого про управу такъ цѣнного и всюды на торгахъ пошукуваного продукту, якъ ленъ и коноплѣ. До ткалень австрійскихъ треба сей сырый матеріялъ брати зъ-за границѣ. Давнѣйшими роками уживало нашѣ простѣ ткацкѣ выробы войско. Нинѣ проектуе міністеръ вôйны, щобы ткачѣ нашѣ зъ нинѣ на завтра выробляли полотно значно ширше. То хиба длятого, щобы ще и ту продукцію у насъ убито, наколи она ще животѣе.

Посолъ Гелькелетъ пôднѣсъ въ замѣтахъ своихъ надмѣрну высокôсть податку ґрунтового. Тѣ, що вымѣряли сей податокъ въ 1880 роцѣ шукали въ кождôмъ краю за такъ званымъ повѣтомъ взôрцевымъ, оцѣнили его якъ найвысше, а вôдтакъ пôсля сего повѣту оподатковувано другѣ. Треба чимъ скорше взятись за управильненье податку ґрунтового, бо найлучшѣ и найбôльше запопадливѣ господарѣ (на Моравѣ) бѣднѣють и не въ силѣ вже выдержати шрубы податковои.

Посолъ Ґаргафтъ вôзвавъ правительство, щобы оно для удержаня (вже не двигненя) стану селяньского заопѣкувалось нимъ якъ найскорше и то пôдъ кождымъ взглядомъ, бо сей станъ ставъ ся нинѣ предметомъ, котрый вызыскують всякѣ можливѣ чинники.

Мы лишь зъ далека доторкнулись тыхъ рѣчей посольскихъ, накликуючихъ гр. Фалькенгайна до якои-небудь бôльшои енерґіи и дбаня про станъ хлѣборобный. Факты, якѣ згаданѣ послы наводили для зилюстрованя сумного положеня селянъ, лишили мы на боцѣ. Факты тѣ обходять хлѣборобôвъ богатшихъ краѣвъ коронныхъ, де селянинъ маѣ ся значно лѣпше по причинѣ высшои интеліґенціи, умнѣйшои господарки и длятого, що нимъ прецѣнь хто-небудь интересуе ся и боронить его передъ вызыскуваньемъ лихвы и порцій. Якъ бы тѣ послы придивились нуждѣ селянина нашого галицкого на щорôчнôмъ переднôвку, заспѣвали-бъ певно ще инакшои пѣснѣ. А хотя доля селянина нашого краевôй репрезентаціи добре звѣстна, то мимо того не пôднѣсъ ся нѣ одинъ голосъ зъ лавъ посольскихъ Галичины. А якъ нужда гонить селянина за кордоны або и моря, то у насъ каже ся: аґітація московска... Haec meminisse juvabit.

Причинокъ до розъясненя причинъ мужицкои еміґрациі.

[Письмо зъ провінціи.]

(Дальше).

III.

Иншѣ причины а особливо справы грошевѣ.

Нема найменшого сумнѣву, що при теперѣшôмъ устрою суспôльнôмъ грошѣ кождому потрѣбнѣ; потрѣбнѣ они и хлѣборобови, если вôнъ выйде по-за границю примітивного господарованя, яке веде ся хоть бы у насъ. Та треба тыхъ грошей хлѣборобови, если не на убранье, то на знаряды господарскѣ, а уже конечнѣ они на заплату податкôвъ и иншихъ данинъ, такъ якъ тѣ побирають ся не въ натурѣ але въ грошахъ. На се все грошѣ дôстае хлѣборобъ зъ продажѣ плодôвъ земныхъ рôвно якъ на иншѣ выдатки але лишь тогдѣ, если плоды тѣ выстають на выживленье, а если нѣ, то тогдѣ потреба зъ другого жерела грошѣ потягати. Такъ само зъ иншого жерела мусить ихъ потягнути, если наступить неврожай, если голодъ его притисне, если хоче до хлѣба зъ рôлѣ взяти ся до якои торговлѣ, або промыслу, хоть бы тôлько домового и побôчь господарства веденого. Де-жь вôнъ теперь грошей набере? Суть на то голоно мѣжь иншими два жерела: институціи фінансовѣ публичнѣ и кредить у особъ приватныхъ.

Нехай собѣ каже, що хто хоче, але хто знае вôдносины нашого хлѣбороба въ теперѣшнôй хвили, той мусить намъ притакнути, що кредитъ у институцій фінансовыхъ, якѣ мы маемо и мали, не есть для нашого хлѣбороба, а найлѣпшимъ сего доказомъ есть „закладъ кредитовый селяньскій“, котрый и самъ погребавъ себе и за собою тысячѣ господарѣвъ потягнувъ. За велика формалістика при затягненю довгôвъ, дорога адміністрація и въ поровень зъ тымъ идучѣ за высокѣ вôдсоткѣ зъ однои, а за малый дохôдъ зъ другои стороны суть очевидною руиною нашого хлѣбороба та той уже самъ пôзнае подекуды, але доперва попѣкши ся, що волить зъ голоду гинути, якъ себе и свои дѣти позичкою „зъ банку“ руйнувати и по-пôдъ чужѣ плоты зъ торбами пускати. Такою самою руиною есть и кредитъ приватный и то ще въ бôльшôй мѣрѣ, бо тойже выходить на розбôй вправдѣ безправно але въ высшôмъ степени лихвы якъ згаданѣ институціи фінансовѣ. Если що, то можливѣ ще громадскѣ касы позичковѣ, зôстаючѣ въ рукахъ самыхъ громадъ, позаякъ они суть дешевѣ, зъ малымы процентами, зъ поблажливою екзекуцією и стоять въ рукахъ людей знаючихъ слôвнôсть довжникôвъ та упоминаючихъ въ

3

Зъ Могребу.

I.

Танґеръ.

(Дальше.)

Европейске товариство въ Танґерѣ складаесь зъ заступникôвъ усѣхъ европейскихъ державъ та ихнихъ родинъ. Въ лѣтѣ прибувають ще до того туристы, котрыхъ сюда волочить Cook et son, а въ зимѣ звѣстнѣ вандруючѣ птахи мѣжь людьми, усѣ туберкулічнѣ, скрофулічнѣ и т. д. бѣднѣ но богатѣ т. е. грошевитѣ люде. — Готелѣ въ Танґерѣ уладженѣ на ладъ европейскій, а мѣжь товариствомъ панує, розумѣе ся, тонъ анґлійскій. Анґлійцѣ мають тутъ свою анґліканьску церкву, свôй lawn-tennis ground и иншѣ спорты. — Впрочôмъ житье досыть одностайне и церемонне, якъ до лиця товариству, въ котрôмъ передъ ведуть амбасадоры.

Австрійского амбасадора п. Богуславского не було тогдѣ въ Танґерѣ, а все-жь таки за посередництвомъ его заступника, котрый бувъ милымъ провôдникомъ и сіегопе, дôсталo наше товариство дозвôлъ звидѣти дворець султаньскій, та ще одну, дуже цѣкаву рѣчь, таборъ войскъ мароканьскихъ, що стоявъ недалеко Танґеру.

Може бы хто подумавъ, що дворець каліфа то золота краса казочна изъ тысячу однои ночи. — Борони Боже! Нехарство и руина то одиноке и головне вражѣнье сего императорско-арабского двôрця.

Кôлька дворôвъ обведеныхъ высокими мурами, на дворѣ смѣтя, гнôй, стерва, муры валять ся, а зô щѣлинъ выростае бурянъ; десь не десь у мурѣ закратоване, маленьке вôконце; мала нѣкчемна мошея, — отъ и усе! — Стрômкѣ сходы ведуть у комнаты. Султаньскѣ теремы дуже то повединчѣ. На помостѣ плетянки зъ соломы, лише декуда коверцѣ, на стѣнахъ выложеныхъ досыть гарно рôзнобарвными кафлями полицѣ зъ мосяжными миськами и тарѣлками, та люльками. Лише въ декотрыхъ комнатахъ, мабуть призначеныхъ для принятя Европейцѣвъ, старосвѣтскѣ крѣсла и столы тандитнои роботы европейскои. — Одно, що дуже миле и приемно вражуе чоловѣка, то той холодъ, котрый тутъ въ горячôй Африцѣ — окружае чоловѣка въ сихъ темныхъ комнатахъ. Впрочôмъ въ двôрци абсолютно нѣчого цѣкавого, хиба те, що усѣ достойники двôрскѣ беруть у насъ за все що покажуть лапове и то навѣть дуже маленьке, по 20—50 кр. на танґерского достойника.

Въ скарбници султаньскôй, передъ котрою походжае стôйка, видно за закратоваными воротами, запертыми величезными колодками паки и скрынѣ, повнѣ, якъ кажуть нашѣ достойники усякого добра, золота та срѣбла. Тôлько сему не хоче ся менѣ вѣрити. Здаесь, у скарбници далеко бôльше павутиня якъ золота.

Въ державнôй вязници, котру намъ такожь показали, було якихъ двацять мужчинъ закованыхъ въ кайданы, котрѣ однакъ досыть весело забавлялись при спѣвѣ и бандурѣ. Розумѣе ся, що скоро мы лише показались на порозѣ, усѣ вязнѣ вытягли до насъ свои руки по „бакшішъ“. — Що личить достойникамъ султаньскимъ, то тымъ бôльше пристало нещаснымъ вязнямъ.

Коли мы выходили зъ палаты, на плоскихъ дахахъ зôбралось жѣноцтво зъ сусѣдства и оглядало насъ цѣлкомъ „безстыдно“ [говорю се зъ точки погляду магомеданьского] т. е. зъ вôдслоненымъ лицемъ и высмѣвало насъ безцеремонно, а може и жартовано собѣ зъ насъ. Взагалѣ въ Танґерѣ давна магомеданьска строгôсть вже давно пропала, а тутъ мала ще свою мѣсцеву причину. Въ торзѣ зъ Европою або зъ африканьскими караванами розбогатѣвшѣ Арабы набирають собѣ въ гаремъ жѣнокъ скôлько ихъ воля и охота. Коли вôдтакъ они збѣднѣють, розпускають свои жѣнки на допустъ божій. — Молодѣ арабскѣ студенты, званѣ тутъ „тамба“, грають въ магомеданьскомароканьскôмъ товариствѣ ролѣ Донъ-Жуанôвъ — цѣлкомъ такъ само якъ въ Европѣ.

Пообѣдавши въ готели мѣжь европейскимъ товаристномъ, мѣжь рôзными miss- та mademoisell-ами, всѣли мы на приладженѣ конѣ, щобы вôдвѣдати таборъ войскъ мароканьскихъ.

Танґеръ, то ще та щаслива земля, де вôйна нѣколи не перестае. То одно, то друге племя изъ т. зв. султаньскихъ пôдданыхъ маѣ свой споры зъ урядомъ каліфа, споры, котрѣ все рѣшають ся вôстрьемъ меча, та оловяными кулями. Тѣ домашнѣ вôйны тягнуть ся неразъ досыть довго та зô змѣннымъ щастьемъ. — Побѣдить одно племя, то добуваe собѣ у каліфа вольности, протурюе незлюбленого намѣстника, освобождаесь примѣромъ вôдъ ненавистнои „муни“ *) та таке инше. Побье султаньске войско, тогдѣ дѣесь его воля. На знакъ мира забивають волôвъ и иншу худобу — и зновъ спокôй.

Борбы ведуть ся однако зъ великимъ завзятьемъ. Зловленого ворога четвертують, вбивають на паль, вôдтинають уха, руки або голову, и встромлюють ихъ на высокѣ тички передъ табором въ знамя трофею. — Для дуже вже завзятыхъ, якъ такожь въ мароканьскôмъ кодексѣ карнôмъ для розбôйникôвъ або иншихъ ворогôвъ султаньскихъ истнуе ще кара „меду“ та кара соли. — Кара „меду“ основуе ся на тôмъ, що засужденого мажуть медомъ, та привязавши его опôсля до стовпа середъ пустинѣ лишають его на голодову смерть, на жиръ мухамъ, котрѣ выѣдають ему очи и гризуть ще тѣло. Кара „соли“ практикуесь въ слѣдуючій способъ. Засужденому розтинають одну або обѣ долонѣ, насыпають въ рану соли и загинають туда пальцѣ. На такъ штучно зложеный кулакъ натягають мокрѣ скôрянѣ рукавицѣ, котрѣ высохши, ще гôрше тиснуть выростаючѣ нôгтѣ въ гниючѣ раны.

Теперь миръ бувъ уже заключеный. Сусѣдне племя, що грозило спалити Танґеръ и вырѣзати усѣхъ христіянъ було побите, ихъ села попаленѣ, а головнѣ провôдники покараннѣ. Побѣдникъ-паша розложивъ ся табором на якихъ 10 кільометрôвъ вôдъ Танґеру.

По переду нашого товариства ѣхавъ на чудномъ чорномъ арабѣ кавашь австрійского посольства, одѣтый въ широкій бѣлый кафтанъ, зъ пôдъ котрого виднѣлась крива шабля та ятаґанъ. Лише минули мы вузкѣ улички Танґеру, нашѣ конѣ пустились заразъ чваломъ за нашимъ кавашомъ. Дика погоня черезъ яры, калюжѣ и корчѣ. Признаюсь отверто, що я не мавъ цѣлковито проводу надъ своимъ конемъ и що властиво я бувъ пôдчиненый мого буланця. Що я не злетѣвъ та й до кôнця сеи кавалькады удержавъ ся на хребтѣ — сего я не въ силѣ зрозумѣти. Може се въ наслѣдокъ атавізму тымъ, що хтось зъ моихъ предкôвъ бувъ добрымъ ѣздцемъ и гнавъ ся безпамятно по степахъ та передавъ менѣ въ крови ту саму вдачу. Въ кождôмъ разѣ, я постановивъ собѣ за грѣшну душу сего предка, котрому я мабуть завдячую цѣлѣ свои кости — по поворотѣ поставити свѣчку и наймити молебенъ. Поки-що не бувши ще въ рôднôй земли вôдъ того часу, я не сповнивъ свого обѣту, але заявляю публично, що сповню свôй довгъ для него.

(*Конець буде.*)

*) „Муною“ зове ся въ мароканьскôмъ урядовôмъ языцѣ дань, котру обовязанѣ давати пôддани тыхъ сѣлъ або мѣстъ, въ котрыхъ пробуваe, або черезъ котрѣ переѣздить султанъ чи его намѣстникъ або иншій чоловѣкъ, котрому султанъ давъ свôй ферманъ. Муна складае ся зъ пôдводъ, волôвъ овець, топлива, таборôвъ и. т. д. Муна дуже утяжлива для пôдданыхъ, и она неразъ головною причиною до суперечокъ та до бунтôвъ.

вѣдповѣднѣй порѣ вѣддачи ледачихъ довжникѣвъ.

Хочь симъ мы не хочемо вѣдмовити хлѣборобови права особистои диспозиціи въ користаню зъ кредиту якого не-будь, особливо-жь тамъ, де не розходить ся о кредитъ на потребы щоденнѣ, а де вѣнъ єсть взятый на цѣли продуктивнѣ то все-жь мусимо сконстатувати, що єсли мужикъ жие, приходить крѣмъ кредиту въ найрозличнѣйшѣ вѣдносины обліґаторичнѣ, зъ котрыми стає ся обовязаный до заплаты якоись тамъ сумы, а особливо до заплатъ дрѣбнѣйшихъ, котрѣ названо закономъ зъ 27 цвѣтня 1873 ч. 66 В. з. д. справами баґательными. Баґательнѣ звуть ся они для того, що розходить ся при нихъ о „дрѣбницю“ до 50 зр., а пѣсля умовы и до 500 зр. Законъ той на всѣ стороны такъ захвалюваный не єсть такъ добрый для мужика, якъ на око и зъ реляцій судячи припускати бы належало, а хиба єго лежить въ тѣмъ, що справы „баґательнѣ“ въ самѣй рѣчи „баґателізує ся“ въ практицѣ, а законъ той не дає средства охороны противъ того власне баґателізованя. Загально звѣстно, що въ бѣльшихъ справахъ суть двѣ а радше и три инстанціи; въ справахъ же дрѣбныхъ єсть выключно тѣлько одна инстанція, такъ якъ за-для формальностей єдино допускає ся ще одна инстанція яко друга. За далекѣ мы вѣдъ того и зъ горы застерѣгаємо ся, будьто бы мы хотѣли кому не-будь зъ судьѣвъ чинити докѣръ, але мусимо сконстатувати, що справы тѣ власне за-для браку вѣдклику до другои инстанціи зъ причинъ чисто мериторичныхъ крѣмъ формальныхъ трактують ся отъ такъ абы ихъ збутись. Єсли-жь судья обмеженый такъ якъ у насъ въ Галичинѣ и по 40 до 80 справъ на день переводить, очевидно, що не може кождои справы перевести такъ, якъ слѣдує. Найлѣпшѣй юристъ, найученѣйшѣй, знаючій обставичны мѣсцевѣ докладно, знаючій своихъ людей, позыскавшій собѣ загальне признанье у народу и т. д. єсть и лишить ся все тѣлько чоловѣкомъ, способнымъ до интензивнои роботы тѣлько въ якѣйсь мѣрѣ, а єсли таку скѣлькѣсть справъ має зробити въ однѣмъ дни, то очевидно, що нѣяка совѣстность, хоть бы ще разъ такъ знаменита не поставить єго въ положенье кожду справу рѣшати и розтрясати, якъ належить. Но, але бѣльша часть ученыхъ юристѣвъ єсть неученою, то єсть: забувають то, чого колись учили ся, а повтаряти або не хочуть або не можуть за-для браку часу. Не менше мусимо зважати и на тую обставину, що тѣ юристы суть людьми, мають свои злѣ стороны, а на жаль, неразъ и велику дозу сторонничости и т. ин. На се все нема способу, бо законъ не позволяє зачѣпати выроку судьѣ першого in merito, а тѣлько зъ формальныхъ причинъ.

А треба знати, що сума 50 зр. для мужика-хлѣборооба, се маєтокъ, ся сума значить тѣлько, що у нишого тысячѣ. Ущербокъ отже о кѣлька реньскихъ може у хлѣборооба не тѣлько звихнути рѣвновагу въ господарствѣ, але навѣть спровадити єго руину. Для доказу позволю собѣ навести одинъ примѣръ, на котрый вѣдъ початку до кѣнця дививъ ся я своими власными очима. Одинъ мужикъ-хлѣборобъ — имя єго и суду най менѣ вѣльно буде замовчати — бувъ за побитье свого сусѣда засужденый на вѣдшкодованье 3 зр. Пошкодованый не робивъ нѣчого для браку грошей, якѣ були конечнѣ на веденье екзекуцій, а засужденый вѣдгрожувавъ ся, що сумы 3 зр. не заплатить, бо невинно бувъ засужденый. Позаякъ въ бійцѣ нѣякои участи не бравъ. Пошкодованый уступивъ свою претенсію жидови за кѣлька або кѣльканацять шѣстокъ и жидъ влѣзъ тою претенсією на реальность засужденого, котрого засудили на зворотъ коштѣвъ до сумы 3 зр. Чинено уважнымъ засужденого, що буде бѣда, єсли не заплатить, бо кождый уважавъ, що жидови подобала ся реальность засужденого яко при дорозѣ лежача и до крамницѣ на селѣ надаюча ся. Жидъ узыкує особно такожь екзекуцію мобілярну и зновъ дѣставъ кошты, признанѣ по два разы кошты заинтабулювавъ, обжалованый рѣчи движимѣ зуживъ и хоть на мѣсци була ліцитація, нѣчого не продано а кошты зновъ признано. И тѣ кошты ввѣйшли до табулѣ на реальность засужденого. Вѣритель жидъ взявъ ся до самои реальности и тую оцѣнивъ и зновъ єму признано кошты. Єсли ся зважить, що село було занадто вѣддалене вѣдъ суду, то буде ясно, що претенсія зъ коштами уросла до звыжь або около 50 зр. Засужденый захорувавъ и умеръ а жидъ подавъ о ліцітацію реальности и зновъ дѣставъ признанѣ кошты. Установлено куратора лежачои масы по засужденѣмъ и на другѣмъ речинци ліцитаційнѣмъ за суму около 60 до 70 зр. продано реальность, оцѣнену на около 400 зр. за цѣну не высшу якъ 140 зр. Кураторъ не чинивъ нѣякихъ крокѣвъ а жидъ купившій казавъ ся ввести въ посѣданье реальности, а лишивши ся дѣти выгнано зъ вдовицею по-пѣдъ чужѣ плоты.

Ось що наробивъ довгъ трехъ зр. А що-жь дѣє ся, єсли той довгъ выносить 50 зр. зъ процентами, хоть бы 5% вѣдъ сто та коштами, єсли довжникъ каже, що не виненъ и єго несправедливо засуджено, єсли вѣритель що три роки екзекуцію вѣдновлює, проценты ростуть, кошты побѣльшають ся а довжникъ не платить? Вѣнъ такъ само тои гадки, що вѣритель за неналежну претенсію зліцитувати хаты вѣдъ дѣтей не може и ґрунту взяти не може, бо „право цѣсарске на се не позволяє“. Вѣнъ усе тои гадки, що єго нѣхто зъ дѣтьми зъ хаты не выжене, а прийде часъ, що таки выжене и хату забере. Нашъ хлѣборобъ, якимъ бы єго нездарою хто-небудь назвати хотѣвъ, усе таки, будучи справедливымъ та ретельнымъ, мѣрить своимъ лѣктемъ кождого и думає такъ про minimum existentiae якъ и про тое, що законъ справедливый а радше, що неправды мериторичнои судъ дати не може, а не знає, що судъ выдає тѣлько правду формальну и на minimum existentiae дивити ся не обовязаный.

(Конецъ буде.)

Рада державна.

На вѣвтѣрковѣмъ засѣданю палаты послѣвъ вѣдкинено внесенье пос. Гавка, щобы отворити дѣскусію надъ вѣдповѣдею міністра судѣвництва що-до интерпеляціи въ справѣ совѣтника краєвого суду Шмідля.

По тѣмъ слѣдувала дѣскусія буджетова надъ позиціею: „Субвенціи и дотаціи“. Палата приймила титулъ: „Субвенція краєвыхъ фондѣвъ“. Въ бѣгу нарадъ домагавъ ся пос. Лягіня такого уреґульованя истрійскихъ вѣдносинъ індемнізаційного фонду, щобы вѣдписати останки претенсій державы до краю въ сумѣ 416.000 зр.

Дальше палата приймила позицію: „Субвенціи и дотаціи фондѣвъ краєвыхъ и комунікаційныхъ институтѣвъ“, вѣдтакъ прелімінарь найвысшои палаты обрахунковои разомъ зъ додатковымъ кредитомъ и титулъ: „Державнѣ довги“. На тѣмъ покѣнчено спеціяльну дѣскусію надъ буджетомъ.

Въ дѣскусіи надъ перманентною комісією промысловою, забравъ голосъ пос. Чайковскій и заявивъ, що вѣнъ не противный въ засадѣ перманенціи комісіи, але боить ся, щобы не надуживано тои засады. Перманенція комісіи не становить скуточнои рады, щобы приспѣшити роботу. „Коло польске“ жадає переведеня реформы промыслового закона, але нехай правительство вилыне въ тѣмъ взглядѣ такъ, якъ се мало мѣсце при реґуляціи валюты. Анкета може вѣдбути ся и безъ признаня комісіи перманентною, навѣть въ часѣ соймовыхъ сесій. Бесѣдникъ внѣсъ, щобы справу перманенціи комісіи вѣдсунути до осѣннои сесіи и запропонувавъ резолюцію, въ котрѣй вѣзвавъ правительство до найскорѣйшого скликаня анкеты, котра бы розѣбрала точки, сформулованѣ промысловою комісією.

Пос. Адамекъ заявивъ ся за, пос. Люґеръ противъ перманентнои комісіи.

Міністеръ Бакегемъ оповѣстивъ, що не хоче вплывати въ тѣмъ взглядѣ на палату. Правительство прийме рѣшенье палаты що-до перманентнои комісіи и згодить ся на се.

Пос. Яворскій бувъ за внесеньемъ пос. Чайковского. Вѣнъ и єго приклонники чують, що законъ ухваленый передъ 10 роками, не вѣдповѣдає нинѣшнымъ вѣдносинамъ, и саме длятого, що бажає основнои реформы, буде голосувати противъ внесеня промысловои комісіи. Анкета конечна, она не грає зовсѣмъ ролѣ „плащика“ — якъ се сказавъ пос. Люґеръ.

По промовѣ кѣлькохъ дальшихъ бесѣдникѣвъ, палата ухвалила 102 голосами противъ 5 внесенье комісіи.

Слѣдуюче засѣданье вѣдбуває ся нинѣ.

——

Въ комісіи для краєвого господарства пос. Швеґель референувавъ о реґуляціи рѣкъ. Пос. Хшановскій заявивъ, що послы галицкѣ будуть голосувати за реґуляцією рѣкъ и просивъ, щобы послы другихъ краєвъ не спиняли такого проєкту, єсли бы ходило о реґуляцію галицкихъ рѣкъ. До заявы Хшановского прилучивъ ся пос. Ваґнеръ именемъ Буковины. Пос. Швеґель поставивъ ще резолюціи, щобы будовельнѣ бюра при міністерствахъ сполучити въ одно.

——

Податкова комісія палаты послѣвъ передала пос. Абрагамовичеви петицію мѣста Перемышля о увольненье вѣдъ податку збуреныхъ домѣвъ въ санітарныхъ цѣляхъ на 30 лѣтъ и рѣшила вѣдвати правительство, щобы выготовило осѣбный проєктъ закона що-до такого увольненя домѣвъ вѣдъ податкѣвъ.

——

Палата панѣвъ приймила позавчера такѣ проєкты законѣвъ: выймити зъ обѣгу таляры и дво-таляры, срѣбнѣ ґульдены и чверть-ґульдевы. Дальше приймила проєктъ закона о охоронѣ власности письменникѣвъ и артистѣвъ, змѣну закона, що нормує податокъ заробковый и доходовый, о скѣлько се вѣдносить ся до товариствъ заробковыхъ, економічныхъ и задатковыхъ касъ, а навпослѣдъ проєктъ закона въ справѣ продажи соли для худобы по зниженыхъ цѣнахъ.

Справы краєвѣ.

[Мѣскѣ секретарѣ.]

Намѣстництво въ порозумѣню зъ выдѣломъ краєвымъ выдало розпорядженье для урядникѣвъ магістратѣвъ 12 меншихъ мѣстъ а именно: Горлиць, Городка пѣдъ Львовомъ, Ясла, Яворова, Коросна, Снятина, Сокаля, Теребовлѣ, Вадовиць и Жовквы. Кандидатъ на секретаря мѣского въ высше наведеныхъ мѣстахъ має вѣддатись испытови передъ комісією, зложеною зъ трехъ членѣвъ, а именно зъ члена выдѣлу краєвого, яко предсѣдателя и двохъ испытователѣвъ, зъ котрыхъ одного вызначує намѣстництво а другого выдѣлъ краєвый. Испытъ буде вѣдбуватись письменно и устно а именно впередъ письменно а опѣсля устно. Письменный испытъ вѣдбуде ся въ будынку выдѣлу краєвого пѣдъ дозоромъ одного зъ испытуючихъ комісарѣвъ або вызначеного до того урядника выдѣлу краєвого въ той способъ, що кандидатови достарчить ся вѣдповѣдній збѣрки правъ и нормалій а выключене буде въ часѣ призначенѣмъ до обробленя тематѣвъ всяке порозумѣнье помѣжь кандидатами якъ такожь приступъ чужихъ осѣбъ. Предметомъ письменныхъ выробѣвъ буде вѣдповѣдно до постановъ комісіи испытуючои уложеньe реляцій до высшои власти, выданье орeченя або розвязанье питань зъ кѣлькохъ галузей адміністрації. Испытъ устный кождого кандидата буде тревати около двохъ годинъ. Кандидатъ маѣ зложити доказы знаня адміністраційныхъ законѣвъ и розпоряджень якъ такожь приписѣвъ, що дотыкають такъ власного якъ и порученого круга дѣланя громады, передовсѣмъ тыхъ приписѣвъ, що вѣдносять ся до дѣяльности властей мѣскихъ. Кандидатъ буде подрѣбно испытованый зъ круга, обнятого тематомъ, даным єму до письменного обробленя.

Анальоґічнѣ приписы мають такожь обовязувати що-до испытѣвъ кваліфікаційныхъ для стараючихъ ся о посады инспекторѣвъ поліції мѣскои въ 30 бѣльшихъ мѣстахъ. Рѣзница заходить лише въ тѣмъ, що вымоги вѣдъ тыхъ кандидатѣвъ суть взагалѣ менши и ограничень до спеціяльныхъ вѣдомостей.

Дописи „Дѣла“

Зъ Коломыѣ.

[Вечерокъ устроєный заходомъ тов. ремѣсникѣвъ „Звѣзда“ въ XXXII роковины смерти Т. Шевченка.]

Мушу подѣлитись зъ Вп. читателями досыть вѣдрадною вѣстею, що наше ремѣсниче товариство, безъ рѣзницѣ народности, вѣддало честь Кобзареви Украины Руси. Се тымъ бѣльше радѣстный проявъ, що въ теперѣшныхъ послѣдныхъ часахъ часописи польскѣ накинулись зѣ всѣхъ сторѣнъ на насъ, то-жь видко, що нашѣ ремѣсники не идуть слѣпо за шовіністами польскими и пѣзнали, що на нѣчо не здасть ся вѣчна сварня та колотнеча мѣжь обома народностями. Признанье належить ся Вамъ за се панове и будьте певнѣ що и мы радо злучимось зъ Вами, коли схочете почтити своихъ славныхъ мужѣвъ. Зъ другои зновъ стороны годить ся зазначити, що нашѣ рускѣ ремѣсники пѣзнали самыхъ себе та прийшли до самосвѣдомости. Коли самъ вечерокъ не выпавъ такъ дуже свѣтло, якъ бы належало, то не дивниця, бо-жь тов. „Звѣзда“ ще молоде, ледви два роки, якъ заложене, та и не має ще вѣдповѣдныхъ силъ; мы впрочѣмъ не дивуємось, оно не єсть спѣвацкимъ товариствомъ, отже мы и не можемо жадати вѣдъ него тои прецізіи, якои бы мы жадали вѣдъ фаховыхъ музичныхъ товариствъ.

На першу точку вечерка поставлено вступне слово, котрого пѣднявъ ся п. Юл. Сосенко канд. адвокатскій. По скѣнченю дуже патріотичнои бесѣды, нагородила п. Сосенка публика грѣмкими и неумовкаючими оплесками. Вѣдтакъ слѣдувавъ хоръ Топольницкого „Три шляхи“. Я сказавъ вже перше, зовсѣмъ не дивую ся, що хоръ сей якъ и всѣ дальшѣ не выпали зъ всякою прецизією и вповнѣ удачно, але якъ на свои силы вывязались спѣваки „Звѣзды“ зъ своєй задачѣ досыть добре. Не буду розбирати поодинокихъ точокъ програмы, се займило-бъ богато мѣсця зваживши, що було ихъ ажь 11, пѣднесу єще деклямацію п. Витвицкого, котрый убраный въ народный строѣ, вѣддавъ зъ повнымъ зрозумѣньемъ рѣчи Шевченкову оду „до Основяненка“.

П. Витвицкому мусимо вѣддати повне признанье, що мимо тяжкои цѣлоденнои працѣ въ варстатѣ, мѣгъ знайти доволѣ часу на вѣдповѣдне выученье труднои до деклямованя оды до Основяненка. Одно хиба мусимо єму закинути, що зовсѣмъ безъ потребы змѣнювавъ мѣсцями текстъ Не можу промовчати дуету сестеръ пп. Г. Чистый и мельодійный сопранъ однои зливавъ ся гармонійно зъ альтомъ другои панѣ и мило вѣдбивавъ ся въ ухахъ нашихъ, такъ що готовѣ мы були бы ихъ хочь бы и цѣлый день слухати, жаль, що панны Г. мимо нашихъ просьбъ не зволили намъ нѣчого надпрограмово вѣдспѣвати. Звѣстный композиторъ п. Вроньскій давъ намъ почути свою думку и коломыйку на скрипцѣ въ супроводѣ фортепяну и на загальне прошенье вѣдограв єще одну коломыйку основану на народныхъ мотивахъ, то-жь не було кѣнця оплескамъ и компоністъ мусѣвъ выходити на естраду ажь сѣмъ разѣвъ, та дякувати публицѣ за узнанье.

Закѣнчивъ вечерокъ образъ зъ живыхъ осѣбъ, представляючій сидячого сивоволосого старця-кобзаря, що спѣває при звуцѣ торбана думу а коло него похилене козацтво слухає старого батька, якъ славить давныхъ предкѣвъ та спѣває „про Сѣчь, про могилы“. Одно разило очи, а именно козаки, одѣтѣ въ краковскѣ строѣ лише зъ козацкими шапками. По вечерку вѣдбувъ ся комерсъ въ реставраціи Гумля. Одно ще мушу зъ жалемъ пѣднести, а то бракъ на вечерку рускои інтеліґенціи зъ Коломыѣ и священикѣвъ, котрыхъ можна було зчислити пальцями однои руки.

Ом. Ир—скій.

Зъ Тернопѣльщины.

[Вѣдповѣдь о. Василію Навроцкому на статьѣ єго умѣщеній въ „Душпастыри“ Ч. 21—23 1892 пѣдъ заг. „Въ оборонѣ правды“).

Тому́, що кѣнця статьѣ Всч автора въ „Душпастыри“ дѣждатись годѣ и мабуть, она вже не появить ся, то-жь не хочу довжнымъ бути въ вѣдповѣди на опублікованѣ уже статьѣ, на скѣлько они сего домагають ся. Всч. авторъ беручи за перо говорить на вступѣ, длячого бере ся до тои роботы. Причина каже Всч. авторъ ось така: „Вѣдъ появленя ся статей о. Волосяньского и моихъ минуло вже досыть часу, то-жь нинѣ можна холоднѣйше придивити ся цѣкавымъ пѣдъ кождымъ взглядомъ тымъ розправамъ и застановитись надъ порушеными теперь квестіями“ рѣвножь заповѣдавъ авторъ, що при розвѣдцѣ своѣй реєструвати

Звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ.

Написавъ

Василь Чернецкій, парохъ зъ Сѣлця белского.

(Дальше.)

Щобы не загинула память о старинныхъ церквахъ белскихъ, подаю о нихъ звѣстки, якѣ можна було зѣбрати въ архівахъ.

1) Церковь св. Димитрія.

О старинѣй церкви белскѣй пѣдъ вѣзваньемъ св. муч. Димитрія нема въ архівахъ звѣстокъ. Голосить лише народный переказъ що она стояла въ пѣвнѣчно-всхѣдньй сторонѣ мѣста, а на єи мѣсци побудовано въ пѣзнѣйшихъ часахъ домы. Тота часть мѣста, де она стояла, обходить до теперѣшного часу празникъ св. муч. Димитрія въ память старинои церкви Що зъ тою церквою сталось, не знати Розказують дальше люде, що одинъ образъ полишеный зъ Димитріевскои церкви, переховує ся у бочнѣмъ престолѣ въ теперѣшнѣй рускѣй парохіяльнѣй церкви.

2. Церковь св. Климентія.

Деревяна церковь пѣдъ вѣзваньемъ св. Климентія, стояла збудована на горбочку за каналомъ вѣдъ стороны Прусинова, єи окружали обширнѣ трясавицѣ зъ мочарами. Коли збудовано ту церковь не знати, але горбочокъ можна ще теперь пѣзнати, де она стояла. Тота церковь погорѣла передъ 1636 рокомъ, на єи погорищу не вѣдбудовано другои. На мѣсци давныхъ трясавиць зъ мочарами якѣ зъ часами осушено, розпростерають ся сѣножати, званѣ „Клименщина“ въ память стоячои тамъ въ старинѣ церкви.

3. Церковь свято-Спаска.

Тота церковь пѣдъ вѣзваньемъ Преображенія И. Христа, або свято-Спаска збудована зъ дерева, въ полудневѣй сторонѣ мѣста, стояла ще 1636 р. на огородѣ, званѣмъ „Свято-Спаскѣмъ“. По свѣдоцтвѣ перехованои въ церковныхъ актахъ записки, бувъ при сѣй церкви въ згаданѣмъ роцѣ парохомъ монахъ Василіянинъ. Церковь свято-Спаска спалила ся; коли, трудно дослѣдити. Уратованый зъ пожару образъ Преображенія И. Христа, має пѣсля переказу мѣщанъ переховувати ся въ рускѣй парохіяльнѣй мѣсцевѣй церкви.

4. Церковь св. Трѣйцѣ.

На горбочку посередъ пасовискъ зъ сѣножатями, звавыхъ „свято-троицкими“, стояла пѣдъ лѣскомъ деревяна церковь пѣдъ вѣзваньемъ св. Трѣйцѣ. О єи побудованю и выпосаженю нема звѣстокъ. Первѣстно, мусѣло бути въ старинѣ при тѣй церкви оо. Василіяне о чѣмъ свѣдчить перехована записка о Алексія Ивашковского офіціяла белского зъ 1624 р., де згаданый офіціялъ грозить мѣщанамъ и передмѣщанамъ белскимъ, щобы они по силѣ привилея короля Жигмонта III., наданого монастирю троицкому, не пасли коней зъ товаромъ на монастириску. Въ роцѣ 1636 стояла ще та церковъ, опѣсля погорѣла. Межи церквою св. Трѣйцѣ и мѣстомъ, стояли на сѣножатяхъ дубовѣ, побѣчь себе въ трехъ рядахъ въ землю вкопанѣ палѣ, якѣ пѣсля записокъ, можна ще було бачити 1776 року. Се наводить на здогадъ, що тѣ палѣ мусѣли бути кладкою, яка лучила въ старинѣ черезъ мочары ту церковь зъ мѣстомъ О свято-Троицкѣй ґрунты, провадивъ О. Теодоръ Витусовскій офіціялъ, суррогатъ, парохъ и деканъ белскій кѣлькалѣтный процесъ зъ Бенедиктомъ Стефановскимъ лат. парохомъ при костелѣ шпитальнѣмъ въ Белзѣ. О. Т. Витусовскій выгравъ, якъ свѣдчать перехованѣ акты, сей процесъ 1777 р., а Б. Стефановскій мусѣвъ єму звернути понесенѣ процесовѣ выдатки.

5. Церковь Василіяньска.

Церковь зъ монастиремъ для оо. Василіянѣвъ въ Белзѣ, оснувавъ Феліціянъ Казимиръ Потоцкій воєвода краковскій 1697 р., забезпечивши Василіянамъ 6.000 зр. поль. на добрахъ Боратинъ зъ Островомъ. Вѣдъ тои сумы побирали Василіяне въ день трехъ королѣвъ по 10% рѣчно. Дотацію Потоцкого побѣльшали дотаціи Іосифа Левицкого рускаго епископа холмскаго, Адама Залевского, пѣдчашого житомирскаго, Катарины Добчаньскои, ґрафинѣ лейтнантовои зъ Сокаля и мѣщанъ белзкихъ, при чѣмъ докупили Василіяне на власность монастиря кусники поля званѣ „княжѣвщина“ и „терлещина“ та ще деякѣ другѣ на своє выживленье Церковь Василіяньска стояла на мѣсци званѣмъ теперь „монастириско“ недалеко вѣдъ будынку Феліціянокъ. Побѣчь деревяной церкви о трехъ баняхъ крытыхъ бѣлою бляхою, стояла звѣница зъ 4 звонами и будынки монастирскѣ складаючѣ ся зъ кухнѣ, рефектаря, чотирохъ монашескихъ келій безъ нечѣвъ зъ цегляными помостами та древѣтня. До монастирскои церкви припирало кладовище передѣлене вѣдъ церкви низкимъ плотомъ. Пѣсля свѣдоцтва записокъ зъ 1734 р. Антона Томолловича прото-игумена, була церковь Василіяньска бѣдна, посѣдаюча три престолы безъ окрасы, на котрыхъ стояли деревянѣ и глиняны лѣхтарѣ. За огородомъ Василіяньскимъ стояла пивоварня власность Василіяньска. Зъ сеи пивоварнѣ казавъ епископъ Іосифъ Левицкій зняти зъ даху дошки, щобы зъ нихъ построити въ бѣднѣй церкви лавки, а дахъ покрыти дранницями. За рѣкою и болотомъ мали Василіяне фѣльварокъ зъ економічными будынками, тамъ переховували они збѣже и сѣно по 12 косаряхъ. По спаленю монастиря, не вѣдбудовано єго вже бѣльше. При регуляціи монастирѣвъ, знесено монастирь Василіяньскій въ Белзѣ. Полишенѣ монастирскѣ поля, званѣ деякѣ до теперь „Чернѣ поля“, припали по части мѣсцевѣй рускѣй парохіи, другѣ перейшли на власность мѣста, а що полишилось, передано до ужитку пѣдданымъ за уплату грошевого чиншу, и они имовѣрно полишились зъ часами при нихъ на все.

(Конецъ буде.)

буде становище найвышшои поваги т. є. церкви. По такôмъ заповѣдженю сподѣватись належало, що стрѣнемось зъ судьею безстороннымъ, котрый, розглянувши одну и другу працю, выскаже своє слово оперте на науцѣ церкви и льоґицѣ, се єсть зôставленю поглядôвъ моихъ и о. Волосяньского и выкаже ихъ хибнôсть. Такъ належало сподѣватись. Тымчасомъ читаючи цѣлу роботу, не находимъ и слѣду зъ всего того, Всч. авторъ стає вôдъ разу на становище партійне, сѣдає на коника уже уѣзженого, котрымъ о. Волосяньскій хотѣвъ погерцювати противъ „Дѣла“ и народовцѣвъ и незважаючи на се, що о. В. выбравъ ся на оманцѣ, пускаєсь въ загонахъ своихъ въ тѝ самѝ слѣды, не зважаючи въ данôмъ случаю на приповѣдку: Si duo faciunt idem non est idem. Хочь оба авторы всѣли на одного коника, однакъ рôзница въ ихъ роботахъ велика, якъ пропасть.

Коли о. Волосяньскій выпечатавъ працю хочь скиблену противъ „Дѣла“ и народовцѣвъ, однакъ давъ намъ студію про лібералізмъ, працю саму въ собѣ повну интересу — такъ о. В. Н. предложивъ намъ смаровило безъ нѣякои провôднои гадки не кажу уже зъ засновою якою такою науковою, але не злѣплену льоґічною звязею, повну плюгавыхъ инсинуацій, словомъ бридь, яку безъ вôдразы вôдчитати годѣ. Позаякъ критикувати єи годѣ, бо беручись до того, мусѣвъ-бымъ переходити всю роботу и якъ початковому мальчикови пôдчеркати реченье за реченьемъ и выказувати нед - рѣчности, чого чейже по-за лавою шкôльною домагатись не можна, тому на пляґіятъ сей здобутись могу лишь на то, що сказавъ я по першôй дописи о. Волосяньского, а именно, що не дивуюсь такъ о. В. Навроцкому за єго працю, бо по надъ то, що хто має и умѣє, бôльше дати не зъобовязаный, але дивуюсь редакціи „Душпастыря“, що допись таку въ цѣлости безъ нѣякихъ замѣтокъ своихъ помѣстила. Хиба що ходило єи о довершенье огидженя руского духовеньства, въ якôмъ тогдашна праса польска пописувалась, щобы яко орґанъ руского духовеньства приложити до плюгавленя того свою печать. Кромѣ того годѣ менѣ думати, щобы хвальна Редакція вѣрила сама въ то, що безъ нѣякои замѣтки въ свѣтъ пустила. Возьму отъ хочь сей уступъ, якъ єго Хв. Редакція на стр. 540 умѣстила, де о. авторъ каже такъ: „Правда, що перше були злѝ пôдъ взглядомъ науки и етики священики а опôсля доперва зла пôдъ тымъ взглядомъ интеліґенція. То у насъ зовсѣмъ природно. Все то правда, а вôдси слѣдувала бы конклюзія: священики зле ихъ выховали, вôдъ нихъ отже зачинати реформу! Такъ бы ся льоґічно здавало, а прецѣнь такъ не єсть, то не льоґіка, то софістерія. Бо теперь змѣнилось, теперь наслѣдокъ (effectus) ставъ ся новою причиною, сыны сталисъ вôтцями вôтцѣвъ, мы (священики) ихъ породили, а теперь они вже насъ (новыхъ священикôвъ) родять! Тамтѝ, що ихъ породили, вже майже померли, вже ихъ Богъ судить, а єсли ще суть, то дѣєсь зъ ними якъ зъ тымъ здитинѣлымъ отцемъ, що подивляє премудрôсть свого сынка радикала, киває головою и тѣшить ся и каже: Отъ якого я сынка собѣ выховавъ, правда, якій мудрый?

Теперѣшнѝ священики то вже дѣти тыхъ премудрыхъ сынкôвъ!...“

Признати треба, що „Душпастырь“ мѣстячи се не мôгъ посунутись вже до бôльшого цинізму и певно перо нѣякого противника не позволило собѣ щось подôбного. Що бôльше, коли глянемо на твôръ зъ пôдъ пера п. Франка, головы радикалôвъ пôдъ заг. „Паньскѝ жарты“, такъ пôдъ тымъ взглядомъ дають они Всч. авторови и Хв. Редакціи цѣлковиту вôдправу и заставляють ихъ спаленѣти соромомъ! Я зъ моєи стороны додавъ бы, що Хв. Редакція „Душпастыря“ мѣстячи допись тую, хотѣла до згаданого уступу подати ad oculos взорець хибы на дописувателю своимъ, котрый дописею своєю заявивъ справдѣ не абы якій взорець въ браку пôдъ взглядомъ науки и етики. Бо Хв. Редакція схоче признати, що треба спорои злобы серця, щобы такъ по варварски справитись зъ порохами попередникôвъ-батькôвъ нашихъ на перекôръ усякôй исторіи. Щобы же кромѣ Всч. автора и о. Волосяньского межи такъ численнымъ духовеньствомъ рускимъ гôдныхъ не було и не знайшло ся, хочу зачислити то вôдкрытье до одного зъ найбôльшихъ, якѝ доси довершились, зъ якимъ Всч. авторъ и Хвальна Редакція до академіи наукъ на смѣло по найбôльшу нагороду зголоситись можуть. Якъ не будь єсть, простити хочу Всч. авторови, бо, судячи по єго праци, вносити мушу, що подôбный єсть до того рода людей, про якихъ св. Златоустый згадує, вôдъ котрыхъ оскорбы хочь бы и найгôршои, свѣтъ за оскорбу брати собѣ не може. Чи зъ другои стороны простима то рѣчь для редакціи, о тôмъ нехай судять читателѣ. Що редакція „Душпастыря“ кôнца статіи, де мала прийти бесѣда о нельояльности „старыхъ або твердыхъ“, не помѣстила, не хочу ѣй дорѣкати, бо уважаю то рѣчею єи совѣсти, однакъ дивувати мусить услужнôсть єи тамъ, де ходить о дескридитованье народовцѣвъ, хоть бы оно нагоджувало ся якъ пястукъ до носа. Тымъ тôлько заявляє Хв. Редакція „щирôсть“ свою для народовцѣвъ — а чи значить то „созидати“, полишаю ѣй самôй пôдъ осудъ.

Коли-жь бы я въ моѣмъ заключеню щодо особы Всч. автора помылявъ ся, а Всч, авторъ мавъ списати статью свою зъ розмысломъ пôсля засадъ высшои дипльоматіи то и въ тôмъ случаю не завидую єму єго ролѣ.

Евстахій Цурковскій, парохъ въ Настасовѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Надзычайнй загальнй зборы товариства „Народный Дôмъ въ Черновцяхъ“ вôдбули ся въ понедѣлокъ дня 27-го лютого лише въ цѣли справозданя касового и удѣленя абсолюторіи, чого на головныхъ зборахъ не могло стати ся задля слабости контрольора. Заступникъ головы о. К. Костецкій отворивъ зборы повитаньемъ членôвъ и передавъ слово касієрови п. Ом. Манастирскому для справозданя касового. Рахунки за р. 1891 и 1892 представляють ся такъ:

Приходы:

1. Полишилось въ касѣ зъ р. 1890 . . .	442	зр.	68 кр.
2. Датки	786	„	93 „
3. Вôдсотки въ касѣ щадничôй	6	„	65 „
4. За Коломыйки . .	17	„	89 „
5 Членьскѝ вкладки . .	274	„	— „
6. Чинш зъ дому . .	2193	„	46 „
7. Зъ кругольнѣ . . .	199	„	51 „
8. За садовину . . .	36	„	50 „
9. Сплата довгу . . .	1	„	— „
10. Позичка	2000	„	— „
Разомъ	5958	зр.	62 кр.

Выдатки:

1. Податки	827	зр.	79 кр.
2. Зарядъ и направа дому	702	„	63 „
3. На сплату довгу . .	1876	„	90 „
4. Належитôсть за перенесенье маєтку	471	„	48 „
5. Проценты вѣрителямъ .	479	„	36 „
6. На запомогу бѣд. ученикôвъ	162	„	— „
7. Позичено . . .	1000	„	— „
Разомъ	5520	зр.	16 кр.

Остає ся въ касѣ готôвкою 438 зр. 46 кр. и одинъ дукатъ. Вôдтакъ принято прелімінарь на р. 1893.

Станъ маєтку „Народного Дому“ представляє ся такъ:

„Народный Дôмъ“ має:

1. Дôмъ купленый за .	18000	зр.	— кр.
2. У довжникôвъ . .	1585	„	— „
3. Въ готôвцѣ. . .	438	„	46 „
Разомъ	20023	зр.	46 кр.

„Народный Дôмъ виненъ:

1. До касы щадничои . .	10272	зр.	70 кр.
2. Другимъ вѣрителямъ .	3180	„	— „
Разомъ	13452	зр.	70 кр.

Отже чистый маєтокъ „Народного Дому“ єсть **6 570 зр. 76 кр.** — По удѣленю абсолюторіи замкнено нарады збору.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дня 6 с. м. вôдбула ся въ Празѣ довѣрочна нарада заступникôвъ молодежи всѣхъ славяньскихъ народôвъ, въ котрôй взяли участь делеґаты ческѝ, сербскѝ, хорватскѝ, польскѝ, словѣньскѝ и словацкѝ а помѣжь ними заступники робôтничои и купецкои молодежи. Ухвалено резолюцію, въ котрôй допоминають ся о рôвноуправненье всѣхъ славяньскихъ народôвъ и Румунôвъ въ Австро-Угорщинѣ, дальше протестують противъ гнету Словакôвъ на Угорщинѣ. Вкôнци констатують зъ радостію въ резолюціи, що въ послѣднôмъ часѣ появивъ ся живый рухъ помѣжь словацкимъ народомъ противъ погубнои політики Мадярôвъ и що до сего руху прилучають ся и другѝ немадярскѝ народы. Вчера мавъ вôдбутись новый зъѣздъ молодежи въ мѣстѣ Винна Гора, однакъ поліція розвязала єго, бо устроюючѝ сей зъѣздъ не знали поименно всѣхъ присутныхъ.

Молодо-ческій горожаньскій клюбъ устроивъ вчера зборы противъ звѣстного розпорядженя Штремаєра. Д-ръ Подліпный заявивъ, що Чехи мусять домагатись устроєня особного касаційного трибуналу для краѣвъ коронныхъ св. Вячеслава. Рôвно-жь ухвалено выслати до молодо-ческихъ послôвъ въ парлямéнтѣ меморандумъ, въ котрôмъ домагають ся зборы, щобы такъ въ комісіяхъ якъ и повнôй палатѣ ческѝ послы промавляли лише по чески.

Радикальнѝ ческѝ часописи доносять, що оперы Сметаны „Даліборъ“ не выставлять въ вѣденьскôмъ цѣсарскôмъ театрѣ тому, бо она мѣстить въ собѣ сцену, въ котрôй король ческій сидить на престолѣ.

На межинародноô комісіи санітарноô, котра вчера розпочала въ Берлинѣ своє урядованье, заступленѝ слѣдуючѝ державы: 1) Нѣмеччина, 2) Австрія, 3) Бельґія, 4) Данія, 5) Испанія, 6) Франція, 7) В. Британія, 8) Греція, 9) Італія, 10) Чорногора, 11) Португалія, 12) Румунія, 13) Россія, 14) Сербія, 15) Швеція и Норвеґія, 16) Швайцарія, 17) Туреччина, 18) Нідерлянды и 19) Люксембурґъ.

Королева Наталія, заявляє въ листѣ до своихъ приятелѣвъ въ Бѣлградѣ, що не має намѣру теперь пôдъ нѣякимъ услôвємъ вертати до Сербіи. Поворотъ єи наступить доперва по скôнченю реґенціи Рістіча.

Єдо доказъ дуже приязныхъ вôдносинъ помѣжь Портою а Болґарією можна уважати фактъ, що послѣдный заговôръ збѣгцѣвъ въ Сербіи на житье кн. Фердинанда, въ котрôмъ то заговорѣ мали ужити чорногорскихъ еміґрантôвъ за знарядъ, ударемненый чуйностію турецкого посла въ Бѣлградѣ. О намѣренôмъ заговорѣ повѣдомила Порта болгарского аґента въ Константинополи.

НОВИНКИ.

— **Просимо ще разъ Всѣхъ Впв. Панôвъ, що збырають петиціи до рады державноі** въ справѣ выборôвъ, щобы высылали ихъ впростъ до посла Юліяна Романчука Wien I. Abgeordnetenhaus, а не насылали ихъ анѣ до нашои редакціи анѣ до другихъ рускихъ товариствъ у Львовѣ, бо тымъ опôзняе ся справу а крôмъ того причиняє ся намъ немало клопотôвъ и выдатковъ.

— **Стрыйска філія „Просвѣты“** устроює дня 19 н. ст. марта т. є. въ найблизшу недѣлю семѝ выклады для своихъ членôвъ (послѣднѝ передъ святами) полученѝ зъ деклямаціями и продукціями вокальными. Члены можуть привести свои родины и впроваджувати гостей, котрѝ при тôй нагодѣ можуть вписуватись въ члены товариства. Початокъ о годинѣ 6 вечеромъ въ сали „Руского Касина“ пôдъ „Чорнымъ Орломъ“.

— **„Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю** выслала дальшѝ петиціи въ справѣ безпосередныхъ выборôвъ до рады державноі вôдъ громадъ: Дѣдушичѣ малѝ, Довге, Комарôвъ, Моршинъ, Олексичѣ и Ярушичѣ, пов. стрыйского и Тяпче та Ковна пов. долиньского; — всѣхъ доси вôдъ 49 громадъ.

— **Заходомъ „Клюбу Русинокъ“** вôдбуде ся въ недѣлю дня 19 марта въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ вôдчитъ п. О. Маковея пôдъ заг.: Мати и донька [Олена Пчôлка и Леся Украинка]. Вôдчитъ Товариства педаґоґічного за-для того вôдпаде. Початокъ о годинѣ 4пополудни.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 13 н. ст. марта: 1) проґраму и порядокъ дневный краєвои конференціи учительскои, котра має вôдбути ся въ днихъ: 25, 26 и 27 мая с. р. у Львовѣ пôдъ проводомъ инспектора краєвого д-ра Сев. Днѣстряньского; 2) именувати учителями шкôлъ народныхъ: Им. Комарницкого въ Коростовѣ, Мар. Католиньску въ Смôльнѣ, Ив. Татомира въ Опацѣ, Войц. Кумендуу въ Пôдбужи, Флор. Польманôвну въ Опарахъ; 3) именувати управителями 2-клясовыхъ шкôлъ: Ив. Думина въ Мединичахъ, Льва Снѣтковского въ Глубôчку; 4) именувати заступникомъ учителя школы вправъ въ семинаріи учительскôй мужескôй у Львовѣ Іос. Гриневича.

— **Жандармъ пробивъ баґнетомъ** — якъ доносять до „Галичанина“ — въ мѣсточку Свиржи, въ повѣтѣ перемышляньскôмъ одного селянина. Дня 8 н. ст. марта вôдбувавъ ся въ тôй мѣсцевости ярмарокъ. Одному зъ приѣхавшихъ на ярмарокъ селянъ утѣкло порося и забѣгло на подвôрье тамошного мѣщанина. Властитель поросяти жадавъ звороту своеи власности, а мѣщанинъ домагавъ ся звороту въ высотѣ 20 кр. Прийшло до суперечки, до котроі вмѣшавъ ся жандармъ Яковъ Гайхель. Роздразненый селянинъ „поставивъ ся“ до жандарма, а сей не довго думаючи, пробивъ селянина баґнетомъ, вôдъ чого той-же на мѣсци померъ. Присутный при тôмъ начальникъ громадскій приказавъ въ додатку замкнути въ арештѣ двѣ сестры убитого, котрѝ выступали въ оборонѣ брата.

— **Передъ львôвскимъ судомъ присяжныхъ** розпочавъ ся вчера карный процесъ противъ Теодора Макушки, 53-лѣтного господаря, греко-кат. вѣроисповѣданя, дяка и писаря громадского въ Жуковѣ, чешанôвского повѣта. Макушку обжалôвує прокураторія о злочинъ забуреня публичного супокою (§. 64 з. к.), о злочинъ обиды величества (§. 63 з. к.), о обиду членôвъ цѣсарского дому (§. 64 з. к.) и о обманьство (§. 197 и 199 з. к.). Рôвночасно обжалôвують ся такожь: Гр. Яремчукъ, господарь греко-кат. вѣроисповѣданя, Анеля Кривиньска римо кат. вѣр., Стан. Томкôвъ, римокат. и Маркусъ Фаликъ, жидъ, о се, що передъ судьею слѣдчимъ складали ложнѝ зôзнаня. Предсѣдателемъ трибуналу єсть самъ віцепрезідентъ карного суду, Бялоскурскій, а въ складъ трибуналу входять: совѣтникъ Спендаковскій яко заступникъ предсѣдателя, сов. Зубрицкій, сов. Льоренцъ и протоколянтъ д-ръ Орскій. Обжалôвує прокураторъ Середовскій. Боронять д-ръ Федакъ и д-ръ Горовіцъ. На внесенье прокуратора ухваливъ трибуналъ переводити розправу при замкненыхъ дверехъ.

— **Выкраданье листôвъ зъ скринокъ почтовыхъ.** Аґентъ поліційный, Ґінсберґъ, выслѣдивъ и увязнивъ жидика Айзика Шарфля, котрый отвиравъ витрихомъ скринки почтовѝ и выймавъ зъ нихъ листы. Показало ся, що Шарфель вôдлѣплювавъ зъ листôвъ марки, котрѝ вôдтакъ налѣплювавъ на почтовѝ карты ощадности и носивъ на почту та призбиравъ собѣ тымъ способомъ въ почтовôй касѣ ощадности 7 зр. При ревізіи въ єго мешканю при ул. Казимирôвскôй найдено ще 55 марокъ по 5 кр. и останки понищеныхъ листôвъ. Зъ сего можна обчислити, кôлько то бôльше-менше листôвъ выкравъ Шарфель изъ скринокъ. Промыслового злодѣя увязнено.

— **Загадочне убійство.** Въ Мостахъ великихъ лучивъ ся такій фактъ: Осипъ Баверъ, коваль ледви 25-лѣтный мужчина, працювавъ дня 8 н. ст. марта вечеромъ у своѣй кузни при дорозѣ зъ Жовквы до Мостôвъ, недалеко мешкань офіцирôвъ и жандармôвъ Нôчь була темна и слôтна. Незнаный якійсь злочинець закравъ ся пôдъ кузню и стрѣливъ до Бавера, котрый працювавъ зъ хлопцемъ. Баверъ упавъ на мѣсци неживый, а хлопець утѣкъ зъ переляку. При секціи покôйного найшла комісія судово-лѣкарска въ чащѣ убитого богато грубого шроту, бо цѣлый набôй ударивъ єго въ потилицю зъ правои стороны. Одинъ шрôтъ выйшовъ навѣтъ лѣвымъ окомъ на верхъ. Видко убійця стрѣлявъ зъ близька. Ся пригода стала дуже голосною у Мостахъ, тымъ бôльше що Баверъ бувъ чесный и трудящій молодець, а ворогôвъ, здавалось не мавъ. Одного чоловѣка, пôдозрѣного о убійство, увязнено.

Надôслане.

Rohseidene Bastkleider fl. 10 50 per Stoff zur kompleten Robe und bessere Qualitäten — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11.65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert. Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). Porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (3)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), **Zürich.**

Наука, штука и література.

— **Збôрникъ руско-народныхъ мельодій галицкихъ.** Текстъ пѣсень зъ мельодіями — се незрозумѣла звязь у спѣвочого народа. Я. Головацкій зôбравъ велику силу тексту галицкихъ пѣсень [межи ними трохи буковиньскихъ и угорскихъ] очевидно безъ мельодій, а поважный ихъ змѣстъ представляє разомъ число 2500 въ чотирохъ книгахъ напечатаныхъ 1878 р. Великій се трудъ, а ще бôльша заслуга для галицкои Руси, бо доси нѣхто ще не покусивъ ся, тай ще не заразъ покусить ся до такои працѣ. Кôлько пѣсень пôзнѣйше вже могли рускѝ туристы на вакаційныхъ прогулькахъ записати, доси не вѣдомо, а впрочôмъ мы не чули, чи взагалѣ записали що. Мы чули лише, що въ р. 1865—70 мали зôбрати богословы, правники, ученики, 15.000 тексту безъ мельодій. Мы перепытували за симъ черезъ „Дѣло“ передъ 4—5 роками, та доси нѣхто нѣчо не вôдповѣвъ. Въ нашихъ рукахъ доховало ся ще якихъ кôлька сотъ пѣсень безъ мельодіи.

За 1865 р. зôбрано надъ 400 руско-народныхъ самыхъ галицкихъ мельодій зъ текстомъ; въ 1880—5 р. списъ збôльшивъ ся завдяки ласкавои участи чч. сотрудникôвъ священикôвъ, богословôвъ, правникôвъ, професорôвъ, лѣкарѣвъ, пѣвцѣвъ, спѣвакôвъ та спѣвачокъ, пôдъ повными або прибраными именами. — Въ 1892 р. зôбравъ П. Бажаньскій при помочи закупна кôлька сотъ самыхъ руско-народныхъ галицкихъ мельодій оригінальныхъ зъ текстомъ вôдъ Лемка (им. прибран.), и Подоляка (им. прибране), котрыхъ число доходить 2900, а зъ варіянтами около 3200 мельодій въ 7 книгахъ, а тому, що не всѣ мельодіи збôрника зъ повнимъ текстомъ, то крôмъ того призбирало ся тексту до нихъ около 3 книги.

Симъ збôрникъ мельодій Бажаньского перевысшивъ значно збôрникъ тексту Головацкого, ба навѣть станувъ богацтвомъ матеріялу высше всѣхъ поодинокихъ племенъ другихъ народôвъ Европы. Нѣякій народъ несягнувъ ще такъ далеко, якъ саме збôрникъ руско-народныхъ мельодій невеличкои Галичины.

Коли зважимо що богато ще пѣсень тексту въ Головацкôмъ, до котрыхъ мельодій у Бажаньского нема, и навôдворотъ, богато мельодій у Бажаньского до котрыхъ тексту въ Головацкого нема, то зрозумѣємо, що вычерпанье одного и другого ще дуже далеке, а по нашôй думцѣ ще найменше 10.000 крôмъ Головацкого, а легко ще другихъ 3000 мелодій крôмъ Бажаньского дасть ся записати въ самôй Галичинѣ.

Симъ не уймемо нѣкому, нѣ приувеличимо себе, тому, що Малорусинъ въ Галичинѣ, незгадуючи уже о великôй Украинѣ, жіє свôй весь вѣкъ пѣснею, у него нема нагоды въ житю, при котрôй бы єго серце не проливало чутя въ мельодійнôй пѣсни, — плачу, смутку, радости — отже що той малорусинъ галицкій має найбôльше народныхъ пѣсень та мельодій, та що вôнъ въ Европѣ найбôльше спѣвучій. Причины того треба глядати въ єго житю посередъ природы, въ єго повнôмъ теплôмъ чутю, одѣдиченôй фантазіи, въ темпераментѣ, и въ историчнôй доли, закрашеноô яркимъ мелянхолізмомъ. Пытанье, чому Покутье и часть Подôля межи другими окраинами Галицкими наймельодійнѣйше, чому богато зъ руско-народныхъ мельодій стрѣчаємо у Мазовянъ, Полякôвъ, Лужичанъ, Чехôвъ, Моравіи, Дальматіи; Банатѣ, Сербіи и ще др: лишаємо на иншій разъ.

Але щобы умѣти руско-народный текстъ, розôбрати, поезію пѣсень оцѣнити пôсля руско-народноі почвы, попередили нашъ збôрникъ мельодій розвѣдкою: о натурѣ, будовѣ и „ритмицѣ“ поезіи пѣсень руского народа. А щобы умѣти розôбрати, оцѣнити тѝ: мельодіи пôсля ихъ почвы, мы попередимо нашъ збôрникъ мельодій розборомъ натуры нашого музикального „тона“, нашои музикально-мельодійноі ритмики, а такожь натуры, будовы, устрою руско-народноі музикальноі „мельодики“. Всѣ они печатанѝ находять ся въ рукахъ любимыхъ краянôвъ, знакомлять ся взаимно, а нашъ славутный рускій поетъ и композиторъ-музикъ И. Воробкевичъ пише: я „такъ утѣшивъ ся ними мовь дитина рôздвяным гостинчикомъ“ и т. д. Лишає ся намъ ще руско-народна музикальна гармонія готова въ рукописи, а зъ симъ послѣдній нашъ збôрникъ руско-народныхъ галицкихъ мельодій.

Сей збôрникъ мельодій — се правдивый лѣсъ, а въ нѣмъ бôльша часть старого пралѣса. Безъ повысшихъ нашихъ розвѣдокъ не могли бы не лише чужоплеменнѝ и спорôдненѝ народы але и самѝ мы Русины оцѣнити той народный лѣсъ зъ пралѣсомъ. Доси бувъ вôнъ намъ темный, неприступный, мовь зачарованый, заслоною закритый. Хто и писавъ ще доси о нѣмъ, то все индівідуально, на здогадахъ о берегахъ дѣса, але о єго глубинѣ мовчано. Теперь упала завѣса, видимо той лѣсъ на скрôзь, а зайдемо у внутрь єго, то найдемо ся мовь въ своѣй старôй прадѣдноô, знаноô хатѣ, въ котрôй мы зростали. Въ тôмъ лѣсѣ бачимо тутъ прабабку Евину, тутъ праправадѣда старечого, ще живого Дуба нерозколеного перунами, зъ ихъ праправнуками, пасинками, видимо и молодше поколѣнье зъ прерôзными барвами, видами, а все самѝ нашѝ руско-народнѝ дерева, корчѣ, луги.. на руско-народноô грунтѣ засѣянѝ, рускимъ народомъ плеканѝ, окремѝ, самостôйнѝ въ Европѣ, нѣгде незапозиченѝ, непересаджуванѝ.

Вôдъ кôлькохъ лѣтъ допытують ся интересованѝ о нашъ збôрникъ мельодій, тожь заявляємо, що бажаємо ще може досягнути рôвне, повне число типôвъ руско-народныхъ мельодій т. є. 3000. Дальше не пôйдемо, пôйдуть другѝ, але нестає намъ ще майже сотки типôвъ. Дайте-жь, подайте-жь ласкаво тоту цѣнну решточку, най стôжокъ довершимо, а буде вôнъ невеличкій, невысокій, отъ може такій якъ Айфлева вежа. Не кажѣть, що ся або тота цеголка-мельодія, находить ся уже въ тôмъ великаньскôмъ збôрнику, — такъ говорили не одни, [о. Матюкъ проспѣвавъ менѣ колись то на борзѣ двѣ мельодійки якихъ ще не ма], а показало ся часто, що ихъ въ збôрнику ще не було, або наколи були, то прислана мельодія выказала ся типомъ, а записанѝ стали варіянтомъ.

Наше дѣло немалои ваги [ч. н. Reheї пише: „дѣло на яке суспо́льности та академіи спромагають ся — а не одиниця...] лише дайте ще трохи часу до сконтрольованя, упорядкованя [сякее таке збутье пошкодило бы єго важному значѣню], а зборникъ завитае єнедовзѣ до васъ всѣхъ.

П. Бажаньскій.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 15 марта. Цѣсарь вертає завтра до Вѣдня.

Прага 15 марта. Міністерство справъ внутрѣшныхъ розвязало ческе товариство студентовъ „Sazavan" за те, що члены єго выкликали минувшого року въ Иглявѣ и Штекенъ кровавѣ забуреня, при нагодѣ прогульки до тыхъ мѣстъ.

Лондонъ 15 марта. Ґледстонъ занедужавъ на инфлюенцу.

Буда-Пештъ 15 марта. Угорщина святкує нинѣ роковины мартового повстаня зъ р. 1848. Парлямент и школы зачинений.

Бѣлградъ 15 марта. Нинѣ вобуваються додатковѣ выборы въ 40 округахъ сѣльскихъ и въ двохъ мѣстахъ. Надѣють ся побѣды правительства.

Переписка Редакціи и Адміністрациіи.

Вп. Дръ Е. Мис. въ Полѣ. И. Гар. все въ Коломыи. — Кобз. выйде зъ початкомъ цвѣтня; — Творы Пущ. и Лер. замовлено въ рускій книгарни, а за „Дѣло" заплачнно вже за II. кв. 2 50 зр. тожь до кінца року прийде ще 11 зр.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

13 н. ст. марта 1893.

Львовъ: Пшениця 7·75 до 8·—, жито 6·— до 6·25, ячмѣнь 5·— до 5·75, овесъ 5·25 до 6·—, рѣпакъ 11·25 до 11·75, горохъ 6·75 до 10—, вика 5· до 5·25, льнянка 11.—до 11·75, бобъ—·— до —·—, конюшина червона 65·— до 74·—, конюшина бѣла 75·— до 85·—, конюшина шведска 75·— до 88·—, кминъ 18·— до 20·—, анижь 36·— до 38·—, кукуруза 5·25 до 5·60, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 13·75 до 14·— зр.

Краковъ: Пшениця 8·10 до 8 50, жито 6·70 до 7·—, ячмѣнь 6·— до 6·50, овесъ 6·20 до 6·60, горохъ 7·—до 10—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 11·50 до 12·20, льнянка — до —, конюшина червона 60·— до 73·—, конюшина бѣла 60·— до 70·— конюшина шведска — до —.

Ряшовъ: Пшениця 7·85 до 8·30, жито 6·50 до 6·80, ячмѣнь 5·40 до 6·—, овесъ 6·— до 6·50 горохъ 7·50 до 9·50, вика 5·25 до 5·70, рѣпакъ 11·— до 11·50, льнянка —·— до —·—, конюшина червона 72·— до 78·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Подволочиска: Пшениця 7 30 до 7·45, жито 5·87 до 6·—, ячмѣнь 3·80 до 4·75, овесъ 4·60 до 5·—, горохъ 5·60 до 9·—, вика 4·80 до 5·—, рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона 65·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Надослане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНОТКИ. Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкодныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагодно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр:

Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь водворотною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкова ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільній, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшой цѣнѣ. 4562

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

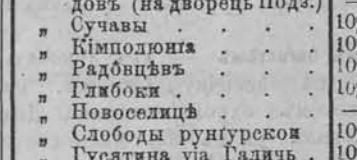

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ", Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ водворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на водповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 2—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга . . .	1002	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ . . .	1002	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1002	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичь .	1002	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця . .	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зо Львова	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарновъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. дворця)	258	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча) .	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичь .	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои .	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга . . .	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля . .	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый посля годинника львовского. Числа подчеркненій означають нору ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

Вдова въ середномъ вѣцѣ, обзнакомлена зъ господаркою, приймила бы зарядъ господарства въ домѣ священика господарства въ домѣ священика подъ мѣрными условіями. Рефлектуючихъ просить удавати ся подъ адресою. **Z. Z. poste restante** Самборъ 4585

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. П.Т. Публицѣ, що истнуючій водъ 20 лѣтъ подъ фірмою

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

Рынокъ ч. 26.

складъ рознихъ полотенъ, столового бѣля, полотенець, перкалевъ, бархановъ, фланелѣ, выробовъ пончоховыхъ, а такожь шіртінговъ, шіфоновъ зъ фабрики Венедикта Шроля и Сына зъ днемъ нинѣшнымъ я перенесъ до каменицѣ кн. Пониньского

Рынокъ ч. 6.

Дякую Впов. Публицѣ за дотеперѣшній взгляды и поручаючи ся на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

(Импресса, Львовъ.) 4575 5—6

Не подпадаючій заразѣ дуже плодній и мучній

„Бараболѣ бѣлій чудесній"

и **„Синій великаны"** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ добръ ґр. А Марассе въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 2—20

ПОДЯКА

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ Высоконоважаному д-рови

В. ОРТИНЬСКОМУ

въ Жидачевѣ.

Донька наша небезпечно занедужала була на тифъ. Вы Впов ажаный Пане за Божою помочію а Вашою умѣлою штукою лѣкарскою привернули ѣй здоровлье и житье. Приймѣть-жежь Достойный Пане за Вашь трудъ и пожертвованье водъ вдячныхъ родичевъ щиро-сердечну подяку.

Поддністряны дня 13 марта 1893 р. 4605 1—6

О. И. Боднаръ зъ женою.

Машинки американьскій до сѣкання мяса (найпрактичнѣйшій зъ доси знаныхъ системовъ) штука 5 зр., поручає Петро Хшонстовскій торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры). 4595

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторонъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Достати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскій.

Высокоповажанй Панѣ!

Подпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зо знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта".

Товаръ лѣпшій анѣжь чужій выробы — можна купити у всѣхъ торговляхъ. 4572 8—10

МУЖЕСКУ Безсильность

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in 20—34 Leipzig.) 4391

Тутки циґаретовій неклеєній!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ водъ **1 зр.**

поручає *фабрика* Ф. Нижаловского **Львовъ** Гот Жоржа.

Опаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 4—83

ЗНАМЕНИТОИ КАВЫ

4¾ клґр. franco

Цейлонъ 8 84, 9·47, 9·66 зр
Золота Ява 9 47 зр.
Santos 7·76, 7.97, 8 17 зр
Каляфіоры штука 15 кр.
Свѣжій помідоры кільо 20 кр.

Изпресса Львовъ.

поручає

ЕДВАРДЪ КАЧОРОВСКІЙ

Трієстъ. via Romagna 104.

ПА-

расолъ у великомъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьскій и россійскій. Бѣлье мужеске, выробы триковой бѣлье Gера, и т. п. поручає найдешевше магазинъ товарѣвъ модныхъ, приборовъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*

Павла Лянгнера

передъ тымъ 253

Братовъ Лянґнеровъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16.

Цѣнники! на жаданье даромъ.

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кончить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащевъ замовыхъ та одяговъ, за-для закупна большои скількости, — то продаю ихъ по значно зниженой цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригодного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французкихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ парамент овъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взорцѣ на жаданье оплатно.

Цѣны зниженй о 15%

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ ВЪ РАДИМНѢ

стоваришенье зареєстроване зъ ограниченою порукою и субвенціоноване Выс. выдѣломъ краєвымъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничй и тенетнй

такожь

поясы до машинъ, линвы до кафаровъ и поромовъ, ґурты до выбиваня возковъ, ходники на коридоры и т. п.

Всѣлякѣ роботы до прикразы, а то: накрытя на столы, занавѣсы до вконъ, сѣтки до дѣточихъ ложокъ, торбины мысливскій, гамаки, тенеты до лововъ, сѣти на конѣ водъ мухъ и снѣгу и т. д. — выготовляють ся старанно на окреме замовленье.

Товариство маєє свои комісовй склады:

у Львовѣ: Центральный базаръ краевый;
въ Перемышли: Базаръ имени Забликевича;
„ **Станиславовѣ**: Базаръ повѣтового товариства торговельного
„ **Ланцутѣ**: Товариство продукційне и торговельне;
„ **Дембици**: Товариство торговельне.

Цѣнники даромъ и оплатно. 4207

ДИРЕКЦІЯ:

Кс. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВѢХОВСКІЙ.

Гарнй взорцѣ для приватныхъ особъ даромъ и оплатно.

Обемистй книжки зъ взорцями, якихъ ще нѣколи не було, для кравцевъ нефранковай.

Не даю нѣякого опусту водъ 2½ або 3½ зр. за метеръ, рознож нѣякихъ дарункovъ для кравцевъ якъ се робить ся при конкуренціи на коштъ приватныхъ особъ, лишь маю сталй и нетто цѣны, щобы кожда приватна особа купувала добре и дешево. Длятого прошу казати предкладати собѣ мои книжки зъ взорцями.

Рознож остерѣгаю передъ конкуренційными листами подвойными зъ опустомъ цѣны.

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіянъ и Доскіґъ для Всч. духовеньства, приписанй матеріи для ц. к уніформовъ урядничихъ, рознож для ветеранovъ, сторожи огневои, ґімнастиковъ и служебы. Сукна на білярдъ и столы до гры, покрыта на возы, гуня не промокаюча на одяги стрѣлецкій. матеріи до праня, пледы до подорожи водъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче купити добрй, тревалй, чисто вовняній матеріи а не дешевѣ шматы. котрй че вартй навѣть заплаты для кравця най зверне ся до фірмы

ИВАНЪ СТІКАРОВСКІЙ въ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбольша фабрика и складъ сукна вартости ½ міліона зр.

Щобы показати величину и спроможность, заявляю, що я получивъ въ моихъ рукахъ найбольшій експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камґарновъ. приборовъ кравецкихъ и велику переплетню лишь для власныхъ цѣлей. Щобы пересвѣдчити о сказанomъ, прошу Вп. Публику, при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи. въ котромъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсилаєсь лишь за послѣплатою!

Переписка въ нѣмецкій, ческій, угорскій, польскій. італіяньскій, французкій и англійскій мовѣ. 4557 5—10

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцъ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшній управитель Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водили доси вже **1.558 дзвоновъ загальной ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйній дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, водповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 12—?

ПЕРШІЙ ХРИСТІЯНЬСКІЙ

МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ ОДЕЖИ

МУЖЕСКОИ И ДЛЯ ДѢТЕЙ.

Симъ маю честь повѣдомити Вп П.Т. Публику, що

Я ОТВОРИВЪ МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ МУЖЕСКОИ И ДИТЯЧОИ ОДЕЖИ

якъ власного выробу такъ и зъ Вѣдня спроваджуваноп, по цѣнахъ незвычайно низкихъ.

Я певный — о чомъ впрочомъ Вп П. Т. Публика пересвѣдчить ся, що закуплена у мене одѣжь, буде лѣпша, тревалѣйша и дешевша, якъ въ кождомъ иншомъ магазинѣ жидовскомъ.

Дякуючи за дотеперѣшній ласкавй взгляды, прошу уклонно о нихъ и на дальше,

остаючи зъ поважаньемъ

ПАВЛО ПІОНТКОВСКІЙ

4603 **у Львовѣ, при улици Краковскій, ч. 30—32.** 1—6

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ недагогічно-науковый, выходить водъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Ворменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр., на повъ року 1 60 зр., на чверть року 1 зр.

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядовъ, иконъ, ризъ и книгъ, товаровъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.

Повысша торговля приймає также замовленя на великій церковній дзвоны. 4606 1—?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши водъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВІЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованій по 4½% водъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 50. Львôвъ, Четверъ 4 (16) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюрô оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у **Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ дня 16 н. ст. марта 1893.

Другій панамскій процесъ, що розвинувъ ся на дняхъ передъ судомъ присяжныхъ въ Парижи, кидає дуже ярке свѣтло на гнилѣ внутрѣшнѣ вôдносины републики французкоі. Въ першôмъ процесѣ розходилось лишь о банкротъ грошевый товариства панамского. Оба Лесепсы и ихъ товаришѣ були обжалованѣ о то, що надужили довѣрія товариства и просто розтратили грошѣ. Прокураторъ державный мавъ досыть легке дѣло. Вôнъ приглянувъ ся всему фінансовому дѣловодству товариства панамского, а протоколы и книги касовѣ достачили єму доказъ, що директоръ и рада надзираюча вывела членôвъ и акціонерôвъ товариства въ поле. Самі Лесепсы не мали зъ разу доброго понятя о тôмъ, якѣ технічнѣ трудности появлять ся въ будучности при перекопаню шийки панамскоі и якъ великого гроша треба буде на покрытье коштôвъ. Коли-жь зъ часомъ показалось, що технічнѣ трудности суть надзвычайнѣ а каніталы до того за недостаточнѣ, оба Лесепсы ужили неморальныхъ средствъ на пôддержанье кредиту и въ тôмъ лежала ихъ провина и злочинъ. Ихъ покарано и нинѣ вôдсиджують они вже кару свою.

Зовсѣмъ инакше представляєсь другій процесъ панамскій.

Тутъ не обжалованѣ вже легкомыслені чи несовѣстнѣ предприємцѣ. Тутъ показуєсь, що иншѣ зовсѣмъ чинники провинились; чинники, котрѣ повинні були стояти на сторожи морали и въ оборонѣ майна людского передъ несовѣстностію одиниць. Обжаловаными въ другôмъ процесѣ панамскôмъ суть: правительство, парляментъ и праса. Тыхъ трьохъ чинникôвъ потребувало банкрутуюче предприємство панамске, тѣ три чинники прийшли єму въ помôчь и тѣ три чинники користали зъ колізіи товариства и выкористали єго всесторонно.

Правительство знало давно вже, що товариство панамске не посѣдає достаточныхъ средствъ до веденя дальшихъ робôтъ перекопныхъ и що треба новыхъ емісій акцій на ту цѣль. Однакожь замѣсть розвѣяти илюзіи въ удачу дѣла, члены правительства, т. є. міністры поодинокихъ кабінетôвъ, порѣшили при тôй нагодѣ набити свои саквы, покрыли дѣйстне сумне положенье товариства панамского своєю повагою, а за те велѣли собѣ платити казочнѣ сумы — нѣбы то для пôддержаня републики противъ булянжизму и аспірацій ворожихъ республицѣ елєментôвъ. Въ нечистôй тôй справѣ умочили свои руки мужѣ, котрѣ до недавна ще уважались стовпами Франціи и стояли на єи чолѣ. Такими показались міністры Фльоке, Фрайсіне, Рувіє, Деве и Клємансо. Они суть нинѣ обжаловаными передъ трибуналомъ присяжныхъ и передъ цѣлымъ краємъ — тѣ самі, що ще недавно, на початку першого процесу, голосили свѣтови, що зъ всякою безвзглядностію розкрыють гниль товариства панамского.

Розумѣє ся, що міністры тѣ а навѣть президенты кабінетôвъ самі не сягали въ карманы товариства панамского. До тои нечистои роботы уживали они посередникôвъ, а тыми посередниками були два жиды французкі: Герцъ и Райнахъ, а побôчь нихъ Артонъ. Посередники сходились зъ директорами и членами рады надзыраючои предприємства панамского и жадали вôдъ нихъ сотки тысячь на то, щобъ позыскати чи то самыхъ міністрôвъ, чи бôльшôсть въ парляментѣ французкôмъ. Якѣ сумы вплывали до карманôвъ членôвъ правительства самого, а якѣ лишались при поодинокихъ послахъ? — се годѣ докладно знати. Президентъ суду не позваляє всего говорити и перерыває рѣчи свѣдкôвъ, наколи въ нихъ єсть лишь легкій натякъ на правительство. Намѣреньемъ правительства єсть навѣть то, щобы по можности затушовати бруды власнѣ и виднѣйшихъ мужѣвъ Франціи. Оно выслало навѣть на дняхъ посередника до панѣ Котту (котрои чоловѣкъ сидить вже засужденый за звычайнѣ мальверзаціи) въ особѣ урядника поліціи и хотѣло єи наклонити до мовчаня. За то мало правительство пустити єи чоловѣка на волю, а и другимъ засудженымъ зменшити кару. Однакожь плянъ не удавъ ся. П-нѣ Котту сказала все якъ на сповѣди и тымъ бôльше скомпромітувала ще весь кабінетъ французкій.

Межи членами парляменту єсть що найменше кôлькадесять людей скомпромітованыхъ. Ихъ пôдкуплювано кождого разу, коли товариство панамске потребувало новыхъ запомогъ зъ фондôвъ державныхъ. Ихъ имена мають бути звѣстнѣ самому президентови републики, Карнотови, але здаєсь доперва зъ часомъ выйдуть на верхъ въ цѣлôмъ блеску.

Третимъ чинникомъ, що повиненъ засѣсти на лавѣ обжалованыхъ на першôмъ мѣсци, то праса француска. Она знала дуже докладно о „краху“ товариства панамского, о неможности заведеня предприємства до доброго кôнця, але она свѣтлыми статьями старалась уводити всю Францію въ блудъ, розумѣє ся, велючи собѣ платити рôвно-жь казочнѣ сумы и „швайцельды“. Тôлькожь та праса найменше дасть ся вхопити, бо она ще нинѣ єсть силою, зъ котрою правительство републиканьске мусить числитись.

Такою отже безодною гнилею представляєсь нинѣ републиканьска Франція — на радôсть всѣхъ елєментôвъ консервативныхъ и широкого сторонництва роялістичного. Культура Заходу выставила собѣ свѣдоцтво великого убожества морального. На устахъ чесноты катоньскі, у внутрѣ найгрубшій матеріялізмъ и недостатокъ всякои етики.

Мы симъ проявомъ не можемо тѣшитись, хочь бы мы були пересвѣдчень антірепубликаньскихъ. Франція не єсть одинокою державою, на котру упавъ такъ великій сромъ. Недавно читали мы, що и Італія має свою Banca Romana зъ дефравдаціями и мальверзаціями. Австрія мала въ своѣмъ часѣ „крахъ вѣденьскій“, процесъ Офенгайма, а и нинѣ управа дунайского Льойда показала дефіциты, котрѣ треба було покрывати фондами державными. Россія мала свою „панаму“ въ часѣ турецкои войны, коли то въ мальверзаціяхъ при доставѣ живности для войска брали участь дуже грубѣ рыбы. Мы Галичане бачили вже паденье Банку рустикального, „Заведенія“ и кôлькохъ товариствъ задатковыхъ. Буковина мала процесъ Тшценецкого, котрый кинувъ дуже погане свѣтло на цловѣ уряды. Въ Угорщинѣ выкрыто недавно мальверзаціи въ релігійнôмъ фондѣ, а оногдашный орґанъ ґр. Апонія, будайскій Tagblatt, приносить вѣсть, що коли міністеръ Гіеронімі велѣвъ послѣдными тыжднями перевести контролю автономічныхъ касъ комітатовыхъ, то всюды показались дефіциты або неточности (!). Нашѣ мѣста переходять вôдъ часу до часу зъ-пôдъ управы автономістичноі пôдъ управу комісарѣвъ правительственныхъ такожь задля „панамскихъ здѣлокъ“. Громады сѣльскі беруть собѣ зъ нихъ дуже часто добрый примѣръ. Выдѣлъ краєвый констатує вôдъ часу до часу дрôбнѣйшѣ панамы въ касахъ повѣтовыхъ и т. д. Отже-жь всѣ мають нинѣ своихъ Лесепсôвъ, Рувіерôвъ, Фльокетôвъ, Фрайсинетôвъ — хотя бы лишь въ мініятурѣ. Міністры французкі заставляють ся тымъ, мовь-то они побранѣ грошѣ зуживали на переводженье выборôвъ въ дусѣ републиканьскôмъ... И въ насъ иде не одинъ грôшь на выборы. Неморально деморалізуємо темнѣйшого брата — нѣбы то для высшихъ цѣлей и идей. А на ґрунтѣ всеи тои акціи — проста гниль — „панама“...

Причинокъ до розъясненя причинъ мужицкои еміґраціи.

[Письмо зъ провінціи.]

III.

Иншѣ причины а особливо справы грошевѣ.

(Конецъ.)

Хто не бувъ на повѣтѣ та не вступивъ послухати якъ то переводить ся справы дрôбнѣ, той не може зрозумѣти, якъ велика кривда часто густо дѣє ся людямъ-хлѣборобамъ при тôмъ, що то каже ся: „отъ кôлька реньскихъ претенсій бôльше або менше, не дасть ся такъ чути хлѣборобови“. А нѣхто не знає, що той хлѣборобъ видить у тôмъ зневагу свого достоиньства и почутя правного й для того не платить. Нѣхто такожь не рахує, якъ той хлѣборобъ кроваво працює на тыхъ кôлька реньскихъ, якъ вôнъ примѣромъ свинку вартну 5 зр. въ плюту та негоду жене на ярмарокъ и кôлька миль, абы уторгувати тыхъ кôлька реньскихъ та податокъ заплатити; а жене єи въ таку негоду та дорогу, що другій за вартôсть свинки не хотѣвъ бы ѣхати на торгъ, а хлѣборобъ, то чинить, бо мусить и єму ще скажуть, що вôнъ лѣнивый до роботы, по ярмаркахъ волочить ся. На сей тематъ могли бы мы фоліялы списати и выказати такъ бракъ совѣсти при осуджуваню справъ дрôбныхъ якъ такожь часто-густо упередженье або ту обставину, що судячій єсть того переконаня, що понадъ него въ справахъ дрôбныхъ нема уже апеляціи и якъ вôнъ розсудить, такъ уже зôстати мусить. Такимъ поведеньемъ не тôлько хлѣборобови не дає ся кредиту, але єму вôдôймає ся и то послѣдне, що вôнъ має.

Яка-жь на се рада? Ото бачимо, що законъ для справъ дрôбныхъ истнує уже вôдъ 20 лѣтъ, але крôмъ п. Пôдляшецкого нѣхто не вôдозвавъ ся, щобы єго въ якôмъ-небудь напрямку що-до способу судженя змѣнити. А длячого? — бо хлѣборобъ не має своихъ заступникôвъ въ парляментѣ.

По думцѣ посла Пôдляшецкого въ справахъ дрôбныхъ повинна бути дана друга инстанція безусловно, бо справы дрôбнѣ суть для дрôбныхъ хлѣборобôвъ справами недрôбными але великими.

Мы дуже добре розумѣємо rationem legis, що єсли бы позволити чинити апеляцію въ справахъ дрôбныхъ, то тыхъ апеляцій було бы такъ много, що судъ высшій не мôгъ бы собѣ зъ ними дати рады. Але-жь такихъ припадкôвъ маємо о много бôльше на иншôмъ поли, а все-жь таки знаходить ся средство, щобы увôльнити ся вôдъ надто великого навалу рекурсôвъ. Пыганье, длячого бы того не можна учинити въ справахъ дрôбныхъ? чи длятого, що справы дотыкають найбôльше мужикôвъ? Сего не припускаємо, а єсли такъ, то єсть на то рада, щобы судья мавъ надъ собою судью, що уже само собою значить много, а по друге, щобы въ самôй рѣчи не выходили выроки

4

Зъ Могребу.

I.

Танґеръ.

(Конецъ.)

На якихъ сто крокôвъ вôдъ табору пôслали мы свого каваша зъ „саламъ“ зъ привѣтомъ до пашѣ. Паша принявъ нашъ „саламъ“, передавъ єго вôдтакъ намъ назадъ и запросивъ до себе. Мы злѣзли зъ коней, а передавши ихъ чурамъ, знялись нѣшки на горбокъ, на котрôмъ стоявъ таборъ зъ знаменемъ султаньскимъ, червоною фляґою. На порозѣ привитавъ насъ паша арабскимъ поклономъ, прикладаючи руку до серця, устъ та чола. Молодый ще вôнъ чоловѣкъ, лѣтъ трицять и кôлька, высокого росту и замѣтныхъ чертъ лиця. Чистый типъ арабскій, тôлько вже трохи залятый мягкимъ, жѣночимъ товщемъ. Паша крôвнякъ султана и єму очевидно, завдячує свое высоке становиско.

Ввôйшли мы въ таборъ. Въ глубинѣ стояла зелѣзна постѣль, на стѣнахъ висѣли мушкеты и шаблѣ, а въ однôмъ кутѣ маленька дѣточа канона, зъ котрои паша стрѣлявъ до цѣли. Помôстъ застеленый коврами. Мы розмѣстились на коврахъ, пôдобравши на ладъ арабскій пôдъ себе ноги. Чорна муриньска прислуга принесла величезный пôднôсъ зъ чашочками солодкого чаю. Чай той нагадує дуже мятку и не смакувавъ намъ зовсѣмъ, але для чемности треба було выпити три чашочки, бо такъ звычай приказує. Непріємнѣйше було оно ще тымъ бôльше, що усѣ недопитки слуги влывали назадъ въ самоваръ, а вôдтакъ тыми самыми зливками частували насъ въ друге, то въ трете. Не дуже то смачнѣ були тѣсточка, зъ котрыхъ обгонявъ самъ паша кôньскимъ хвостомъ несчисленѣ роѣ мухъ, але й се якось проковтнулось.

Розмова йшла зъ товмачемъ про здоровлье єго милости пашѣ, про наше, про взаимну радôсть зъ того и про иншѣ конвенціональнѣ брехнѣ!

Въ таборѣ зôбрались усѣ высшѣ чины войсковѣ. Гарнѣ лиця, особливо старцѣ зъ сивыми бородами. Уся старшина була одѣта въ шовки и кармазины. Широкѣ кафтаны темнозеленѣ, горячо червонѣ або сонѣчно-жовтѣ, а поверху тыхъ яркихъ красокъ мабуть умысне щобы зробити ихъ милѣйшими для ока, накиненѣ бурнусы зъ тонкои прозрачнои бѣлои матеріи. Кривѣ шаблюки выкладанѣ дорогими камѣнями то зôлотомъ и кривѣ мароканьскі срѣбломъ ложенѣ ножѣ завѣшенѣ черезъ плече.

Наоколо табору зôбрались цѣкавѣ изъ голоты войсковои. Се була справдѣ голота бѣдна, нехарна, обдерта. Все-жь таки лиця у нихъ завзятѣ и зухвалѣ, голенѣ головы зъ оселедцемъ гордо закрученымъ за ухо, виднѣлись пôдъ турбанами. Они сидѣли гордовито на твердыхъ, непохитныхъ потилицяхъ.

Дивлячись на сей образъ — мимоволѣ перенѣсъ ся я думками у свôй рôдный край. Менѣ здавалось, що я виджу на явѣ передъ собою, таборы Наливайки або Палѣя, бачу передъ собою козакôвъ-голоту, та старшину дукôвъ-срѣбляникôвъ.

Паша приказавъ въ нашу честь устроити „фантазію“. Въ одну мить кинулись козаки до своихъ попутаныхъ коней, що паслись мѣжь шатрами. — Гарнѣ Арабы и мы такожь всѣли на конѣ и уставились разомъ зô старшиною на площи, по-за таборомъ.

Бубенъ загудѣвъ, сурмы заграли. Не то буря завыла, не то громы загремѣли, — се сотки людей кинулись на коняхъ на усѣ вѣтры и дикѣ крики военнѣ горлаючи, выривались зъ ихнихъ грудей. Въ одну мить все зникло въ туманѣ пѣску и курявѣ. Летомъ блискавицѣ загремѣвъ зновъ по-при насъ той людскій вихоръ и мы могли въ хвиляхъ лише, мелькомъ бачити якъ тѣ добôрнѣ ѣздцѣ въ найскоршôй погони выскакували на свои сѣдла, мѣнялись своими стрѣльбами, котрѣ выпалювали въ воздухи, знимали зъ землѣ кинені турбаны и зновъ пропадали въ пѣску и туманѣ. Кôлька разôвъ чвалувала по-при насъ та дика, та горлаюча погоня, запалюючи себе и насъ усѣхъ своимъ дикимъ огнемъ.

На даный знакъ всѣ впорядкувались и цѣле товариство вôдвело насъ ажь на границю табору. Розглядаючись по тыхъ ѣздцяхъ, я бачивъ мѣжь ними богато русявыхъ, а навѣть и червоныхъ. Се казавъ менѣ одинъ знавець Могребу, — тамъ мають бути останки Ґотôвъ, котрыхъ судьба пôгнавши по всѣй Европѣ, кинула на се побереже африканьске.

Пôдъ вечѣръ при въѣздѣ у мѣсто, звернули нашу увагу выстрѣлы зъ мускетôвъ, крики, спѣвы, а особливо тѣ высокѣ фальзеты, котрѣ выдають изъ свого горла арабскі жѣнки въ знакъ радости. Середъ хоруговъ и процесій сидѣвъ на кони малый заплаканый хлопець, а въ округъ него глота гостей, музикантôвъ и крикливыхъ спѣвакôвъ, що тягнули на усѣ боки свои сумовитѣ мельодіи. Се арабъ справлявъ обрядъ „обрѣзаня“ свого сынка и гостѣ вертали зъ мощеѣ.

Коли сей похôдъ увôйшовъ въ мѣсто, на бальконы готелѣвъ повыбѣгали цѣкавѣ misses й выставляючи свои русявѣ головы, радувались сею процесіёю, котра мала для нихъ значѣнье маскараду.

Въ ту хвилю полетѣвъ я думкою въ рôдный край и пригадавъ собѣ одинъ епізодъ изъ свого житя, що глубоко спочивъ въ моѣй памяти. Дѣялось се въ Коломыи. Я вернувъ туда зъ своѣи волокиты по свѣтѣ и стрѣтивши знакомыхъ, балакавъ зъ ними на улици. Всѣ мы були т. зв. пересѣчнѣ Европейцѣ. Поузъ насъ ишовъ зъ церкви весѣльный похôдъ коломыйскихъ мѣщанъ зъ деревцемъ, зъ сватами, „княземъ и княгинею“ и идучи спѣвали они старосвѣтскѣ пѣсни весѣльнѣ Жидики кричали „kik — kik“ — а Европейцѣ-сурдутовцѣ дивились на сей похôдъ и радувались „маскарадѣ“. Мене защимѣло щось въ серци и менѣ хотѣлось въ ту хвилю, щобы тѣ бѣднѣ мѣщане въ ту саму хвилю не ходили по улици и не спѣвали своихъ пѣсень, щобъ не выставляли себе на смѣхъ „Европейцѣвъ“. Се ясно, що се архаістичный забутокъ, се ясно такожь, що вôнъ мусить пропасти зъ лиця землѣ, передъ европейскою культурою. Нѣчого про се плакати и розбиватись! Однакъ що мене болѣло, то те, що мы рускі „Европейцѣ“ не вмѣли знайти переходового мосту изъ сего архаізму въ нову культуру, що мы „Европейцѣ смѣли смѣятись зъ сего „маскараду“. Що на селѣ — думавъ я — такъ гарне и такъ приговорює до серця, се вже видко не панить ся до мѣста. Не вже-жь намъ Русинамъ утѣкати зъ мѣстъ въ села, зъ рôвнинъ у горы якъ тымъ американьскимъ Индіянамъ? Не вже-жь не въ силѣ мы зловити культуру за чубъ и одѣвши єи въ свôй строй, найти той „щасливый мôстъ“, замѣсть, якъ то теперь всюда, плакати надъ пропадаючими „народными звычаями и обычаями“?

Каліфъ мароканьскій закопавъ ся валомъ въ своѣй столици Фезѣ. Тутъ и живе старосвѣтске арабство. Такъ якъ для самого правовѣрнѣйшого магомеданина, султанъ царгородскій, то узурпаторъ а властивый правовѣрный потомокъ Магомеда, то-жь каліфъ сей мароканьскій и мошея Карануинъ въ Фезѣ, уважаєсь одинокимъ правдивымъ осѣдкомъ и забороломъ арабскои вѣры и культуры. — Въ славнѣ муры університету „ель Азгаръ“ въ Каирѣ, все таки, хочь якъ они боронять ся, пролѣзає крôзь щѣлины духъ европензму. Тутъ у Фезѣ, де каліфъ нѣ одному представникови европейскои держави не позваляє вывѣсити свою національну хоруговь, де не смѣє резидувати нѣ одинъ Европеєць, тутъ въ сѣй глушѣ цвите арабство. Нѣкуды правды дѣти, що арабъ своимъ способомъ живе щасливѣйше нѣжь усѣ Европейцѣ разомъ. Вôнъ спустивши ся въ своѣй безграничнôй вѣрѣ на „ласку Божу“ — на „кізметъ“, не товчесь и не побиваєсь въ борбѣ о истнованье, о авансы, титулы и маєтки. Житье родинне и гаремове дає єму вдоволенье на сѣмъ свѣтѣ, а вѣра въ будучность запоручає єму легку смерть, за-для на-

насупротивъ всякихъ засадъ не тôлько закона але и *здорового мужицкого розуму.*

Подамо той способъ. Але заки ще до того приступимо, покажемо примѣромъ ось якій вырокъ, выданый въ судѣ повѣтовôмъ въ справѣ дрôбнôй. Одному жидови мешкаючому о якихъ 5 миль вôдъ мѣсточка, въ котрôмъ бувъ судъ повѣтовый, украв хтось троє гусей. Жидъ зо злости на свого сусѣда, що єго разъ урядъ турбовавъ, зробивъ карне донесенье на сусѣда, будьто вôнъ у него тѣ гуси украв. Вôдбуваютъ ся три терміны и жидъ приходить и все при розправѣ карнôй подає новыхъ свѣдкôвъ и новѣ обставины, котрѣ здавали ся бути якимсь доказомъ, що сусѣдъ гуси тѣ украв. Кôнчить ся розправа тымъ, що сусѣда увôльняють, а жида сего зъ претенсією вôдсылаютъ на дорогу права цивільного. Мужикъ отже стративъ що-найменше 3 днѣвъ робочихъ и кошты подорожи до суду.

Вносить той-же жидъ А. противъ того-жь сусѣда Б. скаргу дрôбну о заплату 7 зр. 50 кр., за чимъ и цитує свѣдкôвъ. На першôмъ термінѣ не станули свѣдки, вôдрочили розправу; на другôмъ термінѣ станули свѣдки та не станувъ особисто жидъ, вôдрочили розправу зновъ и вôзвали жида, щобы станувъ у судѣ, де буде слуханый яко свѣдокъ. Прийшовъ третій терминъ, а нашъ мужикъ за кождымъ разомъ ходить по 5 миль тамъ и тôлько назадъ. Жидъ зновъ цитує свѣдкôвъ и старає ся проволѣчи справу, абы нищити мужика-хлѣбороба, але цѣла справа стала и судьѣ за довгою, тожь каже жидови присягати, що Б. єго три гуски украв. Жидъ заразъ покмѣтивъ, що єсли буде отягати ся зъ присягою а судья се пôзнає, то готовъ єго зъ претенсією вôддалити и засудити на кошты досыть спорй, тожь и присягає и удає дуже совѣстного, богомôльного та рѣшучого въ своихъ зôзнаняхъ. Зъ зôзнань тôлько выходило, що украденй гуси жидъ пôзнавъ, бо ѣдучи зъ села до мѣста, ѣхавъ по-при одинъ кормникъ, а гуси тй були у тôмъ кормнику замкненй та яко великй приятелѣ свого пана-жида, що ихъ все кормивъ кукурузою — дуже утѣшили ся, бо пôзнали свого пана по запаху (потѣ) и дуже почали ґеґати. На сесй зôзнаня западає вырокъ, що хлѣборобъ Б. виненъ заплатити 7 зр. 50 кр. зъ процентами вôдъ дня позву и коштами ставаня на 3 термінахъ, за стемилѣ, доручення и страту часу, то єсть о много бôльше якъ була заскаржена сама претенсія. Якъ смѣшный сей вырокъ, такъ правдивый. Добре-жь, що судья зробивъ помылку формальну и черезъ те вырокъ той апеляція ухилила, але єсли бы формальнои помылки не було, вырокъ мусѣвъ бы бути удержаный въ силѣ правнôй, а тогдѣ хлѣборобъ Б. хочь чувъ своє почутье справедливости дуже оскорблене, не мавъ нищого выходу якъ цѣлу претенсію дурнѣсенько платити.

Щобы зъ однои стороны такй дивовижнй выроки не узыскували силы права, а зъ другои стороны, щобы не перетяжувати апеляції безосновными жалобами неважности, не лишає ся нѣчого иншого, якъ установити жалобу неважности въ справахъ дрôбныхъ для очевиднои неважности (Nichtigkeitsbeschwerde wegen offenbarer Ungerechtigkeit) установити, щобы укладаючій ту жалобу мусѣвъ на нѣй пôдписати ся и на таку жалобу, єсли она єсть свавôльна, наложити примѣромъ 10% вôдъ претенсій выносячу кару. Ось средство, на котре вôдъ давна жде законъ въ справахъ дрôбныхъ, щобы оно увôйшло яко новеля до того закона.

Хочь предметъ выдававъ ся невеликій, мы надто богато про него написали, а хочь писанье се вымагало бôльше пôдпертя примѣрами, то мы умысне примѣры поминули, щобы не бути надто говôркими, мимо, що все те выходить тôлько зô шкодою для самого предмету. Однакожь думаємо, що єсли мы се пôднесли, а кому-небудь схоче ся уймитись за хлѣборобомъ, то вôнъ самъ найде досыть примѣрôвъ, абы высказанй тутъ засады переперти, де належить.

Хотѣли-бъ мы ще звернути при кôнци увагу на одну обставину, а то: що секатура такъ само причиняє ся до еміґрацій якъ всѣ иншй причины, котрй тутъ порушено.

Именно кождому лучило ся, хто лише на свѣтъ дивить ся отвертыми и не затемненными очима, що нашого хлѣборода леда хто трактує зъ горы, се-бъ то такъ, або й гôрше якъ звѣрину. Вже не скажемо про суды карнй, де замкнути хлѣбороба на тыждень, два, або пять, то такъ легко приходить, якъ зъѣсти кусникъ хлѣба зъ масломъ. Причина поєдинча, бо мужикъ усе украде, хиба те нѣ, чого не увидить, а впрочôмъ не має що робити (!) дома, нехай собѣ посидить то красти не буде. Се безъ уймы для судьѣвъ, котрй ведуть розправы по совѣсти, але много и то дуже много єсть такихъ, що выходять зъ того задивлювання на карнй справы хлѣборобскй. Не згадуємо про сю велику несовѣсть, зъ котрои выходять наслѣдки правнй що-до выборôвъ, родить ся недовѣріе до самого суду, се лишаємо, але досыть лишь буде кинути окомъ на тое, якъ того хлѣбороба усюды приймають. Прийде хлѣборобъ до суду, стôй мужику цѣлый день на морозѣ, для него нема почекальнѣ, прийде до уряду податкового та сама исторія, прийде до выдѣлу повѣтового та сама рѣчь усюды и усюды, де лише схочемо, того хлѣбороба трактують гôрше якои скотины. — А вôдважить ся хлѣборобъ увôйти до бюра та спытати, коли єго справа прийде на порядокъ, то треба, абы трафивъ на добрый гуморъ урядника, бо инакше стрѣтять єго безпечно слова: czekaj tam świnio, czego się tu pchasz! Що бôльше, хочь нашъ хлѣборобъ не елеґантъ, то ще вôдъ часôвъ панщины така покора въ него вгрызлась, що все капелюхъ та клепаню пôдъ пахою носить и панови, абы вôнъ якій будь малый урядникъ, хочь бы возьный заздалегôдь кланяє ся. А мимо того вымагають вôдъ того-жь мужика, котрому хиба для паньского капрису, котрый урядникъ вôдклонить ся, ще бôльшого пошанôвку. Ось, щобы не много писати, дамъ примѣръ: Въ однôмъ урядѣ схôднои Галичины зôйшла ся тьма хлѣборобôвъ до одного бюра, а позаякъ було се въ лѣтѣ, ждали всѣ передъ дверми бюра, въ котрôмъ переспрaвляли слуханй стороны. Въ часѣ пересправы спостерѣгъ урядникъ, що деякй хлѣборобы повкладали свои капелюхи на голову. Дôстали они своє почесне таке, що соромъ тутъ повтаряти, хочь стояли на дворѣ и були цѣлкомъ въ правѣ повкладати капелюхи на головы.

Такй и тымъ подôбнй рѣчи дѣють ся у насъ, а кажуть, що мужикъ не має амбіцій. Нехай но вôнъ свою амбіцію покаже, то заразъ буде сидѣти въ арештѣ, а противъ зарядженя дисциплінарного не має нѣякого вôдклику.

Мужикови-хлѣборобови по-при всѣ тй обставины не можна показати анѣ свого покривдженого почутя права анѣ своєи амбіціи, тожь вôнъ не може свого невдоволеня выявити инакше якъ еміґрацією туды, де єсли буде терпѣти, то бодай буде мати що єсти.

Засылаємо прошенье до послôвъ селянскихъ и прихильникôвъ якъ нашихъ такъ и иншихъ націй, щобы зволили все те взяти пôдъ розвагу и порушити сю квестію тамъ, де належить.

Д-рь Михайло Дорундякъ.

Интерпеляціи рускихъ послôвъ Брилиньскогои Пôдлящецкого въ радѣ державнôй.

Мы зазначили коротко про интерпеляцію нашихъ послôвъ въ радѣ державнôй на понедѣлковôмъ засѣданю, нинѣ подаємо ихъ въ повнôмъ змѣстѣ пôсля стеноґрафічныхъ нотатокъ.

Пос. Брилиньскій поставивъ слѣдуючу резолюцію:

„Зъ огляду на скоро зростаюче зъубоженье сѣльского народу въ Галичинѣ и зъ огляду на ажь надто ясне на жаль сконстантованье недостаточности на селяньскихъ поляхъ продукованыхъ плодôвъ для выживленя и покрытя другихъ потребъ сѣльского народа, оказує ся що разъ бôльше нагляча потреба заведеня интензивнои, на раціональныхъ пôдставахъ опертои сѣльскои господарки, а познакомленье сѣльского населеня зъ головными правилами теоретичнои и практичнои науки господарства, стає ся чимъ разъ бôльше конечнымъ.

Однакъ подаванье систематичнои науки господарства въ народныхъ школахъ єсть задля ихъ орґанізаціи неможливе и могло бы за-для нѣжного вѣку шкôльныхъ дѣтей, якъ такожь тому, що примѣненье набутыхъ вѣдомостей и знаня въ школѣ, — пôсля досвѣду наступає звычайно допервa по лѣтахъ або не сповняєсь зовсѣмъ, або зъ невôдповѣднымъ и не пожаданымъ скорымъ успѣхомъ. Въ тôй цѣли мусить ся запровадити особный и для дорослыхъ обчисленый орґанъ, котрый мôгъ бы найти мѣсце въ инстанціи вандрôвныхъ учителѣвъ.

Тому ставляю слѣдуючу резолюцію:

„Высока палата ухвалить: Взыває ся высоке правительство щобы въ цѣли пôдпомаганя интензивнои и раціональнои господарки сѣльскои на селяньскихъ ґрунтахъ въ Галичинѣ, постаралось о заведенье господарскихъ вандрôвныхъ курсôвъ для учителѣвъ и подало о достаточну державну субвенцію для нихъ.“

Резолюція пос. Пôдляшецкого звучить:

„Помѣжь елѣментарными выпадками, якй звычайно найбôльше и найприкрѣйше ушкоджують сѣльске господарство, займають періодичнй, часто повтаряючй ся зливы краю задля гôрскихъ рѣкъ и лѣсныхъ потокôвъ, перше и найважнѣйше мѣсце, тому то неразъ вже вказано на то, що реґуляція рѣкъ и перебудованье лѣсныхъ потокôвъ належить до вызначнѣйшихъ постулятôвъ краєвои культуры. Не дасть ся заперечити, що въ тôмъ взглядѣ въ цѣлости богато робить ся такъ зô стороны краєвыхъ властей якъ и зъ стороны рады державнои; а однакъ оно має такій выглядъ, що въ тôй справѣ поступає ся бôльше случайно якъ пôсля певного пляну, а въ особенности, що такй заходы не увзглядняють ся у всѣхъ краяхъ и у всѣхъ частяхъ краю, пôсля потребы и въ однаковôй мѣрѣ. Особливо се дасть ся сказати о Галичинѣ, де порѣча рѣки Прута и доплывы Днѣстра не находять нѣякого увзглядненя, хотяй они може черезъ пожалуваня гôдне нищенье лѣсôвъ, щорôчно выставленй суть на найприкрѣйшй спустошеня, а часто лучає ся, що по такôй все порываючôй повени землю, пôльнй плоды, домы, фабричнй продукты, цѣлй части сѣлъ представляють сумный образъ безвартôстного, не пригожого до управы румовища.

Зъ огляду на те, що я сказавъ, позволю собѣ въ интересѣ ушкодженыхъ водными новѣнями повѣтôвъ всхôднои Галичины, поставити слѣдуючу резолюцію:

„Высока палата ухвалить: Взыває ся высоке правительство, щобы установило въ порозумѣню зъ галицкими краєвыми властями одноцѣльный и всѣ части краю обôймаючій плянъ для реґульованя рѣкъ и перебудованя лѣсныхъ потокôвъ въ Галичинѣ и щобы въ нѣмъ поставило на першôмъ мѣсци до теперь зовсѣмъ занедбанй порѣча рѣкъ Прута и Днѣстра.“

Рада державна.

На середовôмъ засѣданю палаты послôвъ, президентъ міністрôвъ ґр. Таффе вôдповѣдавъ на кôлька интерпеляцій.

Слѣдувала діскусія надъ торговельнымъ договоромъ зъ Сербією.

Пос. Пешка назвавъ договôръ шкôдным для австрійского рôльництва и выказавъ, що цло на збôже, котре привозять зъ Сербіи до Австріи єсть далеко низше нѣжь цло збôжа импортованого зъ Австріи до Нѣмеччины. Такй самй вôдносины заходять при импортѣ худобы.

Пос. Воганка звернувъ увагу, що торговельна угода принесе користь лише нѣмецкому промыслови. По єго думцѣ, Австрія повинна була зôрвати договоры тому, що Сербія не дала нѣякихъ уступствъ.

По довшôй діскусіи палата приймила торговельный договôръ зъ Сербією.

——

На вечѣрнôмъ засѣданю діскутовано надъ справою президента палаты Смольки, котрый повѣдомивъ, що складає гôднôсть посла, а тымъ самымъ подає ся до димісіи яко президентъ палаты послôвъ. Віце-президентъ Хлюмецкій подасть се мабуть урядово до вѣдомости палаты и рôвночасно внесе, щобы Смольцѣ назначити почетну платню въ сумѣ 4.000 зр. рôчно. Кажуть, що правительство само задумує поставити таке внесенье. „Польске коло“, а властиво консервативнй єго члены заявили ся противъ дотаціи для Смольки.

Президентомъ выберуть, хочь и меншостію голосôвъ, Хлюмецкого. На мѣсце віцепрезидента ставлять д-ра Катрайна зъ клюбу Гогенварта, котрый займавъ до теперь урядъ другого віцепрезидента. Кандидатуру другого віцепрезидента лишають Полякамъ.

Нѣмецка лѣвиця и „польске коло“ не похочують Катрайна; лѣвиця тому, що вôнъ клєрикалъ, а „коло“ жадає кандидатомъ на той урядъ Поляка, нѣбы за-для того, що Полякъ бувъ довгій часъ президентомъ.

——

Потôмъ вела ся дебата надъ закономъ противъ фальшованя живности.

Пос. Найберъ зазначивъ, що всѣ артикулы фальшують ся на шкоду здоровля и поставивъ внесенье, щобы установити спеціяльну комісію для розслѣду артикулôвъ живности.

Пос. Розеръ домагавъ ся, щобы публіковати имена всѣхъ купцѣвъ, котрй були каранй за фальшованье.

Пос. Мутъ и пос. Ґецъ говорили про фальшованье вина.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуває ся нинѣ.

——

Комісія буджетова приймила внесенье правительства що-до будовы института анатомічно-фізіольоґічного для львôвского університету. Міністеръ Ґавчь заявивъ, що не ходить тутъ о сотворенье університету у Львовѣ, але о скомплєтованье єго. Такожь міністеръ подавъ до вѣдомости, що осѣннои сесіи предложить палатѣ реконструкцію будынку університетского у Львовѣ.

Нова руска книгарня у Львовѣ.

Звѣстно, що товариство имени Т. Шевченка, котре перетворило ся недавно въ товариство чисто наукове и тымъ поклало основу до колишнои рускои академіи наукъ, заходить ся теперь коло заснованя питомои книгарнѣ. Що книгарня рѣчь немалои ваги для товариства самого, ба що бôльше, єи прислуга вплыває въ знатнôй мѣрѣ на духове житье суспôльности — про се нѣчого спорити. Ходить лише о те, щобы засновокъ єи поставити вôдъ разу на трѣвкôй пôдставѣ, щобы впевнити розвитокъ и попровадити єи до тои меты, де фак-

---

дѣ на продовженье земного житя въ семôмъ небѣ Магомеда. Ся архаістична щасливôсть — єсть тою силою, котрою держать ся и у иншихъ краяхъ т. зв. народники. Але те народництво, той безоглядный консерватизмъ стає головною причиною, длячого культура магомеданьска и усѣ племена магомеданьскй пропадають въ стрѣчи зъ европейскою культурою. Царгородъ, Каиро, Тунісъ, Альжіръ, Танґеръ, то лишь тѣнь силы давного магомеданьства. Правдиве, стародавне арабство утѣкає зъ мѣстъ у села, зъ рôвнинъ у горы передъ Европою, котра єго переслѣдує.

Не вже-жь не зловити бы Арабамъ, котрй мають въ своємъ характерѣ деякй гарнй прикметы, европейску культуру за чубъ та примѣнити єи до свого народу и своєи одежи? Не вже-жь бути имъ американьскими Индіянами? Мабуть що такъ! Въ кождôмъ разѣ — хорони лишень Боже ихъ, та иншихъ вôдъ Европейцѣвъ на взôръ мого Гамеда.

Д-рь Я. О- скій.

Звѣстки о старинномъ мѣстѣ Белзѣ.

Написавъ

Василь Чернецкій, парохъ зъ Сѣлця-белского.

(*Конецъ.*)

6. Церковь св. Николая.

Тота церковь звала ся „катедральна“, бо епископы холмскй, де приналежала охрестнôсть белска носила титулъ епископôвъ белскихъ. Она стояла зъ парохіяльными будынками напротивъ теперѣшного заѣзду „новый свѣтъ“. За церквою тягнувъ ся опарканеный цвинтарь. Полишенй по нѣй поля звуть ся „Николаевскй.“ Зъ полишеныхъ записокъ Александра Радкевича, офіціяла холмского зъ 1812 р. можна дôзнатись, що въ згаданôмъ роцѣ бувъ при тôй церквѣ парохомъ о. Иванъ Куницкій; она стояла збудована зъ дерева, а подальше церкви стояла дзвôнниця зъ 4 дзвонами. Тота церковь погорѣла 1739 року вôдъ грому.

Уратованй зъ пожару церковнй рѣчи разомъ зъ дзвонами перенесено до поблизькои церкви св. Духа. На однôмъ зъ тыхъ дзвонôвъ, перехованôмъ до теперь, мѣстить ся слѣдуюча напись: „Создася сей звонъ за стараніемъ славетныхъ мѣщанъ мѣста Белза и ктиторôвъ церкви катедральнои святого Христова Николая р. 1694 мѣсяця марта 17-го“. По спаленю тои церкви, поручила духовна власть пароху при церкви св. Духа, щобы вôнъ скорше построивъ престолъ въ своєй церквѣ св. о. Николая, та завязавъ заразомъ братство пôдъ именемъ „св. Николая“ надѣлене вôдпустами зъ Риму. Епископъ холмскій Максиміліянъ Рилло старавъ ся усильно о се, щобы на мѣсци спаленои, побудувано обширну мурована церковь. Позаякъ по спаленю церкви оказало ся при обрахунку церковнои касы, що многй мѣщане белскй залягали зъ церковными довгами по-надъ 800 зр. поль., длятого приказавъ епископъ парохови, щобы вôнъ стягнувъ до шести мѣсяцѣвъ церковнй довги, поставивъ на церковнôмъ грунтѣ цегольню, выпалювавъ цеглу, придбавши собѣ до помочи двохъ мѣщанъ, котрй бы надзорували надъ цегольнею и провадили рахунки. Щобы пôднести просвѣту у мѣщанъ, поручено дальше парохови, щобы постаравъ ся о честного бакаляра, надавъ єму поле, побудувавъ вôдповѣдну хату, де бы мôгъ мешкати бакаляръ та учити мѣскй дѣти. Якъ годѣ дослѣдити зъ актôвъ, за-для якои перешкоды не прийшло до мурованя церкви, такъ и се не знати, чи сповнено и другй приказы епископа.

Довгй лѣта стояло обширне згарище по спаленôй церкви пусто, лише выставленый на згарищу хрестъ пригадувавъ людямъ, що тутъ стояла церковь св. о. Николая., звана въ старинѣ катедральна.“ На тôмъ мѣсци побудовано пôзнѣйше дôмъ на переховокъ приборôвъ мѣскои сторожѣ огневои. Позаякъ мѣсцевый нарохъ о. Василь Шанковскій присвоивъ собѣ право до того мѣсця, вывязавъ ся зъ сеи причины процесъ зъ мѣстомъ, якій рѣшило намѣстництво львôвске рескриптомъ зъ дня 30 липня 1837. ч. 47.520 въ той способъ, що спôрне мѣсце признано на власнôсть мѣсту, магістратъ же має утримувати поставленый памятный хрестъ на все въ добрôмъ станѣ.

7. Церковь св. Духа.

За огородомъ монахинь Доминіканокъ, недалеко вôдъ спаленои церкви св. о Николая, стояла старинна деревяна церковь пôдъ вôзваньемъ св. Духа. Надъ церковнымъ бабинцемъ була збудована дзвôнниця, на нѣй висѣло 7 дзвонôвъ. Близько церкви стояли парохіяльнй будынки, побудованй коштомъ о. Теодора Витусовского, котрый наставъ тугъ парохомъ пôсля грамоты зъ дня 17-го червня 1760 р. († 1813) наколи єго попередникъ о. Иванъ Предримирскій зъ прихода белского уступивъ. Тота лише одна руска церковь стояла въ Белзѣ, коли Галичина перейшла пôдъ Австрію. По переданю Русинамъ белскимъ знесеного по-Доминіканьского костела 1785 року, розббрано ту старинну церковь — не знати якъ довго стояла.

Пôдъ надзоромъ прокуратора Антона Гемерка, споряджено лишенй Доминіканками монастирскй келіи вôдъ полодневои стороны. До тыхъ комнатъ спровадивъ ся о. Т. Витусовскій 1793 р., въ нихъ мешкають єго наслѣдники рускй парохи белскй до теперь.

Въ запискахъ вôдносячихъ ся до церкви св. Духа єсть ще така звѣстка, що на ту церковь записавъ бувъ Павло Луньчакъ 1554 р. поле, притыкаюче до дороги Перемыслôвскои. Станиславъ Майковскій, лат. парохъ при шпиталi белскôмъ, хотѣвъ собѣ те поле присвоити и зъ того вывязавъ ся межи С. Майковскимъ и мѣщанами процесъ 1739 р. Мѣщане выграли процесъ и поле спôрне полишило ся на дальше при згаданôй церквѣ.

8. Церковь св. Параскевіи Пятницѣ.

Подальше за мѣстомъ на передмѣстю Любельскôмъ розтягає ся обширный, опаркованый мѣскій цвинтарь зъ многими красными камѣнными памятниками. На цвинтари посередъ гробôвъ на тôмъ сумнôмъ мѣсци стоить деревяна церковь зъ копулою крытою бляхою, звязана зъ звôнницею о 4 звонахъ. Се старинна руска церковь пôдъ вôзваньемъ св. Параскевіи Пятницѣ, котра, якъ вже высказано, пережила всѣ свои сестрицѣ белскй и она стоить до теперь памятна давныхъ часôвъ. Въ старинѣ становила та церковь самостôйну парохію зъ присѣлками Витковомъ и Тушковомъ. Пôсля записокъ були при тôй церкви пароxами: о. Александеръ Терлецкій 1691; о. Данилъ Сидоровскій 1762, покликаный зъ парохіи на доповняючу науку до семинаріи холмскои; о. Василь Предримирскій 1776. Сей бувъ тутъ послѣднымъ парохомъ. За часôвъ о. Т. Витусовского прилучено тоту церковь якъ и церковь въ Прусиновѣ до Белза. На мѣсци парохіяльныхъ будынкôвъ, выставленыхъ по другôй сторонѣ дороги вôдъ церкви, стоять теперь домы. Якъ трудно дослѣдити первѣстныхъ старинныхъ дотацій церквей зъ приходами, такъ се єсть певне, що многй цоля перейшли то на мѣсто то въ приватнй руки и запропастились на все.

При публичнôй дорозѣ, на противнôмъ боцѣ вôдъ церкви св. Параскевіи, розлягав ся жидôвске окописко, оточене муромъ зъ округлыми вôконцями. На окописку повно жидôвскимъ ритуаломъ приписаныхъ нагробныхъ памятникôвъ, а мѣжь ними заслугує на увагу невеликій, мурованый, ґонтами крытый домокъ, заосмотреный дверми. У тôмъ домку почиває въ пôдземнôмъ гробѣ, зъ-давна померщій перший славный у жидôвъ „чудотворець рабинъ белскій“. Вôдъ сего рабина перейшла слава и

тично слѣдный рухъ, а не судороги вегетованя.

Мы одержали вѡдъ фахового знатока кѡлька практичныхъ увагъ, котрѝ треба конечно увзгляднити при закладинахъ книгарнѣ. А що сей чоловѣкъ, хочь и не Русинъ, вельми прихильный нашѡй справѣ, мы даємо радо мѣсце его думкамъ въ „Дѣлѣ“. Ось его слова:

„По одержаню концесіи, товариство чи выдѣлъ уповажненый до того, мусить скликати всѣхъ членѡвъ на нараду и перевести головно дїскусію надъ тымъ, въ якѡмъ дусѣ маѥ провадити ся книгарня.

Нема сумнѣву, що перше всего, о скѡлько силъ и о скѡлько позволять на се матеріяльнѝ средства, треба выдвигати свѡй языкъ и свою літературу. Се осягне ся правильнымъ выдавництвомъ книжокъ якъ науковыхъ такъ и популярныхъ, и то по найдешевшихъ цѣнахъ. Друга рѣчь, щобъ не забувати на мѣсцевѝ літературы и въ тѡмъ взглядѣ треба умѣло але и розумно сполучити патріотизмъ зъ космополітизмомъ.

Выдѣлъ мусить розѡзнати теренъ, доглянути, якѝ літературы потрѣбнѝ и якъ примѣнити ся до нихъ въ Галичинѣ. Отже буде заходити потреба уложити вѡддѣлъ польскій, нѣмецкій и россійскій. При замовленю мусить ся поступати дуже обережно. Зъ літературы французкои треба на початокъ держати лише белетристику (найновѣйшѝ творы), и то лѣпшихъ авторѡвъ, а вѡдтакъ докомплѣтовувати ихъ въ мѣру розвитку вѡдносинъ.

Выдѣлъ мусить якъ найскорше навязати зносины зъ бѡльшими фірмами заграничныхъ книгарень и просити ихъ, щобы приймили на себе ролю заступцѣвъ (комісіонерѡвъ) и подали услѡвя заступництва. На разѣ выстануть слѣдующѝ комісіонеры: K. F. Köhler въ Липску, Perles у Вѣдни, Gebethner и Co. въ Краковѣ и Gebethner-Wolff въ Варшавѣ.

Потѡмъ розсылае ся обѣжникъ и повѣдомляє ся всѣхъ накладцѣвъ и книгарнѣ про заснованье своеи книгарнѣ, просячи о надѡсланье накладовыхъ катальоґѡвъ. Коли надѡйдуть прихильнѝ вѡдповѣди що-до комісіонерѡвъ, выдѣлъ мусить займити ся тогдѣ вынайденьемъ вѡдповѣдного льокалю.

Льокаль, о скѡлько можна, треба выбирати при найрухливѣйшѡй улици, а то длятого, що мусить ся брати въ рахубу переходячу публику. Зѡ взгляду на практичну сторону, льокаль мусить бути высокій, заосмотреный въ кѡлька великихъ вѡконъ, щобы сама выстава звертала увагу прохожихъ.

Коли льокаль заґварантованый, завѣдатель книгарнѣ повиненъ безъ проволоки замовити сортіменты зъ надѡсланыхъ катальоґѡвъ и пустити книгарню въ рухъ. Дѣяльнѡсть ѥи мусить выявлятн ся мѡцнымъ темпомъ на внутрѣ и на внѣ.

Щобы дѣяльнѡсть проявляла ся на внѣ, треба вынайти вѡдповѣдно способныхъ людей и запровадити кольпортажу. Кольпортажа стає сильнымъ моторомъ и дѣлає додатно на розвитокъ книгарнѣ. Кольпортерѡвъ треба подѣлити на мѣстовыхъ и провінціональныхъ.

На внутрь, завѣдатель мусить прибрати собѣ товаришѣвъ-помѡчникѡвъ книгарскихъ, фахово выобразованыхъ, щобы публика приходячи до книгарнѣ найшла добру обслугу и не мала нагоды и пѡдставы нарѣкати.

Я подавъ коротко, лише въ начерку плянъ, якъ має ся приступити, по моѣй думцѣ, до отвореня книгарнѣ въ галицкихъ вѡдносинахъ.“

Сей панъ заявивъ намъ ще приватно готовѡсть служити своими радами зовсѣмъ безкористно, ѥсли бы зайшла того потреба. Надто обѣцявъ помогти лично при самѡмъ отвореню книгарнѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Цѣсарь санкціонувавъ ухвалу сойму галицкого о самостѡйности управы громады Тростянець.

Сполучѐна хорватска опозиція переслала молодо-ческому клюбови послѡвъ парляменту слѣдуючу телеґраму: „Вчера рѣшили мы святкувати рѡчницю сполученя хорватскои опозиції, длятого просимо вѡдъ васъ Чехи о поздоровленье для народу хорватского, для котрого були вы сильною пѡдпорою. Вы-бо въ цѣлѡй вашѡй дѣяльности оказували велике знанье и образованье, силу характеру и народного почутя та горячій самосвѣдомый патріотизмъ“.

——

Въ бюрѣ кіѣвского ґубернатора ухвалено вже проѐктъ торжественного обходу столѣтнои рѡчницѣ прилученя Волыня, Подѡля и Украинны до Россіи. Обхѡдъ маѥ вѡдбутись дня 10 цвѣтня. Въ цѣлѡй полуднево-захѡднѡй части Россіи вѡдбуде ся въ той день поминальне богослуженье за цареву Катерину II., ґенерала Кречетникова и за тыхъ всѣхъ, що причинились до прилученя тыхъ краѣвъ до Россіи. Головными мѣсцями обходу будуть: Житомиръ и Каменець Подѡльскій. По церковныхъ торжествахъ вѡдбудуть ся популярнѝ выклады поясняючѝ значенье свята а опѡсля наступлять войсковѝ нарады. Вечеромъ вѡдбуде ся илюмінація. Проѐктъ вѡдослано вже до Петербурга до міністерства справъ внутрѣшныхъ.

Россія выслала до всѣхъ державъ циркулярь въ справѣ болгарскѡй, котрый мало чимъ рѡзнить ся вѡдъ опублікованого заявленя въ „Правит. Вѣстнику“. До циркуляра додала Россія ще свои замѣтки, въ котрыхъ каже, що наслѣдство болгарского престола не рѣшене на берлиньскѡмъ конґресѣ. Артикулъ, якій вѡдносить ся до выбору болгарского князя звучить такъ: „Князь болгарского выбирає свобѡдно нарѡдъ а потверджує его Порта. Княземъ не вѡльно выбирати члена пануючихъ европейскихъ родинъ. На случай опорожненя князѣвскои власти, має новый выбѡръ наступити пѡдъ тыми самыми услѡвями и формальностями“. — Зъ того отже — якъ каже Россія — не выходить ще, щобы власть князѣвска въ Болгаріи була наслѣдственна, однакъ мимо сего не хоче и не буде Россія мѣшатись въ справы внутрѣшнѝ Болгаріи.

Зъ Россіи, особливо зъ кіѣвскои ґубернїи выганяють жидѡвъ. Зъ поодинокихъ мѣстъ выбирають ся численнѝ жидѡвскѝ родины и удають ся до Конґресѡвки.

——

Нѣмецкій цѣсарь повѣдомивъ папу телеґрафічно, що зъ кѡнцемъ цвѣтня вѡдвѣдає его вразъ зъ цѣсаревою. Ходить поголоска, що Капріві має товаришити цѣсареви въ тѡй подорожи. Пѡсля иншои верзіи має Капріві одержати димісію зъ причины проекту войскового а его мѣсце мавъ бы займити Мікведь.

Въ пятницю нараджувано ся въ комісіи нѣмецкого парляменту надъ першими двома точками проекту войскового. Обѣ першѝ точки перепали при голосованю, а Капрівому не лишає ся теперь нѣчого, якъ въ дорозѣ переговорѡвъ старати ся въ поодинокихъ сторонництвахъ о утворенье бѡльшости въ повнѡй палатѣ, або розвязати парляментъ. Ходять поголоски, що въ замѣну за приступленье до бѡльшости парляментарнои въ справѣ проекту войскового має одержати центрумъ дозвѡлъ вѡдъ правительства на поворотъ Єзуитѡвъ до краю. Головною причиною, для якои розбиває ся нинѣ проектъ войсковый, есть квестія дволѣтнои служби при нечувано великѡмъ збѡльшеню силы узброєнои въ часѣ мира и выплываючѝ зъ вѡдси величезнѝ выдатки на армію.

НОВИНКИ.

— Зъ Журавенщины пишуть намъ: Коло села Смугова поставила рада повѣтова рогачку и надзѡръ надъ нею поручила жидови. Комісія, яка була при закладинахъ рогачки признала громадянамъ Смугова право вѡльного переѣзду через рогачку въ справахъ церковныхъ якъ такожь въ переѣздѣ до лѣса по дрова и въ поле. Однакъ жидъ каже собѣ платити по 6 кр. рогачки тамъ и назадъ, тожь громадяне ѣздять сѣножатями, щобы увѡльнитись вѡдъ сего податку. Жидъ переловлює ихъ и наступає зновъ тяганина по судахъ и т. д. Чи не схотѣли бы вѡдповѣднѝ власти вглянути въ ту справу?

— Жидѡвска месть. Въ Кривчу надъ Днѣстромъ выкрали жиды одному кравцеви, именемъ Альтеръ смалець, зъ чого повстала страшна, правдиво жидѡвска, завзята сварня зъ обохъ сторѡнъ а месть наступила дня 3 н. ст. марта въ пятницю. Жидъ кравець Альтеръ зъ своимъ старенькимъ вѡтцемъ ишлы, якъ то жиды роблять передъ сабатомъ, до парнѣ. Коля они выйшли до сѣней, замкнувъ хтось нагло дверѣ за ними, и на обохъ покотились мовъ градъ удары всѣлякого рода. Дванацять (12) коновокъ на нихъ розбито и страшно покалѣчено. Вѡтця побили що ледви жие, а самому кравцеви грозить смерть, бо коновкою розбито ему чашку. Теперь веде ся слѣдство, зъ котрого показало ся, що жиды були уставили якогось хлопця на вартѣ, щобы въ часѣ катастрофы нѣкого не допустивъ до парнѣ. На щастье надѡйшовъ одинъ селянинъ, правдивый Самарянинъ, до парнѣ и уратувавъ зъ помѣжь розбѡйникѡвъ нещастнѝ жертвы. Страшна жидѡвска язва. Єсли такъ мѣжь собою роблять то що-жь доперва було бы зъ чужою вѣрою. При тѡмъ замѣтна рѣчь, що вѡйтъ жидъ не мѣшавъ ся до того, не хотячи собѣ нѣкого зъ жидѡвъ при надходячихъ выборахъ, наражати. А цѣкавый то вѡйтъ. Вѡйтує, и шинкує. Въ однѡй комнатѣ, канцелярія громадска а въ другѡй черезъ дверѣ шинокъ. Справу всегда такъ робить, що каже: Погодѣть ся! и заразъ веде людей до другои комнаты. При выборахъ, вѡнъ мудрагель для себе. Въ лістѣ опускає мѣсцевыхъ священикѡвъ, а се уже для жидѡвскои злобы, бо годѣ припустити, щобы не знавъ, що не лише парохъ, але и сотрудникъ, пѡсля рескрипту міністерства спр. внутр. зъ 1873 р. має право выбору въ дотычнѡй громадѣ.

— Смерть вѡдъ загару. Въ лѣску лат. священика, що зовесь „Григорѡвъ“ чверть милѣ вѡдъ Кривча, загорѣвъ на смерть побережникъ зъ жѣнкою передъ Йорданомъ. Ихъ доперва найдено въ двѣ недѣлѣ въ побережникѡвцѣ и то закостенѣлыхъ. Морозъ и снѣгъ покрыли и сцѣпили неживѝ тѣла. Але цѣкаве, що кѡтъ бувъ въ хатѣ, зъ голоду поѣвъ куры, а на трупѡвъ не кинувъ ся, мабуть длятого, що любивъ небощикѡвъ. Трупы були бы ще довше лежали, але случайно жандармъ патролюючи, вѡдкрывъ ихъ.

— Зъ Гусятинщины пишуть намъ: Ходить поголоска, що правительство прислало на руки выдѣлу повѣтового 20.000 зр. на заробокъ для дѡткненыхъ голодомъ. Грошѣ тѝ мають ужити ся на роботы коло дорѡґъ повѣтовыхъ, черезъ що тѡлько поблизькѝ села будуть мати нагоду до заробку, тожь чи не лучше було бы роздѣлити тѝ грошѣ на поправу дорѡґъ въ поодинокихъ селахъ, де панує найбѡльша нужда и де заробку нема нѣякого. У насъ начавъ ся вже голодъ а завязаный комітетъ для помаганя голодуючимъ вѡдкличе ся небавомъ до милосердія людей. Якій у насъ бракъ заробку доказуе се, що селянинъ ѣде кѡньми цѣлый день за 90 кр., щасливый, коли и то заробити може.

— Огнѣ. Въ Николаевѣ згорѣла стодола мѣщанина Ив. Чеканьского, вартости 150 зр., обезпечена на 60 зр. — Въ Ланахъ въ пов. станиславѡвскѡмъ згорѣвъ дѡмъ Гриня Худяка, въ котрѡмъ була коршма; хтось, кажуть, пѡдпаливъ ѥи. — Въ Медведѡвцяхъ въ повѣтѣ бучацкѡмъ на обшарѣ дворскѡмъ знѣвечивъ огонь 6 стайнь и одну стодолу зѡ збѡжемъ и знарядами рѡльничими. Шкода выносить около 30.000 зр., а була въ части обезпечена. Причиною огню була мабуть неосторожнѡсть.

— Пригоды на провінціи. Въ Увинѣ въ бродскѡмъ повѣтѣ повѣсивъ ся господарь Гнатъ Боярчукъ; мавъ 42 роки. Причина самоубійства незнана. — У Волчкѡвцяхъ въ Снятинщинѣ повѣсивъ ся пяниця господарь Микола Щичка; мавъ лѣтъ 50. — Въ Нагачевѣ въ яворѡвскѡмъ повѣтѣ недалеко коршмы Йойны Вірта, померъ нагло пяниця Максимъ Жолинець. Тѝ выпадки самоубійствъ кидають дуже сумне свѣтло на степень просвѣты въ декотрыхъ сторонахъ. — Въ каменоломѣ Жуковичѣ коло Нижнева засыпала опока Степана Ляцкого и забила его.

— Смѣлу крадѣжь сповнено на лініи зелѣзничѡй помѣжь Бродами и Львовомъ. Туды переѣзджавъ одинъ подорожный зъ Кіѣва вразъ зъ родиною въ вѡддѣлѣ другои клясы. Передъ стацією Красне укравъ ему якійсь злодѣй футро зъ тхѡрѡвъ зъ выдровымъ ковнѣромъ вартости 350 зр. Приѣхавши до стациї Красне, выйшовъ пошкодованый на перонъ въ надѣѣ, що побачить злодѣя зъ футромъ, коли въ тѡмъ замѣтивъ, що ему украдено и грошѣ якѝ мавъ зъ собою, а именно 400 рублѣвъ и 40 зр. Подорожный мусѣвъ остатись въ Краснѡмъ и телеґрафічно зажадати зъ Россіи грошей, а вѣсть о злодѣю пропала.

— Курсъ практичный для меліораційныхъ дозорцѣвъ отворено вже въ р. 1890, а сего року укѡнчить сей курсъ 17 укваліфікованыхъ дозорцѣвъ, котрѝ въ бѡльшѡй части удержувались на коштъ краю. Щобы мати добрый наглядъ надъ рѡлями, котрѝ меліорациї доконче потребують, рѣшивъ выдѣлъ краєвый завести постепенно десять екснозитуръ меліораційныхъ въ тыхъ мѣсцяхъ, де того доконче потреба. Рѡвножь рѣшивъ выдѣлъ краєвый завести зъ кѡнцемъ 1893 р. новый курсъ меліораційный и удѣлити пятнацятьомъ ученикамъ стіпендіи.

— Шкѡльнѝ книжки для бѣдныхъ. Въ шкѡльнѡмъ роцѣ 1892/3 роздано въ Галичинѣ бѣднѡй шкѡльнѡй молодежи книжокъ на суму 26.970 зр. 72 кр. Въ тѡмъ взглядѣ перевышає Галичину лише одна Чехія, де въ тѡмъ самѡмъ роцѣ шкѡльнѡмъ роздано шкѡльныхъ книжокъ за 35.376 зр.

— Конґресъ реліґійный вѡдбуде ся въ Чікаґо въ часѣ выставы на дняхъ вѡдъ 11—27 вересня с. р., на котрѡмъ мають явитись теольоґи всѣхъ краѣвъ и вѣроисповѣдань. Засѣданя будуть вѡдбуватись въ сали Колюмба. Надѣють ся, що на конґресъ прибудуть представителѣ Буддизму, исповѣдники Конфуція, гіндуісты, парсісты, члены вѣроисповѣданя жидѡвского и Ісляму, а такожь богословы церкви христіяньскои.

— Константинъ Бобчиньскій, посолъ на соймъ краєвый умеръ въ Голоднѣ коло Дынова. Покѡйный належавъ въ соймѣ до членѡвъ партіи консервативнои.

— Фальшивѝ пятьдесятки. Дня 8 с. м. выслала одна фірма въ Бѣлградѣ листъ грошевый до одного зъ торговельныхъ домѡвъ у Вѣдни. Присланa сума выносила 1094 зр. и складала ся зъ 100 зр., 50 зр., 10 зр., 5 зр., и 1 зр. По вѡтвореню листу показало ся що 14 пятьдесятокъ було фальшивыхъ. Фальшивѝ банкноты зложено въ дирекціи поліціи. Замѣсть написи „Gulden“ находить ся на банкнотѣ „Gueden“, опѡсля на угорскѡй сторонѣ слово „forint“ опущене, а крѡмъ того находять ся ще иншѝ недостачѝ, по котрыхъ можна фальсіфікаты розпѡзнати. Числа червонѝ написанѝ червонымъ чорниломъ и дадуть ся легко змыти.

— О. Ом. Ваньо, докторандъ богословія у Вѣдни, просить насъ оповѣстити що въ подорожь до Америки теперь зовсѣмъ не выбираєсь и хто знає чи она въ загалѣ коли небудь наступить.

— Друкарска похибка зайшла у вчерашнѡмъ числѣ, именно въ статьѣ Впр. о. П. Важаньского; „Збѡрникъ руско-народныхъ мельодій галицкихъ“. Въ першѡй стрѣчцѣ зъ горы замѣсть — се нерозривна звязь..., выдруковано — се незрозумѣла звязь...

— Дрѡбнѝ вѣсти. Въ Окоцимѣ померъ Иванъ Ґецъ, властитель славнозвѣстного бровару, переживши 78 лѣтъ.

Наука, штука и література.

— Зорѣ Ч. 5 мѣстить въ собѣ перекладъ оповѣданя Тараса Шевченка „Варнакъ“, „Подорожь въ рѡднѝ села Т. Шевченка“ О. Я. Кониського (докѡнченье), „Донесенье ґр. Орлова“ перекладъ зъ „Русского Архива“, „Зъ подорожи на Тарасову могилу“ С. Кулябки, поясненье пѣснѣ Шевченка „Ой люлі, люлі моя дитино“ М. Школиченка, „В. Забіла и его жартобливе посланіе до Шевченка“, дальше літературнѝ звѣстки, про рухъ въ товариствахъ и библіоґрафію. Зъ поезій мѣстять ся: „Надъ Днѣпромъ“ Леонида Глѣбова, „Тарасови Шевченкови на той свѣтъ“ Гавриша, „До Шевченка“ Шабленка, и „Посланіе къ Шевченку В. Забѣлы. Рѡвножь помѣщено богато добѡрныхъ илюстрацій а именно три портреты Шевченка, зъ тыхъ одинъ малюнокъ Шевчевка, а другій фотоґрафія зъ бюсту львѡвского рѣзбяря Левандовского, дальше новый образокъ могилы Т. Шевченка и двѣ илюстрациі, взятѝ зъ „Гайдамакѡвъ“. Окрѡмъ того выйшовъ одинъ аркушь словаря украиньско-россійского, котрый мѣстить въ собѣ слова бульдѡґъ до величина.

— Зеркала Ч. 5 мѣстить: „Цвѣтка на могилу Шевченка“ стихъ Ив. Сердешного; „Былиця“ вѣршь Шальвіра; „На Подѡлю“, „Зъ Рудецкого“, „Ювилей“, „Пяниця“, „Галичане и Галичанинъ“, стихи Ш.; дальше „Бурлакъ“ П. Перчика; „Gadanie“ внука Сенеки; „Диво“ стихъ Сф.; „Лихва“ Вуйка; „Патріотка“; „Натурально“; „Явѡръ та подорожнѝ“, поезія В. Чайченка; „Брехайло та Помагайло“ Ив. Житецкого и коротке оповѣданье „Щирѝ“. Зъ илюстрацій помѣщена могила Шевченка зъ вѣршомъ П. Т. Сача. — До сего числа „Зеркала“ додано ще аркушь адресъ нашихъ выдавництвъ и богато цѣкавыхъ анонсѡвъ.

— Сибѣръ Кенана, перекладъ В., появивъ ся зъ друку. Выданье дуже гарне, сторѡнъ 181. Цѣна 1 зр. 20 кр. Выданье появилось въ друкарнѣ наукового тов. имени Шевченка у Львовѣ.

— Студія критичнѝ надъ исторіею руско польскою написавъ д-ръ В. Мильковичь. Часть I. обѡймає факты вѡдъ р. 1340—1387. Сторѡнъ 129. Книжка появилась въ типоґрафіи института Ставропиґійского.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— Конкурсы. Окружна рада шкѡльна въ Косовѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 15 н. ст. цвѣтня на слѣдуючѝ посады учительскѝ: въ Красноилѣ, Прокуравѣ, Тудьовѣ, Жабю-Слупейка и на посаду молодшои учительки въ Кобакахъ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 16 марта. Урядове повѣдомленье палати о уступленю президента Смольки, наступить коло 22 або 23 марта.

Римъ 16 марта. Умеръ тутъ одинъ французкій роботникъ на холеру.

Барцельона 16 марта. Въ фабрицѣ лѡжокъ у Санъ-Мартіно пукла бомба и забила одного роботника. Богато людей увязнено.

Бѣлградъ 16 марта. Поѣзды зелѣзничѝ зновъ приверно на лініи Вѣдень-Бѣлградъ и Софія-Царгородъ, котрѝ були здержанѝ за-для небезпечности холеры.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Всч. Р. Лян. въ Зол. нов. Годимо ся. — Вп. Я. Май. Годять ся. — Вп. І. Кмиц. въ Фра. Вписано за рѡкъ 1892 ще 2 зр., а на сей рѡкъ лишилось 2·84 зр.

Надѡслане.

Фільомена Кравчуківна
Лев Лопатиньскій
НАРЕЧЕНІ.

4609

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкѡвска ч. 19
приймає всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшѡй цѣнѣ. 4562

на его наслѣдникѡвъ и теперь есть звѣстный Белзъ межи жидами навѣть въ дальшихъ сторонахъ свѣта. У згаданѡмъ домку стоить камѣнный памятникъ зъ еврейскимъ написомъ, передъ памятникомъ горить все свѣтло въ лямпѣ. Знатокъ еврейскои мовы мѡгъ бы сей написъ вѡдчитати, у жидѡвъ трудно навѣть про его змѣстъ дѡзнатись. Саму розмову о памятнику зъ христіяниномъ уважають жиды за его профанацію, въ такѡй бо великѡй чести есть у нихъ померший чудотворець. До того домку, а властиво до почиваючого тамъ чудотворця удають ся жиды лише въ великихъ потребахъ въ житю, якъ то: въ небезпечныхъ недугахъ, въ бездѣтностяхъ, въ фінансовыхъ клопотахъ, коли жиючій чудотворець не въ силѣ вже ихъ потѣшити та подати раду. Увѡйшовши въ домокъ, падають жиды лицемъ на землю, пукають пястукомъ въ грѡбъ, накликують по имени помершого чудотворця, а высказавши голосно, за-для якои орудки тутъ явили ся, просять помершого, щобы за ними въ тяжкѡй доли до Бога вставивъ ся. Въ справахъ меншои ваги удають ся жиды до жиючого рабина, тамъ ихъ все повно, а послухъ у чудотворця вѡдбуває ся пѡсля установленого регуляміну. Рабинъ белскій має при собѣ трехъ головнѣйшихъ невѡдступныхъ товаришѣвъ, котрыхъ самъ выбирає, званыхъ жидами „даве“. Тѝ товаришѣ ходять и ѣздять зъ рабиномъ, кормлять ся у рабина, суть ему помѡчными при послухахъ и лише на нѡчь лишають его хату. Въ означенѡмъ до послуху часѣ стає одинъ „даве“ при дверехъ комнатъ рабина и впускає по черзѣ пѡсля обставинъ по одному або по бѡльше наразъ жидѡвъ въ першу комнату. Въ тѡй комнатѣ сидить при столику другій „даве“ зъ приборами до писаня. Ему высказуе жидъ, яку має до рабина орудку, „даве“ пише ѥи въ короткихъ словахъ въ еврейскѡй мовѣ на картинѣ и впускає опѡсля жида зъ картиною въ другу комнату, де сидить чудотворець въ фотелю передъ отвертою книгою, умученый щоденными послухами. Стоячій при рабинѣ третій „даве“ вѡдбирає зъ рукъ жида картину и читає рабинови, що на картинѣ написане. Вѡдповѣдно до орудки дає рабинъ въ кѡлькохъ словахъ вѡдповѣдь жидови найчастѣйшу „Богъ тобѣ поможе“, при тѡмъ подає ему руку и скѡнчивъ ся послухъ. Зрадованый жидъ, що рука чудотворця доторкнулась его тѣла, складає передъ рабиномъ по можности грошевый датокъ и опускає комнату, въ котру пѡсля описаного регуляміну входить заразъ жидъ другій. Всѣ „даве“ роблять при рабинѣ добрѝ интересы, бо и на нихъ памятають жиды, тому они приходять до значныхъ маєтковъ. О жиючѡмъ якъ и о помершихъ чудотворцяхъ рабинахъ белскихъ розказують выдумки жида, на якій лишь фантазію стати.

Першѝ звѣстки о осѣвшихъ жидахъ въ Белзѣ стрѣчають ся въ запискахъ зъ 1517 р., де мѣщане белскѝ дозволяють имъ осѣдати за мѣстомъ та побудувати бѡжницю. Въ кѡлька лѣтъ опѡсля припускають ихъ мѣщане до торговлѣ въ рынку зъ выимкою торговлѣ вѡвсомъ, мясомъ и рыбами. Що высказанѡй перше умовѣ мѣщанъ зъ жидами зъ 1669 року розгостились жиды на добре въ Белзѣ.

Высказавши все, що можна було зѡбрати о старинномъ рускѡмъ мѣстѣ Белзѣ, не пропускаю въ моихъ звѣсткахъ споминки о деревяной каплици пѡдъ вѡзваньемъ св. Стефана первомученика, выставленѡй въ новѣйшихъ часахъ на передмѣстю Заболотье при публичнѡй дорозѣ Осердовскѡй.

Надѣслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ Иванъ Орскій

бувшій елевъ-асистентъ клініки хірургічної університ. Ягайлоньского бувшій лѣкарь шпиталя загального у Львовѣ

ОСѢВЪ ВЪ **Яворовѣ**

мешкає въ Ринку (дѣмъ п. Блюма) ординує вѣдъ год. 3—5. 4602 1—2

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дѣмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякі листы заставні, 5% Обліґації комунальні банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державні и приватні, Монеты австрійскі и заграничні **по найкористнѣйшихъ условяхъ** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ такожь платныхъ купонѣвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідніѣше.** Переказы на бѣльший мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вѣдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 1—?

Сита волосѣнні до оправлюваня (почвѣрні) штука 1 зр. и 1·20 зр. поручає **Петро Хшонстовскій**, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры) 4595

Выйшовъ цѣнникъ насѣня ярінного, пастернаго и цвѣтового

М. Волиньского и Т. Качиньского

площа Марійска ч. 3

(коло готелю Жоржа).

ЗАВЕДЕНЬЕ

огородниче

ул. Садовницка ч. 13

(просто монастиря св. Тересы.)

Цѣнники розсилає ся на жаданье franco и даромъ.

4610 1—4

Важне для П. Т. пп. Учителѣвъ!

„Нова правопись руска“,

брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обзнатись зъ оглядомъ на маючу завестись зъ новымъ рокомъ школьнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дѣстати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникѣвъ мінеральныхъ, служить до вѣдживленя цибулькъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порѣстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ“, Львѣвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великѣмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильні, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєни звонкѣвъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 418

Зр. 200.000 a. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрі вѣдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 3—?

ШКОЛА НА ЦИТРУ

до самостійної науки примѣнена, композиторомъ и учителемъ на тѣмъ инструментѣ директоромъ Володиславомъ Маньковскимъ выдана и всѣми часописями за найлѣпшу признана въ елегантній оправѣ Цѣна 3 зр

Купуючимъ сю школу прислугує право набути дуже добру, концертову цитру за 6 зр, котра въ торговляхъ музичныхъ коштує бодай два рази стѣлько.

Того-жь автора „Чарівні звуки“, зборъ найгарнѣйшихъ композицій на цитру. Зшитокъ I. и II. по 5 кусниковъ въ кождѣмъ цѣна по 1 зр Адресувати треба до накладця Станислава Келера (Köhler), улиця Батерого ч. 28 у Львовѣ. 4601 1—3

Важне для П. Т. Господинь.

Передъ святами!

Знаный вѣдь 18 лѣтъ магазинъ и роботня всѣлякихъ выробовъ ножовничихъ має честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарѣвъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричні.

Приймаю также всѣлякі замовленя на остреньє ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментѣвъ хірургічныхъ, якъ также на всѣлякі входячі въ обсягъ ножовництва артикулы. 4581 4—4

Остаю зъ поважаньемъ

Фридрихъ Ружичка

у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

Вдовиця середного вѣку и образованя глядить мѣсця до заряду дому у вдовця або кавалера. Може занятись также выхованьемъ дѣтей. Близша вѣдомость **O. Z. poste restante** 1—5 **Станиславовъ“.** 4608

Яко спеціялістъ въ ножовництвѣ

поручаю найлѣпшій и выпробованій **бритвы, ножички, ножики сунщадла и трокарѣ** для худобы **ножѣ кухонні и столовій** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякі направы, также ***остреньє бритовъ и ножичокъ*** выготовляє ся якъ найточнѣйше. Замовленя направы и остреня зъ провінціи высылаю вѣдворотною почтою. — Цѣнники дармо и оплатно.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ

ножовникъ

у Львовѣ, улиця Боимовъ, число 3

4576 (давнѣйша Векслярска). 1—4

На свята Великодні

поручає

КАРОЛЬ

БАЛЛАБАНЪ

У ЛЬВОВѢ

Незаводяче въ розчинѣ

ДРОЖДЖЕ

прасоване

славної фабрики

Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

Ласкавій замовленя зъ провінціи приймаю вѣдъ нинѣ и выконую въ цвѣтну недѣлю дня 3 н. ст. цвѣтня. 4598 1—3

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ

Львовъ. ул. Краковска ч 5.

Пору чаю ласкавымъ взглядамъ Всч. Духовенъства моюроботню бронзовничу, истную чу вѣдъ р. 1877 и звѣстну якъ зъ дешевости такъ и зъ солідного та гарного выконуваня роботъ замовленыхъ Всч. Духовеньствомъ. Именно выробляю: зо срѣбла, бронзу, хиньского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ: чашѣ, хресты, монстранціи, пушки цимборійні, пушки на св. Олѣ, окутя на евангелія всеночні, дискосы до недужихъ, кадильницѣ, лодки, булавки для пань, булавки братскі, лѣхтарѣ рѣзної величины, павуки скляні и бронзові и т. ин

Всѣ высше наведені предметы приймаю до направы, до дороблення бракуючихъ частей найточнѣйше пѣсля оріґіналу, золоченя и посрѣблюваня въ огни або ґальванічно. 4589 3—3

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ — Львовъ ул. Краковска ч. 5. — Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ — Львовъ ул. Краковска ч. 5.

Иванъ Выпасекъ, бронзовникъ

Львовъ ул. Краковска ч. 5.

Тутки циґаретовій неклеєній!

зъ найлѣпшої бибулки французкої

1.000 штукъ вѣдъ **1 зр.**

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львовъ Гот Жоржа

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 5—83

ПОДЯКА.

Дякуємо сердечно всѣмъ Всч. оо. и панямъ, котрі зволили взяти участь въ похоронѣ нашої дитинки Мона, а именно Всч. оо: В Нероновичеви, Ил. Подолиньскому и К. Грушкевичеви за провѣдъ о. К. Белкотови за трогаюче слово, пп. Клюкамъ за помочь, пораду и розраду, п. Щепаньскій и честнымъ парохіянамъ за численну участь въ похоронахъ. Всѣмъ Вамъ якъ и тымъ, котрі въ якій не-будь способъ заявили свое співчутье щиро-руске Спаси-Бѣгъ! 4 07

Юліянъ и Агрипина Гладиловичъ родичѣ, *Амалія* сестра, *Богданъ* братъ.

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручає на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Евангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональні, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестні фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вѣдъ часу вѣдкрытя моєи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кількохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядовъ вѣдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Землякѣвъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4418 8—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядовъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарѣвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКІ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.

Повыша торговля приймає также замовленя на великій церковній дзвоны. 4606 2—?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ.

ГОЛОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО

для Галичины и Буковины

въ Львовѣ ул. Коперника ч. 5.

принимаетъ въ секціяхъ I—II убезпеченія на житье, въ секціи IV убезпеченія отъ огню и удѣляетъ **пожички** ц. к. урядникамъ, убезпеченымъ въ ей секціи II за забезпеченьемъ и на срокъ уморенія ажъ 12 лѣтный.

Фонды резервныи банка „Славія“ выносятъ концемъ года 1891 **злр. 5,479.788 кр. 90 а в.** выказаный же **маєтокъ** банка „Славія“ концемъ г. 1891 **злр. 5,609.463 кр. 32 а. в.**

Въ протягу своей дѣятельности т. е. отъ 15 мая 1869 г. ажъ по 31 декабря 1891 г. **выплатила „Славія“** отшкодованья и забезпеченыхъ капиталовъ въ загальной суммѣ **злр. 20,012.991 кр. 82 а. в.**

Фондъ емеритальный аентовъ **„Славія“** выноситъ концемъ г. 1891 **злр. 111.264 кр. 94 а в.**

Зголошенья о удѣленье аенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Славія“ не есть заступована, принимаются. 3794

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

випростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр. Па по 76 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільогр. по 20 кр. и 31 кр. за кільограмъ, окромъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вѣдъ кільограма.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стациі зелѣзничои. 4038

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечні

5% листы ипотечні преміованї

5% „ „ безъ премій

4½% листы товариства кредитового земского

4½% „ Банку краєвого

4½% позичку краєву галицку 3483

4% позичку пропінаційну галицку

5% „ „ буковиньску

4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ

4½% „ пропінаційну угорску

4% угорскі облігаціи индемнізаційні

а всѣ тії папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вѣдъ П. Т. купуючихъ всѣлякі выльосованї а вже платнї мѣсцевї папиры цѣннї, также запавшї купоны за готѣвку, безъ нѣякого вѣдчисленя, а замѣсцевї лишь за вѣдчисленьемъ справедшныхъ коштѣвъ.

До ефектѣвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новї аркушѣ купоновї за зворотомъ коштѣвъ, котрї самъ поносить

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вѣ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѣдлили доси вже **1.558 дзвонѣвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пѣдѣймаються всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вѣдливальнѣ дзвонѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитї дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новї, гармонѣйнї дзвоны, явъ также поодинокї, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідніѣшои роботы, вѣдповѣдно взятї въ снасти, въ найкоротшѣмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (также на раты). 4582 13—?

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, пѣдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 51. Львôвъ, Пятниця 5 (17) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 17 н. ст. марта 1893.

Зъ обовязку дневникарского нотуємо фазу, въ яку вступило намѣрене лѣвицею нѣмецкою и молодо-Чехами порозумѣнье нѣмецко-ческе. Пригадуємо, що пôдъ конець розправъ буджетовыхъ надъ ресортомъ внутрѣшнои політики провôдникъ лѣвицѣ, д-ръ Плєнеръ, нагло звернувъ зъ дороги недавного ще антаґонізму противъ Чехôвъ и въ умѣркованôй рѣчи заявивъ въ парляментѣ вѣденьскôмъ прилюдно, що межи его сторонництвомъ а народомъ ческимъ мôгъ бы найтись якійсь modus vivendi и що Нѣмцѣ не суть противнѣ певного рода порозумѣню зъ Чехами.

На сю рѣчь, пôдперту нѣмецкимъ посломъ Руссомъ, вôдповѣвъ заразъ д-ръ Едв. Ґреґръ досыть привѣтливо и вôдъ сего часу, т. є. вôдъ мѣсяця одна часть прасы нѣмецкои и ческои безперестанно розбирає пытанье, чи дѣйстно не могло бы наступити якесь зближенье межи обома народами, заселяючими ческій краѣ. Появлялись мнѣнія pro и contra. Одніі одушевлялись проєктомъ д-ра Плєнера, другіі уважали его примирительну рѣчь лишь хитрою тактикою, вымѣреною противъ ґр. Таффого, Гогенварта и „кола“ польского. Тѣ три чинники вôдкинули при послѣдныхъ нарадахъ надъ такъ званою „новою програмою“ жаданя д-ра Плєнера, отже-жь була гадка, мовь-то д-ръ Плєнеръ позорнымъ зближеньемъ до Чехôвъ, хоче на кабінетъ и консервативнѣ елєменты згаданыхъ клюбôвъ зробити лишь пресію и присилувати ихъ до тѣснѣйшого союза зъ лѣвицею на основахъ бôльше ліберальныхъ. Такожь и орґаны старо-Чехôвъ уважали выступленье д-ра Плєнера лишь пустымъ маневромъ и перестерѣгали політикôвъ ческихъ передъ голосомъ тои нѣмецкои Сирены.

Тымчасомъ вôдъ часу до часу давались чути глухѣ вѣсти, що межи д-ромъ Плєнеромъ а д-ромъ Ґреґромъ ведуть ся безперестанно довѣрочнѣ переговоры на тематъ зближеня и порозумѣня И зновъ праса обохъ таборôвъ додавала до того найрôзнороднѣйшѣ поясненя. Говорено, що д-ръ Плєнеръ робить се въ порозумѣню зъ ґр. Таффымъ и лишь выручає его, щобъ зреалізувати звѣстнѣ пунктаціи вѣденьскѣ. Однакожь говорено и такъ, що Плєнеръ и Ґреґръ рѣшили вôдъ сен акціи усунути зовсѣмъ правительство, а зблизитись до себе яко чинники ліберальнѣ и поступовѣ противъ правительства, котре нинѣ бажає стати дуже консервативнымъ и стремить навѣть до реакціи въ тôмъ напрямѣ.

Мы не нотували тыхъ голосôвъ, бо були то лишь субєктивнѣ мнѣнія о рѣчи, котрои суть не була явна. Нинѣ цѣла справа стала вже прилюднѣйшою и набрала бôльше тѣла. Сталось то именно по великôмъ вѣчи въ Бернѣ моравскôмъ (12 н. ст. марта), на котре зъ Вѣдня явились послы молодо-ческѣ въ поважнôмъ числѣ и тутъ на ново порушили справу примиреня зъ Нѣмцями. Д-ръ Едв. Ґреґръ заявивъ передовсѣмъ, що Чехи не зôйдуть зъ дороги, на яку вступили вôдъ двохъ лѣтъ. Опозицію доведуть они консеквентно до кôнця, поки ажь правительство не буде змушене признати имъ державне ихъ право. Они не вернуть до політики утилітарнои старо-Чехôвъ. Ихъ головнымъ змаганьемъ єсть сполучити Мораву и Шлескъ зъ Чехією въ одинъ орґанізмъ політичный и довести до коронаціи цѣсаря короною св. Вячеслава. Монархъ положивъ вже 12 серпня 1871 р. пôдписъ свôй пôдъ рескриптъ, котрымъ Чехамъ признано ихъ право державне. Пунктаціями вѣденьскими хотѣвъ ґр. Таффе роздробити краѣ короны ческои и т. д.

По зазначеню такого становища заявивъ д-ръ Ґреґръ що-до Нѣмцѣвъ таке. Нѣмцѣ не хотять ческого державного права, бо оно вôдбирає имъ дотеперѣшну ґеґемонію въ нашихъ славяньскихъ краяхъ. Однакожь мы не хочемо нашихъ нѣмецкихъ земляковъ вытискати анѣ гнобити. Мы не хочемо анѣ высше анѣ низше вôдъ нихъ стояти. Не хочемо надъ ними панувати, але и имъ не пôдчинимось. Хочемо лишь зъ ними жити яко добрыми сусѣдами. А щобы се осущити, до того потрѣбно лишь рôвноправности. Хочь наша бôльшôсть въ краю, мы зрѣкаємось старшованя и се кажемо Нѣмцямъ выразно, щобъ пôсля того и они поступали.

Недавно тому появилась на той самый тематъ довга статья въ Narod-ныхъ List-ахъ, котра старалась перевести доказъ, що Нѣмцѣ ческіі зыскали бы матеріяльно, наколи-бъ пристали на ческе право державне. Нинѣ ческіі краѣ яко найбогатшіі въ Австріи, покрывають податками своими дефіциты другихъ краѣвъ Долитавщины. По признаню Чехамъ повнои автономіи, Чехи и ческіі Нѣмцѣ жили бы для себе и пôднеслись бы матеріяльно такъ, якъ пôднялась Угорщина по дуалізмѣ.

Якъ бачимо зъ того, то молодо-Чехи до осягненя своєи головнои цѣли уживають всякихъ средствъ и вплывають користно на успособленье въ таборѣ нѣмецкôмъ. Але найцѣкавѣйшою єсть найновѣйша вѣсть, подана офіціяльнымъ орґаномъ ґр. Таффого, що д-ръ Плєнеръ при нагодѣ, коли сими днями въ радѣ державнôй буде ухвалюватись законъ фінансовый, выголосить рѣчь, въ котрôй зновъ вôднесе ся до Чехôвъ симпатично. Видко зъ того, що ґр Таффе докладно слѣдить тайнѣ переговоры лѣвицѣ зъ молодо-Чехами, коли ажь забавивъ ся въ дельфійску Пітію и знає мовь-то на передъ, якѣ интенціи суть у д-ра Плєнера.

Такожь и сей проявъ не належить спускати зъ ока, що ческа феодальна шляхта вôдъ 24 лютого, т. є. вôдъ дня, коли д-ръ Плєнеръ проголосивъ свою примирительну рѣчь въ радѣ державнôй, затрѣвожилась дуже о свою екзистенцію політичну. Се signum temporis. Шляхта та була доси тымъ тягаркомъ на вазѣ спорôвъ ческо-нѣмецкихъ, котра давала то однôй то другôй сторонѣ хвилеву перевагу. До 1879 р. держала она зъ Нѣмцями, вôдъ сего року зô старо-Чехами. Нинѣ мали бы Нѣмцѣ (лібералы) помиритись зъ Чехами (такожь лібералами), а она втратила-бъ черезъ то своє давне рѣшаючe становиско. Зъ Праги пишуть до „Extrapost“, що тамъ на дняхъ зôбравъ ся екзекутивный комітетъ феодалôвъ ческихъ и застановлювавъ ся широко надъ акцією примиреня ческо-нѣмецкого. Зъ нарадъ выйшло, що треба постаратись о то, щобы не зайшли рѣчи несподѣванѣ, а для шляхты ческои шкôднѣ. Належало бы про-те зблизитись до молодо-Чехôвъ и не допустити до того, щобъ они ишли дорогою, на котрôй бы зôйшлись зъ ліберальными елєментами нѣмецкими.

Отсе короткіі образъ акціи примиреня ческо-нѣмецкого. Пересуджувати справы не хочемо, а радше выждемо, чи д-ръ Плєнеръ дѣйстно скаже де-що пôдъ конець рады державнои и якъ розвинуть ся справы въ соймѣ ческôмъ, котрый зберe ся вже 10 цвѣтня. Якъ зъ однои стороны не хоче ся вѣрити, щобъ довговѣковѣ антаґоністы дѣйстно могли помиритись, такъ зновъ помиренье таке, т. є. помиренье народôвъ безъ участи правительства, мало бы значный вплывъ на укладъ вôдносинъ межинародныхъ въ другихъ краяхъ коронныхъ о мѣшанôмъ населеню.

Святкованье памяти Тараса Шевченка на провінціи.

Зъ Перемышля пишуть:

„Щасть намъ Боже, щасть намъ, щасть, розвивати рускій цвѣтъ!“ Сі слова нашои пѣснѣ зъ 48-ого року повторивъ бы певно кождый Русинъ, котрому лучилась бы була мила нагода бути свѣдкомъ музикально-декляматорского вечера, устроєного учениками перемыскои ґімназіи въ память роковинъ смерти нашого великого поета дня 11 н. ст. марта с. р. Було се красне и поважне торжество, яке перемыска молодѣжь ґімназіяльна сего року въперве устроила и довго остане въ памяти всѣхъ присутныхъ. — Вечеръ сей удавъ ся пôдъ кождымъ взглядомъ знаменито а склались на се и поважный настрôй и доброрна програма и гарне, скôнчене выконанье програмы.

Гарно примаєну и въ образы прибрану салю, де на естрадѣ зъ-мѣжь зелени цвѣтôвъ выглядавъ бюстъ покôйного поета, заповнила по береги молодѣжь ґімназіяльна; передніі мѣсця заняли пп. професоры ґімназіи зъ директоромъ Пйонткевичемъ и управителемъ рускихъ клясъ рôвнорядныхъ проф. Цеглиньскимъ на чолѣ.

Вечеръ вôдкрывъ проф. Горбаль вôдповѣдными до торжества поважными словами; опôсля выступивъ на естраду хоръ и пôдъ проводомъ свого дирiґента и учителя спѣву Всеч. о. катихита Копка вôдспѣвавъ славнозвѣстну композицію Нѣщиньского „Закувала та сива зозуля“, выконанье котрои нагородили зôбраніі грôмкими оплесками. И полилась пѣсня за пѣснею, одна красша чимъ друга, кождa вôдспѣвана чисто, звôнко и плавно, якъ се лишь добре вправленый хоръ пôдъ такимъ умѣлымъ проводомъ свого отця дирiґента выконати може. — Взагалѣ треба пôднести у цѣлого хору велику певнôсть и точнôсть въ выконаню поодинокихъ пѣсень, тымъ бôльше, що пѣснѣ якъ згадана Нѣщиньского, Желеньского „Wosoło żeglujmy“ або „Nek Dušman“ належать до труднѣйшихъ въ тôмъ взглядѣ композицій. Дуже гарно выпало вôдспѣванье нашои вѣчно краснои композиціи Лавровского „Красна зоре“. Заслуга въ тôмъ и самыхъ молодыхъ спѣваковъ, а передовсѣмъ дбалости и науки Всч. о. учителя и дирiґента Копка. Межи спѣваками вызначавъ ся передовсѣмъ уч. Н. своимъ чистымъ, повнымъ, молодечимъ голосомъ баритоновымъ, а вôдспѣване нимъ сольо: „Молитва“ Вебера выкликало довго неумовкаючій, заслуженій оплески. Неменше гарно выпала гра на фортепянѣ (угорска рапсодія Ліштa). Зъ повнымъ признаньемъ треба пôднести и обѣ деклямаціи: „Думы мои, думы мои“ и „Гамалѣя“ Тараса Шевченка. Оба молодіі декляматоры выголосили ихъ зъ повнымъ зрозумѣньемъ и правдивымъ перенятьемъ чувствами и думками поета, уникаючи при тôмъ такъ звычайнои въ тôмъ взглядѣ пересады, зъ належнымъ захованьемъ тои естетичнои мѣры въ деклямаціи, що не часто на подôбныхъ торжествахъ замѣтити можна. Старанно оброблений вôдчитъ уч. Н. зъ VIII кл. давъ доказъ, що межи нашою молодежію не бракне таланту и мыслячихъ головъ.

Пôдъ конець вечерка вôдспѣвавъ хоръ мѣшаный молодежи ґімназіяльнои „Щасть намъ Боже“ и „Ще не вмерла Украина“. Вечерокъ закôнчивъ п. управитель рускаго вôддѣлу перемыскои ґімназіи проф. Цеглиньскій

ЗАГАДКА.

(Бйеристіерна Бйернзона.)

— Чого намъ тутки сѣдати?

— Тому, бо тутъ высоко и ясно.

— Але-жь тамъ — въ долинѣ — така глубѣнь, лучѣ сонця такъ миготять и вôдбиваютъ ся о зеркало воды. Ходѣмо дальше.

— Нѣ, дальше не пôйдемо.

— Пôзнѣйше вернемо до зеленои затѣнки; тамъ було такъ гарно!

— О, нѣ, и тамъ не пôйдемо.

Кинувъ ся важко на морôґъ, немовь-бы не мôгъ або не хотѣвъ йти дальше.

Она стояла неподвижно и звернула на него трѣвожнѣ очи.

А вôнъ говоривъ:

— Аасто, ты мусишь менѣ теперь выяснити, чого ты такъ застрахала ся, коли оногдѣ вечеромъ прийшовъ незнакомый корабельникъ?

— Я не роздумовала надъ тымъ — вôдповѣла и вчинила такій рухъ, мовь-бы хотѣла утѣкати.

— Єсли хочешь вôдôйти, впередъ скажи менѣ, бо инакше не пôйду за тобою.

— Ботольфе! — закликала.

Она зновъ вôдвернула лице, однакъ лишила ся на мѣсци.

Вôнъ цѣдивъ дальше:

— Я обѣцявъ вправдѣ не допытувати ся о се и я готовый навѣть додержати слова, єсли ты будешь обставати при своємъ, але натогдѣ мы покôнчили вже зъ собою.

Выбухнула плачемъ и пôдôйшла до него. Єи гнучка, нѣжна стать, єи дрôбнѣ ручейята, ясне, мягке волосье, зъ котрого що-ино зсунуся хусточка, а що-жь доперва очи и уста...? Все те зъ-особна манило, все те зливало ся разомъ въ милый, пречудный образъ. Цѣлою струєю золота спадали на неи свѣтлѣ лучѣ сонця.

Ботольфъ зôрвавъ ся.

— Га, ты знаєшь, що глядячи такими очима, неволишь мене пôддати ся. Однакъ що-до мене, я розумѣю, що пôзнѣйше буде ще гôрше. Не можешь поняти того? Коли-бъ я сто разôвъ навѣть обѣцявъ, не слѣдити твоєи минувшины, ще й тогдѣ я не мавъ бы спокою, не бувъ бы въ силѣ додержати слова.

Єго лице горѣло пристрастнымъ гнѣвомъ.

— Ботольфе! — проговорила жѣнка — ты засыпавъ мене обѣцянками тогдѣ, коли я не мала вôдъ тебе спокою; ты обѣцявъ не пытати мене про се, чого я не могла бы нѣколи тобѣ выявити. Ты обѣцявъ менѣ се врочисто, ты говоривъ, що нѣчого не бажаєшь бôльше, тôлько мене здобути! Ботольфе!... клякнула передъ нимъ на морогу и плакала немовь-бы бояла ся о власне житье. Була въ сѣй хвили найкрасшимъ и найнещасливѣйшимъ єствомъ, яке лучало ся Ботольфови коли-небудь бачити.

— Нехай мене Богъ хоронить! — скричавъ и зôрвавъ ся. Однакъ заразъ присѣвъ назадъ.

— А коли-бъ ты одаривъ мене довѣрьемъ... — благала и сунула ся на вколѣшкахъ до него. Чи я не люблю тебе? Въ ночи, коли я по розбитю кораблѣвъ дôстала ся на твôй покладъ, ты стоявъ на мôстку командуючого и выдававъ приказы. Я не бачила поставы мужнѣйшои и енерґічнѣйшои; покохала тебе въ мить. А коли розбитый корабель ставъ тонути, а ты велѣвъ перенести мене до ратунковои лодки, тогдѣ я вôдзыскала на ново охоту до житя, котру давно передъ тымъ утратила.

Замовкла и залила ся слѣзми. Вôдтакъ обôймила руками его колѣна.

— Ботольфе! — благала — будь великодушный, якъ тогдѣ, коли ты приймивъ мене, хочь я нѣчого не мала, коли ты лишь мене приймивъ, Ботольфе!

Непривѣтно вôдговоривъ ся:

— Чого кусишь мене? Ты-жь знаєшь, що се неможливе. Душѣ твоєи бажаю не самого тѣла. Сперщу оно могло выстати, але не надовго.

Поступила ся въ задъ и говорила голосомъ безнадѣйнымъ:

— Ты правый. Житье наше не може бути уже тымъ, чимъ було. О Боже мôй!

И зновъ потонула въ сльозахъ.

— Дай менѣ цѣле твоє житье, а не лише дрôбку его, а зновъ буде гараздъ.

Казавъ се голосомъ твердымъ, немовь-бы хотѣвъ додати ѣй вôдваги.

— Побѣди себе саму, здобудь ся на вôдвôдвагу. Вже-жь гôрше не може бути, якъ теперь.

— Доводишь мене до крайности — боронила ся. — Єсли-бъ то бувъ найбôльшій навѣть проступокъ, зъумѣю его перенести, однакъ сего не перенесу нѣякою мѣрою.

— И я нѣ — одвѣтивъ и выпрямувавъ ся. Потôмъ додавъ:

— Поможу тобѣ се зносити зъ дня на день, лише бы знавъ, що властиво оно єсть. Але-жь за богато у мене гордости, щобы сторожити те, чого не знаю и що дотыкає може кого иншого.

На єи лице выхопились румянцѣ.

— Встыдай ся — закликала. Зъ насъ двоє, я бôльше гордовита нѣжь ты и не жадаю стороженя того, що обходить кого иншого. Впрочôмъ залиши вже...

— Нѣ, єсли ты справдѣ горда, усунь впередъ моє пôдозрѣнье.

— Исусе Христе, терпцю уже не стає.

— Я присягъ собѣ, що нинѣ все мусить покôнчити ся.

— Самъ скажи — молила — не доказує се браку милосердія, дрочити и дразнити жѣнку, що вôддала ся тобѣ цѣлкомъ и тебе просить такъ журливо.

Була зновъ близко плачу, однакъ напрасно змѣнила выразъ лица и проголосила.

— О, я проглянула тебе до глубины. Хочешь допровадити мене до розпуки, щобы довѣдати ся, чого бажаєшь.

Подивила ся на него сумовито и вôдвернула ся. Опôсля чула, якъ вôнъ цѣдивъ звôльна слово по словѣ:

— Хочешь чи не хочешь?

Простягнула до него руки:

— Нѣ. Не хочу, навѣть коли-бъ ты жертвувавъ менѣ все, що звôдси видко.

Вôдступила ся. Єи грудь фалювала, а блудніі зоры бѣгали то ту, то тамъ, и сумніі и зновъ суворіі.

— Я знавъ, ты не любишь мене — почула — и въ одну мить охопивъ єи смутокъ и каянье; хотѣла вôдновѣсти, та не могла добути голосу. Кинула ся на мураву и закрыла лице руками. Ботольфъ подôйшовъ и схиливъ ся надъ нею. Она чула его близину, ждала вôдъ него слова, а коли дожиданье оказало ся даремне, єи обнявъ ще бôльшій страхъ. Схопила ся. Єго подовгате, вѣтромъ осмалене лице було нѣме, глубоко осадженіі очи, широкіі затисненіі уста, цѣла стать повна незвычайнои енерґіи — такъ вразили єи сильно, що пригадала собѣ зновъ памятну нôчь, коли два кораблѣ розбили ся и она побачила Ботольфа на мôстку командуючого; бувъ тодѣ такъ само велитный якъ теперь, лише звернувъ лице въ иншу сторону.

— Ты одурила мене Аасто!

Подалась въ задъ, вôнъ поступивъ за нею.

— Брехуномъ й мене ты вчинила. Нѣ одного дня, якій мы пережили разомъ, не було такого, въ котрôмъ бы правда володѣла мѣжь нами.

Стояла такъ близко, що чула єго теплый вôддыхъ. Дививъ ся зъ такою силою, що ѣй ажь темнѣло въ очахъ. Примкнула ихъ, несвѣдома, що вôнъ за хвилю вчинить або скаже. Глядячи на неи, здавалось, що провалить ся або втѣче; наспѣла рѣшуча хвиля.

Середъ глубокои тишины, що ось воцарила ся, неспокôй оточивъ навѣть Ботольфа.

— Оправдуй ся — проговоривъ по часѣ. — Залиши всѣхъ своихъ штучокъ. Вчини то заразъ тутки.

— Такъ! — прошептала несвѣдомо.

краснорѣчивыми словами, загрѣвъ молодѣжь, щобъ вступала въ слѣды поета, шукала правды въ працѣ надъ собою и надъ добромъ народу и пôднѣсъ окликъ „многая лѣта“ въ честь Є. В. цѣсаря, що всѣ зôбраній грôмко трикратно повторили. Обхôдъ сей зробивъ на всѣхъ присутныхъ дуже миле и поважне враженье. Радувалась душа, коли видѣлось на лицяхъ нашои молодежи той поважный настрôй и радôстне одушевленье, се було бо ѥи свято, се она въ-перве поминала память свого найбôльшого народного поета. Честь ѣй за те, що умѣѥ поважати и цѣнити рôдній святощѣ. Честь и узнанье належить ся за устроѥнье сего вечера дирекціи и зборови учительскому и за старанне и повне посвяченя выхованье нашои молодежи. Засѣвъ сей добрый киненый умѣлою рукою въ молодй серця, выдасть колись добрй и хосенній плоды. Честь и Вп. о. Копкови, що такъ гарно плекаѥ рôдну пѣсню въ серцяхъ рускои молодѣжи.

Подаючи справозданье зъ святкованя роковинъ уважаємо за обовязокъ пôднести зъ признаньемъ ту щиру працю пп. учителѣвъ перемыскои гімназіи около добра и образованя нашои молодежи и кôнчимо словами пѣснѣ такъ вôдповѣдно дôбранои до святкованя сихъ першихъ роковинъ Т. Шевченка.

—

Зъ Золочева пишуть намъ:

Дня 5 н. ст. марта святкували ученики золочѣвскои гімназіи XXXII. роковины смерти Т. Шевченка декляматорско-музикальнымъ вечеркомъ, котрого устроѥньемъ заняли ся головно ученики VIII. клясы. Програма вечерка була така: 1) Вступне слово выголосивъ М. Л.; 2) Шевченко — Воробкевичъ: „Думы мои“ — хоръ мужескій; 3) Шевченко: „Гамалія“ — вôддеклямувавъ М. И.; 4) Тимольскій „Галичанка“ — выконала орхестра; 5) Партицкій — Вахняннъ: „Помарнѣла“, сольо въ супроводѣ фортепияна вôдспѣвавъ М. С.; 6) Шевченко — Сирокомля: „Перебендя“ — вôддеклямувавъ Е. Е. (по польски); 7) Шевченко — Морозенко: „Ой чого-жь ты почорнѣло“ — вôдспѣвавъ хоръ мужескій; 8) Шевченко: „Розрыта могила — вôддеклямувавъ В. Л.; 9) Алек. Лада: „Куявякъ“ — скрипка сольо зъ фортепияномъ — выконавъ К. Г; 10) Монюшко — Падура: „Ревуха“ — хоръ мужескій зъ орхестрою и 11) Послѣдне слово проф. Я. В.

Середъ зелени цвѣтôвъ красувавъ ся великій бюстъ безсмертного кобзаря у гарно прикрашенôй авли гімназіяльнôй. Всѣ точки сеи досыть широкои програмы выконано якъ на сегорôчнй слабй спѣвнй силы молодежи понадъ сподѣванье вповнѣ добре. Одного лишь годѣ пустити въ непамять, а то недаготічного нетакту колишного учителя рускои мовы, котрый не лише не приймивъ запросинъ ученикôвъ на сей, якъ выразивъ ся, „хлопскій вечерокъ“, але ще для запрошуючихъ ѥго найпоряднійшихъ ученикôвъ клясы VIII. бувъ у власнôй хатѣ вельми нечемный. Не знати, чи се такъ по аристократичному; однако се на всякій случай дуже непедаготічно. Впрочôмъ святкованье памяти генія Руси-Украины за-для ѥго вôдсутности певно лише зыскало!

—

Зъ Бережанъ доносять:

Руска молодѣжь гімназіи въ Бережанахъ, обходила 12 н. ст. марта память XXXII роковинъ смерти Т. Шевченка концертомъ, котрый вôдбувъ ся въ однôй зъ комнатъ того-жь заведеня.

О годинѣ 5-ôй заповнила ся саля биткомъ професорами, гôстьми, а опôсля и молодѣжею. Вступну рѣчь выголосивъ проф. М. Бачиньскій, въ котрôй ядерными словами дуже удачно пояснивъ заслуги поета яко речника народного. Вôдтакъ слѣдували продукціи ученикôвъ пôдъ дірігентурою Вол. Гривнака, ученика VII клясы. Выконанй хоры свѣдчили дуже добре о замилованю молодежи до рускои пѣснѣ, а орхестра выповнила двѣ точки програмы цѣлкомъ поправно. Тепла патріотичного додали торжеству двѣ, зъ повнымъ зрозумѣньемъ выголошенй деклямаціи, мѣжь ними „Гамалія“ получена зъ мѣшанымъ хоромъ, а найвôдраднійшимъ свѣдоцтвомъ о напрямѣ, въ якôмъ ведена молодѣжь того-жь заведеня бувъ вôдчитъ ученика Карпиньского, пояснюючій добу житя Тараса Шевченка, пережиту въ неволи. Вкôнци забравъ слово проф. М. Бачиньскій, а подякôвавши директорови, мѣсцевому парохови, яко комісареви ординаріятскому и професорамъ гімназіи за участь въ звеличаню памяти нашого свѣточа, звернувъ ся до молодежи и теплыми словами загрѣвъ ѥи до любви свого народа, вытревалости въ працѣ надъ собою, згоды и любви взаимнои, чимъ найкрасшій дасть она доказъ почитаня незабутного Тараса. На тôмъ и закôнчило ся торжество, котре одушевило всѣхъ зôбраныхъ надѣю на красшу будучнôсть.

Публичный вечерокъ въ честь Т. Шевченка, котрый мавъ вôдбути ся въ тôмъ мѣсяци, вôдложеный на по-святахъ.

П.

—

Зъ Станиславова пишуть:

Торжественнй вечерницѣ въ память 32-ихъ роковинъ смерти Т. Шевченка уряджують Станиславôвскй товариства „Руска Бесѣда“, Філія „Просвѣты“ и тов. „Рускихъ Женщинъ“, дня 27 н. ст. марта с. р. въ понедѣлокъ въ сали касина мѣщаньского. Програму вечера, якъ звычайно дôбрну, оголосимо невдовзѣ. Зъ огляду, що запросинъ окремыхъ не розсылаѥ ся, просимо нашй часописи повторити сю вѣстку. Се будуть прилюднй вечерницѣ. Одначе станиславôвскй Русины вже 7-ого н. ст. марта поминали великого поета въ хатѣ своѣй, въ „Рускôй Бесѣдѣ“. О год. 8-ôй того дня зôбрались тй зъ мѣсцевыхъ Русинôвъ, кому Тарасова память свята и дорога, мужчины и жѣнки, и засѣли до спôльнои вечерѣ, въ часѣ котрои выконано безпретенсіональну одначе займаючу програму. Розпочавъ ѥи нашъ мѣсцевый поетъ и голова „Рускои Бесѣды“ проф. Остапъ Левицкій импровізованымъ стихомъ, змѣсту высокопатріотичного и пригожого до хвилѣ. Коли скôнчивъ и пôднѣсъ чарку въ гору, зôбраній вôдспѣвали нашъ національный гимнъ „Ще не вмерла!“ Опôсля проф. Кокорудзъ говоривъ про переклады псальмôвъ рôзными писателями на нашу мову взагалѣ, а Шевченкомъ особливо, ствердивъ, що парафразы Шевченковй найкрасшй и найбôльше промавляють намъ до серця длятого, бо великій поетъ ихъ зукраинізувавъ. Бесѣды выслухано зъ великою увагою и щиро подяковано трудолюбивому прелегентови. Вôдтакъ п. В. Левицкій подавъ вѣстку про новй матеріялы до житьеписи Шевченка и нововôдкрытй а недрукованй ще ѥго поезіи, а опôсля сказавъ дещо про украиньского ліричного поета В. Забілу и про ѥго гумористичне „посланіе“ до Тараса. Програму закôнчили двѣ деклямаціи: одну („На вѣчну память Тарасови“ Ксеноф. Климковича) выголосивъ зъ молодечимъ жаромъ и зъ великимъ зрозумѣньемъ п. Левъ Гузаръ, — а другу („Причинну“ Тараса Шевченка) зъ нѣжнымъ а глубокимъ чувствомъ доня шидловецкого панотця п. Темницка. Поезія Ксен. Климковича дала товчокъ проф. О. Левицкому розповѣсти цѣкавй подробицѣ зъ житя и дѣяльности талановитого руского публіциста и поета, — почôмъ наступили дружнй розмовы мѣжь зôбраными. Сй справдѣ импровізованй вечерницѣ причинились значно до оживленя умысловои працѣ у мѣсцевыхъ Русинôвъ, и бажати треба, щобы Станиславцѣ частѣйше збирались на таку дружну а притôмъ поучаючу розмову. Силъ до зложеня програмы певно не забракне.

Рада державна.

На четверговôмъ засѣданю палаты послôвъ дискутовано надъ змѣнами, якй палата панôвъ поробила въ законѣ о будовляноôмъ промыслѣ. Справоздавець д-ръ Екснеръ внѣсъ, щобы уставу принято.

Въ часѣ дискусіи надъ § 2 „о кругѣ управленя“ пос Ебенгохъ заявивъ, що змѣстъ тои точки, пропонованый палатою послôвъ, справедливый. Бесѣдникъ добачуваѥ въ змѣстѣ тои точки, принятôмъ палатою панôвъ, значный привілей для будôвничихъ въ великихъ мѣстахъ, а покривдженье малыхъ промысловцѣвъ и пригадавъ галицкимъ посламъ на депутаціи зъ власного краю, котрй просили о удержанье ухвалы палаты послôвъ. Бесѣдникъ внѣсъ, щобы привернути проѥктъ, котрый палата послôвъ приняла, а котрый годить ся зъ первѣстнымъ проѥктомъ правительства.

Пос. Цегетмаєръ заявивъ ся рôвножь противъ змѣсту закона проѥктованого палатою панôвъ.

Посолъ Цалінгеръ зазначивъ, що проѥктъ той хоче вôддати столярѣвъ на смерть и заперечивъ, мовь-бы проѥктъ принятый палатою послôвъ, обнижавъ уровень будовляного промыслу.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваѥ ся нинѣ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышля.

[Вечерницѣ „Перемыского Бояна“.]

Дня 11 н. ст. марта по вечерку въ гімназіи устроивъ „Перемыскій Боянъ“ вечерницѣ въ „Рускôй Бесѣдѣ“, на котрыхъ проф. Наконечный мавъ вôдчитъ зъ геольогіи а опôсля наступили продукціи вокальнй и музикальнй. — П-нна Ш. вôддеклямувала зъ повнымъ артизмомъ „Тополю“ Тараса Шевченка. Дуетъ панноки К. и д-ра Ч. выпавъ гарно. П-ка К. маѥ прегарный альтовый голосъ. Панночка Р. продуковалась на цитрѣ и гра ѥи кождому подобалась. Хоръ мѣшаный заслугуѥ за вôдспѣванье пѣснѣ на повне признанье. Всеч. о. Копко трудить ся щиро для „Бояна“ въ Перемышли а своимъ гарнымъ голосомъ богато причиняѥсь до звеличаня ѥго славы. Вôдспѣвана нимъ на вечерницяхъ думка композиціи Лисенка: „Минають днѣ, минають ночи“ тронула и зворушила серце кождого. Такъ интересувати зможе лишь спѣвакъ и композиторъ, а о. Копко лучить тй обѣ прикметы. По продукціяхъ наступила дружна товариска забава, що потревала до 2-ои по пôвночи.

Треба признати Перемышлянамъ, що щиро заходять ся коло плеканя руского житя, въ давнôмъ нашôмъ княжôмъ городѣ. Мило до нихъ загостити зъ чужины, щобы покрѣпитись рускимъ духомъ и вôджити рускою пѣснею. Жаль лишь, що по-при щирй рускй серця въ Перемыли знаходять ся ще тамъ декотрй Русины, що всего руского вôдносять ся зовсѣмъ рôвнодушно. Чи коли буде инакше? Щирй труды цѣлкомъ марно не пропадають.

Дня 25 н. ст. марта устроюѥ „Перемыс-Боянъ“ послѣднй зимовй вечерницѣ, а дотеперѣшне поводженье ихъ, повинно заохотити всѣхъ доохрестныхъ Русинôвъ до численнои участи.

Гôсть.

Зъ Букачовець.

[Посвященье церкви въ Журовѣ.]

Дня 20 листопада т. ѥ. въ день св. Арх. Михаила мин. року вôдбуло ся посвященье новои церкви въ Журовѣ. Яко очевидець того торжества, не могу здержати ся, щобы не згадати читателямъ „Дѣла“ о приходѣ Журова, о новôй церквѣ и ѥи посвященю. Була тутъ колись побôчь костела величава церковь мурована, але огонь знищивъ ѥи цѣлковито ще около року 1812 и вôдъ того часу не мали бѣдній Русины Журова свого власного дому Божого, лише тулили ся въ комôрнôмъ въ латиньскôмъ костелѣ. Такъ проживали бѣдній Русины журôвскй черезъ 80 лѣтъ, дивлячись на упослѣдженье и пониженье свого обряду и не дивно, що много Русинôвъ перейшло на обрядъ латиньскій. Нинѣ дôждали ся журôвскй Русины новои церкви зъ трьома верхами. Но не одинъ радъ бы може довѣдати ся, хто побудувавъ тую церковь и въ якій способъ? Вже вôдъ довшого часу налягала власть духовна на тамошного приходника бл. п. Илярія Глодзиньского а пôзнѣйше на завѣдателѣвъ того-жь прихода, щобы они взяли ся до будовы церкви, — але все на дармо. Крайна бѣднота парохіянъ, бракъ найменшихъ запасôвъ грошевыхъ, все тоѥ стояло на перешкодѣ. Ажь въ роцѣ 1891 обнявъ завѣдательство парохіи о. Андрѣй Неленьскій и заставъ ѥго въ дуже сумнôмъ положеню. Помешканье для священника въ прилученыхъ Пôдмихайлôвцяхъ погорѣло передъ кôлькома роками, а на два села була лише одна церковь. Заразъ въ першихъ дняхъ не мавъ вôнъ де по тяжкихъ трудахъ спочити, а заки парохіяне приспособили зъ тяжкою бѣдою маленьку хатину, перебувавъ о. Неленьскій въ одного господаря въ тѣсній хатинѣ, въ комôрнôмъ. Однакъ вôнъ не зразивъ ся тымъ и намѣривъ побудувати перше всего церковь, то-жь удавъ ся до львôвскои консисторіи, представивъ сумне положенье парохіи и просивъ о помôчь. Владика не вôдказавъ своѥи ласкавои помочи, и обѣцявъ дати весь матеріялъ на церковь зъ лѣсôвъ въ Пôдлютôмъ, и ставъ за-для того першимъ найголовнѣйшимъ Добродѣемъ журôвскои церкви. Господь да воздасть Ѥму стократно за благородне дѣло!

О. Неленьскій, отримавши такъ велику першу помôчь, звернувъ ся у всѣхъ часописяхъ до жертволюбія Русинôвъ и зôбравъ въ протягу пôвъ року на церковь журôвску 1.500 зр. Слава и честь тобѣ жертволюбивый народе рускій! Журôвцѣ безъ выимки Русины чи Поляки зъ великою охотою звезли матеріялъ на мѣсце, а сокирникъ Олекса Марковъ такъ повѣвъ роботу, що дня 18 падолиста була церковь готова а три хресты заяснѣли на верхахъ трохъ гарныхъ копулъ. Дня 20 падолиста вôдбуло ся посвященье церкви а день той лишить ся на довго въ памяти жителѣвъ Журова. На посвященю явилось бôльше двохъ тысячь людей такъ зъ Журова якъ и околичныхъ сѣлъ. О. деканъ Керпякевичъ зъ сусѣдными священиками почавъ водосвятѣѥмъ а опôсля посвятивъ церкву, при чѣмъ перенесено св. Дары зъ костела до новои церкви. Въ костелѣ очѣкувавъ латиньскій приходникъ о. Бонковскій руску процесію а по промовѣ о. Пеленьского, котрый дякувавъ латиньскому парохови за прихильне вôдношенье ся до церкви и по вôдповѣди лат. пароха, выйнято св. Дары и середъ спѣвôвъ вôднесено ихъ до церкви. До службы Божои соборнои станули о. деканъ Керпякевичъ, о. мѣстодеканъ Величковскій, о. Лонгинъ Раковскій, о. Бачиньскій зъ Григорова, о. Гарасевичъ зъ Козары, а діяконами були: о. Ганицкій зъ Новошинъ и о. Ковальскій зъ Явча. Вôдповѣдну до свята проповѣдь выголосивъ о. В. Альбинъ Раковскій зъ Чагрова, а въ часѣ службы Божои спѣвали спѣваки зъ Чагрова пôдъ проводомъ Онуфрія Дутчака. На службѣ явивъ ся коляторъ Тустановскій зъ родиною и властитель Григорова п. Желихôвскій зъ женою и донькою.

Такъ отже по 80 рокахъ побудовано въ Журовѣ новый дôмъ Божій, а головну заслугу въ тôмъ дѣлѣ положивъ о. А. Пеленьскій, котрый безъ нѣякихъ средствъ взявъ ся до дѣла и довѣвъ ѥго до кôнця. Теперь перенѣсъ ся о.

— Вчини то заразъ тутки, кажу!

Зъ ѥго устъ выхопивъ ся окликъ, бо она нôгнала ся на кранець. Бачивъ ѥи розхрѣстане волосье, ѥи простертй руки. Однакъ до него не донѣсъ ся нѣ кликъ нѣ плюскъ; бо було тамъ — въ долинѣ страшно глубоко....

Зъ моря дôстала ся она до него тои ночи и въ морю пропала у купѣ зъ исторією свого житя. Въ чорнôй мовь нôчь глубинѣ похоронила все, що лише ѥи душа мала. Не годило ся ѥму пôйти за нею? Прийшовъ сюды въ незломнôй постановѣ довершити кôнця своимъ мукамъ; але се не бувъ конець. Теперь се не могло уже покôнчити ся, ажь теперь муки розпочали ся на добре. Ѥи послѣдне дѣло кликало о пôмсту, було доказомъ, що Ботольфъ помыливъ ся — що убивъ ѥи. А прецѣнь хочь знавъ, що муки зôбльшать ся въ десятеро, мусѣвъ жити, щобы роздумувати, якъ се склало ся. Она одинока майже спасла ся тои ночи, спасла ся тôльки длятого, щобы вôнъ, спаситель убивъ ѥи! Вôнъ, що ненастанно плывавъ моремъ и торгувавъ, мовь-бы то цѣлый свѣтъ не бувъ нѣчимъ иншимъ, якъ лише моремъ и ринкомъ, вôнъ ставъ нечайно добычею любови, котра убила и ѥго и ѥи. Чи-жь бувъ лихимъ чоловѣкомъ? Нѣколи не доводило ся ѥму того слухати и нѣколи не чувъ про се. Такъ що-жь се було? Вставъ не тому, щобы метнути ся въ море, але щобы пôйти дальше. Нѣхто не накладаѥ на себе рукъ въ хвили, коли поклавъ собѣ задачою розвязати певну загадку.

Але сеи загадки годѣ було вôдгадати. Аasta перебувала вôдъ давна въ Америцѣ и звôдтамъ вертала тогдѣ, коли два кораблѣ розбили ся. Отже въ Америцѣ мавъ глядати розвязки загадки? Зъ котрои части Норвегіи походила ся жѣнка? Не знавъ того, не вѣдавъ навѣть, чи имена, котрй подала ѥму своими, не прибрала собѣ доволѣ.

А той чужій корабельникъ, де-жь вôнъ бувъ? И чи вôнъ знавъ ѥи, чи она лише знала ѥго? Хотѣти дôйти чогось, значило въ тôмъ случаю тôлько, що пытати моря, що кинути ся въ ѥго филѣ.

Зблудивъ. Каючôй ся грѣшницѣ се принесло бы пôльгу, коли бы высповѣдала ся передъ коханымъ мужчиною; а жѣнка далека вôдъ жалю, шукала бы выкрутôвъ. Але она не зôзнала нѣчого и всѣ выкруты були для нея чужй. Она кинула ся въ рамена смерти, щобы втѣчи передъ ѥго напоромъ. За таку вôдвагу нема вины. А однакъ... Чому: нѣ? Лекше то, нѣжь признати ся до вины. Признати ся, домагаѥсь ще бôльшои вôдваги; она-жь выявила, що ѥсть щось такого, чого не може сказати. Отже самъ проступокъ велѣвъ ѥи мабуть мовчати. Але й то нѣ. Великій проступокъ не тяготѣвъ на сѣй жѣнцѣ; прецѣнь була неразъ такъ весела, може надто весела, була прудка, але такъ журлива и сердечно добра. Хтось иншій мусѣвъ допустити ся проступку. Чому-жь не хотѣла сказати, що терпить за-для чужого проступку? На тôмъ все скôнчилось бы. А сли нѣ она, нѣ хто другій не завинивъ, що-жь було властиво? Але-жь сама признала, що щось було... А впрочôмъ — той чужій корабельникъ, що ѥго такъ бояла ся? Що то було, ради Бога, що се могло бути? Ѥсли бы она жила, мучивъ бы ѥи дальше, — бувъ певный того и живо вôдчуваѥ свою недолю.

Мысли зворушили ся зновъ у него. Може ѣй выдавало ся лише, що она виновна. Або може она не завинила до того ступня, якъ ѣй выдавалось? Може навпослѣдъ она не завинила такъ, якъ се люде судили. Якъ часто скрываѥ ся невинôсть за позорливымъ проступкомъ, а простодушна простота за грѣхомъ, хочь се тяжко другимъ зрозумѣти. Одна неясна вôдповѣдь могла стати причиною до тысячу пôдозрѣнь и тому волѣла радше вôддати ся смерти, нѣжь ѥму. Длячого каламутивъ ѥи спокôй. До него схоронила ся, выдерла себе своѣй минувшинѣ, у него глядала захисту передъ тою минувшиною, а мѣжь тымъ вôнъ самъ высуваѥ ѣй ту минувшину передъ очи и юдивъ тайнй признаки супротивъ бѣднои жѣнки. Пôдчиняла ся ѥму, була журлива и чувственна, — що-жь обходила ѥго минувшôсть ѥи? — Нѣчо! Чимъ бôльше росла ѥи любовь, тымъ бôльшій неспокôй мучивъ ѥго; а тому́, що вôддала ся ѥму не лише для самого подиву и самои вдяки, але що покохала ѥго сердечно, хотѣвъ знати, чи належала уже передъ тымъ до кого иншого и якй дороги перейшла въ житю. И чимъ дужше напôръ ѥго мучивъ ѥи, чимъ ревнѣйше ѥг благала о пощаду, тымъ мôцнѣйше настававъ на нея и чувъ, що таки конечно щось було.

Вперше прийшло ѥму нагло на думку пытанье: а вôнъ самъ? — вôнъ сказавъ ѣй все, що перебувъ? И чи взагалѣ можливо, все выговорити собѣ посполу? И можна такй зôзнаня прийняти въ тôмъ самôмъ дусѣ, въ якôмъ робить ся ихъ? Певно — нѣ.

Зачувъ щебетъ двоѥ дѣтей. Оглянувъ ся. Несвѣдомо дôйшовъ до затѣнки, про котру недавно бесѣдували; се спостерѣгъ доперва теперь.

Уплыло пять годинъ; выдались ѥму короткй, мовь пять хвиль. Може бути, що щебетъ дѣтей вôдъ давна лунавъ у воздусѣ, заки вôнъ зачувъ ѥго. Охъ, не була-жь се Аґнесъ, шести чи осьмолѣтна дочка пароха, котру Аasta любила майже до непамяти и котра подобала навѣть дуже на Аасту! Про-Бôгъ, она подôбна до неи. Саме помагала малому братчикови драпати ся на великій камѣнь. Мавъ удавати ученика, она учителя.

— Повторяй теперь за мною, що буду говорити. Уважай: „Отче нашь...

— Це насъ...

— Иже ѥси на небесѣхъ

— Бесѣхъ...

— Да святить ся Имя Твоѥ

— Мя Твоѥ

— Да будетъ царствіѥ Твоѥ..

— Нѣ!

— Да будетъ воля Твоя ..“

— Нѣ, я не хочу.

Ботольфъ подавъ ся тихо въ задъ. Не молитва такъ ѥго порушила, не мѣркувавъ навѣть що се була молитва; але коли дививъ ся на дѣтей, якъ они грали ся, коли слухавъ ихъ звôнкихъ голосôвъ, учувъ, що вôнъ хищный звѣръ, выключеный зъ товариства Божого и людского. Скрывъ ся въ корчахъ, щобы дѣти не бачили ѥго. Лякавъ ся ихъ бôльше, нѣжь кого-небудь въ житю. Вернувъ до лѣса, оминавъ пильно дороги и стежки. Куды теперь звернути ся? Чи до свого дому, що набувъ и уладивъ для неи, чи дальше? Се було байдужнымъ для него, бо всюды, куда-небудь бы вôнъ звернувъ ся, всюды мысли о нѣй пожнуть за нимъ. Про мерцѣвъ кажуть, що ихъ зѣницѣ доховують послѣдный образъ, якій бачили. Хто пробудить ся по злôмъ дѣлѣ, захованѥ ѥго въ душѣ. Передъ очима, все ѥму Аasta стояла, лише не та, котру бачивъ передъ хвилею, якъ кинула ся зô скалы въ море; але яко мале, невинне дѣвча, яко — Аґнесъ. Память на несказану любовь Аасты до тои дитины, змѣнила потайки образы, що пересували ся крôзь ѥго душу; яко рѣшаючій мотивъ въ ѥго сумнѣвахъ що-до вины Аасты, теперь выступила рѣзка подоба. Носила и Аasta пôдъ своимъ серцемъ таку дѣтинку? Недавно роздумовавъ надъ тымъ — се такожь доказъ невинности, ѥи дивне, пристрастне привязанье до малои Аґнесъ? Ненастанній змѣны въ росположеню Аасты, неспокôй, що переходивъ часто въ пересаду, на перемѣну, то вôдпихавъ то притягавъ ѥго, коли ще жила; теперь по сумнôй ѥи кôнчинѣ, всѣ спомины мовь-то схрусталізовали ся въ поставѣ малои, молячои ся дитины.

Куды-небудь ѥго думка гнала ся въ жаждѣ за свѣтломъ, всюды стрѣчала ту дитину; всѣ дороги дослѣду зачинили ся передъ нимъ; яку-небудь подѣю спôльного житя розмѣрковувавъ, почавши вôдъ ночи, въ котрôй корабель потонувъ до того поранку на скалѣ, все пригадувавъ собѣ погôдне личко дитинки, а се такъ мучило ѥго на тѣлѣ и душѣ, що по уплывѣ кôлькохъ днѣвъ, вôнъ мôгъ хиба зъ трудомъ приймати крыхôточку страви, а згодомъ у него не було на стôльки сили, щобы пôдняти ся зъ постелѣ.

Всѣ помѣтили, що зъ нимъ недобре. Хто

А. Пеленьскій до Кнѣгиничь а жителѣ Журова задержать его певно въ памяти на довгій лѣта. — *Очевидець.*

Зъ Самбôрского.

[Порядки въ селѣ Ступници.]

Въ окрузѣ самбôрскôмъ надъ рѣчкою Быстрицею лежить село Ступница. Стромій береги быстрои рѣчки и нерôвный, горбковатый теренъ надали селу гôрскій характеръ. И справдѣ село те хоть лежить на долахъ въ долинѣ наддньстряньскôй, але такъ недоступне и порозкидуване неначе яке гôрске село. Люде тутъ добрій и до просвѣты охотній, але бѣдній и тая то власне бѣда економічна проганяе ихъ за заробкомъ то до поблизького Борислава то по сусѣдныхъ селахъ, а навѣть ажь на Угорщину бо въ селѣ нема у кого заробити.

Заходами попереднього пароха о. И. Дашкевича засновано тутъ чвтальню „Просвѣты“ и дѣйстно зъ того часу люде досыть вже просвѣтили ся, декотрій суть членами „Просвѣты“, иншій зновъ передплачують „Батькôвщину“ и „Читальню“; (особливо та послѣдна прицала имъ дуже до вподобы за-для своихъ статей церковныхъ и господарскихъ). Однакъ мимо того всего мѣцева читальня не розвиває ся такъ якъ могла бы. Некористне положенье мѣцевости дуже утрудняе сходины и спôльне дѣланье. Але не бракуе въ селѣ и добромыслячихъ людей. Тіи то розваживши що небавомъ прийде складати на нову церковъ, бо старенька вже похилилась — почали заходитись коло того, щобы въ селѣ заложити крамницю, якъ дѣесь по другихъ селахъ и тою дорогою поратувати ся матеріяльно. Якъ задумали — такъ учинили. За порадою священика завязали спôлку на удѣлахъ по 2 зл. Приступило 40 членôвъ (по бôльшôй части бѣдныхъ) и зложили на фондъ коренный 80 зл, зъ котрымъ то капиталомъ зачали торгувати. Еще дня 8. н. ст. марта спѣшили люде зъ поблизькихъ и дальшихъ хатъ до своеи крамницѣ, по сôль, нафту або цукоръ, щобы побачити чи справдѣ Павло В. бувшій начальникъ громады, торгуе? Якъже дуже всѣ радѣли скоро переконали ся, що Павло дещо навѣть дешевше продае якъ жидъ, що немилосердно користав зъ того, якъ люде черезъ воду не могли до мѣста дôстатись. Теперъ прозрѣли вже и не зрячій, що противились тому дѣлу и пôзнали що жидъ здиравъ ихъ и всѣ горнуть ся до новои крамницѣ бо мають все пôдъ рукою и дешеве и добре а до того ще самій для себе торгують, бо мѣжь спôльниками стала така угода, що $^1/_3$ часть чистого зыску вôддасть ся до касы церковнои на будову новои церкви, тожь и самъ Богъ поблагословить доброму дѣлу! Запримѣтити годить ся и се що до спôлки належать крôмъ священика також начальникъ громады и писарь, хотяй жидъ, щобы доброму дѣлу зашкодити, хотѣвъ вôйта перекупити.

Вол. П.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Першій загальній зборы основаного товариства „Шкôльна помôчь“ въ Станиславовѣ вôдбули ся въ недѣлю дня 12 н. ст. марта. Товариство маe на цѣли нести моральну и матеріяльну помôчь убогôй рускôй молодежи всѣхъ шкôлъ публичныхъ, якій суть въ мѣстѣ, а въ першôй мѣрѣ молодежи шкôлъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Потреба такого товариства стала ся конечною вже зъ давна, тому то задумали мѣцевій патріоты ще въ осени минувшого року заложити у себе „Шкôльну Помôчь“. Справа введеня ви въ житье протягнула ся черезъ те, що намѣстництво не приняло першого статуту, кажучи сформулювати параґрафъ о спорахъ въ той спôсобъ: „Споры повсталій зъ вôдносинъ товариства рѣшае судъ мировый; въ такôмъ случаю выбирае кождa спорюча сторона судью, котрій выбирають суперарбитра“ — а тотъ параґрафъ бувъ поданый такъ: „Непорозумѣня помежи членами, если повстали зъ вôдносинъ товариства, рѣшае судъ мировый, до котрого выбирае собѣ кожда сторона по одному судьѣ, а тотій зверхника“. Годѣ добачити неграмотному чоловѣкови, якои рôзницѣ въ сихъ формулованяхъ.

Закимъ товариство могло вôйти въ житье скинули мѣсцевій громадяне 35 зр. для убогихъ школярикôвъ рускои школы вправъ при семинаріи учительскôй, а зъ тыхъ грошей закуплено 8 паръ чобôтъ, кôлька плащикôвъ зимовыхъ и шапокъ, трохи зшиткôвъ, олôвцѣвъ и книжокъ

На зборахъ приступило 25 членôвъ звычайныхъ и двохъ спомагаючихъ. Именно: Вcч. о. А. Войтѣховскій, викарій катедральный и о. Садовскій, докторандъ богословія зъ заведеня Августінеумъ у Вѣдни, першій зъ вкладкою 50 зр, другій 20 зр.

Загальній зборы выбрали черезъ акляцію головою товариства Омеляна Абрисовского катихита школы выдѣловои женьскои а до выдѣлу вôйшли: Вп. пп.: С. Недѣльскій професоръ гімназіяльный, Р. Заклиньскій професоръ рускои школы вправъ при семинаріи учительскôй, С. Веберъ учитель школы людовои им. Мицкевича и Д Пелвецкій учитель школы людовои им. Чацкого, а на заступникôвъ панна Кадайска учителька школы выдѣловои и п. Данкевичь властитель друкарнѣ. Зъ важнѣйшихъ ухвалъ, запавшихъ на зборахъ се тота, щобы выдѣлъ просивъ Преосвященого епископа о пôдмогу грошеву и порученье Вcч. священьству діецезальному основаного товариства.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ нагоды мартового свята було вчера въ Пештѣ богато домôвъ украшеныхъ хоругвами краски народнои. На площи університетскôй святковала свято молодѣжь, при чôмъ выголошено богато патріотичныхъ бесѣдъ. Опôсля увѣнчано статую поета Петефіого лавровымъ вѣнцемъ; на провінціи святковано такожь въ подôбный спосôбъ то народне свято.

——

„Свобода“ вôдповѣдае на россійске правительственне заявленье въ справѣ змѣны болгарскои конституціи, що въ роцѣ 1888 выпечатано такожь россійске заявленье, въ котрôмъ проголошено, що Россія не хоче мѣшатись въ внутрѣшнія справы Болгаріи. Тымчасомъ опубликованій тайнй россійскій документы ясно выказали, що россійска дипльоматія дѣлала разомъ зъ заговорниками на згубу Болгаріи. Длятого и нове заявленье не може у Болгаръ найти вѣры. Въ Россіи мусять Болгаре видѣти ворогôвъ краю, а нѣхто не може надѣятись, щобы Болгарія пôйшла за такими дорадниками. Болгарія потребуе династіи бôльше якъ чого другого, и чуе ся досыть сильною щобы йти доброю дорогою безъ чужои дорады, а особливо безъ дорады свого тяжкого ворога.

——

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Сербіи, партія правительственна побѣдила радикалôвъ и числить теперь 70 послôвъ. Въ повѣтѣ рудницкôмъ уневажнено 6 выборôвъ, то-жь радикалы утратили тôлько-жь мѣсць. Результатъ выборôвъ до теперь слѣдуючій: 70 лібералôвъ, 50 радикалôвъ и 3 поступовій. Въ кôлькохъ повѣтахъ маe прийти до поновного голосованя, мимо того правительство одержало значну бôльшôсть.

Сербскій екс-король Миланъ выпечатавъ въ часописи Temps письмо, въ котрôмъ характеристично выглядае слѣдуюче мѣсце: „Въ виду стараня, вмѣшати моe имя въ борбы партійнй, довше мовчати годѣ. Не есмь анѣ радикаломъ, анѣ ліберaломъ, анѣ поступовцемъ; есьмь нѣчимъ и хочу нимъ остатись. Я не узнаю правнои важности законôвъ противъ мене, бо они выданй безъ пôдставы и противъ права, однакъ узнаю то слово чести, яке я давъ, моя честь наказуe менѣ бути пасивнымъ и не вертати до Сербіи“. Про королеву Наталію и поєднанье зъ нею, Миланъ въ листѣ не згадуe.

НОВИНКИ.

— **Заупокôйне богослуженье за душу Тараса Шевченка,** устроене въ Петербурзѣ въ Казаньскôмъ соборѣ дня 10 н. ст. марта почитателями покôйного поета выпало — якъ зъ-вôдтамъ пишуть — дуже величаво. На богослуженю зôбрало ся около 300 осôбъ зъ украиньскои интеліґенціи. Мѣжь ними явили ся: проф. Королѣвъ, проф. Пелехинъ, писателѣ: Мордовцѣвъ, Гайдебурôвъ, Балашевъ, Лебединцѣвъ, Короленко, артистъ Микешинъ и ин. Було такожь много студентôвъ, а навѣть вôйсковыхъ походженя украиньского. По богослуженю вôдбувъ ся спôльный обѣдъ въ однôй реставраціи, де высказано богато бесѣдъ въ нашôй мовѣ, котрій доказують, що мимо гнету и нівеляційнои роботы россійского правительства, не загибае почутье народне мѣжь нашими закордонными братами, а тымъ сильнѣйше розвиваe ся.

— **Тучапяне передъ судомъ.** Позавчера вôдбула ся въ секціи III. у Львовѣ розправа противъ кôльканацяти селянъ зъ Тучапъ, за статью помѣщену въ „Przegląd ѣ“ п. з. „Справа Тучанска“. Зъ обвиненьемъ выступивъ о. Барновичь, котрому селяне зъ Тучапъ закидали публично въ тôй статьѣ, що вводивъ въ богослуженье змѣны небезпечній для католицкого вѣроисповѣданя. Обвиняючого заступавъ д-ръ Добряньскій, обвиненій боронили ся самій. Запытанй судьею, якій змѣны вводивъ о. Барновичь въ богослуженье, вôдповѣли обвиненій, що о. Б. при великôмъ входѣ выгольшувавъ: „всѣхъ васъ православныхъ христіянъ“, коли належить ся говорити „правовѣрныхъ христіянъ“ [якъ разъ противно — *Ред.*] якъ се робивъ пок. о. Правецкій, попередникъ о. Барновича. Дальше заборонивъ о. Б. спѣвати въ церквѣ по польски, заборонявъ уживати „коронки“ и „рожанцѣ“, рôвножь говоривъ, що латиньске богослуженье теперь змѣнене а тôлько руске повне, такъ якъ було передъ вѣками. — Окрôмъ того пôдносили обвиненій, що о. Барновичь называвъ ихъ въ проповѣди „свиньми“ пацюками“ и закидали ему ще деякій немилій справы що-до требôвъ церковныхъ. По переведеню розправы обвиненыхъ увôльнено. За мотивъ до увôльненя подавъ судья то, що селяне не розумѣють ся на догматахъ и видять въ змѣнѣ поодинокихъ церковныхъ церемоній и обрядôвъ змѣну вѣры, черезъ що не було въ нихъ намѣру оскорбити о. Барновича. Адвокатъ д-ръ Добряньскій внѣсъ противъ выроку рекурсъ.

— **Сѣльска господарка.** „Галичанинъ“ подае слѣдуючій вѣстки: Въ повѣтѣ золочѣвскôмъ есть село Красносѣлцѣ, въ котрôмъ вôдъ кôльканацятьохъ лѣтъ господарить безъ выбору и безъ контролѣ начальникъ громады. Въ громадѣ маe церковь свôй ґрунтъ, вôдъ котрого, якъ се свѣдчать книги церковній касовій платила церковь въ урядѣ громадскôмъ податокъ. Въ р. 1888 прийшовъ зъ уряду податкового въ Золочевѣ наказъ заплаченя податку за лѣта 1881, 1882, 1883, 1884. Мѣсцевый парохъ старавъ ся дôстати въ свои руки дневникъ побору податкôвъ въ громадѣ, що ему въ части удало ся, зъ котрого довѣдавъ ся багато цѣкавыхъ даныхъ, донѣсъ о сѣмъ сейчасъ до консистора, до уряду податкового, намѣстництва и до староства Староство обѣцяло выслати до Красносѣлець комісаря, але до нинѣшного дня сего не зробило. Ажь ось надôйшли правыборы до рады державнои въ початку 1891 р. одного дня явивъ ся комісарь староства лично въ домѣ пароха въ Красносѣлцяхъ и запропонувавъ ему аґітацію на рѣчь кандидата „кола польского“, обѣцюючи, що ще того самого дня полагодить справу податкову. Парохъ на се не приставъ а въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше мусѣла церковь вдруге заплатити подтаокъ, бо выявило ся, що начальникъ громады задержавъ грошѣ податковій для себе. Додати треба, що золочѣвскій судъ повѣдомлено о тôй дефравдаціи ще передъ двома роками, але доси ще не вглянувъ вôнъ въ ту справу.

— **Літературно-драматичне товариство „Муза“,** выставило вчера на сценѣ двоактову комедію Гоголя „Сватанье“. Представленье выпало якъ на аматорскій силы знаменито. Гоголѣвскій гуморъ найшовъ дуже добрыхъ интерпретаторôвъ въ панi Джулиньскôй, паннѣ Владичинъ и паннѣ Клявдіи Алексевичôвный, якъ такожь въ панахъ Слотанчику, Ленкôмъ, Бачиньскôмъ Гащицу и Третяку. Прочій аматоры доповнили цѣлôсть удачно. Мѣсцями грали аматоры языкомъ чисто-народнымъ, за то у всѣхъ сценахъ, де приходила панна Алексевичôвна аматоры поневолѣ попадали вразъ зъ нею въ „паламарщину“ и давалось вже чути: „онъ“, „былъ“, „ходилъ“ „сударыня“ и т. п. Публики зъ партіи „твердыхъ“ явило ся на представленю дуже мало, а й помѣжь тою можна було почути часто въ розговорахъ польску мову.

— **Зъ салѣ судовои.** По дводневнôй розправѣ передъ судомъ присяжныхъ засудивъ трибуналъ Федька Макушку, дяка и громадского писаря на 2 роки вязницѣ а Яремчука на 4 мѣсяцѣ. Федько Макушка обвиненый бувъ — якъ мы о тôмъ вже доносили — о проступокъ забуреня публичного спокою, обиду маестату, а крôмъ того о обманьство. При розправѣ пôдношено такожь, що Макушка бувъ пропаґаторомъ еміґраціи до Россіи, а при тôй нагодѣ допускавъ ся обманьства а дальше, що Макушка выражавъ ся ся часто легковажно о публичныхъ институціяхъ и о правительствѣ австрійскôмъ, а натомѣсть малювавъ рожевыми красками свѣтлій россійскій вôдносины. Легковаженье для австрійского правительства а звеличенье Россіи старавъ ся Макушка при кождôй нагодѣ вщѣпити въ народъ. Яремчука засуджено за ложне свѣдченье передъ судомъ. Розправа була тайна.

— **Львôвска палата адвокатôвъ** заявилась значною бôльшостію голосôвъ за заведеньемъ numerus clausus (числомъ замкненымъ) адвокатôвъ. Першій проектъ подала палата адвокатôвъ въ Градци. Всякій поступовій часописи мусять выступити противъ сего проекту, якій кривдить не лише правникôвъ, але въ загалѣ суспôльнôсть.

— **Йосифъ Супиньскій** одинъ зъ найлучшихъ польскихъ економістôвъ померъ вчера въ 90 ôмъ роцѣ житя. Покôйный написавъ багато творôвъ суспôльно-економічныхъ, якій появились въ кôлькохъ выданяхъ. Вôдъ десяти лѣтъ бувъ покôйный темный на очи.

— **Новій зошиты.** Рада шкôльна окружна у Львовѣ рѣшила ввести въ уживанье по школахъ новій зошиты, якій вôдповѣдали бы вповнѣ приписамъ гигіены, и выдала до того вôдповѣднй постановы, о чôмъ всѣхъ купцѣвъ и промысловцѣвъ повѣдомлено.

— **Краєве меліо аційне бюро,** *яке истнуе при* выдѣлѣ краєвôмъ, выготовило теперь проектъ реґуляціи потокôвъ Чорна и Яблонець въ громадахъ: Жуковицѣ, Йодлôвка и Зачарнѣ, повѣта тарнôвского. Выдатки обчислений на 17.100 зр.

— **Засѣданье товариства учителѣвъ шкôлъ высшихъ** вôдбуде ся въ суботу дня 18 н. ст. марта о 6-ôй годинѣ вечеромъ въ сали фізикальнôй школы реальнои у Львовѣ. На порядку дневнôмъ стоять 1) рефератъ д ра Ем. Дуниковского, професора університету про „Шкôльництво въ Сполученыхъ Державахъ“ и 2) педаґоґічнй розговоры.

— **Въ Косовѣ** побѣдили при выборахъ громадскихъ жиды, а давна господарка водворить ся на ново въ тôмъ мѣсточку. До „Kurjera Lwowsko-go“ доносять цѣкавый фактъ зъ господарки громадскои а именно, що бурмістръ мѣста зажадавъ вôдъ громады, щобы ему дарували одну парцелю, власнôсть мѣста, на що услужна громада згодила ся. За примѣромъ бурмістра идуть також радній, а ґрунты и публичнй платы роздають ся за взаимнй услуги. Одинъ зъ радныхъ видячи, що дѣеся, внѣсъ якъ бы на смѣхъ просьбу, щобы ему даровано косôвскій ринокъ. За то все бурмістра именовано почетнымъ горожаниномъ. Може бы выдѣлъ краєвый схотѣвъ вглянути въ господарку Косова и положивъ кôнець всякимъ надъужитамъ на будуще.

— **Змѣна власности.** Добра Коропець повѣта бережаньского дотеперь власнôсть Альфр. Мысловского закупивъ ґр. Станиславъ Бадені.

— **На цѣлы товариства взаимнои помочи** дякôвъ церковныхъ греко-кат. епархіи Станиславôвскои вплынули слѣдуючій датки: вôдъ свѣтлыхъ выдѣлôвъ радъ повѣтовыхъ: Коломыйскои, Гусятиньскои и Рогатиньскои, двохъ першихъ по 50 зр., третого 10 зр; вôдъ Впр о. М. Левицкого пароха въ Обертинѣ 5 зр; Вп. п. Цѣньского властителя Вôкна 5 зр; Вп. п. А. Теодоровича властителя Жукова 5 зр; Вп. п. Гн. Теодоровича властителя Тишковець 5 зр; Вп. д-ра Т. Окуневского адвоката въ Городенцѣ 5 зр; Вп. п. Ю. Малецкого властителя Лядского 5 зр. и хв. комітету ювілейного панского въ Снятинѣ 5 зр. За тѣ жертвы складае выдѣлъ товариства благороднымъ жертводавцямъ прилюдну подяку. Станиславôвъ дня 13 н. ст. марта 1893. *Т. Шанковскій* предсѣдатель. *Ом. Абрисовскій* секретарь.

— **Вôдъ п. Ив. Косована** одержали мы таке письмо: Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ занменувала мене своимъ аґентомъ на Вытилôвку и охрестнôсть, судового повѣта Кôцманьского. Маю честь повѣдомити Вcч. отцѣвъ духовныхъ, Вп. пп. учителѣвъ шкôлъ народныхъ и Чч. громадянъ, що я готовъ служити въ справахъ обезпеченя кождого часу и удѣлити охотно всякихъ пояснень. — Зъ поважаньемъ *Иванъ Косованъ*, пѣвець церковный и аґентъ „Днѣстра“.

— **Будова зелѣзницѣ черезъ Сибѣръ.** Довгôсть намѣренои будовы зелѣзницѣ вôдъ Челябіньска до Омска выносить 747 верстъ а кошты выкôнченя обчислений на 22.335,345 рублѣвъ або 29.000 рублѣвъ на одну версту. Цѣлу лінію подѣлено на чотири части и почато вôдразу роботу на всѣхъ точкахъ ще 22 червня минувшого року. Столиця полудневого Сибѣру Томскъ буде вôддалена вôдъ зелѣзницѣ 60—70 верстъ, однакъ зъ часомъ почнуть будову бôчнои лініи до Томска зъ выдаткомъ чотирохъ міліонôвъ. Въ кôлькохъ сибѣрскихъ ґуберніяхъ, а особливо въ тобольскôй, де вже вôдъ чотирохъ лѣтъ панують неурожаѣ, нужда помѣжь народомъ маe буги страшна и черезъ то збôльшили ся слабости та число проступкôвъ. Народъ приймивъ длятого будову зелѣзницѣ зъ великою радостію а въ самôмъ Курганѣ найшло заробокъ 3000 людей, що не могли найти нѣякои роботы.

— **Зъ тайнъ природы.** Кождый мусѣвъ се замѣтити, що люде котрій жиють въ близькимъ зношеню зъ природою, умѣють напередъ приповѣсти кожду змѣну, яка въ природѣ маe наступити. На чôмъ опирають они свои здогады, чи на летѣ птахôвъ, чи на напрямѣ вѣтрôвъ, чи на помраче-

---

носить ся зъ нерозвязаною загадкою, той набираe необавки такъ чудного выгляду, що самъ стаe загадкою для другихъ. Уже тогдѣ, скоро лише прийшовъ сюды, его зôръ вчинивъ ся непривѣтный, его урода и обоихъ незвѣстна минувшôсть стали предметомъ тысячу сплетнѣвъ; а коли Аasta пропала нагло, займили ся Ботольфомъ до того ступѣня, що радо вѣрили найнеимовѣрнѣйшимъ навѣть казкамъ. Нѣхто не умѣвъ сказати нѣчо певного, бо тои недѣлѣ, коли Аasta утопила ся, не було близько нѣ живого духа, а-филѣ не принесли до берега ей трупа на свѣдоцтво нещасливои погибѣли. То-жь ще за житя Ботольфа, цѣла вязанка рôзнородныхъ казокъ склада ся про него. Погано выглядавъ той чоловѣкъ; погано выглядавъ лежачи у лôжку, лице продовжило ся и запало, а руда борода и таке-жь щѣтинисте волосье сквернили его ще дужше. А що вôнъ не мôгъ умерти, а и о житю такожь бесѣды не було, тому голосили, що Господь и нечистый борють ся о него. Найшли ся и такій, що бачили, якъ нечистый, цѣлый въ полумю повзъ до вôкна кôмнаты, щобы его выкликати. Видѣли такожь чорта въ поставѣ чорного пса; вôнъ кружлявъ довкруги дому и шукавъ наживы. Кôлькохъ прѣшихъ зъ недалека мужикôвъ оглядали разъ дôмъ въ огни; другій зновъ чули хоровôдъ, що гамôрливо зъ крикомъ и бренькотомъ выйшовъ зъ моря, посунувъ ся поволи пôдъ домôвлю Ботольфа, влетѣвъ крôзь запертй дверѣ, обôйшовъ всѣ кôмнаты и вернувъ навпослѣдъ зъ тымъ самымъ крикомъ и гомономъ, середъ брехоту псôвъ и ржаня коней, назадъ до моря. Челядь Ботольфа, мужчины и жѣнки розбѣгли ся на всѣ стороны свѣта; они то саме розносили всѣ байки. Нѣхто не смѣвъ наблизити ся до несамовитого дому. Коли-бъ не кôлькохъ мужикôвъ, що звязавъ собѣ ихъ давнѣйще присудгою, мусѣвъ бы бувъ обходити ся безъ всякои помочи. Стара баба, що доглядала его, сама не могла оперти ся великому страхови; щобы выгнати злого духа, спалила околôтъ соломы пôдъ лôжкомъ Ботольфа. Однакъ мимо того, що хорый ледви що не погорѣвъ, нечистый не злякавъ ся. Нещасливый чоловѣкъ терпѣвъ страшно. Вкôнци баба здогадала ся, що Ботольфъ не може умерти тому, що дожидае когось живого. Запытала его, чи не вôзвати бъ пастора. Кивнувъ головою въ знакъ переченя. И нема нѣкого на свѣтѣ, кого бажавъ бы побачити? На се не одвѣтивъ нѣчого.

Другои днины лежавъ усе въ тôмъ безнадѣйнôмъ станѣ и вымовивъ ясно имя: Аґнесъ Очевидно, се не була вôдповѣдь на вчерашне пытанье старои, але милосердна баба приймила сій слова за одвѣтъ; встала вдоволена и пôйшла до чоловѣка, просила его, щобы чимъ скорше заложивъ конѣ и поѣхавъ по Аґнесъ до пастора На попôвствѣ думали, що баба не порозумѣла о що ходить; хорый бажае собѣ певно пастора; однакъ старый мужикъ вповнюавъ рѣшучо, що не пастора потрѣбуе, лише Аґнесъ.

Дѣвчинка слухала бесѣды и дрожала зô страху; она чула о нечистôмъ въ рôзныхъ постанахъ, о чудномъ, морскôмъ хороводѣ, що навѣстивъ домôвлю Ботольфа; однакъ чула такожь, що хорый дожидае когось и не може вмерти. Ѣй не робило ся зовсѣмъ дивно, що вôнъ хоче саме ей бачити, жѣнка Ботольфа присылала неразъ по Аґнесъ. Волю умираючого треба конечно сповнити, сказали ѣй, и коли щиру молитву зашле до Бога, нѣчого ѣй не стане ся.

Повѣрила и позволила убратись.

Вечѣръ бувъ студеный, погôдный; лѣсомъ гнавъ ся дивный шумъ и проймавъ дѣвчинку страхомъ. Сидѣла на возѣ тихо, вткнула рученята у рукавы и молила ся. Нѣгде не побачила нѣ нечистого нѣ морского хороводу, видѣла лише на небѣ звѣзды и свѣтло въ домѣ, що стоявъ на противнôмъ горбку.

Тамъ въ тôмъ домѣ, все було такъ страшне, потайне. Стара выхопила ся, зняла Аґнесъ, роздягнула дѣвчинку и ведѣла ѣй огрѣти ся при печи. Додавала вôдваги, упоминала, щобы не бояла ся, щобы приступила зъ потѣхою до недужого и вôдговорила надъ нимъ „Отче нашъ“. Коли Аґнесъ огрѣла ся, стара уняла ей за руку и попровадила до кôмнаты Ботольфа Вôнъ лежавъ неподвижно, тôльки звернувъ очи до входячихъ; вôнъ не выдававъ ся малôй Аґнесъ мерзенымъ и она не учула страху на видъ его.

— Прощаешь менѣ? — спытавъ ледви замѣтнымъ голосомъ.

Зрозумѣла, що треба сказати: „такъ“ и сказала „такъ“! Усмѣхъ завитавъ на лици запалôмъ, хорый пробувавъ навѣть пôднести ся, однакъ безсильно упавъ. Аґнесъ стала въ тôй хвили говорити „Отче нашъ“. Рухомъ руки давъ ѣй зрозумѣти, щобы залишила. Вôнъ вказавъ на свою грудь. Аґнесъ идучи за тымъ знакомъ, згорнула обѣ рученята ему на грудяхъ, а вôнъ притуливъ ихъ своею худощавою костистою и якъ лѣдъ зимною рукою. А що вôнъ мовчавъ, розпочала на ново „Отче нашъ“. Хотѣла вже въ трете вертати до початку молитвы, коли стара баба глянувши на недужого, сказала:

— Моя дитинко, теперь уже можешь перестати; вôнъ вже вôльный вôдъ всѣхъ терпѣнь.

Перекл. ***Павло К—кв.***

нію сонця або постати мѣсяця, се остає ихъ тайною, досыть, що ихъ приповѣданя звычайно здѣйстняють ся. Якъ видимо отже въ природѣ суть обявы, котрі можуть намъ казати догадуватись, а взглядно вѣрити на певно въ ихъ вплывъ на змѣну природы. Въ Щавници истнує одно жерело зване „Йосифіна“, котре на два днѣ передъ всякою змѣною въ природѣ на слоту, мимо що сонце ще грѣе, дае воду мутну и зъ змѣненымъ смакомъ а передъ змѣною на погоду мимо дощу дае воду чисту и смачну. Горняки вмѣють тому напередъ приповѣсти дощъ або погоду а свѣтъ ученый повиненъ бы занятись розслѣдомъ того цѣкавого обяву.

— **Чотири разы жонатый.** Рѣзьбарь италійскій Михайло Анджельо de Люкка оженивъ ся въ Новомъ Йорцѣ ажь зъ чотирма жѣнками, такъ, що одна о другій не знала нѣчого. Наразъ зойшли ся несповѣвано въ его роботни, а коли одна водъ другои довѣдалась, якъ дѣло стоить, мало его не роздерли. Бѣдный рѣзьбарь спасъ ся водъ розлюченыхъ жѣнокъ бѣгствомъ.

— **Численна родина.** Въ Стеніко въ полудневомъ Тироли жие вдовиця Кольомба Каресані, котрій вже 94 лѣтъ а котра мала 11 дѣтей, 57 внукôвъ, 170 правнукôвъ и 1 праправнука, разомъ 239 потомкôвъ. Зъ тыхъ жие ще 6 дѣтей, 34 внукôвъ, 130 правнукôвъ и одинъ праправнукъ, разомъ 181 особъ.

— **Дробны вѣсти.** Въ Петербурзѣ умеръ Аркадій Суворовъ, послѣдный потомокъ звѣстно о зъ часôвъ Катарины, российского генерала — Еразмъ Єржмановскій зъ нового Йорку переславъ на руки посла Асника десять тысячь зр. для товариства народнои школы.

Наука, штука и література.

— **Читальнѣ ч. 4.** мѣстить въ собѣ: Ал. Торонь ского „Недѣля 3 великого посту;“ — оповѣданье Савы Сливича „Якъ писарувавъ у насъ Петро Губа;“ — „Облога мѣста Львова“ М. Костомарова; — „О будовѣ поправнѣйшихъ селяньскихъ загородъ“ Луця Сокирника; — „О товариствахъ асекураційныхъ“ Иосифа Ярембецкого; — „Спростованье межи“ Ив. Негребецкого; — „Кукурудза“ Л. Гречкосѣя; — „О породахъ куръ и ихъ годôвли;“ — „О пчолахъ нôдъ весну;“ — „Кôлька слôвъ до молочности коровъ“ Ив. Бачиньского; — „Въ справѣ еміґрациі нашихъ селянъ до Россіи;“ — „Вôдкрытье читальнѣ „Просвѣты“ въ Микулинцахъ;“ — дальше „Всячину“ „Смѣхъ и правда“ та загадки. Зъ поезій помѣщеный стихъ Т. Шевченка „Три шляхи“.

— **Дзвонка ч. 5** мѣстить въ собѣ статейку „Тарасъ Шевченко“ зъ дуже удачнымъ портретомъ поета; — „Про дикихъ людей-мысливцѣвъ“ за Коропчевскимъ переказавъ В. Чайченко; — „Орлица“ норвежске оповѣданье Олесѣ Зôрки и оповѣданье „Дикарь“. Зъ поезій помѣщенй: „Перебенда“ и „Три шляхи Шевченка, „Весна“ Днѣпровои Чайки, казка „Вовче добре дѣло“ В. Чайченка, байка „Вовкъ и Кундель“ Л. Глѣбова и розвязка загадки зъ ч. 4.

— **Учителя ч. 5** подае: „Про вплывъ христіяньства на устну словесность Русинôвъ (дальше), — Промову посла Барвѣньского, выголошену при дискусіи буджетовôй надъ „школами народными“ дня 8 лютого; — „Вôдповѣдь на критику препаращій“ Д. Дмитерка; — Новинки, Постановы властей шкôльныхъ, Конкурсы и Подику.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Вôдзначеня.** Директоръ вôддѣлу рахункового въ львôвскôмъ намѣстництвѣ Ив. Орловскій одержавъ ордеръ зелѣзнои коропы III. клясы при переходѣ на пенсію; совѣтникъ почтовый у Львовѣ Стан. Туржиньскій одержавъ при переходѣ на пенсію золотый хрестъ заслуги зъ короною.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 17 марта. Приѣхавъ тутъ на довшій часъ россійскій канцлеръ Ґірсъ. Пôсля вѣдомостей зъ Петербурґа, Россія лагодить на весну войскову выправу на Паміръ, щобы скрѣпити залогу противъ Китайцѣвъ и Аффанцѣвъ.

Вѣдень 17 марта. Листъ Смольки вôдчитае ся на нинѣшнôмъ засѣданю. Цѣсарь приѣздить нинѣ до Вѣдня.

Римъ 17 марта. Лучивъ ся тутки другій выпадокъ холеры. Заряджено десінфекцію и поставлено на граници сторожу.

Берлинъ 17 марта. Парляментъ покôнчивъ вже нарады надъ другимъ читаньемъ буджету.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймае всякій замовленя на одяги цивільній, войсковй и для Вп. Духовенства и выконye скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Средства десінфекційнй, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручае найдешевше
Головный складъ въ аптицѣ нôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „нôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4183

ЗНАМЕНИТОИ КАВЫ
4¾ клґр. franco
Цейлонъ 8·84, 9·47, 9·66 зр
Золота Ява 9·47 зр.
Santos 7·76, 7.97, 8·17 зр.
Каляфіоры штука 15 кр.
Свѣжй помідоры кілько 20 кр.
поручае:
ЕДВАРДЪ КАЧОРОВСКІЙ
Трієстъ, via Romagna 104.
Импресса Львовъ.

ВЫДАНЬЕ ПЯТЕ
Выйшло вже зъ друку
Практичнй приписы
ПЕЧЕНЯ ТѢСТЪ СВЯТОЧНЫХЪ
ФЛЬОРЕНТИНЫ и ВАНДЫ
обôймае:
Найновѣйшй приписы на бабы паренй, бабы лôктевй, украиньскй, бабы утираній, бабки крухй перекладаній мармолядою, незрôбнанй колачѣ и т. ин.
Знаменитый пляцокъ дактилевый. Пляцокъ зъ масы яблокъ, турянь скій, англійскій. Незрôзнаный пляцокъ орѣховый цѣлкомъ на иншій способъ роблечый якъ по цукорняхъ и перевысшаючій всѣ иншій дебротою.
Дуже добрй мазурки мигдалôвй въ зимнôй водѣ, мазурки зъ бакалій, помаранчевй цукорковй и т. ин.
Люкры, — Маріяни, — Зефіры ово чевй, — Андруты и т. ин.
ОДИНОКІЙ ТАЙНЫ
робленя дуже добрых медôвникôвъ
Всѣлякій тѣста до кавы, чаю и шоколяды.
Знаменитый хлѣбъ сѣльскій питльованый 4587 3—4
Цѣна 50 кр.
За пересланьемъ переказомъ почтовымъ 56 кр., высылае франко **Друкарня В. Манецкого. Львôвъ ул. Коперника ч. 7.**

Задля безвартностных спадкôвъ треба жадати все
Tinct. capsici comp.
(Pain-Expeller)
зъ котвою и вôдкидати коробки безъ котвы яко неважній. 4582

Приряды до ратованя худобы въ случаяхъ давленя, здутя и т. ин. (въ формѣ довгои руры зъ дроту сталевого пружинового) по зр. 6.50 поручае **Петро Хшонстовскій**, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ Катедры).

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.
ЮРІЙ КІРШЬ
перенѣсъ свою **реставрацію и покôй до снѣдань** зъ ул. Баторого на ул. Краковску ч. 6. Знаменитй напоє всѣлякого рода, пива, вина и перекуски зимнй и горячй все свѣжй и здоровй. — Цѣны найумѣренѣйшй.
4613 (Импресса Львôвъ). 1—3

РУ-
кавички всякого рода;
Бандажѣ руптуровй
и всякй выробы рукавичничй
поручае найдешевше
Павло Лянґнеръ
передъ тымъ
Браты Лянґнеры
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Новй уніформы
для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць
можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй вдъ многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй.
Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095
Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты
остаю зъ высокимъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Зр. 200.000 а. в.
можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.
ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ
КЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 4—?

цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.
17 н. ст. марта 1893

Львôвъ: Пшеница 7·75 до 8·—, жито 6·— до 6·25, ячмѣнь 5·— до 5·75, овесъ 5·25 до 6·—, рѣпакъ 11·25 до 11·75, горохъ —·— до ——, вика 5· до 5·25, льнянка 11.—до 11·75, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 65·— до 74·—, конюшина бѣла 75·— до 85·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 18·— до 20·—, анижъ 36·— до 38·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 13·75 до 14·— зр.

Ряшôвъ: Пшеница 7·85 до 8·30, жито 6·50 до 6·80, ячмѣнь 5·40 до 6·—, овесъ 6·— до 6·50 горохъ 7·50 до 9·50, вика 5·25 до 5·70, рѣпакъ 11·— до 11·50, льнянка —·— до —·—, конюшина червона 72·— до 78·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Пôдволочиска: Пшеница 7·30 до 7·45, жито 5·87 до 6·—, ячмѣнь 3·80 до 4·75, овесъ 4·60 до 5·—, горохъ 5·60 до 9·—, вика 4·80 до 5·—, рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина чéрвона €5·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— бульбы 1·01 до 1·20.

Курсъ Львôвскій
зъ дня 16 н. ст. марта 1893.

Акціи за штуку безъ купона	Плат	Жада.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	219 —	222 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	259 —	263 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в . .	335 —	— —
Банку кредит. гал по 200 зр. а. в. .	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 70	101 40
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	109 70	— —
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 60	101 30
Товариства кредит. гал 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 30	99 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	96 —	— —
Товар кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	101 10	101 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	96 50	96 70
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	—	— —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	105 —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 80	97 50
Комунальнй Банку краев. 5% I. емис.	— —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев зъ 1883 по 4½ а. в.	100 60	— —
Льосы:		
Мѣста Кракова	24 —	26 —
Мѣста Станиславова	40 —	43 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 63	5 73
Наполеондоръ	9 60	9 70
Пôвъимперіялъ	9 70	— —
Рубель срѣбный	1 27	1 31
Рубель паперовый	1 26½	1 28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59 —	59 60

Словарь руско-нѣмецкій
Евгенія Желехôвского.
Знижена цѣна 6 зр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ
важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. повсп.	пот. повсп.	пот. осôб.	пот. осôб.	пот. осôб.	пот. мѣш.
Зъ Кракова	601	205	901	648	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ . . .	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга . . .	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ . . .	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ .	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця . .	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зъ Львова	пот. повсп.	пот. повсп.	пот. осôб.	пот. осôб.	пот. осôб.	пот. мѣш.
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ . . .	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча) .	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ .	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои .	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга . . .	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля . .	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означаютъ нору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.
2382

Высокоповажанй Панѣ!
Пôдпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта“.
Товаръ лѣпшій анѣжь чужй выробы — можна купити у всѣхъ торговляхъ. 4572 9—10

Тутки циґаретовй !неклеєнй!
зъ найлѣпшои бибулки французскои
1.000 штукъ вôдъ 1 зр.
поручае *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа.
Опаковане *даромъ.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 6—83

Друки метрикальнй
и прочй книги для урядôвъ парохіяльныхъ
ВСѢ КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
въ сильнôмъ переплетѣ
по найнизшихъ цѣнахъ поручае
ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.
4471

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, ґвотыждневникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.
Білєты корабельнй до Америки
въ
Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.
Поясненя безплатно. 4590 3—6

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВôДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНôВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідпитилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 14—?

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Наукового тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 52. Львôвъ, Субота 6 (18) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 18 н. ст. марта 1893.

Петиційный рухъ, якій — дякуючи ініціятивѣ нашихъ політичныхъ товариствъ: львôвскои Народнои и стрыйскои Пôдгôрскои рады – проявивъ ся середъ Русинôвъ галицкихъ скрôзь по цѣлôмъ краю въ справѣ безпосередныхъ выборôвъ до рады державнои, — звернувъ на себе увагу такожь селяньства польского и въ однôмъ зъ орґанôвъ того-жь селяньства, въ „Przyjaciel-y ludu“, вôдозвавъ ся уже голосъ, поважно накликуючій селянъ польскихъ ити въ такъ важнôй справѣ за прикладомъ Русинôвъ.

„Въ пекучôй для насъ селянъ справѣ безпосередныхъ выборôвъ — пише авторъ — вôдзываю ся насамперед до васъ, братя, що то свои голосы при выборахъ продаєте за той дiявольскій вынахôдъ — за горѣвку и за тоту лакому ковбасу, що єи передъ выборами наготовлено для васъ по-пôдъ лавы жидôвскій а псы скорше ихъ кушають, нѣжь вы. Черезъ васъ то мусимо мы всѣ покутувати, бо деякі послы у Вѣдни кажуть, що мы ще до того не доросли, абы намъ надати права о выборахъ такі, якъ иншимъ краямъ. И мы, неразъ поряднѣйшій и свѣтлѣйшій люде, мусимо бути пôдъ кураторелею двохъ або трехъ часомъ темныхъ и найгôршихъ людей въ громадѣ. Отже стараймось выдобути ся зъ-пôдъ тои куратели и пишѣмъ петиціи до рады державнои — якъ Русины такъ и Поляки. Русины вже богато выслали такихъ петицій на руки рускихъ послôвъ, бо тій дуже горячо займають ся тою справою у Вѣдни. Отже если мы всѣ, у всхôднôй и въ захôднôй Галичинѣ, зъ селъ и зъ мѣсточокъ будемо высылати такі петиціи, то певно и намъ дадуть выборы безпосереднѣ. Тогдѣ уникнемо тои огиднои куратели и тои плюгавои деморалізаціи, котра дає причину до всего лиха... То наслѣдки выборôвъ посередныхъ. Хто бувъ уже зъ-кôлька разôвъ при тыхъ выборахъ, то надививъ ся досыть не на одно. Але вже бы намъ и жалю не було, доки бы того, що справедливе, не мали такожь иншій краѣ. Однакъ коли-бъ тамтій краѣ дôстали, а мы нѣ, се була бы для насъ кривда. Прецѣнь мы такъ само поносимо рôзнѣ тягары державнѣ, якъ и тамтій краѣ!“

Вôдрадно се для насъ Русинôвъ, що якъ интеліґенція такъ и нарôдъ нашъ въ такъ важнôй справѣ, якъ реформа выборча, стали примѣромъ для другого народу въ краю.

Деякі замѣтки до етноґрафічнои карты Руси-Украины.

Безнастанно йде у насъ допытъ за етноґрафічною картою. На всѣлякихъ зборахъ, по часописяхъ роздягають ся голосы на той тематъ, ба й устно доводилось менѣ и у насъ и за кордономъ чути про пекучу потребу такои карты.

Найбôльше потрѣбна она тому, щобы змôцнити національну свѣдомôсть, впевнившись, якій реальній завдатки до розвою має Русь-Украина. Безперечно инакше дивить ся въ будучнôсть Сербъ лужицкій, котрого племя живе на просторони кôльканацятьохъ квадратовыхъ миль, и то посередъ Нѣмцѣвъ, — а зновъ инакше Украинець, коли его нарôдъ займає величезнѣ просторы вôдъ Карпатъ до Кавказу, зъ природы богатѣ, плôднѣ, живучи поручь зъ народами або рôвнои або низшои культуры.

Не все разомъ за величиною занятого простору, за міліонами, до якихъ доходить якійсь нарôдъ, иде заразъ и рôвнозначна політична або культурна сила. Земля Данцѣвъ на половину менша вôдъ простору Галичины, — числять они всего два міліоны, коли насъ ажь 20, 25 чи якъ тамъ хто хоче міліонôвъ, але анѣ політичне анѣ культурне значѣнье обохъ народôвъ не дасть ся нинѣ порôвнувати. Тôлько-жь можна на певно, зъ математичною докладностью сказати, що Данцѣ не будуть грати уже великои ролѣ, бо нема природныхъ завдатковъ до вхъ розвою, коли ще по Украинцяхъ можна всего сподѣватись, — матеріялъ то великій и здатный на всѣлякі комбінаціи, на розвôй природный дуже значный. Людей бôльше, трохи лекшихъ, пригôднѣйшихъ условинъ, а вытворить ся зъ насъ — такъ мы надѣємось, ба й мусимо бути певными того — важке звено въ Европѣ.

Та поки-що нема въ насъ точно означеного имени, нема назвы постôйнои. Скажѣть, де хочете, за границею, що вы „рускій“, „Русинъ“, — всѣ возьмуть васъ за „русского“, за Великоросса и богато треба клопоту абы и найбôльше интеліґентнымъ людямъ рѣчь выяснити. Ще якъ сказати въ Россіи, що вы Малороссъ, то знайдесь споро людей вôдчуваючихъ, що десь тамъ на полудни Россіи є якісь оріґінальній „хахлы“, але сохрань Господи назватись Галичанинови „Малороссомъ“, бо надивлять ся на тебе якъ на неука нетямучого, котрый не знать що выдумує. Одна, впрочôмъ дуже интеліґентна дама зъ Таганрога надъ Азовскимъ моремъ повѣрила менѣ по довгихъ короводахъ, що я „Малороссъ“, и то повѣрила бôльше на слово, якъ зъ пересвѣдченя, але прийшла въ страшне здивованье, коли я заявивъ, що и єи уважаю за „Малоросску“, бо населенье коло Таганрога чисто малоруске. О тôмъ, що коло Таганрога Малороссы, она не знала и прямо заявила: якій тамъ Малороссы? та-жь то Новороссія! Она, якъ и бôльшôсть интеліґенціи по всѣй Россіи думають, що Малороссія, а ще лѣпше сказати „Хохляндія“ — въ Полтавщинѣ, ледви ще трохи въ ґуберніяхъ черниґôвскôй и кіевскôй. Навѣть межи свѣдомыми Украинцями въ Россіи доводилось менѣ въ розмовахъ зъ ними про сю рѣчь стрѣчати такихъ, що мають въ тôмъ зглядѣ неясній и запутанѣ погляды.

Отже погляды про те: хто Украинцѣ-Малороссы? якъ далеко они сягають? — мало ще звѣстній ширшимъ кругамъ, а знанье того потрѣбне доконче, отже потрѣбна и карта докладна.

Бѣда лише зъ тымъ, що тою справою мало займали ся, мало матеріялôвъ печатныхъ, и нѣяка карта зроблена зъ нинѣшными датами не може претендувати на повну докладнôсть и певнôсть. Трудноcть збôльшує ся дуже часто черезъ се, що мы офіціяльно въ Россіи не признана нація и при вычисленю Малороссы пôдпадають въ рубрику „русскіе“, а такожь не має ще мало-рускій нарôдъ межь постôйныхъ, — усе вôнъ розширюєсь, безупинно йде мало-руска кольонізація зъ компактного рейону украиньскихъ земель

Про Америку нема що говорити, — тамъ нашій може зникають середъ иншихъ народностей и нѣгде, навѣть въ Шенандорѣ, не займають третины числа всѣхъ мешканцѣвъ, але маю на думцѣ головно Кавказъ и дальше полуднево-всхôдну Россію, Сибѣръ зъ амурскимъ краємъ, куда що-рôчно богато выселюєсь Малороссôвъ. Хочь якъ бы новій були матеріялы, якихъ уживаєсь до картъ, все не дадуть они вѣрного образу, а тутъ ще найчастѣйше бракъ деякихъ жерелъ. Случайно можна напасти на якусь звѣстку. То читаєшь у „Вѣстнику Европы“, що въ Кокчетавѣ въ кирґизскôмъ степу значна кольонія Малороссôвъ, то зновъ Ковалевскій переѣзжаючи зъ Кальчика черезъ кавказскій хребетъ, вôдкрывъ середъ гôръ несподѣвано мало-руске село, про котре нѣхто не знавъ. Фільософъ россійскій Лесевичъ оповѣдавъ менѣ, що на рѣцѣ Ингодѣ, доплывѣ Амуру, заснувалась въ Забайкалскôмъ краю нова Малороссія зъ населеньемъ чисто мало-рускимъ, — звѣстна рѣчь и те, що правительство россійске Малороссами кольонізує теперь Уссурійскій край. Все то дорывочній звѣстки, — жерелъ певныхъ и точныхъ нема, бо нѣхто не слѣдить, нѣ не займаєсь тымъ.

Картоґрафічный матеріялъ дуже скупый. Карта Михальчука въ „Трудахъ“ Чубиньского знана, побѣжна, въ грубыхъ чертахъ. Єсть ще карта етноґрафічна Россіи европейскои Риттиха, котру Петерманъ переробивъ такожь въ своихъ „Mittheilungen“. Въ сѣй картѣ вызыскано дуже совѣстно всякі можливі жерела, мѣжь инчимъ що-до Бессарабіи, ґуберній седлецкои, люблиньскои, такожь великои части „юго-западнаго края“ пôйшовъ Риттихъ за жерелами подаными Чубиньскимъ, деякі ґуберніи поданѣ пôсля дуже докладныхъ даныхъ майже до кождого села зъ мало-рускимъ а взглядно велико-рускимъ населеньемъ. Нема у Риттиха частины Бессарабіи, котра въ часѣ, коли карта его выходила [въ 1875 роцѣ] належала до Румуніи, неясній або невѣрній у него означеня въ ґуберніяхъ таврійскôй, земли войска кубаньского, деякі части астраханьскои ґубернії, и т. д.

Не маючи особисто спроможности робити дослѣды въ поодинокихъ краяхъ, мусѣвъ я провѣрити: о скôлько вѣрній даты въ картѣ Риттиха до поодинокихъ краѣвъ, непевнѣ або невѣрній части поправити, позбирати на скôлько можна новѣ даній, а декуда розпытувати знакомыхъ [н. пр. изъ Таврія] або и переписувати ся зъ деякими статистиками що-до мѣсць непевныхъ. Новыми выйшли въ ново выготовленôй картѣ Кубаньска и Терекска область на пôвночнôмъ Кавказѣ, етноґрафічнѣ вôдносины на Ергеняхъ въ Астраханьскôй ґуберніи, Таврійска ґубернія и пôвночный берегъ долѣшного Днѣпра, частина ново прилученои Бессарабіи, устье Дунаю въ Добруджѣ, узглядненье деякихъ мазурскихъ кольоній у всхôднôй Галичинѣ, взагалѣ значнѣ змѣны въ проведеню етноґрафіи сеи части, но трохи змѣна границѣ межи Ясьолдою а Нарвою, и пр.

Зъ мѣсцевостей увзгляднювано головно тѣ, що етноґрафічно цѣкавѣ; такожь не занедбувано историчныхъ и въ иншôмъ взглядѣ важныхъ мѣсцевостей. Назвъ треба було неразъ пôдбирати бôльше народныхъ-неофіціяльныхъ. Часомъ треба було змѣнити дѣйстну нинѣшну назву на задавнену. И такъ: рѣка Кальчикъ, доплывъ Кальмідеа, названый Калкою, бо Калку всѣ знають изъ погрому татарского а про степову рѣчку Кальчикъ нѣкому не цѣкаво. Градижскъ зовуть Городище, Новоградъ волыньскій — Звягель; Микитинъ Перевôзъ зъ Запорожскихъ часôвъ переименовано офіціяльно въ Никополь, и т. и. Але неразъ треба було ще задержати офіціяльну назву супротивъ народнои. Геленджикъ надъ Чорнымъ моремъ въ Черноморскôмъ окрузѣ перекрутили Малороссы въ Зеленчукъ, але нѣхто на картѣ Зеленчука не дошукавсь бы.

Що-до ентноґрафічныхъ вôдносинъ, постôйности ихъ, дасть ся малоруска земля або лѣпше сказати: земля, де Малоруссы живуть або куды розселюють ся, подѣлити на кôлька частей:

1. Землѣ зъ давенъ-давна малорускій: Майже вся австрійска Русь, часть малоруска въ привисляньскихъ ґуберніяхъ, Волынь, Подôлье, пôвночна часть Бесарабіи [хотиньскій повѣтъ], Черниговщина, части ґуберній гродненьскои и миньскои, Полтавщина, Кіевщина. Тутъ населенье постôйне, великихъ змѣнъ етноґрафічныхъ бути не може Правда, на Волыни поосѣдали на паньскихъ добрахъ Нѣмцѣ, по-трохи Чехи, але то загального характеру дуже не змѣняє. Що-до тыхъ краѣвъ, — то всѣлякій карты годять ся и рôзницъ межи поодинокими, бодай значныхъ, бути не може. Правда, що може бути рôзниця въ поглядахъ, де н. пр. брати границю межи Мало- и Бѣлорусами — чи на рѣцѣ Припети, чи на граници волыньскои и миньскои ґуберніи? чи причислювати населенье мглиньского и суражского повѣта, черниговскои ґуберніи до Малорусôвъ, чи нѣ? що робити зъ многими уніятами въ околици Пряшева въ Угорщинѣ: чи уважати ихъ Словаками, чи Русинами? У насъ навѣть домагають ся, щобы Мазурôвъ-уніятôвъ коло Ярославля, Ряшева зачисляти до Русинôвъ и вызначувати на картѣ, — лѣпше-жь буде зрезиґнувати зъ ихъ рускости и звернути увагу на численныхъ латинникôвъ-Русинôвъ у всхôднôй Галичинѣ, котрыхъ найчастѣйше По-

ИДІОТКА.

Оповѣданье Ґі де Мопасана.

Слухайте, — сказавъ панъ Матвѣй д' Анделенъ, — бекасы нагадують менѣ дуже сумну вояцку пригоду.

Вы знаєте мою посѣлôсть на Кормейскôмъ передмѣстю. Я тамъ мешкавъ въ часѣ приходу Прусакôвъ.

Моєю сусѣдкою була одна идіотка, що зôйшла зъ ума въ наслѣдокъ рôзныхъ нещасть.

Давно, ще въ 25-ôмъ роцѣ житя утратила она наразъ въ однôмъ мѣсяци батька, мужа и новонароджену дитину.

Коли смерть загостить разъ у хату, завертає туды въ-одно, мовь-бы пôзнавала дверѣ.

Бѣдна молода женщина, прибита горемъ, поклалась до лôжка и маячила въ горячцѣ черезъ шѣсть недѣль. По тôмъ напраснôмъ пересиленю настало у неи якесь спокôйне ослабленье, она лежала нерухомо, мало що ѣла, лише завертала очима. За кождымъ разомъ, коли хотѣли єи пôднести, кричала, наче-бъ єи били. Она могла все лежати, а пôдводили єи лишь тогдѣ, якъ треба було єи перебрати або перестелити.

Стара служниця лишилась при нѣй, щобы подати ѣй вôдъ часу до часу напитись або зжувати кусочокъ зимного мяса. Що дѣяло ся въ тôй душѣ повнôй роспуки? Не знати. Она вже й не говорила. Чи думала о небôжчикахъ? Чи лише сумно маячила про се безъ ясныхъ спомивôвъ? Або може розбитій гадки єи лишились ненарушенѣ, мовь стояча вода?

Пятнацять лѣтъ лежала мовчалива и неначе мертва.

Выбухла вôйна, а въ першихъ дняхъ грудня Прусаки впали до Кормею.

Пригадую собѣ се, мовь-бы дѣялось учера. Вôдъ трѣскучого морозу ажь камѣнье пукало, а я, обезсиленый подаґрою, розперъ ся въ фотели та чувъ тяжкій и ритмічный вôдгомôнъ ихъ крокôвъ. Зъ мого вôкна бачивъ я, якъ они переходили.

Дефілювали безъ упину, всѣ якъ одинъ, наче фіґурки на нитцѣ. Опôсля начальники порозмѣщали своихъ людей по домахъ. Я ихъ мавъ сѣмнацять. Сусѣдка-идіотка дôстала двнацять зъ старшиною, старымъ ветераномъ — недолюдкомъ и дивакомъ.

Першій днѣ проминули супокôйно. Офіцирови сказали на боцѣ, що панѣ хора. Єму було се якось байдуже. Але невдовзѣ яла єго гнѣвити та женщина, котрои нѣколи не бачивъ. Розпытувавъ про єи хоробу. Єму вôдповѣли, що вже тому пятнацять лѣтъ, якъ лягла въ наслѣдокъ напрасного зворушеня. Вôнъ певно тому не вѣривъ, а думавъ, що ся нещаснаидіотка не встає зъ лôжка лише зъ завзятя, щобы Прусакôвъ не бачити, зъ ними не говорити, навѣть не зôткнути ся.

Зажадавъ, щобъ она єго приняла. Пустили єго до свѣтлицѣ. Вôнъ вôдозвавъ ся ломаною Французчиною до идіотки жостоко:

— Я бы васъ просивъ, добродѣйко, пôднесѣть ся и встаньте зъ лôжка, щобы васъ можна було видѣти!

Она звернула на него остовпѣлій, безмысльній очи, та й не вôдповѣла нѣчого.

Тогдѣ вôнъ дальше:

— Я не стерплю такихъ фохôвъ! Коли не пôднесетесь добровôльно, то я знайду на васъ способъ, що будете могли перейти ся самій...

Она анѣ не ворухнулась, усе лежала нерухомо, мовь-бы єго зовсѣмъ и не бачила.

Вôнъ нѣнивъ ся зô злости, уважаючи спокôйне се мовчанье за знакъ найбôльшои погорды.

Вкôнци додавъ:

— Якъ вы не встанете завтра...

Потôмъ выйшовъ.

Другого дня стара служниця залякана, хотѣла свою паню убрати, але идіотка верещала и не давалась. Офіциръ прийшовъ досыть рано. Служниця на колѣнахъ стала благати:

— Она не даєсь, пане! она не хоче! Даруйте ѣй, она така нещаслива!...

Заклопотаный жовнѣръ, хочь якъ гнѣвный, не важивъ ся приказати своимъ людямъ стягнути єи зъ лôжка. Але нагло зареготавъ ся и выдавъ розказъ по нѣмецки.

Незабаромъ выйшовъ вôддѣлъ войска, несучи матерацъ мовь зъ раненымъ. На сѣй постели, котрои нѣколи не выносили, лежала идіотка усе мовчалива, спокôйна, байдужна на все, якъ довго єи не рушали. Оденъ чоловѣкъ нѣсъ по-заду клунокъ жѣночого одѣня.

Офіциръ затеръ руки и сказавъ:

— Мы вамъ порадимо, коли вы не хочете одѣтись и пôйти трохи на прохôдъ.

Похôдъ прямувавъ до лѣса имовійского.

Въ двѣ годины опôсля жовнѣры вернули самій.

Идіотки бôльше нѣхто не бачивъ. Що стало ся зъ нею? Де єи занесли? Нѣхто про те не знавъ.

Снѣгъ падавъ день и нôчь та вкрывавъ отуленѣ замерзлымъ мохомъ рôвнины й лѣсы. Вовки выли ажь пôдъ нашими воротами.

Пропаща женщина часто приходила менѣ на гадку. Я й удававъ ся до прускихъ властей о поясненье сен справы. Мало-що, а були бы мене розстрѣляли.

Наспѣла весна. Станъ облоги тягнувъ ся дальше. Дôмъ моєи сусѣдки замкнули, а хôдники поростали густою травою.

Стара служниця умерла въ зимѣ. Нѣхто не займавъ ся бôльше сею пригодою... я оденъ лише думавъ о нѣй безнастанно.

Що вдѣяли зъ тою женщиною? Чи може она утѣкла лѣсомъ! Чи приняли єи въ якôмъ мѣсци, або берегли въ шпиталю, та черезъ те ей не можна було о нѣй дôстати звѣстки? Сумнѣвамъ моимъ не було полекшѣ, а часъ поволи утихомиривъ несупокôй мого серця.

Коли-жь настала осѣнь и бекасы гуртомъ перелѣтали, а подаґра мене трохи попустила, потягнувъ я ажь у лѣсъ. Вбивъ уже чотири чи пять птахôвъ, коли новый застрѣленый впавъ у яму повну галузя, Менѣ треба було зôйти та пôднести свою добычу. Тамъ знайшовъ я єи биля мертвои головы. Гадка о идіотцѣ шибнула менѣ по головѣ, мовь блыскавка по небѣ. Певно й богато другихъ умерло въ тыхъ лѣсахъ въ тôмъ злочаснôмъ роцѣ... Не знаю чому, але я бувъ певный, певный — кажу вамъ, — що се була голова нещаснои идіотки.

Теперь я зрозумѣвъ, угадавъ усе. Они єи полишили на матерацѣ въ тôмъ холоднôмъ та опущенôмъ лѣсѣ, а она вѣрна своѣй idée-fixe, лишилась, щобъ умерти пôдъ грубымъ та легкимъ пухомъ снѣгу, не рухаючи вже анѣ руками анѣ ногами.

Опôсля пожерли єи вовки.

А птахи поробили собѣ гнѣзда зъ вовны, вытягненои зъ єи постелѣ

Я похоронивъ тій нещаснѣ кости. Тогдѣ побажавъ я горячо, щобъ нашій сыны нѣколи вôйны не бачили.

Перекл. *С. М.*

ляками уважають. Все то будуть змѣны въ поглядахъ, а не въ населеню.

Въ першій групѣ впадаѥ въ очи велике число Жидовъ и значный взглядно процентъ Полякôвъ.

2. Землѣ населенй за пôзнѣйшихъ польскихъ часовъ и въ початкахъ россійского панованя: Слобôдска Украина, Катеринославщина, Херсонщина, земля Доньского войска [о скôлько она малоруска], Черноморѥ, деякй Саратовскй та Астраханьскй оселѣ и полудневa Бесарабія.

Тутъ Жидовъ нема або мало, велика примѣшка всѣлякихъ народовъ, головно Великороссовъ на всходѣ, Румунôвъ на заходѣ. Богато нѣмецкихъ кольоній, болгарскихъ и др. Въ тôй групѣ стрѣчають ся такожь найчистѣйшй малорускй краины, а то: Чергоморѥ и мiускій округъ Доньскои области.

3. Недавно заселенй або й нинѣ щѥ кольонiзованй области на Кавказѣ, въ Тавріи, у всхôдно-полудневôй Россіи, на Сибѣри, въ Амурскôмъ краю, въ Туркестанѣ.

Важною подѣею ѥсть емiграція Черкесôвъ и Абхазôвъ зъ Кавказу, Татаръ кримскихъ зъ Криму, Ногайцѣвъ зъ пôвнôчнои части Таврійскои губернiи [зъ ногайского степу].

Взагалѣ треба намъ звернути увагу на широку нинѣшну кольонiзацiю, реѥструвати пильно факты и доповнювати, що знаѥмо въ тôмъ взглядѣ. Можна лише зазначити, що Украинцѣ зыскують безнастанно на просторѣ, зъ вынмкою може границѣ мазурскои, де елѣментъ нашъ подаѥ ся. На всходѣ закладають ся безупинно кольонiи, супротивъ котрыхъ такй оселѣ, якъ Керестуръ, Куцура въ полудневôй Угорщинѣ, зовсѣмъ незначущй.

Д-ръ Григорiй Величко.

Рада державна.

На пятничнôмъ засѣданю палаты послôвъ трактовано про дiмiсiю президента палаты Смольки.

Послы явили ся дуже численно, на лавахъ засѣли всѣ мiнiстры.

Вiцепрезидентъ Хлюмецкiй першiй забравъ голосъ. Вôнъ зазначивъ, що ѥму приходить ся подати палатѣ сумну вѣстку: Смолька зложивъ мандатъ. Потôмъ Хлюмецкiй вôдчитавъ письмо вôдъ Смольки, въ котрôмъ пращаѥ палату и подаѥ причину дiмiсiи, именно старечiй вѣкъ. Бесѣдникъ зазначивъ дальше высокй заслуги Смольки и начертавъ горячими словами ѥго политичну дѣяльнôсть.

Пос. Плѥнеръ прилучивъ ся до слôвъ Хлюмецкого. По словамъ бесѣдника, Смолька державъ высоко прапоръ лiбералiзму и боронивъ завсѣгды идей свободы. Опôсля поставивъ нагляче внесенье, щобы палата ухвалила для уступаючого президента рôчну дотацiю въ тôй высотѣ, въ якôй побиравъ до нинѣ т. ѥ. суму 7.200 зр.

Пос. Гогенвартъ подякувавъ Смольцѣ именемъ свого клюбу за безпартiйне веденье нарадъ и хваливъ горячими словами ѥго дѣяльнôсть. Такожь заявивъ, що вôнъ и ѥго товаришѣ прилучають ся до внесеня Плѥнера. „Парляментъ поважаѥ самъ себе, коли поважаѥ президента“.

Пос. Яворскiй говоривъ: Тй самй мотивы, що пôднѣсъ Плѥнеръ и Гогенвартъ, неволять насъ Полякôвъ голосувати за поставленымъ внесеньемъ и домагати ся можливого скороченя дiскусiи надъ тымъ предметомъ.

Зъ легко понятыхъ причинъ мусимо въ трактованю сеи справы наложити собѣ певну резерву. Не треба мабуть впевнювати панôвъ, що не пôдпираѥмо дотацiи, котра маѥ ухвалитись, зъ причины народнои спôльности зô Смолькою, але тутъ розходить ся о пошану высоко заслуженого, старечого президента нашои палаты. Я переконаный, що панове вѣрять намъ, що лишь зъ того огляду стоимо за внесеньемъ Плѥнера.

Не розходить ся тутъ о запевненье будучности президентови безъ журбы, вôдповѣдно до ѥго высокого становища. Ходить тутъ о заяву любови и поважаня для мужа, що бувъ пiонеромъ парляментаризму, о выразъ поважаня и почести для мужа, що пôвъ вѣку займавъ въ политичнôмъ житю вызначне становище, дла мужа чемного, безкористного, котрого всѣ такъ любимо и поважаѥмо, щобы не жертвувати ѥму якого дарунку, але гонорову дотацiю, почетну якъ для того, котрый ѥи одержавъ, такъ и для тыхъ, що ѥи жертвували. Мы, яко частина парляменту, прилучуѥмо ся цѣлымъ серцемъ до овацiи нашого старенького Смольки. [*Гучнй оплески въ цѣлôй сали*].

Президентъ мiнiстрôвъ гр. Таффе хваливъ заслуги Смольки и тѣшивъ ся, що може именемъ правительства заявитись за внесеньемъ Плѥнера. Такожь выповѣвъ надѣю, що палата прiйме те внесенье якъ найскорше.

Пос. Єнѥль промовлявъ именемъ молодо-Чехôвъ. — Въ хвилю розлуки — говоривъ посолъ — зъ типовою поставою нашого поважаного президента, котрого уступленье не може бути намъ байдужне, тому, що вôнъ словяньского походженя стаѥ мовь-то репрезентантомъ словяньскои бôльшости сеи палаты, отже въ сю хвилю я уповажненый выскати почетне признанье для вызначныхъ, личныхъ прикметъ Смольки. Я уповажненый заявити цѣлымъ серцемъ згоду зъ бажаньемъ пана вiцепрезидента и оповѣстити, що будемо голосувати за внесеньемъ. [*Оплески.*]

Именемъ нѣмецкихъ народовцѣвъ пос. Штайнвендеръ зазначивъ: Именемъ своеи партiи годжу ся цѣлымъ серцемъ що-до выразôвъ почитаня и симпатiи для Смольки. Зъ радостiю пôдносимо се, що зъ пращального письма уступаючого президента не пробиваѥсь хотяй бы найменчiй тонъ якого жалю до кого-небудь, лише одна доброта и любовь, за котру мы старали ся завсѣгды вôдплатити любовiю сему незвычайного характеру мужеви, котрый ѥсть одинокимъ въ своѣмъ родѣ. Бо вôнъ тымъ мужемъ, котрый доказавъ, що правдивй погляды свободы не старѣють ся зъ вѣкомъ, що можна зберегти вѣрнôсть своихъ переконань, а мимо того повнити урядъ безсторонно, що можна бути вѣрнымъ свому народови, а мимо того дѣлати для добра державы. Смолька доказавъ — и то саме нинѣ — що лучають ся хвилѣ, що сторонництва не истнуютъ, що всѣхъ огортаѥ одно чувство. Смолька — ѥ вынмковый мужь, тожь ѥму призначена вынмково щаслива розлука зъ нами. Прилучаючи ся до внесеня Плѥнера, нехай буде вôльно менѣ поставити внесенье: Высока палата зволить ухвалити: Бюстъ Смольки треба уставити въ колюмнадѣ парляменту. [*Живй оплески.*] Не хочемо цѣлковитои зъ нимъ розлуки, бажаѥмо, щобы ѥго образъ лишивъ ся мѣжь нами. [*Гучнй оплески.*]

Пос. Дубскiй приставъ именемъ лѣвого центра на внесенье Плѥнера и Штайнвендера.

Пос. Романчукъ сказавъ: До численыхъ а гарныхъ бесѣдъ, котрй зъ поважаньемъ высказують ся про нашого улюбленого президента, бажаю докинути кôлька короткихъ слôвъ, а то тымъ бôльше, що належу до того самого краю, хотяй иншои народности, що належу до народности, до котрои вôдносивъ ся нашъ улюбленый президентъ завсѣгды зъ повною симпатiею. одаровуючи ѥи цѣлковитою рôвноуправою, якъ словомъ такъ и дѣломъ.

Коли бы я хотѣвъ вычислити всѣ ѥго заслуги, на се не выстала бы и довга промова. Проте бажаю пôднести лише то, що вже высказавъ п. вiцепрезидентъ, знаменуючи Смольку яко оборонця слабыхъ и пригнетеныхъ.

Бажаю зазначити ще, що Смолька бувъ завсѣгды правдивымъ репрезентантомъ народнои и политичнои свободы.

Прилучають ся до всѣхъ внесень моихъ попередныхъ бесѣдникôвъ. [*Оплески.*]

Пос. Люѥгеръ заявивъ, що хотяй антiсеміты мали часто конфлiктъ зъ президiею, однакъ мимо того Смолька дôзнававъ вôдъ ѥго сторонникôвъ найбôльшого поважаня яко обѥктивный чоловѣкъ, — отже за-для того посолъ стоить за внесенями.

Именемъ „дикихъ“ пос. Лiнбахеръ бувъ такожь за внесеньемъ Плѥнера и Штайнведера.

Вiцепрез. Хлюмецкiй подякувавъ зворушеный за честь для Смольки и пôддавъ оба внесеня пôдъ голосованье. Внесеня перейшли одноголосно

На вечѣрнôмъ засѣданю продовжала ся дiскусiя надъ проѥктомъ закона о фальшованю средствъ живности. По промовахъ пос. Кiндермана, Лiнбахера и Тавшого за закономъ и пос. Слявiка, котрый вôдказувавъ парляментови компетенцiи до полагодженя тои квестiи, перервано нарады.

Мiнiстеръ торговлѣ предложивъ проѥктъ закона, взглядомъ удѣленя державнои ѓарантiи для льокальнои зелѣзницѣ Любляна-Штайнъ, евентуально взглядомъ выкупу ѥи державою.

Мiнiстеръ просвѣты запроѥктувавъ законъ що-до закупна ѓрунтôвъ пôдъ будôвлѣ на розширенье нѣмецкого и ческого унiверситету, рôвно-жь нѣмецкои школы технiчнои въ Празѣ и такожь на заложенье ботанiчного города унiверситета праского.

Палата приймила въ третôмъ читаню законъ о регуляцiи будовельного промыслу.

Слѣдувала дебата надъ фiнансовымъ закономъ.

Пос. Пацакъ обговорювавъ енунцiяцiи Плѥнера и Русса зъ дня 24 с. м. Вôнъ пôднѣсъ, що провôдники нѣмецкои лѣвицѣ мають згоду зъ Чехами хиба на языцѣ. Безъ рôвноуправы нема згоды.

Клерикалъ Турнеръ доказувавъ, що соцiялiзмови можна запобѣгти святкованьемъ недѣлѣ.

Говорили ще посолъ Шлезiнѓеръ, Кульпъ и Вашатый, котрый вôзвавъ Австрiю, щобы розброилась и заключила миръ зъ Россiею.

По полѣмiцѣ пос. Шаршмiда зъ молодо-Чехами и клерикалами перервано нарады.

На вечѣрнôмъ засѣданю молодо-Чехъ пос. Славiкъ поставивъ внесенье, щобы запровадити загальне, тайне голосованье и збôльшити число послôвъ на 400. [Галичина выбирала бы 110 послôвъ.].

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваѥсь нинѣ.

—·—

Комiсiя буджетова приймила безъ змѣны проѥктъ закона въ справѣ поправы доходôвъ для крилошанъ и церковныхъ достойникôвъ. Мiнiстеръ просвѣты згодивъ ся на запроѥктоване референтомъ пôдвысшенье числа дотацiйного пôдъ услôвьемъ, що законъ вôйде въ житье зъ днемъ 1 лютого 1894 р., такожь застерѣгъ собѣ свое становище супротивъ фасiйныхъ нормъ въ часѣ плѥнарныхъ нарадъ.

Комiсiя буджетова приняла дальше безъ змѣны проѥктъ правительства въ справѣ будовы анатомiчно-фiзiольоѓiчного института при львôвскôмъ унiверситетѣ.

Референтъ Бееръ запроѥктувавъ, щобы додати до закона постанову, що при львôвскôмъ унiверситетѣ отвираѥ ся медичный выдѣлъ и входить въ житье зъ початкомъ школьного року 1894/5. Ся постанова маѥ довершити ся въ тôй цѣли, щобы розширенье истнуючихъ унiверситетôвъ а взглядно ихъ знесенье не залежало выключно вôдъ довôльности адмiнiстрацiйнои власти. Референтъ покликавъ ся на унiверситетъ въ Чернôвцяхъ, котрый засновано въ дорозѣ закона.

Мiнiстеръ Ѓавчь заявивъ, що правительство при заснованю черновецкого и при подѣлѣ унiверситету въ Празѣ стояло на тôмъ становищу, що до утвореня унiверситету не треба законодатного акту. Мiнiстеръ просивъ, щобы референтъ вôдступивъ вôдъ внесеня.

Внесенье Беера вôдкинено.

—·—

Палата панôвъ признала комiсiю податкову и промыслову за перманентну и ухвалила проѥктъ о побôльшенье парковъ при державныхъ зелѣзницяхъ.

—·—

Палата послôвъ высылаѥ артистично выкôнчену адресу до Смольки, зъ пôдписами всѣхъ мiнiстрôвъ и всѣхъ послôвъ.

Польске „коло“ ухвалило выслати Смольцѣ телѥграму зъ заявою почитаня. Выбôръ нового президента наступить ажь осѣнюи сесiи.

Нинѣ, на вечѣрнôмъ засѣданю поставить ся спецiяльно обробленый проѥктъ о заведеню загального права голосованя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Клюбъ хорватско-словѣньскихъ послôвъ въ парлямѥнтѣ вôдповѣвъ на здоровну телѥграму, яку одержавъ вôдъ сполученои хорватскои опозицiи зъ нагоды ѥи комерсу, слѣдуючою телѥграмою: Пôдчасъ коли мы тѣшимось згодою, яка одушевляѥ всѣхъ бодрыхъ Хорватôвъ для хорватского державного права, безъ котрого добро нашого народу неможливе, заявляѥмо такожь мы, заступники роздѣленыхъ частей королевства Хорватiи, що все будемо по силахъ нашихъ стремѣти до того, щобы злучити всѣ роздѣленй члены королевства въ рамахъ австрiйскои монархiи.

—·—

Сербскй радикалы вôйшли зъ поступовцями въ комiромiсъ, щобы при тѣснѣйшихъ выборахъ, себе взаимно пôдпомагати. Однакъ мимо того голосували вчера поступовцѣ въ повѣтѣ Качакъ за кандидатомъ лiберальнымъ и допомогли ѥму до побѣды. На отвореню скупштины маѥ явитись 120 послôвъ а то 68 лiбералôвъ, 50 радикалôвъ и 2 поступовцѣ. Чотирнайцять послôвъ вôдпадаѥ а именно три увязненй радикальнй послы, сѣмъ послôвъ зъ повѣта Рудникъ, де выборы уневажнено а вкôнци три радикалы и одинъ поступовець задля подвôйного выбору. — При вчерашнôмъ тѣснѣйшôмъ выборѣ прийшло въ бôльше повѣтахъ до забуреня спокою зъ стороны радикалôвъ, такъ що ажь войско мусѣло вдатись въ ту справу и увязнювати людей. Помѣжь увязнеными, якъ кажуть, находять ся чотири радикальнй послы.

Дотеперѣшный сербскй посолъ въ Парижи М. Жоржавичь, маѥ уступити зъ свого мѣсця за-для аферы зъ своимъ лѓацiйнымъ секретаремъ а наслѣдникомъ ѥго буде именованый мiнiстеръ торговлѣ Ѓвоздичь.

На мѣсце третого реѥнта пропонують ѓенерала А. Богiшiча. — Зъ Драѓачева повѣдомляють зъ всею певностiю, що претендентъ до престола князь Петро Караджорджевичь забавлявъ тайкомъ въ тыхъ сторонахъ.

—·—

Въ велику суботу припадають уродины кн. Бiсмарка, на котрй вже теперь почали ѥго сторонники робити великй приготованя. Крôмъ того по цѣлôмъ краю збираютъ грошѣ на памятникъ для Бiсмарка.

НОВИНКИ.

— **Пригадуѥмо**, що завтра, въ недѣлю, о годинѣ 4-ôй зъ полудня вôдбуде ся въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ заходомъ „Клюбу Русинокъ“ вôдчитъ п. Маковея „Мати и донька“. Надѣѥмось, що зъ огляду на дѣяльнôсть, яку „Клюбъ“ розвываѥ, сала буде заповнена; самъ вôдчитъ цѣкавый вже тематомъ своимъ про двѣ сучаснй писателькы Ол. Пчôлку и Лесю Украинку („Мати и донька“).

— **Управляючій совѣтъ института Рускій Народный Дôмъ въ Коломыи** запрашаѥ Вп. Членôвъ на звычайнй загальнй зборы на день 9 (21) цвѣтня 1893 т. ѥ. на другу пятницю по Великодныхъ святахъ о годинѣ 4-ôй зъ полудня до салѣ товариства „Родина“ въ каменицы Т. Бѣлоуса. На выпадокъ, якъ бы на тй зборы не прибуло статутомъ означене число членôвъ, оголошуѥ ся симъ на той самъ день въ сали товариства „Родина“ о годинѣ 5-ôй зъ полудня другй загальнй зборы, котрыхъ рѣшеня, пôсля постановы §. 24 статута будуть важными безъ огляду на число присутныхъ членôвъ. На порядку дневнôмъ:

1. Вôдчитанье протоколôвъ послѣдныхъ зборôвъ.
2. Справозданье уступаючого совѣта.
3. Выбôръ контрольнои комiсiи и удѣленье абсолюторiи уступаючому совѣтови.
4. Справа продажи кусника ѓрунту Народного Дому коломыйскôй касѣ щадничôй въ цѣли утвореня дороги до ужитку обохъ сторôнъ.
5. Предложеня въ справѣ будовы Народного Дому,
6. Выборы нового совѣта.
7. Внесеня членôвъ.

За совѣтъ: *І. Кобляньскій*, предсѣдатель. *А. Кульчицкій*, секретарь.

— **Субскрипція** на конверсiйну 4% позычку галицку выпала дуже свѣтло. Въ самôмъ галицкôмъ банку гiпотечнôмъ субскрибовано и сконвертовано 6 мiлiонôвъ зр. Крôмъ того доносять зъ Вѣдня, що Unionbank досягъ небувалого успѣху въ галицкôй конверсiи, Субскрипцiя ѥсть така велика, що субскрибенты одержать ледве 2 або 3% субскрибованыхъ квотъ.

— **Выстава краева.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бучачи ухваливъ на внесенье члена рады повѣтовои, селянина Григ. Совы, вставити до буджету повѣтового адмiнiстрацiйного на рôкъ 1894 квоту 300 зр. на субвенцiю для селянъ и мѣщанъ повѣта бучацкого, котрй хотѣли бы высылати свои продукты на выставу.

— **Львôвскй концертовй салѣ** були предметомъ нарадъ на позавчерашнôмъ засѣданю рады мѣста. Членъ рады Йонашъ, пôднѣсъ, що того рода салѣ не вôдповѣдають условiямъ безпечности и на случай огню, можуть бути причиною катастрофы, Въ виду того поставивъ внесенье, щобы магiстратъ перемѣнивъ всѣ салѣ и означивъ, кôлько крѣселъ може мѣститись въ кождôй, и щобы поручивъ заосмотрити кожду салю въ вôдповѣдне число дверей, на котрыхъ въ часѣ концерту маѥ бути напись: „выхôдъ“. Внесенье принято а магiстратъ маѥ въ протягу шести недѣль перевести всѣ порученя.

— **Клопоты зъ поромомъ.** Въ селѣ Добрôвлянахъ, калуского повѣта, ѥсть на рѣцѣ Лôмници поромъ, вôдъ котрого побираѥ мыто перевозове тая-жь громада. Щобы мыто якъ найбôльше пôднести, рѣшила громада вôддати поромъ въ аренду мѣсцевому коршмареви Лейбѣ Земановi и за ѥго-жь порадою ухвалила, що нѣхто не смѣѥ поромъ обѣздити анi лѣтомъ въ брôдъ, анi зимою ледомъ. Такимъ способомъ зверхъ 15 пôдгôрскихъ громадъ, котрй рôкъ-рôчно ѣздять до Калуша, платять вже 12 лѣтъ за те, що переѣдуть примусово на той поромъ. Ажь сего року зробило староство порядокъ, бо по переведенôй на жалобу посторонныхъ громадъ комiсiи, наказало поставити по обохъ берегахъ Лôмницѣ на переѣздѣ таблицю зъ написею: „Вôльно ѣхати въ брôдъ и на лѣдъ безъ оплаты мыта перевозового“. Щобы-жь жидъ не грабивъ нѣкого и не змушувавъ ѣхати на поромъ, поставило староство въ днѣ ярмарковй дня 12 н. ст. марта жандармôвъ коло порома, котрй мали пильнувати, абы кождый ѣхавъ куды ѥму завгодно.

— **Рускій народный театръ**, гостячи ще пôдъ управою Внов. п. Биберовича въ Коломыи торôкъ въ Пилипôвку давъ ся упросити, що одно представленье пôдъ назвою „Хто виненъ“ давъ на дохôдъ Товариства дякôвъ станиславôвскои епархiи. Чистого доходу було 28 зр. 21 кр. и тую суму вôдôславъ я до Взаимнои помочи товариства дякôвъ въ Станиславовѣ. Жаль, що згадане товариство не подякувало нашому театровi до сего часу за тую запомогу, и длятого я маю честь на сѣмъ мѣсци зложити бувшому директоровi Внов. п Биберовачеви мою щиру и прилюдну подяку сердечнымъ: спаси-Бôгъ! — *Несторъ Волчукъ*, пѣвець церковный въ Коломыи.

— **Заосмотренье старости маніпулянтокъ почтовыхъ и телѥграфічныхъ.** Щобы бодай въ части забезпечити незавидну долю женщинъ занятыхъ на почтѣ, рѣшило правительство, що кожда зъ нихъ сли вступить до товариства службы почтовои и зложить внисового 30 зр. а опôсля що року доплатить 10 зр. вкладки, дôстане по десяти лѣтахъ службы 200 зр. емеритуры, а по кождыхъ 5 лѣтахъ о 25 зр. бôльше, або по 35 лѣтахъ службы емеритуру 400 зр. рôчно.

— **Епiльоѓъ процесу Медвея.** Вѣсть о вôдкликаню процесу противъ п. Кубiна о „проступокъ спôвучасти въ намѣренôмъ убийствѣ“ пок. Бродского (такiй заголовокъ маѥ актъ обвиняючiй), оказуѥсь ложною. Нинѣ саме вôдбуваѥсь въ Бѥгушанахъ процесъ противъ кôлькохъ урядникôвъ румуньскихъ, що дозволили на поѥдинокъ на румуньскôй територiи а труна лишили безъ найменшого дозору. Зъ Австрiи а взглядно зô Львова вôзвано до розправы кôлькокъ свѣдкôвъ, зъ котрыхъ однакъ нѣ одинъ не явить ся на розправу. Секунданты бл. п. Евг. Бродского вôзванй яко спôвобвиненй въ намѣренôмъ убийствѣ. Межи прочими вôзвано такожь на свѣдка д ра Медвея. Въ Румунiи выкликавъ сей процесъ велику цѣкавôсть.

— **Дирекція зелѣзницъ державныхъ въ Станиславовѣ.** Дня 13 с. м. рѣшено, що трета галицка дирекція зелѣзницѣ буде утворена въ Станиславовѣ. Въ тôй справѣ ведуть ся переговоры дирекцiй зелѣзничои зъ радою мѣста Станиславова а окрôмъ того выѣхало двохъ урядникôвъ до Вѣдня, щобы поiнформувати о всѣмъ правительство. Мѣсто Станиславôвъ зъобовязало ся выбудувати будынокъ на площи Потоцкого, пôсля цляну, якiй пôддасть дирекція. Сума коштôвъ дво-поверхного дому, зложеного зъ 70 покоѣвъ и 30 кабинетôвъ на просторони 1.600 метрôвъ буде выносити 160 000 зр. На то даѥ ѓенеральна дирекція мѣстови позычку въ квотѣ 100.000 зр. по 4½% на 50 лѣтъ. За вынаѥмъ буде дирекція платити 4.000 зр. рôчного чиншу а крôмъ того дозволила на помѣщенье склепôвъ на долинѣ, зъ котрыхъ дохôдъ обчисленый на 5 100 зр., тожь мѣсто буде мати 9.100 зр. рôчного доходу зъ того будынку. Зъ днемъ першого липня 1894 р. маѥ бути будова укôнчена и вôддана до ужитку дирекцiи. Особна комiсiя маѥ забезпечити дирекцiи помешканя для урядникôвъ числомъ около 180, и для кондукторôвъ около 160. Въ тôй цѣли маѥ вôйти въ прицатнй умовы, щобы до 1 липня 1894 стануло около 15 домôвъ двоповерхныхъ о 6 мешканяхъ, кождый за чиншомъ рôчнымъ 2.400 зр. Дирекція станиславôвска буде обôймати лiнiи зелѣзниць Львôвъ-Станиславôвъ, Стрый до Гусятина, Чернôвцѣ потôмъ Станиславôвъ-Вороненка, новй зелѣзницѣ, що мають будуватись Галичь Тернопôль и подôльскй лiнiи.

— **Испытъ кваліфікаційный на учителѣвъ** для школъ народныхъ въ Перемышли зложило въ речницю мартовôмъ 1893 р. 16 кандидатôвъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ и рускимъ, 13 зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ, а крôмъ того дозволено учити яко предметъ языкъ рускій 6 а языкъ нѣмецкій 5 кандидатамъ.

— **Черновецка рада мѣска** ухвалила просити мiнiстерство торговлѣ, щобы проѥктованый шляхъ зелѣзничій Лужаны Залѣщики выходивъ до Залѣщикъ зъ Черновець а не зъ Лужанъ.

— **Зъ Жовкви** доносять, що дня 15 н. ст. марта пôдчасъ ярмарку прийшло до суперечки мѣжь молодымъ, 20-лѣтнымъ сыномъ селянина зъ Бутра, Кôндратомъ Цюпкою а кôлькома жидами. Небавомъ прийшло до бiйки и пôдчасъ неи пхнувъ Цюпку 24-лѣтный швець Маркусъ Фiшъ ножемъ въ груди. Мѣжь тымъ счинило ся збѣговище коло скалѣченого и Фiшъ, користаючи зъ нагоды, утѣкъ. Нещастного селянина вôдвезено до мѣсцевого шпиталю. Полiцiя зловила на другiй день злочинця и вôдставила ѥго до суду. Рана Цюпки небезпечна.

— **Юлiй Феррi**, вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ президентъ сенату французского и сподѣваный наслѣдникъ Карнота, померъ скоропостижно на ударъ серцевый дня 17 н. ст. марта въ Парижи. Феррi родивъ ся 1832 року въ Сенъ Дiе въ департаментѣ Вогезôвъ, скôнчивъ студiи правничi въ Парижи и осѣвъ тамъ-же яко адвокатъ въ 1854 роцѣ. Бувъ спôвробôтникомъ кôлькохъ часописей а въ роцѣ 1867 вôйшовъ яко посолъ до французского парляменту. Въ 1870 роцѣ бувъ членомъ правительства и вôдъ того часу значѣнье ѥго росло. По вôйнѣ французско-нѣмецкôй ставъ мiнiстромъ а по смерти Ѓамбетты уважано Феррiого ѥго наслѣдникомъ. Въ 1879 р. ставъ Феррi другiй разъ мiнiстромъ и перевѣвъ антiкатолицкй законы

шкôльнй. Третій разъ бувъ міністромъ 1882 р., а пôзнѣйше ставъ президентомъ міністрôвъ. Справа тонкиньска повалила єго, але вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ, по скандалахъ панамскихъ, зъ котрыхъ вôнъ одинъ выйшовъ чисто, популярнôсть єго зросла и вже говорено о єго кандидатурѣ на президента републики.

— **Порядки на улици Льва Сапѣги.** Радный мѣста Львова, Реваковичь, пôднѣсъ на послѣдномъ засѣданю рады, непорядки, якй водворились на улици Льва Сапѣги. Домы побудованй передъ двома лѣтами жидôвскими спекулянтами а вôдпроданй за добрй грошѣ легковѣрнымъ людямъ, майже валять ся, а крôмъ того мѣсто не дає въ продовженю тои улицѣ анѣ свѣтла, анѣ надзору поліційного, анѣ не будує каналôвъ, керниць и т. п. Жителѣ сеи части въ розпуцѣ, бо крôмъ непорядкôвъ и всякихъ недогôдъ мусять бути выставленй на частй окрадання. Радный Реваковичь внѣсъ, щобы мѣсто не допускало до закупна парцеляцій ґрунтôвъ пôдъ будову, знаныхъ спекулянтôвъ, котрй такъ гарно будують домы, що они по роцѣ стають ся послѣдными рудерами, и щобы мѣсто постаралось въ тôй части о освѣтленье, воду стацію дорожкарску и поліцію.

— **Польске товариство педаґоґічне,** выбрало членомъ комісіи до розсудженя конкурсу, оголошеного ґр. В. Дѣдушицкимъ на написанье етноґрафічнои моноґрафіи одного зъ повѣтôвъ Галичины, н. Т. Бернадикевича директора школы выдѣловои въ Яслѣ а заступникомъ єго п. Каз. Радваньского секретаря головного заряду тов. педаґоґічного.

— **Панна Саломея Крушельницка** зложила на цѣли „Клюбу Русинокъ“ квоту 10 зр. За сей щедрый даръ складає выдѣлъ „Клюбу“ прилюдне спасибôгъ. *Г. Ш.*

— **Дирекція почтъ оголошує,** що почавши вôдъ дня 1 марта 1893 будуть принимань переказы телеґрафічнй до квоты 500 зр. а призначенй для полевыхъ урядôвъ почтовыхъ въ Санджаку Новобазарскôмъ пôдъ тыми самыми услôвями якъ въ оборотнôмъ напрямѣ однако не могуть обôймати нѣякихъ донесень приватнои натуры.

— **Въ карнôмъ процесѣ** противъ Теодора Макушки, дяка и писаря громадского зъ чешанôвского, засудивъ єго трибуналъ за обиду маєстату и заворенье публичного супокою, а не-якъ се вчера хибно було подано — за обманьство и аґітацію въ користь еміґрації до Россіи. Вôдъ сихъ послѣдныхъ провинъ увôльнивъ єго трибуналъ одногодосно, бо не доказано єму, абы вôнъ аґітувавъ за еміґрацією, або допустивъ ся обманьства.

— **Месть заведеного въ любови.** Двацятьпять-лѣтный парубокъ Мих. Скравичукъ зъ Новоселицѣ на Буковинѣ удержувавъ довшій часъ любовнй зносины зъ сѣльскою служницею, котра довѣдавшись, що єи коханокъ вôддає ся піяньству, покинула єго. Парубокъ взявъ собѣ ту уразу до серця и рѣшивъ пôместитись. Выманивъ дѣвчину надъ берегъ рѣки и несподѣвано кинувъ єи въ воду. Нещаслива утопилась.

— **Холєра на россійскôмъ Подôлю.** Пôсля офіціяльного донесеня „Правительственного Вѣстника“, занедужало вôдъ дня 13 до 18 лютого въ ґуберніи подôльскôй на холєру 305 осôбъ а зъ тыхъ умерло 59 осôбъ.

— **Зъ побуту шаха перского въ Европѣ.** Коли шахъ перскій перебувавъ на европейскихъ дворахъ и въ часѣ представленя театрального спитавъ ся єго одинъ достойникъ, вказуючи єму на одну зъ надворныхъ дамъ, що сидѣла въ прилягаючôй ложи: „Ваше Величество, якъ вамъ подобає ся та дама?“ — шахъ вôдповѣвъ: „шкода пане, що не можу вдоволити Вашôй цѣкавости, бо на малюнкахъ не розумѣю ся.“

— **Воздухъ яко стале тѣло.** Лондоньскій проф. Деваръ заявивъ публично, що єму удалось представити воздухъ яко стале тѣло. Вже давнѣйше повело ся єму воздухъ черезъ зимно довести до стану плынного, а теперь удало ся єму черезъ высокій степень зимна зробити зъ воздуху прозрачну сталу масу. Докладного стану того сталого тѣла ще на разѣ не означено, на всякій однакъ случай будить сей науковый досвѣдъ великій интересъ.

— **Звертаємо увагу** Вп. Читателѣвъ „Дѣла“ на анонсовану въ пинѣшнôмъ нашôмъ числѣ хрістіяньску фірму Іосифа Фрідлендера, фабриканта машинъ и знарядôвъ рôльничихъ у Вѣдни.

— **Дрôбнй вѣсти.** Директоръ зелѣзниць державныхъ у Львовѣ п. Дейма выѣхавъ на инспекцію шляху зелѣзничого Львôвъ-Рава-Сокаль-Белзець.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Золочевѣ оголошує конкурсъ зъ речинцемъ до 15 н. ст. цвѣтня напосады учителѣвъ: въ Безбрудахъ, Бѣлкôвцяхъ, Богданôвцѣ, Чижевѣ, Озерянцѣ, Кропивнѣ, Кудобинцяхъ, Луцѣ, Метеневѣ, Монилôвцѣ, Нущи, Осташôвцяхъ, Перепелникахъ, Пôдлѣсью, Пôдлипцяхъ, Сѣнцѣ, Сервирахъ, Скниловѣ, Угорцяхъ, Ушни, Вовчкôвцяхъ, Зашковѣ, Жабини; дальше на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Бѣлôмъ камени, Гологорахъ, Озернôй, Олеську, Сасовѣ, Зборовѣ, Белзци, Фирлѣвцѣ, Княжи, Кутахъ, Ожидовѣ, Пôдгôрцяхъ и Скварявѣ. — Рада мѣста Станиславова розписує конкурсъ на посаду комісаря торгового зъ платнею 600 зр. Подання треба вносити до 15 н. ст. цвѣтня. — Рада шкôльна окружна въ Долинѣ, оголошує конкурсъ на слѣдуючй сталй посады: при школѣ 1-клясовôй въ Долинѣ на передмѣстю Брочковѣ, дальше при одно-клясовыхъ школахъ въ Раковѣ, Брошневѣ, Чолганахъ, Гозѣвѣ, Кальнôй, Новошинѣ, Пациковѣ, Рахини и Тростянци. Подавати ся треба до кôнця цвѣтня. Рада шкôльна въ Бродахъ розписала конкурсъ на слѣдуючй посады: старшмхъ учителѣвъ въ Тростянци великôмъ и Пониковици, молодшихъ учителѣвъ при 3-клясовôй школѣ въ Допатинцѣ и Топоровѣ, дальше при одноклясовыхъ школахъ: въ Вѣлянахъ, Грималôвцѣ, Голубицѣ, Ясницанахъ, Кутищахъ Литовискахъ, Орѣхôвчику, Серетци, Шнировѣ, Тетилькôвцяхъ, Гаяхъ смоленьскихъ, Клекотовѣ, въ Батѣвѣ, Грициволи, Гутиску туряньскôмъ, Гутѣ пеняцкôй. въ Кустини, Стиберôвцѣ и Увинѣ. Подання треба вносити до 1 мая. — Рада шкôльна въ Гусятинѣ оголосила конкурсъ на слѣдуючй посады: молодшого учителя при чотиро-клясовôй школѣ мужескôй въ Копичинцяхъ и Городници, дальше при школахъ одно-клясовыхъ въ Босырахъ, Яблоновѣ, Коцюбинчикахъ, Машкôвцяхъ и Сокиринцяхъ. Речинець вносити подання назначеный до 20 н. ст. цвѣтня.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ перенесла асистента почтового Стан. Борковского зъ Кракова до Тарнова, а асистента почтового Людв. Гавтема зъ Тарнова до Кракова. — Львôвскій высшій судъ краєвый перенѣсъ канцелістôвъ судовыхъ Ив. Ріхмана зъ Жовквы до Букôвска, Андр. Вислоцкого зô Зборова до Нового села, Людв. Добряньского зъ Букôвска до Стрыя, Сильв. до Льожъ зъ Николаева до Стрыя Ант. Воляньского зъ Риманова до Журавна и Ив. Багновского зъ Нового села до Устрѣкъ.

Телеграмы „Дѣла“

Берлинъ 18 марта. Комісія войскова вôдкинула войсковый законъ при другôмъ читаню. Парляментъ принявъ законъ выборчій при третôмъ читаню.

Терріте 18 марта. Цѣсарева выѣхала позавчера до Корфу.

Лібава 18 марта. На побережу Курляндіи леды охопили 40 парôвцѣвъ, а 11-тьомъ зъ нихъ, удало ся выдобутись. Положенье прочихъ дуже критичне.

Букарештъ 18 марта. Сенатъ ухваливъ одноголосно торговельну угоду зъ Францією.

Блянкенбурґъ 18 марта. Въ копальняхъ „Volkmarkheller“ експльодувавъ динамітъ, а въ наслѣдокъ того сѣмохъ роботникôвъ утратило житье.

Лондонъ 18 марта. Станъ здоровля Ґледстона значно поправивъ ся. Приѣхавъ сюды грецкій міністеръ справъ внутрѣшныхъ Теотокісъ.

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ Иванъ Орскій

бувшій елєвъ-аспстентъ клініки хірурґічнои универс. Ягайлоньского бувшій лѣкарь шпиталя загального у Львовѣ

ОСѢВЪ ВЪ **Яворовѣ**

мешкає въ Рынку (дôмъ п. Блюма) ординує вôдъ год. 3—5. 4612 2—2

Спеціялістъ недуґъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординує 4567 1—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. вôдъ 10—12 и гôдъ 3—5

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростина закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуесь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильй, пйоны, сібелѣ, манометры и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Обліґація комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% цозичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ также платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідніѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 2—?

ЮСИФЪ ФРІДЛЕНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядôвъ рôльничихъ

у ВѢДНИ

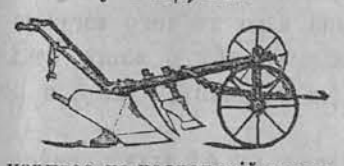

поручає на надходячій сезонъ свои знаменитй выробы патентованй, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догôдній услôвя сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Тополыницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорôвъ тамъ-же.

Ґлядає ся аґентôвъ на провінцію. 4615 1—10

За дозволомъ Свѣтлои ц. к. Дирекціи Поліціи льокаль отвертый въ суботу, недѣлю и свята цѣлу нôчь.

НА СВЯТА!

поручає

ТОРҐОВЛЯ ВИНЪ

Теофіля Тайхмана

при ул. Ягайлоньскôй пôдъ ч. 16.

Вина австрійскй, угорскй, куражйнй, испаньскй, коняки, сливовицѣ и румъ по цѣнахъ умѣреныхъ.

Реставрація зъ комфортомъ устроєна достарчає знаменату ѣду, напоє дрôбнй перекуски, пива знаменитй, а крôмъ того завела карты абонаментовй въ той способъ, що хто купить 10 картъ по 40 кр. т. є за 4 зр. платить ними стравы вартости 5 зр.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П.Т. Публики ручить пôдписаный, що честною прислугою и добрыми стравами та напитками буде старатись зыскати єи пôдпору.

Зъ поважаньемъ

Теофіль Тайхманъ

властитель реставрациі и торговлѣ вина. 4617 1—6

Машинки американьскй до робленя мороженого по 5·50, 6·50, 7·50 и 10 зр. поручає **Петро Хшонстовскій**, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1. (напротивъ катедры). 4 95

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

ЮРІЙ КІРИЛЬ

перенѣсъ свою **реставрацію и покôй до снѣдань** зъ ул. Баторого на ул. Краковску ч. 6. Знаменитй напоє всѣлякого рода, пива, вина и перекуски зимнй и горячй все свѣжй и здоровй. — Цѣны найумѣреннѣйшй.

4613 (Импресса Львôвъ). 2—3

Не пôднадаючй заразѣ дуже плôдній и мучній

„Бараболѣ бѣлй чудесній“

и **„Синій великаны“** по 20 кр. за кільоґрам. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільоґрамъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ дôбръ ґр. А Марассé въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 3—20

Дроґерія А.І. ҐІБНЕРА

Львôвъ, Рынокъ ч. 38.

поручає

Муку дитинну Нестля

КАКАО

Ванъ Гутена и иншихъ фабрикъ

Транъ рыбячій Молля у фляшкахъ,

Транъ рыбячій

на вагу,

Порошокъ для дѣтей,

Муку бульбяну,

Пудеръ рижовый

4620 и т. д. 1—?

Вдовиця середного вѣку и образованя глядить мѣсця до заряду дому у вдôвця або кавалера. Може занятись такожь выхованьемъ дѣтей. Близша вѣдомôсть **„D. Z. poste restante 2—5 Станиславôвъ“.** 4608

Выйшовъ цѣнникъ насѣня яринного, пастернаго и цвѣтового

М. Волиньского и Т. Качиньского

площа Марійска ч. 3

(коло готелю Жоржа).

ЗАВЕДЕНЬЕ

огородниче

ул. Садôвницка ч. 13

(просто монастиря св. Терезы.)

Цѣнники розсилає ся на жаданье franco и даромъ.

4610 2—4

І. РЕХЕНЪ

Львôвъ, улиця Краковска, число 5

поручає свôй

Великій складъ и улѣпшену роботню рукавичокъ

всѣлякй товары галянтерійнй торбы мысливскй, споднѣ и кафтаники шкôряній, такожь

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

БАНДАЖÔВЪ ХІРУҐІЧНЫХЪ

для рôзныхъ недуґъ пôсля найновѣйшихъ вынайденъ найславнѣйшихъ професорôвъ, котрй выготовлює выгôдно и тревало по найумѣркованѣйшихъ цѣнахъ,

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся скоро и точно. 4584 4—4

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Маю честь донести Впов. П.Т. Публицѣ, що истнуючій вôдъ 20 лѣтъ пôдъ фірмою

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

Рынокъ ч. 26.

складъ рôзныхъ полотенъ, столового бѣля, полотенець, перкалёвъ, барханôвъ, фланелѣ, выробôвъ пончоховыхъ, а такожь шіртінôвъ, шіфонôвъ зъ фабрики Венедикта Шроля и Сына зъ днемъ нынѣшнымъ я перенѣсъ до камениці кн. Пониньского

Рынокъ ч. 6.

Дякую Впов. Публицѣ за дотеперѣшній взгляды и поручаючи ся на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ФЕЛИКСЪ КОВАЛЬСКІЙ

(Импресса, Львôвъ.) 4575 6—6

Яко спеціялістъ въ ножозництвѣ

поручаю найлѣпшй и выпробованй **бритвы, ножички, ножики спущадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовй** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякй направы, также ***остреньє бритов и ножичокъ*** выготовляє ся якъ найточнѣйше. Замовленя, направы и остреня зъ провінціи высылаю вôдворотною почтою. — Цѣнники дармо и оплатно.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ

ножôвникъ

у Львовѣ, улиця Боимôвъ, число 3

4576 (давнѣйша Векслярска). 2—4

Kataloge mit 4390 Probetakten über

Wiener-Musik gratis

und franco

OTTO MAASS

Musikalien-Handlung

Wien, VI. Mariahilfer-strasse 97.

Тутки циґаретовй папєрь неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ вôдъ **1 зр.**

поручає *фабрика* Ф. Нижаловского Львôвъ Гот Жоржа.

Озаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 7—83

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller),

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодиче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ. При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко 4592 **пзаедвий.** 2—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

Сердечна подяка.

Вôдъ молодости терпѣвъ я на рупгуру, котра була причиною, що не бувъ я способный до войска, анѣ до нѣякои тяжкои роботы. Въ пôзнѣйшôмъ вѣцѣ недуга ся дуже менѣ доскулювала, погôршаючись чимъ разъ бôльше и мимо того, що будучи фаховымъ цируликомъ, видѣвъ я много подôбныхъ случаѣвъ, якъ также рôзнй операції, однако въ моѣмъ положенію не можна було порадити. Дня 12 грудня 1892 р. занедужавъ я въ ночи такъ небезпечно, що житье моє высѣло на волоску.

Тогдѣ за порадою добры ъ людей, удавъ ся я до звѣстного спеціяліста бандажиста п. М. Фрайліха, мешкаючого у Львовѣ, при ул. Шпитальнôй ч. 4 а. зъ просьбою о раду, котрый заразъ тои самои ночи прибувъ а пересидѣвши у мене решту ночи зумѣвъ мене своєю зручностію и правдивою штукою выратувати вôдъ смерти, такъ що я теперь цѣлкомъ здоровый. 46·9 1—3

Длятого складаю найгорячѣйшу подяку тому благородному и досвѣдному въ своѣй штуцѣ мужеви, зъ тымъ бажаньемъ, щобы Єго Богъ хоронивъ якъ найдовшій лѣта для страждучои людскости, позаякъ сей панъ зумѣє безъ болю и безъ операціи выратувати найтяжшій случаѣ руптуры, длятого поручаю єго яко знаменитого спеціяліста бандажиста всѣмъ недужимъ.

(Импресса) *Іосифъ Зацъ* у Львовѣ.

яко свѣдки: *Израиль Аль. Вольфъ Зоммеръ.*

ПЕРШІЙ ХРИСТІЯНЬСКІЙ

МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ ОДЕЖИ

МУЖЕСКОИ И ДЛЯ ДѢТЕЙ.

Симъ маю честь повѣдомити Вп. П.Т. Публику, що

Я ОТВОРИВЪ МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ МУЖЕСКОИ И ДИТЯЧОИ ОДЕЖИ

якъ власного выробу такъ и зъ Вѣдня спроваджуваной, по цѣнахъ незвычайно низкихъ.

Я певный — о чôмъ впрочôмъ Вп. П. Т. Публика пересвѣдчить ся, що закуплена у мене одѣжь, буде лѣпша, тревалѣйша и дешевша, якъ въ кождôмъ иншôмъ маґазинѣ жидôвскôмъ.

Дякуючи за дотеперѣшній ласкавй взгляды, прошу уклонно о нихъ и на дальше,

остаючи зъ поважаньемъ

ПАВЛО ПЙОНТКОВСКІЙ

4603 **у Львовѣ, при улици Краковскôй, ч. 30—32** 2—6

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Театральна ч. 8.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстровй“** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. улокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає также въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ также

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

Св. Кнейпъ

Необходима для кождого ґаздовства есть

Катрайнер-а Кнайпа солодова Кава

зо смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну каву. — Незровнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати подроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна достати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 12—52

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшнй управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже **1.558 дзвоновъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, водповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожь на раты). 4582 15—?

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ

(Troppau) австр. Шлескъ,
основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ
насѣня лѣсового и господарского

поручае всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя
en gros и en détail. 4494 14—15

Взорцъ и цѣнники даромъ и оплатно

М. КОРКЕСЪ

СКЛАДЪ МАШИНЪ РОЛЬНИЧИХЪ
Львовъ ул. Городецка ч. 25

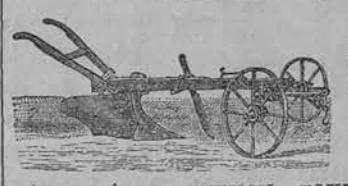

поручае при надходячомъ сезонѣ всѣякй **плуги** универсальнй а la Sack и **зелѣзнй рухала,** патентованй **сѣвачки, бороны** и т. д. Ровножь удержуе всякй машины рольничй, артикулы технічнй, **ременѣ, оливы** и **ваги** децимальнй.

Головный складъ паровыхъ ґарнітуровъ молотѣлень славно звѣстнои фірмы 4615 1—5

А. Бавера въ Зарлінґъ.

Свѣдоцтво. Недавно доставленый ґарнітуръ 8-конный и монтеромъ Мадеромъ въ рухъ пущеный працюе знаменито.
Радеховъ 17/8 1892. *Ґр. Станиславъ Баденї т. р.*

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядовъ, иконъ, ризъ и книгъ, товаровъ золотыхъ, циро-срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНЙ.

Повыстна торговля приймае также замовленя на великй церковнй дзвоны. 4606 3--?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

!!! На Свята Великоднй !!!

ТОРГОВЛЯ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

У ЛЬВОВѢ

поручае по цѣнахъ умѣреныхъ, сталыхъ и совѣстныхъ

Плащаницѣ мальованй на полотнѣ водъ зр. 13 до зр. 42, на атласѣ водъ 45 зр. до 135 зр. Фіґуры Воскресенія по зр. 15 и зр. 20. **Євангеліоны** нового выданя, оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солиднои роботы оковахъ позолоченыхъ водъ зр. 55—150. Дальше: Артосы. Фелоны, Стихирѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на подставѣ, ручнй и процесіонально Лѣхтарнѣ, Патриціи, Пауки бронзовй и кришталевй, Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и Фаны, Чашѣ золоченй, зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, и прочй церковнй знаряды.

Книги выданя Института Ставропигійского по тыхъ самыхъ цѣнахъ. 2—4

Высылка водворотною почтою. 4593

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

3483

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае водъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцеви лишь за водчисленьемъ справдешныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ куповнй за зворотомъ коштовъ, котрй самъ поносить.

Лишь **тогдѣ правдивый,** если трикратна флящана есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси не перевышеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Вѣдни.

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своєи легкои стравности** порученый также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути **скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збольшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а также взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричномъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.,** а также **майже по всѣхъ аптикахъ австро-угор. держави.**

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ґанкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. держави:

W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3. 4434 16—18

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всечестному Духовенству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнй, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнй фелоны, Стихарѣ, Далматики и Бальдахини.

Водъ часу водкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ колькохъ мѣсяцевъ такъ много розличныхъ взглядовъ водъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои руской торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4418 9—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручае на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

АВІЗО.

Симъ осмѣляю ся звернути увагу П. Т. Публики на появивший ся въ найбольшомъ выборѣ новости весняній и лѣтній зъ матерій вовняныхъ, шовковыхъ, Zephir-Plissé, батистовъ, сатиновихъ атласовъ, Levantin и т. д. и якъ найчемнѣйше просити о огляненье величезного складу товаровъ.

СКЛАДЪ ТОВАРОВЪ Д. ЛЕССНЕРА

Вѣдень, VI округъ, Mariahilferstrasse № 83 партеръ и мезанинъ.

Подаємо тутъ лише деякй особливо цѣннй новости:

Камґарнъ, чиста вовна,	120	центіметровъ широкій,	метеръ	1 зр.	10 кр.	и 1 зр.	15 кр.
„ „ „	130	„	„	„		1 „	50 „
Nouveauté mêlée „	120	„	„	„		1 „	40 „
Diagonal (безъ конкуренц.)	130	„	„	„		1 „	40 „
Specialität зъ шовкомъ	120	„	„	„		1 „	80 „
Diagonal excellent вовна,	120	„	„	„		1 „	80 „
Cordoné чиста вовна	120	„	„	„		2 „	10 „
Electrique „ „	130	„	„	„		2 „	30 „

Nouveauté changeant, чиста вовна	90	центіметровъ широкій,	метеръ	по 70	кр.	и 80	кр.
Nouveauté зъ шовкомъ	85	„	„	„	„	80	„
Broché	85	„	„	„	„	42	„
Changeant trabers „ „	95	„	„	„	„	1 зр. —	„
Etoffe ligné „ „	100	„	„	„	„	1 „ 25	„
Льоденъ „ „	130	„	„	„	„	1 „ 10	„
Льоденъ, дуже добрый родъ	120	„	„	„	„	90	„

Найсолідньйшій выробы и **можливо найдешевшй цѣны!** Въ мезаніновыхъ льокаляхъ особнй, збольшенй воддѣлы для **килимовъ** и **завѣсъ.**

Для провінцій великй илюстрованй журналы модъ и збірки пробокъ дармо и франко!

4586 2—6

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ въ фабр. Черляньскон. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 53. Львôвъ, Понедѣлокъ 8 (20) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 20 н. ст. марта 1893.

При розправахъ надъ закономъ фінансовымъ въ радѣ державнôй показалось на ново, якъ далеко розôйшлись народы австрійскѣ вôдъ себе въ ерѣ гр. Таффого, котра, выписавши на заголовку примиренье, мала тѣ народы зблизити до себе. Те, що высказали послы чески та нѣмецкѣ зъ однои сторовы а при тôмъ клєрикалы зъ другои, єсть ясным доказомъ, що нинѣшною конституцією нѣхто не єсть вдоволеный. Въ розправахъ тыхъ взявъ участь такожь пос. Телішевскій въ имени клюбу руского. Рѣчи єго однакожь не маємо пôдъ рукою пôсля стенографічныхъ записокъ, бо пос. Телішевскій говориłъ доперва въ суботу, на засѣданю вечѣрнôмъ. Тожь наразѣ мусимо обмежитись на зареєстрованье заявлень послôвъ ческихъ та нѣмецкихъ, котрѣ, якъ побачимо, стали противъ себе на зовсѣмъ діяметральнôмъ становиску. Не оправдалась ворожба офіціяльныхъ орґанôвъ гр. Таффого, що провôдникъ ліберальнои лѣвицѣ, д-ръ Плєнеръ, забере въ тыхъ розправахъ голосъ въ дусѣ примиримôмъ супротивъ Чехôвъ. Рôвно-жь и молодо-ческѣ послы не выступили зъ якою-небудь привѣтливостію супротивъ Нѣмцѣвъ. Противно — межи двома сими сторонами выявивъ ся глубшій роздоръ, якъ можна було надѣятись по 24-ôмъ лютого.

Розправы почавъ молодо-Чехъ д-ръ Пацакъ. Вôнъ зовсѣмъ поминувъ фінансовый законъ, а перейшовъ вôдъ-разу на поле політичне. Єго не обходила та важна обставина, що передъ дуалізмомъ весь рôчный буджетъ всеи державы выносивъ лише 400 міліонôвъ, а нинѣ сама Долитавщина на покрытье выдаткôвъ потребуе 610 міліонôвъ, зр., а Угорщина 400 міліонôвъ. Высоку шрубу податкову поминувъ речникъ ческій, щобъ тôлько зô всею досадою ударити на теперѣшну систему управы політичнои и сказати, що та управа для Австріи на-скрôзь погубна. Въ примириму рѣчь д-ра Плєнера, выголошену 24 лютого с. р., бесѣдникъ не хоче вѣрити. Вправдѣ антаґонізмъ національный, якій заостривъ ся нинѣ межи народами австрійскими у всѣхъ коронныхъ краяхъ, єсть дуже на руку реакційнымъ елементамъ, але вина за те все паде на Нѣмцѣвъ, котрѣ мимо всякихъ неудачь маячать ще заєдно о якôйсь геґемонії въ Австріи. Вся політика австрійска опираєсь на системѣ divide et impera. Чехамъ тяжко забути тѣ часы, коли Гербсты, Ґіскры, Аверсберґи и Ляссеры въ часахъ вôдъ 1867—1872 р. просто згнущались надъ народомъ ческимъ. Нѣмцѣ въ соймѣ ческôмъ спиняють всяку роботу позитивну на поли господарки краєвои. Они говорять, що мовь-то не стремлять до ґерманізації Славянъ, але факты говорять противно. Грошѣ австрійскѣ надписанѣ лишь по нѣмецки и мадярски. Намѣстники Чехіи, Моравы и Шлеска говорять лишь по нѣмецки. Всякѣ наголовки на друкахъ урядовыхъ лише нѣмецкѣ. Вправдѣ сказавъ разъ міністеръ обороны краєвои, що се дрôбницѣ. Але за тѣ дрôбницѣ готовѣ Нѣмцѣ австрійскѣ станути противъ Славянъ до бою зъ такимъ завзятьемъ, якъ колись въ бою Аримінія противъ Римлянъ. Для Чехôвъ нема другого выходу, якъ лише жадати для краєвъ ческихъ повнои самоуправы. Нашими доходами не хочемо вже дальше покрывати чужихъ дефіцітôвъ. Колись и ческій Нѣмець прозрить, що єго працю держава вызыскуе и вразъ зъ нами упôмнесь о державне ческе право. Мы противнѣ всякôй централізаціи и ґерманізаціи черезъ *языкъ нѣмецкій яко державный*. На мѣсце системы централізаційнои ставимо федерацію и вôдъ сего пріпципу не вôдступимо. Нинѣшне правительство не маєвже нѣякои програмы. Оно хотѣло бы лише спокою, щобы зъ-вôльна перевести реакцію. Оно вдоволяєсь дуалізмомъ и боить ся всякихъ реформъ. Така система єсть застоєю, а всяка застоя рôвняє ся смерти.

Моравскій посолъ Кульпъ зсолідаризувавъ ся въ головныхъ точкахъ своєи рѣчи зовсѣмъ зъ выводами Пацака. Вôнъ стоить такожь на становиску, що всѣмъ краямъ ческимъ отже й Моравѣ та Шлескови, належить ся повна рôвноправнôсть. Єго сторонництво ишло давнѣйше иншими дорогами до цѣли. Нинѣ всѣ Мораване годять ся на програму молодо-Чехôвъ. Послы нѣмецкѣ радѣ бы примирити ся зъ самыми Чехами лишь на те, щобъ Славянъ моравскихъ и шлескихъ тымъ сильнѣйше здавити. Нѣмецкому языкови не дамо нѣякого першеньства надъ нашимъ. Мы не „чужѣ“ въ Австріи, якъ се забагло ся сказати Штремаєрови. Моравянъ зовсѣмъ занедбано зъ огляду національного и культурного. А про економічне ихъ двигненье правительство мало дбає.

Молодо-ческій посолъ Вашатый ударивъ въ своѣй бесѣдѣ зновъ на тридержавный союзъ. Союзъ сей шкôдный для Австріи, бо зъ кождымъ рокомъ ростуть черезъ те выдатки нашѣ на войсковѣ цѣли. Оно варто бы счислити вже разъ: якѣ сумы выдали мы на воєннѣ потребы вôдъ 1879 року и кôлько коштуе насъ окупована Босна и Герцеґовина. Тридержавный союзъ не даєнѣякои поруки мира. На нѣмъ зыскуе лишь Нѣмеччина. Нашими плечима и грôшми боронимо Альзацію и Льотарінґію. Приязнь нѣмецка не єсть щира. Нѣмеччина зближаєсь нинѣ на-ново до Россіи, а якъ се ѣй удасть ся, то та сама Нѣмеччина пôдопре Россію въ єи плянахъ на Балканахъ. Интересомъ Австріи єсть: зблизитись до Россіи, котра нѣколи не забуде Нѣмеччинѣ берлиньского трактату. Россія знаєдуже добре, що Бісмаркъ и Мольтке журились заєдно лишь тымъ, що въ Польщи суть багна и длятого не можна такъ легко залити Россію нѣмецкими войсками. Союзъ Австріи зъ Россією єсть природнѣйшій. Тутъ и тамъ переважуе елементъ славяньскій. Союзъ такій не опираєсь бы на паперѣ, а на пересвѣдченяхъ. Зôйшовши на теперѣшну програму гр. Таффого, Вашатый зазначивъ, що она лишь вôдогрѣла антаґонізмы національнѣ, бо взяла въ оборону народы сильнѣйшѣ, а слабшимъ, котрымъ не дано вôдповѣдныхъ правъ, велить она мовчати... Нинѣшный президентъ Америки, обнимаючи управу Сполученыхъ Державъ, запоручивъ навѣть Индіянамъ рôвноправнôсть. Славяне австрійскѣ не можуть и того дôждатись. Гр. Таффе повиненъ все тямити слова Ґлєдстона, котрый сказавъ сими днями, що лишь автономія може державѣ надати силы.

Противъ сихъ выводôвъ послôвъ ческихъ и моравскихъ выступивъ зъ нѣмецкои стороны пос. Шаршмідъ. Єго промова кульмінувала въ заявленю, що въ нинѣшныхъ часахъ о державнôмъ правѣ ческôмъ не можна й думати. Австрія може и мусить стояти лишь при своихъ основныхъ законахъ державныхъ и при конституціи Шмерлінґа. Чехи стремлять до федерації, а се значить руйнувати нинѣшный ладъ въ Австріи, освященый уже трома десятками лѣтъ. Наколи бы Чехамъ признано ихъ историчне право, тогдѣ забажали-бъ такихъ самыхъ свобôдъ Дальматія, Галичина и Італіянцѣ. Тогдѣ на улицяхъ Вѣдня росла бы трава, а Австрія федеративна не могла-бъ устоятись на довго въ цѣлости.

На поли церковнôмъ выявились такожь значнѣ рôзницѣ въ поглядахъ послôвъ рады державнои. Клєрикалъ пос. Турнґеръ заявивъ, що вся бѣда въ державѣ походить зъ господарки капіталістичнои, котра пожираєсередный станъ. Треба — казавъ — вернути до первѣстныхъ началъ христіянізму и начало се перевести въ державѣ, въ школѣ и въ хатѣ. Цѣле законодавство австрійске потребуе основнои реформы въ тôмъ напрямѣ. Длятого вôнъ и єго сторонники ставлять нинѣ жаданье до правительства, щобы оно всюды завело школы христіяньскѣ, дбало про святкованье недѣль, замыкало вже въ суботу всякѣ шинки и т. д.

Турнґерови вôдповѣвъ такожь Шаршмідъ (ліберал нѣмецкій) рѣшучимъ заявленьемъ, що вôнъ и єго сторонники не вернуть нѣколи до часôвъ конкордату и не допустять до того, щобы державѣ вôдобрати єи вплывъ на школы. Клєрикалы вяжуть ся нинѣ зъ антісемітами, ударяють на капіталъ, а по єго гадцѣ — до економічного двигненя державъ и краєвъ — якъ се показуе исторія Испаніи и Португаліи — можуть причинитись найбôльше лише — жиды.

Отъ якъ далеко розôйшлись уже нинѣ народы и сторонництва австрійскѣ!

Переслѣдуванье за рускій языкъ.

Хотяй 19-ый артикулъ основного закона державного зъ 21 грудня 1867 р. ч. 142 В. з. д. запоручуе рôвноправнôсть рускоґо письма и языка въ урядѣ, — хотяй богато розпорядженями міністерскими сю рôвноправнôсть усяко коментовано, — хотяй найвысшій судъ бôльше разôвъ рѣшивъ на користь нашого языка въ письмѣ и словѣ, — хотяй нашъ языкъ належить до т. зв. „landesübliche Sprachen“, — хотяй правительственный комісарь гр. Лось свого часу заявивъ въ соймѣ, що и акты обжалованя выдаєся въ рускôмъ языцѣ, а теперѣшный віцепрезидентъ д-ръ Тхуржницкій зазначивъ, що на рускѣ письма вôдповѣдаєся по руски и вôзваня пускаєся рускѣ, — то мимо того зайшла недавно ось-яка пригода въ однôмъ изъ судôвъ на Покутю.

Противъ одного ц. к. старосты внѣсъ одинъ зъ членôвъ рады повѣтовои жалобу о переступленье §. 496 з. к. и покликавъ ся яко на свѣдка на одного Русина займаючого выдатне становище въ суспôльности. Судья, що переводивъ розправу, покликавъ поданого свѣдка и ухваливъ переслухати єго въ дорозѣ реквізіціи черезъ другій ц. к. судъ повѣтовый. Урядникъ сего суду вôзвавъ свѣдка до переслуханя, а коли свѣдокъ зажадавъ, щобы єго зôзнаня були списанѣ въ языцѣ рускôмъ и письмомъ рускимъ, той вôдмовивъ и цѣлый актъ предложивъ до урядованя начальникови суду. Другого дня свѣдокъ дôставъ нове вôзванье до переслуханя, а коли й теперь обставъ при своѣмъ жаданю, щобы єго зôзнаня були списанѣ въ рускôмъ языцѣ и рускимъ письмомъ, ц. к. начальникъ суду наложивъ на него кару 5 зр. Свѣдокъ заразъ таки зложивъ 5 зр. и зновъ заявивъ своє, що зôзнавати буде лишь тогдѣ, коли протоколъ єго буде писатись по руски и рускими буквами. Ц. к. начальникъ суду сейчасъ наложивъ на свѣдка другу кару 50 зр. Свѣдокъ вынявъ заразъ и зложивъ листъ банку ґіпотечного на 100 зр. зъ купонами. Теперь приходилось начальникови суду свѣдка замкнути и свѣдокъ бувъ на те приготованый. Але начальникъ за-для чогось не хотѣвъ уже йти дальше, тôлько доручивъ свѣдкови резолюцію засуду. [Розумѣе ся само собою, що всѣ вôзваня, якъ звычайно, навѣть на рускѣ донесеня, були выстилізованѣ въ языцѣ польскôмъ.]

Зачарованѣ грошѣ.

Фолклористична студія.

До круга простонародныхъ вѣрувань розповсюдненыхъ майже по всѣхъ краяхъ Европы, належить и вѣра въ зачарованѣ грошѣ. Зъ помѣжь славяньскихъ народôвъ зберегли єи Малорусы, Великорусы и Поляки. Зачну вôдъ першихъ, тому що вѣра въ зачарованѣ грошѣ, яка й доси живе мѣжь малорускимъ народомъ въ Галичинѣ, становить свѣжо позбираный и непечатаный ще матеріялъ.

У невеличкому подôльскому селѣ Папѣрни пôдъ Будзановомъ въ Теребовельщинѣ, приходять зачарованѣ грошѣ пôдъ назвою *инклюзôвъ*, котру однакъ на рôзнѣ лады перекручують, такъ що побôчь правильнои формы „инклюзъ“, можна въ тому самому селѣ почути и попсованѣ „никлюзъ“, „метлюзъ“, а въ окрестности Львова навѣть „манклюзъ“. На мои допыты: що саме значить той инклюзъ? — розповѣвъ менѣ одинъ изъ старшихъ господарѣвъ отъ-що:

„Инклюзъ є то — каже — грôшь, звычайно пôвъ нового, часомъ реньскій срѣбный. А водить ся вôнъ у тыхъ, що записанѣ нечистому, найчастѣйше въ жидôвъ. Нехай бы лишь кому хто такимъ инклюзомъ заплативъ, такъ вôнъ необавки не то що самъ до першого властителя поверне, але въ додатку принесе єму ще всѣ тѣ грошѣ, зъ якими лише хвилево зôткнувъ ся. Коли жидъ хоче кому упхнути инклюза, то наступае єму зъ легка й покрадемци на лѣву ногу и подае єго лѣвою рукою. Хто-бъ на тôмъ завчасу поланавъ ся, а наступивъ єму те-жь на лѣву ногу и взявъ грôшь лѣвою рукою, тогдѣ-бъ инклюзъ лишивъ ся вже при нѣмъ. Сила-бъ разôвъ вôнъ єго не выдавъ, вôнъ завсѣгды вертавъ бы до него.“

Заки приступлю до дальшихъ варіянтôвъ, затримаюсь при одній згаданôй тутъ, а на мôй поглядъ цѣкавôй подробици. Нарôдъ вѣрить завсѣгды, що *не лишь лѣва рука, лѣва нога*, але й цѣла лѣва часть людского тѣла принадлежить нечистôй силѣ, чортови. Такъ говорять наприкладъ, що не годить ся подавати нѣчого лѣвою рукою, бо се знакъ незичливости. Подане въ той спôсôбъ не выйде нѣкому на пожитокъ, але скорше на шкоду. Щобы поспекатись нечистого, досыть ударити єго разъ лѣвою рукою *на вôдле*, вôнъ заразъ розплле ся въ мазь. Хто хоче мати свого *хованця* (incubus), повиненъ незаплоднене куряче яйце (зáпортокъ, що пôдложеный пôдъ квоку звычайно псуе ся) носити девять днѣвъ и девять ночей пôдъ лѣвою пахою; тогдѣ выклюне ся зъ него хованець. Те саме оповѣдають въ Польщи и Чехіи про „skrzata“ *). Приклады тѣ зовсѣмъ не вычерпують ще предмету. Чи се може вôдбитокъ дуалістичного погляду на свѣтъ, не берусь наразѣ рѣшати.

Що-до пôвъ-нового, то треба замѣтити, що єму при деякихъ обставинахъ приписують якусь надзвычайну силу навѣть тѣ люде, котрѣ про инклюза нѣколи не чували. Хто знайде пôвъ нового и носить єго при собѣ, того тримають ся грошѣ.

Другій малорускій варіянтъ про инклюза подавъ менѣ д. Иванъ Франко. Д. Франкови розказувавъ єго батько таке:

„Коли въ насъ були голодны роки, ѣздило насъ пару господарѣвъ по Подôлю за курузою. Тогдѣ пôдъ Городенкою розповѣдавъ намъ одинъ чоловѣкъ: Вертаю я — каже — смеркомъ уже зъ одного шинку, ажь глядь! — пôдъ шинкомъ на смѣтнику блищить ся бѣлый якъ рѣпа цванцїґеръ. Оглянувъ ся я чи хто мене не бачить, — нѣ. Пôднявъ, та далѣ на-втѣкача, щобъ бува' ще жиды не здôгнали. А то набили-бъ и цванцїґеръ пропавъ бы. Але по дорозѣ вступаю ще до першои крамницѣ, купивъ хлѣба й соли топку, давъ жидови знайденого цванцїґера и далѣ домôвъ. Йду, йду и мимохôть по чересѣ мацъ! — що за мара? — Въ чересѣ мôй цванцїґеръ! Не вже-жь я крамаря оциганивъ? — думаю, а самъ давай утѣкати. На другій день выдавъ цванцїґера въ-друге, — цванцїґеръ зновъ до мене вернувъ ся. Выдавъ въ-трете, — такъ само. Три роки зъ того одного цванцїґера и живъ! Але за тѣ три роки привыкъ я частѣйшь и частѣйшь зазирати въ келишокъ. Моє господарство звело ся на псы, змарнувалось. Жѣнка й дѣти попали ся въ нужду, — бѣда! Менѣ самому стало вкôнци якось нѣяково, маркôтно. Отъ я й кажу до жѣнки: Ты, чу', такъ и такъ, радь, а то прийдесь живцемъ пропадати. Жѣнка розповѣла все другому, третому, десятому; рада въ раду и нараяли, щобъ пôшовъ и пôдкинувъ того цванцїґера тамъ, де єго три роки тому назадъ подыбавъ. И що вы на те, скажете? Пôшовъ цванцїґеръ, якъ камѣнь у воду, вôдчепивъ ся мене...“

У звязи зъ инклюзомъ стоить такожь дуже въ Галичинѣ розповсюдненый звычай купцѣвъ. Коли котрому зъ нихъ выдасть ся якій чоловѣкъ або грôшь, котрымъ вôнъ платить, троха пôдозрѣный, тогдѣ прибиваєкупець пôдозрѣну монету цвяхомъ до стола. Если се бувъ инклюзъ, въ такôмъ разѣ вôнъ тратить свою силу. Такъ само прибивають купцѣ до столôвъ найрôзнородиѣйшѣ новѣ и старѣ монеты въ тôмъ пересвѣдченю, що они можуть стягнути для нихъ богато-богато грошей. Зъ новыхъ монетъ выбирають до того лишь такій, що выданѣ вернули до нихъ случайно пару разôвъ назадъ. Пôзнають же ихъ звычайно по дрôбныхъ, поверховныхъ знакахъ. Въ подôбнôй цѣли уживають и знайденыхъ пôдковъ, що те-жь мають приносити щастье. Прибивають ихъ до порогôвъ склепôвъ та шинкôвъ, але такъ щобъ кôнцѣ були звернены до середины дому.

На тôмъ и кôнчить ся малорускій, менѣ знаный матеріялъ про инклюза. Додати-бъ ще хиба, що невеличку замѣтку про него подавъ и Евг. Желехôвскій у своѣмъ малоруско-нѣмецкôмъ словари. „Инклюзъ — каже — се зачарована монета, що вертаєся завсѣгды до свого властителя и помагаєму збогатитись“.

Въ „Rozmaitościach“, літературнôмъ додатку до урядовои часописи Gazeta Lwowska за 1858 рôкъ находить ся въ чч. 46—47 статья п. заг. „Zabobony w Rossyi“. Въ початковôй замѣткѣ вôдъ редакціи сказано: „Одинъ зъ нѣмецкихъ журналôвъ, посвященыхъ ґерманьскôй мітольоґіи, описуе пару цѣкавыхъ забобонôвъ, якѣ по нинѣшній день заховали ся въ Россіи. Подаємъ кôлька зъ нихъ по части ради самого цѣкавого предмету, по части-жь длятого, що сей або другій, якъ н. про инклюза и вроки, нѣчимъ не рôзнить ся вôдъ забобонôвъ, знаныхъ и мѣжь нашимъ сѣльскимъ народомъ“.

Зъ якого сáме журнала вынятѣ згаданѣ забобоны, сего по недостачи цитатôвъ зъ „Rozmaitości“ довѣдатись годѣ. Великорускій варіянтъ подаю тутъ въ дословнôмъ перекладѣ:

*) O. Kolberg: Lud. XV. ст. 25—28.

Обложеный карами свѣдокъ внѣсъ жалобу на форму и на засудъ до дотычного суду окружного. Судъ окружный по части сповнивъ свій обовязокъ по мысли обовязуючихъ законівъ. Засудъ першого судьѣ знѣсъ, поручивши ему, щобы першихъ 5 злр. и другихъ 50 злр. [взглядно листъ банку на 100 злр.] свѣдкови звернувъ и щобы „na przyszłość do istniejących przepisów językowych ściśle się stosował i wobec orzeczonego równouprawnienia języków krajowych spisywał, w którym strona zeznania składa i spisania takowych żąda i jest upoważnioną“. Але зъ другои стороны той самъ ц. к. судъ окружный, що такъ красно поучує начальника суду повѣтового о рівноправности языка руского, выдавъ — якъ бачимо — рѣшенье своє въ языцѣ не рускімъ, але польскімъ, хочь жалоба свѣдка була написана до него въ языцѣ рускімъ и письмомъ рускимъ.

Така пригода лучила ся Русинови інтеліґентному и, якъ сказано, займаючому въ суспільности выдатне становище. А що-жь говорити про мужика?!

Друга дуже характеристична пригода лучила ся о. Т. Петровскому зъ Рыкова въ повѣтѣ золочівскімъ.

Ц. к. староство золочівске выслало при кінци минувшого року до уряду приходского въ Рыковѣ письмо адресоване по польски. О. Петровскій два разы не принявъ того письма, написавши на рецепісѣ, що яко рускій приходникъ жадає відъ ц. к. староства руского письма и рускои адресы. Староство, дѣставши двѣчи письмо своє назадъ, наказало доставити єго приходникови примусово — черезъ жандарма.

Та на тімъ не конець. Сего мѣсяця дѣстає о. Петровскій урядове письмо адресоване по руски а въ серединѣ польске wezwanie płatnicze відъ ц. к. повѣтовои фінансовои дирекціи брідскои, въ котрімъ стоить, що о. Петровскій „ma zapłacić 50 cnt. jako należytość stemplową i 50 cnt. jako nadwyżkę, ponieważ prośba, wystosowana do c. k. Starostwa w Złoczowie na recepisie zwrotnym, aby wszystkie pisma urzędowe dostawiano mu w języku ruskim, nie była zaopatrzona stemplem na 50 cnt. w. a. Należy przeto zapłacić...“ и т. д.

Отже ц. к. староство въ Золочевѣ не тілько не сповнило справедливого жаданя о. Петровского, основано на постановахъ законныхъ, — не тілько доставили єму жандармерією письмо адресоване по польски, — але ще й пѣслало рецепісъ до фінансовои дирекціи въ Бродахъ, щобы та наложила на него кару грошеву!

* *

*

Такій то рѣчи дѣють ся нинѣ по тыхъ солодкихъ офіціяльныхъ заявленяхъ, що рускій языкъ будуть уряды шанувати и нѣхто за рускій языкъ не буде переслѣдуваный, — словомъ, що давна система, неприхильна розвоєви рускои народности въ Галичинѣ, буде змѣнена!

А польскій дневники туманять свѣтъ, що нѣбы-то въ Галичинѣ ruski język w sądzie i urzędzie znajduje najprzychylniejsze poparcie... Ой — poparcie!

Внесенье посла Славика,

о котрімъ нашій читателѣ вже знають, маѣ на цѣли основно змѣнити ординацію выборчу до рады державнои зъ року 1873-го въ дусѣ справедливого подѣлу мандатівъ, мѣжь Славянъ, Нѣмцівъ и другій народности Австріи відповѣдно до ихъ числа — при заведеню загального рівного права голосованя.

Ординація выборча зъ 1873 року єсть — на те всѣ годять ся — дуже несправедлива. Попередъ всего Славяне въ Австріи, що становлять по-надъ 60% всѣхъ мешканцівъ, не мають въ радѣ державній анѣ половины всѣхъ голосівъ, бо ледви 136 на 353, мѣжь тымъ якъ Нѣмцѣ, хочь ихъ лише 36%, мають більше нѣжь половину голосівъ, бо 177. До того ера Ляссерова завела курій, а середъ курій ще завела різницю, не давши курій сельскій права безпосередного голосованя, яке мають курії більшихъ посѣлостей и мѣстъ. Отже внесенье молодо-ческого посла хоче зарадити въ обохъ тыхъ напрямахъ и ставить ось-якій головій засады:

Кождый повноправный 24-лѣтный державанинъ, не позбавленый зъ якихсь причинъ права выбору, маѣ право выбирати одного посла т. є. лише въ одномъ окрузѣ выборчімъ, де підчасъ выборівъ живе, и то лично.

Округи выборчій мають соймы краєвій вымірити такъ справедливо, абы всюда припавъ одинъ посолъ до рады державнои на 50.000 душъ найменше а на 70.000 найбільше.

Выборъ посла єсть тайный, картками.

Загальній выборы мають переводитись въ кождімъ краю всюда одного дня, и то въ недѣлю.

Выбранымъ на посла може бути кождый вписаный до выборчои листы выборець, коли маѣ скінченыхъ 30 лѣтъ житя и єсть найменше 3 роки державаниномъ австрійскимъ.

Выборъ маѣ відбувати ся по громадахъ.

Пѣсля проєкту д-ра Славика, коли-бъ вінъ бувъ справедливо переведеный, рада державна складалась бы зъ 400 послівъ ось-якъ роздѣленыхъ пѣсля краєвъ и пѣсля народности:

Послівъ	Чехи	Нѣмцѣ	Поляки	Русины	Румуны	Сербо-Хорв.	Словѣнцѣ	Італіянцѣ
Чехія	98	62	36	—	—	—	—	—
Морава	38	27	11	—	—	—	—	—
Шлескъ . . .	10	2	5	3	—	—	—	—
Галичина . . .	110	—	3	60	47	—	—	—
Буковина . . .	11	—	2	—	5	4	—	—
Дальматія . . .	9	—	—	—	—	—	9	—
Приморе . . .	12	—	—	—	—	—	3	4
Краина	8	—	—	—	—	—	—	8
Стирія	21	—	14	—	—	—	—	7
Каринтія . . .	6	—	4	—	—	—	—	2
Тироль и Форарльберґъ	16	—	10	—	—	—	—	—
Зальцбурґъ . .	3	—	3	—	—	—	—	—
Дол. Ракусы . .	45	1	44	—	—	—	—	—
Гор. Ракусы . .	13	—	13	—	—	—	—	—
	400	92	145	63	52	4	12	21

Повысша табеля більше-менше відповѣдає чисельности народівъ австрійскихъ. Чехи становлять 23·3% всѣхъ мешканцівъ, Нѣмцѣ 36·1%, Поляки 15·8%, Русины 13·2%, Словѣнцѣ 5%, Сербо-Хорваты 2·8%, Італіянцѣ 2·9%, Румуны 0·9%.

Такимъ чиномъ — се підносить зъ натискомъ молодоческій орґанъ Narodni Listy — елемѣнтъ славяньскій въ Австріи мавъ бы забезпечену більшість супротивъ Нѣмцівъ и взагалѣ справедливо було бы роздѣлене число мандатівъ мѣжь поодинокій народы, — чого нинѣ нема.

Рада державна

На суботнѣшнімъ засѣданю палаты послівъ правительство повѣдомило, що цѣсарь санкціонувавъ ухвалу о перманенціи комісіи подаковои и промысловои.

Палата відступила кілька петицій, а мѣжь ними такожь петицію громады Калуша о підмогу зъ причины елементарныхъ нещасть, якій повстали въ наслѣдокъ выливівъ и граду, правительству до увзглядненя.

Потімъ продовжали ся нарады надъ фінансовымъ закономъ. Всѣ бесѣдники, що записали ся до голосу за закономъ, зрекли ся голосу.

Міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ выповівъ о фінансовімъ положеню такій судъ: Богато рѣчей дізнало уже поправы, привернено рівновагу въ буджетѣ, але ще богато лишає ся до полагодженя, отъ пр. въ справѣ амортизаційнои ренты. При всѣхъ новыхъ выдаткахъ треба конечно уважати на жерела покрытя, щобы не знѣвечити рівновагы. Правдѣ помѣчуєсь збільшенье податковои спромоги, однакъ зъ другого боку зростає воєнный буджетъ, зростають выдатки и въ иншихъ віддѣлахъ. Бесѣдникъ не єсть противникомъ инвестицій, якъ разъ уважає ихъ конечными для економічного розвитку, отже не выступить противъ нихъ нѣколи, тому, що инвестиціи мають на цѣли скрѣпленье комунікаційныхъ средствъ о скілько буджетъ звычайныхъ доходівъ выстане на покрытье відсотківъ відъ инвестиційныхъ позичокъ. Правда, що истнують знатнѣйшій касовій запасы, але они конечній до дальшого веденя валютовои акціи. А впрочімъ въ державѣ, въ котрій находять ся великій предпріємства приватній, годѣ запровадити системы, щобы вычерпувати касовій засобы ажь до дна. Міністеръ перейшовъ до питаня відносинъ коронныхъ краєвъ підъ взглядомъ економічнымъ, а спеціяльно обговоривъ дефініцію провінцій економічно „активныхъ“ и „пасивныхъ“, на котру звычайно покликують ся. Сей подѣлъ хибный, бо податки приписує ся тамъ, де оподаткована продукція, замѣсть приписувати єи тамъ, де находить ся консумція выробівъ тои продикціи. Впрочімъ провінціи не суть самостійными державами и не можуть боронити ся одна противъ другои; отже вырівнанье мусуть послѣдувати въ иншій способъ, именно оплатою податківъ. Сего домагає ся справедливість. Треба звернути увагу, що сли промыслъ въ одномъ краю сильнѣйшій, вінъ збуває ся въ другімъ краю менше промысловімъ, але треба зважати, щобы єму не дѣяла ся кривда. Тій поспільній відносины служать зновъ до підвесеня продукціи и консумпціи тыхъ краєвъ. Міністеръ дотронувъ ся ще податковои реформы и заявивъ, що правительство постарає ся перепровадити єи. Навпослѣдъ обговоривъ ще справу реґуляціи валюты.

Пос. Телишевскій порівнувавъ числами теперѣшный буджетъ зъ буджетомъ зъ р. 1868 и доказавъ, що річній и то непродуктивній выдатки збільшали ся пересѣчно о 11, а податки зростали о 13 міліонівъ Однакъ податкова спромога не підносила ся въ однаковій мѣрѣ, особливо въ низшихъ верствахъ населеня наступило послѣдными часами зъубоженье; а услівя житя и удержаня стали відъ р. 1868 для слабыхъ господарскихъ елементівъ о много тяжшими. И власне непряме оподаткованье, що найбільше тяготить на найнизшихъ верствахъ, оно въ Австріи значно высше, нѣжь въ західныхъ державахъ, котрій культурно поступили дальше. Высокій непрямій податки потягають за собою зъубоженье и огірченье найнисшихъ клясъ. Проекты оподатковання транспорту, обороту, монополь сѣрниківъ и т. д. можна лише тогдѣ приймити, коли наступить пільга въ дотеперѣшныхъ, непрямыхъ податкахъ. Бесѣдникъ обговорювавъ покутне писарство въ Галичинѣ и боронивъ єи передъ назвою пасивного краю тымъ, що Галичина становить знатне мѣсце покупу промыслу и выробівъ західныхъ краєвъ. Если податкова спромога Галичины лишила ся по заду другихъ краєвъ, то за се не може відповідати населенье. Сѣльскій робітникъ въ Галичинѣ, котрый заробляє денно 20—25 кр., мусить за чемну хатину платити річного податку майже 6 зр.; отже вінъ мусить бідкати ся цѣлый мѣсяць, щобы зложити податокъ, безъ огляду на голоднечу родины. Великій залеглости основують ся лише на тімъ, що податки не можуть заплатитись, длятого треба приступити до реформы ґрунтового податку и обниженя податку домово-чиншового для населеня сѣльского.

Посолъ сконстатувавъ, що відъ р. 1890 поправили ся въ дечімъ відносины краю, именно на поли школьництва Русины дізнали прихильности відъ правительства и відъ заступниківъ польского народу. Однакожь домагавъ ся, щобы увзгляднити ще богато иншихъ потребъ руского народа, щобы тій довгій споры вже разъ покінчились. Але признати треба, що рускій языкъ не находить ще пріюту въ управѣ. Бесѣдникъ бажавъ, щобы оба народы порозумѣли ся ясно и въ мирнімъ пожитю разомъ працювали для добра краю и державы. [*Славно! славно! зі стороны Русинівъ.*]

Пос. Зачекъ выступивъ противъ згоды молодо-Чехівъ зъ нѣмецко-ліберальною партією Нѣмцѣ годять ся въ Чехіи лише зъ конечности, бо надѣють ся на перевагу. Згоды не можна брати серіо тому, що она обмежує ся лише на саму Чехію. Въ Моравіи и Шлеску, тамъ де Нѣмцѣ панами ситуаціи, нема и бесѣды про згоду. Впрочімъ ся ліберальна партія нѣмецка — се централісты за-для того лише, щобы удержати свою силу и перевагу въ державѣ. Нѣякій серіозный чоловѣкъ не повѣрить ихнимъ доказамъ про конечність централізованя єдности державы. Се ослона хиба, бо цѣлый централізмъ противить ся природѣ державы, сій заходы вымірені на шкоду державы и противъ єи розвитку тымъ, що підрывають єи основну. Бесѣдникъ завізвавъ всѣхъ Славянъ до коаліціи противъ Нѣмцівъ, бо борба зъ Нѣмцями, се борба о бытъ. Такъ борють ся Чехи, Поляки, Русины...

Пос. Менґеръ: Русины противъ насъ? То брехня.

Пос. Люеґеръ: Русины борють ся противъ Поляківъ.

Пос. Зачекъ доказувавъ дальше, що Нѣмцѣ стараютъ ся якъ найбільше захопити зі спільного стола. Міністерство Таффого хотячи годити народы налякало ся опоз ціи лѣвицѣ, и се бувъ блудъ, ба и смерть єго. А коли и ліберали були при кермѣ, парляментъ не мавъ такожь силы, бо тогдѣ правили тій, що сидѣли на міністерскихъ стільцяхъ, а не партія, котра ажь теперь почула безсильність парляменту. Бесѣдникъ упоминавъ, що годѣ при теперѣшнімъ внутрѣшнімъ ладѣ відносинъ дожидати тяжкои годины для державы, котра може такъ само ударити нинѣ, якъ вже колись ударила. [*Славно! зъ правого боку.*]

Пос. Цалінґеръ пояснявъ, що клерикалы вірній словамъ Исуса: Идѣть и учѣть народы, памятають про свій мандатъ, и они не позволять, щобы безконфесійна управа державы заряджувала школами.

Пос. Люеґеръ заявивъ ся за повною независимостію католицкои церкви въ Австріи и домагавъ ся, щобы свѣтска власть не презентувала епископівъ. По думцѣ посла, найвысша инстанція се папа римскій, котрый признавъ дѣяльність христіяньско-соціяльнои партіи Що до борбы противъ жидівъ — треба єи розумѣти яко борбу противъ великого капіталу, котрый высисає всѣхъ безъ огляду на народність. Бесѣдникъ выступивъ ще противъ фарисейского ліберализму лѣвицѣ и оповістивъ, що вінъ самъ стоить за свободою слова и прасы и за загальнымъ голосованьемъ. Навпослѣдъ выказувавъ величезній зыски, якій падуть ґрупѣ Ротшильдівъ при реґуляціи валюты.

Пос. Менґеръ відповідавъ Люеґерови въ дуже довгій промовѣ, при чімъ дотыкавъ часто єго личности.

По сімъ замкнено діскусію и выбрано ґенеральными бесѣдниками пос. Масарика и Герольда [contra] а пос. Плєнера [pro].

Слѣдуюче засѣданье відбуває ся нинѣ.

На вчерашнімъ засѣданю „польского кола“ відбули ся выборы до комісіи спільныхъ делеґацій и выборы другого віцепрезідента до рады державнои.

При выборѣ першого віцепрезідента „коло“ ухвалило спершу голосувати на Хлюмецкого, але опісля більшість голосівъ упала на Катрайна.

При выборѣ другого віцепрезідента забравъ голосъ Водзицкій и заявивъ, що говорять, мовь-то клюбъ Гогенварта вплывавъ на „коло“, щобы другимъ віцепрезідентомъ выбрати Евг. Абрагамовича, а не Мадейского. Мимо приязни для клюбу Гогенварта, вінъ застерѣгъ ся противъ вмѣшуваня у внутрѣшній справы „кола“. Яворскій відсунувъ той закидъ.

При першій скрутинію одержавъ Абрагамовичь 22 Мадейскій 13, а Вайґель 10 голосівъ. Тому, що нѣхто не мавъ абсолютнои більшости, заряджено тѣснѣйшій выборы. Вайґель цофнувъ свою кандидатуру. Результатъ оказавъ рівність голосівъ за Абрагамовичемъ и за Мадейскимъ; оба одержали по 23. Третій выборы зновъ не рѣшили. Доперва кинено картки зъ именами кандидатівъ въ капелюхъ и Ручка вытягнувъ Мадейского.

До делеґацій выбрано: Яворского, Хшановского, Щепановского, Поповского, Мандичевского, Клюцкого и Водзицкого. Заступниками выйшли: Генцель и Вол. Ґнєвошь.

До перманентнои, податковои комісіи на мѣсце Водзицкого и Стадницкого, котрій зло-

---

„Инклюзъ то є такій рубель, що єго трудно выдати. Хто єго хоче мати, мусить, не балакаючи зъ нѣкимъ и не озираючись, пійти на торгъ и купити собѣ за першу жадану цѣну гусака. Дома мусить єму скрутити голову, а відтакъ спечи, не обскубуючи зъ пѣря. Передъ дванацятою годиною въ ночи выймає гусака зъ печи, выходить на перехрестну дорогу и кличе: „Купѣть собѣ гусака, дайте менѣ рубля!“. Въ тій хвили зъявить ся злый духъ въ подобѣ купця, за нимъ другій, третій, и всѣ они подавати-муть різнородній цѣны. Однакъ не належить ся приймати, щобъ не дати нечистому переваги надъ собою. Доперва тогдѣ, коли трафить ся купець, що давати-ме цѣлого рубля, спродає властитель гусака и мовчки, не озираючись, щобъ тамъ не було, втікає знову домівь. Нехай бы лихій и кликавъ за нимъ на здогінъ: „Дурисвѣте, ты скрутивъ свому гусакови голову, а менѣ спродавъ єго за живого!“ — все одно, озиратись не вільно. А то й рубель щезне въ-мить зъ єго руки и вінъ самъ западе ся по шию въ багно. Вдасть же ся єму щасливо повернути домівь, то не стратить уже рубля до самои смерти, бо вінъ завсѣгды вертати-ме до єго рукъ. Однакъ при купнѣ не можна нѣколи брати зъ инклюза здачѣ, а то не верне ся більше. Лихій самъ буде прикидати ся відъ часу до часу купцемъ и сулити-ме єму здачу навѣть тамъ, де єи не треба, бо радъ бы свого рубля відобрати. Коли єму поведесь обманути властителя, инклюзъ перемѣнить ся заразъ въ кусникъ глиняного черепка. А въ-друге роздобути инклюза трудно. Чарівники выдурюють у селянъ неразъ значній сумы грошей, обѣцюючи имъ выстаратись инклюза. Буває и таке, що мужикъ позбуде ся й послѣднои коровы, а чудесного рубля таки не побачить, бо чарівникъ потрафить за кождымъ разомъ придумати якусь важну причину невдачѣ.“*)

За-для браку дальшихъ жерелъ мушу ограничитись на сей одинокій великорускій варіянтъ. Однакъ здаєть ся менѣ, що вже й одного варіянта досыть, щобы можна на єго підставѣ сему чи тому народови приписати сю або другу вѣру.

Истнованье сеи вѣры мѣжь великорускимъ народомъ потверджують и великорускій словарѣ. „Толковый словарь живаго великорусскаго языка“ Вл. Даля подає нову назву на инклюза „неразмѣнный рубль“ и такъ єго описує: „Никогда не истощаетъ ся; сколько ни мѣняй и не издерживай его, онъ всегда при хозяинѣ. Его получаютъ связавъ черную кошку смоляною веревкою и продавъ ее за рубль“. Коротшій поясненя стрічають ся и въ другихъ великорускихъ Словаряхъ, якъ у Н. Ленстрѣма, И. Я. Павловского и др. Крімъ назвы „неразмѣнный рубль“ приходять тамъ и другій, якъ н. пр. „неразмѣнная монета“, „поддѣльная монета“, „завѣтная монета“.

У вельми численныхъ варіянтахъ захована ся вѣра въ инклюза въ Польщи. Якъ Малорусы такъ и Поляки знають лишь одну назву — инклюзъ. Другои въ нихъ не стрічаєсь. Оглядъ польского матеріялу починаю варіянтомъ, що найбільше сходить ся зъ великорускимъ. У збірцѣ казокъ зібраныхъ Еммою Пуффке въ Великопольщи єсть одна казка, що цѣла таки заснована на вѣрѣ въ инклюза. Отъ и найцѣкавѣйшій уступъ:

„Жѣнка ката, Марціянна, розвела въ печи великій огонь и приставила до огню казанчикъ зъ водою, до котрои вкинула корѣня „balderyanu“ и „żywokostu“ та богато другого зѣля. Коли се все переварилось, вылила на миску и казала Катеринѣ (своїй выхованцѣ) відчинити дверѣ, а сама почала скликувати котівъ, що справдѣ жалібно муркотячи громадно докола неи зібрались. Але Марціянна проганяла всѣхъ такъ довго, поки не зъявивъ ся вкінци спорый чорный кітъ зъ бѣлымъ хвостикомъ. Сего зловила, встромила єго въ мѣшокъ и промовила рада: „Твоє щастье, Катерино, готове!“ Відтакъ заперла кота въ коморѣ и годувала до нового року Въ ночи передъ новымъ рокомъ выбрала ся зъ Катериною и тымъ котомъ въ мѣшку мовчки на роздороже и зробила тутъ котячою лабою на снѣгу велике коло. Ледви годинникъ зъ поблизькои вежѣ почавъ бити дванацяту годину, мовь зъ-підъ землѣ вродивъ ся передъ ними гидкій зъ лица и поставы мужчина, всунувъ Марціяннѣ таляра въ руку, взявъ відъ неи чорного кота и пропавъ у темрявѣ ночи. Мовчки вертали теперь обоє домівь. Бажанье Марціянны сповнилось; дістала инклюза, се-бъ то таляра, що притягає грошѣ. Зъ того часу було въ хатѣ заєдно подостаткомъ гроша, а коли часомъ выдали черезъ помылку инклюза, вінъ вертавъ завсѣгды до нихъ назадъ“.*)

(*Дальше буде.*)

---

*) Rozmaitości, 1858, ст. 373.

*) Emma z Kurowskich Puffka: Baśnie Wielkopolskie, Leszno. 1863. — Те саме у O. Kolberga: Lud, т. XIV., ст. 150.

жили свои мандаты, выбрано: Козловского и Гньевоша.

До перманентнои комісіи промысловои выбрано: Вайгля, Лося, Барвѣньского и Соколовского.

„Коло“ рѣшило голосувати за внесеньемъ Пернерсторфера въ справѣ закона о зборахъ и уповномочнило президію, выѣднати у правительства австрійского и угорского користне полагодженье справы Морского Ока. Бльохови поручено полемізувати зъ Люегеромъ при найблизшой нагодѣ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Самбора.

[Кружокъ рольниковъ въ руской духовной семинаріи.]

Подъ такимъ заголовкомъ помѣстила Хв. Редакція „Дѣла“ дня 4 марта с. р. допись, въ котрой я заохочувавъ молодѣжь університетску до науки агрономіи. Тымчасомъ достався вчера листъ водъ одного мого знакомого зъ Городка, въ котромъ вонъ менѣ доносить, що такій кружокъ рольничій истнує вже въ семинаріи водъ року. Отже щобы воддати честь тымъ, котрй той кружокъ заснували и мою гадку дѣломъ выпередили, почуваю ся до обовязку письмо се подати до вѣдомости ширшои публики.

Гадки, котрй Вы высказали въ своѣй дописи до „Дѣла“ зъ 4 марта с. р. — каже мой знакомый — руководили колькома питомцями рускои духовнои семинаріи тому рокъ назадъ, коли они заложили кружокъ рольничій. Бо треба знати, що межи питомцями суть люде, котрй поняли, що наступила пора до працѣ та що хиба наука може насъ выдвигнути зъ нашого невдрадного положеня.

Люде тй постановили стати школою для хлѣборобовъ, бо священики, яко заможнѣйшй, першй можуть раціонально господарювати и заводити лѣпшу расу худобы и розширяти ей межи народомъ. Такй поступовй господарѣ будуть першими ініціяторами и головными участниками у всѣхъ сполкахъ господарскихъ, чи то збожевыхъ чи молочныхъ и т. д., а коли число ихъ збольшить ся, будуть они могли заложити руске товариство господарске.

Кружокъ рольничій розвинувъ ся зъ початку дуже красно, особливо коли коло него ревно трудивъ ся питомець Глодзиньскій, нинѣ професоръ господарства въ Тернополи. Теперь вправдѣ не стоить вонъ такъ, якъ перше, а все-таки житье есть. Члены сходять ся що середы, держать водчиты и ведуть надъ тематами дискусію. — Кромъ того кружокъ маѣ досыть гарну бібліотеку фахову и много газетъ агрономічныхъ нѣмецкихъ та польскихъ...“

До тыхъ словъ додамъ водъ себе хиба те, що вѣдомость про истнованье кружка рольничого есть доказомъ, що розвой науковый у насъ поступаѣ напередъ. Кружокъ той положивъ бы велику заслугу, если бы его члены переложили на нашъ языкъ яке найновѣйше систематичне дѣло о агрономіи. Така книжка розойшлась бы въ колькохъ соткахъ примѣрникахъ, а літературне товариство „Галицко-руска Матиця“ певно [? — *Ред.*] взяло бы на себе накладъ, хотяй книжка була бы написана и народною руско-украиньскою мовою.

Въ Самборѣ 18 марта 1893.

Д-рь Корчило Чайковскій

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ Клюбѣ Русинокъ зобрало ся на вчерашномъ водчитѣ п. Осипа Маковея въ сали „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ по-надъ 60 женщинъ, а кромъ нихъ було ще зъ кольканацять мужчинъ. Прелегентъ читавъ про двѣ важнй представительки нашого руху жѣночого, про писательки: Олену Пчолку и Лесю Украинку (Ольгу и Ларису Косачь, матѣрь и доньку). Коротко а ясно зобразивъ ихъ дѣяльность, яко писательокъ та вказавъ, чимъ именно рознять ся творы Ол. Пчолки водъ творовъ Марка-Вовчка и иншихъ писателѣвъ зъ 1860-роковъ, що подавали намъ у свохъ творахъ жѣночй типы, та за якими идеями обстають обѣ у своихъ писаняхъ. Подавъ оцѣнку збірника поезій Лесѣ Украинки п. заг. „На крылахъ пѣсень“, котрый небавомъ выйде зъ друку, и зазначивъ, що поезіи тй — однй зъ крашихъ въ послѣдныхъ часахъ. Взагалѣ ся мати зъ донькою — то не только щирй патріотки, але й добрй силы літературнй. — Сего водчиту п. Маковея выслухали зобранй зъ великою увагою.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Мадяры задумують святкувати тысячьлѣтну рочницю заложеня ихъ державы. Про намѣрене святкованье подае демократична часопись Agramer Tagblatt дуже цѣкавый артикулъ, котрый на томъ мѣсци подаємо. Святкованье тысячилѣтя — пише згадана часопись — есть зовсѣмъ явно обчислене въ непонятномъ заслѣпленю мадярскомъ на то, щобы провокувати Славянъ, бо цѣла програма маѣ на цѣли понизити Славянъ замешкалыхъ въ Угорщинѣ, и якъ можна найяснѣйше дати имъ почути надъ собою мадярске панованье. Що подъ такими условями цѣле святкованье буде мати водтручаючій характеръ для всѣхъ Славянъ проживаючихъ якъ въ Угорщинѣ, такъ и по-за границями державы и що цѣла зъ такою безвзглядностію уложена національна демонстрація мусить выкликати повну антіпатію и опоръ, то зрозумѣвъ кождый, котрый не дивить ся на справу мутнымъ окомъ, переповненымъ мадярскою жадобою власти и нетолеранцією. Исторія учить насъ, що байка про чисто мадярскій характеръ угорскои державы оказує ся пустою. Вже найдавнѣйшй угорскй законы, зъ часовъ народныхъ династій переповненй слявізмами, що намъ ясно вказує, якій вплывъ мала славяньска народность на публичнй справы краю. А хто-жь зъ людей, освѣдомленыхъ зъ угорскою исторіею, не знаѣ того, що одинъ зъ найбольше самостойныхъ угорскихъ королѣвъ, славнозвѣстный Матвѣй Корвинъ, знавъ мову славяньску, а понятя найменшого не мавъ о угорскій? И въ виду такого, безъ сумнѣву правдивого стану рѣчей, хочуть Мадяры говорити о выключно мадярскомъ характерѣ угорскои державы! Въ всякомъ случаю святкованье тысячлѣтя поведе Мадяровъ о одинъ крокъ самопознаня дальше и не знаємо чи зъумѣють они доказати своѣ „покликанье до власти“ въ виду выпливаючихъ на верхъ пытань національныхъ, бо подобный доказъ не есть такъ легкою рѣчею, якъ се собѣ горячо-кровный шовінізмъ звыкъ уявляти. Ажь тогдѣ зможуть Славяне водности ся симпатично до обходу свята, коли теперь мусять глядѣти на него зъ цѣлымъ моральнымъ опоромъ и зъ безмежною антіпатією.

——

Графъ Игнатіевъ, генеральный губернаторъ Кіѣва обѣзджаѣ теперь россійске Подолье, щобы въ виду страшнои смертельности, яка теперь въ тыхъ сторонахъ панує, завести акцію для несеня помочи. Тифусъ и холера забирають зъ собою тысячѣ жертвъ денно. Гр. Игнатіевъ роздѣлаѣ на разѣ межь селянъ грошѣ.

——

Дня 17 с. м. розпочавъ ся въ Софіи процесъ противъ Иліи Георгіева, котрого выдало нѣмецке правительство на жаданье Болгаріи, яко сповобвиненого о участь въ заговорѣ на житье князя Фердинанда и міністровъ, зъ людьми, котрыхъ минувшого лѣта засуджено на смерть и убито. Президію веде судія Поповъ, оборонцемъ есть Даневъ а прокураторомъ Драмовъ. Въ салѣ судовой явилась безчисленна публика а межь нею драгоманы дипльоматичныхъ агенцій. Обвиненый выглядаѣ интелігентно и маѣ выразъ лица дуже енергічный. Вонъ уродивъ ся въ Македоніи и слухавъ правъ въ Монахіюмъ. Читанье обвиненя тревало колька годинъ а въ нѣмъ закидує ся Георгіеви умысне політичне противзаконне дѣланье. Въ обвиненю находить ся одно замѣтне мѣсце, де говорить ся, що по усуненю князя Александра настала въ водносинахъ помежь Россією и Болгарією велика пропасть Дальшу пропасть розширили заговоры Паніцы и т. д. веденй зъ рамени Россіи. Теперѣшный процесъ есть только новою частію торѣчного заговору Вина Георгіева и его сповдѣланье въ уложеномъ заговорѣ мають бути безъ сумнѣву правдивй.

НОВИНКИ.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ**: Якъ вже оповѣщено, урочистй вечерницѣ въ честь Шевченка уряджують Станиславовскій руско-народній товариства 27 н. ст. марта въ сали касиновой. Програма дуже доборна и рознородна, бо въ складъ ей окромъ вступнои промовы входять деклямаціи, сольоспѣвъ, хоры й продукціи орхестры войскови подъ управою капельмайстра Форки. Зъ выимкою орхестры всѣ иншй точки програмы выконують выключно рускй силы, а въ хорахъ будуть продуковатись мѣсцевй Русины На творы вокальній зложились композиціи оригіналній нашихъ музикovъ Лисенка, Воробкевича, Вахнянина, Матюка, Нижанковского, Копка и Бѣгдая. Орхестра-жь. выконаѣ двѣ найкрасшй симфоніи Вербицкого. Подробну програму оголосимо ще сего тыждня. Нинѣ просимо занотувати собѣ день урочистого обходу 32-ихъ роковинъ Шевченка въ Станиславовѣ.

— **На фондъ памятника Т. Шевченка** надослали дальше свои працѣ: 1. Олена Турчмановичѣвна зъ Дорогова: пантофлѣ вышиванй волочками въ цвѣты и оправленй въ шкору. — 2. Марія Турчмановичѣвна зъ Дорогова: подушочку на шпильки зъ червонои волочки, стриженою роботою. — 3. Володимира Турчмановичѣвна зъ Дорогова: закладку до книжки, вышинану на срѣбной канвѣ. — 4 Марія Артемія Заклиньска зъ Станиславова: подушку на шпильки зъ червонои волочки стриженою роботою и подставку подъ годинникъ, вышивану на срѣбной канвѣ. — 5. Геня Цеглиньска зъ Перемышля: жѣночу сорочку до народного одягу, вышивану шовками на бѣломъ атласѣ. — 6. Анизія Свистунovна зъ Козовы: подушку на туалету зъ червоного плюшу и синього атласу, прикрашену гафтомъ — и два золоти реньски. — 7. Антоній Павенцкій зо Львова: одинъ золотый реньскій. — 8. Евгеній Паславскій зо Львова: одинъ золотый реньскій. — 9. Емилія Король, учителька въ Шельпакахъ: гачковану накидку зъ бѣлои волочки водъ себе, — а шѣсть пошевокъ вышиваныхъ водъ своихъ школярокъ. — 10. Ольга Сроковска, учителька въ Ладичинѣ: вѣшало гафтоване шовками на зеленомъ плюшу. — 11. Тересія Семеновъ въ Кривчу: рисунокъ, представляючій дѣвчину годуючу пташки въ гнѣздочку, подъ котрымъ умѣщена напись: „Ростѣть мои пташенята, Ростѣть — выростайте Руску землю — Матѣрь нашу Спѣвомъ звеселяйте!“ — 12. Ю. Дуткевичѣвна зъ Подубець: вахляръ на стѣну аксамитный зъ ручнымъ малюнкомъ.

— **Дотація для крилошанъ**. Комісія буджетова парляменту приняла проектъ посла Фукса о управильненю дотаціи для крылошанъ въ долѣшной Австріи, Трієстѣ, Чехахъ и Моравѣ 2 000 зр., 1 800 и 1.600 зр. въ Австріи горѣшной, Зальцбургу, Стыріи, Каринтіи, Краинѣ, Гориціи, Градискахъ, Тыролю и Галичинѣ по 1.700, 1.600 и 1.400 зр.; въ Истріи, Дальмаціи по 1.600 1 400 и 1.200 зр.

— **Зъ Турчаньского повѣта** доходить насъ вѣдомость, що гр. Висневскій, котрый недавно купивъ ключь ломняньскій водъ гр. Шамбора, пять селъ зъ того ключа продавъ жидамъ, а другй села жиды у него вже торгують. Гр. Висневскій, 33-лѣтный шляхтичь, проживаѣ постойно въ Кристинополи.

— **Міністеръ просвѣты** именувавъ віцепрезидента львовского высшого суду у Львовѣ д-ра Александра Тхуржницкого презесомъ комісіи для теоретичныхъ испытовъ державныхъ воддѣлу судового у Львовѣ.

— **Золочѣвоке староство** засудило за „еміграційну агітацію“ селянъ: Ивана Ляховича зъ Нестюковъ, Ивануха зъ Гадова и Кухарского зъ Ляцкого на заплаченье кары по 100 зр. Кромъ того сидѣвъ Иванъ Ляховичь два тыждні въ арештѣ, а теперь маѣ ще сидѣти вонъ и Иванухъ по 4 днѣ.

— **На будову дому для львовского ремесничого товариства „Зорѣ“** зложили: Вп. оо.: Онишкевичь Стефанъ 1 зр., Л. В. 1 зр. 50 кр., Л. А. 50 кр., Собатъ Евгеній 50 кр., Смольницкій Іосифъ 1 злр., Вп. пп.! И. Г. 50 кр., Цеглиньскій Григорій 2 зр., Сѣчиньскій Андрей 1 зр., д-ръ Николай Малинякъ 50 кр, Жигмонтъ Марковскій 10 кр., Михаилъ Мѣйскій 30 зр. — Водъ 20 грудня 1892 по день нинѣшный вплынуло всего 1.525 зр. 18 кр. — *В. Нагорный* голова товариства.

— **Експльоатація.** Дня 13 н. ст. марта водбула ся передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ розправа противъ жида Сумера Австера зъ Мостовъ великихъ, выманившого водъ господаря Григ. Балка за часъ водъ 1885 р. 1480 зр. 76 кр Балко маѣ 28 морговъ землѣ и бувъ на столько легковѣрный, що дававъ Австерови розній квоты, надѣючись зъ того обѣцюваныхъ жидомъ зыскovъ. Експльоататора засуджено на 3 роки вязницѣ.

— **Нещастнй пригоды въ горальняхъ.** Въ горальни въ Роздвянахъ коло Струсова, власности Маркуса Зоммерштайна пукъ мѣдяный котелъ и експльодувавъ въ гору такъ сильно, що кусники зъ него переломили стелю и дахъ и розлетѣли ся въ воздусѣ на всѣ стороны. Въ наслѣдокъ сей експльозіи покалѣчили спадаючй бальки и валячй ся муры пятьохъ роботниковъ. — Друга експльозія лучила ся въ горальни Богуцкого въ Клювинцяхъ коло Хоросткова. Подчасъ вареня бараболь пукъ парникъ Генцого въ той способъ, що горѣшне дно водорвало ся водъ парника и перебивши дахъ вылетѣло въ воздухъ. Парникъ самъ упавъ на долину зъ такою силою, що своимъ концемъ зарывъ ся въ землю больше якъ на метеръ. Зъ людей не потерпѣвъ нѣхто скалѣчена.

— **Загальнй зборы торговельнои молодѣжи у Львовѣ** водбули ся вчера. Зъ справозданя выйшло, що товариство маѣ своѣ власный домъ при улици Чарнецкого ч. 1 вартости 48.000 зр., окромъ того выносить фондъ корѣнный товариства 22.579 зр., фондъ резервовый 130 зр. 8 кр. — При товариствѣ мѣстить ся такожь „товариске коло“, котре маѣ маетку 5.085 зр, такъ що цѣле майно товариства въ грошахъ выносить 27.794 зр. Товариство числило въ минувшомъ роцѣ 200 дѣйстныхъ членовъ, 85 спомагаючихъ, 9 почетныхъ и трохъ емеритовъ — разомъ 297 членовъ. Бібліотека товариства числить 3 303 томовъ.

— **Президенты австрійского парляменту.** Д-ръ Смолька бувъ осьмымъ президентомъ нашого парляменту. Попередниками его були: д-ръ Францъ Гайнъ (1861 року), Леопольдъ Гаснеръ (1863 р.), д-ръ Кароль Гіскра (1867 р.), д-ръ Мавръ. Кайзерфельдъ (1868) Францъ Гопфенъ (1870), д-ръ Кар. Рехбаверъ (1873), гр. Францъ Коронініі (1879) и водъ 14 н. ст. марта 1881 року д-ръ Францъ Смолька.

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** именувала мене агентомъ на Горинець и околицю. Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. Земляковъ, заявляю, що я готовъ служити имъ кождого часу въ справахъ обезпеченя водъ огню и на житье та й удѣлити радо всякихъ пояснень. — *Андрей Медведь* агентъ „Днѣстра“ въ Горинци.

— **Зъ Подволочискъ** доносять, що гр. Игнатіевъ, кіевскій генералъ губернаторъ, обѣзджаѣ водъ колькохъ днѣвъ Подолье, щобы розслѣдити причины страшнои смертности межь селянами, яка панує въ цѣлой губерніи, а особливо коло Балты. Тифъ и холера забирають множество жертвъ. Гр. Игнатіевъ самъ роздаѣ запомоги селянамъ. Маѣ вонъ такожь задачу розслѣдити условя збудованя шляху зелѣзничого до Гусятина. Шляхъ сей маѣ бути галузею сеи лініи, котра буде переведена водъ Проскурова до Камѣнця.

— **Віцепрезидентъ краевои рады школьнои** д-ръ Бобжиньскій выѣхавъ онагды пополудни курієрскимъ поѣздомъ до Вѣдня.

— **Неделя**, бувшій посолъ до рады державнои, обжалованый — якъ звѣстно — о провину противъ моральности, котрый выѣхавъ бувъ до Италіи, повернувъ теперь назадъ до Опавы и самъ ставивъ ся въ судѣ, щобы его арештовано. Судъ опавскій выславъ бувъ за Неделлею гончій листь, на котрый обжалованый водновѣвъ зъ заграницѣ, що зголосить ся самъ до суду и слова додержавъ.

— **Характеристика постойного гостя.** Коли гость въ реставраціи поднесе склянку пива до горы и пытаючимъ окомъ ей приглядаѣ ся а на се прибѣжить господарь и запытаѣ ся его боязливо и въ глубокой покорѣ: „чи не мутне?“ а гость водповѣсть: „нѣ лише трохи смолы, але и та вже осѣла ся, тожь можна пити“, а господарь такой порве шклянку, и гонить зъ нею до свѣжои бочки, но дорозѣ вылаѣ двохъ кельнеровъ, ставляѣ передъ гостемъ свѣжу склянку и просить о прощенье.. то гость сей есть дуже рѣдкимъ гостемъ Коли-жь другій гость поднесе склянку до горы, приглядаѣ ся ей и скаже: „нинѣ богато смолы“, а господарь водповѣсть: „щось подобного може лучитись“ и рovночасно дасть кельнерови знакъ замѣняти пиво, то сей человѣкъ есть правильнымъ, але не щоденнымъ гостемъ. Коли зновъ гость глядить въ склянку, и патычкомъ повно смолы выловить и скромно скаже до господаря, що зъ руками въ кишеняхъ спокойно сему приглядаѣсь: „але-жь то вже певно останки зъ бочки, только смолы, що ледви можна пити“, а господарь спаленѣе и крикне до гостя: „щожь то вашому старому жолудкови станесь, якъ его разъ высмолить ся?“ — то певно постойный гость.

— **Медичный куріозъ**, на недавномъ зобраню вѣденьскомъ лѣкарѣвъ демонструвавъ проф. Капосі дуже цѣкавый обявъ на однomъ служащомъ. Шкора того служащого коло шиѣ була такъ елястична, що вонъ могъ нею на взоръ фалду закрыти цѣлу тварь и протягнути ей ажь на голову. Рovно жь есть вонъ въ силѣ стягнути брови низше носа а шкору на раменахъ уложити на видъ крилъ, такъ що тогды подобаѣ вонъ на птицю. Майже зъ всѣхъ частей тѣла, може вонъ поднести шкору на стопу въ гору.

— **Дробнй вѣсти.** Въ Виноградахъ коло Праги померла Анна Фрічь, ческа писателька, въ 68 омъ роцѣ житя. — Въ Букарештѣ умеръ Григорій Братіяно, основатель и предсѣдатель румуньскои „ліги культурнои“, водзначаючои ся враждою до Мадяровъ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Испытъ конкурсовый на бенефіціи и испытъ конкурсовый на професора богословія пастырского водбуде ся дня 2 и 3 н. ст. мая 1893. Поданя вносити до 20 н. ст. цвѣтня.

Испытъ кваліфікаційный на катихитовъ школъ народныхъ водбуде ся 4 и 5 н ст. мая 1893. Поданя треба вносити до 20 н. ст. цвѣтня.

Въ пропозицію на парохію Пакость, дек. мистиского принятй оо.: Мих. Венгриновичь, Мих Калимонъ, Сев. Ясеницкій, Алекс. Полянъскій, Волод. Насальскій, Стеф. Сапрунъ, Ив. Сенета, Юл. Гумецкій, Вас. Курило, Левъ Левицкій, Ив. Костекъ, Володим. Вахнянинъ, Мих. Боднаръ.

Презенты одержали оо.: Андр. Борисевичь на Дрогоѣвъ, дек. перемыского, Дмит. Капко на Лужокъ долѣшный, дек. мокряньского.

Грамоты зъ архіерейскимъ благословеніемъ и водзнаки крилошаньскій одержали зъ нагоды 50-лѣтного ювілею священьства оо.: Кипр. Шведзицкій зъ Поздяча, дек. перемыского и Юл. Паславскій зъ Никловичь.

Въ домъ пресвитеріяльный для рукополагаганя принятй слѣдуючй кандидаты: Левъ Калужняцкій, Волод. Попель, Ив. Лисикевичь, Ив. Прокопъ, Григ. Грицикъ, Володим Дуркотъ, Ник. Осѣдачь, Юл. Яремкевичь, Левъ Пясецкій, Діон. Гичко, Конст. Федѣвъ. Дня 19 н. ст. марта одержали наведенй кандидаты степень діяконьскій.

Завѣдательство въ Ляшкахъ завязаныхъ, дек. комарняньского одержавъ о. Мих. Кузьмакъ, а въ Замочку, дек. жовковского, еромонахъ о. Сильвестеръ Кизима.

Заступникомъ професора пастырского богословія на мѣсце уступившого зъ тои посады о. д-ра Ив. Гробельского именованый о. д-ръ Мих. Людкевичь, духовникъ перемыскои семинаріи духовнои.

Намѣстництво перенесло дотацію сотр. зъ Ботлѣ, дек. высочаньского, до Равы рускои, дек. потелицкого, на такъ довго, доки до Ботлѣ не буде наданый сотрудникъ.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 31 н. ст. мая выставленй слѣдуючй парохіи: Ветлина, Горянка, Криве ad Тѣсна, дек. балигородского; Павлокома, дек. бирчаньского; Рыбникъ, дек. дрогобицкого; Долины, Лѣщины, дек. бѣцкого; Беньова, Прислопъ, Шумячь, дек. высочаньского; Замочокъ, дек. жовковского; Вовче горѣшне, Днѣстрикъ дубовый, Липье, дек. жукотиньского; Береги горѣшнй, Хмѣль, дек. затварницкого; Дубровка, дек. канчуцкого; Ляшки завязанй и Михайловичѣ, дек. комарняньского; Близянка, дек. коросняньского; Войкова, Камянна, Лелюховъ, Поворозникъ, дек. мушиньского; Мильковъ, дек. олешицкого; Белзець, дек. потелицкого; Свидникъ, дек. старосамборского; Токарня, дек. сяноцкого и Явornикъ, дек. яслиского.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Леонтина зъ Липецкихъ Серафинова, жена учителя школъ народныхъ въ Жидачевѣ упокоила ся тамъ-же сими днями въ 32-омъ роцѣ житя. Смерть ей выкликала щирый жаль у всѣхъ, котрй ей знали.

Наука, штука и література.

— **Недрукованй творы и матеріялы до житьеписи Т. Шевченка.** До „Зорѣ“ пишуть зъ Украины: Якъ звѣстно въ р. 1847 поднялась тревога зъ причины водкрытя товариства въ Кіевѣ — Кирило Методіевского братства. Про замѣтки и засобы того товариства ходили тогдѣ дивовижнй переказы. Уявлювано его собѣ дуже страшнымъ, надавано ему великои ваги и саме черезъ те бѣдолашный Тарасъ не минувъ тяжкои долѣ. Але нинѣ все те вже стало историчною старовиною. Теперь уже можна заходити ся коло публикованя и обробки літературно-историчного матеріялу тыхъ часовъ бо нинѣ вже нѣхто не лякаѣ ся нѣ тыхъ матеріяловъ, нѣ тогочасныхъ дѣятелѣвъ, що вже больша частина зъ нихъ на тамтомъ свѣтѣ. И найтяжше покараный тогдѣ Тарасъ не есть уже злочинцемъ для нѣкого, бо портретъ незабутного кобзаря помѣщеный въ галеріи россійскихъ державныхъ дѣятелѣвъ у Москвѣ. При арештованю Тараса въ Кіевѣ въ р. 1847 всѣ его паперы, альбомы и т. п. були такожь забранй и пересланй до „третього водділу“ въ Петербурзѣ. Въ архивѣ того теперь закрытого водділу й лищили ся тй паперы. До послѣдного часу приватнымъ особамъ годѣ було до нихъ доступити. Але зъ початкомъ сего року поѣсля дозволу уряду одинъ співробітникъ „Кіевской Старины“ розшукавъ и по части розобравъ тй матеріялы. Тарасовй паперы лищили ся въ томъ архивѣ по двохъ ревізіяхъ: першой — въ 1847 р. въ Кіевѣ и другой — въ Оренбурзѣ. Въ тыхъ двохъ оберемкахъ найшло ся дуже богато цѣкавого матеріялу до житьеписи Тараса за часовъ неволѣ, — все офіціяльне „дѣло“ про Тараса, богато цѣнныхъ листовъ до Тараса княжны Варвары Репниной, панны Псьолъ, П. Кулѣша и иншихъ. Окромъ того найшло ся богато ненадрукованыхъ и доси нѣкому незвѣстныхъ поезій Тарасовыхъ, межь ними одна велика поема, передмова до другои частины „Кобзаря“, що нѣколи не побачила свѣта, новый доси не звѣстный портретъ Тараса и богато иншого.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Львовскій высшій судъ краевый именувавъ: канцеліста для веденя книгъ грунтовыхъ при судѣ повѣтовомъ въ Войниловѣ Вас. Тимцика, канцелістомъ суду окружного въ Коло-

мыи; дальше именувавъ канцелістами судôвъ повѣтовыхъ: Ефр. Тайтельбавма рахункового пôдофіцира 95 полку пѣхоты для Старои соли, Корн. Лерха рахункового пôдофіцира 20 п. пѣх. для Риманова, Іос. Якубовского выслуженого вахмайстра жандармеріи для Комарна, Адольфа Шліхтінґера пôдофіцира 39 п. пѣх. для Жовкви, Анол. Дидика дієтарія табулѣ краєвои для Березова, Ом. Ассінґа дієтарія табулѣ краєвои для Николаєва; вкôнци именувавъ канцелістами для веденя книгъ грунтовыхъ: Ив. Пелчиньского канцеліста суду повѣтового въ Стрыю для Стрыя, Іос. Кочиркевича пôдофіцира 10 п. пѣх. для Равы, Фр. Коханьского дієтарія табулѣ краєвои для Войнилова и Каз. Щепаньского дієтарія табулѣ краєвои для Зборова.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ старшого инжирера К. Моравецкого зô Львова до Залѣщикъ, инжинера К. Войцѣховского зъ Залѣщикъ до Перемышля, и адъюнкта будôвництва Л. Балтаровича зъ Сямбора до Залѣщикъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Тырявѣ волоскôй** надôслали въ часѣ вôдъ 15 н. ст. лютого 1893 до 15 н. ст. марта 1893 слѣдуючи Впр. оо.: Григорій Коблошь зъ Тарнавы 1 зр. Як. Лукашевичь зъ Гойска 2 зр. Григ. Чайковскій зъ Бôтлѣ 1 зр. 50 кр. Ив. Голіянъ зъ Рыботычь 1 зр. Іос. Кобыляньскій зô Львова 50 кр. Ем. Венгриновичь зъ Смеркôвця 3 зр. Д-ръ Іос. Мѣльницкій зô Львова 1 зр. Ив. Голіянъ зъ Рыботичь 2-ій разъ 1 зр. Ив. Дрималикъ зъ Волощи 2 зр. Левъ Гриневецкій зъ Быкова 1 зр. П. Илевичь зъ Волковець 1 зр. Людв. Заградникъ зъ Купновичь 3 зр. Ив. Хр. Дуркотъ зъ Новоивеси 5 зр. Ем. Баньковскій зъ Полоннои 2 зр. Левъ Таворскій зъ Кормаличь 1 зр. 50 кр. Іос. Шеховичь зъ Клоковичь 1 зр. Ив. Кобрынъ зъ Олешичь 6 зр. 1 кр. Мат. Цѣпановксій зъ Реклинця 2 зр. Ив. Ивасѣвка зъ Малковичь 1 зр. Вікт. Нероновичь зъ Райтаровичь 5 зр. Іос. Черкавскій зъ Соколѣ 3 зр. Григ. Копыстяньскій зъ Снѣтницѣ 1 зр. 20 кр Теоф. Глушкевичь зъ Малнова 2 зр. Разомъ 47 зр. 71 кр. За всѣ тѣ датки засылає пôдписаный въ имени своѣмъ и комітету сердечну подяку, якъ рôвножь просить о дальшу память и помôчь ласкавыхъ Добродѣевъ. Тырява волоска 15 марта 1893. *Михаилъ Сливиньскій* парохъ въ имени комітету.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 20 марта. Выбôръ президента вôдбуває ся нинѣ.

Царгородъ 20 марта. За інтервенціею австрійского посольства турецкй власти пустили на волю австро-угорского віцеконзуля Фармаліна, котрого увязнено на островѣ Сімі.

Парижь 20 марта. Похороны Ферріого назначено дефінітивно на середу.

Римъ 20 марта. Отроєно тутки прибочного лѣкара папы. Пôдозрѣнье паде на одну даму зъ клерикальнои аристократіи и на своіка лѣкара.

Прага 20 марта. Противъ кôлькохъ студентôвъ и роботникôвъ заряджено карне слѣдство, зъ причины тайныхъ товариствъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. Т. Сав. въ Мѣл. Въ передплатѣ для Васъ не зайшли нѣякй змѣны и маєте заплачене до кôнця цвѣтня.

Надôслане.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надае шкôрѣ гладскôть и знаменито пристае до лиця. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 6—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильй, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроени звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякй листы заставнй, 5% Обліґації комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсолідніше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 3—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	6 01	2 05	9 01	6 46	9 33	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	9 01	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	2 57	9 40	7 21	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôда.)	—	2 45	9 17	6 55	—	—
„ Сучавы	10 09	—	7 56	1 42	7 06	—
„ Кімполюнга	10 09	—	7 56	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	10 09	—	7 56	—	7 06	—
„ Глибоки	10 09	—	—	—	7 06	—
„ Новоселицѣ	—	—	7 56	—	7 06	—
„ Слободы рунгурскои	10 09	—	—	1 42	7 06	—
„ Гусятина via Галичь	10 09	—	—	1 42	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9 16	2 35	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	9 16	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	1 41	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	9 16	—	1 41	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	4 48
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	8 32

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. осôбовый	пот. мѣшаный
До Кракова	10 41	3 07	5 26	11 01	7 56	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	7 56	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	2 58	—	9 41	10 26	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	3 10	—	10 02	10 52	—	—
„ Сучавы	6 36	—	9 56	3 22	10 56	—
„ Гусятина via Галичь	5 36	—	—	3 22	—	—
„ Слободы рунгурскои	6 36	—	9 56	3 22	10 56	—
„ Новоселицѣ	6 36	—	9 56	—	10 56	—
„ Глибоки	6 36	—	9 56	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	6 36	—	9 56	—	10 56	—
„ Кімполюнга	6 36	—	—	3 22	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	6 18	10 21	7 41	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	10 21	7 41	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	6 16	—	7 41	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	9 31
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	7 56

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означаюсь пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано. 2382

За дозволомъ Свѣтлои ц. к. Дирекціи Поліціи **льокаль отвертый въ суботу, недѣлю и свята цѣлу нôч.**

НА СВЯТА!

поручае

ТОРҐОВЛЯ ВИНЪ

Теофіля Тайхмана

при ул. Ягайлоньскôй пôдъ ч. 16.

Вина австрійскй, угорскй, куражійнй, испаньскй, коняки, сливовицѣ и румъ по цѣнахъ умѣреныхъ.

Реставрація зъ комфортомъ устроена достарчае знамениту ѣду, напоѣ дрôбній перекуски, пива знаменитй, а крôмъ того завела карты абонаментовй въ той способбъ, що хто купить 10 картъ по 40 кр. т. є за 4 зр. платить ними стравы вартости 5 зр.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П.Т. Публики ручить пôдписаный, що честною прислугою и добôрными стравами та напитками буде старатись зыскати ей пôдпору.

Зъ поважаньемъ

Теофіль Тайхманъ

властитель реставраціи и торговлѣ вина

4617 2—6

ЗНАМЕНИТОИ КАВЫ

4¾ клґр. franco

Цейлонъ 8·81, 9·47, 9·66 зр
Золота Ява 9·47 зр.
Santos 7·76, 7·97, 8·17 зр
Каляфіоры штука 15 кр.
Свѣжй помідоры кільо 20 кр.

Impressa Львôвъ.

поручае:

ЕДВАРДЪ КАЧОРОВСКІЙ

Трієстъ. via Romagna 104.

Не пôдпадаючй заразѣ дуже плôдній и мучнй

„Бараболѣ бѣлй чудесній"

и **„Синй великаны"** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагова лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ добръ ґр. А. Марассé въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 4—20

Задля безвартностныхъ наслѣдувань треба жадати все

Tinct. capsici comp.

(Pain-Expeller)

зъ котвою и вôдкидати коробки безъ котвы яко неважній. 4592

КУ-

фры, торбы и всѣлякй прибôры до подорожи

найдешевше въ торговли

товарôвъ модныхъ и бѣля мужескго, прибôровъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Вдовиця середнього вѣку и образованя глядить мѣсця до заряду дому у вдôвця або кавалєра. Може занятись также выхованьемъ дѣтей. Близша вѣдомôсть „D. Z. poste restante Станиславôвъ". 3—5 4608

Лапки на швабы (не заводячй въ наслѣдкахъ) штука 1 зр. и Діяманты до рѣзаня скла штука 2 зр. поручае **Петро Хшоностовскій** торговля зелѣзва у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Высокоповажанй Панѣ!

Пôдпомагайте промыслъ краєвый, купуючи крохмаль брилянтовый, — а прошу жадати лишь зô знакомъ двѣ руки (знамя лучности) выробу „Бажанта".

Товаръ лѣпшій анѣжь чужй выробы — можна купити у всѣхъ торговлях. 4572 10—10

Тутки циґаретовй неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки францускои

1.000 штукъ вôдъ 1 зр.

поручае *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа

Осаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 8—83

Новй уніформы

для урядникôвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнôй бдъ многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй.

Рôвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформôвъ для урядникôвъ державныхъ и предкладаю мôй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Черезъ Адміністрацію Дѣла

можна замовити за знижену цѣну отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на 1 зр. (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на 50 кр. (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну 1 зр. 60 кр. разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

ВАЖНЙ

для горалень, броварôвъ, тартакôвъ и фабрикъ

технічнй артикулы ґумовй

якъ **вужѣ ґумовй, плыты, перстенѣ шнуры до лученя кôтлôвъ паровыхъ,** у всѣхъ ширинахъ и грубости — поручае

Альойсій Гібнеръ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38. 4620 1—2

ПОДЯКА.

Обовязкомъ нашимъ єсть зложити подяку прилюдну Дорогимъ щирымъ и Высокоповажанымъ Добродѣямъ, котрй въ смутку нашôмъ великôмъ при розлуцѣ нашôй на вѣки зъ дорогою донечкою а взглядно сестричкою Зонкою дѣломъ и словомъ несли намъ помôчь и потѣху. Всеч. оо.: Сабатовичи зъ Рѣчки, Окуневскому зъ Яворова, Бѣлоусови зъ Бѣлоберезки, Пасиновичеви зъ Ильцѣ, Бурачиньскому зъ Кривôрôвнѣ, Рожцѣ зъ Красноилѣ и Юревичеви а Попелеви зъ Довгополя окрôмъ сего ще и за єго красну и щиру патріотичну промову прощу надъ гробомъ прости-Бôгъ. Вп. Панови Павлицкому дякуємо за щиру опѣку хорою, хоть результатъ сумный, не єго въ тôмъ вина вôнъ зробивъ що мôгъ, але воли Всевышнього нѣхто спротивити ся не годенъ. Не менше належить ся наша подяка Вп. п. Иванови Ясиньскому ц. к. завѣдателеви камеральному зъ Гринявы и єго асистентови п. Пацулѣ, Ч. Родинамъ Прибиловскихъ, Фаєрôвъ, и Матіясôвъ за ихъ трудъ и щирôсть а Вп. родинамъ сусѣдамъ пп. Пасиновичѣвъ и Бурачиньскихъ не маємо вже слôвъ подяки хиба молитву най Всевишній надгородить имъ. Вкôнци зъ окликомъ Прости Бôгъ для всѣхъ, котрй причинили ся до звеличеня сего сумного обряду, зъ поважаньемъ и вдячностію остаєсь въ смутку по своѣй дорогôй Зоньцѣ

Родина Коржиньскихъ.

Жабє 14 марта 1893 р.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1839 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійнй дзвоны, якъ также поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідніишои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, запятилѣтною гарантією (также на раты). 4582 16—?

ЄВАНГЕЛІЯ

найновѣйшого выданя

въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ вôдъ 40 до 250 зр.

завсѣгды можна оглядати въ заведенію

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9. 4171

СТАРЙ ЄВАНГЕЛІЯ

принимають ся до вôдновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРҐОВЛЯ

церковныхъ знарядôвъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНЙ.

Повысша торговля приймае также замовленя на **великй церковнй дзвонъ.** 4606 4—?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

Гарнй взôрцѣ для приватныхъ осôбъ даромъ и оплатно.

Обємистй **книжки зъ взôрцями,** якихъ ще нѣколи не было, для **кравцѣвъ нефранковачй.**

Не даю **нѣякого опусту** вôдъ 2½ або 3½ зр. за метеръ, рôвножь **нѣякихъ дарункôвъ** для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на кошть приватныхъ осôбъ, лишь маю **сталй и нетто цѣны, щобы кожда приватна особа** купувала добре и дешево. Длятого прошу казати предкладати собѣ **мои книжки зъ взôрцями.**

Рôвножьостерѣгаю передъ конкуренційными **листами** подвôйными **въ опустомъ цѣны.**

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіянъ и Доскіи для Всч. **духовеньства,** приписанй матеріи для ц. к **уніформôвъ урядничихъ,** рôвножь для ветеранôвъ, **сторожи оглевои, ґімнастикôвъ и служебы.** Сукна на білярдъ и столы до ґры, **покрыта на вовы,** гуня не промокаюча на **одяги стрѣлецкй, матеріи до праня, пледы до подорожи** вôдъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче **купити добрй, тревалй, чисто вовняній матеріи** а не дешевй **шматы** котрй че вартй навѣть **заплаты** для кравця най зверне ся до Фірмы

ИВАНЪ СТИКАРОВСКІЙ ВЪ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбôльша фабрика и складъ сукна вартости ½ міліона зр.

Щобы показати **величину и спроможность,** заявляю, що я получивъ въ моихъ рукахъ **найбôльшій експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камгарнôвъ, прибôровъ кравецкихъ и веляку переплетню** лишь для власныхъ цѣлей. Щобы пересѣдчити о сказанôмъ, прошу Вп. **Публику,** при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи. въ котрôмъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсылаєсь лишь за послѣплатою!

Переписка въ нѣмецкôй, ческôй, угорскôй, польскôй, італіяньскôй, францускôй и англійскôй мовѣ. 4557 6—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 54. Львôвъ, Второкъ 9 (21) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитьс у Львовѣ щодня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людника 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Письмо зъ Вѣдня.

[Ситуація парляментарна. — Діскусія буджетова. — Рускій клюбъ.]

Ситуація парляментарна остає взагалѣ ще все такою, якъ зазначивъ я въ моѣмъ остатнôмъ листѣ. Нѣмецка лѣвиця по оголошеню правительственнои програмы зблизила ся зновъ до правительства, котре й уложило ту свою програму спеціяльно за-для приѣднаня лѣвицѣ. И по-за парляментомъ правительство тамъ, де мало выбôръ межи антісемітами и лѣвицею, стануло по сторонѣ лѣвицѣ, именно въ долѣшно-австрійскôмъ соймѣ. Гр. Таффе не має вправдѣ симпатій до неи, але коли найвысшій сферы противнѣ розвязаню рады державнои и новымъ выборамъ, котрѣ при пресіи правительства могли бы некористно вынасти для лѣвицѣ, то не липає ся ёму на-разѣ нѣчо иншого, якъ не зражувати того сторонництва, котре такъ довго управляло конституційною Австрією. Оно набрало теперь зновъ бôльше духа и старає ся вôдзыскати позиціи, утраченѣ противъ антісемітôвъ и нѣмецкихъ національôвъ. То ёму доси въ двохъ выпадкахъ удало ся: при выборѣ послôвъ до долѣшно-австрійского сойму и до рады державнои въ Шлеску на мѣсце помершого недавно нѣмецкого національа д-ра Фусса. Въ обохъ тыхъ выборахъ перейшли, хотя зъ великимъ трудомъ, кандидаты лѣвицѣ противъ кандидатôвъ антісемітôвъ и нѣмецкихъ національôвъ. Однакожь мимо тыхъ успѣхôвъ нѣмецка лѣвиця поступає въ парляментѣ теперь дуже осторожно, осторожнѣйше якъ перше, и не напирає вже дуже на зложенье парляментарнои бôльшости вразъ зъ польскимъ „коломъ“ знаючи зъ однои стороны недовѣрчивôсть до неи всѣхъ иншихъ сторонництвъ, котрѣ готовѣ при першôй нагодѣ всѣ разомъ злучити ся противъ неи, а зъ другои стороны знаючи антіпатію гр. Таффого, котрый анѣ не хотѣвъ вплывати на польске „коло“ до коаліціи зъ лѣвицею, анѣ не хоче навѣть значнѣйшого ослабленя антісемітôвъ.

Лѣвиця пробовала въ парляментѣ зашахувати гр. Таффого выглядомъ на зближенье до себе молодо-Чехôвъ, на основѣ снôльныхъ обомъ сторонництвамъ ліберальныхъ идей. Въ тôмъ дусѣ высказали пп. Плѐнеръ и Русъ въ діскусіи надъ буджетовою провізорією дня 24 лютого дуже умѣркованѣ и згôдливѣ бесѣды, а Плѐнеръ выступивъ навѣть противъ поступованя давнѣйшихъ нѣмецкихъ лібералôвъ, Гербста и Гіскры, супротивъ Чехôвъ Хвилево вправдѣ зыскали тымъ на повазѣ молодо-Чехи, а илюзія нѣмецко-ческои згоды, сли у кого була, не тревала довго. Завтрѣшнѣ промовы надъ закономъ фінансовымъ д-ра Массарика и д-ра Плѐнера, яко ґенеральныхъ бесѣдникôвъ, прояснять може дальше станъ тои справы. За те зыскають нѣмецкѣ лібералы частину давнѣйшого вплыву завтрѣшнымъ выборомъ одного зъ своихъ провôдникôвъ, Хлюмецкого на президента палаты послôвъ, котрый то выбôръ набере трохи бôльшои ваги ще й тымъ, що вôдтакъ другимъ віцепрезідентомъ буде выбраный д-ръ Мадейскій. Сей належавъ въ польскôмъ „колѣ“ вразъ зъ п. Бѣлиньскимъ до найбôльшихъ прихильникôвъ лѣвицѣ, але вôдъ коли Бѣлиньскій уступивъ, тота партія въ „колѣ“ ослабла значно. Скоро стало звѣстно, що Смолька уступить зъ президентуры, розпочали декотрѣ польскѣ послы аґітацію за деякими кандидатурами, навѣть черезъ вѣденьску журналістыку. Не хибувало и певныхъ вплывôвъ зô стороны высоко поставленыхъ членôвъ „кола“ и людей зъ по-за „кола“. Однакожь вкôнци жеребъ (бо двократне голосованье не дало позитивного результату) рѣшивъ въ користь п. Мадейского. Першимъ віцепрезідентомъ буде д-ръ Катрайнъ, Нѣмець-клерикалъ зъ Тиролю, отже президія буде репрезентована трома найбôльшими клюбами пôсля ихъ чисельнои силы. (Президентъ побирає черезъ цѣлый рôкъ дієты посольскѣ по 10 зр. и додатокъ функційный по 10 зр. денно, віцепрезіденты дієты черезъ цѣлый рôкъ по 10 зр. а додатокъ функційный тôлько за тотѣ днѣ, коли дѣйстно президента заступають.)

Нѣмецкѣ лібералы кинули ся теперь, за примѣромъ антісемітôвъ, на аґітацію въ народѣ, именно стали скликувати згромадженя народнѣ у Вѣдни, на котрыхъ промовляли ихъ проводирѣ. Справдѣ удавало ся имъ теперь стягати бôльше народу на такѣ згромадженя, нѣжь въ попередныхъ рокахъ. Чи однакожь дѣйстно вôдзыскали значнѣйшу частину свого давного вплыву, се покаже ся ажь при частковôмъ вôдновленю рады мѣскои у Вѣдни, котре небавомъ має наступити.

Буджетова дискусія въ палатѣ послôвъ тягнула ся въ послѣдныхъ двохъ мѣсяцяхъ, по Рôздвяныхъ феріяхъ, дуже млаво. Вынику творили тôлько: згаданѣ вже примирительнѣ бесѣды лібералôвъ-Нѣмцѣвъ и молодо-Чехôвъ въ справѣ modus vivendi межи нѣмецкимъ и ческимъ народомъ, остре выступленье Чехôвъ противъ президента найвысшого суду Штремаера и выступленье польского „кола“ противъ віцепрезідента краевои дирекціи скарбу въ Галичинѣ п. Корытовского. Але і тѣ дебаты мали переважно лишь епізодичный характеръ.

Рускѣ послы промовляли по Рôздвяныхъ феріяхъ: п. Романчукъ при еталѣ міністерства просвѣты и въ короткôй бесѣдѣ надъ провізорією буджетовою; п. Пôдляшецкій при міністерствахъ краевои обороны и справедливости; п. Барвѣньскій при міністерствѣ просвѣты (два разы). Крôмъ того мавъ говорити п. Телишевскій при міністерствахъ справедливости, скарбу и рôльництва. Несподѣвана недуга перешкодила ёму въ тôмъ. При міністерствѣ рôльництва записали ся вôдтакъ до голосу п. Пôдляшецкій и Брилиньскій и мали надѣю прийти до слова, именно коли всѣ бесѣдники, записанѣ при тôмъ етатѣ, згодили ся говорити не довше якъ по 20 мінутъ. Але що многѣ бесѣдники не додержали тои обѣцянки, то замкнено дискусію скорше и длятого оба рускѣ послы не могли вже прийти до слова, а тôлью подали на письмѣ резолюціи, котрѣ, пôсля загального звычаю, передано комісіи буджетовôй. Въ остатныхъ дняхъ п. Телишевскій полужавъ на стôлько, що мôгъ промовити вчера въ дискусіи надъ закономъ фінансовымъ; тутъ отже высказавъ бодай де-що зъ того, що мавъ говорити попередно при поодинокихъ позиціяхъ.

Въ пращаню президента д-ра Смольки взявъ участь и рускій клюбъ, именемъ котрого п. Романчукъ промовивъ ъ тôмъ самôмъ дусѣ, якъ промовлявъ передъ потирма роками въ соймѣ, зъ припорученя кюбу соймового, при ухваленю емерітальнои пасіи для д-ра Смольки яко члена выдѣлу краевого. Крôмъ того рускій клюбъ выславъ д-рви Смольцѣ пращальну телеґраму.

О реформѣ выборчôй напишу другимъ разомъ; теперь згадаю лише, що доси надôйшло зъ Галичины до сто вôсмдесять петицій рускихъ за введеньемъ безосередныхъ выборôвъ и нобôльшеня числа посôвъ.

Рада державна.

На понедѣлковôмъ засѣданю палаты послôвъ вôдбули ся выбôры президіи. Послы явили ся майже въ комлетѣ, галеріи наповнились публикою.

Другій віцепрезідентъ д-ръ Катрайнъ обнявъ провôдъ и заядивъ голосованье картками. Результатъ скутинія бувъ слѣдуючій: Всѣхъ картокъ вôдно 249, зъ того упало на Хлюмецкого 22 голосôвъ, порожныхъ картокъ було 24, а одна зъ именемъ Катрайна. Отже президентомъ палаты послôвъ выбрано Хлюмецкого. Моодо-Чехи и Хорваты здержали ся вôдъ голосованя.

Президентъ Хлюмецкій займивъ президіяльне мѣсце, дякувавъ сердечно за доказы довѣрія и заявивъ, що, честь, яка ёму припала тымъ бôльша, що вôнъ наслѣдникомъ Смольки и выбраный не однимъ сторонництвомъ але рôзными ґрупами и партіями. Бесѣдникъ пригадавъ, що вôдсины мѣжь Смолькою и палатою були найріжнархальнѣ и се вело завсѣгды въ трудныхъ хвиляхъ до користного результату.

Потôмъ звернувъ ся президентъ зъ просьбою до палаты, щобы всѣ сторонництва схотѣли его пôдпирати, впевнивъ, що свôй урядъ буде сповня зовсѣмъ предметово и безсторонно, будестояти на сторожѣ становища и поваги палы и высказавъ надѣю, що всѣ послы безъ огляду на рôзницю сторонництвъ будуть ёму помагати въ тôй цѣли, щобы удержати предтовый настрôй при розправахъ.

Зъ огляду на сучасне положенье політичне, бедникъ не розбиравъ політичного питаня, не покликавъ ся на свою тридятилѣтну дѣяльность въ публичномъ житю. Впрочôмъ зъ цілею, коли его выбрано президентомъ, вôнъ переставъ бути членомъ сторонництва. Президентъ зазначивъ дальше, що коли-бъ его урядъ попавъ въ колізію зъ личными, політичными переконанями, тогдѣ вôнъ выснуе зъ того консеквенціи и до нихъ примѣнить свое поступованье. Опôсля впевнивъ правительство, що въ полагодженю парляментарныхъ справъ бажае працювати зъ нимъ спôльно и льояльно и буде старати ся вдоволити его бажання, о скôлько они будуть годитись зъ правъ самостôйнои дѣяльности палаты. Въ дальшій бесѣдѣ пôднесъ Хлюмецкій, що народы австро-Угорщины мусять взаимно пôдпирати свое истнованье. Конституція дає свобôдне поле для розвитку народныхъ и матерьяльныхъ интересôвъ всѣхъ краѣвъ монархіи. Бесѣдникъ высказавъ бажанье, щобы залізно ударяти на засады конституціи и вôзвати всѣ сторонництва до замѣтного спôвдѣланя, щобы парляментъ мôгъ вôдповѣсти высшій задачѣ, на пожитокъ дорогои вôтчины, котра полишить ся на все забороломъ мира на заходъ и на внѣ. [*Голосни, довгій оплески.*]

Потôмъ Хлюмецкій поставивъ внесенье, щобы приступити заразъ до выбору першого віцепрезідента. Супротивъ того запротестували посс. Штайнвендеръ и Кайцль. Сей послѣдный зазначивъ, що правлячій сторонництва поступили собѣ въ часѣ президіяльнои крізы дуже безвзглядно, бо зовсѣмъ поминули молодо-Чехôвъ. Бесѣдникъ не дивувавъ ся нѣмецкимъ централістамъ, але Полякамъ, котрѣ стоять за автономією и суть Славянами.

Пос. Люегеръ оспорювавъ внесенье тому, що президентъ не має права ставити внесень.

Однакъ внесенье Хлюмецкого перейшло 175 голосами противъ 75.

Зъ 243 картокъ, вôддано 202 на имя Катрайна, 21 на Лінбахера, 5 на Мадейского и 15 пустыхъ. Отже Катрайнъ выйшовъ першимъ віцепрезідентомъ, подякувавъ за честь и заявивъ, що буде берегти свободы слова и поваги палаты. Вôнъ надѣе ся, що всѣ сторонництва будуть ёму помагати. [*Оплески.*]

Президентъ Хлюмецкій внесъ, щобы выбрати ще другого віцепрезідента. И симъ разомъ спротивили ся Штайнвендеръ и Люегеръ, котрый домагавъ ся остаточно поименного голосованя. Палата вôдкинула внесенье Люегера.

На 207 картокъ, упало 184 на Мадейского, 4 на Абрагамовича, 2 на Лінбахера, 1 на Бльоха и 16 пустыхъ. Велика часть Полякôвъ и консерватистôвъ здержала ся вôдъ голосованя. Другимъ віцепрезідентомъ выбрано Мадейского и вôнъ забравъ голосъ. Подякувавъ за довѣріе и просивъ палату о помôчь въ его дѣяльности.

По выборѣ президіи продовжала ся діскусія надъ закономъ фінансовымъ.

Ґенеральный бесѣдникъ [contra] пос. Масарикъ обговорювавъ ческу квестію, котру треба конечно розвязати. Мертвый централізмъ значить те саме, що бракъ свободы и вольности. Бесѣдникъ закинувъ лѣвици псевдо-ліберализмъ. Если лѣвиця справдѣ ліберальна, нехай заявить ся за закономъ загального голосованя.

Ґенеральный бесѣдникъ [pro] пос. Плѐнеръ говоривъ переважно про фінансову квестію. Зъ его слôвъ выходило, що лѣвиця противить ся податковôй реформѣ. Если міністеръ скарбу потребує грошей, нехай пôдвысшить податки безпосереднѣ, отъ хочь бы вôдъ нафты. Дальше выступивъ противъ закона загального голосованя, боячись, щобы дневнѣ заробники, тѣ що роблять по селахъ, не добули бôльшости парляментарнои. Навиослѣдъ полемізувавъ зъ молодо-Чехами и збивавъ ихъ правно-державнѣ забаги.

Пос. Кронаветтеръ закинувъ антісемітамъ, що брали вôдъ Шарфа кубаны въ аґітаційныхъ цѣляхъ за пôвнôчною зелѣзницею. [*Въ сали великій крикъ, лунають острѣ слова.*]

Палата ухвалила фінансовый законъ и почетну дотацію для Смольки.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуває ся нинѣ.

——

На вчерашнôмъ засѣданю палаты послôвъ міністеръ судôвництва предложивъ проектъ новои процедуры цивільнои. Читанье вôдбуде ся на найблизшôмъ засѣданю.

Конкурсъ „Львôвского Бояна“.

На основѣ ухвалы сегорôчныхъ загальныхъ зборôвъ товариства и власного рѣшеня розписує выдѣлъ „Львôвского Бояна“ конкурсъ на хоральнѣ утворы зъ речинцемъ до 1 н. ст. червня 1893 р. Услôвія конкурсу такѣ:

1. Утвôръ має бути такъ задовгій, щобы выповнивъ одно число продукціи концертовои.

2. Утвôръ може бути написаный на мужескѣ або мѣшанѣ голосы

3. Утвôръ може бути або власнои инвенціи, або заснованый на мельодіи народнôй, зъ супроводомъ або безъ супроводу фортепяну.

4. Утвôръ має бути присланый на руки проф. Наталя Вахнянина (Львôвъ, улиця Скарбкôвска, ч. 4) найдальше до 31 н. ст. мая 1893 р. включно, а то безименно, лишь зъ шифрою и адресою въ закритôй куверты.

5. Утвôръ пôднадає оцѣнцѣ окремои ad hoc выбранои комісіи артистичнои, котра бôльшостію голосôвъ узнає утвôръ за вôдповѣдный до преміованя, а вôдтакъ означує, котра премія належить ся утвôрови.

6. Преміованѣ утворы стають ся власностію товариства.

7. Перша премія выносить 60 коронъ, друга 40 коронъ, трета 20 коронъ.

8. Утворы преміованѣ, якъ и взагалѣ утворы достôйнѣ выкопаня будуть вôдтакъ вôдспѣванѣ на концертѣ „Львôвского Бояна“, имовѣрно заразъ въ липню.

У Львовѣ дня 13 марта 1893.

Шухевичъ. *И. Вахнянинъ.*

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ недѣлю дня 12 н. ст. марта вôдбулись **въ Стрыю шестѣ сходины членôвъ тамошнои філіи „Просвѣты“.**

Коли вже попереднѣ сходины импонували великимъ числомъ участникôвъ и великимъ ихъ заинтересованьемъ — то тѣ послѣднѣ перевысшили пôдъ однымъ и другимъ взглядомъ всякѣ ожиданя. На тѣ сходины явилось 520 участникôвъ, число поважне навѣть для загальныхъ зборôвъ богатыхъ въ члены товариствъ — такъ, що простора саля „Рускаго Касина“ не могла вже всѣхъ помѣстити и многѣ мусѣли мѣститись въ бôчныхъ комнатахъ. Мѣжь присутными була половина зъ селъ, були старшій ґазды зъ жѣнками и дѣтьми, були молодѣ парубки и дѣвчата, а другу половину становило стрыйске мѣщаньство, ремѣсники и робôтники. Стрыйскѣ мѣщане, ремѣсники и робôтники становлять нинѣ численный контингентъ нашои філіи, а окликъ „Просвѣта“ ширшає мѣжь ними зъ кождымъ днемъ, и дѣяльнôсть філіи будуть мѣжь ними що-разъ то горячѣйшій интересъ.

Сходины розпочались вôдчитомъ о. Кирчова, пароха зъ Довгого. Прелеґентъ читавъ свою власну повѣсть написану на основѣ сюжету повѣсти Короленка „Сонъ Макара“, однакъ приноровлену зовсѣмъ до житя и обставинъ галицкого мужика. Рѣчь выйшла дуже интересна, бо авторъ-прелеґентъ зъумѣвъ вложити въ нея дуже богато пекучихъ для нашого селянина питань и додавъ спору дозу гумору и сатиры. Авдиторія слухала пильно, бавилась знаменито и перерывала вôдчитъ грôмкими оплесками. Пôсля гадки всѣхъ присутныхъ, рѣчь тая годилась бы въ тôмъ видѣ до котрого зъ популярныхъ выдань нашихъ, примѣромъ для „Читальнѣ“. Другій вôдчитъ а радше выкладъ державъ п. Н... функціонарь зелѣзницѣ въ Стрыю. Вôнъ говоривъ „про потребу образованя рускаго жѣноцтва“, особливо въ сферахъ селяньскихъ, маломѣскихъ та ремѣсничихъ; говорив гарно, тепло и розумно. Выкладъ бувъ и поучаючій и вельми патріôтичный и мы побачили, що стрыйска філія „Просвѣты“ придбала въ п. Н. добру дѣяльну силу, якихъ дай Боже найбôльше въ нашихъ мѣстахъ.

Мѣжь вôдчитами були хоры и деклямаціи. Деклямували: Ивась Борыславскій (сынъ огородника въ Стрыю) Шевченкову „Долю“ — Теодоръ Гутникевичь (сынъ мѣщанина въ Стрыю) „Руску цвѣтку“, стихъ Н-а, школярикъ зъ Довгого Олекса Мельникъ „Пещену дитину“ Николая Устіяновича, а п. Н. стихъ Корнила Устіяновича „Пôдъ нинѣшну хвилю“.

Молодѣ декляматоры выявили въ своихъ продукціяхъ очевидный поступъ, деклямаціи ишли плавно, зъ зрозумѣньемъ, а деякѣ навѣть зъ справдѣшнымъ ефектомъ. Зôбраный народъ чудувавъ ся, чуючи рѣчи, про котрѣ ёму доси нѣхто не говорив, особливо стихи рускихъ поетôвъ, трактуючѣ про народъ и его справы будили великій интересъ и зôбранѣ домагались навѣть ихъ повтореня. Хоръ пôдъ управою проф. Ґеруса державъ ся дуже добре.

На тыхъ сходинахъ хотѣвъ выдѣлъ філіи закôнчити передъ святами Великодными, однакъ зôбранѣ селяне и мѣщане и чути про се не хотѣли, домагаючись доконче устроѐня передъ святами бодай ще одныхъ сходинъ. Вволяючи радо волю членôвъ філіи, заповѣвъ д-ръ Олесницкій, прощаючи зôбраныхъ, дальшѣ сходины на слѣдуючу недѣлю т. е. на день 19 н. ст. марта. Були то семѣ сходины, якѣ устроила стрыйска філія „Просвѣты“ за часъ свого шести-мѣсячного истнованя.

——

Выдѣлъ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ вôдбувъ дня 16 н. ст. марта 1893 четверте засѣданье и полагодивъ слѣдуючѣ справы: 1. Назначено речинець до присыланя фантôвъ на фондъ института дѣвочого въ Станиславовѣ до дня 15 н. ст. мая 1893 и рѣшено просити свои товаришки, щобы схотѣли присылати обѣцянѣ фанты на руки Впов. п. Мандичевскои ул. Липова. 2. Принято до вѣдомости, що зъ вечерка урядженого дня 5 н. ст. марта вплынувъ чистый дохôдъ 19 зр. на фондъ института дѣвочого. 3. Принято зъ подякою дары на той институтъ, котрѣ зложили Вп. пп.: о. Скородиньскій зъ Скопова 5 зр.; заходомъ Людмилѣ Левицкои зъ Камѣннои уздбирано на имянинахъ п. Петровскои въ Переросли 14 зр; Ступницка зъ Отинія 2 зр.; А. Шанковска зъ Копичинець 2 зр; Н. Мардоровичева зъ Радча 1 зр.; Сумикова зъ Волосова 1 зр.; о. Филиповичъ зъ Станиславова 60 кр.; Марія Маланюкъ зъ Повшовець 2 зр; Евг. Воєвудка зъ Кôцманя на Буковинѣ 3 зр. 4. Принято новыхъ членôвъ Вп. пп.: Ант. Коцюбову зъ Олешѣ, Ант. Шанковску зъ Копичинець, Юл. Мидловску зъ Креховець, Єл. и Нат. Шанковскихъ зъ Станиславова, Евг. и Теоф. Левицкихъ зъ Гаврилôвки, Ольгу Недѣльску зъ Яблоницѣ, Н. Ступницку зъ Вербôвця, Єл. Туркевичъ зъ Оришковець, Евг. Воєвудку зъ Кôцманя, Стеф. Рудницку зъ Яблôнки. 5. Вкладки членьскѣ зложили Вп. пп.: Порайкова зъ Черновець за 1892 и 1893 р. 2 зр., Шмериковска зъ Надвôрнои за 1892 р. 1 зр., Лугова зъ Цуцилова за 1892 и 1893 р. 2 зр., К. Винницка зъ Станиславова за 1893 р. 1 зр., Евг. Глѣбовицка зъ Циганъ за 1892 и 1893 р. 2 зр., Мар. Боднаръ зъ Свѣстильникъ за 1892 и 1893 р. 2 зр., Ольга и Ем. Шухевичъ зъ Тишковець за

1892 и 1893 р. 4 зр. Вôдъ загальныхъ зборôвъ до теперь вплынуло до касы загаломъ 151 зр. 7 кр.

——

Вечерокъ зъ вôдчитомъ устроєный дня 5 н. ст. марта товариствомъ „Рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ удавъ ся дуже красно. Вп. Озаркевичева выбрала собѣ, яко предметъ до вôдчиту драму Софокля „Антиґону“. Предметомъ трактованымъ доси лишь въ поважныхъ ученыхъ кругахъ заинтересувала Вп. прелеґентка живо всѣхъ присутныхъ, а именно длятого, що высуваючи на першій плянъ особу Антиґоны старала ся выложити мотивы єи поступованя и становиска єи яко женщины, котрои кругъ дѣланя именно зазначеный звязями родинными и взглядами релиґійными. За трудъ сей выразили всѣ присутнѝ Вп. прелеґентцѣ свою вдячнôсть. Рапсодія угорска Ліштa вôдограна п. Лотоцкою сподобалась якъ завсѣгды, бо вôдограна була зъ правдивымъ зрозумѣньемъ рѣчи. Хоръ пôдъ проводомъ о. Ом. Абрисовского вôдспѣвавъ дуже удачно: „Днѣпро нашъ царь-рѣка“ И. Воробкевича и Лисенкове: „Звела мене не бѣда, а дѣвчина молода“, п. Е. Шанковска спѣвала сольовѝ пѣснѣ Нижанковского: „О! не забудь!“ и Кратцера: „Думку“ — а о. Ом. Абрисовскій вôдспѣвавъ двѣ композиціи А. Бѣгдая: „На городѣ коло броду“ и „Тече вода въ синье море“. — Незвычайне вражѣнье выкликали деклямаціи п. Маріи Темницкои и п. Льва Гузара. Перша вôддала зъ запаломъ стихъ Стебельского: „До Руси“, а п. Гузаръ, не вôдъ нинѣ знаный ширшимъ кругамъ яко декляматоръ, деклямувавъ зъ незвычайною правдою и чувствомъ поему Федьковича: „Новобранчикъ“.

По вечерку слѣдували гры товарискѝ, переплѣтанѝ гумористичными монольоґами á la Fischer п. Иваницкого, котрый симъ давъ доказъ великого талану въ тôмъ напрямѣ. Монольоґи єго успособили всѣхъ присутныхъ такъ, що въ веселôмъ настрою бавили ся охочо до 4-ои годины рано.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Позавчера вôдбуло ся въ Пештѣ величаве святкованье рôчницѣ революціи зъ 1848 року въ однôй зъ пештеньскихъ саль. Промовляло кôлькохъ послôвъ зъ сторонництва независимыхъ, а двохъ роботникôвъ промовляло за загальнымъ голосованьемъ. Бесѣдники домагали ся слѣдуючихъ правъ: найповнѣйшои незалежности державнои и самодѣльности Угорщины зъ самодѣльною угорскою арміёю, самодѣльнымъ райономъ мытовымъ и самодѣльнымъ банкомъ; справедливого роздѣлу безпосереднього оподаткованя, зниженя посередныхъ податкôвъ, знесеня увôльненя довгôвъ державныхъ вôдъ податкôвъ, повнои свободы совѣсти и вѣроисповѣданя, повнои свободы прасы и знесеня кавцій дневникарскихъ, дозволу уличнои кольпортажи, загального и безпосереднього права голосованя, управильненя права товариствъ и зôбрань уставою, еманципаціи роботникôвъ, безплатного народного шкôльництва, реформы палаты панôвъ на пôдставѣ выборôвъ, цѣлкозитои автономіи громады и комітату, реформы поступованя карного и заведеня судôвъ присяжныхъ (якѝ сегодня фунґують тôлько въ процесахъ прасовыхъ и политичныхъ), условного засуджуваня провинившихъ ся по разъ першій, означеня maximum коштôвъ судовыхъ, а вкôнци узнаня дня 15 марта за свято народне.

——

Болгарскій князь Фердинандъ заболѣвъ на невральґічный бôль уха и здавалось, що треба буде операціи. Однакъ въ послѣднôй хвили сконстатували лѣкарѣ, що така операція злишна. Рôвночасно появилась поголоска о заговорѣ на князя та показалась неправдивою.

——

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Сербіи выбрано до теперь 65 лібералôвъ, 59 радикалôвъ и 3 напреднякôвъ. Въ рудницкôмъ повѣтѣ мають ще выбрати 7 послôвъ. „Мале Новине“ доносять, що лібералы мають абсолютну бôльшôсть и можуть починати акцію въ скупштинѣ навѣть тогды, коли-бъ радикалы и напредняки застрайкували, противно твердять другѝ часописи, що нѣяка партія въ скупштинѣ не має бôльшости. Мимо того було бы пожаданымъ, покликанье кабінету радикального, бо тогдѣ перейшла бы часть лібералôвъ до радикалôвъ. Коаліційне правительство зъ лібералôвъ и радикалôвъ єсть неприродне и неможливе. Нове розписанье выборôвъ єсть рôвно-жь неможливе, бо 175-ый артикулъ законôвъ державныхъ дозволяє продовженье буджету зъ минувшого року лише на чотири мѣсяцѣ, а речинець той минає дня 1 мая. Тому правительство, коли-бъ нова скупштина була неможливою, не мало бы иншого выходу, якъ скликати на засѣданье стару скупштину. Найновѣйшѝ вѣсти кажуть, що въ Пиротѣ выбрано радикалôвъ и що нова скупштина буде складатись зъ 68 лібералôвъ, 63 радикалôвъ и 3 напреднякôвъ. Въ такôмъ случаю мало бы таки правительство запевнену бôльшôсть.

——

Смерть Юлія Ферріого выкликала у Франціи велике вражѣнье. Сенатъ и палата послôвъ ухвалили проєктъ міністерства, щобы справити похороны на коштъ державный. Въ сенатѣ посвятивъ заступникъ президента Мерлінъ — Ферріому дуже гарнѝ слова признаня. Смерть Ферріого — сказавъ вôнъ — то величезна страта для сенату и Франціи. Феррі посвятивъ цѣле своє житье для обороны публичнои свободы, для поваги и значеня Франціи якъ такожь для розвою и освобожденя людского духа. На похороны ухвалила палата 20.000 франкôвъ.

НОВИНКИ.

— **„Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю** выслала въ справѣ безпосередныхъ выборôвъ дальшѝ петиціи вôдъ громадъ: Довголука, повѣта стрыйского; Рудники, Черниця, повѣта жидачѣвского и Нинѣвъ горѣшный, Нинѣвъ долѣшный та Солукôвъ, пов. долиньского, — всѣхъ доси вôдъ 55 громадъ.

— **Въ справѣ выключеня послôвъ Воляна и Тиминьского** зъ членôвъ „Народного Дому“ въ Чернôвцяхъ, доносить Gazeta Polska, що черновецкій магістратъ вôзвавъ на порученье краєвого правительства, выдѣлъ „Народного Дому“ до поясненя цѣлои справы, на котре порученье выдѣлъ подавъ свои мотивы. Магістратъ вôддавъ всѣ акты въ тôй справѣ краєвому правительству, котре має рѣшити о леґальности выключеня згаданыхъ послôвъ.

— **Убійство.** Передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ въ Тернополи вôдбуває ся цѣкава розправа противъ Янка Ястрембчака и Альфреда Худзиковского о убійство громадского сторожа Юрія Фусса, въ намѣрѣ присвоєня собѣ громадскихъ грошей. Обжалованыхъ боронять адвокаты: д-ръ Лошнѣвъ и д-ръ Тщенецкій. Справа представляє ся такъ: Въ селѣ Королôвцѣ мешкає маєтный господарь Альфредъ Худзиковскій. Передъ лѣтами бувъ вôнъ убогимъ халупникомъ, нинѣ ставъ въ незнаный способъ властителемъ значного майна, має три рентовнѝ домы а въ четвертôмъ самъ мешкає, крôмъ того посѣдає 40 морґôвъ доброи землѣ и провадить торгъ свиньми. Въ р. 1889 згорѣла єго загорода а Фусъ голосивъ тогдѣ, що Худзиковскій обманивъ асекурацію, ховаючи часть збôжа, яке мало згорѣти. Вôдъ того часу бувъ Худзиковскій лихій на Фуса и грозивъ, що єго убье. Дня 13 падолиста 1890 року найдено Фуса въ канцеляріи громадскôй, де звычайно ночувавъ, убитого, имовѣрно ударами карабінôвъ, котрѝ лежали на пôдлозѣ. Переведене слѣдство выказало, що пôдозрѣнье паде на Худзиковского и на мѣсцевого поліціянта Ястрембчака. Обвинениѝ не признають ся до вины и твердять, що зôзнаня свѣдкôвъ, жидôвъ, що мали ихъ видѣти тои ночи, суть ложнѝ и диктованѝ завистію Розправа буде о стôлько цѣкава, що головный матеріялъ доказовый опирає ся на зôзнаняхъ свѣдкôвъ жидôвъ, котрѝ твердять, що тои ночи чули урывки розмовы Худзиковского и Ястрембчака о страху по довершенôмъ убійствѣ. Цѣкаве то, що найважнѣйшій свѣдокъ Лейба Ґуттесфельдъ, переслуханый першій разъ затаивъ все и доперва въ рôчницю убійства Фусса, мученый снами, поробивъ зôзнаня за порадою рабінôвъ. Мѣсцевый парохъ выставивъ Лейбѣ дуже добре свѣдоцтво.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣхавъ вчера куріерскимъ поѣздомъ до Италіи, де перебуває теперь его жѣнка зъ донькою. Цѣлею подорожѣ есть Римъ, де намѣстникъ довшій часъ перебуде.

— **Залюбленый въ королевôй.** На днихъ умеръ въ Лондонѣ въ домѣ божевôльныхъ одинъ чоловѣкъ, котрого звали „Мо“ — именемъ скороченымъ зъ мономаніи. Мо перебувъ въ домѣ божевôльныхъ цѣлыхъ 52 лѣтъ, а лѣкарѣ говорили, що вôнъ нѣколи не бувъ божевôльнымъ. Замкнули єго тутки за то, що залюбивъ ся бувъ въ анґлійскôй королевôй и обявивъ ѣй свою любовь въ слѣдуючій способъ. Коли разъ поѣхала королева на кони на прохôдъ и переѣзджала черезъ паркъ, Мо выскочивъ зъ по-за дерева, зловивъ коня за поводы и кликнувъ до королевои „я люблю Васъ“. За тѝ любовнѝ освѣдчины вôдпокутувавъ Мо 52-лѣтною вязницею въ домѣ божевôльныхъ, а однакъ нѣколи не чувъ нѣхто скарги зъ єго устъ. Вôнъ живъ памятею на свою любовь и зъ именемъ королевои на устахъ померъ.

— **Въ Махновѣ** коло Равы рускои вôдбуде ся дня 28 н. ст. марта ліцітація на будову нового парохіяльного дому и направы будынкôвъ господарскихъ. Цѣна 6.000 зр. — О. *Корнило Кузикъ* парохъ и голова церковного комітету.

— **Землетрясенье въ Малôй Азіи.** Зъ урядовыхъ вѣстей, якѝ вже теперь призбирано о землетрясеню въ Малôй Азіи, про котре мы свого часу доносили, показує ся, що оно було далеко страшнѣйше, якъ то спершу говорено. Въ мѣстѣ Малатія, що мало 3500 домôвъ, завалила ся одна третина зъ нихъ. Въ девяти селахъ коло Малатіи завалило ся 160 домôвъ, а при тôмъ погибло 33 людей и и 396 штукъ худобы. Въ 16 другихъ селахъ завалило ся 179 домôвъ, зъ людей згинуло 125 душъ а зъ худобы 1106 штукъ. Въ Гасманзорѣ згинуло 22 людей а двохъ тяжко покалѣчило.

— **П. Бѣчай,** професоръ семинаріи учительскои у Львовѣ, купивъ бы радо рамовый улій и просить, єсли бы хто мавъ такій улій на продажь, донести ему про се письменно.

Телеграмы „Дѣла“

Буда-Пештъ 21 марта. Въ часѣ сегорôчныхъ великихъ вправъ войсковыхъ на Угорщинѣ, наступить стрѣча австрійского цѣсаря зъ цѣсаремъ нѣмецкимъ и россійскимъ наслѣдникомъ престола.

Лисбона 21 марта. Зелѣзничій поѣздъ, котрымъ ѣхала королѣвска пара, выскочивъ зъ шинъ. Сальоновый вôзъ розбивъ ся вправдѣ, однакъ нѣхто не потерпѣвъ.

Парижъ 21 марта. Нинѣ кôнчить ся промова послѣдного оборонця въ панамскôмъ процесѣ.

Римъ 21 марта. Онодги експльодувала на сходахъ палаты „Antici-Mattei“ велика петарда, однакъ не заподѣяла великои шкоды. Въ палатѣ мешкає три родины, а мѣжь ними американьске посольство.

Прага 21 марта. Приѣхавъ тутъ саксоньскій король и замешкавъ въ апартаментахъ бурґу.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч 19
приймає всякій замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовенства и выконує скоро, точно, совѣстно тай по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАҐНôТКИ.
Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и леґôдно, не выкликуючи нѣякого бôлю. Цѣна коробки 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Зр. 200.000 а. в.
можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.
въ конторѣ вымѣны
КЩА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 7—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
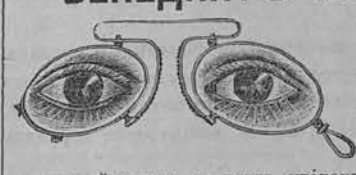
оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аеромеры мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ
Дôмъ банковый и Контора вымѣны
у Львовѣ
купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Обліґаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідніше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 4—?

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.
Білеты корабельнѝ до Америки
въ
Ніделяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.
Поясненя безплатно. 4590 4—6

НА СВЯТА
На вближаючѝ ся свята
звістный зъ доброты
Головный складъ вуденинъ
ЮСИФА ЯНКОВСКОГО
у Львовѣ улиця Театральна число 12
заосмотреный обильно у всѣлякій артикулы входячій въ кругъ масарства, якъ: шинки молодѝ вудженѝ сырѝ до вареня и варенѝ, ковбасы печѝ, сѣканѝ и краяняѝ (краковскѝ), дуже добра польска ковбаса, вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вудженѝ сѝ до вареня и варенѝ або печенѝ, такожь вестфальскѝ сѝ до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловѝ вудженѝ сырѝ и варенѝ, салямі, мортаделя свѣжѝ и загрôскій сухѝ руляды зъ поросять и въ рôзныхъ родахъ, кишки паштетови, паштеты знаменитѝ, молодѝ поросята и т. ин. делікатесы въ великôмъ выборѣ и по найумѣренійшихъ цѣнахъ. 4528 1—8
Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.
Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П. Т Публики просить о численне вôдвидуванье и остаю зъ поваженьемъ
ЮСИФЪ ЯНКОВСКІЙ
НА СВЯТА

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
вô 180 роцъ
ВôДЛИВАЛЬНô ДЗВОНôВЪ
въ Ляндестрай, почта и ґтація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячи въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны, якъ также поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднійшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасть въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (также на раты). 4582 17—?

Ножицѣ огородничѝ (ручнѝ и на дручокъ) штука 85 кр., 1 зр., 1·20 зр., 1·50 зр., и 2 зр.
поручає
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры.)

ФАРБЫ
олѣйнѝ
готовѝ до ужитя скоро схнучѝ, до мальованя домôвъ, дахôвъ, штахетôвъ, огороджень, сходôвъ дверей, вôконъ, помостôвъ, стѣнъ, стель, возôвъ, бричокъ, тарантасôвъ и т. ин.
поручає 4620
АЛЬОЙСІЙ ҐІБНЕРЪ
Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Тутки циґаретовѝ
електрично стисканѝ зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика **Г. Пйонткôвского**, Львôвъ, ул. Панська ч. 2. Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4618 1—30

Задля безвартностныхъ наслѣдувань треба жадати все
Tinct. capsici comp.
(Pain-Expeller)
зъ котвою и вôдкидати коробки безъ котвы яко неважнѝ. 4592

Тутки циґаретовѝ неклеєнѝ!
зъ найлѣпшои бибулки французкои
1.000 штукъ вôдъ **1 зр.**
поручає фабрика **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа.
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 9—83

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІЮСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ также зъ улицѣ Тихои
поручає лишь найлѣпшѝ роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

АНТôНЪ КАФКА
перше **ВЪ: КОЖЕЛЮЖЕКЪ**
у Львовѣ, Ринокъ ч. 29
перехôдна камениця Андролього, вôдъ стороны же оо. Єзуитôвъ Театральна 12
поручає на сезонъ весняный и лѣтный
капелюхи и циліндры власного выробу въ наймоднійшихъ формахъ и краскахъ по найнизшихъ цѣнахъ
а такожь
капелюхи и циліндры фабрикъ Ґіґа и Плєса у Вѣдни въ великôмъ выборѣ капелюхи въ рôзныхъ краскахъ 5 зр., циліндры-жь цѣлкомъ легкѝ по 9 зр. **Такожь капелюхи мягкѝ неперемакаючѝ зв. „Льоденъ“** зъ фабрики Ант. Піхлера въ Градци. Рôвножь капелюхи соломянѝ мужескѝ и дитинѝ.
Приймає капелюхи и циліндры вôдновлюваня и перерôбки.
Цѣнники на жадане дармо и franco. 4622 1—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 55. Львôвъ, Середа 10 (22) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменнтшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 22 н. ст. марта 1893.

Wenn dem Esel zu gut geht, so geht er aufs Eis tanzen und — bricht das Bein. Отся пословиця пригадалась намъ по прочитаню статьѣ, надписанои: W sprawie ruskiej, а умѣщенои въ „Pogon-ѣ“, тыжденвнику, выдаванôмъ въ Тарновѣ.

Незвѣстный, але видко многоглаголивый патріотъ польскій par excellence, а може навѣть якій шефъ центрального комітету „орґанічнои працѣ“ польскои на Руси, выспѣвавъ въ добротѣ и простотѣ серця свого той широкій плянъ на знищенье галицкои Руси, зъ котрымъ носять ся політики польскй вôдъ давна та котрый радй бы осущити за всяку цѣну, хотя бы вже заразъ завтра. Справа руска ѥсть для него марою, що безперестанно трѣвожила историчну Польщу, а найбôльше въ часахъ Ивана-Казимира. Авторъ не радъ бы про ню згадувати. Вôнъ охотно, власными руками, высыпавъ бы надъ нею высоку могилу, та ба — мара жие! Не помогла — якъ каже — політика „ugodowa“, не помогло ігнорованье Руси, не помогло и кокетованье зъ нею. Справа руска жива и самъ авторъ проекту на „zniszczenie“ Руси пересвѣдченый, що ще богато воды у Вислѣ уплыне, закимъ народъ польскій зможе ѥи полагодити, а радше — убити.

Зъ статьѣ сеи наведемо кôлька есенціональныхъ уступôвъ, щобъ Русь галицка вытворила собѣ бодай въ приближеню понятье о тôмъ, якъ ѥи любить старый сусѣдъ, зъ котрого устъ такъ часто сплывають медоточнй слова: „Kochajmy się!“ „Równi z równymi!“ „Za naszą i waszą wolność!“ При тôй нагодѣ хочемо и вдоволити Gazet-y Narodow-y, котра неразъ кликала, щобъ „Дѣло“ показало ѣй бодай одну статью въ орґанѣ прасы польскои, дышучу ненавистію и злобою на Русь. Отже най Русь познакомить ся зъ задушевными гадками шовіністôвъ польскихъ и най за однымъ заходомъ п. Платонъ Костецкій пересвѣдчить ся, якою любовію bratersk-ою повѣяло на насъ въ тарнôвскôй Pogon-ѣ.

Авторъ згаданои статьѣ каже:

„Порѣшити справу руску треба, и то якъ найскорше, бо будучнôсть непевна [!] и може наспѣти часъ, коли порѣшенье ѥи не буде вôдъ насъ зависѣти. То все, щó доси зроблено, було хибне. Пересправляно зъ митрополитомъ, зъ радикалами, зъ народовцями, зъ москвофілами, а всѣ они не представляють Руси. Намъ (Полякамъ) не треба шукати порозумѣня зъ такъ званою интеліґенцією рускою, а лише зъ людом ruskim. Для рускаго „chłopa“ все одно: чи вôнъ маѥ одну або двѣ ґімназіи рускй; чи п. Романчукъ ѥсть професоромъ, чи міністромъ. Ёму выстане, наколи у всѣхъ урядахъ розмовить ся по руски. Однакожь для сего chłop-а не суть рôвнодушнй законы конкуренційнй, церковнй, дороговй, шкôльнй, лихва, процедура спадкова та цивільна, хрестины, слюбъ, похороны и т. д. Се ѥсть економічна сторона пытаня руского и ѥи треба конче поправити на лучше, бо интеліґенція руска зъ того невдоволеня робить для себе політику. Интеліґенція та каже chłop-ови: „Ты длятого бѣдный, бо ты Русинъ; длятого маѥшь мало грунту, бо ты Русинъ; длятого Ляхъ держить лихваря въ коршмѣ, щобы тебе Русина вызыскувавъ.“ Такъ говорить кождый „prowodyr“ до рускихъ селянъ, а мы входимо вôдтакъ зъ тыми провôдниками въ договоры и даѥмо имъ ґімназіи та ще може для ихъ вдоволеня пôшлемо туды дѣтей своихъ...

„Досыть тыхъ договорôвъ! Укладаймо ся зъ chłop-омъ! Теперь найлучша пора. Довгъ индемнізаційный сконвертованый, грошѣ будуть въ запасѣ. Опустѣмъ теперь додатки краєвй хлопамъ и — бôльшôй посѣлости, а хлопъ сей рускій приляже до насъ.

„Але на тôмъ ще не конець. Мы (Поляки) мусимо дбати такожь про справу релиґійну на Руси. Интеліґенція руска готова завести селянина до „Гниличокъ“, ведѣмъ ѥго про-те до „Тучапъ“! Тутъ и тамъ на Пôдгôрю карпатскôмъ захôднои Галичины народъ рускій хоче самъ перейти до нашого kościoł-а. Берѣмъ ѥго!

„А третій способъ, щобъ знищити народъ рускій, то кольонізація польскои двôрскои землѣ на Руси Мазурами. Товариство рôльниче прийде намъ въ помôчь, поможе парцелювати грунты двôрскй, а мы лише высылаймо туды Мазурôвъ“.

Що-жь сказати намъ на тй „страхи на Ляхи“?

Хочете кольонізувати галицку Русь Мазурами. Ну, кольонізуйте! Але якій же буде успѣхъ по лѣтахъ? Мы вамъ скажемо. Вы въ перше влѣзли на Русь за часôвъ Казимира Великого, а та кольонізація, не дрôбна а дуже широка, ведена на найвысшу скалю, продовжалась за всѣхъ Ягайловичѣвъ та елѥкційныхъ королѣвъ Де-жь опинились нинѣ тй кольоністы? Селянинъ польскій зрущивъ ся на Руси, зô шляхты польскои заднѣпровскои не стало й слѣду, а на переддніпровскôй Руси замѣсть польщины розжилась московщина. Отъ весь успѣхъ! Додайте до того, що въ Галичинѣ майно шляхты польскои переходить въ сильнôй прогресіи въ руки жидôвъ, то й побачите весь хосенъ зъ тои вашои роботы „орґанічнои“. Натомѣсть въ тыхъ самыхъ часахъ рускій елементъ розживъ ся широко не лишь на своѣй спокôйнôй земли, але пôйшовъ ще кольоніями на всю Подонщину, на весь Кубань, навѣть за Волгу и въ край приамурскій. Що живе, то росте, и нѣяка сила не спинить того росту. Пробуйте й дальше, а конець буде такій, що дома ослабитесь, а на Руси не прийдете нѣколи до силы. На нашу думку, вы зробили-бъ лучше, якъ бы крѣпшими руками держали пра дѣдну землю вашу въ Познаньщинѣ та на прусскôмъ Шлеску. Отъ туды вамъ дорога проста, указана патріотизмомъ, а не мрѣями.

Хочете парцелювати вашй ланы на Руси. Не вѣримо, щобъ вы се робили або хотѣли робити зъ власнои волѣ. Парцеляцію таку переводивъ уже де-хто зъ вашихъ на Руси, але робивъ се зъ конечности, бо не було чимъ банковыхъ ратъ платити. Рôльниче товариство подало вамъ тую раду, щобъ ратувати вашй останки. Ратуйтесь! Мы вамъ не вороги. Тôлько, кольонізуючи вашй грунты Мазурами, уважайте, щобъ не навели собѣ на каркъ звѣстного лиха зъ 1846-ого року. Сей Мазуръ зживе ся впрочôмъ скорше зъ нами, якъ зъ вами.

Хочете насъ латинізувати, закрываючись тымъ, мовь-то вы стоите на сторожи противъ „Гниличокъ“ и православія. Латинізуйте здоровй! Тажь вы пробували насъ латинізувати вже въ XIII вѣцѣ. А що успѣли? Латинізацією шляхты рускои пôдорвали вы найкрѣпшу оборону уніи зъ Римомъ противъ православія. Шляхта пôйшла у вашъ таборъ, а унія, що сягала ажь по Черниговъ, упала, и вы самй спровадили собѣ Побѣдоносцева въ безпосередне сусѣдство зъ Польщею. А чи выдержите вы самй аґресивну політику церкви россійскои? Впрочôмъ нарушати чувства релиґійнй — се дуже серіозна справа. Релиґійнй боротьбы не обходились нѣколи безъ крайного фанатизму. Мабуть пускаѥтесь на дуже быстру воду, и мы боимось, щобъ ваше власне судно не поплыло зъ рвучою струею.

Хочете спаралізувати интеліґенцію руску тымъ, що велите дворамъ зблизитись до рускаго chłop-а. Зближайтесь! Дуже похвальне дѣло и дуже на часѣ. Тажь вы самй неразъ уже трѣвожились тымъ недовѣріемъ, яке вытворилось у селянина рускаго противъ васъ. Лагодѣть той широкій провалъ, якій повставъ межи chłop-омъ а вами. Лагодѣть ѥго опустомъ додатковъ краєвых. Не лишь селянинъ, а и мы, тая вамъ ненавистна интеліґенція руска, будемо вамъ вдячнй. Змѣняйте законъ конкуренційный на будову шкôлъ, дорôгъ и т. д. чимъ скорше, бо вôнъ и такъ дуже несправедливый. А наколи-бъ схотѣли вы послухати нашои рады, то знесѣть и ту коштовну автономію, котра, якъ самй знаете и кажете, безъ власти екзекутивнои не маѥ нѣякого значѣня, и лише побôльшаѥ тягары. Дбайте и про дешевшу процедуру цивільну и про обниженье таксъ спадковыхъ, а мы вамъ лишь подякуѥмо, бо тй некучй справы стоять вôдъ давна въ нашôй програмѣ. На тôмъ поли надѣйтесь навѣть вôдъ насъ щирои помочи.

Тôлько при всѣхъ тыхъ плянахъ и заходахъ вашихъ не брыкайте! Вамъ здаѥсь, що вы се нове дѣло розпочинаете за пôзно, бо самй кажете, що ще хвилька, а хто другій за васъ се зробить, а будучнôсть непевна... И намъ здаѥсь, що вы за пôзно отямились. Часы „золотои вольности“ минули безповоротно. А якъ тогдѣ вы не вспѣли выкопати Руси могилу, то мабуть нинѣ буде се робота Сизифа. Мы знаемо, що вамъ нинѣ богато можна. Але мы боимось, щобъ вы не передобрили вашихъ плянôвъ супротивъ насъ и при тôй роботѣ на леду не зломили нôжки...

Рада державна.

На вôвторковôмъ засѣданю палаты послôвъ саля стояла майже пусткою. На порядку дневнôмъ було нагляче внесенье пос. Пернерсторфера про автентичну интерпеляцію §. 2. закона о зборахъ.

Було два внесеня: именемъ бôльшости комісіи внѣсъ референтъ Вайґель, щобы §. 1. звучавъ: „Пôдъ запрошеными гôстьми пôсля §. 2. закона о зборахъ зъ 15 падолиста 1867 р. не розумѣѥ ся лише особъ, котрыхъ знае запрошуючій лично.“

Внесенье меншости реферувавъ Вінтерголлеръ въ той способъ, що змѣнивъ §§. 2. и 12. закона о зборахъ. Важнѣйшй уступы такй: „Зборы, на котрй мають приступъ особы на пôставѣ письменныхъ або друкованыхъ запросинъ, заосмотреныхъ пôдписомъ, не суть обовязнй до попередного зголошеня у власти.“

Пос. Лінбахеръ бувъ за внесеньемъ меншости тому, що бôльшôсть не добре выстилізувала проектъ, чимъ не выясняе ся закона, лише затемняе ся ѥго.

Пос. Чайковскій доказувавъ, що зъ одного боку ходить о охорону свободы зборôвъ, зъ другого боку треба запевнити правительству контролю надъ ними и заявивъ ся за внесеньемъ бôльшости.

Пос. Пернерсторферъ оповѣстивъ, що вôнъ рѣшучо стаѥ за внесеньемъ меншо-

---

2

Зачарованй грошѣ.

Фолклористична студія.

(Дальше)

Цѣкавый причинокъ до вѣры въ инклюза подала Стефанія Уляновска въ своѣй етноґрафічнôй розправѣ пôдъ заголовкомъ: „Wśród ludu Krakowskiego“.[1]) Она пише:

„До таємничихъ проявъ, що впрочôмъ не будять найменшого пôдозрѣня, належить посѣданье такъ званого инклюза, се-бъ то гроша, котрый буцѣмъ-то притягае до себе другй грошѣ въ той способъ, що самй до него прилипають. Кôлько-бъ разôвъ щасливый властитель такого инклюза не пустивъ ѥго при вымѣнѣ вразъ зъ другими грôшми, вôнъ за кождымъ разомъ вертаѥ по хвили самъ до ѥго кишенѣ и приносить ёму ще пару подôбныхъ монетъ, чи банкнотôвъ, котрй до него прилипли. На торзѣ на примѣръ хоче господарь змѣняти двацять реньскихъ, а якійсь чоловѣкъ маѥ припадкомъ поодинокй панерцѣ. Наступае вымѣна. Незнакомый числить банкноты и кладе ихъ одного по другôмъ господареви на руку — выразно и безпереччо кладе двацять штукъ паперовыхъ реньскихъ. Господарь замыкае жменю и ховае грошѣ до свого широкого череса, лишаючи одинъ папѣрець на дрôбнй выдатки — а повернувши домôвь, знаходить въ чересѣ замѣсть девятнацяти реньскихъ, тôлько чотирнацять! Перечислюе разъ, другій — чотирнацять!.. а пять якъ у воду впало! Теперь пôзнае, але вже за пôзно, що сей незнакомый мавъ безъ сумнѣву инклюза, до котрого прилипло и ѥго пять реньскихъ! Трудна рада. Пропало; бо на инклюза нема въ свѣтѣ суду!

„Найчастѣйше держить ся инклюзъ жидôвъ, але може прийти до него и христіянинъ, бо можна ѥго купити завсѣгды въ Краковѣ, въ жидôвскôй части мѣста, на Казьмержу. Въ тôмъ лише трудноcть, що годѣ про него розвѣдатись. Треба до того завчасу вôдповѣдно приготовитись. Не треба черезъ сѣмь лѣтъ обрѣзувати нôгтѣвъ, не треба нѣ мытись нѣ молити ся, нѣ ходити до церкви, а тогдѣ прийде якійсь жидъ и скаже, де ѥго шукати и куды за нимъ пôйти.[2]) И коли той инклюзъ ѥ паперовый, то притягати-ме до себе тôлько паперовй грошѣ; коли срѣбный, то срѣбнй, а коли мѣдяный, то мѣдянй. И рѣчь доказана, що властитель такого инклюза не будить у другихъ нѣякого пôдозрѣня, не уходить нѣ за обманця, нѣ за злодѣя, лише за мудрого чоловѣка, *въ котрого ѥ лишь ся одна невеличка* хиба, що по смерти пôрве ѥго дѣдько.“

Въ тôмъ самôмъ польскôмъ квартальнику (Wisła) напечатала Казимира Скшиньска свою працю: „Wieś Krynice w Tomaszowskiem“, де приходить те-жь варіянтъ про инклюза зъ вôдмѣннымъ по-трохи кôнцемъ:

„Часомъ — написано тамъ — даѥ дѣдько инклюза. Властитель такои чудесноі монеты може бути певный, що вôдберe всѣ свои выданй грошѣ, ба навѣть тй, якй знаходились у хвилевого посѣдателя ѥго грошей, коли купуючи що-то лишить собѣ зъ инклюза хочь-бы одинъ крейцарь здачѣ. Але-жь бо й берегти ѥго треба, бо коли вôддамо цѣлу вартôсть инклюза, то забере въ насъ всѣ грошѣ, якй будемо лишь коли-небудь мати.“[3])

Кôнець сего варіянта ѥ просто противный велико-рускому, пôсля котрого зъ инклюза не вôльно принимати здачѣ.

Вѣра въ инклюза знана польскому народови такожь въ Сандомирщинѣ. Записане тамъ оповѣданье не рôзнить ся нѣчимъ вôдъ наведеныхъ, тому́ й не подаю ѥго.[4])

Згадку про инклюза стрѣчаемо и въ польского церковного писателя зъ XVIII. вѣку, у Яна Богомольця. Однакъ зъ ѥго поясненя и прикладôвъ, якй вôнъ до сего подае, видко, що суть инклюза була для него неясна. Вôнъ приписавъ инклюзови значѣнье талізманôвъ.[5])

Въ Ліндого словари польскои мовы приходить побôчь формы: „инклюзъ“ такожь друга форма зъ окôнченьемъ для женьского рода: „инклюза“, обѣ въ тôмъ самôмъ значеню. Само слово „инклюзъ“ означуѥ пôсля Ліндого: „мнимого, въ якійсь сосудъ замкнутого духа чи ворога, що помагае забобоннымъ“.

Линде наводить мѣсця зъ творôвъ поодинокихъ польскихъ писателѣвъ (якъ Фр. Богомольця, Заблоцкого и др.), въ котрыхъ подыбуѥ ся лише слово „инклюзъ“. Однакъ наведенй мѣсця не подають нѣчого нового. Цѣкаве хиба те, що инклюзъ вôйшовъ у пословицѣ, вживанй, що правда, не мѣжь простымъ народомъ, але мѣжь польскою интеліґенцією. Вкôнци каже Линде, що инклюзъ значить по карніолійски „skrytek“, або „shkratel“, а по ґаузаньски „mazzich“, „tintilin“, або „mezaruo“. Се треба брати за таке саме перепутанье рôзнородныхъ рѣчей, якъ у Яна Богомольця.

У Чехôвъ, якъ такожь у полудневыхъ Славянъ вѣра въ зачарованй грошѣ або зовсѣмъ не истнуѥ, або не такъ дуже розповсюднена, якъ у пôвнôчно-всхôдныхъ Славянъ. Такй натяки, якъ на прикладъ у словари Анг Янежича („Popólni Ročni Slovar sloveńskega in nёmškega jezika“) не можуть ще бути мѣродайнй, тымъ паче тогдѣ, коли нѣмецка назва на инклюза „Heckethaler“ *перекладена словами:* „dnar za sёme puščen“. Пôсля вѣры простого хорватского народа сѣйба грошей маѥ на цѣли выблаганье ласки у духôвъ-польовикôвъ.

Вѣра въ зачарованй грошѣ живе и мѣжь Лужицкими Сербами (Вендами). Тому́ однакъ, що бôльшôсть лужицко-сербскихъ варіянтôвъ про зачарованй грошѣ дуже похожа на варіянты сусѣдныхъ Нѣмцѣвъ, я стягаю ихъ въ одну ґрупу.

Въ Нѣмеччинѣ вѣра въ зачарованй грошѣ мабуть найбôльше розширена. Они приходять тутъ пôдъ рôзными назвами: „Heckepfenig“, „Heckegroschen“. „Heckethaler“, або „Brutpfennig“ и „Wechselgulden“. Поодинокй зъ тыхъ назвъ приходять и въ лужицко-сербскихъ варіянтахъ, бо они напечатанй переважно по нѣмецкй. Нѣмецкй, а такъ само лужицко-сербскй варіянты рôзнять ся мѣжь собою лише въ подробицяхъ, котрй впрочôмъ инколи бувають дуже интересній; въ цѣлости сходять ся зъ велико-рускимъ варіянтомъ и зъ польскимъ оповѣданьемъ записанымъ Еммою Пуффке. Рôзниця лише въ тôмъ, що якъ въ нѣмецкихъ, такъ и въ лужицко-сербскихъ варіянтахъ про зачарованй грошѣ мѣсцемъ обмѣны зъ нечистымъ ѥ цвинтарище пôдъ церквою, пôдчасъ якъ у славяньскихъ доси наведеныхъ варіянтахъ вôдбуваѥсь она найчастѣйше на роздорожахъ.

Едмундъ Векенштедтъ[6]), котрого впрочôмъ пôдозрѣвають о фальшованье етноґрафічныхъ матеріялôвъ, записавъ пять лужицко-сербскихъ оповѣдань про зачарованй грошѣ. Кôлько въ пôдозрѣваняхъ Векенштедта ѥсть справедливости, а кôлько зновъ полемічнои злобы ѥго противникôвъ, сего ще не рѣшено. Не маючи поки-що найменчои причины пôдозрѣвати сего збирача о несовѣстнôсть при записуваню оповѣдань про зачарованй грошѣ, подаю ихъ зъ повысшимъ застереженьемъ. Три зъ нихъ уже подôбнй до нѣмецкихъ оповѣдань записаныхъ К. Вейнгольдомъ[7]) та Ку-

---

[1]) Wisła, т. I. выпускъ III. ст. 99—100.

[2]) Jan Bohomolec: Djabeł w swoiey postaci... Warszawa. 1775. т. I. ст. 160.

[3]) I. K. Gregorowicz: Wiejskie zarysy. Warszawa 1856. Передруковано у Кольберґа. Lud т. II ст. 252.

[4]) Wisła, т. IV. кн. I. ст. 101—102.

[5]) Те саме розказують въ Нѣмеччинѣ про Кобольдôвъ. Гл. K. Simrock: Handbuch der deutschen Mythologie mit Einschluss der Norddeutschen. III. Aufl. Bonn. 1869. ст. 441.

[6]) Edmund Veckenstedt: Vendische Sagen und Märchen und abergläubische Gebräuche. Graz 1880.

[7]) K. Weinhold: Zeitschrift des Vereins für Volkskunde. т. I. ст. 470.

сти, котре зъ горы вже выключає надужитя правительства Постанова, що запрошеный мусить доказати свою идентичнôсть, неможлива до сповненя. На партійныхъ, клерикально-католицкихъ зборахъ не береже ся §. 2. того закона, але примѣнює ся его зъ цѣлою строгостію противъ соціяльныхъ демократôвъ Отже треба выступити енергічно противъ поганого гнету роботничого стану и запротестувати супротивъ такого поступованя. Бесѣдникъ апелює до правдивыхъ либералôвъ безъ рôзницѣ народности, щобы они прилучили ся до спôльной акціи супротивъ правительства, щобы его зневолити до выданя поступовыхъ законôвъ.

Заступникъ правительства Пляпартъ заявивъ, що правительство годить ся на внесенье бôльшости и высказавъ сумнѣвъ, чи внесенье меншости, коли-бъ его палата приймила, осягне цѣсарску санкцію.

За внесеньемъ меншости промовляли ще пос. Гавкъ, Крамаръ и Кайзеръ.

По бесѣдѣ обохъ референтôвъ, палата ухвалила знатною перевагою голосôвъ, внесенье комісійной меншости.

Зъ черги дискутовано надъ будовою подôльскихъ зелѣзниць льокальныхъ.

Пос. Вашатый повѣдомивъ, що вôнъ буде голосувати противъ зелѣзниць зô взглядôвъ предметовыхъ и політичныхъ. Бесѣдникъ дивувавъ ся, що правительство разомъ зъ Поляками оказує теперь таку прихильнôсть для галицкихъ Россіянъ (Russen).

Пос. Левицкій: Ruthenen nicht Russen.

Пос. Вашатый: Мы такожь зовемо ся „Böhmen“ а не „Czechen“.

Пос. Левицкій: Самî Русины протестують противъ такои назвы.

Пос. Вашатый признавъ вправдѣ, що на Подôлю нема зелѣзниць, але бракъ ихъ такожь и въ Чехіи.

Пос. Копиціньскій: Але-жь тî зелѣзницѣ звернены противъ Россіи! противъ вашого приятеля!

Пос. Вашатый: Референтъ Щепановскій обстає, що зелѣзниця не стратегічна. Бесѣдникъ говоривъ дальше и всюды уживавъ выразу „russisch“ замѣсть „ruthenisch“. По его думцѣ, нова зелѣзниця справдѣ звернена противъ Россіи, а се предложенье повиненъ пôдписати міністеръ вôйны.

Пос. Копиціньскій: Вы бонте ся того?

Пос. Вашатый: Того нехай иншî боять ся, я не маю причины бояти ся. Поспѣхъ будовы тои зелѣзницѣ — се марна провокація супротивъ Россіи. [*Смѣхъ на польскихъ лавахъ.*]

Пос. Копиціньскій: Вы говорите просто въ интересѣ Россіи!

Пос. Вашатый замѣтивъ, що Россія вôдносить ся симпатично до Австріи, длятого вôнъ буде голосувати противъ того предложеня, бо уважає его найнефортуннѣйшимъ зô всѣхъ законôвъ, якî предложено коли-небудь сêй палатѣ. Потôмъ звернувъ ся до Полякôвъ: Нѣ вы, нѣ Русины не були бы въ тôй палатѣ, коли-бъ Россія не була насъ выратувала, та Россія, що мае основне, необмежене право до вдячности якъ Австріи такъ и ви династіи [*Смѣхъ.*]

На вечѣрнôмъ засѣданю покôнчено нарады надъ закономъ противъ фальшованя артикулôвъ живности, по чôмъ Пацакъ домагавъ ся, щобы поставити на порядокъ дневный справозданье въ справѣ пос. Спінчіча.

Пос. Кронаветтеръ спротививъ ся сему, щобы на порядокъ дневный слѣдуючого засѣданя предкладано законъ о новôй процедурѣ цивільнôй. Треба полишити посламъ бôльше часу, щобы належито перестудіювали сю такъ важну справу.

Президентъ Хлюмецкій зазначивъ конечнôсть першого читаня нового закона цивільного ще передъ святами, щобы члены комісіи для закона могли працювати дальше въ часѣ святочныхъ ферій. При голосованю показало ся, що майже 100 послôвъ не було въ палатѣ. Однакъ палата ухвалила 58 голосами противъ 42, приступити до першого читаня ще передъ святами.

Президентъ Хлюмецкій зарядивъ голосованье надъ внесеньемъ пос. Пацака. Польскі послы опустили лавы. Се выкликало неспокôй и крикъ мѣжь молодо-Чехами и антісемітами. Президентъ казавъ почислити послôвъ, сконстатувавъ бракъ комплету и замкнувъ засѣданье. Молодо-Чехи, антісеміты и Хорваты пôдняли крикъ: Фе! панове Поляки! Се нѣкчемнôсть! погань! и т. д.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуває ся нинѣ.

Клюбъ молодо-Чехôвъ рѣшивъ голосувати за будовою подôльскихъ зелѣзниць.

Послѣдне засѣданье рады державнои вôдбуде ся мабуть въ пятницю. Законы о розширеню убезпечень вôдъ выпадкôвъ, о оподаткованю бокмахерôвъ и о доповненю податку нафтового не прийдуть теперь пôдъ нараду парляменту.

На запросины ческого маршалка Льобковича зъѣдуть ся въ пятницю до Вѣдня всѣ краєвî маршалки соймôвъ, щобы выєднати на будуче у правительства довшій и догôднѣйшій часъ на нарады соймовî.

Нова руска книгарня у Львовѣ.

Дуже добра рѣчь, сли кожда важнѣйша справа пôддає ся пôдъ публичну дискусію, закимъ ви осущить ся. Длятого належить ся вôдъ насъ вдячнôсть сему панови, що въ 50. числѣ „Дѣла“ начеркнувъ плянъ до отвореня новои книгарнѣ у Львовѣ. Тымъ давъ вôнъ товчокъ до дискусіи.

Число рускои интеліґенціи зростає зъ кождымъ днемъ, а зъ тымъ рухъ умовый у насъ постôйно збôльшає ся. Нашî люде зачинають вôддавати що-разъ бôльше грошей на заспокоєнье своихъ потребъ духовыхъ. Однакъ тî грошѣ — вôдъ хвилѣ отвореня новои книгарнѣ рускои — нé смѣють ити въ чужî руки, а особливо въ кишенѣ вѣденьскихъ спекулянтôвъ. Нова руска книгарня повинна бути осередкомъ умового руху всѣхъ Русинôвъ. Мы повиннî всѣ потрѣбнî книжки купувати тôлько въ своѣй книгарни и тôлько черезъ тую книгарню спроваджувати книжки вôдъ иншихъ накладцѣвъ.

Щобы зъ другои стороны улекшити закупно всѣхъ книжокъ белетристичныхъ, науковыхъ и пôдручникôвъ фаховыхъ, книгарня повинна певнымъ людямъ давати ихъ на выплату ратами, при чôмъ буде робити добрî интересы. Правники особливо потребують богато книжокъ фаховыхъ и купують ихъ по бôльшôй части у Вѣдни, у Манца або у Перлєса на мѣсячнî раты. Одна зъ тыхъ фірмъ дає книгарямъ 33% рабату, друга 25%. Не лѣпше-жь буде, щобы той значный зыскъ вплынувъ до касы новои книгарнѣ? Вѣденьскî книгарнѣ приватному чоловѣкови не дадуть т го рабату, а купуючому все одно посылати раты до Вѣдня чи до Львова.

Кромѣ книжокъ повинна нова книгарня удержувати на складѣ репродукціи першорядныхъ дѣлъ штуки малярскои, бо треба знати, що богато рѣчей купує ся доперва тогдѣ, коли ихъ увидить ся. Тыми репродукціями пôднѣсъ ся бы значно естетичный смакъ у нашои публики.

Нашь патріотизмъ ограничуєсь звычайно на тôмъ, що передплатить ся яку руску ґазету та часомъ верже ся якійсь крейцарь на рускî цѣли. Сего за мало. Мы мусимо на кождôмъ кроцѣ служити свому дѣлу и пôдпомагати всѣ свои институціи. Той, хто все купує въ „Народнôй Торговлѣ“, хто аґітує за товариствомъ „Днѣстеръ“, хто буде пôдпомагати нову руску книгарню — працює такожь на патріотичнôй нивѣ, бо тî институціи запоручать зъ часомъ бытъ соткамъ рускихъ родинъ, котрî будуть зъ користію трудити ся для нашого народного розвитку.

Въ Самборѣ 21 н. ст. марта 1893.

Д-ръ Корнило Чайкôвскій

Епільоґъ вѣдомыхъ пригодъ въ часѣ ювілейного папского торжества въ „Народнôмъ Домѣ“.

Академічный сенатъ львôвскаго університету, перевѣвши слѣдство въ справѣ студента університету п. Юліяна Яворского, котрый — якъ звѣстно — въ часѣ промовы проф. д-ра Ис. Шараневича на торжествѣ папского ювілею въ сали „Народного Дому“ крикнувъ зъ ґалєріи „За Тучапы“. — выдавъ ось-такій зъ рôзныхъ взглядôвъ цѣкавый засудъ [въ польскôмъ языцѣ]:

„Ч. 505. — Академічный сенатъ ц. к. університету им. цѣсаря Франца у Львовѣ рѣшає:

I) П. Юліянъ Яворскій родомъ зъ Бѣльча въ Галичинѣ, слухатель I. року фільософского факультету, ставъ ся виновнымъ значнѣйшого нарушеня академічного спокою и порядку въ наслѣдокъ свого наганы гôдного поведеня на вѣчу студентôвъ, що вôдбуло ся въ університетскôмъ будынку дня 17 н. ст. листопада 1892 р., а тымъ самымъ допустивъ ся переступу зъ §. 4. міністер. розпорядженя зъ дня 13 жовтня 1849 [В. з. д. ч. 416], и

II) той-же п. Юліянъ Яворскій своимъ неприличнымъ поведеньемъ въ часѣ рускоґо ювілейного обходу 50-лѣтя епископства папы Льва XIII., що вôдбувъ ся 19 лютого с. р. въ рускôмъ „Народнôмъ Домѣ“, обидивъ голову католицкои церкви, оскорбивъ найвысшихъ въ краю церковныхъ, цивільныхъ и войсковыхъ достойникôвъ и цѣлый на тôмъ обходѣ присутный збôръ, обидивъ ц. к. професора університету а свого учителя, и въ загалѣ сповнивъ чинъ, котрый вызвавъ загальне огôрченье и соблазнь — отже допустивъ ся дисциплінарныхъ переступôвъ противъ академічного достоиньства и авторітету, такожь противъ свого учителя пôсля §§. 1. 4. и 5. згаданого міністерского розпорядженя.

III) За тî переступы вымѣрюєсь по мысли §. 13. уст. 4. того-жь міністер. розпорядженя кара выдаленя зъ тутешного університету на завсѣгды.

Мотивы:

Ad I. Дня 17 листопада 1892 р. вôдбулось въ університетскôмъ будынку вѣче студентôвъ, скликане, за дозволомъ ректора, кôлькома слухателями въ цѣли основаня нового академічного товариства пôдъ назвою Leopolia. Головною задачею сего товариства мало бути плеканье товариского духа середъ студентôвъ, безъ рôзницѣ народности и релиґіи, черезъ спôльнî забавы и науки зъ выключеньемъ усякихъ національныхъ и соціяльныхъ питань. Якъ зъ цѣлого поведеня Яворского на тôмъ вѣчу видно, прибувъ вôнъ въ супроводѣ кôлькохъ товаришѣвъ рускои народности умысне на той збôръ, щобы его розбити и цѣль нарадъ зробити безуспѣшною. Именно вызвавъ вôнъ своими промовами въ першôй лініи споры и рекрімінаціи, а наконець такій заколотъ, що вѣче розбилось, не достигнувши нѣякого результату. Въ часѣ тôмъ забиравъ п. Юліянъ Яворскій кôлька разôвъ голосъ, доказуючи зъ великою порывистостью, що не треба нѣякого такого „космополітичного“ товариства, межи Русинами и Поляками, котрыхъ кровь роздѣлила разъ на все, не може й не повинна бути нѣяка спôльнôсть, що руско-польска згода була все нещастьемъ и кривдою для Русинôвъ, що длятого обовязкомъ кождого Русина єсть поборювати ту згоду всѣми силами и, навпаки, старатись о якъ найбôльшій розбратъ. Всѣ тî факты, потвержденî безсумнѣвно гôднымъ вѣры урядовымъ свѣдоцтвомъ и власнымъ зôзнаньемъ, доказують, що п. Яворскій покористувавъ ся нагодою, щобы въ університетѣ почати політичный роздоръ [waśń] Русинôвъ противъ Полякôвъ и пôдбурювати ихъ до расовои [?] ненависти, щó въ части удалось ему, — для того допустивъ ся вôнъ высше означеного дисциплінарного переступу середъ обтяжаючихъ обставинъ.

Ad II. Дня 19 лютого с. р. вечеромъ вôдбувъ ся заходомъ рускоґо ювілейного комітету въ сали рускоґо „Народного Дому“ у Львовѣ торжественный обходъ 50-літного ювілею епископства папы Льва XIII. въ присутности найвысшихъ въ краю церковныхъ, свѣтскихъ и войсковыхъ достойникôвъ и вельми поважаного збору, зложеного переважно зъ гр.-кат. духовеньства. По порученю Его Е. митрополита почавъ торжество п. д-ръ Исидоръ Шараневичь, ц к. проф. університету и сеніоръ гр.-к. Ставропигійского архибратства, инавґураційною промовою. Коли бесѣдникъ въ часѣ промовы згадавъ о добродѣйствахъ римскихъ папъ для цѣлого христіяньства, а зъ осôбна для рускои церкви, крикрувъ п. Яворскій зъ ґалєріи доноснымъ голосомъ: „За Тучапы!“ Признаючись до того выклику, Яворскій зовсѣмъ не стараєсь анѣ пояснити его, анѣ взагалѣ себе звинити, бо лише поясняє, що до того голосного выклику принудило его обуренье, охопивше его на згадку о добродѣйствахъ папъ для рускои церкви, а то длятого, що теперѣшный папа поступивъ собѣ супротивъ неи неумѣстно, позволивши мешканцямъ села Тучапы гр.-к обряду, на ихъ власне прошенье перейти на лат. обрядъ. Навѣть взявши на увагу, що Яворскій мавъ то пересвѣдченье, що св. отець зробивъ тымъ рускôй церквѣ кривду, то зъ огляду на се, що тому свому пересвѣдченю давъ выразъ въ способъ неприличный и брутальный, въ торжественну хвилю, коли законнî представителѣ тои жь рускои церкви зôбрались, абы почтити св. отця а одинъ зъ найповажнѣйшихъ ученыхъ середъ руского народу и ц. к. професоръ університету славословивъ его добродѣйства для рускои церкви — треба огôрченье Яворского напятнувати радше именемъ нечуваної зухвалости, а недостатокъ почести, оказаный нимъ головѣ церкви, котрои самъ єсть членомъ, цѣлому поважному зборови и до того ще передъ лицемъ професора університету и свого учителя, не дасть ся нѣякъ оправдати навѣть молодечою легкодушностью и загонистостью. П. Яворскій запевнює, що сильно жалує що ему вырвавъ ся той выкликъ. Однакъ жалю того не видно въ его вôдповѣдяхъ въ часѣ его переслуханя въ слѣдствѣ. Тричи зылаєсь вôнъ на огôрченье зъ причины Тучапъ, якъ коли-бъ то бувъ моментъ, не вымагаючій нѣякого дальшого умотивованя, а то огôрченье его мало бути такъ велике и сильне, що забувъ зовсѣмъ на те, що бесѣдникомъ єсть професоръ університету и его учитель. Впрочôмъ оправдує ся, що выраженье „за Тучапы“ не єсть неприличне и що наконець торжество не було перерване. За то насуваєсь помѣченье, котре доводить до дуже некористныхъ для Яворского заключень. Именно въ часѣ несповна пôвъ року академічнои карієры стрѣчаєсь два разы нагода до явного выступу противъ польского народу и латиньского обряду, важного чинника въ польскôмъ національнôмъ житю и обома тыми нагодами користуєсь Яворскій зъ загорѣлостію аґітатора, не звертаючи уваги на честь и достоинство університету котрому обѣтувавъ недавно послухъ и почесть, и не боячись явнои и публичнои соблазни. Цѣле то поведенье Яворского становить суть высше описаныхъ дисциплінарныхъ переступôвъ середъ обтяжуючихъ обставинъ.

Ad III. При вымѣрѣ кары належало увзглядниги яко облегчаючî обставины: щире, отверте признанье до чину и мотивôвъ его и очевиднî погубнî вплывы третихъ осôбъ, котрî въ имя патріотизму затроили молодый умъ расовою и релиґійною ненавистью. Обтяжаючî обставины пôднесено по-части высше. Такими показують ся: брутальне и неприличне поведенье, сустѣкъ кôлькохъ переступôвъ, повторенье пôдбурюючихъ дѣлань. Академічный сенатъ прийшовъ до пересвѣдченя, що пôсля замысловъ Яворского оба тî выступы представляють ся яко початокъ систематичнои аґітаціи въ цѣли забуреня національного и обрядового спокою въ університетѣ и по-за університетомъ. Зъ огляду на національнî и конфесійнî вôдносины въ нашôмъ університетѣ, поступованье того рода грозить въ высокôй степени академічному порядкови, спокоєви и авторітетови, а то тымъ бôльше, що Яворскій мае всѣ прикметы небезпечного аґітатора: живый и быстрый умъ, выбухаючій темпераментъ и фанатизмъ сектанта. Академічный сенатъ не може обманювати себе надѣю, що лагôдна словами нагана вспѣе опамятати Яворского и навернути его зъ выбранои дороги, — длятого бачивъ ся спонуканымъ закрыти передъ нимъ разъ на все ворота львôвского університету. Трактуючи дѣло строго, далась бы числомъ и тяжкостью переступôвъ оправдати найвыша кара, т. є. выключенье зô всѣхъ австрійскихъ ц. к. університетôвъ, однако академічный сенатъ, признаючи талантъ Яворского, пильнôсть въ наукахъ, его щирôсть и отвертôсть, не сумнѣвае ся, що на иншôмъ університетѣ, середъ вôдмѣнныхъ вôдносинъ, коли не буде мати поля до аґітацій въ дусѣ своихъ понять, вспѣе вôнъ направити себе на серіозного и хосенного чоловѣка.

Вôдъ сего рѣшеня служить право рекурсу въ часѣ 30 днѣвъ.

Зъ академічного сенату ц. к. університету.

У Львовѣ, дня 6 марта 1893.

Въ заступництвѣ: *Балясичь*, проректоръ“.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Рухъ науковый мѣжь товаришами **„Ватры“**, що вже зъ початкомъ шкôльного року 1892/3 заповѣвъ ся такъ гарно, не перестає доси. Въ кôлькохъ послѣдныхъ тыжднях вôдбули ся въ комнатѣ товариства чотири вôдчиты, що зацѣкавляли членôвъ своимъ змѣстомъ. И такъ тов. Ч. Мандичевскій читавъ про лірику и ви вôдносины до ліріковъ, — тов. Б. Лепкій про основы естетики, — тов. Глѣбовицкій про початокъ и конець свѣта на основѣ теоріи Фальба, — вкôнци тов. Маковей про порôвнаня, образы и символы въ народныхъ пѣсняхъ. Вôдчиты були цѣкавî и старанно обробленî.

Не завадило бы подати тутъ бодай короткій змѣстъ кождого зъ нихъ, щобы й ширша публика могла бодай посередно познакомитись зъ найновѣйшими розслѣдами на поли естетики, ґеольоґіи та фолькрористики, але выходячи зъ тои засады, що змѣсты такого рода являють ся занадто сухими и неповными, мы не подаємо ихъ, надѣємо ся, що самî члены „Ватры“ вôддаючи ся ревно фаховымъ студіямъ, зможуть дасть Бôгъ, небавомъ выслѣды своихъ наукъ подавати ширшôй публицѣ въ научныхъ письмахъ. Сподѣваємось сего именно вôдъ тов. Маковея, котрый вже теперь може свôй цѣнный вôдчитъ оголосити друкомъ, увзгляднивши новѣйшî критичнî розслѣды ученыхъ и переробивши въ тôмъ напрямѣ свою працю. Буде се немалый причинокъ въ нашôй, бѣднôй научнôй літературѣ на поли фольклоризму.

Вкôнци зъ радостію подаємо до вѣдомости ширшои публики рускои се, що заходомъ выдѣлу „Ватры“ выйшла друкомъ для народу Шевченкова поема „Наймичка“ зъ портретомъ и популярною житьописію поета та зъ поясненями до тексту. А найвôдраднѣйшимъ явищемъ въ цѣлôй справѣ єсть те, що половину грошей на кошты выдавництва зложили самî товаришѣ ще передъ друкомъ книжки, а другу покрыли заразъ въ двохъ дняхъ по выходѣ

номъ.[8]) Тому́ подаю ихъ безпосередно одно по другôмъ.

Пôсля лужицко-сербского вѣруваня мусить той, хто хоче мати зачарованого пôвънового (Heckerfennig), встромити въ ночи передъ новымъ рокомъ кота въ мѣшокъ. Мотузокъ, котрымъ сей мѣшокъ завязуєсь, треба якъ найбôльше загудзати. Тогдѣ обходить ся тричи церкву доокола, а пôсля того являєсь лихій. За кота въ мѣшку можна вôдъ него дôстати зачарованого пôвъ-нового. Скоро однакъ се стало ся, треба мерщѣй сховатись пôдъ найблизшу крышу, бо инакше дѣдько бере ся заразъ розвязувати узлы. Коли-бъ вôнъ справивъ ся зъ тымъ скорше, нѣжь тамтой дôставсь бы пôдъ крышу, тогдѣ була-бъ бѣда. А вже пôдъ крышею не має нечистый надъ нѣкимъ власти.[9])

Слѣдуючî два варіянты вôдмѣнnî вôдъ попереднього лише тымъ, що пôсля нихъ не бѣгає ся тричи докола церкви, але входить ся до неи:

„Коли на Святый Вечѣръ обôйти тричи церкву зъ чорнымъ котомъ у мѣшку, а опôсля рôвно зъ ударомъ дванацятои годины ввôйти до церкви, тогдѣ покаже ся дѣдько, приймe мѣшокъ зъ котомъ и дасть за се зачарованого таляра (Heckethaler). Се дѣєсь пôдчасъ того, якъ бье дванацята година. Коли-бъ хто не выбравъ ся зъ послѣднымъ ударомъ годинника зъ церкви, захоплять его при выходѣ дверѣ и роздавлять.“[10])

Пôсля другого оповѣданя досыть у Рôздвяну нôч лише вступити о дванацятôй годинѣ до церкви и покласти тамъ кота въ мѣшку. Хто вôдтакъ зъ послѣднымъ ударомъ годинника зъ церкви выйде, має въ кишени зачарованого реньского (Wechselgulden).[11])

Подôбно розповѣдають Нѣмцѣ въ Бранденбурґіи:

„Треба чорного кота, на котрôмъ нема нѣ однiсѣнького бѣлого волоска, встромити въ мѣшокъ, а на мотузку, котрымъ той мѣшокъ завязуєсь, треба зробити сто узлôвъ. Зъ тымъ мѣшкомъ треба тричи бѣгати довкола церкви и за кождымъ разомъ гукати до середины. Тогдѣ покажесь нечистый и поспытає: що въ насъ є на спродажъ? Ему треба вôдповѣсти: „Заяць“. Лихій возьме мѣшокъ и заплатить таляра. А теперь треба поквапитись, щобъ забѣгти пôдъ найблизшу стрѣху, бо коли-бъ лихому удало ся заразъ розвязати мѣшокъ, вôнъ задавивъ бы обманця. Одержаный въ той спôсôбъ таляръ є зачарованый: кôлько разôвъ его выдати, вôнъ верне зновъ до властителя.“[12])

Цѣкавѣйше въ подробицяхъ оповѣданя записане у Куна:

„Хто хоче мати зачарованого таляра, повиненъ у найдовшу въ цѣлôмъ роцѣ нôчь такъ само встромити кота въ мѣшокъ и завязати его крѣпко девятьдесять девятьма узлами. Опôсля повиненъ три разы обôйти церкву, накликуючи за кождымъ разомъ черезъ дѣрку вôдъ ключа церковного сторожа. За третымъ разомъ зъявить ся сторожь (а се буде нечистый). Тогдѣ пытає ся его: чи не купивъ бы собѣ заяця? — и дôстаєсь за кота въ мѣшку таляра. Теперь однакъ треба поскочити пôдъ першу стрѣчну стрѣху, бо коли лихій розмотає узлы и наздожене продавця, прийдесь ему пропадати. Одержаный таляръ є зачарованый. Щобъ его позбутись, треба его встромити въ сôль.“[13]) По думцѣ Сімрока ся прикмета соли свѣдчить за ви святôстью[14]), и зъ-за чого и мѣжь Славянами стрѣчає ся вѣра, що на бенкетахъ, даваныхъ чортами на „Лысôй горѣ“, не хибує нѣчого, крôмъ однои соли.

(*Дальше буде.*)

---

[8]) Kuhn: Norddeutsche Sagen ст. 470.
[9]) Ibidem.
[10]) Ibid ст. 436.
[11]) E. Veckenstedt: op. cit. ст. 439.
[12]) K. Weinhold: op cit. ст. 180.
[13]) Kuhn: op. cit. ст. 470 и Vernaleckens: Alpensagen. ст. 99.
[14]) K. Simrock: op. cit. ст. 443.

ви, закупивши вôдповѣдну скôлькôсть примѣрникôвъ, щобы обдарувати ними сѣльскій дѣти при нагодѣ святъ. Се вправдѣ дрôбниця, але й то маѣ свою вартôсть въ нинѣшнихъ такъ безидейныхъ, апатичныхъ часахъ. Въ найближшôмъ выпуску Ватряне задумують пустити въ свѣтъ жовнярске оповѣданье другого нашого соловѣя — Федьковича.

——

Комітетъ для будовы рускаго народнаго театру ухваливъ справити и справивъ „Золоту книгу", въ котру вписують ся и на дальше будуть вписуватись имена всѣхъ жертводавцѣвъ, що зложать хочь-бы и найменчу жертву на фондъ будовы рускаго народного театру. „Золота книга" стане справдѣ золотою памяткою для будущихъ поколѣнь и становити буде важный документъ для осуду нинѣшного патріотизму и жерволюбности Русинôвъ.

За грошѣ, складанѣ на руки комітету, закуповують ся цѣнны паперы, даючѣ пупілярну безпечнôсть, и мають бути вінкульованѣ на фондъ будовы рускаго народного театру.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Помѣжь ческимъ народомъ находить ся вже петиція, яку мають Чехи высылати до сойму въ цѣли основаня найвысшого самостôйного трибуналу судового въ Празѣ для краѣвъ ческои короны. Въ петиціи читаѣмо помѣжь иншимъ: „Сорокъ пять лѣтъ саме минуло вôдъ часу, якъ ческій король Фердинанъ V. залишивъ свою абсолютну власть и силою вôдручного кабинетного письма зъ дня 8 цвѣтня 1848 р., дозволивъ на реституцію самостôйности нашого краю, а головно на приверненье неправно намъ забраныхъ найвысшихъ краєвыхъ урядôвъ. До нихъ належавъ такожь безъ сумнѣву найвысшій трибуналъ судовый въ Празѣ, до котрого могли бы вôдкликатись всѣ краѣ ческои короны." Петиція звертаѣ дальше увагу на найновѣйше розпорядженье Штремаєра и кôнчить такъ: „Высокій соймъ зволить на пôдставѣ §. 18. законôвъ краєвыхъ въ интересѣ вôтчины и чеcкого народу, зробити все, що потрѣбне щобы въ королѣвствѣ ческôмъ вôдповѣдно до законôвъ, на ново бувъ утвореный найвысшій трибуналъ судовый въ Празѣ для краѣвъ ческои короны, котрый зôставъ запорученый Чехамъ силою вôдручного письма короля Фердинанда V. дня 8 цвѣтня 1848 року, щобы Чехъ въ своѣй вôтчинѣ на ново мôгъ шукати для себе права въ своѣй рôднôй мовѣ.

Недавно вôдбувъ ся въ Карловицяхъ сербскій церковный конґресъ, на котрôмъ ухвалено постановы, що-до дотаціи сербскихъ священникôвъ, монахôвъ, епископôвъ, метрополитôвъ и патріярхôвъ, дальше выготовлено статутъ о самостôйныхъ сербскихъ народныхъ школахъ, учительскихъ семинаріяхъ, высшихъ жѣночихъ заведеняхъ, ґімназіяхъ и богословскихъ фаховыхъ школахъ. Крôмъ того ухвалено статутъ вôдносячій ся до пенсій урядникôвъ занятыхъ при митрополіи, и професорôвъ при всѣлякихъ заведеняхъ, а вкôнци унормовано пенсію для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ. Тѣ всѣ постановы предложивъ патріярхъ Ґеоргій Бранковичь черезъ угорского президента міністрôвъ цѣсареви до санкціонованя.

——

Зъ Пôдволочискъ пишуть, що въ балцкôмъ повѣтѣ, подôльскои ґуберніи панує формальный голодъ. Ґенералъ Ипатіевъ установивъ въ Балтѣ осôбну комісію голодову пôдъ проводомъ подôльского ґубернатора ґенерала Наришкина; до тои комісіи додавъ свого прибочного секретаря Мердера, щобы мати докладнѣ информаціи о працяхъ комісіи. Правдоподôбно панує голодъ такожь въ гайсиньскôмъ, ямпольскôмъ и каменецкôмъ повѣтѣ, але въ балцкôмъ ситуація черезъ то гôрша, що тамъ загнѣздивъ ся страшный тифусъ. Голодова комісія спровадила зъ Одесы ваґонами кукурудзу и роздаѣ ѣи помѣжь селянъ безплатно. Рôвно-жь маѣ бути голодъ въ кôлькохъ повѣтахъ ґуберніи кіѣвскои и херзоньскои. Часописамъ россійскимъ заборонено о тôмъ писати.

На пôдставѣ розпорядженя россійского міністра справъ внутрѣшныхъ, жиды будуть выдаленѣ зъ ґуберніи инфлянтскои, найдальше передъ 1 (13) падолиста с. р. Бôльша часть зъ нихъ удасть ся до Конґресôвки, куда вже и такъ не мало ихъ повандрувало.

——

Въ процесѣ Ґеорґіѣва переслухано вчера послѣдныхъ десять свѣдкôвъ. Одинъ зъ нихъ именемъ Лепавцовъ зôзнавъ, що Ґеорґіѣвъ слѣдивъ на кождôмъ кроцѣ Стамбулова и що стоявъ въ безнастаннôй звязи зъ нанятыми убійцями.

——

Надъ домовинною Юлія Ферріого въ палатѣ люксембурґскôй буде промовляти Рібо въ имени правительства, Барбе въ имени сенату, Мелінъ именемъ рады ґенеральнои деп. Вогезôвъ и Ґреардъ въ имени паріского університету. На цѣлôй дорозѣ вôдъ палаты люксембурґскои до двôрця всхôдноі зелѣзницѣ, куда маѣ переходити похоронъ, войско буде становити шпалѣръ.

Недавно вôдбуло ся въ мѣсцевости Рубе у Франціи приватне зôбранье католицкои уніи, на котре вдерли ся соціялісты и влетѣли до сихъ комнатъ, де находили ся жѣнки. Соціялісты пôрвалы хрестъ зъ естрады и кинули ѣго до землѣ, черезъ що прийшло до страшного замѣшаня. Присутнѣ священики почали спѣвати набожнѣ пѣсни, пôдчасъ коли соціялісты обкидували католикôвъ меблями, якѣ найшли ся пôдъ рукою. Вкôнци опустили католики салю. Багато осôбъ поранено а багато увязнено. Въ мѣстѣ панує велике зворушенье.

Зъ Парижа доносять, що положенье французкихъ войскъ въ Дагомею невыносиме. Помѣжь войскомъ велика смертельнôсть а ґенералъ Доддъ маѣ бути дуже прибитый деякими розпорядженями французского правительства, котрыми Доддъ маѣ звязанѣ руки въ своѣмъ дальшôмъ дѣланю.

ПОВИНКИ.

— **Баль „Львôвского Бояна".** Приготованя до балю розпочали ся на добре. До повного комітету, котрый складаѣ ся зъ трицяти поважныхъ Русинôвъ, приступили такѣ вызнатнѣ люде, якъ сов. Бережницкій, д-ръ Савчакъ братя Огоновскѣ, д-ръ Калитовскій, д-ръ Федакъ, проф. Лучаковскій, д-ръ А. Косъ и др. Оногды вôдбули ся сходины того комітету пôдъ проводомъ проф. Шухевича, и на нихъ полагоджено деякѣ справы, а передовсѣмъ выбрано тѣснѣйшій комітетъ екзекутивный зъ пятьохъ людей, котрый займаѣ ся технічною стороною балю. Речинець не означеный ще, але припаде мабуть на послѣднѣ днѣ цвѣтня або першѣ днѣ мая. Комітетъ просить вже заздалегôдь, щобы панѣ памятали на скромну тоалету.

— **Доповняючѣ выборы** послôвъ до рады державнои на мѣсце д-ра Смольки у Львовѣ и на мѣсце пок. ґр. Козьебродского зъ сѣльскихъ громадъ въ окрузѣ ярославскôмъ мають вôдбути ся, пôсля донесеня Neue fr. Presse, ажь передъ осѣнною сесією рады державнои.

— **Цѣсарь** приймавъ оногды на авдієнціи мѣжь иншими: віцепрезідента галицкого намѣстництва Лідля, віцепрезідента высшого суду краєвого Желеского, члена палаты панôвъ ґр. Ром. Потоцкого и віцепрезідента краєвои рады шкôльнои д-ра Бобжиньского.

— **Зъ Иваня** надъ Днѣстромъ пишуть: Бузьки и чайки вже прилетѣли а весна почала ся на добре. Люде почали вже сѣяти горохъ и овесъ. Сѣйбу розпочали вже такожь люде въ Городенцѣ, Ясеновѣ и пôдъ Снятиномъ. Дороги повѣтовѣ за зиму дуже попсувались, а выдѣлови повѣтовому належало бы займитись направою ихъ. Волы на ярмаркахъ дуже дорогѣ, здаесь тому, що въ другихъ повѣтахъ торги позамыканѣ за-для заразы пысковои.

— **Величезный мôстъ.** На шляху будуючои ся зелѣзницѣ Станиславôвъ-Вороненка, недалеко села Ямны буде зведеный мôстъ зелѣзничій, котрый перевысшить всѣ дотенерѣшнѣ мосты въ цѣлôй державѣ. Мôстъ буде склепленый а вôддаленье одного стовпа вôдъ другого, буде выносити 62 метры. Саме рушtованье потрѣбне до збудованя мосту маѣ коштувати 24.000 зр.

— **Зъ Ярослава** доносять, що дня 17 н. ст. марта вôдбуло ся пôдъ проводомъ ґр. Замойского передвыборче зôбранье въ справѣ выбору посла до рады державнои на мѣсце пок. ґр Володислава Козьебродского, зъ округа выборчого меншихъ посѣлостей Ярославъ-Чешанôвъ. Рѣшено евентуально пôдпирати кандидатуру о. Пастора, лат. пароха въ Радимнѣ, однакъ ухвалено речинець до зголошуваня кандидатуръ до дня 1 н. ст. мая. Головою комітету выбрано кн. Юрія Чарторыйского.

— **Нещасливѣ пригоды.** Дня 8 н ст. бачивъ ся въ Бенявѣ, въ повѣтѣ пôдгаецкôмъ у млынѣ челядникъ мельницкій Володиславъ Ріхертъ зъ другимъ хлопцемъ Брон. Яхимовичемъ. Той друливъ Ріхерта при забавѣ такъ, що Ріхертъ упавъ пôдъ колесо млыньске, котре ему поломало руки, ноги и крижѣ. Ріхертъ живъ ще кôлька годинъ и въ тяжкихъ мукахъ померъ. — Дня 11 марта задусили въ Бориславѣ ґазы робôтника Михайла Кобуса зъ Лукавицѣ, котрый працювавъ тамъ въ копальни. — Дня 8 с. м. въ Шилахъ, повѣта збараского рубали люде въ двôрскôмъ лѣсѣ дубы. Одинъ дубъ, падаючи, такъ ударивъ Олексу Ґвязду зъ Шилъ, що вôнъ на другій день умеръ. Иншѣ рубачѣ казали, що Ґвязда самъ собѣ винень, бо ему радили вступити ся а вôнъ не слухавъ.

— **Розбôйничій нападъ.** Зъ Брôдщины доносять, що дня 8 н ст. марта о 7-ôй годинѣ вечеромъ вертавъ Стефанъ Мазепа, господарь зъ Ражнева, зъ ярмарку въ Соколôвцѣ. На дорозѣ межи Лабачемъ а коршмою Красюкъ коло Чехъ напали ѣго два жиды и вдарили нимъ до землѣ. Заткали ему ротъ и нôсъ пѣскомъ, такъ що вôнъ небавомъ утративъ память и забрали ему 21 зр., ремѣнь, ножикъ, мѣхъ и батôгъ. Пôдозрѣныхъ о той нападъ жидôвъ Арона Вайса и Шулима Друка зъ Соколôвки увязнено и вôдставлено до суду въ Олеську.

— **Огонь у ваґонѣ.** Въ поѣздѣ товаровôмъ, що ѣхавъ дня 13 н. ст. марта мѣжь стаціями Родатичами а Городкомъ, пукла лямпа въ однôмъ ваґонѣ, а зъ того повставъ огонь и спаливъ цѣлый ваґонъ. Шкоду обчислено на 1000 зр.

— **Выбухъ нафты.** Въ копальни Стан. Кльобассы въ Потоцѣ коло Коросна выбухла дня 16 н. ст. марта ропа зъ ґакопа, глубокого на 557 метрôвъ. Ропа зъ ґазами выбухла якихъ 20 метрôвъ понадъ землю. Выбухъ тревавъ вôдъ 7-ои годины зъ рана до пôзна въ ночи. Загаломъ выкинуло першого дня около 50 бочокъ роны.

— **Палѣй майна власныхъ дѣтей.** Передъ львôвскимъ судомъ присяжныхъ вôдбувала ся дня 18 н. ст. марта карна розправа противъ Максима Шкутяка зъ Фôйна обжалованого о пôдпаленье стодолы власного зятя. Якъ до сего дôйшло оповѣвъ самъ Шкутякъ при розправѣ. Оженившись не мавъ Шкутякъ власного ґрунту, лише „приставъ" до господарства жѣнчиного. Передъ 10 роками повдовѣвъ, а коли найстарша ѣго дочка Маруня доросла, выдавъ ѣи за мужь за Сороку, и хочь ґрунтъ належавъ по матери дочцѣ, то Шкутякъ не вôддавъ ѣго заразъ зятеви, але господарувавъ на нѣмъ ще 8 лѣтъ. Ажь передъ двома роками здавъ Шкутякъ зятеви господарство и вôдъ того часу розпочали ся мѣжь вôтцемъ а дѣтьми незгоды и сварнѣ. Зять и дочка закидали Шкутякови, що нѣчого не робить лише пье та переводить на горѣвку ихъ добро, а Шкутякъ жалувавъ ся, що дѣти жалують ѣму кусника хлѣба. Такъ вело ся два роки ажь дня 14 н. ст. вересня м. р. Шкутякъ посварившись зъ зятемъ пôдпивъ собѣ въ коршмѣ и вернувши домôвъ пôдпаливъ сѣрникомъ стодолу. Було се въ часѣ довгои посухи и полумѣнь обôймила въ млѣ ока цѣлу стрѣху. Побачивши огонь напудивъ ся Шкутякъ та кинувъ ся придавити ѣго руками, але вже було за пôзно. Тогдѣ въ розпуцѣ побѣгъ вôнъ до близькои млынôвки и кинувъ ся въ воду. Увидѣвъ се мельникъ наробивъ крику и надбѣгшѣ люде выратували потопаючого Шкутяка та вôддали ѣго до суду. По переведенôй розправѣ засудивъ трибуналъ Шкутяка, увзглядняючи лагодячѣ обставины, на 3 роки тяжкои вязницѣ, заосмотренои постомъ що 14 днѣвъ.

— **Воєннѣ мундуры.** Ще минувшого року установила власть войскова комісію, котра мала розслѣдити, якѣ мундуры були бы найвôдповѣднѣйшѣ въ часѣ вôйны. Якъ Extrapost доносить, покôнчила вже комісія свои наряды и предложила вже цѣсареви дотычнѣ ухвалы до санкціи. Пôсля сихъ ухвалъ маѣ одержати пѣхота кабаты сивавои краски (якъ стрѣльцѣ и оборона краєва). Вылоги всѣхъ полкôвъ будуть червонѣ, а всѣ дотепершнѣ рôзнородноі краски знесуть ся. Порядковѣ числа полкôвъ будуть вырытѣ на ґузикахъ Плащѣ будуть такожь змѣненѣ и замѣсть дотепершныхъ будуть заведенѣ плащѣ сивои краски. При кôннотѣ будуть заступленѣ червонѣ штаны сивыми, а всѣ яркѣ краски темнѣйшими. — Сензаційну вѣстку подаѣ Neues Wr. Tagblatt. Пôсля донесеня зъ Мангайму удало ся тамошному кравцеви Dobe-му выпайти мундуръ, котрого нѣяка куля не може перебити. Сю вѣсть стверджуѣ и Neue badische Landeszeitung, додаючи, що зъ тою одежею роблено вже пробы. Въ пятницю минувшого тыждня стрѣляла цѣла одна компанія зъ рôзныхъ вôддалень до манекіна прибраного въ згаданый уніформъ и тутъ показало ся, що уніформъ дѣйстно не перепускаѣ куль.

— **Довгій вѣкъ.** Въ Бердичевѣ приведено сими днями до жидôвского шпиталю жида Авраама Измаильского, котрый числивъ 114 лѣтъ зъ роду. До теперь маѣ вôнъ знаменитый взôръ, слухъ и память. Въ 60-ôмъ роцѣ житя оженивъ ся вôнъ першій разъ и проживши зъ жѣнкою 10 лѣтъ, розвѣвъ ся зъ нею. Маючи 84 лѣтъ вôнъ оженивъ ся другій разъ зъ 17-лѣтною дѣвчиною и мавъ зъ нею кôлькоро дѣтей, зъ котрыхъ жиѣ ще пятеро.

— **Мухи и холѣра.** Якъ звѣстно, признано мухи найнебезпечнѣйшими комахами що до розношеня всѣлякихъ заразливыхъ матерій Ґамбурґскій професоръ Сіммандъ хотячи о тôмъ пересвѣдчитись, робивъ зъ мухами, котрѣ сѣдали на внутренности чоловѣка, помершого на холѣру, рôзнѣ пробы и по ихъ переведеню дôйшовъ до такихъ выслѣдôвъ: Зъ усѣхъ лѣгаючихъ комахъ, суть мухи въ часѣ холѣричнои пошести найнебезпечнѣйшѣ, а бацілѣ холѣричнѣ, якѣ мухи забираютъ на себе, сѣдаючи на недужихъ холѣричныхъ не тратять цѣлкомъ своеи силы пôдчасъ лету мухъ, якъ думали деякѣ бактеріольоґи. Для того конечно держати всѣ средства поживы въ мѣсцяхъ неприступныхъ для мухъ, а такожь треба якъ найбôльше уважати на се, щобы мухи не сѣдали на одежу, постѣль и т. ин. рѣчи недужихъ холѣричныхъ передъ дезінфекцією ихъ та щобы не допускати мухъ до комнатъ, де лежать недужѣ на холѣру.

— **Наслѣдки темноты и забобонôвъ.** Італійскѣ часописи оповѣдають про такій фактъ. Въ Понтеа Емма коло Фльоренціи мешкавъ одинъ селянинъ, котрого дочка терпѣла на гістерію. Зъ початку раджено ся лѣкарѣвъ але средства приписуванѣ ними поки-що не помагали. Въ селѣ-жь розôйшла ся вѣсть, що въ дѣвчинѣ сидить „нечистый". Отже кумы порадили вôтцеви, щобы пôйшовъ за порадою до знахорки, що умѣла „выганяти чорта". Знахорка оглянувши недужу заявила, що може ужити двохъ родôвъ вôдшептувань: за 5 лірôвъ, за котрого успѣхъ не ручить и за 25 лірôвъ, котрого успѣхъ певный. Отець згодивъ ся на средство радикальнѣйше и заплативъ грошѣ зъ горы. Отже зачало ся выганянье „злого духа" и тревало доброи пôвъ годины. Знахорка качала ся по земли, верещачи та выючи нечоловѣчимъ голосомъ, вымавляючи при тôмъ якісь незрозумѣлѣ слова, а вкôнци заявила перепудженому селянинови, що чортъ вже выйшовъ, але що вôйшовъ въ тѣло иншого чоловѣка и длятого коли вернуть домôвъ мають розпалити въ печи огонь и першу особу, котра запукаѣ до дверей кинути до горячои печи, бо въ тôй особѣ буде чортъ. Селянинъ зробивъ, якъ знахорка радила, ждавъ цѣлу нôчь, але нѣхто не показувавъ ся и до дверей не пукавъ. Вкôнци надъ раномъ запукала до дверей на своѣ нещастье перемерзла и зголоднѣла старенька жебрачка, просячи милостинѣ. Не надумуючись напавъ селянинъ на неи и мимо опору кинувъ ѣи до печи въ котрôй на щастье пригасъ бувъ вже о онь. Крикъ и зойки жебрачки учули переходячѣ по-при хату селяне и прибѣгли на помôчь, а коли господарь не хотѣвъ отворити дверей, выломили ихъ и вытягнули зъ печи нещастну жертву забобону ледве живу и страшно попечену. Поліція арештувала селянина, ѣго дочку, знахорку и ще кôлька осôбъ замотаныхъ въ сю справу.

— **Важне електричне вôдкрытье** можна буде видѣти въ Чікаґо на выставѣ. Буде то зелѣзниця надвоздушна зъ кôлькома порушаючими ся хôдниками. Хôдники будуть въ рôзныхъ напрямахъ вôдбувати дорогу пять кільометрôвъ на годкну. Зъ одного хôдника можна буде дуже легко перейти на другій безъ задержуваня ихъ въ руху. На хôдникахъ будуть уставленѣ для выгоды ѣдучихъ лавки до сидженя. Цѣла зелѣзниця буде збудована высоко въ воздусѣ, а цѣна за ѣзду буде дуже мала. Зелѣзниця маѣ порушатись за помочію електрики, а хôдники будуть вечеромъ освѣтленѣ електрикою.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards
85 kr. bis fl. 3·65 p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl 11·65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

Василь Никодимовичь Карачевскій-Вовкъ, одинъ зъ найщиршихъ робôтникôвъ на руско-украиньскôй нивѣ, одинъ зъ найгорячѣйшихъ приятелѣвъ Русинôвъ галицкихъ, упокоивъ ся передъ двома тыжднями въ Кіѣвѣ въ 59 ôмъ роцѣ житя. Имя покôйного не було вѣдоме ширшôй публицѣ, бо вôнъ звычайно своихъ писань не пôдписувавъ, а пôдъ старшѣ лѣта потрудивъ ся немало, особливо перекладаючи спорѣ книги на мову руско-украиньску и компонуючи писаня оріґінальнѣ. Подаючи сегодня лише коротко сумну вѣстку про смерть сего честного, высоко-гуманного чоловѣка и тихого а горячо щирого и роботящого патріота украиньского, зможемо подати завтра ширшу звѣстку про житье, дѣяльнôсть и про похороны покôйника пôсля опису надôсланого зъ Кіѣва. Поки-що и мы зъ-далека зъ щирымъ жалемъ по покôйнику докидуѣмо грудку галицко-рускои землѣ на ѣго могилу и кличемо: Вѣчна ему память и перомъ земля!

Наука, штука и література.

— **„Сибѣръ"** — звѣстный на цѣлый свѣтъ твôръ Американця Юрія Кенана — появивъ ся, якъ мы вже передъ кôлькома днями звѣщали, зъ друкарнѣ „Наукового товариства имени Шевченка" въ перекладѣ на мову руско-украиньску. Славне се дѣло було до теперь печатане у всѣхъ европейскихъ мовахъ а по нѣмецки появилось уже около двацять накладôвъ. Якъ звѣстно, писатель Кенанъ зъ Америки перебувавъ два разы въ Россіи, а другимъ разомъ заосмотреный въ письмо россійского міністра справъ внутрѣшныхъ, котре отворило ему доступъ до всѣхъ вязниць и заведень карныхъ на Сибѣрѣ, подавъ дуже докладный описъ житя людей мученыхъ по каторгахъ, образъ поступованя властей россійскихъ зъ увязнеными и заслаными на выгнанье, и взагалѣ цѣлу господарку абсолютного правлѣня. У Кенана все оперте на фактахъ и цифрахъ: наводить имена засудженыхъ а нерѣдко и автентичнѣ урядовѣ акты, черезъ що годѣ ему вôдмовити правдомовности. Впрочѣмъ Кенанъ — чоловѣкъ, що мôгъ писати обєктивно, ведевый не пристрастію, але серцемъ и любовію для сибѣрскихъ мученикôвъ. Твôръ складаѣ ся зъ двохъ частей и оповѣдаѣ про свою подорожь за россійску границю, потôмъ вôдъ Катеринбурга до Семипалатиньска, про стрѣчу зъ політичными засланцями та про ихъ кары въ Томску, про великій сибѣрскій шляхъ, про житье адміністраційныхъ засланцѣвъ, про Иркутскъ, дальше про россійску поліцію, про Забайкале, про каторгу на Карѣ, вôльну команду на Карѣ, исторію політичного острога на Карѣ, про всхôдносибѣрскѣ срѣбнѣ рудокопнѣ, про трагічнѣ пригоды на всхôднôмъ Сибѣрѣ, про цензуру и т. д. Перекладъ вôдзначуѣсь гарною мовою и читаѣ ся зъ великимъ занятьемъ. Нашôй публицѣ горячо поручаѣмо сю книжку, дуже займаючу — и надѣємось, що она въ короткôмъ часѣ найде ся въ кождôй рускôй хатѣ. Цѣна твору невелика, бо лише 1 зр 20 кр. [до того оплата почтова 5 кр.]. Набути ѣи можна въ „Науковôмъ товариствѣ им. Шевченка" у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Выдѣлъ краєвый именувавъ офіціяла рахункового Іос. Шміда, адъюнктомъ рахунковымъ. — Міністеръ просвѣты именувавъ дѣйстного учителя ґімназіи въ Вадовицяхъ д-ра Ант. Карбовяка, дѣйстнымъ учителемъ державнои промысловои школы въ Краковѣ.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ повѣтовый въ Коломыи розписуѣ конкурсъ на посаду кондуктора повѣтовыхъ дорôгъ зъ платнею 400 зр. и 100 зр. на кошта подорожи. Речинець вносити поданя назначеный до дня 12 н. ст. цвѣтня. — Рада шкôльна окружна въ Равѣ розписуѣ конкурсъ зъ речинцемъ до 30 н. ст. цвѣтня на посады учителѣвъ при школахъ двоклясовыхъ въ Маґеровѣ и Немировѣ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ и въ Рѣчици, Василовѣ и Вульцѣ мазовецкôй зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ; дальше на посады учителѣвъ при одноклясовыхъ школахъ: въ Брукентали, Домашевѣ, Горожи, въ Корчевѣ, Корчминѣ, Махновѣ, Михайлôвцѣ, Смолинѣ, Стаяхъ, Щепятинѣ, Щирци, Тарнишинѣ Ульгôвку, Улицку, Вербици, Вороблячинѣ и Журавцяхъ.

Телеграмы „Дѣла"

Москва 22 марта. Огонь знищивъ праву сторону корабля церкви св. Архангела. При выборахъ начальника мѣста стрѣливъ мѣщанинъ Андрѣяновъ двѣчи до начальника Алексѣева и убивъ ѣго.

Берлинъ 22 марта. Пос. Альвардтъ заявивъ въ парляментѣ, що маѣ въ рукахъ доказы, що правительство розтратило богато міліонôвъ. Въ наслѣдокъ того въ парляментѣ заворушенье. Альвардтъ предложитъ тѣ акты нинѣ повнôй палатѣ.

Римъ 22 марта. Парляментъ десіґнувавъ сѣмохъ членôвъ для розслѣду банковои аферы.

Парижъ 22 марта. Процесъ панамскій покôнчивъ ся. Кароль Лєссепъ засужденый на одинъ рôкъ, Бльондинъ на два а ексміністеръ Бего на пять лѣтъ вязницѣ и на кару грошеву въ сумѣ 1,125.000 франкôвъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Р. Фиц. въ Швей. Заплачено до кôнця цвѣтня. — Вп. П Туст. въ Улю. Аркушѣ вычерпанй, а оба томы брошурованй коштують 1·25 зр. — Вп. Н. Бой. въ Кос. Аркушѣвъ вже нема, а повѣсть брошурована коштуе у насъ 60 кр.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймае всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибульокъ волосныхъ а за-для того здержуе выпаданье волося и скрѣпляе порôстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ. 4379

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 8—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

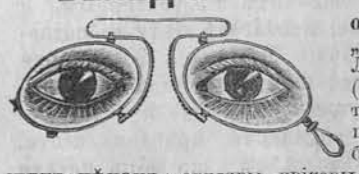

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайги, ленты мѣрильй, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякй листы заставнй, 5% Облігації комунальнй банку краевого, 4½% и 4% позичку краеву, Облігації довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ** Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсолідніше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 5—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	648	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга . . .	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ . . .	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ .	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н.Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця . .	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрца)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча) .	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ .	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои .	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга . . .	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля . .	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненй означають пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:

ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ

гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, вôбравъ:

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к гимназіи въ Самборѣ.

Цѣле сочиненье обнимае 110 друкованыхъ аркушôвъ въ IV томахъ и подае на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житя кождого Святого, его честнотъ, подвигôвъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.

Цѣна продажи сочиненья: 10 зр. — для церквей и селянъ понижае ся на: 8 зр. 50 кр. — получити можно лишь у автора. 4568

Машинки універсальнй до терця мигдалôвъ, булокъ, цукру и т. ин. по 1·70 зр. поручае **Петро Хмелевскій** торговля зелѣзомъ у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры) 4595

ДАВНА!

основана въ 1870 року

вылучна

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ

I. ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6,

поручае Впов. Публицѣ

4470 **на пору зимову**

ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ

хиньскій, россійскій и англійскій.

Замовленя выготовляесь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

ВЫДАНЬЕ ПЯТЕ

Выйшло вже зъ друку

Практичнй приписы

ПЕЧЕНЯ ТѢСТЪ СВЯТОЧНЫХЪ

ФЛЬОРЕНТИНЫ и ВАНДЫ

обôймае:

Найновѣйшй приписы на бабы паренй, бабы лôктевй, украиньскй, бабы утиранй, бабки крухй перекладанй мармолядою, незрôванй колачѣ и т. ин.

Знаменитый пляцокъ дактилевый. Пляцокъ зъ мясы яблокъ, турянськй, англійскій. **Незрôзнаный пляцокъ орѣховый цѣлкомъ на иншій способъ робленый якъ по цукорняхъ и перевышаючій всѣ иншй дôбротою.**

Дуже добрй мазурки мигдаловй въ зимнôй водѣ, мазурки зъ бакалій, помаранчевй цукорковй и т. ин.

Люкры, — Маріяни, — Зефіры овочевй, — Андруты и т. ин.

ОДИНОКІЙ ТАЙНЫ

робленя дуже добрыхъ медôвникôвъ

Всѣлякй тѣста до кавы, чаю и шоколяды.

Знаменитый хлѣбъ сѣльскій питльованый 4587 4—4

Цѣна 50 кр.

За пересланьемъ переказомъ почтовымъ 56 кр., высылае франко **Друкарня В. Манецкого. Львôвъ ул. Коперника ч. 7.**

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою бôдь року 1873 истнуючу

РОБôТНЮ МУЖЕСКОЙ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ЮСИФЪ ФРІДЛЕНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядôвъ рôльничихъ

у ВѢДНИ

поручае на надходячій сезонъ свои знаменитй выробы патентованй, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догôдній услôвя сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Топольницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорôвъ тамъ-же.

Глядае ся агентôвъ на провінцію. 4615 2—10

Задля безвартностныхъ наслѣдувань треба жадати все

Tinct. capsici comp.

(Pain-Expeller)

зъ котвою и вôдкидати коробки безъ котвы якъ неважнй. 4592

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Ляpню дзвонôвъ“** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старй або ушкоджень дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ляpни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати **ихъ** Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

КНИГИ ЦЕРКОВНЙ

друки всѣлякого рода

Молитвословы рôзного выданя

Евангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утримуе

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.

4471

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% асигнаты касовй зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть опроцентованй по 4½% вôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Цѣны дуже умѣренй.

ХРИСТІЯНЬСКЕ ТОВАРИСТВО

выробу и продажѣ літургічныхъ одягôвъ

ВЪ КОРОСНѢ.

Товариство зареєстроване зъ ограниченою порукою.

Одержало свѣжій транспортъ матерій **Ліоньскихъ**, зъ котрыхъ выробляе всякй одяги церковнй для греко- и римо-кат. обряду якъ: орнаты, фелоны, бальдахины, дальматики, тувальнѣ, хоругви хресто-образнй и праporнй **Плащанницѣ, Прапоры для товариствъ.**

Бѣлье церковне зъ полотна краєвого, біреты, кольорадки и цвѣты церковнй.

Замовленя выконуе въ найкоротшôмъ часѣ по умѣреныхъ цѣнахъ.

Приймае старй фелоны церковнй до направы.

ДИРЕКЦІЯ.

(Експ. анонсôвъ „Импресса“ Львôвъ). 4629 1—5

Для П. Т. Духовеньства на раты.

Выробъ краєвый.

Пробки матерій высылае ся на жаданье вôдворотною почтою.

Выйшовъ цѣнникъ насѣня яринного, пастевного и цвѣтового

М. Волиньского и Т. Качиньского

площа Марійска ч. 3

(коло готелю Жоржа).

ЗАВЕДЕНЬЕ

огородниче

ул. Садôвницка ч. 13

(просто монастиря св. Тересы.)

Цѣнники розсылае ся на жаданье franco и даромъ.

4610 3—4

Тутки циґаретовй

електрично стисканй зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручае фабрика Г. Пйонтковского, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4318 2—30

За дозволомъ Свѣтлои ц. к. Дирекціи Поліціи льокаль отвертый въ суботу, недѣлю и свята цѣлу нôчь.

НА СВЯТА!

поручае

ТОРГОВЛЯ ВИНЪ

Теофіля Тайхмана

при ул. Ягайлоньскôй пôдъ ч. 16.

Вина австрійскй, угорскй, куражійнй, испаньскй, коняки, сливовицѣ и румъ по цѣнахъ умѣреныхъ.

Реставрація зъ комфортомъ устроена достарчае знамениту ѣду, напоѣ дрôбнй перекуски, пива знаменитй, а крôмъ того завела карты абонаментовй въ той способъ, що хто купить 10 картъ по 40 кр. т. е за 4 зр. платить ними стравы вартости 5 зр.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П.Т. Публики ручить пôдписаный. що честною прислугою и добôрными стравами та напитками буде старатись зыскати ей пôдпору.

Зъ поважаньемъ

Теофіль Тайхманъ

властитель реставрації и торговлѣ вина 4617 3—6

Вдовиця

середного вѣку и образованя глядить мѣсця до заряду дому у вдôвця або кавалера. Може занятись такожь выхованьемъ дѣтей. Близша вѣдомôсть **„D. Z. poste restante Станиславôвъ“.** 4608 4—5

Альойсій Гібнеръ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38

для пп. *ресторатôровъ, властителевъ готелевъ, господарствъ домашныхъ* и т. д.

по найнизшихъ цѣнахъ

зубнй выдовбачѣ

зъ дерева цитринового и осикового округло и плоско выгладженй.

При бôльшôмъ закупнѣ вôдповѣдный рабатъ. 4620

Тутки циґаретовй

!неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ вôдъ 1 зр.

поручае *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львôвъ** Гот Жоржа

Осаковань*е дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 10—83

СО-

рочки мужескй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ

Одинокій правдивый

ангельскій бальсамъ чудотворный

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а притôмъ найдешевше универсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и вивнѣшныхъ

Одиноке мѣсце выробу и купна есть аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ аптикаря Адольфа Tippi (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи. Кожда флашочка мусить мати червону етикету, зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножь зъ такою охоронною маркою, а вкôнци мае бути замкнена срѣбною металевою капелею, на котрôй вытиснена фірма: „Адольфъ Tippi, аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ“. Кождый, въ якій небудь иншій способъ зроблений бальсамъ, не заосмотреный всѣми тымы высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ тй наслѣдуваня мають въ собѣ лише заборонень, драстично дѣлаючй, отже шкôднй части складовй якъ альоесъ и т. ин. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти впростъ и адресувати: **„До аптики пôдъ ангеломъ хоронителемъ А. Tippi въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ“.** Пересылае ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости. Коштуе зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ:

12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 1·86 зр.
60 „ 30 „ „ 6·08 „
до Босны и Герцеговины 2·30 евентуальн› 7 зр.

Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краєвого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—B. 6108), що мôй выробъ не мае въ собѣ нѣякихъ заборонныхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Списъ краєвыхъ и поза-краєвыхъ аптикъ, де находять ся склады, выдае ся що пôвъ року.

АДОЛЬФЪ TIPPI

аптикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ. 4509 4—6

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вô 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзница Калушъ

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднійшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 18—?

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 56. Львôвъ, Четверъ 11 (23) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена на 226 засѣданю рады державной дня 18 н. ст. марта при дебатѣ надъ законом фінансовым.

По чотиромѣсячнôй боротьбѣ бесѣднôй, по довготревалыхъ, хоробрыхъ и вôдважныхъ, битвахъ, по многихъ блискучихъ промовахъ зъ правои стороны палаты, зъ лѣвои и зъ центра, вôдъ Нѣмцѣвъ, Полякôвъ, Русинôвъ, Чехôвъ, Хорватôвъ, Сербôвъ, Словѣнцѣвъ, Італіянôвъ и Румунôвъ, вôдъ ліберальôвъ, консерватистôвъ, антісемітôвъ и націоналôвъ pro и contra або анѣ pro анѣ contra — маємо наконець передъ собою результатъ тои чотиромѣсячнои вôйны. Выдѣлъ буджетовый предложивъ намъ его въ видѣ внесеня до закона фінансового на рôкъ 1893. Законъ фінансовый лежитъ передъ нами, а мы, заступники народнѣ par excellence, маємо вôддати про него своє послѣдне и рѣшаюче вотумъ, наконечне конституційне exequatur.

Панове! Єсть се для народôвъ Австріи высоковажна хвиля не лишь длятого, що тутъ при сѣй нагодѣ має ся зробити найважнѣйшій ужитокъ зъ суверенности народнои истнуючои въ державахъ правленыхъ конституційно, але бôльше длятого, що черезъ наше голосованье народы Австріи мають самѣ заявити: щó и кôлько та на яку цѣль они зô свого майна пожертвують на загальнѣ цѣли въ роцѣ 1893, — бо мы, покликанѣ заступати народы Австріи, въ сѣй хвили маємо въ имени тыхъ народôвъ заявити: щó они въ роцѣ 1893 мусять принести въ жертву для удержаня держави и єи єдности.

Отже передъ нашими очима стоитъ величезна цифра 610,384.406 зр. або, пôсля довершеної вже регуляціи валюты, цифра 1.220,768.812 коронъ. Ухваляти таку кольосальну суму — на те треба вôдваги, — нѣ, я выразивъ ся недобре, — на те треба найсильнѣйшого пересвѣдченя, що та недосягнима квота єсть для быту и розвитку нашои вôтчины конечною, а безъ ухвалы тои сумы истнованье державы нашои було бы загрожене.

Такъ, панове! Того пересвѣдченя треба тутъ тымъ бôльше, коли взяти на увагу, що зъ тыхъ 610 міліонôвъ припадає 287 міліонôвъ, отже майже повныхъ 50% всѣхъ розходôвъ, на выдатки непродуктивнѣ, а мѣжь выдатки непродуктивнѣ кладу я тôлько тѣ, котрѣ самъ п. справоздавець въ своємъ рефератѣ назвавъ такими, а то: выдатки на вôйско, на фльоту, на жандармерію, на оборону краєву, на проценты вôдъ довгôвъ державныхъ, на уморенье тыхъ довгôвъ, на субвенціи и пенсіи. Зъ порôвнаня тыхъ 287 міліонôвъ выдаткôвъ непродуктивныхъ зъ числомъ мешканцѣвъ нашои держави выходитъ, що кождый державанинъ, великій чи малый, молодый чи старый, муситъ въ роцѣ 1893 заплатити 12 зр. не маючи зъ того матеріяльнои користи. Але се вôдношенье рахунку выйде ще зовсѣмъ инакше, коли вы, панове, вôдшибнете вôдъ загального числа мешканцѣвъ що-найменче 50% неспособныхъ до зарôбку, отже й вôльныхъ вôдъ податку, — въ тôмъ выпадку мусите прийти до заключеня, що въ роцѣ 1893 кождый податникъ має заплатити на вказанѣ повысше непродуктивнѣ выдатки державнѣ 24 зр. Коли отже зъ кождого податку и зъ кождои дачки муситъ ся 50% обернути на цѣли непродуктивнѣ, а при рахунку пересѣчнôмъ муситъ припасти на кождого мешканца 12 зр. а на кождого податника 24 зр., — то, маючи гадку и волю стояти за симъ закономъ фінансовымъ, треба, якъ я сказавъ, не лишь вôдваги, але й найсильнѣйшого пересвѣдченя, що всѣ тѣ выдатки необхôднѣ для добра цѣлои державы и єи горожанъ. Брати 610 міліонôвъ зр. зъ кишенѣ державанъ, зубожувати о такѣ сумы загалъ податниковъ, зъ ихъ господарствъ забрати бôльше нѣжь пôвъ міліярда зр., а не здати собѣ справы: якимъ способомъ мы прийшли до того міліярда, на що вôнъ має обернутись и що за тыхъ 610 міліонôвъ даєсь податникамъ взглядно всѣмъ горожанамъ державы, — се було бы дѣйстно грѣхомъ, було бы злочиномъ. И не диво, що п. справоздавця при укладѣ реферату о сѣмъ законѣ фінансовôмъ опанували гадки ретроспективнѣ, бо вôнъ при укладѣ свого реферату имовѣрно вôдчувавъ те саме, що я отсе вôдчувъ, и що вôдчути муситъ кождый чоловѣкъ, опинившись въ положеню, котрого змѣнити вôнъ не въ силѣ. Такъ, панове! пересвѣдченье, що величезну суму 610 міліонôвъ зр. муситъ ся ухвалити, єсть у мене, бо я добре знаю, що вôдъ того зависитъ добро державы и добро поодинокихъ народôвъ Австріи.

Добро нашои монархіи — сказавъ я — вымагає того, бо она, взята въ клинъ трема державами воєнными першого ступеня, — держáвами великими, зъ одноцѣльною народною основою, зъ експанзивною силою и тенденцією, — тои жертвы вôдъ своихъ горожанъ для свого истнованя, удержаня и розвитку необхôдно потребуе, коли, при такихъ обставинахъ, не має зречи ся своєи місіи, до якои она покликана черезъ свою традицію, своє геоґрафічне положенье, свôй складъ народностей и своє культурне призначенье.

Добро поодинокихъ народôвъ Австріи — сказавъ я — а особливо славяньскихъ народôвъ, що творять бôльшôсть въ державѣ, вымагає вôдъ насъ тои жертвы, бо на мôй поглядъ Австрія, бачитъ ся, покликана до того, щобы стала пристанищемъ и охороною національныхъ заходôвъ всѣхъ меншихъ народôвъ славяньскихъ, котрѣ самѣ про себе не можуть супротивъ тыхъ величезныхъ войсковыхъ державъ творити особнои цѣлости державнои, а полишенѣ самѣ собѣ, скорше чи пôзнѣйше мусѣли бы розилысти ся однѣ въ великôмъ германьскôмъ, другѣ въ россійскôмъ мори.

Се говорю въ першôй лініи яко Славянинъ а въ другôй яко Русинъ, бо я пересвѣдченый, що рускій народъ въ Австріи має и муситъ мати всѣ выгляды на своє истнованье и на свôй національный та культурный розвитокъ, — до чого деинде теперь не має нѣякого права.

Отсе причины, що наказують менѣ, вôддати въ имени моихъ выборцѣвъ свôй голосъ за тымъ закономъ фінансовымъ, хочь маю свѣдомôсть, що черезъ те накладають ся на нихъ важкѣ, дуже важкѣ тягары, и що може нѣодинъ зъ австрійскихъ народôвъ не потребуе такъ дуже полекшѣ тягарôвъ, нѣодинъ тужнѣйше не дожидає ви вôдъ своихъ заступникôвъ, якъ именно той — въ остатнôмъ часѣ економічно загроженый и дуже пригнобленый народъ рускій. Тому́-то й не диво, що въ такôмъ положеню опановують чоловѣка гадки ретроспективнои натуры, бо рѣчь ясна, що въ такôй хвили хоче ся вповнѣ здати собѣ справу: якимъ робомъ стало ся, що мы дôйшли до такои велитнои цифры, — якъ дôйшло до того, що зъ надмѣрнои сумы 610 міліонôвъ рôчно майже 50% муситъ ся обертати на цѣли непродуктивнѣ, — и якъ було колись, а якъ єсть теперь. Тому́-то й не диво, що якъ-разъ тѣ самѣ гадки, якѣ мавъ п. справоздавець при укладаню свого реферату, насунулись и менѣ.

— Бо-жь и я постановивъ собѣ: кинути при сѣй нагодѣ поглядъ въ задъ на нашу господарку фінансову, и що п. справоздавець въ богато дечôмъ перебѣгъ мене, то я очевидно мушу найбôльшои части своихъ выводôвъ зречи ся, бо пе сказавъ бы нѣчо нового. Але таки позволю собѣ навести деякѣ замѣтки, а се просто за-для того, бо п. справоздавець принявъ въ своємъ рефератѣ за выхôдну точку своихъ помѣчень рôкъ 1867, въ котрôмъ мы мали остатный буджетъ вкупѣ зъ Угорщиною, — а я радъ звернути вашу увагу, панове, на рôзницю, яка заходитъ мѣжь першимъ нашимъ окремымъ буджетомъ зъ року 1868, а теперѣшнымъ, бо вôдъ того часу до кôнця сего року мине повне чверть столѣтя. Рôкъ 1868 єсть для насъ именно зъ тои причины важнѣйшій анѣжь рôкъ 1867, бо мы въ тôмъ роцѣ ухвалили першій самостôйный буджетъ для нашои половины державы.

Отже въ роцѣ 1868 ухвалили мы выдатки для нашои половины державы въ квотѣ 320,230.526 зр. а доходы въ квотѣ 281,245.907 зр. — а по 25 лѣтахъ выдатки зросли о цѣлыхъ 290,153 880 зр., а доходы на суму 612,511.620 зр., отже ажь о 331,255.713 зр. Въ тыхъ 25 лѣтахъ доходы бôльше нѣжь подвоились, — зросли о цѣлыхъ 118%, а се чинить пересѣчно приростъ выдаткôвъ 11,249.000 зр. а доходôвъ 13,500.000 зр. на кождый рôкъ адміністраційный.

Коли зуставити зъ собою поодинокѣ жерела доходôвъ державныхъ, то побачите, що безпосередне оподаткованье вôдъ року 1868 зросло зъ сумы 66,119.251 зр. на 108,740.000 зр., отже ажь о 85%, а посередне оподаткованье зросло за той самъ часъ зъ сумы 162,067.000 на величезну суму 286,531 001 зр., отже ажь о 124,520.000 зр.

При сѣмъ обрахунку я не увзгляднивъ цла, котре прецѣнь такожь сюда належитъ, а оно вôдъ того часу зросло зъ незначнои сумы 20,000.000 зр. на 41,900.000 зр., отже о 21,900.000 зр., або бôльше нѣжь два разы.

Квота на спôльнѣ выдатки збôльшила ся въ тôмъ часѣ о 31,146.000 зр., а выдатокъ на довги державнѣ о не малозначну суму 51,000.000 зр.

На кождôмъ полѣ господарки державнои выявило ся величезне побôльшенье супротивъ 1868 року.

Але хочь-бы Вы, панове, взяли на увагу лише послѣдне десятилѣтье нашои господарки фінансовои, то найшли бы Вы въ нѣй той самый ростучій нахилъ, бо вôдъ 1882 року збôльшивъ ся посередный податокъ о 47,000.000 зр. а безпосередный о 19,550.000 зр.

А теперь насуваєсь питанье, котре я вже зъ початку моєи бесѣды поставивъ, въ якій способѣ сталось се, що за тыхъ 25 лѣтъ выдатки и то непродуктивнѣ такъ страшно збôльшились, и друге питанье, чи въ тôмъ часѣ сила продукційна народôвъ австрійскихъ поступила въ такôмъ самôмъ вôдношеню, якъ вымоги, ставленѣ до нихъ державою? Що-до першого питаня, то можна на него дуже легко вôдповѣсти.

Довгѣ лѣта мусѣли мы боротись зъ постôйнымъ буджетовымъ дефіцитомъ, котрый въ роцѣ 1878 дôйшовъ до величезної сумы 94 міліонôвъ, и ажь по лѣтахъ тяжкои працѣ и найбôльшого напруженя удало ся въ роцѣ 1889 усунути сю буджетову недугу.

Не було вôдваги способнѣ до податку елéменты вôдповѣдно оподаткувати и вдоволювано ся цѣлкомъ простымъ але нездоровымъ способомъ покрываня дефіциту, затягаючи заєдно новѣ довги державнѣ.

Друга причина сего збôльшеня выдаткôвъ не лежитъ въ нашôй винѣ, бо причиною сею єсть въ цѣлôй Европѣ що-разъ бôльше переважаючій мілітаризмъ, котрый маємо завдячувати 1871 рокови, выйшовшому зъ того-жь нѣмецко-французскому антаґонізмови и опертôй на тôмъ політицѣ, якъ такожь россійскôй політицѣ на Всходѣ. По-за тыми мілітарными державами не може лишитись по заду австрійска монархія, и длятого мы мусимо покутувати за грѣхи, котрыхъ мы не допустились.

А третою причиною нашого фінансового клопоту уважавъ бы я договôръ заключеный передъ 25 лѣтами зъ Угорщиною и установлене въ тôмъ договорѣ чисельне вôдношенье. Той договоръ мôгъ бути для 1868 року справедливый и вôдповѣдный, але теперь вôнъ такимъ не єсть, и вôнъ муситъ змѣнитись, и то змѣнитись въ користь сеи половины державы.

На друге питанье: чи въ часѣ вôдъ 1868 до 1893 року пôднесла ся и сила продукційна народôвъ австрійскихъ въ такôй самôй мѣрѣ якъ вымоги державы до нихъ, не легко найти вôдповѣдь.

П. справоздавець гадає, що такъ єсть, вôнъ вôдповѣдає и на се питанье въ дотычнôмъ уступѣ свого справозданя аподиктичнымъ „такъ“.

На жаль я не можу згодитись зъ симъ высказомъ. Я именно маю досыть при-

---

3

Зачарованѣ грошѣ.

Фолклористична студія.

(Дальше)

Замѣтно, що по всѣмъ нѣмецкимъ та сербско-лужицкимъ оповѣданямъ, якѣ доси наведено, чортъ являє ся на святôмъ мѣсци, въ церквѣ; замѣтно й те, що оповѣданье записане Куномъ представляє чорта сторожемъ при церквѣ. И не стрѣчає ся се въ одныхъ лишь оповѣданяхъ про зачарованѣ грошѣ. Вѣра въ те, що у найдовшôй въ цѣлого року ночи церковь остає пôдъ зарядомъ лихого, живе у Нѣмеччинѣ сама про себе, самостôйно.[1]) Подôбно розповѣдає собѣ и народъ у Польщи, а въ околицяхъ Кракова говорять, що въ кожду недѣлю, а особливо въ цвѣтну, всѣ чорты мусять бути въ церквѣ пôдчасъ читаня євангелія.[2])

Зъ тою вѣрою сходитъ ся ще й отсе оповѣданье про зачарованѣ грошѣ, записане мѣжь лужицкими Сербами:

„Въ кождôй церкви на вôвтари находитъ ся зачарованый пôвъ-новый (Heckepfennig). Хто бы хотѣвъ єго мати, муситъ прийти до церкви зъ чорнымъ котомъ.“[3])

Вкôнци подаю ще два лужицко-сербскѣ варіянты, котрѣ не сходять ся зъ попередными хочь за те рѣдшѣ. Въ однôмъ сказано, що „хто знайде на роздорожи пôвъ нового, а пôдойме єго зъ землѣ черезъ плечѣ, тогдѣ пôвъ-новый замѣнять ся въ зачарованого.“[4])

Пôсля другого варіянту въ звязи зъ набуткомъ зачарованыхъ грошей стоитъ и „repežny smij“:

„Знаходитъ ся трояка́ (einen Dreier). Бересь єго и переховуєсь, а на другій день буде на єго мѣсци шѣстакъ (ein Sechser). Коли за кождымъ приростомъ вôдняти вôдъ всего знайдену вартôсть, росте сума до одного таляра. Коли й того вôзьмемъ, маємо зачарованого таляра, а рôвночасно зъ нимъ и змѣя на карку.“[5]).

Въ примѣтцѣ до сего оповѣданя подає Гауптъ друге:

„Въ Горлицяхъ, на сходахъ до церкви св. Петра, можна бачити въ ряды-годы невеличку скриночку, въ котрôй лежитъ дукатъ. Хто сего дуката вôзьме, а на другій день зновъ до тои скриночки загляне, знайде въ нѣй два дукаты, на третій день три. Хто ихъ забере, той має зачарованого дуката (einen Heckdukaten), але порядъ зъ тымъ стає ся власностію чорта. Єсли скоро полапаєсь на тôмъ и положитъ забранѣ грошѣ на тôмъ самôмъ мѣсци, не станесь ему нѣчого.“[6])

Дрôбнѣйшѣ и менче важнѣ натяки на зачарованѣ грошѣ розсѣяни майже по всѣхъ бôльшихъ збôрникахъ нѣмецкихъ повѣрокъ и по словаряхъ. Писателѣ, котрѣ про се згадують, вказанѣ въ словари братôвъ Ґріммôвъ. Назвы „Heckepfennig“, „Heckegroschen“, „Heckethaler“ пояснюють они такъ: „Sie hecken anderes Geld — daher auch ihr Namen“.

Вѣра въ зачарованѣ грошѣ стрѣчаєсь и въ Скандинавіи. Пôсля Сімрока належитъ ихъ вважати даромъ Одина.[7])

Одна даньска казка подає способъ: якъ можна у чорта выманити грошѣ. Треба именно о пôвночи бѣгати тричи доокола церквы и за кождымъ разомъ свиснути крôзь дѣрку въ дверехъ. Тогдѣ прийде чортъ и дасть тôлько гроша, кôлько лишь душа забажає.[8])

Се оповѣданье дуже схôдне зъ тыми численными розказами, якѣ вяжуть ся въ Нѣмеччинѣ зъ вѣрою въ зачарованѣ грошѣ. Можлива рѣчь, що й оно стягалось первѣстно на зачарованѣ грошѣ, котрѣ опôсля въ казцѣ заступлено звычайными грôшми. Въ Даніи звѣстна впрочôмъ ся вѣра такъ само, якъ въ Нѣмеччинѣ.[9])

Въ испаньскôй провінціи Валенціи истнуе вѣра въ заклятѣ денары, що мають бути надѣленѣ якоюсь особливою силою. Мужики держать ихъ за сторожѣвъ свого гроша, а звѣстнѣ они тамъ пôдъ именемъ „Diners de Bruixas“.[10])

Чарôвничу силу приписують подекуды такожь грошамъ фантастичного „Вѣчного жида“ Агасвера.[11])

Позбираный доси матеріялъ — се, якъ бачимо, выразъ вѣры въ зачарованѣ грошѣ, яка й доси ще живе мѣжь простымъ народомъ въ цѣлôй майже Европѣ. Але коли кинути окомъ на давну минувшôсть, коли звернути ся въ середнѣ вѣки, то й тамъ подыблемось зъ тою самою вѣрою, однакъ вже не мѣжь простымъ народомъ, а мѣжь учеными, мѣжь інтеліґенцією.

Въ Італіи приписували зачарованѣ грошѣ славному лѣкареви, фільософови и професорови Петрови зъ Абано [родивсь 1246, померъ 1312]. Обжалованый о чары, мавъ бути спаленый на кострѣ. Увôльнили-жь єго тôлько завдяки тымъ великимъ заслугамъ, якѣ поклавъ около розвою наукъ.[12])

Въ Греціи прославивъ ся въ своємъ часѣ чарôвникъ Пазесъ та єго пôвъ-оболь, що ввôйшовъ навѣть въ пословицю. Въ словари грецкого лексикоґрафа Суидаса, що живъ въ десятôмъ вѣцѣ по Христѣ, помѣщена ось-така записка:

„Πάσης. ὄνομα κύριον. καὶ παροιμία· τὸ Πάσητος ἡμιωβόλιον; δὲ Πάσης οὗτος, μαλακὸς ἦν τὴν φύσιν, πάντας δὲ ἀνθρώπους ἐν μαγεία διενήνοχεν, ὥστε ἐκ τῶν ἐπαοιδῶν αὐτοῦ καὶ δεῖπνα πολυτελῆ ὁρᾶσθαι, καὶ διακονουμένους τινάς, καὶ πάλιν ἀφανῆ πάντα γίνεσθαι. εἶχε δὲ καὶ ἡμιωβόλιον, ἐκ μιᾶς αὐτῷ πεποιημένον, ὃ διαδόμενον ὑπ' αὐτοῦ τοῖς πιπράσκουσι, παρ' ὧν ἤθελεν ὠνεῖσθαι, εἰ ἐβούλετο, πάλιν παρ' αὐτῷ ηὑρίσκετο. Καὶ Ἀπίων δὲ ὁ γραμματικός μνημονεύει αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ μάγου.“[13])

Зацитоване Суидасомъ дѣло александриньского грамматика Апіона „περὶ μάγου“ пропало вразъ изъ другими єго письмами безъ слѣду. Вôнъ живъ за римскихъ цѣсарѣвъ Тиберія та Калигулы, отже въ першôй половинѣ першого вѣку. Зъ того треба-бъ догадуватись, що чарôвникъ Пазесъ и єго пôвъ-оболь знанѣ були въ Греціи вже передъ Христомъ.

Въ арабскôмъ компендіюмъ найдавнѣйшои єгипетскои исторіи пôдъ заголовкомъ: „Die

---

[1]) K. Simrock: op. cit. ст. 443.
[2]) O. Kolberg: op cit. т. VII. ст. 40
[3]) E. Veckenstedt: op. cit ст. 469.
[4]) Ibidem.

[5]) Karl Haupt: Sagenbuch der Lausitz Leipzig 1862. т. I. ст. 73.
[6]) Ibidem. Те саме подає K. Simrock: op. cit. ст. 442
[7]) K. Simrock: op. cit ст. 179.
[8]) Sven Grundtvig: Dänische Märchen. т. II. ст. 290. (Deutsche Übersetzung v. Ad. Strodtmann. Leipzig 1879.)

[9]) Гл. „Am Urquell“ herausgeg. v. Dr. Fr. Krauss. т. II.
[10]) Miniaturgemälde aus der Länder und Völkerkunde. Leipzig, 1830. т. II. ст. 105.
[11]) Fel. Liebrecht: Zur Volkskunde. Heilbrom 1879. ст. 89.
[12]) Ibidem. Лібрехтъ цитуе ще и Майнерса (Historische Vergleichung...). Я не знаходивъ тамъ нѣчого.
[13]) Suidae Lexicon. Graece et latine. Ad fidem optimorum librorum exactum post Thomam Gaisfordum recensuit et annotatione critica instruxit Gud. Bernhardy. Halis et Brunsvigae 1853. s. v. „Πάσης“ и „Ἡμιωβόλιον“

Перекладъ: „Пазесъ. Имя паньске. И пословиця: „Пазесôвъ пôвъ оболь“. Пазесъ той, дарма що слабовитый тѣломъ, перевысивъ бувъ усѣхъ людей въ маґіи, такъ що на єго чары являли ся и дорогоцѣнныѣ обѣды, и якась прислуга, а опôсля зновъ усе щезало. Мавъ вôнъ такожь пôвъ-оболя зробленого зъ міны, що єго дававъ торговцямъ, у котрыхъ хотѣвъ що-то зыскати, бо на власне бажанье знаходивъ єго зновъ при собѣ. Згадуе про него и граматикъ Апіонъ въ своѣй книжцѣ про маґа“.

чинъ припускати, що такъ не есть, що бôльша часть населенія не сталась менше способною до консумціи, що особливо въ низшихъ верствахъ населеня треба зазначити на поли економічнôмъ застôй, що тамъ безперечно наступило зубоженье.

Не можу тутъ запускатись въ наводженье датъ, бо се завело бы мене за далеко, але се одно мусить менѣ певне признати п. справоздавець, що вôдъ року 1868 стали условины житя и удержаня о много тяжшими и неприступнѣйшими для елементôвъ економічно слабыхъ; що тѣ елементы засуджені въ нашихъ часахъ ва суррогаты, та що для нихъ тягаръ податковый въ теперѣшнôмъ часѣ о много тяжшій якъ бувъ перше.

А де причина сего? Пôсля моеи гадки власне въ тôй обставинѣ, що вôдношенье мѣжь силою продукційною бôльшости податниковъ а тягаромъ податковымъ, котрый на нѣмъ тяжить звихнено и то зъ шкодою индівідуальнои господарки въ користь господарки державнои и въ користь великого капіталу. Тымъ не хочу я ще сказати, що сѣ вымоги державы до ея горожанъ суть самѣ въ собѣ утяжливѣ и невыносимѣ, нѣ, але я кажу, що причины сего невôдрадного положеня треба глядати въ перôвномѣрнôмъ розложеню тягару податкового. Подѣлъ того, чого держава до свого удержаня потребуе, не уложеный и не переведеный пôсля силы продукційнои поодинокихъ податниковъ, и се власне найнизшій верствы найбôльше пригнѣтае и шкодить имъ въ ихъ господарцѣ. А особливо дае ся чути, надзвычайный зрôстъ посередныхъ податковъ всѣхъ найважнѣйшихъ консумційныхъ артикулôвъ, припридавлюе кождый економічный поступъ и робить немоливымъ житье для бѣдного чоловѣка. Ще въ роцѣ 1882 выпадало на одного мешканця 7·80 зр. посередныхъ податковъ, а вôдъ сего часу такъ поступило се оподатковане, що теперь выпадае на одного мешканця 12 зр.

Такимъ чиномъ перейшли мы въ тôмъ взглядѣ не одну захôдну державу и край, котрѣ культурно и економічно о много бôльше поступили, и о стôлько-жь сильнѣйшѣ суть вôдъ насъ.

И ся обставина зовсѣмъ не есть доброю ворожбою, бо се загально признана и вѣдома рѣчь, що посередне оподаткованье тяготить найбôльше на найнизшихъ верствахъ населеня, и власне въ тыхъ державахъ, де посереднѣ податки надто высокѣ, зростае нагле скоро зубоженье а зъ тымъ и здичѣлôсть найнизшихъ верствъ населеня.

Выгôдне то средство для адміністрациі скарбу: добути грошѣ, — але оно й дуже небезпечне и мусить прикладатись незвычайно осторожно, бо лихѣ наслѣдки такого оподаткованя показують ся пôзнѣйше, якъ при споживаню опіюмъ, а все-таки показують ся! Отже я розумѣю п. справоздавця зовсѣмъ добре, коли вôнъ вказуе на се, що треба глядати новыхъ жерелъ доходу, але на мôй поглядъ годѣ знайти того въ податкахъ посередныхъ. Хочете мати податокъ вôдъ сѣрникôвъ, податокъ транспортовый и оборотовый, то мусите увôльнити иншій консумційный артикулъ вôдъ того оподаткованя; я не мôгъ бы згодити ся на нихъ безъ якоись нôльги для верствъ бѣднѣйшихъ.

Коли мы, панове, розтягнемо тѣ ретроспективнѣ помѣченя такожь на поодинокѣ вôддѣлы міністерства, то зможемо вытягнути такожь певнѣ значнѣ консеквенціи для нашои фінансовои господарки.

Выдатки міністерства справъ внутрѣшныхъ зросли ледви о 4,800.000 зр., міністерства просвѣты майже о 20,000.000 зр., міністерства скарбу о 5,000.000 зр., міністерства торговлѣ о цѣлыхъ 115,000.000 зр., міністерства судôвництва о 12,000.000 зр., міністерства краевои оборони о 16,000.000 зр., а міністерства рôльництва рôвно-жь о 16,000.000 зр.

Зъ того докладно видко, що поодинокѣ галузи нашои адміністрациі державнои мають зазначити незвычайный зрôстъ въ тыхъ 25 рокахъ, якъ ось міністерство торговлѣ, міністерство просвѣты и оборони краевои; они теперь мають на переводженье своихъ задачъ и на сповненье своихъ обовязкôвъ дуже значнѣ суммы, що въ тôмъ часѣ 25 лѣтъ зросли въ четверо и въ пятеро.

У другихъ міністерствъ сей зрôстъ не выявивъ ся, якъ ось при міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, судôвництва и при міністерствѣ рôльництва. И ось для мене ясно: длячого у тыхъ галузей адміністрациі вѣчно нарѣкае ся на недостатокъ. За-для недостатку потрѣбныхъ фондôвъ они вôдъ того часу не могли розвинути ся.

(*Дальше буде.*)

Де-що о лихвѣ.

[Письмо зъ провінціи.]

Говорить ся богато о лихвѣ, грошевôй и збôжевôй, вызыску бѣдныхъ людей, и накликуесь до помочи для селянъ. Чувъ я неразъ высказанѣ гадки, що засновуванье товариствъ задатковыхъ и тымъ подôбныхъ на взаимности опертыхъ може лиху зарадити, — однакъ зъ досвѣду на богато товариствахъ такихъ, уже звиненыхъ, якихъ було богато въ Золочѣвщинѣ, можу сказати, що они не все ведуть до цѣли. Въ богато товариствахъ акція ратункова храмае за-для браку людей, котрѣ бы дѣло повели властивою дорогою, безъ цѣлей побôчныхъ и личныхъ.

Передовсѣмъ хибна есть постанова що-до вôдсоткôвъ проволоки, дальше хибна есть гадка, мовь-бы товариства задатковѣ не пôдпадали пôдъ постановы закона о лихвѣ, оперта нѣбы-то на тôмъ принципѣ, що кождый довжникъ есть своимъ вѣрителемъ, и що зъ плаченыхъ вôдсоткôвъ користае.

Що-до вôдсоткôвъ проволоки — то они оправданѣ тамъ, де платить ся раты амортизаційнѣ, въ котрыхъ мѣстять ся вôдсотки обчисленѣ за часъ лише до дня заплаты раты. Бо-жь и за дальшій часъ въ разѣ незаплаченя раты вôдъ запалости раты вôдсотки наростають. Однакъ наколи платить ся тôлько раты самои позички, а окремо обчисляе ся вôдсотки вôдъ нихъ и вôдъ рештѣ капіталу, тамъ вôдсотки проволоки суть аномаліею и ихъ не можна анѣ зъ правного анѣ зъ етичного становища оправдати, а умова въ тôмъ напрямѣ заключена пôдносить лише тоту стопу процентову хиба на се, щобы довжника знищити, на нѣмъ мстити ся, — и тутъ, здаеть ся, умова така кваліфікуе ся пôдъ законъ о лихвѣ. Не стоить тому на перепонѣ засада взаимности, бо-жь дівіденда вôдъ маленького удѣлу не зможе знеутралізувати наслѣдкôвъ стяганя умовленыхъ вôдсоткôвъ и вôдсоткôвъ проволоки, котрѣ не лише дівіденду, але й удѣлъ зъѣдять и маетково знищать довжника.

Кажуть справдѣ директоры товариствъ задатковыхъ, що вôдсотки проволоки — то кара на неточныхъ довжникôвъ, котрôй то карѣ они добровôльно пôддають ся, — але въ такôмъ выпадку не можна ихъ уважати за вôдсотки пôсля §§. 912 и 1333 зак. цив. и не повинно ся ихъ яко вôдсотки признавати и числити, лише яко кару конвенціональну пôсля §. 1336 зак. цив., котру судіи вôльно знижати. Вкôнци кара повинна постигнути лише винного, т. е. того, хто мôгъ, а не заплативъ раты, -- а чи чоловѣкъ, котрый за-для рôзныхъ причинъ не бувъ въ силѣ раты заплатити, заслугуе на кару?! — и чи зô шкодою такого бѣдака маe збогачувати ся товариство взглядно загалъ членôвъ?! Се неправно и неморально, абы такого бѣдака карати и до руины матеріяльнои доводити.

Взагалѣ въ товариствахъ задатковыхъ повинны бути особливо для рôльниковъ, вôдсотки вôдповѣднѣ доходови зъ рôлѣ.

Важною рѣчію було бы енергічно наглядати терміны заплаты и заздалегôдь терміны пригадувати нашимъ селянамъ, по бôльшôй части неписьменнымъ.

Товариства, котрѣ бы такъ поступали, були бы дѣйстно хосенні.

Отъ примѣромъ въ Березовѣ [Brzozów] округа сяноцкого истнуе взôрцеве товариство задаткове и есть для людей добродѣйствомъ, тожь честь тымъ, котрѣ ведуть его! Натомѣсть въ сусѣдньôй Бѣрчи вже инакше

Кажуть: „w Birczy bieda śkwirczy“ — и дѣйстно тутъ бѣдный народъ: морґъ грунту лѣпшого вартъ 30—60 зр. а за морґъ чиншу рôчного бере ся пересѣчно 3 зр. в. а.

Земля неврожайна, гористый и каменистый теренъ вымагае богато накладу, штучного навозу и при тôмъ накладѣ та великôй праци дохôдъ зъ ґаздôвства невеликій.

Передъ лѣтами засновано тутъ товариство задаткове, котре вôдъ разу стало добродѣйствомъ селянъ и мѣщанъ, а дирекція зъ самопожертвованьемъ для нихъ працювала. Но часы и люде змѣнили ся. Теперь дае ся позичка селянамъ и мѣщанамъ лише на 7%, але зъ горы, бере ся 2% зъ горы на адміністрацію, вôдъ позички вôдтягае ся вписове та удѣлъ и въ разѣ недодержаня терміну жадае ся зъ горы 6% проволоки. Якъ бачимо, товариство цѣлкомъ похоже на бл. п. „bank włościański“ и зъ огляду на Бѣрчу можна назвати его „упривілеевanымъ лихваремъ“. А прецѣнь панове зъ того товариства — „wielcy przyjaciele ludu“, плачуть въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй надъ долею „biednego i ze wszech stron wyzyskiwanego górskiego ludku“ и, яко верховнѣ проводирѣ хотять радити надъ ратункомъ „ludu“. На сиренячѣ сльозы скажу хиба: Medice cura te ipsum!

Въ радѣ надзыраючôй засѣдае такожь Вп. о. совѣтникъ Копистяньскій, нарохъ зъ Липы. Просимо его, щобы зволивъ звернути увагу своихъ товаришѣвъ на вôдсотки проволоки и жадавъ, щобы ихъ або знести або бодай зменшити на таке мінімумъ, котре бы вôдповѣдало вôдсоткамъ вôдъ залеглыхъ вôдсоткôвъ, а тымъ способомъ товариство не потерпѣло бы шкоды, и людей бы не нищило....

Рада державна

На середовôмъ засѣданю палаты послôвъ вôдкинено внесенье пос Пацака, щобы поставити на дневный порядокъ справозданье комісіи для посольскои ненарушимости въ справѣ Сніичіча.

Пос. Брзорадъ и Пацакъ интерпелювали правительство въ справѣ розвязаня праского товариства академічного „Sazavan“.

Зъ порядку дневного палата приймила въ третôмъ читаню проектъ реформы закона о зборахъ.

По тôмъ приступлено до першого читаня проекту правительства, дотычно реформы цивільнои процедуры.

Пос Кронаветтеръ звернувъ увагу, що нема обчисленя коштôвъ нового поступованя, причôмъ критикувавъ деякѣ постановы въ тôмъ напрямѣ. Бесѣдникъ сумнѣвавъ ся, чи поступованье буде фактично устне и выступивъ противъ адвокатского примусу въ процесахъ.

Пос. Плѣнеръ поставивъ формальне внесенье, щобы сей проектъ переказати правничôй комісіи.

Міністеръ судôвництва Шенборнъ вôдповѣдавъ Кронаветтерови и доказувавъ, що трактованье такъ трудноі матеріи домагаесь довгои и основноі працѣ и тому годѣ розпочинати за скоро. Палата повинна вже нинѣ повзяти рѣшучу постанову. При редакціи проекту стремѣло ся совѣстно до того, щобы зробити дорогу постулятамъ явнымъ и устнымъ; такожь звертало ся увагу, щобы поступованье було дешеве и щобы судья кермувавъ лише розправою сторôнъ. Зъ сучасною формалістичною засадою зôрвано зовсѣмъ. Міністеръ надѣявъ ся, що навѣть неправники признають, що ходить тутъ о проектъ чесно и добре обдуманый. Міністеръ просивъ, щобы палата приймила внесенье Плѣнера. [*Оплески.*]

Пос. Герольдъ жалувавъ ся, що парляментъ трактуе за скоро предметъ и не вѣрить, щобы на запровадженю устного поступованя нѣмецкій языкъ що-небудь зыскавъ, бо проектъ не мѣстить нѣякихъ постановъ въ языковôй квестіи. Супротивъ того, що ческій народъ не одержавъ сатісфакціи въ справѣ рескрипту Штремаера, сторонництво бесѣдника жадае особного, найвысшого трибуналу судового, для краѣвъ ческои короны.

Потôмъ палата ухвалила внесенье Плѣнера.

Слѣдувала дальша діскусія надъ подôльскими зелѣзницями.

Пос. Русъ заявивъ, що лѣвиця буде голосувати за закономъ, бо уважае его починомъ до дальшои акціи на тôмъ поли. Вôнъ надѣе ся, що міністеръ поставить на найблизшôй сесіи проектъ закона о льокальныхъ зелѣзницяхъ. Що-до россійскихъ аспірацій Вашатого, котрѣ выповѣвъ вчерашною бесѣдою, посолъ знае, що справоздавець Щепановскій маe доволѣ темпераменту, щобы ихъ вôдперти, отже вôдступае ему Вашатого до приязного, дальшого урядового трактованя. [*Веселôсть.*]

Пос. Блажекъ высказавъ именемъ молодо-Чехôвъ, що подôльскѣ зелѣзницѣ будують ся мабуть въ цѣляхъ стратеґічныхъ, докоривъ, що интересованѣ сферы за мало беруть участи и оповѣстивъ, що его сторонництво буде голосувати за зелѣзницями тымъ, щобы спромогти пôднесенье Галичины на поли господарства и улекшити тягару промысловымъ краямъ.

Міністеръ Бакегемъ заповѣвъ на слѣдуючу сесію предложенье о дальшôмъ выкôнченю сѣтей льокальныхъ зелѣзниць, доказувавъ про конечнôсть подôльскихъ зелѣзниць для рôльництва тыхъ повѣтôвъ, що найчисленнѣйше замешканѣ, и бачивъ въ подôльскихъ зелѣзницяхъ средство здержаня еміґраціи. Міністеръ застерѣгъ ся противъ инсинуаціи Вашатого, мовь-бы то правительство не мало вôдваги признати ся, що стратеґічнѣ выгляды спонукали проектъ подôльскихъ зелѣзниць. Сего правительство не скрывало при будовѣ всѣхъ иншихъ галицкихъ зелѣзниць и се улекшувало навѣть задачу. Однако-жь фаховый чоловѣкъ, сли перегляне лише тѣ лінін, зрозумѣе, що тутъ не може бути бесѣды про стратеґічнѣ взгляды. На закидъ, що Галичина одержуе за богато зелѣзниць, міністеръ вôдповѣвъ, що другѣ торы зелѣзницѣ Кароля-Людвика и шляхъ Станиславôвъ-Вороненка не мають для краю економічного значѣня. Будова стратеґічныхъ зелѣзниць въ якôмъ-небудь краю, може выставити сей край въ будучности на тяжкѣ жертвы, тому держава а не край мусить будовати такѣ зелѣзницѣ.

Пос. Струшкевичъ заявивъ, що и Поляки готовѣ пôдпирати бажаня всѣхъ иншихъ сторонництвъ въ справѣ льокальныхъ зелѣзниць; опôсля звернувъ ся противъ Вашатого. Вашатый сказавъ, що Россія не будуе стратеґічныхъ зелѣзниць на захôдъ, але зелѣзницѣ для ширеня культуры на всхôдъ. Справдѣ такъ, Россія высылае такожь на всхôдъ свôй живучій товаръ політичныхъ переступôвъ, але пѣхотою. Ихъ сльозы и слѣды крови насыпають шляхи тыхъ зелѣзниць. Бесѣдникъ подякувавъ палатѣ за прихильне становище взглядомъ того предложеня. [*Славно.*]

Молодо-Чехъ Лянґъ жадавъ льокальныхъ зелѣзниць для Чехіи.

Пос. Барвѣньскій полемізувавъ зъ Вашатымъ и опôвѣстивъ, що въ Галичинѣ нема Россіянъ лише Русины. Наука признае Русинôвъ вôдрубнымъ племенемъ, а лише россійскѣ політики спиняють самостôйный розвитокъ Русинôвъ. Русины мають рѣшати самѣ про свою назву и політику и не думають на будуче вôдповѣдати на такѣ инсінуаціи. [*Славно.*]

Пос. Щепановскій сконстатувавъ, що лише одна бесѣда Вашатого розбурхала спокôйный бѣгъ діскусіи. Се не дивуе нѣкого, коли тôлько Вашатый сѣдае на свого улюбленого коника.

Палата приймила законъ о подôльскихъ зелѣзницяхъ и діскутовала надъ закономъ о увôльненю вôдъ податку домôвъ вѣденьскихъ, перестроенныхъ въ регуляційныхъ цѣляхъ.

Пос. Ґесманъ говоривъ противъ, а пос. Врабецъ за закономъ.

На вечѣрнôмъ засѣданю выбрано до делеґацій: Зъ Чехіи: Деймъ, Герольдъ, Адамекъ, Кіршеръ, Кляйстъ, Масарикъ, Опенгаймеръ, Пацакъ, Плѣнеръ, Руссъ; заступниками: Пабстманъ, Штебръ. Зъ Дальматіи: Кляйчь, а заступникомъ: Булатъ. Зъ Галичины: Хшановскій, Яворскій, Клюцкій, Мандичевскій, Поповскій, Щепановскій, Водзицкій; заступниками: Генцель, В. Ґньевошъ. Зъ Австріи дол.: Ґарнгафтъ, Людвіґсдорфъ, Зісъ; заступниками: Мархетъ. Зъ Австріи гор.: Роґль, Менґеръ; заступникъ: Плясъ. Зъ Сольного рода: Ротмаєръ; заступникъ: Шідеръ. Зô Стиріи: Гельсберґъ, Кокошінеґъ; заступникъ. Людвіґъ. Зъ Каринтіи: Пфайферъ; заступникъ: Кусаръ. Зъ Буковины: Лупулъ; заступникъ: Ваґнеръ Зъ Моравіи: Хлюмецкій, Дубскій, Межникъ, Промберъ; заступниками: Гецъ, Фандерлікъ Зъ Тиролю: Шорнъ, Сальвадорі; заступникъ Рапіъ. Зô Шлеска: Шпайсъ; заступникъ: Менґеръ. Зъ Форарльберґа: Калеръ; заступникъ: Турнгеръ. Зъ Истріи: Річчі; заступникъ: Бартоллі. Зъ Гориціи: Короніні: заступникъ А. Короніні. Зъ Трієсту: Сталіцъ; заступникъ: Бурґсталлеръ.

По выборахъ до делеґацій діскутовано дальше надъ закономъ противъ фальшованя живности. Засѣданье протягнуло ся до 12 год. въ ночи.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуваe ся нинѣ.

— —

На засѣданю „польского кола“ заявивъ вчера міністеръ Залескій, що австрійске правительство порозумѣло ся зъ правительствомъ угорскимъ въ справѣ Морского Ока, о стôлько, що зô стороны теріторіи усунено жандармерію, що Гогенльоге утративъ право ловлѣ при Морскôмъ Оцѣ, що туристы зможуть безъ перешкоды вôдбувати прогульки и що притулокъ стоить пôдъ управою польскою. [?]

Пос. Хшановскій и Рутовскій жадали предложеня актôвъ зъ р. 1769, де мѣстить ся право Галичины до Морского Ока. Розправы ще не покôнчень.

— —

Клюбъ Гогенварта назначивъ пос. Люегера членомъ перманентноі комісіи промысловои.

— —

Палата панôвъ розпочинае завтра нарады надъ буджетомъ.

— —

Хлюмецкій выступивъ зъ президіи сполученои лѣвицѣ, а на его мѣсце выбрано Кінбурґа.

Дописи „Дѣла“

Зъ Дунаєва.

[Въ справѣ конкурсу на посаду лѣкаря.]

Якъ зачуваемо розписала рада повѣтова въ Перемышлянахъ конкурсъ на посаду лѣкаря зъ осѣдкомъ въ Дунаєвѣ, евентуально въ Ганачевѣ. Вѣсть тая дуже урадувала жителѣвъ нашои людьми забутои околицѣ. Въ тримилевôмъ окрузѣ нема тутъ лѣкаря, а якъ лучить ся кому захорувати, треба посылати о три милѣ або до Бережанъ, або до Перемышлянъ або до Золочева. Ще то якъ часъ сухій, то можна говорити о щастю, але весною або осѣнью, якъ наша и такъ мокра глина розкисне ся, то треба таки хиба здатись лише на Божу волю. Тожь зважаючи на сю потребу, рада громадска мѣсточка Дунаєва на засѣданю своемъ дня 10 марця ухвалила додавати лѣкареви, котрый бы осѣвъ у Дунаєвѣ, до платнѣ, вызначенои радою повѣтовою, ще зъ власныхъ громадскихъ фондôвъ 100 зр. рôчно и вôддати ему оглядины помершихъ та звѣрятъ, призначеныхъ на рѣзню. Маемо такожь надѣю, що и скарбъ дунаєвскій зъ своеи стороны причинить ся до дотаціи бодай хоть доданьемъ дерева опалового. А и практика, здаесь, повинна бы бути яка-така, бо й поблизькѣ, досыть людні мѣсточка, якъ Нараєвъ и Поморяны, не мають лѣкаря.

Рада перемышлянска мала розписати конкурсъ на Дунаєвъ а евентуально, якъ бы на Дунаєвъ нѣхто не подавъ ся, на Ганачевъ, однакъ маемо надѣю, що при лучшихъ услôвяхъ въ Дунаєвѣ знайдуть ся компетенты на Дунаєвъ, тымъ бôльше, що въ Ганачевѣ вже есть лѣкарь стало осѣлый.

Зъ Сокальщины.

[Поступованье ц. к. жандарма.]

Дня 16 с. м. въ селѣ Боратинѣ, повѣта сокальского, ц. к. жандармъ, стаціонованый въ Сокали, стягавъ людей, щось около 27 душъ яко свѣдкôвъ въ справѣ жидôвскои пропінаціи въ Кристинополи.

Одинъ изъ селянъ, Д. Дикій, завôзваный такожь жандармомъ до канцеляріи, выпросивъ ся, щобы мôгъ ще запричащати ся, бо власне вôдправивъ сповѣдь Великодну. И хотяй запевнивъ, що сейчасъ по причастію прийде самъ до Сокаля, жандармъ увôйшовъ до церкви и за рукавъ вытягнувъ его зъ вôдтамъ, не зважаючи на представленье всѣхъ присутныхъ, що не довго вже до кôнця службы Божои а такожь на просьбы самого-жь Д. Дикого.

Можна собѣ представити, яке сей поступокъ жандарма выкликавъ огôрченье мѣжь народомъ. Всѣ дивували ся: якъ мôгъ жандармъ не зважати на службу Божу, хотяй правдоподôбно и вôнъ христіянинъ...

Богато у насъ крику, що селяне, еміґру-

Edelsteine der Meere, Ereignisse der Dinge und Wunder der Zeiten in der Geschichte der Aegyptischen Lande“ говорить ся про короля Гуґіба (Hûgîb), що вôнъ крôмъ другихъ чудесныхъ рѣчей спорудивъ собѣ такожь такій диргемъ, котрый при купнѣ и вазѣ выходивъ завсѣгды на користь свого властителя. Вôнъ переходивъ зъ одноі ґенерациі на другу и попавъ ся вкôнци въ скарбницю Омаядôвъ. Диргемъ той мавъ ту особливу прикмету, що коли хто що-небудь купивъ и заплативъ нимъ, а потôмъ сказавъ: „Пригадай собѣ, диргеме, на нашу давну приязнь!“ — то застававъ его дома на звычайнôмъ мѣсци. А купець знаходивъ на его мѣсци бѣлый або миртовый листокъ“.[14]) [Велико-рускій варіянтъ каже, що на мѣсци инклюза лишае ся кусникъ глиняного черепка.]

(*Конець буде.*)

[14]) Ferd. Wüstenfeld: Die älteste aegyptische Geschichte nach den Zauber nnd Wundererzählungen der Araber y выдаванôмъ Т. Бенфейемъ квартальнику: „Orient und Occident“. Göttingen, 1862. т. I. ст. 332.

Прим. Ред. Въ попереднôмъ фейлетонѣ въ примѣткахъ помѣшаный порядокъ. Пôдъ числомъ 2. маe бути примѣтка 5.; пôдъ ч. 3. прим. 4.; пôдъ ч. 4. прим. 3.; пôдъ ч. 5. прим. 2. Такъ само примѣтки 9. и 11. повинні бути переставленѣ.

ючи змѣняють свою вѣру... Треба-жь бы такъ поступати, абы они на кождôмъ кроцѣ бачили пошапованье ихъ церкви и ихъ обряду. Тожь подаючи пригоду въ Боратинѣ до вѣдомости ц. к. командѣ жандармеріи у Львовѣ, надѣемо ся, що она вгляне въ сю справу и дасть своимъ пôдвластнымъ вôдповѣдне поученье: якъ мають вôдносити ся до церкви и вôдправъ церковныхъ. Очевидна рѣчь, що жандармерія есть на то, щобы пильнувала порядку, а не щобы его нарушувала. *В. Ч.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выбôръ Хлюмецкого на президента парляменту, приняли старо-ческій часописи въ великимъ невдоволеньемъ, и кажуть, що се означає новый зворотъ політичный противъ Чехôвъ. Рôвножь нападають староческій часописи на молодо-Чехôвъ, котрыхъ опозиціи треба приписати, що заступникомъ президента не зôставъ Чехъ, и що черезъ то не мають Чехи свого заступника въ президіи парляменту.

Словѣнцѣ въ Ціллі выслали до тамошнои рады громадскои просьбу, щобы имъ дозволено черезъ два вечеры дати въ мѣскôмъ театрѣ, словѣньскій представленя на дохôдъ погорѣлцѣвъ въ Сантъ-Руперті. Рада громадска постановила вôдмовити сѣй просьбѣ, бо представленя тй годѣ уважати за актъ добродѣйства, якъ радше за маневръ выплываючій зъ національно-патріотичныхъ причинъ.

Хорваты справляли въ честь Стросмаєра банкетъ, на котрый наспѣло безъ числа телеґрамъ а помѣжь ними одна вôдъ Словѣнцѣвъ въ Люблянѣ, котрои змѣстъ слѣдуючій: Въ найглубшôй покорѣ клонимо мы голову передъ найлучшимъ сыномъ братного хорватского народу, передъ апостоломъ згоды и єдности южныхъ Славянъ, передъ великимъ, свѣтлымъ епископомъ Стросмаєромъ. — Пôсля найновѣйшихъ вѣстей, епископъ Стросмаєръ має бути недужій.

——

Въ часѣ розправы судовои противъ Илiи Ґеорґієва освѣдчивъ прокураторъ Драмовъ, що выданье Ґеорґієва черезъ нѣмецкій власти наступило пôдъ деякими условіями. Зъ вôдчитаного письма нѣмецкого ґенерального консуля выходить, що баварске правительство застерегло собѣ, щобы Ґеорґієвъ бувъ суджены вôдъ того суду, що зажадавъ его выданя а не бувъ ставленый пôдъ вынмковый судъ, и щобы засудъ не наступивъ задля причинъ політичныхъ. Въ жадномъ случаю не повинна ужити ся процедура, черезъ котру кара для обвиненого выпала бы бôльша, якъ ей законъ за передвиджене въ актѣ выданье, переступство, приписує. Мимо того взывавъ прокураторъ, щобы присяжній не зважали на сей актъ, и выдали засудъ пôсля своеи совѣсти. Переговоры въ тôй справѣ зъ нѣмецкимъ правительствомъ не були предложенй собранію, тому важнôсть ихъ мôгъ бы лише узнати спеціяльный коронный судъ. Оборонець Даневъ выступивъ въ прегарнôй, повнôй чутя оборонѣ противъ мовы прокуратора. Вôнъ жадає, щобы Болгарія вôдповѣла вповнѣ своимъ зъобовязанямъ взглядомъ Нѣмеччины и черезъ тое не тратила довѣрія такъ могучои державы и заявивъ, що не лише засудъ але и обвиненье о розмысльну вину въ зрадѣ державнôй не має тутъ мѣсця, бо черезъ тое мусѣвъ бы ся пôднести вымѣръ кары. При кôнци внѣсъ оборонця увôльненье обвиненого, бо крôмъ нецевныхъ зôзнань Ленавцова нема иншихъ доказôвъ его вины. — Мимо того узнали судьѣ присяжній Ґеорґієва виннымъ за то, що бравъ участь въ заговорѣ на житье князя Фердинанда въ цѣли перевороту въ державѣ и що причинивъ ся до смерти Бельчева. Прокураторъ внѣсъ кару смерти для обвиненого на пôдставѣ §. 170 и 180 (убійство и намѣръ убійства) законôвъ державныхъ. Засудъ має наступити сегодня.

——

На вчерашнôмъ засѣданю нѣмецкого парляменту сподѣвались послы, що Альвардтъ предложить заповѣджень акты, котрыми докаже, що правительство потратило величезнй грошевй сумы зъ майна державного. Тымчасомъ заявивъ Альвардтъ, що на разѣ не може ще сего зробити, однакъ повѣдомивъ, що має одинадцять актôвъ, межи ними одинъ зъ пôдписомъ теперѣшного міністра фінансôвъ, котрыми въ недалекôй будучности докаже, що въ Нѣмеччинѣ завела ся жидôвска господарка, на чолѣ котрои стояли деякій мужѣ державнй и що та господарка окрадала край. Въ парляментѣ настало черезъ то велике зворушенье и кажуть, що такого бурливого засѣданя, парляментъ ще не видѣвъ. Пос. Рікертъ поставивъ внесенье, щобы Альвардтъ заразъ другого дня предложивъ акты парляментови. Внесенье принято, а хто знає, чи не побачимо мы въ Нѣмеччинѣ такожъ свого рода „Панамы“.

НОВИНКИ.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ**: Проґрама урочистыхъ вечерницъ, котрй уряджують народнй товариства въ Станиславовѣ въ понедѣлокъ 27 н. ст. марта въ сали касиновôй щобъ звеличити XXXII-гй роковины смерти Т. Шевченка осьтака: 1) Вступне слово — выголосить голова „Рускои Бесѣды“. 2) Вербицкій: „Симфонія А-моль“ — выконає орхестра 95 полку пѣхоты. 3) Лисенко: „Ой пущу я кониченка“ — тріо зъ хоромъ въ супроводѣ фортепіяну. 4) Шевченко: „До Основяненка“ — виголосить п-ѣ Л. Л. 5) Лисенко: „Свято въ Чигиринѣ“ — сольо барітонове выконає п. Ос. Тел. 6) Матюкъ: „Низомъ сонце“ — хоръ. 7) Пуцурі зъ славяньскихъ пѣсень — выконає орхестра. 8) Вахнянинъ: „И я любивъ колись“ — зъ оперы „Купало“ — сольо барітонове въ супроводѣ фортепіяну — выконає п. Ос. Тел. 9) Воробкевичъ: а) „Гей орле, орле!“ б) „Днѣпро-рѣка“ — хоры. 10) Климковичъ: „На смерть Т. Шевченка“ — виголосить п. Л. Гуз. 11) Вербицкій: „Привѣтъ вôтчинѣ“ — выконає орхестра. 12) Копко: „До Руси“ — сольо барітонове въ супроводѣ хору и фортепіяну Продукціи хоровй выконає хоръ станиславôвскихъ Русинôвъ, а творы инструментальнй — орхестра вôйскова 95 полку пѣхоты пôдъ проводомъ капельмайстра п. Форки. Цѣна мѣсцъ: Крѣсло 1 зр., партеръ 50 кр., для пп. студентôвъ 25 кр., ґалерія 15 кр. Білетôвъ можна дôстати въ „Народнôй Торговли“, а вечеромъ при касѣ. Початокъ точно о годинѣ 7½ вечеромъ.

— **Засѣданье выдѣлу** руского товариства педаґоґічного вôдбуде ся въ суботу дня 25 н. ст. марта о 7-ôй годинѣ вечеромъ.

— **„Руска Бесѣда“ въ Перемышли** устроює въ суботу дня 25 н ст. марта третй и послѣдній вечерницѣ въ тôмъ постѣ. Початокъ о годинѣ 7-ôй вечеромъ.

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ** подає до вѣдомости всѣхъ интересованыхъ, що листы удѣловй фонду основного того жь товариства уже выготовленй и можуть бути кождои хвилѣ вôдобранй разомъ зъ приналежными купонами въ канцеляріи Дирекціи (ул. Театральна ч. 8) за зворотомъ вôдповѣдныхъ квітôвъ тымчасовыхъ. Хто зъ по-за Львова бажає одержати свôй листъ удѣловый черезъ почту, зволить надôслати квітъ тымчасовый и марку листову на 20 кр. зъ докладнымъ означеньемъ своеи теперѣшнои адресы, въ цѣли высылки дотычныхъ листôвъ.

— **Цѣсарь** потвердивъ выбôръ Іос. Шелиньского властителя бôльшои посѣлости на презеса, а о. Кир. Пачовского греко-кат. пароха на заступника презеса рады повѣтовои въ Богородчанахъ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Старôмъ мѣстѣ, зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ вôдбуде ся дня 28 н. ст. цвѣтня с. р.

— **Выбôръ посла** на соймъ краевый зъ громадъ сѣльскихъ, въ повѣтѣ березôвскôмъ, на мѣсце помершого пос. Конст. Бобчиньского розписаный на день 19 н. ст. цвѣтня.

— **„Православна Буковина“**. Пôдъ такимъ заголовкомъ почала выходити у Вѣдни нова часопись для народа въ язычѣ россійскôмъ. Самъ „Галичанинъ“, подаючи звѣстку про „Православну Буковину“, признає, що языкъ сеи часописи буде для буковиньского народа цѣлкомъ незрозумѣлый. Загальный напрямъ сеи часописи есть фанатично-реліґійный въ дусѣ православнôмъ, неприязнôмъ для уніятôвъ.

— **Новй стіпендіи.** Передъ кôльканацятьма лѣтами померъ у Львовѣ пенсіонованый совѣтникъ скарбовый Андрѣй Шукевичъ и его жена Терезія и обоє записали Институтови Ставропигійскому домокъ при улици Гончарскôй у Львовѣ, въ цѣнѣ около 5000 зр., пôдъ услôвємъ, що Институтъ, продавши реальнôсть, основе двѣ стіпендіи для рускои шкôльнои молодежи. Ставропигія адмініструвала якійсь часъ домомъ и выреставруавши его продала за суму около 6000 зр. Вôдъ того часу зрôсъ сей капіталъ на 10.200 зр. въ цѣнныхъ паперахъ и 15 зр 81 кр. готôвки. Зъ процентôвъ того капіталу рѣшивъ сими днями Институтъ Ставропигійскій утворити три стіпендіи имени Андрѣя и Терезіи Шукевичôвъ, кожду по 115 зр., призначенй для рускои молодежи шкôлъ середныхъ и высшихъ, а полишаючу ся квоту зъ вôдсотокъ уживати на адміністраційнй выдатки въ справѣ тыхъ-же стіпендій и на основанье четвертои стіпендіи, або на побôльшенье згаданыхъ трехъ стіпендій. Фундаційнй грамоты вже выготовленй и поданй до намѣстництва до потвержденя. Если потвержденье наступить скоро то вже зъ слѣдуючимъ шкôльнымъ рокомъ будуть стіпендіи розданй.

— **Баронъ д-ръ Мунді**, звѣстный філянтропъ, основатель вѣденьского охотничого товариства ратункового, перебуває теперь у Львовѣ. Приѣздъ его до Львова має на цѣли зорґанізованье у насъ товариства ратункового на взôръ вѣденьского, подôбно якъ вôнъ се зробивъ передъ двома лѣтами въ Краковѣ. Заразъ по своемъ приѣздѣ оглянувъ д-ръ Мунді призначеный на стацію ратункову льокаль въ ратуши и заявивъ, що всѣ приборы для стаціи, якъ: мѣшки, ношѣ, торбы зъ инструментами и т. ин. прибудуть завтра до Львова и тогдѣ розпôчне ся внутрѣшне устроєнье льокалю. Вчера вôдбула ся въ тôй справѣ конференція у президента мѣста п. Мохнацкого.

— **Совѣтъ „Народного Дому“ у Львовѣ** оголошує конкурсъ на двѣ одноразовй запомоги по 25 зр. зъ „Фонда 3-го мая“, призначенй для двохъ селяньскихъ сынôвъ рускои народности и греко-кат. обряду, ходячихъ до ґімназіи або реальныхъ шкôлъ, одного зъ львôвскои або станиславôвскои, а другого зъ перемыскои епархіи. Подавати ся о тй запомоги треба до 30 н. ст. цвѣтня.

— **Фальшôвники грошей.** Онодгы вôдбула ся передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ у Львовѣ карна розправа противъ Ив. Стан. Янкевича, родомъ зъ Окны, 23-лѣтного дієтарія и Анны Немецовои, вдовы по вахмайстрѣ матери 3-ихъ дѣтей, за те, що Янкевичъ въ послѣдныхъ мѣсяцяхъ минувшого року пôдроблювавъ у Львовѣ одноґульденовй ноты, а Анна Немецова доставляла ему знарядôвъ до фальшованя грошей и пускала ихъ въ обѣґъ. Ревізія переведена въ мешканю Немецовои, де Янкевичъ мешкавъ, выкрыла богато машинового паперу, рôзнй пера до рисованя, люпы, рыльце, тарѣль зъ водою закрашеною на синьо, плыту літоґрафічну, хемікаліи и 14 штукъ фальсифікатôвъ ще не выкôнченыхъ. Кôлько фальсифікатôвъ пустили обжалованй въ обѣґъ не можна сконстатувати. Доси заквестіоновано 37 штукъ. Фальсифікаты выглядають досыть лихо. Янкевичъ не хотѣвъ при розправѣ складати нѣякихъ зôзнань и удававъ божевôльного. Однако вôзванй до розправы психіятры сконстатували, що Янкевичъ цѣлкомъ здоровый, хочь пригнобленый своимъ процесомъ. Немецова признала ся цѣлковито до вины. По переведенôй розправѣ засудивъ трибуналъ Янкевича на 4 роки тяжкои вязницѣ, а Немецову на 3 роки.

Отвертый листъ до міністра Штайнбаха. Сими днями появилась у Львовѣ брошура п. з.: An Seine Excellenz Herrn Finanzminister Dr. Steinbach von einem galizischen und speciell lemberger Steuerträger der niemals ein Steuerdefraudant war, es nicht ist, noch es je sein dürfte. Авторомъ сеи брошуры есть звѣстный лѣкарь львôвскій д-ръ Іос. Вайґель. Вôнъ старає ся способомъ повнымъ гумору боронити мѣскихъ податниковъ галицкихъ передъ закидомъ дефравдаціи податковои. Кôнчить свою рѣчь римскимъ поздоровленчемъ: Valeet fave. а характеристичнымъ такожь пôдписомъ Dr. Josef Weigel, einfacher practischer Arzt und Hausbesitzer in dem so sehr geschmähten Lemberg. Aus uralter deutschen Familie, welche jedoch seit Jahrhunderten in Polen ansässig und das Brot dieses Landes geniessend, in allen ihren Mitgliedern zu eingefleischten Polen geworden ist.

— **Каналізація въ мѣстѣ Станиславовѣ.** На порученье рады мѣста Станиславова, выготовивъ проф. Єґерманъ пляны каналізаціи въ тôмъ мѣстѣ. Сѣть каналôвъ буде на 5.000 метрôвъ довга, а кошты побудованя ихъ выпесуть до 100.000 зр. На покрытье тыхъ выдатковъ має мѣсто затягнути позычку.

— **Нещастна пригода.** Онодгы вечеромъ утопивъ ся у Львовѣ сторожъ каменичный Володиславъ Бенгардъ въ кирници при ул. Зрудляной пôдъ ч. 8. набираючи зъ неи воды. Бенгардъ упавъ до кирницѣ имовѣрно въ наслѣдокъ власнои неосторожности, бо бувъ налоговымъ піякомъ. Тѣло его перевезено до шпиталю.

— **Подаю до вѣдомости Впр. оо. Парохамъ**, що маю чотирохъ кваліфікованыхъ пѣвцѣвъ церковныхъ, бувшихъ моихъ ученикôвъ, котрй можуть въ тôй хвили обняти посаду дяка. Хто бы зъ Впр. оо. Парохôвъ потребувавъ дяка, зволить вôднестись въ тôмъ дѣлѣ до пôдписаного. — *Т. Янишевскій* въ Зборовѣ [почта въ мѣсци].

— **Щедрй записы.** Въ Швайцаріи въ Ромонъ померъ знаный въ цѣлôй Галичинѣ бувшій, львôвскій цукорникъ Ротлендеръ (вôнъ называвъ ся властиво Роляндъ) и записавъ свôй значный маєтокъ на всѣлякій добродѣйнй цѣли у Львовѣ, и такъ: для заведеня св. Лазаря у Львовѣ 2.000 зр.; на вôднову костела Марiи Снѣжнои у Львовѣ 5.000 зр.; на убогихъ христіянъ у Львовѣ 4.000 зр.; на удержанье кôнця Уніи люблиньскои 8.000 вр.; на посаги для 4 бѣдныхъ дѣвчатъ 10.000 зр.; на шѣсть стіпендій для ученикôвъ и ученицъ семинарій учительскихъ 26.000 зр. и т. д. Тѣло великодушного покôйника мають перевезти зô Швайцаріи до Львова.

— **Важне вынайденье.** Въ друкарствѣ заносить ся на переворотъ, а то зъ причины вынайденя способу розпускати дерево такъ якъ металѣ. Вынаходчики инжинеръ Візонаръ и друкарь Леонаръ, оба Французы, мають надѣю примѣнити нове вынайденье до вôдливаня черенокъ друкарскихъ. При даныхъ услôвяхъ, безъ доступу воздуха, дерево топить ся при розмѣрно низькôй теплотѣ. Одержана маса значно твердша вôдъ матеріялôвъ, уживаныхъ доси до вôдливаня черенокъ, а що найважнѣйше можна до сеи фабрикаціи ужити трачиня

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 23 марта. Архикнязь Райнеръ буде заступати цѣсаря при обходѣ срѣбного весѣля королѣвскои пары въ Римѣ.

Бѣлградъ 23 марта. Кундоничь именованый міністромъ торговлѣ, а міністеръ публичныхъ робôтъ Алькович одержавъ дімісію. Его теку обнявъ провізорично міністеръ скарбу Стояновичь.

Парижь 23 марта. Похороны Ферріого вôдбули ся при незвычайнôй участи народу.

Римъ 23 марта. Цѣсарь нѣмецкій приѣде тутъ зъ цѣсаревою 20 цвѣтня и забавить въ Италіи до 1 мая.

Новый-Йоркъ 23 марта. Въ Ліффільдъ въ державѣ Ілліневсъ повстала въ збôжевôмъ млынѣ експльозія и знищила 40 домôвъ, 200.000 бушлѣвъ збôжа и 12 зелѣзничихъ возôвъ. Богато осôбъ потерпѣло.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. К Вин. въ Бар. Зъ котрого тому до „Замку Делі“ аркушѣ бракують? — **Вп. П. Жол. въ Кур.** Одержали. — **Вп. М. Ков. въ Уль.** Прийде зъ 50% опустомъ 3·60 зр.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

22 н. ст. марта 1893.

Львôвъ: Пшениця 7·75 до 8·—, жито 5·75—до 6·25, ячмѣнь 4·75 — 5·50, овесъ 5·59 до 6·—, рѣпакъ 11·75 до 11·50, горохъ 6·56 — 9·50, вика 5· до 5·25, льнянка 11.—до 11·75, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 68·— до 73·—, конюшина бѣла 75·— до 85·—, конюшина шведска 75·— до 90·—, кминъ 18·— до 19·—, анижъ 36·— до 39·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 12·25 до 12·50 зр.

Ряшôвъ: Пшениця 7·68 до 8·—, жито 6·15 до 6·50, ячмѣнь 6·— до 6·50, овесъ 6·— до 6·50 горохъ 7·50 до 9·—, вика 5·25 до 5·80, рѣпакъ 12·— до 12·15, льнянка —·— до —·—, конюшина червона 70·— до 78·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Пôдволочиска: Пшениця 7·30 до 7·45, жито 5·87 до 6·—, ячмѣнь 3·80 до 4·75, овесъ 4·60 до 5·—, горохъ 5·60 до 9·—, вика 4·80 до 5·—, рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона 65·— до 70·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— бульбы 1·01 до 1·20.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільній, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Средства десінфекційнй, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 9—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякій листы заставнй, 5% Обліґаціи комунальнй банку краевого, 4½% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довіґу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскій и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручена на біржу выконує найсолідніѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручена зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 6—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	933	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнґа	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнґа	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркнень означають пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано. 2382

Машинки американьскій до сѣкання мяса (найпрактичнѣйшій зъ истнуючихъ системôвъ) штука 4·50 зр., поручае Петро Хшонстовскій торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры). 4595

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ
Е. и І. ФРІДРІХÔВЪ
у Львовѣ
поручае всякій роды мыла, господарскій и тоалетовій, свѣчки церковній, мілевій, крохмаль, соду, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскôй ч. 13. 1—15

Яко спеціялістъ въ ножовництвѣ
поручаю найлѣпшій и выпробованій **бритвы, ножички, ножики спущадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовій** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякій направы, такожь ***остренье бритовъ и ножичокô*** выготовляе ся якъ найточнѣйше. Замовленя, направы и остреня зъ провінціи высылаю вôдворотною почтою. — Цѣники дармо и оплатно.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ
ножôвникъ
у Львовѣ, улиця Боимôвъ, число 3
4576 (давнѣйша Векслярска). 3—4

ШКОЛА НА ЦИТРУ
до самостôйної науки примѣнена, композиторомъ и учителемъ на тôмъ инструментѣ директоромъ Володиславомъ Маньковскимъ выдана и всѣми часописями за найлѣпшу признана въ елегантній оправѣ. Цѣна 3 зр.
Купуючимъ сю школу прислугуе право набути дуже добру, концертову цитру за 6 зр, котра въ торговлях музичныхъ коштуе бодай два разы стôлько.
Того-жь автора „Чарôвній звуки“, збôръ найгарнѣйшихъ композицій на цитру. Зшитокъ I. и II. по 5 кусникôвъ въ кождôмъ цѣна по 1 зр Адресувати треба до накладця **Станислава Келера (Köhler), улиця Баторого ч. 28 у Львовѣ.** 4601 2—3

Важне для П. Т. Господинь.
Передъ святами!
Знаный вôдъ 18 лѣтъ магазинъ и робôтня всѣлякихъ выробôвъ ножôвничихъ маe честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарôвъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричній.
Приймаю такожь всѣлякій замовленя на остренье ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментôвъ хірургічныхъ, якъ такожь на всѣлякій входячій въ обсягъ ножôвництва артикулы. 4581
Остаю зъ поважаньемъ
Фридрихъ Ружичка
у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

Часъ замовляти
СВѢТЛО
впростъ зъ фабрики
для церквей, бо въ послѣдныхъ дняхъ передъ святами фабрики дуже занятî експедиціями, отже посылки могли бы опôзняти ся.
Пригадуемо тое П. Ч. Братствамъ церковнымъ и просимо замовленя присылати на нашу адресу.
Дирекція „Народнои Торговлѣ“
У ЛЬВОВѢ.
4565 4—5

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцъ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонѣйній дзвоны, якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ нѣйшои роботы, вôдповѣдно взятій въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 19—?

Всѣ до жида!
Десять лѣтъ истнуе моя торговля, а найменше пôдпирають ей свои. Теперь устроивъ я 3 вôддѣлы: I. Ґардероба мужеска нова и выбôръ матерій, бѣля та останкôвъ; II. Ґардероба дамска нова; III Ґардероба рôзна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.
Прошу мене пôдпирати. 4631
Зъ поважаньемъ
ЯЩИШИНЪ
у Львовѣ, будынокъ театральный.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.
ЮРІЙ КІРШЬ
перенѣсъ свою **реставрацію и покôй до снѣдань** зъ ул. Баторого на ул. Краковску ч. 6. Знаменитій напоѣ всѣлякого рода, пива, вина и перекуски зимній и горячій все свѣжій и здоровій. — Цѣны найумѣренѣйшій.
4613 (Импресса Львôвъ). 3—3

Тутки циґаретовî
електрично стисканî зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручае фабрика **Г. Пйонтковского,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4518 3—30

На свята Великодній
поручае
КАРОЛЬ БАЛЛАБАНЪ
У ЛЬВОВѢ
Незаводяче въ розчинѣ
ДРÔЖДЖЕ
прасоване
славної фабрики
Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.
Ласкавій замовленя зъ провінціи приймаю вôдъ нинѣ и выконую въ цвѣтну недѣлю дня 3 н. ст. цвѣтня. 4598 2—3

Тутки циґаретовî
!неклеєнî!
зъ найлѣпшои бибулки французскои
1.000 штукъ вôдъ **1 зр.**
поручае *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 11—83

Дроґерія
АЛ. ҐІБНЕРА
Львôвъ, Рынокъ ч. 38.
поручае
Муку дитинну Нестля
КАКАО
Ванъ Ґутена и иншихъ фабрикъ
Транъ рыбячій Молля у фляшкахъ,
Транъ рыбячій
на вагу,
Порошокъ для дѣтей,
Муку бульбяну,
Пудеръ рижовый
4620 и т. д. 2—?

АНТÔНЪ КАФКА
перше **А: КОЖЕЛЮЖЕКЪ**
у Львовѣ, Рынокъ ч. 29
переходна каменица Андролього, вôдъ стороны же оо. Єзуитôвъ Театральна 12
поручае на сезонô веснянный и лѣтный
капелюхи и циліндры власного выробу въ наймодньйшихъ формахъ и краскахъ по найнизшихъ цѣнахъ
якъ такожь
капелюхи и циліндры фабрикъ Габіґа и Плєса у Вѣдни въ великôмъ выборѣ капелюхи въ рôзныхъ краскахъ 5 зр., циліндры-жь цѣлкомъ легкій по 9 зр. **Такожь капелюхи мягкій неперемакаючій т. зв. „Льоденъ“** зъ фабрики Ант. Піхлєра въ Градци. Рôвножь капелюхи соломяній мужескій и дитинній.
Приймае капелюхи и циліндры до вôдновлюваня и перерôбки.
Цѣнники на жаданье дармо и franco. 4622 2—3

ОГОЛОШЕНЬЕ.
Парохія Ульвôвокъ коло Сокаля будуе зъ весною с. р. новую мурованую церковь коштомъ 12.000 зр. а. в. Будова отдана буде предприемцеви, который при лицитації дня 17 н. ст. цвѣтня въ Ульвôвку отбутися маючой, зложитъ 10% вадіумъ въ готôвцѣ или цѣнныхъ ефектахъ, и подасть найнижшую оферту. Цеглу всю и часть вапна уже згашеного дае комитетъ парохіяльный по дуже приступной цѣнѣ. Пляны церкви, и варунки будовы переглянути можутъ интересанты отъ 1 цвѣтня въ канцеляріи Уряду парохіяльного въ Ульвôвку. 4632 1—3

Дешевше якъ всякà конкуренція
ТОРГОВЛЯ
церковныхъ знарядôвъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій
АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручае по цѣнахъ найдешевшихъ
ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.
Повыша торговля приймае такожь замовленя на великій церковнîй дзвоны. 4606 5—?
Цѣнникъ высылаeсь на жаданье оплатно.

М. КОРКЕСЪ
СКЛАДЪ МАШИНЪ РÔЛЬНИЧИХЪ
Львôвъ ул. Городецка ч. 25
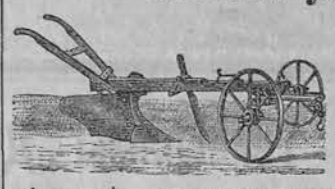
поручае при надходячôмъ сезонѣ всѣлякій **плуги** універсальній а lá Sack и **зелѣзній рухала,** патентованій **сѣвачки, бороны** и т. д. Рôвножь удержуе всякій машины рôльничій, артикулы технічній, **ременѣ, оливы** и **ваги** децимальній.
Головный складъ паровыхъ ґарнітурôвъ молотѣлень славно звѣстнои фірмы 4613 2—5
А. Бавера въ Зарлінґъ.
Свѣдоцтво. Недавно доставленый ґарнітуръ 8-кôнный и монтеромъ Мадеромъ въ рухъ пущеный працюе знаменито.
Радехôвъ 17/8 1892. *Ґр. Станиславъ Бадені т. р.*

У ЛѢКАРЯ.

Панѣ:
Пане докторе мôй любый
Стережѣть ся моей злости
Якъ не буду могла спати
То поломлю вамъ всѣ кости!
Лѣкарь:
Ради Бога, моя панѣ!
Всѣ мікстуры вы лишѣть,
На безсонноѣть, що найлучше
На Коперника 7 йдѣть.
Тамъ купѣть Іосифа Шустра
Постѣль доборову,
Та дѣлае non plus ultra
На всяку хоробу.
Спати будете страхъ добре
Мігрена покине,
Скоро на нѣй спати мете
Вся слабôсть въ васъ згине,
Львôвъ. 4633 1—10

НА СВЯТА
На наближаючій ся свята
звѣстный зъ доброты
Головный складъ вуденинъ
ЮСИФА ЯНКОВСКОГО
у Львовѣ улиця Театральна число 12
заосмотреный обильно у всѣлякій артикулы входячій въ кругъ масарства, якъ: шинки молодій вуджений сырій до вареня и варенй, ковбасы печений, сѣканй и краяній (краковскій), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вуджений сырій до вареня и варенй або печений, такожь вестфальскій сырій до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловій вуджений сырій и варенй, салямі, мортаделя свѣжій и загребскій сухій руляды зъ поросять и въ рôзныкъ родахъ, кишки паштетови, паштеты знаменитій, молодій поросята и т. ин. делікатесы въ великôмъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4528 2—8
Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.
Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп Н. Т Публики просить о численне вôдвиджуванве и остае зъ поважаньемъ
ЮСИФЪ ЯНКОВСКІЙ
НА СВЯТА

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА
ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручае Всечестному Духовенъству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:
Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Киворы, Воскресенія, Образы процесіональній, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестній Фелоны, Стихарѣ, Далматики и Бальдахини.
Вôдъ часу вôдкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовенства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.
Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
Властитель першои Перемыскои руской торговлѣ рѣчей церковныхъ.
4448 10—?
Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!** поручае
НА СВЯТА
Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый. выходитъ вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 1·60 зр., на чвертъ року 1 зр.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручае
4½% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованій
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційній
а всѣ тî паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылъосованій а вже платнî мѣсцевій паперы цѣнній, такожь запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевій лишь за вôдчисленьемъ справедныхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.**
Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.
З друкарні Наукового Товариства Ім. Шевченка.

Ч. 57. Львôвъ, Пятница 12 (24) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмѣ недѣль и руских ъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стшпка.

У Львовѣ, дня 24 н. ст. марта 1893.

Подôбно якъ у насъ, такъ и въ краяхъ короны св. Стефана зъ кождымъ днемъ заострюють ся вôдносины національнѣ та партійнѣ.

Недавно згадували мы про зъѣздъ молодежи славяньскои въ Празѣ, котра порѣшила вытворити союзъ всѣхъ Славянъ угорскихъ вразъ зъ Румунами, щобы спôльными силами боротись противъ мадяризму. На зъѣздѣ епископôвъ въ Остригомѣ, де розбирано пытанье: яке становище мають заняти католики угорскѣ супротивъ намѣреныхъ міністромъ Векерлимъ реформъ церковныхъ, — порушено рôвно-жь справу гнету Славянъ Мадярами. Коли вôдтакъ Мадяры почали пôдготовлятись до обходу 900-лѣтного истнованя свого королѣвства, пôднесла праса не-мадярска явный протестъ противъ ароганціи Мадярôвъ, котрѣ обходомъ симъ намѣрили заявити передъ Европою, мовьто имъ, и выключно имъ належить ся пановање въ земляхъ, котрѣ передъ приходомъ мадярскимъ були на-скрôзь славяньскѣ. Вкôнци въ памяти кождого лишила ся депутація, яку передъ несповна рокомъ выслали були Румуны семигородскѣ до Вѣдня, до короны зъ жалобою на вкороченье ихъ правъ національныхъ. Зô всего того выходить дуже явно, що автономія, дана Мадярамъ въ 1867 роцѣ, не спромогла завести якого-небудь ладу и порозумѣня межи народами угорскими и що въ краяхъ короны св. Стефана внутрѣшнѣ вôдносины складають ся чимъ-разъ гôрше.

Побôчь того національного антаґонізму выступають зъ всею яростію такожь партійнѣ интересы. Соймъ угорскій розпавъ ся нинѣ на три великѣ сторонництва, котрѣ поборюють себе взаимно и зъ котрыхъ кожде намагае до верховодства въ дѣлахъ державныхъ. Ґр. Апонѣй вразъ зô значною частиною шляхты и зъ епископатомъ представляе собою сторонництво клерикально-консервативне, котре въ нѣчôмъ не щадить угорского правительства. Старый Тісса и нинѣшне міністерство Векерлього ѣдуть на кони шовінізму національного и жидôвского лібералізму. А Етвешь, Горватъ и другѣ представляють собою сторонництво радикальне, котре исповѣдуе програму Кошута и стремить до персональної уніи зъ Австрією.

Для зилюстрованя змагань тыхъ сторонництвъ и завзятости, зъ якою они выступають противъ себе, наведемо двѣ подѣѣ, що лучились найновѣйшими часами въ соймѣ угорскôмъ и по-за парляментомъ. Розходилось о звѣстну програму кабінету Векерлього що-до обовязковыхъ шлюбôвъ цивільныхъ и удержавненя метрикъ, котру всѣми можливыми средствами поборюють консерватисты угорскѣ вразъ изъ духовеньствомъ. Щобы скомпромітувати Тіссу а по-при него нинѣшный кабінетъ. выявивъ посолъ Асботъ, що Тісса, довголѣтный президентъ угорского міністерства, зъ-разу державъ ся сторонництва консервативного, вôдтакъ лишь для карієры перекинувъ ся въ провôдника сторонництва ліберального, а яко такій показавъ себе чоловѣкомъ дволичнымъ и безъ всякихъ пересвѣдчень. На-зверхъ удававъ ліберала, а рôвночасно [т. е. 1884 р.] выславъ до Риму прошенье, въ котрôмъ моливъ папу, щобы вôнъ велѣвъ духовеньству угорскому при новыхъ выборахъ до парляменту угорского за всяку цѣну пôддержати кандидатôвъ Тіссиного ліберального сторонництва За те прирѣкъ Тісса римскому престолови не тыкати дразливыхъ пытань церковно-релігійныхъ. Сей поступокъ Тіссы дуже пригадуе систему, якои придержувались кабінеты републики французкои, беручи грошѣ вôдъ товариства панамского на те, щобы при кождыхъ выборахъ купувати собѣ бôльшôсть парляментарну.

Выявленье закулісовыхъ сихъ махінацій напсувало лібералам угорскимъ богато крови. Показалось именно, що кабінетъ Тіссы державъ ся при кермѣ лишь неморальными средствами и що сила сторонництва ліберального дуже ефемерична.

Друга подѣя, що зновъ кидае ярке свѣтло на намаганя сторонництва радикального, довершилась сими днями [19 марта] въ самôй Будѣ. Она свѣдчить дуже наглядно о сепаратистичныхъ тенденціяхъ Мадярôвъ супротивъ Австріи и, здаесь, зверне на себе увагу короны. Тѣ самѣ Мадяры, що уважають себе стовпами династіи Габсбурґôвъ, посунулись въ аспіраціяхъ своихъ такъ далеко, що домагають ся вже повнои независимости зъ окремою армією и окремымъ скарбомъ угорскимъ. Широка автономія, якою надѣливъ ихъ дуалізмъ, не вдоволяе бутныхъ потомкôвъ Аттилѣ. Имъ за мало того, що дуалістична система выдала имъ на поталу всѣ тѣ елементы, що спасли Австрію въ 1848 роцѣ. За мало имъ того, що на сплату довгôвъ державныхъ Угорщина платить лише 30%. За мало имъ и тыхъ користей матеріяльныхъ, якѣ выходять для нихъ зъ умовъ цловыхъ на границяхъ австро-угорскихъ. Они бажають уже повнои державнои самостôйности и независимости. Духъ Заполіївъ, Баторыхъ, Ракочихъ, Апаціївъ, Телекихъ и Кошутôвъ вôдживъ на-ново. Несповна пять міліонôвъ чудско-угорского елементу хоче при повнôй независимости потоптати національнѣ права не-мадярскои бôльшости: Славянъ и Румунôвъ. Отсе плоды політики Байста и тои уступчивости высшихъ сферъ, якою користувались Мадяры тѣ самѣ, що въ 1866 р. при инвазіи Прусакôвъ кручали: Elien kyral Karol! Отсе плоды системы форитованя одныхъ народôвъ въ некорысть и на шкоду другихъ. Теперь, здаесь, зрозумѣе Вѣдень, слова кн. Шванценберґа котрѣ при буджетовôй дебатѣ въ радѣ державнôй, передвиджуючи намаганя радикалôвъ мадярскихъ, заявивъ, що прийде часъ, въ котрôмъ треба буде проти дуалізму выступити зъ бôльшою енергіею..

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена на 226 засѣданю рады державної дня 18 н. ст. марта при дебатѣ надъ закономъ фінансовымъ.

(*Дальше.*)

Міністерство рôльництва вправдѣ зазначуе прирôстъ о 16,000.000 зр., але сей прирôстъ не находить покрытя въ скарбѣ державнôмъ, а лише въ доходахъ зъ лѣсôвъ и доменъ та копалень, котрѣ зъ маленькои сумы 146.000 зр. въ роцѣ 1868, зросли сего року на 14,788.000 зр.

На цѣли рôльництва вложено до буджету въ роцѣ 1868 зъ грошей державныхъ малу суму 470 300 зр., а на рôкъ 1893 суму 1,958.620 зр., отже въ порôвнаню зъ рокомъ 1868 маемо зазначити зрôсть лише о 1,488.620 зр. При такôмъ станѣ рѣчи дасть ся пояснити: чому зô всѣхъ сторôнъ державы, котра есть краемъ par excellence рôльничимъ, — въ державѣ, де зô всеи людности майже ажь 12 міліонôвъ, отже бôльше якъ половина, належить до стану рôльничого — въ державѣ зъ краями коронными, де буває до 90% людности стану рôльничого и въ господарствѣ рôльнôмъ находить свое единe удержанье, — дають ся чути жалѣ, що правительство на поли рôльництва не зробило нѣчого, — що австрійска держава на-скрôзь рôльнича, на поли тои господарки полишилась далеко позаду другихъ захôдныхъ краѣвъ и державъ, та що у насъ хлѣборобна господарка а зъ нею и хлѣборобы, особливо станъ селяньскій, доведенѣ надъ берегъ руины.

Отже тутъ мусить ся зарадити, — для хлѣборобнои господарки для ея двигненя, для способности до конкуренціи зъ заграницею, мусять ся пôдняти способы и потрѣбный на те грôшь выдати зъ касы державнои, коли не хочемо, щобы хлѣборобна людность а особливо станъ селяньскій цѣлкомъ не попавъ у руину, бо зъ нимъ мусѣла бы пропасти й цѣла держава. Памятайте, панове, завсѣгды на те: „ohne Bauer kein Reich mit Dauer!“ [безъ мужика держава не вдержить ся].

Ремѣсло, промыслъ и торговля певно дуже важнѣ галузи нашои народнои господарки, але хлѣборобне господарство се ея властивый нервъ, — коли оно пропаде, мусить упасти такожь торговля, ремѣсло и промыслъ. [*Щира правда!*] Въ интересѣ державы, торговлѣ, ремѣсла и промыслу есть — людность хлѣборобну зробити здôбнѣйшою до бôльшои продукціи а тымъ самôмъ и до бôльшои консумціи, бо она есть для державы пôдвалиною цѣлои державнои будовы, а для другихъ станôвъ — кормителькою.

Треба конечно заводити рôльничѣ школы, институціи вандрôвныхъ учителѣвъ, організувати спôлки селяньскѣ, товариства для рентованя земель, и до рôльничихъ вôдносинъ примѣненѣ кредитовѣ товариства — все те заводити треба чимъ скорше, — дальше треба пôднести ховъ худобы, а рôвночасно треба увôльнити и ухоронити станъ селяньскій передъ выкористуваньемъ посередникôвъ торговельныхъ, безсовѣстныхъ експльоататорôвъ и пявокъ селяньскихъ. До тои роботы мусить правительство забратись якъ найскорше, потрѣбнѣ до того фонды выстарати, бо всего того вымагае интересъ державы.

Однакъ найгôрше стоить дѣло зъ вôддѣломъ міністра справедливости. Вôдъ року 1878, отже вôдъ 15 лѣтъ, на тôмъ поли не лишь не зросли выдатки, але ще й зменшились о 400 000 зр., — бо передъ 15 лѣтами ухвалено для міністерства судôвництва суму 18,051.920 зр., а на сей рôкъ призначуѣсь сума 17,667.000 зр. Отже настала стаґнація.

По міністерствѣ рôльництва есть се найбôльше болюче мѣсце въ нашôй державнôй адміністраціи и саме длятого дають ся скрôзь чути жалѣ. За мало судôвъ, за мало судьѣвъ, за мало судовыхъ урядникôвъ, за мало манипуляційного персоналу, за мала дотація стану судейского, безплатнѣ авскультанты и голодуючѣ діюристы, — то хибы, що пôдгрызають судôвництво и нищать его.

О дорожни вымѣру справедливости, о застарѣлôмъ и давно пережитôмъ законодавствѣ на поли поступованя въ справахъ спôрныхъ и неспôрныхъ я вже й не хочу говорити, бо се вчинили вже другѣ передо мною. Але я звертаю ся зъ покôрною просьбою до Є. Екс. міністра справедливости, щобы зарадивъ усему тому лихови, бо теперѣшный станъ — зъ дивовижными коштами, зъ довго-треваючою и формалістичною процедурою та зъ розпаношеным покутнымъ писарствомъ, деморалізуе и нищить людность селяньску. Селянина черезъ тѣ лиха приведено вже до того, що вôнъ въ справедливôсть уже майже зовсѣмъ не вѣрить и у всѣмъ бачить выкрутасы, призначенѣ на те, щобъ его вывести въ поле.

Сама справедливôсть вымагае, щобы мы основы нинѣшного поступованя закинули, а завели публичне и устне поступованье, бо тôлько въ той способъ може нарôдъ набрати

Зачарованѣ грошѣ.

Фолклористична студія.

(*Конецъ.*)

Арабске компендіюмъ египетскои исторіи, въ котрôмъ находить ся оповѣданье про зачарованый диргемъ, написане въ X. вѣцѣ по Христѣ. По думцѣ Вістенфельда есть се лишь короткій вытягъ зъ великого историчного дѣла Ибрагима бенъ Васіфъ Шага, що померъ пôдъ конець VII. вѣку. Коли однакъ замѣтимо, що всѣ подôбнѣ арабскѣ дѣла, посвячены прастарôй исторіи Єгипту, основують ся выключно на традиціяхъ и фантастичныхъ оповѣданяхъ Арабôвъ, — коли зважимо, що деякѣ арабскѣ историки, приписуючи поодинокимъ королямъ одны и тѣ самѣ чудесны дѣла, покликують ся звычайно на коптійскѣ анналы, то мимохôть прийдесь побôчь другихъ традицій такожь початокъ вѣры въ зачарованѣ грошѣ покласти у розмѣрно давны часы.

Ще одинъ слѣдъ истнованя тои вѣры на Орієнтѣ видко въ одной казцѣ, що записана въ жидôвскôмъ збôрнику оповѣдань, прозванôмъ „книга Маасе“. Збôрникъ сей походить уже зъ XVII. вѣку. але матеріялъ, казки и оповѣданя, якѣ въ тôмъ збôрнику помѣщенѣ, вынятѣ зъ давныхъ жидôвскихъ писань (Талмуда, Мідраша, Согара, та кабалістичныхъ писань), що повстали въ першихъ вѣкахъ християньскои добы. Въ тôмъ то збôрнику есть одна казка про трохъ братôвъ, що нôчь по ночи пильнували по черзѣ передъ злодѣями свого спôльного саду. Коли кождому зъ нихъ явивъ ся въ ночи пророкъ Илія та запытувавъ: чого собѣ хто бажае, — забажавъ одинъ гарнои жѣнки, другій мудрости Торы, а третій богато грошей. Сему давъ пророкъ одну монету и зъ того часу було у него багацько-багацько гроша. [1])

Бôльше не сказано про сю монету нѣчого. Ґрінбавмъ каже, що се бувъ мабуть зачарованый талярь. Здогадъ трафный, бо инакше й годѣ було-бъ собѣ уявити, въ якій способъ зъ одної монеты зробило ся наразъ багатобагато грошей. Цѣкаво й те, що зачарована монета не приписуесь тутъ нѣякôй нечистôй силѣ, нѣякому чарôвникови, тôлько пророкови Иліи.

Отсе й весь матеріялъ, якій удало ся менѣ призбирати. Чи вôнъ уже зовсѣмъ вычерпаный, се друге пытанье. Зъ того однакъ, що тутъ зôбрано, видко вже, що вѣра въ зачарованѣ грошѣ, котра звѣстна теперь въ цѣлôй Европѣ, ширилась тутъ въ протягу цѣлыхъ вѣкôвъ. Найстаршій европейскій варіянтъ буде на всякій способъ грецкій про чарôвника Пазеса та его нôвъ-оболя. Вôнъ есть и льоґічно найстаршій, найпростѣйшій, и становить неначе ядро усѣхъ прочихъ европейскихъ варіянтôвъ. А все-таки жереломъ сеи вѣры не можемо уважати Греціи. По словамъ Сундаса Пазесъ бувъ славный маґъ и маґіи приписували всѣ его чудесны дѣла, а маґія, якъ теперь се вже загально звѣстно, маe свôй початокъ на Орієнтѣ, въ Персіи [2]) Про се згадуе вже и Суидасъ пôдъ словомъ: „μαγική“. Вôнъ каже: „ταύτην ἐφεῦρον Μῆδοι καὶ Πέρσαι“ (маґію вынайшли Меды та Персы).

Персія отже — каже Еннемозеръ — була властиво вôтчиною девôвъ, демонôвъ и вѣры въ чары; тутъ именно плекано теургію немовь яку окрему науку — знанье, зъ-вôдси й ідеалізмъ перенесено дальше на захôдъ, де вôнъ згодомъ-перегодомъ, особливо-жь на християньскôмъ грунтѣ, принявъ ся и глубоко закоренивъ ся.

Однакъ въ Персіи понимано пôдъ маґіею первѣстно глубше вникненье въ природу та ея явища и въ тôмъ напрямѣ она тамъ зъ-разу й розвивалась. Чорну маґію зъ чисто авантурнымъ характеромъ треба вважати плодомъ пôзнѣйшихъ часôвъ. Ся маґія процвила головно въ Вавилонѣ, де зъ нею опôзнались жиды, а опôсля въ Александріи. Перетворена въ часы розповсюднилась въ Арабіи, Єгиптѣ и въ Греціи, особливо-жь мѣжь Тессалійцями, що пôсля перскихъ военъ являють ся, по свѣдоцтву Плінія. найбôльшими прихильниками маґіи та чарôвъ. [3]) Та сама маґія зъ чарами дôсталась опôсля й до Риму, розширила ся по цѣлôй Италіи, а зъ-вôдси й по Нѣмеччинѣ. [4])

Найбôльше заинтересованье выкликала маґія въ Нѣмеччинѣ въ XI—XIII вв., а причинились до того особливо хрестоносны походы и арабска ученôсть, що вже вôдъ VIII вѣку ширила ся зъ Испаніи.[5]) Тогдѣ вôддавали ся маґіи не лишь князѣ, пануючѣ и свѣтскѣ ученѣ, але й духовеньство и въ тôмъ часѣ повстала цѣла література маґіи и многихъ другихъ таємничихъ наукъ, що зъ неи згодомъ выродились. Мало-по-малу захоплювала та струя и масы простого народу. Надужитье, яке почало зароджуватись уже мѣжь интеліґенцією, прибрало тутъ нечуванѣ розмѣры, а его наслѣдкомъ були такъ численнѣ въ середныхъ вѣкахъ процесы чарôвникôвъ, та чарôвниць.[6])

Въ той самъ способъ и рôвночасно ширилась и вѣра въ зачарованѣ грошѣ зô всходу на захôдъ, поки не зôйшла вкôнци зъ кругôвъ интеліґенціи въ нарôдъ, де она перетворювана пôдъ вплывомъ християньства на найрôзнороднѣйшѣ лады, переховуесь въ памяти народу по нинѣшнiй день. Доказомъ того, що до розширеня ея причинились головно книжки, есть уже сама латиньска назва „инклюзъ“, пôдъ якою приходять зачарованѣ грошѣ въ Польщи, Россіи и на Малôй Руси. Слово „includere“ [замкнути], а такъ само „inclusus“ [доповни: „daemon“ замкнутый духъ, пôзнѣйше чортъ] стрѣчаесь въ середновѣчныхъ латиньскихъ книгахъ дуже часто. Стрѣчаемо его и въ великôмъ творѣ епископа белловаценьского, Винкентія, названôмъ „Speculum Quadruplex“, що почавши вôдъ XIII. вѣку черезъ довгѣ часы бувъ однокою и дуже радо читаною енциклопедією. Тамъ на однôмъ мѣсци опрокидуе ся по-части думка, що злого духа можна въ першôмъ лѣпшôмъ сосудѣ замкнути въ той способъ: „Potest quidem daemon intrare simulacrum lapideum et inde responsa dare, sed non ei adhaerere ita, ut illud viuificet et sensificet, ut unam potentiam cum eo faciat, sicut anima cum corpore... Posset etiam daemon i n c l u d i in aliquo vase, sicut i n c l u d e b a n t u r per incantantiones Salomonis. Sed nihilo minus posset videre ea, quae est extra vas...“ [7])

Духовеньство, котре зъ заведеньемъ християньства ревно намагало ся выкоренити мѣжь простымъ народомъ усѣ останки поганьскои вѣры и наткнуло ся при тôмъ на важкѣ перешкоды, поступило собѣ досыть толерантно Тѣ звычаѣ, обычаѣ та обряды, зъ котрыми нарôдъ въ часѣ довгихъ вѣкôвъ найбôльше зживъ ся,

---

[1]) Dr. Max Grünbaum: Jüdisch-deutsche Chestomathie. Leipzig 1882. ст. 417.

[2]) Dr. J. Ennemoser: Geschichte der Magie. Leipzig 1844. ст. 336—337.

[3]) Ennemoser: op. cit. ст. 495.

[4]) Про се розказуе обширно Майнерсъ въ дѣлѣ: „Historische Vergleichung der Sitten und Verfassungen, der Gesetze und Gewerbe, des Handels und der Religion, der Wissenschaften und Lehranstalten des Mittelalters mit denen unseres Jahrhundertes in Rücksicht auf die Vortheile und Nachtheile der Aufklärung Hannover. 1794. т. III. ст. 182—464.

[5]) Ennemoser op. cit. ст. 716.

[6]) Meiners: op. cit. ibid.

[7]) Vincentii episcopi Bellovacensis Speculum Quadruplex Гл. Speculum Naturale. Lib. II. cap. CXXIII. *Перекладъ*: „Демонъ, правда, може увôйти въ камяну статую и давати зъ неи вôдповѣди, але нѣякимъ свѣтомъ не може злучити ся зъ нею въ той способъ, щобъ та статуя жила и чула, щобъ она творила зъ нимъ одну нерозрывну цѣлôсть такъ якъ душа зъ тѣломъ. Можна замкнути Демона въ якôмъ-небудь сосудѣ, такъ якъ замыкавъ ихъ своими чарами Соломонъ. Але бачити се, що находить ся по-за сосудомъ, вôнъ нѣякъ не може...“

довѣрія до вымѣру справедливости и до своихъ судьѣвъ. Въ житю державнôмъ довѣріе народу єсть величезною запомогою, але народъ, абы увѣрити, хоче бачити и чути, бо єго, на жаль, за часто обдурювано. Якъ оно нинѣ дѣє ся, народъ бачить добре, що стало ся зъ цѣлого процесу, зъ усеи писанины въ судѣ, але вôнъ не має понятя, якимъ способомъ оно такъ сталось, а се рѣчь найважнѣйша. Та й не можна людямъ за зле брати, коли они мають сумнѣвы. Мотивы розсуду справы стоять на папери, — але-жь кôлько то стояло на папери, на письмѣ и запечатане, а однакъ не було правдою! Проклямаціи, конституціи, листы вольности, програмы, — все папѣръ — нѣчо бôльше. Народъ хоче правды, длятого хоче єи видѣти й чути.

Не треба думати, що нашь народъ має яке-небудь довѣріе до письменного тайного поступованя. До теперѣшныхъ обставинъ судовыхъ вôнъ не має довѣрія и я се заявляю всѣмъ отверто. Коли-жь має ся на-ново придбати єго довѣріе, то мусить ся завести устне и явне поступованье въ цѣлôмъ обсягу цивільнои практики.

Народови треба дати доказъ, що на єго голосъ уважає ся, а єго интересôвъ не маловажить ся. Народъ почуває, що при теперѣшнôмъ законодавствѣ судовôмъ нечистѝ елѣменты єго выкористовують, — що розпаношуюче ся покутне писарство, — той доконечный наслѣдокъ нашого теперѣшного поступованя, — гнете єго и выкористовує, але вôнъ не може собѣ помогти и паде въ жертву самолюбнымъ, несовѣстнымъ и цѣлкомъ моральнымъ писарямъ покутнымъ.

Такожь нехай менѣ буде вôльно звернути увагу Єго Ексц. міністра судôвництва на спосôбъ, въ якій заряджуе ся майномъ сирôтскимъ. Міліоны майна малолѣтныхъ сирôтъ марнують ся. Судъ, перетяженый рôзнородными чинностями, не має на стôлько робочихъ силъ, щобы контролювати зарядъ майна сирôтъ, а опѣка, котра обовязана завѣдувати майномъ, выконуе свôй обовязокъ лише на власну користь въ той спосôбъ, що сироты можуть говорити о щастю, коли доживши повнолѣтности, зможуть безъ процесу дôстати въ свои руки бодай коренне майно. Я знаю зъ своєи практики богато выпадкôвъ, де спадковємцѣ, ставши повнолѣтными, мусѣли противъ свого опѣкуна перевести довголѣтный и коштовный процесъ, закимъ прийшли въ посѣданье частины унаслѣдженого нерухомого майна, — на рухому спадщину мусѣли махнути рукою. О складаню рахункôвъ нема й бесѣды. Все — книжки сирôтскѝ, акты спадковѝ, вписы выпадкôвъ смерти, назначеня опѣки — все то выконуесь лишь на стôлько, щобы формально сповнити приписы закона, абы выказати, що все те находить ся въ судовôмъ архівѣ. Дѣйстне-жь житье — рѣчь побôчна.

Коли я вже при словѣ, мушу такожь згадати о поступованю въ спорахъ о нарушенье посѣданя. То поступованье, котре людноcть мого рôдного краю майже до тла нищить. Кошты того поступованя, примусъ комісійный и сполучена зъ тымъ комісійна оплата, що не разъ досягає значноі сумы, нищить селяньство, а по-при те таке поступованье вплыває дуже деморалізуючо, бо недодержанье чисто формального 30-дневного речинця преклюзивного по сповненю нарушеня власности — неразъ и найретельнѣйшого посѣдача и властителя позбавляє найлучшихъ єго правъ. Таке поступованье треба конечно знести и заступити другимъ, дешевшимъ, справедливѣйшимъ и вымогамъ нашихъ обставинъ вôдповѣднѣйшимъ. Не хочу вже о тôмъ згадувати, що такѝ процесы ведуть ся цѣлыми роками. Менѣ вѣдомый одинъ, що тягне ся 18 лѣтъ!

Але на одно ще мушу звернути увагу, а то на розвельможняюче ся покутне писарство, що селяньску людноcть руйнуе и деморалізуе. Пôсля реферату, уложеного галицкимъ выдѣломъ краєвымъ о реформѣ неспôрного поступованя — має Галичина бôльше нѣжь 3.260 покутныхъ писарѣвъ-жидôвъ, але за те має лише 431 адвокатôвъ и 199 нотарѣвъ, — покутныхъ писарѣвъ, що у скарбового уряду яко покутнѝ писарѣ фасіонованѝ и оподатковань. [*Слухайте.*]

Чи-жь тымъ держава, законъ не узнає того огидного ремѣсла, що живе лише выкористуваньемъ бѣдного непорадного народу-Живе — сказавъ я, але се выразъ невôдповѣдный. Бувають же покутнѝ писарѣ, що мають рôчного доходу 4000—6000 зр., а то не значить лише: жити! Се лихо — найбôльше лихо, яке зъѣдає народъ. Покутне писарство вдирає ся въ родину, помѣжь батька и сына, помѣжь дочку и матѣрь, помѣжь брата и сестру, та выплоджуе споры родинѝ на шкоду обохъ сторôнъ, руйнуючи житье родинне, головну пôдставу державного орґанізму.

Черезъ покутне писарство у насъ въ краю ловлять селянъ en gros, — выкористовують народъ въ яркій спосôбъ и деморалізують єго, власти приглядають ся байдужно тôй роботѣ. Сей або той судъ выступить часомъ противъ того рака, — але щобы яка власть політична выступила коли-небудь, менѣ невѣдомо Поступованье дисциплінарне, установлене противъ покутныхъ писарѣвъ розпорядженьемъ зъ 8 червня 1857 [В з. д. ч. 114], єсть недостаточне, — але й оно не выконуе ся. Отже я кличу о помôчь! Тому лихови треба конечно конець зробити!

Коли прийде на те, що для улучшеня судовыхъ вôдносинъ треба ухвалити бôльшу дотацію, — я ручу, що Єго Ексц. міністеръ судôвництва якъ тутъ такъ и у лю ности може числити на однодушну пôдпору.

(*Конецъ буде.*)

Рада державна.

На четверговôмъ засѣданю палаты послôвъ міністеръ скарбу вôдповѣдавъ на интерпеляцію Шлезінґера въ справѣ вынагородженя родинъ тыхъ жовнѣрôвъ, котрыхъ покликано бы до службы на выпадокъ мобілізаціи; дальше вôдповѣдавъ на интерпеляціи: Гавка въ справѣ предложеня слѣдчихъ зôзнань, Кокошінеґа въ справѣ голоду въ Трієстѣ и на интерпеляцію Ґоона дотычно змѣны въ вымѣрѣ консумційного податку.

Потôмъ палата приймила въ першôмъ и другôмъ читаню правительственный проєктъ закона въ справѣ увôльненя домôвъ вôдъ домово-чиншового податку для асанаційныхъ перебудовань у Вѣдни и у Львовѣ на 20 лѣтъ. У Львовѣ увôльнено вôдъ податку 181 домôвъ. Референтомъ бувъ д-ръ Быкъ Такожь ухвалила палата резолюцію, въ котрôй взыває правительство, щобы громадѣ мѣста Львова признати таке саме право вывласненя тыхъ 181 домôвъ, яке одержала свого часу громада мѣста Праги. Палата ухвалила ще законъ въ справѣ державныхъ пôльгъ для довжныхъ скриптôвъ при вѣденьскихъ роботахъ комунікаційныхъ и законъ въ справѣ продажи непотрѣбнои власности въ обсягу давнои крѣпости Кралевый Градець (Königgrätz).

Референтъ Бееръ поручивъ приймити безъ змѣны правительственный проєктъ въ справѣ основаня анатомічно-фізіольоґічного института при львôвскôмъ університетѣ.

Пос. Кайцль обговорювавъ квестію компетенціи парляменту що-до заснованя новыхъ и розширюваня старыхъ університетôвъ. Бесѣдникъ домагавъ ся, щобы доповненье університету послѣдувало въ дорозѣ закона, а не розпорядженя и проєктувавъ новый §. 1, именно: „При львôвскôмъ університетѣ засновуе ся выдѣлъ медичный, котрый має отворитись зъ початкомъ шкôльного року 1894/5.

Міністеръ Ґавчь поручивъ приняти проєктъ комісіи. Тутъ йде рѣчь про адміністративне розпорядженье тому́, що выдѣлъ медичный истнувавъ вже у Львовѣ вôдъ р. 1805.

Пос. Пининьскій згодивъ ся зъ міністромъ, пос. Штірікъ пôдпиравъ внесенье Кайцля. За внесеньемъ Кайцля заявивъ ся такожь и референтъ Бееръ, котрый зазначивъ, що говорить не яко референтъ комісіи, але яко посолъ.

Молодо-Чехи и лѣвиця не противили ся зовсѣмъ кредитови на будову анатомічного института, однакожь домагали ся, щобы засноване медичного выдѣлу у Львовѣ ухвалено въ дорозѣ законодатнôй, коли мѣжь тымъ правительство стоить на становищу, що до того выстане звычайне розпорядженье. Молодо-Чехи и лѣвиця поборювали сей поглядъ зъ засадничои точки и доказували, що правительство мало бы тогдѣ право, знести звычайнымъ розпорядженьемъ цѣлый університетъ або выдѣлъ. Польске „коло“ стояло за проєктомъ правительства.

При голосованю було всего 90 послôвъ. (Зъ польскихъ послôвъ недоставало 34). Внесенье Кайцля перейшло бôльшостію голосôвъ.

Палата приймила законъ о реформѣ правничихъ наукъ, дальше змѣну проєкту закона дотычно вôдписôвъ въ ґрунтовыхъ книгахъ, котру ухвалила палата панôвъ и признала выборы Гофмокля и Струшкевича важными.

Опôсля розпочала ся дискусія надъ договоромъ зъ Швайцарією въ справѣ реґуляціи Рену.

Референтъ Швеґель внѣсъ, щобы потвердити договôръ и поставивъ резолюцію, въ котрôй взыває правительство, щобы роздумало надъ вôдповѣдною орґанізацією ґідро-технічнои служьбы сполученьемъ єи въ однôмъ урядѣ.

Пос. Відманъ промовлявъ за скорымъ заснованьемъ центрального уряду для водныхъ будовъ.

Трактатъ разомъ зъ резолюцією принято.

На вечѣрнôмъ засѣданю продовжає ся дискусія надъ закономъ противъ фальшованя живности.

Слѣдуюче засѣданье вôдбуває ся нинѣ.

——

Польске „коло“ докôнчило розправы надъ споромъ о Морске Око. Яворскій надѣявъ ся полагодити спôръ въ дорозѣ мѣжнароднôй при интервенціи Кальнокого, а може и цѣсаря. По бесѣдѣ ще кôлькохъ послôвъ ухвалено на внесенье Яворского и Рутовского: „Коло приймає до вѣдомости справозданье Залеского и Яворского и поручає міністрови для Галичины берегти дальше правнои охороны, а предсѣдателеви починити вôдповѣднѝ всѣ заходы, щобы справу полагодити скоро и щасливо“.

Потôмъ уґґувавъ Рутовскій санкцію закона о податковыхъ пôльгахъ для промысловыхъ заведень. Черкавскій жадавъ усуненя правительственного комісаря вôдъ заряду громады Тернополя. Краньскій домагавъ ся порученя для членôвъ делеґаціи, щобы упôмнули ся о реформу закона зъ р 1860 що-до демоляційныхъ реверсôвъ. По прощаню предсѣдателя замкнено засѣданье.

Польске „коло“ уладило вчера зъ клюбомъ Гогенварта пращальный бенкетъ.

——

Перманентна комісія промыслова выбрала предсѣдателемъ Вайґля, а Екснера заступникомъ.

Комісія правнича выбрала референтомъ Мадейского, корреферентомъ Бернрайтера для проєкту цивільного закона и цивільного поступованя. Фандерлікъ выйшовъ референтомъ екзекуційного проєкту. Комісія поручила референтамъ, щобы увзглядняли въ справозданю всѣ справы дотычно судового поступованя, судейского стану, адвокатуры, нотаріяту и т. д.

——

Въ палатѣ панôвъ пôдпиравъ Фалькенгайнъ петицію вѣденьского товариства будовы церквей въ справѣ зарады недостачѣ церковь на передмѣстяхъ Вѣдня.

Палата панôвъ переказала предложенье дотычно змѣны орґанізаціи адміністраційного трибуналу комісіи юридично-політичнôй, а внесенье Гельферта що-до архівôвъ передано спеціяльнôй комісіи зъ девятьохъ членôвъ.

Палата приймила буджетъ и законъ фінансовый, ухвалила торговельный договôръ и ветеринарску конвенцію зъ Сербією, торговельный договôръ зъ королѣвствомъ Кореа, змѣну договору торговельного зъ Швецією и Норвеґією и конвенцію о охоронныхъ маркахъ зъ Румунією.

Ліквідація рустикального банку.

Ліквідаційный комітетъ не доручивъ нашôй редакціи справозданя своєи дѣяльности за 1892 р., тому мы приневолени подати єго за польскими дневниками, застерѣгаючи ся подекуды противъ певности деякихъ даныхъ.

Комітетъ заключивъ угоду зъ властителями довжныхъ листôвъ и мавъ цѣлковито вдоволити обовязковôй части укладу, по девятилѣтнôмъ треваню ліквідаціи. Дня 28 грудня м. р. выльосовано прочѝ довжнѝ листы на день 1 липня 1893 и заповѣджено выплату другои половины листôвъ на день 1 сѣчня 1894, именно тыхъ листôвъ, що ихъ выльосовано передъ 1884 р. На выплату комітетъ має розпоряджати потрѣбными фондами. Дальшѝ доходы зъ ліквідаціи — о скôлько не треба буде ужити ихъ на кошты заряду, обернуть ся на выкупно асиґнатъ, на доплату листôвъ и асиґнатъ касовыхъ. Комітетъ не радить дивити ся рожево на результаты въ тôмъ напрямѣ, бо се ліквідація останкôвъ активôвъ, котрѝ мають що-разъ меншу вартôсть.

Комітетъ зазначуе спеціяльно, що вплывы зô сплатъ капіталу позичкового за минувшій рôкъ, въ вôдношеню до позичкового стану зъ дня 1 сѣчня 1892, выносять пересѣчно 24·88%, окрôмъ вѣрительности бережаньского повѣта, котру вôдступлено тамошнôй повѣтовôй радѣ.

Найкористнѣйше выплачували ось тѝ повѣты: Яворôвъ 70·7%, Домброва 64·1%, Рогатинъ 62·6%, Жидачѣвъ 59·9%, Бôбрка 54·4%, Дрогобичь 53·2%, Кракôвъ 47·9%. Найгôршій процентъ выказала Турка, бо лише 2·6%.

Зъ кôнцемъ 1892 р. скôлькôсть обжалованыхъ въ судѣ довжникôвъ представляла число 4.165 на 6.667 несплаченыхъ позичокъ.

Результатъ дотепереѣшнои дѣяльности ліквідаційного комітету має бути такій:

Асиґнатъ касовыхъ було дня 31 сѣчня 1884 р. на 697.350 зр., зъ кôнцемъ 1892 р. лишило ся на 1.550 зр., — отже зменшило ся о 695.800 зр. Листôвъ заставныхъ 6% и 5% було въ сѣчни 1884 р. на 6,895.200 зр., теперь нема уже нѣякихъ. Комунальныхъ облігацій було въ сѣчни 1884 р. на 83.400 зр. и тыхъ нема уже; зъ выльосованыхъ листôвъ передъ 1884 р. на 346.800 зр. лишило ся всего 12.900 зр., зъ выльосованыхъ облігôвъ комунальныхъ зъ р. 1884 на 6.300 зр нема теперь нѣякихъ. Такожь не лишили ся нѣякій купоны заставныхъ листôвъ зъ сѣчня 1884 р. на 36.244 зр. и 50 кр., зъ залеглыхъ вôдсотокъ вôдъ асиґнатъ на 12.763 зр. и 06 кр. лишило ся всего 244 зр. 94 кр., векслѣвъ въ обѣгу на 356.780 зр. 18 кр. нема теперь нѣякихъ, вѣрителѣвъ въ бѣжучôмъ рахунку на 357 401 зр. 62 кр. лишило ся 4.914 зр. 14 кр. Всего сплачено 8,772.630 зр. 28 кр.

Окрôмъ повысшихъ сплатъ комітетъ мавъ ще заплатити въ часѣ вôдъ 1 цвѣтня 1884 р. до 31 грудня 1892 р. властителямъ довжныхъ листôвъ и комунальныхъ облігацій титуломъ належитости за купонъ суму 835.447 зр. 25 кр. и выцофавъ зъ обѣгу непокрытыхъ довжныхъ листôвъ на 728.885 зр 04 кр. Станъ позичковый зменшивъ ся въ часѣ теперѣшнои ліквідаціи о 5,336.326 зр. 95 кр., а число довжникôвъ упало на 28.070.

Въ роцѣ 1884 рустикальный банкъ бувъ въ посѣданю 891 селяньскихъ господарствъ на 429.918 зр. 29 кр., вôдъ р. 1884 до 1892 прибуло 475 господарствъ на 165.706 зр. 44 кр., продано 1.100 господарствъ вартости 551.825 зр. 16 кр., лишило ся всего 266 господарствъ на 43.799 зр. 57 кр. Майже всѣ реальности, котрѝ набувъ банкъ, а вôдтакъ вôдпродавъ, вернули до рукъ первѣстныхъ властителѣвъ або до ихъ родинъ [!??]

Въ складъ ліквідаційного комітету входять: д-ръ Зд. Мархвицкій, д-ръ Зґурскій Альфр. и Фр. Зіма.

Польскѝ ґазеты радѣють зъ результатôвъ ліквідаціи, але кôлько хлопскихъ родинъ отирає нинѣ сльозы и клене надъ розвалинами рустикального банку — се не доходить до ушей паньскихъ. „Ludek“ ґаздувавъ на батькôвскôй земли, доки банкъ не вшивъ єму жебрачои торбы и не подавъ у руки жебрачого костура. Комедія скôнчилась!...

Дописи „Дѣла”

Зъ Подôля.

[Нужда подôльскихъ селянъ].

Остра зима сегорôчна дуже дала ся въ знаки нашимъ селянамъ, и такъ уже зубожѣлымъ. Нема чимъ гôдно лѣпянки огрѣти, то-жь здаєсь, що зъ весною загостять въ нашѝ села всякого рода пошести, бо нема чимъ и гôдно поживитись та поле обсѣяти. Топлива нинѣ не то заробити, але й за высоку цѣну докупитись годѣ. Недавнѝ ще дубовѝ лѣсы въ Збаражчинѣ, въ Микулинцяхъ, въ Струсовѣ такъ вытереблень, що здаєть ся, мовь-бы пп. дѣдичѣ завзялись затерти слѣдъ, де недавно стояли „чорнѝ лѣсы“! Не згадають о будучности, бо по бôльшôй части й передвиджують, що ихъ наслѣдниками стаєсь нова шляхта: Зоммерштайны, Буберы, Вільнеры, Ґалѣ, Розенштоки и т. д. А ся новомодна шляхта не привязуєсь анѣ до землѣ анѣ до народу, — єи окликъ: высасати, що дасть ся, а проче продати й нове купити, абы дальше ссати! Шкода о тôмъ и писати, бо рôчники статистичнѝ можуть найлѣпше поучити. Але чи читає ихъ хто? Чи може котрый зъ послôвъ польскихъ думає и радить зъ другими: якимъ бы свѣтомъ наперти на правительство, щобъ сему вандальству разъ конець положити? Тѝ послы мають „высшѝ“ идеалы: они слѣдять, щобы при нагодѣ кождои партійнои боротьбы въ парляментѣ деяку синекуру захопити, а проче мало ихъ обходить... они-жь не вѣчнѝ, а для згаданыхъ наслѣдникôвъ не ихъ рѣчь старати ся...

Досыть часто у насъ появляє ся новинка, що той або сей шляхтичь продавъ сѣльце жидови. Коли вже така доля, то няй бы бодай розпарцельовували помѣжь радыхъ купити селянъ, а тѝ приняли бы на себе довги, а решту заплатили бы може й лучше, нѣжь платить ся за комплексъ въ цѣлости. Але пôдъупалый панокъ „не має часу“ о тôмъ думати, а чимъ скорше запобѣгає, абы по довгахъ загіпотекованыхъ решту до рукъ дôстати [звычайно лядви кôльканацять тысячь] и выѣздить чимъ скорше зъ родиною до Львова. Тамъ же вôнъ кидаєсь стрôмголовъ, щобъ деяку посаду дôстати, бо знає, що незабавомъ за нимъ надъѣде другій и третій такій панокъ, а може тамтѝ мають сильнѣйшѝ колігаціи, то-жь закимъ єму бы що допалось, проѣсть невеличкій свôй капіталикъ. А де-жь бодай що-небудь на выправу для дорастаючихъ дочокъ? на нишѝ непередвиджень выдатки? Отже хто тутъ може и хоче занятись горюючимъ людомъ?!

Мы тутъ, провінціональнѝ політики думали, що коли процесы еміграційнѝ выказали ясно, що нашь хлѣборобъ зъ крайнои нужды спѣшить громадно за кордонъ, думаючи тамъ свою долю полекшити, — то мѣродайнѝ сферы чейже надъ тымъ застановлять ся и зарадять, щобъ на будуче людъ нашь не потребувавъ емігрувати.. Рада державна ухвалила грубѝ міліоны на запомогу для Льйойда, на перебудованье Вѣдня и т. п., а о бѣднôмъ нашôмъ хлѣборобѣ не подумано. Коли-бы правительство бодай два міліоны було призначило яко основный капіталъ на закупно выставленыхъ на ліцитацію фôльварковъ [домінікальныхъ земель] и тіи потôмъ парцелювало мѣжь честныхъ, трудящихъ хлѣборобôвъ! Роздѣлений надѣлы по 15—20 морґôвъ, хлѣбробы въ двацятьохъ лѣтахъ могли бы выгôдно сплатити. Сплачуваный капіталъ обертавсь бы на дальше закупно. Чи-жь така пôдмога не вернулась бы державѣ сторицею? И податки плыли бы вôдъ

лишило оно въ супокою, надавши лише всему христіяньску цѣху. Такъ зъ многими обрядами стало ся у насъ, на Руси, такъ само дѣялось и по другихъ краинахъ. Однакъ те саме духовеньство, котре старало ся затерти слѣды поганьскои вѣры, ввело въ середныхъ вѣкахъ въ народъ много такихъ рѣчей, що надуживанѝ сталисъ пôзнѣйше зновъ противнѝ христіяньскôй вѣрѣ. А выкоренити ихъ було такъ трудно, якъ передъ тымъ останки поганьства.

Святый Тома зъ Аквіну заказувавъ, правда, уживати астрольоґічныхъ и некромантичныхъ образôвъ, тому́, що першѝ стояли въ звязи зъ магією, а другѝ зъ злыми духами, — за те-жь позвалявъ носити амулєты зъ слова ми святого письма або знакомъ хреста, свячене зѣлье и мощѣ святыхъ, але зъ тою выразною засторогою, щобы не поступати собѣ зъ тымъ всѣмъ забобонно.[8]) Застерога святого Томы показалась пôзнѣйше потрѣбною. Схрістіянізованый забобонъ ставъ лише бôльше скомплікованый, але сутью своєю не рôзнивъ ся середъ народа нѣчимъ вôдъ поганьского.

Те саме стало ся и зъ зачароваными грôшми. Коли народъ приписавъ имъ у своѣй фантазіи (пôдъ вплывомъ церквы) походженье вôдъ чорта, та почавъ ихъ цуратись, появились на ихъ мѣсци дукачѣ зъ Матерію Божою (Marienthaler, Segensthaler). Се лишь нова редакція давныхъ зачарованыхъ грошей, що помимо того дальше живуть въ памяти сѣльского народу.

Вкôнци треба замѣтити, що вѣра въ зачаровань грошѣ не єсть одинокимъ явищемъ. Зачаровань грошѣ належать до того самого круга повѣрокъ, що и вѣра въ рôзнородня зачаро-

[8]) Summa Theologiae. т. XXII. ст. 491.

ванѝ столики, мошонки и т. и.[9]) Ба й кобольдамъ приписують якъ въ Славянщинѣ такъ и въ Нѣмеччинѣ подекуды прикметы зачарованыхъ грошей, про що була вже невеличка згадка. Біля Ґетінґенъ, на примѣръ, истнуе вѣра, що альруну (рôдъ хованця, Heckemännchen) можна прямо въ першу лѣпшу монету замкнути.[10]) Така схожôсть була часто причиною перепутаня кôлькохъ противныхъ собѣ рѣчей, якъ се такожь уже замѣчено при Богомольци та Ліндôмъ.

Аѳанасьевъ, що держить ся ще старои мітольоґічнои школы и глядить жерела всѣхъ обрядôвъ и повѣрокъ у прастарôмъ почитаню сонця, бачить и въ вѣрѣ въ зачаровань грошѣ останки сего культу и каже:

„Въ отождествленіи неизсякаемаго богатства солнечнаго свѣта каждое утро вновь возрождающаго ся на востокѣ, съ золотомъ — кроетъ ся основаніе вѣры въ „неразмѣнный червонецъ, который сколько ни трать — онъ все цѣлъ.“[11])

Такѝ погляды теперь остоятись не можуть.

У Вѣдни, дня 1 марта 1893.

Василь Щуратъ.

[9]) Simrock: op. cit. ст. 443.

[10]) J u. W. Grimm: D. Wörterbuch, пôдъ словомъ: „Heckemännchen.

[11]) Аѳанасьевъ: Поетическія воззрѣнія Славянъ на природу. Москва 1865. т. I. ст. 197.

маючого мужика правильно, и при бранцѣ молодѣжь не була бы така слабосильна, якъ то теперь бачимо. Лѣсы вырубували бы громады пôдъ наглядомъ правительства вызначеными вôддѣлами и мали бы обовязокъ на-ново засаджувати. Громады радо оплачували бы кваліфікованыхъ лѣсничихъ — и не було бы такого вандальства, яке бачимо сегодня въ лѣсовôй господарцѣ.

Розбйшлась тутъ сими днями гутôрка, що банкъ краєвый закуповує вôдъ княгинѣ de Ligny ключь збаражскій, що складає ся зъ кôльканацятьохъ сѣлъ, за 2 міліоны зр. и думає ихъ розпарцелювати. Була бы се рѣчь похвальна, — розумѣєсь, коли-бъ при тôмъ не спекульовано на кольонізацію мазурскими селянами, але дбано о елемèнтъ мѣсцевый. Краковске товариство обезпечень має инѣ клопôтъ зъ Пôдгаєччиною! А чи-жь оно, яко краєве товариство, до котрого немало и руского гроша вилынуло, не могло черезъ парцеляцію прийти въ помôчь нашимъ хлѣборобамъ? Коли-жь у насъ дика політика затроила панамъ головы, а тымчасомъ Буберы и Лілієнфельды въ кулакъ смѣють ся, гуторячи собѣ: Нехай „їоѣ“ за чубы водять ся... намъ се выйде на здоровлье и на — повну кишеню!...

Зъ Кіѣва.

[Смерть Василя Карачевского-Вовка.]

Недавно похоронили Кіѣвляне одного изъ щирыхъ Украѣнцѣвъ-патріотôвъ, письменника, загалови не знаного, бо зô скромности не пôдписувавъ своихъ писань, чоловѣка высоко-гуманного — Василя Никодимовича Карачевского-Вовка.

Покôйникъ родивъ ся 24 цвѣтня 1834 р. въ селѣ Британяхъ, борзненьского повѣту въ Черниговщинѣ. Батько єго бувъ власникомъ земского маєтку. Скôнчивши гімназію въ Нѣжинѣ, Василь вступивъ до університету кіѣвского и скôнчивъ факультетъ медичный. Лѣкарювавъ не довго, а перейшовъ на другу ниву, де мôгъ принести користь народови. По знесеню крепацтва выбрано єго на мирового посередника. Тогдѣ на часъ надѣлу селянъ землею, було дуже потрѣбно такихъ людей.

Коли-жь опôсля и въ Черниговщинѣ стали заводити новѣ суды пôсля статуту зъ 20 листопада 1864 р., и стало видко, що праця мирового судьѣ переважує працю мирового посередника, вôнъ давъ ся выбрати судьѣю. Въ 1870-ыхъ рокахъ почато тѣ суды по-трохи пôдрывати, то Василь Вовкъ кинувъ ся до хлѣборобства и обнявъ управу маєтку Васильчикова въ селѣ Середôвцѣ прилуцкого повѣту. Кôльканацять лѣтъ управлявъ у Васильчикова и здобувъ собѣ повагу якъ у дѣдича такъ и у селянъ. Въ тôмъ часѣ міністерство доменъ пошанувало єго великою золотою медалью за прегарный обширный лѣсъ коло Середôвки. Вôдносины Василя Вовка до селянъ характеризує одна пригода зъ 1884 року, коли на веснѣ выбухла по Кіѣвщинѣ и Полтавщинѣ ворохобня аґрарна. Коли въ другихъ селахъ усмиряло ворохобню войско, въ Середôвцѣ и Петрôвцѣ Василь Вовкъ полагодивъ справу безъ поліціи и вôйска, — селяне вгамували ся самѣ, запевнивши ся, що „царского надѣлу землѣ“ нема й не буде. Покôйникъ працювавъ и въ земствѣ, яко гласный, а остатный разъ бувъ выбраный торôкъ гласнымъ въ борзненьскôмъ повѣтѣ.

Зъ початкомъ 1888 року Василь Вовкъ осѣвъ у Кіѣвѣ яко секретарь товариства сѣльскихъ господарѣвъ и секретарювавъ до осени торôчного року, доки въ товариствѣ не стало коштôвъ на оплату працѣ секретаря и скасували сю посаду.

Працювати на нивѣ письменства Вовкъ почавъ зъ перекладу св. Єванґеліи. Кôлька рокôвъ доводилось чути вôдъ него, що свôй перекладъ вôнъ передавъ Кулѣшеви. Зъ надрукованыхъ праць вѣдомі єго переклады: 3-го, 4-го и 6-го тому „Историчнои бібліотеки“ Ол. Барвѣньского. Торôкъ въ грудни вôнъ взявъ ся до перекладу „Гетьманства Самойловича“, та недугъ и смерть не дали єму довести перекладу до кôнця. Вôнъ переклавъ ще зъ „Вѣстника Европы“ статью Слонимского „Націонализмъ въ политицѣ“, додавши до неи свои примѣтки. Останный перекладъ єго однои значнои працѣ теперь саме выйшовъ зъ друку у Львовѣ. Зъ оріґінальныхъ праць єго побôчь публицистичныхъ статей годить ся навести: историчну моноґрафію „Канѣвъ“ и „Хроніку земскихъ начальникôвъ“.

Перша ознака недугу, що звѣвъ Василя Вовка зъ свѣта [Stenocardia] показала ся въ серпни 1889 р. зъ причинъ чисто моральныхъ — такій-жь самій моральній причины, хочь и иншои вдачѣ, торôчнои осени розъятрили недугъ до кôнця. Чутке, перенятливе и повне глибокои любови до Украины серце було жостоко вражене въ серпни и зъ початку вересня 1889 р. лихими вчинками одного молодця зъ помѣжь людей — бôльше чи менше близько знайомыхъ Вовкови. Здоровлье єго зъ того часу почало марнѣти. Зъ половины грудня м. р. вôнъ вже не выходивъ зъ хаты, але й не злягавъ, и скôлько спроможно було, працювавъ. Д. 20 лютого передъ обѣдомъ зайшли провѣдати єго два щирій и близькій єго приятелѣ. Вôнъ просивъ ихъ бути свѣдками єго заповѣту и власною рукою списавъ тестаментъ. За нôчь стала ся зъ нимъ рѣзка перемѣна, въ недѣлю 21 лютого вже не встававъ... У вечеръ, коли биля єго лôжка зобрались любій єму письменники и зайшла розмова про де-що зъ сучасного житя, письменства, вôнъ видимо ожившвъ ся, слухавъ и самъ пытавъ де про що. 24-го лютого о пôвдни стало выразно знати, що смерть за плечима. О 3-ôй годинѣ вôнъ поблагословивъ дѣтей — доню и сына, пôсля того почали прикидатись хвильки забутя, одначе ще за пôвъ годины до смерти вôнъ усѣхъ пôзнавъ и звернувшись до сына промовивъ: „Ты зъ досвѣдченымъ розумомъ... не вагай ся!“ Перемовчавши хвильку додавъ: „Украина“ и замовкъ. За сѣмъ мінутъ до смерти пôдвѣвъ трохи руку и сказавъ до жѣнки: „Благословляю‘. Ще хвилина — и переставъ дыхати. Округъ него стояла дорога и безконечно любляча єго жѣнка, доня и сынъ та пять письменникôвъ.

На другій день о 5 годинѣ тѣло вынесли до церкви. Тѣло зняли зô столу, положили въ труну и вынесли зъ хаты професоры Антоновичъ и Демченко та старшій письменники Лисенко, Кониській, Левицкій Орестъ и иншій. На улици труну зъ тѣломъ переняла молодѣжь и на плечахъ вôднесла до самои церкви Благовѣщеня.

Дня 26 лютого — царевный день: въ такій днѣ хоронити не можна, черезъ те похоронъ справили 25 лютого. На похоронъ прибули близькій приятелѣ небôщика зъ-за Кіѣва: Заньковецка и Садовскій, зъ Харкова професоръ Цѣхановецкій, зъ Варшавы професоръ Ромашкевичъ. Окрôмъ майже усѣхъ украиньскихъ письменникôвъ, що жывуть у Кіѣвѣ, на похоронѣ були Демченко и Лучицкій, польскій историкъ Яблоновскій и польскій поетъ Высоцкій. Похоронъ розпочавъ ся о 2 годинѣ а скôнчивъ ся о 5-ôй. На похоронѣ якъ въ церквѣ, такъ и до самои могилы спѣвавъ вельми гарный хоръ зъ самыхъ Украинцѣвъ. Коли старшій почитателѣ небôщика вынесли труну зъ церкви, єи заразъ пôсля першои єванґеліи взяли студенты и несли до самои могилы. Вѣко, окремо вôдъ труны, несли дѣвчата; вѣко по украиньскому звычаю було заслане двома ручниками ґафтоваными срѣбломъ, золотомъ и барвистымъ заполочемъ. Поверхъ рушникôвъ у головахъ вѣка лежавъ великій хрестъ зъ квѣтокъ, пôдъ нимъ два вѣнки перевитыхъ широкою бѣлою лентою шовковою зъ словами на нѣй: „Щирому Украинцю, товаришу и батькови“... На трунѣ було чимало вѣнкôвъ, мѣжь ними выдатнѣйшій вôдъ Адасовскои, Заньковецкои и вôдъ Высоцкого.

Коли поставили труну вже биля могилы, саме передъ тымъ, якъ закрыли єи вѣкомъ на вѣки, надъ труною Кониській промовивъ по украиньски слово. Змѣстъ того слова бôльшеменше такій: „Осиротивъ ты, товаришу мôй вѣрный, рôдне письменство, дорогу нашу Неню, а бôльше за всѣхъ осиротивъ мене самôтного. И що-жь ты лишивъ и менѣ и Нени на втѣху? Лишивъ надѣѣ: особиста надѣя моя, що небавомъ побачу ся зъ тобою тамъ, де нема „нѣ печали, нѣ болѣзни, нѣ воздыханія“. Друга и моя и Неньчина надѣя, що духъ твôй бôльше та глибше приймати-ме „дѣтей“ твоихъ. За кôлька хвилинъ до вѣчного спочину ты кôлькома словами вымовивъ сынови свому заповѣтъ „не вагати ся“. Я певенъ, що заповѣтъ твôй стане навѣть заповѣтомъ усѣмъ сынамъ и донямъ — ще рôднѣйшимъ тобѣ, хочь не по плоты, такъ по духу, и они такъ якъ и ты, не вагаючись, любити-муть ту нашу Матѣрь, що „обôдрана сиротою по-надъ Днѣпромъ плаче“. Люблячи єи, они оддадуть ѣй усѣ свои силы, усе своє житье, и працювати-муть, „не вагаючись“ доти, доки „заплакана мати“ останною сльозою своєю не зниме нашого довгого сорому и рада, весела, мôцна та богата на свѣтъ и розумъ дѣтей своихъ — выйде на ту ниву, де рѣсно росте щастье властиве усѣмъ людямъ, усѣмъ народамъ. Такъ и ты бажавъ и такъ оно буде, бо таке бажанье — є правда Божа, а Божа правда — правда до вѣку. Божа правда — є наша правда и она не вмре, не загине.“

Земляк.

[*Пôсля „Буковины“.*]

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ угорскôмъ парляментѣ зазначивъ вчера носолъ Етвешь своє становище що-до правительственного церковного предложеня. Вôнъ заявивъ, що єго сторонництво буде пôдпирати предложенье правительства. Заведеня метрикъ державныхъ вымагає самъ авторітетъ державы. Рôвно-жь держава має право завести у себе цивільный шлюбъ, бо римскій престолъ не має права мѣшатись въ угорске законодавство. Однакъ при тôмъ бесѣдникъ жадавъ, щобы зредукувати ad minimum всякій можливій розвязаня супружя. Вкôнци заявивъ ся Етвешь за рецепціею жидôвъ, котрій напевно причинить ся до красшои орґанізаціи въ краю.

Зъ Загребу доносять, що по замкненю сесіи парляменту австрійского вôдбуде ся тамъ зъѣздъ послôвъ хорватскихъ и словѣньскихъ, котрій, якъ звѣстно, становлять въ парляментѣ одинъ клюбъ. На зъѣздѣ мають послы уложити програму дальшои дѣяльности въ своихъ краяхъ.

——

Ґеорґієва — якъ доносять нинѣшнѣ телеґрамы — засуджено на кару смерти, однакъ поручено єго до уласкавленя болгарскому князеви. На выпадокъ уласкавленя внѣсъ судъ кару 15-лѣтнои вязниць. Засужденый зголосивъ противъ засуду жалобу неважности. Пôсля законôвъ права цивільного може засужденый вôднести ся до суду апеляційного а опôсля до касаційного.

Якобсонъ оголошує въ „Свободѣ“, що акты россійскои дипльоматіи противъ Болгарiи зовсѣмъ автентичнѣ, а похибки, якій закрались до оголошеныхъ уже актôвъ, выйшли зъ вины коректорôвъ и складачѣвъ, котрій не знали добре россійскои мовы. Дальше заявляє Якобсонъ, що коли-бъ заграничнѣ державы не вѣрили въ автентичнôсть тыхъ актôвъ, то вôнъ готовъ оголосити ще бôльше актôвъ.

——

Князь Фердинанъ болгарскій занедужавъ на запаленье болоны ушнои, до чого прибувъ ще невральґічный бôль уха. Вôзваній вѣденьскій професоры Поліцеръ и Більротъ зробили у князя малу операцію. За кôлька днѣвъ буде мôгъ князь встати зъ лôжка. Професоръ Поліцеръ дôставъ при тôй нагодѣ вôдъ князя єго портретъ, оправленый въ бриляны и орденъ болгарскій. Оба лѣкарѣ заявили вѣденьскимъ кореспондентамъ нѣмецкихъ часописей, що князь має велику симпатію у Болгаръ.

——

Цѣсарь нѣмецкій прибуде до Риму дня 20 цвѣтня вразъ изъ жѣнкою. Дня 21 вôдбуде ся въ честь цѣсарскои пары войскова парада, а вечеромъ двôрске представленье въ театрѣ. 22-го ґальовый обѣдъ въ Квіриналѣ, 23-го концертъ, 24-го войсковій пописы въ Праті ді Кастельо, 25-го баль у князя Сермонеты, 26-го забава огородова въ Квіриналѣ, 27-го поѣде цѣсарска пара до Неаполю, 28-го наступить проѣздка до Ґольфу, 29-го звиджене Помпеѣвъ а 30-го вечеромъ вôдъѣздъ зъ Неаполю до Спеціи.

——

Въ анґлійскôмъ парляментѣ можна буде внедовзѣ почути пристрастній бесѣды противъ гомруля. Деякій часописи звертають увагу на бесѣду Сундерсона, котру вôнъ державъ недавно на одныхъ зборахъ въ Ліверпулю а въ котрôй взывавъ до опору противъ гомруля, навѣть зъ оружіемъ въ рукахъ. Часопись Times грозить Ґледстоновi, що въ разѣ введеня гомруля Анґлійцѣ не побоять ся пôдложити противъ Ґледстона дінаміту.

——

Похороны Ферріого вôдбули ся, якъ то вже телеґрамы вчерашнѣ донесли, дуже величаво. Всѣ бесѣдники пôдносили незломный характеръ покôйного, певнôсть себе, знаменитый орієнтаційный змыслъ, горячу и безкористовну любовь вôтчины. Мимо накликувань деякихъ часописей похороны вôдбули ся дуже спокôйно. На похоронахъ явили ся всѣ міністры и богато другихъ достойникôвъ.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы товариства рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ** вôдбудуть ся въ недѣлю 26 н. ст. марта о 4 годинѣ зъ полудня въ льокали товариства.

— **Міністеръ просвѣты** вôдобравъ ґімназіи василіянськôй въ Бучачи право ґімназіи публичнои, а то зъ кôнцемъ 1892/93 року.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Громады Коровники и Стôбно и громадяне мѣста Перемышля выслали сими днями черезъ перемыского адвоката д-ра Кормоша на руки посла Романчука петиціи въ справѣ реформы выборôвъ до рады державнои пôсля тексту петиціи львôвскои „Народнои Рады“.

— **Сумный конець еміґрантôвъ-Мазурôвъ до Россіи.** До Neue fr. Presse доносять зъ Кракова, що дня 20 н. ст. марта намѣряли численнѣ мазурскій еміґранты перейти коло мѣсточка Щуцина, въ домбровскôмъ повѣтѣ, россійску границю. Погранична сторожа россійска не хотѣла ихъ перепустити и зъ того прийшло до кровавои борбы, въ котрôй очевидно еміґранты улягли. Кôлькохъ зъ нихъ потонуло утѣкаючи въ Вислѣ.

— **Про галицкихъ еміґрантôвъ** доносять зъ россійского Подôля до петербурского Ґрай-ю: Міністерство справъ внутрѣшныхъ вызначило 90.000 рублѣвъ на пôдмогу для селянъ въ мѣсцевостяхъ ґубернiи навѣщеныхъ недородомъ, а до такихъ належали повѣты, положенi вздовжь Днѣстра, длятого власти мѣсцевій старали ся о скôлько можна прибувшихъ зъ-за Збруча еміґрантôвъ перенести близше рѣки Бога, де урожай бувъ бôльшій. Именно до ушицкого повѣта вôдослано 100 людей, до лѣтиньского 200, до летичѣвского 300 и т. д., въ Каменци лишилось 100 осôбъ (зъ нихъ 60 дѣтей), удержуваныхъ коштомъ приватнои добродѣйности, т. є. товариствъ тутъ истнуючихъ. Кореспондентъ однои одескои часописи зъ Подôля добре, о скôлько здає ся, поінформованый, каже, що привандрувало до повѣта каменецкого 2.217 осôбъ обоихъ полôвъ; частина зъ нихъ вернула, а о полишившихъ ся вôдзываєсь дуже некористно. Они, по думцѣ сего кореспондента, не способнѣ до роботы, а що гôрше, не хотять робити. Ся кольонізаційна течѣя здержана вже вôдъ двохъ мѣсяцѣвъ и новыхъ еміґрантôвъ нема.

— **Провѣренье австро-россійскои границѣ** вздовжь цѣлого бѣгу рѣки Збруча вôдбуде ся на весну за згодою австро-угорского правительства зъ россійскимъ міністерствомъ справъ внутрѣшныхъ. Згадана границя змѣняє ся часто за-для того, що пôдчасъ повеней Збручь робить собѣ въ рôзныхъ мѣсцяхъ русла. До провѣреня буде вызначена осôбна комісія мѣжнародна, до котрои вôйде зъ австрійскои стороны борщѣвскій староста Мільнеръ и инжинеръ Войцѣховскій.

— **Въ справѣ пôдкупства судьѣвъ присяжныхъ** въ Коломыи въ процесѣ Герша Айзенштайна о убійство веде ся карне слѣдство Въ руки суду дôстало ся мѣжь иншимъ таке письмо: Mit dem Kive Feingold hat man gesprochen. Mit die Bänke hat man noch nicht abgemacht, die wollen Versicherung. Beim Uden sind wir gewesen, er kann schon gar nichts helfen, weil die Sache schon nicht in seinen Händen ist, er hat gesagt dass er schon keine Zeugen mehr früher rufen wird, bis er wird nicht die Bücher haben. Es ist daher Schade das Geld umsonst zu vergeben, besser für Mukel Makuten (судьѣ присяжній) zu belassen. Nach Sadagora muss man noch fahren — Position mit 3000 fl. um abzusprechen. Der Zeuge Mortko Haber hat versprochen, dass er sagen wird, dass er dir ein grosses Fass Thran verkaufte. Mit allen Zeugen waren wir schon und werden noch sein. Du sei daher ruhig, sei aufgelegt, kränke dich nicht, alles wird gutgemacht. Iss und trink, damit du Kräfte und Humor hast, beim Protocoll sprich wenig, plaudere nicht viel, sondern einige, aber gescheidte Worte. Листъ сей дôставъ Айзенштайнъ у вязници и зъ него видко, що жиды уживали всякихъ способôвъ щобы лише єго выратувати.

— **До вѣдомости ц. к. Дирекціи почтъ.** Въ мѣстѣ Сокали нема на почтѣ рускихъ рецепісôвъ, а урядники не знають нѣ рускаго письма нѣ рускаго языка. Ось фактъ: Дня 10 с. м. надано грошеву посылку до села Рябого почта Устрѣки долѣшнѣ. Быстроумный урядникъ перечеркнувъ тѣ мѣсцевости и написавъ латиньскими буквамы: Rubia w Istryi. По двотыжднева подорожи по Австріи, вернула посылка назадъ зъ дописками an Praha nicht gehörig и пр. Коментарь зайшный.

— **Конфіската перепачкованыхъ товарôвъ.** Вчерашный Czas краковскій пише: Вôдъ годины 6½ рано конфіскують урядники дирекціи скарбовои перепачкованій жидами товары. Около 80 урядникôвъ сконцентрувала тутешна дирекція скарбу зъ цѣлого повѣта краковского, щобы переводити ревізіи. Ревізіи вôдбувають ся на цѣлôмъ Казімержу и въ улици Дітльовскôй; доси зроблено 120 ревізій по склепахъ и домахъ, найдено бôльше якъ 80 перемыченыхъ пакъ кашмірôвъ и рôзныхъ родôвъ шовку, ввезеныхъ неправною дорогою. Сконфіскованій матеріи вôдослано до уряду цлового. Такожь найдено кôлька пакъ нестемпльованыхъ картъ до гры. Найдено такожь кôлька скринокъ заграничныхъ выробôвъ золотыхъ, котрій не мали пробы тутешного уряду цѣховничого. Рѣчи тій вôдобрано и вôдослано до уряду цѣховничого. Цѣлый день вôдбувають ся ревізіи, а урядники посувають ся вже до улицѣ Ґродскои. Доси не найдено у нѣякого христіянина пôдозрѣныхъ товарôвъ.

— **Знесенье забороны.** Зъ причины зменшеня заразы пысково-ратичнои въ повѣтахъ: борщѣвскôмъ, чортковскôмъ, гусятиньскôмъ и залѣщицкôмъ знесло намѣстництво давну заборону и дозволило вôдбувати торги и вывозити безроги зъ тыхъ повѣтôвъ.

— **Новій церкви** порѣшили будувати громады: Тудорковичѣ коло Сокаля деревяну, Дмитрье коло Щирця и Конюшки королѣвкій коло Комарна — тій двѣ мурованій. Пляны выготовляє нашъ архітектъ п. Василь Нагôрный.

— **Выдѣлъ товариства „Ватра“** складає подяку о. Н. Х. зъ М. за 1 зр., д-рови Мелитонови Бучиньскому зъ Станиславова за 1 зр. 50 кр., т. Василеви Щуратови за кôльканацять цѣнныхъ книжокъ и брошуръ. — У Львовѣ, дня 24 н. ст. марта 1893.

— **Зарядъ школы въ Пôдъярковѣ** складає прилюдну подяку Всч. о. Честиньскому за даръ 1 зр. 50 кр., зôбраныхъ пôдчасъ сегорôчнои сповѣди вôдъ шкôльнои молодежи на закупно катихизмôвъ для убогихъ школярѣвъ. — *Ігнатій Гамаль* учитель.

— **Самоубійства.** Мѣжь залогою перемыскою лучають ся що разъ частѣйшій выпадки самоубійства. Вôдъ 12 до 18 н. ст. мавта допустили ся зновъ два вояки самоубійства. Кажуть, що причиною сеи сумнои появы єсть се, що пôдофіциры за строго обходять ся зъ пôдвластными.

— **Справа д-ра Медвея** въ Румуніи закôнчить ся имовѣрно на нѣчôмъ. Зъ Ботшанъ доносять, що процесъ въ тôй справѣ вôдложено, бо до розправы не явили ся численнѣ свѣдки и деякій зъ обжалованыхъ, перебуваючій за границею. Зъ обжалованыхъ ставилось до процесу лише двохъ: д-ръ Бароні зъ Бакова и инжинеръ Кубінъ зъ Ясъ. Трибуналъ рѣшивъ вôзвати до другои розправы интересованихъ ґазетою урядовою и постаратись о доставленье ихъ въ дорозѣ дипльоматичнôй. Однако здає ся, що на тôмъ все й скôнчить ся.

— **Зъ нанѣшнымъ числомъ „Дѣла“** розсылає ся — на скôлько стало запасу — оповѣстка про „Практичнѣ приписы печеня тѣстъ святочныхъ“, зôбранѣ Фльорентиною и Вандою.

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

Любина аъ Костецкихъ Венгриновичева померла въ Сяноцѣ въ 58-ômъ роцѣ житя по довшôй тяжкôй недузѣ. Покôйна вôдзначала ся тымъ, що мимо всякого горя и злиднѣвъ єи цѣле житье пригнѣтали, заховала все спокôй духа а невсипущими заходами довела до того, що якъ она сама такъ єи заходами свояки. допроводили єи дѣти до стану. Тожь вынесли на своихъ раменахъ домовину покôйной на вѣчный супочинокъ сыны, инжинеръ (на Уграхъ), священикъ, урядникъ и ученики ґімназіяльнѣ, а за ними поступали замужна донька и дру а учителька. Щирый жаль полишила у всѣхъ Похороны тои убогои невѣсты выпали свѣтло. Вѣчна ѣй память!

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Коперника ч. 18 Телефонъ ч-ръ 468. Въ мѣсяцю лютôмъ 1893 року въ вôддѣлѣ обезпечень на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 516 внесень на суму 1,741.250 зр. а. в. а выставлено поліцъ 467 на суму 1,667.713 зр. а. в. Вôдъ 1 лютого до 28 лютого 1893 р. внесено 1.077 внесень на 3.650.892 зр. а. в., а выставлено 949 поліцъ на суму 3,235.576 зр а. в. Заповѣдженѣ шкоды въ тôмъ вôддѣлѣ вôдъ 1 сѣчня до 28 лютого 1893 р. выносять 318.527 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1891 року 132.177.289 зр. въ каніталахъ и 193.950 зр. а. в. въ рентахъ на 50 903 поліцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 31,244 641 зр. а. в. Заплачены шкоды въ 1891 р. въ вôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,879.844 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 244,247.920 зр. 89 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чинного арміи або обороны краєвои на случай вôйни важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинноі служby, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4109

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 24 марта. Галицкій соймъ збере ся 24. цвѣтна и буде тревати чотири тыждне. На день 4. цвѣтня припадає 30-лѣтный ювілей архикнязя Альбрехта, яко фельдмаршалка. Архикнязь выпросивъ собѣ всѣхъ овацій. — Цѣсарь приймавъ на авдієнціи президію палаты послобъ и высказавъ вдоволенье зъ довершеныхъ выборбъ.

Буда-Пештъ 24 марта. Комісія буджетова приняла проєктъ закона въ справѣ опободатковань нафты. Въ діскусіи показало ся що въ Галичинѣ фальшовано нафту на велику скалю. Рада громадска рѣшила надати почетне горожаньство писателеви Маврикію Йокаєви, зъ нагоды его 50-лѣтного писательского ювілею.

Софія 24 марта. Князь Фердинандъ чує ся здоровѣйшимъ.

Вашінґтонъ 24 марта. Максъ Єддъ именованый американьскимъ, ґенеральнымъ консулемъ у Вѣдни.

Парижь 24 марта. Внесенье щобы розвязати парляментъ, упало знатною бобшостію голособъ.

Надбслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкобска ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільний, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшбй цѣнѣ. 4562

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосьє вже по одноразовбмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкбдныхъ складникбвъ, рбзнить ся вбдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Аптика „пбдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вбдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

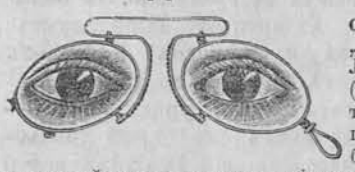

оптикъ и механикъ „пбдъ Коперникомъ", Львбвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великбмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звбнкбвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вбдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вбдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 10—?

Курсъ Львбвскій

зъ дня 23 н. ст. марта 1893.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	219 —	221 50
Зелѣз. Львбв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	259 —	262 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	335 —	— —
Банку кредит. гал по 200 зр. а. в. .	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 80	101 50
Банку гипот. галиц. 5% а. в. вылъос. зъ 10% прем.	109 70	— —
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 30	101 —
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 30	99 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	96 50	— —
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 90	101 6
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	96 50	— —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	— —	— —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	105 —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 70	97 40
Комунальнй Банку краєв. 5% I. емис.	— —	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 30	— —
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 50	25 —
Мѣста Станиславова	34 —	37 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 65	5 75
Наполеондоръ	9 60	9 70
Пбвъимперіялъ	9 70	— —
Рубель срѣбный	1 27	1 31
Рубель паперовый	1 26	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	59 15	59 60

Рухъ поѣздбвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнбвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (на дворець Пбдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга . . .	1009	—	756	—	—	—
„ Радбвцѣвъ . . .	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ . . .	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичь .	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя .	—	—	916	235	—	—
„ Сухон, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя		—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця . .	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы руской	—	—	—	—	—	832

Вбдходять зб Львова	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣ-шаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнбвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (зъ голов. двбрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пбдволочискъ и Бродбвъ (зъ Пбдзамча) .	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичь .	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои .	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радбвцѣвъ . . .	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга . . .	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои . . .	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля . .	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Руской	—	—	—	—	—	456

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пбсля годинника львбвского. Числа пбдчеркненй означають нору нбчну вбдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Парохія Ульвбвокъ коло Сокаля будує зъ весною с. р. новую мурованую церковь коштомъ 12.000 зр. а. в. Будова отдана буде предприємцеви, который при лицитаціи дня 17 н. ст. цвѣтня въ Ульвбвку отбутися маючой, зложить 10% вадіумъ въ готбвцѣ или цѣнныхъ ефектахъ, и подасть найнижшую оферту. Цеглу всю и часть вапна уже згашеного дає комитетъ парохіальный по дуже приступной цѣнѣ. Пляны церкви, и варунки будовы переглянути можутъ интерессанты отъ 1 цвѣтня въ канцеляріи Уряду парохіяльного въ Ульвбвку. 4632 2—3

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

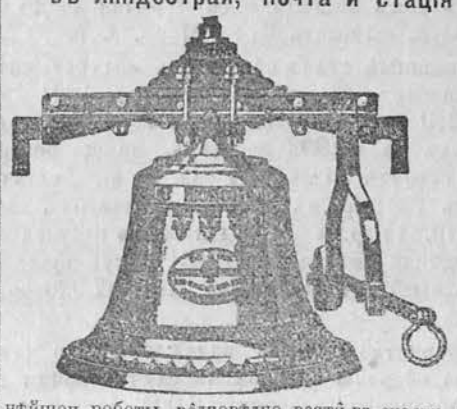

оббймили теперѣшнй управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вбдлили доси вже **1.558 дзвонбвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пбдбймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вбдливальнѣ дзвонбвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, вбдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшбмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (також на раты). 4582 20—?

Тутки циґаретовй !неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ вбдъ **1 зр.**

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львбвъ** Гот Жоржа.

Осаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 12—83

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Такъ богато есть рбзныхъ поглядбвъ хто може ѣхати до Америки и хто нѣ, що я про се публично заговорю, хотячи пояснити якъ дѣло стоить.

Я забираю въ Бремѣ всѣхъ емігрантбвъ зъ Австріи, Угорщины и Галичины та высылаю ихъ до Америки, де они мають высѣсти.

Не вбльно приѣздити до Америки: всѣмъ невылѣчимо недужимъ, недужимъ за-для старости, калѣкамъ, переступникамъ, незамужнымъ дѣвчатамъ въ тяжи; такихъ и я не приймаю та не высылаю.

Роббтники не можуть пбдъ нѣякимъ услбвємъ заключати наперед договоры на роботу зъ фабриками або зъ приватными особами въ Америцѣ. Такихъ згодженыхъ роббтникбзъ завертають назадъ. Ажь коли приѣде ся до Америки, тогдѣ нехай кождый глядає собѣ роботы.

Особы, що мають лише 15 лѣтъ и ѣдуть самй, такожь и тй що не умѣють читати або писати приймаю и высылаю въ дальшу дорогу.

На граници австрійскбй мусять емігранты выказатись паспортомъ и моєю картою корабельною, на граници нѣмецкбй такожь картою, а тогдѣ можуть безъ перешкоды ѣхати дальше.

Брема Bahnhofstrasse 30.

4626 **Ф. Міслєръ.**

Машинки універсальнй до тертя мигдалбвъ, орѣхбвъ, булокъ, цукру и т. ин. по 1·60 зр., поручає **Петро Хшонстовскій** торговля зелѣзомъ у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры.) 4595

Вдовиця середного вѣку и образованя глядить мѣсця до заряду дому у вдбвця або кавалера. Може занятись такожь выхованьемъ дѣтей. Близша вѣдомбсть „**D. Z. poste restante 5—5 Станиславбвъ**". 4608

Не пбдпадаючй заразѣ дуже плбдний и мучний

„Бараболѣ бѣлй чудесній"

и **„Синй великаны"** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ дббръ ґр. А Марассе въ Юриовѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 5—20

Тутки циґаретовй

електрично стисканй зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика **Г. Пйонтковскаго**, Львбвъ, ул. Пяньска ч. 2. Опакованье gratis. При вбдборѣ 1000 штукъ franco. 4—30

Выйшовъ цѣнникъ насѣня яринного, пастернаго и цвѣтового

М. Волиньского и Т. Качиньского

площа Марійска ч. 3

(коло готелю Жоржа).

ЗАВЕДЕНЬЕ

огородниче

ул. Садбвницка ч. 13

(просто монастиря св. Тересы.)

Цѣнники розсылає ся на жаданье franco и даромъ.

4610 4—4

За дозволомъ Свѣтлои ц. к. Дирекціи Поліціи льокаль отвертый въ суботу, недѣлю и свята цѣлу нбчь.

НА СВЯТА!

поручає

ТОРГОВЛЯ ВИНЪ

Теофіля Тайхмана

при ул. Ягайлоньскбй пбдъ ч. 16.

Вина австрійскй, угорскй, куражійнй, испаньскй, коняки, сливовицѣ и румъ по цѣнахъ умѣреныхъ.

Реставрація зъ комфортомъ устроєна достарчає знамениту ѣду, напоѣ дрббнй перекуски, пива знаменитй, а крбмъ того завела карты абонаментовй въ той способбъ, що хто купить 10 картъ по 40 кр. т. є за 4 зр. платить ними стравы вартости 5 зр.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П.Т. Публики ручить пбдписаный, що честною прислугою и доббрными стравами та напитками буде старатись зыскати ей пбдпору.

Зъ поважаньемъ

Теофіль Тайхманъ

властитель реставраціи и торговлѣ

4617 вина 4—6

Новй уніформы

для урядникбвъ державныхъ зелѣзниць

можуть Вп. п. урядники одержати въ звѣстнбй бдъ многихъ лѣтъ зъ своєи солідности и ретельности фірмѣ по найнизшихъ цѣнахъ и найлѣпше выготовленй,

Рбвножь поручаю ся яко спеціялістъ въ выготовлюваню уніформбвъ для урядникбвъ державныхъ и предкладаю мбй богато заосмотреный складъ одежи мужескои и дитячои. 4095

Звертаючи увагу Вп. Публики на мои условія сплаты

остаю зъ высокимъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ПЕРШІЙ ХРИСТІЯНЬСКІЙ

МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ ОДЕЖИ

мужескои и для дѣтей.

Симъ маю честь повѣдомити Вп П.Т. Публику, що

Я ОТВОРИВЪ МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ МУЖЕСКОИ И ДИТЯЧОИ ОДЕЖИ

якъ власного выробу такъ и зъ Вѣдня спроваджуваноі. по цѣнахъ незвычайно низкихъ.

Я певный — о чбмъ впрочбмъ Вп П. Т. Публика переснѣдчить ся, що закуплена у мене одѣжь, буде лѣпша тревалѣйша и дешевша, якъ въ кождбмъ иншбмъ магазинѣ жидовскбмъ.

Дякуючи за дотеперѣшнй ласкавй взгляды, прошу уклонно о нихъ и на дальше,

остаючи зъ поважаньемъ

ПАВЛО ПЙОНТКОВСКІЙ

4603 у Львовѣ, при улици Краковскбй, ч. 30—32. 3—6

Францъ Заґурскій

складъ матеріялбвъ будбвляныхъ

Львбвъ ул. Паньска ч. 17

телефонъ н-ро 39 — поручає:

Portland-Cement 4627 1—1

Вапно ґідравлічне

Асфальтовй плыты ізоляційнй до фундаментбвъ, Дахбвки

Плытки помостовй и мозаиковй

Вбкна рбзнобарвнй и малюнки на склѣ до церковь и т. д.

На жаданье высилає ся спеціяльнй цѣнники и рисунки.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рбкъ.

2219

МОЛИТВОСЛОВЫ

рбзныхъ выдань:

єрейскй, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшбй цѣнѣ тблько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧБМЪ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пбдвалье число 9. 4471

НА СВЯТА

На наближаючй ся свята

звѣстный зъ доброты

Головный складъ вуденинъ ЮСИФА ЯНКОВСКОГО

у Львовѣ улиця Театральна число 12

заосмотреный обильно у всѣлякй артикулы входячй въ кругъ масарства, якъ: шинки молодй вудженй сырй до вареня и варенй, ковбасы печенй, сѣканй и краяній (краковскй), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вудженй сырй до вареня и варенй або печенй, такожь вестфалійскй сырй до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловй вудженй сырй и варенй, салямі, мортаделя свѣжй и загребскй сухй руляды зъ поросять и въ рбзныкъ родахъ, кишки паштетовй, паштеты знамевитй, молодй поросята и т. ин. делікатесы въ великбмъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4528 3—8

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп П. Т Публики просить о численне вбдвиджуванве и остає зъ поважаньемъ

ЮСИФЪ ЯНКОВСКІЙ

НА СВЯТА

ВАЖНЙ

для горалѣнь, броварбвъ, тартакбвъ и фабрикъ

технічнй артикулы ґумовй

якъ вужѣ ґумовй, плыты, перстенѣ шнуры до лученя кбтлбвъ паровыхъ, у всѣхъ ширинахъ и грубости — поручає

Альойсій Гібнеръ

Львбвъ Ринокъ ч. 38. 4620 2—?

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 58. Львôвъ, Субота 13 (25) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмь недѣль и руских ъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатаний вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Бесѣда посла К. Телишевского

выголошена на 226 засѣданю рады державної дня 18 н. ст. марта при дебатѣ надъ закономъ фінансовымъ.

(Конецъ.)

Теперь позвольте менѣ, панове, обговорити кôлька справъ галицкихъ.

Занадто часто мовить ся про пасивнôсть мого родинного краю. И я хочу говорити о тôй рѣчи, котрою передъ годиною займавъ ся Єго Ексц. п. міністеръ скарбу. Въ остатнôмъ часѣ при дебатахъ надъ буджетомъ міністерства фінансôвъ справу сю въ наслѣдокъ выводôвъ п. міністра скарбу зновъ пôднято и єи богато обговорювали и тутъ въ палатѣ и по часописяхъ.

Супротивъ того я мушу сконстатувати, що королѣвство Галичина въ тôмъ розумѣню, въ якôмъ єго называють пасивнымъ, — зовсѣмъ не єсть пасивне, бо зо спôльнои касы державнои не выдаєсь анѣ шелюгъ для того краю, а навпаки, зъ рахункôвъ долученыхъ до буджету державного дуже легко сконстатувати, що Галичина зложила на спôльнѣ цѣли державнѣ

въ 1889	роцѣ	26	міліонôвъ
„ 1890	„	25	„
„ 1891	„	31	„
„ 1892	„	27	„
„ 1893	„	27	міліонôвъ.

На Галичинѣ держава не робить такого злого интересу, якъ то загально старають ся представляти. Справдѣ, Галичина єсть лучша — богато лучша, нѣжь єи слава!

Въ тôмъ розумѣню она не пасивна, але пасивна въ другôмъ, а именно въ тôмъ розумѣню, що она єсть полемъ позбутку, краємъ позаднымъ [Hinterland] для индустріи захôдныхъ краѣвъ коронныхъ. Нехай буде, и я се допускаю, що творча спосôбнôсть населеня сего краю стоить далеко по-заду творчихъ способностей другихъ краѣвъ, а именно королѣвства Чехъ, и що податкова сила єго не вôдповѣдає анѣ обширности землѣ анѣ числу мешканцѣвъ. Але за се нѣякъ не можна винити населенье того краю, бо коли-бъ правительство вôдъ 120 лѣтъ було про той край коронный дбало такъ, якъ про другѣ краѣ и якъ оно вôдъ 1860-ыхъ рокôвъ дбає, — мы бы и въ тôмъ напрямѣ дôгнали були другѣ краѣ коронѣ.

Коли у насъ въ краю до-теперь не розвивъ ся промыслъ, то зовсѣмъ не винно тому населенье, бо кождый порывъ людей краєвыхъ до вытвореня житя промыслового заразъ пригнѣтано всѣми можливыми способами, абы тôлько не допустити, щобъ захôдный промыслъ зъ-вôдтамъ бувъ выпертый, — отже тôй, ворожôй нашому краєви системѣ маємо дякувати, що коли нашъ краєвый промыслъ не мôгъ розвинутись, бо гнеть въ зародѣ душено єго, — теперь заливає насъ найлихшій товаръ захôдный. Медлінска фабрика обуви засыпує Галичину своимъ драньтьемъ, а краєве шевске ремѣсло має истнованье утруднене, ба майже неможливе.

Говорити про пасивнôсть Галичины справдѣ нема рациі — и вже й п. міністеръ скарбу вывѣвъ и пôднѣсъ, що пасивности взагалѣ нема а мы маємо дякувати лише тôй обставинѣ, що зыскъ великого промыслу и великого капіталу вандрує зъ нашихъ кишень зъ Галичины до захôдныхъ краѣвъ, де истнує великій промыслъ. Коли-бъ мы могли були, при прихильнôй системѣ правительственнôй, задержати той промыслъ у себе дома, то мы й могли бути такъ независимыми вôдъ другихъ провінцій, якъ сегодня.

Упоравшись зъ пасивною Галичиною, переходжу до „розпещеныхъ дѣтей“ галицкихъ.

Коли д-ръ Вайгель при дебатѣ надъ міністерствомъ скарбу звернувъ увагу на надто строге орудуванье шрубою податковою, а Єго Ексц. міністеръ скарбу у вôдповѣди єму вказавъ на залеглости податковѣ, на мальверзациі и на упавшу мораль податкову, — тогдѣ всюды, а особливо по часописяхъ пôднято великій крикъ и пописано дуже а дуже богато о „розпещеныхъ“ галицкихъ дѣтяхъ.

Що галицкій мужикъ не єсть „розпещеною“ дитиною, на се нехай послужить доказъ. Даты автентичнѣ. Одному халупникови, що має селяньску хатину зъ мешканьемъ пôдъ числомъ дому 21, одну парцелю до будовы и городъ величины 90 квадратовыхъ сяжнѣвъ, зъ катастральнымъ чистымъ доходомъ 96 кр., наложено податокъ зъ додатками въ квотѣ 5 зр. 72 кр. На другого халупника пôдъ числомъ 34 въ другôй громадѣ, що має малу хатину зъ глины и дерева, парцелю до будовы и огороду величины 319 квадратовыхъ сяжнѣвъ, наложено податокъ на суму 6 зр. 30 кр. Дôмъ пôдъ числомъ 19, газдôвство зъ 9 морґôвъ и 1476 квадратовыхъ сяжнѣвъ поля зъ катастральнымъ доходомъ 22 зр. 5 кр. обложено въ роцѣ 1886 податкомъ зъ додатками въ сумѣ 11 зр. 83 кр., въ роцѣ 1891 сумою 15 зр. 25 кр., отже въ пятьохъ лѣтахъ податокъ пôйшовъ у гору о 4 зр. Другій дôмъ пôдъ числомъ 49, що має 12 морґôвъ и чистого доходу 25 зр. 62 кр. платить податку 18 зр. 89 кр., отже зôстаєсь єму 6 зр. 73 кр. Иншій дôмъ пôдъ ч. 108, що має 9 морґôвъ и 48 квадратовыхъ сяжнѣвъ зъ чистымъ доходомъ 18 зр. 98 кр. платить податку зъ додатками 14 зр. 26 кр, а ще одинъ пôдъ числомъ 8, що має 8 морґôвъ и 600 квадратовыхъ сяжнѣвъ зъ чистымъ доходомъ 18 зр. мусить платити податку 16 зр. 20 кр, отже остаєсь єму надвыжка 1 зр. 80 кр. — кажу: одинъ зр. и вôсѣмдесять крейцарѣвъ!

Отсе то „розпещенѣ“ дѣти, про котрыхъ говорено, а податокъ зѣдає у нихъ цѣлый катастральный дохôдъ! Чи-жь можна тутъ ще говорити о „розпещеныхъ дѣтяхъ?!

Або возьмѣмъ першихъ двохъ халупникôвъ, що окрôмъ хаты и малого яринного огорода нѣякои бôльше власности не мають — одинъ зъ нихъ платить рôчного податку 5 зр. 72 кр. и має жѣнку та троє дѣтей, другій платить рôчно 6 зр. 30 кр. и має також родину, — зъ-вôдки-жь вôнъ має взяти ту податкову суму? — дôмъ єму того не дає, мусить ити на роботу, а що у насъ сельского роботника платять денно пересѣчно по 20—25 кр., то той чоловѣкъ мусить цѣлый мѣсяць мозолитись и горювати та зъ цѣлою родиною голодувати, закимъ ту суму збере! То також „розпещена“ дитина мого народу! — не правда?

Говорено також о упадку податковои морали. Се рѣшучо не може вôдноситись до селянина, бо у него найважнѣйша рѣчь — обовязокъ податковый и єго сонъ не береть, коли не має потрѣбного на те гроша. Цѣлый рôкъ передумує надъ тымъ, щобы мôгъ сплатити податокъ, а коли не въ силѣ, тогдѣ вôнъ найнещасливѣйшій чоловѣкъ въ свѣтѣ!

Ось вамъ зразокъ зъ житя. Одинъ бѣдный селянинъ завинивъ податокъ за три роки. Зъ причины заразы на худобу не мôгъ продати безрогъ, абы заплатити податокъ. Єму заграблено. Що-жь вôнъ робить? Лишає жѣнку зъ дѣтьми на господарствѣ, наймаєсь за парубка у властителя пôдводъ на цѣлый рôкъ, каже собѣ рôчну плату выплатити напередъ и вырôвнує тымъ довгъ податковый. Отсе правдива мораль податкова, а такихъ фактôвъ мôгъ бы я навести дуже богато.

Въ тôмъ взглядѣ селянинъ надто честный! Але вôнъ не въ силѣ сповнити всѣхъ вымогôвъ, якѣ єму ставить ся. Мантити вôнъ не вмѣє, тожь пропадає, — и справдѣ видко загальный упадокъ стану селяньского. Грунтовый податокъ занадто высокій, домово-клясовый дуже гнетучій и несправедливый, обставины господарскѣ для мужика дуже невыгôдні, то й не диво, що вôнъ зъ року на рôкъ зъ податками залягає и що нинѣ выказують шѣсть міліонôвъ залеглостей податковыхъ! Що при сѣй охотѣ селянъ до плаченя податкôвъ залеглости такъ зросли, се найлучшій доказъ, що вôнъ не въ силѣ платити податкôвъ.

Въ сѣй высокôй палатѣ жадано вже неразъ ревізіи катастру грунтового податку и я вновнѣ прилучаюсь до того жаданя. Ревізія мусить наступити, щобы малому хлѣборобови полекшено такъ само якъ то пôсля новыхъ законôвъ податковыхъ має ся полекшити тымъ малымъ податникамъ, що платять податки заробковый и доходовый та й взагалѣ слабшимъ елементамъ заробковымъ. И малому хлѣборобови треба полекшити, инакше мусить пôдъ тягаромъ податкôвъ упасти. Отже треба конче забратись до реформы податку грунтового, а домово-клясовый податокъ для селянъ знизити.

Говорено також о шрубѣ податковôй, котра остатнымъ часомъ мала працювати зъ величезною силою. Не знаю, чому тй жалѣ й елементы вôдозвались ажь теперь, коли селяне вже вôдъ богато лѣтъ на те жалують ся.

Селянинъ жалуєсь прецѣнь уже вôдъ лѣтъ на гнетъ податковый, а не знайшовъ ся нѣхто, щобы за нимъ унявъ ся. Що-до него нема й мовы о примѣненю новелѣ зъ року 1887, єго граблять до послѣднои сорочки, — а коли Єго Ексц. п. міністеръ скарбу покликувавъ ся на справозданье одного урядника, котрый мавъ написати, що въ Галичинѣ дѣють ся обманьства, то єго Ексц. не возьме й менѣ за зле, коли я єму вôдчитаю письмо одного скарбового урядника, одного мого приятеля, инспектора податкового. Вôнъ пише мѣжь иншимъ: [*Бесѣдникъ читає.*]

„Селянина граблять и мусять грабити до послѣднои сорочки, длятого, бо коли єму заграблять усе, що для него найпотрѣбнѣйше, то змушують єго чимъ скорше заплатити податокъ. Селянинъ, доведеный такимъ чиномъ до краю, иде до жида, зичить грошѣ на лихварскій процентъ и до кôлькохъ лѣтъ стає скôнченымъ драбомъ и жебракомъ.“

Се ipssisima verba того податкового инспектора, а говорить о рѣчи, котру дуже добре знає. [*Такъ єсть!*]

Єкзекуційнои новелѣ зъ року 1887 не прикладають до нашого селянина. Я маю безлѣчь выпадкôвъ и мôгъ бы навести яркѣ примѣры, що людноcть боронила ся противъ того, а кождый выступъ противъ податковыхъ екзекуторôвъ и кожде жаданье, щобъ екзекуційна новеля прецѣнь прикладалась до селянъ, було надаремне. Коли хто жалувавъ ся у старосты, то дôстававъ вôдповѣдь: „Внеси на письмѣ!“ А прийшовъ до инспектора, то той єму сказавъ: „Податокъ мусишь заплатити“, а поборець податковый, до котрого вкôнци звернувъ ся, спытавъ єго: „Маєшь грошѣ?“ Такъ поступають зъ селянином нашѣ політичнѣ и податковѣ власти при обовязуючôй новели зъ 1887 року. [*Щира правда!*]

Чи таке поступованье справедливе, льояльне, — се лишаю на боцѣ.

Та досыть уже зъ тои матеріи, переходжу на инше поле. Хочу мовити теперь о політичнôй адміністрациі мого родинного краю. О теперѣшнôй адміністрациі, о такъ званыхъ політичныхъ властяхъ, котрѣ на мою гадку не повинні мати той технічнои назвы, о ихъ недостаткахъ и хибахъ говорено и писано якъ въ сѣй палатѣ такъ и по-за нею вже такъ богато, що я не потребую ихъ критикувати, — досыть буде менѣ заявити, що й на мою гадку конче потрѣбно якъ найскорше взятись за ихъ реформу, коли хочемо, щобы адміністрація вôдповѣдала вымогамъ нашого часу и нашимъ поступившимъ напередъ обставинамъ житя. Єго Ексц. п. президентъ міністрôвъ признавъ се самъ, що на тôмъ поли мусить настати поправа, а я бы сказавъ выздоровленье.

Коли така адміністрація не дописала въ другихъ краяхъ, то що вже маю я казати про адміністраційнѣ орґаны мого краю, котрѣ прецѣнь знижують на орґаны до стяганя податкôвъ и рекрутôвъ, а въ часѣ выборôвъ на машину выборчу?

Нашѣ орґаны адміністраційнѣ думають, що якъ они сповнили тѣ три чинности на вдоволенье своихъ зверхникôвъ, — то зробили вже все, чого вôдъ нихъ вымагає ся.

А яка-жь причина того лиха?

Надъ Іорданьскимъ прорубомъ

Оповѣданье *Павла Кирчова*

I.

Тричи схапувала ся Олена у ночи зо сну, хрестила ся тричи и тричи обмацала та хрестила троє своихъ дѣтей, що спали разомъ зъ нею на печи. За третымъ разомъ она сѣла, пôдперла ся пôдъ стѣною и наслухувала: на постели здорово хропѣвъ єи чоловѣкъ, а дѣти, єи дѣти нещаснѣ, вôдыхали, посапуючи, зовсѣмъ спокôйно, спокôйненько. У вôкнѣ ще не розвиднювалось. Олена почала шептати:

„За молитвами святыхъ отець нашихъ ... О, Господеньку ласкавый та милосердный, таточку небесный нашь, добрый, вôдверни усе лихе вôдъ нашои хатки, вôдъ дѣточокъ нашихъ, вôдъ насъ грѣшныхъ и вôдъ челядоньки цѣлои“ — а потôмъ обтерла рукавомъ спôтнѣле чоло. У хатѣ не спавъ бôльше нѣхто, нѣ „челядоньки“ нѣякои бôльше на цѣлôмъ Оленинôмъ обôйстю не було. Поволи она, хрестячись, злѣзла зъ печи, намацала прилавокъ та мисникъ и почала шушупати рукою, шукаючи сѣрникôвъ. Найшла и засвѣтила. Пôдôйшла дъ постели и порушила свого чоловѣка:

— Максиме, Максиме, а встань же!

Максимъ пôдвѣвъ голову:

— Чо' хочешь?

— Устань, пôйди-ко до стайнѣ подивити ся дъ коровѣ...

— Идъ якôй коровѣ?...

Олена закусила губу...

— А... правда... я й забула... такъ якось причуло ся менѣ... здавало ся... а, Господи!...

Максимъ обернувъ ся на постели до стѣны хрюкнувши горломъ якось злôсно.

— Не спи, Максиме, — промовила Олена якимсь лагôднымъ на-вирôвъ нѣбы плачливымъ голосомъ. — Менѣ якось такъ здає ся, якъ бы нещастье крôзь дверѣ въ нашу хату зазирало... Чогось менѣ лячно, кобы лишь де не огонь, або що... Сны якѣсь такѣ непевнѣ, такѣ страшнѣ сны... Максиме! Ты спишь?

— Чого ты хочешь вôдъ мене? чого ты учѣпила ся мене? Комина чѣпи ся, якъ не маєшь кого. Задуй каганець, я хочу спати!

Олена заглянула въ пѣчь, розгорнула попѣлъ, въ котрôмъ було ще кôлька тлѣючихъ искоръ, згорнула зновъ на купку, перехрестила, поглянула сюды й туды, взяла каганець и сѣрники зъ собою на пѣчь, повѣсила каганець на цьвоку въ стѣнѣ, собѣ надъ головами, и задула.

Бѣдна Олена! Сны тяжкѣ єи мучили; їй здавало ся, що якесь страшне нещастье вôдхиляло дверѣ до єи хаты и зъ сѣней зазирало... Нѣ, не здавало ся... Хто знає... Олена присягла бы, що видѣла у дверехъ хатныхъ якусь велику, страшну, кудлату голову, великѣ бѣлѣ очи... охъ, тй очи, що вôдъ нихъ ажь морозъ пробѣгъ по єи тѣлѣ... Такъ, хто знає, чи сонъ се, чи привидъ. Тогдѣ она вже не спала, коли видѣла тоту голову. Їй здавало ся, що якъ лишь лѣзла на пѣчь зъ каганцемъ, тота сама голова ще разъ показала ся у хатныхъ дверехъ... такъ заглядала зъ сѣней до хаты... Ухъ!

— Господочку ласкавый, вôдверни Твôй святый гнѣвъ вôдъ насъ грѣшныхъ, вôдъ дѣточокъ нашихъ бѣдныхъ!...

Олена сидѣла, шептала молитвы, якѣ їй изъ серця плыли на уста, а зъ очей збѣгали собѣ теплѣ сльозы одна за другою на здогôнъ... Тихесенько собѣ сплывали свобôднѣ сльозы у потемкахъ, грали въ Олениныхъ очахъ якъ свавôльнѣ дѣти, коли на нихъ нѣхто не дивить ся, не заборонює та не лютить ся. А Максимъ спавъ, не бачивъ, не чувъ, то й лютитись не було кому..

Олена обтулила дѣти, перехрестила и спустила ся тихонько по-при нихъ на свôй власный кулакъ. Не хотѣла будити дитины, що майже на поперекъ положилась на якômсь курманѣ, котрый она собѣ пôдъ голову пôдкладала. Дитина, звычайно, якъ дитина...

На постели захропѣвъ якимсь дивнымъ голосомъ Максимъ, Олена здрôгнулась. Їй причуло ся, що хтось найвыразнѣйше, хоть страшнымъ голосомъ заголосивъ: „сме-е-ерть!“ Она зновъ перехрестилась, та все-таки якась мара, що розбентежила єи кровъ и нервы, не щезала. Крôзь дверѣ, мабуть таки зазирає тота сама кудлата велика голова зъ бѣлыми очима, то — здаєсь — нѣбы покôйна Иванчиха, зъ бѣлымъ рантуховымъ завоємъ на головѣ, зазирнула въ хату. Олена обернулась на другій бôкъ, притулила ся мôцно до дитины... Та нѣ, сонъ не хапаєсь очей... Здаєть ся, мовь-бы той сонъ у видѣ темного, темнѣйшого вôдъ ночи стовпа, снувавъ ся по хатѣ байдужно — мовь-бы зъ єго ходу вôдгадати можна думку: „Що менѣ тамъ до тебе, Олено! ты не будешь спати, бо менѣ не хоче ся брати тебе за очи.“ А тымчасомъ гадки шибають собою... Ой тй сны, тй сны поганѣ!... Градъ, великій градъ, якъ курячѣ яйця, якъ кулаки, а тамъ дѣти въ „лозахъ“, такъ, въ тыхъ „лозахъ“ надъ водою... крига, велика крига, що жбухає бованами воды ажь тамъ на Олениній дѣти въ „лозахъ“, що пищать пôдъ ударами граду... а она, Олена, ихъ рôдна мати, по тамтôмъ березѣ пышно проходжує, зацитькує дѣти, а въ серци якійсь невымовный великій жаль, бôль, горе, роспука... Она чує, якъ пôдъ нею западаєсь берѣгъ, якъ вôнъ хитає ся, якъ она зъ мѣсця рушитись не може, немовь приросла, якъ боре ся сама зъ собою, зъ своими грудьми, якъ хоче бодай свою голову зôрвати зъ плѣчь та кинути на тамтой бôкъ межи дѣти — та дарма, голова не хоче вôдрыватись, земля западаєсь тихо-тихесенько — наразъ — гррруруруру! — свѣта не стало, лишь цѣла гора валить ся на неи, на єи плечѣ.. А тамъ пôдъ ногами плыве зеленава струя, пôдрыває єи ноги, несе въ долину — кладе єи плазомъ — и все пропало... „То грôбъ, грôбъ, грôбъ“ прошептали єи уста и замкнулись на вѣки...

Олена роздумує, розбирає: що се має значити? яке нещастье и на кого має упасти? На мене? на дѣточокъ? на „него“? Охъ, нѣ, Господи, вôдверни своею ласкою, а якъ уже така Твоя воля свята карати насъ за грѣхи нашѣ — такъ хоть не дѣточокъ, не ихъ, не ихъ... не „єго“ — и єго шкода... вже радше покарай мене.. Кобы до позавтра, до Іордану святого... я свѣчечку, я трôйцю, хоть невеличку, на яку Богъ мене спроможе... Такъ, трôйчечку передъ Матѣнку Божу, най вôдмѣнить и вôдверне... Люде кажуть: градъ — то сльозы, крига — нещастье... ухъ! Тота голова, страшна голова, зновъ зазирнула въ хату... Во имя Отця, и Сына и святого... Божечку перемѣни! Олена затулила очи, обняла голову сплетеными руками, стулюючи оба лôктѣ, якъ можь тѣснѣйше до лиць и розбурханыхъ живчикôвъ на скраняхъ, що, мовь норы пѣсочкомъ, такъ кровью бовтають. Бѣдна она, Олена, дуже бѣдна... роздрочена, роздразнена и не має нѣ до кого словечка промовити. „Вôнъ“ спить собѣ спокôйно по похмѣлю поганôмъ... Пôзно прийшовъ, зъ коршмы прийшовъ... И сварка непотрѣбна була... можна було якось змовчати, выйти зъ хаты, выминути лихои годины — коли въ хатѣ пекло починаєсь... Ба, та дѣти, малѣ дѣти, они вже й такъ попереляkуванѣ, що инодѣ и въ снѣ прохапують ся та кричать „мамо!“ Сеи ночи хваливъ ся, вôдгрожувавъ ся, що „розвяже собѣ руки“ и єи, Олену, тоту „вѣдьму скажену“ такъ сховає, що „й самъ чортъ не найде и Богъ зъ памяти загубить“.. А Олена єго ще будила, сама перша до нього заговорила, та не хотѣвъ... не хотѣвъ и одного слова доброго сказати...

Дуже тяжко на серци Оленѣ, такъ тяжко, мовь ся нôчь ледомъ-кригою стяла ся, та на єи груди горою ледяною звалилась...

II.

Другого дня рано похмурый вставъ Максимъ зъ постелѣ. Олена, до котрои вôнъ нѣ пôвъ-словечкомъ не вôдозвавъ ся, нѣ пôвъокомъ на неи не подививъ ся, крутила ся вже давно по хатѣ и топила въ печи. И ажь коли Олена почала ломати якісь патики на колѣнѣ, що трѣскали на цѣлу хату, Максимъ погля-

На мою гадку причинъ, які нашi орґаны адміністраційнi звели на те, чимъ они нинѣ, есть чотири, а то:

Першою причиною есть застарѣла, на давно вже пережитыхъ основахъ спочиваюча орґанізація цѣлои адміністрації;

другою причиною есть недостаточне выобразуванье адміністраційного законодавства;

третою причиною есть дотація невѣдповѣдна на теперѣшнi обовязки и задачѣ, котрi повинна мати адміністрація, и выкривленье поодинокихъ орґанѣвъ адміністраційныхъ;

четвертою причиною есть хибный и цѣли невѣдповѣдаючій теріторіяльный подѣлъ краѣвъ на поодинокi повѣты адміністраційнi.

Мѣгъ бы я ще не одно розказати про галицкi вѣдносины, мѣгъ бы-мь ще не одно навести таке, що всѣхъ зацѣкавило бы, але мушу, бо вже такъ пѣзна пора и я надто змученый, на тѣмъ перестати. А все-таки мушу ще кѣлькома словами дѣткнути національныхъ вѣдносинъ въ Галичинѣ.

Правда, що вѣдъ року 1890 настало въ тѣмъ взглядѣ полѣпшенье, — се мушу сконстатувати, якъ такожь заявляю зовсѣмъ льояльно, що зѣ стороны правительства и заступникѣвъ польскои народности зроблено де-що для рускаго народу на поли школьництва, — але то не все, и треба ще богато, дуже богато зробити, щобы вкѣнци выгасли споры, котрi вѣдъ довгихъ лѣтъ ведуть зъ собою обѣ народности.

Се жь лежить въ интересѣ державы, лежить се и въ интересѣ краю, а такожь й въ интересѣ обохъ народѣвъ, щобы вже разъ порозумѣлись на основѣ рѣвноправности.

Хочу ще, панове, нѣдъ конець зазначити, що на поли адміністрації власти політичнi цѣлкомъ не узнають рускаго елемету, — власти адміністративнi не вѣдповѣдають на нѣяке руске поданье по руски, — розправы зъ русскими сторонами, навѣть на ихъ жаданье, не переводять ся въ рускѣй мовѣ, а стороны, котрi сего жадають, вѣдправляе ся въ урядахъ адміністративныхъ першои инстанціи простою замѣткою що руска мова не есть урядова.

6. Ексц. п. президентъ міністрѣвъ заявивъ въ роцѣ 1891 при нарадахъ надъ буджетомъ на рѣкъ 1891, — отже въ часѣ, коли мы не мали ще скороченого способу нарадъ буджетовыхъ, — що вѣнъ вправдѣ нѣколи не вѣдступить вѣдъ мовы нѣмецкои у внутрѣшнѣмъ урядованю, однакъ у вѣдносинахъ до сторѣнъ радъ бы дати мовамъ краєвымъ якъ найширше примѣненье.

Коли сей прінціпъ въ найповнѣйшѣмъ значѣню сего слова и въ цѣлѣмъ краю буде переведеный — и коли кождый урядникъ, що урядувати-ме у всхѣдньѣй части нашого краю, буде обовязаный выказати ся знаньемъ рускаго языка въ словѣ и письмѣ, — перестане и се упослѣдженье мого народу и его мовы, котре дѣе ся, признаю, часомъ и безъ злого намѣру. Однакожь высказаный 6. Е. п. президентомъ міністрѣвъ въ 1891 роцѣ прінціпъ мусить здѣйстнитись и треба конечно поставити тезу, що урядники суть для населеня, а не населенье для нихъ. Коли се переведесь, то мы, гадаю, зробимо ще одинъ крокъ дальше и будемо зъ польскимъ народомъ, котрого мы не хочемо уважати чужимъ, але славяньскимъ и автохтонымъ, дальше трудити ся въ зґѣдньомъ пожитю, для добра краю и державы. Симъ и кѣнчу. [*Славно!*]

Вѣдповѣдь посла Барвѣньского послови Вашатому

[Пѣсля стеноґрафічного протоколу палаты послѣвъ зъ 22 марта с. р.]

„Высока палато!

Я зневоленый фактично спростувати выводы посла д-ра Вашатого, котрi навѣвъ на вчерашнѣмъ засѣданю передъ полуднемъ при дебатѣ надъ подѣльскими зелѣзницями.

По перше: въ Галичинѣ нема нѣякихъ „галицкихъ Россіянъ“ — „galizische Russen“ [*Оплески*], тѣлько руске населенье замешкуе всхѣдну часть того краю, що творить разомъ зъ Русинами, поселеными въ полудневѣй Россіи осѣбный, самостѣйный нарѣдъ [*Оплески*], котрый числить надъ 20 мілiонѣвъ душь и мае свою питому мову, літературу и культуру. [*Голосы: Такъ оно есть справдѣ!*]

Мушу фактично сконстатувати, що не лишь рускi и иншi славяньскi и неславяньскi дослѣдники мовы и исторіи, але такожь россійскi безсторонній ученi признають Русинѣвъ за нарѣдъ самостѣный [*Слухайте!*], отже мы, яко такій нарѣдъ маємо повне право [*такъ есть!*] стремѣти до самостѣйного народного и культурного розвитку, туда мы йшли и все будемо йти, мимо того, що деякi россійскi політики и державнi мужѣ старають ся всѣми довыдумными способами спинити самостѣйный культурный и народный розвитокъ рускаго народу. [*Такъ есть!*]

По друге: Констатую фактично, що се неправда, мовь-бы имя Русинѣвъ — „Ruthenen“ було вынайденьемъ австрійскимъ [*Посолъ д-ръ Вашатый: Я сего не сказавъ!*], — вы сказали, се стоить въ протоколѣ — бо то имя приходить уже въ историчныхъ латиньскихъ памятникахъ XII-го столѣтя и въ памятникахъ слѣдуючихъ вѣкѣвъ. [*Такъ есть!*]

По третье: констатую, що назва: галицкi Россіяне — „galizische Russen“, котру д-ръ Вашатый хоче приложити до нашого народу, есть невѣрна, а безсторонній Чехи такожь въ своѣй бесѣдѣ розрѣзняють обѣ народности яко вѣдрубнi народы назвою „Русины“ и „Россіяне“ — „Rusini“ и „Russove“.

Мушу такожь замѣтити, що се неправда, мовь-бы то нашь край протеґовано нѣдъ взглядомъ економічнымъ. Навпаки, его трактовано цѣлыми десятками лѣтъ по мачошиному, такъ, що мы маємо теперь повне право жадати тыхъ инвестіцій вѣдъ правительства. [*Оплески.*]

Наконець заявляю, що на будуче не буду вѣдпирати такихъ высказѣвъ, бо тѣлько рускій нарѣдъ самъ компетентный рѣшати: яке имя мае носити [*Оплески*] и яку вести політику. [*Живiй оплески.*]

Зразокъ зъ нашои культуры фіскальнои.

Хочь о. Теодоръ Стадникъ показавъ намъ у „Дѣлѣ“ китичку, яка выплекуесь у насъ на грунтѣ фіскальнѣмъ управлюванѣмъ орґанами екзекутивными, однакъ не представляе она намъ ще образу практики загальнои, яка выводить ся въ нашѣй богоспасаємѣй Галилеи. Вся китиця о. Стадника, хочь яскрава, однакъ дотыкала практики за податки дѣйстно залеглi, а я хочу для цѣлости обряду додати цвѣтку зъ практики екзекутивнои дотыкаючои податкѣвъ будущихъ, котра въ цѣлѣй силѣ своѣй апробуесь властями адміністративными. Позаякъ кажуть: nomina sunt odiosa, тожь зъ закрытьемъ дотычныхъ мѣсцевостей и назвищь, однакъ за вѣрнѣсть въ цѣлости ручачи, подаю фактъ въ цѣлѣй наготѣ, якъ вѣнъ прийшовъ до вѣдомости моеи для поданя его до вѣдомости суспѣльности нашои, такожь на памятку будучимъ поколѣнямъ, якъ неменше на матеріялъ до слѣдженя причинъ еміґрації для заслугуючого ся въ тѣмъ взглядѣ професора д-ра Т. Пілята

Фактъ ось-якій:

Дня 18 марта с. р. прийшовъ до мене парохіянинъ мѣй Н. Н. зъ заявленьемъ, що хотѣвъ бы старатись о пашпортъ до Россіи, щобы тамтуда перебрати ся зъ родиною. Запытаный о причину, подавъ ей менѣ такъ: „Ще року 1890 въ грудни заліцитували менѣ въ наємъ увесь грунтъ мѣй, складаючій ся зъ $2^1/_2$ морґа поля, на пять лѣтъ. Маючи на головѣ своѣй выживленье девять душь, годѣ менѣ, при всѣй запопадливости моѣй, дати собѣ якои рады. Радъ-не-радъ выбиратись мушу въ свѣтъ за очи, хочь-бы лишь подуритись, бо жь на мѣеци зъ голоду гинути страшно. До Америки нема о чѣмъ, а кордонъ перейти — то вже не лячно.“ Я пытаю его: „Кѣлько-жь було тои залеглости, що грунтъ твѣй вынанято ажь на 5 лѣтъ и якъ затягнувъ ты ей?“ Вѣнъ вѣдповѣдае: „Залеглости выказанои вразъ изъ коштами екзекуційными було 57 зр. 7 кр. в. а., а затягнули ей покѣйнi мои мама, котрi передъ девятьма лѣтами померли. Я нѣчого не знавъ, — а що грунтъ вынаймили ажь на 5 лѣтъ, то тому, що морґъ нанято лише по 11 зр. 44 кр. рѣчно.“ Пытаю я его: „Длячого такъ дешево нанято? чи лихій такій?“ На те вѣнъ каже: „Поле не лихе, морґъ и 522 сяжнѣвъ пѣдъ самымъ селомъ, а друге дальше“, и показавъ менѣ свѣй аркушь посѣлости. Дивлюсь на аркушь и бачу, що дохѣдъ зъ нарцелѣ 1 м. 522 с. почисленый есть на 7 зр. 96 кр. а зъ парцелѣ 1 м. 964 с. на 5 зр. 9 кр., разомъ обчисленый на 13 зр. 5 кр., отже о близько 2 зр. высше нѣжь пѣйшовъ наємъ. Тогдѣ я пытаю: „Чи була лишь одна ліцитація чи двѣ? Вѣнъ вѣдповѣдае: „Лишь одна.“ Пытаю дальше: „А то длячого? тажь въ едиктѣ есть усе розписано ліцитацій двѣ?“ Вѣнъ вѣдповѣдае: „Едикту я нѣякого не мавъ.“ — „А хто-жь ліцитувавъ?“ — „Екзекуторъ зъ вѣйтомъ. Половина парцелѣ пѣдъ селомъ була засѣяна ще озиминою, житомъ... я просивъ, щобы за обробу и насѣнье порахували собѣ на податокъ або казали звернути грошѣ менѣ, або бодай позволили зѣбрати менѣ сплѣку изъ засѣву, — та не хотѣли пристати на нѣщо, вѣдповѣвши менѣ, що вынаймившій мае менѣ по пятьохъ лѣтахъ вѣддати зъ вѣдсѣвомъ. Та то ще було бы байка, коли-бъ имъ стѣлько ще належало ся, а то показало ся пѣзнѣйше, що паны помылились и зарахували менѣ 20 зр. 69 кр. бѣльше, нѣжь имъ належало ся.“ Я пытаю: „А не подавъ ты до ц. к. староства?“ — „Чому не подававъ? И подававъ, и ѣздивъ, та наробивъ собѣ лише коштѣвъ, а зъ того нѣчо нема.“ Пытаю: „Що ты подававъ и якъ то: нѣчо зъ того нема?“ — „Подававъ просьбу, щобы менѣ скоротили наємъ поля о такій часъ, о скѣлько не належить ся имъ грошей, т. е. о два роки, або коли-бъ се бути не могло, нехай бы бодай казали звернути менѣ надѣбранѣ грошѣ. На то прислали менѣ таку резолюцію“ — и бѣдолаха дае менѣ читати. Читаю:

Odpis. Do c. k, Urzędu podatkowego w N. N.

Wedle sprawozdania tamt. c. k. Urzędu podatkowego z dnia 10/2 1893 l. 181 wykazaną została z realności pod n: d. 26 w N. Marty N. własnej zaległośc za lata 1883, 1884, 1885, 1886 wraz z kosztami egzekucyjnemi w kwocie 57 złr. 7 ct. — Po odpisaniu zaś tytułem gradobicia 4 złr. 24 ct. na kwotę 52 złr. 83 ct. w. a. sprostowana. Na poczet tej zaległości zapłacono w r. 1887 [? не сходить ся зъ правдою, бо стягнено се доперва р. 1890] 50 złr. 29 ct w. a., przeto należało się po koniec roku 1886 2 złr. 54 ct. w. a. Dnia 10/1 1888 wykazała Zwierzchnośc gminna w N. do ściągnięcia od N. N. z pod n. d. 26 zaległość po koniec roku 1886 zamiast 2 złr. 54 ct. 20 zł. 56 ct. w. a. i takowa w drodze exekucyi ściągniętą i 13/12 1890 do artyk. 7801 i 1/2 1891 do art. 305 w całości zapłaconą została — w skutek czego nadpłacił N. N. 18 złr. 2 ct. w. a. Powyższa nadpłata nastąpiła wprawdzie w skutek pomyłki ze strony Zwierzchności gminnej jednak takowa pobraną została i wpłacona do kasy c. k. Urzędu podatkowego, w obec czego Zwierzchnośc gminna nie jest obowiązaną do zwrotu N. N. kwoty nadpłaconej 18 złr. 2 ct w. a. którą wrachować należy na poczet podatków bieżących.

C. k Starostwo. N. 15 lutego 1893. *N. N.* m p.

L. 4120. 959. Panu N. N. w N. do wiadomości odnośnie do prośby z dnia 8/3 1822 L. 21492 — 5504. C. k. Starostwo. N. 15 lutego 1893. *N. N.* m. p.

По вѣдчитаню сего повѣдомленя кажу я бѣдацѣ-селянинови: „Не звертають грошей длятого, що зарахуватись мають тѣ грошѣ на покрытье податкѣвъ теперѣшныхъ.“ На те каже вѣнъ: „Якихъ? Я податки маю заплачені до-чиста всѣ“ — и вытягае книжку податкову и показуе менѣ ей. Дивлюсь и виджу, що справдѣ поквітованый есть по конець року 1892. Зъ того выходить, що надилата мала бы бути зарахована не на податки бѣжучѣ, якъ сказано, але на податки будучѣ. Зуставленье-жь рахунку выказало, що въ помылцѣ сконстатованѣй зайшла ще дальша помылка не сконстатована ось-яка: За наємъ поля побрано и стягнено въ цѣлости 55 зр. 50 кр. Мнима належитѣсть выносила 52 зр. 83 кр. в. а, отже лишаєсь на користь Н. z зр. 67 кр. в. а. Додаючи до того сконстатовану помылку въ квотѣ 18 зр. 2 кр., чинить разомъ 20 зр. 69 кр. в. а. або рѣвно суму, за яку пѣйшовъ грунтъ у наємъ на два роки напередъ бѣльше.

По прочитаню того подумавъ я собѣ: Чи може бути бѣльша несправедливѣсть, бѣльша кривда на свѣтѣ?! „Въ имени права“ селянинъ Н. не може нѣ вживати поля, котре якъ найнесправедливѣйше ему на тѣлько лѣтъ вѣднято, анѣ не може прийти бодай до своихъ грошей, а власть подае ему до вѣдомости то, чого сама, яко безъ ей вѣдомости, бо безъ едикту переведеного, до вѣдомости своеи взяти була не повинна!

Позаякъ супротивъ такъ ясно выложеной причины не мѣгъ я парохіянинови своему дати рады, — здавъ я лише о всѣмъ, що зайшло, справу дотычному ц. к староству пѣдъ днемъ 19 марта до ч. 41. Чи що зъ того буде, не знаю, а поки-що нехай послужить фактъ сей за зразокъ зъ нашои культуры фіскальнои.

Н. Н. рускій парохъ.

Рада державна.

На пятничнѣмъ засѣданю палаты послѣвъ президентъ повѣдомивъ палату про уконституованье перманентнои комісіи для податковои реформы. Предсѣдателемъ комісіи выбрано Менґера, а заступниками Абрагамовича и Діпавлі

Міністеръ Бакеґемъ вѣдповѣдавъ на интерпеляцію Ґесмана и Гофмана въ справѣ будовы и вѣдносинъ руху полудневои зелѣзницѣ и заявивъ, що всесторонній слѣдства выказали неосновнѣсть обжалованьь, що ихъ пѣдношено противъ кермуючихъ орґанѣвъ и закидувано карыдостойный укладъ вѣдносинъ, котрi грозять безпечности. Хотяй урядженье полудневои зелѣзницѣ не стоить зовсѣмъ на высотѣ розвитку руху, то однакъ — по думцѣ міністра — комунікація поспѣшныхъ поѣздѣвъ не грозить безпечности. Заступникъ директора Шілеръ одержавъ въ 1887 роцѣ австрійске горожанство. Бѣльшѣсть прирядѣвъ руху и машины уладженѣ вправдѣ по давнѣйшѣй системѣ, але вѣдновленѣ складовѣ части вчинили ихъ вѣдповѣдными до ужитку. Міністеръ доказувавъ неосновнѣсть другихъ закидѣвъ, що мѣстили ся въ интерпеляціи и додавъ, що поновцувъ злобно и захрюкавъ, якъ звычайно, горломъ. Олена розумѣла, що се значить, та не вѣдзывалась. Бо й що-жь она винна тому, що въ неи нѣ одного патичка дровъ, якъ у людей, у шопцѣ?... Що она винна, що мусить ходити та вызбирувати патички по пѣдъ плоты, а де вѣнъ розсыпае ся, то й розѣбрати его та внести до хаты, бо й такъ чужѣ люде розѣбрали-бъ... Що она винна тому, що вчера обходила майже пѣвъ села, абы хто позичивъ ще зъ кѣлька полѣнець пѣдъ свята, та нѣхто не хотѣвъ, бо у кождого вже позичала, а нѣкому ще не вѣддавала... Що она винна тому, що люде ѣй вытыкають ледарство Максима: „Ади, твѣй чоловѣкъ нѣчого не робить по цѣлыхъ дняхъ, а й валяе ся по коршмахъ на встыдъ та на ганьбу цѣлому селу... мѣгъ бы пѣйти до лѣса та якихъ патикѣвъ призбирати, а нѣ, то на два днѣ молотити до кого, то й уже е фѣрчина дровъ...“ Що она тому всьому винна? А въ хатѣ прецѣнь затопити мусить та бодай борщу якого дѣтямъ зварити, ба й „вѣнъ“ самъ, хочь нѣчого не робить, а прийде домѣвъ то ѣсти впоминаесь...

Такъ думала собѣ Олена, позираючи боязко бокомъ на Максима, котрый очевидячки шукавъ собѣ конче якоись зачѣпки, абы вѣдновити вчорашну сварку. Вѣнъ злѣсно шпурявъ усѣмъ по хатѣ, то по кутахъ, и ажь коли шукаючи за чимсь, наткнувъ на решето зъ лѣсницями на лавѣ, та нимъ шпурнувъ на середъ хаты, Олена выйшла зъ терпцю:

— И що-жь тобѣ тото заваджало, чи може въ очи скололо? Ты чей того не придбавъ, ай сусѣды дѣтямъ принесли.

— Ты-ы-ы! — крикнувъ Максимъ на всѣ свѣты, — кажу тобѣ, — стережи ся!

На печи схопило ся двое дѣтей, а одно почало плакати.

— Цить, цить, дитино, Духъ святый зъ тобою, не бѣй ся, не бѣй, то тато женить ся! — промовила Олена.

— Чуешь! Ще разъ кажу тобѣ, стережись мене, бо свѣтъ цѣлый зжахне ся и моѣй пѣмстѣ не надивуе ся... Кожда жилка въ менѣ пекломъ дивить ся на тебе... Що? ты гадаешь, що я тобѣ забувъ учорашный вечѣръ?... Ты менѣ корову пѣдъ нѣсъ пускаешь? Ты гадала, що я не розумѣвъ, чому ты менѣ корову навѣть у ночи нагадувала, изъ сну будила, а нагадувала?... Го, го, го! Знаю я твои химеры, та я ихъ выжену! о, выжену, разомъ зъ духомъ тымъ собачимъ выпущу якъ пару зъ пса....

— А що-жь я тобѣ такого вчинила, щобы ты зъ мене душу выганявъ? Коровы я тобѣ вытыкати не хотѣла, та й не хотѣла тебе нею вражувати. Принадокъ та припадокъ. Я й сама знаю, що де тонко, тамъ ся ще й рве. Я й тобѣ прецѣнь не казала, що ты грошѣ за корову пропивъ. Отъ причуло ся менѣ, я привыкла була наслухувати ей вѣддыху, причуло ся менѣ, отъ тому й будила тебе. Та самъ ты прецѣнь казавъ, що якъ бы-сь бувъ собѣ не заходивъ у кумпанію зъ піяками та піячками, то й грошей за корову бувъ бы не загубивъ... Я вѣрю та й знаю, що ты ихъ не пропивъ.

— Вѣльно менѣ було ихъ пропити, подарувати кому, въ болото кинути... тобѣ зася вѣдъ того! Ты менѣ коровы не привела. То моя була корова!

— А дѣти дрѣбнi!

— У виръ иди зъ ними, коли-сь ихъ навела...

— Я дѣтей пѣдъ плотомъ собѣ не найшла, анѣ зъ нѣкимъ по кутахъ не волочила ся, якъ твои приятельки великѣ зъ тобою...

— Чуешь? Замкнешь ты собѣ, чи я тобѣ маю замкнути? Я заразъ! не бѣй ся!...

Олена не вѣдзывалась бѣльше.

И Максимъ мавъ свѣй спосѣбъ думаня. Ему здавалось, що нѣхто иншій не виненъ его нуждѣ, якъ власне тота его навѣсна жѣнка, Олена, що назирцѣ за нимъ ходить та при людяхъ неразъ гонить зъ коршмы до хаты. Бо й що-жь принесла або привела ему на обвйстье? Вѣдъ самого початку недостатокъ, нужда, жура, и зновъ нужда. Нужда та й нужда. Те саме може сотный разъ повторяла ему вдова Февронія, его перша недоспѣла суджена, зъ которою наважились були оженити его свояки та родичѣ. И що-жь? — прокляте данье якесь, якѣсь чары заслѣпили були тогды ему очи, що вѣнъ видѣвъ лишь одну Олену, служницю, мало-що не голу. Вже тогды всѣ говорили, що она „обмотала“ его, та вѣнъ не вѣрив тому, не мѣгъ якось вѣрити, „она“ вже таке ему вчинила, що нѣчого нѣ видѣти нѣ вѣрити не хотѣвъ. Ажь теперь вѣнъ видить, дуже добре видить, та й вѣрить Февронинымъ словамъ, що самъ вѣнъ своѣй бѣдѣ та нуждѣ винá.

Февронія посмѣшкуе ся теперь зъ нього, бо хочь и повдовѣла она, то чоловѣкъ ей лишивъ ѣй ладне ґаздѣвстно, е за що й слугу наняти, и сама она мае часъ побавитись, отъ хочь-бы й до коршмы часомъ зайти та въ алькири порцію горѣвки... тее... Певно! що мае собѣ жалувати? „Або-жь то у мене дѣти? або-жь то мѣй чоловѣкъ не бувъ ґазда на всѣ люде?“...

Добрѣ говорити таке тому, хто чуе ся въ добрѣмъ пѣрю, а Максимъ що? Огъ, лиха доля лихимъ его обсыпала, якъ весна зеленью землицю, а зъ-пѣдъ тои нужды и самого Максима не видно. А тота навѣсна Олена ще й тои порційки горѣвки ему жалуе, хоть вѣнъ пье ей часто й не за свои грошѣ... Отъ продавъ коровицю, заразъ по Рѣздвѣ продавъ, бо мусѣвъ продати... Февронія напирала. Максимъ и самъ не знавъ, коли и на що вѣнъ тѣлько набравъ у нея... те лишь знае, що на дѣмъ зъ того не пѣйшло и крейцаря... Ну, а якъ пропивъ? То свое пропивъ! разомъ зъ нею, зъ Февронею пропивъ... що кому до того? Доста зъ Максима, що вѣнъ передъ жѣнкою ще збрехавъ, що згубивъ грошѣ, абы не дразнити ей. Февронія правды не выявить. О, она такъ дыхае злѣстью на Олену, що инодѣ, коли-бъ Олена лишь нахилилась на ей вѣддыхъ, то вѣдъ того дыху трупомъ бы покотила ся. Якъ бы не Олена, Февронія навѣть була-бъ такъ не натискала за грошѣ. А такъ що? „Продай — каже — свою корову, а жѣнчину лиши дѣтямъ; и корова дѣтямъ буде и довгу позбудешь ся, ха, ха, ха! Може неправду кажу?...“

Жѣнчину корову!.. Ой правду, правду! Якъ бы бувъ Максимъ привѣвъ собѣ за жѣнкою справдѣ хоть одну корову, якъ бы бувъ хочь одинъ кусничокъ поля взявъ за нею, клаптичокъ землѣ хоть на смѣхъ, — вѣнъ не тымъ бувъ бы нинѣ, чимъ е. Вѣнъ певно умѣвъ бы бувъ доробитись. А такъ що? Привѣвъ собѣ голодный ротъ до порожнои руки. Тогды ему здавалось, що то нѣчо, теперь же вѣнъ добре бачить, де причина его лиха... А „она“ ще смѣе шпигати его словами мовь ножами по-пѣдъ само серце, будити его по ночи та высылати дивитись до коровы, котрои вже нема та зъ котрои вже лишь ледво кѣлька реньскихъ у него осталось, а й тѣ, якъ бы „она“ лише знала, що у него е, выдерла бы зъ душею... Ой, знае Максимъ жѣночу породу! далась она ему въ знатье!

Та й теперь вѣнъ бы ще поправивъ свою долю, сли бы... сли бы не „она“, не та вѣдьма навѣсна, Олена, що завязала ему свѣтъ, прогнала зъ хаты его добру долю а ввела недолю... Февронія — она все ще любить Максима, такъ! Не разъ та й не два давала ему се пѣзнати, а разъ, коли по кѣлькохъ порціяхъ зайшовъ до ей хаты, навѣть выразно сказала ему, що любить его, нѣколи не могла его забути и хоть зъ покѣйнымъ своимъ мужемъ „про людске око“ жила, якъ Богъ приказавъ а таки до нього такого серця не мала, якъ до Максима... Либонь таки тогды она натякнула легко, що якъ бы такъ „не дай Боже“ Максимъ повдовѣвъ а она ще була такожь удовою, то цѣле ґаздѣвство на нього бы записала, коли-бъ такъ выпало имъ побрати ся... Якъ бы такъ побрати ся!... отъ хочь-бы й нинѣ! У Февроны хиба пташиного молока забракне, щедрѣвницѣ и за всю божу нѣчь велику не переведуть ся пѣдъ вѣкнами, а до Максима хиба песъ якій наверне, понюхтить по пустѣмъ обвйстю та пѣйде дальше, не клапнувши й на смѣхъ зубами. Отъ завтра — у Февроны гостѣ и зъ хаты не выминуть ся, а у Максима хиба сверщокъ зъ голоду пѣдъ печію зачѣрѣнкае... О-о-охъ!

лене слѣдство потвердило, що ґрафічнѝ сиґналы зелѣзничѝ вôдповѣдають розпорядженю и утержують ся докладнô въ евіденціи. Хотяй урядово провѣреный станъ рѣчей основно рôзнить ся вôдъ того, що подають интерпелянты, мимо того міністеръ поручивъ дуже остро зарядови полудневои зелѣзницѣ берегти якъ найточнѣйше дотычнѝ розпорядженя.

Міністеръ торговлѣ вôдповѣдаючи на интерпеляцію пос. Кравза, дотычно конверсіи пріорітетôвъ кошицко-одерберскои зелѣзницѣ, оповѣстивъ, що обліґаціи першенства, на котрыхъ основѣ въ грудни 1889 р. и въ сѣчни 1890 р. сальдо обрахункове кошицко-одерберскои зелѣзницѣ у Вроцлави обложено екзекуційнымъ арештомъ, ще не выльосованѝ, лише находять ся въ обѣгу. Сю саму заяву зложивъ угорскій міністеръ торговлѣ въ угорскôмъ парляментѣ. Правительство не мало нѣякои причины до интервенціи въ дотычнôй акціи австрійского заведеня кредитового земельного тому́, що пробы въ такъ зв. купоновыхъ процесахъ, щобы претенсіи правно неузасаднѐнй реалізувати за посередництвомъ карныхъ судôвъ, не допровадили до цѣли, пôсля згадани юдикатуры австрійскихъ и угорскихъ судôвъ длятого, що вступнѝ слѣдства треба було залишити за для недостачѣ карыдостойнои сути чину. Супротивъ того доказано правно-цивільный характеръ спору. Правительство не мало причины означати своѐ становище, бо цѣла справа усуває ся зъ компетенціи адміністраційныхъ властей.

Въ дальшôй діскусіи надъ закономъ противъ фальшованя средствъ живности, палата ухвалила 107 голосами противъ 94 всѣ параґрафы, а потôмъ цѣлый законъ въ третôмъ читаню зô змѣстомъ, якій приймила комісія. Противъ того закона голосували всѣ міністры, сполучена нѣмецка лѣвиця и молодо-Чехи.

Пос. Абрагамовичъ здававъ справу зъ петиціи мѣста Перемышля и поставивъ резолюцію, въ котрôй вôзвавъ правительство, щобы уложило законъ, въ справѣ податковои пôльги для будôвель и перебудованѝ мѣста Перемышля, въ цѣляхъ асанаційныхъ и реґуляціи улиць.

Выбôръ Подлѣвского признано важнымъ.

Полагодивши числений петиціи, президентъ пожелавъ посламъ веселыхъ святъ и замкнувъ засѣданье.

— —

Палата панôвъ передала внесенье пос. Пернерсторфера що-до §. 2. закона о зборахъ, комісіи правничо-політичнôй.

Безъ діскусіи ухвалено въ другôмъ и въ третôмъ читаню законъ о будовѣ подôльскихъ зелѣзниць. Такожь принято безъ діскусіи законъ о увôльненю вôдъ домово-чиншового податку новыхъ будынкôвъ у Львовѣ.

Фалькенгайнъ поставивъ внесенье, щобы законъ о будовѣ анатомічного института у Львовѣ переказати комісіи назадъ, бо по ѐго думцѣ, заснова університетôвъ прислугує власти адміністраційнôй а не парляментови. Міністеръ Ґавчь протививъ ся законодатному трактованю засновы університетôвъ и заповѣвъ, що правительство поставить въ осени вôдповѣдный законъ.

Внесенье Фалькенгайна перейшло Опôсля выбирано членôвъ до спôльныхъ делеґацій. Зъ Полякôвъ увôйшли: Стан. ґр. Бадені и Юліянъ Дунаєвскій; заступники: ґр. Сѐминьскій и ґр. Замойскій. По выборахъ Таффе оголосивъ, що сесія рады державнои вôдстрочена.

— —

Въ вѣденьскôй сали соймовôй вôдбули ся нарады краєвыхъ маршалкôвъ зъ 13 провінцій. Нарады скликавъ ческій маршалокъ кн. Лобковичь, а проводивъ маршалокъ дол. Австріи ґр. Киньскій. Всѣ згодили ся на такій точки:

1. Щобы провадити правильно фінансову господарку треба конечно скликувати соймы краєвѝ правильно и точно. 2. Правильне скликуванье соймôвъ маѐ наступити о скôлько можна въ першихъ дняхъ грудня. Сесіи мають тревати 6–7 тыжднѣвъ. На спеціальнѝ домаганя краѣвъ треба скликати соймы на додатковѝ сесіи, по замкненю державнои рады на великодній феріи. 3. Кождый выдѣлъ краєвый предкладаѐ свому соймови резолюціи, въ котрыхъ мѣстить ся: а) Речинець скликаня сойму на будуче; б) Порученя сойму́ до краєвого выдѣлу, въ цѣли переведеня вôдповѣдныхъ умовъ зъ правительствомъ.

— —

При выплатѣ дієтъ, кождый посолъ одержавъ 10 штукъ коронъ въ золотѣ.

— —

На спôльнôмъ бенкетѣ „Польского кола“ и клюбу Гогенварта були майже всѣ міністры и президентъ Хлюмецкій. Воляньскій выпивъ здоровлье Таффого, а президентъ міністрôвъ въ честь цѣлого згромадженя.

Рôвночасно вôдбувъ ся пращальный комерсъ членôвъ сполученои лѣвицѣ нѣмецкои и клюбу Коронінього.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ческій христіяньско-соціяльный писатель священикъ Скрдлѐ, котрому недавно за ѐго напады на соціялістôвъ-робôтникôвъ и на ческого писателя Неруду выбито въ ѐго мешканю въ Жижковѣ вôкна, выпечатавъ въ клєрикальнôй часописи Čech кôлька статей противъ мѣста Жижкова. Рада мѣста рѣшила на вчерашнôмъ засѣданю — зôбрати матеріялъ, на пôдставѣ котрого мôгъ бы бути Скрдлѐ выдаленый зъ Жижкова. Рôвно-жь рѣшила рада не давати товариству св. Винкентія, въ котрого выдѣлѣ засѣдаѐ Скрдлѐ, нѣякои запомоги такъ довго, доки вôнъ зъ выдѣлу не уступить. Вкôнци заявила рада своѐ обуренье, що христіяньскій священикъ хотѣвъ позбавити найбѣднѣйшу частину людности а особливо робôтникôвъ, ихъ найсвятѣйшого добра, ихъ чести.

Выдѣлъ ческого товариства шкôльного вôднѣсъ ся въ червни минувшого року до краєвои рады шкôльнои зъ жалобою, що мѣсцева рада шкôльна въ Райхенберзѣ зарядови тамошнои школы заведенои стараньемъ ческого товариства высилаѐ нѣмецкѝ дописи. Краєва рада шкôльна знесла дотычне розпорядженье повѣтовои рады шкôльнои въ Райхенберзѣ и розпорядила, щобы райхенбергска мѣсцева рада шкôльна по мысли закона выданои міністерствомъ просвѣты дня 31 липня 1871 р. пересылала всѣ письма до заряду ческои школы въ языцѣ ческôмъ.

— —

Сербскій король Александеръ перебуде сегорôчнѝ лѣтнѝ феріи у своѐи матери въ Ялтѣ або въ Сіная. Придворний маршалокъ королевои-матери полковникъ Симоновичь вôдъѣхавъ до Царгорода, де маѐ дожидати Наталіи и товаришити ѣй до Ялты.

Радикальна часопись „Odjek“ вôдъ кôлькохъ днѣвъ не появилась. На будуще маѐ она выходити не що дня, якъ до теперь, але три разы на тыждень.

Спôръ помѐжь ліберáлами и напредняками о мандатъ въ повѣтѣ Подринъ, закôнчивъ ся на користь напредняковъ. Комітетъ выборчій въ Шабацѣ, пôдъ проводомъ ексміністра Вунича, вôддавъ ново-выбраному послови Стоянови Новаковичеви цертіфікатъ, отже кандидатъ напредняковъ уже выбраный и напредняки мають теперь въ скупштинѣ чотири мандаты.

— —

Въ Парижи зловлено анархістôвъ братôвъ Пляцида и Ремі Шуппе. Пляцидъ належить до апостолôвъ анархізму, а Ремі бувъ лишь ѐго орудьемъ. Пляцидъ, называючій звѣстного динамітарда Равашоля „мученикомъ“, допустивъ ся уже въ роцѣ 1887 зъ італійскимъ анархістомъ Піні убійства въ Парижи въ тôй цѣли, щобы добути грошей на цѣли анархістôвъ. За се дôстали оба убійцѣ кару 20 лѣтнои вязницѣ въ Каєнѣ, але Пляцидъ зувôдтамъ утѐкъ. По рôзныхъ пригодахъ прибувъ до Европы и тутъ зачувъ о „лицарскихъ дѣлахъ“ Равашоля. По смерти Равашоля задумавъ стати провôдникомъ анархістôвъ и въ тôй цѣли удавъ ся за крадений грошѐ до Брукселѣ, тамъ скликавъ анархістôвъ на нараду и заложивъ товариство пôдъ именемъ „Местники Равашоля“. Члены товариства рѣшили продовжати роботу Равашоля дальше. Зъ огляду, що на такій цѣли треба богато грошей, то рѣшено украсти ихъ, а коли-бъ сего вымагала потреба, то й мордувати людей. Поліція маѐ мати доказы, що Пляцидъ и товаришѐ вже убили въ тôй цѣли чотири особы. Въ мешканю Пляцида Шуппе найдено чимало убійчихъ знадобôвъ и картокъ заставничихъ на дорогоцѣнности, якѝ покрадено при убійствахъ. Два другѝ помôчники Пляцида Шуппе утѐкли.

НОВИНКИ.

— **Сумнѝ вôдносины пануючѝ въ „Народнôмъ Домѣ“** мусѣли вкôнци вывести зъ терпеливости протектора того-жь института, Впреосв. митрополита, и вôнъ постановивъ забратись до санаціи вôдносинъ въ „Народнôмъ Домѣ“. Въ тôй справѣ помѐстила Neue freie Presse таку вѣсть зô Львова: „Мѐжь греко-кат. митрополитомъ Сембратовичемъ а выдѣломъ тутешного рускаго „Народного Дому“, де, якъ звѣстно, при послѣднôмъ ювілею папскôмъ демонстровано въ явный способъ противъ митрополита, мавъ настати конфліктъ. Архіепископъ Сембратовичь написавъ письмо до выдѣлу „Народного Дому“, котрого вôнъ протекторомъ, и домагаѐ ся, щобы выдѣлъ не послугувавъ ся бôльше въ переписцѣ языкомъ зроссійщенымъ, але ужывавъ чистого рускаго языка краєвого; щобы на дальше не дававъ помѣщеня въ „Народнôмъ Домѣ“ москвофільскому обществу „Академическій Кружокъ“ и щобы приймано въ члены „Народного Дому“ Русинôвъ-народовцѣвъ, якъ Романчукъ и др., бо „Народный Дôмъ“ творивъ дотеперь выключну власнôсть Русинôвъ старои партіи. Въ письмѣ высказано ще богато иншихъ жадань, котрыхъ сповненю ледви чи радѝ будуть старорускѝ провôдники. Рускѝ круги напружено дожидають вôдповѣди выдѣлу, въ котрôмъ случайно теперь переважаѐ духовенъство старои партіи“.

— **Зô Станиславова пишуть намъ:** По причинѣ, що полковникъ въ послѣднôй хвили не позволивъ музицѣ вôйсковôй брати участи въ концертѣ въ честь Шевченка, вечеръ заповѣдженый на 27 н. ст. марта вôдкладаѐ ся до дальшого оголошеня.

— **„Мѣщаньске Братство“ въ Тернополи** уряджуѐ въ дни 26 н. ст. марта въ недѣлю о $7\frac{1}{2}$ год. вечеромъ въ ласкаво вôдступленôмъ льокали товариства „Бесѣда“ при улици Перля вечерницѣ вокально-деклямаційнѝ зъ вôдчитомъ въ честь роковинъ смерти Тараса Шевченка. Вступъ за дрôбною оплатою лише для членôвъ Братства и запрошеныхъ гостей. — *Сатурскій*, голова „Мѣщаньского Братства“.

— **Поминальне богослуженье за бл. п. д-ра Олександра Огоновского** вôдправить ся заходомъ родины покôйного вô второкъ 28 с. м. о 9 годинѣ передъ полуднемъ въ церкви Василіянокъ [ул. Зибликевича].

— **Послы рады державнои** уже розъѣхали ся зъ Вѣдня. П. Романчукъ вернувъ сегодня до Львова — Посолъ Ол. Барвѣньскій выѣхавъ зъ Вѣдня до Швайцаріи до недужого сына, зъ-вôдки удасть ся до Ельґербурґъ въ Турингіи до д-ра Оскара Барвѣньского. До Львова поверне мабуть въ першихъ дняхъ н. ст. цвѣтня.

— **Кс. Ґромницкій зъ Бучача** оголосивъ въ львôвскôмъ Przegląd-ѣ нову вôдозву, въ котрôй зазываѐ до складаня жертвъ на будову латиньскихъ костелôвъ на Руси. Кс. Ґромницкій вказуѐ на се, що коли въ 17 столѣтью числила лат. архидіецезія львôвска кôлькасотъ парохій, зменшилось число се при кôнци 18 столѣтья на 190, а въ мѣсцевостяхъ, де було й по 1000 душь латиньского обряду не лишилось нинѣ якъ по кôлькадесять латинникôвъ. Въ послѣдныхъ 50 лѣтахъ — каже кс. Ґромницкій — двигаѐ ся зновъ тая-жь діецезія, бо прибуло ѣй въ тôмъ часѣ 32 парохіи, хочь и тутъ не видко поступу, бо коли вôдъ року 1843—1858 основано 19 парохій, то вôдъ року 1858—1883 повстало ихъ вже лишь 11, а въ послѣднôмъ десятилѣтю системізовано лише двѣ парохіи. Причину сего явища поясняѐ авторъ гôршими часами, обдовженьемъ бôльшои власности и недостачою жертволюбности фонда реліґійного на згаданѝ цѣли. Длятого ударяѐ кс. Ґромницкій въ струну польско-патріотичну и, покликуючись на слова кс. Кар. Антоневича: „Зробѣмъ нашь людъ щиро католицкимъ а станесь вôнъ польскимъ“, взываѐ публику польску до бôльшои жертволюбности. — Зô справозданя лат. консистора митрополичого у Львовѣ о згаданôмъ фондѣ наводить кс. Ґромницкій кôлька данихъ, зъ котрыхъ показуѐ ся, що за роки 1891 и 1892 зôбрано въ дорозѣ складокъ на будову костелôвъ и каплиць на Руси 23.870 зр. 54 кр. Зъ того роздано запомогу 18 комітетамъ костельнымъ въ сумѣ 9.456 зр., а лишило ся до роздачи на рôкъ 1893 ще 14.400 зр.

— **Змѣна власности.** Подана нашимъ кореспондентомъ зъ Тернополя у вчерашнôй дописи вѣсть, що банкъ краєвый намѣряѐ купити добра збаражскѝ здѣйстнилась. Банкъ краєвый купивъ уже тѝ добра вôдъ кн. Ядвиги де Лінь. Добра тѝ, положенѝ въ повѣтахъ збаражскôмъ и тернопôльскôмъ обôймають 15 табулярныхъ комплексôвъ зъ обширомъ 11.220 морґôвъ. Банкъ краєвый намѣряѐ — якъ каже урядова Gazeta Lwowska — перевести парцеляцію цѣлого маєтку, а то въ той способъ, що поодинокѝ добра табулярнѝ розпродають ся въ цѣлости, а лише ґрунты въ мѣсточку Збаражи положенѝ и части поодинокихъ тѣлъ табулярныхъ бôльше вôддаленѝ вôдъ будынкôвъ фôльварчныхъ призначено до парцеляціи дрôбнои.

— **Зъ Тернополя** доносять, що по вôдбутôй розправѣ передъ тамошнымъ судомъ присяжныхъ засудивъ тамошный трибуналъ секретаря залѣщицкои рады повѣтовои Едварда Кнавера на 14 мѣсяцѣвъ вязницѣ за спроневѣренье.

— **Огнѐ.** Дня 12 н. ст. марта згорѣла въ Середнôмъ великôмъ, повѣта лѣського, мурована церковь; лишили ся самѝ муры. Шкода обчислена на 4.000 зр. не була обезпечена.

— **Въ справѣ аферы войсковои въ Ярославѣ,** дотыкаючои, якъ се мы доносили, напастованя учениковъ двома офіцирами доносять до львôвского Przegląd-у що одинъ зъ пп. офіцирôвъ маѐ бути здеґрадованый, а другій засужденый на 30 днѣвъ вязницѣ. Впрочôмъ будучнôсть покаже, о скôлько тѝ вѣсти правдивѝ.

— **Иванъ Кристиняцкій,** пенсіонованый професоръ ґімназіи упокоивъ ся передвчера пополудни въ 64-ôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ вôдъ 1864 до 1868 року директоромъ дрогобицкои ґімназіи, а пôзнѣйше бувъ занятый кôльканацять лѣтъ яко професоръ клясичныхъ языкôвъ при нѣмецкôй, вôдтакъ при Ш. польскôй ґімназіи у Львовѣ. Покôйный вызначавъ ся глубокимъ знаньемъ свого предмету, рѣдкою любовію до повѣренои собѣ молодежи и бувъ однымъ зъ тыхъ педаґоґôвъ, що не роблять нѣколи рôзницѣ мѐжь ученыками зъ причины ихъ народности. Найлѣпшымъ доказомъ сего була дѣяльнôсть покôйного на становищи директора ґімназіи дрогобицкои, въ котрôй пôдъ той часъ було $\frac{3}{4}$ части молодежи рускои а $\frac{1}{4}$ часть польскои. Пôдъ конець житя подорожувавъ небôщикъ по Греціи и выучивъ ся тамъ языка новогрецкого, котрый любивъ порôвнювати зъ языкомъ старогрецкимъ. Похороны вôдбудуть ся нинѣ о годинѣ $3\frac{1}{4}$ зъ мешканя при улици Льва Сапѣги ч. 59 на Лычаковске кладовище. Вѣчна покôйному память!

— **Холєра въ ґуберніи кіївскôй.** Послѣднѝ вѣсти про холеру въ ґуберніи кіївскôй оголошенѝ були за часъ вôдъ 2 до 8 сѣчня с. р. Теперь оголошуѐ выдѣлъ лѣкарскій ґуберніяльного правительства въ Кіѣвѣ такѝ дальшѝ данѝ: въ часѣ вôдъ 9 сѣчня до 13 лютого с. р. занедужало на холеру 161 осôбъ, а що лишилось було недужихъ 45, то разомъ було ихъ 206, зъ того померло 43, выздоровѣло 160, а лишилось недужихъ 3. Въ тыждни вôдъ 13 до 20 лютого занедужала лише 1 особа, выпадку смерти не було. Вôдъ 20 не було вже въ кіѣвскôй ґуберніи нѣ одного выпадку занедужаня анѣ смерти на холеру, такъ що теперь можна уважати ґубернію кіѣвску вôльною вôдъ пошести. Вôдъ серпня 1892 р., пôсля данихъ, зôбраныхъ властями лѣкарскими було въ Кіѣвѣ выпадкôвъ занедужань 1879, смерти 567, въ ґубéрніи занедужало 8578 осôбъ, умерло 3223 отже разомъ занедужало 10.457 осôбъ, умерло 3790. Найсильнѣйше лютила ся пошесть въ мѣсяцяхъ вересни и жовтни.

— **Индійскій маґіки.** Професоръ Келяръ, одинъ зъ найлучшихъ свѣтовыхъ маґікôвъ, говорить, що явища, выкликуванѝ индійскими факірами, не дадуть ся въ нѣякій способъ пояснити. Келяръ перебувъ 15 лѣтъ въ Индіяхъ и каже, що факіры вôдкрыли безъ сумнѣву певнѝ права природы, о якихъ мы на заходѣ не маємо понятя. Рôвножь умѣли факіры опанувати тѝ силы природы, котрѝ намъ выдають ся неможливыми до побѣженя. На доказъ сего наводить Келяръ одно явище, яке видѣвъ разъ князь Валіи и около 50.000 людей. Одинъ маґікъ закопавъ въ землю три мечѐ, лишаючи вôстря надъ поверхнею въ высотѣ двохъ стôпъ. Опôсля загіпнотизувавъ вôнъ одного зъ своихъ товаришѐвъ и вправивъ ѐго въ станъ каталептичный, такъ, що тѣло стратило всяке чутье. При помочи третього товариша пôднѐсъ маґікъ тѣло и такъ умѐстивъ ѐго на вôстряхъ, що на кôнци одного меча спочивавъ каркъ, другій кôнець бувъ помѐжь лопатками, третій низше плечей; ноги зовсѣмъ штивнѝ держались въ воздусѣ безъ найменшои пôдпоры. Вôдтакъ выймивъ маґікъ поодиноко всѣ три мечѐ, а тѣло повисло у воздусѣ. Коли всѣ присутнѝ пересвѣдчились, що тѣло не було нѣчимъ пôдперте, маґікъ положивъ ѐго на земли и кôлькома рухами пальцѣвъ привернувъ ѐго до свѣдомости. Келяръ видѣвъ факірôвъ, що ходили въ воздусѣ и спинали ся надъ поверхнею землѣ по невидимыхъ драбинахъ. Рôвножь оповѣдаѐ Келяръ, що разъ закопано факіра живцемъ въ гробѣ 10 стôпъ глубокôмъ въ металевôй домовинѣ, щѣльно замкненôй. По 20 дняхъ вôдкопано ѐго а маґікъ привернувъ тѣло до житя.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Маршалокъ краєвый кн. Евст. Сангушко выѣхавъ на кôлька днѣвъ до Вѣдня и поверне до Львова имовѣрно вô второкъ. — Віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои д-ръ Бобжиньскій повернувъ зъ Вѣдня до Львова.

До нинѣшного числа долучаємо ч. 13 „**Найновѣйшихъ вѣдомостей про выробы зелѣзнѝ**“, выдаваныхъ фірмою „Ивана Шумана“ у Львовѣ. — Ся ґазетка зовсѣмъ безплатна и выходить зъ початкомъ кождого мѣсяця въ языцѣ польскôмъ; наколи однако зголосить ся найменше 1000 охочихъ П. Т. Читателѐвъ, котрѝ бажали бы дôставати „Вѣдомости“ въ языцѣ рускôмъ, буде згадана фірма ґазетку сю выдавати и въ рускôмъ языцѣ та ѐи безплатно розсилати. — Всѣ интересованѝ зволять про те повѣдомити фірму якъ найскорше картою кореспонденційною, щобы тая-жь могла зъ 1 н. ст. мая 1893 згадану ґазетку выслати Вп. П. Т. Читателямъ и въ рускôмъ языцѣ.

Звѣстный въ найширшихъ кругахъ монархіи и зъ давна заживаючій доброи славы **Складъ товарôвъ Д. Лєсснера при улици Марія-Гільфъ у Вѣдни,** выставивъ при надходячôмъ сезонѣ веснянôмъ и лѣтнôмъ въ своихъ выставовыхъ вôкнахъ справдѣ чудову збôрку модныхъ матерій, що певно обудить интересъ жѣночого свѣта. Скленъ, устроєный зъ всякимъ комфортомъ пôсля всѣлякихъ тогочасныхъ вымогъ, подаѐ купуючôй Публицѣ незвычайно гарнѝ и добрѝ рѣчи по дуже солідныхъ и дешевыхъ цѣнахъ. Длятого звертаємо увагу нашихъ Вп. Читательокъ на сей маґазинъ и на замѣщеный въ нинѣшнôмъ числѣ анонсъ сеи фірмы.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Канонічну институцію одержали оо.: Теоф. Яворовскій зъ Настащина на Болшовець, Сем. Березовскій зъ Загôрочка на Добростаны и Андр. Оришкевичь зъ Деревлянъ на Солукôвъ.

Завѣдательства одержали оо.: Іос. Рыбакъ завѣдатель Болшôвця въ Настащинѣ, Ив. Насальскій зъ Городища въ Оглядовѣ, Евг. Павлусевичь зъ Добростанъ въ Загôрочку, Іос. Зацерковный зъ Липовець въ Скниловѣ и Евг. Чубатый зъ Солукова въ Деревлянахъ.

Почетными совѣтниками митрополичои консисторіи зъ вôдзнаками крилошаньскими именованѝ оо.: Теод. Дольницкій парохъ въ Холоевѣ и Онуфр. Курбасъ парохъ въ Кустини.

О. Иванъ Редкевичь проповѣдникъ архікатедральный именованый провізоричнымъ професоромъ катихитики и методики на університетѣ у Львовѣ.

Декретъ увôльненя вôдъ испиту конкурсового одержавъ о. Теоф. Нижанкôвскій парохъ въ Селискахъ.

На конкурсѣ розписанѝ парохіи: I) зъ речинцемъ до дня 4 н. ст. мая Настащинъ, дек. рогатиньского, а II) зъ речинцемъ до дня 11 н. ст. мая. Загоречко, дек. ходорôвского и Липôвцѣ, дек. унѣвского.

Презенты одержали оо: на Ремизôвцѣ Лука Несторъ, на Полоничѣ Вікт. Єзерскій, на Маркопôль Ив. Кулицкій, а на Баличѣ пôдгôрнѝ Ник. Кукурудза.

Митрополича консисторія вставила ся до намѣстництва о згоду на канонічну институцію для о. Ив. Кулицкого на Маркополь.

Введенѝ оо.: Георг. Кончевичь на сотрудництво въ Новосѣлкахъ загальч., Мих. Щуровскій въ завѣдательство Повѣтна, Мих. Яцкевичь яко сотрудникъ ва Вишенцѣ великôй.

Въ звязь епархіи принятый о. Алекс. Яворскій зъ епархіи станиславôвскои.

Въ дôмъ пресвитеріяльный принятѝ и выординованѝ оо.: Мих. Дурделя, Теоф. Копистянскій, Ив. Рудый, Леонидъ Лужницкій, Левъ Березовскій и Михъ Тупись.

Максимъ зôтхнувъ важко и такъ якось дико зъ-пôдъ лоба зирнувъ на Олену, що вôдъ того ѐго погляду песъ мôгъ бувъ задубѣти на мѣсци. По якôмсь часѣ вôнъ сказавъ коротко:

— Якъ гадаѐшь: чи минѣ не часъ ще повечеряти хочь нинѣ рано? Не часъ за цѣлу добу?

Сего Олена й не сподѣвалась. Максимъ ще все придержувавъ яко-тако пôстъ, а нинѣ-жь прецѣнь годилось пôдождати бодай до полудня, до свяченои „водицѣ“, якъ Богъ приказавъ та якъ иншѝ люде роблять. Бувають ґазды, що крôмъ водицѣ та люльки нѣчого до самои вечерѣ и въ уста не беруть, та на нихъ якось и Панъ-Бôгъ не забуваѐ и достатками ихъ обсыпаѐ, а тутъ...

Нѣчо не кажучи, Олена пôйшла до полицѣ, вытягнула горнець и хоть видѣла, що бульба вôдъ учора вже изслизла, не пригрѣвши навѣть, высыпала въ миску и поставила передъ Максима. И, мовь прочуваючи щось, сама пустилась до сѣней. Наразъ за нею объ хатнѝ дверѣ луснула миска, розтрѣскалась на дрôбнѝ куснѣ, а бульба порозскакувалась по цѣлôй хатѣ. Олена чимъ скорше выхопилась на двôръ и, снѣгомъ на впростець, скочила черезъ плôтъ у городъ до сусѣды та сховала ся до сусѣднои хаты. Хоть не бачила очима, такъ чула душею, що за нею бѣгъ Максимъ и, коли вже була на порозѣ въ сѣняхъ сусѣды, по-надъ ѐи головою въ стрѣсѣ застрягла сокира. Максимъ умѣвъ цѣльно метати, та лишь проклята стрѣха ѐму завадила. Зъ хаты Максимовои добѣгавъ верескъ дѣтей, та й той утихъ, коли батько вернувъ ся. Дѣти знали добре: що то значить „скавулѣти якъ псы“... о, Максимъ того дуже не любивъ!

По недовгôмъ часѣ зъ натисненою на голову шапкою пôшовъ Максимъ долѣ улицею въ сторону коршмы, а Олена вернула до хаты, пересвѣдчившись упередъ, чи Максимъ дѣйстно пôйшовъ долѣ селомъ, не вертаючись.

Такъ зачавъ ся ѐи свято-іорданьскій, „щедрый“ вечѣръ.

(*Дальше буде.*)

Телеграмы „Дѣла"

Буда-Пештъ 25 марта. Угорскій соймъ вôдстрочено до 5 цвѣтня. Міністеръ Векерлі выѣхавъ до Вѣдня въ справѣ валюты. Въ Новôмъ Пештѣ застрайкували робôтники при фабрицѣ вовны.

Букарештъ 25 марта. Королевичь вôдвѣдає лѣтомъ россійского царя въ Петербурзѣ.

Парижъ 25 марта. Президентомъ сенату выберуть мабуть на мѣсце помершого Ферріого, Маненґа. Звôдси выдалено Брандеса, кореспондента берлиньского Tag-Blatt-y.

Петербургъ 25 марта. Инспекторомъ россійскихъ зелѣзниць именованый Хилковъ.

Новъ й-Йоркъ 25 марта. Въ Колюмбіи пропала зъ поверхнѣ землѣ гора „Cruizloma". Вôдъ кôлькохъ днéвъ було чути пôдземный, вульканічный шелестъ. Величезнй масы землѣ вылетѣли въ воздухи.

Надôслане.

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординує 4567 2—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. вôдъ 10—12 и вôдъ 3—5.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординує вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 1—4

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надає шкôрѣ гладскôть и знаменито пристає до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінцій полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякі замовленя на одяги цивільні, войскові и для Вп. Духовенъства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшій цѣнѣ. 4562

Тутки циґаретовй

електрично стискані зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика Г. Пйонтковского, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4618 5—30

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ

Е. и І. ФРІДРІХÔВЪ

у Львовѣ

поручає всякі роды мыла, господарскій и тоалетовй, свѣчки церковній, мілевй, крохмаль, соду, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскôй ч. 13. 2—15

Всѣ до жида!

Десять лѣтъ истнує моя торговля, а найменше пôдпирають ей свои. Теперь устроивъ я 3 вôддѣлы: І. Гардероба мужеска нова и выбôръ матерій, бѣля та останкôвъ; ІІ. Гардероба дамска нова; ІІІ Гардероба рôзна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.

Прошу мене пôдпирати. 4631

Зъ поважаньемъ

ЯЩИШИНЪ

у Львовѣ, будынокъ театральный.

ФАРБЫ

олѣйнй

готовй до ужитя скоро схнучій, до мальованя домôвъ, дахôвъ, штахетôвъ, огороджень, сходôвъ, дверей, вôконъ, помостôвъ, стѣнъ, стель, возôвъ, бричокъ, тарантасôвъ и т. ин. поручає 4620

АЛЬОЙСІЙ ҐІБНЕРЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

ІОСИФЪ ФРІДЛЕНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядôвъ рôльничихъ

у ВѢДНИ

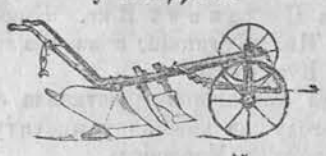

поручає на надходячій сезонъ свои знаменитй выробы патентованій, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догôдній услôвя сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Тополыницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорôвъ тамъ-же.

Ґлядає ся аґентôвъ на провінцію. 4615 3—10

Надôслане.

Въ торговли рѣчей церковныхъ пана Емиліяна Левицкого въ Перемышли купили пôдписаній для своєи церкви патерицю, хоругвы, фелонъ, паукъ крышталевый и иншй дрôбнй рѣчи. Позаякъ товары тй дуже добôрній и прекраснои роботы, а и цѣпа ихъ не велика, проте складаємо п. Емиліяновй Левицкому прилюдно подяку и можемо смѣло кождому братству тую торговлю поручити. 4637

Братство церковне Руды и Лôвчиць.

Юрій Ференсъ Иванъ Салдан, Гнатъ Ипатула старшй братя церковній. 1—1

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

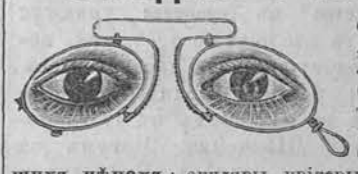

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайґи, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы ыготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 418

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 11—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякі листы заставні, 5% Обліґації комунальній банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державній и приватній, Монеты австрійскій и заграничній **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручення на біржу выконує найсолідніше.** Переказы на бôльшій мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручення зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 7—?

Машинки універсальній до тертя мигдалôвъ, орѣхôвъ, булокъ, цукру и т. ин. по 1·60 зр., поручає **Петро Хшонстовскій** торговля зелѣзомъ у Львовѣ, площа Кацітульна ч. 1, (напротивъ катедры.) 4595

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякій сосуды беднарскій въ моїй торговли товарôвъ корѣнныхъ винъ и делікатесôвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 1—30

ДРÔЖДЖЪ

химічною аналізою за вôдличній узнанй и въ уживаню незаводячій

по **1 зр. 20 кр.** за кільоґрамъ

поручає и о скоре замовленье упрашає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВѢ

и філіи.

Замовляючи **ДРÔЖДЖЪ** просимо подавати день, коли ихъ на почту вôдсылати маємо. — Въ скорыхъ злучаяхъ найлучше посылати грошѣ переказомъ почтовымъ або въ ковертѣ, бо чеки почтовои щадницѣ доходять насъ ажь пятого дня. 4634 1—3

Контора мѣстова ул. Гетманьска 22

Фабрика штучныхъ навозôвъ

спôлки командитовои

ЮЛІЯНА ВАНҐА у Львовѣ

значно побôльшена введеньемъ въ рухъ машинъ найновѣйшихъ системôвъ **поручає по цѣнахъ нисшихъ якъ яка небудь инша фабрика** и при найдогôднѣйшихъ услôвіяхъ сплаты, головно пôдъ весняній засѣвы

розложену сѣрчаною кислотою

Муку кôстяну и суперфосфаты

зъ ґарантією найвысшихъ процентôвъ

въ водѣ розтворенои кислоты фосфоровои и азоту легко ассімілюючого ся въ земли.

Цѣнникъ и способъ уживаня высылає ся на жаданье оплачено вôдворотною почтою; устнй поясненя удѣляє ся **въ конторѣ при ул. Гетманьскôй 22** вôдъ год. 9½ до 1 и вôдъ 3½ до 7. 4639 1—8

Важне для П. Т. Господинь.

Передъ святами!

Знаный вôдъ 18 лѣтъ магазинъ и робôтня всѣлякихъ выробôвъ ножôвничихъ має честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарôвъ по цѣнахъ низшихъ явъ фабричній.

Приймаю такожь всѣлякій замовленя на остреня ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментôвъ хірурґічныхъ, якъ такожь на всѣлякій входячій въ обсягъ ножôвництва артикулы. 4581,

Остаю зъ поважаньемъ

Фридрихъ Ружичка

у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller),

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ. При ґанупцѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою „котва" яко 4592 **правдивй.** 3—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптина п. Зол. Львомъ, Прага.

Тутки циґаретовй

!неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ вôдъ 1 зр.

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львôвъ** Гот Жоржа.

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 13—83

БРИ-

гвы швайцарскій и англійскій, ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякій приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужеското, перфумеріи и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

За дозволомъ Свѣтлои ц. к. Дирекціи Поліції льокаль отвертый въ суботу, недѣлю и свята цѣлу нôчь.

НА СВЯТА!

поручає

ТОРГОВЛЯ ВИНЪ

Теофіля Тайхмана

при ул. Ягайлоньскôй пôдъ ч. 16.

Вина австрійскій, угорскій, кураційнй, испаньскій, коняки, сливовицѣ и румъ по цѣнахъ умѣреныхъ.

Реставрація зъ комфортомъ устроєна достарчає знамениту ѣду, напоє дрôбнй перекуски, пива знаменитй, а крôмъ того завела карты абонаментовй въ той способъ, що хто купить 10 картъ по 40 кр. т. є за 4 зр. платить ними стравы вартости 5 зр.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П.Т. Публики ручить пôдписаный, що честною пряслугою и добрыми стравами та напитками буде старатись зыскати ей пôдпору.

Зъ поважаньемъ

Теофіль Тайхманъ

властитель реставраціи и торговлѣ

4617 вина 5—6

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядôвъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, цяро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.

Повысша торговля приймає такожь замовленя на великій церковній дзвоны. 4606 6—?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

ПЕРШІЙ ХРИСТІЯНЬСКІЙ

МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ ОДЕЖИ

МУЖЕСКОИ И ДЛЯ ДѢТЕЙ.

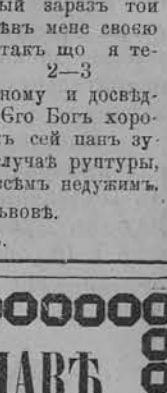

Симъ маю честь повѣдомити Вп П.Т. Публіку, що

я отворивъ маґазинъ готовои мужескои и дитячои одежи

якъ власного выробу такъ и зъ Вѣдня спроваджуваной, по цѣнахъ незвычайно низкихъ.

Я певный — о чôмъ впрочôмъ Вп П. Т. Публика пересвѣдчить ся, що закуплена у мене одѣжь, буде лѣпша, тревалѣйша и дешевша, якъ въ кождôмъ иншôмъ маґазинѣ жидôвскôмъ.

Дякуючи за дотеперѣшній ласкавй взгляды, прошу уклонно о нихъ и на дальше,

остаючи зъ поважаньемъ

ПАВЛО ПЙОНТКОВСКІЙ

4603 **у Львовѣ, при улици Краковскôй, ч. 30—32.** 4—6

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Парохія Ульвôвокъ коло Сокаля будує зъ весною с. р. новую мурованую церковь коштомъ 12.000 зр. а. в. Будова отдана буде предприємцеви, который при лицитаціи дня 17 н. ст. цвѣтня въ Ульвôвку отбутися маючой, зложить 10% вадіумъ въ готôвцѣ или цѣнныхъ ефектахъ, и подасть найнижшую оферту. Цеглу всю и часть вапна уже згашеного дає комитетъ парохіяльный по дуже приступной цѣнѣ. Пляны церкви, и варунки будовы переглянути можуть интересанты отъ 1 цвѣтня въ канцелярiи Уряду парохіяльного въ Ульвôвку. 4632 3—3

Сердечна подяка.

Вôдъ молодости терпѣвъ я на руптуру, котра була причиною, що не бувъ я способный до войска, анѣ до нѣякои тяжкои роботы. Въ пôзнѣйшôмъ вѣцѣ недуга ся дуже менѣ доскулювала, погôршаючись чимъ разъ бôльше и мимо того, що будучи фаховымъ цирулякомъ, видѣвъ я много подôбныхъ случаёвъ, якъ такожь рôзній операцій, однако въ моѣмъ положеню не можна було порадити. Дня 12 грудня 1892 р. занедужавъ я въ ночи такъ небезпечно, що житье моє висѣло на волоску.

Тогдѣ за порадою добрыхъ людей, удавъ ся я до звѣстного спеція ліста бандажиста п. **М. Фрайліха, мешкаючого у Львовѣ, при ул. Шпитальнôй ч. 4 а.** зъ просьбою о раду, который заразъ тои самои ночи прибувъ а пересидѣвши у мене решту ночи зумѣвъ мене своєю зручностію и прандивою штукою выратувати вôдъ смерти, такъ що я теперь цѣлкомъ здоровый 4619 2—3

Длятого складаю найгорячѣйшу подяку тому благородному и досвѣдному въ своѣй штуцѣ мужеви, зъ тымъ бажаньемъ, щобы Его Богъ хоронивъ якъ найдовшій лѣта для страждучои людскости, позаякъ сей панъ зумѣє безъ болю и безъ операціи выратувати найтяжшій случаѣ руптуры, длятого поручаю его яко знаменитого спеціяліста бандажиста всѣмъ недужимъ.

(Импресса) *Іосифъ Зайцъ* у Львовѣ.

яко свѣдки: *Израиль Аль. Вольфъ Зоммеръ.*

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ ВЪ ОПАВѢ

(Торрау) австр. Шлескъ,

основана въ 1857 р.

ТОРГОВЛЯ

насѣня лѣсового и господарского

поручає всякого рода насѣня о великôй силѣ кôльченя en gros и en détail. 4494 15—15

Взôрцѣ и цѣнники даромъ и оплатно.

У ЛѢКАРЯ.

Панѣ:

Пане докторе мôй любый
Стережѣть ся моєй злости
Якъ не буду могла спати
То поломлю вамъ всѣ кости!

Лѣкарь:

Ради Бога, моя панѣ!
Всѣ мікстуры вы лишѣть,
На безсонноть, що найлучше
На Коперника 7 йдѣть.
Тамъ купѣть Іосифа Шустра
Постѣль доборову,
Та дѣлає non plus ultra
На всяку хоробу.
Спати будете страхъ добре
Мігрена покине,
Скоро на нѣй спати мете
Вся слабôсть въ васъ згине,

Львôвъ. 4633 2—10

АНТÔНЪ КАФКА

перше **А. КОЖЕЛЮЖЕКЪ**

у Львовѣ, Ринокъ ч. 29

перехôдна каменица Андролього, вôдъ стороны-же оо. Єзуитôвъ Театральна 12

поручає на сезонъ весняный и лѣтный

капелюхи и циліндры власного выробу въ наймоднѣйшихъ формахъ и краскахъ по найнизшихъ цѣнахъ

якъ такожь

капелюхи и циліндры фабрикъ Ґабіґа и Ілєса у Вѣдни въ великôмъ выборѣ капелюхи въ рôзныхъ краскахъ 5 зр., циліндры-жь цѣлкомъ легкій по 9 зр. **Такожь капелюхи мягкій неперемакаючій т. зв. „Льоденъ"** зъ фабрики Ант. Піхлєра въ Градци. Рôвножь капелюхи соломяній мужескій и дитиній.

Приймає капелюхи и циліндры до вôдновлюваня и перерôбки.

Цѣнники на жаданье дармо и franco. 4622 3—3

БАНКЪ КРАЄВЫЙ КОРОЛ. ГАЛИЧИНЫ И ВОЛОДИМ. ЗЪ ВЕЛ. КН. КРАКÔВСКИМЪ.

Замкненье рахункôвъ стратъ и зыскôвъ зъ днемъ 31 грудня 1892.

I. ВÔДДѢЛЪ ГІПОТЕЧНЫЙ.

Выдатки	Вал. австр. зр.	кр.	Доходы	Вал. австр. зр.	кр.
Купоны вôдъ 4½% листôвъ заставныхъ	990.107	35	Проценты вôдъ позичокъ въ 4½% листахъ заставныхъ	980.320	48
Сальдо зыску зъ вôддѣлу гіпотечного	58.775	85	Проценты проволоки вôдъ тыхъ-же позичокъ	11.770	36
			Додатокъ на кошты адміністраціи тыхъ-же позичокъ	56.485	19
			Зъ задавненя куп. платн. въ р. 1889 вôдъ 4½% лист. заст. пôсля §. 32 ст.	307	17
	1,048.883	20		1,048.883	20

II. ВÔДДѢЛЪ КОМУНАЛЬНЫЙ.

Купоны вôдъ 5% облігацій комунальныхъ	77.997	50	Проценты вôдъ позичокъ въ 5% облігаціяхъ комунальныхъ	91.208	76
Сальдо зыску зъ вôддѣлу комунального	19.683	72	Проценты проволоки вôдъ тыхъ-же позичокъ	5.411	63
			Додатокъ на кошты адміністраціи тыхъ-же позичокъ	1.055	83
			Зъ задавненя купонôвъ платныхъ въ р. 1889 вôдъ 5% облігацій комунальныхъ I. емісіи пôсля §. 9. прив. ком.	5	—
	97.681	22		97.681	22

III. ВÔДДѢЛЪ БАНКОВЫЙ.

Проценты:			**Проценты:**		
а) вôдъ рахункôвъ бѣжучихъ букв. А. 29.321·88 зр.			а) вôдъ векслѣвъ зъесконтованыхъ 164.409·50 зр.		
б) вôдъ рахункôвъ бѣжучихъ букв. В. 1.485·01 „			б) вôдъ позичокъ на заставъ ефектôвъ 26.829·62 „		
в) вôдъ рахункôвъ бѣжучихъ букв. С. 3.407·29 „			в) вôдъ заличокъ на товаръ въ магазинахъ зелѣзничихъ 83·63 „		
г) вôдъ вкладокъ щадничихъ 39.975·90 „			г) вôдъ варрантôвъ 743·27 „	192.066	08
д) вôдъ власныхъ асигнатъ касовыхъ 8.536·58 „			**Провізіи и комісове**	33.032	74
е) вôдъ векслѣвъ ресконтованыхъ 13.162·02 „					
ж) вôдъ рахункôвъ бѣжучихъ 9.372·84 „	105.261	52	**Дохôдъ зъ ефектôвъ власныхъ:**		
Страты вôддѣлу банкового:			а) зъ купонôвъ 53.003·08 „		
на векслѣхъ	2.036	75	б) зъ рôзницѣ курсу 28.340·11 „	81.343	19
Сальдо зыску зъ вôддѣлу банкового	199.143	74			
	306.442	01		306.442	01

IV. ЗАГАЛЬНЕ ЗАМКНЕНЬЕ РАХУНКÔВЪ СТРАТЪ И ЗЫСКÔВЪ.

Кошты торговельнй:			**Дохôдъ зъ вôддѣлу гіпотечного**	58.775	85
а) Платнѣ и нагороды 72.884·08 зр.			**Дохôдъ зъ вôддѣлу комунального**	19.683	72
б) Дієты и кошты подорожи Презеса и Рады надзир. 6.791·— „			**Дохôдъ зъ вôддѣлу банкового**	199.143	74
в) Фондъ емеритальный и емеритуры 4.124·76 „					
г) Звороты Выдѣлови кр. и коштъ удержаня касы 3.628·85 „					
д) Кошта правнй, порто, депешѣ, книжки, друки, прив. до писаня, абон. газетъ, оголошеня и кошты заг. 23.670·53 „	111.099	17			
Податки, оплаты стемплевй и належитости правительственнй	38.233	60			
Вôдписъ:					
на уморенье движимости	808	61			
Зыскъ до роздѣлу:					
Пôсля §. 62 статута:					
40% на капіталъ закладовый 50·984·71 зр.					
30% на фондъ резервовый 38.288·59 „					
20% на резерву вôддѣлу гіпотечного 25.492·41 „					
10% на резерву спеціяльну для позичокъ въ облігаціяхъ комунальныхъ II ем. 12.740·22 „	127.461	93			
	277.603	31		277.603	31

Білянсъ Банку краєвого Королѣвства Галичины и Володимирiи зъ Великимъ Княжествомъ Крακôвскимъ зъ днемъ 31 грудня 1893.

Актывы	Вал. австр. зр.	кр.	Пасывы	Вал. австр. зр.	кр.
Каса:			**Капіталъ закладовый вразъ зъ припадаючимъ зыскомъ на р. 1892**	1,249.505	33
въ банку 272.399·76 зр.			**Резервы:**		
въ заступствахъ 47.546·86 зр.	319.946	60	фондъ резервовый (§. 62. статута) 223.601·19 зр.		
Ефекты фондôвъ резервовыхъ	185.362	60	резерва вôддѣлу гіпотечного 166.367·84 зр.		
„ **фонда емеритального**	25.103	—	резерва вôддѣлу комунального:		
„ **власнй, есконтованй и въ комісѣ**	288.067	97	власнôсть довжникôвъ комунальныхъ 25.425·— зр.		
Позички въ 4½% листахъ заставныхъ:			власнôсть банку, емісія II. 131.855·12 зр. 157.280·12 зр.	547.249	15
капіталъ бѣжучій 22,288.945·78 зр.			**Фондъ емеритальный**	25.103	—
капіталъ залягаючій 25.604·22 зр.			**Емісіи банку:**		
22,314.550·— зр.			4½% листы заставнй 22,314 550·— зр.		
менше фонда амортизаціи 56.937·36 зр.	22,257.612	64	5% облігаціи комунальнй I. и II емісіи 2,196.100·— зр.	24,510.650	—
Позички въ облігаціяхъ комун. I. и II. емисіи:			**Вылъосованй ефекты власныхъ емісій:**		
капіталъ бѣжучій 2,568 182·12 зр.	2,572.309	20	4½% листы заставнй 121.150·— зр.		
капіталъ залягаючій 4.077·08 зр.			5% облігаціи комунальнй I. и II. емісіи 93.300·— зр.	214.450	—
Векслѣ и варранты:			**Купоны въ обѣзѣ:**		
въ портфели 3,645.643·19 зр.			вôдъ 4½% листôвъ заставныхъ 301.322·45 зр.		
въ реесконтѣ 561.072·45 зр.	4,206.715	64	вôдъ 5% облігацій комунальныхъ I. и II. емісіи 3.422·50 зр.	304.754	95
Задатки на заставъ ефектôвъ	77.601	21	**Чужй капіталы:**		
Рахунокъ бѣжучій покрытый ефектами	595 163	52	асигнаты, чеки и вкладки ощадности 2,111.694 91 зр.		
Задатки на товаръ въ магазинахъ зелѣзничихъ	36.522	—	вѣрителѣ въ бѣжучôмъ рахунку 2,264.286·38 зр.	4,375.981	29
Довжники въ рахунку бѣжучôмъ	1,317·671	28	**Льокаціи Заступництвъ**	58 776	56
Рухомости зъ року 1891 7.896·65 зр.			**Жіро-облігo**	561.072	45
докупъ въ роцѣ 1892 189·50 зр.			**Рôзнй рахунки:**		
8.086·15 зр.			зъ вôддѣлу гіпотечного 21.498·75 зр.		
амортизація въ роцѣ 1892 808·61 зр.	7.277	54	„ „ комунального 752·64 зр.		
Рôзнй рахунки:			„ „ банкового 111.000·— зр.	133.251	39
зъ вôддѣлу гіпотечного 76.050·91 зр.			**Проценты до перенесеня:**		
„ „ комунального 5.933·33 зр.			зъ вôддѣлу гіпотечного 71.228·89 зр.		
„ „ банкового 174·339·19 зр.	256.323	43	„ „ комунального 57.317·41 зр.		
			„ „ банкового 36.336·21 зр.	164.882	51
			Чистый зыскъ 127.461·93 зр.		
			роздѣленый по мысли §. 62 статута		
			40% на капіталъ закладовый 30.985·71 зр.		
			30% на фондъ резервовый 38.238·59 зр.		
			20% на резерву вôддѣлу гіпотечного 25.492·41 зр.		
			10% на резерву спеціяльну для позичокъ въ облігаціяхъ комунальныхъ II емісіи 12.740·22 зр. 127.461·93 зр.		
			Депозиты:		
			ефекты задатковй 104.650·— зр.		
			ефекты яко покрытье рахунку бѣж. 2,506.333·42 зр.		
			ефекты въ переховку 5,127.282·10 зр.		
			Разомъ 7,738,265·52 зр.		
	32,145.676	63		32.145.676	63

У Львовѣ, дня 31 грудня 1892.

Начальный бухгальтеръ: **Льонгшампъ.**

Ц. к. комісарь правительственный: **Фр. Карасиньскій.**

ДИРЕКЦІЯ: **Д-ръ. Згурскій.** **Д-ръ. Домашевскій.**

РАДА НАДЗИРАЮЧА: **Г. Богданъ.** **Д-ръ. Г. Ромеръ.** **Кароль гр. Сціпіо.** **Д-ръ Живицкій.**

Необходима для кождого ґаздовства есть

Катрайнер-а Кнайпа Солодова Кава

зо смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну каву. — Незровнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати подроблень. ½ кіло по 25 кр. — Всюды можна достати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 13—52

Цѣны дуже умѣренѣ.

Выробъ краєвый.

ХРИСТІЯНЬСКЕ ТОВАРИСТВО

выробу и продажѣ літурґічныхъ одягівъ

ВЪ КОРОСНѢ.

Товариство зареґестроване зъ ограниченою порукою.

Одержало свѣжій транспортъ матерій **Ліоньскихъ**, зъ котрыхъ вырабляє всякій одяги церковнѣ для греко- и римо-кат. обряду якъ: орнаты, фелоны, бальдахины, дальматики, тувальнѣ, хоругви хресто-образнѣ и прапорнѣ **Плащанницѣ, Прапоры для товариствъ.**

Бѣлье церковне зъ полотна краєвого, біреты, кольорадки и цвѣты церковнѣ.

Замовленя выконує въ найкоротшомъ часи по умѣреныхъ цѣнахъ.

Приймає старѣ фелоны церковнѣ до направы.

ДИРЕКЦІЯ.

(Експ. анонсовъ „Импресса“ Львовъ). 4629 2—5

Для П. Т. Духовеньства на раты.

Пробки матерій высылає ся на жаданье вдворотною почтою.

НА СВЯТА

На наближаючѣ ся свята

звѣстный зъ доброты

Головный складъ вуденинъ ЮСИФА ЯНКОВСКОГО

у Львовѣ улиця Театральна число 12

заосмотреный обильно у всѣякѣ артикулы входячѣ въ кругъ масарства, якъ: шинки молодѣ вудженѣ сырѣ до вареня и варенѣ, ковбасы печенѣ, сѣканѣ и краяняѣ (краковскѣ), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вудженѣ сырѣ до вареня и варенѣ або печенѣ, такожь вестфальскѣ сырѣ до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловѣ вудженѣ сырѣ и варенѣ, салямі, мортаделя свѣжѣ и загребскѣ сухѣ руляды зъ поросять и въ рознихъ родахъ, кишки паштетови, паштеты знаменитѣ, молодѣ поросята и т. ин. делікатесы въ великомъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4528 4—8

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп П. Т Публики просить о численне вдвиджуванье и остає зъ поважаньемъ

ЮСИФЪ ЯНКОВСКІЙ

НА СВЯТА

!!! На Свята Великоднѣ !!!

ТОРГОВЛЯ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

У ЛЬВОВѢ

поручає по цѣнахъ умѣреныхъ, сталыхъ и совѣстныхъ

Плащаницѣ мальованѣ на полотнѣ вдъ зр. 13 до зр. 42, на атласѣ вдъ 45 зр. до 135 зр. Фіґуры Воскресенія по зр. 15 и зр. 20. **Євангеліоны** нового выданя, оправнѣ въ оксамитъ въ прехорошихъ солідноі роботы оковахъ позолоченыхъ вдъ зр. 55—150. Дальше: Артосы. Фелоны, Стихирѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на подставѣ, ручнѣ и процесіонально Лѣхтарнѣ, Патриціи, Пауки бронзовѣ и кришталевѣ, Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и Фаны, Чашѣ золоченѣ, зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, и прочѣ церковнѣ знаряды.

Книги выданя Института Ставропигійского по тыхъ самыхъ цѣнахъ. 3—4

Высылка вдворотною почтою. 4593

„ДНѢСТЕРЪ”

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Театральна ч. 8.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вдъ шкодъ огневыхъ пдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшѣ сумы**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побольшає ся** наростаючими вдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає такожь въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякѣ поясненя подають Аґенты, установленѣ у всѣхъ мѣстахъ и большихъ селахъ, якъ такожь

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыжденникъ недаґоґічно-науковый. выходить вдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр., на пдвъ року 1.60 кр на чверть року 1 зр.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- 4½% листы ипотечнѣ
- 5% листы ипотечнѣ преміованѣ
- 5% „ „ безъ премій
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краєвого
- 4½% позачку краєву галицку 3483
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- 4½% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вдъ П. Т. купуючихъ всѣякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнныѣ, такожь запавшѣ купоны за готовку, безъ нѣякого вдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вдчисленьемъ справедшныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ куповыѣ за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 році

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшнѣй управительѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 році и водлили доси вже **1.558 дзвонов загальноі ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвонов по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, водповѣдно взятѣ въ спасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожь на раты). 4582 21—?

Найдешевше жереło до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнѣ, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнѣ фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вдъ часу вдкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протяґу сихъ колькохъ мѣсяцевъ такъ много розличныхъ взглядовъ вдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4418 11—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручає на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

НА СВЯТА

Найдешевше жереło до закупна рѣчей церковныхъ

АВІЗО.

Симъ осмѣляю ся звернути увагу П. Т. Публики на появившій ся въ найбольшомъ выборѣ новости весняній и лѣтнѣ зъ матерій вовняныхъ, шовковыхъ, Zephir-Plissé батистовъ, сатиновихъ атласовъ, Levantin и т. д. и якъ найчемнѣйше просити о огляненье величезного складу товаровъ.

СКЛАДЪ ТОВАРОВЪ Д. ЛЄССНЄРА

Вѣдень, VI округъ, Mariahilferstrasse № 83 партеръ и мезанинъ.

Подаємо тутъ лише деякѣ особливо цѣнныѣ новости:

Камґаринъ,	чиста вовна,	120	центіметровъ широкій, метеръ	1 зр. 10 кр. и 1 зр. 15 кр.
„	„ „	130	„ „ „	1 „ 50 „
Nouveauté mêlée	„	120	„ „ „	1 „ 40 „
Diagonal (безъ конкуренц.)		130	„ „ „	1 „ 40 „
Specialität зъ шовкомъ		120	„ „ „	1 „ 80 „
Diagonal excellent	вовна,	120	„ „ „	1 „ 80 „
Cordoné	чиста вовна	120	„ „ „	2 „ 10 „
Electrique	„ „	130	„ „ „	2 „ 30 „

Nouveauté changeant,	чиста вовна	90	центіметровъ широкій,	метеръ по 70 кр. и 80 кр.
Nouveauté зъ шовкомъ		85	„ „ „ „	80 „
Broché		85	„ „ „ „	42 „
Changeant trabers	„ „	95	„ „ „ „	1 зр. — „
Etoffe ligné	„ „	100	„ „ „ „	1 „ 25 „
Льоденъ	„ „	130	„ „ „ „	1 „ 10 „
Льоденъ, дуже добрый родъ		120	„ „ „ „	90 „

Найсоліднѣйшій выробы и **можливо найдешевшій цѣны!** Въ мезаніновыхъ льокаляхъ особнѣ, збольшенѣ вддѣлы для **килимовъ** и **занавѣсъ.**

Для провінцін великѣ илюстрованѣ журналы модъ и збірки пробокъ дармо и франко!

4386 3—6

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 59. Львôвъ, Понедѣлокъ 15 (27) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитьсь у Львовѣ що дня (крôмь недѣль и руских ъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Письмо зъ Вѣдня.*)

[Ситуація парляментарна. — Рускій клюбъ. — Реформа выборча.]

Въ парлямéнтѣ зайшли въ остатнôмъ тыждни деякѣ подѣѣ, котрѣ не суть вправдѣ безъ певного значѣня а навѣть досыть впадають въ око, однакожь дѣйстно не мають на-теперь бôльшон ваги. Въ презідіи палаты послôвъ лѣвиця дôстала значну перевагу, але п. Хлюмецкій вже й передше яко першій віцепрезідентъ мавъ фактично найбôльшій вплывъ въ презідіи, а важнѣйше хиба то, що Поляки зъ першого мѣсеця уступили теперь на трете.

И де-въ-чôмъ иншôмъ Полякамъ въ остатныхъ дняхъ не повело ся. Кôлька разôвъ при голосованю они зôстали въ меншости, щó имъ передше такъ часто не трафляло ся, именно: при голосованю надъ внесеньемъ Пернерсторфера о свободѣ згромаджень, надъ внесеньемъ о выборѣ сталои комісіи промысловои и въ справѣ будовы хирургічно-клінічного павільону для львôвского упівеситету. Въ першôй справѣ они стояли за тымъ, щобы и дальше „було, якъ бувало“, — чого бажало и правительство, — однакожь зъ ними голосувала тôлько часть консерватистôвъ клюбу Гогенварта. Въ другôй справѣ они противили ся установленю сталои комісіи, бо бôльшôсть ихъ не маѣ охоты въ лѣтнôй порѣ пробувати у Вѣдни, але они остали ся самѣ и анѣ одинъ посолъ зъ якого-небудь иншого клюбу не голосувавъ зъ ними. Въ третôй справѣ ухвалила бôльшôсть палаты, що університетъ або поодинокѣ факультеты можуть закладати ся якъ и зносити ся тôлько державнымъ закономъ, а не простымъ розпорядженьемъ міністеріяльнымъ. Зъ причины, що міністерство тôй ухвалѣ дуже рѣшучо противило ся, то може постараѣ ся [та й вже постарало ся — *Ред.*] обалити ѣи въ палатѣ панôвъ, а тогды будова хирургічно-клінічного павільону у Львовѣ, повязана зъ тамтою ухвалою, готова о цѣлый рôкъ опôзнити ся.

„Коло“ польске „попштикало ся“ зъ ческимъ клюбомъ а навѣть трохи зъ клюбомъ Гогенварта. Ческій клюбъ жалуѣ ся, и высказавъ ся досыть остро въ палатѣ устами д ра Кайцля, що „коло“ ѣго игнорує и незичливе ѣсть интересамъ ческимъ. Въ приватныхъ розмовахъ молодо-Чехи дуже нарѣкали на Полякôвъ и надумували ся, чи не голосувати имъ противъ будовы подôльскихъ зелѣзниць, при чôмъ выпытували ся рускихъ послôвъ: о скôлько сѝ зелѣзницѣ користнѝ для руского народу. Такожь настало було мале непорозумѣнье Полякôвъ зъ клюбомъ Гогенварта, коли сей клюбъ вплывавъ на „коло“, абы выбрало другимъ віцепрезідентомъ Абрагамовича, а вôдтакъ не хотѣвъ голосувати на выбраного „коломъ“ Мадейского. Словѣнцѣ-жь изъ сего клюбу мають ще жаль, що Поляки [одни зъ-помежи всѣхъ Славянъ!] не хотѣли имъ пôдписати интерпеляціи Клюна въ справѣ нарушеня правъ словѣньского языка найвысшимъ судомъ. Однакожь се все тôлько дрôбнѝ непорозумѣня, котрѝ не перешкаджали вчера польскому „колу“ и клюбови Гогенварта урядити разомъ спôльный бенкетъ, на котрôмъ були и всѣ міністры. Нѣмецка лѣвиця урядила собѣ въ тôмъ самôмъ часѣ свôй бенкетъ, на котрый не просила міністрôвъ.

Въ цѣлости отже парляментарна ситуація не змѣнила ся значно. Найпершою правительственною партією суть ще все Поляки, трошки дальше вôдъ нихъ стоить клюбъ Гогенварта а ще дальше лѣвиця. Польске „коло“ стратило трошки на повазѣ и вазѣ, а зыскала лѣвиця, однакъ „коло“ ѣсть, якъ и було, перворядным фактором, на котрый всѣ оглядають ся и оглядати ся мусять, бо безъ нѣго нѣяка стальша парляментарна комбінація не була бы можлива Впрочôмъ лихою стороною „кола“ зъ парляментарного огляду ѣсть то, що ѣго члены дуже неправильно и недбало ходять на засѣданя, а доброю стороною ѣсть безвзглядна солідарнôсть всѣхъ членôвъ, бôльша якъ вô всѣхъ иншихъ клюбахъ.

Справа реформы выборчои, такъ важна для Русинôвъ ба й для цѣлои Галичины, не поступила доси анѣ однымъ крокомъ напередъ. На налягання многихъ послôвъ назначене було вправдѣ засѣданье дотычнои комісіи, однакожь не могло вôдбути ся про недостатокъ комплету. Именно не явивъ ся анѣ одинъ зъ польскихъ послôвъ и декотрѝ послы зъ клюбу Гогенварта, сесѝ однакожь въ бôльшôй части оправдали напередъ свою неприсутнôсть. Очевидно, се непоявленье не було припадкове; але такими и подôбными штучками справа реформы не дасть ся на довшій часъ спинити. Рускій клюбъ, не маючій въ тôй комісіи свого заступника, просивъ ческихъ послôвъ, щобы ѣго якъ и взагалѣ селяньску курію Галичины заступали и супротивляли ся выключеню Галичины вôдъ безпосередныхъ выборôвъ. Ческѝ послы обѣцяли се радо и доси вже въ тôмъ дусѣ въ комісіи выступали.

Петицій о безпосереднѝ выборы и побôльшенье числа послôвъ пôсля внесеня п. Романчука надôйшло доси, т. ѣ. черезъ чотири тыждня, 226 зъ 40 політичныхъ повѣтôвъ всхôднои Галичины. На близько 3.500 громадъ всхôднои Галичины се число ѣсть ще дуже мале. Найбôльше петицій прийшло зъ стрыйского повѣту (29), зъ долиньского (15), жидачѣвского (14), станиславôвского (13) и калуского (12). Анѣ одна петиція не надôйшла зъ сѣмохъ повѣтôвъ: зъ чорткôвского, залѣщицкого, косôвского, товмацкого, мостиского, турчаньского и добромильского. Зъ політичныхъ товариствъ рускихъ надôслали петиціи лише три: стрыйска „Пôдгôрска Рада“, львôвска „Народна Рада“ и жовкôвска „Руска Рада“. На декотрыхъ, однакожь не дуже многихъ петиціяхъ суть пôдписы такожь Полякôвъ, Нѣмцѣвъ и Жидôвъ.

Молодо-ческѝ послы поставили недавно внесенье на знесенье курій выборчихъ, загальне право голосованя и побôльшенье числа послôвъ. Ще передъ поставленьемъ того внесеня порозумѣвали ся зъ ними рускѝ послы: чи они внесуть той проѣктъ тôлько вôдъ себе чи вразъ зô всѣми одномышленникамя въ палатѣ? — въ сѣмъ другôмъ выпадку стали бы вôдъ разу ясными шансы внесеня. Молодо-ческій клюбъ рѣшивъ поставити внесенье тôлько вôдъ себе, зъ огляду на ѣго мотивы, выходячѝ выключно зъ спеціяльно ческого становища, такъ що навѣть 5 хорватскихъ послôвъ, творячихъ зъ нимъ майже одну цѣлôсть, того внесеня не пôдписали. Се внесенье, хочь найрадикальнѣйше, ѣсть однакъ передчасне и не маѣ на теперь нѣякихъ выглядôвъ. Найбôльше шансъ можуть мати: попередне внесенье молодо-Чехôвъ (Тільшера) и подôбнѝ внесеня нѣмецкои лѣвицѣ, нѣмецкихъ національôвъ и антісемітôвъ на заведенье безпосередныхъ выборôвъ. Практичнѣйше такожь ѣсть внесенье п. Романчука, — и въ сихъ двохъ напрямахъ повинныѝ галицкѝ Русины надсылати дальшѝ петиціи, пôсля взôрцѣвъ уложеныхъ львôвскою „Народною Радою“ або стрыйскою „Пôдгôрскою Радою“, але въ значно, дуже значно бôльшôмъ числѣ якъ доси. [Петиціи тѝ, якъ взагалѣ всѣ петиціи до рады державнои чи до сойму, не можна посылати просто до канцеляріи чи до презідіи, але тôлько на руки котрого зъ послôвъ.]

*) Закимъ обговоримо близше що-нно скôнчену сесію рады державнои и дѣяльнôсть рускихъ послôвъ, помѣщаемо се письмо, котре дôйшло насъ за пôзно, якъ щобъ мы могли ѣго помѣстити въ суботнôмъ числѣ „Дѣла“. — *Редакція.*

Вôдозва.

Вже рôкъ майже минаѣ вôдъ часу оголошенои въ нашôй часописи „Дѣло“ вôдозвы філіи товариства „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй, запрошуючои всѣхъ патріотôвъ и почитателѣвъ незабутого Маркіяна Шашкевича до складокъ на перенесенье мощей поета до власного гробу и на выставленье ему бодай якого скромненького памятника. Якъ-разъ дня 7 (19) червня минаѣ 50 лѣтъ вôдъ смерти Маркіяна.

Другѝ народы спроваджують мощѣ славныхъ и заслуженыхъ своихъ мужѣвъ великими коштами и трудами зъ заграницѣ до краю свого, а ставлячи имъ величавѝ памятники переказують память ихъ вôдъ рода въ рôдъ. А мы-жь?!

Маркіянъ Шашкевичь для насъ галицкихъ Русинôвъ — то велитъ, щó пôднявъ їїантну роботу — двигнути приспану, забуту народно-руску мову и пѣснѣ, двигнути руске слово, руске письмо, мовь бисеръ дорогоцѣнный пôднѣсши въ гору и во услышаніе всѣмъ заспѣвати чудово-мельодійною красою рускаго слова. Чи доказувати намъ великаньскѝ заслуги Маркіяна для нашои словесности? Досыть сказати, що коли свого часу появилась „Русалка Днѣстрова“, то при читаню гарного народно-рускаго слова плакали старцѣ зъ радости, а молодшѝ одушевлялись. Нинѣ, коли минуло зъ накладомъ лѣтъ пятьдесять, — якъ же-жь мы ѣго почтили? Вôдозва зъ покликомъ до складокъ на двигненье памятника тому безсмертному для насъ писателеви — прогомонѣла зъ далеко не такимъ успѣхомъ, якого надѣятись належало.

Тожь мы приневоленѝ въ-друге вôдкликнутись до цѣлого загалу руского, а передовсѣмъ до Всеч. отцѣвъ духовныхъ, и просити поскорити зô збираньемъ складокъ на ту взнеслу цѣль и зъ надсыланьемъ ихъ до пôдписаныхъ. Просимо тымъ сердечнѣйше, позаякъ въ червни сего року припадають пятьдесять-лѣтнѝ роковины смерти Маркіяна, а то якъ-разъ буде найвôдповѣднѣйшій часъ до перенесеня мощей покôйного и поставленя ѣму памятника!

Вôдъ філіи товариства „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй, дня 25 н. ст. марта 1893.

Михаилъ Цегельскій, голова. — *П. Стецькôвъ*, секретарь.

Справы краєвѝ.

[Розпорядженье ц. к. краєвои рады шкôльнои въ справѣ введеня новыхъ плянôвъ науки для шкôлъ народныхъ зъ дня 7 марта 1893, ч. 1741.]

На пôдставѣ уповажненя ц. к. міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты зъ дня 13 сѣчня 1893 ч. 489 выдаѣ симъ ц. к. краєва рада шкôльна новѝ пляны науки и инструкціи для звычайныхъ шкôлъ народныхъ и поручаѣ

---

2)

Надъ Іорданьскимъ прорубомъ

Оповѣданье ***Павла Кирчова***

(Дальше)

Розъярена до крайности, роздразнена, розжалена, зобиджена тяжко а неповинно, Олена взяла на колѣна наймолодшу дволѣтну дитину, що трясучись зô страху, злѣзла зъ печи до матери, и почала важко плакати:

„За що мене доленька такъ тяжко покарала такимъ пяницею? Щó я лихого и чимъ передъ Богомъ такъ тяжко согрѣшила, що такъ гôренько приходить ся менѣ на сѣмъ свѣтѣ свôй грѣхъ спокутувати? Чи-жь не могла мене моя мати пôдъ бокомъ придушити, у виръ глубокій пустити, камѣнь привязати, нѣжь сироту на свѣтъ мѣжь чужими людьми на муку та каянье людске лищити!... Дѣвчиною бувши, просвѣтку Божого я не видала нѣ зазнавала, а й теперь караю ся та не знаю, за чии грѣхи... Чорна доля въ темну верету мене загорнула, студенымъ морозомъ серце зварила та на посмѣхъ миру выставила... Люде мене обминають та надô мною плачуть, Панъ Бôгъ забуваѣ... За що та за яку кару....“

Увôйшла сусѣда, стала розважати:

„Чи одна ты на свѣтѣ? Пôддай ся Божôй воли, туды вербы гнуть ся, киды вѣтеръ хилить... Щó вдѣешь, щó вчинишь?... Може, може якось Панъ Бôгъ вôдмѣнить, може дасть му на розумъ. Зноси та терпи, не вôдзывай ся, чини ѣго волю, може отямить ся... А й бо... Зняю я, знаю, хто твоѣму горю причина... То *она* ѣго пôдъюджуѣ... все люде видять. То тота нешта, щó свого чоловѣка у сиру землю загнала, а теперь на *нього* свои слѣпаки навела.. Ой, знаѣмо мы, знаѣмо, куды оно йде. Отъ повѣдала Василиха, що вôнъ дѣ по цѣлыхъ дняхъ у неи пересиджуѣ, а она ѣго годуѣ, поить та проти тебе юдить... Може бы хотѣла тебе такъ позбути ся, якъ свого чоловѣка, а потôмъ не бôй ся, и ѣму кôнця бы доѣхала. То она, она, тота нульоока Феврона ѣго такъ пôдстроюѣ... Але чей на неи Панъ Бôгъ якій допустъ спустить, ще закимъ опамятаѣ ся...“

Олена схилила голову. Сльозы вгамувалисъ.

„А що-жь зроблю? Я знаю, що она важить на мое житье. Вôнъ и нинѣ менѣ тото казавъ. Я сама виджу, я чую, я знаю. Такъ що-жь зроблю? щó вдѣю? Якъ бы менѣ не дѣти, не отота дрôбнота, я бы вступила ся имъ зъ очей. Най бы вже робили, що хотять Я въ свѣтѣ дала бы собѣ раду. Роботы нѣякои не жахаю ся, цѣле село ачей-же знаѣ. Тажь я й такъ зъ працѣ отсихъ бѣдныхъ рукъ уже кôлька лѣтъ годую и дѣти и ѣго. Чи-жь вôнъ заробивъ хоть крейцарь якій сеи зимы, вôдъ коли она лишь настала? чи вôнъ постаравъ ся бодай о патикъ дровъ, чи вôнъ пожурився коли, що отъ прийдуть та возьмуть послѣдный лахъ за податокъ вôдъ отого кусника города? Нôчь ѣго дъ хатѣ прижене зъ коршмы, нôчь выжене до коршмы, тôлько хôсна менѣ зъ нього! Кобы хоть одно трошки старше, дала-бъ я ѣго межи люде, най иде, най учить ся на хлѣбъ заробляти... зъ двонма якось може борше дала-бъ я собѣ раду. А такъ що? Отъ до школы гонять, кару кажуть платити, а оно не то що голодне, але ще й голе й босе... Кобы такъ до лѣта, бодай до весны, може бы хто хлопця взявъ собѣ за настуха, другого вôдвела бы до тѣтки на друге село, а зъ отою десь у жнива може бы хто взявъ мене на цѣле лѣто. А теперь нѣ кинути менѣ ихъ, нѣ забрати, нѣ потôпити, нѣ — сама вже не знаю, що робити. А той піячище усе вôдхвалюѣ ся тай вôдхвалюѣ ся, що менѣ смерть зробить, душу зъ мене выжене Та я вже й бою ся.. Отъ и сеи ночи такѝ сны мене мучили, така всячина лѣзла на очи, що гадала, вже не освину до рана. Я знаю, що они щось замышлюють... Жидôвка навѣть остерѣгла мене та казала, що якъ Феврона лише заздрить ѣго, такъ заразъ нѣбы за якоюсь орудкою бѣжить до коршмы, приставкуѣ зъ нимъ въ алькири, регочесь та частуѣ ся, а потôмъ вытягаѣ ѣго до себе, тамъ годуѣ, поить и троюдить на мене та выговорюѣ таке, що й свѣтъ бы не збагъ та не прибагъ. Разъ навѣть при людехъ говорила ѣму, що я по-за ѣго очи зъ парубками по обôйстю воджу ся, — водила бы она такъ своими слѣпаками по сѣмъ божôмъ свѣтѣ!... Кобы якъ докалатати до весны, згублю ся ѣму зъ очей, може ще зъ якій рôкъ проживу середъ людей. Вôнъ якъ не вôдбере менѣ житя, то вôдбере здоровля. Отъ и нинѣ. якъ бы я була лишь трошка не вствгла на вашь порôгъ, бувъ бы сокирою розчерепивъ менѣ голову на мѣсци

— Пробуй, небого, пôйди до коршмы, вытягни, або, якъ по добру не схоче, то словами выжени зъ коршмы, може повстыдаѣсь та буде здержуватись, може й *она*, якъ побачить, що ходишь за нимъ, буде встыдати ся показуватись тобѣ на очи.. Радь собѣ, якъ можешь, най тебе Панъ Бôгъ маѣ въ опѣцѣ своѣй небесноѝ!...

Сусѣдка высыпала троха фасолѣ, гороху, кôлька грибкôвъ, поставила горнятко зъ сырою капустою на прилавку, высыпала изъ запаски троха муки въ миску, та каже:

— Возьми, та звари що дѣтямъ, а у вечѣръ увôйди троха до насъ, до хаты.

III.

Олена обтерла лице вôдъ слѣзъ та стала зновъ заходитись коло печи.

На дворѣ було якось мрачно, а морозъ тиснувъ усе ще зъ однакою силою якъ у ночи, хочь уже споро увôйшло дня и доходило майже до полудня. Олена спекла кôлька бульбиць и выгорнула дѣтямъ, що сидѣли сумнѝ, якъ тѝ голубята, коли страшна буря зажене ихъ де на пôддаше, або туркавки, скрывши ся пôдъ тучу на яку гилину. Та въ хатѣ не стало соли. Тяжко якось було Оленѣ ити нинѣ, въ такій день, пôдъ Іорданьскій вечѣръ, въ село позичати соли. Взяла кварту пшона, свого, тяжко зароблѣного пшона, накинула петичину на плечѣ. завинула голову въ тонку запаску и пôйшла до коршмы за сôлью.

На порозѣ передъ коршмою стрѣнула она одну молодицю, що значучо осмѣхнула ся до неи:

— Вы за *своимъ*?... Ѣ... сидить въ алькири, зъ тою пульоокою Февроною... Отъ невстыдища, лиця вже не мають... навѣть нинѣ, въ такій день, въ церквѣ водосвятье, а они обоѣ... Та вже Максимови я й не дивую ся... Чоловѣкъ чоловѣкомъ, але тота нешта свѣта не встыдаѣ ся, анѣ Бога не боить ся.. Я ѣи пытаю ся: „Февроно, чи вы тутъ вечеру варите?“ а она каже, що у неи вечера ще вôдъ досвѣта готова! Ото ми господиня! алé!

Невымовный бôль пронявъ Олену. Ити до коршмы, чи не йти? Що скажуть жиды?... Чужѝ люде посмѣшкують ся та глузують зъ моѣи бѣды... Нѣ, нехай видять! пôйду, подивлю ся *ъій* въ очи, тôй нештѣ огидноѝ, тôй публіцѣ безвстыдноѝ, може скаженѣѣ зô встыду, якъ ихъ застану разомъ, може земля пôдъ нею почервонѣѣ, якъ *она* встыду въ лици своѣмъ не маѣ...

Увôйшла, цѣла бѣла, мовь та стѣна побѣлена пôдъ свято, розвязала хустину, показала жидôвцѣ и мало-що не крôзь плачь промовила:

— Дайте менѣ соли, Рифко!

Зъ алькира почула притлумленый регôтъ Февроны:

— Иди, ты одурѣвъ, Максиме! Пусти, я мушу йти до дому, подивити ся, щó тамъ ся дѣѣ, а ты йди такожь домôвь та припильнуй жѣнки, абы не нудила ся, а може поможешь ѣй гостей ѣи принимати, бо сама може не дасть рады...

Зъ тремтячимъ серцемъ и дрожачими вôдъ гнѣву губами выслухала Олена кождого слова. Жидôвка, подаючи сôль, осмѣхнулась до неи, а она не кажучи й слова, наглымъ рухомъ отворила дверѣ вôдъ алькира:

— Або ѣго жона, якъ ты нехтолиця та піячка? Мене, Богу дякувати, нѣхто ще не видѣвъ запиту въ коршмѣ, такъ якъ ты тягала ся зъ чужими чоловѣками, та й нѣхто не дôжде видѣти!

ц. к. окружнôй радѣ шкôльнôй, щобы завела у всѣхъ пôднадаючихъ пôдъ ѳи власть школахъ зъ днемъ 1 вересня 1893.

Та реформа плянôвъ науковыхъ подиктована головно краєвымъ закономъ зъ дня 2 лютого 1885 (ч. 28 В. зак. кр.) намѣряє вдоволити дѣйстнôй потребѣ и бажанямъ нашои суспôльности а усунути недостачѣ и браки стверджені досвѣдомъ послѣдныхъ вôсѣмнацятьохъ лѣтъ. Потягає она за собою великі змѣны въ орґанізаціи шкôлъ, вказує имъ численні нові задачѣ, а въ многихъ засадничихъ точкахъ змѣняє такожь методу научуваня. Переведенье ѳи вымагає такожь безъ сумнѣву доброго зрозумѣня ѳи провôднои гадки черезъ всѣ покликані чинники до ѳи здѣйстненя, — зависить вôдъ того, щобы ц. к. окружні рады шкôльні переняли ся важностію задачѣ и свою ревнôсть умѣли перелити въ пôдвластні имъ тѣла учительскі. Для улекшеня задачѣ ц. к. краєва рада шкôльна выдає слѣдуючі вказôвки и розпорядженя:

§. 1. На пôставѣ доходжень заряджених вже окружникомъ зъ дня 31 грудня 1892 ч. 27.974 зорґанізує ц. к. краєва рада шкôльна всюды, де знайдуть ся до того условія, шести-а взглядно пяти-клясові школы, представляючі высшій (мѣскій) типъ народного шкôльництва а заразомъ припише, що всѣ иншій школы тыхъ-же мѣсцевостей будуть рядити ся тымъ самымъ пляномъ науковымъ, обнимаючи однакожь лишь низшій ѳго клясы Школы тій будуть правильно чотиро-клясові, вôдповѣдаючі чотиромъ клясамъ шести-клясовои школы.

Наколи-бъ спеціяльні услôвя якоись школы въ львôвскôй громадѣ вымагали вôдъ властивого мѣста установленя для неи выимки и приписаня ѣй пляну наукового низшого типу (сѣльского и маломѣсточкового), треба внесеня въ тôмъ взглядѣ предложити завчасу ц. к. краєвôй радѣ шкôльнôй.

§. 2. Рѣчею ц. к. окружнои рады шкôльнои буде, увзглядняючи новій пляны (можнôсть подѣльнои науки въ I. клясѣ) а заразомъ и число дѣтей на кождôмъ роцѣ науки, сконстатувати, чи и кôлько рôвнорядныхъ клясъ буде потребувати кожда зъ тыхъ шкôлъ пяти- а взглядно шести-клясовыхъ, и на пôставѣ тыхъ датъ предложити ц. к. краєвôй радѣ шкôльнôй найдальше до 1 червня с. р. внесеня и дозволеня на утворенье посадъ учителѣвъ надетатовыхъ.

§. 3. Обовязкомъ ц. к. окружнои рады шкôльнои буде допильнувати докладного выконаня примусу шкôльного, именно що-до тыхъ ученикôвъ, котрі скôнчили четверту клясу въ мѣстахъ, не переходять до шкôлъ середныхъ, а обовязані ходити до V. и VI. клясы шестиклясовыхъ шкôлъ. Въ тôй цѣли заряды шкôлъ будуть предкладати окремый выказъ дѣтей, котрі покôнчили четверту клясу, заразъ на кôнци року шкôльного мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, а она має пересвѣдчити ся, чи всѣ дѣти, крôмъ тыхъ що пôйшли до середныхъ шкôлъ, записали ся до клясы V, а въ противнôмъ случаю має приневолити ихъ до того. О выконаню того порученя окружный инспекторъ шкôльный має особисто пересвѣдчити ся въ першихъ двохъ тыжднях шкôльного року, а въ потребѣ окружна рада шкôльна ужиє сейчасъ §. 8. регуляміну.

§. 4. До V. клясы має ся приймати въ р. шкôльнôмъ 1893/4 дѣтей, котрі ходили до четвертои клясы (низшого и высшого вôддѣлу). До шестои клясы має ся приймати въ роцѣ 1893/4 дѣтей, котрі скôнчили зъ добрымъ успѣхомъ клясу пяту, коли число такихъ досягне що найменше 25. Однакъ зъ огляду на се, що дотеперѣшный плянъ науки въ пятôй клясѣ не вôдповѣдає новому плянови науки для тои-жь клясы, треба на рôкъ шкôльный 1893/4 для клясы шестои, тамъ де она повстала бы, уложити переходовый плянъ науки, опертый на програмѣ V. и VI. клясы нового пляну, увзглядняючи передовсѣмъ рисунки и жѣночі роботы. Коли для такои клясы шестои не найде ся 25 дѣтей, то въ такôмъ выпадку мають они ходити до V. клясы урядженои пôсля нового пляну и учити ся спôльно зъ прочими дѣтьми тои-жь клясы.

Въ школахъ пятиклясовыхъ треба ученикôвъ, котрі скôнчили клясу четверту и пяту пôсля дотеперѣшного пляну призначити до клясы V. урядженои пôсля нового пляну и учити разомъ.

§. 5. Пяти- и шестиклясовій школы зъ огляду на научный плянъ V. и VI. мужескои клясы будуть вымагати двохъ фаховыхъ учителѣвъ, одного до рисункôвъ, потрѣбныхъ для промыслу, другого до наукъ природныхъ и рахункôвъ.

Такі самі женьскі школы будуть потребувати учительки жѣночихъ роботъ и рисункôвъ и учительки для наукъ природныхъ и рахункôвъ.

Задачею окружнои рады шкôльнои буде вышукати и взяти такі силы фахові; притôмъ не треба вязати ся оглядомъ на лѣта и на мѣсце ихъ дотеперѣшнои служby учительскои. Длятого при оголошуваню конкурсôвъ на посады, що въ тыхъ школахъ мають опорожнити ся або утворити ся, треба постарати ся о такі силы фахові, о скôлько сама школа ще не має, и запевнити першеньство на одну посаду кандидатамъ або кандидаткамъ, що мають выдѣловый испытъ зъ ґрупы природничои, а на другу посаду кандидатамъ (кандидаткамъ) зъ учительскимъ патентомъ кваліфікаційнымъ, котрі скôнчили курсъ рисунковый при промысловôй школѣ а взглядно курсъ роботъ при школахъ выдѣловôй у Львовѣ або Краковѣ.

§. 6. Учитель рисункôвъ обôйме рисунки у всѣхъ клясахъ школы, учителька роботъ обôйме роботы и рисунки. Они будуть вести пôсля правила найвысшу клясу. Учитель (учителька) наукъ природныхъ вести-ме головно клясу V и VI. Науку иншихъ предметôвъ въ клясѣ пятôй и шестôй будуть давати учителѣ зъ клясъ низшихъ; впрочôмъ они будуть вести тій низшій клясы такъ якъ до-теперь, змѣняючись що року.

Для улекшеня учителямъ приготовленя фахового въ высше наведеныхъ предметахъ, краєва рада шкôльна буде устроювати спеціяльні курсы у Львовѣ и Краковѣ.

§. 8. Въ тыхъ громадахъ, въ котрыхъ не буде зъорґанізована школа шести-клясова або пяти-клясова, краєва рада шкôльна заведе плясы шкôлъ вôдъ одно-клясовыхъ до чотиро-клясовыхъ, примѣнені до потребъ селъ и малыхъ мѣсточокъ. Котрый зъ тыхъ плянôвъ має бути заведеный, о тôмъ рѣшить въ засадѣ орґанізаційне ореченье школы, нормуюче число ѳи клясъ и учителѣвъ.

Однакъ побôльшенье числа учителѣвъ черезъ установленье посадъ надетатовыхъ вплыває на плянъ науковый въ ось-такій спôсôбъ:

а) Коли при одно-клясовôй школѣ установленый буде при етатовôмъ учителю надетатовый, то школа та має вести ся пôсля пляну двоклясовои школы.

Коли при дво-клясовôй школѣ буде установленый надетатовый учитель, то належить для него утворити на нисшихъ степеняхъ вôддѣлъ рôвнорядный, але двоклясова школа безъ спеціяльного дозволу краєвои рады шкôльнои не може приняти пляну шкôлъ три-клясовыхъ.

в) Коли при школѣ три-клясовôй установленый буде учитель надетатовый, то вôдъ числа ученикôвъ на поодинокихъ рокахъ науки буде залежати: чи той учитель обôйме науку у вôддѣлѣ рôвнорядноôмъ, чи школа приймє плянъ науки школы чотиро-клясовои, — о тôмъ рѣшить окружна рада шкôльна.

г) Въ школѣ чотиро-клясовôй надетатовôй учителѣ будуть учити у вôддѣлахъ рôвнорядныхъ, але установленье ихъ не выстає до заведеня пляну науки высшо-клясовои, до чого безуслôвно потрѣбно змѣны ореченя орґанізаційного.

§. 9. На пôставѣ новыхъ плянôвъ науковыхъ всѣ одно-клясові школы будуть вести науку подѣльну [т. значить: дѣти учать ся рано, и пополудни. — *Ред.*]. Коли-бъ вôдъ тои засады мавъ бути дозволеный выимокъ въ якôйсь школѣ, то треба предложити краєвôй радѣ шкôльнôй умотивоване внесенье найдальше до 1-го червня. Рôвно-жь буде вôдбувати ся въ I-ôй клясѣ шкôлъ дво-клясовыхъ и три-клясовыхъ для степеня I-го и II-го [1-ій и 2-ій рôкъ науки] наука подѣльна, а внесенье о дозвôлъ науки неподѣльнои має предложитись краєвôй радѣ шкôльнôй рôвно-жь до 1-го червня.

§. 10. Зъ пересланыхъ окружнôй радѣ шкôльнôй примѣрникôвъ плянôвъ науковыхъ и инструкцій належить кождôй школѣ зъ однымъ учителемъ безпроволочно пôслати одинъ примѣрникъ и той має бути записаный въ инвентари школы, а для шкôлъ зъ бôльшимъ числомъ учителѣвъ треба пôслати тôлько примѣрникôвъ, щобы всѣ учителѣ сталі або тымчасові дôстали по одному примѣрникови, а одинъ примѣрникъ щобы належавъ до инвентаря школы. Пересылаючи пляны инструкціи, окружна рада шкôльна поручить учителямъ, щобы безъ проволоки уважно и докладно познакомили ся зъ ними.

§. 11. Въ бôльше-клясовыхъ школахъ рѣчею управителѣвъ буде устроювати особні конференціи, на котрыхъ належить плянъ науковый данои школы вразъ зъ инструкцією спôльно читати и пояснати.

§. 12. Поясненьемъ сумнѣвôвъ, які могли бы насунутись, якъ такожь увыдатненьемъ точокъ, въ котрыхъ новій пляны и инструкціи вôдбѣгають вôдъ дотеперѣшныхъ, займе ся конференція краєва, котру краєва рада шкôльна скличе на день 3 липня с. р. до Львова, а такожь окружні конференціи учительскі, котрі сего року належить скликати всюда зъ кôнцемъ головныхъ ферій. Тематы на тій конференціи вызначить краєва рада шкôльна.

§. 13. Задачою конференцій окружныхъ буде: найпôзнѣйше въ двохъ лѣтахъ уложити на пôставѣ новыхъ науковыхъ плянôвъ, инструкцій и приписаныхъ пôдручникôвъ — подрôбні пляны лекційні [розкладъ наукового матеріялу на мѣсяцѣ и тыжднѣ] для шкôлъ тои самои категоріи, приложені до вôдносинъ и потребъ округа. Пляны тій, затверджені окружными радами шкôльными, належить предложити въ своѣмъ часѣ краєвôй радѣ шкôльнôй.

Де въ наслѣдокъ опорожненя посады, епідемічнои хоробы або иншои перешкоды — наука на довше перервесь а выконанье нормального пляну дôзнає перешкодъ, тамъ рада шкôльна краєва за кождымъ разомъ зарядить обробити переходовый плянъ, приложеный до фактичного стану рѣчи, а маючій на цѣли спровадити науку на дорогу нормальну.

§. 14. Наслѣдкомъ новыхъ науковыхъ плянôвъ, розрôзняючихъ два рôзні типы шкôлъ народныхъ, буде заведенье особныхъ книжокъ для шкôлъ, котрі ведуть ся пôсля пляну шкôлъ пяти-клясовыхъ або шести-клясовыхъ, а особныхъ книжокъ для шкôлъ, що ведуть ся пôсля пляну шкôлъ чотиро-клясовыхъ або менче-клясовыхъ. Зъ огляду на запасы дотеперѣшныхъ книжокъ ся постанова може вôйти въ житье тôлько поступѣнно. Длятого пересылає ся окружнôй радѣ шкôльнôй выказъ книжокъ, приписаныхъ на рôкъ шкôльный 1893/4 для шкôлъ рôзныхъ категорій и поручає ся, щобы кождôй школѣ переслала завчасу выказъ вôдповѣдаючій ѳи плянôви.

§. 15. То само зробить окружна рада шкôльна зъ формулярами свѣдоцтвъ и повѣдомлень шкôльныхъ, приложеныхъ до розсыланыхъ новыхъ плянôвъ.

— А що-жь ты, ляле, *теперь* тутъ у коршмѣ робишь, коли ты така набожна?

— Що я роблю? Ади, щó я роблю та чого я прийшла!

Се кажучи, Олена горячково влупила кусень соли и кинула Февронi просто межи очи...

— А побила-жь бы тебе Божа Мати! — заголосила Феврона, — а бодай же тобѣ обѣ ручки повсыхали, оба очка повылазили, закимъ тя ще хробы живцемъ сточать, ты машкаро єгипетска, фараоньска зъ лысои горы, ты!...

— Въ лице ѣй плюнь! — кричавъ Максимъ до Февроны.

Феврона пустилась до Олены, але закимъ пôдбѣгла, Олена такъ копнула ѳи ногою въ живôтъ, що Феврона лише зойкнула и присѣла на жидôвскôмъ бамбетли.

Максимъ здумѣвъ ся и немовь перелякавъ ся погляду своєи жѣнки...

— Що? въ лице менѣ плюнути? — промовила Олена грôзно и насмѣшливо, — хто? *она*, тота валячка, менѣ? твоѣй жѣнцѣ? На, маєшь! — и пôдступивши скоро до Максима, плюнула ємy що-силы въ само лице, межи очи...

Максимъ сидѣвъ хвильку, наче не знавъ, щó ємy робити, а вôдтакъ зôрвавъ ся нагло и, перевертаючи стôлъ зъ фляшкою та чаркою, пустивъ ся за Оленою. Стара Рухля стала ємy въ дорозѣ:

— Що! ты одурѣвъ, Максиме! Що вывертаєшь? що вывертаєшь! Вывертай собѣ дома свои столы, не мои!...

Олена за той часъ була вже далеко.

— Нино! — процѣдивъ Максимъ крôзь зубы, — хиба бы чортъ ѳи живцемъ пôдъ землю сховавъ передъ окомъ людскимъ и передъ моимъ!...

(*Дальше буде.*)

Дописи „Дѣла"

Зъ Ярославского.

[Ревізія експозитово поліційна у селянъ теплицкихъ.]

Въ селѣ Теплицяхъ, повѣта ярославского, дня 19 с. м. въ день недѣльный, и то пôдчасъ самои службы Божои, перевѣвъ „kierownik c. k expozytury policyjnej" зъ Майдану сѣнявского п. Бодекъ [мабуть мойсеєвого вѣроисповѣданя] у пятьохъ селянъ и у дяка тамошного ревізію домову въ асистенціи жандарма Яримовича. Коли селяне не хотѣли дати ревідувати въ часѣ службы Божои, ихъ стероризовано.

У ревідованыхъ позабирано деякі письма и книжочки просвѣтні нашихъ товариствъ — змѣсту зовсѣмъ невинного, а навѣть пѣсни и тропарѣ церковні.

Селяне жадали, щобы п. Бодекъ выказавъ ся бодай порученьемъ, зъ чиєго рамени переводить ревізію, але панъ сей не зволивъ того зробити, — такожь не хотѣвъ на жаданье селянъ списати зъ ними протоколу.

Забрані рѣчи звернувъ селянамъ другого дня.

Єсть се доказомъ великои нечаливости орґанôвъ поліційныхъ о нашого спокôйного селянина [глядаєсь чогось, о чôмъ понятя не маєсь] — а по друге доказъ: якъ у насъ шанує ся — не кажу вже: рускі свята, але навѣть недѣлѣ!

Мѣсцевый нарохъ повиненъ зъ факту того зробити ужитокъ урядовый...

Додати належить, що громадяне Теплиць завсѣгды идуть за справою рускою и при кождыхъ выборахъ держать ся твердо, а при тôмъ належать до просвѣченѣйшихъ въ судовôмъ повѣтѣ сѣнявскôмъ.

Зъ села.

[„Записки товариства имени Шевченка".]

Выдавництво рускихъ книжокъ въ Галичинѣ — се справа дуже тонка, се формальна гра въ льотерію, зъ котрои певнѣйша страта, нѣжь зыскъ. Тымъ то стає у насъ кожда нова книжка рѣдкою появою Ще скорше выхопить ся зъ друкарнѣ брошура безъ претенсій серіозного змѣсту, иногдѣ выповзне якій зôрникъ поезій або оповѣдань, але вже справдѣ рѣдкій выпадокъ — стрѣтити ся зъ строго науковымъ творомъ. Пробы выдавництвъ науковыхъ не були доси въ силѣ побудити руху и заинтересованя мѣжь загаломъ образованои публики. Кажемо: мѣжь загаломъ образованои публики, бо не беремо въ рахубу одиниць, що ихъ займає кожда новôсть літературна. Загалъ вôдносить ся ще дуже байдужно до подаванои ємy стравы духовои, не выбагливый на науковій вѣдомости, не вôдчуває потребы розширеня умового кругозору, — отже не диво, що письменники, живучи середъ такихъ обставинъ, попадають въ апатію, а книжковый рухъ въ застôй.

А однакъ домагаємо ся засновы своєи книгарнѣ, хочемо сотворити руску академію наукъ, спѣшимо ся зажити славою культурного народу европейского, — але кобы не словами лише, кобы на дѣлѣ мы якъ були сонні такъ не лишились такими. Перекидаємо ся высокопарными фразами, говоримо богато про патріотизмъ, губимо ся въ абстрактахъ, а мѣжь тымъ не въ силѣ зреалізувати сеи або тои думки. Коли-бъ насъ не огорнула струя поступу другихъ народôвъ и не потягнула силомôць за собою, мы жили бы ще нинѣ воздухомъ столѣть середновѣковыхъ...

Нашь патріотизмъ справдѣ необмеженый! Зъ патріотизму, мовлявъ, купивъ книжку на пять лѣтъ разъ, зъ патріотизму перечитавъ ѳи, зъ патріотизму передплативъ газету [и, бувае, не зложивъ належитости], все зъ патріотизму, досыть, що той патріотизмъ прибравъ нездефініованого значѣня, але мимо того заставивъ властиву интеліґенцію - письменникôвъ пропадати зъ голоду.

Нѣхто не дожидає вôдъ нашои публики великихъ жертвъ, — нехай она лише сповнить свôй обовязокъ, то й досыть буде. Правда, покладныхъ богатствъ у Русинôвъ нема, але обмежѣмъ частi розрывки, щó абсорбують велику силу грошей и дають тôлькы змыслову роскôшь, засмакуймо въ умовôй працѣ, а тогдѣ найдесь грôшь и мудра книжка! Рухъ науковый, рухъ выдавництвъ поплыве широкою струєю, письменники и книгарнѣ обезпечать собѣ истнованье, а загалъ публики перестане бути мертвою масою тѣлъ, безъ почутя обовязкôвъ и безъ провôднои идеи.

Сихъ кôлька думокъ наплыло намъ на гадку,, коли взяли въ руки „Записки товариства имени Шевченка" [Цѣна тому „Записокъ" 1 зр.] Зъ щирою радостію мы повитали новый здобутокъ въ убогôмъ письменствѣ науковôмъ Руси-Украины. А здобутокъ се дуже цѣнный. Не беремо ся розбирати подрôбно помѣщеного тамъ матеріялу, — до того треба спеціялістôвъ. знатокôвъ. Мы можемо покликатись хиба на высказанi вже похвальні суды нашихъ письменникôвъ, высказанi вправдѣ загально, але зъ великимъ признаньемъ Врочôмъ само „товариство имени Шевченка" дає не абы-яку запоруку науковои стôйности згаданого выдавництва. Статьѣ „Записокъ" рôзнородні и написанi зъ критичною свѣдомостію, такъ що спеціялістъ по исторіи всесвѣтнôй, економістъ, историкъ літературы и т. д., кождый найде тамъ для себе цѣнный матеріялъ. Замѣтні тамъ статьѣ: „Громадскій рухъ на Украинѣ-Руси въ XIII вѣцѣ", „Студіи надъ основами розкладу богатства", „Критично-біоґрафічный нарисъ дитинного вѣку Шевченка" и „Украиньскі народні пѣсни въ поезіяхъ Богдана Залеского".

Дôждавши ся „Записокъ", намъ треба якъ разъ теперь подбати, щобъ они не плѣснѣли на складѣ, щобъ мыши не годували ся щирою працею роботящихъ людей, але щобъ розбійшли ся и загостили пôдъ стрѣху кождого освѣченого Русина. Не апелюємо до патріотизму, нѣ, — тутъ обовязокъ велить пôдпомагати все, що своє, що рôдне. Се-жь справа насъ самыхъ! Прикро приходить ся намъ слухати чужихъ наругъ, що ось наука не має приступу до насъ, — прикро, ще й дуже прикро, тожь вôдопрѣмъ сю наругу и покажѣмъ, що мы нарôдъ дбалый про себе и свѣдомый своихъ обовязкôвъ!

П. Костьвъ.

Зъ Подôля.

[Гадки зъ нагоды проєкту заснованя товариства для пôдмоги рускихъ церквей.]

Радо повитали мы гадку заснованя товариства для пôдпомоги будованя церквей въ бѣдныхъ громадахъ, особливо тамъ, де того вымагає интересъ церковно-народный. Рôкърôчно могли бы мы зôбрати кôлька тысячѣвъ зр., если-бы була добра орґанізація, а тогды вôдчали бы натурально тіи квестіи, котрыхъ неразъ треба встыдати ся. Кожда церковь матрична могла бы зô своихъ приходôвъ дати 1—2 зр., філіяльна ½—1 зр, щось додали бы братство и священикъ.

Я не абсолютный противникъ квестъ, але давнѣйше лучала ся одна разъ на рôкъ, а сего року [1893] вôдъ нового руского року мавъ я ихъ уже пять. Одні були на самъ Новый Рôкъ [зъ вôдки, того вже не знаю], потôмъ на костелъ въ Воли рафалôвскôй [збудованый, але не выкôнченый], потôмъ на церкви въ Фирлеєвѣ, Охримôвцяхъ и Николаєвѣ. Квестарѣ зъ Николаєва (въ Бобрецкôмъ) побирали разомъ денно 70 кр. и вôйты зъ выквестованыхъ грошей давали имъ тыхъ 70 кр. и вписували въ книгу. Але що цѣкаве я знайшовъ въ тыхъ книжкахъ то: разъ, що деякі рускі священики, даючі квесту а навѣть высылаючі квестарѣвъ, пôдписували ся по польски! — а въ двохъ книжкахъ знайшовъ я ось що: „Wyżebrano w Skałacie" тôлько а тôлько зр. и кр.

Якъ сказано, було вже пять квестъ сего року. Теперь оголосивъ о. В. Рожеєвскій зъ Новосѣлокъ въ часописяхъ вôдозву до збиранья и присыланя складокъ на тамошну церковь на руки канцелярiи консисторскои, а причина тои складки та, що філія и коляторка не хотять нѣчого дати. Була навѣть складка въ часописяхъ на дôмъ приходскій въ Островѣ [Тучапахъ]! Сеи зимы була заряджена складка для св. отця въ чотири праздничні днѣ пôсля консисторского розпорядженя на день празника Рождества Хр., Нового Року, Стрѣтеня и недѣлѣ сыропустнои. Теперь же въ III. числѣ „Львôвскихъ Архіепархіяльныхъ Вѣдомостей" зъ 4 марта 1893 находимо розпорядженье щобы усе рôкъ-рôчно въ слѣдуючі дни збирати складки: 1) на Успенiє на місіи взагалѣ, 2) на Покрову на неофітôвъ, 3) на Зачатіе для св. отца, 4) на Богоявленє на місіи и знесенье неволѣ въ Африцѣ, 5) у Велику пятницю на св. грôбъ и на місіи въ св. земли. Тіи складки мають ся тыждень напередъ все заповѣсти, а въ самъ день по проповѣди [котра черезъ то ефектъ сгратить] ще окремо представити. А въ тôмъ самôмъ числѣ знаходимо завôзванье до складокъ въ одну недѣлю Великодôстну на церковь въ Ратищи. До кôнця-жь року ще дуже далеко, якъ дожию, то буду списувати дальше всѣ квесты, завôзваня парохіяльні и консисторскі. Прийдуть ще завôзваня до складокъ и зô староства на рôзныхъ погорѣльцѣвъ, —на далекихъ звычайно не дає ся, але на близькихъ таки послѣдный крейцаръ дамо, бо знаємо що то значить холодъ и голодъ. А чи вытримають нашi убогі церквы и бѣдні громады тôлько тыхъ складокъ до року? Тажь треба купити и свѣтла, и воску, и асекурацію заплатити, и візиту деканальну, и щось до ризницѣ справити, и щось вôдложити на горші часы, рахуючи, що священикъ своє вино дає. А зновъ священикъ мусить и часописи рускі держати, и на бурсу щось пôслати, и колись зновъ треба буде складокъ и на дѣвочій институтъ, и на церковь при Народнôмъ Домѣ, и на домы служебниць Пресв. Дѣвы и на другі важні церковні справы.

За те-жь читай ще науку, яку намъ дають молоденькі авторы-патры пôдъ фірмою молоденькихъ нашихъ собратôвъ... А я бы тымъ Всеч. собратамъ сказавъ: Приятелѣ-други! оставте насъ въ мирѣ пôсля своєи етики!

безпощадно и несправедливо не ганьбѣть своихъ собратей въ Христѣ! вы ще дуже а дуже молодй! Повѣрте намъ, Всч. отцѣ и братя, що мы не вѣримо, мовь бы Вами при писаню Вашихъ статей руководила лише искренна любовь св. католицкои вѣры, свого обряду и народу. Три разы мѣряйте, а потому ажь крайте. Тажь любезнѣйшій „Душпастыръ“ въ справѣ тучанскôй инакше писавъ а инакше стало ся... Нападають на священикôвъ и радикалы, и рескрипты, и жиды, и польскй шовіністы, а ще й свои вырвали ся... Доборолась Украина до самого краю!

Вертаючи до квестъ, повтаряю, що мы, священики на Подôлю, радо повитали проєктъ заснованя товариства для запомоги будовы церквей, котрый полекшивъ бы тягаръ квестъ Прошу памятати, що у насъ на Подôлю мѣсцями голодъ сего року, мѣсцями будують костелы, бо мають фонды, а мѣсцями треба церквы будовати доконче, — а тутъ народъ щоразъ бѣднѣйшій, податокъ тисне, въ поли не зародило, а на все плати, ба ще й холєра недалеко и забагло ся комусь вартъ нôчныхъ по 10—15 людей для спиненя еміграціи, хочь мѣжь народомъ голодъ и холодъ...

Священикô.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Близько 200 студентôвъ высшои ґімназіи въ Загребѣ почали позавчера стрейкувати. О годинѣ 9-тôй рано явила ся у директора ґімназіи депутація зложена зъ студентôвъ и просила о выключенье ученика VI-ои клясы Серба Михайловича, зъ котрымъ хорватскй студенты довше нôдъ однымъ дахомъ безусловно не зôстануть, бо вôнъ заявивъ, що „волѣвъ бы бути псомъ нѣжь Хорватомъ“. Директоръ зôзвавъ ученикôвъ, щобы розôйшли ся до дôму, и заявивъ, що правительство не дасть собѣ нѣчого диктувати вôдъ ученикôвъ. Рôвно-жь повѣдомивъ ученикôвъ, що на случай непорядкôвъ маѣ припоручено замкнути ґімназію. Студенты трохъ найвысшихъ клясъ самй опустили салѣ шкôльнй и постановили такъ довго не являтись на выкладахъ, доки имъ дирекція не дасть повнои сатисфакціи. Хорваты въ Загребѣ страшно сбуренй на молодого Серба. — Пôсля найновѣйшихъ вѣстей, ученики, мимо оповѣщеня дирекціи на чорнôй таблици, що хто до школы не прийде, того выческне ся зô списy ученикôвъ, не приходили на выклады. Ажь въ послѣдньй хвили справа получшила ся, бо Сербъ Михайловичь зô школы выступивъ а ученики явили ся въ школѣ.

——

Бувшій россійскій дипломатъ Татищевъ нôддае критицѣ въ найновѣйшôмъ выпуску „Русского Вѣстника“ звѣстный комунікатъ россійского правительства въ справѣ болгарскôй. Татищевъ выводить, що Стамболовъ опираѣ свою власть на болгарскôмъ народѣ, єсть великимъ патріотомъ, и що єго легковажити не годить ся. Дальше Татищевъ каже, що було бы лучше увôйти въ переговоры зъ самымъ Стамболовомъ, бо лише въ той способъ може Россія на ново вôдзыскати свôй вплывъ на Болгарію. Россійскй часописи накидають ся за тй гадки на Татищева и вôдмовляють ему патріотизму.

Одна зъ сербскихъ радикальныхъ часописей оголошуѣ, що до выборôвъ приступило загаломъ 237.570 выборцѣвъ. Зъ тыхъ вôддало въ 15 сельскихъ повѣтахъ 125 841 выборцѣвъ голосы на радикальныхъ кандидатôвъ, 82.392 выборцѣвъ на ліберальныхъ кандидатôвъ а 13.225 на напреднякôвъ. По мѣстахъ мали одержати радикалы 5098 голосôвъ, ліберали 9424 а напредняки 1590 голосôвъ. Такъ отже мало припасти на радикальныхъ кандидатôвъ загаломъ 130.939 голосôвъ, на ліберальныхъ 91.816 а на напреднякôвъ 14.815 голосôвъ.

——

Пашичь скликавъ сербскихъ радикалôвъ на нараду до Бѣлгорода, на котрôй маѣ рѣшитись: чи радикалы возьмуть удѣлъ въ скупштинѣ, а евентуально, чи увôйдуть въ переговоры зъ поступовцями для утвореня бôльшости въ скупштинѣ.

Князь Бісмаркъ мавъ небезпечно занедужати, а се выкликало въ родинѣ князя и въ цѣлôй Нѣмеччинѣ велике занепокоѣнье. Князеви заборонено приймати кого-небудь зъ приятелѣвъ дому. На 1-го цвѣтня, якъ звѣстно, припадаѣ 78-ма рôчниця уродинъ Бісмарка, тожь родина побоюѣ ся, щобы тй маніфестаціи, якй князеви на той день приготовляють ся, не вплынули лихо на станъ здоровля недужого князя.

НОВИНКИ.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ**: Въ суботу дня 25 н. ст. марта вôдбулись у насъ въ ґімназіи вечерницѣ въ память Тараса Шевченка зъ слѣдуючою проґрамою: 1. Вôдчитъ М. Матковского уч. VШ. кл. „Шевченко на засланю“. 2. Шуберта „Три дороги“ сольо барітонове, вôдспѣвавъ М. Левицкій уч. VШ. кл. 3. Шевченка „Козачковскому“, выголосивъ А. Витошиньскій уч. VШ. кл. 4. Шуберта „Нôчь“ вôдспѣвавъ хоръ мужескій. 5. Шевченко „Наймичка“ вôддеклямувавъ Е. Бурачиньскій уч. VШ. кл. 6. Беріота „Концертъ“ сольо скрипкове вôдограв И. Басъ. уч. П. кл. ґімн. 7. Шевченка „Розрыта могила“ выголосивъ В. Гнатюкъ. уч. VП. кл. 8. Шуберта „Тиша на морю“ сольо басове, вôдспѣвавъ А. Сѣмовичь 9. Червиньского „Śmierć Szewczenki“ вôддеклямувавъ М. Юркевичь. 10. Рафа Cavatina, сольо скрипкове вôдограв при акомпаниментѣ фортепіяна А. Добруцкій. 11. Федьковича Нижанкôвского „Гуляли“ хоръ мужескій и 12. Закôнченье. — Вечерницѣ вôдбували ся въ сали ґімнастичнôй, при убранôй вѣнцями зъ сосины и килимами. На естрадѣ пишавъ ся великій бюстъ Кобзаря. Вôдчитъ бувъ выробленый основно, а прелеґентъ выкориставъ всѣ єму доступнй жерела. Сольо барітонове: „Три дороги“ було выконане дуже добре. Замѣсть нѣмецкого тексту пôдложено слова Кузьменка. Хоры „Noc“ и „Гуляли“ выконано слабо за для браку дôбрыхъ теноровъ. Замѣтный бувъ „Концертъ“ вôдограный И. Басомъ ученикомъ П. кл. ґімназіяльнои. Малый мистець вôдограв такъ, якъ можна було найлучше. Добре деклямувавъ Е. Бурачиньскій „Наймичку“ (цѣлу) и В. Гнатюкъ „Розрыту могилу“. Шуберта „Тишу на морю (текстъ зъ Ґетого бувъ переложеный на языкъ рускій) вôдспѣвавъ по мистецки А. Сѣмовичь. Дуже замѣтною була деклямація: „Śmierć Szewczenki“ Червиньского, зъ акопаниментомъ аріи на скрипцяхъ „Ще не вмерла Украина“. На закôнченье промовивъ проф. Кокорудзъ и заохочувавъ молодѣжь вступати въ слѣды Шевченка а представивши положенье Русинôвъ въ Россіи и въ Австріи, вказавъ на Австрію, яко на одиноку покровительку Русинôвъ. — Вкôнци годить ся примѣтити, що якъ загалъ молодежи зъ глубокимъ патріотизмомъ заходивъ ся коло вечерка и самъ єго урядивъ, такъ зновъ якась частина вела ся апатіею, а деякй одиницѣ пôдчасъ самыхъ вечерниць выявляли своє невдоволенье. Появу сю належить поясныти тымъ самымъ, о чôмъ говорило ся въ статьѣ „Здичѣлôсть молодежи рускои“. — *К. Т. С.*

— **Зъ Бродôвъ пишуть намъ**: Дня 24 н. ст. марта святкувала тутешна молодѣжь ґімназіяльна память XXXII роковинъ смерти Тараса Шевченка музикально-деклямаційнымъ вечеркомъ зъ слѣдуючою проґрамою: 1. Вступна рѣчь, выголосивъ Потопникъ ученикъ VШ кл. 2. Вязанка пѣсень, Кумановского, вôдспѣвавъ хоръ мѣшаный. 3. Т. Шевченка „Посланіе“ деклямувавъ Гаєкъ. 4. О. Топольницкій-Шевченко: „Ой три шляхи“, спѣвавъ хоръ мужескій. 5. Т. Шевченко „До Основяненка“ деклямувавъ Бобовникъ. 6. Пѣснь народна „Моя мати“ спѣвавъ мужескій хоръ. 7. Нижанковскій-Фадьковичь: „Гуляли“ выконавъ хоръ мужескій. 8 Концертъ на скрипку въ супроводѣ цитры. 9. Лисенко: „Гей працюймо рускй дѣти“ спѣвавъ хоръ мѣшаный. Якъ вступне слово такъ и деклямаціи та спѣвы выпали зовсѣмъ удачно, а найлѣпше подобавъ ся хоръ мужескій О. Топольницкого: „Три шляхи“. — Сими днями зновъ давало товариство ремѣсникôвъ Gwiazda аматорске представленье и вôдограло мельодраму Гушалевича „Пôдгôряне“. Представленье удало ся дуже добре, а пп. аматоры-артисты зôбрали заслуженй оплески вôдъ зôбранои публики. — Въ недѣлю дня 26 н. ст. марта почтила Gwiazda торжественнымъ вечеркомъ память XXXII роковинъ смерти нашого ґенія Тараса. Зъ вечеркôвъ устроюваныхъ теперь що разъ частійше ремѣсничими товариствами въ честь Шевченка видно, що культъ нашого народного поета обôймаѣ въ Галичинѣ все ширшй круги и захоплюѣ собою поволи сю верству суспôльности, що доси була майже неприступна для того рода обходôвъ.

— **Новый украиньско рускій театръ въ Россіи.** Въ Одесѣ зорґанізувало ся сего мѣсяця нове товариство театральне, котре маѣ давати самй аматорскй выставы Позаякъ правобережна Украина зъ Кіевомъ замкнена для такихъ театральныхъ выставъ, то товариство удасть ся небавомъ до Батума на Кавказѣ, а зъ-вôдтамъ до краю закаспійского, де буде зо два роки. Мѣжь иншими намѣряѣ нова трупа театральна звидѣти Хиву, Бухару и всхôдный Сибѣръ. Директоромъ сего товариства єсть Мирославскій.

— **Епільоґъ выборôвъ въ Станиславовѣ.** Якъ звѣстно, зарядивъ бувъ высшій львôвскій судъ краєвый дисциплінаре слѣдство противъ кôлькохъ урядникôвъ окружного суду въ Станиславовѣ зъ нагоды выбору посла до рады державнои въ мѣскôръ округѣ выборчôмъ Станиславôвъ Тисьменица. Сенатъ дисциплінарный львôвского суду высшого выдавъ въ тôй справѣ кôлька наганъ письменныхъ згаданымъ урядникамъ за аґітацію въ користь выбраного посломъ сов. Гофмокля. Мѣжь иншими дôставъ таку нагану и адъюнктъ судовый Іос. Шимоновичь. Онодгы вôдбувала ся у Вѣдни передъ найвысшимъ трибуналомъ розправа апеляційна и трибуналъ знѣсъ удѣлену п. Шимоновичеви нагану, мотивуючи своє рѣшенье тымъ, що участь єго при выборахъ не переходила границь, въ якихъ пôсля законôвъ вôльно кождому горожанинови брати участь въ житю політичнôмъ.

— **Совѣстнôсть почтовыхъ урядôвъ за границею** мусить завстыдати тыхъ галицкихъ функціонарѣвъ почтовыхъ, котрй примѣюють до рускихъ адресъ на листахъ неумѣстный свôй шовінізмъ и крайну нетерпимôсть. Листъ по руски адресованый дякувати почтареви галицкому, неразъ вандруе по цѣлôй Европѣ, шукаючи адресата, коли той спокôйно сидить собѣ въ галилейскôй мѣсцевости. Чогось такого нема н. пр. въ сусѣдньй Россіи. Листъ зъ польскою адресою доходить правильно до рукъ адресата. Ще красшій доказъ совѣстного сповнюваня своихъ обовязкôвъ дзють почтовй уряды въ Америцѣ У насъ въ рукахъ куверта листу зъ Шамокина заадресованого до товариства „Просвѣты“ у Львовѣ лише по руски, безъ однои буквы латиньскои, а прецѣнь листъ дôйшовъ до мѣсця призначеня! Не встыдъ же то для деякихъ почтарѣвъ галицкихъ?!

— **Галицкй соціялісты** задумали були устроити зъѣздъ въ Краковѣ дня 25 и 26 н. ст. марта. Однако зъѣздъ не вôдбувъ ся, бо комісарѣ Ренкевичь и Бѣнахъ розвязали зборы, мотивуючи своє зарядженье тымъ, що кождый зъ запрошуючихъ повиненъ знати всѣхъ запрошеныхъ не лишь по назвищи але й зô званя. Запрошуючй внесли протестъ противъ такого розумѣня закона, бо одинъ зъ нихъ знавъ всѣхъ присутныхъ по назвищахъ.

— **О. Антôнъ Барковичь**, парохъ Острова и Тучапъ, переносить ся сими днями на парохію до Лукового коло Лѣська.

— **Зъ Рогатиньского пишуть намъ**: Въ мѣстѣ Рогатинѣ готово выколотись щось а la Тучапы. Ходить тутъ, анѣ слова, о марницю, о те, щобы рускимъ сотрудникомъ не бувъ тамъ дотеперѣшный катихитъ, а другій, котрого собѣ парохъ бажаѣ. До першого, що зрôсъ мѣжь Рогатинцями не маѣ одна часть прихожанъ довѣрія и ажь грозить, що перейде на латинізмъ, наколи-бы власть духовна рѣшила противъ ихъ справедливого ожиданя и противъ волѣ трохи недужого теперь пароха. Такъ заявило недавно кôлька сестриць вôдъ себе и своихъ родинъ устно и письменно пралатови о. А. Бѣлецкому въ часѣ єго побуту въ Рогатинѣ. Треба надѣятись, що компетентна власть вдоволяючимъ а скорымъ рѣшеньемъ убѣ зловѣщй гадки въ ихъ починѣ. Caveant consules!

— **Конфіската пачкованыхъ товарôвъ въ Краковѣ**, — о чôмъ мы вже доносили, — набавила кракôвскихъ жидôвъ немалого страху. Ревізія не була припадкова, але напередъ уложена властями. Въ тôй цѣли выслали власти ажь 17 комісій. Кожда комісія складала ся зъ высшого урядника дирекціи скарбовои, двохъ членôвъ сторожи скарбовои и заступника власти політичнои. Комісіи вôдбули ревізію въ 66 жидôвскихъ склепахъ. Въ часѣ ревізіи наставъ помѣжь жидами великій переполохъ; жиды выкидали паки черезъ вôкна або переносили ихъ до другихъ склепôвъ. На улицяхъ стояла скрѣплена патроля поліційна, щобы не допустити до розрухôвъ. Перепачкованыхъ товарôвъ сконфісковано величезну скôлькôсть. Щобы не спиняти торгу, краєва скарбова дирекція рѣшила, що купцѣ можуть забрати собѣ назадъ свôй товаръ за зложеньемъ кавціи въ высотѣ оцѣненыхъ товарôвъ. Зъ результату ревізій и конфіскатъ можна вносити, що вôнъ дасть пôдставу до великого процесу, котрый розмѣрами може й перевысшить всѣ попередній, бо пачкованье на таку велику скалю вôдбувало ся цѣлыми роками.

— **Нужда на Украинѣ.** Зъ Уманя пишуть: Молокомъ и медомъ плывуча Украина выглядаѣ теперь дуже сумно. Недостача пашѣ даѣ ся такъ въ знаки селянамъ, що продають свои конѣ по рублеви, або якъ кажуть, по карбованци, бо не мають чимъ выживити худобы. По дорогахъ повно стерва кôньского, котре жиды полишали, здерши зъ коней шкôру. Щасливй тй господарства, що мають пшеничпу солому. Вôзъ такои соломы коштуѣ нинѣ 10 рублѣвъ.

— **Выбухъ ґазôвъ** Дня 18 н. ст. марта наступивъ въ дзвиняцкôй копальни воску земного въ закопѣ ч. 4 великій выбухъ ґазôвъ Закопъ бувъ глубокій на 148 метрôвъ. Пôдчасъ выбуху бувъ тамъ робôтникъ Микола Себунчакъ, котрый и погибъ. Выбухъ бувъ такій сильный, що пôднѣсъ дно закопу о 32 метры и до тои высоты выкинуло небôщика.

— **На памятникъ Маркіяна Шашкевича** до оголошеныхъ уже въ минувшôмъ роцѣ жертвъ въ загальнôй сумѣ 97 зр. 76 кр. прибуло сего року вôдъ Впов. п. Льва Герасимовича, адъюнкта суду въ Камѣнцѣ струм. 1 зр., отже цѣлый фондъ выносить 98 зр. 76 кр. — *Вôдъ выдѣлу філіи „Просвѣты въ Камѣнцѣ струм.“.*

— **Огнѣ.** Въ Замостю въ Перемышлянщинѣ згорѣло кôлька забудовань вартости 2000 зр., а обезпеченыхъ на 1100 зр. — Въ Ганачôвцѣ, въ пов. перемышляньскôмъ, згорѣла обезпечена коршма ґр Потоцкого. Въ обохъ тыхъ выпадкахъ причиною огню була неосторожнôсть. — Въ Бабинѣ, въ станиславôвскôмъ повѣтѣ, пôдпаливъ хтось коршму Вольфа Ліхта, зъ чого мавъ вôнъ — якъ каже — страту на 2.650 зр. Зъ нимъ мешкавъ ще й Фрідманъ, котрый зновъ свою шкоду обчисливъ на 1.200 зр. Оба они були обезпеченй на 3.000 зр. — Въ Журавичкахъ, въ ярославскôмъ повѣтѣ, пôдложивъ огонь у стодолѣ свого батька 20-лѣтный божевôльный сынъ селянина Бурила, Кароль. Вôдъ того згорѣли: стодола, збôже, дôмъ, знаряды, стайня и матеріялъ до будовы — все разомъ вартости 1 000 зр. Божевôльного Кароля вôдставлено до закладу въ Кульпарковѣ. — Въ Нежуховѣ, въ стрыйскôмъ повѣтѣ, згорѣло пять загородъ селяньскихъ. Шкода выносить 3100 зр.; а була на половину обезпечена О пôдпаленье пôдозрѣвають Федора Войцѣховскоо и єго вже увязнено.

— **Рада мѣста Львова** рѣшила зъ нагоды уступленя д-ра Смольки зъ президентуры парляменту и зложеня посольского мандату, удати ся до него и подякувати за добре заступництво интересôвъ Львова; вôдтакъ помѣстити на вѣчну памятку мармуровый бюстъ д-ра Смольки въ сали ратушевôй и взяти въ свою опѣку копець уніи люблиньскои.

— **Нещастна пригода.** Зъ Старого мѣста доносять, що дня 15 н. ст. марта вертавъ Михайло Рыдавскій, господарь зъ Терла зъ 17-лѣтною жидôвкою Діною Шехтерôвною однокôннымъ возомъ зъ Хирова до дому. Дорога вела черезъ рѣку Стрвяжь. Вода була быстра и коли Рыдавскій въѣхавъ въ воду, вôдорвавъ ся задъ воза, перевернувъ ся, а зъ нимъ разомъ пôйшла пôдъ воду и Діна Шехтеръ та потонула. Самъ Рыдавскій ледве зъ тяжкою бѣдою выратувавъ ся.

— **Небезпечнôсть холєры** Буковиньске правительство краєве одержало автентичнй вѣсти, що холєра лютить ся дуже сильно въ россійскихъ мѣстахъ и селахъ, положеныхъ недалеко границѣ буковиньскои, а то: въ Хотинѣ, Сорокахъ, Бѣлчи, Бендерахъ и Тирасполи. Позаякъ грозить Буковинѣ небезпечнôсть занесеня холеры до краю, вôзвало тамошне правительство зновъ всѣ правительственнй и автономічнй власти на Буковинѣ, щобы уважали строго на зарядженя асанаційнй и станъ здоровля мешканцѣвъ.

— **Мѣсто Чернôвцѣ** числить пôсля списy людности зъ дня 31 грудня 1890 р. вразъ зъ предмѣстями 54.171 осôбъ (27.268 мужчинъ и 26.903 женщинъ). Въ тôмъ числѣ було 2.174 вôйсковыхъ. Пôсля вѣроисповѣданя найчисленнѣйшй були жиды (17.359), дальше идуть римо-католики (14.822), православнй (12.431), греко-католики (6.522), євангелики (2.703), вôрмено-кат. (270) и вôрменоправославнй (26). Єсть такожь въ Чернôвцяхъ 20 липованôвъ и 8 безконфесійныхъ. Осôбъ живучихъ въ супружествѣ було 16.182, повдовѣлыхъ 3.055, вôльныхъ 34.878, а розведеныхъ 56. — Зъ огляду на народнôсть списъ выказуе такй числа: Нѣмцѣвъ було въ Чернôвцяхъ 27.256 (очевидно вразъ зъ жидами), Русинôвъ 10.384, Румунôвъ 7.624, Полякôвъ 7.610, Чехôвъ 169 и т. д. Анальфабетôвъ (зъ дѣтьми) числило мѣсто 29.239 осôбъ.

— **Довговѣчнôсть.** Въ Токарôвцѣ пôдъ Звяглемъ на Волыни померъ селянинъ Теодоръ Кросновскій въ 120 роцѣ житя. Кросновскій лишивъ по собѣ 140 внукôвъ и правнукôвъ Одинокій живучій ще сынъ помершого маѣ 82 лѣтъ.

— **Розумный закладъ.** Селянинъ Мих. Цвібакъ въ Берлинцяхъ на Буковинѣ заложивъ ся дня 17 н. ст. марта зъ товаришами въ коршмѣ, що зъѣсть 100 печеныхъ бараболь и заразъ взявъ ся за ѣду. Зъѣвъ 78 штукъ але упавъ безъ притомности и за кôлька годинъ померъ въ наслѣдокъ пукненя жолудка.

— **Розбôйничій нападъ.** Селяне зъ Буды на Буковинѣ Ив. Остафійчукъ, Конст. Гриса и Теод. Гавилюкъ разомъ зъ жѣнками выбрали ся оногды возомъ въ дорогу до Ботушанъ. Пôдъ Мігалєнами заступила имъ нагле дорогу шайка опришкôвъ, котрй задержали конѣ и выстрѣлили кôлька разôвъ до ѣдучихъ. Одинъ зъ подорожныхъ Теодоръ Гавилюкъ упавъ на мѣсци трупомъ. Опришки кинули ся до воза, але въ тôй хвили надъѣхали фѣры и сполошили розбôйникôвъ.

— **Самоубійства.** Вчера въ полудне скочила до Пелчиньского ставу у Львовѣ якась 30-лѣтна дѣвчина, незвѣстного назвища. Мимо помочи не привернено єи до житя. — Натанъ Бернфельдъ, листоносъ у Львовѣ пôдрѣзавъ собѣ вчера рано горло бритвою у власнôмъ мешканю при ул. Шпигальнôй а вôдтакъ выскочивъ зъ 2 го поверха на подвôрье. Нема надѣѣ на удержанье єго при житю. Причиною самоубійства бувъ страхъ передъ карою за службову провину.

— **Мундуры не пропускаючй кулѣ.** Недавно подали мы, що кравець въ Мангаймѣ, Генрихъ Дове вынайшовъ мундуры не пропускаючй кулѣ. Вынаходець маѣ 34 лѣтъ и перебувъ житье сполучене зъ великими невзгодинами и въ тяжкôй бѣдѣ. Черезъ сѣмь лѣтъ гостила въ єго домѣ слабôсть и забрала єму троє дѣтей, а передъ рокомъ жѣнку. Дове живе въ Мангаймѣ на передмѣстю въ малôмъ тѣснôмъ мешканю зъ двома дѣтьми. Свôй вынахôдъ зробивъ вôнъ уже передъ кôлькома мѣсяцями, але тй, передъ котрыми вôнъ зъ нимъ звѣривъ ся, уважали єго за божевôльного. Мѣсяць тому оповѣдавъ Дове о своѣмъ вынаходѣ д-рови Гуткіндови и робивъ передъ нимъ пробы за помочію позиченого револьвера. Минувшои пятницѣ капітанъ полку въ Мангаймѣ Ціґлеръ при богато войсковыхъ стрѣлявъ зъ нового репертіерового карабіна до таблицѣ зъ дуже мягкого дерева, покрытого масою вынаходу Дове и притôмъ стверджено, що на вôддаленье 400 крокôвъ маса не перепускаѣ зовсѣмъ кулѣ; при вôддаленю на 200 крокôвъ зробила куля три-міліметрове заглубленье. Вынахôдъ полягаѣ, якъ здаѣсь, на тôмъ, що сталеве покрытье кулѣ при ударѣ о вынайдену матерію пôднадаѣ знищеню а олово розтоплене вже черезъ натискъ воздуха, выплываѣ, не роблячи шкоды. Масою Довѣ можна напускати не тôлько мундуры але и иншй накрыта, якй дадуть ся носити въ торністрахъ. Вынахôдъ той готовъ зробити великій переворотъ въ штуцѣ военнôй.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hofl.), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Прєзенты одержали оо.: Мих. Петровскій на Гусне, дек. высочаньского; Алекс. Струсевичь на Завадôвъ, дек. яворôвского.

Въ пропозицію на Пяткову, дек. бирчаньского, принятый о. Ант. Менциньскій.

Увôльненый о. Стеф. Добряньскій, парохъ зъ Рогôзна и прокураторъ монастиря инокинь въ Яворовѣ, на власне жаданье вôдъ обовязку прокуратора, а на єго мѣсце именованый прокураторомъ о. Андр. Телепъ, парохъ зъ Ожомлѣ.

До канонічнои звязи еп. перемыскои принятый Ом. Гомза укôнченый богословъ зъ епархіи станиславôвскои.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Александра Мироновичева, спôвластителька Обельницѣ въ повѣтѣ рогатиньскôмъ, померла минувшого мѣсяця по довгôй недузѣ въ 42-ôмъ роцѣ житя. Покôйниця була щиро-руского пересвѣдченя и въ такôмъ дусѣ выховала свои дѣти. Вѣчна ёй память!

Тадей Базилевичь, ц. к. адъюнктъ судовый въ Грималовѣ, здôбный и праведный судья, членъ рады громадскои и повѣтовои, упокоивъ ся дня 19 н. ст. марта с. р. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Вôдзначеня.** Цѣсарь надавъ совѣтникови рахунковому краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ Марк. Тишковскому титулъ и характеръ старшого совѣтника, а ревідентови рахунковому тои-жь дирекціи Стеф. Мильскому титулъ и характеръ совѣтника рахункового.

— **Конкурсы.** Рада шкôльна окружна въ Дрогобичи розписуе конкурсъ на три посады учителѣвъ при школѣ мужескôй въ Дрогобичи, и на посаду молодшого учителя въ тôй-же школѣ, дальше на посады въ Быстрици, Медвежи, Раделичу, Тиновѣ, Урожу, Залôктю. Речинець вносити подання до дня 30 н. ст. цвѣтня с. р. — Рада шкôльна краєва оголошуе конкурсъ на посаду директора мужескои семинаріи учительскои въ Тарновѣ, въ ранзѣ VII. клясы. Поданя належить вносити до дня 20 н. ст. цвѣтня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову приходства въ Островѣ** жертвували дальше: Впр. о. Х. Х., патріотъ зъ Вѣдня не

бажавшій опубликованя овог имени, 8 зр.; Вп. Дан. Древичъ зъ Priwor-a на Моравіи 2 зр.; Впр. оо.: Якôвъ Корчиньскій зъ Торокъ 2 зр.; Александеръ Кисѣлевскій зъ Лятача 1 зр.; Т. Бачиньскій зъ Романôвки 2 зр.; Григорій Копистяньскій зъ Снѣтницѣ 1 зр. 50 кр.; Иларіонъ Гмитрикъ зъ Самбора 2 зр.; Якôвъ Лукашевичь зъ Вôйска 2 зр.; Лаврентій Дрималикъ зъ Туринки 2 зр., — разомъ 22 зр. 50 кр., а зъ попередными 27 зр. усего до нинѣ 49 зр. 50 кр. Складаючи симъ сердечну подяку всѣмъ Впр. отцямъ за помôчь въ моѣй незавидноѣй доли, заявляю, що на днях переношусь на прихôдъ Лукове коло Лѣська, — однакъ дальшу судьбу Острова поручаю и на дальше щирôй увазѣ всѣхъ рускихъ патріотôвъ — *Антоній Барновичь* парохъ и предсѣдатель комітету въ Островѣ.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 27 марта. Розôйшла ся вѣсть, що Смолька задумує старати ся знôвъ о посольскій мандатъ зô Львова до рады державнои.

Римъ 27 марта. Зле одѣте индівідуумъ кинуло ся въ суботу на короля въ переѣздѣ черезъ мѣсто. Єго приарештували, а лѣкарѣ сконстатували релігійный облудъ.

Брукселя 27 марта. Мѣжнародна конференція соціялістôвъ рѣшила вôдбути конґресъ въ Ціриху въ днях 6—13 грудня.

Стамбулъ 27 марта. Екскоролева Наталія приѣхала тутки въ дорозѣ до Криму.

Лондонъ 27 марта. На аґітацію противъ гомеруль збирають числений складки.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. С. Бань. въ Кол. Заплачено до кôнця червня. — Вп. Т. Лев. въ Стрѣ. Прийде ще 50 кр. за минувшій рôкъ. — Вп. П Гар. въ Вол. вел. Такъ! — Вп. Л. Гуз. въ Ст. Заплачено до кôнця грудня 1892 року.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймае всякі замовленя на одяги цивільні, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

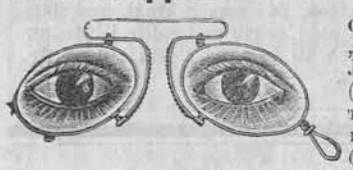

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильні, пйоны, сібелѣ, манометры т. и. Устроѣня звôнкôвъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публіку до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французкихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученях зъ провінціи, котрі вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 12—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякі листы заставні, 5% Обліґації комунальні банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державні и приватні, Монеты австрійскі и заграничні по найкористнѣйших услôвях Выплата вылъосованых платных обліґацій и льосôвъ, якъ такожъ платных купонôвъ безъ дочисленя провізіи. Поручена на біржу выконуе найсолідніѣйше. Переказы на бôльші мѣста заграницѣ по найдешевших цѣнах. Поручена зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 8—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣша-нный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	901	—	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичь	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	44
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. по-спѣшный	пот. по-спѣшный	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. осо-бовый	пот. мѣша-нный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнôвъ	—	—	—	—	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичь	536	—	—	522	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пôсля годинника львôвского. Числа пôдчеркненій означають пору ночну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано 2382

ПА-

расоль у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американскій и россійскій. Бѣлье мужеске, выробы трикôвій бѣлье Ґера, и т. п. поручае найдешевше магазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*

Павла Лянґнера

передъ тымъ 2537

Братôвъ Лянґнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ

Е. и І. ФРІДРІХÔВЪ

у Львовѣ

поручае всякі роды мыла, господарскій и тоалетовій, свѣчки церковні, мідевій, крохмаль, соду, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскôй ч. 13. 3—15

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публіку до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французкихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Друки метрикальні

и прочі книги для урядôвъ парохіяльныхъ

всѣ книги церковні

въ сильнôмъ переплетѣ

по найнизшихъ цѣнахъ поручае

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.

4471

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калуш

обôймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевших цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонѣйні дзвоны, якъ такожъ поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ- нѣйшои роботы, вôдповѣдно взятâ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожъ на раты). 4582 22—?

Ножѣ столовій, десеровій и кухонній въ великôмъ выборѣ, такожъ **Машинки універсальній** до тертя мигдалôвъ, орѣхôвъ, булокъ, цукру

поручае

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

П. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

Тутки циґаретовій

електрично стисканій зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручае фабрика Г. Пйонтковского, Львôвъ, ул. Панъска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4518 6—30

Альойсій Гібнеръ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38

для пп. *реставраторôвъ, властителевъ готелевъ, господарстев домашныхъ* и т. д.

по найнизшихъ цѣнахъ

зубній выдовбачѣ

зъ дерева цитринового и осикового округло и плоско выгладжений.

При бôльшôмъ закупнѣ вôдповѣдный рабатъ. 4620

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншій рѣчи Принимае рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковні образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторіи реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства — по найумѣренніѣйших цѣнах. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20. 4636 1—?

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданях илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 21—34 4391

Тутки циґаретовій неклеєній!

зъ найлѣпшои бибулки французкои **1.000** штукъ вôдъ **1 зр.** поручае *фабрика* Ф. Нижаловского Львôвъ Гот Жоржа Осаковань *дармо.* 4594 При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 14—83

Черезъ Адміністрацію Дѣла

можна замовити за знижену цѣну отсей книжки:

Фаветъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на 1 зр. (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на 50 кр. (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить обѣ книжки наразъ, одержить ихъ за цѣну 1 зр. 60 кр. разомъ уже зъ рекомандованою пересылкою

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба поспѣшати зъ замовленями.

ИВАНЪ ГУСЪ

слова Тараса Шевченка, музика Мик. Лис.

Цѣна 60 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

НА СВЯТА

На наближаючій ся свята

звѣстный зъ доброты

Головный складъ вуденинъ

ЮСИФА ЯНКОВСКОГО

у Львовѣ улиця Театральна число 12

засмотреный обильно у всѣлякій артикулы входячій въ кругъ масарства, якъ: шинки молодій вуджений сырій до вареня и варений, ковбасы печений, сѣканій и краяній (крακôвскій), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вуджений сырій до вареня и варений або печений, такожъ вестфальскій сырій до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловій вуджений сырій и варений, салямі, мортаделя свѣжій и загребскій сухій руляды зъ поросять и въ рôзныхъ родахъ, кишки паштетовій, паштеты знамевитій, молодій поросята и т. ин. делікатесы въ великôмъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4528 5—8

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп П. Т Публики просить о численне вôдвиджуванве и остае зъ поважаньемъ

ІОСИФЪ ЯНКОВСКІЙ

НА СВЯТА

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядôвъ, икôнъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, цяро срѣбныхъ и зъ хивьского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.

Повышна торговля приймае такожъ замовленя на великій церковный дзвонъ. 4606 7—?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельній до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590 5—6

„СЛАВІЯ"

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ.

ГОЛОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО

для Галичины и Буковины

въ Львовѣ ул. Коперника ч. 5.

принимаетъ въ секціяхъ I—II убезпеченія на житье, въ секціи IV убезпеченія отъ огню и удѣляетъ пожички ц. к. урядникамъ, убезпеченымъ въ ей секціи II за забезпеченьемъ и на срокъ уморенія ажъ 12 лѣтный.

Фонды резервныи банка „Славія" выносятъ концемъ года 1891 **злр. 5,479.788 кр. 90 а в.** выказаный же **маєтокъ** банка „Славія" концемъ г. 1891 **злр. 5,609.463 кр. 32 а. в.**

Въ протягу своей дѣятельности т. е. отъ 15 мая 1869 г. ажъ по 31 декабря 1891 г. **выплатила** „Славія" отшкодовавь и забезпеченыхъ капиталовъ въ загальной суммѣ **злр. 20,012.991 кр. 82 а. в.**

Фондъ емеритальный аентовъ „Славіи" выносить концемъ г. 1891 **злр. 111.264 кр. 94 а в.**

Зголошенья о удѣленье аенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Славія" не есть заступована, принимаютъся. 3794

Гарній взôрцѣ для приватныхъ осôбъ даромъ и оплатно.

Обемистій **книжки** зъ взôрцями, якихъ ще нѣколи не було, для **кравцѣвъ** нефранковаій.

Не даю нѣякого опусту вôдъ 2½ або 3½ зр. за метеръ, рôвножь **нѣякихъ дарункôвъ** для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на кошть приватныхъ осôбъ, лишь маю **сталій и нетто цѣны,** щобы **кожда приватна особа** купувала добре и дешево Длятого прошу казати предкладати собѣ **мои книжки** зъ взôрцями.

Рôвножьостерѣгаю передъ конкуренційными листами подвôйными зъ опустомъ цѣны.

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіень и Доскіть для Всч духовеньства, приписаній матерій для ц. к **уніформôвъ урядничихъ,** рôвножь для ветеранôвъ, **сторожи огневои, ґімнастиковъ и служby.** Сукна на білярдъ и столы до ґры, **покрыти на возы,** гуня не промокаюча на **одяги стрѣлецкій. матерій до праня, пледы до подорожи** вôдъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче **купити** добрій, тревалій, чисто вовняній **матерій** а не дешевій **шматы** котрій не вартій навѣть **заплаты для кравця** най зверне ся до фірмы

ИВАНЪ СТИКАРОВСКІЙ въ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбôльша фабрика и складъ сукна вартости ½ міліона зр. Щобы показати величину и спроможность, заявляю, що я получивъ въ моихъ рукахъ **найбôльшій експортъ сукна въ Европѣ,** фабрикацію камґарнôвъ. **приборôвъ кравецкихъ** и велику переведетню лишь для вдаеныхъ цѣлей. Щобы переконфедчити о сказаномъ, прошу Вп. **Публіку,** при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи. въ котрôмъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсылаєсь лишь за послѣплатою!

Переписка въ нѣмецкôй, ческôй, угорскôй, польскôй, италіяньскôй, французскôй и англіскôй мовѣ. 4557 7—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 60. Львôвъ, Второкъ 16 (28) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмь недѣль и руских ъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надослане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Деякѣ часописи оголосили, що епископъ Стросмаєръ утративъ у папы довѣріе. Противъ сего оголошують другѣ часописи письмо кардинала Рамполѣ писане въ имени папы до Стросмаєра. Папа дякуе епископови зъ Дяковару за любовь и преданнôсть, зъ якою вôнъ въ своѣй дієцезіи святкувавъ папскій ювілей и желае, щобы Богъ удѣливъ епископови здоровля на довгѣ лѣта для веденя порученого ему стада.

— —

Россійскѣ часописи не можуть забути Якобзонови того, що вôнъ оголосивъ публично акты россійскои дипльоматіи въ справѣ болгарскôй. Що розкрывали тѣ акты, о тôмъ цѣлый свѣтъ знае и высказавъ вже свое обуренье на правительство, що заговорами и убійствами хоче вдерти ся до пановання на болгарскôй земли. Окрôмъ россійскои прасы, не сумнѣвае ся вже нѣхто о автентичности тыхъ актôвъ, то-жь россійска праса, щобы ослабити ту опінію, старае ся понизити Якобзона и зъобразити въ нѣмъ найгôрше въ свѣтѣ індівідуумъ. „Московскіе Вѣдомости“, а за ними всѣ россійскѣ часописи подали ось такѣ звѣстки про житье Якобзона: „Въ шѣстьдесятыхъ рокахъ живъ въ мѣстѣ Дінабурзѣ адвокатъ Герцке Фальковъ Лєвітежь. При кôнци шѣстьдесятыхъ рокôвъ, або зъ початкомъ сѣмдесятыхъ засуджено его за сфальшованье якогось документу и замкнено въ вязници. Звôдси утѣкъ вôнъ до Румуніи а опôсля до Болгаріи, де принявъ имя Якобзонъ и завдяки своѣй способности и знаню россійскои мовы умѣвъ вкрутитись въ товариства Россіянъ, що тамъ проживали, а помѣжь ними такожь въ товариства россійскихъ консулѣвъ. Отже выходить, що Якобзонъ не початковый у фальшованю актôвъ. Россійске правительство було бы управнене жадати выдачѣ его и могло бы вôддати его до вязницѣ въ Двіньску, де богато мешканцѣвъ пригадуе собѣ сего мантѣя.“ — Не беремось судити, чи тѣ вѣстки правдивѣ, все-жь свѣдчили бы они о адміністраціи Россіи, де людямъ лихои минувшости повѣряе ся такѣ важнѣ мѣсця, якъ урядъ секретаря при консулятѣ.

— —

Сербска королева Наталія, якъ то вже вчерашнѣ телеґрамы донесли, прибула до Царгороду. На двôрци зелѣзницѣ повитала ѣи сербске посольство. Въ имени султана витали ѣи великѣй майстеръ церемоніи и ґенералъ Агмедъ-баша та вôдпровадили ѣи до готелю, бо королева не хотѣла замешкати въ палатѣ султана. Королева зложила візиту султанови, при котрôй бувъ присутный великѣй везиръ. Султанъ ревізитувавъ королеву и удѣливъ ѣи ордеръ, рôвно-жь заявивъ свôй жаль, що не може королеву просити на обѣдъ зъ причины свята Рамазану. — Королева задумуе зъ-вôдси ѣхати до Криму.

Дописи „Дѣла”

Зъ Рогатиньского.

[Наше работѣпіе.]

Въ Рогатиньскôмъ повѣтѣ ходять теперь збирачѣ жертвъ на церковь въ Тростянци великôмъ повѣта брôдского. Переглядаючи книжку ихъ, де записують ся датки грошевѣ зъ кождого села, можна представити собѣ сумный образъ работѣпія нашихъ урядôвъ громадскихъ, — можна бачити, якъ то они мовь раки самѣ лѣзуть до сака польского, та не шанують своѣи питомои бесѣды и свого письма, а що-жь уже говорити о иншихъ нашихъ народныхъ правахъ!

И такъ читаемо въ книжцѣ жертвъ: Настащинъ: „Gmina całkym bidna i stego powodu nichodzili na chwestiją. Wasyl Rubaszny wujt“. — Куропатники [печать полска]: „Kolekanci zebrali razem gatuwki... Michał Klesura“. — Поплавники [печать полска]: „Gmina nie pozwala chodzić bo bardzo bidna i nic nie ofiarują. Wasyl Szykyła wujt“. — Ганôвцѣ, Дубрнôвъ, Библо, Пôдшумлянцѣ, Загôрье конкольницке, Мартинôвъ старый, Тенетники, Букачôвцѣ, Бурштинъ, Коростовичѣ, Юнашкôвъ, Куничѣ [Nykoła Pasternak], Конюшки, Уѣздъ [Michał Olejnik], Chochoniów [Jakiw Perepiczka wójt], Конкольники, Скоморохи старѣ и новѣ, Чесники, Стратинъ, Залуже, Вербилôвцѣ, Бабухôвъ, — у всѣхъ тыхъ громадахъ рускихъ печатки чисто польскѣ. Въ декотрыхъ селахъ, хотяй есть руска печать, та пôдписы вôйтôвъ польскѣ, н. пр. въ Жовчовѣ [Gryńko Paduczak Naczalnik].

Если вы, панове Громады, боите ся чи не хочете подати свого пôдпису въ своѣй рôднôй мовѣ и азбуцѣ въ мізернôй книжцѣ коллектанта, то коли вы вôдважите ся писати въ своѣй рôднôй бесѣдѣ до ц. к. староства, до суду и т. д.?! А прецѣнь се мусить колись бути!

Всѣ теперѣшнѣ уряды на нашôй рôднôй земли польскѣ — они намъ самѣ не пôддадуть ся добровôльно анѣ нѣхто не схоче брати ся зневолювати ихъ ставати рускими, — лишь мы мусимо самѣ пôдъ нихъ приступити зъ цѣлымъ арсеналомъ чорнила, густо наѣженыхъ перъ, — цѣлыми стосами рускихъ письмъ засыпати всѣ староства, суды, уряды податковѣ, табулярнѣ, нотаріяльнѣ, адвокатскѣ, почтовѣ и т. д. Лишь пôдъ такимъ напоромъ они мусять пôддатись. Поодинокѣ тутъ-тамъ стрѣлы перeминуть безслѣдно. Намъ треба выступити всѣмъ до штурму, громадно, однодушно и зъ повною свѣдомостію въ святôсть нашои справы народнои и въ певнôсть побѣды!

До такого загального штурму треба намъ приступити чимъ скорше! Команду най скоро бере на себе львôвска „Народна Рада“ и означить одинъ день, вôдъ котрого маѣ ся зачати серіозна и зъ цѣлою силою акція въ тôмъ дѣлѣ по всѣхъ урядахъ громадскихъ, радахъ шкôльныхъ мѣсцевыхъ, комітетахъ парохіяльныхъ, урядахъ парохіяльныхъ, школахъ, судахъ, староствахъ и т. д. А коли почують сильный голосъ нашь братя нашѣ въ мурахъ урядôвъ судовыхъ, політичныхъ и др., скинуть и они кайданы зъ своихъ рукъ та спрагненою рукою возьмуть за подане имъ оружіе .. Енерґічну свою акцію повинна „Народна Рада“ оголосити всѣми часописями и осôбными письмами до всѣхъ истнуючихъ у насъ урядôвъ и зарядôвъ...

Членô Народнои Рады.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Станиславôвска філія „Просвѣты“ устроила для своихъ членôвъ зборы въ суботу 25 с. м., на котрыхъ почтила память 32 рокôвинъ смерти Тараса. Негода на дворѣ була велика, снѣгъ зъ дощомъ падавъ третій день зъ ряду, а все-таки се не вôдстрашило тямучихъ нашихъ патріотôвъ-селянъ вôдъ участи въ зборахъ и явило ся ихъ поважне число. Було досыть інтеліґенціи. Популярный описъ житя Тараса занявъ незвычайно селянъ, але й бувъ представленый проф. К. приступно и зрозумѣло а зазывъ, що именно селяне повинні носити глубоко въ своихъ серцяхъ память того великого мученика за ихъ добро и волю, зробивъ велике вражѣнье на присутныхъ. До сего обходу причинивъ ся головно п. Полотнюкъ, нѣвець катедральный, котрый вôдспѣвавъ зъ своимъ мѣщанымъ хоромъ, зложеными зъ дѣтей селяньскихъ зъ Кнѣгинина и ученикôвъ своеи школы, пять пѣсень дуже удачно и гарно. Малый хлопчина зъ Ямницѣ деклямувавъ двѣ поезіи Шевченковѣ зъ добрымъ вôдданьемъ и зрозумѣньемъ рѣчи, а вже-жь „Наймичка“, вôдчитана п. Г., була выслухана зъ такимъ великимъ зацѣкавленьемъ и зъ такою напруженою увагою, що сего годѣ коли-небудь побачити. При нагодѣ тыхъ зборôвъ дававъ присутнымъ информаціи въ справахъ судовыхъ д-ръ Б., въ справахъ „Днѣстра“ п. Г., а о. А. закôнчивъ зборы, дякуючи за участь и запрошуючи на слѣдуючѣ выклады по Великодныхъ святахъ. Треба признати, що селяньство горне ся зъ повнымъ довѣріемъ до філіи, що умѣе оцѣнити працю старшихъ братôвъ для его добра.

Рôвночасно вôдбували ся вечерницѣ Шевченковѣ въ ґімназіи. Выпали гарно, бо въ Станиславôвскôй ґімназіи нѣколи не бракъ молодыхъ, добрыхъ сынôвъ своеи неньки, котрыхъ загрѣвають идеѣ незабутого кобзаря.

— —

Въ „Рускôй Бесѣдѣ“ въ Чернôвцяхъ скликавъ по загальныхъ зборахъ бувшій голова товариства д-ръ Смаль-Стоцкій новый выдѣлъ дня 28 лютого и заявивъ, що за-для надмѣру працѣ не може дальше бути головою „Бесѣды“. Длятого выбрано аклямаціею такій выдѣлъ: Голова: проф. Єротей Пигулякъ; заступникъ головы: радникъ суду Володимиръ Ясеницкій, секретарь: правникъ Никола Желехôвскій, скарбникъ: учит. Опанасъ Руснакъ, адміністраторъ: учит. Маґасъ, контрольоръ: судья Володимиръ Михальскій, а членъ выдѣлу: д-ръ Смаль-Стоцкій. По выборѣ передавъ д-ръ Смаль Стоцкій провôдъ товариства въ руки нового головы проф. Єрот. Пигуляка. Выдѣлъ зачавъ заразъ свои працѣ. Дня 15 марта зôбравъ ся на наради, на котрыхъ застановлювавъ ся, якимъ способомъ роздати „Бібліотеку для молодѣжи“ мѣжь бѣдні дѣти въ Чернôвцяхъ. Учит. Руснакъ радивъ се офіціяльно вôддати въ руки надучителѣвъ. Рѣшено выслати VIII. рôчникъ „Бібліотеки“ до апробаты буковиньскои рады шкôльнои. Дальше порушувано справу устроѣня вечерка въ честь Шевченка, Федьковича и Шашкевича. Выдѣлъ рѣшивъ взяти ініціятиву въ тôй справѣ, зложити комітетъ, до котрого маѣ запросити товариства „Народный Дôмъ“, „Союзъ“ и „Мѣщаньску Читальню“. Такожь рѣшено запросити вôсѣмку „Боянôвъ“ львôвскихъ и спѣвака п. Мишугу до участи. Застановлюваню ся надъ обходомъ ювилею 25-лѣтного истнованя „Рускои Бесѣды“, припадаючого на другій рôкъ. Постановлено обдумати ту справу якъ найдокладнѣйше. „Бібліотека для молодѣжи“ выйде сего року за сѣчень и лютый на двохъ аркушахъ въ однôй книжочцѣ. Дальше буде правильно выходити. Надъ зложеньемъ календаря вже розпочались працѣ.

— —

Выдѣлъ товариства взаимнои помочи дякôвъ гр.-кат. епархіи перемыскои запрашае, вôдповѣдно до §. 27. статутôвъ дякôвскихъ, всѣхъ Вп. членôвъ звычайныхъ, спомагаючихъ якъ и интересуючихъ ся товариствомъ Впр. отцѣвъ духовныхъ явитись численно на першій загальній зборы, котрі вôдбудуть ся въ четверъ дня 20 цвѣтня с. р. въ Перемышли ось такимъ порядкомъ: Згаданого дня вôдправить ся о 9-ôй годинѣ рано служба Божа въ катедральнôй церкви а о 10-ôй годинѣ будуть вôдкритѣ зборы въ комнатѣ семинарскôй. Програма зборôвъ: 1) выборъ предсѣдателя, заступника и двохъ секретарѣвъ на часъ зборôвъ; 2) справозданье уступаючого выдѣлу; 3) справозданье касове; 4) выборъ контрольнои комісіи зъ 3 членôвъ для касы и рахункôвъ; 5) выборъ комісіи зъ 3 членôвъ для вôдобраня дѣловодства вôдъ уступаючого выдѣлу а передачи новому выдѣлови; 6) выборъ 9 членôвъ выдѣловыхъ и 3 заступникôвъ до центрального выдѣлу; 7) вписы новыхъ членôвъ приступаючихъ до товариства; 8) внесеня и нарады членôвъ. — За переходовый выдѣлъ *Вас. Черпецкій*, основатель и предсѣдатель товариства.

Зъ судовои салѣ.

[Штудерный секретарь повѣтовый].

Передъ лавою присяжныхъ въ Тернополи стававъ въ середу минувшого тыждня секретарь залѣщицкои рады повѣтовои Едвардъ Адольфъ Кнаверъ, обжалованый державною прокураторіею о злочинъ обманьства, сповненый фальшованьемъ документôвъ, чимъ нанѣсъ повѣтовому фондови вôдъ р. 1882 до кôнця 1892 шкоду, котру выдѣлъ краевый обчисливъ на 4.718 зр.

Кнаверъ служивъ колись при скарбовôй сторожѣ, потôмъ дôставъ ся до рады повѣтовои въ Залѣщикахъ, де спершу писаривъ, опôсля ставъ канцелістомъ, а навпослѣдъ вôдъ кôлькохъ рокôвъ секретаремъ. Не мавъ нѣякого фахового образованя, покôнчивъ лише чотири клясъ нормальныхъ и якъ въ бѣгу судового слѣдства сконстатовано, не умѣвъ докладно написати реферату. Уходивъ за ограниченого, але мавъ славу чоловѣка чесного. То-жь не мало здивувались, коли комісія зъ рамени выдѣлу краевого зъѣхала на жаданье рады повѣтовои въ Залѣщикахъ и выкрыла знатну крадѣжь въ касѣ повѣтовôй, якои допустивъ ся Кнаверъ, хотяй не мавъ касы въ своихъ рукахъ, лише провадивъ касовѣ дневники.

Надужитя Кнавера досягають ще тыхъ часôвъ, коли презесами рады повѣтовои були Глажевскій и Сѣмиґиновскій. Кнаверъ допустивъ ся крадежи въ той способъ:

Якъ звѣстно, выдѣлы повѣтовѣ побирають додатки повѣтовѣ зъ касъ урядôвъ податковыхъ на пôдставѣ квітôвъ, пôдписаныхъ презесами радъ повѣтовыхъ и заосмотреныхъ урядовою печаткою. Кнавера высылано часто зъ такими квітами до уряду податкового. Тымчасомъ вôнъ не вôддававъ тыхъ квітôвъ, выставленыхъ на низшу суму, але нищивъ ихъ, а на ихъ мѣсце выставлявъ иншій квіты на сумы бôльшій, при чôмъ фальшувавъ пôдписъ презеса и побиравъ зъ уряду податкового о кôлкасотъ або кôлкадесять зр. бôльше, нѣжь було выражене на автентичнôмъ квітѣ. Презесови сурады повѣтовои вôддававъ Кнаверъ до касы ту суму, на яку бувъ выставленый евентуальный квітъ, а надвыжку присвоювавъ собѣ. Для покрытя слѣдôвъ надъужитя вписувавъ до дневника касового фактично побрану въ урядѣ податковôмъ суму додатковъ, але натомѣсть знижавъ ѣи до высоты, о якôй презесови було звѣстно, черезъ записанье въ розхôдъ дневника касового выдуманыхъ выдаткôвъ. Такихъ фактôвъ справджено 51, зъ котрыхъ одинъ датуе ся зъ часу урядованя п. Ґлажевского, а прочій припадають на часъ урядованя п. Сѣмиґинôвского.

При головнôй розправѣ передъ трубуналомъ судьѣвъ присяжныхъ переслухано яко свѣдкôвъ обохъ презесôвъ радъ повѣтовыхъ и комісаря выдѣлу краевого Бр. Шворма. Всѣ зложили зôзнаня обтяжаючѣ Кнавера.

Обжалованый признавъ ся до вины, а выправдувавъ ся бракомъ контролѣ и надзору зô стороны презіди и выдѣлу, а такожь слабостями въ родинѣ.

На основѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ, котрый узнавъ Кнавера 8 голосами винным обманьства, засуджено его на 14 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ и на зворотъ шкоды выдѣлу повѣтового.

НОВИНКИ.

— **За упокôй бл. п. Олександра Огоновского,** рускаго професора права цивільного въ університетѣ львôвскôмъ, першого головы „Народнои Рады“ и члена рускихъ народныхъ товариствъ, вôдбуло ся нинѣ рано поминальне богослуженье въ церковци Преч. сс. Василіянокъ при улици Стрыйскôй. Церковця заповнила ся членами родины, товаришами покôйного въ праци въ рускихъ товариствахъ, представниками прасы, бувшими слухателями покôйного, студентами університету, молодежію шкôльною и взагалѣ почитателями и почитательками покôйного. Соборну службу Божу зъ діяконами вôдправивъ Вир. о. пралатъ Бѣлецкій въ солуженю оо. пресвитерôвъ Рудого и Лужницкого, при прекраснôмъ, мельодійнôмъ, трогаючôмъ спѣвѣ нп. питомцѣвъ духовнои семинаріи. До парастасу прилучили ся ще Вп. оо.: Володимиръ Петрушевичь, Евг. Гузаръ и Конст. Яримовичь. Память многозаслуженого патріота дѣятеля и професора не выгасне середъ Русинôвъ — якъ о тôмъ свѣдчила и нинѣшна участь Русинôвъ и Русинокъ въ нинѣшнôмъ богослуженю за упокôй небощика, — той сердечный жаль, що малювавъ ся на лицяхъ всѣхъ, вôдчуваючихъ важку страту мѣжь народно-рускою громадою львôвскою и на катедрѣ університетскôй — по двохъ лѣтахъ до нинѣ ще не обсадженôй...

— **Члены товариства „Громада“ у Вѣдни** зôйдуть ся першого дня Великодня на свячене яйце. Надѣятись, що члены являть ся такъ численно, якъ на всѣхъ попередныхъ товарискихъ сходинахъ.

— **Руско-народный театръ** по довшôй гостинѣ въ Самборѣ, де зазнававъ щирого принятя, переѣхавъ на цикль представлень въ Сяноцѣ и сегодня дае тамъ на перше представленье „Безталанну“, выставлювану по разъ першій. Надѣятись, що публика мѣста Сянока и зъ околицѣ радо повитае нашь театръ и щиро вôддячить ревнѣ труды „Рускои Бесѣды“ и артистичного персоналу нашого театру, котрі стараються ся удержати театръ нашь на высотѣ его призначеня, его высокои місіи.

— **Всѣ директоры галицкихъ середныхъ шкôлъ** [въ числѣ около 30] зъѣхали ся въ недѣлю до Львова на першу тридневну конференцію. Въ недѣлю вечеромъ зôйшли ся всѣ на спôльну вечерю въ мѣщаньскôмъ касинѣ и тамъ опôзнали ся. Вчера вôдбуло ся перше засѣданье въ фізикальнôй сали школы реальнои. Въ засѣданю беруть участь кромѣ директорôвъ також віце-президентъ краевои рады шкôльнои п. М. Бобжиньскій, инспекторы краевѣ и делеґаціи комісій екзамінаційныхъ львôвскои и краковскои. На засѣданяхъ вôдчитують ся рефераты въ справахъ дотыкаючихъ шкôльництва. Вечеромъ вчера було принятье директорôвъ у п. Бобжиньского.

— **Вечерокъ въ честь Тараса Шевченка** устроила дня 18 н. ст. марта тернопôльска молодѣжь ґімназіяльна. Програма вечерка була така: 1) Вступне слово выголосивъ проф. Р.; 2) Лаврôвского „Красна зоре“ вôдспѣвавъ хоръ; 3) „Шевченко въ неволи“ вôдчитъ И. Г.; 4) Бетовена тріо на скрипки; 5) Шевченка „Думы мои“ выголосивъ С. М.; 6) Вахнянина „Чи я въ лузѣ“ хоръ; 7) Невядомского „Пѣсни“ вôдгравъ на фортепянѣ Р. Т.; 8) Деклямація Шевченка „Гамалія“; 9) Вербицкого „Поклôнъ козака“ хоръ; 10) Деклямація зъ Шевченка „До Основяненка“ выголосивъ Я. О. и 11) Вахнянина „Хоръ Норманôвъ“. Всѣ точки програмы выпали удачно.

— **Нешанованье рускихъ святъ** всякими нашими властями — се рѣчь звычайна; про се свѣдчать найлѣпше численнѣ кореспонденціи зъ провінціи при нагодѣ якого-небудь нашого свята. Ось и теперь приходить ся намъ занотувати подôбный фактъ. Команда 68 [городецкого] баталіону обороны краевои, стоячого залогою въ Перемышли, вôзвала на день 6 н. ст. цвѣтня т. е. на саме свято Благовѣщеня Пресв. Богородицѣ резервістôвъ на 8-тыждневѣ вправы Зъ уваги, що 68 баталіонъ обороны краевои складае ся зъ 90% воякôвъ Русинôвъ и греко-католикôвъ, зарядженье се що найменше дивне. Если власти войсковѣ намѣряють дозволити рускимъ воякамъ обходити Великодни свята, то не належало взывати резервістôвъ на день 6 н. ст. цвѣтня, бо 6-го припадае Благовѣщенье, 7-го Велика Пятниця, 8-го есть вправдѣ робучій день, але вôдтакъ три днѣ зъ ряду: 9, 10 и 11 цвѣтня Великодни свята. Тяжко повѣрити, щобы войскова команда взывала резервістôвъ на се, абы они мѣсто дома святкували 5 початковыхъ днѣвъ на державный коштъ, длятого мусимо уважати се зарядженье войсковои власти нарушеньемъ и оскорбою нашои греко-католицкои церкви и не сумнѣваемо ся, що дотычнѣ ординаріяты пороблять заходы, щобы резервістôвъ покликано до вправъ ажь по святахъ.

— **Доповонючій выборъ** двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Чешановѣ зъ ґрупы громадъ мѣскихъ вôдбуде ся дня 2 н. ст. мая, а выборъ одного члена тои-жь рады зъ ґрупы бôльшихъ посѣлостей розписано на день 3 н. ст. мая.

— **Огнѣ.** Въ нѣмецкôй кольоніи Іозефсберґѣ, въ повѣтѣ дрогобицкôмъ, згорѣло дня 16 н. ст. марта 14 господарствъ; шкода обчислена на 35.050 зр. була въ части обезпечена.

— **Выдаванье новыхъ грошей** зъ касъ державныхъ вже розпочало ся и нова монета входить вже въ ужитье. Минувшого тыждня выплачено посламъ у

Вѣдни часть дієтъ въ новыхъ грошахъ, именно въ 10-коронôвкахъ. Зъ початкомъ цвѣтня вôйдуть въ обѣгъ монеты бронзовй а вôдтакъ ніклевй.

— **Науки реколекційнй для пань** вôдбудуть ся въ монастири Преп. СС. Василіянокъ [ул. Зибликевича 24.] дня 29, 30 и 31 марта и 1 цвѣтня — о чôмъ Настоятельство монастиря запрошенй Вп. Панѣ повѣдомляє. Упрашає ся, щобы Вп. панѣ явили ся вже завтра т. є. въ середу точно о год. 3/4 4, бо о тôмъ часѣ прибуде Є. Екс. Преосв. митрополитъ.

— **Зборы фільольоґôвъ и учителѣвъ** вôдбудуть ся у Вѣдни на Зелений святъ. При тôй нагодѣ устроює австрійскій музей для штуки и промыслу выставу археольоґічну оріґінальныхъ творôвъ штуки грецкои, римскои и передисторичнои а особливо зъ поля промыслу артистичного. Передовсѣмъ мають увзгляднити ся предметы, выконанй на австрійскôй територіи. Будуть выставленй монеты, выробы металевй, теракоты, скла, емалій, выробы зъ бурштину, кости, камеѣ, а такожь выробы ткацкй.

— „**Рору і popadie**“. Орґанъ львôвскихъ спекулянтôвъ — Dziennik Polski мѣстить вôдъ довшого часу въ фейлетонѣ повѣсть якоись панѣ М. Порадовскои пôдъ заголовкомъ „Рору і popadie“, въ котрôмъ авторка огидить и обкидує болотомъ наше духовеньство. Рѣчь ведена такъ нѣкчемно и пôдло, що и найбôльшій ворогъ не важивсь бы брехати въ той спосôбъ на свого противника. Ну, але орґанъ спекулянтôвъ сѣє „miłość braterską“, будує „zgodę“ и затирає „waśnie i blizny ojców“... Мы навыкли до такихъ заявъ „miłości i braterstwa“, але коли навѣть частина польскои суспôльности [Kurjer Lwowski] обурилась на псевдо-демократичный орґанъ львôвскихъ спекулянтôвъ, то й намъ годѣ змовчати. Ну а теперь ты стара „Narodowa“, panie Platonie! — якъ вамъ здає ся, чи такъ kochacie Rusinów?!

— **Польске uobywatelenie жидôвъ**, одна зъ тыхъ дивачныхъ мрѣй польскихъ шовіністôвъ, якими они одушевляють ся, робить не абы якій успѣхи. Доказомъ сего ось се письмо, написане uobywatelen-ымъ жидомъ-Полякомъ: Świetne c. k. odział straży skarbowej... Donosze ze kuryk wchodząca robota z katkarny do kotła roboczegu Nr. III. a zatkany zastał i do wytkania takowy podczeba przeto uprasam ck. odział straży skarbowe o usunienicza plomby podczebnych do witkania tego kurke. Stanisi dnia 23 Marzec 1893.

— **Нещасливый выпадокъ** лучивъ ся минувшои ночи на зелѣзничôй лініи Кароля-Людвика. Зъ особового поѣзду ч. 12, що выйшовъ вечеромъ зô Львова, выпавъ недалеко стаціи Журавиця за Перемышлемъ кондукторъ Станиславъ Дзєдзицъ, вôдбираючи білеты вôдъ подорожныхъ, щó мали высѣсти въ Журавици. Нещасливый зломивъ собѣ ногу въ двохъ мѣсцяхъ, а надто нога выскочила зъ суставôвъ. Єго вôдставлено до краковскои клініки. Дзєдзицъ має пятеро дѣтей и служить при зелѣзници 21 лѣтъ. Нове розпорядженье зелѣзничои бюрократіи мабуть звернене на то, щобы людямъ, вже и такъ выставленымъ на небезпечнôсть здоровля або житя, подати бôльше нагоды до нещасливыхъ выпадкôвъ. Звѣстно, кондукторы мусять теперь не лишь перетинати, але ще й вôдбирати білеты вôдъ подорожныхъ въ часѣ самои ѣзды. Сотки нещасливыхъ выпадкôвъ повинні бы вже вилынути на вôдповѣднѣйшій постановы дирекціи зелѣзниць.

— **Месть коня**. Въ однôй стайни стоявъ припнятый кôнь, а черезъ стѣну бувъ привязаный вôлъ. Зъ часомъ выдовбалась въ стѣнѣ дѣра а вôлъ користав зъ того и языкомъ мыкавъ сѣно призначене для коня. Кôнь зъ разу терпѣвъ, але коли єму вже того добра було за богато, рѣшивъ пômститись. Ждати не треба було довго а вôлъ, скоро лише свѣже сѣно подали для коня, наставивъ черезъ стѣну свôй языкъ. Розлюченый кôнъ вхопивъ языкъ вола зубами, вôдкусивъ єго и зъ мести пролыкнувъ.

— **Тифъ** ширить ся у Львовѣ вже вôдъ довшого часу при улици Лычаковскôй, найнездоровѣйшôй въ тôмъ мѣстѣ. Пошесть прибрала грôзній розмѣры. Въ деякихъ домахъ лежить и по 8 недужихъ на тифъ. Знатоки кажуть, що причиною всѣхъ пошестей на Лычаковѣ єсть нездорова вода, закажена вôдходами зъ помѣщеныхъ на тôй улици шпиталѣвъ. Длятого магістратъ намѣряє замкнути всѣ кирницѣ при тôй улици и доставляти воду тамошнымъ мешканцямъ своими бочками зъ другихъ дѣльниць мѣста. Пошесть выбухла такожь въ касарни поліціи, де доси занедужало 8 воякôвъ поліційныхъ.

— **Вôдъ Куликова** пишуть намъ: Въ селѣ Стронятинѣ пôдъ Куликовомъ побудовано 1878 р. за душпастирства о. Вас. Чернецкого деревяну капличку за селомъ надъ криницею. До тои каплички удають ся разъ въ рôкъ въ день св. Іоана Хрестителя люде зъ походами, черпаючи пôсля водосвятя воду. Бутный паробокъ стронятиньскій Петро Пришлякевичъ, хотячи навчитись стрѣляти зъ пістолєта выбравъ собѣ одну стѣну тои капличѣ за цѣль и стрѣлявъ до неи. За се обжало вано єго и ц. к. староство львôвске по переведенôй розправѣ засудило єго недавно на 15 днѣвъ арешту и на заплату 4 зр. коштôвъ для вôзваныхъ свѣдкôвъ. Здаєсь, що по тôмъ арештѣ прийде Петро Пришлякевичъ до розуму, що до капличѣ не годить ся стрѣлятн, бо нѣхто не чувавъ въ свѣтѣ, щобы жидъ стрѣлявъ до божницѣ.

— **Про житье волоцюґъ въ Америцѣ** подає кореспондентъ американьскои „Sentinel“ дуже цѣкавй вѣстки. Щобы выслѣдити ихъ житье вступивъ сей кореспондентъ самъ въ ряды волоцюґъ, дававъ ся ловити до вязницѣ и тамъ на мѣсци студіювавъ житье. Хотяй сего кореспондента увязнено за волокитство, то урядники записали въ актахъ урядовыхъ, що причиною єго увязненя було піяньство. Зроблено се томý, бо урядники дôстають за кождого увязненого зъ причины піяньства грубй сумы вôдъ правительства. Увязненыхъ выпускають урядники що дня на роботу до державныхъ копалень, хоть они тамъ нѣчого не роблять, а за вѣдомостію урядникôвъ ходять обдирати на дорогахъ людей, а зъ такъ набутого майна вôддають половину урядниамъ. Увязненй волоцюги дôстають дуже добрый харчь, рано каву и три куснѣ хлѣба зъ масломъ, на обѣдъ росôлъ, фунтъ мяса зъ яриною, мучну страву а опôсля чай зъ сметанкою або чорну каву. Длятого то що дня росте число волоцюґъ въ Америцѣ. Кореспондентъ „Sentinel“ подає такожь имена тыхъ урядникôвъ, що брали половину зрабованого волоцюгами майна а се наробило въ Америцѣ не мало шуму.

— **Дерево-людоѣдъ**. На островѣ Мадаґаскарѣ росте одинъ родъ дерева, котрому дике племя Видокасôвъ вôддає поклоны и рôкъ рôчно приносить жертву, звычайно женщину. Пень того дерева близько 8 стôпъ высокій, має форму втятого стôжка. Солодка липка течь, сильно упоююча вытѣкає зъ вершка, выгнутого въ формѣ миски. Зъ того вершка звисає величезне листье, загнуте въ рôгъ, котрого часть загнута, насаджена колючими гачками. Листье має 12 стôпъ довжины, а 4 стопы ширины. Низше листя, мѣстить ся рядъ волохатыхъ, зеленыхъ вусôвъ, заостреныхъ на кôнци, кождый до 8 стôпъ довгій. Помѣжь листьемъ а вусами находить ся 6 бѣлыхъ, прозрачныхъ, довгихъ на 5 стôпъ клѣщѣвъ, котрй безнастанно порушають ся. Въ дни, коли Видокасы приносять для дерева жертву, мусить лѣзти на дерево женщина и напити ся зъ него течи. Коли она упоена хоче зôскочити зъ дерева, клѣщѣ зачинають єи стискати зъ страшною силою а листье замыкає ся и розгнѣтає жертву. Тогдѣ починає по деревѣ стѣкати згадана течь помѣшана зъ кровію, котру пють Видокасы и выводять при тôмъ шаленій танцѣ. По уплывѣ якогось часу, дерево приймає давну стать, а зъ нещасливои жертвы остає тôлько кôстякъ. Богато лѣсныхъ звѣрятъ стає добычею того дерева-людоѣда. Дерево се можна, якъ каже француска наукова часопись La Natur, побачити такожь на островахъ австральскихъ.

— **Справа князя Счіяры**. Недавно вôдограласъ передъ судомъ въ Римѣ сензаційна розправа противъ князя Счіяры, за то, що продавъ образы ґалеріи родиннои за границю, коли вывôзъ всякихъ старинностей зъ краю єсть збороненый. Рôвножь обвинивъ судъ князя, що безъ дозволу міністерства продававъ тѣ образы, бо они були обезпечені майоратомъ и лише за дозволомъ міністерства можна було ихъ продати. Князь Счіяра, членъ однои аристократичнои родины попавъ черезъ упадокъ банку римского въ руину. Цѣле своє майно мусѣвъ князь продати, осталась єму лише одна ґалерія образôвъ близько сто-мільоновои вартости, котра не приносила нѣякого доходу. Князь звернувъ ся до міністерства зъ просьбою о дозвôлъ продажи части образôвъ, але одержавъ вôдмовну вôдповѣдь. Рôвножь хотѣвъ князь продати свою ґалерію образôвъ на власнôсть краю, та дôстававъ за неи вôдъ міністерства лише 200.000 ліръ. Мимо того, що міністерство стерегло палаты князя, продавъ князь Счіяра 37 образôвъ въ Парижи за 15 мільонôвъ франкôвъ. Перевôзъ образôвъ вôдбувъ ся въ такій спосôбъ, що властитель театру, якій притыкавъ до палаты князя, вложивъ ихъ помѣжь ґардеробу и тымъ способомъ въ подорожи театральнои трупы до Франціи перевѣзъ ихъ въ накахъ до Парижа. Князя засуджено на три мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Дрôбній нѣсти**. Въ Емерсдорфъ въ Каринтіи померъ жидъ д-ръ Адольфъ Фішгофъ, товаришъ Смольки зъ 1848 року и одинъ зъ провôдникôвъ тогдѣшнои демократіи.

Наука, штука и література.

— **Учителя ч. 6.** мѣстить продовженье розправы „Про вплывъ христіяньства на устну словеснôсть Русинôвъ“; дальше оповѣданье Павла Кирчова „7 × 9 = ?“; вôдтакъ розвѣдку Василя Ратальского „Чи и оскôлько може учитель причинитись до економічного пôддвигненя народу“; потôмъ конець статьѣ Д. Дмитерка „Вôдповѣдь на критику препаращи вôдъ уст. 91 „Пôдкова“ и Теодора Бѣленького „Записки учителя“ (дальше). Вкôнци йдуть новинки, звѣстка про краєву конференцію учителѣвъ, постановы властей школьныхъ и конкурсы.

— **Дзвôнка ч. 6.** подає: Лиды Коцюбиньскои перекладъ зъ московского „Ивасикъ“, В. Чайченка „Про дикихъ людей-мысливцѣвъ“ (дальше); стихъ Данила Млаки „Гуцулъ Яблоница“, Цыганы [зъ илюстрацією]; Ивана Снôлки „Воронъ-Злодѣй“. Шумила „Зъ пôдъ Бескида до Андôвъ“ (дальше); В. Чайченка байку „Глузливый“ и статейку „Якъ роблять ся розинки?“

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 28 марта. Нинѣ вôдбуває ся пôдъ проводомъ цѣсаря спôльна конференція міністрôвъ въ справѣ орґанізаціи войска. Делеґаціи зберуть ся въ першихъ дняхъ червня.

Букарештъ 28 марта. Зъ нагоды роковинъ проклямаціи Румуніи королѣвствомъ, вôдбуло ся торжественне Богослуженье. Мѣсто було прибране хоругвами.

Варшава 28 марта. Увязнено тутъ фальшивникôвъ стемплѣвъ, котрй вели своє ремѣсло на великй розмѣры.

Петербургъ 28 марта. Помôчникъ міністра скарбу, Єрмоловъ, именованый міністромъ доменъ.

Стамбулъ 28 марта. Султанъ приймавъ у себе екскоролеву Наталію, а вôддаючи візиту надавъ ѣй велику стяжку Шевакатъ.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякй замовленя на одяги цивільній, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

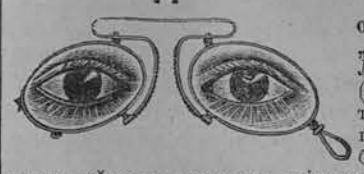

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, конвасы, райсцайґы, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 13—?

НА СВЯТА!

поручає

ТОРҐОВЛЯ ВИНЪ

Теофіля Тайхмана

при ул. Ягайлоньскôй пôдъ ч. 16.

Вина австрійскй, угорскй, кураційній, испаньскй, коняки, сливовицѣ и румъ по цѣнахъ умѣреныхъ.

Реставрація зъ комфортомъ устроена достарчає знамениту ѣду, напоѣ дрôбній перекуски, пива знаменитй, а крôмъ того завела карты абонаментовй въ той спосôбъ, що хто купить 10 картъ по 40 кр. т. є за 4 зр. платить ними стравы вартости 5 зр.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П.Т. Публики ручить пôдписаный, що честною прислугою и добôрными стравами та напитками буде старатись зыскати єи пôдпору.

Зъ поважаньемъ

Теофіль Тайхманъ

властитель реставраціи и торговлѣ

4617 вина 6—6

Держаки до шинокъ по зр. 3.20 и 3.50 поручає **Петро Хшонстовскій** торговля зелѣзомъ у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры.) 4595

Тутки циґаретовй

електрично стисканй зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика Г. Пйонтковского, Львôвъ, ул. Панъска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4618 7—30

Тутки циґаретовй неклеєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ вôдъ 1 зр.

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа.

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 15—83

Дроґерія

Ал. ҐІБНЕРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

поручає

Муку дитинну Нестля

КАКАО

ВанъГутена и иншихъ фабрикъ

Транъ рыбячій Молля у фляшкахъ,

Транъ рыбячій

на вагу,

Порошокъ для дѣтей,

Муку бульбяну,

Пудеръ рижовый

4620 и т. д. 3—?

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхôдъ также въ улицѣ Тихон

поручає лишь найлѣпшй роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску** по цѣнахъ гуртовныхъ.

НА СВЯТА

На наближаючй ся свята

звѣстный зъ доброты

Головный складъ вуденинъ

ІОСИФА ЯНКОВСКОГО

у Львовѣ улиця Театральна число 12

заосмотреный обильно у всѣлякй артикулы входячй въ кругъ масарства, якъ: шинки молодй вуджений сырй до вареня и варенй, ковбасы печенй, сѣканй и краянй (краковскій), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вуджений сырй до вареня и варенй або печенй, такожь вестфальскй сырй до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловй вуджений сырй и варенй, салямі, мортаделя свѣжй и загребскій сухй руляды зъ поросять и въ рôзныкъ родахъ, кишки паштетови, паштеты звамевитй, молодй поросята и т. ин. делікатесы въ великôмъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4628 6—8

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп Н. Т Публики просить о численне вôдвиджуванье и остає зъ поважаньемъ

ІОСИФЪ ЯНКОВСКІЙ

НА СВЯТА

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушъ

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ также поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідъ- нѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (также на раты). 4582 23—?

ВАЖНЕ!

Въ новоустроєнôй ятцѣ для ц. к. ґарнізону мѣста Львова при ул. Театральнôй ч. 20 (коло Народного Дому)

продає ся найлѣпшй роды мяса

зъ тученыхъ волôвъ тутъ рѣзаныхъ

по найдешевшихъ цѣнахъ

Для выгоды Вп. Публики склепъ отвореный такожь вôдъ пôвъ до 7 до 8 вечеромъ зъ выимкою недѣль якъ звычайно до пôвъ до 12 передъ полуднемъ.

4313 1—3

В. ФЕЛЬДЪ

доставець мяса для ц. к. ґарнізону мѣста Львова.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27, Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1.60 кр на чверть року 1 зр.

ДРÔЖДЖѢ

хімічною аналізою за вôдличнй узнанй и въ уживаню незаводячй

по **1 зр. 20 кр.** за кільоґрамъ

поручає и о скоре замовленье упрашає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВѢ

И ФІЛІИ.

Замовляючи **ДРÔЖДЖѢ** просимо подавати день, коли ихъ на почту вôдсылати маємо. — Въ скорыхъ злучаяхъ найлучше посылати грошѣ переказомъ почтовымъ або въ ковертѣ, бо чеки почтовои щадницѣ доходять насъ ажь пятого дня. 4634 2—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 61. Львôвъ, Середа 17 (29) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитьсь у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Сегорôчна сесія рады державнои.

I.

Сегорôчна сесія рады державнои тревала коротше якъ звычайно, бо мало-що бôльше надъ пôвчверта мѣсяця. Она зачала ся дня 5 падолиста 1892, дня 16 грудня перервала свои засѣданя на цѣлый мѣсяць до 17 сѣчня 1893, а по тôй перервѣ радила дальше до 24 марта.

Майже цѣлый той часъ, бо вôдъ 16 падолиста 1892 до 20 марта 1893, отже звыжь три мѣсяцѣ, бувъ посвяченый залагодженю буджету. Тôлько часу рада державна не зуживала звычайно на буджетъ, котрый вымагавъ давнѣйше не бôльше якъ двохъ до пôвтретя мѣсяця. А треба-жь ще зважити, що сегорôчный буджетъ бувъ цѣлкомъ нормальный, не вôдзначаючій ся нѣчимъ вôдъ своихъ попередникôвъ, и що сего року, якъ уже й минувшого, держано ся т. зв. скороченого поступованя, то есть: бôльша часть буджету не приходила два разы пôдъ нарады, насамперед въ комісіи а потôмъ въ повнôй палатѣ, тôлько одинъ разъ въ повнôй палатѣ безъ попередныхъ нарадъ комісійныхъ.

Причина такъ повôльного залагодженя буджету лежить головно въ неуправильненыхъ вôдносинахъ парляментарнои орґанізаціи. Теперѣшный парлямент розпадає ся на множество партій и клюбôвъ, зъ котрыхъ нѣ одинъ не есть такъ великій, щобы самъ про себе мавъ бôльшôсть. Отже щобы бôльшôсть парляментарну утворити, треба злучити бôльше клюбôвъ разомъ. Нѣмецка лѣвиця сподѣвала ся по выборахъ 1891 року, що злучить ся зъ польскимъ „коломъ“, клюбомъ Коронінього а евентуально и рускимъ клюбомъ та деякими „дикими“, и тымъ способомъ утворить сталу бôльшôсть, котра бы и вôдповѣдала новôй ситуаціи, вытворенôй свѣжо чеcко-нѣмецкою угодою. Однакъ щобы польске „коло“ злучило ся зъ лѣвицею, на те треба було пôмочи правительства Таффого, зъ котрымъ „коло“, пôсля своеи теперѣшнои 14 лѣтъ уже тревающои тактики, иде завсѣгды рука въ руку. Але ґр. Таффе не хотѣвъ такого злученя; вôнъ мабуть боявъ ся за великого взможеня силъ лѣвицѣ, котрôй вôнъ ще зъ-давна нерадый. Се певна рѣчь, що польске „коло“ було бы увôйшло въ союзъ зъ нѣмецкою лѣвицею, колибъ ґр. Таффе хоть разъ бувъ заявивъ таку свою волю; але вôнъ того нѣколи не робивъ, а волѣвъ замѣсть сталои природнои бôльшости, котра бы й на него мусѣла мати вплывъ, радити собѣ зъ певною штучною бôльшостію трохъ великихъ клюбôвъ, на котру бы вôнъ мавъ головный вплывъ.

Зъ-разу оно якось ишло, и сесіи 1891-ого та й 1892-ого року перейшли спокôйно. Польске „коло“ выдвигнуло ся на перше мѣсце, бо безъ него не могло бути нѣякои комбінаціи въ парляментѣ, и не тôлько нѣмецка лѣвиця та клюбъ Гогенварта, але й иншй клюбы залицяли ся до него, не выймаючи й опозиційныхъ антісемітôвъ та молодо-Чехôвъ. Лѣвиця здавала ся такожь посуватись напередъ, особливо коли уступивъ ческій міністеръ Пражакъ а за-те лѣвиця узыскала свого партійного міністра ґр. Кінбурґа. Але той успѣхъ бувъ лишь позôрный а не дѣйстный. Бар. Пражака не лѣвиця звалила, якъ она собѣ неразъ уявляла, але молодо-Чехи своимъ острымъ и завзятымъ выступованьемъ противъ него а старо-Чехи и ческй февдалы недостаточнымъ пôдпираньемъ его. Занепованье же ґр. Кінбурґа не мало великои ваги, бо сей міністеръ нѣмецкои лѣвицѣ не мавъ вплыву въ міністерствѣ (якъ и перше не мавъ великого вплыву навѣть середъ своеи партіи), и его выбравъ собѣ самъ ґр. Таффе яко чоловѣка мало для себе небезпечного.

Найгôрше ишло зъ-разу клюбови ґр. Гогенварта, злѣпленому дуже штучно зъ рôзнородныхъ елемèнтôвъ. Уже въ роцѣ 1891, коли п. Романчукъ поставивъ нагляче внесенье на побôльшенье комісіи реформы выборчои, щобы й Русины могли въ нѣй дôстати заступника, клюбъ сей захитавъ ся, два послы зъ Форарльберґу выступили зъ него а Словѣнцѣ забирали ся такожь до выступленя. Вѣденьска журналістика припускала, що ще одной подôбной пробы клюбъ той не вытримае. Пôзнѣйше, въ 1892 роцѣ, выступила зъ него бôльшôсть Хорватôвъ, — однакожь на тôмъ процесъ розкладу его станувъ. Клюбъ не тôлько не розпадавъ ся дальше, але противно, вôнъ сконсолідувавъ ся сильнѣйше, бодай хвилево. Се стало ся въ наслѣдокъ страху поодинокихъ складникôвъ того клюбу передъ нѣмецкою лѣвицею. Ґр. Таффе пôдтримуе всѣми силами ґр. Гогенварта, потребуючи его клюбу для своеи політики, вѣдай и не безъ того, щобы вôнъ не страшивъ нетерпеливший елементы клюбу, що, коли тôлько клюбъ розпаде ся або ослабить ся, то прийде до власти або бодай до рѣшаючого вплыву нѣмецка ліберальна лѣвиця.

Така отже була парляментарна ситуація зъ початкомъ сегорôчнои сесіи. Въ найконсерватистичнѣйшôмъ положеню находило ся польске „коло“, найширше розсѣла ся нѣмецка лѣвиця, надѣюча ся при тôмъ на скоре здобуванье и дальшого террену, зъ боку на досыть непевнôй позиціи розложивъ ся клюбъ Гогенварта. Зъ иншихъ клюбôвъ зрôсъ клюбъ молодо-ческій приступленьемъ двохъ новыхъ членôвъ и прилученьемъ клюбу 5 послôвъ молодо-хорватскихъ, такъ що зъ сими послами разомъ вôнъ числить 42 послôвъ, т. є. лише о 15 менше вôдъ польского „кола“. Змалѣли трохи: клюбъ моравскихъ Чехôвъ и клюбъ Коронінього. Нѣмецка лѣвиця пала ся все высше до вершка, а ѣи проводиръ Плѣнеръ маневрувавъ зручно, выступаючи дуже умѣрковано въ своихъ постулятахъ и дуже примирительно противъ другихъ сторонництвъ, именно Чехôвъ. Однакъ наразъ зачало лѣвици не щастити ся. Насампередъ одинъ зъ вызначныхъ ѣи членôвъ д-ръ Менґеръ, въ полѣміцѣ зъ молодо-ческимъ посломъ Масарикомъ на кôнци ґенеральнои дебаты буджетовои, загнавъ ся такъ далеко, що всѣхъ Чехôхъ, исповѣдуючихъ ческе право державне, назвавъ зрадниками. По великôмъ гармідерѣ справа скôнчила ся тымъ, що палата значною бôльшостію голосôвъ дала Менґерови нагану. Въ кôлька днѣвъ потôмъ кн. Кароль Шварценберґъ, очевидно въ порозумѣню зъ ґр. Таффимъ, при спеціяльнôй дискусіи буджетовôй выступивъ зъ бесѣдою, въ котрôй межи иншимъ запытавъ правительство: чи и коли опорожнена уступленьемъ бар. Пражака посада міністра для Чехіи буде зновъ обсаджена? Ґрафъ Таффе, котрый перше на всѣ бесѣды, хочь-бы й Плѣнера, все мовчавъ, станувъ сейчасъ до вôдповѣди, заповѣвъ заименованье міністра для Чехіи въ недовгôмъ часѣ и додавъ деякй притыки для нѣмецкои лѣвицѣ. Лѣвиця остовпѣла; она думала, що она вже опановуе міністерство, а тутъ видить наразъ то міністерство звернене противъ неи въ сильнôмъ союзѣ зъ ѣи ворогами! Ситуація змѣнила ся въ сей часъ. Лѣвиця вôдкликала свого заступника ґр. Кінбурґа зъ міністерства и звернула ся противъ правительства, а аліянсъ трохъ великихъ клюбôвъ розпавъ ся. Въ парляментѣ повставъ безладъ, середъ котрого о залагодженю буджету передъ новымъ рокомъ, якъ первѣстно задумовано, хотя й не дуже надѣяно ся, не могло вже бути анѣ гадки. Ситуація та выйшла на зле ґр. Таффому. При голосованю надъ фондомъ диспозиційнымъ правительство остало въ меншости, бо молодо-Чехи, стоячи на своемъ принципіяльнôмъ становищи, не дали наклонити ся, щобы усунулись вôдъ голосованя и тымъ причинили ся до побѣды лѣвицѣ. Надармо „коло“ польске докладало всѣхъ силъ, щобы придбати бôльшôсть для правительства; надармо удавало ся й до антісемітôвъ и п. Яворскій конферувавъ навѣть зъ п. Шнайдромъ, — лѣвиця зъ молодо-Чехами побѣдила, и ґр. Таффе мусѣвъ рѣшити ся на одно зъ двохъ: або розвязати парляментъ або погодити ся зъ лѣвицею.

Въ такôй ситуаціи розôйшла ся рада державна на Рôздвянй феріи. Лѣвиця передъ тымъ ще разъ показала свою силу, переперши призволенье правительству провізоричного буджету лише на два перший мѣсяцѣ року 1893, а не, якъ правительство первѣстно жадало, на три мѣсяцѣ.

Д-ръ Адольфъ Фішгофъ.

Придбати собѣ гуманнй та справедливй пересвѣдченя, голосити ихъ мимо противныхъ струй при всякôй нагодѣ, терпѣти за нихъ и удержати ихъ до смерти — се въ часахъ нашихъ проявъ дуже рѣдкій. Найкрасшй люде, твердй характеры, мужѣ непорочнои правоты, Арістиды та Катоны въ повнôмъ значѣню слова — и такй люде даютьсь пôрвати сучаснымъ змаганямъ, плывуть зъ ними спокôйно и — буваe — пôдъ конець житя власными ногами топчуть тй идеалы, за котрй въ молодечôмъ вѣцѣ своемъ боролись або и терпѣли.

Nomina sunt odiosa. Але межи Русинами та Поляками могли бы мы начислити богато именъ, котрй въ своемъ часѣ уважались людьми несхитного характеру и пересвѣдчень, котрыхъ загалъ носивъ на рукахъ, а котрй пôдъ конець житя свого опинювались въ противныхъ зовсѣмъ таборахъ, поховавши идеалы до коша, вôдрекшись всего, чимъ колись красувались и чимъ станули высоко посередъ звычайнои, буденнои суспôльности. Демократы найчистѣйшои крови переходили на нашихъ очахъ въ таборъ высокои аристократіи; націоналы ставалисъ космополітами, революціонеры засѣдали на міністеріяльныхъ фотеляхъ, Катоны ставалисъ утилітаристами и т. д.

Тымъ бôльше признанье належить ся чоловѣкови, котрый майже черезъ половину столѣтя вытривавъ при своихъ пересвѣдченяхъ несхитно и зъ повною смѣлостію и неустрашимостію черезъ цѣле житье свое апостолувавъ тй идеалы, якй зродились въ его молодечôй непорочнôй ще груди и въ якихъ добачавъ вôнъ добро для сучаснои суспôльности. Такимъ мужемъ бувъ д-ръ Адольфъ Фішгофъ, уроженець нештеньскій (1816 р.), Жидъ, лѣкарь, політикъ и літератъ, померший 23 марта въ Емерсдорфѣ, въ Каринтіи, далеко вôдъ політичного свѣта, майже призабутый, але вѣрный до смерти идеаламъ, котрыми хотѣвъ уздоровити хоровитый орґанізмъ державы нашои. Коли въ 1848 р. (13 марта) у Вѣдни почалась рухавка,

---

3)

Надъ Іорданьскимъ прорубомъ.

Оповѣданье *Павла Кирчова*

(*Дальше.*)

IV.

Прийшовши домôвъ, Олена, проковтуючи сльозы, почала швидко порати ся коло печи, выбѣгаючи що хвиля та вызираючи Максима. Она знала добре его натуру, знала, що свою зневагу вôнъ ѣй такъ легко не попустить. Наборзѣ прибрала надщерблене збанятко въ якôсь рясочки вôвсянй, занесла до сусѣды та просила, щобы добра сусѣдка принесла ѣй свяченои водицѣ зъ церкви. Вôдтакъ попорядкувала, розказала дѣтямъ, щобы по „водицю“ взяли собѣ ѣсти, а у вечѣръ, якъ бы „отець“ прийшовъ домôвъ а ѣи не було, абы обыдва хлопцѣ лягали спати, а „малу“ абы занесли до сусѣды. По тôмъ усѣмъ, взявши кусникъ паланицѣ въ пазуху и сокирчину, пустила ся „за рѣку“ въ лѣсъ, „притягнути“ якихъ кôлька патикôвъ, абы було чимъ черезъ два днѣ перетопити въ печи.

— Лишь не бавте ся, мамуне — наказували дѣти.

— Я борзо, борзо верну! Лишь кôлька патичкôвъ, сухарчикôвъ якихъ та гильокъ... ось тамъ недалеко за рѣкою, „въ Корчахъ“ — вôдказувала Олена й пôйшла

Дѣти остались самй и дожидали свяченои „водицѣ“, що мала имъ принести сусѣдка, а дожидали, бо „такъ годить ся“...

Олена выходила саме зъ села на мôстокъ надъ рѣчкою, коли ударивъ великій звôнъ. Она перехрестила ся набожно и поздоровила чоловѣка, що прорубувавъ пôдъ мôсткомъ, надъ вôдногою рѣки, полонку въ ледѣ.

— То вже на завтра? — поспытала.

— А на завтра, на „Арданъ“... тутъ будуть воду святити! — вôдказавъ чоловѣкъ, одинъ зъ прислуги церковнои. — Тутъ будуть воду святити завтра.

Будуть святити воду завтра... И що-жь Оленѣ зъ того? Чи она маe въ чôмъ показати ся межи людей? Одна петечина на плечехъ, що ледво рубъ руба держить ся, а лата на латѣ висить... Въ тôмъ чей на смѣхъ людскій не пôйде, щобъ люде собѣ языки прикусували... Гей, гей!.. Га, така вже его воля свята!... И Олена, важко зôтнувши, прискорила ходу.

А де-жь тотй надѣ золотй, той доробокъ, тото добро, тото щастье, тото майно, якого мали разомъ зъ Максимомъ доробитись, нажити й зажити? де той пошановокъ вôдъ людей за Максимôвъ розумъ? Де те все дѣлось? А було, маячѣло имъ передъ очима, коли они дивились одно на одного и дуфали на свои мôцнй, здоровй руки...

А повныхъ чотирнацять лѣтъ такъ борзо пересунулось черезъ ѣи роботящй руки, такъ скапало марно, якъ та вода по похилôмъ березѣ, що въ пѣску губить ся. Якого-жь бо добра зажила Олена? Хиба тôлько, що въ першôмъ и другôмъ, тай то не цѣлôмъ роцѣ, коли ще дѣточокъ не було, коли обоe робили и прирабляли, вечеромъ веселй сходились до хаты, гаморили и радѣли самй, немовь справдѣшнй дѣти. Та се борзенько, дуже хутко минуло. Настали часы иншй. Роботникъ подешевѣвъ, драчки пôдросли якъ на дрôжджахъ, шарварки та варты що-разъ частѣйше стукали крôзь шибу, недостатокъ почавъ выборикуватись на верхъ, а ихъ рай що-разъ низше спадавъ, губивъ ся та щезавъ...

Якъ-разъ чотирнацять рôкъ, якъ Максимъ у вечѣръ прийшовъ „щедрувати“ зъ людьми, та за тоту „щедрôвку“ узявъ Олену... Якъ вôнъ змѣнивъ ся, вôнъ, що такъ люде ѣй завидували щастя!... Га, може й урекли, бо „сирота на вроки готова нѣвроку!“ Сирôтска доля, кажуть, усе зъ котрогось боку мусить бути щербата. Тогды нѣхто не бачивъ, щобы вôнъ упивъ ся, щобы змарнувавъ годину, — а нинѣ? Нинѣ вôнъ тôлько й свѣта бачить, якъ зъ похмѣля проспить ся та закимъ до коршмы забѣжить. Нинѣ тôлько й працѣ у него, що перележить пôдъ жидôвскою лавкою. А колись — и роботящій, и тверезый, и розумный и статочный. Першй ґазды не вагували були дати за него „свою дитину“, Февронинй родичѣ такого лишь бажали мати зятя до своеи доньки, одиначки... Тогды темесили они, що ихъ праця, мозола, достатокъ надбаный не пôйшовъ бы марно, — сама Феврона, хоть поганенька була собѣ зъ виду, пропадала за Максимомъ... Та нѣ! Максимъ лишь на одно обôйстье дививъ ся, на обôйстье, де Олена — служила у наймахъ... Якій вôнъ охочій бувъ тогды до працѣ, якій веселый, свобôдный, жартовникъ! А нинѣ! Чого то не вдѣють люде та бѣда! Позавидували сиротинѣ щастя, почали дивитись бокомъ, стали обходити, ба, обмавляти, ба лѣзти въ дорогу при всякôй нагодѣ... Въ ихъ бѣдну хатку заглянувъ недостатокъ. Днѣ утѣхи, любови, нестощѣвъ губились та щезали якъ каплѣ росы у розпаленôй лѣтнимъ жаромъ землици, Максимъ стававъ щоразъ бôльше невдоволеный, що-разъ бôльше хибъ находивъ у своеи жѣнки, хочь она щоразъ бôльше намагалась латати заглядаюче лихо нѣжностью, привѣтливостю, солодкими, любыми словами... Та що-жь? — хто знае, якъ бы оно й було, єли бы не люде, не лихй языки, що при всякôй нагодѣ вытыкали Максимови его женитьбу та вказували на Олену, якъ на жерело усього его лиха.

— И руки пророби, таки нѣчого не допадешь ся, бо ты оминувъ своe щастье... Щобы була тобѣ клаптикъ земль, одинъ хвôстъ, бодай признаку на обору завела, то й було бы инакше, а такъ „за нею“ тобѣ нѣчого не пôйде. Цѣле житье лише „на ротъ“ гарувати будешь, бо вы зôйшли ся обоe голодний...

Максимъ увѣрився. Чому-жь не увѣрити, скоро весь приробокъ усе йшовъ на рôзнй драчѣ, а заробленый крейцарь крейцаря нѣколи не доганявъ. Чи вôнъ коли зъѣвъ що такъ якъ другй люде? чи вôнъ забавивъ ся? чи вôнъ убравъ ся? а все-жь обоихъ нôчь зъ хаты гнала на заробокъ та нôчь ажь домôвъ ихъ пускала. И чи задержавъ ся коли якій крейцарь, чи зложивъ ся, абы бодай якихъ двоe телятокъ пôдъ ярмо купити? Ба що, навѣть сли бы прийшло барана купити, треба-бъ позичати... Максимъ лютивъ ся, нарѣкавъ, а вôдтакъ махнувъ рукою:

— Добре люде кажуть: ты й руки пророби, та нѣчо зъ того не буде! Нинѣ хто лишь що-то маe, може якось дохрапатись чогось, а ты зъ руками хочь и на мѣсяць дри ся, таки нѣчо зъ того... Руки добрй лишь тогды, якъ до губы нести...

Вôдъ того часу Максимъ замѣсть нести приробокъ до хаты, понѣсъ его до — коршмы.

— Зъ хаты прийдуть та вôзьмуть, а тутъ я самъ дамъ... на одно выйде Отъ вôнъ почавъ пити. Вôдъ часу до часу жаль ему ставало, хоть самъ не знавъ чого; вôдтакъ ставъ завидувати Февронѣ, а зненавидѣвъ Олену.

— Я бувъ бы нинѣ чоловѣкомъ, якъ бы мене було не заслѣпило!

И пивъ.

V.

Пôдъ вечѣръ вернувъ Максимъ до хаты. Выпытувавъ ся дѣтей про матѣрь, заглядавъ до сусѣдôвъ, ходивъ по обôйстю пустôмъ та глухôмъ якъ цвинтарь пôдъ зиму. Сусѣды прочували, що вôнъ не добре щось важить у серци.

— Мала бы розумъ, якъ бы не приходила на пôчь до дому, — говорили, — вôнъ готовъ и зô свѣта ѣи згубити.

По якôмсь часѣ Максимъ выйшовъ зъ дому, а куды? — кому-жь сесе въ гадцѣ? Отъ пôйшовъ.

(*Дальше буде.*)

а товпы народа залягли площу передъ міністерствомъ, выступивъ Фішгофъ внерве зъ рѣчею передъ народъ, въ котрій пôднѣсъ протестъ противъ абсолютизму и поставивъ постуляты до перестрою Австріи въ державу конституційну. „Велику задачу мусимо сповнити — правивъ Фішгофъ, держаный въ гору кôлькома товаришами. У кого нема смѣлости, най иде мѣжь дѣтей. Хочемо вольно выбранои репрезентаціи, судôвъ присяжныхъ, свободы слова и совѣсти!“ Товпы одушевились и спытали: хто говорить? „Мечь Дамоклеса — вôдповѣвъ бесѣдникъ — висить надъ моєю головою, але я рѣшивъ ся и скажу: я Фішгофъ!“ Имя понеслось въ товпы и молодый лѣкарь ставъ першимъ мужемъ у Вѣдни. Єго поставлено на чолѣ депутаціи, котра станула передъ намѣстникомъ, ґр. Монтекукулімъ, и повторила всѣ тій постуляты. Въ два мѣсяцѣ потôмъ выбрано єго предсѣдателемъ ґвардіи вѣденьскои, а вôдтакъ депутованымъ до першого законодатного сойму. Вôнъ, вразъ зъ Смолькою, Шуселкою, Кудліхомъ и другими боронивъ міністра вôйны Лятура передъ розяреною товпою своими грудьми, хочь надармо. Лятура повѣшено на лѣхтарни, а Фішгофови прийшлось вôдтакъ здавати о тôмъ справу передъ соймомъ. Въ міністерствѣ Добльгофа бувъ вже Фішгофъ секційнымъ шефомъ, а вôдтакъ орґанізувавъ шпиталѣ хольеричнѣ въ нашôй Галичинѣ. По розвязаню кромериского парляменту Фішгофъ не сховавъ ся, а станувъ смѣло передъ воєннымъ судомъ, приймивъ засудъ на увязненье, перетерпѣвъ вязницю а выпущеный на волю вôддавъ ся всею душею свому лѣкарскому званю у Вѣдни. Зъ конституцією въ 1861 р. являєсь Фішгофъ зновъ на аренѣ політичнôй. Єго першимъ плодомъ політичнои дѣяльности була брошура: „Zur Lösung der ungarischen Frage“, въ котрôй боронивъ правъ Угорщины до автономіи. Въ 1866 р. выдавъ друге дѣлце: „Ein Blick auf Oesterreichs Lage“, въ котрôмъ старавъ ся пôднести духа Австріи по нещаснôй вôйнѣ зъ Прусаками. Въ 1869 р. выдавъ трету брошуру: „Oesterreich und die Bürgschaften seines Bestandes“. Тутъ выступивъ вôнъ зъ проєктомъ перестрою Австріи въ державу федеративну, хочь конституція грудньова противилась тому засадничо. Видячи, що найбôльшою язвою Австріи суть заколоты языковѣ, Фішгофъ написавъ вôдтакъ дуже цѣнну розправку пôдъ заголовкомъ: „Die Sprachenrechte“, а ще недавно (1888 р.) другу, прописану: „Der Sprachenzwist“. У всѣхъ тыхъ розправкахъ стоить Фішгофъ на становищи безвзгляднои справедливости супротивъ поодинокихъ народôвъ австрійскихъ. Вôнъ признаєимъ повнѣ права національнѣ и право до окремого розвою. Вôнъ указуе, що другій державы о мѣшанôмъ населеню давно вже полагодили у себе споры языковѣ и накликуєправительство якъ и поодинокѣ народы до вырозумѣлости. Наколи Швайцарія, Бельґія, Фінляндія, Канада американьска, Индіи и др. могли управильнити пытанье языкове окремыми законами, то чого-жь не въ силѣ зробити сего Австрія? Неполагодженье сего пытаня може для Австріи статись руиною. Народы австрійскѣ розходять ся зъ кождою хвилею чимъ-разъ дальше вôдъ себе, дышуть ворожимъ духомъ одинъ на одного, ненавидять себе, стають до борбы расовои. А всего причиною суть неоправданѣ змаганя до геґемоніи одныхъ надъ другими, пôддержуванѣ самымъ-же правительствомъ.

Добачаючи, що идеалы єго не пôдходять пôдъ ладъ жадному австрійскому міністерству, Фішгофъ вôдтягнувъ ся вôдъ політичного житя и вôдъ кôльканацяти лѣтъ вôддавъ ся майже безкористнôй практицѣ лѣкарскôй въ Каринтіи, де и померъ въ бѣдотѣ, вôдкидаючи помôчну руку навѣть найблизшихъ другôвъ своихъ. Якъ колись Като кôнчивъ всякій промовы свои въ сенатѣ римскôмъ словами: caeterum censeo, Carthaginem esse delendam, такъ и Фішгофъ зъ закутка свого въ Емерсдорфѣ кликавъ заєдно до правительства и народôвъ: полагодѣть справедливо національнѣ споры. Зъ проєктôвъ єго въ тôмъ напрямѣ осущено недавно лишь одинъ, а то подѣливши раду шкôльну краєву въ Чехіи на двѣ курії національнѣ. Бажавъ Фішгофъ увести такій подѣлъ и въ соймахъ краєвыхъ, щобъ меншости національнѣ убезпечити въ правахъ ихъ противъ ненасытныхъ бôльшостей. Вôнъ выходивъ зъ становища, що всякій нарôдъ маєповне право орудувати собою пôсля своєи волѣ и протививъ ся про-те всякому насильству. Такій идеалъ зродивъ ся у души єго за молоду и зъ тымъ идеаломъ попращавъ вôнъ свѣтъ. Мы зъ нашои стороны неразъ въ „Дѣлѣ“ покликувались на єго теоріи, а нинѣ зъ всею щиростію можемо надъ єго могилою проголосити: най Єгова буде єму справедливый!

Въ справѣ „Народного Дому“.

Передъ кôлькома днями навели мы зъ вѣденьскои Neue freie Presse вѣсть зô Львова про письмо, яке Єго Ексц. митрополитъ Сильвестеръ выславъ до совѣта „Народного Дому“, яко протекторъ того института, стративши наконець терпеливôсть глядѣти пасивно на сумнѣ вôдносины въ тôмъ домѣ, котрый здвигъ нарôдъ рускій не на те, щобы дôмъ той „народный“ ставъ колись варстатомъ усякои роботы не „народнои“, але „противнароднои“.

Погляньмо лише на жаданя Є. Е митрополита, якѣ вôнъ ставить въ зареґістрованôмъ нами зъ Neue freie Presse письмѣ до совѣта „Народного Дому“:

1) Жадає, щобы совѣтъ „Народного Дому“ не послугувавъ ся въ урядованю и переписцѣ языкомъ зроссійщенымъ, але щобъ уживавъ чистого руского языка краєвого.

Рѣчь ясна, що жаданье се протектора „Народного Дому“ єсть вповнѣ раціональне и справедливе. „Народный Дôмъ“ збудованый не за грошѣ Россіянъ, але за грошѣ народу галицко-рускаго. Въ цѣлôй же Галичинѣ нема анѣ одного села замешканого Россіянами [Великороссами], то длячого и для кого „Народный Дôмъ“ маєи въ своѣмъ урядованю и въ выдаванôй ґазетцѣ „Вѣстникъ Народного Дома“ уживати россійщины, и до того ще калѣченои [якій то встыдъ!] а не языка народу и єго интеліґенціи у всходнôй Галичинѣ? Противъ нашого [мало-рускаго] языка выйшовъ вправдѣ въ Россіи царскій указъ въ 1876 роцѣ, але-жь „Народный Дôмъ“ чей-же не потребуєна те оглядатись, а навпаки, повиненъ користати изъ свободы розвою рôдного слова, яку даєРусинамъ конституція австрійска.

2) Дальше Єго Ексц. митрополитъ жадавъ, щобы „Народный Дôмъ“ не дававъ у себе помѣщеня москвофільскому „Академическому Кружкови“.

При сѣмъ жаданю Впреосвященый мавъ очевидно той поглядъ, що товариству, котре вже ажь на стôлько зôйшло зъ основы народнои, що єго члены закинули питому свою мову [малоруску] не лише въ письмѣ [якъ совѣтъ „Народного Дому“], але навѣть въ устнôмъ розговорѣ мѣжь собою послугують ся мовою чужою, россійскою [великорускою], — що такому товариству не належить ся умѣщенье въ домѣ „народнôмъ“ — и то ще, розумѣєсь, умѣщенье „за дармо“, — бо тымъ совѣтъ „Народного Дому“ посередно немовь одобрюєи похвалюєзлощастну и погубну тенденцію тои збаламученои частины молодежи рускои. А прецѣнь поважный институтъ „народный“ — повиненъ радше стояти на сторôжи святощей народныхъ, нѣжь помагати зъ святощей тыхъ вызувати ся. Товариство зъ такою тенденцією, якъ „Академическій Кружокъ“, скорше може мати претенсію до запомоги вôдъ Россіянъ [Великороссôвъ], анѣжь вôдъ институтата рускаго „народного“, здвигненого народомъ галицко-рускимъ.

3) Опôсля Єго Ексц. митрополитъ жадаєвôдъ совѣта „Народного Дому“, щобы приймавъ у члены институтата такожь народовцѣвъ, бо „Народный Дôмъ“ єсть власностію всѣхъ Русинôвъ, а не однои фракціи.

Кождый Русинъ [вынявши хиба тыхъ, що уважають „Народный Дôмъ“ за свôй монополь] тôлько приплесне и щиро подякуєВпреосвященому за се жаданье, бо тôлько тогдѣ, якъ се сповнить ся, той дôмъ „народный“ вôдповѣсть свому высокому призначеню, за-для якого давъ єму початокъ Є. Вел. цѣсарь, а нарôдъ рускій зъ такою сердечностію и зъ великими надѣями здвигавъ єго. Бо-жь нинѣ чей нѣхто не скаже, що „Народный Дôмъ“ вôдповѣвъ тôй задачи, яку єму призначено.

Дальшихъ жадань Єго Ексц. митрополита Neue freie Presse не наводить, лише загаломъ про нихъ згадуе, — натомѣсть одна зъ краєвыхъ ґазетъ навела еще, що

4) Єго Ексц. митрополитъ зажадавъ, абы бурса „Народного Думу“ вела ся въ дусѣ народнôмъ.

И се жаданье зовсѣмъ справедливе. Бурса „Народного Дому“ повинна выховувати не будучихъ членôвъ москвофільского „Академического Кружка“, але молодцѣвъ перенятыхъ духомъ народнымъ, бо они въ бурсѣ кормять ся хлѣбомъ не московскимъ, але рускимъ, — кормять ся хлѣбомъ народу галицко-рускаго, отже й повинни любити той нарôдъ и єго прекрасну, дорогу мову, а не цуратись єи, а хапати чужу. „Народный Дôмъ“, якъ звѣстно, не посылаєсвоихъ бурсакôвъ до рускои ґімназіи, але до нѣмецкои! — рѣчь у другого народу неможлива! А все лишь длятого, щобы молодѣжь не набрала духа народного.

Отсе вѣдомѣ жаданя Єго Ексц митрополита вôдъ совѣта „Народного Дому“.

Тѣ жаданя „Галичанинъ“ назвавъ — розумѣєсь: „новая затѣя противъ галицкой Руси“! Ну, сего можна було й надѣятись. У того орґану все, що стаєвъ дорозѣ деморалізаціи суспôльности рускои черезъ москвофільство, — все называєсь „затѣею противъ галицкой Руси“! Зъ „Галичаниномъ“ зсолідаризували ся въ тôй справѣ деякій польскій ґазеты, котрій Єго Ексц. митрополита — за окреме руске святкованье ювілею папского и за загадану окрему вандрôвку Русинôвъ до Риму — нинѣ напастують въ безчельный спôсôбъ. Але-жь и безъ того компанія „Галичанина“ зъ польскими ґазетами маєвже свою традицію, бо кôлько разôвъ иде о таку справу руску, де москвофільство маєдôстати по лобѣ, тамъ заразъ бѣжить єму у помôчь кôлька конфедератокъ, а попереду всѣхъ звѣстный Плятонъ... Але москвофільство, якъ мало дôстати по лобѣ, такъ и дôстало. Не инакше станесь и сѣмъ разомъ. Нехай „Галичанинъ“ кричить собѣ про „затѣю“, кôлько хоче, — нехай покриваєся „голосами“ и всѣхъ ґазетъ польскихъ, а не лишь Gazet-ы Narodow-oи и Kurjer-a Lwowsk-ogo, — се не перебе и не смѣе перебити справы санаціи вôдносинъ въ „Народнôмъ Домѣ“, пôднятои такъ ясно, справедливо и честно протекторомъ института, Єго Ексц. митрополитомъ. Загалъ Русинôвъ стоить въ сѣмъ дѣлѣ рѣшучо по сторонѣ Є. Е. митрополита, — а мусить се мѣркувати й совѣтъ „Народного Дому“, коли одно жаданье протектора того института уже й сповнене: „Академического Кружка“ уже нема въ мурахъ „Народного Дому“...

Реформа цивільнои процедуры.

Пôдъ конець сесіи рады державнои внѣсъ міністеръ судôвництва проєктъ нового закона о цивільнôй процедурѣ.

Сучасный процесъ цивільный, опертый на правныхъ засадахъ и понятяхъ XVIII. столѣтя, не вôдповѣдаєвже давно нинѣшнымъ потребамъ економічного и суспôльного житя. Що ся цивільна процедура становить одну зъ найбôльшихъ недогодъ въ нашôмъ судôвництвѣ и що всѣ европейскѣ державы выпередили въ тôмъ взглядѣ Австрію, про се нѣчого спорити. Томý-то проєктъ нового закона о процедурѣ цивільнôй въ радѣ державнôй треба уважати фактомъ великои ваги, хотяй бы зъ огляду, що сей проєктъ стаєсуцѣльною концепцією въ порôвнаню до теперѣшного лябіринту. Дальше новый законъ тымъ простѣйшій, що замѣсть 1200 параґрафôвъ обнимаєлише 639.

Правительство предложило три проєкты: 1) о поступованю судовôмъ въ спорахъ правноцивільныхъ; 2) о поступованю екзекуційнôмъ и для обезпеченя; 3) о выконуваню судôвництва и компетенціи звычайныхъ судôвъ въ справахъ правно-цивільныхъ. Передъ кождымъ проєктомъ поясненѣ головнѣ засады, на котрыхъ опирають ся приписы нового закона.

Проєктъ цивільнои процедуры, якъ сказано, обнимає639 параґрафôвъ. Тѣ параґрафы такъ упорядкованѣ: часть перша (§§. 1—236): загальнѣ постановы; часть друга (§§. 237—450): поступованье передъ судовыми трибуналами першои инстанціи; часть третя (§§. 451—477): поступованье передъ судами повѣтовыми; часть четверта (§§. 478—550): правнѣ средства; часть пята (§§. 551—569): о жалобахъ неважности и о поновленю поступованя; часть шеста (§§. 570—639): спеціяльнѣ роды поступованя.

Теоретичный вступъ до правительственного проєкту нового процесу цивільного зазначуе, що основою реформы суть засады явнои, устнои и свобôднои оцѣнки доказу. Отже поступованье маєбути явне и устне, а судья не буде вязати ся при рѣшаню строгими правилами доказовыми. Дальше проєктъ примѣнюєвъ рôзнородный спосôбъ засаду релятивности поодинокихъ процесовыхъ нормъ. И такъ въ поступованю передъ трибуналомъ колеґіяльнымъ мусять розділити ся справы мѣжь сенатъ и предсѣдателя сенату. Предсѣдатель сенату може полагоджувати самъ все, що менше важне або нагляче, все, зъ чого не можна заключати нѣ на дальше поступованье нѣ на мериторичне порѣшенье справы, або остаточно справы такъ простѣ, що не потрѣбно спôвучасти сенату. Въ тôмъ послѣднôмъ выпадку, вôдповѣдно до ваги справы, або буде вôльно сторонамъ вôдкликуватись до сенату, або дальшѣ жалобы будуть выключенѣ, але тôлько тогдѣ, коли изъ заряджень предсѣдателя не може выйти нѣяка шкода для сторôнъ.

Зъ засады релятивности выходить вôдтакъ переведенье роздѣлу мѣжь мериторичною а процесуальною стороною судового спору. Не богато єсть такихъ процесôвъ, въ котрыхъ бы выводы сторôнъ и судовый вырокъ вôдносили ся выключно до meritum спору; звычайно повстають въ часѣ поступованя спôрнѣ квестіи, н. пр. поставить ся внесенье о предложенье якого документу, зажадаєодна зъ сторôнъ проволоки и т. д. Отже проєктъ звертаєна се увагу, щобы полагодженье тыхъ квестій случайныхъ не прибирало такихъ розмѣрôвъ, якъ розсудъ змѣсту дотычнои справы, — такій квестіи, що выринають въ ходѣ процесу, мусять пôдчинитись головнôй цѣли, за-для котрои заряджено процесъ. Засада релятивности єсть крôмъ того пôдставою богато иншихъ институцій проєкту; на нѣй основують ся приписы о коштахъ процесу, о выдачи документôвъ, потрѣбныхъ однôй зъ сторôнъ для переведеня доказу.

При реформѣ цивільного процесу постулятомъ першои ваги єсть то, щобы поступованье було просте и скоре. Проєкты старають ся вдоволити сему бажаню и до новои процедуры приймили лише тѣ формы процесовѣ, що служать до осягненя цѣли процесу. Чимъ простѣйшій и чимъ меншеформъ процесу, тымъ дешевше буде поступованье въ справахъ цивільныхъ. Длятого до повѣдомлюваня суду о змѣстѣ процесовыхъ актôвъ и документôвъ не треба буде особныхъ выводôвъ сторôнъ; досыть буде предложити документы або справозданье оброблене референтомъ або однымъ зъ членôвъ сенату. Рôвно-жь и тогдѣ буде устне поступованье не потрѣбне, коли конкретна обставина зможе бути пояснена письменно. Простота формъ процесовыхъ єсть такожь причиною приписôвъ, що стороны можуть успѣшно и безъ правнои шкоды зречи ся устнои розправы въ ходѣ апеляціи, або бодай своєи участи въ нѣй; дальше, що устна розправа ревізійна обмежуєся на тѣ выпадки, въ котрыхъ заходить потреба выясненя контрадикторичныхъ внесень ревізіи.

Правительственный проєктъ придержуєся стало засады, що всѣ судовѣ доручення мають довершитись въ дорозѣ урядовôй.

Проєктъ екзекуційного закона и для обезпеченя обнимає402 параґрафôвъ въ двохъ частяхъ: екзекуція (§§. 1—371) и поступованье для обезпеченя (§§. 372—402).

Потребу реформы екзекуційного поступованя признано вже вôдъ довшого часу. Предложеный законъ, опертый на засадѣ устности, маєна цѣли скоре, дешеве и легке зреалізованье выроку, а при тôмъ не спускаєзъ ока важныхъ економічныхъ взглядôвъ. Цѣль екзекуціи зможе осягнутись такожь безъ выставлюваня на публичну ліцитацію. Тымъ маєусунутись найтемнѣйша точка нашого права екзекуційного, а то: примусова продажь безъ minimum цѣны. Если при ліцитаціи недвижимости не добудесь бодай половины вартости, продажь не приходить до цѣли, а примусова ліцитація не може другій разъ вôдбутись передъ уплывомъ року. Въ интересѣ земельнои власности законъ впроваджуе новый рôдъ екзекуціи: зарядъ, котрый тогдѣ примѣнить ся, коли претенсія буде могла въ розмѣрно короткôмъ часѣ уморити ся зъ бѣжучихъ доходôвъ.

До выконуваня екзекуціи покликанѣ въ першôмъ рядѣ суды повѣтовѣ. Екзекуціи не можна пôднимати въ ширшôмъ розмѣрѣ, якъ лишь на стôлько, на скôлько она потрѣбна на заспокоєнье претенсіи. Участь адвокатôвъ въ екзекуційнôмъ поступованю, якъ передъ судами повѣтовыми такъ и передъ трибуналомъ першои инстанціи, не єсть наказана. Внесеня и поданя можна вносити на письмѣ або устно до судового протоколу.

Навпослѣдъ проєктъ мѣстить приписы о поступованю для обезпеченя, такожь приписы про арештъ довжника, пôдозрѣного о намѣръ утечѣ. Сей арештъ може вôдбуватись въ мешканю довжника, або въ иншôмъ неурядовôмъ мѣсци, але кошты надзору поносить самъ довжникъ.

Справы краєвѣ.

[Реґуляція Лôмницѣ.]

Въ наслѣдокъ рѣшеня львôвского сойму въ 1882 р. въ справѣ реґуляціи несплавныхъ рѣкъ въ Галичинѣ, міністерство внутрѣшныхъ справъ заявило готовôсть причинятись на будуче до покрытя розходôвъ такои реґуляціи 33 до 40 процентами зъ державныхъ фондôвъ. На тôй основѣ львôвске намѣстництво, починаючи вôдъ 1884 р., перевело при 33⅓%-ôй участи краю и интересованыхъ сторôнъ, реґуляцію многихъ несплавныхъ рѣкъ, особливо приплывôвъ Вислы, а такожь слѣдуючихъ приплывôвъ Днѣстра: Стрыя, Свѣчи зъ Сукелемъ и Быстрицѣ.

До тыхъ ґôрскихъ приплывôвъ Днѣстра, котрѣ въ наслѣдокъ пôдрываня и заливаня прибережныхъ земель приносять велику шкоду, належить и рѣка Лôмница. Зъ причины численныхъ петицій, внесеныхъ до сойму, выдѣлъ краєвый предложивъ въ 1888 р. правительству частинну реґуляцію тои рѣки Лôмницѣ пôдъ Хотѣнемъ и Пôдмихайлемъ. Розходы тои реґуляціи обчислений на 16.300 зр. Намѣстництво одобрило дотычный проєктъ и соймъ въ буджетахъ 1891 и 1892 рр. рѣшивъ титуломъ двохъ першихъ ратъ 33⅓%-ои краєвои дотаціи загальну суму 3.000 зр. Однакъ годѣ було приступити до роботъ тому, що міністерство внутрѣшныхъ справъ вôдказалось признати на ту цѣль пôдмогу зъ державного фонда водныхъ будôвель. Міністерство заявило, що давнѣйше признало уже 2 500 зр. на охорону берегôвъ рѣки Лôмницѣ въ Перегинску, але вчинило то лише выимково для охороны тои густо заселеноимѣсцевости, загроженои знищеньемъ.

Выдѣлъ краєвый постановивъ вôднестись въ тôмъ дѣлѣ зновъ до міністерства внутрѣшныхъ справъ и скористати при тôмъ зъ интервенціи міністра Залеского. Въ меморіялѣ на имя міністра Залеского пôдносить ся, що теперѣшна вôдмова міністерства внутрѣшныхъ справъ що-до реґуляціи Лôмницѣ не годить ся зъ принціпіяльнымъ рѣшеньемъ того міністерства, що дальше (якъ доказуе справозданье технічного департаменту львôвского намѣстництва, приложене до ґенерального проєкту реґуляціи галицкихъ рѣкъ), сплавъ дерева на рѣцѣ Лôмницѣ вôдбуваєся въ значныхъ розмѣрахъ и именно для того реґуляція Лôмницѣ повинна числити на бôльшу пôдмогу зъ державного фонда водныхъ будôвель. Тутъ такожь пôдносить краєвый выдѣлъ, що частинна реґуляція тои рѣки пôдъ Перегинскомъ, котра була запроєктована въ 1888 р. рôвночасно зъ реґуляцією просторони пôдъ Хотѣнемъ и Пôдмихайлемъ, була вже розпоряджена намѣстництвомъ при помочи державного фонда.

За-для того просить краєвый выдѣлъ міністра выєднати въ міністерствѣ внутрѣшныхъ справъ позволенье, щобы львôвске намѣстництво могло перевести льокальну реґуляцію Лôмницѣ пôдъ Хотѣнемъ и Пôдмихайлемъ при 33⅓ процентахъ дотаціи изъ державнои касы.

Вôдозва.

Намѣряючи представити на выставѣ краєвôй 1894 р. вôддѣлъ етноґрафічный нашого краю якъ найточнѣйше, упрашаю яко референтъ сего вôддѣлу всѣхъ Вп. Землякôвъ, щобы вже теперь почали збирати всѣ предметы, служачѣ до звычаѣвъ и обрядôвъ святъ Великодныхъ а передо всѣмъ крашанки и писанки додаючи до кождого взору назву людову.

При посылцѣ завиває ся кожду писанку зъ легка зômятымъ папером, оба кôнцѣ выстаючѣ треба скрутути при самôй писанцѣ; такъ позавиванѣ писанки треба верствами досыть щѣльно укладати въ скриночку, выстелену зъ усѣхъ бокôвъ помятымъ папером. — Сѣчки, половы анѣ гиблѣвокъ не можна уживати.

Рôвночасно прошу Вп. Аматорôвъ штуки фотоґрафічнои, щобы зволили выкористати часъ великодный на цѣли выставы и здôймати: ґаґôлки, свяченье паски, ґрупы народнѣ, и пр. Фотоґрафіи можуть бути и въ меншôмъ форматѣ; ихъ легко побôльшити, що тутъ зробить ся.

Кошты почтовои пересылки покрые дирекція выставы у Львовѣ.

Посылки треба адресувати: *Володимиръ Шухевичъ* (Дѣлъ етноґрафічный выставы краєвои) у Львовѣ ул. Чарнецкого ч. 26.

Дописи „Дѣла“

Зъ Микулинець.

[Зборы вôддѣлу галицкого товариства для огородництва и пчôльництва въ Микулинцяхъ.]

Дня 25 с. м. о 5-ôй годинѣ по полудни вôдбули члены сполученого галицкого товариства для огородництва и пчôльництва належачѣ до вôддѣлу струсôвско-микулинецкого, свои зборы въ Микулинцяхъ въ школѣ при недуже численнôй участи, позаякъ непогода станула на перешкодѣ.

Предсѣдатель вôддѣлу п. А. Рыбачокъ, вôдкрывши засѣданье зазначивъ, що трудно рѣшати о 14 днѣвъ напередъ о станѣ непогоды, котра стала нинѣ перешкодою численнѣйшому зôбраню, и запросивъ секретаря п. О. Солтиса до вôдчитаня протоколу зъ попереднього засѣданя. Зôбранѣ приняли справозданье безъ замѣтокъ. Потôмъ предсѣдатель здавъ справу

зъ дѣлань заряду. Зборы приняли се до вѣдомости. Опѣсля наступило справозданье касове за рѣкъ 1892, котре выказало приходѣвъ 23 зр. 50 кр., а розходѣвъ 15 зр. 76 кр.; решту 7 зр. 74 кр. готѣвкою и книжочку щадничу на 54 зр. перенесено на рѣкъ текучій. Зѣбранї, выслухавши сего справозданя, выбрали комісію зъ пп. Кесельрінга и Фуртака, котра перевела шконтро и на пѣдставѣ того дано за рядови абсолюторію.

Зъ порядку дневного наступивъ вѣдчитъ п. О. Солтиса „О роботѣ въ огородѣ и садѣ а такожь коло пчѣлъ въ мѣсяци цвѣтню“. Зъ мѣжь зѣбраныхъ, выслухавши вѣдчиту, забирали голосъ въ дечѣмъ пп. С. Абрагамовскій, Мартиневичь, Коцюрка, Бутиньскій и предсѣдатель. Пѣдъ конець наступивъ вѣдбѣръ вкладокъ до товариства и зѣбрано 2 зр. 50 кр.

Позаякъ важнѣйшихъ внесень не було, то предсѣдатель замкнувъ засѣданье, подякувавши зѣбранымъ за участь и роздавъ межи присутныхъ кѳждому по книжцѣ, по двѣ досыть великї щепы и по 3 деревця каштановї.

Слѣдуючій зѣборъ членѣвъ вѣддѣлу вѣдбуде ся въ першѣй половинѣ цвѣтня с. р., дня 4 н. ст. цвѣтня, въ Струсовѣ, на котрый запрашає ся такъ членѣвъ якъ и всѣхъ, кого обходить та галузь господарки.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Австрійска палата послѣвъ полагодила на послѣднѣмъ засѣданю въ протягу кѣлькохъ годинъ 39 законѣвъ, коли мѣжь тымъ одна дебата буджетова тягнула ся майже пѣвчетверта мѣсяця. Коли почислить ся, що рада державна коштує денно 4.000 зр., можна легко прийти до результату, що ся буджетова дебата зъѣла не сповна пѣвъ мілїона зр.

Австрійскї дневники рѣзнородныхъ сторонництвъ, годять ся, що послѣдна сесія парляментарна не принесла нѣякого хѣсна, а була просто стратою дорогого часу. Навѣть офіціяльнї и пѣвофіціяльнї часописи признають, що взаимнї ворожї вѣдносины сторонництвъ не злагодили ся, а бодай чи не заострили ся дужше. Проте довга перерва парляментарна буде лише розъємомъ воюючихъ сторѣнъ, бо лишають ся на дотеперѣшныхъ становищахъ и збирають новї силы до борбы. То збиранье силъ почалось въ тѣй формѣ, що послы рѣзныхъ сторонництвъ заразъ по укѣнченю сесіи стали користати зъ нагоды, промовляли на згромадженяхъ и поясняли ситуацію пѣсля свого розумѣня, чимъ стремѣли або змѣцнити прихильнѣсть своихъ выборцѣвъ, або зъѣднати новыхъ сторонникѣвъ.

Въ той способъ промовлявъ пос. Екснеръ у Вѣдни, членъ сполученои лѣвицѣ, кн. Шварценберґъ въ католицкѣмъ товариствѣ у Празѣ, молодо-Чехъ Герольдъ въ Кутнѣй-Горѣ и Енґель въ Подєбрадѣ. Мѣжь молодо-Чехами и ческою шляхтою февдальною не прийде мабуть до згоды, бо хочь погляды тыхъ сторонництвъ на політичнї права ческихъ краѣвъ однаковї, то погляды на постуляты свободы и поступу рѣзнять ся незвычайно.

——

Pol. Corr. доносять зъ Петербурга, що въ часѣ засѣданя рады громадскои, кинуло ся якесь индівідуумъ на ґенерала Дурнова и побило єго палицею. Переступець маѣ мешкати въ провінціи харкѣвскѣй. Вѣдъ довгого часу ненавидѣвъ Дурнова за те, що той вѣдказавъ єму пѣдмоги въ плянахъ якоись будовы.

„Новости“ оголошують розмову свого репортера зъ сербскимъ посломъ Василевичемъ въ Петербурзѣ. Зѣ слѣвъ сербского заступника выходить, що правительство вдоволилось бы навѣть незначною бѣльшостію ліберальѣвъ при кермѣ держави. А коли бы правительство лишило ся въ меншости, тогдѣ розвяже ся парляментъ. На поєднанье радикальѣвъ зъ ліберальми не заносить ся. Впрочѣмъ, котра-небудь бы партія добила ся кермы держави, політика Сербіи внѣ и внутръ не змѣнить ся, особливо що-до Россіи.

——

Зъ нагоды сѣмдесять и вѣсѣмълѣтныхъ уродинъ кн. Бісмарка запроєктовано въ Фрідріхсруге на найблизшу суботу великій похѣдъ зъ смолоскипами. Однакъ правительство зборонило святкувати такъ голосно уродины тому, що речинець паде въ саму велику суботу. Hamburger Nachrichten обговорюючи сю справу помѣчує, що правительство доперва теперь пригадало собѣ на великій тыждень, бо ще въ р. 1890 вѣдбули ся два величавї походы смолоскипнї зъ музикою въ честь кн. Бісмарка и то въ самый великій тыждень. Kölnische Zeitung каже, що заборона правительства зовсѣмъ не по серцю и мысли мѣродайныхъ кругѣвъ, єсли спиняє ся заяву народнои вдяки добуваньемъ застарѣлыхъ постановъ.

——

Въ Парижи выбрали на мѣсце покѣйного Ферріого Шальмель-Лякура президентомъ сенату. Се вже друга честь, що стрѣла сего знаменитого бесѣдника сенату, бо отъ передъ кѣлькома днями ставъ членомъ французкои академіи на опорожнене мѣсце по Ренанѣ.

Шальмель-Лякуръ родивъ ся въ 1827 р. въ Авранш и вызначивъ ся яко публіцистъ. За вольнодумнї погляды єго арештовано и 1851 р. выдалено зъ краю. По трохъ рокахъ вернувъ назадъ до Франціи. Въ часѣ вѣйны 1870/71 р. Ґамбета именувавъ єго префектомъ въ Ліонѣ. Въ народнѣмъ конвентѣ и въ дневнику République Française працювавъ Шальмель-Лякуръ яко сторонникъ Ґамбеты для справы републиканьскои и въ дусѣ антіклєрикальнѣмъ. Въ 1876 р. выбрано єго сенаторомъ въ Марсиліи, пѣзнѣйше ставъ посломъ французкимъ въ Берлинѣ, а вѣдтакъ амбасадоромъ въ Лондонѣ. Въ міністерствѣ Ферріого бувъ міністромъ для справъ заграничныхъ и вмѣшавъ Францію въ вѣйну зъ Китайцями, бо вѣдкинувъ пропонованый Китайцями трактатъ въ справѣ Тонкіну. Шальмель-Лякуръ знає основно нѣмецку фільософію, єсть великимъ поклонникомъ Шопенгавера и уходить за найзнатнѣйшого републиканця.

——

Сполученї держави пѣвнѣчнои Америки заступались дотеперь у другихъ державъ лише посольствами. Однакъ вашінґтоньске правительство поставило недавно норму, пѣсля котрои надѣлить своихъ заступникѣвъ у чужихъ правительствъ такими ступѣнями, якї примѣнять другї правительства до своихъ посольствъ въ Вашінґтонѣ. Франція поспѣшила ся перша и пѣднесла своє посольство въ Вашінґтонѣ до ранґи амбасады, а въ замѣну правительство вашінґтоньске обѣцяло сотворити амбасаду въ Парижу. Така сама змѣна наступить мабуть при дворѣ берлінскѣмъ, хочь поки-що нѣмецке правительство не дало ще яснои вѣдповѣди.

——

Молодый парлямент въ Японіи вытворивъ надъ головою правительства дуже сильну опозицію и стрѣтивъ ся въ конфліктѣ при законодатнѣй реформѣ. „Правит. Вѣст.“ подає допись зъ Токіо, въ котрѣй говорить ся, що правительство роздумує надъ тымъ, чи не завѣсити-бъ конституцію на якійсь часъ. Розвязанье парляменту и розписанье новыхъ выборѣвъ зможуть — по думцѣ правительства — занепокоити населенье и допровадити до проливу крови.

НОВИНКИ.

— **Всѣхъ Впов. членѣвъ філіи „Просвѣты“ повѣта каменецкого** просимо, щобы членьскї вкладки за рѣкъ 1892 надсылали на руки пѣдписаного выдѣлу філіи товариства „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловѣй. — За выдѣлъ *Мих. Цегельскій* голова, *П. Стецькѣвъ* секретарь.

— **Д-ръ Фран. Смолька** заявивъ кореспондентови Now-oи Reform-ы, що вѣсть пущена Dziennik-омъ Polsk-имъ, мовь-бы вѣнъ зѳгадувавъ зновъ убѣгатись о посольскій мандатъ до рады державнои зъ мѣста Львова, єсть неправдива. „Рѣшучо не прийму мандату, — сказавъ Смолька, — а якъ бы мене выбрали, то зрезиґную. Часъ менѣ вже вѣдпочити. Маю 83 роки, натрудивъ ся я вже досыть, нехай молодшї роблять. Дванацать лѣтъ бувъ я президентомъ, а передъ тымъ віцепрезідентомъ, досыть зъ мене“. Коли-жь кореспондентъ Reform-ы замѣтивъ Смольцѣ, що єго рада могла бы придатись „колу“ польскому, — вѣнъ махнувъ рукою и осмѣхаючись вѣдповѣвъ: „О пане! они тамъ безъ мене обвѣйдуть ся дуже добре... я имъ непотрѣбный...“ Треба знати, що заграничнo-польскї дневники резиґнацію д-ра Смольки зъ президентуры палаты послѣвъ пруписують „брутальству“ и „чорнымъ интриґамъ“.

— **Въ справѣ великихъ обманьствъ митовыхъ**, якихъ допускали ся краковскї и зъ иншихъ мѣстъ жиды, перепачковуючи товары зъ Прусъ, зарядили скарбовї власти ревізіи у купцѣвъ-жидѣвъ такожь въ Освѣцимѣ и въ Хшановѣ, та й знайшли богато пачкованыхъ товарѣвъ. Кѣлькохъ купцѣвъ, що не давали ґарантіи остаючись на вѣльнѣй стопѣ, власти скарбовї вѣддали до арештѣвъ судовыхъ. — Обманьства митовї выйшли на яву лише припадкомъ. Въ Бѣруни, на Шлеску прускѣмъ, умеръ спедиторъ, що купцямъ галицкимъ улекшувавъ пачкованье. По єго смерти, коли власти прускї взяли ся до порядкованя спадщины, вѣдкрыто цѣлый списъ купцѣвъ що користали зъ пачкарства. Почато заразъ слѣдство и повѣдомлено власти австрійскї, а тї зъ свого зновъ боку взялись до выслѣдженя обманьства и, якъ показалось, выкрыли богато пачкованыхъ товарѣвъ у купцѣвъ-жидѣвъ въ Краковѣ и по другихъ мѣстахъ захѣднои Галичины.

— **Судова практичнѣсть!** Одинъ зъ судѣвъ повѣтовыхъ поручивъ звернути сторонѣ надвыжку зложеныхъ нею коштѣвъ — а то 20 кр. Замѣсть пѣслати тую квоту сторонѣ переказомъ почтовымъ, вѣдшибнувши 5 кр. на марку, переслано єи разомъ зъ резолюцією въ листѣ грошевѣмъ неоплаченѣмъ. Черезъ те сторона заплатила 18 кр оплаты почтовои, а кромѣ того мусить ще вѣдослати судови долученый доказъ доручења, на що потрѣбно буде зновъ 5 кр. Отже замѣсть одержаныхъ 20 кр. мусить сторона заплатити 23 кр.! Практичнѣсть!

— **Польска вандрѣвка до Риму** выѣде пѣдъ проводомъ кс. пралата д-ра Вінкентія Смочиньского въ першѣй половинѣ цвѣтня, бо зъ Ватикану кс. Смочиньскій дѣставъ уже урядове повѣдомленье, що папа вызначивъ авдієнцію для польскои вандрѣвки на день 15 н. ст. цвѣтня. — Кардиналъ Дунаєвскій [якъ доносить Moniteur de Rome] бувъ дня 23 н. ст марта вразъ зъ чотирма священиками зъ своєи дієцезіи у папы на авдієнціи.

— **Ревізія саль концертовыхъ у Львовѣ.** Якъ звѣстно, ухвалила була рада мѣста Львова выбрати комісію, щобы оглянути всѣ салѣ въ мѣстѣ, де вѣдбувають ся концерты и иншї публичнї продукціи та установити для кождои салѣ число мѣсць, такъ щобы по-надъ се установлене число не вѣльно було продавати анѣ одного білєту бѣльше. Крѣмъ того мала комісія розслѣдити, чи устроєнье згаданыхъ саль, входы до нихъ и ґардеробы вѣдповѣдають вымогамъ безпечности и чи не треба перевести якихъ улучшень. Онодги рано зѣбрали ся члены згаданои комісіи и оглянули салю товариства музичного, Народного Дому, Касина мѣского, Сокола, Frohsinn-у, Gwiazd ы и Скалы. Комісія вымѣрила докладно всѣ тї салѣ и вызначила для кождои максімумъ мѣсць сидячихъ и стоячихъ, а крѣмъ того записала хибы, якї доглянула при входахъ и ґардеробахъ. Найгѣрше уряджењ входы, выходы и ґардеробы въ саляхъ Товариства музичного, Народного Дому, Frohsinn-у и Скалы. Ихъ треба буде цѣлковито переробити, бо инакше не вѣльно буде въ нихъ давати продукцій публичныхъ зъ огляду на безпечнѣсть. Результаты онодгашныхъ розслѣдѣвъ предложить комісія радѣ мѣскѣй по Великодныхъ святахъ.

— **Новї уряды почтовї.** Дня 1 н. ст. цвѣтня отворить ся новый урядъ почтовый въ Дроговыжи, спеціяльно для сеи однои мѣсцевости. Урядъ сей буде мати полученье зъ почтою въ Николаєвѣ. — Рѣвночасно вѣйде въ житье урядъ почтовый въ Николаєвѣ, бобрецкого повѣта, пѣдъ назвою „Николаѣвъ коло Бѣбрки“, а урядъ почтовый въ Николаєвѣ, жидачѣвского повѣта, буде называтись „Николаѣвъ надъ Днѣстромъ“. До нового уряду почтового будуть належати мѣсцевости: Пѣдъяркѣвъ, Городиславичѣ и Пѣдсоснѣвъ. — Такожь дня 1 н. ст. цвѣтня буде отвореный урядъ почтовый въ Дидни, березѣвского повѣта, до котрого будуть належати мѣсцевости: Дидня, Кремѣнна, Криве, Темешѣвъ и Выдрна.

— **Міністерство скарбу** выдало розпорядженье, щобы всѣ скарбовї уряды означали въ рахункахъ пѣсля новои валюты короны буквою *k* а сотики (Heller) буквою *h*.

— **Дирекція почтъ и телеґрафѣвъ** оповѣщує: Въ наслѣдокъ розпорядженя высокого ц. к. міністерства торговлѣ зъ дня 3 н. ст. марта с. р. ч. 10.606 мають уряды почтовї при надаваню посылокъ фрахтовыхъ до бѣльшихъ мѣсцевостей, а особливо до головныхъ мѣстъ краѣвъ (столиць) уважати на те, щобы подѣбно якъ при посылкахъ до Вѣдня, Праги и Будапешту, якъ на адресахъ пересылковыхъ, такъ такожь и на самыхъ посылкахъ и взглядно на тыхъ-же адресахъ докладно були поданї: часть мѣста, улиця и число дому, де доручене маѣ наступити. Подаючи се зарядженье до загальнои вѣдомости примѣчує ся, що посылки недокладно аресованї до перевозу почтового не будуть приймати ся.

— **Зъ Долины** доносять, що дня 21 н. ст. марта при уконституованю рады громадскои въ Долинѣ выбрано бурмістромъ п. Фелікса Травнфельнера, а єго заступникомъ п. Ил. Яворовского тамошного аптикаря. Однако п. Яворовскій зрезиґнувавъ зъ сего достоинъства.

— **Доповняючій выбѣръ** до рады мѣста Львова на мѣсце одного радного вѣдбуде ся дня 5 н. ст. цвѣтня вѣдъ годины 9 рано до 1 пополудни и вѣдъ годины 3 пополудни до 7 вечеромъ. Выбѣръ сей єсть стислѣйшій мѣжь Сал. Крохомъ и Мих. Михальскимъ, длятого кождый голосъ вѣдданый на яке инше имя буде неважный.

— **Скаженї псы** появили ся въ Пѣдбѣрцяхъ коло Львова. Скаженина ширить ся тамъ головно зъ того, що погиблї вѣдъ сеи недуги псы, коты, телята та безроги не закопують ся, а лежать по поляхъ. Недавно сказила ся у Петра Солотвиньского безрога. Неживу уже выволѣкъ Солотвиньскій за своє подвѣрье и выкинувъ въ двѣрскій садъ. Псы очевидно зъѣли стерво, а за кѣлька днѣвъ сказивъ ся одинъ зъ нихъ и покусавъ старенького человѣка Иваницкого. Тымчасомъ власти не зважають на тї непорядки, а кажуть лише вывозити гнѣй зъ подвѣря, за-для охороны передъ холерою.

— **Пѣдпаленье.** Онодги около 3 годины въ ночи увидѣли Войцѣхъ и Катерина Шустры, повертаючи домѣвъ при ул. Мулярскѣй ч. 21 у Львовѣ, що соломяна стрѣха, котрою дѣмъ покрытый, починає горѣти. Обоє кинули ся на ратунокъ и спѣльными силами удало ся имъ огонь придавити. Коли надѣйшла повѣдомлена о выпадку инспекція поліційна, найдено въ двохъ мѣсцяхъ въ стрѣсѣ вѣткнене угле, що вказує на се, що огонь бувъ пѣдложеный. Виновника доси не вѣдкрыто.

— **Повѣнь.** Зъ Петербурга доносять, що въ наслѣдокъ выливу рѣки Донця находить ся значна часть мѣста Харкова пѣдъ водою. Крига позрывала мосты, такъ що комунікація зѣ всхѣдною частію мѣста перервана. Тамъ такожь справила повѣнь величезнї спустошеня. Пѣдъ водою стоять цѣлї ряды домѣвъ. Люде ратували ся на поромахъ, але рѣка забрала ихъ и понесла. Кѣлько людей упало жертвою катастрофы доси не звѣстно.

— **Холєра въ Россіи.** До Polit. Corr. пишуть: Треба сконстатуватн зъ признаньемъ, що правительство россійске робить, що єсть въ єго силахъ, щобы можна зъ весною ставити чоло небезпечности холєры. И такъ начальники громадъ въ ґуберніи варшавскѣй одержали поручене, щобы пересвѣдчили ся, чи всѣ громады, навѣщенї минувшого року пошестію мають добру воду до питя. Де сего треба заводать ся новї кирницѣ. Рѣвночасно пригадано и заострено приписы о средствахъ десінфекційныхъ и иншихъ зарядженяхъ для здержаня заразы. — На засѣданю войсковои академіи медичнои въ Петербурзѣ зъ дня 20 н. ст. марта зазначено, що 258 студентѣвъ академіи брало участь въ борбѣ зъ холєрою, при чѣмъ трехъ померло вѣдъ сеи недуги.

— **Наслѣдки піяньства.** Въ Королѣвцѣ, повѣта борщѣвского ярмаркувавъ Яcько Колачковскій тамошный шляхтичь дня 23 н. ст. марта цѣлый день, а въ ночи забавлявъ ся до пѣзна въ шинку при чарцѣ. Вертаючи около пѣвночи до дому нетверезый, упавъ зъ моста до потока, въ котрѣмъ ажь рано другого дня побачили люде, що лежавъ неживый зъ розбитою о камѣнье головою, зануреною у водѣ. Яcько Колачковскій бувъ за житя дуже неспокѣйный человѣкъ, задиравъ ся зъ людьми, запивавъ ся и за то все неразъ мусѣвъ вѣдсиджувати кару у вязници. Разъ опамятавъ ся и присягъ въ церкви, що не буде пити нѣякихъ горячихъ напоѣвъ, але присяги не додержавъ и запивавъ ся дальше.

— **Вынахѣдчикъ уніформѣвъ не перепускаючихъ куль**, мангаймскій кравець Дове, мавъ зробити ґр. Капрівому предложенье, щобы держава вѣдкупила вѣдъ него єго вынахѣдъ за 3 мілїоны марокъ. Ґр. Капріві зажадавъ часу до намыслу.

— **Зъявище природы.** Новойоркскій Herald доносить зъ дня 25 н. ст. марта про незвычайну катастрофу, яка лучила ся въ Колюмбіи. Недалеко мѣста Попаянъ провалила ся нагле гора Круизбона. Се зъявище попередивъ кѣлькадневный пѣдземный гукъ, що вѣдзывавъ ся вѣдъ часу до часу. Вѣдтакъ 25 н. ст. рано гора розпала ся нагле на двое и запала ся пѣдъ землю, а рѣвночасно кусники єи вылетѣли зъ великимъ гукомъ у воздухъ и падаючи засыпали сусѣдні околицѣ и затамували бѣгъ кѣлькохъ доохрестныхъ рѣкъ. Въ катастрофѣ погибло около 12 людей и стада коровъ та овець.

— **Дрѣбнї вѣсти.** Въ справахъ польского вѣча католицкого въ Краковѣ прибули теперь до Львова гр. Андрѣй Потоцкій, кс. Хотковскій и ґр. Людвикъ Дембицкій. — Евгеній Грабовскій начальникъ суду въ Товмачи померъ нагло дня 26 н. ст. марта. — Дирекція ґімназіи станиславѣвскои выдала розпорядженье, що ученики можуть ходити до театру лише за дозволомъ дирекціи.

— До вчерашного [60] числа долучено **Цѣнникъ спеціяльного складу артикулѣвъ господарскихъ** и складу фарбъ, лякерѣвъ, покостѣвъ, хемікалій, ґумовыхъ кишокъ и приборѣвъ броварныхъ Альойсія Гибнера. Длятого звертаємо нинѣ увагу нашихъ Вп. читателѣвъ на сей складъ и поручаємо єго ласкавѣй памяти.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краєвый оголосивъ конкурсъ на посаду директора краєвои школы рѣльничои въ Дублянахъ зъ платнею въ сумѣ 2.360 зр., зъ пятилѣтнымъ додаткомъ въ квотѣ 200 зр. Речинець вносити поданя до 1 червня 1893 р. — Магістратъ Болехова розписавъ конкурсъ на посаду мѣского ветеринаря зъ рѣчною платнею 300 зр. Поданя належить вносити до кѣнця цвѣтня. — Окружна рада шкѣльна въ Городку оголосила конкурсъ на посаду учителя въ Городку, дальше въ Яновѣ и посады учителѣвъ въ Бартатовѣ, Добростанахъ, Галичановѣ, Каменобродѣ, Лисневичахъ, Лозинѣ, Мальчичахъ, Милятинѣ, Оттенгавзенѣ, Родатичахъ, Угерцяхъ незабитовскихъ, Воли добростаньскѣй. Речинець вносити поданя до 30 цвѣтня.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 29 мярта. Правительство поставить въ часѣ осѣннои сесіи рады державнои проєктъ закона, въ справѣ зѣбѣльшеня скѣлькости здатковои монеты зъ мѣди и ніклю.

Парижь 29 марта. Сенатъ вѣдкинувъ законъ въ справѣ оподаткованя фортепянѣвъ и ліберіи.

Петербурґъ 29 марта. Найновѣйшій указъ царя стремить до зросспйщеня приватныхъ заведень науковыхъ въ дорпатскѣмъ округѣ шкѣльнѣмъ. Царска пара выѣхала до Криму.

Римъ 29 марта. Князь Счіяра засужденый на три мѣсяцѣ вязницѣ, на 5000 лірѣвъ грошевои кары, на зворотъ цѣны купна за проданї предметы за границею и на кошты процесу.

Брукселя 29 марта. Въ „Mawbeke-Waes“ прийшло до бѣйки мѣжь селянами и жандармерією, причѣмъ жандармы стрѣляли. Кѣлькохъ селянъ ранено.

Надѣслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкѣвска ч. 19

приймає всякї замовленя на одяги цивільнї, войсковї и для Вп. Духовенства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшѣй цѣнѣ. 4562

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНѢТКИ. Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкѣдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагѣдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жѳгмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вѣдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

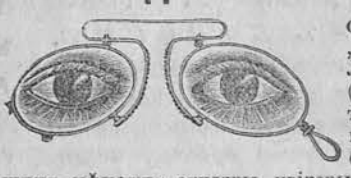

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ“, Львѣвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великѣмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайги, ленты мѣрильнї, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звѣнкѣвъ електричныхъ. Всякї направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрї вѣдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 14—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дѣмъ банковый и Контора вымѣны у Львовѣ

купує и продає всякї листы заставнї, 5% Обліґації комунальнї банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державнї и приватнї, Монеты австрійскї и заграничнї **по найкористнѣйшихъ услѣвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосѣвъ, якъ такожь платныхъ купонѣвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручења на біржу выконує найсолідніѣйше.** Переказы на бѣльшї мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручења зъ провінціи выконує вѣдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 9—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. пошесный	пот. пошесный	пот. особый	пот. особый	пот. особый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнобъ	—	—	901	—	—	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Міскольча, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зъ Львова	пот. пошесный	пот. пошесный	пот. особый	пот. особый	пот. особый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Мушины-Криницѣ via Тарнобъ	—	—	—	—	756	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (зъ голов. двор.)	256	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродобъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Міскольча, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	931
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	756

ЗАМѢТКА: Часъ поданый пбсля годинника львовского. Числа подчеркнений означають пору нбчну вбдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 6 рано.

2382

Машинки американьскй до роблення мороженого по зр. 5, 6·50, 7·50 и 10 зр. поручае Петро Хмелевскій, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1. (напротивъ катедры). 4·95

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ

Е. и І. ФРІДРІХОВЪ

у Львовѣ

поручае всякй роды мыла, господарскй и тоалетовй, свѣчки церковнй, мілевй крохмаль, соду, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскбй ч. 13. 4—15

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровй

и всякй выробы рукавичничй

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львовъ улиця Галицка ч. 16.

На свята Великодній

поручае

КАРОЛЬ БАЛЛАБАНЪ

У ЛЬВОВѢ

Незаводяче въ розчинѣ

ДРОЖДЖЕ

прасоване

славнои фабрики

Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни.

Ласкавй замовленя зъ провінціи приймаю вбдъ нинѣ и выконую въ цвѣтну недѣлю дня 3 н. ст. цвѣтня. 4598 3—3

Всѣ до жида!

Десять лѣтъ истнуе моя торговля, а найменше пбдпирають ей свои. Теперь устроивъ я 3 вбддѣлы: І. Гардероба мужеска нова и выббръ матерій, бѣля та останковъ; ІІ. Гардероба дамска нова; ІІІ Гардероба рбзна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.

Прошу мене пбдпирати. 4631

Зъ поважаньемъ

ЯЩИШИНЪ

у Львовѣ, будынокъ театральный.

О половину знижен цѣны

для передплатниковъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькбвщины“

на давнѣйшй томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т. І—ХХ. включно, чи хто купуе разомъ чи поєдинчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томбвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

НА СВЯТА

На наближаючй ся свята

звѣстный зъ доброты

Головный складъ вуденинъ ЮСИФА ЯНКОВСКОГО

у Львовѣ улиця Театральна число 12

засмотреный обильно у всѣлякй артикулы входячй въ кругъ масарства, якъ: шинки молодй вудженй сырй до вареня и варенй, ковбасы печенй, сѣканй и краянй (краковскй), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вудженй сырй до вареня и варенй або печенй, такожь вестфальскй сырй до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловй вудженй сырй и варенй, салямі, мортаделя свѣжй и загребскй сухй руляды зъ поросять и въ рбзныкъ родахъ, кишки паштетови, паштеты знамевитй, молодй поросята и т. ин. делікатесы въ великбмъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 7—8

4528

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп. П. Т Публики просить о численне вбдвиджуванве и остае зъ поважаньемъ

ІОСИФЪ ЯНКОВСКЙ

НА СВЯТА

Контора мѣстова ул. Гетманьска 22

Фабрика штучныхъ навозбвъ

спблки командитовои

ЮЛІЯНА ВАНҐА у Львовѣ

значно поббльшена введеньемъ въ рухъ машинъ найновѣйшихъ систембвъ **поручае по цѣнахъ нижшихъ якъ яка небудь инша фабрика** и при найдогбднѣйшихъ услбвіяхъ сплаты, головно пбдъ весняй засѣвы

розложену сѣрчаною кислотою

Муку кбстяну и суперфосфаты

зъ ґарантіею найвышихъ процентовъ

въ водѣ розтворенои кислоты фосфоровои и азоту легко ассімілюючого ся въ земли.

Цѣнникъ и способъ уживаня высылае ся на жаданье оплачено вбдворотною почтою; устнй поясненя удѣлае ся **въ конторѣ при ул. Гетманьскбй 22** вбдъ год. 9½ до 1 и вбдъ 3½ до 7. 4639 2—8

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякй сосуды беднарскй въ моѣй торговли товарбвъ корѣнныхъ винъ и делікатесбвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 2—30

ЧЕРНАВСКІЙ (СНЫЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконуе ся сгаранно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкбнчен прикрасы.** 4641 церковнй. 1—150

Вбдновлюю старй иконы и иншй ручи.

Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. — У Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кбнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягбвъ, за-для закупна ббльшои скблькости, — то продаю ихъ по значно зниженбй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригбдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французкихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елеґантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Не пбдпадаючй заразѣ дуже плбдній и мучній

„Бараболѣ бѣлй чудесній“

и **„Синй великаны“** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ дббръ ґр. А. Марассе въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 6—20

ШКОЛА НА ЦИТРУ

до самостбйнои науки примѣнена, композиторомъ и учителемъ на тбмъ инструментѣ директоромъ Володиславомъ Маньковскимъ выдана и всѣмъ часописями за найлѣпшу признана въ елеґантнбй оправѣ. Цѣна 3 зр

Купуючимъ сю школу прислугуе право набути дуже добру, концертову цитру за 6 зр, котра въ торговляхъ музичныхъ коштуе бодай два разы стблько.

Того-жь автора „Чарбвнй звуки“, збборъ найгарнѣйшихъ композицій на цитру. Зшитокъ І. и ІІ. по 5 кусниковъ въ кождбмъ цѣна по 1 зр. Адресувати треба до накладця **Станислава Келера (Köhler), улиця Батброго ч. 28 у Львовѣ.** 4601 3—3

Тутки циґаретовй

елєктрично стисканй зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручае фабрика Г. Пионтковского, Львбвъ, ул. Паньска ч. 2 **Опаковане gratis.** При вбдборѣ 1000 штукъ franco. 4618 8—30

ГАЛИЦКЕ

акційне

ТОВАРИСТВО

ТОРГОВЕЛЬНЕ

ул. Ягайлоньска ч. 3.

поручае

НАВОЗЫ

штучнй

МАШИНЫ

рбльничй

по цѣнахъ фабричныхъ.

ПОЛОТНА, СУКНА

и всякй выробы промыслу краєвого

въ центральнбмъ

БАЗАРѢ КРАЄВБМЪ

ул. Кароля Людвика ч. 5, І. поверхъ.

4642 1—6

Тутки циґаретовй !неклиєнй!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ вбдъ 1 зр.

поручае *фабрика* Ф. Нижаловского **Львбвъ** Гот Жоржа

Опаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 16—83

Цѣны дуже умѣренй.

Пробки матерій высылае ся на жданье вбдворотною почтою.

Пробъ краєвый.

ХРИСТІЯНЬСКЕ ТОВАРИСТВО

выробу и продажѣ літурґічныхъ одягбвъ

ВЪ КОРОСНѢ.

Товариство зареґестроване зъ ограниченою порукою.

Одержало свѣжій транспортъ матерій **Ліоньскихъ**, зъ котрыхъ выробляе всякй одяги церковнй для греко- и римо-кат. обряду якъ: орнаты, фелоны, бальдахины, дальматики, тувальнѣ, хоругви хресто-образнй и прапорнй **Плащанницѣ, Прапоры для товариствъ.**

Бѣлье церковне зъ полотна краєвого, біреты, кольорадки и цвѣты церковнй.

Замовленя выконуе въ найкоротшбмъ часъ по умѣреныхъ цѣнахъ.

Приймае старй фелоны церковнй до направы.

ДИРЕКЦІЯ.

(Екси. анонсбвъ „Импресса“ Львбвъ). 4629 3—5

Для П. Т. Духовеньства на раты.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВБДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

оббймили теперѣшнй управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вбдлили доси вже **1.558 дзвонбвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пбдбймають ся всѣлякои роботы, входячи въ обсягъ вбдливальнѣ дзвонбвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вбдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшбмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожь на раты). 4582 24—?

Лишь тогдѣ **правдивый,** если трикратна флящина єсть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтбмъ папери).

Доси не перевышеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни.

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и **за-для своси легкои стравности** порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути **скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збольшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокбвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричнбмъ **Wien III./3., Heumarkt Nr. 3.,** а такожь **майже по всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.**

У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, К. Крижановского, та у пп. купцѣвъ: Стан. Маркевича, К. Балабана и К. Ганкого.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы:

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 4434 17—18

ЄВАНГЕЛІЯ

найновѣйшого выданя

въ прекрасныхъ оправахъ въ цѣнѣ вбдъ 40 до 250 зр.

завсѣгды можна оглядати въ заведеню

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Подвалье ч. 9. 4471

СТАРЙ ЄВАНГЕЛІЯ

принимають ся до вбдновленя по найнизшихъ цѣнахъ.

ВАЖНЙ

для горалень, бровароВъ, тартаковъ и фабрикъ

технічнй артикулы ґумовй

якъ вужѣ ґумовй, плыты, перстенѣ шнуры до лученя котловъ паровыхъ, у всѣхъ пиринахъ и грубости — поручае

Альойсій Гібнеръ

Львбвъ Рынокъ ч. 38. 4620 3—?

ІОСИФЪ ФРІДЛЕНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядовъ рбльничихъ

у ВѢДНИ

поручае на надходячій сезонъ свои знаменитй выробы патентованй, якъ и пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догбдній условія сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Тополыницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорбвъ тамъ-же.

Глядае ся агентовъ на провінцію. 4615 4—10

АНТБНЪ КАФКА

перше **А. КОЖЕЛЮЖЕКЪ**

у Львовѣ, Рынокъ ч. 29

перехбдна каменица Андролього, вбдъ стороны же оо. Єзуитбвъ Театральна 12

поручае на сезонъ весняный и лѣтный

капелюхи и циліндры власного выробу въ наймодньйшихъ формахъ и краскахъ по найнизшихъ цѣнахъ

якъ такожь

капелюхи и циліндры фабрикъ Габіґа и Плєса у Вѣдни въ великбмъ выборѣ капелюхи въ рбзныхъ краскахъ 5 зр., циліндры-жь цѣлкомъ легкй по 9 зр. **Такожь капелюхи мягкй неперемакаючй т. зв. „Льоденъ“** зъ фабрики Ант. Піхлєра въ Градци. Рбвножь капелюхи соломянй мужескй и дитиняй.

Приймае капелюхи и циліндры до вбдновлювания и переробки.

Цѣники на жданье дармо и franco. 4622 3—3

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 62. Львôвъ, Четверъ 18 (30) марта 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungenjasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на неперед застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Сегорôчна сесія рады державной.

II.

По уступленю ґр. Кінбурґа зъ міністерства и выбуху борбы межи лѣвицею а ґр. Таффимъ ходили якійсь часъ вѣсти, що рада державна буде розвязана а Таффе пробовати-ме роздвоити лѣвицю, притягаючи до себе „умѣркованыхъ“ ей членôвъ, именно властителѣвъ бôльшой посѣлости. Однакожь и двôръ нерадый бувъ розвязаню парляменту та частымъ выборамъ зъ конечными при тôмъ аґітаціями и роздразненьемъ середъ народу, и выгляды на розбитье лѣвицѣ показали ся малыми, а ослабленье ей въ користь антісемітôвъ и нѣмецкихъ націоналôвъ (бо се була бы єдина можнôсть) не могло бути принаднымъ хоть-бы й для мало скрупулятного політика. Коли-жь и порозумѣнье зъ молодо-Чехами не було можливе а новй выборы радше змôцнили бы ихъ сторонництво, нѣжь ослабили-бъ, лишивъ ся для ґр. Таффого єдиный выхôдъ: поєднати ся зъ нѣмецкою лѣвицею. Сей выхôдъ и для лѣвицѣ бувъ найбôльше пожаданый, бо борба зъ ґр. Таффимъ мусѣла бы не тôлько Таффому, але и ѣй принести саму шкоду.

Миръ мавъ бути заключеный теперь уже не на пôставѣ особистыхъ концесій, вступленя членôвъ лѣвицѣ до міністерства, але на пôставѣ проґрамы, котра бы правительство обовязувала а лѣвицю забезпечувала. Проґраму уложило міністерство въ порозумѣню зъ лѣвицею. Вправдѣ оно порозумѣвало ся и зъ другими двома великими клюбами, але тôлько для формы, бо поправокъ предложеныхъ ґр. Гогенвартомъ оно не увзгляднило а приймило лише поправки д ра Плєнера. Сеся проґрама якъ для лѣвицѣ уложена такъ для неи й найкористнѣйша, а тôлько одна точка ей, дотыкаюча интересôвъ церкви и школы, незгôдна зъ интенціями лѣвицѣ.

Проґрама уложена була въ часѣ Рôздвяныхъ ферій, котрй именно й зъ тои причины сего року тревали цѣлый мѣсяць, але выкôнчена зôстала ажь въ два тыждня пôзнѣйше. Черезъ той часъ, а навѣть трохи ще й опôсля, тревавъ въ парляментѣ дальше безладъ, що зачавъ ся вôдъ розъѣднаня лѣвицѣ зъ Таффимъ и розвязаня аліянсу трохъ великихъ клюбôвъ. Дебаты тягнули ся въ безконечнôсть, бо нѣхто не хотѣвъ, въ роли посла правительственного, ставити внесеня на замкненье дискусіи, а надъ вôдповѣдями правительства на интерпеляціи палата (щô давнѣйше бувало тôлько въ зовсѣмъ выимковыхъ выпадкахъ) призволяла отвирати дискусіи, котрй й вели ся довго, скучно и безъ результату та хôсна. Таке проволѣканье дебатъ и марнованье часу було впрочемъ и потрѣбне, щобы назадъ уложили ся взаємины межи лѣвицею и міністерствомъ. Се дѣяло ся помалу и наступило ажь пôзно; властиво кріза парляментарна, сли о такôй можна говорити, скôнчилась ажь зъ выборомъ новои президіи.

Проґрама правительственна була родомъ компромісу межи лѣвицею а міністерствомъ, при чôмъ увзгляднено трохи и клерикалôвъ, щобы не вôдпихати клюбу Гогенварта. Впрочôмъ она була тôлько новымъ, розширенымъ та поправленымъ выданьемъ бесѣды троновои и такъ само, якъ сеся бесѣда, добула собѣ затвержденье короны. Найменше дотыкала она интересôвъ польскихъ; другй сторонництва, котрй на національнôмъ або політичнôмъ поли мають ще великй потребы незаспокоенй, не могли нею задоволити ся. Поєднанье правительства зъ лѣвицею мусѣли особливо тй сторонництва, котрй вели и ведуть зъ лѣвицею борбу, приймити дуже нерадо. Оно може найбôльше вôдбило ся на антісемітахъ, котрй при голосованю надъ фондомъ діспозиційнымъ покинули свою попередну опозицію, щобъ тôлько голосувати противъ лѣвицѣ, а теперь побачили себе усунеными на бôкъ.

Але поєднанье нѣмецкои лѣвицѣ зъ міністерствомъ ґр. Таффого есть тôлько позôрне и нещире. Обѣ стороны властиво ненавидять себе и не довѣряють собѣ посполу. Лѣвиця й безнастанно старає ся скрѣпити свою позицію, зъ одной стороны „идучи въ народъ“, зъ другои шукаючи аліянтôвъ. Не могучи довести до кôнця зъ Поляками, звернула ся, щобъ и Полякôвъ и правительство шахувати, до молодо-Чехôвъ, предкладаючи modus vivendi на основѣ спôльныхъ идей ліберальныхъ. Очевидно, що національный и політичный антаґонізмъ єсть за великій, якъ щобы до якои небудь угоды межи ними могло прийти. Дня 20 лютого д-ръ Плєнеръ порушивъ справу нѣмецко-ческого порозумѣня а д ръ Герольдъ вôдповѣвъ примирительно, хочь скептично; дня 20 марта проф. Масарикъ именемъ молодо-Чехôвъ поставивъ яко конечне услôвье порозумѣня признанье Нѣмцями ческого права державного, а д-ръ Плєнеръ именемъ Нѣмцѣвъ вôдкинувъ то жаданье яко неможливе до принятя и на тôмъ цѣла епізода скôнчила ся

Будь-що-будь остаточно найбôльше зыскала въ минувшôй сесіи нѣмецка лѣвиця. Она маневруе дуже осторожно, боячись, щобы не перехопити ся, и дожидае, ажь дальшій хôдъ справъ самъ изъ себе принесе ѣй повну перевагу. Она позбула ся накиненого ѣй немилого аліянсу зъ клюбомъ Гогенварта и маe свобôдну руки супротивъ усѣхъ иншихъ сторонництвъ якъ и супротивъ правительства, а при тôмъ найбôльшій вплывъ, зôпхнувши трошки на бôкъ польске „коло“. Попередна Geschäftsmajorität, розбивши ся разъ, ледви щобъ могла злѣпити ся на-ново. Теперь у важнѣйшихъ справахъ бôльшôсть знайде ся все, бо опозиційне станowище займають й дальше тôлько молодо-Чехи [зъ молодо-Хорватами] та въ части антісеміты и нѣмецкй націоналы; въ справахъ другорядныхъ и третьорядныхъ бôльшôсть парляментарна мѣняе ся що-хвиля.

Ґр. Таффе въ остатныхъ часахъ не оказувавъ стôлько рѣшучости, зручности и силы, якъ давнѣйше. Вôнъ выглядавъ якъ-бы тяжко утомленый або навѣть хорый. Вѣсти зъ рôзныхъ сторôнъ голосять, що вôнъ и не маe вже такого великого вплыву и довѣря у рѣшаючихъ сферъ, якъ передше, и заповѣдають, що вôнъ уже не дуже довго буде управляти політикою Австріи.

Окрôмъ буджету, котрый зрôсъ уже значно по-надъ 600 міліонôвъ, полагодила рада державна тôлько дрôбнѣйшй справы (межи важнѣйшими для нашого краю есть будова подôльскихъ зелѣзниць и продажь соли для худобы), иншй бôльшй справы або ще не покôнчила, або маe навѣть ще зачинати. До непокôпченыхъ справъ належать: реформа выборча зъ заведеньемъ безпосередныхъ выборôвъ, змѣна закона прасового, новый законъ карный, реформа податкôвъ, реформа закона промыслового. До незачатыхъ ще справъ належить передовсѣмъ нова процедура цивільна. Нѣмецка лѣвиця заповѣла, що въ осени поставить внесенье на выбôръ комісіи для справъ національныхъ, въ котрôй бы заступленй були всѣ австрійскй народности.

Дуже багато часу забрали парляментови, якъ и въ попередныхъ сесіяхъ, безконечнй дискусіи о ческôмъ правѣ державнôмъ и взагалѣ о нѣмецко-ческôй справѣ. Тй дискусіи зачали вже навкучувати ся палатѣ и рôзнй сторонництва (нѣмецкій націоналъ Штайнвендеръ, антісемітъ Люеґеръ, нѣмецкій консерватистъ Лінбахеръ) высказали ся въ тôмъ дусѣ. Справдѣ ческа справа черезъ безнастанне зновлюванье такихъ дискусій и повторюванье уже неразъ сказаного не поступае наперед.

О дѣяльности рускихъ послôвъ поговоримо въ окремôй статьѣ.

Доля нашихъ селянъ на лѣтныхъ роботахъ въ Румуніи.

Якъ звѣстно, зъ Покутя що року вербують аґенты на лѣтнй роботы до Румуніи або и въ иншй стороны множество нашихъ селянъ и селянокъ. Робôтнй люде тутъ обовязують ся до роботы и дають ся вести въ чужину [торôкъ навѣть ц. к. староство косôвске помôчне було аґентамъ въ експедіованю людей за границю], — а тамъ звычайно не знаходять того, щô обѣцювано, и по тяжкихъ досвѣдахъ за якійсь часъ вертають ся домôвъ, утѣкають, не маючи вже змоги додержати умовленого речинця. Повернувши-жь до дому, дôстають по довшôмъ або коротшôмъ часѣ вôзваня до суду, до розправъ баґательныхъ, зъ позвами найчастѣше нѣмецкими, котрыхъ не розумѣють, и зъ претенсіями неразъ просто выдумаными, а не могучи добре вычислити ся зъ вôдробленои роботы и завдатковъ выбраныхъ на мѣсци дрôбными квотами, вкôнцю не маючи звычайно правного дорадника, котрый бы вôдповѣдно сформулувавъ оборону, — въ спорѣ найчастѣйше упадають. Тогдѣ противъ тыхъ бѣлыхъ муринôвъ идуть до судôвъ поданя о екзекуцію, за претенсію и кошты граблять послѣдню одежину и послѣдный хлѣбъ та продають за будь-що, и интабулюють претенсіи на господарствахъ, абы за будь-що продати. Такй то дуже часто бувають сумнй наслѣдки еміґраціи за границю на роботы.

Однакъ зъ приятностію мѣстимо пониже вырокъ мѣско-делѣґованого суду коломыйского въ одной того рода справѣ, оголошеный дня 22 марта с. р. до чч. 2334, 2351 и 2362. [Властиво три выроки, але що они рôвнозвучнй, то мы ихъ взяли у одно.] Вырокъ той, — свѣдчачій зъ одного боку, якъ веде ся нашимъ людямъ на роботахъ въ Румуніи, а зъ другого боку, якъ совѣстный судья може законно взяти въ оборону той поневѣряный и вызискуваный нарôдъ и охоронити его вôдъ дальшого вызыску, звучить въ новой основѣ:

„Въ имени Єго цѣс. Величества — ц. к. адъюнктъ судовый Танчакôвскій, яко судья для справъ дрôбныхъ [баґательныхъ] при ц. к. мѣско-делѣґованôмъ судѣ въ Коломыи, въ спорѣ дрôбнôмъ Матѣя барона Штайґера противъ [*тутъ наведенй имена сорокъ и кôлькохъ селянъ и селянокъ*] о заплату квотъ: 26·51, 18·23, 41·05, 22·92, 22·73, 28·29, 26·52, 20·69, 26·06, 15·72, 26·06, 25·38, 18·19, 26·50, 23·30, 24·26, 17·58, 28·52, 23·10, 26·95, 23·15, 24·47, 21·01, 21·81, 16·44, 31·33, 30·53, 18·90, 28·04, 20·69, 26·28, 18·71, 17·82, 50·00, 22·35, 27·40, 22·42, 50·00, 50·00, 21·58 и 22·25 зр. а. в. зъ процентами въ наслѣдокъ позвôвъ зъ дня 30 сѣчня 1893 [*тутъ наведенй числа позвôвъ*] на

---

4)

Надъ Іорданьскимъ прорубомъ.

Оповѣданье *Павла Кирчова*

(*Дальше.*)

VI.

Олена що-лишь пристала насередъ рѣки повыше села на ледѣ, щобы вôдсапнути, та похухати въ скрепленй руки, що ними за кусень шнура тягнула позадъ себе велику вязанку сухого рѣща. Морозъ блестѣвъ искрами снѣговыхъ стрѣлокъ, розсыпавшись по гладенькôмъ, якъ зеркало, ледѣ на рѣцѣ. Надъ нею уносивъ ся облакъ пары, що выходила зô спôтнѣлого ей тѣла крôзь дѣраву, латану петечину, розстебнену на грудяхъ. Мимовôльно поглянула она въ низъ рѣки, и, при вечѣрнôмъ сумерку, доглянула якусь тѣнь, що крала ся попôдъ берѣгъ рѣки вôдъ села. Тѣнь по ледѣ ставала що-разъ довша, ажь на однôмъ закрутѣ зовсѣмъ щезла.

— Кобы лишь не звѣръ якій, сохрани Господи! — подумала, вхопила за шнурокъ и почала швидко тягнути свою вязанку дъ берегови.

Ажь ось тѣнь вырнула знова, вже зовсѣмъ недалеко, и Олена, сама не знаючи чому, кинула вязанку, выхопилась на берѣгъ и почала зъ цѣлои силы утѣкати горѣ рѣкою... Ѣй повидѣлось, що то ей Максимъ. И не помылилась. Вôнъ зъ-разу пустивъ ся за нею, але видячи, що она бѣжить що-разъ дальше вôдъ села, у поле, звôльнивъ бѣгу и пôйшовъ за нею взыгопымъ крокомъ. Въ Оленѣ товкло ся серце, немовь розгойдане серце звона, що нѣякъ зупинитись не може. За крайкою при боцѣ заваджала ѣй сокирчина, товкла по клубахъ. Олена выхопила ей и кинула позадъ себе. Максимъ не гнавъ за нею и она звôльнила бѣгу, щобы втихомирити битье серця, котре тамувало вôддыхъ. Тымчасомъ Максимъ почавъ скорити и Олена пустилась зновъ, що силъ стало бѣгти наперед. Пôдъ самыми лозами опустили ей силы, ноги пôдъ нею трясли ся, пôтъ ливъ ся цюркомъ... „дѣй ся Божа воля, не можу дальше“ — промовила Олена сама до себе.

Максимъ дôгнавъ ей. По нѣмъ непримѣтно було, абы вôнъ бувъ пяный. Выглядавъ на зовсѣмъ тверезого чоловѣка. За ременемъ нѣсъ тоту саму сокирчину, що Олена покинула була за собою.

— Чого-жь ты такъ утѣкаешь вôдъ мене? — промовивъ вôнъ байдужно, пôдходячи идъ нѣй.

— Бо я настрашила ся, боюсь тебе, Максиме . бою ся. .

— Иги! або я такій страшный, чи що?

— Чого-жь ты хочешь вôдъ мене, Максиме? чого гонишь за мною? Тамъ дѣти самй, ждуть. .

— А чого-жь бы я хотѣвъ вôдъ тебе... Отъ выйшовъ помогти тобѣ вязанку притягнути... ты вже отъ на смерть запрацювала ся...

Олена чула жилами, кровью кожде єго слово, трясла ся якъ рыбка схоплена на удку.

— Я виджу, що ты хочешь душу менѣ вôдобрати... Але хочь нѣкого нема коло насъ, то Господь надъ нами... Вôнъ усе видить, та й насъ розсудить...

— Иди, на чорта менѣ твоєи душѣ! що менѣ зъ нея прийде? Рубінъ не дасть и пôвъ порціи горѣвки .. Иди, отъ ходи онтамъ въ лозину, най люльку закурю, вôдпôчнемо та пôйдемо до дому, бо дома дѣти ждуть, вечеряти люде сѣдають...

— Не пôйду я тамъ, Максиме! Богъ небесный видить, що я тобѣ нѣчого не винна...

— А чи-жь я тобѣ що кажу? Вôдпôчнемо тай пôйдемо. И ты задыхала ся, и я трохи змучивъ ся.

— Максиме, май Бога въ серци!... Не о мене менѣ йде... Погадай: дѣти нашй...

— Но, но, йди наперед!

— Що ты загадавъ Максиме? що ты хочешь робити?

— Иди, коли кажу, та ще по добру... йди наперед!

Олена блѣда, залякана, дрожучи мовь у пропасници, пôйшла наперед.

— Дальше, ще дальше! — розказувавъ Максимъ рѣшучимъ голосомъ, коли увôйшли въ окраину лозины надъ рѣкою. — Тамъ за вѣтромъ, тамъ буде лѣпше.

Олена пôйшла дальше. Максимъ казавъ зупинитись. Вôнъ вытягнувъ сокирчину зъ-за ременя и лягъ пôдъ корчемъ на снѣгъ. Олена стояла и дожидала.

— Клякни собѣ оттутъ! — розказавъ Максимъ байдужно, але рѣшучо.

Олена клякнула.

— Зложи руки, дивись на мене и говори „Отче нашъ“.

Олена почала говорити „Отче нашъ“.

— Теперь „Богородице!“... А теперь „Вѣрую“... Ще „Ослаби“... Ану „Пôдъ Твою милость“... Такъ, добре. Теперь перехрести ся... Такъ! Не вставай же, поки не скажу.

Вôнъ цюкнувъ сокирчиною и вытявъ кôлька лозиновыхъ прутôвъ по-при самôмъ корени.

Надъ ними зорѣло небо міліардами ясныхъ очей, по-надъ головами тягнувъ мôцный зъ морозомъ вѣтеръ долѣ рѣкою, а пôдъ ногами сыпались и мѣнились тысячнй морознй искры.

— Встань! — промовивъ Максимъ по хвили, — здôймай петечину...

— На що-жь я буду знимати петечину? Тажь видишь, яка лють! Май серце, Максиме!

— Знимай, коли кажу!

Олена зняла петечину.

— Ще сорочку!

За весь той часъ Олена зъ ляку и великои стужѣ дзвонила голосно зубами, трясла ся. Она впала на колѣна.

— Максиме, не губи моєи душѣ за неповинне, вôдпусти менѣ мôй грѣхъ супросивъ тебе. Я тебе якъ тата рôдного слухати й шанувати буду, я твои ноги, слѣды твои цѣлувати буду! — и приповзавши на колѣнахъ до єго нôгъ, обняла и обѣ обцѣлувала.

— Добре, добре, — промовивъ вôнъ сухо, — лише чини мою волю. Я твôй чоловѣкъ прецѣнь... Знимай сорочку!

Олена зновъ припала до єго нôгъ и обнявши ихъ крѣпко студеными руками, цѣлувала пристрастно о обливала останками своихъ теплыхъ слѣзъ. Максимъ сѣпнувъ ногами и она покотилась по снѣгу.

— Знимай сорочку, кажу, бо я встаю!...

Олена встала и почала трясучими руками розвязувати застяжку пôдъ шиею. Та скрѣплй пальцѣ не могли найти анѣ домацяти кôнцѣвъ застяжки. Тепла дрожь пройшла ѣй по тѣлѣ, а руки охляли и мовь двѣ гильцѣ надчахненй спустились у долину. Она почула ихъ ажь тогды, коли они зовсѣмъ звисли на долину.

— Борше, борше! — наганявъ Максимъ.

Олена ще разъ звела руки пôдъ шию, та вже не досягнула. Она вхопила обома долонями за пазухи, сѣпнула и розôрвала застяжку. По чолѣ сплывали каплѣ поту, очи якось дивно мутнѣли, повѣки нарастали и спускались що-разъ низше. Она стояла такъ зъ розôрваною сорочкою на грудяхъ и ледви промовила:

— Не можу, рукавы...

Максимъ пôдôйшовъ, порозрывавъ застяжки на рукавахъ и самъ здеръ зъ ей плечей сорочку. Олена дуже побѣлѣла, побѣлѣла на чолѣ й на лици. Весь видъ ей выглядавъ на голову тридневого труна.

— Но, но! не удавай! — крикнувъ Максимъ и взявши зъ холодною кровью лозовый прутъ, ударивъ ей зъ цѣлои силы по голыхъ плечехъ.

Олена пôдвела повѣки въ гору, зойкнула глухо.

— Лише тихо, не крычи, бо якъ бы хто чувъ, гадавъ бы, що тутъ не знати що дѣе ся...

— Не-е бу-у-ду! — промовила Олена, затиснувши зубы.

основѣ переведенои въ днях 20 лютого и 22 та 23 марта розправы рѣшає:

Пôзванй Михайло Тимофѣй Стефана и Иванъ Семчишинъ Федора замѣсть жаданых позвами зъ 30 сѣчня 1893 [*дотычнй числа*] и обмеженых въ протоколѣ зъ 20 лютого 1893 квотъ 48 зр. и 48 зр. 80 кр. а. в. виннй заплатити позовникови Матѣеви баронови Штайґерови до 8 днѣвъ пôдъ загрозою екзекуціи по 24 зр. безъ обовязку солідарности мѣжь собою, зъ жаданьемъ же решты пôзванои претенсіи вôдправляє ся позовника, а кошты того спору зносить ся мѣжь ними посполу.

Жаданю позовника Матѣя барона Штайґера, высказаному въ позвахъ зъ 30 сѣчня 1893 [*тутъ наведено 39 чисел*] а обмеженому въ протоколѣ зъ 20 лютого 1893, щобы пôзваных [*тутъ имена 45 пôзваных*] засудити на заплату квотъ [*цифры зр.*] — вôдмовляє ся, натомѣсть засуджуєсь позовника Матѣя барона Штайґера на заплату до 8 днѣвъ пôдъ загрозою екзекуціи коштôвъ того спору пôзваным, а то: 21 пôзваным [*имена ихъ*] по 2 зр. 42½ кр., 5-омъ по 2 зр. 12½ кр., 4-омъ по 2 зр. 17½ кр., 3-омъ по 4 зр. 10 кр., 2-мъ по 1 зр. 87½ кр., 2-мъ по 2 зр. 37½ кр. а 3-мъ: 2 зр. 92½ кр., 3 зр. 75 кр. и 4 зр. 85 кр.

Мотивы:

Передовсѣмъ треба зауважати, що спорячй стороны згодили ся на сполученье тыхъ справъ, основуючихъ ся на однôй и тôй самôй умовѣ и неперевышаючихъ пôсля жадань жалобъ загальнои сумы 500 зр. а. в. (§. 5. пост. дрôб.)

Свѣдокъ Михайло Пигулякъ зôзнавъ, що предложеный позовникомъ контрактъ зъ даты Испасъ 31 мая 1892 не бувъ обговорюваный анѣ пôдписуваный контрагентами въ єго присутности; то-жь пôсля §. 886 з. ц. и §. 185 и 186 проц. суд. цив. не може увзгляднитись яко доказъ письменный.

Пôсля зôзнань свѣдкôвъ: Дмитра Лаврука и Юры Ґоянюка Проця заключили мѣжь собою спорячй стороны въ маю 1892 р. устну угоду що-до вынайму услугъ пôсля §. 861, 833 и 1151 з. ц.; обжалованй пôдняли ся господарскихъ роботъ при полевôмъ господарствѣ позовника въ Румуніи, а позовникъ зъобовязавъ ся доставити имъ скôлькôсть умовленои живности и заплативъ имъ умовлену платню за 60 днѣвъ, именно Михайлови Тимофѣєви Стефана и Иванови Семчишину Федора по 24 зр. а. в. зъ горы; притôмъ умовили ся выразно, що битье обжалованых роботникôвъ зô стороны людей позовника, буде уважатись достаточною причиною, щобы обжалованй покинули роботу, а надто пропадуть въ такôмъ выпадку побранй ними завдатки на платню въ ихъ користь.

Михайло Тимофѣй Стефана и Иванъ Семчишинъ Федора не станули на призначенôмъ мѣсци роботъ; прочй обжалованй працювали тамъ вôдъ 14 червця до 7 серпня 1892 и того дня покинули дальшй роботы, не вôдробивши зовсѣмъ одержанои зъ горы 60-дневнои платнѣ, якъ самй они признали.

Пôсля зôзнань свѣдкôвъ: Дмитра Лаврука и Михайла Тимофѣя Стефана, сей послѣдный по заключеню повысшои угоды и одержавши завдатку 24 зр., выробивъ собѣ пашпортъ за границю, однакъ тяжка недуга здержала єго вôдъ сповненя обовязку; а Иванъ Семчишинъ Федора, пôсля зôзнань своихъ и Атаназа Курылюка Ивана яко свѣдкôвъ, ѣдучи зелѣзницею зô всѣма обжаловаными на мѣсце роботъ, высѣвъ на стации въ Лужанахъ зъ поѣзду за природною потребою. Зелѣзниця вôдъѣхала єго и вôнъ пустивъ ся за товариствомъ пѣхотою до Черновець, а не вôднайшовши тамъ товариства и незнаючи дальшои дороги вернувъ третього дня до дому. Єго рѣчи повезено на мѣсце роботъ, де и згинули. И въ однôмъ и въ тôмъ другôмъ выпадку признано, що оба обжалованй не удали ся на мѣсце роботъ не за-для своєи вины, длятого вôдмовлено жаданю позовника и засуджено єго пôсля §. 74 пост. др. на зворотъ коштôвъ, котрй обчислено для обжалованых за те, що явились, кождому по 27 кр., денно, за асистенцію адвокатôвъ по 50 кр. денно за кождого, за повномочіе по 1 зр. и за дорученье жалобъ по 17½ кр.“

Кн. Шварценберґъ и д-ръ Герольдъ передъ выборцями.

Ледви покôнчилась сесія рады державнои, а вже провôдники обохъ сторонництвъ ческихъ, консервативного и молодого, поспѣшили до своихъ округôвъ выборчихъ, щобъ выборцямъ своихъ округôвъ выборчихъ, щобъ выборцямъ политичного. Не здати справу зъ положеня політичного. Не заздати справу зъ положеня політичного. Не запускаючись въ подробицѣ, мы занотуємо лишь провôднй мысли зъ рѣчей кн. Шварценберґа и д-ра Герольда.

Кн. Шварценберґъ державъ рѣчь свою въ католицкôмъ товариствѣ у Празѣ. Вôнъ провѣривъ, що на зборахъ всѣхъ послôвъ чеcко-моравскихъ, якй вôдбулись въ Бернѣ 1 падолиста 1892, не прийшло до повного порозумѣня, якъ се голосили дневники. Згодженость тамъ на солідарну оборону ческого права державного, але оба сторонництва розбйшлись въ пытаню, якои тактики уживати, щобъ достигнути цѣли. Молодо-Чехи обявились за екстремною опозиціею, сторонництво консервативне за вôдновленьемъ давнѣйшого союза чеcко-польско-консервативного. Тыми окремыми дорогами ишли вôдтакъ оба сторонництва въ радѣ державнôй, але не зыскали нѣчого позитивного. Кн. Шварценберґъ есть гадки, що молодо-Чехи опозиціею своєю помогли лишь лѣвици до зближеня до правительства Кн. Шварценберґъ, яко провôдникъ консерватистôвъ ческихъ, хотѣвъ наблизити молодо-Чехôвъ до давнои картельовои бôльшости. Але д-ръ Герольдъ не вдавъ ся въ нѣякй переговоры нѣ зъ „коломъ“ польскимъ, нѣ зъ клюбомъ Гогенварта. Противно, молодо-Чехи думали увôйти въ якійсь близшій союзъ зъ ліберальною лѣвицею, въ надѣи, що вôдъ неи де-що зыскають. Кн. Шварценберґъ думає однакожь, що такій союзъ выйшовъ бы лишь на шкоду Чехамъ. Нѣмцѣ не пристануть анѣ на рôвноправнôсть ческого елемету въ Моравѣ и на Шлеску, анѣ не згодять ся на державне право ческе, анѣ не пôддержать децентралізаціи. Они пристануть хиба на розширенье свободы прасы и реформу выборчу. А чи зъ того выйде якій хосенъ для народу ческого?

Въ рѣчи своѣй поробивъ кн. Шварценберґъ и деякй ревеляціи. И такъ розкрывъ вôнъ тайну, що консерватисты не згодились на такъ звану „нову програму“ ґр. Таффого. Причина лежала въ тôмъ, що правительство вôдкинуло бажанье клюбу Гогенварта що-до реформъ на поли шкôльництва. Консерватистамъ мало того, що міністеръ просвѣты запоручивъ имъ, що буде при нинѣшнôмъ законодавствѣ шкôльнôмъ берегти и увзгляднятн чувства реліґійнй.

Кн. Шварценберґъ обявивъ ся такожь противникомъ територіяльныхъ подѣлôвъ пôсля границь етноґрафічныхъ, а то длятого, бо въ слѣдъ за територіяльнымъ подѣломъ Чехіи мусѣли бы наступити такй-жь подѣлы въ Галичинѣ и въ Стиріи. Тамъ треба бы розграничити Русинôвъ вôдъ Полякôвъ, тутъ Словѣнцѣвъ вôдъ Нѣмцѣвъ, и Австрія не складалась бы вже зъ коронных краѣвъ, а зъ національныхъ областей.

Д-ръ Герольдъ говоривъ въ недѣлю въ Кутнôй Горѣ. Бесѣдникъ заявивъ, що правительство лишь длятого передъ двома роками розвязало раду державну, бо надѣялось при новыхъ выборахъ переперти до парляменту въ значнѣйшôй силѣ елєменты умѣркованй и зъ нихъ вытворити для себе выгôдну бôльшôсть. Сей плянъ не удавъ ся, а розбили єго молодо-Чехи, поборовши старо-Чехôвъ. Гр. Таффе не мавъ на кôмъ опертись. Картельова бôльшôсть ческо-польско-консервативна щезла. Та давна бôльшôсть спиняла завсѣгды бажанье Чехôвъ на осущенье права державного ческого, а въ замѣнъ за то давала Чехамъ лишь дрôбнй концесіи, отъ якъ одинъ портфель въ міністерствѣ. Молодо-Чехи не можуть вправдѣ похвалитись позитивными добутками, але они показали свѣтови, що нинѣшный устрôй державный Австріи не посѣдає нѣякои стôйности. Они поставили такожь доказъ, що нинѣшна програма правительства не спасе Австріи. Тою „новою програмою“ ґр. Таффого не одушевилось жадне сторонництво. Тактика молодо-Чехôвъ, т. є. крайна опозиція, буде мати свои плоды, лишь треба на тôмъ ноли вытревати. Зборы приймали вôдтакъ резолюцію, котрою осудили програму правительства, а заявились за безпосереднымъ загальнымъ голосованьемъ и за пôддержаньемъ найкрайнѣйшои опозиціи супротивъ нинѣшнои системы.

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышля.

[Вечерницѣ „Рускои Бесѣды“.]

Третй вечерницѣ въ „Рускôй Бесѣдѣ“ вповнѣ оправдали нашй ожиданя, що удадуть ся якъ найкрасче. И справдѣ, нѣмецка пословиця Das Schönste kommt zuletzt якъ-разъ тутъ цѣлкомъ надала ся. Всѣ точки богатои програмы выведенй були не якъ на вечерницяхъ, але якъ на якôмъ великôмъ концертѣ.

Вечерницѣ розпочавъ п. Чеховскій, професоръ рускои ґімназіи, вôдчитомъ „О жѣноцтвѣ въ поезіи Гомера“. Тематъ дуже гарный, а бувъ обробленый коротко а основно. Хто бы сподѣвавъ ся, що тй жѣнки зъ-передъ 2000 лѣтъ такъ намъ ще нинѣ будуть подобатись? — що такй вѣрнй Пенельопы, Андромахи, такй гарнй королѣвны якъ Навсикая, такй патріотки якъ Гекуба — будуть ще нинѣ недорôвнанымъ взôрцемъ! П. прелеґентови лише приплеснути, що нашимъ Русинкамъ въ прегарный спосôбъ потрафивъ представити тй незрôвнано красни жѣнки у Гомера, зъ ихъ чемностью, простотою и зъ ихъ горячою любовью до дорогои вôтчины и до свого народу. То певне, що нашй женщины въ Перемышли богато, дуже богато зъ сего вôдчиту навчили ся. Але и мужчинамъ пригадали ся тй любй хвилѣ, коли то въ ґімназіи читало ся недорôвнанй творы Гомера. Згадалось про тыхъ старыхъ педаґоґôвъ, що учили насъ „скандирки“ и, представляючи героѣвъ грецкихъ, кинули неразъ думку, котра въ молодечôмъ серци осталась ажь до нинѣ.

Гарнй то часы були! — думавъ бы-сь про нихъ и довше, та хоръ „Бояна“ будить тебе, о уши тобѣ вôдбиваютъ ся fortissime огненнй слова сербскои пѣснѣ: „Да Срб још живи, да је јунак“. И зновъ переносишь ся въ теперѣшнй часы мѣжь народы славяньскй, якъ они силомôць пруть ся до житя, а мѣжь ними мы Русины послѣднй зôрзались и робимо, що можна, щобы лише чимъ скорше зрôвняти ся зъ другими Славянами. Сербска пѣсня Єнка „Нек Душман види“ не дає тобѣ, Русине, вôддавати ся сентіменталізмови, тôлько взыває тебе до роботы. Що „Боянисты“ вôдспѣвали єи не то добре, але концертово, того додавати не потребую. Се высказали тй грôмки оплески численныхъ гостей, въ сей спосôбъ нагороджуючи „Боянистôвъ“ за ихъ труды надъ розвиткомъ рускои пѣснѣ и рускои музики.

Зъ порядку наступила друга точка програмы — „Сонй мечты“ Копка, октетъ смычковый, — выконана орхестрою перемыского „Бояна“. Цѣкавôсть слухачѣвъ росте, бо доси чували они лише про хоръ „Бояна“, але про орхестру єго нѣхто не чувавъ. Тожь и не диво, що цѣкавôсть росла: що то за люде входять въ сю орхестру? Дивишь ся и очамъ своимъ вѣрити не хочешь. Тажь то тй самй нашй знакомй, котрыхъ щоденно бачимо на „Бесѣдѣ“, — тй самй партнеры вôдъ віста та тарока поставали за контрабасомъ, до флєта, віолѣ, до скрипки и т. д. Бодай же тебе! чого то вже тй Русины не потрафлять! Цѣкавôсть твоя росте ще бôльше: якъ то все буде выглядати? На передѣ бачишь о. Копка, якъ дає тактъ вступный .. за хвилю чуєшь акордъ одинъ, другій, и руска орхестра грає такъ, мовь-бы не знать вôдъ коли вже грала. И що за чудна гармонія! Твôръ самъ, хоть написаный ще за молодечихъ лѣтъ композитора, свѣжій, зъ мотивами оріґінальными, штукатерій трудныхъ въ нѣмъ ще нема, але все-таки ефектовный и подобатись мусить. — Композитора выкликувано кôлька разôвъ.

Панна Лобазôвна деклямувала Шевченковй „Думы мои“ зъ перенятьемъ та зрозумѣньемъ думокъ высказаныхъ поетомъ въ тôй прегарнôй поезіи.

Хоръ мужескій вôдспѣвавъ опôсля нову пѣсню о. Копка „До Бояна“ дуже удачно. Панѣ Ястрембска вôдспѣвала милымъ и гарнымъ сопрановымъ голосомъ пѣсню о. Копка п. заг. „Моимъ очамъ“, а на невмовкаючй оплески додала ще двѣ пѣснѣ: одну руску и одну польску, котрй такъ само горячо оплескувано.

Наступила послѣдна точка програмы: Вербицкого „Хоръ косарѣвъ“ зъ „Пôдгôрянъ“, хоръ мѣшаный зъ орхестрою. Хоръ сей мусѣвъ бути повтореный двѣчи.

Потôмъ запанувала въ „Бесѣдѣ“ така люба атмосфера, що єи словами вôддати годѣ, а означити єи можна лишь якъ загальне вдоволенье — и оно то настроило насъ и до другои части вечерниць — до забавнои, котра розпочалась томболею а скôнчилась усякими иншими дотепными и забавными грами далеко поза пôвнôчь, лишаючи по собѣ споминъ про всѣ тй хвилѣ, якй сего року провело ся въ нашôй „Бесѣдѣ“.

Милыми гôстьми нашими на всѣхъ вечерницяхъ були такожь заточники нашй зъ Ряшева, що умысне прибували до Перемышля, щобъ мѣжь своими загрѣтись духомъ рускимъ та налюбуватись рôдною пѣснею. Они завидували намъ сего житя и руху, що справдѣ не есть ефемеричною блягою, але сущою и незаперечною правдою.

Що-до будущого — то мило менѣ подѣлити ся зъ Вами вѣстію, що заразъ по святахъ маємо устроити тутъ вечерокъ въ честь

Максимъ зачавъ бити, зъ-разу звôльна, вôдтакъ що-разъ швидче, а Олена зъ важкимъ скреготомъ зубôвъ упала на землю. Вôнъ кинувъ прутъ, положивъ ся на снѣгъ и пождавъ. По часѣ Олена вôдхлипнула глубоко, якъ той, що нагло почує на своѣмъ теплôмъ тѣлѣ студену воду. Вôдхлипнула въ-друге и важко зôтхнула.

— Де я? — простогнала звôльна, пôдносячи голову.

— Ты теперь у хатѣ сваришь ся зъ Максимомъ та проганяєшь єго вечеряти „тамъ, вôдки прийшовъ“...

— Ухъ! якъ менѣ зимно! — промовила Олена зъ замкнеными очима, сѣдаючи гола на снѣгу.

— Я заразъ загрѣю тебе!

И Максимъ ухопивши другій прутъ, почавъ зновъ що силы бити єи по плечехъ. Олена крикнула кôлька разôвъ, а потôмъ уже лишь ухала и скреготала зубами, поки не впала въ замороку... Прийшовши по якôмсь часѣ до себе, она зновъ поспытала:

— Де я? де я?... Де дзвонять?...

— Ты теперь будишь Максима, абы йшовъ идъ коровѣ, и даєшь єму ѣсти студену вчерашну бульбу, що изслизла въ горшку...

Олена зновъ попала въ замороку, але заразъ и пôдвела ся на колѣна. На єи чоло причѣпила ся брилка замерзлого снѣгу, та заразъ немовь водою пôдмыта, зсунула ся по лици.

— Охъ, якъ страшно! якъ тяжко на грудяхъ...

— Заразъ буде лекше, — процѣдивъ Максимъ рôвнодушно и взявъ третій прутъ.

Поглянувши на Оленине червоне, мовь кровь одна, посѣчене тѣло, вôнъ немовь тигръ лютый вхопивъ прутъ въ обѣ руки и ставъ молотити по плечехъ нещасливои Олены. Она не выдала нѣ найменшого голосу. Кôлька разôвъ лише заскреготала, впала и простягнулась на бѣлесенькôмъ снѣгу.

Прутъ перервавъ ся. Максимъ надхиливъ ся надъ Оленою и слухавъ. Ажь теперь дозрѣвъ, що снѣгъ пôдъ нею стопивъ ся, а по бокахъ червонѣлись цятки, немовь умысно хто снѣгъ покропивъ кровавымъ кропиломъ. Вôнъ сѣвъ пôдъ корчь и добувъ люльку та закуривъ. Олена не рухалась. Вôнъ зновъ нахиливъ ся дъ нѣй и приложивъ ухо до грудей. Серце у Олены товкло ся поволи. Вôнъ перевернувъ єи на-взнакъ, плечима до снѣгу и пересунувъ на дальше мѣсце, а скровавленый снѣгъ почавъ засувати ногами.

Олена зновъ зôтхнула, якъ мала дитина, коли засне спокôйно по великôмъ спазматичнôмъ плачу.

Настала тишина. Середъ тон тишины Максимъ першій разъ завважавъ, що въ селѣ щедрують. Покрыта ледомъ рѣка шумѣла глухо десь тамъ повысше... знакъ, що тамъ нема ще леду. Противлежный высокій берѣгъ дививъ ся якось понуро, глухо, нѣмо, а на нѣмъ сивй, инеємъ покрытй дерева стояли немовь холоднй судьѣ поважнй, що слухають жалѣвъ покривдженыхъ. Максимови стало якось лячно, нудно, дивно и гôрко въ ротѣ. Вôнъ вынявъ люльку зъ рота. Вставъ и поглянувъ въ сторону села. Полемъ бѣлѣвъ лише снѣгъ, зъ села долѣтавъ єго лише гамôръ щедрôвниць и завзяте гавканье псôвъ. Мѣсяць поглядавъ крôзь лозиновй корчѣ зъ-надъ заходу, а зъ горы дивились зорѣ. Нѣгде нѣ живого духа. Олена кôлька разôвъ порушилась, але не вставала. Вôнъ схиливъ ся надъ нею та ставъ натирати єи скранѣ снѣгомъ. Се помогло. Вôнъ пôдвѣвъ єи за голову и посадивъ на снѣгу. Оленинй очи побѣлѣли, сховались глубоко, повѣки немовь напухли и стягнулись на долину.

— Воды! — промовила слабымъ голосомъ.

Максимъ давъ ѣй грудочку снѣгу, потôмъ другу, третю. Олена здрôгнулась.

— Хто тутъ? де я?...

— Тихо! — просичавъ Максимъ придавленымъ голосомъ.

— Менѣ такъ до-о-бре, Максиме... де я? — промовила Олена пôднесенымъ голоєомъ, позвонюючи зубами, — такъ добре... де я? де я?

— Ты въ коршмѣ плюєшь свому чоловѣкови въ лице...

— Такъ добре...

— Встань, возьми сорочку!

— Що? сорочку? Дайте, дѣточки, дайте!...

Максимъ самъ вложивъ на Олену сорочку и цѣлу заодягъ, повкладавъ ѣй руки въ єи пазухи и перенѣсъ на иншe мѣсце. Она дивила ся въ землю.

Олена поволи приходила до себе, але ще не тямила: де она? що зайшло, що сталось? Немовь якійсь сонъ отъ що лише пересуввавъ ся. Наразъ почула, що щось страшно шумить, дальше нѣбы якйсь звоны, якйсь дивнй мелодіи такъ солодко линуть ѣй просто въ серце, якимсь тепломъ розплываютъ ся — и пôтъ краплистый выступивъ на єи лице.

— Воды, воды!

Максимъ подавъ ѣй грудку снѣгу и она просысала єго жадно.

— Що се за спѣвы?

— То щедрôвницѣ щедрують пôдъ нашими вôкнами...

Олена отворила очи, поглянула довкола и на Максима. Она вже все зрозумѣла, та сонъ якось зачавъ єи змагати.

— Я такъ спати хочу... на хвильку, на хвилиночку...

Максимъ схиливъ єи голову на свои ноги и она справдѣ заснула.

(*Конецъ буде.*)

Шевченка, до чого давъ уже ініціативу выдѣлъ „Бесѣды“, маючій порозумѣти ся зъ „Бояномъ“ и зъ філією „Просвѣты“. По тôмъ приступимо до заложеня угольного каменя пôдъ будову дѣвочого института, — а вкôнци „Боянъ“ ладить вôдъ себе концертъ въ честь першого рускаго мецената рускои пѣсни — епис копа Снѣгурского. Дохôдъ зъ того концерту маѥ призначитись на фондъ для перенесеня мощей епископа-патріота изъ старого кладовища на нове. На всѣ тѝ торжества сподѣваѥмось великого здвигу народу якъ зъ близькои такъ и зъ подальшои околицѣ — и не сумнѣваѥмось, що Русины замѣсцевѝ не заведуть нашихъ надѣй.

P. S. До справозданя зъ другихъ вечерниць годить ся тутъ при нагодѣ додати ще отсе доповненье:

Черезъ недоглядъ а властиво черезъ те, що Вп. дописуватель не мавъ пôдъ рукою програмы зъ тыхъ вечерниць, поминено гарну гру на фортепянѣ панны В. Литиньскои, гру на цитрѣ п. Аксера, учителя музики, якъ такожь сольо-спѣвъ о. Копка. Всѣ тѝ три точки вповнѣ заслужили на те, щобы про нихъ згадати бодай ex post. Вдавати ся теперь въ подрôбне оцѣненье — було-бъ уже за пôзно, длятого обмежусь лишь но тôй короткôй згадцѣ, що й они причинились не мало до гарного успѣху нашихъ вечерниць, за що имъ публика не жалувала оплескôвъ и слôвъ признаня. Тыхъ кôлька слôвъ най выстане за доповненье до справозданя „Гостя“ зъ другихъ нашихъ вечерниць.

Зъ Бѣрчи.

[Цвѣтки галицкои автономіи.]

Бѣрча, мѣсточко, пôдъ взглядомъ цивілізаціи, о цѣлу голову высша вôдъ столицѣ австрійскои, — она выпередила о цѣлый вѣкъ иншій мѣста и заслугуѥ на славу европейску. Отъ послухайте!

Національность тутъ ролѣ не граѥ. Въ Бѣрчи була собѣ рада громадска, на чолѣ стоявъ мѣщанинъ яко бурмістръ, а другій бувъ заступникомъ бурмістра „Хтось“ погнѣвавъ ся на бурмістра и, по переведеню доходжень, суспендовано бурмістра, а управу мѣсточка вôддано не заступникови, котрого не суспендовано, тôлько аптикареви, але тому лишь на папери, а въ дѣйстности комісарь ц. к. староства вôддавъ керму „дирiгуючому учителеви“ зъ Бѣрчи, котрый вôдъ пôвъ року всѣ оголошеня и письма пôдписуѥ и ставъ бурмістромъ не абы-якимъ! Але не думайте, що его установлено правительственнымъ комісаремъ, — то нѣ! — бо рады громадскои не розвязали!

Вôнъ то приладивъ листы выборчѝ и розписавъ выборы, котрѝ вôдбули ся 27 и 28 марта с. р. При укладаню листы примѣнивъ ординацію выборчу зъ додаткомъ „новочасныхъ вымогôвъ“. И такъ:

До листы зъ III-го округа вписавъ двѣ тутешнѝ провізоричнѝ учительки зъ титулу особистого права голосованя [бо нерухомости въ Бѣрчи они не посѣдають, а о якôмсь ихъ самостôйнôмъ предприѥмствѣ заробковôмъ нѣкому не вѣдомо], ну, и они голосували черезъ повномочникôвъ — жидôвъ.

До листы зъ I ого круга втягнувъ еміґранта, не посѣдаючого горожанства австрійского, — и той такожь голосувавъ.

Що панъ професоръ, чи директоръ, чи тамъ бурмістръ се зробивъ, — то не дивниця, бо учителькамъ, яко ихъ зверхникъ, ѥсть прихильный и любить ихъ, и вôдношенье службове мѣжь ними ѥсть взôрцеве, — а що-до еміґранта-ґрафа, то ѥсть его... ну, якъ бы то назвати... товаришемъ, — але що присутный при выборахъ комісарь ц. к. староства п. Пашкудскій, Русинамъ знаный, позволивъ поминути приписы закона, — се мусить дивувати, тымъ бôльше, що передъ выборами при переведеню доходжень и введеню учителя на управителя мѣста давъ доказъ безмежнои енергіи и строгости...

Но „cel uświęca środki“ — ходило о выробленье вилыву еміґрантови, длятого потреба було, щобы трехъ сателітôвъ его зъ интеліґенціи, ну и бôльшôсть жидôвъ и мѣщанъ, ему вôдданыхъ, заименувати радными. Номінація повела ся, бо люде независимѝ усунулись вôдъ голосованя и не хотѣли вступити въ дверѣ, при котрыхъ стоявъ жандармъ зъ наѣженымъ баґнетомъ, якъ бы тутъ мала рѣшати ся доля Европы.

Цѣкаво бы знати: чи краѥва рада шкôльна заапробуѥ бурмістрованье учителя и чи Его Ексц. панъ намѣстникъ згодить ся на се бурмістрованье и на допущенье до голосу чужинця и провізоричныхъ учительокъ голосувавшихъ черезъ жидôвъ?

Протестъ дасть нагоду розглянути ся въ сѣй справѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Цѣсарскимъ патентомъ зъ дня 26 марта 1893 р. скликано соймы краєвѝ, а именно соймъ королѣвства Чехіи и княжества Стиріи збере ся дня 6 цвѣтня, соймъ ґрафства Тиролю 12 цвѣтня, соймъ королѣвства Галичины и Володимиріи зъ Великимъ княжествомъ краковскимъ 24 цвѣтня, вкôнци соймы горѣшнои и долѣшнои Австріи, Краины, Буковины, Форарльберґу и Гориціи-Градиски 20 цвѣтня с. р.

Отже скликано соймы въ девятьохъ краяхъ, а соймы шѣстьохъ краѣвъ не будуть радити веснянои сесіи.

На порядку дневнôмъ ческого сойму маѥ поставитись мѣжь иншимъ правительственный проѥктъ про заснованье обводового трибуналу для Нѣмцѣвъ. Сей проѥктъ выйшовъ въ наслѣдокъ порозумѣня правительства зô сторонництвомъ *шляхты консервативнои* и Нѣмцями. Щобы уйти можливыхъ спорôвъ, залишить ся дальша робота розмежуванье повѣтовыхъ судôвъ.

Галицкій соймъ дожидаѥ дуже важна и широка дѣяльность. По переведеню конверсіи треба буде змѣнити сумы, якѝ вставлено въ буджетъ на силату индемнізаційного довгу вôдъ прелімінара о 203.455 зр. Въ наслѣдокъ бôльшого вплыву податковыхъ залеглостій за роки минувшѝ пôднесла ся выдатность одного країцаря краєвого додатку, бо выносила фактично 109.651 зр. а ухвалено буджетомъ лише 104.000 зр. Надто краєвѝ оплаты консумційнѝ принесли доходу 160.892 зр. Замкненье рахункôвъ зъ р. 1891 выказуѥ надвыжку доходôвъ надъ выдатками въ сумѣ 237.486 зр. Выдѣлъ краєвый хоче поставити въ соймѣ внесенье, щобы надвыжку зъ 1891 р. вставити въ буджетъ на р. 1893 и задумуѥ впровадити змѣну буджетового року. Взагалѣ галицкій соймъ маѥ дати товчокъ до лѣпшои господарки краєвои.

У Вѣдни перебувають угорскѝ міністры, именно Векерле, Феєрварі и Тіша и они брали участь въ нарадахъ австрійскихъ міністрôвъ пôдъ проводомъ цѣсаря. Ихъ місія, побôчь полагодженя деякихъ спôльныхъ справъ Австро-Угорщины, вяже ся ще тѣсно зъ церковно-політичною рефомою, яку задумали перевести у себе. Мы згадували вже неразъ, що угорске правительство намѣрило запровадити цивільнѝ метрики, рôвноуправнити жидôвъ пôдъ взглядомъ політичнымъ и вѣроисповѣднымъ такъ, що дозволить ся на супружество мѣшане мѣжь стороною христіяньскою и жидôвскою, дальше запровадити загальнѝ и обовязковѝ супружества цивільнѝ и лишити свободу вѣроисповѣданя. Отже, щобы осягнути сю церковно-політичну реформу, а взглядно, щобы можна було предложити проѥктъ ѥи соймови, міністры заходять ся коло выєднаня дозволу на те у короны. Чи угорске правительство зможе взагалѣ перевести церковно-політичну реформу — треба сумнѣватись. Бути може, що проѥктъ о впровадженю цивільныхъ метрикъ прийде ще сеи сесіи пôдъ нараду сойму, але инша рѣчь що-до обовязкового супружества. Угорскій епископатъ противить ся рѣшучо цивільному супружеству зъ причинъ догматичныхъ, а правительство, здаѥсь, не буде легковажити поважного голосу, хочь зъ другои стороны говорять, що проѥктъ цивільного супружества обовязкового явить ся при дебатахъ осѣнноі сесіи.

——

Французскѝ монархісты постановили выкористати ситуацію, яка вытворила ся пôдъ вплывомъ панамскои справы и ударити цѣлою силою противъ републіки. Они маячать и допускають навѣть можливôсть привернення монархіи у Франціи. Филипъ ґрафъ Парижа выдавъ онодгы вôдозву до провôдникôвъ комітету монархістôвъ по департаментахъ и завôзвавъ ихъ до загальноі консолідаціи. Теперѣшне правительство — по его думцѣ — немаѥ нѣякого морального кредиту, не въ силѣ оперти ся соціялізмови, немаѥ спромоги репрезентувати власти и народноі політики внутрь и на внѣ. Се одна хвиля показати, що лише монархія може вôдвернути небезпечнôсть вôдъ Франціи. Вôдозва ґрафа Парижа не зробила сподѣваного вражѣня.

Нововыбраный президентъ сенату Шальмель-Лякуръ займивъ вже вчера президіяльне мѣсце и выголосивъ довшу промову, въ котрôй славивъ покôйного Юлія Ферріого. Потôмъ звернувъ ся до сенату и заявивъ, що Франція добачуѥ въ тôй палатѣ певне заборолло противъ аґітацій, та що сенатъ, зъ огляду на господарскій и моральный станъ народу, покористуѥсь богатымъ досвѣдомъ и спôльно зъ правительствомъ возьме ся за розвязку найбôльше пекучихъ квестій.

——

Судьба ирляндского гомеруль все ще неневна. Сильна опозиція заходить ся розбити проѥктъ Ґлядстона; подекуды грозять навѣть выступити оружно. Однакъ мимо того гомеруль маѥ всѣ выгляды перейти въ палатѣ низшôй. Палата льордôвъ безъ сумнѣву вôдкине его.

НОВИНКИ.

— **Засѣданье выдѣлу руского товариства педаґоґічного у Львовѣ** вôдбуде ся дня 4 н. ст. цвѣтня о 7-мôй годинѣ вечеромъ въ комнатахъ „Бесѣды“.

— **„Кіевлянинъ“ про галицкихъ еміґрантôвъ.** Въ 74-ômъ числѣ „Кіевлянина“ помѣщена кореспонденція зъ околиць Волыньского, Володимира, де мѣжь иншими подано такѝ вѣстки про нашихъ выходцѣвъ зъ сокальского повѣта. Всѣхъ выходцѣвъ поселилось въ володимирскôмъ уѣздѣ 110 родинъ, зложеныхъ зъ 274 осôбъ. Зъ нихъ було 64 римо-католикôвъ и 210 греко-католикôвъ. Выходцѣ розмѣстились по рôзныхъ селахъ а головно по дворахъ. Що-до вѣку мужчинъ то було ихъ 53 въ вѣцѣ вôдъ 18—30 лѣтъ, 31 вôдъ 30—40 лѣтъ, 18 вôдъ 40—50 лѣтъ, одинъ маѥ 52 роки, а найстаршій 60 лѣтъ. Мѣжь еміґрантами ѥсть три родины числячій по 7 душъ: мужь, жена и пятеро дѣтей. Найчастѣйше стрѣчають ся родины зъ 3–4 осôбъ. Зъ огляду на занятье ѥсть мѣжь выходцями: 3 ткачѣвъ, 3 мельникôвъ, 2 вôзникôвъ, 2 ковалѣвъ, 5 шевцѣвъ, 1 кравець, 1 садôвникъ, 1 колодѣй, всѣ иншій рôльники. За причину еміґраціи подавали всѣ выходцѣ однакѝ поясненя: робота селянина мало платна не выстаѥ на прожитокъ, вôдносины дуже тяжкѝ, жиды загарбали половину землѣ въ свои руки и вызискують дуже селянина. Всѣ тѝ выходцѣ переходили зъ сокальского повѣта черезъ дружкопольску комору на Волынь Доси не дали они тамошнымъ властямъ нѣякои причины до жалобъ, поводять ся дуже супокôйно и вызначають ся робôтностію и честнотою.

— **Трамвай електричный у Львовѣ.** Коли товариство трамваєве у Львовѣ довѣдало ся, що мѣсто маѥ намѣръ будувати електричный трамвай, котрый въ кôлькохъ мѣсцяхъ перетинавъ бы теперѣшный трамвай кôнный, выслало до рады мѣскои письмо, въ котрôмъ выступило зъ заявленьемъ що пôсля контракгу товариства зъ громадою мѣста Львова зъ дня 2 лютого 1879 р. маѥ оно выключне право на будову всѣхъ иншихъ зелѣзниць въ мѣстѣ, безъогляду на се, якою силою будуть они порушуванѝ. Вкôнци каже товариство, що уважаѥ сю справу спôрною а спôръ сей маѥ рѣшити мировый судъ. Рада мѣска вôддала се письмо до розгляду комісіи правничôй, котра по нарадахъ прийшла до переєвѣдченя, що, протестъ дирекціи трамваєои цѣлкомъ безосновный, однако позаякъ протестъ трамваю може опôзнити концесію на будову трамваю електричного, длятого порѣшено вôзвати справу пôдъ судъ мировый. На судью мирового рѣшило мѣсто запросити ґр. Стан. Баденього. Товариство трамваєве маѥ вызначити зô своеи стороны такого-жь судью найпôзнѣйше до 30 днѣвъ.

— **Въ Тернопôльщинѣ** панує въ кôлькохъ громадахъ писарь Кароль Збилитовскій. Передъ рокомъ бувъ вôнъ писаремъ мѣжь иншими и въ громадѣ Куткôвцяхъ. Коли при новыхъ выборахъ 24 н. ст. марта 1892 выбрано вôйтомъ въ тôмъ селѣ Вален. Левандовского, вôдправлено и Збилитовского, а принято на писаря пенсіонованого учителя Мих. Выдрака. Збилитовскій выдавъ громадѣ процесъ, жадаючи, щобы ему громада платила до смерти 60 зр. рôчнои платнѣ, а то длятого, бо ще 1887 роцѣ мала громада ухвалити, що буде его держати за писаря до смерти. Въ другôмъ селѣ, де Збилитовскій ѥсть писаремъ, въ Бѣлôй, прийшло такожь до того, що рада громадска вôдправила его а приймила на писаря Выдрака. Та Збилитовскій и тутъ загрозивъ громадѣ подôбнымъ процесомъ, якъ Куткôвцямъ, опираючись на такôй самôй ухвалѣ громадскôй. Коли-жь видѣвъ, що се нѣчого не помагаѥ, удавъ ся о помôчь до выдѣлу повѣтового, а выдѣлъ повѣтовый не залишивъ зробити пресіи на вôйта Бѣлои, щобы лишь удержати Збилитовского при писарцѣ. Що выдѣлъ повѣтовый пôдпираѥ Збилитовского, то се маѥ свою причину въ тôмъ, що Выдракъ веде писарку по руски, а Збилитовскій по польски. Недавно одержала кутковецка громада таку вôдповѣдь на своѥ руске письмо вôдъ зверхности громадскои въ Янôвцѣ, де Збилитовскій писаруѥ: Zwraca się z nadmienieniem, — czo ponieważ w tutejszej gmin pismo tego czytac niewumieją — raczy przeto ponownie po polsku lub w języku niemieckim przedłozyc. Jan Proć nacz. gm. — Ну, такого кандидата на писарку варта й пôдпирати.

— **Новѝ грошѣ.** Вѣденьска монетарня выбила вже 20 міліонôвъ штукъ одно- и дво-коронъ. Емісія сихъ новыхъ грощей маѥ розпочатись вже 1 н. ст. цвѣтня. Рôвночасно державнѝ касы будуть задержувати всѣ мѣдяніі монеты, якѝ до нихъ вплынуть.

— **Въ справѣ тифу у Львовѣ** выдавъ маґістратъ два оповѣщеня. Одно взываѥ лѣкарѣвъ и головы родины, щобы про кожде занедужанье на недугу заразливу доносили мѣскому фізикатови, а друге обôймаѥ пересторогы, якъ поводитись пôдчасъ пошести, щобы охоронитись передъ заразою, якъ маѥ удержуватись чистота по домахъ та якъ обходитись зъ недужими. Вкôнци остерѣгаѥ маґістратъ особы зъ провінціи, котрѝ намѣряють приѣхати на свята до Львова и замешкати у своякôвъ або знакомыхъ на Лычаковѣ, щобы зъ приѣздомъ здержали ся.

— **Вынахôдчикъ уніформôвъ не перепускаючихъ куль,** кравець Дове, бувъ вчера на авдіенціи у цѣсаря Вільгельма, куды его вôзвавъ телеґрафічно двôрскій урядъ. — Пôсля найновѣйшихъ вѣстей зъ Мангайму найшовъ ся въ тамошнôй фабрицѣ матеріялôвъ волокнистыхъ небезпечный суперникъ для Довего въ особѣ урядника Райндля. Сей урядникъ мавъ выпайти подôбну матерію якъ Дове, але о много лекшу. Онодгы мали вôдбувати ся пробы стрѣляня до сего найновѣйшого уніформу.

— **Новый ґенеральный консуль Сполученыхъ Державъ** у Вѣдни Макс. Джюдъ, ѥсть галицкимъ жидомъ. Уродивъ ся въ Тенчинку и ходивъ до ґімназіи въ Краковѣ. Будучи молодымъ хлопцемъ вывандрувавъ до Америки, де доробивъ ся значного маєтку.

— **Брилянты ґрафинѣ Фляндріи.** Въ лютôмъ с. р. украдено ґр. Фляндріи зъ ѥи палаты въ Бруксели дуже дорогоцѣнні брилянты. За вôдкрытье виновника вызначено 100.000 франкôвъ нагороды. Теперь доносять Narodni Listy, що въ прагскôмъ урядѣ заставничôмъ заставлявъ публичный послугачь Францозъ вôдъ якогось часу рôзнѝ дорогоцѣнности. Передъ кôлькома днями принѣсъ зновъ дуже гарвый діядемъ брилянтовый, але зажадавъ такъ величезноі сумы, що вôдправлено его зъ нѣчимъ. Случайно довѣдавъ ся о тôмъ одинъ зъ прагскихъ ювілерôвъ и звернувъ увагу поліціи. Показало ся, що послугачь одержувавъ дорогоцѣнности вôдъ молодого чужинця, мешкаючого въ готели Zum englischen Hof. Повѣдомлена о тôмъ фактѣ поліція бруксельска, зажадала телеґрафічно, щобы увязнити незнакомого, однако вôнъ выѣхавъ тымъ часомъ до Вѣдня. Заки его вспѣли тутъ арештувати, зникъ безъ слѣду. Въ Празѣ и у Вѣдни бувъ вôнъ записаный яко Жерменъ Ґротъ зъ Брукселѣ. Deutsche Ztg. доносить, що се одинъ зъ бруксельскихъ ювілерôвъ.

— **Кôлько коштувало вôдкрытье Америки?** На узброєнье трехъ малыхъ кораблѣвъ для выправы Колюмба и на цѣлу его ек педицію выдано — якъ кажуть старинні акты — 1.140.000 маревідôвъ. Маревідъ була то мала монета, а цѣла сума узброєня трехъ кораблѣвъ выносила на нашій грошѣ 17.510 зр. Зъ того дôстававъ адміралъ рôчноі пенсіи 768 зр., капітаны по 460 зр., офіцири по 368 зр., а хірурґъ 92 зр. Моряки дôставали на всѣ выдатки що мѣсяця 5 зр. 76 кр.

— **Дôбрѝ вѣсти.** Будынокъ дирекціи зелѣзниць державныхъ у Львовѣ при ул. Третого мая, де мѣстить ся теперь готель Imperial, купивъ властитель сего готелю Христ. Яновичь за 230.000 ґр.

Наука, штука и література.

— **Товариство „Просвѣта“** выдало сими днями 154-ту книжочку зъ загального числа выдавництвъ а 3-тю за 1893-ій рôкъ [за мѣсяць мартъ] пôдъ заг. **„Про польовѝ пошкоды** — написавъ д ръ Кость Левицкій“. [Сторôнъ 24, цѣна 6 кр.] Въ книжочцѣ авторъ пояснивъ популярно законъ краєвый о охоронѣ власности польовои зъ 17 липня 1876. В. з. кр. ч. 29. Потреба такои книжочки почувалась вôдъ давна и многѝ члены „Просвѣты“ домагались чимъ скоршого выданя ѥи, тожь треба лишь подякувати д-рови Костеви Левицкому, що вôнъ — мимо мозольноі роботы надъ выдавництвомъ „Нѣмецко руского словаря выразовôвъ правничихъ и адміністраційныхъ“ — взявъ ся й за сю роботу и „Просвѣта“ могла выдати ѥи въ найвôдповѣднѣйшу пору року.

— **„Зорѣ“ ч. 6.** мѣститъ: конецъ оповѣданя Н. Кобриньскои „Ядзя и Катруся“; оповѣданье В. Чайченка „Панько“; Днѣпровои Чайки „Славному Кобзареви Украины Миколѣ Лисенкови“; дальше поезіи Климентія Поповичъ-Боярскои „Що стоить бôльше?“, А. Школиченка „Малюнки житя“, Павла Граба „Козакови“ и А. Галки „До Кобзаря“. Потôмъ иде продовженье оповѣданя Данила Мордовця „Пôдъ небомъ Украины“; Ст. Руданьского „Новѝ поетичнѝ творы“; критична студія О. Колессы „Юрій Коссованъ“ [Гординьскій de Федьковичъ]; оповѣстки и критичнѝ замѣтки [Иванъ Вишеньскій рускій писатель XVI в. написавъ И. Франко; Тимченка „Руско-украиньскій словарь“; Ант. Коципиньского „Пѣсни, думки и шумки рускаго народа на Подôлю, Украинѣ и въ Малороссіи“]; вôдтакъ Хв. Вовка „Украина на выставѣ жѣночôй въ Парижи“; Записки, вѣстки и замѣтки [Памятникъ Т. Шевченка у Львовѣ и Споминки Зосима Недоборовского про Шевченка] и початокъ біоґрафіи покôйного д-ра Юл Целевича. Въ вôддѣлѣ информаційнôмъ про житье наукове, штуку и музику и про рухъ товариствъ зôбранѝ цѣннѝ и основнѝ вѣдомости. Навпослѣдъ идуть посмертнѝ оповѣстки про Василя Карачевского-Вовка и про Андрѣя Микол. Максимовича украиньского артиста, та бібліоґрафія. Се число „Зорѣ“ прикрашене портретомъ пок. д-ра Целевича и грамотою для М. Лисенка, котру доручивъ „Львôвскій Боянъ“ першому композиторови украиньскому, зъ нагоды 25-лѣтнои працѣ на поли народноі музики. Россійско-украиньскій Словарь, яко додатокъ „Зорѣ“, обнимаѥ слова вôдъ: „Величіе“ до „Внимотельный“ [стор. 69—84.]

— **Илюстрованои бібліотеки для молодѣжи,** выдаваноі въ Черновцяхъ инсп. Ом. Поповичемъ, выйшла книжочка 10, 11 и 12 въ однôмъ выпуску и подаѥ такій матеріялъ: В. Петруся „Морозъ“ (стихъ); Гр. Никоровича образокъ зъ природы „Воробець“; стару леґенду О. П. „Золотый черевичокъ“; казку В. Сухоноса „Мужикъ и чортъ“; казку П. Голоты „Царство радости“; оповѣданье П. Голоты „Божа кара“; передрукъ зъ Народноі Часописи „Хина и Хинцѣ“; розправу В. Чайченка „Розумъ та почуванье у живыхъ тварей“; казку Гр. Никоровича пôсля Пушкина „Золота рыбка“; стишки записанѝ зъ народныхъ устъ и байку В. Чайченка „Добрый богатыръ“. Илюстрація зобразуѥ молячого ся хлопця.

Телеграмы „Дѣла“

Баденъ 30 марта. Засужденый на смерть розбôйникъ Выметаль, повѣсивъ ся въ вязници.

Мангаймъ 30 марта. Урядникъ при фабрицѣ матерій волокнистыхъ Райндль, вынайшовъ ще лѣпшу одѣжь противъ куль.

Берно швайц. 30 марта. Народна рада маѥ выготовити проѥктъ и предложити его державамъ, щобы берегти на выпадокъ вôйны коллекціи зъ обсягу наукъ и штукъ.

Берлинъ 30 марта. Правительство пруске маѥ зажадати вôдъ Франціи сатісфакціи за обиду родины выгнаного дневникаря Брандеса.

Парижъ 30 марта. Сенатъ ухваливъ для вдовы по Ренанѣ 6.000 франкôвъ рôчноі платнѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. К. Доб. въ Леж. Бажаныхъ „Молитвенникôвъ“ е можна нѣгде дôстати.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймаѥ всякѝ замовленя на одяги цивільнѝ, войсковѝ и для Вп. Духовенъства и выконуѥ скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ,
не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибульокъ волосныхъ а за-для того здержуѥ выпаданье волося и скрѣпляѥ порôстъ.
Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ. 4379

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 15—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

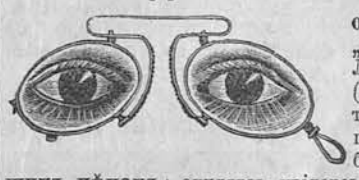

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручаѥ у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють *ся найскорше и найдешевше.* — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Сита волосѣний до оправлювання (почвôрний) штука 1 зр. и 1·20 зр. поручав Петро Хшонстовский, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры) 4295

ДАВНА;
основана въ 1870 року
вылучна
ТОРГОВЛЯ ЧАЮ
І. ВОЛЯ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6,
поручав Впов. Публицѣ
4470 **на пору зимову**
ЗНАМЕНИТЫЙ ЧАЙ
хиньскій, россійскій и англійскій.
Замовленя выготовляесь совѣстно, скоро, оплатно и зъ опакованьемъ.

Важне для П. Т. Господинь.
Передъ святами!

Знаный вôдъ 18 лѣтъ магазинъ и робôтня всѣлякихъ выробôвъ ножôвничихъ мае честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарôвъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричнѣ.

Приймаю такожь всѣлякій замовленя на остреньe ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментôвъ хірургічныхъ, якъ такожь на всѣлякій входячій въ обсягъ ножôвничтва артикулы. 4581

Остаю зъ поважаньемъ
Фридрихъ Ружичка
у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. 1.

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякій сосуды беднарскѣ въ моѣй торговли товарôвъ корѣнныхъ винъ и делікатесôвъ **Едвардъ Гельвігъ** Зимоповича 5. 4635 3—30

Тутки циґаретовѣ
електрично стисканѣ зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручае фабрика Г. Пйонтковского, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 4618 штукъ franco. 9—30

ФАРБЫ
олѣйнѣ
готовѣ до ужитя скоро схнучѣ, до мальованя домôвъ, дахôвъ, штахетôвъ, огороженъ, сходôвъ, дверей, вôконъ, помостôвъ, стѣнъ, стель, возôвъ, бричокъ, тарантасôвъ и т. ин. поручае 4620
АЛЬОЙСІЙ ГІБНЕРЪ
Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Яко спеціялістъ въ ножовництвѣ

поручаю найлѣпшій и выпробованій **бритвы, ножички, ножики сыщадла и трокарѣ** для худобы, **ножѣ кухонній и столовѣ** по цѣнахъ найдешевшихъ. Всѣлякій направы, такожь ***остреньe бритовъ и ножичокъ*** выготовляе ся якъ найточнѣйше. Замовленя, направы и остреня зъ провінціи высылаю вôдворотною почтою. — Цѣники дармо и оплатно.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ
ножôвникъ
у Львовѣ, улиця Боимôвъ, число 3
4576 (давнѣйша Векслярска). 4—4

ИВАНЪ ГУСЬ
слова Тараса Шевченка, музика Мих. Лис.
Цѣна 60 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Заразъ до вынаймленя
Склепъ корѣнный
зъ комнатою до снѣданъ въ дуже добрôмъ мѣсци [дôмъ руского священика.] 4645 1—3
ул. Паньска ч. 27. Львôвъ.

Тутки циґаретовѣ
!неклиєнѣ!
зъ найлѣпшои бибулки французкои
1.000 штукъ вôдъ **1 зр.**
поручае фабрика **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачуе ся.** 17—83

ТОВАРИСТВО
„ШКÔЛЬНА ПОМÔЧЬ"
у Львовѣ

дôстало вôдъ Вп. проф. Ом Партицкого въ дарѣ слѣдуючій книжки и продае ихъ по такôй цѣнѣ:

1) Захаръ Беркутъ, Ив. Фр. 1 50 кр.
2) О выхованю И. Н. 30 кр
3) Марко Вовчокъ. Оповѣданя. 3 томы I—35 кр II—36 кр. III—32 кр
4) Жѣночa неволя. Ив. Фр. 35 кр
5) Темній мѣця въ словѣ о полку Игоря. Ом. Партицкій 1·40 кр
6) Марта Борецка Ил Граб. 32 кр.
7) Надельмаеръ, ап. свободы 10 кр.
8) О розумнôмъ выхованю 12 кр.
9) Маруся, Григ. Квѣтки 10 кр.
10) Месть верховинця Ник Устіяновича 35 кр.
11) Зъ рôжныхъ краѣвъ и народôвъ
12) Денисъ 30 кр
13) Boa constrictor. Ив Франка 35 кр. На добродѣйнѣ цѣли. Григ. Григорієвичъ 30 кр.
14) Література апокрифічна. д-ръ Ом. Калитовскій 35 кр.
15) Повѣсти Ник Устыяновича 85 кр.
16) Слово о полку Игоря, Ом. Партицкій 80 кр.
17) Скандинавщина въ давнôй Руси 20 кр.

НА СВЯТА
На наближаючій ся свята
звѣстный зъ доброты
Головный складъ вуденинъ
ЮСИФА ЯНКОВСКОГО
у Львовѣ улиця Театральна число 12

заосмотреный обильно у всѣлякій артикулы входячій въ кругъ масарства, якъ: шинки молодѣ вуджений сырѣ до вареня и варенѣ, ковбасы печенѣ, сѣканѣ и краяний (краковскій), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вуджений сырѣ до вареня и варенѣ або печенѣ, такожь вестфальскій сырѣ до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры воловѣ вуджений сырѣ и варенѣ, салямі, мортаделя свѣжѣ и загребскій сухѣ руляды зъ поросять и въ рôзныкъ родахъ, кишки паштетовѣ, паштеты знаменитѣ, молодѣ поросята и т. ин. делікатесы въ великôмъ выборѣ и по найумѣренніѣшихъ цѣнахъ. 8—8

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп Н. Т Публики просить о численне вôдвиджуванье и остае зъ поважаньемъ
ЮСИФЪ ЯНКОВСКІЙ

НА СВЯТА НА СВЯТА НА СВЯТА НА СВЯТА

Дешевше якъ всяка конкуренція
ТОРГОВЛЯ
церковныхъ знарядôвъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій
АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручае по цѣнахъ найдешевшихъ
ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.
Повысша торговля приймае также замовленя на великій церковнѣ дзвоны. 4606 8—?
Цѣникъ высылаесь на жаданье оплатно.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
вô 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѣ управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѣ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 25—?

М. КОРКЕСЪ
СКЛАДЪ МАШИНЪ РÔЛЬНИЧИХЪ
Львôвъ ул. Городецка ч. 25

поручае при надходячôмъ сезонѣ всѣлякій **плуги** універсальній а lá Sack и **зелѣзнѣ рухала,** патентованѣсѣ **вачки, бороны** и т. д. Рôвножь удержуе всякѣ машины рôльничѣ, артикулы технічній, **ременѣ, оливы** и **ваги** децимальній.

Головный складъ паровыхъ ґарнітурôвъ молотѣлень славно звѣстнои фірмы 4615 3—5

А. Бавера въ Зарлінѣ.

Свѣдоцтво. Недавно доставленый ґарнітуръ 8-кôнный и монтеромъ Мадеромъ въ рухъ пущеный працюе знаменито.
Радехôвъ 17/8 1892. *Ґр. Станиславъ Бадені т. р.*

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
впростъ зъ фабрики
Іа по 82 зр. Па по 76 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.
Мыло найлучше
при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.
При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

ПЕРШІЙ ХРИСТІЯНЬСКІЙ
МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ ОДЕЖИ
МУЖЕСКОИ И ДЛЯ ДѢТЕЙ.

Симъ маю честь повѣдомити Вп П.Т. Публику, що
Я ОТВОРИВЪ МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ МУЖЕСКОИ И ДИТЯЧОИ ОДЕЖИ
якъ власного выробу такъ и зъ Вѣдня спроваджуваноі, по цѣнахъ незвычайно низкихъ.

Я певный — о чôмъ впрочôмъ Вп П. Т. Публика пересвѣдчить ся, що закуплена у мене одѣжь, буде лѣпша, тревалѣйша и дешевша, якъ въ кождôмъ иншôмъ магазинѣ жидôвскôмъ.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ ласкавѣ взгляды, прошу уклонно о нихъ и на дальше,
остаючи зъ поважаньемъ
ПАВЛО ПЙОНТКОВСКІЙ
4603 у Львовѣ, при улици Краковскôй, ч. 30—32. 5—6

У ЛѢКАРЯ.

Панѣ:
Пане докторе мôй любый
Стережѣть ся моей злости
Якъ не буду могла спати
То поломлю вамъ всѣ кости!

Лѣкарь:
Ради Бога, моя панѣ!
Всѣ мікстуры вы лишѣть,
На безсонôсть, що найлучше
На Коперника 7 йдѣть.
Тамъ купѣть Іосифа Шустра
Постѣль доборову,
Та дѣлае non plus ultra
На всяку хоробу.
Спати будете страхъ добре
Мігрена покине,
Скоро на нѣй спати мете
Вся слабôсть въ васъ згине,
Львôвъ. 4633 3—10

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнній, такожь запасшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Театральна ч. 8.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймае обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшѣ сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшае ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастае по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймае также въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякѣ поясненя подають Аґенты, установленѣ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ на свята **ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!**

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА
ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнѣ, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патериць, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнѣ фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахины.

Вôдъ часу вôдкрытя моеи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тія-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.
4418 1?—?

Найдешевше жерело до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Бедпарского.

Ч. 63. Львôвъ, Пятниця 19 (31) марта 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитьсѧ у Львовѣ щô дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуѥ 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числать ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 31 н. ст. марта 1893.

Письмо Єго Ексц. митрополита Сильвестра яко протектора „Народного Дому“ до совѣта управляючого выкликало — якъ мы вже згадували — рôзнородни коментарѣ въ дневникахъ польскихъ и въ „Галичанинѣ“. Въ згаданôмъ письмѣ зажадавъ протекторъ першого руского института на галицкôй Руси усуненя всего того, щô противить ся головнôй цѣли, яку маѥ довершити „Народный Дôмъ“. А цѣлею всякихъ заходôвъ и трудôвъ „Народного Дому“ повинно було бути выключно: будженье и пôддержуваньє духового, національного руху Русинôвъ галицкихъ. Ся головна цѣль лежала и въ интенціяхъ цѣсарскої даровщины, — выключно на ту цѣль дававъ народъ рускій свои ленты и тую цѣль плекали безперерывно всѣ патріоты рускі, що положили угольный камѣнь пôдъ будову народного храму и зъ всякимъ пожертвованьемъ силъ своихъ заходились коло двигненя будовы.

До 1866 року, т. є. до часу, коли ще „Слово“ не оголосило програмы єдинства національного Русинôвъ зъ Великороссами, „Народный Дôмъ“ бувъ огнищемъ житя Русинôвъ львôвскихъ, а зъ огнища сего выходили теплі лучѣ свѣтла на весь край. „Народный Дôмъ“ мѣстивъ у себе „Руску Бесѣду“ вразъ зъ театромъ рускимъ, заложивъ бібліотеку, музей въ мініатурѣ, и дававъ бѣднôй молодежи шкôльнôй яке-таке пристановище. Весь народъ дививъ ся на сю институцію зъ повнымъ довѣріемъ. Всѣ покладали на неи що-найкрасшѝ надѣѣ, всѣ одушевлялись мыслею, що „Народный Дôмъ“ стане колись найтвердшимъ заборолом рускости въ краю и розсадникомъ духового житя Русинôвъ галицкихъ. До сего 1866 року не було и партійныхъ змаганъ въ радѣ, що управляла молодою институцією.

Зъ часомъ сталось инакше. Програма „Слова“ обняла одну частину рускои інтеліґенціи львôвскои, сталась ѥи исповѣдію політичною и внесла въ „Народный Дôмъ“ духа, котрый змагавъ до всего, тôлько не до плекания культурныхъ потребъ народу рускаго. „Бесѣду Руску“ вразъ зъ народно-рускимъ театромъ прогнано насильно зъ „Народного Дому“, управу переняли люде зъ табору „Слова“, бурсакôвъ выховувано въ дусѣ анті-народнôмъ, дано примѣщенье „Академическому Кружкови“, котрого члены говорять нинѣ лишь ломаною россійщиною, а й цѣле дѣловодство внутрѣшне заведено на тôй-же ломанôй россійщинѣ.

Се факты, котрыхъ нѣхто не въ силѣ заперечити. Додаймо до того, що музей не розвиваєсь зовсѣмъ, — що бібліотека порядкуєсь въ безконечнôсть и не вôддано ѥи доси до прилюдного ужитку, — що совѣтъ управляючій ѥсть безъ всякои ініціятивы и що народный той институтъ ставъ ся нинѣ звычайнымъ чиншовымъ домомъ безъ провôдноі мысли, — то вже и найбôльше обѥктивный чоловѣкъ мусить признати, що нинѣшнѝ управителѣ „Народного Дому“ не тôлько закостенѣли въ трудахъ своихъ, але й розбійшлись якъ найдальше зъ интенціями основателѣвъ сего храму національного и зъ интенціями всего рускаго народу.

Протекторъ „Народного Дому“ не мôгъ не звернути своеи уваги на тѝ неправильности, а именно на анті-національнѝ змаганя теперѣшноі управы. Вôнъ домагаєсь якъ найскоршого усуненя тыхъ змаганъ яко шкôдныхъ для народу рускаго и на тôмъ — дѣлу конець.

Що совѣтъ „Народного Дому“ зрозумѣвъ справедливôсть жадань протектора свого, доказуѥ фактъ, що на дняхъ „Академическій Кружокъ“ уже вынѣсъ ся зъ мурôвъ института. Д-ръ Делькевичь, яко предсѣдатель совѣта, повиненъ повести й дальше цѣлу справу такъ, щобы вдоволити не лише Єго Ексц. митрополита, але и весь рускій народъ. Бурса „Народного Дому“ повинна чимъ-скорше перейти пôдъ надзôръ учительскій. Канцелярія повинна уживати лишь народного языка въ своѣмъ дѣловодствѣ и треба вже разъ приймати квіты стіпендіятôвъ такожь въ языцѣ рускôмъ. Рôвно-жь и зарядъ бібліотеки повиненъ перейти въ молодшѝ и вправнѣйшѝ руки, щобъ бодай Русины львôвскѝ мали зъ того хосенъ.

Супротивъ того дивными выдаютъ ся намъ крики и зойки „Галичанина“, мовь-то санаціа, почата Єго Ексц. митрополитомъ, ѥсть якимъ-то святотатствомъ и атакомъ на „Народный Дôмъ“. Ѥсть се лишь справедливый атакъ на неправильности и змаганя „обѥднительнѝ“. „Галичанинови“ може се не подобатись, але Русь галицка прийме зъ вдячностію ту санацію и пôддержить ѥи всѣми силами. Не въ руки „Полякôвъ“ — якъ полохаѥ „Галичанинъ“ — перейде „Народный Дôмъ“, але вôнъ мусить перейти въ руки народу рускаго, мусить зречи ся партійнои ексклюзивности, а фондами своими мусить выховувати патріотичну руску — але лишь руску молодѣжь. На россійщенье молодежи можуть жертвувати фонды свои всякѝ „благотворительнѝ комітеты“, але не „Народный Дôмъ“.

Праса польска подѣлилась въ оцѣнцѣ письма Є. Ексц митрополита, высланого до совѣта „Народного Дому“. Передовсѣмъ Gazeta Narodowa взяла въ оборону нинѣшнѝ вôдносины въ „Народнôмъ Домѣ“ и выступаѥ противъ митрополита, вôдмовляючи ѥму навѣть права до такои интеренціи. Инакше-жь подививъ ся на тую справу львôвскій корреспондентъ Czas-у. Вôнъ констатуѥ, що и въ совѣтѣ „Народного Дому“ засѣдають выключно сторонники „zjednoczenia z naszewskimi braćmi“ и що зъ-вôдтамъ выходила наука языка „zjednoczonego“, котру протекторъ „Народного Дому“ маѥ право усунути.

Мы зъ нашои стороны радѝ бы, щобъ санація „Народного Дому“ перевелась дома, мѣжь своими... Але она мусить перевести ся!...

Выстава краєва и зѣзды Русинôвъ въ роцѣ 1894.

Позаякъ маюча вôдбути ся 1894 року выстава у Львовѣ буде краєвою, то й намъ Русинамъ мусить залежати на тôмъ, щобы она принесла якъ найбôльшу користь для обохъ народôвъ краю.

До звеличеня выставъ — чи то всесвѣтныхъ чи краєвыхъ — богато причиняють ся всякѝ конґресы и зѣзды.

Въ такихъ зобраняхъ беруть участь люде ученѝ и свѣтлѝ, люде ініціятивы и працѣ. Зборы такихъ людей импонують своею повагою, а народъ маѥ нагоду побачити и пôзнати людей, котрѝ безнастанно працюють надъ ѥго добромъ.

Зборы такѝ стягають много цѣкавыхъ, котрѝ, правда, безпосереднои участи въ нихъ не беруть, але своєю присутностію значно збôльшують число участникôвъ выставы.

Наконець зборы такѝ заохотять неодного до працѣ та розбудять неодинъ талантъ, котрый нидѣѥ въ безчинности.

* * *

Для насъ Русинôвъ мали бы зѣзды такѝ и се важне значѣнье, що дали бы намъ нагоду пересвѣдчити ся о численности нашихъ силъ, якѝ маємо на поли науки, штуки и економіи.

Неодинъ, гадаючій, що Русь слаба, безсильна, — пôзнавъ бы, що мы богато вже зробили и разъ-у-разъ поступаємо на передъ, та що незадовго и мы займемо почестне мѣсце межи народами славяньскими.

Въ зъѣздахъ тыхъ возьмуть участь Русины не тôлько зъ Галичины та Буковины, але зô всѣхъ провінцій австрійскои державы — зъ Угорщины, зъ Босны и Герцеговины та й зъ Банату.

Безъ сумнѣву можемо сподѣватись такожь участи Русинôвъ изъ закордоннои Руси — Украины. Урядъ россійскій не робивъ перешкоды Полякамъ, що брали удѣлъ у вôдбуваныхъ недавно конґресахъ польскихъ медикôвъ, правникôвъ, историкôвъ и т. д., а навѣть позволивъ Полякамъ зъ Царства польского брати участь въ похоронѣ Мицкевича. Длятого безъ сумнѣву и Русинамъ-Украинцямъ перешкоды чинити не буде.

* * *

Позаякъ до часу отвореня выставы краєвон позôстаѥ вже тôлько одинъ рôкъ, то вже теперь крайна пора погадати о тыхъ зъѣздахъ, уложити програму та приготовити працѣ и темы, котрѝ мають бути предметомъ нарадъ.

На мою гадку мы можемо устроити осьгакѝ зъѣзды, щô середъ нинѣшныхъ обставинъ певно поведуть ся:

I. Зъѣздъ рускихъ писателѣвъ, ученыхъ и журналістôвъ.

II. Зъѣздъ рускихъ правникôвъ.

III. Зъѣздъ рускихъ академикôвъ.

IV. Зъѣздъ рускихъ медикôвъ.

V. Зъѣздъ рускихъ купцѣвъ и промысловцѣвъ.

VI. Зъѣздъ рускихъ ремѣсникôвъ.

VII. Зъѣздъ вôдпоручникôвъ сѣльскихъ читалень и крамниць.

VIII. Зъѣздъ рускихъ педаґоґôвъ та учителѣвъ шкôлъ народныхъ и людовыхъ.

IX. Зъѣздъ вôйтôвъ Русинôвъ зъ Галичины и Буковины.

X. Зъѣздъ рускихъ аґрономôвъ.

XI. Короною всѣхъ зъѣздôвъ бувъ бы зъѣздъ рускихъ композиторôвъ, музикôвъ и спѣвакôвъ — зъ двома секціями: для музики церковнои и свѣтскои. На зъѣздъ той прибувъ бы до насъ Микола Лисенко зъ другими композиторами зъ Украины. Въ зъѣздѣ тôмъ взяли бы участь нашѝ спѣваки Мишуга, Гушалевичь, Крушельницка, Павликôвна... Прибули бы й гостѣ умысне запрошенѝ зô всѣхъ земель славяньскихъ.

Кому лежить на серци добро Руси, не-

---

5)

Надъ Іорданьскимъ прорубомъ.

Оповѣданье *Павла Кирчога*

(Конець.)

VII.

Олена заснула, Максимъ куривъ люльку и роздумувавъ. Покуривши троха, вôнъ ставъ безпечнымъ, спокôйнымъ. Такъ ѥму бодай здавало ся. Перейшовши усю свою бѣду, недостатокъ, нужду, котрои причиною була лишь *она*, бо-жь вôнъ прецѣнь зъ-разу не бувъ такимъ, якимъ теперь ставъ! — не пивъ, не гулявъ, працювавъ вôдъ ночи до ночи, — передумавши усе, що ѥму говорили люде, Феврона, вôнъ зôтхнувъ, та покивавъ головою:

„Она менѣ свѣтъ завязала, а я ѥго собѣ розвяжу... Але... такъ звѣръ не лютить ся надъ вôвцею... Може досыть пôмсты?... Та що-жь? поверне, розкаже людямъ... А якъ и не розкаже, то що? Та сама исторія, бѣда, нужда, голодовина та голина, хоть и руки пророби Впрочôмъ щô скаже Феврона? Я ѣй прирѣкъ, я хваливъ ся, она смѣяла ся зъ мене... „*Она* завяла, не бôй ся! и обухомъ духа зъ неи не выпустишь...“ Та й справдѣ. Ще жиѥ... не дôбѣщь.. Якъ бы разъ чоловѣкъ бувъ вôльный, мавъ розвязанѝ руки, бодай кôлька лѣтъ поживъ бы... Господарство у Февроны велике, ѥ до чого та й куда розбгнати ся... Етъ, що!... Скажуть люде, що зô страху сама всунула ся въ воду... Я ѣй прецѣнь не казавъ ити. Або хто видѣвъ, хто чувъ... А „бѣды“ разъ позбути ся треба, коли сама не гине... И яка погань завяла!... Пекъ тобѣ бѣдо!“

И зновъ бѣдна Олена стала ѥму такою ненавистною, немовь-бы она забрала, выдерла ѥму всьо, що для него було найдорожше...

„Она навѣть ошукувала мене... нарубки хату ѣй обтоплювали... Тьфу! пропала бы!... За чортôвску душу и Богъ не оббзве ся...“

Олена пашѣла огнемъ и огнемъ вôддыхала, попавши у горячку. Максимови и се стало ненавистнымъ; де у неи, по такôмъ битю, тôлько огню ще набрало ся. Вôнъ збудивъ ѥи.

— Вставай, пôйдемо!

Олена застогнала. Кожде порушенье разило ѥи, рѣзало мовь ножами, шпигало мовь шпильками до самои кости. Передъ нею стала цѣлковита дѣйстнôсть. Она якъ могла, пôдвела ся и почала страшно кланцати зубами:

— Менѣ такъ студено... я такъ змерзла...

— Туды до горы, пôйдемъ на дорогу черезъ поле, — вôдозвавъ ся Максимъ понуро.

Олена не надѣялась уже бôльшои кары, ишла спокôйно, хочь за кождымъ крокомъ ѥи тѣло шпигало мовь тысячу голками. У неи на думцѣ були вже лишь дѣти, що десь тамъ дожидали. Охъ, якъ серце ѥи краяло ся на саму тоту згадку! Нинѣ всѣ людкове радують ся, а она далеко за селомъ караѥ ся, сама не знаѥ за що, за яку провину?... И яка она прийде до хаты, покаже ся дѣтямъ?... Максимъ певно пôйде зновъ пити-запиватись, пôйде до Февроны. Єго нѣколи серце не болѣло за дѣтьми...

Ишли мовчки. Що-разъ голоснѣйше шумѣла рѣка, що-разъ слабше долѣтавъ голосъ щедрôвниць изъ села. Було вже значно пôзно. Навѣть псы притихали. Наразъ Максимъ хопивъ ѥи за рукавъ и почавъ тягнути дъ рѣцѣ. Куды? чого? Чи ще мало ѥму було-бъ ѥи кары? Серце у неи затрепеталось...

— Голубе мôй! таточку мôй! не губи мене, не губи! Я така слабонька, я така хора! Покаравъ ты мене вже досыть! До смерти твои слѣды продувати й цѣлувати буду, лишь не губи мене, не губи душѣ моеи, голубе мôй ясный!

— Ходи! — промовивъ Максимъ коротко.

Зайшли ажь на лѣдъ. Максимъ зновъ казавъ ѣй роздягнутись. Олена почала гôрко плакати.

— Я виджу, Максиме, що ты загадавъ. Хочешь мене позбути ся, хочешь мене втопити, щобы й слѣдъ за мною пропавъ. Але погадай, Максиме, що надъ нами ѥ Той, що все видить, Тотъ мовчить и терпить до часу... Вôнъ тебе скривдить тяжко, якъ ты кривдишь свои рôднѝ дѣти!.. Що-жь я тобѣ завинила? Пусти мене, я не поверну навѣть до села.. нѣкому словечка не писну за всьо, що ты менѣ заподѣявъ... Стану у наймы, а ты скажи, що я утопила ся, що нема мене на свѣтѣ, а я лишь колись, бодай зъ-далека, бодай якъ жебрачка, на дѣти свои подивлю ся, кусничокъ зароблѥного хлѣба имъ передамъ! Я небуду тобѣ заваджати... А що-жь тобѣ прийде зъ моеи душѣ неповинноі, якъ ѥи погубишь безъ суду Божого, безъ сповѣди святои? Максиме, мôй дорогій Максиме, татку мôй ѥдиный!...

Максимъ мовчавъ хвильку.

— Ну, добре! Але скидай усе шматье, и йди въ лѣсы на чужѝ села, а я скажу вôйтови, що ты сама втопила ся, а я лишь позбиравъ твоѥ шматье...

Олена хвильку думала, хлипала, плакала кровавыми сльозами.

— Добре, Максиме, але лиши менѣ бодай сорочку и чоботы... Я при твоихъ очехъ пôйду на тамтой бôкъ, де-небудь перележу пôдъ оборогомъ, а завтра пôйду, куды очи понесуть, щобы про мене и слыхъ передъ тобою загибъ.

— Нѣ, скидай усе шматье, инакше не пущу! И не проси дурно а й спѣши ся... Або скидай шматье, або говори молитвы... Твоѥ житье теперь лише въ Божихъ рукахъ та моихъ. Намъ не жити разомъ! Ти менѣ до хаты недолю принесла. Чому ты менѣ правды не сказала, що ты нещаслива?

— Я не знала, Максимцю, нѣчого я не знала, чи я щаслива чи нещаслива... Тобѣ люде говорили... я нѣчого не знала.

— За те погинешь нинѣ, заразъ! Моли ся!

— Пожди, Максиме! Я всьо тобѣ вôддамъ, пôйду въ свѣтъ такъ, якъ мати мене привела, лишь одно приречи менѣ: не кривдь дѣтей... то твоя и моя кровь...

— Не жури ся дѣтьми, скидай шматье!

Олена послухала.

— Иди-жь теперъ туды черезъ воду!

— Якъ же я перейду? Видишь, що леду нема, а шипôтъ страшный...

— Перебридешь!

— Не годна я ѥго перебристи.. туды нѣхто ще въ житю не бродивъ.

Максимъ прискочивъ до Олены и вхопивъ ѥи въ-пôвъ. Олена вырвалась, пошпоталась о ѥго ногу и впала. Максимъ почавъ тягнути ѥи за ноги. Олена выхопила ноги и впила пальцѣ въ тверду кришталеву поволоку рѣки. Та нôгтѣ повôдрывались. Олена вхопилась зубами, и се нѣчого не помогло. Она чула, якъ надближались до гуркотячои рѣки. Почала проситись:

— Голубчику, соколику! лебедику мôй! ластôвочко ясна, зазуленько моя дорога! таточку, сыночку мôй! не губи, не губи!...

Максимъ не слухавъ. Надъ самымъ берегомъ ледовыхъ окраинъ затрѣщало.

— Охъ, Господи, таточку небесный! дѣточки дрôбненькѝ!...

Наразъ Олена страшно ухнула. ѥи збите и скровавлене тѣло опинило ся на быстрôй струи... за хвильку все стемнѣло, лишь якійсь шумъ и глухій гуркôтъ, здавалось ѣй, перелѣтаѥ по-надъ нею у хмарахъ, десь у горѣ. Кôлька разôвъ навѣть блиснуло, блиснуло зовсѣмъ подôбно, якъ у лѣтѣ въ хмарахъ... Та быстра струя несла ѥи по-пôдъ поверхнею леду и товкла ѥи головою объ кришталевый помôстъ. Наразъ зновъ розвиднѣлось и Олена заздрѣла оба береги рѣки и небо. Плыла самою серединою, куды несла вода, але заразомъ почула, що потопаѥ. Ще хвилиночка... и Олена учула въ рукахъ щось острого, мовь нôжь. То краєць леду, куды вода ѥи занесла, та й ся послѣдня надѣя ѥи, хоть розтяла руки, зъ великимъ трескотомъ вôдломилась... Ще хвильку... и Олена зновъ почула щось твердого. Она повисла, вчепивши ся руками грубого краю леду, вôдъ котрого вôдчахнувъ ся тамтой кусникъ. Цѣлу спôдну часть тѣла втягнула вода пôдъ кригу, але Олена держалась крѣпко, зъ роспукою, якъ звычайно держить ся потопельникъ.

— Ратуйте! — крикнула мимовôльно роз-

хай зволить въ тôй важнôй справѣ забрати голосъ.

Въ Самборѣ дня 19 н. ст. март.

Д-рь Корнило Чайкôвскій.

Вôдозва до Русинокъ.

Кождый нарôдъ стараєсь осягнути самостôйнôсть, а тôлько той може бути самостôйнымъ, котрый розпоряджає якъ найбôльшими средствами матеріяльными. Абы-жь то осягнути, старають ся люде всякí предприємства, якí тôлько найменшу користь приносять, забрати въ свои руки.

Мы Русины не выкористали ще тыхъ предприємствъ — одно: черезъ бракъ фаховыхъ людей, а друге: черезъ нашу байдужнôсть. Крайна вже пора — пробудитись намъ и старати ся взяти въ свои руки якъ найбôльше предприємствъ, котрí хосенъ приносять и незалежнôсть выроблюють.

А що громада великій чоловѣкъ — якъ каже пословиця, — то показують въ практицѣ нашí институціи: Торговля, друкарня товариства имени Шевченка, „Днѣстеръ“ и т. д.

Отже кидаю гадку, абы спôльными силами отворити у Львовѣ руску роббтню суконь жѣночихъ и бѣлого платя на взôръ польского товариства „Praca kobiet“, котре вôдъ кôльканацять лѣтъ истнує и своѣй цѣли вôдповѣдає.

Чи-жь насъ такъ мало, щобы мы не могли отворити такои роббтнѣ — дати нагоду заможнѣйшимъ дѣвчатамъ учитись а бѣднѣйшимъ дѣвчатамъ заробити — межи своими?

Кромѣ того для нашихъ пань на провінціи була бы та користь, що могли бы дôставати гарнí уборы, а не потребували бы — якъ то до теперь є ще звычай на провінціи — своєи моды глядати у жидôвскихъ кравцѣвъ...

А таке товариство богато капіталу не потребує. Зъ 1000 зр. можна розпочати, а я зъ своєи практики знаю, що сли тôлько тí будуть давати роботу, що вложили свôй капіталъ, то предприємство дуже добре выплатить ся А кôлько-жь то весѣль буває у насъ, при котрыхъ користає хиба може сота Русинка-кравчиха!..

Тожь подаю мою гадку загалови и управшаю Русинокъ якъ и Русинôвъ глянути на сю мою гадку зъ реальнои стороны и въ дѣло єи перевести. Отъ на выставу въ 1894 роцѣ зъѣздитись будуть люде и пытати о нашь промыслъ... а чимъ такимъ богато мы маємо выказатись?...

Може бы за сю справу взявъ ся „Клюбъ Русинокъ“ и вôзвавъ другí вôдповѣдní до того товариства?..

Л. Л—ева въ С.

Конференція директорôвъ школъ народныхъ.

[*Справозданье зъ газеты урядовои.*]

Дня 27 с. м. вôдбула ся у Львовѣ конференція директорôвъ шкôлъ середныхъ, гімназій и шкôлъ реальныхъ, на котрôй вôдбувала ся нарада надъ способомъ научуваня, надъ справою практичного образованя учителѣвъ и справою управильненя домашного надзору надъ учениками шкôлъ середныхъ. Конференцію вôдкрывъ віцепрезідентъ краєвои рады шкôльнои, д-ръ Бобжиньскій промовою, котрои змѣстъ бувъ слѣдуючій:

Бесѣдникъ пôднѣсъ насамперед, що хоч зôбранí на конференціи директоры суть розкиненí по цѣлôмъ краю, то всежь таки сполучає ихъ однакова орґанізація заведень науковыхъ, плянъ науки и инструкція научуваня а вôдтакъ ще й живе слово инспекторôвъ. Мимо того показалась потреба збирати вôдъ часу до часу директорôвъ на конференціи и дати имъ нагоду порушити и выяснити трудности, зъ якими мусять бороти ся та додати имъ вôдваги до сповнюваня трудныхъ задачь и переводженя неразъ трудныхъ хоч конечныхъ реформъ.

Дальше зазначивъ д-ръ Бобжиньскій причину, котра безпосередно спонукала скликанье сеи конференціи. Оголошеный въ 1849 р. а непереведеный доси начеркъ орґанізаціи нашихъ ґімназій насунувъ всѣлякí жалѣ и нарѣканя, а жалѣ на систему нашихъ шкôлъ зббльшили ся и въ нашôмъ краю, такъ, що ажь почали ся домагати усуненя або обмеженя науки латины и греки. Якъ міністерство такъ и краєва рада шкôльна мусѣли застановити ся надъ сею справою, а рѣшеня ихъ звѣстнí зъ послѣдныхъ розпоряджень, вôдносячихъ ся до научуваня языкôвъ клясичныхъ и реалій въ цѣлôй державѣ, до научуваня языкôвъ нѣмецкого, польского и руского въ нашôмъ краю. Провôдна гадка тыхъ розпоряджень єсть ясна. Власть шкôльна усуває рѣшучо проєкты змѣны орґанізаціи и системы науки а въ особенности яке небудь обмеженье круга студій клясичныхъ. Натомѣсть власть та змѣняє въ многихъ точкахъ рѣшучо и засадничо методу научаня. Змѣна та о много труднѣйша до переведеня, бо средства внѣшнí мало тутъ помагають, а все зависить вôдъ того, щобы тѣло учительске хотѣло и мусѣло пôйти за новымъ напрямомъ, пôйти зъ переконаня, зъ ревностію удѣляючои сю молодежи. Трудна хвиля такои змѣны надôйшла нинѣ. Новí пляны и инструкціи научаня вже выданí, новí книжки, до тыхъ плянôвъ примѣненí, зъ малыми выимками такожь вже готовí, все залежить теперь вôдъ учителѣвъ и ихъ провôдникôвъ, директорôвъ заведень.

Опôсля зазначивъ бесѣдникъ проґраму конференціи: справа научаня, справа практичного образованя учителѣвъ и справа управильненя надзору домашного надъ учениками шкôлъ середныхъ. Двѣ послѣднí справы вымагають скорого залагодженя, а рада шкôльна хоче почути гадку директорôвъ о тôмъ; для першои справы запрошено професорôвъ університету. Наконець внѣсъ бесѣдникъ окликъ въ честь Є. Вел. Цѣсаря, котрый присутнí трикратно повторили, а вôдтакъ покликавъ на свого заступника въ проводѣ нарадами инспектора д-ра Самолевича.

Зъ порядку дневного наступили реферaты дир. Сѣдлецкого зъ Кракова и Цеглиньского зъ Перемышля о науцѣ фільольоґіи клясичнои и дискусія надъ тыми рефератами.

Дописи „Дѣла“

Зъ Бродôвъ.

[Вечерокъ въ память смерти Т. Шевченка.]

Якъ уже зъ 59 ч. „Дѣла“ стало вѣдомо ширшôй публицѣ, дня 26 с. м. вôдбувъ ся вечерокъ въ сали товариства ремѣсникôвъ „Звѣзда“ въ Бродахъ въ память XXXII-ихъ роковинъ смерти нашого ґенія Тараса.

Жаль, що иніціятива до сего торжества выйшла не вôдъ Русинôвъ, а вôдъ президіи того-жь товариства: о. Свистельницкого, лат. катихита ґімназіяльного, и. Ф. Галадавича, выслуженого учителя и купця въ Бродахъ. Но хто бы й не давъ початокъ тому торжеству, а все оно вôдбуло ся и тутешнí Русины своєю численною участію дали доказъ, що знають почтити память першого поета Руси-Украины.

Вечерокъ зачавъ о. Свистельницкій промовою [по польски], зазначивши обовязокъ народôвъ почитати своихъ ґеніѣвъ, указавъ на Шевченка яко на ґенія руского народу и попросивъ п. Глѣбовицкого оповѣсти про житье поета и схарактеризувати єго значѣнье для Руси-Украины. П. Глѣбовицкій, въ прекрасноѣ рѣчи, сповнивъ се порученье. Єго патріотична, повна тепла а при тôмъ тактовна бесѣда зробила на всѣхъ незвычайно приятне вражѣнье.

Яко дальшí точки проґрамы наступили двѣ зъ чуствомъ и зъ зрозумѣньемъ выголошенí деклямаціи: „Тополя“ выголошена ученикомъ п. Гаєкомъ [Русиномъ] и „Pogrzeb“ по польски ученикомъ п. Місоною [Полякомъ]. Хоръ ученикôвъ ґімназіяльныхъ вôдспѣвавъ прекрасно рускí и польскí пѣснѣ а дуетъ на скрипцѣ [п Згоральскій — Русинъ] и на цитрѣ [п. Єндель — Полякъ] выкликавъ бурю оплескôвъ Очарованí прекрасною грою всѣ ждали ще продовженя, а й не спостереглись, що скôнчилась уже послѣдна точка проґрамы. Пригадавъ о тôмъ о. Свистельницкій гарною промовою, дякуючи участникамъ вечерка за численне зôбранье, а закôнчивъ свою промову словами Тараса: „Чужого научайтесь — Свого не цурайтесь“.

Ю. Ц.

Зъ-пôдъ Самбора.

[Про вôдносины въ селѣ Ступници.]

Въ 51 числѣ „Дѣла“ появила ся допись про порядки въ селѣ Ступници. А позаякъ допись та не вô всѣмъ докладна, длятого хочу я, яко родичь ступницкій, єи въ де-чôмъ доповнити и высвѣтити фактичный станъ рѣчей.

Въ згаданôй дописи мѣжь иншимъ говорить ся, що читальня, заснована о. Дашкевичемъ, котрый перенѣсъ ся теперь до Тустановичь, хилить ся до упадку; що торговля заложена капіталомъ 80 зр. не має будучности, и т. д.

Рѣчь представляє ся троха инакше. Вп. дописуватель недокладно замѣтивъ особу о. И. Дашкевича и єго заходы коло добра Ступницѣ. Робота о. Дашкевича не була голосна, але за те щира. Величавый будынокъ шкôльный се єго дѣло, а громада нинѣ ще дякує єму, що конкуренція не дала ся важко вôдчути. Всѣ Ступничане памятають добре, въ якôмъ станѣ находило ся село, коли до Ступницѣ прийшовъ о. Дашкевичь. Богато господарствъ, навѣть богатшихъ селянъ, було въ рукахъ жидôвскихъ; жиды панували въ селѣ и дороблювали ся грошей на ступницкихъ грунтахъ. Отже о. Дашкевичь взявъ ся освободжувати своихъ прихожанъ зъ неволѣ нехриста — и справдѣ освободивъ. Заразъ заснувавъ позичкову касу на 6%, окремо для Ступницѣ, а окремо для Котованѣ, и давъ спромогу громадянамъ поратувати ся въ бѣдѣ. Пятнацять лѣтъ завѣдувавъ о. Дашкевичь позичковою касою зовсѣмъ безкористовно и такъ єи провадивъ, що ажь выдѣлъ повѣтовои рады въ Самборѣ припоручивъ другимъ громадамъ ступницку касу яко взорець дбалои господарки. Трудомъ о. Дашкевича зложено въ церковну касу 3.000 зр. на будову новои церкви, згромаджено вже и матеріялъ, та отъ за-для градобитя въ 1891 роцѣ треба було здержати ся вôдъ намѣреного дѣла. Згадуючи про градобитье, мушу зазначити, що й тутъ потрудивъ ся о. Дашкевичь въ користь громады. Именемъ парохіянъ внѣсъ просьбу до Є. Вел. цѣсаря и одержавъ 500 зр пôдмоги, за посередництвомъ посла Барвѣньского прийшла помôчь зъ рады державнои, а ц. к. староство роздѣлило 36 кôрцѣвъ ячменю на засѣвъ.

Що-до читальнѣ, я зневоленый хиба бажати, щобы читальнѣ всюды розвивали ся такъ гарно якъ у насъ пôдъ проводомъ о. Дашкевича. Членôвъ богато, молодѣжь горнулась радо до читаня и письма Треба було бачити, якъ та молодѣжь окружала свого любого духовника! А вôнъ выпытувавъ ся кождого, чого навчивъ ся зъ книжки и заохочувавъ дальше читати. Впрочôмъ слѣды очевиднí. Нинѣ найдете у насъ мало не у кождого письменного „Исторію Руси“ товариства „Просвѣты“. О. Дашкевичь припровадивъ насъ до самосвѣдомости, а про се найкрасше свѣдчать выборы, при котрыхъ нѣ одинъ чоловѣкъ зô Ступницѣ и Котованѣ не продавъ свого голосу, лише стоявъ за рускимъ, народнымъ кандидатомъ.

Отсе списавъ я для доповненя образу порядкôвъ въ селѣ Ступници, а о. Дашкевичь нехай простить, що я при тôмъ мусѣвъ выявити єго великí заслуги.

К. Ступницкій.

Зъ Микулинець.

[Въ справѣ будовы зелѣзницѣ зъ Тернополя до Теребовлѣ.]

Передъ кôльканацятьма днями внесло 13 громадъ, 8 обшарôвъ двôрскихъ и 122 интересованыхъ сторôнъ петицію до рады державнои, до кола польского а такожь до выдѣлу краєвого о змѣну трасы вытыченои зъ Тернополя на Острôвъ черезъ Прошову до Теребовлѣ. Змѣстъ петиціи ось-якій:

Уже вôдъ кôльканацятьохъ лѣтъ була проєктована будова зелѣзницѣ, котра бы сполучила стацію Тернопôль зъ полудневою стороною границѣ Галичины. Однакъ теперь, коли будова зелѣзниць подôльскихъ має наступити, пôдписанí заступники обшарôвъ двôрскихъ, репрезентанты громадъ, промысловцѣ и купцѣ звертають увагу на глубоке занепокоєнье выкликане у найбôльше интересованыхъ проєктованою лінією на просторѣ межи Тернополемъ а Теребовлею, бо лінія на велику шкоду мѣсточокъ Микулинцѣ и Струсôвъ, поминає ихъ а йде черезъ села Острôвъ и Прошову, зъ спôльною стацією для обохъ тыхъ мѣсточокъ при гостинци у вôддаленю на полудне вôдъ Микулинець о 5 кільометрôвъ и тôлько жь вôдъ Струсова въ напрямѣ всхôднôмъ на мѣсци „Бѣла коршма“.

Проєктованою трасою на сѣй просторони зъ выборомъ мѣсця на дворець спôльный для обохъ тыхъ мѣсточокъ передовсѣмъ кривдить ся Микулинцѣ, — але й сама проєктована зелѣзница мусѣла бы стратити много на своихъ доходахъ, якí мала бы при тôмъ напрямѣ, о якій петенты просять. Мѣсточко Микулинцѣ, числяче до 5 тысячь мешканцѣвъ, єсть надзвычайно торговельне. Положеньемъ своимъ и черезъ привілеѣ королѣвскí зъ ґасôвъ польскои рѣчи-посполитои выробило собѣ черезъ довгí лѣта сцентралізованье торговлѣ зъ цѣлои околицѣ, и торговля традиційно тутъ утримуєсь и утримати ся мусить, коли тôлько неприязнí обставины не стануть тому на перешкодѣ. Торговлю сю треба пôдтримувати, помогти ѣй въ дальшôмъ розвою, а не оскаляти. Тымчасомъ проєктована зелѣзница мовьбы умысне намагає до знищеня найторговельнѣйшого мѣсточка.

Торговля мѣсточка Микулинець, якъ свѣдчать урядовí цифры, представляєсь рôчно 438.100 сотнарами метричными експорту и импорту. Вывôзъ вôдбуваєсь тôлько до Тернополя, вôддаленого 19 клм. гостинцемъ. Въ разѣ заведеня двôрця близько Микулинець межи ними а Конопкôвкою, мôгъ бы вывôзъ той вôдбуватись зелѣзницею, — коли-жь бы дворець, якъ проєктує ся, бувъ о 5 клм. вôдъ Микулинець на полудне, — то вывôзъ той мусѣвъ бы вôдбувати ся найперше въ напрямѣ полудневôмъ до двôрця, а потôмъ зъ двôрця скрутами въ напрямѣ пôвнôчнôмъ до Тернополя, а се значить, що товары микулинецкí и околицѣ мусѣли бы вôдбувати о 12 клм. довшу дорогу. При лініи довшôй о 12 клм. — цѣлый транспортъ зъ Микулинець и околицѣ мусѣвъ бы вôдбувати ся, якъ доси, до Тернополя возами и зелѣзница та була бы для Микулинець и найбôльше залюдненои и продуктивнои околицѣ такъ якъ непотрѣбна. Такъ само и що-до оживленого руху особового зъ Микулинець до Тернополя и вôдворôтно зелѣзница не мала бы фреквенціи, бо лекше буде вôдбути подорожь 19 кільометрову возомъ, якъ впередъ 5 клм. дороги возомъ до двôрця, а потому около 30 кільометрôвъ дороги зъ двома або трома перестанками.

Окрôмъ того зъ Микулинець вывозить ся, хоч неперіодично, богато дерева. Обшаръ двôрскій посѣдає тутъ 2000 морґôвъ лѣса дубового, котрого матеріялъ має утерту дорогу до Бельґіи на основѣ давнѣйше зробленои умовы зъ домомъ Орбанъ и Мерсіе въ Лідзѣ. Въ остатныхъ трохъ лѣтахъ самого матеріялу дубового доставлено зъ Микулинець до Тернополя на двôрець Кароля Людвика [пôсля выказу зелѣзницѣ] около 2000 ваґонôвъ. Отже цѣлый той вывôзъ не мôгъ бы вôдбуватись до Тернополя проєктованою зелѣзницею „Подôльскою“, але на дальше вôдбувавсь бы возами, бо такъ наручнѣйше. Стратила бы на тôмъ зелѣзница.

Дальше: Найблизша околиця Микулинець посѣдає на продажь дуже мало дерева опалового, а лѣсы микулинецкí достатчають переважно матеріялу вывозового, отже цѣна дерева опалового тутъ вôдъ кôлькохъ лѣтъ дуже высока и що-року нôдносить ся, для того було бы добре спроваджувати вуголь камѣнный або дерево зъ околиць, де оно дешевше, а той довôзъ можливый тогды, коли бы дворець не бувъ такъ далеко. Отъ мѣсто Тернопôль, такъ само не маючи въ околици дерева опалового, спроваджує єго зелѣзницею и нинѣ цѣны дерева въ Тернополи на 8 кубічныхъ метрахъ о 3—4 зр. таншí, нѣжь въ Микулинцяхъ.

За жаданьемъ, щобы лінія ишла по правôй сторонѣ Серету зъ двôрцемъ въ околици межи Микулинцями а Конопкôвкою, промавляє и та обставина, що въ Конопкôвцѣ єсть закладъ купелевый зъ уздоровляючою водою сѣрчано-зелѣзистою, зъ краснымъ обширнымъ паркомъ. Закладъ, що мавъ свою свѣтлу минувшôсть, теперь черезъ пожежу вправдѣ знищеный, але въ будучности, при сприяючихъ обставинахъ, мôгъ бы бути вôдреставрованый властителькою ґрафинею зъ Конопкôвъ Рейовою. Конопкôвка єсть одинокимъ [?] мѣсцемъ купелевымъ у всхôднôй Галичинѣ, длятого числити може на значну фреквенцію хорыхъ, а за-для красного положеня и парку навѣть и здоровыхъ, глядаючихъ выпочинку по трудахъ.

Навѣть и зъ стратеґічныхъ взглядôвъ проєктована траса выдаєсь петентамъ некористною бо ведена лѣвымъ берегомъ Серету и высунена до Прошовы, занадто близько приходить до границѣ чужои державы и незаслонена — а наколи-бъ ишла правою стороною Серету, була бы заслонена вôдъ нападу рѣкою Серетомъ, лѣсами Мишковиць, Микулинець, Смолянки, Лошнева и по части Струсова.

Зелѣзница та, оминаючи Микулинцѣ и Струсôвъ, обслугувала бы лишь одну 4-гектолітрову горальню въ Скоморохахъ а въ найлѣпшôмъ разѣ другу таку въ Сущинѣ, а цѣла околиця при тôй трасѣ складає ся зъ малыхъ сѣлъ, числячихъ разомъ около 4 тысячѣ мешканцѣвъ, при тôмъ найменше продуктивна, — коли противно, лінія проведена правымъ берегомъ Серету переходила бы черезъ найбôльше замешкану околицю, котра тôлько въ микулинецкôмъ повѣтѣ судовôмъ числить 18 тысячь душь, перетинала бы найпродуктивнѣйшу часть повѣтôвъ тернопôльского и теребовельского, черезъ будову двôрцѣвъ въ безпосереднôй стычности зъ мѣсточками Микулинець и Струсова улекшила бы вывôзъ и привôзъ, ба и для Теребовлѣ улекшила бы комунікацію, бо такожь бувъ бы дворець въ самôмъ мѣстѣ, а не якъ проєктуєсь, о 4—5 кільометрôвъ вôдъ тыхъ мѣстъ.

Мѣсточко Струсôвъ, крôмъ звычайнои мѣскои торговлѣ посѣдає млынъ вальцовый, въ котрôмъ переробляє ся рôчно надъ 80 тысячь метр. сотнарôвъ збôжа, надто 3 великí горальнѣ и каменоломъ, що має бôльшу будучнôсть нѣжь славнí каменоломы въ Теребовли. Длятого не байдужна рѣчь для торговлѣ, промыслу и продукціи того мѣсточка, чи дворець зелѣзничій буде въ мѣсци, чи о 5 клм., тымъ бôльше, що дорога краєва тамъ гориста, трудна до транспортôвъ.

Выказавши користи трасы зелѣзницѣ Подôльскои коли бы була проведена по правôмъ березѣ Серету, а некористь проєктованои комітетомъ льокальнымъ въ Тернополи, — мотивуючимъ, мовь-бы высуненье єи близше къ граници було на користь повѣту скалатского, але вôнъ зъ тои зелѣзницѣ користати не буде, — пôдписанí ще пôдносять, що задачею зелѣзницѣ мѣжь иншимъ повинно бы бути такожь: пôдносити, богатити и розвивати все, що вже єсть, бо утворити новí жерела маєтку нинѣ въ Галичинѣ дуже трудно. А де треба шукати причины, якъ зелѣзница не рентує ся? Чи не въ тôмъ, що поминено натуральнí напрямы торговлѣ, хотячи утворити штучнí, а того не можна, бо торговля має свои тради-

---

дираючимъ голосомъ и побачила, що Максимъ бѣжить идъ нѣй хутко, хоч кôлька разôвъ поховзнувъ ся.

— Матѣнко небесна! вôдверни! може *вôнъ* хоч теперь помилує... Максимцю мôй єдиный! прости, ратуй мене!...

Замѣсть того всего Максимъ замахнувъ сокирчиною въ саму голову Олены. Наразъ въ єи очахъ заблысло стôлько свѣтилъ, що зорѣ згубились та помѣшались — и нагло наразъ всьо погасло.

VIII.

Пôзно въ ночи вернувъ Максимъ до хаты. Дѣти вже спали, при незачиненыхъ дверехъ. Дожидали матери, що „десь тамъ довго забавилась у лѣсѣ“...

Максимъ крутивъ ся, ходивъ по хатѣ, сѣдавъ, встававъ, жувавъ тютюнъ, ѣвъ сôль, сыпавъ перець и пивъ зъ водою, вкôнци выйшовъ, а по часѣ вернувъ зъ фляшкою горѣвки. Кôлька разôвъ пивъ горѣвку мовь воду, выходивъ до сѣней, щось шолопавъ за кадовбомъ, ажь вкôнци, выливши решту горѣвки до горнятка, насыпавъ перцю и выпивъ однымъ душкомъ. Ще кôлька разôвъ прôйшовъ ся по хатѣ, заточивъ ся на лаву, упавъ на землю и заснувъ.

IX.

На другій день рано святили воду на рѣцѣ. Надъ чотирограннымъ прорубомъ стоявъ священикъ, а нарôдъ спѣвавъ за нимъ однодушно торжественну пѣсню: „Во Іорданѣ крещающу ся Тебѣ Господи“. Нарôдъ залягавъ широкою и довгою лавою по-надъ рѣку, а деякí стояли на мостѣ.

Двоє Олениныхъ дѣтей выйшло, мало-що не голí, позавиванí въ якісь лахи, дивити ся: чи нема де межи людьми мамы... Они розумѣли, що мама не разъ утѣкала та крыла ся и по кôлька днѣвъ помѣжь сусѣдами. Дѣти протиснулись майже ажь до полонки, а милосердní жѣнки забрали ихъ пôдъ свои кожухи.

Наразъ мѣжь людьми пронѣсъ ся шумъ, гамôръ, крикъ. Священикъ зômлѣвъ надъ прорубомъ, — у полонцѣ показалась якась гола рука, зъ пообрываными нôгтями, и выставилась до горы, немовь благаючи о помôчь.

Вôдважнѣйшí пустились вытягнути и вытягнули трупа, зъ розчерепленою на двоє головою и забѣглыми кровію очима — нещасливои Олены...

Протиснули ся дѣти и пôзнали матѣрь. На ихъ плачь и лебедливí голосы поплыли рясní сльозы зъ очей усѣхъ матерей.

Вôйтъ и два присяжní розпорядили вартувати коло вытягненого трупа, а самí пôйшли просто до Максимовои хаты. Застали єго на земли мертвецки пяного, а за кадовбомъ у сѣняхъ всю одѣжь Олены мокру та страшно покровавлену...

X.

Рôзно толкували люде: чому трупъ Оленинъ занесла вода такъ далеко, та ще у вôдногу, и ажь у самъ свято-Іорданській прорубъ. Однí казали, що покôйна була дуже набожна та не хотѣла умирати безъ Божого слова и благословеня. Другí казали, що Панъ Бôгъ наднѣсъ, абы Божій судъ и правда не пропали та щобы душогуба передъ цѣлымъ миромъ показати... А иншí просто говорили, що серце матери навѣть по смерти усе близше до дѣтей липне, щобы почути ихъ послѣдный посмертный плачь..

У Львовѣ, 30 сѣчня 1893 р.

цією утертй дороги, котрй выникли зъ певныхъ реальныхъ потребъ. Отже и зъ того взгляду проектована траса не представляє користей анѣ для самои зелѣзницѣ, анѣ для силы продукціи льокальнои, анѣ для правительства. Зовсѣмъ же инакше, якъ бы зелѣзниця була проведена правымъ берегомъ Серету.

Цѣлою справою сеи петиціи, що вымагала крѣмъ труду ще й выдаткѣвъ грошевыхъ, займавъ ся въ имени всѣхъ интересованыхъ д-ръ Л. Брудзиньскій, бурмістръ мѣсточка Микулинець. Було бы великою похибкою, якъ бы та зелѣзниця була ухвалена въ проектованѣй трасѣ. Щобы переконатись о користи лінїи, що йшла бы по правѣмъ березѣ Серету, досыть взяти въ руки мапу войскового вѣденьского геоґрафічного институту.

А. Р.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Мы вже звѣщали, що архикнязь Райнеръ буде заступати австрійскій двѳръ при торжествѣ королѣвскои пары въ Римѣ. Отже се дало причину ватиканьскимъ ґазетамъ до рѳзныхъ толкѳвъ. Декотрй часописи остерѣгають архикнязя заздалегѳдь, що папа Левъ XIII. не прийме єго на авдієнції, єсли вѳнъ буде лише гостемъ на дворѣ короля Гумберта. Другй зновъ оповѣдають, що архикнязь заходивъ ся коло того, щобы мѳгъ вѳдвѣдати папу и одержавъ вѳдмовну вѳдповѣдь. Тй всѣ толки треба приймати зъ великою резервою.

——

Чорногорскій князь Никита велѣвъ лагодитись въ Цетинїи до великого панславістичного торжества. Зъ початкомъ лѣта припадає 400 рокѳвъ, якъ въ Чорногорѣ выдруковано першу церковно-славяньску книжку. Се дѣяло ся ще за часѳвъ чорногорского господара Юрія Черневіча 1493 р. Князь Никита задумує выкористати сей ювілей на братерске торжество всѣхъ Славянъ, то-жь и рѣшено запросити Россіянъ, Болгаръ, Чехѳвъ, Полякѳвъ, Словѣнцѣвъ, а передовсѣмъ Сербѳвъ. И именно Сербѳвъ тому, що кн. Никита добачує причину теперѣшнои сербскои самостѳйности саме въ тѳй книжцѣ. Книжка зберегла православіе мѣжь Сербами, она запалила ихъ до борбы зъ Турками и остаточно привела до побѣды. Комітетъ ювілейный складає ся зъ 20 членѳвъ, а мѣжь ними находить ся такожь проф. Драґовичь, ґенералъ Перяниковъ и Россіянинъ Ровинскій.

——

„Биржевыя Вѣдомости“ подають обѣжникъ міністерства справъ внутрѣшныхъ до всѣхъ ґубернаторѳвъ Россіи, въ котрѳмъ взываєсь, щобы жидѳвъ живучихъ въ серединѣ державы, выслати въ протягу чотирохъ мѣсяцѣвъ до мѣсця жидѳвского поселеня. До зимы сей приказъ мусить сповнитись.

——

Правительство болгарске попало у Россіи въ таку неласку, що справдѣ дивно, якъ може тамъ перебувати оборонець Стамбулова и кн. Фердинанда. „Русск. Вѣстн“ высказує въ тѳмъ взглядѣ гадку Россіи. Спершу нападає згаданый журналъ на болгарскихъ еміґрантѳвъ въ Россіи и закидає имъ політичну вузкоглядность, що выявляє ся въ ненависти до Стамбулова. Вѳдтакъ боронить намѣрену змѣну конституціи и оповѣщує про независимость Болгаріи, котра має невдовзѣ оголоситись. Независимость Болгаріи, освободить ей вѳдъ важкихъ постановъ берлиньского договору. „Коли Стамбуловъ старає ся робити въ тѳмъ напрямѣ — каже журналъ — то робить вѳнъ въ интересѣ краю и має по своѣй сторонѣ знатну перевагу горожанъ.“ — Зъ заявы „Русск. Вѣст.“ показуєсь, що Россія боить ся, щобы Фердинандъ коли стане королемъ Болгаріи, не сполучивъ ся зъ Австрією и Туреччиною противъ Россіи. Отже, щобы се спинити, Россія хоче сама попровадити Болгарію до независимости и то въ мирнѳй дорозѣ; тымъ зъєднає собѣ тревалу приязнь болгарского народа.

——

Пірочанач, бувшій президентъ міністрѳвъ въ Сербіи, той самый, що написавъ свого часу брошуру „Интернаціональне положенье Сербіи“ и поручивъ балканьскимъ державамъ федеративный союзъ зъ Австро-Угорщиною, выступивъ теперь противъ нападѳвъ ліберальнои партіи. Напредняки — каже Пірочанач — не хотять зъ Сербіи робити Патаґонії, длятого заключили зъ Австро-Угорщиною торговельный договѳръ и старають ся сполучити зелѣзницѣ зѳ свѣтомъ культурнымъ. Ліберальне правительство находить ся теперь въ лѣпшѳмъ положеню, нѣжь свого часу напредняки, але мимо того, єсли не може заключити користнѣйшихъ договорѳвъ торговельныхъ, мусить ограничити ся на менше користнй и за те не стрѣтить ся зъ закидами. Такожь може запуститись въ борбу цлову зъ Австро-Угорщиною, сли уважає се рѣчію хосенною. Молода ґенерація, що выховувалась за границею, не годить ся на теперѣшну систему старои ліберальнои партіи. Напредняки дають ґарантію свободы, котру обмежено зъ нагоды атентату противъ володаря. Пірочанач звертає ся ще противъ митрополита Михаила. Єго становище вже давно було непевне, а що оставъ ся при своѣмъ урядѣ дальше, се завдячити лише Иліи Ґарашанинови. Коли напредняки прийшли до кермы, вѳдсунули єго, и тутъ не треба глядати нѣ интервенціи папы або кардинала Якобінього, нѣ заходѳвъ ґр. Кальнокого. Митрополитъ бувъ самъ виною. Політичну интриґу огортавъ набожною молитвою и служивъ орудіємъ чужихъ махінацій противъ власного правительства и власного краю. Чужй вплывы хотѣли за помочію митрополита звалити керму напреднякѳвъ и замѣсть кабінету проваливъ ся митрополитъ. — Взагалѣ въ Сербіи вѣчный неладъ. Рѳзнй елєменты роблять ей ареною личныхъ амбіцій або интриґъ и очевидячки причиняють державѣ немалого клопоту. Впрочѳмъ сама борба партійна, що такъ завзято веде ся, не ворожить поки-що доброи будучности для Сербіи.

НОВИНКИ.

— **Холєра** прокинула ся зновъ въ Галичинѣ. Въ Залучи, селѣ повѣта борщѣвского, положенѳмъ заразъ надъ Збручемъ, лучили ся дня 26 н. ст. марта три выпадки холєры, зъ котрыхъ два скѳнчили ся того самого дня смертію, третій зъ навѣщеныхъ пошестію выздоровѣвъ. Вѳдъ того часу не було вправдѣ нѣякого дальшого выпадку занедужаня, однако дуже имовѣрно, що пошесть выступить зновъ. Длятого зарядило правительство краєве всякй средства осторожности, щобы пошесть придавити. Въ селѣ єсть лѣкарь вже вѳдъ трехъ мѣсяцѣвъ, а сими днями выслано сюды правительственного комісаря. Такй самй средства осторожности заряджено и въ сусѣдныхъ Кудринцяхъ, де було такожь два выпадки холєры, хочь лекшихъ якъ въ Залучи. Зъ огляду на нове выступленье пошести бувъ бы часъ, щобы не лише власти але й цѣла суспѳльнѳсть стала до борбы зъ тымъ ворогомъ та заходила ся коло переведеня асанаційныхъ заряджень, бо лише спѳльными силами всѣхъ можна успѣшно здержувати похѳдъ пошести.

— **Комітетъ покликаный до обходу епископского ювілею св. отця** выславъ уже вчера до деканатѳвъ блянкеты на збиранье пѳдписѳвъ до адресы преданности Русинѳвъ къ св. отцю.

— **Уже й кондукторы ц. к. зелѣзниць державныхъ** беруть ся do „niszczenia Rusi“! Одинъ Русинъ пише намъ: Ѣдучи дня 28 н. ст. марта зелѣзницею на просторони Львѳвъ-Станиславѳвъ, дѳзнавъ я дуже немилои пригоды. Кондукторъ Ш-ои клясы почавъ робити менѣ закиды, що я карту зниженя ѣзды пѳдписавъ по руски, и не хотѣвъ признати важности карты. Коли я старавъ ся вытолкувати ему, що наколи маю повне право переписуватись по руски зъ Дирекцією зелѣзниць и жадати рускои вѳдповѣди, то тымъ бѳльше можу пѳдписувати свою карту по руски, и коли дальше я заявивъ ему аподектично, що й на будуче буду завсѣгды лише по руски карту пѳдписувати, — вѳнъ ось що менѣ вѳдповѣвъ: „Przecież nie jesteśmy w Rossyi, aby Panu było wolno po rusku pisać! Nie mogę na przyszłość przyjąć karty po rusku podpisanej, tak jak nie przyjmuję podpisanej po żydowsku...“ Що за фатальна аргументація! що за безчельне индентіфіковане краевои мовы рускои на Руси зъ жарґономъ жидѳвскимъ. Поминувши вже то, що на мои слова обороны руского языка завторувала чи не всѣ присутнй .. „To musi być jakiś moskal“, — прецѣнь Дирекція зелѣзниць повинна поучити своихъ кондукторѳвъ щобы не позволяли собѣ оскорбляти національнй чувства Русинѳвъ. Якъ я довѣдавъ ся пѳзнѣше, той самъ кондукторъ звѣвъ подѳбнй сварнѣ и зъ иншими проѣзжаючими, що мали карты пѳдписанй по руски. — *В. С.* [*Примѣтка Ред.* Оскорбленй кондукторомъ Русины повиннй внести жалобу до ц. к. Дирекціи зелѣзниць, а пѳсля рѣшеня справы Дирекцією можна змѣркувати: чи кондукторъ допустивъ ся надужитя — се имовѣрно! — чи може вѳнъ має порученье: не признавати на картахъ пѳдпису руского...]

— **П. Александеръ Мышуга**, звѣстный нашь артистъ-спѣвакъ, одержавъ пропозицію зъ Лондона, щобы удавъ ся тамъ на теперѣшный сезонъ весняный. Сезонъ весняный єсть въ Лондонѣ головнымъ сезономъ оперовымъ.

— **Людска пявка.** Якъ славно умѣють жиды выкористовувати бѣдныхъ людей, говорить найновѣйшій такій фактъ: Поденный зарѳбникъ у Львовѣ В. потребувавъ для дѣтей чобѳтъ, то-жь заставивъ въ банку жѣнчинй коралѣ вартости 36 зр., за 6 зр. Небавомъ пѳсля того захорувавъ, а немаючи зъ чого выжити, удавъ ся зъ заставничою карткою до скленика Вильгельма Фрідмана и позичивъ на ню 1 зр. Передъ Рѳздвомъ довѣдувавъ ся у жида, коли речинець выкупна, та жидъ збувъ его, що ще доволѣ часу. На Новый Рѳкъ одержавши кѳлька зр. выславъ В. жѳнку, щобы заспокоивши спершу жида, выкупила коралѣ. Однакъ жидъ звинявъ ся, що картки на-разѣ нема, загубила ся, вѳнъ мусить доперва вынайти — и зъ тымъ вѳдправивъ жѳнку до дому. Тыждень пѳзнѣйше самъ В. пѳйшовъ до Фрідмана; але жидъ старавъ ся въ него вмовити, що картку вѳдобравъ. В. не мавъ иншого выходу, якъ представити сю справу судови. Адвокатъ д-ръ И. взявъ ся боронити пошкодованого безкористно и такъ боронивъ, що єго клієнтъ не лише не вѳдѳбравъ коралѣвъ, але програвъ два разы процесъ и заплативъ 10½ зр. судовыхъ коштѳвъ. При розправѣ присягавъ жидъ и В. Потѳмъ всѣмъ Фрідманъ прийшовъ разъ до жѣнки В., бо єго самого не було дома, и показавъ ѣй власнй коралѣ, говорячи, що пѳзнавши ихъ, купивъ въ банку на ліцитаціи. На се надѳйшовъ въ хату В. и сказавъ жидови вѳднести коралѣ до суду, бо справа ще не покѳнчена. При розправѣ, хочь були доказы явнй въ користь В., Фрідманъ зновъ выгравъ процесъ, и зафантувавъ бѣдного зарѳбника. В. веде дальше процесъ. Обжалувавъ жида о кривоприсягу и о лихву, бо Фрідманъ числивъ 10 кр. тыднево проценту вѳдъ 1 зр.

— **Торжество папского ювілею въ черновецкѳй ґімназіи.** Дня 15 н. ст. марта вѳдбувъ ся въ черновецкѳй ґімназіи обхѳдъ 50-лѣтного ювілею епископства св. Отця, устроеный заходами професорѳвъ и молодѣжи католицкои. Крѳмъ молодѣжи и професорѳвъ взяли въ торжествѣ участь такожь запрошенй гостѣ. Обхѳдъ розпочавъ директоръ Тумліжь промовою, почѳмъ ученикъ VII клясы Криницкій выголосивъ мову въ честь св. Отця. Трехъ ученикѳвъ деклямувало, мѣжь ними Ом. Стражникъ зъ IV клясы по руски. Вѳдтакъ спѣвано кантаты рускй и нѣмецкй. Торжество закѳнчивъ катихитъ Швайґеръ промовою и вѳдчитавъ телеґраму наспѣвшу на обхѳдъ вѳдъ кард. Рамполлі. Польскихъ промовъ и спѣвѳвъ не було, хочь въ черновецкѳй ґімназіи єсть досыть учениковъ-Полякѳвъ.

— **Нова исторія із Тучапы.** Зъ Ярослава доносять, що дня 17 н. ст. марта явило ся у старосты въ Ярославѣ 10 селянъ зъ Замѣхова зъ жалобою на о. Ивана Созаньского, тамошного пароха и зъ заявленьемъ, що они переходять на латиньскій обрядъ. Можна боятись, що въ Замѣховѣ а такожь въ Лѳвцяхъ и Островѣ повторить ся та сама исторія, що въ Тучапахъ, бо Островяне ще въ вересни 1892 р. упередили о тѳмъ лично епископа Пелеша.

— **Въ справѣ уличныхъ демонстрацій**, якй выправляли студенты львѳвского університету передъ будынкомъ Gwiazd-ы и Касина мѣского у Львовѣ въ ночи зъ 1 на 2 н. ст. лютого, признавъ сенатъ академичный львѳвского університету 25 слухателѣвъ виннымъ перестуну дисциплінарного зъ §. 1 и 4 зак. зъ 13 жовтня 1849 р. та засудивъ трехъ на нагану при зѳбранѳмъ сенатѣ академичнѳмъ зъ загрозою, що єсли повторивсь бы хочь бы якій найменшій ще перестуnъ, будуть выдаленй зъ університету; девятьохъ на нагану ректора при зѳбранѳмъ сенатѣ академичнѳмъ, а прочихъ на нагану вѳдъ деканѳвъ дотычныхъ выдѣлѳвъ. Противъ сего засуду прислугує засудженымъ рекурсъ до 14 днѣвъ.

— **Арештованье.** Зъ Бродѳвъ доносять до Kurjer-a Lwow., що въ Радзивиловѣ задержали власти россійскй яко політично пѳдозрѣныхъ двохъ урядникѳвъ банковыхъ зѳ Львова Вілюша и Юл. Райнера. Въ тѳй справѣ удавъ ся до властей россійскихъ приятель Райнера, Жигм. Леваковскій, щобы довѣдатись про судьбу арештованыхъ. Консуль россійскій въ Бродахъ сказавъ Леваковскому, що дотеперѣшне слѣдство нѣчого не выкрыло и що арештованье наступило имовѣрно зъ причины за великои ревности россійскихъ урядникѳвъ.

— **Нашй пѣснѣ передъ Американцями.** Спѣвачка Е. Папріцъ-Лінева, що постановила въ часѣ всесвѣтнои выставы въ Чікаґо с. р. прочитати три або чотири прилюднй вѳдчиты про нашу музику — про що мы вже згадували осенею — устроила въ Новѳмъ Йорцѣ концертъ, на котрѳмъ зѳбраный нею хоръ зъ по-надъ 50 спѣвакѳвъ и спѣвачокъ вѳдспѣвавъ мѣжь иншими нашй пѣснѣ: „Ой у садочку“; „Ой у лузѣ“; „Гонъ, мои гречаники“; „Ой и не гараздъ Запорожцѣ“ и „Гей, не дивуйтесь добріи люде“. Рецензенты констатують, що нашй пѣснѣ дуже подобали ся Американцямъ и на бажанье слухачѣвъ хоръ мусѣвъ кѳлька разѳвъ ихъ повтаряти.

— **Шайка злодѣйска.** Сими днями вѳдбувала ся передъ львѳвскимъ судомъ присяжныхъ розправа карна противъ 4 злодѣѣвъ, що въ осени 1892 р. крали по мѣсточкахъ мѣжь Кристинополемъ, Наролемъ, Чешановомъ и Олешичами. Шайка ся завязала ся въ жовтни 1892 р. и складала ся зъ Арона Вольфа Друкера, Лейбы Шимоновича, Пинкаса Гольцмана и Штальмайстра. Послѣдною ихъ крадежію було розбитье касы пропінаційнои въ Чешановѣ, де забрали 316 зр., срѣбный кубокъ и годинникъ. Утѣкаючи зъ Чешанова переховали ся у Ґельбера въ Олешичахъ и за се дали ему 50 зр. Однако вскорѣ по тѳмъ арештували жандармы цѣле се товариство, не выймаючи и Ґельбера, яко такого що улекшивъ злодѣямъ утечу. — При розправѣ признали ся всѣ до закиненого имъ злочиньства зъ выимкою Ґельбера, котрый не хотѣвъ признати, що стоявъ зѳ злодѣями въ звязи. Позаякъ не було доказѳвъ щобы Ґельберъ бувъ въ змовѣ зѳ злодѣями то судъ увѳльнивъ єго, а засудивъ Друкера, Штальмайстра и Шимоновича кождого на 6 лѣтъ тяжкои вязницѣ, а Пінкаса Гольцмана на два роки.

— **Редакторскій процесъ** вѳдбувъ ся сими днями у Вѣдни. Редакторъ антісеміткого орґану Volksblatt, Верґані, обжалувавъ властителя часописи Sonn- und Montagszeitung Шарфа и вѳдвѣчального редактора Маєра о обиду чести за то, що они зробили ему закидъ нѣбы то вѳнъ бере швайґельды. Судъ засудивъ обохъ обжалованыхъ, а то Шарфа на 2000 зр. а Маєра на 500 зр. кары.

— **Завернені еміґранты.** Зъ Пасавы доносять до Neue fr. Presse, що онодгы приѣхало тамъ 22 словацкихъ еміґрантѳвъ, мѣжь ними кѳлька женщинъ, котрй намѣряли вывандрувати до Америки. Еміґранты мали бѣлєты зъ Вѣдня до Кольонїи, однако на граници задержала ихъ австрійска поліція, а позаякъ они не мали достаточныхъ средствъ на дорогу, вѳдѳслано ихъ назадъ до мѣсць приналежности.

— **Убійство.** Въ Раранчи на Буковинѣ найдено въ ровѣ придорожнѳмъ надгнилого труна селянина Янка Штенцера. Показало ся, що ще въ грудни м. р. убила єго власна жѣнка и тѣло сховала въ ровѣ пѳдъ снѣгомъ. Убійницю арештовано.

— **Мадярскй порядки.** Бурмістръ словацкого мѣсточка Модры заборонивъ аматорске представленье, яке мало въ словацкѳй мовѣ вѳдбути ся дня 16 н. ст. цвѣтня. Заборону свою мотивує бурмістръ тымъ, що идея мадярскои державы и мадярскои мовы державнои мусить на кождѳмъ кроцѣ уявлятись, а позаякъ сего не можна осягнути выключно словацкимъ представленьемъ, а навпаки таке представленье могло бы дати привѳдъ до фальшивыхъ толкѳвъ, а навѣть компромітувати „патріотичный“ спосѳбъ думаня мѣсцевого населеня, то до сего не може бурмістръ допустити. Вѳнъ давъ бы дозвѳлъ але лишь тогдѣ, коли пѳдчасъ представленя деклямовано бы хочь одну мадярску поезію, а такожь єсли запрошеня будуть друкованй и въ мадярскѳй мовѣ. — Чого то вже Мадярамъ не можна робити?

— **Скляній домы.** На выставѣ въ Чікаґо буде можна оглядати домы побудованй зъ масы скляной, котра вызначуєсь великою тревалостію и практичностію въ ужитю. Сю масу можна забарвити рѳзными красками такъ, що вже не треба буде малювати середины скляныхъ домѳвъ. Цеглы скляній далеко дешевшй вѳдъ цеголъ звычайныхъ.

— **Спростованье:** Въ дописи „Дѣла“ въ ч. 58 п. заг. „Зразокъ до нашои культуры фіскальнои“ треба поправити: замѣсть „морґъ нанято лише по 11 зр. 44 кр“. треба читати: „по 4 зр. 44 кр. в. а.“.

Посмертній — ⸸ — оповѣстки.

Іосифъ Дучиминьскій, повномочникъ дѳбръ п. Володислава Федоровича, мужь рѣдкои праведности и честноты, померъ дня 27 н ст. марта у Вѳкнѣ коло Грималова.

Наука, штука и література.

— **Die geographisch-statistischen Verhältnisse der Bukowina** nebst einigen vergleichenden statistichen Tabellen. Пѳдъ такимъ заголовкомъ выдавъ у Львовѣ о. Евг. Воробкевичь книжку обѳймаючу 114 сторѳнъ друку 8-ки, цѣнну вже тымъ самымъ, що познакомлює насъ зъ близькимъ а малозвѣстнымъ намъ краємъ. Кождый хто займає ся ґеоґрафією и статистикою перечитає сей твѳръ о. Воробкевича зъ приятностію, бо мѣстить вѳнъ по-при докладный образъ ґеоґрафічно-статистичный Буковины, опертый на найновѣйшихъ выслѣдахъ, такожь богато цѣкавыхъ и новыхъ вѣстокъ, особливо на поли етноґрафіи и культуры сеи, якъ звычайно называють Буковину, „малои Австріи“. Подѣлъ матеріялу вѳдповѣдный, спосѳбъ писаня приступный и легкій, тожь належить ся Всч. авторови вдяка за те, що старає ся запѳзнати ширшій свѣтъ зъ своимъ рѳднымъ краємъ. Цѣна примѣрника зъ пересылкою почтовою 85 кр., а дѳстати єго можна у автора у Львовѣ ул. Францисканьска ч. 3.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краєва дирекція скарбу именувала офіціяла економату скарбового у Львовѣ Алекс. Келера управителемъ, а асистента цлового Альойсія Куна контрольоромъ при магазинѣ продажѣ тютюну у Львовѣ. — Выдѣлъ краєвый именувавъ ветеринаря мѣского и доцента школы рѳльничои дубляньскои Кробицкого титулярнымъ професоромъ тои-жь школы. — Старшій контрольоръ почтовый Конст. Шмідъ именованый старшимъ управителемъ въ Бродахъ, а управитель почтовый Іос. Ґілечекъ именованый старшимъ управителемъ въ Станиславовѣ. — Міністеръ просвѣты именувавъ суплента мужескои семинаріи учительскои въ Тернополи Марк. Левиньского головнымъ учителемъ при тѳй-же семинаріи. — Намѣстникъ именувавъ канцеліста намѣстництва Авг. Ерліха провізоричнымъ секретаремъ повѣтовымъ,

— **Конкурсы.** Окружна рада шкѳльна въ Коломыи оголошує конкурсъ на посады учительскй: въ Березовѣ горѣшнѳмъ, Гвѳздци, Березовѣ долѣшнѳмъ, Черемховѣ, Годахъ, Гвѳздци малѳмъ, Ключевѣ верикѳмъ, Кійданцяхъ, Молодятинѣ, Рунгурахъ, Сорокахъ, Виноградѣ и на посады молодшихъ учителѣвъ въ Березовѣ долѣшнѳмъ и Печенѣжинѣ Поданя треба вносити до кѳнца цвѣтня. — Окружна рада шкѳльна въ Збаражи розписує конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Залужи, Палчинцяхъ, Воробѣѣвцѣ, Терпилѳвцѣ, Гнилицяхъ великихъ, Козярахъ, Лубянкахъ выжныхъ и нижныхъ, Лозѳвцѣ, Скорикахъ, Шилахъ, Старѳмъ Збаражи та на посады молодшихъ учителѣвъ въ Залужи, Стрыѣвцѣ и Токахъ. Поданя треба вносити до 6 тыжднѣвъ вѳдъ дня оголошеня конкурсу.

Телеграмы „Дѣла“

Відень 31 марта. Завязало ся тутъ соціяльно-політичне товариство выборцѣвъ, котре має на цѣли перевести соціяльну реформу.

Загребъ 31 марта. При тутешнѳмъ університетѣ засновано катедру угорского языка и літературы.

Темешваръ 31 марта. Адоптованый сынъ румуньского священика Вячеслава Прогаба убивъ свого батька прибраного за те, що програвъ зъ нимъ процесъ.

Софія 31 марта. Князь Фердинандъ вже зовсѣмъ здоровый.

Лондонъ 31 марта. Палата низша прийнила 163 голосами противъ 75 внесенье Ґледстона, на пѳдставѣ котрого справа гомеруля буде трактуватись передъ всѣми иншими справами у вѳвтѳрокъ и въ середу кождого тыжня по Великодныхъ святахъ.

Парижъ 31 марта. Розповсюднюють ся вѣсти, що парляментъ має бути розвязаный.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

Вп В. Глѣб. въ Об. Одержали.

Курсъ Львѳвскій

зъ дня 31 н. ст. марта 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 50	221 50
Зелѣз Львѳв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	259 50	262 50
Банку гипот. гал. по 300 зр. а. в. . .	365 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот гал. 5% а. в.	100 70	101 40
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	109 70	110 40
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 30	99 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	97 —	— —
Товар кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 75	101 45
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 —	— —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	— —	— —
Гал Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	105 —	— —
Галиц фонду пропінаційного 4% в. а.	96 80	97 50
Комунальнй Банку краев. 5% І. емис.	— —	— —
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 30	— —
Льосы:		
Мѣста Кракова	24 —	26 —
Мѣста Станиславова	34 —	37 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 65	5 75
Наполеондоръ	9 60	9 70
Пѳвъимперіялъ	9 70	— —
Рубель срѣбный	1 26½	1 30
Рубель паперовый	1 26	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	59 30	59 70

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

31 н. ст. марта 1893.

Львовъ: Пшениця 7·50 до 7·75, жито 6·— до 6·25, ячмѣнь 5·— — 5·25, овесъ 5·25 до 5·75, рѣпакъ 11·25 до 11·75, горохъ 6·50 до 9·50, вика 5· до 5·25, льнянка 11.—до 11·50, бобъ —·— до —·—, конюшина червона 66·— до 70·—, конюшина бѣла 75·— до 90·—, конюшина шведска 75·— до 90·—, кминъ 22·— до 24·—, анижъ 37·— до 39·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 12·50 до 13·— зр.

Подволочиска: Пшениця 7·40 до 7·60, жито 5·90 до 6·05, ячмѣнь 4·— до 5·20, овесъ 4·80 до 5·—, горохъ 5·60 до 9·—, вика 4·80 до 5·— рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона 62·— до 68·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·—до —·— бульбы —·80 до 1·20.

Надосланє.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбковска ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшой цѣнѣ. 4562

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надає шкорѣ гладкость и знаменито пристає до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру водъ 20 до 50 кр

Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінцій полагоджуєсь водворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

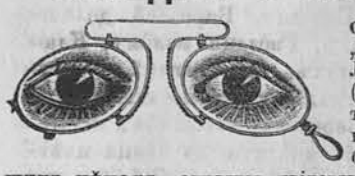

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 200.000 а. в.

можна выграти вже 1 цвѣтня с. р. промессою на вѣденьскій льосъ комунальный лише за 3·75 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй водворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на водповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 16—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Домъ банковый и Контора вымѣны у Львовѣ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Обліґації комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краеву, Обліґації довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услобяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ такожь платныхъ купоновъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолиднѣйше.** Переказы на больший мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує водворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 10—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

по слі годинника львовского

важный зъ днемъ 1. мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнга	1009	—	756	—	—	—
„ Радовцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунгурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Мішкольца, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Водходять зо Львова.	пот. поспѣшный	пот. поспѣшный	пот. особовый	пот. особовый	пот. особовый	пот. мѣшаный
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ голов. двірця)	258	—	941	1026	—	—
„ Подволочискъ и Бродовъ (зъ Подзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунгурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радовцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кімполюнга	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Мішкольца, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	951
„ Сокаля и Равы Рускои	—	—	—	—	—	736

ЗАМѢТКА: Числа подчерквенй означають пору нічну водъ год. 6-ои вечеромъ до год. 5-ои 59 мін. рано. 2382

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякй сосуды беднарскй въ моѣй торговли товаровъ корѣнныхъ винъ и делікатесовъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 4—30

Формы тортовницѣ, бляхи до тѣстъ. корки металевй, трібушоны и сервісы на оцетъ и оливу поручає **Петро Хшонстовскій** торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1. (напротивъ катедры.)

КУ-

фры, торбы и всѣлякй прибори до подорожи

найдешевше въ торговли

товаровъ модныхъ и бѣля мужеского, приборовъ тоалетныхъ и т.п.

Пав ла Лянгнера

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львовъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Альойсій Гібнеръ

Львовъ, Ринокъ ч. 38

для пп. *ресторатороввъ, властителевъ готелевъ, господаретовъ домашнихъ* и т. д.

по найнизшихъ цѣнахъ

зубнй выдовбачѣ

зъ дерева цитринового и осикового округло и плоско выгладжень.

При большомъ закупнѣ водповѣдный рабатъ. 4620

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кончить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащевъ зимовыхъ та одяговъ, за-для закупна большои скількости, — то продаю ихъ по значно зниженой цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригодного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовъ, площа Капітульна 3.

Всѣ до жида!

Десять лѣтъ истнує моя торговля, а найменше подпирають ей свои Теперь устроивъ я 3 воддѣлы: I. Гардероба мужеска нова и выборъ матерій, бѣля та останковъ; II. Гардероба дамска нова; III Гардероба розна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.

Прошу мене подпирати 4631

Зъ поважаньемъ

ЯЩИШИНЪ

у Львовѣ, будынокъ театральный.

КНИГИ ЦЕРКОВНЙ

друки всѣлякого рода

Молитвословы розного выданя

Евангелія въ прекрасныхъ оправахъ и т. п.

завсѣгды на складѣ утримує

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ Подвалье ч. 9. 4471

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшнй управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже **1.558 дзвоновъ загальной ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти повй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, водповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 26—?

Францъ Заґурскій

складъ матеріяловъ будовляныхъ

Львовъ ул. Паньска ч. 17

телефонъ ч-ръ 39 — поручає:

Portland-Cement 4627 2—1

Вапно гідравлічне

Асфальтовй плыты изоляційнй до фундаментовъ, Даховки

Плытки помостовй и мозаиковй

Вокна рознобарвнй и малюнки на склѣ до церковь и т. д.

На жаданье высилає ся спеціяльнй цѣнники и рисунки.

НА СВЯТА

На наближаючй ся свята

звѣстный зъ доброты

Головный складъ вуденинъ ЮСИФА ЯНКОВСКОГО

у Львовѣ улиця Театральна число 12

заосмотреный обильно у всѣлякй артикулы входячй въ кругъ масарства, якъ: шинки молодй вуджений сырй до вареня и варений, ковбасы печенй, сѣканй и краянй (краковскій), дуже добра польска ковбаса вуджена до вареня сѣкана и краяна, полядвицѣ вуджений сырй до вареня и варений або печений, такожь вестфальскй сырй до ѣдженя, вуденина молода сыра и варена, озоры волови вуджений сырй и варений, салямі, мортаделя свѣжй и загребскій сухй руляды зъ поросять и въ рознык родахъ, кишки паштетови, паштеты звамевитй, молодй поросята и т. нн. делікатесы въ великомъ выборѣ и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4628 8—8

Замовленя зъ провінціи полагоджую якъ найскорше.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ Вп Н. Т Публики просить о численне водвиджуванве и остає зъ поважаньемъ

ЮСИФЪ ЯНКОВСКІЙ

НА СВЯТА

Тутки циґаретовй неклиенй!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ водъ 1 зр.

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львовъ** Гот Жоржа.

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 18—83

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный одъ кольканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всходномъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы по слі власныхъ плянов. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасовъ, престоловъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшає зъ фотографій портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторія реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. нн. входячй въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Подписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20. 4636 2—?

Тутки циґаретовй

електрично стисканй зъ найлучшои бибулки французскои 1000 штукъ 90 кр. поручає фабрика Г. Пионткивского, Львовъ, ул. Паньска ч. 2. Опакованье gratis. При водборѣ 1000 штукъ franco. 4618 0—30

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ

Е. и І. ФРІДРІХОВЪ

у Львовѣ

поручає всякй роды мыла, господарскй и тоалетовй, свѣчки церковнй, мілевй. крохмаль, соду, фарбки и т. нн. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскій ч. 13. 5—15

МАҐАЗИНЪ НОВОСТЕЙ

подъ фірмою

ВІЛЬҐЕЛЬМЪ СИДОРЪ

Львовъ, площа Марійска

обоймивъ я по моѣмъ зятю зъ днемъ 1 н. ст. марта 1893 р., значно его побольшивъ и заосмотривъ такими товарами:

Матерія вовняна модна рознобарвна и чорна, **Сатины французскй, Левантины, Перкалѣ, Батисты, Полотенця, Зефіры** и т. нн. Також завѣвъ я **полотна, шіртінґи, шіфоны, дымки. ручники, хустки до носа, столове бѣлье и т. нн.**

Наведенй товары спровадивъ я зъ першорядныхъ фабрикъ и продаю ихъ по **цѣнахъ приступныхъ.**

Зъ высокимъ поважаньемъ

Кароль Матлясъ.

Товары зъ давныхъ припасовъ продаю по цѣнахъ значно зниженыхъ. 4643 1—3

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.

Білєты корабельнй до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскомъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590 6—6

ДРОЖДЖЪ

хімічною аналізою за водличнй узнанй и въ уживаню незаводячй

по 1 зр. 20 кр. за кільоґрамъ

поручає и о скоре замовленье упрашає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВѢ

и філіи.

Замовляючи **ДРОЖДЖЪ** просимо подавати день, коли ихъ на почту водсылати маємо. — Въ скорыхъ злучаяхъ найлучше посылати грошѣ переказомъ почтовымъ або въ ковертѣ, бо чеки почтовои щадницѣ доходять насъ ажь пятого дня. 4634 3—3

!!! На Свята Великоднй !!!

ТОРГОВЛЯ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

У ЛЬВОВѢ

поручає по цѣнахъ умѣреныхъ, сталыхъ и совѣстныхъ

Плащаницѣ мальованй на полотнѣ водъ зр. 13 до зр. 42, на атласѣ водъ 45 зр. до 135 зр. Фіґуры Воскресенія по зр. 15 и зр. 20. **Євангеліоны** нового выданя, оправнй въ оксамитъ въ прехорошихъ солідноі роботы оковахъ позолоченыхъ водъ зр. 55—150. Дальше: Артосы. Фелоны, Стихирѣ (альбы), Кадильницѣ, Хресты на подставѣ, ручнй и процесіональнй Лѣхтарнѣ, Патриціи, Науки бронзовй и кришталевй, Образы, Свѣчники (канделябры), Хоругви и Фаны, Чашѣ золочень, зъ хиньского срѣбла и зъ чистого срѣбла, и прочй церковнй знаряды.

Книги выданя Института Ставропигійского по тыхъ самыхъ цѣнахъ. 4—4

Высылка водворотною почтою. 4593

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 64. Львôвъ, Субота 20 марта (1 цвѣтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Рускі послы въ радѣ державнôй.

Въ минувшôй сесіи, такъ якъ и въ двохъ попередныхъ, не всѣ рускі послы рады державнои тримали ся разомъ. Одинокій буковиньско-рускій посолъ, д-ръ Волянъ належавъ и дальше до клюбу Гогенварта, сѣмь рускихъ послôвъ зъ Галичины творили, якъ и передше, свôй „рускій клюбъ“.

О дѣяльности д-ра Воляна не можемо нѣчого сказати, бо ен нѣколи, нѣгде и въ нѣчôмъ не було видко. Не чути було єго голосу анѣ въ палатѣ, анѣ, о скôлько можна знати, въ комісіяхъ, анѣ въ клюбѣ. До клюбу гр. Гогенварта належали зъ Буковины и румуньскі послы: тѣ умѣли вызыскувати вплывы предсѣдателя клюбу въ користь Румунôвъ а въ некористь Русинôвъ; обовязкомъ д-ра Воляна було того рода заходы неутралізувати, а коли-бъ єго змаганье оказало ся безуспѣшнымъ, зъ такого клюбу выступити. Сего д-ръ Волянъ не зробивъ. Въ палатѣ-жь и въ комісіяхъ въ интересѣ буковиньскихъ Русинôвъ промовляли рускі послы зъ Галичины.

Дѣяльнôсть послôвъ обявляє ся именно въ парляментѣ, але она може обявляти ся и по-за парляментомъ. О позапарляментарнôй дѣяльности рускихъ послôвъ въ минувшôй сесіи мы мало знаємо; мы чули тôлько, що декотрымъ міністрамъ, именно Гавчови и Шенборнови, представлюванѣ були деякі потребы и кривды руского народу. Успѣхъ сего покаже ажь будучнôсть, бо самі зичливі слова, розумѣє ся, не можуть мати великои ваги.

Парляментарна дѣяльнôсть рускихъ послôвъ зъ Галичины обявляла ся въ комісіяхъ и въ повнôй палатѣ. Кождый зъ рускихъ послôвъ належавъ до однои або й до бôльше комісій. Найважнѣйша зô всѣхъ комісій єсть комісія буджетова. Однакожь не можна въ нѣй, якъ н. пр. въ буджетовôй комісіи соймовôй, переперти вставленье або пôдвысшенье сумы на яку потребу: тои процедуры въ вѣденьскôмъ парляментѣ нема, тамъ внесеня на робленье або збôльшенье якого выдатку все выходять вôдъ правительства, хотя часомъ за попередною принукою комісіи. Буджетова комісія парляментарна не призволяє тôлько на выдатки, котрі ѣй здають ся непотрѣбными або за великими; але и се досыть рѣдко трафляє ся. Бôльше нагоды єсть въ комісіи, при ухвалюваню поодинокихъ позицій буджету рôзныхъ міністерствъ, порушити не одну потребу або кривду народу и спонукати міністрôвъ або иншихъ заступникôвъ правительства до даваня сейчасъ вôдповѣди, що въ повнôй палатѣ не такъ часто дѣє ся.

До комісіи буджетовои належить зъ руского клюбу п. Романчукъ. Зъ вѣденьскихъ часописей знаємо, що вôнъ промовлявъ тамъ досыть часто о потребахъ руского народу. Такъ говоривъ вôнъ о шкôльництвѣ, о податкахъ и незаховуваню екзекуційнои новелѣ зъ 1887 р., о соли, и иншихъ справахъ. Близше оцѣнити тыхъ промовъ не можемо, бо они подавали ся въ прасѣ лише цѣлкомъ коротко, якъ се дѣє ся и взагалѣ зô всѣми бесѣдами въ комісіяхъ.

Въ повнôй палатѣ объявляє ся дѣяльнôсть послôвъ промовами (такожь вразъ зъ ставленьемъ резолюцій), интерпеляціями и внесенями На сихъ двохъ остатныхъ поляхъ давнѣйше рускі послы въ радѣ державнôй бували або зовсѣмъ безчинні або дуже мало чинні, хоть мали до того завсѣгды повну можнôсть. Що-до интерпеляцій н. пр. мы пригадуємо собѣ тôлько одну интерпеляцію о. Озаркевича зъ 1890 р., а внесень рускі послы нѣякихъ не ставили, хиба внесенье ще Литвиновича зъ 1861 р., на плаченье посламъ дієтъ. А вже-жь интерпеляціи, особливо-жь внесеня, суть дуже важною акцією парляментарною. Бесѣда, хотябы и найкраща, перегомонить, а середъ множества говореня неодна бесѣда буває мало завважана або и зовсѣмъ не зауважана. Интерпеляцією мусить правительство займати ся, розслѣджувати єи и дати на ню вôдповѣдь, а надъ тою вôдповѣдію, коли она недостаточна а справа важна, може навѣть вести ся дискусія (щô, правда, лише вынмково трафляє ся). Властивою-жь позитивною роботою въ парляментѣ єсть ставленье внесень, котрі показують не тôлько кривду народу и потребы єго взагалѣ, але й подають спеціяльні способы на усуненье кривдъ и заспокоєнье потребъ, и то въ формѣ, котра найбôльше змушує парляментъ и правительство часъ, увагу и працю посвятити пôднесенôй справѣ.

Отже въ тôмъ взглядѣ рускій клюбъ въ минувшôй сесіи вôйшовъ на нову дорогу, щô мусимо зъ повнымъ признаньемъ и цѣлымъ притискомъ зазначати. П. Романчукъ поставивъ интерпеляцію (пôдписану членами всѣхъ клюбôвъ, окрôмъ польского) въ справѣ селяньскои еміґраціи до Россіи, п. Пôдляшецкій интерпеляцію въ справѣ рескрипту намѣстника о рускôмъ духовеньствѣ. Наконець п. Романчукъ поставивъ внесенье на побôльшенье селяньскихъ, именно-жь рускихъ послôвъ въ Галичинѣ.

Зъ рускихъ послôвъ промовляли: п. Романчукъ въ ґенеральнôй дискусіи буджетовôй о упослѣдженю галицкихъ и буковиньскихъ Русинôвъ взагалѣ; при фондѣ диспозиційнôмъ о конечности закона о народностяхъ и реформы выборчои и зъ спеціяльнымъ выложеньемъ потребъ и жадань Русинôвъ, при школахъ середныхъ и при провізоріи буджетовôй на марець; п Пôдляшецкій при міністерствѣ краєвои обороны о руско-польскихъ вôдносинахъ и при міністерствѣ справедливости; п. Барвѣньскій при університетахъ зъ домаганьемъ постепенного заложеня руского вôддѣлу въ львôвскôмъ університетѣ и при школахъ народныхъ; п. Телишевскій при законѣ фінансовôмъ о тяжкôмъ положеню сельского и маломѣского народу въ Галичинѣ.

Взагалѣ однакожь мусимо сказати, що бесѣды рускихъ послôвъ трохи менше насъ задоволили, якъ ихъ интерпеляціи и внесеня. Пôсля нашои гадки можна було бôльше кривдъ рускога народу пôднести, можна було єго положенье докладнѣйше и наведеньемъ бôльше фактôвъ выложити, треба було неразъ бôльше рѣшучо (хотя при тôмъ и поважно) промовляти и треба було у вôдзывахъ о вôдношеняхъ до Полякôвъ заховувати завсѣгды властиву мѣру. Именно гадаємо, що безъ абсолютнои конечности спорôвъ зъ Поляками зачинати не треба, але єсли говорить ся о руско-польскихъ вôдносинахъ, то треба ихъ представити цѣлкомъ вѣрно и оминати якъ найскрупулятнѣйше все, щô хоть-бы тôлько на позôръ могло выдавати ся недостаточнымъ оцѣнюваньемъ ваги рускои справы або надмѣрною уступчивôстію. Що-до попередныхъ нашихъ докорôвъ мусимо признати на оправданье нашихъ послôвъ, що нежданая недуга п. Телишевского була для нихъ дуже значною перепоною и що руска публика за мало матеріялу подає своимъ посламъ, за мало вѣрныхъ и докладно описаныхъ фактôвъ, въ порôвнаню н. пр. до, правда, далеко высше розвиненои публики ческои або словѣньскои.

Наконець ще одно намъ впало въ очи. На першôй интерпеляціи рускихъ послôвъ видимо тôлько шѣсть пôдписôвъ членôвъ руского клюбу (Романчука, Телишевского, Пôдляшецкого, Барвѣньского, Мандичевского и Охримовича), на другôй интерпеляціи лише три пôдписы (Пôдляшецкого, Романчука и Телишевского), на внесеню лише шѣсть пôдписôвъ (Романчука, Телишевского, Барвѣньского, Пôдляшецкого, Брылиньского и Охримовича). А вже-жь кожда руска интерпеляція и кожде руске внесенье повинно мати пôдписы всѣхъ сѣмохъ членôвъ клюбу! Та й взагалѣ зъ стеноґрафічныхъ протоколôвъ видимо, що при именнôмъ голосованю майже нѣколи не було всѣхъ рускихъ послôвъ О декотрыхъ послахъ чули мы, що навѣть довшій часъ не було ихъ у Вѣдни. Се єсть залишеньемъ першого посольского обовязку, а клюбъ, особливо мало численный, мусить черезъ то тратити на вазѣ.

Мы надѣємось, що на будуче рускій клюбъ, поученый близько дволѣтнымъ уже досѣдомъ, позбуде ся ще й тыхъ хибъ, котрі мы зъ огляду на загальный интересъ рускій высказати мусѣли, и що стане пôдъ кождымъ взглядомъ вѣрною и достойною репрезентацією руского народу.

Румуны и Мадяры.

Чванливі потомки Гуннôвъ и Куманôвъ продовжають зъ надмѣрною ревностію свою мадяризаційну роботу противъ Славянъ и Румунôвъ угорскихъ. Мадяризація и централізація суть на порядку дневнôмъ. Забули вѣдай, що ще недавно самі проливали кровь за самоуправу и національну свободу. Забули на той гнетъ и тѣ переслѣдованя, які доводились имъ въ часахъ абсолютизму австрійского и ґерманізаційнои системы, початои Іосифомъ II., а продовжанои ажь до 1867 р. Спѣшать ся въ тôй роботѣ, немовь бы боялись, що завтрѣшна днина застукає ихъ зъ чимсь несподѣваным для мадяризаційнои системы и знищить все доси придбане.

До теперь систему мадяризаційну пôддержувало фондами державными и тероризмомъ не лишь саме правительство. Єму помагала въ дѣлѣ тôмъ та частина духовеньства, котру Мадяре выховували у духовныхъ на скрôзь мадярскихъ семинаріяхъ. Єму ишла пôдъ руку и вся орда жидôвска зъ капіталами своими. Нинѣ вôдносины тѣ, мадяризація призвій, починають трохи змѣнятись. Якъ лишь міністерство Векерлього, пôддержуване лібералізмомъ жидôвскимъ, пôдняло борбу противъ церкви католицкои, духовеньство угорске зôбралось сейчасъ въ Фалянґу, интенціямъ правительства противну. А коло сеи опозиціи духовеньства починають громадитись звôльна всѣ елєменты, гноблені мадяризмомъ, т. є. Славяне и Румуны угорскі. Дневники угорскі нотують що дня невôдрадні для правительства проявы, що тутъ и тамъ, на такихъ а такихъ зборахъ, се або друге мѣсто заложило протестъ противъ намѣреныхъ реформъ на поли церковнôмъ. Протесты тѣ выходять по-найбôльше зъ мѣсцевостей не-мадярскихъ. Крôмъ того замѣтнымъ єсть и сей фактъ, що єпіскопы не лишь протестують дома, але лагодять и пропамятні письма до Риму и жадають зъ-вôдтамъ помочи для себе. Уніятскій епископъ румуньскій, Михайло, выбираєсь навѣть въ депутаціи до Риму, щобъ устно повѣдомити курію о шкôдности намѣреныхъ реформъ для церкви католицкои.

Розумѣє ся, що мадярскі и мадяроньскі дневники пѣнять ся вôдъ злости на видъ ростучои опозиціи и называють ен просто зрадою идеи державности мадярскои. Они и наклікують правительство до якъ найбôльшихъ репресалій супротивъ неслухняныхъ елєментôвъ, а именно супротивъ духовеньства славяньского и румуньского, котре въ тôй опозиціи зъ причинъ антаґонізму національного веде передъ.

Якъ далеко тѣ репресаліи мають пôйти, доказує отъ такій фактъ. Доси учителѣ шкôлъ народныхъ въ цѣлôй Угорщинѣ вразъ зъ Семигородомъ були удержуванѣ мѣсцевыми громадскими або церковными фондами. Розумѣє ся, що громады мали въ рукахъ и презентацію тыхъ учителѣвъ. Теперь внесло правительство угорске до сойму проєктъ нѣбы то на получшенье платъ учителѣвъ (300 зр. для старшихъ, 200 зр. для молодшихъ), але цѣль властива єсть та, щобъ учителѣвъ народныхъ высвободити зъ-пôдъ зависимости мѣсцевои, а пôдчинити ихъ пôдъ власть свою и зробити зъ нихъ вѣрныхъ слугъ мадяризаційнои системы и голосителѣвъ того-жь мадяризму. Хитре дѣло! Правительство плаче будь-то надъ лихою дотацією учителѣвъ народныхъ, хоче бѣднѣйшимъ громадамъ прийти въ помôчь, жертвуючи имъ запомоги зъ фондôвъ державныхъ на лучше удержанье сихъ учителѣвъ, а тутъ за-

---

Жѣноча люба.

Новеля **Евгенія Ярошиньскои.**

Парный, лѣтный день скôнчивъ ся, сонце зайшло, наставъ тихій, лагôдный вечеръ. Змучені цѣлоденною спрагою цвѣтки пôдоймили свои звисліі головки, щобы напитись вôдсвѣжаючои, оживляючои росы. Пѣрнатѣ спѣваки почали затихати; ихъ утомило цѣлоденне цвѣрканье, та хотѣли вже въ своихъ надземныхъ помешканяхъ вôдпочити. Череды овець и рогатои худобы вертали домôвъ. Зъ-далека було чути спѣвъ повертаючихъ сапальникôвъ, перерываный неразъ голоснымъ смѣхомъ веселыхъ парубкôвъ та дѣвчатъ. Зъ сельскихъ хатъ почавъ ся поволи дымъ у гору здоймати, — се було знакомъ, що роботящі господинѣ лагодили вечерю для повертаючихъ робôтниковъ и пастухôвъ, котрі, наробивши ся въ поли, теперь зъ великимъ смакомъ будуть вечеряти.

Передъ гарнымъ домкомъ, що рôзнивъ ся своєю будовою, живымъ плотомъ и краснымъ зѣльникомъ вôдъ окружаючихъ єго сѣльскихъ хатъ, сидѣли на зелено помальованôй лавцѣ двоє людей: молода, дуже гарного лиця жѣнка и старшій уже мужчина. Жѣнка була чорно одѣта, а що носила жалобу по дорогôй особѣ, значивъ сумный выразъ єи гарного лиця. Обоє дивились сумно на окружаючу ихъ красу природы; имъ видко она була байдужною.

— А де-жь Оля? — поспытавъ нарештѣ мужчина зôтхнувши тяжко. — Вôдъ коли я надôйшовъ, ще она не показалась.

— Вôдъ твого приходу не минуло ще й пôвъ годины, — вôдповѣла єго товаришка, — заразъ она надбѣжить.

При єи послѣдныхъ словахъ розтворилась фôртка вôдъ зѣльника и черезъ ню ввôйшла маленька, може вôсьмлѣтна дѣвчинка. Выразъ єи лиця бувъ затурбованый, а зъ великихъ синихъ очей котились рясні сльозы.

— Мамцю, мамунечко! — сказала хлипаючи, — Розбôй не хоче зо мною бавитись...

— А ты зъ того дивуєшь ся, Олю? — вôдповѣла мати осмѣхаючись.

— Я єго такъ люблю, а вôнъ не хоче бавитись зô мною.

И двѣ грубі сльозѣ поплыли по румянôмъ личку.

— Ты плачешь, Олю, — сказала мати зъ вымôвкою, — а тутъ сидить вуйко Романъ. Чи не встыдно тобѣ?

Дѣвчинка обтерла собѣ очи бѣлымъ фартушечкомъ и обернулась до вуйка, рожевій усточка склались до веселого усмѣху, але сльозы покотились зновъ долѣ щоками.

— Вуйцю! вôнъ мене не любить! — сказала жалôснымъ голосомъ, показуючи при тôмъ на надôйшовшого за нею пса, — вôнъ мене вже не любить...

Песъ побачивъ смутокъ своєи маленькои панѣ и почавъ ѣй руки лизати.

— А видишь, вôнъ тебе зновъ любить, — замѣтивъ Романъ.

Оля почала гладити пса маленькою ручкою, приговорюючи при тôмъ до него.

— Якъ бачу, Оля любить Розбоя лѣпше якъ мене, бо зъ нимъ пестить ся, а зо мною навѣть ще не привиталась, — сказавъ Романъ насмѣшкувато.

Оля въ одну мить обвила вуйкову шию рученятами и почала єго цѣлувати.

— О, я люблю васъ! люблю маму, люблю всѣхъ, навѣть рожѣ, канарки, рыбки, все!..

Лице Романа споважнѣло, якесь немиле чувство оволодѣло єго серцемъ и тѣнь смутку осѣла на єго высокôмъ чолѣ. Звôльна вôдсунувъ дѣвчинку вôдъ себе и сказавъ сумно:

— Бѣдна дитина! бѣдна Оля! Она має серце. Але на що кому сегоднѣ серця? на що чувства? Заклинаю тебе, сестро, выкорени всяке чувство зъ серця сеи дитины, не дай ѣй бути нещасливою, якъ бувъ єи батько, що черезъ серце, черезъ чувство житье пострадавъ. Не допусти до того, щобы она вступила въ єго слѣды, скажи ѣй, що люба то згуба, то нещастье... — Дитино моя, — сказавъ по хвили лагôднѣйше до Олѣ, — правда, ты не будешь нѣколи нѣкого любити? ты не будешь мати серця, не правда?

— Я маю серце, — сказала перестрашена дитина.

— Нѣ, ты не маєшь серця, не смѣешь єго мати!

— Я хочу мати серце, — вмиралась дѣвчинка.

— О, дитинко моя, бѣдна дитинко! не люби нѣкого занадто, люба взяла днѣ твому батькови, люба нещастье, згуба.

Вôнъ вставъ и, кивнувши головою на прощанье, вôддаливъ ся повôльнымъ крокомъ.

Єго сестра покивала головою и дивила ся зъ спôвчутьемъ за нимъ. Она не дивувалась зъ єго дивачныхъ поглядôвъ, бо знала, що пристрастна люба до негôдноі жѣнки попсувала цѣле єго житье. Та сама жѣнка знищила и єи щастье, скокетувавши Олиного батька, а якъ той упоєный любою впавъ ѣй до нôгъ, вôдвернулась вôдъ него зô смѣхомъ. Заслѣпленый пристрастію мужчина покинувъ задля кокетки жѣнку и дитину, а якъ она вôдъ него вôдвернулась, повернувъ морально и фізично зломаный до своєи нещасливои подруги. Небавомъ померъ, проклинаючи легкодушну кокетку.

Нагадавши собѣ минувшôсть, молода вдова затряслась и, пригорнувши свою донечку до себе, молилась щиро, щобы Богъ боронивъ сей єи найдорожчій скарбъ вôдъ подôбноі судьбы..

* * *

Часъ скоро минає. Зъ маленькои Олѣ зробилась струнка, чудовои вроды панна. Власне сегодня були єи уродины. Оля скôнчила 18 лѣтъ.

Пробудившись рано, зôрвала ся молода дѣвчина зъ лôжка, накинула на себе легку сукенку и побѣгла въ огородъ. Ѣй хотѣлось бути самою, подякувати на самотѣ Творцеви за всѣ добродѣйства, якихъ зазнала дотеперь, маючи добру маму, що хоронила свою дочку вôдъ всякихъ клопотôвъ и злыхъ вплывôвъ. Оля приклякла и, пôднѣсши свои невинні очи до неба, молилась щиро. Помолившись встала и побѣгла мовь молода серна на зелену луку, де плывъ вузенькій потôчокъ. Спѣваючи весело, умывала тамъ своє бѣле личко и маленькі руки, дрочачись при тôмъ зъ плываючими тамъ качками. Она була ще цѣлкомъ невинна, єи серце чувствувало лишь чисто-дитинячу радôсть, нѣякі пристрастні чувства не загнѣздились ще въ єи непорочнôй души.

Повернувши до дому, вбѣгла Оля до бôльшои комнаты, де мати сидѣла при кавѣ. Увидѣвши свою дорогу дочку, обôймила єи сердечно и бажала всего добра зъ днемъ уродинъ.

— Мамунцю, чи-жь може менѣ коли лѣпше бути, якъ тутъ у васъ? — сказала Оля весело, цѣлуючи маму по рукахъ.

— Моя Олю! прийде часъ, що тобѣ тутъ у мене скучно буде, схочешь сходити ся зъ людьми, бавитись, якъ всѣ молодѣ дѣвчата..

— Нѣ, мамунцю! я нѣколи не буду скучати... Чи-жь я не маю васъ?

Єи ясні очи дивились зъ выразомъ щирои вôдданности и горячои любы на маму.

— А се що? — сказала, показуючи на спору пачку книжокъ, лежачихъ на столѣ.

— Се моя сестра прислала тобѣ гостинця на уродины, она пише, щобъ ты читала сі книжки уважно.

„Повѣсти“ Федьковича, „Кобзарь“ Шевченка, „Оповѣданя“ Марка Вовчка, „Маруся“ — читала Оля. — О яка она добра, що прислала менѣ щось такъ гарного.

Мати выйшла до кухнѣ, а Оля затопилась въ читанье „Марусѣ“. Незнаный дотеперь свѣтъ отворивъ ся передъ єи очима. Она читала о любѣ, незнанôй, чарôвнôй любѣ, и несказана якась туга оволодѣла єи молодымъ серцемъ. Єи груди пôдôймались высоко, очи

разъ и жадає, щобъ громады за те зрекли ся права презентаціи. Розумѣє ся, що за симъ перейшла бы и власть дисциплінарна надъ учителями въ руки правительства и они мусѣли бы стати поневоли слѣпымъ орудіемъ для мадяризаційнои системы. Дневники мадярскій одушевляють ся тымъ проєктомъ. Они добачають, що не лишь мадяризація пôйде вôдтакъ скоршимъ крокомъ впередъ, але що на тôмъ зыскає и лібералізмъ жидôвскій, бо громады, а властиво церковь стратять свôй дотеперѣшный вплывъ на выхованье молодежи.

Хто въ тôй борбѣ побѣдить, годѣ предсказаби. Але фактъ єсть, що Угорщина розпадаєсь на очахъ. Зъ однои стороны стануло правительство ліберально-мадярске, зъ другои духовеньство, Славяне и Румуны.

Конференція директорôвъ шкôлъ середныхъ.

[*Справозданье зъ газеты урядовои.*]

II. Предметомъ нарадъ другого засѣданя була справа науки реалiѣвъ въ низшôй ґімназіи на пôдставѣ послѣдного розпоряджженя міністеріяльного.

О науцѣ ґеоґрафіи здавали справу директоры д-ръ К. Бенонi и Е. Вольфъ.

Справоздавцѣ описали змѣны въ дотепе рѣшнôмъ способѣ науки, зъ причины новелѣ до инструкціи зъ року 1884 и подали способы, що можуть, послужити до выконаня тыхъ розпоряджень.

Основна и навчаюча дискусія показала, що для докладного выконаня новои инструкціи треба пôсля тои-жь инструкціи найважнѣйшу частину науки ґеоґрафіи перенести до першои клясы и поручити ту науку по змозѣ лишь рутинованымъ учителямъ.

Треба поясняти та обговорювати инструкцію на фаховыхъ конференціяхъ. Треба по змозѣ вôдбувати науку поглядову на вôльнôмъ воздусѣ пôсля пляну, уложеного зъ горы, а вôдповѣдаючого данôй мѣсцевости и околици. Треба старати ся о якъ найбôльше помôчныхъ средствъ до науки ґеоґрафіи и заложити окремый збôръ ихъ. Треба змагати до того, щобы учитель по змозѣ предмету навчивъ у школѣ, а книжка повинна служити лишь до повтореня и для порядкованя матеріялу. Матеріялъ науковый треба повтаряти якъ найчастѣйше, щобы оставъ ся въ памяти ученикôвъ; а вкôнци пôсля инструкціи треба помагати собѣ рисункомъ ґеоґрафічнымъ при науцѣ ґеґрафіи у школѣ.

Зъ порядку дневного слѣдували рефераты дир. С. Пйонткевича и д-ра Гната Петелѣнца о науцѣ математики, фізики и исторіи природнои пôсля найновѣйшого розпоряджженя міністеріяльного, Справоздавцѣ подали такожь головнi думки того розпоряджженя, о скôлько оно вôдносить ся до науки згаданыхъ предметôвъ и подали способы поступованя при удѣлюваню науки та средства, що можуть послужити до выконаня того розпоряджженя.

По переведеню дискусіи зборы высказали таку думку: Науку ґеометріи въ I. клясѣ треба оперти на поправнôмъ рисунку, а систематичну науку альґебры въ низшихъ клясахъ упростити. Для ученикôвъ I. и II. клясы пôдручникъ аритметики непотрѣбный; выстарчить книжка безъ дефініцій, що мѣстить збôръ задачь уложеныхъ методично. Наука фізики въ низшихъ клясахъ має ся вôдбувати на дослѣдахъ и въ тôй цѣли треба кабінетъ фізики заосмотрити передовсѣмъ въ приряды потрѣбнi до науки въ низшôй ґімназіи. Пôдручникъ натуральнои исторіи повиненъ мѣстити тôлько матеріялу, кôлько приписують инструкціи, а вкôнци: пунктъ тяжкости науки має бути въ школѣ.

На засѣданю дня 29 марта розбирано квестію: „Якъ треба впроваджувати въ обовязки и въ учительску практику кандидатôвъ учительского стану, именованыхъ заступниками учителѣвъ?“

Референты дир. Фр. Прухницкій и д-ръ Л. Кульчицкій подали въ основно обробленыхъ рефератахъ спеціяльнi замѣтки, якъ треба впроваджувати ново-именованыхъ заступникôвъ въ учительске званье и поставили кôлька тезъ, надъ котрыми вывязала ся ширша дiскусія. Зборы выявили ту думку, що, якъ довго не буде практичнои институціи для образованя учителѣвъ и якъ довго недоставати буде испытованыхъ кандидатôвъ учительскихъ, треба до працѣ надъ образованьемъ кандидатôвъ учительскихъ побôчь директора покликати такожь старшихъ професорôвъ. Надто треба увôльнити директорôвъ вôдъ адміністраційнои и канцелярійнои чинности, додаючи имъ до помочи одного зъ учителѣвъ заведеня; уладити вже на четвертôмъ курсѣ університету для кандидатôвъ учительскихъ вôльнi госпітаціи въ ґімназіяхъ (школахъ реальныхъ), и остаточно установити на університетѣ львôвскôмъ катедру педаґоґіи и дидактики.

Потôмъ оповѣстивъ дир. д-ръ Ґерстманъ про засады новыхъ плянôвъ науковыхъ для шкôлъ народныхъ и обговоривъ справу приготованя ученикôвъ до шкôлъ середныхъ зô взгляду на нову орґанізацію шкôлъ.

Слѣдувавъ рефератъ краєвого инспектора шкôлъ д-ра Ґермана о управильненю вôдносинъ домового догляду до школы. Референтъ, опираючись на справозданю директорôвъ, учительскихъ тѣлъ и на квестіонарѣ рады шкôльнои краєвои, начеркнувъ подрôбно вôдносины, середъ котрыхъ выховує ся молодѣжь шкôлъ середныхъ въ поодинокихъ мѣсцевостяхъ и подавъ средства на поправу истнуючого стану рѣчей.

Надъ тымъ рефератомъ вела ся довга дiскусія. Всѣ згодили ся на те, що треба заинтересувати тою справою ширшi круги суспôльности и вплывати на молодѣжь ублагороднюючо. Належить наглядати мешканя ученикôвъ, закладати интернаты и звернути стіпендіи для осягненя тои цѣли. Зборы заявили ся за умундурованьемъ ученикôвъ и высказали потребу шкôльныхъ лѣкарѣвъ и збôльшеня фонду на шкôльнi бібліотеки въ иншихъ мѣстахъ.

На тôмъ покôнчено конференцію.

Предсѣдатель подякувавъ директорамъ за живу участь и упевнивъ, що ухвалы конференціи будуть нормою постановъ рады шкôльнои краєвои, а взглядно послужать пôдставою до внесень, котрi предложить ся міністерству просвѣты

Дир. Бєсядскій подякувавъ именемъ директорôвъ радѣ шкôльнôй краєвôй за скликанье першои конференціи, а предсѣдателеви за труды.

Справы краєвi.

[Нарады анкеты для реформы ординаціи громадскои выборчои для 30 бôльшихъ мѣстъ. — Замкненье рахункôвъ краєвого фонда за 1891 р.]

Дня 27 и 28 с. м. вôдбули ся въ будынку соймовôмъ засѣданя анкеты, скликанои выдѣломъ краєвымъ въ справѣ реформы ординаціи выборчои для 30 бôльшихъ мѣстъ, для котрыхъ въ р. 1891 выдано громадскій законъ.

Нарады анкеты вôдбували ся пôдъ проводомъ члена выдѣлу краєвого д-ра Іосифа Верещиньского, а участь брали въ нихъ пп.: радникъ двора ґр. Волод. Лось, Теофіль Мандичевскій, д-ръ Филипъ Фрухтманъ, д-ръ Тадей Пілятъ, Юлій Прокопчицъ, Іосифъ Михальчевскій, Евгеній Пѣрожиньскій, а секретаремъ бувъ Вас. Квятковскій.

Предметомъ до нарадъ служили анкетѣ: проєктъ змѣны ординаціи выборчои, выготовленый д-ромъ Фр. Пєкосиньскимъ, и матеріялы обробленi краєвымъ бюромъ статистичнымъ, обôймаючi обшаръ, забудованя и населенье обôльшихъ мѣстъ у Галичинѣ.

Надъ поодинокими параґрафами вела ся дiскусія и вкôнци рѣшила анкета слѣдуючi змѣны въ громадскôй ординаціи выборчôй для 30 бôльшихъ мѣстъ:

Внесенье п. Михальчевского, щобы признати право бути выбиранымъ такожь вôдповѣдаючимъ редакторамъ часописей змѣсту політичного и наукового — не удержало ся, бо сказано, що тi, що пôдписують часопись яко редакторы, не все справдѣ ведуть се письмо. Натомѣсть рѣшила анкета признати право бути выбранымъ технікамъ, котрi на однôй зъ высшихъ шкôлъ технічныхъ зложили дипльомовый испытъ, або державнi испыты зъ добрымъ успѣхомъ; вкôнци кандидатамъ нотаріяльнымъ, що мають всѣ услôвя до удержаня посады, приписанi закономъ. Дальше право бути выбранымъ має признати ся и урядникамъ повѣта та громады. Вôдъ права выбирати и бути выбранымъ вылучено такожь тыхъ, що зъ причины зловчинку остають правосильно пôдъ слѣдствомъ, а то на такъ довго, якъ довго слѣдство потреває. Ту постанову треба було змѣнити зъ причины пôзнѣйшого выданя новелѣ до кодексу карного зъ дня 15 падолиста 1867.

Въ уступѣ про выконуванье права выбору постановлено засаду, що женщины можуть голосувати повномочниками, а жѣнку, що жиє зъ мужемъ, заступити може мужъ. Та змѣна має на цѣли дати змогу жѣнцѣ заступити ся повномочникомъ.

Кождый маючiй право може голосувати у власнôмъ имени лишь одинъ разъ, хочь бы єму право голосованя прислугувало зъ рôзныхъ титулôвъ.

Повномочникъ може заступати лишь одного управненого, натомѣсть правный заступникъ може заступати и кôлька осôбъ, пôдлягаючихъ єго заступству.

Право бути выбранымъ до рады громадскои мають мати, не якъ доси тi, що 24 роки житя скôнчили, але 30 лѣтъ, и мусять мати самi право выбираня и мешкати въ громадѣ.

До выимкôвъ, що становлять неможливôсть выбору, зачислила анкета такожь людей, що суть у правныхъ вôдносинахъ зъ громадою, якъ пôдприимцѣ, доставники або арендаторы, а то доси, доки тi вôдносины тревають и доки остаточно не будуть полагодженi рахунки, що зъ того выходять.

Вôдъ права бути выбиранымъ має ся вылучити й тыхъ людей, що попались у слѣдство судове за переступство або переступство зроблене зъ лакомства, або за котрый проступокъ зъ §§. 501, 504, (511), 512, 515, 516 зак. кар., або коли буде оголошеный конкурсъ до ихъ маєтку на часъ, доки треває поступованье карне або кридальне.

Въ роздѣлѣ о приготованю до выборôвъ ухвалила анкета ввести постанову, щобы списъ членôвъ громады, управленыхъ до выборôвъ, все удержувано и доповнювано при маґістратѣ. Речинець до вношеня реклямацій противъ такъ доповнюваного спису має маґістратъ оголошувати що року.

Коло имени и прôзвища кождого управленого треба докладно выписати причины, на котрыхъ опирає ся єго право голосованя.

Вôдповѣдно до статута, громадскій законъ выборчiй позваляє евентуально утворити и два круги выборчi. Однакъ анкета рѣшила утворити три круги выборчi. Подѣлъ на круги оставлено безъ змѣны, лише зъ тою поправкою, що тi выборцѣ зъ титулу личнои кваліфікаціи, котрi були доси зачислюванi до третого круга (кола), теперь мають ся зачисляти до друго круга.

Слѣдуюче засѣданье анкеты вôдбуває ся нинѣ, въ пятницю.

——

Замкненье рахункôвъ краєвыхъ фондôвъ за 1891 рôкъ, котре краєвый выдѣлъ предложить соймови на теперѣшнôй сесіи, представляє ся такъ:

Розходы, ухваленi буджетомъ выносили 5,096.648 зр., а фактично выдано суму 5,179.895 зр. Отже выдано по-надъ буджетъ бôльше о 83.247 зр.

Доходы, рѣшенi буджетомъ, выносили 5,077.103 зр.; дѣйстный результатъ выказує 5,417.381 зр., отже они були вышшi о 340.278 зр. а. в.

Въ порôвнаню розходôвъ зъ доходами показує ся сума загального результату о 257.031 зр. користнѣйшою, нѣжь рѣшена буджетомъ. Увзглядниви, що краєвый выдѣлъ не затягнувъ на будову горальнѣ въ Дублянахъ ипотечнои позички, до чого мавъ повномочiє вôдъ сойму, то высше наведена сума покаже ся ще користнѣйшою, бо представить суму 281.531 зр.

Той користнѣйшiй результатъ повставъ въ наслѣдокъ рôзницѣ мѣжь дѣйстными доходами а сумами, рѣшеными буджетомъ. Бôльшi рôзницѣ являють ся именно въ слѣдуючихъ рубрикахъ розходôвъ: На кошты репрезентаціи краю выдано по причинѣ коротшого речинця соймовои сесіи о 10.083 зр. менше. На кошты адміністрациі выдано бôльше о 23.201 зр. Розхôдъ той повставъ по причинѣ збôльшеныхъ дороговыхъ розходôвъ для урядникôвъ, въ наслѣдокъ скрѣпленого, на жаданье сойму, догляду надъ господаркою громадъ, въ наслѣдокъ бôльшои контролѣ надъ заведенями и школами, находячими ся въ адміністрациі краєвого выдѣлу, дальше въ наслѣдокъ удѣленыхъ зворотныхъ завдаткôвъ на платнѣ урядникôвъ, а наконець по причинѣ переступленя прелiмінованыхъ розходôвъ на платнѣ урядникôвъ и діюрністôвъ въ наслѣдокъ збôльшеня урядового дѣланя. Крôмъ того на кошты лѣченя бѣдныхъ хорыхъ выдано бôльше о 81.239 зр. На кошты щѣпленя вôспы выдано бôльше о 4.790 зр. Розходы на цѣли просвѣты и образованя вынесли менше о 71.980 зр., головно зъ причины меншого о 70.638 зр. недобору краєвого шкôльного фонда. На дотаціи для краєвыхъ заведень выдано бôльше о 12.586 зр. На водни будôвлѣ и меліораціи выдано бôльше о 7.858 зр. На цѣли рôльництва и гôрництва выдано бôльше о 39.897 зр.

Въ доходахъ становлять найповажнѣйшу рубрику додатки до податкôвъ котрi принесли о 203.455 зр. бôльше вôдъ прелiмінованои сумы. Въ наслѣдокъ бôльшого вплыву податковыхъ залеглостій зъ минувшихъ лѣтъ, збôльшила ся выдатнôсть одного крайцаря краєвого додатку, бо выносила фактично 109.651 зр. коли мѣжь у тимъ въ буджетѣ була означена лише въ высотѣ 104.000 зр. Крôмъ того прибувъ доходъ зъ краєвыхъ консумційныхъ оплатъ въ сумѣ 160.892 зр. за періодъ часу вôдъ липця до кôння 1891 р.

Замкненье рахункôвъ за 1891 р. выказує надто слѣдуючiй станъ фондôвъ краєвои касы: въ готôвцѣ 142.512 зр. 41½ кр.; въ активныхъ належитостяхъ у краєвого фонда титуломъ удѣленыхъ єму позичокъ въ 299.017 зр. 68 кр.; на помѣщенье на 3% въ бѣжучôмъ рахунку 482.663 зр. 51½ кр. — проте разомъ становило заосмотренье краєвои касы суму въ высотѣ 924.193 зр 61 кр.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Архикнязь Райнеръ прибуде до Риму 20 або 21 цвѣтня. На двôрци повитає єго король Гумбертъ, дружина, австро-угорска амбасада и всѣ войсковiй достойники. Архикнязь замешкає въ палатѣ австро-угорскои амбасады. Про авдієнцію у папы, поки-що нема певныхъ вѣдомостей. Мы вчера зазначили, що праса толкує собѣ справу авдієнціи у папы въ рôзный способъ. Отже вѣденьскій Fremdenblatt старає ся пояснити сю справу и хоче спростувати выводы заграничныхъ ґазетъ. Пôсля єго информацій, архикнязь Райнеръ удає ся до Риму лише въ тôй цѣли, щобы заступати австрійского цѣсаря при родиннôмъ торжествѣ королѣвскои пары, зъ котрою пєсвояченый и живе въ приязни. Подорожь архикнязя не стоить въ звязи зъ авдієнцією у папы, бо-жь се не було єго намѣромъ.

——

Зъ Петербурга доносять про цѣкаву бесѣду наслѣдника престола, котру высказавъ въ тѣснѣйшôмъ кружку россійскихъ офіцирôвъ. Наслѣдникъ престола оповѣдавъ про подорожь и побутъ въ Берлинѣ и славивъ тамошный ладъ. Коли-жь офіциры, котрi неприязно вôдносились до Нѣмеччины, не вôдзывались нѣ словомъ, наслѣдникъ престола замѣтивъ, що неможливо и нерозумно зрывати звязь зъ Нѣмеччиною и выступати противъ неи ворожо. Особливо теперь, коли у Франціи такi поганi вôдносины, якъ ось панамскій скандалъ, що не дає запоруки внѣшного становища Франціи.

——

Сербска екскоролева Наталія рѣшила не вертати ся скорше до Сербіи, доки король не стане повнолѣтнымъ. Хотяй бы навѣть усунено правнi перешкоды єи повороту, она таки не прибуде до краю, бо єи вôдносины до реґентіи могли бы выйти не дуже приємнi.

——

Болгарскій ексархъ въ Царгородѣ звернувъ ся до болгарского правительства зъ жаданьемъ, щобы увôльнити митрополита Климентія зъ монастирскои вязницѣ, а справу єго передати синодови. Въ вôдповѣдь на те заявивъ міністеръ просвѣты, що митрополитъ провинивъ ся державною зрадою, отже свѣтскій судъ буде єго судити. Загранична праса выступає противъ митрополита Климентія и доказує, що, коли бъ правительство єго увôльнило, вчинило бы велику похибку. Незабаромъ мають зґромадитись въ Тирновѣ великi народнi зборы, отже митрополитъ мôґъ бы скористати зъ того, бо зъєднавъ бы собѣ нарôдъ противъ князя и противъ ревізіи конституціи.

——

Парляментъ бельґійскій займавъ ся при теперѣшнôй сесіи пытаньемъ выборчои реформы. Бельґія, се вправдѣ малый край, але она становить найдавнѣйше огнище захôдноі культуры. Вôдъ шѣстьдесятьохъ рокôвъ она єсть взôрцемъ конституційнои державы, а положена мѣжь могучими державами, приймає всѣ струѣ суспôльнi и політичнi и тымъ станула найвысше въ культурѣ европейского свѣта.

НОВИНКИ.

— **Буковиньске вѣче**, скликане тамошными москвофілами до Черновець на 13 н. ст. цвѣтня, вôдложивъ комітетъ „на необмеженый часъ“. За причину подавъ комітетъ — роботы въ поли и „мѣсцевi обставины, зъ котрыми треба числити ся“...

— **Въ Городенцѣ** вôдбуде ся по недѣли Томинôй вô второкъ 18 н. ст. цвѣтня збôръ дякôвскій, на котрый має приѣхати делеґатъ зъ станиславôвского выдѣлу помочи дякôвъ, катедральный пѣвець п. Игн. Полотнюкъ, и на котрый я запрошую всѣхъ пѣвцѣвъ церковныхъ деканатôвъ городеньского, залѣщицкого и другихъ. — *Алекс. Бачиньскій*, пѣвець въ Городенцѣ и аґентъ товариства дикôвского.

— **Львôвска ц к. прокураторія державна** внесла актъ обжалованя противъ п. Корнила Устіяновича и єго спôвробôтника-маляря въ звѣстнôй справѣ вымальованя страшного суду въ церквѣ въ Бутинахъ повѣта жовкôвского. О тôй справѣ

блищались, а на лице выступивъ горячковый румянець.

Наразъ опустила руки зъ книжкою и сказала тремтячимъ зô зворушеня голосомъ:

— О лишь разъ въ житю бути такъ любленою, лише разъ въ житю, а потому розôйтись зъ милымъ и жити лише спогадами тои любы...

Такъ марила молода дѣвчина, котрôй въ дитиньствѣ казано выречись всякого чувства.

— Олюню, — сказала мати, отворюючи дверѣ, — щó тобѣ дитинко? чи не хора ты, що говоришь сама до себе...

— Нѣ, мамцю, менѣ нѣчого, лише ся книжечка така гарна, такъ красно описує любу...

— А памятаєшь ты вуйка Романа? — запытала мати гей ненарокомъ.

— О, памятаю, памятаю дуже добре. Найлѣпше памятаю той вечеръ, якъ вôнъ уже послѣдный разъ передъ смертію у насъ бувъ. Тогды взявъ мене на руки и сказавъ такъ дивно:

— Не люби нѣколи нѣкого, бо люба то згуба, то нещастье...

Въ короткôмъ часѣ по сѣй розмовѣ померла мати Олѣ, слабуючи вже вôдъ давна на битье серця. Оля лишилась сама, самѣсѣнька безъ опѣки на свѣтѣ. Смерть матери була для єи нѣжного, чутливого серця тяжкимъ ударомъ и наповнила молоду єи душу роспукою.

Сестра покôйнои приѣхала на похоронъ и забрала Олю зъ собою до бôльшого провінціального мѣста. Она була замужна за богатымъ куппемъ и провадила отвертый дôмъ, въ котрôмъ уся „сметанка“ провінціяльного мѣсточка давала собѣ rendez-vous. Теперь, по смерти сестры, перестала панѣ Голиньска выдавати забавы и вечерки, за-для звычайности не хотѣла, щобы люде назвали єи сестрою безъ серця, але не могучи жити самотно, ходила що-день у візиты и приймала своихъ приятельокъ у себе. Зъ початку хотѣла и Олю зъ собою тягати, але дѣвчина заявила рѣщучо, що нѣгде не пôйде. Богата тѣтка воркнувши щось о „сѣльскихъ помаранчахъ“, лишила Оли все на волю, а нещаслива сирота плакала безнастанно, бажаючи собѣ лишь якъ найскоршого полученя зъ дорогою матерію. Одною потѣхою въ тяжкôмъ смутку була молитва; молитвою розважала себе, въ нѣй шукала пôльги свому горю. Личко Олѣ схудло и зблѣдло до непôзнаня, не було въ нѣмъ и знаку давного свѣжого румянця. Якась екзальтація оволодѣла цѣлымъ єствомъ дѣвчины, лишеной на самотѣ, непотѣшеною нѣкимъ, бо богата тѣтка мало дбала про свою небогу.

Минувъ нарештѣ рôкъ жалобы и панѣ Голиньска почала въ товариствѣ свого мужа ходити на балѣ, вечерки и иншi забавы, якi устроювала молодѣжь провінціонального мѣста. Оля постановила не скидати жалобы ще рôкъ, щобы такимъ чиномъ бути вôльною вôдъ усякихъ забавъ.

Черезъ другiй рôкъ почала Оля свою невôджалувану страту помалу забувати. Охота до житя повертала поволи, а якъ скôнчивъ ся означеный часъ жалобы, не мала вже вôдразы до людского товариства.

Межи приятелями дому панѣ Голиньскои знаходивъ ся одинъ молодый чоловѣкъ, котрый Олину увагу найбôльше займавъ; вôнъ бувъ лѣкаремъ и заходивъ часто до дому панѣ кучихи, що зъ єго матерію жила въ тѣснôй приязни. Роблячи волю своєй матери, заручивъ ся бувъ молодый лѣкарь зъ найлѣпшою партією провінціяльного мѣста, дочкою пана судьѣ Браєра, Рожою. Вôнъ не любивъ сеи Нѣмкинѣ, але єму пôдхлѣбляло, що буде мужемъ тои, о котру неодинъ убивавъ ся, но она, полюбивши молодого доктора, повôдказувала всѣмъ, доки той ѣй не освѣдчивъ ся. Весѣлье ихъ було бы вже давно вôдбуло ся, але наречена тяжко занедужала и мусѣла провести зиму въ теплыхъ краяхъ, куды поѣхала зъ матерію. Обѣ жили теперь въ Ментонѣ, а молодый лѣкарь дôстававъ що дня пахучiй листець рожевого паперу зъ запевненями вѣчнои горячои любы.

(*Дальше буде.*)

розписували польскій ґазеты чуда-дива, а змѣстомъ усеи писанины бувъ покликъ: Polizei! Polizei! Одна ґазета писала, що на малюнку въ кôтлѣ смажить ся небощикъ ґраф Аґеноръ Голуховскій [д-ръ Генрикъ Ясєньскій писавъ, що видѣвъ котелъ власными очима, а въ кôтлѣ живѣсѣнького ґр. Голуховского], а по кôлькохъ дняхъ другій якійсь шляхтичь [мабуть такожь такій самый совѣстный очевидець, якъ д-ръ Ясєньскій] пôзнавъ въ тôй самôй особѣ ц. к. старосту жовкôвского п. Ляникевича и, подаючи се своє вôдкрытье Przegląd-ови, забоживъ ся, що вычитавъ пôдъ п Ляникевичемъ пôдписъ „Duszytel“... Уже зъ того видко, кôлько було правды въ доносахъ до ґазетъ польскихъ Впрочôмъ и се годить ся пôднести, що самій Бутины — то правдиве пекло — то тая нещастна громада, що то про сумній вôдносины въ нѣй говоривъ остатнои сесіи посолъ д-ръ Король а опôсля богато писало ся въ часописяхъ, — и справедливо можна бы сказати, що п. Устіяновичь своє „пекло“ малювавъ „у пеклѣ“... Мы не сумнѣваємо ся, що п. Устіяновичь дожидає розправы судовои зô спокоємъ. Процесъ самъ, зъ огляду на оріґінальный предметъ, будить очевидно цѣкавôсть.

— **Д-ръ Дамянъ Савчакъ**, членъ выдѣлу краєвого, выготовивъ и почавъ своимъ накладомъ друкувати у товариства им. Шевченка рускій збôрникъ законôвъ найпотрѣбнѣйшихъ для громадъ и взагалѣ для горожанъ державы и краю. Въ збôрнику будуть мѣжь иншими помѣщенй всякій законы выборчій, законъ громадскій, и другій. Збôрникъ выйде обемистою книжкою, до 30 аркушѣвъ друку. Не потребуємо чей-же надъ тымъ и розводитись, якъ дуже потрѣбна у насъ така пôдручна книжка въ рускôмъ языцѣ и яка велика користь певно выйде зъ неи въ практицѣ. Длятого велика вдячнôсть належить ся Вп. д-рови Савчакови, що пôднявъ ся труду и коштôвъ такого многоважного выданя для громадъ рускихъ и загаломъ для Русинôвъ.

— **Новій бронзовій монеты** на одинъ сотикъ (геллеръ) и на два сотики пускають ся въ хôдъ нинѣшного дня. Натомѣсть вôдъ нинѣ будуть стягати зъ обѣгу мѣдяній монеты чотирокрейцаровій.

— **Непошанованье рускихъ святъ и руского письма въ судахъ.** Зъ городецкого повѣта пишуть намъ: Новый начальникъ тутешного суду оказуе незвычайну пильнôсть въ своѣмъ урядованю. Кождому звѣстно, що въ часѣ великого тыждня обохъ обрядôвъ суть феріи судовій въ котрыхъ не взываеся сторôнъ на цивільній терміны. Тымчасомъ у насъ инакше. Панъ начальникъ вызначивъ дрôбній розправы на самый Великій рускій четверъ и вôзвавъ майже выключно Русинôвъ зъ городецкого и янôвского округа. А треба знати, що въ великій четверъ припадае сего року празникъ Благовѣщеня. Зновъ новый доказъ непошанованя рускихъ святъ, и то ц. к. властями. Цѣкава рѣчь, якъ довго ще будемо дôзнавати такои „bratersk-oi“ опѣки? Говорять, що п. начальникъ хотѣвъ назначити ще терміны на Велику пятницю, та здержавъ ся, бо доглянувъ въ календари що саме въ пятницю жидôвскій свята „пайсехъ“. Дуже добре, що хочь памятавъ про „mojżeszowe wyznanie“. — Ц. к львôвскій судъ повѣтовый м. д. С. І. вôдповѣвъ на руске поданье индорсатомъ зъ дня 27 марта с. р. ч. 20.479 вправдѣ рускимъ языкомъ, але латиньскими буквами, и вôзвавъ рускій стороны до сумаричнои розправы рôвножь на день 6 цвѣтня, т. є. въ самъ празникъ Благовѣщеня!

— **П. Данила Козарищука**, редактора „Науки“, выпущено позавчера изъ слѣдчои вязницѣ вѣденьскои на вольну стопу въ наслѣдокъ телеґрафічного порученя вôдъ черновецного краєвого суду карного. [Черновецкій судъ, навѣть на основѣ рѣшеня львôвского суду краєвого, якъ звѣстно, настававъ на те, щобы Козарищука вôдставлено зъ Вѣдня до Черновцевъ, однакъ до того не прийшло] П. Козарищукъ бувъ увязненый 19 н. ст. грудня 1892 року, отже высидѣвъ въ арештѣ слѣдчôмъ три мѣсяцѣ и 13 днѣвъ. Розправа карна противъ п. Козарищука — пôсля информацій „Галичанина“ — вôдбудесь имовѣрно въ другôмъ кварталѣ сего року — не знати тôлько, чи у Вѣдни, чи Чернôвцахъ, бо черновецкій судъ не вôдступае справы судови вѣденьскому.

— **Кс. Стояловского**, звѣстного авантурника екс-Єзуита, редактора Wieńca и Pszczółki, зновъ увязнено сими днями въ Краковѣ — не вѣдомо зъ якои причины.

— **Инспекторъ шкôльный Станиславъ Ольшевскій** при нагодѣ спенсіонованя дôставъ ордеръ зелѣзнои короны третьои клясы.

— **Зъ Косова** доносять, що тамошне товариство ткацке завязане передъ кôлькома роками розвиває ся дуже добре. Вôдъ кôлькохъ лѣтъ єсть оно властителемъ реальности, де мѣститъ ся школа ткацка и роботнѣ, спровадило собѣ маґель, має досыть матеріялôвъ и вырвало зъ рукъ лихварѣвъ вже неодну жертву. Се очевидно не подобає ся тамошнымъ лихварямъ и они пôдкопують товариство всѣлякими способами. Мѣжь иншими ухвалили приступати до товариства яко члены зъ удѣлами, а щобы се не впадало въ очи розпочали роботу фондомъ бар. Гірша въ сумѣ 100 зр. Дня 23 н. ст. цвѣтня буде на засѣданю розбиратись питанье, чи можна фондацію Гірша приймити въ члены товариства. Выдѣлъ краєвый яко покровитель повиненъ выслати такожь свого вôдпоручника на сій зборы.

— **Незвычайне явище природы.** Дня 29 н. ст. марта о годинѣ пôвъ до четвертои пополудни показала ся коло Ряшева гарна дуга на чистôмъ небѣ, але майже въ зенітѣ трохи вôдъ захôднои стороны. Одинъ конець дуги бувъ зверненый на полудневый всхôдъ другій на пôвночный всхôдъ Була она у всѣхъ своихъ барвахъ и незвычайно ясна, а тревала 15 мінутъ. О три чверти на четверту почала блѣднѣти, але на полудневôмъ заходѣ въ бѣлôй хмарцѣ показала ся ясна, огниста куля зъ блѣдо-рожевымъ свѣтломъ, котра по 5 мінутахъ замѣнила ся въ скôсный стовпъ дуговый, зверненый на полудне. Селяне ворожать зъ сего на сухій рôкъ.

— **Ще про уніформъ неперепускаючій куль.** Дове зробивъ ся голоснымъ за-для свого вынайденя, а нѣмецкій ґазеты подають описы и подробицѣ того цѣкавого уніформу. Матерія Дового складає ся зъ масы сильной, а при тôмъ дуже збитои. Сама она дуже легка, бо лише 3 клґр. потреба на окрытье одного чоловѣка. Пробы выказали вдоволяючій результатъ бо матерія справдѣ не пропускає куль. Дове заходить ся теперь надъ улѣпшеньемъ вынайденя и зладивъ уже першій „панцирный уніформъ“, котрый тымъ рôзнить ся вôдъ панцирѣвъ сталевыхъ и мѣдяныхъ, що на внѣ обведеный такимъ самымъ сукномъ, якого уживають на вôйскову одѣжь. Очевидно панцирь Дового має служити лише въ часѣ вôйны. Єго можна дуже выгôдно причепити до убраня жовнѣра, припинаючи до ґузикôвъ при набедренникахъ и дальше вздовжь туловища. Голова, руки и ноги не обезпеченй. Пробы вôдбувались въ той спôсôбъ, що поставлено деревяну фіґуру жовнѣра, до котрои причеплено панцирь Дового. Въ вôддаленю 400 метрôвъ нѣ одна куля не пробила матеріи, але кожда застрягла въ нѣй и була сплощена въ наслѣдокъ сталевои поволоки. Щобы довѣдати ся дальше, оскôлько жовнѣръ въ тôмъ панцирѣ буде выставленый на бôль ударôвъ пôдъ градомъ куль, пôдложено пôдъ панцирь мягку, шовкову матерію. И зновъ стрѣляно въ вôддаленю 400 метрôвъ, при чôмъ помѣчено на шовковôй матеріи дво-міліметровій заглубленя въ тыхъ мѣсцяхъ, въ котрыхъ кулѣ вцѣлили панцирь. Пôсля осуду знатокôвъ, жовнѣръ въ панцирѣ Дового, вцѣленый на 100—200 метрôвъ поваливъ бы ся на землю, або и зômлѣвъ бы, однакъ не бувъ бы раненый. Дове ще не продавъ свого вынайденя, помимо дуже користныхъ офертъ. Однакъ Дове не єсть першимъ вынаходчикомъ уніформу, що не пропускає куль. Ще практичнѣйшій и лекшій уніформъ вынайшовъ Фріцъ бар. Бріффо de Славіціенъ, колишный прускій офіциръ. Єго вынайденье вже майже добуло собѣ патентъ въ Нѣмеччинѣ. Баронъ Бріффо переговорює ще зъ Анґлією и Франціею. Нѣмецкому правительству предложивъ своє вынайденье въ подвôйнôй формѣ, именно панцирь и волокнистій стѣны, котрій дадуть ся легко переносити и осолюють голову, руки и ноги жовнѣрôвъ передъ напоромъ куль. Пробы, що вôдбулись зъ вынайденьемъ Бріффа, дають запоруку, що панцирь и волокнистій стѣны барона, скорше приймуть ся, нѣжь уніформъ Дового. На вôддаленье 400 метрôвъ кулѣ вôдскакували зовсѣмъ, а куля выстрѣлена на 40 крокôвъ вглубила ся лише на $^3/_8$ цаля. — И чи можлива теперь вôйна?

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

Іосифъ Авдиковичь, парохъ въ Ясеневѣ, брôдского повѣта, упокоивъ ся дня 28 н. ст. марта с. р. въ 70 роцѣ житя а 45-ômъ священьства. Вѣчна ємý память!

Телеграмы „Дѣла“

Римъ 1 цвѣтня. Болгарскій президентъ міністрôвъ Стамбуловъ звернувъ ся до италійского правительства зъ просьбою, щобы берегти зелѣзничои лініи, куды буде переѣздити князь Фердинандъ на своє вѣнчанье.

Петербургъ 1 цвѣтня Царска пара прибула до Себастополя, а екскоролева Наталія до Ялты. Лучило ся тутки кôлька спорадичныхъ выпадкôвъ холєры.

Стамбулъ 1 цвѣтня. Трьохъ турецкихъ жовнѣрôвъ збесчестили на проходѣ жѣнку высокого достойника италійского посольства. Италія зажадала сатісфакціи.

Гамбургъ 1 цвѣтня. Сенатъ вôдкинувъ жаданье властителѣвъ кораблѣвъ, щобы въ интересѣ гамбургскои торговлѣ не оголошувано числа хорыхъ на холєру, лише выпадки смерти.

Надôслане.

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординуе 4567 3—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. вôдъ 10—12 и пôдъ 3 5.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординуе вôдъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 2—4

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ. Сей плястеръ не мѣститъ нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и леґôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жиґмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякій замовленя на одяги цивільній, войсковій и для Вп. Духовенства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Зр. 50.000 а. в.

можна выграти вже 5 н. ст. мая одною промесою 3% льосу кредитового земского лише за 1 зр. 50 кр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрій вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 1—?

Готель Европейскій

въ сали клюбу Мицкевича (подвôрье)

лише кôроткій часъ

въ понедѣлокъ дня 3 цвѣтня и днях слѣдуючихъ вôдъ годины 10—12 передъ полуднемъ и вôдъ 3—7 пополудни (по пôвъ годины)

сенсаційне демонстрованье

Фоноґрафу Едісона

(Оригінальный! Найновѣйша конструкція! Патентъ 1892.)

Вступъ вôдъ особы 50 кр., дѣти и войсковій низше ранги фельдфебля 25 кр 4649 1—?

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякій сосуды беднарскій въ моѣй торговли товарôвъ корѣнныхъ винъ и делікатесôвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 5—30

ЧЕРНАВСКІЙ (СНЫЗ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякій роботы выконуе ся скоранно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншій цѣлковито выкôнченій прикрасы церковній.** 4641 2—150

Вôдновлюю старій иконы и иншій рѣчи.

Найлѣпшу постѣль власного выробу, колдры, матерацы, сѣнники и т. ин.

поручає найдешевше

ІОС. ШУСТЕРЪ

Львôвъ, ул. Коперника ч. 7.

Складъ комісовый въ повѣтовôмъ товариствѣ торговельнôмъ въ Станиславовѣ.

(Львôвъ, Импресса.) 4633 1—10

ТЕПЛИЦЬ ТРЕНЧИНЬСКІЙ

Термы сѣрчанй вôдъ 27—31° R. въ Горѣшнôй Угорщинѣ въ Малыхъ Карпатахъ, 20 мінутъ дороги вôдъ стації Тепла-Тренчинъ-Теплицѣ. Купелѣ въ ваннахъ басеновій и наприски взôрцево устроєній успѣшній въ артритизмѣ, гôстци, недугахъ нервовыхъ окружныхъ и центральныхъ, недугахъ шкôрныхъ, ушкодженяхъ кости и т. д. 4623 1—7

До массажа вправленый персоналъ Мешканя вôдъ 50 кр. до 3 зр. на добу. Кургавсъ, театръ, концерты, кухня знаменита. Вода до питя зъ гôрскихъ жерелъ. Сезонъ вôдъ 15 го мая до кôнця вересня. Въ маю и вересни за 3 зр. пансіонъ.

Дирекція купелева розсылає проспекты безплатно. Брошуру д-ра Филипкевича можна купити въ бôльшихъ книгарняхъ.

ВАЖНЕ!

Въ новоустроєнôй ятцѣ для ц. к. ґарнізону мѣста Львова при **ул. Театральній ч. 20** (коло Народного Дому)

продає ся найлѣпшій роды мяса

зъ тученыхъ волôвъ тутъ рѣзаныхъ

по найдешевшихъ цѣнахъ

Для выгоды Вп. Публики склепъ отвореный такожь вôдъ пôвъ до 7 до 8 вечеромъ зъ выимкою недѣль якъ звычайно до пôвъ до 12 передъ полуднемъ.

4643 2—3 **В. ФЕЛЬДЪ**

доставець мяса для ц. к. ґарнізону мѣста Львова.

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильной щавы содо-солонои и содо-зелязистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита горска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна **вдыхальня** соляна и бальсамічно-шишлькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральній и рѣчій въ быстрôмъ Дунайци. Всѣлякій поступовій урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ І. сезонѣ до 20 червня и въ ІІІ. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣнôй и зимовôй мешканя купелевій о $^1/_3$ дешевшій если ихъ денно наймаесь Въ сезонѣ ІІ увôльненя вôдъ таксы знесенй. Лѣкарь заведеня д ръ Вл Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стації въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня

4625 1—23 ***Ф. Висневскій.***

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядôвъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, щиро срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.

Повысша торговля приймає такожь замовленя на **великій церковній дзвоны.** 4606 9—?

Цѣнникъ высылаесь на жаданье оплатно.

Рондлѣ мѣдяній поодиноко и ґарнітурами по зр 2·20 за 1 кільоґр.

поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры.)

„ИМПРЕССА“

аґенція анонсôвъ

у Львовѣ 4646

подає найнизшій цѣны для анонсуючихъ ся. Оголошеня приймає до всѣхъ дневникôвъ, адреса якъ высше.

Не пôдпадаючій заразѣ дуже плôдній и мучній

„Бараболѣ бѣлій чудесній“

и **„Синій великаны“** по 20 кр. за кільоґрамъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільоґрамъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ дôбръ ґр. А. Марассé въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 7—20

Дроґерія

А.І. ҐІБНЕРА

Львôвъ, Рынокъ ч. 38.

поручає

Муку дитинну Нестля

КАКАО

ВанъГутена и иншихъ фабрикъ

Транъ рыбячій Молля у фляшкахъ,

Транъ рыбячій

на вагу,

Порошокъ для дѣтей,

Муку бульбяну,

Пудеръ рижовый

4620 и т. д. 4—?

Важне для П. Т. Господинь.

Передъ святами!

Знаный вôдъ 18 лѣтъ магазинъ и роботня всѣлякихъ выробôвъ ножôвничихъ має честь повѣдомити Вп. П. Т. Гостей своихъ, що устроила для выгоды Вп. П. Т. купуючихъ спеціяльну выпродажу высортованыхъ товарôвъ по цѣнахъ низшихъ якъ фабричній.

Приймаю такожь всѣлякій замовленя на остреньe ножѣвъ, ножичокъ, бритовъ и инструментôвъ хірурґічныхъ, якъ такожь на всѣлякій входячій въ обсягъ ножôвництва артикулы. 4581

Остаю зъ поважаньемъ

Фридрихъ Ружичка

у Львовѣ, площа Бернардиньска ч. І.

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller),

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко 4592 **правдивій.** 4—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

Тутки циґаретовій

електрично стисканій зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика **Г. Пйонткôвского,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4518 11—30

ІОСИФЪ ФРІДЛЄНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядôвъ рôльничихъ

у ВѢДНИ

поручає на надходячій сезонъ свои знаменитй выробы патентованй, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догôдній услôвя сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Топольницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорôвъ тамъ-же.

Глядає ся аґентôвъ на провінцію. 4615 5—10

Тутки циґаретовій

!неклиєній!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ вôдъ 1 зр.

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львôвъ** Гот Жоржа.

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 19—83

Sev. Kneipp

Необходима Катрайнер-а для кождого ґаздовства Кнайпа солодова есть Кава

зо смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обойтись безъ шкодного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу, здоровѣйшу и больше поживну каву. — Незровнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надае ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати подроблень. ½ кило по 25 кр. — Всюды можна достати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 14—52

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшнѣ управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже **1.558 дзвоновъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, водповѣдно взятѣ въ спасти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 27—?

ПЕРШИЙ ХРИСТІЯНЬСКІЙ
МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ ОДЕЖИ
мужескои и для дѣтей.

Симъ маю честь повѣдомити Вп П.Т. Публику, що
Я ОТВОРИВЪ МАҐАЗИНЪ ГОТОВОИ МУЖЕСКОИ И ДИТЯЧОИ ОДЕЖИ
якъ власного выробу такъ и зъ Вѣдня спроваджуваноп, по цѣнахъ незвычайно низкихъ.

Я певный — о чомъ впрочомъ Вп П. Т Публика пересвѣдчить ся, що закуплена у мене одѣжь, буде лѣпша, тревалѣйша и дешевша, якъ въ кождомъ иншомъ маґазинѣ жидовскомъ.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ ласкавѣ взгляды, прошу уклонно о нихъ и на дальше,

остаючи зъ поважаньемъ
ПАВЛО ПЙОНТКОВСКІЙ
4603 у Львовѣ, при улици Краковской, ч. 30—32. 6—6

Цѣны дуже умѣрений.

Выробъ краевый.

ХРИСТІЯНЬСКЕ ТОВАРИСТВО
выробу и продажѣ літурґічныхъ одягобъ
ВЪ КОРОСНѢ.

Товариство зареґестроване зъ ограниченою порукою.

Одержало свѣжій транспортъ матерій **Ліоньскихъ**, зъ котрыхъ выробляє всякѣ одяги церковнѣ для греко- и римо-кат. обряду якъ: орнаты, фелоны, бальдахины, дальматики, тувальнѣ, хоругви хресто-образнѣ и прапорнѣ **Плащанницѣ, Прапоры для товариствъ.**

Бѣлье церковне зъ полотна краевого, біреты, кольорадки и цвѣты церковнѣ.

Замовленя выконує въ найкоротшомъ часѣ по умѣреныхъ цѣнахъ.

Приймае старѣ фелоны церковнѣ до направы.

ДИРЕКЦІЯ.
(Експ. анонсовъ „Импресса“ Львовъ). 4629 4—5

Для П. Т. Духовеньства на раты.

Сердечна подяка.

Водъ молодости терпѣвъ я на руптуру, котра була причиною, що не бувъ я способный до войска, анѣ до нѣякои тяжкои роботы. Въ познѣйшомъ вѣцѣ недуга ся дуже менѣ доскулювала, погоршаючись чимъ разъ больше и мимо того, що будучи фаховымъ цируликомъ, видѣвъ я много подобныхъ случаѣвъ, якъ также рознѣ операціи, однако въ моѣмъ положеню не можна було порадити. Дня 12 грудня 1892 р. занедужавъ я въ ночи такъ небезпечно, що житье моѣ высѣло на волоску.

Тогдѣ за порадою добрыхъ людей, удавъ ся я до звѣстного спеціяліста бандажиста п. **М. Фрайліха, мешкаючого у Львовѣ, при ул. Шпитальной ч. 4 а.** зъ просьбою о раду, котрый заразъ тои самои ночи прибувъ а пересидѣвши у мене решту ночи зумѣвъ мене своею зручностію и правдивою штукою выратувати водъ смерти, такъ що я теперь цѣлкомъ здоровый 4619 3—3

Длятого складаю найгорячѣйшу подяку тому благородному и досвѣдному въ своѣй штуцѣ мужеви, зъ тымъ бажаньемъ, щобы Его Богъ хоронивъ якъ найдовшѣ лѣта для страждучои людскости, позаякъ сей панъ зумѣе безъ болю и безъ операціи выратувати найтяжшій случаѣ руптуры, длятого поручаю его яко знаменитого спеціяліста бандажиста всѣмъ недужимъ.

(Импресса) *Іосифъ Зацъ* у Львовѣ.

яко свѣдки: *Исраиль Аль. Вольфъ Зоммеръ.*

Найдешевше жере о до закупна рѣчей церковныхъ
НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРҐОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Евангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональнѣ, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестнѣ фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Водъ часу водкрытя моѣи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ колькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядовъ водъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жь собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.
4418 13—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручае на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

Найдешевше жерело закупна
для церковныхъ параментовъ
Albert Kostner
Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взорцѣ на жаданье оплатно.

Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкой.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ денномъ найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае водъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнныя, такожь запавшѣ купоны за готовку, безъ нѣякого водчисленя, а замѣсцевѣ лишь за водчисленьемъ справедшныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить.

Контора мѣстова ул. Гетманьска 22

Фабрика штучныхъ навозовъ

сполки командитовои
ЮЛІЯНА ВАНҐА у Львовѣ
значно побольшена введеньемъ въ рухъ машинъ найновѣйшихъ системовъ **поручае по цѣнахъ нисшихъ якъ яка небудь инша фабрика** и при пайдоговднѣйшихъ условіяхъ сплаты, головно подъ веснянѣ засѣвы

розложену сѣрчаною кислотою
Муку костяну и суперфосфаты
зъ ґаравтією найвысшихъ процентовъ

въ водѣ розтворенои кислоты фосфоровои и азоту легко ассімілюючого ся въ земли.

Цѣнникъ и способъ уживаня высылае ся на жаданье оплачено водворотною почтою; устнѣ поясненя удѣляє ся **въ конторѣ при ул. Гетманьской 22** водъ год. 9½ до 1 и водъ 3½ до 7. 4639 3—8

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ въ ОПАВѢ
(Троппау) австр. Шлескъ,
основана въ 1857 р.
ТОРГОВЛЯ
насѣня лѣсового и господарского
поручае всякого рода насѣня о великой силѣ кольченя en gros и en détail. 4494 15—15

Взорцъ и цѣнники даромъ и оплатно

АВІЗО.

Симъ осмѣляю ся звернути увагу П. Т. Публики на появившій ся въ найбольшомъ выборѣ новости весняній и лѣтнѣ зъ матерій вовняныхъ, шовковыхъ, Zephir-Plissé батистовъ, сатиновихъ атласовъ, Levantin и т. д. и якъ найчемнѣйше просити о огляненье величезного складу товаровъ.

СКЛАДЪ ТОВАРОВЪ Д. ЛЕССНЕРА

Вѣдень, VI округъ, Mariahilferstrasse № 83 партеръ и мезанинъ.

Подаємо тутъ лише деякѣ особливо цѣнныя новости:

Камґарнъ, чиста вовна,	120	центіметровъ широкій,	метеръ	1 зр.	10 кр.	и 1 зр.	15 кр.
„ „ „	130	„	„	„		1 „ 50	„
Nouveauté mêlée „	120	„	„	„		1 „ 40	„
Diagonal (безъ конкуренц.)	130	„	„	„		1 „ 40	„
Specialität зъ шовкомъ	120	„	„	„		1 „ 80	„
Diagonal excellent вовна,	120	„	„	„		1 „ 80	„
Cordoné чиста вовна	120	„	„	„		2 „ 10	„
Electrique „ „	130	„	„	„		2 „ 30	„

Nouveauté changeant, чиста вовна	90	центіметровъ широкій,	метеръ	по 70 кр.	и 80 кр.		
Nouveauté зъ шовкомъ	85	„	„	„	„	80	„
Broché	85	„	„	„	„	42	„
Changeant trabers „ „	95	„	„	„	„	1 зр. —	„
Etoffe ligné „ „	100	„	„	„	„	1 „ 25	„
Льоденъ „ „	130	„	„	„	„	1 „ 10	„
Льоденъ, дуже добрый родъ	120	„	„	„	„	90	„

Найсолідньйшій выробы и **можливо найдешевшій цѣны!** Въ мезаніновыхъ льокаляхъ особнѣ, збольшенѣ водділы для **килимовъ** и **занавѣсъ.**

Для провінцін великѣ илюстрованѣ журналы модъ и збірки пробокъ дармо и франко!

4586 4—6

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 65. Львôвъ, Понедѣлокъ 22 марта (3 цвѣтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 3 н. ст. цвѣтня 1893.

Голосъ д-ра Корнила Чайкôвского зъ Самбора, щобы Русины галицкй въ часѣ выставы краєвои у Львовѣ въ 1894 р. устроили рôзнородний зѣзды фаховыхъ людей заслугує на повне узнанье и доказує, що патріоты нашй на провінціи мають одну гадку зъ львôвскими Русинами, котрй вже надъ справою зѣздôвъ застановлялись и признали конечну ихъ потребу. Цѣлею такихъ зѣздôвъ мало бы бути попри зближенье интеліґенціи рускои до себе головно те, щобы зробити докладный білянсъ: о скôлько Русь галицка поступила вôдъ часу вôдродженя свого на поли духового и економічного розвою. Д-ръ К. Чайкôвскій предкладає 11 фаховыхъ зѣздôвъ. По нашôй гадцѣ дѣло роздробилось бы за надто. Выстало бы менше число зѣздôвъ. Ученыхъ, писателѣвъ, журналістôвъ, правникôвъ, медикôвъ, педаґоґôвъ, музикôвъ и вôдпоручникôвъ читалень можна бы зôбрати въ одно, а зôбранй могли-бъ вôдтакъ подѣлитись на окремй фаховй секціи. Другій зѣздъ дотыкавъ бы бôльше поля економічного и въ нѣмъ взяли бы участь промысловцѣ, ремѣсники, аґрономы и купцѣ вразъ зъ вôдпоручниками крамниць сѣльскихъ.

О хосенности такихъ зборôвъ нѣхто не може сумнѣватись. Отже вже заразъ мусять Львовяне почати пôдготовляючй роботы, щобы зборы тй не були лишь фанфаронадою, але принесли Русинамъ позитивну и реальну користь. Въ тôй цѣли треба вже заразъ згодитись на то: котрй товариства рускй мають обняти провôдъ. Безъ централізаціи цѣле дѣло не набрало бы потрѣбнои въ такихъ выпадкахъ одноцѣльности.

На нашу гадку, починъ до зѣзду ученыхъ рускихъ, писателѣвъ и т. п. повинна бы дати „Просвѣта“, до зѣзду економістôвъ — „Днѣстеръ“. Другй товариства львôвскй пôдготовляли бы потрѣбный для фаховыхъ секцій матеріялъ. Секцію ученыхъ писателѣвъ и журналістôвъ могло бы скликати товариство им. Шевченка и въ порозумѣню зъ ними уложити предметъ до фаховыхъ розправъ. Правникôвъ зôбрали бы львôвскй юристы, медикôвъ львôвскй медики, педаґоґôвъ товариство педаґоґичне, музикôвъ львôвскій „Боянъ“. Академічна молодѣжь роздѣлилась бы на згаданй ґрупы пôсля того, до якого фаху приспособлюєсь. Не выключаєсь черезъ те и окремый зѣздъ университетскои молодежи для обговореня своихъ окремыхъ потребъ, именно на поли національного образованя. Такъ само приняла бы на себе скликанье купцѣвъ и вôдпоручникôвъ крамниць „Народна Торговля“, промысловцѣвъ и ремѣсникôвъ „Зоря“, аґрономôвъ „Днѣстеръ“ самъ, подôбно якъ сама-жь „Просвѣта“ вôдпоручникôвъ читалень.

Предмету до обговореня найдесь подостаткомъ. На поли розвою духового и економічного Русь наша ставить першй кроки. Дещо зроблено, але й недостаткôвъ ще богато. Изъ розправъ фаховыхъ выявились бы результаты позитивнй и неґативнй. Позитивными мы ободрились бы и загрѣлись, — недостатки старались бы мы выровняти, а фаховй секціи могли бы дати починъ до ихъ выровнаня.

Розумѣє ся, що поодинокй товариства нашй мусѣли бы для наглядного зображеня дотенерѣшныхъ успѣхôвъ своихъ уладити — если котрому неможливо було бы на выставѣ, то бодай у себе, въ льокаляхъ власныхъ, — хочьбы мініятурнй выставы плодôвъ трудôвъ своихъ. „Просвѣта“ выставила бы всѣ выдавництва свои, засновки до бібліотеки, архіву та музея и статистику свого розвою. Тою дорогою мусѣли бы пôйти и другй товариства, бо лишь такимъ чиномъ могли бы участники зъѣзду вытворити собѣ докладный образъ поступу чи застоѣ на рôзнородныхъ поляхъ нашихъ культурныхъ заходôвъ.

Антаґонізмъ партійный мусить на ту хвилю притихнути. „Народный Дôмъ“, „Ставропіґія“, „Матиця“ и другй не повиннй вôдтягнутись вôдъ участи въ задуманôмъ дѣлѣ. „Народный Дôмъ“ посѣдає цѣнну бібліотеку, „Ставропіґія“ архівъ и музей, котрй кождый участникъ зъѣзду а навѣть и ґôсть краєвои выставы повиненъ оглянути. Чимъ хата чия богата, тымъ най дарить участникôвъ зъѣзду. Намъ треба почислитись зъ тымъ, що вже придбано для культурного розвою Руси, и зрозумѣти, чого намъ ще не достає.

И институціи нашй на провінціи могли бы бодай посередно черезъ товариства львôвскй, взяти участь въ тôмъ дѣлѣ. Примѣромъ сказавши, могли бы Бурсы рускй подати докладнй справозданя зô всего, що они вдѣяли для выхованя молодежи рускои и якими розпоряджають фондами... Се все нашь національный капіталъ, а въ капіталѣ сила. И фонды стіпендійнй рускй, білянсы нашихъ касъ задатковыхъ, касъ церковныхъ и т. д. — все то винно бути на той часъ пôдъ рукою. Навѣть и приватнй предприємства рускй, якъ друкарня Бѣлоуса въ Коломыи, перемыска епископска, повиннй здати справу: щô они доси зробили для Руси. Матеріялъ информаційный для поодинокихъ секцій повиненъ бути якъ найширшій и найвѣрнѣйшій. Се фундаменты, на котрыхъ треба намъ будувати дальше.

Розумѣє ся, що на часъ згаданыхъ зъѣздôвъ загостить до Львова театръ нашь, а и рускй композиторы та музики не пощадять труду, щобы представленями и концертами загрѣти Русь до дальшои для себе працѣ...

Справы краєвй.

[Реформа дорогового закона]

Въ послѣднôй своѣй сесіи переказавъ соймъ краєвому выдѣлови предложенье посла Бобчиньского дотычно змѣны дорогового закона, поручаючи ёму зôбрати вôдповѣднй матеріялы и выступити зъ рѣшучимъ проєктомъ въ найблизшôй сесіи. За посередництвомъ повѣтовыхъ радъ зôбравъ выдѣлъ краєвый такй матеріялы и представить ихъ соймови на першôмъ ёго засѣданю, 24 цвѣтня.

Даты, илюструючй адміністрацію публичныхъ громадскихъ дорôґъ, вôдповѣдно до постановлень дороговои новелѣ зъ 1887 р. выказують, що довгота тыхъ дорôґъ въ цѣлôмъ краю выносить 47.431 кільометрôвъ и 186 гектометрôвъ. Загальна вартôсть дороговыхъ престацій въ роботизнѣ представляє суму 1,280.826 зр., а потреба бы такихъ престацій для удержаня всѣхъ публичныхъ громадскихъ дорôґъ въ добрôмъ станѣ на 1,773.336 зр.; матеріялъ въ деревѣ, потрѣбный що-року на будову и удержанье громадскихъ дорôґъ, представляє пересѣчно вартôсть 267.293 зр.; на одноразову будову всѣхъ мостôвъ, поручей, дороговыхъ знакôвъ и т. п. на истнуючихъ публичныхъ дорогахъ громадскихъ потреба бы 3,314.463 зр. Щобы всѣ громадскй дороги въ повѣтѣ удержати въ добрôмъ станѣ, були бы рады повѣтовй приневоленй рѣшати що-року 738.805 зр. на ту цѣль.

Потрѣбна сума въ приближеню на покрытье готôвкою всѣхъ потребъ громадскихъ дорôґъ въ краю, вынесла бы що-року 2,020.044 зр. Въ случаю замѣны престацій въ натурѣ додатками до податкôвъ треба бы на одержанье згаданои сумы наложити 15% додатку въ 10 повѣтахъ, при додатку 20% були бы заспокоєнй потребы громадскихъ дорôґъ тôлько въ 22 повѣтахъ; въ 13 повѣтахъ треба бы додатку 20—25%, въ 7 повѣтахъ 25—30%, въ 6 повѣтахъ 30—35%, въ 4 повѣтахъ 35—40%, въ 2 повѣтахъ 40—45%, въ 2 повѣтахъ 45 до 50%, а въ 6 повѣтахъ навѣть высше 50%.

Въ своѣмъ квестіонарѣ до радъ повѣтовыхъ запытувавъ краєвый выдѣлъ мѣжь иншимъ: чи и о скôлько замѣна теперѣшныхъ дороговыхъ престацій въ роботизнѣ и деревѣ додатками до податкôвъ безпосередныхъ, належенныхъ на покрытье потребъ громадскихъ дорôґъ вôдповѣдала бы добру населеня и чи повѣтъ вынѣсъ бы той тягаръ безъ шкôдныхъ наслѣдкôвъ економічныхъ? На се питанье 55 повѣтôвъ заявились противъ знесеня дороговыхъ престацій, а тôлько 11 за такимъ знесеньемъ. Противнй знесеню престацій рады повѣтовй мотивують свою гадку головно тымъ, що введенье додаткôвъ до податкôвъ на дороговй цѣли за важко обтяжило бы населенье краю, котрому лекше приходить ся вôдробити престацію, нѣжь сплатити ёи вартôсть готôвкою.

Краєвый выдѣлъ пôднѣсъ мѣжь иншимъ и те важне питанье, чи усуненье мѣсцевыхъ дороговыхъ адміністрацій и передача всеи адміністрациі громадскихъ дорôґъ повѣтовымъ репрезентаціямъ було-бъ пожадане чи нѣ, — и чи не була-бъ та адміністрація для повѣтовыхъ репрезентацій незмѣрнымъ тягаромъ. На се питанье вôдповѣло на 68 повѣтовыхъ радъ 50 противъ усуненя мѣсцевыхъ адміністрацій, а лише 18 за ихъ усуненьемъ.

На дальшй питаня, якй недогоды або недостатки представляє въ практицѣ выповненье поодинокихъ постановъ дорогового закона — на 29 повѣтовыхъ выдѣлôвъ, давшихъ вôдповѣди, 10 не примѣтило нѣякихъ недогодъ и недостаткôвъ. За то 20 повѣтовыхъ выдѣлôвъ заявило, що жереломъ трудностей ёсть недостатокъ интелектуальныхъ силъ мѣжь громадскими орґанами и та обставина неможливить точне сповненье дорогового закона въ цѣли направы комунікацій въ краю. Надто значна часть двôрскихъ обшарôвъ усуває ся вôдъ дѣяльности въ адміністрациі громадскихъ дорôґъ, а дороговый законъ не дає средствъ запобѣгти тôй евентуальности. Неспособность громадскихъ начальникôвъ и нехôть двôрскихъ обшарôвъ въ дѣяльности дороговыхъ справъ являють ся причиною, що контроля маючихъ ся выконати роботъ незвычайно трудна и богато престацій въ роботѣ пропадає дармо.

Краєвый выдѣлъ, предкладаючи соймови повысшій матеріялъ, рѣшивъ высказати свôй поглядъ, що дорогова новеля зъ 1885 р., котра вôйшла въ властиве выконанье ажь въ 1887 р., а въ декотрыхъ повѣтахъ ще пôзнѣйше, треває за-надто коротко, щобы можна було приступити до ёи змѣны зъ цѣлою свѣдомостію добрыхъ и злыхъ ёи наслѣдкôвъ, дальша студія того питаня може евентуально выкликати потрѣбнй змѣны.

Однакъ краєвый выдѣлъ ёсть той гадки, що такй частй змѣны мусять лише некористно вилывати на добрый теперь розвитокъ комунікаційныхъ вôдносинъ. Супротивъ же выраженого у внесеню п. Бобчиньского жаданя, щобы проєктъ нового дорогового закона, о скôлько дотыкає розкладу тягарôвъ въ користь громадскихъ дорôґъ, основувавъ ся на додаткахъ до безпосередныхъ податкôвъ, — треба — по думцѣ выдѣлу краєвого — дожидати рѣшеня предложеного уже правительствомъ проєкту реформы безпосередныхъ податкôвъ, щобы

2

Жѣноча люба.

Новеля Евгенiи Ярошиньскои.

(Дальше).

Знакомôсть молодого лѣкаря означала нову фазу въ житю Олѣ. Зачавши бувати въ товариствахъ, писала Оля дневникъ, котрый найлѣпше подає станъ ёи душѣ.

Минула друга година по пôвночи. Оля ходить по своѣй маленькôй комнатцѣ; она одѣта въ балевый стрôй и выглядає чудово и гарно, хоть лице ёи смертельно блѣде. Може вже десятый разъ приближилась до своёи тоалєты и хотѣла ёи вôдомкнути маленькимъ ключикомъ, але все вôдходила назадъ. Но наразъ затиснула уста и вытягнула въ одну мѣть маленьку шуфлядку, де знаходилась мала сина книжечка. Оля отворила книжечку. Се бувъ ёи дневникъ. Тремтячимъ голосомъ, дыхаючи урывисто, почала молода дѣвчина читати:

1.

Сегодня пôйшла я на мôй першій баль. Боже, якъ менѣ серце билось, якъ я входила на салю... я сама не знала, що дѣєсь зо мною, а переходячи по-при групу мужчинъ впустила-мь зô страху мôй вахлярь. Кôлькохъ изъ нихъ схилилось, щобы пôдôймити, але одинъ выпередивъ усѣхъ и передавъ менѣ вахлярь зъ глибокимъ поклономъ. Я зачервонѣлась и ледви могла-мь прошептати „дякую“, бо вôнъ подививъ ся на мене якось такъ дивно, що я ажь стряслась. Тутъ заразъ тѣтка представила ёго менѣ; бувъ се докторъ Ярославъ, наречений богачки Рожѣ. Вôнъ заанґажувавъ мене заразъ до першого кадриля, кажучи смѣючись, що вôнъ мене вже давно знає. Я бавилась дуже добре того вечера, найприємнѣйше зъ нимъ.

2.

Я боялась, чи не займилась я дуже Ярославомъ. Ся боязнь була цѣлкомъ безпôдставною, бо мое серце вôльне, нѣчо ёго не вяже.

Ярославъ стоить интелектуально высше вôдъ мене, я користаю зъ ёго науки, зъ ёго порады, тому́ й бажаю, щобы вôнъ частѣйше приходивъ до насъ. Я виправдѣ смѣшна зъ моєю боязнею. Боюсь, щобы яке непрошене чувство не закралось до мого серця.

Щô бы вôнъ собѣ подумавъ, дôзнавши ся, що я о нѣмъ пишу?...

3.

Я сегодне смутна, а повинна-мь тѣшити ся... прецѣнь Ярославъ назвавъ мене сестрою. Сего вечера читавъ менѣ листъ вôдъ своёи нареченои. Щасливй, обоє пишуть до себе! Боже, яка она щаслива тота Рожа! має батька, маму и ёго. А я не маю нѣ батька, нѣ матери, нѣ..

А якій вôнъ добрый, якій благородный, якій гарный та милый сей Ярославъ.

4.

Я не знаю, якъ ёму не нудно все о Рожи розмовляти! Менѣ заразъ тогды стають сльозы въ очахъ, а вôнъ якъ навмысне дивить ся менѣ въ очи. На що се?

Коли вôнъ говорить о ёи поворотѣ, болить мене серце страшенно, разъ мало не зômлѣла-мь.

Я вже такъ до него призвычаилась, що менѣ тяжко подумати, що вôнъ має колись до другои належати.

5.

Вчера спôзнивъ ся Ярославъ о пôвъ годины, я була сумна, неспокôйна. Вôнъ прийшовъ, а зъ нимъ мôй спокôй и веселôсть вернули.

6.

Черезъ цѣлый тыждень ёго не було; се було вѣчностію для мене; кожда година рокомъ, кожда мінута мѣсяцемъ. Вôнъ бувъ хорый, дуже змѣнивъ ся. Увидѣвши ёго блѣдымъ, змѣненымъ на виду, я мало зъ жалю не вмерла. Вôнъ увидѣвъ сльозы въ моихъ очахъ и зблизивъ ся до мене зъ выразомъ вдячности; я подала ёму руку, вôнъ стиснувъ ёи мôцно. Я цѣла затремтѣла; если бы не крѣсло, булабы-мь упала. Ярославъ все те видѣвъ и подививъ ся на мене зъ выразомъ такъ нѣжного, глибокого чувства, що я се по вѣкъ не забуду.

7.

Не любити? Можна жѣнцѣ сказати: „не люби“, если природа серце ёй дала? Можна птичцѣ сказати „не лети“, если она крыла має. Вырвѣть птичцѣ крыла, вырвѣть жѣнцѣ серце зъ грудей, то перша не буде лѣтати а друга не буде любити.

8.

На що маю я сама передъ собою таити, що я Ярослава люблю? Нарештѣ написала-мь се. Боже мôй, на що Ты до сего допустивъ? чому мушу я такого чоловѣка любити, що вже звязаный? Але я ёго люблю, горячо, пристрастно, безмѣрно. Я готова всего зречись, щобы осягнути лишь маленьку ознаку ёго прихильности. Якъ то я колись марила о такôй любѣ; я собѣ все бажала любити, а потому розлучити ся зъ милымъ, и жити лише спогадами тои любови. Не знала я тогды, якъ то тяжко споминати щасливй, блаженнй днѣ.

9.

Разъ ворожила менѣ циганка, що я зъ великои любы умру. Я высмѣяла ёи. Покôйна мама заказувала менѣ бути занадто сентіментальною. Вуйко Романъ казавъ до мене: „Олю, не люби нѣколи нѣкого, бо люба то згуба, то нещастье“. Всѣ остерегали мене передъ любою; видко, имъ здавалось, що мôй темпераментъ сотвореный лишь для щасливои любы, и що нещаслива люба могла бы мене зъ свѣта звести. Коли судьба хотѣла, щобъ я нещасливо любила. Най умру, але чуствувала-мь те страшне чувство зване любовью.

10.

Я хотѣла знати, чи Ярославъ мене любить. И чого довѣдала-мь ся? Въ першôй хвили забула я на все, хотѣла-мь кинутись ёму на шию, хотѣла высказати ёму весь мôй жаль, всю мою журу, весь мôй бôль, але якось стримала мь ся. Мы говорили — ахъ моя рука тремтить, мои очи слѣзъ повнй, не можу писати...

11.

Вôнъ освѣдчивъ менѣ свою любу, въ пристрастныхъ словахъ говоривъ о нѣй, заклинаючись, що вѣчно мене любити буде. А я? Я таила мои чувства передъ нимъ. Выразъ „люблю тебе“ не перейшовъ моихъ устъ, хоть горючими буквами выписаный бувъ у моѣмъ серцю...

12.

Якй мы обоє пожалованя гôднй! На що мы пôзнались и полюбились? на що повстала та нещаслива люба, якъ пышна квѣтка, що въ кутку цвите, де ёи нѣхто не видить де она самотно вôдцвите и засохне....

13.

Вже за кôлька день поверне Рожа, вже за кôлька день буде Ярославъ на вѣки до неи належати. Нѣ, нѣколи я не зможу до сеи думки призвычаитись. Вôнъ хоче Рожѣ зречи ся, просить о мою руку, благає мене, щобы я ёму не вôдказала. Чи могли бы мы обоє щасливыми бути, если бы мы по роздертôмъ серцю другои до вôлтаря приступили? Нѣ! Богъ давъ менѣ силу, що я сказала мому милому, що ёго не люблю. Я? ёго? О Боже, милый мôй! серце моє! ты не знаєшь, якъ моє серце до тебе рве ся, але я не можу тебе у другои выдерти, не можу знести ёи жалю и слѣзъ. Най вже лишь я буду нещасливою, бо я до нещастя привыкла, а ты жий щасливо зъ нею, зъ тою другою...

А теперь зъ веселымъ лицемъ а роздертымъ серцемъ на баль! — видѣти Ярослава

можна було оцѣнити, о скôлько дороговый законъ може бути змѣненый, щобы безъ шкоды для економічныхъ интересôвъ краю престаціи въ натурѣ могли бути заступленй додатками до безпосередныхъ податкôвъ.

Зъ огляду на тѣ причины краєвый выдѣлъ рѣшивъ не предкладати теперь сеймови позитивныхъ внесень въ справѣ змѣны дорогового закона.

Дописи „Дѣла"

Зъ Станиславова.

[Въ справѣ забороны войсковои музики на вечерницѣ въ честь Т. Шевченка. — Проявъ польского и латиньского шовінізму та посередна причина єго].

Якъ звѣстно, комітетъ вечерниць въ честь Шевченка бувъ спонуканый въ остатнôй хвили вôдложити урочистый обхôдъ XXXII-гихъ роковинъ смерти поета. До сего причинилась выключно ся вôдъ комітету зовсѣмъ незалежна перешкода, що полковникъ Боневскій на пять днѣвъ передъ вечерницями цѣлкомъ несподѣвано заказавъ музицѣ 95-ого полку, нѣхоты брати участь въ концертѣ. Кажемо: несподѣвано, бо черезъ три недѣлѣ не дававъ вôдмовнои вôдповѣди, а тôлько все розвѣдувавъ ся и жадавъ на письмѣ полсненя: що се за вечерницѣ, на яку цѣль дохôдъ призначеный, що за чоловѣкъ той Шевченко, и т. п., — капітанъ же завѣдуючій музикою запевнювавъ, що музика буде выступати на вечерницяхъ и вôнъ тôлько дожидає формального позволеня вôдъ полковника. Коли-жь вôдпоручникъ комітету д. 23 н. ст. марта зажадавъ дефінітивнои вôдповѣди, сказавъ згаданый капітанъ, що саме въ той день полковникъ рѣшучо заказавъ музицѣ выступати. Комітетъ довѣдавъ ся, що передъ тымъ фатальнымъ заказомъ полковникъ бувъ въ ц. к. староствѣ [котрому вже на кôлька днѣвъ передъ тымъ предложено програму] и очевидно хтось тамъ мусѣвъ причинитись до того несподѣваного кроку п. Бонѣвского. Не треба й казати, що комітетъ вельми здивувався вôдмовою, — бо й що-жь могло вплынути на заказъ? Характеръ національный вечера? Але-жь тутешна музика вôйскова брала участь н. пр. при отвореню салѣ товариства Монюшка, де промова була патріотична зô становища польского, грає на кождôй выставѣ въ тутешнôмъ польскôмъ театрѣ, продукуючись польскими патріотичными пѣснями, за що одержує френетичнй „брава". Сего не беремо ѣй за зле, але коли се можна погодити зъ вôйсковымъ регулямінômъ, то чому-жь тôлько рускій характеръ вечера [музика мала грати двѣ симфоніи Вербицкого, котрыми попису́ється и такъ на своихъ концертахъ, та й кусень „неутральный"] ставъ „каменемъ претковенія"?! Вôдтакъ, коли Русины навѣть у вôйсковости мають бути трактованй инакше, нѣжь ихъ сусѣды, то заходить пытанье чому п. полковникъ заздалегôдь не давъ вôдмовнои вôдповѣди за посередництвомъ згаданого капітана, зъ котрымъ пôсля утертого звычаю мѣсцевого переговорювано? Такимъ поступованьемъ зробивъ п. Боневскій Русинамъ прикрôсть а комітетъ наразивъ на пропавшй кошты и на неприємнôсть, що вечерницѣ мусѣвъ вôдложити. Заказъ полковника середъ повышихъ обставинъ огôрчивъ Русинôвъ, а въ мѣстѣ зробивъ велику сензацію — и се вже навѣть станиславôвскій дописуватель до львôвского Przegląd-у выразно сконстатувавъ. Не знаємо, чи таке поступованье зъ Русинами одобрить головно-командуючій єго Екс. кн. Віндішгрецъ а о тôмъ фактѣ певно вже мусить мати вѣдомôсть. [Чи комітетъ удавъ ся зъ представленьемъ до кн. Віндішгреца? — Ред.]. Однакъ вечерницѣ вôдбудуть ся. Комітетъ постановивъ, не оглядаючись вже на музику, урядити вечерницѣ въ першихъ дняхъ мая — и продукціи музикальнй поручити своимъ людямъ, щоды на будучнину не наражуватись на того рода перешкоды.

Цѣкавый Вамъ певно буде фактъ, що ставъ ся въ Станиславовѣ, а котрый гарно илюструє звѣстнй фразы про miłość do bratniego języka i obrządku. Тутешнй польскй панѣ заснували передъ рокомъ „Towarzystwo opieki nad sługami św. Kazimierza" и небавомъ опôсля выслали свои представницѣ до епископа, щобы призначивъ когось зъ мѣсцевого духовеньства до научуваня греко-кат. релігіи. Епископъ призначивъ до сеи справы о. Ом. Абрисовского, котрый щиро сповняє свою роботу. Передъ мѣсяцемъ епископъ запытує при нагодѣ о катихита: Якъ тамъ ведуть ся єго ученицѣ? — а коли одержавъ похвальне справозданье, просивъ спровадити молитовники и на памятку роздати помѣжь рускй ученицѣ. О. катихитъ сповнивъ волю епископа зъ приємностію и наділивъ Русинки-слуги молитовниками, выдаными „Просвѣтою". Та о тôмъ довѣдавъ ся латиньскій катихитъ и панѣ-Польки, що́ учать слуги рôзныхъ предметôвъ зъ выимкою рускои мовы, котру на доказъ prawdziwej miłości не взято въ програму наукъ, — та ну-жь слугамъ представляти, що тѣ молитовники szyzmatyckie и що ихъ не вôльно мати, — „zresztą i nie potrzeba, bo papież pozwolił teraz bez przeszkód przechodzić z ruskiej wiary na łacińską"... По такихъ промовахъ повôдбирали молитовники! Епископъ довѣдавшись о тôмъ, велѣвъ доходити справы и о. катихитъ сконстатувавъ повышшй факты та на приказъ епископа вôзвавъ згаданй панѣ-учительки, щобы забранй неправно молитовники сейчасъ повôддавали слугамъ. Тѣ зô встыдомъ мусѣли се зробити. Такъ на сей разъ закôнчила ся немила та справа, однакъ она стала голосною, бо слуги про цѣлый повысшій фактъ зъ подробицями розповѣдають... За побуту епископа Пелеша подôбный фактъ бувъ бы не мôгъ статись, бо въ мѣстѣ всѣ, навѣть польскй панѣ, знали, що епископъ Пелешъ — Русинъ и яко такій всюды маніфестувавъ ся. Не такъ думають станиславôвскй Поляки про еп. Куиловского, котрый своимъ поступованьемъ, якъ н. пр. выключно польскою промовою на ювілею папскôмъ та такими-жь промовами на обѣдахъ публичныхъ у себе, польскою конверзацією зъ службою и зъ всякимъ, хто — окрôмъ рускаго духовенства — має зъ нимъ дѣло, непередплачуваньемъ и нечитаньемъ рускихъ часописей и книжокъ та невмѣньемъ по руски добре говорити, оздобленьемъ своєи комнаты лише польскими патріотичными образами зъ выключеньемъ рускихъ, и т. и. и т. и., — не мôгъ въ нихъ выробити пересвѣдченя, що вôнъ Русинъ та що рускй справы єго хочь дрôбку обходять... Се сумно, але на жаль правдиве и ноторично звѣстне...

Зъ-надъ Черемошу.

[Дуге „гонорове обывательство" ц. к. старосты Сабата.]

Заповѣдженье въ 13 числѣ „Дѣла" зъ сего року здѣйстнило ся. Бувша рада громадска въ Кутахъ надѣлила ц. к. старосту п. Сабата, за примѣромъ Косова, honorowem obywatelstwem. А якъ має ся понимати то „гонорове обывательство", видко изъ складу рады громадскои, котрои списъ понизше подаємо.

Въ Кутахъ обставины троха користнѣйшй нѣжь въ Косовѣ, бо въ Кутахъ сила Вôрменъ зъ другими мѣщанами таки щось заважила бы противъ жидôвъ, кобы.. були люде. При выборахъ до рады громадскои минувшого року були бы таки христіяне перемогли и впровадили до рады громадскои бôльше интеліґенціи, кобы не штучка Іося, кобы не wolne wybory пôдъ „штиками", кобы бôльше звязи духовно-народнои межи „овцями" а „пастиремъ", котрый Іося не покинувсь мимо даного противнôй сторонѣ слова.

Що-до такого слова — люде понимають єго досыть дивачно, бо думають, що досыть бути „совѣтникомъ консисторскимъ", досыть бути „ординаріятскимъ комісаремъ шкôльнымъ", досыть „присѣдати" на прерôзныхъ „торжищахъ" глаголемыхъ rada gminna, rada powiatowa, — досыть того, щобы „овцы" знали, що есть ся dobrze widzianym якъ у духовнои такъ и у свѣтскои „горы". Всего того мало. Зъ досвѣду кôжемо, що люде радй почестямъ — то звычайно найбôльшй нездары и недбалицѣ — въ справахъ народныхъ. На своихъ товарищѣвъ по чину, на т. зв. rurales, котрй якъ тѣ працьовитй пчôлки збирають мѣдъ до народнои скарбницѣ, дивлять ся зъ горы, не завагають ся подекуды понизити тѣ пчôлки якъ передъ духовною властію такъ и передъ свѣтскою, а нарôдъ держати zehn Schritt vom Leib, тожь не дивниця, що йдуть durch dick und dünn на руку „гоноровымъ обывателямъ". Доказы на се класти нема потребы. Хто цѣкавый, най перегляне и шематизмы або номінаціи по Вѣстникахъ Епархіяльныхъ хоть вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ, а переконаєсь, що можна бути явнымъ „русскимъ" [навѣть замотанымъ въ процесъ Ольги Грабаръ] а дôстати „чинъ ординаріятского шкôльного комісаря", если... має ся другомъ правдивого каноника. Можна, якъ видко, на папскôмъ ювілею держати польску промову, а про те сидѣти въ матни „moskiewskiej"... котрои такъ не навидить ся. Сумне, але й правдиве! Надъ симъ здалось бы застановити ся скорше, нѣжь надъ „шкôдливостію читалень" [vide ч. 454 Орд.]. У насъ сходить вже на те, що чимъ „твердшій" хто або чимъ бôльшій лестунъ, — тымъ способôбнѣйшій до всякихъ „чиновъ". Малй, дуже малй тутъ выимки . . . Се тутъ мимоходомъ пôднести було треба, бо звычайно спыхає нашъ загалъ невдачу всякихъ выборôвъ на нашихъ противникôвъ, або й на „украинофиловъ", на „нову еру", або на радикалôвъ, а нѣколи на дѣйстныхъ виновникôвъ. Скажѣмъ собѣ разъ отверто, що вина невдачѣ выборôвъ лежить майже головно въ повысше вказанôмъ, — не дурѣмъ себе и другихъ, не заслонюймо нашихъ хибъ изъ зле понятои чемности, а стараймо ся лихо направити — домаганьемъ вôдъ нашихъ духовныхъ властей правдивыхъ а не позôрныхъ „свѣщниковъ".

Вертаючи до торôчныхъ выборôвъ рады громадскои въ Кутахъ, треба зъ признаньемъ пôднести се, що цѣлый персоналъ ц. к. суду кутского державъ ся при тыхъ выборахъ якъ одинъ мужь, и для того нѣ одинъ судовикъ не удостоивъ ся выбору. Але знаємо допевна, що за тымъ нѣодинъ зъ нихъ не банує.

Для обôзнаня зъ „розвоємъ" мѣсточокъ нашого повѣта надъужию терпеливости Впов. читателѣвъ „Дѣла", бо мушу навести досыть довгій списъ бувшои рады громадскои въ Кутахъ. Складалась тая рада зъ 36 радныхъ. Половина радныхъ [за се Бóg zapłać комусь, що хотѣвъ тымъ свѣтови очи замылити] були христіяне, мѣжь ними 4 зъ університетскими студіями — а друга половина — то „избранй": Abraham Druck, Itzig Fischer, Majer Huterer, Jakob Moses Klinger, Peisach Landwehr, Hersch Locker, Majer Loebel, Moses Ornstein, Nuta Pfau, Moses Pistiner, Dawid Preminger, Iosel Schatner, Leib Schatner, Majer Tillinger, Josel Tillinger, Moses Weich, Simon Klinger.

А все-таки справа „honorowego obywatelstwa" въ Кутакъ не пôйшла такъ гладко, якъ въ Косовѣ, хочь придворный дорадникъ, умундурованый и наймилѣйшій, объѣзжавъ за покотомъ радныхъ, вымагаючи вôдъ нихъ приреченя голосувати. Іосѣ et consortes не мало здивувались, що треба ихъ до того ажь намавляти, та-жь то güt Geschäft, kostet kein Geld, nur Pisk... А сараки мѣщане и склопотанй бесарабскими неповодженями Вôрмене онѣмѣли, бо справа немаловажна, а Юпітера, котрый може tonare въ справахъ залеглыхъ податкôвъ, треба боятись. Межи всѣми радными а було ихъ тои днини у купѣ 28, знайшовъ ся одинъ, польскій парохъ кс. І. Смаґовичъ, котрый, якъ той польскій Рейтанъ, по поставленômъ паномъ І. К. внесеню „honorowego obywatelstwa" вôдважно поспытавъ: „Jakież to są nadzwyczajne zasługi, które uznać mamy?" Зôбранй радники остовпѣли на таке dictum acerbum и внескодавець п. К. ледви спромôгъ ся на аргументъ: „P. starosta wyjednał dla pogorzelców Kut 2000 złr". На се Рейтанъ: „To uczynić był obowiązany z urzędu, ale podajcie mi jaką drugą zasługę obywatelską, n. p. może założył szpital?" [Тутъ вôдъ себе додамо: може п. Сабатъ заложивъ якій закладъ добродѣйный, або въ якій-небудь способъ полекшивъ недоли повѣта?] На то замовчали, гей-бы въ ротъ воды набрали радники, якъ семіты такъ и несеміты, а зъ ними и радній займаючй независимй мѣсця, хочь-бы зъ університетскими студіями. Видко, alma mater не всѣхъ надѣлила однаковымъ понятьемъ „cives" — але не винѣмъ єи, а тôлько... що иншого.

Такй то цвѣтки вôдваги горожаньскои представляє наша нива провінціональна. Далеко зъ нею не зайдемо! Кс. І. Смиґовичъ поручивъ своє супротивленье вписати до протоколу... у вѣчную память. Такъ есть! надаванье „почестного горожаньства" звели у насъ ad absurdum!...

Зъ Сянока.

[Гостина рускаго народнаго театру въ Сяноцѣ.]

Народный нашъ театръ розпочавъ рядъ представлень въ Сяноцѣ выставленьемъ дня 28 н. ст. марта штуки „Безталанна", народнои драмы зô спѣвами въ 5 актахъ, Карпенка-Карого. Ся украинська штука оріґінальна выставлена у насъ въ Галичинѣ допервa третій разъ. Штука ся — то психольоґічно и етноґрафічно вѣрно обдуманй образки, зъ намаганьемъ на ефектъ. Языкъ гарный, темпо сценічне скоре. Назва штуки не доконче вôдповѣдна и навѣть не знати, до якои дѣвои особы вôдносить ся та назва. Три є головнй особы: Дарка, Софія и Гнатъ, и всѣ они безталаннй за для борбы внутрѣшнои, що проникає ихъ серця.

Гнатъ и Дарка люблять ся сердечно. Задля малои причины, на перекôръ одно другому, Дарка выходить за нелюба, Гнатъ дружить ся зъ Софією. Приходить ся имъ каятись за те черезъ цѣле житье. Дарка, котрои мужа взяли у москалѣ, опущена, перенята першою любовю, жаркого темпераменту, заздрôстна, старає ся притягнути къ собѣ Гната, не зважаючи на людей и законы Божй. Гнатъ, хочь любить Дарку, но вязаный нѣжностью, добротою, серцемъ своєи жѣнки Софіи, довго не пôддає ся Дарцѣ, а вкôнци таки пôдлягає демонічнôй єи силѣ. То конець четвертого акту. Наступає актъ пятый: Софія до тои поры щаслива, весела, безжурна, догадуєсь любови Гната и Дарки, повстають незгоды семейнй, и Гнатъ розъяреный убиває въ суперечцѣ Софію. Отъ и все. Хто-жь безталанный? чи тôлько Софія? Я гадаю, що всѣ троє, и тому́ змѣнивъбы я назву „Безталанна" на „Безталаннй".

Крôмъ тыхъ трехъ головныхъ осôбъ вызначують ся ще двѣ особы, а то: мати Гната, баба-цокотуха, слизькоязыка, и отець Софіи, сердешный дѣдуганъ.

Цѣла штука ажь до кôнця четвертого акту т. є. якъ довго демонічна стать Дарка выступає, надзвычайно интересна. Пятый актъ розчаровує глядача. Розвязка чи тамъ конець, т. є. убитье Софіи, будить просто несмакъ и

при Рожи и танцювати зъ другими, не є се іронією судьбы? Боже мôй! дай менѣ силы перетерпѣти сй пекельнй муки...

При послѣдныхъ словахъ закрыла Оля лице руками и почала голосно, спазматично плакати, хотячи притлумити голосный плачь, упала на лôжко и сховала лице въ подушки, руки притиснула до серця, котре тяжко-важко билось, мовь-бы хотѣло зъ грудей вырватись. По довгôй хвили стала успокоюватись, гарне єи лице прибрало спокôйный, благородный выразъ, якъ у умираючихъ. Взявши оловець въ руку, написала на кôнци дневника:

„Сповнилось, не зважаючи на просьбы Ярослава и на своє власне серце, вôдказала-мь ся вôдъ щастя, зрезигнувала-мь на него, черезъ ню, черезъ ту другу... нехай жиють щасливо, я имъ не завидую. Милый мôй, моє коханье,

* *
*

По сѣй сердечнôй пригодѣ зробилась Оля зимною, недоступною, на всѣ намоги и просьбы тѣтки, щобы йти на візиты и забавы, вôдмовляла, що тѣ не мають для неи нѣчо приманливого. Зъ жаромъ взялась теперь до духовои працѣ, читала безнастанно. Перейшовши белетристику, взялась до поважнѣйшихъ творôвъ, читала нѣмецкихъ клясикôвъ, ба й фільософія, політика и економія не були ѣй чужими. Студіювала творы о жѣночихъ змаганяхъ и забивала наукою свôй пекучій, невгасаючій бôль, свою тяжку, невсипущу тугу. Знакомй прозвали єи вôдлюдою, а чуючи о єи замилованю до читаня, „еманципанткою". Оля мало зважала на людску поговôрку. Тѣтка увидѣвши, що не вытягне єи нѣгде зъ дому, лишала за читану дѣвчину въ спокою.

Тымчасомъ Ярославъ оженивъ ся зъ Рожею, а нехотячи жити въ однôмъ мѣстѣ зъ Олею, котрои страта знѣвечила єго житье, перенѣсъ ся до друго мѣста. Часъ минавъ, Оля не могла все забути Ярослава, єсли бы була сходилась зъ людьми, то може єго образъ бувъ бы въ єи уявѣ хоть трохи зблѣдъ, а такъ на самотѣ все стоявъ передъ єи очима.

Одного вечера прийшовши до спôльнои комнаты на вечерю, застала Оля тамъ немолодого уже мужчину; вуйко єи представивъ єго яко свого довголѣтного приятеля. Бувъ се ще нежонатый адвокатъ, що́ заробивши грошей купувавъ власне часть бôльшои посѣлости, хотячи осѣсти на селѣ. Краса молодои дѣвчины зробила на него велике вражѣнье; вôнъ почавъ зъ нею бесѣдувати, а учувши зъ єи устъ лише поважнй, умнй слова, ще бôльше розгорячивъ ся. Вôнъ бувъ освѣченый, проворный въ бесѣдѣ и Оли розмова зъ нимъ справляла приємнôсть. Маючи въ мѣстѣ интересы въ справѣ свого купна, учащавъ панъ Бѣльскій що дня до дому Голиньскихъ, а по тыждневи просивъ о Олину руку. Оля симъ дуже здивувалась и була бы єму сейчасъ вôдказала, але тѣтка просила єи подумати надъ тымъ хоть тыждень. Черезъ той часъ намовляла она бѣдну сироту не выпускати зъ рукъ такои золотои партіи, яка ѣй певне вже бôльше не трафить ся, бо й на кого-жь може она, дѣвчина безъ маєтку, чекати? Прецѣнь лѣпше бути вôдданою, якъ старою панною, и много другихъ аргументôвъ тѣтки нарештѣ спонукали дѣвчину вôддати свою руку пану Бѣльскому. Але Оля сказала свому нареченому, що не може чути до него нѣякого теплѣйшого чувства крôмъ поважаня, бо єи серце належати буде вѣчно до Ярослава. Панъ Бѣльскій сказавъ, що вôнъ не вымагає вôдъ неи пристрастнои любы, бо вôнъ старшій вôдъ неи, але єи поважанье повинно до него належати. „Сего вже буду домагатись" — сказавъ зъ усмѣхомъ.

(*Конець буде.*)

Зъ Гусятинщины.

[Потреба приязнои критики прилюднои. — Холєра. — Нужда середъ люду а комітетъ запомоговый. — На адресу товариства гозподарского.]

Найперше выпадає менѣ звернутись до п. Филиповича зъ Копичинець и позволю собѣ сказати ось-що: „Не все то добре для загальнои справы вывинути ся легкимъ коштомъ зъ дискусіи надъ справами загально обходячими, а ще гôрше доторкнути ся, вказати нѣбы-то на щось, а нѣчого не выповѣсти. Пôддати критицѣ безсторонньôй рѣчь загальну есть дуже пожиточно, а приязна критика всюда пожадана, — о кôлько-жь рѣчію спасенною було бы подати ще гадку позитивну до уздоровленя обставинъ нашихъ! Кôнчу, просячи п. Филиповича, щобы зачеплену нимъ справу вывѣвъ пôдъ дискусію, а я певный, що безхосенно се не буде! Що въ нашôмъ повѣтѣ далось бы много зробити, се рѣчь певна, и дивно що мимо загальнои охоты дѣланя не видати.

Дня 28 на 29 вôзвано телеґрафічно концептового практиканта ц. к. староства гусятиньского п. Мдлея, щобы выѣхавъ до Залуча въ борщѣвскій повѣтъ яко комісарь холєричный, бо въ Залучи и Кудринцяхъ мала появитись холєра. П. Мдлей сповнявъ уже такій обовязокъ въ минувшôмъ роцѣ въ Шидлôвцяхъ.

Тутъ дѣйстно кружать приватнй дуже непотѣшнй вѣсти про холєру въРоссіи. Хочь-бы тѣ вѣсти були й пересадній, все-таки вѣсти тѣ вже самй собою мусять непокоити. Що въ Россіи холєра именно въ губерніи каменецкôй, перезимувала, се рѣчь стверджена. Однакожь ходять вѣсти, що въ Лянцкоронѣ и въ двохъ селахъ котрыхъ назвищъ не памятаю, мруть люде такъ дуже, що въ однôмъ зъ тыхъ селъ мало бути 70 выпадкôвъ смерти. Говорять, що урядъ россійскій позамикавъ мѣсточка, позаказувавъ ярмарки, рѣчи заражений холєрою каже палити — и т. п. Зъ того выходило бы, що холєра заглядає вже черезъ Збручь.

До того въ тутешнôмъ повѣтѣ панує недостатокъ зъ причины неврожаю — и рада повѣтова зъ своихъ небогатыхъ фондôвъ закупила 100 кôрцѣвъ кукурузы и роздала, а въ мѣру можности має ся ще 100 кôрцѣвъ закупити та роздати зъ жаданьемъ безпроцентовои выплаты пôзнѣйше. Выдѣлъ повѣтовый давъ починъ до зорґанізованя повѣтового комітету голодового, на котрôмъ явилось много селянъ хлѣборобôвъ, кôлькохъ дѣдичѣвъ, а що найважнѣйше — чотири рускй священики а одинъ латиньскій. Селяне дуже невесело малювали своє положенье, а однакожь роботы комітету на ширшй розмѣры не видно. Менѣ видить ся, що дуже було бы вôдповѣдно — постаратись о фонды на закупно засѣвôвъ за зворотомъ безпроцентовымъ належитости купна. Бо вже теперь н. пр. въ Товстенькôмъ беруть селяне корець кукурузы, а на осѣнь мають вôддати два кôрцѣ — и на се иншого ратунку не виджу. Зъ посесорôвъ жидôвъ и дѣдичѣвъ не було на зôбраню анѣ одного, — се доказъ, якъ ихъ сjczyzna обходить...

Лихва въ формѣ тыждневыхъ процентôвъ вôдъ 1 ґульдена 2 кр. розповсюднилась зновъ и цвите буйно. Дивна тôлько одна рѣчь: чи ц. к. жандармы о тôмъ нѣчого не вѣдають, чи може ц. к. суды не роблять ужитку?! А прецѣнь годилось бы однымъ и другимъ въ справу сю вглубитись...

Товариство рôльниче одержало вôдъ сойму щедру дотацію 30.000 зр. въ цѣли пôдненсня хову худобы рогатои. Рѣчь се для краю важна и пекучо потрѣбна. Однакожь до сеи поры, крôмъ вôдозвъ до выдѣлôвъ повѣтовыхъ не чувати: якъ ся инвестиція буде зреалізована. Мы маємо право просити Хв. товариство, щобы свôй плянъ пôднесеня хову товару подало до прилюднои вѣдомости, и то въ громадахъ рускихъ по руски, а се просто зъ практичныхъ взглядôвъ, бо громады польскихъ текстôвъ не розумѣють. Въ нашôмъ повѣтѣ розбійшлась чутка про субвенційныхъ стадникôвъ и громады радй бы десь засягнути информаціи — та де? — бо выдѣлъ повѣтовый самъ, мимо доброи волѣ, належитои информаціи не має. Де а де, а въ пригранычныхъ повѣтахъ справа се дуже пильна. Коли зважимо, яке ярмо двигають тѣ повѣты зъ причины катастру худобы рогатои, а потôмъ, що тутъ частй недороды, мôгъ бы черезъ худобу пôднестись добробытъ нещастныхъ подôльскихъ селянъ.

Зъ Сянока.

[Гостина рускаго народнаго театру въ Сяноцѣ.]

Народный нашъ театръ розпочавъ рядъ представлень въ Сяноцѣ выставленьемъ дня 28 н. ст. марта штуки „Безталанна", народнои драмы зô спѣвами въ 5 актахъ, Карпенка-Карого. Ся украинська штука оріґінальна выставлена у насъ въ Галичинѣ допервa третій разъ. Штука ся — то психольоґічно и етноґрафічно вѣрно обдуманй образки, зъ намаганьемъ на ефектъ. Языкъ гарный, темпо сценічне скоре. Назва штуки не доконче вôдповѣдна и навѣть не знати, до якои дѣвои особы вôдносить ся та назва. Три є головнй особы: Дарка, Софія и Гнатъ, и всѣ они безталаннй за для борбы внутрѣшнои, що проникає ихъ серця.

Гнатъ и Дарка люблять ся сердечно. Задля малои причины, на перекôръ одно другому, Дарка выходить за нелюба, Гнатъ дружить ся зъ Софією. Приходить ся имъ каятись за те черезъ цѣле житье. Дарка, котрои мужа взяли у москалѣ, опущена, перенята першою любовю, жаркого темпераменту, заздрôстна, старає ся притягнути къ собѣ Гната, не зважаючи на людей и законы Божй. Гнатъ, хочь любить Дарку, но вязаный нѣжностью, добротою, серцемъ своєи жѣнки Софіи, довго не пôддає ся Дарцѣ, а вкôнци таки пôдлягає демонічнôй єи силѣ. То конець четвертого акту. Наступає актъ пятый: Софія до тои поры щаслива, весела, безжурна, догадуєсь любови Гната и Дарки, повстають незгоды семейнй, и Гнатъ розъяреный убиває въ суперечцѣ Софію. Отъ и все. Хто-жь безталанный? чи тôлько Софія? Я гадаю, що всѣ троє, и тому́ змѣнивъбы я назву „Безталанна" на „Безталаннй".

Крôмъ тыхъ трехъ головныхъ осôбъ вызначують ся ще двѣ особы, а то: мати Гната, баба-цокотуха, слизькоязыка, и отець Софіи, сердешный дѣдуганъ.

Цѣла штука ажь до кôнця четвертого акту т. є. якъ довго демонічна стать Дарка выступає, надзвычайно интересна. Пятый актъ розчаровує глядача. Розвязка чи тамъ конець, т. є. убитье Софіи, будить просто несмакъ и

єсть неоправданый зъ огляду на личности Гната и Софіи. Се за слабосильнѣ люде до такого кôнця. Глядачѣ розходять ся зъ несмакомъ и не знають, чи то конець. А що стало ся зъ Даркою, котра черезъ цѣлый часъ стояла на першôмъ плянѣ? Менѣ здаєть ся, що пятый актъ треба змѣнити и що въ тôмъ актѣ треба стать Дарки ще разъ сильно замаркувати. Въ якій спосôбъ, то позôставляю перерôбникови.

Теперь переходжу до гры артистôвъ. Панѣ Биберовичева въ ролѣ Дарки просто очаровала насъ. Чоломъ передъ єи талантомъ, передъ єи совѣстною працею, передъ єи гарною появою. Демонічну стать Дарки она такъ пôднесла высоко, що годѣ прочимъ артистамъ було пôдойти до тои высоты. П. Лопатиньскій яко Гнатъ гравъ взагалѣ добре, однакъ за-мало маркувавъ борбу любови до Дарки и конечного привязаня до Софіи, а въ послѣднôмъ актѣ за слабо оказавъ розъяренье и роздразненье, щобъ убитье Софіи дало ся оправдати.

П. Кирницка була дуже люба Софійка; не дурно при нѣй Гнатъ позабувавъ на Дарку. П. Гембицкій въ роли вôтця Софійки, а п. Гембицка въ роли матери Гната — вывязали ся якъ найлѣпше. П. Гембицкій зъ своєи малои ролѣ зробивъ справдѣшну цяцю.

С. Ж.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ческôмъ соймѣ заносить ся на борбу. Певна рѣчь, що Нѣмцѣ не уступлять передъ жаданями Чехôвъ и будуть оспорювати кожду справу. Цѣкаво, яке становище займуть ґруны ческій взглядомъ себе т. є. молодо-Чехи, старо-Чехи и февдальна шляхта. Виправдѣ они збирались минувшого року на спôльну конференцію, згодили ся на загальну проґраму, але мимо того сварились завсѣгды, ба навѣть шкодили собѣ въ справахъ загально-народного значѣня.

——

„Wiener Tagblatt“ оповѣдає про страшный голодъ въ кôльканацятьохъ россійскихъ ґуберніяхъ. Правительство выдало вже сего року бôльше нѣжь 50 міліонôвъ рублѣвъ на запомоги голодовій, а земства жадають ще бôльше. Число голодуючого населеня доходить высше 25 міліонôвъ людей, выймаючи тыхъ, котрі поки-що мають поживу, лише недостає имъ на засѣвъ. На Украинѣ, на Подôлю и надъ Волгою розпаношивъ ся голодовый тифъ. Недостача пашѣ для худобы вôдчуває ся тяжко ще вôдъ р. 1891. Дивна рѣчь, що при такому станѣ, Россія дозволяє на вывôзъ збôжа за границю.

——

Зъ Бѣлграду подають, що Россія заходить ся коло сполученя лібералôвъ зъ радикалами. Тымъ то задумують радикалы выступити въ скупштинѣ и звалити політику обструкціи. Скупштина має збратись 6 цвѣтня. Въ послѣдныхъ часахъ ослонили ся оба сторонництва тайною. Радикалы не заявили ще явно, чи будуть брати участь въ уконституованю скупштины, и при верифікаціи выборôвъ. Имовѣрно они покладуть услôвє, що тогдѣ приймуть участь въ нарадахъ, коли не уневажнять ся выборы въ окрузѣ рудницкôмъ, де выбрано шѣстьохъ радикалôвъ, а одного лише ліберала. Такожь напредняки домагають ся, щобы признати выборъ Стояна Роваковича важнымъ. Отже уконституованье скупштины залежить вôдъ принятя услôвя, котре стремить до збôльшеня числа опозиційныхъ послôвъ.

——

У Франціи зновъ новый выпадокъ; міністерство Рібота провалилось. Незнатна причина на першій поглядъ, именно конфліктъ палаты послôвъ зъ сенатомъ въ справѣ полагодженя буджету, спонукала упадокъ згаданого міністерства. Кажемо: незнатна на першій поглядъ причина, але глянувши глубше, можна добачити по-за квестіями фінансовыми причины чисто політичнои натуры.

Сенатъ зазначує теперь бôльшу рѣшучôсть и самостôйнôсть и зъ бôльшою енерґіею забирає голосъ въ справахъ загальнои політики. Палата послôвъ здіскредитовалась въ опініи народу, а тымъ самымъ зросла повага сенату. Вже при выборѣ Юлія Ферріого, ба вôдтакъ при выборѣ Шальмель-Лякура на президента, сенатъ займивъ самостôйне становище. Дальше, сенатъ выкликавъ конфліктъ, щобы захитати кабінетъ Рібота такъ, що се выйшло на борбу Констанса зъ Ріботомъ. Констансъ на чолѣ опуртуністôвъ зваливъ буджетъ въ сенатѣ лише длятого, щобы высказати недовѣріе Ріботови. Такъ само въ тôй цѣли сполучили ся въ палатѣ послôвъ радикали зъ правицею. Отже всѣ сторонництва обохъ законодатныхъ тѣлъ пôдъ вплывомъ рôзныхъ мотивôвъ и задля противныхъ ухвалъ, причинили ся до упадку Рібота. Въ бѣгу цѣлого спору правительство выявило свою немôчь и хотѣло давати уступства, бо надѣялось, що тымъ способомъ выратує своє становище. Тымчасомъ не помогло нѣчого Сенатъ вôдкинувъ податокъ вôдъ напоєвъ и податокъ біржевый, а міністеръ скарбу Тіраръ заявивъ ся противъ свого первѣстного переконаня за вôддѣленьемъ тыхъ проєктôвъ вôдъ буджету. Палата послôвъ незгодила ся на то и правительство лишило ся въ меншости.

Однакъ властивою причиною упадку Рібота, була панамска кріза. Міністерство Рібота все було слабе и нерѣшуче, не могло оперти ся навѣть тому, що Буржоа выдавъ радикаламъ найвызначнѣйшихъ політикôвъ. Тымъ втратило міністерство приятелѣвъ, а зъ другого боку не зъєднало собѣ нѣякихъ елементôвъ. Надто, французске дневникарство закинуло, що завдяки єго панамскій скандалъ прибравъ такъ широкій розмѣры. На мѣсце Рібота прийде мабуть Констанъ, лише вôнъ кладе услôвье, щобы спершу розвязати палату. Палата ухвалила вже буджетову провізорію, отже въ наслѣдокъ того покличе ся до правительства міністерство переходове.

Опозиція противъ ірляндского гомерулъ выкористовує великодній ферія, щобы ослабити заходы Ґлєдстона По мѣстахъ лагодять ся до формального повстаня; заосмотрюють ся оружіємъ, а подекуды учать ся навѣть пôдъ проводомъ выслуженыхъ пôдофіцирôвъ воєнноі тактики. Крôмъ того збирають протесты, а мужчины и жѣнки готовій пожертвувати все за єдность Анґлії. На случай основаня парляменту въ Дублинѣ, богато офіцирôвъ и урядникôвъ заявило, що зложать свôй урядъ. Ґлєдстонцѣ числять, що парляментъ розвяже ся и се ослабить опозицію, бо простудить гнѣвъ невдоволеныхъ. Зъ того всего выходить, що богато уплыне ще часу, закимъ обѣ палаты приймуть проєктъ Ґлєдстона, а королева засанкціонує єго.

НОВИНКИ.

— **„Руске Касино“ въ Стрыю** устроює дня 13 н. ст. цвѣтня т. є. въ четверъ по великодныхъ святахъ концертъ въ честь XXXII роковинъ смерти Тараса Шевченка. Проґрама оповѣстить ся пôзнѣйше.

— **Въ Скалѣ надъ Збручемъ** вôдспѣває мѣсцевый хоръ мѣщаньскій въ церкви парохіяльнôй въ велику пятницю страстнѣ псальмы. Початокъ о годинѣ 6-ôй вечеромъ.

— **Въ справѣ письма Впреосв митрополита** до управляючого совѣта „Народного Дому“ доносять зô Львова до Neue fr. Presse, що совѣтъ рѣшивъ вôдповѣсти неґативно на жаданя достойного протектора „Народного Дому“ и у своѣй вôдповѣди „спростувати“ деякі погляды митрополита...

— **Угорскій Русины** — якъ доносить львôвскій кореспондентъ Neue fr. Presse — мають по Великодныхъ святахъ устроити недалеко галицкои границѣ два вѣча, щобы на нихъ обговорити церковно-політичну проґраму угорского правительства, якъ такожь церковну автономію и національнѣ вôдносины руского населеня Угорщины. На тѣ вѣча мало — пôсля згаданои часописи — одержати запросины такожь и богато галицкихъ Русинôвъ [не сказано: якихъ].

— **Затвержденье выбору.** Цѣсарь затвердивъ постановою зъ дня 17 н. ст. марта выбôръ ґр. Юр. Дунина-Борковского на презеса и кс. Ив. Калиневича римо-кат. пароха въ Теребовли на заступника презеса рады повѣтовои въ Теребовли.

— **Зô Львова пишуть намъ**: Вчера въ недѣлю вôдбулось незвычайне, бо першій разъ у насъ уряджене торжество спôльного св. причастія, до котрого приступило кôлькадесять панъ-Русинокъ. Около 8-ои годины рано зачала заповнятись хороша церковця Преп. СС. Василіянокъ вѣрными, а небавомъ потôмъ приѣхавъ Єго Ексц. митрополитъ и, вôдправивши службу Божу, пôдчасъ котрои прегарно спѣвавъ хоръ питомцѣвъ семинаріи удѣливъ панямъ найсв. причастія, а по службѣ Божôй посвятивъ и роздавъ имъ шутки. Цѣле се торжество — зъ прегарною проповѣдію Преп. о. єромонаха Филяса, котрый черезъ чотири днѣ голосивъ науки реколекційнѣ панямъ — зробило на участницяхъ глубоке вражѣнье и розходячись всѣ желали собѣ посполу: Дай Боже на-рôкъ въ здоровлю ще численнѣйше зôйтись въ сѣмъ св. мѣсци. На закôнченье годить ся додати, що въ звѣстнôмъ москвофільскôмъ орґанѣ позволивъ собѣ онодгы хтось зробити зъ сего торжества „нову еру“ — и зробивъ закидъ о. Гузареви, котрый щиро занявъ ся бувъ урядженьемъ тыхъ реколекцій, що мовь-то позапрошувавъ лише самыхъ „ново-еристокъ“. О скôлько мы мали нагоду переконатись, закидъ сей зовсѣмъ безосновный и дуже неумѣстный, бо якъ-жежь можна въ справахъ духовныхъ бачити якусь „еру“ и сю гадку пôдсувати священикови? Дѣйстно, крайна, нужденна злоба!“

— **Обôкраженье церкви.** Зъ-пôдъ Устрѣкъ доносять, що невыслѣдженій доси злочинцѣ выломили вôкна въ дочернôй церкви въ Устріяновôй долѣшнôй, влѣзли до церкви, розбили скарбону и забрали зъ неи грошѣ, котрыхъ, на щастье, було лише около 7 зр.

— **Ґрôмъ.** Дня 17 н. ст. марта вечеромъ ударивъ ґрôмъ пôдчасъ сильнои курявицѣ снѣжнои въ дворець зелѣзничій въ Добрусинѣ коло Жовкви. Ґрôмъ повывертавъ деякі батеріи при телеґрафѣ и увôйшовъ дротами въ землю, не зробивши бôльшои шкоды.

— **Почесне горожаньство** надала рада мѣста Перемышля на засѣданю зъ дня 29 н. ст. марта д-рови Фр. Смольцѣ, бувшому президентови палаты послôвъ.

— **Доповняючій выбôръ.** На опорожненый мандатъ посла до сойму зъ куріи сѣльскои по пок. Конст. Бобчиньскимъ поставлено три кандидатуры, а то: Высоцкого зъ Ясеницѣ, Сев. Скшиньского и Яна Сквару, селянина зъ Торговиска. Выборы вôдбудуть ся дня 19 н. ст. цвѣтня.

— **Крадѣжь значкôвъ почтовыхъ.** Немила пригода лучила ся одному львôвскому шинкареви Шнебавмови, котрый має заразомъ и трафіку. Оногды рано прийшовъ до него якійсь панъ и зажадавъ значкôвъ почтовыхъ по 3 кр. Жидъ оглянувъ пана добре, порадивъ ся щось зъ жѣнкою, ще разъ оглянувъ купуючого, а коли увидѣвъ добродушне єго лице, давъ єму три марки по 3 кр. Купуючій вôдôйшовъ але за хвилю вернувъ зъ инспекторомъ комісаріяту и зъ поліціянтами. Инспекторъ забравъ всѣ значки почтовій въ трафіцѣ, бо показало ся, що сконфіскованій значки почтовій були вже вôдлѣпленій вôдъ листôвъ. Шнебавмъ готовъ въ наслѣдокъ того стратити концесію и на трафіку и на шинокъ.

— **Процесъ о пôдпаленье.** Въ ночи зъ 19 на 20 н. ст. падолиста 1892 р. згорѣли въ Островѣ всѣ будынки господарскій Гоха, хата Целенкевича и вдовы Андресовои. О пôдпаленье пôдозрѣвали сусѣды Целенкевича, котрого минувшôсть не зовсѣмъ чиста, бо на совѣсти має вôнъ безбожнôсть, крадѣжь и ще щось. Казали, що вôнъ пôдложивъ огонь длятого, щобы дôстати асекурацію за хату, котру обезпечивъ бувъ на 440 зр. хочь она не була варта й 200 зр. Судъ львôвскій не мôгъ єму доказати вины тожь и увôльнивъ єго.

— **Потвора.** Дня 24 н. ст. марта породила въ Братковцяхъ коло Ряшева Катерина Хунай, жѣнка Якова, дитину мужеского пола зъ двома головами, чотирма руками и чотирма ногами при однôмъ кадовбѣ. Дитина прийшла на свѣтъ въ своѣмъ часѣ, але при породѣ очевидно задушила ся. Мати лежить смертельно недужа.

— **Вôдозва каменецкои філіи „Просвѣты“** въ справѣ складокъ на перенесенье мощей Маркіяна Шашкевича зновъ страшно розъюшила звѣстного Плятона и вôнъ добачивъ въ тôмъ страшну „ненависть Русинôвъ-народовцѣвъ до Полякôвъ, бо нѣбы то Русинамъ йде лишь с то, щобы покôйного Маркіяна Шашкевича выняти зъ гробницѣ польского шляхтича. „Ci poplecznicy Dila — каже Плятонъ зô святымъ обуреньемъ — wzywają naród ruski do składek na przeniesienie zwłok Marcyana Szaszkiewicza, a to z powodu, że zwłoki szlachetnego patryoty ruskiego leżą w familijnym grobowcu szlachcica polskiego...“ Страшна рѣчь! чи не правда? Тôлько нехай бы п. Плятонъ пояснивъ, якъ вôнъ гадає: чи можуть Русины, маючи поставити Маркіянови памятникъ, ставити єго на гробôвци родины польскои, де Маркіянъ спочиває — такъ сказати-бъ — у комôрнôмъ? Тажь длятого власне мощѣ переносять ся, що на чужôй власности, на гробôвци шляхотскои родины польскои, годѣ ставити памятника Маркіянови! Въ такôмъ выпадку, хочь-бы Маркіянъ спочивавъ у гробôвци рускои родины, мусѣлось бы єго перенести въ окрему могилу, абы могти поставити памятникъ. П. Плятонъ розумѣе се дуже добре, але вôнъ, якъ пяный плота, чѣпає ся въ своѣмъ-несвоѣмъ орґанѣ кождои нагоды, щобы тôлько лаяти на тыхъ ненавистныхъ єму народовцѣвъ и на наше „Дѣло“ — мимоходомъ сказавши: лаяти такъ по простацки, що соромъ хиба для самои „Gazet-ы Narodow-oи“, хочь и якъ она вже стратила на моральнôй повазѣ...

— **Торговцѣ живымъ товаромъ.** Зъ Ярослава доносять, що заарештовано тамъ передъ кôлькома днями двохъ жидôвъ Кальмана и Зайнвеля Инслєрôвъ, котрій прибули тамъ зô Станиславова, щобы звербувати и вывезти до Царгорода кôлька дѣвчатъ. Теперь веде ся въ тôй справѣ слѣдство, котре имовѣрно выкрыє такожь подôбныхъ торговцѣвъ душъ, мешкаючихъ постôйно въ Ярослави.

— **Ще матерія не перепускаюча куль.** Якъ грибы по дощи множать ся вынахôдцѣ матерій не перепускаючихъ куль. Такихъ вынахôдцѣвъ має вже Нѣмеччина, Франція и Анґлія, а теперь появивъ ся ще одинъ въ Австріи. Єсть нимъ Силяндеръ, директоръ фабрики джуты въ Прешбурзѣ. Онодгы роблено пробы стрѣляня до сеи новои матеріи. Кулѣ выстрѣленій въ вôддаленю 50 метрôвъ не перебивали єи. Сама матерія груба на 10 міліметрôвъ.

— **Про сухоты** читавъ въ кіївскôмъ товариствѣ лѣкарскôмъ д-ръ Липскій. Вôнъ доказувавъ, що сухоты не найнебезпечнѣйша и найнездоровѣйша недуга зъ усѣхъ звѣстныхъ заразливыхъ недугъ. Противъ нихъ нѣчимъ не єсть тифъ або холєра. Холєры на пр. можна набавитись, лише такъ, що пролыкне ся баціль холеричный, сухоты можна дôстати у всякій можливый способъ. Бацілѣ сухôтъ дôстають ся до орґанізму вôддыханьемъ, жолудкомъ, скалѣченями въ тѣлѣ, стравами а такожь єсть се недуга дѣдична. Здоровій люде набавляють ся сухôтъ мешкаючи спôльно зъ сухôтниками або уживаючи одежи, меблѣвъ, постели, заслонъ и килимôвъ, котрыхъ давнѣйше уживали сухôтники. Найновѣйшій розслѣды выказали, що навѣть блощицѣ можуть розносити сю недугу, бо найдено у нихъ сухôтничій баціль. Отже, коли блощица укусить здорового чоловѣка то може до єго крови ввести сухôтничій баціль.

— **Загостившій до Львова п. Коссовскій** дає въ Европейскôмъ готели передъ кôлькома запрошеными особами пробы зъ новымъ фоноґрафомъ Едісона. Чудесный сей апаратъ вôддає людскій голосъ въ деклямаціи и пѣсни а такожь музикальнѣ продукціи якъ цѣлыхъ капель такъ и поодинокихъ осôбъ такъ само вѣрно якъ телефонъ, неразъ зъ такою вѣрностію, що дѣйстно ажь дивує. Публичнѣ продукціи передъ публикою начнуть ся въ понедѣлокъ и будуть тревати кôлька днѣвъ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Віцеректоромъ львôвскои духовнои семинаріи именованый о. Мих. Мриць, сотрудникъ катедральный въ Перемышли.

Канонічну институцію одержали оо.: Ант. Барновичь на Лукове, дек. ольховецкого, Іос. Федоновичь на Крупець, дек. потелицкого.

Презенту на Мостиска одержавъ о. Левъ Левицкій.

Завѣдательства одержали оо.: Ант. Захаріясевичь въ Островѣ, дек. ярославского, Ив. Титарь въ Полянчику, дек. балигородского.

До канонічноі институціи на Яксманичѣ, дек. перемыского, вôзваный о. Ник. Темницкій.

Правительство призволило на дотацію рôчныхъ 300 зр. для сотрудникôвъ: въ Никловичахъ, Сернахъ и Высоцку нижнôмъ.

Грамоту похвальну зъ архіерейскимъ благословеньемъ одержали Іосифъ и Тома Смишкевичѣ, мѣщане зъ Нижанковичь за поставленье великого престола въ тамошнôй церкви за 1200 зр. и за иншій богоугодній дѣла.

Телеграмы „Дѣла“

Градецъ 3 цвѣтня. Судъ повѣтовый засудивъ лѣкаря д-ра Ґумпльовича на кару 30 зр. за те, що вôнъ выголосивъ на зборахъ соціяльныхъ демократôвъ бесѣду, котрою обидивъ державну раду.

Берлинъ 3 цвѣтня. Подорожь нѣмецкихъ католикôвъ до Риму вôдрочена длятого, що папа не буде приймати вôдъ 17 цвѣтня до 2 мая нѣякихъ богомольцѣвъ, а то зъ нагоды торжества на италійскôмъ дворѣ.

Лондонъ 3 цвѣтня. Ирляндскій віце-король заборонивъ привозу оружія до Ирляндіи длятого, що декотрі мѣста постановили выступити оружно противъ гомеруля.

Парижъ 3 цвѣтня. Карно поручивъ Мелінови зложити новый кабінетъ.

Петербургъ 3 цвѣтня. Міністерство справъ внутрѣшныхъ закупило 4,233.811 пудôвъ збôжа для мѣсцевостій, навѣщеныхъ голодомъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі

Вп. В. Стет. въ Гор. Все въ порядку и книги поправлено. — **Вп. И. Пач. въ Рус.** Вписано 5 зр. за рôкъ 1892, позаякъ порядокъ рахунковости сего вымагає. — **Вп. І. Бер. въ Кор.** Годять ся. — **Вп А. Бач. въ Туд.** Высилаємо правильно по одному примѣрнику, тожь не наша вина, сли що другій день по 2 одержуєте. Причину треба бы глядати на почтѣ.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19

приймає всякѣ замовленя на одяги цивільнѣ, войсковѣ и для Вп. Духовенства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ,
не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибулькоъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ.
Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ. 4379

Зр. 50.000 а. в.

можна выграти вже 5 н. ст. мая одною промесою 3% льосу кредитового земского лише за 1 зр. 50 кр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрі вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 2—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайґы, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѣ листы заставнѣ, 5% Обліґаціи комунальнѣ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѣ и приватнѣ, Монеты австрійскѣ и заграничнѣ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшій мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 11—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

пôсля годинника львôвского

важный зъ днемъ 1. мая 1892.

Приходять до Львова.	пот. посп.	пот. посп.	пот. особ.	пот. особ.	пот. особ.	пот. мѣш.
Зъ Кракова	601	205	901	646	932	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець голов.)	—	257	940	721	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдз.)	—	245	917	655	—	—
„ Сучавы	1009	—	756	142	706	—
„ Кімполюнґа	1009	—	756	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	1009	—	756	—	706	—
„ Глибоки	1009	—	—	—	706	—
„ Новоселицѣ	—	—	756	—	706	—
„ Слободы рунґурскои	1009	—	—	142	706	—
„ Гусятина via Галичъ	1009	—	—	142	—	—
„ Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	235	—	—
„ Сухои, Н. Санча, Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	916	—	—	—
„ Хирова, Станіславова и Стрыя	—	—	—	—	141	—
„ Пешту, Мішкольца, Мункача, Лавочного, Стрыя	—	—	916	—	141	—
„ Сокаля и Белзця	—	—	—	—	—	448
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	832

Вôдходять зô Львова	пот. посп.	пот. посп.	пот. особ.	пот. особ.	пот. особ.	пот. мѣш.
До Кракова	1041	307	526	1101	756	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ голов. двôрця)	258	—	941	1026	—	—
„ Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ Пôдзамча)	310	—	1002	1052	—	—
„ Сучавы	636	—	956	322	1056	—
„ Гусятина via Галичъ	636	—	—	322	—	—
„ Слободы рунґурскои	636	—	956	322	1056	—
„ Новоселицѣ	636	—	956	—	1056	—
„ Глибоки	636	—	956	—	—	—
„ Радôвцѣвъ	636	—	956	—	1056	—
„ Кимполюнґа	636	—	—	322	—	—
„ Стрыя, Хирова, Н. Санча и Сухои	—	—	616	1021	741	—
„ Стрыя и Станіславова	—	—	—	1021	741	—
„ Стрыя, Лавочного, Мункача, Мішкольца, Пешту	—	—	616	—	741	—
„ Белзця и Сокаля	—	—	—	—	—	951
„ Сокаля и Равы рускои	—	—	—	—	—	736

ЗАМѢТКА: Числа пôдчеркненій означають пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до год. 5-ои 59 мін. рано. 2382

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА

ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всякі выкиды шкôрнѣ** особливо на довготреваючій и лущачій ся лишаї, коросту, струпы и паразитнѣ выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — **Берґера мыло смоляне** має 40% **смолы деревнои** и визначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ **фальшованьемъ** треба жадати выразно **Берґера мыло смоляне** и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный.

Позаякъ нѣвѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінгера въ Опавѣ“ яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои **нечистоты шкôры**, на выяды шкôрнѣ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою, въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр., по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ **мыла** Берґера поручає ся слѣдуючі заслугуючі на увагу: **Мыло** бензоове для нѣжности шкôры **мыло** бораксове противъ прищѣвъ; **мыло** карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; **мыло** ихтіолеве на ревматизмъ и червенôсть лица; **мыло** веснянкове дуже успѣшне; **мыло** танинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; **мыло** до вубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ **мыла** Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати **мыла** Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Г. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Троппау)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнародній выставѣ фармацевтичній у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова: у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда Як. Байзера, П. Гайльгофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І. Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 1—24.

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякій сосуды беднарскій въ моѣй торговли товарôвъ корѣнныхъ винъ и делікатесôвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 6—30

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншій рѣчи Принимає рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторія реставрує всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вечъ Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20. 4636 3—?

Тутки циґаретовѣ

електрично стисканѣ зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика **Г. Пйонткивского**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4618 2—30

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякій роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницъ, жертовники проповѣдницъ, лавки и иншій цѣлковито выкôнчені прикрасы церковнѣ.** 4641 3—150

Вôдновлюю старѣ иконы и иншій рѣчи.

Тутки циґаретовѣ неклиєнѣ!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ вôдъ 1 зр.

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львôвъ** Гот Жоржа

Опаковане *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 20—83

„ИМПРЕССА“

аґенція анонсôвъ

у Львовѣ 4616

подає найнизшій цѣны для анонсуючихъ ся. Оголошеня приймає до всѣхъ дневникôвъ, адреса якъ высше.

Заразъ до вынаймленя

Склепъ корѣнный

зъ комнатою до снѣдань въ дуже добрôмъ мѣсци [дôмъ руского священика] 4645 2—3

ул. Паньска ч. 27. Львôвъ.

ГАЛИЦКЕ

акційне

ТОВАРИСТВО

ТОРГОВЕЛЬНЕ

ул. Ягайлоньска ч. 3.

поручає

НАВОЗЫ

штучнѣ

МАШИНЫ

рôльничѣ

по цѣнахъ фабричныхъ.

ПОЛОТНА, СУКНА

и всякѣ выробы промыслу краєвого

въ центральнôмъ

БАЗАРѢ КРАЄВÔМЪ

ул. Кароля Людвика ч. 5, I поверхъ. 4642 2—6

Левиній головы до завѣшуваня диванôвъ, нікльованій и cuivre poli по 45, 65 кр. и 1·20 зр.

поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры.)

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ

Е. и І. ФРІДРІХÔВЪ

у Львовѣ

поручає всякій роды мыла, господарскій и тоалетовій, свѣчки церковнѣ, мілевій крохмаль, соду, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскôй ч. 13. 6—15

Всѣ до жида!

Десять лѣтъ истнує моя торговля, а найменше пôдпирають ся свои Теперь устроивъ я 3 вôддѣлы: І. Гардероба мужеска нова и выбôръ матерій, бѣля та останкôвъ; ІІ. Гардероба дамска нова; ІІІ Гардероба рожна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.

Прошу мене пôдпирати. 4631

Зъ поважаньемъ

ЯЩИШИНЪ

у Львовѣ, будынокъ театральный.

ВАЖНѢ

для горалень, броварôвъ, тартакôвъ и фабрикъ

технічнѣ артикулы ґумовѣ

якъ **вужѣ ґумовѣ, плыты, перстенѣ шнуры до лученя кôтлôвъ паровыхъ,** у всѣхъ ширинахъ и грубости — поручає

Альойсій Гібнеръ

Львôвъ Ринокъ ч. 38. 4620 4—?

АДОЛЬФЪ ЗІЛЬБЕРШТАЙНЪ

ОПТИКЪ и МЕХАНІКЪ

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 9, и рôгъ ул. Сикстуской

поручає на сезонъ будовляный

Пп Пôдприємцямъ будовы зелѣзничои, судôвничимъ, инжинерамъ, архітектамъ въ найбôльшôмъ выборѣ **зъ фабрикъ першорядныхъ**: Инструменты нівеляційній, латы, тычки до трасованя, угольницѣ, планіметры, тасьмы сталевѣ и полотняній лібеллѣ, прямовисники, метры, райсцайни и т. ин.

Найбôльшій выбôръ найдешевше Льорнетки театральній, биноклѣ полевій, подвôйнѣ телескопы англіяскій, барометры, термометры, компасы, люпы, мікроскопы. **Найновѣйшій льорнетки дамскій** въ рôзныхъ оправахъ, окуляры, цвікеры. 4640 1—10

Машинки електричнѣ зъ постôйною и перерываною струєю, рôзнѣ батеріи. Телефоны, урядженя дзвôнкôвъ електричныхъ и громозводôвъ заводить у Львовѣ и на провінціи по умѣренныхъ цѣнахъ. Всѣ направы входячій въ обсягъ аптики и механики выготовляє якъ найскорше

Замовленя зъ провінціи полагоджує вôдворотною почтою.

Дешевше якъ всяка конкуренція

ТОРГОВЛЯ

церковныхъ знарядôвъ, иконъ, ризъ и книгъ, товарôвъ золотыхъ, цыро-срѣбныхъ и зъ хиньского срѣбла, чай хиньско-россійскій

АНТОНІЯ ОЛЬШЕВСКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає по цѣнахъ найдешевшихъ

ВСЯКІЙ ЗНАРЯДЫ ЦЕРКОВНІЙ.

Повысша торговля приймає также замовленя на **великій церковній дзвоны.** 4606 10—?

Цѣнникъ высылаєсь на жаданье оплатно.

МОЛИТВОСЛОВЫ

рôзныхъ выдань:

єврейскѣ, для женщинъ, мірянъ и дѣтей

въ звычайныхъ и оздобныхъ оправахъ

по найнизшôй цѣнѣ тôлько въ

ЗАВЕДЕНЮ ПЕРЕПЛЕТНИЧÔМЪ

МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА

у Львовѣ, Пôдвалье число 9. 4471

МАҐАЗИНЪ НОВОСТЕЙ

пôдъ фірмою

ВІЛЬҐЕЛЬМЪ СИДОРЪ

Львôвъ, площа Марійска

обôймивъ я по моѣмъ зятю зъ днемъ 1 н. ст. марта 1893 р., значно его побôльшивъ и заосмотривъ такими товарами:

Матеріи вовняній модній рôзнобарвній и чорній, **Сатины** французскій, **Левантины, Перкаль, Батисты, Полотенця, Зефіры** и т. ин. Такожь завѣзъ я **полотна, шіртінґи, шіфоны, дымки. ручники, хустки до носа, столове бѣлье и т. ин.**

Наведенѣ товары спровадивъ я зъ першорядныхъ фабрикъ и продаю ихъ по **цѣнахъ приступныхъ.**

Зъ высокимъ поважаньемъ

Кароль Матлясъ.

Товары зъ давныхъ припасôвъ продаю по цѣнахъ значно зниженыхъ. 4643 2—3

АВІЗО.

Львôвскій експортъ пива

ВЪ ФЛЯШКАХЪ

улиця Сикстуска число 8.

Повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що удержує вôдъ нинѣ и дальше обильный складъ винъ австрійскихъ, угорскихъ, італійскихъ и заграничныхъ и зарядивъ для выгоды Вп. Публики, що буде имъ вино доставляти до домôвъ

Звертаємо особливо увагу на тѣ роды:

1. Hegyalia	фляшка велика	по	50 кр.
2. Ерлявске вино червоне	„	„	50 „
3. Дальматиньске	„	„	45 „
4. Кльостернайбурґеръ	„	„	50 „
5 Італійске (островъ Капрі)	„	„	46 „
6. Пиво експортове	„	„	8 „
7 Портеръ живецкій [Saybuscher Porter]	„	„	12 „

Продаємо длятого по такихъ низькихъ цѣнахъ, щобы кождôй родинѣ можна було куповати. Кошты пересылки обчислюють ся якъ найдешевше 4648 1—10

Доносимо ще, що наша фірма змѣнена и зовесь:

Львôвскій Експортъ пива и вина въ бутелькахъ

ул. Сикстуска ч. 8. Телефонъ ч. 379.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВІЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% асигнаты касовій зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть опроцентованій по 4½% вôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вô 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѣ управителъ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣликои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, вôдповѣдно взятѣ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожь на раты). 4582 28—?

Купуючій: „..... Не хочу нѣякого отвертого порошку на насѣкомыхъ, бо я жадала Zacherlin-a!..... Справедливо славлять сю спеціяльнôсть за найлѣпше средство противъ всякого рода насѣкомыхъ, тожь и беру лишь: запечатану фляшку зъ пôдписомъ „Zacherl!“

Цѣны: 15 кр. —, 30 кр. —, 50 кр. —, зр. 1. 4650 1—5

Машинка до розсыпуваня порошку Захерліна 30 кр.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.**

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.

З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 66. Львôвъ, Второкъ 23 марта (4 цвѣтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

„Agramer Tagblatt“ высказуючи свôй поглядъ на послѣдну сесію парляментарну, подае осудъ австрійского правительства. „Безъ сумнѣву, — каже згадана газета — найприкрѣйшу ролю въ сучаснôй парляментарнôй ситуаціи вôдграе міністерство Таффого. Єго програму вôдкинули рѣшучо всѣ народнѣ партіи, а въ радѣ державнôй не въ силѣ зложитись постôйна бôльшôсть. Вправдѣ надѣють ся вѣденьскѣ офіціозы, що соймовѣ сесіи поладнають и розъяснять парляментарне положенье; они привязують навѣть дуже смѣливѣ комбінаціи до соймовыхъ сесій, однакъ ледви чи выйде що-небудь зъ того. Треба бы справдешного чуда, то-жь имовѣрно и осѣннои сесіи рады державнои лишить ся міністерство въ меншости. Противъ сего лише одинъ лѣкъ: Нехай гр. Таффе поверне назадъ до програмы и престольнои бесѣды зъ р. 1879, тогдѣ сполучить на тôй основѣ всѣ приязнѣ партіи и зможе запросити лібералôвъ нѣмецкихъ, щобы приступили до спôльнои програмы. Престольна бесѣда зъ 1879 р. не, мѣстить въ собѣ нѣчого такого, на що бы не писавъ ся зъ чистою совѣстію и спокôйнымъ серцемъ кождый австрійскій Нѣмець.“

Въ Темешварѣ вôдбули ся зборы комітату, щобы заложити протестъ противъ церковно-політичнои реформы Векерлього. Бесѣдники говорили дуже острымъ тономъ. Одноголосно ухвалено резолюцію, а заразомъ уложено телеґраму въ нѣмецкôмъ языцѣ, въ котрôй заявлено льояльнôсть цѣсареви зъ просьбою, щобы вôдмовити санкціи церковно-політичному проектови, коли-бъ парляментъ згодивъ ся на реформу.

——

„Новое Время“ мѣстить въ квестіи жидôвскôй таку допись зъ Кіева: Начальникъ ґуберніи кіевскои признавъ можливымъ покласти свою руку на серцю жидôвскои громады. Звѣстно, що члены тои громады внѣшно лише вôдграють ролю россійскихъ пôдданыхъ, удаючи ся въ своѣмъ житю внутрѣшнôмъ до власныхъ рабінôвъ, до власныхъ судьѣвъ и т. и. Теперь зажадавъ ґуберніяльный зарядъ кіевскій, щобы кожда жидôвска громада мала своего рабіна урядового. Назначуючи на тѣ численнѣ становища жидôвъ, людей вôдповѣдно образованыхъ и даючи имъ спромогу на знатный правный дохôдъ, власть приходить до двоякои цѣли: кождôй громадѣ дае особу урядово одвѣчальну и усуває черезъ те темну силу цадикôвъ и иншихъ потайныхъ аґітаторôвъ, середъ темнои масы жидôвъ. Показало ся, що наше праводатство що-до жидôвъ такъ объемисте — пише кореспондентъ — що вже давнымъ-давно подавало у руки адміністрациі оружіе, але доси не було одиницѣ, котра схотѣла бы розглянутись въ тôмъ дрѣмучôмъ архівѣ законôвъ. Адміністрація кіевска занимаесь теперь выготовленьемъ спису законôвъ, щось въ родѣ збôрника законôвъ, мовь то проекту дальшои дѣяльности.“

Зъ Петербурга доносять, що правительство задумуе надѣлити туркестаньского ґенералъ-ґубернатора правомъ высыланя до мѣсця уродженя зъ ханатôвъ бухарского и хивиньского тыхъ россійскихъ пôдданыхъ, котрѣ заслужать собѣ на то своимъ поступованьемъ. Однакъ на се мусить згодитись россійскій аґентъ політичный въ Бухарѣ и начальникъ вôддѣлу амударійского. Зъ-першу хотѣло правительство примѣнити своѣ розпорядженье тôлько до Бухары, але рада державна приймивши пропозицію розтягнула єго такожь и на Хиву, бо надѣють ся, що вôдъ часу переведеня зелѣзнои дороги до Самарканды збôльшить ся число Россіянъ въ Хивѣ.

——

Упадокъ міністерства у Франціи давъ нагоду французскôй прасѣ выповѣсти не дуже похвальный осудъ про Рібота. Опінія загалу заявила ся рѣшучо противъ згаданого міністерства, а найкрасшій доказъ, що праса, безъ рôзницѣ політичного забарвленя, згôдно напятнувала нездарнôсть и безсильнôсть нинѣ вже покôйного міністерства. Мы наведемо деякѣ уступы зъ поодинокихъ ґазетъ, котрѣ найлѣпше характеризують міністерску крізу у Франціи. Ось що каже Figaro: Міністерство, котре що-ино теперь провалилось, було певно найбôльше нѣкчемнымъ зô всѣхъ, яке колинебуть можна стрѣнути въ исторіи парляменту. Такихъ міністрôвъ, що йшли невольничо за хоробами палаты, що хитались слѣдомъ за змѣнчивостію публичнои опінии, не найде ся бôльше. — Germinal зазначуе: Міністерство провалилось. Се перше ясне дѣло, котре довершило ся. — Siècle говорить: Слѣдуючій кабінетъ не смѣе творитись на розвалинахъ теперѣшного. Треба, щобы новѣ люде засѣдали въ новôмъ міністерствѣ. République Française: Если бы кабінетъ поставивъ бувъ вчера питанье що-до довѣрія, не пятьма, але соткою голосôвъ попавъ бы бувъ въ меншôсть. — Gaulois: Здае ся, що міністерство упало за-для буджетовои квестіи, але фактично оно провалилось за-для нагромадженои ненависти, котру само спонукало, за-для мерзоты, котру само выкликало. Дожидало лише вôдповѣднои нагоды. — Journal des Débats: Панъ Рібо припровадивъ насъ до теперѣшного положеня, и се найтяжшій закидъ противъ него. — Autorité: Яко брехунъ перевысшивъ Рібо навѣть Феррioго. — Petite République: Въ сути рѣчи отворивъ ся періодъ выборôвъ въ цѣлôй Франціи. Нема вже бôльше нѣякои законодатнои власти, се посвѣдчить цѣлый край.

——

Цѣсарь Вільгельмъ вôдвѣдае папу въ Ватиканѣ. Звѣстно, що цѣсарь буде гостемъ короля Гумберта на дворѣ, зъ нагоды єго срѣбного весѣля. Папа Левъ XIII. вôдгородивъ Ватиканъ вôдъ Квіриналу острыми постановами и заборонивъ вступу до ватиканьскои палаты всѣмъ князямъ-католикамъ, котрѣ гостити будуть у італійского короля. Ся заборона вôдносилась бы такожь до Вільгельма, коли-бъ вôнъ бувъ католикомъ. Щобы при авдієнціи у папы не выступати въ характерѣ Гумбертового гостя, Вільгельмъ забираe зъ собою свôй власный повôзъ и удае ся зъ Квіриналу черезъ Неаполь до Ватикану. Говорять, що папа прийме Вільгельма дуже холодно. а то за-для того, що цѣсарь не хоче центрови дати нѣякихъ выглядôвъ на обѣтницѣ.

Бісмаркъ бувъ въ Фрідріхсруге предметомъ овацій, котрѣ устроили єму по причинѣ торжества уродинъ. Директоръ ґімназіяльный повитавъ старого ексканцлера промовою, а Бісмаркъ вôдповѣдаючи внѣсъ многолѣтье для цѣсаря. Бесѣду Бісмарка перерывано частыми оплесками. Потôмъ вôдспѣвано нѣмецку патріотичну пѣсню. Ексъ-канцлера поздоровили крôмъ того численнѣ депутаціи и тысячнѣ телеґрамы зъ цѣлои Нѣмеччины. Такожь и китицѣ цвѣтôвъ дôстали ся старому Бісмаркови.

Предложенье войскове нѣмецкого правительства ще все не полагоджене и мабуть не такъ скоро полагодить ся. Богато послôвъ уважае проектъ правительства просто нещастьемъ для нѣмецкого народу. Побоюють ся Бісмарка и длятого накликують офіціяльнѣ часописи, що єго опозиціи годѣ легковажити.

——

Въ Букарештѣ вôдбуло ся згромадженье жидôвъ котре запротестувало противъ ухвалы палаты послôвъ, въ справѣ обмеженя науки въ школахъ народныхъ Палата послôвъ рѣшила, що вôдъ теперъ буде побиратись шкôльна оплата за дѣти румуньскихъ державанъ и выключить ся дѣтей жидôвъ-тубильцѣвъ але не знатуралізованыхъ жидôвъ вôдъ добродѣйства свобôднои науки въ румуньскихъ школахъ народныхъ Мотивы сего рѣшеня такѣ, що жиды не хотять асімілювати до румуньского населеня. На згаданыхъ зборахъ взяло участь бôльше, якъ два тысячѣ особъ и выготовили резолюцію разомъ зъ протестомъ, котру маѣ особно выбрана на те депутація передати президентови міністрôвъ.

——

Дагомейскій король Беганзинъ, котрого побили Французы, зносить ся теперь зъ лондоньскимъ бюромъ „Райтера“. Именно, выславъ до згаданого бюра „маніфестъ до цивілізованого свѣта“, и звалюе вину борбы на Французôвъ, при чôмъ старае ся поставити себе дуже угнетенымъ. Французскѣ ґазеты наводять дословно маніфестъ и догадують ся, що єго скомпонували самѣ Анґлійцѣ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Дрогобиччины.

[Вôйтъ зъ писаремъ громадскимъ — причиною убожѣлости селянъ.]

Бесѣда о селѣ Тустановичахъ въ повѣтѣ дрогобицкôмъ. А одинъ зъ фактôвъ, котрѣ доказують правду наведеныхъ въ заголовку слôвъ, представляемо понизше:

Въ роцѣ 1865 провадивъ Федь Крисько, господарь зъ Тустановичь, процесъ противъ Хаскля Шіфмана и Изера Ваґнера о вôдданье дучокъ [ямъ] восковыхъ въ Бориславѣ — и въ тôй цѣли удавъ ся до небôщика д-ра Волосяньского, адвоката въ Самборѣ.

Федь Крисько згодивъ ся зъ бл. п. Волосяньскимъ заплатитити за переведенье тыхъ процесôвъ суму 1.000 зр., а не маючи готôвки, выставивъ вексель на 1.000 зр.

Пôзнѣйше заключивъ Федь Крисько зъ Хасклемъ Шіфманомъ и Изеромъ Ваґнеромъ угоду позасудову, а на рахунокъ сумы векслевои 1.000 зр. заплативъ Волосяньскому суму 334 зр.

Въ роцѣ 1871 запôзвавъ д-ръ Волосяньскій выставленый вексель о бракуючу квоту 666 зр и узыскавъ наказъ заплаты въ ц. к. судѣ окружнôмъ въ Самборѣ зъ дня 11 падолиста 1871 р. ч. 12890.

Дальше въ роцѣ 1885 [чи 1886 р.] угодивъ ся — за посередництвомъ п. І. Б. — Федь Крисько зъ бл. п. д-ромъ Волосяньскимъ въ той способъ, що на цѣлковите заспокоенье пôзваной сумы 666 зр. зъ приналежностями мавъ Федь Крисько заплатити бл. п. д-ру Волосяньскому квоту 150 зр.

Федь Крисько заплативъ при заключеню тои позасудовои угоды д-рови Волосяньскому суму 100 зр., на що одержавъ потвержденье, а по заплаченю решты 50 зр. мавъ одержати цѣлковите поквітованье, а взглядно мавъ бути рецесъ внесеный до ц. к. суду.

Въ р. 1887 умеръ д-ръ Волосяньскій, а вôйтъ громады Тустановичѣ, Стефанъ Ваврикъ, а такожь писарь громадскій Антôнъ Попель, довѣдавши ся минувшого року незнанымъ способомъ о повысшôй справѣ, набули вôдъ спадкоемцѣвъ д-ра Волосяньского запôзвану вѣрительнôсть 666 зр. зъ приналежностями цесією зъ дня 13 сѣчня 1892 на власнôсть за суму 600 зр. — и на пôдставѣ правосильныхъ ухвалъ дозволено имъ екзекуційне право заставу для сумы 666 зр. зъ процентами 6% вôдъ дня 2 грудня 1868 и коштами 12 зр. на реальности Федя Криська.

Замѣтити треба, що спадкоемцѣ бл. п. д-ра Волосяньского, спродаючи повысшу вѣрительнôсть нѣякои вѣдомости о заключеню высше згаданои угоды зъ Федьомъ Криськомъ не мали, длятого спродали вѣрительнôсть 666 зр. зъ приналежностями въ тôй сумѣ, яка знаходила ся въ книзѣ позôсталыхъ довжникôвъ небôщика Волосяньского.

Отже Стефанъ Ваврикъ, яко начальникъ громады, вразъ зъ Антономъ Попелемъ, писаремъ громадскимъ, повинни були, идучи дорогою справедливости, яко зверхники громады, повѣдомити Федя Криська о грозячôмъ єму нещастю, а той мôгъ бы бувъ вчасно представити справу заключеня угоды спадкоемцямъ небôщика д-ра Волосяньского — и мôгъ бувъ вôдъ нихъ за доплатою 50 зр. дôстати цѣлковите поквітованье.

Стефанъ Ваврикъ вразъ зъ Антономъ Попелемъ того не вчинили, — противно, хапчивѣ на превеликій зыскъ, набули повысшу претенсію на власнôсть, выдаючи Федя Криська изъ єго численною родиною на загладу, на покиненье господарства и вандрôвку въ свѣтъ за очи... Найбôльшій жмикрутъ, маючій яку-таку совѣсть, не мôгъ бы допуститись подôбного учинку, якого допустили ся панове начальникъ-вôйтъ и писарь супротивъ члена своѣи громады а заразомъ и найблизшого сусѣда!

Якъ высше сказано, Стефанъ Ваврикъ и Антôнъ Попель заплатили спадкоемцямъ д-ра Волосяньского за уступство 600 зр., а коли запôзвана сума 666 зр. зъ нарослыми процентами и коштами выносить до сеи поры понадъ 1.700 зр., то пп. Стефанъ Ваврикъ и Антôнъ Попель видять чистый зыскъ 1.100 зр. ав.

Справу, заключеня позасудовои угоды зъ небôщикомъ д-ромъ Волосяньскимъ розсудить ц. к. судъ повѣтовый въ Дрогобичи, де Федь Крисько внѣсъ позовъ противъ Стефана Ваврика и Антона Попеля.

Въ другôмъ письмѣ подамо до публичнои вѣдомости иншѣ „дѣлки“ пп. Стефана Ваврика и Антона Попеля, а мѣжь иншимъ, якъ тѣ зверхники громады набувають въ дорозѣ ліцитаціи господарства своихъ сусѣдôвъ въ Тустановичахъ, а потôмъ грунты спродують (переважно жидамъ), дѣлячи ся величезнымъ заробкомъ... Ажь сумно подумати, що вôдъ якогось часу стало ся зъ краснымъ селомъ Тустановичѣ и зъ прилученою Волянкою...

Зъ Черновець.

[Въ справѣ судово карного слѣдства противъ буковиньскихъ москвофілôвъ.]

Недавно донесли Вы про увôльненье у Вѣдни редактора москвофільскои „Науки“ п. Козарищука зъ вязницѣ слѣдчои, въ котрôй перебувъ три мѣсяцѣ. Теперь можу подати Вамъ деякѣ цѣкавѣ поясненя до сеи справы.

Слѣдство противъ Козарищука и товариша вело ся черезъ довшій часъ и мало выдати спору часть матеріялу процесового. Однакъ рôвночасно показало ся, що деякѣ особы, котрѣ провадили на позôръ пропаґанду россійску на Буковинѣ, були середъ тои партіи фактично аґентами австрійского правительства. Черезъ выданье процесу мусѣло бы все то выйти на яву.. Длятого въ высшихъ судовыхъ кругахъ мали пôдняти гадку, щобы вôдступити вôдъ процесу. Мовлять, що гадку тую подѣляе и президентъ Буковины бар. Кравсъ и маe небавомъ предложити дотычне внесенье ґр. Таффому до апробаты. Отже въ звязи зъ тымъ стоить и выпущенье Козарищука на волю.

Цѣкава се илюстрація до нашихъ буковиньскихъ и москвофільскихъ вôдносинъ, — коли-бъ не була заразомъ и сумна!

Вôдозва.

Христосъ воскресе!

Симъ радôстнымъ словомъ церкви святои повитаемо себе за кôлька день, дорогѣ Земляки. Наспѣе день воскресенія, найбôльше свято свѣта християньского. Все воскресне до нового житя: воскресне природа, щезне тьма передъ свѣтломъ, обновить ся чоловѣкъ, обновлять ся и народы. Мы Русины встали вже давно зъ довгого просоня, але дѣла нашого ще не покôнчили. Намъ недостае храму, въ котрôмъ бы достойно плекалась наша штука драматична. Мы не посѣдаемо ще власного театру, мы не стали ще на рôвни зъ другими культурными народами Европы, не маемо святинѣ, въ котрôй бы довершили розвôй духа людского. Отъ зъ днемъ воскресенія Христового лучае ся намъ найлучша нагода: жетвувати лепту на храмъ штуки и науки. Єсьмо мілiоновымъ народомъ. Зъ дрôбныхъ лептъ зберуть ся достаточнѣ фонды. Треба лишь доброи волѣ. Кождый нарôдъ рѣшае самъ свою судьбу. Не будьмо и мы малодушнѣ. Схочемо, то докажемо всего и въ надѣѣ на добру волю кличемо до Васъ, дорогѣ Земляки: желаючи собѣ взаимно всего добра, киньте лепту на жертвенникъ для розвою нашои штуки!

Вôдъ комітету будовы рускаго народнаго театру.

НОВИНКИ.

— **Про еміґрацію галицкихъ селянъ въ Россію** написало „Кіевское Слово“, що зъ весною еміґраційный рухъ селянъ може прибрати великѣ розмѣры, если галицкѣ власти не усунуть правдивыхъ причинъ того руху [т. е. економічнои натуры], але будуть, замыкати очи на правдивѣ причины, и дальше вѣрити въ то, що нѣбы-то рухъ еміґраційный выкликали „московскѣ интриґи“ и „нездарнôсть духовеньства уніятского“.

— **Нова експозитура краєвого бюра меліораційного.** Въ часѣ веснянои сесіи 1892 р. рѣшивъ соймъ вôзвати выдѣлъ краєвый, щобы постепенно оснувавъ десять експозитуръ краєвого бюра меліораційного въ охрестностяхъ, де потреба меліорації, а передовсѣмъ, щобы отворивъ зъ початкомъ 1893 р. експозитуру бюра въ Коломыи. Выповняючи се порученье рѣшивъ выдѣлъ краєвый ввести въ житье тую експозитуру краєвого бюра меліораційного и поручивъ єи управу инжинєрови Люд. Соболевскому. Дѣяльнôсть тои експозитуры, маючи на цѣли удѣляти всѣмъ рôльникамъ безплатну технічну помôчь въ справѣ управильненя водныхъ вôдносинъ въ господарствѣ буде обôймати слѣдуючѣ повѣты: Косôвъ, Снятинъ, Городенка, Коломыя, Залѣщики и Борщѣвъ. Однако поки не буде отворена експозитура въ Станиславовѣ буде дѣяльнôсть коломыйскои експозитуры розтягатись такожь на повѣты: Станиславôвъ, Богородчаны, Надвôрна, Товмачь, Пôдгайцѣ, Бучачь, Чорткôвъ и Гусятинъ. Подания о безплатну технічну помôчь мають вноситись на руки краєвого выдѣлу за посередництвомъ управителя експозитуры.

— **Институтъ фармакоґностичный університету львôвского** намѣривъ на краєвôй выставѣ у Львовѣ представити збôръ средствъ цѣлющихъ, уживаныхъ сѣльскимъ народомъ нашимъ. Де-що матеріялу зъ того поля призбирано въ выданяхъ краковскои академіи. Однакожь богато цѣлющихъ средствъ суть ще покрытѣ тайною нашихъ знахорôвъ и ворожбитôвъ. Институтъ згаданый вôдзываeсь проте до етноґрафôвъ галицкихъ зъ просьбою, щобъ зволили єму надсылати потрѣбный матеріялъ. Надсылаючи, треба означити: 1) ростины, звѣрята и мінералы, уживанѣ до лѣченя; якѣ частины зъ того уживають ся (корѣнь, цвѣтъ, листье, шкôра, шерсть, волосье, кости и т. д.)? 2) Якъ приладжують ся тѣ лѣки? 3) Въ якôй формѣ подають ся (выварены, соки, товщь)? 4) належить по можности надсылати прôбки тыхъ лѣкôвъ и 5) означувати, чи подаючи лѣкъ уживаeсь при тôмъ купѣль, смарованье, натяганье, наколюванье, паренье, оклады? Взагалѣ пожаданый есть найдокладнѣйшій описъ процедуры лѣчничои. Матеріялы збôранѣ зъ точнымъ означеньемъ мѣсцевости просить ся присылати пôдъ адресою: д-ръ Володиславъ Немиловичь, проф. університету. Львôвъ.

— **О. Лука Бобровичь** вôдъ часу холмчакôвского гармідеру по ювілею папскôмъ въ „Народнôмъ Домѣ“ — ставъ у Полякôвъ ще бôльшою фіґурою, нѣжь бувъ доси. Деякѣ ґазеты польскѣ помѣстили высокопарнѣ поезіи звернены до о. Бобровича зъ ободреньемъ и заневненьемъ, що вôнъ мусить побѣдити.. А що о. Бобровичь, по ювілею, оголосивъ въ Przegląd-ѣ що на якôйсь дуже людной [najludniejszej] улици львôвскôй дôставъ вôдъ когось въ лице [policzek], то — якъ довѣдуeмось — межи Поляками збирають ся для него пôдписи на якусь адресу [певно кондоленційну]. И нехай-же ще хто говорить, що середъ суспôльности польскои въ Галилеи нема симпатіи для prawdziwych Rusinów?!

— **Тарнôвска Родзи** котрôй у вôдповѣдь на єи проекты латинізаціи и кольонізаціи Руси галицкои Мазурами, присвятили мы статью зъ моттомъ „Wenn dem Esel zu gut geht“ — злобить ся ду-

же на „Дѣло“. Приловлена на горячôмъ, Pog ńкаже теперь, що она свою статью писала не на адресу Русинôвъ, а лишь на адресу москвофілôвъ. Выкрутъ дитинный! — и намъ годѣ дальше розправляти зъ редакцією, котра за свои статьѣ не бере одвѣчальности на себе, а заставляєсь тымъ, мовь-то мы єи добре не зрозумѣли..

— **Новй бронзовй грошѣ** зыскали у Вѣдни такій розголосъ, що дня 1 н. ст. цвѣтня повставъ при касѣ державнôй величезный натовпъ людей, щобы вымѣняти одно- и дво-сотики. Натовпъ бувъ такій великій, що треба було ажь вôзвати поліцію, щобы не допустити до якого нещастя. Дня 1 н. ст. цвѣтня выйшло розпорядженье міністерства скарбу въ справѣ выдаваня грошей бронзовых а постепенного стяганя грошей мѣдяныхъ. Въ тôмъ розпорядженю читаємо, що монеты бронзовй, чеканенй въ Австріи и Угорщинѣ мають прийматись при выплатахъ въ той спосôбъ, що два сотики рôвняє ся 1 кр. а одинъ сотикъ пôвъ кр. Однако нѣхто не обовязаный приймати грошей бронзовыхъ за бôльше якъ за 50 кр. дотеперѣшнои валюты т. зн. не бôльше якъ 100 сотикôвъ при выплатѣ. Лише державнй и публичнй касы мусять при вплатахъ приймати бронзовй монеты ажь до высоты 5 зр., або 10 коронъ. При вымѣнѣ приймає державна каса центральна и ц. к. касы краєвй, фунґуючй яко касы вымѣны, монеты бронзовй въ кождôй скôлькости за всѣ иншй правно курсуючй грошѣ. Въ мѣру, якъ будуть выдавати монеты бронзовй, выймуть ся зъ обѣгу мѣдянй чотирокрейцарôвки, однако находячй ся теперь въ курсѣ будуть мати дотеперѣшну вартôсть.

— **Опера ческого композитора Сметаны** „Prodana Nevesta“, котру представлявъ театръ ческій торôкъ въ часѣ музичнои выставы у Вѣдни, выставивъ сими днями театръ an der Wien въ перекладѣ нѣмецкôмъ. Балетовй выступы пôдготовавъ Берґеръ, директоръ балету праского. Якъ давнѣйше такъ и теперь приняли Нѣмцѣ — мимо антаґонізму національного — оперу зъ одушевленьемъ. Слава ческои сцены стає чимъ-разъ гол. снѣйшою, бо-жь и управа єи не спочиває въ рукахъ предприємцѣвъ, але драматурґа и чоловѣка образованого, якимъ єсть п. Шубертъ.

— **Ратична и пыскова зараза.** Позаякъ въ повѣтѣ тернопôльскôмъ выгасла ратична и пыскова зараза, рѣшило намѣстництво дозволити вôдбувати торги и ярмарки на безроги и худобу та ладувати и выладовувати ихъ на стаціяхъ зелѣзничихъ въ згаданôмъ повѣтѣ.

— **Цѣлковите затьмѣнье сонця**, послѣдне въ тôмъ столѣтью, припадає дня 16 н. ст. цвѣтня и буде тревати 4 мінуты и 49 секундъ. Видно єго буде на серединѣ Атлянтійского океана, въ полудневôй Америцѣ, въ однôй части полудневои Европы, въ захôднôй Европѣ и части Малои Азіи. За-для обсерваціи короны сонѣчнои будуть высланй двѣ анґлійскй експедиціи, одна до Бразиліи, друга до захôднои Африки. Такожь и Франція высилає експедицію до Африки, а обсерваторія Лілля въ Каліфорніи вышле свого обсерватора Шаберлього до Чілі, щобы на Кордилієрахъ тамошныхъ робивъ фотоґрафічнй знимки явища.

— **На россійскôмъ Подôлю** выпродують Поляки землю, котра переходить въ руки Россіянъ, бо Полякамъ не вôльно тамъ землѣ купувати. Послѣдными часами продано тй маєтности: Буцнѣ (500 десятинъ землѣ), Ялтушкôвъ (1000 дес.), Иванкôвцѣ (677 дес.), Гречана (575 дес.) и часть Илошинець (824 дес.).

— **Реорґанізація краєвои обороны.** Зъ днемъ 1 мая має наступити реорґанізація краєвои обороны. Штабъ полковый буде збôльшеный о одного поручника, офіцира провіантового и вôдповѣдного числа пôдофіцирôвъ маніпуляційныхъ. Кадры баталіонôвъ пѣхоты будуть складати ся зъ 9 офіцирôвъ и 112 воякôвъ и будуть и дѣленй на 4 компаніи по 2 офіцирôвъ и 28 воякôвъ. Кôнnота буде складати ся зъ 12 офіцирôвъ 100 воякôвъ и 91 коней.

— **Справа нападу румуньскихъ студентôвъ на польскихъ „Соколôвъ“** въ Чернôвцяхъ минувшого року прийде небавомъ передъ судъ. Слѣдство вело ся девять мѣсяцѣвъ головно за-для того, що богато свѣдкôвъ треба було переслухувати передъ судами въ рôзныхъ мѣсцевостяхъ Галичины. Розправа вôдбуде ся въ найблизшихъ дняхъ по рускихъ Великодныхъ святахъ въ мѣско-делеґованôмъ судѣ въ Чернôвцяхъ пôдъ проводомъ сов. Якубовича

— **Бійки мѣжь вояками** повтаряють ся що-разъ частѣйше въ Ярослави. Воюють именно зъ собою вояки пѣхотныхъ полкôвъ зъ вояками иншихъ родôвъ оружя и то не лише по шинкахъ, але й по улицяхъ та въ той спосôбъ выставляють такожь супокôйну публику на неприятности. Передъ кôлькома днями прийшло до такои „битвы“ мѣжь ворогуючими сынами Марса на улицяхъ и въ ринку „Баталія“ стала вкôнци така серіозна, що купцѣ були примушенй позамыкати склепы.

— **Въ справѣ ревізій мытовыхъ** въ Освѣцимѣ и Хшановѣ доносять, що минувшого понедѣлка рано прибувъ до Освѣцима зъ Кракова инспекторъ податковый зъ 13 комісарями, 80 стражниками скарбовыми и 40 жандармами, щобы вразъ зъ комісаремъ граничнымъ и поборцемъ податковымъ глядати за перепачковаными товарами. Результатъ бувъ свѣтлый. У многихъ торговцѣвъ сукна, промысловцѣвъ и въ рôзныхъ приватныхъ домахъ вôдбули ся ревізіи, въ наслѣдокъ чого сконфісковано товарôвъ за якихъ 40.000 зр. Такожь въ Хшановѣ вôдбули ся ревізіи и у кôлькохъ купцѣвъ сконфісковано перепачкованй товары. Перехоплено такожь купцѣвъ зъ Освѣцима, котрй прибули зъ товарами на ярмарокъ до Хшанова и поконфісковано имъ ихъ. Пополудни вôдбули ся дальшй ревізіи въ Освѣцимѣ, причôмъ замкнено и запечатано два склены. Недавно сконфісковано въ Новôмъ Берунѣ на прускôмъ Шлезку книги торговельнй и зъ нихъ дôзнано ся про пачкованье товарôвъ до Галичины. Віцепрезидентъ галицкои краєвои дирекціи скарбу д-ръ Коритовскій выѣхавъ въ тôй справѣ до Вроцлава.

— **Поворотъ кринолiны.** Зъ Лондона доносять, що минувшого понедѣлка выйшла одна дама въ кринолінѣ на прохôдъ. Поява кринолiны обудила таку цѣкавôсть на улицяхъ, що дама мусѣла схоронитись передъ товпами цѣкавыхъ до одного склепу. Особливо женщины вказували велику охоту оглянути воскресшу представницю давнои моды. Однакъ мимо того и мимо ревнои дѣяльности товариства „антікринолінового“, що числить 12.000 членôвъ, мода та починає повертати. Одна панѣ показала ся въ тôй одежи навѣть на дворѣ королевои Вікторіи, а хочь королева зробила ѣй за се докôръ, то однакъ она кринолiны не покинулась. Справа теперь стоить такъ, що одинъ маґазинъ лондоньскій выготовивъ уже 20 000 кринолінъ, а се певный знакъ, що стара мода увôйде незабаромъ зновъ у житье. Крôмъ того пишуть зъ Лондона, що входять теперь въ моду величезнй рукавы, на котрй треба тôлько матеріи, що на цѣлу одежу.

— **Двацять и шѣсть-годинна бесѣда.** Може найдовшу бесѣду, яка коли говорилась, мусѣли недавно выслухати члены парляменту въ британьскôй Колюмбіи. Розходилось о ухваленье закона, щобы многимъ кольоністамъ, що самовôльно поселись на вôльныхъ ґрунтахъ сеи державы, вôдобрати землю. Проєктъ предложено день передъ замкненьемъ сесіи парляментарнои, а пôсля тамошного закона мавъ вôнъ, щобы стати правосильнымъ, ухвалитись передъ полуднемъ сего дня, або слѣдуючого т. є. въ дни замкненя сесіи. Противъ проєкту зголосивъ ся до слова членъ парляменту де Кос мосъ. Промову свою почавъ о годинѣ 10 ôй рано день передъ замкненьемъ парляментарнои сесіи. Приятелѣ гадали, що вôнъ скôнчить до 2-ои годины, але выбила перша година а бесѣдникъ ле две дôткнувъ предмету. О годинѣ 2-ôй сказавъ: „по друге“. О 3-ôй вытягнувъ зъ кишенѣ цѣлый жмутъ папервôвъ и ставъ ихъ поволи читати. Бôльшôсть палати почала теперь причувати, що де Космосъ загадавъ говорити ажь до другого полудня т є. до замкненя сесіи, щобы унеможливити ухваленье закона. Зъ початку бавила ихъ ся гадка, але пôзнѣйше взяла ихъ досада. Они рѣшили перебити бесѣдника та выйшли на тôмъ ще гôрше. Ихъ крики дали лишь де Космосови нагоду до довгихъ увагъ на сю тему. Видячи, що нѣчого не зроблять зъ упертымъ бесѣдникомъ дали єму говорити дальше. На перерву засѣданя не дозволено и бесѣдникъ мôгъ лише водою покрѣплятись. Вечеромъ, засвѣчено ґазъ а по бесѣднику не видко було й слѣду утомы. Надъ раномъ говоривъ ще голосно и выразно, але коли наближалось до полудня, голосъ Космоса такъ ослабивъ ся, що вôнъ лишь змôгъ шептати, повѣки замкнулись и набренѣли, очи пôдбѣгли кровію. Ноги дрожали пôдъ нимъ, уста счорнѣли и попукали а зъ ранъ плыла кровь. Де Космосъ говоривъ 26 годинъ, минула 12 година и замкнено сесію не ухваливши закона, а земля, котру мали сконфіскувати лишилась и дальше власностію кольоністôвъ.

— **Надôслане.** Хто зъ Вп. читателѣвъ „Дѣла“ має числа 44 и 139 зъ року 1892, най буде ласкавъ менѣ ихъ прислати. Въ редакціи тй числа вычерпанй, а я хотѣвъ бы мати комплетъ, щобы колись всѣ рôчники вôдступити для якои рускои библіотеки. Зъ огляду на сю цѣль надѣю ся, що хтось зъ Вп. читателѣвъ зробить менѣ ту прислугу. — *Александеръ Стефановичь*, катихитъ въ учит. семинаріяхъ у Львовѣ (улиця Вôрменьска, ч. 2).

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Празѣ померъ бувшій посолъ до рады державнои, професоръ и ческій писатель Франт. Ґржабекъ. — Въ Бродахъ умеръ вчера бурмістръ тамошный д ръ Ґольдгаберъ въ 58-ômъ роцѣ жита.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Михайло Такачь, пѣвець при церкви св. Варвары у Вѣдни померъ въ 62-ôмъ роцѣ житя. Такачь роднвъ ся въ мукачѣвскôй епархіи на угорскôй Руси, бувъ два роки на теольоґіи а вôдтакъ три роки на фільософіи у Вѣдни. Пôзнѣйше бувъ офіціяломъ при міністерствѣ просвѣты и пѣвцемъ при рускôй церкви [вôдъ 1847 р] у Вѣдни, а такожь заприсяглымъ переводчикомъ зъ славяньскихъ языкôвъ. Вѣчна єму память!

Наука, штука и література.

— **Памятка по гетьманѣ Иванѣ Мазепѣ въ Єрусалимѣ.** Одинъ Чехъ, мешканець Єрусалима, прислявъ редакціи илюстрованого прагского тыжденника Zlata Praha фотоґрафію антиміса, дарованого гетьманомъ Иваномъ Мазепою грецкому патріярхови, а Zlatá Praha подала илюстрацію того антеміса въ послѣдньомъ своѣмъ числѣ. Антимісъ дуже гарный и кошговный, бо оздобы єго срѣбнй. На самôй горѣ антеміса напись рускими буквами: „Подаяніем Ясне Вельможнаго Єго Млсти Пана Іоана Мазепи Россійскаго Гетмана“. По чотирохъ рогахъ антеміса умѣщенй чотири євангелисты зъ своими символами. По серединѣ антеміса мѣстить ся образъ, представляючій зложенье Христа до гробу. Іосифъ и Никодимъ укладають Христа, коло Него плачуть-побивають ся: Пречиста, Марія Магдалина и Марія Клеопова, а зъ обохъ бокôвъ по ангелови зъ факлями. На домовинѣ красно тесанôй зъ каменя находить ся у долу латиньска напись: „Sumptu Illustrissimi Domini Ioannis Mazepa Ducis Rossiae“. За ґрупою, укладаючою Христа до гробу, взносить ся хрестъ изъ звычайными написями грецкими и рускими [початковй буквы]. До раменъ хреста приложенй копіе и держакъ зъ губкою. Въ горѣ образа находить ся нерукотвореный образъ Христа, а побôчь него чаша и сосудець на оливу; по правôй руцѣ драбина, копіе и губка; по лѣвôй хитонъ зъ привѣшеною до него мошонкою, рукавицѣ металевй и сагайдакъ зô стрѣлами; на долинѣ гербъ Мазепы: „нѣбы хрестъ [на оберненôй буквѣ „Т“], по лѣвôй руцѣ пôвмѣсяць а по правôй звѣзда“. Все те середъ краснои орнаментики загального тла антеміса.

Для редакціи Zlat-oи Praћ-и той „хрестъ“ зъ пôвмѣсяцемъ и звѣздою бувъ загадкою, — она не знала, що се Мазепинъ гербъ — и длятого впала на гадку, що то символы турецкй, а умѣщенй Мазепою побôчь „хреста“ длятого, що Мазепа по програнôй противъ царя Петра битвѣ пôдъ Полтавою глядавъ разомъ зъ своимъ союзникомъ королемъ шведскимъ Каролемъ XII-ымъ захисту на теріторіи турецкôй“. [Розумѣє ся само собою, що антемісъ не може походити зъ того часу, о якôмъ гадає Zlatá Praha.]

Мазепа мавъ свôй родовый шляхотскій гербъ, а потôмъ и княжій [дôставъ вôдъ нѣмецкого цѣсаря Іосифа I. въ 1707 роцѣ.] Въ Зібмахера „Allgemeines grosses Wappenbuch“ помѣщено княжій гербъ Мазепы зъ пôдписомъ „Reichsfürst Mazepa“. „Кіевская Старина“ подала 1885 р. два рисунки гербу Мазепы, котрй рôзнять ся вôдъ себе тымъ, що у одного по обохъ бокахъ перехрестя по пôвмѣсяцеви, а у другого лише зъ одного боку пôвмѣсяць а зъ другого звѣзда. Взорець того другого гербу мѣстить ся на антемісѣ єрусалимскôмъ.

Цѣлый антемісъ представляє собою знамените дѣло штуки украиньскои. Видко и зъ него, рôвно якъ зъ другихъ цѣнныхъ памятокъ по Мазепѣ, захованыхъ въ Россіи, н. пр. въ Кіевѣ, що штука на Украинѣ стояла въ тôмъ часѣ высоко, а зъ другого боку, що Мазепа, чоловѣкъ [якъ се єму всѣ признають] культурный, дбавъ о пôдношенье штуки украиньскои.

Илюстрацію того антеміса повинна за Zlat-ою Praћ-ою подати наша „Зоря“ для своихъ читателѣвъ.

— **М. Л. Кропивницкій**, знаменитый украиньскій артистъ и писатель драматичный, написавъ и выставивъ въ мѣстѣ Ромнахъ найновѣйшу свою драму „Олеся“. Зъ иншихъ штукъ грала єго труна штуки: „Зайдиголова“, „Чмиръ“, „Циганка Аза“. Якъ звѣстно, украиньскй театры тѣшать ся въ цѣлôй Россіи величезною симпатією, тожь коли украиньскій театръ загостить до якого хочь-бы й найглухшого мѣсточка — мѣсточко оживає. Такъ стало ся и въ украиньскôмъ мѣстѣ Ромнахъ. „Приѣздъ трупы п. Кропивницкого — пише справоздавець — ожививъ сонне и мертве мѣсточко. Навѣть всемогучій вінтъ и житейскй ґешефты забуто на часъ, а невелика саля мѣского клюбу въ кождôмъ дни представленя була биткомъ набита. Богато гостей приѣжжало умысне зъ селъ. Публика такъ горнула ся до театру, що рада була, коли могла прислухуватись и приглядатись навѣть зъ сѣней и зô сходôвъ...“

— **Проф. Н. Стороженко**, дôставши вôдъ россійского міністра внутрѣшныхъ дѣлъ И. Н. Дурнова и вôдъ директора департамента екзекутивнои поліціи П. К Дурнова дозвôлъ выкористати матеріялы до житьеписи и літературнои дѣяльности Т. Шевченка, що мѣстять ся ще вôдъ 1847 року въ архівѣ департамента поліціи въ Петербурзѣ, — почавъ уже въ мартовôй книжцѣ „Кіевскои Старины“ мѣстити тй матеріялы: письма до Шевченка вôдъ знакомыхъ и французке письмо княжны Варвары Репниновои зъ 18 лютого 1848 р. до шефа жандармôвъ ґр. А. Ѳ. Орлова зъ просьбою, щобы Шевченкови въ Орскôй крѣпости позволено писати и рисувати. — Зъ статьею проф. Н. Стороженка „Новые матеріялы для біографіи Шевченка“ мы познакомимо нашихъ читателѣвъ ширше въ фейлетонѣ „Дѣла“.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Коломыи розписує конкурсъ на посады управителѣвъ 3-клясовыхъ шкôлъ народныхъ въ Пѣстини и Кобакахъ. Поданя треба вносити до кôнця цвѣтня. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Коломыи розписує конкурсъ на посаду канцеліста выдѣлу повѣтового зъ рôчною платнею 600 зр. и правомъ до двохъ додатковъ пятилѣтныхъ по 100 зр. Поданя треба вносити до 30 днѣвъ вôдъ дня оголошеня конкурсу.

Телеграмы „Дѣла“

Прага 4 цвѣтня. Товариство ческихъ учителѣвъ рѣшило здержати ся вôдъ участи въ выставѣ Чікаґа, тому, що не хотять просити Нѣмцѣвъ у Вѣдни о назначенье выставового мѣсця.

Вѣдень 4 цвѣтня. Вôдбуло ся тутки згромадженье роботниковъ, на котрôмъ принято резолюцію въ справѣ загального права выборчого.

Нансі 4 цвѣтня. Мѣжь французскими и италійскими роботниками въ Міенанъ прийшло до кровавои бôйки. Одного Француза убито. Населенье забурене, жандармерія змôцнена.

Петербургъ 4 цвѣтня. Адміністрація войскова будує велику фабрику набоѣвъ на Украинѣ, въ ґуберніи катеринославскôй.

Римъ 4 цвѣтня. Великій кн. Володимиръ разомъ зъ жѣнкою буде заступати царску пару въ часѣ срѣбного весѣля.

Ґентъ 4 цвѣтня. Прибуло тутки 1000 французскихъ соціялістôвъ, щобы порадитись надъ загальнымъ стрейкомъ.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІИ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймає всякй замовленя на одяги цивільнй, войсковй и для Вп. Духовенъства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

Средства десінфекційнй, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше
Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Зр. 50.000 а. в.
можна выграти вже 5 н. ст. мая одною промесою 3% льосу кредитового земского лише за 1 зр. 50 кр.
въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 3—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
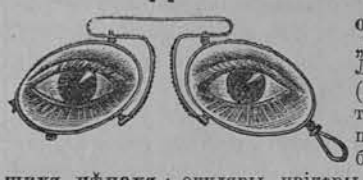
оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Самовары россійскй мосяжнй, томбаковй и ніклевй въ великôмъ выборѣ поручає
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзомъ у Львовѣ площа Капітульна ч 1 (напротивъ катедры).

Тутки циґаретовй
електрично стисканй зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика Г. Піонтковского, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 штукъ franco. 4618 3—30

Тутки циґаретовй неклиєнй!
зъ найлѣпшои бибулки французскои **1.000** штукъ вôдъ **1 зр.**
поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 21—83

„ИМПРЕССА“
аґенція анонсôвъ
у Львовѣ 4646
подає найнизшй цѣны для анонсуючихъ ся. Оголошеня приймає до всѣхъ дневникôвъ, адреса якъ высше.

ФАРБЫ
олѣйнй
готовй до ужитя скоро схнучй, до мальованя домôвъ, дахôвъ, штахетôвъ, огороджень, сходôвъ, дверей, вôконъ, помостôвъ, стѣнъ, стель, возôвъ, бричокъ, тарантасôвъ и т. ин.
поручає 4620
АЛЬОЙСІЙ ҐІБНЕРЪ
Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Готель Европейскій
въ сали клюбу Мицкевича (подворье)
лише короткій часъ
въ понедѣлокъ дня 3 цвѣтня и днях слѣдуючихъ вôдъ годины 10—12 передъ полуднемъ и вôдъ 3—7 пополудни (по пôвъ годины)
сензаційне демонстрованье
Фоноґрафу Едісона
(Оригінальный! Найновѣйша конструкція! Патентъ 1892.)
Вступъ вôдъ особы 50 кр., дѣти и войсковй низше ранги фельдфебля 25 кр. 4649 2—?

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякй сосуды беднарскй въ моѣй торговли товарôвъ корѣнныхъ винъ и делікатесôвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 7—30

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
вô 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньомъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582 29—?
вѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти; въ найкоротшôмъ

Тутки циґаретовй неклиєнй!
зъ найлѣпшои бибулки французскои
1.000 штукъ вôдъ **1 зр.**
поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львôвъ Гот Жоржа
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 21—83

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІУСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ также въ улицѣ Тихои
поручає лишь найлѣпшій родъ **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 67. Львôвъ, Середа 24 марта (5 цвѣтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 5 н. ст. цвѣтня 1893.

По закрытю рады державнои занялись поодинокѣ народы и сторонництва австрійскѣ обчисленьемъ добуткôвъ для себе зъ часу послѣднои сесіи парляментарнои. Розумѣе ся, що добутки тѣ не выпали для всѣхъ однаково, а для деякихъ рôвняють ся зерови.

Три найбôльшѣ сторонництва, т. є. Поляки, консерватисты и ліберали нѣмецкѣ, при помочи котрыхъ удалось ґр. Таффому переперти зъ бѣдою прелімінарь буджету державного — не можуть похвалитись рôвномѣрными успѣхами. Поляки зыскали найбôльше. Они принесли домôвь зелѣзницѣ подôльскѣ и розширенье університету львôвского факультетомъ медичнымъ. Успѣхи дуже значнѣ якъ пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ такъ и духовымъ. Окрôмъ того удалось имъ удержатись на становиску рѣшаючого сторонництва въ Долитавщинѣ, а користаючи зъ того, перевели они дуже користно субскрипцію на сплату довгу индемнізаційного и придбали для буджету краєвого міліоновѣ рôчнѣ ощадности, котрѣ вôдтакъ въ часѣ грядущои сесіи соймовои будуть могли зужити на рôзнородни инвестиціи — очевидно зъ тенденцією скрѣпленя елемету польского въ Галичинѣ.

По Полякахъ, на другôмъ плянѣ, стоить лѣвиця ліберальна. Она рôвно-жь скрѣпила становище своѥ о стôлько, що ґр. Таффе не може и не смѣе вже безъ неи обходитись, якъ се бувало давнѣйшими лѣтами. О управѣ Долитавщины безъ Нѣмцѣвъ або навѣть противъ Нѣмцѣвъ, якъ се бувало за часôвъ Дунаєвского, нинѣ нема бесѣды. Ґр. Таффе, укладаючи „нову програму“, поробивъ для ліберальнои лѣвицѣ, здаєсь, найбôльшѣ уступства. Лѣвиця спинила змаганя клюбу Гогенварта до реформы шкôльництва народного въ дусѣ консервативнôмъ. Та лѣвиця вымогла такожь на правительствѣ то, що оно выреклось дальшого крѣпленя елемéнтôвъ словѣньско-хорватскихъ въ альпейскихъ краяхъ. Она буде имовѣрно домагатись и того, щобы въ Чехіи продовжано розмежуванье округôвъ судейскихъ пôсля народности. Она й не допустила до якои-небудь змѣны въ політичнôмъ устрою Долитавщины, т. є. до признаня Чехамъ ихъ державного права.

Консерватисты, зôбранѣ головно въ клюбѣ ґр. Гогенварта, зыскали найменше. Правительство не увзгляднило домаганя консерватистôвъ, щобъ школы народнѣ пôддати въ бôльшôй мѣрѣ пôдъ вплывъ духовеньства, и они мусѣли вдоволитись лише заявленьемъ міністра просвѣты, що права церкви до школы не будуть въ нѣчôмъ нарушенѣ, а голосъ владикъ найде завсѣгды вôдповѣдне увзглядненье. Значѣнье того клюбу декуды навѣть ослабло. Ґр. Гогенвартъ, котрый заєдно заступавъ интересы Словѣнцѣвъ и Румунôвъ буковиньскихъ, симъ разомъ не змôгъ зробити нѣчого позитивного для тыхъ двохъ народôвъ и мусѣвъ дивитись рôвнодушно, коли ліберальна лѣвиця и стирійскѣ націоналы нѣмецкѣ высадили зъ сѣдла намѣстника каринтійского, прихильного Словѣнцямъ.

Чи молодо-Чехи зыскали що-небудь своєю опозиціею, — се покаже ажь будучнôсть. Они вырѣкшись утилітаризму старо-ческого, судьбу свого народу поставили на одну карту. Може бути, що тымъ скрѣпили себе у внутрѣ, поставивши собѣ за цѣль повну самоуправу, котру одержали бы по осущеню своєи идеи — ческого державного права. Ґр. Таффе однакъ обходить ся доси безъ Чехôвъ, хочь замѣтне й то, що противъ Чехôвъ ще не пôйшовъ и, здаєсь, не пôйде. Вдоволити Чехôвъ, значило бъ одно, що змѣнити основно весь внутрѣшный ладъ Долитавщины и знести дотеперѣшну конституцію. До такого дѣла ґр. Таффе мабуть не приложить руки, — се значило-бъ, що Австрія зрываєе зъ централізмомъ а перетворюєсь въ державу федеративну. За примѣромъ Чехіи могли бы пôйти и другѣ коронни краѣ и вôдсвѣжити свои историчнѣ права.

Найменше користей для себе вынесли зъ послѣднои сесіи рады державнои всѣ меншости національнѣ и дрôбнѣйшѣ фракціи. Весь зыскъ ихъ можна назвати неґативнымъ и вôнъ лежить въ тôмъ, що „нова програма“ убезпечила ихъ передъ нарушеньемъ того, щó имъ удало ся въ давнѣйшихъ часахъ случайно посѣсти. Правительство заявило пôдъ симъ взглядомъ устами міністра просвѣты, що оно не допустить дальшого кривдженя тыхъ меншостей.

Розумѣесь, и рускѣ послы выйшли зъ послѣднои сесіи рады державнои зъ порожными руками. Зъ сесіи торôчнои удалось имъ принести домôвь бодай засновокъ до ґімназіи рускои въ Коломыи, катедру рускои исторіи на університетѣ львôвскôмъ и деякѣ концесіи для семинарій учительскихъ. Теперь успѣхôвъ дальшихъ не було, хочь народъ рускій маєе численнѣ потребы на поли шкôльництва и хочь послы нашѣ пôднесли се въ бесѣдахъ своихъ при розправахъ буджетовыхъ. Правительство звязалось мабуть за надто взглядами для Полякôвъ галицкихъ и ще за мало розумѣе вагу розвою руского елементу для интересôвъ державныхъ. Послы рускѣ не забули подати до вѣдомости правительства такожь невôдрадне положенье селяньства въ Галичинѣ. Але чи прийдуть якѣ полекшѣ для селянина, окрôмъ концесіи на продажь соли денатуралізованои и дрôбныхъ запомогъ грошевыхъ для округôвъ навѣщеныхъ еміґрацією, — годѣ сподѣватись. Правительство все-таки бôльше интересуеєсь высокою політикою, якъ економічнымъ положеньемъ народôвъ своихъ. Позитивный хосенъ, якій въ часѣ остатнои сесіи придбали послы рускѣ для свого народу, єсть хиба той, що ґр. Таффе и парлямéнтъ могли вже зрозумѣти чистôсть интенцій народу руского въ Галичинѣ, котрый бажаєе розвинутись и скрѣпитись при Австріи на основахъ національныхъ..

Въ справѣ выставы краєвои а Русинôвъ

одержали мы отсе письмо вôдъ Вп. проф. Володимира Шухевича:

До гадокъ высказаныхъ Вп. д-ромъ К. Чайкôвскимъ въ справѣ участи Русинôвъ на выставѣ позволю собѣ подати и мôй поглядъ, якъ повинна „Просвѣта“ при тôй нагодѣ выступити.

Про саму конечнôсть участи якъ загалу Русинôвъ такъ и спеціяльно „Просвѣты“ не буду богато розводитись, — досыть, коли вкажу, що вже крайна пора намъ Русинамъ покинути сепаратистичне становище, вылѣзти изъ нашои шкаралупки и вырушити въ свѣтъ, щобы мы людей пôзнали а они насъ.

Нашъ громадный удѣлъ въ выставѣ прагскôй давъ намъ нагоду приглянутись: до чого довела маленька колись горсточка Чехôвъ тымъ, що они явну и смѣлу участь брали въ руху народôвъ нашого столѣтя, а зъ другои стороны выйшла намъ та поѣздка ще въ другу користь, бо отсе Чехи зъ неи наочно дôзнались о истнованю Русинôвъ. Мы нинѣ маємо помѣжь ними дружнѣ зносины, котрѣ певно на розвôй нашого народу вплынуть лише користно.

Лучаєсь намъ и друга нагода пôзнати полудневу Европу и датись пôзнати ѣй, а взглядно найвысшôй нашôй церковнôй власти. Се поѣздка наша до Риму. И вôдъ сеи нагоды годѣ намъ вôдтягнутись. Ѣдуть прецѣнь усѣ народы, навѣть не-католицкѣ домы пануючихъ, высылають желаня и дарунки папѣ, — годѣ й намъ не выбратись туды въ найбôльшôмъ числѣ. Де-хто вказуе на справу Тучапску и аґітуе противъ ѣзды, але нинѣ, по процесѣ о. А. Барновича, переведенôмъ публично въ львôвскôмъ судѣ, богато выяснилось: хто бувъ тутъ виненъ? На жаль, теперь перенесено о. Барновича на иншу парохію. Що заколотъ выкористано, се рѣчь зовсѣмъ не дивна, — „коваль клепле, поки тепле“. Теперь въ Римѣ треба сю рѣчь по змозѣ направити..

Нинѣ вже и въ Америцѣ продукують нашѣ пѣсни та слухають ихъ зъ одушевленьемъ, пôзнають насъ бодай изъ пѣснѣ, що широкою и вольною филею несесь по всѣмъ усюдамъ. Не выключена ще й наша участь у выставѣ въ Чікаґо, а зъ давнѣйшои [1870 р.] выставы въ Парижи дôставъ Полякъ — п. Ішибыславскій — великій медаль за вышивки нашого народу. Значить: другѣ цѣнять насъ бôльше, нѣжь мы самѣ себе. Зô статьѣ „Украина на выставѣ жоночои працѣ въ Парижи“, помѣщенôй въ 6 числѣ сегорôчнои „Зорѣ“, бачимо, якъ одушевляють ся захôднѣ народы нашими вышивками. Тутъ нагадаю ще выставу коломыйску при нагодѣ приѣзду цѣсаря, а выставу тернопôльску при нагодѣ побуту пок. архикнязя Рудольфа, — кôлько то було подиву та одушевленя! Або й краковска выстава! Я бувъ одинокій зъ Русинôвъ, що узбиравши деякѣ выробы гуцульскѣ, выставивъ ихъ въ Краковѣ. За те дôставъ ся менѣ великій медаль, а робôтникамъ, котрыхъ працѣ я выставлявъ, якъ Вас. Шкриблякови зъ Яворова, Мар. Мегеденюкови зъ Рѣчки, Н. Дутчакови зъ Брустуръ, дôстались тогдѣ нагороды дукатами. Позволю собѣ теперь запытатись: зыскали мы Русины чи втратили тымъ, що выставили бодай голову изъ шкаралупки? Чи не дались мы пôзнати свѣтови, отъ хочь-бы такою малою участію!

Годѣ намъ теперь не выкористати нашого права до участи въ выставѣ.

Товариство „Просвѣта“, найповажнѣйше зô всѣхъ, мусить станути на чолѣ, а я подамь и свою гадку: якъ то повинно уложитись.

Єму треба представити ґрафічно: 1) Розвôй літературы рускои вôдъ часу основаня тов. „Просвѣты“. 2) Число членôвъ, якъ они прибували вôдъ часу основаня товариства. 3) Выданя зъ огляду на змѣстъ, въ якихъ выходили рокахъ, осôбно народнѣ, осôбно шкôльнѣ. 4) Накладъ выдань „Просвѣты“ и якъ они розходились. 5) Въ якихъ напрямахъ трудивъ ся выдѣлъ товариства. 6) Оборотъ грошевый. 7) Розвитокъ фондôвъ. 8) Мапу Галичины, на котрôй хоруговками [на кождый рôкъ иншою краскою] бувъ бы означеный зрôстъ читалень. 9) Таку-жь мапу про філіи. 10) Мапу Галичины зъ означеньемъ повѣтôвъ красками, вôдъ бѣлои до найчорнѣйшои, котрыми було бы зазначене число членôвъ. 11) Мапу Галичины, представляючои [хоруговками] заснованье шпихлѣрôвъ и пр. 12) Заснованье и розвôй рôзныхъ народныхъ товариствъ у Львовѣ и на провінціи. 13) Часописи народнѣ.

3

Жѣноча люба.

Новеля **Евгеніи Ярошиньскои.**

(Конець.)

Заразъ по весѣлю завѣзъ панъ Бѣльскій свою молоду жѣнку на село, де на невеликôмъ фôльварку мавъ гарный домъ зъ прекраснымъ садомъ и огородомъ. Кинувши адвокатуру, хотѣвъ господарювати, а Оля на се дуже радо пристала, бо, зрôсши на селѣ, чула до того велике привязанье.

Однакъ межи нею и ѥи мужемъ не прийшло нѣколи до порозумѣня. Бѣльскій бувъ за зôбсованый великимъ свѣтомъ, за еґоистъ, мавъ за зле понятье о жѣнкахъ, щобы мôгъ нѣжну, чутливу вдачу Олѣ зрозумѣти и оцѣнити, а она, пôзнавши суть ѥго характеру, вôдвернулась душею вôдъ него. Обоѥ жили гей чужѣ, Оля навѣть не сперечала ся зъ своимъ мужемъ нѣколи, бо не хотѣла, щобы вôнъ черезъ ѥи неувагу не заглянувъ часомъ въ ѥи серце и не побачивъ, що тамъ дѣе ся. Она чулась дуже нещасливою и ще зъ бôльшимъ запаломъ вôддавалась духовôй праци.

Ажь надôйшла въ житю Олѣ епоха, котра змѣнила всѣ ѥи думки и кинула соняшный промѣнь на темну стежку ѥи бутя. Она сталась матерію. Теперь всѣ чувства ѥи горячого серця скупились въ одинъ святый, благородный огонь — въ любу материньску.

Оля жила теперь лишь для своѥи дитины, для свого маленького Ярослава. Ѥи одинокою розрывкою було сидѣти годинами при ѥго колысцѣ, а якъ пôдрôсъ и ставъ усмѣхатись, дивитись на той ѥго приємный усмѣхъ. Люба до дитины заповнила цѣле ѥи серце, Оля забула, що она нещаслива, що маєе нелюбого чоловѣка, — все, все вступалось на бôкъ, коли глянула въ ясній очи свого Славка, коли почула зъ ѥго рожевыхъ усточокъ: „Мамо моя!“

О Ярославѣ не забувала, але й не интересувалась, де вôнъ жиѥ, що робить. А тымчасомъ вôнъ живъ въ найблизшôмъ мѣстѣ, вôдъ ихъ посѣлости вôддаленôмъ лише три милѣ. Оля нѣколи туды не ѣздила и тому не мала нагоды зъ нимъ стрѣтитись. Ярославъ не бувъ щасливымъ, ѥго жѣнка, зъ привычками дочки-одиначки, робила ему житье пекломъ, а що була до того ще слабовитою и нервовою, то вôнъ мусѣвъ спокôйно терпѣти всѣ ѥи примхи. Неразъ клявъ судьбу, що звязала ѥго зъ сею нервовою дамою и розлучила зъ коханою Олею, — но що мавъ робити? — треба було тягаръ до кôнця двигати. Вôнъ также не знавъ, що Оля такъ близько него жиѥ, бо бувъ бы ѥи вôдвѣдавъ, абы зъ нею хоть побачитись.

Одного дня прийшовъ Ярославъ зъ своихъ лѣкарскихъ візитъ до дому, тамъ заставъ на подвôрю бричку запряжену парою гарныхъ коней. Фôрманъ приступивъ до Ярослава и подавъ ему картку. Ярославъ прочитавъ ѥи. То панъ Бѣльскій взывавъ ѥго до свого хорого сынка. Фôрманъ бувъ дуже неспокôйный и просивъ спѣшитись, бо вôнъ уже досыть начекавъ ся, доки панъ докторъ не повернули зъ мѣста.

Ярославъ зôбравъ ся и за двѣ годинѣ бувъ на мѣсци. Въ дверехъ повитавъ ѥго панъ Бѣльскій зъ сумнымъ лицемъ.

— Уже за пôзно, пане докторе, — сказавъ тремтячимъ зô зворушеня голосомъ, — дитина власне скôнчила. Ходѣть до покою, може якъ вплынете на мою жѣнку, щобы выпустила мертве тѣло зъ рукъ. Мы не сподѣвались, щобы хлопчикъ мôгъ такъ скоро умерти. Вчера бувъ цѣлкомъ здоровъ, у ночи дôставъ горячку, а до полудня вже й готовъ. Тяжка діфтерія пануе теперь въ селѣ, певне и вôнъ упавъ ѥи жертвою...

Оба увôйшли до просторои комнаты. На серединѣ стояла велика колыска а въ нѣй лежала може трилѣтна дитина, зъ бѣлымъ якъ стѣна личкомъ, зъ чорными кучерями на головѣ. Маленькѣ блѣдѣ губки були конвульсійно затисненѣ и скривленѣ зъ болю.

Ярославъ зблѣдъ и почервонѣвъ, въ клячучôй передъ колыскою блѣдôй жѣнцѣ пôзнавъ Олю, свою дорогу, гарну Олю. Она не видѣла нѣчого навкругъ себе. Ще передъ годиною надѣялась, що зъ приѣздомъ лѣкаря поверне здоровлье ѥи Славка, а теперь дивлячись на свою мертву дитину, котру ажь на мольбы няньки поклала въ колыску, закаменѣла зъ болю, скляными очима вглядалась въ мертве личко свого хлопчика. Она не могла вже плакати, — сей третій ударъ зломивъ ѣй серце. Але на видъ нѣмои ѥи роспуки Ярославъ затремтѣвъ.

Бѣльскій пôдôйшовъ до неи.

— Олю, — сказавъ, хотячи збудити ѥи зъ того мертвого мовчаня, — диви, панъ докторъ приѣхавъ...

Оля пôдоймила поволи голову и подивилась на Ярослава. Щось гей пôзнанье заблысло въ ѥи очахъ. Она зôрвалась на ноги и зъ голоснымъ спазматичнымъ смѣхомъ кинулась ему на шию.

— Ты прийшовъ, прийшовъ по мене, моє серденько! Ходѣмъ до слюбу! тамъ въ церквѣ священикъ уже давно на насъ жде... Нѣхто нашому щастю не перешкодить, нѣ та незносна Рожа, нѣ той Бѣльскій, нѣ! Ты мôй, я твоя! Милый мôй, я тебе люблю... не вѣрь тому, що я казала, що не люблю тебе...

Потôмъ пôрвала ще мертву дитину зъ колыски и кинула ся разомъ зъ нею до Ярославовыхъ грудей. Зновъ голосно засмѣялась и зômлѣла. Сей смѣхъ бувъ якійсь дивный, переймавъ ажь до кости. Бѣльскому и Ярославови перебѣгла дрожь по тѣлѣ, они пôзнали, що Оля зъ роспуки збожеволѣла...

* * *

Заходяче сонце освѣчало ясно сѣльске кладовище, червонымъ промѣнямъ обливало оно бѣлый мармуровый хрестъ зъ написію „Оля“. Коло пышно незабудьками прибранои могилы сидѣли два оказалои постати мужчины. Оба сидѣли сумнѣ и дивились зъ тугою на сіяючу у вечѣрнôмъ свѣтлѣ напись. Се були Бѣльскій и Ярославъ, оба вдôвцѣ.

Оля не довго пережила свого сына, ѥи горяче серце вспокоилось въ зимнôй могилѣ. Рожа, бувши вже давно слабовитою, розпрощалась также зъ симъ свѣтомъ, хоть жаль ѥи було лишати веселе житье, любого чоловѣка. Ярославъ пôдчасъ слабости Олѣ навѣдувавъ ся зъ-часта до ѥи дому, а осиротѣлый Бѣльскій привязавъ ся цѣлымъ серцемъ до молодого мелянхолійного лѣкаря. Бѣльскій змѣнивъ ся теперь цѣлкомъ, постарѣвъ ся, посивѣвъ, ставъ маломовнымъ, еґоизмъ ѥго щезъ, цѣлый свôй маєтокъ записавъ на добродѣйнѣ цѣли, а самъ уважавъ ся тôлько за завѣдателя того майна. Оба зъ Ярославомъ сталисъ невôдступными приятелями и Ярославъ похваливъ поступокъ Бѣльского що-до завѣщаня ѥго маєтку.

По смерти Олѣ Бѣльскій найшовъ ѥи дневникъ. Перечитавши, пôзнавъ, якъ благородною она була, коли люблячи такъ пристрастно Ярослава, зреклась ѥго на користь другои. Власне теперь тутъ, на ѥи могилѣ, подавъ Бѣльскій своему приятелеви ту синю книжечку, котру Оля неразъ сльозами поливала. Ярославъ перечитавъ той смутный, повный тяжкого горя дневникъ и здыхнувши тяжко, подививъ ся на приятеля.

— Якъ она мене любила! — сказавъ сумно, — але я ѥи также пристрастно любивъ, все о нѣй думавъ, нѣколи про неи забути не мôгъ...

— Нѣ, приятелю! Ты не мôгъ ѥи такъ любити, якъ она тебе любила. Такъ лише жѣнка, и то благородна жѣнка любити може.. Нѣ, не вôдповѣдай менѣ! Я теперь, пôзнавши взнеслу душу Олѣ, инакше о жѣнкахъ думаю. Она навчила мене шанувати ихъ. Наша мужеска люба маєе все трохи еґоизму въ собѣ, а ѥи люба була чиста, непорочна, безкористовна, — она переплатила ѥи розумомъ своимъ и житьемъ, ту свою горячу любу, — сказавъ Бѣльскій и ѥго голосъ дрожавъ.

Ярославъ склонивъ голову, зъ ѥго очей скотилась горяча сльоза и впала на синѣ незабудьки. Може она дôстанесь ажь тамъ до неи и вповѣсть бѣдній Оли, ща за ѥи горячу любу милый ѥи Ярославъ нѣколи не забуде...

Мапы такі легко выготовити малымъ коштомъ: нарисувати лишь одну на папери величины н. пр. аркуша „Дѣла“ а другі вôдбити. Тутъ не треба выписувати иншихъ мѣсцевостей, лишь ті, де є читальня, шпихлѣръ и пр. Мапы належить пôсля потребы пояснити особными дописками: чому н. пр. тота або друга філія упала? чому число членôвъ сего або того року менше? — и пр Всѣ ті пояснення могли бы выйти и въ особнôй книжочцѣ, котра маѣ бути выдана въ 25-ті роковины основання „Просвѣты“. Въ повысшôмъ выказѣ подаю и часописи, товариства и т. п., котрыхъ „Просвѣта“ не выдавала та не заснувала, а все-жь она розвиваючи свою дѣяльнôсть, подала моральну а неразъ и матеріяльну пôдмогу тымъ часописямъ, товариствамъ — и т. п.

Подаю сі гадки, може зъ нихъ зростуть красчі и здоровѣйші...

Володимиръ Шухевичъ

Мазурско-селяньске полїтичне товариство.

Тихо и майже незамѣтно прийшло мѣжь мазурскими селянами до завязку полїтичного товариства селяньского, котре єсли розвине ся и обôйме ширшій круги селяньства, може статись первороднымъ факторомъ въ полїтичнôмъ житю нашого краю.

Починъ до завязаня сего товариства давъ ще пôдчасъ тамтогорôчнои сесіи соймовои посолъ Станиславъ Поточекъ. При помочи товаришѣвъ выдавъ и розкинувъ сей посолъ вôдозву до селянъ въ цѣлôмъ краю, накликуючи до завязаня полїтичного товариства селяньского и до орґанізації.

Вôдъ сего часу минувъ рôкъ и слово стало ся тѣломъ. Ініціяторы не змарнували часу, уложили статутъ, одержали потвердженье намѣстництва и нинѣ маѣ польске селяньство важне полїтичне товариство.

Въ нинѣшнôй статьи подаємо важнѣйші постановы зъ статута сего товариства, назвавшого себе: Związek stronnictwa chłopskiego.

Цѣлею Związk-y — якъ каже §. 2. статута — єсть пôддержувати селяньскі интересы вôдповѣдно до слѣдуючои програмы: Поправа по справедливости правныхъ и соціяльно-господарскихъ вôдносинъ въ користь селянина и селяньскои власности, при задержаню релїґійныхъ, національныхъ и державныхъ основъ, отже дорогою законною. Особливо цѣлею товариства єсть: 1) Розширяти горожаньску самосвѣдомôсть, якъ такожь знанье основныхъ законôвъ и другихъ правъ австрійского горожанина, боронити ті права и поучати членôвъ о способахъ законнои обороны въ случаю нарушеня тыхъ правъ або перепоны въ користованю ними; 2) розширяти почутье справедливости, взаимнои помочи и потребы асоціяції, яко найголовнѣйшихъ средствъ, ведучихъ до побôльшеня добра и усуненя вызыску; 3) стремѣти до усуненя або уменшеня непотрѣбныхъ розходôвъ; 4) старатись о введенье въ законодавство и практику справедливого роздѣлу податкôвъ и рôвноправности при вымѣрѣ публичныхъ тягарôвъ; 5) домагатись введеня такихъ мѣръ, котрі облегчили бы набуванье, побôльшенье, упорядкованье и взагалѣ пôднесенье меншихъ господарствъ.

До сихъ цѣлей намѣряє товариство дôйти слѣдуючими средствами: 1) розширенъемъ ґазеты, признанои орґаномъ товариства, а такожь другихъ ґазетъ и брошуръ, служачихъ цѣлямъ товариства; 2) вôдчитами, бесѣдами, розговорами и взаимною помочію въ правныхъ справахъ; 3) дозволенымъ закономъ вплывомъ на выборы до радъ громадскихъ, радъ повѣтовыхъ, до сойму, рады державнои и на всякі другі выборы взагалѣ; 4) зборами членôвъ товариства и 5) народными вѣчами въ рôзныхъ сторонахъ краю.

Матеріяльні средства (§. 4.) черпає товариство зъ членьскихъ вкладокъ и добровôльныхъ жертвъ. Членомъ товариства (§. 5.) може бути кождый повнолѣтный австрійскій горожанинъ, мужеского пола, христіяньского вѣроисповѣданя, єсли буде принятый управою товариства. Управа маѣ такожь право выключити зъ товариства члена, котрый ему шкодить. Управа складаѣ ся зъ 8 членôвъ, выбираныхъ на одинъ рôкъ. Рôчна членьска вкладка выносить 50 кр., а осѣдкомъ товариства єсть Новый Санчь.

Якъ видно зъ сего статута маѣ нове товариство по-при полїтичну такожь и просвѣтну цѣль и лучить немовь бы задачу нашихъ „Народныхъ Радъ“ и „Просвѣты“.

Въ справѣ подорожи Русинôвъ до Риму

приносить послѣдне — IV-те — число „Львôвско-Архіепархіяльныхъ Вѣдомостей“ зъ дня 30 марта деякі вѣсти.

Що-до дня авдіенції рускихъ путникôвъ у св. отця и часу выѣзду ихъ та кощтôвъ подорожи, оповѣщує митрополичій Ординаріятъ ось-таку вôдозву Комітету ювілейного:

„По засягненю докладныхъ информацій дотычно принятя путникôвъ удаючихъ ся на ювілей святѣйшого отця видить ся рускій Комітетъ ювілейный спонуканымъ подати до загальнои вѣдомости, що авдієнція у святѣйшого отця папы Льва XIII. для депутації рускои назначена на 29 мая с.р., для того выѣздъ зô Львова депутації ювілейнои наступить дня 20 мая с.р.

Хотячі взяти участь въ тôй депутації зволять зголошеня чимъ скорше а найдальше до 25 цвѣтня Комітетови надôслати, бо вôдъ числа участникôвъ зависить узысканье зниженя на зелѣзницяхъ а взглядно ѣзды особнымъ поѣздомъ по цѣнахъ зниженыхъ. И такъ: єсли 300 особъ зголосить ся, то даѣ зниженье [на Cormons Mestre Padua Bologna Florenz Chiusi-Римъ] пôвнôчна зелѣзниця, єсли 450 — зелѣзниця державна, єсли 200 — зелѣзниця полудневa, а італійскі, єсли бы число путникôвъ нашихъ становило що найменше 200 особъ. Такъ знижені цѣны выносили бы зъ Вѣдня 82 зр. I-ою клясою, 59 зр. II-ою клясою, а 36 зр. 50 кр. III-ою клясою туда и назадъ. Якъ на теперь рѣчи стоять, то найкористнѣйшій цѣны безъ огляду на число участникôвъ суть: на Будапештъ-Фіюме-Римъ и выносять поѣздомъ поспѣшнымъ туда и зъ поворотомъ I-ою кл. 63 зр. 80 кр., II-ою кл. 48 зр. 20 кр.; особовымъ I-ою кл. 57 зр. 40 кр., II-ою клясою 43 зр. 60 кр., а III-ою клясою 28 зр. 20 кр, — до того зô Львова до Будапешту туда и назадъ поѣздомъ поспѣшнымъ I-ою клясою 28 зр. 20 кр, II-ою клясою 20 зр., III-ою клясою 12 зр. 60 кр., а особовымъ I-ою клясою 25 зр., II-ою клясою 17 зр. 60 кр., а III-ою 11 зр.

Близшій данї дотычно помѣщеня и стравунку въ Римѣ будуть въ короткôмъ часѣ оголошенї.

Поскорѣть длятого Вп. Братя якъ духовні такъ и свѣтскі якъ найчисленнѣйше зô зголошенями до Комітету, а той удѣлить безпроволочно всякихъ пояснень и подасть остаточно якъ найдокладнѣйше часъ и мѣсце збору участникôвъ и другі до поѣздки вôдносячі ся вѣсти.“

На прошенье центральнои комісіи для обходу ювілею папа розрѣшивъ путникôвъ до Риму якъ вôдъ строгого посту такъ и вôдъ заборoны уживаня мясныхъ и молочныхъ стравъ пôдчасъ подорожи, а въ часѣ побуту въ Римѣ вôдъ острѣйшихъ правъ посту заховуваныхъ въ Римѣ.

Въ часѣ авдієнції у св. отця рускі путники зложать єму — кромѣ Петрового гроша — такожь книгу Євангелія найновѣйшого выданя и адресу зъ пôдписами галицкихъ Русинôвъ. Якъ Євангеліе такъ и адреса зъ пôдписами будуть оправленї въ стилю чисто-народнôмъ рускôмъ пôсля взору нашого руского артиста-Гуцула Шкрибляка. А що выготовленье адресы и оправа єи та Євангелія потягнуть за собою значні кошты [котрі годѣ покривати зъ Петрового гроша], то митрополичій Ординаріятъ поручаѣ Духовеньству, щобы въ недѣлю Томину зарядило на тую цѣль складки по церквахъ и зôбранї грошѣ чимъ скорше переслало просто до митроп. Консисторіи

Аркушѣ адресовї [якъ о тôмъ була недавно въ „Дѣлѣ“ коротка звѣстка] уже розôслано зô Львова урядамъ деканальнымъ зъ порученьемъ, щобы заразъ на двѣ руки розôелали ихъ особными пôслянцями урядамъ парохіяльнымъ. Урядъ парохіяльный маѣ, (пôдписавши самъ), запросити для пôдпису знатнѣйшихъ, особливо письменныхъ, парохіянъ, и заразъ вôдослати дальше. По пôдписахъ у всѣхъ парохіяхъ урядъ деканальный перешле заразъ аркушѣ Консисторіи. Митроп. Ординаріятъ поручаѣ урядамъ парохіяльнымъ, щобы при пôдписахъ ужито належитого атраменту и щобы аркушѣ выйшли чисто. Зô всѣхъ деканатôвъ аркушѣ зъ пôдписами мають наспѣти до Львова до 25 цвѣтня.

Петрового гроша на ювілейный даръ папѣ вплынуло до митроп. Консисторіи въ мѣсяци лютôмъ 1910 зр. 10 кр., а зъ попереднїми 125 зр. 14 кр. разомъ 2035 зр. 24 кр.

Галицкі школы въ свѣтлѣ статистики.

Въ мартовôмъ выпуску часописи Muzeum, орґанѣ товариства учителѣвъ школ высшихъ, помѣщена статья про галицке школьництво народне въ порôвнаню зô школьництвомъ въ иншихъ краяхъ монархіи особливо Чехіи и Долѣшнои Австріи. Числа наведенї въ згаданôй статьи выймлено зъ книжки, выданои бюромъ центральнои комісіи статистичнои у Вѣдни въ 1893 роцѣ пôдъ заголовкомъ: Statistik der allgemeinen Volksschulen und Bürgerschulen in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern, а крôмъ того покористовано ся числами зô Sprawozdania галицкои краєвои рады школьнои зъ року 1892.

Що-до народныхъ школъ представляють ся вôдносины въ Галичинѣ, въ порôвнаню зъ другими провінціями, вельми сумно. Досыть сказати, що коли въ 1850 р. було въ цѣлôмъ краю 2224 народныхъ школъ, то за 30 лѣтъ число се майже зовсѣмъ не змѣнило ся. Чия въ тôмъ вина, о тôмъ писалось и говорилось неразъ, однако признати ся до тои вины повинні ті, котрі стояли при кермѣ правленя. Ажь въ 1880 роцѣ число народныхъ школъ въ краю збôльшилось до 3167, а въ 1890 роцѣ було ихъ 3653. Але майже таке саме число школъ мала Чехія ще передъ 60 лѣтами (3.201), а теперь маѣ ихъ въ двоє бôльше, хоть тамъ число населеня менше якъ въ Галичинѣ. Про дѣяльнôсть школьнои автономіи некористно свѣдчить и число анальфабетôвъ, доходяче въ деякихъ повѣтахъ нашого краю до 90% загального числа мешканцѣвъ.

Моностроальне вôдношенье выказує уставленье числа учителѣвъ въ Чехіи и у насъ. Чехія мала въ 1890 роцѣ 20.630 учителѣвъ коли мѣжь тымъ въ Галичинѣ було ихъ всего 8.768. Самыхъ учительокъ для женьскихъ ручныхъ робôтъ єсть въ Чехіи 3.232, а у насъ всего 569, и то зъ тыхъ ледве 43 кваліфікованыхъ.

Пôсля послѣднои конскрипціи було въ Галичинѣ обовязаныхъ до школьнои науки дѣтей 1,333.294, — а зъ нихъ майже половина міліона не могла користати зъ науки, зъ причины недостатку школъ въ громадахъ. Именно зъ того числа (1,333.294) дѣтей въ школьнôмъ вѣцѣ, було записаныхъ до школы 930.201, дѣтей, а третья часть ихъ 315.074 не ходила на науку. Въ Чехіи въ тôмъ самôмъ часѣ число дѣтей, ходячихъ до школы, було о 5.469 бôльше, якъ число записаныхъ до школы, коли у насъ було менше о 311.077. Навѣть такій край, якъ Буковина, не представляє и въ десятôй части такихъ сумныхъ вôдносинъ. Въ тôмъ напрямѣ проявляє ся теперь якійсь поступъ, бо коли ще въ 1855 р. було въ Галичинѣ ледве 90.991 ходячихъ до школы дѣтей, то въ 1885 р. було ихъ вже 426.046 — не єсть се однако число, котре хоть бы въ приближеню вôдповѣдало загальному числу населеня.

Але не конець на тôмъ, що Галичина такъ бѣдна що-до школъ народныхъ. Навѣть въ тыхъ школахъ, які суть, нема достаточного числа учительскихъ силъ. И такъ, коли въ Галичинѣ въ 1890 р. на одного учителя припадало 97 школярѣвъ на селѣ, а 88 взагалѣ, то въ Чехіи на одного учителя припадало 68 дѣтей на селѣ, а 57 взагалѣ. Вôдношенье се дасть объяснити ся числомъ учительскихъ семинарій въ порôвнаню зъ другими краями монархіи. Тутъ уже вину поносить правительство, а посередно ті, котрі за-мало енерґічно домагались заспокоєня потребъ краю. Въ 1890 р. було въ австрійскôй половинѣ монархіи 70 такихъ семинарій, именно 42 мужескі, 28 женьскихъ. Зъ того числа (70) припадаѣ на Чехію 17, на Австрію Долѣшну 10, а на Галичину лише 9. Найбôльше число ученикôвъ въ семинаріяхъ выказує Чехія, бо 2798, дальше Австрія Долѣшна 1448, а ажь по нихъ приходить наша Галичина зъ числомъ 1447 ученикôвъ. Тому и вôдповѣдають позиціи державного буджету. Зъ сумы 913.520 зр., призначеной на мужескі семинаріи въ Долитавщинѣ, дôстаѣ Чехія 254.300 зр., Галичина 128.700 зр.; зъ сумы 447.200 зр. на женьскі семинаріи приходить на Галичину ледве 43.100 зр., коли на пр. Австрія Долѣшна дôстаѣ майже три разы бôльше, а то 120.400 зр.

На основѣ высше наведеныхъ цифръ приходить Muzeum до заключеня що на поли народнои просвѣты стоить Галичина дуже низько и що не треба жалувати жертвъ, гроша и труду на умыслове пôднесенье селянина.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Офіціяльні ґазеты принесли вѣсть, що д-ръ Смолька и ґр. Киньскій покликанї до палаты панôвъ на основѣ цѣсарского розпорядженя. Ажь теперь перестануть рôзні толки и комбінації, котрі розповсюднювали польскі дневники про Смольку взглядомъ єго кандидатуры до рады державнои.

Въ правительственныхъ кругахъ якъ Залитавіи такъ и Долитавіи роздумують надъ тымъ, щобы адміністраційный рôкъ скомплікованого апарату парляментарного перенести на день 1 липця. На пôдставѣ такои постановы могли бы збирати ся краєвї соймы вôдъ вересня до Рôздвяныхъ святъ, рада державна вôдъ Нового року до Зеленои недѣлѣ, а делеґації зъѣздились бы въ червни. Тогдѣ бувъ бы выглядъ, що буджеты полагодять ся всюды въ своѣмъ часѣ. Причину до такои постановы треба добачувати передовсѣмъ въ етатѣ войсковôмъ, а то за-для того, що въ червни упадають звычайно цѣны збôжа, отже и жаданя міністерства вôйны не були бы такъ великими. Высказують бажанье, щобы и Угорщина запровадила у себе змѣну адміністраційного року. Однакъ президентъ угорскихъ міністрôвъ Векерлє вôдносить ся дуже зимно до проєктованои реформы, бо не вѣрить въ єи користи.

Завтра збирають ся два соймы, именно стирійскій и ческій. Въ обохъ заносить ся на острі нарады, а то за-для антаґонізму автономічного елемéнту славяньского зъ нѣмецкимъ центромъ и зъ причины борбы поступу зъ консерватизмомъ. Особливо въ ческôмъ соймѣ стане противъ себе чотири ґрупы: Ліберальна нѣмецка лѣвиця, народовцѣ нѣмецкі, консервативна шляхта февдальна разомъ зъ старо-Чехами и молодо-Чехи. Въ справахъ народныхъ и правно-полїтичныхъ сполучить ся февдальна шляхта зъ молодо-Чехами, але выступить противъ нихъ, коли буде розходитись о справу поступу и свободы. На тôй пôдставѣ можна бы комбінувати, що мѣжь молодо-Чехами и ліберальною лѣвицею найдуть ся певні точки згоды, котрыхъ шукали вже минувшои сесіи державнои рады, однакъ якось не могли найти. Отже и теперь сумнѣвне, чи при сесіи сойму удасть ся вынайти які точки. Сполучена лѣвиця маѣ въ собѣ закраску централістично-ґерманізаційну, або иншими словами, она єсть сторонництвомъ мѣщаньско-капіталістичнымъ, коли мѣжь тымъ молодо-Чехи становлять партію автономічно-народну. Ихъ интересы супротивні. Скорше можна бы надѣяти ся згоды молодо-Чехôвъ зъ нѣмецкими народовцями, бо вже при послѣднôй сесіи рады державнои помѣчувались подекуды заходы зближеня одныхъ и другихъ. Впрочôмъ недалека будучнôсть покаже.

Буджетъ войсковый зновъ збôльшить ся. Мы згадували свого часу, що маѣ наступити доповненье армії о девятьохъ жовнѣрôвъ при кождôй компаніи. Сю ухвалу переведено вже того року въ 25 полкахъ, черезъ що рôчні выдатки зросли о 553.490 зр. Крôмъ того міністерство вôйны задумуе выступити передъ делеґаціями зъ жаданьемъ нового кредиту на збôльшенье артилєріи и на перебудованье касарень и баракôвъ въ Галичинѣ. При осѣннôй сесіи міністерство краєвои обороны предложить проєктъ о збôльшеню краєвои обороны въ тôмъ напрямѣ, щобы внутрѣшна орґанізація и чисельна сила зрôвноважилась зъ угорскою армією гонведôвъ. Правительственні проєкты ще не выготовленї, але вже теперь кошты задуманои реорґанізаціи выносять до 20 міліонôвъ.

Угорскій парлямéнтъ зôбравъ ся нинѣ на дальшій засѣданя. На порядку дневнôмъ стоить проєктъ міністерства гонведôвъ, котрый — мимоходомъ сказавши — стрѣне ся зъ сильною опозицією. Потôмъ послѣдуе дебата надъ закономъ фінансовымъ, котрый набравъ въ Угорщинѣ значѣня полїтичного. Однакъ закимъ палата полагодить тї справы, правительство предложить зъ-першу проєктъ введеня цивільныхъ метрикъ.

Про мадяризацію угорскихъ Словакôвъ взявъ ся широко толкувати „Pester Lloyd“ зовсѣмъ въ явный способъ. Звѣстна рѣчь, що Мадяры деґенерують ся, число правдивыхъ потомкôвъ Арпадôвъ завмираѣ, отже попадають очевидячки въ конечнôсть затраты своєи породы. Щобы недопустити сего, заходять ся всѣма силами коло мадяризації славяньского племени, очевидно щобы скрѣпити мадярскій елемéнтъ на Угорщинѣ. Тымъ то пояснюють ся всѣ заборoны угорского правительства, звернені противъ народного розвитку угорскихъ Славянъ. „Pester Lloyd“ подаѣ способы, якъ можна бы найскорше довершити мадяризацію, бо дотеперь она йде дуже повôльнымъ темпомъ. Нагоду до такои темы, подала згаданôй ґазетѣ брошура про питанье народностей.

——

Французске міністерство вôйны оголосило въ своѣмъ орґанѣ „France militaire“ выказ вартости цѣлои арміи воєннои у Франціи зъ кôнцемъ 1889 р. Пôсля датъ выносила она два и пôвъ мілярда франкôвъ. Найважнѣйшу позицію займаѣ артилєрія, бо представляє бôльше якъ пôвтора міліярда фр. вартости. Проче выдано на войсковї умундурованя и запасы магазину. Въ порôвнаню зъ 1888 р., отже въ протягу одного року зросли французкі матеріялы воєннї о 148 и ½ міліона фр. Теперь загальна сума выносить надъ три міліярды.

Опорожнене міністерство по Ріботѣ ще не зложене. Вправдѣ доходили вѣсти, що Мелінови удало ся скласти новый кабінетъ, однакъ найновѣйші телеґрамы здементували сю вѣдомôсть. Подають лише проєктованыхъ кандидатôвъ на поодинокі вôддѣлы міністерства.

——

Нѣмецкі часописи, особливо консервативні дораджують правительству, щобы понехало проєкту войскового. Они вказують на те, що споры зъ парляментомъ не вплынуть на добрі результаты, бо-жь нѣяке сторонництво не стоить за проєктомъ. Навѣть коли-бъ розвязано парлямéнтъ и розписано нові выборы и тогдѣ не зъєднаѣ собѣ правительство бôльшости. Красше поставити новый проєктъ на скромне збôльшенье оружнои силы въ часѣ покою и вôдкинути дволѣтну войскову службу. Орґанъ Бісмарка Hamb. Nachr. высказує майже той самый поглядъ и додаѣ, що старый цѣсарь Вільгельмъ не бувъ бы згодивъ ся нѣколи на таку реформу войскову.

НОВИНКИ.

— **Въ Велику пятницю** дня 7 н. ст. цвѣтня о годинѣ 3½ зъ полудня вôдспѣваѣ хоръ питомцѣвъ въ семинарицкôй церкви слѣдуючі страстні псальми:

1. Бортнянського: „Благообразный Іосифъ“ (a moll).
2. Бортнянського: Концертъ № XVII. „Коль возлюбленна селенія Твоя, Господи.“ (F dur).
3. Лавровского: „Искупилъ ны єси“ (A dur).
4. Бортнянського: Концертъ № XXI. „Живый въ помощи Вышняго“ (f moll).
5. Гайдна: „Боже мой, по что мя єси оставилъ“ (f moll).
6. Бортнянського: Концертъ № XXIV. „Возведохъ очи мои въ горы“ (a moll).

— **Ц. к. староство въ Камѣнцѣ струмиловôй** — якъ доносить „Галичанинъ“ — не тôлько що переслухувало много селянъ зъ Дернова и зъ другихъ громадъ зъ нагоды збиранья пôдписôвъ на петицію „Русскои Рады“ до цѣсаря противъ реформы правописи рускои, — але й вôдступило цѣле дѣло ц. к. прокураторіи державнôй, а тая поручила ц. к. судови повѣтовому въ Камѣнцѣ перевести слѣдство противъ о. Іосифа Красицкого зъ Дернова о злочиньство зъ §. 98 закона карного [публичне насиліе черезъ примусъ] и о переступленье закона о товариствахъ. Судъ переслухавъ уже 15 селянъ зъ Дернова. Причину до того слѣдства приписуе „Галичанинъ“ доносови бувшого громадского писаря зъ Дернова, котрого характеризуе яко пяницю и дефравданта. На основѣ того факту „Галичанинъ“ выводить, що нѣбы-то „весь“ нашъ нарôдъ стоить за россійщиною „Русскои Рады“ и заявивъ бы се пôдписуваньемъ єи петиції, але ц. к. староства тому перешкаджають, — отже нехай послы зъ партіи „Галичанина“ замаркують для будущихъ історіографôвъ въ соймѣ, що реформа правописи вводилась у насъ противъ волѣ „русского“ народу. — Выводы „Галичанина“ зъ факту описаного слѣдства въ Камѣнцѣ нагадують пословицю „говори Климе, най твоє не гине“! Инша рѣчь тото слѣдство зъ причины доносу писаря, а инша рѣчь — „весь“ нарôдъ галицко-рускій. Мы, розумѣесь, стоимо за свободою петиціонованя и нѣколи не станемо по сторонѣ власти, коли тота нарушуе права горожаньскі, якъ и не допускаємо, щобы о. Красицкій при збираню пôдписôвъ на петицію „Русской Рады“ допустивъ ся якогось злочиньства. Однакожь зъ того, що зайшло въ Каменецкôмъ, зовсѣмъ не може выходити, щобы не то „весь“ нарôдъ рускій, але бодай въ значній части вôддавъ ся пôдъ командо „Русской Рады“ и „Галичанина“. Що петицію пôдписала якась частина урядôвъ деканальныхъ, приходскихъ и кôлька тысячь селянъ, — се нѣчого не доказуе, бо насамперед се не „весь“ нарôдъ, анѣ навѣть не значна часть єго, а по друге: що-до селянъ, то навѣть самі члены выдѣлу „Русской Рады“ мусять признати, що селяне, пôдписавшій петицію, рѣчи не розумѣли и розумѣти не можуть, а пôдписали, бо имъ казано. Поминаємо вже то, що декуды, якъ звѣстно, пôдписувано за покотомъ навѣть семилѣтнї дѣти... Цѣлу комедію зъ тыми петиціями розумѣемо мы, розумѣе сама „Русская Рада“, розумѣе и правительство. [„Русская Рада“, коли-бы була брала рѣчь на серіо, була бы свою петицію до цѣсаря уложила въ языцѣ рускôмъ, а не въ жарґонѣ россійскôмъ.] По міністерскôмъ затвержденю ухвалъ анкеты рускихъ педаґоґôвъ друкуєсь уже цѣла серія книжокъ для школъ народныхъ и середныхъ новою правописію [одинъ пôдручникъ релїґіи для высшои ґімназіи уже й

выйшовъ зъ друку] — то нема и не може бути бесѣды о якôмсь касованю розпорядженя міністерского. Але коли сторонники „Русской Рады“ и „Галичанина“ хотять петиціонувати, то — хочь и якъ тутъ рѣчь прикра, що до тои справы втягає ся и баламутить ся несвѣдущихъ селянъ, — заборонити имъ того не можна, бо право петиціонованя запоручене есть конституцією. Русины-народовцѣ шлють петиціи о реформу выборчу, а коли „старѣ“ волять слати петиціи о „Ѣ“ — нехай же имъ того не збороняє анѣ каменецке анѣ нѣяке ц. к. староство!

— **Холѣра.** Позаякъ небезпечнôсть холеры въ Галичинѣ есть велика, то намѣстництво львôвске вôзвало лѣкарѣвъ, котрѣ хотѣли бы приймити обовязокъ лѣченя недужихъ холеричныхъ пôдчасъ пошести, щобы зголосили ся до бюра санітарного въ намѣстництвѣ. Принятымъ лѣкарямъ и хірургамъ запевняє ся крôмъ звороту коштôвъ подорожи денній дієты по 10 зр., котрѣ въ мѣру мѣсцевыхъ обставинъ можуть бути пôдвышенѣ до высоты 15 зр. Крôмъ того звертає намѣстництво увагу на ту обставину, що вдовы и сироты по лѣкаряхъ помôчничихъ, котрѣ въ службѣ заразили ся и упали жертвою свого званя, мають такѣ самѣ права до пенсіи вдовинои и додатку на выхованье дѣтей, якъ вдовы и сироты по лѣкаряхъ стоячихъ въ службѣ державнôй. — Про холеру въ Кудринцяхъ, повѣта борщѣвского, доносить урядова газета, що у двохъ недужихъ, про котрыхъ занедужанье мы доносили, сконстантовано въ вôдходахъ бацілѣ холеричнѣ. Дня 1 и 2 н. ст. цвѣтня занедужали въ Кудринцяхъ знôвъ двѣ особы на холеру. До Кудринець выѣхали передвчера инспекторъ санітарный д-ръ Ляховичь и концепістъ бюра санітарного д-ръ Розенбушь.

— **Префектъ конґреґаціи о розширеню вѣры** кардиналъ Ледоховскій прислався на руки Є. Е митрополита Сильвестра письмо зъ 9 марта зъ похвалою и благословеньемъ вôдъ папы за всѣ маніфестаціи Русинôвъ, якѣ вôдбули ся въ папскій день ювілейный у Львовѣ и по краю.

— **Великій огонь** знищивъ вчера въ Пôдгайчикахъ коло Рудокъ майже 100 селяньскихъ загородъ, церковь и школу. Трое дѣтей згинуло въ полумѣни.

— **Юлій Каанъ**, совѣтникъ міністерства справъ внутрѣшныхъ, звѣстный зъ голоснои дебаты въ радѣ державнôй въ справѣ „Фенікса“ пôйшовъ на пенсію за-для „зôпсованого здоровля“. При тôй нагодѣ одержавъ бодай хрестъ ордеру Леопольда.

— **Отвôренье ґімназіи въ Бучачи** зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ и **рôвнорядныхъ клясъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Коломыи** наступить пôсля урядового оповѣщеня „Wien Ztg.“ зъ початкомъ 1893/4 року.

— **Въ справѣ кс. Стояловского** доносять, що причиною его увязненя въ Краковѣ есть заряджене ще передъ трема мѣсяцями судомъ цѣшиньскимъ слѣдство въ справѣ напечатанои кс. Стояловскимъ брошуры: Vor das Weltgericht. Тоту справу передано теперь судови краковскому, а сей долучивши до того слѣдство зъ причины друкованыхъ минувшого року въ Wiefcu статей пôдъ заг.: Słowa prawdy приказавъ кс. Стояловского увязнити. Розправа въ тôмъ процесѣ вôдбуде ся имовѣрно сего лѣта передъ судомъ присяжныхъ въ Краковѣ.

— **Въ справѣ реформы ординаціи выборчои до рады державнои** констатують чески дневники и пôдносять, що зъ Галичины вôдъ рускихъ громадъ увôйшло до рады державнои двѣста й кôлькадесять петицій. Нѣякій другій изрôдъ такого числа петицій не выславъ.

— **Архикнязь Альбрехтъ** обходивъ вчера гарнѣ роковины. Вчера минуло 30 лѣтъ вôдъ коли надавъ цѣсарь архикнязеви найвысше достоиньство войскове въ Австріи т. є. польного маршалка австрійскои арміи. За цѣлый той часъ бувъ Архикнязь Альбрехтъ окрасою арміи и взôрцемъ честнотъ вояка. Длятого й пôдвластнѣ люблять его якъ вôтця, а при вчерашныхъ роковинахъ складано зъ усѣхъ сторôнъ старенькому ювілатови желаня.

— **Президентъ зелѣзниць державныхъ д ръ Билиньскій** выѣзджає другого тыждня на инспекцію зелѣзнихъ дорôгъ галицкихъ и буковиньскихъ.

— **Коли мы того дôждемось?** Послѣдна конскрипція выказала, що въ Чехіи зросло число жидôвъ за послѣдныхъ 10 лѣтъ зъ 94.449 на 94.479 т. є. всего о 30, кажемо о трицять осôбъ. Що число жидôвъ релятивно павѣть зменшилось въ Чехіи, доказує ще й се, що въ 1880 роцѣ припадало на 10.000 мешканцѣвъ 170 жидôвъ, а въ 1890 вже лише 162 Що за щасливый край — Чехія!

— **На фондъ будовы рускихъ церквей** надôслала епископска консисторія въ Станиславовѣ на руки нашои адміністраціи 21 зр. 40 кр., зложеныхъ о. Вас. Долиньскимъ парохомъ зъ Серафинець.

— **Архіепископъ прагскій, кардиналъ Шенборнъ** выдавъ бувъ розпорядженье, въ котрôмъ приказавъ у всѣхъ костелахъ своеи епархіи вôдправляти страстнѣ богослуженя не по чески лише по латинѣ. Се розпорядженье выкликало въ деякихъ мѣсцевостяхъ немилѣ для кардинала демонстраціи, бо скоро почато спѣвати пѣснѣ страстнѣ по латинѣ, богато Чехôвъ остентативно выходило зъ костелôвъ. Пôдмѣска громада прагска выслала до архіепископа меморіялъ, въ котрôмъ енергічно протестує противъ его розпорядженя.

— **Вынаходець способу щѣпленя холѣры** россійскій лѣкарь д-ръ Хавкинъ, удавъ ся до Индій, щобы выслѣдити дѣланье свого вôдкрытя на людехъ. Вôнъ заосмотривъ ся листами знатнѣйшихъ дипльоматôвъ Франціи и Анґліи до властей индійскихъ, котрѣ зъ горы вже заявили готовôсть прийти ему въ помôчь. Д-ръ Хавкинъ задумує лишитись въ Индіяхъ цѣлый рôкъ и зорґанізувати въ Калькутѣ спеціяльный комітетъ щѣпленя холѣры. Головна цѣль его подорожи — провѣрити лѣчничѣ наслѣдки своеи методы означеньемъ въ числахъ смертности на холеру мѣжь щѣплеными а не щѣплеными. Д-ръ Хавканъ хотѣвъ робити досвѣды минувшого року на людяхъ въ Европѣ, але власти зборонили ему.

— **Найбôльшою обидою въ Японѣ** уважаєсь слово „говенкукідойо“, т. є. рыба безъ остей. Редактора одного дневника, котрый назвавъ тымъ словомъ провôдникôвъ противнои партіи політичнои, засудили японьскій суды на рôкъ тяжкои вязницѣ. Се зовсѣмъ льоґічно. Рыба безъ остей перестає бути рыбою, а въ перенесенôмъ значѣню она означає чоловѣка безъ характеру, т. є. чоловѣка, котрый переставъ бути чоловѣкомъ.

— **Кôлько єсть жидôвъ на свѣтѣ?** Annuaire Israelite подає пôсля найновѣйшихъ обчисленъ, що на цѣлôй кули земнôй живе теперь 6,300 000 жидôвъ. Пôсля выказу Annuaire Isr. есть жидôвъ: въ Нѣмеччинѣ 562.000; въ Австро-Угорщинѣ 1,644,000; у Франціи 130.000; въ Италіи 40.000; въ Голяндіи 82 000; въ Румуніи 265.000; въ Россіи 2,552.000 (зъ того лише въ Конґресôвцѣ 768.000); въ Туреччинѣ 104.000; въ Бельґіи 3.000; въ Швайцаріи 7.000; въ Болгаріи 10.000; въ Даніи 4.000; въ Испаніи 1.900; на Ґібральтари 1.500; въ Греціи 3.000; въ Сербіи 3.500 въ Швеціи 3.000; въ Єгиптѣ 8.000; въ Тунісѣ 5.000; въ Марокко 60 000; въ Тріполісѣ 6.000; въ Абісиніи 200.000; въ Сполученыхъ Державахъ 230.000; въ иншихъ мѣсцевостяхъ Америки 20.000; въ Океаніи 12.000; въ азійскôй Туреччинѣ 195.000; на Сибѣри 47.000; въ Персіи 18.000; въ Азіи середнôй 14.000; въ Индіяхъ 19.000; въ Хинахъ 1.000. Взагалѣ пôсля частей свѣта: въ Европѣ 5,400 000; въ Африцѣ 350.000; въ Америцѣ 250 000; въ Австраліи 12.000, а въ Азіи 310.000.

Надôслане.

Rohseidene Bastkleider fl. 10 50
per Stoff zur kompleten Robe und bessere Qualitäten — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11.65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert. Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). Porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (3)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), **Zürich.**

Наука, штука и література.

— **„Дзвôнка“ ч. 7.** мѣститъ: „Писанки“ (повѣрie народне — стихъ), О. Васюты „Воскресеніе Христово“ (стихъ); В. Чайченка „Про дикихъ людей мысливцѣвъ“ (дальше); В. Ш. „Великдень“ (прозою); Днѣпровои Чайки „Тополѣ“ (оповѣданье); Т. Шевченка „Думку“; Петра Рогача „Безъ Бога нѣ до порога“; Наталки Полтавки „Оксанка Ревуха“ (справдешнѣ подѣ.); Зъ народныхъ устъ „Соловйове гнѣздочко“ и В. Чайченка „Журавель та воробець“ (байка). Илюстрація представляє хвилю посвященя паски коло сѣльскои церкви въ Тишкôвцяхъ коло Городенки — пôсля фотоґрафіи проф. Волод. Шухевича.

— **„Правды выпускъ XLIX** за мѣсяць марець подає такій матеріялъ: В. Короленка „Тѣни“. фантазія (конець буде.); Поему Сивенького „Божественна комедія Дантова“ (некло — пѣсня пята); Чернигôвця листъ другій; С. Ю. „Сучасный Украинець у весѣльныхъ звычаяхъ и пѣсняхъ“ (конець буде); В: *_* (стихъ) и „Людскій вѣкъ“ (стихъ); Школиченка „Выгнанець“ (зъ В. Ґіґа) и „На смерть „Галицкой Руси“ (стихи); Вѣсти зъ Кіѣва, и зъ Харкова; Лаврина „Тирольскій плащь“ (образокъ зъ житя рускухъ буршôвъ); оріґінальну статью П. М. „Літературнѣ змаганя Словѣнцѣвъ“; Некрольоґъ В. Н. Карачевского-Вовка; Зъ рады державнои; сучасну хроніку, критичнѣ и бібліоґрафічнѣ замѣтки. Въ додатку третій аркушь Метаморфозъ Овіда.

— **Зеркала ч. 6** вызначуєсь богатымъ змѣстомъ и щирымъ дотепомъ. Замѣтнѣйшій статьѣ: Люб. Селяньского „Польскимъ ґазетярамъ за ихъ злобу“; В. Чайченка „Недорѣки та калѣки“; Капраля Ваця „Abrichterunok Руси“ и т. д. Въ тôмъ числѣ стрѣчаємо кôлькохъ новыхъ писателѣвъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Президія суду окружного въ Бережанахъ розписує конкурсъ на посаду ведучого книги ґрунтовѣ зъ поборами X клясы ранґи при судѣ въ Рогатинѣ. Поданя треба вносити до 15 н. ст. цвѣтня. — Президія суду окружного въ Станиславовѣ оголошує конкурсъ на посаду судьѣ повѣтового въ Товмачи. Подавати ся треба до 20 н. ст. цвѣтня. — Окружна рада шкôльна въ Рогатинѣ розписує конкурсъ на посаду учителя при школѣ 1-клясовôй въ Конкольникахъ зъ платнею 450 зр. Поданя треба вносити до 15 н. ст. мая. — Окружна рада шкôльна въ Камѣнцѣ розписує конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Дерновѣ, Язеници рускôй, Нагôрцяхъ, Нивичахъ, Ордовѣ, Побужанахъ, Стриганцѣ, Волици бариловôй и Волици деревляньскôй та на посады молодшихъ учителѣвъ въ Радеховѣ и Добротворѣ.

Телеграмы „Дѣла“

Прага 5 цвѣтня. Комісія для розмеженя округôвъ рѣшила утворити чески суды окружнѣ въ девятьохъ мѣстахъ.

Вѣдень 5 цвѣтня. Міністеръ скарбу д ръ Штайнбахъ одержавъ вôсьмодневну вôдпустку и выѣхавъ до Мерану.

Бѣлградъ 5 цвѣтня. Правительство буде мати въ скупштинѣ бôльшôсть 9 голосôвъ.

Парижъ 5 цвѣтня. Навпослѣдъ удало ся зложити нове міністерство.

Берлінъ 5 цвѣтня. Россійско-нѣмецкѣ договоры торговельнѣ мабуть розбили ся.

Лондонъ 5 цвѣтня. Папа надѣлить суджену Фердинанда князя Болгаріи золотою рожею.

Чікаґо 5 цвѣтня. Робôтники, що працюють при выставѣ застрейкували. Домагають ся пôдвысшеня плятнѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

Вп. І. Фол. въ Бѣл. Кам. и **Вп. О. Мам** въ Стр. Бажанѣ аркушѣ до повѣстей, вычерпанѣ. Можна лишь цѣлѣ дотичнѣ томы за половину цѣны дôстати. — **Вп. Др. Ок.** въ Себ и **Вп В. Гр.** въ Тер. Не можемо выслати, бо числа вычерпанѣ.

Надôслане.

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
у Львовѣ, ул. Скарбкôвска ч. 19
приймає всякѣ замовленя на одяги цивільнѣ, войсковѣ и для Вп. Духовеньства и выконує скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшôй цѣнѣ. 4562

!Нема сивины!
CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.
Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

Зр. 50.000 а. в.
можна выграти вже 5 н. ст. мая одною промесою 3% льосу кредитового земского лише за 1 зр. 50 кр.
въ конторѣ вымѣны
КЩА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 4—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ
Дôмъ банковый и Контора вымѣны
У ЛЬВОВѢ
купує и продає всякѣ листы заставнѣ, 5% Обліґації комунальнѣ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѣ и приватнѣ, Монеты австрійскѣ и заграничнѣ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідньйше.** Переказы на бôльшѣ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 12—?

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякѣ сосуды беднарскѣ въ моѣй торговли товарôвъ корѣнныхъ винъ и делікатесôвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 8—30

Заразъ до вынаймленя
Склепъ корѣнный
зъ комнатою до снѣдань въ дуже добрôмъ мѣсци [дôмъ руского священика.] 4645 3—3
ул. Паньска ч. 27. Львôвъ.

Всѣ до жида!
Десять лѣтъ истнує моя торговля, а найменше пôдпирають есвси. Теперь устроивъ я 3 вôддѣлы: I. Гардероба мужеска нова и выбôръ матерій, бѣля та останкôвъ; II. Гардероба дамска нова; III Гардероба рôзна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.
Прошу мене пôдпирати. 4631
Зъ поважаньемъ
ЯЩИШИНЪ
у Львовѣ, будынокъ театральный.

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ
Е. и І. ФРІДРІХÔВЪ
у Львовѣ
поручає всякѣ роды мыла, господарскѣ и тоалетовѣ, свѣчки церковнѣ, мілевѣ, крохмаль, соду, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскôй ч. 13. 7—15

Со-
рочки мужескѣ, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣряки, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.
поручає найдешевше
Павло Лянґнеръ
передъ тымъ
БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ
у Львовѣ улиця Галицка ч. 16
Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537
Цѣнники на жаданье даромъ.

Приряды до ратованя худобы въ случаяхъ давленя, здутя и т. ин. по зр. 6·50 поручає Петро **Хшановскій**, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ Катедры). 4595

„ИМПРЕССА“
аґенція анонсôвъ
у Львовѣ 4646
подає найнизшѣ цѣны для анонсуючихъ ся. Оголошеня приймає до всѣхъ дневникôвъ, адреса якъ высше.

Дякъ въ середнôмъ вѣцѣ, зъ добрымъ голосомъ, може учити дѣтей спѣву на чотири голосы, глядає посады и просить Вч. Духовеньство и Чч. громады удавати ся зъ завѣдомленьемъ до: **Теодора Помастка, дяка въ Сокали**, улиця Шляхотска.
4670 1—3

Тутки циґаретовѣ
електрично стисканѣ зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика Г. Пйонтковского, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вôдборѣ 1000 4618 штукъ franco. 14—30

ЮСИФЪ ФРІДЛЄНДЕРЪ
ФАБРИКА МАШИНЪ
и знарядôвъ рôльничихъ
у ВѢДНИ

поручає на надходячій сезонъ своя знаменитѣ выробы патентованѣ, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.
Незвычайно догôдни услôвя сплаты.
Цѣнники franco и дармо.
Заступникъ на Галичину Юліянъ Топольницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.
Складъ взорôвъ тамъ-жe.
Глядає ся аґентôвъ на провінцію. 4615 6—10

Вже появилось просторонно оброблене и духовною властію одобрене сочиненье:
ЖИТЬЯ СВЯТЫХЪ
гр. кат. Церквою почитаныхъ на кождый день въ роцѣ, зôбравъ:
Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.
Цѣле сочиненье обнимає 110 друкованыхъ аркушôвъ въ IV томахъ и подає на кождый день въ роцѣ повный и вѣрный образъ житья кождого Святого, его честнотъ, подвигôвъ и смерти зъ додаткомъ отвѣтныхъ поясненій и наукъ духовныхъ.
Цѣна продажи сочиненья: 10 зр. — для церквей и селянъ понижає ся на: 8 зр. 50 кр. — получити можно лишь у автора. 4568

Дякъ укôнчившій въ Денисовѣ курсъ науки музикального спѣву зъ середнымъ успѣхомъ и добрый рускій патріотъ глядає доброго мѣсця на село. Може добре вести й пасѣку. Ласкавѣ зголошеня прошу надсылати найдальше до Томинои недѣлѣ до: **Петра Заганяча, дяка въ Купчинцяхъ** почта Ходачкôвъ 4651 великій. 1—6

Тутки циґаретовѣ неклиєнѣ!
зъ найлѣпшои бибулки французскои
1.000 штукъ вôдъ **1 зр.**
поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львôвъ** Гот. Жоржа
Опакованье *дармо.* 4594
При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 22—83

АНТ. ЩЕРБА
МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ
во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.
має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою вôдъ року 1873 истнуючу
РОБôТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ
пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.
Всѣ ласкавѣ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

О половину зниженѣ цѣны
для передплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“
на давнѣйшѣ томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т. I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.
Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

Не пôдпадаючи заразѣ дуже плôдни и мучни

„Бараболѣ бѣли чудесни“

и **„Сини великаны“** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ дôбръ ґр. А Марассé въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 8—20

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякі роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, споѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншій цѣлковито выкôнченій прикрасы** церковній. 4641 4—150

Вôдновлюю старѣ иконы и инші ръчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2 — *у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2*

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кôнчить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одягôвъ, за-для закупна бôльшои скôлькости, — то продаю ихъ по значно зниженôй цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригôдного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елегантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Альойсій Гібнеръ

Львôвъ, Рынокъ ч. 38

для пп. *реставраторôвъ, властителѣвъ готелѣвъ, господарствъ домашныхъ* и т. д.

по найнизшихъ цѣнахъ

зубни выдовбачѣ

зъ дерева цитринового и осикового округло и плоско выгладженій.

При бôльшôмъ закупнѣ вôдповѣдный рабатъ. 4620

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Театральна ч. 8.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ нôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключевй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшій сумы**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побольшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає також въ силу договору заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякі поясненя подають Аґенты, установлений у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ також

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

ВАЖНЕ!

Въ новоустроєнôй ятцѣ для ц. к. ґарнізону мѣста Львова **при ул. Театральнôй ч. 20** (коло Народного Дому)

продає ся найлѣпшій роды мяса

зъ тученыхъ волôвъ тутъ рѣзаныхъ

по найдешевшихъ цѣнахъ

Для выгоды Вп. Публики склепъ отвореный також вôдъ пôвъ до 7 до 8 вечеромъ зъ выимкою недѣль якъ звычайно до пôвъ до 12 передъ полудньмъ.

4643 3—3 **В. ФЕЛЬДЪ**

доставець мяса для ц. к. ґарнізону мѣста Львова.

АВІЗО.

Львôвскій експортъ пива ВЪ ФЛЯШКАХЪ

улиця Сикстуска число 8.

Повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що удержує вôдъ нинѣ и дальше обильный складъ винъ австрійскихъ, угорскихъ, італійскихъ и заграничныхъ и зарядивъ для выгоды Вп. Публики, що буде имъ вино доставляти до домôвъ

Звертаємо особливо увагу на ти роды:

1. Hegyalia	фляшка велика по	50 кр.
2. Ерлявске вино червоне	„ „ „	50 „
3. Дальматиньске	„ „ „	45 „
4. Кльостернайбурґеръ	„ „ „	50 „
5 Італійске (островъ Капрі)	„ „ „	46 „
6. Пиво експортове	„ „ „	8 „
7. Портеръ живецкій [Saybuscher Porter]	„ „ „	12 „

Продаємо длятого по такихъ низькихъ цѣнахъ, щобы кождôй родинѣ можна було куповати. Кошты пересылки обчислюють ся якъ найдешевше 4648 2—10

Доносимо ще, що наша фірма змѣнена и зовесь:

Львôвскій Експортъ пива и вина въ бутелькахъ

ул. Сикстуска ч. 8. Телефонъ ч. 379.

АДОЛЬФЪ ЗІЛЬБЕРШТАЙНЪ

ОПТИКЪ и МЕХАНИКЪ

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 9, и рôгъ ул. Сикстуской

поручає на сезонъ будôвляный

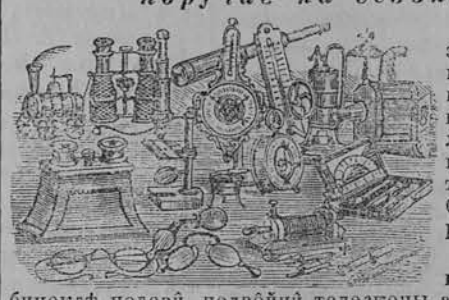

Пп Пôдприємцямъ будовы зелѣзничои, судôвничимъ, инженерамъ. архітектамъ въ найбôльшôмъ выборѣ **въ фабрикъ першорядныхъ**: Инструменты нівеляційни, латы, тычки до трасованя, угольницѣ, пляніметры, тасьмы сталевй и полотняни лібеллѣ, прямовисники, метры, райсцайги и т. ин.

Найбôльшій выбôръ найдешевше Льорнетки театральни, биноклѣ полевй, подвôйни телескопы англійскій, барометры, термометры, компасы, люпы, мікроскопы. **Найновѣйшій льорнетки дамскі** въ рôзныхъ справахъ, окуляры, цвікеры. 4640 2—10

Машинки електрични зъ постôйною и перерывающою струєю, рôзни батеріи. Телефоны, урядженя дзвонкôвъ електричныхъ и громозводôвъ заводить у Львовѣ и на провінціи по умѣренныхъ цѣнахъ. Всѣ направы входячій въ обсягъ яптики и механики выготовляє якъ найскорше

Замовленя зъ провінціи полагоджує вôдворотною почтою.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

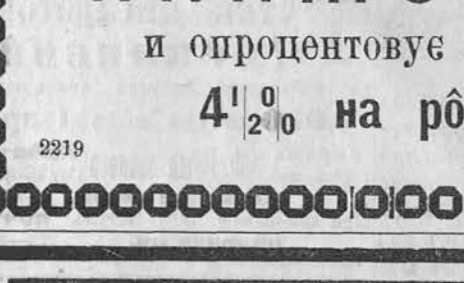

обôймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ також поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (також на раты). 4582 30—?

МАҐАЗИНЪ НОВОСТЕЙ

пôдъ фірмою

ВІЛЬГЕЛЬМЪ СИДОРЪ

Львôвъ, площа Марійска

обôймивъ я по моѣмъ зятю зъ днемъ 1 н. ст. марта 1893 р., значно єго побôльшивъ и заосмотривъ такими товарами:

Матерія вовняна модна рôзнобарвна и чорна, **Сатины французскй, Левантины, Перкалѣ, Батисты, Полотенця, Зефіры** и т. ин. Також завѣвъ я **полотна, шіртінґи, шіфоны, дымки. ручники, хустки до носа, столове бѣлье и т. ин.**

Наведенй товары спровадивъ я зъ першорядныхъ фабрикъ и продаю ихъ по **цѣнахъ приступныхъ.**

Зъ высокимъ поважаньемъ

Каролъ Матлясъ.

Товары зъ давныхъ припасôвъ продаю по цѣнахъ значно зниженыхъ. 4643 3—3

Найдешевше жере о до закупна рѣчей церковныхъ

НА СВЯТА

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всечестному Духовеньству и Братствамъ церковнымъ на свята Воскресенія Христового:

Плащеницѣ монахійскои роботы на полотнѣ и шовку, Євангелія, Кивоты, Воскресенія, Образы процесіональній, Артосы и образы до цѣлованя, Чашѣ, Пушки, Лодки, Кадильницѣ, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ, Павуки, Фаны, Хоругви, Хрестній фелоны, Стихарѣ, Дальматики и Бальдахини.

Вôдъ часу вôдкрытя моєи торговлѣ зазнавъ я въ протягу сихъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ такъ много розличныхъ взглядôвъ вôдъ Всечестного Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ и т. п. Земляковъ и за се то складаю мою найсердечнѣйшу подяку, заразомъ поручаю на дальше мою нову торговлю ласкавымъ взглядамъ а моимъ стараньемъ усильнымъ буде на тіи-жъ собѣ заслужити.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

Властитель першои Перемыскои рускои торговлѣ рѣчей церковныхъ.

4448 11—?

Перша Перемыска руска Торговля рѣчей церковныхъ поручає на свята ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО!

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр. Па по 76 зр. за 100 кільограмôвъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільогр. по 20 кр. и 31 кр. за кільограмъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільограма.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стацiи зелѣзничои. 4038

Контора мѣстова ул. Гетманьска 22

Фабрика штучныхъ навозôвъ

спôлки командитовои

ЮЛІЯНА ВАНҐА у Львовѣ

значно побôльшена введеньемъ въ рухъ машинъ найновѣйшихъ системôвъ **поручає по цѣнахъ нисшихъ якъ яка небудь инша фабрика** и при пайдогôднѣйшихъ услôвіяхъ сплаты, головно пôдъ весняній засѣвы

розложену сѣрчаною кислотою

Муку кôстяну и суперфосфаты

зъ ґаравтією найвысшихъ процентôвъ

въ водѣ розтворенои кислоты фосфоровои и азоту легко ассімілюючого ся въ земли.

Цѣнникъ и способъ уживаня высылає ся на жаданье оплачено вôдворотною почтою; устній поясненя удѣляє ся **въ конторѣ пôи ул. Гетманьскôй 22** вôдъ год. 9½ до 1 и вôдъ 3½ до 7. 4639 4—8

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 68. Львôвъ, Субота 27 марта (8 цвѣтня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на непередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинаєсь **другій чвертьрôкъ выдавництва „Дѣла“**. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою **передплаты** и зъ вырôвнаньемъ **залеглостей**, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности черезъ **здержанье высылки часописи** тымъ Вп. Читателямъ, котрѣ въ пору не зложать передплаты а взглядно не вырôвнають залеглостей.

Христосъ воскресе!

На завтрѣшный свѣтлый празникъ Воскресенія Христа пересылаємо нашимъ Впов. читателямъ и всѣмъ Русинамъ найсердечнѣйше поздоровленье: Щасливыхъ и веселыхъ святъ! Христосъ воскресе!

Празникъ Воскресеня Христового, — припадаючій у насъ до того въ пору, коли й мати-земля встає изъ зимового завмертя до живого руху и убираєсь въ буйный шовкъ зеленый та въ роскôшнѣ цвѣты, — мусить будити веселôсть и радôсть, мусить напувати щастьемъ кожду людину, хочь-бы и якъ тяжке, невôдрадне було ѥи житье.

Тую радôсть, веселôсть и щасливôсть въ дни Воскресного празника вôдчувають — такъ само якъ одиницѣ — такожь цѣлѣ суспôльности, цѣлѣ народы, хочь-бы и якъ тяжке, невôдрадне було ихъ житье-бутье.

Гомôнъ грôмкого тріюмфального христіяньского восклику „Воскресе!“ — електризуе якъ поодиноку особу, такъ и міліонову громаду, крѣпить и дъ-горѣ пôдносить — хочь-бы й найбôльше пригноблену злощастями, несповненими надѣями, кривдами и неправдою... Воскликъ той и найбезталаннѣйшому, хочь бы й близькому вже до зневѣры, додае надѣ, будить вѣру, выкликуе енергію до боротьбы зъ лихомъ и темнотою за-для добра, правды, любови и свѣтла на земли.

„Христосъ воскресе!“ Солодкій, чарôвный звукъ того восклику роскôшнымъ теплымъ почутьемъ огорне завтрѣшного дня душѣ міліонôвъ нашого народу вôдъ тамтого боку Карцатъ до Есманѣ, вôдъ Польщѣ до Дону, — грôмко заґомонить по нашихъ горахъ, понадъ нашѣ рѣки Днѣперъ, Днѣстеръ, Сянъ, Бугъ и Прутъ, по степахъ и по-надъ море, — зрадуе, звеселить и щастьемъ надыхне якъ малу дитину, такъ и сивоголового старця, пôднесе духа, скрѣпить вѣру въ красчу долю 20-міліонового народу, загрѣе до боротьбы зъ лихомъ, неправдою и темнотою, а до плеканя натомѣсть правды, любови ближнього, братолюбія, заповѣданого намъ Тарасомъ, — загрѣе до безупиннои честнои працѣ зъ свѣдомостію меты, якъ то и голосить ся грôмко словами пѣснѣ: „Ще не вмерла Украина!“ — загрѣе и одушевить до свѣтла науки и до просвѣты масъ нашого люду, надъ котрыми все ще нависли чорнѣ хмары и закрывають свѣтъ ясного сонця...

Благослови, воскресшій Христе, на животворячій свѣтъ ясный надъ нашими горами, рѣками и полями, надъ нашими мѣстами, селами и хуторами! — просимо Тебе пôдъ завтрѣшный свѣтлый празникъ Твого Воскресенія, величаючи зъ міліонôвъ грудей радôстнымъ спѣвомъ: „Христосъ воскресе!“

Два образки зъ сумныхъ вôдносинъ въ нашôмъ краю.

[Письмо зъ Покутя.]

Передъ кôлькома днями переѣзджавъ я черезъ Коломыю та вступивъ до салѣ розправъ тамошного суду окружного. Судились трибуналомъ карнымъ разъ пôдъ проводомъ сов. Пôдляшецкого, а другій разъ пôдъ проводомъ сов. Бучацкого двѣ досыть цѣкавѣ справы, котрѣ годить ся подати до прилюднои вѣдомости.

Перша справа була спонукана вôдкликомъ вôдъ рѣшеня суду карного въ Косовѣ, — друга вôдъ такого-жь суду въ Городенцѣ.

Перша справа ось-така:

Гуцулъ, мабуть изъ Шепоръ, допустивъ ся якоись шкоды лѣсовои и за ню засуджено его на 1 зр. кары. Гуцуль зволѣкавъ заплату тои кары, а косôвскій урядъ податковый давъ порученье екзекуторови податковому стягнути тую кару въ дорозѣ екзекуціи. Однакожь закимъ екзекуторъ прийшовъ, Гуцулъ кару заплативъ и поквітованье дôставъ. Але панъ екзекуторъ, прийшовши на екзекуцію, почавъ, не зважаючи на квітъ уряду податкового, Гуцула грабити. Гуцулъ зъ-першу просить ся, нарештѣ спротивляе ся екзекуціи. Панъ екзекуторъ усмирюе Гуцула кулакомъ такъ досадно, що ажь два зуби ему выбиваѣ. Крôмъ того подае Гуцула до суду карного. Судъ косôвскій засуджуе Гуцула зъ выбитыми зубами на цѣлый мѣсяць арешту, а на донесенье Гуцула противъ „панича“-екзекутора вôдповѣдае, що то „зубы були старѣ“ и противъ „панича“ справы не переводить.

Отже судъ коломыйскій, яко апеляційный, знизивъ кару Гуцулови зъ одного мѣсяця на 24 годинъ.

За справою противъ „панича“ пошукаѥ ся въ судѣ косôвскôмъ.

Друга справа зновъ така:

За-для рôзныхъ причинъ зрôсъ въ послѣдныхъ часахъ буджетъ выдаткôвъ громадскихъ въ Городенцѣ по-надъ 100% податкôвъ державныхъ. Радѣ городеньскѣ — 21 рускихъ селянъ на 15 интеліґенціи и жидôвъ — постановили при нарадѣ буджетовôй въ грудни тамтого року деякѣ позиціи позменшувати. Мѣжь иншимъ загадували знизити плату начальникови громадскому изъ 600 на 400 зр., — однакъ тоѣ начальникъ громадскій якось спритно черезъ сю позицію перескочивъ, — та за то ухвалили радѣ знизити мѣсячну плату поліціянтôвъ громадскихъ зъ 15 зр. на 12 зр. а инспекторови поліціи зъ рôчныхъ 300 на 240 зр. Поліція постановила помстити ся за те на своихъ радныхъ. Выслала одного радного селянина але Поляка, щобы зъ радными товаришами рускими селянами зайшовъ до Фроима Наймана на пиво, бо радѣ були тымчасомъ на пивѣ деинде. Отже товаришъ радный-Полякъ почавъ умолювати своихъ рускихъ товаришѣвъ, щобы зайшли зъ нимъ до Фроима. Але не вспѣли ще посѣдати за стôлъ, ажь тутъ у дверѣ гулькъ инспекторъ поліціи зъ пятьма поліцаями та й двома жандармами. Жандармерія списала всѣхъ присутныхъ а панъ инспекторъ, давши знакъ тому панови радному, котрый на таке дѣло спровадивъ своихъ товаришѣвъ, щобы чимъ скорше забравъ ся зъ хаты, а самъ окруживъ радныхъ поліціянтами и завѣвъ вечеромъ около 9-ои годины до арешту громадского.

Арештъ громадскій — маленьку на 3—4 особы призначену комнатку — приготовила поліція для своихъ радныхъ ось-якъ: Цѣлу пôдлогу зôлляла водою. Вода при 20 степеняхъ морозу очевидно заразъ замерзла, вкрывши цѣлый помôстъ ледомъ. Крôмъ того поліція принесла зъ ятки флякôвъ и порозмѣтувала по пôдлозѣ. До такъ приготованои комнатки впровадила поліція девять осôбъ — и тѣ, мовь оселедцѣ, стали одинъ поручь другого, бо лавки и однои не було. Морозъ страшный тисне, а поліція держить такъ своихъ радныхъ до 2-гои годины въ ночи. Деякѣ просились, щобы бодай хвильку выпустити ихъ — воды напитись. Розумѣвсь просили надармо. Поліціянтъ Рафалъ загрозивъ раднымъ, що якъ не будуть тихо сидѣти, то ихъ „пятномъ якъ худобу попятнуе...“ Нарештѣ коло 2-ои годины въ ночи „милосердить ся“ поліція и зачинае топити въ зелѣзнôй печи. Однѣсѣньке вôконце въ горѣ щѣльно заперто. Въ арештѣ зачинае робитись тепло, а поліція топить у печи дальше, — починаѥ бути горячо — поліція топить дальше, — пѣчь зелѣзна розжарѣла — фляки починають страшно смердѣти — а поліція все не перестаѥ топити. Такъ, трохи не на смерть подушеныхъ радныхъ выдержано ажь до 10-ои годины рано, поки не зволивъ прийти панъ бурмістръ та й — довѣдавши ся доперва теперь [!!!] о справѣ — почавъ по одному радному выкликувати зъ арешту и списувати протоколъ. Ажь передъ 12-ою годиною выпущено радныхъ на волю.

Въ кôлька днѣвъ пôсля того дôстають радѣ и ихъ чотири товаришѣ, котрѣ разомъ зъ радными були приарештованѣ, вôзванье до суду въ Городенцѣ, щобы ставили ся яко обжалованѣ о — піяньство. Хочь самѣ поліціянты не важились сказати, що радѣ були „пянѣ“ [тôлько „пôдохоченѣ“] и хочь о публичнôй соблазни нѣодинъ зъ обтяжаючихъ свѣдкôвъ нѣчого ясного сказати не вмѣвъ, — судья засудивъ обжалованыхъ по два днѣ арешту. Натомѣсть усѣхъ поліціянтôвъ увôльнивъ вôдъ обжалованя, спонуканого радными за укороченье вольности особистои и за надужитье власти.

Въ наслѣдокъ вôдклику обохъ сторôнъ, трибуналъ коломыйскій по розправѣ, кинувшôй дуже прикре свѣтло на вôдносины въ краю нашôмъ, увôльнивъ усѣхъ радныхъ, обжалованыхъ о піяньство, вôдъ всякои вины, а противъ поліціи городеньскои прокураторія выточила слѣдство карне за злочинъ надужитя власти.

Краєва конференція учителѣвъ.

Пôсля §. 46 з. д. зъ дня 2 мая 1883 (ч. 53 В. з. д.) вôдбуде ся 3, 4 и 5 липня с. р. у Львовѣ конференція краєва учителѣвъ пôдъ проводомъ краєвого инспектора шкôлъ д-ра Северина Дѣстряньского.

Въ конференціи будуть брати участь: 1) Директоры семинарій учительскихъ мужескихъ и женьскихъ. 2) Окружнѣ инспекторы шкôльнѣ. 3) Директоры шкôлъ выдѣловыхъ мужескихъ и женьскихъ. 4) Вôдпоручники выбранѣ конференціею окружною зъ-мѣжь учителѣвъ шкôлъ народныхъ.

Конференція окружна львôвска выбираѥ трохъ вôдпоручникôвъ, всѣ иншѣ конференціи окружнѣ по одному вôдпоручникови. Конференція розпôчнесь дня 3 липня с. р. службою

Новѣ матеріялы до житьеписи Т. Шевченка.

I.

Якъ мы вже згадували въ „Дѣлѣ“, проф. Н. Стороженко — за дозволомъ россійского міністра внутрѣшныхъ справъ И. Н. Дурнова — переглянувъ матеріялы дотыкаючѣ Т. Шевченка, що спочивають въ архівѣ департаменту поліціи въ Петербурзѣ а вôдносять ся до періоду заслання поета въ салдаты до Орскои крѣпости. Проф. Н. Стороженко почавъ уже дослѣды свои оголошувати друкомъ и въ книжцѣ „Кіевскои Старины“ за мѣсяць мартъ появивъ ся першій роздѣлъ его статьѣ п. заг.: „Новые матеріялы для біографіи Шевченка“.

Матеріялы тѣ, спочиваючѣ въ архівѣ департаменту поліціи, мѣстять ся въ двохъ великихъ томахъ пôдъ написію „Дѣло [справы] о художникѣ Шевченкѣ“ и они важнѣ не лишь для житьеписи поета, але и для его творчои дѣяльности. „Дѣло о Шевченку“ мѣстить въ собѣ — кромѣ урядовои переписки — поему Шевченка п. заг. „Осика“ [переписану поетомъ опôсля инакше и коротше п. заг. „Вѣдьма“], листы рôзныхъ осôбъ до Шевченка, два альбомы зъ его рисунками и поезіями, мѣжь котрыми есть кôлька цѣлкомъ незнаныхъ, и т. д.

Шевченка, пôдозрѣного о належанье до Кирило-Методіевского братства, арештовано дня 5 цвѣтня 1847 р., коли переѣздивъ черезъ Днѣпро, повертаючи зъ черниговскои губерніи. При арештѣ забрано у него, а кіевскій цивільный губернаторъ переславъ до третього вôддѣлу власнои царскои канцеляріи отсѣ паперы [они й знаходять ся при „дѣлѣ“]: 1) Поема „Осика“ и знанѣ поезіи „Русалка“, „Лилея“ и „149-ый псаломъ Давида“. 2) Два листы Квѣтки [Основяненка] до Шевченка. 3) Кôлька поезій Чужбиньского, Андруського и другихъ. 4) Обширный листъ П. Кулѣша, зъ даты: Петербургъ 25 липня 1846 р., зъ тонкою естетичною критикою поезій Шевченка, котрою Шевченко и покористувавъ ся. 5) Листъ княжны Варвары Н. Репниновои до Шевченка зъ датою 9 грудня 1845 р.

Зъ сего листу Варвары Н. Репниновои выходить, що гуманна княжна не тôлько була щиро прихильна до самого поета, але й загадувала помогти убогôй родинѣ Шевченка, мабуть при помочи складки межи знакомыми выкупити ѥи на волю. Княжна писала въ тôмъ листѣ насамперед, що посылае Шевченкови два н-ры „Отечественныхъ Записокъ“, котрыхъ вôнъ мабуть не читавъ. Потôмъ доносячи ему, що ѥи приятелька Глафира Ивановна Псьолъ выходить за-мужь за Дунина-Борковского, такъ дальше пише: „Жалую, що не можу прислати вамъ чогось приємнѣйшого до читаня, але я теперь зовсѣмъ нѣчого не читаю и дуже бы бажала прочитати вашѣ новѣ утворы. Дуже жаль, що вы такъ легкомысно залишили добре дѣло для своеи рôднѣ. Жаль ѥи, а маркотно передъ всѣми, кого я втягнула въ сю справу. Але то добре, що вы працюете. Пора вамъ, справдѣ, залишити — не поезію, але те, що вы называете поетичнымъ житьемъ.“ [Тутъ натякъ на веселе житье въ компаніи деякихъ панôвъ украиньскихъ.]

Початокъ 1847-ого року Шевченко провѣвъ у Борзнѣ у свого приятеля, поеты Забѣлы Самъ Шевченко въ листѣ до Костомарова зъ дня 1-ого лютого писавъ, що вôнъ за той часъ нѣчо не писавъ, а радше похожавъ „коло чарочокъ“. Въ другôй половинѣ лютого выѣхавъ до Сѣднева до А. И. Лизогуба и тутъ уже взявъ ся добре за роботу: написавъ поему „Осика“ [дата: Сѣдневъ 7 марта 1847 р.] и приладивъ до друку другу часть „Кобзаря“, въ котру мало увôйти все, що написавъ по 1840 роцѣ [т. е. по роцѣ выданя першои части „Кобзаря“].

Дня 17 цвѣтня 1847 р. Шевченка привѣзъ квартальный надзыратель кіевскои поліціи Гришковъ до Петербурга и вôддавъ до III-ого вôддѣлу. При протоколѣ Шевченко всѣ питаня слѣдчого дотычно належаня до Кирило-Методіевского товариства заперечивъ, а позаякъ и зôзнаня другихъ арештованыхъ его въ тôмъ дѣлѣ не обтяжали, то се залишено, а слѣдство перейшло на поле літературне. На запытанье слѣдчого: чи Шевченко признаѥсь до авторства приписуваныхъ ему „пасквільныхъ“ поезій, поетъ притакнувъ и — якъ стоить въ протоколѣ — пояснивъ тымъ, що „обурювавъ ся, коли глядѣвъ на дикôсть крѣпацкого права, а приписуючи правительству вину, що оно такій рѣчи допускае, зъ нерозумѣня позволявъ собѣ въ розмовахъ и въ поезіяхъ зухвало выступати противъ верховнои власти, але теперь того щиро каѥ ся.“ По пôвтора мѣсяця вязниць въ III-ômъ вôддѣлѣ Шевченка, на приказъ царя, призначено до оренбургского корпуса на салдата зъ правомъ выслуги, пôдъ найстрожшій надзôръ, зъ забороною писати и рисувати. А що 5-ый баталіонъ оренбурґскій, до котрого призначено Шевченка, стоявъ въ Орскôй крѣпости, то туды выслано поета заразъ потôмъ, якъ 9 липня прибувъ до Оренбурґа.

Вѣсть о засланю Шевченка на салдата прикро вразила приятелѣвъ его на Украинѣ. Они, не маючи змоги помогти поетови, могли тôлько дораджувати ему, щобы крѣпивъ ся, терпѣвъ, а они будуть молити Бога за него

Изъ приятелѣвъ першій написавъ до Шевченка листъ А. И. Лизогубъ, довѣдавшись въ Кіевѣ вôдъ маляря Сажина, що Шевченка заслали до Орскои крѣпости. Вôнъ писавъ поетови [по украиньски]:

„Бувъ я сего року у Кіевѣ и вельми зрадувавъ ся, якъ прочитавъ Вашъ листъ, коханый Тарасе Григоровичу! Дякую Господа, що надѣливъ Васъ терпѣньемъ. Молюсь Господеви за Васъ, щобъ вôнъ пôддержавъ Васъ, щобъ давъ силу и волю нести хрестъ, хочь дуже важкій, що Вамъ пославъ, безъ жалю на Господа и на людей. Коли виноватъ, терпи, що Богъ пославъ, и дякуй Господа; коли здаѣть ся, що й не виноватъ а Богъ карае, усе таки дякуй Господа, писано бо: кого люблю, того й караю, а кара и испытаніе божіе завсѣгда добро намъ суть, бо роблять насъ лучшими, до бѣдныхъ милостивыми, до терпящихъ жалостливыми, тогдѣ и мы самѣ лучше шануємось и другихъ бôльше жалуємо и усякого чоловѣка за брата маємо, а коли робимось лучшими, то и до Бога намъ ближче. Не знаю, хтось писавъ, що нещастя — таке страшило, що маѣ голову свѣтлу, якъ сонце, а ноги залѣзнѣ; коли хто, страшила злякавшись, упаде на землю, то воно його розтопче своими важкими ногами; коли-жь не злякавшись зирне йому въ вôчи, тодѣ лихо зробить ся чоловѣкови добромъ. Терпѣть же и Вы, коханый Тарасе, и дякуйте Бога и Богъ Васъ помилуе, дасть покôй и тихую радôсть серцю, щастя на небѣ и пошле прощеніе и милость на земли.“ [Писано зъ Одессы 21 жовтня 1847.]

У вôдповѣди Лизогубови Шевченко запытуѥ его про княжну Репнинову, до котрои писавъ передше, але не дôставъ ще вôдповѣди. „Скажѣть ѣй, якъ побачите, або напишѣть, нехай до мене напише хоть одну строчечку; ѣе прекрасная добрая душа частенько навѣдуе мене въ неволи“ — писавъ поетъ. Лизогубъ поспѣшивъ ся передати просьбу поета Репниновôй, котра пробувала тогдѣ такожь въ Одесѣ, и княжна написала тогдѣ до Шевченка першій листъ [безъ даты, але при кôнци 1847 або въ початку 1848 р.]. Она писала [по россійски]:

„Тарасе Григоровичу! нехай Господь Всемогущій поможе Вамъ понести до кôнця тяжкій хрестъ Вашъ тою вузкою и скорбною стежкою, котру Вôнъ проложивъ намъ любовію и кровію своею! За Васъ богато-богато молитвъ, а молитва дармо не пропадае. Коли Вамъ стане сумно, погадайте на смерть. Коли-бъ Вы знали, якъ та гадка потѣшае; за нею йде мысль о жизни нестарѣемôй, безгрѣшнôй и вѣчнôй. Христе, свѣте истинный, просвѣщающій и освѣщаючій всякого человѣка, грядущого въ міръ, да знаменуется на насъ свѣтъ лица Твоего, да въ немъ узримъ свѣтъ неприступный молитвами Пречистыя Твоея Матери. Аминь. Ось Вамъ молитва, що мѣстить въ собѣ все,

Божою о год. 9 рано въ костелѣ св. Маріи Магдалины и въ церквѣ св. Юра. По вôдправѣ зберуть ся члены конференціи въ авли ц. к. школы політехнічнои и тамъ вôдбудуть ся нлѣнарнѣ засѣданя.

Вôдпоручники, выбранѣ учителями зложать передъ починомъ нарадъ на руки предсѣдателя мандаты пôдписанѣ ц. к. радою шкôльною окружною. Хто зъ членôвъ конференціи опôзнить ся, маѣ зголоситись до предсѣдателя и оправдати опôзненье; хто зъ покликаныхъ не зможе взяти участи въ конференціи, маѣ предложити краєвôй радѣ шкôльнôй письменне оправданье.

Хôдъ нарадъ конференціи означено регуляміномъ, котрый выдала краєва рада шкôльна дня 20 марта 1874 (В. р. кр. ч. 30 ч. XX), однакъ зъ тою змѣною §. 2-ого, що „выкладъ методъ науки и розправы надъ тымъ займуть на конференціи перше мѣсце мѣжь иншими справами“. Ся конференція буде мати характеръ надзвычайнои, а єи головна задача: познакомити участникôвъ зъ новыми плянами науковыми, котрѣ 1 вересня мають увôйти въ житье. Длятого конференція краєва попередить симъ разомъ конференціи окружнѣ, а члены конференціи краєвои, пôзнавши въ рядѣ выкладôвъ интенціи краєвои рады шкôльнои при уложеню новыхъ плянôвъ, зможуть стати лѣпшими ихъ товмачами на конференціяхъ окружныхъ.

Прелеґентôвъ покликала краєва рада шкôльна. По кождôмъ выкладѣ наступить діскусія, але она обмежить ся лишь на поясненя можливыхъ сумнѣвôвъ въ плянахъ науковыхъ и въ инструкціи науки. Члены конференціи, котрѣ схотять предложити самостôйнѣ внесеня, мають ихъ належито сформулувати та й умотивувати и найдальше до 15 червня с. р. переслати на руки предсѣдателя конференціи д-ра С. Днѣстряньского, котрый передасть тѣ внесеня екзекутивному выдѣлови до розгляду.

Порядокъ дневный конференціи осьтакій:

Дня 3 липня: 1) Отворенье конференціи. 2) Покликанье заступника предсѣдателя и секретарѣвъ. 3) Справозданье уступаючого выдѣлу екзекутивного о справахъ переданыхъ послѣдною конференцією зъ 1887 року. 4) Выкладъ „О науцѣ читаня и писаня яко предметѣ особнôмъ поббчь науки языка выкладового“. 5) Выкладъ „О змѣнахъ, якѣ впроваджує нова инструкція въ методѣ науки языка нѣмецкого“. 7) Выбôръ выдѣлу екзекутивного ~~на~~ новыхъ шѣсть лѣтъ. 8) Выбôръ чотирохъ секцій и передача дотычныхъ справъ.

Дня 4 липня: 1) Выкладъ „О змѣнахъ въ науцѣ реалiѣвъ пôсля новыхъ плянôвъ науковыхъ въ школахъ 5- и 6-клясовыхъ, а такожь „выдѣловыхъ“. 2) Выкладъ „О переходѣ учениковъ зô школъ народныхъ до середныхъ. 3) Справозданье референта секціи о станѣ майна и оборотѣ краєвого фонда емеритального шкôльного. 4) Якъ выхôснувати шкôльнѣ огороды на цѣли науки „вѣдомости о природѣ“ въ школахъ 1—4 клясовыхъ, такожь для науки господарства сѣльского на науцѣ доповняючôй. (Справоздавець выбраный секцією.)

Дня 5 липця: 1) Яку орґанізацію повинны мати курсы доповняючѣ шкôлъ выдѣловыхъ женьскихъ супротивъ змѣнъ, котрѣ впроваджує новый плянъ науковый въ школахъ выдѣловыхъ женьскихъ? (Справоздавець выбраный секцією.) 2) Справозданье секціи о самостôйныхъ внесеняхъ членôвъ краєвои конференціи.

Справы краєвѣ.

[Нарады анкеты для реформы выборчои ординаціи громадскои для 30 бôльшихъ мѣстъ.]

Анкета скликана выдѣломъ краєвымъ для реформы выборчои ординаціи громадскои для 30 бôльшихъ мѣстъ покôнчила свою дѣяльнôсть.

Анкета постановила дальше:

Впровадити въ поступованю реклямаційнôмъ постанову, що, єсли выбрана комісія рекламаційна до 3 днѣвъ не полагодить внесеныхъ реклямацій, тогдѣ маѣ магістратъ предложити всѣ акты староству до безпосереднього полагодженя.

Черга выборôвъ въ кругахъ маѣ вôдбуватись въ той способъ, що кождый зъ трехъ кругôвъ буде голосувати иншого дня.

Яко засаду поставлено, що, коли-бы въ першôмъ кругѣ було менше нѣжь 36 выборцѣвъ, тогдѣ переходить зъ другого круга до першого тôлько, кôлько треба до доповненя числа 36. Натомѣсть зъ третого круга перейде до другого тôлько выборцѣвъ, кôлько ихъ перейшло зъ другого до першого круга. Тутъ ходить о те, щобы не зменшувати другого круга, змôцненого выборцями зъ третього круга зъ личнои кваліфікаціи.

Єсли выбраный радный до 3 днѣвъ не заявить, що мандату не приймаѣ, буде уважатись, що выбôръ приймивъ.

Політична власть повѣтова може урядово уневажнити выборы особъ, котрѣ не мають услôвя до выбору, — а щобы не проволѣкати справы выборôвъ непотрѣбными рекурсами, анкета рѣшила, що сторонѣ, котрôй уневажнено выбôръ, служить свобода рекурсу лише до намѣстництва для остаточного порѣшеня.

Въ роздѣлѣ о выборѣ магістрату анкета приймила постанову буковиньского закона, що не найстаршій вѣкомъ членъ громадскои рады, але урядуючій бурмістръ маѣ вôзвати радныхъ, щобы означеного дня довершили выборôвъ магістрату. Такожь впроваджено дуже важну новôсть, що бурмістромъ може бути выбрана особа такожь зъ по-за рады, лише мусить мати право выбору до рады мѣскои, дальше и то, що членъ выдѣлу повѣтового не може бути членомъ магістрату.

Щобы выбôръ магістрату бувъ важный, треба присутности бодай трохъ четвертыхъ частей цѣлого числа членôвъ рады и безвзгляднои бôльшости голосôвъ присутныхъ. Єсли по дворазовыхъ запросинахъ не збере ся потрѣбне число радныхъ, тогдѣ выстане звычайный комплетъ.

Коли бурмістромъ выберуть не-христіянина, тогдѣ христіяньска часть мѣскои рады, доповнена въ данôмъ случаю пôсля §. 95 закона громадского для 30 мѣстъ, скликана найстаршимъ вѣкомъ, маѣ приступити до выбору зъ-мѣжь себе провôдника до спеціяльныхъ справъ христіяньского населеня.

Дописи „Дѣла“

Изъ Самбора.

[Друкарня рускои капітулы въ Перемышли.]

Бл. п. епископъ Снѣгурскій заложивъ мѣжь иншими фундаціями такожь друкарню въ Перемышли, а властителькою єи єсть до нинѣшного дня капітула перемыска.

Бл. п. епископъ-патріотъ, закладаючи тую друкарню, хотѣвъ, щобы въ нѣй друкували ся книжки рускѣ — церковнѣ и свѣтского змѣсту. Тымчасомъ послѣдными роками друкують ся въ тôй друкарни переважно жидôвскѣ бібліи и талмуды. Друкарня тая стала школою для малыхъ жидиковъ, що хотять посвятити ся фахови друкарскому.

Якъ зачуваю вôдъ друкарѣвъ самбôрскихъ — контрактъ заключеный межи жидомъ а капітулою перемыскою що-до найму друкарнѣ бл. п. епископа Снѣгурского кôнчить ся зъ уплывомъ року 1893-ого.

Незадовго маѣ ся вôдбути перенесенье мощей бл. п. Снѣгурского зъ давного кладовища на нове. Отже капітула перемыска найкрасше почтила бы память того великого патріота-владики, коли-бъ єго дѣла повела въ напрямѣ покôйникомъ указанôмъ, — коли-бъ друкарню вôддала въ руки христіянина-Русина.

Може бути, що Русинъ подасть за наѣмъ меншу суму нѣжь жидъ, але-жь у такои поважнои корпораціи, якъ капітула, сума кôлькохъ сотъ зр. рôчного доходу бôлше не повинна рѣшати, а мѣродайною повинна бути цѣль вказана фундаторомъ друкарнѣ та й интересъ всего рускаго народу, котрому много на тôмъ залежить, щобы въ рускôй друкарни рускѣ дѣти учили ся штуки друкарскои.

Въ Самборѣ д. 2 цвѣтня 1893.

Д-рь Корнило Чайкôвскій

Зъ Мостискъ.

[Якъ то селяне сходять ся на жебры?]

Недавно читали мы въ дневникахъ, якъ то нашихъ бѣдныхъ селянъ жидôвскѣ касы задатковѣ зводять на жебры. Мы-жь хочемо представити, якъ на жебры зôйшовъ одинъ нашъ селянинъ, котрый мавъ дѣло не зъ жидôвскою, але таки христіяньскою касою задатковою въ Мостискахъ.

Микита Горбатый Илькôвъ зъ Арламôвскои волѣ позичивъ въ касѣ мостискôй за порукою Павла Карпяка и Антона Балича 25 зр., але готôвкою одержавъ лише 20 зр., бо 5 зр. вôдшибнено єму на удѣлъ и на вписове. Довжникъ почавъ сплачувати по змозѣ довгъ, пôсля выказу умореня, и за позиченыхъ 25 зр. а взглядно 20 зр. заплативъ вôдъ 1879 до 1891 року 83 зр. 22 кр. Выплата довгу ишла такъ:

Дня 9 липня	1879	заплативъ	6·88	зр.
„ 9 жовтня	1879	„	6·58	„
„ 9 сѣчня	1880	„	6·88	„
„ 4 цвѣтня	1880	„	6·25	„
„ 20 вересня	1880	% и проволоки	2·63	„
„ 1 липня	1882	[4 зр. и 2 зр. кошт.]	6·—	„
„ 4 липня	1882	вôдсотки	3·—	„
„ 8 лютого	1884	кошты судовѣ	8·—	„
„ 8 жовтня	1884	на процентъ	3·12	„
„ 8 жовтня	1884	решта коштôвъ	1·88	„
„ 3 вересня	1890	заплативъ	8·—	„
„ 3 вересня	1890	„	12·—	„
„ 21 вересня	1891	„	8·—	„
„ 21 вересня	1891	„	4·—	„
Отже разомъ			83·22	зр.

Вкôнци товариство задаткове запôзвало Микиту и ручителѣвъ ще о заплаченье сумы 18 зр 75 кр. Довжникъ, неписьменный, удавъ ся зъ позовомъ о пораду до жида Абы Дінґа въ Арламôвскôй воли. Дінґъ не сказавъ довжникови дня судового терміну, Микита не станувъ у судѣ, а судъ выдавъ выровъ заочно. Рôвно-жь ручителѣ на термѣнъ не станули. Микита, дôставши выровъ зновъ пôйшовъ до Дінґа. Дінґъ все єго успокоювавъ. Але Микита за кождый разъ постаравъ ся о кôлька золотыхъ и занѣсъ до касы яко рату на выплату. Тамъ грошѣ мовчки брали. Ажь въ половинѣ лютого сего року, коли Микита удавъ ся до дирекціи касы, довѣдатись, чи богато ще маѣ сплачувати, директоръ касы вôдославъ єго до жида Маркуса Ферна зъ Волосткова и тутъ довѣдавъ ся бѣдный Микита, що Фернъ купивъ єго господарство вôдъ касы задатковои, хочь вôнъ сплативъ за 20 зр. позички 83 зр. 22 кр. Микитѣ зъ родиною зъ шести особъ лишились хиба жебры...

Въ мартѣ повѣдомивъ єго о тôмъ судъ своєю ухвалою зъ 22 грудня 1892 ч. 10937.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Старомѣского повѣта пишуть намъ:

Дня 2 цвѣтня с. р. отворено читальню „Просвѣты“ въ Грозьовѣ. Вписало ся 46 членôвъ, а пôзнѣйше, надѣятись, приступить бôльше людей. До выдѣлу выбрано: головою о. Михаила Флюнта мѣсцевого пароха, заступникомъ Василя Сеґиня мелника, писаремъ Якова Матѣшака громадского писаря и дяка, скарбникомъ Михайла Максимича а бібліотекаремъ Николая Копача. Выдѣлъ намѣряѣ отворити якъ найборше краминицю а провадити буде єи Василь Сеґинь. Се дуже оборотный чоловѣкъ. Паробкомъ выйшовъ зъ Грозьовы въ свѣтъ. Довшій часъ бувъ въ Почаєвѣ послушникомъ. Вернувши домôвь, учивъ дѣти въ Мшанци, пôзнѣйше въ Грозьовѣ. Такожь изъ сусѣдныхъ сѣлъ давали селяне дѣтей до него на науку. Хочь у насъ школы не було, то все-таки молодшѣ майже всѣ умѣють читати. Теперь той чоловѣкъ мелничить, оброблює камѣня на хресты, выпалює цеглу и поставивъ собѣ самъ мурованый дôмъ. Тамъ буде продавати въ читальнянôй крамници, а що близько стоить тартакъ, то й прихôдъ буде. По оборотности и честивости управителя можна сподѣвати ся, що крамниця буде розвиватя ся гарно.

Доходять насъ слухи, що и сусѣднѣ села намѣряють засновувати читальнѣ „Просвѣты“ и отвирати крамницѣ. Таке розповѣдають про Головецко, Вицѣвъ, Быстре, а зъ турецкого повѣта про Михновець и Хащôвъ. Зъ Михнôвця вже подали статуты до затвердженя и вже мабуть мають дозвôлъ вôдкрыти читальню. Се дуже радôстна проява. Коли-бъ се все сповнило ся, пôйшло бы народне житье на передъ скоршою ходою. Народъ въ сѣмъ кутѣ цѣкавый и способный, не зазнавъ дуже притиску вôдъ панщины, бо тутъ була камера, а за польскихъ часôвъ королѣвскѣ добра. Кобы такъ бôльше принукы и щирого проводу, успѣхъ бувъ бы не абы-якій. Охочій до працѣ надъ народомъ — не стрѣтить тутъ перепонъ, якъ деинде. Дворôвъ нема, хиба жиды-шинкарѣ и осѣлѣ на грунтѣ. Але послѣдній незаможній, по-найбôльше ледви дыхають та крутять, якъ можуть. Правда, выгадують усякѣ штуки, щобы селянъ вôдстрашувати, але вже декуды не находять вѣры. Тожь лише бôльше працѣ, а успѣхъ буде незадовго великій!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выдѣлъ краєвый розôславъ вже свои справозданя и проєкты для нарадъ новои сесіи сойму. Мѣжь иншимипредложить ся: проєктъ о змѣнѣ буджетового року; проєктъ огневого закона для сѣльскихъ громадъ; справозданье въ справѣ реформы дорогового закона, але безъ проєкту; о заснованю окружного суду въ Чортковѣ и повѣтовыхъ судôвъ въ Болшôвцяхъ, Жабью, Озерянахъ, Отинiи и Пôдволочискахъ; о прилученю громады Новошинъ до староства въ Жидачевѣ; о пôдмозѣ на дороги въ коссôвскôмъ повѣтѣ; о будовѣ каналу въ краєвôмъ шпитали у Львовѣ; о поправѣ заведеня на Кульпарковѣ; о замкненю рахункôвъ краєвого и индемнізаційного фонду за 1891 р.; о принятье на краєвый фондъ сумы 230 зр., наложенои на громаду Чорнолôзцѣ коло Товмача яко зворотъ розходôвъ удержаня сирôтъ по Вл. Ружиньскôмъ.

Ческій соймъ отворено позавчера. Правительство предложило чотири внесеня о новôмъ вôдмеженю судовыхъ округôвъ и о заснованю окружного суду въ Трутновѣ. Такожь правительство заповѣло, що предложить незадовго до оцѣнки проєктъ другого такого суду въ Слянôмъ. Перше читанье правительственныхъ предложень вôдбуде ся въ понедѣлокъ. Ихъ поручать, здаєсь, комісіи адміністраційнôй для справъ громадскихъ и повѣтовыхъ, а не комісіи для розмеженя, щобы показати, що тѣ предложеня будуть трактуватись а взглядно ухвалять ся не тому, щобы догодити Нѣмцямъ, але длятого, що се загальна потреба.

Зъ табору молодо-Чехôвъ и зъ табору старо-Чехôвъ появились особно двѣ интерпеляціи. Обѣ интерпеляціи вôдносять ся до поступованя краєвои рады шкôльнои, котра не увзгляднила протесту прагскои рады мѣскои въ справѣ отвореня особнои школы мѣскои зъ языкомъ выкладовымъ нѣмецкимъ.

——

„Новое Время“ подало проєктъ нового закона противъ штундистôвъ а взглядно противъ баптистôвъ на Украинѣ. Звѣстно, що сектарство огорнуло майже цѣлу Россію а найбôльше Украину. Штунда дуже страшна для россійского правительства, бо зрываѣ всяку звязь зъ православною традицією и клонить ся до протестантизму. Отже щобы спинити дальшій розвитокъ секты, дѣти штундистôвъ мають — пôсля нового проєкту — вôддаватись пôдъ доглядъ православныхъ особъ и духовеньства, котре зневолене обовязково хрестити тыхъ дѣтей. Сектантамъ зборонено держати православныхъ слугъ и заказано всякихъ наукъ въ сектантскихъ родинахъ. Надто штундисты одержать особнѣ пашпорты, щобы ихъ можна було всюды пôзнати. Очевидно сектанты не будуть мати доступу до нѣякихъ робôтъ публичныхъ; на кождôмъ кроцѣ правительство буде ихъ переслѣдувати, щобы придавити штунду.

——

Сербска скупштина зôбрала ся вчера на перше засѣданье. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей всѣ сторонництва беруть участь въ нарадахъ. Послôвъ засѣдаѣ 124, зъ того 64 лібералôвъ, 57 радикалôвъ и 3 напреднякôвъ. Крôмъ того уневажнено въ окрузѣ рудницкôмъ выбôръ 7 послôвъ. Чи нова скупштина вплыне на полагодженье вôдносинъ въ Сербіи — можна сумнѣватись. Натомѣсть можна певно сказати, що поодинокѣ сторонництва будуть и дальше невдоволенѣ и дальше вести-муть борбу мѣжь собою.

——

Зъ Парижа принесли нашѣ телеґрамы ще въ середу коротку звѣстку, що кріза міністерства у Франціи вже полагоджена. Президентъ республіки Карно поручивъ спершу Мелінови утворенье кабінету, але коли Мелінъ не бувъ въ силѣ вôдповѣсти своѣй місіи, Кароль Діпі уложивъ лісту кандидатôвъ и предложивъ єи президентови республики. Складъ міністерства уконституовано въ той способъ, що самъ Діпі побôчь президентуры міністеріяльнои обнявъ ще теку справъ внутрѣшныхъ; Девель задержавъ теку міністра справъ заграничныхъ; Віжеръ, Віе, ґенералъ Льоазільонъ, Ріеніе лишились на своихъ давныхъ становищахъ; Нейтраль ставъ міністромъ скарбу, Поанкаре просвѣты, Терріеръ торговлѣ, а сенаторъ Геріпґ міністромъ судôвництва.

Пôдъ взглядомъ політичного напряму нове міністерство складаѣ ся выключно зъ елемéнтôвъ поступово-републиканьскихъ и радикаль-

---

чого я бажаю Вамъ зъ глубины душѣ въ замѣну за всѣ утраты и скорби Вашѣ. Нехай перебуваѣ зъ Вами благодать и даръ св. Духа. Прощайте або радше до побаченя радôстного и загального.“

Дальше на тôмъ листѣ дописала А. И. Псьолъ [по россійски]:

„Я певна, многоповажаный Тарасе Григоровичу, Вы не здивуѣтесь, що я пишу до Васъ, хочь въ товариствахъ, де мы инколи стрѣчались, нѣ разу не говорила зъ Вами. Вôддалина робить мене смѣлѣйшою, при тôмъ я й маю потрôйне право бути для Васъ не чужою. [Тутъ кôлька стрѣчокъ сама А. И. Псьолъ перечеркнула]. Протягаю до Васъ руку и прошу Васъ, добрый Тарасе Григоровичу, уважайте мене за давну знакому. Дай намъ Боже побачити ся въ свѣтѣ Єго. Богъ видить, якъ бы я бажала, щобы Васъ бодай не выганяли зъ Едена. Нехай перебуваѣ Вôнъ усе зъ Вами и не допустить умерти Вамъ для высокого и прекрасного! Нѣ, не може бути, щобы въ душѣ Вашôй, въ котрôй сповнялись дары чистои поезіи, де розгомонювали такѣ торжественнѣ имны, не може бути, щобы въ нѣй воцарилась коли-небудь мерзость запустѣнія! Не бôйтесь того, Тарасе Григоровичу, за Васъ такъ богато молитовъ сестеръ Вашихъ по Христу.“

Письмо княжны В. Репниновои вплынуло якъ найкрасше на Шевченка. Вôнъ бачивъ, що про него не забули, не выреклись єго, и се пôднесло єго духа, засѣяло въ єго душу надѣю. У вôдповѣди княжнѣ поетъ просить писати до него по змозѣ найчастѣйше. „Молитва и Вашѣ щирѣ письма бôльшь усего поможуть менѣ нести хрестъ мôй“. И просьба єго була выслухана. Княжна, посылаючи поетови давно бажану книжку „Избранныя мѣста изъ переписки съ друзьями Гоголя“, долучила дуже сердечне письмо [оно находить ся въ актахъ].

„Я надѣюсь — писала княжна [по россійски] — що сѣ стрôчки до свята [Великодня] дôйдуть Васъ. Нехай воскресне Христосъ въ душѣ Вашôй, мôй добрый Тарасе Григоровичу, нехай освятись Вôнъ душу Вашу, нехай просіяѣ у Васъ благодать свята! Отсе мои бажаня. Завтра я за Васъ выйму часточку. Я все молюсь за Васъ, я Вамъ бажаю такъ богато найкрасчого, найлучшого. Прошу Бога, щобы Вôнъ дозволивъ менѣ побачити Васъ ще въ сѣмъ житю, але корюсь Єго воли и зъ душѣ молю Єго, щобы Вôнъ помянувъ Васъ въ царствіи Своѣмъ. Тамъ все буде ясно, свято, блаженно! О, звернѣте туда зôръ душѣ Вашои, не забувайте, що у Васъ тутъ єсть приятелѣ щирѣ, бажаючѣ Вамъ того, чого бажають собѣ. Глафира выѣхала до Кіѣва до недужои сестры, що готовилась до убажанои кôнчины. Яка-жь то очищена благословенна душа у Танѣ! Матуся Вамъ кланяють ся. Нинѣ не можу писати богато — готовлюсь до споведи. Простѣть менѣ все, въ чôмъ я не своѣвила супроти Васъ довгу християньского. Чинити добро душѣ брата — се обовязокъ, котрый мы надто часто спускаѣмо зъ ока. Нехай милосердіе Господне и Єго благость покрыѣ всѣ нашѣ занедбаня! Прощайте, мôй добрый Тарасе Григоровичу, нехай спочине на Васъ миръ Христа Спасителя! Вамъ душею вôддана Варвара Репнинова, 19 марта 1848 р.“

До листу княжны долучила А. И. Псьолъ прегарный украиньскій стихъ, котрый мусѣвъ дуже утѣшити поета:

Молимъ Тебе, Боже правды,
Боже благостинѣ,
Не покидай сиротою
У степу пустинѣ
Брата нашого! Якъ батько,
Якъ рôдная мати
Озовись до його душѣ,
Не дай уныватя!
Збери, Боже, нашѣ сльозы,
Въ темнѣсѣньку хмарку
И, якъ серцю розбитому
Стане нудно, жарко, —
Тодѣ нехай вони бризнуть
Якъ дощикъ весною...
Зроби чудо! — вони стануть
Святою водою
Живущою, цѣлющою —
Всѣ раны загôить,
Якъ въ купелѣ выкупаѣ
И душу напôить.

Наведеный стихъ А. И. Псьолъ свѣдчить о могучôмъ вплывѣ Шевченка на розвитокъ украиньскои поезіи. Люде, вчитуючись въ єго поезіи, мимохôть давались порывати єго примѣромъ, ишли єго слѣдомъ и свои гадки й почутя убирали въ форму поезіи, котра що-до красы мало уступаѣ Шевченковôй. Шевченко въ ранньôй своѣй знаменитôй поезіи „Думы мои, думы мои“ высказавъ, що найкрасшою нагородою для него буде дѣвоча сльоза пролита при читаню єго поезій. Засланый далеко на всхôдъ, засужденый въ салдаты, мусѣвъ нещастный выгнанець вôдчути высоке моральне вдоволенье при гадцѣ, що єго праця не пропала дармо, — що прекрасній почитательницѣ єго выплакали своє горе по нѣмъ римоваными сльозами...

(*Дальше буде.*)

ныхъ. Але мимо того партійного складу, новый кабінетъ доволѣ безбарвный тому, що личности за-мало звѣстнѣ и безъ замѣтнои минувшости політичнои. Длятого-жь то француска праса повитала его дуже холодно и закинула Карнотови, що при выборѣ нового міністерства руководивъ ся личною політикою, а не добромъ републики. Впрочомъ новый кабінетъ лише переходовый, то-жь и сторонництва не звертають великои уваги, хто держить въ рукахъ екзекутивну власть. Здавалось, буря огорне цѣлу Францію, надѣялись великихъ выпадковъ, коли мѣжь тымъ все скончило ся на нѣчомъ. Певно, панамскій скандалъ не промайнувъ безъ наслѣдковъ, консеквенціи панамскои аферы твердо вбили ся въ память народу и они проявлять ся безъ сумнѣву при найблизшихъ выборахъ, коли покличуть народъ до осуду надъ теперѣшною системою політичною и надъ людьми, що кермували політикою третои републики. И въ томъ якъ разъ звертають ся очи на того, котрый освободивъ републику водъ буланжизму, давъ доказы незвычайнои енергіи и талановитости и спонукавъ упадокъ Рібота. Тымъ мужемъ Констанъ. Мабуть недалека вже будучность, що звисае надъ републікою въ формѣ небезпечности водъ монархістовъ и бурливыхъ елементовъ, выдвигне его на перше мѣсце. Робота почалась, републиканцѣ консолідують силы, ще хвиля а розгорить ся борба и Констанъ выйде побѣдникомъ.

— —

Въ парляментѣ анґлійскомъ поставлено проектъ ирляндского гомеруль въ другомъ читаню. Передъ нарадами Ґледстонъ забравъ голосъ и въ повтора-годинной бесѣдѣ боронивъ проекту. Опозиція — говоривъ Ґледстонъ — повинна поставити собѣ пытанье, якъ полагодять ся суперечки въ справѣ ирляндскій. Вонъ глядить сѣмь рокновъ уже на сю справу и переконавъ ся, що лише въ дорозѣ законодатной можна зарадити пекучому лиху. Народъ ирляндскій збуреный и не спочне, доки не наступить конечна змѣна для него.

НОВИНКИ.

— **Страстнѣ псальмы въ церквѣ семинарскій** водспѣвавъ вчера хоръ питомцевъ подъ управою п. Яросевича въ цѣлости дуже гарно. Слѣдна вправа, доладне выкончене, належите тѣньованье здержали семинарскій хоръ на традиційной высотѣ. Лише соля въ деякихъ мѣсцяхъ по-трошки не дописували, а и зъ огляду, що солістъ другого баса не водповѣдавъ силѣ и барвѣ прочихъ голосовъ. Церковь була биткомъ наповнена.

— **Концертъ устроюваный „Рускимъ Касиномъ“ въ Стрыю въ честь XXXII-ихъ роковинъ смерти Тараса Шевченка** водбуде ся въ Свѣтлый четверъ т. є. 13 н. ст. цвѣтня с. р. зъ такою програмою: I. Вступне слово д-ра Евгенія Олесницкого. II. Ромберґа квартетъ — пп. Р., Ґ., Ф и Л. Ш. а) Воробкевича „Якъ бы мъ знала“ и б) Кналля Slovan — хоръ мужескій. IV. Бенделя сольо фортепянове — п-на В Ґ., ученица консерваторіи. V. Воробкевича „У Петровку“ — хоръ мужескій. VI. Деклямація — п-на З. П. VII. Бетовена романца и Вѣнявского Обертасъ, дуетъ скрипка зъ фортепяномъ п на В и Ґ и п. Ґ. VIII. Мозарта квартетъ смичковый. IX. Нижанковско о „Зъ окрушковъ“ — хоръ зъ фортепяномъ. — Початокъ о год. 7½ вечеромъ въ сали подъ „Чорнымъ Орломъ.“

— **Баль „Львовского Бояна“**. Веселу звѣстку пересылаємо нинѣ всѣмъ панямъ, подаючи до вѣдомости, що день балю припадае на 2 го мая. Здержуємось и поки-що не подаємо больше. По святахъ розголосимо все, що чули и бачили. А рѣчи дуже цѣкавѣ и принадні, тымъ больше, що все обчислене на маєву ночь поетичну. Отже терпцю! Нинѣ додамо ще лише одно, именно, що запросины вже въ дорозѣ.

— **Выдѣлъ „Бесѣды Рускои“ въ Тернополи** устроюе въ недѣлю Проводну 16 н. ст. цвѣтня с. р. въ комнатахъ власныхъ вечеръ зъ танцями, на котрый симъ запрошуе. Особнѣ запрошеня розсилатись не будуть.

— **Пригадуємо нашимъ Вп. читателямъ** на водозву референта водділу етноґрафічного краєвои выставы, проф. Волод. Шухевича, зъ просьбою о присыланье писанокъ для выставы, фотоґрафій гагілокъ, обряду свяченя пасхи, ґрупъ люду коло церквей, и всего, що вяже ся зъ Великоднемъ, — на здресу п. В. Шухевича [ул. Чарнецкого, 26.] Кошты пересылки оплатять ся у Львовѣ.

— **По своему анѣ дай Боже!** Дневники польскій приносять зъ обуреньемъ вѣсть, що коли одна руска громада выставила свѣдоцтво убожества въ язычѣ польскомъ, то рускій священикъ потвердивъ его не по польски, але по нѣмецки. Оно було бы дѣйстно смѣшно, коли-бъ заразомъ не було й сумно. Руска громада пише по польски, а рускій священикъ по нѣмецки, — лише по своему анѣ дай Боже!

— **Д ръ Ярославъ Окуневскій**, войсковый лѣкарь при австрійскій фльотѣ, стаціонованый теперь въ Себеніку въ Дальматіи, одержавъ водъ испаньскои королевои за „especiales servizios“ декорацію — золотый хрестъ заслуги „merito navale“ и именованье на испаньского „caballero“.

— **Землякъ нашъ д-ръ Икаловичь**, надворный лѣкарь болгарского князя Фердинанда, выѣхавъ зъ Софіи разомъ зъ княземъ до Вѣдня.

— **Совѣтъ „Народного Дому“** доси — якъ довѣдуємо ся — не давъ ще водповѣди на письмо Его Ексц. митрополита домагаюче ся санаціи водносинъ въ „Народномъ Домѣ“. Якъ теперь показуе ся, Впреосвященый, яко протекторъ института, уже передъ двома роками порушивъ тую справу, але лишь устно, — теперь же, коли нѣяка реформа до лучшого не наступала а станъ що-разъ погоршувавъ ся, выложивъ совѣтови то само на письмѣ и — жде водповѣди.

— **Зажертость Gazet-ы Narodow** ои противъ усего, що руске, посуваe ся вже ажь такъ далеко, що она починае безпамятно нападати вже й на поодинокій личности рускій, котрій, не мѣшаючи ся въ політику, на урядовыхъ своихъ становищахъ сповняють по совѣсти свои урядовій обовязки, оборяючи темного селянина передъ якимъ-небудь покривдженьемъ. Оногды тая ґазета такъ брутально занапастувала начальника суду въ Бѣрчи п. Подлящецкого, що ажь ц. к. прокураторія мусѣла конфіскатою взяти того судью въ оборону.

— **Зъ Рудокъ пишуть намъ**: Во второкъ дня 4 с. м. въ само полудне погорѣло село Подгайчики коло Рудокъ. Згорѣли церковь, звоница, школа и 200 нумеровъ. Того дня бувъ торгъ у Рудкахъ, то люде выйшли на торгъ, полишивши дѣти дома. Дѣти стрѣляли зъ капслѣвъ на пістолетѣ и зъ того счинивъ ся огонь. Згорѣло четверо дѣтей, богато худобы и дробу. При сильномъ вѣтрѣ не було ратунку. Тысячь душь осталось безъ хлѣба, одежѣ, нашѣ. Богато народу попекло ся. Домъ пароха и стодола не згорѣли, а только иншій будынки. Скора помочь конечна. Ласкавѣ датки треба посылати на руки о. К. Кульчицкого, пароха въ Подгайчикахъ, почта Рудки. Шкода. лише въ части убезпечена, выносить 50.000 зр. Церковь лише водъ року зъ тяжкою бѣдою засекуровано. [Всѣ газеты просимо повторити нашу просьбу.]

— **Зъ подъ Журавна пишуть намъ**: Дня 4 н. ст. цвѣтня передъ 8-ою годиною рано выбухъ огонь въ Мазуровцѣ и погорѣли два господарѣ. При дуже сильномъ вѣтрѣ за повъ годины все згорѣло. Оба погорѣлцѣ були обезпеченѣ въ „Днѣстрѣ“. Одинъ зъ нихъ бувъ на сповѣди у церквѣ въ Любши, а другій бувъ дома и — якъ кажуть — самъ подпаливъ. Нашь человѣкъ Русинъ на се не водважився бы, а то кольонистъ Нѣмець. Жандармъ взявъ его заразъ до Журавна.

— **Холера** въ Кудринцяхъ не перестае, якъ видно зъ оповѣщень урядовои ґазеты. Оногды въ ночи занедужали три особы на холеру а зъ нихъ двѣ померли и лишило ся въ лѣченю пять особъ; передвчера занедужало знова чотири особы. Не умеръ нѣхто и лишило ся въ лѣченю девять особъ. Вчера не занедужавъ нѣхто больше, зъ особъ-же недужихъ одна померла. — Пославши урядовыхъ справоздань було въ подольскій ґуберніи за часъ водъ 28 лютого до 13 марта въ 38 навѣщеныхъ пошестію мѣсцевостяхъ 289 недужихъ, зъ того числа, якъ такожь зъ полишившихъ ся зъ передъ 28 лютого 79 недужихъ выздоровѣло 114 особъ, умерло 14, а лишилось недужихъ 170. Пошесть закоренила ся головно въ повѣтѣ каменецкомъ, бо ажь въ 37 мѣсцевостяхъ на 38 навѣщеныхъ пошестію. Въ 10 иншихъ повѣтахъ не було выпадку занедужаня або смерти на холеру.

— **На почтѣ въ Великихъ Очахъ** — якъ намъ зъводтамъ пишуть — нема рускихъ друксортовъ. Домагаючимъ ся обѣцюе п. почтмайстеръ кождый разъ, що за чотири днѣ спровадить. Що то за невыгода для окружныхъ мешканцевъ — посылати по кольска разовъ посланцевъ, котрымъ за дорогу треба платити, закимъ трафить ся щаслива хвиля одержаня якои рускои картки. Розумѣе ся, п. почтмайстеръ нѣколи не выдае рускихъ рецепісовъ на рускій письма. Чи не зволила бы Св. ц. к. Дирекція почтъ якій ладъ завести на тій почтѣ, [*Примѣч Ред*, Годилось бы, щобы интересованій стороны рускій внесли жалобу до Дирекціи, а та лихо, надѣятись, усуне.]

— **Посломъ до сойму** зъ большои посѣлости въ окрузѣ тарновскомъ выбрано дня 6 н. ст. цвѣтня Стефана Сенковского [сторонника центрумъ соймового] 84 голосами противъ станьчика Фр. Мицельского, котрый доставъ 72 голосы, а котрого кандидатуру на зборѣ выборцевъ подперъ бувъ навѣть самъ маршалокъ краєвый кн. Сангушко.

— **Польска вандровка до Риму** выѣхала оногды вечеромъ зъ Кракова дорогою на Вѣдень. Всѣхъ вандровниковъ зобралось 398, зъ котрыхъ больша половина припадае на женщины. Вандровку веде кс. Смочиньскій. По дорозѣ прилучать ся до сеи вандровки такожь вѣденьскій Поляки. Кардиналъ Дунаєвскій перебуваючій теперь въ Римѣ выѣде напротивъ вандровниковъ до Льоретто и зъ-водтамъ поведе ихъ до Риму, де папа прийме Полякновъ на торжественной авдіенціи 15 цвѣтня. Поѣздъ, везучій богомольцевъ, буде ѣхати безъ перервы и безъ змѣны ваґоновъ 5 ночей до Риму, а днѣ переведуть вандровники звиджуючи мѣста Падву, Ассіжь, Анкону и Льоретто — Рановчасно зъ Поляками выѣхала до Риму вандровка Нѣмцевъ зъ альпейскихъ краєвъ. Всѣхъ вандровниковъ нѣмецкихъ зобрало ся надъ 400 особъ.

— **Испыты клявзуровѣ** и устнѣ передъ краковскою комісіею испытовою для кандидатовъ на учителевъ въ ґімназіяхъ и школахъ реальныхъ, розпочнуть ся дня 4 н. ст. мая.

— **Доповняючій выборъ** одного члена до рады мѣста Львова скончивъ ся передвчера вечеромъ. Зъ загального числа 7.558 выборцевъ управненыхъ до голосуваня, голосувало лише 1.703. Абсолютна большость выносила 852 голосовъ, бо одна картка була бѣла, а 5 голосовъ уневажнила комісія. Мих. Михальскій одержавъ 1 328 голосовъ и бувъ выбраный. Контръ-кандидатъ Сам. Крохъ доставъ лише 315 голосовъ.

— **Дирекція зелѣзкиць державныхъ** оповѣщуе: Зъ огляду на небезпечность холеры зарядили власти румуньскій, що водъ 7 н. ст. цвѣтня не буде допускати ся поѣздъ особовый австрійскои зелѣзницѣ державнои н-ръ 211 до Бордужені. Въ наслѣдокъ того дирекція руху зелѣзниць державныхъ у Львовѣ доносить, що почавши водъ 7 н. ст. цвѣтня поѣздъ сей водходячій зо Львова о годинѣ 2-ій мін. 46 пополудни буде доходити лише до Сучавы.

— **Польска парохія у Вѣдни.** Въ справѣ заснованя парохіи для польскои кольонія у Вѣдни водбули ся дня 18 н. ст. марта зборы живучихъ у Вѣдни Полякновъ. Однако зъ причины дуже малого числа участниковъ зобраныхъ на зборы рѣшено згадану справу водложити на осѣнь.

— **Ревізіа судова** водбула ся дня 25 н. ст. марта у православного пароха на Буковинѣ въ Плоскомъ о. Вас. Козарищука, брата редактора „Науки“ у Вѣдни. Глядано подозрѣнои кореспонденціи и забрано богато россійскихъ друковъ. Ревізія стоить въ звязи зо звѣстнымъ процесомъ противъ Козарищука и Купчанка.

— **Державна поліція въ Перемышли.** Gazeta Przem: доносить, що найдальше дня 1 н. ст. жовтня обобѣйме правительство на себе поліцію въ Перемышли. Водділъ воякновъ поліційныхъ буде складатись зъ капітана, подпоручника и 60 рядовыхъ. Персоналъ урядничій буде побольшеный о 1 комісаря, 2 концепістовъ и 3 урядниковъ маніпуляційныхъ. Для помочи воякамъ въ служѣ безпечности придѣлено 6 агентовъ поліційныхъ.

— **Краєва рада школьна** рѣшила въ нововыдаваныхъ книжкахъ рахунковыхъ для школъ народныхъ полишити назву новои монеты: Heller безъ змѣны, а то по перше зъ огляду на се, що перевод ориґінальныхъ назвъ монетъ, мѣръ и вагъ не есть водповѣдный, а по друге зъ тои причины що рѣшеньемъ міністеріяльнымъ заведено вже скороченый способъ писаня грошей новыхъ (k и h), отже иншій назвы не водповѣдали бы сему скороченю. Ну, наше скорочене зр. не водповѣдае такожь нѣмецкимъ Gulden-амъ та й що зъ того? Длятого й теперь нема намъ чого приймати чужого слова, коли можемо его назвати по своему.

— **Приватистки**, котрій намѣряють складати испытъ зрѣлости въ семинаріи учительскій женскій у Львовѣ зъ концемъ сего школьного року мають внести поданя до дирекціи того заведеня (ул. Скарбковска ч. 39,) найпознѣйше до 15 н. ст. мая и предложити: 1) метрику (на доказъ скончоного 19-го року житя); 2) свѣдоцтво здоровля водъ лѣкаря правительственного; 3) свѣдоцтво поведеня и 4) короткій описъ водбутыхъ наукъ и выказъ перечитаныхъ до испыту творовъ.

— **Позички на будову школъ народныхъ.** На послѣдній сесіи соймовій ухваливъ соймъ, якъ звѣстно, оснувати фондъ позичковый на будову школъ Фондомъ тымъ, котрый выносить зверхъ 214 000 зр. завѣдуе краєва рада школьна. Хотячи уможливити якъ найскоршу будову новыхъ або перебудованье старыхъ школъ, рада школьна роздѣлила зо згаданого фонду суму 192 600 зр. на позички безпроцентовѣ. Подробный выказъ громадъ, котрій достали позички, подамо въ слѣдующомъ числѣ.

— **Свѣтлому головному Выдѣлови товариства „Просвѣты“ у Львовѣ** почуваємо ся до обовязку зложити симъ сердечну подяку за ласкаве обдарованье нашои 19 марта сего року завязанои читальнѣ „Просвѣты“ въ Гологорахъ (на Воли) 4-ма книжками вартости 8 зр. 78 кр. засылаючи щиро-руске „спаси-Богъ“! — За выдѣлъ *М. Форись*.

— **На будову руского театру** надославъ на нашій руки п. В. Побѣгущій учитель въ Гаяхъ 2 зр. 20 кр., котрій зобравъ дня 12 н. ст. марта у п. Жакевича въ часѣ забавы.

Вѣсти зъ Аеп. львовскои.

Презенту на Надячитѣ одержавъ о. Теод. Мурдзакъ.

Канонічну институцію одержали оо.: Ант. Сосенко на Зарудье, Мих. Свѣтенькій на Вовковъ, Игн. Юхновичь на Корчинъ, Іос. Бандира на Слободу, Тим. Бордулякъ на Городище, Матв. Барилякъ на Смольно.

Завѣдательства одержали оо.: Ив. Кулицкій зъ Плѣснянъ въ Маркополи, Ант. Крохмалюкъ зъ Маркополя въ Черниховцяхъ, Леон. Молчковскій зъ Волкова въ Плѣснянахъ, Никиф. Клубокъ зъ Сасова въ Суходолѣ, Вол. Сабатъ зъ Корчина въ Помонятахъ, Ениф. Роздольскій зъ Молотова въ Новосѣлцяхъ, Ник. Демчиньскій въ Липовцяхъ.

Увольненый водъ завѣдательства Лецовки о. Ник. Левицкій и введеный въ експон. сотрудництво въ Бубнищи ad Тисовъ.

Консисторія вставилась до намѣстництва: 1) о платню зъ фонда реліґійного для приватного сотрудника въ Кобиловолокахъ и Станиславчику; 2) о згоду на канонічну институцію для оо.: Луки Нестора на Ремизовцѣ, а Вікт. Єзерского на Полоничѣ; 3) о запомогу для оо.: Іоах. Федюка въ Курянахъ и Мих. Левицкого въ Щуровичахъ; 4) о даръ зъ ласки для вдовъ по священикахъ Юл. Ивановичевои и Сераф. Танячкевичевои, вкінци 5) о утворенье самостойнои парохіи въ Дичковѣ.

Правительство асиґнувало платню для приватныхъ сотрудниковъ въ Иановцѣ и Доброводахъ на 1 рокъ.

Сотрудництва одержали оо.: Алекс. Яворскій въ Илавчу, Левъ Кмицикевичь въ Стрыю, Корн. Яцикевичь въ Яричевѣ, Евг. Гарасимовичь въ Прошовѣ, Ив. Гарматій въ Кобыловолокахъ, Ив. Сѣрко въ Ладичинѣ, Ив. Зазулякъ въ Голгочахъ, Григ. Стецѣвъ въ Сосновѣ, Вол. Кальба въ Сасовѣ, Ост. Нижанковскій въ Бережанахъ и Павло Кульчицкій въ Дубрневѣ.

Увольненій оо.: Леонидъ Молчковскій водъ завѣдательства въ Вовковѣ, Евг. Павлусевичь водъ завѣдательства въ Добростанахъ, Іос. Зацерковный водъ завѣдательства Липовець, Ник. Клубокъ водъ сотрудництва въ Сасовѣ, Ант. Сосенко водъ завѣдательства Плѣснянъ, Теоф. Кобыляньскій водъ сотрудництва въ Стрыю.

Введенѣ оо.: Левъ Кордасевичь въ сотрудництво въ Стрыю, Ив. Насальскій въ завѣдательство Оглядова, Сим. Березовскій яко парохъ Добростанъ и Теод. Богачевскій яко парохъ Лецовки.

Въ пропозиціи умѣщенѣ оо.: на Осталовичѣ: 1) Вол. Лотоцкій, 2) Теоф. Любинецкій и 3) Петро Гаранюкъ; на Волю задеревацку въ тернѣ: 1) Меч. Дзеровичь, 2) Вас. Панчакъ, 3) Гавр. Боднаръ, а въ списѣ: Ом. Брояковскій.

На конкурсъ розписана парохія Деревляны зъ речинцемъ до 17 н. ст. мая.

Презідія намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Ник. Кукурузы на Баличѣ подгорнѣ.

Наука, штука и література.

— **„Нѣмецко-руского словаря выслововъ правничихъ и адміністраційныхъ“**, выдаваного адвокатомъ д-ромъ Костемъ Левицкимъ, выйшло дотеперь 24 аркушѣвъ друку (сторонъ VIII+384) т. є. до конця буквы „S“. Цѣле выдавництво, якъ теперь можна обчислити, буде обнимати до 32 аркушѣвъ друку и скончить ся въ мѣсяци маю с. р. — Вп. передплатники зволять якъ найскорше надсылати по 50 кр. на оправу словаря. — Цѣна одного примѣрника зъ оправою водъ теперь: 4 зр. а. в. Замовленя и передплату треба посылати лишь до Друкарнѣ наукового товариства имени Шевченка у Львовѣ [при ул. Академічной ч. 8].

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 8 марта. Цѣсарь надавъ Впреосв. митрополитови Сильвестрови Сембратовичеви ордеръ Зелѣзнои короны першои клясы.

Прага 8 цвѣтня. Молодо-Чехи возвали старо-Чеховъ и властителевъ большихъ посѣлостей, щобы спольно старали ся о заснованье высшого ческого трибуналу.

Вѣдень 8 цвѣтня. Прибувъ тутки кн. Фердинандъ болгарскій въ товариствѣ міністровъ Стамбулова, Ґрекова и президента собранія Петкова.

Римъ 8 цвѣтня. Нѣмецка пара цѣсарска водвѣдае папу дня 23 цвѣтня. Ходять вѣсти, що Ватиканъ задумуе заключити церковну унію зъ Румунією.

Берлинъ 8 цвѣтня. Роботники будуть святкувати 1-го мая, однакъ будуть того дня робити.

Неаполь 8 цвѣтня. Цѣсарева австрійска выѣхала по при островъ Капрі просто до Корфу.

Лондонъ 8 цвѣтня. Въ Гелль прийшло до бійки мѣжь роботниками и поліцією. Поліція ударила бѣлымъ оружіемъ. Кольохъ ранено, богато увязнено.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

Вп. С. Пит. въ Доб. Заплачено по конець III-ого кварт. с. р. — **Вп. І. Сеп. въ Тур.** Заплачено до конця марта с. р. — **Вп. М. Прод. въ Пол.** Прийде ще 20 кр. за цвѣтень. — **Вп. М. Лаз. въ Люб. кн.** Вписано за лютый и марець с. р.

Надосланѣ.

Д-ръ Россберґеръ

ДЕНТИСТЪ И ДЕРМАТОЛЬОҐЪ

ВЪ ЯВОРОВѢ. 1—6

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ Казимиръ Моссоръ

осѣвъ

ВЪ БУРШТИНѢ. 4652 1—3

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ С. Райнгольдъ

дентистъ

ординуе водъ 9—12 и 2—5 годины у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 2. 4530 3—4

Спеціялістъ недугъ ушей, носа и горла

Д-ръ І. Райнгольдъ

ем. демонстраторъ на клінікахъ проф. Ґрубера и Штерка и быв. секундарь загального шпиталю у Вѣдни — ординуе 4567 4—4

ул. Ягайлоньска ч. 2. водъ 10—12 и водъ 3—5

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбковска ч. 19

приймае всякій замовленя на одяги цивільнѣ, войсковѣ и для Вп. Духовенъства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшой цѣнѣ. 4562

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надае шкорѣ гладкость и знаменито пристае до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру водъ 20 до 50 кр

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

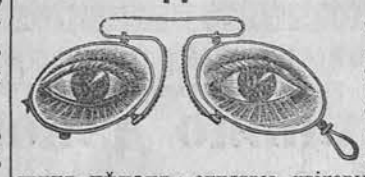

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайги, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроеня звонковъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зр. 50.000 а. в.

можна выграти вже 5 н. ст. мая одною промесою 3% льосу кредитового земского лише за 1 зр. 50 кр.

ВЪ КОНТОРѢ ВЫМѢНЫ

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрій водворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на водповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Домъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякій листы заставнѣ, 5% Обліґаціи комунальнѣ банку краевого, 4½% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѣ и приватнѣ, Монеты австрійскій и заграничнѣ **по найкористнѣйшихъ услобяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ также платныхъ купоновъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсолідньйше.** Переказы на большій мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе водворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 13—?

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякій сосуды боднарскій въ моєй торговли товарѣвъ корѣнныхъ винъ и делікатесѣвъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 9—30

Дрѣтъ кѣльчастый цинованый до огородженя по 5 зр. за 100 метрѣвъ; **Пушки** до перевоженя молока вѣдъ 1—30 літрѣвъ обему и **Фільтры угляні** до очищуваня воды по 2, 3·50, 4·50, 7·50 и 9·50 зр.

поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры.)

Тутки циґаретовѣ неклиєнѣ!

зъ найлѣпшои бибулки французкои

1.000 штукъ вѣдъ **1 зр.**

поручає *фабрика* **Ф. Нижаловского** **Львѣвъ** Гот Жоржа

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 23—83

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякій роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншій цѣлковито выкончені прикрасы** 4641 церковнѣ. 5—150

Вѣдновлюю старѣ иконы и иншій ръчи.

Тутки циґаретовѣ

електрично стисканѣ зъ найлучшои бибулки французкои **1000 штукъ 90 кр.** поручає фабрика **Г. Пйонтковского,** Львѣвъ, ул. Паньска ч. 2 Опакованье gratis. При вѣдборѣ 1000 4618 штукъ franco. 15—30

ЮСИФЪ ФРІДЛЕНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядѣвъ рѣльничихъ

у ВѢДНИ

поручає на надходячій сезонъ свои знаменитѣ выробы патентованѣ, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догодні услѣвя сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Тополькицкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорѣвъ тамъ-же.

Глядає ся агентѣвъ на провінцію. 4615 7—10

Не пѣдпадаючій заразѣ дуже плѣдній и мучній

„Бараболѣ бѣлій чудесній“

и **„Синій великаны“** по 20 кр. за кільоґрам. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільоґрамъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ дѣбръ ґр. А Марассе въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 9—20

ГАЛИЦКЕ

акційне

ТОВАРИСТВО

ТОРГОВЕЛЬНЕ

ул. Ягайлоньска ч. 3.

поручає

НАВОЗЫ

штучній

МАШИНЫ

рѣльничій

по цѣнахъ фабричныхъ.

ПОЛОТНА, СУКНА

и всякій выробы промыслу краєвого

въ центральнѣмъ

БАЗАРѢ КРАЄВѢМЪ

ул. Каролля Людвика ч. 5, I. поверхъ.

4642 3—6

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller),

приладжена въ антицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бѣль втиранье, можна дѣстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождѣй антицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою „котва“ яко 4592 **правдивій.** 5—49

Центральна розсылка.

Ріхтера антика п. Зол. Львомъ, Прага.

Найлѣпшу постѣль власного выробу, колдры, матерацы, сѣнники и т. ин.

поручає найдешевше

ІОС. ШУСТЕРЪ

Львѣвъ, ул. Коперника ч. 7.

Складъ комісовый въ повѣтовѣмъ товариствѣ торговельнѣмъ въ Станиславовѣ.

(Львѣвъ, Импресса.) 4633 3—10

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

вѣ 1830 роцъ

ВѢДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНѢВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

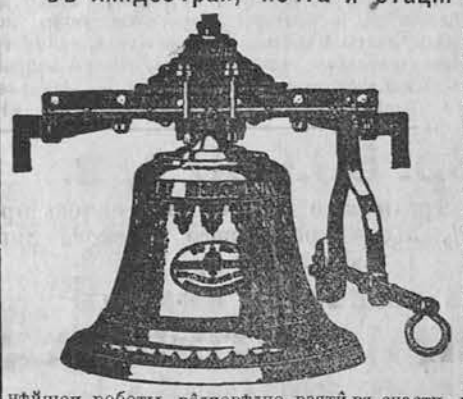

обдѣймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѣдлили доси вже **1.558 дзвонѣвъ загальнои ваги 1780 сотнарѣвъ.** Занвляють, що и на дальше пѣдѣймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вѣдливальнѣ дзвонѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ также поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, вѣдповѣдно взятѣ въ снасти, въ найкоротшѣмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (також на раты). 4582 31—?

ТЕПЛИЦѢ ТРЕНЧИНЬСКІЙ

Термы сѣрчанѣ вѣдъ 27—31° R. въ Горѣшнѣй Угорщинѣ въ Малыхъ Карпатахъ, 20 мінутъ дороги вѣдъ стації Тепла-Тренчивъ-Теплицѣ. Купелѣ въ ваннахъ басеновѣй и наприскі взѣрцево устроєнѣ успѣшній въ артритизмѣ, ґостцы, недугахъ нервовыхъ окружныхъ и центральныхъ, недугахъ шкѣрныхъ, ушкодженяхъ кости и т. д. 4633 2—7

До массажа вправленый персоналъ Мешканя вѣдъ 50 кр. до 3 зр. на добу. Кургавсъ, театръ, концерты, кухня знаменита. Вода до питя зъ ґѣрскихъ жерелъ. Сезонъ вѣдъ 15 го мая до кѣнця вересня. Въ маю и вересни за 3 зр. пансіонъ.

Дирекція купелева розсылає проспекты безплатно Брошуру д-ра Филипкевича можна купити въ бѣльшихъ книгарняхъ.

Францъ Заґурскій

складъ матеріялѣвъ будѣвляныхъ

Львѣвъ ул. Паньска ч. 17

телефонъ ч-рѣ 39 — поручає:

Portland-Cement 4627 3—4

Вапно ґідравлічне

Асфальтовѣ плыты изоляційнѣ до фундаментѣвъ, Дахѣвки

Плытки помостовѣ и мозаіковѣ

Вѣкна рѣзнобарвнѣ и малюнки на склѣ до церковь и т. д.

На жаданье высилає ся спеціяльнѣ цѣнники и рисунки.

Гарнѣ взѣрцѣ для приватныхъ осѣбъ даромъ и оплатно.

Обемистѣ **книжки зъ взѣрцями,** якихъ ще нѣколи не было, для кравцѣвъ нефранковачѣ.

Не даю **нѣякого опусту** вѣдъ 2½ абo 3½ зр. за метеръ, рѣвножь **нѣякихъ дарункѣвъ** для кравцѣвъ якъ се робить ся при конкуренціи на кошть приватныхъ осѣбъ, лишь маю **сталѣ и нетто цѣны,** щобы **кожда приватна особа** купувала **добре и дешево.** Длятого прошу казати предкладати собѣ **мои книжки зъ взѣрцями.**

Рѣвножьостерѣгаю передъ конкуренційными **листами подвѣйными зъ опустомъ цѣны.**

МАТЕРІИ НА УБРАНЯ

Перувіенъ и Доскіъ для Всч. **духовеньства,** приписанѣ матеріи для ц. к **уніформѣвъ урядничихъ,** рѣвножь для **ветеранѣвъ, сторожи огневои, ґімнастикѣвъ и службы.** Сукна на білярдъ и **столы до ґры, покрытя на возы,** ґуня не промокаюча на **одяги стрѣлецкѣ, матеріи до праня, пледы до подорожи** вѣдъ 6 14 зр. и т. д.

Хто хоче **купити добрѣ, тревалѣ, чисто вовняні матеріи** а не дешевѣ **шматы,** котрѣ не вартѣ навѣть **заплаты для кравця** най зверне ся до фірмы

ИВАНЪ СТІКАРОВСКІЙ въ БЕРНѢ

(сей австрійскій Менчестеръ)

Найбѣльша фабрика и складъ сукна вартости ½ міліона зр.

Щобы показати **величину и спроможность,** заявляю, що я получивъ въ моихъ **рукахъ найбѣльшій експортъ сукна въ Европѣ, фабрикацію камґарнѣвъ. приборѣвъ кравецкихъ и велику** переплетню лишь для власныхъ цѣлей. Щобы пересвѣдчити о сказанѣмъ, прошу Вп. **Публику,** при нагодѣ, оглянути урядженье мого величезного льокалю до розпродажи. въ котрѣмъ есть 150 людей занятыхъ.

Розсылаєсь лишь за послѣплатою!

Переписка въ нѣмецкѣй, ческѣй, угорскѣй, польскѣй, італіяньскѣй, французкѣй и англійскѣй мовѣ. 4557 8—10

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскѣмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вѣддыхового такъ и орґанѣвъ травленя, въ довготреваломъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухотъ, въ недугахъ проводѣвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анемія и блѣдницѣ.

Знаменита ґѣрска стація кліматична зъ вѣдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна **вдыхальня** соляна и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральнѣ и рѣчнѣ въ быстрѣмъ Дунайци. Всѣлякій поступовѣ уряджения, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣннѣй и зимовѣй мешкання купелевѣ о ⅓ дешевшій єсли ихъ денно наймаєсь. Въ сезонѣ II увольнення вѣдъ таксы знесенѣ. Лѣкарь заведеня д ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхѣвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стації въ Старѣмъ Санчи, зъ-вѣдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вѣдпочинокъ въ Лонцку). Вѣзъ почтовый, повозы и вѣзки пѣсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнѣмъ складѣ Ґ. Маттоніого въ Старѣмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня

4625 2—23 *Ф. Висневскій.*

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнѣ до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскѣмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

Цѣны дуже умѣренѣ.

Выробъ краєвый.

ХРИСТІЯНЬСКЕ ТОВАРИСТВО

выробу и продажѣ літурґічныхъ одяґовъ

ВЪ КОРОСНѢ.

Товариство зареґестроване зъ ограниченою порукою.

Одержало свѣжій транспортъ матерій **Ліоньскихъ,** зъ котрыхъ выробляє всякій одяги церковнѣ для греко- и римо-кат. обряду якъ: орнаты, фелоны, бальдахины, дальматики, тувальнѣ, хоругви хресто-образнѣ и прапорнѣ **Плащанницѣ, Прапоры для товариствъ.**

Бѣлье церковне зъ полотна краєвого, біреты, кольорадки и цвѣты церковнѣ.

Замовленя выконує въ найкоротшѣмъ часѣ по умѣреныхъ цѣнахъ.

Приймає старѣ фелоны церковнѣ до направы.

ДИРЕКЦІЯ.

(Екси. аноисовъ „Импресса“ Львѣвъ). 4629 5—5

Для П. Т. Духовеньства на раты.

Пробни матерій высилає ся на жаданье вѣдворотною почтою.

АДОЛЬФЪ ЗІЛЬБЕРШТАЙНЪ

ОПТИКЪ и МЕХАНІКЪ

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 9, и рѣгъ ул. Сикстуской

поручає на сезонъ будовляный

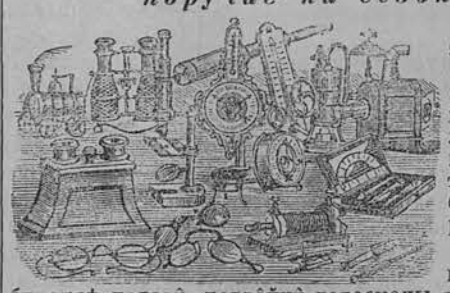

Пп. Пѣдприємцямъ будовы зелѣзничои, будовничимъ, инженерамъ, архітектамъ въ найбѣльшѣмъ выборѣ зъ **фабрикъ** першорядныхъ: Инструменты нівеляційнѣ, латы, тычки до трасованя, угольницѣ, пляніметры, тасьмы сталевѣ и полотняні, лібеллѣ, прямовисники, метры, райцайґи и т. ин.

Найбѣльшій выборъ найдешевше. Льорнетки театральнѣ, биноклѣ полевѣ, подвѣйнѣ телескопы англійскѣ, барометры, термометры, компасы, люпы, мікроскопы. **Найновѣйшій льорнетки дамскій** въ рѣзныхъ оправахъ, окуляры, цвікеры. 4640 3—10

Машинки електричнѣ зъ постѣйною и перерываною струєю, рѣзній батеріи. Телефоны, урядженя дзвонкѣвъ електрачныхъ и громозводѣвъ заводить у Львовѣ и на провінціи по умѣренныхъ цѣнахъ. Всѣ направы входячій въ обсягъ антики и механики выготовляє якъ найскорше

Замовленя зъ провінціи полагоджує вѣдворотною почтою.

АВІЗО.

Львѣвскій експортъ пива

ВЪ ФЛЯШКАХЪ

улиця Сикстуска число 8.

Повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що удержує вѣдъ нинѣ и дальше обильный складъ винъ австрійскихъ, угорскихъ, італійскихъ и заграничныхъ и зарядивъ для выгоды Вп. Публики, що буде имъ вино доставляти до домовъ

Звертаємо особливо увагу на тѣ роды:

1	Hegyalia	фляшка велика по	50 кр.
2.	Ерлявске вино червоне	„ „ „	50 „
3.	Дальматиньске	„ „ „	45 „
4.	Кльостернайбурґеръ	„ „ „	50 „
5	Ігалійске (островъ Капрі)	„ „ „	46 „
6.	Пиво експортове	„	8 „
7	Портеръ живецкій [Saybuscher Porter]	„	12 „

Продаємо длятого по такихъ низькихъ цѣнахъ, щобы кождѣй родинѣ можна было куповати. Кошты пересылки обчислюють ся якъ найдешевше 4648 3—10

Доносимо ще, що наша фірма змѣнена и зовесь:

Львѣвскій Експортъ пива и вина въ бутелькахъ

ул. Сикетуска ч. 8. Телефонъ ч. 379.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. ґал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ

5% листы ипотечнѣ премійованѣ

5% „ „ безъ премій

4½% листы товариства кредитового земского

4½% „ Банку краєвого

4½% позачку краєву галицку 3483

4% позичку пропінаційну галицку

5% „ „ буковиньску

4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ

4½% „ пропінаційну угорску

4% угорскій облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вѣдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнні, также запавшій купоны за готовку, безъ нѣякого вѣдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вѣдчисленьемъ справдешныхъ коштѣвъ.

До ефектѣвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштѣвъ, котрѣ самъ поносить

Lev. Kneipp

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздовства КНАЙПА СОЛОДОВА есть КАВА

зѣ **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обѣйтись безъ шкѣдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурродо звычайнои кавы. **Дуже надає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пѣдроблень.** ½ кіло по 25 кр. — **Всюды можна дѣстати.**

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 15—52

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 69. Львôвъ, Середа 31 марта (12 цвѣтня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинаєсь **другій чвертьрôкъ выдавництва „Дѣла“**. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою **передплаты** и зъ вырôвнаньемъ **залеглостей**, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности черезъ **здержанье высылки часописи** тымъ Вп. Читателямъ, котрѣ въ пору не зложать передплаты а взглядно не вырôвнають залеглостей.

Цѣкавѣ цифры.

Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣстила черновецка Gazeta Polska статистичнѣ даты греко-католикôвъ въ Буковинѣ, перевѣвши порôвнанье числа вѣрныхъ греко-кат. церкви межи рокомъ 1835 а 1893, отже за часъ майже шѣстьдесяти лѣтъ.

Шематизмъ львôвскои архіепархіи зъ року 1835 выказувавъ въ Буковинѣ 14 парохій а 41.089 душь греко-католикôвъ. Уже въ три роки пôзнѣйше, т. є. въ роцѣ 1838, число се упало на 38.490, отже о 2.595 душь або 6%, — въ роцѣ 1842 зновъ упало на 27.314 душь, отже вôдъ року 1835-ого зменшилось о 13.775 душь або о 33%, — а шематизмъ за рôкъ 1893 выказуе вправдѣ бôльше число парохій, бо 16 [замѣсть 14 въ роцѣ 1835], але число душь зновъ упало въ порôвнаню зъ рокомъ 1842, бо загальна цифра греко-католикôвъ выносить уже лише 23.864, отже въ остатныхъ 51 рокахъ зменшила ся зновъ о 3 450 душь, а рахуючи вôдъ року 1835-ого [за 58 лѣтъ] о 17.225 душь, т. є. на 43%.

Въ поодинокихъ парохіяхъ змѣна такъ представляе ся цифрами душь:

	1835 р.	*1838 р.*	*1842 р.*	*1893 р.*
Чернôвцѣ	5597	5597	5607	7484
Сучава	4679	4679	5938	1780
Глибока	4698	4699	1138	1218
Качика	1243	1246	2097	1435
Довгополе	1859	998	939	766
Кôцмань	3259	3259	342	540
Погорилôвка	3318	3240	1158	1288
Путилôвъ	2298	233	118	419
Радôвцѣ	1274	1940	1732	845
Садагора	4247	3477	2055	1020
Серетъ	2523	2434	885	1023
Вашкôвцѣ	2622	2324	2649	628
Вижниця	121	449	493	1089
Заставна	3651	3651	2063	863
Брошкôвцѣ	——	——	——	1450
Бояны	——	——	——	1090
Раранче	——	——	——	906

Зъ наведеныхъ цифръ видко, що грекокат. парохіи на полудни Буковины нинѣ въ порôвнаню зъ рокомъ 1835 здесяткованѣ, а такôй самôй судьбѣ пôдпали и деякѣ парохіи на пôвночи [Кôцмань, Погорилôвка, Заставна]. Прибули, правда, три новѣ парохіи черезъ перехôдъ православныхъ на унію, але той здобутокъ далеко не вынагороджуе утраты грекокат. церкви въ цѣлôмъ краю.

Повысше наведена статистика свѣдчить: якъ натягненѣ суть крики православнои єрархіи буковиньскои [н. пр. въ „Апольогіяхъ“ митрополита Морара-Андрѣевича] на греко-кат. церковь, що мовь-то она въ незаконный способôъ веде аґітацію релігійну на шкоду православія!

Фактъ безнастанного пôдъупадку уніятскои ц-ркви въ Буковинѣ треба приписати головно політицѣ правительства, котра у всѣмъ протеґуе Румунôвъ на шкоду Русинôвъ, хотяй Русины цифрово становлять першу народнôсть въ Буковинѣ. А позаякъ православна єрархія буковиньска пересякла духомъ румунізаторства и нема, бодай нинѣ, выглядôвъ, щобы на будуще стало инакше, то пôдъупаданье грекокат. церкви въ Буковинѣ, обслугуваной духовеньствомъ свѣдомымъ рускимъ, есть зъ погляду національного хиба втратою...

Справы краєвѣ.

[Округи санітарнѣ. — Змѣна шинкôвъ и коршемъ на господы]

Выдѣлъ краєвый, порозумѣвшись зъ намѣстництвомъ, ухваливъ установити слѣдуючѣ дальшѣ округи санітарнѣ: въ повѣтѣ залѣщицкôмъ зъ осѣдкомъ въ Червоногородѣ; въ повѣтѣ самбôрскôмъ зъ осѣдкомъ въ Луцѣ; въ повѣтѣ богородчаньскôмъ зъ осѣдкомъ въ Богородчанахъ; въ повѣтѣ гусятиньскôмъ зъ осѣдкомъ въ Пробôжнôй; въ повѣтѣ ниськôмъ зъ осѣдкомъ въ Руднику; въ повѣтѣ турчаньскôмъ зъ осѣдкомъ въ Борини; въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ зъ осѣдкомъ въ Майданѣ середнôмъ; въ повѣтѣ коломыйскôмъ зъ осѣдкомъ въ Яблоновѣ; въ повѣтѣ пôдгаецкôмъ зъ осѣдкомъ въ Вишнôвчику; въ повѣтѣ чорткôвскôмъ зъ осѣдкомъ въ Улашкôвцяхъ; въ повѣтѣ чешанôвскôмъ зъ осѣдкомъ въ Нароли; въ повѣтѣ станиславôвскôмъ зъ осѣдкомъ въ Маріямполи; въ повѣтѣ товмацкôмъ зъ осѣдкомъ въ Нижневѣ и вкôнци въ повѣтѣ косôвскôмъ зъ осѣдкомъ въ Жабю. Такимъ чиномъ до установленыхъ вже минувшого року 29 сѣльскихъ округôвъ санітарныхъ прибуло 14 новыхъ округôвъ, а крôмъ того предложило намѣстництво выдѣлови краєвому проектъ установленя окружныхъ лѣкарѣвъ въ иншихъ 23 повѣтахъ, обôймаючихъ 31 округôвъ.

— —

На послѣднôй сесіи ухваливъ соймъ вôзвати дирекцію галицкого фонду пропінаційного, щобы старала ся змѣнити поступнѣно типъ шинкôвъ и коршемъ въ нашôмъ краю на чистѣ и чемнѣ господы, котрѣ не вплывали бы шкôдливо на моральный и матеріяльный станъ населеня.

На ту резолюцію одержавъ выдѣлъ краєвый вôдповѣдь, що, зô взгляду на законъ зъ 22 цвѣтня, котрый въ § 3 строго означуе кругъ дѣяльности власти, дирекція фонду пропінаційного може лише въ малôй части вдоволити бажанямъ резолюціи соймовои. На пôдставѣ згаданого параґрафу, дирекція може лише свобôдно выбирати личности на аренду права пропінаціи и упормувати контрактово вôдносины аренды пôдъ взглядомъ выконуваня того права, отже при выборѣ арендарѣвъ старае ся вôддавати пропінацію попереднымъ властителямъ того права, глядить на интересы властителѣвъ пивоварень, горалень и т. д. и имъ при рôвныхъ условіяхъ другихъ оферентôвъ дае перше мѣсце.

Що-до самого выконаня права пропінаціи, §. 5 застерѣгае цензурованье властей політичныхъ надъ личностями, котрыхъ принято на шинкарѣвъ и пересторогу приписôвъ противъ піяньства и лихвы, що усуваe ся зъ пôдъ вплыву дирекціи пропінаційного фонду. Дирекція упевнила выдѣлъ краєвый, що буде поступати въ духу соймовои резолюціи, але не може брати на себе поступнѣнои змѣны типу шинкôвъ на господы, бо ту дѣяльнôсть треба полишити рѣшеню законодатныхъ властей.

Въ справѣ ѣзды Русинôвъ до Риму.

За кôлька недѣль выбирае ся депутація Русинôвъ до Риму — вôддати поклôнъ головѣ церкви. Се найперша и найважнѣйша цѣль депутаціи.

По-при тую цѣль нашѣ подорожнѣ певно подбають и о се, щобы въ тôй подорожи якъ найбôльше навчити ся.

Депутація буде складати ся въ переважнôй части зъ рôльникôвъ, то-жь добре бы було по дорозѣ задержатись на день або два въ якôмъ селѣ моравскôмъ, австрійскôмъ або стирійскôмъ та оглянути тамошнѣ селяньскѣ господарства. Селяне нашѣ пôзнали бы, що те, про що пишуть для нихъ нашѣ товариства, практикуе ся вôдъ давна въ иншихъ краяхъ, — що се факты а не мрѣе. А звѣстна рѣчь: verba docent, exempla trahunt. Господарѣ кажуть, що обôрникъ есть душею господарства сѣльского, але нашѣ селяне о тую душу дбають якъ найменше. Пôдчасъ такои подорожи переконавсь бы нашь селянинъ наочно, якъ обходить ся зъ обôрникомъ селянинъ нѣмецкій або ческій, а вернувши домôвь, завѣвъ бы такій ладъ и у себе. Такожь увидѣвъ бы нашь селянинъ, якъ тамошнѣ люде ходять коло худобы: якъ єи чешуть, и щѣтками и греблицями, якѣ мають стайнѣ и будынки господарскѣ.

По дорозѣ добре бы було задержати ся въ Венеціи та оглянути докладно палату дожôвъ и церковь св. Марка.

Въ Больоніи гôдне вôдвѣданя тамошне кладовище, що складае ся зъ довгихъ коридорôвъ и ґалерій. Въ тыхъ будынкахъ помѣщенѣ памятники, першорядни дѣла штуки рѣзьбарскои. Новочасна штука рѣзьбарска нѣгде такъ много не заступлена, якъ на тôмъ кладовищи.

Въ Фльоренціи есть славна катедра зъ звôнницею и найбôльшѣ на свѣтѣ двѣ ґалеріи образôвъ Palazzo Pitti и Uffizzi. Нашимъ подорожнымъ годилось бы тѣ двѣ ґалеріи оглянути якъ найдокладнѣйше.

Найдовше задержить ся депутація въ Римѣ, отже паломники будуть тутъ мати найбôльше часу до огляденя церквей, дѣлъ штуки и ґалерій образôвъ. Въ Римѣ грѣхъ бы було и одну хвилю змарнувати. Участники вандрôвки мусять оглядати дѣла штуки дрôбными ґрупами, бо хто ходить у великôй громадѣ изъ сто або двѣста людей, той мало що користае.

Въ Римѣ нашѣ подорожнѣ не залишать вôдвѣдати и уніятскои церкви св. Атанасія.

Русины, гостячи въ Римѣ, повинны іп согроге вôдвѣдати ателіе Генрика Семирадского, найбôльшого польского — отже славяньского — маляря, проживаючого въ Римѣ, та заявити належну єму почесть.

Кому часъ и средства позволять, може поѣхати ще до Неаполя, оглянути тамъ музей бурбоньскій, дальше розвалины мѣстъ Геркулянумъ и Помпеѣ та вулканъ Везувъ и обсерваторіюмъ професора Пальмієріого.

Тѣ зъ интеліґенціи, що возьмуть участь въ подорожи, можуть уже вôдъ теперь приготовлятись до неи, познакомити ся зъ засадами архітектуры, скульптуры та малярства и зъ исторіею італійскои штуки. Кождый интеліґентный участникъ може купити Gsell-Fells-a провôдника „Italien und Rom“, що выйшовъ въ бібліоґрафічнôмъ институтѣ въ Липску. Книжка тая коштуе около 4 зр. а можна єи дôстати въ кождôй бôльшôй книгарни.

Хто переѣде Италію зъ пôдготовавчимъ студіюмъ, той выробить собѣ пôдчасъ подорожи понятье о правдивôй штуцѣ и смакъ естетичный. При будовѣ церквей можна зъужиткувати тѣ вѣдомости и неодному сусѣдови удѣлити мудрои рады Двацятый вѣкъ зближуе ся, то вже найвысшій часъ, щобы зъ нашихъ церквей зникнули и такѣ образы, що то часто замѣсть пôдносити, радше оскорбляють чувство релігійне... Отже лучаѣсь добра нагода набрати смаку естетичного.

Въ Самборѣ 8 н. ст. цвѣтня 1893.

Корнило Чайкôвскій.

Вôдозва.

Однымъ зъ найбôльше характеристичныхъ прикметъ етнольоґічныхъ кождого народу суть єго домовѣ лѣки.

Менше принадни якъ строѣ народни, меньше значни якъ археольоґічнѣ памятники, рôвно велику они мають вартôсть для науки, а все и для терпячои людскости.

Сланія попа Радована.

Черты зъ подорожныхъ записокъ *Богдана Никашиновича-Врщанина.*

[Переклавъ зъ сербского ***М. З.***[1])]

Въ навечеріе Арлієвого дня[2]) мавъ я выбрати ся въ дорогу на Маєвицю, — троха, щобы пôзнати тѣ стороны, а троха щобы вôдвѣдати деякихъ своихъ приятелѣвъ. Правда, не мôгъ я довго задержуватись, але волѣвъ и три днѣ свобôдного часу провести въ тôмъ густôмъ лѣсѣ, нѣжь цѣлый день блукати по мѣстѣ.

Нанявъ я собѣ коня. Похвалитись нимъ годѣ; була то пôстара, присадкувата шкапа, кулява на задну ногу. За те слухняна товарина, що лѣнивому ґаздѣ приносить бôльше хôсна нѣжь вôнъ самъ.

Зъ полудня, около третьои годины, выбравъ ся я въ дорогу. Небо було погôдне, а духота давила. Сонце пекло, що чоловѣкъ ледви дыхавъ.

Пустивъ ся я зворницкимъ гостинцемъ, а низше Симинового „ґана“ [босаньскои коршмы] звернувъ ся на лѣво, драпаючись поперечницею вздовжь Маєвицѣ.

Полегкій мôй „вороный“, то зновъ велика жара — досыть, треба менѣ було найменше пять добрыхъ годинъ зъ Дольнои Тузлѣ до вершка на Маєвици.

Не йшовъ я ще й годины, а зъ полудневого заходу почали сьяти блыскавицѣ. Сонце стояло ще досыть высоко, але я все-таки побоювавъ ся, щобы мене не захопила буря середъ Маєвицѣ. Пôдганяю свою шкапину, але голодна товарина мовь-бы й не розумѣла моєи трѣвоги. Стрôмкѣ урвища, провалены й повыжолоблюваны яруги, попукана вôдъ посухи земля — пожалкували вороного, та й я злѣзъ изъ него и йшовъ разомъ зъ нимъ пѣшки. Де найду трохи холоду, сяду на малый вôдпочинокъ, а мирна коняка користае зъ того вôдпочинку та скубе коло мене спражену й завялу траву.

Мѣжь тымъ сонце близило ся идъ заходови, а хмары почали все бôльше збивати ся въ купу. Духота стала ще бôльша и я напевно выжидавъ скорои зливы та лише спѣшивъ ся, щобы выйти на вершокъ, а тогдѣ у низъ ити буде вже лекше.

Спѣшу ся гôрѣ, але гора горою: чимъ бôльше спѣшишь ся, спинаєшь ся усе повôльнѣйше. Гляджу высше себе и бачу, що можу за добрыхъ три четверти годины дôбратись на вершокъ. Пôджену зновъ бѣдну шкапину, обѣцюючи єй добру вечерю на конаку [нôчлѣгу], але она лишь постриже ухами и махне хвостомъ, обганяючись вôдъ мухъ.

Хмары якъ-бы на крылахъ гнали, при крыли за хвилю цѣле небо, навели на лѣсъ пôтьму. Гляджу по-надъ себе, а вершка горы бôльше не бачу. Покрыла єго пôтьма густыхъ хмаръ.

Увôйшовъ я вже въ лѣсъ, що бувъ пôдъ вершкомъ. Якійсь холодный воздухъ, повный вогкости, повѣявъ по менѣ и я почувъ студень. Слабый вѣтеръ холѣтае деревами, а густе листя почало шелестѣти якось таємно. Оглянувшись довкола, дивлюсь, чи нема де живои душѣ. Остатнѣ хатки, що стоять пôдъ полонинами, лишивъ я ще передъ двома годинами.

Нарештѣ зъ тяжкою бѣдою дôставъ ся я на верхъ. Мрака усе закрыла а на мене впала якась вогкôсть. Хмары спустились до вершка деревъ.

Менѣ стало якось холодно коло серця. Передо мною густый непроглядный лѣсъ, знаный яко найбезпечнѣйшій захистъ гайдукôвъ и розбишакъ, леговище дикихъ звѣрôвъ, а я при собѣ маю лишь малый ножикъ та слабого кулявого коня. Крôмъ того не знавъ я правои дороги, котра мала мене довести до прибойскои церкви. Правда, вже разъ туды я переходивъ, але теперь пôтьма не дае менѣ розпôзнати правои дороги, бо зъ горы веде пять до шѣсть яругъ на рôзнѣ стороны. Якъ бы було ясно, може бы-мь мôгъ розпôзнати дорогу, а яко добрый пѣшакъ злетѣвъ бы-мь долѣ за доброи пôвъ годины. Надто край вузкои стежочки находять ся на многихъ мѣсцяхъ провалы, 300—400 метрôвъ глубокѣ... кôнь не обôзнаный... не дай Боже нещастя, пропademo оба безъ слыху й дыху.

Вконець оглядаю ся, чи бы-мь де не зарѣвъ якои хатины, де бы переночувати а коня пустити въ лѣсъ, най пасе, що Богъ дасть. Але въ темнотѣ не можна було нѣчого видѣти.

Що-жь дѣяти иншого, якъ не лѣзти далѣ, куды зайшовъ? Вôдломивъ я добру гиляку и, ведучи коня за уздочку, йду въ густый лѣсъ. Блыскавицѣ почали присвѣчувати, а грубый дощь ити. Руку передъ очи поставити, — не можна було єи видѣти, такъ була пôтьма стиснула ся. Коли заблысне — столѣтнѣ буки стоять мовь якѣ велиты, а непрочищенѣ и густѣ корчѣ представляють рôзнородни обличя и, збуджуючи фантазію, додають страху. Насуваєсь усе думка, що отъ заразъ настане борба зъ якимъ медведемъ, вовкомъ або дикомъ...

Тягну свою шкапину, а она наразъ стала. Помысливъ я собѣ: певно щось занюхала. Ставъ я тягнути єи за уздочку, она-жь анѣ кроку! А що була пôтьма и я не мôгъ видѣти, то мацаю єи за уха, чи не стриже ними, але она опустила ихъ бѣдна. Причекавъ я троха а вôдтакъ зновъ тягну єи, — она якъ бы хотѣла йти, але щось задержуе. Пустивъ я узду и йду зъ заду глядѣти, чи въ що не замоталась. И справдѣ, галузя заплело ся за плащь, що привязаный до сѣдла. Якось на потемки намацавъ я гиляку и, вытягнувши ножикъ, перерѣзавъ єи и коня увôльнивъ.

Стежки вели стрôмко. Зъ однои и другои стороны знимались буки-велиты. Де яруги звужувались, тамъ лупнувъ я собою о неодного бука, такъ що колѣна цѣлкомъ мавъ-ємь потовченѣ. Скоро натрафлю на яке стрôмке мѣсце, попробую насамперед паличкою и ажь тогдѣ поволи спускаю ся. Сухе листя, а по нѣмъ вода, — все те, змѣшане зъ жовтою землею, навело мене на гадку, що користнѣйше буде спускатись долѣ цѣлою нижною половиною тѣла.

Уже зо двѣ годины продиравъ ся я крôзь пôтьму, а ще не увидѣвъ нѣякои хаты. Дощь бувъ надставъ, але зъ деревъ однаково спадали каплѣ. Страхъ и зворушенье, що мене були зъ-першу опанували, покинули мене, и очи навыкли до темноты. А все-таки солодко полыкавъ я слинку за якою хатою, за безпечнымъ притулкомъ и сухимъ лôжкомъ що змученому тѣлу такъ було потрѣбне.

Не пройшло чверть годины, а передо мною показалась поляна. Боже поможи! выйшовъ я — думаю — зъ лѣса. Тутъ мусить бути якась хата. Пристанувъ я трохи, чи не чути гавканя псôвъ або якои-небудь признаки житя. Пустивъ ся я тою прогалиною и добачивъ маленьке свѣтло, а середъ того и пѣвень запѣявъ. Слава Богу! — подумавъ я — есть хата! То мôгъ бути часъ межи яціями[3]). Приспѣшивъ въ напрямѣ свѣтла и за кôлька мінутъ добивъ ся до загороды. На-потемки не знавъ я, де ворота, а зъ конемъ черезъ плôтъ не можу. Въ-тôмъ зачули псы и пустились на мене такъ, що ледво оборонивъ ся. Що дѣяти иншого, якъ не кликати домôвникôвъ, абы мене завели?

— О-о о ґаздо! — крикнувъ я, а голосъ губить ся середъ тои тишины въ далекôмъ лѣсѣ. — О-о-о ґаздо! — закричавъ я зновъ.

Въ хатѣ отворили ся дверѣ.

— Хто-тамъ? — вôдозвавъ ся якійсь жѣночій голосъ.

— По..до...рожный, — вôдповѣвъ я. — Хо..ди, за...ве...ди ме...не!

— По...жди! — була вôдповѣдь.

За малу хвилю показала ся женщина, несучи въ руцѣ запалену скипку и вôдганяла псы.

[1]) Черты сѣ переклавъ я длятого, що они вѣрно вôддають сербско-босаньске житье-бутье. О скôлько можна було, я державъ ся зворотôвъ и духа сербскои бесѣды, щобы мои Земляки мали нагоду онôзнати ся къ основами тои не бесѣды а поезіи. — *Прим. перекл.*

[2]) Такъ зове ся празникъ у сербского люду, названый въ календари св. Агатоникъ и припадае не замѣтно на день 22 н. ст. серпня.

[3]) Турске численье часу „Яція“ — змѣнчива, пôсля поры року. Въ сѣмъ выпадку буде се часъ мѣжь 6 а 8-ою годиною вечеромъ.

Нарóдъ нашъ, такъ щедро обдарованый змысломъ спостерѣганя, численнѝ поробивъ вóдкрытя, потрѣбнѝ для него въ щоденнóмъ житю; численнѝ вынайшовъ лѣки и практично ихъ досвѣдивъ; а на-разѣ треба бы лишь науковыхъ слѣджень, щобы тѝ скарбы для добра загалу зóбрати и уложити, щобы крытично розслѣдити варóсть рѣчи и ихъ въ науковóмъ свѣтлѣ представити.

Тому́-то институтъ фармакогностичный, яко часть університету львóвского, постановивъ доповнити истнуючѝ вже матеріялы, зóбранѝ черезъ Академію наукъ та й черезъ згаданый институтъ, и приготовити для выставы краєвои зóбръ средствъ цѣлющихъ, а такожь способóвъ лѣченя, уживаныхъ мѣжь народомъ въ Галичинѣ.

Однакъ задача тая не дасть ся выконати безъ горячои пóдпоры зó стороны загалу; єсть то праця, котрои властывымъ авторомъ була бы суспóльнóсть; єсть то рѣчь патріотична и гóдна труду.

Институтъ фармакогностичный намѣряє задачу тую выконати зó становища лѣкарского и етнографічного; длятого просить о ласкаве надóсланье всякихъ вѣдомостей, вóдносячихъ ся до слѣдуючихъ подрóбниць:

1. Рослины, звѣрята и мінералы уживанѝ черезъ нарóдъ яко лѣки. [Тутъ належало-бъ увзгляднити назву народну, описанье частей, котрѝ вживають ся въ цѣляхъ цѣлющихъ, чи именно цѣла рослина абó звѣря до того служить, чи лише цвѣты, листье, корѣнье, шкóра абó волосье, кости абó стегна, и т. д.; спосóбъ ужитя; хоробы, противъ котрыхъ средство служить; наслѣдки.]

2. Выдѣлины и перемѣны рослинѝ и звѣрячѝ, якъ ґумы, живицѣ, соки, товщь, цукры и т. д.

3. Просить ся усильно о надсыланье вóдповѣдныхъ прóбокъ; при рослинахъ о скóлько можна, зъ цвѣтами.

4. Важнѝ суть заєдно вѣдомости о способахъ лѣченя. Належать тутъ процедуры водоцѣлючѝ, масованя, ґімнастика, натяганя, наколюваня, дѣланье сонця, пары, окладóвъ, и т. д.

5. Пóдъ взглядомъ етнольогічнымъ цѣкавою була бы вѣдомóсть, чи якійсь лѣкъ абó способъ лѣченя уживають мешканцѣ долинъ, чи такожь мешканцѣ гóръ, жиды, циганы и т. д.

Кожда, навѣть найдрóбнѣйша вѣдомóсть принята буде зъ узнаньемъ въ имя справы публичнои, а назва єи автора записана буде въ книзѣ памятника.

Пóдписаный упрашає о надсыланье всякихъ вѣдомостей и предметóвъ на адресу:

Д-рó В. Ивмаловичь,
професоръ університету у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ соймѣ ческóмъ заразъ на першóмъ засѣданю вóдограла ся интересна сцена. Сторонництво молодо-Чехóвъ стрѣтило ся въ сцісіи зъ прочими партіями, а то за-для внесеня ґр. Букоа, котрый домагавъ ся передати проєкты правительства що-до розмеженя судовыхъ повѣтóвъ сталóй комісіи для справъ громадскихъ и повѣтовыхъ. Именемъ послóвъ нѣмецкихъ жадавъ вправдѣ пос. Шмейкаль реактивованя комісіи угодовои тому, що предложенѝ проєкты суть наслѣдкомъ вѣденьскихъ пунктацій и становлять складову часть угоды, однакъ не протививъ ся въ засадѣ внесеню ґр. Букоа, застерѣгаючись лише противъ пересуду. Натомѣсть д-ръ Герольдъ выступивъ и назвавъ проєкты новыми пунктаціями и домагавъ ся ихного поясненя. Звернувшись до шляхты и до старо-Чехóвъ заявивъ, що треба ческому народови ясно сказати, яка опінія о проєктахъ угодовыхъ. Комісія для розмеженя повѣтóвъ судовыхъ, се институція неправна. Зó стороны молодо-Чехóвъ домагавъ ся Герольдъ утвореня комісіи зъ 36 членóвъ, котра розглянула бы проєкты. Забравъ голосъ д-ръ Ріґеръ (старо-Чехъ) и зазначивъ становище своєи партіи. Вóнъ заявивъ, що стоить при ухвалѣ зъ дня 14 лютого 1892 р., котра вóдрочує цѣлу угоду. Старо-Чехи не дозволили бы нѣколи на розмеженье повѣтóвъ, коли-бъ у Вѣдни були почули, що оно має на цѣли выключити Чехóвъ зъ теріторіи нѣмецкои. А коли пóзнѣйше показало ся, що интенціи правительства стремѣли таки до выключеня Чехóвъ зъ нѣмецкихъ теріторій, старо-Чехи зажадали поясненя справы и заявили, що зъ-першу має предложитись угода, бó инакше устане всяка діскусія надъ тымъ предметомъ. Такожь заявили дальше, що якъ довго не запевнить ся цѣлковите рóвноуправненье обохъ языкóвъ въ цѣлóмъ краю, такъ довго здержать ся вóдъ розправъ надъ угодою и такъ само примѣнять своє становище въ комісіи для розмеженя повѣтóвъ. Говоривъ ще пос. Вашатый, котрый добачувавъ лихо въ тóмъ, що вѣденьскимъ правительствомъ руководить Плєнеръ. При голосованю всѣ сторонництва крóмъ молодо-Чехóвъ приймили внесенье ґр. Букоа. Супротивъ того молодо-Чехи опустили остентативно салю засѣдань. — Слѣдуюче засѣданье вóдбуде ся завтра.

Въ угорскóмъ соймѣ вже вóдъ кóлькохъ днѣвъ веде ся жива розправа надъ буджетомъ міністерства краєвои обороны. Опозиційнѝ послы поновили давнѣйшѝ и пóднесли новѝ закиды и жаданя. Именно закинули правительству, що духъ арміи чисто нѣмецкій и неприклонный для народныхъ угорскихъ аспірацій. За-для того жадали заснованя новыхъ заведень войсковыхъ на Угорщинѣ зъ выкладовымъ языкомъ угорскимъ, доповненя угорскои обороны краєвои власною артилєрією и поступѣннои вóдрубности угорскои арміи.

——

Сербска скупштина стала на першóмъ засѣданю ареною великихъ забурень. Радикальнѝ послы опустили салю, а за ними выйшли такожь напредняки. Причиною сецесіи була вóдмова правительства що-до вóдчитаня лісты послóвъ. Радикалы надѣяли ся, що тымъ робомъ скупштина признає выбóръ послóвъ въ окрузѣ рудницкóмъ важнымъ, котрѝ, мимоходомъ сказавши, явили ся на першóмъ засѣданю. Однакъ правительство и скупштинаа вóдмовили жаданю радикалóвъ заслонюючись интерпеляцією закона, на пóдставѣ котрои треба до рѣшеня ухвалъ не 68 лише 63 послóвъ. Опираючись на такóй интерпретаціи скупштина уневажнить мабуть всѣ мандаты опозиційныхъ сторонництвъ, щобы при новыхъ выборахъ добути переваги для правительства и лібералóвъ. Комісія верифікаційна взяла ся вже до роботы и вóзвала всѣхъ послóвъ, щобы предложили свои повномочія, якѝ одержали при выборахъ, бó инакше уневажнить мандаты. На се вóдповѣли радикалы маніфестомъ, заосмотренымъ пóдписами 61 послóвъ. Въ маніфестѣ зазначено, що радикалы зъ огляду на интересъ краю хотѣли брати участь въ нарадахъ скупштины и выслали длятого депутацію до реґентіи, щобы пояснити своє становище. Та хочь реґентія не приймила ихъ, они мимо того явили ся на першóмъ засѣданю. Однакъ, коли ихъ бажаня щодо мѣсця президента на пóдставѣ найстаршого вѣкомъ, дальше що-до секретаря и выбору въ комісію верифікаційну перейшли безслѣдно, радикалы були зневолени опустити салю. Ихъ примѣрови послѣдували и напредняки лишаючи въ скупштинѣ одныхъ лібералóвъ. Тожь дальша дѣяльнóсть скупштины пóсля конституціи неважна. Що-небудь вчинять ліберальнѝ послы безъ присутности радикалóвъ, те не буде основуватись на праводатнóй силѣ. При кóнци маніфесту радикалы заявили, що на-разѣ задержують мандаты, котрѝ вручивъ имъ нарóдъ. — Зъ другои стороны лібералы й собѣ оголосили маніфестъ, въ котрóмъ обжаловують радикалóвъ, що выступили зъ скупштины лише длятого, щобы спонукати переворотъ. Впрочóмъ лібералы лишать ся на своѣмъ становищи и свои засады пóдопруть дѣлами.

Комісія веріфікаційна покóнчила свою роботу що-до выборóвъ послóвъ ліберальныхъ. Зъ опозиціи нѣхто не предложивъ повномочія. Вчера вóдбуло ся засѣданье плєнарнои скупштины и комісія здавала справозданье. Рістичь отворивъ засѣданье престольною бесѣдою. Зъ 134 мандатóвъ веріфіковано всего 74. Радикаламъ и напреднякамъ полишено 24 годинъ речинця до намыслу и загрожено, що на ихъ мѣсце розпишуть ся новѝ выборы. Президентомъ выбрано Живановича, а віце-президентомъ Николича.

——

Новый кабінетъ французкій ставъ предметомъ дотепóвъ и шутокъ зó стороны прасы. Мы наведемо кóлька характеристичныхъ голосóвъ зъ французкихъ дневникóвъ. — Journal des Débats такъ высказує ся о міністерствѣ Діпі-Девель: Певно, се люде честнѝ и чемнѝ, але то не дає ще кваліфікаціи на мужа державного. Не треба поручати правительства огиднымъ рукамъ, але и сама невиннóсть не вдѣє нѣчого. — Matin называє нове міністерство кабінетомъ Карнота, а заяву деклярациі въ парляментѣ, удаванымъ оружіемъ президента. — Temps не ворожить єму довгого вѣку, а — National хвалить лише добру охоту и скромнóсть. — Republ. Française пише: Кабінетъ Рібота не мавъ нѣчого лѣпшого до дѣла, лише продовжати політику Любета, а кабінетъ Діпі заявивъ, що буде продовжати політику Рібота. Чого-жь надѣяти ся по такóй заявѣ? Причины крізы, котрѝ привели упадокъ Рібота, ще не усуненѝ и кріза треває дальше, бó новый кабінетъ не найшовъ новои дороги. Отже легко можна збагнути, що и Діпі не удержить ся довго при кермѣ. — Найцѣкавѣйше шутить собѣ одинъ дневникъ такъ: Щобы усунути конфліктъ мѣжь сенатомъ и палатою послóвъ, новый кабінетъ має ажь три готовыхъ способóвъ. Одинъ основує ся на тóмъ, щобы вдоволити сенатъ; другій, щобы вдоволити палату послóвъ, а третій, найбóльше остроумный, щобы не признати справедливости нѣ палатѣ нѣ сенатови, и заразомъ не обидити нѣкого. — Soleil зачѣпає нового міністра судóвництва Ґеріна и каже, що теперь уже всѣ знають, хто сей панъ. Найшла ся програма выборча, котру вóнъ пóдписавъ, и то програма радикальна противъ клєрикалóвъ. — Estafette закидає новому кабінетови за великій радикалізмъ, а — Figaro смѣє ся, що обставины не дозволяють новому міністерству здобути ся на глубшѝ пересвѣдченя и на певну програму політичну.

Парляментъ вóдроченый до 25 цвѣтня, натомѣсть розпочала ся сесія радъ ґенеральныхъ, т. є. автономічныхъ тѣлъ и потреває кóлька днѣвъ. Рóвночасно вóдбуває ся въ Парижи дуже жива аґітація зъ нагоды выборóвъ до рады мѣскои. Зголошено уже 80 кандидатуръ, въ тóмъ числѣ такожь кóлька жѣнокъ, що борють ся о рóвноуправненье.

——

Противъ ирляндского гомеруль пóдносять противники Ґледстона що-разъ сильнѣйшу опозицію. Численнѝ метінґи при великои участи невдоволеныхъ старають ся приготовити передъ часомъ похороны проєктови ирляндскои самоуправы. На засѣданю палаты послóвъ лавки стояли порожнѝ. Мимо того правительство боронило проекту передъ закидами опозиціонístóвъ. По думцѣ правительства Анґлія и Ирляндія сполученѝ вже самою природою, розóрвати ихъ годѣ. Однакъ треба конечно вынайти якійсь мудрый и надѣйный modus vivendi. Унія не може угнѣтати и стояти на становищи абсолютнóмъ, — се не зломить духа ирляндскои народности, котра мимо вѣкового гнету розвивала ся и не пропала. Отже Ирляндія не бажає роздѣлу вóдъ Анґліи, она хоче лише питомого національного житя пóдъ покровомъ Анґліи. А коли єи вóдмовить ся сего, тодѣ выснуєсь хиба примусъ противъ волѣ народу. — Засѣданье протягло ся ажь до опóвночи переважно говорили самѝ противники проєкту. Детата потреває ще имомѣрно 14 днѣвъ.

——

Новый скандалъ банковый выкрыли въ Сицилії. Вóдъ довшого часу пропадали банковѝ фонды и тонули въ кишенях людей, що стояли въ зносинахъ зъ банкомъ. Праса италійска оповѣдає, що навѣть члены парляменту дóставали въ банку такій кредитъ, на якій честна адміністрація не могла бы згодитись. Ґенеральный директоръ сицилійского банку князь della Verdura обертавъ фонды на свои личнѝ потребы и умѣвъ такъ ладнати, що ревізіи правительства завсѣгды находили рахунки въ найбóльшóмъ порядку. Лише случайно выкрыто нечистѝ справы.

——

Парлямéнтъ въ Бруксели вóдкинувъ 115 голосами противъ 26, внесенье Янзона, котре стремѣло до заведеня загального права голосованя почавши вóдъ 21 року житя. Рóвно-жь вóдкинено численнѝ внесеня о ревізіи конституціи. Въ часѣ засѣданя величезнѝ товпы народа займили мѣсце передъ парляментомъ и спѣвали марсиліянку. Коли-жь довѣдали ся про результатъ голосованя, пóдняли нечуваный крикъ, мовь-бы протестъ противъ ухвалы парляменту. Поліція мусѣла добути оружія и доперва въ той спосóбъ успѣла розгнати товпы. Богато увязнено, кóльканацять потерпѣло раны.

НОВИНКИ.

— **Воскресну утреню** въ церкви катедральнóй св. Юра вóдправивъ въ суботу вечеромъ Впреосв. митрополитъ Сембратовичь при величезнóмъ здвизѣ народу. Въ торжествѣ взявъ участь въ заступствѣ намѣстника віцепрезідентъ намѣстництва п. Лідль и часть корпусу офіцирского пóдъ проводомъ ґенерала, якъ такожь представителѣ иншихъ урядóвъ державныхъ и автономічныхъ. Почетну компанію становивъ вóддѣлъ 30 пѣхотного полку зъ музикою войсковою и хоругвою.

— **Празникъ Воскресенія Христового** обóйшли Русины львóвскѝ — якъ що року — торжественными богослуженями по церквахъ, почавши вóдъ суботнѣшнои величавои воскреснои утренѣ въ митрополичóмъ храмѣ при асистѣ войсковóй и репрезентаціи властей цѣсарскихъ и автономічныхъ. [Маршалокъ краєвый и намѣстникъ самѝ не могли явити ся, бо не було ихъ у Львовѣ; намѣстникъ гостивъ у Римѣ и доперва теперь въ дорозѣ зъ Риму до Львова]. Въ недѣлю виднѣйшѝ Русины львóвскѝ, многѝ зъ женами, явили ся у Єго Ексц. митрополита зъ желанями на свячене. Впреосвященый въ понедѣлокъ загощувавъ въ товариствѣ крилошанъ по домахъ рускихъ родинъ и при тóй нагодѣ позапрошувавъ до себе на вчера кóлька-десятеро дѣтей на гостину, при котрóй тая „наймолодша“ Русь знаменито забавляла ся вóдспѣвуючи „Христосъ воскресе“ и „многая лѣта“ достойному господареви-архіереєви.

Увóйшовъ я въ хату, а тота женщина за мною. Була то гарна дѣвчина, зъ живыми очима, опаленымъ лицемъ и повными кругленькими грудьми, въ бѣлóй, довгóй, сѣльскóй сорочцѣ, пóдперезана якоюсь хустиною.

Куча [пекарня] була простора, въ нѣй великій припѣчокъ, надъ припѣчкомъ зелѣзный ланцухъ, а на нѣмъ висѣвъ великій мѣдяный котелъ. Въ пекарни стояла деревяна шафа, вóдъ котрои несло кваснымъ молокомъ, масломъ, сметаною и сыромъ, край шафы стоявъ деревляный збанокъ [фучија] зъ водою, а на нѣмъ цинкова умывальниця. По-пóдъ стѣну стояло кóлька триногныхъ деревяныхъ низькихъ стóльцѣвъ та одна лавка.

— Чия то хата? — пытаю дѣвчину.

— Попа Радована, — каже она, схрестивши руки на груди и глядячи опередъ себе.

— А чи пóпъ Радованъ дома?

Она нѣчого не вóдповѣла, тóлько пóйшла въ свѣтлицю.

За хвилю выйшовъ пóпъ Радованъ. Высокій и сильный мужчина, чорнявый, зъ густымъ волосьемъ и бородою. Живѝ у него очи, а все-таки досыть высказують, що человѣкъ той богато выдержавъ и перетерпѣвъ.

Лице мавъ поскороджене вóспою, але товстóсть выровнювала глубшѝ дзьобки. На собѣ мавъ покороткѝ штаны зъ грубого полотна, довшу сорочку, майже по колѣна, бувъ босый, а на головѣ мавъ замащеный колпакъ, грецкого крою, якій носять всѣ духовники, що́ церквою своєю пóдвластнѝ царгородскому патріярхатови. Пóдперезаный бувъ кусникомъ червоного пояса зробленого зъ якоись одежины.

Могло єму бути рокóвъ около 32. Десять лѣтъ, якъ попує, а за той часъ придбавъ собѣ троє дѣтей, малу хатинку зъ кавалчикомъ левады, кóлька пацятъ на розплóдъ и коня, на котрóмъ ѣздить, коли выбирає ся въ парохію. Поздоровивъ ся я зъ нимъ и сказавши єму своє имя, поспытавъ я єго: чи бы-мь мóгъ переночувати.

— Можешь! чому нѣ? — вóдказавъ вóнъ. — Хата не Богъ зна' яка, але що́ Богъ давъ, маєшь!

Взявъ я малый тринóжный стóлчикъ и сѣвъ коло ватры. Зъ печи пóдносивъ ся дымъ черезъ стелю.

Взявъ и пóпъ Радованъ стóлчикъ и сѣвъ собѣ при менѣ.

— Якъ зове ся се село? — спытавъ я, розгортаючи огонь, абы скорше осушитись.

— Называють єго Зло Село, — вóдповѣвъ пóпъ, докладуючи дровъ на огонь.

— То на таке я добре зайшовъ! Вóдъ Злого Села до прибойскои церкви добра година кóньского ходу...

— Ты, господине, певно голоденъ, — сказавъ пóпъ, вставъ зó стóльця и пóйшовъ до свѣтлицѣ.

Гарна дѣвчина увóйшла въ пекарню и стала перебирати по деревянóмъ миснику. Взяла малу мѣдяну риночку, поставила на ватру и розлупала пять яєць у масть, котра вже почала топити ся. Тымчасомъ пóпъ взявъ одинъ стóлчикъ и, поклавши на него другій, вынявъ изъ шафы кусокъ хлѣба й солонины, пушку соли и зворницкій нóжь [4]), поставивъ се на столикъ и зновъ сѣвъ коло мене.

— Чи ты, отче, вóдъ давна въ сѣмъ селѣ?

— Вóдъ коли попую.

— А довго попуєшь?

— На цвѣтну недѣлю буде лѣтъ десять.

— Чи се твоя донечка?

— Нѣ, свѣсть [жѣнчина сестра].

— А маєшь дѣти?

Пóпъ замовчавъ хвилю.

— Маю троє хлопцѣвъ.

— Нехай ихъ Богъ тобѣ благословить!

Пóпъ затихъ, глянувши у ватру.

Я обернувъ ся до дѣвчины побачити якъ она пораєсь, бó мóй жолудокъ почувъ особливый нахилъ до неи.

— Чи маєте велику задругу [родинный кругъ]? — спытавъ я попа зновъ звернувшись до него.

— Не богато. Отъ що насъ є...

Середъ того вóдчинили ся зó свѣтлицѣ дверѣ и якась старуха, зъ поморщенымъ лицемъ, зъ запалыми очима и беззуба, въ бѣлóмъ чипци на головѣ, закликала:

— Ходи но, попе, ходи!

Пóпъ вставъ и пóйшовъ у свѣтлицю.

— Чи то попова мати? — запытавъ я у дѣвчины.

— Теща.

Гляджу на дѣвча зъ-пóдъ ока. Очи великѝ и лагóднѝ, повѣки зъ довгими рѣсницями. Цѣлый выразъ єи лиця выявлявъ менѣ особливу повагу, нѣ на однóй чертѣ не мóгъ я запримѣтити рухливои живости, що́ єи нагонює кровь молодого житя, чого рѣдко на котрóй дѣвчинѣ не постереже ся. Не вѣрю, щобъ ѣй могло бути бóльше якъ вóсѣмнацять лѣтъ, а она була зовсѣмъ зрѣла. Холоднокровнóсть єи вливала въ человѣка увѣренье, що она була зъ тыхъ женщинъ, котрѝ ще въ раннóмъ вѣцѣ зазнали тяжкого житя; они рухають ся, жнють, працюють и чувствують пóсля певныхъ правилъ и зъ пересвѣдченьемъ, що инакше бути не може, — мѣжь тымъ у нихъ найбóльше теплоты, щобъ солодити родинне житя.

Мовчки принесла менѣ „чимбуръ“ [рóдъ ячницѣ] въ простенькóй ринцѣ и поставила передъ мене, а сама вóдóйшла по-за мои плечѣ.

Почавъ я хлѣбъ мачати въ чимбуръ и ѣсти, ажь тутъ изъ свѣтлицѣ, куды вóдóйшовъ пóпъ, доходить мене перерыване зойканье. Погадавъ я собѣ: „Отъ тобѣ выпадокъ! трафивъ на таку хвилю... Дай Боже тóлько щасливо!“ — и зновъ забравъ-ємь ся до свого чимбура.

Дверѣ вóдчинились, пóпъ Радованъ вернувъ ся и сѣвъ край мене.

— Живи ся, господине, проговоривъ и зсунувъ колпакъ въ задъ. — Отъ, кобы Богъ давъ, щобъ она на ноги..

Тутъ урвавъ и почавъ на рукавѣ скубти рубець сорочки.

— Хотѣвъ бы я тебе поспытати: яка у тебе зайшла пригода? — промовивъ я.

— Прости, — сказавъ пóпъ, кинувши головою, — дай тобѣ Боже здоровля, отъ моя щось тяжко недугує.

— Попадя?

— Такъ.

— Вóдъ коли?

— Якъ-разъ буде дванацять недѣль.

— А зъ чого?

— Що тобѣ сказати? просто не знаю й самъ. Сохне та сохне, нѣчого не ѣсть, по цѣлыхъ ночахъ не спить вóдъ зловѣщого кашлю.

— А чимъ лѣчить ся?

— Приводивъ я и приводивъ и людей и жѣнокъ... давали ѣй якихсь травъ, мазали якимись соками, купали въ богоявленьскóй водици, та все на нѣ на що... Зъ кождемъ днемъ гóрше та й гóрше.

— А доктора приводивъ?

— Що то значить?

— Хеджима [лѣкаря]...

— Чому нѣ! Посылавъ до Тузлѣ свого коня та плативъ хеджимови по пять левóвъ за кождый разъ... записувавъ зъ Тузлѣ якісь дорогѝ лѣки, та все нѣ на що. А теперь я полишивъ.. що́ Богъ дасть.

Ухвативъ ся за бороду и почавъ єи смыкати, а очи єго дивно блыщали. Якъ человѣкъ зворушеный, самъ не знає, що́ зъ нимъ. Що хвиля то абó розгортує ватру, абó пóднесе ковпакъ, абó смыкає бороду, сорочку, абó гладить волося на головѣ, поправляєсь, вертить ся, однымъ словомъ: робить все неприродно.

— Богъ дасть, буде добре, — кажу я.

— Та й я єму молю ся, слава Єго милосердію! [Пóднѣсъ очи, метнувъ руку на груди и зóтхнувъ.] Не зробивъ я нѣчого злого, щобы мя такъ тяжко карати. [Махнувъ головою и ставъ зновъ ватру розгортати.] Що я пóчну нещастный зъ тыми трома хробачками? Пóпъ самъ, дѣти безъ матери... а она... Знаєшь, господине, не було бы здаєсь менѣ тóлько жалю, якъ бы она не була такого доброго серця... Якъ той бальсамъ... хочь до раны приложи... Гай, гай! [Здыхнувъ и потягъ рукавомъ по очехъ заплылыхъ слѣзми.] Отъ бачишь тотѝ малѝ сиротята... Якъ она все про нихъ дбала! выйшла бы зъ нихъ потѣха, а теперь...

— А спить, небога? — запытавъ я.

— Нѣ.

— Хто-жь коло неи?

— Мати єи...

— А я бы мóгъ увóйти?

— Можешь! чому нѣ?

Мы встали и увóйшли до свѣтлицѣ.

(*Конець буде.*)

[4]) Зворникъ — повѣтове мѣсточко въ Боснѣ дольнотузляньского округа. [*Прим. перекл.*]

— **Выдѣлъ товариства політичного „Народна Рада“ въ Бучачи** скликує для обговореня важныхъ народныхъ справъ вѣчевый народный зборъ дня 11 н. ст. мая с. р. до Монастирискъ зъ програмою: 1) Обговоренье основныхъ законовъ конституційныхъ; 2) економічныхъ потребъ селянъ; 3) о ординаціи выборчой; 4) проектъ основаня спілки для торговлѣ безрогами и выборъ пятьохъ членовъ до комітету; 5) о потребѣ будовы повѣтового „Народного Дому“ въ Бучачи и выборъ пятьохъ членовъ до комітету; 6) проектъ основаня въ Бучачи філіи „Просвѣты“ и выборъ пятьохъ членовъ до комітету; 7) о потребѣ основаня курсу науки теоретично-практичнои для образованя сѣльскихъ крамарѣвъ; 8) внесеня и интерпеляціи. Початокъ вѣчевого збору о годинѣ 10-ой рано. Передъ зборомъ о годинѣ 9 ой рано вобправить ся богослуженье въ рускій церквѣ парохіяльной. Мѣсце збору оповѣстить ся познѣйше. Вобъ выдѣлу політичного товариства „Народна Рада“ въ Бучачи 8 н. ст. цвѣтня 1893. *Иванъ Димушевскій* заступникъ головы. *Теодоръ Косарчукъ* секретарь. [Всѣ рускі часописи зволять повторити се оповѣщенье].

— **Єго Ексц. митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь** одержавъ передъ самыми Великодными святами — якъ мы звѣстили въ суботу въ телеґрамахъ — вобъ цѣсаря ордеръ зелѣзнои короны першои клясы [зъ увольненьемъ вобъ таксы]. Ордеръ зелѣзнои короны заведеный Наполеономъ I. по его коронаціи въ Италіи 5 червня 1805 р. Въ 1814 р. бувъ той ордеръ знесеный, але 12 лютого 1816 р. зновъ привернены цѣсаремъ Австріи для декорованя нимъ особъ войсковыхъ и цивільныхъ. Ордеръ той есть троякій: першои, другои и третьои клясы. Ордеръ першои клясы надає достоиньство тайного совѣтника; ордеръ другои клясы надає право жадати поднесеня до стану бароньского а третьои клясы право до стану рицарского безъ таксы. Декорація представляє зелѣзну корону а на нѣй цѣсарского орла, котрый має на груди темно-синій емаліованый щитъ зъ золотою буквою „F“. Ордеръ носить ся на лентѣ золотожовтой зъ вузонькими темно-синими берѣжками. — Єго Ексц. митрополитъ зъ нагоды одержаня вобъ цѣсаря высокои вобзнаки приймавъ богато ґратуляцій. Вчера явили ся у него представителѣ львовскихъ Русиновъ, пп. д-ръ Ом. Огоновскій, членъ выдѣлу краєвого д-ръ Савчакъ, посолъ Барвѣньскій, проф. о. Алекс. Торонський, и устами д-ра Огоновского зложили єму ґратуляцію. Впреосвященый сердечно подякувавъ и при той нагодѣ запевнивъ, що добро церкви рускои и народу руского лежить єму на серци.

— **Холера.** Посля донесень ґазеты урядовои бувъ такій перебѣгъ холеры въ Галичинѣ за послѣдній днѣ: Въ Залучи не занедужавъ нѣхто вобъ 26 н. ст. марта; въ Кудринцяхъ занедужала въ суботу одна особа на холеру, а въ нѣдѣлю двѣ, одна умерла а лишило ся недужихъ десять особъ. Въ понедѣлокъ занедужала ще одна особа на холеру и умерла. Зъ недужихъ умерло три особы, такъ що лишило ся въ лѣченю сѣмь особъ. Холера появила ся дальше въ Панобцяхъ и Новосѣлцѣ мѣсцевостяхъ положеныхъ надъ Збручемъ въ повѣтѣ борщѣвскомъ, де занедужало по одной особѣ. Такожь въ Подгородищу, присѣлку належачомъ до Слободки турилецкои, въ повѣтѣ борщѣвскомъ, занедужавъ одинъ заробникъ, въ котрого еектахъ розпознано въ лабораторіи краєвои рады санітарнои у Львовѣ бацилѣ холеричній.

— **До школъ кадетскихъ** зъ початкомъ сего року школьного буде принятыхъ вобъ 15 вересня на I. рокъ для пѣхоты у Вѣдни, Пештѣ и Празѣ по 100 аспірантовъ, а въ Картгавзѣ, Карльсбадѣ, Лобзовѣ, Германштадтѣ, Трієстѣ, Лібенавъ коло Градця, Прешбурзѣ, Инсбруцѣ и Темешварѣ по 30—50 аспірантовъ. На I. рокъ школы кадетовъ для артилеріи буде принятыхъ 100 аспірантовъ, для піонірovъ 50; на II. рокъ для кавалеріи 50 аспірантовъ, а вконци на иншій роки школъ кадетскихъ для всѣхъ родовъ оружя прийме ся только аспірантовъ, колько буде вольныхъ мѣсць. На III. и IV. рокъ школъ кадетскихъ для артилеріи и піонірovъ не будуть ся приймати аспіранты сего року. Близшій условя що-до принятя до тыхъ школъ находять ся въ Vorschift über die Aufnahme von Aspiranten in die k. u. k Kadetenschulen, котрі приписы можна набути въ книгарни „Л. В. Зайдля и Сына“ у Вѣдни.

— **Въ Бобрцѣ** вобдуде ся дня 15 н. ст. цвѣтня польске представленье аматорске на дохобъ будовы церкви въ томъ-же мѣсточку. Представленье вобдуде ся въ сали рады повѣтовои, а вобограні будуть: W jesieni комедія въ 1 актѣ Козебродского, Złoty cielec комедія въ 1 актѣ Добжаньского и Błażek opętany жартъ въ 1 актѣ зо спѣвами.

— **Огнѣ.** Въ послѣдныхъ часахъ лучили ся такій значнѣйшій пожары въ краю: Въ Дрогобичи згорѣло 6 загородъ селяньскихъ, шкода 7350 зр. була обезпечена на 300 зр; въ Велдѣжи погорѣли 2 загороды, шкода 3000 зр. въ части обезпечена; въ Болеховѣ рускомъ згорѣла гарбарня, шкода 5000 зр.; въ той самой мѣсцевости згорѣла такожь одна загорода, въ котрой попекло ся на смерть и двоє дѣтей властителя; въ Лѣнинѣ великой, въ повѣтѣ старомѣскомъ, згорѣвъ тартакъ ґр. Водзицкого, шкода 30.000 зр. була въ цѣлости обезпечена; въ Нежуховѣ коло Стрыя погорѣло 5 загородъ селяньскихъ; въ Медведовцяхъ, въ повѣтѣ бучацкомъ, знищивъ огонь пять дворскихъ стаень и стодолу зъ рольничими знарядами, шкода 30.000 зр. въ части обезпечена; въ селѣ Зарѣче, належачомъ до д-ра Генр. Ясѣньского, въ повѣтѣ жовковскомъ, згорѣло другого дня латиньскихъ святъ Велилодныхъ 30 морґовъ лѣса. Огонь повставъ зъ угля камѣнного, выкиненого льокомотивою поѣзду зелѣзничого, котрый ишовъ черезъ село Зарѣче въ понедѣлокъ въ полудне. Огонь погасили люде зъ сусѣдныхъ сѣлъ подъ проводомъ мѣсцевои жандармеріи

— **Невыслѣджені доси злочинцѣ** закрали ся въ ночи дня 5 н. ст. цвѣтня до коморы писаря громадского въ Полоничахъ Пилипа Крета, и забрали громадску касу, въ котрой було 17 зр. готовкою и обліґацій на 400 зр. Подчасъ бѣленя хаты вынесено касу зъ хаты до коморы та полишено черезъ ночь. Рано вже касы не застали и нѣгде єи не вобнайдено мимо гляданя двохъ жандармовъ. — *P.*

— **Четверо дѣтей** породила дня 30 н. ст. марта жѣнка Гната Галюха въ Лѣбуши повѣта горлицкого. Всѣ дѣти — три хлопцѣ и одна дѣвчина — жиють и здоровѣ. Замѣтне то, що ся жѣнка мала вже два разы по двоє дѣтей.

— **Въ справѣ митовыхъ дефравдацій въ захоґдній Галичинѣ** пише одна нѣмецка часопись, що на ревізію до Освѣцима зъѣхало дня 28 марта рано зъ Кракова: 13 комісарѣвъ скарбовыхъ подъ проводомъ старшого инспектора, 80 людей сторожи фінансовои и 40 жандармовъ. При ревізіи по склепахъ и въ приватныхъ домахъ знайдено на 400.000 зр. перепачкованыхъ товаровъ [полотна, парасольки и т. п.]. Д якихъ жидовъ арештовано, а деякі повтѣкали. Позамыкано такожь тій склепы, де знайдено обманьство. Така ревізія вобдбула ся такожь въ Хшановѣ.

— **Нападъ на прімаса Угорщины.** Дня 10 н. ст. цвѣтня напавъ на архіепископа Васарія бувшій слуга єго Чоличь, котрого недавно вобддалено зо служвы. Вонъ зголосивъ ся зъ рана до секретаря прімаса д-ра Коля и заявивъ єму, що удававъ ся колька разовъ до директора добръ архіепископа зъ просьбою о мѣсце, але безуспѣшно та длятого хотѣвъ бы вонъ подати архіепископови самъ свою просьбу. Коль завѣвъ Чолича до прімаса, котрый перечитавши поданье, сказавъ Чоличови, що перше мусить поговорити зъ своими урядниками и длятого поки-що не дає рѣшучои вобповѣди. Тогдѣ добувъ Чоличь ножь и кинувъ ся на Васарія. Коль поспѣшивъ на ратунокъ и вхопивъ злочинця, але сей пхнувъ єго 5 разовъ ножемъ. На крикъ Коля збѣгла ся служба, обезоружила Чолича и вобвела на поліцію. Въ поліціи сказавъ Чоличь, що хотѣвъ помститись на прімасѣ, що вобддалено єго несправедливо зо служвы и що жалуе, що не убивъ архіепископа. Кромъ того сказавъ, що єсли бы бувъ убивъ Васарія, то бувъ бы собѣ подрѣзавъ горло, и дѣйстно найдено коло него выостренубритву. Двѣ раны Коля тяжкі и заходить велика небезпечность, що раненый умре. Вѣсть о сѣмъ атентатѣ зробила велике вражѣнье въ цѣлой Угорщинѣ.

— **Щасливый выпадокъ.** Воякъ 30 полку пѣхоты, Федоръ Черкасъ повертавъ онодгы въ ночи пяный домовъ, зайшовъ на шляхъ зелѣзничій и сѣвъ на шинахъ коло бровару Киселькы. Незабаромъ надъѣхавъ поѣздъ особовый, вобходячій передъ 11 годиною до Подволочискъ и дивнымъ дивомъ не убивъ Черкаса лише вобкинувъ єго зо шляху на бокъ, такъ що вонъ кромъ легкого скалѣченя въ голову не потерпѣвъ нѣякои шкоды. Перепудженого воякавобставлено до войскового шпиталю.

— **Цѣлу VIII-му клясу ґімназіи въ Острав моравскій** закрыто зъ рѣшеня міністерства просвѣты. За вобдвѣдуванье одного готелю поганои славы выключено 29 ученикovъ VIII-ои клясы, а що всѣхъ ученикovъ въ той клясѣ було 30, то за-для одного невыключеного годѣ було задержувати клясу. Межи выключеными були сыны найзнатнѣйшихъ родинъ зъ мѣста и околицѣ.

— **На тифъ у Львовѣ** занедужало загаломъ 211 особъ, переважно на улици Лычаковскій и Францисканьскій. Въ послѣдныхъ колькохъ дняхъ занедужала лише одна особа и пошесть слабне зъ кождымъ днемъ.

— **Дефравдація.** Тарновска Рогоń доносить, що 19-лѣтный експедиторъ почтовый Іос. Венгриновичь забиравъ листы приходячі зъ Америки, выймавъ зъ нихъ грошѣ а листы кидавъ до ставу. Сими днями вобкрыто дефравдацію и Венгриновича арештовано.

— **Непоправного злодѣя** судивъ львовскій судъ присяжныхъ тыми днями. Называвъ вонъ себе то Колодницкимъ, то Кордецкимъ, Ґеровиномъ або й Щуромъ, але властиво зве ся вонъ Антонъ Пельцъ. Теперь має вонъ лишь 25 лѣтъ, а вже 36 разовъ карали єго, и то 7 разовъ за саму крадѣжь. Вонъ нѣчимъ не гордѣвъ, кравъ, що подъ руки попало: хустки, пуляресы, деркы, одѣжь, масло, сыръ, все єму придало ся. Дня 26 н. ст. лютого выпустили єго зъ вязницѣ, а вонъ заразъ того самого дня укравъ въ одномъ склепѣ зъ выставы заяца. Се побачивъ властитель склепу и субектъ и єго зловили та замкнули. Въ судѣ крутивъ якъ могъ, але єго засуджено на 7 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— **Самоубійство.** Онодгы о 12 ой годинѣ въ полудне застрѣливъ ся на Валахъ ґубернаторскихъ у Львовѣ коло лѣтного театру Каєтанъ Роґальокій, 60-лѣтный дієтарій судовый. Причиною самоубійства мали бути довги.

— **Тройняки.** На передмѣстю Монастерискахъ въ Черновцяхъ породила селянка Домка Олѣюкъ трое дѣтей, котрі заразъ по породѣ померли.

— **Ґенеральна дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що зъ днемъ 1 н. ст. цвѣтня вобйшовъ въ житье III. додатокъ до сѣчневого выданя ґенеральнои тарифы товаровои на австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ.

— **Духовну семинарію латиньску въ Кельцахъ**, котру, якъ звѣстно, подпаливъ бувъ три разы одинъ питомець, а вобтакъ въ слѣдствѣ навѣвъ на неи ревізію, рѣшило россійске правительство замкнути на 4 роки. Сѣмохъ професоровъ теольоґіи вывезено до вязниць варшавскихъ а всѣхъ питомцѣвъ выдалено кромъ 16. Ґубернаторъ келецкій Иваненко выѣхавъ до Варшавы, щобы выстаратись у ґенералъ-ґубернатора о признанье дотаціи на удержанье постойнои асисты подчасъ богослужень для католицкого епископа въ Кельцяхъ.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Теодоръ Костѣвъ, членъ „Просвѣты“, довголѣтный дякъ и писарь громадъ Довге и Моршинъ умеръ въ 38 роцѣ житя дня 8 н. ст. цвѣтня 1893 р., оставивши сиротами шестеро дѣтей. Покойникъ вобзначавъ ся рѣдкою интеліґенцією, знаньемъ, постойностью характеру и щирымъ русскимъ патріотизмомъ. Черезъ довгій часъ бувавъ учителемъ, ажь въ сѣмъ роцѣ инспекторъ школьный Маринякъ увольнивъ єго [за-для браку формальнои кваліфікаціи] и покойникъ тымъ такъ загрызъ ся, що запавъ у тяжку недугу та й скорше вынѣсъ ся на той свѣтъ, нѣжь зо своєи школы, котру своими заходами зорґанізувавъ. Такои мѣры дяковъ и писарѣвъ нинѣ рѣдко хто находить, а учителемъ бувъ добрымъ для старыхъ и молодыхъ. Перомъ єму земля!

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 12 цвѣтня. На авдієнціи цѣсарскій принимано Фердинанда, князя болгарского и президента міністровъ Стамбулова. Авдієнція мала характеръ приватный.

Яссы 12 цвѣтня. Вѣсти про выпадки холеры въ Румуніи зовсѣмъ неоправданій.

Трієстъ 12 цвѣтня. Рада мѣска розвязана, бурмістрови доручено вже декретъ розвязаня.

Римъ 12 цвѣтня. Папа буде приймати австрійскихъ богомольцѣвъ 14 цвѣтня.

Аміенъ 12 цвѣтня. Майже 10 тысячь робoтниковъ застрайкувало при фабрикахъ оксамиту.

Парижь 12 цвѣтня. Россія задумуе ввойти въ торговельній зносины зъ Францією. Французкій роалісты зблизили ся до політики папы въ справѣ внутрѣшныхъ вобносинъ державы.

Петербургъ 12 цвѣтня. Правительство накаже въ недалекой вже будучности забрати ся жидамъ до Литвы, щобы уможливити сталу оселю россійскимъ купцямъ и фабрикантамъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

Вп В. Лих. въ Мик. Заплачено за лютый а не за марець. — **Вп. В. Венг. въ Кри.** До конца марта. — **Вп. П. Горд. въ Уст.** На сей рокъ зостало 50 кр.

Надосланє.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ Казимиръ Моссоръ

осѣвъ

ВЪ БУРШТИНѢ. 4652 2—3

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНОТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкодныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагодно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ **въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вобдворотною почтою. 4379

Косарки ручній 5-ножевій (Entreprise) по 35 зр; — **Машинки американьскій** до робленя мороженого по зр. 5·50, 6·50, и 7·50; — **Клѣтки на папуги** (цѣлій мосяжній) по зр. 30, 35 и 40; — **Колодки** выробу краєвого поодиноко и тарнітурами по 6 штукъ зъ головнымъ ключемъ по зр. 2·50, 3, 3·50, 4 и 5

поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры.)

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякій роботы выконуе ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншій цѣлковито выкончені прикрасы** 4641 церковній. 6—150

Вобновлюю старій иконы и иншій ръчи.

Тутки циґаретовій неклиєній!

зъ найлѣпшои бибулки французскои

1.000 штукъ вобъ **1 зр.**

поручае *фабрика* **Ф. Нижаловского** Львовъ Гот Жоржа

Опакованье *дармо.* 4594

При замовленю 5000 штукъ **почта оплачує ся.** 24—83

ГАЛИЦКЕ

акційне

ТОВАРИСТВО

ТОРГОВЕЛЬНЕ

ул. Ягайлоньска ч. 3.

поручає

НАВОЗЫ

штучній

МАШИНЫ

РОЛЬНИЧІЙ

по цѣнахъ фабричныхъ.

ПОЛОТНА, СУКНА

и всякій выробы промыслу краєвого

въ центральномъ

БАЗАРѢ КРАЄВОМЪ

ул. Кароля Людвика ч. 5, I. поверхъ.

4642 4—6

Дякъ укончившій въ Денисовѣ курсъ науки музикального спѣву зъ середнымъ успѣхомъ и добрый рускій патріотъ глядае доброго мѣсця на село. Може добре вести й насѣку. Ласкавій зголошеня прошу надсылати найдальше до Томиной недѣлѣ до: **Петра Заганяча, дяка въ Купчинцяхъ** почта Ходачковъ великій. 4651 2—6

ЮСИФЪ ФРІДЛЕНДЕРЪ

ФАБРИКА МАШИНЪ

и знарядовъ рольничихъ

у ВѢДНИ

поручае на надходячій сезонъ свои знаменитій выробы патентованій, якъ н. пр.: сѣвачки, плуги, бороны, валець, сѣчкарнѣ и т. д.

Незвычайно догодній условя сплаты.

Цѣнники franco и дармо.

Заступникъ на Галичину Юліянъ Тополыницкій у Львовѣ ул. Паньска ч. 13.

Складъ взорovъ тамъ-же.

Глядае ся аґентовъ на провінцію. 4615 8—10

Не подпадаючій заразѣ дуже плодній и мучній

„Бараболѣ бѣлій чудесній“

и **„Синій великаны“** по 20 кр. за кільограмъ. При замовленю цѣлого вагона лише 4 кр. за кільограмъ доки стане припасу. 4597

Адреса: **Зарядъ добръ ґр. А Марассе въ Юрковѣ,** стація Слотвина або Громникъ, почта Czchów. 10—20

МУЖЕСКУ Безсильность

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 22—34 4391

Тутки циґаретовій

електрично стисканій зъ найлучшои бибулки французскои **1000 штукъ 90 кр.** поручае фабрика Г. Пйонтковского, Львовъ, ул. Паньска ч. 2. Опакованье gratis. При вобборѣ 1000 штукъ franco. 4618 16—30

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

у Львовѣ, ул. Скарбковска ч. 19

приймае всякій замовленя на одяги цивільній, войсковій и для Вп. Духовенства и выконуе скоро, точно, совѣстно та й по найдоступнѣйшой цѣнѣ. 4562

Зр. 50.000 а. в.

можна выграти вже 5 н. ст. мая одною промесою 3% льосу кредитового земского лише за 1 зр. 50 кр.

въ конторѣ вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрі вобворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вобповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 6—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, комвасы, райсцайґи, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Домъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякій листы заставній, 5% Обліґаціи комунальній банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державній и приватній, Монеты австрійскій и заграничній **по найкористнѣйшихъ условяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ такожь платныхъ купоновъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолиднѣйше.** Переказы на больші мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вобворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 14—?

По зниженыхъ цѣнахъ продаю всякій сосуды боднарскій въ моѣй торговли товаровъ корѣнныхъ винъ и делікатесовъ **Едвардъ Гельвіґъ** Зиморовича 5. 4635 10—30

Всѣ до жида!

Десять лѣтъ истнуе моя торговля, а найменше по½пирають е-свои. Теперь устроивъ я 3 вобддѣлы: I. Ґардероба мужеска нова и выборъ матерій, бѣля та останковъ; II. Ґардероба дамска нова; III. Ґардероба розна переношена, такъ що всѣ верствы Вп. П. Т. Публики можуть користно у мене купувати.

Прошу мене подпирати. 4631

Зъ поважаньемъ

ЯЩИШИНЪ

у Львовѣ, будынокъ театральный.

БРИ-

твы швайцарскій и англійскій, ремѣнцѣ и марморки пензлѣ и всякій приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборовъ до подорожи, бѣля мужескоto, перфумеріи и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТОВЪ ЛЯНҐНЕРОВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

До моихъ П. Т. Гостей!

Позаякъ сезонъ вже кончить ся а менѣ полишилось ще много гарныхъ и тревалыхъ плащѣвъ зимовыхъ та одяговъ, за-для закупна большои скількости, — то продаю ихъ по значно зниженой цѣнѣ и запрошую П.Т. Публику до сего пригодного закупна. 4095

Замовленя на одяги зъ французскихъ и англійскихъ матерій выконують ся за 24 годинъ дуже елеґантно и числяться дуже дешево.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО

подъ назвою 2227

„СІРІОСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

входъ также въ улицѣ Тихои

поручае лишь найлѣпшій роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ
ВЪ КОЛОМЫИ
центральный складъ готового бѣля мужескаго и жѣночого

поручає:

СОРОЧКИ БѢЛЙ

мужескй сальоновй по зр.: 1·20, 1·50, 2, 2·50
мужескй зъ закладками або гафтомъ по зр.: 2·50, 3
мужескй нôчнй бѣлй по зр. 1 и 1·40
мужескй нôчнй зъ гуцульскою вышивкою ручною по зр: 2·60 и 3
для хлопцѣвъ по зр. 1 и 1·40
дамскй перкалевй обшитй зубцями по 85 кр. 1 зр. и 1·30 зр.
дамскй чисто полотняній по зр.: 1·70, 2·40, 3 и 3·80
дамскй шіртіноій убираній зô смакомъ по зр.: 1·30, 1·75 и 2.
Калесоны мужескй по 80 кр.. 1 зр. и 1·30 зр.
Калесоны для хлопцѣвъ по 70 и 90 кр.
Кафтаники дамскй шіфоновй по 90 кр., 1·20 зр гарно прибираній по 1·80 и 2·40 зр.
Майтки дамскй прикрашеній гафтомъ по 90 кр.. 1·20 зр. и 1·60 зр.
Скарпетки жовтавй тузинъ 70 кр., 1·20, 1·80, 3·60 и 4·80 зр.
„ рôзнобарвній тузинъ по зр.: 4·20, 5·40, 6 — и 8·40.
Хустки до носа бѣлй, чисто льняній тузинъ зр.: 2·40, 3, 4 и 5.
„ „ „ зъ берегами мереж тузинъ 80 кр, 1·20 и 1·80 зр.
„ „ „ зъ берегами мережаными, чисто льняній тузинъ по 2·60, 3·20 и 4·20 зр. 4658 1—8

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найскорше.

АДОЛЬФЪ ЗІЛЬБЕРШТАЙНЪ
ОПТИКЪ и МЕХАНІКЪ
у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 9, и рôгъ ул. Сикстуского

поручає на сезонь будôвляный

Пп. Пôдприемцямъ будовы зелѣзничон, будôвничимъ, инжинерамъ, архітектамъ въ найбôльшôмъ выборѣ **зъ фабрикъ першорядныхъ**: Інструменты ніве ляційнй, латы, тычки до трасованя, угольницѣ, пляніметры, тасьмы сталевй и полотняній, лібеллѣ, прямовисники, метры, райсцайґи и т. ин.

Найбôльшій выбôръ найдешевше. Льорнетки театральній, биноклѣ полевй, подвôйнй телескопы англійскй, барометры, термометры, компасы, люпы, мікроскопы. **Найновѣйшій льорнетки дамскй** въ рôзныхъ оправахъ, окуляры, цвікеры. 4640 4—10

Машинки електричнй зъ постôйною и перерываною струёю, рôзнй батерій. Телефоны, уряджена дзвôнкôвъ електричныхъ и громозводôвъ заводить у Львовѣ и на провінціи по умѣренныхъ цѣнахъ. Всѣ направы входячй въ обсягъ аптики и механики выготовляе якъ найскорше

Замовленя зъ провінціи полагоджує вôдворотною почтою.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582 32—?

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ.
ГОЛОВНЕ ЗАСТУПНИЦТВО
для Галичины и Буковины
въ Львовѣ ул. Коперника ч. 5.

принимаетъ въ секціяхъ I—II убезпеченія на житье, въ секціи IV убезпеченія отъ огню и удѣляетъ пожички ц. к. урядникамъ, убезпеченымъ въ ей секціи II за забезпеченьемъ и на срокъ уморенія ажъ 12-лѣтный.

Фонды резервныи банка „Славія“ выносятъ концемъ года 1891 **злр. 5,479.788 кр. 90 а в.** выказаный же **маєтокъ** банка „Славія“ концемъ г. 1891 **злр. 5,609.463 кр. 32 а. в.**

Въ протягу своей дѣятельности т. е. отъ 15 мая 1869 г. ажъ по 31 декабря 1891 г. **выплатила „Славія“** отшкодованьи и забезпеченыхъ капиталовъ въ загальной суммѣ **злр. 20,012.991 кр. 82 а. в.**

Фондъ емеритальный аентовъ „Славіи“ выноситъ концемъ г. 1891 **злр. 111.264 кр. 94 а. в.**

Зголошенья о удѣленье аенціи въ мѣсцевостяхъ, где „Славія“ не есть заступована, принимаются. 3794

Дякъ въ середнôмъ вѣцѣ, зъ добрымъ голосомъ, може учити дѣтей спѣву на чотири голосы, глядае посады и просить Всч. Духовеньство и Чч. громады удавати ся зъ завѣдомленьемъ до: **Теодора Подсадоччого, дяка въ Сокали,** улиця Шляхотска.
4613 2—3

ФАБРИКА МЫЛА и СВѢЧОКЪ
Е. и І. ФРІДРІХÔВЪ
у Львовѣ
поручае всякй роды мыла, господарскй и тоалетовй, свѣчки церковнй, мілевй крохмаль, содý, фарбки и т. ин. по найдешевшихъ цѣнахъ — въ фабрицѣ при 4630 ул. Краковскôй ч. 13. 8—15

ПОДЯКА.

Всевышный досвѣдчивъ насъ тяжкимъ смуткомъ покликавши до вѣчности нашого любезнѣйшого члена родины бл. п. Тадея Базилевича ц. к. адъюнкта суду въ Грималовѣ. Наше горе було тымъ тяжше, що неумолима смерть выдерла намъ єго въ самôй силѣ вѣку и такъ несподѣвано, що не всѣ могли мы прибути, щобы покôйному нашу послѣдну христіяньску услугу вôддати. Той несподѣвано на насъ упавшій тяжкій ударъ дуже злагодили зичливй приятелѣ и знакомй покôйного и всѣ набожнй люде, котрй на сумный обрядъ похоронный потрудили ся або въ доказъ почитаня и спôвчутя зелений вѣнцѣ на домовину зложили и до честного похороненя тлѣнныхъ мощей причинили ся. За ласкавый трудъ и безкористну участь при похоронѣ покôйного складаємо нашу сердечну подяку передовсѣмъ Всч. Духовеньству, а именно: Всч. о. М. Ганкевичу пароху зъ Глѣбова, Всч. о. К. Андруховичу пароху зъ Останя, Всч. о. І. Сендецкому пароху зъ Турôвки, Всч. о. К. Слюзарю пароху зъ Колодѣвки; дальше Всч. о. Валентому мѣсцевому пароху обр. лат. и єго Всч. о. Сотруднику, сердечну подяку складаємо Тобѣ Всч. о. мѣсцевый пароху К. Малишевскій за помôчь духовну и потѣху, несену въ послѣдныхъ хвиляхъ житя и за трогаюче красне слово надъ домовиною покôйного; дякуємо Вп. п. ґрафови Козьебродскому, Вп. п. Федоровичу, Вп. пп. товаришамъ покôйного ц. к. урядникамъ судовымъ въ мѣсци и зô Скалата, свѣтлôй репрезентаціи громадскôй; вкôнци дякуємо всѣмъ Вп. Панямъ и Панамъ, и всѣмъ побожнымъ людямъ, котрй ласкаву участь въ похоронѣ взяли.

Всемогущій Богъ за Вашу зичливôсть, спôвчутя и трудъ нехай сторицею надгородить.

Въ Полоничнôй дня 4 цвѣтня 1893. 4656 1—1

Людвика Базилевичь мати, *Марія Базилевичь* жена, *Едмундъ и Климентій Базилевичь* братя, *Ольга и Аделя Бѣлсвичь* сестры, *Теодоръ и Николай Бѣлсвичь* шваґры.

Друки метрикальнй
и прочй книги для урядôвъ парохіяльныхъ
всѣ книги церковнй
въ сильнôмъ переплетѣ
по найнизшихъ цѣнахъ поручає
ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
МИХ. СПОЖАРСКОГО И СЫНА
у Львовѣ Пôдвалье ч. 9.
4471

Контора мѣстова ул. Гетманьска 22

Фабрика штучныхъ навозôвъ
спôлки командитовои
ЮЛІЯНА ВАНҐА у Львовѣ

значно побôльшена введеньемъ въ рухъ машинъ найновѣйшихъ системôвъ **поручає по цѣнахъ нисшихъ якъ яка небудь инша фабрика** и при пайдогôдньйшихъ услôвіяхъ сплаты, головно пôдъ весняній засѣвы

розложену сѣрчаною кислотою
Муку кôстяну и суперфосфаты
зъ ґарантією найвысшихъ процентôвъ

въ водѣ розтворенои кислоты фосфоровои и азоту легко ассімілюючого ся въ земли.

Цѣнникъ и спôсôбъ уживаня высылає ся на жаданье оплачено вôдворотною почтою; устнй пояснення удѣляє ся **въ конторѣ при ул. Гетманьскôй 22** вôдъ год. 9½ до 1 и вôдъ 3½ до 7. 4639 5—8

АВІЗО.
Львôвскій експортъ пива
ВЪ ФЛЯШКАХЪ
улиця Сикстуска число 8.

Повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що удержуе вôдъ нинѣ и дальше обильный складъ винъ австрійскихъ, угорскихъ, італійскихъ и загранічныхъ и зарядивъ для выгоды Вп. Публики, що буде имъ вино доставляти до домôвъ

Звертаємо особливо увагу на тй роды:

1	Hegyalia	фляшка велика по	50 кр.
2.	Ерлявске вино червоне	„ „ „	50 „
3.	Дальматиньске	„ „ „	45 „
4.	Кльостернайбурґеръ	„ „ „	50 „
5	Італійске (островъ Капрі)	„ „ „	46 „
6.	Пиво експортове	„ „	8 „
7	Портеръ живецкій [Saybuscher Porter]	„ „	12 „

Продаємо длятого по такихъ низькихъ цѣнахъ, щобы кождôй родинѣ можна було куповати. Кошты пересылки обчислюють ся якъ найдешевше 4648 4—10

Доносимо ще, що наша фірма змѣнена и зовесь:

Львôвскій Експортъ пива и вина въ бутелькахъ
ул. Сикстуска ч. 8. Телефонъ ч. 379.

ИВОНИЧЬ
ЗАВЕДЕНЬЕ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ
розпочало
черпанье и розсыланье ВОДЪ.
Цѣны знижений.
Зголошеня полагоджує
ДИРЕКЦІЯ.
4655 1—3

Звѣстне вôдъ року 1868
БЕРҐЕРА
ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживае ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всякй выкиды шкôрнй** особливо на довготреваючй и лущачй ся лишаѣ, коросту струпы и паразитій выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — **Берґера мыло смоляне** має 40% **смолы деревнои** и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ **фальшованьемъ** треба жадати выразно **Берґера мыло смоляне** и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ і авѣть зелене опаковавье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣдньой сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ“ яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше **мыло смоляне** до усуненя всякои нечистоты **шкôры**, на выгиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане **мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку** служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою, въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр.. по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ **мыла Берґера** поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; **мыло ихтіолеве** на ревматизмъ и червенôсть лица; **мыло весняникове** дуже успѣшне; **мыло таниновe** противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волоса; **мыло до зубôвъ**, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ **мыла Берґера** звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати **мыла Берґера**, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Троппау)
вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнародньой выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда Як. Байзера, П. Ґайльгофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 2—24.

АВІЗО.

Симъ осмѣляю ся звернути увагу П. Т. Публики на появившій ся въ найбôльшôмъ выборѣ новости весняній и лѣтній зъ матерій вовняныхъ, шовковыхъ, Zephir-Plissé батистôвъ, сатиновихъ атласôвъ, Levantin и т. д. и якъ найчемнѣйше просити о огляненье величезного складу товарôвъ.

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ Д. ЛЕССНЕРА
Вѣдень, VI округъ, Mariahilferstrasse № 83 партеръ и мезанинъ.

Подаємо тутъ лише деякй особливо цѣнній новости:

Камґарнъ, чиста вовна,	120	центіметрôвъ	широкій,	метеръ	1 зр.	10 кр.	и 1 зр. 15 кр.
„ „ „	130	„	„	„			1 „ 50 „
Nouveauté mêblée „	120	„	„	„			1 „ 40 „
Diagonal (безъ конкуренц.)	130	„	„	„			1 „ 40 „
Specialität зъ шовкомъ	120	„	„	„			1 „ 80 „
Diagonal excellent вовна,	120	„	„	„			1 „ 80 „
Cordoné чиста вовна	120	„	„	„			2 „ 10 „
Electrique „ „	130	„	„	„			2 „ 30 „

Nouveauté changeant, чиста вовна	90	центіметрôвъ	широкій,	метеръ	по 70 кр.	и 80 кр.	
Nouveauté зъ шовкомъ	85	„	„	„	„	80	„
Broché	85	„	„	„	„	42	„
Changeant trabers „ „	95	„	„	„	„	1 зр. —	„
Etoffe ligné „ „	100	„	„	„	„	1 „ 25	„
Льоденъ „ „	130	„	„	„	„	1 „ 10	„
Льоденъ, дуже добрый родъ	120	„	„	„	„	90	„

Найсолідньйшій выробы и **можливо найдешевшій цѣны!** Въ мезаніновыхъ льокаляхъ особній, збôльшенй вôддѣлы для **килимôвъ** и **занавѣсъ.**

Для провінцін великій илюстрованій журналы модъ и збôрки пробокъ дармо и франко! 4586 5—6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.